2 0/11

[illegible]

Quesitum dubium. [illegible] acquirendo hereditatem [illegible] per aditionem hereditatis [illegible] adire hereditatem [illegible] si infant. [illegible]

[illegible] adita hereditate [illegible] adire hereditatis [illegible]

[illegible]

[illegible] aron. de are.

[illegible] filio in [illegible] infante [illegible] non [illegible] non habet rationem adire hereditatem [illegible] adire hereditatem [illegible] in quinque partes principales [illegible] ibi [illegible] ibi ea nota, quarta [illegible] vltima ibi nulla dubietate etc.

¶ Explicit [illegible] Impressum [illegible] de [illegible] Januarij.

¶ Registrum huius operis.

a.b.c.d.e.f.g. ¶ Omnes sunt terni preter .g. qui est quaternus.

[illegible]

Maximi iuris consultoꝝ Principis Equitisq; Roma-
ni Domini Francisci de Accoltis de Aretio admirāda Com
mentaria sup titulo de acquirenda possessione. Rbica.

N glosa rubrice.

Ibi que cum non sit sine possessione.
Ista cōtinuatio lȝ approbet͛ cōiter hȝ
tñ aliquid difficultatis q꞉ sicut ad acqui
sitionem dñii per vsucapionē requiritur
possessio. l. sine possessione. j. de vsuca.
ita ēt ad acquisitōēȝ que fit de iure gen.
q꞉ per traditōēȝ acquirit͛ possessio vel ꝑ occupatōēȝ ⁊ vtroq;
casu ꝑ possessionē acquirit͛ dñium. Primū probat͛ in. l. tra-
ditiones in fi. s. ti. i. Scōm in pn. legis nostre. Unde qua rō-
ne dȝ pmitti hic titulus titulo ð vsuca. ea. rōne debuit pmitti
titu. de acqui. re. do. Sed pōt rñderi dupliciter ⁊ primo ꝙ ad
esse translatōis dñij non ita requirit͛ acquisitio possessiōis si-
cut ad esse vsucapiōis. nā ex traditōe reperit͛ transferri dñiȝ
sine possessione qñ tradens nō possidet ipse sȝ alter. l. si fun-
dum. ff. de fun. do. vbi est casus sing. Sed nunꝗ reperitur ꝙ
cōpetat vsucapionis cōditio sine possessione vera vel ficta vt
solēniter videbis post moder. qui hoc tenēt reprehēdendo di
cta Ang. in. l. i. §. hec que de seruis. j. eo. Uel pōt dici ꝙ ideo
premittit͛ titulus acquisitōis dñij de iure gen. qm̄ reperit͛ esse
equalitas inter ista duo in origine acquirēdi que simul fuit in
ducta in dñio ⁊ possessiōe. Sȝ reperit͛ inequalitas in qualitate
iuris q̄siti q꞉ dñiuȝ est longe nobili⁹ possessiōe. l. i. C. si de mo
mē. pos. fue. ap. ⁊ ibi no. vñ q꞉ in mō acquirēdi est paritas ⁊ ī
iure q̄sito nobilius est dñiuȝ iō ðbuit pmitti tractatus ð acqui.
re. do. q꞉ qð est dignius dȝ precedere semper. l. i. ⁊. ij. de albo
scri. ⁊. l. spurei. §. fi. ff. de decu. In acquisitōe aūt dñij ciuilis
per vsucapionē ideo fit totuȝ eꝯ q꞉ quāuis ius dñij quesitum
de iure ciuili sit nobilius possessione modus tñ acquirēdi pos
sessionem est vetustior ⁊ q꞉ hic tractat͛ principalr͛ de mō que-
rendi possessionē magis attendit͛ notabilitas modi ꝗ ius qð
querit͛ vt qð est vetustius pcedat. l. i. in fi. s. ti. pxi. ⁊ insti. de
reꝝ diui. §. singuloꝝ. Utraq; solu. pōt defendi. In eadeȝ
glo. in fi. Ista mā est brocardica vȝ qūo intelligat͛ ꝙ ꝯrioꝝ
eadeȝ est rō siue regula de quo plene ꝑ Bar. in. l. inter stipu-
lantem. §. sacrā de vb. ob. Et quantū ad propositū dicunt hic
moder. ꝙ ꝯrioꝝ est eadem regula quo ad cognitōem vt lo-
quitur tex. l. ij. de hijs qui sunt sui vel alie. iur. ⁊ insti. de tute.
§. i. ⁊ ita exponit Bar. in loco prealle. vno mō ⁊ dy. in regula
qui sentit onus de reg. iur. q꞉ cognitio vno de ꝯrijs cognoscit͛
aliud. Cetera dic vt ꝑ Bar. in. d. §. sacram. Cui adde ꝙ sicut
ipse dicit in vltima cōclusione in. d. §. sacrā. Aliqñ in duobus
ꝯrijs seruat͛ eadē dispositio ⁊ idem ius respectu alicuius qua
litatis que sicut qualificat vnū in suo effectu ita ꝯrium in ꝯ-
rio effectu qualificat qñ ratio disponēdi est cōis vtriq;. Ubi
aūt non esset eadem rō secus essȝ ⁊ hucusq; tangit Bar. Ex
hac cōclusione infert͛ ꝙ ista ꝯña est bona. Snia lata super re
pulsione exceptōis est interlocutoria ergo ⁊ snia lata sup ad-
missione exceptōis erit interlocutoria ēt si sit exceptio pemp
toria q꞉ quāuis in alio differāt vt statim dicā. Hoc tñ habent
cōe q꞉ neutra eoꝝ diffinit totuȝ negociū ⁊ expectant diffini-
tiuaȝ post se ⁊ sup ea non cōtestat͛ lis ideo nō potest dici diffi
nitiua iuxta no. per Bar. in. l. titia. ff. de accusa. in. l. i. de pro.
stip. vbi elegāter ⁊. l. dicere. ff. de arbi. Sed alia ꝯña non esset
bona admissio exceptōis pemptorie hȝ vim diffinitiue lȝ sit in
terlocutoria ergo ⁊ repulsio talis exceptionis ⁊ silr͛ eꝯ lȝ re-
pulsio exceptōis pemptorie nō habeat vim diffinitiue nō se-
quitur ergo ⁊ admissio nō hȝ vim diffinitiue q꞉ per admissio
nem talis exceptōis necessario iudex dȝ absoluere. Sed per
repulsionē exceptōis non dȝ necessario cōdēnare q꞉ possȝ cō
petere reo alia exceptio legitima. Utrunq; dicit glo. no. quā
semp tene menti in cle. cum repulsione de appella. Et sic de-
bes declarare ⁊ intelligere dicta Bal. in. l. si preses quasi. C.
qūo ⁊ qñ iudex. Scōo adde ꝙ rōne istius cōnexitatis que
est in ꝯrijs inducit͛ effectus maioris ptātis q꞉ cui cōmittit͛ cō
dēnatio vȝ eē cōmissa absolutio ⁊ eꝯ. xxi. di. c. inferior ⁊ ibi ꝑ
gl. ⁊ in. c. cū inferior de ma. ⁊ obe. ⁊ eꝯ cui ꝓhibet͛ ꝯdēnatio
vȝ ꝓhibita absolutio. Sȝ remanet forꝫ dubitatio nūquid hoc
vltimū dcm̄ hēat locū ī mā correctiue vt qui ꝓhibet͛ ꝯdēnare
ex lege noua correctiua. videat͛ etiā ꝓhibitus absoluere. super
quo glo. no. in cle. i. de here. in ver. ꝯ quos dicit ꝙ in mā cor-
rectiua hoc nō hȝ locū. vnde ꝓhibitus ꝯdēnare poterit absol
uere. Et hāc sequit͛ ibi Pan. ⁊ Lap. ⁊ abb. ⁊ Car. sed Ste.

⁊ Pe. ð ancha. tenēt ꝯrium ⁊ melius. Non obstāt rōnes. d.
Car. Et primo nō ob. ꝙ aliquādo ꝯdēnatio ⁊ absolutio non
iudicant͛ a pari q꞉ cōcedo. sed per hoc nō sequit͛ ꝙ regulr͛ vbi
non dat͛ disparitas. nō possit inferri de vno ad aliud rōe ꝯne-
xitatis q꞉ ēt in his que sunt alr͛ cōnexa nō fit extēsio qñ nō est
eadem rō ꝭm Bar. in. l. multū de ver. ob. ⁊ tamē vbi nō ostē-
dit͛ esse minor rō. sola cōnexitatis facit vt possit argui de vno
ad aliud etiā in mā correctiua vt cōiter habet͛ in. l. fi. C. qūo
⁊ qñ iudex ⁊ lȝ Imo. in tertia fal. in. l. si vero. §. de viro in. ij.
arti. pn. ff. solu. ma. Non ob. id qð ipse dicit dum rñdet ad di-
cta Bar. in. l. marcellus. §. qð autē. ad treb. vbi bar. vult ꝙ ꝑꝑ
regulā iuris antiqui equiparantē duo. lex correctiua disponens
in vno casu trahat͛ ad aliud. Nā dicit dñs Car. ꝙ ibi bar. de
cidit. q. de fal. ⁊ treb. etiā alijs rōnibus quasi ista nō eēt suffi-
ciens. sed in hoc decipit͛ q꞉ alibi Bar. ⁊ Moder. expresse te
nent ex hac sola rōe ꝙ dispositū in mā correctiua extēdat͛ ad
aliud casuȝ ꝑ glo. l. ꝙ vero. ff. de legi. ⁊ qð habet͛ in. l. si quis
ꝭuo. C. de fur. ⁊ vocat͛ ista interpretatio passiua q꞉ regula le-
gis antique equiparantis duo trahit͛ ad legē nouā ⁊ eā extendit
virtute equiparatōis. ita Bar. declarat elegāter in. l. ij. de lega. i.
Unde in. l. i. in pn. ff. de le. tu. per hāc regulā vult ꝙ si ex for
ma statuti masculus pfert͛ femine in successione. pferat͛ etiaȝ
in tutela. Ideo alibi ipse reprehēdit glo. quā puto singulareȝ
in. l. heres absens. §. i. ff. ð iudi. que voluit ꝙ equiparatio que fit
per regulā legis antique intelligat͛ respectu legū nouarū que
exorbitāt a iure cōi. Pro ista ꝯclōne est casus notabilissi-
mus in autē. de here. ab inte. §. ex his circa prin. vbi manife-
ste ꝓtestat͛. Imperator ꝙ ꝑ ea que dicta sunt in lege corrigen-
te ius antiquū de succes. cog. ⁊ ag. fit manifestū quis iuris sit
in tutela. ⁊ hꝯ virtute dicte equiparatōis. Nec mireris ꝙ Jo. an.
ita dixit in lec. i. q꞉ fuit in hac heresi ꝙ ius correctiuū nō extē
dat͛ virtute regule antique in simili. q. vȝ in. q. de tutela quam
mō dixi vt ipse ponit in addi. spec. in ti. de curatore. §. fi. in ad
di. que incipit Ubertus de bobio ⁊c. Cōtingit ēt ꝙ ꝯrio-
rū eadem est regula hoc mō q꞉ quod statuit͛ in vno ex ꝯrijs ꝑ
vnam rōem ꝑ ꝯriā rōem statuit͛ in suo ꝯrio opposito. Exem-
plū in. l. ⁊ si ꝯ. §. fi. ⁊ quod ibi no. s. de vul. ⁊ pu. Unde phi-
losophi dicūt ꝙ sicut se hȝ ꝓpositū in ꝓposito ꝙ ⁊ oppositum
in opposito vt habet͛ in secūdo topicoꝝ. Pro declaratōe to-
tius titu. optime cadit hic. q. illa. Si statutuȝ facit mentionē de
possessione vel de possessore de qua possessione intelligat͛. su
per quo Bal. elegāter dicit in. l. i. C. cōia ð vsucap. ꝙ ꝭm sub
iectā mām fiat interpretatio. Nam aliqñ possidēs nāliter tan
tū dicit͛ nō possidere. l. acquirit͛. §. fi. s. ti. i. Aliqñ dicit͛ posside
re. l. ⁊ hȝ. §. eū qui. j. de pca. ⁊. l. nāliter in pn. j. eo. Cuius ver
ba declarādo dic breuiter ꝙ qñ mens ⁊ rō legis in mā de qua
disponit nō cōuenit vnicuiq; spēi possessionis sed aliquib⁹ ex
eis. tunc nō cōplectit͛ gnāliter oēm possessionē. Ista ꝯclo ꝓ-
batur in. l. sciendū. §. i. ⁊. §. creditor. ff. qui satisda. cogā. vbi pȝ
ꝙ vsufructuarius qui possidet nāliter nō cōprehendit͛ appel
latōe possessoris. Et hoc est ideo ꝭȝ Ang. ibi q꞉ lex voluit pos
sidentē imobilia nō satisdare eo ꝙ eēt securus ꝑꝑ ius firmuȝ
⁊ stabile ꝙ hēbat reus. sed ista rō nō hȝ locum in vsufructua
rio cuius ius morte finit͛ ⁊ multis modis corrumpit͛ ideo nō
cōprehendit͛ appellatōe possessoris. Ubi aūt rō ⁊ mens le-
gis vel statuti cōuenit cuicūq; spēi possessionis vel saltim vbi
nō apparet que sit mens legis vel statuti ita ꝙ nō possum⁹ in
telligere. vtꝝ rō legis cōueniat oibus vel nō tunc appellatōe
possessoris cōprehēdet͛ quilibet possessor qui possidet noie ꝓ
prio. Ista cōclo videt͛ ꝓbari in. l. i. §. deicit͛. ⁊ in. §. qui uiaȝ. j.
ð vi ⁊ ui arma. ⁊. l. iij. §. vnð vi. e. ti. ⁊ ibi ꝑ bar. in quib⁹ iurib⁹
ꝓbat͛ ꝙ appellatōe possoris cōphēdit͛ ēt malefidei possessor
qui tñ non lucrat͛ fructus vt no. in. l. fructus. ff. de rei ven. vñ
⁊ vsufructuarius qui possidet nāliter tm̄ bene facit tex. in. l.
cuiuscūq;. §. i. ff. de vsufru. ⁊ qð no. per glo. in. l. si quis in tan
tam. C. vñ vi. Et ista opi. est melior ꝗ alia quaȝ primo refert
Bal. in. d. l. i. palle. que dicit ꝙ appellatōe possessionis cōpre
hendit͛ possessio ciuilis ⁊ nālis simul vnita. ciuilis pncipalr͛ ⁊
nālis accessorie. Non ob. pmissis tex. in. l. si mulier. §. posses-
sionē. ff. qð me. cau. qui videt͛ uelle ꝙ nomē possessoris signi-
ficat euȝ qui pōt lucrari fructus. q꞉ dico ꝗ lȝ ille sine dubio cō
tineat͛ nō tamē est sumendū a ꝯrio sensu ꝙ alij nō cōprehen
dant͛ per iura palle. que hoc expresse dicūt. Similiter nō ob-
stat tex. in. l. celsus. §. iulianus. ff. ad exhiben. vbi iuriscōsultus
uidet͛ simplr͛ dicere no. respectu alicuius limitati effectus ꝙ
vsufructuarius nō possidet. ⁊ sic uidet͛ ꝙ appellatōe posses-
sionis ꝓprie nō cōprehēdat nālem tantū q꞉ si cōprehenderet
iuriscōsultus male diceret ⁊ ꝯ. l. naturalr͛ in prin. j. eo. ⁊ multa

alia iura z maxime ɔ tex. in. l. z h3. §. eum qui preasse. vbi nāli
ter possidēs vocat possessor. Nam ad illuz tex. rñde vel q oz
suppleri vt ibi supplet gl. q nō possidet. s. ciuiliter vel q non
possidet plene. s. ciuiliter z nāliter. Et si dicatur qd verbū pos
sessio oz intelligi de ciuili z nāli vt accipiat in potiori signifi-
catu. l. i. §. qui in ppetuū. ff. si ager vec. vel emphi. pe. Ad hoc
est breuiter dicendū. qd in casu dicti. §. qui in ppetuuz dñium
vtile nō cōtinet ppzie appellatōe dñiū qm̄ omne ius vtile nō
est ex ppzietate sed extēsione vt. j. in seq. arti. Sz appellatōe
possessionis ex ppzietate vocabuli bene cōprehēdit quilibet
possessor possidens noie ppzio. Et ad mām vide qd no. po-
nit Archi. z Jo. an. in. c. si tibi ɔcesso de pben. lib. vi. vbi vo
lunt qd si supior mādat vacare primū beneficiū adepta pos-
sessione secūdi intelligit de possessione que pariat fructuum
acquisitōez. Adde ēt qd no. ponit glo. in cle. i. in ver. neutro vt
lite pen. que vult q puilegio cōcessuz ibi a canone possessori
intelligat de possessore pacifico. Quis aūt dicatur possessor
pacificus. Vide glo. no. in cle. i. de seque. po. z fruc. in verbo
antea. z qd tradit in. c. cōmissa de elec. li. vi. Sed querit statī
nūquid statutū loquēs de possione vel possessore extendatur
ad quasi possessorē. i. ad eum qui quasi possidet ius incorpo-
rale. Super quo sine disputatōe Bal. dicit in. l. qua actōe. §.
proinde. ff. ad. l. aquil. q dispō statutaria regulr nō trahit ad
actōem vel ad ius vtile sed quasi possessori pro iure incorpo
rali cōpetit ius vtile nō directū. l. quotiēs z ibi no. ff. de serui-
tu. z ibi plene p Bar. in. l. i. in pn. ff. vti posside. z in. l. iij. §. vsi
vi. ff. de vi z vi ar. ergo vz q lex disponēs d possione vel pos
sessore intelligat de eo qui hz ius directuz pro possione non
vtile qz ius vtile est ex extēsione que nō hz locum in statutis
vt tradit in. l. curatoris. C. de nego. ge. z p Bar. in. l. actio. ff.
eo. z in. l. i. in pn. vti possidetis pallegata. Cōfirmat illa cō-
clusio ex tex. valde no. quē ibi no. Bar. ad hoc in. l. iij. §. illud
ff. rem pu. sal. fo. vbi probat q stipulatio que est stricti iuris
nō trahit ad euz qui nō tenetur directo sed vtiliter. Cōtrariū
tenuit Bar. in fi. q. in. l. i. ff. de ac. z ob. vbi voluit q si ex for
ma statuti instrumentuz habet executōem paratā. Hoc pri-
uilegiuz contra ius cōmune ita competit habenti vtilez actio
nem sicut directam allegat optimuz text. in. l. si procurator. in
prin. ff. de procura. Hanc conclusionez tenet Bald. in. l. ad
probationē. C. de pba. z in. l. i. in prin. C. de rei vx. acti. In
quibus locis dixit q priuilegiū executōis instri ex forma sta-
tuti cōpetit ex tacita z ficta stipulatōe z tñ pro illa cōpetit actio
vtilis nō directa. l. nō aliter cū. l. seq. ff. de adop. Unde alibi
dixit no. sequēdo Jaco. but. in sua disputatōe in. l. p diuersas
C. manda. q lz cessionarius nō sit ppzie creditor qz tñ subro
gatur loco creditoris cōprehendit in statuto qd cōcedit cap-
turas creditori ɔ regulas iuris z ista pars vz verior quia sicut
poteris videre ex dictis Bar. in. l. i. palle. Semper actio vti-
lis aliquo mō subrogat loco directe. Ideo nō est mirū si vir
tute subrogatōis recipit eius puilegiuz z fit extensio ēt in mā
correctiua. Pro qua ɔclusione do tibi casum nota. vltra oēs
in autē. de he. que ab inte. §. reliquuz vsi. vnde ɔsis vbi patet
q in mā correctiua filius fratris qui subrogat loco fratris ita
excludit fratrez cōsanguineū sicut excludit frater. Et ponde-
ro tex. qz impator dicit in dcō versi. vsi ɔsis q hoc est ɔsis ad
pmissa. i. sequit ex prius dictis erat aūt dictuz in prin. §. q in
successione fratris pmortui filius fratris succedit cuz patruo
z subrogat loco patris sui. Illud aūt est clarius qd d iure cōi
ēt in mā penali z odiosa appellatōe possessoris vel possionis
ɔtinet quasi possio. Glo. est ordina. quā approbāt oēs in. l. si
quis in tantam. C. vnde vi bene facit tex. in. l. i. §. qd autez ait
in fi. cuz glo. ff. quo. lega. In iuribus autez spiritualibus hoc
est plus qz occupās rē ppzia auctoritate ipso iure priuat iure
suo. c. eū qui in vbo ipso de pben. li. vi. intellige in iure spūali
de quo ibi loquit. nam hoc iportat versiculus eo ipso posito
in tex. fm glo. no. in. c. q sit in vbo euacuet de ele. li. vi. z lz
Jo. an. in nouella in. c. qz sepe. eo. ti. Utruz aūt possessor fi-
ctus cōprehendat appellatōe possessoris uide no. Bal. in. l.
cogi versus fi. C. d peti. here. Nō obstat ad ea que. s. diximus
tex. in. l. iij. §. illud qz dico q nō ita faciliter extēdit dispositio
hois sicut dispositio iuris. c. susceptū de rescrip. z. c. cū illis d
pben. in. vi. z Imo. declarat allegans illa iura in. l. si vero d
viro in secūdo arti. prin. ff. solu. matri.

Possessio. Dicitur a peduz quasi posi-
tione z a possessione natu-
p rali a primordio cepit dñium rerū cuius exēpluz
adhuc durat in quibusdā rebus que hic subijciū
tur. scda ibi. Est dñiuz. tertia ibi. Eiusqz vestigiū.

Primo no. q nālis possessio acquiritur ex instrumento
z organo naturali cōiuncto cuz animo possidendi. l. iij. in pn
cipio. j. eo. Est autē apud nos triplex instrm nāle quo querit
possio fm Pau. de ca. s. pes manus z oculus z per duo pri
ma instrumēta sine dubio p vez actū apprehēsionis vera ac-
quirit possessio vt hic z. l. traditio in fi. s. ti. pxi. z. l. iij. in pn.
j. eo. Unde ita acquirit vera possessio per manū sicut p pedē
vt est casus in. §. furiosus in eadē. l. Ex hoc infert fm bar.
hic z Moder. q ita acquirit vera possessio rei mobilis p ma
num sicut imobilis p appositionē pedis. Licet glo. hic alr di
xerit in fi. prime glo. Nec obstat fm doc. q fm Ethimol. pos
sessio dicit a pedū positione qz ethimol. vocabuli nō attendi-
tur vbi repugnat diffinitōi fm bar. hic z probat in. l. i. s. de te-
sta. z ibi ēt per Bar. z plenius in. l. oēs populi in pe. car. ff. d
iusti. z iur. vbi est oio videndū. Preterea iuriscōsultus statim
dicit q nālis possessio est illa que nāliter tenet ab eo qui ei in-
sistit que verba significāt q dūmodo interueniat nālis appre
hensio siue pedibus siue manibus sufficit. Tu vero dicas z ve
rius q iuriscōsul. nō dixit a pedū positione sed quasi positio-
ne. que verba significāt hoc q lz possessio non acquirat pedi
bus si tamē instrumēto equiualēti nāli satis est. Verbū eniz
quasi significat iproprietatē. l. ij. d vsufru. ea. re. que. vs. consu.
z. l. si quis non quasi heres. ff. de acqui. here. sicut dicimus q
incorpalia quasi possident. i. iproprie z largo mō possident.
Oculus aūt non est instrm ad possessionē verā sed ad fictaz.
sicut videbis in. l. qd meo. §. si venditorē. j. eo. que ficta appre
hensio nō semp operat acquisitionē possessionis. Sed ita de
muz si interueniat titulus z traditio possidētis vt ibi videbis.
Scdo no. quasdā spēs rez que ɔcedunt occupāti ita q ad
acquirēdum dominiū in illis rebus sufficit sola occupatio abs
qz titulo vel traditōe alterius que etiā ponunt in. l. i. in fi. z. l.
seq. s. ti. pxi. z institutis de rez diui. p totū. Aduerte q dñs
Pau. de cast. hic dicit q quāuis insula nata in mari z litus
maris sit publicū z ɔcedat occupanti. l. qd in litore. s. ti. i. z. l.
tantū. in prin. de rez diui. Alie tamē res imobiles que sunt in
tra territoriū vel districtū alicuius ciuitatis seu regni nō cōce
dunt occupāti qz sunt ppzie illius vniuersitatis z illius regis
sicut dicit tex. in. d. l. qd in litore. Sz istud dcm̄ videt valde du
bium. z sequeret ex eo maximus effectus vz q si impator do
nat ecclesie curtē. vel territoriū vel quicquid est. j. tales confi-
nes oia venirēt in donatōez que nō reperiunt pticulariter in
bonis alicuius qz censet Cesaris. z sic nō cōcederent occu-
pāti. Sed hoc nō probat iure z vz ɔ mentē istaz. ll. qz qua rōe
iste cōcedunt occupāti qz in nullius bonis sunt eadē rōe si nō
apparet uel nō extat memoria q bona pdicta fuerint occupa
ta per aliquem dicent in nullius bonis z sic cōcedent occupā
ti. Nam si ex hoc solo res iste dicerent populi uel fisci seu pn
cipis. sequeret q etiā res habita pro derelicto nō posset occu
pari ɔ. l. i. j. pro dereli. z ea que habent in. l. interduz. §. qd ex
naufragio. j. eo. in tex. z glo. z iō Bar. no. in. l. si duo in fi. j.
vti possi. z idē sentit in. l. nam z si fur. in prin. si cer. pe. z in. l.
si alienā. ff. so. ma. dicit q per occupationē probat directuz do
miniū in re. quādo nō extat memoria q res que occupat fue
rit occupātis. z sic manifeste psupponit q talis res non sit in
pzimonio populi sz concedat occupāti z istud credo uerius z
ita consului in ciuitate mātue dicam tamē plenius in. l. rē que
nobis. j. eo. z ibi ēt tangit Bar. Tertio noto q res que ca-
piunt ab hostibus efficiunt statim occupātis ut ostēdit dictio
ɔtinua que est in tex. que significat idem qd mox z incōtinē-
ti. l. si filius de testa. mi. z. l. iij. §. in amittēda. j. eo. z hoc intel-
lige de rebus mobilibus fm Moder. hic nam res imobiles
acquirunt illi qui indicit bellū. l. si captiuus. §. i. j. de capti. Vi
de optimum tex. in. l. in agris in fi. s. ti. pxi. z oio vide qd po
nit Bar. in. l. si quid in bello. ff. de capti. z glo. xxiij. q. v. c. di-
cat aliquis vbi bar. z glo. cōcludunt q lz res efficiant capien
tiū debent tamē psentari duci belli qui distribuet eas put sibi
videt. Et hoc intelligo de captis in bello iusto. nam capta in
bello iniusto debēt restitui. c. sicut el. iij. de iureiurā. Et ad ma
teriā vide qd oio ponit Ange. in dispu. que incipit, Renouata
guerra. z qd tangit in. l. qui restituit in fi. ff. de re. ven. Unuz
dūtaxat est declarandū hic. s. vtrū bellū indictū a pncipe ha-
bente supprema ptātem siue sit indictū ex cā iusta siue iniu-
sta semp dicat iustum quo ad hūc effectū vt res eoz quibus
indicit bellū efficiant capientiū z hoies capti efficiant serui. su
per quo Hosti. z Jo. an. vident tenere in. c. olim cām de re.
spo. q bellū semper sit iustuz quo ad hos effectus. dum dicūt
q si imperiū non pēdet ab ecclesia vt quidā dixerunt. oz fate
ri bellum qd mouet impator ɔ papaz eē iustū etiā si ex iniqui
tate

tale hoc faciat. Et hoc videt̄ tenere Hoſti. in ſūma quem re
fert ⁊ ſequit̄ Pe. in regula peccatū de regu. iur. qui voluīt ꝙ ſi
princeps indicit bellū ſarracenis vel infidelibus qui capiunt̄
ab eis efficiunt̄ ſerui eoꝝ. nec pñt ſine peccato recedere niſi
cogāt eos ad negandā fidē ⁊ tñ ſi īfidelibus iuſte infert̄ bellū
nō eſt dubiū ꝙ iniuſte ſe defendūt q̄2 tamē bellum eſt a ꝑnci-
pe indictum videtur ſufficere vt dicat̄ iuſtū quo ad hos ef-
fectus. Abbas moder. in. c. ſicut el. iij. de iureiurā. lꝫ oppoſitū
⁊ meliꝰ iudicio meo nec credit ꝙ bellū poſſit dici iuſtū ꝙ nō
eſt illatū a ꝑncipe ex iuſta cā. In dubio tñ dicit ꝙ p̄ſumitur
legitima cā ſicut cū ꝑnceps reſcribit ꝯ ius naturale vel gen-
tium ſm̄ Cy. in. l. fi. C. ſi ꝯ ius vel vti. pub. ⁊ d. Anto. ⁊ mo
der. in. c. que in eccleſiarū de cōſti. ⁊ hoc credo verius. Et de
clarando dicta ſua dico ꝙ ſicut ꝑnceps directo nō poteſt au-
ferre dñium reꝝ alicui vel aliquibus ſine cā vt plene ꝑ Bar.
in ꝑma ꝯſti. ffoꝝ ⁊ in. d. c. que in eccleſiarū. Ita vꝫ ꝙ nec per
indirectū poſſit hoc facere vt auferat dñiū ⁊ libertatē que ē d
iure gen. arg. l. pupillus. §. i. ff. de aucto. tu. ⁊ l. i. C. de natu. li
ber. cū his que habētur in. l. fraus ⁊ l. ꝯ leges. ff. de legi. ⁊ ad
mācharacterm vide tex. cū glo. in. c. ſi ep̄s de ſup. negli. prela. li. vi. vbi
vꝫ probari ꝙ ēt ep̄s efficit̄ ſeruus ſciſmatici vel hꝫtici cui Pa
pa indixit bellū ⁊ tamen certū eſt ꝙ iſti iniuſte ſe defendūt.

In gl. i. ibi diffiniri aūt pōt Doc. cōiter reprehēdunt iſtas
diffinitōes hic ⁊ in. l. iꝫ. C. eo. de quibus dic vt hic ꝑ eos ſed
Bar. decidēdo multū de diffinitōe doc. antiquoꝝ quā hic po
ſuit ex mente tñ eoꝝ ita diffinit. Poſſeſſio eſt ius inſiſtendi
rei non ꝓhibite poſſideri ꝯ quā diffinitōē arguit Ang. dicēs
qꝺ iſta diffinitio eſt falſa q̄2 pōt etiā ꝯuenire alteri iuri ꝙ poſ
ſeſſioni. nam ēt qui detinet rem auctoritate iudicis hꝫ ius inſi
ſtendi in re. l. ſi quis metu de dam. infe. ⁊ tñ iſte nō poſſidet ſꝫ
detinet. l. iij. §. qꝺ aūt. j. eo. ⁊ l. i. §. queſitū. ff. quo. lega. ⁊ l. is
cui in ꝑn. vt in poſſe. lega. Cōfirmat̄ iſtud dcm̄ clarius quia
qui rē detinet ex ꝑmo decreto autoritate iudicis dꝫ hr̄e in re
pignus p̄toriū pro quo cōpetit actio ypothecaria ſi creditor
cadit a poſſeſſione. l. ij. C. de preto. pi. ⁊ l. nō eſt mirū de pi-
gno. actio. ꝗ hꝫ ius in re. l. ius pignoris ⁊ ypothece. Et ꝑ hāc
rōnem Jo. de imo. hic credit hāc opi. nō eſſe verā ſed ſalua
ſua reuerētia pōt defendi diffinitio Bar. ab iſta impugnatōe
q̄2 Bar. diffinit poſſeſſionē ꝓductā in eē ex ſolis ꝑncipijs cō
uenientibus poſſeſſioni ⁊ eſſentialibus ipſi poſſeſſioni q̄ ſunt
apprehēſio vera vel ficta cū aīo poſſidendi ſicut oēs fatent̄
⁊ pꝫ ex hijs que Bar. prius dixerat. Ex his aūt ꝑncipijs detē
tatio nō hꝫ ius inſiſtendi in tenuta ex ꝑmo decreto. Itē colo
nus qui hꝫ ius inſiſtendi in re durante tp̄e locatōis vel poſt
ꝑꝑ expenſas quas fecit ⁊ ſilr̄ cōmodatarius de quibus in. l.
colonus in fi. de vi ⁊ vi ar. ⁊ l. fi. C. cōmo. in tex. ⁊ glo. ⁊ l. ſi
quis rem. j. eo. ⁊ l. in rebus. §. pñt. ff. cōmo. nō habēt tale ius
ex ſola apprehēſione detētatōis. Sed ex cā ꝑꝑ quā detinēt q̄
ꝯſtituit ius in re lꝫ nō poſſeſſa ꝙ dat facultatē retinēdi rē. vñ
Bar. qui cōſiderauit ꝙ detentatio ſi nō eſt cōiuncta cū cā ex
trinſeca ex ſuis principijs eſſentialibus nō hꝫ ius inſiſtēdi rei
q̄2 eſt factū merū iō intellexit ꝙ iſta diffinitio nō cōpetit detē
tationi nō enī ipſa detentatio ſed cā ipſius aliqñ creat ius in
ſiſtendi rei. Scꝺo arguit Imo. ꝙ Bar. nō bene dixit īquā
tum vult ꝙ vſuſfruc. nō eſt ius inſiſtēdi rei. Naꝫ ſi vſuſfru. eſt
ius vtendi rei multo fortius eſt ius inſiſtendi maxime q̄2 ne
mo poſſet vti re niſi ei inſiſtēdo. Sed ad hoc pōt dupliciter rñ
deri. Et ꝑmo ꝙ cū vſuſfruc. ꝑncipalr̄ ordinet̄ ad vtendū lꝫ in
ꝯñā ordinet̄ ad inſiſtendū rei tanꝙ preambulū ipſius vſus ⁊
ſine quo vſus non eēt nō tñ oꝫ appellari ius inſiſtendi rei q̄2
diſpō recipit nomē ab eo qꝺ ꝑncipalr̄ intendit ⁊ ſcꝺm hoc dꝫ
hr̄e formā. l. i. §. ſi te rogauero. ff. depo. ⁊ l. ſi quis nec cā. ff.
ſi cer. pe. ⁊ hoc pꝫ in mā noſtra q̄2 ſi ꝯſideremus id qꝺ venit
in ꝯñam poſſeſſio poſſꝫ dici ius vtendi re qm̄ ex poſſeſſione
ciuili acquirant̄ fructus vñ ſaltim poſſeſſio ciuilis poſſꝫ ſic dif
finiri ꝑ ea que hn̄r in. l. iij. §. ex ꝯrio. j. e. ⁊ tñ dꝫ ius inſiſtendi
rei q̄2 ad hoc ꝑncipalr̄ eſt inuenta. Uel potes dicere ⁊ ſubti-
lius ꝙ id dꝫ inſiſtere ⁊ coherere rei qꝺ imediate ſibi coheret
non ꝑ mediū alterius iuris vel rei in. l. le. cenſoria. ff. de vb.
ſigni. ⁊ bene facit tex. in. l. ſociū qui in eo. ff. ꝓ ſocio cū his q̄
habent̄ in. l. ſed ſi plures. §. in arrogato. ff. de vulg. ⁊ pu. Sꝫ
ius vtendi ⁊ fruēdi acquirit̄ in re imediate ꝑ quaſi poſſeſſionē
ipſius ex qua ipſū ius oritur. l. iij. §. dare. ff. de vſufruc. pacien
tia enī vtendi ⁊ fruendi vna cū vſu habebit̄ pro traditōe ⁊
cauſat quaſi poſſeſſionē illius iuris ⁊ imediate ex illa quaſi poſ
ſeſſione oritur illius iuris ꝓprietas ſicut eſt in traditione reꝝ
corporaliū. l. traditio in fi. ꝯ. ti. ꝓxi. que dꝫ quaſi dñium ſm̄ gl.
no. in. l. ij. §. quedā. ff. de interdi. Seu quaſi ꝓprietas de q̄ me

minit bal. in. l. cū res. C. de ꝓba. ⁊ in. c. i. §. i. de inueſti. re. alie.
fa. in vſi. feu. de quo pleniꝰ dicet̄ in. l. ſi quis vi. §. dꝛia. j. e. cū
ꝗ ius vtēdi ⁊ fruēdi imediate oriat̄ ex illa q̄ſi poſſeſſione ſequit̄
qꝺ mediatius coheret illi quaſi poſſeſſioni quā rei. Sꝫ tñ aduer
te ad diffinitionē Bar. vel potius ad declaratōem ſuā inquā-
tum dicit ꝙ verbū inſiſtēdi rei ponit̄ ad dꝛiam dominij qꝺ eſt
ius diſponēdi de re vel rē vendicādi. nam videt̄ ꝙ ēt poſſeſ-
ſio ſit ius diſponēdi de re reſpectu ipſius poſſeſſionis cū ſo-
la poſſeſſio poſſit vendi ⁊ locari. l. ſi rem aliquā. j. eo. ⁊ l. ſi in
emptione. §. ſue rei. de ꝯtrahen. emp. Itē videt̄ ꝙ poſſeſſio ſo
la pariat actionē realem. ſ. publicianā de qua in. l. i. ⁊ per totū
ꝯ. de publi. Sed pōt rñderi ad vtrūqꝫ ꝙ poſſeſſor habens ius
poſſeſſionis diſponēdo de ipſa poſſeſſione. puta vendēdo ip
ſam non pōt totalr̄ diſponere de tota re q̄2 per vēditionē poſ
ſeſſionis dūtaxat nunꝙ transfert̄ dominiū. Sed e ꝯ dñs ⁊ poſ
ſeſſor vēdendo rē in ꝯñam tradēdo rē transfert ēt poſſeſſionē
l. traditōibus ꝑalle. Ad ſcꝺm eſt dicendum ꝙ ſola poſſeſſio
non parit actionē realē ſed cōiuncta cū titulo ⁊ bona fide. ⁊ iō
non pōt in ſua diffinitōe dici ꝙ ſit ius vendicās rē q̄2 hoc nō
cōpetit ſibi ſoli. ⁊ ſi poſſeſſio eſt ius ſicut vides diffinitio bar.
videt̄ poſſe defendi ab impugnatōibus p̄dictis. ⁊ etiā ab alia
impugnatōe quam ponit hic. d. m. dū dicit ꝙ iſta diffinitio cō
tinet verbum rei qꝺ eſt gnāle ⁊ continet res incorporeas que
ꝓprie nō poſſident̄. l. ſi ſeruus. §. incor. de acqui. re. do. ꝑ quā
rōem fuit damnata opi. Jo. vt vidiſti vñ Pau. de ca. hic ad-
dit ad diffinitionē Bar. verbū corꝑali qꝺ non eſt neceſſe ſi at
tendas verba diffinitōis. Sed ſi attēdas expoſitionē ſuā erit
neceſſariū. nam vltima pars diffinitōis reſtringit expreſſe dif
finitionē Bar. ad res corporales dicit enim rei non ꝓhibite
poſſideri. ſed res incorporea ꝓhibet̄ poſſideri per nāam ipſius
poſſeſſionis que requirit actū corporalē veꝝ vel fictum. ergo
de tali nō intellexit bar. nec dicas pertinaciter ꝙ id verbū rei
ꝓhibite poſ. intelligat̄ de re ſacra vel religioſa ꝓhibita poſſi-
deri per nāam rei. nam iſta reſtrictio eſt incōueniēs cū vba poſ
ſint iportare vtrūqꝫ. ⁊ eſt ꝯ glo. noſtrā dum exponit ꝙ res dꝫ
ꝓhibita poſ. quādo ab alio poſſidet̄ ⁊ tamē iſta ꝓhibitio ſur-
git ex nāa rei. q̄2 duo nō pñt ſimul eē in eodē loco vt. §. ex ꝯrio
q̄2 tamē bar. exponit hanc vltimā partē ſuper re que ꝓhibet̄
poſſideri de iure mens ſua non vꝫ fuiſſe iſta quā dixi. Ut er
go ceſſet oīs difficultas adde duo verba ⁊ dic ꝙ poſſeſſio eſt
ius inſiſtēdi rei corporali ex ſola apprehēſione vera vel ficta
ꝓueniēs rei non ꝓhibite poſſideri. Ut enim tollat̄ obiectio
Ang. clare pono id verbū ex ſola apprehēſione ꝓueniēs quia
ex nulla detentatōe ſola ſine cā extrinſeca ius cauſat̄ in re. an
ge. aūt hic ponit nouā diffinitionē que eſt talis. Poſſeſſio eſt
ius inſiſtēdi rei aptū natū parere dominiū ⁊ alios effectus qui
ex dominio ſequunt̄. nā per iſta vltima verba colligit̄ dꝛia iu
ris cauſati ex detentatōe ex qua nō pōt acquiri dominiū ali-
quo mō. ⁊ hanc approbāt Imo. ⁊ pau. de ca. Nec ob. ſꝫ an-
ge. ꝙ iſta diffinitio nō pōt cōplectere nālem poſſeſſionē. ex q̄
ſola ſine ciuili non ꝓcedit vſucapio ⁊ acquiſitio dominij ſꝫ gl.
no. in. l. i. C. de ſer. fu. ⁊ que vides plene in effectibus poſſeſ-
ſionis de quibꝰ tangit bar. ⁊ plenius in. l. iij. §. ex ꝯrio. j. eo. q̄2
hoc non eſt verū ſemꝑ ſm̄ eū. nā ſi poſſeſſio ciuilis vacat po
teſt qui ingredit̄ poſſeſſionē velle poſſidere nāliter dūtaxat ⁊
non ciuilr̄ ⁊ ex illa ſola nāli pōt ꝓcedere vſucapio q̄2 nil repu
gnat ſm̄ eum. ⁊ in hoc dicit ſenſiſſe Dy. in regula ſine poſſeſ
ſione de regu. iur. Licet bar. hic alr̄ dixerit ⁊ nō bene. Sed ꝯ
iſtum dcm̄ ang. tenēt Moder vꝫ Jo. d imo. ⁊ do. meꝰ Lo.
hic in. d. §. ex ꝯrio. mouet̄ in effectu tribus rōnibus. Pria ra-
tio tangit̄ hic per Imo. nō in iſta. q. Sed inferius in hoc co-
mento quam. d. meus appropriat ſibi in. d. §. ex ꝯrio. Naꝫ ſꝫ
iſtos ſi poſſeſſio ciuilis eſt vacuās ⁊ alius eſt in poſſeſſiōe natu-
rali poſſeſſio ciuilis ſtatim vnit̄ nāli. l. clam poſſeſ. §. fi. cum. l.
ſeq. j. eo. ⁊ eſt ipoſſibile inuenire caſum ꝙ ſola nālis inducat
vſucapionē. ⁊ hoc eſt qꝺ dixit bar. alibi vꝫ in. l. exaſſe. ff. ad tre
bel. ꝙ ſi poſſeſſio ciuilis vacat incōtinēti vnit̄ nāli ⁊ efficit̄ ciui
lis ⁊ nālis. Sed iſta rō videt̄ p̄ſupponere ꝙ ille qui acquirit nā
lem nō poſſit repudiare ciuilē qꝺ videt̄ falſum ⁊ ꝯ glo. in. d. §.
fi. ⁊ in. l. non ſolū. §. ſi dñs. j. de vſuca. ⁊ videt̄ ꝓbari rōe q̄2 ex
quo poſſeſſio ciuilis ⁊ naturalis ſunt duo diuerſa vꝫ poſſe renū
ciari vni iuri altero retēto. l. ſi domus d ſer. vr. pre. Iſta rō cō
firmat̄ q̄2 video ꝙ qui poſſidet ex vera cā ſi noua ſuꝑueniat
vel ius noue cāe cōpetat ei qui poſſidebat ex veteri ipſo iure
poterit tñ poſſidēs velle poſſidere ex cā veteri nō ex noua. l.
huiuſmodi. §. qui ſuum vbi bar. de leg. i. Preterea hoc vide
mus in iure accreſcēdi nam lꝫ portio accreſcat portōi ipſo iu-
re pōt tñ legatarius nō acceptare ius accreſcēdi. l. i. §. vbi aūt

⁊ ibi plene. C. de ca. tol. attēde tñ ꝙ lꝫ possessio nālis trabat ad se ciuilē vacantē vt dictū est detētatio tñ nuda non operaꝛ hoc vt si posſio ciuilis ⁊ nālis vacat detentator efficiaꝛ possessor. casus est nota. ſm vnū intellectū in. l. celsus. §. i. ff. ad exhibendū vbi probaꝛ ꝙ si vacat possessio que erat ꝑꝑ pignꝰ apud eū qui ꝯduxit merces vehēdas ꝓ hoc horrerarius qui custodiebat merces nō efficiꝛ ex detentore possessor. Secunda rō qua assignaꝛ ꝯ Ange. in. d. §. ex ꝯrio per moder. est ista qꝛ ſm Jmo. ibi est quid imputeꝛ volenti possidere nāliter tm̄ cur ēt noluit acquirere sibi ciuilē merito non vꝫ posse vsucapere vel p̄scribere. Sed ista rō ō facili pōt solui qꝛ si possessio nālis hoc casu sola sufficit nō dꝫ hoc casu imputari illi qui vtitur remedio sufficiēti lꝫ posset sibi plenius ꝓuidere ad cautelā. Tertia rō est. d. mei qui dicit ꝙ si aliquis velit vsucapere ex sola nāli interrūpetur ista vsucapio quotiens exiret fundū ita ꝙ res nō eēt in eius cōspectu ⁊ sic nunꝙ possꝫ cōpleri vt dꝫ in seruitutibus habētibus cām discōtinuā de quibus in. l. ij. C. de serui. ⁊ aqua. Sed huic rōni rn̄detur qd̄ qui hꝫ solam nālem ēt si sit illa que vocaꝛ corporalis ſm Bar. retinet eam lꝫ exeat fundū vt sentit glo. nostra ordi. hic ⁊ Bar. exp̄sse dum querit qūo amittaꝛ posſio. Plus dixit glo. sing. in l. iij. §. nerua. j. eo. ꝙ ēt in re mobili ille qui hꝫ solam nālem retinet eā ꝙuis exeat cōspectū rei ⁊ quāuis alias scribēdo dixerim ꝙ diffinitio Ang. posset sustentari si posſio est ius dūtaxat nūc ꝯsiderādo diligentius credo ꝙ nō possit sustineri qꝛ dato ꝙ retento nāli possit repudiare ciuilē ꝙ tamē sola nālis possit hr̄e effectū vsucap. nō probaꝛ aliquo iure imo restringitur tex. qui ponit regulam in ꝯrium in. l. acquiriꝛ. §. fi. s̄. ti. i. vbi dꝫ ꝙ vsufructuarius nō pōt vsucapere qꝛ nō possidet ciuiliter ⁊ tñ est possibile ꝙ nullus possideret ciuiliter respectu ꝓprietatis. Preterea ista sua diffinitio nō vꝫ vera fortiori rōne. nam ex nuda traditōe pōt transferri posſio vera ciuilis ⁊ nālis. §. si vir in ea. l. ⁊ late disputat Bar. ⁊ lꝫ reprehēdendo glo. in. l. qd̄ meo. in prin. j. eo. ⁊ tñ ex nuda traditione nō trāsfertur dn̄ium. l. nunꝙ nuda. s̄. ti. i. ergo pꝫ ꝙ sola posſio nō est apta transferre dn̄ium. Illa aūt que ponunꝛ in diffinitione sic debēt eē proprie diffinita vt ex solo diffinito deducanꝛ in eē qñ ponunꝛ loco diffinitōis ad alias spēs. Sed hoc non est in casu nostro qꝛ posſio transfert dn̄ium cōcurrente causa quinimo qñ cōcurrit cā legitima aliqñ sola detētatio transfert dn̄ium. l. si fundū. j. de fun. do. Preterea reperiꝛ aliqua possessio que ēt cum cā ⁊ ti. non pōt eē cā acquisitionis dn̄ij. nā liber homo pōt possideri bonafide. l. iusto. §. i. ff. de vsuca. ⁊ tñ dn̄ium liberi hoīs ex posſione non pōt acquiri insti. ō vsuca. §. i. l. vsucapionū. j. ti. ꝓxi. bene facit tex. xij. q. i. c. qꝛ sua ꝓ quē Arehi. dicit in. c. ij. vt li. pen. in. vi. ⁊ Jo. an. in. c. fi. de restitu. spo. eo. li. in nouella ꝙ est aliqua res que non pōt acquiri iure dn̄ij ⁊ tñ pōt possideri ⁊ ſm diffinitōem talis possessio nō diceꝛ proprie posſio qd̄ nō est verū. Unde melior vꝫ diffinitio Bar. declarata vt. s̄. posui Jmo. dedit hic aliam diffinitōem dicens ꝙ posſio est ius simpl'r insistendi rei nō ꝓhibite possideri aptū natū ꝓducere interdictū recuperāde possessionis. Cui adde duo verba ⁊ primo qꝛ ēt pro iuribus incorporalibus ⁊ eorū quasi posſione cōpetit interdictū vtile recuperāde vt cōcludit Bar. hoc elegāter declarās. in. l. iij. §. vn̄ vi. j. de vi ⁊ vi ar. ⁊. l. i. j. vti possi. ⁊ sic scd̄m hoc vꝫ diffiniri ēt quasi possessio iuriū que nō est ꝓprie possessio vt supra est dictū nam ēt reperiꝛ actio vtilis natiua attēta cā ꝓxima ipsam ꝓducētis ſm Bar. in. l. i. de actio ⁊ ob. Preterea hūc effectū nō cāt sola posſio sꝫ deiectio a possessione vna cū possessione l. i. §. deiciꝛ de vi ⁊ vi ar. iō ꝯiciēs obligaꝛ actōe ꝑsonali ꝯiecto l. i. in fi. s̄. de interdic. Unde cū iste nō sit effectus solius possessionis non pōt eē dr̄ia specifica per quā declaraꝛ quiditas posſionis. Sed qꝛ in istis diffinitōibus do. p̄supponūt quod posſio sit ius tm̄ alias diffinitio nō ꝓcederet qꝛ sub simplici non cōtineꝛ mixtum ex ꝓprietate sermonis. l. vim passam. §. p̄scriptōe. ff. de adul. ⁊ no. in. l. ij. in prin. de vb. ob. Jdeo p̄mittendū vnū pro veritate diffinitōis vꝫ qd̄ apprehēsio possessionis per quā queriꝛ possessio nō est possessio ꝓprie sꝫ cā possessionis sicut vsucapio nō est dn̄ium sꝫ cā dn̄ij vt ꝓ gl. in. l. iij. j. ti. ꝓxi. ⁊ ꝓ istud p̄suppositū tolluntꝛ quedā ar. d. m. qui nitiꝛ ōndere ꝙ posſio nālis ꝓducta in eē est fcm̄ ⁊ nō ius qꝛ illa p̄ncipia facti q̄ ipse deducit in ꝯctu ⁊ posſione acquirēda fateor ꝙ sunt facti ⁊ postꝙ posſio est ꝓducta in eē sꝫ nego ꝙ sit posſio ⁊ sil'r ꝙ ꝯctus sit obligatio que oritur ex ꝯctu sꝫ cā obligatōis. possessio igitur producta in eē est id qd̄ obligatio respectu ꝯctus inquātum est ius. Jnquātū aūt hꝫ ad mixtum factū est aliud vt. j. dicam ꝙ aūt impossibile sit possessionem ꝓductā in eē. eē simplex factū probaꝛ qꝛ si eēt meꝝ factū non differret a detentatōe nuda qd̄ est falsū ſm oēs. ⁊ ſuus posset possidere nāliter qꝛ merū factū ⁊ nuda detentatio cadit in ꝑsonam serui. §. sed cū factū insti. de stipu. ser. ⁊. l. stipulatio ista. §. hec quoqꝫ de ver. ob. Preterea ꝙ ēt posſio nālis sit ius probaꝛ. l. qui pignori in fi. j. eo. nā qui rogat p̄cario possidet nāliter vt in. l. ⁊ hꝫ. §. eum qui. j. de p̄ca. tamē tex. dicit in. d. l. qui pignori in fi. ꝙ debitor qui rogat p̄cario a creditore hꝫ plus iuris in posſione quā qui nō rogauit. ⁊ sic ostenditur ꝙ ipsa posſio nālis est ius habet aūt aliquod ius in possessione si nō rogauit. qꝛ ficte censeꝛ possidere quo ad effectū vsucapiēdi vt. j. dicam. Scd̄o adduciꝛ tex. pro ista pte in. l. possessio. §. i. j. eo. vbi tex. dicit ꝙ posſio non solū est corporis sꝫ etiam iuris ꝑꝑ quod seruus possidere non pōt. vbi pondera duo. Primū ꝙ cā cur seruus non pōt possidere est qꝛ est iuris. sed si ista cā cessaret ⁊ rō eēt falsa. si posſio eēt meri facti ergo hoc nō est dicendū. Et si dicas est facti sed hꝫ ius adminiculum vt rn̄det. d. m. Dico ꝙ hoc nō sufficeret ad ꝓhibēdum ſuum possidere. qꝛ factū qd̄ habet adminiculū iuris potest cadere in ſuum vt in iuribus p̄alle. si autē dicas ꝙ est iuris quia parit effectū iuris. multoꝼortius erit idē. nam videmꝰ ꝙ per detentationē serui acquiriꝛ iuris effectus dn̄o. vt est ipsa posſio ⁊ dominiū. l. i. §. item acquirimus. j. e. Nihil ergo repugnaret si posſio eēt meri facti. quin seruus posset possidere. lꝫ ex ea oriretꝛ effectus iuris qꝛ ille acquiriꝛ domino ꝑ ſuū. Et hoc etiā indicat ibi tex. ponēdo dictionē ⁊ que est implicatiua. que implicat idem qd̄ dictū erat in p̄cedenti cū ergo dicat ꝙ posſio non solū est corporis sed ēt iuris. sicut ꝑ primū significat aliquem essentiale posſionis ſm eum. ita ēt significabit per scd̄m. facit. l. etiā. C. si tu. vel cu. j. ⁊ qd̄ tradit Bar. in. l. seye. §. gaye. ff. de fun. instru. in fi. cōmenti. Mihi vꝫ sequendo dicta Bar. in. l. si is qui ꝓ emptore ver. ij. op. in scd̄a carta. j. de vsuca. ꝙ posſio dꝫ diffiniri per ius ⁊ factū hoc mōdꝫ. Possessio est ius insistendi rei admixtū facto non ꝓhibite possideri. De iure satis est dictū. s̄. De facto ꝓbaꝛ quia in retinēda posſione cōcurrit animus. l. iij. §. in amittēda. j. e. ⁊ l. lꝫ. C. eo. Sed animus in retinēdo est facti. l. bonefidei. circa mediū. s̄. ti. i. ⁊ lꝫ And. de py. ⁊ sequiꝛ bar. in. d. l. si is qui pro emp. respondēdo ad. l. ꝓ herede. §. i. de acqui. re. do. que facit in ꝯrium ⁊ est similis tex. in. l. i. §. scenola. si quis te. li. eē ius. ergo ⁊ posſio producta in eē habet admixtū factū. vnde Bar. in. d. l. si is qui reprehēdit glo. dicentes ꝙ posſio vt est ꝓducta in eē habet plurimū iuris qꝛ retineꝛ aīo. nam ꝓpter animū diceꝛ habere plurimū facti nō iuris. Et hanc cōclōnē sequiꝛ Pe. de anch. referēdo dicta bar. in regula sine posſione in. iij. car. de re. iur. Pro ista cōclōne que est verissima faciunt oīa iura que dicūt ꝙ posſio hꝫ plurimū iuris sicut in. l. posſio in prin. j. eo. nam ꝑꝑ verbū plurimū datur intelligi ꝙ inest aliquid facti. hꝫ enim vim cōparatiui ⁊ sic p̄supponit ꝙ est etiā aliquid facti sed plus est de iure. Preterea hoc ꝓbaꝛ rōe manifesta quam tangit bar. in loco p̄alle. ⁊ Pe. in p̄dicta regula qꝛ si posſio ꝓducta in eē erit simpliciter ius tūc restituetur reuerso ab hostibus ꝓ ius postliminij vel mortuo apud hostes per. l. cor. Ex illis enim. ll. restituuntur captiuo oīa iura vt pꝫ in. l. postliminiū ⁊ per totū. ff. de capti. ⁊ inde est ꝙ qñ possessio hꝫ multum iuris vt est illa quā tenemus ꝓ seruū ex causa peculiari. in ea habet locū postliminiū vt plene ꝓ glo. in. l. ōniqꝫ. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ videbis plene in. §. item acquirimus j. e. Sed posſio non restituiꝛ ex iure postliminij nisi in vno casu p̄dicto. ergo datur intelligi quod hꝫ multū facti vel saltim tm̄ facti quod in quacūqꝫ dispōne dꝫ attendi nec pōt cōsiderari vt meꝝ ius ⁊ hoc est qd̄ voluit dicere iuriscon. in. d. l. deniqꝫ dum dicit quod restō non fit qꝛ posſio hꝫ plurimū facti. Nec pōt dici vt hic dicūt doc. quod hꝫ plurimū facti in apprehēsione qꝛ si hoc cōsiderares sequereꝛ absurdū qd̄. j. diceꝛ nā ex quo posſio ꝓducta in eē erat ius tpe captiuitatis debebat cōsiderari vt ius quo ad equitatē restōnis lꝫ cā acquisitionis fuisset factū. Si enim deberet attendi cā acquisitōis actio vel obligatio veniēs ex ꝯctu non eēt restituēda qꝛ cā sua primordialis fuit factū. i. ꝯctus. l. cōsi. in fi. de cu. fu. Pro ista cōclōne bene facit tex. in. l. cum heredes in prin. j. eo. vbi tex. dicit ꝙ in heredes trāseunt oīa iura ⁊ tamē posſio nō transferꝛ in herede ex quo datur intelligi ꝙ posſio que erat ꝓducta inesse apud defunctum nō erat simplex ius qꝛ trāsisset in heredē. Nec est dicēdum qd̄ hic dicit. d. m. s. ꝙ posſio ciuilis est ius dūtaxat moueꝛ qꝛ transit ipso iure in hereditatē iacentē qd̄ pꝫ qꝛ hereditas iacēs pōt finire vsuca. ceptā a defuncto que nō ꝓcedit sine posſione saltim ciuili. l. ceptā ⁊. l. sine possessiōe j. titu.

.j.ti.i. nam vere poſſeſſio ciuilis nõ transfert in hereditatẽ iacentem q: ſi transferret ergo poſſet fieri furtuȝ hereditati iacenti ꝯ.l.i.§. ſcenola.j. ſi quis te.li.iu. transfert ergo ficte quo ad effectuȝ vſucapionis dũtaxat ſicut ficte dr̃ remanere apud debitoreȝ quo ad hũc effectuȝ.l. qui pignori ⁊ ibi no.j.eo. nam diſpõ iuris que diſponit ſup aliquo iure nõ ſimplr̃ ſȝ quo ad aliqueȝ effectũ ẽt ſi ſit ius merũ diſponit p fictõem nõ per veritateȝ vt ſolemniter declarat Bar. in.l. ſi maritus.§.l. iul. de adul. Preterea ſi eẽt ius meruȝ reſtitueret ex iure poſtliminij qđ eſt falſum vt.s. dixi ⁊ ſi animus eſt facti vt.s. eſt ꝓbatum multominus põt dici eẽ meruȝ ius. Dic ergo ꝙ eſt ius ⁊ factum ſicut dixi ⁊ q: poſſeſſio eſt ius. Ideo dixit no. Jmo. in c. epi de reb. ec. non alie. quẽ refert ⁊ ſequit̃ Bal. in.l. ſi mulier.§. poſſiones.ff. qđ me. cã ꝙ ſi cõmittit̃ alicui cã vt cognoſcat ſuper ꝓprietate ⁊ iure qđ in tali re hȝ eccleſia p nomẽ iuris vr̃ cõmitti cã poſitõis pro qua deciſione ex tex. no. in.l. iubemus.§. ſane in fi. C. de ſac. ſan. ec. queȝ ibi no. Bal. ad hoc in vltimis verbis qui ẽt bene facit ad.q. ꝓdictam. In glo. ſup ver. nãliter ibi De iure ꝓmeuo ⁊c. Glo. nõ declarat quid ſentiat p hoc ius ꝓmeuuȝ ex auctoritate tñ quã adducit poſſeſſionem videri ſentire qđ acquiſitio dñij ⁊ poſſeſſionis ſit inuenta de iure diuino ex illa aucto. de vtro. xiiij. ca. ⁊ Joſue primo ca. de qua hic glo. meminit. Sed hoc nõ ſentit glo. nec eẽt verꝝ in ſe q: longe ante illas auctoritates fuerũt diſtincta dñia vt pȝ ex libro Gene. manifeſte in pluribus locis maxime in diuiſione patrimonij ꝙ fecit Abraaȝ cuȝ Loth. ⁊ in emptione quã fecit de loco vbi fecit ſepulchrũ in Ebrõ. Unde Hoſt. ⁊ Jo. an. in. c.i. de ſũma tri. quos hic refert Jmo. dicunt in ṽ. diſpõne ꝙ iſte auctoritates ſignificãt ius qđ fuit datum filijs Jſrael in terra ꝓmiſſionis ⁊ ꝙ diſtinctio ⁊ apprehẽſio reꝝ ſit de iure humano nõ diuino dicit Auguſtinus exp̃ſſe. viij. di. c. quo iure. Jntellexit ergo glo. ꝙ acquiſitio poſſeſſionis nãlis erat de iure gentiuȝ qđ eſt antiquius iure ciuili ⁊ dr̃ ius gen. nãle ẜm glo. in ver. ait ⁊ Bar. q: cuȝ acquiſitio poſſeſſionis cõſiſtat in aĩo.l. iij. in prin.j.eo. non põt dici ꝙ ſit de iure nãli qđ eſt cõe oĩbus animãtibus q: actus rõnis nõ eſt cõicabilis brutis. Eſt ergo đ ſcđo iure nãli qđ appellat̃ ius gẽ. naturale cõe hoĩbus dũtaxat qđ eſt productũ cuȝ ipſa nã vt dicit tex. in l.i. in fi.s. ti.i. ⁊ inſti. đ re. diui.§. ſinguloꝝ. Sed ꝯ iſtud op. fortiter q: ſi acquiſitio poſſeſſionis eſt de iuſto iure ergo ſeruus põt acquirere poſſeſſionẽ ſicut põt acquirere nãlem obligationem que eſt de iſto iure nãli gen. vt pȝ in.l. nãliter ⁊.l. ſi id qđ ff. de condi. inde. qđ tñ eſt falſuȝ.l. ſtipulatio iſta.§. hec quoqȝ de verb. ob. ⁊.l. poſſeſſio.§.i.j.eo. Bar. in.d.l. ſi id qđ coact⁹ difficultate ꝯrij dicit ⁊ ſequit̃ hic Pau. de ca. ꝙ acquiſitio poſſeſſionis ⁊ dñij nõ eſt đ iure gen. nãli qđ vocat̃ primũ ius gen. ſed eſt de ſecundo iure gen. ẜm ꝙ ſeruus ꝓ nihilo reputabat̃ q: ex illo iure eſt inuenta ſeruitus.l. manumiſſiones.ff. de inſti. ⁊ iu. Naturalis aũt obligatio eſt inuẽta de ꝓmo iure gen. quo tp̃e oẽs hoĩes liberi naſcebãtur iđ attẽto illo iure ẜuus eſt capax q: cõſiderat̃ vt pſona libera. Sed iſta ꝯcluſio vr̃ falſa ⁊ ꝯ tex. inſti. de re. di.§. ſinguloꝝ ⁊.l.i. in fi.ff. de fur. vbi dr̃ ꝙ acquiſitio dñij p occupatõeȝ ⁊ dñia ꝑticularia ſunt de iure nãli qđ ius gen. appellat̃ vt inquit tex. in.d.§. ſingulorũ ergo nõ ſunt de ſcđo iure gen. vñ ipſe idem Bar. in.l. ex hoc iure de iuſti. ⁊ iur. reprehẽdit opiniões dicentiũ ꝙ dñia ſunt diſtincta de iure gen. quo ſunt introducta bella ⁊ ſeruitutes ſed põt rñderi ꝙ ius gen. ſecũdariũ de quo dicit Bar. põt vocari ius nãle largo mõ inquãtuȝ iſtud ius fundat̃ ſuper rõne nãli que eligitur a ꝓmo iure gen. nãli ⁊ hoc dicit tex. expreſſe inſti. de iur. na.§. qđ veruȝ ⁊ inſti. de re. di.§. per traditõeȝ. Et hoc eſt qđ dixit no. Archi. ponẽs hanc diſtinctõeȝ Bar.i. di. c. ius aũt nãle. Sed in. c. oẽs ea. di. non vr̃ ponere niſi vnuȝ ius gen. nõ duplex ſicut Bar. poſuit in dicto loco ⁊ in.l. neqȝ enim in ꝓn. ff. de teſta. mili. ⁊ forte illud eſt verius de mente iuris qđ non ſit niſi vnuȝ ius gen. Naȝ ſi bene reſpicias tex. in.l.i.§. ius gẽ. de iuſti. ⁊ iur. non ponit aliam diffinitõeȝ niſi inter ius qđ eſt cõe oĩbus aĩantibus qđ vocat ius nãle ⁊ ius qđ eſt cõe hominibus dũtaxat qđ vocat ius gen. in quo ponit multa que fuerunt inuẽta ab ipſo ꝓncipio nature humane vt religio in deuȝ honor in pentes ⁊c. Multa ẽt ponunt̃ que fuerunt poſtea orta ⁊ inuẽta vt ſeruitus ⁊ manumiſſio. Et reſpice ad tex. in d.l. manumiſſiõis qui dicit manumiſſiões quoqȝ de iure gen. ſunt que dictio cũ ſit iplicatiua de ſui nã.l. ſeruũ quoqȝ in ꝓn. de ꝓcu. ⁊.l. ex maleficijs.§. is quoqȝ de ac. ⁊ ob. hoc ſignificat ex nã implicatõis ac ſi diceret nõ ſolũ ꝓmiſſa ſunt de iure gen. ſed ẽt manumiſſio. Et ſic datur intelligi ꝙ de eodeȝ iure ſunt oĩa q̃ ſunt de iure gẽ. vñ ẽt tex. in.l. ex hoc iure e. ti. refert ſe ad ius de quo dixeral in.§. ius gen. Et tũc ob. ꝯriuȝ. Sȝ poteſt dici ꝙ quedã iura ſunt de iure gentiuȝ que naturaliter nõ cohęrẽt ita acquirẽti vt nõ poſſint acquiri per alteꝝ ipſo iure ⁊ eſt dominiũ ⁊ poſſeſſio.l.i. C. p quas perſo. ⁊.l. ea que ciuiliter.s. ti.i. Et in iſtis lȝ ſeruus de iure gen. inſpecto ipſius initio anteꝙ̃ eẽt ſeruitus poſſit cõſiderari vt pſona capax. q: tamen inſpecto eodẽ iure trãſiuit in ꝑtãtem alterius ⁊ poſſidet̃ ab altero. ſtatutũ eſt vt ius qđ eſt acquiſibile alteri de ſui natura tranſeat in eũ qui hȝ eum in ꝑtãte ſicut ſi p liberã pſonaȝ accepta eẽt poſſeſſio noĩe alterius. ⁊ hoc eſt regulare ꝙ capacitas ⁊ icapacitas hoĩs inſpicit̃ tp̃e acquiſitõis.l. in tempus cũ materia de here. inſti. Unde lȝ inſpecto initio iuris gentiũ eẽt liber ⁊ capax. q: tamẽ poſtea factus eſt ẜuus ⁊ illo tp̃e defert̃ ſibi ius qđ eſt acquirendũ dȝ cõſiderari ſtatus p̃ſens. Quedã ſunt iura que ſui natura cohęrẽt oſſibus acquirẽtis vt eſt obligatio.l. iij.ff. pro ſoc. ⁊.l. quis ergo caſus.ff. đ pecu. ⁊ in iſtis ſeruat̃ quod dicit̃ in.l. ſi id qđ vt remaneat penes ẜuum obligatio inquãtum eſt de iure gen. nam actio ⁊ obligatio ciuilis in ẜuo non põt cadere q: ꝓ nihilo reputat̃. Pro hac diſtinctõe bene facit qđ ponit Bar. in.l.i.§. ſublata.ff. ad tre. vbi dicit ꝙ ex forma ſtatuti non põt induci vel ſaltẽ non videt̃ induci vt actio directa ſemel queſita vni tranſeat in alium. cũ ergo ius gẽ. induxerit obligatõem per ẜuum acquiri dño non videtur ſenſiſſe ꝙ obligatio directa acquireret̃ dño. ſed cõſiſteret in perſona ẜui vt nil induceret̃ ꝯ nãm actionis directe. que iheret oſſibus. ⁊ regulr̃ non põt aueli poſtꝙ̃ eſt queſita. Pro hac cõcl'one vide optimũ tex. in.l.i.§.i. in ṽbo inſpecta ipſius ſerui pſona.ff. de vſufruc. accre. vbi videt̃ ꝓbari ꝙ ius vſufructus directũ reſidet in perſona ſerui q: tale ius de ſui nã non eſt ceſſibile lȝ glo. ibi deſtruat tex. In eadẽ glo. Azo. ⁊ Jo. ⁊ alij dicũt duas eẽ ⁊c. Hec eſt cõis opi. quam approbãt cõiter Moder. reprobãtes ſnĩam Azo. potiſſime ex fundamẽto tacto in vltia ꝑte glo. ⁊ hanc credo eẽ verã. Sed tamẽ ſi quis vellet tenere opi. Azo. poſſet rñdere ad.l. clam poſſidere in fi. ꝙ verbũ poſſidere ponit̃ ibi improprie ꝓ detinere ſicut ponit̃ in multis alijs iuribus vȝ in.l. ij.§.i.j. ꝓ herede ⁊.l. iij.§. nerua j.eo. ⁊.l. cõmuni diuidũdo.§. neqȝ.ff. cõi di. ⁊ ꝙ ita debeat accipi iſto caſu põt induci tex. in.d.l. ſi id qđ.§. fi. in vltimis verbis lr̃e ibi ab eo qui ingreſſus ſit in poſẜionẽ q̃ verba vident̃ ſignificare aliquem detinere magis ꝙ̃ poſſidere vt probat̃ in l. ſi quis ante ver. aliud eſt enim.j.eo. Cõis tamẽ opi. vr̃ verior q: hoc non vr̃ incõueniẽs nec ꝯ regulas iuris ꝙ ex vna cã ſequant̃ duo effectus formaliter diſtincti ꝓducti a diuerſis iuribus vt pȝ in obligatõe ciuili ⁊ naturali que orit̃ ex vno ꝯctu iuriſgen. Jtem ex vno ti.cris oriunt̃ plures vie accuſandi ex diuerſis legibus vt pȝ in.l. ſenatus ⁊ ꝙ ibi p Bar.ff. de accu. Unde ego nõ intelligo in eo qui inſiſtit aĩo ⁊ corpore cur non poſſit eẽ vtraqȝ ſpẽs poſſeſſionis.ſ. ciuilis ⁊ nãlis ꝓprie ⁊ formalr̃ niſi forte dicamus ꝙ̃ poſẜio ciuilis ⁊ nãlis ꝓut diſtinguunt̃ ſunt ambe de iure ciuili ut hic p Bar. in. iij.q. prin. Sed certe ſi hoc attendis ẽt obligatio nãlis ⁊ ciuilis non pñt ſtare ſimul formalr̃ q: de iure gen. nõ erat facta iſta diſtinctio cum nõ cognoſceret̃ obligatio ciuilis ⁊ tamẽ poſt diſtinctõeȝ factã a iure ciuili. iſte obligatões ſtant ſimul ſine dubio ⁊ vna appellat̃ nãlis ⁊ de iure gen. q: inde habuit originẽ.l. nõ amplius.§. is nam de regu. iur. ⁊ ꝯñr ſequit̃ ꝙ iſta duo iura ſunt introducta vere ex diuerſis fontibus.i. ex iure gen. ⁊ iure ciuili. Et pro iſta cõi opi. vltra alia iura copioſe inducta p Dy. hñ facit tex. in.l.i.§. dicit̃ de vi ⁊ vi ar. queȝ ego iduco ſpãliter iſto modo dr̃ enim in tex. ꝙ interdictũ recupande cõpetit non ſolum poſſidẽti naturalr̃ ſed ciuilr̃ deinde addit ꝙ in vna ex his poſſeſſionibus aliquis poſſidet ꝓ ſuo que verba pñt ſignificare ꝙ quis poſſideat quo ad effectũ vſucap. ⁊ ſic erit ciuilis. ⁊ ẜm hanc expoſitionẽ eſt ibi caſus notabilis ꝙ ſola ciuilis iducit effectũ vſucap. ⁊ nõ nãlis ⁊ iſta expoſitio melius adaptat̃ lr̃e. Si autem intelligas tex. de eo qui poſſidet ꝓ ſuo.i. ꝙ hoc dicat ad dr̃iam vſufructuarij qui lȝ poſſideat nãliter nõ tñ poſſideat tanꝙ̃ dñs vel ſi exponis tex. vt fiat dr̃ia inter iuſtuȝ ⁊ iniuſtũ poſſeſſorẽ tunc ille tex. nõ faceret. Sed pria expoſitio eſt melior q: ſecũdũ alias nõ fit relatio ad duas ſpẽs poſſeſſionis de quibus prio dixerat. ⁊ hanc opi. puto veriſſimaȝ lȝ Guil. de cu. ⁊ Jaco. bu. in.l. lȝ. C. eo. ⁊ Bar. hic ⁊ Jmo. dicãt aliter.ſ. ꝙ ille qui inſiſtit rei ſeu eſt in re formalr̃ quideȝ ⁊ ꝓprie hȝ ciuilem. virtualiter autẽ ⁊ iproprie hȝ nãlem eo vȝ mõ quo vſuſfructus cauſalis ineſt dominio i quo nõ eſt vſuſfructus formalis diſtinctus a dñio ſed cãlis habẽs virtutem formalis ꝙ nõ credo fuiſſe đ intentõe io. nec Ac. q: exp̃ſſe in l. qđ in eo.§. fi.j.eo. ſup ver. poſſidere referẽdo gl. ad tex. vult

ꝙ is qui inſiſtit rei hēat vtranq; poſitōem. Nec ob. ꝑmiſſe
opi. ꝙ ſi ambe ſpēs poſitōis eſſent ꝓprie apud eū qui inſiſtit
rei tunc nālis eſſ; ſupflua remedijs aūt ⁊ iuribus ſupfluis nō
vtimur. l. hec ſtipulatio. §. diu⁹. ff. vt le. no. ca. ⁊ l. i. §. dixit ali
quis. ff. de publi. Nam ad hoc eſt dicendū ꝙ imo poſſeſſio
nālis pōt eſſe vtilis ad aliqua cū enī ſit inducta de iure gen.
ius talis poſitionis nō poterit auferri ſine cā ēt a principe. l.
lucius ⁊ l. item ſi verberatū de re. ven. ⁊ plene in. i. ꝯſti. ffoꝝ
per Bar. in. l. antiocenſiū. ff. de pri. cre. ꝑ Imo. ⁊ Moder.
in. c. que in eccleſiaꝝ de cōſti. ⁊ plene in. l. ſi. C. ſi ꝯtra ius vel
vti. pub. Hoc aūt non poſſet dici in poſitione ciuili que cum
ſit inducta de iure ci. poſſet ſimplř auferri ⁊ extingui ꝑ prin-
cipem ſicut actio vt in ꝑdictis iuri. no. Preterea ſi inſiſtens
in fundo poſſideret ciuiliter tm̄ tūc ſi eo ſtāte in fundo alius
ingrederet̄ in alia ꝑte fundi nil prohibet̄ quin poſſit ſibi ac-
quirere nālem ſicut enī ingrediēs fundū abſente poſſeſſo-
re acquirit nālē q2 vacat. l. ſi id qḋ. §. i. j. eo. ⁊ in. §. qui ad nū
dinas ita ēt acquireret̄ nunc ex quo a nemine poſſidetur iſta
ſpēs poſitionis. nam lꝫ ille qui eſt in ꝑte fundi dicat̄ detinere
fundum ēt quo ad ꝑtes in quibus nō inſiſtit. l. iij. in prin. j. eo.
Nec tñ ficta detentio ꝯſiderat̄ quatenus ex ea inducit̄ effe-
ctus poſitōis. ſ. reſpectu ciuilis ſꝫ quatenus ex ea nō inducit̄
effectus poſitōis tunc nō ꝯſiderat̄ iſta ficta detentio ⁊ ideo
vere detinēs acquireret ſibi nālē qḋ tñ eſt falſū ⁊ ꝯ. l. ꝙ meo
§. fi. in tex. ⁊ glo. j. eo. nam fictio ⁊ veritas bene ꝑſt cōcurre-
re nec vna impedit aliā q̃ñ introducit̄ circa diuerſa ſm bar.
in. l. i. §. hoc aūt ſenatus. ſ. ad ſilla. Poſt glo. poſuit hic bar.
diffuſe quotuplex ſit ſpēs poſitōis. Et ad primā diffinitionē
cum diffinit poſſeſſionē ciuilē. Adde qḋ qualitas bonefidei
⁊ malefidei vt ipſe dicit ⁊ bene nō diuerſificat ſubſtantiā poſ
ſeſſionis. caſus eſt no. in. l. iij. §. labeo. j. eo. q2 lꝫ iſte qualitates
ſint cā deducēdi effectū poſſeſſionis vel de potentia ad actū
vel prohibēdi ꝙ nō poſſit exire de potētia in actū aptitudo tñ
⁊ potētia ꝓducendi ciuilē effectū eſt cōis vtriq; poſſeſſioni ſi
cut alias dixi nec eſt verū vt. ſ. oſtendi ꝙ ex ſola poſſeſſione
nāli aliquo caſu poſſit ꝓcedere vſucapio vel ꝑſcriptio lꝫ alias
ſcribendo ſecutus ſim Ang. ⁊ pro cōcluſione quā. ſ. tenui eſt
opti. tex. in. l. i. §. deicit̄ quē. ſ. feci te notare de vi ⁊ vi ar. nec
eſt bona illa rō quā alias adduxi ꝯ Bar. ꝙ tex. in. l. acquirit̄
§. fi. loquat̄ in vno caſu. §. q̃ñ alius erat in ciuili poſitōe. nam
hoc non colligit̄ ex tex. qui ſimplř ⁊ indiſtincte loquit̄ iō ſim
pliciter itelligit̄ tum maxime q2 pōt ſubeſſe bona rōne ſi effe
ctus ciuilis qui eſt vſucapio inducat̄ ꝑ poſſeſſionē que eſt de
iure nāli ſola ſicut videmus ꝙ q2 actio eſt de iure ciuili inſti.
de acti. in ꝓn. ⁊ l. ij. ff. de obli. ⁊ ac. ideo nō inducit̄ ex ſola nāli ob
ligatione niſi ēt cōcurrat ciuilis ſed bene inducit̄ ex ſola ciuili
obligatōe aliq̃ñ vt pꝫ inſti. de lit. ob. per to. Verūtamē ad
uerte diligēter ad verba Bar. q2 in iſta diffinitōe ⁊ clarius ēt
j. in diffinitōe ſecūde ſpēi poſitōis ipſe vult exꝑſſe ꝙ appella
tione veri dñij veniat vtile dñium qḋ ꝯ̃triatur directo ſed non
vtile dñium qḋ ſubalternat̄ directo nō eſt enī ꝓprie ius dñij
ſm eū. Vñ lꝫ in libello ille qui deducit dñium vincat ſi pro
bat de vtili dñio ſubalternato puta de dñio emphiteotico ſm
Bar. in. l. ſi mā. §. eandē. ff. de execu. rei iu. ⁊ plene per Anto.
bu. in. c. examinata de iudi. ⁊ tangit Inno. in. c. certū eo. ti.
Si tñ in libello quis diceret ſe vere dñm forte eēt aliud ꝑ hāc
doc. De mā vide qḋ ponit Bal. in. l. ij. ff. de condi. inſti. ⁊ qḋ
ponit Bar. no. in. l. interdū cum duabus. ll. ſeq. ff. qui poti. in
pig. ha. vbi dicit poſt glo. ꝙ vtile dñium qḋ acquirit̄ ipſo iure
ꝯ regulas iuris nō dr̄ proprie dñium ſed ficte. Sed hic loqui
tur plenius de quocūq; vtili dñio ſubalternato ⁊ q2 in ſtatutis
exorbitātibus a iure vba debent ꝓprie intelligi. Poſſet ar-
gui ex iſta doc. ꝙ ſi ſtatutū facit mentōē de dñio rei nō cōpre-
hendet emphiteotā vel vaſallū hoc tñ non determino ꝑnūc
ſed forte dicā in. l. ſi quis vi. §. dr̄ia. j. eo. vtrū ille qui dicit ſe
dñm vtiliter ⁊ ſuccubuit ob. exceptio rei iu. ſi poſt dicat ſe dñm
directo vide Bal. in. c. i. §. ſi inter filiā ſi de feu. fu. ꝯtro. iter do.
⁊ ag. Et vide bar. in ex. quā nuper ſuꝑ ver. rebellādo vbi di
cit ꝙ dñium vtile eſt effectus dñij directi inductus de iure gē.
ſm eū. Inde eſt ꝙ ꝓnceps nō pōt dñium vtile auferre ſine
cā ſm Bar. no. in. l. ij. in vltimis ver. C. de fun. pat. li. xi. lꝫ aūt
dñium vtile ſit potius effectus dñij ꝙ dñium venit tñ ſub appel-
latōe ſuorū vel rei ſue ita dicit glo. no. inſti. de re. di. §. theſau
ros quā bar. nō allegat lꝫ idē dixerit in. l. quintus. §. argēto. ff.
de au. ⁊ ar. le. Sed querit̄ circa iſtā poſitōē ciuilē nūquid re-
ꝑiatur aliq̃ poſſio q̃ poſſit dici ciuiliſſima bal. dicit ꝙ ſic i. l. ſi.
C. de ſac. ſan. ec. ⁊ appellat poſitōē ciuiliſſimā illā q̃ trāſfert̄
ipſo iure ſine aliquo actu hōis vero vł ficto exēplū ſm eū i. c.
ij. ex. de ꝯſue. exēplū de iure ciuili vltra eū in. l. raptores. C. de
epiſ. ⁊ cle. quem tex. no. ibi bar. ad hoc. do. m. hic dicit ꝙ iſtud
nomē non reperit̄ in iure expreſſium. ſed eſt nomē magiſtrale
nec cōſtituit nouā ſpēm poſſeſſionis ciuilis. ⁊ hoc eſt ꝯcedē-
dum q2 non ꝯſtituit dr̄iam eſſentialē inter hanc poſitionē ⁊
aliam ciuilē. ſꝫ ſignificat ſolam dr̄iam in modo acquirēdi quia
iſta poſſeſſio acquirit̄ ſine actu apprehēſionis vero vel ficto.
Sed remanet dubiū vtꝝ ex. l. vel ſtatuto hoc poſſit induci. ſu
per quo dixit bal. no. in. l. i. C. cōia de le. ꝙ ſtatutū hoc non po
teſt inducere. vnde in. c. ij. de cōſue. ſm eum interuenit actus
fictus ex quo eſt tranſlata poſſeſſio. ⁊ ita no. inno. in. c. in lit-
teris de reſti. ſpo. quem hic alle. do. m. Ipſe aūt tꝫ ꝙ per ſtatu
tum hoc poſſit fieri ſicut tenuit bal. in. d. l. fi. q2 ſi hoc pōt fie-
ri per legē vt ꝑallegatā. l. raptores ⁊ l. quiſquis. C. de dona.
regulř dꝫ poſſe fieri per ſtatutū iuxta regulā. l. ius ciuile ⁊ l.
oēs populi de iu. ⁊ iur. Tu vero ꝓ intellectu articuli dic bre
uiter ꝙ ſi ſtatutum ſimplř dicit ꝙ poſſeſſio intelligat̄ tranſla-
ta in heredē ipſo iure. hoc ſtatutū pōt tollerari ⁊ vꝫ q2 per hec
verba nō excludit̄ quin videat̄ tranſferri poſſeſſio ꝑ actū fictū
ideſt per fictā apprehenſionē ſeu traditionē quam ſtatutū ita
diſponēdo videt̄ inducere. ⁊ ita tꝫ expreſſe Cy. ⁊ bal. in. l. ea. l.
C. de ꝯdi. ob cām dum dicūt ꝙ ſi poſſio tranſfert̄ in heredē
ex forma ſtatuti ipſo iure intelligit̄ trāſferri per fictā traditio-
nem ex quo verba oio nō repugnāt. Si aūt expreſſe ſtatutū
diſponeret ꝙ tranſferat̄ poſſio vel acquirat̄ nullo actu vero
vel ficto mediāte credo ꝙ iſtud ſtatutū non valeret q2 acqui-
ſitio poſſionis eſt de iure gen. ex quo eſt inductū ꝙ ipſa ac-
quiſitio fiat per actū nālem vt in tex. noſtro ⁊ l. iij. in prin. j. e.
⁊ l. ea que ciuiliter. ſ. ti. i. vbi optimus tex. Sed ꝯ ius gen. ēt
princeps nō diſponit ſine cā vt plene per Bar. in. l. i. in ꝓn. de
ꝯſti. prin. ⁊ l. oēs populi in. iij. q. prin. de inſti. ⁊ iu. ergo min⁹
pōt hoc ſtatutū. Cōſuetudo ēt minus hoc poſſet que dicit̄ ir-
rationabilis ⁊ non vꝫ ſi diſponit aliquid ꝯ ſubſtātiā act. c. ij. de
ꝯſue. li. vi. Nec video ꝙ poſſit ſubeſſe cā hoc diſponēdi cum
lex fingēdo apprehēſionē eē factā idem poſſit inducere. Non
ob. l. raptores. nā ibi nō dr̄ ꝙ poſſio acquirat̄ ipſo iure imo
potius ꝯ̃trium vt pꝫ in verbo aſſignet̄ ibi impoſitū qḋ verbū
eſt futuri tp̄is ⁊ ſignificat traditōem actualē per quā ſm cām
traditionis aliq̃ñ acquirit̄ poſſio. aliquādo ſola detentatio vt
plene per Bar. in. l. ſi ꝯſtante in prin. ſ. ſo. ma. ⁊ in. l. cum pr̄
§. pr̄ pluribus de leg. ij. Quod aūt dr̄ ibi ꝙ eccleſia hꝫ plenā
poſſeſſionē ⁊ dominiū ex bñficio principis ꝑ beneficiū princi
pis intelligit̄ diſpō quam facit in. d. l. ꝑ quam ꝯſtituit ꝙ bona
raptoris debeāt aſſignari eccleſie. nā dictio ex. non ſignificat
ſemꝑ cām imediatam lꝫ ꝓprie ſignificat iuſta no. in. l. nō du-
bium. C. de legi. ⁊ in. l. i. §. ex incēdio. ff. de incē. rui. ⁊ nau. tex.
autē in. l. quiſquis. C. de dona. quem alle. dñs meus nō facit
ad hoc quia vt exꝑſſe patet in tex. retentio vſuſfructus eſt il-
le actus fictus per quē tranſfert̄ poſſeſſio. Et ꝙ poſſeſſio poſ
ſit tranſferri per ſtatutū vel ꝯſuetudinē ſine aliquo actu vero
vel ficto tenuit Ang. ⁊ Io. de imo. poſt eū in. l. qui vniuerſas
§. i. in fi. cōmenti. j. eo. Sed tñ qḋ ſupra dixi plus plꝫ. ⁊ vide q̃
dixi in. d. §. in fi. Circa tertiā ſpēm poſſionis quam ponit
hic Bar. Adde ꝙ iſta ſua doctrina reprehēdit̄ cōiter a Mo
der. quā ſolus dñs me. defendit. Primo ipugnat eam Bal.
in. l. i. C. vti poſſi. ⁊ hic in collectis ſuis mouet̄ q2 diffinitio ꝙ
ipſe dat huic corꝑali eſt cōis etiā detentatōi q̃ñ detinenti rē
ex iuſta cā puta colono vel miſſo in tenutā ex prio decreto ēt
cōpetit ius detinēdi ⁊ recuꝑandi. i. officiū iudicis ꝓut no. in. l.
aquilius regulus. ſ. de dona. ⁊ videbis in. l. rem que nobis. j.
eo. ſed do. me. r̃ſidet ⁊ bene ꝙ ipſe bar. oſidit in ꝯclaratōe dif
finitionis nō itelligere de officio iudicis. Sed de interdicto vti
poſſidetis uel recuꝑande que iura nō cōpetunt detentatori. l.
ſi duo. §. creditores. j. uti poſ. l. i. §. ꝙ ſuus ⁊ l. colonus. ff. de
vi ⁊ vi ar. ⁊ reuera bar. hoc intelligit ⁊ pōt ſaluari hoc mō lꝫ
potuerit loqui per vba magis expreſſa ſignificātia dr̄iam in-
ter iſta. Tu ergo r̃ſide melius ꝙ bar. diffinit poſitionē iſtā ꝑ
dictos effectus inquātū imediate ex iſta ſola cā. i. ex ſola poſ
ſeſſione corꝑali tales effectus reſultāt. ſed ex detentatōe non
reſultāt iſti effectus imediate ſed ex cā ꝑꝑ quā ꝯcedit̄ deten-
tatio iuſta mediāte tñ detentatōe ſicut dixi ſupra in diffinitio-
ne poſſionis in genere. Preterea vt ibi declaraui detentatio
nō eſt ius vnde lꝫ ex ea oriret̄ effectus retinēdi rem ⁊ recupe-
randi nō tñ orit̄ ex iure. ſed poſſio corꝑalis eius ex quo iſti ef
fectus oriunt̄ tanꝙ ex iure. ⁊ ſic adhuc eſt dr̄ia inter corꝑalē
poſſionem ⁊ effectū qui reſultat ex detentatōe que reſultat ex
iuſta cā. Scḋo arguit hic Imo. ⁊ eſt ex mēte Ang. qui hic
tꝫ ꝯ bar. q2 bar. videt̄ facere dr̄iam ⁊ ꝯſtituere hāc nouā ſpēm

corꝑalis

corpalis possiōnis ex hoc q2 sit clandestina ⁊ iniusta. hāc ap-
pellat corpalem vt pꝫ ex.ll. quas allegat vꝫ ex.l.clā possidere
in fi.j.eo. ⁊ ex.l.i.in ti.ff.vti poss. Sꝫ iste due qualitates iusta
⁊ iniusta possio non cōstituunt d'iam essentialeꝫ vt dicit bar.
met.s.dū declarat diffinitōem possiōnis ciuilis p.l.non solū
§.qđ vulgo.j.ti.i.ergo sicut ciuilis nō diuersificaꝛ p istas qua
litates ita nec nālis. Confirmaꝛ ista cōclusio per tex.in.l.
iij.§.ex ↄ̄trio versi.labeo.j.e.vbi queriꝛ punctualr̄ đ possione
naturali q̄ hꝫ is qui rogat p̄cario.l. ⁊ hꝫ.§.eum qui.ff.de p̄ca.
⁊ dubitaꝛ vbi vtruꝫ illa specie possiōnis qua possidet ille qui
rogauit p̄cario possit possidere simul alius sub alia qualitate.
Et r̄sidetur q̄ iusta ⁊ iniusta possessio nō multū faciunt ad sū
maꝫ possessionis ⁊ ad substātiaꝫ qđ est dicere q̄ nō cōstituūt
diuersas spēs possessionis. Non ob.tex.in.l.iij.§.genera.j.e.
q2 vt pꝫ ex p̄cedētibus.§.iuriscō.ibi nō diuersificat spēs pos-
sessionū sed qualitatū que ipsaꝫ possessioneꝫ qualificāt. Sꝫ ab
ista rōne pōt defendi qđ Bar.cōcedēdo q̄ iusta ⁊ iniusta pos
sessio nō faciant diuersaꝫ spēm sed siue ille qui possidet cor-
paliter.i.nāliter tm̄ possideat bona fide siue nō. Dicemus q̄
ista est spēs possessionis nālis distincta ab illa quā hꝫ vsufru-
ctuarius ⁊ similes q2 qui possidet corporaliter nō pōt acqui-
rere p vsucapionē ius vsufruc.cum possideat reꝫ tanq̄ ppriā
⁊ sic nō aio acquirēdi vsumfructuꝫ vsū non pōt acquirere qđ
nō intendit acquirere.l.is qui vsumfructū qui.mo.vs.a. In
hoc ergo differt a possione nāli quā hꝫ vsufructuarius. Iteꝫ
a possione ciuili q2 nec acquirit fructus tanq̄ dñs nec potest
vsucapere alio possidēte ciuiliter vt pꝫ ex no.in.l.iij.§.ex ↄ̄trio
j.eo. Licet ergo Bar.hic possioneꝫ corporalē accipiat p in-
iusta. Potest tm̄ dici declarādo eius dicta ex his que ipse dicit
in.§.ex ↄ̄trio q̄ ēt si possio corpalis nō sit iniusta duꝫ tm̄ sit so
la nālis vt.s.dixi satis est vt differat a nāli quā hꝫ vsufructua
rius. Et q̄ sit aliqua possessio corpalis seu nālis differens ab
ea quā hꝫ vsufructuarius est tex.in.l.i.§.i.vsq3 ad.§.qđ ait.ff.
de supfi.dr̄ eniꝫ in.d.§. ⁊ in p̄n.illius.l.q̄ supficiario.i.illi qui
cōducit supficieꝫ cōcediꝛ interdictū retinēde possionis sim-
pliciter. Sed si superficiarius iste velit agere petitorio aliqua
actione ciuili tūc non cōcediꝛ actio illa nisi cā cognita. naꝫ vt
postea declaraꝛ in.§.ait pretor si cōducta est supficies ad ma
gnum tp̄s datur actio in rem secus si ad modicū tp̄s. Ut er
go p̄mus casus differat a sequēti manifestū est q̄ remedium
possessoriū datur supficiario ēt si cōduxerit ad modicū tp̄s ⁊
tm̄ ille qui cōducit ad modicū tp̄s hꝫ solam nālem possionem
nō aptam parere aliquem effectū ciuilem q2 ex ea non potest
acquirere dñium vtile ⁊ sic reperiꝛ possio nālis iusta apta pa
rere remediuꝫ retinēde vel recupande que tm̄ non pōt parere
ciuiles effectus respectu alicuius iuris ⁊ hoc cōcedit glo.ꝫm
Azo.in.l.i.in p̄n.ff.de lo.pu.fru.vbi Azo.dicit eē possibile q̄
qui cōduxit a re publica ad modicū tp̄s possideat nāliter ⁊ ha
beat interdictū possessoriū ⁊ tm̄ nulluꝫ possit acquirere ius in
re seu nullum habeat. Et attende q2 lꝫ Bar.hic dicat q̄ iste
spoliatus sua nāli habeat remediū recupande non tm̄ allegat
bonas.ll. pbantes hoc.nam in.l.colonus ⁊ in.l.iij.§.qui vi.a
me possidebat iniustus possessor ciuiliter ⁊ nāliter. Unde nō
est mirū si habeat interdictū. Sed de eo qui hꝫ nālem clāde-
stinam dūtaxat nō loquūtur illa iura. Credo tm̄ dictum eē ve
rum p regulaꝫ que poniꝛ in ea.l.§.deiciꝛ vbi pꝫ q̄ interdictuꝫ
illud cōpetit siue quis ciuiliter siue nāliter possideat intellige
q̄ possidens nāliter clādestine si spoliaꝛ a tertio pōt petere se
restitui. nam si spoliareꝛ a possidente ciuiliter hoc posset fieri
dicite vt videbitis in.§.qui ad nūdinas bar.tm̄ in.l.ij.C.de iu-
re emphi.dixit q̄ possidēs ciuiliter pōt ingredi p̄ssionē sꝫ nō
expellere possidente nāliter. De quo dicemus in.d.§.qui ad
nūdinas. Tertia rō tangiꝛ hic p Imo. ⁊ fuit originaliter
d.Fran.de rā.qui dicit q̄ ea que differunt p quātitatē vt plus
⁊ minus nō diuersificāt spēm.l.fi.ff.de fun.instru.quā hic al-
legat Bar. Sed iste possiones nō differūt nisi mō p̄dicto vt
ostendaꝫ ergo nō videnꝛ differre spē q̄ aūt ita sit pꝫ q̄ posses
sio corpalis nil hꝫ qđ nō hēat possio nālis vsufructuarij sꝫ tm̄
hꝫ aliquid minus. Possessio aūt nālis ⁊ ciuilis differunt ꝫm
Imo.q2 habēt se vt extēdentia ⁊ excessa ⁊ vna queq3 posses-
sio vincitur ab alia in aliquo ⁊ vinciꝛ eam. Ciuilis eniꝫ posses
sio vincit nālem ⁊ vsucapione ⁊ p̄scriptōe rei nālis vero vin
cit ciuilē in p̄scriptōe ⁊ vsucapiōe iuris vsufructus ⁊ similiuꝫ
iuriuꝫ. Sed ista ēt posset vitari dicendo q̄ ēt possessio corpo
ralis in aliquo nālem possioneꝫ vsufructuarij excedit q2 pos
sidenti corporaliter cōpetit interdictū retinēde ⁊ recuperan-
de rei tanq̄ pprie sed vsufructuario cōpetit id interdictū reti
nende ⁊ recuperāde rei nō tanq̄ pprie sed p iure vsufruct⁹

quod pꝫ in re. Certū est aūt q̄ pinguius est ius possionis eius
qui possidet rem tanq̄ suam siue sciat eē suā siue non q̄ eius
qui possidet iure limitato vsusfruct⁹. Ultio arguit.d.pau.
de ca. ⁊ subtiliter ↄ̄ istam opi.dicēs q̄ ius vsucapiendi vsum-
fructū ⁊ ius pcipiēdi fructuꝫ occasione vsusfructus fundaꝛ i-
mediate nō in possioneꝫ nāli quā hꝫ vsufructua. Sed in pos
sessionē ciuili ⁊ nāli quam ipse hꝫ in iure vsusfructus đ qua fit
mentio no.in tex.in.l.iij.§.pe.de vi ⁊ vi ar. Unde possio na
turalis vsufructuarij est eadem spē cuꝫ possione corporali q2
illa non parit imediate illos diuersos effectus sed quasi pos-
sessionē vt dictū est. Et ista rō multum plꝫ quā Pau.de ca.di
cit eē subtileꝫ ⁊ nō ↄsideratā per bar. Et hanc opi.tanq̄ cōio
rem ego sequor maxie q2.l.cū heredes.§.i.j.eo.dicit aliquem
corpaliter possidere quacūq3 spē possionis possideat quia di
cit q̄ qui capiꝛ ab hostibus desinit possidere corpaliter que v̄
ba habēt locum in quocūq3 possessore vt pꝫ ex no.in.l.deni-
q3 qui.ex cau.ma.preter q̄ in possione quā dñs retinet p suū
ex causa peculiari. Pro ista ↄclone est casus quē ibi no.ang.
ad hoc i.l.fi.C.fun.pa.li.xi.vbi probaꝛ q̄ quecūq3 possio cuꝫ
titulo vel sine ti.ēt si possessor p̄tendit ius vtile in re appellaꝛ
possio corpalis ⁊ lꝫ do.me.hic tenendo opi.Bar.alleget illū
tex.pro se vere tamē facit ↄ̄trium vt ibi no.Ang. ⁊ bene. Illđ
aūt quod tetigit ang.in.l.i.C.cōia de vsucap. ⁊ .l.lꝫ.C.de ac.
po.dum dicit q̄ semp possio corporalis capiꝛ pro detentatōe
est falsum ⁊ ↄ̄ tex.in.d.l.fi. ⁊ ↄ̄.l.si id quod.§.fi.j.e.vbi ille qui
clam igrediꝛ possessore absente dr̄ habere corpaleꝫ qui tamē
possidet naturalr̄.l.clam possidere.§.fi.j.eo.sicut ⁊ possio ali
quādo dr̄ corpalis vt.l.possio.j.eo.ꝫm vnum itellectū quā.l.
adduxit hic domi.me. Unde lꝫ aliquando ineniaꝛ q̄ possio
naturalis vel corpalis accipiꝛ pro detentatōe.l.i.in fi.C.cōia
de vsuca. ⁊ .l.cōi diuidūdo.§.neq3.ff.cōi di. Non tamē semp
hoc est veꝝ vt dicit hic do.me. ⁊ bene. Et q2.s.diximꝰ q̄ vsu
fructuarius naturalr̄ possidet. Adde q̄ is qui hꝫ facultatē pci
piendi fructus sine iure vsusfructus đ quo in.l.necessario.§.
fi.de pericu. ⁊ cōmo.rei ven.nō possidet sed detinet.glo.est
valde no.in.l.aquilius regulus.s.de dona.quaꝫ adducit bar.
ad hoc.l.cotē.§.qui maximos.ff.de publi. Et vtꝝ verbū ple-
na possio itelligaꝛ de ciuili ⁊ naturali ⁊ an possit verificari in
ciuili dūtaxat.vide singu.p glo. ⁊ bal.in.l.raptores.C.đ epis.
⁊ cle. Querit ēt hic bar.vtꝝ sit dare quasi possionē ciuilem ⁊
nālem in iuribus icorporalibus ⁊ icipiēdo a magis notis per
mittendū est vltra ipsuꝫ q̄ in iuribus icorporalibus que debē-
tur a re persone sicut vsusfructus ⁊ ius decimādi vel a psona
persone vel magis pprie loquēdo que resident in psona non
tamē debenꝛ ab aliqua re vt est ius eligēdi ⁊ p̄sentandi ⁊ simi
lia sine dubio est dare possionē quasi ciuileꝫ qđ pꝫ q2 illa pos
sessio retineꝛ aio ⁊ parit ius vsucapionis vel p̄scriptōis vt pꝫ
in.c.cū ecclesia de cau.po. ⁊ pprie. ⁊ in.l.fi.C.de p̄scrip.lon.
tem. ⁊ in.c.de quarta de p̄scrip. ⁊ ita dicit bar.in.l.naturalr̄ in
pri.j.eo.de quo ibi videbimꝰ. Sed dubiū relinquiꝛ quid in iu
ribus icorporalibus que đbenꝛ a re rei vt sunt seruitutes que
debenꝛ p̄dio. Et in isto arti.bar.hic ↄcludit q̄ daꝛ vtraq3 pos
sessio. Uocaꝛ aūt illa possio nālis secundū eum in seruituti-
bus p quam ius seruitutꝭ retineꝛ ēt sine facto ⁊ aio alicuiꝰ exē
plum in.l.qui fundū in fi.queadmo.serui.ami. ⁊ .l.i.§.quesitū
đ aqua quoti. ⁊ esti. Sed hoc non vr̄ bene dictū q2 possio na
turalis non retineꝛ sine animo siue aliquis nolit ampliꝰ pos-
sidere.l.iij.§.in amittēda.j.eo.siue perdaꝛ animus possidendi
p obliuionē q2 quis nō recordatur se illaꝫ rē habere in bonis
vt traditur in.l.si is qui aio ⁊ .l.si id qđ ⁊ in.l.si de eo.§.i.j.eo.
Quod ergo dicatur possio ista naturalis eē sine aio non vi-
detur bene dici. Dicenduꝫ est ergo ⁊ melius q̄ ēt ipsa possio
naturalis in seruitute retineꝛ animo q2 animus dñi qui iterue
nit in acquisitōe quasi possionis p vsum ⁊ pacientiā aduersa
rij p̄sumiꝛ durare nisi extinguaꝛ per obliuione vt.s.dixi. ⁊ no
ta.in p̄dictis iuribus. Pro his facit q̄ mutatio volūtatis nō
p̄sumiꝛ.nisi probeꝛ.l.iij.in fi.de adime.lega. ⁊ in.c.maiores.
⁊ ibi no.extra de baptis. Unde ēt si aqua fluat naturalr̄.huic
tamē actui nāli non deest animus. Ex quo is qui semel cepit
ducere aquā p̄sumiꝛ durare in eo aio ⁊ hoc est quod dicit iu-
riscō.in.d.§.quesitū q̄ lꝫ aqua fluat naturaliter videꝛ tamē de
ducta ab eo qui cepit ducere a prin.ex quo p̄sumiꝛ durare vo
luntas v̄tendi seruitute. Possessio aūt ciuilis ꝫm bar.est illa
que parit effectū vsucapionis in seruitute. Unde ꝫm eū non
acquiriꝛ seruitus ex prescriptōe solo fluxu aque naturalis nisi
dominus sciat aquam fluere ⁊ velit eam fluere iure seruitutis
qđ dictū similiter non plꝫ rōne p̄dicta q2 satis videtur adesse
animus ⁊ ciuilis possio ex quo affuit a p̄ncipio aius in acqui

sitione vt dixi. Pro hac ↄclone adduco tex. queȝ allegat ip/
se pro se in. l. i. §. aristo. ff. de aqua quo. ⁊ esti. vbi dr̄ ꝙ interdi
ctum ex illo ti. nō cōpetit nisi ei qui duxit aquā āno ꝑterito cū
crederet se hr̄e ius ducendi ⁊ tn̄ in. §. quesitū qui postea sequi
tur dr̄ ꝙ hoc interdictuȝ cōpetit aque fluente nāliter ita ergo
dicaȝ ad. l. ij. C. de ser. ⁊ aq. que dicit ꝙ ille acquirit seruituteȝ
aque ducende qui duxit aquā. naȝ dico ꝙ vr̄ dixisse rōne pre
dicta ēt si aqua nāliter fluxerit. Ideo Bal. in. l. i. C. de ser. ⁊
aqua ꝫ expſſe ꝙ sola nālis de qua in. d. l. qui fundū sufficit ad
cōplendā vsucapionē fatetur tn̄ ibi ꝙ ēt datur quasi possessio
ciuilis seruitutis qđ dictū nō ꝫ Bar. in. l. hec aūt iura de ser.
vr. pre. vbi dicit ꝙ in iuribus incorꝑalibus que debenť a re.
rei nō datur possessio que retineať animo ⁊ sic vr̄ ꝙ nō detur
ciuilis que aīo retineť vt. l. ꝫ. C. eo. ⁊. l. i. §. fine aūt. ff. de vi ⁊
vi ar. Sed istud dictū pōt habere aliuȝ intellectū qꝛ Bar. po/
tuit sentire sicut sentit hic in. q. de qua statim diceť ꝙ ꝫ. quasi
posſio ciuilis inueniať nō tn̄ retineť aīo quo ad effectū vsu/
ca. vel p̄scrip. Ego tn̄ cōsidero ꝙ si nō reperiť quasi possessio
ciuilis que sit sepata ab actu ⁊ vsu seruitutis tunc impossibile
vr̄ ꝙ si quasi posſio nālis formalr̄ distincta a ciuili si concedi
mus ꝙ. s̄. ꝓbaui ꝙ ēt quasi posſio nālis requirat aīum ad reti
nēdū retēta cōi opi. de qua. s̄. dixi ꝙ in re corporali ille qui in/
stit in re nō hꝫ nālem formalr̄ ꝫ solā ciuilē. nā idē vr̄ dicēdum
in ista quasi posſione. Si aūt teneres id qđ ego tenui ꝙ ēt ille
qui insistit in re corporali formalr̄ possideat ciuilr̄ ⁊ nālr̄. tunc
ēt cōcesso ꝙ nālis retineať ꝑ aīum poterit dari vtraqꝫ posſio.
Si tamē ex sola nāli ꝓcedat p̄scriptio ista ciuilis remanet suꝑ
flua ex quo nō retineť aīo. nisi qn̄ quis insistit vsui seruitutis.
vnde tutius est dicere ꝙ nō sit in istis iuri. nisi vna quasi pos/
sessio nālis vtrūqꝫ tn̄ pōt sublineri. Sꝫ queriť incōtinēti ꝑ
eūdem bar. si dať posſio ciuilis ⁊ nālis ut dcm̄ est. cur nō pre
scribiť ex sola ciuili que retineť aīo. l. ꝫ. C. e. Unde videmus
ꝙ seruitus hn̄s cām discōtinuā nō p̄scribiť. Ad hoc rn̄der ipse
subtilr̄ ꝙ qꝛ seruitus p̄dij seruiēt acquiriť fūdo dominātí ⁊ n̄
dn̄o fundi. l. qui in aliena in fi. de nego. ge. ⁊. l. iij. §. si ius. ff. de
re. ec. cū glo. ⁊ declarat bar. in. l. i. in ꝓn. ff. si ser. ven. iō ex sola
ciuili que est penes dn̄m nō pōt resultare p̄scriptio ipsi fundo
qꝛ ille nō pōt p̄scribere qui nō possidet. l. sine possessiōe i ti. i.
Fundus aūt cui debeť seruitus hactenus dr̄ possidere quate
nus ius seruitutis deduciť in actū. In seruitute igiť q̄ hꝫ cām
discōtinuā desinit posſio fundi hoc ipso ꝙ desinit act⁹ vt dicit
tex. in. l. seruitutes. in prin. de serui. nam cum nō hꝫ aīum non
pōt fundus possidere ciuiliter nec ēt nālr̄ desinēte actu. ex quo
deficit aīus ꝑ quē aliqn̄ retineť posſio nālis vt vidistis. s̄. i. ij.
glo. mag. sed ista dcā ꝓma facie videnť multū dubia ꝫ hic cōi
ter approbēť a moder. qꝛ vr̄ ꝙ sicut auctoritas tutoris suppꝫ
defectū animi īfantis qui nō hꝫ ītellectū vt īfans videať possi
dere ciuiliter ⁊ nāliter. l. quāuis. §. infans ⁊ ibi no. j. eo. ergo
vr̄ eodeȝ mō animus dn̄i posse supplere defectū rei inanima/
te vt ꝑ eius animuȝ ipsa res videať possidere ciuiliter. Prete/
rea ꝑ seruū ex cā peculiari acquiriť ⁊ retineť ciuilis ⁊ nālis
possessio in furioso. l. i. §. item acquirimus vbi dr̄. j. eo. itē vi/
deo ꝙ quasi possessio iuris vsusfru. retineť per aliquē qui vti
tur noīe vsusfruc. ēt si nulluȝ habeat mādatum. casus est no.
vbi Ang. ad hoc in. l. arboribus. §. vsufructuari⁹ ⁊ que ibi no.
Ang. ff. de vsufruc. Et assignať rō per iuriscōsultuȝ qꝛ ex quo
cōpetit dn̄o actio nego. gestoꝝ ↄ̄ gerenteȝ appet ꝙ est aliqua
cōio ⁊ cōiunctio inter factū gestoris ⁊ ꝑsonam dn̄i. Similiter
ergo vr̄ posse dici in casu nostro qꝛ cū seruitus acquirať fun/
do ad vtilitatē dn̄i. Ex ista cōiunctōe inducať ꝙ ꝑ animū dn̄i
ipse fundus videať retinere possessionē ciuilē. Sed ad oīa ista
rn̄detur saluādo dcā Bar. ꝫ alias ea impugnaueriꝫ ꝙ in iuri
bus p̄allegatis fictio erat possibilis vꝫ ꝙ animus vnius ho/
minis fungereť aīus alterius qꝛ in genere hō poterat hr̄e ta/
lem animū ⁊ iō animus vnius suppleť ꝑ animuȝ alterius. Sꝫ
in casu nostro si lex fingeret animū dn̄i eē animū fundi seruiē
tis esſꝫ impossibile in genere. nam res inanimata nō pōt hr̄e
aīuȝ. Fictio aūt nō fingit suꝑ īpossibili in genere. l. huic scrip.
ff. ad. l. aqui. ⁊ plene ꝑ bar. in. l. si is qui pro empto. ō vsucap.
Sꝫ forti⁹ obstat alia rō ꝙ ego tetigi tūc ⁊ nūc tāgo latius qꝛ si
posſio nālis in iure ſuitutis acquiriť ipsi fundo cū posſio ta
lis nō acquirať sine aīo. l. iij. in ꝓn. j. eo. manifestū est ꝙ in ista
acquisitōe aīus dn̄i supplet defectū rei inanimate si supplet in
acquirēda facilius videť posse supplere in retinēdo qꝛ facilius
retineť per eūdem modū posſio quā acquirať ſm glo. ordi. s̄.
in verbo naturalr̄. Et certe istud ↄ̄rium hꝫ difficultateȝ in se.
Sed tamē possumus dicere ꝙ in acquisitōe posſionis ⁊ in re
tentōe ipsius quādo cū aīo ↄcurrit vsusfructus seruitutis ⁊ sic
insistentia in quasi possessione animus rei inanimate nō sup
pleť ꝑ reȝ animatā quasi animus dn̄i videať animus fundi qđ
est īpossibile vt supra dixi. Sed ↄcurrūt duo que requirunť ad
acquisitōem talis posſionis. s. actus corꝑis ⁊ animus acquirē
di. ⁊ ꝫ ista duo nō cōcurrant in eodeȝ qꝛ animus est in dn̄o ⁊
vsus aque est in fundo qꝛ tamē iste due ꝑsone ꝑ istos act⁹ si/
mul iunctos tendūt ad inducēdum vnū effectū. s. posſioneȝ q̄
acquiriť fundo nō est incōueniēs cōcedere ꝙ ex hijs duobus
resultat vna acquisitio posſionis. Sicut videmus ꝙ ex diuer
sis sp̄ēbus ꝓbationū tendētibus ad vnuȝ effectū perficiť vna
ꝓbatio. l. ij. §. etas. ff. de excu. tuto. ⁊ ꝑ Bar. plene in. l. i. §. idē
cornelia. ff. de q̄oni. Sicut ēt videmus ꝙ ex dictis diuersoꝝ te
stium deponentiū ꝑ diuersos actus resultat vna ꝓbatio quia
isti actus tendūt ad eūdem effectū ſm glo. l. ob carmē. §. si te/
stes. ff. de testi. Nec dicas ꝙ per dominiū qui est libera ꝑsona
nō possit acquiri iste effectus fundo. l. si ego. ff. de nego. ge. ⁊
l. cōis seru⁹. §. i. j. e. qꝛ dico ꝙ ex quo vtilitas seruitutis redun
dat ad dn̄m. ipse respectu fundi dominātis est quodāmodo ꝓ
curator in reȝ suā nō ↄstitutus ab hoīe sed a lege sicut in vsu/
fru. diciť in. l. i. in fi. ff. vsu. queād. ca. Et sic remanet defensa
ta opi. Bar. si concedis ꝙ sit duplex posſio. Si aūt tenes ꝙ
vna sit posſio nālis adhuc ista opi. defendiť ab ista obiectio/
ne qꝛ ꝫ animus dn̄i cōcurrens cū actu corporeo possit ⁊ indu
cere ⁊ retinere posſionem nālem nō tamē solus animus do/
mini poterit retinere posſionem nālem noīe fundi. i. vt fun/
dus ipse possideat naturalr̄. ⁊ ista plus placēt ꝙ ea que alias
scripsi suꝑ isto subtili articulo. In gl. in v̄bo primi optime
tradit hic glo. modū acquirēde posſionis ⁊ est tenendū ꝙ di/
cit glo. circa prin. q. ꝫ postea referat alias opi. que reprobanť
hic de quibus hic ꝑ bar. ⁊ Moder. quoꝝ dictis circa intelle
ctum glo. nil est addendū. Sed adde dictis bar. inquātum hic
ↄcludit ꝙ missus ex ꝓmo decreto ꝑ nūcium dꝫ actualiter in/
duci in rem ita ꝙ nō sufficit regulr̄ venire in cōspectū rei nisi
nuncius aliqua iusta cā non possit inducere in rē que oīa ꝓ/
banť in. l. non est mirū in fi. de pigno. actio. ⁊. l. si finita. §. illō
de dam. īfec. ⁊. l. cum vnus. §. fi. cuȝ. l. seq. j. de bo. aucto. iudi.
po. nam cū ista limitatōe dꝫ ītelligi spe. in ti. de prio ⁊ secūdo
de. §. iam de affectu circa prin. quē refert ⁊ sequiť Anto. ō bu.
in. c. cū venissent de resti. spo. ⁊ in. c. cū aliquis ō re iudi. ⁊. c.
ij. de consue. vbi plene. ⁊ ita tenent hic cōiter Moder. ꝫ an
ge. impugnat ſm dictū bar. ⁊ no. bene qꝛ optime probať in iu
ribus p̄alle. nec Specu. quē allegat loquiť in hoc secūdo casu
sed in prio. s. quādo nūcius nō fuit impeditus ingredi reȝ be/
ne facit ad materiā tex. c. cū cōtingit de dolo ⁊ cōtu. Proce
dit aūt ista doctrina quādo fictā traditionem nūcij seu iudicis
non adiuuat aliqđ principiū nālē veꝝ sicut est in casu nostro.
Si aūt cū ficta traditōe cōcurreret aliqđ principiū naturale ve
rum. verbi gr̄a. Ille cui ↄcediť primū decretū corꝑaliter ꝓus
ōtinebat rem. tūc sufficit traditio ficta ad cōstituendū pignus
pretoriū vt est casus quem no. ibi bar. ad hoc in. l. si ꝓprieta/
rius in prin. ff. de dam. infe. vnde Dy. ⁊ alij in. l. si finita. §. iu/
lia. eo. ti. dicūt ꝙ in interpositōe secūdi decreti nō requiriť no
ua corꝑalis inductio. ꝫ glo. senserit aliud insti. de offi. iudi. in
fi. sed sufficit ficta traditio. i. ꝙ iudex dicat retineas tibi rē que
est penes te ex secūdo decreto qꝛ factū iudicis representat fa
ctuȝ ꝑtis ſm Dy. quod est veꝝ in illo casu nō in nostro vt. s̄.
vidisti bal. tamē in. l. ij. §. i. ff. si ex noxa. cā aga. versi. vij. quero
ꝫ ↄ̄. etiam in casu posito per bar. in. d. §. iul. Sed verior videť
sn̄ia bar. per predicta quā approbat idem bal. in autē. ei qui in
vlti. car. ver. querit Dy. C. de bo. auc. iu. pos. Et aduerte
qꝛ non solū acquiriť ius primi decreti si aliquis sit in cōspectu
rei ⁊ nō possit ingredi. sed ēt si ꝑꝑ potentiā aduersarij nō pos
sit venire in ↄspectu rei. Et hoc est ꝙ hodie addit tex. in. c. cō
tingit de dolo ⁊ contu. ita no. dicit bal. in. l. ij. C. ne vx. ꝓ ma.
vbi oīo vide. Et ꝫ is qui non pōt ingredi tenutā habeať pro
misso. Hoc tamē debes intelligere ꝙ habeť ꝓ misso quan/
tum ad cōmoduȝ sui. nō quo ad dānum ⁊ incōmodū. Tex. est
no. cuȝ glo. sua in. l. ait pretor. §. fi. ex qui. cau. ma. Qui tex. be
ne pōt induci ad. q. quā tetigit bar. in. l. iij. §. si emācipatus. ff.
de contratabu. de scholari qui habetur pro ciue ex priuilegio.

Ultimo adde dictis Bar. inquātuȝ dicit ꝙ ꝓcurator ha/
bens liberā ex actu ficto nō transfert possessionē ꝑ ea que di/
cta sunt. s̄. de iudice ꝙ hoc dictuȝ pōt ꝓcedere in tutore ⁊ cu
ratore qui hꝫ mandatū a lege sicut hꝫ ipse iudex vt. l. preses ⁊
ibi no. C. de transac. Nam in istis nō datur vera volūtas ⁊
cōsensus illius qui possidet rem. Pro qua opi. multū facit qđ
tradit sing. bal. in. l. id quod pauperib⁹. C. ō epi. ⁊ cle. in ver.
xviij. quero vbi vult ꝙ ꝫ domin⁹ possit trāsferre dn̄iuȝ rei sue
inducēdo

inducẽdo aliquẽ i rẽ q̄ possidet ab alio.l.si fundũ.ff.ð fun.do. Hoc tñ non poterit facere executor habẽs liberã ptãtem a testõre nec põt eẽ alia rõ nisi q2 illa traditio nõ est ppria z vera cũ illa sit ppzie traditio ex qua querit posƀio z ex posƀione dñium.l.traditio in fi.ð.ti.i.Sz in pcuratore habẽte mãdatũ gnãle cũ libera hoc non videt posse dici q2 lz ðctus factus a pcuratore ficte videat factus a dño z nõ vere.vere tñ ex cõsensu dñi pcurator alienat seu vendit. Aliud est enĩ vendere vel ðbere z aliud ðbenti cõsentire.l.si pater.§.fi.ff.de ma. mi.vin.Super quo vide qð ponit Bal.post Bar.in.l.ij.C.si aduer.do. z Bar.in.l.fi.C.de pac.lz ergo dñs nõ vere ðbat vere tñ consentit q pcurator ðbat.Ideo tex.in.l.si quis p-hibuerit.ff.de publician.simplr dicit q vẽditio facta a pcuratore habente ptãtem vendẽdi dz facta ex volũtate dñi nec distinguit vtrũ fiat ex volũtate spãli vel generali imo regula est in oppositũ q tñ vz madnatũ generale quo ad genus quãtũ spãle quo ad spẽm.l.si duo de admi.tu. z p Bar.in.l.sed z si quis.§.quesitũ.ff.si quis cau.qua rõne ergo Bar.sentit hic q si pcurator habẽs spãle mandatũ ex uera uolũtate dñi vz tradere eadẽ rõne vz cõcedi q habẽs generale mandatũ cũ libera ex eadẽ volũtate videat tradere maxime q2 sicut is qui vendit per pcuratorẽ generalẽ nõ vere sed ficte vz p se vendere ita ille qui vendit per pcuratorẽ spãlem vt satis colligit ex dictis bar.in.l.lz si vnius.§.seruus meus.ff.de iniurijs.

Adipiscimur. Possessio acquiritur p nos ipsos aio z corpore fallit in furioso z infante qui p se ipsos solos nõ pñt possessionẽ acquirere.scða ibi sed furiosus.tertia ibi pupillus.quarta ibi filius. Primo noto q ista verba per nos metipsos significant psonalitatẽ. Unde si supior mãdat alicui q per seipsũ factũ exequat vz prohibita cõmissio alteri ſm gl.no.in.c.statutum de pben.li.vi.Sunt ẽt alia verba denotãtia psonalitatem vt verbũ manibus pprijs de quo in p hanc.C.de erogã.mi.an.li.xij. z ibi p Bar. z vide glo.bonã in.c.ij.de hereticis li.vi. Item z verbũ psonalier ſm glo.in cle.i.de vita z ho.cle.sup eo.verbo. Scðo no.q in acquisitõe possessionis corpus hz actũ pncipalẽ ſm expositiõẽ glo.in verbo maxime requirit tñ etiã cõcursus animi.l.iij.in pn.j.eo. Sz hoc ego nõ credo q2 frequẽtius inuenit q p actum fictũ corporis acquirit possessio q̄ per animũ fictũ.vbi uere nõ est animus z cũ corpus sit instrũ animi monẽtis manifestũ est q in oi actu in quo ista duo cõcurrũt animus hz se sicut cã efficiẽs z corpus vt cã instrumẽtalis qð ergo dicit iurisconsultus in tex. Et si maxime corpore teneat non significat comparationem ad actũ animi sed hoc significat quod quãuis proprie corpore teneat non tamen potest possidere z est similis locutio in.l.scire oz.§.z si maxime.ð.ð excu.tut. Tertio no.ibi si quis dormienti q dormiẽs z furiosus equipant quo ad carẽtia sensus.Et ex hoc arguit do.me.hic q sicut furiosus nõ punitur si cõmittit homicidiũ.l.diuus de offi.pñ.ita ẽt nõ punit dormiens. Et hoc est verũ q nõ punit.l.cor.de sicca.que requirit dolum posset tñ puniri rõne culpe qð declara vt per Bar.no.in.l.pe.ff.ad.l.pompo.de paric. z no.in cle.si furiosus de homicidio que adducit do.me.hic. Quarto no.q pupillus qui hz intellectũ z est doli capax põt sibi acquirere posƀionẽ ẽt sine auctoritate tutoris. Si queris quis dicat iste pupillus qui hz intellectũ quo ad ppositũ nostrũ est magna cõtentio ð qua.j.dicet. In glo.sup verbo tutoris.Glo.ista determinat in effectu q furiosus z infans qui nõ hz intellectũ tutore auctore vel curatore pñt acquirere possessionẽ ciuilẽ z nãlem. Sed hoc in furioso ab oibus reprehẽditur p.l.in negocijs hic allegatã. Nec hic tex.facit pro glo.ſm verũ intellectũ q2 illud verbũ sine tutoris auctoritate nõ respicit psonam furiosi sed pupilli dũtaxat cui datur tutor z iõ male impropriat glo.tex.dum dicit q verbũ tutoris respectu furiosi exponit.i.curatoris.nam nõ fit relatio ad furiosũ vt dixi q2 si fieret relatio ad eũ vteret iuriscõsultus verbo numeri pluralis dicendo furiosus z pupillus sine tutoris auctoritate nõ pñt acquirere z c.Sed vtitur in verbo numero singulari nõ potest ergo manifeste pz q nõ fit relatio ad vtrũqz sz ad pupillũ tñ quinimo z i vbo sz pupillus satis ondit q in psona furiosi nõ dat supplecio ex auctoritate curatoris sicut in psona infantis cũ psequat tñ casũ pupilli obmiso casu furiosi.Et qð dictũ est ð furioso idẽ est dicendũ de infante qui nullũ hz indiciũ secũdũ Bar. z cõiter modernos z ẽt satis pbatur in.d.l.in negocijs a cõtrario sensu lz glo.in tali infante teneat hic opi.sicut in furioso vbi aũt infans hzet aliqð indiciũ tunc pcedit tex.nz in ver.officius in fi.vt possit querere possessionẽ tutore auctore

z ita dicunt debere intelligi tex.in.l.q̄uis.§.infans.j.e. Dominus Rapha.cu.hic lz pñum z ð cõẽs opi. z in effectu vult q z furiosus auctore curatore infans qui nullũ hz intellectũ auctore tutore possint acquirere posƀionẽ fundat se in rõe.l.iij.C.de acqui.pos.dicit enim ibi q si cõcedimus posƀionem nõ posse acquiri infanti qui tamẽ hz aliquẽ affectũ ẽt habem⁹ pcedere ſm Papi.q per tutorẽ infanti non poterit acquiri ipsa posƀio.Sed hoc est falsũ q2 per tutorẽ acquirit infanti sine dubio.l.seruo inuito.§.si pupillo ad treb. z.l.i.ff.de bo.pos.infan.ergo ẽt est pcedendũ q infans acquirere possit possessionẽ p se z silr furiosus q2 ẽt curator acquirit solus ipsi furioso.l.i.pall e. z.l.fi.§.finaũt.C.de cura.fu.que rõ multũ vrget prima facie. Scðo ad idem arguit ipse sic. Ex quo infans psente z psentiente tutore vel furiosus psente curatore recipit rem que sibi tradit ipsi tutori videt facta traditio q2 quãdo actus geritur cũ alio de psensu illius ad quẽ ptinebat actũ gerere si ille actus p illum alium nõ poterat geri censet actus gestus ab illo qui cõsenit actui z poterat illum gerere vt est casus in.l.filio.C.de iur.delibe.ergo silr possessio videbit hic apprehẽsa p tutorẽ ex quo non põt apprehẽdi per infantẽ z p pñs valebit actus aliquo modo z acquirit posƀio ipsi infanti Do.me.hic sequẽdo cõem sñiam pro qua dicit eẽ casum a ðrio sensu in.l.q̄uis.§.infans.j.eo. De cuius itellectu postea dicam. Nititr rñdere prime rõni dicens q illa pña que ponit in.l.donatã nõ hz locum nisi in casu illius.l.i.qñ infans habebat aliqð iudiciũ z aliquẽ affectũ ac si diceret ſm eũ.Si cõcedimus hoc incõueniẽs q ifans qui hz aliqð indiciũ lz non plenũ nõ posset acquirere posƀionẽ.sequeret ex eo aliud incõueniens qð nec tutor solus posset acquirere infanti.Sed vbi primũ qð concedit nõ eẽt incõueniẽs vz quod infans nõ posset querere posƀionẽ tutore auctore vel furiosus auctore curatore q2 nõ habeat iudiciũ tunc nõ sequeret illð aliud qð tutor nõ posset acquirere ð.l.i.§.p pcuratorẽ.j.eo.sed ista dicta cum reuerẽtia nõ soluũt arg. Nam p solu.erat ondendũ cur hoc pcesso in casu nostro nõ sequeret ista pña z cur sequeret in casu.l.donatã. Nã ex hoc solo qð in.l.donatã hoc esset incõueniens minus deberet cõcedi aliud incõueniẽs nõ plus q2 exorbitãtia a rõne nõ extendunt quãdo sunt irrationabilia l.i.§.qua re.de ven.in pos.mit. z.l.qð nõ rõne.ff.de legi.vnde dicit no.bal.in.l.oẽs populi.ff.de iusti. z in.circa mediũ repetitõis q semp lex irrationabilis est odiosa.ideo nũq extẽdit regulariter. Ad scðm argu.non rñdet q2 dicit q non facit ad ppositũ.sed hoc nõ est verũ q2 intentio.d.Raf.est dicere primo q posƀio acquirit per infantẽ vel furiosũ. z inquãtum nõ dicat acquiri per ipsos videbit acquisita p ipsũ tutorem ac si solus ipse fecisset actũ quem facere poterat. Sed cõtra id qð dicit de furioso arguit q non possit pcedere colorata rõe q2 cũ curator det principaliter rebus z nõ persone.l.cũ in vna.§.tutor.ff.de ap.non põt auctorari impuberi ad acquirendã posƀionẽ vel aliud ius.l.curatorẽ.ff.de auc.tu. Cõfirmat istud dictũ ex his que tradit no.bar.in.l.i.in fi.de bo.pos.fu.vbi dicit q ẽt curator datus furioso dat bonis principalr. Et ista est cã pp quam põt acquiri hereditas infanti.l.si infanti de iu.delibe.longe fortius igit per curatorem furioso iuxta no.in.l.fi.§.finaũt.C.de cu.fu. z lz istud dictũ sit notable in se z valde ad ppositũ.dubito vtrũ de iure sit verũ q2 iura ð.alleg.loquunt de curatore adulti vel ipuberis. Nos aũt loquimur de curatore furiosi qui hz multa cõia cum tutore.nã põt dari in testõ sicut tutor ſm Pe. z bar.in.l.i.in pn.ð.de cõfir.tu. z lz glo.teneat oppositũ in.l.fi.§.finaũt.C.de cu.furio. Tex.tamẽ facit pro opi.bar.que videt verior. Itẽ est dare legitimã curã in furioso que non dat in alijs vt expresse p bar.in.d.§.finaũt. z lz per hãc additionẽ non acquirat tñ iuris furioso quantũ acquirat infanti p additionẽ tutoris.non tñ põt negari quod est magis similis tutori q̄ curatori adulti. z tñ lz huic rõni possit rñderi sine dubio opi.cõis est verior modificata tamẽ vt postea dicam q2 oia iura expresse dicunt q furiosus nullũ põt exercere negociũ vt.l.i.§.furiosus.j.ð actio. z obli. z in.§.furiosus insti.de inuti.sti. z in.d.l.in negocijs. Amplius dicit tex.in.l.ij.§.fi.de iur.codi.q in oibus z per oia equiperat quiescẽti.i.dormiẽti z absenti.Sed sine dubio dormiens nõ acquirit posƀionem vt in tex.nostro ergo nec furiosus cui eo casu lex vult acquiri quo põt fieri acquisitio ignoranti.l.si a furioso in pn.ff.si cer.pe.q̄ iura hñ adducit hic.do.me. De infante aũt qui nullũ hz intellectũ non est ita expssum.Sed tñ tex.in.l.iij.C.ð acqui.pos.vz requirere q habeat affectum lz impfectum z idẽ in.d.l.in negocijs. Unde nõ est absurdum eum equipari furioso.Ad argu.d.Raf.rñdetur z ad

primuʒ qđ eſt Offilius dicđ formalius ⁊ breui⁹ ꝙ dixerim in voce ꝙ ꝯſia poſita in .d.l.iij. eſt bona vbicunqʒ in perſona que acquirit poſſeſſionē auctoritate alterius actus pōt ſubſtētari aliquo mō ſicut acquiſitio poſſeſſionis in infante qui hʒ aliquē intellectū. Et eſt ꝯſia a fortiori iſto caſu q2 ſi aius imꝑfectus ipſius pupilli non pōt ſuppleri ꝑ aium tutoris vbi cōuenerit aliqualr̄ animus ipſius pupilli multominus totaliter poſſet ſuppleri ꝑ tutorē vt aius tutoris videaꝛ aius pupilli qſi pupillus nullo mō conſenſit vt pʒ de ſe. Sed qſi actus nō pōt ſubſtētari in pſona eius cui pſtaꝛ auctoritas q2 cuʒ deficiat in eo aius totaliter impoſſibile eſt ꝙ apprehēdat poſſeſſioneʒ que ad eſſentiā apprehēſionis requirit aium ⁊ corpus. l.iij. in ꝑn. j. eo. tūc ꝯſia non lʒ ſicut eſt in caſu noſtro ⁊ cā cur non lʒ eſt q2 reſpectu infantis vel furioſi ⁊ eoꝝ acquiſitōis nō reperitur pſona in qua poſſit fundari actus. Sʒ reſpectu tutoris cū ſolus ingrediꝛ poſſeſſionē reperiꝛ hec pſone q2 ipſe vere ingrediꝛ animo ⁊ corpore habili ad acquirēduʒ ⁊ ꝑ eum fungiꝛ facta traditio ipſi furioſo vel infanti. quaſi aius ⁊ corpus tutoris fingaꝛ animus ifantis nec dicas ꝙ iſtud ſit ipoſſibile q2 lʒ in genere ſubalterno ipoſſibile ſit furioſuʒ habere animuʒ. Ad hoc tñ vt procedat fictio ſufficit ꝙ hoc ſit impoſſibile in ſuo genere ꝑmario. ſ. in homine. De quo vide ꝑ Bar. in .l. ſi is qui pro empto. ff. de vſuca. dum inueſtigat qđ lex fingat ſuper impoſſibili. Ad ſcđm ar. dicendū eſt ꝙ is qui ꝯſentit actui nō per modū auctoritatis ſʒ per modū ſimplicis cōſenſus cū hēat penes ſe ius a quo dependet ipſe actus cōſentiēdo alteri vʒ ipſe velle actuʒ gerere q2 nō poteſt ꝯſiderari alia cā huius cōſenſus ⁊ regula eſt de qua ꝑ bar. in .l. ſi. C. de pac. ꝙ is qui hʒ plenū ius faciendi actuʒ cōſentiēdo facienti vʒ actum facere l. ſi pater. ff. de manu. vin. Sed qſi is qui cōſentit apponit cōſenſum ꝑ modū auctoritatis ſicut tutor cū auctoratur pupillo tunc quia natura auctoritatꝭ eſt legitimare perſonam cui adhibetur auctoritas ille qui ſic auctoratur videtur proteſtari ꝙ ipſe non vult gerere actum ſed vult illum geri a perſona que legittimaꝛ per eum. Jdeo nō pōt iſta auctoritas operari vt ipſe ſolus tutor videaꝛ ingreſſus poſſeſſionē. Et ad mām vide qđ ponit Anto. de bu. in .c. cuʒ cōſuetudinis de cōſuetu. ⁊ Bar. in .l. finantē. ff. de aqua plu. ar. ⁊ .l. ſi quis mihi bona. §. iuſſum. ff. de acqui. he. Et iſta rñſio eſt bona. nam alia quam dedi alias nō plʒ. Sed pro declaratōe ⁊ pfectione articuli eſt ſciendum ꝙ dubiū remanet circa dicta doc. In hoc qſi dicatur infans habere aliquē effectū vel animuʒ ſup quo breuiter eſt dicendū ex interpretatōe iuris ꝙ cuʒ primū pupillus fari pōt vʒ ꝙ lex interpreteꝛ ꝓſumptōe iuris ⁊ de iure infantē habere aliquod iudiciū per qđ poſſit ꝯhere tutore auctore. Jta dicit tex. ſatis clare in .l.i. §. furioſuʒ ⁊ .§. ſeq. ff. de actio. ⁊ obli. vbi iuriſcōſultus ait ꝙ lʒ infans nō habeat intellectū ſi tñ pōt fari vtilitatis cā crediꝛ poſſe ſtipulari recte ⁊ ꝓmittere. i. cū auctoritate tutoris ſicut exponit tex. in .l. in negocijs in fi. đ reg. iur. Pro iſta cōcluſione eſt tex. optimus in .l. ſeruo inuito. §. ſi pupillo. ff. ad treb. vbi pʒ ꝙ infanti pōt fieri reſtō fideicōmiſſi tutore auctore ⁊ ſm Ja. de are. ibi ⁊ Jmo. loquiꝛ ille tex. de infante qui fari pōt. Sed pōt appellari infans ex eo q2 nō ꝓſumitur ad plenū intelligere vba que ꝓfert. nam dicere vt dicit Bar. ⁊ Ang. in .l. pupillus ſi fari pōt. ff. de acqui. he. ꝙ in .d. §. ſi pupillo reſtō fiat ipſo tutori ⁊ ꝑ tutoreʒ videaꝛ facta pupillo eſt nimis improprīare illaʒ lr̄am. Et iſto mō declara dicta doc. vʒ ꝙ ꝓſumptōe iuris ⁊ de iure infans poſtꝙ fari pōt ꝓſumitur hr̄e aliquē intellectū. Adde ēt in iſta mā inquātū Bar. exponēdo tex. hic ſentit clare ꝙ pupillus qui eſt infans vel ꝓximus infantie nō poſſit querere poſſeſſiōeʒ ſine tutore. Et ſic vʒ velle ꝙ debeat eē ꝓximus pubertati qđ vʒ ꝯ tex. expreſſe inſti. de inti. ſtip. §. pupillus in fi. vbi vʒ ꝙ ꝓximus infantie pōt ⁊ ſtipulādo ſibi acquirere ⁊ ꝓmittēdo obligari eodem mō quo pſit qui ſunt ꝓximi pubertati. Sed illi pſit ſtipulari ſine auctoritate tutoris. l. obligari in ꝑn. ff. de aucto. tuto. ergo ſilr ⁊ inſti. ⁊ ita exponit glo. pua ⁊ bene lʒ Bar. hic aliter ſenſerit ⁊ glo. quā adducit do. m. in .l. ſequiꝛ. §. pupillus. j. de vſuca. Jn glo. ſup ver. eaʒ rē ibi ⁊ ſubaudi maxie ⁊c. do. me. hic ipugnat iſtaʒ glo. inquātū vʒ velle ꝙ ſtipulatio ſit iuris ⁊ nō facti. nā cū ſtipulatio ſit ꝯctus ⁊ oēs ꝯctus ſint facti l. cōſilio. §. queſitū de curatore fur. ēt ipſa ſtipulatio vʒ factuʒ. Preterea hoc pʒ ex diffinitōe cuʒ dicaꝛ cōceptio verboꝝ de qua in .l. v. §. ſtipulatio. j. de v̄. ob. Tu potes ſaluando gl. dicere ꝙ ſtipulatio ⁊ alij ꝯctus dicunꝛ ius q2 lʒ fundamētuʒ eoꝝ oritur ex illo ꝯctu ⁊ velit illud ius ſibi acquiri quod pʒ quia ſi credo ſtipulari ex vna cā ⁊ tu credis te ꝓmittere ex alia non ꝯhitur obligatio efficax. l. ij. §. circa ⁊ qđ ibi no. j. de doli exce. ⁊ plene in .l. generalr̄. C. de nō nume. pecu. Plenius ꝑ anto. de bu. ⁊ Moder. in .c. ſi cautio extra de fide inſtru. qđ nō eſſet verꝝ ſi ille qui ſtipulaꝛ nō haberet cōſentire ex quo capite ⁊ qđ ius vellet ſibi acquirere. nam ſatis eēt ꝙ ex quocūqʒ capite ſtipulatio pareret ſibi ius. Sʒ hoc nō cōtingit in acquiſitōe poſſeſſionū q2 ad acquirēdam poſſionē ſatis eſt ꝙ quis inſiſtat rei animo ⁊ corpe. vnde ēt ſi nō putaret vel neſciret aliquod ius ex iſta apprehēſione cauſari dūmō hēat animū inſiſtendi rei ſatis eſt ad querendā poſſionem vt pʒ ex diffinitōe poſſionis ⁊ ex .l. iij. in pꝛin. j. eo. Jdeo apprehēſio poſſionis diciꝛ ꝑtinere meꝝ factū q2 ab acquiſitōe poſſionis nō eſt neceſſe ꝙ apprehēdens hēat affectū ad aliqđ ius ſibi querēdum ſeu intelligat quale ſit illud ius. Verbū aūt maxie quod ſubaudit glo. ad tex. eſſet neceſſe ſubaudire ſi intelligeremus Offiliuʒ in dicto ſuo ſenſiſſe de pupillo qui egreſſus eſt infantiam qui pōt ſine tutore oīa ſibi querere vt .ſ. dixi. ſed Offili⁹ nō ſic intellexit. Voluit enim ſimplr̄ ꝙ quilibet pupillus ēt infans dūmodo fari poſſit ⁊ haberet aliquē affectū poſſet acquirere poſſionem ſine tutore. ⁊ ꝙ ita ſit pʒ q2 poſtea hoc dictū tanꝙ nimis generale reſtringiꝛ ꝑ iuriſconſultū ad pupillū qui eſt maior infante. intelligēdo ſic dictū Offilij prout dʒ intelligi non erit opus ſupplere maxime q2 vere in pupillo infante ipſe voluit eē dr̄iam inter acquiſitionē poſſeſſionis ⁊ acquiſitionē que ſit ex ꝯctibus ex eo q2 cum apprehenſio poſſionis ſit merū factū vt dictū eſt. Judiciū infantis lʒ imꝑfectū videaꝛ ſufficere qđ tamē dictū reprehendiꝛ ꝑ iuriſcōſultū in vbo cōſequētia. Jn glo. ibi ſed ſm hoc. Scđa expoſitio hic poſita in glo. cōmuniter approbaꝛ per doc. Et ſenſus huius expoſitōis eſt iſte q2 dʒ ſubaudiri ad tex. in ver. offilius dum dicit ſine tutoris actoritate poſſe pupilluʒ incipere poſſidere. furioſus aūt non pōt. Et ſi queris cur non pōt. Rñdeꝛ in ver. eam enim q2 poſſio que acquiriꝛ ꝓprio animo ⁊ corpe acquiriꝛ per actū naturalem veꝝ nō mediāte aliqua fictōe per actū dico animi ⁊ corporis qui quidē actus ſm Offiliū pōt cōpetere pupillo etiā infanti. dūmodo aliquid itelligat. Vel ſcđm cōem expōnem pōt cōpetere pupillo qui ſit doli capax. Sed iſte actus naturalis non pōt cōpetere furioſo qui nō hʒ animum. Jdeo ſi poſſio eēt acquirēda per aliquē actum fictuʒ bene poſſet acquiri furioſo vt pʒ in poſſione que ei acquiriꝛ ꝑ ſeruū peculiarē de qua videbis in .§. itē acquirimus. j. eo. Sed iſta expoſitio nimis ipꝛopꝛiat lr̄am quia ad eā ſaluandā ē op⁹ ſubauditōe ⁊ ſm eam rō. in ver. eā enim nō adaptaꝛ ad dictuʒ expſſum in tex. qđ eſt poſſionem poſſe acquiri ꝑ pupillū. ſed eſt rō dr̄ie inter caſum expſſum in tex. ⁊ ſubauditū qđ quā ſit abſurdum vnusquiſqʒ intelligit maxie in textibus iuriſcon. Dic ergo breuiter ⁊ melius qđ vt .ſ. dixi in pꝛin. hui⁹ glo. Offilius voluit ꝙ ēt pupillus infans ſine tutore poſſet acquirere poſſionem. Et q2 poterat obici ꝯ iſtud dictū ꝙ requiriꝛ auctoritas tutoris vt in alijs actib⁹. l. ſuo inuito. §. ſi pupillo ad tre. ⁊ .l. in negocijs de regu. iur. iō in ver. eam enim reʒ rñdet tacite obiectōi aſſignans cām dr̄ie q2 cum acquiſitio poſſionis habeat merū factū vt .ſ. declaraui nō requiriꝛ ꝙ pupillus qui exercet merū factū habeat tantū iudiciū ſicut qſi ꝯhit. q2 in ꝯctibus dʒ eē admixtū ius eo mō quo dixi in pꝛin. glo. ⁊ ſic bene inferꝛ ⁊ applicaꝛ hic ver. ꝑcedenti dicto ſine aliqua ſubauditōe. nam nec eſt opus ſubaudire maxie intelligēdo de infante q2 alios ꝯctus non pōt gerere ſine tutore. Jtē non eſt op⁹ ſubaudire ꝙ furioſus nō poſſit acquirere vt illatio ⁊ rō in v̄. eam enim ſit bona. nam eſt optima etiā ſine ſubauditōe ad id qđ eſt expſſum in tex. vt .ſ. oſtendi. Aduerte tamē quia iſta opi. Offilij inquātum vult ꝙ infans poſſit q̄rere poſſionē ſine tutore reprehendiꝛ inferius ꝑ iuriſconſultū in vltimo ver.

Si iur. Ex inutili ꝯctu transferꝛ poſſio vel ſic. Lex ꝓhibens actum videꝛ improbare ius ſʒ non factū. ⁊ q2 poſſio eſt factū non ꝓhibeꝛ transferri ex ꝯctu ꝓhibito. h. d. ſcđa ibi quoniā. tertia ibi. ⁊ quid attinet ⁊c. Nota pꝛio ꝙ iſtud verbū cedo. pōt adaptari ad traditionē rei corporalis lʒ frequēter ſumaꝛ pro ceſſione viriū incorporaliuʒ vt pʒ in .l.i. ⁊ quod ibi no. C. de actio. ⁊ ob. ⁊ in .l. ad eum in ꝑn. vbi per bar. ſ. de dona. ⁊ ibi eſt glo. no. que declarat quid iter ſit inter verbuʒ cedo ⁊ cōcedo. ⁊ de verbo concedo vide bo. tex. vbi bal. in .l. ſi mihi. ff. đ ſer. ru. pre. ⁊ eſt tex. cum glo. in .l. binas edes la. ij. cū .l. ſe. ff. đ ſerui. vrba. pꝛdio. vbi videꝛ ꝓbari ꝙ vbū cōcedo i dubio ipoꝛtat cōceſſionē iter viuos nō in vltima voluntate. Secūdo no. ꝙ lex regulariter nunꝙ fingit niſi ꝓpter aliquaʒ vtilitatem que reſultat ex fictione ſm bar. ⁊ Moder. hic imo quando fictio eſſet cauſa irritandi actuʒ

attendeꝛ

attendetur potius qualitas nālis per quā actus vʒ.l.filio quē pater in ꝓn. z.l.no.de lib. z post. Ultio no.ꝙ ille qui vult transferre possessionē in aliuʒ lʒ nō sequaṫ translationis effe ctus amittit tñ possessionē ꝺ quo in.l.ꝙ meo.§.si furioso.j.e.

In glo.sup ver.possidere ibi so.vt ibi in.l.ꝯria glo.ponit plures soln.inter alias ponit vltimā que hic cōiter approbaṫ s.ꝙ mulier vere possidet z ciuiliter z nāliter sed intelligiṫ nō possidere qꝛ ista possessio est reuocabilis vt probaṫ in.l.non vž.j.e. z bene facit.l.sequiṫ.§.tūc. z.§.si fundus.j.de vsuca. hoc significat ibi uerbū nō intelligiṫ ꝙ de sui nā importat fi ctōem ẜm bal.in.l.quoniā. z.l.furti.in prin.de his qui no.in fa. z ꝓbaṫ in.l.ij.§.fi. z.l.si quis cum nullū.ff.de iure co. Sed ista so.lʒ cōiter approbetur non vž esse bona sicut secunda de qua.j.dicam qꝛ si ꝓpter ꝙ possessio est reuocabilis mulier fin giṫ nō possidere ita dʒ fingi nō possidere nālr sicut ciuilr sʒ ibi fingiṫ nō possidere ciuilr dūtaxat ergo vž alius sensus illꝰ lꝛe nam ita pōt abuocari posẜio nālis sicut ciuilis. sed pōt defen di ista cōis so. vt dicaṫ nō possidere ciuilr vel ꝺ iure ciuili sicut tex.dicit qꝛ fictio ꝑ quam fingiṫ nō possidere iducitꝰ de iure ci uili. Mibi tñ multū plʒ ẜa so.quā hic approbat z exponit.d. me. vt intelligamus dum in ẜa so.glo.dicit ꝙ possidet nālr z nō ciuilr.ista uerba nō significent ꝙ nō possideat ciuilr prout verbum ciuilr capiṫ ꝓprie z significat posẜionē que retinetur aio.sed.put capiṫ ꝓ qualitate posẜionis iuste cuius ꝯria quali tas dž nālis posẜio sicut accipiṫ ẜm unā expōnem in.l.i.§.de iciṫ.ff.de vi z vi ar. z tunc sensus erit ꝙ mulier possidet nālr i.iniuste nō de iure ciuili.i.iuste z quo ad effectus qui ex iusta posẜione resultāt. Prima aūt so.quā tangit ibi glo.que fa cit driam vtrum doneṫ nuda posẜio vel ipsa res non vž bona qꝛ si donareṫ nuda posẜio valeret donatio ẜm bar.in.l.si vir. j.pro donato.nec eēt opus ꝙ in translatōe posẜionis ad ipsā vxorē iuriscōsultus vtereṫ rōibus infrascriptis qꝛ sufficiebat dicere z illa erat rō directa ꝙ posẜio transferṫ in vxorē qꝛ ma ritus licite eam donat. Tene ergo scđam uel tertiā so. Ex qua rū utraqʒ appeṫ ꝙ ex ꝯctu inutili transferṫ posẜio lʒ nō dñium. Unde dicit Bal.no.qꝛ si ex forma statuti res ꝓhibetur alie nari in forenseʒ nō prohibeṫ trāsferri possessio sicut ipse no. in.l.ij.in fi.ff.de iur.om.iu. z hoc est tenēduʒ regulr per istum tex. z qꝛ alibi videmus ꝙ is qui non pōt ex ꝯtractu acquirere dñium qꝛ acquirit alteri pōt tñ acquirere positōem z sic pʒ ꝙ ꝓhibita acquisitōe dñij non vž ꝓhibita acquisitio possessio nis ꝓbatur.xij.q.i.c.qꝛ tua z.c.se. z lʒ Archi.in.c.ij.vt lit.pen. li.vi. z Jo.an.in.c.fi.de restitu.spo.eo.li.in glo.in ver.presu mitur z hoc est tenēduʒ quicquid dixerit Ang.in.l.is cui de v̄. ob. Nam illa lex ad qōnem modicū facit qm̄ ꝓdigus nō so lum ꝓhibeṫ ꝯhere z alienare sed administrare bona sua.l.i. in ꝓn.ff.de cura.fur.hoc aūt est longe plus q̄ si eēt ꝓhibitus ꝯhere z alienare.nam qui prohibeṫ administrare bona sua nil pōt attingere de bonis suis. Ideo nō miruʒ si nō pōt trās ferre pos. Inde est ꝙ pupillus nō pōt regulr tradere posses sionem.l.pupillus.s̄.ti.i. z.l.possessionē.j.eo. z ibi diceṫ. Sʒ in ꝓhibito ꝯhere vel alienare nō v̄ž cōprehēdi ꝙ non possit transferre posẜio. Ideo tūc transferṫ vt inquit Bal. z tamē aduerte qꝛ lʒ sit verū ꝙ ꝓdigus nō possit tradere positōem z hoc vere importēt verba in.d.l.is cui ꝑ ꝑ subiectā mām de ꝓ prietate tñ sermonis ꝑ ista verba vž impediri translatio dñij nō positōis ēt si lex dicat ꝙ traditio nil valeat.casus est no.in l.iij.§.sciendū el.ij.ff.de do.inter vir. z vxo.iuncto.§.nostro z semꝑ tene menti hoc qꝛ si statutū qđ prohibet ꝯhere adiūgat nec possit fieri traditio nec aliquid valeat ꝑ hoc tñ non prohi betur trāsferri possessio. Intelligit tamen do.me.hic ꝙ trās feratur possessio ciuilis z nālis iniusta q̄ ipse appellat posẜio nem facti z dicit nō eē ciuilē intellige qꝛ nō parit effectus ciui les vsucapionis z acquisitōis fructuū ꝑ ea que habentur in.l. ij.§.si a pupillo.j.ꝓ emp. Sʒ hoc intellige vt ibi declaraṫ q̄ꝙ quis ꝑsumiṫ in mala fide qꝛ facit ꝯctum ꝯ ꝓhibitōeʒ iuris.l. quēadmodū.C.de agrico. z censi.lib.xi. z ꝑ bar.in.l.sʒ si.l.§. scire.s̄.de peti.here. Ubi aūt dareṫ aliquis titulus putatiꝰ iustus vel error iuris respectu acquisitōis fructuū tūc illa pos sessio eēt iusta vt tradiṫ in.d.§.si a pupillo in primo rñso z in l.si ꝯ amplissimi.C.si quis ign.rē mino. Fatenduʒ tñ est ꝙ ꝓ hibitus alienare in forēsem non pōt trāsferre posẜioneʒ suā qualificatā cū titulo ꝑ qua hʒ publicianā qꝛ sic trāsferret quasi dñium ꝙ esset penes se.qđ videṫ prohibitū ex forma statuti vt vž ꝓbari ex tex. z gl.in si.in.l.magis puto.§.i.ff.ꝺ reb.eo. z vltra ea que alias scripsi debes scire ꝙ bal.in.c.i.§.si quis de feu.da.inui.le.cōmiṫ.in vltima col.vž singulariter limitare istuʒ tex.vt ꝓcedat quādo facta est traditio vera secus si fcā traditio ficta per ꝑcarium vel cōstitutū quia cū ista traditio ve niat accessorie ad ꝯctum z cōiter fiat cum ipso ꝯctu erit nulla sicut ipse ꝯctus.l.nō dubium.C.de legi. Hoc tamē dcm̄ nō bene firmat.sed ita inclinat in loco alle. Illud ēt est menti tenendū ꝙ qñ causa z rō ꝓhibitionis respicit pariter transla tionē possessionis sicut dominij. Uel fortius tūc si lex vel ca non ipedit translationē dominij eo mō impediṫ translatio vel acquisitio posẜionis. Ita decidunt sing.dñi de rota decisiōe cccxxiiij.quos refert z sequiṫ do.Domi.in.c.fi.vt lite pen.lib. vi. Adde ad ꝑdicta glo. z quod ibi no. Bal.in.l.ab emptione ff.ꝺ pac.que dicit ꝙ lʒ venditio facta resoluaṫ ex cōsensu par tium.nō tamē resoluiṫ constō precarij.lʒ veniat accessiue ad ꝯ ctum. Ideo vž posse dici ꝙ lʒ ꝯctus sit nullus z ipso iure cō stitutio ꝑcarij nihilominus opereṫ effectū suū z transferat pos sessionē lʒ bal.aliter sentiat in loco ꝑalle. Super hoc tñ est co gitandū. Dixit etiā hic Ange.referendo dcā bar.in.l.emptor s̄.de aqua plu.arcē.ꝙ ex ꝯctu simulato sicut non trāsferṫ do miniū ita nec posẜio in dubio.nam si ꝑtes vellent transferre posẜionē vtiqʒ possent vt in.d.l.emptor ẜm bar.bal.aūt in.l. emptōe in vl.q.C.plus va.quod agi.dicit ꝙ si ille qui fecit ꝯ ctum simulatū inducit aliquē in posẜioneʒ z ipse recedit.satis videṫ ꝓbari vera traditio posẜionis ꝑ ea que habenṫ in.l.cuʒ quis.ff.de dolo.sed hoc eēt ꝯcedēdum de plano qñ nō ꝑces sisset ꝯctus simulatus.sed si ꝑcessit vt in casu nostro. Tūc me lius est dicere in dubio ꝙ sicut simulatio fuit adhibita circa ꝯ ctum.ita videaṫ adhibita circa accessoria ꝯctus per.l.doli v̄. diuersis.ff.de noua. z per.l.fi.§.idē.ff.de ꝯdi.inde. z quod ibi per bar.vbi dicit ꝑ illū tex.ꝙ qñ quis renūciat ꝯditioni inde biti z alijs remedijs.ista renūciatio nihil ꝓdest qꝛ videṫ fa cta ex eadē cā erroris ex qua ꝑcessit actus ꝑcedens.lʒ potue rit fieri ex alia cā z ex certa scia vt ibi declarat bar.sed hoc in dubio non presumiṫ a simili ergo in casu nr̄o.lʒ pars potuerit habere veꝝ animū tradendi posẜionē.eodē tamē aio fecisset ꝑsumiṫ hunc actū traditionis.quo z principalē bene facit qđ no.bart.in consi.suo.lxv.qđ incipit Petrus Nichole.iuxta fi.vbi vult ꝙ renūciatio facta exceptoi simulationis nihil pro sit. z qꝛ bar.hic rñdendo ad.l.iubemus de sac.san.ec.dicit ꝙ ibi verbum posẜio accipiṫ pro ꝓprietate rei.siue pro ipsa re z iure quod quis hʒ in ea non ꝓ posẜione dūtaxat vt.l.interdū ff.de ver.signi. Ex hoc potes inferre verā eē singularē do ctrinā bar.quā posuit in.l.locoꝝ.C.de oi agro deser.li.xi.vbi voluit ꝙ statutū faciens mentionē de dñio posẜionis cōpre hendat dñm rei lʒ rem nō possideat. z ecōtra cōprehēdit etiā possessore lʒ non sit dñs.ita lʒ Guil.in spec.in ti.de ꝓba.§.fi. ver.quid si statutū. Et est casus no.quem ibi no. Anto.de bu. ad hoc in.c.qm̄ frequēter.§.qđ si super.extra vt lite non ꝯte.

Extra glo.adde dictis bar.inquātum hic tangit solēniter. vtꝝ ex ꝯctu inutili transferṫ dominiū. Et ꝓmo dum dicit ꝙ ex traditōe facta pendēte ꝯditione transferṫ dominiū z in dubio hoc vž agi vt.l.dotis fructus.§.fi.ff.de iure do. z.l.sub condi tione. z ibi no.ff.de solu. Adde ꝙ dominiū non pōt transfer ri ex cā incerta in futurū declarāda per ꝑtes.glo.est no.quam approbat bar.in.l.triticū ad fi.ff.de ver.obli. Scđo adđ ꝙ sicut ius dominij pōt transferri pendēte ꝯditōe ita z ius vsus fructus z censeṫ translatū ēt si tradens credat ꝯctum eē purū ita no. Accur.in.l.iij.§.desinere.ff.vsufruc.quemad.capi. Sed istud vltimū hʒ dubitationē qꝛ ex quo credebat ꝯctum eē pu rum nō ꝑsumiṫ ꝙ si existimauisset esse ꝯditionalem voluisset transferre dominiū ꝑ regulā positā in.l.cū de indebito in ꝓn. ff.de ꝓba. Tertio adde ꝙ sicut qñ ꝑcedit ꝯctus purus pa tientia z scia ꝯcedētis titulū habeṫ ꝓ traditōe.l.si ex stipulatio ne z ibi diceṫ.j.eo. Ita et quādo ꝓcedit dispō ꝯditōalis.glo. est sing.ẜm Ang.in.l.ẜuitutes in prin.ff.de ẜui.titulo genera li. Lʒ aūt ex ꝯctu ꝯditionali secuta traditōe transferaṫ domi niū non tamē vž transferri vsucapiēdi ꝯditio. Casus est mul tum no.in.l.iiij.in prin.ff.de in diem adiec.vbi dž ꝙ si tradi tio fuit facta ex ꝯctu cōditionali nec acquirit fructus emptor nec pōt vsucapere.sed cū acquisitio fructuū sit effectus domi nij vt.s̄.dcm̄ est in prin.legis.duꝝ videṫ dicere ꝙ si transferṫ dominiū venditore dñio existēte nō acquiranṫ fructus. Sed pōt intelligi ille tex.in casu in quo vēditor nō erat dñs ut sicut nō transferṫ vsucapiēdi cōditio ita non transferaṫ acquisitio fru ctuum. Et ista est notabilis limitatio ad.l.clauibus.ff.ꝺ ꝯhē. emp.s.ꝙ regula ibi posita ꝙ vbicūqʒ transferṫ dñium z vsu capiēdi cōditio intelligitur in ꝯctu puro nō cōditionali. Si tñ velis stare regule supradicte ꝙ qꝛ transferṫ dñium transfera tur ēt vsucapiendi cōditio. Potes diuinādo ad illuʒ tex. dice re ꝙ ibi tradēs pendente ꝯditione nō intēdebat trāsferre do

miniū. Sed re vera est nimis magna restrictio. Licet aūt pendente conditōe ⁊ cōsentiēte creditore possit transferre dñiū ⁊ in dubio videat̄ transferri dñium vt dixi. Si tñ creditor recusat sibi solui pendēte cōditōe nō transfert̄ dñium nec poterit fieri solutio ita declarat singulr̄ Bar. in. l. itē liberat̄. §. qui paratus in vlt. q. s̄. qui. mod. pi. vel ipo. sol. Scđo principaliter adde dictis suis inquātū vult ꝙ regulr̄ ex ꝯctu ꝓhibito nō transferat̄ dñium nisi qñ lex vltra ꝓcedit. Ita intelligit tex. in. l. elegāter in ꝑn. s̄. de dolo. Ista solu. nō vr̄ necessaria ad illum tex. nec ēt multū cōueniēs q2 ibi ꝯctus non erat nullus simplr̄. Sed ita demū si deceptus vellet eē nullū vt ꝫ ibi gl. ⁊ doc. facit optime tex. ⁊ ꝙ ibi Bar. in. l. iulianus. §. si a pupillo. ff. de ac. emp. Nō est ēt cōueniēs q2 in illo tex. ponit̄ iterpretatio iuriscōsulti non dispō legis originalis que inducit ꝙ dolus dans cām ꝯctui redderet ꝯctum nullū. Unde nō pōt dici ꝙ lex vltra ꝓcedat sed iuriscōsultus hoc dicit q2 erat de mēte legis sicut dicit Bar. in. l. hoc edicto. in ꝑn. ff. de pub. Cū ergo ꝯctus nō esset nullus resolute. Sed ita demū si deceptus vellet anteq̄ declaret̄ ista volūtas ꝯctus vz ⁊ per ꝯñs ex cā legittima pōt transferri dñium sicut in simi dicimus in. l. sabinus ff. de in diem adie. ⁊. l. ij. in ꝑn. ff. de legi. cōmis. Et ista est cā ꝑꝑ quā ꝯ emphiteotā non pōt tertius opponere ꝙ ipse cecidera a iure suo q2 vere non cecidit nisi dñs declaret se velle. Unde ante nō pōt excludi a tertio vt colligit̄ ex his que no. Bar. in. l. ij. ff. de exe. rei iu. bene facit glo. no. in. l. is ꝯt̄r. §. i. ff. fami. hercis. Unde doctrina sua hic posita vr̄ vera ꝓ qua est bo. tex. in. l. iij. §. sciendū el. ij. ff. de do. inter vir. ⁊ vx. ipse tñ Bar. in. l. nō dubiū. C. de legi. in vlt. col. dicit aliter q̄ hic vz q̄uis ex ꝯctu inutili imediata nō transferat̄ dñium transfertur tñ dñium ꝑꝑ ꝯctum sicut si fiat traditio ex cā falsa que nunq̄ fuit in rerū nā̄ ut ꝫ toto ti. de cōdi. inde. ⁊ plene declarat bar. i sua distīctōe magna i. l. i. in ꝑn. ff. ꝺ offi. ꝓcu. cesa. ꝫ ista dicta vident̄ iponere legē verbis q2 s̄m hoc tradens ex ꝯctu inutili ⁊ ꝓhibito fieri semꝑ trāsferret dñium ꝫ non ex ꝯctu sed ꝓpter cōtractum ⁊ sic fieret fraus legi ꝑ indirectū ꝯ l. fraus ⁊. l. ꝯ legē. ff. de legi. Nisi tu potes dicere ⁊ melius ꝙ solutū per errorē facti ex cā que si eēt vera fuisset legitima semper inducit translationē dñij. Si vero sit solutū per errorē iuris tunc est distinguēdū vtrū sit solutū ex cā pretensa que est ꝓhibita an vero sit solutum ex cā ꝓterita que non est ꝓhibita sed tñ ꝯctus vz q2 lex ei nō assistit exēplum in. l. multū in fi. C. si quis al. vl̄ sibi ⁊. l. error. C. ad. l. fal. Et ista opi. vr̄ melior q̄ opi. Bal. in. l. i. C. de suffragio in tertio no. vbi vr̄ aliter distinguere ⁊ eū sequit̄ do. meus dicens ꝙ aut ꝓhibitio ꝯctus sit ex cā intrinseca verbi gratia q2 lex prohibet aliquē cōsentire siue ꝯhere uel q2 res nō est in cōmertio uel q2 nō seruat̄ forma ⁊ tunc ex ꝯctu intili nō transfert̄ dñium ita intelligit. d. l. nō dubiū ⁊. l. multū interest de vbo. ob. cum si. Aut nullitas ꝯctus surgit ex cā intrinseca puta ex dolo adhibito in ꝯctu vl̄ ex ꝓmissione facta ex turpi cā ⁊ tūc transfert̄ dñium q2 consensus tradētis est potior q̄ nullitas surgens ex cā extrinseca pretensa ⁊ idem sentit in effectu in. d. l. elegāter in fi. Ego nō video bonā dr̄iam vtrū ꝯctus sit nullus ex eo ꝙ non pōt cōsentire vel q2 deficit cōsensus oio sicut qñ quis soluit ex cā q̄ nunq̄ fuit in rerū nā̄. Preterea qñ dolus dat cām ꝯctui qūo pōt dici cōsentire ille qui decipit̄ nō cōsensurus si nō erraret ex dolo adhibito ꝑ aliū. nā regula est in oppositū ꝙ errans nō cōsentit. l. mater decedēs. ff. de inoffi. testa. Tene ergo opinionē Bar. hic positā. Nec ob. ꝑdictis. l. ij. C. de ꝯdi. ob cau. quā adducit do. me. pro distinctōe Bal. hic vbi ꝫ ꝙ si soluit̄ aliquid ꝓmissū ex turpa cā transfert̄ dñium nec datur repetitio vbi est par turpitudo ex ꝑte vtriusq3. nā ꝑmo possꝫ dici ꝙ ille tex. loquit̄ qñ non sit exꝑssa cā turpitudinis in stipu. quo casu stipulatio nō est nulla ipso iure. Sed obstat exceptio s̄m Bar. in. l. generalr̄. ff. de verb. ob. ⁊ in. l. si ob turbē in fi. ff. ꝺ cōdi. ob tur. cām. Uel potes dicere nihil restringēdo lr̄az qđ qñ turpitudo est ex parte vtriusq3 tūc transfert̄ dñium ēt si ꝯctus sit nullus q2 institor est causa possessoris in pari turpitudine ⁊ ꝑꝑ hoc cōcedit̄ ibi spāliter ista trāslatio. Sed qñ turpitudo est ex parte recipiētis dūtaxat tunc esset distinguēdum. Si queris an transferat̄ dominiū vtrum cā turpitudinis sit expressa vel non vt dixi. in princi. antē. l. si ob turpem ideo trāsfertur dominiū indistincte quia per solutionē causa turpitudinis fuit purgata vt ibi no. per Bar.

Item acquirimus.

Filius vel servus querūt nobis possessionē ex cā peculiari ignorātibus ⁊ incapacibus intellect⁹.

Item acquirit̄ nobis posſio ꝑ seruū alienum vel liberū hominē bona fide possessū. per seruū cōem ⁊ per eū in quo habemus vsumfructū. dūmodo talis seruus vel filius sit ita mētis capax vt possit acquirere posſionē per se vel tutore auctore. h. d. scđa est ibi. sed ꝑ eum. tertia ibi per cōem. quarta ibi ꝑ eum in quo. quinta ibi certū ⁊c. Primo no. ꝙ in acquisitōe posſionis satis dr̄ nobis acquiri posſio aio nostro quando acquirit̄ ꝑ eū cui gnāliter fuit cōmissa administratio quia vere hoc ꝓcedit ex volūtate nostra qđ facit ad ea que dixim⁹ in fine principij huius legis in illa qōne. Utrū per fictā traditionē ꝓcuratoris transferat̄ posſio sicut per fictā traditionē dñi. Scđo no. in ver. intelligant̄ ꝙ istud verbū aliqñ significat veritatē. ꝫ frequētius significet fictionē vt supra ꝓxio. §. dixi. Nā hic ex vera volūtate dñi seruus censet̄ possidere res peculiares. Tertio no. in ver. sed nec vero dño iūcta. l. homo liber. s̄. ti. i. ꝙ est aliquis qui pōt sibi acquirere dominiū ⁊ nō posſionē sicut liber homo possessus bona fide ab alio. Et ex hoc apparet ꝙ adesse acquisitōis dominij nō requirit̄ ꝙ ex traditōe acquirat̄ posſio sicut plenius. j. in glo. qđ multū facit ꝓ his que diximus in rub. in ꝯtinuatōe ipi⁹. Quarto nota ibi sicut in dño ⁊c. ꝙ vbi non dat̄ diuersa rō pōt arguī de dispōne facta suꝑ dominio ad ius posſionis. Itē ꝓbat̄ in ver. sicut ex operis. Quīto no. hic videri tex. ꝙ vsufructuarius nō possidet rem in qua hꝫ vsumfructū maxie inquātū assimulat̄ filio qui est in ꝑtāte patris de quo in. l. nāliter in ꝑn. j. eo. Ultio nota ꝙ idem operat̄ iussus in ꝑsona inhabili ad vtilitatem iubētis qđ operat̄ auctoritas tutoris ad vtilitatē ipsius ꝑsone inhabilis vt ꝫ ex ver. sicut pupillus. Quod facit ad qōnem no. ꝺ qua posuit ang. ⁊ ibi scripsi in. l. q̄uis in ꝑn. j. eo. In glo. suꝑ ver. peculiariter ibi quātū ad vsuca. Ista glo. ꝫ cōiter approbet̄ per oēs multū tamē videt̄ violare iura hic allegata maxie tex. in. l. peregre. §. quesitū. j. eo. qui exꝑsse loquit̄ de posſione non de vsuca. ⁊ ēt tex. nostrū qui in cā peculiari manifeste distinguit acquisitionē posſionis ab effectu vsucapiendi vt ꝫ ex medio ⁊ fine lr̄e. Et ꝯ istam opi. glo. facit fortiter tex. quem glo. alle. pro se in. d. l. ꝙ seruus in. i. ⁊ vl. r̄nso in quibus manifeste apparet q̄ id qđ dictū est in ꝑn. illi⁹ legis vz quod posſio iusta acquirit̄ dño ignoranti declarat̄ eē verꝫ quādo s̄uus possidet illā rem peculiariter qđ cōtingit qñ s̄uus a ꝑncipio habuit peculiū ⁊ postea ex aliqua cā iusta acquirit de nouo rē que tacite videt̄ ꝯcedi in peculiū. l. non solū in ꝑn. ff. ꝺ pecu. Sed si s̄uus nunq̄ habuisset peculiū ꝫ ex traditōe facta cū cā iusta transferat̄ dominiū in dñm ignorātem ⁊ inuitū vt insti. per quas ꝑsonas. §. itē nobis. Possessio tamē non acquiret̄ dño inuito vel ignorāti q2 sicut dicit tex. in. d. §. quesitū preterq̄ in re peculiari dꝫ ꝯcurrere anim⁹ dñi. Et est rō dr̄ie q2 acquisitio posſionis hꝫ plus facti q̄ acquisitio dominij. Itē de essentia ipsius acquisitōis ipsius est vt vna cū corꝑe ꝯcurrat animus vt in. l. iij. in prin. j. eo. ꝙ nō est de essentia acquisitōis dñij vt. l. cum pr̄. §. surdo. ff. de lega. ij. Ideo tex. in. d. §. itē nobis quādo dicit ꝙ acquirit̄ dño inuito ⁊ ignoranti loquit̄ de acquisitōe dñij non posſionis qđ ꝫ q2 postea spāliter tractat de acquisitōe posſionis vt in. §. nō solū qui statim sequit̄ vbi nō repetit illa duo que mō dixi. s. ꝙ fiat acquisitio ignorāti. Exponere aūt vt tangit glo. in fi. peculiariter. i. quicquid querit̄ iuste ēt si non hēat peculiū. hoc nō est de mēte tex. in. d. l. qđ seruus vt. s̄. dixi. Sed sensus illius lr̄e est ꝙ quicquid acquirit̄ iuste a seruo alias habēte peculiū teneat̄ peculiariter qđ est verꝫ vt. s̄. dixi. Pro ista cōclōne facit optime tex. in. l. q2 s̄uo in fi. ff. de actio. ⁊ ob. vbi dr̄ ꝙ posſio querit̄ per s̄uū hereditati iacēti ita demū si negociū sit peculiare qđ verbū ꝓprie significat actū administratōis in re dñi qui ꝓprie est i peculio uel alias quādo ex domini volūtate s̄uus aliquid ageret. facit optie. l. i. §. negociū de nego. ge. In glo. super ver. ꝑmisserimus ibi. Tacite hoc ipso qđ ⁊c. Imo. hic sequēs glo. in. l. q̄ tuberonis. §. i. j. de pecu. dicit glo. hāc posse saluari quādo s̄uo prius cōcessum erat peculiū exꝑsse. Tunc enim uidet̄ ēt sibi cōcessum ut res que acquirunt̄ ab eo ex iusta cā de nouo sint in peculio. l. non solū. ff. de pecu. Sed in cons̄tōne peculij noui qđ prius erat cōcessum nō sufficit scia ⁊ patientia ut probat̄ in. d. l. quā tuberonis. §. fi. cū. l. seq. Mihi vr̄ ꝙ gl. nostra simplr̄ sit uera q2 tex. in uer. si ego i. d. l. quā tuberonis exꝑsse dicit ꝙ nō adimere est cōcedere. Preterea si tacita volūtas nō sufficeret ergo nulla eēt dr̄ia inter cōcessionē peculij ⁊ cōcessionē libere in peculio que dꝫ exꝑsse concedi quē ibi tex. expresse facit. Non ob. tex. in. §. fi. cū. l. seq. q2 ꝫ ibi dicat̄ ꝙ in cons̄tōne peculij requirit̄ traditio vera vel ficta non tñ negat̄ ꝙ ista traditio ficta videat̄ induci ex tacita volūtate dñi dimittētis rem penes seruū. Et ad mām istā vide tex. ⁊ quod ibi no.

ibi no. in. l. titij fili. ff. de pecu. le. ꝛ qđ tradit bar. in. l. que dotis so. ma. ꝛ in. l. cū de in rē uerso. ff. de usu. ubi cōcludit ꝙ in his que sunt leuis pīudicij scia ꝛ patiētia habet pro cōsensu ꝛ ta lis vī esse casus noster. Facit optime tex. ꝛ qđ ibi bar. in. l. sepe. j. de re iudi. vbi pꝫ ꝙ scia ꝛ patiētia eius ad quē ptinet pn-cipaliter defensio cause fit sibi pīudiciū ꝛ qđ in fili no. p Inno. in. c. ex pte decani de rescrip. in illa qōne qūo ex scia ꝛ pa tientia dn̄i in iudicio videt dari mandatuꝫ pcuratori actoris.

In glo. sup verbo ex cā. Ista improprīatio tex. nō est ne cessaria vt illatio nō fiat ex pxime dicto. Pro cuius itellectu considera ꝙ furiosus ipse cū eēt sane mētis potuit cōstituere peculiū. Unde lꝫ post efficiatur furiosus volūtas furiosi cen setur durare qm̄ eius aius nō desinit p furorē. l. si is qui ꝛ ibi no. j. eo. iō bene pōt inferri ex pxime pcedēntibus ꝙ sicut q̄ ritur possessio nobis ignorantibus ex cā peculiari qꝛ res peculiaris serui intelligatur possideri nostra voluntate. Ita ēt quādo furiosus ante furorē cōstituit peculiū ideo acquirit sibi possessio post furorē qꝛ cuꝫ duret eius volūtas ex eoꝝ volun tate serui intelligunt possidere. Illatio tamē glo. est gnālior ideo forte melior que fit isto mō qꝛ ex cā peculiari querit pos sessio ignorāti queret ēt furioso. Nam illatio ista habebit locum sine peculiū sit cōstitutum ipe sane mentis a furioso sine a pře suo vel eo cui successit. Illatio aūt sequēs vī restrin gere tex. ad casum quādo furiosus fuit oliꝫ sane mētis ꝛ dedit peculiū seruo. In glo. sup verbo vero dāno ibi sed p. s. ti. i. l. si suus. Glo. in. l. cōria videt intelligere illum tex. vt ponat duos casus diuersos. Primus est ꝙ acquisitio fuerit facta ex opera serui vel substantia bonefidei possessoris. Et ista est cā quare ibi dn̄ium nō querit dn̄o serui. Scđs casus est qn̄ acqui sitio nō fuit facta ex opera serui vel substātia bonefidei possessoris quo casu sicut acquirit homini libero seruiēti bona fide. ita acquiret vero dn̄o serui bonefidei possessi. Et sic eēt cōrium eius qđ dī in primo ver. vn̄ variant ibi casus ſm glo. ꝛ doc. Sed ista solu. pmuꝫ manifeste nō est d mente lře qꝛ in vno themate iuriscō. ibi decidit duo vꝫ ꝙ non acquirat vero dn̄o nec bo. fi. possessori nisi acquisitio pcedat ex re sua. Preterea si ver. nec tua mutat casuꝫ vt dicūt docto. sicut in illo v. tex. dicit acquiri hoī libero qui erat seruus putatiu[9] ita ēt debuisset dici acquiri vero dn̄o maxime qꝛ in pmo exciso ꝛ primo casu de vero dn̄o locutus est. Unde ista nō sunt de men te ipsius tex. aliquo mō ꝛ ēt ſm hunc intellectuꝫ rō assignata in pmo ver. nō eēt bona qꝛ dictuꝫ qđ infert ex rōne posset eē verū ēt stante opposito eius qđ est assignatū in rōne. Uel ut clarius dicas ēt si eēt falsum qđ dī in rōne dicit enim iurisconsultus ꝙ dn̄iuꝫ nō acquirit vero dn̄o qꝛ nō possidet seruū sed ēt si dn̄s possideret suuꝫ ciuiliter acquisitio facta ex opa serui de substātia bonefi. possessoris nō acquirit dn̄o vt probabo ergo ista rō non est bona qꝛ ex illa rōne nō bene infert dcm̄ sine qua ēt dictum posset eē veruꝫ. l. nō hoc. C. vn̄ cog. ꝛ. c. in psentia de pba. qđ aūt istud eēt pꝫ qꝛ acquisitio facta p seruū acquirit vsufructuario qn̄ fit ex opera sui vel ex re fructuarij vt statim videbis in versi. se. ꝛ tn̄ tunc dn̄s seruū ciuiliter pos sidet vt hꝫ in. l. iij. §. ex cōrio. j. eo. Preterea ex ista rōne sola alio nō adiuncto sequeret ꝙ seru[9] ēt si acquireret aliquid ex operaꝫ vel substātiaꝫ bonefidei possessoris nō acquireret dn̄o qꝛ ēt isto casu dn̄s nō possidet qđ tn̄ ſm glo. est falsum ꝛ p. l. homo liber. §. fi. s. ti. i. Unde ego multū dubito sup isto cōrio ꝙ hic iuriscōsulti fuerint cōrij sed cōpilatores nō aduerterūt. Sed qꝛ sol. nō est admittēda cuꝫ dicat in iure nil eē cōriū. Dicamus vltra doc. ꝙ aliqn̄ ille qui tradit rem seruo intēdit trās ferre possionē ꝛ dn̄ium simul in euꝫ cui dꝫ fieri acquisitio ꝛ tunc pcedat tex. in. l. si seruus. in pn. ꝙ dn̄o nō acquirat. Rō est qꝛ qn̄ ex traditōe transfert possessio cā imediata acquisitionis possionis est traditio cā vero acquisitōis dn̄ij est possessio ita dicit tex. insti. p quas psonas no. ac. §. ex his ꝛ. l. tra ditio in fi. s. ti. pxi. qꝛ ergo tradēs voluit transferre dn̄iuꝫ per mediuꝫ impossibile ideo impedit trāslatio. Si vero tradēs ex presse velit transferre dn̄ium sine possione vel sumus in casu dubio tunc vt actus magis valeat q̄ pereat dicemus ꝙ vī tradidisse eo mō quo melius traditio pōt sortiri effectū ꝛ trās feret dn̄ium in veꝝ dn̄m serui. Ita intelligo tex. insti. p quas pso. §. ideꝫ plꝫ ver. itaqꝫ ꝛ alia iura hic allat in glo. ꝛ. lꝫ intelle ctus quē dedi ad. d. l. si seruus aliqualr diuinet ad tex. necesse tn̄ est ita dicere p cōcordia iuriuꝫ. Si tn̄ velis substinere cōem sniaꝫ habes rn̄dere ad pmā rōeꝫ ꝙ si domin[9] ver[9] possideret acquireret sibi ex opa sui vel ex re bonefidei possessoris. nec ob. simile de usufructuario qꝛ in usufructuario hoc cōstituit quia hꝫ ius veꝝ in re qđ est pars dominij. l. qui vsumfructuꝫ cum mā de ver. ob. ꝛ. l. recte dicimus. §. fi. ff. de ver. signi. Sꝫ bonefidei possor vere nullum hꝫ ius in re. vn̄ non sunt oio si miles. Tex. tamē insti. p quas psonas. uidet has duas psonas parificare in hac acquisitōe. Sed pōt dici ꝙ iō parificat qꝛ ve rus dominus respectu bonefidei possessoris nullo mō possidet. Ad scđam rōem debes dicere ꝙ illa rō non dꝫ intelligi neqꝫ cōsiderari sola sed cū adiuncto hoc mō qꝛ dn̄s nō possidet ꝛ acquisitio fit ex opera serui vel ex re bonefidei possesso ris ꝛ hoc satis pōt sustineri ex quo casus iste decidit ibi vt vo lunt doc. Multū tamē obuiat rn̄sioni facte prime rōni qꝛ val de uideret iniquū ēt si dn̄s possideret ciuiliter ꝙ id qđ acquirit suus ex re bonefidei possessoris acquireret dn̄o. Un̄ ma gis plꝫ so. ꝛ intellectus quē dedi maxīe qꝛ si bene īspicias manifeste pꝫ ꝙ ibi dcidit vnus casus nō diuersi. Et qꝛ in glo. ista ꝛ pcedenti est declaratū quid acquirat bonefidei possessori ꝛ quid vero dn̄o. Ideo cū monachus equipet seruo ſꝫ Inno. in. c. cū olim de priuile. ꝛ bar. in. l. i. de stipu. suo. Inducit do. m. hic ista iura ad qōnem de monacho qui erat monach[9] putatiuus vni[9] monasterij ꝛ vere monachus alterius monasterij cui acquirat ꝛ refert dcā Io. an. in addi. Spec. in rub. d sta tu mo. ver. lxix. in. q. que incipit Willeus vbi referēdo doc. p dictum cōcludit ꝙ quicquid monachus putatiuus acquirit ex re monasterij a quo possidet vel ex re ꝛ opera simul querit bo nefidei possessori quicquid aūt querit alio mō ēt si querat ex opera sua querit monasterio cuius erat vere monachus alle. tex. in. l. per seruū in prin. de vsu ꝛ habi. Sed cū reuerētia illa l. non loquit in bonefidei possessore nec vsufructuario sꝫ vsu rario cui non querit ex opera serui vt ibi no. in vsufructuario aūt ꝛ bonefidei possessore manifestū est ꝙ quicquid su[9] querit ex opera sua acquirit ipsis nō dn̄o vero ut in iuribus palle gatis. Ideo est dicēdum ꝙ quesitū ex opera monachi acqui rat monasterio putatiuo. ita tꝫ Bar. expresse in. l. si suus cōis in vl. col. de sti. ser. Unde idē bar. in. l. sꝫ si quis. §. interdū de vsufru. dicit no. ꝙ si monachus deputat p abbatē ad quādaꝫ priorią nō tamē absoluit ab obediētia ille prioratus equipat vsufru. ꝛ monasteriū pncipale pprietario. Unde quicquid q̄ rit monachus ex opa sua acquirit illi prioratui ſm Bar. ibi di cit ēt bal. in. l. sꝫ ꝛ si quid in pn. ꝙ per monachū putatiuū acquirit bonefidei possessori quicquid est collatū monacho cōtemplatōe ipsi[9]. Id aūt qđ est collatū monacho cōtemplatōe veri monasterij acquirit ipsi monasterio vero. Et ad mām vi de oio qđ no. Ang. in autē. de eccle. ti. §. interdicimus. In glo. super v̄bo ab alio possidere ibi rn̄deo qꝛ credo ꝛc. Conclusio huius glo. est qđ ita demū pōt liber hō mala fide possideri si ille qui possidet non credit euꝫ esse hominē liberū cre dit tamē nō eē suuꝫ sed seruū alterius. Ex qua solutōe habes notare sing. ꝙ mala fides possessoris quā hꝫ respectu vnius facit eū malefidei possessorē ēt quo ad aliū cuius respectu nō hꝫ malam fidem quod vī cōa ea que dicit bar. in. l. nāiter. j. de vi. nuca. ꝛ Anto. in. c. illud de pscrip. Sed pōt saluādo istam gl. dici ꝙ mala fides respectu vnius causat malaꝫ fidem quoad oēs si est circa idē ius respectu diuersoꝝ. Casus est no. quem ad hoc pōderaui in. l. pōpo. §. ex facto. j. eo. vbi dicem[9]. ꝛ isto mō pcedit opi. do. Abb. qui tꝫ cō. d. Anto. in. d. c. illud ꝛ ad hoc tenebis mētē glo. tuā. Sed mala fides aduersus vnū respectu vnius iuris non causet malā fidē aduersus alium respectu diuersi iuris. l. qui balneū. ff. qui po. in pig. ha. ꝛ. l. si quis fundū j. eo. Et lꝫ ista solu. hoc mō possit sustineri multū tamē restrin git ista iura que simplr dicunt ꝙ homo liber pōt possideri. iō dic melius ꝙ a pncipio si aliquis scit hoiem sibi traditū eē liberū non pōt illū possidere ita intellige tex. in. l. cū heredes. §. fi. j. eo. Si vero post apprehēsionē alias mala fides supueniat tūc non extinguet possessio quesita sed mutabit qualitateꝫ iuxta. l. iij. §. ex cōrio ver. labeo. j. eo. Nec est mirandū de ista dīa qꝛ in simili mā videm[9] ꝙ mala fides existēs a pncipio est fortior q̄ illa que supuenit ad impediēdam vsucapioneꝫ. l. ij. j. p emp. ꝛ. l. i. §. hoc tantūmō. C. d vsuca. trās. In glo. in ver. nec filiuꝫ ibi. Alia tamē rōne ꝛc. Aliam ratiōem ostendit glo. statim vꝫ ius patrie ptāis ꝛ lꝫ filius tanq̄ liber hō nō possit possideri a pře est tamē quasi possio filiationis p quā ꝛ filius pōt petere se tractari vt filiū ꝛ pater potest in eū exercere iura filij etiā que in filiū hꝫ iuxta ea que habent in. l. si quis a libe ris. §. i. ff. de libe. ag. Est ēt dari quasi possessio iuris matrimo nialis inter vi. ꝛ vxo. in. c. literas ꝛ. c. ex pte de resti. spo. ꝛ ēt quasi possio cōsanguinitatis ꝛ fraternitatis ſm doc. in. l. neqꝫ natales. C. de pba. ꝛ bar. in. l. vbicūqꝫ in fi. de vē. in pos. mit. de quo plene scripsi in. c. p tuas. de pba. post moder. ꝛ d hoc tangit bar. hic. In glo. sup verbo pupillus. Glo. ista sentit

duos intellectus in pma pte sui. Primo enim intelligit tex. in
pupillo qui hꝫ aliquē intellectū lꝫ modicū ⁊ hunc intellectum
amplectunt̄ hic doct. Scdo vꝫ intelligere ēt in pupillo qui
nullum hꝫ intellectū qd reprehēdit̄ per Bar. ⁊ p oēs p dicta
in. §. furiosus. s̄. eo. vbi fuit cōclusū ꝙ pupillus qui nō hꝫ pe
nitus intellectū non pōt acquirere possessionē tutore auctore.
Mihi aūt vꝫ ⁊ ex verbis tex. ⁊ ex noua rōne ꝙ hic tex. non
intelligat̄ de pdictis psonis sed solū de pupillo ꝓximo puber
tati qui solus pōt sibi querere possessionē ꝫm Bar. ⁊ cōiter
doc. in. d. §. furiosus hoc indicat verbū maxime positū in tex.
qd est implicatiuū ⁊ significat ꝙ pupillus de quo hic fit men
tio poterat apprehendere posſionem ēt sine tutore. Scdo
moueor qꝛ ꝙ infans possit possessionē acquirere cum incipit
habere intellectū tutore auctore hoc est inductū ex eo qꝛ tutor
supplet animū suū. l. quāuis. §. infans. j. e. Hoc autē vꝫ indu
ctum vtilitatis cā in fauorē minorꝫ vt dicit tex. in. d. §. infans
⁊ in. l. i. §. furiosꝫ de ac. ⁊ ob. ergo nō dꝫ extendi ad casum in
quo nō agitur de fauore minoris sed tertij sicut dicimus in. l.
qui in vtero. ff. de sta. ho. ꝙ fictio illa p quā posthumus ha/
beret̄ pro nato nō hꝫ locum vbi agitur de fauore tertij. Ideo
crederē ꝙ ēt pupillus ꝓximus infantie quāuis possit acqui/
rere sibi sine tutore de iure spāli insti. de inuti. stip. §. pupillus
nō possꝫ alteri acquirere qꝛ hoc ius spāle qd est inductū fauo
re sui nō dꝫ extēdi ad aliū casum in quo nō est eadē rō. l. que
ꝯ ius de re. iu. ⁊ . l. binas de ser. vr. pre. cū multis alijs. Extra
glo. tradit hic Bar. duas no. qōnes. Prima est nūquid ꝓcura
tor inhabilis habens potestatem substituendi possit legitime
substituere alium qui sit habilis. In quo articulo concludit
in effectu quod aut procurator habet potestatem substituen/
di simplr̄. aut habet ptātem substituēdi noīe dn̄i sine tanꝙ nū
cius qd est idē. Primo casu cū substō fundet̄ in psona ꝓcu/
ratoris ⁊ ꝓcurator sit inhabilis ipso iure nō valebit substō se
cus si eēt inhabilis ope exceptōis sicut distinguit glo. in cle. re
ligiosus ex̄ de ꝓcu. Et vtrūqꝫ mēbrū vꝫ probari optime in. c.
iudex de offi. dele. li. vi. in diuersis respō. Si vero procurator
substituit noīe dn̄i tanꝙ nūcius ipsius ⁊ tunc pōt substituere
qꝛ nō ipse vꝫ facere sed dn̄s vt. l. instō talis. ff. de cōdi. insti. ⁊
l. vnū ex familia. §. i. ff. de leg. ij. Et hanc distinctōem appro/
bat Bal. in effectu in. d. l. instō talis de quo ēt p eum in. l. qd
quis. C. de ꝓcu. Tu aūt adde ꝙ istud vltimū mēbrum vꝫ
fuisse Io. an. originaliter in sili. q. in ti. de instru. edi. §. nūc ve
ro aliqua v̄. cxxxi. cuius dicta plene retuli ⁊ discussi in. c. post
cessionem in vlt. q. ex̄ de proba. Unde dic vt ibi dixi sup isto
articulo post moder. ⁊ tn̄ adde pmo inquātū Imo. reprehē/
dit hic istud vltimū mēbrū Bar. per tex. in cle. religiosus pre
allegata vbi religiosus factus ꝓcurator vꝫ ꝓhibitus substi/
tuere ⁊ ꝯstituere ꝓcuratorē. Et sic vt verba illa aliquid operē
tur vꝫ ꝓhibitus substituere tam noīe suo ꝙ dn̄i. Naꝫ ad hoc
rn̄det Io. an. in dicta addi. sicut ego retuli in. d. c. post cessio/
nem qd quo ad dispōnē illius cle. verū est ꝙ religiosus ꝓhi/
betur cōstituere ꝓcuratorē tanꝙ nūcius noīe dn̄i qꝛ est eadē
rō ꝓhibitionis qm̄ nil pōt velle sine licētia supioris. xij. q. i. c.
nō dicatis ⁊ in vtroqꝫ actu ostendit̄ volūtas ꝓpria ipsius reli
giosi. Sed vbi nō eēt eadē rō ꝓhibendi actū fieri a nūcio ⁊
fieri a ꝓcuratore tunc stare doctrina Bar. ⁊ Io. an. in dicto
loco que dꝫ modificari ex dictis Io. an. vt dixi. Et hāc modi
ficationē ponit Bal. expresse in si. q. in auctē. ingressi in pen.
col. C. d sac. san. ec. vbi dixit ꝙ frater minor ꝓhibetur eē exe
cutor ꝓhibet̄ ēt eligere executorē qꝛ rō probibitōis militat in
vtroqꝫ casu ⁊ sic sentit ꝙ si cessaret rō tunc eēt vera doctrina
Bar. in tractatu minoricaꝝ vbi dixit ꝙ frater minor qui non
possꝫ eē executor pōt executorē eligere ⁊ ita ēt cōsuluit alias.

Item adde ad ea que dixi ꝙ qn̄ ꝓcurator haberet manda/
tum ad substituēdū noīe dn̄i tunc dn̄s ipse vꝫ substituere se/
cus si habeat ptātem substituēdi simplr̄ ita dicit Ang. in. q. de
iudice delegato cū ptāte substituēdi in. l. ⁊ qꝛ de iur. om. iu. ⁊
ita sentit Bar. hic dum dicit ꝙ habēs ptātem substituēdi sim
pliciter fundat substōnē in psona sua que dūa nō placuit mi
hi in. d. c. post cessionē qꝛ sic sequeret̄ ꝙ ꝓcurator habēs po/
testatē substituēdi nō possꝫ substituere ante litē cōtesta. cū nō
sit dn̄s ⁊ sic nō habeat hanc potentiā ex psona sua cuius ꝯ/
rium est hodie determinatū in. c. i. in fi. de ꝓcu. li. vi. Ideo di
cit Bar. in. l. i. circa mediū. ff. de ꝓcu. ꝙ ꝓcurator ante li. ꝯte.
si hꝫ ptātē substituēdi ideo pōt substituere qꝛ nō ipse sed dn̄s
vꝫ substituere ⁊ tn̄ in persona sua nō posset fundari substitu/
tio vt dictū est. Idē dicit in simili sequēdo Cy. ⁊ Gui. in. l. ⁊
qꝛ de iurisdi. om. iu. in. q. de iudice delegato cū potestate sub/
stituendi. Unde videt̄ tenendū de iuris subtilitate ꝙ qꝛ in

vtroqꝫ casu ꝓcurator censetur eē nūcius dn̄i ⁊ ipse dn̄s videt̄
substituere semp possit habilis ab ihabili substitui. Et hoc di/
ctat rō qꝛ sicut verba mandati improprianṫ vt mandatū red/
datur validū ꝫm Bar. ⁊ alios in. l. i. ff. de ꝓcu. ⁊ in. c. petitio
extra eo. ti. ita ptās substituēdi data simplr̄ videt̄ ꝯcessa eo mo
do quo dari pōt vꝫ vt substituat vt nūcius nō vt ꝓcurator be/
ne facit tex. in. l. cū filio de leg. iij. ⁊ . l. pꝫ seuerinā. §. i. ff. de cō/
di. ⁊ demō. Pro his optime facit tex. in. l. mulier alias iulpiꝰ
ff. d dona. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ ita tenui in. d. c. post cessionē. Nō
ob. tex. in. c. iudex qꝛ ibi loquit̄ in delegato principis qui sub/
delegat ex psona sua nō ex ptāte substituēdi sibi tradita ab ho
mine. Nō ob. pmissis qd no. bar. in. l. eā quā in fi. C. de fidei
com. vbi cōcludit ꝙ is qui est in totū incapax ipso iure nō po
test grauari neqꝫ cogi ut restituat fideicōmis. alteri qꝛ illud est
ꝓpter nām relictoꝝ in vltima volūtate que dependēt ab addi
tio. hereditatis ita ꝙ ius eoꝝ fundat̄ in psona ipsius heredis
⁊ ex quasi ꝯctu ipsius ut. l. apud iulianū in fi. ex qui. cau. i pos.
ea. l. ex maleficijs. §. heres de actio. ⁊ ob. Unde nō pōt cōsi/
derari heres sicut nudus minister qd nō cōtingit in casu nr̄o.
Querit ēt hic Bar. post Dy. nūquid si defert̄ premiū equo
prius venienti ad brauiū illud premiū debeat̄ si equus veniat
ad brauiū sine rectore vel auriga. In quo articulo cōiter mo
der. sequunt̄ bar. hic ⁊ in. l. i. §. quesitū. ff. de aqua quoti. ⁊ esti.
Et addunt in effectu ꝙ qn̄ verba statuti essent dubia in du/
bio premiū debet̄ ēt si equus solus ꝑueniret ad brauiū qꝛ hoc
pmium cōstituit̄ a principe pp cursum equi. de quo tetigit ali
quid Io. de imo. in. l. ij. ff. de cōdi. ⁊ demō. ⁊ in. l. duo socij. ff.
de here. insti. Ubi ēt posuit ang. quid si plures equi simul ve
niant ad brauiū de quo vide p Bal. in pria consti. floꝝ. Et in
simili. q. vide Bar. ⁊ Moder. in. l. hoc articulo. ff. de here. i/
sti. Et si brauiū dꝫ iterū curri qui debeāt admitti ad cursū no
uum vide ang. ⁊ Io. d imo. in. l. eū qui nouissimus. ff. ad tre.

Pupillus. Pupillus acquirit possessionē per
seruum iuſſu ex sua iussione ꝑcedente
cum auctoritate tutoris. h. d. vsqꝫ ad. §. p seruū qui. In gl.
super verbo pupillus ibi supple maxie. No. hanc glo. ꝑpetuo
que decidit lꝫ nō multū clare ꝙ sicut in actibus iudicialibꝰ mi
nor pōt constituere ꝓcuratorē solus in his que solus posset
gerere p seipsū. l. ij. §. diuus ⁊ ibi p bar. ff. qui pe. tu. ⁊ no. in
l. exigendi. C. d ꝓcura. Ita in actibus extraiudicialibus que po
test gerere p seipsū sine tutore pōt gerere p aliū. Et dicit bar.
expsse in. l. iij. in pn. ff. rem ra. ha. Hec tn̄ expositio facit vio/
lentiā lr̄e quia in ea ponit̄ dictio tamē que est ⁊ aduersatiua ⁊
limitatiua. l. ꝓ herede. §. si quid. tn̄. ff. de acqui. heredi. Unde
intentio lr̄e videt̄ esse vt sine tutore pupillus hoc nō possit. Te
ne ergo ꝫm intellectū declaratū vt hic p moder. vꝫ ꝙ hic tex.
loquat̄ de infante qui incipit habere aliquē intellectū in quo
sicut si ipse ageret actū per se requireret̄ auctoritas tutoris ita
si agat actū per aliū in mandato dꝫ interuenire eadē solēnitas
qd semp tene menti ad ea que scribit bar. in. d. l. iij. ff. rem ra.
ha. In gl. sup verbo iusserit in fi. glo. nostra residet in hac
snia vꝫ ꝙ sit acquisita possessio pupillo quā seruꝰ quesiuit vio
lenter iubēte tutore. Sed ꝯ. lꝫ hic Iaco. de are. Ray. anto. ⁊
moder. p. l. qd seruus. j. eo. vbi dꝫ ꝙ possessio iniusta non ac/
quirit̄ per seruū dn̄o ignoranti. Sed ad illā videt̄ posse rn̄deri
ꝙ iussus ⁊ scia tutoris hic qui est loco domini. l. interdū. §. qui
tutellā. ff. de fur. facit videri dn̄m eē scientē. Sed ista respon/
sio nō est bona qꝛ tutor non vꝫ habuisse mādatū ad hoc. i. ad
hunc actū illicitū. l. si ꝓcurator. ff. de cōdi. inde. ergo cum hoc
fecerit vltra ptātem tutoris non pōt iussus eius suscipere sciē
tiam pupilli. sicut in actu licito reperit̄ ꝙ scia tutoris supplet
sciam pupilli ꝫm bar. in. l. qui duos in pn. ff. de rebus du. Sꝫ
pro opi. glo. facit fortissime tex. allegatus in glo. in. l. is qui. §.
si tutoris qd vi aut clam. vbi ꝓbat̄ ꝙ etiā furioso acquiritur
posſio ex illicita occupatōe curatoris. ⁊ tamē non pōt dici ꝙ
furiosus nullū habēs intellectū videat̄ ratificasse acquisitionē
huius posſionis sicut dicūt hic Moder. rn̄dendo ad illū. §.
inquātū loquit̄ de pupillo ⁊ ad. l. meminerint. C. unde vi. Pre
terea nō est veꝝ ꝙ ex hoc ꝙ res ꝑueniat ad aliquē cuius no/
mine fuit facta spoliatio ipse videat̄ ratificasse acquisitionem
violētam. imo est ꝯ tex. de iure ciuili in. l. si vi. ꝫm primā lectu
ram quā ibi tꝫ Bar. ⁊ bene hic alle. in glo. ubi pꝫ ꝙ ꝯ talē nō
datur interdictū recuperandū directū nec insolidū. sed quate/
nus ad eū peruenit cū ꝯrium eēt si videret̄ ratificasse ut ibi di
cit glo. Idem probat̄ ⁊ clarius in. c. cū ad sedē de resti. spo. ⁊
ibi hoc ponit Inno. cuius dcā refert ⁊ ꝓbat bal. in. l. i. C. de
epi. ⁊ cle. lꝫ bar. aliter videat̄ sentire in. l. aut fcā. §. fi. in ult. col.
ff. de penis. Posses tamē itelligere dicta Moder. hic ꝙ vi/
deret̄

deretur ratificasse acquisitõez possessionis non tñ occupatio
nem violentã qđ procederet indubitãter si pupillus ignora-
ret rez pupilli violẽter fuisse occupatã. Sed si sciuisset hoc nõ
vĩ posse dici qꝛ cũ ista qualitas sit ꝯnexa acquisitioni ab ipso
pncipio nõ vĩ posse separari in ratificatiõe iuxta ea que tradit
Bar.in.l.aurelius.§.idez quesiit de lib.leg. ꝛ qđ habet in.l.
publia.§.fi.ff.deposi. Sed põt dici ꝛ credo esse verum ꝙ do-
minus possidendo simpliciter id quod seruus occupauit vio
lenter ex iussu tutoris ꝑ hoc non videtur ratificare spoliatio-
nem factam noĩe suo. Nec ob.no.in.§.idem quesiit qꝛ dico ꝙ
ista qualitas violẽtie nõ adheret imediate acquisitione posses
sionis sed ꝓuationis posſionis alterius qui ꝑ violẽtiã eicitur
ꝛ cui infert violentia in auferendo posſionez. naz acquisitio
posſionis que fit postꝙ eiectus amisit suã posſionẽ ipsa pos
sessione vacante fit nãliter nõ ꝑ aliquã violẽtiã que sibi cohe-
reat imediate vt pz ex no.in.l.clã.§.fi.j.eo.iõ cuz nõ coхereat
imediate poterit acceptari acquisitio sine ista qualitate inde ẽ
ꝙ violẽtia est vitiũ ꝑsonale qđ non cõcomitat rem nisi quo
ad vsucapionẽ vt.l.cũ a te.ff.de vi ꝛ vi ar. ꝛ no.in.l.vitia.C.
đ acqui.pos. ꝛ hoc plus plz qꝛ clarius positũ est ꝙ illa so. que
fuit ꝑ me data alia vice. sic in effectu habes ex premissis duas
cõclusiones. vna ꝙ retinẽs rem penes se vĩ ratificare acqui-
sitõem posſionis. alia ꝙ nõ vĩ ratificare spoliatõem fcãm. iõ
nõ tenet interdcõ recupande .d.c.cum ad sedem. Ista sũt vti
lissima ad diuersas qõnes maxime ad no.ꝑ bar.in.d.l.aut fa
cta in fi. ꝛ sic remanet cõis opi.moder. vera ꝛ rñsiones eorũ
ad iura ꝯria bene defensate. Ad tex.in.§.si tutoris.s̃.ꝑ me in
ductum possumus dicere vel ꝙ spãle sit in furioso qui nullo
mõ potest hr̃e iudiciũ vt scia curatoris sufficiat ad talẽ acqui
sitionẽ. Sicut solus curator põt adire hr̃ditatez qđ nõ ꝯtingit
in tutore qñ pupillus est maior infante iuxta.l.potuit ꝛ.l.si in
fanti.C.de iure deli. vel põt dici ꝙ furiosus nõ tenet presta-
re patiẽtiã qꝛ possideat sed ꝑꝑ detẽtionẽ facti quam tutor vel
seruus detinet noĩe furiosi. Hec tñ solutio nõ satisfacit oĩno
sed pro nũc non inuenio meliorez.

per seruum qui.

Per seruũ fugitiuum ac
quirimus posſionem ꝛ
vsucapimus al as res ꝛ ẽt ipsum ſuum hoc dicit. scđa ibi lz rñ
deatur. tertia ibi posſionem aũt. No.ꝑmo ꝙ vsucapio põt
perfici ꝑ solã posſionem ciuilem nã hic vsucapit seruus fugi
tiuus cuius solã ciuilẽ possessionẽ dñs retinet.l.iij.§.si seruus
j.eo. Et ad hoc inducit istũ tex.dy.in.l.iij.§.ex ꝯrio.j.eo. ꝛ in
l.qui fundũ.in ꝑn.ff.pro empto. Ex hoc infert ſm moder. qđ
sola nãlis non põt parere vsucapionẽ quãdo ciuilis est apud
alium qꝛ si posset sequeret qđ vterqz ꝑscriberet ꝛ sic duo pos
sent eẽ dñi insolidũ ꝯtra.l.si vt certo.§.si duobus.ff.cõmo.
Scđo no. qđ per seruũ lz positũ in absentia nostra acquiri
mus possessionẽ sicut si eẽt in nostra pñtia vel apud nos. In
glo.in v̄bo possideat ibi nisi duo ꝛc. Glo.ista sentit id qđ ex-
ꝑssius dicit in.§.si seruus in ea allegato vz qđ seruus qui ge-
rit se pro libero siue hoc faciat cũ malafide siue cũ bona non
priuet dñm possessione nisi concurrente decẽnio requirit tñ
ꝛ aliud vt dicit ibi tex. qđ seruus post decẽniũ sit paratus liti-
gare cum dño. Alibi vero glo.requirit quartuz.s. qđ bona fide
gesserit se pro libero vt not.glo.in.l.si is qui pro emptore.§.
seruus.j.ti.i. ꝛ ad.l.liberis in fi.de libe.cã. ꝛ ad.l.igitur.§.põt
eo.ti.vĩ rñdere gl.in.d.§.si seruus qđ in iuribus ꝑdictis ſuus
qui gerit se pro libero sine dolo malo nõ sit vere possessor sz
habeat pro possessore quo ad quedã verbi gratia vt releuet
ab onere ꝓbandi ꝛ substineat ptes rei sicut dĩ in dictis iuri-
bus ꝛ.l.circa.ff.de proba. Pro ista cõclusione facit fortiter
vltra glo.tex.in.l.qui de libertate.ff.de libe.cã iuncto ꝑn. ꝛ fi.
ipsius vbi dĩ ꝙ is qui gessit se pro libero sine dolo malo ha-
betur pro libero quo ad quedã ꝛ sic appet ꝙ nõ est simplr̃ in
quasi posſione libertatis lz quo ad aliquos effectus ẽẽ quos
habet pro seruo vt ibi dĩ. Confirmat ista cõclusio qꝛ rõ cur
seruus fugitiuus possidet a dño est qꝛ persona serui est inuẽ
ta ad acquirenduz dño. Unde non est cõueniens ꝙ seruus
qui acquirit possessionẽ domino possit euz priuare possessio-
ne sua vt dicit in.l.rem que nobis in fi.j.eo. Sed ista rõ equa
liter hz locuz siue seruus gerat se pro libero sine dolo siue cũ
dolo qꝛ vtroqꝫ casu euz vere remanet seruus debet acquirere
domino ergo videt ꝙ idez iuris sit in vtroqz casu. Confir-
matur ista rõ qꝛ qñ seruus ex causa iniusta credit se liberũ nõ
videt ꝙ possit allegare hanc credulitatem que est culpabilis
ad querẽdum lucrũ cũ iniuria alterius, glo. est no. quã ibi ap-
probat Bar.in.l.qui fundũ.§.seruus.j.ꝓ emp. nõ eni fauent
iura lucro cũ iniuria alterius sicut alteri lucro nõ habenti istaz
qualitatez.l.si quis vxori.§.si ſuus in tex. ꝛ glo. ꝛ ibi Bar.ff.
de fur. ꝛ no.in.l.si is qui.§.fi.eo.ti. In ꝯrium ꝓ opi.In-
no. quã refert hic Bar. ꝛ Imo. ꝛ cõiter Moder. fortiter fa-
cit tex.in.l.ꝑ eum.§.fi.j.eo. vbi dĩ ꝙ seruus fugitiu⁹ acquirit
dño si non possideat ab alio nec credat se liberũ ꝛ sic manife-
ste colligit ꝙ vbi credit se liberũ dominus desinit eũ posside-
re. Pro ista ẽt cõclõne bene facit tex. ꝛ glo.in.l. qđ aũt đ libe.
cã. quam hic adducit Imo. ꝛ ista opi. vĩ verior. Aduerte ta-
men qꝛ rõ quã adducit Inno.in hac pte in.c.ij.đ ser.non or.
non multũ vrget lz Moder. eam approbẽt hic dicit eni ꝙ si
ex bona fide dominus nõ priuaret statim posſione serui se-
queret qđ libertas nõ ꝑscriberet.x.ãnis inter ꝑsentes ꝛ.xx.
inter absentes qđ tamẽ iura dicunt in.l.si cuz fideicõ. libertas
§.aristo.in tex. ꝛ glo.supra qui ꝛ a qui. qđ aũt sequeret qđ qꝛ
x.anni deberẽt trãsire vt admitteret posſio domini ꝛ ſuus cõ
stitueret in quasi posſione libertatis ꝛ aliĩ.x.ãni requirerent
postea ad ꝑscriptõem qđ videt ꝯ mentẽ dictoꝝ iuriũ. Sz sal-
ua reuerẽtia hic nõ vĩ esse aliqua absurditas qꝛ ẽt tex.in.l.fi.đ
ꝑscrip.lon.tẽpo. dicit ꝙ in rebus mobilibus currit ꝑscriptio ꝑ
x.ãnos inter ꝑsentes ꝛ tamẽ debẽt expectari.x.ãni ad amissio
nẽ posſionis que fit ꝑ obliuionẽ ſm glo.in.l.i.C.de ser.fugi.
Sz põt saluari rõ sua qꝛ in.l.fi.exꝑsse ꝑsupponit qđ ꝑscribẽs
possideat ꝛ inde pz a quo tꝑe voluit numerare tꝑs ꝑscriptõis
sed.l.i. ꝛ.ij.C.de ꝑscri.que ꝓ liber. ꝛ tex.in.d.§.aristo. simplr̃
dicunt ꝙ decẽnio ꝑscribit libertas nec ostendũt ꝙ istõ decẽ-
nium incipiat a tꝑe posſionis quesite. Unde videns intelli-
gere ꝙ statim ꝙ quis est in bona fide dicatur possidere ꝛ isto
mõ est rõ satis cõueniens. Nõ obstat rõ.s̃.adducta in ꝯrium
qꝛ dico ꝙ hoc ipso ꝙ ſuus gerit se bona fide ꝓ libero nõ po
test quo ad statum ꝑsentem ãplius considerari tanꝙ ſuus. iõ
lex noluit acquiri dño possessionẽ. Et si dicat ista ignorãtia qñ
est culpabilis saltẽ non dz ꝓdesse seruo vt dixi. Respõdeo ꝙ
hoc eẽt veꝝ quãdo lucꝝ acquireret imediate ꝑtextu ipsi⁹ igno
rantie vel obliuionis. Sed in casu nr̃o nõ acquirit imediate.
nã per hoc ꝙ bona fides serui facit eũ nõ videri ãplius ſuuz
dominus nõ ꝑdit posſionẽ imediate sz mediate qꝛ ex hoc se-
quit ꝙ ipse ſuus cõsiderat tanꝙ quelibet alia res mobilis cu
ius posſio perdit hoc ipso ꝙ exiuit custodiã domini.l.si rem
mobilẽ.j.eo. Et ad tex.in.l.qui de libertate habem⁹ dicere lz
fortiter vrgeat ꝙ nõ habeat ꝓ libero quo ad ius publicũ. sed
quo ad ius priuatũ habet absolute ꝓ libero. Aduerte tamẽ
in ista mã ad quandã glo.sing.in.l.serui ꝛ filij.§.fi.j.đ fur. que
videt solẽniter limitare tex.nostrũ. Dicit eni ꝙ ꝙuis dñs tm̃
plr̃ possideat ſuum qui est in fuga. secus tamẽ est in quasi do
mino.i.in eo qui hz titulũ ꝛ bonã fidẽ qꝛ iste nõ censet posside
re nisi quo ad effectũ vsucapionis ipsi⁹ serui. Et lz bar.ibi de
hoc nil tangat nec Imo.hic nisi quatenus remittit se ad no.
in.d.§.fi. erat tamẽ tangendũ qꝛ est pulchꝝ dictuz. tamẽ apud
me est valde dubiũ ꝛ merito qꝛ video ꝙ in his acquisitõibus
que fiunt ꝑ seruos bonefidei possessor ꝛ vsufructuarius equi
parant vt pz insti.per quas ꝑsonas no.acqui.§.idẽ plz. sz tex.
dicit in.l.arborib⁹.§.de illo.ff.de vsufruc. qđ vsufructuari⁹ re
tinet posſionem ſui fugitiui sicut dñs ergo idez in bonefidei
possessore ꝛ si sic tenes oz te tenere scđam solu.ibi positaz in
glo. Aduerte ẽt qꝛ lz concedamus ꝙ ꝑscriptio in libertate
nõ currit nisi ꝑ.xx.ãnos adhuc tamẽ stat rõ Inno.de qua.s̃.
qꝛ si diceremus ꝙ statim non eẽt in quasi posſione ſuus qui
hz bonã fidẽ sequeret ꝙ semꝑ in ꝑscribẽda libertate require
rent.xxx.ãni quod videt ꝯ mentẽ iuriũ. Unde nõ est neces-
se ad cõualidandã istam rõem Inno. ponere ꝙ ꝑscriptio li-
bertatis inter ꝑsentes currat.x.ãnis Inno.tamen hoc tradit
in loco alle.ꝑ glo.in.l.si cũ fideicõ. libertas.§.aristo.s̃.qui ꝛ a
qui. ꝛ illã glo.sequit hic Imo. reprobata glo.in.l.ij.C.de lõ.
tempo.pre.que ꝓ li. Nec vz rõ quam ibi assignat glo. ſm euz
vz ꝙ ideo requirunt semꝑ.xx.ãni qꝛ ꝑscribens releuat in alte
ro.qñ non requirit titulus nam ꝛ in ꝑscriptõe seruitutũ rea-
liũ nõ requirit titulus ꝛ tamẽ currit ꝑscriptio decẽnio inter ꝑ-
sentes.l.ij.C.de serui. ꝛ aqua. Sed glo. nõ meruit ꝑꝑ hoc re-
prehẽdi qꝛ in ſuitute reali hoc cõtingit rõe modici preiudicij.
In casu aũt nostro vbi agitur de magno ꝑiudicio hoc cõtin
git fauore libertatis vñ magis est ꝯueniẽs ꝙ qui ex priuilegio
releuat in vno grauet in alio ꝙ vbi aliquis releuatur ab habẽ
do titulũ rõne modici ꝑiudicij. Preterea tex.in.d.l.ij. simplr̃
loquit dicens ꝙ requirunt.xx.anni. Unde dicere ꝙ hz locũ
inter absẽtes est diuinare ad lrãm. Pro predicta dñia quã
s̃.feci vide qđ no.bal.in.l.fi.C.ne.đ sta.def. vbi dicit ꝙ in ser
uitute ꝑsonali prescribẽda requirit titulus qñ agitur de ma-
iori ꝑiudicio. Unde nõ recederẽ a tex.alio.nõ viso. Extra gl.

dicit Bar. hic q sicut p filium fugitiuũ indistincte acquirit pa tri possessio qr ista acquisitio non pcedit virtute possessionis filij sed iure ptãtis vt pz in. §. pximo pce. fine in ver. eu3 i quo 2c. Ita 2 per monachũ fugitiuũ acquirit monasterio qr ac quisitio in monacho silr procedit nõ rõne posſionis l3 rõne ptãtis. Et sic vz equipare monachu3 magis filio q seruo qd est 5 ea que retulimus dicta p bar. in. d. ver. eũ in quo qui cõl ter in oibus locis ibi alle. equipat monachũ suo nõ filio quo ad videndũ cui acquirat. Dictu3 tñ sunt hic pma facie vz ve rius qr cu3 monachus sit liber hõ bene põt considerari in eo quasi posſio monachatus si est ɔsiderat in filio quasi posses sio filiatõis sed pprie possessio nõ dz posse ɔsiderari in eo cũ hõ liber possideri nõ possit vt vidisti in ver. sed p eu3. ff. ea. l. in glo. Et ex hoc sequeret q l3 monachus sit in alio monaste rio bonafide qr tñ nõ possidet quicquid acquireret indistin cte eẽt pprij monasterij sicut dz in filio in. l. quicquid. j. e. Cõi dr tñ snia vt vidisti in. d. ver. est in oppo. Adde ad ista dicta tex. xviij. q. ij. c. abbates pbantẽ q monachus fugitiuus reuo catur a fuga cũ oibus quesitis p eu3. Et vide qd no. Spe. quẽ adducit hic do. m. in ti. de sta. mona. §. i. vide ẽt vltra ipsu3 qd no. Inno. in. c. cu3 olim de priui. Et plenisse ponit Abb. mo der. in. c. fi. ex de reg. 2 glo. in. c. i. de infan. 2 la. quã ẽt hic alle gat do. me. vide ẽt no. Bal. in. l. deo nobis in fi. C. de epis. 2 cle. 2 Jac. de bel. 2 Ang. in auten. de sanctis. epi. §. si mona chus vbi equipat monachũ fugitiuũ seruo 2 nõ filio vt facit bar. hic quo ad acquirendu3 ipsi dño 2 hec snia vz cõior l3 vt dixi forte ista Bar. sit verior.

Per seruum cor. Seruus pignoratus nec debitori nec cre ditori acquirit posſionez. h. d. scõa ibi. ad vnã eni3 tertia ibi. l3 nec creditori. Primo no. ibi ad vnã eni3 cãm 2 c. qd ẽt in his que sunt iuris id qd est tale nõ simplr sed scdm quid non dz pprie tale sed ficte vt probat hic in verbo videri qd deno tat fictõem vt in regula qui p aliu3 de reg. iur. 2 l. i. §. deiecisse de vi 2 vi ar. de quo p Bar. in. l. si maritus. §. legis iulie. ff. de adul. Ex hoc ẽt collige q posſio ficta põt parere effectũ vsu ca. sicut vera facit tex. in. l. ceptam 2 quod ibi no. j. de vsuca. Scdo no. in ver. tñ iuncta glo. q dictio tñ que est taxatiua nõ excludit effectus similes l3 dissimiles. Unde l3 dbitor hic dicat tñ ad cãm vsucap. possidere. nõ tñ excludit quin dicat possidere ẽt ad euitandã satisdatõem vt. l. sciendũ. §. creditor. all. in glo. Ad idem adducit. d. m. tex. cum glo. in. l. ob es. C. d. mi. 2 in. l. serui noie. l. ti. i. 2 qd no. bar. in. l. iij. §. cũ titio. ff. d adi. le. Tu vide plene p bar. in. l. i. si cõstante. in prin. ff. so. ma. 2 bona3 glo. in. l. serui filij. §. fi. j. de fur. vide bal. in. l. ij. C. d pa. qui fil. di. In glo. sup verbo possideat de mã dic vt dice mus in. l. qui pignori. j. eo. Dixit tñ hic Jaco. de are. quẽ re fert hic Jmo. q qñ res fuit pignorata p tanto precio qd nõ est verisimile eã debere relui p debitorẽ tũc acquiret creditor p seruũ tanq verus dñs qd est valde no. 2 multũ ampliat. l. qui habeat de le. iij. quã ipse allegat hic pro ista cõclusione 2 ad mãm vide bonu3 tex. quem hic adducit do. me. in. l. legata §. fi. 2 ibi per bar. ff. de supplen. le. 2 qd no. bar. in. l. in quoru3 in fi. ff. de pigno. 2 Bal. in. l. fi. C. de re. alie. nõ alie. 2 in. l. vo luntatis. C. de fideicõ. 2 in. c. i. §. aut si libellario qui. mo. feu. amit. in verbo dolo versatus est. In quibus locis cõcludit in effectu q phibita alienatõe vz etiam prohibita datio pigno ris qñ res est pignorata pro tanta quãtite qd non est verisimi le eam esse reluendam a debitore.

Veteres. Per suũ hõditariu3 nil acquirit heredi de hereditate 2 rebus eius sed p vnũ ex plu ribus suis legatis vel trãslatis titulo inter viuos bene acqui ritur possessio alioz 2 silr per seruum cõem quem heres pos sidet pro pte vt legatarius vel alio mõ põt acquiri posſio rei hereditario 2 dño iubẽte adiri hõditas. scõa ibi itaq3. tertia ibi si ex pte 2c. Primo no. q hõditas postq est adita dsinit esse hereditas 2 incipit eẽ patrimoniũ ipsius hõdis scdm itel lectum. Jo. 2 accur. de quo statim in. ij. glo. cõcor. tex. in. l. he res per seruũ de acqui. here. 2 in. l. sed si plures. §. filio. d vul ga. 2 pupil. Et per hoc arguit hic do. me. ad. q. de filia dotata que excludit a statuto in bonis paternis in stante filio mascu lo. Nam si filius adiuit hereditatẽ primu3 2 post morit vide tur q filia dotata possit succedere etiam stantibus alijs fratri bus morientis quia nõ agitur amplius de hereditate pater na a qua filia excludit sed de hereditate fratris a qua filia nõ reperit exclusa ipse tñ nõ determinat. q. qr dicit q pẽdebat de facto bononie tũc. Sz qd est determinãda p ista pte qr ita ex pꝯsse decidit bar. i. l. fi. ff. ad ter. vbi ɔcludit q qñ filius adiuit hẽ

ditatem paternã. 2 filia fuit simplr exclusa a statuto in bonis paternis mortuo filio nõ attendit amplius illud statutũ qr nõ agitur de hereditate patris sed fratris. 2 ita determinat Ra pha. fulgo. in. l. quãquã. C. ad. l. fal. Et ego alias ɔsului de scõ allegans ista dcã. Casus tamẽ meus erat minus dubitabilis. qr tpe mortis fratris cui soror volebat succedere non superat aliquis frater masculus. Per has etiã rõnes 2 alias in addi tõe facta ad illud ɔsilium. dixi q l3 filia renũciasset omni iuri qd habebat vel habere poterat in futurũ iam ptextu 2 vigore potiu3 maternaz per hoc nõ impediebat petere tanq heres fratris dotes maternas 2 ita ɔsuluit Ang. punctalr in suo cõsi lio. lv. etiã in fortioribus terminis vt plenius dixi in illa additio ne. Scdo no. in ver. ita tractatum 2 c. q vbi est eade3 rõ in ɔtctibus que in vltimis volũtatibus vel ecõtra idem dz deter minari in vno ex pdictis quod in alio d quo in. l. seruu3 filij. §. eum qui. de le. i. l. qui cirographũ de le. iij. In glo. sup ver bo per vnũ ibi. tu dic ɔclusio 2 snia glo. est q inquãtum seruus hereditarius ɔsiderat post aditã hereditatẽ p hunc suum pos sit acquiri posſio aliaz rez eiusdẽ hereditatis. sed nõ tanquã per seruũ hereditariũ qr iam nõ est hereditarius cũ sit effectus de pãtrimonio heredis. Sed inquantũ ɔsideramus ipsũ ante adi tam hereditatẽ. tũc nullo mõ possit acquiri res hereditaria vl possessio ipsius vel ipsa hereditas p seruũ. Et hanc sniam se quit hic bar. in effectu. Et aduerte qr ẽt glo. 2 bar. dum di cunt q acquisitio nõ fit per seruũ tanq hereditariũ intelligũt q tex. noster in pncipio loquat post additione3 hereditatis. 2 ita est necesse intelligere vt dixi qr alias male eẽt dubitatu3 in casibus seqũtibus vt per vnũ ex seruis possit acquiri posſio alterius. si pncipium intelliget de suo hereditario ante adita3 hereditatẽ quãdo in illo casu nõ fiebat acquisitio. qr suus nõ erat heredis. Nullo ergo mõ poterat inferri ad. q. sequẽtem in qua seruus erat in dñio illius qui volebat apprehẽdere pos sessionẽ alioz. Unde ex dictis in prin. §. nõ fuisset dubitatu3 pbabilr in secũdo casu. Et no. q quis post aditam here ditatẽ desinat nomẽ hereditatis pprie loquendo quousq3 ta men heres qui adiuit nõ sequit plenã possessione3 rez heredi tatis adhuc cõsiderat. hereditas vt ius quoddã vtile ptinens sub se plures res vt dicit glo. in. l. i. in prin. ff. de edẽ. 2 est tex. in. l. si hereditate3 2. l. l3 nimiã. ff. de peti. here. Unde petitio hereditatis anteq res puenerit ad heredẽ post aditã heredi tatẽ cõpetit. Sed si res semel puenerit ad heredẽ 2 post cadat a possessione nõ põt amplius agere petitõe hereditatis p illa re. Glo. est no. qua3 ibi elegãter declarat bar. in. l. i. ff. de fidei. he. pe. ang. aũt hic impugnat glo. quẽ hic sequit Pau. de ca. dicens q ista positio est 5 tex. in ver. si ex parte vbi erat adi ta hereditas 2 tñ nisi seruus fuisset acquisitus ex titulo legati p parte dz ibi q p eum nõ poterat queri posſio rei heredita rie sed Jmo. hic rñdet q in dcõ ver. si ex parte hereditas erat adita per coheredẽ nõ per illũ qui volebat acquirere posſio nem fundi vñ ipse sequit glo. 2 bar. nec pl3 sibi rõ quam assi gnat ang. dũ dicit q per seruũ hereditariũ nõ põt acquiri he reditas nec posſio rei hereditarie post aditã hereditate3. quia effectus nõ põt eẽ causa sue cause. qr causa nãliter pcedit effe ctum vt probat in tex. 2 glo. in. l. qd per manus. ff. de iure co di. 2 in. l. ex pupillari. ff. de vul. 2 pu. Et hanc rõem sequit hic Pau. de ca. quã sentit glo. in. d. l. qd per manus. dũ alle. pro ɔcor. l. heres p seruũ de acqui. here. l3 Jmo. dicit 2 bñ q ista rõ põt cõsiderari 2 esse vera respectu acquisitõis hereditatis l3 non respectu rez que sunt in hereditate vel respectu pos sessionis illaz rez quia in illis vna res nõ est cã acquisitionis alterius. Tu aũt ɔsidera in ista mã q 2 ante aditã hereditatẽ 2 post. vna videt eẽ rõ vera decidendi cur seruus hereditarius non possit acquirere posſionẽ aliaz rez de quo dicet inferius. nam illa rõ que tangit hic in glo. q. seruus ante aditã heredi tatẽ nõ põt acquirere posſionẽ heredi qr adhuc nõ est here dis sed hereditatis pars videt valere l3 alias ca3 sim secutus qr ẽt per seruũ alienu3 possumus acquirere posſionẽ pceden te3 mandato nostro vel secuta ratihabitõe vt no. in. l. si me in vacuã in fi. j. eo. 2 in. l. cõis seruus. §. i. j. co. 2 tetigit quedam glo. ff. in. §. ite acquirimus. Quin ergo repugnaret quin pos set acquiri possessio heredi p seruũ hereditariũ si pcederet vo luntas 2 mandatu3 heredis. Nisi forte diceres q heres mã dando apprehẽdi rem hereditariã vel ratã habẽdo apprehẽ sionẽ statim videret adire hereditatẽ vt. j. dicam. Sed ex hoc sequeret q posſio nõ videret apprehẽsa p suũ hereditariũ l3 potius p suu3 qui sit in pãtrimonio hõdis nec ipediret acquisitio posſionis absolute sicut dicit gl. l3 nõ acquireret posſio tanq a seruo hereditario si aũt intelligis gl. sensisse q p seruũ he reditariũ

reditariū ante aditā hereditatē sine mādato nō acquirat pos
sessio qꝛ seruus occupauit ignorāte herede. Tunc hoc dictum
ꝓcederet sꝫ modicū haberet dubitatōēꝫ eēt tñ vera in se ⁊ ita
credo sensisse gl. Ubi aūt hereditas est adita est maior dubi
tatio vtrum vera sit opi. glo. ⁊ Bar. de qua. s. dixi qꝛ vt dicit
Pau. de ca. ista opi. vꝫ nugatoria quasi imponat legeꝫ verbis
⁊ nō rebus inquantū hic dicit ꝙ possessio non pōt queri per
seruum hꝫditarium de rebus eiusdem hereditatis nā scōꝫ ex
positionē glo. acquiret possessio sed nō tanquā a seruo hꝫdi-
tario que verba sine dubio violāt lꝫam. ⁊ ꝙ nō ꝓcedant ꝓbo
dupl'r vltra doc. nam tex. in ꝓn. dicit ꝙ ꝑ seruū hereditarium
nō acquirunt res eiusdem hereditatis. ⁊ sic manifeste dat in
telligi ꝙ ꝑ talem seruū heres possit acquirere res que non fu
issent in hereditate in qua ēt erat ipse seruus. ⁊ ex hoc dat in
telligi ꝙ res que sunt in hereditate seruꝰ nullo mō pōt acqui
rere qꝛ si posset eas acquirere tanꝙ̄ suus patrimonialis here
dis tunc nulla eēt dīa inter res hereditarias ⁊ alias res qꝛ ēt
alias res seruus acquirit heredi tanꝙ̄ existēs de patrimonio
ipsius heredis. Iuriscōsultus aūt vꝫ facere dīam non in mō
acquirendi nec in qualitate ꝑsone acquirētis sicut dicit bar. sꝫ
inter res hereditarias ⁊ alias. Preterea ꝯsido ꝙ tex. in ver.
si ex ꝑte dꝫ intelligi sicut dicit ang. s. quādo hereditas fuit adi
ta ꝑ eum qui volebat q̄rere posſionē fundi hereditarꝫ. Et cō
sidero ꝓ intellectu illius lꝫe ꝙ aut dicis in casu dci versi. pos.
rei hereditarie acquiri ꝑ suū sine volūtate dñi. aut dicis acqui
ri ex volūtate dñi. Si sine volūtate qꝛ dñs ignorabat hoc non
vꝫ posse dici qꝛ anteꝙ̄ adiret hereditas posſio sui de re tāꝙ̄
hereditaria noīe heredis erat iniusta. nam ꝑ hoc spoliabatur
hereditas iacēs que retinet posſionē ad quosdaꝫ effectus vt
l. i. §. sceuola. si quis te. li. es. ⁊ l. cepraꝫ. j. ti. ꝓx. ergo non erat
acquisita dño ignorāti. l. qō suus. j. e. Preterea restringere il-
lum tex. qñ posſio fuit occupata sine volūtate dñi hoc est diui
nare. aut intelligit ꝙ posſio fuit occupata ex voluntate dñi ⁊
tūc hoc ipso ꝙ dñs iussit ut occuparet posſionē hereditariaꝫ
vꝫ adisse hereditatē sicut si possedisset rem ꝑ seipꝫ ut. l. i. ⁊ ibi
no. C. de repu. he. ⁊ hoc tꝫ glo. tua inferius quā faciā te nota
re sm vnū intellectū ipsius ergo sic intelligēdo ibi est casus vt
dicit ang. ꝙ hereditas erat adita ⁊ tamē nisi suus fuisset ꝓ ꝑ
te legatus nō potuisst acquiri posſio. ⁊ ista est itentio illius lꝫe
lꝫ cauillādo possꝫ dici ꝙ nō potuissꝫ acquirere tanꝙ̄ suus he
reditarius sꝫ tanꝙ̄ suus patrimonialis heredis. sed tūc nō fu
isset necesse ad acquirēdā posſionē ꝙ suꝰ ex ꝑte fuisset acqui
situs titulo legati qꝛ potuissꝫ acquiri posſio ēt sine illo titulo
tanꝙ̄ a suo existente in patrimonio heredis nec aliter acqui
rit aut sub alia qualitate ex titulo legati nisi qꝛ suus erat i pa
trimonio legatarꝫ. Dicamus ergo ꝙ suus iō nō pōt acquire
re posſionē rei hereditarie qꝛ cōtinet vna cum alijs rebꝰ he
reditarijs sub vno iure vniuersali qō est hereditas. Usi oēs
res cōtente sub isto iure vniuersali censent vna res ⁊ nō plu-
res sicut stipulatio dꝫ vna in qua quis stipulat genus ⁊ vni-
uersitatē sub quo cōtinētur plures res vt in. l. scire debemus
in ꝓn. de verb. ob. sicut rōne vnius precꝫ due res cōputantur
pro vna quo ad quosdā effectus in ꝯctu emp. ⁊ ven. vt. l. si is
qui duos de ꝯben. emp. ⁊ l. qō si vno. in ꝓn. ff. ō in diē adiec.
Unde cuꝫ oēs res hꝫditarie rōne vnius iuris quo mediante
deferunt ⁊ in quo tanꝙ̄ in vno iure vli continētur censeant
vna res nō potest vna ⁊ eadeꝫ res fungi vice rei acquisite ⁊
rei acquirētis qꝛ inter agens ⁊ patiēs dꝫ esse distinctio. Un-
de nemo pōt stipulari a seipso neqꝫ eligere seipsum vt in. l. ij.
vbi Bar. j. de stipulatio. seruo. Et ꝙ ista sit verissima rō deci
sionis attende ad sequētia ⁊ intelliges. Nam in pluribus re-
bus simul legatis donatis vel venditis nulla alia poterat esse
rō dubitandi cur ꝑ vnuꝫ ex seruis nō possꝫ apprehēdi posses-
sio alterius nisi qꝛ ꝑꝑ vnitatē dispōnis poterat alteri quibus-
dam maxime in seruis emptis vno ꝓcio ꝙ oēs illi cōputarē-
tur pro vna re. Sed tam ꝯrium determinat tanꝙ̄ verius qꝛ
plures res lꝫ nominate in vna dispōne ⁊ in vna regula cōsi-
derant vt plures nō vt vna vt in. l. scire debemus. in ꝓn. j. de
vb. ob. Et etiaꝫ qñ plures res vendunt vno ꝓcio ex ꝑte emp
toris ⁊ vbi agit de iure suo dūtaxat nō de iure cōi emptori ⁊
venditori tot sunt venditōes quot sunt res vēdite. vt est casus
no. in. l. ⁊ si vno de act. emp. ⁊ declarat bar. in. l. scire debemꝰ
in principio preallegata. Et aduerte quia illa ratio glo. quā
s. tetigi cur ante aditam hereditatē seruus nō potest acquire
re nō domino suo lꝫ sit vera in se non bene adaptatur ad tex.
qui videt ponere aliquā specialitatē in rebus eiusdē heredita
tis ꝙ non possint acquiri per seruū hereditariū. naꝫ illa rō cō
cludit general'r quo ad oēs res que nō pñt acquiri ꝑ suū alie-
num ex eo sine mandato. iō melius vꝫ esse intelligere tex. no
strū post aditā hereditatē ⁊ quare posſio reꝝ hereditariaꝝ nō
possit acquiri per suū assigna rōem supra ꝑ me dictā. In
eadē glo. ibi est ⁊ alia rō ⁊ c. Hec glo. pōt habere duos intelle
ctus. Primꝰ est vt intelligamꝰ gl. dicere ꝙ heres iubēdo suū
acquirere posſioneꝫ reꝝ hereditariaꝝ. videt adire hereditateꝫ
incōtinenti. ⁊ per ꝯñs seruus efficit de pꝫmonio ipsius ⁊ non
est āplius hereditarius ⁊ sic nō acquirit posſioneꝫ tanꝙ̄ suus
hereditarius. ⁊ sꝫ hunc modū exponēdi nota semꝑ ⁊ tene mē
ti ꝙ sicut is qui ꝯstituit ꝓcuratorē ad adeūduꝫ hoc ipso videt
adire vt in. l. paulus. hic alle. in glo. ita qui ꝯstituit ꝓcuratoreꝫ
ad accipiēdaꝫ posſionē rei hereditarie. qꝛ est actus qui nō pōt
fieri citra ius ⁊ nomē heredis alia cā extrinsecus nō apparēte
vt pꝫ ex no. in. l. gerit de acqui. here. per bar. ⁊ in. l. i. C. de re-
pudi. here. ⁊ sm hoc ista nō eēt noua rō sed eēt declaratio rō-
nis ꝓcedentis. ⁊ ꝯsideret ꝙ semꝑ acquisitio posſionis vide-
ret fieri post aditā hereditatē ⁊ sic non posset acquiri posſio a
seruo tanꝙ̄ hereditario. qꝛ iam nō est hereditarius. ⁊ ista vi-
det magis fuisse intētio glo. vt rō vadat ad qōnem ꝓpositaꝫ ⁊
bene ꝯcludat. nā si intelligeres glo. velle ꝑ hanc rōem ꝙ non
posset acquiri posſio per seruū hereditariū qꝛ ex ipsa iussione
acquireret hꝫditas ⁊ dominiuꝫ reꝝ. ista rō eēt inepta vt dixi in
voce qꝛ lꝫ acquirat ex additōe hereditas ⁊ reꝝ dominiū. nō ta
mē acquirit posſio. l. cuꝫ heredes in prin. eo. Bal. ūn dixit no.
in. l. non ob hoc. C. vñ cogna. ꝙ per possessionē rei heredita
rie non vꝫ adiri hereditas si ille qui possidet rē hereditariā ne
gat se eo aīo possedisse qō vtꝝ sit veꝝ nō discutio nunc. qꝛ nō
est nostra mā. Scōo modo pōt intelligi glo. ꝙ assignet ra-
tionē cur heres iubēdo seruū adire vel apprehēdere possessio
nē rei hereditarie nō possit per eū acquirere dñium reꝝ here
ditatis ⁊ ipsaꝫ hereditatē qꝛ hoc ipso ꝙ ita iubet ista acquirū-
tur sibi adeo semel quesitū nō pōt amplius acquiri. sꝫ primus
intellectus est melior vt dixi. In ea. glo. ibi secus si seruꝰ
instituat. Hec glo. sm Dy. ⁊ bar. bene procedit si referat ad
seruū qui erat ipsius heredis. Sed si referat ad seruuꝫ in quo
quis habebat vsumfructū dūtaxat hoc nō vꝫ bene dictū qꝛ quā
tūcūqꝫ seruus in quo quis hꝫ vsumfructū sit institutus ꝯtem-
platōe vsufructuarꝫ tamē non pōt ipso iubēte adire. l. additio
§. fi. ff. ō acqui. here. Sed ipsi saluādo glo. dicūt ꝙ qñ seruꝰ in
quo heres institutus habebat vsumfructū quoad ꝓprietatē erat
testōris tunc poterit ꝓcedere iussus vsufructuarꝫ de fcō ⁊ se-
cuta additione ratificabit ipse iussus qꝛ ꝑ additionē ꝓprieta-
tis serui hereditarꝫ cepit eē ipsius sicut dicimꝰ in. l. mulier. §.
si quis seruū de ꝯdi. insti. in simili casu ⁊ ꝓcedit hoc ēt de iu-
re nouissimo sm Imo. qñ instō serui fuit fcā ꝯtemplatōe vsu
fructuarꝫ. naꝫ si hoc nō apparet de iure nouissimo tacite vide
ret relicta libertas seruo. ⁊ ꝯñr hereditas ꝑtineret ad eū insti.
de here. in si. in prin. Bene facit tex. ⁊ qō ibi no. in. l. i. C. cōi
seruo ma. Dominus meus reprehēdit ista dcā qꝛ est aliud re
mediuꝫ magis ordinariū. Nam dñs ꝓprietatis pōt cogi vt iu
beat suum adire. ⁊ isto mō adeūdo acquirit fructuario iuxta
ea que habent in. l. si quis mihi in prin. de acqui. here. in glo.
⁊ in. l. si suus. ff. de vsufruc. Sed ista ꝯsideratio cū reuerē-
tia sua non vꝫ habere locuꝫ in casu nr̄o qꝛ ꝓprietas serui erat
testatoris. Tunc eni mortuo testōre si deberet cogi dñs ꝓprie
tatis iubere suo vt adiret eēt cogēda hereditas iacēs que est
ꝑsona ficta ⁊ imaginaria. vñ non posset cogi iubere suo cū nō
habeat sensum neqꝫ intellectū nisi forte diceret ꝙ daret cura
tor hereditati iacēti iuxta no. in. l. debitor de nego. ge. ⁊ ille cu
rator cogeret iubere seruo vt adiret. Sed hoc non reperit in
re cautū ꝙ ad petitōem talis persone det curator hereditati ia
centi. vñ plus plꝫ mihi opio Dy. ⁊ bar. Et ꝯsiderādo sub-
til'r nō pōt dici qō dicit dñs me. ꝙ per curatorē hereditatis ia
cētis possit cogi suus ꝓprietarius adire qꝛ isto mō hereditas
iacēs eēt causa acquisitōis ⁊ ipsamet quereret heredi ⁊ sic nō
eēt dīa inter acquirēs ⁊ acquisitū quod est iposſibile qꝛ vt su-
pra dixi ad aliud propositū inter agēs ⁊ patiēs debet esse diffe
rētia vt in. l. sed si in cōditione. §. fi. de here. insti. Inde est ꝙ
seruus alienus institutus heres nō pōt legari qꝛ cōsideraret
vt cā legati inquātuꝫ legatū confirmat ꝑ eius additōem ⁊ vt
res legata ⁊ sic vt cā acquisitōis ⁊ vt res acquisita vt probat
in. l. legatū. §. alienus suus de lega. i. Illud ēt nō videt satis
iuridic uꝫꝙ iussus de facto sufficiat ad acquirendā hꝫditatem
qꝛ ꝯditio potest impleri de facto ⁊ de iure scōꝫ ꝙ testōr sensit
Sed ꝙ suus habilitet ad acquirendā hereditatē ꝙ̄ non pōt
acquirere ex ꝑsona sua ut. l. acquirit in prin. de acqui. re. do.
hoc est aliud qꝛ ex quo vsufructuariꝰ non est dñs non videt
posse fieri vt representet in ꝑsona serui adeūtis sicut dñs iō

videret̃ posse melius dici ꝙ ex quo repugnāte iuris rōne do minus ꝓprietatis non pōt iubere seruo suo vt adeat additio possit fieri auctoritate iuris sine iussu p̄cedēte dūtamē ille cui dʒ fieri acquisitio cōsentiat uel saltē nō ꝯdicat. casus est sing. ẜm vnā lec. que ponit̃ ibi in glo. in. l. cū heres. in ṗn. ff. de ac qui. he. ubi probat̃ ꝙ q̄ñ pr̄ filij in ptāte est furiosus nō requi ritur iussus exquo iubēs est inhabilis. Sed acquirit̃ heredi tas ipsi patri ꝑ additōeʒ ẜm illaʒ lec. Sed ẜm aliaʒ que appro bat̃ cōiter h̄ditas acquirit̃ filiofamilias ꝯ regulas iuris anti qui. Et ēt ẜm hanc lec. ille tex. optime facit q̄ꝛ si ꝯcedit̃ qȯ est plus. s. qȯ filius sine iussu adeat ⁊ sibi acquirat facilius dʒ cō cedi qȯ est minus. i. ꝙ ẜuus in casu nr̄o possit adire sine iussu ⁊ tñ acquirat̃ vsufructuario sicut si iussisset. In gl. pen. dū dicit ⁊ erit nō h̄ditarius hoc casu sʒ totus mihi accedet. In tellige ⁊ declara illaʒ ꝑ ea que dicet glo. magna. s. quod adita hereditate non dicitur amplius hereditarius.

Hec que de seruis.

Per seruos nō acquirit̃ nobis possessio si nolūt nobis acquirere sʒ illi cui acquirere volue runt. scd̄a ibi. Nam si seruū ⁊c. No. istuʒ tex. ibi. Sed po tius titio iuncta glo. sua ꝙ seruus pōt acquirere possessioneʒ ex̄neo gerendo nō soluʒ negociū extranei tanq̄ negocioꝝ ge stor. Sed ēt tanq̄ ꝓcurator q̄ꝛ seruus nō prohibet̃ esse ꝓcu rator ex̄iudicialis. l. si me in vacuā in fi. j. eo. l. seruuʒ quoqʒ. in ṗn. ff. de ꝓcu. ẜm moder. hic. Acquirit̃ aūt extraneo ratificāti si a ṗncipio nō habuit mandatū vt hic dicit glo. ⁊ bene ⁊ pro batur in. l. si ego de neg. ge. Et ꝑ istum tex. manifeste appro batur glo. quā doc. dicūt eē no. in. l. i. §. sed ꝑ euʒ. s̄. eo. que di xit ꝙ seruus qui possidet̃ bonafide ab alio q̄ a dn̄o pōt tan q̄ negociū gerens alterius acquirere posſioneʒ dn̄o qui non possidet euʒ ⁊ ēt cuicūqʒ alteri vt sentit glo. Nam hoc eē veꝝ pʒ ex hoc tex. iuncta glo. sua vbi hoc ꝑmittit̃ ēt si possideatur a dn̄o tex. tñ in. l. si me in vacuaʒ. §. fi. vr̄ velle ꝙ tunc demū ꝑ seruū alienuʒ tanq̄ ꝓcuratorē vel gestorē possit acquiri cuicū qʒ ex̄neo p̄cedente mādato vel secuta ratihabitōe q̄ñ seruus nō possidet̃ ab aliquo ut pʒ in ver. si a nullo possidet̃. Sʒ hoc esset ꝯ istum tex. nec ēt ista est intētio lr̄e sed potius vult dice re ꝙ siue possideat̃ ab alio siue a nullo posset querere posses sionē nomine alterius vt dictū est qȯ ꝯclarabo plenius in. d. §. fi. In glo. in verbo nō est ibi nisi ille qui tradit hoc agat ⁊c. Hanc glo. sing. limitat Ang. in. §. seq. dicēs ꝙ lex qui mi hi donatuʒ in ṗn. ꝓcedit nisi ꝓcurator vel seruus recipiēs ab illo qui tradidit vt acquireret̃ dn̄o expresse tradēti ꝓtestaret̃ ꝙ nolebat dn̄o acquirere tūc eniʒ nō acquirit̃ posſio ẜm eum q̄ꝛ posſio per seruū vel ꝓcuratorē tunc nobis acquirit̃ q̄ñ ipsi in acquirēdo p̄stant nobis ministeriū vel operā vt pʒ in. §. se. circa mediū. Sed ille qui dicit nole acquirere dn̄o nullaʒ pre stat dn̄o operam vel ministeriuʒ ergo nō q̄rit̃ posſio. Et lʒ ista rō sit satis colorata ⁊ approbet̃ hic ista opi. ꝑ Joan. de imo. in. §. seq. circa prin. Si tñ diligētius inspicias nō vr̄ ꝓce dere. Et pro euidētia p̄mitto ꝙ lex qui mihi donatū in fi. que dicit ꝙ sufficit volūtas tradētis lʒ recipiēs dissentiat vt acqui ratur dn̄o non loquit̃ q̄ñ de ista volūtate dissentiēs nullo mō apparere pōt q̄ꝛ ꝑinde eēt ac si nō dissensisset. l. si repetēdi. C. de cōdi. ob cām ⁊ probat̃ in regula que ponit̃ in. l. duo sunt titij cum mā. ff. de testa. tu. Si ergo. d. l. loquit̃ q̄ñ potest ꝯsta re de volūtate dissentiētis ꝙ ipe acquisitōis nō intendebat ac quirere tūc non vr̄ eē d̄ria siue recipiēs declarauerit hāc suaʒ voluntatē in absentia tradētis siue in p̄ñtia q̄ꝛ cuʒ hoc velle vel nolle acquirere dn̄o pendeat a mera volūtate volentis tantuʒ vellet declaratio facta in absentia tradētis quātum in p̄ñtia ẜ. l. nesennius circa mediū vbi Bar. de nego. ge. ⁊ ꝑ eundeʒ in. l. nō soluʒ. §. morte in ṗmo arti. de no. ope. nū. ⁊ in. l. qui in aliena. §. celsus de acqui. he. ⁊ sic sequeret̃ ꝙ nunq̄ haberet locuʒ lex qui mihi donatū qȯ est absurduʒ. Non ob. argumē tuʒ factū in oppositū q̄ꝛ dico ꝙ voluntas ꝓcuratoris vel ser ui fingit̃ adesse ꝑꝑ duas qualitates ꝯcurrētes. s. ꝑꝑ volūtatē tradētis ⁊ ꝑꝑ malignitatē serui vel ꝓcuratoris ne dolus suus noceat dn̄o. Nec mireris q̄ꝛ ēt alibi fingitur volūtas vbi non adest in. l. nō aliter. ff. de adop. ⁊ in. l. i. i ṗn. C. de re. vxo. act. cum si. ⁊ si dicat̃ ẜm hoc cōcurrit duplex fictio circa idem vʒ ꝙ procurator vel seruus fingitur velle. Et ꝙ per apprehen sionem procuratoris ficte dominus videtur apprehendere.

Ad hoc est dicendū ꝙ iste due fictiones oriunt̃ ex diuersa causa. ⁊ iō non ꝓhibent̃ vt per bar. in. l. si is qui pro emptore de vsucap. Una eni surgit virtute mandati alia ex voluntate tradētis ⁊ malignitate ꝓcuratoris vel serui vt. s̄. dixi. Et ad uerte ad glo. iuā ẜm Bar. ⁊ moder. hic que vult ꝙ q̄ñ ꝓcura tor vel ẜuus acquirit posſionē nullo tradēte. tūc attendit̃ sem per anim⁹ eius. Ideo si nō vult acquirere nunq̄ queret̃ pos sessio. Et isto mō pōt intelligi iste tex. Ubi autē acquirit pos sessionē alio tradēte habēt locū ea que supra diximus. Ex tra glo. ang. hic tractat plene per modū cuiusdā summe quali ter per seruū querat̃ possessio dominiū ⁊ vsucapiēdi ꝯditio ⁊ diuidit tractatū in tres q̄ōnes prin. Prima est qualr̄ seruus acquirat domino. Scd̄a qualr̄ acquirat vsufructuario. Tertia qualiter vsurario. Et inquātum ipse sequēdo sentētiam glo. ⁊ cōem opi. in. §. item acquirim⁹. s̄. eo. dicit ꝙ ꝑ seruū posses sum ciuilr̄ ⁊ naturalr̄ acquirit̃ posſio nobis ignorātibus extra cām peculiarē adde ad ea que scripsi in. §. itē acquirim⁹ ꝙ pro cōi opione facit tex. in. l. si me in vacuā. §. i. j. eo. vbi vr̄ ꝓbari ꝙ ꝑ seruuʒ ignorātibus nobis querat̃ posſio. Sʒ tñ ideo aliter quā alias dixerim vʒ ꝙ subtiliter intuēti ibi est casus pro opi. mea. nam iuriscō. ibi ad ꝓbandū quod possessio acquirit̃ per seruū ꝓpriū domino ignorāti vtit̃ similitudine q̄ꝛ videmus qȯ ꝑ seruū alienū pōt nobis acquiri posſio. Modo si intellige remus primū dictū de posſione ꝯ qua saltē in genere nō cur rit voluntas dn̄i. Rō ⁊ similitudo none ēt bona nec bene ꝓba ret dictū q̄ꝛ ista ꝯña non est bona. Possessio mihi querit̃ per seruū alienū me mandāte vel ratificāte q̄ꝛ aliter nō queret̃ vt ibi dicūt doc. ⁊ bene. ergo per seruū meū acquirit̃ mihi igno rāti nulla mea p̄cedente volūtate uel sequēti. nā facilius mihi q̄rit̃ possessio ex mea uolūtate quaʒ sine mea uolūtate. l. si ego s̄. de nego. ge. Ut ergo similitudo sit bona reprobet̃ dcm̄ ne cesse est p̄supponere ꝙ in dicto ṗncipali p̄cedat volūtas saltē in genere que est fundamentū acquisitōis in tali casu ut exp̄s se dicit tex. in. §. item acquirimus. Scd̄o ꝓ s̄nia glo. uidetur facere tex. in. l. nunq̄. §. si ẜuus. j. de usucap. dū dicit ꝙ posses sio acquirit̃ domino per ẜuum ignorāti uel ex peculio uel ēt si noie domini quid teneat. Et sic uidet̃ etiā ꝙ extra cām peculij querat̃ possessio domino ignorāti q̄ꝛ alternatiua ponit̃ inter di uersa. Sʒ ad hoc est dicendū qȯ illa alternatiua significat res que acquirunt̃ de nouo a seruo habēte peculiū lʒ nō ex cā pe culiari que hoc ipso ꝙ sunt quesite uident̃ ꝯcesse in peculiuʒ ipso iure ut. l. nō solū in prin. ff. de pecu. ⁊ dixim⁹ in. §. item ac quirimus. cōcessio eni peculij p̄cedentis hoc facit ut ibi fuit ꝯ claratū. Pro ista cōclōne est casus no. ⁊ clarus quē alias nō allegaui in. l. fi. §. ul. ff. de usucap. Pro cuius intellectu debes scire ꝙ illa posſio que acquirit̃ per seruū dn̄o ignoranti acqui rit̃ etiā hereditati iacenti. Hāc equiparationē facit tex. in. l. pe. ff. de castrē. pecu. mō in. l. fi. ꝑalle. dicit̃ ꝙ si seruus qui nō ha bebat prius peculiū occupauit de nouo aliquā rem uolēs eaʒ habere in peculio posſio huius rei non acquirit̃ hereditati ia centi ut pʒ ex uerbis iuriscōsulti dum dicit ꝙ usucapio nō pōt incipere ante aditā hereditatē q̄ꝛ testātor nō possedit rē que ra tio nō eēt sufficiēs si posſio posset acquiri ꝑ seruuʒ hereditati iacenti q̄ꝛ satis eēt ꝙ ipsa hereditas incepisset possidere. Sed intētio iuriscōsulti est dicere ut rō sit bona ꝙ ante aditā here ditatē nō ꝓcedit usucapio q̄ꝛ hereditas nō possidet. sʒ ad istaʒ l. occurrit mihi rn̄sio nūc ꝙ non dr̄ possidere h̄ditas quo ad effectum vsucapiōis. Et hoc cōcedit cōis opi. ꝙ quo ad effe ctum vsucapiēdi vel p̄scribēdi possessio nō acquirit̃ ignorāti. Tex. tñ in. l. i. §. sceuola. j. si quis te. li. es. simplr̄ dicit ⁊ ēt. l. qui a seruo de ac. ⁊ ob. ꝙ hereditas iacens nō potest possidere ꝯ nouo nisi ex cā peculiari. Ideo satis colligitur ex illis iurib⁹ ꝙ per seruū nō pōt acquiri posſio hereditati iacēti p̄terquam ex cā peculiari ⁊ hec pars est vera sine dubio per ea que dicta sunt. s̄. ⁊ in. §. itē acquirimus. Scd̄o adde inquātum ange. hic dicit ꝙ per seruū fugitiuuʒ etiā si fiat acquisitio ex cā pe culiari non acquirit̃ vsucapiēdi ꝯditio domino ignoranti ꝑ. l. homo liber in fi. s̄. ti. ꝓxi. nam istud dictū impugnat̃ hic a mo der. q̄ꝛ ẜm Imo. lex p̄dicta loquit̃ quādo seruus fugitiu⁹ erat occupatus ab alio vel diu steterat in libertate vel q̄ñ erat in li bertate ⁊ bona fide ita ꝙ dn̄s ꝑdiderat possessionē iuxta ea q̄ diximus in. §. per seruū qui in fuga. Tu aūt cōsidera ꝙ ille tex. pōt loqui duplr̄ vno mō ꝙ ver. quem nō possidet qȯ est in tex. significat cōtingentiaʒ facti. i. ꝙ dn̄s serui fugitiui amis serit posſionem altero ex modis p̄dictis ⁊ tunc non solū ille tex. nō facit ꝓ ang. sʒ a ꝯrio sensu facit ꝯ eum. Et hūc intelle ctum sequit̃ ibi glo. Scd̄o mō pōt intelligi ꝙ illa v̄ba signi ficēt dispōnem iuris ⁊ erit sensus ꝙ ideo ꝑ seruum fugitiuuʒ in re peculiari non acquirit̃ vsucapiēdi cōditio q̄ꝛ fugitiu⁹ nō possidet̃. Et hoc mō intelligēdo oʒ supplere ad tex. duʒ dicit non possidet. s. quo ad effectū querēdi dn̄o facultatem vsuca piendi. Sed ista subauditio nimis impropriat tex. vñ melior videt̃ prior intellectus qui ꝓcedit sine subauditōe Prete

rea ibi

rea ibi ſuus poſſeſſus ab altero equiparaꝛ iſti ſeruo fugitiuo vt pꝫ ex dictõe ſicut poſita in tex. Jdeo vt ſimilitudo ſit bona ⁊ adequata in vtroqꝫ d̃bemus intelligere ꝙ vterqꝫ nullo mõ poſſideaꝛ a dño. Pro ↄcluſione do. Jmo. multuꝫ facit q2 rõ quare ſeruus in re peculiari acquirit vſucapiẽdi ↄditionẽ dño ignorãti eſt q2 alioquin eẽt difficile ꝙ dñs res peculiares vſucaperet ꝑ rõnes quas ponit tex. in. l. ꝑegre. §. queſitũ. ĩ. eo. Sꝫ illa rõ que facit ibi difficultatẽ in ſeruo fugitiuo facit neceſſitatem q2 ſi peculiũ eſt apud eũ quõ poterit videre dñs quid augeatur vel minuaꝛ in peculio. Pro iſta cõcluſione optime facit tex. s̃. ea. l. §. per ſeruũ qui in fuga ibi ſicut ⁊ per eos vbi dicitur ꝙ poſſeſſio ꝑ ſeruũ fugitiuuꝫ acquiritur eodẽ modo quo per alios ſeruos noſtros qui ſunt abſentes a nobis nõ tamẽ fugitiui. Sed hoc non eſſet verum ſi poſſeſſio queſita per fugitiuuꝫ non pareret effectuꝫ vſucapionis ergo datur intelligi ꝙ parit talem effectum. Et per iſta videtur ꝙ opi. Moder. ſit verior. Item adde inquãtuꝫ Ange. hic dicit ꝙ ꝑ ſeruuꝫ qui poſſideꝛ ab alio acquiriꝛ dño non ſoluꝫ dñium vt. s̃. declaratuꝫ eſt in ea. l. §. ſed ꝑ eum ſꝫ ẽt vſucapiendi cõditio lꝫ nõ acquiraꝛ poſſeſſio ꝑ talem ſeruũ. Nam ſm eũ quãuis hoc ſit ↄ̃ regulaꝫ poſitã in. l. ſine poſſione. ĩ. ti. i. Eſt tñ verum ꝑ aliaꝫ regulaꝫ que poniꝛ in. l. clauibus. ff. de ↄ̃hen. emp. vbi dꝛ ꝙ ex qua cã dñs tradẽs transfert dñium ex eadeꝫ nõ dñs transfert vſucapiẽdi ↄditionẽ. Jſta ↄcluſio confirmaꝛ q2 vbi competit publiciana regulr̃ ẽt competit vſucapiẽdi cõditio. l. euꝫ qui in pn. s̃. de publi. Sed ꝑ ſeruũ poſſeſſuꝫ ab altero acquiriꝛ domino publiciana. l. ſi ſeruus. s̃. de publi. ſm vnaꝫ lec. ergo. ⁊ vſucapiẽdi cõditio hoc ẽt tenet Ange. expſſe in. d. l. ſi ſuus lꝫ Jmo hic tꝫ ↄ̃rium ⁊ do. me. ꝑ regulã. l. ſine poſſeſſione. ĩ. ti. i. Ad ↄ̃rium rñdent ꝙ. l. clauibus intelligiꝛ data poſ. eius cui ſit traditio. Unde ſi nõ transferꝛ poſſio ſm eos tũc parificatio non ꝓcedit. Et ſilr̃ rñdetur ad. l. eũ qui. Uel põt dici ſm eũ ꝙ illa equiparatio de publiciana ad ↄditõeꝫ vſucapiẽdi non eſt ſemꝑ vera vt dicit glo. in. d. l. eũ qui. Mihi aũt vꝫ ꝙ iſta opi. ſit v̄iſſima ⁊ ꝓ ea diligẽter ↄſiderãti. ẽ caſus in. l. poſſio. §. ⁊ ſi poſſio. ĩ. e. ⁊ in. l. i. C. d̃ acqui. poſ. iũcta gl. vbi ꝓbaꝛ ꝙ lꝫ ꝑ ꝓcuratorẽ dñium acquiraꝛ ⁊ poſſio ignorãti nõ tñ acquiriꝛ vſucapiendi cõditio ⁊ eſt rõ ſm glo. in. d. l. i. q2 ad eẽ vſucapionis requiriꝛ bonafides que non cadit in ignorãte vides igitur ꝙ equiꝑatio que ſit in. l. clauibus p̃ſupponit vt hẽat locuꝫ ꝙ nihil deſit de his que requiruntꝛ ad vſucapionẽ ad quã ſine dubio magis requiriꝛ poſſio ꝙ̃ bonafides q2 eſt de diffinitione vſucapionis. l. iij. ĩ. ti. i. Scđo hoc ↄfirmaꝛ q2 nos videmus ꝙ ſi ſeruus acquirit aliquid hereditati iacenti nõ ex cã peculiari acquiriꝛ dñium ⁊ publiciana heredi poſtea adeunti lꝫ nunq̃ poſſederit dictaꝫ rem. l. ſine antẽ. §. ſi ſeruus. ff. de publi. ⁊ tñ nõ aquiriꝛ vſucapiẽdi cõditio ſi poſſio nunq̃ ꝑuenit ad eum vt eſt caſus iuncta glo. in. l. fi. §. vlt. ĩ. de vſuca. Jta ad ꝓpoſitum no. dicit Ang. in. d. §. ſi ſeruus ꝙ lꝫ in eccleſiaꝫ transferaꝛ dñium ipſo iure in caſibus poſitis in. l. fi. C. de ſac. ſan. ec. ⁊ ẽt publiciana nõ tñ transferꝛ vſucapiẽdi cõditio que nõ cõpetit niſi poſſidẽti. Confirmaꝛ iſta opi. q2 tex. inſti. ꝑ quas ꝑſonas no. acqui. §. ex his ſatis clare oſtendit ꝙ regula poſita in. l. clauib⁹ que ibi reperiꝛ hꝫ locũ p̃ſuppoſita poſſione in vtroqꝫ caſu. Pro iſta cõcluſione adde duas glo. ad ea que alias ſcripſi vna eſt in. l. acquiriꝛ. §. pe. in v̂bo ad ipſum. s̃. ti. i. Alia inſti. ꝑ quas ꝑſo. no. acqui. §. ideꝫ plꝫ in v̂bo ſi liber eſt que dicunt expreſſe ꝙ quãuis homo liber poſſeſſus ab alio acquirat ſibi dominiuꝫ nõ tamẽ ſibi acquirit vſucapiendi ↄditionẽ. Rõ eſt ſꝫ gl. q2 poſſeſſus ab alio non põt poſſidere ergo nec vſucapere ergo idem dicendũ in ſeruo alieno poſſio ab alio quã a dño lꝫ acquirat dñiuꝫ ſine poſſione dño non tñ põt acquirere vſucapiẽdi cõditõeꝫ q2 inter iſtos quos quo ad acquiſitionẽ nõ eſt dꝛia. l. hõ liber. s̃. ti. i. ⁊ fuit declaratũ. s̃. ea. l. §. ſꝫ ꝑ euꝫ. Unde ille glo. expſſe decidũt ↄ̃ Ang. ⁊ ꝑ hec eſt expeditus iſte allegans articulus. Aduerte tamẽ quia ſi glo. non ſuppleret ad tex. in. l. fi. §. vltimo d̃ vſuca. ibi eẽt caſus ꝓ Ant. q2 ibi diciꝛ ꝙ heres incipit vſucaꝑe a die adite hereditatis ⁊ ſic ante app̃henſaꝫ poſſionem. Sed glo. ſupplet vt dixi ⁊ videtur bona ſuppletio ꝑ ea q̃ dcã ſunt. Ultio adde inquantum. Ange. hic dicit ex oꝑa ſerui vſuarꝗ volũtarie locãtis operas ſuas acquiri vſuario ſecus ſi dñs locꝫ oꝑas ſine volũtate ſerui ꝙ ꝑmũm mẽbrum ſcđm Jmo. nõ videtur verꝫ q2 non ꝓbaꝛ iure ↄ̃. l. illam. C. de collat. Tu vero dic ꝙ ħ primũ membꝛ eſt cõtra tex. in. l. per ſeruũ in ꝑin. de vſu ⁊ habi. naꝫ ibi nõ poniꝛ caſus quãdo dñs locauit operas inuito ſuo q2 iſte erat deciſus in. l. plenũ. §. fi. circa ꝑn. e. ti. lꝫ quãdo ipſe dñs ſtipulatus eſt pecuniã ab extraneo vel eam recepit actualiter ex operis quas ↄ̃ſtiterit ⁊ ſic nulla ꝓ̃ceſſit locatio domini. ⁊ ita intelligit ibi glo. ⁊ recte ⁊ tamẽ ibi negaꝛ acquiri vſuario. Tene ergo glo. ibi poſitã ſimplr̃ ſm Moder. Et aduerte diligenter q2. l. ꝑ ſeruũ ↄtinuaꝛ ad tractatũ poſitũ in. l. plenuꝫ. §. fi. vnde nõ eſt veriſimile ꝙ bis idem incõtinenti reperaꝛ.

Per procuratorem.

Per tutorem curatorẽ vel ꝓcuratorẽ acquiriꝛ nobis poſſio ſi volunt acquirere alias non h. d. ſcđa ibi. Cum aũt. tertia ibi alioquin. Prio no. ibi cũ aũt ⁊c. qđ quãdo ꝓcurator nõ intendit acquirere domino ſuo in dubio ſi nõ ↄſtat aliter de mẽte tradẽtis non acquiriꝛ poſſeſſio domino. ⁊ iſto mõ põt intelligi hic tex. ⁊ limitabit. l. qui mihi donatũ in fi. de dona. ⁊. l. fi. C. ſi quis alte. vel ſibi vt ille leges intelliganꝛ quãdo expſſe conſtat de volũtate tradẽtis. ſecus ſi nõ conſtaret. Tunc enim lꝫ ſi nõ conſtat de aio vtriuſqꝫ in dubio vterqꝫ p̃ſumaꝛ velle querere dño ſi traditio ſit ex cã ꝑtinente ad dominũ vt declarat bal. in. l. ij. C. de his qui a non do. Si tamẽ apparet ꝙ mẽs accipiẽtis nõ eſt velle querere dño tunc tradẽs non p̃ſumiꝛ ea mente tradere vt acquiraꝛ dño. intellige qñ talis mens accipiẽtis innoteſceret tradenti ⁊ erit notabilis limitatio ad dcã iura ⁊ credo qđ ſit vera. Secũdo no. qđ qui non hꝫ animũ q̃rendi ſibi poſſeſſionẽ lꝫ alteri nõ acquirit ſibi ius poſſeſſionis q2 deficit anim⁹ quo poſſeſſio acquiriꝛ. l. iij. in ꝑin. ĩ. eo. Tertio no. ꝙ verbũ ceſſerit ſignificat aliquãdo traditõem rei corporalis lꝫ frequẽtius ponatur ꝓ traditõe iurium incorporaliũ vt pꝫ in. l. ad eũ in ꝑin. ĩ. de dona. ⁊ nota. in. l. i. C. de actio. ⁊ obli. Ex eodẽ ẽt ver. collige ꝙ qui vult transferre poſſionẽ in alium poſſionẽ perdit lꝫ poſſio alteri nõ queraꝛ de quo in. l. qđ meo. §. ſi furioſo ĩ. eo. Jn glo. in v̂bo requiriꝛ ibi poſſio ſola ⁊ ea mediante ⁊c. Uerba iſta Rog. ſunt aliqualr̃ obſcura ⁊ pñt intelligi dupliciter. Uno mõ qđ per ſolã poſſionẽ nõ cõcurrente volũtate ꝓcuratoris acquiraꝛ nobis dominiũ. Et hoc mõ intelligẽdo iſta opio reꝓbaꝛ per gl. inſti. ꝑ quas ꝑſonas. §. ex his q2 res inanimata non põt q̃rere aliquid vt ꝓbaꝛ. s̃. ea. l. §. ceterum. Scđo modo põt intelligi qđ acquiraꝛ dominiũ mediãte poſſione dño. ſupple ⁊ cõcurrente volũtate ꝓcuratoris. vnde iſta duo ſimul acquirũt dominiũ poſſeſſio q̃ſita dño ꝑ ꝓcuratorẽ ⁊ volũtas ꝓcuratoris volẽtis q̃rere dominiuꝫ ꝑ medium poſſionis fiet igiꝛ acquiſitio ꝑ ꝓcuratorẽ ſed cõcurrente poſſione q̃ſita ſicut videmus qđ poſſio corporalis queriꝛ ꝑ animũ cõiunctũ cum corꝑe cũ tamẽ corpus cõſideratũ ꝑ ſe ab aio ſit quedã res inaminata vt pꝫ in dormiẽte ⁊ furioſo. Et iſto mõ intelligẽdo de mẽte Rog. eſt ꝙ ſi tradẽs ſit dñs ⁊ nõ poſſeſſor ⁊ nõ intendat q̃rere dño ꝓcuratoris nõ transferꝛ dominiũ lꝫ ꝓcurator itẽdat q̃rere dño. Et eẽt ſingulare dcm̃ iſtõ multũ limitans. l. ſi fundũ de fun. do. vbi ꝓbaꝛ ꝙ ſola traditione trãſferꝛ dominiũ quãdo tradẽs nõ eſt poſſeſſor. nã hoc eẽt intelligẽdum qñ tradens intẽdit acquirere illi cuius nomine recepit ille cui ſit traditio. Secus ſi ille tradens nõ intẽdat q̃rere illi ſed recipiẽti. ſed q2 iſta limitatio nõ ꝓbaꝛ iure lꝫ ſit notabilis melius eſt ſtare ſimplr̃ regule d̃ qua in. d. l. ſi fundũ ⁊ ꝑ bal. in. l. cũ res. C. de ꝓba. Jn ea. glo. ibi. ſed Jo. non diſtinguit ⁊c. Jſta opi. cauſaꝛ ⁊ ꝓbaꝛ a doc. maxie q2 ꝓ ea eſt caſus in. l. ſi rẽ. ĩ. ti. i. quem ibi inducit glo. Jnno. tñ in. c. accedens el ſo extra de p̃ben. ⁊ glo. in. c. ſi tibi abſenti eo. ti. lib. vi. in v̂bo ratã videnꝛ tenere opi. Rog. dũ dicũt ꝙ ſi ꝓcurator generalis eſt ingreſſus poſitionẽ bñficꝗ non eſt acquiſitũ ius irreuocabilr̃ nec quaſi poſſeſſio bñficꝗ niſi ſequaꝛ poſtea ratificatio ⁊ iſta dcã refert hic Jmo. ipſe tñ approbat opi. Jo. ꝑ d. l. ſi reꝫ mihi que põt cõfirmari ex regula que poniꝛ in. l. quacũqꝫ rõe. ff. de ꝓcu. ⁊ in. l. naꝫ ⁊ nocere. ff. de pac. vbi cõcludiꝛ ꝙ ꝓcurator gnãlis non habẽs liberã põt ꝓdeſſe domino ⁊ acquirere. ſed nõ nocere. ergo põt q̃rere poſſionẽ. Ad dcã Jnno. ⁊ glo. põt dici ꝙ in caſibus ibi poſitis ꝓcurator gnãlis nõ habebat mandatũ ad faciendũ actũ quẽ fecit. nõ enim agiꝛ ibi de ſimplici acquiſitõe que ſine dubio queriꝛ etiã per ꝓcuratorem gnãlem. Sed de acquiſitõe beneficꝗ ſeu acceptatõe que habet onus ãnexum. ⁊ põt obligare acceptãtem imo obligat ſine dubio ad onera ãnexa beneficio ꝑꝑ qđ poteſtas acceptãdi non vꝫ data in gnãli mãdato per qđ dñs non põt obligari vt in. c. quid agendũ in fi. de ꝓcu. li. vi. ⁊ ſatis ꝓbaꝛ in. l. mãdato gnãli. de procura. ⁊ no. in. l. naꝫ ⁊ nocere. ff. d̃ pac. Hoc videmus in⁰ fili ꝙ lꝫ pupillus poſſit ſibi querere poſſioneꝫ ⁊ oĩa alia iuxta no. in. §. i. s̃. ea. l. non tamẽ poteſt ſibi acquirere hereditateꝫ ẽt ſi ſit locuplex q2 iſta acquiſitio obligat eũ. l. obligari. §. ij. de auc. tu. ⁊ inſti. de auc. tu. §. neqꝫ. vnde opi. Jo. an. non reprehendiꝛ per. d. Jnno. Aduerte tamẽ q2 lꝫ opi. ſit

vera tex. tñ in. l. ſi rem mihi nõ probat de neceſſitate ꝙ ibi lo⸗
quatur de ꝓcuratoꝛe generali qꝛ rõ aſſignata in fi. lꝫe lȝ nõ ita
de facili habeat locum in ꝓcuratoꝛe ſpāli ſicut in generali põt
tñ habere locuȝ in ꝓcuratoꝛe ſpāli nil eniȝ prohibet eē cõceſ⸗
ſum mandatũ ſpāle accipiẽdaȝ rem ⁊ tñ ꝙ ꝓcuratoꝛ poſſit col
ludere cuȝ fure recipiẽdo pecuniā a fure ⁊ dimittẽdo ſibi rem
pro modica pecunia in ꝑiudiciũ dñi vel excogitãdo aliaȝ frau
dem ⁊ lȝ iſta dimiſſio nõ eſſet alienatio ꝓpꝛia qꝛ foꝛte ꝓcura
toꝛ nõ habebat mandatũ ad alienãduȝ latis tñ eſſȝ ꝙ per tra⸗
ditioneȝ factaȝ ſibi purgaret vitium furti ſi foꝛte daret erroꝛ
iuſtus exquo induceret ꝑſcriptio vel vſucapio que fieret non
quidẽ ⁊ colludẽte ſed a tertio in quẽ ipſe transferret poſſionẽ
qui ẽt ex vero titulo poſſȝ vſucapere ſi res eſſet purgata vitio
furti. Unde nõ eſt opus cõſiderare de titulo putatiuo de iſta
qõne vide plene ꝑ bar. allegantẽ dicta Inno. in. l. qui mihi in
ꝑn. cõmenti. ſ. de dona. In ea. glo. ibi quãdoqȝ tũc demuȝ
⁊c. Pro declaratõe huius glo. in hac particula vide qõ ponit
Bar. in. l. ſi pupilli. §. iteȝ ſi ꝓcuratoꝛi. ſ. de nego. ge. vbi dicit
ꝙ qñ ꝓcuratoꝛ facit actuȝ ſimplr̃ cũ eo qui ignoꝛat eũ ꝓcura⸗
toꝛeȝ ſemꝑ actus vꝫ fieri cõtemplatõe ꝓcuratoꝛis ⁊ nõ dñi iõ
iſto caſu transfert dñiuȝ in ꝓcuratoꝛẽ non in dñm. Pro qua
ꝯcluſione. eſt caſus ſing. vbi Bar. ad hoc iuxta fineȝ cõmenti
in. l. ſi ſponſus. §. maritus. ff. ď do. inter vi. ⁊ vxo. Sed queritur
ſi ꝯctus fuit factus a ꝓcuratoꝛe noīe ꝓcuratoꝛio deinde fiat ſi
bi traditio ſimplr̃ nõ exꝑſſo nomine ꝓcuratoꝛis ab eo qui ſcit
eum ꝯxiſſe tanꝙ ꝓcuratoꝛẽ. vtrum ex hac traditione in dubio
transferat dñium in ipꝫ ꝓcuratoꝛẽ vel potius in dñm eiꝰ. Su
per quo omittendo caſus nõ dubios quos ponit bar. elegãter
in. l. qui mihi donatũ. ff. de dona. Adde dictis eius inquãtũ
dicit in vltimo mẽbꝛo ꝙ ſi ꝯctus ꝑcedens fuit factus ꝓcurato
rio noīe ⁊ ſecuta eſt traditio fcā ſimplr̃. nõ expreſſo noīe pro⸗
curatoꝛis. Aut eſt ſecuta incõtinẽti. Aut ex interuallo. Pri⸗
mo caſu vꝫ facta ꝓcuratoꝛio noīe ⁊ ſic acquiret dño per ea ꝗ
habent in. l. titia. §. idem rñdit de vbo. ob. bene facit tex. ⁊ qõ
ipſe ibi no. in. l. ſi ita ſtipulatus. §. griſogonus eo. tit. vbi dicit
ꝙ ꝗlitas adiecta ꝑcedẽti capitulo ſemꝑ vꝫ repetita in ſeq. capi
tulo acceſſoꝛio qñ illa qualitas reſpicit actuȝ ꝑſone ꝯhentis.
Unde ſicut in capitulo ꝑcedenti aliquis ꝯhit ꝓcuratoꝛio no
mine ita vꝫ ꝯtraxiſſe in. c. ſeq. acceſſoꝛio. Aut traditio eſt ſecu
ta ex interuallo ⁊ tunc non vꝫ facta ꝓcuratoꝛi noīe ꝓcurato⸗
rio ſed ꝓpꝛio. Ideo transfert in ipſuȝ dñiuȝ nõ in dñm alle.
tex. in. l. multũ. in fi. C. ſi quis alte. vel ſibi que eſt optima lex
ad ꝓpoſitum. Pro iſto mẽbꝛo facit tex. ⁊ qõ ibi no. bar. in. l. ꝑ
retentõem. C. de vſu. vbi in repe. qualitatis fit ſimilis diſtin⸗
ctio. Sȝ Jo. de imo. in. d. l. qui mihi donatũ. ⁊. d. m. ibi impu⸗
gnãt iſta dcā in vltimo mẽbꝛo ꝑ regulā acceſſoꝛiũ cũ mā de re
gu. iur. Uñ dicũt ipſi ꝙ cũ traditio ſit quedã acceſſio ꝯctus ꝑ
cedentis eo aīo dȝ videri fcā quo ⁊ ꝯctus ꝑncipalis. facit opti
me tex. in. l. creditoꝛ. §. fi. de lib. le. vbi ꝯius liberãdi debitoꝛeȝ
a debito ꝑncipali extendit ad debitum acceſſoꝛiũ ꝙ eſt ſecu⸗
tum poſt teſtm̃ ꝯ regulam poſitam in. l. aurelius. §. filius. el. i.
de lib. le. Et ad tex. in. l. multũ reſpõdent diuerſimode quãtuȝ
lȝ ꝑcipere ex dcis. d. m. nam ꝑmo dicit Imo. ꝙ ſi bñ reſpicias
tex. ibi apparebat de aīo tradẽtis qõ volebat tradere ipſi ꝓcu
ratoꝛi ⁊ nõ dño. Sed cuȝ reuerẽtia mihi hoc nõ appꝫt aliquo
mõ lȝ eniȝ tex. dicat in fi. ꝙ ille eſt potioꝛ in dño cui fuit facta
traditio ꝑ hoc tñ non infert qõ traditio fuit expreſſe facta ani
mo tranſferẽdi dñiuȝ in ꝓcuratoꝛẽ qꝛ ẽt ſi hoc expreſſe nõ ap
pareret ⁊ tñ vꝫ actum in dubio eodeȝ mõ idem erat dicenduȝ
qõ is cui facta erat traditio eſſet potioꝛ. d. me. ſentit in. d. l. qui
mihi ꝙ ibi in traditõe facta marito nouus ꝯctus fuit initus ſȝ
nõ bene ꝑcipio quid velit dicere. Naȝ ꝯctus donatõis nõ po
tuit ibi ꝑſupponi exquo vẽditoꝛ credebat ſe teneri ad traden
duȝ. l. reȝ legatā de adi. leg. l. fideicõmiſſaria. §. ſi reȝ de leg. iij.
nec põt dici ꝙ videat renouatus ꝯctus venditõis qꝛ ibi non
vꝫ quod fuit facta mentio de pꝛetio eodeȝ cum pꝛioꝛi vel cuȝ
diuerſo ſine quo venditio nõ potuit renouari. l. iuriſgẽ. §. ideȝ
marcellus ⁊ qõ ibi no. ff. de pac. Unde nõ bene ꝑcipio quid
voluerit ſi ita ſenſit. Tu ergo rñde ſubtiliter alio mõ ad dictaȝ
legẽ ⁊ dicas ꝙ ibi ꝑceſſerat cõtractus nullus cuius virtute tã
quam ex cā vera cũ tamen non eẽt vera fuit facta traditio ex
quo patet ꝙ trãſlatio dominij in dicto caſu non fit ex cõſenſu
tradentis rem nam cā finalis traditõis eſt cā vere ꝑcedens ⁊
ꝑſumit ille qui tradit velle transferre dñiuȝ. Et ſi cõſideraſſet
cām eſſe falſam que erat cā finalis traditõis nõ eſt veriſimile
ꝙ tradidiſſet qꝛ deficiẽte cā finali deficit volũtas ꝯhentiuȝ. l.
cum te. C. de pac. inter emp. l. ij. §. fi. cum mā ſua. ſ. de dona.

Fit ergo ibi tranſlatio dominij ex diſpõne legis que quidẽ lex
cum ſit certa de eo qõ eſt certũ in reꝝ nā vt. l. cum quidã. §. qõ
dicit de acqui. here. ꝑ Bar. in. l. centurio de vulga. ⁊ pu. ſcie⸗
bat ꝯctum eē nullũ ⁊ per ꝯñs ꝯſiderabat ꝙ ex ꝯctu nullo nõ
debebat transferri dominiũ cũ quo nil erat valide geſtũ ſȝ po
tius in ꝓcuratoꝛẽ cũ quo fuit aliquid geſtũ qꝛ fuit ſibi fcā tra⸗
ditio. Sed vbi ꝑcedit ꝯctus validus trãſlatõis dominij ex tra
ditõe ſumit virtutẽ a ꝑſumpta volũtate ꝯhentiũ. Unde quia
ꝑſumit vt oſtendā volũtas ꝯhentiũ eſſe vt dominiũ acquirat
illi cuius noīe ꝯctus fuit factus. iõ transfert dominiũ in eũ nõ
in ꝓcuratoꝛẽ ꝙ aũt iſta ſit ꝑſumpta volũtas tradentis ⁊ reci⸗
piẽtis probo rõe veriſſima. nam cũ traditio fiat ex cā ꝯctus ꝑ
cedentis ex quo tradẽs erat obligatus tradere ⁊ ita in dubio
videat fieri per ea que habent in. l. i. in fi. cũ. l. ſeq. ff. de ſolu.
Cā iſtius traditõis non põt pertinere niſi ad dñm dũtaxat cu
ius nomine ꝯctus fuit factus tunc ſuccedit regula quā ponit
Bar. in. l. i. §. nũciatio. ff. de no. ope. nun. que probat in. l. poſt
moꝛtẽ. §. i. ff. qñ ex fa. tu. ꝙ actus factus ſimplr̃ a procuratoꝛe
nõ expꝛimẽte nomẽ officij ſuꝑ cā que non põt ꝑtinere niſi ad
dominũ videt factus ꝓcuratoꝛio noīe ergo ſequit ꝙ ꝓcuratoꝛ
videt ꝓcuratoꝛio noīe recepiſſe ⁊ tradẽs tradidiſſe. ⁊ ſic que⸗
rit dominiũ dño nõ ꝓcuratoꝛi. Cõfirmat iſta ꝯclo qꝛ eſt regu
la ꝙ qualitas adiecta in pꝛincipali diſpõne videt repetita i ac⸗
ceſſoꝛia nõ diſtinguẽdo vtruȝ acceſſoꝛia ſequant ex interuallo
vel incõtinenti quãdo diſpõ acceſſoꝛia tendit ad eũdem fineȝ
cum ꝑncipali. l. ſi vt proponit. ff. de fideiuſ. ⁊ ꝑ bar. in. d. §. gri
ſogonus. Sed traditio rei etiā in ꝯctu qui perficit cõſenſu dꝫ
totalis ꝑfectio dicti ꝯctus vt tradit in. l. i. C. de peri. ⁊ cõmo.
rei ven. ergo cuȝ tendat ad ꝑfectionẽ pꝛioꝛis ꝯctus ſatis dice
tur tendere ad idẽ. Prima tamẽ rõ eſt verioꝛ qꝛ iſta poſſet eui
tari aliquo mõ. Et per iſta habes expedituȝ iſtum articulũ ⁊ ď
claratum id qõ tetigi in pꝛio no. iſtius. §. Et ad hunc articuluȝ
vide oio quod ponit bal. in. l. ij. C. de his qui a nõ do. quẽ alle
gaui tibi in. d. no. In ea. glo. ibi vel accipiẽs tantũ. Hanc
glo. repꝛehẽdit hic Jac. de are. ⁊ bar. ꝓlixius in. d. l. qui mihi
donatũ. ſ. de dõa. dicũt ergo ꝑdicti doc. ꝙ nõ reperit iure cau
tum id qõ dicit glo. ⁊ videt ꝯ regulā poſitā in. l. id qõ noſtruȝ
j. de regu. iur. ⁊ ꝯ. l. abſenti in fi. ⁊. l. ſi tibi dederim. ſ. de do⸗
na. id quibus probat ꝙ dominiũ nõ transfert niſi eo mõ quo
voluit tradens qꝛ erat dñs. Unde cũ in caſu nr̃o dñs nõ in⸗
tendat querere mandãti ſed ꝓcuratoꝛi non vꝫ ꝙ acquirat do
miniũ ꝯſtituẽti ꝓcuratoꝛẽ ſed remanet penes dñm. exquo nõ
potuit acquiri ꝓcuratoꝛi qui volebat acquiri. qꝛ nõ habuit ani
mũ ſibi ꝗrendi vt probat in tex. nr̃o in ver. alioquin ⁊ lȝ hoc ſit
veꝝ in dñio qõ non recedit a tradẽte niſi transferat in aliuȝ. l.
nec vtilẽ ex qui. cau. ma. In poſſione tamẽ põt dici ſꝫ Ja
co. ⁊ bar. in loco alle. ꝙ illa poſſeſſio querat per ꝓcuratoꝛẽ do
mino qꝛ fuit amiſſa a poſſeſſoꝛe hoc ipſo ꝙ voluit eā transfer
re in alium. lȝ tranſlatio nõ habuerit effectũ vt voluit. vt pro⸗
bat in fi. tex. noſtri ⁊ in. §. ſi vir. ſ. e. Procuratoꝛ ergo occupã⸗
do hanc poſſeſſionẽ tanꝙ vacãtem noīe domini ſui põt ei ac
quirere vt ꝓbat in. §. ꝓxime ꝑce. ſm ſcđam lec. qꝛ in appꝛehẽ
ſione poſſeſſionis nõ tradite ab altero attendit ſolus animus
ꝓcuratoꝛis vt ibi dꝫ in. ij. lec. Sed dñs meus in. d. l. ſi mihi do
natũ dicit defendẽdo glo. iſtā ꝙ ẽt ex ſola volũtate ꝓcurato⸗
ris recipiẽtis transfert dñium in dominũ ꝓcuratoꝛis qꝛ hic vꝫ
celebꝛari duplex actus. Unus ꝑ quem transfert dominiuȝ in
ꝓcuratoꝛẽ a tradente. Alius ꝑ quẽ breui manu ꝓcuꝛ. vꝫ tradi
diſſe dño ſicut dicimꝰ in. l. iij. §. fi. ď do. iter vi. ⁊ vx. ⁊. l. lȝ. §. i. cũ
ſi. de in. do. Sed iſta non pñt dici aliquo mõ in caſu noſtro tũ
qꝛ pꝛocu. nõ intendebat acquirere ſibi vnde non põt dici ſibi
queſitũ dñium tum qꝛ ſi dominus tꝑe traditõis facte ꝓcura⸗
toꝛi erat abſens non potuit ſibi acquiri ex traditõe ꝓcurato⸗
ris niſi interueniẽte nũcio vel epiſtola. l. abſenti de donatio. ⁊
l. qui abſenti. j. e. ⁊ ibi no. nam in iur. alle. per dñm meũ iuſto
fiebat a domino qui erat ꝑſens. Itẽ dominꝰ intẽdebat ſibi ac
quirere vt ſic tranſlato dominio in euȝ ꝯheret nouus ꝯctus
cum tertio cui dominꝰ iuſſerat dari pecuniaȝ. Nec vȝ illa rñ⸗
ſio quā tangit Imo. in. d. l. qui mihi ⁊ eaȝ appꝛobat dñs meꝰ
ad. l. id qõ noſtrũ ꝑalleg. dum dicunt ꝙ illa dȝ intelligi quãdo
dominꝰ nõ habebat ꝓpoſitũ transferẽdi dominiũ in aliqueȝ
ſecus ſi velit trãſferre dominiũ in vnuȝ qꝛ tunc exquo vult ſe
pꝛiuare dominio nõ eſt ita incõueniẽs vt dominiũ acquirat al
teri cui noluit acquiri. naȝ iſta reſpõſio eſt falſa ⁊ contra tex.
no. in. l. cuȝ quis. §. ſi debitoꝛe. ff. de ſolu. vbi pꝫ ꝙ debitoꝛ qui
ſoluẽdo volebat trãſferre dominiũ i creditoꝛẽ nõ admittit do
miniũ ſi trãſlatio nõ potuit habere effectũ qꝛ ꝓcuratoꝛ noluit
acquirere dño. ⁊ tene menti illuȝ tex. no. qui ꝓbat ꝙ quãuis
traditio

traditio facta vero ꝓcuratori aīo acquirēdi domino trāsferre dominiū in dominū ꝓcuratoris lꝫ ꝓcurator non recipiat hoc aīo secus aūt est in eo qui ipe traditōis nō est ꝓcurator lꝫ oliꝫ fuerit tūc enim quāuis ꝓcurator reuocās acquireret domino suo ꝑꝑ bo. fidem soluētis ⁊ sic habeẗ ꝓ vero ꝓcuratore. nō tamen acquiret si hꝫ animū lucrandi per se. Est aūt rō dīe ſm istos qui reprobāt glo. vt plene refert hic Imo. qꝛ quādo tradens intendit transferre dominiū sꝫ ꝓcurator nō intēdit querere domino. iō acquiriẗ dominiū ꝯ volūtatem ꝓcuratoris qꝛ ꝓcurator suscipiēdo mandatū vꝫ profiteri ꝙ faciet que ptinēt ad vtilitatē dn̄i vnde faciendo ꝯrium vꝫ malignari ꝯ fideꝫ datam. Ideo ne sua pfidia pͥiudicet dn̄o induciẗ hoc in. d. l. qui mihi que rō non hꝫ locū ecōuerso qn̄ tradēs ipse nō vult queri dn̄o. Preterea sicut volūtas tradētis limitata ad vnuꝫ casuꝫ facit vt in alio casu nō transferaẗ dn̄ium vt pꝫ in. ll. ꝓallegatis eadeꝫ rōne vꝫ dicendū ꝙ volūtas tradentis limitata ad vnaꝫ ꝑsonaꝫ nō transferat dn̄iuꝫ in aliaꝫ. Extra glo. tractauit hic Ang. solēnem. q. nūquid qn̄ tradēs tradit ficte ꝓcuratori nostro ꝑ hanc traditōeꝫ acquiraẗ dn̄ium ⁊ possessio. Et in effectu ꝯcludit qꝛ acquisitio nō pōt fieri ꝑ ꝓcuratorē dn̄o ꝑ actū ciuilē. l. ea que ciuilr. s̄. ti. i. Sed acquisitio que fit ꝑ taleꝫ fictioneꝫ est actus ciuilis ergo non vꝫ posse fieri. Unde infert ꝙ ꝑ cōstitutū factuꝫ a ꝯhente cū ꝓcuratore non pōt acquiri possessio dn̄o ⁊ silr si tradiẗ posſio ꝓcuratori ꝑ aspectū rei vt in §. si iusseriꝫ. j. e. qꝛ ista est ficta traditio nō acquiretur dn̄o hāc opi. ipse retulit tanꝙ suuꝫ dictum in. l. i. C. eo. sed ista opinio fuit originaliter Guil. de cu. lꝫ moueaẗ alia rōne quem refert Bar. multū extense in. l. si is qui in vlti. col. s̄. ti. i. qui moueẗ in effectu qm̄ in isto actu traditōis censeẗ interuenire duplex fictio. Prima est inquātū ille qui tradit ꝓcuratori vꝫ tradere dn̄o. Scd̄a est inquātuꝫ is qui ꝯstituit se alterius noīe possidere non vere ex pte sua sed ficte tradit. l. ꝙ meo. in ꝓn. j. eo. ⁊ ibi diciẗ duplex aūt fictio non vꝫ posse cōcurrere circa idē ⁊ l. i. C. de dotis ꝓmiss. vn̄ videmus ꝙ fictus titulus ⁊ ficta traditio nō pn̄t transferre dn̄ium. l. qui reꝫ ⁊ ibi no. C. locati ⁊ plene in. l. si rem aliqua. j. eo. Sed bar. hoc nō ob. in. d. l. si is qui pro empto. ⁊ in. l. ab emp. in fi. de pac. tenet ꝯ qꝛ lꝫ hic interueniat in traditione duplex fictio acquiriẗ tn̄ vera posſio. l. ꝙ meo in ꝓn. §. ꝓcurator. j. eo. ⁊ cū ex possessione acquiraẗ dominiū vt sepe dictuꝫ est nō est curandū ꝺ ficta traditōe. l. qua rōne. §. interduꝫ. s̄. ti. i. insti. ꝺ reꝝ diui. §. interdū. Pro ista cōclusiōe ipse adducit casuꝫ in. l. certe. §. ꝓcurator. ff. ꝺ p̄ca. q̄ lex silr cōfundit opi. Ange. vbi pꝫ ꝙ ꝓcurator rogādo noīe domini sui reꝫ precario acquirit veraꝫ possessionē dn̄o ⁊ tn̄ ibi interuenit duplex fictio circa traditōeꝫ. Non ob. d. l. ea que ciuiliter qꝛ ſm Imo. hic ibi loquiẗ in iure in quo semꝑ acquisitio fit ꝑ actuꝫ ciuileꝫ vꝫ in stipulatōe ⁊ aliȷ̄s ꝯctibus. In casu vero nostro satis est ꝙ acquisitio cōiter fiat ꝑ actum nālēꝫ lꝫ aliqn̄ cōtingat ꝙ actus ciuilis suppleat nālem. Hanc opi. oliꝫ tenuit Dy. ꝯsulendo cōsi. xv. sicut alleg. bal. l. xxxiȷ̄. sicut alleg. Io. an. vbi dixit ꝙ si aliquis ex certa scia recognoscit se ēphiteotaꝫ alicuius p̄sentis ⁊ recipiētis noīe suo ⁊ noīe cōsortium suoꝝ absentiū secuta ratificatōe ꝑ ꝯsortes acquiriẗ eius dn̄iuꝫ ⁊ posſio qꝛ ꝑ ꝓcuratorē ista pn̄t acquiri ex traditōe vel quasi sibi fcā. i. ex ficta traditōe ⁊ hoc ꝯsiliū refert bal. in. l. i. C. qn̄ lꝫ ab emp. dis. vbi dicit pro opi. bar. ꝯ Gul. eē casuꝫ i. c. accedēs el. ȷ̄. extra de p̄ben. vbi probaẗ ꝙ per inuestiturā factā ꝓcuratori acquiriẗ ius in beneficio ⁊ tn̄ ibi cōcurrebat duplex fictio in traditōe vna ꝑꝑ ꝑsonam ꝓcuratoris alia ꝓpter inuestituram que habeẗ loco traditōis ſm glo. ibi ⁊ no. in. c. ȷ̄. de consuetu. Et hunc. tex. adducit etiam do. me. hic licꝫ non alleget Bal. eum allegātem. Ad idem tex. optimus in. c. i. §. itē inuestitura de notil. feu. vbi ēt ꝑ illum tex. inclinat Bal. in sniam bar. Eandē cōclusioneꝫ sequiẗ Io. an. referēs dicta dy. in. d. cōsi. in titu. de ꝯfes. §. nūc videndū ver. quid si cōfiteor in additio. Spe. hāc etiā approbat Ang. in. d. l. ab emp. post bal. ita qꝺ videẗ esse cōis sentētia ꝙ etiam sequiẗ hic Imo. sed in. l. si is qui. j. de vsuca. sequiẗ opi. Ang. ⁊ Guil. moueẗ ex his q̄ tradit Bar. no. in. l. i. C. ꝑ quas ꝑsonas no. ac. ⁊ in. l. qui mihi donatuꝫ in fi. de dona. quāuis hoc locum ipse non alleget vbi Bar. cōcludit ꝙ in casibus in quibus transferẗ dominiū ipso iure ex resolutōe tituli sicut in pacto. l. cōmissorie vel adiectionis in diem si pactum istud apponitur per procuratorem resoluto cōtractu non transfertur ipso iure dominiuꝫ in dn̄m qꝛ ista est acquisitio ciuilis inducta ꝑ legem per quā nō acquirit libera ꝑsona alteri vt dictū est. Et aduerte ꝙ ista doctrina bar. vꝫ destruere respōsionem Imol. hic dū dixit ꝙ. l. ea que ciuiliter nō haberet locuꝫ quādo transferẗ tale ius qꝺ cōiter solet acquiri per actū nālem nam dominiū cōiter acquiritur per actum nālem. l. traditionibus. C. de pac. ⁊ tamē hoc casu nō transferẗ per ꝓcuratorem. Tu aūt aduerte in isto articulo qꝛ si cōcedimus ꝙ ficta traditio sit actus ciuilis tunc vꝫ sequi ꝙ nunꝙ possessio ⁊ dominiū pōt acquiri per ꝓcuratorem qꝛ semper ibi est ficta traditio vt oēs fatentur cōtra tex. nostruꝫ ⁊ multas. ll. Sed pōt defendi. rō. Ang. ab ista impugnatōe ꝙ quādo posſio vere tradiẗ procuratori ꝓcurator ipse acquirit per mediū actus veri. actus aūt ciuilis. i. ficta traditio resultat inter tradentē ⁊ dominū ⁊ tamen lꝫ ab ista impugnatōe possꝫ defendi dicendū est ⁊ melius sequēdo cōem sniam ꝙ ficta traditio nō est actus simplr ciuilis sꝫ est actus nālis inquātū subrogaẗ loco ipsius nālis actus. ⁊ hoc est ꝙ dicūt iura vꝫ. §. si iusserim. j. eo. ⁊. l. nunꝙ ꝙ res habeẗ ꝓ tradita que verba significant ꝙ lex ꝑinde habeẗ ac si verus ⁊ nālis actus traditōis interuenisset sed in casu bar. in. d. l. i. C. ꝑ quas ꝑsonas retranslatio dominij fit ꝑ actū ciuilē qui non subrogaẗ loco nālis per mediū fictionis lꝫ sola dispōne iuris. ideo casus nō sunt similes. Aduerte tamē qꝛ bal. ibi reprobat illaꝫ doc. bar. sequēdo glo. ⁊ ēt Moder. in. l. qui mihi donatū. Unde adhuc minus obstat sꝫ fortius ob. opi. bar. qꝛ fateor de plano ꝙ si est acquisita vera possessio per eā veꝝ dominiuꝫ acquiriẗ vt in. ll. ꝑ eum alle. Sed ego nego ꝙ ꝯcurrēte duplici fictōe in actu traditōis possit acquiri vera possessio qꝛ ob. regula. s̄. posita ꝙ duplex fictio nō pōt ꝯcurrere circa idē. ⁊ ad tex. in. l. certe. §. ꝓcurator de p̄ca. rn̄det Imo. in. d. l. si is qui pro emp. ꝙ nihil ꝓcurator qui rogauerat p̄cario erat ingressus actualr nomine domini. Unde domino fuit quesita posſio ꝑ actū veꝝ ⁊ sic nō ꝯcurrebat nisi vna fictio. Sed qꝛ ista est magna diuinatio ad illū tex. Ideo respōdeo ꝓ opi. cōi vltra bar. ⁊ meliꝰ. Naꝫ debes ꝯsiderare ꝙ ista duplex fictio que ꝯcurrit isto casu causaẗ respectu diuersaꝝ ꝑsonaꝝ. Nam prima fictio oritur ex pte persone recipiētis qꝛ procurator recipiens ficte representat dominū suū. Scd̄a fictio ex pte persone tradētis qꝛ ille qui ꝯstituit se alterius noīe possidere nō tradit vere sed ficte ſm glo. in. l. ab emp. ff. ꝺ pac. Sicut ergo ista duplex fictio causaẗ respectu diuersaꝝ ꝑsonaꝝ. i. vna respectu recipientis. alia respectu tradētis. Ita re vera oriẗ ex diuersis respectibꝰ ⁊ causis. Nā pria oriẗ ex voluntate domini per quā fit ꝙ his qui recipit ex mādato suo videaẗ eadē persona cū mandāte. l. ita aūt. §. gessisse ꝺ admi. tu. ⁊ in regula qui ꝑ aliū de regu. iur. li. vi. Scd̄a oritur ex pte tradētis ex equitate nāli de qua diciẗ insti. de re. di. §. per traditionē ⁊ in. l. quacūqꝫ. §. hec quoqꝫ. ff. ꝺ acqui. re. do. vbi dꝫ ꝙ nihil est magis equum ꝙ vt dominꝰ ex volūtate sua transferat rē in eū in quem vult transferre. Due autē fictiones bene possunt ꝯcurrere circa ideꝫ quādo oriunẗ diuersis respectibus in. l. singularia. ff. si cer. pe. ⁊ plene ꝑ bar. in. d. l. si is qui pro emp.

Si iusserim. Ex volūtate possessoris trāsfertur posſio per solū aspectuꝫ rei p̄sentis. h. d. scd̄a est ibi nō enim. tertia ibi ⁊ argumēto. vltima ibi ⁊ vina tradita ⁊c. Primo no. ex isto tex. ꝙ illud dꝫ non posse fieri quod cū difficultate fit vt pꝫ hic in exemplo de columna in ꝟbo nō pn̄t. hoc etiā probaẗ. j. e. §. fi. cū glo. sua qꝺ facit ad mām. l. i. de condi. insti. ⁊ quod habeẗ in. l. si mihi ⁊ tibi §. si quis ſuos de leg. i. ⁊. l. ꝯtinuus. §. illud de ꝟer. ob. Secūdo no. ex ver. idēqꝫ iuncto ver. nō enim ꝙ qn̄ quis iubet ꝺbitorē suum numerare pecuniā tertio. ita demū vꝫ breui manu pecunia sibi tradita ⁊ data tertio si pecunia tꝑe iussus fit p̄sens ꝙ aūt hoc probeẗ hic pꝫ qꝛ si iuriscōsultus in ſo exemplo de eo qui iubet ꝺbitori pecuniā soluere nō intelligereẗ ꝙ pecunia eēt p̄sens. tunc rō in ver. nō enim quo ad illud dictuꝫ nil faceret ad propositū. ex quo per aspectū rei vna cū animo nō poterat uideri apprehēsa pecunia. Unde alia rō fuisset assignanda cur illo casu breui manu videreẗ fcā traditio. vt ergo rō sit ꝑtinens ad dictū necesse est itelligere qꝺ pecunia essꝫ in ꝯspectu. hoc no. singulr qꝛ vꝫ ꝯ bar. in terminis in. l. singularia. ff. si cer. pe. vbi ōndit multiplr ꝙ ut breui manu uideaẗ fcā traditio iubēti nō est necesse pecuniaꝫ esse in ꝯspectu ⁊ ad l. nuptura. ff. de iure do. que uideẗ ꝓbare ꝯclonem suam. possumus dicere ꝙ ibi est spāle in dote sicut in mutuo in. d. l. singularia. Fauorabilior enim est cā dotis ꝙ mutui ⁊ plura habet priuilegia ⁊ pꝫ ex no. in. l. i. ff. solu. ma. Si vis tenere sniaꝫ Bar. oꝫ dicere ꝙ ille uer. nō enim referẗ ad primū dcm̄ nō ad secūdum. Sed hoc multū impropriat ⁊ destruit lr̄am impfecte eni fecisset iuriscōsultus assignare rōem unius dicti ⁊ nō alterius. Tertio no. ibi nam ꝓ traditis ꝙ traditio que fit ꝑ aspectum corpis ⁊ p̄sentiā rei nō est uera sed ficta. dꝫ enim in tex.

ꝙ habent̃ ꝓ traditis que uerba significãt fictionẽ in his que sunt facti ut. l. i. in prin. ubi ꝑ bar. ff. de suis ⁊ legi. ⁊. l. si maritus. §. legis iulie. ⁊ ibi ẽt per bar. ff. de adul. ⁊ hoc fatet̃ Ange. in. §. pxi. ꝑce. quẽ ibi retuli sed Bar. in. l. singularia circa ꝑn. cõmenti si cer. pe. expsse vult ꝙ ꝑ aspectũ rei fiat traditio qđ videt̃ erroneũ per. s̃. dicta. Quarto no. in glo. in ver. tradite ꝙ per traditõem clauium acquirit̃ possessio eoꝝ que sunt in domo. Intellige scđ gl. quãdo traditio fuit fcã in p̃sentia ipsius dom⁹. hoc idẽ dicit gl. magna in ꝑn. huius. l. hoc tamẽ limita ex his q̃ tradit bar. in. l. cũ pꝫ. §. pater pluri b⁹. ff. ð le. ij.

Municipes.

Uniuersitas potest acquirere possessionẽ ꝑ se ⁊ per seruuz vel liberaz ꝑsonã. h. d. fm cõem intellectuz. scđa ibi sed uerna. tertia in. l. seq. que incipit hoc iure. Primo no. ibi forũ autẽ. ꝙ ea que sunt deputata ad vsuz publicũ nõ possident̃ ab ali quo ẽt ab vniuersitate loci sz vnusquisqꝫ iure facultatis vtitur his locis facit ꝙ habet̃. l. ij. §. publicũ. ff. ne quid in lo. pub. ⁊ l. viam publicã. ff. de. vi. pu. Scđo no. tex. ibi qm̃ ipsos seruos qđ cõditio vsucapiẽdi nunꝙ̃ acquirit̃ per seruũ dñio queꝫ dñs nõ possidet ad hoc facit ad ea que dixi. s̃. e. l. §. hec que ð seruis vꝫ ꝙ sz fuus meus possessus ab alio acquirat mihi dominiũ rei vt. l. hõ liber. §. quicquid. s̃. ti. pxi. nõ tñ acquirit vsucapiẽdi ꝯditõez. Tertio no. ꝙ vniuersitas põt acquirẽ ⁊ possidere ꝑ se ⁊ ꝑ aliũ itellige ð vniuersitate iuris. i. ð vniuersitate licita quid aũt sit i vniuersitate illicita ꝯgregata de fcõ vid tex. no. i. l. i. §. quib⁹. ff. ꝙ cuiusqꝫ vniuer. no. qui vꝫ velle ꝙ ꝓpriũ vniuersitatis licite sit hꝫe rem in dñio suo sz Bal. ibi post Ja. de ra. vꝫ aliter distinguere de quo dic vt ibi ꝑ euz. In glo. sup ver. non pñt ibi. s̃. ꝙ me. cau. l. metũ ⁊ c. in illa. l. vꝫ expsse ꝙ vniuersitas põt cõmittere dolũ ⁊ ðlinquere qñ homines de vniuersitate vel maior ps delinquit cõicato ꝯsilio vt ꝑ bar. plene in. l. aut facta. §. fi. ff. de penis ⁊ Bal. in. l. i. in ꝑn. s̃. de magis. cõue. vñ refert hic Ang. in quibusdã collectis ⁊ etiam Jmo. ⁊. d. m. Jac. ð ra. vehemẽter mirari cũ snĩa excõicationis nõ possit ferri in vniuersitatẽ que põt vere delinquere vt dicit tex. in. c. romana. §. in vniuersitatẽ de sen. excõ. li. vi. dominus assignat vnaz rõnem qꝛ viderent̃ excõicari infantes ⁊ furiosi si possꝫ excõicari vniuersitas que ẽt sunt de vniuersitate vt no. gl. in. l. i. vel. ij. C. que sit lon. cõsue. Sed ista rõ nõ est generalis in oibus vniuersitatib⁹ qꝛ multe sunt vniuersitates in quibus nõ recipiunt̃ tales ꝑsone. Unde Jmo. dicit ⁊ sequitur. d. me. ꝙ vinculũ excõicatõis ligat animã. xi. q. iij. c. audi. ⁊ c. cum sit romana in fi. de appel. Uniuersitas aũt sz cõstet ex corꝑibus animatis est tñ quedaz ꝑsona imaginaria. l. mortuo j. de fideins. Unde si diceremus eã posse ligari aut habem⁹ dicere ligari rem inanimatã aut rem animatã nõ sub rõne rei animate sz inanimate qꝛ hoies de vniuersitate inquãtuz cõsiderant̃ vt singuli nõ sunt pars vniuersitatis nec vniuersitas xij. q. ij. c. qui manumittit̃ ⁊. l. sed si hac. §. qui manumisit. ff. de in ius vo. ⁊ no. in. l. in tm̃. §. vniuersitatis de rerũ diui. ad hoc adducit. d. me. glo. xij. q. ij. c. eꝑs mancipiuz. Et sicut ista pena non põt afficere vniuersitatẽ ita nec pena infamie fm Bald. qui ita declarat in. l. furti. §. qui alieno. ff. de his qui no. infa.

Extra gl. adde dictis Bar. inquãtuz tangit vtruꝫ destructo collegio ꝑ morteꝫ oium possessio reꝝ collegij vacet. nam põt dubitari fm Ang. hic quid de ꝓprietate seu dñio earũ in quo arti. Bar. in. l. sicut. §. fi. qđ cuiusqꝫ. v. no. refert duas opi. vna fuit dicentiũ ꝙ bona ẽt quo ad ꝓprietatẽ sunt vacãtia ita ꝙ ipso iure acquirunt̃ fisco ꝑ. l. i. §. an bona. ff. de iure fis. Secũda fuit Dy. ⁊ Bar. qui cõcedũt ꝙ dñium bonoꝝ vacat. Sed nõ acquirit̃ fisco nisi post agnitõez ⁊ hoc sz Dy. in. d. §. an bona fm qđ refert Bar. in loco alle. ⁊ ꝓ ista ꝯclu. alle. tex. in. l. iiij. §. ⁊ si bona de fideicõ. lib. Ang. hic cõcordat opi. dicẽs ꝙ aut bona sunt soluẽdo ⁊ acquirunt̃ fisco ipso iure. aut non sunt soluẽdo. ⁊ tunc non acquiruntur ante agnitionẽ ⁊ vere ista distinctio vꝫ ꝓbari in. d. §. an bona vbi labeo qui ideꝫ dicebat in vtroqꝫ casu corrigit̃ dũtaxat qñ bona nõ sunt soluẽdo. Et hanc opi. pũctualr̃ tenẽt bar. ⁊ Fran. tig. ẽt in bonis vacantibus vt pꝫ in legibus allegatis ꝑ eos in cõsi. suo. clvij. allegant tex. in. l. fi. in princi. C. de bo. va. li. x. vbi bona vacantia parificantur bonis que deferunt̃ ad fiscum ex delicto. Sed quãdo deferunt̃ ex delicto acquirũtur ipso iure fisco fm Dy. ⁊ Bar. in. d. §. an bona ergo ⁊ similiter qñ sunt vacãtia. Et ista opi. plꝫ ⁊ ad tex. in. l. iiij. §. ⁊ si bona rñdent ipsi in dicto consilio ꝙ loquit̃ de incorporatõe facti que non põt fieri sine iussione ꝑncipis vt. d. l. si vacantia in fi. ⁊. l. fi. C. de bo. vã. Uel potes dicere vt ego alias dixi ꝙ ante agnitõem factam bona dicunt̃ nõ esse acquisita fisco ex eo qꝛ sunt acquisita reuocabiliter. Acquisitio aũt reuocabilis aliquãdo nõ ꝯsideraf̃. nec vꝫ acquisitũ qđ est acquisitũ reuocabilr̃. l. pꝫ filio in tex. ⁊ glo. s̃. de here. insti. ⁊. l. liber homo. §. fi. ⁊ qđ ibi no. ff. ad. l. aqui. Et attẽde qꝛ ipsi dicũt in dicto ꝯsilio ꝙ sicut bona ꝑtinent ad fiscum ipso iure ꝓ delicto. ita ⁊ ad cõsanguineos dãnati quibus applicant̃ bona ex dispõne iuris nouissimi ꝑ autẽ. bona dãnatoꝝ. C. de bo. dam. Ideo volũt ibi ꝙ talia bona ẽt nõ agnita transmittãt ad heredes suos. alle. tex. in. l. edicto. §. ad heredes. j. de iure fisci qui optĩe facit. Fuit ⁊ quarta opio quam hic ponit Jmo. eoꝝ qui dicũt ꝙ qñ collegiũ est extinctũ per mortẽ omniũ sz bona vacent etiã quo ad ꝓprietatẽ nõ tñ deferunt̃ ad fiscum qꝛ est spes ꝙ superior possit renouare collegiuz. Unde ista bona potius equiparant̃ bonis q̃ sunt in hereditate iacente que vere sz nõ sint in alicuius dominio nõ tñ pñt occupari per fiscũ vel per aliũ qꝛ sperant̃ ꝑtinere ad heredẽ futurũ vt dicit glo. in. l. fi. C. vñ vi. Sed ista opi. nõ fuit moder. originalr̃ sed posuit ange. in. l. sicut. §. i. ꝙ cuiusqꝫ vni. no. alle. sing. doc. Jo. an. in. c. statutũ de elec. li. vi. in glo. vbi dicit ꝙ iura disponẽtia de ecclesia nõ collegiata nõ hñt locũ in collegiata sz omnes de collegio sint mortui. qꝛ supior põt subrogare nouũ collegiũ loco primi ⁊ dꝫ fm eum. ⁊ hoc tangit glo. in. d. l. sicut. §. fi. Et si vera est doc. Inno. quã posuit in. c. cum ex iniũcto de no. ope. nun. quã refert ⁊ approbat bal. in. l. si grege de leg. i. ⁊ in. d. l. sicut. §. fi. ꝙ mortuis oibus de collegio collegiũ quo ad intellectũ iuris nõ desinit eẽ. iđ durant eius priuilegia. Dicta istoꝝ videnf̃ vera qꝛ sicut hereditas representat ꝑsonam defuncti. ita ⁊ vniuersitas quo ad intellectũ iuris representaret eos qui sunt mortui. Sed illa dcã Inno. ⁊ Jo. an. pñt intelligi fm bar. hic ⁊ in. d. l. sicut in vniuersitate ecclesiastica cuius noie ecclia vlis dicit̃ possidere vt hic ꝑ bar. Sed in vniuersitate seculari cum iura dicãt ꝙ vniuersitas saluet̃ in vno vt. d. l. sicut in fi. Per hoc dat̃ intelligi ꝙ oibus mortuis vniuersitas desinit eẽ. Hoc p̃supposito dico ꝙ bona ꝓ sit occupari per fiscũ sicut dicit bar. ⁊ Dy. Nec ob. ꝙ speret̃ posse creari nouũ collegiũ quia ista spes non hꝫ cãm de p̃terito vl̃ p̃senti ergo nõ ẽ ꝯsiderabilis vt. l. post emãcipatione vbi bar. de libe. lega. ⁊. l. qđ fuis ⁊ ibi ẽt Bar. ff. de ꝯdi. ob cãm. Facit optime ꝙ ipse ideꝫ ponit in. l. qui rome. §. duo fres ver. vi. querit̃ de ver. ob. Preterea si spes que hꝫ cãm de p̃senti non attendit̃ quãdo surgit de iure spãli quin bona dicant̃ eẽ vacãtia ⁊ deferri fisco vt est casus expssus in. l. iiij. §. i. de fideicõ. liber. iũcto. §. si bona in eadẽ. l. multo min⁹ attendit̃ spes q̃ nullam hꝫ cãm de p̃senti vel de p̃terito. nã illa pria est transmissibilis ⁊ ꝯsideraf̃ tanꝙ̃ ius hereditariũ. l. nõ solũ de resti. in inte. sed ista scđa non ꝯsideraf̃ vt ius existẽs in bonis sicut declarat Bar. in. l. is põt circa mediũ de acqui. he. Ad materiã vide qđ ponit Bal. in. l. nõ minus. §. fi. de here. insti. vbi dicit ꝙ mortuo p̃lato possessio reꝝ ecclesie que erat apud eũ remanet penes collegiũ ecclie. Adde ẽt ꝙ idẽ ponit in. d. l. sicut §. fi. in vlti. col. vbi dicit no. ꝙ vniuersitas vꝫ possidere quãdo vnus de uniuersitate possidet rem aliijs sciẽtibus ⁊ patientib⁹ qꝛ per hoc vꝫ dari tacitũ mandatũ ab vniuersitate. ꝓ qua cõclusione bene facit qđ dicit Bar. in sili in. l. i. §. familie. ff. de publi. Adde ẽt ad p̃missa ꝙ q̃uis bona applicent̃ fisco ipso iure quãdo debẽt publicari ꝑꝑ delictũ. secus tamẽ vꝫ si debent auferri ab indigno ex aliqua cã ⁊ applicari fisco. Casus est. nota. in ver. non agnoscat in. l. si seruus plurium. §. si quis ante. ff. de lega. i.

Possideri.

Possessio proprie est de rebus corporalibus que acquirit̃ animo ⁊ corpore simul. ⁊ ingrediẽs vnam ꝑteꝫ fundi uere totũ fundũ possidet. h. d. scđa ibi. Adipiscimur. tertia ibi qđ autẽ ⁊ c. Prio no. ibi corporalia a ꝯrio. sensu ꝙ incorꝑalia ꝓprie nõ possunt possideri. Est aũt fm glo. in. l. regulr̃ de peti. here. quedã possessio ꝓpria quedaz ipropria quedaz ipropriissima de quo exemplifica ut ibi per glo. ⁊ dicet̃ aliquid in prima gl. Scđo no. ꝙ in dispõne legali oratio copulata respectu unius subiecti ⁊ vnius iuris requirit cõcursum copulatoꝝ nec resoluit̃ in singularitates ꝯcor. l. si heredi plures de cõdi. insti. Unde si lex imponit penã pro vno delicto copulatiue vtraqꝫ pena potest imponi. l. nemo. C. de sac. san. ec. ⁊ per Bar. in. l. quid. ergo §. pena grauior circa prin. ð his qui no. infa. secus si oratio copulata respiciat diuersum subiectũ ut probat̃ in. l. i. in ꝑn. ff. e. ⁊ ibi per Bar. de quo uide plene in. c. ij. eẍ de rescrip. ⁊ in. l. diuus de regu. iur. ꝑ Bar. ⁊ in. l. si is qui ducẽta. §. utꝝ de re. du. Tertio no. ꝙ fundus ꝯstituit̃ ex certa limitatõe facta ꝑ terminos ad uolũtateꝫ domini ipsi⁹ fundi. ð quo in. l. si dom⁹ in ꝑn.

in prin.de leg.i. ⁊ in.l.ita stipulatus de v̄bo.ob.aliquādo ta-
men fit diuisio nō ad faciēdos duos fundos sꝫ gr̄a facilioris
culture.l.gayus.§.i.de leg.ij. Aliquādo ēt vnitas vocabuli ostē
dit vnitatē p̄dij ut quicquid continet̄ sub vno uocabulo cen-
seatur vnꝰ fundus.l.seie.§.tirāne ⁊ ibi per bar.ff.d̄ fun.istru.

In glo.in verbo corpalia ibi. Sꝫ quasi possident̄ qualiter
acquirat̄ quasi possessio in iuribꝰ i corpalibus habuisti remis-
siones ꝑ Imo.in.l.i.in p̄n.s̄.eo. Unū tamē tangit Pau.
de ca.de quo est aliquid dicendū vꝫ vtrum sicut in seruitutibꝰ
acquirit̄ quasi posſio ex vsu meo ⁊ patiētia aduersarij.l.quo
tiens.ff.de seruitu. ⁊ .l.ij.C.de serui. ⁊ aqua.ita si dn̄s fundi
seruiētis inducat eū cui debet̄ seruitus in fundum aīo tradēdi
sibi q̄si possessionē seruitutꝫ sit quesita q̄si possessio absqꝫ ali
quo vsu seruitutꝫ ⁊ patiētia aduersarij.d. Paul.de ca.dicit ꝙ
sic allegat optimū tex.in.l.iij.§.dare.ff.de vsufru. Sed ad illū
tex.pōt r̄nderi dupl'r. Prio vt alias respōdidi hic dū scriberē
sup isto articulo vꝫ ꝙ ibi ꝓbatur acquiri ius vsusfructꝰ ex indu
ctōe i fundū sꝫ nō q̄si posſiōeꝫ stāt.n.ista simul ꝙ ex traditōe
possit acquiri dn̄iū ⁊ nō possessio vt vidisti in.l.i.§.sed ꝑ eū
s̄.eo.uel aliter potes dicere vt dixi in.l.ꝙ meo.in p̄n.j.eo.ꝙ
ille tex.facit potius in oppositū qꝛ ibi dr̄ ꝙ per inductionem
in fundū vsum de acquirit̄ vsusfructus. Hec aūt dictio ve in
dubio ponit̄ copulatiue vt.l.si quis ita vbi Bar.ff.de iniusto
test. Ideo si exponit̄ copulatiue est ibi casus ꝙ sola inductio
in fundū nō sufficit qꝛ ibi ista duo copulant̄ respectu eiusdē
subiecti.i.respectu vsufruc.vn̄ Io.an.no.in nouel.in.c.in l'ris
de resti.spo.quē refert ⁊ sequit̄ Pe.de ancha.in regula sine
posſiōe d̄ reg.iur.li.6.oppo. ⁊ oppositū ēt tenet Bar.in.l.quod
meo.in prin.in.iiij.q.j.e. Et pōt esse rō huius dicti qꝛ lꝫ in ca
su nostro adsit volūtas dn̄i volentis cōstituere quasi possessio
nem seruitutis nō tn̄ vr̄ adesse mediū per qd̄ possꝫ induci ista
quasi possessio.s.vsus rei. Sed ꝯ hoc facit qꝛ cū iura dicāt ꝙ
seruitutes possident̄ ⁊ earū posſio retinet̄ per mediū reꝝ ser
uientiū a quibus debet̄ seruitus.l.si edes in fi.de serui.vr.p̄d.
satis videret̄ posse hoc defendi ꝙ hoc ipso ꝙ quis ingredit̄
rem cōcurrēte volūtate tradētis acquirat quasi posſionem lꝫ
eēt cōcedēdū ꝙ si aliquis vellet querere quasi posſionē ex so
lo ingressu rei seruiētis ⁊ patiētia aduersarij hoc nō possꝫ fie
ri nisi per vsū sicut videnr̄ dicere iura supius allegata. Pro
ista ꝯclusione facit optime tex.in.l.i.in fi.de serui.rusti.p̄dio.
vbi dr̄ ꝙ traditio ⁊ vsus seruitutis causant officiū iudicis.i.in
terdictū vti possidetis ꝑ quasi posſionē seruitutis ſm intelle
ctum dn̄ū ibi positū in glo. Et sic vr̄ ꝙ tm̄ faciat traditio quo
ad acquisitōē quasi posſionis quātū vsus cū patiētia aduer
sarij. Nec dicat ꝙ ille tex.facit in oppositū qꝛ ista duo requi-
runt̄ ibi copulatiue.nam si sic intelligis ⁊ incipias a scd̄o.i.ab
vsu seruitutis cū patiētia aduersarij.primū erit supfluū nō.n.
requireret̄ alia traditio vt pꝫ in.l.quotiēs.s̄.alle. Ideo vr̄ ꝙ
illa copula resoluat̄ in singularitates ⁊ sil'r posset dici in.l.iij.
§.dare.s̄.de vsufr.sed saluādo opi.cōēm dicas si incipias a se
cundo.i.ab vsu.hoc est verū. Sed vt oratio nō sit supflua sa-
tis est ꝙ si incipias a p̄mo.i.a.traditōe oratio sit necessaria vl'
nō supflua qꝛ ex sola inductōe in fundū nō causat̄ talis effe-
ctus. Unde verior vr̄ opi. Io.an. ⁊ Bar.qꝛ si ꝑ inductōem
in fundū solam causaret̄ quasi posſio seruitutis tūc nō dice-
retur in.l.quotiēs in p̄n.de seruitutibus ⁊ melius in.l.rō.§.si
iter.ff.de act.emp.ꝙ traditio seruitutis nō possit fieri ⁊ ꝙ eēt
oportunū remediū cautōis qꝛ imo possꝫ faciliter fieri ēt nō p̄-
standoꝰ patiētiā vtendi ⁊ ista vr̄ mens Inno.in.c.bone d̄ po
stu.p̄la.quē refert bal.in.l.ij.C.de serui. ⁊ aqua ⁊ bar. ⁊ alioꝝ
in.l.i.C.eo. Fatendū est tn̄ ꝙ si dn̄s inducat aliquē in fundū
seruiētē ⁊ exp̄sse dicat velle ꝙ ille vtat̄ seruitute ex illa volū
tate sequente postea vsu queret̄ quasi possessio etiam si tꝑe
quo aliquis vtitur dn̄s ignoret qꝛ illa p̄ma volūtas vr̄ durare
exquo nō reperit̄ mutata vt.l.cū is status.in p̄n.de dona.iter
vir. ⁊ vxo. ⁊ in.c.maiores ⁊ qd̄ ibi no.ex̄ de baptismo. Sed ꝯ
predictā cōem sniā fortiter vrget tex.in.l.si ego.§.i.s̄.d̄ pub.
ubi dr̄ ꝙ pro vsufruc.cōpetit publiciana si vsusfr.sit acquisitꝰ
ꝑ traditōē vel vsū ⁊ sic manifeste cum ibi ponat̄ alternatiua
inter ista duo tanꝙ diuersa ibi vr̄ colligi ꝙ sola traditio rei.i.
inductio i fundū acquirat publicianā q̄ regl'r nō acquirit̄ sine
posſiōe vel quasi.l.eū qui in p̄n. ⁊ .§.alt p̄tor de publi. Sꝫ ad
illū tex.r̄n.vt dixi plenius in.l.qd̄ meo.in p̄n.j.e.ꝙ illa alter-
natiua ponit̄ nō respectu eiusdē iuris ⁊ eodē mō q̄siti sꝫ respe
ctu iuris vsusfrucꝰ questiti diuersimode. Unde intelligo pri
mū dictū ꝙ ꝑ traditōē significet̄ vsus ⁊ patiētia dn̄i q̄si p̄ces-
sit expressa ꝯstitutio seruitutis. Nam propter voluntatē exp̄s
sam dn̄i ꝯstituētis seruitutē ⁊ inducētis in fundū vt querat̄ ius
vsusfcuc.iuriscon.appellat ibi vsum ⁊ patientiā traditionē qꝛ
est valde similis vere traditōi que ex ꝓprietate sermonis di-
cit dationē factā ex uolūtate tradentis expressa. In scd̄o au
tem casu loquit̄ quādo nō p̄cedente uolūtate domini expres-
sa in inductōe fundi quis cepit vti ſuitute sciēte domino fun
di. Ista enim tacita uolūtas domini nō est ita similis uere tra
ditōe sicut in primo casu. Scd̄o ꝯ istam cōem sniam facit
tex.in.l.ij.§.fi.cum.l.seq.ff.de p̄ca.ubi dr̄ ꝙ posſio rei corpo-
ree ⁊ ſuitutis acquirunt̄ ꝑ solam rogationē p̄carij ⁊ sic uiden-
tur in acquisitōe ista duo equipari.sed sola rogatio p̄carij que
est ficta traditio acquirit posſionē rei corpalis.l. ⁊ hꝫ.§.eū.ff.
de p̄ca. ⁊ .l.certe.§.i.eo.ti.ergo ⁊ sil'r acquirit̄ quasi posſio ser
uitutis.sed ad hoc est dicendū ꝙ ista equipatio nō dꝫ intelli
gi in quibus mediū non pōt esse cōe vtriqꝫ.mediū dico acqui
rendi q̄m res corporalis pōt apprehēdi sed ius incorpale nō
pōt in hoc ergo nō uidet̄ cōparari.facit optie tex. ⁊ qd̄ ibi bar
to.in.l.i.§.lex fal.ff.ad.l.fal. Remanet ergo ꝯcl'o uera ꝙ ꝑ so
lum usum ⁊ patientiā aduersarij quasi posſio incorpalis pōt
acquiri ⁊ sicut acquirit̄ ꝑ usum ſuitutis ita ꝑ p̄tamāta que fiūt
ad usum uerbi gr̄a.si is qui uult uti aqua faciat fodi fossā seu
riuū. Et est casus no.in.l.si ꝑtem in p̄n.ff.quemad.ſui.amit.

In glo.in v̄bo corpore ibi.vbi per traditionem instr̄i ⁊c.
Adde ſm Moder.hic ꝙ ꝙuis traditio instr̄i demōstrātis ti
tulū rei acquisite inducat acquisitōem posſionis.l.i.C.de do
na.alle.in glo. Traditio tn̄ instr̄i confecti sup ipsa alienatōe rei
non transfert posſionē nisi res sit in ꝯspectu tꝑe traditōis.ita
declarat Bar.solēniter in.l.p̄dia.j.eo. ⁊ bal.in.l.inditia in.ij.
col.C.de rei ven. Et sicut ꝑ traditionē instr̄i p̄dicti non trans
fert̄ posſio.ita nec ꝑ inuestiturā ēt interueniēte aliquo signo.
puta bireto vel baculo vel traditōe anuli vel similiū vt probat̄
in.c.ꝑ tuas ex̄ de dona. ⁊ .c.i.§.inuestitura ubi bal.quid sit in
uesti.in vsi.feu. Quod tamen est veꝝ nisi vel ista inuestitura
fiat in re ipsa seu in ꝯspectu rei vel nisi cōsuetudo habeat illō
signum ꝓ traditōe vt hic dicit imo.allegans ꝓ scd̄o dicto tex.
in.c.ij.in fi.de cōsue. Tu vero sup ista q̄ōne vltra eos vide
Bal.in diuersis locis vbi ponit oīa ista vꝫ sup rub.C.de ꝯ-
hen.emp.q.xvij. ⁊ in.l.i.circa p̄n.ff.d̄ re.diui. ⁊ in.l.i.in fi.C.
de re.ꝑmu.vbi illud tangit de cōsue.qd̄ hic ponit. Imo. Per
inuestiturā videt̄ data licētia apprehēdendi posſionē ꝓpria au
ctoritate vt no.inno.in.d.c.ij. ⁊ Bal.in.d.§.inuestitura ⁊ in di-
cta rub. Et sic uides in effectu ꝙ instr̄m factū super re ⁊ inue
stitura sunt eiusdē effectus fere quia etiam per instr̄m fcm̄ in
p̄sentia rei transfert̄ posſio ⁊ uidet̄ data licētia capiēdi rem ꝓ-
pria auctoritate q̄si est fcm̄ in absentia rei ſꝫ Bar. ⁊ bal.in lo
cis alle. Quoꝝ dictis addō solēniter ꝙ si dubitat̄ vtꝝ instru
mentū fuit fcm̄ in p̄sentia uel absentia rei in dubio p̄sumit̄ fa
ctū in absentia.qꝛ cōiter ita fieri cōsueuit ar.a cōiter accidēti-
bus.l.certi cōditio.§.si nūmos.ff.si cer.pe. ⁊ qd̄ no.in.c.q̄m
ꝯ in tex. ⁊ glo.ex̄ de ꝓba. ⁊ hoc lꝫ.d.Anto.de bu.in terminis
nostris in.c.cū uenissent in vi.car.de resti.spo. Et ꝑ eādē rō-
nem eꝯ dicit̄ ꝙ inuestitura fcā alicui p̄sumit̄ fcā p̄senti qꝛ ita
cōiter fieri cōsueuit ⁊ no.determinat Io.an.in addi.spec.ti.
de emp. ⁊ ven.§.nūc dicēdū.ff.de ver.signi.nō recordor nūc.
Sed tu vide qd̄ ego scripsi plene sup hoc in.l.titia.§.idem r̄n-
det el.ij.de ver.ob. Scias ēt ꝙ quādo inuestitura fit ꝑ princi-
pem nō in forma ꝯctus sed in forma gratie ex sola inuestitura
transfert̄ dominiū sine traditōe.ita tradit sing. Bal.in.c.i.§.i.
de no.for.fide. ⁊ qd̄ ipse no.in priuilegijs feu.ubi ēt de hoc te
tigit ⁊ qual'r ex traditōe instr̄i qd̄ fit de re acquirat̄ ius vel pos
sessio. Uide glo.no.quā ibi exponit Bar.in.l.ab emptōe.ff.
de pac. ⁊ Bal.solēniter in.l.fi.C.de edic.di.adri.tol. In
ea.glo.ibi sextus casus ⁊c. Adde hic ſm.d.m. ⁊ bene ꝙ lꝫ per
retentionē vsufructuarij transferat̄ posſio ciuilis in ꝓprieta-
riū.ecōuerso tamē ꝑ retentōem ꝓprietatis nō transfert̄ posses
sio nāl'is in vsufructuariū vel in emphiteotā que concl'o satis
probat̄ ſm Bal.in.l.fi.C.de iure emphi.vt ipse bal.ponit in
l.quisquis.C.de do. ⁊ in.d.§.inuestitura.s̄.alle. In ea.gl.
ibi.sed quid si intrem. Hanc glo.reprehēdit hic bar. ⁊ ante-
quā veniā ad r̄nsiones suas scias ꝙ ipse ex ista glo.si eēt uera
dicit decidi no.q.vꝫ ꝙ si aliquis in iudicio ponat se possedisse
per annū integrū tali tꝑe usqꝫ ad tale ⁊ post probet ꝑ testes se
possedisse vtilis sex mēsibꝰ illius āni ſꝫ sniā gl.nō est ꝓbata
acquisitio possessiōis qꝛ in ultimis mēsibus fuit ꝯtinuata pos
sessio acquisita in p̄ncipio anni ⁊ eius ad cōtinuādū nō acqui
rit posſionem ſm glo. Principiū aūt acqisitōis non probat̄
per testes. Tu āt cōsidera ꝙ ista sua doctria possꝫ habere locū
q̄si non esset r̄nsum positōibus eo modo quo exēplificaui in
voce.sed si eēt respōsum ista practica nō posset habere locū

qꝛ aut esset superflua aut doctrina nõ est vera. nam si respon
dens cõfitetur positiões superfluũ est probare possessionẽ per
testes. Si autẽ negat expositõe negata non posset se fundare
aduersarius ⁊ dicere ꝙ ipse ceperat ante possidere ⁊ ꝙ in di
ctis mensibus cõtinuauit possessionem non quesiuit de nouo
per regulã positã in. l. post legatũ. in pñ. de his qui. ut indig.
ꝑ bar. ⁊ in regula ex eo qd̃ de regu. iur. ⁊. l. nõ vtiq̃. ff. de ex-
cep. ꝑ Bar. Et redeũdo ad. q. glo. debes scire ꝙ Ja. de are.
tenuit glo. ꝑ. l. iij. §. subtilius de cõdi. ob cãm cui responde vt
hic per Jmo. ⁊ moder. sed ꝯ opi. bar. multũ facit tex. in. l. is
qui putas cũ. l. seq. ff. de acqui. he. de quo ẽt meminit hic do.
meus. Dicit̃ enĩ ibi ꝙ si ille qui erat heres volũtarius crede
bat se eẽ necessariũ vel suũ ⁊ necessariũ iste se imiscẽdo non
acquirit hẽditatẽ ⁊ est rõ ẜm bar. ibi qꝛ animus suus fuit ad
approbandũ ⁊ cõtinuãdũ ius quesitũ ergo nõ dꝫ opari nouã
acquisitõeẽ ⁊ in veritate ille tex. fortiter urget maxime inquã-
tum loquit̃ de suo ⁊ necessario qui poterat abstinere benefi-
cio p̃toris sed Bar. in. l. gerit in pe. col. ff. d̃ acqui. he. dãnans
glo. positã hic in fi. q. r̃ndet ad illã sufficiẽter. Dicit enĩ ꝙ ali
qñ aliquis credit ius eẽ quesitũ sibi ex necessitate precisa ⁊ lo-
quitur tex. in. d. l. is qui putat. Aliqñ quis credit ius eẽ quesitũ
sibi ex volũtate sua ⁊ tũc nõ procedit determinatio illius l̃e
est enĩ rõ decidẽdi illius. l. qꝛ sibi ius qd̃ intẽdit cõtinuare he
res se imiscẽs habuit originẽ a cã que nullo mõ pẽdebat a vo
luntate sua. Unde hic nullo mõ dꝫ esse voluntas acquirendi
de nouo explicite vl' iplicite. Sꝫ qñ aliquis ꝯtinuat ius sibi olĩ
q̃sitũ ex volũtate sua vl' auctoris sui sicut erat in. q. Bar. in. d.
l. gerit in pen. colũ. p̃sumptio est ꝙ sicut vult cõtinuare ius ꝙ
olim voluntarie quesiuit ipse vel auctor suus ita videat̃ velle
acquirere de nouo ⁊ hoc est maxime verũ qñ ipse semel vo-
luit acquirere ꝑ se vel quesiuit ꝑ alium qui eius volũtate cen-
setur acquisiuisse vt dicit tex. in. l. i. §. itẽ acquirimus. s̃. eo. qꝛ
nõ presumit̃ mutatio volũtatis vt. s̃. dixi. Unde qua rõe cre
ditur olĩ voluisse eadẽ rõne p̃sumit̃ ꝙ velit nũc si pos. nõ est
acquisita. Pro ista cõclusiõe adduco tria optima iura vꝫ tex.
in. l. sequit̃. §. itẽ labeo ⁊. §. de illo. j̃. de vsuca. que iura ibi in-
ducit Bar. ꝯ gl. istã tertio adduco tibi tex. no. in. l. si quis mi
hi bona. §. sed quid si mandauit. s̃. de acqui. he. in ver. ⁊ si ra-
tam habuerit vbi probat̃ ꝙ aius ratificãdi actũ iam gestũ in
ducit mandatũ de nouo ad adeũdũ. Ultimo pro ista ꝑte no.
Ange. tex. in. l. si in venditõe in ver. si a quo. ff. cõia pre. vbi pꝫ
ꝙ vendens qui voluit reseruare seruitutẽ q̃ erat in re ꝑꝑ ani-
mũ retinẽdi seruitutẽ vꝫ ẽt reseruasse sibi facultatẽ imponẽdi
seruitutẽ de nouo ⁊ ꝑ illum tex. Ange. ibi dãnat istam gl. Nec
mihi plꝫ r̃nsio quã sentit Bar. in. l. quicquid eo. ti. ꝙ ibi reser
uatio erat facta ꝑ verba infinitiui modi qꝛ ꝑ hoc nõ sequit̃ ꝙ
cũ dico domũ seruire. Titio nõ significet̃ seruitus de p̃nti im-
posita. Non ob. tex. in. l. quicquid vbi dꝫ probari oppositũ qꝛ
ibi reseruatio fuit facta ꝑ relatiuũ quis vel qui qd̃ appositũ ge
neri resoluit̃ in cõditõeẽ ac si diceret̃ que seruitus cõpetit illa
cõpetat qd̃ resoluit̃ isto mõ si qua seruitus cõpetit vt subtiliter
declarat Bar. l. demõstratio. in pñ. de ꝯdi. ⁊ demõ. Ulñ huic
reseruationi cõditionali nõ tñ fauemus sicut reseruatõi sim-
pliciter facte qꝛ nõ tñ vident̃ voluisse ꝯ habentes ꝙ oio ser-
uitus deberet̃ Bal. tñ in. d. l. quicquid notat illũ tex. pro ista
glo. Sed plus plꝫ intellectus Ange. quẽ. s̃. retuli. Et qꝛ hic gl.
enumerat multos casus vt vidisti in quibus posƀio acquiritur
solo aio vt per fictũ actum qd̃ est verus vt. s̃. dixi cõueniẽter
caderet hic illa qõ quã tractaui in. l. i. in pñ. s̃. eo. vꝫ nũqd in
rebus incorꝑalibus sit dare possessionẽ ciuilissimã que trans
fertur ipso iure sine aliquo actu v̊o uel ficto d̃ qua dicvt ibi di-
xi. Et adde bal. in. l. traditõibus. in fi. C. d̃ pac. qui exp̃sse vult
ꝙ per statutũ vel cõsuetudinẽ possit trãsferri possessio ipso iu
re. ¶ Sed dubitat̃ ⁊ est no. questio. Nũquid in iuribus incor
poralibus sit dare aliquẽ casũ in quo transferat̃ quasi posƀio
de vno in alterꝝ absq̃ aliquo actu vero uel ficto suꝑ quo bal.
in. l. barbari⁹. ff. de offi. p̃to. ⁊ in. l. iubere cauere in fi. de iuris.
om. iudi. dicit ꝙ in iurib⁹ incorꝑalissimis sicut est ius eligẽdi
⁊ p̃sentandi ex sola s̃nia iudicis transfert̃ quasi possessio in al
terum alle. Inno. in. c. cũ nostris de cõces. prehẽ. Sed in. l. tra
ditionibus in fi. C. de pact. distinguit ꝑfectius. s. ꝙ aut loqui-
mur in iuribus incorꝑalibus coherẽtibus rei sicut in seruitu-
tibus ⁊ tũc non transfert̃ quasi possessio ex sola iudicis s̃nia.
Pro qua cõclusio ne bene facit tex. in. l. si cũ vsufructuario
s̃. si ex noxal. cã agat̃ iuncta. l. si ex duobus. §. fi. de noxa. Aut
loquimur in iuribus nõ coherẽtibus rei de quibus. s̃. exẽpli-
ficaui ⁊ tũc transfert̃ quasi possessio ipso iure. Pro ista ꝯclu
sione casus est no. quẽ ibi no. bal. ad hoc scõm capram in. c.

cum ecclesia circa medium de causa poss. ⁊ proprie vbi pon-
tifex per suam sententiã reducit spoliatos in quasi possessio-
nem ⁊ ista distinctio videt̃ verior distinctõe Ang. quã posuit
in. l. sciendũ. §. si fundũ. s̃. qui satisda. cog. Hanc distinctõem
bal. approbat Ang. expresse in. l. qui restituere. s̃. d̃ rei vẽ. bal.
tñ in. l. fi. in vl. car. C. de edic. diui. adri. tol. vꝫ aliter intelligere
dcã Inno. in. d. c. cũ nostris vꝫ ꝙ ex s̃nia per quã d̃clarat̃ ius
incorꝑale alicui cõpetere. cõpetat ius ꝓprietatis ex quo solo
datur facultas exercẽdi illud ius absq̃ quasi positõe qd̃ esset
singulare dcm̃ si eẽt verꝝ ⁊ multũ limitaret ea que habent̃ in. c.
querelã de elec. ⁊ in. c. ꝯsultatõibus de iure pa. Sed qꝛ est du
bium ꝑ ea que notant̃ in dictis iuribus iõ plus plꝫ distinctio
p̃cedens. In ea. glo. ibi item est hic ar. ꝙ ꝓ ꝑte baptizatus
⁊c. Hanc glo. approbãt cõiter cano. in. c. debitũ de bapti. in
quacũq̃ parte corꝑis quis sit baptizatus vt elegãter determi-
nant glo. de ꝯse. distin. iiij. c. ꝓprie ⁊ de peni. di. i. c. vulgaris. sꝫ
sanctus Thomas vꝫ sentire oppositũ in. xiij. ꝑte summe sue
in trac. de bap. q. i. ar. vij. in r̃nsione ad. iij. argu. vbi vꝫ ꝯclude
re ꝙ si baptizandus põt totus ꝑfundi ⁊ aspergi ita erit facien-
dũ alias dꝫ ꝙ saltẽ aspergat̃ in capite tanq̃ in mẽbro principa
li in quo representat̃ sensus ⁊ intellectus ⁊ huic opi. credo ꝙ
magis staret̃ vnde dixit Archi. v. distin. c. baptizari ꝙ si est pe
riculũ ne infans qui orit̃ statim pereat cũ primũ apparet ca
put dꝫ baptizari. Fundamẽtum tñ sancti Thome vꝫ esse vt pꝫ
ex p̃cedẽtibus qꝛ in baptismate ꝯfiguramur sepulture Chri-
sti iuxta verbũ apostoli qd̃ ibi alle. vnde sicut Christus totus
fuit cõditus in sepulchro ita vꝫ in regeneratõe requiri ꝑfusio
ad totũ corpus vel imersio que est cõuenientior ẜm eũ si põt
fieri sine ꝑiculo. Pro opi. tñ cõmuni cano. hñ facit tex. de ꝯse.
distin. iiij. c. nec queq̃ vbi videt̃ dici ꝙ sufficit aspersio fcã in-
firmis que hꝫ instar baptismatis. nec dicit ille tex. ꝙ aspersio
dꝫ fieri in capite vel in toto corꝑe sed possꝫ forte subaudiri ꝑꝑ
significationẽ sacramenti in quo significat̃ sepultura domini.
elige quod vis qꝛ ego nullo mõ auderẽ determinare ꝯ s̃niam
tanti doctoris ⁊ interroga theologos. In eadẽ gl. ibi quid
si ingrediar in vno p̃dio ⁊c. Ad intellectũ huius glo. vide tex.
optimũ ⁊ qd̃ ibi per Bar. in. l. recte dicimus. §. fi. de v̊bo. sig.
vbi declarat̃ vtꝝ in dubio ex diuisione agroꝝ uideant̃ consti-
tui plures fundi vel remaneat vnus iuxta. l. gaius. §. i. de le. ij.
Adde ad intellectũ huius glo. qd̃ posuit Dy. in regula bñfi
cium de reg. iur. ⁊ Inno. ⁊ Jo. an. in. c. in l̃ris d̃ restitu. spo.
quoꝝ dcã plene refert Pe. d̃ ancha. ⁊ declarat in. d. regula bñ
ficium in vl'ia car. ⁊ in regula sine posƀione de regu. iur. Di-
cunt enim p̃dicti doc. qd̃ ille qui acquirit posƀionẽ ecclesie vl'
bñficij ꝯñr acquirit possessionẽ omniũ reꝝ ecclesie ex quo ec-
clesia vꝫ possidere res suas ẜm Inno. in. c. cũ super de cau.
pos. ⁊ ꝓprie. ꝑ. l. si adoptauero cũ ibi no. de p̃ca. ⁊ insti. de ac-
qui. ꝑ arrog. §. i. Idẽ dixit bal. in. l. i. ff. de offi. pre. augu. Hec
tamẽ dcã sunt intelligẽda nisi aliqua res ecclesie possideret̃ ab
altero qꝛ tunc nõ posset transferri posƀio in rectorẽ ꝑ ecclesiã
quã ipsa eccl'ia non hꝫ. ita intelligo glo. que hoc sentit in. c. cõ
missa in v̊bo pacificã d̃ elec. in. vi. Reperit̃ tamẽ casus in quo
sicut dominiũ rei accrescit ipso iure ita ⁊ posƀio. Et iste est qñ
res accrescit rei ꝑ alluuionẽ. ita tradit bar. in sua tiberiadi quẽ
refert ⁊ sequit̃ bal. in rub. de re. di. in quarta car. col. i. Regula
riter tamẽ lꝫ per ius accrescẽdi acquirat̃ dominiũ nõ tamẽ ac-
quirit̃ posƀio ẜm Bal. in. l. i. C. quãdo nõ pe. par. Uide etiã
ad mãm nostrã que no. in. l. i. ⁊. ij. j. pro so. quã adducit domi
nus me⁹. ⁊ qd̃ ponit bal. in. l. de his. C. de fur. vbi dicit ꝙ ille
qui possidet domũ videt̃ possidere omnia que sunt in domo.
¶ Extra glo. inducit̃ hic tex. ad. q. no. per bar. qñ aliquis emit
castrũ. vtꝝ apprehẽdendo ꝑtem castri apprehendat̃ posƀio in
toto. in qua. q. ipse cõsiderat duos casus. Dicit enĩ ꝙ castrũ
põt significare duo. vꝫ ipsum corpus materiale castri. ⁊ iuris-
ditionẽ in ipso castro. Capiẽdo primo mõ adde dictis suis hꝫ
Jmo. ꝙ in ista cõcessione castri venit dominiũ ⁊ posƀio reꝝ
ꝑtinentiũ in castro ad ipsũ ꝯcedentẽ. ⁊ hoc sentit bar. hic cla
re ⁊ ita cõcludit bal. exp̃sse in. c. i. circa pñ. in vl. q. de cõtro. in-
uesti. ⁊ ꝓbat̃ in. c. i. de capi. qui cu. vẽ. ⁊ ibi per bal. lꝫ ergo iu-
risdictio in castro ⁊ dominiũ ipsi⁹ loci sint due res diuerse. ita
ꝙ vna posƀio nõ accedit alteri ẜm bal. in. c. i. §. ecõtrario d̃ in
uesti. de re. ali. fa. Ambo tamẽ veniũt sub cõcessione castri si-
cut sub noie curie venit iurisdictio ⁊ dñiũ reꝝ quas quis hꝫ
curia vt in. d. c. i. ⁊ ita ꝯsului al's in ciuitate Mantue ꝓ. d. ep̃o
mãtuano. ⁊ hoc sentit hic bar. satis clare in cõcessione castri.
Licet aũt in tali cõcessione vel in cõcessione curtis veniant p̃
dicta nõ tñ si cõcedant̃ ꝑ aliquẽ oẽs fundi quos hꝫ in tali cur-
te vel oẽs domus quas hꝫ in tali castro videbit̃ cõcessa iuris-

dictio

dictio curtis vel caſtri. Caſus eſt no. quem ibi no. bal. ad hoc in. c. i. §. fi. qui. mo. fe. amit. Et ẽ͂ ſi ſupioꝛ cōcedit alicui vaſallos quos hꝫ in tali caſtro non veniet cōceſſio dñij talis caſtri ſed ſola iuriſdictio in hoies ita ſingulr̄ declarat Bal. in. c. i. §. in generali iuxta fi. ſi de feu. fue. contro. inter do. ⁊ agna. Si vero dñium quarūdaꝫ rerum exiſtentiū in caſtro ꝑtinebat ad alium ꝙ̄ ad cōcedētem tūc ille res nō veniret in ꝯceſſione caſtri ſm̄ Ymo. ⁊ bene qꝛ eſt caſus in. d. c. i. de capi. ⁊ pꝛobatur rōne qꝛ cōcedens in dubio v̄ꝫ cōcedere ius qḋ hꝫ in re vt. l. ſi domus. §. fi. de lega. i. ⁊. l. qui tabernas de ꝯ̄hen. emp. l. vxoꝛ patrui cū fi. C. de lega. Ideo ego dixi in illo ꝯſilio ꝙ eccleſia mātuana ꝑ priuilegia que habebat ab impatoꝛibus in quib⁹ cōcedebaꝭ tale caſtruꝫ cū curia nō habebat fundatā intentionem ꝯ̄ poſſeſſoꝛes illoꝝ bonoꝝ ſi poſſet ꝯſtare vere vel preſumptiue ꝙ illa bona tpe cōceſſionis ꝓuilegij fuiſſent poſſeſſa ab aliquo priuato ꝙ ſemꝑ tene menti qꝛ frequētiſſime cōtingunt iſte qōnes ꝑꝑ priuilegia cōceſſa ab impatoꝛib⁹ ep̄is ⁊ alijs p̄latis. Aduerte diligeter qꝛ lꝫ in cōceſſione caſtri videaꝭ cōcedi iuriſdictio in caſtro. Si tn̄ ꝓnceps cōcedit locum publicuꝫ alicui ⁊ edificaꝭ ibi caſtrū non ꝑꝑ hoc v̄ꝫ cōceſſa iuriſdictio in loco ad minus meri ⁊ mixti impij vt colligiꝭ ex dictis Bal. in. l. i. §. cum vrbeꝫ. ff. de offi. pre. vr. Super quo vide cōſiliuꝫ bar. in oꝛdine meoꝝ. l. ſx. vbi hanc. q. declarat ⁊ qꝛ Bar. hic p̄ſupponit qḋ in cōceſſione caſtri v̄ꝫ in dubio cōcedi iuriſdictio in caſtro. d. me. hic hoc reuocat in dubiuꝫ. Sꝫ qꝛ non eſt ꝓprie noſtra materia ⁊ iſtud principiuꝫ ſatis eſt oneratum ex his que ſcripſimus ſatis eſt accipere remiſſiones. Dic ergo de hoc vt per Bar. in. l. ſi quādo. C. de bonis vacā. li. x. ⁊ bal. in. c. i. §. in generali ſi de feu. fue. ꝯtro. inter do. ⁊ agna. ⁊ in. c. i. in fi. qui. mo. fue. amit. ⁊. ȷ. in. l. i. §. cū vrbe de offi. p̄fec. vr. ⁊ ang. in. l. i. §. qui mandata ō offi. eius cui man. eſt iuriſdi. Et poſito ꝙ transferaꝭ iuriſdictio vtꝝ trāſferaꝭ merum impiuꝫ vl̄ iuriſdictio ſimplex. Uide ſolēniter ꝑ Jo. an. in addi. Spe. in ti. de iuriſ. om. iud. §. i. que dicta ēt adducit hic do. me. ⁊ foꝛte alibi dicemus plenius vbi melius cadet vide hic dñm meum qui plene loquiꝭ. Adde ēt dictis Bar. ſm̄ Ymo. hic ꝙ ſi cōcediꝭ caſtruꝫ cū ꝑtinentijs ſub noīe ꝑtinentiaruꝫ nō venient agri ꝓꝑij cōcedentis quos ipſe poſſidebat tanꝙ̄ dn̄s ꝑticularis. Intellige qn̄ cōcedens caſtrū habebat ſolam iuriſdictōeꝫ in caſtro ⁊ nō aliud ⁊ hoc ꝓbat tali rōne qꝛ ex quo ſimul eſt cōceſſuꝫ caſtrū ⁊ ꝑtinētie vna rō equalr̄ dꝫ determinare vtrūqꝫ. l. iam hoc iure cū ſi. de vulg. ⁊ pu. Melius facit tex. no. quē ibi no. Bar. in. l. p̄dijs. in ꝓn. de le. iij. vbi ꝓbatur ꝙ oꝛatio vlis acceſſoꝛia reſtringiꝭ a ſuo ꝓncipali ad idē facit optime qḋ ponit Bar. in. l. ſeie. §. gayo de fun. inſtr. vbi dicit ꝙ̄ qn̄ vna ꝑſona copulaꝭ alteri acceſſoꝛie ꝑ dictōeꝫ cum qualitas adiecta in. c. p̄cedēti v̄ꝫ repetita in ſequēti. Sꝫ aduerte qꝛ hoc dictū v̄ꝫ eſſe veruꝫ qn̄ ille qui cōceſſit caſtrū non habebat niſi iuriſdictōeꝫ in caſtro vt dixi qꝛ nomē ꝑtinētiaruꝫ ſignificat ius acceſſoꝛiū ad caſtrū vt no. Inno. ⁊ Ant. de bu. in. c. cuꝫ ad ſedē ō reſti. ſpo. Si vero cōcedēs caſtrū nō ſolum iuriſdictōeꝫ tranſtulit ſed dñium caſtri tūc videreꝭ dicendum oppoſitū qꝛ qua rōne tranſtulit dñiuꝫ caſtri eadē rōne videatur trāſtuliſſe dñium qḋ hꝫ in ꝑtinētijs caſtri. Hoc tn̄ debes intelligere eē veruꝫ qn̄ dñium qḋ eſt in ꝑtinētijs eſſꝫ ſibi conceſſuꝫ vna cuꝫ dñio caſtri ⁊ eo. ti. ſecus ſi alio titulo de per ſe fuiſſet queſitū. Hanc diſtinctōeꝫ facit Bal. in effectu in. d. c. i. de capita. qui. cū. vnde vbi poteris videre. Dicit tn̄. d. Ymo. hic ꝙ ſi p̄ciuꝫ ꝯſtitutū ꝓ venditōe caſtri ⁊ ꝑtinētiaꝝ eſſꝫ tm̄ qḋ ſi eēt ꝯfoꝛme vēditōi ſolius iuriſdictōis i caſtro ⁊ ꝑtinētijs tūc ex qualitate precij poſſꝫ preſumi qḋ ēt dñium reruꝫ veniret in ꝓmo caſu quē tetigit Ymo. argu. l. ſemꝑ in ſtipulatōibus ⁊ qḋ ibi habeꝭ de re iudi. ⁊ qḋ no. gl. ⁊ Bar. in fi. in. l. i. §. ꝙ̄ ait. ff. de ſupfi. Cōſequēter tangit hic do. me. nūquid ꝯceſſo caſtro videaꝭ cōceſſuꝫ eius territoꝛiū ⁊ in effectu refert dicta Oldr. cum. ll. ſuis que refert Bal. in. c. i. ſepe allegato ⁊ ſcḋm illa dicta ꝯcludit ꝙ in ꝯceſſione caſtri non venit territoꝛiū lꝫ Bar. aliter ſenſerit in. l. ſi qn̄. C. de bo. vacā. li. x. Cuius dictis addō breuiter ꝙ ſi ꝯceſſio fit a ꝓncipe tanꝙ̄ bn̄ficiū cū beneficiū ꝓncipis ſit latiſſime interp̄tandū. l. fi. de ꝯſti. ꝓn. ⁊. c. cū dilecti ō dona. ⁊ iſta ꝯceſſio cōplectiꝭ ēt territoꝛiū vt v̄ꝫ ꝓbari in. l. i. §. cum vrbeꝫ de offi. pre. vr. ⁊ ibi hoc tangit Bal. Hanc cōcluſioneꝫ firmat Bar. expreſſe in. l. ſi finita. §. ex hoc edicto. ſ. ō dā. infe. ⁊ exp̄ſſius in. l. ij. ȷ. de v̄bo. ſig. Non obſtat tex. in. l. ſi quādo qꝛ dico ꝙ facilius res imobiles acceſſoꝛie accedūt imobilibus quā mobilia mobilibus vel mobilia imobilibus. Iſta ꝯcl'o pꝛobaꝭ ex legibus alle. per Oldra. ⁊ bal. in. d. loco vꝫ in l. creditoꝛ. §. fi. de actio. emp. ⁊ in. l. p̄dijs. §. i. ⁊ fi. de leg. iij. iūcta. l. ij. §. i. ⁊. l. cum fundus de fun. inſtru. Poſito ergo ꝙ̄ in. l. ſi qn̄ ſi nō eſſet expreſſuꝫ verbū integro ſtatu in donatōe fcā a ꝓncipe non veniret inſtrm̄ predij lꝫ glo. ibi hoc nō teneat nō tn̄ ſequereꝭ qḋ res imobilis acceſſoꝛia inherens ipſi territoꝛio ſicut eſt iuriſdictio ſeu ipſuꝫ territoꝛiū nō ueniret in cōceſſione. In priuilegijs aūt ⁊ alijs diſpōnibus p̄ter beneficia ꝓncipum fateꝭ Bar. in. d. §. ex hoc edicto ⁊ in. d. l. ij. ꝙ nō comprehendiꝭ territoꝛiū ſeu comitatus qꝛ ꝓprie vrbs ⁊ caſtrū terminaꝭ muris ut diciꝭ in. d. l. ij.

Incertam. Res incerta non pōt poſſideri ſi eſt icerta rōe loci ⁊ quote. h. d. In gl. in ver. titius ibi qui ſil'r ſit icertus ⁊c. Hunc intellectuꝫ gl. approbat hic Jo. de imo. aſſignās rōeꝫ diuerſitatis qn̄ titi⁹ ſciebat cuius erat fundus quātum ius haberet in fundo. ⁊ quādo ignoꝛabat. Nā in pꝛio caſu nō v̄ꝫ fieri acquiſitio poſſeſſionis icerte ex quo ille qui acquirit uideꝭ ſe referre ad ꝑſonā auctoꝛis ſui ut tm̄ uelit acquirere quantū ille uere poſſidet ſi poſſidet certaꝫ ꝑteꝫ rōe loci uel quote argu. l. certuꝫ ſi cer. pe. ⁊. l. fi. C. de ꝯ̄hen. emp. ⁊. l. ait p̄toꝛ. §. ſi iudex. ff. de re iu. ⁊ qḋ ibi no. que rō non hꝫ locū in caſu ſe. ſ. quando vterqꝫ ignoꝛat ſed Pau. de ca. hic v̄ꝫ dicere ꝙ dꝫ ponere exemplū qn̄ titius ſciebat quaꝫ ꝑtem poſſidebat qꝛ ſi p̄ſupponimus ipſuꝫ ignoꝛare nō poſſet dici ꝙ poſſideret ꝑꝑ icertitudinē vt in tex. nr̄o cuius ꝯ̄triuꝫ p̄ſupponit glo. Intelligit ergo ipſe ꝙ Titius ſciebat ꝓ quota ꝑte poſſideret. lꝫ ingreſſus poſſtionē ignoꝛabat ⁊ inſpiciꝭ eius opi. quo ad hoc vt videaꝭ vtꝝ poſſit acquirere vel nō. ſicut dicimus ecōuerſo ꝙ quādo is qui ingrediꝭ poſſeſſioneꝫ quo ad opi. ſuam ſcit quantū dꝫ acquirere acquiriꝭ ſibi poſſeſſio lꝫ tradens ignoꝛet quantū iuris habeat vt no. dclarat bar. poſt glo. in. l. emptoꝛ fundi. ȷ. de vſuca. ꝓ emp. Mihi plꝫ opi. gl. quā appꝛobat Ymo. rōe p̄miſſa quā ſtatim declarabo. naꝫ dico vltra ea que ſcripta ſunt ꝙ ēt act⁹ acquiſitōis ſicut ⁊ alie diſpōnes nō impediꝭ ꝓpter incertitudinē. qn̄ illa incertitudo pōt declarari per relationē ad aliud. Induco tex. no. ⁊ quod ibi ponit bar. elegāter in. l. ſi quis extraneus. §. fi. ff. de acqui. here. vbi pꝛobaꝭ ſm̄ Bar. ⁊ cōem ſniam ꝙ qn̄ ille qui neſcit ex qua parte ſit iſtitutus hꝫ hanc volūtatem ꝙ velit acquirere quecūqꝫ ſit illa pars que eſt ſibi relicta in teſtō ſeu in qua eſt iſtitutus icertitudo nō impedit acquiſitionē. qꝛ pōt certificari ꝑ teſtm̄ ad quod ſit relatio. Ad obiect. factam in oppo. rn̄deo ꝙ tribus modis pōt cōtingere vt is qui neſcit quē locū vel quātam ꝑtem poſſideat. nihilomin⁹ poſſideat. Prim⁹ eſt in re pupillari que acquiriꝭ ꝑ ſuum. nā dn̄s acquirit poſſtionē eius ēt ſi penitus ignoꝛet ſe poſſidere vt vidiſti in. §. iteꝫ acquirim⁹ in. l. i. ⁊ ꝓbaꝭ in. l. peregre. §. queſitū. ȷ. eo. multofoꝛtius ſi ſciat ſe poſſidere ignoꝛet tn̄ quotā vel quem locū poſſideat. admittendū eſt ꝙ uidebiꝭ poſſidere qꝛ magis deficit anim⁹ poſſidēdi ſine dubio in eo qui penitus ignoꝛat ꝙ̄ in eo qui ſcit. lꝫ nō perfecte ſicut requiriꝭ. Et idē dicendū eſt in poſſione que acquiriꝭ domino per ꝓcuratoꝛē ignoꝛāti vt. l. i. C. de acqui. poſ.

Tertio mō pōt hoc cōtingere ēt in poſſione queſita ꝑ ſemetipſum qꝛ lꝫ a ꝓncipio queſiuerim poſſioneꝫ certi loci vel certe ꝑtis. pōt tamē contingere ꝙ vel ex diuturnitate tpis vel ex multiplicitate negocioꝝ inducta ſit obliuio ut lꝫ ego ſciam me poſſidere nō tn̄ ſciam locū certū uel ꝓ quota ꝑte poſſideā. nec tamē ex hac obliuione dicar amittere poſſionē iuxta no. in. l. ſi de eo. §. ſi foꝛte. ȷ. eo. ⁊. l. ſi id qḋ qꝛ illa iura loquunꭓ qn̄ quis penitus obliuiſciꝭ ſe poſſidere. Sed in caſu nr̄o nō penitus obliuiſciꝭ ut de ſe pꝫ. Et attende qꝛ lꝫ appꝛehēſio poſſionis fcā ut in caſu nr̄o nō ualeat. vꝫ tamē uenditio ſeu alius ꝯ̄ctus factus de omni iure qḋ habeo in tali loco. Glo. eſt no. in l. emptoꝛ fundi. ȷ. ꝓ emp. alle. l. ꝙ ſi nulla de here. uel act. uen. eo. ti. iuncta. l. ꝙ ſi ſic ꝑ quas. ll. pꝛobaꝭ notabilr̄ ꝙ ſi cōcedēs nullū hꝫ ius in re emptoꝛ tn̄ nō repetit p̄cium niſi uēditoꝛ fuerit in dolo qui ſciebat ſe nullū ius habere. ita declarat ang. ⁊ Ymo. in. l. ſi ſic in pꝛin. ff. de lega. i. Qui eni uendit omne ius qḋ hꝫ in tali re intelligiꝭ uendere ꝯditōalr̄ ſi qḋ hꝫ. ⁊ rō eſt qꝛ quādo relatiuum quis uel qui apponiꝭ generi reſoluiꝭ ꝯditōaliter iſto mō ſm̄ bar. qui ita declarat in. l. demōſtratio in ꝓn. ō ꝯdi. ⁊ demon. Et uide quod ponit idem Bar. in. l. cotē. §. qui maximos. ſ. de pub. Per iſtud dcm̄ Bar. no. in. l. ij. C. qn̄ ⁊ qui. q. ꝑs de. li. x. ꝙ filius non pōt ingredi bona paterna pꝛopꝛia auctoꝛitate ꝓ legitima ſua. ⁊ ſi ingrediaꝭ nō acquirit poſſeſſionem qꝛ incertū eſt quanta ſit poꝛtio in rebus hereditarijs ꝑꝑ es alienuꝫ deducendū lꝫ poꝛtio legitima in ſe ſit certa vt ibi plenius ꝑ eum. Eſt ēt incertum propter illud es alienū quibus rebus ſit habiturus hāc poꝛtōem. Dicit ēt hic bar. ſe terminaſſe per iſtā l'am ꝙ ſi aliquis emit centuꝫ tabulas a

Titio de predio suo eligendas in loco in quo emptoꝛ voluerit ⁊ venditoꝛ cōstituit se emptoꝛis noīe possidere ꝑ hoc cōstitutum nulla transfert possessio qꝛ hic est incertus locus ⁊ incerta quota que non cōstituit per illa noīa numeralia ibi ꝑ.x.xx. ⁊ centū tabulas ſʒ ꝑ nomina significātia quotā vt tertia quarta ⁊ similia vt declarat hic Pau. d ca. ⁊ bene. Unde iste nō poterit agere rei vendicatōe qꝛ neqʒ fuit translata possessio neqʒ dn̄ium ſm Bar. nisi forte emptoꝛ qui hēbat electōeʒ in ipso libello petijsset ⁊ declarasset in quo loco velit sibi mēsurari dictas tabulas quo casu sic petendo vꝫ eligere sicut dicimus in fi. in. l. actoꝛē. in pn̄. ff. ꝓ socio. Hoc tn̄ non vꝫ posse dici qꝛ ex quo tpe cōstituti quo fiebat trāslatio possessionis res erat oīo incerta ſʒ postea certificaret translatio que fuit a pn̄. inutilis non vꝫ posse cōualidari nō ea que habent. l. triticuʒ. ff. de vbo. ob. ⁊ facit regula que ab initio cum si. de regu. iur. Aduerte tn̄ qꝛ ēt si eēt translatū dn̄ium in emptoꝛeʒ obstaret sibi exceptio si ageret ante mēsuratōeʒ qꝛ venditio que fit ad mēsuram dꝫ eē cōditōalis vel quasi. Ideo nō pōt agi ante iplementū. i. ante mensurationē ſup quo vide qd̄ ponit Bar. no. in. l. iulianus. §. si titius. ff. de act. emp. ⁊ bal. in. l. sicut. C. d ac. emp. Dicit ēt do. me. hic ꝑ istū tex. qd̄ si aliquis vendit vel donat oīa sua bona p̄ntia ⁊ futura. ⁊ cōstituit illa nomine emptoris vel donatarij. possidere respectu bonoꝝ que nō erant que site tpe ꝯctus nō transfert possessio ex hoc cōstituto. mouet in effectu duabus rōnibus. Prima fundat in isto tex. ⁊ in. l. locus. §. incertā. j. eo. qꝛ respectu rerūʒ querēdaruʒ de futuro nō potest negari quod est incertitudo ⁊ respectu loci ⁊ respectu quote. quia neqʒ scio quam rem sim quesiturus neqʒ vtrum pro ꝑte vel in totuʒ. ⁊ sic vꝫ ꝙ impediat translatio possessionis ⁊ ꝑ has. ll. ita tenuit. Ange. queʒ ipse refert. in. l. stipulatio hoc mō. de ver. ob. Scd̄a rō sua est rō Bal. in rub. C. de ꝯhē. emp. in ver. xxi. vbi Bal. dicit. ꝙ debitoꝛ qui obligat bona p̄sentia ⁊ futura. ⁊ cōstituit se illa noīe creditoꝛis possidere. nō acquirit possessionē creditoꝛi ꝑ cōstitutū si non hʒ animū acquirendi. qꝛ potest sibi ꝑiudicare. l. fi. ⁊ ꝙ ibi no. C. de acqui. pos. ⁊ ita dicit r̄ndisse Fran. tigri. p̄ceptoꝛē suum. ꝑ. l. actoꝛem §. si quis postquam. ff. ꝓ socio. quem. §. non inuenio. in illa. l. ad istud ꝓpositū. Sed melius facit tex. cū glo. sua. in. l. i. in fi. ff. eo. ti. ⁊. l. si quis societatē in quibus probat. ꝙ ſʒ ex ꝯctu societatis oīum bonoꝝ transferat dn̄ium ⁊ possessio ipso iure respectu bonoꝝ p̄sentiuʒ. qꝛ vꝫ interuenisse tacita traditio. respectu tn̄ bonoꝝ futuroꝝ nō acquirit ipso iure. Ita ergo dicamus in ꝯstituto vel p̄cario. maxime. qꝛ glo. in. d. l. i. ꝯ̄alle. equiꝑat hanc tacitā traditōeʒ que fit ex societate traditioni que fit per p̄cariuʒ. ⁊ hanc ꝑtem sequit ipse hic. quam dicit ēt sentire Bar. in. l. fi. in vlti. q. que res pignoꝛi oblig. po. ⁊ ad. l. quānis. ff. de ꝓca. quā adducit hic in oppositū. Respondet vt hic per ipsum. Cuius dictis adde qd̄ Ang. consi. clxxx. in oꝛdine meoruʒ. ſʒ oppositū eius qd̄ dixit in. d. l. stipulatio hoc mō. ⁊ vult ꝙ ꝑ cōstitutū transferat possessio bonoꝝ futuroꝝ. Idem dixerat prius Bar. quē ipse nō vidit cōsi. suo. lxxvi. in oꝛdine. ⁊ hanc opi. sequit Imo. in. d. l. stipulatio. in vltimis verbis. ⁊ ad tex. nostrū ⁊ similia iura r̄ndet in effectu. qd̄ ille qui ꝯstituit se possidere noīe alterius bona futura. vꝫ cōstituisse se possidere illa bona cū ea acquiret: ⁊ illo tpe cōstitutū vꝫ fieri ſup re certa. qꝛ tpe acquisitōis certa est res que acquirit: ⁊ pro qua ꝑte acquirat ⁊ vꝫ ꝓbari ista r̄nsio ꝑ regulaʒ que ponit. in. l. si euʒ. §. fi. cū. l. seq. de do. inter vi. ⁊ vxo. ⁊ in. l. in tpe. in pn̄. de he. insti. ⁊ ista opi. vꝫ veriоꝛ d iure. quā Ia. bu. affirmauit exp̄sse in. l. fi. C. que res pig. obli. po. Et ad dicta bal. in loco ꝯ̄alle. est dicendū ꝙ habēt locuʒ ꝙ debitoꝛ qui obligauit bona sua ⁊ cōstituit ⁊c. habuit animuʒ nō acquirēdi possessionē creditoꝛi ⁊ hoc cōstat. Sʒ in dubio hoc non vꝫ agere debitoꝛ ex quo a pn̄cipio habuit aīum querēdi possessionē creditoꝛi qꝛ vt sepe dictum est ſupius mutatio volūtatis nō presumit in dubio. l. iij. in fi. de adimē. lega. ⁊ maxime. qꝛ ex illo constituto facto tempoꝛe cōtractus videtur quodammodo data fides creditoꝛi ꝙ debitoꝛ acquireret nomine ipsius: Unde si modo acquireret nomine ꝓprio deciperet creditoꝛē. qd̄ esset illicitū. ⁊ in dubio non p̄sumitur. l. merito. ff. ꝓ socio. ⁊ ꝑ bar. l. gerit. de acqui. here. Non obstat p̄missis. l. i. in fi. ff. ꝓ socio. iuncta. l. si quis societatē. qꝛ cōcedo ꝙ tacita traditio que fit ex societate inita vniuersoꝛuʒ bonoꝝ est silis precario simpliciter facto. sed nō est similis p̄cario cuius verba respiciunt exp̄sse bona futura. Per p̄cariū aūt simplex nō videret habitus respectus ad bona futura. qꝛ ſpāle est in obligatōe bonoꝝ in qua agitur d leui preiudicio vt obligās bona simplr̄. videatur etiā obligare futura. l. fi. C. que res pig. ob. po. ⁊ tradit Bar. in. l. si ita. ff. de aur. ⁊ arg. leg. Unde nō crederē ꝙ ꝯstituens simplr̄ in casu nostro. videret cōstituere respectu bonoꝛuʒ futuroꝛuʒ in quo agit de magno p̄iudicio. ſʒ forte quādo ꝯstitutū venit accessoꝛie ad obligationē bonoꝝ: sicut obligatio ipsa respicit bona futura. ita ⁊ ꝯstitutū quod venit accessoꝛie ad illā obligationeʒ. Et ad materiā. §. nostri vide quod ponit ange. in. l. que de tota §. incerte. ff. de rei vēdi.

Neratius. Possessio thesauri inuenti nō acquiritur nisi thesaurus sit apprehēsus ⁊ āmotus de loco. h. d. Diuidit in tres partes principales. In prima ponit opi. quoꝛūdaʒ iuriscōsultoꝝ in eo qui scit thesaurum eē in agro. In scd̄a ibi ceterum ponit alia opi. in eo qui ignoꝛat thesaurū eē in agro. In tertia ibi quidā putāt. ponit opi. Sabini q̄ approbat tanꝙ vera. ¶ Primo no. ex prin. lr̄e ꝙ apprehēsio coꝛꝑalis q̄ fit ꝯcurrēte aīo vocat nālis possessio. ⁊ ꝓut est in fieri nō reꝑitur cū ea ꝯcurrente ciuilis. ſʒ ꝓut est in fcō eē. s. post apprehēsionē finitā bene ꝯcurrit nālis cū ciuili vt declaraui in. l. i. in prin. s̄. eo. ¶ Secūdo no. ꝙ q̄uis thesaurus esſʒ pars fundi nō tamē possidet ab ignoꝛante. qꝛ animus possidēdi nō extendit se ad hoc nō tn̄ est ꝓprie pars fundi. sed est aliquid accessoꝛiū ad fundū. nā si eēt ꝓprie pars fundi qui vult possidere ꝑtem possideret totū in dubio vt. s̄. ea. l. in pn̄. ¶ Tertio no. ibi nisi loco āmotus sit ⁊c. ꝙ sola inuētōe non acquirit possessio thesauri nisi apprehēdat. ⁊ est rō ſʒ bar. in. l. i. in pn̄. s̄. eo. ⁊ Moder. hic qꝛ illud dꝫ inueniri ꝓprie qd̄ manibus apprehendit. ut probat in isto tex. ⁊ in. l. si barsatoꝛē. C. de fideius. Per ista iura infert bar. in. l. i. s̄. eo. ⁊ Cy. in. l. ſʒ. C. eo. ꝙ si statutū imponit penā inuento cū armis vel inuēto de nocte. non hʒ locū nisi inuētus sit apprehēsus seu captus a familia. Et hanc ꝯclōnem firmat bal. in. l. iteʒ lapilli. in vltimis verbis. ff. de re. di. sed ang. hic dicit ꝙ p̄dicti doc. dixerūt argumētando nō decidēdo. Unde ipse hic alr̄ distinguit dicens ꝙ aliqn̄ statutū imponit penā pro inuentis in p̄dictis delictis. ⁊ tunc sufficit ꝙ de his delictis aliquis ꝯuincat corā iudice. ⁊ isto mō dicet inuētus in delicto ſʒ nō sit captus qꝛ aliud est capere aliud inuenire. l. i. §. i. C. de rap. vir. ⁊ hn̄ facit tex. in. c. i. in fi. de dila. Si vero statutū dat premiū ꝑtāti vel officiali qui iuenerit aliquē poꝛtantē arma vel euntē de nocte. ⁊ sic d singulis cū istud statutū exoꝛbitet a iure cōi est stricte interpretandū ⁊ ꝑ ꝯn̄s requirit apprehēsio ſm eum ⁊ sic nota ꝙ intētio sua vꝫ eē de ꝓprietate sermonis stricta per verbū inuenire significat ēt apprehēsionē sed nō d larga significatōe. Tu aduerte ꝙ ista rō sua ꝯcludit ēt in statuto imponēte penā quādo statutū faceret delictū id qd̄ nō est delictū de iure vel qn̄ imponeret maioꝛē penam ꝙ ius cōe ꝓ delicto cassata pena iuris cōis. vnde Imo. hic dicit ꝙ in vtroqʒ casu pōt ꝓcedi satis eē aliquem cōuinci de delicto coꝛaʒ iudice ſʒ nō fuerit apprehensus siue captus. qꝛ rō istoꝝ statutoꝝ vꝫ eē odium delicti que hʒ locū siue quis cōprehendat in delicto. siue delictuʒ ꝓbet eē cōmissum. Nō obstat tex. in. l. si barsatoꝛē qꝛ illud est ex mente partiū ne alias ꝓmissio sit inanis ⁊ nullius vtilitatꝫ. quid eni attineret inuenire latronē si nō apponeret in manibus iudicis. Tu aūt potes ꝯsiderare duos casus. nam aliquando verba ꝓferunt a statuto imꝑsonalr̄ verbi gr̄a si quis fuerit inuētus poꝛtare arma vel ire de nocte. Aliqn̄ vba statuti referunt specifice ad aliam ꝑsonam ꝙ ad iudicē verbi gr̄a. si familia ꝑtātis inuenerit vel si officialis ⁊c. Primo casu ꝓcedit opi. ang. ⁊ Moder. hic ꝙ satis est istū ꝯuinci de delicto corā iudice ſʒ neqʒ per iudicē neqʒ ꝑ familiā publicā fuerit iuentus in isto crīe. qꝛ satis dꝫ inuenitus delinquere ille qui ꝯuentus est ꝑ iudicē. Unde sicut si vba referant ad iudicē expresse satis eēt ꝓbari fcm̄ in iudicio vt. c. i. de dila. ita si ꝓferātur imꝑsonalr̄ qꝛ ista imꝑsonalitas refert ad iudicē ad quā spectat iuenire delicta. l. cōgruit. de offi. p̄si. sicut in fili dicit in. l. ꝓuus. §. qui margaritā de le. i. ⁊ ꝑ Bar. in. l. cū ꝓuus de v̂. ob. ang. tamē in aūt. de san. epis. §. reuerēdissimis vbi est ho. casus ꝓ cōclōne p̄missa videt hoc limitare no. ꝙ hoc non hēat locum qn̄ statutū facit delictū id qd̄ iure cōi nō est delictuʒ sicut ire d nocte. nā tunc vꝫ requiri inuētio actualis in ipso actu per eū qui sit deputatus ad hoc ⁊ apprehēsio ſm eū quoniaʒ ex quo statutū iducit nouū delictū nō dʒ intelligi ꝙ istud delictuʒ intelligat nisi cōtinentibus his q̄ statutuʒ requirit. nec potes dicere ꝙ satis dꝫ inuentus si ꝓbatur crimē in iudicio ⁊ sic vꝫ adesse q̄litas statuti qꝛ ad hoc est dicēdū qd̄ ꝓbatio iudicialis que fit de delicto coꝛam iudice de sui natura nō est inductiua. ſʒ potiꝰ declaratiua eius qd̄ est. l. ſʒ ⁊ si possessoꝛi. §. pe. in glo. oꝛdi. ff. de iureiurā. ⁊ ꝑ Bal. in. l. i. ff. de cur. fur. Uñ nō vꝫ statutū sensisse de hac intentōe p̄ter nām suaʒ arg. l. si stipulatus

pulatus

pulatus. in prin. ff. de usu. ꝛ l. emptorē. §. i. ff. de act. emp. Et
de inuētōe credo qd dicat verū sed de captura nō admitterē
qꝛ verbū inuenire hoc nō importat vt statī dicā. Scdo ca
su ipsa verba indicāt qd p familiā vl' officialē nominatū in sta
tuto reus dꝫ inueniri in ipso crimine ad hoc vt puniat̄ sꝫ non
sequit̄ p hoc qd debeat capi ꝛ dicūt prefati doctores qꝛ sicut
dicit gl. no. insti. de rerū diui. §. litē lapilli verbū inuentio de
sui ꝓprietate nō importat necessitatē apprehēsionis. Unde
ēt tutor dꝫ inuenire res pupilli quas ponit in inuētario fꝫ gl.
in. l. tutor qui reper. in pn. de admi. tu. lꝫ eas actualiter nō ap
prehēdat dūmō sint tales res que possint apprehēdi sicut ibi
no. dicit Bar. Unde fm eū res incorporea que nō pōt ap
prehendi nō dꝫ inueniri. Ista cōclusio cōfirmat̄ a fortiori p
tex. in. l. si quis in seruitute in fi. ff. de fur. vbi probat̄ ꝙ ille dꝫ
deprehēsus in furto qui est inuētus cū re furata lꝫ ipse aufu-
geret ꝛ nō fuerit captus ꝛ sic verbū deprehēsio dꝫ significa
re plus ꝙ verbū inuentio. Pro ista ꝯclusione bene facit tex.
in. l. iij. §. nerua. j. eo. in ver. dissimiliter atqꝫ vbi probat̄ satis
clare ꝛ ita cōiter ibi exponit̄ ꝙ res dꝫ inuēta qn̄ est in ꝯspectu
nostro. Non ob. tex. noster in ver. quidā qꝛ ꝙ thesaurus non
possideat̄ per solā inuentōē hoc nō est ex nā verbi inuenio
sed ex nā acquisitōis rei que acquirit̄ p occupatōē qn̄ est in
illius bonis in qua cū iura requirāt eā occupari nō dꝫ suffice
re p̄ntia rei iō iura que dicūt qui inuenit thesaurū acquirit illū
exponūtur p ista alia iura que requirūt occupatōē. Nam cū
thesaurus nō sit in bonis alicuius sicut ꝛ alie res que occu-
panti cōcedunt̄ non pōt assignari bona diuersitatis rō cur in
illis requirat̄ apprehēsio ꝛ in istis nō ꝛ hoc vult hic iuriscōsul
tus in fi. lꝫ aliqui quos refert glo. insti. de re. diui. §. itē lapilli
hāc dīam faciāt ꝛ nō bene vt statim videbis declaratū in gl.
In glo. in v̄bo thesaurū. ibi nō ad ꝓximū. moder. dicūt ꝛ
melius ꝙ imo ad ꝓximū dictū pōt fieri relatio sed nō decla
rant quō. Dic ergo ꝙ relatio fit melius ad ꝓximū ꝙ ad p̄ce-
dens dꝫ. n. in ver. ꝓximo ꝙ thesaurus nō vsucapit̄ quē quis
ignorat eē in fundo qd iuriscōsultus ꝓbat ex isto ver. qꝛ talis
thesaur⁹ nō possidet̄ ꝛ obmittit ꝯñā tanꝙ notā q̄ ꝓprie re-
spicit ꝓxime p̄cedens dictū que est talis. Si nō possidet̄ g̃ nō
vsucapit̄. l. sine possione. j. ti. i. ¶ In glo. in ver. alienū. ibi. ꝛ
qd dicit alienū. i. non suum. Ista solu. scda probat̄ cōiter ab
oibus que dꝫ falsa ꝛ impossibilis pma facie qd ostendo ma-
nifeste qꝛ aut iste nō apprehēderat thesaurū ꝛ sic nō posside-
bat eum. Et tūc ista rō esset superflua qꝛ ēt si nō daretur ma-
la fides ex hoc solo impedit̄ vsucapio qꝛ nō procedit sine pos
sione. Et hac sola rōne vtitur iuriscōsultus in casu p̄cedēti qn̄
quis ignorabat thesaurū esse in agro. Aut iste erat in possio-
ne thesauri ꝛ hoc ipso qd occupauit thesaurū est factus dn̄s
vnde nō erat opus vsucapiōe nec erat tractandū vtꝝ res pos
set vsucapi pp malā fidē. Dicendū est ergo qd vel pma solu
tio est vera ꝛ verbū alienū stat improprie. Uel ēt tenēdo se-
cundā solutōē ꝙ vsucapio ꝓcedit qꝛ ille qui possidet agrum
non erat dn̄s agri vn̄ si inuenit thesaurū in agro alieno data
opera totus thesaurus ptinet ad dn̄m agri. Si vero inuenit
casualr̄ tūc dimidia ptinet ad eū ꝛ dimidia ad dn̄ꝫ agri cui ac
quirit̄ dn̄iū ipso iure fm glo. insti. de re. diui. §. thesauros ꝛ
hoc respectu ꝯ dn̄m cui thesaurus est quesitus posset ꝓce-
dere vsucapio si nō obstaret malafides ꝛ ita scripsi al's super
isto. §. Sed hoc nō dꝫ bene dictū qꝛ cū tex. p̄supponat ꝙ ego
poterā vsucapere agrū in quo erat thesaurus ergo p̄suppo
nit ꝙ ego habebam bonā fidem ꝯ dn̄m agri pro ipso fundo
qꝛ credebā fundū esse meū ergo ꝛ ꝯsir videor hr̄e bonāfidē
respectu thesauri exquo credo venisse thesauꝝ in meo vnde
difficile est soluere istud ꝯriū quō hic possit ꝯsiderari mala
fides respectu noui dn̄i cui thesaurus fuit acquisitus in totū
vel in ptem vt. s̄. dixi nisi dicamus ꝙ sufficit malafides quā
habebat inueniēs thesaurū in genere qꝛ faciebat thesaurum
nō esse suū ꝛ sic habebat malāfidē respectu eoꝝ qui depo-
suerant thesaurū. nā malafides ꝯ vnū impedit p̄scriptōem
currere ꝯ aliū respectu eiusdē iuris vt feci te notare in. l. i.
§. sed p eū. s̄. eo. allegās ea que scripsi in. l. pōponius. §. ex fa
cto. j. eo. vbi est casus limitādo dicta bar. in. l. si quis fundū in
fi. j. eo. ꝛ in. l. nāliter. j. de vsucap. ꝛ que ponit An. de bu. in. c.
illud de p̄scrip. ꝛ hoc semp notabis. Extra glo. anteꝙ ve-
niam ad alia moneo tibi vnā aliā difficultatē ad tex. nostrū.
Nam iuriscōsultus in ver. ceterū dꝫ velle ꝙ eadē p̄scriptio
ne p̄scribat̄ thesaurus qua ꝛ fundus dum dicit qui fundum
longa possessione ꝛc. Sed hoc nō dꝫ bene dictū qꝛ cum the-
saurus sit res mobilis videt̄ ꝙ minori tempore prescribatur
l. ij. ꝛ. iij. j. ti. i. Sed ad hoc est dicendū ꝙ illa iura procedunt
quādo res mobilis haberet p̄scribi principalr̄ per se. Sed qn̄
p̄scriberet̄ accessorie ad rem imobilē sicut in casu nostro. quia
thesaurus venit accessorie ad fundū tunc non p̄scribit̄ minori
tpe ꝙ principale qꝛ assumūt nām eius regula accessoriū cū si.
de regu. iur. bene facit. l. creditor. §. fi. ff. de libe. leg. ꝛ in. c. sup
eo. de p̄ben. li. vi. cum ibi no. ꝛ est sing. limitatio ad iura p̄alle
gata. Aliam limitatōē dabo tibi in. §. ex plurimis in qua ostē
demus eē casū in quo dominiū rei mobilis nō acquirit̄ vsu-
capione sꝫ p̄scriptōe dūtaxat ꝛc. In glo. in v̄. motus. Glo.
opponit de tex. qui nō meret̄ allegari ꝓ ꝯrio qꝛ tex. i. l. i. in pn.
s̄. eo. nō dicit ꝙ per solū aspectū acquirant̄ res que ꝯcedunt̄
occupāti. Sed hoc dixerūt quidā quos refert ibi glo. in verbo
primi quoꝝ opi. ibi cōiter reprehēdunt doc. ꝛ cōiter tenet̄ vt
ibi dixi ꝙ in rebus q̄ acquirunt̄ per occupationē ꝛ in his que
per inuentōe sicut sunt thesauri requirat̄ apprehēsio actualis
nec sufficiat sola p̄sentia rei. Sꝫ aduerte qꝛ in hoc passu gl.
varie loquunt̄. nam hic dū dicit sꝫ videt̄ per solū aspectū ꝛc.
Clarissime ostendi ꝙ in thesauro requirit̄ occupatio. Et isto
mō opponit de. l. i. s̄. eo. ꝛ idē sentit multū clare gl. in. d. l. i. in
pn. in verbo prim⁹ in fi. illius glo. Nam postꝙ retulit scdam
opi. ꝙ p solū aspectū semp querit̄ possio etiā in rebus que nō
sunt in alicuius bonis. Contra illam opi. oppo. de isto tex.
ꝛ ponit duas so. quas hic repetijt que nō sunt vere vn̄ postea
transijt ad tertiā solutionē dicēdo vel dic. ꝛ facit dīam iter res
que acquirunt̄ occupanti p occupationē ꝛ eas que acquirunt̄
inuentōe vt sunt thesauri. ꝛ hanc dīam facit vt r̄ndeat ad istū
tex. sed iste tex. requirit apprehēsionē facti. ergo satis pꝫ d mē
te glo. quid senserit. Uoluit eni ꝙ in thesauro requirat̄ occu
patio. sed in alijs rebus que ꝯcedunt̄ occupanti nō requirat̄.
al's non solueret̄ ꝯriū fm̄ ꝯ scdam opi. sed potius ꝯdiceret
scde opi. inquātum voluit qd possio acquirat̄ per aspectū vt
in ea dicit̄. vn̄ vehemēter errauit bar. ibi ꝛ Jo. de imo. hic se-
quendo dcā sua qui intelligūt in illo ver. Uel dic nō poni
tertiā solu. ad ꝯriū huius. §. sed poni tertiā opi. vltra secūdā
q̄ distinguit totalr̄ eꝯ ab eo qd intellexit ibi glo. ꝛ hic. s. qd in
rebus q̄ querunt̄ p occupationē nō sufficiat aspectus sꝫ requi
rat̄ occupatio. Sꝫ in thesauris sufficiat solus aspectus nec re
quirat̄ occupatio quod est ꝯ mētem istaꝝ glo. Cā aūt erroris
fuit qꝛ gl. hoc vltimo mō distinguit in. l. nūꝙ. §. thesaurus. s̄.
ti. i. ꝛ in. §. item lapilli insti. de re. diui. quas adducit Bar. in. l.
i. s̄. e. sed ille glo. nō habuerūt respectū ad tex. nostrū sicut gl.
hic posita in. l. i. s̄. eo. vn̄ dic vt. s̄. dixi quia est verius.

Ex plurimis. Possessio pōt haberi ex plu-
rimis causis que nō sunt in-
compatibiles. dominiū aūt non pōt haberi ex diuersis causis
causatis diuerso tpe vtraqꝫ cā remanēte. h. d. scda ibi ꝛ eum.
tertia ibi nec eni. Prio no. ibi ꝛ ꝓ herede ꝛc. qd heres di
cit̄ possidere rem hereditariā nō solū ti. ꝓ herede qui est imē-
diatus titulus ipsius sed ēt ti. quo possidebat imediate defun
ctus. Et ex hoc arguūt Moder. hic ꝙ ille qui est heres ali-
cuius ab itestato qui successerat alteri ex testō pōt dici heres
ex testō illius pmi qm̄ titulus auctoris sui transit in eū ꝛ ita de
clarat glo. ꝛ Bar. post eam in. l. ij. s̄. de peti. here. ꝛ bene facit
tex. ꝛ qd ibi no. bar. in. l. p̄rfamilias. ff. de vulg. ꝛ pu. Se-
cūdo no. ibi ex vna dūtaxat ꝛc. ꝙ oratio affirmatiua que ha-
bet dictionē taxatiuā exprimit orōnem negatiuā sicut si nega
tiua eēt exp̄sse posita. itm̄ enim significāt hic ista v̄ba posside-
re ex vna dūtaxat cā possumus. ac si diceret nō possum⁹ possi
dere ex pluribus causis. Ideo dicit bar. no. in. l. i. in prin. s̄. si
quis ius di. non ob. ꝙ testis qui deponit affirmatiuā cum di-
ctōe taxatiua deponit negatiuā implicitā que qꝛ nō est valde
coartata facit eū suspectū de falsitate alle. optimū tex. in. c. cū
eccl'ia sutrina de cā pos. ꝛ ꝓprie. de qua ꝯcludit ēt optim⁹ tex.
hic. In glo. sup verbo vsuceperit in. l. i. hic alle. in glo. de-
clarat̄ ꝙ qn̄ due cāe ꝯcurrunt simul tpe ex duabus causis pōt
possideri res ꝛ anteꝙ vsucapiat̄ ꝛ postea. Unde istud verbū
qd est ambiguū ꝛ pōt significare p̄teritū ꝛ futuꝝ subiūctiui cō
plectit̄ vtrūqꝫ tpus ex quo vtrūqꝫ habiliter pōt complecti. Per
hoc determinat̄ no. q. quam ponit bar. de cl'a codicillari in. l. i.
ff. de iure codi. Bar. tamē hic alr̄ exposuit istam glo. dicēs in
tentionē glo. fuisse ꝙ si istud verbū vsuceperit refert̄ ad pri-
mum exemplū positū in tex. pōt stare in significatu p̄teriti qꝛ
etiā finita vsucapione titulus ꝓ suo ꝛ titulus pro emptore cō
currunt vt. s̄. dixi. Si uero v̄bum istud respicit scdm exemplū
tūc dēbebit accipi in significatu futuri subiūctiui qꝛ quādo due
cause non cōcurrunt eodem tpe possunt concurrere ante cō
pletam vsucapionē sed nō post vt. j. videbis p. l. ij. §. fi. ff. pro
emptore ꝛ scdm istū modum exponēdi habes colligere nota-

biliter ꝙ ista verba ambigua que ꝑnt accipi in sensu futuro ⁊ preterito significãt futuꝝ ⁊ preteritum, put magis cõuenit materie sup qua disponũt. Ita declarat bar. in. l. oẽs populi. ff. de insti. ⁊ iu. ⁊ est gl. no. in. l. cũ tale. §. pen. de cõdi. ⁊ demõ. quaꝫ allegat Bal. in. l. leges in. ij. C. de legi. Mihi tñ plus placet expositio prior qꝛ si bene respicis ad tex. istud verbũ vsuceperit est positum proprie in primo exemplo vnde non respicit secundum exemplum sed primuꝫ in quo tale verbum vt dixi equaliter põt cõplecti tempus preteritum ⁊ futuꝝ. In glo. sup v̄bo possideo ibi uel subtilius ⁊c. Rai. dicit vt refert imo. ꝙ scd̃a pars glo. põt saluari quãdo plures cause cõcurrunt simul ⁊ eodem tpe ad prescrip. tũc enim ex eis causaꝛ vna prescriptio ad ꝙ due cãe ꝑscriptionis cõcurrunt ut probaꝛ in ꝑncipio. §. nostri ⁊ in. l. i. in fi. j. pro suo ⁊ in hoc cõcordant oẽs. Sed qñ duo tituli vel due cause cõcurrunt diuersis tẽporibus sicut in scd̃o exẽplo. §. nostri tunc ꝓcedit prima pars gl. ꝙ eo tpe sunt due prescriptiões ⁊ non vna ⁊ si prescriptio finiꝛ ex ꝑma cã alia causa cũ sua prescriptõe extinguiꝛ qꝛ ꝙ semel mihi est quesitũ ex prima cã non põt amplius effici ex alia meuꝫ l. in bello. §. si quis ꝑuuꝫ. ff. de cap. l. sequiꝛ. §. lana in ti ꝓxi. Et lꝫ iste ꝯclusiones in se sint verissime nõ tñ fuerunt de mente glo. in scd̃a pte que cũ dicit ꝙ vna est ꝑscriptio ponit expresse exẽplum in duobus titulis diuerso tpe cõcurrẽtibus. vñ bart. vꝫ dedisse aliuꝫ intellectũ dicit eniꝫ ꝙ intentio glo. in scd̃a pte est corrigere id qd̃ dixerat in ꝑma vꝫ ꝙ finita ꝑscriptõe ex primo titulo sequẽs titulus euanescebat ⁊ quo ad vsucapionẽ ⁊ quo ad possionẽꝫ vt declarat bar. Est ergo intẽtio gl. ꝑꝫ bar. ꝙ ex duabus causis vna fit ꝑscriptio anteꝙ̃ sit cõpleta lꝫ finita ꝑscriptõe vna ex eis euanescat Sed huic intellectui multuꝫ obstat qꝛ ex ꝑmo ⁊ scd̃o titulo ceperit currere ꝑscriptio diuersis tpibus nõ videꝛ esse possibile ꝙ ex diuersis initijs cursus ꝑscriptõis causeꝛ vna ꝑscriptio. Sed põt dici defendẽdo istaꝫ positioneꝫ ꝙ ex scd̃o titulo supuenienti nulla incepit ꝑscriptio seu cursus tpis lꝫ cõtinuata est prior ꝑscriptio que ceperat ex priori titulo. Unde magis ob. huic cõclusioni ꝙ supfluuꝫ vꝫ esse hanc cãm cõcurrere ad ꝑscriptõeꝫ priorem ex quo ex ea nulla fit acquisitio finita ꝑscriptõe maxime qꝛ sicut subtiliter d̃clarat Bar. in. l. ab hostibus. §. sed qd̃ simplr̃. ff. ex qui. cau. ma. Prescriptio ⁊ acquisitio ex ipsa nõ fit ex toto tpe sed ex fine ipsius ꝑscriptõis. Unde alius intellectus est querẽdus ad glo. de quo. j. diceꝛ. Possumus tñ dicere declarãdo hũc intellectum ꝙ ad ꝑscriptõeꝫ que finiꝛ ex ꝑmo titulo cõcurrit secũdus pro herede nõ imediate sed mediate qꝛ heres non possꝫ ꝑscribere ex titulo ꝓ ẽptore nisi qꝛ adiuit hereditateꝫ ꝑ cuius mediũ acquisiuit titulũ pro emptore qui erat penes defunctũ ⁊ hoc modo intelligẽdo glo. erit vera. Sed relinquiꝛ dubium cõcesso vt est cõcedẽdũ ꝙ ꝑscriptio in causis cõcurrẽtibus diuerso tpe fiat ex ꝑma cã dũtaxat ⁊ ex sequẽti quis desinat prescribere finita ꝑma ꝑscriptõe vt dicit glo. Utruꝫ post ꝑscriptioneꝫ primã finitaꝫ possessor possideat ex ꝑma cã dũtaxat an vero ẽt ex cã post secuta Bar. dicit hic expꝛ̃sse ꝙ nõ vult eniꝫ ꝙ sicut ex scd̃a cã desinit vsucape finita ꝑscriptione ex prima ita ex scd̃a cã desinat desinere qꝛ iste due cause post ꝑscriptionem sunt incõpatibiles ⁊ lꝫ ipse nõ declaret quõ sunt incõpatibiles satis tñ pꝫ ex dictꝭ suis modus incõpatibilitatꝭ ⁊ ex tex. queꝫ allegat. s. in. l. ij. §. fi. j. pro emp. ⁊ est melior tex. in. l. non solum. §. qd̃ vulgo. j. de vsucap. in quibus iuribus dꝛ ꝙ is qui emit rem ab vno bonafide ⁊ cepit vsucapere emendo postea rem eandeꝫ a uero dño mutat cãm possionis ⁊ sic pꝫ ꝙ pria cã extinguiꝛ vt. j. dicaꝫ. Et rõ decisionis est qꝛ hoc ipso ꝙ ex scd̃a cã suꝫ factus dñs siue ꝑscrip. siue qꝛ emi a vero dño aliꝰ titulus est incõpatibilis cũ titulo ex quo quesiui dñiuꝫ qñ ex illo sum verus dñs si ergo remaneat alius titulus ex quo nõ sum dñs oritur quedaꝫ ꝯrietas vꝫ ꝙ ille qui factus ẽ dñs possit iteruꝫ fieri dñs qd̃ est impossibile vt. s̃. dixi. nam si titulus durat ẽt durat aptitudo ad acquirẽduꝫ dñiuꝫ qꝛ hic est effectꝰ tituli veri vel putatiui iusti vt per eũ possit dñium acquiri vel qꝛ tradens est dñs vel per vsucapioneꝫ vt. l. nũquam nuda. s̃. ti. i. Sed hoc est ĩpossibile exquo quis est factꝰ dñs ergo bñ dicunt iura ꝙ vna cã remanet alia extinguiꝛ. Et ꝑ hoc pꝫ ꝙ non ꝓcedit. d. Imo. hic qui dixit ꝙ ẽt finita ꝑscriptione ex prima cã lꝫ ex scd̃a non possit amplius prescribi. poterit tñ ex duabꝰ causis res possideri qꝛ exquo ante finitaꝫ prescriptionem res possidebatur ex duabus causis quãuis ex postfacto completa ꝑscriptione ex ꝑma causa altera efficiaꝛ inutilis nihilominus remanet illa causa sicut dicimus institu. de legatꝭ. §. si in diem ⁊. l. debitor in princi. de legatꝭ. ij. que. ll. allegantur hic in glo. magna versus fi. nã in dictis. ll. lꝫ ex secũda cã ex postfcõ efficereꝛ inutilis qꝛ tamẽ valebat ab initio subsistit ꝑm quosdam lꝫ glo. mag. inferius alr̃ dicat vt ibi dicemus. ex eo qꝛ ista inutilitas nõ habebat ãnexam incõpatibilitatẽ ad primã cãꝫ. Sꝫ in casu nostro surgit incompatibilitas ex qua fit vt due cãe in possidẽdo simul nõ possint ꝯcurrere vt hic fateñ Dy. ⁊ bar. ⁊ re vera ꝯ̃ opi. d. Imo. sunt iura satis expꝛ̃ssa qꝛ tex. in. l. ij. §. fi. ⁊ in. d. §. qd̃ vulgo dicit ꝙ per supuenientiaꝫ cãe ex qua queriꝛ dominiũ mutaꝛ cã possessionis. Uerbũ aũt mutari ꝑsupponit manifeste ꝙ vetus cã remoueaꝛ ⁊ succedat noua vt patet ex. l. ante litẽ ⁊. l. se. ⁊ ex. l. mutari. ff. de ꝓcu. ar. de ꝑsona ad cãm. Nec ob. si dicaꝛ ꝙ ẽt obligatio ꝑsonalis que oꝛiꝛ ad rem legatã ordinaꝛ ad acquirendũ dominiũ in rẽ quia obligat heredẽ ad tradendũ ⁊ sic vꝫ si rõ ꝑmissa est vera qd̃ ẽt in casu. d. §. qd̃ si in diẽ acquisito dominio ex alia cã resultet ibi cõpatibilitas. nam ad hoc est dicendũ ꝙ titulus post traditõeꝫ factã ordinaꝛ imediatius ad dominiũ acquisitõem quã ante traditionẽ factã vel anteꝙ̃ possessio ꝑuenerit ad eum qui hꝫ titulũ. Naꝫ vel possumus dicere quod ꝯcurrit vel vt cã mediata cuꝫ possessione ad acquirendũ dominiuꝫ ⁊ hoc magis plꝫ qꝛ traditio ⁊ possessio sola de se nõ est sufficiẽs ad hoc in ꝑscriptõe. x. vl' xx. an. Et sic uideꝛ quod ex duabus qualitatibꝰ fiat una cã sicut fit ex titulo ⁊ bona fide ut dicit glo. magna de qua statim uidebis in. ij. oppo. Uel si uis dicere ut dicit glo. magna in. i. oppo. ꝙ titulus nõ sit cã ĩmediata ꝑscriptõis ad minꝰ est causa ualde ꝓpinqua de qua iudicaꝛ ut de cã ꝓxima ut. l. uxori. ⁊ ibi ꝑ Bar. ff. de au. ⁊ ar. lega. ⁊ ꝑ eũdem plenius ubi uide in l. ambitiosa in pe. car. d̃ decre. ab ordi. fa. Aduerte tamẽ qꝛ si ꝑscribens nollet acquirere dominiũ uirtute prime cãe ⁊ usucapionis q̃ resultat ex ea. tũc bene posset currere ꝑscriptio ex scd̃a cã ⁊ nõ extinguereꝛ. hoc probaꝛ ex singulari doc. Bar. in. l. i. C. de ser. fugi. ubi dixit ꝙ lꝫ res mobilis usucapiaꝛ triẽnio si tamẽ usucapiẽs non uult querere dominiũ ex illo tpe ẽt in re mobili põt ꝯsiderari ꝑscriptio. x. an. ⁊ hãc solẽnem doc. approbat Bal. in. c. i. §. si quis ꝑ triginta si de feu. fue. ꝯtro. inter domi. ⁊ agna. Facit optie pro ꝑdicta ꝯclone qd̃ no. glo. insti. de leg. §. nostra ⁊ bar. ⁊ Moder. in. l. i. C. cõia de leg. ubi dicunt ꝙ si legatariꝰ in quẽ transferꝛ dominiũ ipso iure nõ vult vti illa acquisitõe cõpetit illa actio ꝑsonalis ⁊ perdiꝛ dominiũ ipso iure quesitũ facit optie tex. in. l. huiusmodi. §. qui seruũ de leg. i. Sed ꝯ̃ ꝑdicta oppo. ⁊ uideꝛ quod ẽt post ꝑscriptionẽ factã ex prima cã possit remanere alius titulus nõ quidẽ quo ad effectũ vsucapiẽdi vt dcm̃ est sed quo ad effectum querẽdi fructus. naꝫ ẽt hunc effectũ operaꝛ titulus in fructibus nãlibꝰ vt. l. bonefidei in prin. de acqui. re. domi. ⁊ ꝑ Bar. plene in. l. fructus de re. ven. Et sic videꝛ quod quo ad hũc effectũ iste titulus ⁊ si sit superfluus nõ sit incõpatibilis cũ primo ex quo a ꝑncipio fuit validus ⁊ possit remanere ex postfcõ lꝫ nunc sit inutilis. Sed ad hoc rñdeꝛ ꝙ acquisitio fructuũ nõ ꝓcedit ex titulo nisi aduersus dominũ ⁊ in ꝑiudicium domini. Ursi si titulus ꝯcurrit cũ dñio non hꝫ hunc effectũ lꝫ ante dominiũ q̃situm habuerit. Sed aduerte qꝛ Pau. de ca. hic vꝫ simplr̃ intelligere hanc ꝑtem glo. ꝙ ẽt ex cã supuenienti postea censeꝛ simul cũ prima cã vna ꝑscriptio. Unde ꝑm euꝫ lꝫ ex scd̃a cã per se nõ posset ꝑscribere illo tpe ibi. Hec tamẽ cã cõiuncta cũ prima ꝑficit ꝑscriptionẽ que ẽt per solã primã cãm posset perfici. ⁊ ꝙ istud sit veꝝ probat qꝛ si ex titulo ꝓ herede superuenienti nõ vsucapiꝛ. ergo frustratorie induceretur hic titulus ante cõpletã vsucapionẽ ex quo nil posset opari. Sed ista cõclusio vꝫ ꝯ̃ rõem qꝛ cũ ꝑscribens dicaꝛ ꝑscribere solũ in extrema pte tpis ⁊ illa pars sola auferat ius alteri ꝑm Bar. in. l. ab hostibus. §. lꝫ ꝙ simplr̃ ꝑalle. non põt cõsiderari quõ scd̃a cã possit cõcurrere ad ꝑscriptõem cuius respectu nõdũ venit tẽpus extremũ ꝑscriptõis. ⁊ tamẽ glo. expꝛ̃sse in glo. magna circa primã oppo. hoc voluit ꝙ ꝑa cã ꝯcurrat ad acquisitõeꝫ dominij que fit ꝑ ꝑscriptõeꝫ. sed doc. hoc cõiter nõ admittũt maxime Bar. qui expꝛ̃sse vult ꝙ finita ꝑscriptõe ex pria cã secũda cã extinguaꝛ ⁊ eius ꝑscriptio. Ad arg. ꝙ facit põt rñderi ꝙ titulus nõ solũ parit effectũ vsucapiẽdi sed ẽt alios effectus. s. facultatẽ ꝑcipiendi fructus vt. s̃. dixi. Item ⁊ publicianã. Nec obstat ꝙ publiciana nõ cõpetit nisi illi qui põt vsucapere quia hoc nõ est semꝑ verũ ꝑm glo. in. l. eũ qui in prin. ff. d̃ pub. ⁊ ꝑ Bal. in. l. ancille. C. de fur. ⁊ dato ꝙ esset veꝝ adhuc tamẽ in casu nr̃o cõpeteret publiciana. qꝛ lꝫ iste titulus nõ possit ꝓducere vsucapionẽ in actu ꝑꝑ impedimẽtum extrinsecus ꝯtingens. i. qꝛ ex pro titulo fuit cõpleta prius vsucapio in potẽtia tamẽ cõpetit publiciana que ẽt cõpeteret actu remoto illo impedimento. Preterea possit contingere casus in quo ex isto titulo ꝓcederet vsucapio exẽpli grã. Si respectu primi tituli ⁊

in tpe

in tpe pertinente ad pmum titulum interueniſſet tm̄ impedimentū ꝙ ſublato tpe impedimēti vel ipſo iure, vel ꝑ reſtōnē in integrū iuxta no. in. l. i. j. de diuer. ⁊ tem. pre. ⁊ in. l. ſenatus de offi. pꝛeſi. per Bar. ⁊ in. c. ex tranſmiſſa extra de pꝛeſcrip. quod tempus pꝛimi tituli extenderetur vſqꝫ ad tempus ſecūdi tituli quo caſu ex vtroqꝫ titulo compleretur pꝛeſcriptio ex quo eſt ideꝫ terminus vtriuſqꝫ ſicut qn̄ duo tituli ceperūt eodem tpe vt in pmo exēplo noſtri. §. In glo. in v̄bo nec. n. ibi qd̄ non plꝫ. Glo. repꝛobat ſolu. iſtoꝝ que eſt falſa ſꝫ cur nō placeat ſibi nō multū clare apit. Tu ergo dic declarādo eaꝫ ⁊ tex. ꝙ ſi in ver. nec eniꝫ quatenus loquit̄ de dn̄io fieret relatio ad cām, primā inquātuꝫ vero loquit̄ de poſſione fieret relatio ad cauſam remotaꝫ. tunc iuriſconſultus non faceret dr̄iaꝫ interpoſitōeꝫ ⁊ dn̄ium ſꝫ inter cām remotā ⁊ pꝛoximā taꝫ reſpectu poſitionis q̄ reſpectu dn̄ij. Sꝫ hoc eſt manifeſte ꝯ verba littere que ponit dr̄iam inter dn̄ium ⁊ poſitōeꝫ ergo iſta ſo. nō eſt vera ⁊ deſtruit tex. In ea. gl. ibi tu ergo dic ſꝫ rog. dr̄iam inter poſitōeꝫ ⁊ dn̄ium ponit hic bar. in fi. comēti cuius d. Ang. aliqualr̄ ſupplet ⁊ moder. ⁊ eſt talis qꝛ poſſeſſio non eſt ius ꝑfectuꝫ ⁊ cōſumatū ſed eſt ius inuentū ad querēdū ius ꝑfectum. i. dn̄ium vn̄ intereſt noſtra ex pluribus ptibus cōcurrente poſſione acquirere dn̄ium ſicut intereſt noſtra ex pluribus cauſis rem nobis deberi. l. iij. in fi. ff. de lib. leg. ⁊ inſti. de ac. §. ſic itaqꝫ ⁊ pōt eſſe ſm Imo. ⁊ bene qd̄ ſuꝑueniat mala fides reſpectu vnius cauſe que impediret hodie vſucap. vt in c. fi. de pꝛeſcrip. ⁊ plene in. l. nāliter. j. ti. i. ⁊ ſic alia cā erit vtilis ad p̄ſcribenduꝫ cuius reſpectu nō ſuꝑuenit mala fides qd̄ eſt verū ⁊ ꝓcedit qn̄ due cauſe nō haberēt originē ab eodem verbi gratia qn̄ quis emit a diuerſis ꝑſonis ſed qn̄ haberent originē ab eodeꝫ vt in exemplis. l. noſtre tunc non eſſet poſſibile ꝙ mala fides que ſuperueniret reſpectu vnius tituli non ſuperueniret etiam reſpectu alterius. Nam ſi ille qui poſſidet titulo pꝛo emptoꝛe ⁊ pꝛo herede ſcit rem emptam a defuncto fuiſſe alienā. iſta ſciētia infert ēt malaꝫ fideꝫ in titulo pꝛo herede vt de ſe pꝫ dn̄ium aūt eſt ius ꝑfectuꝫ qd̄ nō expectat aliud poſt ſe. vn̄ fruſtra is qui eſt effectus dn̄s iterū eadem ſpē dn̄ij vellet effici dn̄s ⁊ ꝑ hec pꝫ ꝙ ſicut quis pōt poſſidere ex pluribus cauſis rōe p̄miſſa ita ēt ex pluribus cauſis pōt ſibi cōpetere publiciana qꝛ cui cōpetit vſucapere cōpetit hr̄e publicianā. l. euꝫ qui. in pꝛin. ff. de publi. ſm Bar. hic cui adde glo. no. in. l. cū ſponſus. §. is cui. ff. de publi. que vr̄ velle hoc idem in effectu ⁊ vr̄ eē veruꝫ lꝫ Ang. ibi dicat oppoſitum equiꝑando quaſi dn̄iuꝫ dn̄io ſed vr̄ eē ꝯr̄ia ex rōne ſupꝛa. aſſignata. Utruꝫ aūt is qui queſiuit vtile dn̄iuꝫ ſi poſtea recipiat rem ꝑ traditōeꝫ ex eadē cā efficiat̄ dn̄s directo vide glo. ſing. q̄ dubitat ſuꝑ hoc ⁊ vr̄ inclinare ꝙ nō in. l. is qui reipublice. ff. ex qui. cau. maioꝛes. An aūt ex diuerſis cauſis ille qui eſt dn̄s directo poſſit effici vtiliter dn̄s vel eꝯ qui eſt dn̄s vtiliter poſſit effici dn̄s directo ita ꝙ vtrunqꝫ dn̄iuꝫ habeat ſimul eſt qd̄ elegans de qua dicet̄ inferius plene. In ea. glo. ibi. §. qd̄ ſi in dieꝫ eſt. Anteq̄ tangā veritatē articuli ad intellectū. d. §. aduerte diligenter qꝛ ēt ſi tex. in. §. ꝙ ſi in diem ſimplr̄ ꝓcederet ⁊ in omni caſu eſſet verū qd̄ legatuꝫ nō extigueret̄ adhuc tn̄ poſſet teneri cōcluſio glo. in. vij. op. nō deſtruēdo. §. p̄alle. nā glo. loquit̄ qn̄ id qd̄ debebat̄ ſub cōditōe fuit traditū pendente conditōe ſub eadeꝫ cōditione fuit legatuꝫ. Unde qꝛ nulla vtilitas poterat reſultare ex legato aliquo tpe ideo legatū iſtō a pꝛin. eſt nulluꝫ vt. l. ſi mihi ſempꝛonius de le. i. ⁊ l. meuius in pꝛin. de leg. ij. in quibus iuribus hoc pꝛobat̄ in fili qm̄ eadem rō eſt ſiue eadeꝫ res bis leget̄ ſub eadem conditōe ſiue pꝛius debeat̄ ſub cōditōe ex ꝯ̄ctu ⁊ poſtea leget̄ ſub eadē cōditione qn̄ traditio fuit facta pendēte cōditōe vt declarat bar. ⁊ bene ſed in. d. §. ꝙ ſi in dieꝫ legatuꝫ qd̄ fuit factuꝫ pure valuit a pncipio qꝛ potuit afferre aliquā vtilitatē ſiue cōditio debiti deficeret vel exiſteret poſt moꝛtē teſtatoꝛis. Unde ꝙ valuit a pncipio facilius ſubſtentat̄ ex poſtfacto q̄ ꝙ a pn. non valuit vt in caſu. vij. op. Scd̄o adde circa intellectū. d. §. ꝙ ſolu. gl. ad illū tex. exp̄ſſe vr̄ eſſe ꝯ̄ verba lr̄e ꝯ̄ rōnem ibi aſſignataꝫ. Dicitur eniꝫ ibi ꝙ legatū non irritat̄ ⁊ ꝙ non placuit opi. illoꝛum qui dicebāt ꝙ id qd̄ valuit a pꝛincipio irritatur ex poſtfacto que verba manifeſtiſſime impoꝛtāt ꝙ ius legati eſt illud quod durat qꝛ ſi extingueret̄ legatum tūc opi. illoꝛū qui dixerūt ꝙ ex poſtfacto legatuꝫ inualidat̄ eſſet vera cuius ꝯ̄rium ibi dr̄. Unde Dy. ⁊ Bart. eum referēs aliter reſpondent ad illuꝫ tex. vt dixi in declaratōe gl. ⁊ volunt ꝙ ibi purificato debito ꝯcurrāt cā legati ⁊ debiti qꝛ erat talis res ex q̄ nō transferebat̄ dominiū ipſo iure. Unde ex quo vtraqꝫ cā erat pura tpe acquiſitōis ex vtraqꝫ fiet acquiſitio qꝛ cōcurrunt ad acquiſitionē eodē tpe vt dixit Rog. ⁊ qꝛ dicta Bar. hic circa vij. oppo. ⁊ in tota diſtinctōe ſunt aliqualr̄ difficilia obmiſſis alijs ꝯcluſionib⁹ quas. ſ. diſtincte retulimus in voce referem⁹ tres ꝯcl̄ones ex dictis eoꝝ declarādo ⁊ addēdo vbi erit opus.

Pꝛima ergo ꝯcl̄o ſm Dy. eſt iſta. Si res que debet̄ ſub cōditione ex ꝯ̄ctu tradit̄ ꝯditione pendēte legatū fcm̄ pure d̄ eadem re vel ſub ꝯditōe que pꝛius implet̄ q̄ cōditio debiti. facit qd̄ dominiū q̄ſitum ex cā legati qd̄ erat purū uel cuius cōditio pꝛius erat purificata reſoluit̄ aduenīēte cōditione debiti ⁊ incipit debitoꝛ poſſidere ex ti. debiti arg. l. fundū. ff. ad. l. fal. ⁊ bene facit tex. in. l. iij. §. qui fideicōmiſſuꝫ ⁊ l. ſi pr̄ filio. ff. de here. inſti. Scd̄a cōcl̄o quam hic ponit Bar. eſt talis. Si d̄bet̄ ſpēs ſub cōditione ⁊ illa eadē legat̄ pure vt. ſ. vel ſub diuerſa ꝯditione que pꝛius purificat̄ quā ꝯditio debiti ⁊ ſit talis res in qua dominiū poſſit transferri in legatariū ipſo iure ꝙ qn̄ ſit declarat̄ in. l. i. de leg. i. tunc ideꝫ erit ꝙ in caſu p̄cedēti qꝛ dominiū qd̄ eſt queſitū ex cā legati purificata poſtea cōditione debiti ſecuta traditōe reſoluet̄ ex cā d̄biti qm̄ iſte due cāe nō ꝯcurrunt ſimul in hoc caſu in acquiſitōe dominij ſed pꝛius acquirit̄ ex cā legati ⁊ poſtea ex titulo debiti. Tu vero cōſidera ſuꝑ iſto articulo ꝙ ſi dominiū qd̄ transfert̄ ipſo iure ꝑ cā legati ſit dominiū vtile ⁊ nō directū. tunc faciliter poſſet teneri oppo. vꝫ ꝙ non extingueret̄ dominiū queſitū ex legato. lꝫ poſtea fieret traditio, ex cā debiti qꝛ ut. j. uidebis ſubtilr̄ declaratū dominiū vtile ⁊ directuꝫ uidenť poſſe ſimul ꝯcurrere in eadem ꝑſona. Sed qꝛ cōiter doc. ſentiunt ꝙ ex legato trāſferat̄ dominiū directū ipſo iure ut pōt colligi ex no. ꝑ Bar. ⁊ ibi dixi in. l. i. de le. i. iō foꝛte Bar. hic dixit ꝙ ſuꝑueniente traditōe fcā ex cā debiti extinguit̄ cā legati ⁊ dominiū queſituꝫ ex eo. Cōtra quaꝫ poſitionē arguo ſic. Licet dominiū ſit queſituꝫ legatario ipſo iure ⁊ poſſit uēdicari res actōe reali. adhuc tamē cū ipſa actōe reali ꝯcurrit actio ꝑſonalis ad rem dari. vt pꝫ inſti. de leg. §. ſꝫ nr̄a ⁊ plene in. l. i. C. cōia dele. Tunc arguo ſic ſi cōpetit actio ꝑſonalis ad rem dari uidet̄ ꝙ competat ad aliud dominiū q̄ ad id qd̄ fuit queſitū. ⁊ ſic dominiuꝫ qd̄ acquirit̄ per traditionē erit aliud dominiū q̄ dominiū queſituꝫ ipſo iure. Iſtud vr̄ impoſſibile qꝛ idē dominiū nō pōt ꝯſiderari vt queſitū ⁊ vt querendū quod iplicat ꝯ̈dictionē. Si ergo ſunt due ſpēs dominij qn̄ dominiū querit̄ ipſo iure ⁊ ꝑ traditionē poſtea ex eadē cā multofoꝛti⁹ vr̄ in caſu nr̄o ꝙ ſint due ſpēs dominij diuerſe. vna de iure ſpāli ⁊ alia ex via oꝛdinaria d̄ iure cōi cū fiat traditio ex diuerſa cā. ⁊ ſic vr̄ ꝙ iſte due ſpecies poſſint ꝯcurrere. ⁊ vna nō extinguat aliam. Et lꝫ iſta poſitio ſit ſubſtētabilis qꝛ aliud videt̄ eſſe ius quod cauſat̄ de iure ſpāli ⁊ aliud qd̄ de iure cōi ex via oꝛdinaria. nō tamē eſt recedendū a Bar. maxīe qꝛ non reperit̄ iure cautuꝫ expꝛeſſe ꝙ ſint due ſpēs dominij directi. Et cuꝫ dicit̄ ergo actio ꝑſonalis non pōt ꝯcurrere. Rn̄deo ꝙ imo pōt nec implicat̄ ꝯ̄dictio. qꝛ non videoꝛ dicere ꝙ nō ſim dn̄s agēdo actōe ꝑſonali. ſed ꝙ volo illud. i. dominiū acquirere ex pinguioꝛi cā. Et in acquiſitōe noui dominij oꝛdine itellectus pꝛius extinguit̄ dominium vetus queſitū deinde ſuccedit nouū ⁊ de iſto oꝛdine intellect⁹ vide tex. ⁊ qd̄ ibi doc. in. l. quotiēs. §. ſi quis ita. ſ. de here. inſti. Et hoc maxīe pꝛocedit qn̄ acquiſitio fit ex noua cā vt patet ex. d. l. fun. ad. l. fal. Scd̄o ob. huic doctrie bar. id qd̄ ponit Bar. in. l. qui rome. §. duo fratres ver. xij. quero. j. de ver. obli. vbi dixit repꝛehēdendo Dy. ꝙ qui emit ex certa ſcia ab herede rē ſibi legatā nō videt̄ renūciare legato. ergo eadē rōe in caſu noſtro ille qui ex veteri titulo purificato eſt factus creditoꝛ vel potius rē poſſidet non vr̄ renūciare titulo legati. Sꝫ ad hoc rn̄det̄ duplr̄ vel ꝙ non vr̄ renūciare titulo legati ad petendū eſtimationē rei que illo caſu debet̄ lꝫ in caſu noſtro de eſtimatōe nō ſit agendū. Uel poſſum⁹ dicere ꝙ illa doc. nō eſt vera ſicut tenēt ibi Bal. ⁊ Moder. quoꝝ opi. ibi ſum ſecutus. Tertia ⁊ vltia ꝯcl̄o eſt iſta. ⁊ hanc appꝛobāt oēs. Quādo res que debet̄ ſub ꝯditōe legat̄ pure vel ſub cōditōe que pꝛius extitit q̄ cōditio debiti. ⁊ eſt talis res cuius dn̄ium non tranſit ipſo iure ex titulo legati. tūc per purificationē debiti cā legati nō extinguit̄ qꝛ in traditōe iſte due cāe ſimul ꝯcurrunt ⁊ ex duabus cāis ſimul cōcurrentib⁹ pōt acquiri dominiū vt dcm̄ eſt. Et ad mām noſtrā inquātum hic dr̄ ꝙ ſemel effect⁹ dominus ex vna cā non pōt amplius effici ex alia. Adde qd̄ no. Io. an. in. c. cū ꝑſone de priuil. lib. vi. Pōt ēt dubitari nūquid is qui erat pꝛio dn̄s vtiliter de nouo ex noua cā poſſit fieri dn̄s directo. ⁊ quid ecōtra ſi erat pꝛimo dn̄s directo. vtrū poſſit fieri vtiliter dn̄s ⁊ ſic ex duabus cauſis cōcurrētibus diuerſo tpe acquirat̄ duplex dn̄ium qd̄ ſimul poſſit cōcurrere. Super quo Bal. variat. nam in. l. i. ver. x. op. C. qui admit. ⁊

in.l.puberē.C.de sur.beli.ipse dicit ꝙ nō per regulaz hic posi
tam ⁊ ꝑ.l.si heres institutus in prin.ff.ad trebe.vbi est casus
sin.ꝙ si fideicōmissari⁹ restituit fideicōmissuz primo heredi.
non acquirit ex restitutōe vtilis actio q2 directa remāserat pe
nes eum cū qua non pōt vtilis ꝯcurrere. Sed ꝯ ipsum videt
casus expssus qui est vnicus in iure in.l.si quis mihi bona.§.
sz si mādauit de acqui.here.vbi probat ꝙ si pr̄ ratificat bono
rum possessionē petitam a filio vr̄ sibi dare mādatuz de adeū
da hr̄ditate ⁊ vz additio. ⁊ tamen ꝑ bo.pos.ratificatā erat sibi
quesitū ius vtile vt in.§.quos aūt.insti.de bo.pos. ⁊ hanc opi.
sz bar.in.d.l.pube.sz si pōderauit tex.i.d.§.sz si mādauerit.ꝟ sz
ēt bal.i ꝑal.§.dicit tn̄ ꝙ hoc est vez nisi dn̄iuz vtile sit subalter
natū directo sicut est in fideicōmissario respectu hr̄dis vel em
phiteota respectu dn̄i tunc eniz is qui hz directū dn̄iuz ꝙ est
plus non pōt habere vtile ꝙ est inferi⁹ ⁊ ꝑsupponit directuz
in ꝑsona alterius ⁊ ita intelligit tex.in.d.l.si heres institutus.
Et mām.§.nostri vide text.l.si sub cōditione.qui.mo.v.amit.

Scias ēt ꝙ do.me.hic tractat illaz.q.ꝙ posui sup rubrica
huius titu. Utꝝ appellatione possessionis cōprehendat po
sitio nālis tantū vel ciuilis de quo est bonus tex.in.§.ex ꝯrio
j.eo. Et dic vt dixi in.d.rubrica. Et occasione eoꝝ q̄ dcā sunt
bar.hic solēniter more solito ⁊ multū ꝑfecte tractat vtrum qn̄
spēs debita legat valeat legatū ⁊ q2 alia membra pro magna
parte fuerūt.s̄.discussa in gl. ⁊ quedaz que nō fuerūt ibi tacta
in scriptis que sunt bene dcā iō nihil est addendū ꝑterquā in
scdo mēbro vbi ipse dicit ꝙ si spēs debita pure legat sub ꝯdi
tione legatū non vz nisi cōditio legati sit ipleta viuēte testōre
nam hoc dictum non vr̄ veruz inquātum sentit ꝙ si cōditio
esset impleta post mortē testatoris legatuz idistincte reddit in
utile q2 posito ꝙ cōditio esset impleta mortuo testōre si tamē
adhuc ex cā debiti spēs non erat solutū legatum vr̄ valere q2
pōt afferre aliquod emolumentū ꝑꝑ ꝙ etiaz valuit a ꝑncipio
ex quo nō erat inutile in oēm euentum qm̄ translatū est dn̄iuz
ipso iure ex legato ꝙ nō potest ꝯtingere occasione debiti ex
ꝯctu vel quasi vnde non video bonam rōnem differentie ce
tera dic ut hic per eum.

Ex contrario. Duo non pn̄t possidere in
solidū eādem positionem
numero sz diuersam positionem spē vel numero bn̄ possunt
possidere. Diuidit ꝟm Bar.in sex ptes In prima ponit di
ctuz. In scda ibi ꝯ nām ratio dicti. In tertia ibi sabin⁹ quod
dam dictū ꝙ vr̄ aduersari ꝑcedentibus sed uere non aduer
satur. In quarta ibi idez trebatius ponit triplex dictū treba.
In quinta ibi quē labeo reꝑhendit scōm dictuz trebatij per
labeonem. In sexta ibi nō enim ponit determinatō iuriscō.
declarās rōnem in scda parte assignatam. Primo no.ibi
ꝯ nām ꝙ lex in disponendo imitatur nām quātum potest ⁊
cōtra ordinez nālem non disponit cōcor.l.adoptio.s̄.de ado.
⁊ bene facit tex.in.l.iij.ō vsufru.ea.re.que.v.cā. ⁊ inde est ꝙ
lex nō fingit sup impossibili in genere vt plene ōclarat in.l.si
is qui ꝓ emptore.j.de vsuca. ⁊ est bonus tex.in.l.si pupilli.§.
itē q2 ver.qui ergo de nego.ge. Aduerte ꝟm do.me. ⁊ bene q2
si tex.iste loquit de ficta detētione ⁊ non vera ꝙ vtrū sit vez
statim declarabit hic probat eleganter ꝙ fictio imitat nām
in duobus casib⁹ fictis vel poti⁹ in vidēdo vtrū possit induci
fictio hoc mō q2 sicut rem quaz vnus vere sz alter vere non
potest tenere.ita ratio quaz vnus ficte tenet alter nō pōt ficte
tenere. Unde ēt in duabus fictionib⁹ lex sequit ordinez nāe
ꝙ est notabile ⁊ nouum dcm̄ in materia fictōis nam ista do
ctrina significat ꝙ sicut sup eo qō est ipossibile vere per rerū
nām in suo genere lex nō fingit ita sup eo ꝙ est impossibile ō
iure positiuo nā qō ciuilr̄ possidēs fingat tenere hec fictio est
inducta de iure positiuo ⁊ tamen q2 scōm fictionem iste tenet
indicat impossibile ꝙ alius vere vel ficte teneat nō solū ergo
id ꝙ est ipossibile per rerum nām vel attenta veritate nāe nō
pōt deduci in fictōem. Sz nec ēt id ꝙ est impossibile inspecta
alia fictione inducta a iure. Pro ista no.ꝯclusione ꝙ non in
uenies alibi declaratā adduco tibi tex.no.in.l.i.§.siquis quasi
ff.de eo.qui pro.vel cur.ne.ge.ꝙ.l.allegat glo.no.q̄ hoc sen
sit in.l.iij.§.hac actōe.ff.ō nego.ge.vr̄ enim in.d.§.siquis qn̄
ꝙ ille tenet actione ex illo edicto ex quo conuenit ille qui ha
betur ꝓ tutore qui de iure pōt esse tutor sz vere nō fit.nā si nō
potest quāuis gerat se ꝓ tutore lex nō fingit eum ꝯueniri ac si
esset tutor q2 hoc in genere nō poterat eē ex dispositōe iuris
positiui ⁊ hūc intellectū quez supra retuli ponit hic Ja.ō are.
lz̄e vt q2 ille qui possidet ciuiliter ficte vr̄ rez tenere. Ideo nō
possit fingi alius tenere eandē rem. Ex hac doctria arguit

hic do.me.ꝙ si statutū loquit de tenēte ⁊ possidēte nō habet
locum in eo qui ciuiliter possidet.q2 iste nō tenet vere.sed fi
cte. ⁊ verba statuti non debēt intelligi in casu ficto.l.fi.de his
qui ve.eta.impe.in.l.iij.§.hec verba de nego.ge. ⁊ Bar.in.l.
oēs populi ō insti. ⁊ iure nisi forte rōe subiecte materie aliud
diceremus arg.l.quotiēs idē sermo de reg.iur.cum si. Imo.
hic sz oppo.adducit glo.magnā circa mediuz huius.§.in ver.
qō aūt dicit que vult ꝟm euz ꝙ ciuiliter possidēs dr̄ tenere rez
quod salua reuerētia non vr̄ vez.nam glo.bene dicit ꝙ ciui
lis possessio tenet animo sed nō ꝙ ipsa res teneat.hec autez
sunt diuersa. Pōt tamē dici pro ꝯcordia ꝙ sz dominus nō in
sistat rei si tamē nō ꝑdidit naturalē possessionez q2 res erat in
cōspectu dicat tentare rē.nam ⁊ simplex detētator dicit rē de
tinere ꝙuis ei actualiter nō insistat dūmodo sit sub custodia
sua.l.si colonus.j.e. ⁊ plene ꝑ glo. ⁊ doc.in.l.i.in prin.s̄.eo.
in glo.sup verbo nāliter. Ubi aūt quis amisisset nālem pos
sessionē ⁊ solaz ciuilē retineret dcm̄ do.m.videt verius nisi cō
munis vsus loquēdi alr̄ interpretaret vt dicit hic Imo. ⁊ ꝟz
istam expositionē verbū vr̄.significat fictionē pōt ēt significa
re veritatē ꝟm Ang.sz frequētius significat fictionē.l.itē si ob
stetrix in prin.ff.ad.l.aqui. Et ista opi.est ꝓbabilis q2 iuriscō
sultus hic nō dicit ꝙ ego videor tenere. Sz ꝙ ego teneo ⁊ sic
vr̄ exemplificare de possessione nāli.ac si diceret ꝙ ego vere
teneo.tu uero nō potes tenere. Pōt ēt dari alius intellectus
⁊ hunc ego credo veriorē vt inquātum iuriscōsultus dicit cuz
aliquid ego teneā.ista verba significēt eum qui vere teneret ⁊
nāliter. Inquātum aūt post dicit.tu quoqz illud videaris tene
re verbū videaris.significat fictionē vt plerūqz significat cuz
ꝓfert a lege vt.l.i.§.deiecisse de vi ⁊ vi ar. ⁊ in regula qui per
alium de reg.iur. Quādo aūt istud verbuz ꝓfert a iudice vl'a
teste significat aliud. ⁊ quid significat vide no.per ang.in.l.si
pupilli.§.sed si ego.ff.de nego.ge. ⁊ Bal.in.l.de quib⁹ in sua
repe.ff.de legi.no.etiā in.l.quid tamē.§.si arbiter.ff.de arbi.

Scdo no. ⁊ semꝑ tene mēti ibi qm̄ in sūma possessiōis ꝙ
iusticia ⁊ iniusticia possessionis nō diuersificat substātiam seu
spēm possessionis. ⁊ hoc facit mirabilr̄ ꝯ bar.in.l.i.in prin.s̄.
eo.dum distinguit corꝑalez possessionē ab alijs vt spēm diuer
sam. Facit ēt iste tex.optime ad.q.quas ponit bar.in.l.sena
tus.j.de accu.s.vtꝝ is qui accusauit de crimine nō qualificato
possit iterū accusare adiecta qualitate ⁊ ad ea q̄ ipse ponit i.l.
denūciasse.§.quid hoc.ff.de adul. In gl.magna circa ꝑn.
do.me.hic dicit opi.Pla. ⁊ rog.eē verissimā sz cōiter ab om
nibus reprobet.vz ꝙ duo pn̄t possidere ciuiliter insolidū re
spectu diuersi iuris seu diuersaꝝ causaꝝ qō probat tali rōe q2
bar.met fatet inferius ꝙ duo pn̄t possidere insolidū nāliter
respectu diuersi iuris qō hn̄t in re vt vsufructuarius. Sicut er
go respectu diuersaꝝ iuriū duo pn̄t possidere insolidū nāliter
q2 dicunt possessores differētes numero ⁊ si nō spē.ita videt
ꝙ respectu diuersoꝝ iuriū duo possint possidere ciuiliter. Cō
firmat ista cōclusio ꝟm eum a simili.q2 nos videm⁹ ꝙ vsufru
ctuarius quasi possidet ius vsufructus ciuilr̄ ⁊ nāliter ⁊ domi
nus possidet ciuilr̄ rez vt per bar.in.l.i.in prin.s̄.e. ⁊ no.in.l.
nāliter.j.eo.ergo silr̄ pōt dici ꝙ emphiteota ⁊ feudatarius re
spectu vtilis dominij possideāt ciuilr̄ sicut vsufructuari⁹ ciuilr̄
quasi possidet ius suū ⁊ cōcurrit cū dn̄o qui rē possidet ciuilr̄.
Confirmat ista sua opi.q2 tex.l.serui noīe ⁊ in.l.pignori.j.de
vsuca. ⁊ in.l.i.§.ꝑ seruū cor.s̄.eo.dicūt ꝙ debitor vr̄ posside
re pignus quo ad vsucapionē. ⁊ quo ad cetera possidet credi
tor.l.qui pignori.j.eo.ergo reperiunt duo possidere ciuilr̄ di
uersis respectib⁹ seu quo ad diuersa iura.sed ꝯ ipsum facit q2
ꝟm hoc vsufructuari⁹ ēt posset possidere ciuilr̄ respectu iuris
sui cū possideat.diuerso respectu a dn̄o ꝯ.l.acquirit.§.fi.s̄.ti.
i. Unde alia vice cū scriberē ꝑ hanc rōem nō sum secut⁹ opi.
eius.sed huic rōni pōt rn̄deri ꝙ i vsufructuario hoc est q2 ꝓ
iure suo vsufructus concedit sibi quasi possessio ciuilis ⁊ na
turalis vnde non fuit opus inducere ꝙ possideret ciuiliter ꝯ
regulas iuris que dicūt ꝙ eadē spē possessionis duo nō pn̄t pos
sidere insolidū sz in ēphiteota superficiario ⁊ vasallo nō reperit
ista q̄si possessio iuris eoꝝ sz cōcedit eis vtile dn̄iuz ꝙ nō hz vsu
fructuari⁹ quo respectu satis ꝯueniēter vr̄ posse cōcedi pos
sessio ciuilis.vt tn̄ nō recedam⁹ a cōi snia rn̄dēdo ad doctrinā
bar.allegatā ꝑ do.m. ⁊ inherēdo regule. Uel possumus di
cere ꝙ illa doctrina nō est vera vt.j.dicemus. Uel posito ꝙ
sit vera pōt assignari dr̄ia inter duos possidētes nāliter respe
ctu diuersoꝝ iurium de quibus in.l.fi.j.vti possi. ⁊ duos qui
nō pn̄t possidere ciuiliter respectu diuersoꝝ iuriuz q2 ꝑmo ca
su si possent ambo possidere nāliter vni ex eis non cōpeteret
remediū ordinariū interdicti vti possidetis sz haberet recur
rere

rere ad officiū iudicis de quo in.l.aquilius regulus.ꝭ.de do na. ⁊ in.l.rem que nobis.ꝭ.eo.vbi dicet. Sed in caſu noſtro nō ſequit iſtud abſurdū ſi duo nō poſſint poſſidere ciuiliter quia ſatis eſt ꝙ ille qui non poteſt poſſidere ciuiliter poſſit poſſidere nāliter attento maxime qḋ poſſio illa nālis ſola retinetur animo ſicut ciuilis ⁊ pro ea cōpetit remediū poſſeſſoriuꝫ.l.iij.§.vñ vi ⁊.§.fi.ff.de vi ⁊ vi ar. ⁊.l.i.§.hoc interdictū ⁊.§.deicit eo.ti. ⁊ vidiſti notatū in.l.i.in ꝑn.ſ.eo. In ea. glo.ibi oēs vſucapiūt qḋ eſt abſurdū. Iſta glo.manifeſte ſentit ꝙ ex ſola ciuili poſſione ꝓcedit vſucapio qḋ lꝫ Bar. hic referendo dicta Dy.in regula ſine poſſione ⁊ cōiter oēs moder. ⁊ ſm Dy.probat iſta opi.in.l.i.§.ꝑ ſeruū qui in fuga.ſ. eo.vbi ſeruus qui eſt in fuga pōt vſucapi ⁊ tñ nō poſſidet nāliter ſed ciuiliter dūtaxat. Ideꝫ probat in.l.ſerui ⁊ filij.§.fi.ff. de fur. ⁊ in.l.in acceſſionibus.ꝭ.de diuer.temp.pſcri. Sed ad illas.ll.rñdet Ia.butr.qui tenuit oppoſituꝫ dicēs ꝙ ſeruꝰ qui eſt in fuga poſſidet ciuiliter ⁊ nāliter.l.pomp.in ꝑn. ⁊.l.reꝫ que no.ꝭ.eo.bar.tñ reprehēdit hanc rñſioneꝫ ꝑ.l.ſi cui.§.lꝫ de libe.cā vbi tex.dicit ꝙ ille qui ſe gerit ꝓ libero poſt liteꝫ cōte. non poſſidet ⁊ tñ ibi dꝛ ꝙ acquirit dño ex quo datur intelligi ꝙ poſſidet ciuiliter ſed nō nāliter.naꝫ ſi nullo mō poſſidetur nō acquireret poſſioneꝫ dño.l.i.§.ſed ꝑ euꝫ.ſ.eo. ⁊ ibi dixi ⁊ hanc opi.tꝫ glo.expſſe ⁊ ibi vꝫ caſus in.l.iij.§.ſi ſeruus in verbo animo.ꝭ.eo.quē ipſe nō allegat ſꝫ ꝯ ipſuꝫ pro Iac.bu.facit ꝑmo tex.in.l.arboribus.§.de illo in fi.ff.de uſufru.vbi ꝓbatur ꝙ ſicut ꝓprietarius retinet poſſeſſionē fugitiui ita ⁊ vſufructuarius ius vſuſfructus. Sed vſufructuarius poſſidet nāliter ergo poſſio nālis retinet in fugitiuo. Sed ad hoc rñdetur ꝙ ibi loquit de nāli que nō erat cōiuncta cū ciuili que retinetur ſolo animo ſicut ciuilis vt ꝓxime fuit dictuꝫ ſm gl.in.l. i.in ꝑn.ſ.eo.Scḋo ⁊ fortius arguit ꝙ retineat nālis poſſio in ſeruo fugitiuo qꝛ lꝫ ſeruus velit interuertere poſſeſſioneꝫ dñi in re a ſe detenta noīe dñi nō tñ priuat euꝫ poſſione nāli ita vꝫ ꝓbari in.l.ſi de eo.in prin.ꝭ.eo.vbi dꝛ ꝙ in tali caſu nihilominus dñs poſſidet ꝑ ſeruuꝫ ſicut ſi nō vellet interuertere ſed res que poſſidet per ſeruuꝫ vtiqꝫ poſſidet nāliter.l.iij. §.ſaltus.ꝭ.eo.aio.ſ.noſtro ⁊ corpore alieno vt ibi dꝛ ergo ſilr idem dicendū eſt de ſeruo fugitiuo qꝛ eadē rōne retinet poſſeſſio aliaꝝ rerū ꝑ ſeruū fugitiuū ⁊ poſſio ſuimet vt dicit tex. in.d.l.rem que nobis in fi.ꝭ.eo. Pro iſta ꝯcluſione facit optime tex.in.l.nō ſoluꝫ.§.fi.ꝭ.de vſucapi.ver.eo facilius vbi probatur ſatis clare ꝙ ſeruus nō pōt interuertere poſſioneꝫ precariam debitoris qui rogauit pcario a creditore ⁊ tñ ex pcario nō erat apud euꝫ niſi nālis. Sed ad iſtū tex.pōt rñderi eo modo quo diximus ad ꝑmuꝫ tex.ꝙ ibi poſſeſſio nālis erat ſola que facilius pōt aio retineri. Sed forte pōt dici qḋ non erat ſola quo od effectū vſucapionis qꝛ quo ad illꝫ effectū debitor videt ciuiliter poſſidere. Ad text.in.§.lꝫ ⁊ in.§.ſi ſuus poſſet dici ꝙ loquunt in eo qui gerit ſe ꝓ libero non in eo qui ſimplr eſt in fuga ⁊ nō gerit ſe pro libero ḋ quo loquit tex.in.§.ꝑ ſeruuꝫ qui in fuga. Plus tamen placet opi.Bar. ⁊ cōmunis qꝛ tex.in.d.§.lꝫ argumentat hoc modo. Poſſeſſio querit dño per eū qui gerit ſe pro libero lꝫ non poſſideat intellige nāliter ⁊ hoc eſt iō qꝛ etiam fugitiuus acquirit poſſionem rerū dño. Sed iſta ſimilitudo non eſſet bona neqꝫ conueniens ſi fugitiuus poſſideret nāliter qꝛ eſſꝫ longe maior ratio cur acquireretur per ipſuꝫ qui vtroqꝫ modo poſſidet ꝙ cur dēberet acquiri per eum qui poſſidet ciuiliter dūtaxat. Vt ergo ſimilitudo ſit bona ⁊ adequata dicamus ꝙ ēt fugitiuꝰ non poſſidetur naturaliter. Si tñ velles tenere ꝯrium heres dicere ꝙ ⁊ in exēplo poſito de fugitiuo in.d.l.oꝫ intelligi qñ gereret ſe pro libero lꝫ nō eēt ꝯuentus in iudicio nec lis ꝯ eum cōteſtata. Et primuꝫ caſuꝫ potes intelligere ne ſit aliquid ſupfluū in eo qui ꝓclamauit de ſeruitute in libertatē nō tñ aufugit a dño nec erat fugitiuus tex.tñ cum ſimplr loquat de fugitiuo magis ꝓprie intelligit indiſtincte ꝙ cuꝫ limitatōe ⁊ in hoc remanet aliqua dria inter res dñi quas lꝫ ſeruus fugitiuus ⁊ vult eas poſſidere pro ſe ⁊ inter ſeruū fugitiuū ⁊ pōt eē rō diuerſitatis qꝛ magis ꝓprie ⁊ vere detinet ſeruus res dñi ſui ꝙ ſeipſum. Non obſtat.l.nemo.C.eo.quaꝫ inducit but.pro ſe.qꝛ ſm Bar.lꝫ ibi dicatur ꝙ ex vtraqꝫ poſſione ciuili ⁊ naturali procedit acquiſitio non tamē dicitur ꝙ vtraqꝫ debet concurrere ſimul. Et iſta eſt mens littere manifeſte que facit potius pro opi.cōmuni quod oſtēdo qꝛ in ꝑmo ꝑncipio dixerat ꝙ alia erat poſſeſſio iuris ideſt ciuilis tantum ⁊ alia poſſeſſio animi ⁊ corporis ſimul.cū ergo poſt ſubicit quod ex vtraqꝫ ꝓcedit acquiſitio manifeſte apparet qḋ ſe refert ad poſſeſſionē ciuilē ſolaꝫ. ⁊ ad poſſionē que cōſtat aio ⁊ corpore qꝛ dictio vtraqꝫ ſiue ſit diſtributiua ſiue collectiua neceſſario refert ſe ad plura diſtincta.ſed in prin.illius.l.poſſio que ꝯſtat aio ⁊ corpe ponit pro vna poſſione ꝯ ſolam poſſionē ciuilē.ergo ad illā ſolam nō pōt referri dictio vtraqꝫ.Sed ad eā que ſolo aio ꝯſtat ⁊ ad eā que corpore ⁊ aio. ⁊ ſic neceſſario ſequit ꝙ ſola poſſio ciuilis ſufficeret ꝙ ſi requireret cōcurſus illius que cōſtat aio ⁊ corpore.ſupflua eēt illa poſſio ciuilis diſtincta qꝛ in illa que conſtat aio ⁊ corpore eſt ciuilis ⁊ naturalis formalr ſm quod tenui in.l.i.in ꝑn.ſ.eo.vel ſaltē eſt ciuilis formalis que hꝫ virtutem naturalis in ſe.vt cōiter ibi dicūt doc. ⁊ lꝫ dictio vtraqꝫ de ſui ꝓprietate ſit dictio vlis collectiua.l.reſcriptū.§.ſi pacto ⁊ ibi glo. ⁊ Bal.ff.de pac. ⁊ no.in.l.creditor.§.duobꝰ.ff.mā. ⁊ tangit aliquid bal.in.l.ancille.C.de fur.ponit tamē ſepe diſtributiue ſm ſubiectā materiā.l.ſi duas in prin.ff.ḋ excu.tu. vbi bal. ⁊ eſt glo.in autē.de indi.§.ne aūt ſuper vbo vtraqꝫ vñ opi.cōis videt verior. Aduerte tamē qꝛ Bar.allegat in iſta qōne duo iura ꝓ opi.Dy.ꝯ bal.qui vident poſſe euitari.naꝫ tex.in.l.ſi id qḋ in fi.ꝭ.eo.parū facit. Licet eni iuriſcōſultus dicat ibi ꝙ vtilius eſt dicere eū qui egredit fundū retinere poſſeſſionē ciuilē aio.non tamē apparet ex tex.ꝙ hoc ſit dcm̄ ꝑꝑ vſucapio.nam ēt ſi nō poſſet ſequi vſucapio magna eēt vtilitas retinendi ciuilē vt poſſet quis repellere occupantē ꝓpria auctoritate.l.iij.§.eum igit ⁊.l.qui poſitioneꝫ vtrobiqꝫ ꝑ glo. ꝭ.de vi ⁊ vi arma. ⁊.l.clam poſſidere.§.fi.ꝭ.eo. Itē ⁊ ꝓpter acquiſitionē fructuū vt diximus in voce ⁊ tangit hic glo.noſtra. Sed fortius vrget tex.in.l.qui fundū in ꝑn.ꝭ.pro emp.cui tñ pōt rñderi intelligendo ꝙ heres poſſit ſibi ꝯiungere tp̄s quo poſſedit ḋfunctus anteꝙ ſui deſereret poſſionē.non tp̄s qḋ ſecutū eſt poſt. ⁊ ſm hunc intellectū ibi nō ꝓbat iſta ꝯcl'o ſed decidit id quod dicit iuriſcōſul.in.l.pōpo.§.queſitū.ꝭ.eo.vꝫ ꝙ heres pōt vti poſitōe ſui auctoris ēt ſi nō ſit ꝯtinuata vſqꝫ ad mortē ipſius defuncti. Tex.tamē videt innuere lꝫ non clare dicat ꝙ ēt poſſio poſt diſertionē factā a ſuis pōt ꝯiungi qꝛ durauit cū fuerit retenta ſolo aio ita intelligit ibi glo.ſm quā ꝓbat id quod dicit bar.Sed ſi velles tenere oppo.rñde vt dixi.

Adde ēt dñs meus hic poſſe reperiri caſuꝫ in quo vſucapio ꝓcedit ſine poſitōe.exemplū qñ ſeruus poſſidet ab alio mala fide.nō enim acquirit poſſioneꝫ malefidei poſſeſſori nec dño l.i.§.ſed per eū.ſ.eo. ⁊ tñ acquirit dominiū ſine poſſione ⁊ ſimiliter eadē rōe uidet acquirere vſucapiēdi ꝯditionē.Sed iſta fuit opi.Ang.quem ipſe nō allegat in.l.i.§.hec de ſuis.ſ.eo. quam ibi reprehēdit Imo. ⁊ ego etiam reprehēdi multis rōnibus unde dic ut ibi dixi. Scḋo dicit ipſe reperit vſucapio ſine poſſione qñ debitor uſucapit ꝑ ſuum datū pignori.l.i.§. per ſuū cor.ſ.eo.Sed iſta locutio eſt incōgrua qꝛ tex.ibi ⁊ in l.ſui noīe ⁊ in.l.pignori.ꝭ.de uſucap.dicūt ꝙ ſeruꝰ poſſidet ꝑ debitorē quoad uſucapionē tñ non igit ꝓcedit uſucapio ſine aliqua poſſione. Sed bene eſt fatendū ꝙ eſt poſſio ficta ⁊ nō vā ſicut in fili in.c.ꝯtingit de dolo ⁊ ꝯtu.aliquis habet ꝓ miſſo in tenutā qui nō eſt miſſus ⁊ in.l.ꝙuis de bo.auc.iudi.poſ. Simile uidemꝰ de hereditate iacente que regulr non dꝛ poſſidere res hereditarias.l.i.§.ſceuo.ſi quis teſt.li.eē iuſ. ⁊ tamē quantū ad vſucapionē ꝑficiendaꝫ dꝛ poſſidere ut.l.cepiaꝫ ꝭ.de uſuca. Nec pōt dici iſta poſſio niſi poſſio ficta qꝛ īducit nō ſimplr ſꝫ ſm quid.i.quo ad unū effectū dūtaxat iuxta regulam quā ponit bar.in.l.ſi maritus.§.legis iulie ḋ adul. Itē adde inquātuꝫ bar.hic dicit ꝙ ius vſuſfructus pōt pſcribi rōe naturalis poſſionis. Nam imo.hic tangit hic vnū bonū verbum dicēs ꝙ pſcriptio iuris vſuſfructus nō ꝓcedit a naturali poſſione ſed ex quaſi ciuili poſſione ⁊ naturali que dat ꝓ iure incorpali vſuſfructus ſm glo.in.l.ait pꝛtor.§.item ei.ff.ex qui.cau.ma.de qua dixi in.l.i.in prin.ſ.eo.ſicut videmꝰ ꝙ in ſuitutibus que debent a re rei habētibus cām ꝯtinuā ꝓcedit pſcriptio ex illa quaſi poſſiōe ⁊ hac rōe vtit bal.in.l.certū.C. ḋ rei vē.ad oſtendendū ex quo capite fructuariꝰ acquirit fructꝰ.

Item adde inquātuꝫ Bar.hic cōcludit ꝙ vſuſfructus poteſt pſcribi.nam rō quā hic aſſignat nō vꝫ bona qꝛ iſta regula nō eſt vera ꝙ cui cōpetit vſucapiēdi cōditio illi cōpetit publiciana.ita loquit tex.in.l.euꝫ qui in prin.ff.de publi.Sed eꝯ iſta regula non eſt ſemꝑ vera lꝫ enim tex.inſti.de actio.§.alie. quē adducit bar.ad hoc i.l.iuſto.§.nō mutat.ff.ḋ vſuca.videatur velle ꝙ is qui ꝯcludit in publiciana dꝫ ꝯcludere ꝑ mediuꝫ vſucapionis. Nec tñ regula nō eſt ita vlis ſicut prima.naꝫ ꝓcedit ſemꝑ qñ res nō pōt vſucapi ꝑꝑ vicīuꝫ rei.l.ſiue anteꝫ.§. hec actio de publi. Sed qñ ex alia cā non ꝓcederet vſucapiēdi ꝯditio iſta regula nō eſt ſemꝑ vera vt fatet glo.in.d.l.eum qui ergo nō pōt argui ex quo datur inſtantia ab iſta regula ꝑ ea que habent in glo.in.l.ſinaūt.§.poſſidere de rei vē.i.q.i.c.

sicut vrgeri. ⁊ i. l. si creditori. ff. de no. ope. nū. ⁊ tradūt moder. in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. matri. Preterea quo ad termios nostros ꝙ ista ꝯsa non sit bona videt casus in. l. allegata per Bar. in. l. si ego. §. i. in scdo rñso vbi pz quod ꝓ iure ſuitutis realis cōpetit publiciana ⁊ tñ in oi seruitute nō cadit p̄scriptio qꝛ nō in ea que hꝫ cām discōtinuā. l. seruitutes. ff. de serui. Similiter ergo dicemus in vsufructuario qꝛ ꝑ hanc rōnez glo. in l. fi. C. de p̄scrip. lon. temp. dicit qd vsusfructus nō est p̄scriptibilis. Preterea aduerte ad dictū. l. fi. naz si bene ibi respicias nō fit dr̃ia inter vsumfructū ⁊ alias seruitutes reales imo videnť equipari quo ad effectū p̄scriptōis ergo sicut in ſuitutibus realibus nō habētibus cām ꝯtinuā ꝓcedit p̄scriptio extinctiua seruitutꝫ sꝫ nō acquisitiua itavꝫ dicendū in vsufructuario. Preterea bar. non vꝫ recte rñdere ad tex. in. l. iusto. §. non mutat. j. de vsucap. dūz dicit ꝙ idō non ꝓcedit vsucapio in vsufructu qꝛ vsusfructus cōputať inter imobilia in quibus requiritur p̄scriptio maioris tpis qꝛ sicut pz ex fine illius. §. ⁊ ex exēplo seqūēti ad cuius similitudinē inducit exēplum de vsufructu rō est qꝛ vsusfructus sicut ⁊ ipotheca nō est dñium p̄scriptio antē ⁊ vsucapio est inuēta ad querendū dñium. Unde leges introducētes p̄scriptōez reꝝ corporaliū respectu dñij non hñt locum in eo ꝙ nō est dñium nisi forte qñ vltra ꝓcedūt expresse sicut fit in seruitutibus realibus. l. ij. C. de serui. ⁊ aqua.

Item aduerte qꝛ referēdo so. Bar. ad tex. ille tex. in. §. nō mutat loquiť de vsufructu reruz mobiliuz de quo vꝫ miruz ꝙ sicut ꝓprietas ipsius rei mobilis acquiriť triēnio ita ēt nō acquiratur vsufructus ⁊ tñ glo. no. tꝫ hanc cōclusionē exp̄sse ꝙ ipse nō allegat in. l. corruptōez. C. de vsuf. in vsi. excludere que glo. vꝫ ꝯ tex. eiusdez legis ēt posito ꝙ illa lex loquať in vsufructu reruz imobiliū. Diciť eniz ibi circa mediū ꝙ tanto tpe prescribitur vsusfructus quāto p̄scribereť ꝓprietas cur ergo nō idez in rebus mobilibus ex quo p̄scriptio vsusfructus determinať ꝑ relatōez ad ꝓprietatē. Sed pōt dici saluādo illam gl. ꝙ hoc est idō in rebus imobilibus qꝛ ꝓprietas ⁊ vsusfructus sunt eiusdē speciei sui nã. i. ambo res imobiles. Facit optime tex. in. l. iij. §. nec vsusfr. ff. de reb. eo. sed vsusfructus ⁊ res mobilis nō sunt eiusdez spēi ⁊ lꝫ ista rñsio possit tollerari non tñ credo ꝙ ista sit mens illius. l. Sed ꝙ voluerit regulare qualitates coherētes rei imobili tanꝙ accessorias ad nãm sui ꝑncipalis sicut dicit tex. in. l. ij. C. de serui. ⁊ aqua. Et si volumꝰ tenere cōem sniam ꝙ vsusfructus pōt p̄scribi oꝫ dicere ꝙ rō posita in. d. §. nō mutat in fi. non referť ad exēplum vsusfructus ⁊ ꝙ ista snia sit vera probať qꝛ ego video ꝙ iura incorporalia que debenť ꝑsone ⁊ si debeanť a re ꝑsone p̄scribuntur p̄scriptōe regulari vt pz in. c. de quarta de p̄scrip. vbi plene ꝑ Inno. ⁊ moder. in. c. cū ecclesia de cā pos. ⁊ ꝓprie. Nam decime debenť ꝑsone a re. i. de fructibus ꝑceptis. c. tue el. ij. ⁊ in c. cuz nō sit eꝝ de deci. ⁊ tñ p̄scribunť p̄scriptōe. xl. ānoꝝ vt in d. c. de quarta qꝛ minor p̄scriptio nō currit ꝯ ecclesiaz ⁊ multuz plꝫ rō dr̃ie quaz posuit Bar. in. d. §. nō mutat inter vsumfructuz ⁊ ſuitutes reales qꝛ in vsufructu ⁊ alijs iuribus incorporalibus que debenť a re ꝑsone pōt cōtinuari posſio ciuilis per animū possidētis que rō cessat in seruitute que debeť a re rei vt plene fuit declaratū in. l. i. in ꝑn. s̄. eo. Et ad tex. in. l. fi. de p̄scrip. lon. tēp. dicamus ꝙ ꝑꝑ idētitatez rōnis vsusfructus ibi cōparať magis seruitutibus habētibus cām cōtinuā ꝙ discōtinuaz qꝛ in vtraqꝫ seruitute reperiť ꝙ pōt ꝯtinuari possessio ex qua p̄scriptio sequiť lꝫ diuersa rōne. Nam in seruitutibus realibus cōtinuať posſio per cōtinuū vsuz. Sed in vsufructu ꝑ cōtinuatōez animi ex quo pōt continuari posſio ciuilis. l. lꝫ C. eo. Et aduerte qꝛ. d. Imo. ⁊ do. m. reprehēdunt hic. d. Ang. qui dixit ꝙ erat possibile reperire aliquā posſionē nãlez ex qua sola ꝓcedēt vsucapio. vbi gr̃a qñ nullꝰ possidebat ciuiliter ⁊ aliquis quesiuit possessionē nãlez aio nō querēdi ciuilez de re a se possessa tanꝙ ꝓpria sup quo scripsi plenissime in. l. i. in principio. s̄. eo. Consequēter etiam tangit hic glo. in vltima parte vtrum ex soli ciuili possessione acquiratur fructus quam. q. solēniter examinat hic Bar. ⁊ in effectu per duas leges ponit hic duas cōclusiones que probantur ambe in illis duabus. ll. Prima ꝯclo ex sola posſione ciuili ꝓcedit acquisitio fructuū. Scda ꝯclusio ex sola posſione naturali nō ꝓcedit acquisitio fructuū. Utraqꝫ probať ſm euz in. l. si fur. de vsufruc. ⁊ in. l. qui scit. §. i. ff. de vsur. Adde tertiā in. l. si vsufructuarius messez cū glo. sua. s̄. qui. mo. vsu. ami. quas potes inducere vt hic ꝑ eū. Sed aduerte qꝛ ille leges pñt euitari faciliter quo ad primā ꝯclonez. nā dominiū fructuū queriť ꝓprietario qꝛ est dñs soluz enim ius dominij est cā acquisitōis fructuū. lꝫ alius possideat ciuilr ⁊ nãliter dūmodo malafide vt patet in. l. fructus eum mã. ff. de rei ven. Et hoc est qd dicit bal. in. q. nostra in. l. certū p̄allegata. Und ego dicā ꝙ in dictis iuribus acquiriť dominiuz fructuū dño. non rōe ciuilis posſiōis sed rōe dominij qꝛ ēt si nō possidēt idē eēt. ex quo nō p̄suppo niť ꝙ in dictis legibus ille qui secabat fructus eēt in bona fide vel dato ꝙ eēt in bona fide adminus nō possidebat. ⁊ hoc tꝫ expresse Azo. ⁊ sequiť bar. ꝓprie in terminis nostris. vꝫ qñ dñs haberet ꝓprietatē dūtaxat. ⁊ alius vsumfructū. ⁊ tertius possidebat rē in. l. fructus. §. fi. ff. de rei vē. ⁊ tenuit exp̄sse Rofre. disputādo cuius dcā refert ⁊ sequiť Jo. an. in ti. de fruc. ⁊ interesse. §. i. in vltia additōe. Sed tñ ista opi. videť vera. argumentādo a fortiori hoc mō. Difficilius ꝓcedit vsucapio ꝙ acquisitio fructuū in possidēte vt pz ex no. per gl. in. l. si fur in prin. j. de vsucap. iūcta. l. celsus eo. ti. Sed ex sola ciuili ꝓcedit vsucapio vt. s̄. fuit optie declaratū ergo fortius acquisitio fructuum. Scda ꝯclo negatiua limitať singulr̃ vꝫ ꝙ ex sola nãli nō querunť fructus. nam hoc est veꝝ nisi sola nãlis sit coniuncta cū vtili dñio vt emphiteota feudatario ⁊ similibꝰ quia tunc ꝑꝑ adminiculuz dominij ex sola nãli procedit acquisitio fructuū. ita Bal. no. in. l. si fur. ⁊. l. vsufructuarius messem p̄alle. alle. tex. no. qui hoc bñ ꝓbat in. l. qui scit. §. i. in vl. rñ. ff. de vsu. qui ꝓprie loquiť in eo qui hꝫ vtile dominiū ⁊ vult ꝙ acquirat fructus ꝑceptos a quocūqꝫ sicut bo. fi. pos. Amplꝰ voluit bal. ⁊ magis no. in. l. ij. C. de fruc. ⁊ lit. expē. ꝙ iste vtiliter dñs acquirat fructꝰ p̄ceptos ab alio possessore ⁊ si nullo modo possideat sicut faceret directus dñs vt. s̄. dixi itellige illos quos ipse habuit ꝑcipere ꝓ suo vtili dominio. Unde hic vtile dominiū erit fortius directo ⁊ credo hoc eē verissimū qꝛ in talibus fructibꝰ equū est ut p̄ferať dominus vtilr̃ domino directo. Et ꝙ fructus sepati a quocūqꝫ ꝑtineant ad eum qui hꝫ vtile dominiū in re rōe nãlis posſionis ⁊ iuris vtilis vt. s̄. dixi referendo dcā Bar. est glo. no. ꝙ ibi approbat Bar. in. l. si apes. §. fi. ff. de fur. que loquiť de ꝯcedente ad magnū tempus. Et ista sunt vā lꝫ Bal. in. c. imꝑialem. §. fi. de ꝓhi. fe. alie. ꝑ Fede. dixerit ꝙ licet vasallus habeat vtile dominiū. fructꝰ tamē ꝑcepti a tertio possessore non acquirunť ipsi vasallo sed dño directo per ea que dixit Rof. in sua disputa. p̄alleg. Nec faciunt ad ꝓpositū in casu Bal. cuz reuerētia sua qꝛ Rof. loquiť in vsufructuario qui nō hꝫ ius dominij in re in quo optie ꝓcedit determinatio ipsius ⁊ Azo vt. s̄. dixi. sed in eo qui habet vtile dñium in re est aliud vt mō dixi qꝛ hoc vtile dominiū tm̄ oꝫ oꝑari quantū directū quo ad hunc effectū respectu fructuū qui ꝑtinerent ad ip̄m rōe vtilis dominij. Itē inquātuz bar. hic dicit ꝙ vsufructuariꝰ nō ꝑcipit fructus rōe nãlis possessionis sed rōe iuris ꝑcipiendi qd hꝫ in re. qd pz qꝛ si aliꝰ ꝑcipiat eos nō facit vsufructuarij. sunt ēt aliqui qui possidēt nãliter vel detinent simplr̃ qui acquirunt fructus nō ex nãli possessione vel detentatōe sed ex volūtate dñi ex qua videnť ꝑcipere fructus. l. iul. §. posſionē de actio. emp. ⁊. l. si ſuus. §. locaui. ff. de fur. Nam ad intellectū. d. §. posſionez. vide qd ponit bar. in. l. pōpo. §. si is qui p̄cario. j. eo. vbi vꝫ aliter intelligere illū tex. Adde ēt ſm ang. hic ꝙ reperiť casus in quo aliquis ex sola nãli percipiť fructus absqꝫ volūtate dñi vt est videre in eo qui emit vsumfructū a nō dño. nā iste antequā p̄scribat ius vsusfructus qꝛ possidet titulo ⁊ bona fide faciet fructꝰ suos. ⁊ tñ non possidet de volūtate dñi nec hꝫ ius in re qꝛ nōdū p̄scripsit ius vsusfructus. sed Imo. hic multū elegāter reuocat hoc dcm̄ in dubium ⁊ alle. Guil. de cu. tenere ꝯtrium in l. lꝫ. C. eo. Mihi plꝫ opi. ang. per id qd supra dixi in pria cōclusione vꝫ qualr̃ ciuilis posſio acquirat fructus. cū enim difficilius acquirať ex posſione vsucapiendi ꝯditio ꝙ acquisitio fructuū ut supra dixi. si vsusfructus pōt vsucapi ꝯcurrēte titulo ⁊ bonafide. multofortiꝰ vꝫ ꝙ ex eisdē qualitatibꝰ possit acquirere fructus. Et tñ pōt dici ꝙ nō acquirat eos ex nãli possessione sꝫ ex bonafide ꝯcurrēte volūtate dñi putatiui qui ꝑꝑ bonā fide ⁊ titulū habeť ꝓ uero domino. Et qꝛ superius dictum fuit ſm Bar. ꝙ ius emphiteoticū ⁊ feudi pōt prescribi.

Adde qd de iure emphiteotico lꝫ glo. in. l. ij. in fi. gl. magne C. de iure emphi. ⁊ dclarat Bar. solēniter reprehēdendo gl. ibi positā in. l. compꝑit. C. de p̄scrip. xxx. an. de feudo est casus in. c. i. §. fi. de feu. da. in vl. cōclu. ⁊ ibi ꝑ bal. ⁊ in. c. i. §. siquis ꝑ xxx. si de feu. fue. cōtro. inter d. ⁊ agna. Et occasiōe hic sumpta tāgit do. me. hic no. qōnez. Si aliquis ēphiteosim vel feudum quesiuit p̄scriptōe qualiter vel sub qua forma presumať predicta esse cōcessa vtꝝ imperpetuū vel pro hēdibus sanguinis dūtaxat ⁊ vtrū in infinitū vel vsqꝫ in tertiam gnãtionem. Quā. q. posuit bal. no. in. l. ij. C. de iure emphi. ⁊ in. c. i. §. fi. de feu. da. in vl. le. eō. ⁊ in. l. i. ver. xxxi. s̄. de re. diui. ⁊ finaliter cō

cludit

cludit ꝙ acquisitio ex ꝑscriptõe vʒ facta in dubio secūdū nāᵐ feudi vel emphiteosis. Adde vnū verbū ꝙ si cōstaret qualiter ista res eēt consueta concedi secundum consuetudinem videref concessa argu. l. fi. C. de fideiusso. ⁊ in. l. si prius. §. i. ⁊ ꝙ ibi ꝑ Bar. ff. de aqua plu. ar. hoc ēt sentit Ang. in. l. pretor. §. i. ff. de eden. vbi dicit vidisse arduam. q. de facto sup isto puncto ō quo ēt tetigit post Guil. ō cu. in. l. qui in aliena. §. i. ō acqui. he. vbi ēt tangit Imo. Item adde inquātuʒ Bar. hic solēniter declarat. Utruʒ duo possint possidere nāliter in solidū respectu diuersoꝝ iuriū. Exemplū in vsufructuario ⁊ vsurario ⁊ cōcludit ꝙ sic ꝑ. l. fi. j. vti possi. ostendēs ꝙ in. d. l. fi. vsurarius nullo mō poterat possidere pro pte cuius ꝯͬrium dicit ibi glo. ⁊ dicens ꝙ isto casu lʒ duo possideāt insolidūʒ eadem spē posſionis nō tñ possident insolidū eandē possessiōeʒ numero. naʒ Paul. de ca. hic multuʒ elegāter tenuit ꝯͬrium dicens ꝙ istud est ꝯ istaʒ lr̃am quā induco sic declarādo mentem eius. nam certū est ꝙ ēt ex diuersis iuribus ⁊ causis duo nāliter ⁊ vere nō psūt stare in eodē loco vt pʒ ad sensuʒ ⁊ hic dicit iuriscōsultus. Sed qđ non pōt fieri nāliter non pōt fieri ꝑ fictōem que imitaf nāᵐ qñ aliquid est impossibile in genere nāliter ⁊ declarat Bar. in. l. si is qui pro emp. j. ti. i. ⁊. l. eandem de duo. re. quē hic allegat Pau. de ca. circa ꝓn. cōmēti ⁊ plene fuit declaratū. s̄. in no. ergo cū sit impossibile in genere ꝙ duo simul nālr̃ sint in eodē loco quātūcūqʒ. ex diuersis causis ⁊ iuribus eodē mō non poterit induci ꝑ fictōem vt duo simul uideanf esse in loco qđ est possidere nāliter. Unde ipse dicit ⁊ notāter qđ vsufructuari⁹ ⁊ vsurarius possideret nāliter equis portōibus pro indiuiso occasione iuris sui qđ cuilibet cōpetit insolidūʒ in illa re. Unde lʒ vsus sit variabilis ⁊ incertus vt dicit bar. ps tñ posſionis erat certa sicut dicimus in. l. si finita. §. cum aūt. s̄. de dam. infe. vbi dʒ ꝙ qꝛ plures qui patiunf damnū habēt ius faciēdi mitti se in possessionē insolidum si simul mittunf equalr̃ dicunf possidere rem lʒ habeāt ius dissimile qꝛ plus interest vnius q̄ alterius. Et lʒ ista rñsio sit bona pōt ēt dari alia ꝙ in. l. fi. ꝑallegata interdictuʒ cōpetit vsufructuario ⁊ vsurario non rōne nālis posſionis sed rōne q̄si posſionis ciuilis ⁊ nālis q̄ cōpetit eis in suis iuribus ꝑ quā et si habēs ius incorporale nō hēat nālem posſioneʒ in re in quo hʒ tale ius cōpetit vtiliter interdictū vti possi. l. quotiens ff. de serui. ⁊ est gl. oꝛ. in. l. i. in prin. ff. vti. possi. Et hāc sol. ponit glo. in. d. l. fi. in glo. sup uerbo defendat dū exponit posſionem. i. quasi cui multū applaudet lr̃a dum dicit ꝙ usufructuarius hʒ interdictū vti possidetis vt defendat posſionē vsufructus. Pro ista cōclusionē adducif fortis rō. nam tex. hic ⁊ in. l. duo. j. de ꝑca. dicit ꝙ duo non psūt possidere nāliter duabus posſionibus iustis. Sʒ hoc eēt falsuʒ fm doc. Bar. qꝛ si duo haberēt titulūʒ ⁊ bonaʒ fideʒ a diuersis in eadeʒ re vnusquisqʒ istoꝝ diceref hr̃e diuersuʒ ius in re. i. quasi dñium ex quo si perdef posſio cum peteret publiciana sequeref ergo ꝙ qꝛ diuersa iura faciūt diuersaʒ posſioneʒ numero ēt si sint diuersa numero nō spē vt pʒ in duobus vsurarijs quos ipse fatef posse possidere insolidū duo possent possidere nāliter ex pluribus iustis causis qđ est ꝯ tex. nostrū ⁊. d. l. si duo. Et huc vsqʒ scripsi cū alias cōmētareʒ hunc. §. nūc aūt ꝯsiderādo diligētius vidi qđ ꝓbabiliter poterat dubitari. Utrū duo qui emūt a diuersis bonafide dicanf habere duo quasi dñia ⁊ duas publicianas. naʒ videbaf dicendū ꝙ nō sicut duo nō psūt eē dñij insolidūʒ. Sed ad hoc potest rñderi ꝙ nō semꝑ quasi dñium imitaf nāᵐ dñij. Unde lʒ ꝑscriptio nō curat ꝯ ecclesiaʒ nisi eo mō de quo in aūt quas actōes. C. de sac. san. ec qñ ecclesia est dña currit tñ sup publiciana sicut ꝯ ꝓuatū ita declarat sin. Dy. ⁊ sequif Bar. in. l. si finita. §. si ō vecti. de dam. infe. Dubitatur ēt nūquid sicut dñium acquirif ecclesie ipso iure in casibus. l. fi. ō sac. san. ec. Ita ēt acquiraf publiciana ⁊ q̄si dñiuʒ. Quod aūt reperiaf in duobus duplex quasi dñium ⁊ duplex publiciana in exēplo. s̄. posito probaf satis clare in. l. siue aūt §. si duobus. ff. de publi. vbi dʒ ꝙ qñ duo emūt eandē reʒ a diuersis nō dñis ille ex duobus est potior in publiciana qui possidet ⁊ est rō fm ang. ibi ⁊ hñ qꝛ in pari cā potior est conditio possidentis. l. penul. C. de condi. ob tur. cām. Sed causa non essʒ par si quasi dñium non esset penes ambos ⁊ vtriqʒ non cōpeteret publiciana ergo patet in exēplo posito q̄ sunt duo quasi domini insolidūʒ ⁊ hoc est tenendū. Et in veritate licet positio bar. sit subtilis ⁊ pulchra sine dubio mihi non videf ꝙ sit de mente istoruʒ iurium. Et quia. s̄. retuli dicta Barto. dicentis vsumfructū posse ꝑscribi. Adde qđ no. Io. an. in regula possessor in mercu. de regu. iur. vbi dicit ꝙ qꝛ vsusfructus est pars dominij iō in ꝑscribēdo requirif ti. qđ non est in

seruitutibus realibus vt plene tradif in. l. ij. C. de ser. ⁊ aqua.

In ea. glo. in fi. ibi sed quid si ille. Cōcludit ista glo. quaʒ cōiter approbāt oēs ꝙ si primus vasallus facit scđm vasalluʒ. i. subinfeudat feudū nihil iuris retinet penes se ⁊ silr̃ emphiteota. Sed tunc querif hic ꝑ Moder. ex quo transferi nālem posſionē ⁊ vtile dñium quo remedio agat ad ꝑstationem canonis vel seruitioꝝ. Rñdef fm Jaco. de are. ꝙ pp iuramētum fidelitatis qđ prestaf a vasallo orief officiū iudicis per qđ scđs vasallus cogef ꝯuare ꝓmissa qꝛ iuramētuʒ est ꝯuandū. c. cum ꝯtingat de iu. iurā. ⁊ no. Inno. in. c. nouit de iudi. ⁊ per Bar. ⁊ moder. in. l. si quis ꝓ eo in prin. de fideius. plenissime ꝑ anto. de bu. in. c. quintauallis ō iure iur. Sed istud remediū de iuramēto hʒ locum in feudo in quo iuraf fidelitas de quo in. c. i. de no. for. fide. sed in emphiteota nō haberet locū. Dicendū est ergo magis gnāliter ad vtrūqʒ ꝙ si interueniat stipulatio agef ex stipulatōe. Si vero nō iteruenit aut dicis istos eē ꝯctus inoiatos. ⁊ tūc si dñs impleuit ex pte sua tradēdo rē in feudū vel emphiteosim vʒ ꝙ possit agi actōe in fcm̄ vel ꝑscriptis verbis ex do vt facias ꝓ ipe quo passus est vasalluʒ vel emphiteotā vti re iusta. l. nālis cum materia de ꝑscrip. v̄. Si aūt dicis ꝯctum feudi eē nominatū sicut dicit bar. in. l. iurisgentiū. §. quinimo. ff. de pac. Tunc orief actio ex ipso ꝯctu iuxta ea que declarat Bar. in. l. i. ff. de ꝯdi. ex. l. Et vtꝝ vasallus primus possit facere fm vasallū vide in. c. i. §. ꝑterea ō capi. corra. ⁊ in. c. imꝑialem. §. ꝑterea de ꝓhi. feu. al. ꝑ fede. ⁊ tex. ⁊ qđ ibi ponit bal. in. c. i. §. aduersus de ꝯtro. inue. De emphiteosi vide tex. ⁊ qđ ibi ꝑ doc. in. l. fi. C. ō iu. emp. ⁊ qꝛ bar. hic dicit ꝙ quasi posſio ciuilis ⁊ naturalis ꝯuitutū pōt eē penes plures insolidū sicut ⁊ ipsa ꝯuitus vt. l. via ꝯstitui. §. si fundus de ꝯui. rusti. pre. ⁊. l. ij. §. ex his de ver. ob. Adde ꝙ idē est in alijs iuribus incorpalibus que psūt eē quo ad ꝓprietateʒ penes plures insolidū vt iurisdictio ius patronatus ⁊ silia vt probaf in. l. i. s̄. de offi. ꝯsu. ⁊ per Bar. in. l. i. §. si plures ō exerci. ⁊ no. in. c. i. ex̄ de iure patro. In his eni daf ēt quasi possessio insolidū penes plures. ita tradit no. Io. an. in. c. lʒ cām extra de ꝓba. vbi vʒ tex. in oppo. in v̄bo cum duo. Sed rñde vt ibi tangit abb. Moder. ⁊ ego ēt ibi plenissime scripsi sup xi. nota. vel. xij. ⁊ ibi vide.

In amittenda.

Possessio que retinef nostro corꝑe ⁊ aio vel solo animo nr̃o perdif cessante aio ⁊ solo aio nostro retinef. Sʒ possessio que retinef aio nostro ⁊ alieno corꝑe ꝑdif ēt si animus noster ad ꝑditionē nō ꝯcurrat. h. d. scđa ibi itaqʒ. tertia ibi. sʒ si aio. quarta ibi si quis nūciet. quinta ibi ꝙ si ꝯuus. vltima ibi nā cōstat in qua assignaf rō eius quod ponif in ver. sed si animo ⁊ in v̄. sed si nūciet vsqʒ ad ver. qđ si ꝯuus. No. in uer. itaqʒ fm uerū intellectuʒ quem ēt sequif glo. in v̄. aio q̄ lʒ aliquis insistat rei corpore nihilomin⁹ si nō uult possidere statiʒ perdif posſio etiā naturalis qđ reuocaf in dubiū. j. in glo. magna in uer. sʒ nūquid solo corꝑe. Scđo no. ibi ꝓtinus ⁊c. Quod ista dictio significat idem ꝙ statim vel mox. Unde in dispōne legis significaret quādo lex iponit penam canonē late sntie. i. penā que iponeref ipso iure similis tex. in. l. si fili⁹. ff. de testa. mili. ⁊ in. l. i. in prin. s̄. eo. super quo dicef aliquid in glo. in loco suo vbi ponūt doc. ⁊ facit ad no. ꝑ bar. in. l. in criali. C. de iurisl. om. iudi. ⁊ in. l. iubem⁹. §. sane. C. de sac. san. ec.

Tertio no. ibi sed si aio ⁊c. ꝙ per ingressuʒ alteri⁹ in rē quā possideo aio non perdif posſio mea incōtinenti sed ita demū si suspicor me posse repelli. l. claʒ possidere. §. fi. cū. l. se. j. eo.

Quarto no. fm vnam lr̃am ꝓut est tex. decesserit ꝙ si ille ꝑ quem possidem⁹ naturalr̃ est mortuus retinef posſio ciuilis vt pʒ ibi in ver. aio lʒ glo. hic super v̄bo positōem dicat ꝙ retinef ēt naturalis ⁊ hoc sequif hic Pau. de ca. sʒ bar. lʒ oppo. in. l. si de eo. §. si forte alle. in glo. j. e. vnde dic vt ibi dicef.

Ultimo no. ibi sʒ si alij tradiderit ⁊c. ꝙ illi ꝑ quos nāliter possidem⁹ sicut ꝯuus vel colonus tradēdo rē alteri psūt interuertere nobis positionē intellige de traditōe v̄a nō ficta. l. q̄uis. §. si cōductor. j. eo. ⁊ ibi dicef de hoc. ⁊ tangit hic aliqualiter Bar. ⁊ de mā in. l. fi. C. eo. In glo. sup verbo aio ibi vel dic fm Io. ista so. ꝓbaf cōiter ab oibus ⁊ ꝓ ea facit optime tex. in. l. peregre. §. quibus. j. e. in ver. nam eius quidē ubi ista solutio videf formaliter exprimi. dicit eniʒ ibi iuriscōsult⁹ ꝙ eius quod corꝑe nostro tenemus posſionem amittim⁹ uel animo uel etiam corꝑe si mō eo animo digressi sumus ne possideamus que v̄ba ꝓprie significant ꝙ si incipias ab aio solus anim⁹ sufficit. sed si a corꝑe non sufficit sola egressio sine aio. ⁊ hanc debes sequi que cōiter approbaf. Aduerte tamen qꝛ lʒ ista so. possit substineri nihilomin⁹ hʒ aliquid ab

ſurditatis.nam ſcđm eũ ſimilitudo ex qua infert̃ ↄ̃cluſio in
l.quẽadmodũ nõ eẽt adequata qꝛ in acquiſitõe ſemꝑ oꝫ ↄ̃cur
rere vtrũqꝫ in amiſſione aũt nõ hoc aũt vĩ adſurdũ maxime
qꝛ tex.in.l.quãuis verſi.vt eniꝫ.j.e.aſſimilat hãc ſimilitudinẽ
que ponit̃ in.l.quẽadmodũ diſſolutioni obligatõis vt ſicut eo
mõ ſoluit̃ obligatio quo ↄ̃fici ſolet ita ⁊ eodẽ mõ poſſio per
datur quo acquirit̃. Unde forte põt dari alia ſolu.aptior ⁊
que minus ledit tex.in.l.quẽadmodũ vt diſtinguamus ꝙ aut
loquimur de volũtate abſoluta ⁊ libera ⁊ tũc ꝓcedat tex.no/
ſter vt ſola volũtate tollat̃ vtraqꝫ poſſio aut loquimur de vo
luntate non libera vt in eo qui ſuſpicat̃ ſe poſſe repelli.ſicut
ponit̃ exẽpluꝫ in iſto.§.in ver.ſi quis nũciet ⁊ tũc ad ꝑditõem
poſſionis requirat̃ ẽt vel ꝙ aliquis deiciat̃ corpore vel ꝙ qñ
ſuſpicat̃ ſe poſſe repelli ſit ex̃ locuꝫ quẽ poſſidet. Nec mire/
ris ꝙ fortius operet̃ volũtas libera ⁊ abſoluta ꝙ̃ meticuloſa
qꝛ hoc in multis aliĳs caſibus inuenit̃.l.ſi mulier.§.ſi dos.ſ̃.
qđ me.cã ⁊ ibi no. ⁊ in.c.j.eo.ti.in.vi. Pro iſta diuerſitate be
ne facit tex.in.l.quãuis ſaltus ꝑ alle.vbi iuriſcõſultus aſſignat
rõnẽ ⁊ ſimilitudinẽ ꝑdictaꝫ ꝓprie in iſto vltio caſu qñ aliquis
occupauerat poſſeſſionem licet ibi ex regula decidatur caſus
econuerſo.ſ.quando quis poſſidebat animo ⁊ non corpore.
Pro iſta concluſione facit optime tex.in.l.quod in eo.§.fi.
in vltimo reſponſo.j.eo.iuncto ver.ꝑcedenti vbi vĩ ꝓbari ꝙ
ẽt qñ quis veriſilr̃ oꝫ ſuſpicari ſe poſſe repelli ſeu deici nõ per
dit poſſionẽ loci in quo eſt ſi nõ ingrediat̃ funduꝫ ad idẽ tex.
in.l.i.§.pe.ff.de vi ⁊ vi ar.vbi iuriſcõſultus vt perdat̃ poſſio
ab eo qui eſt in fundo ⁊ videat̃ deiectus requirit ꝙ non ſit in
ptãte ſua ſed captus ab aduerſario.Si ergo captura eſt ibi cã
amiſſiõis poſſionis manifeſte datur intelligi ꝙ ſola ſuſpitio
ꝙ quis poſſit repelli ſine captura nõ iduceret hũc effectũ.Et
lꝫ iſta ſo.aliqualr̃ reſtringat verba lr̃e in.l.quẽadmoduꝫ tñ eſt
magis rõnabilis ⁊ melius ſaluat̃ ſimilitudo que ibi ponit̃ in
tex.vt pꝫ ex ꝑmiſſis qꝛ hꝫ locuꝫ pariformiter in amiſſione poſ
ſeſſionis mõ ꝑdicto. Et aduerte qꝛ Ang.ſatis no.glo.no/
ſtram duꝫ exponit protinus.i.poſtꝙ̃ exiuero poſſioneꝫ.nam
per eã decidit ꝙ verba quãtuncũqꝫ ꝑciſe ſignificãtia aliquid
tñ recipiũt interpretatõeꝫ vt exponãtur improprie qđ ↄ̃cedit
hic Jo.de imo. ⁊ in.l.ſi ſtipulatus ſim dãna.alle.in glo.vel vt
ↄcordent̃ iura iuribus vel ſcđm ſubiectaꝫ mãm ⁊ vide quod
ſcripſi in.d.l.ſi ſtipulat⁹ ſuꝑ illa.q.ſi ſtatutũ dicit ꝙ verba de/
beant intelligi preciſe in ſtatutis quid importet iſta dictio ſuꝑ
quo vltra ea que allegaui tũc vide Bal.in.l.oẽs populi in pe.
car.de inſti. ⁊ iur. ⁊ ſingulare verbuꝫ quod ponit bar.in.l.iĳ.
§.ſabinus.ff.de ceſſio.bo.vide ẽt Ange.in ſuo ↄ̃ſi.lĳ.iuxta fi.
Et ad ꝑncipale dcm̃ ang.facit optime qđ ponit bar.in.l.ſi cui
legetur in prin.ff.de le.i. ⁊ tex.no.quem ibi notat Bar.in.l.ſi
in dieꝫ.in prin.ff.de ↄdi. ⁊ demõ.quã.l.nõ vidit Bar.in.d.l.
ſi cui ⁊ in ꝑdicta.l.allegat bo.tex.in.l.iĳ.de ſtatu libe.§.ſi quis
heredi. Nota ẽt glo.tuã ibi vel hic de ea quã ꝑ me. Quia
vĩ ſentire elegãter qđ qñ poſſidemus animo nr̃o ⁊ corꝑe alie
no ẽt ſi ille qui poſſidet velit amittere poſſionẽ non tñ eã per
dit ſolo animo ⁊ hoc tenuit clarius in.l.ꝑegre.§.quibus.j.e.
vbi hoc cõiter tenent moder. ⁊ recte intuẽti ibi eſt caſus pro
iſta ↄ̃cluſione ita ẽt declarat Pau.de ca.j.eo.§.ſaltus. Et eſt
rõ drie ſm moder.in.d.§.quibus qꝛ poſſio ciuilis que retine
tur corpore alterius ita coheret nãli que retinet̃ per alium vt
nõ poſſit amitti ſolo aĩo nec ẽt ſola nãlis amittit̃ ex quo alius
nomine noſtro eſt in re vnde naturalis nõ amittit̃ ꝑꝑ euꝫ qui
inſiſtit rei noĩe noſtro ciuilis qꝛ coheret ipſi naturali. Lꝫ autẽ
ex ſola voluntate hoc caſu non amittatur poſſeſſio. Secus tñ
eſt ſi ſeruo vel colono poſſidente noĩe noſtro nos velimus
transferre poſſioneꝫ in alium ſm Bar.qui ita declarat in.l.
qđ in eo.in prin.j.eo. ⁊ ibi dicetur.

Si ſeruus. Poſſio ſerui qui ꝓclamat in li/
bertateꝫ non amittit̃ incontinenti.ſꝫ
ita demũ ſi diu ſteterit in libertate.h.d.ſcđa ibi ſꝫ hoc ita.ter/
tia ibi animo.n.poſſideo. Primo no.ibi cui ſe aduerſariuꝫ
ꝙ ille dꝫ ꝑparare iudiciuꝫ qui proteſtat̃ ꝙ eſt ꝑatus agere pro
iure ſuo ꝙ multũ facit ad ea que habent̃ in.l.poſtumus.§.fi.
cũ.l.ſeq.de inoffi.te.vꝫ qñ querela dicatur ꝑparata. Uñ ali/
bi dicit tex.fin.in.l.miles.§.i.ff.de adulte queꝫ ibi no.Bar.ꝙ
iſta cõminatio hꝫ effectuꝫ repellẽdi aliqueꝫ ab accuſatõe ſicut
ſi accuſaſſet ⁊ poſt deſtitiſſet iuxta.l.qui deſtitit.ff.ad turpil.
Scđo no.ibi ſi diu ꝙ ſola ꝓclamatio in libertatẽ nõ aufert
poſſeſſionẽ ſerui dño niſi diu ſteterit in libertate ꝙ qualiter ꝓ
cedit fuit plene dictum in.l.i.§.ꝑ ſeruum qui.ſ̃.eod. Tertio
no.ibi animo ꝙ quando ſeruus ꝓclamat in libertatẽ perditur
poſſio nãlis ſed non ciuilis. ⁊ hoc ſupplet hic glo.ſuper ver.

aĩo ⁊ tenet bar.in.l.iĳ.§.ex ↄ̃trio.ſ̃.eo.vbi hoc fuit declaratuꝫ
plene. In glo.in ṽbo diu ibi. ⁊.xx.inter abſentes. Iſta di
ſtinctio inter abſentẽ ⁊ ꝑſentem quantũ ad amiſſionẽ poſſio
nis non ꝓbat̃ in.d.l.fi.qꝛ ibi agit̃ de maiori ꝑiudicio.ſ.de pre
ſcriptõe ꝓprietatis.vñ ꝓbabilr̃ põt intelligi diu ſimplr̃ ꝓ de/
cẽnio ſicut dicit tex.hic in glo.alle. ⁊ lꝫ Cy.in.l.i.C.vbi cauſa
ſta.dicat ꝙ verbũ diu capit̃ hic ad arbitriuꝫ iudicis ſicut alibi
dicit glo.in.l.furtuꝫ.§.fundi.j.ti.ꝓxi.moder.tñ ſequunt̃ iſtam
gl.per tex.in.d.§.ariſto. ⁊ per ea que habent̃ in.l.diuturni.ff.
de legi.iũcta glo.in rub.de ↄ̃ſue. ⁊ ꝙ habet̃ in.l.qđ quib⁹.ff.
eo.Et ad mãm vide glo.no.in cle.i.de re.ec.non alie.in ṽbo
ad magnuꝫ tp̃s. ⁊ Bar.dio qui optie loquit̃ in.l.i.§.qđ ait de
ſuꝑficie. ⁊ moder.in.c.fi.ne ꝑla.vi.ſu. In ea.glo.ibi ſed vi
det̃ ẽt Doc.ſoluũt aliter hoc ↄ̃triũ ⁊ hic ⁊ in.l.i.§.ꝑ ſeruũ qui
ſ̃.eo.vꝫ ꝙ iſte tex.loquit̃ quãdo quis nõ erat in bona fide.nã
ſi ſuus ꝓclamans in libertatẽ eẽt in bona fide ſtatim auferat
poſſionem dño ſm Inno.quẽ refert bar.in.d.§.ꝑ ſuũ qui.d
quo dic vt ibi plene dixi. Extra glo.tangũt hic Dy. ⁊ bar.
illam ſolẽnem.q.de qua plene ꝑ moder. ⁊ ibi ſcripſi poſt eos
in.l.qui a latronib⁹.§.fi.ſ̃.de teſta.vꝫ nũquid bãnitus poſſit i
pune occidi qui dixit bãnum eẽ nullũ coraꝫ iudice vel petĳt bã
num reſcindi ſeu caſſari ſuꝑ quo qꝛ plene ſcripſi ibi nõ dicam
hic aliquid ſed qđ ibi nõ ſcripſi hic addam vꝫ quid ſi nõ ſit di
ctum de nullitate vel caſſatõe bãni vere tamẽ bãnum erat nul
lum vel poterat caſſari. Utꝝ potuerit tunc ipune occidi. Su
per quo articulo poſſunt ↄ̃ſiderari duo caſus. Prim⁹ eſt quã/
do apparebat ꝙ de ꝓxio erat rebãniendus ſicut quando erat
fcã cõmiſſio aliquibus ꝙ rebãnirent eum. Et tũc dic vt ſcrip
ſi in.l.qui a latronib⁹ in fi.in.l.fi.allegãdo bal.in.l.ſi credito/
ris.C.de fideicõ. ⁊ qđ no.idem bal.in.l.i.§.ſꝫ in eo.ff.ad ſilla.
Scđs caſus eſt quando bãnitus fuit occiſus anteꝙ̃ eẽt fcã
mentio de rebãniendo ⁊ tamẽ re vera bãnitus poterat petere
caſſari bãnum ⁊ in iſto dubitat̃ vtrũ talis potuerit occidi ante
bãni caſſationẽ. ⁊ hoc nõ declaraui in loco ꝑdicto.allegaui ta
mẽ Bal.qui tꝫ qđ hoc caſu ipune poſſit occidi in.l.qui ſe dicit
ff.de iudi.ↄ̃ quem facit tertia rõ hic per bar.aſſignata qꝛ non
põt ille ꝓprie dici bãnitus cui cõpetit exceptio ↄ̃ banum.l.fi/
deiuſſor obligari.§.fideiuſſor d fideiuſ. ⁊.l.debitor ⁊.l.credi/
tores.ff.de ver.ſigni. ⁊.l.nihil intereſt de regu.iur. Ille autẽ
qui põt petere caſſari bãnum.aut hoc petit iure actõis ⁊ ſicut
cõpetit ſibi actio ita ẽt exceptio.l.inuitus.§.cui damus de reg.
iur. ⁊.l.i.§.ꝙ aũt.j.de ſuperfi.Si aũt hꝫ officium iudicis ẽt il/
lud põt deduci per viã exceptõis.l.naꝫ ⁊ poſtea.§.ſi maior de
iureiur. ⁊.l.ſi ꝑteritus ⁊ ibi ꝑ bar.ff.de ↄ̃tab.l.papian⁹.§.ſi fi/
lius.ff.de ioffi.teſta. ⁊ ſic ſemper hꝫ exceptõem.Et ꝑ hanc rõ
nem multis aliĳs additis refert Jo.an.ita fuiſſe diſputatũ ⁊ cõ
cluſum in addi.ſpec.in ti.de accu.§.ſequit̃ in addi.magna ṽ.
quartũ locum obtinet. Utrũ aũt ex ſolo hoc bãnitus non
poſſit offendi qꝛ pẽdet lis ſuper caſſatione bãni vel nullitate.
Dic vt plene dixi in.d.l.qui a latronib⁹ in fi. Addo quod no.
Bal.in.l.ſi re ordinata.C.de libera.cã Ex his que tangit hic
bar.in.q.ꝑmiſſa refert Pau.de ca.ſe reſpõdiſſe ꝙ ſi quis occi
dit accuſatũ ⁊ ↄuinctũ de crĩe ita ꝙ nõ reſtabat niſi ferre ſniaꝫ
iſte non dꝫ puniri qꝛ ꝑinde eſt ac ſi eẽt lata ſnia ⁊ aliquis eſſet
bãnitus ſtante ſtatuto ꝙ bãnitus poſſit ipune occidi. Sed
hoc dcm̃ eſt valde dubiũ qꝛ quantũ ad ptãtem occidẽdi bã/
num vel ſnia ferẽda hꝫ effectũ inductiuũ. Probatio aũt quã/
tũcũqꝫ clara nõ equiꝑat̃ ſnie quo ad effectũ inductiuuꝫ vt alr̃
dixi allegãdo glo.no.in.l.ſꝫ ⁊ ſi poſſeſſori.§.fi.ff.de iureiur. ⁊
tꝫ Bal.in.l.i.ff.de cu.fu. Preterea ẽt ſi reus eẽt ↄfeſſus d cri
mine in iudicio criali ↄfeſſio nõ haberet effectũ inductiuũ vt
videret̃ dãnatus nec ẽt efficeret̃ infamis vt tradit̃ in.l.ſi ↄfeſ/
ſus de cuſto.re. ⁊ in.l.infantẽ de pub.iudi. ⁊ in.l.ictus fuſtiuꝫ
de his qui no.infa. Unde multomin⁹ dꝫ induci iſte effectus
qui eſt maioris ꝑiudicĳ.Et lꝫ inueniamus ꝙ quando ↄ̃ſtat de
ĩnocentia rei ante ſniaꝫ reus habeat̃ ꝓ abſoluto quo ad quid
vꝫ vt etiã in capitali poſſit relaxari fideiuſſorib⁹ vt eſt caſus in
l.nullus.C.de exhi.reis ſm Bal.in.l.ſed iſ.ff.de inius vo. ⁊
tetigit ẽt in.l.ĳ.C.de cuſto.reo.hoc tñ nõ eſt trahendũ ad ↄ̃/
ſequentiã in caſu nr̃o qꝛ ibi agit̃ de leui ꝑiudicio ⁊ hic de ma/
gno ibi d fauore hic d hodio. Non obſtẽt doc.bar.hic in qꝛ
fundat ſe Paul.qꝛ hoc facit in.q.Bar.vna cũ ſpe rebãniendi
pendẽtia litis que ideꝫ operat̃ ſi pendeat quocũqꝫ mõ ſicut ſi
pẽderet per viã appellatõeꝫ ſm bar.in.ĳ.rõne ſꝫ in caſu dicti
pau.lꝫ pendeat lis non tamẽ dꝫ oꝑari litis pendẽtia id qđ ipſe
dicit qꝛ nã litis pendẽtie eſt vt nil inouet̃ ea pẽdente.hic autẽ
ſi daret̃ facultas occidẽdi poſt probatũ crimẽ ↄcederet̃ facul/
tas innouãdi aliquid vñ iſta nõ ſunt ſimilia. Adde ad mãꝫ

iſtam

istam ꝙ sicut hic qui debuit cãzellari de báno ⁊ nõ est cãzellatus non põt impune offendi ita eꝯ ille qui fuit indebite cãzellatus ⁊ nõ debebat cãzellari põt impune offendi ꝭ3 Bal. qui ita notãter tradit in. c. i. hic finit̃ lex cũ deinde incipiũt ꝯsuetudines regni alle. Jo. an. in. c. veniẽs de accu. Põt esse rõ decidendi q2 si fuit indebite canzellatus ꝯ exceptõe3 absolutõis possit replicari de iniusta absolutõe sicut. s̃. diximus eꝯ qõ ꝯ bãnu3 iniuste latu3 põt excipi ꝑ bãnitu3 ꝙ d3 cassari. Ego tñ si cassatio fuit valida l3 iniusta nõ affirmarẽ hoc ꝓnunc. Si ãt fuiss3 nulla sine dubio dictũ esset veru3 casus est ⁊ ibi hoc tangit Bar. vnico verbo in. l. sine vxor. ff. de do. inter vir. ⁊ vxo. Ultra alios doc. d. me. satis diffuse hic tractat vi3 pendente securitate bánitus possit offendi ⁊ pro declaratõe qõnis premittit quid sit ille qui põt ꝯcedere securitatẽ bánito cuius dicta expedia3 ꝑ quattuor ꝯclusiões multis additis vt videbis.

Prima cõclusio sit talis securitatẽ ꝑpetuã bánito põt cõcedere solus ꝑnceps. i. rebãnire bánitu3 absoluere. casus est in. l. relegati vbi bar. ĩ. de penis. Tu adde tex. ⁊ qõ ibi bar. in. l. nõ ois qui transfugit. ff. de re. mili. vbi Bar. dicit ꝙ inferior a ꝑncipe non põt ẽt ex cã respiciẽte vtilitate3 publicã rebãnire bãnitu3 q2 hoc ꝑtinet ad solu3 ꝑncipe3 ita ẽt eleganter declarat Ang. in. l. papi. §. si quis mortis de inoffi. test. Nõ. n. põt snĩa lata in cã criminali retractari nisi ꝑ ꝑncipẽ. l. i. in fi. ff. de questi. ⁊ l. diui fratres. ff. de penis ꝙ fieret si inferior posset tollere bánum. Dixit tñ sin. Jo. an. in addi. Spe. in ti. de accu. §. sequit̃ in. ij. col. ante additõe3 magnã ꝙ qñ aliquis est bãnitus ex forma statuti ꝑ cõtumaciã ad pena3 mortis põt ꝑ viam iusticie petere tractari snĩam que fuit lata rõne ficte cõfessionis docẽdo de iniquitate ipsius qõ vr̃ ꝯ leges. s̃. allegatas que dicũt ꝙ solus ꝑnceps retractat snĩam lata3 in criminalibus s3 forte posset defendi ista singularis doctrina per ea que posuit in titulo de homicidio. §. i. in addi. spe. ⁊ ego retuli plenissime post dñm Ant. in. c. ꝓposuisti ex̃ de ꝓba. sicut eni3 ibi cõcludit̃ ꝙ snĩa lata ꝑtextu probatõibus ꝑuilegiate semꝑ põt retractari ostenso de iniquitate ita videret̃ dicendũ in eo qui est ꝯdẽnatus ex ficta cõfessione que resultat ex ꝯtumacia na3 non põt negari ꝙ ista ꝓbatio est ꝑuilegiata ⁊ preter regulas iuris facit optime tex. ⁊ ꝙ ibi Bar. in. l. eius qui delatorẽ ff. de iu. fis. Durũ tñ esset hoc obtinere in practica ⁊ dicit Jo. an. in. d. additio. ꝭm Guil. de suza. ꝙ ꝯsuetudo italica hoc nõ admittit. Scõa cõclusio est talis inferior a ꝑncipe põt cõcedere securitatẽ bánito ad tp̃s ex cã legitima alias nõ. Primũ probat̃ in tex. ⁊ glo. in. l. is qui reus in fi. de pub. iudi. Secundum in aũt. de man. ꝑncipũ. §. sed neq3 que iura alle. Bar. in d. l. is qui reus. Est aũt cã legitima ꝭm oẽs qñ bánitus accusatur pro delicto in quo nõ potest cõparere per ꝓcuratorem vbi aũt posset per ꝓcuratorẽ sunt opi. quas cõcordãdo potes dicere ꝙ si crimẽ de facili põt probari absq3 p̃ñtia accusati tũc nõ erit iusta cã cõcedẽdi securitatẽ ita intellligo dicta Oldra. qui hoc tenuit ⁊ Bar. qui sequit̃ eu3 in. l. papi. exuli. ff. de mino. vbi bo. tex. ⁊ ꝙ ponit Bal. qui sequit̃ hanc doctrinã in. l. sed si hac. §. liberos de in ius vo. ⁊ in. l. i. C. de he. insti. in vlt. car. ⁊ Ang. in disputatõe sua Bononiẽsis quidã vbi istũ articulum elegãter examinat in sexto dubio in ꝑn. Aliqñ crimen non põt facile ꝓbari nisi habeat̃ p̃ñtia rei ⁊ tũc est vera opi. Bar. quã ponit in. d. l. is qui reus ꝑ rõnem ibi assignatã ꝑ eũ q2 iudex põt cogere ꝑncipale3 vt compeat vt ꝑ examen ipsius melius possit cognoscere veritatẽ ⁊ intelligat quo vultu ⁊ c. l. de minore. §. tormẽta. ff. d̃ questi. Tertia cõclusio in ista mã erit talis. In cõcedẽdo ista3 securitatẽ requirit̃ cause cognitio vñ si iudex cõcedat ea3 sine cause cognitõe nõ valebit ꝭm bal. in. l. i. §. nõ fuit. ff. de dolo ⁊ in. l. libera. in prin. ff. de statu homi. que dicta adducit ẽt. d. me. hic ⁊ l3 ipse non ꝓbet aliter probat̃ ista cõclusio manifesta rõne q2 id qõ d3 fieri de consensu vel auctoritate iudicis vbi agitur de p̃iudicio tertij intelligitur ꝙ fiat cã cognita alias nõ v3. l. sed si hac. §. ait ꝑtor vbi bar. ff. de in ius vo. ⁊ l. cum hi. §. vult igitur ⁊ ibi ẽt Bar. ff. d̃ transac. bene facit regula que ponitur in. l. nam ita diuus de adop. ⁊ l. de vno quoq3. ff. de re iudi. Quarta cõclusio est magis dubitabilis quã ponit Bar. in. d. l. is qui reus in fi. vbi dixit ꝙ l3 iudex cã cognita cõcedat securitatẽ ex cã ex qua nõ deberet cõcedere tñ concessio v3 non tñ assignat causam cur valeat Bal. aũt in. c. i. §. ite3 sacrã. de pac. iuramẽ. firm. videt̃ simpliciter dicere ꝙ ẽt si iudex iuret seruare securitatẽ non tñ tenet̃ eam seruare nisi qñ cõcessa fuit ex cã premissa a iure ꝙ dictũ põt procedere qñ error ess3 expressus in snĩa. i. causa illegitima ꝑꝑ qua3 cõceditur securitas iuxta. l. ij. C. quando prouoca. nõ est neces. Uel quãdo alias esset notorium ꝙ causa eẽt illegitima tũc. n. cũ ista cõcessio securitatis sit quedã interlocutoria ꝭm bal. in. d. l. libertas. Ista interlocutoria est nulla ꝯtinens notoriã iniquitatẽ cle. pastoralis. §. i. de re iudi. ⁊ no. inno. in. c. ꝑterea extra de dila. dũ dicit ꝙ citatus ad locu3 notorie nõ tutum nõ tenet̃ cõparere q2 citatio est nulla. Doc. autem bar. posset ꝓcedere in alijs casib⁹ q2 snĩa lata ꝯ ius regulariter v3 ⁊ facit ins. l. pe. ff. de iusti. ⁊ iure. c. i. ⁊ ibi no. de re iudi. ⁊ plene in. d. l. ij. quã. ꝓuo. non est neces. Adde ad istas quattuor ꝯclõnes ꝙ ẽt dux belli põt affidare bánitum vel dare securitatẽ intellige ad tp̃s ꝭm bar. in. l. ꝯuentionũ. s̃. d̃ pac.

Scõam. q. tangit hic do. me. v3 vtrũ pendẽte securitate bánitus possit impune occidi ⁊ dicendũ est ꝭm eum ꝙ nõ si nil deliquit post securitatẽ. nam virtute talis securitatis nõ solu3 vr̃ tutus a pena que possit sibi inferri ꝑ iudicẽ sed etiã ab omni offensione que posset sibi fieri per aliquẽ ꝑꝑ bánum. vnde perinde est ac si nõ eẽt bánitus. Ita declarat Jo. an. in addi. spe. in ti. de accu. §. sequit̃ in ver. gradũ septimũ. in scõa qõne illius ver. referẽs ita fuisse publice disputatũ. Idem t3 bal. in l. oẽs populi in vl. car. s̃. de iusti. ⁊ iur. Ista ꝯclõ probat̃ optime in v̂bo omni securitate in. l. i. C. de nauicular. ijs lib. xi. cu3 his que ibi no. bar. bñ facit tex. in. l. diuus ver. securitatẽ. s̃. d̃ offi. p̃ñ. hoc ẽt colligit̃ ex doc. ang. in. l. papi. §. si quis mortis. p̃allegato vbi dixit ꝙ ille qui est factus securus itelligit̃ ꝙ nõ possit offendi neq3 directo neq3 per indirectũ aliquo mõ. l3 ergo quidam dubitauerint in. l. qui a latronibus in fi. s̃. de testa. vi3 sicut pendẽtia nullitatis vel cassatõis ligat man⁹ iudicis. ita liget manus illius qui põt impune occidere. In hoc tñ casu qñ est ꝯcessa securitas hoc est verissimũ. si vero ille qui habuit securitatem delinquat post securitatẽ habita3 tũc do. me. clare vult ꝙ ꝑꝑ nouum deliciũ cõmissum videt̃ reuocata securitas respectu delicti veteris ꝓ quo poterat impune occidi qõ est valde no. si ꝓcedit de iure. Mouet̃ ex his que habentur in. l. q̃ro. §. interlocatorẽ. ff. loca. ⁊ l. qui seruũ de ver. ob. ⁊ l. quid ergo. §. heres de lega. i. in quibus iuribus in effectu ꝓbat̃ ꝙ promissio de nõ offendẽdo vel silis non h3 locũ vbi ꝓmissor de nouo offendit̃ vel vbi ille cui fit ꝓmissio põt offendi ex culpa sua q2 de nouo delinquit. Scõo principaliter adducit duo opria iura in simili. dicit̃ enim in. l. cu3 quis in prin. de solu. ⁊ in. l. si cũ cornelius eo. ti. ꝙ mãdatũ adiecti vel ꝓcuratoris simplicis videt̃ reuocari ex p̃sumpta mente mandantis si ꝓcurator mutat ꝯditionẽ in peius. ergo idem vr̃ dicendũ in casu nr̃o ꝙ gratia videat̃ reuocata qñ post securitatem bánitus delinquit. Tu aduerte q2 hoc suũ dctm̃ non vr̃ bene ꝓbari per pria iura que allegat. nã in. l. qui ꝭuu3 cũ alijs s̃. alle. vñ probat̃ ꝙ ꝓ delicto nouo cõmisso pendẽte securitate bánitus possit puniri ⁊ impune occidi. si ꝓ illo delicto imponeret̃ talis pena a statuto. Sed ⁊ ꝙ ꝓ delicto nouo h̃ñs securitatẽ possit puniri est casus exp̃ssus in. l. nõ alias. §. i. ff. de iudi. nam legatus h3 securitatẽ de iure gentiũ. l. fi. ff. de leg. l. sanctum de re. diui. ⁊ tradit bar. in. l. i. in prin. ff. ad. l. iul. male. ⁊ tñ si delinquit in legato põt puniri. Sed qõ ꝓ delicto veteri ꝓ quo erat data securitas illa videat̃ reuocata hoc nõ dicũt ille leges. ꝓ veritate. q. possunt ꝯsiderari duo casus. Nam aliqñ securitas conceditur ab iferiori a principe vel a ꝑncipe ex cã iusta. Aliqñ ꝯcedit̃ a ꝑncipe ex mera gr̃a. Prio casu nõ credo ꝙ securitas reuocet̃ q2 respectu cãe ꝑꝑ quam fuit cõcessa res dr̃ eodẽ modo se habere ex quo adhuc subest eade3 cã q̃ fuit causa finalis ꝯcedẽdi securitatẽ. l. ij. §. fi. ⁊ qõ ibi per bar. de dona. ⁊ l. sexum cũ ibi no. de postu. Quid eni si securitas fuit ꝯcessa bánito vt possit se defendere certe ex nouo d̃licto nõ põt videri reuocata q2 auferret̃ defensio bánito quã ẽt ꝑnceps non põt offerre vt plene tradit bar. in. l. cũ mulier. ff. so. ma. bal. in. l. qm̃ alex. C. de adul. vbi dio est videndũ. Pro ista ꝯclusiõe facit tex. a ꝯrio sensu in. d. l. nõ alias. §. i. vbi tex. dicit ꝙ pro delicto cõmisso tp̃e legatõis põt conueniri. ergo ꝓ cõmissis ante nõ poterit alias quare limitauerit se ad delicta cõmissa post legationẽ non video. In scõo casu credo opi. dñi mei eẽ verã potissime per iura que allegant̃ scõo loco que bñ faciũt. Confirmat̃ ista sua ꝯclõ q2 gratia ꝑncipis non extendit̃ ad casu3 de quo si verisimiliter cogitasset nõ eẽt cõcessurus quãtũcũq3 sit cõcessa simpliciter ⁊ indeffinite vt. l. ex fcõ in ꝑn. ff. de vul. ⁊ pu. bene facit tex. in. c. suggestũ ⁊ in. c. nuper extra de deci. q2 qui de nouo delinquit quodãmodo abutitur bñficio ꝑncipis ⁊ est odiosior. vñ non p̃sumit̃ ꝙ si ꝑnceps hoc cõsiderasset fecisset ei gr̃a. Facit optie qõ sing. tradit bal. in. l. iij. C. de epi. au. in fi. ubi dicit ꝙ gr̃a ꝑncipis censet̃ subreptia si ille cui cõcedit̃ ꝓ maleficio cõmisso tacuit ꝙ prius ite3 delinquerat q2 nõ p̃sumit̃ ꝙ princeps si sciuiss3 fuisset gratia3

pcessurus. Cõsequenter quesiuit hic. do. me. Si ex forma statuti q̃rele bānitoꝝ nō debent audiri vtꝝ bānitus admittat ad petendū cassari bānum ꝙ cōnem solus bal. format in terminis i. l. ij. in fi. C. si pendē. appe. mors interue. ⁊ ibi dicit ꝙ dꝫ audiri. Mouet primo q: bānitus cuius bānū pōt cassari habet pro nō bānito. l. nemo dꝫ. ff. d in inte. resti. ergo nō obstat sibi statutū excludens querelas bānitoꝝ. Scdo per tex. in c. i. de rescrip. in. vi. vbi probat qd quāuis excōicatus non dꝫ audiri in iudicio pōt tn̄ impetrare rescriptū pro faciēdo rescindi excōicatōez iniustaꝫ. Sed ad istud scdm vꝫ posse rnderi per tex. in. c. p tuas de sen. excō. in antiquis vbi probat ꝙ excōicatus non pōt petere cassare sniam excōicatōis tanꝙ iniustaꝫ nisi prius absoluat lꝫ posset impetrare rescriptū tanꝙ pambulū ⁊ pparatoriū iudicij vt dꝫ in. d. c. i. Sed tn̄ hoc nō obstāte snia predicta est vera ⁊ pmo pondero tex. in. d. c. p tuas vbi dꝫ ꝙ hoc seruat in excōicatōe pp reuerētiaꝫ censure ne videatur agens contēnere censurā ergo vbi cessaret ista rō spālitatis is qui petit cassari excōicatōez deberet admitti ⁊ p hoc infertur ꝙ bānitus erit admittēdus maxime q: nō hꝫ remediuꝫ vt absoluat de facili vt excōicatus. Pro ista cōclusione adduco tibi subtileꝫ tex. in. l. i. §. de qua re versu si. ff. de postu. vbi tex. dicit ꝙ illi qui cōprehēdunt in ho ordinē postulātiū inter quos est dānatus crimine capitali vt pꝫ in. l. i. §. remouet eo. ti. psit petere restōnez in inte. aduersus sniam qd non esset veruꝫ si quo ad istum actuꝫ haberet pro deportato q: cuꝫ remediuꝫ restōnis sit de iure ciuili. i. de iure ptorio qd est largo mō ius ciuile hoc remediū nō caderet in deportatuꝫ neqꝫ posset sibi cōpetere. l. si post mortē. §. liberi de bo. ⁊ l. i. in fi. eo. ti. secus si haberet fundamētuꝫ tale ius in ꝯctu iurisgētiū ⁊ clare ponit Bar. in. l. quidaꝫ. ff. de penis ⁊ in. l. si victū aut stratum ff. de re iudi. cuꝫ ergo deportatus admittat ibi ad petendū restitutōez hoc non pōt eē nisi q: quo ad effectū petendi cassari sniam haberet pro nō deportato nec dicas ꝙ Bal. alle. istuꝫ tex. in. d. l. ij. ad ppositū nostrū q: nō allegat ad hoc nec inducit isto mō sed simplr adducit euꝫ ad probandū ꝙ iure cōi deportatus deberet audiri petendo cassari sniam sed nō deducit illum ad pbandū ꝙ stante statuto ꝙ querela bāniti nō debeat audiri nihilominus bānitus est audiēdus sed mouetur alijs rōnibus quas. s. dixi. Et attende diligēter q: si tenemus ꝙ petitio cassatōis snie cuꝫ petitur cassari a reo condēnato sit spēs defensionis sicut tenuit Jo. an. in addi. spe. cuius dicta retuli in. c. intelleximus de iudicijs ista cōclusio eēt minus dubitabilis q: bānito nō denegat defensio dixi. Sed q: Bar. tꝫ oppositū in. l. de pupillo. §. si pcurator de no. ope. nū. ⁊ Ant. de bu. in. c. cuꝫ iteꝫ de excep. ⁊ vꝫ esse cōior opi. Ideo nō fundo me in hac rōne pronūc. Pro opinione tn̄ Jo. an. bene facit elegans doc. Bal. in. l. data opera in pen. car. C. qui accu. nō pos. vbi dixit ꝙ nullitas intētata p viam querele ab eo qui fuit cōdēnatus est spēs defensiōis ⁊ durat ppetuo sicut exceptio ⁊ multū facit ad eā q̃ scripsimus in. c. intelligam⁹ de iudi.

Saltus. Possidere possumus aio nostro dūtaxat. Jtē animo nostro ⁊ corpe alieno ⁊ corpe ⁊ animo alieno hoc dicit. scda ibi ceteꝝ. tertia ibi nec mouere ⁊c. Primo no. ꝙ possessio ciuilis retinet animo solo lꝫ nō sit cōiuncta cum nāli. cōcordat tex. in. l. quāuis saltus. j. e. ⁊ in l. lꝫ. C. eo. ⁊ in. l. i. §. siue aūt. ff. d vi ⁊ vi arma. Scdo no. ibi i. quas serui. ⁊c. ſm intellectū glo. ꝙ ista dictio. i. ponit aliqñ simplr expositiue naꝫ ſm glo. nō restringit lraꝫ nostrā ad res peculiares dūtaxat sed scdm intellectum veꝝ quē ego sequor de quo dixi in. l. i. §. itē acquirimus. s. eo. ponit limitatiue sicut freqūeter ponit. Sup quo vide ꝙ no. bar. in. l. q̃situꝫ. §. idē respōdet de fundo instruc. Tertio no. ⁊ semp tenementi. naꝫ nō est destruēdo tex. nostrū nō est melior. l. in corpe iuris ⁊ q̃ magis clare pbet ꝙ possessio nō acquirit p seruū dño ignoranti ex̄ cām peculiarem. Primo eniꝫ ponit regulaꝫ in colono ⁊ seruo ꝙ possidemus aio nostro ⁊ eoꝝ corpea a qua regula excipit postea res quesitas ex cā peculiari vñ in alijs stat firma regula ꝙ animus noster in acquisitōe dꝫ cōcurrere vt plenius dixi in. d. §. iteꝫ acquirimus. Ultimo no. in verbo. nā videre ꝙ ea que sunt animi cadūt in fictōe iuris ⁊ aius tu⁹ fingitur aius meus vt in vb. videmur qd significat fictōeꝫ. l. i. §. deiecisse de vi ⁊ vi ar. Et ex hoc appet ꝙ aius est quid facit vt dixi in. l. i. in pn. s. eo. naꝫ si eēt ius aius tuus posset dici meus p veritatē q: in his que sunt iuris q̃si res disponit simplr disponit p veritatē non p fictionē sicut per Bar. in. l. si is qui p empt. de vsucapio. In glosis nihil est.

Nerua. Possessio reꝝ mobiliū ciuilis retinet per nos quaten⁹ res sunt sub custodia nostra. ideo possidem⁹ feras inclusas in viuarijs ⁊ pisces inclusos in piscina. ⁊ silr aues inclusas aut eas que sunt sub custodia nostra vel ex ꝯsuetudine reuertunt ad locū nostrū. h. d. scda ibi. Nam penis. tertia ibi. Dissimiliter atqꝫ. quarta ibi iteꝫ feras. quinta ibi. sed eas. sexta ibi aues aūt. Primo no. ibi quatenus ⁊c. ꝙ ista dictio quatenus significat idē ꝙ dictio quousqꝫ de qua p Bar. in. l. pponus. §. sempronio d le. iij. ꝯcordat tex. in. l. si cum exceptōe. §. sed quaten⁹. ff. qd me. cā. Scdo no. in ver. possideri cū versi. seq. tria ſm Pau. de ca. Primo ꝙ ēt res mobilis pprie dꝫ possideri. ⁊ hoc est vt dicit Dy. reprehēdendo glo. in. l. i. in pnc. s. eo. Scdo in ver. nancisci ꝙ ille qui non hꝫ rem mobilē in cōspectu dꝫ eē in possione ciuili. ⁊ tamē apparet ꝙ nō est in possione nāli q: si eēt in possione nāli non eēt necesse eā nācisci de nouo. Et ex isto tex. pbat melius ꝙ alibi ꝙ est duplex possio. s. ciuilis ⁊ nālis. nam iuriscōsultus hic dicit ꝙ illam rem possidem⁹ cuius possumus nancisci possionē nālem. ⁊ sic pꝫ ꝙ illa possio que erat apud nos non erat nālis. ⁊ ita no. hic Bar. ⁊ cōiter Moder. sed in. l. i. in pn. s. eo. dicit ꝙ ista ꝯclo non probat hic. q: verbū nālis possio hic significat detentationē nō nālem possionē put est aliud ꝙ detētio ⁊ vere pōt sic exponi q: freqūēter detētio vocat naturalis possio vt pꝫ in. l. ij. §. qd vulgo. ff. p herede ⁊ in. l. stipulatio ista. §. hec quoqꝫ de ver. obli. cum multis alijs.

Tertio no. ſm Pau. iuncta glo. qd lꝫ res imobilis nō desinat nālr possideri q̄uis sit extra ꝯspectū nostꝝ dūmodo de facili possimus in ea insistere ſm glo. no. in. l. i. in pn. s. eo. tn̄ secus est in re mobili q: hoc ipso ꝙ exit ꝯspectum nām lꝫ faciliter possit apprehendi. tamē nō possidemus eam nāliter vt pꝫ in verbo nancisci qd dicit eē mirandū. Sed ista dña orit ex dña subiecti. i. rei mobilis ⁊ imobilis q: facilius amittit possessio rei mobilis vt. l. si rē mobilē ⁊ ibi dicet. j. e. Quarto pncipalr no. in ver. nam pecus ꝙ q̃si res mobilis ita excidit vt diligenti inquisitōe nō possit inueniri perdit possio qd do. Pau. hic itelligit ēt si hoc mō perdat in domo quā possidem⁹ ⁊ est bn̄ dictum quia in quocūqꝫ loco est eadē rō. nam nō possum⁹ dicere custodire rē quā nō possum⁹ apprehēdere facilr cū volumus. lꝫ locus in quo res est sit noster vt pꝫ in feris que sunt in silua vel in piscib⁹ qui sunt in stagno. ad hoc alle. glo. in. l. si rem mobileꝫ. j. eo. nec ꝯdicit huic doc. quod ponit hic Jo. de imo. referēs dcā Ray. ⁊ Jaco. de are. q: re vera vt pꝫ ex vltimis verbis suis loquit quādo res poterat inueniri scdā diligēti inquisitōe. Quinto no. ibi in stagno ⁊c. ꝙ lꝫ lacus sit noster pisces tamē qui sunt in lacu non possident a nobis. nec sunt nostri. ⁊ silr fere que sunt in silua nostra vel in agro nostro. Ideo infert hic Ang. ⁊ Moder. ꝙ in lacu puato quilibet pōt piscari si non phibeat. ⁊ silr in agro alterius quilibet pōt venari. l. diuus de ſui. rusti. pre. ⁊ l. iij. §. i. s. ti. i. ⁊ alle. hic Ang. glo. in. l. vsufructuariū. §. in viuarijs de vsufruc. que facit mentionē de lacu puato. Aliaꝫ alle. dñs meus in. l. eadē de fun. instru. Si tn̄ dñs agri vel stagni phibeat aliquē ingredi in agrū vel stagnū suū hoc pōt facere vt probat in dictis iuribus. Unde cautella est ſm Ja. de are. ⁊ moder. vt pponat gnāliter in loco publico in scriptis ista phibitio vel fiat p clama gnāliter ut nullus audiat intrare talia loca sine licētia domini cā venandi uel aucupādi. Sicut in fili dꝫ in. l. sed si pupillus. §. pscribere. ff. de institio. ⁊ in. c. cū in tua qui ma. accu. pos. In glo. sup vbo possideri ibi ciuilr ⁊c. Hāc glo. no. hic do. m. ꝙ verbū possessio intelligit mō de ciuili, mō de nāli ſm subiectā māin de quo plene dixi in. §. ex ꝯrio. ⁊ ego. s. in rub. Et ad ea que ibi dixi adde glo. singu. in. l. raptores. C. de epi. ⁊ cle. que dicit ꝙ sola possio ciuilis absqꝫ nāli complet appellatōe plene possionis quaꝫ tn̄ Bal. ibi reprehēdit ⁊ credo ꝙ recte p ea que habent in simili in. l. iul. de rei uen. ⁊ l. i. C. de cōi ſuo ma. Aduerte ēt ad hanc glo. nam relata ad tex. sing. extendit id qd dictū fuit in glo. magna in. l. i. in pn. s. eo. vꝫ ꝙ nō soluꝫ possio nālis in re imobili retinet aio ab eo qui possidet nāliter dūtaxat. sed ēt in re mobili qd est mirabili⁹ in qua facili⁹ amittit possio ⁊ difficilius retinet. Intellige tamē ꝙ tantū retineat animo quantū ab eo qui possidet ciuiliter ⁊ nāliter ciuilis possio aio retineret. nam non dꝫ esse pluris effectus sola possessio naturalis ꝙ ciuilis ꝯiuncta cū nāli. In glo. in verbo ꝙ in pñtia ⁊c. Prima expositio nō procedit q: nō saluat nisi subaudiendo nō quod est incōueniēs cū aliter pōt exponi lra. ⁊ cum als scriberē super ista glo. ipugnaui eas alia rōe q: si essꝫ nō in textu nō bene staret dictio aduersatiua quoniā id qd sequit. s. qd cessꝫ diligēs inquisitio pōt eē causa eius ꝙ dicit in ver. pcedenti idest cur res nō sit in pñtia vñ non aduersat ad id cuius pōt esse cā cū cā ⁊ effectus habeāt

se vt

se vt cōnexa. Sed ab ista impugnatōe pōt saluari glosator qꝛ dictio aduersatiua nō ponit̄ ꝯ suum effectū. Sed ad limitādū id qđ simplr̄ dicebat̄ in ver. p̄cedenti vꝫ ꝙ si res nō inuenit̄ retinet̄ posſio. naꝫ ꝑ dictōeꝫ aduersatiuā ⁊ v̄bū sequēteꝫ declaratur ꝙ hoc nō est veꝝ nisi nō inuenit̄ qꝛ cessat diligēs inquisitio. Glo. tñ transit ad aliaꝫ expositōeꝫ que est vera recte intellecta vꝫ ꝙ ver. qꝛ in p̄sentia refert̄ ad primū dictuꝫ p̄cedentis v̄siculi dissimiliter atqꝫ vt dicit gl. versi. aūt sed tñ refert se ad dictū sequēs eiusdeꝫ p̄mi ver. dūꝫ dicit nec inueniat̄ ⁊ ista gl. sic exposita pōt habere duplicē intellectū. Unus est qđ v̄siculus ille qꝛ in p̄ntia sit rō decidendi primū dictum hoc mō. Si res sit sub nostra custodia qꝛ in p̄ntia nostra sit. i. qꝛ eaꝫ aspiciamus retinet̄ posſio nālis ⁊ ciuilis. Si vero res nō inueniatur ⁊ tñ per facilē inquisitōeꝫ possit inueniri retinet̄ possessio ciuilis. Sed iste sensus nō plꝫ qꝛ re vera in istis versiculis nō agitur nisi de possessiōe ciuili vt pꝫ ex cōtinuatōe ad ver. p̄cedenteꝫ in quo agitur de ciuili posſione. Expone ergo sensum glo. aliter vt alias scripsi vt nō diuersificent̄ casus sed oēs isti versiculi loquātur de posſione ciuili ⁊ erit sensus h̄c in ver. qꝛ ⁊c. ⁊ in ver. seq. talis dictuꝫ est. s. in ver. ꝓxime p̄cedēti ꝙ res pōt esse sub custodia nostra ⁊ nō inueniri ⁊ ꝙ eo casū nō ꝑditur posſio. Et si queris q̄uō vtrūqꝫ sit possibile. s. ꝙ res sit sub custodia nostra ⁊ tñ nō inueniat̄ r̄ndeo dicit tex. ꝙ est possibile ꝙ sit sub custodia nostra qꝛ est in p̄ntia nostra ⁊ qđ non inueniat̄ qꝛ lꝫ diligēter inquirēdo in cōspectu nostro inueniretur eē nunc tñ nō est qꝛ nō querimus diligenter. Et hoc mō exponēdo habes hic casuꝫ ꝙ illud dꝛ eē presens seu in p̄ntia nostra ꝙ lꝫ nō aspiciat̄ oculis de facili tñ pōt aspici ex diligenti inquisitōe. Et aliqñ dꝛ aliquid eē p̄sens ꝙ̄ non est in cōspectu de facili tñ potest eē sicut reus dꝛ esse p̄ns qui nō est corā iudice ⁊ in iudicio sed tñ in loco iudicij. l. p̄ns. ff. de ꝓcu. super quo vide glo. ordi. ⁊ no. in autē. de fideiusso. §. i. que declarat quot modis quis dicat̄ p̄ns. Potest ēt dari clarior ⁊ facilior intellectus vt v̄si. qꝛ ⁊c. ⁊ ver. sequēs referant̄ ad totū v̄. p̄cedētē simul hoc mō. Si res est sub custodia nr̄a lꝫ nō inueniamus possidemus eā qꝛ ex quo ꝑ facileꝫ inquisitōeꝫ pōt inueniri ⁊ eē sub aspectu nr̄o satis dꝛ esse in presentia.

Labeo. Per inundatōeꝫ ꝑditur posſio. h. d. In glo. in v̄bo desinere ibi. s. ex qui. cau. ma. nō est opus adducere aliqđ simile ad istam cōclusionē qꝛ glo. allegat. l. vbi est casus doc. tñ cōfirmādo glo. adducūt qđ habet̄ in. l. si is cui. §. fi. j. de fur. ⁊ in. l. si quis vxori. §. pe. ⁊ ibi Bar. co. ii. in quibus probat̄ ꝙ interesse p̄scriptōis vel vsucapiōis nō venit in cōsideratōe in actōe furti qꝛ est cuꝫ iniuria alteri⁹. Super quo vide qđ ponit Bal. in. l. i. C. de sen. que pro eo. ⁊ in. l. manifestissimi. in prin. C. de fur. in. iij. oppo. Limitant tñ doc. doctrinā huius glo. nisi p̄scriptio sit prope finē qꝛ tūc censebitur eē cōpleta qꝛ ad hoc vt ꝑꝑ impedimētuꝫ cōpetat restō in integrū ꝑ. l. reruꝫ mixtura. §. labeo. j. de vsuca. Hoc tñ dictum limitat hic do. me. nisi p̄scriptio sit odiosa totaliter sicut p̄scriptio. xxx. vel. xl. ānoꝝ allegat tex. cū glo. in. l. in vsucapionibus. in p̄n. de diuer. ⁊ tēp. p̄scri. vbi glo. dicit ꝙ ꝑ. l. in omnibus de act. ⁊ ob. ꝙ in talibus p̄scriptōibus dies cepta nō habetur pro cōpleta lꝫ in alijs sit aliter. Sed ꝯ primā cōclusioneꝫ positaꝫ in glo. arguo fortiter de. l. sed si fine. §. i. ff. de mino. in p̄mo r̄iso vbi vꝫ probari ꝙ restō in integrū competit minori ad acquirēduꝫ ⁊ cuꝫ iniuria alterius ꝺm vtranqꝫ lecturā. nā ibi lꝫ res fuisset vendita alicui iusto precio ⁊ tradita ⁊ sic quesituꝫ eēt plenuꝫ ius nihilominus cōpetit restō minori ad lucrum si alius offerat plus. Est igitur ibi lucrū cuꝫ iniuria alterius. i. illius cui sit quesituꝫ ius ex ꝯctu ⁊ tñ indistincte cōcedit̄ restō si fuit vendita res imobilis vel alia que seruādo seruari potuit. Preterea cōcedit̄ restō in querela inofficiosi testamēti impedito ex clausula generali. Si qua mihi iusta cā ⁊c. ⁊ tñ illa est odiosa ⁊ restō ꝯcedit̄ ad lucꝝ ꝯsequēduꝫ cū iniuria testōris ⁊ h̄ędis sꝫ ad primā. l. possumus r̄ndere vel ꝙ ibi loquit̄ in restōne minoris que est fauorabilior quā restō cōpetēs ex clausula gnāli. Si qua mihi iusta ⁊c. vt tradit bal. in. l. fi. ff. đ re. in inte. titulo gnāli circa p̄n. ⁊ satis colligit̄ ex illo tex. ⁊ est glo. no. in l. nec nō. §. i. ff. ex qui. cau. ma. ⁊ ista so. magis plꝫ pōt tñ dari ⁊ alia ⁊ dici ꝙ illa lex loquit̄ in lucro qđ hꝫ fundamētū ⁊ originē a re que fuit ipsius minoris vñ est quodāmō lucrū intrinsecū ꝓueniēs ex ipsa minoris substātia sꝫ nos loquimur in lucro qđ ꝓuenit extrinsec⁹. i. ex vsucapiōe que causat̄ ex posſione titulo ⁊ bonafide. Ad secundū respondeo ꝙ lꝫ querela sit odiosa p̄ncipaliter tamē competit ꝓpter legitimā nō relictaꝫ filio vt. l. parētibus ⁊. l. cum querit̄. C. de inoffi. testa. In legitima aūt filius non hꝫ dio cām lucratiuaꝫ ꝺm glo. ⁊ doc. in l. ij. C. đ iur. ⁊ fac. igno. Bene facit tex. in. l. i. §. lucratiuas. C. de impo. lucra. des. li. x. vñ nō est similis rō. maxie qꝛ pōt imputari parenti cur impie exheredauit filiuꝫ. Pro damno aūt emergēti indubitanter cōpetit restō ēt ad restituēdū remediuꝫ odiosum. ⁊ cū iniuria alteri⁹ vt in. l. i. §. idem pōponius ꝺꝫ intellectū glo. ff. de dolo. Cōtra scđam ꝯclō. doc. arguo fortius. nam qñ cōpetit alicui actio ad penaꝫ. nō est dubiuꝫ quod plus iuris est quesitū habēti actione ad lucrū ꝯsequendū. i. ad penam ꝙ̄ sit quesitū illi qui nōdum p̄scripsit sed v̄isimile erat ꝑꝑ breuitatē temporis qđ deberet p̄scribere. facit optie tex. ꝑ hoc vltimo dcō in. l. si fundū in fi. ff. de fun. do. ⁊ tñ in executōe penaꝝ ad capiendū lucrū pene ēt si actio nō cōpetat ad vindictam nō dat̄ restō. l. auxiliū in prin. ꝺm intellectū glo. ⁊ bar. ff. de mino. Confirmat̄ ista ꝯclō per tex. no. in. l. sciendū in fi. ff. ex qui. cau. maio. vbi quo ad denegandā restōnem ista duo vident̄ parificari ꝙ quis restituat̄ ad lucrū cū pena alteri⁹ vel cū damno alterius. Nō ob. tex. in. l. reꝝ mixtura. §. labeo quia ibi ꝯtinuatio possessionis largo mō pōt ꝯsiderari eē facta. lꝫ đ stricta subtilitate iuris eēt interrupta non enim pōt negari ꝙ qui possidet domū vtiqꝫ possidet colūnaꝫ que est in domo nō quidem ⁊ absolute ⁊ simplr̄ sed vt ꝑtem domus. ⁊ ideo pōdera diligēter ꝙ ibi nō ꝯcedit̄ restō in inte. sed p̄scriptio habet̄ pro ꝑfecta ipso iure quasi non sit dio iterrupta ꝯtinuatio possessionis. Sed saluando s̄niam cōem possum⁹ dicere ꝙ odiosior est ꝓsecutio pene ꝙ̄ acquisitio que fit ex p̄scriptōe quod pꝫ qꝛ tempus cepte p̄scriptōis transit ad heredē ⁊ pōt ꝯiungi cum tꝑe heredis vt in. l. pōp. §. quesitū. j. eo. ⁊ tñ regulr̄ pene petitio nō transit ad heredē iuxta ea que habent̄ in. l. i. j. đ priua. delic. Nō ob. tex. in. l. sciēdum qꝛ dicendū est qđ ista equiparatio nō dꝫ habere locū per oia sed vbi est eadē rō sicut qñ p̄scriptio nō est in fine tꝑis. Illud aūt qđ dicit dñs meus ꝙ in p̄scriptōe simplr̄ odiosa hoc nō eēt tenendū satis pōt ꝯfirmari iudicio meo per tex. in. d. l. papi. §. fi. s. alle. in ver. ex magna cā vbi satis ostendit̄ ꝙ ad ꝯcedendū restōnem sup remedio odioso requirit̄ fortior cā ꝙ̄ requirat̄ in alijs casib⁹. Et ad mām vide bo. tex. ⁊ quod ibi no. in. l. cū quid in p̄n. ff. de acqui. here. vbi probat̄ no. ꝙ sola spes ꝓbabilis acquisitōis est cā ꝯcedendi restōneꝫ ex clā generali. Si qua mihi iusta cā ⁊c. quādo non agit̄ de lucro ꝙ ꝓcedit cū iniuria alterius. In glo. ij. in v̄bo occupare. Adđ ad glo. nr̄am ꝺm Iaco. de raue. ⁊ Moder. ꝙ dcm̄ glo. dꝫ intelligi de inundatōe ꝑ quā oportuit relinquere agrū ita ꝙ nō potuit bene pedibus calcari. Tu aūt super hoc ꝯsidera ꝙ satis vꝫ esse ad ꝑdēdam posſionem qđ ager nō possit colli ex inundatōe vel frumentū colligi maxime cū iura ista simplr̄ dicant qđ per inundatōem ꝑdit̄ possessio. Facit optime qđ ponit Bal. ⁊ ange. in. l. ꝺuitutes la. ij. ff. de serui. vbi concludūt qđ quādo clula molēdini sepius destruit̄ tunc perdit̄ posſio ⁊ interrumpit̄ quādo nō remanet aliqua pars eius ꝑ quā possit deseruiri molēdino ad cuius vsuꝫ est inuenta. Scđo adde ad nr̄am mām qđ eleganter ponit Bal. in. l. i. C. đ ꝯfes. in pe. car. vbi no. declarat istam mām ⁊ in effectu pōit duas ꝯclusiones notabiles. Prima est qđ qñ inundatio sit ad vtilitatē agroꝝ sicut est in agris Egypti. l. ij. C. de alluuio. ⁊ palu. sicut cōtingit ꝺm eum in pratis que sunt in territorio Papiēsi iuxta Ticinum que recipiūt ab inundatōe vtilitatē tunc ꝑ talē inundatōem non perdit̄ posſio. Secūda cōclusio est qđ si aliquis possidet lacū vel stagnū lꝫ aque excrescāt vltra solitū ex quātitate tamē augmenti nō ꝑditur posſio lacus. Cetera dic vt ibi ꝑ eū. Extra gl. q̄rit hic Io. de imo. Nūquid ex sola ciuili posſione ꝓcedit p̄scriptio quādo nālis est occupata ꝑ alium ad emulatōem ciuilis. i. quādo ille qui occupauit nālem vacantē occupauit eā intendēs rem possidere tanꝙ̄ ꝓpriam. Super quo bal. dixit in addi. in. §. ex ꝯrio qđ tunc ex ciuili posſione non ꝓcedit p̄scriptio alle. gl. quam dicit singularē in. l. qui fundū in p̄n. j. ꝓ emp. Sed bar. tꝫ ꝯrium exp̄sse post glo. in. l. qui posſionē. j. de vi ⁊ vi arma. allegans ēt glo. in. l. si quis a se fundū. C. ad. l. iul. de vi. Nam quādo ille qui deicit̄ de posſione recuperat posſionē incōtinenti interim retinet ciuilē ⁊ ꝑdit naturalē ꝺm glo. in. l. iij. §. eū igit̄. j. de vi ⁊ vi arma. Et tamē interim anteꝙ̄ recuꝑet posſionem ꝓcedit vsucapio ꝺm illas glo. qꝛ retinet ciuilē vt ꝑ bar. in loco alleg. Et hāc opi. sequit̄ Io. đ imo. hic cuius dcā refert do. me. ad verbū in. l. iij. §. ex ꝯrio. s. eo. in fi. cōmēti. Nō ob. glo. in. l. qui fundū qꝛ ille dꝫ intelligi qñ posſio fuit occupata per aliū iacente h̄ęditate ⁊ erat effectus possessor ciuilr̄. Unde per occupatōem factaꝫ a tertio h̄ęditate iacēte fuit amissa dio possessio ꝺm eos ⁊ ꝺm istum modū intelligendi nota singulr̄ ꝙ quāuis occupatio fcā de possessione nāli nō priuet verum

possessorem sua civili nisi postquã suspicatur se posse repelli, secus tamẽ est in hereditate iacẽte que ficte dicitur possidere rez civiliter quo ad usucapionẽ perficiendã. l. cepiaz. ꝟ. ti. pxi. naz ista perdit per occupationẽ alterius incõtinenti ꝟm predictaz glo. ꝙ est valde novũ dictuz in ista mã. Sed adverte qꝛ illa glo. allegat tex. qui loquit de re mobili occupata hereditate iacente cuius possessio perdit hoc ipso ꝙ res est occupata ꝑ aliũ ẽt ignorãte ꝑmo possessore. ut. l. si rem mobilẽ. ꝟ. eo. Nos aũt loquimur in re imobili in qua regula est in ꝯrium. l. claz possidere. §. qui ad nũdinas. ꝟ. eo. vñ cuz hereditas iacens equipareтur ignorãti ⁊ furioso qꝛ nõ hꝫ animuz non vꝫ ꝙ ꝑ occupationẽ factaz ab alio perdat suaz civilez quo ad effectũ usucapiendi ⁊ pro opi. Bar. ⁊ Imo. facit optime tex. in. l. si id qꝺ §. fi. ꝟ. e. ubi tex. dicit ꝙ utilis est ꝙ possessio non ꝑdatur ab ignorante rem suã esse occupatã ex quibus verbis datur intelligi ꝙ qñ possessio nãlis est occupata ꝑ alium nõ solũ remanet possessio civilis sꝫ ẽt utilitas que ex ea causat ⁊ qꝛ ista locutio est indefinita equipollet uli iuxta. l. si pluribus cũ mã de leg. ij. ⁊ sic in his verbis cõprehẽditur ois utilitas que põt resultare ex possessione civili inter quas est illa ꝙ ex sola civili ꝓcedit usucapio. Et adverte diligẽter qꝛ ꝑ hoc nõ ꝯdico his que dixi in. l. iij. §. ex ꝯrio. s. eo. nam supposito pro vero ꝙ ex possessione civili ꝓcedat usucapio tũc bene inducit tex. ꝑallegatus ad ꝓbãdũ ꝙ ẽt si nãlis sit occupata hoc est verũ. Sed cuz dubitatur utꝝ sola civilis pariat hunc effectũ usucapiõis hic ego dico hoc nõ probari per illuz tex. qꝛ potuit intelligere de alia utilitate de qua sumus certi ꝙ causat ex civili possessione.

Si rem. Furtum nõ cõmittit solo animo sine ꝯtrectatione ⁊ iõ non amittit possessio sola destinatione volẽtis rem auferre. h. d. scḋa ibi. Sed si eã. Primo no. ibi nõ moveris ⁊c. ꝙ ꝯtrectatio nihil aliud est ꝙ̃ motio rei de loco ad locum ut plene declarat in. l. si dñium. ꝟ. de furtis. Scḋo no. ꝙ ẽt possessio rei mobilis nõ perdit sola volũtate eius penes quẽ est sine ꝯtrectatõe ⁊ ita debes intelligere. l. si rez mobilez. ꝟ. eo. ꝟm glo. hic ⁊ bene. Et ex hoc no. tertio in fi. tex. ꝙ furtuz nõ cõmittit solo animo ꝯcor. tex. ⁊ qꝺ ibi no. in. l. inficiando. in prin. ꝟ. de fur. In gl. in verbo admittit ibi hoc aũt veruz Imo. declarãdo glo. dicit ꝙ lꝫ inferente opem cõmittat furtuz sine ꝯtrectatõe ipsius ferentis opem vꝫ tñ cõmitti ex ꝯtrectatione principal' cui accedet prestãs opem intellige ꝙ factuz accedit facto nõ obligatio obligatõi sicut declarat bar. in. l. nõ solum. §. qui mãdato de iniurijs ⁊ in. l. qui servo. §. i. hic allegato. Potuit ẽt glo. hr̃e aliaz mentez ut pꝫ ex. l. quã allegat vꝫ cum sit dare casuz in quo cõmittit furtuz respectu ferẽtis opem ⁊ tñ neqꝫ ferens opem ꝯtrectat neqꝫ servus ꝓprie põt dici ꝯtrectare seipsuz ut declarat Ja. de are. ⁊ bar. ibi. Et ꝑ intellectu huius. l. ⁊ aliaruz allegatarũ in glo. scias ꝙ lꝫ is qui vendit rem alienã sciẽter tradẽdo eaz vere cõmittat furtũ ut insti. de usucap. §. ꝙ aũt in fi. ⁊ per gl. in. l. si in emp. §. itẽ si emptor ff. de ꝯtrahen. emp. secus tñ est si tradat eaz ficte vel tacite patiẽdo rem venditã per emptorẽ apprehẽdi. Glo. est no. quaz ibi approbat bart. in. l. itez si res. in prin. s. de aliena. iu. mu. cau. fac. quã plene declarat Bal. ⁊ elegãter in. l. alienũ. C. de fur. ubi ẽt glo. tetigit. Dixit ẽt illa glo. singulr̃ ꝙ is qui a prin. habuerit bonã fidez lꝫ tꝑe quo vẽdit ⁊ tradit sciat rem ẽẽ alienã nõ cõmittit furtũ ad hoc multũ notat illaz glo. Bar. ibi ⁊ qꝛ furtuz nõ cõmittit sine ꝯtrectatõe iõ si fur inventus est in domo nõ tñ adhuc movit aliquid de loco ad locũ nõ punit furti sed extraordinarie. casus est no. in. l. saccularij. in prin. ꝟ. de extraor. cri. quez ad hoc alle. Bal. in. l. si quis nõ dicam. C. de epi. ⁊ cle.

Illud. Possessio sine cã extrinseca non mutat sibi cãm possessionis detentor aũt nõ mutat ẽt si accedat cã extrinseca. h. d. scḋm verũ intellectũ. scḋa ibi sꝫ si is qui tertia ibi. Quia nec. Primo no. ꝙ depositarius vel cõmodatarius nõ possidẽt rem sꝫ detinẽt ⁊ ita exponit. l. ij. §. qꝺ vulgo. ꝟ. pro herede ꝯcor. tex. in. l. iij. §. i. ff. depo. Scḋo no. qꝺ ꝑvatio de sui nã ꝑsupponit habitũ ⁊ qꝺ mutatio est quedam privatio prioris iuris cuius loco subrogat aliud ius unde cũ mutatur causa possessiõis extinguit prior possessio cuz sua causa ⁊ subintroducit nova causa ⁊ nova possessio sicut dicim⁹ in obligatione novante ut in. l. i. ⁊ qꝺ ibi no. ff. de nova. Suꝑ quo vide qꝺ habet in. l. decẽ. ꝟ. de vb. obli. In gl. suꝑ ver. mutari ibi. Hec rõ nõ est bona hoc eẽt incõveniẽs ⁊ absurduz qꝺ rõ iuriscõsulti nõ eẽt bona. Unde sequere secundam solutiõez traditaz in glo. ⁊ cõiunge que dicunt in ꝑmo intellectu cũ secũdo secunduz Moder. ⁊ dic qꝺ ille qui ꝑmo possidet non põt sibi mutari cãm possessionis ex seipso sed cã extrinsecus accedẽte bene põt. Sed ille qui prius nõ possidebat sed detinebat ut in exẽplis positis in ver. sed ⁊ si lꝫ acquirat titulũ extrinsecũ ab alio ⁊ sic de novo incipiat possidere. nõ tamen dꝫ mutare priorẽ cãm in sequentẽ qꝛ mutatio est transfusio unius cãe in aliaz ⁊ unius possessionis. unde ꝑsupponit primã cãm possessionis ꝑcessisse sicut dicimus in. l. i. ff. de nova. ⁊ cũ mutatio sit quedã extinctio iuris prioris idest possessionis ꝑcedentis privatio ꝑsupponit habitũ cum ergo isti ex prima cã nõ possideãt sed detineãt qꝺ nõ erat nõ potuit trãsfundi nec tolli ⁊ iste itellectus est necessarius ad hꝫam. tum ut rõ iurisconsulti ꝓcedat. tum ẽt qꝛ dictio sed ⁊ si implicat ad casum ꝑcedẽtem. l. sed ⁊ si lege in ꝑn. ff. de peti. here. ac si dicat non solũ in casu ꝑcedẽti non põt mutari cã possessionis sed ẽt in sequenti lꝫ diversa rõe. Nam prio casu non põt mutari qꝛ non hꝫ ti. extrinsecũ in scḋo qꝛ lꝫ haberet titulũ extrinsecuz ex prima cã non possidebat ut dcm̃ est. Per istam regulã q̃ ponitur hic ⁊ in. l. non solũ. §. qꝺ vulgo. ꝟ. ti. i. dicit singu. Jo. an. in addi. spe. in ti. de emp. ⁊ ven. §. i. ver. si pars qꝺ si ꝓcurator emit rem noĩe domini ⁊ est tradita sibi res ita qꝺ quesivit possessionẽ dñio lꝫ postea per triginta ãnos ⁊ ultra teneat rẽ tanquã ꝓpriam nõ tamẽ põt eam ꝑscribere qꝛ non põt sibi mutare cãm possessionis ut qui prius detinebat rem noĩe domini nũc eã possideat ꝓ sua intellige si postq̃ ꝯstituit possidere noĩe suo nõ fecit actum ꝑ quẽ dominus privaret sua possessione. secus si fecisset talẽ actũ ut puta qꝛ dominũ volẽtem ingredi possessionẽ nõ admiserit. tũc enim spoliaret dominũ possessione sua iuxta. l. clã possidere in fi. ꝟ. eo. ⁊ posset ꝑscribere ꝓcurator de iure civili ꝟm qꝺ in ꝑscriptiõe longissimi tꝑis nõ requirit bonafides ut declarat bar. in. l. male agit. C. d ꝑscrip. xxx. an. Et de mã vide plenius in. l. cũ nemo. C. eo.

genera. Unũ est genus possessionis qꝺ continet sub se tot spẽs quot sunt cãe possidẽdi quod est sub alia cõsideratõe dividit in duas spẽs. i. in possessione iustaz ⁊ iniustam ⁊ missus in tenutã ex prio decreto in actõe ꝑsonali vel ex cã damni infecti nõ possidet. h. d. usqꝫ ad finẽ. secunda ibi ⁊ in summa. tertia ibi vel ẽt. quarta ibi qꝺ aũt. ultia ibi ⁊ ideo. Primo no. ꝟm bar. ⁊ cõiter doc. ꝙ tot sunt spẽs possessionũ quot sunt diversi modi acquirẽdi. Hec tamẽ locutio est in ꝓpria ꝟm bar. hic ⁊ in. l. i. in ꝑn. s. eo. naz diversitas speciez ꝓprie cõstituit ex dr̃ia substãtiali. Unde homo distinguit a bruto ꝑ rõnale qꝺ est essentiale ipsius hois ⁊ in ꝑdicamẽto substãtie vel potius corꝑis aia distinguit a lapide ꝑ animam seu ꝑ animal ⁊ sic de singulis. Ideo labeo bene reprehẽdit Trebatiuz in. §. ex ꝯrio. s. eo. ut ibi dixi. Scḋo no. ibi vel ex hostibus cepimus ꝙ ea que acquirim⁹ de rebus hostiũ efficiant nostre incõtinenti qꝺ est declarandũ ⁊ limitãdũ ut ꝑ bar. in. l. si captivus. ff. de capti. bene facit qꝺ ipse ponit in extravagã. Quoniã nuꝑ in verbo rebelles suꝑ quo vide plenissime ang. in sua dispu. que icipit Renovata guerra. ⁊ ego aliquid tetigi in. l. i. in prin. s. eo. Tertio no. ibi nõ bonafide iũcta glo. sua ꝙ is dꝫ ẽẽ in nõ bonafide qui lꝫ non sciat rem ẽẽ alienam. dubitat tamẽ vel ignorat utꝝ sit sua vel aliena. idem dicit glo. in. l. i. C. eo. Ex hoc sentit Bar. in. l. nãliter. ꝟ. tit. i. ⁊ tangit hic Imo. ꝙ lꝫ malafides suꝑveniẽs de iure canonico impediat ꝑscriptiõem ut in regula possessor de regu. iur. Dubitatio tamẽ suꝑveniens nõ idẽ facit. de quo dicã ibi plene super dcã glo. qꝛ est articulus utilis. Quarto no. ibi iussu magistratus ⁊c. naz hic vꝫ casus clarus ꝙ datio tenute ex primo decreto cõpetat iure magistratus lꝫ sit mixti imperij. Idẽ videt probari in. l. is cui. §. missus ut in pos. lega. Contrariuz tamẽ tenent cõiter doc. in. l. iubere cavere de iurisdi. om. iudi. per. l. ea que. §. magistratus ad municip. Oportet ergo intelligẽ istum tex. de magistratu maiori qui hꝫ merũ ⁊ mixtũ imperiu. Ita ego respõdidi ad istũ tex. sequẽdo cõem sniam in. c. si quis clericũ de fo. cõpe. ubi diffuse tractavi hunc articulũ ⁊ ad. §. missus dixi ꝙ ibi magistratus dabat tenutã sicut nudus minister facti ⁊ sicut nũcius ꝑtoris vel ꝑsidis sicut apparet ex exemplis ꝑcedẽtibus in lr̃a. Quinto no. ibi longo tꝑe ⁊c. ꝙ ad secũdum decretũ nõ põt ꝑveniri nisi iterposito novo intervallo qꝺ est arbitrariũ ꝟm doc. in. l. si finita. §. iulian⁹ de dã. infec. ⁊ in. l. cũ ꝓponas. C. de bo. auc. iudic. pos. Et qꝛ iste tex. in fi. ostendit ꝙ ex scḋo decreto acquirit possessio. ꝑ hoc manifeste declarat ꝙ ex prio possessio non acquirit. sed do. meus hic dicit hoc fallere in duobus casib⁹. Primus est quãdo iudex ex nimia cõtumacia rei iubet reuz discedere de possessione ⁊ constituit missuz possessorẽ. alle. glo. sing. quam ibi no. moder. ad hoc in. l. iiij. §. duas. s. de dam. infec. Idẽ dicit bal. quẽ ipse nõ alleget in. l. ꝯsentaneũ. C. quõ ⁊ qñ iu. ꝑ. l. fulcinius. §. fi. in. qui. ex cau. in pos. ea. vide bal. in autẽ. ei qui. C. quõ ⁊ qñ

iu. in

iud.in.ij.car.ver.sed quero nūquid vbi dicit allegādo Inno. in.c.dilecto de v̄bo.signi.ꝙ nō solum pōt trāsferri posſio ex nimia cōtumacia sed et induci lucruꝫ fructuū ēt in actione mere ꝑsonali.nam tex.in.l.fulcinius.§.fi.loquit̄ i actione mixta.

Secūdus casus est vbicūqꝫ datur primū decretū seu tenuta in executōe rei iudicate.nam tūc transfert̄ possessio ƀꝫ bar. qui ita tꝫ in.l.a diuo.§.si sup rebus ꝺ re.iu.alle.tex.in.l.postꝙ̄ §.impator vt le.no.caue.Adducit ēt q2 missus in tenutā ex cā iudicati equiparatur magis creditori habenti pignus cōuentionale ꝙ̄ creditori habenti pignus p̄torium qꝺ pꝫ q2 in pignore p̄torio vno misso in posſionē ceteri creditoris eiusdē tituli vident̄ missi.l.cuꝫ vnus.in pn.j.de bo.auc.iu.pos.l.fi.C.eo. Sꝫ hoc nō est in pignore seu tenuta data in cām iudicati imo missio ꝓdest soli misso z facit eum p̄ferre aliis posterioribus vel hn̄tibus solam ꝑsonalē vt.l.cum rem.C.qui.po.in pi.ha. z.l.si iure.ff.e.ti.Sicut ergo creditor qui hꝫ pignus cōuentionale possidet.l.i.§.ꝑ seruū qui pignori.ſ.e.ita z missus ex cā iudicati dicet̄ possidere.sed gl.in.d.§.si sup rebus tꝫ oppo.quā sequit̄ bal.in.l.ēt.C.de execu.rei iu.circa prin.cōmenti in.l.cōsentaneū in.ij.car.C.quō z qn̄ iu.Et ad tex.in.§.impator r̄ndet ꝙ illud ꝓcedit qn̄ tenuta cōcedit̄ ex ultima voluntate. Tu v̄o dic z melius ꝙ ibi non dat̄ tenuta in executōe rei iu.cum penderet appellatio.sꝫ in cōtumaciā nō cauētis.nec dat̄ ibi tenuta simpl̄r.sed ita demū si legatarius ipse satisdet. z vt ibi allegat glo.dum oppo.de.l.si is a quo vt in pos.le.cā p̄ncipalis cur dat̄ ista tenuta est q2 reus cōdēnatus erat suspectus vn̄ vt cesset ois suspitio trāsfert̄ posſio in satisdantem. In executione v̄o snie dat̄ tenuta rōe cōtumacie debitoris qui non soluit nec creditor tenet̄ satisdare quod requirit ille.§. Et lꝫ iste articulus sit dubius maxime ꝑ tex.nostruꝫ vbi appet ꝙ ēt quādo missio ex p̄mo decreto fit in vna re.puta ex cā dāni infecti nō acquirit̄ posſio.opinio tn̄ bar.v2 eē ꝓbabilis q2 executō rei iudicate ēt de iure.ffoꝝ fit pro rata debiti declarati z nō vltra l.a diuo.§.in vendi.de re iudi.vn̄ si trāsfert̄ possessio nō fit tantum p̄iudiciuꝫ sicut olim fiebat qn̄ creditor ex pignore p̄torio mittebat̄ in oia bona. Et lꝫ in cā damni infecti fiat missio in vna re nō tn̄ fit ex iure liquido z notorio sicut in cā iudicati. Unde nō est mirandū si ꝑꝑ cāꝫ que est notoria ex snia plus cōcedit̄ misso in tenutā ex cā iudicati ꝙ̄ aliis.

Pro ista cōclusione facit.l.ꝓpandum.§.sinaūt reus.C.de iudi.vbi tex.dicit ꝙ ꝑ capturā rerū debitoris satisfit creditori ꝓ quo fuit lata snia.deinde in fine lr̄e d2 qꝺ reus nō recupat posſionem nisi soluat z sic intelligendo v̄bum posſio.ꝓꝑe ibi est casus ꝙ possessio erat ꝑdita ꝑ datōem tenute.nec sunt iprobanda v̄ba ex quo nihil vrget in ꝯrium iuxta regulā positā ꝑ bar. z alios in l.nō dubium.C.de legi.

Aduerte tn̄ q2 bar.in.d.§.si sup rebus equipat missuꝫ ex cā iudicati creditori qui possidet pign9 ex cōuentōe.vnde nō lucraret̄ fructus iste talis missus lꝫ sit verus possessor sꝫ cōputaret eos sibi in sortem sicut facit creditor cōuentōalis.l.i. z qꝺ ibi no.C.de pig.ac. Et ꝑ hoc qꝺ modo dixi pꝫ r̄nsum ad argumētum bal.in.l.consentaneū p̄al.q2 dato ꝙ querat̄ plena posſio misso ex cā iudicati.nō tn̄ sequit̄ ꝙ interrūpat̄ vsucapio debitori q2 ēt creditor qui hꝫ pign9 cōuentōale possidet vere z tn̄ nō interrūpit vsucapionē debitoris.l.qui pignori in fi.j.eo..Ang.tn̄ z Io.de imo.in.d.§.si super rebus vident̄ inclinare in ꝑtem oppositaꝫ maxime ꝑ tex. quem Bar.adducit pro se in.d.l.cum ratio.C.qui po.in pig.ha.in verbo iudicati seruandi cā.Sed illud verbū non obstat q2 ista stant simul qꝺ missus ex re iudicata possideat z tn̄ ista posſio detur ad cautelā vt snia facilius possit mādari executioni sicut pignus cōuentionale est cautela z securitas creditoris.l.i.§.iubet p̄tor.ff.de col.bo.vn̄ ista cōclusio bar.pōt substineri ꝺ iure ꝑ p̄dicta.Et si est vera ex ea sequit̄ qꝺ missus in tenutam vigore instrumēti guarātigie ꝙ hꝫ executōeꝫ parataꝫ sicut snia similiter possideret ƀm bal.in.d.l.ꝯsentaneū. z opi. Bar.v2 sequi bal.in vltimis verbis in.l.ij.C.vbi in rē actio.

In glo.sup verbo nō bona ibi plus importat zc. Per hāc glo.decidit notāter bal.in.l.nal̄r.j.ti.i. z tangit ēt Io.ꝺ imo. hic ꝙ si ille qui a p̄ncipio habuit bonā fidē postea ante cōpletam p̄scriptōem dubitet nihilominus ēt de iure canonico poterit cōpleri p̄scriptio.Et hoc dicit sentire Inno.in.c.fi.de p̄scriptio.Sed anto.de but.in.d.c.fi. dicit ꝙ r̄nsio bar.ꝓcedit ad regulam possessor de regu.iur.vbi dicitur quod malefidei possessor non p̄scribit z alia iura similiter loquentia q2 dubitans non dicitur malefidei possessor vt notabiliter dicit gl.nostra.Sed ista opinio non potest defendi secundū eum ad tex. in.d.c.fi.in principio v̄bi dicit̄ quod absqꝫ bona fide prescriptio ciuilis vel canonica non vꝫ. z sic v2 requiri bona fides vt p̄scriptio possit compleri.Sed dubitās nō est in bona fide vt hic dicit̄.ergo nō poterit cōplere p̄scriptōem. Et hoc intelligit ipse quādo dubitatio eē affirma z cotinua.naꝫ si aliquis vacillaret mō dubitās modo nō dubitās.ista dubitatio nō eēt attendēda sicut d2 de heretico qui vacillat in fide in.c.de here. in antiquis.d. Io.de imo.in.d.l.nāliter substentat opi.Bar. dicens ꝙ lꝫ tex.in.c.fi.requirat bonā fideꝫ pōt intelligi qꝺ requirit̄ a p̄ncipio.vnde lꝫ postea cesset bona fides z superueniat dubitatio ex quo dubitās non peccat mortal̄r non restituēdo satis v2 ꝓcedere p̄scriptio.

Sed ꝯ istaꝫ r̄nsionem posset argui q2 ista verba absqꝫ bona fide p̄scriptio non vꝫ resoluunt̄ in sensum affirmatiuū hoc mō vt quis p̄scribat requirit̄ bonafides.verbū aūt p̄scribere sine dubio respicit totū tp̄s prescriptōis z maxie finē q2 tunc ꝯfirmat̄ p̄scriptio z ꝑficit̄ vt al̄s fuit dcm̄ in hac eadeꝫ.l.in.§.ex plurimis.ergo z sil̄r qualitas bonefidei adiūcta verbo intelligit̄ ƀm tp̄s verbi.i.qꝺ debeat adesse toto illo tꝑe qꝺ importat verbū.l.titius.ff.de testa.mili. z.l.in delictis.§.si detracta.ff.de noxa. z ꝑ bar.in.l.ex fcō §.i.de vul. z pu.sed pōt saluari ista respōsio ex rōe expressa in d.c.fi.nam postꝙ̄ dixit qꝺ absqꝫ bona fide nō vꝫ p̄scriptio.addit rōem q2 qꝺ est ꝯ ꝯsciam z obligat ad geēnam impedit p̄scriptōem cōpleri.Ex qua rōe manifeste pꝫ ꝙ non impediuit ꝯcilium oēm p̄scribente sine bona fide sed solū eū qui si non hꝫ bonam fidē tenet̄ restituerē rem al̄s remanet in peccato q̄ rō cessat idubitanter q2 ille qui nō est certus sed dubitat nō tenet̄ rem restituere. z hoc satis declarat tex.in vltimo respōso dū dicit ꝙ ille qui hꝫ sciam rei aliene nulla ꝑte tp̄is prescribit.

Pro ista ꝯclusione adducit.d.abb.ibi tex.optimū.xxxiij. q.ij.c.si virgo ꝑ quem ipse tꝫ vnum qꝺ est fortius approbādo glo.in.d.c.fi. z in.c.si diligenti de p̄scrip.ꝙ ēt si aliquis a p̄ncipio dubitet reꝫ eē suam dūmodo nō opinet̄ firmiter eam eē alterius ꝓcedit p̄scriptio. z vere ille tex.valde bene facit z ēt rō decisionis in.d.c.fi.

Confirmat̄ ista cōclusio ex tex.vbi bar.ad hoc in.l.manifestissimi.§.sinaūt nescius.C.ꝺ fur.per quem bal.dicit notāter in.l.leges sacratissime.C.de legi.ꝙ sicut ille qui ignorat statutū non incidit in penā illius ita qui ꝓbabiliter dubitat vtrū statutū sit in loco vel nō.

Pro opi.tamen do.Anto.facit hn̄ tex.xvi.q.iij.c.i.in verbo dubitatio quē adducit Abb.in.c.illud de p̄scrip.facit ēt vna rō quam tetigit in notabilib9 dū alias scriberē super isto.§.q2 si dubitatio nō computaret̄ ꝓ mala fide.tunc scđa diuisio iurisconsulti in isto §.eēt impfecta.naꝫ debuit ponere tertiū mēbrum de malefidei possessore.

Sed ad primū respōdet̄ ꝙ non ois dubitatio interrumpit p̄scriptōem quasi sit mala fides sꝫ illa que causat̄ per pēdentiaꝫ litis.ita loquit̄ tex.in.d.c.i.que quidē pendētia litis fingit aliquē malefidei possessorē quo ad hūc effectū.

Ad scđm respōdet̄ ꝙ quia posito vno ꝯrioꝝ ponit̄ aliud.l.ij.de his qui sunt sui vel alie.iur.satis v2 expressisse tertiū mēbruꝫ iurisconsultus ex quo posuit eius oppositū.s.bo.fi.

In glo.super v̄bo creditorē. In hac glo.v2 firmari conclusio ꝙ missus in reali statim possidet lꝫ reuocabiliter. z est cōis cōclusio quā tenent hic legiste z in.l.cōsentaneū.C.quō z quando iu. z in.§.lꝫ z si quis hic allegato. Fatet̄ tamē hic Io.ꝺ imo. ꝙ cano.tenent ꝯrium q2 hoc v2 declarari exp̄sse in.c.cōtingit de dolo z cōtu.maxie in verbo ad custodiā. z idem probat̄ in effectu lꝫ nō ita claret in.c.qm̄ frequēter.§.in aliis vt lit.non cōte.vbi dicit ꝙ missus post annū efficit̄ verus possessor.ergo ante nō possidet z lꝫ illa iura possent cauillari mens tamē illoꝝ v2 ista.Domin9 aūt meus hic tꝫ ꝙ ēt de iure ciuili sit idē. mouet̄ per tex.in.d.§.sed z si quis in verbo ꝺtineat ex quo apparet ꝙ missus in tenutā nō possidebat sed detinebat lꝫ ergo tex.dicat vel prior possessor. z sic videat̄ significare nūc alium possidere. z est iductio quam ibi facit Accur.ꝓ opi.cōi verbū tamē possessor oꝫ exponi.i.detentor q2 cū in eodem tex.dicat sequentē detinere.apparet ꝙ ꝑ verbū possessor intellexit detentatorē q2 si secūdus detinet vt d2 in tex.ergo prior non est p̄uatus posſione.p̄cedentia enim declarāt sequētia. z eꝯ.l.si ƀuus pluriū z.l.qui filiab9 in p̄n.de lega.i.

Preterea ēt ex primo significatu istud verbuꝫ prior possessor nō significat ꝙ aliquis sequat̄ qui sit possessor post eū.q2 sicut p̄mus d2 ille quē nullus antecedit lꝫ nullus sequat̄.l.vel singulis z.l.ex duob9 de vulga. z pu. z.l.qui duos in p̄n.de re.du.ita ēt ille pōt dici prior quē nullus alius p̄cedit lꝫ nullus alius sequat̄.

Pria tamen r̄nsio magis plꝫ.naꝫ ista scđa pōt reprehēdi q2 ex p̄cedētibus ver.pꝫ ꝙ ille qui est passus tenutā non erat p̄mus possessor.vn̄ oꝫ ꝙ dicat̄ p̄mus respectu sequētis isto casu.Et hāc opi.que mihi plꝫ cōfirmo manifesta rōe.nam ille tex.solū hoc inducit de nouo dispositiue ꝙ male fidei possessor possit re-

recuperare tenutã .j. annũ sicut ꝑñt illi qui sunt dñi rei respectu
ergo effectus inducẽdi ꝑ tenutã nihil noui iuris inducit̃ sed
enũciat̃ ius qd̃ prius illis dñis rez̃ cõpetebat. Si ergo nõ in/
ducitur nouũ ius ꝑ illã .l. in ꝓmo decreto interponẽdo ꝯ dñm
debemus stare regule qd̃ per tenutã cõcessaz ex primo decre
to non querit̃ possessio maxime vt dicaz .j. in alio elegãti arti
culo dispositio facta in vna actione trahitur ad aliam vbi non
potest assignari diuersa ratio. Et aduerte qꝛ tex. in .§. sed ⁊
si quis non loquit̃ specifice de actione reali sed simplr̃ qñ est
mota lis ꝯ possessorẽ qd̃ põt intelligi ẽt de actione ꝑsonali lꝫ
huic intellectui vꝫ obstare qꝛ ante iul nouissimũ actio perso/
nalis aut cõpetebat ad quantitatez aut ad spẽm aut in vtroqꝫ
casu Bar. dicit simplr̃ in .l. si finita .§. iul. ꝺ dam. infe. ꝙ fiebat
missio in oĩa bona. Tex. aũt in .§. sed ⁊ si quis in fi. manifeste
ostendit ꝙ erat facta missio in sola re petita. Si ergo velles in
telligere illum tex. in actione ꝑsonali oꝫ dicere ꝙ qñ actio ꝑso
nalis cõpetit ad spẽm nõ fit missio nisi in re petita ⁊ hoc vꝫ
sentire Bar. in .l. si is cuius. ff. si serui. ven. vbi in effectu vult
ꝙ primũ decretũ qd̃ iterponit̃ pro seruitute in certa re solum
in illa re interponat̃. Super quo vide qd̃ ipse notat plenius
in .l. si prius. ff. de no. ope. nũ. ⁊ hoc tenuit hic Pau. de ca. ⁊
addit qd̃ tũc per tenutã transfert̃ possessio sicut in actõe reali
sed nil alle. sed ꝯ hoc scd̃m dictũ lꝫ Bal. expresse in .d. l. con
sentaneũ. Primũ aũt dictuz credo posse ꝓbabiliter teneri vt
sicut in actõe reali ⁊ mixta sicut est petitio hereditatis non fit
missio nisi in re petita vt .l. fulcimus .§. item videamus ⁊ .§. fi.
⁊ ibi bar. qui. ex cau. in pos. ea. ita ⁊ in actõe ꝑsonali que cõpe
tit ad spẽz. Moueoꝛ qꝛ sicut dispõ facta in actione personali
trahitur ad mixtaz vbi est eadez rõ vt .l. hꝫditatis petitio. C. ꝺ
pet. he. ita eꝯ dispõ facta in actione mixta trahit̃ ad ꝑsonalez
⁊ tene menti qꝛ articulus iste nõ declarat̃ ꝑ aliquẽ in mã sua.
Et cuz iura ciuilia nõ loquant̃ clare in .q. principali mora imo
sint opi. miroꝛ moder. nõ dicere ⁊ sit standuz decisioni iuris
canonici que expͣsse vꝫ velle ꝙ possessio nõ acquirat̃ ante an
num iuxta ea que habent̃ in .c. rainutius ⁊ rainaldus ex̃ de te
stamẽ. Re tamen vera tex. in .l. si quis emptio .§. sed ⁊ si quis
non potest intelligi nisi in actione reali quia si loqueretur in
ꝑsonali nõ ꝯstitueret̃ missus in tenutaz verus possessoꝛ ꝑ lap
sum anni vt .s̃. dixi allegãdo Bar. in .§. iuli. ⁊ hoc ẽt ostendit
v̓si. ꝑcedens qui loquit̃ in actione reali ad quez cõtinuat̃ v̓si.
sed ⁊ si quis ꝑ dictõem aduersatiuã cuz copula que significat
idem esse in casu sequẽti ꝙ in ꝑcedenti .l. lꝫ ⁊ si .l. in prin. ff. ꝺ
peti. he. Scd̃o colligit̃ ex ista glo. ꝙ si agat̃ ipothecaria silr̃
ex primo decreto transfert̃ possio ⁊ debitoꝛ post annũ nõ au/
ditur nisi ꝓbet se nõ debere supple vel rem nõ esse obligataz
vt supplet Jo. an. in loco statim allegãdo. Et hanc opi. quam
hic sequit̃ Bar. reiecta distinctiõe Dy. sequit̃ Jo. an. in ad/
di. spe. in ti. de cõtumacia .§. querit̃ ver. sed nũquid vbi ẽt ad/
dit vnuz bonũ verbuz dicens qd̃ qñ agitur ꝯ tertiuz possesso
rem ipothecaria tertius possessoꝛ post annũ habebit ꝓbare se
eẽ dñm rei ⁊ hoc ꝓbato reuocabit tenutam. Et si dicat̃ ꝙ ista
ꝓbatio est frustratoria qꝛ dato ꝙ nũc possessoꝛ ꝓbet se dñm
ꝑ hoc non impedit̃ obligatio ipothece qꝛ satis est ꝙ tp̃e quo
res obligabat̃ debitoꝛ eẽt dñs vt .l. ⁊ que nũdum in prin. ff. ꝺ
pigno. Ad hoc rñdet ipse ꝙ ꝓbatio dñij poterit eẽ vtilis quo
ad hoc vt si nõ fuit facta excusio ꝯ principalẽ debitorẽ reuo/
cetur tenuta ⁊ repellat̃ agens ipothecaria ẽt absqꝫ eo ꝙ pro
bet aliud hic tertius possessoꝛ. Si aũt non ꝓbaret de dñio nõ
posset opponere exceptiõez excussionis qd̃ est singulare v̓buz
ad mãm aũt hoc si debitoꝛ. C. ꝺ pigno. Unde oporteret tũc
si vellet recuperare tenutã ꝙ ẽt ipse ꝓbaret negatiuã .s. credito
ri nõ deberi vel rem pro illo debito nõ esse obligatã vt intelli
git hic Bar. Et aduerte qꝛ bal. in aũt. ei qui. C. de bo. auc.
iudi. pos. in vlt. car. reprehẽdit distinctiõez Dy. quã retulit hic
Bar. facientis dr̃iam. Utrũ agatur ipothecaria ꝯ debitorez
vel ꝯ tertiũ possessorẽ quaz dr̃iam latius refert Jo. an. vbi .s̃.
dicens ꝙ qñ creditoꝛ agit ꝯ debitorez ipothecaria finis eius
est nõ solum cõsequi possessionẽ rei sed ẽt dñium ⁊ oẽ ius qd̃
est penes debitorẽ sicut qñ agitur actione ꝑsonali ⁊ iõ idez di
cimus qd̃ in actione personali. Sed quãdo agitur ꝯ tertium
possessorez finis agẽtis est auocare solam possessionẽ .l. si euz
venditoꝛ. ff. de euictio. l. si fundus .§. in vendicatiõe. ff. de pig.
ita declarat bar. in .l. rem alienaz de pig. act. Sed primũ dictuz
reprehendit bal. dicens ꝙ etiam quãdo agitur cõtra debito/
rem ipothecaria finis agentis est sola auocatio possessionis.
Unde similiter formatur libellus contra vtrunqꝫ vt declarat
Bar. in dicto loco ⁊ obtenta possessione per creditorem non
expectatur aliud secũdũ decretum in ipothecaria. Et hoc te/
net Ange. expresse ⁊ sequit̃ Joan. de imo. in .l. si finita .§. iulia
nus in vl. car. ff. de dam. infec. Et credo ꝙ ista ꝯclusio sit ve/
rissima ⁊ probat̃ satis clare. lꝫ ipsi non allegent in .l. fi. C. de
iur. do. impe. vbi dꝫ ꝙ adiudicatio pignoris nõ fit creditori ni
si per principẽ. Idem dicit .l. elegãter in ꝓn. ff. de pigno. acti.
Et hoc tenebis menti qꝛ est vtilissimũ. Sed redeũdo ad q̄
stionẽ principalẽ debes aduertere ꝙ tex. in .l. si quis emp. §. lꝫ
⁊ si quis ꝑalle. non dicit aliquid ꝺ reo cõparente post annuz.
Sed ex his que habent̃ in .l. i. C. vbi in rem actio. ⁊ iñ .l. ꝯsen
taneũ. C. quõ ⁊ quãdo iu. vt credo sũmus pontifex in .c. quo/
niam frequẽter .§. fi. vt lite nõ ꝯte. interpretat̃ tex. in .§. lꝫ ⁊ si
quis ꝙ post annũ audiat̃ de ꝓprietate dũtaxat. que v̓ba ex ꝓ/
prietate ꝑmonis non ꝑñt intelligi nisi de dñio rei. l. ꝓprietatis
C. de ꝓba. ⁊ .l. si alij cũ multis alijs de vsufruc. lega. de quo ꝑ
Bal. in .l. ij. ff. de cõdi. insti. Quõ ergo lex penalis que loquit̃
super dñio ⁊ in actõe reali extendat̃ ad ipothecã in qua nõ agi
tur de dñio. ⁊ capiam⁹ verbũ ꝓprietatis ꝓ iure debiti. istõ est
ostendẽdum qꝛ hoc nõ põt eẽ nisi extensione. ex quo ꝓprietas
verbi hoc nõ importat. Mens tamẽ doc. vꝫ eẽ in isto articu
lo ꝙ lꝫ ista mã cõtineat penam ꝯtumacie. i. ꝙ quis nõ audiat̃
de possione post annũ. fiat tamẽ extẽsio ꝑ idemptitatẽ rõnis.
Pro ista ꝯclusione do tibi glo. no. quaz ibi approbat bar. in .l.
fi. ff. de rei vẽ. que dicit ꝙ pena que imponit̃ neganti se possi/
dere in actõe reali extendit̃ ad actionẽ ꝑsonalẽ vel mixtã. Si/
cut eꝯ pena que iponit̃ habenti actionẽ ꝑsonalez extendit̃ ad
actionẽ realem ẽt si mã sit penalis ⁊ correctiua qd̃ est difficili⁹
glo. est no. quam ibi approbant doc. in autẽ. minoris debitoꝛ.
C. qui da. tu. pos. quam ẽt sequit̃ Ang. in auten. vt hi qui obli.
§. i. bene facit glo. ad ꝑdicta. ⁊ qd̃ ibi no. in .l. si tibi .§. quedam
ff. de pac. Sed tũc restat dubitatio si transfert̃ possio post an/
num in creditorẽ. nũquid debitori incũbat ꝓbare se nõ debe/
re vel rẽ non eẽ obligatã sup̱ quo est cõis opio ꝙ dꝫ. ⁊ sic trãs
fundit̃ in eũ onus ꝓbandi. sed Imo. in .§. iul. in vl. car. dicit ꝙ
hoc dcm̃ est nimis rigorosuz ⁊ ꝙ cũ ipothecaria veniat acces
sorie ad actionẽ ꝑsonalem dꝫ sequi nãm suã vt in regula acces
soriũ de re. iur. Sicut ergo in actõe ꝑsonali debitoꝛ non subit
onus ꝓbandi. sed creditoꝛ semꝑ ꝓbat sibi deberi. iuxta ea q̄
habent̃ in .l. fulcim⁹ .§. fi. j. ex qui. cau. ⁊ in .§. iul. ꝑalle. ita etiaz
in ipothecaria tenebit̃ ꝓbare post ãnum se eẽ creditorẽ. Sed
ista rõ simpliciter sumpta ꝯcluderet ꝙ in ipothecaria nõ ac/
quireret̃ possio post annũ. qꝛ hoc nõ est in actõe ꝑsonali vt in
tex. nr̃o in fi. ⁊ plene declarat bar. in .d. §. iul. dãnando quedã
dcã cano. in .c. qm̃ frequẽter .§. fi. vt lit. nõ ꝯte. sicut ergo nõ est
idez in ipothecaria quo ad acquisitionẽ possionis qd̃ in actio
ne ꝑsonali. ita nec in casu nr̃o erit idez qꝛ est diuersitas rõnis
manifesta qm̃ in ꝑsonali nunꝙ̄ acquirit̃ possio ante scd̃m de
cretũ. sed in ipothecaria acquirit̃ possio irreuocabilis post an
nũ. vnde nõ est mirũ si debitoꝛ effectus ꝺ reo petitoꝛ dꝫ ꝓba/
re plus ꝙ̄ si eẽt reus simplr̃. Hic aũt declarãdo meli⁹ hũc ar
ticulũ dicit Imo. ꝙ idem dꝫ esse in casu nr̃o in ipotheca qd̃ in
actõe reali mera ⁊ nõ plus. Sed in rei vẽdicatõe ex ꝯtumacia
rei lapso ãno petitoꝛ nõ ꝯsequit̃ nisi cõmodum possionis ⁊
reus non punit̃ nisi in possionis amissione. ergo silr̃ dicem⁹
in ipothecaria ꝙ satis sit creditorẽ effici possessorez absqꝫ eo
ꝙ grauemus eũ onere ꝓbandi. sꝫ tũc ob. qꝛ per cõmodũ pos
sessionis in rei vendicatiõe transfert̃ onus in reũ ꝓbandi ꝺ ꝓ
prietate .§. cõmodũ in fi. insti. de interdic. ꝙ non ꝯtingeret in
ipothecaria si debitoꝛ non teneret̃ ꝓbare se eẽ debitorẽ vt er
go idem ꝯsequat̃ creditoꝛ in ipothecaria ad quẽ extendit̃ dis/
positio loquens in actõe reali vt .s̃. dixi. dꝫ silr̃ transferri on⁹
in debitorem. Sed sustinẽdo istam opi. que est multum equa
possum⁹ dicere ꝙ in actõe reali trãslatio oneris ꝓbãdi in reũ
non est pena sed venit ex nã rei in ꝯñam ad penam qꝛ ꝑ hoc
ꝙ actoꝛ ꝯstituit̃ possessoꝛ ꝯsequit̃ ex nã possionis in iudicio
reali cõmodum ipsius vt nil teneat̃ ꝓbare. Ecõtra ex nã peti
toris est ꝙ debeat ꝓbare intentionẽ suam .l. ei qui dicit. ff. de
ꝓba. ⁊ .l. qui accusare. C. de edẽ. sed in actõe ipothecaria etiã
si creditoꝛ habeat rẽ penes se dꝫ ꝓbare se eẽ creditorẽ si alius
agat ꝯ eum ⁊ vendicet rem vñ si nunc cogeret̃ ꝓbare debitoꝛ
negatiuã hoc eẽt in penam eius principalr̃ nõ ex nã actionis
intentate. Dicam⁹ ergo ꝓm Imo. ⁊ equius ꝙ post annũ cre
ditoꝛ lucrabit̃ hoc qꝛ poterit repellere debitorẽ de sua ipothe
ca si velit ꝓbare vbi ante annũ nõ audiret̃ nisi offerret se pa
ratuz ꝓbare incõtinenti vt inquit hic bar. in fi. cõmenti vñ ex
lapsu ãni lucrat̃ aliquid vltra ius cõe ⁊ plus ꝙ̄ si eẽt .j. annuz.
Aduerte ẽt qꝛ ẽt si creditoꝛ qui hꝫ ipothecã ageret actõe ꝑ
sonali ⁊ ꝯsequeret̃ tenutã ex prio decreto reus nõ posset reuo
care tenutã satisdãdo ẽt si creditoꝛ vellet ꝓbare incõtinenti ꝺ

ipotheca

ipothecā sua q̄si in instrō haberet licētiam intrādi rem ꝓpria auctoritate. secus si nō haberet hāc licentiā ita singulr̄ declarat Bal.in.d.aūt ei qui in quarta carta ver.sȝ tūc quero qḋ tene menti pp doctr. Bar.de qua.s̄.dixi.dixit ēt Jaco.bu.quē refert ꝛ sequit̄ Bal.in.l.is cuius.ff.si serui.vendi.ꝙ si reus cōparens.j.annū in actione reali vel in ꝑsonali ante scōm decretum interpositū cōfitet̄ debituȝ tunc tenuta nō est reuocāda nisi soluat ꝛ probat̄ in.d.l.si is cuius scōm vnū intellectū. Licet aūt in actione ꝑsonali creditor missus nō efficiat̄ possessor post annū hoc est veruȝ nisi creditor qui egit personali habeat ipothecā q2 tunc pp coherētiam actionis realis inducitur vt ēt in actione ꝑsonali post ānum efficiat̄ possessor ſm Bal.no.in.c.i.de mil.vasal.qui cōtu.est ꝛ ita intelligit tex.in c.q̄m frequēter.§.fi.vt lit.nō conte. ꝛ dicta Inn.ibi qḋ an sit veruȝ nō ꝓsequor nūc. Illud ēt in ista mā tene mēti ꝙ missus in tenutā ex p̄mo decreto in actōe ꝑsonali post.xxx.ānos pōt excludere reuȝ a recuperatōe tenute ita dixit glo.no.in corpe de exhi. ꝛ intro.reis in ver.occurrente ꝛ in.d.auten.ei qui in vlti.glo. De quo mirat̄ valde Ang.in.d.§.si vero quidā q2 secundū hoc pp cōtumaciā rei inducit̄ vt ꝓcedat p̄scriptio sine possōne qḋ est mirabile. Nos possumus dicere ꝙ nō p̄scribitur ipsa res sed iuri offerēdi qḋ habebat debitor sicut dr̄ in l.cum notissimi.§.illud.C.de p̄scrip.xxx.an. Tu aūt aduerte q2 hoc posset ꝓcedere de iure ciuili sed de iure canonico in actione ꝑsonali nō posset ꝓcedere q2 missus in tenutā hȝ malam fideȝ cuȝ sciat vel credat rem eē debitoris. Hanc cōclusioneȝ sensit glo.no.satis clare in.c.pastor.§.p̄terea de offi.or. ꝛ ita eaȝ intelligit Imo. ꝛ bene in.l.si finita.§.si de vecti.circa prin.ff.de dam.infe.vbi Bar.sensit oppo. ꝛ allegat illam glo.ꝓ se.sȝ vere glo.sentit ꝯ̄triuȝ ꝛ melius. Franciscus are.

Quicquid. Possessio acquiritur patri ignorāti ꝑ filium ex cā peculiari ēt si ab alio possideat̄. Vel sic ꝛ clarius. Lȝ pater ignoret filiū eē in sua ptāte acquirit̄ tñ sibi possō ꝑ filiū ēt si filius possideat̄ ab alio.h.d.secūda ibi amplius. Primo no.ibi q̄uis ignoret ꝛc.ꝙ quātum ad actum acquisitōis faciendu ꝑ filium patri inspicit̄ veritas nō opi. Unde lȝ pater nō credat te esse filiuȝ vel in eius potestate acquirit̄ tamē sibi inspecta veritate ꝛ ꝯ̄ si credo aliquem esse filium ꝛ nō est nihil acquirit̄.l.insto in p̄nc.j.ti.l.q̄ allegat̄ hic in glo. ꝛ sic inspicit̄ veritas ꝛ non opio qḋ quādo sit ꝛ habeat locū vide ꝙ ponit Bar.in.l.ij.§.si sub cōditōe.j.pro emptore ꝛ.l.inter oēs.§.recte.ff.d̄ furtis ꝛ.l.multū interest.ff.de cōdi. ꝛ demon. Scḋo no.vnam drīam inter filiuȝ ꝛ seruum quo ad acquisitōem. Rō drīe surgit ex hoc q2 acquisitio quaȝ facit seruus fit ꝑ medium positionis ipsius quātuȝ est respectu acquisitionis positionis.l.i.§.sed per cuȝ.s̄.eod. Unde si possidet̄ ab alio nō acquirit̄ nobis possō sȝ acquisitio que fit per filiuȝ nō fit ꝑ mediuȝ positōis ipsius filij q2 libera ꝑsona nō pōt possideri a sciente.l.cū hr̄des.§.fi.j.eo.sed per mediū iuris p̄me ptātis que semꝑ durat lȝ filius possideatur ab alio tanq̄ s̄uus vt optime dicit glo.suꝑ v̄bo possideat̄ quaȝ tene menti in fi.sui q2 sentit ſm do.me.ꝙ quo ad ius acquisitionis monachus equiꝑetur magis filio q̄ seruo de quo dixi in.l.i.s̄.eo.in.§.per seruuȝ qui in fuga.

Si ex stipulatione. Occupās positionē pretextu tituli queȝ hȝ in rem est p̄do vel iniustus possessor vel sic ꝛ clarius. Ille qui hȝ tituluȝ in re non pōt sine volūtate cōcedētis titulū occupare possioneȝ.h.d.scḋa ibi eque. Primo no.ꝙ regulr̄ ex solo titulo nō transfert̄ possō nec pōt ēt occupari ꝓpria auctoritate intellige si possō est penes eū qui cōcessit tituluȝ.nam si est penes tertiuȝ vȝ data licentia habēti tituluȝ vt eaȝ possideat a quocūqȝ poterit hr̄e.l.eius rei cū.l.seq.ff.d̄ re.ven.ſm Bar.qui ita declarat in.l.cuȝ solus.in vlt.col.j.titu.l.

Scḋo no.ibi. Et sine volūtate.nam hic vȝ clare.probari ꝙ nō soluȝ is qui occupat ꝯ̄ voluntatē cōcedētis efficit̄ predo sȝ ēt is qui occupat sine volūtate que verba plus impoztāt vt lȝ cōcedenēs tituluȝ nō ꝯ̄dicat si tñ ignorat me occupare possionem ego illicite dicar occupare ꝛ hoc tenuit hic Bar. ꝛ bene indicio meo per istuȝ tex. ꝛ per tex.in.l.ij.in fi.C.eo.titu.ibi si venditor sciente. Ex quo colligit̄ a cōtrario sensu ꝙ eo ignorante occupatio nō est iniusta sed Ray.de for.quem sequitur Imo.dicit ꝙ ēt isto casu occupatio est iuxta ex quo non datur ꝯ̄traria volūtas expresse vel tacite cōcedētis tituluȝ tacite dixi ꝙ ꝓpter.l.fundi in p̄ncipio.j.eo.vbi probatur ꝙ quādo is qui concessit titulum cōmisit tertio vt daret vacuam possessionē emptori.emptor non pōt ingredi ꝓpria auctoritate. Mihi tamē plȝ opi. Bar.que melius ꝓbat̄ in istis iuribus. Glo.tamen nostra in fi.in ver.vel ꝯ̄ volūtatem videt̄ sensisse opi. Ray. Pau.de ca.hic addit ꝙ in dubio si ille qui habuit titulū reperit̄ possidere p̄sumit̄ ꝙ acceperit possioneȝ dño tradente tacite vel exp̄sse per.l.eius rei in fi.cū.l.seq.ff.de rei vē. Sed illa loquit̄ quādo possō nō erat penes tradentē titulū.vt s̄.dixi sicut intelligit bar.in.d.l.cū solus. Quādo aūt tradens titulū possideret hoc est magis dubiū q2 tex.in.l.ij.C.eo.exp̄sse requirit sciam tradentis titulū ꝙ ergo ista scia presumat̄ cōtra regulas iuris que dicūt.ꝙ in facto alieno presumit̄ ignorātia.l.q̄ꝙ.ff.ad velle. ꝛ.l.verius cum mā.ff.de ꝓba.hoc non videt̄ veꝝ. ꝛ ꝯ̄ eum lȝ bar.expresse in.l.celsus circa mediū.j.d̄ vsucap.vbi dicit ꝙ vt possō probet̄ legitima respectu tituli p̄cedētis dȝ probari ꝙ fuit occupata sciente auctore. Ubi autem eēt ꝓbata scia tunc in dubio rōe tituli ex patiētia oriretur tacitus ꝯ̄sensus vt ꝯ̄cludūt hic oēs ꝛ bene per.l.ij.C.e.vbi est casus. Est tñ illa traditio tacita ꝛ nō exp̄ssa ficta ꝛ nō vera ſm bal.qui ita dicit notāter in p̄fatōe libri feudoꝝ in.ij.car.de q̄ ēt tractat in.c.i.§.p̄terea si de inuesti.ori.lis inter do. ꝛ va. ꝛ ꝑ istam.l.format bar.vnam regulā in.l.que dotis in vlti.col.so.ma.ꝙ in actibus qui nō hn̄t certā formā si p̄cedit titulus.scia ꝛ patiētia inducit cōsensum. Et ad mām adde qḋ scripsi in.l.iij.§.si rem.s̄.e.vbi allegaui glo.no.in.l.itē si res de al.iu.mu.cā fac.que dicit ꝙ ꝑ istā fictam traditioneȝ de qua in.l.nr̄a nō inducit̄ ꝯ̄tratio neqȝ furtum vt ibi dixi. Et ad tollendā difficultatē huius legis ꝛ similiū hodie apponit̄ in instrumētis quam possessionē apprehēdendi ꝓpria auctoritate dedit licentiā.ſȝ Moder.hic. Isto enim casu possō non pōt dici violenta. Utrū autēȝ possit dici clādestina si virtute huius licētie ēptor ingredit̄ venditore ignorāte.dicendū est ꝙ no.glo.est no.que hoc d̄terminat in.l.cū creditor.ff.de fur.quaȝ ad hoc alle.bar. ꝓprie in istis terminis in.l.creditores in.ij.car.C.de pig.vbi et alle.Spe.in ti.de emp. ꝛ ven.§.i. Addit hic dñs meus ꝙ idem est si vēditor ꝯ̄stituit se noīe emptoris p̄cario possidere. alle.glo.no.in.d.l.cum vēditor ſm aliam solut. Super quo vide vltra ipsuȝ ꝙ plene ponit bar.in.d.l.creditores vbi prolixe declarat ꝙ virtute ꝯ̄stituti vel p̄carij ille ꝓ quo fit pōt ingredi ꝛ repellere resistentē ꝓpria auctoritate ēt vbi virtute licētie cōcesse de igrediēdo hoc nō posset. Et vtꝝ vasallus occupās rem ꝓpria auctoritate post inuestiturā sit iniustus possessor ꝛ qualr̄ puniat̄. vide tex. ꝛ qḋ ibi ponit bal.in.c.i.§.si duo d̄ pa.te.in vsi.feu. In glo.vnica ibi.hic nō erat solutuȝ p̄cium. Nota istam glo.nā decidit expresse ꝙ tunc scia ꝛ patiētia operat̄ tacitaȝ traditionē vbi p̄cedit titulus iuxta.l.ij.C.de acqui.pos.quādo ille qui occupauit possionē nil amplius debebat implere ex parte sua. Nā vt vides hic ſm istam so.si emptor occupat rem anteq̄ soluat p̄cium ex scia ꝛ patiētia nō inducit̄ tacita traditio.lȝ ergo tradēs rem exp̄sse aliquādo videat̄ habere fidem de p̄cio iuxta no.in.l.in ciuile.C.de rei vē. ꝛ in.l.a diuo pio.§.sed si emptor de re iu.nunq̄ tamē p̄cio nō soluto ex scia ꝛ patiētia resultat tacita traditio ꝙ est notabile.

Clam possidere. Ille dr̄ possidere clādestine qui ipe ingressus suspicat̄ aliquē sibi cōtrouersiā facturū ꝛ timet ne sibi ꝯ̄trouersia fiet. Ille aūt qui a p̄ncipio ingredit̄ volente vel sciēte eo ad quē res pertinet vel bona fide non dr̄ clādestinus possessor et si postea retineat possionem clandestinā.h.d.scḋa ibi is aūt.tertia ibi. Nec queqȝ.quarta ibi qḋ ꝛ pōpo. Prio no.ibi ꝯ̄trouersiā ꝛc.iūcta glo.posita suꝑ illo verbo ꝙ ꝯ̄trouersia dr̄ moueri in iudicio ꝛ extra de iure vel de fcō vt optie ꝓbat̄ in.l.alle.in glo. ꝛ hoc est qḋ dicit glo.ordi.quam ibi approbat Bar.in.l.lucius.§.tres heredes.ff.ad treb. Dicit̄ aūt cōtrouersia moueri de iure ab actore vel a reo excipiēte ante lit.ꝯ̄te.vel post vt no.dicit bar.in.l.amplius nō peti.ff.reȝ ra.ha. ꝛ est ho.tex.in.l.nō solum.§.si status.ff.de ꝓcura. ꝛ.l.ꝑmittēdum.ff.si ꝑs peti.he. Bene facit tex.in.l.in iudicio.ff.fa.her. Non tamē dr̄ mota ꝯ̄trouersia ꝑ solam libelli datione quousqȝ pars nō est citata. Casus est no.in.l.posthumus.§.fi.cuȝ.l.seq.ff.de inoffi.testa.dicit̄ eniȝ in.§.fi.qḋ vt querela transmittatur cōtrouersia dȝ esse mota vel p̄parata ꝛ in.l.seq.dicit̄ qḋ per libelli datōem lis dicit̄ p̄parata nec dicas ꝙ non loquitur de cōtrouersia sed de verbo litis q2 sicut appet ex illo.§.fi. ꝛ ex.l.seq.cōtinuata ad illū.§.lis ꝛ cōtrouersia capiunt̄ ibi pro eodē alias lex seq.nō declararet.§.p̄cedenteȝ perfecte cū tamē ibi pp hoc ponat̄. Scḋo no.ibi. Ne faceret timebat ꝙ ad hoc vt quis dicat̄ clandestinus possessor nō sufficit ꝙ credat

vel suspicet̃ cõtroversiã sibi esse movẽdã sed qđ timeat ne sibi moveat̃. Unde si ille qui ingredit̃ suspicat̃ quidã dñm fuisse moturũ cõtroversiam si scisset ⁊ tñ est eius animi vt nihilominus ingrederet̃ possessionẽ hic nõ vr̃ clandestinus possessor facit tex. in. l. servus. j. qđ vi aut clã. Tertio no. ꝙ quo ad qualitatẽ possessionis mutandã nõ sufficit ꝙ supveniat talis qualitas ex postfacto que si a pñ. affuisset cõstitueret novam qualitatẽ possidẽdi. Facit ad. q. quã ponit Bar. in. l. qđ ait lex ff. de adul. in. §. i. Quarto no. ibi aut aliqua rõne ꝙ quecũq; cã quantũcũq; nõ iusta causat bonã fidẽ ita ꝙ quis nõ põt dici clãdestinus possessor ꝯcor. tex. in. l. igitur. §. põt. ff. de lib. cã qr̃ quelibet cã ẽt iniusta excludit dolũ. l. plagij. C. ad. l. fal. de plag. ⁊ p bar. in. l. i. §. nõ autem. ff. si quis testa. lib. esse ius. Ultimo no. ex si. ibi. Ignorãte eo ꝙ illud dr̃ fieri clã qđ fit ignorãte eo cuius interest scire ⁊ quot modis dicat̃ aliquid fieri occulte vel clã vide glo. ⁊ Bar. quã ẽt adducit hic. d. m. in. l. ij. C. de his qui ex publi. rõnibus li. x. ⁊ qđ no. idem bar. in. l. ij. C. de delato. eo. lib. ⁊ in. l. si intelligit̃. §. tacita. j. de iure fis. vbi allegat pro fundamẽto istã. l. In gl. sup verbo nõ videat̃ ibi s; ⁊ si. §. qđ aũt. Ad ista duo ꝯria rñdetur simul breviter ꝙ in dictis iuribus mala fides supveniẽs ex postfcõ mutat effectũ possessionis nõ tñ mutat qualitatẽ ⁊ hoc satis probatur in. d. §. qđ aũt. ver. si deo vbi tex. dicit ꝙ verba senatus que loquũtur de eo qui possidet mala fide nõ habent locũ ex proprietate verborũ in eo qui post incipiebat eẽ malefidei sed tñ ex mente legis fit extensio. Et qr̃ verba nõ habẽt locũ ex hoc datur intelligi ꝙ qui ab initio fuit bonefidei possessor adhuc retinet eandẽ qualitatẽ possessionis ⁊ l; mala fides supveniẽs quo ad quosdã effectus extinguit effectũ bonefidei que fuit a prin. Regulr̃ tñ de iure isto est ꝯriũ vt p; in. l. i. C. de vsuca. trans. ⁊ in. l. i. in pñ. j. p emp. ⁊. l. sequit̃. §. de illo. j. de vsuca.

In glo. in v̇bo obtinẽde ibi qđ potest ꝑpendi. Dic ꝙ hoc verbũ significat aliquẽ posse cognoscere ⁊ rẽ eẽ alienã ⁊ furto subtractã ⁊ vtrũq; accidit in. l. ꝯria ſm glo. Sed in casu. l. nře ⁊. l. sequit̃. §. de illo. j. de vsucap. ⁊. l. iusto. §. cõstat. eo. ti. simpliciter supvenit scientia rei aliene sciebat ergo iste possessor ex postfacto rem eẽ alienã sed nõ credebat eã furto fuisse subtractam sed ꝑvenisse ad auctorẽ suũ sine dolo. Et re vera ꝓ ista solu. que cõiter approbat̃ ⁊ hic ⁊ ibi p Bar. facit tex. in. d. l. si ancillã in verbo furtivã eẽ qđ verbũ non ponit̃ in alijs ll. s. allegatĳ. Sed ꝯ hanc solu. multũ facit tex. in. d. l. si ancillã in fi. in rõne decidẽdi vbi dr̃ impediri vsucapio ex hoc qr̃ iste efficitur clãdestinus possessor ⁊ ista qualitas non põt ꝯcurrere cũ titulo pro suo oritur aũt clandestinitas in dicto casu ex quo qr̃ quis potuit certiorare dñm ⁊ nõ certioravit vt ibi patet in tex. Unde attenta ista rõne idem vr̃ dicendũ in eo qui scit rem alienã sed nõ furtivã. Sed põt dici salvãdo cõem sniam ꝙ qñ quis scit rem eẽ furtivam ⁊ sic dolose subtractã dño sõ facilius causat̃ clãdestinitas ex nõ denũciando qr̃ nulla est cã ꝑꝑ quã a denũciando possessor possit excusari nõ enĩ debuit parcere furi ⁊ doloso. Sed qñ quis nõ credebat rẽ eẽ dolose subtractã ꝓbabilior est cã non denũciãdi ⁊ minus d; sibi imputari si noluit afficere dãno bo. fi. possessorẽ ⁊ eũ qui in traditione rei nõ decepit ipsũ plus enĩ favemus vendẽti rẽ suã bon. fi. q̃ mala vt p; in. l. emptorẽ. §. i. de act. emp. Et advertẽ qr̃ l; ista sit optima so. quo ad istũ tex. nec possit dari melior tex. tñ in. l. sequit̃. §. de illo ⁊ in. l. iusto. §. cõstat põt recipere aliã sol. qr̃ loquit̃ de re mobili v; vt illa iura intelligantur ſm limitatõẽs ⁊ distinctõẽs. d. legis si ancillã ⁊ hanc sol. tãgit ibi gl. pro scđa qr̃ lex spãlius distinguẽs ẽt si ꝓcedat limitat. l. sequẽtẽ magis generalẽ. l. sed ⁊ posteriores cũ mã. ff. de legi. ⁊. l. sciendũ. in pñ. in tex. ⁊ glo. ff. qui sa. cog. ⁊ p Bar. plene in extravaganti ad reprimẽdũ in verbo nõ obstãtibus ⁊ l; vere in. d. l. si ancillã nõ mutet̃ cã possessionis ꝑꝑ culpã tñ que põt imputari possessori fingit̃ eẽ mutata ⁊ hoc põt ibi significare verbũ videri qđ aliqñ significat fictõẽ. l. i. §. deiecisse. ff. de vi ⁊ vi ar. ⁊ tene menti no. doc. Bar. quã ipse ponit in. d. l. si ancillam in fi. vbi dicit ꝙ qñ ille cui d; fieri denũciatio nõ est intra territoriũ tunc nõ dr̃ sibi posse denũciari p ea que habent̃ in aũt. õ fideius. §. i. in sili casu qđ forte põt limitari nisi is qui est ex territoriũ sit in loco vicino ar. l. iiij. §. si tam vicinũ. ff. de dã. infe. ⁊ qđ no. bar. elegãter in. l. sciẽdum. §. possessor. ff. qui sa. co. ⁊ ang. a pñ. eiusdẽ. l. in fi. comẽti. Bene facit tex. xvi. di. c. qđ dictis ⁊ qđ no. bal. in. c. i. de mi. vas. qui cõtu. est.

Qui ad nundinas. Exiens de fundo nemine ibi relicto amittit nãlem ⁊ retinet civilẽ etiam si alius naturalem clam occupet nisi veniẽs ad agrũ nõ fuerit admissus vel anteq̃ deniat suspicet̃ se posse rebelli. h. d. cũ. l. se. deinde vt hic p bar.

Primo no. in tex. ibi a nũdinis redijt expone. i. redire sperat̃ ſm bar. ⁊ Imo. tu dic ꝙ verbum stat ꝓprie significat enĩ ꝙ ille ceperit redire. nõ tamẽ ꝑfecte redierat. vñ erat reditus in fieri nõ in facto eẽ. tempus enim p̃sens significat actũ sed nõ ꝑfectum. l. si quis id qđ. §. sed si dũ proponit̃ de iurisditõe om. iudi. ⁊. l. arboribus. §. iul. vbi tex. ⁊ glo. s. de vsufru. p que iura determinat bal. in dictis locis ꝙ si statutũ imponẽs penã loquit̃ per verbũ significãs actũ ꝑfectum nõ h; locũ in eo qui anteq̃ ꝑficeret delictũ fuit deprehẽsus in crie. secus si loqueret̃ per verbũ ꝙ posset se habere ad significatũ p̃teriti ⁊ p̃sentis sicut ipse notabilr̃ declarat in. l. si fugitivi. C. õ ser. fugi. qđ dictũ non affirmo ꝓnũc qr̃ cõiter solet ꝯcludi ꝙ statutũ intelligit̃ punire actũ p̃fectum nõ initiatũ ſ; bar. in. l. i. §. divus. ff. de sicca. de quo p Bal. in. l. data opera. C. qui accu. non pos.

Scđo nota ꝙ etiam si possessio occupet̃ ab alio me ignorãte donec hoc ignoro ẽt ego qui sum absens dicor possidere ⁊ ex hoc colligit Io. hic ⁊ Dy. in regula sine possessione de regu. iur. ꝙ est duplex possessio. vna civilis ⁊ alia nãlis. De quo plene scripsi in. l. i. s. eo. Tertio no. ſm glo. ⁊ cõiter doc. qui dicunt ꝙ verbũ magis positũ in tex. ponit̃ cõparative ꝙ possessio civilis iũcta cum nãli est nobilior q̃ nãlis alias nõ magis diceret̃ possidere vi q̃ clam nisi qr̃ fortior est possessio civilis q̃ nãlis. Unde dixit Ia. de are. quẽ hic refert Imo. ꝙ is qui est in re dr̃ possidere civilr̃ ita ꝙ formalr̃ non possidet nãliter recedendo tamẽ de possessione põt causare nãlem distinctã a sua civili altero ingrediẽte vel etiã ꝯstituẽdo vsumfructũ in re sua sicut dñs qui h; plenam ꝓprietatẽ non dr̃ habere vsũfructũ formalẽ ⁊ tamẽ põt vsumfructũ alteri ꝯstituere. Ille ergo qui est in re ſm istum formalr̃ quidẽ possidet civiliter. causaliter aũt possidet nãliter. sed Iaco. bu. in. l. l;. C. eo. ꝓut refert hic Imol. vr̃ sentire totum ꝯ̃ v; ꝙ donec aliquis est in re formalr̃ possidet possessione nãli. ex qua si recedat de agro orit̃ possessio civilis quasi sentiat ꝙ dũ est in agro nõ possidet civiliter nisi causaliter. i. in effectu sicut dominus capit fructũ rei sue in effectu l; non sit vsufructuarius. Itẽ dr̃ possidere causaliter qr̃ ab ista possessione quam h; existẽs iure causat̃ civilis si decedat de re vt dixi que opi. nõ placent hic Imo. qui simplr̃ dicit tenendã esse opi. Io. ⁊ sic clare sentit ꝙ ẽt quãdo quis est in re formalr̃ possidet vtroq; modo. ⁊ hãc opi. sũ secutus in. l. i. in prin. s. eo. l; ipse ⁊ bar. aliter sentiant ꝓ qua bene facit tex. iste si verbũ magis ponit̃ cõparative. nã cũ cõparativũ p̃supponat positivũ datur intelligi ꝙ quãdo quis insistit in re non solũ possidet civiliter sed ẽt nãliter tanq̃ ex diversis speciebus. Nam si possessio nãlis non eẽt ibi formalr̃ tũc non posset dici aliquo mõ clãdestinus possessor qđ iurisconsultus affirmat qr̃ qualitas p̃supponit subiectũ in quo sit. Possessio aũt causalis nõ est subiectũ p se sed est aliquid qđ ꝯtinetur in virtute civilis. In glo. super v̇bo possessionẽ ibi. Que rõ non v;. Hanc glo. reputo sing. in iure. Vult enĩ ꝙ per ingressum rei l; nõ possit acquiri nãlis nihilominus põt acquiri civilis si rõ que impedit nãlem acquiri nõ h; locum in acquisitõe civilis. Hic enim nãlis nõ poterat acquiri qr̃ alius retinebat eam. s. ille qui remãserat in fundo ꝓ dño. sed in civili cessabat ista rõ qr̃ erat vacãs ſm Rog. qui volebat duas eẽ possessiones civiles. vnã que retinebat̃ aio ab absente. aliã q̃ acquirebat̃ occupãti sed bar. reprehẽdit istam glo. dicẽs ꝙ cũ civilis acquirat̃ per mediũ nãlis iuxta no. in. l. iij. s. eo. non potuit queri civilis sine naturali. Et hoc est ad qđ non advertit hic Imo. qui nitit̃ salvare glo. ⁊ exposuit eã multis verbis ⁊ in effectu vult ꝙ l; ingrediẽs non possit querere naturalẽ q̃ retinet̃ ab altero. l. qđ meo. §. fi. j. eo. Potest tamẽ acquirere ĩgrediẽdo civilẽ que reperit̃ eẽ vacãs s; bar. hoc negat vt modo dixi ⁊ ẽt Rog. tenuit ꝯriũ vt p; in gl. Pau. de ca. hic vr̃ approbare glo. ꝯ Roge. ⁊ vtit̃ arti. multum colorato qr̃ nos videmus quod si vnus habet vsumfructum in re ⁊ alter ꝓprietatẽ dominus põt transferre dominiũ ⁊ possessionẽ civilẽ que sibi competit salvo iure vsusfructus vt patet in. l. locum. §. pe. ff. de vsufruc. ⁊ tamẽ qui h; solã proprietatẽ nõ possidet nisi civiliter. Sed ad hoc põt rñderi ꝙ sola civilis sine nãli bene põt trãsferri ex volũtate tradẽtis qui h; eam penes se. S; nõ sequit̃ ergo põt acquiri per occupationẽ qr̃ facilius querit̃ possessio vbi ꝯcurrit volũtas tradentis q̃ vbi nõ ꝯcurrit vt plene dicit̃ in. l. i. in prin. s. eo. in glo. in v̇bo pria vbi concludit̃ ⁊ est cõis opi. ꝙ per aspectũ rei seu p̃sentiam nõ querit̃ possessio occupãti. Et tamẽ cõcurrente volũtate tradẽtis acquirit̃. l. qđ meo. §. si venditorẽ. j. eo. Unde articulus iste remanet dubius ⁊ si verũ eẽt ꝙ per mediũ naturalis possessionis causaret̃

ciuilis opi. bar. eēt vera. Sed hoc nō vɀ dicendū ꝙ cuɀ ciuilis possessio cōsistat in aīo qui ꝯcurrat vna cū actu corporis dicemus ꝙ si interueniat act⁹ nālis. i. apphēsio ꝯcurrente animo ciuilis nō causatˀ ex nāli ſɀ ex actu naturali ⁊ animo vtraqɀ possessio causatˀ simul ⁊ hoc vɀ probari in. l. iij. in prin. s̄. e. ⁊ scđɀ hoc nil ꝓhibet si ꝑ actum nālem nō potest acquiri vna spēs posſionis quin acquiratˀ alia in qua nō est illud impedimētū. Pro ista ꝯclusiōe adduco tibi tex. in fili in. l. si hō liber. §. quicquid. s̄. ti. ꝓxi. vbi pɀ ꝙ ſɀ regulr̄ acquisitio dñij ordine intellectus causaretˀ ex posſione nihilominus vbi non pōt acquiri posſio qꝛ hō liber possidetˀ ab altero vel seruus alienus acquiritur dñium ⁊ cuɀ tex. in. §. quicquid simplr̄ dicat ꝙ seruus qui nō pōt acquirere posſionē dño nihilominus acquirit dominiɀ intelligatˀ simplr̄ siue res tradatˀ sibi ab altero siue eā occupet ꝓpria auctoritate. Similiter ergo potest dici de ciuili posſione ꝙ vbi impedimētū qđ subest in acquisitōe nālis nō est in acquisitōe ciuilis possit acquiri hoc casu ciuilis sine nāli ⁊ attenta hac similitudine posset substineri ista cōclusio ēt si regulr̄ ciuilis posſio causaretˀ a nāli ſɀ aliter. s̄. in ꝓn. dixeriɀ. Sed multo facilius ⁊ expeditius est vera ista cōclusio. Ciuilis nō causatˀ a nāli sed oritur simul cū ipsa ex actu nāli ⁊ aīo. Et ad mām vide dīo qđ ponit Bal. in. l. ij. in. i. q. prin. C. vbi in rē. ac. vbi vult expſſe ꝙ iudex inducēdo aliqueɀ in re possit transferre ciuileɀ sine nāli Ang. aūt in. l. quēadmodū. j. eo. simpliciter voluit ꝙ ēt si nulla sit necessitas vel ipedimētū is qui ingreditˀ possit acquirere vnā spēm posſionis sine alia. Suꝑ quo vide qđ scripsi in. l. i. in ꝓn. s̄. eo. In glo. ibi ⁊ sic duo insolidūɀ ciuiliter. Ista opi. rog. cōiter reprehenditˀ per oēs.

Aduerte tñ qꝛ hic dicit bar. ⁊ Moder. ⁊ bene rog. nō dixit simplr̄ ꝙ duo possint ciuiliter possidere insolidū sed in certis casibus diuersis respectibus inter quos casus ipse nō ponit casum de eo qui clādestine occupat rem. Sed ista opi. fuit quorūdaɀ antiquoꝝ que fuit relata in. §. ex ꝯrio in gl. magna in ꝓn. Sed cuiuscūqɀ sit opi. falsa est vt ibi fuit declaratū bar. aūt hic ostendit ꝓmo ꝙ intellectus Rog. nō ꝓcedit ad istam lr̄am. Scđo reprehēdit opi. Rog. per istuɀ tex. in fi. ⁊ assignat rōnem que tangitˀ in glo. magna sequēti qꝛ sic haberet duas ciuiles ⁊c. qđ aūt intellectus Rog. nō cōueniat lr̄e probat qꝛ scđm hūc intellectū nō fieret bene illatio ex ꝑcedētibus in v. retinet ergo. naɀ si ingressus clam possidet ciuiliter ⁊ nāliter. Illatio vɀ fienda ꝑ ꝯrium ergo absens nō retinet posſioneɀ vel saltem ex hoc ꝙ clam ingressus possideat ciuiliter nō inferetur ēt absentē possidere ciuiliter posito ꝙ istud eēt possibile vt voluit Rog. sed si vis tenere intellectū Rog. debes dicere ꝙ illatio ex dicto ꝑcedēti ad verbū retinet ergo nō fit inquātum ibi dɀ ꝙ aliquis possidet sed inquātuɀ dɀ ꝙ clandestine possidet qđ pōt ostendi dupliciter. Uno mō vt intellexit Ja. de are. quē refert hic ⁊ sequitˀ Imo. ꝙ clandestina posſio ꝑsupponit aliuɀ possidere saltem ciuiliter alias nō diceretˀ quis clādestinus possessor nisi respectu alterius possessoris ſm eū ⁊ tunc bene fit illatio hoc mō si ingressus clādestine possidet ergo ꝑsupponitˀ ꝙ alius est in posſione ⁊ istud dictuɀ credo verū ſɀ Bar. in. l. i. §. interdictū. j. vti pos. ⁊ Pau. de ca. in ꝓn. huius. l. sentiāt op. dicētes ꝙ ille ēt dɀ clam occupare qui occupat rem a nulllo alio possessaɀ. Sed hoc nō vɀ verum si bene respicias ad tex. in. l. cuɀ querebatˀ. in ꝓn. C. vñ vi dɀ enim ibi ꝙ scđm ista iura ante illaɀ cōstōnem ꝯ occupantē posſionem vacuaɀ nō cōpetebat interdictū vñ vi aut qđ vi aut clam ergo nō pōt dici clādestinus occupator ꝓprie sumēdo ſɀ largo mō posset dici vñ ēt hodie ex illa ꝯstōne datur remedium nō tanꝙ ꝯ clandestinū possessorē sed ꝯ violentū ⁊ tanꝙ predonem de posſione aūt violēta non est dubiuɀ ꝙ nō pōt dici nisi respectu possessoris deiecti. l. sequitˀ. §. iteɀ si occupauerit j. ti. ꝓxi. ⁊ statiɀ dicetˀ in gl. magna. Scđo ēt pōt dici subtilr̄ ꝙ clandestinitas ꝑsupponit reɀ eē occupatā dño ignorāte vt ꝓbatur in ꝓn. legis nostre ⁊ in. l. ꝓhibere. §. fi. qđ vi aut clā vñ bene infertˀ ꝙ vbi datur clandestinus possessor ille qui prius possidebat adhuc retinet posſioneɀ per regulaɀ que ponitˀ in l. ꝙuis saltus. j. eo. ⁊ in. l. iij. §. in amittēda. s̄. eo. ⁊ in. l. si id qđ §. fi. j. eo. vbi dɀ ꝙ ſɀ alius ingrediatˀ funduɀ me ignorāte ego tñ non amitto posſionē ꝙuis sim ex̄ funduɀ. Scđo dicit bar. ꝙ si opi. Rog. eēt vera ⁊ iste eēt intellectus huius lr̄e sequeretur illa absurditas ꝙ tangit glo. suꝑ verbo. nō claɀ qꝛ veniēte dño ad fundū ⁊ exclus̄o eo acquireretˀ huic clādestino possessori alia ciuilis posſio ⁊ sic haberet duas ciuiles qđ est incōueniēs qꝛ apud vnū nō reperitˀ nisi vna ciuilis que causatˀ ab vno aīo retinēdi reɀ. l. ſɀ. C. eo. ⁊ si dicas ꝙ non acquiritˀ duplex posſio ciuilis sed est vna ⁊ eadem habens diuersas qualitates que possidetˀ a duobus insolidū ⁊ ab vno sub diuersis qualitatibus. s. vi ⁊ clam. hoc nō pōt dici sicut statim videbis ꝺclaratū in glo. magna sequēti ſm Jo. cuius dcā optime declarat bar. sed si velles defendere opi. Rog. ab ista ipugnatione haberes dicere ꝙ expulso dño vel nō admisso nō ꝯcurrunt due ciuiles positōes qꝛ prīa extinguitˀ totaliter ⁊ sequēs ꝺ nouo acquisita remanet. Et ꝓ ista rñsione tenendo intellectū Roge. optie facit tex. in fi. dum dicit ꝙ possidet vi nō claɀ. intelligā enim tex. qđ possidet vi ⁊ nō clam positōem. s. ciuileɀ ⁊ qđ ista rñsio sit bona ꝓbatˀ in tex. cuɀ glo. ⁊ qđ ibi no. in fili in l. si reus. j. de duo. reis ⁊. l. gnāliter. ff. de fideius. vbi dɀ qđ qñ due obligatōes circa idē ex postfcō cumulantˀ in ꝑsona vni⁹. tunc illa que est principalior seu potētior remanet ⁊ alia extinguitˀ. Bene facit tex. in. l. si adulteriū cū. §. i. de adul. ⁊ qđ no. bar. in. l. ij. in prin. ff. de ver. ob. In ꝓposito aūt nostro ex duabus positōibus ciuilibus que ꝯueniūt in ꝑsona vnius illa vltima possessio violēta est fauorabilior ⁊ potētior respectu aduersarij spoliati ⁊ in eius fauorē qꝛ ad eā recuperandā cōpetit interdictū unde vi directo. l. i. §. siue aūt. j. de vi ⁊ vi arma. Sed ꝓ ꝓpria positione clādestina ciuili nō cōpeteret actio seu interdictū de directo qꝛ de illa nō fuit spoliatus aduersari⁹ cū eēt vacans sicut nec de nāli vnde eēt agēdū interdicto vti possidetis ad faciēdum reɀ relaxari sicut infra videbis in glo. se. in posſione naturali clādestina opi. tamē cōis est verissima ⁊ magis de mēte iurium sicut plene dixi in. d. §. ex ꝯrio. In glo. posita suꝑ verbo nō clam ibi possidet ergo ⁊c. Ista conclusio cōiter probatˀ ab omnibus qꝛ vt. j. dicetˀ in ea. gl. ex quo is qui clam est ingressus semel cepit possidere nāliter clandestine non pōt sibi mutare cām positionis nālis vñ semꝑ quo ad illaɀ clam possidet qꝛ inspicitˀ initium vt dɀ in prin. huius legis. Sed istud dictū vɀ ꝯdicere textui dū dicitˀ in fi. nō claɀ. Nam si dictio magis poneretˀ cōparatiue tūc nō dixisset postea nō clam. sed dixisset magis ꝙ clam vnde dicēdo nō clam manifeste ostēdit ꝙ posſio prīa clandestina sit violenta. Et si vis defendere hanc ꝯclōneɀ potes rñdere ad obiecta ꝙ postquam aliquis nō admisit dñm venientem retro declaratˀ positionē istam semꝑ retro fuisse violētam. vñ nunꝙ censetˀ fuisse clandestina qꝛ ꝑ hoc ꝙ dñm veniētem nō admisi apparet retro ꝙ qñ est ingressus nō timebat cōtrouersiaɀ sibi fieri. ſɀ debuerit suspicari ꝙ ꝯtrouersia sibi fieret. ⁊ ita ꝑsumatˀ suspicatus. Sed hoc nō sufficit ad faciēdam positionē clandestinā vt feci te notare in ꝓn. huius. l. nisi ēt timeat cōtrouersiā sibi fieri. vñ antequā dñs reuertatˀ inspecto illo statu ꝑsenti clam possidet. Sed inspecto tꝑe futuro est impendenti qꝛ si admittet dñm reuertentē non tamē ipse recedat de positōe, remanebit clandestinus possessor. si aūt nō admittat tunc retro declaratˀ ꝙ semꝑ fuit violētus possessor sicut dicitˀ in simili in. l. sed ⁊ si quid. §. interdū. ff. de vsufruc. ⁊ in. l. pɀ filio. ff. ꝺ here. insti. Et isto modo posset defendi ista positio. sed tamē nō est vera qꝛ cū possessio nālis tꝑe occupatōis fuerit vacās. impossibile est dicere ꝙ possit ꝯsiderari vt possessio violenta. l. sequitˀ. §. si occupaueris. j. de vsucap. idō tene cōem expōnem. In ea. gl. ibi sed quid si ingressus. Hec glo. attingit duas no. ꝯclōnes. Prima est ꝙ si is qui ingreditˀ ⁊ eiecit alium nō vult acquirere ciuilē remanet solū in posſione nāli prius quesita. Et vtrū ista ꝯclō sit vera dicetˀ post Bar. in. l. se. super gl. vbi ēt rememorabo aliqualiter que scripsi ad intellectū hui⁹ glo. in. l. i. in ꝓn. s̄. eo. Scđo vult ista glo. ꝙ si quis deiecit violēter aliū de possessiōe. ⁊ tñ ille nō occupat ipsaɀ rē non tenetˀ interdicto recuperāde posſionis que cōclusio reprehēditˀ hic ꝑ Dy. ⁊ Bar. per. l. sequitˀ. §. si tu me. j. de vsucap. ⁊ vere ibi est casus ꝯ glo. ⁊ opi. Dy. ⁊ bar. posuit glo. in. l. iij. §. si quis aūt de vi ⁊ vi ar. ⁊. l. metū. §. qđ ait. ff. qđ me. cā. Et cōclusio quaɀ gl. affirmat fuit opi. Bul. quā glo. clare reprehēdit in. d. §. si quis aūt. Sed aduerte qꝛ si glo. intellexit ꝙ ille qui reuersus nō admittitˀ ꝑdat posſionē ciuilem ēt eo casu quo ingressus non vult eā acquirere. bñ reprehenditˀ ꝑ bar. ⁊ doc. sed forte glo. voluit sentire vnū aliud qđ eēt singulare ⁊ nouū. s. qñ quis qui non admittit veniētem. ⁊ tamē nō vult acquirere ciuilē possessionē is qui veniēs nō admittitˀ nō amittat suā ciuilē. Et ē singularis limitatio ad istū. §. ⁊ ad. l. iij. §. in admittēda ver. si quis nūciet. s̄. eo. ⁊ hoc mō dcm̄ glo. pōt ꝓcedere saltē si ꝓtestatio eēt facta in ꝑsentia ei⁹ qui nō admittitˀ qꝛ sic nō videretˀ habere animum ꝑdendi possessioneɀ. In ea. glo. ibi rñdeo. Addit hic Dy. ⁊ bar. ꝙ ſɀ interdictum vti possidetis nō cōpetat illi qui si possidebat a quo quis timuit sibi fieri cōtrouersiā. vt dicit gl. ⁊ bene cōpetit tñ interdictū vti possidetis illi qui vere possidebat. l. aut qui aliter. §. si quis dū. ff. qđ vi aut clā ſɀ glo.

dixerit ꝯrium ⁊ nō bene ſm eos in.l.i.§.interdictū.j.vti.pos.
Tu aūt adverte q2 est longa dr̄ia inter interdictū qd̄ vi aut
clam ⁊ interdictū vti possidetis.naz primū est positū imper-
sonaliter q̄si vi aut claz factū erit restituā vt dr̄ in.l.i.in ꝓn.qd̄
vi aut clam. Ideo nō est miruz si cōpetit illud interdictū cuius
cūq3 respectu claz fuit edificatū.Sed interdictū vti possidetis
est limitatū quo ad certā personā dicit eniz.l.i.i fi.vti pos. ⁊.l.
si duo in ꝓn.eo.ti.ꝙ ille qui clam possidet ita demuz succūbit
in interdicto si possideat claz ab agente ꝯ eum vn̄ glo.nō mo
vet se sine rōne q2 nō dicor h̄re clam a te ex quo nō timui cō
troversiaz a te facit optīe tex.in.l.fulcinius.§.quid sit latitare
⁊ qd̄ ibi no.ff.qui.ex cā in pos.ea. Unde de iuris subtilitate
illa glo.pōt defendi cōiter tn̄ dānatur ab oibus hic id nō esset
sequēda in pratica. In ea.glo.ibi ℞ideo ⁊ hic civiliter no.
hanc glo.semꝑ que expsse vult ꝙ si dn̄s anteꝙ nō admittat
ab eo qui occupavit clādestine intentet interdictū vti posside
tis pro sua civili nō ꝑ hoc perdit posſionez civilez quasi adeū
do iudicē videat suspicari se posse repelli imo retinet suā pos
sessionē civilē ⁊ hoc dicit clarius glo.reprehēdendo quosdaz
tenētes oppositū in.l.i.§.interdictū vbi Bar.j.vti pos.facit et
ꝙ habet in glo.in.l.i.C.e.vbi ꝑ doc. ⁊ hoc ponit no Bal.lz
nō allegat istaz glo.in.l.ij.in.i.car.C.de iure emphi. Et ad
verte ad glo.in fi.ipsius dum dicit ꝙ interdictū vti possidetis
cōpetit et spoliato posſione si duz possideret peioratus est in
aliquo ⁊ cōpetit tūc interdictuz vti possidetis ad interesse per
l.si duo in fi.j.vti pos.hāc glo.bar.hic reputat no.sed tn̄ non
credit eaz eē veraz q2 agens interdicto vti possidetis dz ꝓba-
re se possidere tꝑe litis ꝯtestate.§.hodie institu.d interdic.er
go nō possidenti nō pōt dari interdictū. Tu potes cōsiderare
duos casus.naz aliq̄s deiectus substinuit interesse in ipsa de-
iectōe vel post ⁊ tūc credo sniam bar.eē verissimā q2 pro isto
interesse cōpetit interdictū recuꝑande sicut pro re ipsa.l.i.§.
ex die vbi optimus tex.d vi ⁊ vi ar.Si igitur sibi cōpetit actio
ad interesse vt deiecto non pōt cōpetere vt possessori q2 istud
implicat ꝯdictōez ⁊ ad minus remediū istud est suꝑfluum isto
casu.Si vero ille qui civiliter possidebat fuit dānificatus per
ingressuz occupātis ante deiectōez eius qui habebat civilē ⁊
tunc ista glo.pōt tollerari qd̄ pro interesse cōpetat interdictū
vti possidetis rōne damni illati tꝑe quo possidebat. Non ob.
tex.in.§.hodie q2 ꝯcedo ꝙ respectu posſionis ipsius rei istd̄
interdictū nō cōpetit nisi possidenti tꝑe litis cōte.sed respectu
interesse bene pōt cōpetere ⁊ vt cōsequat interesse debebat
agere interdicto vti possidetis non simplr̄ sicut dicit Bar.in
fili in.l.iij.§.si reddita.s̄.cōmodati ⁊ in.l.iuli.§.si funduz vbi
est casus.j.de ꝟb.ob.Nec est absurdū ex quo interesse in isto
interdicto petitur iure actōis vel saltez iudicis officio nobili
d.l.si duo in fi.q2 lz hoc interdictū nō possit cōpetere pro ip-
sa posſione ꝓncipaliter remanet tn̄ actio ⁊ officiuz nobile ad
intereē iusta ea que habent in.l.i.C.de indi. ⁊ qd̄ no.in.l.fi.
s̄.de eo qd̄ cer.lo. Extra glo.tangit hic dn̄s meꝰ no. ⁊ sin
gu.q.vz.Utruz sicut ille qui civiliter posſidet pōt auferre nā
lem clādestinā ꝑ interdictū vti pos.vt hic in glo.ita possit ex-
pellere claz possidentē ꝓpria autoritate in qua.q.gl.in.l.i.C.
vn̄ vi ⁊ in.§.retinēde insti.de interdic. ⁊ in.l.i.§.interdictū.j.
vti pos.tenuit ꝙ sic q2 insistens nāli posſioni vitiose vz̄ semꝑ
turbare habentē civilē nec vz̄ aliter posse desistere a turbatōe
nisi expellat. ⁊ hāc opi.sequit bar.elegāter declarās arti.istū
in.d.§.interdictū cuius hic dicta refert.d.me. ⁊ sequit nihil
aliud addēdo nisi tex.cū glo.in.l.si servus.C.qd̄ cū eo.lz bar.
met in.l.ij.C.de iure ēp.vz̄ sentire ꝯriuz expsse dū dicit ꝙ q̄n
est finita emphiteosis dn̄s pōt ingredi funduz invito ēphiteo
ta ⁊ ipsum turbare q2 iam est vitiosus possessor nō tamē po-
test eū expellere ꝓpria auctoritate per.l.nō est singulis de re.
iur.idez sentit lz nō ita clare in.l.j.C.vnde vi.declarādo dicta
glo. ⁊ di.que discordāt nā di. ⁊ Cy.tenuerunt ꝙ clandestinuz
possessorē quis non pōt expellere ꝓpria auctoritate. Unde
dicunt doc.quos plenissime refert Imo.in.c.potuit extra de
loca.ꝙ si emphiteota nō admittit dn̄m ingredientez fundum
simplr̄ pōt expelli ꝓpria auctoritate. Sz si dicit se hoc facere
pro ꝯservatione sue nālis dūtaxat tunc nō potest expelli a sua
possessione lz dn̄s pretēdat eū cecidisse a iure suo. Imo.tamē
ibi dicit forte posse dici ꝯrium etiā si dominus non ꝯdicente
emphiteota eēt ingressus posſionem naz emphiteota insistē
do vitiose posſioni nāli videtur turbare dominū in sua civili.
Unde ꝓpter hoc videt posse expelli dicit tn̄ ꝙ non reperit
iure cautuz. Ego autem consulendo alias in ista materia di-
xi ꝙ imo hoc erat iure cautū ⁊ allegavi glo.supra dictas ⁊ di-
cta Bar.in loco vbi supra. Sed forte voluit intelligere de le-
ge aūtē.cui eēt standuz. ⁊ in hoc bene dixi vt.j.videbis. Et
anteꝙ veniam ad limitatōes dictoꝝ Bar.Adde primo dictis
suis ꝙ ꝓ opi.Dy. ⁊ Cy. ⁊ bar.in locis supra alle.ꝯ eius opi
nionē in.§.interdictū videt eē casus qui male pōt evitari in.l.
si alius.§.belissime.j.ꝙ vi aut clam vbi tex.dicit qd̄ edificium
ꝙ clam est fcm̄ in fundo meo ego nō possum destruere ꝓpria
auctoritate nisi ex magna cā vz ſm Bar.ibi ⁊ glo.q̄n non eēt
copia iudicis vel quādo eēt periculū ne ex mora res occupate
deteriorent. ⁊ ita limitat ibi.l.nullus.C.de iude.cū si.que di-
cta refert hic do.me. ⁊ est mā que mō non ꝑtinet ad nos. ⁊ tn̄
vide qd̄ posuit idem bar.in.l.de pupillo.§.si quis rivos d no.
ope.nū. ⁊.l.furem.ff.ad.l.cor.de sicca. ⁊ tamē oz p̄supponē-
re ꝙ in.d.§.belissime ille in cuius p̄iudicium clam fuit edifica
tuz erat possessor al's nō cōpeteret sibi interdictū ꝙ vi aut clā
vt.s̄.dixi in ista.l.circa itellectū glo.ad defensionē opi.Roge.
ꝙ ibi negat expsse in fi.tex.vbi dz ꝙ nō debuit destruere opꝰ
ꝓpria auctoritate sz agere ꝑ iudicē ⁊ q2 iste tex.fortissime vr-
get pronūc inclino cum snia Dy. ⁊ Cy.Ad rōnes Bar. ⁊ ad
iura adducta ꝑ eum ℞ideo.Et prio dum dicit ꝙ qui turbat ali
quem in sua civili infert ei iniuriaz. ⁊ q2 semꝑ videt donec est
in posſione turbare semꝑ vz̄ repelli iniuria sua incōtinenti. ⁊
sic semꝑ videt posse expelli.Fatendū est istud assumptuz q2 in
gravamine habēte cām successivā semꝑ quis dz̄ gravari ⁊ in-
ferri sibi iniuria.vnde captus violēter quādocūq3 pōt se dfen
dere ⁊ eximere a captura ſm bal.in.l.vis eius.C.de ꝓba. ⁊
ide ē ꝙ a captura semꝑ pōt appellari donec durat q2 semꝑ di
cit captus gravari ſm Bal.in.l.ij.C.de epi.audi. Facit optīe
quod tradūt Moder.in.c.cū cessante ex̄ de ap. Pro vi autez
turbativa pōt agi actōe iniuriaꝝ civiliter ⁊ criāliter vt elegan-
ter dicit Bar.in.l.extat in.i.col.s̄.qd̄ me.cā. ⁊ sic vtrūq3 dictū
ipsius in assumpto remanet veꝝ.nam ꝑ turbationē infert in-
iuria vt dcm̄ est ⁊ semꝑ videt incōtinenti repelli ꝑꝑ actū succes
sivū.Cū autez dicit ergo vt cesset iniuria pōt expelli hoc est ne
gandū q2 ad removēdā iniuriaz satis est ꝙ possidēs civilr̄ pos
sit vitiose possidētem turbare in sua nāli impediēdo vsum sue
nālis.ex quo vsus civilis remanebit liber ⁊ expeditus ⁊ hoc
pōt civiliter possidēs.l.i.§.ait p̄tor ⁊ ibi plene.j.vti pos. ⁊ hoc
est qd̄ dixit bar.in locis.s̄.alle.ad tex.in.l.qui vitē.§.qui ad ia
nuā.qui optime facit ꝓ opi.sua.j.qd̄ vi aut clam ⁊ in.l.quēad
modum.§.i.s̄.ad.l.aqui.dico ꝙ in illis iuribus nulla erat q̄si
ta posſio vel quasi affingenti tabulaz in hostio alterius.vel fa
ciendi aqueductū in domo alterius.Illi enim actus magis tē
debant ad acquisitionē quasi positionis alicuius ꝟvitutis quā
ad acquisitionez posſionis corꝑalis alicuius rei.quasi posſio
aūt ꝟvitutis nō potuit eē acquisita ex quo actus fuit factus in
scio adversario.l.quotiēs.ff.de ꝟui. ⁊ plene ꝑ bar.in.l.i.§.hoc
iterdicto.j.de iti.actuq3 priva.sed in.§.belissime ꝑ edificiū fa-
ctum in re ex quo nō apparet ꝙ fuerit fcm̄ iure ꝟvitutis edifi
cans intēdebat acquirere positionē rei clādestine quā cū inve
nisset vacantē acquisivit vt in.§.nr̄o.Et attende q2 oz p̄suppo
nere ꝙ tꝑe edificij facti clam dn̄s nullū reliquerat in p̄dio.al's
cum posſio nālis vacaret sine dubio ille qui vtroq3 mō pos-
sidebat potuisset destruere opus vt.d.l.quēadmodū.§.i. ⁊ ita
oz itelligere illum tex.Forte tn̄ posset limitari hec doc.Dy. ⁊
Cy.nisi is qui expellit ꝓpria auctoritate vel post expulsionez
cū petit se restitui vel ante cū dn̄s vult eum expellere nō alle-
gat aliquā iustam cām cur dicat se possidere vel possedisse vn̄
dicit Spe.in ti.de loca.§.nūc aliqua ꝙ isto casu dn̄s pōt expel
lere emphiteotaz si ꝟo emphiteosis erat finita.Et hanc suam
doctrinā sequit bal.in.c.i.in fi.de allodijs vbi est videndū.Et
ꝓ dicto spec. ⁊ bal.vz̄ casus satis no.in.c.i.§.silr̄ in vlt.respō-
so de ꝯtē.iter do. ⁊ vas.de investi.quē ibi bal.sing.no.ad hoc di
cens ibi probari ꝙ finito termino feudi vel emphiteosis dn̄s
possit expellere vasallū vel emphiteotā ꝓpria auctoritate.sed
quia tex.fortiter obstat in.d.§.belissime non affirmo istam li-
mitationē ꝓnunc.sed reservo eam declarādam in lec.sequen.
Posita tn̄ opi.Bar.pro vera in.d.§.interdictū que forte ser-
varetur in practica est limitādo dicta opi.dupliciter. Prio
nisi civiliter possidens ꝓus recurreret ad iudiez agēdo inter-
dicto vti pos.nam tunc ſm Bal.in.l.ij.C.de ꝟui. ⁊ aqua.i ꝟ.
x.quero ne iudiciū.semel itentatū sit ludibrio ⁊ auctoritas iu
dicis non pōt amplius possessor clādestinus expelli.l.de qua
re i ꝓncipio.s̄.de ind. ⁊.l.si quis rem i rōne sui.s̄.de arb. ⁊ qd̄
no.i fi.i.l.de pup.§.meminisse.s̄.de no.ope.nun. Scdo est
limitandū quādo is qui possidet nālr̄ tantū habz cām ab alio
qui ꝓus vitiose possidebat ⁊ poterat ꝓpria auctoritate expelli
ille eim tertius non posset expelli nō solū si possideret nālr̄ sz
et si simplr̄ dtineret.Glo.est sing.in.l.i.§.i.s̄.si muli.vē.no.ꝙ

glo.multū notat ibi Bar.ad hoc ⁊ ꝑ eaȝ ita decidit Bal.in c.impialeȝ.§.calidis.in pn.cōmenti de ꝓhi.feu.alie.ꝑ Fede. Facit optime ꝙ ipse ideȝ ponit in.l.i.C.de excep.rei iudi. Et ad tex.in.l.si ꝑuus.C.ꝙ cuȝ eo qui allegaᷣ pro opi.Bar.per do.meū hic ⁊ ꝑ bal.in.l.ij.C.de seruí. ⁊ aqua pōt rńderi dupliciter scōm diuersas lecturas.naȝ scōm primā que ibi ponitur in glo.nō est mirū si dn̄s potuit incōtinēti expellere possessorem qꝛ cū possideret rem ꝑ seruū possidebat eaȝ ciuilr̄ ⁊ nālr̄ vn̄ vtraqȝ possessione fuit spoliatus iō incōtinēti potuit vtranqȝ recupare.l.iij.§.cum igiᷣ.j.de vi ⁊ vi ar.Sed in casu nr̄o possessio nālis erat vacans vn̄ illa nō intelligiᷣ spoliatus ꝓpterea non pōt expellere clandestinū possessorē. Vel tenēdo ꝟȝ lec.ꝙ ibi res nō erat peculiaris adhuc potes rńdere dupliciter. Vel ꝙ ibi dn̄s possideret ꝑ se ciuiliter ⁊ per seruū nāliter vn̄ silr̄ vtraqȝ possessione fuit spoliatꝰ vel scōo potest dici ꝙ ille tex.nō dicit clandestinū possessorē posse expelli.s.ꝙ dn̄s inuito eo pōt ingredi funduȝ ⁊ hoc est verissimū ꝑꝑ ciuileȝ q̄ erat penes euȝ sed lȝ posset ingredi funduȝ nō tn̄ poterit expellere a sua nāli clandestinū possessorē. Et pro hoc dicto facit optie l͛ra in fi.qui dicit ꝙ iudex dn̄m ingressuȝ aduersus vim clandestini possessoris tuebiᷣ ⁊ sic innuit ꝙ hoc nō possit facere ingressus ꝓpria auctoritate intelligēdo quo ad actuȝ expellendi nō quo ad actuȝ turbandi qꝛ hoc bene posset facere vt.s̄.dixi si tn̄ velles tenere opi. Bar.in.§.interdictū ad tex.in.§.bellissime pōt dici ꝙ ibi dn̄s nullo mō possidebat ⁊ cū dr̄ vt.s̄.dixi ꝙ si nō possidet vllo mō non cōpeteret sibi interdictuȝ qd̄ vi aut clam est rńdendū cōcedendo hoc ꝙ illi dn̄o nō cōpetit interdictuȝ ꝙ vi aut clam. Vnde tex.in fi.huius.§.dicit ꝙ debuit agere ꝑ iudiceȝ vt opus destrueretᷣ debȝ intelligi de alia actione q̄ꝫ de interdicto ꝙ vi aut claȝ verbi gratia de actione reali in qua si dn̄s vinceret restitueretᷣ sibi possessio ⁊ ꝯſr̄ posset opus destruere. Hec tn̄ rńsio aliqualiter impropriat tex. qui vr̄ velle qd̄ possit agi pncipalr̄ ad destruēduȝ.Sȝ tn̄ ꝓnūc nō occurrit melior rńsio nisi teneres opi. Bar.quā ego retuli s̄.in isto.§.ꝙ clādestinitas cōmittiᷣ aduersus dn̄m ēt si nullo mō possideat ita qd̄ ex ea pōt cōpetere īterdictū ꝙ vi aut claȝ sed istud dictuȝ.s̄.non tenui ꝑ.l.fi.C.vn̄ vi.Et inquātuȝ.s̄.dixi ꝙ ciuiliter possidens nō pōt expellere vitiosuȝ possessoreȝ vel detētatorē qui hȝ cām ab alio. Adde qd̄ hoc fallit in secundo ēphiteota qui eēt factus a pmo. Iste eniȝ silr̄ pōt expelli sicut pmus ēphiteota a dn̄o si pensio dn̄o non soluiᷣ ꝟm Cy. ⁊ bal.in.l.ij.C.de iur.emphi.qꝛ sicut vasallus nō potest infeudando facere deteriorē cōditōeȝ prioris dn̄i vt in.c.i.§. rursus de cōtro.inuesti.ita nec emphiteota pari rōne. Aduerte aūt qꝛ inquātuȝ.s̄.dixi ꝙ qn̄ cōstat emphiteotā eē talem ⁊ nihil allegat ꝓbabiliter ꝑꝑ qd̄ nō debeat expelli qd̄ tunc vr̄ posse deici ꝓpria auctoritate.naȝ ista cōclusio que fuit Spe.vt s̄.dixi vr̄ bene posse defendi qꝛ tex.in.l.ij.C.de iure ēphi. ⁊ c.potuit in fi.de loca.satis clare vr̄ eaȝ ꝓbare lȝ Barto.in.d. l.ij.dicat ꝙ pōt ingredi ꝓpria auctoritate ⁊ turbare sed nō expellere Moder.autē in.d.c.potuit videtᷣ intelligere tex.ibi in verbo expellere ꝙ tūc hoc liceat dn̄o qn̄ emphiteota non vult eū admittere venientē in possessione vt.s̄.dixi.Sed ista est nimis magna restrictio ad illuȝ tex.vn̄ plus plȝ opi. Spe.declarata vt.s̄.dixi qꝛ minus restringit tex.in.d.l.ij. ⁊ in.d.c.potuit. In glo.sup verbo admisisse ibi ēt ignoranti ꝟm Io. Ista cōclusio cōiter approbatᷣ ab oībus ⁊ ex verbis sequētibus glo.habes notare duas elegātes ꝯclusiones. Prima cōclusio est ista volūtas adhibita tpe incōgruo opatur effectuȝ suum tpe cōgruo qꝛ volūtas possidendi ciuiliter tpe quo aliꝰ possidebat opatur effectum acquisitōis ipsius ciuilis cōmissa possessione ciuili ꝑ possidentē sed ꝯ̄ hoc arguit Bar.in.d.l.qui supstitis.ff.de acqui.he.ubi repudiatio facta tpe incōgruo nō hȝ locū tpe cōgruo. Ad ideȝ tex.cū glo.in.l.tribunus.§.fi.ꝺ testa.mili.vbi probatᷣ ꝙ vltima volūtas facta tpe incongruo nō durat nec capit effectū tpe cōgruo vbi ex nouis ꝯcurris hoc apparet bene facit tex.cuȝ glo.in.l.si a titio cuȝ ibi no.ff. de rei ven.vbi pȝ ꝙ bonefidei possessor qui vendit ⁊ tradidit reȝ lȝ postea efficiatᷣ dn̄s nō trāsfert dn̄iuȝ in successorē ⁊ lȝ gl. ibi dicat ꝙ istud est qꝛ a pn.non habuit volūtatē transferendi dn̄ium. Hoc tn̄ non pōt eē verū in oī casu. Quid.n.si vēdidit ⁊ credebat se dn̄m sicut credit bonefidei possessor quare nō dicimꝰ ꝙ voluerit trāsferre dn̄ium sicut debebat ex nā ꝯ̄ctus l.si ita distrahatᷣ.§.i.de ꝯ̄hen.ēp. Naturalia eniȝ ꝯ̄ctus tacite videntᷣ subintelligi a partibus.l.cuȝ quid si cer.pe. ⁊.l.si stipulatus in prin.ff.de vsur.nisi forte dicas ꝙ intelligatur voluisse transferre si tunc erat dn̄s alias nō.Sed ista est potius quedā cauillatio q̄ꝫ realis rńsio.cum ēt ex nā ꝯ̄ctus ius supueniēs au

ctori ꝓ sit successori.vn̄ non vr̄ ꝓcedere ꝯclusio gl.in casu nostro bar.saluādo glo.dicit ꝙ hoc statuitᷣ hic spālr̄ ꝯ̄ regulas iuris in odium delinquētis .i.vt possit cōueniri īterdicto vnd̄ vi pro ciuili possessione iuxta ea que tradit glo.in.l.i.§.siue aūt.ff. de vi ⁊ vi ar.alle.tex.in.l.quidaȝ in iure.§.fi.s̄.ꝺ dona.qui tex. cum reuerētia nō multū facit qꝛ si donatio fcā de hr̄editate viuentis ꝺ qua loquitᷣ ibi tex.post mortē ꝯfirmaretᷣ in ꝑsona donatarij.illa lex posset iduci ad hoc lȝ non ꝯfirmatᷣ imo hereditas auferᷣ a donatore sicut ab idigno. ⁊ applicatᷣ fisco vnde ipse ideȝ Bar.i.d.l.qui supstitis.melius dicit ꝙ hereditas nō auferᷣ donatori ex volūtate adhibita tpe incōgruo quasi videatᷣ ꝯtinuata in odiū eius vsqȝ ad tp̄s ꝯgruū sed auferᷣ ei ꝑꝑ delictum qd̄ cōmisit a pncipio donādo hereditatē viuētis.nā si volūtas censeretᷣ eē ꝯtinuata.donatio ōberet ꝯfirmari ⁊ auferri hereditas donatario in odiū ipsius donātis. ⁊ tn̄ ibi auferᷣ a donatore. Vnde intellectus bar.in.d.l.qui supstitis est melior.iō nō bene reperiᷣ aliqua lex que ꝓhibet hanc ꝯclōnem nisi forte lex nostra ꝯiuncta cū.§.pre.intelligēdo eaȝ simplr̄ ꝙ clādestinꝰ possessor efficiatᷣ violētus ēt anteq̄ꝫ sciat possessionē eē āmissam. Et ex his īfert bar.hic ꝙ ēt clandestinus possessor ex postfcō vacante possessione ciuili nolet eā acquirere.tamē sibi acquireretᷣ inuito ex quo habuit animuȝ a pncipio querēdi vtrāqȝ possessionem debuit enim cogitare cū ingressus est clā ꝙ hoc poterat euenire vt vacaret ciuilis possessio ⁊ acquireretᷣ sibi ar.l.si duo in fi.ff.ꝺ acqui.here. Sed ibi portio quaȝ quis poterat ꝯsiderare sibi eē applicandā erat iā vnita portioni sibi delate.qm̄ coheres abstinuerat ab hr̄editate. ⁊ ꝯ̄ eū facit tex.in.l.cū de hereditate eo.ti.vbi ille qui miscuit se anteq̄ꝫ coheres adiret pōt postea dimittere portioneȝ suā semel agnitam.si coheres postea abstineat ne grauetᷣ vltra portionē suā. Et tn̄ poterat ꝯsiderare illud posse euenire ꝙ coheres abstineret ⁊ portio sibi accresceret. Melius facit ꝓ ꝯclōne sua id quod habetᷣ in.l.qm̄ multa.C.ad.l.iul.de vi. ⁊ qd̄ ponit idem bar.elegāter in.l.diuus in.i.q.j.ad.l.cor.de sicca.vbi cōcludit ꝙ qn̄ adhibetᷣ violētia circa vnā rem inferēs violētiam nō soluȝ tenetᷣ de eo quod pncipalr̄ intēdit cōmittere.sȝ etiā de omni fcō ꝙ verisilr̄ poterat sequi ex dcā violētia.ita ergo dicemꝰ in ꝓposito ꝙ qꝛ clādestine occupās potuit cogitare verisimiliter vt deseratᷣ possessio ciuilis ꝑꝑ occupationē a se factā teneatur ipso iure ēt si nō velit acquirere ciuilē interdicto recuperāde possessionis. ⁊ sic acquiritᷣ sibi possessio ciuilis inuito. Sed ista rō cōcluderet si ad hoc vt cōpeteret īterdictū vn̄ vi requireretur ꝙ deiciēs possideret. Sed hoc nō requiritᷣ vt.s̄.declarauit idē Bar.in glo.magna ꝑ.l.sequitᷣ.§.si tu vi.j.de vsuca. Vnde qꝛ sine acquisitōe ciuilis possessionis oīo cōpeteret interdictum.frustra videtᷣ induci ꝙ videatᷣ quesita possessio ignorāti vl̄ inuito vt possit ꝯueniri interdicto.sȝ forte bar.itellexit ꝙ lȝ ꝯ̄ deiectorē cōpetat īterdictū recuperāde q̄ꝫuis ipse nō possideat ꝯ̄ eum tn̄ qui nō deiecit actualr̄ sed eius timore ciuilr̄ possidens nō accessit ad fundū non cōpetat hoc īterdictuȝ.qꝛ sicut dicit glo.nr̄a in prin.magis ꝑdit possessionem ex sua volūtate quā ex fcō alterius.sup hoc tn̄ est cogitandū qꝛ pria facie videtᷣ ꝙ occupatio fcā de re sit illa que causat timorē ⁊ animū deponēdi positionē.vnde si cur terror armatoꝝ obligat eos īterdicto recuperāde lȝ positionē nō occupēt iuxta no.in.l.iij.§.si quis autem de vi ⁊ vi ar.idē videretᷣ dicēdū i casu isto. Et aduerte qꝛ si Bar.hoc sensit vt dixi qd̄ non acquisita positōe ciuili nō teneretᷣ occupans īterdicto vn̄ vi.hoc non vr̄ bene dcm̄ vltra rōem quam assignaui pus qꝛ qn̄ quis nō accedit ad fundū qꝛ suspicatᷣ se repellendū iste vr̄ deicere iō tenetᷣ īterdicto vtili recuperande positōis ꝟm glo. ⁊ cōiter doc.in.l.i.§.siue aūt verbo positōe.j.de vi ⁊ vi ar. ⁊ in.l.iij.§.si quis aūt in fi.gl.magne eo.ti.Sȝ posset saluari ista opio bar.ut iste nō possit ꝯueniri interdicto recuperāde si nō quesiuit possessionem qꝛ sicut declaratᷣ in glo.d.§.siue aūt non est ꝓprie ⁊ vere deiector. ⁊ iō teneatur īterdicto vtili nō directo lȝ si eēt ꝓprius ⁊ uerus deiector teneretᷣ ēt si possessio nō ꝑuenisset ad eū.l.sequitᷣ.§.si tu vi.pallegata. ⁊ est ista no.limitatio ⁊ noua ad illuȝ tex.

Quemadmodum. Possessio nō queritur nec admittitᷣ sine aīo ⁊ corpe.h.d. No. pmo ibi nulla ⁊c.ꝙ cuȝ verbū nullus sit verbuȝ distributiuū ꝑtinens ad plura nec possit p̄dicari de uno dūtaxat vt plene ꝑ Bar.in.l.hoc articulo de heredi.istituen.ꝑ istud uerbum vr̄ significari ꝙ duplex est spēs positionis ⁊ sic pro opi. Io. ⁊ cōi ꝙ sit possessio ciuilis ⁊ nālis. Sed dn̄s Pe.papiēsis respōdebat ut refert dn̄s meus hic ꝙ verbū nulla p̄dicatur hic de pluribus spēbus positionis prout dicun

tur diuerse spēs largo mō sicut vidisti in. l. iij. §. genera. s. eod.

Scđo no. ibi animo z corpe z c. q ēt posſio ciuilis non potest acquiri nisi p medium actus corpis. Ideo dixit bal. in. l. i. C. cōi de leg. q p statutum nō poterat induci q posſio trāsferet ipso iure sine actu vero uel ficto d quo dixi in. l. i. in pn. s. eo. vltra. do. me. z vltra ea que allegaui tūc vide Bal. qui tz opi. in. l. traditōibus ad fi. C. de pac. Tertio no. qđ ɔtriorūz dicit eē eadem rō siue regula de quo dixi supius in rubrica d clarando dicta Bar. in. l. inter stipulantem. §. sacrā d ver. obli.

In gl. ibi nec ciuilis nec nālis vel simul utraqz aduerte diligēter qz gl. ista sentit manifeste q ciuilis posſio p ingressum rei possit acquiri sine acquisitōe nālis q ego ɔcederez facili⁹ quādo positio nālis pertineret ad alteꝝ ita qđ nō possit acquiri per ingredientē sicut plene declaraui defendēdo gl. in. l. claz §. fi. s. eo. Sed qñ ingrediēs possz acquirere ciuilez z nālez q tunc acquirat ciuilis ingredienti nō apprehensa nāli hoc est magis dubiū Ang. tñ hic quez refert Rog. tenuit qđ sic p. l. si fundu. ff. de fun. dot. que lex vt dicit. d. me. nihil facit lz enim ibi fuerit quēsituz dñiuz sine positōe tñ non fuit quesita ciuilis posſio qz sic impediretur vsucapio tertij possessoris cuius ɔriū ibi dr sed forte voluit inducere a simili hoc mō q sicut dominiuz qđ est ius pōt acquiri p traditōez sine positōe vt in. d. l. si fundūz ita posſio ciuilis que hz plurimū iur. Sed ista similitudo ꝓcedit fm illam. l. qñ. l. nō poterat acquiri posſio nālis vt dicamus q sicut qñ p traditōez non pōt acquiri posſio dominiū querit sine posſione ita qñ non pōt acquiri nālis possessio p ingressuz acquirat ciuilis sicut ego dixi in. §. qui ad nūdinas. Sed qñ nālis pōt acquiri tūc si attendas dictā similitudinez eēt dicenduz ɔtrium qm dñium acquirit mediāte possessiōe qñ posſio pōt acquiri illi cui fit traditio vt sepe diximꝰ s anno z est casus in. l. traditio in fi. s. ti. i. z insti. p quas perso. no. ac. §. ex his. Et hanc opi. alias scribēdo suz secutus q sine dubio esset vera si ex actu nāli z aīo non acquireret imediate posſio ciuilis sed p medium nālis sicut dixit bar. in. §. qui ad nundinas. Sed hoc dictuz plz vt ibi tetigit qz lz in acquisitōe vtriusqz posſionis debeat ɔcurrere actus nālis z animus. l. iij. in pn. s. eo. non tamē dicunt iura q prius acquirat naturalis z p mediū ei⁹ ciuilis. Vñ cuz in aprehēsione ɔcurrat aius p quē solū retinet ciuilis. l. lz. C. e. nō video qre ex his duob⁹ simul iūctis posſio ciuilis nō possit causari imediate sicut nālis. Ideo credo opi. Ang. eē veram. In glo. sup vbo utrū qz ibi. Sed cuz detur vti pos. Ista solu. nō est bona fm Bar. hic z in ɔrio. Dic ergo clarius fm bar. z Moder. q tūc in posſione nāli ꝑdenda dz cōcurrere animus qñ ab eo qui possidet nāliter ipsa posſio nālis solo aio pōt detineri qđ est qñ quis nāliter tm possideret. l. iij. §. vñ vi. ff. de vi z vi arm. z ibi no. z plene fuit declaratuz in. l. i. in pn. in. ij. glo. magna. s. eo. Sed qñ solo aio non pōt retineri qđ est quādo quis possidet ciuiliter z nāliter qz tunc solus aius satis hz qđ possit retinere ciuilem tūc posſio nālis perdit ēt sine animo. l. claz in fi. s. e. z. l. iij. §. labeo. Et qz hic agitur d admittēda posſione rei corporalis tangit hic Angel. qualiter amittat quasi posſio ānue ꝑstationis z dicit fm Inno. in. c. querelaz de elec. q lz aliquis liter p plures ānos q nō petat verbi gr̄a biēnio vel triēnio nō tñ perdit quasi posſionez. Sed tūc perdit qñ si petitur pensio sibi denegat sine aliqua iusta cā z satis vr hoc probari in. d. c. querelaz z tz Bal. in. l. si quis conductōis. C. loca. z credo eē verius lz ipse idez Bal. teneat opi. in. l. ij. C. de ser. z aqua v. iij. quero vbi ad plenū refert ista dicta Inno. lz aūt perdatur ista quasi posſio non tñ perdit posſio ciuilis quaz dñs hz in re qz si sic eēt dñs non possz expellere ēphiteotā ꝓpria auctoritate vel saltez insistere rei vt. s. diximus in. §. qui ad nundinas ɔ. l. ij. C. de iure emphi. z. c. potuit d loca. z hac rōne utitur bal. in. l. pomp. s. qui. mo. usufr. amit. ubi elegāter hoc tangit z est glo. ordi. quaz ibi approbat bar. in. l. male agit. C. de ꝑscrip. xxx. āno. que dicit q ēt si p. xxx. ānos colonus nō soluerit pensione domino nunq̄ dñs priuaret sua posſione nisi dominū veniētez ad funduz colonus nō admitteret. In certis autem iuribus incorporalibus qualiter amittat quasi possessio dic vt habet in. l. hec aūt iura. ff. de serui. vr. pre. z plene p Bal. in. l. ij. C. de ser. z aqua z per Inno. in. d. c. querelam z in. c. cōquerente de offi. or. z in. c. olim el. ij. de resti. spolia. plenissime p do. Anto. in. c. fi. de causa pos. z proprie. Et tene menti ista dicta Angel. hic que. s. retuli. in principio. q. quia per ea habes nota. limitationem ad. l. magnam de contrahen. z cō. sti. cum si. vbi dr q dies interpellat p hoie. nam hoc est veꝝ ad ɔstituēdum debitorē in mora. nō tñ quo ad effectū priuādi creditorē quasi posſione ꝑstatōis.

Generaliter.

Nota ibi amic⁹ z c. Glo. videt intelligere hunc tex. in hospite vel amico qui de volūtate mea sit in fundo. z hoc nō hz dubium. Tu aūt potes extēdere ad quēlibet qui sit in fundo nr̄o nomine lz nō habeat volūtatem nr̄am. lz enim p negocioꝝ gestorē nō acquirat nobis posſio nisi secuta ratificatōe. l. si ego s. de nego. ge. retinet tamē posſio iam quesita. Casus est no. in. l. arboribus. §. non solū. ff. de vsufruc. Cetera ꝑtinentia ad istā. l. dicā in. l. peregre. §. quib⁹. j. eo. vbi melius cadit.

Si quis ante.

Due cāe nō possunt simul concurrere. ex quaꝝ vna acquirit detentatio ex altera possessio. ideo p secūdam videt recedi a prima nisi scđa sit inutilis. Sed ex duab⁹ causis potest quis detinere vel ēt possidere dūmodo alia rōe cāe non sint incōpatibiles. h. d. scđa ibi. idem pōpo. tertia ibi si quis ɔduxerit. Nota prio ex tex. q ex locatōe regulr non transfert posſio sz detentatio nuda dūtaxat que tamē hz adminiculū iuris insistendi rei vt per bar. in. l. i. in prin. s. eo. Hoc tñ limitat hic glo. in vbo nouissime nisi locatio sit fcā ad magnū tp̄s quo casu acquirit posſio nālis z ēt vtile dominiū vt no. in. l. i. §. i. j. de superficie. z ibi dr que sit locatio fcā ad magnuz tp̄s super quo vide qđ ponit Bal. in. l. i. in pn. C. de sac. san. ec. Vtꝝ aūt hoc sit uerū si est fcā locatio ad magnuz tp̄s cum pacto qđ tot sint locatōes quot sunt anni vel q nullū ius reale acquirat in re. z utꝝ ista locatio tunc ueniat sub ꝓhibitōe alienationis. Est difficilis qō z pulchra. Et tamē p declaratōe totius qōnis distingue breuiter q aut queris quo ad ipsos ɔhentes vtꝝ istō pactū valeat z operet hunc effectū z ɔcedendū est qđ sic quia sicut pōt fieri pactū q ex ꝑcario nō transferat posſio lz in dubio videat transferri vt. j. videbis in. i. glo. ita videt posse fieri pactū vt locatio fcā ad magnū tp̄s nō egrediat terminos locationis simplicis lz de sui nā egrederet ita intelligit Bal. declarantē glo. in. l. codicillis. §. instituto de leg. ij. Aut queris vtꝝ res que ꝓhibente lege nō pōt alienari vel locari ad magnum tp̄s possit locari sub istis pactis z clausulis z hic dicenduz est qđ non lz bal. aliter sentiat in. d. §. instituto z archi. xij. q. ij. c. abbatibus vr enim hoc fieri in fraudē ad eludēdā legis dispōnem fm Dy. quē refert z sequit Bal. in. c. i. §. i. qui feu. da. pos. z in. c. imꝑialem in pn. de ꝓhi. feu. alie. p Fede. lz idē Bal. reliquerit. q. sub dubio in. c. i. §. aut si libellario in fi. cōmen. qui. mo. feu. ami. Pro ista ɔclsone est casus sing. quez ibi no. ange. ad hoc in aūt. de nō alie. §. neqz illud vbi dr q sicut non pōt simplr ɔcedi emphiteosis vltra tertiā generationē. ita non pōt cōcedi vsqz ad tertiā cuz pacto de renouādo qz vr fieri in fraudē ɔstōnis z tamē veꝝ est ex ꝓprietate fmonis q cōcessio nō est fcā nisi in tertiā generationē. ita ergo dicam in ꝓposito q lz ex ꝓprietate verboꝝ videat reseruata acquisitio dominij qz tamē cū effectu transfert vsus z cōmoditas ad longū tp̄s. satis videt transferri dominiū. Et illum tex. singu. tenebis mēti qz alias fuit dubitatuz. Vtꝝ si locatio nō pōt fieri ad magnū tp̄s possit fieri ad quinquēnium cū pacto d renouādo z cōsuluimus q nō i ciuitate ferrarie nescio tamē an alij allegauerint hūc tex. sed ego nō allegaui tūc. Illud aūt in ista mā tene menti vz qđ ille qui cōduxit rez ad magnuz tempus non pōt expelli nisi transacto triēnio in laico vel biēnio si cōduxit ab ecclia z in hoc equiperat emphiteote. Glo. est no. que hoc dterminat in. c. i. 2e extra de dila. z tenuit bar. expresse in. l. vectigalia. §. i. ff. de publi. z ang. in aūt. de nō alie. §. fine aūt. Et ad mām huius. q. vide bal. in. l. si domus. §. fi. de le. i. vbi declarat glo. in. §. instituto eodē mō quo in. d. §. vt supra retuli. Scđo no. q in causis q̄ sunt icōpatibiles simul z regulr in alijs dispōnibus incōpatibilibus p secūdam dispōnez in dubio tollit prima cōcordat tex. in. l. pacta nouissima. C. de pac. z in. l. qđ traditū z ibi per bar. de cōdi. z demon. Tertio no. q per pactū pōt fieri expresse vt rogās ꝑcario nō possideat sed detineat z qđ aliud est possidere aliud eē in posſione. Ad primū ɔcor. tex. in. l. certe. §. i. j. de ꝑca. Ad scđm. l. iij. §. qđ aūt. s. e. Quarto no. qđ locatio fcā vno nūmo est nulla ipso iure de quo in gl. in verbo solū. Vltimo no. q actus posterior nullus regulr non tollit priorē cōcom. tex. in. l. si iure z qđ ibi no. de le. iij. Fallit in aliquibus actib⁹ qui de facili tollunt fm Moder. hic vt probat in. l. plane la. i. ff. de leg. i. Et silr videmus q stipulatio nulla ꝑcedens nō tollit effectuz nūciationis sequentis. l. si ita stipulatus. §. grisogonus de ver. ob. z. l. certi cōditio. §. qm. ff. si cer. pe. In glo. sup verbo nouissime ibi agebat z c. Glo. ista ex supficie verboꝝ vr sentire q

tire q in dubio nisi hoc agat expresse in eum qui rogat precario nō transferat possio z si sic intellexit bz glo. primam que cōiter approbat in. l. z bz. §. eum qui. j. de pca. z illa vz verior z pbari in pn. huius tex. in vbo videbit qd verbuz respicit p prie casuz dubiū. Confirmat ista cōclusio ex ver. idez pōpo. vbi dz q si actuz est ex pcario vt quis detineat in dubio concurrit vtraqz cā ergo a prio colligit q si non est actuz in dubio transferet possio qd ergo dz in ver. si quis cōduxerit ibi z rogauit pcario vt possiderz est exponēdū hoc mō z vz rogasse si aliud expsse nō est actuz qz pcedentia declarāt sequētia z cō l. si seruus plurium z. l. qui filiabus. in pn. de leg. i. Pro ista cō clusione facit optime tex. in. l. certe. §. iuli. j. de pcario vbi tex. dicit q si ille qui postulauerat aliquē rogat ab eo pcario mutat sibi cām positōis z sic pz q in dubio remanet possessor. nā si efficit detētator ex possessore tūc non soluz mutaret cām sz et ius sicut dz in casu ecōuerso in eo qui prius dtinet z postea possidet. l. nō solum. §. qd vulgo in fi. j. de vsucapio. Potest et intelligi glo nostra vt saluet q intellexerit hoc eē actuz vbi nō agit priūm. Limitat th ista cōclusio p tex. no. in. l. nō solum. §. fi. de vsucap. vz q nō bz locum qn simul z semel quis cōduxit vel rogauit pcario tūc eniz vt nō resultet repugnātia z p oñs nullitas pctus in dubio rogās pcario nō acquirit possessionē sed solum detētatōem. Ex pmissis infert duplex no. correlariū. Primū est si scōa dispō que sequit scōm vnum significatū qui in dubio dz assumi est incōpatibilis cū pria z secunduz alium in quo aliqn dispō consistit nō sit incōpatibilis nō impropriant verba vt saluet vtraqz cā sz capiunt ac si secunda sola dispō eēt facta z tollit pma. Scōm correlariuz est tale vt videtur repugnātia z incōpatibilitas in eadez dispōne seu in duabus que simul fiunt verbū qd alias caperet vno mō impropriat z capit alio mō vt probat in. d. l. nō solum. §. fi. qui tex. nō facit ad ea que elegāter scribit Bar. in. l. fi. in. §. idem quesijt de cōdi. inde. Pro qua et decisionē soleo allegare tex. optimū in. c. inter dilectos. §. certū de fi. instr. Et p hoc et saluat doct. bal. in. l. data opa. C. qui. accu. nō pos. vbi dicit q si testis pmo deponit sup publica voce z fama deinde interrogat⁹ sup articul⁹. dic se nihil scire exponit ista orō. nihil scire nisi id qd. s. dixit vt vitet priētas. In gl. sup vbo teneat ibi qd rog. si plz ista opi. rog. seu reprobatio repbēdit ab oib⁹ qz idē iuris ē ō pn. nūeri qd ō nūero. l. nō iō min⁹. C. de he. in sti. z ibi p Cy. Ideo videmus q lz statutuz loquat vel lex in numero plurali vbi est pprie numerus th bz locum in numero singulari z in vno vbi nō est pprie qn est eadem rō. l. iij. §. negociū z ibi per Bar. ff. de neg. gest. z. l. ij. §. homies z ibi et per Dy. z Bar. ff. vi. bo. rap. Secus si nō essz eadē rō vt eleganter declarat Bal. in. l. iubemus. §. pen. C. ad trebel. Preterea vltra doc. ista nō est rō pp quā locatio facta vno nūmo redditur nulla. Sed aliaz assignat iuriscōsultus in. l. si quis cō duxerit. ff. loca. vz qz bz instar donatōis quasi vnus nūmus mi nima res extimet tanq nihil eē. Unde doc. cōiter tenēt sol. Jo. an. z formāt distictōez ex istis solu. de qua hic p Bar. z ad mām vide qd tradit Bal. in rub. C. de iure empbi. vbi dicit q locatio facta in emphiteosiz vno nūmo bene vz qz censetur eē emphiteosis lz sit appositū nomē locatōis de quo. j. dicam. Inquātuz aūt Rog. dicit q ista locatio facta vno nūmo vz vt pctus inominatus qd reprebēdit per Bar. ex eo qz cuz ptes voluerint facere pctum nominatū si nō vz qd ago vt ago non vz vt valere pōt. l. i. §. euz qui de cōsti. pecu. z. l. i. §. si quis ita ō v. ob. vbi plene. Adde qd ista rō non vz sufficiēs qz lz ptes fuerint vse noie locationis ex quo th forma pbendi pueniebat magis ad pctum inominatū videret resultare pctus inominatus. l. si olei z ibi p Bar. C. locati. Bene facit textus in. l. insulaz de pscrip. ver. z in. l. si vno. in pn. ff. loca. per quas ll. z multas alias hāc regulaz tradit Bar. in sua disputatōe q incipit. Publicanus quidā z in. l. i. §. quibus qd cuiuf. vniuer. no. z in. l. cotez. §. qui maximos de publi. z p Bal. in rub. C. de iure empbi. Sed saluādo z declarādo dicta sua dicas qd ptes voluisse facere pctum nominatū ostendit non solum ex nomine sed et ex precio vnius nūmi q est vere preciuz vt supra fuit dictuz. Nec th ratio quo ad pctum inominatū nō est necessaria quia etiaz si partes voluissent facere cōtractum inominatum in quo non requirit preciun formale z propriuz Adhuc th attenta rōne assignata in. d. l. si quis cōduxerit idem eēt in pctu inomiato in quo pstat aliquid vtrinqz ex forma ipsius vt pz in. l. nāliis p totā. l. de pscri. ver. z ex quo est eadē rō idem iudicabit quod in pctu nominato. l. i. §. si quis fuum. ff. depo. z. l. titius. ff. de pscrip. ver. z inde est qd in pctibus etiā inominatis bz locum remediū. l. ij. C. de rescin. ve. sicut declarat bal. in. d. l. ij. in ver. iij. quero. Est aūt magis necessaria ista rō bar. quo ad ostendendū q talis locatio non vz vt donatio.

Et attende qz bar. hic sentit qd in. l. si quis pduxerit palle. cōditio facta vno nūmo valeat vt donatio qz ptes hoc voluerunt. Sed ista nō vz eē intentio iuriscō. nō enim dicit ibi q sit donatio sz q bz instar idest similitudinē donatōis qm qui dat vnum nūmum nihil videt dare. z ppterea nō valeat pctus vt ibi dz in pncipio. Aduerte et qz bar. hic dicit q opi. Roge. est ō tex. in fi. vbi dz q soluz distinguit q plus fcm̄ est qn vtérqz pctus valuit. nā ista dictio taxatiua nō est posita in tex. ponit tamē dictio aduersatiua. si vero itelligēdo q dictio si vero sit cōiunctio nō nomē put vno mō exponit in glo. que quidez dictio sui nā solet aduersari ad ius z fcm̄. l. hoc āplius. §. ō bis z ibi no. de dam. infec. z. l. sed si lege in prin. ō peti. here. Preterea in tex. ponit dictio tūc que sicut apposita tempori significat extremitatē temporis. l. iij. in prin. de condi. z demō. ita apposita casui significat hoc verbū dūtaxat in illo casu. Et est manifesta intētio iuriscōsulti quicquid dixerit Rog. In gl. super vbo vero. Ista dictio exponit duplr vt uides in glo. z vbum pcio positū in tex. pbat fm Bar. hic q hoc verbū puenit nō soluz emptōi z venditōi sed et locatōi qd dicit facere ad ea que posuit in disputatōe sua. Publican⁹ quidaz vbi dixit q lz in venditōe gabelle sit appositū nomē pcij nihilomin⁹ posset appellari locatio z sic fieri remissio p fructuum sterilitatē si alia pacta posita in pctu magis pueniunt locatōi q venditōi. Cui adde qd hoc est vez qn verbū pcium apponit rei que potest psiderari vt res quedā p se. z vt vsus alterius rei sicut est quādo vendunt redditus gabelle. nā ipsuz ius pedagij nō pōt vendi vt dicit in dicta disputatōe. Sed quādo nomē pcij refertur ad rez que non pōt psiderari nisi vt res nō vt vsus alteri⁹ rei. verbi gra ad pdium tūc in dubio statutū loquēs ō pcio nō cōprehendit nisi emptionē z vēditionē. si faciat mētionē de pcio puento secus si de pcio simplr fz Bal. qui ita elegāter dicit per glo. ibi positā in. l. cū dotē. C. de iur. do. Extra glo. oppo. Rapha. cu. subtilr ō hunc tex. nam vz q et si sit actum in vtroqz pctu ut quis detineat z possideat. tamē hos pct⁹ nō posse simul stare quia uidet eē plixitas z priētas in duobus.

Primo quidē qz locatio dz fieri ad certū tps. pcariuz fit ad tps indeterminatū. l. i. in prin. ff. de pca. z. l. lucius. ō. ō dona. De locatōe sunt multa iura qd fiat ad tempus determinatuz sed maxie tex. in. l. itez querit. §. qui impleto. ff. loca. Secundo z fortius videt oriri maior incōpatibilitas nam p locationē locator est obligatus pductori ut patiat eum vti z frui. l. ex cōducto in prin. ff. loca. sed in pctu pcarij est totū ēp in quo non vz pactū ut quis possit nō recedere a cōcessione quādocūqz vult l. cū pcario. ff. de pca. z. l. qui pcario eo. ti. z hanc secūdam incōpatibilitatem adducit dñs meus hic Raph. aūt dicit q aut iuriscōsultus errauit aut nos nō itelligimus dcā eius. Dominus meus nitit hic saluare tēneo modo tex. nostrū dum dicit q vtrūqz pcedit. vult enim q re uera p scōm pctuz videat recessum a prio sed in hoc dicat remanere pmus pctus qz quo ad detentationē acquirēdaz idē acquirim⁹ p scōm pctū q erat acquisituz ex prio. sed hoc est manifeste ō tex. nō solum ō vba in ver. vtrūqz pcedit sed et ō mētem quia apparet satis clare q iuriscōsultus voluit limitare qd dixerat in pn. Tu ergo dic aliter z prio q nec respectu prime obiectōis. nec respectu scōe isti pctus sunt incōpatibiles. Nam primū nō est vez q de essentia locatōis sit tps determinatū. imo est ō tex. in. l. iiij. in fi. ff. loca. z lz glo. ibi sentiat q locatio fuerit fcā p certo tpe z q vsqz ad illud tps nō finiret locatio per mortē locatoris. z sic sola cōcessio pcarij erat ideterminata. th hoc non videt posse substineri ex mete lre. qz si illa clā posita in fi. illi⁹. l. q morte finiret pctus referret se solū ad pcarium. tūc iuriscōsultus nō determinaret quid iuris in locatōe. cum tamē etiā ō locatione quesitū fuerit vt patet in prin. tex. q est incōueniēs. Deinde ex sui nā clausula posita in fi. referet ad oia pcedentia l. talis scriptura cum mā de lega. i. Scōo nō est vez simplr qd de essentia pcarij sit vt cōcedat ad tps indeterminatū. hoc enim dcm̄ pōt accipi duplr. Uno mō q pcarium dicat cōcedi ad tps indeterminatū qz quādocūqz semp possit reuocari. Et hoc mō accipiēdo est verū ut probat in. d. l. cū pcario pal. Alio modo accipit ad tempus indeterminatū ita q nō possit cōcedi ad certuz tps quo ad hoc vt eo finito expiret ipso iure. Et hoc mō ista locatio est falsa qz tex. in. l. cum pcario nō prohibet hoc sed solum id qd prio dixi. Preterea posito q vtrūqz pdictoz eēt verū. vz q locatio deberet fieri ad tps certuz. z pcarium ad tēpus indeterminatū simplr. adhuc dico q prima obiectio nō obstat qz ista nō sunt incōpatibilia qd ex vna

cauſa ego detineã ad tp̄s determinatũ ⁊ ex alia ad tp̄s inde-
terminatũ. Nam cõceſſio facta ad tp̄s indeterminatũ iudicaꝛ
vt ꝑpetua. l. iuris ꝑitos. in pͥn. de excu. tuto. Bene facit tex. in
l. ſufficit de cõdi. inde. Poſſunt aũt cõcurrere due cauſe acqui
rendi ⁊ due actões ex duabus cauſis circa eandẽ rem quarũ
vna ſit ꝑpetua alia tp̄alis de duabus cauſis ꝓbatur vltra ea q̄
alias ſcripſi ex his que vidiſti in. l. iij. §. ex plurimis. ſ. eo. con-
currunt enĩ vt ibi probaꝛ due cauſe poſſidendi q̄ ſũt orte di
uerſis tp̄ibus ⁊ tñ ſcḋa cã de neceſſitate finiꝛ ⁊ h̃ terminũ
durat õis vſq̃ ad p̄ſcriptõeꝫ cõpletã ex pͥma ⁊ ſic ante p̄ſcrip
tionem cõpletã iſta cã que h̃ tp̄s determinatũ cõcurrit cum
pͥma cã que eſt ꝑpetua ⁊ ſemꝑ durat q: ex illa cã ẽt completa
p̄ſcriptione poſſidet. De duabus actõibus pꝫ. nam actio fur
ti eſt ꝑpetua cũ ſit ciuilis intellige furti nõ manifeſti inſti. ď ꝑ-
pe. ⁊ tẽpo. ac. in pͥn. ⁊ tñ cõcurrit cũ actione vi bo. rap. Itẽ cũ
actione ex edicto de publicanis que ſunt p̄torie ⁊ ãnales vt
probaꝛ in. l. i. iuncta. l. ij. in pͥn. ff. vi bo. rapto. ⁊ in. l. i. §. dixerit
aliquis. ff. de publi. Quinimo ẽt due actiones que oriunꝛ ex
eodẽ iure vt ex iure p̄torio ex diuerſis cauſis ad idẽ ita pñt ſe
habere ꝙ vna ſit ꝑpetua alia tp̄alis vt pꝫ in actione furti ma-
nifeſti que lꝫ ſit pretoria eſt ꝑpetua inſti. de ꝑpe. ⁊ tempo. ac.
§. i. ⁊ tñ illa cõcurrit cũ actione vi bo. rap. que eſt ãnalis vt di
xi ⁊ lꝫ glo. in. d. l. i. ꝙ ergo due cauſe cõcurrãt circa idem qua-
rum vna eſt tp̄alis ďterminata ⁊ altera indeterminata que po
teſt dici ꝑpetua vt dixi dũmõ aliud nõ obſtet ex hoc ſolo non
inducit aliquid incõpatibile. Ad ſcḋam obiectõeꝫ que eſt dif-
ficilior rñde tripliciter. Et pͥmo ꝙ ꝯtus locatõis nõ tollit pre
ciſe facultatẽ locatori recedendi a ꝯtu q: imo põt recedere ſi
vult ⁊ expellere colonũ ſed tñ teneꝛ ad intereſſe. l. ſi in. l. §. co
lonus. ſ. loca. Eſt enĩ obligatus ad pacientiã vtendi ⁊ fruen
di ⁊ ſic ad factũ ad cuius p̄ſtationẽ quis nõ cogitur preciſe ſꝫ
liberaꝛ p̄ſtãdo itereſſe. Utrũq̃ dcm̄ ꝓbaꝛ i. l. ij. §. idẽ ſi i ſcḋ
⁊ i. l. idẽ iuris in fi. de v̄. ob. ⁊ no. in. l. ſi iſulã. ff. eo. ti. ⁊ hẽſt ꝙ
cõſiderauerũt iuriſcõſulti dũ dicũt ꝙ iſti ꝯtus pñt ſimul ſta
re q: ſi dñs volet recedere a cõductõe poterit ⁊ ſic ſeruabitur
ſubſtãtia precarij q: poterit reuocari ad libitũ ⁊ lꝫ reuocãs in
currat aliqḋ intereſſe ꝑꝑ hoc nõ facit ꝯtus eẽ incõpatibiles
ex quo ꝯtus põt reſolui quo ad actũ vſus ipſius rei vel põt
dici tertio loco qḋ ꝑ ſcḋm ꝯtũ vꝫ receſſũ a pͥmo quatenus
ſecũdus eſt incõpatibilis cũ pͥmo verbi gratia ꝑ precarij roga
tioneꝫ videbiꝛ receſſũ ab obligatõe qua erat obligatus loca-
tor ꝓmittere vti ⁊ frui ⁊ ſic erit in ptãte locatoris reuocare ꝯ
tum locatõis ex poſtfacto qñcũq̃ voluerit ⁊ hoc opabitur
p̄cariũ ſi p̄cedat cõductio ⁊ ſequaꝛ p̄carium. Sed ſi eꝯ preca
rium p̄cedit ⁊ cõductio ſequiꝛ hoc nõ poſſet dici vꝫ ꝙ ꝑ loca
tionem videaꝛ receſſũ a nã p̄carij q: hoc non põt fieri vt. d. l.
cum p̄cario ſed dicemus ꝙ locatio ſequẽs vt vterq̃ ꝯtus va
leat videbiꝛ facta cũ ptãte reuocãdi eam qñcũq̃ placuerit
poſt traditionẽ vt. j. declarabiꝛ. Sed hoc non vꝫ poſſe dici q:
ſicut ſubſtãtia ꝯtus non põt cõmitti in volũtate vnius ex ꝯ-
hentibus. l. in emẽtis ⁊ qḋ ibi no. C. de ꝯhen. emp. ita nec re-
ſolutio ꝯtus lꝫ Jo. dixerit ibi ꝯriũ ſed reprehẽdiꝛ cõiter ibi
per oẽs. Sed ad hoc põt rñderi ꝙ ante traditõeꝫ factam vera
eſt iſta cõcluſio q: eadẽ rõ impedit reſolutõeꝫ ꝯtus poni in
volũtate alterius ex ꝯhentibus ⁊ poni in illo ſubſtantiã ꝯtus
in pͥn. ſicut dicit Bal. ⁊ bene ꝑ rõnem poſitã in. d. l. ſꝫ qñ exe
cutio ꝯtus eẽt facta ꝑ traditõeꝫ tunc Nico. ma. ſubtilis do-
ctor dixit ꝙ facultas reſoluẽdi ꝯtum põt poni in voluntate
alterius ꝯhentiũ q: nõ ẽ tunc eadẽ rõ vitiandi ꝯtũ, naꝫ ſub
ſtantia ꝯtus nõ põt poni in volũtate alterius ex ꝯhentibus
ideo q: obligatio dꝫ cogere inuitũ vt inſti. de obliga. in pͥn. ꝙ
nõ eſſꝫ ſi ſubſtãtia ꝯtus cõmitteretur in volũtate alteri⁹ vl̕ re
ſolutio ante traditõeꝫ. Sed poſtꝙ̄ virtute obligatõis res fuit
tradita iã obligatio neceſſitauit ad aliquid ⁊ ſic operata ẽ ali
quem effectũ ⁊ lꝫ bal. in. d. l. in emẽtis ipugnet hãc opionẽ ip
ſe tñ met vꝫ eã approbare pro vera in. c. i. de feu. datis mini.
vel vaſ. alle. glo. fin. pro iſta opi. in. l. inter ſtip. §. ſi ſtipulãte de
v̄. ob. ⁊ credo allegatõeꝫ eẽ corrupte ſcriptã q: illa gl. nihil di
cit ď hoc. Et ſi velis tenere hãc opionẽ habes eã limitare niſi
res aufferreꝛ incõtinẽti poſt traditõeꝫ ar. l. qui ſic cũ mã. ff. ď
ſo. ⁊ qḋ no. in. l. ꝑmiſceri. §. ſpẽs. j. e. ſꝫ q: iſta opi. eſt multũ ex
orbitãs ⁊ tex. in. d. c. i. loquiꝛ in ꝯſuetudine feudoꝝ q̄ cũ ſit ꝯ
ius non eſt extẽdenda regul̕r enĩ de iure ꝯtractus ab initio
ſunt voluntarij ⁊ poſtea neceſſarij. l. ſicut. C. de actio. ⁊ ob. ⁊
l. incõmodato. §. ſicut. ſ. cõmo. Ideo dicamus aliter ⁊ erit
nouũ dictũ in iſta mã quod in ꝯtibus de ſui nã ꝑducentibus
obligatõem ꝑpetuã etiam poſt traditioneꝫ nõ poſſit poni re-
ſolutio ꝯtus in arbitrio alterius. Sed in ꝯtibus qui ď ſui nã
pariunt obligatõeꝫ ad tp̄s vel ſalteꝫ poſſunt parere ſicut eſt lo
catio videꝛ ꝙ partes ponẽdo reſolutõeꝫ ꝯtus ex pacto in po
teſtate alterius ꝯhentium videanꝛ appoſuiſſe illud tempus in
ceptum fini locatõis ⁊ extinctõi ipſius ſi locator velit reuoca-
re locationẽ ante tempus p̄finitũ. ⁊ hoc eſt qḋ vere dicit tex.
in. d. l. iiij. ff. loca. ꝑ quã ſingul̕r limitaꝛ doc. cõis in. d. l. in emẽ
tis. Et põt eẽ rõ dꝛie q: obligatio ſui nã ꝑpetua non põt extin
gui per pactũ poſt tp̄s ipſo iure. l. cũ qui ita. §. qui ita vbi per
bar. ff. de v̄bo. ob. Sed ꝯ iſtam tertiã ſolu. ⁊ etiam ꝯ ſecũ-
dam facit q: ſicut in prin. l. noſtre ⁊ in fi. nõ impropriaꝛ natu-
ra p̄carij vel locatõis vt vterq̃ ꝯtus poſſit ſimul cõſiſtere ita
non videꝛ iproprari quãdo eſt actũ vt ex vtroq̃ ꝯtu acquira
tur poſſio vel detentio. Et iſtud pͥa facie fortiter vrget. Sed
poſſumus dicere ꝙ facil⁹ fit ipropriatio in iſto caſu q: ꝓpter
identitatẽ iuris qḋ queriꝛ ex vtroq̃ maior eſt ſimilitudo iter
iſtos ꝯtus. ⁊ ideo facilius tolleraꝛ ꝙ vnus ꝯtus trãſeat i no
men alterius vt. l. vbi ita donaꝛ in prin. ⁊ ibi per Bar. ſ. ď do
na. cã mor. Querit ẽt hic bar. nũquid creditor qui poſſidet pi
gnus agẽdo ꝑſonali ꝯ debitorẽ poſſit facere iterponi in illa re
primũ ⁊ ſecũdum decretũ ꝓ menſura debiti declarati ſicut ho
die dꝫ fieri. ꝯcludit in effectu qḋ ſic. Non ob. hic tex. q: credi
tori poſſidẽti pignus ꝯcediꝛ detẽtatio quo ad hũc effectum vt
primũ decretũ ſit ordo ad ſecũdum. ⁊ ſic detẽtatio nõ erit in-
cõpatibilis cũ poſſione q: affert nouũ effectũ ad queꝫ nõ ſuf
ficiebat poſſio p̄cedens. nec detẽtatio que inerat poſſeſſioni.
Cuius dictis adde ꝙ. l. ſi ꝓprietarius de dam. infec. quã ipſe
alle. ꝓ caſu videꝛ poſſe euitari qm̄ ibi primũ decretũ interpo-
nebaꝛ in p̄iudiciũ ciuil̕r poſſidẽtis eſt in fauorẽ fructuarij qui
nõ poſſidebat ciuil̕r. In hoc aũt videꝛ minus ꝯueniẽs q: ſicut
põt interponi primũ decretũ ꝯ ciuiliter poſſidẽtem ſ̕m bal. in
autẽ. ei qui. C. de bo. auc. iu. po. ⁊ in. l. ij. C. vbi in rẽ act. ita vꝫ
ꝯ ciuiliter poſſidẽtem poſſe dari detẽtatio reſpectu ciuilis poſ
ſeſſionis ſicut videm⁹ ꝙ naturalis actus in acquiſitõe põt p̄-
ordinari ad acquiſitionẽ ſolius ciuilis vt dixi in. l. quẽadmodũ
⁊ in. l. clã poſſidere. §. fi. ſ. e. Operabiꝛ ergo datio tenute ius
quoddã detinẽdi rem reſpectu ciuilis poſſionis dũtaxat. Sed
in caſu nr̃o creditor poſſidet vtroq̃ modo vñ difficili⁹ eſt cõ
ſiderare ꝙ reperiaꝛ detẽtatio diſtincte ab illa ſua poſſione ci-
uili ⁊ naturali. Per hoc tamẽ nõ recederẽ a doc. ſua q: dato ꝙ̄
nõ ſit tanta rõ ſicut in. l. ſi ꝓprietarius. põt tamẽ concedi pri-
mum decretũ in caſu nr̃o ex quo aliquid operatur ꝙ non põt
opari poſſio ciuilis ⁊ nãlis. Sed fortius ob. huic opi. q: ſi iſtď
remediũ cõpetit vt dicit bar. ex iure ordi. ergo fruſtratoriũ eſt
remediũ extraordinariũ de quo in. l. fi. C. de iure do. impe. maxi
me q: eſt min⁹ pingue ꝙ̄ remediũ ordinariũ. naꝫ creditor qui
cõſequiꝛ tenutam ex ſecũdo decreto acquirit dominiũ incõti-
nenti ſine facultate recuperãdi ſ̕m glo. no. quã ibi approbant
ange. ⁊ Moder. in. l. ſi finita. §. poſtea aũt. ff. de dam. infe. lꝫ
bar. in. §. iul. verſus finẽ aliter dixerit. ſed ꝑ remediũ. l. fi. datur
ptãs debitori recuperãdi vſq̃ ad bienium. ⁊ ſic eſt min⁹ pin-
gue remediũ. Preterea anteꝙ̄ deueniaꝛ ad illud remediũ de-
bet trãſire bienium vt ibi dꝛ. Remedio aũt extraordinario nõ
vtimur qñ ordinariũ eſt pingui⁹ iuxta no. in. l. in ꝓuinciali. §.
j. de no. ope. nũ. Unde cõcluſio reddiꝛ ſatis dubia. Eſt tamẽ
quedã glo. no. in. l. cũ debitores. C. de iudi. quã ibi approbat
bal. qui vult ꝙ creditor qui poſſidet pignus ꝯuentionale poſ
ſit in eodẽ ꝯſtituere ſibi pignus p̄torium ꝑ qḋ vt dicit ibi bal.
ꝯſequiꝛ hoc plus quod põt in pignore obtinere ſcḋm decre-
tum ⁊ ſic exp̄ſſe ꝯfirmat opi. bar. ⁊ illã glo. alle. bal. in auten.
ei qui. C. de bo. au. iudi. poſ. Und iſta opi. eẽt ſequẽda in pra
tica. ſed de iure relinquiꝛ dubitabilis ꝑ ea que. ſ. dixi.

Uſte. In glo. pͥma ibi rite licet non recte. No. ſ̕m glo. noſtrã dꝛiam iter ver-
i bum rite ⁊ recte. nam vnũ ꝓprie ſignificat ſolẽni
tatem aliud iuſticiã eẽ. lꝫ aliquãdo vnũ ponaꝛ ꝓ
alio. l. lecta ⁊ ibi ꝑ bar. ff. ſi cer. pe. vbi iducit tex.
ad no. q. quãdo fuit cõmiſſum cõſultori vt videret vtrũ ſentẽ
tia eẽt rite lata. an illo caſu poſſit iudicari ſuper iuſticia vel in
iuſticia ſentẽtie ⁊ dicit ꝙ nõ. De quo ẽt tangit bal. in. l. ij. ff. ď
inoffi. teſta. Et ad mãm vide glo. in. §. exheredatos in auten.
de here. ⁊ fal. quã alle. hic dñs meus. ⁊ tex. in. l. nõ putauit. §.
non que uis. ff. de ꝯha. ⁊ in. l. ſꝫ ſi lex. §. ſcire cũ. l. ſeq. ď peti.
here. Et aduerte q: d. me. vꝫ hic limitare tex. noſtrũ ꝙ nõ
habeat locũ qñ initiũ poſſeſſionis noſtre fuit violẽtũ q: tũc
etiam ꝯfirmatio principis nõ faceret poſſeſſorẽ iuſtũ. l. ſi qua
loca. C. de fundis. ſa. rei. do. li. xi. ⁊. l. auctoritate ⁊ ibi bar. C.
vñ vi. Sꝫ parcat mihi reuerẽtia ſua iſta ſunt valde diuerſa
q: reſpectũ pͥncipis p̄ſumiꝛ ſubrepticiũ cũ ſit ꝯceſſum ſine cãe
cognitõe

cognitõe.Sed si ille qui est violentus possessor mittet̃ in pos
sessionez ex pmo ⁊ scđo decreto citata pte ⁊ ex noua cā ple-
ne probata tūc ego nō video cur nō purget̃ vitium violentie
sicut purgaret̃ accedēte nouo titulo a pmo possessore.l.nō so
lum.§.qđ vulgo.ĩ.ti.i.l.certe.§.iul.ĩ.đ pcario ita videbit̃ pur
gari ex facto iudicis ꝙ representat fcm̃ ptis.l.si ob cām ⁊ ibi
no.C.de eult. Nec est ipossibile interponere hoc casu primũ
decretũ ⁊ scđm qꝛ primuz pōt ꝯcedi possessori vt ꝯueniat̃ ad
scđm vt plene dixi post Bar.in.l.si quis ante in fi.s̃.eo. De
scđo aũt nō est dubiuz qꝛ transfert dñium vel vsucapiēdi con
ditionez si reus nō erat dñs.l.iij.§.fi.s̃.eo. ⁊ facit possessionē
reuocabilez irreuocabilē. Unde ēt hoc respectu pōt interpo
ni sicut dicimus ꝙ dñs reuocabil'r pōt pscribere rōne pdicta
l.in bello.§.si quis seruũ.ĩ.đ capti. ⁊ ibi p Bar. ⁊ ista ꝓcedũt
sine scrupulo qñ ꝓcederet̃ in cōtumaciā illius cui nō cōpete-
ret interdictũ recupande pos̃sionis. Sed si ꝓcederet ꝯ illum
qui fuit spoliatus ⁊ cui cōpetebat hoc iterdictũ tūc si pars cō
pareret que fuit spoliata pos̃sione possz petere ante oīa se re
stitui ⁊ impediret̃ cōfirmatio pos̃sionis fm̃ Bal.in.l.i.C.ad
carbo. ⁊ optime facit qđ dicit Bar.in disputatõe que incipit
Lapus fuit captus ⁊c. ⁊ sic impediret̃ cōfirmatio iniuste pos
sessionis ex noua cā. Ubi aũt tenuta daret̃ in ꝯtumaciā ad-
huc videret̃ idem qꝛ ex quo reo cōuento cōpetebat exceptio
ista prius debeo restitui ⁊c.non vꝫ posse latitare ⁊ ad minus
nō poterit interponi scđz decretũ vt.ĩ.dicam p ea que scribit
Bar.in.l.non vꝫ.ff.de iudi. In ea.glo.ibi.Quo ad ius lit-
tigatoris. Glo.ista cōiter reprehendit̃ per oēs in dicto suo qꝛ
ista dr̃ia est inter sniam diffinitiuā ⁊ decretũ qđ snia lata ex fal
sa cā vꝫ regul'r pterꝙ in casibus notatis in.l.si is ad quem de
acqui.he.p Bar. ⁊ in.l.qui rome.§.duo fratres de vb.ob.p
Ang. ⁊ Moder.sed in decreto regula est in ꝯrium siue in-
terponat̃ in vi ꝯtentiose iurisdictõis siue in vi volũtarie iuris
dictionis intellige inter eos qui nō psũt sibi pindicare. De iu-
risdictõe ꝯtentiosa est casus in.l.i.§.hec verba ne vis fiat ei ⁊
probat̃ in.l.cuz vero.§.subuentũ de fideicõ.liber.de volũta-
ria in.l.seie egresse đ tuto. ⁊ cur.da.ab hiem.l.tutor si petitus
eo.ti. ⁊ in.l.magis.§.ne passim cũ.§.se.ff.de re.eo. ⁊ est rō dif
ferentie fm̃ Bal.hic ⁊ Moder.qꝛ qñ ꝓcedit̃ officio iudicis
sicut in interpositõe decreti tūc iudex dꝫ hr̃e equitatē pocul̃is
l.qđ si ephesi in fi.ff.de eo qđ certo loco vbi ergo cessat equi
tas validitatis decreti ⁊ ipsuz decretuz dꝫ cessare. Unde non
obstat pmissis.l.cuz putarez.ff.fami.her.fm̃ eos qꝛ loquit̃ in
snia ⁊ vbi ꝓcedit̃ iure actõis. Quorũ dictis adde inquantuz
Bar.hic dicit ꝙ qñ deficit iusticia ex pte debitoris scđm de-
cretum nō est nullũ.naz hoc dictũ qualiter sit intelligēdũ ipse
nō declarat nec aliqui Moder.hic đ his quos vidi. ⁊ videt̃
posse itelligi multipliciter ⁊ pmo qđ nō deficiat iusticia ex pte
creditoris sed ex pte đbitoris qñ actio cōpetebat creditori ip
so iure sed reo cōpetebat exceptio peremptoria. Tunc.n.tenuit
Spe.quē refert bar.in.l.fulcinius.§.ij.ex qui.cau.in pos.ea.ꝙ
pmũ ⁊ scđm decretũ vꝫ si in iudicio illa exceptio nō fuit oppo
sita qꝛ iputet sibi qꝛ non opposuit iuxta.l.fi.C.de excep. ⁊.l.
exceptõez.C.de proba.Sed Jaco.de are. ⁊ Bar.ibi repre-
hendunt ista dicta p.l.nihil interest de re.iur.vbi dꝫ ꝙ paria
sunt actõez nō cōpetere ipso iure vel eaz posse elidi exceptiue
bal.in.l.ij.ver.x.quero.ff.si ex noxal.cā agat̃ vꝫ limitare hāc
doctri. Bar.dicens ꝙ tunc docto.Bar.est vera qñ creditor
calũniose egit qꝛ sciebat exceptõem reo cōpetere si aũt bona
fide egisset tūc credit ꝙ primuz ⁊ scđm decretũ valeat mouet̃
qꝛ non dꝫ esse melioris cōditionis ꝯtumax ⁊ absens ꝙ̃ psens
vt in aũt.qua in ꝓuincia.C.vbi de cri.agi oꝫ ⁊ in.c.preterea đ
dilatio.Sed hic eēt melioris cōditõis scđz eũ qꝛ snia si esset la
ta in presentē valeret vt dictũ est ergo sil'r dꝫ valere decretuz
interpositũz ꝯ absentez ⁊ cōtumacē.Sed istud argumētũ cum
reuerentia nō concludit nisi ceteris paribus.i.vbi sentētia dif
finitiua ferret̃ ꝯ absentez sicut fertur ꝯ presentē. Sed hic ter
mini nō sunt pares pp nām decreti qđ differt a snia rōe.s̃.assi
gnata.in princi.additionis p eundem Bal. Preterea lꝫ quo
ad quedaz illa regula assumpta ꝓcedat tñ quo ad validitatez
snie decidentis cām adhuc nō procedit omnino qꝛ in multis
casibus vꝫ sentētia lata ꝯ presentem ⁊ tamen non vꝫ ꝯ absen
tem vt no.in.l.si ptor.§.marcellus.ff.de iudi. ⁊ in.d.l.si is ad
quē vnde potes tenere sniam bar. ⁊ Ja.de are.simpl'r. Sed
tunc querit̃ de alio exēplo dicti hic positi p bar. ⁊ pōt dici fm̃
bal.notāter in.l.si ꝯstat.C.đ cōpēsatio. qđ quādo reo cōpetit
exceptio que non est de directo ordinata ad extinctionem ob
ligatõis.sed ꝯcedit̃ ei cā vitandi circuitũ ⁊ diminuendi lites vt
est exceptio cōpensationis tūc non deficit iusticia ex pte credi

toris sed debitoris sic.Et ideo vꝫ primum ⁊ secũdum decretũ
qđ credo esse verissimũ. Naz nō possumus ponere exemplũ
quādo reo citato cōpeteret exceptio declinatoria fori siue iu-
dicij quia ꝯ talem nō cōparentē. ⁊ si possit interponi primũ đ
cretũ.scđm non pōt interponi cuz nō latitet fm̃ Bar.no.in.l.
non videt̃ la.i.ff.de iudi.Facit qđ idem no.bal.post eũ in.l.ij.
ff.si quis inius vo.non ꝓcederet ergo exemplũ respectu pri-
mi decreti. ⁊ hoc ēt modo posset intelligi dcm̃ bar. ⁊ ꝓ certo
istud dcm̃ qđ erat obscurũ debebat declarari. Nō solũ autē si
cā sit falsa tpe primi decreti.primũ ⁊ scđm decretũ est nullũ.sꝫ
etiā si cā que suberat tpe primi decreti deficiat ante scđm de-
cretũ interpositũ erit nullũ scđm decretũ.ita declarat no.bal.
in autē.et qui in vl.col.C.de bo.au.iu.pos. Adde ēt qꝛ do.
Pau.de ca.hic dicit vnuz nota.verbũ in mā ista. Uult eni ꝙ
si scđm decretũ trāsiuit in rē iudicatā incũbat onus debitori p
bare decretũ esse interpositũ ex falsa cā alias posset eē modi-
ci effectus creditori si forte vel pdidisset acta in quibus debi-
tum apparet ꝓbatũ p testes vel instr̃a que ꝓduxerat in actis
nihil tamē allegat.Sed doc.eius videt̃ vera qꝛ hoc tꝫ Bal.in
l.i.C.de iudi.liber.versus fi.vbi vult ꝙ si cā erronea nō est ex
pressa in decreto iudicis psumat̃ pro decreto quod fuerat in-
terpositum ex uera ⁊ legitima cā.ergo eodē modo erit dicēdũ
si cā est expressa.que si eēt uera eēt legitima.Facit optie quod
dixit bar. ⁊ ibi dixi in.l.iij.§.fi.s̃.eo.ĩ.q.ipothecarie cui incũ-
bebat ꝓbatio post lapsum āni.Et ita dicit pau.se obtinuisse đ
fcō.super quo vide qđ ponit bal.in.l.ij.in fi.cōmēti.ff.si ex no
xa.cā ag.ubi uidet̃ idem tenere. Adde ēt ad hanc mām quod
no.posuit bal.in.l.ij.C.qñ pro.nō est ne.ubi uidet̃ uelle quod
decretũ iudicis interpositũ ex falsa cā non sit nullũ ipso iure.
sed faciat ius ut snia quādo fuit interposita cũ cāe cognitõe in
ꝯdictorio iudicio ⁊ ptibus psentibus. Adde ēt ꝙ quādo de
cretum interponit̃ in ui uolũtarie iurisditõis ⁊ iter eos qui psũt
sibi pindicare.tūc obreptio saltim in tacēdo id qđ si fuisset ex
pressum supior nō eēt decretũ iterpositurus nō uiciet ipso iu
re.dat tamē iustam cām rescindēdi decretuz.ita vꝫ ꝓbari in.l.
nō nunꝙ̃ ⁊.l.seq.s̃.de adop. ⁊ hoc sentit Bal.p illum tex.in
l.sed si hac.§.patronũ.ff.de inius vo. Bene facit tex.in.l.i.§.
nepos si quis a pa.fue.ma. Dicit ēt notāter Inno.in.c.ꝯsul
tationibus de offi.dele. ⁊ ibi hoc no.Abb.siculus ꝙ iudex ex
officio ꝓprio si videt se deceptũ in interpositõe decreti pōt il
lud retractare qđ dictuz allegat prius Bal.in.c.i.de mili.vas.
qui con.est. ⁊ tangit idē Bal.in.l.ij.§.hoc amplius.ff.vbi pu.
edu.de.Et ad id qđ.s̃.dixi sequendo Pau.de ca.adde qđ no.
ponit Inno. ⁊ sequit̃ ibi anto.de bu.in.c.diuersis fallatijs đ
cle.ꝯiug.vbi uolunt qđ ille qui est missus in pos̃sionē ex falsa
cā.donec ꝓbet̃ de falsitate cāe psumit̃ qđ ex iusta cā sit missus
⁊ ad hoc bñ facit tex.in.d.l.non nunꝙ̃ ⁊.l.seq. Utrũ si pmũ
vel scđm decretum est interpositũ ex vera cā ꝓ pte ⁊ ꝓ par-
te ex falsa totuz sit nullũ vel solum ꝓ parte qua cā est falsa est
solēnis qđ đ qua posuit bal.in.l.certi ꝯditio.§.qm̃ si cer.pe. ⁊
ibi plene scripsi super hoc ⁊ in.l.si nō sortē.§.si centuz de ꝯdi.
inde.Ad quoꝝ đclarationē vide qđ no.ponit bal.in.l.ordo in
vlti.col.de exe.rei iudi.Et adde optimũ tex.in.l.i.§.si due i fi.
ff.quoꝝ lega.vbi vꝫ ꝓbari ꝙ is qui iuste pōt ingredi in pos-
sessione ptis rei si ingredit̃ in totaz rem reuocat̃ dũtaxat igres
sus ꝓ illa parte ꝓ qua fuit iniustus. Sed pōt rñderi ꝙ ibi lo-
quit̃ in igressu extraiudiciali in quo est regula qđ in his que sunt
sepabilia vtile p intile nō viciat̃.l.i.§.trebatius.ff.đ aqua quo
ti. ⁊ esti. ⁊ no.in.l.grece.§.illud de fideius. Sed nos sumus in
decreto iudicis ꝙ in vna quātitate ⁊ vno caplo videt̃ indiui-
duuz sicut snia đ quo in.l.i.C.si aduer.rē iudi. In ea.gl.ibi
Azo.ꝯ ⁊c. Ista rō reprehēdit̃ cōiter ab oibus vt hic bene di-
cit Bar.qui ꝯcordādo opinionē distinguit qđ aut pars inue
nit aliquem resistentē ⁊ tūc nō pōt eē nũcius in re ꝓpria ⁊ exe
quutor.l.non est singulis.ff.đ regu.iur. Aut nō inuenit aliquē
resistentē ⁊ tūc pōt sibi fieri cōmissio p iura hic alle.p eũ ⁊ hoc
casu saluat̃ glo.ꝯria huic in.l.meminerint.C.vnđ vi Bal.ve
ro in sua disputatõe que incipit accusatus de vi turbatiua re-
prehēdit Bar.in primo mēbro vt refert hic.d.meus dicēs ꝙ
lex non est singulis.loquitur in priuato qui hoc facit auctori-
tate ꝓpria nō publica.Sed in casu nostro ps censet̃ persona
publica pp cōmissionē iudicis ergo hoc pōt sicut quilibꝫ ali9
nuncius alle.text.in.l.i.§.hoc aũt ⁊ in.l.diuus.s̃.de ser.fugi.
⁊ qđ habet̃ in.l.requirēdi ⁊ in.l.si fugitiui.C.eo.ti. Hoc aũt
maxime vꝫ probari in.d.§.hoc aũt vbi tex.dicit ꝙ milites de
bent iuuare volentē ingredi domũ pro inueniēdo fugitiuum.
Sed istud iuuamē militum nō pōt significare aliud nisi ꝙ re-
pellant impedientem vna cũ eo qui vult ingredi ergo videtur

quod ēt pars cui iudex cōmisit possit resistentē repellere violenter. Sed pōt r̄nderi ad ista iura ꝙ hoc inducit in dictis iuribus duplici de cā. Prima est qꝛ ēt ipsos seruos fugitiuos lꝫ violenter capere dominis suis cū possideant ciuil'r vñ qua rōne ꝑmittit manus iniectio ⁊ violētia in ipsuꝫ seruuꝫ p̄ncipal'r delinquētē eadē ⁊ in ꝑstante sibi opeꝫ vel auxiliuꝫ ad fugā ar. l. is qui opeꝫ. ff. de furtis ⁊ qđ habet in. l. i. C. de rap. vir. que rō cessat in casu nostro qꝛ nō ꝑmittit occupare rem ꝓpria auctoritate possessore resistēte. Scđa cā pōt esse frequentia delictorum ꝑꝑ quaꝫ alia quedā spālia ꝯstituūtur vt pꝫ in. l. si quis seruo. C. de fur. ⁊ i. l. aut. §. fi. ff. de penis ⁊ in. l. i. j. de abigeis cum multis alijs vñ ꝓbabil'r pōt substineri opi. Bar. qꝛ si iudex dꝫ ꝓuidere ne ꝑtes veniant ad rixaꝫ ⁊ arma in vsu iuris sui. l. equissimū. in p̄n. ff. đ vsufr. ⁊ no. Inno. in. c. in p̄ntia ex̄ de ꝓba. multofortius nō dꝫ cōmittere parti officiū nuncij per qđ daret mā̄ excitandi rixas. Unde Bar. forte considerauit rōnem positā in. d. l. nō est singulis nō dictuꝫ forte ēt cōsiderauit dictuꝫ dicit eniꝫ tex. ꝙ nō est singulis indulgendū ꝙ propria auctoritate capiat res ⁊c. que verba ita p̄nt intelligi de indulgentia iudicis sicut ⁊ legis. Et hanc opi. Bar. sequit abb. Moder. in vero executore in. c. decreto in vi. car. de re iudi. hanc opi. dicit do. meꝰ seruandā in practica qꝛ hꝫ multā equitatem ꝑ. d. l. equissimuꝫ. Pro ista opinione adducit ipse doc. Inno. in. c. cū oliꝫ ex̄ de priuile. in glo. in v̄bo ꝑ portariū vbi dixit s̄m eum ꝙ si nuncio cōmittit simpliciter ꝙ det tenutam non pōt inferre vim parti resistenti qꝛ nō v꞉ sibi cōmissuꝫ ⁊ istud dcm̄ hoc modo alle. Ang. đ quo ipse nō meminit in. l. a diuo. in p̄n. j. de re iudi. Sed cū reuerētia istud dcm̄ non v꞉ respicere q̄onem nostrā qꝛ nos nō querimus nūc que sit intentio iudicis in dubio cuꝫ simpl'r cōmittit in quo casu loquitur Inno. sed vtꝝ iudex si velit hoc possit cōmittere ⁊ in alio nūcio hoc nō haberet dubiū vt pꝫ in. l. qui restituere in fi. s̄. đ rei ven. sꝫ in ꝑte bene est dubiū. Et ad intellectū illius dicti vide oio Abb. Moder. in. c. de cetero in. ij. car. s̄. allegato vbi ostēdit Inn. dicere ꝯtriū q̄n executor deputat post sniaꝫ. Pro ista ꝯclusiōe bar. adduco tibi tex. valde not. in. l. missi opinatores C. de exacto. tribu. li. x. vbi pꝫ ꝙ exigētibus tributa publica q̄ exigūt ꝑiculo suo vñ agit de eoꝝ interesse nō pōt cōmitti exactio violēta tributoꝝ ⁊ multū notat ibi bar. illū tex. ad hoc qui pōt restringi ad casuꝫ bar. q̄n res caperet ꝓ tributo inito ⁊ resistēte debitore. naꝫ dicere ꝙ ibi sit spāle ꝑꝑ frequētia delicta ⁊ excessus quos illi cōmittebāt forte estꝫ diuinare ad tex. Ubi melior est intellectus p̄cedens ꝑ quem v꞉ probari conclusio Bar. in ista. l. Ultimo querit hic Bar. qꝛ in p̄n. glo. d꞉ ꝙ ille qui possidet auctore pretore decreto rite non interposito nō possidet iuste sed incidit in penā legis meminerit. C. vñ vi. Quid si statutū punit aliquē turbantē aliũ in posſione vtꝝ restringat ad euꝫ qui turbat dolo dūtaxat. An vero ēt cōplectatur turbantē ex lata culpa ⁊ hic simpl'r v꞉ dicere ꝙ lata culpa v꞉ puniri a statuto ꝑ. l. i. §. i. si mensor fal. mo. dix. ⁊ ꝑ nota. in. l. i. §. nō aūt. si quis te. lib. esse ius. ⁊ in. l. ij. §. hac actione. ff. vi bo. rap. sed in. d. §. non antē. vbi se remittit dicit in effectu ꝙ aut statutū respicit ipsaꝫ reꝫ verbi gratia si quis turbauerit vel molestauerit posſioneꝫ alterius vel si quis fuerit ingressus posſioneꝫ alterius ⁊ tūc ita puniat ille qui turbat ꝑ lataꝫ culpam sicut ille qui ꝑ dolum insti. vi bo. rap. §. qđ tñ ⁊. l. ij. §. hac actione. ff. eo. ti. ⁊. d. §. nō antē cū alijs ibi allegatis ꝑ euꝫ. Aut v̄ba statuti dirigunt ad ꝑsonā qꝛ statutū dicit si quis molestauerit vel turbauerit aliquē in sua posſione ⁊ tūc pena pecuniaria nō imponit nisi ꝓ dolo qꝛ statutū v꞉ punire iniuriaꝫ illatam in ꝑsonam que nō cōmittit sine dolo. l. illud. ff. de iniuri. ⁊. l. si nō conuitij. C. eo. ergo lata culpa nō cōprehendit hic sub statuto. Sed ꝯ istaꝫ doctrinā in hoc vltimo mēbro facit tex. in. l. iij. §. fi. ff. ne quis eum qui in ius vo. est vbi dicit iuriscōsultus ꝙ illud edictū cōprehendit ēt delinquēteꝫ ꝑ culpā qꝛ pretor nō facit mentionē doli ⁊ tñ illud delictū cōmittit ibi in ꝑsona nō in re. i. ꝯ eū qui agebat in iudicio vñ Bal. ibi no. dicit ꝑ illum tex. ꝙ si statutū imponit penā ꝑcutiēti aliquē dūmō sit pena pecuniaria hoc statutū cōprehēdit lataꝫ culpā sicut doluꝫ ⁊ ideꝫ dicit in. l. quid ergo. §. quātū aūt. ff. de his qui no. infa. Pro cuius dictis facit regula quaꝫ ipse ponit in. l. i. in vlti. col. ff. de legi. ⁊ in. l. quicūqꝫ. C. đ ser. fugi. vꝫ q̄n imponit pena pecuniaria pro delicto in dubio nō requirit dolus. l. qui edes. ff. đ incē. ru. ⁊ na. cū alijs ibi alle. ꝑ eum vñ ideꝫ bal. in. l. fi. C. finiū regū. nō ponēdo. q. in terminis statuti sed iuris cōmunis simpl'r lꝫ ꝙ turbans ita punitur si turbat ꝑ latā culpaꝫ sicut per dolū. Sꝫ aduerte vltra ea que alias scripsi qꝛ tex. in. d. l. iij. §. fi. non v꞉ loqui quādo verba respiciūt ꝑsonam. sed potius quādo cām eius qui est in iudicio cum cā ledit ꝓpter exemptionē factaꝫ violēter de aduersario vnde illa lex pōt euitari. Preterea Iaco. de are. in. l. hoc iure. ff. de regu. iur. quē refert ⁊ sequit Bar. in. l. extat. ff. qđ me. cā. dicit ꝙ ꝓ vi turbatiua de iure cōi non cōpetit nisi actio iniuriaꝝ ciuilis ⁊ crialis. ⁊ hoc est quia verba legis respiciūt ꝑsonaꝫ turbatam vt pꝫ in l. iniuriarū. §. qđ si quis. ff. đ iniur. que lex est valde no. ad hoc vt ibi etiā tetigit hoc bar. hoc idē dicēdum in statuto si loquit in ꝑsona vt dcm̄ est. Super ista. q. est diligētius cogitanduꝫ qꝛ periculosum est decidere ꝓ ea que dcā sunt. Sed tñ si velis retinere opi. bal. in locis. s̄. alle. potes dicere ꝙ aliud est si statutum puniat iniuriā vel aliquid fcm̄ aīo iniuriandi ⁊ aliud si puniat simpl'r aliquid fcm̄ illicite. verbi gr̄a eum qui ꝑcusserit aliquem. naꝫ cū ꝑcussio possit eē illicita lꝫ non sit ꝓprie iniuria vt pꝫ in. l. qua actōe. ff. ad. l. aqui. ⁊ in alijs multis. l. illius tituli ex quo v̄ba statuti de ꝓprietate s̄monis cōplectunt istā ꝑcussionem lꝫ sit sine dolo. Probabilius videt eē dicere qđ ēt istuꝫ casum cōprehendant. ex quo est eadē rō puniendi delictū. qꝛ de iure cōi in punitōe vbi iponit pena pecuniaria lata culpa equiparat dolo vt plene per bar. in. l. qđ nerua. ff. depo. Cur ergo restringant verba statuti solum ad actū qui infert iniuriam non video adhuc. Preterea ista dr̄ia videt eē potius verbalis quaꝫ ex mente statuti. naꝫ lꝫ verba statuti loquant in rē. manifestū tamē est ꝙ ꝑꝑ offensam illatā possessori imponit pena. Ideo sicut quādo ius cōpetit fundo ⁊ non ꝑsone p̄ncipaliter v̄ba snie vel libelli que referunt ad ꝑsonam ꝑinde est ac si essent relata ad rē vt habet in. l. ij. in prin. ff. si s̄ui. vē. ⁊ in. l. qui in aliena. §. q̄ꝙ. ff. đ nego. ge. Ita dicimꝰ ecōuerso quod q̄uis verba statuti directo referant ad reꝫ qꝛ tñ referunt ad rē ꝑꝑ ꝑsonaꝫ perinde sit ac si ad ꝑsonaꝫ essent relata ⁊ tamē bar. fatet quod quādo verba respiciūt rem lata culpa punit sicut dolus vt supra diximꝰ. Unde super ista q̄one est cogitandū. Ego tamē iclino in opi. bal. quā posuit in fili q̄one in. d. l. quid ergo. §. quantū aūt rōne supradicta qꝛ v̄ba statuti nō puniunt iniuriā specifice sed fcm̄ qđ ex ꝓprietate verboꝝ pōt cōprehendere nō solum fcm̄ aīo iniuriādi sed ēt quolibꝫ mō illicite fcm̄ quod sit punibile ⁊ hoc tꝫ bal. expresse i. l. data opa in. ij. car. in ver. ex hoc isero. C. qui accu. non pos. vbi dicit ꝙ si statutuꝫ punit homicidā pena pecuniaria pōt puniri homicidiuꝫ cōmissum ex lata culpa virtute dicti statuti. ⁊ hoc idē sentit in c. i. qui. mo. feu. ami. in vlti. col. Confirmat ista ꝯclo qꝛ ēt pro furto fcō đ re vel violētia cōmissa in re competit actio iniuriarum. casus est no. in. l. vulgaris. §. qui furti. ff. de fur. ⁊ tꝫ bal. exp̄sse etiā đ violētia in. l. si quis ad se fundū. C. ad. l. iul. đ vi. qꝛ ergo ēt fcm̄ in re ad p̄iudicium domini rei ꝯtinet iniuriam ⁊ pōt puniri tanꝙ iniuriose fcm̄. sequeret s̄m hoc qđ violentia cōmissa ꝑ latam culpā nō deberet puniri qꝛ ꝯtinet iniuriaꝫ que nō fit sine dolo ꝯ ea que hic scribit bar. ⁊ ꝯ gl. in. l. si quis in tantā. C. vnđ vi. Non tamē pōt negari ꝙ articulus est valde dubius. sed ego p̄cipue moueor ꝑꝑ id quod prio dixi quia verba statuti de ꝓprietate s̄monis ita p̄nt cōꝑprehēdere igredientē vel turbantē aliquē ꝑ latam culpā sicut per doluꝫ.

n Aturaliter. In tex. ibi videtur. No. istum tex. s̄m lec. Io. ⁊ cōem ꝙ lꝫ verbum videt aliquādo importet fictionē vel improprietatē pōt etiam iportare ꝓprie veritatē đ quo ꝑ bar. in. l. si is qui ꝓ ēp. j. de vsucap. In glo. ibi Io. an. dicit ⁊c. Uulgaris. q. est in qua cōiter tenet cum snia Io. ꝓ qua bene facit tex. noster. lꝫ Guil. de cu. in. l. lꝫ. C. eo. ⁊ Ia. de ra. hic ⁊ bal. in addi. vt refert dn̄s meus dicūt veriorē esse ꝯtriam opi. ꝓ qua multuꝫ faciunt iura alle. hic in glo. ⁊ alia duo iura que isti allegāt vꝫ tex. in. l. i. §. ꝙ ait. j. quoꝝ lega. ⁊ in. l. certe. §. i. j. de p̄ca. Dominus meus ēt hic sequit istam opionem ⁊ inducit tex. subtil'r in. l. i. §. sed ꝑ eū. s̄. eo. vbi vsufructuarius respectu serui cōparat patri respectu filij. Sed pater nullo modo possidet filiū cū sit homo liber. l. cū heredes. §. fi. j. eo. ergo ⁊ similiter vsufructuariꝰ nullo mō possidet seruuꝫ. Confirmat ista opio vltra eos ꝑ. l. celsus. §. iul. ff. ad exhibē. vbi d꞉ per dictionē implicatiuaꝫ qđ actio ad exhibendū cōpetit etiam ꝯ fructuariū lꝫ nō possideat sicut prius dixerat cōpetere ꝯ missum cā custodie ergo videt p̄supponi ꝙ etiā fructuarius nullo mō possideat. Sed ad istđ potest r̄nderi ꝙ implicatio fit ibi nō ad qualitateꝫ possidēdi lꝫ ad hoc vt sicut tenet missus cā custodie illa actōe ita teneatur vsufructuarius. Et tenentes p̄dictam opionem respōdent ad l. iij. §. vnde vi. j. de vi ⁊ vi ar. qđ interdictū recuꝑande possessionis cōpetit vsufructuario non rōe possessionis nālis sed rōne quasi posſionis iuris vsufructꝰ. Reperit. n. quasi possessio iuris

sio iuris vsufructus.l.ait pretor.§.item ei.ff.ex qui.cau.ma.de quo videbimus plene in vlti.q. Ista rñsio non plz Imo.qr cũ tex.in.§.vñ vi dicat dari interdictũ in dubio dz intelligi de directo.l.i.§.qui in ꝑpetuũ si ag.vec.vel emp.pet.Sed pro iuribus incorpalibus nõ datur interdictũ directũ sed vtile vt declarat Bar.in.d.§.vñ vi ꝛ in.l.i.in pn.ff.vti possi.ergo necessario oz dicere ꝙ vere vsufructuari⁹ aliquo mõ possideat istã rem.Et vltra pdicta inducit do.meus aliaz rõnem qr vsufructuarius in re in qua hz vsumfructuz dz esse ꝓcurator dñi.l.i.in fi.ff.vsufr.quead.caue. ꝛ.l.i.in fi.cum.l.seq.s.de no.oper.nũ.sed ꝓcurator dz possidere dño ꝛ nõ sibi.l.i.§.per ꝓcuratorem.s.eo. ꝛ.l.sciendũ.§.i.ff.qui satis.cog.ergo ꝛ silr vsufructuarius possidebit nõ sibi sed dñs possidebit ꝑ eũ. Sed huic rõni faciliter põt rñderi qr illa iura loquũtur in ꝓcuratore simplici sz vsufructuarius dz ꝓcuratori in rem suaz ꝓ iure qd hz in re cuius respectu possidet nãliter sibi ꝛ nõ dño qr est loco dñi respectu iuris sui vt no.in.l.i.C.de act. ꝛ obli. Respectu aũt ciuilis posssionis ꝛ dñij bene dz tenere simplr pro dño rẽ. Et re vera multũ faciunt iura pro ista pte vt.j.dicam ꝛ tñ ad tex.quẽ ipse subtiliter inducit in.d.§.sed ꝑ eum põt dici ꝙ ibi iurisconsultus arguit a maiori ac si dicat si ꝑ eum qui nõ possidetur aliquo mõ hoc est per filium acquirit alteri rõne solius ptãtis multofortius acquirit vsufructuario rõne iuris vsusfructus quẽ hz in seruo sz nõ possideat plene ipsuz seruũ.i.ciuiliter ꝛ nãliter.Ad alia iura.s.alle.que dicũt ꝙ vsufructuari⁹ nõ possidet glo.vbiqz rñdet.s.ꝙ nõ possidet ciuiliter. Mihi de iuris subtilitate plus plz opi.Guil. ꝛ istoꝝ. Moueor precipue ꝑ tex.in.d.l.certe.§.i.vbi iurisconsultus volẽs ꝓbare ꝙ ille qui rogauit pcario est i pdio sz nullo mõ possideat ꝛ põt pdio isistere hoc ꝓbat inter alia exẽpla ꝑ exẽpluz vsufructuarij dicit eniz.nam ꝛ vsufructuarius est in fundo sz non possideat. Sed ista rõ non eẽt sufficiẽs ad ꝓbanduz dictuz pncipale vel potius ista similitudo si nãliter possideret qr ista possent stare simul ꝙ ille qui hz nãlem sine ciuili dicat eẽ in fundo ꝛ ei ꝑꝑ nãlem possit isistere ꝛ tñ ꝙ hoc nõ possit qui nõ hz tale ius sz simplr detinet de quo loquit dictũ pncipale. Unde exẽpluz adductũ a simili nõ eẽt simile aliquo mõ. Cõfirmat ista inductio qr iste tex.ad hoc vz parificare vsufructuariũ ꝛ colonuz sz colonus nullo mõ possidet.l.si quis ante.s.e.ergo idez videt sensisse de vsufructuario. Scdo moueor ꝑ tex.in.l.iij.§.vñ vi.ver.qui vsusfructus noie.ff.de vi ꝛ vi ar.vbi tex.clare.videtur dicere ꝙ interdictũ datuz vsufructuario ex quasi possione vsusfructus ꝛ sic vz declarare pcedentia que dicũt ꝙ vsufructuarius deiectus hz interdictũ.naz vz ꝯcedi rõne quasi possessionis ꝛ ꝑ hoc pz ꝙ põt substineri rñsio istoꝝ ad.§.vñ vi ꝙ ibi detur interdictũ vtile ꝛ nõ directũ qr vz dari ex quasi possessione vt dicit ille versi. Ad istuz tñ tex.posset rñderi tenẽdo cõem sniam vt dicit Bar.in.l.i.in pn.uti possi.qr sz tex.in illo ver.dicat ꝙ datur interdictuz rõne quasi possionis non tñ negat quin et rõne possionis possit dari. In pratica tñ est tenenda ẽ snia cõis ꝙuis iudicio meo alia opi.sit magis de mẽte iuris qr verbũ nãliter possidere hic in tex.sepe reperit pro detinere positũ vt pz in.l.ij.§.qd vulgo.ff.pro herede ꝛ in.l.cõi diuidũdo.§.neqz.ff.cõi.di. Extra glo.tangit hic Bar.nũquid sit dare quasi possionez ciuilez ꝛ nãlem vsusfr. ꝛ aliorum iuriuz incorpaliuz ꝛ alle.Cy.in.l.i.C.vti pos.allegantez glo.quã dicit eẽ vnicaz in.l.ait ptor.§.itez ei ex qui.cau.ma.q tenet ꝙ reperit ipse vero dicit eẽ alias glo.vz in.l.si plures.§.deiectuz de vi ꝛ vi ar. ꝛ in.l.fi.ff.vti pos.Sed cuz reuerẽtia ille glo.non dicũt ꝙ sit quasi possio ciuilis ꝛ nãlis sed solum ꝙ sit quasi possio vsusfructus qd dicũt iura expresse in.d.§.itez ei ꝛ in.d.l.iij.ver.qui vsumfr.de vi ꝛ vi ar. Unde quasi possessione ciuili nõ sit mentio nisi in.d.§.itez.ei ꝛ gl.nostra quã tñ opi.glo.hic nõ affirmat cõis tñ opi.est ꝙ sit quasi possio ciuilis ꝛ nãlis in vsufructuario bar.tñ hic no.declarãs istuz passum dicit ꝙ ista quasi possio in iuribus incorpalibus nõ põt eẽ neqz cõsiderari nisi respectu dñi ex cuius patiẽtia cõiuncta cum vsu meo causat quasi possio vt.j.dicã. Unde quo ad tertiuz nõ cõpetit hñti quasi possionẽ istoꝝ iuriuz interdictũ possessoriũ sed solũ ꝯ dñm.l.sicuti.§.aristo.ff.si ser.vẽ. Non ob.tex.in.l.fi.j.uti pos.vbi dz ꝙ interdictuz vti.pol.cõpetit inter fructuarios ꝛ sic ꝯ tertiũ turbantẽ nõ solum ꝯ dñm qr ad hoc põt rñderi ꝙ hoc cõtingit ibi rõne nãlis possionis quaz vsufructuarius hz in re ꝛ ista respõsio ꝓcedit retenta cõmuni opinione de qua supra dixi sed si tenes aliaz opi.quam ego tenui tunc ibi esset casus clare ꝯ bar. Aduerte tñ qr idez bar.in.l.i.in pnci.uti posside.dicit se tenuisse legendo istã legez ꝙ non sit dari quasi possessio vsusfructus sz gl.ibi dicat ꝯtrium mouet qr sicut se hz ꝓprietas ad possionem rei ita ꝛ vsusfructus vt dicit tex.in.l.per misceri in prin.j.eo.Sed nõ est dare quasi possionem ꝓprietatis vt.j.dicet.ergo silr non erit dare quasi possionem vsusfructus.sed ad istã rõem põt rñderi sz ipse eaz hic tangat ꝛ non rñdeat formaliter ꝙ vsusfructus ꝛ ꝓprietas habẽt se eodẽ modo ad possionez corpalem rei qr vtrũqz istorum differt a vera rei possione sed nõ eodez modo se hñt ad quasi possessionẽ illoꝝ iuriũ qr in vsufructu ꝛ similib⁹ iuribus dat patiẽtia que ꝯstituit quasi possionẽ quod nõ ꝯtingit in ꝓprietate vt dicet in qõne seq. Pro hac sua opi.quã posuit hic alle.quãdam gl.in.d.§.aristo quaz dicit hoc sentire.Et põt dici ꝙ hoc sentit inquãtum dicit ꝙ interdictuz vti possidetis ibi cõpetit ꝓ seruitute debita.ergo nõ cõpetit nisi ꝯ eum qui debet seruitutẽ Bal.hic in addi.quez refert ꝛ sequit Imo. ꝛ d.meus tz oppositũ dicẽs ꝙ et ꝯ tertium cõpetit interdictuz vti possidetis ꝛ sz oẽs sentiant eãdem rõez.tñ dñs meus refert eã magis formalr dicit eni qd cuz patiẽtia in iuribus incorpalib⁹ habeat per traditionẽ.l.quotiẽs sepe alle.ergo sicut traditio q sit ab vno facit aliquẽ possessorẽ quo ad oẽs.ita ꝛ id qd successit loco traditõis argu.eoꝝ que habent in.l.i.§.hec actio cuz mã si quis te.lib.es.ius. ꝛ qd habet in.l.i.§.si insterim ꝛ.l.qd meo.§.si venditorẽ.j.eo.que iura bene faciũt. Super isto articulo scribit multũ solẽniter do.Anto.d bu.in.c.fi.in prin.tertie carte de cã pos. ꝛ ꝓprie.Et ꝙuis multa verba dicat duobus medijs ꝛ vna lege impugnat istam opionem. Prio rõne supra tacta ꝑ moder.que est satis bona.Secũdo quia si diceremus ꝙ ista quasi possio eẽt solum respectu ipsius patiẽtis tunc ꝓ seruitute nunquã cõpeteret interdictũ vti possidetis ꝙ est ꝯ tex.in.d.§.aristo.hoc pz ſm eum qr aut dominus qui patitur ꝓhibet vsum seruitutis aut tertius.Si dñs cũ ꝓhibendo videat spoliare ergo nõ cõpetit iterdictũ retinẽde sed recuperãde si tertius non patit intẽtari qr respectu tertij nõ est quasi possio ſm Bar. Tertio adducit tex.sepe allegatũ in.l.iij.§.qui vsumfru.de vi ꝛ vi ar.vbi simplr dicit ꝙ rõe quasi possessionis cõpetit interdictũ vsufructuario restringere ergo illum tex.qui simplr loquit ꝙ competat solum ꝯ dominũ est diuinare. Ista videt intẽtio sua ꝛ vere ille tex.bene facit sed sunt alia iura que hoc melius probant vt.j.videbis.Scde aũt rõni sue põt rñderi falsum eẽ qd ipse assumit vz ꝙ hoc ipso ꝙ dñs ꝓhibet vti seruitute videat spoliare illũ quasi possione sua.naz si ille recurrit ad iudiciũ post ꝓhibitionẽ nõ per hoc ꝑdit possessionẽ qr nõ videt suspicatus se posse repelli ut dixi post gl.in.l.clam.§.fi.s.e.vnde non sequit ꝙ ꝯ dominũ nunꝙ possit agere.Preterea si ꝓhibitus a domino discessit a possione neqz ab vsu suo cur non põt agere vti possidetis ex quo dominus eũ ꝓhibuit quantũ fuit in eo ꝛ sic turbauit eũ ex quo non videt suspicatus adeũdo iudicẽ se posse repelli quinimo turbatus in possione iuris sui põt vim vi incõtinẽti repellere.glo.est no.ꝙ ibi approbat bar.in.l.i.in prin.de itine.actuqz priua. ꝛ no.Io.an.post Inno.in.c.i.de imu.ec.quez refert ꝛ sequit Pe.in regula sine possione de regu.iur.opi.tamẽ Bar.non plz ꝓ cuius euidẽtia debes scire qd patiẽtia ꝛ vsus in istis iuribus nõ sunt essentialr quasi possio ipsoꝝ quia ista sunt facti possessio aũt est ius ut vidisti plene in.l.i.in prin.s.eo.sunt ergo ista duo factũ ex quo resultat ius possionis sicut dz in possessione reꝝ corporaliũ in.l.i.§.si vir.s.eo. Hoc pmisso dico ꝙ sicut ex vsu ꝛ patiẽtia resultat quasi possio seruitutis.ita etiam ꝯstituit ius seruitutis in re.d.l.quotiẽs ꝛ.l.iij.§.dare.ff.de vsufruc.sicut ergo ius ſuitutis ꝛ actio ꝯfessoria sine dubio cõpetit habenti seruitutẽ ꝯ quẽlibet.l.i.in fi.cuz.l.seq.ubi no.de no.ope.nũ. ꝛ.l.via.§.si fundus de serui.rusti.pre.ita ꝛ ius quasi possionis causatũ ex eisdẽ principijs dz habere effectuz ꝯ oẽs.Et hac rõe vtitur iurisconsultus vbi decidit.q.ꝯ bar.in.l.i.§.cõpetit de aqua quo. ꝛ esti.in quo tex.magis põdero rõnem ꝙ dcm̃ ad ꝓpositũ nostrũ que ꝯcludit vlr in oi casu.Ad idẽ adduco tex.optimũ qui pũctualiter loquit de vsufructuario in.l.iij.§.idez iul.de iti.actuqz priua.in fi.lre ꝛ ibi per glo.vbi dz expresse ꝙ vsufructuarius pro via que debet fundo in quo hz vsumfructũ põt agere illo interdicto qd est retinende quasi possessionis non solũ ꝯ dominuz agri seruiẽtis sed et ꝯ quẽlibet aliuni extraneuz. Nec ob.si dicat ꝙ illa iura loquunt in casibus in quibus satis est possedisse oliz.i.ãno pterito sz ipe interdicti nõ possideat.qr ista est cauillatio manifesta nã si quasi possio quã nũc non habeo sz oliz habui acquisita mihi a sola patientia dñi ꝛ vsu meo facit mihi cõpetere interdictuz ꝯ tertium multofortius possio pñs.Preterea rõ que assignat in.§.cõpetens vlis quo ad oẽs casus ut dixi ex quo ius possessiõis cõparat ibi iuri ꝓprietatis ꝛ actiõe confessorie ꝛ semper cõpe

tit ꝯ q̄lı̄bet vt dictum est. Sed querit̃ que est rō quare in in re incorꝑali seruitutis inuenit̃ quasi posſio ꝓprietatis ⁊ non in rebus incorꝑalibus. Et ex intētione bar. hic colligit̃ ꝙ dr̄ia causat̃ ex hoc q2 in vsufructu ⁊ alijs ſuitutibus ius constituit̃ ex patiētia dn̄i fundi seruiētis ex qua sil'r potest causari quasi posſio vt in iuribus. s̄. alleg. Sed in ꝓprietate nō reperit̃ hec patientia q2 ad acquisitōe3 ipsius sufficit traditio corꝑalis rei cu3 cā. l. traditionib⁹. C. de pac. l. nunq̄ nuda. s̄. ii pxi. ⁊ cū ꝑ traditionē ꝓprietas est acquisita nō requirit̃ alicuius patientia in retinēda ea. Ṽn̄ nec in acquirēdo nec in retinēdo dat̃ patientia que datur in ſuitutibus vt. s̄. dixi ⁊ hec est bona rō qua3 sequit̃ ⁊ subtiliter declarat̃ Bal. in. c. i. quid sit inuestitura in fi. pn. ⁊ in. l. cū res. C. de proba. vbi subtiliter loquit̃ licet eam reprehēdat in. c. i. in pen. col. qui feu. da. pos. quē locū allegat ēt hic do. me. ⁊ vtit̃ Bal. in loco predicto tali rōne q2 si patientia eēt cā dr̄ie inter ista duo sequeret̃ ꝙ si dn̄s fundi decederet sine herede nō eēt dare quasi pos. vsusfructus vel seruitutis qḋ tn̄ est falsu3 q2 nullo iure cauet̃. Quinimo dicit ipse valde no. in. d. l. cu3 res ꝙ qn̄ posſio fundi seruientis vacat pōt acquiri posſio ſuitutis in illo fundo sine scia ⁊ patiētia alterius ex quo nō est qui habeat pati. qḋ dc̄m̄ est valde nouum i ista mā. sed ista sua rō cum reuerentia de facili tollit̃. q2 l3 ad eē acquisitōis quasi posſionis requirat̃ patientia vt dc̄m̄ ē nō tamē ad eē cōtinuatōis ipsius. vn̄ si animus ex postfcō deficiat vt in exēplo bal. uel ideo eo qui efficeret̃ furiosus ⁊ nō haberet curatorē ꝑ hoc tamen iterrumpet̃ quasi posſio. ⁊ ꝓbat̃ hoc esse uerum similitudine ⁊ rōne. Videmus. n. ꝙ ille a pn̄cipio possidet animo l3 post desinat habere aīm q2 efficitur furiosus virtute tn̄ prioris volūtatis retinet posſione3. l. si is qui animo. j. eo. Rōne aūt q2 patiētia non pōt cōsiderari sine vsu. Sunt aūt quedā seruitutes que dicunt̃ hr̄e cām quasi cōtinuam in quibus nō datur vsus cōtinu⁹ ⁊ sic nō pōt dari cōtinua patientia ⁊ tn̄ cōtinuat̃ quasi posſio ex qua ille seruitutes ꝑscribunt̃. l. ſuitutes ⁊ ibi ꝑ glo. de ſuitutibus titulo generali ⁊ tradit̃ in. l. ij. C. de seruitu. ⁊ aqua. Vnde quasi posſio substentat̃ ex patiētia priori vt ex dictis p3. Nec tn̄ rō posset euitari q2 lex h3 usum pro cōtinuo ⁊ ꝯsir patientiā ex quo non multu3 distat a cōtinuo in dictis iuribus. Sed tn̄ rō Bar. pl3 per rōnem p̄mo dictā. Nec pl3 ēt illa opinio Bal. quā posuit in. d. l. cum res v3 qḋ nō requirat̃ patiētia aduersarij vbi possessio fundi seruiētis est vacans quo ad acquisitōe3 quasi possessionis seruitutis. na3 si patiētia iniusti ⁊ violenti possessoris non sufficit ad acquirēda3 quasi posſionē seruitutis vt est casus no. in. l. i. C. de seruit. ⁊ aqua ſm tertiā lec. ⁊ ibi hoc no. Bar. ⁊ alij ergo multominus qn̄ nullus est in posſione poterit acquiri quasi posſio seruitutis. nam iniustus possessor habetur hic pro nō possessore quo ad hūc effectu3 ⁊ sic perinde est ac si posſio vacaret. Et l3 ista rō Bar. sit vera Bal. tamē multū elegāter in. l. si de ꝓprietate. C. si nō a compe. iudi. assignat alia3 rōne3 que est facilior ⁊ clarior que est talis q2 quasi posſio in iuribus incorꝑalibus fuit inuenta vt ꝑ eā acquireretur ius quasi possidenti sicut initia acquisitōis dn̄ij in re corꝑali regul'r ceperunt a posſione. l. i. in pn̄. s̄. eo. ⁊ statim videbis ꝑ glo. in. §. nihil cōe. Sed quo ad acquisitionē ꝓprietatis ⁊ dn̄ij in re istud remediū nō est necessariu3 ex quo ꝑ mediu3 apprehēsionis rei ⁊ acquisitionis vere posſionis inducit̃ ide3 effectus ⁊ quo ad acquirēdu3 ⁊ quo ad retinēdu3 ⁊ ista rō est multu3 plana iudicio meo. Illa aūt rō quā tetigit Bal. in. c. i. nō est sine dubitatione dum dicit ꝙ ille qui possidet rem videtur habere ēt ipsum ius dn̄ij qm̄ rei ⁊ fundi appellatōe continetur ēt dominium in. l. si alij. ff. de vsufruc. le. nam respectu possessionis hoc non pōtest dici cum dominiu3 sit ius incorporale ꝙ possideri nō potest vn̄ res capiet̃ respectu posſionis vt simplex corpus ꝙ pōt possideri nō vt corpus cu3 toto iure ꝙ coheret corpori ⁊ hoc mō alquando capit̃ sicut declarat bar. solēniter in. l. qui vsumfruc. j. de uerb. ob.

Nihil cōmune.

Qui egit rei vēdicatōe respectu detentatōis vel possessionis nālis non v3 renunciare sue possessiōi plene vel ciuili cuius respectu nō egit. Et ideo pōt postea agere interdicto uti possidetis hoc dicit scḋ3 vnā lec. que cōiter approbat̃. Prima ponit dc̄m̄. Scḋa ibi Et iō infert ad decisionē cuiusdam q̄onis. Tertia ibi Non eni3 r̄ndet tacite obiectōi. Primo no. ꝙ ex iuribus penitus diuersis nō fit illatio de vno ad aliud neq3 ad remotōem neq3 quo ad positionē sicut dr̄ in gl. prima ⁊ ad hoc semꝑ allegat̃ ista. l. ⁊. l. papianus exuli. ff. de inino. ⁊. l. pe. de calū. bene facit. l. si seruit⁹. in prin. d̄ seruitu. vrba. predio. ⁊. l. si mihi in principio ⁊ in fi. eo. titu. Scḋo nota ꝙ due actiones que intentant̃ pro diuersis iuribus vel rebus possunt simul cumulari ꝙ qual'r ꝓcedat dicemus in recitatione materie cumulatōis qua3 hic attingit Bar. in cōbinationibus suis. In glo. i. ibi nō possessionē sed dominiu3 habemus. No. hanc glo. ꝑpetuo q2 expresse affirmat ꝙ ēt in vsufructu ⁊ alijs iuribus incorꝑalibus p̄ter dominiū rei est dominiū ipsoꝝ iurium de quo tangit bar. in. l. qui vsumfructū de ver. ob. vbi dr̄ ꝙ dominiū pōt assumi ⁊ ꝯsiderari vt gen⁹ cuius tot sunt spēs quot sunt iura incorꝑalia ⁊ fuit ista locutio glo. in. l. iiij. ff. de vsufruc. ſm quorūdam opi. que videt̃ ꝓbari in. l. qui vsumfructū. ff. si vsusfruc. pe. l3 aūt ꝓprie quis dicatur domin⁹ vsusfructus vel ſuitutis. Si tamē simpliciter in libello dicat se dominū ⁊ postea ꝓbat de vsufructu nō obtinebit quia uidet̃ se retulisse ad dominiū rei nō ad dominiū iuris alicuius ita decidit Bal. ꝑ illu3 tex. cum glo. sua in. l. ij. s̄. de condi. insti. ⁊ idem t3 in. d. l. qui vsumfructū qui. mo. usu. amit. Cōtrarium sentit expresse in. l. ꝓprietatis in prin. C. de ꝓba. ubi dicit ꝙ uerbū dominiū est capiendū ſm qualitatē ꝑsone agentis alle. no. in. l. sed ⁊ si possessori. §. ite3 si iurauero de iure iurā. ⁊ hoc dicit, postq̄ posuit exemplū d̄ dominio usufructus ⁊ hoc uidet̃ uerius ꝑ ea que habent̃ in. l. si quis intentōe de iudicijs. Vtrū aūt appellatōe domini ueniat domin⁹ ſ3 quid uel si dicit rem esse suā in libello. uide Bal. in. l. ij. C. de iure do. Et an veniat in libello dn̄s vtiliter. vide qḋ plene ponit Bar. in l. si mater. §. eādem. j. de excep. rei iudi. ⁊ qḋ plenissime ponit Anto. de bu. in. c. examinata ex̄ de iudi. ⁊ in. c. ceterū ⁊ ibi per Moder. eo. ti. Et l3 ille qui dicit se dn̄m in libello videat̃ deducere vtile dominiū. Ille tn̄ qui dicit se ꝓprietariū sine dubio non videret̃ deducere dominiū vsusfructus q2 istud dominiū non vocat̃ ꝓprietas sed quasi ꝓprietas ſm glo. no. in. l. ij. §. quedā. ff. de interdic. quā ad hoc adducit bal. in. l. cū res. C. de ꝓba. ⁊ in. c. i. de inuesti. in re. ali. fac. Quinimo ēt habēs vtile dominiū in re sicut emphiteota vasallus ⁊ similis nō dr̄ ꝓprie ꝓprietarius. iō si agens in libello diceret ad se ꝑtinere ꝓprietatem rei ⁊ ꝓbaret se emphiteotā vel vasallū nō obtineret ſm Bal. no. in. d. l. ij. de ꝯdi. insti. Roge. tamē dixit in. d. l. iiij. s̄. de vsufruc. ꝙ in istis iuribus non est ꝓprie dare dominiū sed aliquid simile dominio. Et adde qḋ no. bal. in. d. l. ꝓprietatis vbi dicit ꝙ ꝓprietas ꝓprie significat directū dominiū q2 illud ꝓprie dicit̃ nostrū qḋ non est cōe alteri sicut ꝓprietas. In eadē glo. ibi item dominiū a possessi. ⁊ c. bar. hic soluēdo istud ꝯtrium tanq̄ separatu3 a prio vt dixi in voce dixit in prima solu. ꝙ l3 ad acquisitionē dominij deberet antecedere possessio sicut sua cā. hodie tamē nō est ita. nam in multis casib⁹ querit̃ dominiū sine posſione. l. fi. cum ibi no. de sac. san. eccle. ⁊. l. imꝑatores de publi. ⁊ ēt inuenit̃ ꝙ ex traditōe acquiritur dominiū sine posſione. l. si fundū. ff. de fun. do. ⁊ vidistis plenius in. l. i. §. sed ꝑ eum. s̄. e. sed l3 ita sit vt dicit bar. in quibusdā casibus. regul'r tamē hoc est veꝝ ꝙ per mediū posſionis acquirit̃ dominiū siue res occupet̃ cū est in nullius bonis siue tradat̃. De occupāte est casus in. l. i. in prin. s̄. e. De tradēte ꝓbant duo iura sepius allegata insti. ꝑ quas ꝑsonas no. acqui. §. ex his ⁊. l. traditio in fi. s̄. ti. i. Vnde quo ad effectu3 acquisitōis ista possunt dici cōnexa ex quo regul'r vnū acquirit̃ per mediū alterius. l3 respectu retētionis dicunt̃ diuersa vt per bar. in. ij. so. ⁊ l3 istud sit veꝝ ꝙ in acquisitōe ista sunt cōnexa. non tn̄ sequit̃ per hoc ꝙ essential'r sint idem imo sunt diuersa sicut ꝯctus ⁊ obligatio ⁊ maxīe ciuilis est diuersus a cōtractu iurisgentiū. l. l3. §. ea obligatio. s̄. de ꝓcu. cum si. In glo. vi. circa pn̄. ibi egit rei. ven. ⁊ succubuit. Glo. ista sentit expresse ꝙ is qui p̄us egit petitorio ⁊ succubuit pōt agere iterdicto vti possidetis. quā declara vt hic per bar. ⁊ vt dixi in voce qui occasiōe sumpta late examinat qn̄o agēti possessorio possit opponi vel non opponi exceptio dominij. Cuius dictis adde ꝙ in iterdicto adipiscēde l3 regul'r possit obijci exceptio dn̄ij quādo quis vult eā ꝓbare icōtinenti hoc fallit nisi possessoriū adipiscēde ꝯcederet̃ alicui i penā rei ꝯuenti. tunc eni ꝑꝑ odiu3 delinquentꝭ fit vt nō admittat̃ volēs ꝓbare stati d̄ dn̄io. Glo. est sing. quā ibi approbat bar. ⁊ ex ea īfert ibi ang. istam ꝯcl'one3 i. l. fi. ff. de rei vē. Aduerte ēt i isto mēbro q2 l3 quis offerret se paratū ꝓbare icōtinenti. ⁊ sic admitteret̃ ad excipiēdum de dn̄io. si tn̄ ex ꝯtentōe partiū iudex uideret rē itrincari ⁊ ꝓlongari ꝓcessum posset reseruare hanc exceptōem q2 non est verum ꝙ possit ꝓbari icontinēti. casus est no. ſm do. anto. i. c. cū dilecta de confir. vti. vel inuti. Et q2 bar. hic dicit ꝙ si est lata snīa i petitorio potest opponi de ea i possessorio adipiscēde si potest ꝓduci icontinenti. Aduerte q2 sentit id ꝙ est veꝝ qḋ snīa non facit notoriū iudici qui eā non tulit nisi

ꝓducat̃

producaꝛ coꝛam eo pro quo vide glo.no.in.l.quotiens.§.fi.ff.
de proba. ⁊ qđ ponit Anto.đ bu.in.c.inter monasteriuꝫ de re
iu. Scđo adde inquantuꝫ ipse vult reprobádo dcá Dy.hic
⁊ in.l.si de ui.de iudi.ꝙ agenti interdicto retinēde nō pōt op
poni exceptio dñij ꝙ Jo.an.tenuit cum Dy.in regula qui ad
agēduꝫ de reg.iur.Et ēt bal.hic lꝫ ꝯ bar.vt hic refert Jmo.in
prima fallētia.de quo dic vt plene scripsi in.l.si de eo.§.fi.j.e.
vbi.etiá bar.posuit.Et ad istuꝫ articulū vide dio ꝙ ipse ponit
in.l.permisceri in pn.in vlti.q.j.eo. Tertio adde ad illaꝫ re
gulam ꝙ agēti interdicto recupande nō pōt opponi exceptio
dñij.l.si quis ad se.C.ad.l.iul.de vi ⁊.c.lr̃is ⁊.c.item cuꝫ quis
de resti.spo.ꝙ istud est veꝝ ꝙ colligiꝛ ex dictis Bar.hic etiā
si ꝑs offerat separataꝫ ꝓbare incōtinēti.lꝫ gl.alr̃ dixerit in.l.si
de ui.ff.đ iudi. Pro qua ꝯclōne.est casus quē ibi no. Abb.
ad hoc in.c.lr̃as ex̃ đ resti.spo. Quinimo etiá si exceptio dñij
dicaꝛ esse manifesta dūmodo non sit notoꝛia adhuc non pōt
opponi. Glo.est no.ꝑm dñm Anto.relata ad tex.iij.q.v.c.
qꝛ suspecti ꝙ ipse allegat.d.c.itē cuꝫ quis in vi.colū. Quar
to adde ꝙ quādo restō rei violenter ablate fit nō ex oꝛdine iu
ris sed ex federibꝰ ⁊ capitulis pacis tunc semꝑ petenti restō-
nem obstat exceptio dñij si vult ꝓbare incōtinenti.casus est
no.vbi Bal.ad hoc in.c.i.§.possiones de pace con. Qui
to adde ꝑm Jmo.hic ꝙ qñ aliquis fuit spoliatus ꝑ metuꝫ con
pulsiuū tunc semꝑ agenti pōt opponi exceptio dñij ita proba
tur in.c.sup hoc.ex̃ de renū. ⁊ lꝫ Bal.aliter alleget illā decre.
vt.j.dicam iste tamē itellectus est melioꝛ. Pro quo adde que
no.ponit Jnno.in.c.fi.extra ꝙ me.cau.vbi dixit qđ si est ꝓ-
bata exceptio dñij in actōe ꝙ me.cau dānatur reus solum in
estimatōe possessionis non in ꝓprietate que erat sua. ⁊ illud
dictū valde cōmendat Ang.in.l.sed ⁊ ꝑtus.§.fi.ff.ꝙ me.cau.
⁊ bar.idē sentit in disputatōe q̃ incipit Lapus ⁊c. ⁊ dicit esse
tex.qui optīe facit in.l.fi.§.fi.ff.ꝙ me.cau. Bal.tñ in.l.obser
uare.§.ꝓficisci ver.xxiij.de offi.ꝓcon. ⁊ lega.ꝑ illuꝫ tex.vide
tur limitare regulā supꝛa positā solēniter vꝫ ꝙ spoliatꝰ aucto-
ritate iudicis oꝛdine nō seruato idest nō rite qui pōt petere se
restitui vt dixit in.l.iuste.s̃.eo.non audiꝛ quādo spoliatoꝛ pro
bat de suo iure ⁊ ꝑ hanc spoliatōem aliquid adest spoliato si-
cut in.d.§.fi.qꝛ ibi ꝑ exactōem violentā fcām a đo creditoꝛe đ
bitoꝛ erat liberatus. Sꝫ iste intellectus est extraneus ad illam
lr̃aꝫ que loquiꝛ in actōe competenti pro metu impulsiuo ut di
xi in qua iō admittiꝛ exceptio dñij uel iuris spoliātis qꝛ illa ac
tio non competit nisi quatenus interesset.d.l.sꝫ ⁊ ꝑtus.que rō
cessat in vi expulsiua.vnde dic ut.s̃.dixi. Sexto adde iquā-
tum bal.hic dicit ꝙ qñ executio fcā in possessoꝛio est irreꝑabi
lis semꝑ obstat exceptio dñij agenti possessoꝛio ꝑ tex.in.c.lit-
teras.de resti.spo.nam hoc dcm̃ hic nō plꝫ Jmo.qꝛ tex ille lo
quiꝛ qñ obijciꝛ impedimētum dispensabile ꝯ matrimoniū dñ
denegaꝛ restō quo ad copulā in fauoꝛē anime ⁊ ne incurrant
peccatū ⁊ simili rōe dicit Anto.đ bu.in.d.c.cum quis ꝙ in be
neficialibus admittiꝛ exceptio de nō iure agētis qñ executio
possessoꝛij eēt irreꝑabilis.allegat tex.in.c.ex isinuatōe.de pro
cu.ꝙ ēt pōt dici spāle in fauoꝛem iuriū spūalium vt nō admi-
nistrenꝛ incōpetenter.sed in alijs casibus Jmo.sentit hoc nō
eē admittēdum ⁊ foꝛte istud est tutius.hꝫ tam̃ ista limitatō ma
gnā equitatem ⁊ pōt fundari ex his que no.pau.de eleaza.i si
mili in cle.i.de re iudi. ⁊ que ponit notāter bal.in.l.euꝫ qui du
as.C.de adul.dum dicit ꝙ executio que alr̃ non suspenditur
ꝑ obiectum exceptōis uel pendētiam nullitatis suspendiꝛ qñ
alr̃s executio eēt irretractabilis. ⁊ ista dcā ego retuli post imo.
in.l.qui a latronibus.§.fi.de test. ⁊ allegaui optimuꝫ tex.in si-
mili in.l.qui penc.ff.de manumis.qꝛ tamē in ista mā hoc non
reꝑitur iure cautum. ⁊ sūmus pontifex in.d.c.lr̃as vꝫ conside
rare ꝑiculum anime ubi non est tale ꝑiculum starem regule ⁊
imputet sibi spoliatoꝛ qui delictū cōmisit. Si tñ velles tenere
hāc limitationē deberes eam itelligere qñ executio eēt irretra
ctabilis ex nā ipsius secus si ꝑ accidens.verbi grā si ideo nō
posset retractari qꝛ spoliatoꝛ nō hꝫet ꝓbatōes sup dominio i
rei vendicatōe nō.n.uidenꝛ attendisse iura hoc que simplici-
ter dicūt ꝙ ēt predo restituendus est lꝫ in alia materia hoc at-
tendaꝛ vꝫ quo ad facultatem appellandi a snia late in posses-
soꝛio iuxta ea que ponit bar.in.l.ij.j.de app.reci. Septimo
adde inquantum Bald.hic dicit vt refert dominus meus ꝙ
exceptio que concludit ad pꝛopꝛietatem ⁊ possessionem si-
mul.i.que dicit spoliatum non habere ius neqꝫ possidere qꝛ
non poterat vel qꝛ fuerat priuatus possessione simul cuꝫ pro
prietate ꝙ tunc talis exceptio semper admittiꝛ. Adde ꝙ hoc
dicit glo.viij.di.c.quo iure ⁊ in.c.ex ꝑte de resti.spo.Exemplum
si laicus petit se restitui ad possessioneꝫ decimaꝝ quas posside

re non pōt.c.cām que extra de ꝑscrip. ⁊ hoc nō est mirū qꝛ ēt
si obiciaꝛ sola exceptio ꝙ spoliatus nō possidebat lꝫ potuisset
possidere ista erit admittēda.c.olim el.ij.de resti.spo.que iu-
ra adducūt hic Moder. ⁊ bene.sed plenius.d.Anto.in.c.cū
quis in vi.col.eo.ti. Octauo adde inquātuꝫ Dy.hic ⁊ bar.
volunt ꝙ si est lata snia sup petitoꝛio nō pōt opponi exceptio
dominij agenti possessoꝛio recuperāde.intellige ēt si reus sit
absolutus qꝛ dñs.nam Jmo.hic ⁊ dñs meus duabus rōnibꝰ
impugnāt ista dicta. Prima rō sumiꝛ ex tex.in.c.i.de resti.
spo.vbi probaꝛ ꝙ exceptio dominij pōt admitti in interdicto
recuperāde de volūtate expꝛessa ipsiꝰ agentis.sed hic vꝫ ades
se talis volūtas ergo videꝛ ꝙ talis exceptio sit admittēda.Qđ
auteꝫ adsit pꝫ.qꝛ ille qui poterat prius agere possessoꝛio volū-
tarie egit petitoꝛio. ⁊ sic voluit discuti de dominio ꝯ ꝯsilium
iuriscōsulti in.l.is qui destinauerat.ff.de rei vē. ⁊ sic vꝫ ꝙ cuꝫ
ex volūtate sua sit admissa inquisitio domini đ ipso possit obi
ci in iudicio spoliatōis.Sꝫ ista rō videꝛ posse vitari.qꝛ lꝫ agēs
ꝯsenserit inquiri de dñio non tñ vꝫ ꝯsensisse vt inquiraꝛ i hoc
iudicio ꝓuilegiato. Secūdo arguit dñs meus qui sequitur
hanc sniam qꝛ declaratio facta sup dominio reddit dominiuꝫ
rei absolute notoꝛiū.l.emptoꝛē.§.i.de acti.emp. ⁊.c.vestra đ
coha.cleri. ⁊ mu.cum alijs si.ergo ista exceptio tanq̃ notoꝛia
nō est repellenda.c.ꝯstitutus ⁊ ibi ꝑ inno.đ filijs ꝑsby. ⁊.c.si
gnificasti de diuoꝛ.Super quo articulo est sciendꝰ ꝙ.d.An-
to.in.d.c.pastoꝛalis referēs Jo.an. ⁊ Jnno.hoc tenere i.c.
cum dilectus eo.ti. ⁊ eūdem Jo.an.in addi.spec.in ti.de pe-
tito. ⁊ possessoꝛio.§.i.ver.quid si ꝓ vno in.viij.col.lꝫ expꝛes-
se ꝙ vbicūqꝫ exceptio ꝓprietatis est notoꝛia possit opponi cō
tra spoliatū agētem interdicto recuperāde ēt in ꝓphanis non
solū in spūalibus ⁊ beneficialibꝰ. Hanc sniam ꝑm odof.secu
tus est Bal.in.l.si de ꝓprietate.C.si nō a cōpe.iudi. ⁊ in.c.i.
§.oēs de pace ꝯstan. Contrariū tenuit idē bal.vbicūqꝫ petitur
restō sup rebus ꝓphanis in.l.oꝛdinarij.C.đ rei vē.ver.viij.
quero in fi.q. ⁊ sic videꝛ ꝯcoꝛdare cum snia Bar.hic ⁊ Dy.
Pro quibꝰ prima facie.facit rō foꝛtis qꝛ si snia lata super pe
titoꝛio pareret exceptōem rei iudicate in possessoꝛio quando
reus est absolutus qꝛ dominus.ergo ista iudicia nō possent si
mul cumulari ꝑ regulaꝫ.l.fundi ⁊.l.fundū ⁊.l.sꝫ si ante.j.đ ex
cep.Sed istud est falsum ⁊ ꝯ.l.cum fundus in fi.de vi ⁊ vi ar.
⁊ ꝯ.c.pastoꝛalis de cā pos. ⁊ ꝓprie.ergo per hoc daꝛ intelli-
gi ꝙ nullo casu agenti possessoꝛio obstabit exceptio rei iudica
te. Hoc tamē nō obstāte in hoc articulo valde dubio alr̃s
sum secutus ꝑteꝫ ꝯriam saluo iudicio melius sentiētis. Mo-
ueoꝛ qꝛ ista solet eē regula in omni mā quātūcūqꝫ precisa ꝙ si
excludiꝛ exceptio vel allegatō alicuius iuris non intelligiꝛ ex-
cludi talis allegatio si sit notoꝛia.vnde talis notoꝛietas super
ueniens post sniam facit retractari sniam.c.ij.de purg.vul.ꝑꝫ
vnum intellectū ⁊ tenuit Jnno. ⁊ moder. ⁊ in.c.fraternitatis
de frigi. ⁊ male. ⁊.d.abb.expꝛesse in.c.suboꝛta đ re iudi.vnde
ipse idē in articulo nostro in.c.lr̃as de resti.spo.sentit cū hac
parte. Confirmaꝛ ista ꝯclo ex glo.no.in.c.ex cōquestione
đ resti.spo.que videꝛ probari ꝑm intellectū quem sequiꝛ hic
d.ant. ⁊ abb.in.c.inter cetera de re iu.vbi vꝫ casus ꝙ lꝫ in re
scripto ꝓhibeaꝛ appellatio a snia diffinitiua nō tamē vꝫ remo
ueri facultas appellādi ꝑtextu notoꝛie iniquitatis. Unde ali-
bi dicit bal.solēniter i.l.i.C.ne li.i vna. ⁊ ea.ca.ter.pro.ꝙ cle.
i.de re.iu.que dicit ꝙ ꝯ tres snias cōfoꝛmes non pōt opponi
exceptio nullitatis non hꝫ locū quando nullitas erat notoꝛia.
⁊ ista pars est equioꝛ rōe quā hic assignat imo.vt euiteꝛ circui
tus iuxta.l.dominus de cōdi.inde. ⁊ qđ habeꝛ in cle.auditoꝛ
de rescrip. ⁊ ēt qui non pōt negari ꝙ actoꝛ qui succubuit in ꝓ
prietate qꝛ reus erat dominus.est in euidēti calūnia. ⁊ iō faci
lius pōt repelli.l.ij.C.ad.l.fal.l.qui cuꝫ maioꝛ.§.si pris de bo.
liber.Et ad rōem quā.s̃.feci pro opi.bar.ipsemet rñdet iferiꝰ
in pria cōbinatōe in prio ar.ipsiꝰ vbi dicit ꝙ petitoꝛiū ⁊ posses
soꝛiū adipiscēde iō possunt simul cumulari qꝛ non semꝑ snia
lata in vno parit exceptōeꝫ rei iudi.in alio.Sed ista responsio
ita simplr̃ data non vꝫ sufficiēs qꝛ vt impediaꝛ cumulatio sa
tis vꝫ esse ꝙ absolutoꝛia ita possit ꝑiudicare si feraꝛ vno mō
sicut pōt nūc ꝑiudicare si feraꝛ alio ar.l.sufficit de ꝯdi.ide.vn
de dicendū est ⁊ melius vt ipse dicit in.l.fundi.j.de exceptio.
ꝙ qꝛ lex attendit cōiter accidētia nō ea que raro cōtingunt.l.
nō ad ea.ff.de legi. ⁊.l.certi cōditio.§.quoniā.ff.si cer.pe.iō
permittiꝛ cumulatio qꝛ de raro cōtingentibus est vt feraꝛ ab-
solutoꝛia pro reo qꝛ ꝓbauerit se dñm. Dixit autem Angel.in
mā nostra in.l.ij.C.de edic.di.adri.tol.in lectōe paduana ꝙ
exceptio dñij non pōt opponi agēti in interdicto recuperande
quādo ille qui spoliauit deberet ꝑuari iure suo ꝑ.l.si quis i tā-

tam.C.vnde vi.Sed vbi nō dz priuari suo iure qđ qñ fit no.
in.d.l.tunc ipse tz q agenti interdicto recuperande ob.excep.
dñij si excipiēs velis pbare incōtinēti p ea que habent in.c.
cōstitutus de fil.p̄sbi. Sed ista dicta cōiter nō admitterent qz
hoc est statutū in odiuz spoliatoris vt nō possit excipere de do
minio.l.i.§.hoc interdicto q vi aut clam z in.c.in lſis z in.c.
item cuz quis p̄allegatis bene facit dcm̄.c.pasto.vñ eadem rō
vz eē attenta ista cā q nō admittat exceptio dñij. Prete-
rea ista limitatio nō probat iure lz tenens eaz possz dicere q
lex si quis ad se fundū nō loquit nisi in p̄mo casu. Vide etiā
ad mām nostrā q singulr dicit Bal.post Nico.mat.in.l.re-
quirendi in fi.C.de ser.fugi.vbi vz velle q spoliatus re mo-
bili possit repelli exceptōe dñij lz ille qui implorat officiū iudi-
cis ne spoliet non possit repelli. Et vident sonare verba sua
q̄ quocunqz remedio agat spoliatus si istud sit verum esset
notabilis limitatio ad ista iura vt intelligi debeāt in rebus im
mobilibus secus si p mobilibus aliquis intentat aliqđ reme
dium qđ bene nō affirmo nūc. Sed dicet in.l.rez que no.j.e.
Et qz supra posita fuit regula q exceptio dñij non pōt obijci
agenti possessorio recupande querit vtilissime. Quid si oppo
nitur ista exceptio z actor nō replicat q nō debeat audiri vtz
pbationes facte sup ea valeant z repellāt agētez sup quo bal.
dicit in.l.ordinarij.C.đ rei ven.ver.nono quero q pbatōes
recepte nō valeant ipso iure qz q excipiēs de dñio nō debeat
audiri in possessorio recupande est quedaz replicatio que est
mere iuris vñ cuz sit notoria vz q infringat exceptōez ipso iu
re. Sed ista rō non ɔcludit qz notoriuz releuat ab hoc onere
pbandi sed nō ab onere ppponēdi.l.si adulteriū cū incestu.§.
idem pollioni de adul. z per Bar.in.l.cuz quid.ff.si cer.pe. z
in gl.ordinaria in cle.appellāti de appel. Vnde melior videt
eē opi.Bar.quā posuit in.l.si duo patroni.§.idez iuli.in vlti.
col.de iureiur.vbi ɔcludit qđ si ps que petit restitui videt ex-
cipi đ dñio vel articulari z nō ɔ̄dicit vz pcessus qz est quid im
putet parti. Si autez iudex admisit articulos sup dñio nec de
dit copiaz parti tunc ipse dicit q pbatōes sunt nulle qz nihil
est q parti possit imputari. Sed ipse non declarat ibi quid si
actor replicat ɔ̄ excipiētez vel ɔ̄dixit admissioni articulorū z
tñ hoc nō obstante iudex pcedit ad vlteriora vtz pcessus va
leat si ps non appellat sup quo Jo.mo. z Jo.an.in.c.i.de ac
cusa.li.vi.in nouella dicunt qđ vz iudiciuz z pcessus z impu
tet sibi ps que nō appellauit. Et hanc sniam tenuit quidā ex-
cellēs doctor tpe nostrorz qui dictus est dñs Garsias de Hi
pania quez ego vidi iuuenis Ferrarie in quadaz apostilla sua
quā habeo in.c.i.de resti.spo. Et probat vtrūqz dictū rōe. Et
p̄mo q pcessus valeat si ps nō replicat pbat ipse qz priuile-
gio suo pōt quis renūciare.l.si quis in cōscribēdo cū si.C.de
pac.imputet ergo sibi actor si hoc p̄uiliegiū sibi cōcessuz non
allegauit. Scđm pbat qz si actor replicauit z iudex pcessit ad
vlteriora tacite vz pnūciasse ɔ̄ eum.l.i.C.de ordi.iudi. z.l.a
p̄cedente z ibi p Bar.C.de dila.vñ interlocutoria iudicis fa-
cit ius.c.cum dilecti in fi.de elec. z ista ɔclusio bene pcedit qñ
iudex cognouisset aliquid sup hoc. Si aūt incōtinēti processis
set ad vlteriora tunc non posset videri pronūciatuz super re-
plicatōe sed tñ processus videt valere nisi pars appellet quā
uis in appellatōe appellans teneatur minus probare quam si
fuisset cognitum vt colligitur ex dictis Bar.in.d.l.a procedē
te z ex text.cum ibi no.in.c.interposita in principio extra de
appella. Vltimo tene menti in ista materia quādam sin-
gularē doc.Jo.an.quā posuit in.c.exceptōez de re.iur.i mer
cu.vbi dicit q exceptio spoliatōis nō facte qz qui dicit se spo
liatuz nō possidebat nō pōt opponi in vi ɔ̄clinatorie ad arguē
dam surreptōem rescripti impetrati q est mēti tenēdū. In
eadē glo.ibi petitorio renuncio exp̄sse z c. Pro declinatōe hu
ius secūde lec.attingit hic Bar.duo quibus est addēdū. Pri-
muz vtz is qui renūciat liti exp̄sse perdat dñiuz rei an vo sim
pliciter paret exceptionē reo aduersus rei vendicationē z cō-
cludit q non perdit dñium sed solum parat exceptio per.l.si
pro fundo.C.đ trāsac. z que habent in.l.pe.C.pro emp.que
iura plene ɔ̄clarat ipse idē in.l.i.j.p emp. z ad intellectū eorz
vide que notat Ang.in.l.eius rei.de rei vendi.in quibus pba
tur q̄ si ex causa transactionis dimittit res penes reū conuē-
tum non transfert dominiū in ipsum reum z tamen p trāsa-
ctionez recedit a lite vnde ista est exceptio litē finite.l.fratris
C.de transac. z.l.ij.ff.de iureiuran. Doc.moder.declarando
ista dicta dicūt q in casu glo.nostre in quo fuit facta renuntia
tio ut possit agi possessorio. Istud dictū Bar.est verissimuz
quia nō potest videri habuisse rem pro derelicto qui inten-
debat eam possidere. Vbi aūt quis nō ex hac cā sed simpli-

citer renūciaret.tunc est magis dubiū s̄m eum per ea que no.
Inno.in.c.veniēs de renū. z Bar.in.l.nō solū.§.liberatōis
verba de libe.lega.vbi sequēdo inno.dicit q qui renūciat liti
z cāe videt habuisse rem p derelicto.ideo dz renūciatio par-
te absente s̄m eū ibi. z ita rñdet ad.l.post q̄ liti.C.de pac.vn
de in itellectu illius.l.videt sibi ɔ̄rius imo sequit opi.positam
hic dicens q qz satis est parari exceptionē reo vt legitime vi-
deat renūciatum liti z ei possit renūciari.ista cā limitata limi-
tatū pariet effectū vt nihil vltra videat remissum q̄ id qđ erat
necesse renuenti vt valeret renūciatio. Domin9 meus sequit
ɔ̄riam opi.dicit enim q cū per istaz renūciationē acquirat rei
vendicatio illa nō solet eē sine dominio qđ est eius causa for-
malis.l.i.C.de alie.iudi.mu.cā fac. z.l.ex diuerso.§.i.cum si.
de rei ven. Sed ista rō est impertinēs qz nec bar.nec alius di
cit q acquirat rei vēdicatio reo.sed q acquirat exceptio ɔ̄ rei
vendicationē que sunt valde diuersa.l.lz z si possessori in p̄n.
de iureiur. Preterea qñ ille qui est dñs z habet rei vendica-
tionez cedit rei vēdicationē.non tñ sequit q videat cedere do
miniū q non pōt transferri sine traditōe s̄m glo. z doc.cōiter
in.l.fi.de here.vel act.ven. Scđo arguit ipse qz qui renun-
ciat liti z cāe videt habere rē p derelicto.ergo dominiū acqui
rit reo penes quē res reperit sed ipse nō pbat assumptū.sicut
nec bar.in.§.liberatōis verba. Vnde in hoc est instanduz
vtz assumptū sit verz. In quo pcedendo sine disputatōe cō
sidero tres casus.nam aliquādo apparet q qui renūciat liti z
cāe hoc facit qz potius vult carere re q̄ litigare pp odiuz litis
vel potentiaz aduersarij sicut dicit tex.no.in.l.iiij.§.non tñ de
alie.iu.mu.cau.fac. z tunc credo q res videat haberi p dere
licta.qz cā renūciatōnis bene influit in istū effectū. Aliquando
aliquis renūciat qz credit se habere malā cām vel sum9 in ca-
su dubij.qz nescit ob quam cām quis renūciat. z hoc tertio ca
su dicendū est idez qđ dicā in scđo pxime p̄cedēti.tum qz s̄m
glo.in.l.si maritus.§.si negauerit.ff.de adul.que optime vide
tur pbari in.l.si aduersarius in fi.C.de fide instru.qui renun-
ciat liti z cāe tacite videt fateri se habere malā cām z hoc fir-
mat Bal.in.l.post q̄ liti.C.de pac.qz cum nemo p̄sumat ia-
ctare suū.l.cum de idebito de pba.si pōt sumi alia ɔiectura đ
bemus p̄sumere qđ alius nō velit habere ius suuz p dereli-
cto.sicut dicimus in fili in.l.si cū auruz de solu. z per Bar.in
l.si id qđ aurū de ver.ob. Super scđo aūt casu supra posito vl
tra rōem assignatā per Jmo.dicendū est pcedere sniam bar.
hic quia qui ɔfitet rem suā esse alterius qđ videt facere ille qui
renūciat qz credit se habere malā cām z aduersariū bonā. Aut
hoc facit per errorē z nō p̄iudicat sibi vt trāsferat dominiū.l.
cū falsa z ibi p bar.C.đ iur. z fac.igno. Si aūt hoc fecit ex cer
ta scia tunc adhuc ex sola ɔfessione nō transfert dominiū nec
videt habere res p derelicto s̄m bar.in.d.l.cum falsa vbi hoc
pbat s̄m vnum intellectū z tz spec.in ti.de cōfes.§.nūc viden
dū ver.quid si cōfiteor z.d.anto.plene in.c.fi.in.iij.car.de cō
fes. Et ista opio est verior quā id qđ sentit Bar.in.d.§.libera
tōis v̄ba dum dixit q cōfessio facta sup iure reali facit q res
videt habita p derelicto lz do.Anto.sequat eū in.c.si cautio đ
fide instru.in.q. Vtrū cōfessio inducat ius de nouo bal.tñ te-
net primaz opionem que est verior in.l.gnāliter in vi.q.C.de
non nu.pe. Sed ɔ̄ istam decisionē facit qz qñ cōfessio facta
sup iure reali est fcā in iudicio ex certa scia ex ea transfert do-
miniū in aduersariū.l.certū.§.sed si fundū de cōfes.s̄m Bar.
in.d.l.cuz falsa z anto.de bu.in p̄alle.c.fi.de cōfes. Sed is qui
renūciat liti z cāe sine dubio fatet in iudicio.ergo ex ista cōfes
sione videt transferri dominiū in aduersariū. Sed ad hoc po
test dici q bar. z ēt tex.allegatus p eum loquit in reo qui cō-
fitet rem eē actoris quo casu verz est qđ habet p cōdemnato
non tñ sequit.ergo ex cōfessione est trāslatū dominiū ipso iu
re.sed bñ sequit si cōfessio mandat executōi z fiat traditio qđ
transferet dominiū sicut transfert in executōe snie late super
dñio nō tñ ex ipsa snia ipso iure.l.pomponius.§.si iussu.j.eo.
Scđo adde dictis bar.inquātum hic cōcludit q ille qui re
nūciat liti z cāe dz cōdemnari in expēsis secus in eo qui accu-
mulat s̄z iudiciū prio nam primū dcm̄ dz limitari nisi is qui re
nūciat vsqz ad tps renūciationis habuerit iustam cām litigā-
di nam tūc sicut excusaret ab expēsis si succūberet.l.qui soli-
dū.§.ēt de leg.ij.ita si renūciet s̄m Bal.qui ita no.in.d.l.post
quam liti. Pro qua cōclōne vide tex.optimum vbi hoc exp̄s-
sius firmat bal.in.l.destitisse in fi.ff.de iudi. Facit optie quod
ipse ponit in.l.edita in quarta car.in repetitōe paduana.C.đ
edendo vbi similiter distinguit in eo qui mutat vel emendat.
Ad scđm dictū adde glo.no.que idē tenet in ver.suspēdere
in cle.i.de cā pos. z pprie. Vide qđ no.Bar. z bal.in fili.c.

in.l.ius ciuile ꝺ iusti. ⁊ iur. ⁊ ad.idē ꝙ diximꝰ.s̄.ꝙ is qui renū
ciat liti ⁊ cause in dubio vꝫ fateri se habere malaꝫ cām. Adde
tex.no.in.l.si te ingenuū.C.de inge.manu.queꝫ ibi no. Bal.
ad hoc ⁊ ꝑ queꝫ dicit totuꝫ oppositū eius ꝙ dicit in.d.l.post/
ꝙ liti vꝫ qꝺ qui renunciat liti ⁊ cause non vꝫ fateri de iusticia
aduersarij ⁊ de sua mala cā. Sed ille tex.pōt aliter intelligi ꝙ
assertio renūciātis liti ⁊ cause non ꝓdest neqꝫ nocet ꝙ ad ter
tium sicut dicitis in simil in.l.si duo patroni in ꝓn.de iureiu/
ran. Adde ēt ꝙ elegāter no. Bal.in.c.i.ꝺ ꝯtrouer.inter va
sal. ⁊ ali.vbi dixit ꝙ spāle est in transac.qꝺ qui dimittit rē apꝺ
alium ex titulo trāsactōis nō trāsfert in eū dñium. Nā in alijs
titulis est secus qꝛ hoc ipso ꝙ aliquis cōcedit titulꝫ habentī
rem penes se resultat ficta traditio ex qua transfert dñium si
cōcedens titulꝫ erat dñs.l.quedā mulier de rei ven. ⁊.l.qua
rōne.§.interduꝫ de acqui.re.do. In ea.glo.ibi vel dic etiā
tacite Bar.hic declarādo lec.positā in gl.dicit duo valde no.
in effectu que nō referreꝫ nisi vt ea notares cum moder.nul/
lam faciant mētionē. Primo ipse vult ꝙ qn̄ reus cōuen/
tus interdicto vti pos.cōfitet agenteꝫ interdicto possidere tūc
possit se fundare ex assertione agentis ꝯ eundeꝫ in alia instā
tia ⁊ iudicio.l.in iudicio rei ven. Ex qua doctrina no.elegan/
ter ꝙ lꝫ alia ꝓbatiōes recepte in iudicio sūmario sicut est pos
sessoriuꝫ nō faciant fideꝫ realiter in ordinario vt.c.veniēs ex̄
de testi ⁊ ꝑ Bar.in.l.ij.ꝭ.iudi.sol.hoc tn̄ fallit in cōfessione q̄
sicut vides facta in iudicio possessorio ꝓbat in petitorio ꝯ cō
fitenteꝫ ⁊ hoc est qꝺ dicit Inno.in.c.cū dilectos de ordi.co/
gni.cuius dicta refert ⁊ sequit.d.ant.in.c.cāni q̄ ex̄ de testibꝰ
⁊ ibi plene scripsi sup hoc articulo. Scꝺo dicit Bar.ꝙ si
reus negat actorē possidere cū agitur interdicto retinēde tūc
non pōt se fundare ex assertione actoris in iudicio rei vendi.
per ea que habet in regula ex eo qꝺ.ꝭ.de regu.iur. ⁊ in.l.cum
de indebito de ꝓba.cum si. Nam hoc nō vꝫ veruꝫ indistincte
reus.n.qui negauit intentionē actoris pōt allegādo se errasse
recedere a sua negatōe ⁊ stare assertioni aduersarij ꝭm Bar.
qui hoc plene declarat in.l.post legatū.in ꝓn.de his qui.vt in
dig.Sed saluādo istaꝫ no.doc.dicas ꝙ illa doctrina hꝫ locum
in eodeꝫ iudicio sed si in alio iudicio reus velit fateri qꝺ nega
uit ⁊ negatio in ꝑmo iudicio tēdebat ad cōmodū rei. Confes
sio vero vel reuocatio negatōis in alio iudicio tendat ad cō/
moduꝫ suuꝫ tunc ꝑsumit calūnia ideo ne detur mā eludendi
actoreꝫ in alio iudicio nō admittit ista variatio. Pro ista cō/
clusione facit optime tex.sing.quē adducaꝫ tibi.ꝭ.in alia q̄one
⁊ qꝺ ibi no. Bar.in.l.duobus.§.ergo si quis.ꝭ.de iureiurā. ⁊
erit ista pulcherima limitatio ad ea que dicit Bar.in.d.l.post
legatuꝫ. Iteꝫ aduerte qꝛ ex ista doc.bar.limitat no.glo.or
dinaria in aut.iteꝫ possessor.C.qui po.in pig.ha. ⁊ qꝺ tradit
Bar.in.l.papi.§.sed nec in puberis.ff.de inoffi.testa.vꝫ ꝙ lꝫ
is qui negauit in vna instātia possit idem affirmare in alia in
stantia no tn̄ potest se fundare in hac sua affirmatōe ⁊ asser/
tione aduersarij sine ꝯfessione quā in ꝑma instantia negauit.
Sed querit pro declaratōe huius littere in glo.quid eꝯ. Vtꝝ
is qui possidet ⁊ agit petitorio videat renūciare posꝭioni sue
sup quo glo.ꝯcludit ꝙ vꝫ qn̄ scit se possidere ⁊ possidet per
seipsuꝫ secus si ꝑ aliuꝫ vt hic in gl. ⁊ plene declarat Bar.in.l.
qꝺ meo.in ꝓn.ꝭ.eo. ⁊ ēt hic ⁊ qꝛ ipse optime declarat glo.in
hac parte solum vnuꝫ est videnduꝫ in quo Moder.ꝯdicunt
glo. ⁊ Bar.s.vtruꝫ cōclusio supradicta posita in glo.sit vera
Nam imo.hic dicit ꝙ ista cōclusio vꝫ ꝯ istum tex.in scꝺo re/
sponso. Sed huic tex.multipliciter pōt r̄nderi cur nō videat
renūciatuꝫ posꝭioni vel qn̄ est actuꝫ petitorio respectu posꝭio
nis que nō erat penes agentē ⁊ non respectu eius quā habe/
bat sicut dꝫ in.v.lec. Vel qn̄ quis possidebat ꝑ aliuꝫ vel igno
rabat tꝑe quo egit petitorio se possidere vt.s̄.diximus sequē
do dicta bar. Vnde ipse vtitur alia rōne subtiliori ⁊ arguit
sic vbicūqꝫ ꝑ actuꝫ sequēteꝫ quē quis facit aliquis intentit rece
dere ab aliquo actu vel iure ꝑcedenti qꝺ est penes euꝫ tūc
precedēs ius tollitur qn̄ actus sequens ꝑ quē quis intendit re
cedere a precedenti vꝫ secundum intentioneꝫ agētis. Si autē
non vꝫ vt intendebat agens tūc non vꝫ recessuꝫ a primo iure
uel a ꝑmo actu ita probat in.l.si iure in fi.de leg.iij.quā legeꝫ
ipse allegat ad hoc. Et idē vidisti ꝓbatū in.l.si quis ante.s̄.e.
melius facit tex.qui ꝓpꝛie loquit in actu iudiciali in.l.nihil.§.
si cuꝫ filius ⁊ ibi ꝑ bal.ff.de inoffi.test. ⁊ no.in.c.cū venissent
in gl.de eo qui mit.in pos.cā rei seruā. Sꝫ ille qui egit rei ven.
vꝫ voluisse renūciare posꝭioni vt cōstitueret aduersariuꝫ pos/
sessorē ⁊ abilē cū quo possꝫ agi rei vēdicatione ergo si hoc nō
pōt cōsequi non videbit renūciasse possessioni qꝺ autē nō pos
set ꝯsequi pꝫ quia per solā renūciationē meā nō acquirit pos/
sessio aduersario nisi postea occupauerit posꝭionem vacantē
l.quēadmodū.s̄.eo.ergo non est cōstitutus habilis in rei vē/
di.ex quo nō possidet.l.sin aūt.§.possidere ꝺ rei vē. Hāc opi.
sequit hic dñs meus. ⁊ dicit ꝙ ꝯ Bar.est casus institu.de ꝑ/
pe. ⁊ tem.ac.§.fi. ⁊ in.l.quotiēs la.ij.de solu.quas leges addu
cit hic bar.in declaratōe huius tertie lec. Dicit enim in dictis
iuribus ꝙ quādo is qui agit hꝫ rem penes se sequit absolutio
ab obseruatōe iudicij. Et ex hoc dat intelligi ꝙ vꝫ renūciasse
posꝭioni vt dicit hic bar.qꝛ si sic eēt non videret habere rem
penes se. Ad idē adducit glo.in.c.si quis ꝑsbyteroꝝ de re.ec.
non alie. ⁊ qꝺ habet.xxij.q.ij.c.apostolicos cum si. Sed rōni
assignate per Imo.pōt optime r̄ndere ꝙ illa iura loquunt in
actu vel in re ꝑcedenti qꝺ non tollit ita de facili sicut ius pos/
sessionis.naꝫ cū testm̄ sit res valde solemnis. ⁊ silr̄ ꝯctus vti/
lis ꝑcedens nō tollit ita de facili ex nuda volūtate testōris ne/
qꝫ ꝯctus ex nuda volūtate ꝯhentiuꝫ qn̄ est fcā plena executio
ꝯctus. Primū pꝫ in.§.posteriore insti.qui.mo.testa.infir.
Scꝺm in.l.ab emptōe.ff.de pac.si igitur actus sequēs in cō/
tractu vel testō est nullus remanet quedā nuda volūtas reuo
catoria que nō pōt nec dꝫ tollere actum perfectū. Hac rōe vi
demus ꝙ qꝛ dominiū nō pōt perdi sola volūtate.iō si nō pōt
transferri in aliū remanet penes tradentē.l.cū quis.§.si debi/
torē de solu.sed posꝭio nō est huiusmodi qꝛ ex nuda volūta/
te possidentis amittit quādo tenet ꝑ seipsum vt dcm̄ est iō nō
est mirū si per actū lꝫ inutilem perdit qꝛ actus ꝙuis inutilis hꝫ
volūtateꝫ eā deponēdi. Ista cōcl'o probat expresse in.l.quod
meo.§.si furioso.ꝭ.e. ⁊.l.i.§.si iure.s̄.e.vbi pꝫ quod lꝫ ille qui
vult transferre posꝭioneꝫ in aliū non possit eā transferre sicut
intendit nihilominꝰ eaꝫ perdit lꝫ translatio nō valeat ⁊ tn̄ trās
ferens nō intēdebat eaꝫ ꝑdere nisi acquireret alteri. Aduer
te qꝛ ista dicta possent habere locuꝫ qn̄ saltem detētatio eēt pe
nes aduersariuꝫ.nam si saltē detineret ipso iure sibi quereret
posꝭio quā ego perderē si habebat animuꝫ possidēdi qꝛ vt vi
disti declaratuꝫ in.l.iij.in prin.s̄.eo.animꝰ ad cōtinuādū ope/
rat acquisitōem de nouo. Iura anteꝫ alle.per.d.meuꝫ ꝯ bar.
non ꝓbant qꝺ ipse dicit nō eni loquunt ꝺ eo qui tꝑe quo age
bat possidebat rē sꝫ hoc dicūt in effectu ꝙ si posꝭio post actio
nem intētatam deueniat ad petitoreꝫ sequit absolutio ab ob/
seruatōe iudicij vt expresse loquit tex.hoc mō in.d.§.fi.super
quo vide qꝺ no. Bar.in.l.interdū.§.fi.ꝺ ver.ob. Nihil enim
tunc pōt allegari cur agens videat renūciare possessioni cum
tꝑe quo egit nō possideret. Sꝫ secus est quādo a ꝓn.possidet
⁊ agit rei vendicatōe. In eadē glo.ibi vel dic tertio.hec le
ctura que est quinta cōiter approbat ab oībus. Et ex ꝓn.glo.
no.ꝙ rei vēdicatio pōt intentari non solū ꝯ possessoreꝫ sed ēt
ꝯ detentatorē. ⁊ hec est cōis snīa que approbat per Moder.
in.c.qm̄.§.qꝺ si super de li.non cōte.lꝫ Inno.ibi alr̄ senserit.
Super quo vide ꝙ tradit bal.in.l.officiū de rei ven. ⁊ qꝺ no.
in.l.ij.C.vbi in rē act. ⁊ qꝛ bar.optīe defendit gl.adde duo v̄/
ba ⁊ primo duꝫ dicit ꝙ in rei vē.restō rei venit officio iudicis
mercenario sed iure actōis venit solū declaratio dñij vñ ꝓce/
deret libellus ēt si nō peteret reus cōdemnari ad restōneꝫ ꝭꝫ
Bal.in.l.vti frui si vsusfruc.pe. ⁊ hec est cōis snīa de qua ple
nius in.l.ex diuerso.§.i.per bar. ⁊ ang.ff.de rei vē. ⁊ vide qꝺ
no.in.l.i.in prin.ff.de eden. ⁊ per ange.in.l.iiij. ⁊ in.l.lꝫ mini/
mā.ff.de peti.he. Vbi dicit ꝙ restō rei pōt ēt peti iure actio/
nis alle.spec.in ti.de libel.cōcep.§.fi.ver.illud nota. Scꝺo
adde inquātum dicit qꝺ qꝛ resto in rei vendicatōe venit offi/
cio iudicis nō iure actōis ꝓpterea non impedit cumulatio ꝙ
ista doctrina est v̄a que ꝓbat lꝫ ipse nō alleget ex his que no.
dicit bar.in.l.ij.§.hoc edicto in.ij.col.ff.vi bo.rap.vbi dicit ꝙ
quāuis iudiciū ciuile ⁊ criale nō possit cumulari simul pōt ta/
mē deduci incidēter ad iudiciū criale id quod venit in iudicio
ciuili ⁊ fieri restō rei qꝛ illa non fit iure actōis sꝫ officio merce
nario ut ipse ibi dicit ⁊ in.l.interdū.§.qui fureꝫ.ff.de fur. Qꝺ
aūt dixit in scꝺa solu.est aliqualr̄ obscurū sed hꝫ bonū intelle/
ctum.dicit enim ꝙ in iterdicto vti possidetis venit vnū qꝺ ve
nit in rei uendicatōe qꝛ ego peto me declarari possidere ciuilr̄
ex qua declaratōe resultat effectus vsucapiēdi qui non resul/
taret ex snīa lata i petitorio.nec dicit plus sꝫ ista v̄ba si declara
ta nō viderent cōcludere ad ueraꝫ solu.qꝛ quāuis in hoc ve/
niat diuersuꝫ in interdicto vti possidetis qꝛ tamē non pōt ferri
snīa in ipso ut cesset a turbatōe nisi iudex iubeat posꝭionem
nālem restitui ad minus hoc respectu videret ꝙ nō deberet
admitti cumulatio qꝛ nō pōt cumulari qꝺ idē venit in vtroqꝫ
iudicio.sed credo mentē suam fuisse sicut dixi in prima solu.
ꝙ restō posꝭionis in interdicto vti possi.nō ueniat ex officio
nobili vel ex actōe in factū que dat hodie loco interdicti.sed

ex officio mercenario quia non potest aliter fieri executio in principali petito. Secundo adde inquantum ipse dicit ꝙ si agitur primo rei vendicatione deinde agatur interdicto vti possidetis simpliciter debeat stari declaratiõi actoris per l. si quis intentione de iudi. Nam primo hoc dictũ potest extẽdi vt ẽt si actor declaret se intellexisse verbũ possessionis pro detentatiõe sufficiat vt procedat libellus in rei vẽdicatiõe quia vt sepius fuit dictum verbũ possessio capitur aliquãdo pro detẽtatiõe. l. ij. §. quod vulgo. ff. pro herede. l. stipulatio. §. hec quoqꝫ de vb. ob. vñ dicit Bal. no. ad propositum ꝙ si aliquis in rescripto vel supplicatiõe quod impetrauit iudicem delegatũ narrauit se spoliatũ possessione et postea probet ꝙ fuit spoliatus detentatiõe nõ possessiõe rescriptum nõ redditur subrepticiũ dũmodo sit talis detentatio pro qua cõpetet remediũ de qua videbimus in. l. rẽ que nobis. j. eo. Ita dicit sing. in. l. prescriptiõe in. ij. car. C. si contra ius vel vti. Item adde circa eandẽ. q. ꝙ contra istam doctrinã suã vr. casus sing. in. l. duobus. §. ergo si quis. ff. de iureiur. vbi vr probari ꝙ fideiussor qui iurauit se nõ debere in alia instãtia postea nõ põt declarare dictũ suum vz ex qua cã iurauerit se nõ debere et hoc ne sit in sua ptãte eludere nouũ iudiciũ ergo idem vr dicendũ in casu nostro vz ꝙ nõ põt declarare intẽtato secundo iudicio quõ intelligat verba prolata in primo libello ne sic declarãdo eludat exceptiõem rei que vult eum repellere tanquam contrarium et hoc tenet ibi Bar. in. ij. solu. quam si tenes fortiter ob. ille tex. Nec vr esse bona responsio seu doctrina illa quã ibi ponit Bar. dicens ꝙ. l. si quis intentione ambigua de iudicijs loquitur quando verba sunt dubia. Sed tex. in. §. ergo si quis loquitur quando verba sunt clara. Sed causa verborum prolatorum est dubia. nam vr esse eadem rõ in vtraqꝫ cã ex quo vtrobiqꝫ agitur de intentiõe agentis vel excipientis declarãda. Ipse tñ ponit ibi aliam sol. per quam probatur sua cõclusio hic in terminis. Nam dicit ꝙ ille. §. est intelligẽdus secundum quod dr in ea. l. in. §. si ei vbi ẽt in diuersa instantia ad vtilitatem alterius admittitur interpretatio et declaratio. Et tene semper mẽti hoc suum dictũ quia ampliat. d. l. si quis intẽtione ẽt quo ad effectum procedendi in alia instantia. Et est noua. q. in isto puncto illa que nuper est tacta. Quarto adde inquãtum ipse dicit ꝙ hec facultas declarãdi nõ transit ad heredem in casu nostro per. l. põ. scribit in fi. de rei vend. et per ea que habentur in. l. inter stip. §. i. de vb. ob. Nam do. me. vr hoc dictum impugnare quia facultas declarãdi transit ad heredẽ vñ ex declaratiõe heredis non dãnificatur tertius sed solum admittitur lucrum alle. Bar. in. l. gerit contra acqui. he. et tex. cum gl. vbi hoc tenet bar. in. l. si quis a filio. §. si quis plures de le. i. Sed si heres declararet in casu nostro tali mõ ꝙ iudicia redderentur cõpatibilia nõ dãnificaretur aduersarius quia auferretur solum sibi exceptio declinatoria ꝙ allegãs contraria non debet audiri ergo vr ꝙ heres sit admittẽdus. Pro ista conclusione sua bene facit quod no. Bar. in. l. fi. in prin. j. de his que in fraudem cre. vbi dicit ꝙ procurator habẽs mandatũ cum libera põt renũciare exceptiõibus declinatorijs in preiudicium dñi quia per hoc nõ vr dãnificari dñs. Sed aduerte vltra ea que alias scripsi quia imo vr agi de dãno alterius. Si enim agẽdo interdicto vti pos. ille qui agit vr renũciare liti et cause in iudicio petitorio ex qua renũciatione vt vidisti in. ij. lect. acquiritur exceptio reo contra dñm certe per hanc declarationẽ auferretur exceptio quesita per tacitã renũciationẽ litis et sic tractaretur de dãno vitando. Unde male posset substineri ista impugnatio sequẽdo simpliciter doctrinã Bar. in ista mã. Sed alias dubitaui et est probabile dubiũ vtrũ tacita renũciatio per quam vr renũciatum petitorio agẽdo possessorio respectu eiusdem possessionis operetur eundem effectum quem operatur renũciatio facta expresse liti et cause sicut ponitur in. ij. lec. per quam vt inquit ibi bar. paratur exceptio reo contra agentem rei ven. Et prima facie vr dicendũ ꝙ ista tacita renũciatio hoc nõ operetur quia renũciatio limitatur a cã. l. si de certa cum mã. C. de transac. et plene per Bar. in. l. aurelio. §. gaius de lib. leg. Unde causa istius renũciationis vr eam limitare vt quousqꝫ actor qui agit interdicto vti pos. habet possessionẽ penes se nõ posset agere rei vendicatiõe et ex hoc sequitur quod nõ potest prosequi processum primo motu super petitorio. Sed si postquam egit interdicto vti pos. velit agere iterum rei ven. videbatur renũciasse possessioni sue vt fuit dictũ in tertia lec. ergo postquam perdidit possessionem si aduersarius eã occupauit vel si detinebat rem prius vr ꝙ ẽt respectu possessionis possit de nouo agere et istud dictum habet multã equitatem. Sed contra hoc facit quia secundum hoc ex ista tacita renũciatione facta ab intentante possessorium nõ videretur renũciatum primo iudicio petitorio nisi respectu instantie nõ respectu cause. Sed hoc non põt fieri vt plene traditur in. d. l. postquam liti ergo simpliciter vr dicendũ ꝙ ẽt de nouo nõ possit agere rei vẽdicatiõe. et hoc est tutius tenere. Sed tamẽ vis tenere cõclusionem predictam posses dicere quod solũ instantie nõ põt renũciari si generaliter contradicat expresse. secus si non contradicat quia tamẽ hoc nõ reperitur bene decisum melius est sequi id quod primo dixi vz vt videatur renũciatum liti et cãe. Declaratis lecturis positis in glo. bar. hic solẽniter aggreditur aliam mãm cumulatiõis circa petitoriũ et possessoriũ et declarat eã per septẽ cõbinatiões vt hic per eũ plene. Et quo ad primã adde inquãtum dicit ꝙ petitorium et possessoriũ adipiscẽde possunt cumulari ẽt dato ꝙ simpliciter lata sñia in petitorio pareret exceptiõem rei iudicate in possessorio et vtitur subtili rõe. nam cũ iudiciũ petitoriũ sit ordinariũ et possessorium sũmariũ nõ est verisimile ꝙ sñia super petitorio ita celeriter possit ferri vt possit quis eam producere incontinẽti in iudicio possessorio in quo sicut excipiẽs de dñio tenetur statim probare incõtinenti secundum glo. in. l. si de vi. ff. de iudi. ita excipiẽs de sñia que preiudicat vt per Bar. s. in prima lec. et ẽt hic et bene.

Ex hoc infert ꝙ si in petitorio eẽt conclusum in cã quando moueretur possessoriũ tũc bene impediretur cumulatio possessorij adipiscẽde quia post conclusum in cã verisimile est quod cito possit ferri sñia et sic incõtinenti produci in iudicio possessorio. et hoc casu dicit decretalẽ pastoralis extra de cã pos. et proprie. procedere de rigore iuris alias aũt procedit magis de equitate canonũ quã de rigore iuris ne lites litibus misceantur. Sed ista doc. sicut est subtilis et elegãs ita est multũ dubia. Et primo contra eam adduco tibi tex. cũ glo. sua in. l. interdũ. j. de publi. iudi. vbi probatur iuncta glo. ꝙ si est actũ criminaliter. l. iulia de vi nõ põt postea cumulari interdictũ recuperande possessionis et tñ nõ est dubiũ ꝙ sentẽtia ferẽda in iudicio criminali quod est ordinariũ et solẽne verisimiliter nõ posset produci in iudicio possessorio quod est summariũ vt. j. videbis in. iij. q. prin. Nec dicas ꝙ ibi intẽtato iudicio criminali impediretur cumulatio propter maioritatem iudicij iuxta. l. fi. C. de ordi. cogni. nõ quia sñia lata in illo iudicio pareret preiudicium in alio. nam hoc est contra tex. iuncta glo. Dicitur enim in tex. quod si est actum ciuiliter interdicto recuperande non põt accumulari iudiciũ criminale et glo. dicit idem econtra. Unde apparet ꝙ ibi impediretur cumulatio intẽtato prius iudicio criminali eadẽ rõe qua impeditur econtra intentato prius iudicio ciuili sed quando est intentatũ iudicium ciuile cumulatio criminalis non posset impediri rõe maioritatis quia iudicium ciuile est minus nõ maius. d. l. fi. de ordi. cogni. ergo datur intelligi ꝙ vtroqꝫ casu impeditur cumulatio quia sñia lata in vno parit exceptiõem rei iudi. in alio secundum regulã quam ponit Bar. ad intellectum istorum iurium in. l. ij. §. hoc edicto. ff. vi bo. rapto. Preterea ẽt si nõ eẽt conclusum in cã ista rõ in multis casibus nõ erit vera. Quid enim si super petitorio verteretur solus articulus iuris quia de facto constaret ex assertiõe partium certe tunc quod de facili presumitur posse expediri et breui tpe. c. sepe in prin. de ap. Item si essent publicati testes et disputatum super eis et elapsi termini ita ꝙ diceretur posse liquere de cã iuxta ea que habentur per Moder. post ang. in. l. põponius alias. l. si vni de re iudi. Adhuc ẽ verisimile ꝙ res faciliter posset expediri et paruo tpe. Preterea aduerte subtilius quia ẽt si sit conclusum in cã adhuc nõ videtur resultare decisio verisimilis que possit produci incõtinenti cũ pars victa possit appellare primo et secundo. et certũ est ꝙ quia appellatio suspẽdit pronũciatum. l. furti. §. i. de his qui no. infa. durante appellatiõe nulla per eam posset fieri probatio. Nec ob. rõ alle. per ipsum quia põt responderi ꝙ facilius põt impediri iudiciũ mouendũ quã iudicium semel legitime intentatũ elidi. Unde nõ vz contraria aliquis tenetur probare incõtinenti in iudicio possessorio iam legitime intẽtato ad faciẽdum ꝙ agẽs succũbat ergo ad impediẽdum cumulationẽ iudicij mouẽdi considerabitur vtrum primũ iudiciũ possit celeriter expediri vel nõ. Secundo adde in secundo articulo huius cõbinatiõis dum dicit in effectu ꝙ si agitur rei vẽdicatione cõtra spoliatorẽ agẽs non tenetur probare de dominio in odiũ spoliatoris per. l. ius eius. C. de proba. Nam ista fuit opi. quorũdam quos refert Inno. in. c. pastoralis de cã pos. et propri. Sed recitatur ibi alia opi. quam approbat Hosti. ꝙ ẽt isto casu agens teneatur probare de dñio iuxta. l. fi. C. de rei ve. et hanc sequitur hic Imo. et bal. in. d. l. ius eius. fundamẽtum istorum est duplex. Primũ quia iudex qui non cognouit super proprietate et cui nõ liquet de proprietate probata ex parte actoris nõ põt super ea ferre sñiam. sed ista rõ nihil vz quia si oritur presumptio in odium spoliatoris ꝙ res sit mea satis dr probatum de proprietate hoc ipso ꝙ est probata spoliatio quia presumptiões legum sunt liquidissime probatiões. l. sed imperator. de leg. i. l. si tutor. de peri. tut. l. si quis locuplex. §. fi. de manu. te. Secundum fundamẽtum est quia si hoc esset verum redderetur superfluũ remediũ. l. si quis in tantã C. vñ vi. per quam legẽ spoliatus põt petere vt spoliator priuetur iure suo quod eẽt superfluũ si spoliatus agendo rei ven. presumeretur dominus. Sed ista rõ licet sit colorata nõ est sufficiens quia

posito

posito q agens p̄sumeret dñs presumptõe iuris reus tñ con
uentus posset probare claris ꝓbationib⁹ se eē dñm ꝛ sic ex/
cludere p̄sumptionē iuris. Ut ergo nulla sibi relinquat de/
fensio utile est remediũ.l.si quis in tantā.pro opi. Bar.hic vz
tex.in.l.ius eius p̄al. ꝛ.l.si quis emptõis.§.sz hoc super illis
C.de p̄scrip.xxx.an.sed ad.l.ius eius rñdet ibi bal. ꝛ Jmo.
hic q ibi est spāle in quasi posſione status hominis sicut di/
cit glo.in simili in.l.qđ aũt.ff.de libe.cā. Et posset eē rõ spāli
tatis. Ex pte domini posidentis violenter fauor libertatis. Ex
parte autem serui qui dolo malo est in quasi possessione li/
bertatis freqnēs fuga seruoꝝ pp quaz statuit ēt aliquid spāle
i.requirēdi cuz ibi no.C.de ser.fu. ꝛ.l.si quis seruo.C.d fur.
ꝛ qđ in dictis iuribus sit spāle pz qz sufficit vt seruus oneret
onere ꝓbandi q sit in quasi posſione libertatis dolo malo
i.mala fide. Unde nõ requirit q violenter spoliauerit dñm
quasi posſione sue. Sed qualitercũqz sit in mala fide sufficit.
Sed hoc nõ admitteret bar.nec aliquis in simplici malefidei
possessore qui nõ spoliauit aliquē posſione sua vt ei incũbe/
ret onus ꝓbandi se dñm ergo pz q illa iura habēt spālem rõ
nem. Ad tex.in.§.sed hoc sup illis rñdet Bal.optime in.d.l.
ius eius dicens q ibi cõcurrunt duo que faciũt hunc effectũ
vz longissima posſio agentis rei vendicatõe qui possiderat rē
per.xxx.ãnos lz mala fide ꝛ odio inuasoris sed quando pri/
mum non concurreret solum inuasoris odiuz non sufficeret
qz nõ reperit iure cautuz Ang.tñ in.d.§.sed hoc sup illis ꝛ in
l.metuz.§.volenti vbi oino hoc vide.ff.qđ me.cā. Jn spolia
tore lz opi. Bar.hic p tex. ꝛ glo.in.d.§.sed hoc sup illis. Sed
glo.ibi dum dicit q hoc statuit in odiuz inuasoris dz intelligi
sane.s.cõcurrēte longissima posſione p̄terita. Est eniz inten/
tio illius.§.q quo ad spoliatorē res habeat pro p̄scripta ꝛ cē
seatur acquisitũ dñium sicut si p̄scribēs fuisset in bonafide ip
se tñ ang.in.d.§.volenti limitat hoc suuz dictũ singulr q nõ
habeat locuz in spoliato p vim cõpulsiuā qz nõ est vsqz adeo
odiosus spoliator sicut ille qui p vim expulsiuā spoliauit quic
quid tñ ipse dicat ibi ꝛ in.l.qui destinauerat.ſ.de rei ven.vbi
ēt Bal.tenuit opi. Bar.hic mihi plz opi. Bal.in.l.ius eius ꝛ
Jmo.hic pro qua adduco tibi casuz ad finē tex.in.c.cum ec/
clesia sutrina de cā pos. ꝛ ꝓprie.ibi eniz spoliat⁹ agebat simul
possessorio ꝛ petitorio ꝛ in cā spoliatõis obtinuit ꝛ tñ in peti/
torio succubuit qz non ꝓbauit de iure suo. Et sic pz q agens
petitorio nõ presumit dñs in odiuz spoliatoris. Nec potes di
cere qđ agens iõ succubuit ibi qz ꝯ cõstabat de ꝓprietate rei
cõuenti qm intentio canoñ.erat fundata de iure cõi. Naz ad
hoc rñdetur q intentio tex.est idē eē dicendũ ēt si de dñio eo
rum nõ constitisset hoc pz dũ dicit versus fi.lz qđ reus dz ab
solui actore nõ probāte ꝛ si nihil reus p̄stiterit.i.ꝓbauerit de
iure suo. Unde ibi est casus pro ista pte nisi forte dicas esse
spāle in istis iuribus spiritualibus sz nõ video bonaz rõnem
spālitatis cum p̄latus cuz capitulo possit delinquēdo p̄iudica
re iuri suo ꝛ ecclesie regulr.c.i. ꝛ ibi plene ex̄ de dolo ꝛ cõtu.
ꝛ no.in.l.iubemus.C.de sac.san.ec. ꝛ vide Bal.in.l.ij.d ser
ui. ꝛ aqua ver.xi.in.ij.car. ꝛ Bar.in.l.iiij.§.catto.ff.d vb.ob.
Et inquãtuz Bar.hic sup interdicto retinēde dicit q in iuri/
bus incorpalibus ille qui egit cõfessoria põt postea agere in/
terdicto vti pos.qz ēt existenti in posſione ꝯfessoria põt com
petere.l. ꝛ si forte.§.sciēdũ.ff.si serui.ven.l.vti frui.§.fi.si vsus
fru.pe. Adde q ipse idez plene notat in.l.si prius.ſ.de oper.
no.nũ.vbi ipse declarat id qđ tangit hic.s.vtruz quasi posſio
seruitutis releuet aliquē ab onere ꝓbandi. Nam hic vz senti
re q sic. Sed plenius dic vt in.d.l.si prius. Et qz in fine istius
cõbinatõis Bar.dicit q qñ interdicta habēt mixtaz cām pro
prietatis nunq admittit cumulatio qz semp snia lata in peti/
torio parit exceptõez rei iudicate in possessorio ꝛ eꝯ sicut dicit
glo.in.l.ij.§.querelaz.j.de interdictis. Nam occasione huius
regule do.me.hic ingredit materiā impertinētem.s.quomodo
sentētia lata sup dominio in iudicio sũmario ꝛ ꝓbationes fa
cte in eodez iudicio p̄iudicent vel nõ preiudicēt in ordinario
ꝛ q in cõfessione facta in iudicio sũmario sup quibus vide p
moder.plene vbi ēt scripsi in.c.cām que ex̄ d testi. ꝛ q ponit
Bar.in.l.ij.§.hoc edicto.ff.vi bo.rap. ꝛ bal.in.l.ij.C.de edē
do. Circa quartā cõbinatõez adde dictis Bar.inquãtum di/
cit in pncipio ipsius q quādo reus contra quem fit actuz rei
vendicatio.fuit spoliatus ab actore pendente lite tũc ꝓcedit
sup vtroqz iudicio nec vnum suspendit aliud.l.si constiterit
C.fini.regun.q hoc dictum nõ videt ꝓcedere. Naz spolia/
tio facta lite pen.est odiosior q facta ante litem motam q pz
qz retractat officio iudicis absqz eo q intentet remedium or/
dinarium.c.penul. ꝛ fi.vt li.pen. ꝛ tradit bal.in.c.i.§.sancim⁹.

quo tpe miles inuesti. ꝛ Moder.post Jnno.in.c.dilecti de
excep. Unde videt q sicut spoliatio facta ante litē motā su/
per petitorio si proponit post litē motaz in petitorio facit su/
persedere in petitorio vt ipse infra fatet.ita ꝛ fortius ista que
est odiosior nisi forte saluādo dicas q in isto casu iõ nõ suspē
dit petitoriuz qz super eo a pncipio lis fuit legitime incobata
nec poterat agēs repelli qđ secus est quando spoliatio p̄cessit
petitoriũ quo casu ex quo agēs rei vēdi.vere possidebat nõ vi
det potuisse agi petitorio ꝓ eo q erat penes eũ vt insti.de ꝑ/
pe. ꝛ tempo.actio.§.fi.iudicio aũt legitime incobato plus fa/
uemus ar.l.qui cũ maior in pn.de bo.liber. Nec plz id q als
dixi tollendo istā rñsionem vz q ēt quādo spoliatio p̄cessit pe
titoriũ anteq incobaret possessoriũ lis poterat dici legitime i
stituta.naz si postea ꝯstat agētem petitorio possedisse retro de
clarabit inepte fuisse actũ qz declaratio trahit retro.l.heredes
§.sed si notam de testa.vñ istud dcm̄ põt sustineri. ꝛ vide que
dicam circa hanc cõbinationē.j.eo.in vi.car. Scđo adde i/
quãtum bar.hic dicit q si agat petitorio vno mõ ab vna pte
ꝛ possessorio recupande alio respectu.tũc ista iudicia ãbo ꝓ/
cedunt sicut iterdictuz vti possidē. ꝛ rei vē.ꝓht cumulari ab ea
dem pte diuersis respectibus sm.v.lec.huius.§.nā istud dcm̄
videt dubium si est veꝝ q ipse ponit in ꝯclone seq.vz q quā
do rei vēdicatio ꝛ interdictũ recuperāde proponunt a diuer/
sis ptibus respectu eiusdē rei seu iuris supersedit in petitorio
ne fiat p̄iudicium interdicto recupande posſionis pp qõnem
dominij.l.i.C.si p viz vel ali.mõ ꝛ.l.si quis ad se fundũ.C.ad
l.iul.de vi. Licet enim in hoc casu qz actiones iste dirigunt in
diuersa nõ resultet aliqua incõpatibilitas stat tñ rõ pulegij q
non dz queri de dñio antequā quis sit restitutus.sed hic que/
ritur de dñio qđ respicit ita possessionē cuius p̄textu non agit
rei ven.seu detētatione sicut posſionē vel detētationē cuius p̄
textu intentat petitoriũ.ergo eodē mõ videt supsedesi.maxie
qz vt supra fuit declaratũ p eũdem Bar.in rei vē.dñium de/
ducit iure actõis sed rei restõ fit p officiũ iudicis qz tamē vt i/
fra ostendā in tertia additõe.sm suā opionem mei quā posuit
in.i.lec.rõ priuilegij nõ est bona. Jdeo ista ꝯclusio forte ꝓce/
deret qz alia rõe nõ impedit ꝯcursus. Tertio adde q quan
do petitoriũ ꝛ possessoriũ recuperāde intentat respectu eiusdē
posſionis. Uera rõ quare tunc suspēdat petitoriũ videt esse
illa quā assignat bar.j.in possessorio adipiscēde qz agens iter
dicto recuperāde ante lit.ꝯte.in petitorio vz negare se possi/
dere qđ põt facere ēt si prius eēt ꝯfessus se possidere.l.is qui
se obtulit de rei vē. ꝛ plene declarat Bar.in.l.non fatet.j.de
ꝯfes. Unde antequā ꝯstet vtꝝ possideat vel nõ.nõ põt ꝓce/
di in rei vē. Nec ob.si dicas q imo poterit ꝓcedi attenta ista
rõe qz in ipo iudicio petitorio poterit agēs facere fidē q reus
possidet.nam hoc nõ est admittenduz in casu nro ex quo pen
det qđ ordinaria sup posſione p interdictũ recupande posses/
sionis ne frustra multiplicent iudicia sup eodē.nam illa ratio
quā assignat bar.q supsedet in iudicio petitorio pp pulegiuz
interdicti recupande posſionis ꝯ qđ non admittit qđ de do/
minio sm dicta sua que posuit in.i.q.non vz bona. Jura eni
que dicunt q agēti interdicto recupande nõ põt obijci excep/
tio dominij hoc faciũt quia p qõnem ꝓprietatis si admitteret
ꝓbatio dominij posset excludi remediuz restõnis vel differri.
Sed quādo primo est actũ petitorio ꝯ spoliatũ vt in casu no/
stro.deinde spoliatus agit possessorio.si snia lata sup petito/
rio in fauorē actoris non pareret exceptionē rei iudicate petē
ti restõnem vt ꝯcludit bar ſ.in pria lec.cessat cā priuilegij illa
rum legũ qz per istud iudiciũ nõ extinguet iudiciũ recuperāde
posſionis. Tenēda est ergo pria rõ vel potes dicere q pe/
titoriũ suspendit pp odium spoliatoris vt inquit sũmus pon/
tifex in cle.i.in fi.de cā pos. ꝛ ꝓpri.si aũt teneres id qđ ego te
nui in.i.lec.ista rõ possit eē bona qz snia lata sup petitorio ob
staret in possessorio recupande pp ius dominij qđ est factuz
notoriũ vt ibi dixi sequēdo moder. Quarto adde inquãtuz
bar.hic dicit q si intentat remediũ recupande post litē ꝯtest.
i petitorio ab eo qui nõ fuit iterrogatus i iudicio petitorio vtꝝ
possideret q ꝓcedit vtrũqz iudiciũ qz cum lis sit ꝯtestata i pe
titorio nõ põt amplius opponi exceptio ordinis.vz q pus dz
ꝓcedi sup possessorio cuz sit exceptio declinatoria.nam istud
dcm̄ sine dubio est veꝝ quādo lis fuisset ꝯtestata sup petito/
rio post possessoriũ ꝓpositũ tunc eni cum ista exceptio decli/
natoria cõpeteret tpe litis ꝯte.merito postea non põt opponi
vt i iuribus alle.p eum. Sed qñ lis fuisset ꝯtestata i petitorio
antequā ꝓponeret possessoriuz ista exceptõ emergēs iciperet
oriri post litē ꝯtestatā ergo posset opponi lz eēt dclinatoria qz
antequā opponeret possessoriũ nõ poterat dici eē orta. Jsta

cōclusio probat̃ ex tex. cū glo. i. l. ij. C. de cōsor. eiusdē li. ꝛ c. insinuāte ext̃ de offi. dele. ꝛ ponit Bar. in. l. pomp. §. rati. circa ꝑn. ff. de procu. Scđo ꝯ istam cōclusionez vž casus in cle. i. in. i. r̃nsio de cā pos. ꝛ propri. vbi dž expresse ꝙ ꝗñcūqꝫ ꝓponatur possessoriū vsqꝫ ad ꝯclusionē in cā semꝑ suspendit̃ petitoriū intētatū ab alia pte ꝛ hoc lꝫ Abb. elegāter hoc declarās in. c. ex cōquestiōe in. ij. q. ꝑn. de resti. spo. lꝫ. n. hꝫ eū ꝙ ꝑus ꝓcedat̃ suꝑ petitorio ꝙ̃ suꝑ possessorio sit ꝗdā exceptio d̃clinatoria ꝓpositio tñ possessorii per modū actōis pōt fieri ꝗñcunqꝫ ante cōclusuz in cā ꝛ qꝛ suspēdens iudiciuz petitoriū venit in ꝯñam ad ipsum possessoriū ideo non attendit̃ vtꝝ ista suspēsio sit d̃ nā declinatorie vel nō sed trāsit cū natura sui ꝑncipalis cuius accidēs est ar. l. qui hꝫ in ꝑn. ff. de tute. ꝛ qđ habet̃ in. l. i. in fi. de an. tu. ꝛ in. l. i. §. i. si te rogauero. ff. deposi. Sꝫ hoc vž ꝯtra mentē clemē. que dicit ꝙ hoc inducit̃ in odiuz spoliatoris ꝛ sic pꝫ si nō eēt ista rō ꝙ alias ista exceptio nō suspenderet petitorium ꝛ qꝛ ista cōclusio multuz exorbitat a regulis iuris possumus dicere saluādo dicta Bar. hic ꝙ illa iura habēt locum de equitate cañ. causis beneficialibꝰ in quibus loquitur prin. illius cle. vel saltē spiritualibus in quibus in ista materia multa statuūtur specialia que nō seruant̃ in rebus ꝓphanis vt. s̃. dixi circa. i. lec. Et qđ illa iura debeāt restringi ad casus p̃dictos sentit Jo. and. satis clare in titu. de petitorio ꝛ possessorio. §. sciendū versi. sed pone in quadā additōe parua ꝛ ibi ēs Spe. lꝫ opi. legistarū qđ possessoriū ꝓpositū post litez cōtest. nō suspendat petitoriū. Et attende qꝛ lꝫ ego alias dixerim reprehēdendo bar. hic ꝙ si possessoriū proponit̃ post litez contestatā in petitorio adhuc vž posse opponi exceptio vt. s̃. retuli postea scribēdo in. ij. q. ꝑncipali huius repetitōis sum secutus sniam Bar. cōsiderādo diligētius. Moueor ꝑmo ꝑ tex. supra inductū in dicta cle. dum dicit ꝙ in causis beneficialibꝰ possessoriū ꝓpositūz post lit. cōte. suspendit petitoriū in odiuz spoliatoris ergo datur intelligi ꝙ si nō eēt spālis rō odij non suspenderet̃ petitoriū ꝛ ꝑ ꝯñs exceptio declinatoria nō posset opponi. Et ad rōnem. s̃. adductā per me dico qđ qꝛ fuit in ptāte ꝓponētis possessoriū ꝓponere illud ante litē cōte. ꝛ sic facere ꝙ sibi cōpeteret exceptio ꝑinde est ac si vere ante litez conte. sibi cōpetijsset est eniz quid possit sibi iputari. Pro ista ꝯclusione facit optime tex. in. l. i. §. qui sub ꝯditione. s̃. si quis ob cām testa. ꝛ in. l. si quis heres instituat̃ in ꝑn. ꝛ qđ ibi per Bar. de he. insti. Bene facit tex. in. l. qui pōt de regu. iur. probatur eniz in dictis iuribus ꝙ ita imputat̃ culpa illi qui nō hꝫ formaliter ius delatuz sed in ptāte sua est facere qđ sibi deferatur sicut illi qui habebat ius formal̃r delatū ꝛ infra terminū ius illud nō acceptauit vt dicit Bar. in. d. l. si quis heres instituatur. Et erit ista r̃nsio valde nouū dictuz in mā exceptionis declinatorie. Scđo dicit hic Bar. qđ si tꝑe ferende snie super petitorio reus nō reperit̃ possidere sed ipse actor feret̃ tamē snia suꝑ petitorio iuxta id qđ dicit glo. no. in. l. si a te. §. i. de excep. rei iudi. que voluit ꝙ tunc absolueret̃ reus qꝛ nō reperit̃ possidere ꝛ nihilominus actor declarabit̃ dñs qđ est magni effectus qꝛ si posꝭio postea ꝯueniret ad reuz semꝑ possꝫ ei auferri virtute dicte declaratōis. Et aduerte qꝛ Bar. intellexit illam glo. hr̃e locum ēt qñ posꝭio erat penes actorem tꝑe petitorij intentati ꝙ est singulare verbū. Contra qđ tñ vž casus fin. in. c. examinata. ext̃ de iudi. vbi si actor possidens intētat rei vendicatōe qꝛ petitio eius dž inepta reus absoluit̃ simpliciter ꝛ repellit̃ actor. Et istū intellectū dedit ibi. d. Car. flo. quē ibi alle. d. me. ꝛ ego ēt sum secutus in. d. c. examinata sed ꝯ istum intellectū facit ꝭm do. meuz hic qꝛ in. d. c. examinata videbat̃ cōpetere rei ven. ex eo qꝛ res erat posita in sequestro vñ saltim poterat intentari ꝯ sequestrariū rōne detentationis. Sed ego ibi saluādo istū intellectū dixi ꝙ tꝑe quo fuit actum rei vendicatōe non erat adhuc facta sequestratio vñ a ꝑncipio ab eo qui dño possidebat ꝛ detinebat inepte vž fuisse actum ꝛ sic id qđ sentit hic Bar. remanet dubiū. Ubi autez non reus cōuentus neqꝫ actor sed tertius possideret vtruz illa glo. sit vera dubitat̃ qꝛ Gui. de cu. ꝛ Ang. in. l. pōpo. §. lꝫ ꝛ bis. ff. de procu. tenent ꝯtra. d. gl. Alibi tamen Ange. sequitur glo. in. l. is qui se obtulit. ff. de rei vend. ꝛ illam glo. ēt approbant Moder. in. c. aduersario extra de excep. Aduerte tamen qꝛ Imo. hic addendo ad dicta Bar. quo ad intellectuz. d. glo. dicit ꝙ illa glo. pōt procedere nisi reus qui nō possidet alleget se nō possidere ꝛ petat se absolui ab instantia iudicij qꝛ tunc cū hoc possit facere etiā post litē conte. debebit simpliciter absolui nec declarabit̃ aliquid suꝑ dominio. alle. tex. cū gl. ꝭm intellectū Ugo. in. l. qui petitorio in prin. ff. de rei vē. Sꝫ cum reuerētia tex. cū glo. nō dicit ꝙ reus qui nō fuit interrogatus possit post litē ꝯte. allegare se nō possidere sed bñ dicit ꝙ actor pōt interrogare post litē ꝯte. vtꝝ possideat. sed posito ꝙ diceret ꝑ hoc nō sequit̃ ꝙ lꝫ reus possit petere se absolui. Ex hac tamē petitōe inducat̃ ꝙ non debeat fieri snia declaratoria suꝑ dñio. Unde potes simpl̃r sequi glo. que cōiter approbat̃ vt supra dixi. Et de ista. q. vide dño anto. de bu. qui aliter limitat illaz glo. in. c. examinata de iudi. Circa quintā cōbinationē adde inquātum Bar. repetendo ibi ea que dixerat in pria lec. ꝙ exceptio dominij nō pōt opponi agēti possessorio recuꝑande. Adde ꝙ illā distinctōem quā fecit ange. in. l. ij. C. de edic. di. adri. tol. vꝫ vtꝝ spoliator debeat ꝑuari iure suo vel nō. posuit bal. originał̃r in. l. i. C. si de momē. po. fue. appel. circa mediū. Et tene mēti vnam legē singu. que dicit ꝙ ꝗuis possessoriū recuꝑante suspēdit petitoriū ꝛ nō eꝯ ipsuz tñ possessoriū recuperāde semꝑ suspendit̃ ab alio iudicio a quo pendet declaratio. Utꝝ ꝑsona ꝗ ꝯuenit̃ iudicio recuperāde possit stare in iudicio. casus est no. vbi Bal. ad hoc i. l. si res. C. de ordi. cog. Scđo adde in hac cōbinatōe inquātum bar. dicit ꝙ si est actuz possessorio retinēde ab vna ꝑte respectu eiusdem positōis qua postea agit̃ petitorio ab alia ꝑte. tunc ista iudicia non ꝓcedūt simul sed ꝓcedet̃ suꝑ possessorio tm̃ in quo is qui egit possessorio facile vincet. qꝛ aduersarius agēdo petitorio videt̃ renunciasse positōi sue. vnde iudex hꝫ ꝓnūciare agētem iterdicto eē in cā potiorē nisi dicat̃ possidere ab aduersario vi clam vel ꝓcario. l. i. in fi. vti pos. Tu aūt cōsidera ꝙ aliqñ is qui egit postea petitorio possidebat ꝑ seipsuz. aliquādo possidebat ꝑ alium. Primo casu si agēs petitorio vž renūciasse positōi super qua pēdebat iterdictū retinēde sicut vž renūciasse liti. ita ꝛ instātie tacita renūciatōe vt ꝑ Bar. s̃. in. ij. q. scđe lec. ꝛ ēt colligit̃ ex no. in. iij. lec. Si ergo ꝑ renūciationē instantia est extincta qūo pōt ferri diffinitiua suꝑ iterdicto vti pos. cū snia non possit ferri sine istātia. l. i. ꝛ ibi no. C. qñ pro. nō est ne. Videt̃ ergo potius absoluēdus iste qui egit rei vē. in iudicio pos. ab obseruatōe iudicij inserta cā qꝛ renūciauit liti. Vel melius deberet ferri declaratoria iserta cā p̃dicta per quā declararet̃ absolutus ab illa instātia ꝭm bar. in. l. ꝓperādum. §. illud. C. de iudi. Si vis substinere opi. Bar. oꝫ dicere alteꝝ d̃ duobus vel ꝙ renūciatio facta liti ꝛ cāe non vꝫ nisi cōsentiēte aduersario tacite vel exp̃sse vt videtur sentire Bar. ꝛ bal. clarius in. l. postꝙ̃ liti. C. de pac. Sed ista r̃nsio non videt̃ sufficiēs. ex quo aduersarius cū fuit intētata rei vēdicatio huic tacite renūciatōi nō ꝯdixit. satis enim est vt valeat renūciatio ꝙ ꝑs sit p̃sens vel iudex recipiat ꝓ ꝑte absente ꝭm bar. in loco p̃alle. Vel potes dicere ꝙ renūciatio nō pōt fieri liti ꝛ cāe si aduersarius nō vult stare renūciationi qñ sua iterest sniam diffinitiuaz ferri. ꝛ hoc casu posset saluari opi. bar. vt cōcludit bal. in. d. l. postꝙ̃ ꝛ clarius in. l. destitisse. ff. de iudi. in ꝑn. alias nō video qūo ꝓcedat ꝙ possit ferri diffinitiua. Si vero ille qui egit petitorio possidebat per aliū. tunc potes ꝯsiderare duos casus. nam si is qui egerit possessorio retinēde i iudicio petitorio fatet̃ se possidere sicut asserit agens. optime ꝓcedit doc. bar. ꝙ ex assertōe aduersarij acceptata ꝑ eū qui egit possessorio poterit se fundare in possessorio iudicio ꝛ sic de facili ferret̃ snia si vero is qui egit possessorio i iudicio rei vēdicatione nō acceptauit assertionez actoris lꝫ negauit se possidere tūc ex assertōe negata nō posset se fundare nec tñ ꝑ hoc amisit posꝭionē qꝛ nō negauit hoc aīo sed vt effugeret iudiciuz petitorij vt elegāter tradit bar. in. l. fi. circa ꝑn. ff. de rei vē. hoc tñ casu qꝛ agēs iterdicto non pōt se fundare ex assertōe aduersarij iudiciū possessoriū nō erit ita expeditū. sed is vincet qui melius ꝓbabit ex quo is qui possidet ꝑ alium agēdo petitorio nō potuit renūciare sue posꝭioni vt. s̃. fuit dictū in. iij. lec. Circa septimā ꝛ vltimā cōbinatōem adde dictis bar. duz dicit ꝙ si duo agūt simul petitorio ꝛ possessorio ab vtraqꝫ ꝑte. qꝛ quilibet p̃tedit se dñm ꝛ possessorē. ꝙ tūc cognoscit̃ ꝑus suꝑ possessorio rōe ordinis ꝛ ꝯrietatis alleg. glo. in. l. incerti. C. de rei vē. Nam hoc vž limitandū sing. nisi ꝑtes agāt hoc mō super iure icorporali. in quo vnusquisqꝫ pōt dicere se dominū ꝛ possessorē. ꝛ ꝓcedūt libelli directo ꝯ̃trij. ita dicit no. bal. in. l. i. §. in prio in vi. col. C. de cadu. tol. qđ dictū non videt̃ veꝝ cuz reuerētia qꝛ ēt in duplicibus iudicijs in quibus quilibet dž eē actor ꝛ reus nō ꝓcedunt libelli directo ꝯ̃trij ex quo per vnū iudicium intētatū idem dño potest ꝯsequi alter ꝑ viaz exceptōis ita probat̃ in. l. quēadmodū de iudi. per que ita decidit bal. ibi eꝯ ea que dixit in. d. §. in ꝑmo vñ sicut non admittunt̃ in alijs iudicijs duo libelli directo ꝯ̃trij ꝭm Inn. in. c. cū contigat de offi. deleg. ꝛ ꝑ moder. in. c. in ꝑñtia in ꝑn. de proba. ꝛ ꝑ Bal. in repe. sua in. l. edita. C. de edē. ita non admittunt̃ in iudicijs duplcibus.

duplicibus. Unde in casu nostro et in possessorio retinende
qd est iudiciū duplex vt.l.ij.ff.de interdic. ⁊.l.si duo.§.item vi
deamus vti pos.nō debent admitti duo libelli ꝯrij. Explicatis
cōbinatōibus tractat hic Bar.duas qōnes solēnes. Prima
qō est qn ista remedia non pñt simul cumulari an ꝓcedat iu
dicium si ps nō opponet. Scda qō est vtrū in iudicio possesso
rio dz lis cōtestari. Circa primā qōnem adde inquātuz di
cit ꝙ qn impedit̄ cumulatio rōne ordinis seu prioritatis ꝓce
dit iudiciuz si nō opponat̄ exceptio. Istud idez dicit in auten.
hoc si debitor in fi.C.de pigno. ⁊ in.l.ꝓlatam.C.de senten.
⁊ in.l.ij.C.cōi diui.vbi est glo.adde singu.doc.Bal.in.l.ne
ganda.C.qui accu.nō pos.vbi dixit ꝙ et si iudex habeat arbi
trium a statuto ꝓcedēdi libere vt vult tn̄ non poterit reijcere
exceptōez ordinis qn illa exceptio fundat̄ sup mero iure po
sitiuo sicut in.l.ꝑ maiorē.ff.de iudi. ⁊.l.fi.C.de ordi.cogni. ⁊
hoc mō forte posset intelligi doctrina sua in.l.fi.§.sz ⁊ si quis
C.cōi dele.vbi determinat vtꝝ ista exceptio ordinis dz admit
ti ab arbitratore. Item adde qꝛ pōt dubitari vtruz ista ex
ceptio ordinis sit opponēda ante lit.cōte.sup quo vidisti bar.
s.in quarta cōbinatōe tenentē ꝙ sic ita ꝙ post lit.cōte.nō po
terit opponi ⁊ credo ꝙ ista opinio sit verissima cū ista excep
tio sit declinatoria seu dilatoria iuxta.l.fi.C.de excep. ⁊.l.ex
ceptionē.C.de ꝓba. ⁊ hoc tz ibi Cy.in.v.q.in qualibet excep
tione ordinis ⁊ sequit̄ ibi Bal. ⁊ in.l.cōuenticulā.C.de epi.
⁊ cle.vbi loquit̄ de excep.excussionis hoc et tz Bar.satis cla
re in.l.exceptōes.j.de excep.duz dicit ꝙ quelibet exceptio or
dinis est dilatoria ⁊ sic dz opponi ante lit.cōte. Pro quo vide
tex.in.c.ex cōquestione de resti.spo.cum glo.sua que tn̄ limi
tat hoc ibi singlr vt hic refert do.me.nisi pars fuerit impedita
ꝑ iudicez eā opponere ante lit.conte. Sed attende qꝛ Jo.an.
in.c.frequēs de resti.spo.li.vi.allegans Spec.in ti.de petito
rio ⁊ possessorio.§.ij.in pn.dicit vnuz ꝙ est valde nouū in ista
mā vz ꝙ qn ius agētis in vno iudicio est notoriuz tunc nō pōt
opponi exceptio ista spoliatōis in vi declinatorie qꝛ plus est
ius agentis eē notoriuz quaz lit.eē conte.qd dictum est valde
dubiuz.nam vt dicit Bal.in.l.non epistolis.C.de proba.ex
ceptio ordinis nō repellit̄ et rōne euidētis calūnie vt dicit.d.
Ant.in.c.fi.de iuramē.calū.ꝙ lz aliquis sit cōfessus de iure ad
uersarij vere vel ficte nō tn̄ impedit̄ ꝓponere exceptionē de
clinatoriaz intellige qn ex cōfessiōne nō induceret̄ litis conte.
qd potest eē qn in cā ciuili reus cōfiteret̄ ex interuallo ad pro
positūz actoris iuxta no.in.l.i.C.de lit.ꝯte.vel qn non preces
sisset libellus iuxta.l.si debitori.C.de iudi. Et tn̄ pro ista do
ctrina multū facit elegās ⁊ singularis doc. Bal.in.l.prius in
vlti.q.C.qui ac.nō pos.vbi dixit qd si statutū reseruat excep
tiones declinatorias post lit.cōte. ⁊ reus cōfitet̄ delictuz non
poterit allegari exceptio declinatoria nisi reddat iudiciū retro
nullum de iui nā sed qꝛ leges allegate ꝑ eum non ꝓbant hoc
articulus remanet dubius.nam dicere ꝙ plus operet̄ noto
rium q̄ litis ꝯtesta.vt dicit Jo.an.non vz veruz qꝛ post litem
cōtesta.est quid imputet̄ pti cur nō ante opposuit que rō nō
hz locum quādo quis excludit̄ rōe notorij. Posset tamē forte
saluari ista doctia iuxta no.distin.Bal.quā supra adduxi in.l.
negāda.C.qui accusa.non pñt dicamus ꝙ si snia lata in peti
torio non parit exceptōem rei iudi.in possessorio recuꝑande
sicut dixit bar.supra in pma lec.hoc piuilegiū ꝙ prius agatur
super possessorio suspenso petitorio non poterit allegari qn
ius agentis est notoriuz. Sed si tenemus aliā opinionez ꝙ snia
lata sup petitorio pariat exceptōem rei iudica.in possessorio
esset maius dubiū. Sed tamē adhuc vz esse dicendū idē qꝛ ex
quo ius est notoriuz nihil interest agentis possessorio ꝙ proce
datur sup eo ꝙ et si nō ꝓcederet̄ ista excep.tanq̄ notoria pos
set opponi in iudicio possessorio quinimo vz interesse sua ꝙ
ꝓcedat iudiciū sup petitorio qꝛ si notoriū oritur ex snia iaz la
ta posset retractari illa snia ⁊ sic spoliatus lucraret̄ cū nō pos
set postea opponi exceptio tanq̄ notoria. Unde saltez in no
torio snie magis interest sua ꝙ procedat̄ q̄ ꝙ non ꝓcedat̄ si
exceptio notoria obstaret agenti possessorio vt.s.dixi. Scdo
adde ꝙ qn proponit̄ possessoriū recuperāde lz aliter propo
nens nō excipiat ꝙ petitoriū dz suspēdi ꝓpositio tn̄ possesso
rii ipso iure iportat viz exceptōis ad suspendēduz petitoriū ita
dicūt doc.post Jo.an.qui hoc tenuit in.c.ex cōquestiōe de re
sti.spo. ⁊ vz ꝓbari ꝑ illū tex.nā ibi fuit ꝓpositū possessorium
ante litē ꝯte.sup petitorio ⁊ dz ibi ꝙ pars iuste appellauit qꝛ
ꝓposito possessorio iudex volebat procedere super petitorio
⁊ sic patet ꝙ petitoriuz erat suspensuz ex sola ꝓpositōe pos
sessorij lz exceptio non fuisset opposita. Pro ista ꝯclōne no.
abb.moder.tex.in.c.lras de resti.spo.in prio no. ⁊ lz Hosti.

⁊ quidam alij tenuerint aliter hec tn̄ opi.cōiter approbat̄ per
moder.pro qua videt̄ hodie casus in cle.i.de cā pos. ⁊ ꝓprie.
quez ibi no.glo.ad hoc. Et si ista ꝯclo est vera.falsuz est quod
dicit Bar.in prin.huius.q.ꝙ ad hoc vt suspendat̄ vel impe
diat̄ cumulatio petitorij requirat̄ ꝙ opponat̄ exceptio ꝙ prius
dz cognosci de positōe q̄ de ꝓprietate. Quinimo fm bar.s.
in.iiij.cōbinatōe.ista exceptio dz ꝓponi ante litē ꝯte. ⁊ hoc vz
veꝝ de iure ciuili maxie qꝛ.l.i.C.de ap.videt̄ ꝓbare ꝙ excep
tione nō opposita lz sit actum possessorio.tn̄ pōt ꝓcedi sup pe
titorio.vnde possumus dicere ꝙ iura allegata in oppositū ha
bent locū de equitate casi.in causis bnficialibus vel spūalibus
in quib9 in ista mā multū statuunt̄ spālia que nō seruant̄ in re
bus ꝓphanis vt pz ex dictis sup.i.electi. ⁊ hoc est d mēte Jo.
an.vt.s.retuli in alio casu in ti.de peti. ⁊ pos.§.sciēdum ver.sz
pone in quadā additōe parua. Tertio adde circa.q.pmis
sam inquātum bar.dicit ꝙ quādo actōes tollunt̄ per electio
nē si est ꝓposita pria ⁊ postea intentat̄ scda nō est opus excep
tione ꝓprie sumpta.qꝛ scda actio est sublata ipso iure alle.hic
⁊ in.d.l.edita.C.de edē.vbi idem dicit tex.in.l.fi.C.de codi.
in qua cū reuerētia hoc nō dicit̄. ⁊ dato ꝙ hoc diceret̄ ibi lo
quit̄ in remedijs que nō soluz electōe tollunt̄.sed et sunt ꝯria
exercitio.sicut agere ex testō vel ex codicillis ab itestato.imo
vident̄ ꝯria origine qd est fortius qꝛ cā testati ⁊ itestati nō pñt
ꝯcurrere.l.illud de acqui.here. ⁊.l.q̄diu eo.ti. Sz ibi sola ele
ctio est illa que vindicat actōe sequēti.tunc ista ꝯclo est multū
dubia ⁊ ꝯ eam videt̄ tex.cū glo.in.l.rescriptuz.§.si pacto.ff.de
pac.vbi pz ꝙ qui elegit excipere ꝑꝑ pactū de nō petēdo cogit̄
remittere ius actōis ⁊ sic pz ꝙ actio nō erat sublata ipso iure.
⁊ ita intelligit hic glo. Scdo adduco tex.no.in.l.si cū excep
tōe.§.eum qui.ff.qd me.cā vbi probat̄ nō iproprīādo lrām ꝙ
per electōem vnius actōis ꝯ alterā parat̄ exceptio. ⁊ ibi ita te
net gl.quādo ex pria actōe executio nō fuit facta. Tertio ꝓ
batur clare in.l.nō solū.ff.de rei vē.vbi dicit̄ ꝙ si agēs rei vē
di.vult sibi satisfieri de dāno rei in illo iudicio querenduz est
vtrū cogatur remittere actionē legis aquilie.sed remissio non
caderet si actio eēt sublata ipso iure.qꝛ quod nullū est āplius
tolli vel ānullari non pōt.l.naz ⁊ fi.§.rumpēdo.ff.de iniu.te.
⁊ ex hoc sequit̄ ꝙ semꝑ est opponēda executio i scdo iudicio
per ꝑtem. Itē ꝙ iudex nō posset repellere agētem ex officio
suo sicut quādo quis agit sine actōe nisi fm distinctōem po
sitā in glo.quā ibi declarat bar.in.l.si vnus.§.in opponēdo.ff.
de pac. Si aūt tenes ꝙ actio sit sublata ipso iure vt cōiter te
nent doc.tunc iudex poterit repellere agētem ex officio iuxta
l.vbi pactū.C.de trāś. Ita declarat bal.dcā bar.hic in.l.edi
ta in.iiij.car.in vi.col.C.de edē.in repe.pa.nam si iudex non
repelleret ⁊ ps nō opponeret valeret iudiciū.l.cū putarē.ff.fa
mi.her. ⁊ bar.in.l.si titius d ver.ob.maxime in casu nr̄o quā
do actio cōpetit a pncipio ⁊ postea desijt cōpetere ipso iure.
casus est no.quem ibi pōderat Bar.ad hoc in.l.ij.in pn.ff.d
dote ple. Quarto adde dictis bar.inquātum ipse dicit ꝙ si
ꝓponens duo ꝯria in eodē libello ꝓsequit̄ vtrūqz vsqz ad fi
nem dz sequi absolutoria nā ipse non declarat bene ex quo ca
pite ista absolutoria sequat̄ ⁊ si respicias ad pncipium qōnis
ipse dicit querendū eē vtꝝ iudiciū sit nullū vel dbeat sequi ab
solutoria.vnde quādo postea dicit in isto articulo ꝙ dz abso
lutoria sequi videt̄ sentire ꝙ ꝓcessus nō sit nullus ⁊ qd abso
lutoria sequat̄ que sequi solet ꝑꝑ obiectū exceptōis declinato
rie q̄ est absolutio ab obseruatoe iudicij vt in aūt.qd fieri.C.
de dila. ⁊ hoc pz duz dicit qd absolutoria dz sequi qꝛ agēs re
pellit seipsuz qd dictū pōt sic declarari.s.qd iste effectus repul
sionis duret vsqz ad finē cāe. Sed hoc non vz bene dictuz qꝛ
si ꝓponit̄ exceptio declinatoria ante litē ꝯte. ⁊ postea cōtestat̄
lis sine reseruatōe exceptōis videt̄ renūciatum illi exceptōi d
clinatorie nec pōt amplius sup ea ꝓcedi fm glo. ⁊ moder.in
c.ex cōquestione supra alle. Sed saluādo dicas ꝙ qꝛ ꝑtes cō
senciūt cōtestari litē sup libello ꝯtinenti ꝯria ⁊ et iudex de taci
to cōsensu ꝑtium ⁊ iudicis videt̄ reseruata ista declinatoria ꝙ
expsse fieri pōt vt no.in.c.cū ꝯtingat d offi.dele. ⁊ in.c.ad dis
soluendū d despon.ipu. ⁊ bal.plene in.l.ꝑemptorias.C.sen.
rescin.non pos. Aduerte tamē qꝛ dū Bar.in ista ꝯclusione
allegat.l.scripture de fi.instru. ⁊.l.vbi repugnātia de reg.iur.
in quibus ꝓbat̄ ꝙ ꝯrietas in dispōne reddit eam nullam vz
sentire ꝙ ꝓcessus sit nullus ⁊ sequat̄ absolutio ab obseruatōe
iudicij ex nullitate ꝓcessus ⁊ hoc sequit̄ bal. ⁊ melius iudicio
meo in.l.edita in.v.car.C.de edē.in repe.paduana ⁊ in.l.or
dinarij circa mediū.C de rei vē.vnde sequit̄ absolutio ab ob
seruatōe iudicij rōe nullitatis ꝓcessus sicut in.c.examinata d
iudi. Pro ista ꝯclōne facit optime tex.fm vnuz intellectū

in.c.exiuit extra de iudi. vbi do. Ant. dicit elegāter ꝙ qñ iudex ꝓcedit simul ⁊ semel sup declinatoria ⁊ sup meritis cause ista repugnātia facit ꝓcessuȝ nulluȝ si fiat coraȝ eodeȝ iudice secꝰ si corā diuersis iudicibus exēpluȝ in.c.tuam de ordi.cogni. ⁊ illam opi. ibi sum secutus que ēt nunc plȝ. Hec aūt cōclusio limitāda est dupliciter. Primo qñ duo remedia ꝯ̄ria intentātur in eodē libello nō copulatiue sȝ alternatiue. naȝ tunc ꝓcedit iudiciuȝ nisi ps petat libellanteȝ eligere. casus est no. in.l. papi.§.si quis irrituȝ.ff.de inoffi.testa. ⁊ ibi hoc tȝ Angel. expsse ⁊ est consonū rōni qꝛ ille qui ꝓponit remedia ꝯ̄ria alternatiue nō repellit seipsuȝ qm̄ nō intētat vtrūqȝ simul sed hoc vel illud libellus aūt alternatiuꝰ lȝ pariat obscuritatē.l.pretor eligit.§.ꝙ aūt.ff.de iudi.ꝑ hoc tñ non reddit ꝓcessuȝ nulluȝ si ps nō opponat qꝛ ēt libellus gnālis qui parit obscuritatē ꝓcedit pte non opponēte.l.fi.C.de anna.excep. Scd̄o est limitādum nisi ex iuris interꝑ̄tatione incōpatibilitas reducaꝫ ad ordinem cōpatibileȝ. casus est no. ꝭm Bal. ibi in.l.si res.C.de ordi.cogni. facit optime qd̄ no. Bar. in.l.quidā cōsulebat.ꝭ.de re iudica. in.q. de eo qui ꝓponit plures exceptiōes incōpatibiles simul. Sed aduerte qꝛ vꝫ silr posse dici ꝙ deducēs in libello duo ꝯ̄ria copulatiue possit deduci ad sanū intellectuȝ intelligēdo ꝙ copula resoluaꝫ in alternatiuaȝ sicut solet fieri qñ poniꝫ inter dispōnes incōpatibiles.l.si titio fundus de vsufr. le. vbi bar. ⁊ ꝑ eundē in.l.i. vel in rub.ꝭ.de ꝓcu. Sed hoc nō vꝫ admittendū in iudicijs cum tex. in.l.ij.§.sed si alius qñ appel. fit simplr dicat ꝙ allegās ꝯ̄ria repellit seipsuȝ. Vñ teneamus ꝙ.ꝭ.dixi in ista difficili qōne. Et inquātuȝ Bar. hic dicit ꝙ si ex duobus ꝯ̄rijs quis ꝓsequiꝫ vnū vȝ ꝓcessus factus sup vno. nam hoc nō vꝫ veruȝ ex supradictis. Aut eniȝ ista ꝓsecutio fit post liteȝ ꝯte. sup vtroqȝ ⁊ tūc ista doctrina vꝫ ipossibilis cuȝ rōne repugnātie litis ꝯte. fuerit nulla vt.ꝭ.dixi. Aut ista ꝓsecutio est cepta fieri ante liteȝ cōte. ⁊ tunc vꝫ ideȝ in causis in quibus libelli oblatio est ꝯ solēnitate substātiali sicut est regulr aūt. offeraꝫ.C.de lit.cōte. nā si libellus fuit nullus pinde est ac si nō interuenisset.l.iiij.§.cōdēnatuȝ de re iudi.l.non putauit.§.nō queuis de ꝯ̄ta. Sed si nullus libellus interuenisset non ꝓcederet iudiciū ergo ⁊c. ⁊ ista dicta plus placēt mihi ꝙ id qd̄ alias scripsi in.l.edita.C.de eden. sup isto articulo vbi aūt libellus nō est necessarius nec litis cōte. forte possȝ ꝓcedere ista doctrina si ꝓsecutio sup vno erit facta tenendo id qd̄ cōiter teneꝫ ꝙ qñ solēnitas nō requiriꝫ necessario si fit adhibita inepte nō vitiat actuȝ vt dicit glo. in.l.vinū.ff.si cer.pe. ⁊ ego plene scripsi in.c.examinata ex̄ de iudi. Nūquid auteȝ duo remedia ꝯ̄ria in eodeȝ libello possint ꝓponi cōditionalr vide qd̄ no. ponit bal. in.l.si de vi.ff.de iudi. vbi dicit eleganter ꝙ nō vñ non possuȝ agere interdicto vti pos. ⁊ sic ꝯstiuerit me nō possidere vel aduersariū possidere agere rei vendi. Et credo istaȝ doctrinā verissimā qꝛ lȝ reus excipiendo possit opponere duo ꝯ̄ria vnuȝ pure aliud sub ꝯditōe ꝭm Dy. in regula nullus pluribus de reg.iur. hoc tñ nō permittiꝫ actori vt ibi ꝑ eum ⁊ ꝑ Bar. in.l.nemo.ꝭ.de excep. Utrū aūt qñ cumulatio impediꝫ rōne ordinis qꝛ vna rō est ꝑparans alia ꝑparata ꝓcedat cumulatio vide qd̄ ponit Bal. ⁊ ang. ꝑfectius post eum in.l.qui de inofficioso.ꝭ.de inoffi.te. ⁊ tex. bonū cuȝ glo. in.l.i.in ꝑn.ꝭ.ad exhi. Et aduerte qꝛ ad illaȝ ꝯclusionē quaȝ.ꝭ.diximus ꝙ ex quo oblatio libelli fuit nulla nō poterat actor ꝓsequi vnuȝ ex ꝯ̄rijs non ob. tex. quē adducit hic Bar. in.l.i.§.qd̄ aūt ait.ꝭ.quo.le. qꝛ ibi ꝑꝑ incertitudinē ex facto aduersarij libellus ꝓcedebat nec erat nullus. Iteȝ adde inquantū Bar. in vltimo mēbro huius.q. dicit ꝙ qñ quis intentat in diuersis libellis duo remedia ꝯ̄ria si queriꝫ vtrū sit opus exceptiōe ad ipediēdū ꝓcessuȝ ꝭm eū pēdet ab illa.q. vtꝝ duo remedia ꝯ̄ria ipso iure nō cōcurrāt an vō ꝯcurrāt quidā i origine sȝ in exercitio ita ꝙ agēti obstet exceptio in quo dicit fuisse varietateȝ inter glo. ⁊ vltramō. Nam adde ꝭm Imo. ⁊ recte distinguendū eē sicut Bar. in.l.i.C.de fur. vȝ ꝙ aut ꝯ̄rietas est in origine ⁊ tūc nō pōt nasci actio ex vtroqȝ iō ꝓponēs remedia ꝯ̄ria qꝛ non apparet ex quo eoꝝ cōpetat actio diceꝫ agere sine actione. Aut sunt ꝯ̄ria in exercitio ⁊ tūc nō diceꝫ agere sine actione qꝛ ex vtroqȝ est orta actio ipso iure ⁊ iō debebit opponi exceptio alias iudiciū ꝓcederet. Et ꝑ hec iste subtilis articulus est optime expeditus. Iteȝ adde dictis bar. in.iiij.q.ꝑn. dum querit vtꝝ in possessorio lis sit cōtestāda rñdendo optime rōnibus Guil. ꝯ ꝯ̄ determinatōeȝ suā facit optīe tex. in.l.momētanee.C.vnde vi vbi dꝫ ꝙ interdicto recuperāde agens dȝ mox audiri ⁊ sic videtur ꝙ celeriter debet expeditio fieri huius iudicij. Sed Imol. rñdet ⁊ bene ꝙ ila verba significāt illud iudiciuȝ eē sūmariuȝ. Sed ꝑ hoc nō tolliꝫ quin

debeat lis contestari vt pȝ in.l.iij.§.ibidem.ff.ad exhi. iuxta.l. tigni.§.item si municipes.ff.eo.ti. ⁊ ꝙ iste dictiōes importātes celeritatē vt mox. statim illico significēt iudiciū eē sūmariū tenet bar. lȝ ipse nō allegat in.l.res que.§.i.ff.de iure fis. ⁊ in.l. pe. circa prin.C.de po. Sed istud dictū non videꝫ verū. qꝛ cuȝ in possessorio sit facienda plena ꝓbatio possessionis.l.i.C.quo. bo. ergo iudiciū qd̄ reddiꝫ summariū cū nō possit dici summariū rōe ꝓbatōis diceꝫ sūmariū rōe ordinis vt possit obmitti ꝭȝ bar. in.l.i.§.pe. quasi circa ꝑn.ꝭ.de ꝑto.stipu. Bene facit quod ipse no. in.l.si quis a liberis.§.si quis ex his.ff.de libe.agno. ⁊ sic videꝫ ꝙ nō requiraꝫ litis ꝯtestatio. Sed ad hoc est rñdendum ꝭm Bar. in extrauā. ad repri. in v̄bo sūmaria qd̄ nō pōt cōmitti ordo substātialis. lȝ ꝓbatio dȝ eē plena. sed pñt abbreuiari dilatōes. Itē repelli exceptōes habētes altiorē indaginem. ⁊ hoc ibi tȝ expresse bar. in iudicijs possessorijs. ex cuius dictis declaranꝫ ea que ipse posuit in locis ꝑalle. Et pro cōmuni snia glo. qd̄ requiraꝫ litis cōtestatio est hodie saluus ꝭm vnū intellectū quē adducit hic Io. de imo. in.c.ij. extra vt lite nō ꝯte. Non obstat.c.ꝯsultatōibus in fi. de offi.dele. qꝛ cōiter itelligiꝫ ꝙ ibi lis erat ꝯtestata. Et ad mām vide qd̄ no. bal. in.l.icerti.C.de iterdic. ⁊ in dispu. sua que incipit accusatus ꝯ vi turbatiua vt refert do. meus hic. Adde ēt glo. ⁊ ꝙ ibi ponit bal. vltra eos in.l.quinquaginta.ff.de excu.tu. que vult ꝙ quādo iudiciū intentaꝫ ꝯ̄ incertā ꝑsonam nō requiraꝫ litis cōtesta. qd̄ dixit hic bar. ad intellectū.l.fi.de edic. diui adri. vide dio elegāter bar. in.l.ij.ff.si ex noxa.cau.aga. vbi dixit sequendo dcā Specu. ꝙ vbicūqȝ agiꝫ officio iudicis nobili sicut agiꝫ in possessorijs regulr requiriꝫ litis ꝯtesta. nisi ps sit absens ⁊ nō possit bene succurri actori per primū ⁊ scd̄m decretū. secꝰ est si ꝓcedaꝫ iure actōis qꝛ tūc ēt si nō possit succurri ꝑ primū ⁊ secūdum decretū nō ferreꝫ snia lite nō ꝯte. qd̄ est valde nouum dictū in ista mā quo ad scd̄m ⁊ videꝫ ꝯ̄ ea que ponunꝫ in autē. si oēs.C.si vt se ab here.absti. ⁊ in.l.ꝯsentaneū.C.quō ⁊ quādo iu. Sed nō ꝓsequor qꝛ nō est nostra mā. Et vtrū in cā restōnis in integrū cū intentaꝫ principalr ⁊ incidēter requiraꝫ litis ꝯte. vide ꝙ solēniter ponit Bar. in.l.ab hostibus.§.sȝ qd̄ simpliciter.ff.ex qui.cau.ma. ⁊ qꝛ bar. rñdendo dictis Guil. dicit hic seu tetigit quō in iudicijs duplicibus vterqȝ sit actor ⁊ reus. adde qd̄ ipse no. in.l.i.C.vti pos. vbi dicit sequēdo Frā. accu. ꝙ lȝ is ꝓprie dicaꝫ actor qui prio porrigit libellū iudex tamē poterit ꝯdemnare istū reo.i. aduersario ēt si nullū libellū ex parte sua porrexerit qd̄ est mēti tenēdum. Circa quartā qōnem prin. adde dictis bar. inquātum vult ꝙ vbi petitoriū ⁊ possessoriū deducunꝫ ab eadē pte sit ꝯ̄ria inter ius ciuile ⁊ cano. qꝛ de iure ciuili pōt terminari vnuȝ sine altero sed nō iure cano. ꝭm eum. Nam hoc dictuȝ non plȝ hic Imo. qꝛ idem vꝫ eē de iure cano. qd̄ vnuȝ possit terminare sine alio vt ꝓbaꝫ ꝭm eum de.c.ij. de cā pos. ⁊ ꝓprie. ⁊ sentit Io. an. in.c. pastoralis eo.ti. ⁊ lȝ bal. hic dicat quod glo. in.d.c.ij. sentit hāc ꝯ̄riam hoc est intelligēdum ꝭm moder. qd̄ eam sensit ꝭm opi. Io. Sed eādem in fi. glo. manifeste dicit qd̄ vnū pōt terminari sine alio ⁊ qd̄ in hoc ius ciuile nō resistit canonico ⁊ hāc opionem alias ego sum secutus ⁊ nixus sum ꝓbare ꝙ tex. in c.cū dilectus in fi. loquiꝫ quando possessoriū fuit intentatū ab vna pte ⁊ petitoriū ab alia inducebā lrām in fi. dū dicit ꝙ snia lata in petitorio ꝑiudicat in possessorio quo ad executionē qd̄ non eēt uerū si possessoriū fuisset intentatū ab eadeȝ pte ⁊ in vtraqȝ vicisset actor. imo fieret executio tam snie late in possessorio quā in petitorio. Nunc aūt cogitādo diligētius video qd̄ ab istis ipugnatōibus pōt defendi opio bar. nā tex. in c.ij. si bene respicias assignat rōem decidēdi qꝛ hoc est expssum in iure ciuili qd̄ possit ꝓcedi sup possessorio suspēso petitorio. Ex qua rōe assignata satis pȝ de quo possessorio intellexit sūmus pontifex.s. quādo fuit intentatū ab eodeȝ petitoriū ⁊ interdictū retinēde quo casu bene est expssuȝ in iure quod ꝑus dȝ expediri possessoriū.l.icerti cuȝ si.ꝭ.alle. Sed de possessorio adipiscēde vel recupande que de iure ciuili ⁊ cañ. possunt simul cumulari ab eode vt dcm̄ est.ꝭ.in pria cōbinatione. hoc nō reperiꝫ expssum alicubi. ⁊ videnꝫ stare rōnes bar. ⁊ leges alle. ꝑ eum de iure ciuili que ꝓbant hanc ꝯclusionem verā. nō tamē loquunꝫ specifice ⁊ expsse in possessorio ⁊ petitorio adipiscēde vl' recupande simul cumulatis. qꝛ ergo rō restringit dcm̄.l.cum pꝫ.§.dulcissimis de lega.ij.l.lucius de ali. ⁊ ci.lega. Ideo tex. in.c.ij. ne pōtifex dicat falsuȝ dȝ restringi ad interdictū retinēde. Non ob. ꝙ in illo.c.ij. est verbū possit ⁊ sic videꝫ innui ꝙ si iudex vellet posset ꝓcedere sup vtroqȝ. qd̄ vꝫ impossibile in petitorio ⁊ iudicio retinēde rōne ꝯ̄rietatis vt.ꝭ.in pria cōbinatōe qꝛ ad hoc possumus dicere ꝙ verbuȝ

possit

possit exponiꝛ.i.dꝫ sicut aliqñ eꝯ verbũ dꝫ exponiꝛ ꝙ põt vt
no.in.l.sepe de offi.pres. ⁊.l.obseruari.§.fi.de offi.ꝓcõ. ⁊ le.
vel potes intelligere illũ tex.qd̃ agaꝛ simul petitorio ⁊ posses-
sorio retinẽde sꝫ in diuersis iudicijs ⁊ instãtijs quo casu si ꝑs
nõ opponeret ꝓcederet iudiciũ ⁊ sic possꝫ ꝓcedi suꝑ vtroqꝫ
vt fuit declaratũ.s̃.in.ij.q.ꝓn.Tex.etiam in.c.cum dilect⁹ in
fi.potest eque bene intelligi si petitoriũ intentaꝛ vna cũ pos
sessorio ab vna parte sicut si ab vno intẽtareꝛ possessoriũ ab
alio petitoriũ ⁊ erit eius intẽtio ista ꝙ si ab eodẽ ista duo intẽ
tantur snĩa lata super ꝓprietate non semꝑ sed aliquãdo extin
guet cãm possessorij verbi gr̃a si sit snĩa lata super possessorio
pro agente ⁊ super petitorio ꝓ reo cõuento siue eniꝫ reus sit
absolut⁹ q̃ est dñs q̃ siue actor non ꝓbauit in petitorio snĩa
lata super ꝓprietate preualebit snĩe late suꝑ possessorio utruꝫ
qꝫ probaꝛ in.c.cũ ecclesia in fi.eo.ti. ⁊ eodẽ modo in casu eꝯ
qñ ab vno eẽt actum petitorio ⁊ ab alio possessorio aliqñ cau
sa ꝓprietatis extingueret cãm posſionis ⁊ aliqñ nõ uerbi gr̃a
si feraꝛ snĩa pro actore in petitorio ⁊ in possessorio pro agen
te possessorio cã ꝓprietatis extingueret cãm posſionis ⁊ ali-
qñ nõ.vbi gr̃a si feraꝛ snĩa ꝓ actore in petitorio ⁊ in possesso
rio ꝓ agẽte possessorio cã ꝓprietatꝭ extinguet cã posſionis in
executõe.Si aũt snĩa ferreꝛ absolutorie pro eo qui egit posses
sorio tũc ꝓprietas nõ extingueret cãꝫ posſionis ex quo agẽs
possessorio in vtraqꝫ obtinuit. Unde bene possꝫ ꝯfendi opi.
Bar.q̃ tñ discordia iuris canonici ⁊ ciuilis est vitãda possu
mus restringere tex.in.d.c.cũ dilectus vt intelligaꝛ eo casu in
quo ẽt de iure ciuili ista duo iudicia sunt vna snĩa terminãda.
Uidelꝫ qñ petitoriũ intentaꝛ ab vno ⁊ possessoriũ ab al-
tero vt statim dicemus. Scd̃o adde inquantũ hic dicit ꝙ si
vnus intentat possessoriũ ⁊ alter petitoriũ ista iudicia debẽt si
mul terminari iuxta regulaꝫ que poniꝛ in autẽ. ⁊ ꝯstr.C.d̃ sen
ten.nam hoc vꝫ intelligẽdũ ſm Imo.hic qñ prius fuissꝫ in
tentatũ petitoriũ ⁊ post possessoriũ a ꝑte diuersa tunc eniꝫ q̃
verisimile est ꝙ iudiciũ recõuentõis expediaꝛ cum sit sũma-
rium eodeꝫ tꝑe quo petitoriũ nil obstat cur nõ ꝓcedat recon
uentio.Si aũt prius eẽt intentatũ possessoriũ ⁊ sic sũmariũ iu-
diciũ vꝫ ꝙ nõ possit cumulari petitoriũ vt expediaꝛ simul cũ
possessorio q̃ nõ est verisimile ꝙ taꝫ cito possit expediri sicut
expedieꝛ iudiciũ ꝑus intẽtatũ iuxta ea que habenꝛ in.d.aũt.
⁊ ꝯstr ⁊ in.c.i.de mutu.pe.Super quo vide qd̃ no.dicit Bar.
faciendo istaꝫ d̃riam in.l.sed he.§.nõ solum.ff.d̃ ꝓcu. Uide
ẽt glo.no.vbi Bal. ⁊ Ang.in.l.sed si restituaꝛ.in ꝓn.s̃.d̃ iudi.
que vꝫ velle ſm dictos doc.ꝙ in iudicio sũmario nõ admitti
tur recõuento sed dꝫ intelligi ꝙ nõ admittiꝛ recõuentio iudi
cij ordinarij vñ dicit Imo.hic allegãs glo.in cle.sepe de v̾bo.
sig.ꝙ si cã incõuentõis que est de sui nã plenaria efficiꝛ sum
maria ꝑ rescriptũ ꝓncipis tũc ẽt de ipsa poterit fieri recõuen
tio in iudicio sũmario.Tu aũt no.glo.sing.in.d.cle.sepe in v̾-
bo voluerit que dicit ꝙ si cã prius mota est sũmaria de sui nã
vel est facta sũmaria ex cõmissione facta ꝓprio motu ꝓncipis
nõ poterit reus recõueniẽdo intẽtare cãꝫ q̃ nõ sit sũmaria ꝑ re
gulam dictaꝫ sꝫ si prima cã est sũmaria ex cõmissione facta ad
petitioneꝫ partis tũc poterit agens recõueniri pro cã nõ sum
maria ⁊ cõicabiꝛ priuilegiũ ꝓme cause.cause recõuẽtionis vt
super vtroqꝫ ꝓcedaꝛ sũmarie qd̃ est singulare verbũ. Et ad
mãm vide oĩo qd̃ singulr̃ ponit Bal.in.l.fi.C.quibus ad li.
po.nõ lic.vbi declarat qñ reus r̃ndendo libello actoris cõfiteꝛ
intentionẽ ipsius nũquid admittaꝛ recõuentio ⁊ ad quẽ effe-
ctum ⁊ vtꝝ cõuentus vna actione possit agentem recõuenire
pluribus iudicijs ẽt intẽtatꝭ separatim.vt Bal.no.in.l.oĩum
⁊.l.seq.s̃.de ꝓcu. Postremo dñs meus hic ad ea que.s̃.fue
rant dicta in.i.lec.dꝫ vtꝝ agenti possessorio recuꝑande obstet
exceptio ꝓprietatis adducit quandã singularẽ decisioneꝫ do-
minoꝝ de rota decis.xviij.ſm eũ sꝫ ſm Abb.est.xxi.vbi volũt
ꝙ si aliquis est spoliatus quasi posſione beneficij ⁊ agit inter
dicto recuperãde potest opponi sibi exceptio qd̃ beneficium
fuit reseruatũ specialiter pro ipso spoliatore.Et hoc dicũt du
plici ratione q̃ reseruatio pontificis inficit nõ solum dñium
sed ẽt possessioneꝫ vñ nõ transferꝛ posſio ꝯ reseruationeꝫ cũ
igitur ista exceptio cõcernat nõ minus possessioneꝫ quaꝫ ꝓ-
prietatem merito poterit opponi cõtra spoliatũ.c.olim el.ij.
de restitutio.spoliato. ⁊.s̃.diximus circa primam lec.Secun-
da rõ eorum est q̃ hoc ipso quod est producta reseruatio vi-
detur esse factum notorium de nõ iure petentis restitutioneꝫ
que exceptio obstat in beneficialibus vt.c.constitutus ⁊ quod
ibi per Innoc.de fil.presbi. ⁊ plene in.c.in litteris de restitu.
spoliato. ⁊ hanc decisionem refert dominus Abb.Moder.
⁊ sequiꝛ in.c.in l̃ris in vlt.car.de resti.spo.ꝑ rõem prio loco as
signatam. Hanc deci.ego allegaui sed sub alio numero in.l.
i.§.si vir.s̃.eo. ⁊.d.Domi.allegantẽ eam in.c.ij.vt li.pẽ.in.vi.
que decisio lꝫ sit multe auctoritatis nõ tamẽ bene videꝛ fun-
dari in iure.lꝫ enim tex.in.c.si eo tꝑe de elec.lib.vi.dicat ꝙ qñ
est facta reseruatio post electõem lꝫ electio valeat oĩa que po-
stea sequunꝛ carent effectu. Ille tex.põt intelligi de his que
sequunꝛ ita ad electionẽ vt sine ea eẽ non possit sicut ꝯfir ma-
tio ⁊ translatio iuris in illo beneficio in quo non põt acquiri
ius sine instõne cano.regula beneficiũ de regu.iur.Sed pos-
sessio vel quasi bene põt haberi in beneficio sine vllo iure vt
in.c.in l̃ris ⁊.c.item cũ quis de resti.spo.ergo vt ꝯcordem⁹ in
ra iuribus de tali sequella nõ est intelligendũ vt enim decla-
rat Bar.no.in.l.nõ dubiũ.C.de legi.in vl.car cuius dcã ple
ne declaraui i.l.i.§.si vir.s̃.eo.quãdo actus pricipalis est nul-
lus id qd̃ sequiꝛ ex eo vel ob id non vꝫ si nõ poterat stare sine
ꝓncipali.secus si sine eo posset habere effectũ.vnde ibi infert
qd̃ q̃ dominiũ põt transferri ex cã putatiua non vera ⁊ sic po
test causari ẽt si ꝯctus nõ est factus nullitas ꝯctus non impe-
diet translationẽ dominij.Sed multo facilius põt acquiri pos
sessio sine cã quã dominiũ vt pꝫ ex no.ꝑ Bar.in.l.qd̃ meo in
ꝓn.ff.e.ergo ista ratio fortius militat in posſione. Scd̃a rõ
videꝛ minus ꝓcedere vꝫ qd̃ ex ꝓductione reseruationis fiat
notoriũ de non iure spoliati.q̃ cũ reseruatio possit eẽ subrep
titia vel tacendo veꝝ vel allegãdo falsum vel si est ꝯcessa pro
prio motu in multis casibus possit nõ habere locũ ex d̃fectu
intentõis ꝯcedentis iuxta ea que habenꝛ in.c.si motu ꝓprio d̃
ꝑben.in.vi. ⁊ i cle.si romanus põtifex eo.ti. Si pars ꝯdicit re
seruationi vel adhuc nõ est elapsũ tp̃s ꝯdicendi non video
quõ ꝓductio inducat notoriũ quinimo ẽt si eẽt elapsum tp̃s
qd̃ de falsitate instr̃i põt aliquando dici post snĩam vt no.in.l.
diuus de re iudi. ⁊ in.c.cũ venerabilis de excep. ⁊ ad min⁹ q̃
iudex nõ declarauit tacite vel exp̃sse instr̃m eẽ verũ idẽ crede
rem qd̃ ex isto instr̃o non induceretur notoriũ.vnde dicit Bal.
elegãter ad ꝓpositũ in.l.ẽt.C.de execu.rei iudi.ꝙ instr̃m ꝓ-
ductum in iudicio qd̃ pars negat nõ facit rẽ esse liquidã ⁊ no
toriam nisi sit instr̃m guarãtigie qd̃ hꝫ executõem paratam vt
snĩa ⁊ lꝫ forte quo ad effectũ opponẽdi ꝑemptoriã in vi decli-
natorie qd̃ est multũ ꝑiudicij.Aliud posset dici que singu.tra-
dit Io.an.in ti.de excep.§ dicto ver.sꝫ an reus ⁊ dñs anto.in
c.fi.de libel.obla. ⁊ in.c.suꝑ l̃ris de rescrip.Quartũ tamẽ ad
auferendũ priuilegiũ agenti possessorio recuꝑande istud di-
ctum ego nõ admitterẽ. vnde ista decisio reddiꝛ dubia de iu-
ris subtilitate obtineret tamẽ in pratica ꝑꝑ auctoritatẽ tanto-
rũ. Ultimo aduerte q̃ ego alias scribens super isto.§.cir
ca quartã cõbinationẽ in fi.ipsius feci vnam additionẽ quaꝫ
nõ vedi in scriptis cũ scriberem suꝑ ea q̃ uisa est mihi valde
dubia. Nunc v̾o cogitãdo diligẽtius dico inquãtum dixi in.d.
addi.ꝙ quãdo ꝓus est actũ petitorio ab vna ꝑte deinde agiꝛ
possessorio retinẽde ab altera ꝙ eo casu quo ille qui egit peti
torio vꝫ renũciasse possessioni poterat ꝓcedi suꝑ petitorio ⁊
possessorio simul sed tamẽ agẽs petitorio qui nunc dicebat se
possideri poterat repelli possessorio tanq̃ ꝯtrius vt dixit bal.
in.d.cõbinatõe i eo qui ꝓus egerat petitorio ⁊ post lit.ꝯte.age
bat possessorio recuꝑande. Sed inter ista.dcã vere est d̃ria
q̃ in casu bar.vbi agiꝛ possessorio recuꝑande.iõ ꝓcediꝛ super
petitorio q̃ iam suꝑ eo erat lis ꝯte.vnde exceptio declinato-
ria nõ poterat repellere agentẽ petitorio. ⁊ iõ repelliꝛ in pos-
sessorio si nõ asserit se possidere q̃ est sibi ꝯtrius vt dicit bar.
sed in casu nr̃o quãdo est actũ ꝓus petitorio. Deinde agitur
possessorio retinẽde nõ ꝑsupponit bar.ꝙ suꝑ petitorio lis es
set ꝯte.ideo melior videꝛ opi.bar.qui hoc casu dicit ꝙ rõe or
dinis ꝓus ꝓcedeꝛ super possessorio retinẽde. Inquantũ
aũt ibi dicit ꝙ ille qui egit ꝓus petitorio ⁊ nũc asserit se possi-
dere repelliꝛ vt ꝯtrius vel quasi videaꝛ renũciasse iudicio peti
torio hoc nõ vꝫ bene dictũ q̃ cũ agẽs interdicto vti pos.di-
cat se possidere eadẽ spẽ positionis.ergo negat actorẽ qui cõ-
paret possidere. ⁊ sic ex assertõe actoris negata nõ põt se fun
dare quo ad hoc vt actor videaꝛ renũciasse petitorio sicut de-
clarat bar.exp̃sse in hoc.§.suꝑ.iiij.lec. ⁊ eadem rõe si nõ põt
se fundare ex assertione non poterit eum repellere vt ꝯtrariũ
⁊ per hec sit expeditus hic difficilis.§.

Pomponius. Possessio rei mobilis perditur
hoc ipso ꝙ eius nãlis posſio apprehendi non
põt preterquã posſo serui fugitiui hoc dicit scd̃a
ibi nec eẽ simile ⁊c. No.ꝓmo ꝙ facilius ad-
mittitur positõ ꝙ̃ dñiũ etiã in rebus mobilibus.Lꝫ eniꝫ per
dimersionem factã in flumine sit amissa positio nõ tamẽ do-

miniuz vt hic in tex. de quo in. l. si quis vi. §. dña. ꝭ. eo. Secundo no. rõnem quare seruus fugitiuus nõ priuat nos ciuili possessiõe ⁊ plenius ponit ista rõ in. l. si rē mobilez i fi. ꝭ. e. ꝺ quo ego dixi aliquid in. l. i. §. ꝑ seruuz qui. ꝺ. e. ⁊ in. l. iij. §. si seruus.

Cum quis.

Successor qui vult succedẽ i ius auctoris sui succedit cũ sua cā ⁊ suis vitijs sicut ēptor pōt sibi ꝯiungẽ tpꝰ vēditoris ita vēditor tpꝰ ēptoris ꝯsoluta ēptiõe. h. d. vsqz ad. §. si liber hõ. scđa ibi. ideqz tertia ibi ꝑterea. No. primo ꝙ is qui vult vti aliquo iure ex ꝑsona alterius dz ꝙ vtatur illo cũ qualitatibus suis cõcor. regula cuz quis in ius cuz ibi nota. de reg. iur. Scđo nota ibi clam vel ꝑcario ⁊c. nam qꝛ ista dictio hic parificat iõ vꝫ ꝙ vitium clãdestinitatis sit reale sicut vitiuz violētie ⁊ idez vꝫ dicē dum de eo qui possidet ꝑcario ⁊ hoc tenuerũt quidaz quos reprobat glo. in ṽbo vitijs in fi. de quo ibi dicet sup quo ēt vide qđ no. i. l. fi. C. vñ vi. Tertio semꝑ tene mēti in ver. ꝑterea ꝙ resolutio ꝯctus mera nõ tribuit tituluz nec pōt dici nouus ꝯctus nec est melior tex. in iure ꝑ quē Pau. de ca. hic dicit ꝙ si ex forma statuti de quolibet ꝯctu dz solui gabella nõ soluit de resolutiõe ꝯctus. Intellige qñ resolutio fit ex cā de ꝑterito sicut in casu nostro secus si fieret ex noua cā qꝛ tunc ne fiat fraus legi ipse sentit ꝙ soluat gabella ⁊ hoc crederez verum vbi eēt aliqua cõiectura fraudis alias hoc nõ vꝫ dicendũ ⁊ ꝯrium tꝫ Bar. expsse in. l. ab emptiõe. ff. de pac. ⁊ bal. in. l. i. C. qñ lic. ab emp. dis. Sed querit pro clariori intellectu huius. §. si venditor non vꝫ hrē cām ab emptore vñ est ꝙ pōt vti adminiculo tꝑe ipsius emptoris do. Pau. de ca. hic satis obscure loquit sed mens sua vꝫ esse ꝙ hoc cõtingat ꝑꝑ seruandaz equalitatē ⁊ sicut emptor pōt vti tꝑe venditoris ita cꝯ venditor possit vti tꝑe emptoris quasi isti duo censeant eadez persona ⁊ ꝑinde fit ac si interiz venditor semꝑ possedisset. Et aduerte qꝛ iste tex. clare ꝓbat ꝙ emptor pōt vti tꝑe venditoris ad cõplendā ꝑscriptiõez ēt si post resoluat vēditio ex actione redibitoria ⁊ hic ꝑscribit ad vtilitatez vēditoris. Sed rõ ꝯdicit huic equalitati qꝛ emptor hꝫ cām a venditore sꝫ non eꝯ vñ qñ in correlatiuis nõ est eadem rõ non fit extensio de vno ad aliuꝫ ꝺm Bar. in. l. multũ interest de ṽbo. obli. bene facit. l. i. C. de adul. Posset ergo forte dici ⁊ melius qđ qñ vēditio resoluit ex cā de ꝑterito ꝯctus retro censet eē nõ celebratus ita vꝫ probari in. l. iiij. §. sed marcellus. ff. de in diem adiectio vñ nõ est miruz si tpꝰ emptoris ꝓficit venditori qꝛ ꝑ hāc fictionē censet noie venditoris possedisse ⁊ tene menti qꝛ sunt necessaria ad intellectũ hꝰ. In glo. sup verbo adminiculo ibi dicit se velle ⁊c. Glo. ista ꝺm Bar. ponit duas lecturas ad hũc §. Prima est qđ ille qui vult vti tꝑe auctoris sui ⁊ illud iũgere cuz tꝑe suo ad ꝑscribendũ impedit ꝑscribere si auctor fuit in mala fide ⁊ ista lectu. ꝺm Bar. est clara. Scđa est qđ is qui hꝫ titulũ ab alio simplr non pōt ꝑscribere ēt si velit incboare ꝑscriptionē a seipso qꝛ dz vti cā ⁊ titulo cuz suis qualitatibus. Sed ista ꝯclusio vꝫ ꝯ tex. in. l. i. C. de ꝑscrip. lon. tēpo. ⁊. l. an vitium. ꝭ. de diuer. tēpo. ꝑscrip. Glo. vt fugiat hoc ꝯrium sꝫ nõ signet illud expsse intelligit hanc ꝺm lec. in duobus casibus. Primus est in eo qui hꝫ cām ab alio lucratiuā quo casu dolus auctoris nocet successori. l. apud celsuz. §. si ex cā. ꝭ. de doli excep. Scđus est vt intelligamus hunc tex. in successore vli. s. in herede qui semꝑ succedit i vitiũ defuncti siue velit vti actione defuncti siue nolit. l. cum heres. ꝭ. de diuer. ⁊ tēpo. ꝑscrip. Sed primũ exemplũ ꝺm Bal. nõ procedit tum qꝛ tex. in fi. loquitur in ēptore qui hꝫ cām onerosaz tum qꝛ tex. in. §. si ex cā dicit ꝙ dolus auctoris nocet successori quo ad agendũ sꝫ nos nõ loquimur in agente sꝫ in possidēte cui dolus auctoris non nocet. Scđm exēpluz silr non plꝫ Bar. qꝛ tex. noster expresse in fi. loquit de successore singulari vñ ipse dicit ꝙ ꝓma lectu. est vera in vitio ꝑsonali. scđa est ṽa in vitio reali. Sed hoc nõ vꝫ posse dici aliquo mõ qꝛ si clãdestinitas ⁊ ꝑcariuz sunt vitia ꝑsonalia vt. ꝭ. in glo. seq. ⁊ cõiter tenent oēs in isto tex. id qđ dꝫ in ꝓn. hꝫ locum ita i vitio ꝑsonali sicut in reali ergo. ij. lect. non pōt esse vera quo ad tex. nostruz nec ꝓma vꝫ ēt posse stare qꝛ in fi. §. ponit exemplũ de vitio violentie expulsiue ꝙ est reale ergo scđm primā lec. iste. §. nõ potest restringi ad vitium ꝑsonale nisi diceres ꝙ verbũ vis significat ibi vim cõpulsiuā nõ expulsiuaz que est vitiũ ꝑsonale. l. iij. ff. ꝙ metꝰ cā ⁊ tenent hic cõiter doc. Unde difficile est saluare istam lrām nec inueni aliquē bene declarātē hoc. Potest tñ dici ꝙ ꝓma lec. est vera ⁊ pōt intelligi tam de vitio ꝑsonali quā de reali. Et erit sensus qđ successor singularis qui vult vti adminiculo auctoris sui idest ꝯiungere tpꝰ auctoris sui cũ suo dz vti hoc adminiculo cum suis vitijs ⁊ sua cā ⁊ ꝑ hoc siue sit vitiũ ꝑsonale siue reale isto casu nocebit successori. Nec est sumendũ argumētũ a ꝯrio sensu absolute sed in vitio ꝑsonali dũtaxat vt dicamus ergo si nõ vult vti tꝑe sui auctoris vitiũ ꝑsonale non nocebit successori. Sed in vitio reali hoc argumētũ nõ est sumēduz qꝛ ēt si nõ velit vti tꝑe sui auctoris nocebit. l. vitia. C. eo. ⁊ insti. de vsucap. §. qđ aũt nõ eniz sumit ar. a ꝯrio sensu vbi corrigit ius cõe iuxta ea que tradit Bar. in. l. oēs populi. ⁊ Bal. in. l. cõuenticulaz. C. de epis. ⁊ cle. In ea. gl. ibi nocet successori vli non singulari. hāc glo. in successore singulari limitat hic bar. tripliciter de quo dic ut hic ꝑ eum. No. tñ ex prima ⁊ vltima limitatiõe duo menti teneda. Ex ꝓma inquātũ dicit qđ ius nouissimũ qđ loquit de ꝑscriptione rei imobilis nõ extēditur ad vsucapionē rei mobilis qđ in mā correctiua statuuz disponēs ꝺ ꝑscriptiõe nõ trahit ad vsucapionē sꝫ ex lata significatione vocabuli aliqñ vsucapio vocetur ꝑscriptio ⁊ est dcm̃ notabile in se qꝛ cũ vsucapio sit mere fauorabilis ⁊ ꝑscriptio mixta ex odio uel fauore uel tota odiosa scđz diuersas ꝑscriptiones nõ est eadē rõ tollendi remediũ mere fauorabile sicut tollendi remediuz qđ nõ est ita fauorabile. Pro intellectu huius dicti vide bar. in. l. naturalr. ꝭ. ti. i. ⁊ in. l. ii. in fi. C. de edic. di. adri. tol. amplius dicit bal. no. in. l. ꝙ est ꝯstitutuz. C. ne statu. defunc. qđ statutũ inducēs ꝑscriptiõez i vno casu fauorabili non trahit ad aliũ casuz similez propter nām statuti ꝙ est stricti iuris qđ tene mēti. Ex vltima aũt debes notare ꝙ in materia correctiua dispositio que fit ꝺ ꝓmo successore imediato nõ trahit ad successorē mediatuz qđ no. ad no. in. l. sciēdũ ꝺ ver. sign. ⁊. l. gallus. §. etiā de libe. ⁊ post. ⁊ ad dcā Bar. adde q̃rtum casum in quo nõ hꝫ locum illa autē. male fidei. vꝫ quādo debitor alienat rez ꝙ scit alteri esse ipothecatam naz mala fides debitoris nõ nocet successori singulari cũ non possit prescribere ꝯ debitorem ita dicit Cy. ⁊ Ang. post. euz in. d. autē. malefidei ita ēt disputat ⁊ ꝯcludit ꝓlixius Jo. an. in ti. de ꝑscrip. §. fi. ver. quid ergo. in addi. Spe. ⁊ vtit inter alia vna optima rõne qꝛ tex. in. d. autē. ⁊ in corꝑe vnde sumit vult ꝙ mala fides auctoris noceat singulari successori qñ alienatio fit domino ignorāte. Sꝫ hoc non pōt dici in casu nostro qꝛ creditor nõ est dñs ergo pꝫ manifeste ꝙ ṽba illius aũt. non adaptant ad istũ casũ. In gl. sup ṽbo vitijs ibi ꝙ ēt scđm eandē ꝯclusionem tꝫ etiam glo. in. l. ij. C. pro here. ⁊ in. l. si ego. §. partus de publicia. que cõclusio cõiter approbat. Limitatur tamen hic singlr per dñm meum ꝙ hoc est verꝫ vbi heres vel ante mortem defũcti vel post acquisiuisseꝫ aliuм titulũ ꝑticularē ex quo ēt si non eēt heres posset ꝑscribere alle. tex. quē dicit sin. in. l. an vitiũ. §. ex facto. ꝭ. ꝺ diuer. tem. ꝑscrip. quē dicit Bal. solitũ allegare in voce. Sed vbi hoc dicat in cõmentis suis nõ dicit. Tu aũt uide bal. allegantē hunc tex. ꝓ singulari ad hoc in. l. cũ qui. §. in hac. ff. de publi. ⁊ eũdem adducit ang. in ea. l. §. ait ꝑtor. Illud ēt debes scire ꝙ mala fides auctoris vniuersalis nocet vniuersali successori. nõ tamē successori singulari habēti cām ab eo. casus est expressus in. l. si alienā. §. fi. ꝭ. de vsuca. quem sic intelligit bal. in. l. ancille. C. de fur. ⁊ ange. in. d. §. ait pretor. nec pōt aliter dici qꝛ si mala fides uera nõ nocet successori singulari ut dcm̃ est multo minus dꝫ nocere mala fides ficta. Sed querit hic per moder. de utili ⁊ ardua. q. vꝫ virum heres de equitate cañ. si uult icipere prescribere ex ꝑsona sua ⁊ est in bona fide possit prescribere nõ obstante mala fide auctoris. In qua. q. maiores nostri senserunt varia. nam Di. in c. ij. de reg. iu. sꝫ simpliciter ꝙ heres hoc possit de equitate cano. ꝑ tex. in. c. cura. de iure pa. ⁊ in. c. de quarta ꝑscrip. Sꝫ ad illa iura respondet optime. d. anto. in. c. si diligenti. de ꝑscrip. ⁊ abb. in. c. ij. e. ti. dicũt enim ꝙ illa iura loquũtur in successore uniuersali qui nõ hꝫ cām a predecessore. i. in succedente in beneficio qui hꝫ cām a superiore cõferente vt plene per doc. in. c. qꝛ. V. extra de iudi. vnde nõ est mirũ si mala fides ei nõ noceat. Reiectis autem istis iuribus ista equitas can. non bene vꝫ ꝓbari aliquo iure ⁊ tamē hanc opi. sequit bar. in. l. cũ heres. ꝭ. de di. ⁊ tem. ꝑscri. ⁊ Jo. an. in sua merc. in regula cuz quis in ius. ꝺ re. iu. hanc ēt simplr approbat ange. in. l. si ego. §. ꝑius in fi. cõmēti. ff. de publi. d. pau. de ca. hic attigens solēniter istũ arti. dicit ꝙ ista opi. in ꝑscriptiõe. x. uel. xx. ānorũ non pōt eē uera qꝛ ꝺm eum fauorabilius posset aliquis ꝑscribere de iure cano. ꝙ ciuili quod est cõtra mētem canonum qui potius restringunt ius ciuile ꝙ amplient in materia prescriptionis. Recurrit eniz ad iniquũ cõpendiũ qui allegat ꝑscriptiõem vt in aũt. vt ecclesia ro. §. fi. Propter qđ aliqui dixerunt sicut tetigit Ang. in. l. sequit. §. si viam de vsucap. ꝙ vbi dꝫ ꝓcedi ꝺ bono ⁊ equo nõ dꝫ admitti exceptio ꝑscriptiõis qđ tñ dictũ nõ ꝓcederet simplr ut ibi ꝑ moder. Hanc ꝯclu. cõfirmat Abb.

formalius

formalius in.c.ij.ex de pscrip.vbi dicit q ex quo hoc est decisum de iure ciuili expsse in istis pscriptoibus ⁊ nõ reperitur ɔtrium de iure cano.stabimus iure ciuili.x.di.c.si in adiutoriũ ⁊.c.lege ⁊ in.c.i. ⁊ ibi plene de no.ope.nũ. Et sine dubio ista rõ est bona ⁊ ɔclusio vr ee verissima. Si aũt loquimur in prescriptione.xxx.vel.xl.an.tũc põt pcedere doc. Dy. ⁊ aliorũ qr de iure ciuili in illa pscrip.mala fides nõ nocet nec possumus dicere q de iure canoñ.sit aliquid determinatũ ɔ ius ciuile qr.c.fi.õ pscrip. ⁊ iura dicentia q ẽt in pscriptione longissima requirit qd aliquis mala fide nõ pscribat debẽt intelligi de mala fide vera vel nõ ficta. Heres autẽ ex persona actoris est in mala fide ficta. Sed ipse vere habet bonã fidem attento animo suo ergo nõ impedit pscriptio. Hanc rõnez tetigit do.Ant.in.d.c.si diligẽti. Hanc distinctõez posuit originaliter bal.in.l.ij.C.p herede. Et ita exẽplificat dicta Dy.in hoc.ij.casu in.l.eum qui.§.in hac.ff.de publicia.sz do. Anto. vbi.s. ⁊ do.Abb.ibi posuerũt tertiã opinionẽ dicẽtes simplr q ẽt de iure canonico in pscriptõe.xxx.vel.xl.annoꝝ mala fides ficta nocet heredi. Mouent in effectu duabus rõnib9. Prima fuit dñi Ant.qui dixit qd cuz de iure cano.heres teneat exonerare animaz defuncti vt in.c.fi.de sepul. ⁊ in.c.in lrĩs ⁊ in.c.sup eo de raptoribus de quo vide p Bar.in.l.i.j.õ priuatis delictis nõ põt dici q currat pscriptio in fauorẽ heredis qr sicut impedit exoneratio anime defuncti que dr exonerari p restõnez non p pscriptionẽ. Scda fuit rõ Abb.qui dicit q scdm regulas iuris ciuilis heres sit successor vitioꝝ ⁊ culpe defuncti.l.cuz heres prealle.sequit q de iure canonico mala fides p illaz regulaz nocebit heredi. Declarat ista rõ ⁊ cõfirmat qr vr q ius cano.disponẽs malefidei possessorẽ nõ pscribere debeat ẽt intelligi de malefi.possessore ficto ex quo de iure ciuili mala fides ficta hz effectuz malefidei vere vnde lex ciuilis vr trahi ad ius cano.p interptatõez passiuã de qua p Bar.in.l.oẽs populi de iusti. ⁊ iure ⁊ in.l.ij.de leg.i. ⁊ in.l.marcellus.§.qd autẽ.ff.ad treb. Sed tñ his nõ obstãtibus plz scda opi.s.posita vt distinguam9 inter pscriptõez.x.vel.xx.annoꝝ ⁊ pscriptõez longissimã. Et ad rõnes pmissas est dicendum pmo ad rõnez dñi Anto.dico qd illa minor sua est falsa inquãtuz dicit qd heres pscribẽdo nõ exonerat animã defuncti qr imo exonerat cũ pscriptio quãtuz ad imputandũ culpaz ei ɔ quẽ prescribit habeat effectũ solutõis.l.si pupillus ⁊ ibi p Bar.de admi.tu. ⁊ hoc maxime pcedit in pscriptõe longissima que causat ex mera negligẽtia nõ petentis iuxta ea que dicit Bar.in.l.naturalr.j.ti.i.ad scdm argu.fortificatũ vt.s.rñdeo qd interptatio passiua nõ põt hre locum quo ad ius nouum nisi sup eo super quo lex antiqua disponit que trahit ad nouũ verbi gra leges veteres que loquũtur de testamẽtis trahunt ad legez nouã.i.ad.l.fal.que disponit aliquid circa testamenta. In casu aũt nostro ius ciuile nõ inducit malaz fidem fictaz in psonã heredis que impediat pscriptõez simplr sed solum in pscriptõe.x.vel.xx.ãnorũ que soluz erat cognita de iure ffoꝝ.sm glo.in.l.iulianus ex qui.cau.maio. ⁊ in.l.qui occidit.ff.ad.l.aquiliã. Preterea de iure ciuili in pscriptõe.xxx.annoꝝ nõ requirebat bona fides vñ nõ cadebat ibi fictio male fidei ad impediẽduz pscriptõem. Cõfirmat ista cõclusio vltra doc.qr qñ lex facit mentionẽ malefidei intelligit de mala fide vera nõ ficta.casus est no.in.l.illud.§.i.de peti.he.sm intellectũ quẽ sequit Bar.ad illaz.l.i.in.l.sed si.i.§.de eo eo.ti. Confirmat ista ɔclusio p tex.no.in.l.pterea.ff.de rei vendi. vbi pz q mala fides ficta supueniẽs nõ impedit quin seruus possit acquirere bonefidei possessori ex re sua lz si eẽt vera in mala fide aliud essz.l.i.§.sed p euz.s.eo. Et aduerte diligẽter qr si tenes opi.Dy.simplr tũc habes dicere sm Ang.no. in.d.l.si ego.§.partus pallegatus q illa equitas erit seruãda in terris ecclesie in pscriptio.x.vel.xx.annoꝝ sz non in terris imperij cũ expresse iure ciuili sit cautũ oppositũ iuxta regulaz in.c.si duobus in fi.de appel. ⁊ in regula possessor in glo.de regu.iur.nam q de iure ciuili heres nõ pscribat hoc nõ inducit aliqd peccatuz vñ in foro suo stãduz est illi iuri vt p bar.in l.puilegiũ.C.de sac.san.ec. Si aũt tenes distinctõez secunde opi.tũc qr ius ciuile nõ ɔdicit canonico in pscriptõe.xxx.vel xl.ãnoꝝ quinimo ɔcedit plus q ius canonicũ qr vult posse pscribi ẽt cum mala fide in vtroqz foro seruabit idez ius ⁊ pro illa scda opinione quã tenui vr tex.no.in.c.fi.§.i.de pscrip.li.vi.vbi pbatur q mala fides auctoris nõ nocet vniuersali successori habẽti bonã fidẽ in pscriptõe.xxx.an.loquit eniz ibi in heredibus hereticorũ quorum bona sunt publicata ipso iure de iure canonico vt.c.cum secundũ de here.lib.vi. ⁊ sic hereticus puatus bonis a principio fuit in mala fide si incidit in heresim damnatã.nam nõ psumitur ignorasse ius quo cauet vt bona eius sint publicata ipso iure imo psumit mala fides sm bar.in.l.sed si lege.§.scire.de pe.he. Et tamen mala fides auctoris non nocet illi successori uniuersali nisi forte dicas q ibi est spãle quãdo pscriptio excludit lucrũ odiosum qd facilius excludũt.l.cum post.in prin.de iure do. ⁊ per bar.in.l.cum de in rem uerso.de usuris. In glo.in.§.pterea sup uerbo resolutio.ista glo.manifeste dicit qd dixi in notabilib9 q retro fingit venditio nõ facta. ⁊ allegaui tex.in.l.iiij.§.sz marcellus ⁊.§.seq.de in diem adie. Sed iste tex.melius pbat cõclusiõez. Et qr in illo nota.tetigi.vtrum de resolutõe ɔctus soluat gabella. Adde quod singlr tradit Cy. ⁊ Bal.in.l.iij.§.ɔtruz.ff.de ɔtrio iu.tu.vbi dicunt q ex pacto liberatorio bene solueret gabella que dz solui ex forma statuti de quolibz ɔctu qr pactũ est ɔctus largo mõ vt no.in.l.i.s.de pactis. Sed de resolutõe simplr fcã nõ soluitur gabella sm eos. ⁊ hoc ultimuz dcm̃ est verum.sed pmum dictum nõ affirmo pnũc.qr vr ee ɔ ea que scribit bart.in.l.labeo.§.ɔctus.ff.de uer.sig. Super quo vide etiam bal.in.l.contractus.C.de fide instru.

Si liber. Accessio tẽporis nõ dat ei qui nõ hz cãz a tradente.h.d. In gl.in uerbo ⁊ alij sibi j.e.in.l.si me in uacuam.in fi.ɔ istum tex. ⁊ expõem glo.facit qr si liber homo vel seruus alterius ab alio putatiuo dño possessus intendit acquirere a pncipio ipsi possessori ⁊ agit actuz noie ipsius vr q ⁊ in ipsum possessorem ⁊ in quẽlibet extneuz cui uellet acquirere sit translatum dñium nõ solum possio sz glo.in.l.i.§.sed per eum.s.e. Et sic vr q huic bonefidei possessori in casu nostro eẽt acquisita usucapiendi cõditio.nec teneret rem restituere vero dño seu libero homini.nec ipsi possent vsucapere.cuius ɔtrium satis colligit ex ista lra qr si ver9 dñs uel homo liber nõ possent usucapere frustra quereretur utrũ possent ɔiungere tempus possessoris cuz suo. Imo.hic refert quedã dcã Ja.de ra.quem optime repbendit.vñ dic vt ibi p eum. Et tandẽ respondet ad ɔtrium negando q p seruuz alienuz uel liberum hoiem bonafide possessum possit acquiri dñium sicut põt possio si talis seruus putatiu9 hoc agit ut alicui possionem acquirat. ⁊ sic vr restringere tex.in.l.si me in vacuam.in fi.ad solam possionem.cuius ɔtrium sentit glo.in d.§.sed per eum in fi. Et certe in seruo alieno bonafide possesso rõ dte est manifesta qr in acquirendo possionem nõ pindicat iuri alicuius.quoniam possio extra rem possessoris ⁊ operam serui.nec acquirit ipsi seruo putatiuo nec dño putatiuo nec uero dño serui qui ab alio possidet ut plene dr in.d.§.sed per eum. ⁊ in.l.hõ liber.§.quicquid.de ac.re.do. Sz dñiuz rei quesite p seruum putatiuum acquirit dño uero uel ipsi seruo putatiuo si est liber hõ ne igit seruus ex fcõ suo possit preiudicare dño vero querendo alteri inducit hoc q non potest acquirere tertio dñium etiam si uelit ad piudiciuz dñi sicut nõ põt acquirere obligatõem.l.i.§.i.de stip.ser.bene facit qd habet in.l.sed ⁊ si quid.§.i.de usufru. Sed ista dria nõ uidet sufficiens quo ad hoiem liberum cui acquireret dñium si nõ querit tertio cui uult acquirere.nam hõ liber in dñio sibi querendo vr sibi posse piudicare si uult sicut dñium quesituz sibi posset in alium transferre. Sz põt dici q hic tex.pcedit i hoc exemplo liberi hominis qñ est verisimile q si sciuisset se liberum magis voluisset acquirere sibi q alteri.qr ex ordine charitatis psumit voluntas acquisitõis.l.cum ita legat.§.fi.õ le.ij. ⁊ traditur in.l.peto.§.fratre.e.ti. Sed pma charitas incipit a seipso ergo sibi vr in dubio voluisse acquirere vbi autez de aio eius expresso cõstaret q alteri vellet acquirere ẽt si sciret se liberuz tũc nõ pcederet ista lra in hoie libero. Et aduerte qr als ego exẽplificaui istum casum qñ seruus emit rẽ õ pecunia tertij vel pmutauit rem tertij cũ re p euz quesita que exẽpla in tertio qui nõ possideret sm eum essent bona sz in possessore serui de quo loquit tex.noster nõ essent bona qr in pdictis casibus alia rõne acquireret possessori qr eẽt quesituz ex re sua. Sed ista solutio lz sit vera in se ⁊ bene defensata nõ vr facere ad ppositum.§.nostri qr hic in dñm verũ non poterat esse trãslatuz dñium ex traditione ɔhentis cũ seruo qr si esset trãslatum dñium frustra ageret de vsucapio.vel pscriptõe p quaz dñium querit. Si ergo nõ fuit trãslatuz dñiuz quero quo iure res ista pertinebat ad verũ dñium vel hominez liberũ nã ante possionem sibi traditã a possessore sine dubio in dñium non erat trãslata vsucapiendi cõditio vt plene fuit dictuz post moder.in.l.i.§.hec que de seruis.s.eo. ⁊ hoc lz gl.tua no.hic circa pncipium vltime glo.dũ dicit q dz psupponi possionez ee traditã uere dño vt possit pcedere dubitatio vtrũ possit vti accessione possessoris qr non possidens nõ põt vti accessione

alterius ⁊ sic manifeste sentit ꝙ non possit vsucapere. Sȝ põt rñderi dupliciter ⁊ p̄mo ꝙ lȝ nõ fuerit quesita vsucapiẽdi con ditio fuit tñ acquisita publiciana ex qua potuit vẽdicare reȝ a possessore que quidẽ põt queri vero domino ꝑ seruuȝ ab alio possessuȝ. l. si ſ̃uus. ff. de publi. bene facit tex. in. l. sine ante. §. si seruus eo. ti. de quoꝝ intellectũ diximus in. d. §. hec que de seruis vel dic ꝙ lȝ nulluȝ sibi cõpeteret remediũ ꝯ̃ possessorẽ Si tñ possessor volũtarie tradidit posſ̃ionez rei põt ꝓcedere vsucapio si tradidit credens reȝ ꝑtinere ad eũ cui tradebat ꝑꝑ emptionẽ factã a seruo q̃ꝛ q̃si quis hȝ titulum ab vno ⁊ posſ̃io nem ab alio que tradit̃ respectu illius tit. ꝓcedit vsucapio vt plene ꝑ Bar. in. l. cuȝ solus. j. ti. i. Prima solutio est melior ⁊ magis plȝ ex quo seruus emit noie possessoris nõ potest di ci faciliter q̃ď dñs habeat tituluȝ a vẽditore ꝑ mediũ serui qui nõ emit noie ipsius. Ex his que. s̃. dixi habes tenere mẽti tria valde no. Primo ꝙ lȝ ꝑ seruũ ab alio possessuȝ possit ac quiri posſ̃io cuilibet ex̃neo si hoc intendit nõ tñ põt acquirẽ dñium vel quasi dñium in preiudiciũ veri dñi. Scd̃o quod quãuis vsucapiẽdi cõditio nõ queraſ̃ vero dño cũ ſ̃uus suus possideſ̃ ab alio. Acquiriſ̃ tñ sibi publiciana sicut verũ dñiuȝ.

Tertio habes notare iuncta glo. vltima in p̃n. ꝙ vsucapie di cõditio nõ queriſ̃ vero dño nisi post traditionẽ posſ̃ionis sibi factaȝ sicut dixi in. d. §. hec que de seruis Pau. aũt de cast. hic ꝯcludit simpl'r ꝙ si a p̃n. seruus intendebat acquirere bo na fide possessori vel alteri ex̃neo ⁊ agebat actũ noie ipsius ꝙ potuisset acquirere positionẽ ⁊ dominiũ ⁊ tex. nostruȝ intelli git q̃si simpl'r a p̃ncipio iste seruus putatiuus acquisiuit reȝ nõ intendẽdo agere negotiũ alterius sed postea de facto tradidit posſ̃ionez huic putatiuo dño. Et sic cũ iam eẽt quesitũ domi nium vel vsucapiẽdi ꝯditio alteri nõ põt ista iura trãsferre in eũ cui tradidit. Sed p̄mũ dictũ suũ nõ v̄z veꝝ ꝑ ea que. s̃. dixi defendẽdo dicta do. Jo. Scd̃m ẽt dc̃m est falsuȝ inquãtũ vult ꝙ in veꝝ dñiuȝ ita trãsferaſ̃ vsucapiẽdi ꝯditio sicut dñium vt s̃. fuit dc̃m. Ideo sequere potius. d. Jo. de imo.

Quesitum. Possessio auctoris interrupta non põt ꝯiungi a successore singulari vl' vli ⁊ heres heredis põt vti acces. sui auctoris mediati. Licet ille cui imediate fuit heres nunq̃ possederit illaȝ rem heredi tariaȝ. h. d. scd̃a ibi. sed nõ ideȝ. tertia ibi sed subtilius. quarta ibi nõ antẽ. Primo no. in verbo plenius iuncta gl. ꝙ is in quem transferſ̃ dñium ipso iure sine traditõe d̄z habere ple nius ⁊ fortius ius ex titulo q̃ ille in quo ad dñij translationẽ requiriſ̃ traditio q̃ď semꝑ tene menti q̃ꝛ est no. ad cõclusionẽ quã ponit Bal. in. l. quotiẽs. C. de rei uen. ⁊ in. l. fi. v̄. v. que ro. C. de sac. san. eccle. vbi dixit ꝙ si est facta venditio eccle sie ex qua est translatũ dominiũ ipso iure lȝ post alteri vendaſ̃ res ⁊ tradaſ̃. Primus tamẽ vẽditor est potior lȝ regula sit in oppositũ in. d. l. quotiẽs ⁊ in. l. qui duobus. ff. de falsis ⁊ hoc est q̃ꝛ titulus ex quo transferſ̃ dñium ipso iure est potẽtior q̃ alter titulus. Et eodẽ ẽt ver. collige ⁊ tene menti ꝙ appellatio ne successoris ꝓprie cõtineſ̃ vlis non successor singularis de quo vide in. l. quedã. §. is aũt. ff. de edendo ⁊ in. l. iď ip̃s. §. i. d̃ vsuca. Scd̃o p̃ncipal'r no. in v̄bo idq; ꝙ non debeſ̃ maior fauor fictioni q̃ veritati ⁊ ista est rõ decidẽdi in. §. nostro q̃ꝛ si posſ̃io fuisset interrupta ꝑ tertiuȝ ẽt si in vna ⁊ eadẽ persona vere nõ posset p̄scribere vt. l. naẗr. j. ti. i. ergo multominus vna ⁊ eadeȝ ꝑsona ficta qualis est heres qui ficte censeſ̃ vna ꝑsona cum defuncto. In gl. suꝑ v̄bo id q̃ď ibi nam mala fides heredis nõ nocet do. meus hic multuȝ elegãter reuocat in dubiuȝ viꝝ hodie de iure cano. bona fides defuncti faciat vt heres existens in mala fide possit p̄scribere ⁊ d̄z in. l. ij. §. si defunctus. j. pro emptore ⁊ suꝑ hoc articulo dicit cogitandũ. Sed tamẽ inclinat ꝙ hodie illa lex nõ sit seruãda de iure ca no. ⁊ lȝ ita formaliter dicat intentio sua est ista q̃ꝛ sicut de equi tate canonica attendiſ̃ potius bona fides heredis q̃ malafi des auctoris vlis vt. s̃. dixi in. §. cũ quis ſ̃m Dy. ⁊ Bar. Ita ec̃ꝯ v̄z ꝙ magis debeat attẽdi i casu cõuerso animus ⁊ malafi des heredis q̃ bona fides defuncti ꝑ regulam. l. ij. de his qui sunt sui vel alie. iur. Sed ista rõ potest reuolui in oppositũ si teneas id q̃ď tenuit Bal. ⁊ ego sum secutus in. d. §. cum quis v̄z ꝙ in p̄scrip. lon. tẽpo. malafides auctoris noceat successori nam qua rõne attendiſ̃ malafides auctoris ⁊ non bona fides heredis eadẽ rõne ecõuerso attendeſ̃ bonafides auctoris ⁊ nõ malafides heredis. Nec est illud absurduȝ ꝙ ex aliqua cã probabilius canonicũ ꝑmittat aliquo casu p̄scriptõem cũ ma la fide. sicut pȝ ex his que habenſ̃ in tex. ⁊ gl. in. c. i. de p̄scrip. ⁊ in alio casu quẽ ponit Bar. in. l. si finita. §. si de vectigalib' de dam. infe. de quo etiã tangunt canoniste in. c. pastoralis in fi. de offi. ordi. Et est ẽt ad intellectum. l. gnal'r. ff. de noxa. Et ista opin. est multũ colorata retenta opi. quã tenui in. d. §. cum quis. maxime q̃ꝛ lex seruaſ̃ pro canone in foro canonũ ubi nõ disponiſ̃ exp̃sse ꝯ̃rium. x. di. c. lege. ⁊. c. i. ⁊ ibi no. de cpi. no. nũ. Et si dicaſ̃ canon disponit ꝯ̃rium inquãtum dicit ꝙ male fidei possessor nõ p̄scribit est respõdendũ ꝙ q̃ꝛ in casu nostro bonafides auctoris supplet malãfidẽ successoris. iste nõ dice tur simpl'r malefidei possessor sȝ vere malafide possidebit. fi cte aũt bonafide inquãtum i eius ꝑsona representaſ̃ defunct' qui fuit in bonafide. Credo tamẽ ꝙ tutius sit tenere opposi tum. q̃ꝛ canon iõ rõe malefidei ꝓhibȝ p̄scriptõem q̃ꝛ eẽt nutri tiua peccati. vt in. c. fi. de p̄scrip. Sed non põt negari ꝙ heres qui scit rem alienam quo ad forũ ꝯscie est in peccato. ergo nõ ꝓcedit p̄scriptio. Et ad argumẽtum in oppositũ respõdeo ꝙ in casu nostro nõ est eadem rõ ꝯ̃riorum. nam si malafides au ctoris nocet successori ꝑ hoc nullum nutriſ̃ peccatũ. imo poti us daſ̃ materia euadendi peccatũ. vnde nõ põt argui a ꝯ̃rijs vbi nõ est eadem rõ ſ̃m glo. in cle. cum a repulsione. de ap. ⁊ bal. in. l. si p̄ses quasi desertam. C. q̃ũo ⁊ q̃si in. ⁊ plene scripsi in rubrica. s̃. e. In glo. super verbo nũquam addendo bre uiter aliquid ad declaratõem glo. ꝯclude ꝙ p̄ma lec. declarata vt hic per bar. ⁊ Imo. qui cõuertunt terminos quos ponit gl. ⁊ bene v̄z verissima si in tex. sit dictio nũquã. ⁊ ſ̃m eam erit hic casus no. ꝓbans ꝙ successor vniuersalis non põt soluȝ cõ iungere sibi tempora imediati p̄decessoris sed ẽt mediati. i. il lius qui fuit auctor auctoris sui. Et sic ampliaſ̃ ⁊ declaraſ̃ re gula de qua in. l. fi. C. de he. insti. ⁊ ꝯcor. tex. magis clare in. l. ij. §. ẽt heredi. j. pro emp. Si vero in l̄ra sit dictio nũquã tũc ista lec. nõ põt stare q̃ꝛ ista dictio affirmatiua p̄supponit ꝙ im mediate auctor meus aliq̃n possedit lȝ nõ vsq; ad mortẽ ꝙ ſ̃ȝ p̄mã lec. negaſ̃ in vno casu. Unde Imo. hic post Ja. de ra. lȝ si dictio vnq̃ est in tex. ſ̃am lec. hic. positam que vult in ef fectu ꝙ tunc posſ̃io dicaſ̃ iũcta morti testatoris quãdo testator possedit bona fide a p̃ncipio ⁊ t̄pe mortis erat in mala fide. lȝ ipsi nõ respondent ad impugnatõem bar. qui dicit ꝙ ista lect. nõ est bona q̃ꝛ nõ diuersificat possessiões sed qualitates vni' posſ̃ionis ꝯtinuate. l. iij. §. ex ꝯ̃rio. ver. labeo. s̃. e. tex. aũt no ster v̄z ponere duas posſ̃iones quarũ vna fuit cõtinuata alia nõ. Sed defendendo istam lec. possumus dicere ꝙ impro prie duas qualitates vnius posſ̃ionis noiauit duas posſ̃iões diuersas sicut fecit in. l. iij. §. genera. s̃. eo. maxime in fi. §. vbi ponit posſ̃ionem bonefidei ⁊ malefidei diuersas sp̄es posſ̃io nis ⁊ sic differentes eẽntia quod tamẽ est falsum ꝓprie loquẽ do vt. in. d. ver. labeo. Sed ꝯ̃ istaȝ lec. magis facit q̃ꝛ si pos sessio que mutauit qualitatem quo ad qualitatem v̄z ꝯtinuata q̃ꝛ mutatio qualitatis nõ nocet p̄scriptõi. multo fortius diceſ̃ continuata posſ̃io quando sub eadem qualitate durauit vsq; ad mortẽ q̃ꝛ semꝑ fuit bonefidei. Cur ergo non posuit glo. hoc exemplũ ꝙ erat magis expeditũ nisi dicas ꝙ hoc obmi sit tanq̃ indubitabile illõ aũt posuit q̃ꝛ poterat habere aliquã dubitatõeȝ. Sed tũc queriſ̃ pro declaratõe huius lec. d̃ exẽ plo secũdi dicti in isto ver. v̄ȝ que sit illa posſ̃io que nõ est cõ iuncta morti oȝ dicere ꝙ est illa de qua diximus in prima lec. nam si bene respicis ad glo. iste tres lec. variant primũ dictuȝ sed nõ scd̃m. Tertiam lec. posuit glo. ꝙ iste tex. in p̄mo ca su loquiſ̃ quãdo testator a p̃ncipio possedit rem postea amisit posſ̃ionem que nõ fuit occupata ab alio quo casu glo. ꝯcedit ꝙ ⁊ vniuersalis successor ⁊ singularis p̄sit coniũgere tempora sui auctoris. sed bar. hic ⁊ cõiter omnes moder. reꝑhendunt istam. lect. preter Rai. qui eam sequiſ̃ per tex. in. l. naturalr. j. ti. ꝓxi. vbi d̄z ꝙ tempus sequens nõ potest iungi cum tempo re precedenti quando posſ̃io fuit interrupta. i. amissa ſ̃m eos

Mihi aũt hanc lec. posse optime defendi v̄z maxime si in tex. sit dictio vnquã quo casu l̄ra ꝓbat ꝯclusionem in termis. Si autem sit dictio nunq̃ forte ꝯclusio est vera in se nõ tamẽ ꝓbaretur per hanc l̄ram in termis vt. j. dicaȝ sed a similiv[i] sta tim declarabiſ̃. Supponẽdo ergo ꝙ in tex. sit dictõ vnq̃. rñ deo ad ꝯ̃rium ꝙ ibi posſ̃io amissa erat occupata per aliuȝ hic aũt lȝ fuerit amissa nõ fuit occupata per alium. facilius aũt po test fingere lex in isto secũdo casu posſ̃ionẽ fuisse continuatã ꝑ defunctum q̃ in p̄mo casu quando alius occupauerat pos sessionem. Ad eẽ enim fictõis inducende requiritur possibili tas in genere sicut declaraſ̃ in. l. si is qui pro emptore. j. d̃ vsu ca. Possibile aũt fuit in genere quãdo non fuit occupata ab alio ꝙ videaſ̃ continuata ꝑ defunctũ vsq; ad mortem q̃ꝛ pos sibile fuit ꝙ continuasset posſ̃ionez si voluisset. Sed quando alius occupauit ẽt in genere fuit ipossibile ꝙ iste cõtinuauerit posſ̃ionem alio possidẽte q̃ꝛ duo non p̄sit naturał'r possidere

insolidum

insolidum ergo nõ poterit fingi hunc cõtinuasse posſionē ꝙ est subtile ⁊ menti tenendū ⁊ est solēnis limitatio ad.l.nāīter ꝭ.titu.i. Potest ēt ꝓbari a simili cõclusio ista etiaꝫ si in tex.fit dictio nunꝙ̄ vt dicamus ꝙ sicut ego possuꝫ ↄiungere mihi tē pus mediati auctoris mei ita possuꝫ ↄiungere mihi posſionē imediati auctoris lꝫ nõ cõtinuatiꝫ vsqꝫ ad mortē ꝙ aūt ista si militudo sit bona declaraꝭ qꝛ mortuo mediato auctore ⁊ defi ciente possidere ꝑ mortē pōt videri cõtinuata posſio ficte per hereditatē iacentē quonīqꝫ est adita hereditas ꝑ.l.ceptā.ꝭ.de vsucap.sicut tangit hic Bar.lꝫ adita hereditate illa possessio defuncti remanet vacās quonīqꝫ nõ apprehēdiꝭ per heredeꝫ l.cū heredes.in ꝓn.ꝭ.eo. Cur ergo posſio que fuit extincta ꝑ additõeꝫ hēditatꝭ pōt ↄiungi ab hēde mediato cū tꝑe suo nisi qꝛ satꝭ eīt ꝙ ab alio nõ fuit occupata ⁊ ita est in effectu in casu nostro. Et ꝑ hec habes glo.optime declaratā. Extra glo.pau. de ca.inducit hūc tex.ad illam.q.quā ponit Io.an.in regula sine culpa de reg.iu.vꝫ vtꝝ filiꝭ nāles legitimētur ꝑsequēs ma trimoniū qđ nõ fuit secutū imediate sed prius ↄxit matrimo niuꝫ cū alia deinde illa mortua duxit cõcubinā in vxorē ⁊ ar guit ꝑ istum tex.ꝙ filiꝭ non legitimētur sicut hic posſio tertiꝭ impedit coniūgi posſionēꝫ auctoris ⁊ possessoris lꝫ tñ ↄtrium allegans Bar.in.l.bonoꝝ.ꝭ.rem ra.ha. Cui adde ꝙ hāc cõ clusionē lꝫ Ang.cõsilio.xviꝭ. ⁊ in aūt.qui.mo.na.effi.legi.§.si nec solūmodo ꝑ tex.vbi in verbo olo ⁊ ꝑ tex.in verbo prius nati.que iura iudicio meo nõ probāt cõclusionē.nā dictio olo vbi pōt significare ꝙ quo ad omnē effectū efficiunꭍ legitimi ⁊ hoc est veruꝫ vt.c.tanta qui filiꭍ sint legi.vñ nõ refert neces sario qđ matrimoniū secutū omni tꝑe legitimet filios. Ver bum aūt prius nati nõ poniꭍ nisi respectu natoꝝ post matri moniū vt dixerat in ꝓn.ad qđ se refert ver.ille. Conclusio tñ est vera in se.qꝛ lꝫ interuenerit matrimoniū inter mediuꝫ non tñ cessat cā ꝑꝑ quaꝫ est inducta legitimatio.s.fauore matrimo niꭍ ⁊ prolis future sicut dꝛ in ꝓn.illius autētice vñ ex quo stat rō legis eodē modo in isto casu mediuꝫ nõ hꝫ inhabilitare ex trema.casus est no.in fi.in.l.si mihi.§.pe.de ser.vr.pre.vbi dꝛ ꝙ si ego habebā seruitutē haustus aque defonte alterius ⁊ il lam aquā poteraꝫ ducere ꝑ fundū semproniꭍ iure seruitutis lꝫ fundus ille efficiaꭍ meus nõ tñ extinguiꭍ seruitus aque hau riende qꝛ media seruitus quā habebā in fundo extincta non impedit ↄiungi extrema qꝛ possuꝫ ducere aquaꝫ per meuꝫ se cus si impediret iungi extrema.i.qui sella.§.fi.eo.tit. ⁊ ita est in casu nostri.§.qꝛ ex quo posſio fuit aliquo tꝑe penes tertiū impossibile est imaginare in genere vel fingere ꝙ fuerit con tinuata de auctore in successorē vt.s̄.dixi in glo. Pro p̄missis vide qđ no.ponit Dy. ⁊ Bar.in fi.q.in.l.miles.§.queriꭍ.ꝭ.d̄ adul.ex quoꝝ mēte colligiꭍ distictio p̄dicta vꝫ vtꝝ actꝰ mediꝰ interueniēs faciat cessare cāꝫ ꝑꝑ quā erat iducta dispō vꝭ nõ.

In dote. Accessio ex titulo dotis competit viro ⁊ vxori.hoc dicit. Nota ibi vel ex dote ⁊c.ꝙ titulus dꝛ indici ita ex resolutione ↄ̄ctus sicut ex ipso ↄ̄ ctu ⁊ hoc est qđ dixit An.ꝭ.eo.ꝭ.si quis p̄cario ⁊ sequitur ibi imo.vnde inferunt ꝙ dispō facta suꝑ ↄ̄ctu trahitur ad distra ctum de quo qꝛ eēt longa mā ⁊ impūnens vt qđ no.Bart.⁊ aliꭍ in aūt.sacrā puberū.C.si aduersus vendi.⁊ in.l.de tutella de in integ.rest.mi.⁊ qđ no.in fi.in.l.exigere dotē.ff.de iudi. ⁊ in.l.cūctos populos ꝑ bar.C.de sum.tri. Sed inquātuꝫ ad p̄muꝫ dictū qđ pertinet ad intellectū iuriuꝫ nostroꝝ ↄ̄ istā con clusionē facit tex.s̄.eo.v̄ſi.preterea ⁊ qđ habeꭍ in tex.⁊ glo. ⁊ ibi ꝑ bar.in.l.ab emptōe.s̄.de pac.vbi dꝛ probari qđ aliud est ↄ̄ctus aliud est resolutio ipsius vñ gabella nõ soluiꭍ de re solutione ↄ̄ctus vt dixi in.d.§.p̄terea allegādo bal.⁊ Cy.in additõe in.l.iiꭍ.§.ↄ̄trium.ff.de ↄ̄rio ind.tu. Preterea ↄ̄ istā po sitionē dꝛ casus in terminis vbi Ang.no.ad h̄ in.l.ēt.§.apud Marcellū.ff.de peti.he.vbi punctaliter in exemplo.§.nostri ipse dicit per illum tex.ꝙ resolutio ↄ̄ctus dotis non tribuit ti tulum vxori cui dos restituiꭍ iō potest agi ↄ̄ eaꝫ peti.here.que nõ competit ↄ̄ titulo possidentē. Ex hoc etiaꝫ ibi infert ꝙ nisi mulier haberet alium tituluꝫ nõ posset ex sola restōne p̄scribe re spatio.x.vel.xx.anno.qꝛ illa prescriptio requirit titu. Pro declaratōe huius articuli qui est quasi nouus potest poni du plex conclusio nota. Prima est ista quando cõtractus re soluiꭍ ex tacita vel expressa cõuentione ꝑtium ⁊ ex tali resolu tione oritur actio ⁊ obligatio sicut est videre in ↄ̄tractu dotis vt.l.i.⁊ quod ibi no.C.de rei.vxo.actio. Tunc ista restitutio causat ti.ꝓprie ⁊ diciꭍ eē iste ti.pars contractus ex quo fuit fa cta translatio dñiꭍ a ꝓn.naꝫ hoc ipso ꝙ datur dos ex natura ip sius ↄ̄ctus tacita voluntate ꝑtium dꝛ agi ut interueniēte mor te vel diuortio dos restituaꭍ.vnde duplex ti.cātur ex vno con

tractu dotis respectu diuersaꝝ ꝑsonarum ⁊ hoc ꝓbat tex.no ster eleganter ibi vel ex dote accepta significat enim illa dictiõ ex cām imediatam.l.i.§.ex incēdio.de incē.rui.⁊ nau.⁊ ꝑ bar. in.l.nõ dubium.C.de legi.vnde nõ plꝫ mihi opi.ang.in.d.§. apud marcellum. Nec ob.ꝙ daꭍ pe.he.cõtra uxorem qꝛ pōt intelligi quādo uxor erat in mala fide sicut ibi dixit ang. Sꝫ ↄ̄ ista dcā dꝛ facere quod no.glo.in.l.etiam.ff.de fun.do.maxie in ult.so.⁊ bal.in.l.i.in ultimis uerbis.C.sine cen.vel reliquiꭍ vbi ↄcludit ꝙ postꝙ̄ res est restituta vxori nõ dꝛ amplius res dotalis.sed illa dcā possunt intelligi quo ad p̄uilegia que com petunt fundo dotali ꝙ nõ possit alienari qꝛ mēs illarum legū nõ videꭍ respicere hunc casuꝫ sꝫ vbicūqꝫ ageremus de iducen do effectum qui induciꭍ ex ti.de iure cõi vel etiam de iure mu nicipali appellatōe dotis cõtineꭍ res restituta vxori ex cā do tis.ita dicit no.bal.rep̄hendēs ibi nico.mat.in.l.i.C.vñvir ⁊ vxor.in fi.alle.tex.in.l.fi.C.cõi.utri.iudi.sed melior tex.est in §.nostro. Secūda ↄclusio in ista materia erit talis si resolu tio ↄ̄ctus simplr resoluit ↄ̄ctum p̄orem nõ tamē obligatio ad rem restituendam oritur ex tacita uel exp̄ssa cõuentiõe ꝑtium sed ex legis dispōe sicut in actōe redibitoria vel quādo partes recedūt a ↄ̄ctu re integra tūc vera est cõclusio ꝙ ↄ̄ctus nõ tri buit titulum qꝛ nõ parit obligatōem ex ↄuentiōe ꝑtium.⁊ hoc est qđ dixit iurisconsultus in.§.p̄terea.s̄.e.⁊ bar.⁊ aliꭍ in locis s̄.alle. Sed tūc queritur si resoluto ↄ̄ctu pōt ille cui res re stituitur uti tempore p̄scriptōis qūo hoc sit possibile ut hoc fa ciat ex ꝑsona eius a quo nõ hꝫ cām cõtra tex.in ista.l.in.§.si li ber homo. Ego in.§.p̄terea dixi ꝙ hoc erat qꝛ fingebaꭍ re tro nūqꝫ fuisse ↄ̄ctum ⁊ semper uenditor tenuisse ⁊ possedisse rem.⁊ hoc tenuit ibi glo.quam feci te notare. Idem ēt lꝫ gl. magna in.l.lec.ꝭ.e.§.si is qui precario. Unde ꝑinde erat ac si ego ↄtinue possedissem.nūc autem cõsiderādo diligētius nõ approbo istam rōem qꝛ ꝭm hoc ille in quem ius transferꭍ nõ vtereꭍ adminiculo tꝑis ex ꝑsona illius cuꝫ qua ↄ̄xerat sed po tius ex persona sua ex quo ipse uidereꭍ semꝑ possedisse per se vel ꝑ alium cuius ↄ̄trium dicit tex.in.§.si is qui p̄cario ibi ex ꝑ sona eius ⁊c. Dicamus ergo ⁊ forte est melior rō ꝙ lꝫ pro prie iste nõ sit ti.tamē in hac mā iurisconsulti assumunt ꝓ titulo ꝑꝑ hanc similitudinē qꝛ ex fcō ⁊ traditōe emptoris.retradētis rem ego acquiro nouū ius in re vel ꝓprietatis vel posſionis ⁊ ēt qꝛ in multis effectus distractus regulaꭍ ꝭm nām ↄ̄ctus vt dixit ang.in.d.§.si is qui p̄cario.⁊ ego ēt tetigi supra in prin. Queritꭍ ēt hic Pau.de ca.nūquid successor singularis vꭍ vlis possit sibi ↄiungere tꝑs p̄decessoris seu auctoris sui qui possi debat bona fide sed nõ cū titulo vt ꝑficiat p̄scriptōem lon.tē. ⁊ ↄcludit ꝙ nõ ꝓbat hoc p̄cipue ꝑ deductōem ad absurdum qꝛ posset cõtingere si diceremus tꝑa posse iūgi simul qđ suc cessor qui possidebat cū ti.posset ꝑficere p̄scriptōem in tribus diebus si forte actor suus possedisset decēnio minus diebus tribus. Quā ↄclusionem credo verissimā. Moueor bona rōne vltra ipsuꝫ qꝛ tex.in.§.cū quis.s̄.eo.⁊.ꝭ.eo.§.si qui p̄cario di cit ꝙ p̄scriptio ꝑficiꭍ ex ꝑsona ⁊ adminiculo auctoris.⁊ sic in illo tꝑe successor ↄsideraꭍ vt ꝑsona auctoris sui ⁊ ꝑficit p̄scrip tionē ex iure sui auctoris.⁊ hoc significat verbū adminiculuꝫ positū in.§.cū quis. Sed ꝑsona auctoris nõ pōt hic ↄsiderari cū non posset p̄scribere.ergo impossibile est ↄiungere tꝑs ex ꝑsona ipsiꝰ.l.nemo plus de reg.iur. Preterea nõ dꝫ plus operari fictio ꝙ̄ veritas.l.filio quē pꝛ de liber.⁊ posthu. Sed successor ficte representat ꝑsonam auctoris.ergo sicut auctor ipse qui erat vere illa ꝑsona nõ poterat p̄scribere.ita nec ipsa ꝑsona ficta. Et aduerte qꝛ in qōne ꝓxime p̄cedēti plus plꝫ vltima rō quā penultima.ne obstet nobis tex.in.§.si liber ho mo in quo pꝫ ꝙ lꝫ aliquis trāsferat in aliū ius possessionis nõ tñ ille dꝛ ꝑꝑ hoc habere cām ab eo.vñ melior est alia rō qꝛ di stractus regulaꭍ ꝭm nām ↄ̄ctus. In glo.suꝑ verbo accep tam ibi. Uir aūt cepit vsucapere. Ista glo.dꝛ ↄ̄ tex.expresse in.§.fi.legis nostre vbi dꝛ ꝙ possessor vitiosus nõ pōt adiun gere sibi posſionē auctoris sui nõ vitiosaꝫ. Sed mulier existēs in mala fide vitiose possidet quo ad p̄scriptōem.ergo dꝛ ꝙ ↄ̄ clusio sit falsa.vñ Bar.hic ⁊ moder.intelligūt gl.qđ apud ma ritum fuit perfecta p̄scriptio. Tunc enim verum est ꝙ lꝫ mu lier sit in mala fide dñium dꝫ sibi restitui quesitū a p̄scribente l.si alienaꝫ.in prin.s̄.de do.cā mor.⁊ in.l.indebiti.§.si posſio nem.s̄.de ↄdi.inde. Sed si p̄scriptio nõ esset cõpleta durante matrimonio bar.dicit ꝙ gl.est falsa per.d.§.fi. Sed ista salua tio glo.nimis est ↄ̄ verba ipsius dū dicit ꝙ maritus cepit pre scribere que v̄ba significāt ꝙ nõ cõpleuerat p̄scriptōeꝫ. Tu ergo potes saluare aliter ⁊ erit singulare dcm̄ hoc mō.ꝙ ideo mala fides vxoris non nocet sibi qꝛ transferꭍ in eā res ex titu

lo dotis qui est titulus vlis. l. qd dz. ff. d impésis z. l. i. §. si vni uerse. j. pro dot. cũ gl. Unde intentio sua vz fuisse φ sicut he res succedés defuncto ex titulo vli qsi defunctus habuit bo nam fidem potest pscribere nõ obstãte mala fide sua. l. ij. §. si dfunctus. j. pro emptore ita ille qui succedit ex alio titulo vni uersali similiter possit prescribere quod est valde nouũ dictuz z verum sit verum non affirmo pronunc.

Si is qui. Durante pcario cócedens nõ potest vti accessione possessoris sed demũ re uocatio pcario. h. d. scda ibi ego puto. tertia ibi si tñ. Prio no. φ ex pcario pót transferri posſio ciuilis z nãlis intellige si hoc agit expſſe alias transfert nãlis z retinet ciuilis. l. cer te. §. i. z. l. z hz. §. eũ qui. j. de pcario. Scdo no. φ qui non potest pscribere ex psona sua nõ pót sibi piungere tẽpus sui auctoris hoc probat in. §. fi. j. ea. l. vbi diceinus. Tertio no. ibi cõcessit iuncto v. si cui cessit φ ista verba cedo z pcedo si gnificant idem z aliqi referunt ad simplicẽ trãslationez pos sessionis lz non transferat ius in re. Alibi tamen glo. vz facere dria inter ista verba in. l. pe. in pn. ff. de do. z ibi p bar. d quo etiã tangit Bal. in. l. i. C. de ac. z obli. sup quo vide tex. no. z ibi bal. z Ang. in. l. si mihi. in pn. d serui. rusti. pdi. In gl. in verbo cõcessit ibi. Et nõ eét accessio. Glo. ista posset eé ve ra qsi cõcedens pcario retineret ciuilẽ z transferret nãlem in eum cui fit pcessio qd in dubio vz fieri. l. z hz. §. eũ qui. ff. de p cario. Sed si cõcedens precario retineret nãlez pro se z velle trãsferre ciuilẽ in eũ cui concedit tunc ex sola nãli ipe nõ pos set cõtinuare pscriptionez vt fuit dictũ in. l. iij. §. ex pрio. ff. eo. Quod aũt hoc possit fieri declaraui ibi tibi plene sequẽdo gl. in. l. clam. §. fi. cuz. l. seq. ff. eo. z bis que ibi dixi statim addam aliqua in glo. magna iuxta fi. In glo. in vbo accedere ibi. Non est interrupta nec pcedit lz cessat qd est dicere φ interiz stat in suspenso sicut pscriptio incobata suspẽdit durãte pu pillari etate. l. sicut. §. pe. C. de pscrip. xxx. an. Sed hãc rñsio nez reprehẽdit bar. qz sicut pscriptio durante pcario nõ curre ret ergo ex pscriptiõe nõ decursa nõ posset fieri accessio ad tẽ pus sequẽs. Sed ab ista impugnatiõe glo. pót defendi. naz gl. nõ intellexit φ pprie fieret accessio a tpe pcedenti ad sequẽs quasi durante precario cucurrisset pscriptio qz tunc pcederet obiectio bar. sed intellexit in ista so. qz resoluto pcario finga tur retro ptinuata posſio p ipsum pcedentẽ vnde ipsa pscrip tio nõ perficiet ex accessione z piunctiõe duoz tempoz lz ex ptinuata posſione ficte lz nõ vere sicut glo. dixit in ista ea. l. §. pterea z hoc indicãt verba glo. manifeste in sequẽtibus dũ di cit fingit postea ipse possedisse. Sed qz lectura ista ipropriat verba lre ex cuius pncipio colligit φ pcedens pcario vtif tẽ pore pcedenti ex psona eius cui fuit facta cõcessio φ nõ eét se cundũ istaz solu. Ideo lz scdaz so. que approbat cõiter ab oi bus z est vera. Ex qua habes notare φ qui possidet precario ciuiliter z nãliter equipatur creditori vsi non pscribit sibi sed alteri. i. ad vtilitatẽ pcedẽtis. Ad hoc adde tex. z qd ibi Bar. in. l. si seruus. §. i. ff. de noxa. quem alle. do. meus in ver. in ea. glo. ibi sed Jo. p in fi. articuli. Circa tertiaz so. glo. adde φ ista solu. est multũ obscura z declarat hic dupl'r per Bar. z quo ad primã declaratiõez nil est addendũ qz optime dicit. Ad vnuz tñ aduerte qz inter scdam so. z hanc tertiã fm hanc de claratiõem est soluz vna dria qz in scda so. pscriptio nõ erat cõ pleta z agitur de piungẽdo tpe possidẽtis pcario cũ tpe sequẽ ti post reuocatũ pcariũ. Sed in tertia so. pscriptio erat cõple ta z iam nõ agit de piunctiõe tempoz lz de trãslatiõe dñij vel potius acquisitiõe que facta est pcedẽti pcarium z de resti. po sitionis. Sed quo ad vltimã rñsionez inquãtuz ipse vult spãle eé in emptore φ si pcedit sibi posſio pcaria z transfert in eũ ciuilis z nãlis spãle sit vt possit pscribere rem noie suo nõ ad vtilitatez pcedentis credo φ hoc dixerit Bar. pp ti. venditio nis pcedẽtis ex quo transfert vsucapiẽdi pditio lz pcinz nõ sit solutum. Et ita intelligit tex. in. l. iul. §. positionẽ de acti. emp. φ est singulare verbũ. Et qd in casu. d. §. positiõez fuerit trãsla ta pcario ciuilis z nãlis posſio lz gl. fm vnã lec. in. l. serui epti. ff. de picu. z cõmo. rei vẽ. Sed ipse idẽ Bar. in. l. iij. §. ex pрio ff. eo. allegando eundẽ tex. vz euz intelligere ét in casu in quo nõ sit translata nisi nãlis posſio z quod acquisitio fructuũ ibi procedat nõ virtute positionis lz ex volũtate dñij sicut in colo no vt ibi p enz. Sed tu aduerte qz si vẽditor in re aliena cõ cedẽdo pcariũ ante solutiõez pcij trãsfert vsucapiẽdi pditiõez, necessario habes dicere φ si ét dñs trãsferret dñiuz in psonã ẽptoris. l. clauibus de pbẽ. ẽp. z plene p bar. dclarat in ista. ea. l. in. §. si iussu. Scdm hoc ergo videret habita fide d precio si trãsferret dñium φ nullus dicit z in dubio presumit pриum

ét no. in. l. in ciuilẽ. C. de rei vẽ. z. l. quod vẽdidi. ff. de pben. emp. Preterea si bñ respicis ad tex. in. d. l. iul. §. ex vendi to ad quẽ cõtinuat. §. positionẽ. Intẽtio iurisconsulti est mani festa φ posſio pcaria dicat legitima quo ad hoc vt currãt vsu re pcij nõ soluti qz p illã positionẽ pót recipere fructus quo rum respectu debent vsure. l. ij. C. de vsu. l. curabit. C. de acti. emp. z ita intelligit ibi glo. in vna solu. z est ipsa veritas. Un de tenenda est secũda solu. que optime pcedit. In eadem glo. ibi. Sz an durãte pcario z c. Jmo. z pau. de ca. dicunt φ ista glo. videt male posse saluari pma facie qz cuz psupponat φ pcedens pcario nullo mõ possidet nõ apparet prima facie quõ possit vti exceptiõe pscriptiõis cuz p eum nõ possit agi rei vẽdi. lz habeat facultatẽ rei restituẽde ut statim uidebis deter minatũ in ea. glo. Unde saluãdo glo. dicũt ipsi φ in duobus casibus pót intelligi. Prim9 est fm Jmo. si is qui posside bat pcario nominasset dñm in iudicio iuxta. l. ij. C. vbi in rem actio. Sed in hoc exẽplo eét videndũ vtrũ illa lex habeat locũ quãdo puentus possidet ciuiliter z nãliter lz ad vtilitatẽ alte rius de quo dic vt ibi p doc. Scdo pót intelligi fm Pau. de ca. z expediti9 φ iste dñs qui pcesserat pcario sponte compa ruit in iudicio intẽtato p possidentẽ z opposuit pscriptiõis ex ceptiõem ex psona sua tanφ defensor puenti qd fieri pót. l. p curator ad exhibendũ. §. i. ff. rẽ ra. ha. z. l. sed z si lege. §. sed si ante z ibi p bar. ff. de peti. he. z no. in. l. i. C. vbi in rem actio. In eadẽ glo. ibi sed Jo. p. ista opio cõiter approbat p om nes vz φ ille qui nullo mõ possidet vel detinet nõ possit pue niri rei vẽ. lz habeat facultatẽ rei restituẽde z pbat fm Bar. in. l. pui noie. j. ti. i. Sed p hoc arguit Pau. de cast. de. l. φ si in diem. §. iuli. de peti. he. vbi probat φ is qui fuit spoliatus pos sessione pót cõueniri petitiõe hereditatis que est actio realis qz hz recuperandã rẽ. Idem pbat in. l. ét. §. apud marcellũ eo. ti. vbi vxor pstante matrimonio pót pueniri petitiõe hereditatis lz maritus possideat z nõ ipsa vt vidistis in. §. in dote. Unde ipse metu huius prij distinguit φ aut agit rei vẽ. p eum qui hz facultatem rei restituẽde vt cedat ius qd hz penes se aut resti tuat rẽ. Prio casu poterit agi vt in. d. §. iul. scdo nõ. z ita pce dit cõclusio cõis. Sed cuz reuerẽtia nõ meminit de diuersitate rõis que est manifesta iter rei ven. z petitionẽ hereditatis. nã rei vẽdicatio non cõpetit p iuribus incorpalibus lz p rebus corpalibus dũtaxat. l. i. §. hãc. z qd ibi no. de rei vẽ. Et ideo p eum qui hz ius nõ pót cõpetere rõe illius iuris. sed petitio he reditatis cõpetit ét p vendicatiõe iuris. l. ét. §. fi. cũ. l. seq. z. l. re gulr. ff. d peti. he. z hoc est qd dicit iurisconsultus in. d. §. iul. qz iuris possessor est qui pót cõueniri. Et pro cõi snia no. tex. in. l. officiũ in fi. de rei vẽ. qui requirit ista duo copulatiue. s. φ quis saltẽ detineat rẽ z habeat facultatẽ rei restituẽde. ergo re quirit cõcursus vtriusqz. l. si heredi plures de cõdi. insti. Cõ tra glo. tamẽ multũ facit tex. in. l. si a dño. §. si a filio de peti. he re. vbi dz φ filius qui de iure ffoz. detinet rez simpl'r pót con ueniri petitiõe hereditatis qui hz facultatẽ rei restituẽde. sed ad il lum tex. pót rñderi aliter quã alias dixerim. vz φ ista verba si gnificãt φ si is qui detinet nõ haberet facultatẽ rei restituẽde nõ posset cõueniri rei vẽ. non aũt significãt φ sola facultas rei restituẽde faciat φ quis possit cõueniri actiõe reali. Aduer te tamẽ qz forte posset aliquis dicere φ opi. pau. possit pcede re ex eo qz rei vẽdicatio bñ pót intẽtari pro iure incorpali nõ quidam simpl'r sed adiecta cã. sicut quãdo pz vendicat filiũ vl' ciuitas ciuẽ iuuxm vt dicit tex. in. l. i. §. per hãc. ff. alleg. Unde si aliquis agit rei vẽdicatiõe adiecta cã vt cedat sibi ius qd est penes puentũ videt posse pcedere iudiciuz magis ex illo. §. p hanc quaz ex. ll. alle. p eum. Sed hoc nõ plz qz illa exceptio posita in. §. p hanc p regulã positã in pn. §. z in pn. legis loqui tur qsi vẽdicat ius qd coheret psone in qua illud ius inheret. Unõ qz quodãmodo videt vẽdicari res corporea p regulas iuris statuit φ admittat rei vẽdicatio qz nõ erat aliud remediũ eque bonũ que dispõ exorbitãs nõ est trahẽda ad pñaz qd pz qz pro iure fruitutis qd coheret rei imobili nõ cõpetit rei uen. sed cõfessoria. l. sicuti. §. lz aristo. ff. si fui. uen. cuz multis alijs. jõ non pót trahi ad pñam in casu nro. maxie qz hoc ius nõ co heret psone sicut in subiecto z passiue. lz est in psona eius qui puenit actiue qui hz actionẽ ad recupandã rem unde tale ius non pót psiderari vt ps rei corpalis sicut psiderat ius pãtris in filiũ vel subiectiõis in vasallũ. Adde etiã ad predicta tex. nota. z qd ibi ponit Bar. in. l. si fuus. §. i. ff. de noxali. vbi ad mãm nostram probant due no. cõclusiões. Prima est illa φ tetigit hic glo. in scda lectu. φ ille qui possidet ciuiliter z nãl'r equiparat creditori z vterqz dz iuste possidere. sed nõ p dño Scdo est ibi casus nota. quẽ ibi ponderat bar. φ lz ille qui

non

nõ possidet nõ possit cõueniri rei vendicatõe q̃ pro vno extremo requirit posſſionez. Potest tñ ↄueniri si hȝ facultatez rei restituende illa actõe que nõ requirit aliud nisi ꝙ quis possit restituere rem sicut est actio noxalis ⁊ illum tex. ponderat ibi Bar. ↄ̃ glo. nostrã ⁊ soluit mõ p̃dicto. In ea. glo. ibi non fit p̃iudiciuȝ. Hanc glo. approbãt cõiter oẽs in vtroqȝ dicto ⁊ qḋ ciuil'r possidẽs possit cõueniri rei vẽ. alle. tex. in. l. ij. §. fi. ff. ad exhibẽ. ⁊ in. l. cuiuſcũqȝ. §. i. ff. de vsufr. Qḋ aũt nõ fiat p̃iudiciũ ex ſnia lata ↄ̃ ciuil'r possidẽte nãl'r possidẽti tȝ ẽt bar. i rubri. ꝺ rei vẽ. qḋ limitat ibi ang. ⁊ moder. hic duob⁹ modis. Primo dicit ang. hoc eẽ limitandũ nisi nãliter possidẽs fuerit citatus si sua putauerit interesse tũc eniȝ fit sibi p̃iudiciũ ꝭm eũ. Scḋo limitãt hic Moder. nisi possidens natural'r sciret cãm agi cũ ciuiliter possidente p. l. sepe cũ mã ꝺ reg. iur. ⁊ qḋ habetur in. c. quãuis eo. ti. Sed primũ dcm̃ non trãsit sine dubitatione qꝛ lȝ do. Ant. in. c. cũ sup de re iudi. hoc idem tenuerit allegans Cy. in. l. i. C. de aduo. diuer. iudi. Abbas ibi tȝ oppositum mouet in effectu duabus rõnibus vt. j. dicã. Unde debes cõsiderare ꝭm euȝ qḋ aliq̃ ille citatur sub hac forma cui ẽt sine citatõe p̃iudicaret ſnia si sciret ⁊ pateref agi de iure suo iuxta no. in. l. sepe ⁊ in iuribus p̃alle ⁊ tũc opinio dñi Anto. est verissima qꝛ p citatõem acquirit sciam litis mote. Unde ideȝ est ac si alio mõ sciret. Aliq̃ querit q̃ñ alias scienti nõ p̃iudicaret ſnia vtrũ ista citatio si sua putauerit interesse operef ꝙ p̃iudicet ⁊ in hoc ipse distinguit ꝙ aut citatus cõparet ⁊ assistit liti ⁊ tũc non pp citatõez sed pp assistentiã factaȝ liti p̃iudicat sibi ſnia iuxta no. in. l. si inspecta. §. i. ff. de ioffi. test. ⁊ in. l. si plurioꝛo. §. quotiẽs. ff. de ap. p bar. ⁊ isto mõ intelligit dicta Cy. qui vꝫ loqui hoc casu in loco p̃alle. Et hoc tȝ Angel. post Butri. in. l. lucius. ꝭ. de his qui no. infa. in p̃n. comenti. Intellige tñ qḋ citatus fuerit p̃ñs ⁊ astiterit examinatõi cause nam si fuerit pñs ipe ſnie dũtaxat per hoc nõ p̃iudicaret sibi ſnia qꝛ non põt dici fuisse ps litis ex hoc solo ꝙ fuisset p̃ñs cum ferebaf ſnia ita declarat no. Bal. in. l. fi. C. de fi. instr. ⁊ in. d. l. lucius. Aut citatus nõ cõparuit neqȝ instruxit cãm ⁊ tũc ipse tȝ qḋ ſnia sibi nõ p̃iudicet. Mouef p̃mo qꝛ ex̃ casus positos in. d. l. sepe. ⁊ in. d. c. quãuis regula est ꝙ sola scia nõ preiudicat sed p hanc citatõeȝ nihil aliud põt videri inductũ nisi vt habeat sciam litis ergo ſnia nõ p̃iudicabit. Scḋo qꝛ ex contumacia regul'r quis nõ dȝ puniri in amissione cause sed dȝ pcedi alijs remedijs de quibus in. c. tue ⁊ in. c. q̃m frequẽter. §. fi. vt lit. nõ conte. Tu vide hanc regulã declaratã p Bal. in. l. in multis. C. de ap. vbi alle. glo. in. l. i. §. i. si quis ius di. nõ obtem. Sed hic ex ↄtumacia si noceret sibi ſnia puniref in amissionẽ cause ergo hoc nõ est ↄcedendũ ⁊ ista opinio plȝ quicquid dixerit Imo. in. l. diuus. ff. de re iudi. sentiẽs oppositũ. Hanc opi. tȝ expresse Bal. in. l. ij. C. de fi. instru. ⁊ sequif ibi Saly. ⁊ in. l. lucius ꝺ his qui no. infa. Pro qua bene facit tex. in. d. l. ij. vbi vꝫ probari ꝙ iudiciũ agitatum cũ vno circa idem nõ noceat aĺij ↄ̃ queȝ nõ fuit actum ⁊ sic nõ fuit ps iudicij hoc tñ limitat Bal. singl'r in. l. ij. C. de lib. cã nisi is qui citatur sub ista forma nõ posset cõueniri de directo sup iure de quo agif verbi gr̃a. Si duo dñi ↄtendũt ꝺ iure subiectõis ⁊ vnus est in quasi posſſione alter nõ. non põt tũc agi ↄ̃ subditos qui possidentur ab altero sed est agendũ ↄ̃ ipsuȝ possessorẽ ꝭȝ Bar. in l. i. §. p hanc in vltimis verbis de rei ven. Tunc eniȝ supposita ista opi. Bar. pro vera si intentaf iudiciũ ↄ̃ possessorẽ subditi citanf cuȝ ista clausula si sua putauerint interesse satis est ex quo non pñt eẽ ꝺ directo pars iudicij nec eis offerri libellus. Pro p̃missa opione bene facit. l. i. §. pe. de interdic. actio. vbi dꝛ ꝙ nemo cogif rñdere alteri de iure suo nisi prius ↄueniaf ab eo ergo iste qui taliter citaf põt dicere nõ teneoꝛ tibi rñdere sup iure meo ex quo nõ agis ↄ̃ me ⁊ eadeȝ rõ est vt possit dicere nec teneoꝛ discutere tecũ de iure tuo qꝛ regula est quod discussio cause nõ fit nisi p̃cedente libello. l. i. in p̃n. de edendo ⁊ aũt. offeraf. C. ꝺ li. ↄte. Et ista tene mẽti qꝛ articulus est notabilis. Scḋm autẽ dictũ ꝙ ponunt hic Moder. de sola scia est interp̃tanduȝ ex legibus quas allegant quod ita demum sit verũ si sumus in casibus positis in. d. l. sepe. Ita expresse. d. Ang. in rub. de rei vẽ. ⁊ si q̃ris q̃ñ fiat missio in p̃iudiciuȝ ciuil'r possidẽtis tñ dic vt plene p bal. i. l. ij. C. vbi i reȝ actio ⁊ Ange. in dicta rub. ⁊ faciunt ista ad ea q̃ scripsi in. l. clã §. fi. ⁊ in. l. queadmodũ. ꝭ. eo. Extra glo. tetigit hic Ang. ⁊ Moder. nũquid rei vendi. possit intentari ↄ̃ simpliceȝ detentatorem in qua cõcludit Ange. sequẽdo Inno. in. c. q̃m. §. qḋ si super vt lit. non contesta. ꝙ non potest cõueniri detentatoꝛ quãdo est certũ ꝙ detinet ⁊ nõ possidet secus si sit dubiũ vtrũ possideat vel detineat. Unde detẽtatoꝛ cõuentus rei vẽ. ꝭm eum vel põt euitare iudiciũ nominãdo dominũ in iudicio. l. ij. C. vbi in rẽ actio. vel poterit simpl'r declinare iudiciũ. Cõtra quaȝ doc. insurgunt hic moder. dicẽtes ꝙ ante. l. ij. C. vbi in rem actio p̃cise compellebaf detẽtatoꝛ subire iudiciũ per. l. officiũ de rei vẽ. Sed post dictã. l. ij. tũc demũ potest vitare iudiciũ quãdo nominat dominũ in iudicio alias non vt pbaf in d. l. ij. ver. dȝ vbi ponif verbũ necessitatis vt pȝ ex no. in. l. sepe de offi. p̃si. ⁊ in. l. obseruare. §. fi. de offi. pcon. ⁊ leg. Si ergo dñs dȝ nominari vt euitef iudiciũ ergo apparet ꝙ aliter nõ põt vitare iudiciũ detentoꝛ. Et ista sunt dicta in effectu do. anto. in. c. examinata de iudi. quem ẽt refert hic dñs me⁹. Tu aũt aduerte qꝛ ang. in rub. de rei ven. ⁊ in. l. officiũ eo. ti. in vl. col. al'r dixit quã hic. Uoluit enim qḋ directa rei vẽ. non possit cõpetere ↄ̃ detẽtorẽ qꝛ deficit principiũ formale ex pte conuenti. i. posſſio. l. i. C. de alie. iu. mu. ca. fa. Sed vtilis rei vẽ. bene cõpetet sicut in alijs multis casibus iuris vt pȝ i. l. si culpa cum mã. ff. de rei vẽ. Tu aũt potes tenere ſniam cõem simpl'r qꝛ verbũ posſſio qḋ ponif in. d. l. i. ꝭm subiectã mãm aliq̃ ponif p nuda detentatõe. l. ij. §. qḋ vulgo ꝺ vsucap. p emp. ⁊ l. cõi di. §. neqȝ. ff. cõi di. cum si. Cũ igif sit exp̃ssum in. d. l. officiũ qḋ ↄ̃ detentorẽ cõpetit rei vẽ. satis põt ipropriari verbuȝ posſſio in. d. l. i. Et p ista ↄclone bñ facit tex. in. l. si a dño ver. si a filio de pe. here. Naȝ quãdo res vendicaf a filio posito in ptãte alterius ipso iure pȝ ꝙ filius est manifestus detentoꝛ de iure ffoꝝ. ꝭm qḋ oia querunf pr̃i. l. plȝ de acqui. he. ⁊ tñ ↄ̃ euȝ competit actio realis. imo ẽt si ageret simpl'r ↄ̃ filium vt filiuȝ idem eẽt. qꝛ nisi probef qḋ sit factus sui iuris est in ptãte alterius. l. naȝ ⁊ ciuiũ ⁊. l. itẽ in ptãte de his qui sunt sui vel ali. iur. Nec dicas qḋ sit dr̃ia in hoc inter petitõeȝ hereditatꝫ ⁊ rei vẽdi. qꝛ cum vtraqȝ sit actio realis. vt declarat Bar. in. l. sȝ si lege. §. fi. de pe. here. quantũ ad hoc non reperif ↄstitura dr̃ia vt vna competat ↄ̃ detentorẽ altera nõ cũ sit eadeȝ rõ in vtraqȝ.

Pro ista ↄclone adduco tibi tex. no. in. l. locuȝ. §. i. de tabu. exhi. iuncta. l. i. in prin. eo. ti. Dicif enim. l. i. in prin. ꝙ interdictũ illud qḋ est in re scriptũ cõpetit ↄ̃ euȝ penes que sunt tabule que dictio ex pprietate ꝭmonis significat eũ qui possidet tabulas vt in. l. penes de ver. signi. ⁊ tñ v̓ba edicti verificanf vt possit agi ẽt ↄ̃ detentorẽ qui hȝ facultateȝ exhibẽdi tabulas Sicut ergo ibi verbũ qḋ ex pprietate sui significat posſſionẽ improprianf vt intelligaf p detentatõe ita ⁊ verbũ posſſio positum in. d. l. i. C. de alie. iudi. mu. cã fac. põt iproprìare vt cõprehendat ẽt detentatorẽ. Bene facit ẽt tex. in. l. iij. §. sciendũ cuȝ l. sequen. ff. ad exhiben.

Ex facto. Ex vitiosa posſſione non daf accessio b. d. No. ꝙ seruus qui subtraxit reȝ dño ita dicif eẽ in mala fide vt non possit p̃scribere ẽt ↄ̃ tertiũ qḋ vꝫ mirandũ qꝛ lȝ iste seruus habuerit malã fidem respectu dñi non tñ habuit malã fidem respectu tertij qꝛ credebat rem eẽ dñi. ergo vꝫ ꝙ quo ad p̃scribẽdum ↄ̃ tertiuȝ mala fides sibi nõ officiat. l. si quis fundũ. §. i. j. eo. ⁊ ibi p Bar. ⁊ per eũdem in. l. nãliter. j. ti. pxi. Sed rñdendo dicas. ⁊ ad hoc no. pondera istum tex. ꝙ iura predicta loquũtur quando quis habet malam fidẽ ⁊ bonam fidẽ respectu diuersoꝝ iurium ⁊ diuersarum personaꝝ puta respectu proprietatis ⁊ vsusfructus vel dominij ⁊ iuris ipothece. Sed mala fides respectu eiusdem iuris facit vt etiã contra tertiũ non possit p̃scribi. Et ista conclusio est de mẽte glo. ⁊ Bar. ⁊ alioꝝ in. §. si is qui p̃cario. ꝭ. eo. dum dicũt qꝛ possidẽs p̃cario scit rem eẽ alterius. i. domini nõ põt p̃scribere ↄ̃ tertiu ex psona sua. Sup quo articulo vide qḋ tetigi in. l. i. §. lȝ p eum ⁊ in. l. iij. §. neratius. ꝭ. eo.

Si iussu. Ex ſnia lata in reali transferf vsucapiẽdi ↄditio. h. d. In glo. sup v̓bo restituta ibi. Sed p publicianã ⁊ triticariã egi ⁊c. Hec glo. est sing. in dicto suo lȝ nõ videf pcedere ꝭm Bar. hic qꝛ ille qui agit publiciana dicit se non dominũ. l. i. ff. de publi. l. minoꝛ. §. i. in tex. ⁊ glo. ff. de euic. insti. de actio. §. alie. Si ergo cõdemnatio fit tanq̃ nõ domino ⁊ ↄ̃ñr restõ videf non posse transferri dominiũ qꝛ hoc implicat quandã ↄ̃dictõem ꝙ restõ fiat vt nõ dño ⁊ ipse efficiaf dñs vel saltẽ est ↄ̃ intentõem restituẽtis ⁊ iudicis ⁊ ẽt ipsi⁹ agentis publiciana Bar. saluando glo. rñdet ꝙ ille qui agit publiciana nõ dicit se nõ dñm qꝛ si sic diceret eẽt in mala fide ⁊ non cõpeteret publiciana. non tñ dicit se dñm. Unde non est incõueniẽs ꝙ in eũ possit transferri dñium ex quo non negat se dñm. Pro ista conclusione alleg. ipse tex. in. l. statu liberi a ceteris. §. quintus de statu libe. vbi probatur ꝙ p ſniam iniustaȝ latam i petitõe hereditatꝫ transferf dñium ⁊ tñ illo casu agens i libello non dicit se dñm quia i petitione hereditatis veniũt ẽt res quaꝝ testatoꝛ non fuit dñs. l. ⁊ non

fantuʒ.in ꝑn.de pe.he.sed Moder.reprehēdūt hic istā doctrinā ⁊ inter alios dicit Pau.de ca.qđ salua pace Bal.gl. nō dicit hoc imo sentit ꝯtrium inquātuʒ facit dr̃iam inter publicianā ⁊ rei vendi.sed ipse nō perpēdit ꝙ hanc dr̃iam facit glo.in ꝑn.in quo ꝓsupponit qđ si eēt actuʒ hic rei vendi.non potuisset trāsferri dñium vel vsucapiēdi ꝯditio. Unde dicendo postea hāc.l.intelligi in publiciana manifeste intelligit ꝙ in publiciana transfert dñium ⁊ vsucapiēdi cōditio sicut dr̃ in tex.nostro qđ pʒ ēt alio mō qꝛ gl.cōiungit publicianā cū actionibus ꝑsonalibus ꝯ rei ven.in quibus sine dubio transfertur dñium ⁊ vsucapiēdi cōditio.l.nō solum.§.si mihi.ī.ti.i. Sʒ ꝑma rō est manifestior qꝛ si tex.noster intelligit in publiciana cuʒ in ea dicat trāsferri vsucapiēdi cōditio ⁊ ꝑ ꝯñs dñium ex regula posita in glo.manifeste apparet quid senserit glo.dicēdo ꝙ hic erat actuʒ publiciana ipse tñ Jo.de imo. ⁊ alij doc. reprehēdunt opi.glo.tali rōne qꝛ cum agens publiciana nō dicat se dñm nec deducat ius dñij intentio libellātis nō est cōsequi dñium ex s̄nia ⁊ restōne rei intētio autē iudicis ꝓsumit eē cōformis intētioni libellantis ne videat ꝓnūciare sup non deducto.l.fi.C.de fideicō.liber. ⁊ .l.vt fundus.ff.cum di.si ergo cessat itentio agentis ⁊ iudicis ⁊ ēt ꝑtis restituētis que restituit vt paret iudici non transfert ius qđ iudex noluit transferre. Non ob.tex.in.l.statu libe.§.i.qꝛ lʒ in petitōe hereditatis nullo mō videat deduci dñium respectu reꝝ que nō erant in dñio testatoris respectu tñ reꝝ que erāt in ei⁹ dñio sicut erat statu liber in.d.§.qꝛ al's nō potuisset sibi relinqui libertas directa vt dicit Imo. ⁊ bene vr̃ deduci dñiuʒ vno respectu ꝑncipalr̃ vʒ respectus vniuersitatis ipsius hēditatis qꝛ qui est hēs dr̃ dñs hereditatis. Alio respectu ꝯñr vr̃ dicere se dominū omnium rerum que erāt in dñio testatoris tpe mortis qꝛ sola hereditatis additio ⁊ acquisitio acquirit dñium illarū rerum ipso iure.l.cū heredes.in ꝑn.ī.eo.vñ casus nō est similis ⁊ ista rñsio est satis subtilis ⁊ elegās. Sed ꝯ istaʒ opi.moder.facit qꝛ sicut intētio iudicis nō vr̃ esse sup nō deducto ⁊ silr̃ libellātis ita nō vr̃ esse sup dñio deducto vno mō ⁊ nūc transferēdo alio mō.nam iudex qui tulit sententiam declarando actorem esse dominum tulit eam sup dominio iam quesito credens illud dñium esse penes agentē ⁊ si sciuisset actorē non eē dñm sed ꝯuentuʒ presumit ꝙ nō ita ꝓnūciasset qꝛ s̄nia fuisset iniusta.nam pro officiali publico ꝓsumit.l.i.C.de officio ciui.iu.l.i.C.de ponderibus ⁊ auri illa.li.xi. ⁊ sic vr̃ cessare intentio iudicis quo ad dñium transferēdum de nouo. Uerba.n.s̄nie restringunt ad mentē iudicantis.l. ⁊ puto.in ꝑn.ff.fami.her. Sed tñ hic neqʒ verba neqʒ intētio cōueniūt ad transferēduʒ dñium de nouo. Unde in his duobus casibus vr̃ inesse eadeʒ rō ⁊ ꝑ ꝯñs vr̃ ꝙ in vtroqʒ transferat dñium. Est eniʒ aliqua dr̃ia inter istos casus qꝛ qñ actor declaratus dñs ꝓnūciatū est aliquo mō sup iure qđ transfert in ipsa traditōe. Unde s̄nia pōt esse aliquo mō cā huius traditōis ⁊ trāslatōis. Sed qñ est actuʒ publiciana tūc super dñio nō est pronūciatū aliquo mō. Sed tamen lʒ sit aliqualis dr̃ia nō potest negari ꝙ in vtroqʒ casu cesset mēs iudicātis equalr̃ vt.s̄.declaraui ergo non pōt dici istud ius eē translatuʒ ex titulo s̄nie ex quo de hoc iure trāsferēdo nō sensit.nam si sensisset de iure de nouo transferēdo lʒ verba s̄nie essent declaratoria operarent tñ effectū dispositiuū.l.quid tñ §.fi. ⁊ ibi ꝑ Bar.ff.de arbi. ⁊ .l.in sūma.in ꝑn.de re iudi. ⁊ declarat optime Bal.in.l.i.C.de cura.fur. Unde credo tutius esse sequi opi.glo. ⁊ Bar. ꝙ in vtroqʒ casu transferat dñium ⁊ si queris quare preter intentōeʒ iudicis in vtroqʒ casu transfertur dñium pōt dici qꝛ respectu rei succūbentis nō multū interest vtꝝ transferat dominiū vel nō.nam ⁊ si nō transferat dominiū qꝛ s̄nia habetur pro veritate inter eos inter quos est lata si reus post restōnem ageret rei ven.in vtroqʒ casu obstaret sibi exceptio rei iudicate. Primum est manifestū qñ actor fuit declaratus dñs ꝑ regulaʒ.l.cū querit ⁊ .l.cū de hoc.ff.de excep.rei iudi. Scđm ēt est veruʒ qꝛ si reus in publiciana cōdēnatur ad restituēdaʒ rem agenti pro hoc ꝓnunciat necessario ꝙ ipse nō est domin⁹ qꝛ si eēt dominus excluderet agentē publiciana. Si ergo postea agit rei ven.tanꝙ dominus obstabit sibi exceptio rei iudicate ⁊ sic nihil ꝓderit sibi quo ad aduersariuʒ nō transtulisse dominiū nec quo ad habēteʒ cām ab eo.lʒ forte ꝯ tertiuʒ qui nō haberet cāʒ ab eo hoc ius dñij sibi ꝓdesset qꝛ tñ nō est certū vtꝝ res sit ꝑuētura ad tertiū nō habentē cāʒ ab actore ⁊ attēto statu ꝑsenti res ē penes eū noluit lex impediri quin trāsferret dominiū ꝑꝑ auctoritatē s̄nie q̄ est iustus titulus ad acquirendū.l.iuste possidet.s̄.eo. In eadem glo.ibi ꝑꝑ auctoritateʒ rei iudicate. Ista glo.cōiter approbat ab oībus ⁊ eam sequit Ang.in.l.sunt ⁊ alie.ff.de publicia.vbi optīe rñdet vltra doc.ad.l.iij.§.subtilius de ꝯdi.ob ca. dicens ꝙ in casu illius.l.iō non transfert dominiū ab errante qꝛ nulla alia cā translatōis dominij poterat subesse.nisi voluntas tradētis que cā hic nō subest cū iudiciū reddat inuitum l.inter stip.§.i.de ver.ob. Et silr̃ executio vt.l.qui restituere in fi.de rei vē. Sed attendit ipsa traditio ⁊ titulus ex quo fit causa habilis ad transferendū dñium.i.auctoritas s̄nie. Et lʒ ange.in.l.ex diuerso.§.i.s̄.de rei ven.videat sentire cū opi.petri ꝯ glo.allegādo quedā dicta Inno.vt ibi per eū. Hec tñ opi. est cōmunior quā approbat bar.in.l.ex hoc iure gentiuʒ.ff.de iusti. ⁊ iur. ⁊ ibi Bal. ⁊ in.l.i.C.cōia vtriusqʒ iud. Sed cōtra istā s̄niam multū facit tex.queʒ alias scribēdo nō adduxi in l.sicuti.§.sed si querat.ff.si ser.ve.ubi vr̃ dici expresse qđ virtute s̄nie late in confessoria pro actore que est actio realis nō ꝯstituit ius seruitutis de nouo in ꝓdio qꝛ s̄nia declaratoria non inducit sʒ dclarat Bar.ibi motus difficultate ꝯrij dicit ꝙ itentio lr̃e non est ista sed vult dicere ſm euʒ ꝙ v̄ba s̄nie i iudicio reali nō debēt eē iductiua translatōis noui iuris sʒ declaratiua iuris cōpetentis.vñ non dʒ dicere iudex in s̄nia cōdemno reuʒ ad seruitutē ꝯstituendā sed simplr̃ declarare ius seruitutis agenti cōpetere. Ex qua tamē s̄nia dclaratoria secuta traditōe si vere seruitus non cōpetebat constituet de nouo. Sʒ ista expositio nimis videt violare lr̃am. Primo quidem qꝛ iurisconsultus vtit hoc modo loquēdi vʒ ꝙ si is qui agebat de ſuitute obtinuit non dʒ cedi seruitus. Unde apparet ꝙ verbū cessio ponit ibi post s̄niam latam ⁊ sic respicit executiōne nō formaʒ s̄nie. Scđo qꝛ postea iurisconsultus ꝓbando hoc dcm̄ arguit a diuisione hoc mō. Aut enim s̄nia lata fuit iusta ⁊ tūc qꝛ agens hʒ seruitutē nō est opus ꝯstituere eaʒ de nouo sicut semel dñs non pōt ampli⁹ fieri dñs. Aut s̄nia fuit iniusta ⁊ tūc declaratio non hʒ effectū iductiuū. Sed primū mēbrum nō esset veꝝ si v̄ba s̄nia fuissent dispositiua qꝛ seruitus ꝑ illa verba esset ꝯstituenda nō eēt cōstituta cū seruitus non cōstituit ex solo titulo sine patiētia ⁊ vsu que habent ꝑ traditōe.l.quotiēs cū mā.ff.de ſui. Unde ille tex.fortiter viget ꝓ opi.petri.sed tñ non recedēdo a s̄nia maioꝝ nostroꝝ que vr̃ ꝓbari i iuribus ꝑ eos alle. Dicamus ꝙ ibi nō negat ex traditōe quasi posſionis cōstitui seruitutē de nouo sʒ significat modus exequēdi s̄niam vt nūcius nō dicat cōstituo tibi seruitutē in isto fundo auctoritate s̄nie ⁊ sic non vtat v̄bis dispositiuis sed dicat iduco te i fundū vt ex vsu ⁊ patiētia acquiras quasi posſionē seruitutis tibi cōpetentis. si tamē queris a me que fuerit itentio iurisconsulti. Credo potius mentē eius fuisse decidēdi qōnem ꝯ glo. nostras. Pro opiōne aūt cōi adduco tibi tex.optimū cū gl. sua i.l.eū qui.§.si petenti.ff.de publi.ibi eni vt pʒ ex forma iuramēti fuit actū rei vēdicatōe al's non iurasset agēs rē eē suam sed ad se ꝑtinere. Et dr̃ quod si restō rei fit virtute iuramēti ꝙ hʒ vim s̄nie ut scis acquirit victori publiciana. Et hoc est ideo vt declarat ibi glo.qꝛ neqʒ agens neqʒ possessor erat dñs. Arguo mō sic. Ex s̄nia vel iuramēto declaratiuo dominij acquirit publiciana secuta traditōe ergo ⁊ vsucapiēdi ꝯditio ⁊ ꝓbatur in ꝑn.illius.l.qꝛ ista equipant. Acquirit vsucapiēdi cōditio ergo ⁊ dñium si tradēs eēt dominus. Tenet ꝯñs per ea que dicunt hic i glo. ⁊ per Bar.post eaʒ ⁊ ꝑ tex.in.l.clauibus.ff.d ꝯhen.emp. Sed dubitat i ista mā vtrum semꝑ sit necesse ꝙ post s̄niam sequat traditio ad hoc vt trāsferat dominiū. Et cōiter doc.dicūt ꝙ sic vt ꝑ bar.i.l.ex hoc iure d iusti. ⁊ iure ⁊ bal. in.l.i.C.cōia vtriusqʒ iu.cuius dcā refert hic dominus meus. Hoc tamē fallit quādo iudex ꝓnūciat sup iure hereditario qꝛ declarat aliquē eē heredē.tunc eni cōstituit aliquis heres d nouo ꝑ s̄niam si ꝑus nō erat heres vere. Ita cōcludit Bal.i.l. sunt ⁊ alie.ff.de publi. ⁊ .l.i.circa ꝑn.distinctōis.C.cōia vtriusqʒ iudi.ꝑ.d.l.statu liberi.§.i.hic alleg.ꝑ Bar. Cur aūt hoc iducat i isto casu Bal.in locis ꝓdictis non assignat bene rōeʒ sed in.d.l.ex hoc iure dicēdo idē assignat rōem spālitatis quia s̄nia lata super peti.here.facit ius quo ad oēs vt no.in.l.i.de excep.rei iudi. Sed ista rō non vr̃ ꝑtinens qꝛ hoc non reperitur iure cautū ꝙ i tali casu s̄nia que facit ius cōtra omnes trāsferat dominiū sine traditōe. Unde tu dic ⁊ melius quod dominiū hēditatis qđ est eē heredem est dominiū cuiusdā iuris vlis incorporei vt in.l.hereditas.in ꝑn.de peti.he.in quo nō cadit aliqua quasi posſio vnde nō pōt in eo cadere vel traditio vel quasi ex qua creetur hoc ius i ꝑsona heredis ⁊ iō necesse est fateri qđ solū verbū iudicis causet hoc ius i eo qui nō erat heres sicut sola volūtas adeūdi acquirit hoc ius vle ⁊ cōsequēter ipso iure dominiū reꝝ particulariū. Sed nūc pro ista cōclōne ego allego tibi duas leges optimas vltra ipsuʒ.l. l.nā ⁊ si parentibus.§.fi.de inoffi.testamen.ubi pʒ ꝙ recisso

testō pro parte per querelā filius efficit̃ heres ipso iure virtu/
te snie que facit eū suū heredē ita q̄ vendicat corpora here/
ditaria vt ibi dī. Posset tamē forte intelligi ille tex. q̄ p sniaʒ
tollit̃ testm̄ pro parte ʒ suitas redit ex dispōne legis que pus
erat sublata p exheredatōeʒ. l. papi. §. si ex cā vbi p Ang. ff. e.
ti. nō tñ est incōueniēs dicere q̄ ipsa snia imediate faciat eum
suuʒ si filius erat iuste exheredatus. Scḋo pro ista cōclusione
facit optime tex. in. l. sed ⁊ si possessori. §. si cuʒ de hḋitate de
iureiu. vbi ille qui iurauit se heredē cōpetit actio vtilis ad vē
dicandas res hḋitarias ⁊ sic pʒ q̄ fuit factus heres ipso iure
vtiliter virtute iuramēti. Si aūt fuisset lata snia fuisset fact⁹ he
res directo. Scḋo adde dictis Bar. inquātuʒ tangit in fin.
cōmēti virū transferat̃ dn̄ium in reū qui est absolutus q̄ pro
bauit se dominū. neqʒ ipse in hoc articulo vī variasse sentit eni
in. l. exceptio. ꝟ. de excep. rei iudi. satis clare q̄ dominiū trans
ferṫ in eum p. l. si quis rem. e. ti. Et hanc opi. vī sequi Bal. in
l. i. C. cōia vtriusqʒ iudi. ʒ lectura mea aliqualr̃ ibi sit corrupta
sed ꝯ̃rium ʒ Bar. expssē in. d. l. ex hoc iure gētiū ⁊ glo. ⁊ bar.
in. l. sed ⁊ si possessori. in pn̄. de iureiurā. ⁊ ista pars vī verior
quā approbat ēt Bal. in. d. l. ex hoc iure. ⁊ pro ea facit tex. in
d. l. ʒ ⁊ si possessori vbi dī q̄ ei qui iurauit reʒ esse suā cōpetit
actio in factū. ⁊ sic pʒ q̄ nō cōpetit rei vēdicatio. nō obstat. d.
l. si quis rē. q̄ q̄ ille qui fuit absolut⁹ q̄ res erat sua possit age
re rei vendicatōe si cecidit a posśione ꝯ̃ actorē qui fuit victus
in pmo iudicio hoc nō est q̄ vere sit dn̄s. Sed q̄ per sniaʒ la
tam p̄sumit̃ dn̄s ita declarat bar. in. d. l. ex hoc iure. nō tamen
rn̄dendo ad illā. l. quā nō allegat. sed ad. l. ʒ ⁊ si possori. Sed
ista responsio vī multū dubia ʒ alias cā sim secutus. q̄ cū do
miniū fuerit deductū a reo p viā exceptiōis snia lata sup eo in
fauorē excipiētis nō pdest ei si illud idē dn̄iū deducit̃ in iudi/
cio pncipaliter. Casus est in. l. ʒ si ante. ff. de excep. ⁊ ʒ bar.
in. l. qui rome. §. duo fratres. in sua solēni distinctōe de v. obli.
Sed ad hoc pōt rn̄deri saluādo dcā bar. in. d. l. ex hoc iure q̄ i
l. sed si ante dn̄iuʒ deducebat̃ incidēter a reo ad repellendum
aliud ius qḋ pncipalr̃ erat deductū ab actore. vnde nō est mi
rū si nō nocet victoria neqʒ pdest cū illud idē dn̄iū deducit̃ pn
cipaliter q̄ licet cā intētata sit ordinaria. ⁊ requirat plenā cāe
cognitionē pbatio tamē faciēda sup dominio pōt eē sūmaria
q̄ satis est q̄ dn̄iuʒ pbet̃ p̄sumptiue ʒ nō plene iuxta ea que
scribit bar. in. l. quidā in suo. ff. de cōdi. insti. ⁊ bal. in. l. cū res
C. de pba. ⁊ in. l. nō ignorat. C. qui ac. nō pos. Ideo pbatio
de sui natura sūmaria nō facit fidē in iudicio vbi dʒ esse plena
c. veniēs. ⁊ ibi nota. extra de testi. ⁊ bar. in. l. ij. C. hoc edicto.
ff. vi bo. rap. vbi oīno vide. sed in casu nr̄o nō est ita. cū enim
dn̄ium sit deductū ab actore pncipalr̃ ēt reus excipiēdo super
dn̄io suo plene dʒ illud pbare ⁊ ab eo ēt vī deduci pncipalr̃.
Si tamē velles tenere opi. bar. in. d. l. exceptio posset defensa
ri per. d. l. sed ⁊ si possori. intelligēdo q̄ actio in fcm̄ signifi/
cat ibi rei vēdicationē vtilē. qḋ tetigit glo. in eadē. l. §. si cuʒ de
hereditate. Adde tex. tamē in. l. si quis rē. potes rn̄dere sequē
do aliā lecturā ibi positā in glo. Et ad argumētum cū dī q̄ ti/
tulus pueniens ei apud quē res est trāsfert dn̄iuʒ in eum q̄ il
la cōcessio tituli inducit fictā traditōem in. l. qua rōe. §. interdū
de acqui. re. do. ⁊ l. certi cōditio. ꝯ̃. deposui. §. si cer. pet. rn̄det
bal. eleganter in. d. l. ex hoc iure. qḋ illud est verū qn̄ titulus ex
intētione cōcedentis ordinat̃ ad transferēdum dn̄ium. secus
si non ordinat̃ ad h̓ sicut in casu nr̄o in quo vt. ꝯ̃. declaraui in
precedēti articulo. intētio iudicis est declarare ius esse quesitū
nō acquirere ius de nouo vt dicit tex. in. l. sicuti. §. si queratur.
Tāgit etiā hic dn̄s meus. Si reus excipiēs de dn̄io pbanit
se dominū vtp̄ iudex non solum possit reū absoluere sed etiā
pncipalr̃ declarare euʒ eē dn̄m. In qua. q. q̄ non ptinet mul/
tum ad mām nostram. dic vt plene p do. Anto. cuius dicta ip
se hic refert in. c. ex cōquest. ꝯ̃ resti. spo. ⁊ bal. in. l. cū pap. C. ꝯ̃
sen. ⁊ inter. om. iu. ⁊ q̄ nō intēdo discutere hūc articuluʒ hic.
Adde solū ad istam mām duos tex. no. qui vident̃ probare q̄
iudex possit pncipalr̃ dclarare super dn̄io. ⁊ ēt adiudicare ius
reo vnus est in. c. auditis in pn̄. de prescrip. Alius in. c. cū cām
in fi. de re iu. ⁊ ita tenēt ibi moder. Scḋo adde breuiter in
quantū dn̄s meus addēdo ad dicta do. Ant. dicit q̄ si posśio
ciuilis eēt penes agentē tunc iudex sine dubio possʒ dclarare
dn̄m reum ⁊ cōdemnare actoreʒ ad restituendū posśioneʒ ci/
uilem ʒ reus non videat̃ hoc petisse ex eo q̄ pbatōes facte
super dn̄io faciunt notorium. c. vestra de coha. cle. ⁊ mul. ⁊ su
per notorio pōt pcedi nō seruatis solēnitatib⁹ iuris. c. ad no
stram el. ij. de iureiuran. ⁊ iudex potest supplere ex officio
parte non petende vt plene per Moder. in. l. ij. §. hoc au/
tem de dam. infec. Nam istud dictum non videtur veruʒ per

ea que supra dixit in proximo articulo ex doctrina Bart. po/
sita in. §. duo fratres. sed potest defendi p ea que supra scripsi
q̄ illa doctrina nō hʒ locum in hoc casu. Nunc tamē articu/
lum nō determino nūc sed volo cogitare diligētius ⁊ in sequē
ti lec. aliquid dicā. Et p ista opione dn̄i mei facit optīe qḋ no.
Jo. an. post Spe. in ti. de acti. ⁊ peti. in. §. sequit̃ ver. hoc quo
qʒ ⁊ q̄ dicit Bal. in. l. ij. in fi. C. de re iudi. que auctoritates ʒ
loquant̃ in notorio q̄ sit p cōfessionē eadem tñ rō vī eē quā/
do pbatōes faciūt notoriū vt supra dcm̄ est.

Sed et legatario. Successori singula
ri ex cā lucratiua cō
petit accessio sui auctoris tam veri quā ficti. Uel sic legatari⁹
vtit̃ accessione testōris ⁊ heredis ⁊ silr̃ donatarius accessione
donātis. h. d. scḋa ibi. An heredis. tertia ibi ⁊ puto. quarta ibi.
sed ⁊ is. Primo no. q̄ successor singularis non solū pōt vti
accessione sui auctoris veri ʒ ēt sui auctoris ficti. Naʒ heres
non dī verus auctor legatarij q̄ non ab ipso ʒ a testōre vere
hʒ cām. Dicit̃ enim auctor fictus inquātum. s. representat p/
sonam testōris sm̄ Bar. ⁊ bene idē probat̃ in fili in. l. si fund⁹
in fi. ꝟ. eo. Scḋo no. q̄ ita succedit in tpe auctoris successor
singularis ex cā lucratiua sicut ex onerosa. Hoc tamē intelli
gē vt tradit in. l. apud cellsuʒ. §. si ex cā. ꝟ. de doli excep. de cui⁹
intellectu tetigit glo. ⁊ bar. ꝯ̃. eo. §. cū quis ⁊ glo. in. l. vitia i gl.
magna. C. de acqui. pos. In glo. sup verbo existēte ibi. idē
si post. Ista cōclō glo. pōt intelligi duplr̃. Uno mō vt querat
cur dixit ante existentē cōditionē quasi videat̃ negare q̄ non
sit ide si post. Scḋo mō pōt intelligi vt querat cur cū sit idē
in vtroqʒ tpe vt expresse dicit̃ in tex. ⁊. ꝟ. declarabo iuriscon/
sultus rn̄deat p distinctiōem tempoꝝ. Poterat eni dicere
simplr̃ q̄ legatarius pōt vti accessione ex persona heredis ex
quo in omni tpe est idē. Prīa expositio non plʒ q̄ nō pōt di
ci q̄ iuriscōsultus neget idē esse de tpe post purificatā condi/
tione cū hoc expresse dicat dū dicit ante existentē cōditionē vl̓
restōnem rei. Unde cū ponat duos casus alternatiue ⁊ alter
natiua ponat̃ inter diuersa. Manifestuʒ est qḋ in sequēti ca/
su voluit loqui de legato puro ac si expssē diceret siue legatuʒ
sit cōditionale siue purū omne tps quo possedit heres post le
gatum purū ante restōnem pōt cōiungi cum tpe legatarij ⁊ ve
re. In scḋo casu alternatiue tex. loquit̃ de legato puro nō
de cōditionali purificato sicut itelligit Pau. de cast. ⁊ bene ʒ
alter dixerim alās ⁊ rō est q̄ ex quo thema fuit ppositū de le/
gato puro ⁊ cōditionali. Ad ista duo vī eē rn̄sum. l. si defensor
§. i. de interro. actio. Est tamē idē sine dubio in legato condi/
tionali purificato qḋ est in legato puro q̄ legatū purū ⁊ condi
tionale purificatū post purificationē sunt ide in effectu vt per
Bar. subtilr̃ in. l. heres institutus de acqui. here. Sed querit̃ p
declaratōe hʒ nūquid ad istū tex. sit subaudiendū maxie pp vi
tandā ꝯ̃rietateʒ sicut dicit hic Imo. ne alioquin videat̃ dici in
tex. q̄ in legato puro tps heredis non pōt aliqn̄ cōiungi cum
tpe legatarij pp malam fidē heredis que nō nocet ex quo de/
functus fuit in donat. l. ij. §. si defunctus. ꝟ. p emp. ⁊ insti. de
vsucap. §. diutina. Nam cū tex. expssē dicat idem eē in legato
puro qḋ in cōditionali satis tollit istaʒ difficultatē absqʒ eo q̄
subaudiam⁹ maxie. Uñ ego alias dixi q̄ subauditio ista dʒ
fieri pp distinctiōem tempoꝝ factā a iuriscōsulto vt nō videat̃
facta sine cā. ac si diceret tex. ante cōditionē iipletā pōt cōiun/
gi tps heredis cū legatario. subaudi maxie q̄ plus dubitatio
nis est in tpe post cōditionē impleraʒ ʒ iuriscōsultus fateat̃ in
ver. vel ante restōnem eē ideʒ. Nūc aūt cōsiderando diligen/
tius dico q̄ nō est opus aliqua subauditōe. Sed est dicēdum
q̄ iō rn̄det cū distinctōe tempoꝝ. q̄ distincte fuerat interro/
gatus in themate de legato puro ⁊ cōditionali. Sed querit̃
de exēplo malefidei posito in glo. vel ꝯ̃ exēplo mere de qua ēt
glo. tetigit. Primū exemplū pōt poni duplr̃ seu itellige vel
in mala fide quā hʒ heres respectu tertij ꝯ̃ queʒ vere p̄scribit̃
vel in mala fide quā hʒ respectu legatarij q̄ scit rē eē legatā ⁊
sic eē legatarij do. pau. hic dicit glo. eē restringēdam ad malaʒ
fidē quā hʒ heres respectu tertij qui est dn̄s rei. ⁊ in hoc errat
vehemēter sic exponēdo. Primo q̄ si intelligeremus de mala
fide respectu tertij. tūc illa possʒ superuenire heredi tā ante con
ditionē impletā quā post. ⁊ silr̃ in vtroqʒ casu deberet nocere
vel nō nocere qḋ glo. negat expssē. scḋo q̄ dicit Imo. ⁊ bene
malafides superueniēs heredi et respectu tertij non ipediret he
redem p̄scribere. l. ij. §. si defunctus palle. ⁊ vidisti. ꝯ̃. in. §. que
sitū. Et ista scḋa ipugnatio pcedit nisi forte itellexit vt. ꝟ. ego di
cam qn̄ heres fuit in mala fide a pncipio p̄scriptōis. sed quia
prīa rō est ineuitabilis intelligamus istud exemplū sicut vere

intellexit glo. de mala fide respectu legatarij de qua fit mētio in. l. quesitū in pn. hic alleg. in glo. qz heres hoc ipso q adiuit hēditatem sciuit rē legatā q presumit si erat institutus ex pte z nō erat suus nā si fuissz institutus in totū vel si effz suus p̄sumeret ignorari nisi doceret de scia iuxta ea que solēniter d̄clarat bar. in. l. qui rome. §. duo fratres. de uer. ob. Scōm aūt exemplū. de mora pōt poni qn heres ante interpellatōez ignorabat rem eē legataz quo casu nō ɔstituit in mora nec in mala fide nisi post interpellatōez vt. d. l. quesitū quaz ita intelligit glo. in. l. herēnius de vsur. Aduerte tñ qz lz ad malā fidem ɔhendaz z sic ad impediēdaz p̄scriptōez sufficeret sola sciēria rei legate tam in re que erat testatoris q̄ in re aliena ad ɔhendaz tñ moraz pp piculum interitus z restōnez fructuuz sit d̄ria inter rem testōris z rem alienā qz in re testōris ɔhit mora irregularis ab adita hereditate. l. in minorū. C. in qui. cau. in inte. rest. in re autē aliena requirit interpellatio sm Bar. in. l. in fideicōmissi. ff. ad trebel. z. l. si tibi hō. §. cuz seruus de leg. i. Sed querit nouissime vtrū cōclusio sit vera Moder. sentiunt hic q nō maxime Imo. cū mala fides supueniēs in psona heredis vt. s. dixi nō ipediat heredez p̄scribere. Sz huic rōni potest r̄nderi saluādo gl. q nos debemus intelligere cōclusionē glo. qn heres ipse incepit p̄scribere de nouo qn non ɔtinuauit p̄scriptionez defuncti qd pōt contingere dupl'r vel qz possio defuncti fuit interrupta ante mortez ipsius vn̄ tps defuncti pro nihilo cōputat vt. §. quesituz. s. e. vel qz testator nunq̄ possedit illam rem sed tñ heres iustis rōnibus motus que poterāt causare bonā fidē z titulū putatiuū credebat eam esse relictā in hereditate vn̄ poterat p̄scribere ex titulo putatiuo pro herede. Ex ista r̄nsione oritur singularis limitatio ex glo. nostra ad. d. §. si defunctus z ad. d. §. diutina vz q lz d̄functus fuerit in bona fide si heres est in mala q̄uis heres possit ɔtinuare p̄scriptōez ceptam a defuncto non tñ pōt incipere p̄scriptōez de nouo. Et hāc cōclusionē glo. alias sum secutus inducēs potissime tex. in ver. testōris aūt tps. Cum enim illa dictio aduersat in iure z in facto ad p̄cedentia iuxta no. in l. hoc amplius. §. de his. ff. de dam. infec. vz velle tex. q q̄uis semp possit ɔiungi tps testōris non tñ semp possit ɔiungi tēpus heredis qd erit qn heres est in mala fide. ita induxit glo. hunc versi. in fi. glo. magne. Sed ista inductio nō plz z melior est que firmat in glosella sequēti vt dictio aduersatiua aduersetur ad p̄cedētia alio mō vz ad id qd elicitur ex ver. p̄cedenti a ɔrio sensu. Dicit eniz ibi qd tps quo heres possedit ɔdest legatario z sic tacite colligit q tps quo heres non possedisset non possz ɔdesse legatario. Tempus aūt testatoris siue heres possederit rez siue nō semp prodest. Unde reiecta ista inductione dico q hic est casus ɔ glo. nostraz in ver. vel restōnem rei vbi simpl'r vz z indistincte q ēt in legato puro tps hēdis prodest legatario nec distinguit vtz sit in mala fide vel nō sz vltra istud adduco tibi rōnem mani festā que ɔbat tex. bn̄ dicere simpl'r qz mala fides heredis respectu legatarij deberet sibi nocere ēt quo ad tertiuz vt diximus in. §. ex facto. s. eo. qn heres p̄scriberet ad vtilitatē ɔpriaz. Sed in casu nr̄o p̄scribit ad cōmodū legatarij cui est res restituenda iō ista mala fides nō impedit p̄scriptionē ɔ tertiū vt est casus z ibi fuit declaratum in ista eadē. l. in. §. si is qui p̄cario z scōm hoc ampliat singulariter ille tex. hoc mō vt dicamus q nō solum is qui possidet nomine alieno lz habeat malaz fidem respectu eius cuius nomine possidet pōt p̄scribere ad vtilitatē illius sed ēt ille qui possidet nomine ɔprio dūmodo cōmoditas p̄scriptionis sit ɔuentura ad illuz cuius respectū hz malā fidez nō impedit p̄scribere qd est nouū dictum in ista materia.

Accessiones. Accessio nō pōt fieri ei qui nō possidet nec vitiosa possio accedit iuste nec iusta vitiose. scda ibi preterea. tertia ibi. Sz nec vitiosa. No. primo sm Moder. q accidētia non pnt cōsiderari sine subiecto cōcor. l. eius qui. s. si cer. pe. z qd no glo. magna in. l. si arbiter. s. de proba. Tu vide tex. optimuz quem ibi no. Ang. in. l. nec vllam. §. si quis absentis de peri. he. nam ex. §. nostro melius colligit q accessoriuz sine p̄ncipali nō pōt cōsiderari regula accessoriuz de reg. iur. Ex postfacto autē bene reperit accessorium remanere sublato p̄ncipali sicut obligatio fideiussoris z ipothece iuxta ea q̄ habent in. l. vsucapio. C. de pigno. z in. l. fideiussor obligari. §. fi. d̄ fideiusso. Secundo no. ibi. Sed nec vitiosa z c. q vt ex duobus tēporibus efficiat vnuz tps p̄scriptionis legitime oz vtraqz extrema esse habilia vt dicimus in fictione translatiua in. l. bonoz. j. rē ra. habe. cōcor. tex. s. in. §. ex facto per quē tex. arguit. d. m. hic q administrator publicus qui nō scribit eia in libro rōnum z id qd nō scribit retinet occulte p se dz p̄do. Unde sm eum cōdemnat ad quadruplū alle. tex. sing. in. l. excellētia. C. d̄ erog. mili. an. li. xij. Sed cōiter libri habent ibi qd cōdemnant in duplum. z ita no. ibi Bar. sicut ego scripseraz in meo memoriali. Ampli9 pōt dici q pōt iurari ɔ eū in litē qz est in dolo p̄sumpto ita colligit ex singulari doc. Iaco. de are. quaz approbat ibi bal. in. l. i. §. officio de tute. z ra. distra. iunctis his que tradit bar. in. l. tutor qui repertoriū in prin. de admi. tu. in quibus locis dicūt q sicut tutor qui nō facit inuētariū est in dolo p̄sumpto z pōt ɔ eum iurari in litē ita tuto. qui nō cōficit librū rationū. z hoc dicit Bal. i. d. §. offō. Ille aūt qui obmittit ponere aliquaz rem in inuētario est in dolo p̄sumpto sicut is qui obmittit totalr inuētariū intellige respectu rei obmisse sz bar. in. d. l. tutor ergo simpl'r ɔ obmittentē scribere aliquid i libro iurabit in litē. Et adde qd no. bar. in. l. creditor inter cetera. ff. de libe. lega. vbi dicit p illū tex. q quilibet administrator obligat ad cōficiendū rōes seu ad tenendū librū. In gl. vl. ibi. sed longissimi z c. Licet ista solutio sit verissima in se nō tamē cōuenit tex. in. §. cū quis qz de iure isto nō erat cognita p̄scriptio longissima vt p glo. in. l. qui occidit ad. l. aqui. z. l. iu. ff. ex qui. cau. ma. Tene ergo sequētem so. sm moder. quā plenius exposui post eos i. d. §. cū quis. Hinc sumpta occasione bar. hic per modū sūme reassumit mām huius legis qn tps alterius possit cōiungi cū suo ad p̄scribendū de quo dic vt ibi per eū. qz oia fuerūt declarata in p̄cedētibus. Aduerte tamē ad vnum singulare verbū qd posuit hic in fi. dum dicit q si dubitat vtz inter tps auctoris z successoris fuerit facta cōtinuatio debemus dicere ex his que habent in. l. celsus. j. ti. pxi. q possessio p̄sumit cōtinuata. Tu aūt aduerte qz id qd dicit bar. i l. celsus z Cy. z alij in. l. fine possidetis. C. de ɔba. z bal. in. l. nō ignorabat. C. ad exhibē. z plenissime Anto. de bu. in. c. cuz ad sedē de resti. spo. hz locum quādo is qui ɔbat se olim possedisse. postea allegat se cōtinuasse possione quo casu loquūtur iura p eos allegata ɔbantia q p̄sumit ɔtinuatio vsqz ad decēniū sm gl. in. l. i. C. de ser. fu. Sed in casu nr̄o sicut vides hoc nō allegat ille qui olim possedit sz alius qui hz cām ab eo ad fundamentum exceptōis sue. ergo videt q sibi incūbat ɔbatio vt. l. ei qui dicit z. l. in exceptōibus in pn. ff. de ɔba. z. l. iij. e. ti. Nec pōt dici sicut al's ego dicebā q ista defensio realis debeat trāsire ēt ad singulare successorē. l. si tertius. §. officium z qd ibi no. ff. de aqua plu. ar. qz hoc non vz vez in casu nr̄o pp rōem d̄rie que est inter actorē z successorē. Naz auctori ideo credit cū asserit se ɔtinuasse possionez qz testificat quodāmodo de aīo suo. §. alie. insti. de actio. z per bar. in. l. inter oēs. §. recte. ff. de fur. Sed ista rō non hz locū in successore ēt vli qz ipse non pōt attestari de aīo defuncti sicut poterat d̄functus ad damnū alterius sicut distinguit i. l. si quis a filio §. si plures de le. i. z. l. iter stipula. §. i. de ver. ob. bene facit qd habet in. l. si quis intent. ff. de iudi. vnde non vz eē eadem rō. Ideo bar. no. in. l. fi. C. de edic. di. adri. tol. in vltia carta manifeste vz tenere oppositū ēt in successore vli qd est fortius. dicit enim q si dubitat ad excludendū ɔdictorez illo iudicio ɔtorio vtz possio fuerit cōtinuata vsqz ad mortē si heres nō probat hanc ɔtinuationē dz succūbere. qz nō ɔbat fundamentum intentōis sue. Et sic pz q quādo successor vlis allegat p̄sumptiue eē ɔtinuataz possionē testōris. hoc ei non ɔdest z sine dubio ista opi. bar. in. l. fi. est verior si tenemus q possio auctoris in casu nr̄o nō possit ɔdesse successori si non est cōtinuata vsqz ad mortē vel tempus tituli concessi p rōem d̄rie p̄dictaz qd tenuit bar. reprehēdendo glo. z cōiter moder. j. eo. §. quesitum in vlti. glo. Sed si tenemus id qd ibi tenui defendēdo glo. q nō requirat ɔtinuatio possionis dūmodo tertius non occupet possionē. tunc successor in ɔbanda p̄scriptōe nō haberet ɔ fundamēto sue ɔbatōis ɔbare q possio eēt ɔtinuata. sz satis esset ɔbare q auctor suus tanto tpe possedisset. nā si actor replicaret z diceret tertiū occupasse possionez ante tēpus mortis uel cōcessionē tituli. tunc ille qui allegat scm̄ deberet ɔbare ut in iuribus ɔalle. z possz esse va opi. Bar. hic. Et idem eēt si in dio iudicio ɔ successorē singularez auctor su9 cōpareret p defensione successoris z diceret se ɔtinuasse possionē vsqz ad tps tituli qz tūc cessat rō d̄rie quā supra dixi. z tene mēti hunc articulū qz est quasi nouus in ista mā.

I seruus. Etiaz sicti auctoris dat accessio singulari successori h. d. Uel sic Tempus auctoris pōt cōiungi cum tpe successoris ēt si non det titulū p se sed p alium qui possit dare titulū noie suo. h. d. scda ibi utore. Primo no. ibi si nolēte z c. iūcto p̄cedēti v. q ista dictio si. ponit

s. ponit͛ aliquādo limitatiue sicut hic aliquādo simpl'r declaratiue sicut in. l. ius pluribus de insti. z iure z. l. cōgruit in fi. de officio p̄si. Scd̄o no. z semꝑ tene menti tex. cū sua gl. ꝙ q̄n d̄r aliquid ee͂ factū de volūtate alterius significat idem ꝙ de mandato alterius sp̄ali. Credo tn̄ ꝙ ista restrictio fiat h' ne verba sequētia sint sup̄flua. Hic tn̄ probat͛ indubitāter ꝙ idem est dicere de volūtate tua z de mandato tuo de quo per Bar. solēniter in. l. post dotē in p̄ma car. ff. solu. ma. z qd̄ ponit no. Bal. in. l. ob hec verba. ff. d̄ his qui no. infa. z Jo. an. in si. q. in rub. de accusatore in addi. Spe. z optimū tex. qui bn̄ probat istā ↄclusionē in. l. pōpo. §. fi. s̄. de ꝓcu. z in. l. i. §. deiecisse iuncto p̄ncipio z fi. §. ff. de vi z vi ar. Tertio no. qd̄ etiā seruus si hz liberā administratōez pōt vendēdo z alienādo trāsferre dn̄ium ↄcordat. l. si quis hac in fi. s̄. de rei vend. facit qd̄ habet͛ in. l. nō solum z. l. libera. s̄. de pecu. Intellige nisi versetur dolose in alienādo vt dicit glo. in. d. §. si quis hac z probatur in. l. creditor. §. lucius. ff. man. Ultimo no. ibi. Uel curator z c. iūcto ver. p̄ce. ꝙ legitimi administratores hoc est illi qui recipiūt ꝑtātē administrādi a lege vel a iudice lege iubente censent͛ hoc ipso habere liberā administrationē vn̄ pn̄t alienare vt hic vides ita ↄcludit glo. in. l. preses z ibi ꝑ Bal. C. de trans. z in. l. mandato generali. s̄. de ꝓcu. Ad mām vide bonū tex. z qd̄ ibi Ang. in. l. itē magistri. s̄. de pac. z. c. is cui z ibi ꝑ Jo. an. in nouella de elec. li. vi. z glo. no. que facit d̄r̄iam inter p̄latum z tutorē. v. q. iij. c. in criminalibus.

EM. Per subtractōem rei mobilis ꝑdit͛ possessio incōtinēti nisi sit subtracta a seruo vel filio ꝑ quos acquirimus z per fugam non perdit͛ possio ipsius serui hoc dicit scd̄a ibi. Sz si is. tertia ibi. Et hec rō. Primo no. ꝙ iste dictōes perinde intelligit͛ z similes que de sui natura solēt significare fictōem aliq̄n significant ꝓprie z non ficte sicut hic. nam vere perdit͛ possessio ꝑ furtū sicut per violentiā. De dictōe ꝑinde ꝙ de sui nā significet fictōez est tex. z ibi per Ang. in. l. sed z si. l. §. ꝑinde. ff. de peti. here. z bona gl. in. l. i. ff. de recepta. De dictōe intelligat͛ ponit bal. in. l. q̄m z. l. furti in prin. ff. de his qui no. infa. Et est bonus tex. in. l. ij. §. fi. z. l. si quis cū nullum de iure codicil. Ideo aūt hic significāt veritatē q̄r non ponunt͛ super facto sed super dispōne iuris quo disponitur qualiter perdat͛ possessio in his aūt q̄ sunt iuris lex disponit disponēdo simpl'r per veritatē non per fictōem sicut solēniter declarat Bar. in. l. si maritus. §. legis iulie. ff. de adul. z ꝙ ipse no. in. l. nec vtilē. ff. ex qui. ca. ma. Scd̄o no. qd̄ ab vna z eadē cā siue persona nō possunt ꝓcedere effectus ↄrij cōcor. tex. in. l. qui res. §. fi. ff. de solu. Ex isto autē tex. colligit͛ vna ratio s̄m Moder. ꝑꝑ quā seruus fugitiuus non priuat dn̄m possessione. Alia ponit͛ in. l. pōponi. in p̄n. s̄. eo. z alias dixi plenius in hoc ti. z tangit͛ per Moder. No. etiā hic scd̄m dn̄m me. d̄r̄iam inter ista duo verba subreptā z abreptā q̄r ꝑ subreptōez significat͛ furtū ꝑ abreptōez violētia qd̄ no. s̄m eū pro verbis statutorū que ꝓprie debēt intelligi. In glo. suꝑ verbo subrepta. Hanc gl. reprehēdunt cōiter oēs z merito q̄r cōmodatarius z d̄positarius aut negāt simpl'r restituere rem z tūc nō cōmittunt furtū vn̄ non auferūt nobis possessionē rei nostre. Aut ↄtractant rem animo furandi de loco ad locum z tūc cōmittūt furtū z priuat͛ dn̄s possione vt vidisti in l. iij. §. si rem. s̄. eo. vn̄ nō est faciēda d̄r̄ia inter istos z alios extraneos. In glo. suꝑ verbo vi abrepta. Glo. ista declarat͛ per Bar. z Moder. isto mō vz qd̄ nullū interdictū cōpetit ꝓ recuperatōe rerū imobiliū cōpetit tn̄ pro adipiscēda possessione rerū mobiliū z pro retinēda remediū possessoriū s̄z moder. l. i. j. vtrob. z. l. i. in fi. ff. quo. bo. z. l. i. ff. quo. lega. Hinc sumptā occasione solēniter tractat hic Bar. que remedia cōpetant pro re mobili z pro ipsius possione recuperāda d̄ quibus dixi plenius in voce z suꝑ eis scribā in lec. seq. Et q̄r vltra istā mām subtiliter z elegāter ipse hic tradit q̄uo agēs rei vendicatōe possit ꝓbare dn̄ium directū eius dictis adde. Et primo ꝙ alibi simpl'r v̄r tenere ꝙ si is qui agit rei vendicatōe dicit rem quā cepit possidere tūc z antea nō fuisset in alicuius bonis presumit͛ ꝙ dominiū directū sit apud eū nisi econtra probet͛ ꝙ tēpore quo agens cepit possidere vel ante res ꝑtinebat ad aliū vel saltim fuerat possessa ꝑ aliū. Istā ↄclusionē posuit ipse in. l. rem alienā. s̄. de pig. ac. vbi clare loquitur z eā sensit lz multū breuiter in. l. iij. j. de vsuca. Et ista duo dicta adducit hic do. me. Tu aūt vide bar. in tribus alijs locis de quibus ipse non meminit vz in. l. si ꝗduo. in fi. princi. j. vti possi. vbi ꝓprie loquit͛ de re imobili z in. l. nā z si fur. si cer. pe. vbi loquit͛ de dominio rei imobilis. z idem repetit lz breuius in. l. si rem alienā. ff. solu. ma. in quib⁹ locis idem videt͛ sentire ꝙ in. l. rē alienā p̄alle. Hic aūt loquit͛ melius z ꝑfectius dicēs ꝙ vtrū res p̄sumat͛ tp̄e occupatōis nō fuisse in alicuius bonis est ꝑpendēdum ex qualitate rex̄ nā lapilli z gēme inuente in litore maris vel insula nata in mari. vel bestie fere capte ex qualitate sui p̄sumunt͛ nō fuisse in alicuius bonis. l. adeo. §. insula d̄ acqui. re. do. z. l. i. in fi. eo. ti. z. l. i. in p̄n. s̄. eo. Res aūt que ↄstant ex artificio sicut domus. z vna res cōposita ex plurib⁹ z sil'r bestie mansuete p̄sumunt͛ fuisse in dn̄io alicuius vt patet de se. z ꝓbat͛ in. l. i. §. cū quis. s̄. de acqui. re. do. Sed relinquit͛ dubitatio quid de agris z rebus imobilib⁹ que nō constant ex artificio suꝑ quo ipse cōcludit ꝙ si agri erant culti tp̄e quo fuit facta occupatio adde ꝙ saltim apparebat ꝙ erāt antiquitus culti. z sunt in territorio alicuius ciuitatis p̄sumunt͛ fuisse in alicuius bonis tp̄e quo agens rei vendicatōe dicit se possionē occupasse. Tu vero dic clarius ꝙ si agri erāt culti tp̄e quo fuerūt occupati p̄sumunt͛ prius fuisse possessi ab alio l. fi. C. vnd̄ vi. Ipsa enim qualitas rei ostendit ꝙ ab alio fuerunt possessi. Si vero cū res fuit occupata nō erat culta. dic d̄clarādo dicta bar. ꝙ si extant aliqua signa antique culture. tūc res non p̄sumunt͛ ee͂ vacātes z in nullius bonis. Ubi aūt nulla signa antique culture extarēt possent ꝓcedere dcā Bar. in locis ↄrijs. s̄. alle. Sed querit͛ pro ꝑfecta declaratōe articuli quid si nūc apud possessorē sunt res culte cū agens agit rei vendicatōe ex ↄcessione sibi fcā ab imꝑatore. verbi gr̄a d̄ vna culte z p̄tendit agēs illas res sibi videri ↄcessas. q̄r tp̄e ↄcessionis non ↄstat ꝙ essent culte vel ꝙ eent aliqua signa veteris culture. Istam q̄ōnem habui de fcō z ↄsului in cā dn̄i ep̄i mantuani. ꝙ ex quo p̄sens status rei ↄcordat͛ poterat cū origine rei ex statu p̄senti p̄sumebat͛ in p̄teritū ꝑ. l. liberis. §. fi. d̄ libe. cā z per ea que dicit bal. in. l. ex ꝑsona in p̄n. C. de ꝓba. z in. l. i. §. magistratibus. ff. de magi. cō. z per bar. subtil'r in. l. si p̄us. s̄. de no. ope. nū. Sed circa hoc dcm̄ remanet aliquid dubij q̄r non v̄r ꝙ status p̄sens possit ↄcordare cū origine rei cū a p̄ncipio rex̄ in ee͂ ꝓductax̄ res nō fuerint culte. Sed pōt dici ꝙ principiū est ↄsiderandū hic respectu tp̄is quo dominia fuerūt distincta quo tp̄e ceperūt agri coli tanq̄ ꝓprij singulox̄ alias ad quid fuissent distincti iuxta. l. ex hoc iure de iusti. z iur. z satis est qd̄ vt in plurib⁹ fuerint culti ꝑꝑ argumētū a cōiter accidētibus vt. j. dicā. Et ad mām istam vide tex. no. in. l. i. in s̄o rn̄so. ff. de re. di. vbi d̄r ꝙ res ꝓpter hane plerūq; ꝑtinent ad ius alicuius. z sic v̄r ꝓbari argumēto a cōiter accidētibus qd̄ vz de iure. l. certi cōditio. §. q̄m si cer. pe. ꝙ in dubio res que occupant͛ p̄sumant͛ ee͂ in dn̄io alicui⁹ nisi qualitas rei z loci dio repugnet vt supra declaraui. z ita debes intelligere Bal. qui hoc lz in. d. l. i. de rex̄ diui. in prin. cōmenti. Sed aduerte q̄r in. q. supra posita erat alia dubitatio q̄m ep̄s dicebat res que tp̄e ↄcessionis nō erāt culte ee͂ in dn̄io Imꝑatoris z fisci. z hoc tenuit Paul. de ca. in. l. i. in p̄n. s̄. eo. Sed ego non sum secutus illā doctrinā in illo ↄsilio q̄r dcā Bar. supra allegata manifeste ostendūt ꝙ i isto casu res p̄sumit͛ ee͂ in nullius bonis sicut ego plenius declaraui in. d. l. i. in p̄n. in. ij. no. vbi est videndū. Hoc aūt intellige in p̄dijs non tributarijs. In illis enim dicit hic bar. z in. l. si de eo. §. i. j. eo. ꝙ hoc ipso qd̄ ante occupatōem vel post dn̄s p̄dij non soluit tributum perdit͛ dominiū z transfert͛ in possessorē ꝑ. l. qui agros. C. de omni agro deser. li. xi. Et vtx̄ possidēs p̄dium tributariū habeat dominiū directū vel solū vtile vide ꝑ Bal. in. l. i. in fi. C. de epis. z cle. Si querit͛ incōtinenti in illis reb⁹ que tp̄e occupatōis p̄sumunt͛ fuisse in dn̄io alterius quo modo possit ꝓbari directū dominiū ab agēte suꝑ quo dicit hic bar. ꝙ d̄z mitti ꝓclama ꝑ ciuitatē z territoriū vbi res sunt site quod quicūq; vult vel p̄tendit rē talem ad se pertinere vel p̄us ꝑtinuisse q̄ occupatio eēt facta ꝑ agētē rei vē. cōpareat. j. certū tp̄s allegaturus de iure suo al's elapso termino nō audiet͛. tunc. n. nemine cōparente p̄sumet͛ res nō ee͂ in alicuius bonis argu. l. locox̄. C. de oi agro deser. lib. xi. z. l. eo tp̄e. C. de remi. pig. sed Imo. credit hanc ↄclonem nō ee͂ verā q̄r ꝓbatio d̄z cōcludere necessario vt in. c. in p̄sentia de ꝓba. z. l. nō ob hoc. C. vnde cogna. Sed ista ꝓbatio nō cōcludit de necessitate. ergo nō v̄r sufficiēs. Sed cur non cōcludat d̄ necessitate nō declarat z ēt sufficit ꝙ ꝓbatio cōcludat presūptiue. l. siue possidetis cū materia. C. d̄ proba. z que no. bar. in. l. celsus. j. ti. i. z in. l. i. ff. si cer. pe. Unde dn̄s me. longe melius dicit ꝙ ista ꝓbatio nō cōcludit q̄r bānū seu ꝓclama nō afficeret absentē a territorio neq; furiosum neq; infantem quox̄ res iste ee͂ non pn̄t. Uñ ꝓbatio ista nō solum nō cōcludit necessario sed nec p̄sumptiue. Ad p̄mū de furioso z infante allegat iura ꝙ in ipsis est

ignorãtia de neceſſitate.l.i.C.de fal.mo. Jdeo nõ debent ex
cludi ꝑꝑ proclamã ꝙ nõ afficit ignorãteꝫ.l.fi.de decre.ab or.
fa.c.vt animaꝝ de cõſti. Ad ſcõm de abſente adducit tex.i
l.iij.§.totiẽs de dam.infec.⁊.iiij.q.v.c.quiſquis in quibus dr̃
ꝙ citatio nõ ligat ignorãteꝫ ⁊ qḋ habet̃ in fi.in.c.apoſtolice ḋ
cleri.excõ.mini. Tu vide tex.claruꝫ qui ꝓprie loquit̃ de bãno
ſeu proclamate in.c.cũ in tua qui ma.accu.poſ.ꝓbantẽ oĩa p̃
dicta ꝑ queꝫ dicit Bar.no.in.l.is põt in.v.col.de acqui.he.ꝙ
ſcia que habet̃ ꝑ famã non p̃ſumit̃ in abſente infante vel fu
rioſo quinimo nec in infirmo. Unde iſta rõ ſic declarata be
ne cõcludit ꝑ quã credit opi.Bar.nõ eſſe verã. Addit tamen
qḋ vna rõ facit pro bar.vꝫ ꝙ cũ dñium directũ hic habeat ꝓ-
bari per negatiuã vꝫ qḋ tp̃e rei occupate res nõ erat in bonis
alicuius iſta negatiua vr̃ poſſe ꝓbari per miſſionẽ nũciĩ ⁊ di-
ſcuſſoris qui diligẽter inquirat vtrũ aliquis ſit in territorio ad
quem ꝑtineat illa res vel ꝑtinuerit ante occupatõeꝫ ⁊ ſi refert
ſe nõ inueniſſe aliquẽ ſatis videbat̃ ꝓbari iſta negatiua.l.cuꝫ
quidã.§.fi.ff.de leg.ij.⁊ plene ꝑ Bar.in.l.hoc iure in fi.com
men.j.de verbo.obli.⁊ in.l.a diuo pio.§.in ven.j.de re iudi.

Sed tu aduerte q2 iſta rõ cõcluderet ꝙ negatiua ꝓbaretur
ꝑ diligentẽ inquiſitõeꝫ nũciĩ non tñ ꝑ miſſionẽ ꝓclamatiĩ.Sed
forte voluit equiparare iſta duo in fi.tñ vr̃ remanere in hoc qḋ
ſit ponẽduꝫ edictuꝫ in publico in ſcriptis cũ longo termino ꝑ
qḋ facilius p̃ſumat̃ qḋ oẽs habeant notitiam q2 vox p̃conis
paucis innoteſcit aũt.qui ſemel.C.quõ ⁊ qñ iud.⁊.l.ſed ſi pu
pillus.§.p̃ſcribere.ff.de inſtitu. Mihi nõ plꝫ opi.Bar.ma-
xime tali rõne q2 ꝙ ſtatuat̃ terminus alicui ad agendũ ſeu al
legãdũ de iure ſuo nõ põt regl'r fieri ſicut probat̃ in.l.i.C.vt
nemo inuitus ⁊ plene ꝑ bar.in.l.titia.ff.de accu.⁊ in.l.papi.§.
ſi is qui de ioff.te.niſi qñ ſubeſſet aliq̃ iuſta cã ne illi qui facit
ſtatui terminũ patiat̃ dãnuꝫ in rebus ſuis vel expẽſaꝫ aut co-
gat̃ ſtare ſuſpẽſus in executõe iuris ſui ꝑꝑ aliqḋ fcm̃ aduerſa
riĩ vel ꝙ aduerſariꝰ nõ ꝓducit ius ſuũ. Ut ſi qñ aliquis denũ
ciauit mihi ne vẽderẽ rẽ ꝙ̃ poſſideo q2 erat ſua põt ſibi ſtatui
terminus ad agẽduꝫ vt dicit ſpe.in ti.de ẽp.⁊ ven.§.nũc dicẽ
duꝫ in fi.⁊ tradit Jmo.in.l.de pupillo.§.ſi is cui.ſ̃.ḋ ope.no.
nun. Sed ꝙ ꝑꝑ hoc ſolum poſſit ſtatui terminus vt ego poſ
ſim facilius ꝓbare me eẽ dñm hoc non reperit̃ iure cautuꝫ ⁊
videt̃ ꝯ equitateꝫ q2 ſicut non dꝫ haberi ratio lucri cum iniu-
ria alterius.l.ſi is qui.§.fi.j.de fur.⁊.l.ſi quis vxori.§.ſi ſeruꝰ
eo.ti.ita non debet concedi hec facultas probationis que eſt
quoddaꝫ beneficiuꝫ ⁊ lucrũ cuꝫ iniuria tertiĩ ad argumẽtũ qḋ
facit do.meus ꝓ Bar. Rñdeo ꝙ in iuribus per eũ allegatis
ꝓbatio illa irregularis negatiua ꝑmittit̃ q2 aliter probãs ob-
tinere nõ põt ſicut dicit bar.in.d.l.hoc iure in fi. Sed in caſu
noſtro ẽt ſi nõ probet̃ dñium ꝑ negatiuã hoc mõ põt probari
aliter verbi gr̃a ꝓbãdo ſe vel auctorẽ ſuũ p̃ſcripſiſſe ⁊ ꝑ alios
modos quibus ꝓbatur dñiuꝫ vñ eſt ſimilis rõ in ipſis ⁊ in ca
ſu noſtro q2 qñ ꝓbatio de ſui nã eſt valde difficilis facilꝰ ad-
mittit̃ ꝓbatio cõiecturalis ꝙ̃ in aliĩs caſibus.c.p̃terea ḋ teſti.
⁊ no.in.l.capite quinto.in ꝓn.de adul.⁊ aliquos modos pro
bandi dñium tangit hic do.me.de quibus dic vt hic per euꝫ.
Jnter cetera tene mẽti ꝙ qui accipit tenutã de bonis alterius
ꝙ̃ ꝙ̃ illa bona nõ ſint illius nõ põt poſtea ꝯuinctus rei vend.
negare illum eẽ dñm ſm̃ Bal.no.in.l.fine aũt.§.i.ff.ḋ publi.
Jlle tñ qui ꝯfitet̃ ſe emphiteotã alterius nõ vr̃ fateri eum eẽ
dñm ſm̃ Bar.qui ita declarat in.l.legata inutiliter.ff.de adi-
men.leg.⁊ colli git̃ ex no.in.l.ſi alienaꝫ.ff.ſolu.ma. Tangit ẽt
hic do.me.poſt Bar.multũ diffuſe vtꝝ ex canone reintegrã
da.iij.q.i.oriatur aliqḋ nouuꝫ remediũ in mã iſtius poſſeſſoriĩ
⁊ in effectu refert dicta do.Anto.in.c.cũ ad ſedeꝫ ⁊ in.c.ſepe
de reſti.ſpo.que tibi retuli in voce Sed illa opi. Jnno.ſcõm
quoſdã qui ita interpretant̃ dicta ſua que ſꝫ in.c.cum ad ſedẽ
alle.ꝙ per illuꝫ canonẽ nulluꝫ ius poſſeſſorũ inducat̃ de nouo
ſed ſimpl'r mandent̃ ſeruari iura vetera vr̃ verior de iure ma
xime ꝑ duo iura que inducit do.Abbas multuꝫ ſubtiliter vꝫ ꝑ
tex.in.c.cũ ad ſedeꝫ ⁊ in.d.c.ſepe.nec vident̃ eſſe bone rñſio
nes quas ipſe dat ad illa iura ſequẽdo cõem opi. Dicit enim
ꝙ in.c.cũ ad ſedeꝫ.in ꝓn.l̃re non ponit̃ forma libelli formal'r
dum tex.dicit ꝙ ꝓcurator hoſpitalariĩ petiĩt ſe reſtitui ſꝫ quo
ad ſubſtantiã. Unde eſt intelligẽdũ ꝙ ibi ſe reſtrinxit ad in-
terdictũ vñ vi ſicut vr̃ probari ex fine l̃re vbi pars abſoluitur
q2 interdictũ vñ vi non cõpetebat.nã cũ de iure canonico nõ
ſit neceſſe exprimere actionẽ in libello.c.dilecti de iudi.nõ eſt
veriſſime ꝙ ꝑs ſe reſtrinxerit ad interdictũ recuꝑande p̃terea
ſi ſpecificatio actõis erat cã cur debeat ſequi abſolutio in hoc
potiſſimũ debuit exprimi forma libelli vt clare iuſtificaret̃ ſnĩa
põtificis intẽtio ergo illius l̃re nõ eſt iſta. Sꝫ iõ põtifex in fi.dꝛ

cit ꝙ̃ nõ competit interdictũ vñ vi ⁊ ꝑꝑ hoc abſoluit partem
q2 de iure ciuili ſpoliato re imobili non erat ꝓditũ aliqḋ re-
mediũ ꝙ̃ interdictũ recuperãde. Scḋo inducit tex.in.d.c.ſepe
in ꝓn.vbi dicit̃ expreſſe ꝙ ante illã decretalẽ ſpoliatus aduer
ſus tertiũ in quẽ erat tranſlata poſſeſſio nõ habebat remedium
poſſeſſorium. Ex hoc pꝫ ꝙ canon reintegrãde qui p̃ceſſerat
iſtam decre.multo tp̃e non induxerat nouũ remediũ ꝯ poſſeſ
ſorẽ etiã ſi erat vitioſus. Scḋo iducit tex.in fi.in ver.ſancimꝰ
per qḋ pꝫ ꝙ inducit̃ remediuꝫ nouũ ſicut dr̃ in.c.fi.de tem.or
di.Sed hoc vr̃ falſum ſi remediũ ꝓus cõpetebat ex dicto ca-
none.ergo pꝫ ꝙ nullũ remediuꝫ ex illo canone eſt inductuꝫ.ſꝫ
ipſe rñdet ad vtrũqꝫ qḋ inducit̃ nouum remediũ qḋ ꝓus non
cõpetebat reſpectu laicoꝝ q2 diſpõ caſ.reintegrãda nõ hꝫ lo-
cum ſm̃ eum niſi in bonis clericoꝝ ⁊ eccleſiaꝝ.⁊ hoc tenuit
glo.in.d.cum ad ſedem ⁊ ibi ẽt Jo.cal. Sed iſta rñſio lꝫ ſit ele
gans nimis reſtringit tex.qui nõ diſtinguit iter laicũ ⁊ clericũ.
Unde q2 nulla rõ vrget in oppoſitũ neqꝫ tex.in caſ.p̃alle.cur
debeat fieri iſta reſtrictio nõ itelligo. Pro declaratõe huius.q.
aduerte q2 tex.in.d.c.caſ.lꝫ loquat̃ de iniuſte admittẽte poſſeſ
ſionẽ ſi tamẽ exprimit qualitatem poſſeſſoris qui auctoritate
caſ.cogit̃ reſtituere. Loquit̃ enim impſonal'r dicẽdo ꝙ res ḋ
beat reſtitui eccleſiĩs vel ep̃is iniuſte priuatis. Unde nõ co-
gimur dicere ꝑ illum tex.ꝙ aduerſus bonefidei poſſeſſorẽ ſit
inductũ illud remediũ. Et aduerte q2 lꝫ ang.hic ⁊ in cõſilio
clv.dicat ꝙ per cano.reintegrãda inducit remediũ cõcurrens
cũ aliĩs remediĩs. Fatet̃ tamẽ qḋ vbi alias remediũ nõ cõpe-
tebat per illũ cano.nil de nouo inducat̃.vnde infert in dcõ cõ
ſilio ꝙ ꝯ bonefidei poſſeſſorẽ nullo mõ cõpetit tale remediũ.
Jn cõſilio aũt ſuo.cxvij.videt̃ ſequi diſtinctõem bar.hic. Et
circa iſtam opionem bar.quã tibi retuli in voce debes ſcire qḋ
vbiqꝫ eodẽ modo diſtinxit vꝫ in.l.manifeſtiſſimi.§.ſed cũ i ſe-
cũda.C.de fur.⁊ in.d.l.ſi coloni. Unde miror ꝙ dñs abb.re
ferat euꝫ in.l.ſi coloni aliter dicẽtem. Jn qua opione attende
diligẽter q2 quãdo res que eſt penes tertiũ poſſeſſorẽ cũ bo-
na fide eſt affecta vitio reali.verbi gr̃a vitio furti vel vis expul
ſiue. Jſta dcã poſſent ꝓcedere q2 cum iſti poſſeſſori nõ cõpe
teret publiciana ꝑꝑ vitiũ reale.l.cuꝫ qui.§.in hac de publi.ſi-
cut aduerſus ipſum cõpeteret publiciana alteri qui haberet ti
tulum ⁊ bonã fidem ⁊ ipſe nõ poſſet ſe defendere virtute titu
li vt declarauit Nico.ma.quẽ refert bal.in.l.in ciuilẽ.C.ḋ fur.
Jta videret̃ poſſe dici quod ꝯ eum cõpeteret remediũ illiꝰ ca
no.reintegrãda q2 nõ eſt par cã tunc agẽtis ⁊ poſſeſſoris ⁊ ſic
ceſſat rõ ꝑꝑ quam excludit̃ publiciana in.l.fine aũt.§.ſi duobꝰ
p̃alle. Sed quãdo ꝓmus poſſeſſor poſſideret cuꝫ vitio pſo-
nali q2 erat in mala fide.non tñ ſpoliauerat agẽtem tunc iſtud
dcm̃ Bar.eſt magis dubiũ. Jpſe enim tenuit hoc in iſta.l.ꝑ
antẽ.malefidei.C.de p̃ſcrip.lon.tem.arguẽs iſto mõ. Mala
fides auctoris nocet ſucceſſori ſingulari quo ad p̃ſcriptõeꝫ ſꝫ
qui non põt p̃ſcribere non hꝫ publicianã.l.cũ qui.§.ait p̃tor ḋ
pub.ergo ſicut iſte nõ haberet publicianã ſi caderet a poſſeſſio
ne ita cõpetit ꝯ eum publiciana ſicut ſupra eſt dcm̃ in p°io ar
ticulo.Sed ipſe p̃ſupponit vnũ qḋ eſt falſum ⁊ ꝯriũ ſꝫ ipſe ali
bi vꝫ in.d.§.p̃tor ait vbi dicit ſequẽdo Jac.de are.qḋ lꝫ mala
fides auctoris noceat ſucceſſori quo ad p̃ſcriptõem nõ tñ quo
ad publicianã. Et idem tenuit glo.in.c.abbate ſane ḋ re iudi.
lib.vi. Et ad argu.quod põt fieri in ꝯrium arguẽdo ab equi-
peratis quod ꝓcedit ẽt in mã correctiua ſm̃ glo.in.l.qḋ vero
ff.ḋ legi.ḋ quo per Bar.in.l.marcellus.§.qḋ aũt ad trebe.⁊
in.l.oẽs populi.ff.ḋ iuſti.⁊ iur. Rñdet bal.formal'r in.d.§.ait
p̃tor in fi.cõmen.dicẽs ꝙ in caſu nr̃o non ipedit̃ p̃ſcriptio ſꝫ
ꝓlongat̃ q2 debẽt currẽre.xl.ãni vt.d.aũt.malefidei ⁊ ſic non
põt argui ab equiparatis. Jſtam drĩam ꝓbat ipſe per.l.ſi ego
§.i.ff.de publi.vbi pꝫ qḋ publiciana cõpetit ꝓ ſeruitutibꝰ ha-
bẽtibus cãm diſcõtinuã in quibꝰ non ꝓhibet̃ p̃ſcriptio oĩo ſꝫ
elongat̃ in longiſſimũ tp̃s.l.hoc iure.§.aqueductus de aqua
quoti.⁊ eſti. Et hanc rõem appropriat ſibi dñs meus hic di-
cens eã non eẽ tactã a maioribꝰ noſtris.⁊ tñ in veritate tan-
git eaꝫ bal.effectual'r in.l.ancille.C.de fur.in fi.q.nõ tñ addu
cit iſtas leges ita formaliter ſicut in.d.l.cũ qui.§.p̃tor ait. Un
de in hoc ſcḋo mẽbro iſta ſnĩa bar.nõ vr̃ ꝓcedere nec põt ſal
uari doc.Jnno.vt ex p̃miſſis pꝫ. Et inquãtum.d.Anto.in
in.d.c.cũ ad ſedem vult ꝙ remediũ cano.reintegrãda habeat
locũ tam in laicis ꝙ̃ in clericis. Adde qḋ ꝯrium ſꝫ glo.in.d.c.
⁊ Jo.cal.vt ſupra dixi. Et hoc ſequit̃ abb.in.d.c.cuꝫ ad ſedeꝫ
⁊ melius iudicio meo nã non eſt veꝝ ꝙ remediũ illius cano.
inquãtum dat̃ ꝯ bonefidei poſſeſſorẽ ſit inductũ ad correctio
nẽ peccati ſicut dicit.d.abb.⁊ ego ipſe ꝓus eram imaginatus
q2 bonefidei poſſeſſor cũ eſt in bona fide nõ cõuenit̃ vt corri

gat

gal peccatū in quo nō eſt vñ potius eſt dicendū ꝙ rō ſit fauoꝛ clericoꝝ ⁊ eccleſiarū vñ nō fit extenſio ad laicos. quibus non debetur tantus fauoꝛ ⁊ ſic nō eſt eadē rō. l. lege iulia. §. hoc caput. ff. de ritu nup. Preterea ipſe dicit ſequēdo illaz ſuā rōnē ꝙ mō dixi qḋ cuz nō ſimus in mā coꝛrectiua neqꝫ exoꝛbitanti ſit extenſio a ſimilitudine rōnis. l. non pōt cuz mā de legibus ⁊ l. a titio. ff. de fur. Cōcedit enīz ſm eum nouū remediuz ꝑ illum cano. qḋ nō pꝛohibet aliqḋ ius anterius ſed iſtud dictū vꝫ ꝯ ca. vz in. d. c. ſepe in verbo iuris ciuilis rigoꝛe nō attento vbi papa fatetur expꝛſſe ꝙ ꝯtrium diſponebat de iure ciuili ⁊ vere hoc pōt dici attenta rōne poſita in. l. ſine aūt. §. ſi duobꝰ ꝓallegatis duz dicit qḋ in pari cā potioꝛ eſt ꝯditio poſſidentis vt vꝫ de mente. l. cū a te de vi ⁊ vi ar. vbi pro re imobili nō cōpetit interdictū recupande ꝯ tertiū. Et cuz pro rebus imobilibus ō iure ciuili nō ſit introductū aliud remediū pro recuperanda poſſione ꝙ interdictū vñ vi ſatis negādo hoc interdictuz vꝫ negare remediū poſſeſſoꝛiū ō iure ciuili ad minus quo ad mente. Et hanc credo fuiſſe mentē pontificis in. d. c. ſepe vñ ſequēda eſt opi. Jo. cal. tanꝙ verioꝛ poſito ꝙ ex cano. reintegranda detur nouū remediū vbi alr̄ nō cōpeteret. Et aduerte qꝛ do. Ant. in. d. c. ſepe in pen. car. vult expꝛſſe ꝙ ēt mala fide poſſeſſoꝛi cōpetat remediū cano. reintegrāda ſi iniuſte cecidit a poſſione ſua qḋ eſt menti tenēduz. Et qꝛ bar. hic tetigit de remedijs que cōpetunt detentatoꝛi ſpoliato vide glo. ⁊ do. Anto. in. c. cōtingit ex̄ de dolo ⁊ cōtu. ⁊ qḋ ponit Bar. eleganter in. l. de vſu. ⁊ var. ⁊ exoꝛ. cog. in duobus exēplis ⁊ bal. in. c. impꝛialez. §. fi. ō pꝛohi. feu. ali. per fe. in illa. q. qḋ remediū cōpetat vaſallo ſi dñs extoꝛqueat ab eo ſeruitia vltra debituz ⁊ qḋ no. Ang. in. l. nō tantum. in pꝛincipio de peti. heredi. Et vtrum detentatoꝛi petenti ſe reſtitui obſtet exceptio dominij. Vide quod ſcripſi in. l. nālr. §. nihil. ō. e. vbi adduxi dcā bar. in. l. i. §. i. ſi mulier ven. no.

Vod uxoꝛ. In glo. ibi idem quo ad fructus ⁊c. Pro declaratione huius glo. videnda ſunt duo. Pꝛimo q̄ ſit rō diuerſitaꝭ cur errās in iure nō ꝑſcribit ⁊ tñ lucratr̄ fructꝰ. Scḋo nūquid i dubio ꝑſumatr̄ erroꝛ iuris quo ad acquiſitōez fructuuz vel potius mala fides. Super pmo dicit hic do. me. ꝙ rō vꝫ eſſe qꝛ ꝑſcribēs tractat de mero lucro ſed errans in iure quo ad fructus induſtriales quos acquirit nō tractat de mero lucro qꝛ pp curaz ⁊ culturaz habetur pro dño in illis fructibus. Sed certe ꝑ hoc non concludit ꝙ nō lucretr̄ ſaltim quatenus fructus ſunt vltra expēſas que ſemꝑ deducunt de fructibus. l. fundus qui. ff. fa. her. ⁊ plene in. l. fructus. ff. ſo. ma. ⁊ in. l. i. de fru. ⁊ lit. expen. lꝫ hic ſit iuſtioꝛ cā lucri. Preterea iura que dicunt ꝙ habetr̄ ꝓ domino loquūtur in bonafidei poſſeſſoꝛe ſed errans in iure licet nō dicatr̄ in mala fide. nō tñ dꝛ in bona fide ſed lꝫ mediuz ſm Bar. in. l. ſed ſi. l. §. ſcire de peti. he. Credo tñ ꝙ habuit bonā mentez ⁊ pōt dici declarādo rōnem ſuaz ꝙ vſucapio eſt lucꝝ ſimplex ſed lucrari fructus eſt quedā recōpenſatio ꝓ cultura ⁊ cura fructuū ſicut dꝛ inſti. ⁊ re. di. §. ſi quis a nō dño vñ hoc lucrū eſt fauoꝛabilius ⁊ equius inquātuz eſt quedaz remuneratio ſicut dꝛ in ſi. in. l. acquilius regulus de dona. ⁊ in. l. ſi pater §. fi. ō manu. vin. Vel pōt dici ſicut dicit bal. in. l. iij. C. ꝓ ēp. ꝙ lucrū ꝑſcrip. eſt odioſuz ⁊ ꝯ nālem equitatē de qua in. l. naz hoc de cōdi. inde. ⁊ pꝛobatr̄ in autē. vt eccleſia romana in fi. Vnde dꝛ lucꝝ cū iniuria alterius cuius lucri nō ita habetr̄ rō ſicut alioꝝ lucroꝝ nec tm̄ ei fauemus. l. ſi is qui. §. fi. ff. ō fur. Sed lucrū fructuū nō eſt cuz tanta iniuria alterius ⁊ pp recōpenſationē quā dixi eſt equius. Quod aūt nō ſit cuz tanta iniuria alterius pꝫ qꝛ facilius ꝑiudicatr̄ alicui in iure acquirēdo ꝙ queſito. l. qui aūt. §. i. que in frau. cre. ⁊. l. ſi ſpōſus. §. ſi maritus de do. inter vir. ⁊ vxo. Et iſta rō multuz plꝫ ⁊ inde eſt ꝙ ꝑſcriptio regulr̄ nō extēdit. l. iij. §. ſi quis hoc interdicto ⁊ ibi per Bar. j. de iti. actuqꝫ pꝛi. ⁊ per eundē in. l. ſi publicanus. in pn. ff. de publi. ⁊ pꝛobatr̄ in. c. audit̄. de ꝑſcrip. nam alia ratio quā ſentit bal. in. l. iij. C. pro emp. ⁊ tangit ēt hic Pau. ō ca. qꝛ minoꝛis ꝑiudicij eſt acquiſitio fructuū ꝙ acquiſitio rei per ꝑſcriptionē nō eſt generalis qꝛ frequēter poſſet cōtingere ꝙ plus eſſet extimatio fructuū ꝙ rei pp diuturnā eoꝝ ꝑceptionem pōt tñ ſaluari qꝛ vt in pluribus foꝛte eſt aliud. Circa ſcḋm dic ſm Bar. in. §. ſcire qḋ qꝛ regulr̄ nō pꝛeſumitr̄ ignorantia iuris. l. leges ſacratiſſime. C. de legi. in dubio ꝑſumitur mala fides. Fallit ſm Bald. in. l. iij. C. pro empti. in ruſtico minoꝛe ⁊ muliere qui excuſantur in dubio a dolo pꝛeſumpto l. i. in fi. cum. l. ſequen. ō. de eden. ⁊ per Bar. in. l. i. §. nūciatio. ff. de no. oꝑ. nun. In iſtis enim pꝛeſumitr̄ erroꝛ iuꝛ quo ad lucrum fructuum. Pro illa regula adduco tibi tria optima iura vltra bar. i. tex. quem ibi no. Bar. ad hoc in. l. ꝓpter venena. §. neptis. ff. ad ſill. Scḋo tex. in. l. ſi ꝯ ampliſſimi in fi. C. ſi quis ig. rem me. dū dicit qḋ fructus nō vendicantr̄ ſi cōſtiterit emētem eē bonefidei poſſeſſoꝛē ex quibꝰ verbis pꝫ qḋ ēt ad querēdos fructus non ꝑſumitr̄ erroꝛ iuris niſi ꝓbetr̄. Ad idem tex. optimus in. l. ſi ꝓdium. C. de ꝓdi. mino. Dixit tamē Bal. in. d. l. ſi ꝯ ampliſſimi in fi. ꝙ in hoīe bone opīonis ⁊ fidei ſufficeret ſacramētum ad ꝓbandū erroꝛē iuris ar. l. thelaurus. ō. ad exhibē. ⁊ qꝛ in is que pendēt ab aīo ſtatr̄ iuramēto aſſerētis ſm glo. in. §. alie. inſti. de actio. Sed iſtud dcm̄ eēt periculoſuz in pꝛactica qꝛ vt no. declarat Bar. in. l. inter oēs. §. rēcte. ff. de fur. quādo ꝑſumptio iuꝛ eſt in ꝯtrium non ſtatr̄ ſacramēto aſſerētis in his que pēderet ab aīo. ita ēt ſentit glo. in ſi. q. in cle. fi. ex̄ de cenſi. Bene facit ꝙ tradit bal. in. l. cuz ꝓponas. C. de nau. feno. Aduerte ēt qꝛ glo. ſing. in. d. l. ſi ꝯ ampliſſimi quā ibi no. Bal. ad hoc videtr̄ velle ꝙ quādo alienatio rei redditr̄ nulla qꝛ res ipſa efficitr̄ inalienabilis ſicut in fundo dotali. tunc erroꝛ iuris nō cauſat acquiſitionē fructuuz. Et hoc credo ſenſiſſe bar. i. d. §. ſcire dū reſpōdet ad. l. quēadmodum. C. de agri. ⁊ cē. lib. xi. Licet. n. verba ſua videantr̄ dicere ꝙ quādo lex reſiſtit ꝯctui erroꝛ iuris nō cauſat acquiſitionem fructuū. Nō tamē credo eū ita intellexiſſe qꝛ eēt ꝯ iura hic alle. in glo. cū donatio expꝛeſſe ꝓhibeatr̄ iter viꝝ ⁊ vxo. Vnde credo ꝙ itellexerit quādo res eſt fcā inalienabilis ⁊ ad hoc vadit. d. l. quēadmodū qꝛ agricola ⁊ cēſitus nō pōt regulr̄ tranſferri in aliū. Vide ēt ad mām noſtrā glo. ⁊ qḋ ibi tangit bar. paucis verbis in. l. heredē. ff. de his qui. vt indig.

J quis ui. Qui hꝫ actionē ad rem videtr̄ rē habere. h. d. In glo. in vbo poſſidere ibi quo ad rē Jmo. hic dicit ⁊ bñ ꝙ qui hꝫ actōem videtr̄ rem habere ficte nō vere. ⁊ ſatis ꝓbatr̄ in iſto tex. qꝛ vt alr̄ dixi iſta dictio ꝑinde quādo reſpicit fcm̄ impoꝛtat fictōem ſicut dixi in l. rē que nobis in pn. ō. eo. Et per hoc dicit alibi ſing. bar. ꝙ ſi ſtatutū facit mentionē de re alicuius non cōpꝛehendit eū qui hꝫ actionē ꝑſonalem ad rē qꝛ ꝙ iſte videatr̄ habere rē nō eſt ꝓpꝛie lꝫ ficte. Jdeo in ſtatutis in quibꝰ non hꝫ locū interpꝛetatio extēſiue nō cōpꝛehenderetr̄ habēs actione. ita terminat i. l. gallus. §. videndū de libe. ⁊ poſt. Et idē crederē in caſu. l. noſtre ſi ſtatutū facit mentionē de poſſeſſoꝛe. naz nō cōpꝛehenderetr̄ iſte qui hꝫ actōem ad poſſionem recuꝑandā per eādez rōem. Sed queritr̄ ꝓ declaratōe lꝛe qūo ex mēte iſtius. l. fit reſtrictio iſtiꝰ dictōis ꝑinde quo ad certos caſus. Et eſt dicēduz quod rō aſſignata in tex. ſatis hoc oſtēditvꝫ ꝙ quantū ad hoc vt poſſit ꝯueniri tanꝙ poſſeſſoꝛ inducitr̄ iſta ſimilitudo vel fictio. iō doc. hic dicunt ꝙ iſta. l. optīe exemplificatr̄ ex. l. ꝙ ſi in diem. §. iul. de pe. he. vbi ꝓbatr̄ ꝙ ꝯ taliter ſpoliatū cōpetit petitio here. qꝛ hꝫ facultatē rei reſtituēde. Et hoc eſt ꝙ voluit hic dicere iuriſcōſultus dū dicit ꝙ ex interdicto hꝫ facultatē recuperandi ſupple ⁊ ꝑ cōſequēs reſtituēdi rem. Jſta ergo dictio ꝑinde aliquando equiꝑat vnū alteri vlr̄ aliqñ non ꝑ oīa ſed in quibuſdaz ſm mētem legis ⁊ ſubiectaz mām. ⁊ hoc eſt qḋ dixit glo. in. l. ſacrilegij. §. fi. j. ad. l. iul. pecu. ⁊ in. l. i. in fi. de recepta. ⁊ ibi tāgit bar. Vide que no. ponit ang. ⁊ poſt eū. d. m. i. l. ſi finita. §. fi. de dā. ifec. vbi. d. m. ſe remittit. Et ad illā. q. quaz tangit ibi ange. vide qḋ plene ſcripſi in ſi. q. in. c. at ſi clerici in pꝛin. de iudi. poſt Abba. ⁊ quod ponit nota. Bal. in. l. omnes populi de inſti. ⁊ iur.

Differentia. Sola volūtate perditr̄ poſſio lꝫ nō dominiū. iō qui tradit poſſionem vt eā recuperet incōtinēti interim eam amittit. hoc dicit. Et aduerte qꝛ moder. poſt Bar. intelligūt vltimuz dcm̄. §. noſtri quādo quis ſic tradit vt incōtinenti recipiat ad dꝛlaz dominij qḋ illo caſu nō tranſfertr̄. l. qui ſic. j. de ſolu. qḋ eſt no. ⁊ menti tenendū. Licet aūt poſſio volūtarie tradita ꝑdatr̄ hoc caſu. non tñ perditr̄ poſſio violēter amiſſa ſi recuperatr̄ incōtinenti. iō non interrumpitr̄ ꝑſcriptio. Glo. eſt no. in. l. ſi quis ad ſe. C. ad. l. iul. de ui. ⁊ lꝫ Bar. in. l. qui poſſionē. j. ō vi ⁊ vi ar. repꝛobata glo. que eſt ibi. No. ēt ex iſto tex. ꝙ lꝫ aliquis inſiſtat in re. ſi tamē hꝫ animū ꝑdendi poſſionez perditr̄ poſſio ſupple etiaz ſi velis retinere dñium ſm Moder. ⁊ bñ ſuper quo vide que diximꝰ in. l. iij. §. in admittēda. ō. eo. Quid autez iuris ſit de dñio dicemꝰ ſtatim in glo. In glo. in vbo non vult Dy. bar. ⁊ cōiter Moder. hic tenēt ꝯ glo. ⁊ videntr̄ velle ꝙ iſte tex. intelligatr̄ qñ is qui renūciat dñio ꝓteſtatr̄ vel aliter appareret ꝙ vult retinere poſſionē. ⁊ ita exponit iſtū tex. antequaz veniat ad glo. alias ſm eos amitteretr̄ poſſio ⁊ domi

nium. ⁊ sic valeret renūciatio. Mouet̄ q2 qui vult ꝯsequens
v2 velle antecedēs sine quo illud esse nō pōt. l. illud. de acqui.
here. Sed renūciatio dñij vꝫ sine renunciatōe possessionis vt v2
dicere tex. n2 ergo ēt possessioni v2 renūciatū. tunc ergo ꝓcedit
lr̄a nostra quādo is qui renunciat dñio ꝓtestat̄ ꝙ vult retine-
re possessionem. Jmo. hic cōcordat opi. dicit eni ꝙ aliquādo ali-
quis renunciat dñio insistens in re. ⁊ tūc vera sit opi. glo. ꝙ ēt
si nihil protestet̄ non vꝫ renūciatio nec videt̄ renūciatum pos-
sessioni. Aliq̄n quis renūcians dñio nō insistit rei lꝫ existēs ex̄
rem retineat possessionē. ⁊ tūc vera sit opi. Dy. ⁊ Bar. ꝙ vꝫ
renūciatio si aliquid nō ꝓtestet̄ ⁊ lꝫ ipse nō dicat specifice mēs
tamē sua v2 eam ꝙ is qui insistit rei dū renūciat dñio tacite vi-
deatur ꝓtestari ꝙ vult retinere possessionē ex quo facit actū ap
propriatū illi iuri q2 possessio est ius insistēdi rei. l. i. in ꝑn. s. e.
Sed q̄n aliquis taliter renūcians nō insistit rei. tūc cessat ista
presumptio tacite ꝓtestatōis ideo amittit̄ possessio vna cū dñio
Pau. de ca. hic addit ꝙ si aliquis insistēs rei diceret habeo
rem ꝓ derelicta tūc sine dubio ꝑderet̄ dñium ⁊ possessio ⁊ isto
modo intelligit. l. i. ⁊. ij. j. pro derelicto. Et credo ꝙ bñ dicat q2
ista verba de sui nā pñt cōplecti ita per dictōem possessionis si-
cut dñij. Secus est q̄n quis renuntiat dñio simplr̄. Sꝫ huic
scdō dicto ob. rō Dy. ⁊ Bar. supra dicta ꝙ qui vult ꝯsequēs
v2 velle antecedēs. Jn q̄ōne tamē est cōtrouersia que est in-
ter glo. ⁊ Dy. ipse sequit̄ opi. Dy. ⁊ bar. ſm quā debes intel
ligere dcm̄ suum p̄cedens scdō mēbro. Sed ista ꝯcordātia. d.
Jo. pmo restringit tex. qui non loquit̄ magis de insistente rei
q̄ de eo qui est ex̄ fundū ⁊ posidet. Preterea ꝯ pmum mē
brum suū facit rō statim assignāda ꝯ Dy. ⁊ bar. ꝯ quos ar-
guo sic. Si renūciatio simplr̄ facta valeret vt dicūt deberet ēt
valere si fieret cū ꝓtestatōe retinēdi possessionem. Sed hoc est
falsū ⁊ incōueniēs vt ipsi ꝯcedunt ergo ⁊ cōclusio p̄dicta nō
est vera. Quod aūt etiā in illo casu renūciatio valeret. probat̄
q2 pactū appositū ꝯ substantiā actus dūmodo non opponat̄
in vi cōditōis reicit̄ ⁊ nō viciat actū. c. cum p̄cario. ff. de preca.
⁊ plene distinguit Bar. in aūt. ingressi. C. de sacrosan. eccle.
Protestatio igit̄ ista que est ꝯ substantiā renunciatōis reice-
retur ⁊ remaneret renūciatio simplex. ⁊ per ꝯsequens deberet
valere ſm istos. Uñ opi. glo. v2 melior maxime q2 nō restrin
git lr̄am sicut alia. Et ad argumētū oppositū rñdeo ꝙ illa
regula non semꝑ ꝓcedit sed solū q̄n ius cui videret̄ renūcia-
tū erat incōpatibile cū actu qui nūc fit. Jn illo eniꝫ rō ꝯrioꝝ
facit ꝙ vno posito aliud videat̄ tolli q2 non pñt esse simul ve-
ra sicut plene d2 in. l. i. C. de fur. ⁊ in. l. edita. C. de edē. ꝑ bar.
⁊ alios. Sꝫ in casu nostro. i. in dñio ⁊ possessiōe iura nō sunt in
cōpatibilia q2 dñium ⁊ possessio pñt stare simul sed ꝑꝑ ꝯnexita
tem quādā iuriū vnū nō potest tolli sine alio incipiēdo a do
minio cuius cā est possessio regulr̄. l. traditio in fi. s. ti. i. Quod
aūt hoc nō sit semꝑ verū probat̄ q2 eꝯ ego video ꝙ ēt si dis-
positio reddat̄ inutilis qui vult antecedēs nō v2 velle ꝯns si-
ne quo illud esse non pōt in ꝯctibus inter viuos ita ꝓbat̄ in. l.
via cōstitui. §. fi. de ser. rusti. pre. vbi qui vult seruitutē durare
in sua cā quo ad fundū vicinū qd̄ v2 tacite agi non tñ v2 velle
cōcedere viā ꝑ fundū suum sine qua seruitus nō pōt cōsiste-
re ⁊ reddit̄ inutilis. Jdē probat̄ in. l. in vendēdo. ff. de ꝯhē.
emp. vbi qui vendit domū vel agrū non tñ v2 velle cōcedere
viam ꝑ agrū suum lꝫ sine illa res sit inutilis ita no. Bar. in. l.
binas de ser. vrba. pre. ⁊ in. l. i. de ser. leg. Posset ēt vltra ea q̄
alias scripsi sine dubio cōcedi ꝑ ea que dicta sunt ꝙ simplr̄ il-
le qui nō vult eē dñs absolute desinat eē dñs ⁊ sic videat̄ res
habita pro derelicto. Non ob. iste tex. q2 dico ꝙ nō loquit̄ in
isto casu vꝫ q̄n quis absolute vult non esse dñs sed in casu qui
exēplificat̄ in fi. lr̄e ſm oēs vꝫ q̄n ego volo perdere dominiū
vt transferat̄ in aliū in quo casu vere est dr̄ia inter possessionē
⁊ dñium. nam lꝫ possessio nō transferat̄ in eū in quē volui amit
titur tñ vt videbis in. l. qd̄ meo. j. eo. §. si furioso. Dominiū āt
si volo perdere vt transferā in aliū nō perdit̄ si in aliū nō pōt
trāsferri vel nō est trāslatū. l. cū quis. §. si debitorem ver. alio
quin. ff. de so. ⁊ plene ꝑ Bar. in. l. qui mihi donat̄ circa ꝑn. cō
menti. s. de do. ⁊ hāc dr̄iā voluit facere tex. hic. Et ad mām
huius. §. vide omnino ꝙ ponit Ant. de but. ⁊ subtilius Abb.
post eū in. c. lr̄a de resti. spo. vbi dicūt ꝙ quasi possessio mrīmo
nialis quia est cōiuncta cum ꝓprietate ⁊ quodāmodo cōne-
xa. aut nō amittit̄ solo aīo aut si amittit̄ solo aīo recuperat̄ quo
rum vtrūq3 est valde no. Et ad mām huius. §. adde ea que
diximus in. l. i. in prin. s. eo. in illo articulo. Utrū possessio pos-
sit acquiri ipso iure sine traditōe vera vel ficta. Extra glo.
tradit hic Bar. solēniter quid sit dominiū ⁊ quotuplex sit. Et
primo diffinit dominiū hoc mō. Dominiū est ius de re cor-

porali ꝑfecte disponēdi nisi lege ꝓhibeat̄. Et exponēdo dif-
finitōem suā dixit se dixisse ius ad dr̄iā ipsius rei corpalis in
qua est ius dominij. Aliud est enim res ipsa ⁊ aliud dominiū
rei sicut d2 in rub. de acqui. re. domi. Deinde dicit se posuisse
in diffinitōe de re corpali ad dr̄iam iuris icorpalis in quo ē re-
perire dñium non ꝓprie sed largo mō. Unde nō dicimꝰ vsū
fructuarium dñm simplr̄ sed dñm vsusfructus. l. qui vsumfru.
ff. si vsusfru. pe. ⁊ tangit gl. in. l. qui supra de vsufru. Et ego
plene declaraui post glo. i. l. nāliter. §. nihil cōe. s. eo. Sunt er-
go tria que differūt ſm Pau. de ca. s. dñiū rei res ipsa ⁊ aliud
ius reale quod causat̄ in re sicut seruitus ꝑsonalis vel realis.
Omnia aūt ista veniūt sub appellatōe p̄dij vel fundi. Unde
qui vendit fundū ſm eum vel p̄dium simplr̄ v2 vēdere totū
ius p̄dij. i. dñium plenū. Jdeo si venditor nō sit dñs ⁊ p̄dium
euincat̄ pōt agere de euictōe ſm eum vt i toto titulo de euic.
secus est si aliquis vēdat ius. qd̄ hꝫ in p̄dio vel fundo q2 tunc
ſm eum si nullū ius reperit̄ habere ad nihil tenebit̄ de euictōe
q2 v2 vendere ius si quod hꝫ ⁊ sic aream sicut si vēdidisset ia-
ctum retis alle. tex. i. l. qd̄ si in vēdi. de here. vel ac. ven. Un-
de dicit notarios debere eē cautos vt caueāt q̄uo apponūt v̄-
ba ne forte emptor icidat in periculū p̄dictū ⁊ alās dicit se vi-
disse dubitari suꝑ hoc. Tu vero aduerte q2 pmo eēt viden-
dum viꝫ qui vēdidit rem simplr̄ videat̄ eā vendere respectu
dominij pleni ⁊ liberi vel solū respectu iuris qd̄ hꝫ in re quan
do aliqd̄ ius hꝫ. Et de isto articulo dic vt no. declarat Bal. in
rub. C. de ꝯhen. emp. ⁊ quod habet̄ in. l. qui tabernas. ff. eo.
ti. Super quo vide ēt quod ponit bal. in. c. i. §. rursus qui. mo.
feu. ami. ⁊ in. c. i. de feu. nō ha. ꝓpri. na. feu. ⁊ i. l. i. C. si pignꝰ
pi. ea. sit. ⁊ qd̄ no. glo. in. l. ex p̄dijs. C. de euic. ⁊ in. l. cū ven-
dens. ff. de ꝯhen. emp. Scdō est uidendū quid si nullū ius
hꝫ ⁊ non vendit̄ fundus sed ius quod hꝫ in fundo. Suꝑ quo
dixit ang. ⁊ Jmo. post eū elegāter in. l. si sic in ꝑn. de leg. i. qd̄
ista verba ius qd̄ habeo in re. vel quicquid iuris habeo in re.
resoluunt̄ ꝯditionalr̄ hoc mō. si quod ius habeo i re alle. tex.
in. l. quod si sic iūcta. l. qui si in venditōe. ff. de here. vel ac. vē.
Unde nisi vēditor sit in dolo q2 sciebat se nullū habere ius
ad nihil tenebitur. Si autem sciat se nullum habere ius tene-
bit̄ ꝓpter dolum suū. l. hec aūt. ff. eo. ti. ꝙuis in isto secundo
casu dñs Pau. hic sentiat ꝯrium. Pro illa distinctōe ange. ⁊
Jmo. optie facit quod no. Bar. i. l. demōstratio in ꝑn. de cō-
di. ⁊ demō. vbi dicit ꝙ relatiuū quis vel qui adiunctū generi
hꝫ nām distributiui. ⁊ soluit̄ hoc mō. Libertis quos habeo le-
go centū. i. si quos habeo. vñ si nullos habeo legatū deficit. l.
libertus quos in ꝑn. ff. de ali. ⁊ cib. le. ⁊ ita cōsuluī al's in ciui
tate senaꝝ in isto p̄ūcto sequēdo dcā ang. ⁊ Jmo. in dcō lo-
co. Sꝫ ꝯ istā doc. facit ꝙ ponit bar. i. l. coīe. §. qui maximos. ff.
de publi. in. v. col. vbi dicit ꝙ ille qui vēdit fructus qui nascen
tur in agro suo. si fructus nō sunt nati. non dꝫ habere preciū
pro illo āno. q2 per ista v̄ba non videt̄ quis emisse fortunā ⁊
aliqd̄ incertū cū relatiuū quis vel qui sit relatiuū substātie ſm
glo. in. l. i. C. de sen. que pro eo. ⁊ sic videt̄ p̄supponere aliquid
in eē. ⁊ ꝑ cōsequēs nō resoluit̄ si qui nascent̄. sicut isti dicunt.
Sed pōt rñderi ꝙ ibi relatiuum fuit expressum respectu cer-
ti iuris vel certe ⁊ determinate rei scilicet fructuum qui nascē-
tur ex tali fundo. vñ non resoluit̄ tunc in vēditionē cōditōalē
nec stat in nā distributiui. Sed in nā relatiui substātie vt dixi.
Et hoc est qd̄ tenuit hic paulus qui voluit quod si vendo tibi
vsumfructū quem habeo in tali re tunc si venditor nō habe-
ret vsūfructū tenet̄ de euictione q2 decipit emptorē asserendo
se habere qd̄ nō habebat. l. iul. §. si venditor ⁊. §. iul. ff. de act.
emp. Sequit̄ in diffinitōe ꝑfecte disponēdi ex quo uerbo da
tur intell'. ſm Bar. hic ꝙ de re in qua quis hꝫ dominiū pōt
perfecte disponere ꝓut vult ꝑ. l. in re mādata. C. man. Sꝫ ista
diffinitio videt̄ duplr̄ imꝑfecta. Prio quidē q2 illud nō d2 ꝑ-
fectum dominiū cuius p̄textu quis nō possit rē alienare libe-
re quādo alienatio ꝓhiberet̄ ne fiat p̄iudicium alteri. l. femine
§. illud. C. de secū. nup. ⁊ ibi hoc no. Bal. Jdem ꝓbat̄ ⁊ me-
lius in autē. de resti. circa ꝑn. ⁊ ibi hoc no. Ang. col. viij. ⁊ ta-
men isti sunt ueri domini. Preterea ꝓpter hoc uerbū ista dif
finitio non v2 cōpetere habēti dominiū vtile subalternū dire-
cto sicut hñt emphiteota ⁊ vasallus qui nō pñt alienare suum
vtile dominiū nisi requisito dño nisi i certis casibus. l. fi. C. de
iure emphi. ⁊ in. c. i. §. aut si libellario. ⁊ in multis alijs iuribꝰ
feu. qui. mo. feu. ami. Et si dicat̄ diffinitio Bar. cōplectit̄ istos
q2 iferius subijcit nisi lege ꝓhibeat̄. i. nisi alienatio sit de iure
ꝓhibita. Ad hoc v2 ꝙ possit respōderi ꝙ bar. i dictis v̄bis
non intellexit de prohibitōe que fiebat ne p̄iudicaret̄ alteri. sꝫ
de illa que fiebat ꝑꝑ inhabilitatē ꝑsone qd̄ pꝫ q2 ponit exēplū
in pupillo

in pupillo z d dño qui non pôt occidere seruū.l.ij.de his qui sunt sui vel alie.iur. Sed pôt dici defendēdo suā positōēz q lz posuerit exēpla cōcernētia ihabilitatē psone idem intellexit ex quacūqz cuz ius suū alienare nō possit. Sz fortius obstat huic diffinitioni qz neqz emphiteota neqz vasallus pôt pfecte disponere de re in qua hz dñium pp dñium directū qd pertinet ad dñm qd ipsi nō psit trāsferre ex regula qd nostrū de reg.iu. Item ēt videm⁹ in eo qui hz nudā pprietatē.nam iste fine du bio cōtinet appellatōe dñi.l.ij.ff.de condi.insti.l.i.§.dñi.ff.ad sila. Per que iura dixit ibi Bald.quod si aliquis dixit se dominum in libello z probat se proprietarium debet simpliciter obtinere z ita concludit disputando latius in.l.iul.alias incipit si hominē.ff.de rei ven. Iste ergo quāuis sit vere dñs non pôt perfecte disponere de re nō qz phibitus sit alienare sed qz aliqd ius in illa re ptinet ad aliū. Unde ego saluando istam diffinitōez alias dixi fz Bal.in.d.§.illud in fi.qd Bar. hic diffinivit dñiū plenū z absolute liberū q alibi appellat plenissimū in.l.i.C.de iur.quiritū tol.quem tex.ibi ad hoc notat Bal. z licet ista solutio sit bona non tamen videtur de mēte Bar.qz primo posuit diffinitōez dñij deinde in.q.seq.enumerat eius spēs. Potes ergo addere vnuz verbū ad eius diffinitionē vt dicas dñiz est ius de re corpali pfecte disponēdi salvo iure alterius nisi quis lege prohibeatur. Et aduerte qz lz ille qui non pôt alienare rem ne pjudicet alteri nō dicat plene vel pfecte dñs fm Bal. z Ang.in dictis locis. Ille tamē dz vere dñs qui de psenti pôt alienare rē lz sit dñs reuocabilr qz pôt cogi ad restituēdū rem alteri.casus est fin.fm Bal.ibi in.l.iul.circa fi.de rei ven. Tetigit ēt hic bar.viz dñium sit multiplex vel vnuz tm̄ z qz in ceteris bene dicit nil est addendū nisi vnum q dicit hic Pau.de ca.q inquātū distinguit dominium directū ab vtili subalternato. Pro sua cōclusione vz casus in aut.si vero dñs.C.de here.vbi fit mentio de dñio pncipali z per pñs de dñio directo z sic datur intelligi q est dominiuz inferius diuersuz ab illo. Sed ille tex.non loquit de dñio rei particularis sed de quasi dñio vlis iurisditōis. Potest tn̄ induci a si.vt sicut a iurisditōe que est ius incorpale vse reperit pncipale subalternū ita in dñio rei pticularis. Et similimō arguit bar.hic de iure vtili seruitutis ad dñium vtile. Secūdo adde inquātuz Bar.in fi.ij.q.dicit q ponere alicui cōpetere vtilem rei ven.sine vtili dñio nihil est dicere q verba ista fundantur ex his que dicit glo.in.l.i.in pn.ff.de eden.quaz Bal. adducit ad hoc in.c.i.§.pterea de capi.cora.q vult q pterq vbi rei vendi.cedit nō sit dare actōez vtilem realez sine dominio. Si ergo fateris duas esse actōes reales vtilez z directam necesse habes fateri duo eē dominia qz si eēt vnū dūtaxat pduceret vnaz actōem nō duas z ista pbatio pcedit si tenee q qñ actio vtilis cōpetit ad aliud q directa realis sit actio natiua z nō datiua sicut subtiliter lz z declarat Bar.in.l.i.j.de ac. z ob. Sed si teneres vt quidā aliū dixerūt q semp actio vtilis esset datiua in actōibus realibus tūc ista rō non pcederet qz actio datiua non hz cām ex qua oriat.l.iurisgentiū.§.z iō.ff. de pac. Sed q ista dicta facit qd no.glo.q sequit ibi bar.in l.ideoqz in fi.ff.qui po.in pig.habe.vbi pcludit gl.q qñ res est empta ex pecunia pupilli lz sibi cōperat vtilis actio in rē nō tamen dz dñs rei aliquo modo. Sz rñdendo dicas qd illa solu. ad prīuz nō est necessaria. Sed possumus fateri q res empta de pecunia pupilli sit pupilli fauore spāli. z tamē q possit esse sibi obligata p ipothecaz ita declarat ipse idez bar.fm Alber. de sali.in.l.i.C.cōia deleg. Et ad vltimā.q.bar.dum dicit q possessio iurisdictōis perdit lz non renunciet in manib⁹ superioris. Uide q no.archi. z Jo.an.in.c.pe.d offi.lega.in vi.

Quod meo. Possessor pôt facē aliuz possessorē possidēdo eius noie z pcurator in acquisitōe posſionis est nudus minister.h.d.scda ibi nec.tertia ibi nec idem quarta ibi pcurator. Primo no.ibi ministerio meo q is qui cōstituit se noie alterius possidere incōtinēti idest in ipso actu pstōnis vz habere animū insistendi rei vt acquirat posſionez tertio cuius noie vult possidere pinde est ergo ac si de nouo apprehēdisset posſionē noie illius quo casu si est pcurator acquiret possessionē incontinēti illi.l.i.§.per pcuratorē.ff.eo. Si vō ē negociorū gestor acquiret post ratificatōez.l.cōis seruus.§.i.j.eo. z.l.si ego vbi no.de neg.gesto. Scdo no.q posſio vere acquirit illi cuius noie possidetur z hunc tex.hic in fi.cōmēti no.Bar.q Guil.de cu.in.l.ab ēp. de pac.qui dicit q per actuz fictū non pôt quis trāsferre possessionem in dñm per pcuratorē de quo aliquid hic per Imol. Super quo vide qd plene scribit Ange. z Moder. z ibi dixi in.l.i.§.per pcuratorē.ff.eo. Et hunc tex.alle.sūmus pontifex in.c.cum venissent extra de resti.spo. Tertio no.q p procuratorē acquirit vere z imediate posſio dño.ita q nō acquirit pus sibi z postea dño. Ideo dz hic q in acquirēda posſione ipse est minister qz nullū ius aliquo tpe radicat in eo pcor.tex. in.l.certe.§.i.de pca. Unde in acquisitōe posſionis z dominij quo ad ius querendū nō differt nūcius a pcuratore. In glo.in vbo possidere ibi in dñio nō fic. Si glo.intellexit vt videnē sonare verba sua q ficta traditio nō transferat dñiz sicut vera.falsuz dicit z q tex.expssum in.l.quedā mulier de rei vē. Non ob.l.cū falsa hic in glo.alle.qz ibi nō interuenerūt vba dispositiua lz enūciatiua per que quis cōfitet aliuz eē dominū. Unde non est mirū si non disponūt.imo pôt pbari q rium ēt si confessio emanasset ex certa scia vt per doc.in.d.l. cum falsa. z in.l.non fatet.ff.de confes. Licet aūt ista sit regula q ficta traditio circa dominiū z posſionē idez operet q vera hoc tamē fallit in quibusdaz casibus. Primus est si concurrat fictus titulus z ficta traditio.de quo post Bar.in.l.si rē aliquam.j.eo. Secūdus est in traditōe ficta que videt fieri p titulum cōcessuz illi penes quē res est.nam tūc demuz ex illa ficta traditōe transfert dñium quādo cōcedens titulū sciebat rez eē penes eū cui concedit secus si ignorabat. Glo.est sing.quam ibi no.Bar.ad hoc in.l.hoc si res.ff.de rei vē. Tertio fallit in casu no.quez ponit Guil.de cu.in.l.certi cōditio.§.deposui ff.si cer.pe. Unde quādo ex duabus fictōibus creat vnus titulus ad transferendū dominiū.de quo.in.l.si rē aliquā.j.e. z plene dixi in.d.§.deposui. Quarto nō operat idē ficta traditio qd vera respectu posſionis quo ad hunc effectū vt p nouā traditionē videat cōmissuz nouū furtū. Gl.est no.vbi bar. in.l.item si res.in pn.de alie.iu.mu.cau.fac.d qua dixi in.l.ij. §.si rem.ff.eo.vbi ēt allegaui bal.idem tenētez. Quinto nō operat idē ficta traditio qd vera quo ad translatōem dominij vbicūqz pctus fuit pfectus per verā traditionē.nam nō resolvit post si interueniat ficta traditio fm glo.in.l.ab emp.ff.de pac.sed bar.eam nō lz ibi. Reperit z sexto casus singu.ex doc.bar.in.l.titia in pn.de ver.ob.vbi dicit q vbi requirit traditio corpalis.tūc nō sufficit ficta traditio p vera.qd an sit verum nō affirmo nūc.Sed vide qd scripsi in.d.l.titia. Et qz regulr ficta traditio hz effectū vere vt dcm̄ est.iō dixit solēniter Jo.an.in addi.spec.in ti.de emp. z vē.§.sciēduz ver. z no.q pmus emptor cui est fcā traditio ficte pfert scdo emptori cui est facta traditio vā. z sic expēdit.l.quotiēs cum mā.C.de rei vē. z alias remisi ad bal.in.l.quotiēs qui hoc nō tangit.lz.q. similē qñ transfert dominiū ex solo titulo ipso iure in primuz emptorē. Et qz hic dz q cōstituens se alterius noie possidere facit aliū possessorē querit quousqz duret istud cōstitutū.maxime si est apposita cla que solet apponi quousqz de eo apprehenderit posſionē corpalem. Et cōsuluit Dy.singulr quem refert bal.in.c.i.§.si iā facta si de feu.fue.cotro.iter do. z ag. q igrediēte postea emptore posſionē nō finiet cōstitutū vēditoris. Unde si ēptor cadit a posſione z illa posſio redit rursus ad vēditorē.vēditor non poterit pscribere qz vz possidere noie alterius qd dcm̄ est valde dubiū.maxie si est apposita cla supradicta que solet apponi cōiter in instrūo. Nam dictio donec quousqz. z siles sunt determinatiue tpis z significāt dispositione fieri postea vt plene p bar.in.l.si.circa pn.cōmen.ff. ad ter. z ego plenissime scripsi in.l.si quis posthumo.§.si filium de libe. z posthu. Preterea ēt vbi nō est apposita ista dictio ex quo emptor ingredit ipse posſionē z lz eam p se vel p colonū satis vz cessare cā constituti ex intentōe partiū. Extra glo.tetigit hic bar.no.q.vz nūquid ista lex habeat locuz in eo qui possidet aio pprio z corpore alieno puta p seruū vl colonum z in effectu cōcludit q sic qz lz dominus expulsus non pdat possessionez quādo possidet corpe alterius.l.peregre.§. quibus.j.eo. Pôt tamē volūtarie transferre possessionē suam in alterū lz illa possessio teneat corpore alterius alle.glo.sing. fm eum in.l.i.§.nō aūt.ff.de vi z vi ar. z tex.in.l.qui vniuersas.§.fi.j.e.sed dñs meus hic dicit q illa lex nihil facit z q illa glo.est falsa qz est q tex.in.l.cū fundus in prin.de vi z vi ar. z.l.si quis rē.j.eo.vbi dz quod si vēditor iubet emptorē ire in posſionē z colonus nō admittit eū vēditor pôt agere interdicto recuperāde qz interim anteq emptor occuparet ipse non amisserat possessionē. Sed cū reuerētia domini mei iste leges nil faciūt q bar.qz in casu illaz leguz venditor nō vult acquiri possessionē emptori incōtinēti nec ipse pdere possessionē suaz. Sed ita demū cum emptor possessionem fuerit igressus vt dicit tex.in.d.l.cuz fundus. Unde possessio nō retinet ibi qz non potuerit eam transferre incōtinēti sed quia noluit.

Iussit eniz emptorē ire in possionez que vba manifeste significant qđ per ingressuz voluit eaz sibi acquiri. Unde nos possumus sequi opi. Bar. p generalitatē istius. l. que simplr tradit nobis regulā qui ergo vult dicere q nō debeat intelligi indistincte adducat legē vel rōem. Naz tex. in. l. pegre loquitur in casu dissimili q eniz dñs expulsus retineat possionē remanente ibi serua vel colono illud respicit favorē suum ne pter voluntatē suaz suo iure priuet q aūt dñs volūtarie nō possit transferre possionē in alterū hoc respicit odiuz suum qz in re sua quilibet dz eē moderator z arbiter. l. in re mādata. C. mā da. vnde casus nō sunt similes. Et si dicas cur is qui possidet p aliuz si vult amittere possessionē absolute hoc nō potest ad hoc rfidet hic optime bar. vnde dic vt hic p euz. Et adverte qz Bar. z oēs doc. rndent ad. l. cum fundus z. l. si quis rez eodē mō in effectu quo ego respondi supius in. §. si a furioso j. eo. vbi dicemus. Tangit ēt hic cōnexe tres no. qōnes Bar.

Prima est vtrum dñs fundi constituēdo se nomine vsufructuarij possidere acquirat ius reale vsusfructus in fundo z cōsequēter nālem possessionē fundi. Scđa quid in seruitutibus realibus z in quasi possione iurisdictōis que possidet p aliuz. Tertia nūquid subditi recognoscētes aliquē in supiorez z ↄstituētes se suo noie possidere possint transferre quasi possionē iurisdictōis seu causare de nouo in eū quē recognoscūt. Super quo adde breuiter dictis Bar. q ista sua ↄclusio possz substētari si ↄsideremus id qđ ipse dicit in. l. iij. §. ex cōtrario circa pn. cōment. s. eo. vz qđ ex nāli possione vsufructus pōt pscribere vsumfructū. nam sicut nālis possio est cā cur dñium p pscriptōez possit acquiri. i. causat vsucapiēdi cōditionez vna cuz titulo ita vz posse causare quasi dñium vsusfructus si cōstituat a domino p regulā. l. clauibus. ff. de ↄbē. emp. Sed hoc nō vz cōcedendū qz cum nālis possio sit inuēta ad acquirēdū ius in re corpali. l. i. in pn. j. e. nō vz q ipsa sit imediata cā acquisitōis sz quasi possio iuris vsusfructus de q fit mentio in. l. iij. §. vsufructuarius de vi z vi arm. de qua dixi post Bar. in. l. nāliter. in pn. s. eo. Et illa non pōt videri quesita nō solum p cōstitutū sed nec ēt p eandez inductōez in fundo qm sicut ipse fatet in. q. sequēti z bene quasi possio incorporaliuz nō querit nisi vsu z paciētia aduersarij. Et vz probari ista ↄclusio in. l. i. in fi. de ser. rusti. pdio. vbi dicit tex. q traditio z paciētia inducūt seruitutē pro traditōe accipit ibi inductio que fit in fundū seruiētez sine qua pcedēte nō possz dari vsus qui est acquisitio quasi possionis. Inductio ergo in fundum in seruitutibus realibus z psonalibus est pambuluz necessariū ad acquisitionē qsi possionis nō tn imediate est cā acquisitōis quasi possionis z hoc est qđ dixit Bar. de ca. quez ego suz secutus in. l. i. in pn. versus si. cōment. s. eo. Pro ista ↄclusione bene facit tex. in. l. iij. §. dare. ff. de vsufruc. vbi dz q dare vsumfructū est inducere aliquē in funduz paciētiaz vt pstare que dictio ve. si capiat copulatiue sicut in dubio dz capi. l. si ita vbi p glo. z Bar. de inius. rup. te. significat qđ sola inductio in funduz nō acquirit vsumfructū sine paciētia z vsu. Pro ista ↄclusione facit rō de qua dicebā in voce qz si imediate ius reale vsusfruc. acquirit ex nāli possessione quasi possio in isto iure esset superflua cū sine ea vera nālis possio sufficeret. Remedijs aūt supfluis regulr nō vtimur. l. hec stipulatio §. diuus vt leg. no. ca. z. l. i. §. vnde querit. s. de publicanis ergo hoc nō est admittēduz. Non ob. tex. in. l. quisquis. C. ō dona. quez allegat pro se qz q aliquis retinēdo vsumfructū in re sua transferat ciuilē z nālem possionez quā prius habebat in alteruz hic nulluz est incōueniēs. Sed q is qui cōstituit vsumfructuz alteri in fundo suo hoc possit facere sine vsu z paciētia que est modus introductus ad quasi possionē iuriū incorporaliuz hoc bene est absurdū z ↄ. l. quotiēs. ff. de serui. Secundo adđ dictis bar. circa. ij. q. q opi. sua vz qđ sola inductio in funduz nō causat seruitutē realez nisi vsu z paciētia secuta est verissima. Et qz hāc qōnem tractaui subtiliter i. l. iij. in pn. s. eo. z ibi retuli ea que hic alias scripseram ideo de ea dic vt ibi fuit dcm. Et adde ad ea que ibi diximus tex. no. in. l. si partem. in pn. s. quead. ser. amit. vbi vz probari qđ sicut ex vsu z paciētia seruitutis acquirit ius seruitutis in fundo ita ex preparatōe ad vsum causat idez effectus cuz patiētia aduersarij. Ibi eniz erat pmissa seruitus aque ducēde z in effectu dz in scđo rnso q aliquis effodit riuuz lz riuo nō sit vsus z sic aquā nō duxerit tn est acquisitū ius seruitutis reale qđ est menti tenendum. Utrum aūt in seruitute negatiua verbi gra nō tollendi altius edificiū sola cōuētio de seruitute cuz cessatōe eius qui cōstituit seruitutē inducat quasi possionez z ius reale est elegans articulus de quo vide Bar. reprehendētem dicta Dy. in. l. si pbus. s. de ope. no. nū. z per glo. z Bal. in. l. i. C. de serui. z aqua. z in. l. qui luminibus. ff. de pui. ur. pre. z bonū tex. p opi. Dy. in. l. z si forte. §. sciendū. ff. si pui. vē. de quo alš dicemus. Circa tertiā. q. adde dictis Bar. inquātum vult q per constitutū subditoꝝ neqz p eoꝝ vsum possit acquiri quasi possio iurisditōis. Adde qđ Inno. fere sensit idem in. c. dilectus de capel. mo. vbi dixit q lz subditi recognoscāt aliquē in supiorem z pstent sibi iuramētum fidelitatis p hoc tn nō acquirit quasi possio iurisditōis in eos quia isti non sunt actus exercitij iurisditōis. sed Bal. in. l. ij. in. v. car. C. ō pui. z aqua. vbi alle. ista dicta dicit eē distinguēdum q aut illi qui pstant iuramētuz fidelitatis sunt subiecti alteri. z alius est in quasi possessione z tūc est vā opi. Inno. qz possionē quam nō hnt nō pnt in aliuz transferre. l. nemo plus iuris de regu. iur. maxie in piudiciū alterius. l. id qđ nostrū eo. ti. Aut isti nō suberāt alicui tpe recognitōis seu pstatōis iuramēti z tūc fm eū uidet q per hūc actū acquirat quasi possio qz uident constituere se alterius noie possidere z sic transferre positionē suā in aliuz vt in. l. nostra. sed ipse nō ppendit de eo qđ uidit hic Bar. q p solū cōstitutū nō accedere usu in istis iuribus incorpalib9 non pōt transferri quasi positio. Et qz apud subditos nō est usus iurisditōis non pōt dici fm Bar. q ipsi utēdo possent querere positōem. Sed istud scđm dcm uidet habere locū qn alius tpe cōstituti erat in quasi positōe iurisditōis. sed in casu bal. p supponit q illa cōitas erat in quasi positōe iurisditōis. Unđ ex quo per cōstitutū solum quasi positio nō fuit translata adhuc remāsit apud eos. Et sic vz q possint uti iurisditōe nomine eius quē recognouerūt. Sed ↄ istud facit qz volēdo transferre quasi positionē in aliū lz nō potuerint pdiderūt tamē suā vt statim videbis in. §. pxi. Sz ad hoc pōt respōderi q si quasi positio vacabat isti vtēdo iurisditōe noie eius p quo constituerāt acquisiuerēt sibi positōem ipso sciēte z acceptāte. l. qui vniuersas. §. qđ p colonū. j. e. z tangit Bar. hic in vl. q. Et aduerte qz quādo populus est liber z nō recognoscit supiorez pōt se subicere alteri z cōcedere iurisditōem in se vt pz in tex. z glo. in. l. ex hoc iure in verbo regna condita. ff. de iusti. z iu. z insti. de iur. na. gen. z ciuili. §. sed qđ principi z. l. ij. §. nouissime. ff. de ori. iur. Archi. tamē z Io. an. dicunt sing. in. c. psidentes de here. lib. vi. q vniuersitas ciuitatis non pōt facere vnū dominū ciuitatis qđ pōt intelligi vel quādo nō habēt superiorē vel forte de iure ne det mā destruendi rempub. Et ad mām nrām vide qđ notāter ponit bar. z bal. post euz in. l. arboribus. §. idē tractat alš in. §. illo. ff. de vsufru. vbi dicunt p illū tex. q p unū actum iurisditōis factū a subdito ēt ignorāte domino dūmodo sit factus noie domini conseruat iurisditio domini ēt ignorātis. Et qz in qōe sup qua heri scripsimus ad intellectū glo. in. l. i. §. nō aūt. ff. de vi z vi ar. domin9 meus dicit q. l. qui vniuersas in fi. nō facit p opione glo. Declarandū est hoc isto mō z breuiter q lz p colonū coloni mei cōseruet positio mea q̄uis ipse ignoret me. possidere non tamē eo mō est cōcedendū q p actū suum acquirat mihi quasi positio cōiuncta volūtate domini sui qui cōstituit se noie meo possidere. Nam facilius retinet positio vel quasi p eum qui nō vtitur iure incorpali noie possidētis p suo q̄ acquirat ō nouo vt pbat in. l. qui fundū in pn. ff. quemad. serui. ami. z in. l. i. C. de serui. z aqua. nam p malefidei possessorē retinet quasi possessio seruitutis. d. l. qui fundū z tamen nō acquirit ō nouo fundo domināti. vt est casus sing. i. d. l. i. fm vnam lec. p quez Bal. ibi dicit q tirānus ciuitatis nō pōt acquirere ciuitati quasi possessionē iurisditōis de nouo. ita distinguit bar. in. d. l. qui fundū. Similr ēt videmus q negocioꝝ gestor sine mādato cōseruat quasi possessionē vsusfructus. l. arborib9. §. i. v. quid ergo. ff. de vsufru. z tamē nō acquirit possessionez de nouo nisi post ratificationē. l. cōmunis seruus. §. i. j. e. z. l. si ego vbi plene supra de nego. ge.

Si furioso. Qui vult transferre possessionem in aliū in quē non pōt nihilomin9 perdit ipse possionē. h. d. scđa ibi sufficit. tertia ibi illud enim.

Primo no. q ille qui transfert possionē in aliuz nō vz renūciare possessioni cōditionalr sed pure lz ex falsa cā. z ideo amittit possio lz non trāsferat in aliuz z facit optie hic tex. ad ea que no. in. c. si beneficia de pbē. lib. vi. Scđo no. q lz cā finalis que est implēda in futuꝝ deficiēs faciat deficere dispōnem. l. ij. §. fi. s. ō dona. cum mā. secus tamē est in cā fi. que est falsa ō psenti qz illa nō impedit nec facit ōficere dispōnem sicut nec error in cā impedit translatōem dominij vt no. l. iij. §. subtilius de cōdi. ob cau. q ergo ibi dz ō dominio extēdit hic iuriscōsultus ad ius possionis quod tene mēti. In glo. in

verbo

verbo nō transferas ibi. l. cū fundus de vi ⁊ vi ar. Glo. non tangit verā so. sicut dicit hic Bar. ⁊ bene vñ dic ꝯm Jaco. de are. quē sequūtur oēs ꝙ aliud est tradere possessionē de p̄senti aliud est iubere possessionē tradi vel accipi ab altero. nā p̄mo casu sicut tradens intendit de p̄nti transferre possessionē in alterum ita intendit de p̄senti suā possessionē ꝑdere. Scdo aūt casu ille qui iubet emptorē accipe tenutā rei vel emptori rē tradi sicut nō transfert de p̄senti in alterū possessionē sed translatio suspendit in effectū traditōis vel acceptōis rei ita nō intendit de p̄senti ꝑdere possessionē. In gl. sup v̄bo q̄ si transferat ibi. l. si me in vacuā scdo r̄nso. Glo. ista tangit difficile c̄trarium ⁊ q̄ so. eius quā ponit in. d. l. si me in vacuā reprehēdit hic ꝑ Bar. ⁊ bene iō bar. posuit aliā solu. subtilē ⁊ pulchrā quā cōiter approbāt oēs doc. Moder. dicit ergo ꝙ in. l. c̄ iō non ꝑditur possessio q̄ is in quē transferebat dissentiebat. i. nolebat illā possessionē acquirere. Translatio enim vž fieri sub ista c̄ditione si ille in quē fiet translatio nō dissentiat secus si nō dissentiat lꝫ nō cōsentiat sicut est hic in furioso tūc enī perditur possessio lꝫ nō acquirat illi. in quē voluit tradēs transferre possessionē. Et lꝫ ista so. sit multū elegās vž tñ c̄ tex. in. l. i. §. per ꝓcuratorē. ff. eo. in v̄. alioquin vbi p̄supponit ꝙ si possessio nō acquireret dño cuius noie ꝓcurator accepit tñ ꝑderetur per tradentē lꝫ nō acquireret ꝓcuratori ⁊ tñ in illo casu necesse est dicere ꝙ si ꝓcurator recepit rem noie dñi non solum nō voluit acquirere possessionē. i. non cōsensit acquisitioni sed ēt c̄dixit ⁊ dissensit q̄ ex quo voluit acquirere alteri ergo voluit nō acquirere sibi q̄ duo nō p̄nt possidere insolidū. l. iij. §. ex c̄trario. ff. eo. Hec est enī regula vt. j. dicā ꝙ qui vult vnū ex duobus incōpatibilibus statim vž renūciare ei qd est incōpatibile secū. l. sed si susceperit. in p̄n. ff. de iudi. ⁊ tradit Bar. in alia mā in. l. quidā cōsulebat. ff. de re iudi. Preterea intellectus Bar. ad. l. si me in vacuā nō cōgruit lr̄e dicit enī ibi tex. in ver. sed nō puto ꝙ erranti nō acquirit possessio ⁊ statim infertur igitur nec tradēs amittit possessionē ⁊ sic pꝫ ꝙ illatio cur nō amittit possessio nō est dissensus eius cui acquirit sed acquisitio sibi nō facta. Preterea lꝫ errantes in corꝑe dissentiāt eo mō quo dissensus significat duos diuersa dissentiētes non c̄traria sicut dž in si. in. l. cū corpus. ff. ti. i. de his qui dissentiunt in causis nō tamē totaliter dissentiētes dicunt dissentire ꝓut dissentire accipit alio mō pro sentire c̄traria sicut sepe accipitur in iure. nam ista stant simul ꝙ ego volendo acquirere possessionem fundi semproniani nō cōsentiā in acquisitōe fundi cornelliani ⁊ tñ huic acquisitōi non c̄dicā. Sunt enī tria que distinguūtur cōsentire c̄dicere ⁊ mediū qd est neq̄ cōsentire neq̄ c̄dicere. l. i. §. sciam. ff. de tributoria ⁊ plene declarat Bar. in. l. que dotis. ff. sol. ma. Unde sicut ego fateor ꝙ errans in corꝑe nō cōsentit ita nego ꝙ in alio corꝑe de quo ipse nō sentit taliter errans c̄dicat acquisitioni. Et attende ad tex. in. §. per ꝓcuratorē q̄ lꝫ tex. dicat ibi ꝙ ꝓcurator qui recipit noie alieno non hꝫ animū possidēdi de necessitate oꝫ dicere ꝙ ista verba significāt nō solum ꝙ nō cōsentit possidere sed ēt c̄dicit sicut enī ille qui vult vnū c̄triorum de necessitate non vž velle aliud ⁊ iō inducit tacita renūciatio. l. illud de acqui. he. ⁊ plene in. l. i. C. de fur. ita eadē rōne qualitercūq̄ duo sint incōpatibilia ⁊ nō possit stare simul vž ꝙ eligēdo vnū tacite renūcietur alteri ꝯm glo. Bar. ⁊ oēs in. l. nāliter. §. nihil cōe. in scda ⁊ tertia lec. ff. e. Unde ista so. remanet multū dubia ego aūt nō audeo reprehēdere eā tum q̄ cōiter approbat tum q̄ de difficili pōt inueniri melior. Et si interrogas me quid sentiam. Audacter dico qd isti iuriscōsulti diuersa ⁊ c̄traria senserūt nam paulus ⁊ celsus sentiūt idem hic ⁊ in. l. i. §. si vir ⁊. §. per ꝓcuratorē. ff. eo. Sꝫ vlpianus nō credidit eodē mō in. l. si me in vacuā ⁊ qd ita sit respice q̄ ꝓprie rō quā assignat Ulp. ꝙ renūciatio vž eē c̄ditionalis reprehēdit hic ꝑ celsum. Nobis tñ nō lꝫ dri ista so. cū sit scriptū nil eē c̄trium in iure aut supfluū. §. quibus in p̄ma c̄stōne codicis. Ideo cogitabā si possemus dicere ꝙ aliqñ trāslatio que fit in aliquā ꝑsonam vel nō pōt habere effectū in illa ꝑsona sic c̄siderata vel nō est verisimile ꝙ sit habitura effectū. Aliqñ translatio que fit ꝓbabiliter pōt c̄siderari ꝙ aliquo casu in illa ꝑsona possit hr̄e effectū. Prio casu dicim⁹ ꝙ ꝑdit possessio absolute lꝫ si trāsferat in aliū siue ille in quē fit trāslatio dissentiat siue ēt simplr̄ nō cōsentiat. Scdo casu nō amittit possessio incōtinēti ita loquit. l. si me in vacuā. Declaro istā distinctiōē ꝑ rōēs dr̄e. nā in. §. nro c̄siderādo furiosū solū ⁊ de ꝑse ipossibile est stāte furore ꝙ sibi possit q̄rere nec ēt subest spes v̄isimilis ꝙ facile efficiat sane mētis. In ꝑsona vero ꝓcuratoris vt talis. i. vt ꝓcuratoris alterius lꝫ sit possibile ꝙ ꝓcurator velit sibi acquirere ⁊ non dño iuxta no. in. l. qui mihi donatū de do. non tñ est verisimile q̄ sic faciendo dolose versaret in re. Uel possumus dicere quod cū in. d. §. per ꝓcuratorē tradens intēderet acquirere domino ēt si ꝓcurator vellet sibi acquirere eēt impossibile ut plene fuit dcm̄ in. d. §. per ꝓcuratorē. Prima tñ solu. magis plꝫ q̄ nihil restringit tex. ⁊ q̄ sicut respōdimus ad istū. §. ita pōt respōderi ad. l. i. §. si uir. ff. eo. nā ibi absolute maritus non pōt ex cā donatōis transferre in uxorē nec est attendenda spes diuortij ul' mortis q̄ vtraq̄ pōt dici spes tristioris fortune que nō attendit de iure. l. inter stipu. §. sacrā de uer. ob. ⁊ no. in. l. si quis posthumus in prin. ff. de libe. ⁊ posthu. sꝫ in casu. l. si me in uacuā. j. eo. lꝫ inspecto statu p̄senti. i. durāte errore in corꝑe ipossibile eēt possessionē transferre in alteꝝ posset tamē cōtingere ⁊ faciliter ꝙ durāte volūtate tradētis si ille qui accepit fundū postea cognosceret ꝙ fundus eēt cornellian⁹ ⁊ nō sempronian⁹ si vellet posset sibi acquirere possessionē q̄ ergo voluntas ⁊ intētio tradētis est seruāda quaten⁹ ꝯuari pōt si aliquo casu pōt saluari. l. ꝓculus. ff. de vsufru. l. cū filio de le. iij. cū multis alijs ⁊. l. semꝑ in stipu. de regu. iur. vž posse admitti in casu. d. l. ꝙ cū volūtas tradētis fuerit amittere positionē vt transferat in alterū dicamus ꝙ amissio positōis dicat dilata in casu in quo vere ⁊ plene implet intētio transferētis q̄ equū est in actibus volūtarijs dispōnem limitari a volūtate. l. non ois in prin. ff. si cer. pe. bene facit ꝓ ista so. qd habet in. c. si bñficia de p̄ben. li. vi. vbi ꝓbat ꝙ lꝫ renūciatio sui nā videatur eē pura quādo fit ob falsā cām. tamē ne ignorātia ꝓbabilis iniuste puniat hꝫ effectū cōditionalis renūciatōis. Et idem statuit in alio casu sili in. c. i. de reꝝ ꝑmu. li. vi. Hec tamē so. vt alias dixi non plꝫ mihi oio sed hanc approbo q̄ nō inuenio meliorē. lꝫ enim aliqualr̄ restringit rōem positā in lr̄a. pōt tamē dici ꝙ nō est incōueniēs verba legis restringi ꝯm subiectā mām. l. sepe ⁊ qd ibi no. de offi. ꝑsi. xi. q. iij. c. rogo ⁊ est bonus tex. in cle. exiui circa mediū de ver. signi.

Si venditorem. Possessio acquirit ꝑ solum aspectū vel ꝑ solam custodiā quādo tradit de volūtate possidētis. h. d. scda ibi aut si vicinū. Primo no. ibi in domo mea ⁊c. ꝙ ille qui cōsentit rē in domū suā inferri hoc ipso vž rem accipere in sua custodia. ideo enim hic videt translata possessio q̄ sub custodia emptoris uenit res de quo in. l. quorūdā. j. eo. bñ facit. l. si ego §. i. de iur. do. Ex eodē ēt v̄. collige ꝙ lꝫ uerbū deponere de sui nā significet depositū ⁊ merā detentationē p̄cedēte tñ titulo habili ipoꝛtat translatōem possessionis qd facit ad no. ꝑ bar. de verbo assignare in. l. si cōstan. in p̄n. ff. solu. ma. ⁊ in. l. cū pž §. pž pluribus de leg. ij. Scdo no. ibi aut si vicinū mihi fundū ꝙ ille locus dž domui mee vicinus quē ex domo mea possum ꝓspicere licet forte nō sit imediate cōiunctus domui. intellige quādo ex cōspectu pōt discerni plene qualitas ⁊ quātitas fundi ⁊ fines eius. Alias agri quos videm⁹ multū distantes a nobis possent dici vicini ꝙ non est admittēdū. Et quis dicat ꝓprie vicinus vide ꝑ bar. in. l. si tertius. §. fi. de aqua plu. ar. ⁊ qd no. in. l. si vicinus. C. de nup. Tertio no. ⁊ semꝑ tene menti ibi nō minus iūcta p̄ma expōne glo. de qua ibi videbis ꝙ ꝑ actū fictum nō minus acquirit v̄a possessio q̄ ꝑ veram rei apprehēsionē cōcor. tex. in hac ea. l. in ver. ꝓcurator ⁊ in. l. certe. §. i. ff. de p̄ca. ⁊ pōt induci ꝓ opi. bar. de qua tetigi in. d. ver. ꝓcurator ⁊ plene in. l. i. §. per ꝓcuratorē. ff. eo. In obligatōibus aūt inducēdis quādo lex fingit c̄ctum interuenisse nō iducit oio idem effectus sed dat actio vtilis ꝓ directa. l. nō alr̄ ⁊. l. his v̄bis. ff. de adop. Utrū statutū faciēs mentionē de acti. de iure directo habeat locū in vtili. vide ꝙ scripsi referēdo dcā bar. ⁊ bal. in rub. ff. eo. ti. In glo. sup v̄bo nō min⁹ ibi interpretatiue expone. i. ficte ⁊ nō vere. ⁊ hāc expōnem debes tenere tanq̄ verā nam sequēs est falsa. Licet. n. sensus visus sit sensus nālis non tamē est inuētus vt ꝑ eū apprehēdat possessio vera. sꝫ ad discernendū colorē ⁊ res differētes per qualitatē que ꝑ mediū coloris subijcit visui. Unde nō est sensus cōueniens ad acquisitōem positōis siue cōsideres eam ꝓut est in fieri siue ꝓut est in fcō eē. Nam ꝓut est in fieri possessio est apprehēsio rei. l. i. §. si vir. §. item acquirim⁹. ff. e. Apprehēsio autem fit per tactū nō visum. Si aūt cōsideras eā in facto eē possessio est ius causatū ex apprehēsione vt pꝫ in. l. i. in p̄n. ff. eo. Ideo tex. in. l. i. §. si iusserim. ff. eo. ponēdo exemplū in positōe que acquirit ꝑ aspectū. dicit ꝙ ista possessio habet pro tradita ⁊ videt tradita que v̄ba significāt fictionē. l. i. in p̄n. ⁊ ibi per bar. de suis ⁊ le. ⁊. l. i. §. deiecisse de vi ⁊ vi arma. Preterea tex. in. l. quarūdam in fi. j. eo. dicit ꝙ ꝑ istū modū acquirit quedā possessio aio quasi dicat ꝙ vere non interuenit

actus corpis. z ita est tenendũ.

Si dum. Per ingressũ partis rei nõ acquiritur possessio si eo tpe nõ erat vacua.h.d.se cunda ibi rursus zc. In glo.sup verbo facile ibi idem si non facile zc. Intellectus huius.§.est satis dubius.nam Ray.de for.hic intellexit vt dicit glo.nostra ꝙ siue facile siue difficile quis possit expelli non pdat possessio z tex.in vl.rñso intellexit qñ non erat verisimile ꝙ aliquo mõ posset expellere. Sed iste intellectus est dubius pp duo. Primo quidẽ qz ɔtriũ sentit iuriscõsultus a ɔtrio sensu in verbo facile. Scdo quia vltimũ rñsum non infert de necessitate in exẽplo ibi posito ꝙ occupans verisimiliter nõ posset expelli sed bene infert ex illo exẽplo ꝙ difficulter posset expelli qz eẽt opus cõuocatione paris exercitus z amicorũ. Illud aũt non dz facile posse fieri qd hz fieri cũ tpe z pparamẽtis sed solũ id qd sine mora põt fieri. Ita probat in tex. z glo.in.l.sed z si p pretorẽ.§.hec regula.ff.ex qui.cau.ma.vñ Imo.hic ponit alium intellectũ sm Jac.de ra.ꝙ in vltimo rñso mutat casus.nam pncipiũ loquit in eo qui clam est ingressus anteq̃ sciẽtia ingressus pueniat ad dñm. Sed finis loquit vel qñ tpe ingressus dñs sciuit vel qñ scia supuenit sibi ex postfacto quo casu ipse dicit ꝙ cũ possessor fundi p̃sumat verisilr estimare se posse repelli perditur posseſsio ciuilis z nãlis ptis occupate p ingredientẽ z ita intelligit tex.in fi. z sic mutat casus sm eũ. Sed querit quare mutet casũ isto mõ cũ ipse hoc nõ dicat in cõmentis suis possumus dicere ꝙ do. Jo.voluerit ꝙ qñ aliquis ignorat rẽ suam eẽ occupatã nullo casu perdat posseſsio qz ignorans non põt videri hr̃e animũ nõ possidẽdi vel suspicari se posse repelli secus qñ scit rem eẽ occupatã. Sed ista sua dcta vz ɔ̃ mentem lr̃e que in ver.facile ostendit ꝙ ẽt clandestinus possessor puaret eum posseſsione vbi nõ posset aliquo mõ expellere z in fine nulla fit mẽtio de scia possessoris sed solũ vz fieri ius in hoc viz possessor clãdestinus potuerit expelli vel nõ. Jõ ista lec. z vz ɔ̃ mentẽ lr̃e z diuinat ad tex.in fi.rñ. Preterea ipse supponit ꝙ ille qui scit rem eẽ occupatã ab alio ita ꝙ verisilr nõ possit eũ expellere priuat posseſsione ciuili z nãli ẽt donec est in fundo. Sed hoc vz ɔ̃ tex.in.l.i.§.pe.ff.de vi z vi ar.vbi probat ꝙ tunc demũ alio ingrediẽte qui est in fundo pdit possessionẽ qñ fuit ligatus ab ingrediẽte quo casu vz deiectus z sic satis innuit illa lr̃a ꝙ donec est in libertate sua nõ pdit possessionẽ. Preterea si ille qui videt ptem fundi occupatã verisimiliter ab illa pte nõ credit posse repellere occupãtẽ eadem rõne p̃sumet suspicari ꝙ possit repelli d toto vñ sm hoc perderet posseſsionẽ totius rei ꝙ hic negat iõ alias sum secut⁹ opi.glo. z Ray.restringẽdo vltimũ ver.§.nostri sicut ipsi faciunt z hũc intellectũ sequit ẽt Pau.de ca.hic. Sed lz iste intellectus alias mihi placuerit nũc vz mihi se eẽ ɔ̃ mentẽ lr̃e vt s.deduxi. Unde nõ recedẽdo neqz supplẽdo ad tex.possumus dicere ꝙ etiã qñ quis posset repellere aduersariũ dũmõ difficile perdat posseſsio nãlis per clãdestinã occupatõem moneor ex doctrina no.glo.in fili.q. z approbãt eã ibi oẽs in.l.i.in pn.s.e.in.ij.glo.ma.vbi distinguit sm accu.ꝙ ille qui exiuit de fundo tũc demũ pdit posseſsionẽ nãlem qñ non de facili posset redire ad ipsã rem secus si de facili qz tũc perinde est ac si eẽt in re. Ita dicã in pposito ꝙ cũ posseſsio nãlis cõseruetur p insistẽtiam in re qñ quis possidet vtroqz mõ hoc ipso ꝙ posseſsio est ita occupata ꝙ de facili nõ posset redire ad eã perditur posseſsio nãlis qz lz illa ps occupata sit in cõspectu non tñ põt eã ille qui est in cõspectu intrare faciliter que rõ facit vt qñ res non est occupata ab alio posseſsio nãlis retineat qñ res in cõspectu vt dz in glo.p̃alleg. Et isto mõ pcedit ista lec.sine scrupulo z erit hic casus sing.ꝙ posseſsio nãlis perdit nõ solũ qñ res nõ est in cõspectu sz ẽt qñ res ẽ in cõspectu z tñ nõ põt faciliter quis ingredi rem z est nouũ dcm̃ in ista mã. Per hãc lec.potes ẽt declarare glo.no.in.l.si quis ad se fundũ.C.ad l.iul.de vi. z qd no.Bar.in.l.qui posseſsionẽ.j.de vi z vi ar.vbi dicit ꝙ ille qui ĩ ɔtinẽti recuperat posseſsionẽ nõ pdit lz sit deiectus posseſsionẽ illo tpe quo facit pparamẽta. Nam hoc est intelligendũ de posseſsione ciuili sed de posiõe nãli non põt intelligi vbi ad eã recupãdã nõ eẽt facilis adit⁹ sz difficilis vt dixi d bes ẽt scire sm Pau.de ca.hic ꝙ nõ solum is qui suspicat se posse repelli pdit posiõẽ sz ille qui nõ suspicat debuit tñ suspicari alle.l.seruus.j.qd vi aut clam z qd no.gl.in.l.clã in pn.s.eo.in ver.suspicat⁹. Sed istud dcm̃ nõ plz in mã nostra qz si cõstat qd ille qui erat in posiõe nõ timuit se posse repelli qz parauit se ad defensã in cõtinẽti lz verisilr debuerit timere se repelli quãuis ista sit temeritas ɔtra rõnem nõ tamẽ dz quis puari posiõe sua cũ det operã rei licite.i.defensiõi iuris sui nec

sit animus deserẽdi possessionẽ. Nõ obstant iura allegata in ɔtrium qz ibi ingrediẽs dabat operã rei illicite occupãdo rẽ alterius.ideo non est mirũ ad tollendã excusatõem eius a delicto si paria sunt credere controuersiã sibi fieri debere vel debuisse credere qz hic lata culpa equipat dolo sicut dz in debitore iterpellato a suo creditore ꝙ paria sunt scire vel scire debere.l.quod te cũ mã.ff.si cer.pe.

q

Qui bona. Conducẽs rem quã possidet ab altero pdit possessionẽ z ille non dz sibi mutare cãm posiõis qui ex cã extrinseca de nouo supueniẽte vult possidere.h.d. In tex.ibi dimissa posiõe pria. Ista lr̃a videt velle ꝙ quãdo ille qui possidebat ex vna cã nunc possidet ex alia pma possessio extinguat penitus z de nouo ex noua cã quis incipiat possidere. Et hoc tenuit hic Pau.de ca.dicens ꝙ nõ solũ mutat cã sed ẽt pma posseſsio extinguit z noua orit ppter mutatõem cãe. Et re vã p ista cõclone multũ facit ista lr̃a in verbo nancisci velit. Et sm istum modũ intelligẽdi probat hic no.ꝙ p superueniẽtiã noue cãe quis videt velle recedere a pma posiõe z de nouo possidere ꝙ nõ repies alibi in ista mã.quinimo alia iura z maxie tex.in.l.non solũ.§.qd vulgo.j.de vsuca.cum alijs ibi alle.non vident velle ꝙ extinguatur positio ãtiqua z acquirat noua sz ꝙ solũ mutet cã positionis non ipsa positio. Sed qz ista cõclo est no. z satis bñ pbat in lr̃a possumus dicere ꝙ p istã.l.declarant alia iura.

s

Si quis rem. Qui negat tradere rem dño reposcẽti vl alteri qui hz cãm a dño vz itervertere positionẽ dñi nisi subsit alia iusta cã pp quã possit iuste nõ tradere.h.d. Prio no.ꝙ cõmodatarius negãdo rem restituere dño vel ei cui dñs iussit restitui sine iusta cã puat dñm posiõe rei mobilis intellige si res erat in cõspectu dñi vel eius cui iusserat tradi z cõmodatarius non pmisit.nã si res eẽt in absentia ex hoc solo ꝙ negaret rẽ restituere non amitteret positio nec cõmitteret furtũ in re mobili.ita intelligit tex.in.l.iiij.§.si rẽ.s.eo.sm Moder.hic z bñ quẽ tex.glo. hic allegat p ɔ̃. Scdo no.ꝙ is qui facit actũ que si facit vno aio cadit in delictũ.si vero alio aio facit licite in dubio p̃sumit facere ex cã concessa z licita ne videat delinquere concor.tex. in.l.merito.j.p socio. De cuius intellectu vide qd ponit bar. in.l.gerit.s.de acqui.here. z in dispu.sua. Debitor in diẽ zc. idem est ẽt in tpe qz si dubitat viz aliquid fuerit factũ tpe pmisso vel phibito in dubio p̃sumit fcm̃ tpe pmisso.ne p̃sumatur delictũ sm bar.qui ita no.in.l.non solũ.§.sed vt pbari.ff. de no.ope.nũ. z est tex.cum glo. z ibi p bal.in.l.ij.C.de peti. here. In glo.super v̈bo reddẽdi ibi.vt ppter impẽsas per illã.l. z istã apparet qd ius retinẽdi rem cõpetit detẽtori ppter expẽsas factas in re lz si detẽtor nõ vtat retentõe possit agere actõe psonali ad expẽsas vt pz in.d.l.colonus z in.l.nostra iũcta.l.in rebus.§.pñt.s.cõmo. z in.l.dñs horreorũ.§.i.ff.loca. Hoc autẽ est ɔ̃ regulam que ponit in.l.fi.C.cõmo. z in.l.si non fortẽ.§.si centũ in fi.de condi.ide.que tamẽ fallit hic z in alijs casibus de quib⁹ in.d.l.fi. Et aduerte qz colonus potest repetere expẽsas necessarias vel vtiles ẽt si sit expulsus d fundo qz non soluit pẽsionẽ. Casus est no.quẽ ibi no.bar.ad hoc in.l.colonus.ff.loca. In emphiteotã tñ est secus vt ibi p bar. Habet ẽt expensa facta in custodia rei cõmodate vel pignorate puilegiũ ꝙ hñs ipothecã posteriorẽ p̃fert habẽtibus anteriorẽ.que ipotheca aliquãdo in his casib⁹ orit ipso iure sine exp̃ssa cõuentõe ptium. Casus est no.quem ibi multũ põderat bar.ad hoc in.l.iterdũ in pn.ff.qui po.ĩ pi.ha. Utrũ aũt ista exceptio retinẽdi rẽ p expẽsis possit allegari post sententiã latã p agẽte. Uide bar.i.l.in fundo in vl.q.s.d rei vẽ. Et trãsit ista exceptio retinẽdi p expẽsis ẽt ad singularẽ successorẽ. Casus est no.in.l.cõi di.§.i.ff.cõi di.quẽ tex.alle.bar. in.l.si tertius.§.offm̃.ff.de aqua plu.ar. Et scias ꝙ glo.no. xxiij.q.viij.c.ad pdẽ vz velle ꝙ facultas ista retinẽdi rẽ sit mera facultas.ita ꝙ nõ habeat ãnexum pignus vel ipothecam. In libero tamẽ hoie qui retinet pp p̃cium solutũ p eo vt redimeret ab hostibus.est casus exp̃ssus ꝙ ɔ̃bit ius pignoris. vt pbat in.l.senatus.§.fi.ff.de leg.i.

i

Interdum. Posseſsio põt trãsferri in aliũ quã quis haberet tpe translatõis lz ante nõ haberet.h.d.sm cõem intellectũ scda ibi veluti zc. In glo.pria ibi. Qualitatẽ tenẽdi p̃cario zc. Ista glo.determinat sing.ꝙ lz possessor qui cõducit rem videat trãsferre posseſsionem in eũ a quo cõducit.l.qui bona in pn.s.eo.secus tñ est in

eo qui

eo qui rogat precario qui remanet possessor vt prius. z sic nil transfert in eũ a quo rogat. Et potest eẽ rõ diic q: is qui conducit rẽ ab alio nõ possidet sed detinet vñ faciẽdo se cõductorem vr̃ trãsferre possionez in aliuz z ipse nollet possidere. l. si quis ante vbi dixi. s̃. eo. Sz rogans pcario põt possidere ciuiliter z nãliter. l. põpo. §. si is qui pcario vbi glo. s̃. eo. ergo cuz nulla sit repugnãtia põt remanere possessor qd̃ est valde no. ẽm Bar. hic. Ipse tñ z cõiter Moder. nõ approbãt istaz gl. sed glo. sequẽtez dicentẽ aliter ibi. Sed an qui rogauit desinit ex pma cã possidere que lz q is qui rogat precario ab eo qui nõ possidet vr̃ transferre possionẽ in euz a quo rogat z dein de eadez obtinere ab eo pcario. Adducit pro ista cõclusione duo iura vz. l. qui cuz herede. j. pro emp. z. l. fi. in pn. ff. precario que inducunt vt. j. videbis in rñsione ad dicta iura. Et hz istum modũ loquẽdi dicit glo. ij. in. d. ver. q tex. in ver. ipsi nõ habemus dz intelligi ante cõcessionẽ q: tpe cõcessionis pcarij ille a quo rogat pcario bene hz possionez. Censet eniz in ipsa cõcessione pcarij breui manu possio translata in cõcedẽtem z rursus ab eo illi cui pcario cõcedit sicut dicimus in. l. singularia cuz mã si cer. pe. z in. l. iij. §. pe. de do. inter virũ z vxo. Sz ista subauditio vel suppletio diuinat a tex. maxime q: verbũ habemus hic respicit tps trãslationis cuz sit tps psens z videat determinari scd̃m tps veruz. i. scd̃m tps translatõis l. in delictis. §. si exñeus. ff. de noxa. z. l. titius vbi Bar. de testa. mili. z p eundẽ in. l. ex facto. in pn. ff. d vulg. z pu. Unde vr̃ posse teneri glo. nostra simplr. Et ad pria rñdeo nõ enim dicunt iura. s̃. alle. simplr q is qui rogat pcario desinat possidere sed q desinit possidere ex priori cã vñ verbuz desinit ibi nõ respicit finẽ possionis sed finẽ cause possidendi. Appellat aũt sepenumero cã possidẽdi spẽs possionis. l. iij. §. genera. s̃. eo. Unde qñ iuriscõsultus dicit hic q is qui nõ hz possionez eam trãsferre inquãtuz loquit de translatõe p verbuz possiõis intellexit cãm nouã possidẽdi nõ aũt ipsaz substantiã possionis. Et hoc mõ tex. pcedit sine subauditõe hic z i. l. vnusquisq;. j. de pcario z ponit casuz nouũ z sing. vbi lec. cõis ponit casum qui est scd̃m regulas iuris magis q casus noster. Sicut enim p pcariũ põt transferri vtraq; possio si sit penes cõcedentẽ z hoc fit actuz. l. z hz. §. eum qui. j. de pca. z vidisti in. l. põpo. §. si is qui precario. s̃. eo. ita nõ est incõueniẽs qd̃ qñ is qui rogat possidet ciuiliter z nãliter remaneat apud eũ vtraq; possio ẽt in casu dubij z ita limitabit tex. z glo. in. d. §. eũ qui. Non ob. tex. in. l. qui cũ pro herede dum dicit q interrũpitur pscriptio q: illud nõ est q: sit translata possio in aliũm. Sz q: qui possidet pcario non põt pscribere sibi idest ad suã vtilitatem lz possideat ciuiliter z nãliter vt in. d. §. si is qui pcario z p hoc vr̃ opi. glo. posse substineri. Contra quã tñ fortiter facit tex. in. l. qui bona. §. i. s̃. eo. quẽ feci te ibi notare vbi probatur q is qui possidet ex noua cã intelligit ẽt possidere ex noua possione z sic pma possio fuit extincta. Sed ad hoc potest rñderi dupliciter. Uel q ibi noua possio capit p noua qualitate possidendi sicut vident dicere alia iura vt ibi dixi. Uel dic z ista ẽ melior q posito q ex noua cã aliquis ex noua possessione possideat nõ tñ sequit ergo vr̃ translata possio in eũ a quo quis pcario rogauit. Effectus ẽ magnus q: si nõ videt translata possio is qui rogauit pcario possidebit ciuiliter z nãliter lz ex noua possione. Sed si censet translata possio non possidebit nisi nãliter vt in iuribus palle. Et hanc opi. gl. alrs scribendo suz secutus. Et vt ista qd̃ difficilis clarius elucescat p cõem sniam arguo dupliciter. Primo q: scd̃m eos hic vident cõcurrere due fictiones circa idez. Prima p quã rogãs pcario cõstituit se noie eius a quo rogat possidere. Scd̃a per quã cõcedẽs pcario transfert ex ficta traditõe nãlem possionem in rogantez. Sed due fictões nõ vident posse cõcurrere eque pncipalr circa idez cuz sint duo spãlia. l. i. C. de do. promis. z plenius dicet vbi Bar. tangit in. l. si rem aliquaz. j. eo. Scd̃o z fortius q: isti duo actus. s. cõstituti z pcarij vident fieri simul tpe ergo cõstitutũ nõ pcedit pcarium z sic tpe pcarij nõ reperit cõcedẽs possidere. Nec potes dicere q prioritate ordinis cõstitutũ videat pcedere vt valeat cõcessio pcarij sicut dicit Bar. in fi. in. l. quotiẽs. §. si quis ita de he. insti. nam hoc nõ vr̃ posse admitti ex quo est quid imputet ptibus que poterãt pmo pmittere cõstitutũ deinde ɔcedere pcariũ. casus est not. qui vr̃ hoc decidere in. l. si is qui duas ṽ. duas. ff. cõia pdio. vbi probat scd̃m intellectũ gl. z cõez q qñuis ille qui vẽdidit duo pdia diuersis psonis possit ɔstituẽ suitutẽ vni fundo z acquirẽ alteri si traditões nõ fiant simul sz successiue vna post aliã. l. si cũ duas. ff. e. ti. si tñ traditio fiat simul nõ saluat dispositio q: vna videat pcessisse aliã ordine intellecto. Est. n. quid imputet partibus cur ita ɔxerunt vt supra dixi. Sed ad pmuz argumẽtum põt breuiter dici q lz due fictões nõ cõcurrant circa idez. cõcurrunt tñ circa duo cõnexa quoz vnum pcedit ad validitatẽ alterius z hoc mõ sing. limitat dcã cõclusio ex dictis doc. hic. Ad scd̃m est dicẽdum q hic isti duo actus non vident fieri simul tpe lz vnus fiat incõtinẽti post aliũ. naz is qui rogat hoc ipso q ita facit vr̃ cõstituere se noie alterius possidere. z is qui cõcedit pcarium incõtinẽti postea vr̃ tradere possionẽ nãlem. Unõ possumus substinere sniam cõez. Et q ista cõis opi. sit vã pbat rõe manifesta quam nõ tengi cum alrs scriberẽ. Nam pcariũ nihil aliud est q liberalitas q pficiscit a cõcedẽte in eum cui fit cõcessio. l. quesituz. §. illud z l. i. z. ij. ff. de pca. Sed si cõcederemus opi. glo. in casu huius pn. pcariũ nullã afferret vtilitatez roganti. quinimo eɔ afferret vtilitatẽ ipsi ɔcedẽti. ergo nõ teneret cõcessio pcarij vz cõsequẽtia q: quãdo ɔcessio fit ex titulo lucratiuo si nil de nouo acquirit ei cui fit ɔcessio est inutilis z nõ vz. l. si creditori cũ mã ff. de leg. i. Quod aũt nihil acquireret in casu legis nr̃e apparet q: is qui possidebat hic p herede. poterat vsucapere vt dr̃ in tex. ergo erat bonefidei possessor z p ɔñs ẽt lucrabat fructus. Nihil ergo querit sibi per pcarium nec hic nec in. l. cuz qui p herede in pn. j. p emp. vbi silr erat possessor qui poterat vsucape vt ibi dicit imo potius diminuit ius suũ q: vbi habebat possessionẽ irreuocabilẽ nisi p viaz iudicij. tunc poterat reuocari ad nutũ ɔcedẽtis. Ideo dicit iuriscõsultus no. ad ppositũ in. l. fi. ver. eɔ. j. de pcario q qñ is qui fuit spoliatus rogat pcario a spoliatore. Ideo vz pcariuz q: ex hac ɔcessione aliquid noui põt puenire ad eũ. Ex quo dat intelligi q si nihil d nouo quereret ex ɔcessione pcarij ɔcessio nõ valeret. z cũ dicit in ista lr̃a q verba vident significare ɔcedentẽ nõ habere possionez tpe quo ɔcedit. Rñdemus qd̃ q: ea que pcedũt vel sequunt incõtinenti quodãmodo vident inesse iuxta notata in. l. lecta. ff. si cer. pe. z in. l. bonefidei. C. d pac. Satis possumus dicere q cũ ɔcedit pcariũ ɔcedẽs non habeat possessionẽ de psenti q: incõtinẽti ante actũ ɔcessionis nõ habebat. Extra glo. tangit hic bar. que dr̃ia sit inter ɔstitutũ z pcarium z quid importent illa ṽba que ponunt in instr̃is. Quaz rem ɔstituit dictus vẽditor pcario noie dicti emptoris possidere. De quibus dic vt hic per eũ qui optime loquit. z vide eũdem Bar. qui lz opi. ɔ gl. primã hic positã in. l. creditores ṽ. iuxta pmissa quero in repe. C. d pigno. Potes tñ addere vnũ verbũ in illo mõ ɔstituẽdi de quo supra. vz quod secũda expositio quã ipse tangit hic. sicut ipse affirmat in dubio nõ est amplectẽda q: si diceremus q per ista verba vẽditor prestaret qd̃ ipse noie emptoris z p emptore pcario possidebat. i. qd̃ p ministeriũ eius sit quesita possio pcario ipsi emptori. Hoc nõ eẽt ẽm nãm pcarij que est vt is qui ɔcedit pcario in dubio retineat ciuilẽ dũtaxat. naturalẽ aũt z detentatõem dimittat penes eũ qui ɔcedit vt pz in. l. z hz. §. eũ qui z in. l. certe. §. is qui j. de pca. quod nõ ɔtingeret in isto casu q: vẽditor possideret ciuilr per se z detineret rẽ noie emptoris. Uerba autez in dubio sunt intelligẽda ẽm nãm actus vt in. l. si stipulatus. ff. d vsur. z in. l. emptorẽ in pn. cum si. de act. emp. z q: hic agit d ɔstituto z pcario. Scias qd̃ per ɔstitutũ transfert possio quaz ɔstituẽs habebat de psenti. nã si tunc nõ possidebat lz postea possio sibi superueniat illa non transfert lz ɔstitutum fuerit factum illi in quẽ ex titulo auctor voluit transferre dominiũ ẽm Bal. no. in. l. i. qñ lice. ab emp. disce. alle. tex. cũ glo. in fili in. l. a titio. ff. de rei vẽ. Utrũ aũt ɔstitutũ extẽdat se ad res acquisitas de futuro. Hoc declaraui tibi late allegãdo bal. z alios in. l. iij. §. incertã. s̃. e. Scias ẽt q aliquãdo is qui ɔstituit se alterius noie possidere tamẽ quo ad effectũ vsucapiẽdi habet p domino z hunc effectũ põt transferre in aliũ. sup quo vide qd̃ eleganter ponit Bar. in. l. celsus circa me. j. de vsucap. z Bal. in. l. inditia. C. de rei vẽ. De quo dicemus in. l. qui pignori. j. eo. Et ad mãm vide glo. quã alle. hic. d. m. in. l. ab emp. s̃. de pac. que ponit dr̃iam inter pcarium z ɔstitutũ. Et vide dño ang. in. l. quedã mulier. ff. de rei vẽ. ubi dicit allegando tex. z Inno. in. c. inter dilectos de fide instru. q p pcariũ uel ɔstitutũ nõ pbat possessio nisi ille cui fuit factũ ɔstitutũ pbet q illo tpe ɔstituẽs possidebat. Hoc tamẽ limitat sing. Bal. in. l. sine aũt. §. i. d publi. q hoc est uerũ quo ad tertiũ sed quo ad cõstituẽtem satis pbat possessio eius cui fuit facta ɔstõ. De quo dicemus plenius in. l. qñuis. §. si ɔductor. j. eo.

Quod ex naufragio.

Res perdite ex naufragio vel ex iactu facto ab existẽte in naufragio nõ psũt vsucapi quia non vident habite p derelicto. h. d. scd̃a ibi idẽ iuris. Prio

no. ꝙ id dꝛ deperditũ cuius est amissa poſſio lꝫ retentũ ſit do-
miniũ facit. l. depditũ de peti. he. ⁊ eſt ſimilis tex. in. l. i. §. i. ꝯ.
furti adver. nau. cau. Scḋo no. ꝙ ſine aliqua volũtate ho-
minis tacita vel expꝛeſſa non pōt videri res habita ꝓ derelicto
ēt ſi nulla ſit ſpēs recupatōis vñ res ex naufragio nō pñt vi-
deri habite ꝓ derelictis. Tertio no. ibi interiꝫ ⁊c. ꝙ in acti
bus qui pendēt a volũtate volũtas limitat effectũ actus ſecu-
ti. Idem probat̃ inſti. de re. di. §. fi. ⁊. l. qua rōne. §. fi. ꝯ. titu.
ꝓ pri. ⁊ in aliis iuribus que adducẽtur in gl. In glo. in ver
bo pōt ibi imo punit̃ ⁊c. de rebus pditis ꝑ naufragiũ non eſt
dubitatio ꝙ is qui occupat eas ſcienter cōmittit furtũ niſi oc-
cupauerit animo reddēdi vero dño in dubio aũt niſi ponat li
bellum publice in quo ꝓteſtet̃ ſe eē paratũ eas reddere pſu-
mitur eē in dolo vt dicit tex. no. in. l. falſus. §. qui alienã de fur
tis per queꝫ tex. probat̃ ſingulr̃ ꝙ dicit Bar. in. l. inter oēs. §.
recte eo. ti. vꝫ ꝙ in his que pendēt ab animo nō ſtatur ſacra-
mento aſſerentis ſe hoc aio feciſſe qñ hꝫ pſumptōem iuris ꝯ
ſe nec eſt melioꝛ tex. in iure quē tñ Bar. ibi nō allegat. Et de
iſto ꝓclamate ſeu libello vide tex. cum glo. xiiii. q. v. c. ſiquid
inueniſti. ⁊ Bal. in. l. i. circa pn. de reꝝ diui. vbi ēt dicit quod
res dꝫ aſſignari epõ ⁊ ſi nō inueniat̃ certus dñs dari pauperi
bus pro anima veri dñi ar. tex. in autē. oēs pegrini. C. cōia de
ſuc. Sed ꝯ iſtum tex. ⁊ multa alia iura que dicunt ideꝫ vꝫ ca-
ſus in. l. falſus. §. qui iactuꝫ. ꝯ. de furtis vbi iuriſcōſultus dicit
ꝙ pleruq; res vꝫ habita pro derelicto qꝛ faciens ſcit eam eē
pituraꝫ. Ideo doc. pro cōcoꝛ. iſtoꝝ iuriũ ſequēdo glo. inſti.
de reruꝫ diui. §. fi. ⁊ in. l. qua rōne. §. fi. ꝯ. ti. i. ⁊ in. l. ii. §. fi. ⁊. l.
qui leuāda. ff. ad. l. rodiaꝫ de iac. dicunt ꝙ eſt dr̃ia in mō iacen
di. nam ſi aliquis proiiciat in mari libꝛuꝫ apertũ pſumit̃ ⁊ eſt
ſignũ ꝙ hꝫ rem ꝓ derelicto qꝛ veriſilr̃ non vult illaꝫ reꝫ eē ſal
uam quã alias ꝓiiciendo poterat melius ꝯſeruare. Si aũt ia-
ctus fiat decenter ⁊ eo mō quo res melius ſeruari pōt vel ſal
tem tali mō qȯ ſpes eſt eaꝫ poſſe ſeruari tũc non vꝫ habita ꝓ
derelicta. Sed iſta ſolu. eſt manifeſte ꝯ tex. in. d. §. qui iactum
vbi dꝛ ꝙ pleruq; res iacta vꝫ habita pro derelicta. i. frequen-
tius ⁊ tñ cũ quilibet pſumat̃ in dubio eē diligēs ⁊ non iactare
ſuum. l. cũ de indebito de ꝓbatōibus ſi aliud nō appareret pſu-
mendũ eſt qȯ frequētius res nō iactet̃ ita vt cito habeat pe-
rire ſe aliter iactari pōt. Preterea rō iuriſcōſulti cōcludit etiaꝫ
ſi iactus nō fiat tali mō qꝛ qñ res iacitur in mari veriſimilius
eſt qȯ peat ꝙ quod conſeruet̃ argu. a cōiter accidentibus ꝙ
vꝫ de iure. l. certi cōditio. §. quoniaꝫ. ff. ſi cer. pe. Confirmat̃
iſta obiectio vltra ea que alias ſcripſi qꝛ i fi. illius. §. dꝛ expꝛeſſe
ꝙ ſi aliquis ſimplr̃ ſciat rem eſſe iactam occupando eam nō
cōmittit furtum. Et ſic pꝫ ꝙ vbi non conſtat de modo iactādi
adhuc tamē res preſumit̃ habita ꝓ derelicta ⁊ ꝓpter iſta iſtō
contrariũ redditur valde difficile. Conſiderata tamē rōe que
ponit̃ in. d. l. qui leuanda q̄ eſt lex eiuſdeꝫ iuriſconſulti ſcilicet
Vlpiani pñt cōſiderari tres caſus. Aliqñ eniꝫ naufragiũ ⁊ ia-
ctus fit in flumine vel in mari ſed iuxta littus vel parũ longe.
Aliqñ in mari longe a littore. Primis duobus caſibus proce-
dunt iura que dicunt ꝙ res nō vꝫ habita pro derelicta pp qua
litatē loci in quo fit naufragiũ de quo loco pōt eſſe ſpes ꝓba
bilis ꝙ res nō peribit facit. l. pōpo. ꝯ. eo. Tertio caſu proce
dit tex. in. §. qui iactũ qꝛ ex hoc ꝙ aliquis firme credidit reꝫ eē
pdendaꝫ preſumit̃ habuiſſe animũ retinēdi dñium in illa re.
In glo. in verbo ꝓ derelicto ibi vere ⁊c. Adde ſm dñm
meũ ꝙ lꝫ res nō ſit habita pro derelicto vere ſi tñ ſit iuſtiſſima
cã credēdi rem eē habitaꝫ pro derelicto pſcribet̃ rex ex illo ti
tulo putatiuo ſicut pſcribit̃ ex titulo pro empto ⁊ donato ⁊ ſi-
milibus. l. qȯ vulgo. ꝯ. pro emp. ⁊. l. celſus cuꝫ mã. ꝯ. de vſuca.
hoc dicit glo. quã ipſe alle. in. l. nemo. ff. pro derelicto. No
ta etiaꝫ hic tex. cũ ſolu. poſita in iſta glo. qꝛ per eũ ampliat̃ no
tanter. l. clauibus cuꝫ mã. ff. de ꝯhen. emp. vt regula ibi poſita
habeat locuꝫ nō ſoluꝫ in eo cui ſit traditio volũtaria a poſſi-
dente ſed ēt in eo qui occupat rem habitã pro derelicto in quo
videbat̃ minoꝛ rō qꝛ qñ res acquirit̃ ex volũtate tradētis de-
terminata ad vnuꝫ acquiſitio vꝫ fauorabilioꝛ qȯ pꝫ qꝛ acqui-
ritur poſſio per actuꝫ fictũ. l. qȯ meo. ꝯ. eo. Et tñ hoc non eſt
in eo qui occupat rem que fuit habita pro derelicto ſicut vidi
ſti declaratuꝫ in vltima glo. magna in. l. i. in prin. ꝯ. eo. Vn-
de iſtud dictum eſt valde nota. Extra glo. tetigit hic Bar.
nota. q. Vtrum emphiteote, propter guerraꝫ debet fieri re-
miſſio mercedes ⁊ refert Iaco. de are. determinaſſe ꝙ dꝫ fie
ri per iſtaꝫ. l. iuncta. l. cũ vnus in fi. de bo. au. indi. poſ. que le-
ges iunguntur hoc modo. Naꝫ hic dicitur ꝙ res proiecta in
mari cenſetur deperdita. Sed in. l. cum vnus dicitur ꝙ paria
ſunt rem eē inundatã vel ꝓhiberi acceſſuꝫ ad eam per impe-
tum latronũ. ⁊ ſic ſequit̃ ꝙ vbi ꝓpter guerrã non pōt emphi
teota ad rē accedere res vꝫ totalr̃ periſſe. ⁊ ſic emphiteota de
fendit̃. l. i. in fi. C. de iure emphi. Hanc opi. approbat Bar.
ꝓ qua adducit. l. forma. §. i. de cēſi. vbi de agro ſterili nō debe
tur tributũ ꝯcoꝛ. l. ii. C. de allu. ⁊ palu. quã hic alle. dñs meus
late diſputãs iſtam. q. ⁊ arguit ad vtrãq; ꝑtem. Et qꝛ ex dictis
eius ⁊ infrã dicendis ꝑ me latis pꝫ ſolu. ad illa argumēta. iō nō
eſt opus aliter ea referre. Sed potes hic ea videre per eũ. Tā-
dem ipſe ꝯcludit ꝙ aut emphiteota ꝓpter guerraꝫ patit̃ leue
damnũ ⁊ nō fiet remiſſio. ⁊ hoc non hꝫ dubiuꝫ qꝛ ēt ꝯductoꝛi
ſimplici nō fieret. l. lꝫ cum mã. C. loca. Aut patit̃ enoꝛme dã-
num ſeu graue. ⁊ tũc ipſe ſubdiſtinguit ꝙ aut emphiteota ſol
uit tantã penſionē quantã ſolueret ſimplex ꝯductoꝛ. ⁊ tunc ſi
ne dubio fieret remiſſio mercedis ſicut ſimplici cōductoꝛi qꝛ
penſio vꝫ hic pſtari ꝓpter ꝑceptionē fructuũ. ⁊ iō eſt eadem
rō que in locatōe. Scḋo caſu nō fiet remiſſio qꝛ non pōt dici
hoc caſu ꝙ res totalr̃ perierit ſicut dicit Alber. de roſa. quem
ipſe hic refert qui dixit obtinuiſſe de fcō tali rōe qꝛ ſi emphi-
teota aliqua ꝑte tpis poſſedit rē ſine guerra. lꝫ poſtea bellũ ſu
perueniat nō dicet̃ periſſe in totũ ſicut ſi ſubſtãtia rei periſſet
ꝓ ꝑte argumēto de re ad tps. l. eius militis. §. militia. ff. de te-
ſta. mili. Tu aũt aduerte qꝛ iſta diſtinctio dñi mei eſt hal. ad
verbũ in vltimis duobꝰ mēbꝛis in. l. i. C. de iure emphi. q̄ mul
tum plꝫ mihi p̄ria facie. tum qꝛ hꝫ equitatē. tum qꝛ ꝓ iuſta di-
ſtinctōe vꝫ caſus ſing. in autē. de nō alie. §. lex, itaq; iuxta fineꝫ
vbi dꝛ ꝙ ſexta ꝑs pēſionis ꝯducentis emphiteoſim ab eccl'ia
detrahit̃ emphiteote pp caſus foꝛtuitos. bellũ aũt ſiue guerra
eſt caſus foꝛtuitus. l. ſi merces. §. vis maioꝛ. l. ex ꝯducto. §. i. ꝯ.
loca. ergo talis caſus ꝑtinet ad emphiteotã qꝛ diminutio mer
cedis eſt cã cur periculũ ꝑtinet ad emphiteotã. Ex quo dat̃ in
telligi ꝙ vbi merces nō eēt diminuta eēt idem in emphiteota
ꝙ in ꝯductoꝛe. Et per illũ tex. hanc opi. tꝫ ange. expꝛeſſe repꝛe-
hendēdo Iac. de are. in eo. ti. in. §. qꝛ vero Io. aũt an. in ad-
di. Specu. in ti. de loca. §. nũc aliqua ver. cxxxvii. refert ⁊ iſta
dcã Ia. de are. ⁊ Cy. ⁊ poſtea longã diſputatione Guil. d ſu
za. antiqui doc. quã poſuit in. l. damnũ. C. loca. ⁊ finalr̃ vꝫ ille
doc. diſtinguere ꝙ aut emphiteota ſuſcepit in ſe periculũ ca-
ſus foꝛtuiti ⁊ ſine dubio tenet̃ ſoluere pēſionē qꝛ belluꝫ eſt ca-
ſus foꝛtuitus inſti. qui. mo. re. cōtra. §. ii. ⁊. l. fi. de cōdi. inſer.
Aut nō ſuſcepit in ſe periculũ caſus ⁊ tũc non tenet̃ ſm eum.
Tandē Io. an. in vltimis verbis vꝫ eē in hac ꝯclōne ꝙ iſto ſe
cũdo caſu emphiteota nō teneat̃ ſi tenebat̃ pſtare certam par
tem fructuũ agri qꝛ ꝓ tpe quo nō naſcunt̃ fructus non tenet̃
vt in. l. ſi debitoꝛ. §. veriſimilis de ꝯhen. emp. De cuius intel
lectu vide plene per Bar. in. l. inter ſtipulantē. §. ſacrã de ver
bo. ob. ⁊ in. l. quotē. §. qui maximos de publica. ⁊ ang. plenꝰ
in. l. fideicōmiſſum in pn. de iudi. ſi vero tenebat̃ ſoluere ca-
nonē in pecunia tũc emphiteota nō liberat̃ ꝑ. l. incendiũ cum
mã. ff. ſi cer. pe. Et iſta cōclo plꝫ in hoc vltimo mēbꝛo non
tamē ꝑ. l. alle. per eũ qꝛ ſm hoc ſequeret̃ ꝙ colonus qui colliſ
nũmis pp bellũ non poſſet petere remiſſionē ꝯ no. in. l. ex cō-
ducto. §. i. ⁊. l. cuꝫ in plures in pn. ff. loca. ꝑ Bar. imo ſequere
tur ꝙ nunꝙ deberet fieri ſibi remiſſio ꝯ multa iura. Et qꝛ lꝫ
regulr̃ debitoꝛ quãtitatis ſubſtineat ꝑiculũ caſus foꝛtuiti iſtud
eſt veꝝ niſi quãtitas debeat̃ reſpectu ſpēi. l. quidã teſtõ. §. ſi ti
bi de leg. i. ⁊ inde ēt cōtingit ꝙ ſi res emphiteotica perit in to
tum emphiteota liberat̃ a canone. l. i. in fi. C. de iure emphi.
ſi ergo res cenſet̃ periſſe ſicut dicit Bar. ⁊ Ia. de are. lꝫ em-
phiteota ſit debitoꝛ quãtitatis ꝑ hoc nō teneret̃ ſoluere cano
neꝫ. Rñdendũ eſt ergo alr̃ ad dcã Bar. ⁊ dicendũ ꝙ aliquid
eē deperditũ vel periſſe pōt ꝯſiderari duplr̃. vno mō abſolu-
te alio mō relatiue quo ad aliquã ꝑſonam. Si cōſiderat̃ ab
ſolute tũc ſignificat rē non eē in reꝝ nã ita dicit tex. in. l. deper
dituꝫ de peti. here. ⁊. l. veꝝ. §. fi. ff. ꝓ ſocio. Scḋo modo illud
dꝛ periſſe vel eē deperditũ cuius poſſio nō eſt apud nos. Et
iſto mō pōt cōcedi ꝙ res inundata a flumine vel ad quã non
pōt accedi ꝓpter vim hoſtiũ vel latronũ dꝛ deperdita vel pe-
riſſe lꝫ adhuc dominiũ remãſerit apud nos. Iſto mō loquit̃
hic tex. ⁊. l. i. §. i. ff. de fur. aduer. na. vbi iſtam. q. poſuit Iaco.
de are. Dicit̃ ēt aliquid periſſe tertio mō qꝛ lꝫ extet in reꝝ na-
tura tamē exiuit cōmerciũ priuatoꝝ qꝛ eſt cōſecrata vel publi-
cata vt dꝛ in. d. l. veꝝ in fi. Et de iſtis duobꝰ modis non loqui
tur tex. in. l. i. in fi. C. de iure emphi. ſed de re pdita pꝛio mo-
do que periit abſolute hoc ꝓbat̃ manifeſte in. d. l. i. in fi. vũ di
cit tex. ꝙ emphiteota tũc nō liberat̃ quãdo nō ledit̃ penitꝰ ſub
ſtãtia rei ⁊ ſic datur intelligi ꝙ vt emphiteota liberet̃ ſubſtan-
tia rei totalr̃ vel ꝓ maioꝛi ꝑte dꝫ ledi. Hoc aũt non pōt con-
tingere niſi quãdo res deſit eſſe in rerum natura alias cũo

potest

pōt dici ledi substātia cuȝ substātia sit forma rei.l.iulia.§.quā
tum.ff.ad exhibē. ⁊.l.adeo.§.cū quis de acqui.re.do. Prete-
rea tex.in ver.p̄cedenti dicit ꝙ emphiteota iō liberat̄ qꝛ nihil
remanet sibi reliquū que verba nō pn̄t cōuenire casui nostro
qꝛ adhuc remanet dn̄s emphiteota ipsius rei ita remanet sibi
spes vtendi ⁊ fruendi cessante guerra ꝑꝑ que nō est dubiuȝ ꝙ
ēt durante bello lȝ minus inueniret de precio posset tn̄ vende
re ⁊ lucrari de suo vtili dn̄io. Et hec intellige qn̄ ager nō esset
ita occupatus ab hostibus qḋ perdit̄ pos̄sio ⁊ dn̄ium qꝛ tunc
nō credemus emphiteotā teneri ad pensionē ex quo nihil re
liqui remanet apud eū attenta intentōe tex.in.d.l.i.in fi. ⁊ ista
rō plus pȝ quā illa que fuit tacta cuȝ alias scriberem super isto
puncto dicebā eniȝ tunc ꝙ qꝛ emphiteota vel vasallus ꝓ vtili
dn̄io habēt regressuȝ de euictōe vt in.c.i.de in inuesti.de re.a
fi. ⁊ lȝ Jo.an.in emphitheota in ti.de loca.§.nūc aliqua ver.
cxxxiiij.si dabat̄ actio p̄dictis multofortius videbat̄ cōpetere
exceptio.l.inuitus.§.cui damus de regu.iur.nam in casu nr̄o
ista rō non ꝯcluderet qꝛ pro agro occupato ab hostibus non
est regressus de euictōe. Cōcluderet autē vbi ab emphiteota
vel vasallo euinceret̄ dn̄ium a quodā tertio per viaȝ iudicij ⁊
tunc indubitāter eēt verū ꝙ emphiteota nō posset conueniri
ad ꝑstatōeȝ canonis ⁊ posita opi. Bar. ⁊ Ja.de are.pro vera
ꝙ emphiteota nō teneat̄ ad canonē ꝑꝑ guerrā hanc doctri-
naȝ limitat hic dn̄s me.nisi emphiteota acceperit reȝ tp̄e quo
vigebat bellū arg.l.si creditores de pri.cre. ⁊.l.fi.C.de spon.
cuȝ si.Sed ista nō fuit doc.sua.naȝ Cy.eam posuit in addi.in
l.ex ꝯducto.§.i.s̄.locati vbi dixit qḋ lȝ ꝯductori debeat remit
ti pensio ꝑꝑ guerrā ēt si sit cōductor dominus vt plene ꝑ Bar.
in.l.cum plures.in pn̄.ff.locati istud est veruȝ nisi ꝯductor cō
duxerit domū tp̄e belli qꝛ tūc est quid sibi imputet̄ ⁊ pūctualr̄
allegat easdē leges ⁊ ita retulit Bal.in.c.i.§.vasalli.el scḋo d̄
pace cōstan. Debes ergo dicere ꝙ eo casu in quo ꝑꝑ guerraȝ
alias emphiteote fieret remissio nō fiat si cōducit tp̄e guerre.

Qui alienam. Possidens p̄cario ab vno
si cōducit rem a dn̄o trāsfert
pos̄sionē in dn̄m.h.d.intellige s̄m glo.suam nālem ⁊ ciuileȝ
alterius a quo rogauerat. In gl.sup v̄.rogauit ibi dn̄ȝ pos
set priuat. Glo.approbat̄ ꝑ Dy. ⁊ Bar.hic ⁊ in.l.celsus cir-
ca mediū.j.de vsucap. ⁊ singulr̄ limitat.l.quāuis.§.si condu-
ctor.j.eo. Vult eniȝ ꝙ lȝ ficta traditio coloni vel alterius de-
tinentis rem nr̄o noīe nō possit p̄iudicare dn̄o vt.d.§.si cōdu
ctor.Secus tn̄ est in eo qui lȝ p̄cario quasi plus possit p̄iudica
re dn̄o qꝛ hȝ plus iuris in re q̄ simplex.detentator. Leges tn̄
allegate ꝑ glo.non ꝓbant istam ꝯclusionē qꝛ loquūtur qn̄ ille
cui acquirit̄ pos̄sio vere est ingressus reȝ ⁊ ita ēt loquit̄ tex.in
l.iij.§.ꝙ si seruus.s̄.eo. Loquūtur eniȝ in inquilino ⁊ seruo
qui simplr̄ detinēt nec possent transferre pos̄sioneȝ per actuȝ
fictum vt.s̄.dixi.Sequēda tn̄ est ista opi.qꝛ cōiter approbatur
ab oibus ⁊ pro ea pōt induci hic tex.si verbuȝ pos̄sio qḋ poni
tur hic in lr̄a significat vtranqȝ pos̄sionē.s.ciuilē ⁊ nāleȝ.Si-
cut enim possidens p̄cario a non dn̄o cōducendo a vero dn̄o
priuat nō dn̄m sua ciuili pos̄sione. Ita eꝯ rogās p̄cario a ve
ro dn̄o ⁊ cōducēs a nō dn̄o priuabit dn̄m sua pos̄sione qꝛ ea-
dem rō est in vtroqȝ casu.Sed vt dixi heri in voce v̄bum pos
sessio accipit̄ pro ciuili vel nāli vel pro vtraqȝ s̄m subiectā ma
teriā vt in.l.cuiuscūqȝ.§.i.de vsufru. ⁊ plene fuit dictū in rub.
s̄.eo.Et ideo posset intelligi hic d̄ pos̄sione nāli dūtaxat que
erat penes euȝ cui p̄cariuȝ erat ꝯcessuȝ. Defendēdo tn̄ gl.pos
sumus dicere ꝙ ista dr̄ia inter possidentē nāliter ⁊ detinētem
quo ad hunc effectū pōt colligi ex tex. ⁊ qḋ ibi ꝑ Bar.in.l.in
ꝓuinciali.§.si ego.s̄.de ope.no.nū.vbi dr̄ ꝙ supficiarius qui
hȝ vtile ius in re pōt nūciare nouum opus sed nō inquilinus
vl̄ colonus ⁊ silr̄ ēt vsufructuarius nūciat nouū opus vt in.l.
i.in fi.ff.eo.ti.Sed ꝑ nūciatōeȝ noui operis factā v̄bo perdit̄
pos̄sio ex quodā actu ficto. Neqȝ eniȝ interuenit hic vera tra
ditio vt de se pȝ sed ficta que inducit̄ ꝑ nūciatōeȝ factaȝ in cō
spectu rei vt probat̄ in.l.d̄ pupillo.§.meminisse.ff.de no.op.
nū. Unde satis colligit̄ ex dictis iurib⁹ simul iunctis ꝙ pos-
sessor ꝑ fictaȝ traditōeȝ pōt p̄iudicare dn̄o sed nō simplr̄ detē
tor. Extra glo.bar.hic querit de duabus q̄onibus. Prima
est vtrū dn̄s qui ciuiliter tm̄ possidet ꝯstituēdo se noīe ēphiteo
te possidere causet in eo pos̄sionē nāleȝ. Scḋa posito ꝙ non
vtrū transeat in eū vtile dn̄ium ꝑ mediū pos̄sionis ciuilis. Cir
ca p̄mam determinat ꝙ transfert̄ pos̄sio nālis ꝑ ea que dixit
in.l.qḋ meo.in prin.s̄.eo.Et nō intelligas per ea que dicit.in
prin.cōmenti illius princi.ad intellectuȝ.l.quedam mulier de
rei vē.quia iste nō fuit sensus suus siue intellectus.sed voluit
se referre ad q̄oneȝ de eo qui cōstituit vsumfructū alteri in fun

do suo ⁊ eius noīe ꝯstituit se possidere. Dicit.n.quod querit̄ il
li nālis per istud ꝯstitutū ⁊ ius vsufruct⁹ in re.Et d̄ iure vsus-
fuctus vtrū possit acquiri hoc mō. Uide que plene scripsi in
d.l.qḋ meo. De possessione aūt nāli que cōpetit vsufructua-
rio necessario habem⁹ dicere ꝙ si ius vsusfructus nō fuit cō-
stitutū vt ibi tenui ēt possessio.que cōpetit vsufructuario non
fuit quesita vn̄ qꝛ non tenui dcā bar.si sequeris ꝯclōneȝ meaȝ
ex illis dictis nō possȝ inferri ad q̄onem nostrā nec ēt ex.q.se.
in.d.l.qḋ meo pōt elici q̄uo ille qui non hȝ nālem acquirat eā
alteri ꝯstituēdo se eius noīe possidere qꝛ in seruitute ꝯstituen
da ⁊ quasi pos̄sione ipsius nō sufficit ista ficta traditio vt ipse
ibi tȝ.Sed requirit̄ ꝙ ꝯstituens vtatur seruitute noīe eius cui
vult acquirere s̄uitutē.Et hic modus acquirēdi est regularis
qꝛ quilibet qui vteret̄ s̄uitute noīe nostro post ratificatōeȝ ac-
quireret nobis iuxta regulā positam in.l.si ego de nego.ge. ⁊
in.l.cōis s̄uus.§.i.j.eo. Circa scḋam q̄oēȝ adde dictis bar.
breuiter ꝙ sine dubio vr̄ dicēdū id qḋ ipse dicit vȝ qḋ ex quo
transfert̄ ciuilis pos̄sio in emphiteotā quosdā apprehēdit nā
lem ꝑ seipsuȝ ꝑ mediū pos̄sionis ciuilis translate trāsferat̄ do
miniū vtile in emphiteotā. Cū.n.ciuilis pos̄sio sit cā acquisi-
tionis dominij ex p̄scriptōe vt vidisti in.l.iij.§. ex ꝯtrio.s̄.eod.
multofortius pōt eē cā acquisitōis dominij qn̄ dominiū trans
fert̄ ex volūtate domini qꝛ ista acquisitio est fauorabilior vt pȝ
ex no.in.l.nāliter.j.ti.i. Sed dubiuȝ remanet que sit rō quare
ciuilr̄ possidēs dūtaxat pōt cōstituendo trāsferre hāc ciuilē in
alium sicut ꝓbat̄ in.l.quedā mulier.ff.de rei vē.Sup quo ipse
dicit in.d.l.ꝙ meo ꝙ iō ciuilis pos̄sio per cōstitutū pōt trans
ferri in aliū ab eo qui soluȝ ciuilr̄ possidet qꝛ apprehēsio fcā ꝑ
ipsuȝ tp̄e quo ipse q̄situs pos̄sionē trahit̄ ad hoc tp̄s quo cōsti
tuit se alterius noīe possidere sicut videmus in apprehēsione
neg.gest.que ꝓdest ad acquisitionē pos̄sionis dn̄o postea rati
ficante ipso domino. Et lȝ rō quam assignat bar.in.d.l.quod
meo pria facie videat̄ multū colorata tamē si diligēter ispicias
similitudo allegata ꝑ eū.de.l.si ego videt̄ esse valde dissimilis
duplici rōe. Pria est qꝛ in casu.l.si ego apprehēsio facta per
nego.ge.nō acquisiuerat ab ipso p̄ncipio pos̄sionē alicui.naȝ
ipse dn̄s hēat ratū non acquirit̄ pos̄sio ēt ipsi nego.gesto.lȝ ꝑ
dat̄ per tradentē vt est casus clarus ⁊ ibi ꝑ ang.in.l.nec vlla
§.si quis absentis.ff.d̄ peri.here. Ita sentit bar.i.d.l.si ego in
fi. In casu aūt nostro apprehēsio fcā a p̄ncipio ꝑ euȝ qui nūc
ꝯstituit alterius noīe possidere quesiuit possessionē ipsi appre
hēdenti.vn̄ opata est effectū suum ⁊ regula est ꝙ dispō q̄ ope
rat̄ vnum effectū ad quē dirigit̄ non pōt opari postea aliuȝ qꝛ
iam est ꝯsumata virtus eius.l.ꝙ labeo.ff.de cōpen. ⁊ tetigit
Bar.in.l.i.in p̄n.s̄.eo.in.q.quare ciuilis ⁊ nālis nō retinet̄ so
lo aīo sed sola ciuilis ab eo qui habebat vtrāqȝ. Scḋa rō di
uersitatis apparet manifeste qꝛ in.l.si ego apprehēsio fuit fcā
noīe meo vnde nō est mirū si me ratificante illa apprehensio
ꝓdest mihi qꝛ ꝑꝑ ratificatōem que trahit̄ retro ꝑinde est ac si
a p̄ncipio apprehēdens fuisset ꝓcurator meus. Sed hoc pōt
dici in casu nr̄o qꝛ pria apprehēsio nō fuit facta noīe meo er-
go non ita facilr̄ pōt induci vt nūc videat̄ noīe meo fcā cuȝ re
gula sit in oppositū ꝙ id qḋ nō est gestū noīe meo nō possum
habere ratū.l.si pupilli.§.itē querit̄ cum mā de nego.ge. Un
de querēda est alia rō melior ꝓ itellectu.d.l.quedam mulier.
Dic ergo vltra doc.ꝙ is qui hȝ ciuilē possessionē tm̄ ꝑ hoc ꝙ
pōt isistere rei actualr̄ quādocūqȝ vult fingit̄ in re ꝑ regulaȝ d̄
qua in.l.si quis vi in p̄n.s̄.eo. ⁊.l.qui act.de re iudi.sed ista iu
ra non vident̄ sufficere qꝛ illa fictio nō ꝓcedit quo ad oia sed
quo ad quedam vt ibi dixi. Unde melius facit ꝓ ista ꝯclōne
tex.in.l.i.§.qui sub ꝯditōe.s̄.si quis omis.cā test. ⁊ in.l.si quis
heres instituat̄ in p̄n. ⁊ qḋ ibi per Bar.de here.insti. In qui
bus ꝓbat̄ ꝙ paria sunt alicui cōpetere ius de p̄senti vel non
cōpetere ⁊ in ptāte sua eē ꝙ sibi cōpetat qꝛ igit̄ ciuilr̄ possidēs
pōt quandocūqȝ vult insistere rei ingrediēdo rem.ideo fingit̄
esse in re ⁊ sic ꝑ actum factū ministerio suo pōt facere aliū pos
sessessoreȝ. Uel tertio potes dicere vltra ea que scripsi ꝙ
qꝛ pos̄sio ciuilis nō solū est iuris sȝ facti vt dixi in.l.i.in p̄n.s̄.
eo.Est aūt facti respectu animi vt ibi dixi. Ipsa mutatio ani-
mi est aliqḋ factū ꝑ qḋ vr̄ interuenisse traditio respectu ipsi⁹
ciuilis pos̄sionis que alio mō non pōt tradi. Sed ista rō non
multuȝ plȝ qꝛ nisi interueniat ficta traditio q̄uis cōcurrat ani
mus tradētis ⁊ accipientis nō pōt trāsferri possessio vt pȝ in
l.quarūdā.j.eo. ⁊.l.qui vniuersas.§.qui per colonū.j.e. Tene
ergo rōnem p̄cedenteȝ vȝ ꝙ facultas facilr̄ insistendi rei vna
cū actu ordinato ad traditōem inducāt hunc effectū vȝ vt ex
facilitate videat̄ quis rei insistere. ⁊ ex actu ordinato ad tradē
dum ficte tradere.ex qua ficta traditōe causat̄ vera pos̄sio ci-

uilis ⁊ lz ēt ista rō oīo mihi nō satisfaciat sequor eā qꝛ nō inuenio meliorē cū manifestū sit rōnē assignatā p Bar. nō eē veram. Adverte tñ qꝛ Spec. in ti. de loca. §. nūc aliqua ver. clxvij. dicit ꝙ ad cōstituēdū utile dñium emphiteote sufficit simplex cōcessio sine traditōe qꝛ iura dicūt ꝙ per ꝯcessionē emphiteosis causat emphiteote ius vtile in re. l. i. §. i. si ager vec. pe. ⁊ l. i. §. qđ ait. ff. de supficie cum ergo nō requirāt nisi cōcessionē non vꝫ requiri alia traditio ſm eū sicut dꝫ in ipotheca ex qua causat ius in re sola ꝯuentione partiū. l. si rem. §. item pignus. ff. de pig. act. Non ob. ſm eū. l. cū sponsus. §. in vec. de publi. qꝛ ibi ponit verbū forte p qđ datur intelligi ꝙ vtꝝ requirat traditio vel nō. non determinat iuriscōsultus sꝫ ista rñsio non vꝫ bona qꝛ si verbū forte significaret ibi dubitationē iuris respectu traditōis significaret ēt eodē mō respectu bonefidei de qua fit mentio simul cū traditōe iuxta regulam. l. iam hoc iure de vulg. ⁊ pu. Preterea ibi nō ponit dictio forte simplr sed cōiungit cū dictione si vñ ēt ex hoc apparet ꝙ significat nō iuris dubitatōem sed potius fcm̄ qđ requirit ad causandā publicianā. Nā de bona fide nō est dubium ꝙ sine ea publiciana nō cōpetit. l. eum qui. §. ait pretor de publi. Unde tenēdū est p illū tex. ⁊ p regulas iuris ð quibus in. l. traditōibus. C. de pac. ꝙ dominiū vtile non transferatur in emphiteotā sine vera vel ficta traditōe ⁊ hoc sentit hic expresse Bar. dum dicit ꝙ per translationē possessionis ciuilis fuit causatū hoc ius.

In uidetur.

In tex. ibi vt eā retinere nō possit dicunt hic moder. posse poni exēplū quo ad alios effectus. Primo quidē vt ius qui occupauit

n rem nō possit p̄scribere nisi spacio longissimi tēporis. l. si quis emp. §. i. C. de p̄scrip. xxx. an. Scđo quo ad hoc vt is qui a me possidet vi uel clā respectu mei nō habeatur pro possessore qꝛ possū eū turbare impune lꝫ nō deiicere. l. i. in fi. j. vti pos. vere tñ p̄terꝙ quo ad aliquos effectus ille qui possidet reuocabiliter dicet possidere ut pꝫ ex his que diximus in. l. iij. §. fi. s̄. eo. ⁊ que tangit glo. ⁊ doc. in. c. qm̄ frequēter. §. in alijs in verbo verus possessor vt lite nō ꝯte. vnde ēt reuocabiliter dñs inspecto statu p̄senti dicit vere dñs. l. si seruū. in pn. ff. de acqui. here. ⁊ optime p gl. in. l. pater filio. ff. de he. insti. Super quo vide qđ in simili ponit Bar. in. l. gallus. §. videndū de libe. ⁊ posth. Quinimo reuocabiliter dñs cōprehēditur ēt si fiat mentio de habente plenū dñium. casus est vnicus quē ibi no. Bal. in. l. iul. in fi. de rei ven. Uide ēt bonū tex. in. l. si quis seruū. ff. de nox. ad legem aūt nostrā pōt dari expeditior intellectus vt dicamus ꝙ ille qui nō multo tpe pōt retinere posſionē non vꝫ possidere qꝛ cū possit expelli in cōtinēti nō acquirit ciuilē posſionē que retinet ab expulso. l. iij. §. cum igitur. j. de vi ⁊ vi ar. ⁊ per Bar. in. l. qui possessionē eo. ti. Et hoc inducit duplici respectu. tum qꝛ illđ modicum tpˢ nō considerat sicut dicitur in. l. rerū mixtura. §. labeo de vsuca. tum qꝛ ex quo nō possidet ciuiliter modicū vel leuem fructum operatur posſio.

Dum heredes.

Per additōem hereditatis nō transfertur posſio sed dñiū. h. d. vsqꝫ ad. §. in his. secunda ibi posſio tñ. Primo nota ꝙ ex titulo vli hereditatis acquirit dñium ipso iure p additionē nō solum ipsius iuris vlis qđ est hereditas sed ēt rerū pticulariū quaꝝ dñium erat penes defunctū. Utrū aūt idem sit in quolibet titulo vli vt transferat dñium sine traditōe dic vt tradit Bar. post glo. in. l. i. §. si vniuerse. ff. de vsucap. p do te. Scđo no. ibi omnia iura ⁊c. iuncta gl. ij. in verbo iura ꝙ ēt qñ lex vlr disponēs cōtinet iuris iam cōcessi extensionē ad huc recipit restrictōem de habilitate ꝙ facit ad no. p Bar. in l. i. C. de sac. san. eccle. ⁊ in. l. i. §. nūciatio. ff. de no. op. nū. Lꝫ enim tex. hic dicat ꝙ oīa iura transferunt in heredes restringitur ad iura transmissibilia sui nā. Tertio no. ibi nisi nālr ⁊c. Nam p istū tex. optime probat id ꝙ dicit gl. magna ⁊ cōiter doc. in. l. i. in pn. s̄. eo. vꝫ ꝙ ficta traditio nō acquirit posſionē illi qui occupat rem sed solū illi cui tradit res ab altero. De quo dic vt ibi dixi post moder. In gl. sup v̄bo ptinet ibi so. hic in extreo ⁊c. ista so. cōiter reprehēdit ab oībus qꝛ tex. in. l. cū miles nō hꝫ hūc intellectū sꝫ hoc vult ꝙ qꝛ h'ditas iacēs pōt p̄scriptōem ceptā finire quo ad illū effectū pficiēde p̄scriptionis videatur cōtinuata possessio sed quo ad alios effectus non qꝛ facilius acquirit id quod de sui essentia non requirit actum facti sicut dominiū vel ius in re ꝙ illud ꝙ ad sui essentiam requirit actū facti vt est possessio vnde raro inuenit possessio ciuilissima de qua inquit Bal. in. l. fi. C. de sac. san. eccle. ⁊ ego plene scripsi in. l. i. in prin. s̄. eo. Et si queris cur possessio non ꝯtinuat in heredē vel nō transfert ipso iure sicut dominiū. Dicit hic ang. ⁊ bene ꝙ illa iura trāsferunt i heredem p additionē que tpe additōis sunt in hereditate sꝫ possessio non est in hereditate. l. i. §. sceuola si quis te. li. eē iuſ. ergo non pōt trāsferri. Utꝝ aūt hoc sit veꝝ in herede suo. Glo. hic ⁊ in. l. in suis de lib. ⁊ posthu. ⁊ in. d. l. cū miles videt sentire ꝙ non lꝫ persistat in ista opione hic sed bar. hic ⁊ in. d. l. in suis ⁊ cōiter oēs reprehēdunt istas glo. qꝛ cū in acquisitōe posſionis requirat fcm̄ ⁊ animus. l. iij. in prin. s̄. e. solo animo per additionē non pōt acquiri possessio sicut dicit iuriscōsultus in. l. qui vniuersas. §. quod p colonū. j. eo. Et ista est vera rō per quā Bal. idem tꝫ hoc declarās in. l. i. in vlt. col. C. ð appel. vbi est oīo videndū. Nec pōt dici ꝙ qꝛ animꝰ defuncti vꝫ esse animꝰ heredis iō videat ꝯtinuata posſio in heredē quasi adhuc viuat defunctus. nā vt dicit. d. m. ⁊ bene animꝰ defuncti nō trāsit ad heredē. l. iiij. s̄. loca. l. si ita relictū. §. illi si volet de lega. i. Extra glo. tetigit hic Bar. nūquid nouus p̄latus qui quesiuit ecclesiā ipso iure acquirat posſionē reꝝ ecclesie qꝛ vt ipse dicit in. l. i. in fi. s̄. eo. ecclesia vacans non pdit possessionē reꝝ suaꝝ sed eps dicit possidere noīe ecclesie vel collegiū si ecclesia est collegiata. Sed aduerte qꝛ hoc dcm̄ potest intelligi duplr. Uno modo vt intelligat acquisita posſio reꝝ ecclesie ipsi p̄lato ēt anteꝙ p̄latus acquirat quasi posſionē iuris ecclesie. ⁊ istud ēt no. si eēt veꝝ ⁊ posset fundari ista rōe qꝛ cum ista posſio reperiat penes ecclesiā vacantē sicut p collatōem tituli est acquisitū ipso iure ius in bñficio. c. si tibi absenti de p̄ben. li. vi. c. fi. de ꝯce. p̄ben. eodē libro ita vꝫ accessorie eē acquisita posſio reꝝ beneficij ex quo ipsa possessio reperit eē in vniuersitate reꝝ beneficij sicut dicimus de posſione que transfert p adoptōem uel arrogatōem in. l. si adoptauero j. de p̄cario ⁊ qđ no. Inno. in. c. in p̄sentia extra de ꝓba. Preterea si posſio nō querit ipso iure heredi ex eo qꝛ nō ē in hereditate ergo cum in casu nostro possessio reperiat in ista vniuersitate reꝝ ecclie debebit acquiri sicut ⁊ alia iura. Sed re v̄a ut supra dixi allegādo Bal. Alia rō pncipalior est cur nō querit posſio heredi qꝛ est ius quod ad sui acquisitōem ⁊ essentiā requirit actū facti veꝝ uel fictum. Unde sine isto actu nō pōt transferri. Et ista est cā ſm Bar. no. in. l. nec utilē ex qui. cau. ma. cur lꝫ dominiū querat ipso iure redeūti ab hostibꝰ nō tamē acquirit posſio vt statim videbis in. §. seq. Et attenta hac rōe non vꝫ posse dici ꝙ posſio reꝝ ecclesie sit quesita beneficiato ipso iure nisi intelligas ꝙ prelatus vel bñficiatus possideat nō suo noīe sed ꝓ ecclia. ⁊ noīe ecclesie vt dicit Inno. in locis. j. allegādis. Nam hoc mō intelligēdo hoc eēt verissimū. Nec est bona similitudo. d. l. si adoptauero. ff. de p̄ca. qꝛ p̄latus ad ecclesiā cōparat vt sponsus ad sponsā. vij. q. i. c. sicut vnius ⁊. c. lꝫ vbi plene de transla. prela. sponsus autē vel maritus in vxorē lꝫ habeat aliqđ ius superioritatis non tñ hꝫ in ptāte. super quo vide qđ scribit Bar. qui bene loqnit in l. fi. §. idem rescripserūt. ff. ad municip. ⁊ Bal. in. l. vxorē. C. ð ꝯdi. iser. sed in. l. si adoptauero adoptatus vel arrogatus transit in ptātem alterius sicut monachus in ptātē abbatis ⁊ monasterij. Si v̄o itelligas bar. voluisse ꝙ posſio reꝝ ecclesie acquirat p̄lato postꝙ acquisiuit quasi posſionē bñficij. tūc melius posset ꝓcedere ista doc. Ita decidit Pe. de ancha. in regula sine posſione de reg. iur. allegās Inno. in. c. cū super de cā pos. ⁊ ꝓprie. Non tamē vꝫ posse dici per. d. l. si adoptauero pp dꝫiam p̄allegatā. Sed potius rōne cuiusdā accessionis qua posſio reꝝ beneficij venit accessorie ad ipsū bñficiū. sicut dicit Bal. in fili in. l. de his. C. de fur. Et aduerte quia Bar. ⁊ petrus in loco alle. clare sentiūt ꝙ p̄latus ecclesie vel rector possidet res ecclesie suo noīe intellige nāliter. sed. d. anto. in fi. in. iij. car. de cā pos. ⁊ ꝓprie. allegās Inno. in. d. c. cū super. ⁊ in. c. cum cā extra de v̄bo. signi. tꝫ oppositū dicens ꝙ oīs posſio tenet noīe ecclesie ꝙ nō determino nūc. Unus tamē dico ꝙ si p̄latus vel titulus in bñficio equiparat vsufructuario sicut dꝫ in. c. p̄senti de offi. ordi. li. vi. Probabilius eēt dicere ꝙ possideret nāliter noīe ꝓprio sicut usufructuarius ut in. l. nāliter in pn. s̄. eo. Et in canonico p̄bendario hoc tꝫ bal. expresse in. l. ij. in. iij. car. v̄. item querit. C. de ſui. ⁊ aqua allegans Inno. in. c. in lr̄is de resti. spo. uolentē ꝙ canonicus bona p̄bende sue possidet nāliter. Ideo pōt agere iterdicto recuperande ꝓ sua naturali noīe ꝓprio. Et credo in p̄bēda dictū esse veꝝ per ea que no. glo. ⁊ doc. in. c. ex lr̄is extra ð ꝓba. Est aūt maior rō dubitandi in rectore ecclesie qꝛ p̄bēda vꝫ concedi canonico pncipalr gratia ipsius vt habeat vñ se alat

propter seruitiū qd̄ prestat ecclesie. Sꝫ rectori ecclesia vꝫ deputari ꝑncipalius grā ⁊ respectu ipsius ecclesie vñ dꝫ ꝓcurator reruꝫ ipsius vt in.c.fraternitatē ex̄ de dona. Et tene menti quādam doc. Bal.in.l.si quis p̄sbyter.C.de epis.⁊ cleri.qui voluit mortuo rectore beneficij nouus rector possit occupare possionē vacantē nō soluꝫ reruꝫ ecclesie quas prius possidebat sed etiaꝫ rerum que sunt quesite ex bonis ecclesie in quibus ecclesia habet vtile dominiuꝫ vt tradit in.l.si vt ꝓponis C.de rei ven.⁊ in.c.i.⁊ in.c.illud de pecu.cle.

In his. Fictio post liminij nil operat circa possionem.h.d.scd̄a ibi corporaliter.tertia ibi.Si quis ergo ⁊c. Primo no.ibi.In retinēdo iure ⁊c.ꝙ ius vere perditū qd̄ fingit nō fuisse ꝑditū dꝫ retineri qd̄ facit ad ea que diximus in.l.interdū.§.fi.s̄.eo.in illo articulo quō possessio ciuilis pōt transferri ꝑ ꝯstitutū. Scd̄o no.ibi.Neqꝫ eniꝫ ⁊c.⁊ hoc tene menti ꝙ fictio translata requirit extremū ad habile saltem in genere. Et hec est rō quā expresse hic assignauerat iuriscōsultus lꝫ Bar.⁊ alij eaꝫ diuertāt ab ista rōne ⁊ nō bene vt dicet in glo. Tertio no.ꝙ reuersus ab hostibus nō statim possidet res suas sed est opus vt de nouo ingrediat eandeꝫ possionē. Utruꝫ aūt hanc noua possionem adeptaꝫ possit cōiungere cū possione sua antiqua quā amisit ex quo nullus eaꝫ occupauerat est elegās dubitatio de q̄ plene dixi post glo.in.l.pompo.§.quesitū.s̄.eo.vbi sum secutus opi.Accur.ꝯ̄ Bar. Et pondera qꝛ hoc est idō qꝛ non fingit retro possedisse vt in ꝑcedēti dicto apparet. Et sic colligit a cōtrario ꝙ si retro fingeret ipso iure recupasset possioneꝫ sicut ⁊ alia iura. Hec autē fictio in possione admittit in vno casu vt.j.videbis in glo.vꝫ in rebus possessis ꝑ filiuꝫ vel seruuꝫ ex cā peculiari. Et sic clare probat ex mente istius.l.ꝙ lex potest inducere ꝙ possio acquirat alicui ipso iure de quo diximꝰ in l.i.in ꝑn.s̄.eo. In glo.in ver.corꝑaliter. Querit hic Bar. cur fictio postliminij nō operat vt retro videat retenta possessio sicut alia iura. Et adducit tres rōnes. Prima est secūduꝫ quosdaꝫ qꝛ lex nō fingit circa factum ⁊ possio est facti. Sꝫ ista rō est falsa hoc mō intellecta qꝛ imo regulr̄ ⁊ frequētius vt ipse dicit hic ⁊ in.l.si is qui pro emptore.j.ti.i.⁊ in.l.nec vtilē ex qui.cau.ma.lex fingit circa factuꝫ vt pꝫ ex.l.qd̄ meo.§.si venditorē ⁊ ex.l.i.§.si iusserim.s̄.eo.cuꝫ multis alijs iuribus. Secunda rō sumit ex.d.l.nec vtileꝫ qꝛ fictio fundat sup equitate sed si possio retro censeret ꝯtinuata resultaret iniquitas si ex continuata possione rediens ab hostibus videret p̄scripsisse rem alterius ⁊ sic faceret lucrū ꝯ̄ equitatē.l.nam hoc nā de cōdi.inde. Sed ista rō non plꝫ do.me.qꝛ nō est generalis. Quid eniꝫ si is qui possidebat ante captiuitatē erat dn̄s certe ꝙ fingeret retro possedisse qꝛ nullus alius interim occupauit rem hic nō oriret iniuria ex inductōe fictōis ⁊ sic videret equum tales fictōes habere locuꝫ ꝙ est ꝯ̄ tex.nostrū in vlti.ver. Ego alias scribēdo dicebā saluando rōnem iuriscōsulti in.d.l.nec vtilem ꝙ ista fictio nō dꝫ habere equitatē ex quo aliquo casu est possibile q̄ ex ea resultet iniquitas sicut qn̄ p̄scriberet res alterius sicut ēt si res fuissꝫ interiꝫ bona fide ⁊ iusto titulo possessa ꝑ aliū. Nam si fingerer ego possedisse ꝯ̄r oporteret fingere illuꝫ nō possedisse ⁊ sic nō lucraret fructus industriales quos acquirit pro labore ⁊ cultura insti.de re.diui.§.si quis nō dn̄o ⁊ plene in.l.fructus in glo.ff.de rei ven.qꝛ tn̄ isti effectus sunt adinuicē inseꝑabiles adhuc ista rō non est expedita posset eniꝫ dici ꝙ qn̄ alius possideret nō inducat ista fictio sꝫ qn̄ nullus possedit interiꝫ ⁊ is qui fuit captus erat dn̄s nil obstat cur fictio nō videat equa. Unde dic melius addendo ad ea que scripsi qd̄ rō iuriscōsulti est optima in casu suo ⁊ tn̄ dictuꝫ do.mei est verū.nam in.d.l.deniqꝫ ⁊ in.l.nec vtileꝫ querit ꝑncipaliter de ipsa p̄scriptōe. Et quo ad illū effectū dubitat vtrꝫ retro captus videat possedisse ⁊ in illo casu sine dubio.vt.s̄. declaraui si fieret retrotractio induceret aliquid ꝯ̄ equitatē ⁊ tn̄ in casu posito ꝑ do.meū nō eēt idem nec tn̄ rō iuriscōsulti est falsa qꝛ ē vera quo ad casuꝫ qui ibi ponit qꝛ tn̄ rō dꝫ eē gnālis Bar.assignat hic tertiā rōnem ⁊ in locis.s̄.alle.dicens qd̄ ideo lex nō fingit sup possione sicut sup alijs iuribus qꝛ deficit in possione extremuꝫ habile a quo qd̄ requirit in fictione translatiua.l.huic scripture.s̄.ad.l.acquil.⁊.l.bonorū.ff.rem ra.habe. Sed in casu nostro ꝙ deficiat extremuꝫ a quo pꝫ ſm euꝫ qꝛ libertas ⁊ alia iura iteꝫ possio reruꝫ corporaliuꝫ que retinetur animo ⁊ corpore serui redeunti ad captiuitateꝫ ipso iure restituunt sed possio non restituit cum enim in eius acquisitione requiratur factuꝫ ⁊ animus sine noua apprehensione nō acquiritur ex quo semel fuit perdita.l.iij.in prin.cū similibus.s̄.eo. Dominus Pau.de ca.hic dicit ꝙ rō vera ⁊ clara est ista qꝛ in his que sunt iuris lex hꝫ maiorem ꝑtātem quā in his que sunt facti quod pꝫ qꝛ in his que sunt facti lex disponit per mediū fictionis.sꝫ in his que sunt iuris regulr̄ lex disponit sine medio fictōis ⁊ vere vt per Bar.in.d.l.nec vtilem ⁊ in.d.l.si is qui ꝓ emp.j.ti.ꝓxi. Inde est ꝙ iura restituunt in casu nr̄o ipso iure reuerso a captiuitate possio aūt non qd̄ Bar.ꝯcedit de plano ⁊ est ꝯcedendū. Sed ꝑ hoc non declarat quare lꝫ possio non querat ipso iure nō possit fingi reuersus retro possedisse. Unde ista rō.d.Pau.magis dēclarat cur terminus a quo in hoc casu nō sit habilis quā dicat cur non fiet retro tractio ex fictōe postliminij. Est ergo addendum idē qd̄ dicit Bar.ꝙ qꝛ fictio translatiua requirit extremū habile a quo ⁊ hic nō reperit habile vt declarat rō.d.pau.⁊ satis est de mente Bar.in ꝑdictis locis.talis fictio non pōt induci. Ista tamē rō ꝯfundit rōem iuriscōsulti hic.cuius verba nullo modo ꝑnt adaptari vt significēt ꝙ extremū a quo erat hic inhabile.imo exp̄sse referunt ad extremū ad qd̄. Dicūt enim ꝙ ideo in hoc casu non pōt fictio introduci qꝛ non pōt fingi ꝙ eo tꝑe quo quis possidebat ab alio ipse videat possedisse quoniā possessus ab alio non pōt possidere vt vidisti in.l.i.§.sꝫ per eū.s̄.eo. Est ergo dicendū qd̄ hic fictio ꝓhibet induci.qꝛ extremuꝫ ad quod est ipossibile in genere subalterno in possione. In dominio aūt nō est ipossibile ꝙ ꝓbo qꝛ ille qui per alterū possidet nullo mō pōt ipse ꝑ se acquirere possionē sed bene pōt acquirere dominiū vel alia iura.l.homo liber.§.pe.de acqui.re.do. Hec est igit cā quam ꝓprijssime exprimit iuriscōsultus cur fictio postliminij operat circa alia iura ⁊ non circa possionē.nam illa rō bar.ēt si nō ꝯfunderet rōem iurisconsulti quē magis debemus sequi posset eē dubia alia rōne quia cōcesso ꝙ nō querat possessio ipso iure reuerso ab hostibus adhuc videret posse dari extremū habile a quo vꝫ ꝙ quis fingeret retro possedisse postq̄ nūc est ingressus possessionē. Nec obstat si dicat fictio postliminij.tūc fingeret non solū de tꝑe captiuitatis sed ēt sup alio tꝑe post reuersionē qd̄ intercedit inter reditū ⁊ occupatōem possionis. Nam ad hoc est dicendū ꝙ si nulla pōt imputari negligētia redeūti non est incōueniēs ꝙ illud tꝑs ꝯsideret sicut tꝑs captiuitatis vt pꝫ in.l.ab hostibus.§.fi.vbi plene no.ff.ex qui.cau.ma.

Item quero. Liberū hoiem nec res eiꝰ sciēter pōt aliquis possidere.h.d.scd̄a ibi rn̄deo.tertia ibi neqꝫ enim. Prīo no.ꝙ si aliquis sciēter occupat hoiem liberū possidet eū de fcō sed nō de iure ꝯcor.l.qui vniuersas.§.i.j.eo.secus si possideat hoieꝫ liberuꝫ bona fide vt in glo. Et intellige ꝙ mala fides impedit acquiri possionē quādo causat ex hac ꝙ scio eū esse liberum.secus si credat eum eē seruū alienuꝫ.quia tūc non impedit possio lꝫ vere sit liber.⁊ est tex.⁊ ibi dicit glo.in.l.i.§.lꝫ ꝑ eum.s̄.e.Super quo vide qd̄ scripsi. Scd̄o no.⁊ semꝑ tene mēti ꝙ facilius acquirit nobis possio ꝑ nos metipsos q̄ ꝑ alios. Ex hoc sequit tale correlariū. Facilius acquirit possio per actū veruꝫ q̄ fictū. Inde est vt dixi tibi in ꝑn.huius.l.ꝙ in eo qui occupat rē altero non tradēte fictio nō tm̄ operat quantū veritas. Tertio no.ꝙ qui nō est subiectus ꝑtāti nostre acquirendo simpliciter nō pōt nobis acquirere dominiū vel possessioneꝫ. Et hoc itelligit glo.nostra qn̄ liber homo nō intēdit nobis acquirere hn̄ posset nobis mādantibus vel ratuꝫ habētibus.l.si me in vacuā in fi.j.e.⁊ in.l.cōis ſuus.§.i.j.eo. Sed aduerte qꝛ hoc est limitandū sicut diximus post Imo.in.l.pōponiꝰ §.si liber hō.s̄.e.quo ad possionē nō quo ad dominiū. Scd̄o hic limitat hic Imo.nisi is qui vult nobis querere idō velit acquirere qꝛ possidere ꝑ nos. Tunc.n.vꝫ ꝙ nō possit acquirere qꝛ adhuc durat rō posita in tex.ſm euꝫ que fundat in hoc ꝙ per eū qui nō est mihi subiectus nō possum acquirere possessionē. Si ergo homo liber credit se possideri ⁊ tanq̄ possessus vult acquirere possessori vꝫ eligere mediū incōpetēs cum nō possideat.ergo ex illo capite nō potuit transferre possionem sicut dꝫ in.c.cū super de offi.dele.⁊ ꝑ bar.in.l.multū de ꝯdi.⁊ demō. De eo qui ꝓcedit ex capite cōpetenti per bal.in.l.falsus.C.de fur. Et verbum ciuiliter positū in tex.expone.i.quem nō habeo in ꝑtāte ex dispōne iuris ciuilis saltē approbatiue. Hoc dico ꝓpter ius seruitutis ꝙ est īductū d̄ iure gen.l.ex hoc iure.ff.de iusti.⁊ iure ⁊ statim dicet in fi.casu in l.qd̄ ſuus.j.eo. In glo.sup v̄bo non puto ibi. Dic ꝙ non scit ⁊c. Pro declaratōe huius glo.⁊ dictoꝝ bar.debes scire ꝙ ꝯclusio glo.in penul.⁊ vlt.q.ꝓcedit in cōuerso qui factus est conuersus ecclesie regularis.nam iste rōne loci est sicut monachus ⁊ lꝫ glo.xxvij.q.i.vt lex continētie simpliciter dixerit de quocunqꝫ conuerso ad ecclesiam regularem docto.tamen

cōiter hoc intelligūt in cōuerso qui mutauit animū qui quicquid querit acquirit monasterio ita intellige glo. tuaz. Utruz autē appellatōe monachorū veniūt conuersi qui noīe distinguūtur ab eis vide subtiliter Abb. Moder. in. c. nō dubium de sen. excō. vbi dicit ꝙ in mā odiosa ꝛ stricti iuris nō veniūt qꝛ sunt monachi qualificati sicut vꝫ in sili in. c. statutū ǒ elec. li. vi. ꝛ hoc idē sentit abbas in. c. nō est dubiū de reg. vbi etiaz dicit ꝙ ꝙuis monachus possit trāsire artiorē religionē petita licentia lꝫ nō obtēta vt. c. lꝫ de reg. hoc tñ fallit in cōuerso qui mutauit habitū qꝛ est magis astrictus ecclesijs ꝙ monachus allegat glo. quā dicit singu. in. c. vt lex cōtinentie. ꝛ hoc ēt tenēgit Abb. in. c. cām de elec. Sed re vera illa glo. loquit̃ in ꝯuerso ecclesie secularis qui dedicauit se ꝛ sua. Dicit enim ꝙ qꝛ vꝫ seruus ecclesie non pōt transire ad artiorez religionē Abb. tñ extēndit eaz ēt ad cōuersuz ecclesie regularis in quo vꝫ eadez rō. Sed illaz glo. in ꝑmo dicto reprehēdit ibi Archi. dicens ꝙ lꝫ videat̃ seruus vere tñ nō est seruus ꝑ ea que habent̃ insti. de iure ꝑsonarū circa mediuz vbi dꝫ ꝙ seruitus ciuilis est inuenta ꝑ vnuz moduz dūtaxat. s. ꝙ cuz quis ꝑmisit se venūdari ad p̃cium ꝑticipandū. Forte ēt posset dici ꝙ est dr̃ia in hoc inter cōuersuz ecclesie regularis ꝛ secularis qꝛ cōuersus ecclesie secularis nō potest dici stricte religiosus cuz in illa ecclesia nō sit religio stricte eā capiēdo sicut tradunt doc. in rub. de regu. Unde est obligatus ecclesie iste cōuersus quadā obligatione ꝑticulari que nō pōt dissolui inuita ecclesia sicut dicim⁹ in vasallo ꝛ emphiteota in. l. si is cum quo. ff. de aqua plu. ar. vbi ꝑ Bar. cōuersus aūt ecclesie regularis est obligatus sue ecclesie ꝑ votum solēne sicut monachus. Unde qꝛ nō sum⁹ in mā odiosa satis pōt dici ꝙ appellatōe monachi veniat cōuersus vt probat̃ in. d. c. nō dubiuz iuncto. c. si quis suadente xvij. q. iiij. Et hec de cōuerso qui mutauit habituz. nam is qui nō mutauit habituz dꝫ ꝓprie oblatus ꝛ nō cōuersus vñ remanet secularis ꝛ pōt habere ꝓpriuz vt no. dicit Bal. in aūt. ingressi ver. ꝟ. quero ꝛ ēt in oppo. C. de sac. san. eccle. ꝛ de istis oblatis qui nō mutauerūt habitū ꝙ differant a cōuersis in ecclesia regulari. Uide qđ scribit Abbas referēdo dcā Tācre. in. d. c. nō dubiū de sen. excō. ꝛ aliquid ēt in. c. nō dubiū de regularibus ꝛ qđ no. glo. in cle. i. ad fi. de deci. ꝛ Jo. an. ꝛ moder. in. c. pro exemp. de priui. li. vi. vbi ēt recitat. q. disputataz. Utrum ꝯ ꝯuersuz sit dirigēda actio pro obligatōe ꝯcta in seculo ita qđ non possit cōueniri monasteriū ꝛ limitat̃ sibi singulariter ꝙ ponūt doc. maxime Bal. in aūt. cām que fit cum mo. C. ǒ epis. ꝛ cle. Ad māz ēt vide qđ notāt Archi. ꝛ Jo. an. in. c. ex eo qđ de elec. li. vi. ꝛ. xxviij. dist. c. qꝛ sunt culpe. Et de cōuersis in ecclesia seculari vtrū offerendo se videant̃ dedicare ēt sua ꝛ vtꝝ dedicādo se ꝛ sua possint de nouo acquirere sibi. Uide glo. in. d. c. vt lex cōtinētie quā ibi sequit̃ Archi. ꝛ Bal. in. d. aūt. ingressi. Et qꝛ glo. ista hic vꝫ equipare cōuersum seruo sicut Inno. equipat monachū in. c. cuz olim ex̃ de priui. ꝛ Bar. in rub. ꝛ in. l. i. de stip. seruo. dicit hic Pau. de ca. ꝙ vbi est dr̃ia inter filiuz ꝛ seruū quo ad modū acquirendi magis equipabit̃ filio ꝙ seruo qꝛ nō possidet̃ vt seruus sed est in eo quasi posſio subiectōis sicut in filio ꝛ hoc sentit bar. hic ꝛ clarius in. l. i. §. ꝑ seruū qui. s̃. e. Ego in. d. §. ꝑ seruū qui dixi ꝙ cōiter ēt in mō acquirēdi ꝛ iura ꝛ doc. magis equipant monachuz seruo ꝙ filio. Intellige in his que ꝯsit conuenire seruo ꝛ monacho nō in his in quibus differūt sicut est in succedēdo qꝛ monachus tanꝙ liber succedit ꝛ seruus nō ſꝫ bal. in. l. iij. C. cōia de succes. Et hāc viaz vꝫ sequi bar. in. l. i. ff. de iure deli. ꝙ equiparet̃ seruo ēt quo ad actū successionis ꝛ bal. in. l. deo nobis. C. de epis. ꝛ cleri. pro quibus facit glo. xij. q. i. c. non dicatis. ꝛ tex. liiij. di. c. multos.

Quod seruus. Ex causa iniusta nō acquirit̃ dño posseſsio ꝑ seruuz sed ex iuxta dūtaxat. h. d. scđa ibi sicut. tertia ibi sūma. s. cū rōne. Primo no. ibi. Non corporalez ꝛ c. ꝙ possessio violenta ꝛ iniusta appellat̃ posſio corꝑalis ꝛ per hanc. l. dicit Bar. in. l. i. in ꝑn. s̃. eo. ꝙ ista est tertia spēs posſionis qđ cōiter ibi reprehēditur per Moder. Et qꝛ hic dꝫ ꝙ ex cā iniusta nō acquirit̃ posſio per seruū querit̃ quid de dñio Bar. in. l. cū oꝫ in prin. C. de bonisqꝫ lib. in. q. de vsura exacta de qua statim dicetur expresse tꝫ ꝙ ēt nō queraṫ dñium ꝛ ita ēt videnṫ cōiter sentire oēs preter Pau. de ca. qui dicit hic suꝑ glo. ꝙ cum dominium non possit stare in suspenso sicut possessio si tradit̃ aliquid ex causa illicita seruo verbi gratia vsura vel quia extorsit aliquid ꝑ vim cōpulsiuā quo casu transfert̃ dominiū in extorquētem. l. merū. §. sed lꝫ quod me. cā. Istud dñium transfert̃ in dñm ex quo non pōt acquiri ſuo ꝛ dñs rei voluit dominiū suum transferre. Sed hoc videt̃ repugnare rōni assignate in lr̃a que eque bene pōt habere locū in dominio sicut in possessione vt acquisitio que fit virtute subiectionis ꝛ ꝑtātis non extendat̃ ad acquisitionē illicitaz. cuius respectu ſuus nō ꝯsiderat̃ vt subiectus passiue sicut eꝯ dñs non ꝯsideraṫ vt dñs ꝛ vt habēs ſuuz subiectū actiue vt pꝫ ex no. in. l. liber homo ad l. aqui. ꝛ ꝑ Bar. in. l. non solū. §. si mādato. ff. ǒ iniur. Nō obstat ꝙ dñm non dꝫ stare in suspēso qꝛ cōcedo. sed ex hoc non sequit̃ ꝙ transferat̃ in dñm. sꝫ ꝙ remanebit penes eū qui voluit transferre ꝛ nō potuit. l. cū quis. §. si debitorē de solu. ꝛ declarat Bar. in. l. qđ meo. §. si furioso. s̃. eo. Scđo no. ibi sꝫ nāliter lꝫ ꝛ c. ꝙ ſuus non possidet aliquo mō que detinet corꝑe. tex. in. l. stipulatio ista. §. hec quoqꝫ de ver. oblig. Tertio no. ibi credit̃ possidere ꝛ c. maxiē iūcta gl. que incipit. Quadam interpretatōe iuris ꝙ posſio que retinet̃ corꝑe ꝛ aīo alieno non dꝫ esse ꝓprie apud possessorē sed ficte. Et isto mō limitat̃ sing. tex. in. l. quod meo. §. ꝓcurator. s̃. eo. In glo. super v̑bo possides ibi. Subaudi iuste hūc tex. cū glo. sua vꝫ inducere bar. no. in. l. i. in ꝑnc. hic allegat̃ de his qui sunt sui vel alie. iur. ꝙ si suꝑior cōfirmat oīa ꝑuilegia que cōpetunt verbi gr̃a vni ciuitati vel vni ecclesie videt̃ ꝯfirmare illa que sunt iusta nō iniusta. Et idem in statutis que gnāliter cōfirmant̃. facit optime tex. in. c. i. de iurein. in. vi. ꝛ. c. petitio. eo. ti. in antiquis. ꝛ qđ no. glo. in. l. non vꝫ. §. qui iussu de regu. iur. ꝛ. c. i. ꝑ quos fiat inuesti. in vsi. feu. vbi probat̃ ꝙ si dominus cōfirmat vasallo oīa feuda sibi cōcessa. Ista generalis locutio restringitur ad ea que iuste possidet. que iura adducit hic domin⁹ me⁹ suꝑ ista glo. allegās ēt bal. in. l. i. C. de monopo. cui adde glo. no. in. l. at si quis in ꝑn. ǒ relig. ꝛ sump. fu. que dicit ꝙ lex que monet iudicez vt repellat cōtradictorē restringit̃ nisi iuste ꝯdicat. Et sicut nō videnṫ cōfirmari statuta. ita multominus que sunt ꝯ libertatē ecclesie ſm bal. in. l. oēs populi de iusti. ꝛ iur. qꝛ nō est verisimile ꝙ cōfirmās in genere id cōfirmet qđ nō eēt in spē cōcessurus. l. obligatōe gnālis de pigno. ꝛ in. c. i. §. i gnāli si de feu. fue. cōtro. inter do. ꝛ agna. bal. tamē hoc vꝫ limitare sing. in. d. c. i. ꝑ quos fiat inuesti. dicēs ꝙ istud est verū nisi superior cōfirmādo gnāliter reprobet aliquid positum in ꝑuilegijs cōfirmatis vel statutis qꝛ per hoc videt̃ ostendi confirmatio ex certa scia in oībus alijs sicut eꝯ quādo iudex admittit aliquas exceptōes ex multis ꝓpositis ceteras videt̃ reprobare vt tradit̃ in. l. tribunus. §. fi. de testa. mili. ꝛ in. l. legata inutilr̃ de lega. i. Ego cū alias haberē consulere suꝑ isto puncto nō sum secutus istud dictū qꝛ exceptio a regula nō solet ampliare regulā vt cōprehendat ea que alias nō cōprehēderet ſm bar. in. l. gnāli. §. vxori de vsufruc. lega. Adduxi etiaz que no. Moder. in. c. qui ad agēdum de ꝓcu. lib. vi. ꝛ Pe. de ancha. suꝑ rub. de regu. iu. Nec videt̃ bona ista ꝯsia qꝛ reprobaui vnum statutū videor ēt habere sciam alioꝝ sicut habui istius qđ reprobaui. Fortius tamē obstat supradictis id quod dicit abb. antiquus ꝛ sequunt̃ ibi doc. in. c. pe. de confir. vti. vl inuti. vbi dicit ꝙ cōfirmatio simplr̃ facta sine illa cl̃a sicut iuste possidetis vel tenuistis vel simili in dubio censet̃ fcā ex certa scia ergo videt̃ ꝙ si est fcā ex certa scia oīa statuta videant̃ approbata lꝫ prius nō valerēt vel deberēt rescindi. Intellige in his que potuit approbare ꝛ firmās per ea que habent̃ cuz mā in. l. quidā cōsulebat de re iudi. ꝛ in extrauagāti ad repri. in ver. nō obstātibus per bar. ꝛ in. c. i. de excel. ꝑla. li. vi. in nouella. Item intellige de his priuilegijs vel statutis in quibus sufficit certa scia ita ꝙ nō requirit̃ cl̃a non obstantiū de quib⁹ in locis ꝑalle. in. c. i. ǒ rescrip. plenissime per. d. Anto. ꝛ alios. Hec tamē dicta potes tenere si nō sequeris gl. in cle. ꝛ si ꝑncipalis de rescrip. que voluit ꝙ cl̃a ex certa scia dꝫ exprimi in lr̃is alias non ꝓdest. sꝫ hanc glo. ego nō sum secutus in. d. c. i. de rescrip. vbi multa sunt allegata in ꝯtrium sicut poteris videre in repe. quā feci. Ego in. d. cōsi. ad istud rn̄didi cū distinctōe satis pulcra ꝛ dixi ꝙ illa doc. hꝫ locū quādo ꝯfirmat̃ vn⁹ actus in indiuiduo. Et hoc videt̃ ꝓbare tex. in. d. c. pe. in v̑bo ad maiorē euidentiā vt. j. dicam secus si gnāliter multa cōfirment̃ qꝛ tunc non ꝑsumit̃ certa scia nisi de ea doceat̃. Est enī fortior spālis approbatio ꝙ generalis. l. i. §. inter filium ǒ fal. Facit optime ꝙ ponit Bal. in. c. i. §. nāles si de feu. fue. ꝯtro. inter. do. ꝛ agna. ꝛ Archi. lvi. di. c. cēnomonēsez vbi dicit sin. ꝙ supplicatio facta de solēnitatibus si que deessent nō sufficit neqꝫ ratificat actū nisi spālr̃ enumerent̃ defectus quos suꝑior vult supplere. Unō alibi dicit bal. no. ꝙ statutū ꝯfirmatū in spē a ꝑncipe est ꝓprie statutū ꝑncipis. sec⁹ si statuta gnālr̃ cōfirmet̃ vt ipse no. in. l. ex placito. C. de re. ꝑmu. Et aduerte

in ista

in ista mā qꝛ lȝ confirmatio dꝫ facta ex certa scia qñ tenor dis/ positionis est exp̄ssus in cōfirmatoē.c.pe.palle. ⁊ est optim⁹ tex.cū glo.in.c.si amplius de p̄ben.li.vi. Per hoc tñ non dȝ negari quin ↄfirmatio simpl'r facta p̄sumat facta ex certa scia sed dꝫ eo casu certa scia esse euidētioꝛ vt.pbat tex.in.d.c.pen. ⁊ qꝛ est euidētioꝛ operat ꝙ ēt si sit adiecta illa clausula in cō firmatoē sicut iuste possidetis.vel similis tñ videret facta ex certa scia ꝙ alias nō eēt vez in cōfirmatōibus vt.s̄.dixi ⁊ est glo.ordinaria in.c.examinata de cōfir.vti.vel inutili. Quid āt si in p̄uilegiis que de nouo cōceduntꝰ vide ibi glo. ⁊.in.c.pri/ uilegia.iij.dist. ⁊ qd̄ no.in.c.ex oꝛe de p̄uile. Scias ēt ꝙ bar. ↄs.suo.cxcvi.dixit ꝙ qñ p̄nceps approbat fcm̄ a se eo ip̄e quo nō erat p̄nceps semp in dubio cōfirmatio dꝫ fcā ex certa scia.

Et adde ꝙ qñ ↄfirmant general'r p̄uilegia nō vident cō firmari illa que prius erant reuocata fm̄ Cy. ⁊ Bal.in.l.pri uilegia.C.de sac.san.eccle. Illa aūt ver ba p̄uilegiis ⁊ ↄstitu tionibus eoꝝ in suo roboꝛe duraturis sine dubio nullaȝ ipoꝛ/ tant cōfirmatoēȝ nisi prius fuissent reuocata qꝛ tūc vident re nouari ne alias verba sint sup̄flua ita distinguit no.Ja.butri. quē refert ⁊ sequit Ang.in.l.fi.circa p̄n.C.de temp.ap. In glo.sup ver.credit. No.istam glo.in vtroqꝫ dicto suo.nam ex primo dicto colligitur id qd̄ dixi in vlti.no.l.ꝙ is qui possidet coꝛpoꝛe ⁊ aīo alieno videt ficte possidere ⁊ non vere. Et qñ gl.dicit ꝙ ex interp̄tatoē iuris factū serui p̄sumitur factum dñi dicas ꝙ illud vbuȝ est ip̄roprie positū nam dȝ dicere fingi tur factū dñi si intelligim⁹.l.nostrā vt intelligit gl.ēt in rebus non peculiarib⁹ i quibus nulla adest voluntas dñi. Si āt itelli/ geremus in solis rebus peculiaribus tūc debuȝ p̄sumi bene staret qꝛ seruus ex cā peculiari occupat ex voluntate dñi ge/ nerali que colligit ex cōmissione administratōis peculij vt.l. i.§.iteȝ acquirimus.s̄.eo. Et ex his que mō dixi pōt tibi pate re rō͞ia seu rō dꝛie que ponit in.l.i.C.d̄ acqui.pos.cur posſio quesita dño ignoꝛāti per.pcuratoꝛē nō pariat vsucapiēdi cō/ ditionē qꝛ est posſio ficta. Licet eniȝ pcuratoꝛ habeat volun tatem dñi in genere magis tñ dꝫ possidere animo ⁊ coꝛpoꝛe alieno qꝛ nō habuit animuȝ app̄hēdendi posſionē in sp̄ē ⁊ scdm̄ hoc ēt posſio occupata p seruū in rebus peculiarib⁹ do mino ignoꝛāte erit ficta p̄ſio quāuis seruus habeat volunta tem dñi in genere vt.s̄.dixi. Ideo adhuc melius in rebus pe culiaribus glo.dixisset ꝙ factuȝ serui fingitur factuȝ dñi ꝙ̄ qd̄ p̄sumit. Uerbuȝ tñ.p̄sumit pōt saluari vt dixi isto casu pp generaleȝ volūtateȝ dñi. Scdo no.ex ista glo.ibi sed scietis ⁊ volentis ꝙ lȝ dñs sciat seruū occupasse posſioneȝ illicite nō tñ per hoc acquirit sibi posſio nisi ēt ratificet factuȝ ⁊ ita sup/ plent ad istuȝ tex.hic quidā Moder.qui volunt ꝙ dñs ex so la scientia nō dꝫ habere ratū cōmissuȝ a seruo illicite. Lȝ tex. iuuat hic p̄nim a ↄ̄rio sensu. Facit optime tex.ꝙ ibi p Bar. in.l.i.in fi.ff.si fa.fur.fe.di. ⁊ in.l.ij. ⁊.iij.ff.d̄ noxa. Quinimo ēt si res violēter ablata repiret penes dñm nō tñ videret ha/ buisse ratuȝ illicite factuȝ a seruo vt est.casus no.in.c.cum ad sedem de resti.spo.quē adducit Bal.ad hoc in.l.i.C.de epis. ⁊ cle. Hoc tñ dictū videt expedituȝ qꝛ bar.lȝ oppositū in.l. aut facta.§.fi.ff.de pe. Uñ pro nūc nō determino quid sit ve rius Glo.tñ tuam hic tenebis mētē quaȝ Moder.nō ponde rant. Ex his que dicunt in tex. ⁊ glo.arguit hic Bar.ad.q.d̄ qua se remittit ad ea que scripsit in.l.cū oȝ.C.de bo.qȝ lib.vȝ ꝙ si filius cū pecunia paterna exercet vsuras nō acquirit illas patri ēt quo ad p̄tem lucri qd̄ debet ipsi patri qꝛ pecunia erat sua. Unde post moꝛtē nō tenebit cōicare fratribus.d.meus hic multuȝ diffuse tractat istaȝ.q.dicens cōsiderādo eē res ca sus. Aliqñ filius feneraꝰ mandato patris vel pater hȝ ratum. Aliqñ feneraꝰ noīe p̄prio. Aliqñ sumus in dubio. Primo casu fm̄ eum acquirit lucruȝ patri qꝛ ip̄se dꝫ fenus exercuisse sicut dicit gl.i.istius.l. ⁊ est tex.optimus in.l.si.pcuratoꝛ ⁊ qd̄ ibi no.de cōdi.inde. ⁊ in.l.si indebitū ⁊.l.si fine.ff.rem ra.ha. que iura alle.Ang.in ↄsilijs.j.adducēdis. Et istud mēbruȝ po nit Bar.exp̄sse in mandāte in.d.l.cuȝ oȝ. De ratificante aūt ponit Ang.in locis allegādis. Scdo casu dicit ip̄se ꝙ filius nō acquirit vsuras patri p istaȝ.l. ⁊ per.l.ideoqꝫ.§.si mādauero s̄.man. ⁊ p.l.si vnus ex socijs.§.si vnus.s̄.pro so. Aduerte tñ qꝛ illa iura lȝ loquant in vsuris loquūtur de iure ffoꝝ.quo iure vsure erant licite. Unde causa cur ibi pcuratoꝛ vel so/ cius nō acquirit vsuras domino vel cōsocio nō est iniusta ac quisitio. Sed qꝛ persona que exercuit vsuras pp̄rio nomine ⁊ suo periculo nō est talis ꝙ rōne potestatis ⁊ subiectionis ex causa p̄fectitia acquirat domino sed in casu nostro nō est sic qꝛ filius lucrum qd̄ facit ex causa p̄fectitia acquirit patri. Unde ille.ll.impertinēter allegant ad hoc allegarent autē

pertinēter ad casum Angel.qui ponit questioneȝ in p̄curatoꝛe vel tutoꝛe pupilloꝝ vt.j.dicemus. Tertio casu dicit ꝙ in dubio cum filius exerceat se super re paterna censebi/ tur fenerari noīe patris per ea que habent in.l.post moꝛtem cum mā.ff.qñ ex fac.tu. ⁊ in.l.fi.ff.si quis cau. Et sic acquirit dño ratificanti vt in p̄mo casu.nā si pꝫ nō vellet ratificare nō posset filius exercēdo vsuras noīe patris obligare p̄zem ad d̄ lictū vt.l.si pcuratoꝛ de pdi.indi. ⁊.l.ij.§.qd̄ si pcuratoꝛ. ⁊ qd̄ ibi per bar.ff.qd̄ quisqꝫ iu. Unde p̄ꝫe nō ratificante dominiuȝ dꝫ remanere penes soluētem.l.cū quis.§ fi.debitoꝛē de so.qd̄ declarauimus in notabilibus discutiēdo dcā.d.pau.de ca.qui tenuit vt vidisti ꝙ ēt ex illicite acquisitis dominiū acquirat do mino ip̄so iure lȝ nō acquirat posſio qd̄ ego nō sum secutus vt scripsi plene in notabilibus. Addit ēt vnuȝ verbū satis no tabile dñs meus.vȝ ꝙ si pater dat pecuniā filio ad exercendū se qui est solitus ⁊ ↄsuetus fenerari p̄pter qualitatē ↄsone ⁊ eius ↄsuetudinē tacite videt cōmittere vt exerceat vsuras no mine ip̄sius p̄ris arg.eoꝝ que habent in.l.sed ⁊ si susceperit §.i.de iudi. ⁊ in.l.plenū.§.equitij.ff.de vsu ⁊ ha. ⁊ in.l.vl'.vni/ uersoꝝ p locum a ↄ̄rio.ff.de pigno.actio. Sed istud est p̄/ sumere ꝙ cōmittens pecuniā exercendā velit d̄linquere ꝙ in dubio non p̄sumit vbi alia pōt eē ↄiectura volūtatis.l.si quis rem.s̄.e. ⁊ ibi dixi ⁊.l.merito.ff.p socio. Unde qꝛ ista est foꝛtioꝛ p̄sumptio ꝙ̄ qualitas ↄsone cui fit cōmissio nō credo ꝙ isto casu p̄sumat cōmissio ex ista cōsuetudine qꝛ foꝛtioꝛ p̄/ sumptio vincit istas.c.transmissa qui fi.sint legiti. ⁊.l.ij.§.tu magis.ff.de testi. ⁊ no.in.l.fi.in p̄n.ff.quod me.cā. Et adō ad istam.q.qd̄ ponit Ange.consi.suo.xc. ⁊ consi.suo.ccvij.in quibus querit de vsuris exactis a tutoꝛe vel ab institoꝛe ⁊ p/ curatoꝛe. Utrū p̄tineant ad dominū vel ad ip̄sos administra toꝛes ⁊ qual'r hodie tutoꝛ possit vel nō possit exercere vsuras noīe pupilli. Uide quod ponit Cy. ⁊ saly.post eū in autē.no uissime de admi.tu. ⁊ bal.in.l.i.in vltimis vbis.C.de condi. inde. Adde ēt quod ponit ang.post glo.in.l.si nauis.ff.de rei vē.vbi ↄcludit ꝙ malefidei possessoꝛ non restituit vsuras nec alia quesita illicite vero dño.facit.l.si possessoꝛ.ff.de peti. here. Quid aūt sit de eo ꝙ filius lucrat in ludo.vide Bal. quem adducit hic.d.m.in aūt.ex testā.C.de colla. Et qꝛ mo/ nachus equipat seruo vel filio vt vidisti in.l.cū heredes.s̄.e. Ideo pōt dici fm̄ eum ꝙ illicite acquisita per monachuȝ nō querunt monasterio. Tenet tamē monasteriū satisfacere p monacho quousqꝫ sufficiāt bona monachi que p̄ueniunt ad monasteriū alle.Spec.in ti.de statu mona.§.i. ⁊ bo.tex.insti. de acqui.p arroga.§.fi. Tu aūt vide Bal.plenius hoc dcla rantē in autē.cām que fit cū monacho.C.de epis. ⁊ cler.

Si id quod. Possessio rei mobilis p̄dit cum ignoꝛamus vbi sit res.h.d. In glo.super vbo vbi sit ibi.Sed locū fundi nō retineo. Hoc pcedit qñ scio lo/ cum p̄ncipaleȝ lȝ ignoꝛeȝ locū loci nisi ego fcā di/ ligēti inquisitōe nō inuenirē rē in loco loci. Tunc enim pdere tur posſio ⁊ ita pōt limitari tex.in.l.peregre in p̄n.qꝛ desinit eē sub custodia nostra ⁊ lȝ clare.d.pau.hic qui ēt dicit ꝙ si res mobilis euasit custodiā nostrā nobis ignoꝛātibus.verbi gra tia qꝛ credo rem eē in domo vel equū in stabulo ⁊ non est ad huc perdit posſio ex quo vere res iam nō est in nostra custo/ dia lȝ hoc ignoꝛemus ⁊ pbat exp̄sse in.l.si rē mobilē in prin. j.eo. ⁊ in.l.rem que nobis in p̄n.s̄.eo. Dixit ēt hic Jaco.de raue.quē refert Imo.qd̄ hic tex.est intelligēdus qñ res acci/ dit in via vel in agro extra domū ⁊ nescit quo loco sit. Sed qñ res cecidisset alicui in domo non pdit posſio fm̄ eum si habi ta diligenti inquisitōe posset inueniri qd̄ dicituȝ sine dubio eēt vez si scirem rem pditam esse in domo qꝛ est casus in.l.iij.§. nerua.s̄.eo. Sed quādo ignoꝛo vtꝝ sit in domo uel extra do mum qꝛ nescio vbi amisserim rē tunc dꝫ militare rō istius lr̄e seu decisio ut nō possit dici res sub custodia nr̄a ex quo igno ramus an sit in loco quē custodimus. Et pondera gl.in vl tima parte sui que vult ꝙ sola obliuio nō iducat amissionem posſionis sil'r sola longinquitas tp̄is sed requirit tunc simul licet perditio fiat imediate ex obliuione de quo tetigit hic ali/ quid Imo. Sed plenius per bar. ⁊ Moder.vbi dicem⁹ in l.si de eo.§.si foꝛte.j.e.

Et per colonos. Possessio retinet p seruos vel p colonos ⁊ si moꝛiant aut incipiāt furere vel rem alij locēt.h.d.scda ibi sed si moꝛiant.tertia ibi nec inter colonū. No.p̄io ꝙ ista tria in retentōe posſionis vident parificari vȝ ꝙ colonus mo riat alij locet vel incipiat furere. Et multuȝ facit tex.pro opi.

Ugo. cum ista tria vna rōe pariter determinent per regulam l. iam hoc iure de vulga. et pupil. vt retineatur etiam nālis possessio mortuo colono et pondera tex. in ver. intelligimur qđ est verbum significās fictōem et improprietatē sicut diximus in. l. rem que. ff. eo. nam vr̄ ꝓbare ꝙ qñ deest animus colono vel seruo vel quia ipsi nō incūbunt rei sed locāt eam aliis vel quia efficiuntur furiosi vel quia moriuntur tūc nos possideamus ficte per eos nō vere intellige de nāli posſione quā retinemus ꝑ eos. Ultimo no. ibi. Nec quicquā interest ꝙ in rebus que nō sunt peculiares quo ad retentōem posſionis nihil interest inter seruū et colonum. Et hoc vr̄ inferri ꝙ in rebus nō peculiaribus possessio nō acquiritur ꝑ seruū dño ignorāti quia si acquireretur ignoranti ergo anteꝗ̄ dñs sciret retineret per seruū aliter quā per colonum scilicet corpore et animo serui ꝙ non potest fieri per colonum. l. iij. §. saltus. ff. eo. Si tñ velles tenere cōem opi. pores dicere ad istum tex. ꝙ seruus et colonus nil differūt in acquirenda posſione postꝗ̄ dñs cepit aio suo possidere. i. postꝗ̄ sciuit posſionē eē sibi quesitam. Hoc tñ est restringere tex. et aliquo mō diuinare ad litterā maxime quia in pn. tex. isti videntur parificari etiam quo ad acquisitōem posſionis. Sed posses dicere ꝙ parificantur quo ad retinēdam possessionem vt dixi. nam in acquisitione nullo modo sunt pares vt. j. dicetur in vl. gl. In gl. sup v̄. intelligimur ibi ul̄ dic ꝑ ꝰgo. doc. cōiter sequūtur opi. Jo. vz ꝙ retineatur sola ciuilis mortuo colono. sed ꝯ eos facit mirabiliter iste tex. i v̄. itelligimur nos ꝑ eos. nam illa dictio ꝑ eos manifeste declarat ꝙ ministerio eorum his tribus casibus retinetur posſio. Sed hoc eēt falsum si ꝓdictis mortuis extingueretur posſio nālis et retineretur ciuilis dūtaxat nihil enim tunc retineremus ꝑ istos quia nostra ciuilis nō pōt requiescere in nāli que morte est extincta sed solum aio nostro qui sufficit ad retinēdam posſionem vt in. §. fi. istius. l. Pro ista cōclusione facit fortiter tex. in. l. si de eo. §. i. j. eo. Dicitur enim ibi ꝙ vtilitatis cā receptū est vt mortuo colono cōtinuetur possessio et sic vr̄ ꝙ de iure spāli preter regulas iuris sit hoc inductum vt pz ex simili tex. in. l. quāuis. in pn. j. eo. et. §. i. et in. l. i. §. furiosum de ac. et ob. Sed si ille tex. intelligeretur de posſione ciuili que cōtinuatur solo aio hoc non eēt de iure spāli sed de iure cōi. l. iij. C. eo. et. l. clam. §. fi. ff. eo. ergo datur intelligi ꝙ ille tex. nō loquitur de ciuili sed de nāli. Cōfirmatur ista cōclusio ex eodē tex. dum dicit ꝙ ista posſio retinetur quousqz nō datur negligentia in dño eam apprehēdendi sed hoc nō pōt intelligi ꝺ posſione ciuili quia vt videbis in. l. si de eo. §. si forte. j. eod. per Bar. sola negligētia nō est cā perdēdi ciuilem nisi concurrēte diuturnitate tpis vel aliqua qualitate notabili ꝑ quā ꝓsumebatur dñs habere posſionē ꝓ derelicta. Tertio pondero illum tex. in fi. dum vult ꝙ si alius occupat rem detentā ꝑ colonum post mortē ipsius tūc perditur illa posſio que supius dicebatur cōtinuari sed hoc intelligere de posſione ciuili est penitus falsum quia ciuilis posſio nō ꝑditur si res occupatur ab alio nisi dñs vel deijciatur vel suspicetur se posse repelli vt videbis in. §. fi. vel nisi colonus aut heres eius deijceretur. l. peregre. §. quib[9] j. eo. cum tñ tex. ibi ꝓsupponat ꝙ ex sola occupatōe facta per alterum inducitur iste effectus. Ad argumētū doctorum in oppositum respondidi alias ꝙ licet hēditas coloni vere nō detineat sicut nec vere possidet rem hēditariā. l. i. §. scevola. j. si quis te. li. eē ius. Fingitur tñ detinere ad vtilitatē dñi sicut fingitur possidere quo ad effectū vsucapiōis finiēde. l. ceptā. j. ti. i. Nec est nouū vt dixi ꝙ aliqñ quis fingatur detinere qđ non detinet vt probatur in. l. si finita. §. si quis metus. ff. de dam. infe. et. l. cum vnus. §. fi. cum. l. seq. de bo. auc. iud. pos. Sed licet ista rñsio olim placuerit mihi ꝯ eam fortiter facit tex. iste qui idem dicit eē in seruo moriēte qđ in colono. Et tñ cū seruus nō possit hēre herede tota ista ꝯsideratio hēditatis iacētis est inanis. Et glo. sequens in v̄bo quicquam in scđa dīa intelligēs difficultatē ꝯtrariam restringit tex. nostrū ad colonū et inquilinū et in seruo expresse vult ꝙ nō debeat intelligi opi. Ugo. vt cōtinuetur posſio nālis post mortē. Sed ista est nimis magna restrictio ad tex. qui simplr̄ in numero plurali dicit ꝙ ꝑ istos mortuos vel furētes vel locātes aliis retinemus posſionem. Ubi v̄ba satis clare etiā referuntur ad personam serui. Dicamus ergo et meli[9] ꝙ sicut lex aliquādo fingit hoiem viuum fuisse mortuū vt facit lex cornelia que fingit captū fuisse ꝓmortuum ꝓambula hora captiuitatis vt confirmetur eius testm̄ vt. l. lege cornelia. ff. de testa. Ita eꝯ aliquādo fingitur mortuū viuere quia ista fictio non est ipossibilis in suo genere vt pz insti. de excu. tuto. §. filij aūt vbi ad excusatōem intelle filij mortui in bello finguntur viuere vt in. l. bello amis. ff. e. ex equitate ergo vr̄ inductum eē in casu nr̄o sup qua fundatur fictio. l. i. §. si vir. ff. e. ne casus supueniēs i ꝑsona istorum noceat dño vt quousqz dñs nō ē negligēs isti fingātur viuē et in ꝯsiam retineant possessionem ꝓ domino. In glo. in verbo quicꝗ̄ ibi in retinēda. Intellige glo. istam in rebus nō peculiaribus. nam de istis loquitur tex. noster vt intellexit glo. ꝓcedens in fi. et bene. Et ad declaratōem huius dicti vide qđ supra scripsi in no. declarādo in quo casu verum sit qđ in retinēda possessione isti nihil differūt. In eadem glo. ibi item nec aliquis eorum. Illud est verum indubitāter ꝙ nō acquirēdo titulū extrinsecum nullus istorum mutat sibi cām possessionis. Sed vbi acquireretur titulus extrinsecus hic eēt dīa quia seruus nō posset interuertere posſionē domini et sibi acquirere vt. l. rē que nobis. ff. e. et. l. si rem mobilē. j. eo. Sed colonus vel inquilinus bene posset sibi mutare cām posſionis vt breuiter hic tetigit dominus meus ꝑ. l. cū fundus et. l. colonus. j. de vi et vi arma.

Tu v̄o dic melius et distinctius posse hic ꝯsiderari tres casus aliquādo tradens nouū titulum colono possidet rē et tunc transfert in colonū posſionē et efficitur ex detentore possessor. l. iij. §. illud in vltio rñso. ff. eo. Aliquādo colonus acquirit titulū et posſio est vacās et tūc pōt eam apprehēdere ꝓtextu noui tituli et mutabit sibi cām posſionis. ita loquitur tex. in. l. nō solum §. ꝙ vulgo in vltio rñso. j. ti. i. Aliquādo posſio erat penes dominū cuius aliquis erat colonus et tūc si colon[9] acquirit nouū titulū a tertio nō mutat sibi statim cām posſionis quia nō incipit possidere incōtinenti sed tūc demū quādo possessor amittit possessionem vel quia colonus expellit dominum de fundo aut veniētem nō admittit. l. cū fundus et. l. colonus ꝺ vi et vi arm. vel dñs suspicatur se posse repelli vt in. §. fi. huius. l. et ita declarat Bar. in. l. male agitur. C. de ꝓscrip. xxx. an. Ita debes itelligere dcā domini mei hic i isto passu licet nimis breuiter loquatur qui etiam ꝓsequitur hic ꝑ quinqz casus in quib[9] ꝯueniāt vel disconueniant colonus et seruus respectu possessionis et optime declarat glo. nostra.

Quod autem. Possessio ciuilis retinetur solo animo licet nālis sit occupata ab alio quousqz dñs non admittitur vel suspicatur se posse repelli. h. d. scđa ibi an v̄o. No. pmo ibi quousqz et donec et c. ꝙ iste dictōes significāt extinctōem iuris post terminū significatū ꝑ has dictōes de quo per bar. solēniter in. l. fi. ff. ad tertul. in illa. q. quādo statutū dicit ꝙ̄diu vel donec masculi extiterint de qua scripsi plene post Moder. in. l. si quis posthumos. §. si quis filium de lib. et posthu. Scđo no. et semꝑ tene menti ꝙ tantū est dicere possessio corꝑalis quantū possessio que imediate per actū corporis vel per ipsum corpus apprehēsa est. et sic illud verbū corporalis significat actiue id quod imediate attingitur corpore. Ita eꝯ videtur quod illa ꝓprie dicatur iniuria corꝑalis que imediate attingit corpus passiue. Et hūc tex. debes addere ad ea que solēniter scribit Bar. in. l. illicitatio. §. quod illicite. ff. de publi. vbi diligēter disputat que iniuria dicatur cōmissa in ꝑsonam de quo vide per Bal. in. l. si qua ꝑ calūniam. C. de epis. et cle. et in. l. ad testium. §. fi. ff. de testa.

Tertio no. ibi ꝙ quasi magis ſm moder. ꝙ ista dictio quasi aliquādo est exꝓssiua veritatis nec semꝑ significat iproprietatem de quo in. l. si quis nō quasi heres de acqui. here. et in l. sed si ante. ff. solu. ma. et est bonus tex. in. l. i. de eo qui ꝓ tuto. ne. ge. Ultimo no. ibi corꝑalis possessio ꝙ qui ingreditur fundū dño absente acquirit posſionem que dr̄ corporalis. Ex hoc videtur inferri duplex ꝯclo. Pria est ꝙ reperire duplex posſio sicut licet cōis opi. vna que est penes occupātē alia que retinetur aio absentis. Sed qui vellet rñdere ad istū tex. posset dicere qđ hic capitur verbū posſio iproprie pro detentōe sicut in. l. ij. §. qđ vulgo. j. pro herede et in multis aliis iuribus.

Hoc aūt pōt elici ex tex. in fi. Dicitur. n. ibi qđ nō priuamur nisi suspicemur posse repelli ab eo qui ingressus sit in posſionem. Est aūt aliud eē in posſione rei et aliud possidere rem. l. si quis ante circa medium. ff. eo. Cōiter tamē doc. intelligūt vt supra dixi. et credo qđ ista fuerit mens istorum iuriū. Scđa conclusio que elicitur est talis. Possessio clādestina vel violēta est tertia species posſionis differens a ciuili et naturali que vocatur corporalis ſm Bar. in. l. i. in prin. ff. eodem quod tamen ibi cōmuniter approbatur.

Secus. Incertitudo rei in quota et in loco impedit acquisitōem possessio-
1 nis. secus si sit icertitudo in altero istorum. h. d. secūda ibi incerta pars. tertia ibi incerta autem et c.

Primo no. ibi ex emptōe vel donatōe. nam hic vr̄ ꝓbari ꝙ sicut dominiū non pōt trnsferri sine cā legitima ita etiam posſio. et ita tenuit glo. in. l. qđ meo in pn. ff. eo. Sed cōiter ibi tenetur ꝯtrarium vnde oz istum ver. referre ad possessionem

nem nõ simplicē sed que pariat facultatē vsucapiendi. Et ſm hoc no. ex isto tex. q sicut sine cā legittima nõ trāsfert dñium ita nec vsucapiēdi cōditio. Est tñ in hoc aliqua dīa qꝛ dñium nõ transfert nisi ex titulo vero ꝛ valido sicut est dictū in. l. i. §. si vir. s. eo. sed vsucapiēdi cōditio transfert ex titulo vero pu tatiuo iusto vt videbis. l. celsus. j. ti. i. Scdō no. ibi quicquid mei iuris ꝛc. q per ista verba tanquā incerta respectu loci ꝛ quote nõ transfert posſio. Nec dicas q hic ex quo demonstratur fundus videat demōstrari locus lꝫ nõ quota. naꝫ hoc eēt verū si simplr cōcederē tibi fundū. Tunc eniꝫ satis demōstraretur locus concessus qꝛ pōt subijci oculis intra terminos suos. l. meui⁹. §. duobus de lega. ij. Sed qñ quis cōcedit quicquid iuris hꝫ in fundo hoc nõ refert se magis ad totum q ad parteꝫ posset eniꝫ eē q haberet ius pro pte nõ in totum. Iteꝫ q haberet ius in certo loco fundi ꝛ nõ in toto fundo vñ concessio remanet obscura respectu quote ꝛ ēt respectu loci ideo nõ transfert nisi certus locus in fundo demōstret tunc enim vere transfert posſio. Intellige si certus locus simplr cōcedatur. naꝫ si cōcederet hoc mō quid iuris habeo in certo loco fundi eodeꝫ mō remaneret incertitudo vtꝝ haberet ius in toto vel in parte illius loci. Et silr si fieret cōcessio p modum quote dicēdo ꝯcedo tibi quicquid iuris habeo in tertia pte qꝛ adhuc remanet incertitudo quātuꝫ iuris habeat in illa tertia pte vel saltē vtꝝ habeat aliqđ ius. Alibi ēt lex cōsiderat q oꝫ demōstrare locuꝫ loci vt nūciatio nõ sit incerta. l. de pupillo. §. qui nūciat. s. de no. op. nū. Et isto mō intelligūt doct. ista iura vt pꝫ ex exēplo qđ ponit Bar. in. l. iij. §. incertaꝫ. s. e. d eo qui vendidit. xx. tabulas talis fundi in loco eligendi p emptorē in quo plupponit clare q totus fundus optime demōstrat sed qꝛ non cōcedit totus sed aliquis locus ipsius ideo oportuit demōstrare locum ꝛ ita debes intelligere lꝫ do. me. hic tāgēdo istam solu. dicat esse cogitandū sed nõ est. Et aduerte qꝛ sicut dixi in. d. §. incertā. s. eo. lꝫ per traditōem factaꝫ isto modo nõ transferat possessio concessio tamē vꝫ seu titulus vt dixit glo. nota. in. l. emptor fundi. j. pro emp. Ex hoc tamen titulo si concedens nullum habet ius nihil acquiritur vt plene declaraui post Paul. de ca. in. l. si quis vi. §. dīa. s. eo. ille ergo cui fit talis concessio oꝫ docere silr dum addit q ille de voluntate in voluntatē transit. nam vult dicere q in obliuione que inducit p negligētiaꝫ fiat transitus de pma voluntate ad ꝯriam volūtateꝫ sed in illa que inducit per furorē aut non mutat prima volūtas aut si mutat. mutatur qꝛ extinguit non qꝛ transeat in ꝯriam volūtatē. Et hanc rōneꝫ clare hic approbat dñs meus que ratio ꝓcedit optime si tenes opi. Iaco. de ra. vꝫ q volūtas sit imediata cā amissionis. Sed si tenes opi. bar. ꝛ cōem quo vult que imediata cā amissiōis posſionis sit obliuio que nascit ex negligētia ꝛ longo tpe. Ista rō dīe nõ posset ꝓcedere ex quo volūtas nõ est cā amissionis posſiōis ꝛ ista opinio vī verior qꝛ negligētia in nõ vtendo vel ꝓsequēdo ius suuꝫ nõ inducit tacitū cōsensuꝫ verum sed fictū ꝛ interpretatiuū. Sed gl. in. l. i. §. pe. ff. de dolo quā ibi approbat bal. sup quo vide q scribit bar. plenius in. l. cuꝫ quis. C. de iur. ꝛ fac. igno. ꝛ qđ habet p eundē in. l. ab eo. C. qūo ꝛ qñ ind. ꝛ est bonus tex. in. c. qđ ad cōsultatōeꝫ in verbo iuris interpre. d re iudi. ꝛ ibi p Moder. Fateor tñ vt. s. dixi ꝛ sentit hic Pau. de ca. ꝛ bene q taliter oblitus habet pro renūciante pp culpam ex tali negligētia que sibi pōt iputari ꝛ inde est qđ amittit possessionē que in sui amissione requirit ꝯriam voluntatē vt probatur in tex. nr̃o intellige veraꝫ vel fictā. Et hāc opi. bar. impugnat do. me. tali rōne vltra pdicta qꝛ ex dicto suo sequeret q furiosus nõ posset pscribere pscriptōe. xxx. an. si furor interuenissꝫ post quintuꝫ annū incepte posſionis. nā si pderet posſio p. x. an. multū adhuc superesset de tpe pscriptōis q vlterius si ꝓcederet amissa posſione. l. sine posſione. j. ti. i. ꝛ hoc est ꝯ. l. iusto. §. eum qui. j. ti. i. Sꝫ credo dictū eius eē corruptū vitio scriptoris qꝛ nõ debuit ponere exēpluꝫ in pscriptōe longissima que nõ erat cognita de iure ffoꝝ de qua nõ pōt loqui tex. in. d. §. euꝫ qui sed in pscriptōe. xx. āno. que currit ꝯ absentem de iure ffoꝝ. vt pꝫ in. l. i. ꝛ. l. vlti. C. de pscrip. lon. temp. Vtruꝫ tñ ad hāc rōnem posset rñderi q furiosus poterit tūc pscribere si hꝫ curatorē qui nomine furiosi ꝯtinuabit posſionem cū sit eius legitimus administrator si eni p solū curatorē pōt acquiri posſio furioso. l. i. ꝛ ibi no. ff. d bo. pos. ifan. ergo ꝛ fortius poterit ꝯtinuari. Itē si furiosus pōt auctore curatore acquirere posſiōeꝫ. l. i. §. furiosus. s. e. eodē mō ipso auctore poterit ꝯtinuare. Et attēde qꝛ ita requirit auctoritas ex scō tutoris ꝯcurrēte cū scō pupilli sicut qñ interponit expsse sup actu aliquo ſꝫ bal. qui hoc declarat i. l. potuit. C. d in. delib. vn de ista rō posset euitari de facili. Et tamē ista opi. plꝫ rōe pnotata ꝛ ēt per rōem que assignat in tex. in. d. §. euꝫ qui. s. ne langor animi noceat furioso in rebus suis que rō ostendit q ēt si furiosus nõ habeat curatorē pōt pscribere rem p eū possessam alr̃s calamitas sua supueniēs noceret sibi.

I rem.

Dominus ꝯducens rē suam ab alio qui eaꝫ possidet respectu possessionis dūtaxat vtilr eam ꝯducit ꝛ vꝫ cōductio h. d. scōa ibi ꝛ si sciens in qua ſm Bar. ꝛ Moder. mutat factū qꝛ pus quesierat de eo qui cōducit rem cui⁹ est dñs ꝛ possessor. In hoc aūt ver. de eo qui est dñs rei quam ꝯducit sꝫ posſio nõ est apud eū sꝫ apud illum a quo ꝯducit. Nota ibi nā ꝛ si rem meā ꝛc. q emptio rei ꝓprie pōt fieri respectu posſionis q dominus nõ habebat. cōcor. tex. in. l. si emp. §. rei sue de ꝯhen. emp. Vtꝝ aūt si venditur res ꝛ euincit posſio sola possit agi de euictōe. Et vtrū qui ꝓmisit defendere aliquem si mouet questio super re tenet si mouet questio sup possessione dūtaxat. Vide tex. ꝛ ibi per Bar. in. l. rō in prin. de ac. emp. ꝛ qđ ipse no. post glo. in. l. vēditores in vl. q. ff. de v. ob. Adde ēt qđ ipse no. in. d. §. rei sue. dicit enim per illū tex. q tunc vꝫ vēditio respectu posſionis q erat penes venditorē qñ in cā posſionis vēditor haberet melius ius. Vnde si posſio posset auocari a vēditore aliquo remedio possessorio nõ valeret emptio ſm eum ibi. Sed ꝯ istaꝫ ꝯclōnem videt casus in. l. fi. §. i. v. eꝯ. j. de pca. ubi tex. dicit q ille qui pōt auocare posſionem a possessore pōt ab eo ꝯducere rem pcario. Sed pcarium ꝛ emptio hic equiparant quo ad hunc effectū. ergo videt q utrūqꝫ posset fieri. Et fortiter obstat illa lēa. Sed tamē saluādo sniam bar. que satis videt ꝓbari in. d. §. sue rei. dicendū est qđ tex. ꝯrius dꝫ intelligi quando res non pōt auocari remedio possessorio. lꝫ forte posset auocari per rei vēdicationē vel publicianā. Vltimo no. q ad hoc ut res videat conducta respectu possessionis dūtaxat hoc est spālr agendū. nam in dubio ꝯducens rem simplr videt cōducere respectu posſionis ꝛ ꝓprietatis. vt satis ꝓbat ex isto ver. ꝛ ex. l. si duo in fi. j. vti pos. ꝛ tꝫ hic Bar. ꝛ cōiter omnes. Et inde est q quādo euictio ꝓmittit p re euicta non hꝫ locuꝫ si euincat posſio sed agit actōe exempto ac si res nõ eēt tradita. d. l. rō in prin. In glo. super vbo ꝛ utꝝ ibi ꝛ accipe pmū mēbrum. i. sciam ac si diceret huius ver. positus in tex. subdistinguit primū mēbrum posituꝫ in uer. utꝝ pcedenti qꝛ posito q aliquis sciat se eē dñm ꝛ possessorē adhuc tamē est dīa utꝝ ꝯducat rem tanq suā vel tanq nõ suā. Et iste itellectus est cōmunis ſm quē uer. ꝛ si scias refert ad utrūqꝫ casum pcedētis uer. s. qñ quis ꝯduxit rem sciēter tanq nõ sua. ꝛ qñ scienter tāquam suā Iaco. aūt de raue. ut hic referūt Moder. intelligit istum uer. ꝛ utꝝ aliter ut nõ ponat nouū a pcedenti sed ostendat explicite unā dīam que est inter predictos duos casus qꝛ si ignorāter ego conduxi rē meaꝫ in dubio videor ꝯducere vt alienam. Si aūt scienter in dubio ego uideor ꝯducere ut propriam. Sed iste intellectus mihi non plꝫ duplici rōe. Prio quidem qꝛ qñ scio rem eē meā respectu posſionis ꝛ ꝓprietatis in dubio nisi aliud exprimat videor ꝯducere ut alienaꝫ ſm Bar. ꝛ cōiter doc. hic. Scdō qꝛ nil subaudiēdo tex. ista oratio ꝛ utꝝ ꝛc. videt copulare duo diuersa ꝛ significare nouam dīam a pria. qꝛ hec est nā copule vt. l. hoc legatū ꝛ. l. ea tamē adiectio de leg. iij. ꝛ no. in rub. s. de iur. ꝛ fac. igno. Sed scōm istam lecturā nõ poneret noua dīa sed declararet ex pte que sit illa dīa que est in primis duob⁹ casibus supra positis. nam dicet eē in hoc qꝛ quādo quis ꝯducit ignorās videt ꝯducere rē ut alienā. Sed qñ quis ꝯducit sciēs vī ꝯducere rē vt ꝓpriaꝫ vñ melior vī esse lectu. glo. ꝛ cōis. Credo tamē posse dari alium intellectū longe meliorē ut dicamus q pmus uer. ponat dīaꝫ inter eū qui ignorat se possidere ꝛ iter eū qui scit quideꝫ se possidere. ignorat tamē se eē dñm. Secūdus ver. ponit dīam in uer. ꝛ utꝝ iter eū qui scit se possidere ꝛ ignorat se dominū ꝛ eū qui scit se possessorē ꝛ dñm. ꝛ ſm istuꝫ itellectū uer. ꝛ si sciens refert ad vltimū casum positū in uer. ꝓxime pce. s. quādo quis sciens se dñm ꝛ possessorē ꝯduxit rē. Et istum intellectū nota qꝛ vī valde amicus lēe maxie ad uer. ꝛ si scias in quo si bene ꝓspicis ad uer. pcedentē. ꝛ utꝝ ponit alia subdistinctio quasi in pcedenti uer. ille qui ꝯduxit non fuerit sciēs in utroqꝫ mēbro sed in scdō dūtaxat. In glo. in uerbo nõ mea ibi. Itē qꝛ cum rē meā. Ista glo. est sing. in mā sua naꝫ uult q. l. iij. §. subtilius. ff. de ꝯdi. ob. ca. habeat locuꝫ in eo qui scit se eē dñm. ꝛ tamē tradit rē suaꝫ tanq alterius. i. tanq illi⁹ cui tradit. Contra quā fortiter facit tex. ꝯrio sensu in. l. qui rem. C. loca. vbi dī q cōducens ignorāter non perdit dñium

ergo a ɔ̃rio sensu si scienter vr̃ pdere. Pro ista ɔclone facit intellectus quē posui ad istaȝ legē qꝛ si est dr̃ia inter eũ scit rē esse suaȝ ꝛ eũ qui ignorat ergo lȝ ille qui ignorat nõ trãsferat dñium transfert tñ ille qui scit. Nec ob. pma rõ assignata i gl. qꝛ possumus dicere ꝙ ille qui recipit rem tanꝙ suaȝ sicut hȝ animũ cõtinuãdi dñium ita iste animus ꝓfit sibi ad acquirẽduȝ dñium de nouo sicut dicimus in cõtinuatõe posſionis qꝛ tñ doc. cõiter approbãt istã glo. in hoc dicto pma facie. ista gl. videbaꝛ eẽ sequenda. Sed inueni postea Bar. ꝛ glo. in. l. i. in pn. ff. de offi. ꝓcõ. cesa. velle totum oppositũ vȝ qñ ego trado rem meã sciens meaȝ tanꝙ alterius semp transferaꝛ dñiuȝ ꝛ in isto casu intelligit ibi Bar. tex. in. d. §. subtilius sed illa lex quã allegat cũ reuerẽtia vr̃ posse vitari qꝛ in casu. l. iulianus in fi. accipiens cõsentit trãslationi dñij ꝛ acquisitõi faciende de nouo lȝ credat rem eẽ vnius cũ sit alterius vñ si error nõ est in tradente nihil ꝓhibet quin transferaꝛ dñium sicut videmꝰ qꝺ qñ aliquis soluit sciẽter indebitũ transfert dñium in eum qui credebat sibi debitũ solui lȝ tũc ꝓprie nõ fit donatio sed solũ qñ is qui recipit sciebat solui idebitũ vt plene declarat bar. in l. i. in pn. s̃. de dona. error ergo recipiẽtis in cã traditõis regl'r non impedit translatõeȝ dñij qꝛ satis est ꝙ cõsentiat de nouo velle acquirere. Sed in casu nostro ille qui recipit rem tanꝙ dñs nõ intẽdit acquirere de nouo ꝛ iõ nõ queriꝛ sibi dominiũ vt dixit glo. in pma rõe hic assignata. Et si dicaꝛ vt. s̃. dixi ꝙ animus inductus ad cõtinuãduȝ operaꝛ acquisitõeȝ de nouo dico ꝙ nõ est eadeȝ rõ hoc dicendi in dñio sicut in posſione qꝛ in acquisitõe posſionis ẽt in illo qui hȝ animũ cõtinuandi est corporis insistẽtia que est vnũ de extremis requisitis ad acquisitionẽ. Et illa pariformiter se hȝ ad actuȝ acquirendi sicut ad actuȝ cõtinuãdi imo multofortius qꝛ sine actu insistẽdi rei nõ acquiriꝛ posſio sed bene retineꝛ vt vidistis in. l. iij. in pn. s̃. eo. Unde ista glo. vr̃ verior p rõneȝ assignatã pmo loco in ea. Pro qua facit optime ꝙ tradit Cy. in. l. gnãliter. C. ð nõ nume. pe. ꝛ bal. post eũ in. iiij. opi. que dicta sequiꝛ Bar. in. l. ij. §. circa de doli excep. vbi dicũt ꝙ ꝓmittens sciẽter ex falsa cã ꝓmittit inutiliter si stipulator ignorat cãm eẽ falsam secus si sciat. nam pmo casu nõ põt resultare p̃missio animo donãdi scðm eos qꝛ stipulator in hoc nõ cõsentit. Et posito ꝙ opi. huius glo. sit vera queriꝛ vtruȝ verum sit ꝙ subiungit glo. in fi. vȝ ꝙ posſio isto casu amittaꝛ ßm Azo. sup quo Jac. ð are. ꝛ Bar. dixerunt ꝙ ista glo. est falsa duabus rõnibus. Prima fuit Jaco. qui dixit ꝙ cũ ex isto ɔctu non transferaꝛ dñiuȝ vt s̃. dixi nõ transferaꝛ sil'r posſio per id qꝺ habeꝛ in. l. ꝙ meo. in pn. s̃. eo. Sed istaȝ rõnem reprehẽdit Bar. qꝛ vt ibi fuit dictum posſio põt transferri sine cã vbi ẽt non trãsferꝛ dñium. Tu ẽt rñde aliter ad istaȝ rõnem. nã glo. exp̃sse nõ querit vtrũ transferaꝛ posſio sed solũ vtꝛ amittaꝛ p possidentẽ. Et quãtum ad hunc effectũ ɔcedẽdo ꝙ dixit Ja. de are. non vȝ ɔñia nõ transferꝛ posſio in alterũ ergo nõ amittiꝛ p possidentẽ. l. qꝺ meo. §. si furioso. s̃. eo. Scða rõ quaȝ assignat Bar. est talis qꝛ qñ quis scit se eẽ dñm qñ cõducit reȝ ab eo qui possidet cõducẽdo acquirit sibi posſioneȝ. l. ei a quo. j. ti. i. Si ergo per ɔductõem acquirit posſioneȝ de nouo ergo multofortius retinet illã quã hȝ lȝ ɔñia qꝛ facilius retineꝛ posſio ꝙ acquiraꝛ vt pȝ ex. l. iij. iũcta. l. lȝ. C. de acqui. pos. ꝛ ex. l. si is qui. s̃. eod. Sed Cy. in. l. qui rẽ. C. loca. lȝ opi. glo. hic ꝛ eius dcã sequiꝛ Jmo. dicẽs ꝙ pro ista gl. est casus a ɔ̃rio sensu in. d. l. qui rẽ. Sed ista inductio cũ reuerẽtia nil vȝ qꝛ tex. in. d. l. qui rẽ nõ facit mentõem de posſione lȝ de dñio Unde non põt ibi sumi argumentuȝ a ɔ̃rio sensu in posſione sicut dicit hic dñs meꝰ.

Tu vo aduerte qꝛ si ɔcederemus ꝙ qñ aliquis cõducit sciẽter trãsfert dñium in locatione sicut dicit Bar. in. l. i. s̃. ð offi. ꝓcõ. ce. quem. s̃. retuli tunc ar. a ɔ̃rio sensu posset sumi a fortiori hoc mõ si transferꝛ dñium ab eo qui cõducit sciẽter multofortius possessio que facilius amittitur. l. si quis vi. §. differentia. s̃. eo. Sed cum Jmo. teneat opinio. glo. hic quod qui cõducit scienter nõ trãsferat dominiũ nullo mõ procedit quo ad possessioneȝ argumentũ a cõtrario sensu vt supra dcm̃ est

Scðo ꝙ amittaꝛ ista posſio ßm eum pȝ qꝛ nõ est dubiũ ꝙ qui sciebat se possidere ꝛ esse dñm cõducendo rem a non possidente vr̃ velle amittere possessionẽ vt transferat eaȝ in alterum. l. si quis ante ꝛ. l. qui bona fide. s̃. eo. Licet ergo possessio non possit trãsferri in alterũ nihilominus perdetur a possidente ex quo ille in queȝ erat transferẽda non dissentit lȝ potius cõsentit vt. d. §. si furioso ꝛ. l. i. §. si vir. s̃. eo. Declaratur ista ratio que videꝛ bona qꝛ aut ille a quo quis conducit scit se non possidere aut credit se possidere. Primo casu manifeste pȝ ꝙ videꝛ consentire acquisitõi possessionis ex quo ɔsentit actui per quẽ transferꝛ posſio de sui nã. l. quedam mulier de rei ven. Secũdo casu euȝ credit se possidere adminus nõ dissentit. Sed posset ẽt dici ꝙ tunc cõsentit inquãtum animus cõtinuandi possessionẽ operaꝛ effectũ acquisitõis ð nouo vbi prius quis non possidebat. l. qꝺ vulgo. j. de vsuca. pro emp. ꝛ vidistis in. l. iij. in prin. s̃. e. Tertio hoc ipse cõfirmat qꝛ non põt negari ꝙ aliquid plus põt imputari cõducenti sciẽter quam ignorãti. ꝛ sic facilius dȝ admittere ius suum sicut dixi in. l. si is qui. s̃. e. ꝙ obliuio que causaꝛ ex negligẽtia qꝛ est quid sibi possit imputari facilius est cã pdende posſionis ꝙ obliuio furiosi cui nihil põt imputari. Pro ista cõclone adducitur rõ fortis vltra eũ. nam inter eum qui cõducit ignoranter ꝛ qui cõducit sciẽter est dr̃ia vt in prin. huiꝰ. l. Sed si nõ amitteret posſio in hoc casu nulla eẽt dr̃ia vt ostendã. ergo dȝ fateri ꝙ isto casu saltẽ amittaꝛ posſio. Quod aũt nulla est dr̃ia pȝ qꝛ sicut ille qui ignorat se possidere non pdit possessionẽ neqȝ dominiũ vt in pmo mẽbro. s̃. fuit declaratũ. ꝛ statim videbis in vl. glo. circa prin. ita in isto scðo casu quãdo quis scit se possessorẽ ꝛ dominũ cõducendo rem tanꝙ alienã nõ admitteret posſionẽ aut dominiũ. ergo nulla eẽt dr̃ia quam tex. videꝛ velle manifeste ad. l. ei a quo quaȝ adducit Bar. ꝓ se hic rñdet Jmo. hic dicẽs ꝙ ille tex. est intelligẽdus quãdo dominus cõduxit rẽ suam quã alius possidebat ignorãter. ꝛ ita videtur ibi intelligere glo. ßm quosdã quo casu si cõducens haberet posſionem nõ amitteret eã vt. s̃. dixi. Sed ista responsio prio diuinat ad illum tex. Scðo videꝛ esse falsa qꝛ si dominus ignorabat rẽ esse suã nullo mõ põt cõducendo rẽ ab alio videri habere animũ possidendi nõ ex actu cõductõis. qꝛ per illũ potius ostẽdit se nõ habere animũ possidẽdi. l. si quis ante ꝛ. l. qui bona. s̃. e. nõ quia eẽt dominꝰ qꝛ ex quo hoc ignorabat nõ põt dici habuisse animũ possidẽdi ex hoc capite. vnde ergo potuit sibi acquiri posſio sine animo ɔ̃. l. iij. in pn. ꝛ l. quẽadmodũ. s̃. eo. Tu ergo dic ꝛ verius ꝙ ille tex. loquiꝛ necessario in eo qui cõducit sciẽter rõe p̃missa. al's non potuit sibi acquiri posſio vt supra ostendi. Et ad rõem bar. respõdeo ꝙ in. l. ei a quo p actũ cõductionis nõ acquiriꝛ posſio ipsi domino. Hoc est cõtra naturaȝ ipsiꝰ actus qui est inuẽtus ad pdendã posſionẽ nõ ad acquirendã. l. quedã mulier ð rei vẽ. vnde non dȝ operari ɔ̃riuȝ effectũ. l. falsa. §. fi. ꝛ qꝺ ibi no. de condi. ꝛ demõ. ꝛ. l. qꝺ fauore cum ibi no. C. de legi. lȝ acquiriꝛ sibi posſio ex aio suo cõcurrẽte dispõne iuris. Ex quo eni res pueñit ad eũ sine vicio põt velle possidere illã rem tanquam dñs lȝ nõ posset eam ab alio auferre ꝓpria auctoritate. l. cũ creditor. ff. de fur. l. extat. ff. qꝺ me. cau. Et tamẽ si res reperiꝛ apud eũ sine vicio põt eam retinere iure pignoris ꝛ ɔ̃sr cã possidere qꝛ creditor possidet pignus. l. qui pignori. s̃. e. ita solemniter declarat Bal. in. l. pe. C. de pig. act. Bene facit tex. ꝓ illa cõclone in. l. inquilino ꝛ in. l. vtiqȝ de dam. infec. vbi est casus no. ßm Bar. ibi ꝙ sicut actio pignoratitia cõpetit ɔ̃ creditorẽ cui debitor tradidit pignus. ita ẽt cõpetit si nõ sit traditum a debitore sed res pueñit ad creditoreȝ sine vicio. ex quo daꝛ intelligi ꝙ talis pueñtio hȝ effectũ vere traditõis. ergo dȝ transferri posſio sicut si ipsa res eẽt tradita pignori. Et lȝ bal. no. in autẽ. ei qui iurat. C. de bo. auc. iudi. pos. in ver. sed tunc quero videaꝛ dicere ꝙ is qui est in tenuta ꝛ detentatõe ex vna cã nõ possit illã rem velle retinere ex alia. illud est ideo qꝛ tenuta que fuit data a iudice vr̃ data modificatiue vt p̃stita satisdatõe resolueretur incõtinenti. Et nõ est mirанduȝ qñ res peruenit ad dominũ sine vicio vt idẽ operetur ius dominij quod quis hȝ in re quod operaꝛ titulus extrinsecus acquisitus a detẽtore per queȝ detẽtor posset sibi mutare cãm acquisitõis ꝛ effici possessor. l. iij. §. illud. s̃. eo. ꝛ. l. non solũ. §. qꝺ vulgo. j. ti. ꝓxi. Et hoc tangit bal. solẽniter ad ꝓpositũ in. l. ad ꝓbatõem. C. loca. soluendo ɔ̃rium. l. ei a quo p̃allegato. sed in eo qui scit se eẽ dñm ꝛ possessorẽ actus ipe ɔductõis non dispõ iuris facit ꝙ perdiꝛ posſio qꝛ est incõpatibilis cum posſione vt. s̃. dixi. Unde argumẽtum bar. ꝓcederet si ex vno ꝛ eodẽ modo induceretur acquisitio noua posſionis ꝛ retentio. Sed hic ex diuersis medijs cõtingit ꝙ acquiriꝛ de nouo posſio ꝛ ꝙ non retineꝛ. Sed ɔ̃ istam solu. facit qꝛ illa cã que in. l. ei a quo est sufficiens acquirere posſionẽ de nouo eadeȝ vr̃ ꝙ debeat eẽ sufficiens ad retinendã posſionẽ que facilius retineꝛ ꝙ acquiratur vt dcm̃ est. Sed ad hoc rñdeꝛ ꝙ cã acquisitõis posſionis de qua supra dixi põt cõsiderari in retentõe posſionis. ꝛ iõ non operaꝛ eũdẽ effectũ. Dominus. n. qui scit se esse dñs ꝛ nõ possessorẽ cõducendo rem suaȝ scienter cuȝ sciat conditioneȝ eẽ nullaȝ nulla alia de cã vr̃ rem ɔducere nisi per hũc moduȝ res deueniat ad euȝ sine vicio ꝛ ɔ̃sr possit cã possidere vt

re vt

re vt dictuꝫ est. Sed ista rō non hꝫ locum in eo qui est dñs ⁊
possessor qꝛ longe melius poterat retinere possessionem suam
vna cuꝫ dñio anteq̄ ɔduceret reꝫ q̄ postea vel saltē eque be-
ne. Unde nō est hic p̄sumptio vt ɔducat vt fortificet possessio
nem quā hꝫ ⁊ idō nō sequit̄ in. l. ei a quo acquirit possessionem in
casu illo ergo eodē mō si possidet vʒ velle eaꝫ retinere qꝛ non
est eadeꝫ rō vt dixi cum cā que est in acquisitōe possessionis nul
lo mō possit ɔsiderari in retentōe. Sꝫ querit̄ si est amissa pos
sessio vt tenēt Cy. Dy. ⁊ oēs post glo. vtrū sit translata in eū
a quo quis cōducit vel solum sit amissa nō tñ sit translata sup
quo Imo. hic dicit ꝙ nō vʒ eē translata in aliuꝫ qꝛ cum trās-
latio fuerit facta ꝑꝑ ɔctuꝫ inductōis ⁊ ille ɔctus nō valeat ꝑꝑ
dñium qđ remanet penes cōducēteꝫ vt. s̄. declaratū est in pri
ma pte gl. ergo ex isto ɔctu nullo mō transfert̄ possessio nec in
ducitur ficta traditio ex ɔductōe que est nulla ar. l. nō dubiuꝫ
cuꝫ mā. C. de legi. Sed ista positio est exp̄sse ɔ̄ mentē glo. hic
⁊ exp̄ssius in. d. l. qui rē. C. loca. dū alle. l. ꝙ meo. i pn. s̄. e. ⁊. l.
q̄dā mulier. s̄. de rei ven. naꝫ ibi dʒ qđ amittit̄ possessio qꝛ trans
fert̄ i aliū ⁊ silr in. d. l. q̄dā mulier vñ bal. itelligēs gl. i. l. ad ꝓba
tionē. C. loca. lꝫ exp̄sse ꝙ transferat̄ possessio in locatorē lꝫ non
dñium ⁊ hanc opi. credo eē verissimā qđ probo qꝛ si ɔducēs
rem suaꝫ sciēter scit locatōeꝫ eē nullaꝫ ergo nō vʒ p̄textu lo-
cationis valide velle eā tradere q̄ sit nō eē validaꝫ. Unde sicut
ille qui vere tradit ex ɔctu nullo vʒ habere animū transferen
di possessionē lꝫ sciat ɔctum nō valere. l. i. §. si vir. s̄. eo. ita ⁊ ille
qui tradit ficte. Nec ob. ꝙ si ɔductio est nulla nō vʒ interue-
nire aliqua ficta traditio qꝛ hoc ego nego cū eniꝫ ficta traditio
sit factū ⁊ nō ius lꝫ quo ad effectū iuris sit nulla ɔductio ō fa
cto tñ qui cōducit vʒ insistere rei noīe locatoris ex quo scit ɔ-
ctum nō valere. Et aduerte qꝛ Bar. in. l. cuꝫ falsa. C. ō iu.
⁊ fac. igno. vult ꝙ ex simplici cōfessione factata ex certa scia
ꝑ quaꝫ quis cōfitetur rem eē ecclesie transferat̄ dñium in ec-
clesiaꝫ ex tacita donatōe per. l. fi. C. de sac. san. eccle. Sed istō
dictuꝫ cēt falsum nō solum si aliquis cōfiteret̄ simplr sed ēt si
cōduceret reꝫ ab ecclesia tanq̄ ipsius ecclesie qꝛ ɔducēs rem
tanq̄ alienaꝫ lꝫ sciat eaꝫ eē suam nō transfert dñium vt. s̄. fuit
declaratū in hoc articulo ⁊ idō Bar. hic in ecclesia tꝫ oppositū
⁊ melius ita ēt tꝫ Imo. referēs illa dicta in. c. si cautio ex. de fi
de instru. Aduerte ēt diligēter qꝛ id qđ fuit dictum. s̄. in ista
glo. sup verbo quasi non meā ꝙ nō transfert̄ dñium qñ quis
cōducit scienter reꝫ suam tanq̄ alienā vʒ posse limitari nisi il
le a quo recognoscit̄ res tanq̄ aliena sciat ēt ipse ꝙ res sit est
sua sꝫ ɔductores. Tunc enim pōt resultare tacita locatio qꝛ lꝫ
locator locet rem vt suaꝫ qꝛ tñ sit eam eē cōductoris vʒ tacite
cōsentire in donatōe. Et isto mō potest ꝓcedere glo. ɔ̄ria ⁊
doc. Bar. in. l. i. de offi. ꝓcō. cesa. s̄. allegata. Sicut videmꝰ in
simili ꝙ qñ quis sciēter soluit indebitū si ille cui fit solutio scit
ēt idebituꝫ ꝓprie ɔ̄hitur donatio tacita ⁊ tñ ille qui recipiebat.
recipiebat vt debitū quantū ad v̄ba quia indebituꝫ soluebat̄
vt debitum. Sꝫ qꝛ sciebat esse indebitum quo ad mentem ⁊
itētionē p̄sumit̄ recipē vt donatū. Secꝰ si is qui recipit credit
eē debitū ⁊ subtiliter distinguit Bar. in. l. i. in pn. s̄. ō dona. ⁊
pro regula qđ nō transferat̄ dñium in euꝫ qui credit rem esse
suaꝫ ⁊ nō cōductoris facit optime tex. in. l. qui rem. ff. depositi
vbi dʒ ꝙ qui patitur apud se deponi rem nulliter agit quo ad
ɔctu depositi ⁊ silr dicit eē ideꝫ in locatōe. Et pondero v̄buꝫ
pati positū in pn. lr̄e per qđ vʒ significari ꝙ depositarius scie
bat rem eē suaꝫ. nam paciētia nō datur nisi in sciente. l. qui ad
certum. ff. loca. ergo ibi vʒ probari ꝙ sicut ille qui scienter re-
cipit depositū rei sue nō transfert dñiuꝫ in depositariū ita nec
ille qui cōducit rem quā scit eē suā. Si tñ velles rñdere ad il-
lum tex. posses dicere qđ ibi verbū pati refert̄ ad substātiam
rei ⁊ ɔctus nō ad qualitatē. i. rem quā scio eē meam mens tñ
lr̄e multū facit pro illa pte quā ego sum secutus nūc scribēdo
lꝫ alias fueriꝫ simplr secutus doc. bar. in. d. l. i. de offi. procon.
cesa. In glo. in verbo quasi meaꝫ. Ista glo. tangit subtileꝫ
q̄ōneꝫ que diffuse tradit̄ hic per Bar. ⁊ moder. cōiter doc. di
cunt ꝙ ɔ̄ istaꝫ glo. tenēt due alie glo. vꝫ in. l. qui rem. C. loca.
⁊ in. l. ei a quo. j. de vsuca. Sed Ja. de are. vʒ eas intelligere
vt loquātur ille glo. quādo quis ɔduxit rem ꝓpriā scienter vt
alienā. Et sic nō ɔ̄dicerent huic glo. Ista tamē glo. reprehē
ditur cōiter per Dy. ⁊ Bar. hic ⁊ Bal. in. l. ad ꝓbationē. C.
locati ⁊ in qui. rē. eo. ti. mouent̄ oēs vnica rōne preter Bal. l.
qui addit aliam vt. j. dicam qꝛ si transferret̄ dominiuꝫ ⁊ pos-
sessio isto casu resultaret fictus titulus ⁊ ficta traditio. i. ficta
donatio ⁊ ficta traditio per actum locationis ⁊ regulariter ex
eadem cā due fictiones non pñt concurrere tanq̄ duo spālia
vt no. in. l. i. C. de do. ꝓmis. l. cuꝫ post. §. gener. de iure do. sed

Jo. de imo. hic ⁊. d. m. nitunt̄ rñdere ad istam rōem dicit eniꝫ
Imo. ꝙ hic nō ɔcurrit duplex fictio sed titulus tacitus pre-
sumptus ⁊ ficta traditio. Est aūt dr̄ia inter titulū fictum ⁊ pre-
sumptū. naꝫ ille dʒ titulus fictus qui vere nullo modo interue
nit sed lex fingit eū interuenisse. Exempluꝫ in. l. i. in pn. C. de
rei vxo. ac. ⁊ in. l. non aliter. ff. de adop. Ille dʒ titulus p̄sump
tus qui resultat vere ex tacita volūtate ptium quaꝫ lex p̄sumit
⁊ aliquibus ɔiecturis exemplū in. l. i. §. accedit. C. de rei vxo.
ac. vbi extraneus dando dotē ꝓ vxore p̄sumit̄ donare vxori.
Exemplū in. l. item querit̄. §. qui impleto. s̄. loca. ⁊ in. l. iteꝫ qꝛ
in pn. s̄. de pac. Unde hic non cōcurrit duplex spālitas s̄m
eos. Addit. d. me. aliam rōem qꝛ posito ꝙ ɔcurrat duplex fi-
ctio. vna tamē venit in ɔ̄ñam ad aliam. Naꝫ ex hoc ꝙ ɔduco
scienter rē meaꝫ videor eaꝫ donare. ⁊ hec est p̄ncipalis fictio.
Secūda fictio est ficta traditio que venit in ɔ̄ñam ad primam
vñ pñt ɔcurrere simul s̄m Bar. in. l. si is qui ꝓ emp. j. ti. pxi.
⁊ per eūdem elegāter in. l. fi. C. de sentē. pas. ⁊ in. l. si sub cō-
ditione. ff. de so. sup quo scripsi plenius in. l. gallus. §. si eius ō
libe. ⁊ posthu. Et ista rō vʒ vera lꝫ alr̄s non fuerim eā secutus
qꝛ q̄uis possit cōsiderari donatio vera vel ficta ꝓut incipit a
ꝓmis. non tñ pōt cōsiderari donatio vera vel ficta ꝓut inci-
pit a traditōe sine actu traditōis vt pʒ ex his que habent̄ in. l.
aristo. in pn. s̄. de dona. Unde ille qui conducit rē suam sciē-
ter simultati tpis facit vtrūqꝫ simul qꝛ donat ⁊ tradit. Sed or-
dine intellectus p̄cedit donatio qꝛ alias ex traditōe nō trans-
ferret̄ dominiū. l. nunq̄ nuda. s̄. ti. i. Non ob. quod alr̄s dice-
bam ꝙ post fictā donationem posset iteruenire vera traditio
qꝛ si donatio icipit a traditōe. Traditio ficta est illa que opa
tur translatōem dominij ⁊ possessionis. Unde quantuꝫ ad hos
effectus possessionis ⁊ dominij vera traditio postea secuta nil
operat̄ nec dʒ considerari. Sed ɔ̄ istaꝫ opi. Moder. videt̄ ca
sus in. l. s̄uum filij. §. fi. de leg. i. vbi ꝓbat̄ sing. ꝙ ex legato ta-
cito non transfert̄ dominium ipso iure sicut ex legato exp̄sso.
Et sic videt̄ ꝙ tacita volūtas sine p̄sumpta non possit simul
concurrere cū alia spālitate ɔ̄ translatōem dominij que fit ip
so iure. Item ꝓbat̄ vbi ēt idem ponit bar. in. l. emptor. §. an-
cillā. s̄. de rei vē. Pro ista cōclusione vʒ casus s̄m intellectuꝫ
Ang. in. l. hoc si res in pn. ff. de rei vē. ubi dʒ ꝙ ad hoc vt trās
ferat̄ dominiū in eum qui soluit litis estimatōem dʒ ꝙ res sit
p̄sens. lꝫ esset penes ipsum soluentē ad transferendū dñiuꝫ cō
curret fictus titulus ⁊ ficta traditio. Et lꝫ ipse dicat titulum eē
fictum melius tamē est dicere ꝙ est titulus tacitus venditōis
vt ꝓbat̄ in. l. i. ff. ꝓ emp. Nō enim dicit ibi lr̄a ꝙ ille qui sol
uit litis estimatōem videar possidere ꝓ emptore ꝙ verbū vi-
deret̄ importare fictōem sed simplr ꝙ possidet ꝓ emptore ⁊
sic intelligēdo ēt ibi vʒ casus ɔ̄ istam doc. d. Jo. Pro ista ēt
dr̄ia est casus no quem ibi ponderat Bal. ad hoc in. l. si cul-
pa. ff. de rei ven. s̄m verum ⁊ cōem intellectū vbi dʒ ꝙ ille qui
soluit litis estimatōem acquirit actionē vtilē ipso iure sine ces
sione ⁊ sic titulus tacitus cōcurrit vna cum alia spālitate. s. ꝙ
transferat̄ actio vtilis sine cessione ɔ̄ regulam positā in. l. i. C.
de actio. ⁊ ob. ⁊ illum tex. totidē verbis no. ibi bal. ad hoc. sꝫ
dubiū facit quo ad intellectū illaꝝ legum qꝛ solutio estimatio-
nis non vʒ eē tacitus ɔctus emptōis. sed ɔctus exp̄ssus simi
lis emptōi ita vʒ ꝓbari in. l. ij. ff. ꝓ emp. ⁊ in. l. sed si res. §. fi.
ff. de publi. in quibꝰ dʒ ꝙ est similis emptōi ergo nō est emp-
tio qꝛ nullū simile est ideꝫ. l. ꝙ nerua. ff. depo. Et hanc respō-
sionem ego dedi alias ad istas leges. Nunc aūt cōsideran
do diligentius dico ꝙ in dictis iuribus uerbū simile nō signi
ficat id quod dictū est sed significat ꝙ re uera tacitus ⁊ exp̄s-
sus ɔctus ꝑꝑ diuersum modū exprimēdi consensuꝫ non sunt
oio idem. Et hoc ꝓbat tex. clare in. l. sunt ⁊ alie. §. i. iūcto fi. ff.
de publi. Dicit̄ enim in p̄ncipio. §. q̄ nō solū ex emptōe ⁊ vē-
ditione sed ēt ex alijs causis acquirit̄ publiciana. Inter quas
cās in fi. ponit̄ casus in quo fuit soluta estimatio ꝓ re dotali.
Quod aūt ista cōclusio sit vera pʒ qꝛ si estimatio rei vel li-
tis non eēt ꝓprie emptio tacita non cōpeteret actio exempto
sed vel actio p̄scriptis verbis vel actio in factū vl' alia actio ō
qua no. in. l. i. ff. de cōdi. ex. l. per Bar. sed tex. in. l. cum inter
C. de iur. do. dicit ꝙ mulieri cōpetit actio exempto ad tradē-
dum ergo datur intelligi ꝙ est vera emptio sꝫ tacita ⁊ hoc de
clarat bal. exp̄sse in. l. quotiēs. C. eo. in verb. velut vbi dicit ꝙ
illa dictio significat ibi similitudinē inter tacitā emptionē ⁊ ex
pressam nec est dr̄ia in estimatōe volūtaria in hoc casu ⁊ exti
matione que fit cogēte snia iudicis qꝛ vt dixi in voce plenius
ista coactio nō alterat substantiam ɔctus lꝫ regulr ɔctus sint
volūtarij vt in. l. sicut in initio. C. de actio. ⁊ obliga. ⁊ in. l. du
duꝫ. C. de ɔ̄hē. emp. naꝫ ⁊ vēditio facta iubēte testōre est vera

venditio. l. si heres ꝛ ꝙ ibi no. ff. de ac. emp. Et siľr venditio facta per metū cōpulsiuū vt pꝫ in. l. ij. ꝛ. iiij. C. qđ me. cā cum aliis similibus. Et iō nūc sum in ɔclusione qđ vere in. l. si cul pa ſm opi. Azo. ꝛ in. l. si res sit casus pro opi. Moder. ꝛ ista opinio de iure vr̄ ꝓbabilior maxime ꝑ duas leges. s̄. alleg. vꝫ per. l. qui rem ꝛ per. l. ad ꝓbatoēꝫ. C. locati in qua. l. ad ꝓbationeꝫ pondero tex. inquātuꝫ Imperator se fundat qꝛ ignorās rem suaꝫ nō cōsentit ꝛ iō nō transfert dn̄ium. Et si manifeste ostendit ꝙ si adesset scia adesset ɔsensus ꝛ nō impediret trāslatio dn̄ij subaudire aūt maxime vt ibi subaudit gl. est destruere tex. ꝓsertim cum rō legis fundet ꝙ cōducens non cōsentit nō enīꝫ eēt sufficiens rō si oppositū eius staret cū decisione. l. si sciēs non videret consentire ꝛ ꝑ ɔsequens non transfertur dn̄ium. Et has duas leges lꝫ nō ita explicite adducit est Jo. de imol. ī. in fi. cōmen. Pro ista ɔclusione adduco tibi tex. nostrum subtiliter dum facit dr̄iam ſm intellectū cōem inter euꝫ qui sciēter cōducit rem vt alienā ꝛ eū qui cōducit sciēter suā nam opi. Bar. ꝛ cōis eēt vera vt ostendā nulla eēt dr̄ia inter istos duos casus cū tex. noster dicat ꝙ multū interest. Quod aūt nulla esset dr̄ia ostendo qꝛ si cōduco rem meā scienter vt alienā adminus perdit posſio per ɔducentē lꝫ nō perdat dominiū ſm cōem sniam quā. s̄. tenui in glo. prece. Quinimo vt ibi dixi cōis opi. hꝫ ꝙ transferat posſio in locatorē lꝫ in hoc Jmo. alter dixerit. Sed siue sit vera opi. sua siue cōis ideꝫ est quo ad effectū nostrū. nam si nō transfert dn̄ium nihil aliud perderet per cōducentē nisi sola posſio sine illa nō transferatur in casu p̄cedēti in alterū siue transferat. nam ꝑ eandē rōneꝫ quo ad hoc est dicendū ideꝫ in casu nostro vt declarat hic Jmo. in duobus locis ꝛ sic in vtroqꝫ casu nō perderet dn̄iuꝫ lꝫ ꝑderet posſio pariformiter vbi ē ergo dr̄ia inter istos duos casus tenendo ꝙ in ꝑmo casu amittat posſio vt. s̄. dixi. Nā si teneres opi. bar. ꝙ qn̄ quis cōducit rem suā vt alienā scienter nō perdat posſionē tunc posset eē dr̄ia qꝛ diceremus ꝙ in illo casu nō perdit posſio sed in casu isto perdet. Sed qꝛ illa opi. nō placuit vt dixi in glo. p̄ce. ꝛ tenet ɔ̄rium cōiter iō iste tex. vr̄ ferre sniam pro tribunali pro opi. glo. Sed est difficile rn̄dere ad ɔ̄ria ꝛ tn̄ vt deseruiamus verbis legis nostre ꝛ aliarum legūꝫ que hoc videnť velle dicamus ꝙ in. l. seruū filij. §. fi. ꝛ. d. l. emptor. §. ancillaꝫ nō prohibeť translatio dn̄ij ex legato tacito qꝛ ɔcurrat duplex spālitas circa idem lꝫ qꝛ in mā exorbitanti ꝛ ɔ̄ regulas iuris. l. ɔcedendo ꝑuilegiū ꝙ transferatur dn̄ium ipso iure ne tm̄ fauet dispōni tacite quātuꝫ exp̄sse sicut videmus in simili ꝙ fauore matris nō tm̄ faueť tacite pupillari quātuꝫ exp̄sse. l. precibus cuꝫ mā. C. de impu. ꝛ ali. sub. ꝛ ꝙ ista sit rō decidēdi pꝫ qꝛ rōne duplicis spālitatis ɔcurrentis nō deberet impediri translatio dn̄ij in alio casu qn̄ surgeret ex diuersis capitibus. naꝫ legatū tacitū surgit ex p̄sumpta mente defuncti. Sꝫ ꝙ transferať dn̄ium ipso iure surgit ex legis dispositōe ꝑꝑ fauoreꝫ vltime volūtatis. l. in testamētis de reg. iur. ne vltima volūtas stet in suspenso. l. fi. ff. cōia pre. duplex aūt specialitas ex diuersa cā bn̄ potest concurrere ꝛ duplex ictio ſm Bar. in. l. sub ɔditōe. ff. de sol. ꝛ in. l. gerit ver. fi. de acqui. he. ꝛ no. ēt in. l. si is qui pro emptore sepe allegata. Unde opi. Moder. vr̄ verior rōnibus p̄missis ꝛ maxime ꝑ d. l. hoc si res ꝛ per. l. si culpa in quibus ꝓbatur vt. s̄. ɔ̄clarani ꝙ sicut ex titulo exp̄sso ꝛ ficta traditōe transferť dn̄ium ꝛ posſessio. l. quedā mulier de rei ven. ꝛ. l. qđ meo. s̄. eo. ita ex titulo tacito p̄sumpto ꝛ ficta traditione qꝛ non cōcurrit vere nisi vna spālitas vt dictū est. Ad rōneꝫ quā facit bal. in. l. qui reꝫ. s̄. loca. quā ēt refert hic dn̄s meus pōt dici cuꝫ reuerētia ꝙ non est bona nec ꝓcedit. Dicit eniꝫ ipse ꝙ ille qui cōducit sciēter rem suā scit se facere ɔ̄rium nullū qꝛ rei sue cōductio nō tꝫ ex ɔ̄ctu aūt nullo mō pōt resultare aliquid validū ꝛ maxime trāslatio dn̄ij vt vidisti in. l. i. §. si vir. s̄. eo. vn̄ falsuꝫ est ſm euꝫ qđ ex isto ɔ̄ctu resultet aliquis titulus donationis fictus. Sed ad hoc pōt rn̄deri ꝛ ꝑmo ꝙ isto casu ɔ̄ctus cōductōis nō est nullus vt tꝫ hic Jo. de imo. super glo. magna ꝛ bene. nam supposito qđ transferať dn̄iuꝫ ꝛ posſio a ɔducēte rem suā sciēter tanꝙ suam vꝫ conductio ſm Jmo. lꝫ glo. magna alter dixerit ꝛ qđ valet conductio ostendo quia conducens rem suam in isto casu in dubio vr̄ velle facere actum eo mō quo valere pōt. l. quotiēs cū mā de reb. dub. cōducendo reꝫ suaꝫ vr̄ velle prius trāsferre dn̄ium ꝛ posſionem in alteꝝ qꝛ alter non posset valere cōtractus ꝛ translata possessione ꝛ dominiū in alterum nil prohibeat quin valeat locatio. Et hoc est ꝙ dicimus qui vult ɔsequens videtur velle antecedens sine quo illud eē non pōt. l. illud de acqui. here. Et inde est ꝙ possessor ꝛ nō dominus qui ɔducit reꝫ a se possessam transfert posſionē in locatorē ꝛ siľr rogans p̄cario. l. qui bona fide ꝛ in. l. interdū in ꝑn. ꝛ ibi hoc fuit declaratū. s̄. eo. Uel pōt dici ſm Jaco. de are. ꝙ ex ɔ̄ctu inutili pōt transferri dn̄ium quādo ɔ̄ctus est inutilis qꝛ lex ei non assistit vt tradiť in. l. i. §. si vir. s̄. eo. Sed ista rn̄sio dať hic per Jmo. ꝛ dato ꝙ reprehēsio. d. Jo. posſit euitari adhuc istud dictū non vr̄ verum qꝛ si dominiū trāsferť in casu nr̄o non transferť ex ɔ̄ctu locatōis ꝛ ɔductōis qꝛ iste ɔ̄ctus non est ordinatus ad hoc sꝫ ex tacita donatōe que resultat vt supra est declaratuꝫ ex qua locatio efficiť valida vt supra dixi. Item adde ſm Jo. de imo. quod tūc fictus titulus ꝛ ficta traditio nō transfert dominiū qn̄ traditio vera nō interuenit respectu alicuius secus si iteruenisset respectu vnius ꝑsone que interuenit in ɔ̄ctu. nam tūc eē respectu alterius persone trāsfert dominiū lꝫ in ea īueniať fictus titulus ꝛ ficta traditio. ita ꝓbať ſm euꝫ in. l. qui se debere in. ij. rn̄so. ī. de condi. ob cau. vbi datio dotis facta viro ꝓ vxore facit viro ꝓ vxore. facit ꝙ dominiū prius videť translatū in vxorē lꝫ quo ad eaꝫ interueniat ficta donatio ꝛ ficta traditio. Sed ipse nō meminit eoꝝ que dixit supra dū alle. l. i. §. accedat. C. de rei vxo. ac. dicens ꝑ illum tex. cū glo. ꝙ quādo extraneus dotat muliereꝫ tunc respectu mulieris resultat nō ficta donatio sed p̄sumpta ꝛ tacita ex qua cū ficta traditōe pōt transferri dominiū vt supra est declaratū. vnde. l. qui se debere nō loquiť in ficto titulo sed in p̄sumpto ꝛ traditōe ficta. Unde facit optie pro his que dixi supra allegādo legem si culpa de rei vē. nec eēt ɔueniens ꝙ traditio facta viro faceret transferri dominiū in vxorem ex titulo ficto ꝛ ficta traditōe qꝛ traditio que fit viro ex cā dotis venit in ɔ̄siam ad fictam traditōem factā vxori. naꝫ per hoc dať viro in dotem qꝛ ꝑus videť tradita vxori ꝛ per ipsum viro. Unde non eēt ɔueniens ꝙ traditio facta viro que venit accessorie posset ɔualidare traditōem factā vxori. l. ex pupillari de vulg. ꝛ pu. ꝛ. l. si pacto quo penā cum mā. C. de pac.

Item aduerte qꝛ ad intellectū. l. qui rem ꝛ. l. ad ꝓbationeꝫ C. loca. aliquis posset dicere ꝙ si ex illis legibus sumiť argumentū a ɔ̄rio sensu supra dixi. tunc videť sequi ꝙ ēt si res ꝓpria ɔducať vt aliena a sciente rē esse ꝓpriā transferať dominiū ꝛ valeat locatio. Sed hoc videť falsum ꝛ ɔ̄ tex. ꝛ ɔ̄ glo. nostrā positam sup verbo nō meā ꝛ ɔ̄ glo. magnā ꝛ ɔ̄ tex. in. l. qui rem deposi. quē supra adduxi. ergo videť qđ illud argumentum nō debeat sumi. Sed ad hoc rn̄deť dupľr. Et prio ꝙ illđ argumentū pōt sumi in vtroqꝫ casu. s. qn̄ quis cōducit rē sciēter alienam velut ꝓpriā vbi ille qui cōduxit rē vt alienaꝫ cōduxit eā ab illo qui ēt sciebat rē esse conducētis quo casu trāsferť dominiū ut supra dixi in glo. sup uerbo quasi non meaꝫ. vel pōt dici ut als dixi ꝙ in casu quo quis conducit vt alienaꝫ argumentū a ɔ̄rio non pōt sumi qꝛ eēt ɔ̄ istam. l. quā supra induxi ꝛ ɔ̄. l. absenti in ꝑn. s̄. de dona. que dicit ꝙ donatio non pōt perfici sine cōsensu donatarij. Et qn̄ quis cōducit rem vt alienā si locator ignorat rem eē cōductoris non pōt videri cōsensisse in donatōe arg. aūt a ɔ̄rio sensu non sumiť ne fit cōtra dispōnem legis iuxta no. in. l. apud antiquos. C. de fur. ꝛ in. l. oēs populi de insti. ꝛ iur. ꝛ per Bar. ꝛ ista plus placēt ꝙ ea que alias scripsi rn̄dendo ad istas leges. Tetigit ēt hic pau. de ca. vtilem qōnem que optie pōt applicari ad qōnes p̄cedētes. Diximus. n. supra ſm cōem sniam ꝙ cōducens sciēter rē vt alienā nō transfert dominiū. Sed queriť quid si non cōstat quis eēt dominus tꝑe cōcessionis vtꝝ ex hoc solo ꝙ emphiteota acceperit rē in emphiteosim videať tacite fateri concedentē eē dominū. Nam si vr̄ fateri eēt fundata intētio agentis rei vē. quousqꝫ cōuentus nō ꝓbaret ɔ̄rium. l. cuꝫ falsa. C. de iur. ꝛ fac. igno. Hanc. q. monet spe. in ti. de loca. §. nūc aliqua ver. lij. ꝛ ibi refert diuersas opi. Dicit enim ꝙ Uguccio iudicauit ꝓ ecclia cōcedente in emphiteosim sed omnes alij iudicauerūt ꝓ emphiteota. d. Pau. hic tꝫ sniam Ugnccionis quam vr̄ approbare Odof. ꝛ bal. in. c. i. §. sacramentū de consue. repti. feu. vbi dicūt ꝙ si aliquis se confiteť habere feuduꝫ ab alio ꝓ certa re videť cōfiteri concedentē eē dominū. Dicit tamē bal. ꝙ ista ɔfessio tāquā qualificata nō posset diuidi iuxta ea que habenť in. l. aurelius. §. idē quesijt de libe. leg. vnde nō posset dicere dominus ex ɔfessione tua ꝓbať me eē dominū directo. tu ergo ostēde quō sis dominus vtiľr. vnđ nō posset excludi vasallus uel emphiteota quasi non sit fcā sibi concessio sꝫ bene possꝫ excludi lꝫ ipse nō dicat si domin⁹ p̄tendat eū cecidisse a iure suo ex causis exp̄ssis in iure sicut poniť casus a spe. in loco alle. Sed ɔ̄ istas determinatōes est auctoritas Dy. ꝛ bar. in. l. legata inutiľr. ff. de adimē. leg. vbi dicunť articulo illius legis ne inductū ad diminuēduꝫ opereť argumentuꝫ. Et pro eoꝝ opi. bene facit tex. in. c. inter dilectos in fi. de fi. instru.

ſtru. ⁊ .l.ad ꝓbatōem. C.loca. Et lꝫ illa iura loquā̄t in locatōe nō in ēphiteoſi bñ tñ faciūt ad ꝓpoſitū q̄ſicut ēphiteota recipiēdo in ēphiteoſiꝫ vʒ recipere rē tanꝙ̄ a dño ita ⁊ cōducēs in dubio ſꝫ Bar.hic ꝑ.l.ſi quis domū.§.pe.ff.loca. ⁊ ꝑ.l.ſi duo in fine vti poſſi. ⁊ ꝑ tex.noſtrū in ver.ſpāliter vna ſicut ꝑ locationē nō probat̄ dñium ita nec per emphiteoſiꝫ nō eniꝫ vʒ cōductor vel emphiteota recipiēdo fateri cōcedentē eſſe dñm lꝫ bene videt̄ aſſerere ꝙ ille qui dedit tanꝙ̄ dñs aſſerit ſe eē dñm. Et ad mām vide dio que ponit Bal.in.l.ſi alienā.ff.ſo.ma. Itē adde dictis Bar.hic inquātuꝫ ipſe diſtinguit vtꝝ emphiteoſis recepta ab eccleſia ſit recepta tanꝙ̄ de re ipſius eccleſie vel tanꝙ̄ de re ꝓpria ꝙ iſtaꝫ diſtinctōeꝫ vʒ ſequi bal. in.l.cū falſa.C.de iur. ⁊ fac.igno.vbi bar.aliquid tetigit de.q. ⁊ ang.in autē.de nō alienā. emphiteoſis in vltia.q. Scḋo adde inquātū Io.de imo.hic declarādo dicta bar.dicit ꝙ qñ res vendit̄ alicui iure emphiteotico nō tenet̄ cōcedēs oſtendere aliud niſi ꝙ tpe venditōis ipſe habebat vtile dñium ⁊ erat emphiteota q̄ reſpectu huius iuris ꝯceſſit dūtaxat.nam ex hoc ꝙ tenet̄ oſtēdere ſe fuiſſe emphiteotā infert Imol.ꝙ ſi eccleſia agat ꝯ̄ iſtuꝫ rei vendicatōe q̄ dicat primuꝫ emphiteotaꝫ cecidiſſe a iure ſuo eo ꝙ alienauit rem irrequiſito dño iuxta.l.fi.C.de iure emphi.ſcḋo emphiteota dabit̄ regreſſus ꝯ̄ primū q̄ non pōt cōſtare ſe tranſtuliſſe ius ꝙ dixit ſe transferre cū fuerit reuerſuꝫ ad dñm per alienationē ⁊ ita dicit obtinuiſſe de facto ⁊ credit eē verū niſi ſcḋs emphiteota ſciuerit rem eē alienatā irrequiſito dño qḋ tñ preſumit̄ ignorare tanꝙ̄ factū alienū.l.fi.ff.pro ſo. Nam ſi ſciuit nō tenebit̄ concedens de euictōe ar.l.i.in fi. ⁊ .l.quero ḋ ac.emp. Tu dic ꝙ iſta mā determinat̄ ꝑ ea que habent̄ in.l.ſi fundū.C.de euic. ⁊ in.l.ſi familie.C.fa.her.per Bar. ⁊ Bal. ⁊ in.l.emptoreꝫ.§.i.ver.ideꝫ ait de ac.emp. Et cōiter ꝯcludit̄ ꝙ datur regreſſus ad preciuꝫ lꝫ aliquis emat rem alienā ſcienter vñ dic vt in dictis iuribus. Illud aūt eſt certū ꝙ ſi a ꝓ̄ncipio ꝓ̄mus emphiteota tranſtuliſſet vere vtile dñium in ſcḋm ⁊ poſtea ex culpa ſua cecidiſſet a iure ſuo ꝙ ſemꝑ teneret̄ ḋ euictōe lꝫ ſcḋus emphiteota ſciuerit hoc poſſe euenire ſecus ſi ius ꝓ̄mi ephiteote reſolueret̄ ex nā̄ ipſius abſqꝫ eius culpa ita diſtinguit no.bal.poſt Iaco.de belui.in.c.i.§.rurſus qui.mo.feu.amit. ⁊ ita debes intelligere dicta bal.in.l.ſi familie.C.fa.her. ⁊ ꝓ ſcḋo dicto eſt tex.in.l.ſi quis domuꝫ.ſ̄.loca. Et q̄ Bar.hic querit vtrū in dubio res dicat̄ cōduci reſpectu ꝓprietatis an vero poſſionis ⁊ cōcludit ꝙ indubio reſpectu ꝓprietatis adde ꝙ iſtud eſt intelligēdū niſi ille qui ꝯducit ſciat ius locatoris in re q̄ tūc pro illo iure vʒ cōducere alias ubi ignoret ius locatoris ne decipiat̄ cōductor vel emptor res vʒ locata pleno iure ⁊ ſilr̄ empta. Primū probat̄ in.l.qui tabernā.ff.de ꝯ̄hen.emp. ⁊ melius in terminis noſtris in.l.certe.§.fi.ff.de ꝑ̄ca.vbi dʒ ꝙ debitor qui cōducit ꝑ̄cario rem pignoratā a creditore vʒ cōducere reſpectu poſſionis. Et hoc q̄ debitor ſciebat ius qḋ habebat creditor in illa re.ſ.poſſioneꝫ. Scḋm probatur in.l.ſi in emp.§.rei ſue.ff.de ꝯ̄hen.emp.quē tex.ibi no.bar.ad hoc ⁊ bal.in.l.in teſtō in fi.C.ad.l.fal. ⁊ ita diſtinguit Bal.allegās glo.in diuerſis locis in rub.C.de ꝯ̄hen.emp.in ver.vi.quero. Et hoc dixi tibi alias in iſto ti. Super quo ēt vide qḋ ipſe no.in.c.i.de feu.nō ha.natu.feu. Adde ēt ꝙ lꝫ ille qui ꝯducit rem reſpectu poſſionis ſeu poſſionē rei nō videatur cōducere rem reſpectu ꝓprietatis vt clare dicit tex.noſter qḋ aliud vʒ dicendū ſi ſimplr̄ aliquis conducat poſſionē tm̄ ita ꝙ verbū poſſio referat̄ ad ꝑſonaꝫ ⁊ nō ad rem.nam hoc caſu nomē poſſio ſignificat ꝓprietatē vt.l.ij. ⁊ ibi hoc nota.bal.i ver.poſſionē.C.ſi pig.pig.da.ſit. Facit tex. ⁊ qḋ ibi no.in.l.interduꝫ de verbo.ſignificatio. Et iſta vʒ eē mens doct.in alia.q.quam format Barto.in.l.vxorem.§.legauero.ff.de leg.iij. Et ad iſtaꝫ mām adde tex.no.quē ibi ponderat Ange.ad hoc in.l.ſi ꝓponas.§.i.ff.de inoffi.teſta.per quē probat̄ ꝙ qñ quis ꝯducit rem a locatore ſemꝑ vʒ renūciare cuicūqꝫ iuri qḋ ſcit ſibi cōpetere ad deſtruēduꝫ ⁊ reſoluendū ius locatoris lꝫ ſcienter ꝯducens nō ſemꝑ transferat dñium vt.ſ̄.dictū eſt.

In glo.ſuꝑ verbo ſtipulatōne ibi de ꝯ̄hen.emp.l.ſi in ēp.§.rei ſue. Ille tex.ꝺm bar.ibi vʒ velle ꝙ tunc valeat ēptio rei ſue reſpectu poſſionis que eſt penes aliū qñ illa poſſio nō poterat auocari ab emēte aliquo remedio poſſeſſorio al's ſecus ⁊ ita tenet ibi Bar. ⁊ q̄ in tex.noſtro emptio rei ſue reſpectu poſſeſſionis ⁊ cōductio equiꝑantur. Ideo Paul.de caſt.hic in duobus locis ſimiliter dʒ eſſe limitandū tex.noſtrū qḋ conductio rei ſue reſpectu poſſionis non valeat quando illa poſſeſſio poterat per conductorē auocari aliquo remedio poſſeſſorio. Pro qua concluſione allego tibi caſum cur hoc dicit in.l.certe.§.fi.cum.l.ſequen.j.de preca.vbi iuriſconſultus loquendo ꝓprie de ꝑ̄cario quod eſt ſimile locationi vt hic vides in tex. ⁊ in.l.ſi de eo.§.fi.j.eo.dicit ꝙ ita demū res pōt rogari ꝑ̄cario per dominū a poſſeſſione ſi ille poſſeſſor poſſet retinere rem ꝑ interdictū vti poſſidetis lꝫ dominus a poſſeſſore poſſet auocare rem in cā ꝓprietatis.vnde datur intelligi ꝑ illā.l.ꝙ vbi remedio poſſeſſorio poſſet auocari res ⁊ aliter ꝙ per viā ꝓprietatis non teneret ꝑ̄cariū neqꝫ ꝯductio ⁊ lꝫ tex.in.l.fi.ver.ꝯ̄ eo.ti.videat̄ facere in ꝯ̄riū inquātum dicit ꝙ pōt ꝯcedi poſſio ꝑ̄cario domino ēt ſi poſſet auocare a ꝯcedēte dʒ reſtringi ꝺm.l.ſ̄.alle.vꝫ ſi poſſet auocari reſpectu rei vē.ſecꝰ ſi iudicio poſſeſſorio. Et ꝓ iſta reſtrictōe faciunt verba lr̄e in fi.dum dicit ꝙ vꝫ ꝑ̄cariuꝫ q̄ eſt acquiſita poſſio aliena domino.nā ſi dominus poſſet auocare aliquo remedio poſſeſſorio tūc poſſio non diceret̄ aliena ⁊ quo ad oēm effectuꝫ.l.ſi quis ui in ꝓ̄n.ſ̄.eo. ⁊ ibi dixi. In eadē glo.ibi ubi ignoro. Hanc glo.optie declarat hic Io.de imo.ponens tres caſus ut plene hic per eū quos retuli tibi uoce. Uerꝫ tamē aduerte q̄ in tertio caſu nō ſentio ſecū.dicit.n.ipſe ꝙ quādo quis ſit ſe poſſidere ignorat tamē ſe eē dñm ꝙ tūc ꝯducēdo nō amittit poſſionē q̄ ſi iſto caſu eam acquireret de nouo vt in.l.ei a quo.j.de vſur.multofortius retinebit iaꝫ queſitā. Sed ego nō approbaui iſtam rñſioneꝫ in glo.ſuper verbo nō meam imo oſtendi ꝙ tex.in.l.ei a quo nō pōt loqui in ꝯductore qui ignorat ſe dñm. Item ēt oſtendi ꝙ iſta ſtant ſimul vꝫ quod ſcienter ꝯducenti rē ſuam nō acquirat̄ poſſio. Itē qḋ amittat poſſeſſionē ſuā. Unde iſto caſu ꝓbabilius poſſet dici amitteret̄ poſſio ſicut amittit̄ qñ quis ſcit ſe eē dñm ⁊ poſſeſſoreꝫ q̄ videt̄ eē eadem rō reſpectu poſſionis. Et ꝓ iſta ꝯcl'one bene facit tex.iſte ꝺm lec.meam intelligēdo quod in verbo ⁊ vtꝝ primum mēbruꝫ loquat̄ in eo qui ſcit ſe eē poſſeſſorē ⁊ nō dominū.nam ſi ſic intelligis illuꝫ ver.de neceſſitate oꝫ dicere quod in illo caſu perdat̄ poſſio alias nulla eēt dr̄ia iter eū qui ignorat ſe poſſidere ⁊ euꝫ qui ſcit. Et quod iſte itellectus ſit melior aduerte q̄ iuriſcōſultus in ver. ⁊ vtꝝ dicit qḋ eſt dr̄ia inter eū qui ꝯducit rem vt alienā ⁊ vt ꝓpriā qḋ verbū pōt intelligi duplr̄ vel in eo qui ꝯducit rem vt alienā quā credit eē alienā vl' in eo qui ꝯducit vt alienā quā ſcit eē ꝓpriam. Sed primus intellectus videt̄ melior q̄ iuriſcōſultus in ver. ⁊ ſi ſciēs qui ſe quit̄ ꝑ illud verbū ⁊ ſi ſciens non vʒ diſtinguere ſciēteꝫ qui cōducit noīe alieno a ſciēte qui ꝯducit noīe ꝓprio. Debuiſſet.n.dicere ſi ſic uolebat diſtinguere ⁊ ſi ſciens ꝯduxit tanꝙ̄ ꝓpriā dicēdo ergo ſimplr̄ ⁊ ſi ſciens cōduxit videt̄ manifeſte ꝙ ṽ. ⁊ utꝝ in prio caſu loquat̄ ḋ eo qui cōducit rē ut alienā quā ignorat eē ꝓpriaꝫ. In eadē glo.ibi ſi nō errat vꝫ quod agit̄ bar.addit tex.in.l.aut qui alter.§.ſi quis dū putat.j.qḋ ui aut claꝫ iuncta.l.ſi de eo.§.fi.j.eo. Sed illa iura loquunt̄ quādo ueritas ⁊ opio tendūt ad eūdem finem in genere q̄ qui ingredit̄ clādeſtine intēdit occupare rē inſcio domino uel poſſeſſore lꝫ erret in ꝑſona q̄ credit vnū eſſe poſſeſſorē ⁊ eſt alter. Tu ergo allega ꝓpria iura que loquunt̄ quādo veritas ⁊ opio tendūt ad ꝯ̄rios effectus pꝫ tex.i.l.ij.§.ſi ſub cōditione.j.ꝓ emp. ⁊ ibi hoc declarat Bar. Et ad materiā vide quod ipſe no.in l.iter oēs.§.recte.ff.de fur. ⁊ adde tex.in.l.ij.§.ſi a pupillo.j.ꝓ emp.vbi magis inſpicit̄ opio ꝙ̄ veritas ꝑꝑ errorē iuſtiſſimuꝫ qui erat ibi quo ad effectū cauſande vſucapionis. In eadem glo.ibi ꝓprietatis reſpectu ⁊ non vꝫ.ſ.cōductio. Hoc dictum reprehēdit hic Imo. ⁊ bene quem ego ſum ſecutus ſuperius in glo.ſuꝑ verbo quaſi meam.tenens ꝙ ex quo in iſto caſu transfert̄ dominiū ⁊ poſſio valeat ēt cōductio ⁊ ad.l.ſue rei de ꝯ̄hen.emp.optie reſpōdet ꝙ ideo emptio ſue rei ſcienter fcā indiſtincte non vꝫ q̄ emptor nihil intēdit transferre in venditorē. Sed in ꝯductore eſt alia rō q̄ per ꝯductionē videt̄ velle trāſferre poſſionē ⁊ dominiū in aliū per ea que ſupra dixi in.d.glo. Sed ꝓ declaratōe huius mēbri ⁊ ꝑ̄cedētis querit hic dominus meꝰ nūquid eo caſu quo conductio eſt nulla ille qui ꝓmittit ſoluere penſionē teneat̄ eam ſoluere. ⁊ ꝯcludit ꝙ ſi ſciēter ꝓmittit.i.ſi ſciebat ꝯ̄ctum eē nullum tenet̄. Sicut.n.ille qui emit rem ſuā ſciēter ſoluēdo ꝑ̄cium non repetit vt.l.ſue rei de ꝯ̄hen.emp.ita ⁊ ille qui ſciēter ꝓmittit indebitū q̄ ꝓmittere ⁊ ſoluere ſunt paria.l.fi.C.ad.l.falc.ſed Io.an.in addi.ſpe.in ti.de loca.§.ſequit̄ lꝫ ꝯ̄riū ⁊ vʒ ꝯcludere ꝙ quādo locatio eſt nulla ex defectu ſolenitatis ꝯductor non tenet̄ ad penſionē. Sed pōt intelligi hoc dcm̄ in duobus caſibꝰ ⁊ ꝓcedit. Primus caſus eſt quādo ꝓmiſſio nō eēt facta ꝑ ſtipulationē ſed ſimplr̄ fuiſſet factus ꝯ̄ctus locatōis ex quo non pōt dari actio cum ſit nullus. Secūdus eſt quādo ꝓmiſſio eēt fcā per ſtipulationē.ſꝫ ꝓmittens errabat in iure q̄ credebat con-

tractū valere. tūc enim ſtipulatio eliderec̃ exceptiōe ex quo ꝓ/
miſſum erat nullo iure debitū. l. ſi ꝓ ronus. §. i. ⁊ ibi plene per
bar. ſ. de dona. In dubio aūt ꝑſumic̃ error iuris. l. ſʒ ⁊ ſi quis
§. fi. ſi quis cau. q2 agitur de dāno vitando. l. ſʒ ⁊ ſi me puté. ff.
de ꝯdi. inde. Ubi aūt ꝓmiſſio eēt facta ꝑ ſtipulatōeʒ ⁊ ex cer
ta ſciā quid iuris ſit recurre ad no in. l. ij. §. circa. ff. de doli ex
cep. per glo. ⁊ Bar. in. l. gnāliter. C. de nō nu. pecu. ⁊ in. c. ſi
cautio ō fide inſtru. Eſt tñ vnus caſus ſingularis in iure quo
locatio ſeu ꝯceſſio in emphiteoſiʒ eſt nulla ⁊ nihilominus em
phiteota ſemꝑ tenec̃ reddere penſioneʒ ēt ſi auferac̃ ſibi res
ita vʒ ꝓbari in aūt. de nō aliená. §. ſi vero. Et hoc eſt in odiuʒ
ꝯducēris ab eccleſia ſine ſolēnitatibus legitimis. Et aduer
te q2 Imo. hic referēdo quādaʒ ſo. Ja. de ra. dicit qꝺ quāuis
cōductio ſit nulla ſcd̃m ſuiaʒ cōem nihilominus transferc̃ do
miniū ⁊ poſſeſſio ex ꝯctu inutili q2 lex nō reſiſtit huic ꝯctui ſed
nō aſſiſtit iuxta ea que vidiſti in. l. i. §. ſi vir. ſ. eo. nam Jo. de
Imo. hic dicit ꝙ illa iura loquūtur qñ aliqua traditio fuit facta
reſpectu ꝯctus nulli. Sed in caſu noſtro ſi cōductio eſt nulla
vt fatetur glo. nō pōt videri interueniſſe aliqua traditio vera
vt pʒ de ſe nec ēt ficta q2 ex quo cōductio ꝑ quaʒ inducic̃ ficta
traditio fuit nulla nullus effectus potuit ex ea ſequi. l. nō du/
bium. C. de legi. ⁊ hac eadeʒ rōne vtic̃ Imo. in. q. quá tetigi
ſuꝑ glo. in verbo nō meaʒ dum vult ꝙ lō ille qui cōducit rem
ſuam ſciēter vt alienā nō transferrat poſſeſſionē in aliuʒ q2 cum
cōductio ſit nulla nō pōt reſultare ex ea ficta traditio. Sʒ ego
tunc ſum ſecutus glo. ⁊ dicta Bal. in. l. ad ꝓbatōeʒ. C. loca. ⁊
ad illud argumētuʒ rñdi ꝙ ex quo ille qui cōducit ſcit ſe dñm
⁊ per ꝯñs ſcit nō valere cōductōem in transferenda poſſeſſione
in illo caſu ēt dñium in caſu noſtro vʒ habuiſſe reſpectu ad ꝯ
ctum cōductōis ꝓut fiebat de facto ⁊ ſic cōſtituiſſe ſe noīe lo
catoris poſſidere nō eni potuit habere reſpectū ad ius ꝙ ſcie
bat nō ſubeſſe. Nihil allegaui tūc pro iſta ꝯria ſed nūc allego
tex. ⁊ qꝺ ibi ponit bar. in. l. quid ergo. §. cū anté. ff. de his qui
no. infa. ⁊ qꝺ ponit ideʒ bar. ſolēniter in. l. vbi pactū in vlti. q.
C. de tranſac. vbi dixit ꝙ qñ verba legis faciūt mentionē de
actu qui nō pōt habere effectū iuris videnc̃ reſpexiſſe ad fa/
ctum ⁊ non ad ius dūmodo actus ille habeat formā actus q2
aliquo caſu poſſʒ valere de iure. Iſta rñſio optime ꝓcedit vbi
daretur ſcia cōductoris vbi aūt erraret in iure qui error ꝑſu/
meretur in dubio cū agatur de damno euitādo vt mō dixi in
alia. q. tūc ꝓcederet opi. Imo. ſ. relata q2 illo caſu ꝑs videre
tur cogitaſſe de actu iuris ⁊ ex actu nullo nō ſequerec̃ aliquis
effectus vt in. d. l. nō dubiū. In eadeʒ glo. ibi q2 locator for
te aliquo iure ⁊c. iſta ſol. eſt no. ⁊ exēplificat tex. in. l. ſi quis vi
in ꝓn. ſ. eo. ⁊ vult ꝙ ille qui pōt remedio poſſeſſorio auocare
rem fingac̃ eē poſſeſſor illius rei ⁊ q2 ipſe fingic̃ poſſidere ſe
quitur qꝺ fictōe iuris alius nō videac̃ poſſidere vt ꝓbat tex.
l. nō vʒ. e. ⁊ ſic inſpecta fictōe valebit locatio ⁊ cōductio nō. n.
vʒ iſte poſſidere qui reuocabiliter poſſidet vñ ſicut dñs reuo/
cabiliter pōt adhuc ꝑſcribere reʒ ſuā vt in. l. bello. §. ſi quis ſer
uum. ff. de capti. ita ille qui reuocabiliter poſſidet poterit ac/
quirere nouū ius retinēdi ab eo qui fingic̃ poſſidere ſm Jo.
de imo. Sed dubiū eſt vtꝝ in iſto caſu vera poſſeſſio que eſt pe
nes cōductorē transferac̃ in euʒ qui locauit ⁊ hoc nō tangic̃
hic ꝑ aliquē queʒ viderʒ ⁊ vʒ dicendū ꝙ non ꝑdac̃ poſſeſſio q2
ad ſubſtētandaʒ locatōeʒ ſatis eſt ꝙ ſicut ille qui locat fingic̃
poſſidere ita ille qui cōducit fingac̃ nō poſſidere ⁊ ſic ſcd̃m fi/
ctioneʒ ſm quaʒ dʒ locatio cōductor nō repirec̃ eē poſſeſſor ⁊
iſtud alias tenui nūc aūt adduco tibi. l. no. que probat vtrāqʒ
vʒ qꝺ iſto caſu vʒ cōductio ⁊ transferc̃ vera poſſeſſio in locato/
rem ⁊ ꝑmitto ꝙ ꝓcariuʒ ⁊ cōductio equiparāc̃ quo ad caſum
noſtrū q2 vtrūqʒ vʒ eodeʒ mō vt ꝓbatur hic in lr̃a melius di/
cit tex. no. in. l. certe. §. iulianus. j. de ꝓca. q2 ego poſſuʒ roga/
re ꝓcario ab illo quē ſpoliauerā ⁊ qui habebat remediū poſ/
ſeſſoriū ꝯ me ergo ⁊ ab eodeʒ potero cōducere reſpectu poſ
ſeſſionis. Et q2 tex. ibi infert ꝙ ille qui ſic rogat ꝓcario. ꝓca/
rio poſſidet ſatis datur intelligi qꝺ rogādo trāſfert poſſeſſioneʒ
ciuileʒ ⁊ retinet nālem vel transfert vtranqʒ ⁊ breui manu vʒ
ſibi tradita nālis vt vidiſti declaratū in. l. interdū. in ꝓn. ſ. eo.
ſicut ergo ibi ex ꝓcario transferc̃ poſſeſſio ciuilis ita hic ex cō
ductōe transferac̃ vera ciuilis ⁊ nālis. naʒ verbū ꝓcario poſ/
ſidet poſitū in illo tex. in dubio dʒ intelligi iſto mō ex quo iſta
eſt nā ꝓcarij vt poſſideat nāliter dūtaxat vt in. d. l. certe. §. i. ⁊
l. ⁊ hʒ. §. cū qui eo. ti. ponic̃ ⁊ alia ſo. hic ꝑ gl. ꝙ ille qui cōduce
bat rem ſuā reſpectu poſſeſſionis que erat penes eū prius cōſti
tuit ſe noīe locatoris poſſidere ⁊ iſta eſt clara ſʒ diuinat ad tex.
vñ bar. pōit hic tertiā dicēs ꝙ ille qui cōducit reſpectu poſſeſſio
nis cōducēdo transfert poſſeſſioneʒ in alterum ⁊ hec conclu/
ſio ꝓbarec̃ in iſto tex. ſm lec. glo. que vult ꝙ ver. ſed ⁊ ſi ſciaʒ
loquac̃ in eo qui conducit ſciēter rem ſuā reſpectu poſſeſſionis
que eſt penes euʒ. Sed ſm intellectū Bar. ad iſtuʒ ver. iſta
lex non ꝓbaret q2 bar. itelligit ꝙ alius poſſidebat. Et q2 iura
cōiter videnc̃ ꝑmittere cōductōem ⁊ ꝓcariuʒ dño reſpectu poſ
ſeſſionis qñ poſſeſſio eſt penes aliū. ideo Jo. ō imo. dicit hic ſe
multuʒ dubitare vtꝝ iſta lec. glo. ſit vera vʒ ꝙ valeat cōductio
reſpectu poſſeſſionis qñ poſſeſſio eſt penes dñm ꝯducentē nō tñ
audet recedere ab iſta gl. q2 cōiter approbac̃. Mihi videtur
ꝙ iſta opi. ſit ſatis ꝓbabilis q2 cuʒ dominiū ⁊ poſſeſſio ſint due
res ſeꝑate vt. l. ꝯmiſceri in prin. j. e. ⁊. l. nāliter. §. nihil cōe. ſ.
e. vʒ ꝙ iuridice dominus ꝯducēdo poſſit ſeꝑare cām poſſeſſio/
nis a ꝓprietate argu. l. ēt. §. i. ff. de mino. ⁊ qꝺ habec̃ in. l. pub.
§. fi. ff. depo. ſicut ergo ſi aliquis eēt poſſeſſor dūtaxat ⁊ nō do
minus ꝯducēdo rē ab altero. ſciēter vtilr̃ ꝯduceret ⁊ transfer/
ret poſſeſſionē in alteꝝ. l. qui bona fide in ꝓn. ſ. eo. ita videc̃ poſ
ſe facere dñs ⁊ poſſeſſor. Et ꝓ iſta lec. glo. multū facit prin.
huius. l. in quo ponic̃ thema ⁊ qꝺ de eo qui poſſidebat ⁊ ꝯdu/
cebat rem qꝺ quidē thema continuac̃ in tota. l. ne habeamus
aliquid ſubaudire ad tex. ⁊ ad uer. nā ⁊ ſi rem meaʒ. poſſumꝰ
dicere ꝙ emptio ⁊ ſtipulatio ex vna ꝑte ⁊ ꝓcarium ⁊ cōductio
ex alia equiparāc̃ quo ad hoc vt in vtroqʒ valeat cōtractus re/
ſpectu poſſeſſionis. ⁊ iſtud ſufficit lʒ in exemplo poſito in emp
tione ⁊ ſtipulatōe ponac̃ quod poſſeſſio erat penes alium. Cō/
ſiderauit. n. iuriſcōſultus ꝙ in ꝯductōe ⁊ ꝓcario ⁊ ſi poſſeſſio eēt
penes ꝯductorē vʒ tamē tranſlata in locatorē vt. ſ. dixi. Un
de ſemꝑ videc̃ fieri ꝯductio reſpectu poſſeſſionis que eſt penes
alium. Et ꝑ hec eſt expedita iſta difficillima lex.

ossessionem.

Pupillus natu/
ralē poſſeſſionē po
p teſt amittere ſed nō ciuileʒ ſine tutore. h. d. Uel
ſic ſm alium intellectū. Sine auctoritate tutoris
non amittic̃ poſſeſſio ſed detētatio facti. ſcd̃a ibi qꝺ
eni. Primo no. ibi ſine tutoris auctoritate ꝙ ea que ſunt fa/
cti pupillus ſolus pōt ēt in ſui ꝑiudiciū. de quo dic vt traditur
in. l. ꝯcluſionibus pupillus. ſ. de ꝯdi. ⁊ demō. Scd̃o no. ibi
qꝺ enim facti eſt ꝙ poſſeſſio que retinec̃ aīo non dicic̃ eſſe facti.
Ideʒ vʒ ꝓbari a ſili in. l. ꝓ herede. §. i. de acqui. here. ibi. Nō
tam facti ꝙ animi cōtrariū tamē ꝓbat tex. in. l. bonefidei. ſ. ō
acqui. re. do. ⁊ tradidit bar. in. l. ſi is qui ꝓ emptore de vſuca.
⁊ ego allegādo dcā ſua plene declaraui in. l. i. in ꝓnc. ſ. eo. Et
ad iſtum tex. poſſumus dicere ꝙ poſſeſſio que retinec̃ aīo nō eſt
facti. ſ. extrinſeci quod magis ꝓprie dicic̃ facti quando exit in
opationē exteriorē. Tertio no. ꝙ poſſeſſio naturalis ꝑ quā in
ſiſtic̃ rei ēt poſt ꝙ eſt ꝓducta in eē dʒ eſſe magis facti quaʒ iu/
ris. Nam poſſeſſio que amittic̃ ꝯſiderac̃ ꝓut eſt ꝓducta in eſſe.
⁊ tamē cōtrariū dicūt doc. in. l. i. in ꝓn. ⁊ in. §. ſi vir. ſ. eo. vʒ ꝙ
poſſeſſio nālis ꝓut eſt ꝓducta in eē eſt ius. Sed pōt exponi
tex. iſte ꝙ poſſeſſio nālis ꝓducta in eē iō appellec̃ factū q2 ab eo
qui poſſidet ciuilr̃ ⁊ nālr̃ retinec̃ per mediuʒ facti. i. ꝑ inſiſten/
tiam in re ipſa. tamē poſſeſſio que retinec̃ eſt ius. Et ad iſta duo
ſemper tenebis mēti iſtam. l. In glo. ſuꝑ uerbo corꝑe ibi.
Detentatione aſinina. No. iſtam ſo. relatā ad tex. Nam ex ea
ꝓbac̃ ꝙ detētatio que nō eſt penes aliquem ex aliqua iuſta cā
dicic̃ merū factum. ⁊ hoc eſt qꝺ dixit bar. in. l. i. in ꝓn. ſ. eo. in
fi. cōmen. Sed q2 iſta ſol. iꝓpriat aliqualr̃ tex. Ideo reiecta
ſcd̃a ſo. que nō eſt vera tene tertiā ſo. que eſt no. ⁊ declaratur
iſto mō ſm Imo. q2 quādo pupillus vult trāſferre in alteruʒ
poſſeſſorē. tūc ſi amitteret poſſeſſionē nālem ꝑderet eam ex vo
lūtate ꝓpria. Pupillus aūt ex ſua volūtate non pōt ſibi ꝑiudi
care ſine tutoris auctoritate inſti. de auc. tu. §. ſed neqʒ ⁊. l. ob
ligari in ꝓn. ff. e. Sed qñ pupillus exit rē corꝑaliter tūc poſſeſſio
nālis nō amittic̃ ex volūtate pupilli ſed ex diſpōne iuris. q2 iu
re cauec̃ ꝙ poſſeſſio nālis non poſſit retineri ab eo qui poſſidet
ciuilr̃ ⁊ nālr̃ qñ quis exiuit cōſpectū rei ſicut vidiſti declaratuʒ
in. l. i. in ꝓn. ſ. eo. Et ex iſta no. ſol. ſic declarata tene menti
ꝙ leſio que inferc̃ pupillo ex imediata diſpōne iuris ita cōpre
hendit eū ſub gnāli diſpōne ſicut quēlibet maioreʒ. nihil alle/
gat ſʒ eſt caſus qui ſemꝑ allegac̃ ad hoc in. l. ſine herede. §. lu/
cius. ſ. de admi. tu. ꝑ queʒ dixit Bal. in. l. non vʒ. C. de in ite.
reſti. mi. ꝙ ſi ex forma ſtatuti ꝯſanguineus tenec̃ facere com/
promiſſum pupillus ēt cogic̃ nec poterit petere ſe reſtitui tan
quā leſus q2 iſta leſio ſurgit imediate a iuris diſpōne. Utrū
aūt illi quibus data eſt ptās ſtatuendi poſſint facere iſtud ſta/
tutū ita vt cōprehēdat minorē eſt alia. q. no. quam plene diſcu
tit bar. in. l. ambitioſa de decre. ab or. fa. qꝺ aūt dcm̃ eſt ꝙ mi/
nor cōprehēdic̃ ēt quo ad leſionē ſui ſub diſpōne legis eſt in/
telligēduʒ qñ ex mera legis diſpōne hoc cauſac̃. nam ſi lex ob

ligaret

ligaret minorez ex aliquo facto suo uel obmisso p̄cedenti p̄or
dinato ad istā obligatōez tunc quid iuris sit. vide plene p bar.
in. l. si cōstante. in pn. ff. solu. ma. in illa. q. Ult bona minoris
tacite obligenť pro dote z p Bal. post Cy. l. certi iuris. C. lo.
z allegať optima. l. in. l. fi. C. de legi. tute. In casu aūt glo.
nostre lz videať precedere factū minoris voluntariuz ad amis
sionem possionis qui est egressus de ɔspectu rei non tñ erat
iste actus p̄ordinatus ex tacita vel exp̄ssa volūtate pupilli ad
hunc effectū z iō attendiť simplr dispositio legis. Si tamē ap
pareret q pupillus exiuit ɔspectuz rei vt alius occuparet pos
sessionez vacuaz sicut pōt ɔsiderari in casu posito in ista gl. in
ver. lz pone tūc amittereť quidez possessio z acquirereť occu-
pāti p occupatōez. Sz tñ eēt iniusta z posset sibi auferri qz ista
amissio fuit facta in fraudē sicut dicit Bar. no. in. l. i. in pn. ff.
si ex noxa. cau. aga. q si aliquis habēs rez p derelicta vt alius
eā occupet z hoc facit ne ō ɔ̄ctu donatōis soluať gabella eodē
modo soluiť ac si donatio simplr fuisset fcā. Si autē quereres
quo remedio consuleret pupillo tūc ad recupandaz istaz pos-
sessionez eēt cogitandū qz iste qui occupauit nō possit dici vio
lentus vel clādestinus possessor sz potius vitiosus z iō forte
aut cōpeteret remediū. l. fi. C. vñ vi sicut ɔ̄ occupantē posses-
sionem que uacat ciuilr z nāliter aut remediū. l. si coloni. C.
de agri. z censi. li. xi. z vide qō scripsi in. l. rē que nobis. s̄. eo.
Tangūt ēt hic Moder. aliaz solu. vz q iste tex. loquiť quā
do pupillus possidebat ciuilr z nāliter quo casu recedēdo de
fundo pdit nālem. Sed tex. ɔ̄rius loquitur qñ possidebat nā-
liter dūtaxat quo casu exeundo de fundo nō perderet nālem
vt vidisti declaratū in. l. i. in pn. s̄ eo. z est casus in. l. iij. j. ō vi
z vi arma. Sed scōm istā solu. nihil eēt spāle in pupillo. d.
l. pupillus qz ēt maior exeūdo de fundo non pderet vt dictuz
est. Iuriscōsultus aūt ibi vult ponere aliquid spāle i pupillo
qz dicit q amissit possionē sine tutoris auctoritate. Preterea
ista solu. diuinat ad tex. vnde tene tertiā que est melior oibus
z cōiter approbata. In ea. glo. ibi. Si a pupillo z c. sol. hic
posita nō approbať cōiter p Moder. qz nō semp ex sola ap
prehēsione pupillus qui traderet amitteret possionē nālem
vel ciuilez nō eniz amitteret nālem stando in re nō suspicādo
se posse repelli. l. qō meo. §. fi. s̄. eo. ciuilē nō amitteret ēt si eēt
ex̄ rem nisi vel nō amittereť cuz vellet ingredi vel suspicareť
se posse repelli. l. clam possidere. §. fi. s̄. Dic ergo sm Io. de
imo. z est sol. quā tangit gl. in. d. §. si a pupillo q ille qui emit
a pupillo possidebat rem vñ nō fuit ibi translata possio p pu
pillum sz habebat eaz prius. Sed qz ista diuinat ad illū tex. iō
sequere solu. quā ibi ponit glo. z Bar. approbat vz qō ibi lo
quitur in re mobili que eaz pmuz est apprehēsa p aliuz pditur
eius possio ēt sine animo z volūtate nostra. l. si rem mobilez
s̄. eo. Unde pupillus nō transfert eā ex volūtate sua sed po-
tius ex dispōne iuris. Et sic est eadez rō in translatione huius
possionis que est i amissione possionis rei mobilis qñ pupil-
lus exiuit fundū vt. s̄. declaraui in. iij. solu. pmi ɔ̄rij. Et ad-
uerte qz tex. in. d. l. pupillo ō acqui. re. do. vr pbare a ɔ̄rio sen
su q cuz auctoritate tutoris pupillus pōt transferre possionē
z idē vr pbare tex. nr. in pn. qō nō nr verz z ɔ̄ tex. in. l. magis
puto. §. i. z qō ibi p gl. ff. ō re. e. gl. vbi distiguit no. q possionē
quaz hz ibi pupillus cuz titulo z bona fide vel saltē cū bona fi
de nō potest pupillus transferre tutore auctore sed possionē
simplicē quā hz cuz mala fide pōt transferre sm glo. qō vlti-
muz dictū vr impugnare tex. in. d. §. l. iuncto. §. sequē. Dicitur
eniz in fi. dicti. §. q iō possio cū titulo nō pōt alienari qz alie-
natū tanq̄ ō bonis pupilli qz rō est generalior dicto ergo am
pliat dictuz. l. q dictū. ff. de pac. z. l. si is qui animo. s̄. eo. z ibi
dixi. Unde etiam si pupillus male fidei possessor alienat rez
tanquā suam vel possionem hz locum rō ibi posita. Ust tex.
in. §. seq. dicit q predium pignoratuz pupillus tutore auctore
alienat qz alienat tanquā alienum non tanquam pupilli glo.
tamen in. l. ij. §. si a pupillo hic allegata lz q cum auctoritate
tutoris possit transferri possio z pro ea adducunť ista iura a
ɔ̄rio sensu ibi p Imo. Sed pōt dici q habuerint bonū intel-
ligendo put loquiť tex. dicto. §. si a pupillo in re mobili alie-
na in qua pupillus cum autoritate tutoris poterat transferre
possessionez. nam si res mobilis fuisset pupilli lz forte posset
transferre possessionez nō tamē posset transferre dñium sicut
declarāt ibi bar. z Ange. faciendo dr̄iaz de iure isto inter pu-
pillum z adultum de quo dic vt ibi per Moder. z sic restrin
getur argu. a cōtrario sensu quod colligiť ex istis. ll. Posset
etiam intelligi argu. a ɔ̄trario sensu in iure imobili quā pupil-
lus possidebat mala fide. z poterat auocari aliquo remedio
possessorio qz illa fictio iuris non videť possidere. l. non vr. s̄
eo. z ideo non censeť eē in bonis pupilli. z hoc casu forte pos
set pcedere glo. d. l. magis puto. §. l. in vltio dicto de iure aūt.
C. pcederet istud dcm̄ simplr in pupillo z adulto de quo iure
mobilia que seruādo seruari psūt nō psūt alienari sine decreto
iudicis. l. lex que tutores. C. de admi. tut.

Vi uniuersas.

Qui possidet do
mum nō vr pos-
sidere singulas res que ɔstituūt domuz. scdā ibi.
Idem dici dz z est vtilis inuestigatio ad videndū
vtrz p̄dicte res fuerint vsucapte. Item an possint
vēdicari de quo in. l. cuz qui edes z. l. rez mixtura de vsucap.
z in. l. in rem actio. de rei vē. In glo. posita super v̄bo nō
videť ɔ̄ istuz tex. z ɔcordātias allegatas in glo. vr tex. in. l. qui
res. §. fi. de so. vbi dr q res iuncta edibus pōt vendicari an-
ge. soluit qō ista res dr possideri in cōcreto. i. non p se sz vna
cū domo. z istud sufficit vt possit cōpetere rei vēdicatio alle. l.
q̄uis. ff. si quis ob. cau. te. que induciť hoc modo qz sicut vna
res pticularis ibi capiť loco quote vlis vt habeat locū ille titu
lus. ita eɔ̄ hic vniuersitas edificij accipieť pro re singulari qui
enim possidet domū possidet sub vniuersitate illa ex quibus
constat domus materialr. l. si alius. §. fi. cū. l. se. ff. quod vi aūt
clam. Et satis pōt saluari ista solu. sic ōclarata. vel dic sz Io.
de imo. quod ista ɔ̄sia nō est bona. res pōt vēdicari ergo z pos
sideri qz aliquādo ɔueniť rei vē. qui non possidet. l. is qui do-
lo z. l. finaūt. §. possidere. s̄. de rei vē. z hoc dicit sentire glo. in
d. §. fi. Sed cū regula sciť q cū rei vēdicatio non cōpetit nisi ɔ̄
possidentē aut detinentē. l. i. C. de ali. iu. mu. cā fac. z. l. offm̄
de rei vē. ɔ̄sia videť bona nisi assigneť cā spālis quare isto ca-
su ɔ̄ nō possidentē non pōt competere. Dic ergo declarando
istā solu. q sicut actio psonalis que cōpetit ad rē reddi vel re-
stitui pōt competere ēt vbi traditio est ipossibilis qz res iā tra
dita fuit petita rōne deteriorātōis cōmisse in re ita pōt agi rei
vē. ɔ̄ non possidentez nō respectu ipsi⁹ rei que nō possideť sz
ut quis ɔsequať extimationē unde forma libelli erit q aliquis
uendicat rem ut aliquid eius extimatōis ɔsequať sicut bar. in
actōibus p̄dictis in. l. iij. s̄. cōmo. z. l. iulianus. §. si fundum z
ibi tex. de uer. obli.

Possessionem.

Possio etiam nobis inui
tis amittiť uel inhabilita-
te rei uel pter uiciuz psone possidentis. uel etiā aliquādo ex
uolūtate nostra tacita uel exp̄ssa. scdā ibi. Item cū p̄tor. tertia
ibi item qō mobile. Prio no. ibi sicut liberū hoiem qō quo
ad ipossibilitatez possidendi equipať res sacra religiosa z ho-
mo liber. z hoc pcedit idubitāter negatiue. hoc est q sicut nō
possumus possidere hoiem liberum scienter ita nec rem sa-
cram z religiosam. Sed affirmatiue vr eē dr̄ia. qz lz bona fide
homo liber possit possideri ut uidisti declaratū in. l. cuz here-
des. §. fi. s̄. e. Azo. tamen dixit in sūma. C. ō acqui. pos. q res
sacra uel religiosa ēt bona fide non pōt possideri. cuius dicta
sequiť hic ang. z Ia. de ra. Et pōt eē rō dr̄ie sm eum quia
homo est res animata z que aliquo mō ex uolūtate sua pōt si
bi p̄uindicare. Item qz per animū hois quē bona fide posside
mus possumus aliquid nobis acquirere qō non ɔtingit in re
inanimata. unde utilitatis cā in hoie libero hoc inductum est
Imo. hic dicit q ista rō dr̄ie hz locum in re sacra inanimata
sed non militaret in re sacra animata. uerbi gr̄a in clerico z re
ligioso unde in ipsis uideť idem dicendū q in hoie libero sz
eum. Pro ista dr̄ia facit optie tex. lz ipse non alleget z qō ibi p
glo. vij. q. i. c. pastoralis z qō no. glo. in cle. in plerisqz sup v̄bo
christiano extra de elec. z tex. cū glo. in. c. si ep̄s de supplē. ne
gli. p̄la. in. vi. Ex quib⁹ iuribus colligiť q res sacra anima-
ta pōt transire aliquādo in dñium alterius. nam ep̄s vel cleri
cus efficiť suus hostiū sicut z laicus z sic possideť z habeť i eo
dñium q non ɔtingit in re sacra inanimata vt satis colligitur
ex locis p̄dictis iuriscōsul. do. meus hic dicit q ista dicta sunt
falsa z ɔ̄ tex. in. l. hominis liberi cū. l. se. de ɔ̄hē. emp. vbi eodē
modo distinguiť in re sacra z in libero hoie quantuz ad hoc vt
valeat emptio z venditio. Ualet enim emptio rei sacre fa
cta ab emptore rei ignorāte sicut emptio hois liberi ergo dať
intelligi. q res sacra ignorāter pōt possideri qz si non posset
possideri nō eēt in cōmertio z ɔ̄sir nō valeret emptio z vere
ille leges optie inducunť. Si tamē velles tenere sniaz cōez
posses dicere q vz emptio z vēditio quo ad hoc ut cōmittať
euictio. Itē vt emptor cogať soluere p̄cium z venditor tra-
dere rez z qz non pōt eam tradere condemnabiť ad interesse
l. i. in pn. de acti. emp. sicut dicimus in eo qui vēdit rez alienaz
cuius vēditio tz. l. rem alienā de ɔ̄hen. emp. z. l. res aliena. ff.
de pigno. actio. z tamē posset ptingere q non solū dñium sz

eliaz posſio eēt penes aliuz. Iſta tñ ſimilitudo nō eſt oīo bona qꝛ ſatis eſt ꝙ res poſſit poſſideri ⁊ eē in cōmercio vt poſſit vendi ſed aliud eſt qñ nō poſſit poſſideri. Pro iſta dr̄ia vide ꝙ habet᷑ in.l.apud iulia.§.fi.cū.l.ſeq.ff.de leg.i. Unde de iuris ſubtilitate opi.do.mei vʒ verior retenta tñ cōi opinione ꝓ vera do.meus hic tangit duas rōnes dr̄ie inter rem ſacraʒ ⁊ hominē liberuʒ valde ꝓbabiles. Prima ſumit᷑ ex rōne tex.in.l.iuſto.in pn̄.j.ti.i.vbi dr̄ ꝙ nō datur poſſio alicuius tanꝙ̄ filij ſicut datur liberi hominis poſſio tanꝙ̄ ſerui qꝛ nō ita frequēter cōtingit alienos filios reputari noſtros ſicut frequenter cōtingit homines liberos vendi tanꝙ̄ ſeruos. Unde vtilitatis cā receptū eſt ꝙ pp hanc frequētiā hō liber poſſit poſſideri ſed iſta frequētia ceſſat in rebus ſacris ⁊ religioſis ergo nō eodē mō pſſit poſſideri. Scōa rō eſt qꝛ ſemel deo dedicatuʒ non pōt fieri ꝓphanuʒ niſi auctoritate ſolius pontificis ſm Jo.an. ⁊ Dy.in regula ſemel deo de reg.iur. Et bene facit tex.in.l.cōtinuus.§.cuʒ quis de v̄bo.ob. Hoc aūt non hʒ locuʒ in homine libero qui ſine facto pncipis pōt fieri ſeruus vel volūtate ꝓpria ſicut exēplificat hic glo.ſup verbo volūtarie vel qꝛ capiat᷑ ab hoſtibus. Scōo no.ibi item cuʒ pretor ⁊c.dum dicit. Iteꝫ iuſſit ꝙ verbū glo. ⁊ doc.exponūt ꝓ ſecundo decreto.naʒ hic vʒ caſus ꝓ opi.bal.in.l.ij.ff.ſi ex noxa.cā a ga.ꝯ Bar. ⁊ Dy.in.l.ſi finita.§.iul.de dam.infec.qui dixit ꝙ miſſus in tenutā ex ſcōo decreto cū interponit᷑ ſcōm decretum iterū dʒ ingredi in tenutā mittente nūcio vñ nō ſufficiet qđ iudex dicat poſſideas rem,ex ſcōo decreto opi.bar.ſequitur Bal.in aūt.ei qui iurat in pen.car.C.de bo.auc.iudi.poſ. ⁊ iſta opi.ſeruaret᷑ in pratica. Et ad tex.noſtrū pōt dici ꝙ verbū ire in poſſionē exponit᷑ pro manere vel ire.ſ.ficte ⁊ nō vere qꝛ qñ res eſt apud aliquē ſupueniēte nouo titulo ficte vʒ ſibi tradi a poſſeſſore vt.l.qua rōne.§.interdū ō acqui.re.do. ⁊.l.quedā mulier.ff.de rei.ven. Ex eodē ēt ver.colligit᷑ ꝙ qñ interponit᷑ ſcōm decretuʒ poſſio ꝑditur ⁊ transfert᷑ in alium inuito reo. Et ꝑ hunc tex.pʒ tibi falluʒ eē qđ dr̄ in glo.no.in.l.ꝑtoris officiuʒ.in pn̄.de dam.infec.vʒ eniʒ velle ibi glo.ꝙ ille qui patitur interponi ſcōm decretū ꝯ ſe videat᷑ habere rē pro derelicta qđ eſt ꝯ iſtum tex.qꝛ ſi haberet rem ꝓ derelicta voluntarie nō inuitus haberet rem pro derelicta.l.ſi quis.§.dr̄ia ſ.eo. Ultimo no.ꝙ ille qui tranſit in ptātem alterius perdit poſſioneꝫ ipſo iure reruʒ ſuarū. Utrum aūt transferat᷑ in alium cuius ptāti ſubijcitur iſta poſſio ſtatim videbis in glo.

In glo.in verbo in alterius ibi. Rerum peculij aduenticij. No.hanc glo.que vult expſſe ꝙ ſicut filius nālis acquirēs ex cā aduentitia acquirit vſumfructū patri ⁊ ſibi ꝓprietateꝫ ita ⁊ filius ciuilis.i.arrogatur. Item no.glo.iſtam que vult ꝙ ſicut vſufructuarius poſſidet nāliter.ita ⁊ pater qui hʒ vſūfructum ex legis diſpōne ⁊ ſic ampliat᷑.l.nālr.ſ.e. Poſſeſſio auteꝫ iſta que amittit᷑ per eum qui tranſit in ptātem alterius acquiritur patri arrogatori ipſo iure vel dn̄o ſerui abſq3 appꝑhenſiōe ſm dy. ⁊ bar.hic per.l.ſi adoptauero.j.de p̄ca. quam adducit hic bar.vltra dy.per quam.l.ita tʒ Jmo.in monacho ⁊ monaſterio in.c.in pñtia.de ꝓba. ⁊ bar.hic. ⁊ pe.de ancha.in regula ſine poſſeſſione.de reg.iu.nam mediante corpore eius qui trāſit in ptātem patris domini vel monaſterij vʒ quodāmō appꝑhendi ⁊ teneri ꝓ monaſterio patre vel dn̄o.ang.auteꝫ hic no.tʒ ꝙ per ſtatutum vel cōſuetudinem loci poſſit induci vt ēt ſine aliquo actu vero vel ficto ipſo iure acquirat᷑ alicui poſſeſſio ꝑ ea que habent᷑ in.c.ij.extra de cōſue.ſm vnum itellectuʒ. ⁊ ſequit᷑ hic Jo.de imo.per ea que habent᷑ in.l.iubemus nulli.C.de ſa.ſan.ec. ⁊.l.raptores.C.de epiſ. ⁊ cle.quem ar.plene diſcuſſi.allegando bal.in diuerſis locis in.l.i.in prin.ſ.e. Aduerte tñ qꝛ contra iſtam opi.multū facit tex.j.e.l.§.qui per colonum.de quo ibi dicam in notabilibus.

Qui per colonum.

Poſſio defūcti nō ꝯtinuat᷑ i hr̄dē ēt ſi teneatur ꝑ colonū ⁊ iō eſt opus noua apprehēſione vera vel ficta.h.d.ſm cōem intellectū.ſcōa eſt ibi ſed ꝙ ꝓ emptore

No.pmo ꝙ poſſio defuncti extinguit᷑ morte ipſiuſ nec cōtinuat᷑ in heredē de quo diximus in.l.cū heredes.ſ.e. Secūdo no.ibi adipiſci nō poſſumus ⁊c.nam hic vʒ caſus cōtra opi.ang.relatā in gl.p̄ce.qui dixit ꝙ ꝑ ſtatutū vel ꝯſuetudinē pōt induci vt acquirat᷑ poſſio ſine actu vero vel ficto. Sʒ pōt reſponderi ꝙ id qđ dr̄ hic eſt verū in hoīe pūato qui non pōt diſponere ⁊ ſtatuere ꝯ ius. Sed per ſtatutuʒ ꝙ pōt ſtatuere ꝯ ius cōmune hoc videt᷑ poſſe induci ſicut pōt iduci per legē vt probatur in.l.raptores.ſupra allegata ſicut per legem poteſt induci ꝙ ille qui habet animum perdendi poſſeſſionem p̄ter animū ſuum ꝑdat eam ipſo iure vt vidiſti in.§.p̄ce. Dic ergo vt diximus in.l.i.in prin.ſ.eo.

In glo.poſita ſup v̄bo colonum ibi. Apprehendentē noīe heredis. Iſte intellectus ꝙ poſſio fuerit apprehenſa vel vere ꝑ colonū noīe dn̄i.vel ꝙ videat᷑ apprehēſa ꝑ ſolutōeʒ pēſionis nō eſt neceſſarius ad iſtū tex.imo poſſumus intelligere ſm moder.ꝙ in ſcōo caſu.ſ.in ver.ſed ꝙ ꝓ emptore nō dicat᷑ aliquid de poſitōe queſita ipſi heredi.ſʒ dūtaxat dr̄ ꝙ vſucapio que erat cepta ꝑ defectū pōt finiri ꝑ heredē poſt aditā hereditatē ⁊ añ apprehēſam poſſionem vt ꝓbat᷑ in.l.qui cū herede.§.fi. ⁊ in.l.qui fundū in pn̄.j.ꝓ emp.ſicut ipſa hereditas iacēs pōt complere vſucapionē lʒ vere nō poſſideat.l.ceptā.j.ti.i. Et ꝓ intellectu mãe ſm ange.ꝯſidera tres caſus. Naʒ aliqñ quis poſſidet aīo ⁊ corpe ꝓprio ⁊ tunc loquit᷑ tex.in.l.cū heredes.ſ.eo.ꝙ quādo ꝯtinuat᷑ poſſeſſio. Aliquādo quis poſſidet aīo ꝓprio ſʒ corpe alieno. ⁊ tūc ſilr̄ nō ꝯtinuat᷑ poſſio vt in tex.nr̄o. Aliquando quis poſſidet corpore ⁊ aīo alterius.exemplū in re peculiari. ⁊ tunc poſſio tranſit in heredeꝫ ēt ignorantē.nō illa quaʒ habuit defunctus qꝛ illa fuit extincta ſm eum.ſed illa que erat penes ſeruuʒ vel filium ex cā peculiari iacēte hereditate.l.qui a ſeruo in tex. ⁊ glo.ff.de actio. ⁊ obli. Jmo.dicit ⁊ melius qui poſſio queſita ex cauſa peculiari nō eſt penes ſeruū iacente hereditate niſi improprie intellige nō eſt penes hereditateꝫ iacentē vere ſʒ ficte ⁊ iproprie vt dicit glo.in.l.qui a ſeruo vbi ꝓbat᷑ ⁊ ēt tangit glo.in.l.gerit.ff.de acqui.he.nam penes ſeruū non pōt eē aliqua poſſio que reſideat in ꝑſona ſua vt.l.ideo in pn̄.ſ.eo.

Unde nō eſt veꝝ ꝙ vera poſſio transferat᷑ ab hereditate iacente in heredē qꝛ ipſa hereditas eam nō hʒ vt dixi.bene tñ transfert᷑ poſſio illa ficta quā habebat hereditas ꝑ quā heres lʒ vere nō poſſideat pōt cōplere vſucapionē vt dixi in pn̄.glo.allegādo optima iura ⁊ tñ hoc veꝝ eſt ꝙ eoipſo ꝙ heres adiuit ſuus vel filius inſiſtēdo in re peculiari acquirūt heredi ignorāti de nouo verā poſſionē vt colligit᷑ ex tex. ⁊ glo.ordinaria in.l.ſi is qui ꝓ empto.§.i.de vſuca.ꝙ̄ adducit hic Jmo. ⁊ qꝛ in caſu illo ſuus vel filius qui ignorabat captiuū deceſſiſſe in captiuitate nō poterūt videri habere animū acquirēdi poſſionem ō nouo heredi. Ideo ꝓbat᷑ no.ex illo tex.ꝙ ēt in his per quos poſſidemus anim⁹ ꝯtinuandi poſſionē inducit acquiſitōem de nouo illi cui dʒ acquiri qđ dbes addere ad ea que ſcripſimus poſt bar.in.l.iij.in pn̄.ſ.eo. In ea.glo.ibi ſi colonus mercedē ſoluerit. Pro declaratōe huius glo. ⁊ eoꝝ que tradit hic bar.ꝯſiderādi ſunt tres caſus. Nā aliquādo ꝯſtat quod tpe ſolute penſionis ꝑ colonū poſſio erat vacans. Aliquādo ꝙ erat penes tertiū. Aliquādo ſumus in caſu dubio. Primo caſu indubitāter ꝓcedit gl.noſtra ⁊ in iſto caſu loquit᷑ relata ad tex.qꝛ colonus ſoluēdo penſionē videt᷑ velle inſiſtere rei ⁊ tenere rem noīe ipſius heredis.vnō in iſto caſu nō ſolum ꝑ ſolutōem mercedis ſed ēt ꝑ locatōeʒ ⁊ ꝯductionē quā faceret colonus ab herede inſiſtens in re vel exiſtens in cōſpectu rei ſm Jmo.acquireret᷑ poſſio locatori vbi auteꝫ locatio ⁊ ꝯductio fierent in abſentia rei tūc ſm eum nō ꝓbat᷑ poſſio per locationē vt.c.inter dilectos in fi.de fi.inſtru. Sed hoc dēm dʒ intelligi ⁊ declarari.qñ poſt ꝯductionē factā nihil aliud ꝓbaret᷑.nam ſi ꝓbaret᷑ ꝙ colonus ingreſſus eēt rem tāquam colonus tunc nihil repugnet quin ꝑ iſtum ingreſſuʒ iūcta ꝯductōe ꝓbaret᷑ acquiſita poſſio locatori qꝛ per locatōeʒ ⁊ ꝯductiōem vʒ cōmitti colono ꝙ ingrediat᷑ funduʒ noīe noſtro.ergo ſic ingrediēdo acquiret nobis poſſionē tanꝙ̄ quilibet ꝓcurator.l.i.§.per ꝓcuratorē.ſ.eo.cum ſi. Amplius dixit hic no Ja.de ra.quem refert ⁊ ſequit᷑ imol.ꝙ colonus defuncti in dubio inſiſtēdo rei poſt aditam hereditatē vʒ acquirere poſſionē heredi ēt nō ſecuta alia ratificatōe qꝛ cū heres repreſentet ꝑſonam defuncti.l.cum a mr̄e.C.de rei vē.volūtas defuncti vʒ durare in ꝑſona heredis qđ dictum eēt valde no.ſi eēt veꝝ. Sed nō vʒ veꝝ tum qꝛ ſi ſic eēt ad minus in reſpectibus cōmoduʒ heredis ſemꝑ poſſet cōpleri mādatuʒ poſt mortem ⁊ cōpeteret actio mandati ex nouo mādato p̄ſumpto qđ eēt ꝯ regulas poſitas in.l.inter cās.§.morte.ff.mā. ⁊.l.fi.ff.ō ſolu.tum ēt qꝛ in his in quib⁹ heres pōt cogi ad ꝯſentiendum mādato defuncti ⁊ ſi nō cōſentiet nihilominus mādatū hʒ effectū heres abſens in dubio nō cenſet᷑ conſentire vt pʒ in.l.ſi ego.§.i.de iure dot. Si ergo vbi cogit᷑ cōſentire nō tñ p̄ſumit᷑ durare volūtas ex hoc ſolo ꝙ defunctus voluerit multominus vbi pōt nō cōſentire ſi vult. Scōo caſu oēs cōcordant ꝙ per traditōem fictaʒ que fit vel ex ſolutōe penſionis vel ex cōductōe rei nō auferet᷑ tertio poſſio vt pʒ in.l.ꝙ̄uis.§.ſi cōductor.j.e. ⁊ in.l.pōponius.ff.qui.mo.vſu.amit. Sed circa tertium caſuʒ dubiū vertit᷑.nā bal. ⁊ Ang.in.l.quedaʒ mulier de rei vē. ⁊ imol.hic fatet᷑ ꝙ per locatōem nō ꝓbat᷑ poſſio ad p̄-

iudiciū tertij. Sup quo vide Spec. in ti. de loca. §. nunc aliqua ver. lxxxiij. vel. iiij. Dicit tamē ang. in. d. l. quedā q̄ p solutionem pensionis in dubio ,pbatur posſio et ad p̄iudiciū tertij nisi tertius eā ,pbet se illo tpe posſedisse vt. s. dixi. Et hoc tʒ hic Bar. ꝛ clarius Jmo. sed ipsi nō probant hāc cōclusionē aliquo iure. nam glo. nostra relata ad tex. loquit̄ qn̄ certū erat q̄ posſio erat vacans ꝛ nō facit in ɔ̄riū qꝛ solutio pensiōis est aliquid accessoriū ad ipsaʒ ɔductōeʒ ergo dʒ limitari a suo pncipio. l. ij. ꝛ. iij. ff. de pecu. leg. ꝛ in regula accessoriū de reg. iur. Cum ergo ista solutio fiat ex cā cōductōis ergo sicut conductio nō probat posſioneʒ ita nec solutio vt̄ Bal. in. l. pomponius. s. allegata simplr̄ dicit q̄ p p̄stātōeʒ pensionis non probat̄ posſio per illuʒ tex. Confirmat̄ ista opi. vltra ea que alias scripsi qꝛ vt scis ,pbatio ɔcludere necessario vel p̄sumptiue. c. in p̄sentia de proba. ꝛ. l. nō hoc. C. vt̄ cogna. Sed vt ostendaʒ p p̄stātōeʒ pensionis neqʒ vere neqʒ p̄sumptiue ,pbatur posſio ergo vʒ q̄ ista doctrina nō sit vera. nam ista stāt simul q̄ aliquis p̄stiterit pensionē ꝛ tñ nunq̄ detenuerit rē vt colonus vel si denuit rem ꝛ habuit facultatē vtendi ꝛ fruendi q̄ alius possideret ciuiliter ꝛ nāliter quo casu per p̄statōem pensionis sine dubio nō acquireret̄ posſio locatori vt dictuʒ est vnde ista rō in practica fecit me sepius dubitare qꝛ tamen cōiter seruat̄ ista opi. pōt assignari aliqua dr̄ia inter cōductorem ꝛ p̄statōem pensiōis. nam forte magis p̄sumit̄ possessor ille cui est soluta pensio q̄ ille qui locat qꝛ nō est verisimile q̄ cōductor soluisset pensionē nisi habuisset saltem detētationē ɔ facultatē vtendi ab ipso locatore. Unde lʒ posſio posset eē penes aliuʒ ex quo tñ locator tpe locatōis p̄sumebat̄ detinere alio si docto p̄sumptio est q̄ eēt possessor iuxta ea que no. Jnno. in. c. cuʒ olim de priuile. ꝛ glo. vij. q. i. c. pontifices quā adducit Bal. l. data opera. C. qui accu. ꝛ ideʒ tʒ in. l. officium de rei ven. ꝛ tʒ Bar. in. l. stipulatio ista. §. hec quoqʒ de vbo. ob. Et hanc cōclusioneʒ tenet Bal. exp̄sse in aūt. quas actiones in vlti. col. C. de sac. san. eccle. vbi exp̄sse tʒ q̄ p insāa ,pbātia solutōeʒ pēsionis probat̄ p̄sumptiue posſio. Jllud aūt est certū q̄ per subtractōem pensionis nō perdit̄ posſio locate rei ſm do. meū hic ꝛ probat̄ in. l. male agit̄. C. de prescrip. xxx. an. ꝛ qd̄ no. Spec. in ti. de locato. §. nūc aliqua ver. xxiij. ꝛ in. l. quero. §. inter locatorē. ff. loca. ꝛ in. l. ij. C. de iure ep̄hi. Jn quibus dʒ q̄ emphiteota vel cōductor p̄sit expelli si non soluūt canoneʒ ergo dn̄s non desijt possidere alias eos non posset expellere ,ppria auctoritate ex interuallo. l. ij. §. cū igitur ꝛ qd̄ ibi no. de vi ꝛ vi ar. Et isto mō adducit ista iura bal. quē do. me. nō vidit in. l. pōpo. vbi ē alle. spe. in loco alle.

Si ego. Posſio retinet̄ p colenū coloni ꝛ sil̄r per depositariū depositarij ꝛ idem est in cōmodatario ēt si illi putent reʒ eē illius qui scd̄o loco cōcedit. scd̄a ibi idem erit. tertia ibi cū id. Jn glo. vnica sup verbo possideo ibi sed p quē doc. cōiter sequēdo bar. reprehēdūnt istaʒ glo. nam scd̄m eos nō per aiūm primi cōductoris sed p factū scd̄i cōductori ꝛ animū pmi cōductoris conseruat̄ posſio ista nālis nō tñ dicunt vel declarāt cur per soluʒ animū primi cōductoris nō cōseruet̄ posſio sicut cōseruat̄ in. l. si colonus. j. eo. qn̄ colonus exit fundū nō aio deserēdi posſionē qd̄ simile inducit hic glo. pro opi. sua sed pōt declarari hoc mō qꝛ si colon⁹ exit fundū nō aio deserēdi custodiā fundi ēt absens retinet detētatōem fundi ꝛ p mediū detētatōis retinet̄ posſio nālis dn̄o ꝛ qd̄ detentatio possit retineri solo aio dūmō quis nō negligat custodiā rei tʒ clare Bar. in. l. i. in vl. q. s. e. vbi est videnduʒ. Sed qn̄ pmus cōductor tradit rem scd̄o ɔductori sine dubio perdit detētatōeʒ quaʒ transfert in aliū ꝛ iō cum nō detineat corpore sine detētatōis non pōt cōseruare posſionē dn̄i solo aio. Jn ea. glo. ibi ar. ɔ̄. j. de p̄ca. l. quesituʒ Ray. dicit hic quē refert Jmo. q̄ so. pōt colligi ex glo. in. d. l. quesituʒ sup vbo interdictio ꝛ eodē. mō pōt colligi ex illo tex. i quo se fundat glo. Sed qualr̄ colligat̄ nō declarāt aliter. Dic ergo q̄ iō ibi nō cōpetit interdictū pmo cōducēti precario ɔ̄ scd̄m qui rogauit p̄cario ab alio qꝛ verba interdicti sunt p̄sonalia ꝛ significāt euʒ qui hʒ a me p̄cariuʒ imediate nō eū qui hʒ a me mediāte altero qui me rogauit. Sed in casu nostro cessat ista rō qꝛ iura simplr̄ dicūt qd̄ p cōductorē vel depositariū ɔseruatur nobis posſio nec restringūt se ad illuʒ qui a nobis ɔduxit vel dic ſm Bar. cuius dicta cōiter approbāt moder. q̄ ibi loquit̄ de actōe p̄sonali que nō transit ɔ̄ successorē successoris qm̄ cū oriatur ex ɔ̄ctu ꝛ obligatōe ille solus obligat̄ cum quo ego ɔ̄xi. l. si. §. titius de ɔ̄hen. emp. ꝛ. l. i. §. si heres. ff. ad treb. Nos aūt loquimur in cōseruatione cuiusdam iuris realis scilicet possessionis que coheret rei in quo facilius est q̄ ista iura transeāt ad singularē successoreʒ cū cā sua iusta ea que scribit Bar. plene in. l. si tertius. §. officiū de aqua plu. ar. Uel tertio dic qd̄ in. l. quesitū in pn̄. in persona primi qui rogauit a me nō erat causatū aliqd̄ ius quod posset transfundi in successorē vt ibi declarat iuriscōsultus ostendēs qd̄ pmus rogās nō tenet̄ interdicto de p̄cario. ꝛ ideo ius q̄ nō habebat vel quo non tenebat̄ non potuit ex eius p̄sona transire ad aliud. Sed aliud est in casu nr̄o in quo primus ɔductor detinebat rē nomine locatoris ꝛ ɔseruabat ei posſionē nāleʒ ꝛ sic habes optime declaratā glo. tuam. Extra glo. qꝛ in ea fuit dc̄m q̄ ille qui detinet rē noie nostro tradēdo illam aio alienādi auferret nobis posſionē per. l. nō solū. §. qui pignori. j. de vsuca. Dominus meus hic dicit q̄ ex istis iuribus poterit fieri magna fraus dn̄o ꝛ possessori. nā poterit colonus occulte vendere ꝛ tradere rē alteri ꝛ vt decipiat dn̄m interea soluere pēsionem quousqʒ ille tertius p̄scribat reʒ spacio. xx. vel. xxx. an. qd̄ videt̄ absurdū nisi det̄ remediū ɔ̄ hanc fraudē sed ipse dicit dari remediū a Spec. in ti. de p̄scrip. §. i. ver. pone colonus qd̄ dictuʒ allegat ēt Bal. in. l. pōponius. ff. qui. mo. vsus. amit. lʒ nō referat extense sicut do. me. vbi Spec. dicit q̄ pp iustā ignorātiam ɔcedet̄ dn̄o restitutō in integrū ex cl̄a gnāli. Si qua mihi iusta cā esse videbit̄ ꝛ c. p. l. i. in fi. ex qui. cau. ma. Adducit ea que scribit Bar. in. l. i. §. si quis aūt. j. de iti. actuqʒ priua. Cui adde quod quādo colonus qui cōmisit dolum nō eēt soluendo facilr̄ posset concedi q̄ cōpetat restō in subsidiū p ea que habent̄ in. l. plane la. ij. §. i. de leg. i. ꝛ in. l. fi. de eo p quem fac. erit. Et qd̄ ponit Bar. in fili. q. m. l. i. in pn̄. si quis ali. test. pro hibe. Ubi aūt colonus eēt soluēdo ꝛ posset cōueniri ad interesse tūc maior eēt dubitatio. vtꝝ restō cōpeteret sicut dicit Spec. in loco alle. quē etiam sequit̄ do. Abb. moder. in. c. cū non liceat extra de p̄scrip. Nam multū ob. tex. huic opioni in. l. pōponius in prin. p allegata vbi dicit̄ q̄ si ille qui ɔduxit fundum vendat eū alteri amittit̄ vsusfructus ex p̄scriptōe ꝛ concedit̄ actio ex locato ad interesse ɔ̄ cōductorē. De remedio autem restōnis nihil dicit. vnde satis videt̄ ibi ,pbari q̄ non cōpetat qꝛ quod de vno cōcedit̄ de altero videt̄ negari ut. l. statu liberā. §. si stichū de lega. ij. ꝛ in. c. nōne de p̄sump. Sed posſʒ r̄nderi saluando cōem sniam sicut alias telligi scribēdo q̄ per remediū ordinariū quod cōpetat ɔ̄ vnuʒ. verbi gr̄a in casu nostro ɔ̄ cōductorē non excludit̄ restō in integrū quin posſit cōpetere ɔ̄ alium ut. l. ēt. C. si tu. uel cura. inter. ꝛ plene declarat Bar. in. l. in ,puinciali in pri. s. de no. ope. nū. Et ista responsio ,pcedit posito ,p cōstanti q̄ ex capite iuste ignorātie cōcedat restō sicut tenuit bar. in. d. §. si quis aūt qd̄ nō intendo determinare ,pnūc qꝛ est articulus solēnis ꝛ forte cōclusio nō ,pcedit in omni p̄scriptōe sicut alias tenui cōsulēdo sup isto pūcto in ciuitate Ferrarie. Et qꝛ iste tex. in verbo qui putat suuʒ esse ,pbat no. q̄ in retinendo posſionē primi locatoris attendit̄ animus retinētis ꝛ non cōcedentis. Jdeo inducit̄ tex. iste hic p pau. de ca. ad no. q. quas ponit bar. in. l. i. §. si tibi funduʒ. j. de iti. actuqʒ priua. p quem tex. ibi decidit bar. qd̄ si ptās missus ab una ciuitate que hʒ iurisdictōem in alia vtit̄ illa iurisdictione tanq̄ habēs eā ab illa ciuitate in qua est ptās non ab illa a qua missus fuit p hoc non interuertit̄ posſio uel quasi illius ciuitatis que misit ptātem qꝛ inspicit̄ animus cōmittētis non utentis ꝛ sil̄r ,p ista iura decidit q̄ si aliqua ciuitas habet a suo supiore iurisditionē p̄cario ad libitū concedētis ꝛ tyrānus insurgat in ciuitate vtit̄ iurisditōe tanq̄ ,ppria illius ciuitatis que pmisit iurisditionē tyrāno non mutabit̄ posſio p̄caria in posſionem ,ppriam ipsius ciuitatis. Sed pōt eē dubiuʒ q̄ si ciuitas illa cui iurisditio fuit cōcessa p̄cario crearet unuʒ ptātem uel unū tyrānum ꝛ cōcederet sibi iurisditōem tanquā ,ppriam utꝝ per hoc interuerteret̄ posſio primi cōcedentis. nā tex. iste non loquit̄ in isto casu. Potest. n. itelligi q̄ ſuus locator locauerit rē simplr̄. unde lʒ hoc nō expresserit uidet̄ locasse tanq̄ cōductor alterius. ne al's uideat̄ uelle dlinquere ut ar gu. l. merito. s. ,p socio. Hanc. q. tāgit glo. no. ad intellectū. l. nostre in. l. pōponius p alle. ꝛ ibi concludit q̄ ēt isto casu habeat locū tex. noster. Et ad seqēs responsum qd̄ ponit̄ in. d. l. r̄ndet ibi glo. parua q̄ intelligit̄ quādo ,pprietarius nō ɔduxit ab usufructuario quo casu locādo rem tanq̄ ,ppriā amittit̄ p̄scriptio usufructus. ꝛ sic de necessitate p̄supponit̄ q̄ usufructuarius amittit posſionem suā. sed ista expō glo. non placuit mihi olim qꝛ si in illo r̄nso ,pprietarius non cōduxerat ab usufructuario. ergo non potuit tradēdo interuertere posſionem vsufructuarij. cū non teneret rem noie eius ut uidebis declaratū per Bar. ꝛ alios in. l. peregre. §. quibus. j. eo. Nūc autem considerādo diligētius intellexi q̄ in illo responso qn̄ ,pprie

tarius locauit vsumfructū noie suo idem est quo ad auferēdaz possionē vsusfructus siue ꝓprietarius cōduxisset ab vsufructuario siue nō. nam in dicto vsi. nō pōt dici q per traditionē factaz alteri interuerteret possio vsufructuarij aliquo casu qꝛ ꝓprietarius nō tradebat rem alteri vt in alterū trāsferret possessionē sed locando alteri noie ꝓprio volebat ipse acquirere possionez q nullo mō poterat facere siue ꝯduxisset vsumfructum ab vsufructuario siue nō. nam si ꝯduxerit vsumfructuz nō potuit ex sola volūtate sua nullo titulo extrinseco accedēte effici de detētore possessor vt. l. nō soluz. §. qd vulgo. ő vsu ca. Si aūt nō cōduxerat idez est qꝛ nō potuit auferre vsumfructum suuz nālem neqz quasi possionē vsusfructus ex sola voluntate sua vt. l. si id qd. §. i. z. l. clam possidere. §. qui ad nundinas. s. eo. Et iō melius est tenere intellectuz glo. ad. d. ver. Et si queris qūo pōt pscribi ꝯ ius vsufructuarij si in vtroqz casu possio vsufructuarij non potuit interuerti. Rñdeo q in hoc est dicendū scōm regulas iuris qd tūc curret pscriptio ꝯ vsumfructū qñ vsufructuarius amittet possionez suaz qd pōt cōtingere multis modis de quibus vide p Bar. in. l. si de eo. §. si forte. j. eo. z per hec infert ad. q. ppositaz qd ēt si ciuitas que hz iurisditōez pcariaz cōmittat eaz tanq suā nō priuabit supior sua quasi possione nec dsinit quasi possio ciuitatis eē precaria nisi forte ex scia vel negligētia supioris ipse amitteret quasi possionē ciuilē sicut. s. diximus in vsufructuario z ista plus placēt q ea que alias scripsi in ista mā z qꝛ Bar. superius soluēdo ꝯriuz. l. quesituz. in pn. ff. de preca. dixit qd lz coherens rei transeat ad scōm cōductorez actio tñ psonalis q cōpetebat ꝯ primū nō transit. notabis diligēter qꝛ per hoc decidituR. q. glo. in. l. ij. C. de iure emphi. Utruz ꝯ scōm emphiteotaz cōpetat aliqua actio psonalis. nam p ista vides q non vt ibi lz Jo. dixit tñ alibi bal. q in ecclesia est spāle q si suuz emphiteota nō soluit canonē ipsa res emphiteotica est obligata ecclesie z sic pōt emphiteota ꝯueniri ipothecaria ita no. ipse in autē. si quas ruinas. C. de sac. san. eccle. alle. tex. no. in aūt. de nō alie. §. scire. Aliud remediū posuit Pe. z Cy. in. d. l. ij. de quo ibi per Bal. Tertium remediuz elegās posuit idez Bal. in. c. i. de ꝯtrouer. inuesti. in vsi. feu.

I colonus. Etiaz si colonus sit absens a fundo p eū retinetur possio nālis. h. d. In glo. posita sup verbo plz ibi. Sed alij dicunt. Ista opinio nō plz de iure flor. qꝛ est ꝯ istuz tex. a ꝯrio sensu z qꝛ iura allegata in oppositū psit euitari quibus bene rñdet Bar. z ꝓ opi. glo. est casus sm cōem intellectū in. l. qui fundū. in pn. j. ꝓ emp. sz de iure nouissimo glo. lz expsse eē idez dum dicit q p. l. fi. C. e. malignitas coloni nō nocet dño in possione ciuili z sic vult q in nāli noceat que opi. non plz ő iure nuissimo qꝛ tex. in. l. fi. §. i. dicit q p desertōez possionis factās colono nullum penitus piudiciū dño creat. Sed hoc eēt falsuz si possio nālis amitteret ipso iure qꝛ crearet piudiciuz dño vt pz de se maxime si possio pueniret ad aliuz qm lz cōpeteret ꝯditio ex l. ꝯ illuz nō tñ seruaret dñs ipso iure illesus. Interest enim nostra nō vexari litibus z sumptib⁹. l. minor aūt. ő mino. Quod aūt dictio penitus posita in illo tex. significet ista duo vz q z ipso iure dñs seruet illesus z q totaliter probat in. l. ij. in fi. ő capi. di. z declarat no. Jo. an. in ista dictōe in ti. de tutore. §. fi. in addi. magna. Et isto mō inducit melius ista. l. pro opi. tenentiū ꝯ glo. q dicēdo ꝓut dicit Pau. de ca. qui hāc difficultatem tetigit q sm. opi. Accur. illa lex eēt supflua si conseruaret dūtaxat possionez ciuilez cuz hoc eēt inductū de iure antiquo. l. is qui fundū. in pn. j. pro emp. nam ad istaz inductōem pōt dici vt ipse rñdet q nō est supflua qꝛ inducit cōditōem ex illa. l. ꝯ occupantē hanc nālem que vacat z hec scripsi alias super ista lege. Nunc aūt addo ad pn. glo. inquātuz glo. z cōiter doc. tenēt q detētatio retinet aio ēt qñ colonus est absens a fundo anteq redeat. nam ista expositio vz violare tex. qui vt cōseruet possio nālis dñi requirit duo copulatiue vz q exiēs funduz habeat animū nō deferende possionis z q redeat in fundo vnde vz requirere cōcursuz vtriusqz. l. si heredi plures de ꝯdi. insti. vñ absqz alijs iproprīatōibus tex. possz dici q qñ ipse colonus est absens a fundo pditur detentatio z ēt possio nālis dñi sed postq redijt fingit nō eē pdita sz ꝯtinuata z detētatio z possio. Habet aūt equitatē ista fictio qꝛ ex quo colonus nō habuit aiuz deferēdi possionē equū est vt qūis dtētatio facti in veritate non potuerit cōtinuari. fingat tamē continuata vbi aūt discederet colonus animo deferēdi possionem nulla subest equitas in qua fundet fictio z ideo nō finget tūc ꝯtinuata dtētatio z possio qꝛ fictio fundat sup equitate. l. post

liminiū in prin. de capti. z per bar. in. l. si is qui ꝓ emp. j. li. ꝓ xi. in. vi. q. prin. Sed huic opi. multū vz resistere tex. in. l. ptor. §. in eū de bo. auc. iudi. pos. z quod scribit bar. in. l. i. in vi. q. s. eo. vbi allegat bona iura que ꝓbant q missus in tenutaz ex prio decreto retinet rem aio ēt si sit absens dūmodo nō negligat custodiā rei z sic vz approbari opio cōis q solo aio cōseruet detētatio. Sed ad hoc pōt dici defendēdo istam positionē q in casu bar. facilius ꝯcedit q detētatio detineat aio pp coherentiā iuris realis. i. pignoris ptorij qd est causatuz in re. l. non est mirū de pig. actio. que non reperit eē in casu nostro qꝛ colonus nullū ius reale hz in re. Et ꝓ ista dria vide quod scribit Bar. in. l. stipulatōes non diuidunt de vbo. obli. z in. l. si filio de dona. cā mor. ubi ostēdit q actio psonalis ad rem dari mutat nām suaz quādo est ꝯiuncta cū actōe reali ad rē restitui que dcā optie faciunt ad istam positōem.

q **uāuis.** Per pupilluz pōt retineri possio. h. d. non diuidit. In glo. super verbo retinemus. No. ex prio exemplo posito in glo. q sicut ex ꝯductōe inutili aliqñ acquiritur possio cōducenti vt pz in. l. ei quo de vsucap. ita retinet possio que erat penes locatorē ab ipso cōducente inutiliter intellige quādo sumus in casu in quo locator nō perdit possionem ex inutili locatōe. z pōt eē rō decisionis qꝛ si p negocior gestorē qui nullū hz mandatū cum detinet rē nrām nostro noie retinet possio. l. arboribus. §. vsufructuarius de vsufruc. multofortius in eo qui insistit rei nostre ex nostra voluntate lz ꝯctus sit inutilis. Ex scdo exemplo posito hic p glo. arguit ange. ad no. q. in qua dicit se cōsuluisse Florētie q si ex forma statuti mulier non pōt obligari sine cōsensu consanguineor vel mūduali nō obstante isto statuto si mulier cōstituet ꝓcurator alterius vz quicquid facit mulier virtute mādati in piudiciū mandātis lz non teneat quo ad obligādā mulierem vt dicit hic glo. de pupillo p istum tex. z p. l. i. §. ceteruz s. eo. Sed ista iura loquunt in actu acquisitōis possionis z sic in actu fauorabili ipsi mandāti. Unde tu allega meliora iura ꝓ ista opi. que ꝓprie loquunt in actu piudiciali vz tex. clar in l. sed z si quis. §. fi. de isti. z. l. i. §. cuius aūt ꝯductōis. ff. ő exercito. z assignat rō in dictis iuribus qꝛ imputet sibi dñe qui talez cōstituit sibi ꝓcuratorē. Bene facit tex. in. l. cū mādato. ff. de mino. Et de intellectu istor iurium vide plene per Bal. in l. minor aūt de ꝓcura. z in. l. exigēdi. C. eo. vbi plenius loquit post Ja. de are. Hec tñ sunt intelligēda in mandato qd dat ab homine in piudicium priuatū ipsius mandātis. Nā in mādato quod dat a lege in genere vel ab hoie vbi agit de interesse publico videt aliud. De mandato legis ꝓbat in. l. fi. C. ő legi. tute. z in. l. nō solum. §. si libertus de excu. tuto. In quibus pz q minor sicut non pōt administrare ꝓpria. ita nō potest esse tutor legitimus. Unde dixit bal. no. in. l. in cōiunctis in fi. C. de nup. q si mulier non pōt se obligare sine cōsensu duor ꝯsanguineor nō cōprehēdunt ꝯsanguinei qui sunt pupilli. De mādato hois respiciente vtilitatē publicam lz singu. Jo. an. in suo mercu. in regula qd alicui de regu. iur. vbi dicit q non pōt ꝯstitui ꝓcurator ad eligendū plātum ille qui pp indiscretionē etatis vel ex alia inhabilitate que nō posset remitti p eligentes eēt inhabilis ad eligendū noie ꝓprio.

Si conductor. Facta traditio cōductoris nō priuat dñm sua possione ēt sit soluta pēsio. h. d. sm Bar. No. q quādo ꝯstat ante solutōem pēsionis aliū possidere tūc solutio pēsionis facta tertio non ꝓbat psumptiue possionem eius cui pensio soluit qꝛ per actuz fictum nō potuit tertius priuari possione sua. Et ista ꝯclo non probat clare hic vt. j. videbis in glo. sed sm intellectuz Bar. z Moder. ꝓbat aūt clarius in. l. pōponius in prio rñso. ff. qui. mo. vsufru. amit. Quid aūt iuris sit in dubio plene declaraui in. l. qui uniuersas. §. quod p colonuz. s. e. In glo. posita super verbo ꝯductor ibi. Recuperet possessionem z c. do. meus hic no. declarat istā glo. dicens eam posse ꝓcedere quādo depositarius recuperasset rē noie ꝓprio. sz qñ noie deponētis vellet eam recupare tūc eēt distinguēdū qꝛ aut cēset habere mandatū ad hoc tacite z tunc possio eēt acquisita dño ēt ignoranti. l. i. C. de acqui. pos. Si aūt non cēset habere mandatū tunc acquireret possio pmo. deponēti post ratificatōem nō prius. l. si ego cum mā de nego. ge. Utrū aūt videat habere mandatū vel nō colligit ex his que no. tradit Bar. z ibi est casus in. l. in ꝓuinciali. §. si ego. ő no. oper. nū. ubi in colono qui est filius depositario quo ad hoc ipse dicit q non videt habere mādatuz ad agenduz pro re cōducta nisi in locatōe dñs dicat q ponit eū in locū suum vel q vult

illum vti illa re tanquã sua qꝛ ꝑ ista verba vꝫ dare sibi mãdatũ. Bene facit tex. ⁊ qđ ibi ꝑ bar. i. l. qui quadringẽta ad tre. ⁊ qđ no. in. l. si cum emptore in fi. ff. de pac. Aduerte tñ ad duo que nõ cõsiderat ipse. nam qñ colonus nõ detentor deijceref violẽter vel sine volũtate sua ꝑderet detentatõem tunc possent ꝓcedere. s̃. dicta. Sed nos non sumus in isto casu qꝛ detinẽs volũtarie tradidit vt. d. §. si rem. Unde nõ vꝫ qđ possit agere aliquo mõ nisi forte dicas ꝙ lꝫ excludaf ad agendo noie ꝓprio posset agere noie dñi ⁊ venire ꝯ factũ suum iuxta ea que habenf in. c. si quis p̃sbyteroꝝ de re. ec. nõ alie. ⁊. l. iubemus. §. sane. C. de sac. san. ec. ⁊ qđ tradif in fili in. c. cũ venissent ex̃ de insti. ⁊ tñ ista sol. nullo mõ põt adaptari ad tex. nostrũ posito pro eẽt. esset vera in se. Uolunt eniꝫ isti ꝙ videatur restituta posſio priori possessori ꝑ mercedis solutõeꝫ. Sed hoc nõ potest duplici rõne. Prima qꝛ mercedis solutio facta alteri nõ possidẽti nõ ꝓuat posſionẽ sua posſione ꝭm bar. hic ⁊ oẽs lꝫ isti taliter soluẽtes nõ fuerint in hac opi. ꝙ pꝫ qꝛ p̃supponũt ꝙ per ꝯductõeꝫ factã a scđo fuerit translata posſio in eũ. Scđa qꝛ hic pariter fuit p̃stita pensio viri qꝫ vñ non põt videri ablata posſio possidẽti ꝑ solutõem pensionis factã alteri cũ ⁊ ipsi sil'r sit facta ⁊ facilius retinef possessio q̃ acquiraf. l. si is qui animo ⁊ qđ ibi no. s̃. eo. In ea. glo. ibi. Tu dic ꝙ nec fuit tradita ⁊c. Hec solu. differt a p̃cedenti solum rõne. Precedẽs eniꝫ solu. vult ꝙ res non fuerit tradita quasi ꝯductio rei nõ inducat fictaꝫ traditõem ꝙ gl. reprehendit ⁊ bene sed solu. istius glo. vult ꝙ hic nõ videaf facta traditio alia rõne qꝛ defuit animus ꝯducẽtis nõ eni vꝫ voluisse ficte tradere scđo locatori ex quo postea soluit pensionem priori possessori actus eniꝫ sequẽs retro declarat intẽtionem cõducentis qualis fuerit a ꝓncipio. l. sed iulia. §. perinde ⁊ ibi per Bar. ad mace. ⁊ bene facit tex. in. l. si seruus pluriũ in fi. ⁊ in. l. qui filiabus in principio de leg. i. Et ista lec. multum applaudet l'ze sic declarata iuriscõsultus eniꝫ copulatiue vꝫ requirere vt nõ amittaf posſio primi locatoris ꝙ res non sit vere tradita. Item qđ pensio fuerit soluta priori possessori ergo si hoc scđm deficiat ista l'za nõ determinat ꝙ ꝑ fictã traditionẽ posſio nõ auferaf priori possessori Dy. tñ ⁊ Bar. hic dicunt ꝙ ẽt si nõ interuenisset p̃statio pẽsionis facta ꝓori possessori nihilominus ꝑ traditõem factã scđo nõ auferf posſio ꝓmo lꝫ per verã traditõem auferref. l. iij. §. qđ si seruus. s̃. eo. pro ꝯrio allegato ⁊ ista sol. que approbaf cõiter ab oibus vere probaf abs qꝫ alia subauditõe. l. põpo. in prin. sepe allegata vbi est casus ꝙ si cõductor qui vendit rem alteri tradit eã vere emptori lꝫ postea p̃stet pensionẽ locatori nõ tñ restituif sibi posſio quõdam ablata ⁊ sic ꝑ fictã traditõeꝫ nõ auferf posſio alteri quesita. In tex. tñ nostro nõ vꝫ probari ista cõclusio repugnat eniꝫ hoc intentõi l'ze ⁊ ꝓprietati verboꝝ. Intẽtioni quideꝫ qꝛ scđm hoc p̃statio mercedis đ qua fit mentio in tex. eẽt posita a iuriscõsulto sine ministerio ⁊ significaret cõtingẽtiam facti ꝙ lꝫ sit possibile nõ tñ est verisimile p̃sertiꝫ qꝛ proprietas verboꝝ repugnat vt dixi qꝛ ista duo copulanf quo ad effectũ retinẽde posſionis ergo ad alterũ nõ sufficeret vt. l. si heredi plures cũ mã de cõdi. insti. ⁊ ꝑ Bar. in. l. i. in fi. de his que no. infa. ⁊ in. l. ergo. §. pena grauior eo. ti. Si tñ velles defendere opi. cõem põt dici ꝙ copulatio resoluif in singularitates qñ de sui nã alterũ sufficeret ꝭm gl. ⁊ qđ ibi plene in. c. ij. ex̃ de rescrip. lec. tñ glo. magne plꝫ qꝛ ꝭm eaꝫ nihil est superfluuꝫ in tex. ⁊ deseruif proprietati verboꝝ. In ea. glo. ibi Quia tunc ꝑ ꝯductõeꝫ ⁊c. Hanc glo. valde no. Ange. hic ⁊ Moder. post eũ dicẽtes hic declarari. l. qđ meo. in ꝓn. s̃. eo. vꝫ qđ tunc demũ ꝑ cõstitutũ transferf posſio qñ cõstituẽs possidebat qđ intelligit hic Ange. ⁊ Moder. qđ posſio debeat adesse tꝑe cõstituti. Unde ꝭm eũ qui vult ꝓbare posſionem ꝑ cõstitutũ dꝫ eẽ cautus vt ẽt probet tꝑe ꝯstituti ꝯstituẽtẽ possedisse quã doctrinã posuit primo Bal. in. l. siue aũt. §. i. ff. de publi. alle. tex. in. c. inter dilectos in fi. de fi. instru. Hec auteꝫ doctrina põt cõsiderari ⁊ valere quo ad duos effectus. Primus est vt ꝑ cõstitutũ nõ trasferaf posſio que nõ erat penes cõstituẽteꝫ sed penes tertiũ ⁊ iste effectus tangif hic ꝑ bar. ⁊ clarius pũctualiter in cõstituto in. l. celsus circa mediũ cõmẽti j. de vsuca. qꝛ per actuꝫ fictũ tertius nõ priuaf posſioneꝫ sua scđo põt ꝯsiderari vt sentit Ang. ⁊ Moder. quo ad aliũ effectum vꝫ ꝙ si possessio superueniat post constitutuꝫ ipsi constituẽti nõ transferaf virtute veteris cõstituti in eũ cuius nomine quis cõstituit possidere ⁊ hoc sentiunt hic vt dixi Ang. ⁊ Moder. dũ dicunt ꝙ nõ transferf nisi probef ꝙ constituẽs possidebat tꝑe ꝯstituti. Et hanc opi. tꝫ Bal. expresse in. l. i. C. quãdo lice. ab em. disce. in. ij. col. alle. glo. sing. que hoc sensit

ẽt in traditõe vera. i. si a titio. s̃. de rei ven. sed ꝯ istam doc. facit qꝛ si tradens titulũ ex eo qꝛ nũc vellet trãsferre posſioneꝫ si eẽt penes eum p̃sumif velle ꝙ a quocũqꝫ alio emens ab eo acquirat posſionẽ de volũtate sua acquiraf quasi ipse eã tradiderit. l. eius rei cum. l. seq. ⁊ ibi ꝑ bar. đ rei vẽ. ⁊ per moder. plenius in. l. non solũ. j. de vsuca. ergo eadem rõe videf dicẽdum ꝙ qꝛ ꝯstituẽs trãsferret posſionẽ nũc si eã haberet ideo videaf ꝑseuerare in hac volũtate respectu noue posſionis sibi supuenientis qꝛ sola volũtas que durat per quaꝫ quis vult acquirere alteri trãsfert nouã posſionẽ ꝑ ꝯstitutum sicut dixi post. d. m. plene in. l. iij. §. incertã. s̃. eo. Ego al's respõdi saluãdo cõem opi. ꝙ hãc diuersitatẽ inducebat modus acquirendi posſionẽ per ꝯstitutũ. s. ficta traditio que lꝫ operef officiũ trãslatõis posſionis in casu a iure expresso. s. quãdo ꝯstituẽs possidebat tꝑe quo cõstituit nõ tamẽ operabif eũdem effectuꝫ si postea posſio superuenerit qꝛ cũ fictio sit ius singulare seu spãle non dꝫ extendi. l. ius singulare de leg. Sed ista rõ non multum plꝫ qꝛ ꝭm hoc sequeref ꝙ ex ꝯstituto non possent acquiri bona. i. posſio bonoꝝ que nõ eẽnt quesita tꝑe ꝯstituti. cuiꝰ ꝯrium fuit notatũ in. l. iij. §. incertã. s̃. eo. Unde põt assignari scđa rõ quam ẽt tetigi al's scribẽdo qꝛ non videf eẽ eadem rõ in posſione quesita post ꝯstitutũ qꝛ in illa posſio trãsferf virtute ꝯstituti ex volũtate p̃sumpta que p̃sumif durare ẽt respectu future posſionis. Unde nõ est ita facil'r ꝯcedẽdum ꝙ ex ficta traditõe ⁊ volũtate p̃sumpta transferaf posſio sicut ex ficta traditõe ⁊ volũtate expressa. ⁊ ista rõ quadraret optie si teneres opi. Bar. ⁊ cõem in. l. si rẽ aliquã. s̃. e. vꝫ ꝙ ex ficta traditõe ⁊ tacito seu p̃sumpto titulo nõ transferf dominiũ ne cõcurrant duo spãlia circa idem. Sed qꝛ ego illam opi. nõ sum secutus per. l. si culpa ⁊ ꝑ. l. si res de rei vẽ. ut ibi dixi ⁊ qꝛ glo. in. l. si a titio de rei vẽ. etiam in traditõe uera uult ꝙ posſio q̃sita de nouo nõ transferaf. Ideo dicendũ est ⁊ melius ex intentõe bal. in. d. l. i. ꝙ ille qui ꝯstituit se noie alteriuf possidere ex ꝓprietate uerboꝝ uidef habere respectũ ad posſionẽ de p̃senti ⁊ ideo uerba non cõprehendunf posſionẽ de futuro. l. si ita cum mã de au. ⁊ ar. lega. sed in casu. l. eius rei. s̃. alleg. ille qui tradebat rem ⁊ titulũ astringebat se ad posſionẽ de p̃senti. ⁊ ideo casus non est similis. Extra glo. tangit hic pau. đ ca. no. q. quam posuit bar. in. l. celsus in. iiij. col. de usuca. Nũquid debitor qui dedit rem pignori ⁊ ꝯstituit se eaꝫ noie creditoris possidere uẽdendo eã postea alteri ⁊ ꝯstituẽdo similiter se eam noie emptoris possidere transferrat possessionẽ uel dominiũ sup quo Bar. concludit ꝙ nulla possessio vera transfertur in emptorẽ ex ista ficta traditione ꝑ tex. nostrũ cum mã sua. sed dominiũ bene transferf ꝭm eum qꝛ quantũ ad dominiũ debitor censef possidere. i. fingif ut probaf in. l. pignori. j. e. in uer. intelligif ⁊ in. l. serui noie. j. ti. proxi. Unde ut possit trãsferre dominiũ ex ista ficta traditione ꝑinde est ac si possideret. Confirmaf ista rõ qꝛ debitor reperif possidere nõ solũ quo ad acquirendũ dominiũ. sꝫ ẽt quo ad acquirẽdos fructus qui percipiunf ex re pignorata ut vꝫ ꝓbari in. l. paulus. §. i. de pig. vbi dꝫ expresse ꝙ dominiũ partus ãcille pignorate est debitoris pignorãtis vel heredis eius nisi partus sit cõceptus ⁊ editus penes tertiũ vt ibi declarat glo. Et lꝫ partus ãcille nõ sit ꝓprie in fructu. l. in pecudũ de vsur. est tamẽ eadeꝫ rõ quo ad hoc in fructibus q̃ in eo maxie cum ista equiꝑenf quo ad cãm pignoris. l. si cõuenerit. l. si pigno. fundus de pig. ac. licet Bar. teneat ꝯrium in. l. iij. §. ex ꝯrio. s̃. e. vbi vult ꝙ dominiuꝫ fructuũ acquiraf creditori. Et per primã rõem bal. sequif dcã Bar. s̃. adducta que fuerũt dcã Butri. insti. de actio. §. sꝫ iste in. l. nullo in vlt. q. C. de rei ven. Et caue qꝛ ipse male exẽplificat ibi dcã bar. đbuit. n. exẽplificare in cõstituente simpl'r nõ in eo qui constituit se ꝓcario a creditore possidere. Sꝫ istis rõnibus põt r̃nderi qđ ista iura loquunf in casu in quo si debitor habeaf ꝓ possessore. nihilominus non fit aliquod p̃iudiciũ pignori non. n. simpl'r dicũt vt dicit Bar. qđ quo ad dominiũ debitor fingif possidere. Sed dicũt quod quo ad acquirẽdum dominiũ ex vsucapione vel quo ad acquirẽdos fructus ex qua acquisitõe nullũ fit p̃iudiciũ pignori imo ꝑ vsucapionẽ cõfirmaf ius pignoris ⁊ lꝫ debitor lucref fructus quo ad dominium qꝛ tñ pñt retineri in casu pignoris sicut alias ipsa res ꝓncipalis vt. l. i. §. eum p̃dium in glo. ff. de pign. ideo nullũ fit preiudiciũ creditori. Sed in casu nostro inferf sibi graue p̃iudiciuꝫ qꝛ ille qui emit rẽ a đbitore poterit p̃scribere cõtra ius ipothece spacio. x. vel. xx. anno. l. i. ⁊. ij. C. si aduer. cre. ꝙ nõ posset debitor qui eẽt in mala fide vñ nõ videf esse eadem rõ vt ficta possessio que concedif debitori in aliquo casu ꝯ regulas iuris scđꝫ quas creditor possidet extendaf ad casuꝫ in quo

non est eadez rō sicut dicimus q ficta apprehēsio posssionis
cōcessa in vno casu nō trahit ad aliuz in quo nō est eadē rō vt
pz ex glo.no.quā approbāt oēs in.l.i.in pn.s.eo.nisi forte lex
vltra pcedat ex aliqua particulari equitate sicut facit in casib9
positis in glo.in.l.serui noie.j.de vsuca. Preterea iura que di
cunt q ex cōstituto transfert possio vident intelligere de ve
ra possione z p ɔsis nō trahūtur ad fictaz z vtrūqz probat i
l.iij.§.hec verba de neg.gest.vñ Pau.de ca.hic assignat aliaz
rōnem quā credit eē rōnem Bar.sed nō est iudicio meo. Di
cit eniz q sicut dñium pōt transferri a nō possidente p veram
traditōem.l.si fundū de fun.do.ita z p fictaz. Sed ɔ istā ɔñaz
videt casus hic iuncta.l.iij.§.sed si seruus.s.eo.Colonus.n.
tradendo rem vere priuat dñm possionez sed nō tradēdo fi-
cte vt in.§.nostro.Sed defendēdo istam rōnem pōt dici q in
casu nostro sufficit ficta traditio lz non sufficiat in casu huius
§.qr dñs ficte tradens hz fortius ius quā simplex detentator.
Hec dria probat ex tex. z glo.no.in.l.interdū.§.fi.s.eo.que
dicit q per fictam traditōez possidētis nāliter priuat dñs sua
possione ciuili qr possessor hz fortius ius q simplex detenta-
tor. Pro ista cōclusiōe adduco tibi casuz in.l.hō liber in fi.de
acqui.re.do. z glo.or.in.l.i.§.sed p eum in ver.nec vero dño
s.eo.vbi pz q per seruuz bona fide possessuz requirit dñium
vero dño sine possione z tñ hoc est ibi per fictā traditōem qr
q traditur seruo vere ficte dr traditūz dño in regula qui per
alium de reg.iur.l.i.§.deiecisse de vi z vi ar. z sic extendit tex.
in.l.si fundū.ff.de fun.do. Et aduerte qr ɔ rōnem Bar.s.
dictaz facit ēt dictio taxatiua posita in.l.serui noie z in.§.p ser
uuz corpaliter p quā ēt difficilius fit extensio iuxta ea que tra
dit bar.in.l.si ɔstante.in pn.s.solu.ma.

Infans. Qui hz aliquem intellectū tutore auctore
acquirit possionē lz sit infans z silr p suū
ex cā peculiari pupillus aūt maior infante acquirit ēt sine tu-
tore.scđa est ibi nā iudiciū.tertia ibi.nam alioquin.quarta ibi
pupillus. No.ibi supplet.naz p istum verbū datur intelligi
sm glo. z doc.q tex.iste loquit in infante qui habebat aliquē
intellectū lz impfectū.Si eniz infans nulluz haberet intellectū
non diceret suppleri intellectus eius qr suppletio psupponit
aliquid eē qđ suppleat est.n.pfectio impfecti que nō cadit in
eo qui penitus caret sensu.Sed ɔ istā expositōem fortiter fa-
cit tex.in ver.nā alioquin vbi ostendit q tex.noster loquit de
infante qui nullū hz sensum. Vnđ dic vt dixi in.l.i.§.furioso
s.eo. Scđo no.q pupillus qui est maior infante ad acqui
rendū nō indiget auctoritate tutoris cōcor.tex.in.l.pupillus
s.ti.pxi. z insti.de aucto.tuto.§.sz neqz. Tertio no.i fi.q ex
q cā acquirit possio ignorāti ex eadē acquirit furioso z īfanti
ex quo nō requirit anim9 acquirētis. Vltimo no.tex.cir-
ca prin.in ver.recte q verbuz recte ponitur aliquādo pro rite
regulr tamen significant iusticiam verbum aūt rite significat
solemnitatez.l.non putauit.§.non queuis de cōtrata.de quo
vide per bar.in.l.lecta si cer.pe.

Vndi. Non pōt propria auctoritate ingre
di qui est iussus imitti p aliuz z man
datuz factū ad negociū ad qđ quis de necessitate
tenebat nō expirat morte mandātis pōt tñ reuo
cari ab herede.scđa ibi. Item si amicus z subdi
uiditur in duas.tertia ibi.Sed id fecerit. No.pmo ex prin.
lře sm Dy. z bar.q si iudex vel papa cōcedēs gratiā mādat
creditorē vel eū cui gratia est cōcessa mitti in tenutā bonoruz
debitoris vel beneficij collati p certū nūciuz taliter mittendus
in possionē non pōt accipere tenutā propria auctoritate facit
tex.cū glo.sua in.l.miles.§.qui iudicati de re iu. z in.l.memi-
nerint.C.vñ vi. Scđo no.in.§.itē si amicus scđm cōem in
tellectū limitandū ad regulā que ponit in.l.mandatū.C.mā.
que dicit q mandatū finit morte mandātis reintegra.nā hoc
limitat nisi fiat in executōe eius qđ quis tenebat facere. He
res enim hic possz cogi ad tradēdam rez venditā z ita intelli-
git istuz tex.gl.in.l.ij.§.si quis donauerit.s.de dona.quā alle-
gat z sequit bal.in.l.mandatū.C.manda.de cuius intellectu
dicet in explanatione glo. Vltimo no.ex isto tex.secūduz
Moder.q licet aliquo casu mandatum duret post mortem
pōt tamē reuocari per heredez nō soluz si expresse denunciet
ipsi procuratori sed etiaz si in absentia procuratoris cōstat de
voluntate heredis intellige postquā hoc venerit ad noticiam
ipsius pcuratoris vt expresse dicit tex.in fi. Et eodem mō z
fortius eēt dicendū in pncipali mandante q lz nō denūciaret
pcuratori ne mandatū exequeret si tamē alr posset apparere
de volūtate sua.videret reuocatū mandatū.dūmodo volūtas
inotesceret pcuratori quod semp tene mēti. In glo.super

verbo vacuā ibi.Quod nō plz. Intellige hoc eē vez q tradi
tio non requirit quo ad transferendū dominiuz.l.si funduz de
fun.do. z ita loquit glo.in.l.cum res.C.de pba. Sed quantū
ad hoc ut res non uideat plene tradita. z adhuc possit cōue-
niri uenditor ad tradenduz. Ista ɔclo bene dz placere qr ille
qui uendit rē simplr obligat ad tradendā possionē vacuā.l.ij.
§.i. z ibi glo.de ac.emp.Et qñ dicat possio tradita uacua de
clarat Bar.in.l.oia.§.i.eo.ti.Illo tamē qui uēdit simplr satis
dz tradere possionem uacuā lz illa res seruiat alteri. Vnde
cautela est q emptor faciat pmitti a uēditore q tradet sibi rē
liberam uacuaz z expeditam ut solēniter declarat bar.quē etiā
allegant hic Moder.in.l.meuius.§.ij.de leg.ij. z in.l.ij.§.i.d
ac.emp.Super quo uide qđ ponit Spec.in ti.de emp. z uen.
§.i.circa mediuz.§. Et ad istud prin.bene facit tex.in.l.si quis
rem.s.eo. z in.l.cū fundus.j.de vi z vi arma. In glo.sup
verbo recte ibi.De iure dotiū.l.si ego.§.si res.Alia ɔria po-
sita hic in glo. z ēt hoc solue vt hic p Bar. z plenius in.l.ij.§.
si quis donatarius de dona. z p Cy.in.l.mandatū.C.mā. z
aliquid per Bar.in.l.si defunctus in pn.ff.de pcu. Sup quo
etiam vide no.decisionē bal.de cōmissione que fit a re publi-
ca in.l.item eoz.§.item decurio.ff.de pecu. z qđ elegāter no.
Archi. z Io.an.in.c.si quis iusto de elec.li.vi. z glo. z doc.in
cle.fi.de pcur. z est spāle fauore dotis in.d.l.si ego.§.i.q mā
datum nō finiat morte qui tex.trahit ēt ad piam cām vt fauo-
re pie cāe non finiat mandatū.lz heres cogat stare voluntate
mandātis.ita dicit bal.in.l.mandatū palle. z in.l.id qđ paupi
bus.C.de epi. z cle.Sed alibi allegat tex.no.hoc decidētez d
iure canonico in cle.exiui in vno ver.quē ibi allegat de verbo.
signi. z loquit ille tex.de executore z hoc ipse no.i autē.si qua
mulier in vlti.col.C.de sac.san.ec.Vlz aūt mandatū finiat
quādo fit super eo qđ quis hz necesse facere sicut tetigi in no.
dicet plenius in explanatōe māe quam tangit hic bar. Ex-
tra glo.restat magna difficultas que fit per doc.quia isti duo
ver.vident inuicem ɔrij.nam in primo ver.dz dici q si pcu-
rator sciuerit mandantē eē mortuū pōt exequi mādatū sed in
ver.seq.sed idem fecerit videt dici totum ɔrium bar.hic dicit
hunc ver.sed si dicit eē supplendū isto mō vt intelligam9 duz
dicit cum sciret z supple z per heredē eēt expsse phibitus.Se
cūdus aūt ver.ibi aut sciret p heredē z c.ne repetat idē cū prio
intelligat quādo heres non phibuit hoc ipsi pcuratori expsse.
Sed tamē forte declarauerat volūtatem suā alteri cuius volū
tatis noticia puenerat ad pcuratorem. Sed ista est nimis ma
gna violentia ad tex.subaudire q nō dixit iuriscōsultus. Vn
de ang.dicit q in isto ver.alternatiua resoluit in copulatiuaz.
vnde exponit aut p. z sicut exponit in.l.sepe de ver.signi. z
eɔ copulatiua resoluit in alternatiuā.l.cuz quidam.C.de ver.
signi. z.l.titius de here.insti. z.l.gnālr in prin.C.de insti. z
substi.cum multis alijs. Sed ɔ istam expōnem facit qr isto
mō cū ad veritatē copulatiue requirat vtrūqz non sufficeret vl
timum q ponit hic in tex.s.ɔria volūtas heredis. Sed pōt tñ
deri duplr z prio fatendo id quod est dcm̄.nam si heres ɔdi-
ceret executōi mandāti non tñ ostēderet pcuratori mandātez
eē mortuū non tenet pcurator sibi credere hoc q mandās es
set mortu9.l.si quis inficiatus cum mā.ff.depo. z in.l.nomen
C.que res pignori. z lō posset exequi mandatū. Vel pōt
dici q ista requirunt copulatiue si incipias a prio.i.si dat scia
mortis mandātis.nam requirit ēt ɔria volūtas heredis. Sed
si inciperes a scđo.s.a ɔdictōe heredis tunc istud solū suffice
ret. Et ita alās respondi cum scriberē super ista.l. z posset p
cedere ista rñsio quādo heres qui phiberet exequi mandatuz
certificaret legitime pcuratorē de morte mandātis tunc.n.pp
certificatōem ɔcurrēt ista duo copulatiue qr sciret mandātem
eē mortuum z se phiberi. Hec tñ rñsio non plz qr ex quo
vtrūqz ɔcurreret ut dixi ēt si incipias a scđo requirit vtrunqz
copulatū vnđ melior est pria rñsio quā supra dixi.Quia tamē
ista expositio impropriat verba tex.que longe difficili9 debēt
impropriari quādo verba pferunt a iuriscōsulto quā quando
ab ideota z impito vt pz ex his que tradit bal.i.c.i.d fu.feu. z
glo.in.l.qđ si nepotes de testa.tu. Ideo est querēda alia me
lior z est dicendū q in pmo mēbro pncipali non dz simplr q
si pcurator sciuit duret mandatuz sz cum adiūcto hoc est si p
curator sciuit z heres non phibuit que verba hoc importāt
q ad hoc vt possit fieri executio istius mādati requirit hoc q
cum pcurator sciuit mandantē esse mortuū q heres sciuerit
venditōem eē factā z cōmissionem de tradendo. Itez q sci-
uerit possessionē tradi z non phibuerit hoc eniz importāt ista
verba non phibuerit nā si heres ignorasset nō possz dici tra
dita possessio herede nō prohibente qr ignorans equipatur
inuito

inuito ⁊ ɔ̄dicenti in his que tendūt ad sui p̄iudicium. l. qui ad certū. ff. locati vn̄ ista verba ostendūt pregnāter ꝙ heres sciebat ista ⁊ nō ɔ̄dicebat. Ex hac aūt nō ɔ̄dictione oriebaẜ tacitus nouus cōsensus virtute cuius ꝓcurator pōt exequi mandatū. Si eniꝫ emptor ingredieẜ in possessionē ꝓpria auctoritate sciēte herede sine dubio rōne p̄cedentis tituli dareẜ tacitꝰ cōsensus heredis. l. ij. C. eo. ⁊ dixi in. l. si ex stipulatōe. ff. eod. ergo multofortius dabiẜ in isto casu in quo datur exp̄sse voluntas auctoris sui qui cōmisit possessionē tradi ꝑ istū. Et isto mō vides qd̄ nō virtute veteris mandati sꝫ virtute taciti mandati de nouo cōcessi pōt fieri traditio possessionis. Et sic nō ꝓbatur hic ɔclusio glo. in. l. ij. §. si quis donaturus ff. de donatio. ⁊ Bar. hic qui dixerūt ꝙ mandatū primū nō erat finitū q2 erat factū sup eo ad qd̄ quis tenebaẜ de necessitate ꝙ nō v3 verū. Nam si mandatū nō erat finitū quare cōsideraẜ in p̄mo mēbro primi ver. vꝫ ꝓcurator sciuerit mortē mandātis vel nō vt possit libere exequi mandatū. Sed q2 mandatū erat finitū vere iō cōsideraẜ illa iusta ignorātia mortis mandātis simlr ⁊ in scd̄o mēbro alternatiua stat ꝓprie. naꝫ primū mēbꝝ qd̄ loquiẜ de sciente intelligiẜ qn̄ procurator sciuit mandātē mortuum simplr̄ nō tn̄ heres ipse sciuit venditōēꝫ factā eē ⁊ ꝓcuratorem cōstitutū ⁊ tradēdū ⁊ traditōēꝫ fieri a ꝓcuratore q2 hoc nō v3 in tex. sed soluꝫ p̄supponiẜ de sciētia ꝓcuratoris ⁊ tunc optime ꝓcedit istud mēbrū vt q2 mandatū est finitū ⁊ hoc scit ꝓcurator non pōt exequi mandatū nisi detur sciētia ⁊ paciencia heredis sicut deberet dari in auctore principali vt ex tacita eius volūtate videreẜ emptor ingredi in possessionem vt in. l. ij. p̄allegata. Et si dicaẜ si sufficit sola scia ꝓcuratoris vt nō possit exequi mandatū lꝫ heres nō ɔ̄dicat q2 forte ignorat ista ergo sequēs membrū est sup̄fluū in quo d3 ꝙ idē est si heres ꝓhibeat mandatū exequi. nam ēt si ꝓhiberet idem eēt vn̄ sup̄flue v3 poni de ꝓhibitōe. nam ad hoc r̄ndetur dupliciter ⁊ primo ꝙ quāuis sit fortior rō in isto casu vꝫ ꝙ qn̄ heres ꝓhibet mandatū nō possit exequi. Si tn̄ illud ꝙ inferẜ ex maioritate rōnis exp̄sse ponaẜ non tn̄ diceẜ lex sup̄flua vt p3 in infinitis iuribus maxime in aūt. multomagis. C. de sac. san. ec. ⁊ in. l. nec in ea. §. i. ff. de adul. Vel potes dici vt alias dixi ꝙ istō scd̄m mēbrum hic poniẜ ad declaratōem scd̄i mēbri positi in p̄mo membro p̄ncipali. Vbi eniꝫ videbaẜ inferri a ɔ̄trio sensu ꝙ aut mandatū nō possit mitti executioni requireret ꝓhibitio heredis facta ipsi ꝓcuratori hoc eniꝫ importat proprie verbū ꝓhibere vt. l. ꝓhibere. in p̄n. ꝙ vi aut clā. Vnde si heres nō prohiberet ipsi ꝓcuratori lꝫ alias ɔstaret de ɔ̄tria eius volūtate nō videbaẜ sufficere vt possit fieri executio mandati qn̄ heres sciebat ꝙ eēt mandatū. Et hanc difficultatē tollit iurisconsultus hic declarās ꝙ satis v3 ꝓhibitus ꝓcurator exequi mandatū quādocunq3 cōstat de volūtate ɔ̄tria heredis lꝫ sibi exp̄sse nō ꝓhibuerit. Et ex his p3 ꝙ qd̄ quaꝫ format hic bar. de nuncio cui fuit facta cōmissio ꝙ daret tenutā in bonis alicuius ⁊ anteꝗ̄ fieret executio iudex est mortuus ⁊ expirauit eius officiū nō determinaẜ ꝑ hanc. l. sicut ipse determinat vꝫ ꝙ duret mandatū nunciꝫ ⁊ possit fieri executio finito officio q2 mandatum emanauit a iudice qui habebat necesse exequi sn̄iam istam. ista eniꝫ rō cōfundiẜ per intellectū quē dedi. ff. s3 quē vides ꝙ data scia ꝓcuratoris mandatū expirat nisi renouetur ex tacito cōsensu heredis Bal. tn̄ in. l. mandatū. C. mā da. sequiẜ intellectū Bar. ad istaꝫ lr̄am ⁊ in. l. si de interpretatione de legi. vbi optime loquiẜ ⁊ per plures rōnes v3 probare ꝙ vera sit ista opi. ꝙ mandatū nunciꝫ nō expiret morte cōmittentis vel q2 sit finitū officiū eius. Et idem tenuit Bar. alia talia tn̄ rōne in. l. ⁊ q2. ff. de iuris. om. iudi. vbi vult ꝙ ideo mandatū nunciꝫ nō expirat q2 hoc mandatū fit nuncio tāquā p̄tātem ꝓpriam habēti sicut qn̄ fit mandatū iudici ordinario vt in aūt. nulli iudicum. §. ⁊ hoc vero iubemus. Vnde p̄tās nunciꝫ s̄m istaꝫ rōnem erit potius excitata per istam cōmissionem quā videaẜ mandatū datū de nouo. Sed hoc quō possit eē ibi nō declarat. Vnde do. me. hic ɔsiderat duos casus qui in effectu sequiẜ opi. Bar. dicit eniꝫ ꝙ aliqn̄ nūcius eligitur ex. l. dispōne aliqn̄ eligiẜ ab ipso iudice. Primo casu iste eē nūcius v3 h̄re p̄tāteꝫ ordinariā ⁊ iō cōmissio sibi facta non finiẜ morte vt dcm̄ est. Et isto primo mō pōt ꝓcedere rō bar. in. d. l. ⁊ q2. Aduerte tn̄ q2 qn̄ p̄tās esꝫ data nūcio a statuto simplr̄ exequēdi sn̄ias absq3 noua cōmissione tūc indubitāter ꝓcederet id qd̄ dixit hic. d. m. S3 q2 hoc statutū esꝫ idiscretū iō cōiter requiriẜ licētia iudicis quātūcūq3 nūcius qn̄ sit gn̄alr̄ creatus a. l. vel statuto. L3. n. virtute gn̄alis cōmissionis possit citare verbalr̄ nō tn̄ pōt dare tenutā vel capere ꝑsonam. l. neminē. ⁊ quod ibi ꝑ bar. C. de exhi. reis. Vtrū aūt isto casu dicaẜ habere p̄tātem delegataꝫ vel ordinariam hoc nō declaraẜ in isto passu bar. tamē sentit vt dixi in. d. l. ⁊ q2 ꝙ est ordinaria ⁊ credo ꝙ verū dicat per ea que no. scribit bal. in. l. pōponius in p̄n. C. de ap. vbi dicit ꝙ illi qui sunt deputati a lege nō tamen p̄nt cognoscere sine spāli cōmissione dicunẜ magis ordinarij ꝗ̄ delegati. ⁊ idē dicit expresse in. l. i. in p̄ria lectu. ff. de iurisdi. om. iudi. vbi declarando dicta glo. super uerbo cōstituere dicit ꝙ magistratus municipalis qui dat tutorē ex mandato p̄sidis non d3 iudex delegatus sꝫ ordinarius quasi habeat hanc iurisditōem habitu sed nō actu. Glo. tamē sentit oppositum insti. de attili. tuto. §. pe. ⁊ forte potuit moueri q2 non credebat magistratū habere hanc iurisditōem habitu ⁊ sic nō ɔ̄diceret permisse cōclusioni. Et eodē modo intelligiẜ glo. in cle. auditor de rescrip. quam approbāt oēs cōiter que vult qd̄ auditor rote nō habeat ordinariam sꝫ delegataꝫ. naꝫ hoc ꝓcedit ex intentōe cōmittentis potius ꝗ̄ ex natura cōmissionis.

Scd̄o casu p̄tās nunciꝫ diceret delegata s̄m eum sꝫ q2 venit accessorie ad ius creatum. i. ad sn̄iam iam latam durabit istud mandatū ɔ̄ regulas iuris vt in. c. si super gr̄a de offi. dele. lib. vi. quam adducit hic bar. sed alio modo Bal. tamē in. l. ⁊ q2 ff. de iurisdi. om. iudi. inclinat contra sn̄iam Bar. hic ⁊ ibi nō r̄ndet ad istum tex. sed ad. §. hoc vero iubemus r̄ndet ꝙ ibi iudex ordinarius cui fiebat p̄ceptum faciebat actum ex ꝑsona sua. sꝫ nūcius qui capit vel mittit in tenutā facit actum noīe cōstituentis. l. actū. §. i. de consti. pe. ⁊. l. mult ū. C. si quis alt. vel sibi. vnde si cōmittēs est mortuus nō pōt aliquid fieri nomine eius s̄m eum. Vnde dicit praticari perusij ꝙ mortuo iudice vel finito officio renouaẜ semꝑ licētia sed in. l. i. in fi. C. de postlimi. quem locū allegat hic. d. m. inclinat in sn̄iaꝫ bar. lꝫ dicat cautius eē renouare licentiā ⁊ idem dicit in. l. edictū. ff. de iudi. Hanc opi. sequiẜ hic ang. in. d. l. ⁊ q2 vbi ēt sequunẜ hoc cōiter Moder. Limitat tamē opi. bar. hic ang. quādo cōmissio de capiēdo vel dando tenutā eēt facta sine cāe cognitōe. verbi gr̄a s̄m eum. Si ex forma statuti viso instr̄o in quo quis apparet debitor iudex d3 cōmittere capturaꝫ absq3 citatōe partis ⁊ aliqua cāe cognitōe. tunc. n. ista iterlocutoria lata sine cāe cognitōe nō durat finito officio cōmittētis. l. fi. ff. de pe. ⁊. l. i. C. de postlimi. Sed ista limitatio non plꝫ hic Imo. q2 in casu n̄ro hic iudex astringebaẜ a statuto de necessitate cōmittere sine cāe cognitōe. Vnde videẜ emanasse ista cōmissio sup eo ꝙ de necessitate sibi incūbebat sed in dictis legibꝰ iudex non cogebaẜ interloqui sine cāe cognitōe imo poterat prius velle cognoscere de cā. vnde isti casus nō sunt similes s̄m eum ⁊ hoc si attēdis rōnes decidēdi quas ponit bar. vꝫ ꝙ mandatū non extinguaẜ q2 fiebat sup eo qd̄ erat fiendū de necessitate. Si aūt attendis rōem assignatā in. l. ⁊ q2. q2 nūciꝰ h3 p̄tātem ordinariam adhuc minus ꝓcedit ista rō ⁊ multominus si mandatū non finiẜ ex eo q2 venit accessorie ad id quod est ꝑpetuū. Tu aūt in ista mā cōsidera ꝙ rō necessitatis hic assignata ꝑ bar. non v3 vera tum ex his que supra dixi ad intellectū lr̄e tum q2 ex ea sequereẜ ꝙ mandatū iurisditōis factū a iudice ordinario nunꝗ̄ expiraret morte cōmittētis ɔ̄. l. ⁊ q2 ⁊ alia iura ibi alle. naꝫ iudex de necessitate teneẜ parti petenti administrare iusticiā in aūt. vt differētes iudices. §. i. ⁊ in aūt. de questore. §. i. ⁊ tradit glo. in. l. i. de iurisdi. om. iudi. ⁊ tn̄ mādatū finiẜ morte vt est dcm̄ nec potes dicere ꝙ aliud in mandato cōmittēre nudū ministeriū ⁊ aliud in mandato iurisditionis q2 mandatū iurisditōis in hoc equiꝑaẜ mandato extraiudiciali vt dicit tex. exp̄sse in. d. l. ⁊ q2 lꝫ enim aliquis habeat necesse actū facere d3 tamē mandatū volūtariū inquantū nō h3 necesse sic facere ut est in casu. §. n̄ri. naꝫ poterat vēditor tradere per se uel cōstituēdo alium ꝓcuratorē ꝗ̄ istum sicut dicimus in simili quod lꝫ ep̄s conferat de necessitate b̄nficia diciẜ tamē uolūtarie gratiose facere ꝑꝑ arbitriū quod h3 in cōferēdo cui vult ut in. c. fi. ⁊ ibi ꝑ glo. de offi. uica. lib. vi. Et simlr̄ possꝫ contingere in. q. bar. si haberet plures nūcios uel si ipse pōt nūcium eligere. Moinimo ēt si non haberet nisi unū adhuc possꝫ esse cōmissio uolūtaria q2 possꝫ cōmittere executionē parti qd̄ fieri pōt ut uidisti cōclusū in. l. iuste possidet. ff. e.

Et ideo iste actus non diciẜ omnino necessarius ⁊ dato ꝙ essꝫ non tn̄ hoc reperiẜ iure cautū ꝙ mādatū finiaẜ morte cōmittētis qn̄ fit sup eo qd̄ quis h3 necesse facere. Vnde stabo regule que dicit mādatum morte finiri nā tex. in. c. si sup gr̄a allegatus hic ꝑ Bar. nō fundat se i necessitate sed fundat q2 executor venit accessorie ad gr̄am perfectam vnde equū est sicut durat p̄ncipale ita ⁊ accessorium Et hanc rōnem amplectitur bal. quo ad illū tex. in. l. mandatū. C. man. ⁊. d. m. hic lꝫ non allege t bal. Et per istam rōnem ego sequor simplr̄ sn̄iaꝫ

Bar.hic ⁊ in.l.⁊ qꝛ ꝙ mādatū nūcij super executione nō expirat hoc est enī virtute principalis actus ad qḋ accedit sicut ecōtra qñ vnuȝ ius uenit ad aliud accessorie sapit naturaȝ sui principalis ut ubi alias erat transmissibile ad heredē si staret ꝑ se qꝛ venit accessorie nō transmittit̄ sicut probat̄ in.l.i.C. si pen.ap.mors inter.⁊ no.in.l.ex iudicioruȝ de accu.⁊ bene facit tex.in.l.si euȝ.§.qui iniuriarū si quis cau. Et ad rōnem quam ponit Bal.in.l.⁊ qꝛ facile rñdetur qꝛ dato ꝙ nuncius agat noīe cōmittētis satis est tpe cōmissionis illū fuisse viuū vt duret postea mandatū ex causis.s.allegatis sicut videmꝰ ꝙ qñ mandatū confert̄ post mortē lȝ actus fiat noīe mandantis nō tñ expirat mandatū qꝛ mandās sit mortuus vt no.plene in.l.fi.ff.de solu. ¶ Iteȝ aduerte qꝛ qñ iudex eligit nuncium generaliter lȝ ista iurisditio sit delegata vt fatet̄ do.m. ⁊ bene adhuc in aliquo casu alia rō potest assignari ꝙ illa q̄ sumitur ex.d.c.si super gratia cur duret cōmissio nuncij si nūcius generaliter electus cepit aliquo mō vti officio suo. Tūc eniȝ ꝑpetuatur eius volūtas ēt quo ad alias causas sicut dicunt Bal.⁊ Ang.de iudice delegato ad vniuersitatē causarū in.l.⁊ qꝛ.qꝛ tñ istud dictū pōt esse dubiuȝ ex his que habent̄ in.c.fi.de offi.dele.li.vi.⁊ in.c.fi.ḋ here.eo.li. Ideo melior est rō que assignat̄ in.d.c.si super gratia que ēt est vniuersalis in quolibet nūcio ēt si spāliter in vna tm̄ cā eēt electus. Et si tenes opi.dicentiū ꝙ mandatū nuncij expiret isto casu tūc in renouatōe licentie erit opus citare partem de nouo sicut in prima cōmissione si in ea requirebat̄ citatio ꝟm Bal.no. in.l.edictum.ff.de iudi.

I me in uacuam. Error in nomine nō impedit acquisitōeȝ possessionis sed error in corpore impedit possessionē acquiri ⁊ cōsequēter amittit̄ ꝑ eum qui prius possidebat.h.d.vsqȝ ad.§.⁊ si nō.scḋa ibi nisi forte.tertia ibi qñ aūt.quarta ibi lȝ nō puto. ¶ Primo no. ꝙ error in noīe regulariter nō viciat dispōnem cōcor.tex.in l.si in noīe.C.de testa.⁊ in.l.in vēditionibus.§.i.ḋ cōtrahē. emp.cum multis alijs. ¶ Scḋo no.in ver.quodāmō iuncta glo.ꝙ ista dictio quodāmō denotat impropriētatē ⁊ aliqñ fictionem sicut declarat Bar.in.l.si is qui pro emp.de vsuca. cōcor.tex.in.l.ꝑtor.§.i.ff.de eden.⁊ in.l.cōficiunt̄.§.si post de iur.cōdi.cū simili. ¶ Tertio no.singulariter istuȝ tex.super verbo mutare ꝓut declarat gl.in verbo deponere ꝙ sicut possessio pōt perdi solo aīo ita pōt solo aīo transferri in aliuȝ intellige cōcurrēte aīo eius in quē transfert̄ ne ob.nobis tex. in.l.iij.in prin.s.eo.⁊ ꝑ hunc tex.pōt assignari rō que alias est difficilis quare ciuiliter possidens pōt cōstituere se noīe alterius possidere ⁊ in euȝ transferre possessionē lȝ nullus eorum sit in re vt probat̄ in.l.quedam mulier de rei ven.⁊ posuit Bar.in.l.qḋ meo.in prin.s.e.cuius rō quā ibi assignat mihi nō placuit sicut alias scripsi in isto ti.qꝛ ꝑ animū potest transferri possessio intellige que cōsistit solo aīo. Unde mutatio animi ꝑ quē aliquis insistit possessioni ciuili ⁊ eaȝ retinet operabit̄ eundē effectuȝ quē operatur quo ad possessionē nālem insistentia in re qua ꝑsupposita ille qui cōstituit se nomine alterius possidere vꝫ apprehēdere possessionē noīe illius ⁊ hoc est qḋ singulariter dicūt hic iurisconsulti quos refert Uul.nec credo esse simulē tex.in iure. Glo.tñ nostra super verbo de possessione dicit opi.istoruȝ esse falsam ꝙ possessio possit transferri solo aīo transferētis. Et hoc ego cōcederem nisi cōcurreret animus volētis acquirere sed vbi animus acquirētis cōcurreret ꝙ solo animo transferat̄ possessio est casus in.l.quedā mulier ꝑallegata. Unde opi.istorū isto casu nō est falsa quicquid dicat glo.qḋ semꝑ tenebis menti qꝛ est nouū dcm̄ in ista mā. ¶ In glo. in verbo nō amittit ibi tu dic ista solu.pōt esse vera ꝟm Moder.declarata ex his q̄ dixit hic Bar.⁊ in.d.§.si furioso. Et sic in effectu solu.gl.⁊ Bar.erit eadeȝ sed assignat̄ ratio dr̄ie per Bar.que nō assignatur per glo.vt dicamus ꝙ qñ erratur in re ideo nō perdit̄ posſio qꝛ traditio vꝫ fieri sub ista cōditōe si ille cui traditur cōsentit in acquisitōe vel potius si nō cōtradixerit vel dissenserit nō aūt sub illa cōditione si possessio illi fuerit acquisita mō vbi est error in corpore verificat̄ illa cōditio si tu nō dissenseris qꝛ re uera error in corpore inducit dissensuȝ.l.in vēditōibus in principio de contrahen.emp.sed in.§.si a furioso non dat̄ dissensus qꝛ furiosus non pōt consentire vel dissentire.⁊ idem eēt si ꝑsona cui fit traditio alias eēt habilis ad consentiendū ⁊ dissentienduȝ ⁊ impediretur ex cā extrinseca possessio sibi acquiri.l.i.§.si vir in rōne littere supra eodē dū modo impedimentū acquisitōis non concluderet dissensuȝ sicut facit error in corpore qꝛ tunc eēt eadem rō que in errante ita debes intelligere dicta Bar.que sunt satis clara lȝ dominus meus hic aliter ea accipiat ⁊ nō bene. Intelligit eniȝ ꝙ Bar.faciat dr̄iam soluȝ inter ꝑsonā habilē ad acquirenduȝ ⁊ inter ꝑsonā inhabilē vt in ꝑsona habili semꝑ nō amittat̄ possessio rōe dissensus. ¶ In ꝑsona aūt inhabili amittat̄ qꝛ nō pōt talis ꝑsona cōsentire uel dissentire qḋ ipse dicit eē cōtra tex.in.d.§.si a furioso vbi pȝ ꝙ tradens credebat furiosuȝ eē sane mentis.⁊ sic quantū ad eū cuius animus inspici debȝ in amissione possessionis ꝑsona erat habilis ad acquirendum. Sed tu declara dicta Bar.ut dixi qꝛ nō fit dr̄ia inter habileȝ ⁊ inhabilē sed inter cām ⁊ cām. Naȝ in.§.si vir cā ꝓpter quā nō potuisset transferri possessio nō esset dissentio eius cui fit traditio sed impedimētuȝ iuris si de iure videret̄ īpedita trāslatio possessionis. Ego aūt in.d.§.si a furioso hanc rōeȝ bar. impugnaui scripsi fortiter vnde dic vt ibi plene. Et adde ꝙ solu.quā ponit hic Ang.ꝟȝ Imo.non vꝫ vera duȝ dicit ꝙ iō hic non transfert̄ possessio qꝛ deficit cā finalis ꝓpter quā fiebat traditio. Precesserat enim vēditio huius fundi. Unde tradens tradebat vt liberaret se ab illa obligatōe qꝛ ergo non liberat̄ cū in accipientē non sit translata possessio iō nō amittit possessionē. Sed ista lec.nō plȝ Imo.qꝛ dicit ꝙ nimis restringit istum tex.qui pōt etiā intelligi quādo res fuit tradita ex cā donatōis supple ⁊ donatio cepit a traditōe quo cāu nulla ꝑcedit obligatio.sed certe ex quacūqȝ cā traderet̄ res ⁊ ex illa cā non posset transferri deficeret cā finalis ⁊ Ange.diceret idem.s.ꝙ tunc nō transferret̄ possessio. Unde intētio ange.fuit ꝙ in.§.si a furioso traditio fuit facta sine cā ꝙ fieri potest quo ad transferendā positōem ⁊ cōsequenter admittendā vt dꝛ in prin.eiusdem.l.ꝑ Bar.⁊ alios. Unde quo ad.§.si a furioso possȝ tollerari ista solu.⁊ tamē diuinat̄ ⁊ ad illuȝ ⁊ ad istuȝ tex.qꝛ neqȝ ibi apparet ꝙ traditio fuerit facta sine cā neqȝ hic ꝙ fuerit facta cum cā. ¶ Preterea ista solu.cōfundit̄ expresse per tex.in.l.i.§.si vir.s.eo.quem ēt adducit ad hoc dñs meus vbi pȝ ꝙ traditio fuit facta ex cā. Sed qꝛ illa causa erat nulla iō etiaȝ si nō potuisset transferri possessio ex illa cā nihilominus esset ꝑdita vt ibi dꝛ ⁊ tamē ibi deficit cā finalis tradite. Unde dic vt dixi in.d.§.si a furioso. Et lȝ in.d.§. si vir cā ꝓpter quam fiebat traditio eēt nulla ꝑ hoc tamē non sequit̄ ꝙ quantū ad intentioneȝ tradētis non sit cā finalis ex quo ꝓpter hanc cām tradebat alias nō traditurus. ¶ Preterea ꝙ ex defectu cāe finalis non transferat̄ possessio ⁊ non perdat̄ a tradente hoc nō reperit̄ iure cautū nec est bona cōsequētia ex defectu cāe finalis impedit̄ translatio dominij vt l.ij.§.fi.s.de dona.ergo impedit̄ translatio possessionis quia dominiū nō pōt transferri sine cā. ¶ Sed possessio sic vt vidisti declaratū in.l.ꝙ meo.s.eo. Unde dñs meus hic intellexit istum tex.quādo quis mādauit rem tradi per alteꝝ quo casu non perdit̄ possessio nisi fuerit acquisita illi cui debebat tradi.l.qui absenti.j.eo.⁊.l.colonus ⁊.l.cū fundus de vi ⁊ vi ar. Et habuit ista solu.originē a dictis Iac.de are.que refert Bar.in.d.§.si a furioso cuius uerba prīa facie vident̄ sonare hoc ꝙ quādo quis mādat possessionē tradi alteri nō amittitur possessio nisi quādo ille cui debebat tradi possessionē capit sed intentio sua nō videt̄ esse ista vt.j.dicam. Et lȝ tex.in prin.hic dicat me in possessionē miseris exponit̄.i.mitti feceris sicut alibi exponit̄ in.l.si quis missum in prin.de dam.in fec.⁊ in.l.si quis missum.j.ne vis fiat ei. Sed ista so.diuinat ad tex.nostrū maxīe ad finē tex.dum dicit recessit de possessione ex quo apparet ꝙ loquit̄ in eo qui tradit non in eo qui mandat tradi. Preterea aduerte qꝛ iura.s.alle.dicunt ꝙ nō amittit̄ possessio qꝛ ille cui mandat̄ tradi nō tradidit cum.n. in illum casuȝ possessor voluerit transferre possessionē ⁊ eam amittere si nō est impleta cōditio non amittit̄.i.si ille nō tradit.⁊ ita loquit̄.l.cuȝ fundus ⁊.l.colonus ⁊ similiter in.l.qui absenti in prin.intētio tradētis non fuit tradere nisi mediāte nuncio vel epistola vnde anteꝙ̄ epistola vel nūcius ꝑuenirēt ad seruū non videt̄ eē tradita libertas.sed iste nō est casus noster qꝛ hic ꝑsupponit̄ ꝙ hic fuit facta traditio per euȝ qui debebat tradere sed nō fuit quesita possessio per errorē recipiētis vnde

tis. Unde ēt intelligendo tex· nostrū sicut dicit· d· meus ad-
huc videret᷑ dicendū ꝙ si ille cui fuit mādata traditio tradi-
dit quātuꝫ fuit in se dñs amittat possessionē lꝫ nō sit acquisita
alteri qꝛ ex quo in casu traditōis facte ꝑ alterū voluit posses-
sionēꝫ amittere qꝛ credebat eaꝫ in alterū transferri amittet ēt
si nō transferat᷑ per rōnem positā in· d· §· si a furioso maxime
qꝛ tradens ꝑ alium vꝫ tradere per se iuxta regulaꝫ qui ꝑ aliū
de reg· iur· Ideo eadēꝫ vꝫ esse rō in vtroqꝫ casu lꝫ Jmo· hic
in fi· cōmenti teneat oppositūꝫ sed nō loquitur in isto casu vt
vides cetera dic vt in· §· si a furioso.

Sed si non mihi. Per ꝓcuratorē non errantē acquirit᷑ non
dño erranti ⁊ idēꝫ est si error sit in ꝓcuratore ⁊ nō in dño ⁊ ꝑ
seruūꝫ nostrū acquirit᷑ possessio nobis ignorātibus ⁊ simili-
ter per seruū alienū qui accipit possessionēꝫ nostro noīe, h· d·
cum· §· seq· ¶ No· primo ꝙ in his que acquirunt᷑ nobis ꝑ
ꝓcuratorē possessio acquirit᷑ nobis ignorātibus cōcor· tex· in
l· i· C· eo· nō tñ acquirit᷑ nobis ignorātibus vsucapiēdi cōdi
tio vt ibi no· ¶ Scōo nota ꝙ quātum ad effectū acquisitio
nis equiꝑant᷑ errās ⁊ ignorās vñ quicquid pōt acquiri ignorā
ti acquirit᷑ errāti· ¶ Tertio no· ꝙ qñ dñs ipse nō errat magis
attendit᷑ animus dñi ꝙ̄ animus ꝓcuratoris errantis ⁊ hoc in
telligit glo· qñ dñs erat presens lꝫ possessio fuerit tradita ꝓ-
curatori· Unde isto casu proprie vꝫ esse tradita dño· arg· l· si
ꝓcuratori p̄ntis de verb· ob· cōcurrit autē animus dñi in ac-
quisitione possessionis inquātūꝫ ꝓcurator representat ꝑsonā
dñi· ¶ Quarto no· in ver· seruus· nam ꝑ istuꝫ tex· vꝫ proba-
ri ꝙ indistincte per seruū acquirat᷑ dño ignorāti ēt in re non
peculiari de quo dixi in· l· i· §· iteꝫ acqui· ꝟ· eo· Sed si diligen
ter inspicias nō probat imo potius probat oppositūꝫ iuriscō
sultus eniꝫ ad probandū hoc dictū inducit similitudinē serui
alieni qui nō acquirit nobis ignorātibus nisi precedēte man
dato vt dicit tex· in ver· nostro· noīe vel nisi secuta ratificatio
ne post sciam vt ergo rō sit cōueniēs dicto ⁊ ꝓbet dictum dꝫ
intelligē dcm̄ in eodēꝫ casu· s· qñ seruo ex̄ cām peculiarēꝫ fuit
mandatūꝫ vt acquirēt possessionē alicuius rei alias rō nō in-
ferret ad dictūꝫ qꝛ similitudo eēt de casu diuerso in quo non
est eadem rō· s· de seruo nostro acquirēte sine mādato ad ꝟuū
alienū acquirentē cūꝫ mandato ⁊ re vera ēt ex cā peculiari ac
quisitio que fit ignorātibus fit virtute mandati generalis qd̄
p̄cessit vt clare dꝫ in· §· item acquirimus· Et si queris quare
magis in cā peculiari ignorāti acquirit᷑ vsucapiēdi cōductio
ꝙ̄ per ꝓcuratorē vel per seruū nostrū qui hꝫ mandatū ex̄ cāꝫ
peculiarēꝫ dicendū est ꝙ in rebus peculiaribus ideo hoc cō
ceditur qꝛ eas possidemus animo ⁊ corꝑe alieno secus in eis
que acquirūtur ꝑ seruū alienū quo ad plenū effectūꝫ possessio
nis· s· quo ad vsucapiēdūꝫ· ¶ In gl· suꝑ verbo acquirā ibi
qꝛ p̄ns ⁊c· Ista glo· vꝫ restringere tex· ꝙ acquirat᷑ possessio
dño quādo dñs erat p̄sens cūꝫ res tradebat᷑ ꝓcuratori quasi
tunc tradat᷑ dño ⁊ verus animus dñi cōcurrat in acquisitione
possessionis ar· l· si ꝓcuratori p̄sentis de verb· ob· secus for-
te si dñs non esset p̄ns qꝛ cum tūc non cōcurrat animus dñi
verus sed fictus attendet᷑ potius verus animus ꝓcuratoris
tanꝙ̄ qualitas fortior ⁊ ista vꝫ eē mens glo· Et ad mām istaꝫ
vide qd̄ habet᷑ in· l· in huiusmodi de cōtrahē emp· ⁊ in· l· cūꝫ
manciptū de edi· edic· ¶ In glo· in verbo noīe meo ibi qñ
a nemine· Hec glo· sentit satis clare ꝙ iste ver· noīe meo ⁊c·
nō referat᷑ ad duos casus positos in ver· nam ⁊ seruus sꝫ ad
vltimū dūtaxat vꝫ qñ seruus alienus a nemine possidet᷑· Et
scōm hunc sensūꝫ no· ex isto tex· cū glo· ꝙ clausula posita in
fine si refert᷑ ad oīa p̄cedētia eo casu quo si referet᷑ ad omnia
cōiungeret iūs p̄cedēs ⁊ hoc est qd̄ dicit gl· no· in· l· talis scrip
tura de le· i· ⁊ ibi ꝑ Bar· nam si fieret relatio ad primū casūꝫ
hoc eēt falsūꝫ in aliquo casu qm̄ seruus alienus bona fide ex
re nostra vel opera sua pōt nobis acquirere posꝟionē· ¶ Sꝫ
aduerte qꝛ ista relatio pōt fieri ad oīa duplici rōe· Prima est
qꝛ etiam ꝑ seruūꝫ a nobis bona fide possessum nō acquiritur
possessio nobis ignorantibꝰ nisi interueniat mandatum ⁊ in
isto casu loquit᷑ tex· noster vt pꝫ ex princ· §· Uel potes dice-
re quod refert᷑ ad casum p̄dictum in his que seruus vellet ac-
quirere bonefidei possessori extra rem domini ⁊ operam ip-
sius serui quo casu non acquireret sine mandato vel ratifi-
catione secuta vt dicitur in· d· §· sed per eum ⁊ hic etiam tan-
gunt docto·

Xitus. Si partes cōtendunt de possessione
⁊ ꝓprietate prius dꝫ ꝓnūciari super
possessorio retinēde vt sciat᷑ quis est actor ⁊ quis est
reus in iudicio ꝓprietatis secunda ibi· Ita enim
fiet· ¶ Primo no· ibi vt prius ꝓnunciet iudex ꝙ etiā quā-
do est ferenda simplex sentētia declaratoria nihil disponens
tamen non sufficit constare ex actis de iure quod est declarā-
dum nisi etiā iudex declaret· ⁊ per istum tex· arguit hic Bar·
quod si est facta discussio cōtra principalēꝫ debitorē lꝫ nūcius
retulerit nihil esse in bonis nihilominus non sufficit relatio
nuncij sed requirit᷑ ꝙ iudex hoc d̄claret nihil eē in bonis vel
excussionē legittime factā ⁊ nihil in bonis inueniri· nō tamē
requirit᷑ ꝙ in ꝓnunciatōe adiciat veniendum esse vel posse
iri contra tertiū possessorē qꝛ iste est effectus qui sequit᷑ ipso
iure ex declaratōe ꝟm Pau· de ca· ⁊ ita intelligit glo· in· l· i· §·
cum aūt ad treb· C· de quo articulo tetigit Ang· post Bal· hic
⁊ plenius Bar· in· l· stipula· §· ⁊ hꝫ· ff· de no· ope· nū· d̄ quo di
cetur statim plenius in voce ⁊ in scriptis· ¶ In glo· vltima
super ver· querat᷑ ibi· Ab eodem iudice Jmo· declarādo istā
glo· dicit qd̄ istud est verum si ille esset alias iudex cōpetens
ipsius rei cōueniendi super ꝓprietate allegat tex· in· c· fi· ex-
tra de iudi· vbi pꝫ quod si ecclesia obtinuit in possessione cō-
tra laycum in iudicio seculari non poterit postea cōueniri co
ram iudice layco suꝑ petitorio ⁊ hoc est quia clerici uel eccle
sie regulariter iudex laicus non pōt esse iudex· nō ob· tex· iij·
q· viij· cuius in agendo ꝟm eum ⁊ quod habet᷑ in· c· at scienti
in prin· de iudi· vbi multi tenent ꝙ clericus possit recōueniri
coram iudice seculari qꝛ illa dicta ꝓcedunt durante p̄ria instā
tia in qua clericus agit contra laicū in iudicio seculari sꝫ nos
loquimur quādo est finita illa instantia vtꝝ laicus possit age-
re contra clericū coram eo iudice· ¶ Aduerte tamē qꝛ vt di-
xi tex· in· c· fi· loquit᷑ in persona que nullo mō pōt esse subie-
cta iudici laico sicut est clericus vel ecclesia· Sed quādo per-
sona posset eē subiecta iudici laico lꝫ nunc non sit subiecta qꝛ
forte hꝫ alibi domiciliū tunc cā deberet terminari apud prio-
rem iudicem rōe cōnexitatis vt no· in· l· i· ⁊ ij· ff· d̄ quibus re
bus ad eun· in· ea· ⁊ lꝫ ibi non ponat᷑ exemplum de possessio-
ne ⁊ ꝓprietate· ponit᷑ tamen de alijs causis in quibus est ea-
dem rō ⁊ ita intellige glo· tuam· Et ad mām vide quod no· in
l· nulli· C· de iudi· ⁊ in· l· si de ꝓprietate· C· si a non cōpe· iu-
di· ¶ Extra glo· tangit᷑ hic duplex· q· per Ange· ⁊ Moder·
Prima est vtrū aliquo casu agit possit contra debitorē habē-
tem rem obligatā ⁊ ēt contra pignorꝫ possessores nō facta ex-
cussione positōis in iudicio intētato contra debitorē· Secun-
da quādo requirit᷑ excussio qd̄ est singulare vt in auten· de fi-
deius· §· sed neqꝫ vtrū sufficiat in executōe sentētie faciēda cō
tra debitorē ꝓbatum esse ex relatōe nuncij vel aliter debitorē
nō esse soluēdo· an vero requirat᷑ declaratio iudicis qui ꝓnū
ciet excussionē legitime factā· ⁊ nihil inueniri in bonis debi-
toris vel tm̄ deficere ad quātitatem debiti· puta· x· ⁊ ista· q· est
difficilis vt· j· videbis· ¶ Circa primā· q· dixit hic Ang· esse
duos modos fugiēdi excussionē· De prīo dicit se dixisse in· l·
stipulatio· §· ⁊ hꝫ· ꝟ· de no· oper· nū· ⁊ in· l· decem de ver· ob· ⁊
in· l· nisi hoc actum· ff· de pac· ꝙ licet non precesserit excussio
si tamē creditor agens ipothecaria cui opponitur exceptio ex
cussionis dicat ꝙ est paratus nunc probare debitorē nō fuis-
se soluendo dꝫ audiri quia hoc ꝓbato excipiētis non interest
excipere· De quo articulo dic vt tradit Bal· in· l· i· C· que in
fra· cre· ⁊ in· l· cum testō· C· de testa· manu· ⁊ in autē· cōtra ro-
gatus in fi· C· ad treb· Et ego plenissime scripsi reprehendē-
do ista dicta vna cū Modernis multis additis in· l· decēꝫ de
ver· ob· ¶ Secūdus casus est quem ego non tetigi in· d· l· de
cem quādo debitor obligauit bona sua ⁊ cōstituit se ea nomi-
ne creditoris possidere· Tunc enim si debitor alienat ista bo
na in tertiū possessorē ⁊ realiter ea tradit interuertit positōēꝫ
quesitā creditori· l· iij· §· quod si ꝟuus· ꝟ· eo· ⁊ ideo creditor cō
tra tertiū possessorē poterit agere cōditione ex· l· fi· c· eo· ⁊ in
illa cōditione non requirit᷑ excussio sed poterit auocari posses
sio imediate· ⁊ hoc cōcedit Bal· in· l· i· C· que in frau· credi· si
agatur cōditione ex illa· l· secus si ageret᷑ ipothecaria ꝟm eūꝫ
quem ēt alle· hic dñs meus Bar· ēt quem adducit hic Jmo·
in· l· creditores· in vltima car· C· de pig· lꝫ istam cōclusionēꝫ
que fuit Jac· de but· vt ipse ibi refert ⁊ ēt Ang· hic ⁊ ita dicit
Ange· practicari bononie in· l· fi· C· d̄ acqui· pos· in lec· padua·

Sʒ ista dicta nō uidentˀ posse stare aliquo mō qꝛ sicut vidisti ꝺ claratuʒ post glo. in. l. si colonus. §. e. l. fi. ꝑallegata non loquitur quādo detinēs nomine nostro uere tradit alteri possessionem quo casu pōt nobis ꝑiudicare sine dubio vt ibi dicit gl. sed loquitˀ qñ quis negligētia vel dolo dimittitˀ possessionē vt alius eā occupet quo casu nō perditˀ possessio ciuilis sed soluʒ nālis pro qua agitur cōditōe ex illa. l. de qua tetigit Pau. de ca. in. d. l. si colonus ⁊ est cōis opi. lʒ ego ibi aliter tenuerim cum igitˀ iura vetera dicant qꝛ detinēs noīe nostro pōt nobis auferre possessionē nec inducāt aliqḋ remediū cōtra possessorem sed soluʒ cōtra tradentē vt est casus in. l. pōpo. qui. mo. vsusfr. amit. non vʒ qꝛ. l. fi. loquatˀ in isto casu. Et si dicatˀ qꝛ ꝑ idēptitatē rōnis nouū remediū cōditōis ex. l. qḋ inducitur ex. d. l. fi. habeat locuʒ ēt in casu nostro qꝛ nō agitur de correctione iuris antiqui sed soluʒ de extēdo nouū remediū inductum qḋ nō erat proditū de iure antiquo ex quo est eadē rō. l. a titio de verb. ob. ⁊. l. nō pñt cum mā de legi. Et ista vʒ fuisse intentio doctoꝝ. Ad hoc est dicendū qꝛ vbi ille cui est facta traditio vere sciebat tradentē eē detentoreʒ ⁊ nō possessorem ista defensio posset admitti ⁊ idem forte si scire debebat est. n. tunc capiēs in dolo vel in culpa lata ⁊ ideo similiter dʒ teneri cōclusio ex. d. l. fi. Cōfirmatˀ ista cōclusio qꝛ ex ꝑte coloni vel detētoris tradētis rem est maior dolus qñ est adhibitus in cōmittēdo ꝙ qñ est adhibitus in omittēdo. l. si ex cā. §. nūc videndū ⁊ qḋ ibi no. ff. de mino. Et isto casu credo sniaʒ cōem eē veram. Sed vbi ille qui recipit reʒ ex traditōe probabiliter pōt ignorare tradentē detinere noīe alterius tūc nō est eadeʒ ratio extēdendi. l. fi. ad casuʒ nostrū. naʒ in. l. fi. ille qui occupat possessionē vacantē nemine sibi tradēte est in culpa vt pʒ in. l. fi. C. vñ vi que culpa cessat in hoc scḋo cāu nostro ꝑꝑ ꝓbabilem erroreʒ vt. l. fi. ⁊ qḋ ibi not. ff. de adul. ⁊ ita videtˀ limitanda opinio ista vt possit ꝓcedere. ¶ Et aduerte quia Bar. met in. l. fi. C. eo. vult qꝛ illa lex nō loquatˀ in casu quo detinēs tradit possessionē alteri vt dixit gl. in. l. si colonus. ꝫ. eo. Et pro ꝯclusione doc. prima facit qꝛ ex quo creditor hʒ remediuʒ ad aduocandā rem ꝑ cōditōem ex lege quodāmō vʒ possidere vt. l. si quis vi. in pri. §. e. Unde sicut si possideret vere non eēt opus excussione ita etiaʒ nō erit opus isto casu. ¶ Circa scḋam. q. adde dictis bar. in. l. stipulatio. §. hʒ autē de no. ope. nun. qḋ opio sua ꝙ vʒ quod requiratur snia declaratoria vʒ eē cōmunis ⁊ uera lʒ ipsemet sequatˀ Ja. butri. tenenteʒ oppositū in aūt. hoc si debitor. C. de pig. ⁊ ad suaʒ opionem in. d. §. hʒ autē sequitˀ Bal. in. l. tutores a patruo ꝺ cōfir. tuto. ⁊ in aūt. sed hodie. C. ꝺ actio. ⁊ obli. ⁊ Ang. exꝑsse in aūt. de fideiui. §. sed neqꝫ ⁊ in. l. ita stipulatus ver. qḋ si ab initio. ꝫ. de verb. obli. vbi est bo. tex. ¶ Hanc scḋam ꝑtem sequit do. me. hic ⁊ in. d. §. hʒ autē ⁊ videtur esse ꝺ iure verior qꝛ vna rñsio quā tradit Jmo. ad iura allegata ꝑ Bar. nō vʒ eē bona vt. ꝫ. videbis. Ipse tñ tʒ cōtra Bar. tali rōne qꝛ ista cōditio qꝛ debitor nō sit soluēdo sonat in metum factū vñ qꝛ factū probatˀ ꝑ acta iudicij tanꝙ notoriū vʒ qꝛ sufficiat lʒ nō sit secuta ꝓnunciatio sicut sufficit a ꝑcipio eē notoriū debitoreʒ eē soluēdo. vt est casus no. quē ibi no. Bal. in. l. si vero §. qui pro rei. in prin. qui satisdi. cogā. ⁊ tʒ Bar. in. l. deceʒ de vbo. ob. ⁊ in. l. fi. §. vltimo si cer. pe. Cōfirmatˀ ista conclusio qꝛ acta inducūt notoriū ꝺm glo. in. l. vbi pactū. C. de trāsac. ⁊ in. l. ea quideʒ. C. de accu. ⁊ probatˀ in. c. cuʒ olim de verb. signi. ⁊ no. Jnno. in. c. ꝑ tuas de test. ⁊ in. c. ex insinuatōe de appel. Sed notoriū ⁊ snia equiparantˀ quo ad effectū declaratiuū lʒ nō quo ad effectū inductiuū vel ꝓhibitiuū qñ ꝓhibitio dʒ fieri ab homine. Primū probatur in. l. emptorē. §. qḋ aūt de ac. emp. cū glo. sua. Scḋm tʒ gl. in. l. sed ⁊ si possessori §. pe. de ireiur. ꝺm Bal. qui ita distinguit in. l. i. de cura. furioso ⁊ in. l. si nō. §. qui pro rei qui satisda. cog. ⁊ est casus pro isto scḋo membro in. c. iudex de offi. deleg. li. vi. vbi quo ad extinguēduʒ iurisdtōeʒ delegati ⁊ sic quo ad inducēdū nouū effectū nō sunt paria suspitōeʒ eē probatā vel super ea eē pronūciatuʒ lex enīʒ nō extinguit iuriditōeʒ iudicis ipso iure ꝓbata cā suspitōis lʒ iudex qui quocunqꝫ ꝓnūciet vʒ ꝓhibitꝰ eū vt iurisdtōe. Et ista vʒ vera rñsio ad illū tex. lʒ Jmo. aliter dicat in. d. §. hʒ aūt. Et ad iura allegata ꝑ Bar. rñdet ipse Jmo. qꝛ in illis iuribus ideo requiritur ꝺclaratio iudicis qꝛ cōditiones ibi habebāt mixturā iuris cuius iuris determinatio pertinet ad iudicem. sed in casu nostro cōditio sonat in factum merū. s. qꝛ debitor non sit soluēdo. ¶ Et vt clarius intelligas hoc pʒ primo in. d. §. hʒ autem ubi erat cōditio si non erat iuste edificatū que sine dubio habet mixturā iuris ⁊ similiter in. l. non tm̄. §. senatus qꝛ utrū aliquis ab esset ex iusta cā uel non similiter hoc est in estimatōe iudicis iudicare que sit iusta cā de iure. Similiter pōt dici ad. l. tutores de cōfir. tuto. ⁊ ad. l. istam hic qꝛ qꝛ in istis legibus debebat constare iudici quis esset possessor uel an tutor esset idoneus qui debebat cōfirmari. ¶ Estimare utrū hoc sit legitime ꝓbatum uel nō hʒ mixturaʒ iuris sine dubio qꝛ iudex de iure hʒ cōsiderare hoc ut. l. iiij. §. tu magis. ꝫ. de testi. Ista respōsio cū reuerētia non est uera ꝑ cuius intelligētia ultra ea que alias scripsi. aduerte qꝛ aliquādo cōditio que sonat in metū factuʒ apponitˀ actui qui debet examinari iudicialiter. ¶ Aliquādo apponitˀ actui in quo ꝓceditur extraiudicialiter. Primo casu sempꝫ ista conditio si sic est habet aliam tacitā subintellectā. s. ⁊ si ꝓbabitur iudici. ita no. declarat Bar. in. l. extat in vlti. col. ff. quod me. ubi est videndū. ita no. Jnno. in. c. in prudentiā in prin. ꝺ offi. deleg. ita refert bal. ⁊ sequitur in. l. ꝑscrip. in pria carta. C. si cōtra ius uel uti. pu. ⁊ in. l. i. C. ꝺ erro. cal. ⁊ in alijs locis q̄ nunc non attinet allegare. ergo pʒ qꝛ etiaʒ ista conditio si debitor sit non soluēdo qꝛ hʒ aliā tacitā subintellectam hʒ mixturam iuris sicut in. l. tutores a patruo ⁊ cōsequēter requirit ꝺclaratōeʒ iudicis ut ꝓbatˀ exꝑsse in. d. l. tutores a patruo ⁊ in dicto. §. qui pro rei. iūcta. l. arbitrio e. ti. ⁊ ꝙ. l. adduco tibi vltra bar. pro eius opi. Quod aūt subintelligatˀ ista cōditio ⁊ si fuerit iudici ꝓbatuʒ uel si cōstiterit iudici in casu nostro spāliter colligitˀ ex tex. in corpore in autē. de fideius. §. sed neqꝫ dū dicit qꝛ ad hoc vt possit agi ꝫ istas personas dʒ primo agi cōtra debitorē sed hoc nō esset necessariuʒ si posset agi sub prima cōditōe dūtaxat. s. qḋ debitor nō esset soluēdo posset eniʒ agi de directo cōtra fideiussorē vel pignoꝝ possessorē. ⁊ si exciperet de executione nō facta posset replicari qḋ vere debitor nō eēt soluēdo. ⁊ hoc sufficeret ꝓbari in isto iudicio qꝛ est cōtra illū tex. ⁊ iō ego reprehēdi dicta Ang. in. l. decē de uer. obli. qui dixit qꝛ primū iudiciū poterat penitus obmitti dummodo nunc probaretˀ qꝛ reus nō est soluēdo que cōclusio est cōtra dictū tex. ¶ Preterea tex. dicat ibi qꝛ si curator non potuit ꝑcipere debitū suuʒ tūc agit cōtra fideiussorē. Sʒ ista verba manifeste indicāt qꝛ executio fuit petita ꝫ debitorē ergo necessario ꝑsupponitur qꝛ executio fuit facta ⁊ qḋ debuit fieri qꝛ si executio fuit petita iudex non dʒ negare executionem nisi cōstito qḋ debitor nō esset soluēdo. ¶ Aduerte tñ qꝛ posito qḋ opi. Ange. esset vera adhuc tamē requireretˀ de necessitate ꝓnunciatio super hoc qḋ ꝺbitor nō esset soluēdo non quidē in prio iudicio in quo est actuʒ ꝫ debitorē sʒ in secundo iudicio cuʒ ageretˀ cōtra fideiussorē vel pignoris possessoreʒ nā si opponeretˀ exceptio excussionis ⁊ actor replicabit qꝛ debitor nō sit soluēdo sup isto emergenti in quo agitur vtꝝ debeat ꝓcedi vel nō de necessitate erit ꝓnunciandū tacite vel exꝑsse ꝺm glo. ⁊ bar. ibi ⁊ oēs in. l. i. C. de ordi. iu. ⁊ no. in. l. a. ꝓcedente. C. de dila. Unde tenēda est snia bar. que est cōmunior vt supra dixi. ¶ Ubi aūt cōditio q̄ sonat in factuʒ non esset ꝓbanda iudicialiter verbi gra qñ ꝓceditˀ corā executore dato ad cōferendū bñficiuʒ tūc verꝫ est qꝛ ꝯditio q̄ sonat in fcm̄ merꝫ non hʒ aliā cōditōeʒ tacitā subauditā s. si ꝯstiterit ita eē ita no. declarat bal. i. l. neqꝫ natales. C. ꝺ ꝓba. vbi est videndū. ¶ Et aduerte qꝛ illa inductio quā feci ꝺ tex. in corpore scḋo loco optime ꝓcedit quo ad creditorē qui excusso principali vult venire cōtra fideiussorē qꝛ vba tex. ita stant vt induxi in aūt. de fideius. §. si quis igitˀ sed in creditore qui vult venire cōtra pignorū possessorē in. §. sed neqꝫ eo. ti. tex. nō vtitur istis verbis sed tñ credo idē eē sine dubio qꝛ non pōt assignari diuersa ratio. Et ex his oībus pʒ qꝛ opi. Bar. est verior que ēt est cōior. Et ad arg. i. oppositū rñdeo. Et primo dum dʒ qꝛ vbi est notoriū nō requiritˀ excussio dico qꝛ illa iura loquūtur de notorio facti qḋ est ꝓprie notoriū nō de notorio iuris qḋ ꝓprie ⁊ stricte nō dʒ notoriū. vt est casus no. quē ibi ponderat do. Anto. ad hoc in. c. duduʒ el. ij. de elec. ⁊ tʒ Jo. an. ⁊ Jo. cal. in. c. nostra de coha. cle. ⁊ mu. vñ infert dñs Anto. in. d. c. duduʒ qḋ si statutū faceret mentōem de notorio nō cōprehēderet notoriū iuris. Uel responde vt statim dicaʒ in rñsione ad scḋm arg. ad qḋ rñdeo dupliciter. Et primo vt alias dixi qꝛ acta faciunt notoriū si iudex tacite

uel exꝑsse

vel exp̄sse approbauit acta vel ferendo sniam iuxta ꝓbata in actis sicut erat factū in .c. cū olim de vbo. signi. nam erat lata snia excōicatōis vel interdicti sicut est et qñ iudex ex officio vult supplere ex actis sicut ex notorio. nā hoc ipso ꝙ supplet adhibet fidez actis ⁊ probatis alias cū adhuc p ꝓbationes factas restet arbitriū iudicis qui hꝫ iudicare vtrū ꝓbationes sint legitime vel nō ⁊ sic remaneat dubiū iuris nō pōt dici ꝓbatio facere notoriū ⁊ hoc est qd bene ꝓbat tex. in .d. l. tutores a patruo ⁊ in .d. §. qui ꝓ rei ⁊ bñ facit tex. in .l. a diuo pio. §. in venditōe. ff. de re iudi. ⁊ in .l. magis puto. §. nec tamē de re. eo. intelligēdo ꝙ ibi iudex dꝫ pronūciare pecuniā esse cōuersaꝫ in es alienū qd forte est magis de mēte lre. naꝫ si intelligis ꝙ debeat ꝓnunciare pecuniā esse cōuertendā in solutionē eris alieni istud videt superfluū nā tacite inerat licentia cōcessa de vēdendo pdium minoris pp soluendū es alienū. Uel pōt dici ⁊ hoc addo ad ea q̄ alias scripsi ꝙ lꝫ acta faciant notoriū inter ptes nō tñ faciūt notoriū ipsi iudici coram quo fuit facta ꝓbatio ad hoc vt notorie dicat ipsi cōstare anteꝙ hoc declaret q2 pōt non adhibere fidem probatōis vt .s. dixi cū ergo ꝓbatio ꝙ aliquis nō sit soluēdo debeat fieri iudici corā quo principalis cōuenitur ut ista ꝓbatio trāseat in notoriū est opus eius declaratōe. ¶ Aduerte et q2 bal. in autē. sed hodie sequēdo opi. Bar. in .d. §. hꝫ aūt vtitur vna rōne quē prīa facie nō vꝫ vera. Dicit enī ꝙ aliqñ post declarationem requiritur factum hominis. Aliquando succedit simplex dispō iuris. Primo casu requirit declaratio iudicis sicut in casu nr̄o. Scd̄o casu nō requirit declaratio ⁊ ita dꝫ itelligi tex. cum glo. in .l. pe. §. i. C. ad treb. ⁊ ideꝫ in effectu dicit in simili qōne in .l. que sub cōditōe. §. fi. de cōdi. insti. ⁊ allegat tex. in .c. cum scōm de he. li. vi. queꝫ et adducit hic do. m. in .d. §. hꝫ autē. ¶ Sed tu aduerte q2 in casu nostro quo ad illud qd cōsequit creditor ex excussione nō requirit aliqd factum hominis idest quo ad hoc vt possit agere ꝯ fideiussorē vel tertiū possessorē. nam ista possibilitas acquirit hoc ipso qd est declaratū debitorē nō esse soluēdo. Unde fm suā distinctōeꝫ videret sufficere excussionē eē probatā. Sed defendendo dicta sua potes dicere qd q2 agere ꝯ fideiussorē vel tertium possessorē est executio istius possibilitatis iō satisdicet vt possibilitas habeat effectū requiri factū hominis arg. d. c. cum scōm. Et isto mō rñdeo his que alias scripsi reprehendendo hoc dctū. Sed ꝯ istaꝫ determinatōeꝫ Bar. fortiter facit id qd ipse Bar. ponit in .l. si finita. §. iulianus de dam. in fec. dum dixit reprehēdendo spe. qui tenuit oppositū qd si cōstat ex actis reum eē cōtumacē nō est opus qd iudex declaret sup cōtumacia ad iterponēdū primū decretū ⁊ tñ et de cōtumacia cōstare dꝫ liquereꝗ ptori. l. hoc. aūt. §. ōscendit ex quicau. in pos. ea. Sed pōt rñderi ꝙ ideo ōclaratio expssa nō est ibi necessaria q2 iudex interponēdo primū ōcretū vꝫ tacite ꝓnūciare sup cōtumacia sicut dicimus qd vbi est opposita exceptio ōclinatoria si est cognitū sup ea iudex ꝓcedēdo ad vlteriora tacite vꝫ super ea ꝓnūciasse. l. i. ⁊ qd ibi no. C. de ordine iuris ⁊ p Bar. in .l. a ꝓcedente. C. de dila. Sed in casu nr̄o hoc nō pōt dici cū iudex facta discussione sup aliquo nō ꝓcesserit p quod inducatur ista tacita ꝓnunciatio. Et ad materiam nostram vide glo. no. ⁊ quod ibi ponit Bar. in .l. in .l. acquilia si deletum ad .l. aqui. que dicit quod super absentia testium recipiendorū iudex dꝫ interloqui ⁊ quod no. Bal. in .l. i. C. siquid in frau. patr.

Ui pignori.

Debitor quo ad effectū vsucapiēdi vꝫ possidere pignus et si possideat p̄cario a creditor. h. d. ¶ Primo no. ibi intelligit possidere qd istud verbū significat fictōem potius quā ueritatē. nam debitor quo ad effectū vsucapiendi ficte possidet vere aūt nullo mō possidet de quo dixi in .l. rem que nobis. s. eo. ¶ Scd̄o no. ibi cum plus iuris ⁊c. qd possessio et p̄caria est ius ⁊ nō factū merū ꝓut est ꝓducta in esse ⁊ sic et possessio nālis ꝓducta in eē dicet ius qd est valde no. ⁊ istū tex. adduxi tibi i. l. i. in pri. s. e. ¶ Tertio no. ibi oīo nō possidet iūcto prin. l. qd appellatōe possessoris seu posssionis nō ꝯtinet possessor seu posssio ficta. Dicit. n. hic tex. ꝙ debitor qui dedit reꝫ pignori oīo non possidet que dictio hoc significat qd totaliter nō possidet vere hoc. n. importat ista dictio precise fm gl. in cle. i. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ in c. fi. in. fi. de offi. deleg. li. vi. ⁊ est bonus tex. cū gl. in .l. si possessor in prin. de peti. her. ⁊ tñ fingit possidere quo ad effectū vsucapionis ⁊ quosdā alios effectus qui tangent in gl. Unde pꝫ ꝙ verbū possideo in dubio capit pro vera possessione in qua verificat ista dictio oīo ꝙ in nullo casu vere possidet ⁊ facit optime tex. ad ea que scribit. d. m. in .l. iij. §. ex ꝯtrario. s. eo. vbi dixit ꝙ ille qui possidet ciuiliter non continet in mā statuti appellatōe ōtētoris q2 ficte detinet ⁊ nō uere sicut appellatione possessoris hic non cōprehendit fictus possessor. ¶ Ultimo colligūt hic Moder. ꝙ ista regula affirmatiua est vera ⁊ probat in isto tex. Si de quo minus uidet inesse ⁊ inest multofortius de quo magis. i. multofortius inest id de quo magis vꝫ inesse. De quo uide p glo. ⁊ doc. in .c. cū in cūctis in prin. de elec. ¶ In gl. sup verbo intelligit ibi. Iteꝫ quo ad satisda. Tertiū casuꝫ tāgit gl. in .l. serui. noie. ff. ti. pxi. Potes addere ⁊ aliū casuꝫ quē ego tetigi in .l. ꝗuis. §. si cōductor. s. eo. nā vt ibi fuit declaratū ōbitor censet possidere quo ad acquisitionē fructuū q2 fructus collecti p creditorem efficiunt ipsius debitoris. Et scd̄ꝫ hoc tene mēti notabiliter ꝙ nō soluꝫ vera possessio ciuilis causat acquisitōem fructuū sed et ficta. Posset etiā dici ꝙ acquisitio fructuū non fit ōbitori pp posssionē fictaꝫ sed pp dñium qd hꝫ in re ex quo aliqñ acquirunt fructus sine posssione ipsi dño iuxta ea que notant in .l. fructus. ff. de rei ven. ⁊ tetigi in .l. iij. §. exheredatio. s. eo. Et qd dñiū fructuū ptineat ad debitorē vltra ea que dixi in .d. §. si cōductor lꝫ Bal. expsse p eandē .l. quā ego allegaui in .l. i. circa prin. C. de pigno. ac. ¶ Iteꝫ aduerte quia tex. in .l. serui noie. ff. ti. pxi. ⁊ in .l. i. §. p seruū corpaliter. s. e. vtitur dictione taxatiua ⁊ tñ video ꝙ fit extēsio ad alios casus pares in gl. Bar. in .l. si ꝯstāte so. ma. vꝫ intelligere istas ll. ꝙ hoc est ideo q2 lex vltra ꝓcedit que semp pōt extendere legē de vno casu ad aliū. Et sic vꝫ tacite sentire qd in ista mā indifferenti que nō est fauorabilis neꝗ correctiua iuris cōis nō fieret extensio si lex hoc nō exp̄ssisset ⁊ hoc credo eē verū vt dictio taxatiua posita in .l. aliquid operet ex cuius mente est excludere oēs casus pter exp̄ssū in .l. iij. §. cū titio ⁊ ibi p Bar. de adi. leg. Unde alibi dicit Bar. ꝙ testis que deponit affirmatiuā cū dictōe taxatiua implicite vꝫ deponere negatiuaꝫ nō coartata loco vel tpe iō est suspectus de falsitate ⁊ probat vt ipse no. in .l. i. in prin. ff. si quis ius dic. non obtē. Hoc tñ nō determino ꝓnunc q2 nō est mā nostra lꝫ vid bal. in .l. ij. C. ō patri. qui distr. ¶ In glo. sup verbo possidet ibi qd a pugno ⁊c. Per hoc dicit Bar. in .l. si rem. §. pignus de pig. ac. ꝙ in verbis statuti que ꝓprie debent intelligi appellatōe pignoris nō venit ipotheca ⁊ eꝫ alibi cauet in iure ꝙ qui nō tenetur cauere cū pignore tenet tñ obligare bona p ipothecaꝫ generalē. l. filio vel seruo. §. fi. qñ di. le. ce. ⁊ tradit Bar. in .l. ptorio alias paulus de preto. stipu. Hoc tñ qd hic dꝫ in tex. ⁊ glo. vꝫ ꝙ creditor possidet ciuiliter ⁊ nāliter est limitandū nisi exp̄sse ꝯtrium p ptes inueniat ūc. n. nō trāsfert posssio in creditorē. Glo. sing. est quā ibi no. Bal. ad hoc in .l. si seruus. C. qd cū eo. Tangit et hic Bar. in vltimis verbis Utruꝫ qñ debitor cōduxit p̄cario a creditore resoluto pignore resoluat posssio p̄cario ipso iure ⁊ rñdet qd sic per .l. si debitor. ff. de p̄ca. Hoc tñ limitat gl. sing. ⁊ Bar. ⁊ Ang. ibi in .l. ab emptōe. ff. de pac. qd nō est idem qñ rogat p̄cario possessionē venditor ab emptore. naꝫ lꝫ resoluat ꝯctus de cōsensu partiū non tñ soluit p̄carium ipso iure ⁊ p hs per solum cōsensum partis a cōtractu nō potest recedi ⁊ hoc est q2 emptor a quo possidetur precario habet fortius iuris propter titulum venditionis quam habeat creditor propter pignus quia pignus facilius resoluitur.

Et pignoris.

Si debitor cōducit reꝫ pignoratā a creditore per eū creditor possidere vꝫ. ¶ Et no. q2 ista cōductio ideo vꝫ q2 videt facta respectu possessionis q̄ est penes creditorē fm glo. in .l. cum ⁊ sortis. §. fi. ⁊ in .l. si mihi pignus. ff. de pig. ⁊ act. ¶ Ex quibus glo. approbat cōclusio ꝙ posui. in .l. si reꝫ aliquā. s. eo. vꝫ quod quādo ille qui cōducit rē ab alio scit eū hr̄e possessionē dūtaxat ⁊ se vel alium esse dñꝫ in dubio vꝫ cōducere respectu possessionis sole p .l. certe. §. fi. ff. ō p̄ca. quā alle. glo. in .d. l. cū ⁊ sortis. ¶ In gl. sup verbo possidere ibi. Inquilinus in ciuitate hoc nō colligitur ex tex. lꝫ potius id qd hic dicit dñs Rai. de forli. ⁊ bñ vꝫ qd colonus dꝫ ille qui cōducit agꝝ siue in ciuitate siue ex

ciuitatē. ¶ Sed inquilinus est ille qui cōducit edes ad ha-
bitandū siue in ciuitate siue ex̄ ciuitateꝫ dūmodo domus ille
nō sint cōstitute cā recipiendoꝝ fructuū sed ad habitandū cō
ducant̄. Locus eniꝫ vrbanus nō distinguit̄ a rustico ciuitate
vel villa sed ex qualitate ipsius rei vt inquit iuriscōsultus in
l. vrbana. in prin. de v̄bo. signi. facit optime tex. in. l. sed ad-
des. §. si inquilinus. s. locati ⁊ in. l. ij. ⁊. iij. ff. quibus mo. pig.
ta. con. Dicit tn̄ Jmo. hic q̄ dictū glo. nō pōt esse veruꝫ attē
to cōi vsu loquēdi vel potius attēto eo q̄ cōiter accidit quasi
dicat q̄ ex̄ ciuitatē cōiter sunt predia rustica ⁊ ꝯñr coloni. Sꝫ
in ciuitate eꝫ cōiter sunt p̄dia vrbana ⁊ ꝯñr inquilini. Si tn̄
p̄dium rusticū esset in ciuitate ⁊ domus ex̄ ciuitateꝫ in ciuitate
respectu illius predij quis diceret̄ colonus ⁊ in villa inquili
nus respectu illius domus vt hic ꝑ Bar. sed querit̄ ꝓ decla
ratione l̄re vltra doc. q̄n̄o si debitor lucrat̄ fructus rei pigno-
rate vt dixi in. l. p̄cedenti ⁊ in. l. quāuis. §. si conductor. s. eo.
ꝓcedat locatio ⁊ cōductio in agro pignorato in quo cōductio
fit ꝑꝑ fructus tn̄ vñ si nulli fruct⁹ ꝑcipiunt̄ fit remissio mer
cedis. l. lꝫ cuꝫ mā. C. locati. Non eniꝫ vꝫ ꝑficere ꝯductio hoc
casu ad lucrū fructuū quasi dñium acquirat̄ in eis q2 dñiuꝫ ac
quirit̄ d̄ volūtate possessoris. l. si seruus. §. locaui. ff. d̄ fur. nā
cum virtute pos̄sionis ciuilis quaꝫ creditor hꝫ penes se non
possit ipse lucrari fructus eadem rōne vꝫ q̄ cōductor nō pos-
sit lucrari ꝑꝑ regulaꝫ positā in. l. nemo plus iuris de reg. iur.
Preterea ipsa cōductio ad nihil vꝫ esse vtilis d̄bitori si oēs
fructus sine cōditōe sunt sui ⁊ ꝑ ꝯñs vꝫ non valere sicut e p̄.
locatio nō vꝫ q̄n̄ nulla uel minima utilitas resultat locatori. l.
si quis ante ⁊ qd̄ ibi no. s. eo. ⁊. l. si quis cōduxerit. ff. loc. Sꝫ
ad primuꝫ pōt dici qd̄ ex pluribus causis simul cōcurrētibus
pōt acquiri dñium fructuū debitori. l. iij. §. ex plurimis. s. eo.
Et cum dꝫ q̄ volūtas creditoris non vꝫ esse cā sufficiens cuꝫ
ipse si possidere ꝑ se nō possꝫ acquirere fructus. Dico q̄ hoc
nō est veruꝫ siue debitor lucret̄ fructus rōne ficte pos̄sionis
ciuilis siue rōne dñij ⁊ q2 creditor nō possidet ad vtilitatē suā
sed debitoris. Nam fictio ⁊ ueritas in casu nostro tendūt ad
idem vñ vnuꝫ nō impedit aliud quin possint simul cōcurrere
respectu diuersaruꝫ ꝑsonaꝝ hoc est q̄ ex mee pos̄sione ficta
ego lucrer fructus ⁊ ex alterius possessione vera. Sed q̄n̄ cre
ditor ipse ꝑ se ꝑciperet fructus possessio debitoris ficta ⁊ pos
sessio vera creditoris tendunt ad ꝯrios effectus q2 ꝑ meam
acquiret̄ dñium creditori ꝑ aliam acquirit̄ ipsi debitori. Si
autē dicas debitori acquiri dñium fructuū nō ex̄ ficta pos̄sio
ne sed rōne dñij ⁊ q2 creditor possidet ad vtilitateꝫ ipsius ad-
huc cessat ista rō in casu nostro q2 ipsa pos̄sio creditoris ꝓ-
dest debitori nō creditori. Fateor tn̄ quod pēsio que traditur
creditori acquirit̄ sibi q2 ista vꝫ esse volūtas dñi ⁊ coloni vñ
sicut colonus acquirit dñium fructuū q2 ꝑcipit eos de volū-
tate dñi ita eꝫ acquiretur creditori dñium pensionis q2 ꝑci-
pit eos de volūtate coloni ex titulo habili ad transferendum
dñium. Ad scd̄m est dicendū q̄ ex ista cōductōe resultat vtili
tas ipsi cōducēti q2 vbi fructus rei locate poterāt retineri iure
pignoris. l. i. §. cuꝫ prediū in tex. ⁊ glo. ff. de pig. nūc erunt pe
nes debitorē ⁊ nō erunt pignori ⁊ si dicat̄ ipsa pensio soluta
erit pignori q2 lꝫ in ea creditor si dñs est dñs reuocabiliter ⁊
sic pōt h̄re rem pigno. vt. l. in bello. §. si quis seruo. ff. de cap.
⁊ sic nulla vtilitas respectu iuris pignoris redūdabit ad debi
torem pōt r̄ñderi vt alias dixi q̄ pōt eē vtilitas inquātuꝫ fru
ctus postea suꝑ excederēt pensionē. Nunc aūt in. h. vltīo di-
co idem lꝫ in primo dicto dum dixi q̄ creditor efficit̄ dñs pē
sionis reuocabiliter quasi teneat̄ restituere soluto pignore pē
sionē debitori dubito vtꝝ sit verū ⁊ est nou⁹ articulus in ista
mā. Jsta eniꝫ pensio vꝫ solui rōne cōmoditatis vt dixi qua-
tenus fructus excedūt pensionē q2 poterit eos debitor cōuer
tere in vsus suos vbi alias retineretur penes creditorē pigno
ri q2 ergo vꝫ dari in recōpensatōeꝫ cōmoditatis que alias ꝑti
neret ad creditorē non vꝫ qd̄ hoc sit restituēduꝫ. Moueor ꝑ
glo. ordinariā in. l. si pignori. in prin. ff. de pig. ac. que dicit q̄
cōductor ⁊ cōmodatarius iō nō restituūtur dño id qd̄ sunt lu
crati occasiōe furti q2 illud lucrū datur in recōpēsatōeꝫ usus
quem ꝑdiderunt qui ꝑtinebat ad eos ⁊ nō ad dñm. Pro ista
conclusione bene facit tex. in scd̄o responso ubi probat̄ q̄ lꝫ
creditor lucruꝫ acceptū a tertio occasione delicti imputet sibi
in sortem nō tamen imputet quod ipse debitor soluit credito
ri ꝑꝑ furtuꝫ fcm̄ a se nisi forte diceres q̄ est sp̄ale in odiū de

linquētis quāuis ista ratio nō assignet̄ in tex.

ui absenti. Qui tradit libertatē ꝑ epi
stolam non ꝑdit dñium vel
possessionem ante epistolam receptam. hoc dicit.
¶ No. p̄io ibi. Jn libertate moret̄ ⁊c. qd̄ etiam
verba ꝯhentiuꝫ improprian̄t ex eoruꝫ mente que p̄icipaliter
in cōtractibus attendit̄. l. semper in stipulatōibus de reg. iur.
Cōcor. text. in. l. stipulatio ista. §. hoc quoqꝫ. de uerbo. obli.
Verbū eni morari hic positū in tex. magis significat aliquē
retinere ius qd̄ erat cōsecutus q̄ cōcedere ius d̄ nouo. ⁊ tamē
importat manumissiōeꝫ vt satis colligit̄ ex mēte l̄re. facit tex.
in. l. tale pactū in prin. ff. de pac. vbi verba enūciatiua ad libe
randū disponūt. ⁊ qd̄ habet̄ in. l. cū ante. C. de do. ante nup.
¶ Scd̄o no. ibi non eā menteꝫ habuit. Nā iste tex. satis cla
re ostēdit q̄ in dubio mittēs epistolaꝫ vꝫ velle actum habere
effectū nisi post epistolā receptā. ¶ Hoc eniꝫ significāt ista
verba q̄ ex mēte non ex uerbis mittētis epistolā istō est illud
enim dꝫ proprie ex mēte legis qd̄ nō pōt colligi ex verbis vt
declarat Bar. in. l. iij. in princ. ff. de legi. tuto. ⁊ per eundeꝫ in
l. p̄tor. §. hoc interdicto. s. de no. ope. nū. hoc dico q2 Bal. in
l. falsus. C. de fur. in ver. circa tertiū in fi. q. sequēdo Dy. in-
telligit istū tex. q̄si apparet qd̄ ille qui misit epistolaꝫ nō vole
bat actū perfici nisi epistola tradita. Si enim posset apparere
ex verbis scribētis epistolā non esset ex mēte ipsius vt modo
dixi ⁊ iō hic vꝫ bene apbrobari doctrina Jnno. q̄ posuit in
c. ex cōquestione. de resti. spo. ⁊ retulit bal. in. l. eū qui d̄ iuris.
om. iu. de quo ēt posuit in. l. falsus p̄allegata vbi vult q̄ ante
receptōem l̄rarum iudex nō sit iudex ⁊ ꝓcurator non sit pro
curator prout cōsuluit bar. vt ipsemet refert in. l. si pupilli. §.
item si ꝓcurator. ff. de neg. ge. Multi tn̄ tenent oppositū q̄
iudex ante receptōem l̄rarum sit iudex habitu sed nō actu. vt
c. super eo. ex̄ de appella. ⁊. c. is qui. d̄ ꝓcura. lib. vi. Et oīa re
fert clarissime. d. m. ubi adducit decisiones rote ꝓ ista ꝑte in
l. absenti in prin. s. de dona. Sed ꝓ opi. Jnno. uidet̄ casus
hic recte intellectus nō tamē determino nūc. ¶ Vltīo not.
ꝺm bar. ⁊ Moder. qd̄ grā seu beneficiū non acquirit̄ igno-
ranti sed certe istud est iō hic q2 gratia fuerat cōcessa per l̄ras
destinatas ad eū cui cōcedit̄ gratia vnde non vꝫ esse intentio
cōcedentis prius facere grām q̄ littere ꝑueniāt ad euꝫ vt mō
dixi. Quid aūt si grā fieret simpliciter vel cōcederet̄ priuile-
gium aliter q̄ per litteras vtꝝ ius acquirat̄ ignoranti. Bar.
remittit ad no. ꝑ se in. l. absenti in prin. s. de dona. sed ibi ip
se soluꝫ tractat vtꝝ ius officij vel dignitas acquirat̄ ignorāti
per solā electōem vel collationeꝫ. ⁊ in. l. penul. de testa. mili.
De alijs aūt gratijs ⁊ beneficijs nihil ibi dicit. Sed d̄ alia. q.
ponit plenius in. l. fi. s. de cōsti. princi. vbi ēt ꝑ Bal. ⁊ ibi cō
cludit q̄ beneficiū vel grā non acquirit̄ ignoranti. lꝫ Pe. ali
ter dixerit vt ibi refert. Et probat̄ ista cōclusio in. c. i. d̄ cōces.
p̄ben. li. vi. Glo. aūt in. l. labeo de iureiur. vꝫ requirere ēt ex-
ceptōeꝫ gratie vel ratificatōeꝫ qd̄ qualiter ꝓcedat. j. videbis
Sed bal. in. l. falsus. C. de fur. in penul. car. dicit qd̄ gratia ꝑ
fecta acquirit̄ ignoranti sed ꝑficienda nō. Et idē tꝫ in. d. l. la-
beo allegat Archi. lxxxij. distin. c. ꝓposuisti. Fundamētū suū
est in. d. l. falsus q2 grā hoc ipso q̄ est cōcessa etiaꝫ si nō sit re
dacta in scripturā est ꝑfecta quo ad sui qualitatē ꝺm Archi. ⁊
Jo. an. in p̄fatione sexti libri. Sꝫ istud vꝫ allegari impertinē
ter nā cōcedo q̄ grā quo ad essentiaꝫ est ꝑfecta sola volūtate
cōcedentis q2 pēdet a sua sola volūtate quo ad essentiā suam
sed nō sequit̄ ergo ius gratie est acquisitū ignoranti ⁊ iō ipse
loquit̄ magis proprie ad declaratōem ipsius dicti in. l. fi. C.
sentē. rescin. nō pos. Et standū vꝫ sñie cōmuni que tamen est
dupliciter limitāda. Prio si priuilegiū cōcedit̄ a lege vel cō-
stitutione. Tunc eni differt a priuilegio priuatim cōcesso per
suꝑiorem ⁊ acquirit̄ ius incōtinēti post tp̄s quo lex publicata
solet habere effectū de quo in aūt. vt facte noue cōstitu. ꝑ to-
tum ⁊ ita limitat gl. singu. tex. in. d. c. i. in p̄fatione cle. super
verbo de cetero. Scd̄o est limitanduꝫ nisi cōcessio priuilegij
fiat ꝓcuratori vel nūcio tūc eniꝫ sicut per ꝓcuratoreꝫ vel nū-
cium acquireret̄ dño ignorāti dñiuꝫ ⁊ pō. l. i. ⁊ qd̄ ibi no. C.
eo. Jta ⁊ ius priuilegij ꝺm Archi. ⁊ Jo. an. in nouel. in. d.
c. i. de cōces. p̄ben. Et ex his infert hic d. me. se cōsuluisse cuꝫ
alijs excellētibus doctoribus q̄ si aliquis creat̄ ciuis ciuitatis
alicuius ex priuilegio ille nō intelligit̄ esse ciuis quousqꝫ in
telligat beneficium sibi esse collatū nec venit sub dispo. si. de

statuti

statuti loquētis de ciuibus qd̄ ēt cōfirmat alia rōne q2 ius in
ciue ⁊ patria ptās in filium videnť equipari.l.postliminiū.§.
i.de capti.Sed si filius legitimať rescripto principis non est
rata legitimatio nec hʒ effectū nisi post ratificatōem ab eo in
aūt.qui.mo.natu.effi.legi.§.⁊ gnāliter ⁊ est bon⁹ tex.in.l.fi.
de his qui sunt sui vel alieni iur. Videť ergo similiter non
effectus ciuis aliquis nisi acceptet ciuilitatē. ¶ Sed tu ad-
uerte q2 hoc eēt verū qñ ciuis ipse ex ciuilitate obligareť ad
aliquid sicut filius qui p legitimatōem cedit in ptāte patris si
aūt creať ciuis ad beneficiū dūtaxat idest ī his que respiciūt
suuʒ fauorē sicut dicit Bar.in.l.iiij.§.si emācipatus de ɔtra.
Bal.in.l.si rufinus.C.de testa.milita.tūc sufficeret simplex
sciētia absqʒ ratificatōe expssa ut dicit tex.in.d.c.i.⁊ probať
in regula que poniť in.l.qui patitur.ff.manda.⁊.l.que dotis
solu.ma.p Bar.utrū aūt qñ aliquid cōcediť per nunciuʒ uel
epistolā extinguať cōcessio si cōcedēs moritur ante lr̄as pre
sentatas uide Inno.in.c.cum dilectus eī de succes.ab inte.
Tetigit ēt hic Pau.de ca.utrū si anteq̄ nuncius accedat ad
eum cui mittitur penitet dñm cōmissionis valeat postea fa-
ctum p nunciū qui ignorauit reuocatōeʒ cōmissiōis. Et ɔñr
ēt tangit quid in ꝓcuratore ꝺ quo dicendū est ut plene p bal.
post Cy.in.l.multū.C.si quis al.uel sibi. Et ꝺ ꝓcuratore in
l.mandatū.C.manda. Tangit ēt hic circa principiuʒ nūquid
excōicatus p lr̄as censeať excōicatus ante receptōeʒ littera-
rum de quo in.c.penul.de cle.excom.mini. ¶ In glo.sup
ver.in libertate ibi.l.i.§.sancimus p illuʒ tex.modificanť iu
ra antiqua q2 sola epistola nō sufficit scripta uel subscripta a
domino nisi interueniat subscriptio quinqʒ testium vt ibi dr̄
⁊ idem tʒ glo.in.§.multis insti.de libertinis ⁊ Moder.in.l.
ex hac scriptura.s̄.de dona. Dicit tñ glo.in.d.§.sancimus ꝙ
illa solēnitas requiriť in epistola que hʒ instar vltime volūta
tis.Si quis tñ uellet dare libertatē corā duobus testibus sine
alia solēnitate que requiriť in.d.§.sanci.⁊.§.seq.posset ⁊ va
leret datio libertatis nō tamē haberet instar ultime uolūtatis
qd̄ cuius effectus si declarať ibi in glo.Sed queriť nūquid si
libertas dareť corā duobus testibus uel coram pluribus ser-
uata solēnitate de qua in v̂.sed ⁊ si quis ⁊ seruus eēt absens
cōpeteret libertas.Glo.in dicto ver.sʒ ⁊ si quis vr̄ sentire ꝙ
nō dum dicit ꝙ ibi loquiť de seruo qui erat pn̄s sed Bal.ibi
tʒ ɔ̄trium ⁊ melius meo iudicio maxie in casu illius ver. Pri
mo p dictōem sed ⁊ si quis positaʒ in tex.que implicat idem
eē in casu sequēti qd̄ in p̄cedēti vt.l.sed si.l.in pri.de peti.he.
ac si diceret nō solum pōt dari libertas absenti mō p̄dicto p
epistolaʒ sed ēt mō sequēti. Preterea in dicto v̂.sed ⁊ si quis
poniť vnus modus dandi libertatē in iudicio ⁊ in actis sʒ li-
beratio facta in iudicio nō requiriť partis pn̄tiam ſm Bal.
in.l.is qui heres in prin.de acqui.he.ergo multofortius ideʒ
est dicenduʒ. Licet aūt Bal.dicat ꝙ libertas pōt dari absen
ti non tñ declarat vtꝝ acquirať absenti ignorāti an vero post
sciam. Super quo dic breuiter ꝙ libertas acquiriť absenti ēt
ignoranti qd̄ probo q2 libertas pōt cōferri seruo inuito ⁊ ɔ̄di
centi.l.fi.§.si vero ⁊ ibi p Bal.C.de testa.ma.⁊ tāgit Imo.
in.l.si funduʒ p fideicōmissuʒ.§.i.de leg.i.Similiter pōt cōce
di ⁊ acquiri ignorāti p regulaʒ.l.qui pōt de reg.iur.⁊ in.l.iiij.
§.illud de fideicōmis.lib. Scd̄o hoc ꝓbať q2 libertas pōt cō
cedi infanti ēt inter viuos.l.si quis seruo.C.cōia de manu.er
go ⁊ absenti ⁊ ignorāti q2 in his psonis arguiť de vna ad al-
teram.l.i.§.item acquirimus.s̄.eo. ¶ In gl.sup v̂bo statim
ibi sed ibi fuit traditus libellus. Obscure loquiť glo.nostra
q2 nō dicit cui fuerit traditus libellus repudij vñ in.d.l.; dicit
ꝙ sufficit tradi libellū repudij alicui de familia viri lʒ nō tra
datur viro vt pʒ in.l.ij.⁊.iij.ff.de diuor.Et in hoc est spāle in
diuortio vt.j.dicaʒ.Et rō spālitatis pōt eē q2 nō agiť de mul
to p̄iudicio ⁊ pp frequētiaʒ diuortij qd̄ solebat fieri illis tēpo
ribus.Satis eniʒ habuit lex ꝙ ad aliquā psonaʒ pueniret li-
bellus p queʒ cito possit significari dño. Regulariter aūt sta-
tur huic legi vt ipsi ad quē mittiť debeat tradi epistola. Naʒ
illa solu.quaʒ tangit hic Imo.nō plʒ dū dicit ꝙ ibi agitur ꝺ
acquirēdo ius scribēti epistolā nō illi ad quē mittiť.naʒ scd̄m
hoc sequereť ꝙ vir absolereť ab vxore qñ mittit sibi repu-
diuʒ sʒ nō vxor a viro nisi recepto libello ⁊ similiter qñ vxor
mitteret libellū diuortij vxor absolereť a viro nō vir ab vxo
re sed hoc est restringere nimis illaʒ legeʒ que similiter dicit
ꝙ vʒ repudiū ⁊ sic sentit ꝙ vterqʒ sit libertus.

Si quis possessionem.

Sicut dominium
pōt trausferri sub ɔditōe de presenti vel ꝺ futuro ita ⁊ posses
sio.h.d.scd̄a ibi hoc amplius.tertia ibi sicut. ¶ Primo no.
ibi. Si fundus alien⁹ sit ꝙ ista dictio cedere.l.plerūqʒ adap
tetur ad iura incorpalia tamen aliqñ importat traditōem rei
incopalis. Super quo vide qd̄ habeť in.l.pe.in prin.s̄.ꝺ do.
⁊ in.l.i.C.ꝺ ac.⁊ ob. ¶ Scd̄o no.ex eodē ver.in v̂bo ipsius
iuncto ver.alicuius. ꝙ iste genitus ipsius significat proprie
dñium ita ꝙ non verificať lʒ forte aliquis esset quasi dñs cū
tex.dicat ꝙ cōditio deficit si fundus est alienus ⁊ sic nō suffi
ceret possidere cū titulo ⁊ bona fide.qd̄ est no.ad ea que scri-
bit bar.in rub.s̄.de no.ope.nū. ¶ Tertio no.ibi. Hoc am
plius ſm vnam expōnem glo.que est verior vt in ea dicā ꝙ
cōditio de p̄terito vel de presenti non dr̄ proprie cōditio iō
si aliqua dispō stricti iuris faceret mentionē de cōditione ista
non videreť cōprehendi facit tex.in.l.cuʒ in scd̄o.ff.de iniu.
rup.te.⁊.l.qui liberis in prin.⁊ ꝙ ibi scripsi in fili.q.de vul.
⁊ pu. ¶ Quarto no.ꝙ quādo cōditio apponiť traditōi nūq̄
ex traditōe transferť dñium nisi cōditiōe impleta. secus si ap
ponať cāe traditōis ⁊ fiat traditio simpliciter.l.dotis fructus
§.fi.de iu.do.⁊ plene per bar.in.l.sub conditione.ff.de solu.
¶ Vltimo no.ꝙ de ꝓprietate pōt argui ad possessionē ubi
est eadem rō disponēdi lʒ ista sint inter se duo diuersa.l.pmi
sceri.in prin.j.e.⁊.l.naturaliter.§.nihil cōe.s̄.e. ¶ In glo.
sup verbo eē ibi in pn̄ti.ex hac gl.relata ad tex.collige ꝙ qñ
verbum ambiguū ꝙ pōt significare pn̄s ⁊ futurum poniť in
l.significat tp̄s p̄sens ⁊ non futurū quādo si futurū significa-
ret sequereť absurdum.verbi gratia supfluitas sicut hic tan-
git in glo.Super quo vide que dixi in.l.iij.§.ex plurimis.s̄.
eo.⁊ quod no.bar.in.l.iij.ff.de iure codi. ¶ Extra glo.bart.
hic ⁊ in.l.si filiusfa.§.diui de le.i.ponit duas notabiles caute
las p quas ēt in cōtractu pōt impediri alienatio.Quarū vna
est ꝙ is qui facit pactum de nō alienādo faciat sibi obligari
spāliter rem que cōceditur per obseruatōem pacti p.l.si credi
tor.§.fi.de distr.pig. ¶ Cui adde primo ꝙ sicut retētio ipo
thece in re cāt hunc effectū.ita ⁊ multo fortius ius dñij dire-
cti retenti in re.hoc sentit bar.in.d.§.diui.duʒ allegat.l.fi.C.
de iure emphi.Sed tu potes dicere ꝙ illud est verꝝ in illo cō
tractu ⁊ in cōtractu feudi in quibus hoc spāliter caueť.secus
forte si vendereť vtile dominiū retēto directo quo casu resul-
tat ɔ̄ctus supficiei ſm bal.in.c.i.§.aut si libellario quib.mo.
feu.amit.Bal.tamē ualde no.dicit idem esse in quocūqʒ con
tractu in.c.i.§.hoc quoqʒ.de succes.feu.vbi oīno uide ⁊ credo
ꝙ bene arguiť a fortiori de iure ipothece ad ius dñij. ¶ Se
cundo adde scd̄m dñm meum hic ꝙ ista ipotheca non soluʒ
operať nullitatē alienatōis ex pacto de nō alienādo sed etiaʒ
manus iniectōem.i.ꝙ rem alienatā pōt paciscens occupare
ꝓpria auctoritate. ¶ Ita dixit glo.sing.in aūt.vt nō fiāt cō
mu.eccle.§.i.colū.v.q̄ glo.dicit dñs meus allegari per Bal.
sed non recordať vbi.Dic ergo ꝙ Bal.eā alle.ad hoc in.c.
i.§.hoc quoqʒ p̄allegato ⁊ Ang.in.l.nemo.ff.ꝺ pac.⁊.l.si ita
quis.§.ea lege de verbo.obliga.quam glo.non sum secutus
in.d.§.ea lege. Primo quidē q2 lʒ tex.in pri.§.dicat ꝙ icono
mus pōt apprehēdere rem tamē in fine dicit qd̄ pōt eam vēdi
care non obstātibus prescrip.vñ satis ꝺclarat in fi.quid signi
ficauerit in principio p verbuʒ apprehēdere.s.restōnem fieri
intētata actione ⁊ auctoritate iudicis. Preterea illa lex loqui
tur in casu spāli vbi hoc induciť in fauorē ecclesie cui debeť
maior fauor q̄ priuato. Vñ non est eadeʒ rō extendendi ad
pactū de non alienādo appositū inter priuatos lʒ eniʒ aliena
tio ⁊ trāslatio dñij impediať ipso iure non tamē vʒ cōsequen
tia ergo pōt res occupari ꝓpria auctoritate nā videmus in si
mili ꝙ dñium solu.ma.transferť in vxorem ipso iure.l.in re
bus.C.de iure do.⁊ tñ mulier non pōt occupare rem ꝓpria
auctoritate.l.dotis.C.solu.ma.⁊ p bal.in.l.iij.C.de iure do.
¶ Tertio adde ꝙ ista ipotheca vt impediat alienatōem ne-
cesse est ꝙ spāliter fiat sup illa re ſʒ. Imo.i.d.§.ea lege qui
dicit hoc sentire Bar.hic dū requirit spālez ipothecā ⁊ in.d.
§.diui. Sed dñs pau.hic tʒ ɔ̄trium dicens ꝙ cū hodie notarij
in instrumētis apponāt gnālem ipothecam bonoruʒ impedi
retur semp alienatio apposito pacto de nō alienādo. Pro cu
ius cōclusione facit q2 regulariter idem operať gnālis ipothe
ca ꝙ specialis vt no.in.l.qui generaliter.ff.qui po.in pigno.

habean. ⁊ l. si is qui. ff. de iure fisci. facit regula que ponitur
in. l. si duo in prin. ff. de admini. tuto. ⁊ p bar. in. l. sz ⁊ si quis
§. quesitū. ff. si quis cau. l. ꝙ tantū vz gen⁹ quo ad genus quā
tum spēs quo ad spēm. Tu potes dicere ꝙ hoc nō est verū vt
pz in. c. qui ad agendū de ꝓcura. li. vi. Preterea reperit̄ ꝙ lz
alienatio irreuocabilis impediat̄ p ipothecā spālem non tm̄
per gnālez vt. l. i. cū gl. de ne. ser. habet̄ insti. ⁊ l. pignori ⁊ qđ
ibi no. ff. de he. insti. Pro qua cōclusione bene facit ꝙ dispo
sitio. l. si creditori in fi. est cōtra regulas iuris cōmunis vnde
adhuc minus dz fieri extensio maxime vbi nō est oīo eadē rō
vt supra est ostensuz ⁊ lz regulariter in generali ipotheca non
veniant res ꝓhibite alienari ſm Bar. in. l. codicilis. §. insti-
tuto de leg. i. In hoc tm̄ casu hoc nō eēt verum qn̄ generalis
obligatio bonorū fieret p obseruatōez pacti de nō alienando
qz p eam nō inducit̄ alienatio ꝓhibita sed cōseruat̄ ꝓhibi-
tio alienatōis. Aliam cautelā vltra Bar. addit bar. in. l. fi. C.
de pac. inter emp. ⁊ ven. de qua dic vt dixi in. d. §. ea. l. Ut
alienatio ꝓhibita reddat̄ nulla qn̄ est apposita pena in cōtra
ctu sicut cōiter fit vide bal. no. in. l. i. v̄sus fi. C. đ his que pe.
no. Tres alias cautellas posuit Bal. in. l. ea lege. C. de cōdi.
ob. cau. Quaꝝ vna est ꝙ is qui donat uel vendit ita dicat tra
do tibi hanc rem retinēdaz p te quo ad dn̄ium ⁊ possessionez
quousqz eam alienaueris. naz dn̄ium ⁊ possessio pōt concedi
ad tp̄s certum vel incertū quo finito reuertit̄ dn̄ium ipso iu-
re ad cōcedētez. l. fi. ⁊ ibi no. C. de leg. Finito ergo tp̄e legis
cum incipias alienare rem reuertit̄ dn̄ium ad cōcedētez ⁊ sic
impediet̄ alienatio. Et hanc cautellaz vz hic approbare do.
me. sed Paul. de ca. sentit ꝯtrium in fi. cōmēti dicens ꝙ. l. fi.
C. de legi. loquitur in legatis ⁊ fideicōmissis in quibus sicut
dn̄ium transfert̄ in legatarium sine traditōe ita redit a lega-
tario in heredem sine traditione vt tenet glo. no. in. d. l. fi. qđ
est perpetuo menti tenēdum ad no. l. i. ff. de lega. i. Sed in ꝯ-
ctibus in quibus nō transfert̄ dn̄ium sine traditione hoc non
est admittēduz ſm eum. Pro ista ꝯria adduco tibi qđ singu.
dicit Bal. per illuz tex. in. l. i. in fi. C. de inoffi. dona. ubi di-
cit vel colligit potius ex illo tex. ꝙ in casibus in quibus do-
miniuz transfert̄ sine traditōe si ꝯctus resoluit̄ similiter trās
fertur sine traditōe ⁊ hoc tenēt idem Bar. ⁊ bal. in. l. si vt pro
ponis. C. de cōdi. ob. cām vbi dicūt ꝙ in cōtractu qui hz nāz
vltime volūtatis sicut transfert̄ dn̄ium sine traditōe ita trans
fertur in tradente secus vbi ad trāsferendū dn̄ium requiritur
traditio bar. tm̄ in. l. seruitutes. ff. de serui. titulo gnāli vz se-
qui opi. bal. in. d. l. ea lege dicit enim ꝙ dn̄ium pōt transferri
ad tp̄s per. l. fi. C. de leg. ⁊ ēt vsusfr. qui est pars dn̄ij ⁊ dz intel
ligere ꝙ post tp̄s dn̄ium redeat ad cōcedentē ipso iure qz ita
loquitur. l. fi. alle. p euz. Item qz alias nō esset ꝯria inter do
miniuz ⁊ seruitutē qz ēt seruitus finitur post tp̄s ope excep-
tionis sicut daretur actio ꝑsonalis domino ad cōdicendā rē.
Istam cōclusionē sequit̄ ange. clarius in cōsi. suo. cccv. vbi
per. d. l. cum glo. sua vult ꝙ cōcessio directi dn̄ij ⁊ vtilis pos-
sit fieri ad tp̄s ita ꝙ post tp̄s reuertat̄ dominiū ipso iure ēt si
fiat per viaz ꝯctus ꝙ dictuz in directo dn̄io nō vz verum ⁊ ꝯ
l. pe. C. de edil. ac. quam allegabo tibi statim in alia cautela
⁊ ꝯ tex. cum glo. sua in. l. quotiēs. C. đ dona. que sub mō vbi
probat̄ ꝙ si dn̄ium cōcedit̄ alicui ad tp̄s ⁊ post tp̄s dz trans-
ferri in alium nō cōpetit rei vendicatio finito tp̄e illi in quez
debuit trāsferri dn̄iū sz actio ꝑsonalis. Sz illa lex possz euitari
qz possz dici ꝙ lz ex pacto meo nō possit trāsferri dn̄iū i aliū pōt
tm̄ transferri in me qz ꝓuisio illa ꝙ in alterum transferat̄ ius
est de iure spāli ista autē est de iure cōi vt. d. l. fi. ⁊ fortius est
ius cōe quā spāle. l. eius militis. §. militia de testa. mili. sed tm̄
opi. quā dixi est verior ⁊ hoc suadet rō manifesta qz retrāsfer
re dn̄ium in me sine traditōe cōtra regulas iuris hoc nō est ī
ptāte hōis. l. nemo pōt cū mā de leg. i. Unde nisi hoc faciat
de tacita licētia legis hoc nō vz esse possibile facit aūt ex taci
ta licētia legis in casu p̄dicto qn̄ ex titulo transfert̄ dn̄ium ip
so iure sine traditōe dictū aūt bal. possz ꝓcedere in vtili dn̄io
translato ad tp̄s qz finito tp̄e nō transferat̄ aliqđ dn̄iuz in ve
terem dn̄m sed recōsolidat̄ ius utilis dn̄ij cum directo. casus
est no. ⁊ ibi ꝓbatur in fi. in. l. si heres institutus. in prin. ff. ad
tre. ⁊ qđ hz in. l. fi. ubi hoc ꝓbatur a ꝯrio sensu si ag. vec. vel
emp. pe. vbi ꝓbatur ista cōclusio ⁊ in aūt. de nō alie. §. ēphi-
teosim. Et sicut ius vsusfructus finitū ꝯsolidat̄ ipso iure pro
prietati vt. §. finit̄ insti. đ vsuf. ita hoc vtile dn̄iuz qđ extingui
tur ipso iure cōsolidat̄ cū directo. Pro ista ꝯclusiōe facit op
time tex. quē ibi ponderat ad Imo. ad hoc in. l. si post mortē
§. fi. de leg. i. vbi ꝓbatur ꝙ de iure ffoꝝ. si legatū fiebat ad tē
pus nō trāsferebat̄ dn̄ium post tp̄s in eū in quē voluit testa-
tor transferri. Unde cū. l. fi. C. de leg. quātuz ad hūc effectū
corrigat ius vetus non dz fieri extensio ad alium casum ut au
ten. quas actōes. cum mā. C. de sa. san. ec. ¶ Non ob. tex. in
d. l. fi. dum dicit ꝙ legatum pōt dari ad tp̄s ad similitudinē ꝯ
ctuum ⁊ sic vz equipare ꝯctus ⁊ legatum. nam ad hoc est di-
cēdum ꝙ ibi ꝯctus ⁊ vltima volūtas equipantur quo ad hoc
vt utroqz mō cōcessio fcā ad tp̄s valeat nō aūt in facilitate re
soluēdi. ¶ Scđam cautelā ponit bal. in. d. l. ea lege. dicēs ꝙ
ēt si ille cui fit traditio in casum alienatōis nō cōstituat se no
mine tradentis possidere tm̄ si uerba referunt̄ ad principium
alienatōis ⁊ sunt verba que significēt ꝙ ꝯctus habeat̄ pro in
fecto. verbi gr̄a ⁊ si alienabis res sit inēpta vel donatio habe
atur pro nō facta. his casibus retransibit dn̄ium ipso iure in
cōcedentē ⁊ impediet̄ alienatio allegat glo. ordi. in. l. i. in fi. đ
dona. que uult ſm ꝙ ibi intelligunt dy. ⁊ bar. ꝙ quādo appo
nūtur uerba que significāt ꝯctum haberi pro infecto nō ē spā
le in pacto legis cōmissorie ⁊ adiectōis in diem ꝙ dn̄ium re
transferat̄ ipso iure. sed idem est in oībus ꝯctibus. ⁊ ita tenēt
ibi dy. ⁊ pe. ⁊ hanc scđam cautelam posuit cy. originaliter in
l. fi. C. de re. ali. nō ali. sed ista cautela reprehenditur p bar. ⁊
merito in. d. l. i. in fi. p. d. l. pe. C. de edil. ac. ⁊ ꝓbatur opi. bar.
rōe manifesta qz ꝙ cōtractus habeat̄ pro nō facto hoc est fin
gere sed nō est in ptāte hominis inducere fictōem. l. ⁊ si forte.
de castren. pec. ⁊ bar. in. l. si is qui. ꝯ. ti. i. Unde in casibus in
quibus lex nō fingit hoc nō poterit facere dispō hōis maxie
qz fictio regulariter nō extendit̄ sicut ius exorbitans ut in re-
gula que a iure. de reg. iu. vnde dixit glo sing. quam ibi appro
bat bar. ⁊ clarius ang. in. l. ab emp. ff. de pactis. ꝙ pactum le-
gis cōmissorie ⁊ adiectōis in diem nō resoluit ipso iure cōtra
ctum qn̄ apponit̄ in ipso cōtractu. Lex aūt fingendo actū nō
eē factum facit ꝙ eius dispō retrotrahit̄ vt dicit glo. no. ī cle.
i. de imu. ec. quam adducit abb. in. c. fi. de consti. ⁊ hoc facit. l.
quādo irritat contractum ex cā de p̄terito. nam si ex cā supue
niēte omnino de nouo que nō habuit originē a pacto apposi
to in cōtractu cōtractus resoluit̄ nō trahit̄ retro ista resolutio
iđ nō retrāsfert̄ dn̄iuz ipso iure ſm bal. no. in. d. l. cuz mulier.
in repe. so. ma. ⁊ pe. de anch. in regula accessorium. de reg. iu.
¶ Tertiam cautelam ponit bal. in. d. l. ea lege. ꝙ apponatur
vna cum pacto de nō alienādo pactum de p̄stando aliquid ꝓ
alimētis tūc enim fauore alimētoꝝ si fiat alienatio retransfer
tur dn̄ium ipso iure p. l. i. C. de dona. que sub modo. sz illa lex
nō ꝓbat hoc sicut hic dicit. d. m. qui eum optime rephendit.
vnde dic ut ibi p eum. Et ad mām istaz. i. ad intellectum. l. sti
chus seruus. de manu. testa. vide tex. no. in. l. iij. §. si quis ita.
ff. de adi. le. vbi vz ꝓbari ꝙ si primo legat̄ res vni simplici-
ter ⁊ si alienauerit legat̄ ab herede alteri lz in hunc scđz lega
tarium nō possit transferri dn̄ium vt. d. l. stichus seruus lega-
tum tamē vz quod pz ex illo tex. qz dicit ſm verū intellectum
quem tradit ibi bar. ⁊ clarius in. l. mutiane. in. i. col. đ condi.
⁊ demon. ꝙ heres si petat̄ legatum a primo legatario potest
petere p viam exceptōis sibi caueri ꝙ legatarius primus nō
alienabit ⁊ hoc est ne heres alias īcurrat damnū sed nō incur
reret si nō valeret legatum. scđz ergo pz ꝙ poterit cōueniri ad
estimatōem sicut alias quādo legat̄ res aliena a testatore sciē
ter vt. l. cum alienam. C. de leg.

Si is qui. Heres pōt acquirere possessiōez p ser
uuz ēptū a testatore vel aliter actōe p
sonali testatori ōbitum ⁊ heredi traditū. h. d. ij. ibi qz nō ſu⁹.
iij. ibi nā si ex stipulatu. ¶ Prīo no. ibi qz nō ſu⁹ ⁊c. ꝙ id dz
ad me aliquo iure ꝑuenisse ꝙ īmediate ex il lo iure est mihi
quesitū secus si m ediate. nā hic cū actio exēpto cōpeteret he
redi iure hḗditario per q̄ acquirit dn̄ium secuta traditōe vi-
debatur ꝙ satis diceretur seruus esse hḗditarius ex quo ipsa
actio cuius virtute fit traditio hz originē a cā hereditaria qz
est ī hereditate eius qui emit. ⁊ tamē qz causa hereditaria est
mediata non considerat̄ qđ facit ad no. in. l. sociū qui in eo.
ff. pro socio. ⁊ in. l. sz si plures. §. in arrogato de vul. ⁊ pu. ⁊ p
bar. in. l. ambitiosa de decre. ab ordi. fac. vbi tractat qualiter
cā mediata dz attendi. ¶ Scđo no. ꝙ pōt argui de ꝯctu bo-
ne fidei ad cōtractuz stricti iuris ⁊ similiter ad vltimas volū-

tates

tares vel cꝫ vbicūqꝫ in vtroqꝫ est eadē rō Ad primū cōcor. tex. in. l. si rē aliquā. §. e. Ad scōm in. l. filiusfa. §. eū qui ciro grafum. de leg. i. ¶ In glo. sup verbo ex testamēto ibi non legātis. Ista so. cōiter approbat̄ per doc. hic ex qua collige iūcto tex. q res dr̄ remanere i hereditate nostra ⁊ in bonis nostris ēt si dn̄ium pertineat ad nos de iure spāli ⁊ reuocabiliter pōt enī intelligi hic tex. in legato qd̄ nondum esset acceptatum. Sꝫ qr ista solu. diuinat ad tex. vꝫ q fuus legatus hic esset alienus. Ego alias soluēdo dixi q ex quo hic dominiū erat quesitū de iure spāli sicut ptextu talis dominij nō impeditur obligatio psonalis ad rem dari vt p bart. late in. l. i. C. cō. a dele. ⁊ in. l. fi. C. de sa. san. ec. ita ēt nō cēseatur in bonis esse ⁊ in hereditate ex quo poterat agi ad hāc rē actōe psonali tanquā ad rē alienam vt dicamus q inspecto iure cōi res nō est hereditaria sꝫ inspecto iure spāli dūtaxat. Et quāuis ista so. sit satis colorata pōt tamen dari verior ⁊ melior vt dicamus q donec res nō fuit tradita heredi ex titulo legati res hereditaria erat qr dn̄ium remansit in hereditate testatoris. Sed postq̄ res fuit tradita ex titulo pticulari illud directū dn̄ium qd̄ fuit translatū ipso iure fuit extinctū ⁊ ex traditōe iuncta cū titulo fuit acquisitū dn̄ium directū de nouo de iure cōi. Unde eadē spēs dn̄ij nō potuit acquiri ex noua cā diuerso tpe nisi prima extincta vt pꝫ ex his que habent̄ in. l. iij. §. ex pluribus. ff. eo. ⁊ l. fundo. ff. ad. l. fal. Nec mireris q ex traditōe facta secundū ius cōe extinguat̄ dominiū verus ⁊ inducat̄ nouū qr hoc est io qr scd̄a acquisitio est pfectior ⁊ fortior quo casu istō tolleratur vt. c. cum psone de priuile. li. vi. ⁊ ibi hoc no. archi. ⁊ Jo. an. Pro ista cōclusione facit optime regula que ponit̄ in. l. fi. C. de pac. cō. ⁊ per bar. in. l. i. §. vn̄ querit̄. ff. de publiciana vbi cōcludit q qn̄ ꝓuisio legis est de iure spāli semper tollet̄ p prouisionē hoīs sed q dn̄ium transferat̄ ipso iure ex legato hec est ꝓuisio legis de iure spāli ergo tollet̄ p factū hoīs sequēs vꝫ q heres facit sibi tradi rem ex titulo legati ⁊ per istū tex. sic declaratū infert̄ elegās ⁊ no. cōclusio q actio psonalis q̄ cōpetit ꝓ legato si cōpetit ad nudā possionē sꝫ ad rē dari ⁊ ad trāslatōē dn̄ij qd̄ tenuit bar. i locis. ff. alle. lꝫ imo. quē ego sū secut⁹ in. l. i. ff. de leg. i. teneat q cōpetat ad positionem dūtaxat. Si enī cōpeteret q posset solū certe in casu nostro seruus nō desineret eē hereditarius qr ad hoc vt sit hereditarius sufficit q dn̄ium ipsius sit inuētū in hereditate lꝫ positio nō sit penes hereditatē vt vidisti in. l. i. §. veteres. ff. eo. Posset ēt dici q dato q dn̄ium translatū ipso iure nō extingueret̄ q tn̄ vꝫ impossibile si est directū p ea que. ff. dixi tamē transfert̄ dn̄ium de iure cōi ex traditōe ⁊ respectu huius noui dn̄ij qd̄ est fortius ⁊ plenius res nō diceret̄ hereditaria qr qn̄ due cause cōcurrunt in dubio attendit̄ potentior. l. querit̄. ff. de sta. ho. sꝫ alia cōsideratio plus plꝫ p ea que dixi. ¶ In glo. sup verbo acquirere ibi io que dicas ꝯ istum intellectū qui est cōis facit qr si legatū debebat̄ pure heres acceptando legatum vel faciēdo sibi tradi rē emptā vꝫ adisse hereditatē qr facit actū qui nō poterat fieri preter nomē ⁊ eius heredis l. pro herede. in prin. de acqui. he. ⁊ l. gerit eo. ti. ergo vꝫ impossibile q indebite legatū fuerit solutū vel res tradita ex cā emptōis. Sed saluādo gl. dicas fm̄ Jmo. ⁊ quosdā alios q solutio fuit facta heredi instituto sub cōditōe qui adhuc adire nō poterat ille tn̄ qui soluit credebat illū esse heredē ⁊ posse adire vn̄ haberet locū cōditio indebiti qr error est nō in dn̄io sed in cā trāslatōis. i. in titulo ob quē fit trāslatio quo casu nō impedit̄ translatio dn̄ij vt in toto ti. de cōdi. inde. pau. aūt de ca. hic dicit reiecta solu. glo. que vꝫ eē cōtra tex. in ver. heredi eius qd̄ verbū vꝫ psupponere illū adisse hereditatē posse dici q hic acquisitio nō vꝫ fieri p seruū hereditariū qm̄ ex additione hereditatis imediate dn̄ium heredi nō fuit acquisitū. Sꝫ iste suus intellectus fm̄ cōē snīam est impossibilis qr si hereditas erat adita ēt si iste seruus essꝫ hereditarius p eū potuisset apprehēdi possio vt dicit glo. tua in fi. ⁊ l. i. §. veteres. ff. eo. vbi cōiter. hoc tenet̄ sed fm̄ intellectū quē tenui in. §. veteres q per seruū hereditariū ēt adita hereditate nō possit acquiri possio. Ista solu. dn̄i Pau. ꝓcederet nec eēt opus sub auditōe ad tex. ⁊ hoc idē alias scripsi lꝫ nō ita clare sicut nūc.

Interesse. Per sequestrū voluītariū impeditur positio in dubio nisi aliud sit actū p sequestrātes. h. d. scōm cōem intellectum. scd̄a ibi at si custodie cā. ¶ Prio no. in tex. ibi nō procederet. Sed querit̄ que sit rō cur creditor possidet pignus ad vtilitatē debitoris quo ad prescribēdi effectū. l. qui pignori. ff. eo. ⁊ iste sequestrarius non possidet ad vtilitatem eius qui posuit rem in sequestro. Et respondet Jmol. quod rō differentie est qr in re pignorata non est aliqua qō ad quē ptineat res. vnde cum creditor possideat ea cōtemplatōe debitoris nō est mirū si talis pō ꝓdest debitori sed in seqstro apō quem deponit̄ res que est in cōtrouersia. l. sequester. ff. ver. si. ⁊ l. ꝓprie. ff. depo. cessat ista rō cum adhuc nō sit declaratum ad quem res ptineat. ideo quo ad effectū usucapionis pō sua nō ꝓdest ei qui prius possidebat. vel possumus dicere breuꝰ q creditor possidet nomine debitoris sed sequestrarius non possidet magis noīe vnius q̄ alteriꝰ. vnde nō ita faciliter potest ꝓdesse sua possio ei qui prius possidebat. lꝫ aūt non prosit quo ad hunc effectum tamē ꝓdest quo ad hoc ut sicut ante possionem translatam possessor sustinebat ptes rei. l. exitus. ff. e. ita ⁊ nūc casus est valde no. quem ibi no. bar. ad hoc i. l. si oleum. in prin. ff. de dolo. ¶ In glo. sup vbo approbatum ista glo. cōiter tenetur ab oībus ⁊ restringit̄ ad sequestrū voluntarium. nam in necessario fm̄ Ja. de are. ⁊ bar. nō trāsfertur possessio in dubio. ar. l. iij. §. fi. ff. eo. Sed huic opi. in prio dicto multū ob. tex. iste in ver. a pte ꝓbatum q vꝫ imponere onus ꝓbandi illi qui dixit pōnem eē translatā ⁊ ponere q ꝓbatur hoc ipso q nō ꝓbatur ꝯtriū est impropriare lrāꝫ. vnde ego diffusius scribens sup isto arti. in. c. examinata. de iudi. post Jo. an. ⁊ d. anto. qui sequūtur opi. glo. hic dixi nō ipropriando istum tex. nec. l. lꝫ. in fi. ff. de po. cōsiderandā eē cām sequestratōis. nam si sequestratio fit d volūtate ptium qr incertū est quis possideat vel qr ambe ptes volebant adipisci possessionē tunc pōt cōcedi q transferat̄ possessio ex sequestro voluntario. ⁊ ita loquit̄. l. lꝫ in fi. in rōe dcidendi dum dicit q hoc agitur inter ptes ut interea nulli ꝓsit pō que uerba significant q sequestratio fuit fcā rōne incertitudinis pōnis ita q qr nescit̄ bene quis possideat vel debeat possidere nō dicitur afferri tm̄ piudicium ex translatōe possessionis ⁊ ēt qr utraqꝫ ps uult cōmodū possionis nō pōt uideri sequestrū fcm̄ alia rōe nisi vt pp incertitudinē nulli ꝓsit pō. ¶ Si uero ꝯstat aliquem eē possessorem sꝫ ptes volūtarie deuenīūt ad sequestrū ꝓpter securitatem creditoris vel agentis actōe reali tūc quod possio nō debeat ꝓdesse possessori qui est certus hoc vꝫ incōueniēs. l. pe. d aqua quo. ⁊ esti. ⁊. c. fi. ut li. pen. vnde ptes nō vident̄ hoc egisse maxime possessor qui nō psumitur velle iactare. l. cum d indebito. d proba. nec ēt ps aduersa qr intentio ꝯhentium in dubio dꝫ intelligi ut cōformetur legi ⁊ dispōni iuris fm̄ bar. in. l. iurisiur. §. si liberi. de op. lib. l. i. ⁊ l. heredes mei. §. cū ita. ad tre. ⁊ hanc cōclusionē ꝓbaui in. d. c. examinata optima rōe. Dicebam. n. q in dubio nemo psumebat̄ here aūm pdende pōnis nisi aliqua cōiectura ꝓbabilis interueniat vt uidebis in. l. si deo. §. si forte. j. e. hic aūt nulla vꝫ interuenire imo potius est psumptio in ꝯtrium ut. ff. dixi. ergo nō videbit̄ translata pō. nam quando res tradit̄ alicui nō precedente cā habili ad dn̄ium transferendū. indubio vꝫ tradi causa custodie fm̄ glo. no. in. l. cum pater. §. pater pluribus. de le. ij. quā bar. ibi approbat. Sed ex tenuta cā custodie non transfert̄ pō. l. iij. §. fi. ff. e. ergo ēt in sequestro nō transfert̄. ⁊ ista rō est melior q̄ alia que fuit assignata in. d. c. examinata. dum dixi q si non transfert̄ in creditorem pō rei pignorate multo minus in sequestrariū. nam si istam rōē intelligas q nō trāsferat̄ pō in creditorē quo ad effectum usucapiendi seu interuertendi pscriptōē debitoris rō differentie est assignata iter creditorem ⁊ sequestrariū supius in prin. cōmenti. Si aūt intelligeres q nullo mō transferat̄ pō in creditorem qui hꝫ pignus hoc eēt erroneū ⁊ cōtra. l. qui pignori. cum mā. ff. e. vnde seq̄re rōem pce. q̄ est melior. In sequestro aūt necessario ꝓ fnīa cōi vꝫ casus in. c. ij. d dolo ⁊ cōtu. vbi pꝫ q sequestrū quod fit a iudice fit cā custodie ⁊ sic nō transfert̄ possessio. ⁊ ꝓbat ille tex. no. q iudex si uult mitius agendo pōt in cōtumaciā eligere viam sequestri ⁊ omittere tenutā ex primo decreto. Pro qua cōclusione est casus singu. de iure ciuili in. l. postquā. §. imperator. in fi. ff. vt le. no. ca. vbi in cōtumaciā nō cauētis ponitur ista alternatiua. ⁊ ille tex. ēt ꝓbat q vbicūqꝫ sequestratio fit ꝓpter cōtumaciā ⁊ sic subrogatur in locum primi dcreti in sequestrū non trāsfertur pō. quod colligitur ex mēte tex. in ver. pce. in exemplo allegato pro simili vbi dr̄ q fructꝰ rei

in sequestrate sunt deponēdi apud sequestrum ꝑ quod datur
intelligi ꝙ nō transfert᷑ pō ciuilis ⁊ nālis qꝛ si transferret᷑ ip
se lucraret᷑ fruct⁹ ⁊ efficerent᷑ sui vt in cle. i. de seq. po. ⁊ fru. ⁊
eos posset vendere ⁊ tenere in depositū. Sed ꝯ premissaʒ cō
clusionē vʒ casus in. d. cle. i. vbi pʒ ꝙ sequester ꝑcipit fructus
⁊ expendit eos in necessitatibus ecclesie ex quo vʒ inferri qꝺ
possidet ⁊ ita tʒ ibi glo. in verbo beneficiuʒ remittēs se ad no.
in. c. examinata de iudi. Et ꝑ illū tex. cū gl. ita decidit Ang. in
suo cōsilio. cviij. reprehēdens expꝰsse dcā Bar. hic ⁊ Ja. de
are. ⁊ ad tex. in. l. i. ꝯ. eo. dicit ꝙ nihil facit qꝛ loquit᷑ in tenu-
ta que datur ex primo decreto nō in sequestro. Sed salua sua
reuerētia optime facit qꝛ cū mitius agatur sequestrādo vel dā
do tenutaʒ vt. d. c. ij. ⁊ declarat Jo. mo. in regula locupletari
de reg. iur. multofortius in dubio ꝑ sequestꝝ nō videbit᷑ trās
lata posꝭio ⁊ hoc est veꝝ indubitāter qñ sequestruʒ subrogat᷑
loco tenute ex quo nō transfert᷑ possessio vt probat᷑ in. d. c. ij.
⁊ in. d. §. imꝑator. Sed tñ pōt dici ꝙ qualitercūqʒ fiat seqꝰstꝝ
a iudice ⁊ ex q̄cūqʒ cā ideʒ sit ex quo mitior est via seqꝰstri ꝙ̄
via tenute vt dcm̄ est bal. tñ in. l. i. C. ꝺ ꝓhi. seq. vʒ sin. limita
re ista dicta dicens ꝙ quādo sequestrū fieret post sn̄iaʒ in exe
cutione rei iudicate tūc ꝑ sequestrū aufert᷑ possessio qꝛ ista se-
questratio subrogata loco tenute sicut ergo ꝑ tenutaʒ que cō-
ceditur in executōe sn̄ie transfert᷑ pō ꝯm bar. in. l. a diuo pio
§. si sup rebus. j. de re iudi. ita transfert᷑ ꝑ istud sequestrū. Et
vʒ doctrina satis ꝓbabilis lʒ ego eam reprehēderim in. d. c.
examinata ꝑ tex in. d. c. ij. Sed pōt rn̄deri ad illum tex. ꝙ de
iure canonico cū agitur reali ex primo decreto nō transfertur
pō reuocabiliter sicut tenēt cōiter canoniste in. c. qm̄ frequē-
ter. §. i alijs ⁊. §. fi. vt lit. n̄ cōte. vnde nō est mirū si ēt ꝑ seque
strum nō transfert᷑ posꝭio. Ego aūt induxi illuʒ tex. sequendo
opi. legistarū qui tenent cōiter in. l. iij. §. fi. ꝯ. eo. vt ibi dixi ꝙ
acquirit᷑ possessio reuocabiliter ⁊ ꝯm illaʒ opi. vbi erat casus
cōtra bal. ¶ Et aduerte anteq̄ ingrediar istuʒ articulū quia
sicut alias scripsi Jo. mo. in regula locupletari de reg. iur. in
telligit aliter ista iura dicens ꝙ ex sequestro volūtario posses
so quo ad ꝑtes transfert᷑ in sequestrū sed nō quo ad tertiuʒ ⁊
ita itelligit tex. nostrū ac si diceret ꝙ quo ad ꝑceptōeʒ fructuū
⁊ alias cōmoditates insistēdi pos. ex sequestro volūtario per
ditur posꝭio quo ad vsucapiēduʒ cōtra tertiū nō censet᷑ perdi
ta posꝭio in dubio nisi hoc ꝓbetur ⁊ ita intelligit tex. nostrū.
Sed qꝛ ista rn̄sio lʒ ad tex. nostruʒ sit tollerabilis restringit tñ
tex. in. d. l. lʒ in fi. iō melior vʒ esse distinctio p̄cedens. Ex gl.
adde dictis Ang. hic inquantū dicit qꝺ sequestratio deputato
ꝑ iudiceʒ nō debet᷑ salariū qꝛ non dʒ cōsequi idem emolumē
tum aut dānuʒ. Adde ꝙ bar. in. l. i. in pri. ꝯ. vbi pup. edu. de.
dicit vnū v̊bum no. vʒ ꝙ iudex ex cā pōt cogere sequestrariū
ad recipiēduʒ sequestrū de quo nō dʒ ꝑcipere salariū ꝑ. l. fi. in
fi. C. de bo. aucto. iudi. possi. quā allegat hic Ang. regulariter
tñ officiuʒ sequestri est volūtariū ꝯm bar. in. l. litibus in fi. C.
de agri. ⁊ censi. li. xi. Quod tñ dcm̄ est de salario limitat ang.
⁊ moder. nisi forte ꝑꝑ sequestrū pateret᷑ damnū aliquid quia
tūc pōt ꝯstitui sibi salariū arg. l. i. C. ꝺ sala. p̄ben. li. xi. ⁊. l. mu
lier qui po. in pig. ha. bene facit ꝯm do. m. tex. in. l. tutoribus
in prin. ff. ꝺ admi. tu. ⁊ ibi bar. Scꝺo adde ꝙ Bar. in. l. si
oleum. in prin. ff. de dolo vult ꝙ sicut qñ stat ꝑ actorē qꝺ non
finiatur iudiciū ex sola cōtumacia actoris reddit᷑ reo posꝭio
vt ibi ꝓbatur ita eꝯ ex sola rei cōtumacia transferat᷑ posses-
sio in actoreʒ cum sit eadem ratio ꝯm eum. ¶ Sed certe lon
ge diuersa videtur ratio quia restō posꝭōis que fit reo reddit
sibi ius quod prius habebat sed translatio que fit in actorem
trāsfert in eū ius ꝙ prius cōpetebat alteri. vñ non est recedē-
dum a regulis iuris. Et qualiter tūc transferat᷑ possessio i acto
rem si nō sufficit sola cōtumacia rei dic plene ꝑ bal. in. d. l. si
oleuʒ. §. cuius dicta refert ⁊ sequit᷑ Jmo. hic optīe declarans
rep̄hendēdo quedā dicta Ange. circa istā. q. Cetera dic vt di
xi in. d. c. examiata. ⁊ ad ea que ibi scripsi adꝺ prio tex. ⁊ ꝙ ibi
ꝑ Bal. in. l. senatus de offi. p̄si. ⁊ ꝙ sing. ponit bal. in. l. fin-
aūt in prin. de neg. ge. vbi dicit ꝙ in cā suspitōis cōiūcta ꝑso
na pōt petere rē deponi. ⁊ sequestrari sine mādato. Adde etiā
qꝺ no. ponit Joan. an. in noue. in. c. fi. de eo qui mit. in pos. cā
rei ser. vbi dicit ꝙ vbicūqʒ pōt ꝓcedi ad diffinitiuā ꝯ cōtuma
cē li. nō cōte. ibi nūq̄ iudex ex cōtumacia pōt interponere se
questrū ne re⁹ ex cōtumacia afficiat᷑ duplici incōmō. Adde ēt
qꝺ elegāter no. bal. in. l. fi. C. quibus a lib. ꝑ. non lʒ vbi dicit
ꝙ licet fideiussor de restituendo rem faciat reuocari sequestꝝ
secus tamē est in fideius. de conseruanda re quādo sequestra-
tio fit post sn̄iam. Vide etiam bal. in. l. vlti. C. de or. cog. ad
illam. q. quaʒ posui in. d. c. examinata vlt. loco vbi dicit quod
finita lite sequestꝝ non finit᷑ ipso iure sed est opus iterlocuto
ria iudicis. Vide ēt Ang. ad istā māʒ in. l. diuus in pri. in vl-
timis verbis cōmenti ꝺ pe. he. Et quādo iudex timet ne ꝑtes
veniāt ad rixā ⁊ arma an possit fieri sequestratio ⁊ qualiter vi
de qꝺ no. bal. in. l. ij. C. de sum. tri. ⁊ fi. cato. ⁊ in. l. pe. vbi pu.
edu. de. vbi no. loquit᷑ ⁊ ego plene scripsi in. c. i p̄ntia ꝺ ꝓba.
Et ad mām vide qꝺ ponit Abb. moder. i. c. ij. de seque. pos. ⁊
fru. ⁊ in. c. olim ex litteris de rescriptis.

J de eo. Per seruū quē quis possidet nō amittit᷑ pō ex eius violētia. h. d.
¶ No. i. qꝺ lʒ pō violēta non acquirat᷑ nobis per
seruū nostruʒ. l. ꝙ seruus. ꝯ. e. Violētia tñ eius nō
priuat nos pōne prius q̄sita q̄ in casu cuius. l. erat iusta. Vñ
miror quō gl. dicat inferius ꝙ pōne iniusta ꝯuus nō pōt nos
priuare si glo. mea nō est corrupta nā ex isto tex. nō colligitur
hoc lʒ dictū sit veꝝ qꝛ quāuis violēter possidereʒ rem ab alio
seruus meus nō possʒ mihi auferre pōnem. ¶ Scꝺo no. qꝺ
vnus ⁊ idē actus in eadē ꝑsona non pōt oꝑari effectus ꝯrios
cuʒ enim ꝑ insistentiā serui nostri in re retineam⁹ pōneʒ non
sequit᷑ neqʒ sequi pōt amissio ex ea causa concor. tex. in. l. qui
hominē. §. fi. de so. Et hoc est veꝝ non solū in pōne vera sed
ficta. Vñ seruus debitoris qui dedit rē pignori nō pōt inter
uertere pōnem debitoris quo ad effectū vsucapiēdi ⁊ tamen
illa est pō ficta vt alias dixi ⁊ probat᷑ no. in. l. non solum. §. si
rem. j. de vsuca. hic alle. in gl.

Si forte. Possessio nālis non perdit᷑ si colonus exit fundū non animo deserendi eā se-
cus si colonus moriat᷑ vel exeat fundū aīo deserēdi positōeʒ.
¶ Ciuilis aūt possessio ꝑditur si aliquis negligit apprehen
dere nālem vacantē. vel si alius possessionē nālem occupaue
rit. h. d. ꝯm cōem intellectū. scꝺa ibi quo mortuo. ¶ Primo
no. ꝯm cōem lec. ꝙ possessio nālis retinet᷑ per colonū ēt si nō
sit in agro dūmodo nō recedat aīo deserendi quo casu pōt in-
teruertere positōeʒ nālem dñi sed ciuileʒ nō vt probat᷑ in tex.
nostro in ver. aliud extimandū vel idem ⁊ in. l. si colonus vbi
dixi. ꝯ. e. Sed pōt dubitari circa hoc quid in dubio vtꝝ excū-
do videat᷑ exire aīo deserēdi vel nō. ⁊ vʒ colligi so. in v̊. aliud
extimandū. dū dicit sponte illud enim verbū videt᷑ significa-
re ꝙ quādo colonus recedit sine cā ꝺ fundo ⁊ exit longe a cō
spectu rei videat᷑ deserere possessionē secus si ex aliqua cau-
sa que nō habeat perpetuū tractum. ⁊ que verisimiliter possit
finiri tp̄e. tunc enim qꝛ abest ꝑꝑ cām adhuc vʒ eē in loco. l. q̄-
situm in prin. ⁊ ibi ꝑ bar. de leg. iij. ⁊. l. seie. §. pāphile de fun.
instru. bene facit tex. in. l. ex fcō. §. verū de here. insti. Bar. tñ
in. l. p̄dia. §. affini. de fun. istru. vt velle ꝙ tūc quis videat᷑ vel
le transferre domiciliū ⁊ habitatōeʒ qñ recedit cuʒ rebus suis
⁊ familia secus si solus iuxta ea que habent᷑ in. l. eius. §. ideʒ
celsus ad munici. Sed duruʒ eēt dicere ꝙ ista iura restringere
tur ad hūc casum. vnde quo ad relinquendā positōeʒ dñi satis
erit ꝙ sine cā recedat de positōe ⁊ hoc significat verbū spon-
te ut dixi. ¶ Scꝺo no. ꝙ possessio ciuilis amittit᷑ ꝑ negligen
tiaʒ que aūt negligētia requirat᷑ declara hic plene per Bar. ⁊
Moder. ¶ Et aduerte ad tex. qꝛ nō requirit longū tp̄s ne-
qʒ obliuioneʒ que p̄sumit᷑ causari ex longo tp̄e sʒ simpliciter
negligētiam ⁊ ita loquit᷑ tex. in. l. furtū. §. fundi. j. ti. i. ¶ Ter
tio no. in ver. sʒ hec ita uera ꝙ is qui scit possessionē nāleʒ eē
occupatā ab alio perdit ciuilē si q̄ primū pōt nō resistit qꝛ vʒ
suspicatus se posse repelli ꝯm Bar. hic ⁊ bñ ꝓbat᷑ in. l. q̄uis
j. e. ¶ Vltimo no. tex. ibi in hereditate ⁊c. ꝙ q̄uis res here
ditaria dicat᷑ ꝓprie illa que erat in dñio testōris quelibʒ tamē
res dʒ inuenta in hereditate cuius saltē detētatio erat penes
defunctuʒ. Jsta dñia ꝓbat᷑ in. l. nō tm̄ in prin. ff. de peti. he. ꝑ
que iura alias fuit ꝯsultū Perusij vt refert hic Ange. ⁊ Mo
der. qꝺ heres dʒ ponere in inuētario ēt res depositas ⁊ cōmo
datas q̄ erāt penes defunctū ⁊ similiter locatas qꝛ ⁊ iste erant
in hereditate qꝺ est no. ꝯm Jmo. ¶ Sed tu aduerte qꝛ iura
non dicūt ꝙ debeat fieri inuentariū de rebus inuētis in here
ditate sʒ ꝙ dʒ fieri inuentariū de rebus quas habeat testator
tp̄e mortis. que v̊ba ex ꝓprietate sua ꝓnt cōprehēdere res de
quibus supra vt pʒ in. l. stipulatio ista. §. habere. ff. de ver. ob.

⁊.l. habere cū ibi no. de ver. signi. ¶ Pro hac ēt cōclusione facit tex. in .l. fi. §. licentiā. C. de iur. deli. vbi ꝓbat̃ ꝙ in inuē tario dꝫ poni substātia testātoris. verbuꝫ aūt substātia cōplectit̃ ēt res quas quis simpliciter detinet vt insti. vi bo. rap. §. hac actōe in fi. ergo similiter cōcludit̃ pro ꝑdicta opi. Et ista longe melius faciūt ꝙ̄ ista lex spec. in ti. de instru. edi. §. dicto in vlti. col. vꝫ sentire oppositū dum dicit ꝙ si aliquis posuit vnā rem tanꝙ̄ hꝫditariaꝫ in inuētario ⁊ postꝙ̄ inuenit ꝙ nō erat hereditaria pōt impetrare restōneꝫ in integrū ex clausula generali vt vel illa res deleat̃ ex inuētario vel vt declaret̃ ꝑ iudicem ꝙ ex illa re nō est factus locupletior ⁊ sic vult qꝺ res ex qua heres nō fit locupletio ⁊ magis habilis ad soluēdum creditoribus vel legatarijs nō ꝺbeat poni in inuētario. Pro ista cōclusione facit optime tex. in autē. ꝺ he. ⁊ fal. §. hinc vobis vbi dꝫ ꝙ inuentariū dꝫ fieri ne heres possit malignari in subtractōem reruꝫ in ꝑiudiciū legatarioꝝ vel creditorū vt ēt ꝓbatur in .d.l. fi. §. licentia sed ista rō non hꝫ locum in rebus depositis vel cōmodatis ex quibus heres nō efficit̃ locupletior tali mō vt ꝑ hoc magis vel minus teneat̃ creditoribus hereditarijs ⁊ legatarijs ergo nō vꝫ ꝙ mens legis adaptetur ad ista vt debeāt poni in inuētario. Pro ista cōclusione multum facit tex. in .l. fi. §. sinaūt a locis. C. de iure delie. vbi res que debent poni in inuentario impator vocat hereditarias. Res aūt hereditarie ꝓprie sunt que ꝑtinent ad testatoreꝫ vt dictū est. Unde cogitāduꝫ est vsqꝫ ad aliaꝫ lec. Quid sit dicē dum sup̲ hoc articulo cū diligēter quesiueriꝫ nō inueni Ang. hoc tangentē in .l.i. §. hec stipulatio in vlti. q. si cui plus ꝙ̄ ꝑ l. fal. dicit eniꝫ ibi qꝺ res inuente in hereditate sunt ponende in inuētario sꝫ quid accipiat ꝑ ista verba nō declarat vꝫ̄ bal. solus in .l. fi. circa prin. de iur. delib. sentit in duobus verbis qꝺ ēt res que mere detinētur sint ponēde in inuētario ꝯ queꝫ faciunt iura supra adducta. Sed tñ potes dicere qꝺ si defunctus detinēs habebat aliqꝺ ius in re ꝑ qꝺ ex re eēt acquirenduꝫ aliqꝺ lucrū cōsiderabile hereditati tūc illa res ꝺbebat poni in inuētario qualificate exēplum in re ꝯducta ex qua vltra pensionē pōt percipi emolumētuꝫ augens hꝫditateꝫ vbi autē nulluꝫ emolumētū sequeret̃ sicut in re deposita vel cōmodata ex cuius vsu nō acquireret̃ aliquid de nouo hereditati sꝫ solum euitaret̃ expensa tūc non crederē rem eē ponēdaꝫ i inuentario inspecta mente illoꝝ iuriuꝫ si vero res eēt data pignori qꝛ creditor possidet vt dcm̄ est ⁊ qꝛ nomē ꝺbitoris plus vꝫ qm̄ est cum pignore sine dubio nō solum istud debitū videtur ponēduꝫ in inuētario sed ēt res pignorate. ¶ In glo. super verbo decessisset ibi moriat̃. Ista expositio quo ad hoc verbū plꝫ sed qꝺ sequit̃ in glo. ⁊ est interpositio ⁊c. nō placet. ¶ Primo qꝛ verba sequētia significāt ꝑcisum rn̄sum ad casum ꝑcedentē si eniꝫ voluisset interponere adiunxissꝫ in tex. eniꝫ vel nam vel similes dictiones hoc mō ꝑꝑ vtilitateꝫ eniꝫ accipit̃ ac si diceret iō dubito vtꝝ post mortē coloni retineat̃ posꝭsio nālis qꝛ in vita scio ꝙ retinet̃ sed cū deficiat illud verbum vel simile apparet satis clare ꝙ ista nō est interpositio sed rn̄sio ad dubiuꝫ ꝑpositūꝫ. Confirmat̃ istud qꝛ ꝙ pō retineatur ꝑ colonū viuentē dum est in agro vel si nō exit agrum hoc nō est inductū de iure spāli ⁊ hoc significāt illa verba ꝑꝑ vtilitatē ⁊c. vt ꝓbatur in .l. ꝑegre. §. quesitū. ꝭ. eo. ⁊ in .l.i. §. furiosum de ac. ⁊ ob. ¶ Et aduerte qꝛ sicut sentit glo. sup̲ vbo idem estimāduꝫ ⁊ ego in voce dixi si iste vere est interpositio hic nō probat̃ ꝙ colonus excūdo de fundo retineat posꝭsionem nālem qꝛ hoc nō dꝫ in isto ver. sed soluꝫ ꝙ ꝑ colonū retinemus ⁊ ꝯtinuamus posꝭsionē. Et isto mō ratio ꝑmissa optime ꝓcedit. nam si colonus exiret de fundo bene videret̃ inductū de iure spāli ꝙ per eū retineret̃ pō nālis qꝛ fingeretur detinere ꝙ nō detinet vt dixi in .l. si colonus. ꝭ. e. ⁊ hoc plus plꝫ ꝙ̄ id qꝺ alias scripsi sup̲ ista iductōe ⁊ vltra ꝑdicta ostendo tibi manifeste qꝺ ibi nō potest esse iterpositio qꝛ scꝺꝫ hec oratio posita in pri. eēt imꝑfecta quo ad sensuꝫ ⁊ quo ad effectum iuris nēc dicas ꝙ ꝑficiat̃ ꝑ verbuꝫ quo mortuo qꝛ hoc est impossibile cuꝫ ille ver. in se cōtineat aliaꝫ rōnem ꝑfectaꝫ vn̄ non pōt esse ꝑfectio duaꝝ orationuꝫ. Ideo glo. transit ad scꝺaꝫ expositōeꝫ vt intelligamus verbū decessisset. i. recessisset de agro nō animo deserēde posītōis ⁊ scꝺm hāc lec. rn̄det̃ incōtinēti in ver. ꝑꝑ vtilitatē ⁊ vere statuit̃ aliquid spāle ꝯ regulas iuris vt qui nullo mō detinet fingat̃ detinere vt mō dixi. Hec tñ expō vꝫ multū iꝑpria quo ad tex. qꝛ verbū decedens absolute positū nūꝙ̄ ponit̃ nisi ꝓ moriēte vt pꝫ in infinitis iuribus ⁊ īter alia in .l. cū quis decedēs i pri. de le. ij. ⁊ i l. quidā ꝺcedēs ꝺ admi. tu. ⁊ .l. si ꝺcesserit qui satisd. co. vn̄ ista lec. cōis remanet dubitabilis ad tex. istū sicut dixi i .l. si id qꝺ i. §. i. ꝭ. e. sꝫ sensus lr̄e vꝫ esse verus vt intelligam⁹ vsqꝫ ad verbum aliud dicendū tex. nostꝝ quando colonus erat mortuus qui casus repetit̃ postea in fi. ⁊ in vltiā ꝑte vt limitet̃ ⁊ ꝭꝫ hoc hic erit casus maxīe in verbo retineat̃ ⁊ cōtineret̃ ꝙ ꝑ mortem coloni nō extinguit̃ possessio nālis dn̄i nec pōt intelligi iste tex. de ciuili intelligēdo ꝙ ponat̃ vnus solus casus qꝛ illa non retinet̃ per colonū sꝫ aio nostro .l.i. §. itē acquirim⁹ ⁊ .l. iij. §. saltus. ꝭ. e. Hic aūt dꝫ ꝙ ista positio retinet̃ per colonū ergo necessario loquit̃ de nāli ⁊ ista est cā ꝑꝑ quaꝫ illi qui tenēt ꝙ ꝑꝑ mortē coloni extinguat̃ positio naturalis cogunt̃ iꝑpriare istud principiū altero ꝺ duob⁹ modis positis in glo. sꝫ ꝯ istū intellectū faciūt tria. ¶ Primū qꝛ si principiū vsqꝫ ad ver. quo mortuo intelligere eo mō quo dcm̄ est. ergo iste ver. quo mortuo est sup̲fluus qꝛ dicit idē. ¶ Scꝺo qꝛ iste ver. dicit ꝙ possessio perdit̃ ꝑ negligentiā si dn̄s positōem adipisci neglexerit. Sed verbū adipisci ondit qꝺ aliqua posꝭsio erat extincta que erat acquirēda de nouo ergo oꝫ ꝙ illa eēt nālis qꝛ sine dubio ciuilis nō extinguit̃. ¶ Tertio obstat qꝛ si in tex. est idē extimandū ꝑ illuꝫ tex. vꝫ manifeste cōfundi mea positio qꝛ si idē est qn̄ morit̃ ⁊ qn̄ exit agrū aio deserēde positōis. ergo ēt colono mortuo ꝑditur posꝭsio nālis sicut qn̄ colonus exit positōeꝫ aio deserēdi eā. Sed ad primū rn̄detur ꝙ iō iste ver. nō est sup̲fluus qꝛ repetit idē ꝙ erat dcm̄ vt addat vnum nouuꝫ sicut facit in vltīo rn̄so. Additur aūt in isto v. ꝙ si sequatur neglīgētia posꝭsio nō retinetur. ¶ Ad scꝺꝫ dixi alias qꝺ verbū posꝭsio hic positū est ꝑ detentatōem facti. sicut pōt poni ꝭꝫ subiectā māiā vt sepe ponit̃ in iure vt pꝫ in .l. ij. §. qꝺ vulgo. ꝭ. ꝓ emp. ⁊ ꝑ glo. in .l. posꝭsioneꝫ. ꝭ. eo. Sed qꝛ ego dixi in .l. si id qꝺ. §. i. ꝭ. e. ꝙ dn̄s vꝫ ficte detinere positōeꝫ per colonū mortuū. Et sic adhuc respectu detētatōis non vꝫ ꝙ acquirat̃ ꝺ nouo. ¶ Dicendū est ⁊ melius ꝙ ꝙ̄uis dn̄s ficte possideat nāliter ꝑ colonū mortuū ⁊ similiter ficte colonus videatur detinere. tñ verbū adipiscitur. Hic ponitur ꝑ acquisitōem vere posꝭsionis nālis ⁊ vere detētatōis qua adueniēte illa ficta possessio ⁊ ficta detētio cessabūt sicut ꝺclaraui tibi in sili in .l. qui absenti. §. fi. ꝭ. e. ꝙ ꝑ verā apprehēsionē rei qꝛ acquiritur dominiū fortī⁹ ⁊ plen⁹ ꝭm regulas iuris extinguit̃ dn̄iuꝫ ꝗsituꝫ ꝺ iure spāli qꝺ Bar. alibi appellat fictū in .l. interdū ⁊ seq. ff. qui po. in pi. ha. ⁊ ego retuli in .l. si quis vi. §. dr̄ia. ꝭ. e. ¶ Ad tertiā ob. est dicēdū ꝙ vere melior est alia lr̄a ꝗ hꝫ aliud i tex. qꝛ ⁊ ꝑ istū. §. ⁊ ꝑ .l. si id qꝺ. §. i. ꝭ. e. satis clare ꝓbat̃ ꝙ colono mortuo nō extinguit̃ posꝭsio nālis aio. Si tñ velis ꝙ sit. ideꝫ in lr̄a potes dicere ꝙ ꝑ istū. §. limitaut̃ singulariter ea ꝗ habētur in .l. si colonus. ꝭ. e. vt dicam⁹ ꝙ sicut ꝑ casuꝫ mortis coloni nō ꝑdit̃ posꝭsio nisi secuta negligētia apprehēsiōis. ita nec ꝑ culpā coloni volētis deserere posꝭsionē nisi sequat̃ negligētia amittit̃ posꝭsio. ⁊ eēt noua limitatio in ista mā ad ꝑdicta iura. ¶ In glo. sup̲ vbo idem extimandū. Sensus glo. est iste ꝙ si in tex. sit aliud ⁊ nō idē. relatio dꝫ fieri ad primū casuꝫ exponēdo tex. ꝭm scꝺaꝫ expōnem ꝙ colon⁹ nō fuerit mortu⁹ sꝫ cū exisset ꝺ agro nō aio deserēde posꝭsionis. nā hic dꝫ ꝙ aliud est si discessit aio posꝭsionis deserende. ac si diceret expssus si exponis verbum decederet. i. moreret̃ ꝭm primā expōneꝫ positā in .i. glo. tūc verbū aliud in tex. nō possꝫ stare qꝛ neqꝫ pōt referri ad casuꝫ ꝓximū cū in eo sit idē. qm̄ in vtroqꝫ casu perditur posꝭsio nālis ꝭm cōeꝫ opi. nec ad primū qꝛ ꝭꝫ primaꝫ expositōeꝫ vt vidisti declaratū in glo. in vbo ꝑ colonuꝫ nō ꝑsupponit̃ in illa interpositōe ꝗ postea fit in v. ꝑꝑ vtilitatē ꝙ colonus exiuerit ꝺ fundo. Unde nō pōt dici aliud est si colonus exeat ꝺ fundo aio deserēde posꝭsionis qꝛ i pmo casu nullo mō exiuerat ꝺ fundo. Et sic nō posset fieri dr̄ia īter exeūtē aio nō deserēdi. Et ista ipugnatio est bona subaudiēdo vt subaudiūt doc. ⁊ glo. ad tex. in v. ꝑꝑ vtilitatē. ⁊ ad prin. lr̄e ꝙ colon⁹ decessit aio nō deserēdi. Si aūt nihil subaudias ēt ꝭm primā expositōeꝫ positā in .i. glo. iste v. aliud ad primū casum possꝫ referri. s. qn̄ colonus isistit in re. ⁊ erit sensus ꝙ ꝑ colonū existētem in fundo retinem⁹ positōeꝫ aliud est si exeat fundū aio deserēdi posꝭsioneꝫ qꝛ tūc nō retinem⁹. ¶ In glo. sup̲ vbo hec vera. Ista glo. in hac opi. aliqualiter est obscura ⁊ Ymo. exponit primū dcm̄ hoc mō ꝙ ponat̃ exemplū in eo qui posside

bat rē quā ꝯduxit ab alio sciēs se possidere. nā ꝑ hanc cōdu-
ctionē cōductor trāstulit posſiōne in locatorē. vnde qꝛ ꝑ me-
diū coloni insistētis in fundo seu possidētis. ⁊ ꝑ actū fictū ip-
sius coloni nālis ⁊ ciuilis positio est q̄sita locatori dicet̄ ciui-
lis locatoris habere originē a nāli intellige apprehēsa ꝑ colo
num nā si nō intelligis sic ista so. esset derisoria qꝛ semꝑ ciui
lis hꝫ originē a nāli per traditōem verā vel fictā ex qua nā
lis simul ⁊ ciuilis per eā acquirit̄. l. iij. in prin. ff. e. Potest ēt
poni exēplum qñ colonus prius nō possidebat sꝫ ex mādato
meo apphendit pōnem ita ꝙ corꝑe ⁊ aīo coloni cepi posside
re nālem ⁊ ciuiliter aīo meo. l. qui vniuersas. §. ꝙ ꝑ colonum
ff. eo. sed adhuc impugnatio huius sol. posite in glo. est ob-
scurior. nam si nō mutas terminos. i. intelligis ꝙ dū glo. im
pugnat hāc solu. loquat̄ qñ positio fuit apprehēsa ꝑ colonū
nōie nostro tūc ista impugnatio nō esset bona qꝛ verius eēt ꝙ
dicunt illi primi qꝛ origo positionis nālis causata est ꝑ colo-
num nō ꝑ dñm ex quo colonus ipse apprehēdit sed iste non
est sensus glo. in īpugnatōe sua sꝫ cōuertit terminos ⁊ arguit
sic. Si in casu nr̄o ꝑderet̄ pō ciuilis ex sola occupatōe alte-
rius absq̄ scīa mea qꝛ attēdit̄ origo quā habuit a nāli que fuit
ꝑdita ꝑ mortē coloni ⁊ acquisita ꝑ occupatōem alterius. l. clā
possidere. §. qui ad nūdi. ff. eo. ergo cū qñ dñs prius apprehē
disset positōem ꝑ se naturaliter ⁊ ciuiliter ⁊ postea locasset eā
colono si colonus deiceret̄ nō deberet dñs priuari positione
qꝛ illa pō ciuilis ⁊ naturalis que retinet̄ ꝑ colonū habuit ori
ginē a mea naturali que p̄cessit sicut ergo in ꝑdendo ciuilem
deberet attendi origo naturalis ita eꝫ in nō ꝑdendo cū ꝯtrio
rum eadē est regula. l. i. de his qui sunt sui vel ale. iur. sꝫ hoc
est falsū qꝛ deiecto colono dñs ꝑdit positōem ēt si prius posi-
tionē quesisset ꝑ se vt videbis in. l. ꝑegre. §. quibus. ī. eo. ⁊ ꝓ
batur in. l. i. §. ꝙ seruus. ff. de vi ⁊ vi ar. ergo sicut ad cōseruā
dam pōnem ciuilē nō inspicit̄ origo quā habuit a naturali ita
nec ad ꝑdendā positōem ciuilē origo inspicit̄. ¶ Et aduer-
te qꝛ cū dictio quo mortuo sit dictio relatiua satis vꝫ posse de
fendi ꝙ. in prin. §. intelligēdo verbū decessisset pro moreret̄
oratio illa nō remaneret imꝑfecta sicut si ꝑ dictōem quo eēt di
ctio eo mortuo illa oratio ꝑficeret orōnē positā. in prin. sed
cōsuetudo latini sermonis nō admitteret istā locutōem sꝫ cō-
structōe grāmatica possꝫ saluari. Extra glo. solēniter ꝑsequit̄
hic Bar. vtrū ex sola negligētia ꝑdatur pō cuius dictis adde
inquātū vult ꝙ in dubio is qui scit suā positōem occupatam
ab alio nisi ꝙ primū pōt vadat ad resistēdū ꝑdatur pō ꝙ ista
doctrina sua est vera in casu dubij sicut ipse loquit̄ sꝫ Inno.
⁊ Bal. aliter sentiāt loco statim allegādo sed iura faciūt pro
opi. bal. ⁊ intelligit̄ incōtinēti q̄ primū quis cōmode pōt ꝙ
dic vt ꝑ Bar. in. l. iij. §. cū igitur. ī. de vi ⁊ vi ar. ⁊ Ang. plenius
in disputatōe sua que incipit Renouata guerra. Sed si eēt cer
tum qđ p̄sumeret̄ ꝓbabiliter qđ ille cuius fundus fuit occu-
patus nō suspicaret̄ se posse repelli verbi grā qꝛ esset hō longe
potētior occupāte sicut exēplificat Pau. de ca. hic. Uel sal-
tem p̄sumeret̄ eē potens ad tuendū ius suū sed tamē esset hō
qui ꝑꝑ cōsciam ⁊ bonitatē timeret rixas ⁊ scādala sicut no. in
c. ij. de no. ope. nū. Bene facit tex. in. l. iiij. §. nō aūt de ali. iu.
mu. cau. fa. Et hoc exēplum ponit do. me. hic tūc est dubium
vtꝝ si nō recuꝑaret rē incōtinēti amittat̄ pō suꝑ quo. d. pau.
hic refert opi. Ja. de ra. ⁊ Ray. qui dixerunt eē distinguēdū
qđ aut quis retinet positōem ꝑ se ⁊ tunc nō perdat̄ pō nisi qñ
quis suspicat̄ se posse repelli ⁊ ita intelligant̄ iura allegata ꝑ
Bar. aliqñ quis possidet ꝑ alium puta ꝑ colonū ⁊ tūc loqua
tur hic tex. scdm quē ex sola negligētia recuꝑandi amittet̄ pō
que cēsebit̄ esse amissa hoc ipso qđ alius occupauit me sciē
te ⁊ ego quā primum potui nō prohibui. Sed ista differentia
ponit diuersitatem casuum sed non habet diuersitatem ra-
tionis vt statim videbis. Unde declarādo ista dicta cōside-
ra qđ si colonus viuebat ⁊ detinebat rem ista. q. non pōt ꝓce
dere qꝛ tūc sꝫ dñs suspicaret̄ se posse repelli, tñ nō ꝑderet po-
sitionē nisi colonus eēt eiectus. l. i. §. nō aūt. ff. de vi ⁊ vi ar.
⁊ per Bar. in. l. qđ meo. in prin. ff. e. ⁊ dꝫ in. l. ꝑegre. §. quibus
ī. eo. si vero colonus erat mortuus vel exiuerat fundū aīo de-
serendi poss. tunc ꝑinde est ac si nunq̄ colonus fuisset ibi po
situs ex quo scdm cōem opi. pō nālis est extincta ⁊ remanet va
cans tūc. n. pō ciuilis retinet̄ solo aīo sicut si nunq̄ colonus
fuisset ibi positus Unde. d. Pau. placet simpliciter ꝙ. ll. al-
le. hic ꝑ Bar. applicātur per istā ⁊ in effectu cōcludit qđ ille

qui scit rē suā esse occupatā sꝫ nō suspicet̄ se posse repelli ex
sola tamē negligētia ꝑdat posſiōnē si q̄ primum potuit non
expulit aduersariū ⁊ hoc per istū tex. Sed cum iste tex. dicat
ꝙ possessio ciuilis perdit̄ si alius rem interī nō possedit pro
pter verbum possederit vt dicit glo. ⁊ bene potest intelligi iste
tex. eo casu quo possessio ciuilis sibi potuit acquiri. quo autē
casu sibi possit acquiri declarat̄ in iuribus ꝯtrijs. s. qñ quis su-
spicat̄ se posse repelli. vñ hec lex potius dꝫ declarari ꝑ illas que
clarius loquūtur q̄ eꝫ. l. sꝫ ⁊ posteriores. ff. de legi. ⁊. l. vtꝝ de pe
ti. he. vñ. d. me. hic sꝫ ꝙ posſiō tūc nō ꝑdatur qꝛ fortior p̄sūp
tio vincit minus forte vt. l. diuus. ff. de integ. resti. c. transmissa
qui fi. sunt legi. iō si est p̄sumptio spālis ꝙ quis nō suspicetur
se posse repelli cōfunditur illa p̄sumptio iuris ꝑ quā amitti-
tur posſiō in dubio. Dicit tamē glo. sing. tenere ꝯtriū in. l. i. §.
īterdū in glo. in v̄bo vltra. ī. vti possi. sed illa glo. recitat opi.
quorūdam ⁊ postea firmat ꝯtriū. dū dicit ꝙ ille qui nō suspi-
cat̄ se posse repelli poterit agere rei vē. ꝓ possessione vel detē
tatōe q̄ est penes aliū ⁊ sic manifeste vult ꝙ nō amittat̄ ciui-
lis posſiō ⁊ ita sꝫ ibi bar. Hāc opi. sꝫ Inno. in. c. q̄relā ex de
elec. quē refert ⁊ sequit̄ bal. in. l. ij. in. iiij. car. C. de fur. ⁊ aqua.
in v̄. sꝫ q̄to tꝑe vbi dicit ꝙ si nō cōstat ex aliquibus cōiecturis
ꝙ quis suspicetur se posse repelli nō ꝑditur posſiō nisi longo
tꝑe. Et ista opi. vꝫ verissima ⁊ cōis vt pꝫ ex p̄missis. Aduer-
te tñ qꝛ Inno. scdm ꝙ refert bal. vꝫ uelle ꝙ is qui scit rē suam
occupatā ab alio i dubio nō p̄sumatur suspicari se posse repel
li nisi hoc ꝓbetur ex aliquibus cōiecturis cuius ꝯtriū sꝫ hic bar.
⁊ cōiter moder. ⁊ melius qꝛ iura debēt simpliciter ꝙ qui nō ex-
pellit occupantē statī uel incōtinenti amittit positōem. l. iij. §.
cū igitur. ī. de ui ⁊ ui ar. ⁊. l. qui positōem eo. ti. Sꝫ remanet du
biū quid si nō constat de istis cōiecturis. sꝫ sumus in dubio vtꝝ
is qui adiuit iudicē ⁊ qui nō iuit ad resistendū de fcō quā pri-
mū potuit ꝑdat positōem q̄si uideatur suspicatus posse repelli
adeūdo iudicē suꝑ quo feci te notare glo. in. l. clausula. §. fi. ff.
e. ⁊ ibi dixi ꝙ nō admittitur posſiō idē dicit glo. ⁊ bar. in. d. §.
īterdū. sꝫ bal. in. l. ij. p̄alle. ⁊ in v̄. ff. alle. iuxta fi. dicit ꝙ mitti-
tur posſiō alle. tex. in. l. de pupillo. §. meminisse de ope. no. nū.
ꝯtriū sꝫ exp̄sse idē bal. in. l. ij. C. de iure ēp. ꝑ tex. in. §. hodie in
sti. de īterdi. ubi pꝫ ꝙ is qui turbatur in positōe si recurrit ad iu
dicē non ꝑꝑ ea desinit possidere alias nō cōpeteret illđ īter-
dictū in quo quis dꝫ possidē tꝑe litis cō. bene facit ille tex. qꝛ
ēt qñ quis occupat naturalē vacantē vꝫ turbare positōem ī sua
ciuili ⁊ cōpetit īterdictū vti. pos. vt uidisti ī. l. clā possidere ī fi.
ff. e. vñ si tex. ī. §. hodie īdistincte ītelligit̄ in quolibꝫ turbante
ibi est casus ꝓ ista opi. si aūt restrīgeres tex. ī. §. hodie ad vnā
spēm turbatōis. s. qñ quis turbaret in positōe sua ciuili ⁊ na-
turali ab eo qui nullo mō possideret. tūc ille tex. nō faceret qꝛ
ex quo possessor nō fuit expulsus sꝫ turbatus tm̄. nō oriret̄ p̄
sumptio ꝙ eūdo ad iudicē suspicaret̄ se posse repelli. Mihi
plꝫ opi. q̄ tenui in. d. l. clā in fi. ⁊ q̄ sꝫ ibi gl. ⁊ in. d. §. īterdcm̄.
Primo ꝑ tex. in. d. §. hodie nō restrictū vt dixi. Scdo ꝑ tex. in
d. §. meminisse vbi dꝫ ꝙ qui nūciat nouū opus ꝑ p̄torē nō ꝑ-
dit positōem. Et sꝫ Azo. in sūma illius ti. dixerit ꝙ illud est verū
si ille qui vadit ad iudicē si ꝓtestet̄ ꝙ nisi iudex ꝓuideat ipse
expellet occupantē de fcō. hoc tñ non ꝓbat̄ iure vñ stabo tex.
simpliciter ī. d. §. meminisse ⁊ ita sꝫ Inno. hic nō. n. vꝫ impu
tandū possessori si ꝑꝑ uitandū scādalū uoluit agere ciuilius iux
ta ea q̄ habent̄ ī. l. creditores. C. de pig. ¶ Et aduerte qꝛ quā
do quis nō suspicat̄ se posse repelli ex sola dilatōe nō recupe
rādi nō causat̄ p̄sūptio qđ quis uelit amittere positōem qꝛ ne-
mo p̄sumitur uelle iactare suū vbicūq̄ pōt eē alia cōiectura. l.
si id qđ auꝝ de solu. l. cū de īdebito. ff. de ꝓba. Pōt aūt differre
qꝛ expectat tp̄s cōmodius ī quo uel sine scādalo uel cū mino-
ri recuperet ⁊ qđ dꝫ in. l. iij. §. cū igit̄. ī. de ui ui ar. ꝙ quis dꝫ ī
cōtinēti repellere uim vi. ⁊ in. l. i. C. vñ ui. limitat bal. sing. in
l. fi. C. de his qui a nō. d. ma. quē ēt adducit. d. me. hic ⁊ ī. l. i. §.
qui p̄sens de v̄. ob. ⁊ ego tetigi ī. l. ꝯtinuus in pri. eo. ti. nisi sit
occupata res q̄ nō pōt īfra breue tp̄s recuꝑari. vbi grā si occu
pat̄ castrū vel ciuitas vel arx que est difficilis ad recuꝑandū
tūc. n. īcōtinēti dicet̄ recuꝑari vsq̄ ad decēniū sꝫ Ugo. ī dis-
c. ius naturale. Intellige si īfra illđ tp̄s nō cessabit facere p̄-
paramēta ad bellū vel īferre bellū. ⁊ hāc sniā vꝫ approbare an
ge. ī. l. sꝫ ⁊ ꝑius. §. i. ff. ꝙ me. cā. vbi ponit exēplū de occupāte
arcē vel locū munitū. sꝫ bal. vꝫ sentire ꝯtriū clare in. l. ij. v̄. nūc
de quarto pūcto ⁊ v̄. sꝫ ponis in pe. car. C. de ser. ⁊ aqua. ⁊ ibi di

cit allegādo

cit allegādo Inno. i. c. cū oliȝ iter ō resti. ſpo. ꝙ lȝ poſitio iuriū icorporaliū. vbi gr̄a iuriſditio retineat̄ ꝑ expulſuȝ ō caſtro vel ciuitate ſi faciat quicquid pōt ⁊ ſi ifert bellū occupanti vel ſaltē ponit bāna ⁊ penas ſpūales vel tp̄ales poſitio tn̄ corporalis rei nō retinet̄ niſi recuperetur. ĩ. breue tp̄s vt i. ð. §. cū igit̄. Et ſm̄ hoc poſſumus dicere ꝙ Bal. ⁊ Ugo. in dictis locis debent intelligi ꝙ nō perdat̄ quaſi pō iuriſditōis ſed pō loci inquātū eſt corpus bn̄ ꝑdetur ⁊ tn̄ adhuc in quaſi pōne iuriſditionis illō dcm̄ eſt dubiū qꝛ ꝯ hoc dcm̄ vꝫ expſſe tex. cū gl. in cle. i. de fo. cō. in v̄. indulgēduȝ vñ dic vt ꝑ moder. in. d. c. oliȝ lȝ aūt in vi expulſiua quis ðbeat reſiſtere incōtinēti non tn̄ ſic in vi cōpulſiua vñ ex iteruallo paſſus viȝ cōpulſiuā pōt ꝑ eandē vim rē ſuā recuperare glo. eſt no. i. l. lȝ ⁊ ꝓtus. §. i. ff. ꝙ me. cā cui multū ob. rō aſſignata in tex. q̄ dicit ꝙ viȝ vi repellere lȝ quā regulā iura interpretātur incōtinēti. l. vt viȝ ō inſti. ⁊ iur. ⁊ hoc ſignificat v̄buȝ mox poſitū ibi i tex. qō iportat idē qō ſtatiȝ in aūt. de iceſt. nup. §. i. in tex. ⁊ gl. vñ melior vꝫ opi. Ugo. qui tenuit oppoſitū dixit ēt bal. no. i. l. vis eius. C. ō ꝓba. ꝙ qñ vis infert̄ hoi ꝑ detentatōeȝ qꝛ ſꝑ donec retinet̄ vꝫ eis vis inferri ſꝑ lȝ reſiſtere ꝓpria auctoritate cm̄ iſta vis hȝ cām ſucceſſiuā viō ad hoc q̄ no. in. l. i. §. interdictū. ĩ. vti poſ.

¶ Scðo pricipaliter adde dict̄ bar. inquātū vult ꝙ tūc ꝑdit̄ pō ſola negligētia qñ ꝑ negligētiā reſ quaſi ꝑijt ⁊ ponit exemplū ſm̄ Imo. qñ ager erat iuxta flumē ⁊ paulatim corrodebat̄ a flumine. nā iſta ſua limitatio multū vꝫ reſtrigē iſta iura q̄ ſimpl̄r dicūt ꝙ ꝑ negligētiā perdit̄ pō lȝ nō ꝯcurrat longuȝ tp̄s ut ꝓbat̄ formaliter in. l. furtū. §. fundi. ĩ. de uſuca. duȝ dicit ꝙ pō ꝑditur aut negligētia aut ſi abeſt a poſſeſſiōe lōgo tēpore ⁊ ſic dat̄ intelligi qō ſola negligētia ſine longo tp̄e ſufficit ꝓꝑ alternatiuā que ponit̄ in tex. inſti. de uſuca. §. qō aūt el ij. eodeȝ mō ponit alternatiuā inter negligētiaȝ ⁊ abſentiā vñ vꝫ poſſe dici ꝙ quātū ad amittendā pōneȝ ille dicat̄ negligēs qui omittit facere in agro vel in p̄dio ſuo id qō cōiter ab habentibus talē agꝝ ſolet fieri vñ ſi nō ꝓbet̄ ꝙ ex cā iuſta hoc omiſſit puta ꝓꝑ guerrā vel ipotētiā dicet̄ amiſſa pō qꝛ cenſet̄ negligēs. Iſta ꝯcluſio ꝓbat̄ in. l. i. cū v̄. ſequētib⁹ ⁊ in. §. de inde de aqua quo. ⁊ eſti. ꝑ quē tex. dicit no. bar. in. l. quo minus in. xv. q. de flumi. ꝙ quaſi pō aque ducēde ꝑditur ſi aliquis nō vtatur eo anno vel eſtate p̄terita eo tp̄e aqua eſtiua ſolet duci. Cōfirmat̄ iſta cōcluſio ꝑ tex. in. l. cōtinu⁹. §. cū ita de v̄b. ob. vbi ꝓbatur ꝙ ad cōmittēduȝ ſtipulatōeȝ ad intereſſe qō tn̄ nō eſt leuis p̄iudicij ille dꝫ negligēs qui nō facit rē ĩ. tm̄ tp̄s. ĩ. quātū cōiter hoīes eius cōditōis eius facere ſolēt facit optīe qō no. glo. ꝑ illuȝ tex. in. c. ſi clericus in v̄bo negligens de p̄ben. li. vi. ⁊ iſta opi. forte eſſet verior de ſubtilitate iuris qꝛ reſtringere iura que loquūtur de negligētia ad caſum Bar. ſolū hoc eſt diuinare lȝ qꝛ cōiter oēs tenēt oppoſitū ſequēdo ſnīam cōem dicam⁹ qō iura alle. ꝑ Bar. in. d. l. quominus loquūtur qñ agit̄ de q̄ſi pōne ſuitut̄ q̄ eſt leuioris p̄iudicij q̄ vera pō corporalis ſicut ⁊ ipſa ſuitus dꝫ leuis p̄iudicij reſpectu dñij vt. ĩ. videbis ad. §. cū ita dicam⁹ qō facili⁹ ibi incurrit̄ negligētia qꝛ qui reputat̄ negligēs erat ibi obligat⁹ alteri ad factū vñ ꝓꝑ p̄iudiciū tertij nō reſtringim⁹ v̄buȝ negligētiaȝ ſicut in amiſſione pōnis ſicut aūt nō ꝑditur pō niſi ex negligētia ⁊ longo tp̄e ex quib⁹ cauſat̄ obliuio vt dixim⁹ in voce ita nō ꝑditur ius detentatōis vñ ſi aliquis eſt miſſus in tenutaȝ ex primo decreto ⁊ ingreſſus eſt actualiter tanto tp̄e retinebit̄ detētatio quāto tp̄e retineret̄ pō ſm̄ ang. no. ⁊ ſequitur hic Imo. in. l. ſi finita. §. ſi quis metu. ſ. de dā. infe. ꝙ crederē indubitāter ꝓcedere vbi miſſus in tenutā cōtinuaſſȝ aliqō ſignū cuſtodiēdi rē ſicut exponit Bar. in. l. i. in prin. in vl. q. ſ. eo. Sed vbi eſſȝ neglecta cuſtodia rei tūc bar. lȝ ꝙ videatur amiſſa tenuta ⁊ detentatio vt. d. l. i. in vl. q. vnde dic vt ibi no. Illud ēt ſcias ꝙ tunc ꝑ obliuionē cū longo tp̄e perdit̄ pō qñ dñs rei nō poſſideret per colonū. naȝ ſi haberē colonuȝ in fundo uel alium tenentē noīe meo ēt ſi currerent. xxx. anni ⁊ ego eſſeȝ oblitus poſſeſſionis mee uel ubi res eſſe tn̄ nō amitteretur pō vt colligit̄ ex tex. ⁊ glo. ⁊ qō ibi no. bar. in. l. male agitur. C. de p̄ſcrip. xxx. an. vbi glo. cōcludit ꝙ ēt ſi per. xxx. annos nulla ſoluat̄ penſio adhuc retinetur pō ⁊ tn̄ tanto tp̄e obliuio p̄ſumit̄ inducta ſm̄ oēs. Cōtrariū tn̄ tenuit gl. ſing. xvi. q. iij. c. clerici. Pro qua multū facit ꝙ pō retinet̄ aīo nr̄o ⁊ corpe coloni. l. iij. §. ſaltus. ſ. e. lȝ per obliuioneȝ ðficit aīus poſſeſſoris ergo vꝫ amitti pō. Sed rn̄deo ꝙ per ſolū defectuȝ animi in quo dꝫ obliuio nō ꝑditur poſitio. lȝ ita demū ſi concurrat cū obliuione negligētia ſꝫ gl. i. l. ſi is qui. ſ. e. q̄ non vꝫ cōcurrere iſto caſu ex quo aliquis eſt i poſitōe noīe dñi. ⁊ lȝ cōmittatur negligētia in recipiēdo pēſionē. nō tn̄ ſequit̄ ergo cōmittit̄ negligētia in cōtinuatōe poſitōis ex quo alius noīe noſtro poſſidet lȝ nobis ignorātibus vel oblitis vt ꝓbatur elegāter in. l. arboribus. §. i. ⁊ ij. ff. ō vſufr. q̄ eſt no. ad hoc.

¶ Tertio pricipaliter adde inquātum bar. hic dicit ſequēdo glo. i. l. ſi is qō in pri. ſ. e. ꝙ lōgo tp̄e iducitur obliuio ⁊ amittitur poſitio ꝙ ex mēte ei⁹ vꝫ eē vt ꝑ longū tp̄s itelligat ðcēniū ſicut cōiter dicūt iura ut. ĩ. uidebis idē dicit i. l. i. C. ō ſer. fu. nō tn̄ expſſe ðclarat quid itelligat ꝑ lōgū tp̄s ſuꝑ quo glo. variauerūt in d. l. id qō ⁊ i. l. furtū. §. fundi p̄alle. ⁊ iſti. ō vſuca. §. qō aūt vt ꝫ refert Imo. extēſius Inno. aūt in. c. q̄relā de ele. ⁊. c. ij. ō reſti. i ite. i gl. ſuꝑ v̄bo ꝑ monachos ⁊ ſequitur bal. i. l. ij. C. ō ſer. ⁊ aq̄ v̄. lȝ q̄to tp̄e ⁊. d. m. ⁊ Imo. hic dicūt ꝙ tp̄s longū itelligitur arbitrio iudicis ita tn̄ ꝙ oio ðbeat arbitrari lōgū tp̄s minus decēnio qō aūt ſit arbitrariū ꝓbatur quia cū nō ſit determinatū tp̄s dꝫ relinqui arbitrio iudicis. l. i. i fi. ō iu. ðli. qō arbitriū debeat eē ō minori tp̄e decēnio ꝓbat Inno. tali rōne qꝛ cū ad ꝑdendū dñiuȝ ex p̄ſcriptōe ſufficiāt. x. āni iter p̄ſentes. l. fi. C. de p̄ſcri. lō. tē. abſurdū ē dicere ꝙ tantūdeȝ tpis requirat̄ in amiſſione pōnis q̄ dꝫ eē res vilis ⁊ abiecta. l. i. C. ſi de mō po. fu. ap.

¶ Tu v̄o cōſidera primo ꝙ iſta rō Inno. facile pōt euitari. nā argumentū ꝓcederet qñ idē tp̄s ſtatueret̄ i ꝑditōe vtriuſq; iuris ⁊ tm̄ requiret̄ ad tollendū vnū ius q̄tū ad tollēdū aliud. lȝ iſte nō eſt caſus nr̄ qꝛ in p̄ſcriptōe ꝑ quā ꝑditur dominiū requiritur titulus ⁊ bōa fides poſſeſſoris quoꝝ neutrū requiritur in amiſſiōe pōnis. Ideo videm⁹ ꝙ i his q̄ ſūt modici p̄iudicij ſicut amiſſio ſuitut̄ iuxta ea q̄ tradit bar. in. l. i. i fi. de aq̄ plu. ar. ⁊. l. cū ō in rē v̄ſo. ff. ō vſu. requiritur ðcēniuȝ vt. l. hec aūt iura in pri. in tex. ⁊ gl. de ſer. vr. p̄di. ⁊. l. ij. C. ō ſer. ⁊ aq̄. ⁊ ſic pꝫ ꝙ nō eſt abſurdū ꝙ tm̄ tp̄s requiratur i ꝑditōe iuris modici p̄iudicij ſine titulo q̄tū requirit i p̄ſcriptōe dñij q̄ eſt magni p̄iudicij. ⁊ i caſu nr̄o hoc ē forti⁹ dicendū qꝛ i p̄ſcriptōe libertat̄ ꝯ ſuitutē admin⁹ requiritur bōa fides lȝ in amiſſiōe poſſeſſionis ꝑ obliuioneȝ nō vt. ſ. dixi. vñ videmus ꝙ ēt ius vſus qō ē leuius p̄iudicij nō tollitur minori tp̄e q̄ decēnio vt. l. fi. i fi. cū gl. ſua. C. ō p̄ſ. lō. tē. ⁊ nō eſt dubiū ꝙ ius pōnis ciuilis eſt plen⁹ ius q̄ ius vſus qꝛ pō ciuilis acquirit fruct⁹ ⁊ hȝ effectū p̄ſcriptōis. l. iij. §. ex ꝯtrio. ſ. e. quos effectus nō hȝ ius vtēdi. ⁊ lȝ reꝑiatur aliq̄ p̄ſcriptio i his q̄ ſūt magni p̄iudicij in q̄ ſufficit decēniū ſine ti. ſicut ē p̄ſcriptio libertat̄ iter p̄ſentes ſꝫ gl. i. l. iij. §. ſi ſuus. ſ. e. ⁊ tenēt moder. i. l. i. §. ꝑ ſuū qui i fuga. ſ. e. illō eſt ſpāle fauore libertat̄. iō tutius vꝫ eē ſequi opi. gl. iſti. ō vſuca. §. qō aut. q̄ vult ꝙ iudex dꝫ arbitrari longū tp̄s ðcēniū. ita accipiūt cōiter gl. ⁊ doc. in ſili mā vt pꝫ in. l. cū ō in rē v̄ſo. in tex. ⁊ glo. ſ. de vſu. ⁊. l. diuturna. ff. ō legi. ēt i illis q̄ ſunt leuis p̄iudicij vt lȝ gl. i. l. ſi maior. C. cōi di. ⁊ ibi ꝑ bal.

¶ Pro iſta cōcluſiōe facit optīe tex. quem ibi pōderat bal. i. l. i. C. ō fideiuſ. vbi dꝫ ꝙ ad multū tp̄s quo ad illū caſuȝ itelligitur triēniū qō ibi bal. pōderat qꝛ ꝑ illa v̄ba dat̄ itelligi qō niſi eēt fauor alimētoꝝ ⁊ vltie volūtat̄ multū tp̄s ñ itelligeret̄ ꝓ triēnio. Facit optīe tex. cū gl. ſua i. l. qui ſemiſſes ff. ō vſu. ubi dꝫ ꝙ longū tp̄s accipit̄ ꝓ quinquēnio i oduȝ uſuraꝝ. ⁊ iſta opi. vꝫ tutior q̄ expſſe affirmat bal. i. l. i. i ul. col. C. ō ſer. fu. ꝓ q̄ optīe facit tex. iſti. ō uſuca. §. i. ubi impator corrigēdo ius ātiquū dicit ꝙ in p̄ſcriptōe requirit̄ longū tp̄s ⁊ poſtea ſubdit. i. x. vl̄. xx. an. ⁊ ſic vꝫ ðclarare quid ſignificet̄ i dubio ꝑ longū tp̄s ⁊ eo mō loquitur tex. expoſitiue de v̄bo diu i. l. ſi cū fideicō. §. ariſto. ff. qui ⁊ a qui. q̄ eſt. l. nouiſſima in iſta mā. Ad tex. tn̄ iſti. ō uſuca. §. i. poſſȝ rn̄deri qō illa dictio. i. ponitur ibi reſtrictiue nō ðclaratiue ſimpliciter. utroq; n. mō reꝑitur poni iſta dictio i iure ſꝫ bar. i. l. i. in pri. ff. ad. l. aqui. Qō autē ibi ponatur reſtrictiue pꝫ qꝛ per longū tp̄s iterp̄tatur iter abſentes ſpaciū. xx. an. qō regulariter nō tm̄ extēditur ō ſui natura lȝ terminatur decēnio. vñ impator ibi refert ſe ad id qñ dixerat expſſius i. l. i. i pri. C. ō vſuca. trāſ for. vbi expſſit ꝓprie tp̄s. x. vel. xx. an. ō qua cōſtōne facit mētionē i. d. §. i. opi. tn̄ ſupradicta plȝ ex alijs iurib⁹ ⁊ rōnib⁹ ſup̄ adductis.

¶ Quarto pricipaliter adde inquātū. d. Jo. hic tāgit poſito ꝙ nō debeat expectari ðcēniū q̄tuȝ tp̄s iudex dꝫ arbitrari eē ſufficiēs ⁊ inquātuȝ ipſe dicit inducēdo tex. in. l. i. C. de vſuca. tranſ. ⁊ inſti. de vſuca. in prin. ꝙ de iure antiquo ad perdēdaȝ pōneȝ

⁊ dñium sufficiebat biēniū ⁊ ꝙ pōt argui ad declaratōez legis noue de lege correpta vt hic ꝑ eū sup quo vide gl. in. l. i. in prin. de cōiū. cū eman. li. ⁊ Bar. in. l. fi. ff. de fal. ⁊ d. Ant. in. c. i. de ꝯsti. est sciendū pro declaratōe dictoꝝ suoꝝ ꝙ si ius antiquū di. posuisset expsse de amissione pōnis sicut ð ꝓprietate nō esset opus vti isto mō arguēdi. sed audacter eēt dicendum qð lȝ lex noua corrigeret ius antiquū sup ꝓprietate nō tamen vr̄ corrigere sup pōne tū qꝛ non est eadē rō cū difficilius debeat ꝑdi dñium ꝙ pō. l. si quis vi. §. dr̄ia. s̄. e. tit. qꝛ sumus in mā correctiua iuxta regulā positā in aūt. quas ac. C. de sac. san. ec. Sed re vera iure. s̄. alle. nullaȝ faciūt mentōem de pōne. Vñ oȝ dicere ꝙ ꝑ maioritatē rōis illud poterat oliȝ dici arguēdo hoc mō. Si lex antiqua voluit ꝑdi ꝓprietatem biēnio q̄ est fortius ius moltofortius ius pōnis qð ius cū nō sit reprobatū nisi respectu ꝓprietatis satis pōt induci mens legis veteris ad ðclarandū in pōne ꝑdenda ꝙ dicat̃ longum tp̄s ꝙ leges requirūt. Sed ad hoc pōt rn̄deri ꝙ cū tex. in. l. i. in prin. de vsuc. trāsf. ⁊ insti. de vsuc. in princ. ī v̄bo maturius dicāt qð istud tp̄s respectu ꝓprietatis sit tp̄s angustū. tu non potes āplius arguere a maiori ī perditōe pōnis dicēdo si hoc est longū tp̄s ad ꝑdendū ꝓprietatē ergo fortius ad pōnem qꝛ nego ꝙ hodie sit longū tp̄s in ꝓprietate. Fateor tamē qð lȝ lex requirat decēniū in ꝓprietate nō sequit̃ ergo idē in pōne nisi ꝓbaret̃ aliter vt. s̄. ꝓbatū est. Adde ēt inquātū ipse adducit tex. in. l. qui agros ⁊ glo. in. l. iij. §. si seruus scðm vnā expositōez. s̄. e. ⁊ l. si finita. §. nō aūt de dā. infe. qð lȝ in casibus aliquib⁹ biēniū exponat̃ pro lōgo tp̄e vt pȝ in. l. fi. C. ð iur. do. ipe. ⁊ l. cū dñs horreoꝝ. s̄. loc. aliqñ tñ accipit̃ pro triēnio vt pȝ in. l. i. C. de fideius. ⁊ ꝑ gl. in. l. aduersus. C. de vsu. qñqȝ pro quinquēnio vt pȝ in. l. qui semisses in tex. ⁊ glo. ff. de vsu. ⁊ est glo. in. d. §. aristo. ⁊ est glo. no. in cle. i. de reb. ec. nō alie. in ver. nō ad modicū tp̄s. Unde cū variis modis repiat̃ interpretari diu vel multū tp̄s vt longū tp̄s ꝓbabilius est dicere qð sit in arbitrio iudicis attenta qualitate reꝝ possessarū ⁊ possidentiū ⁊ aliis circūstātiis qð probo qꝛ tex. in. l. iij. §. fi. s̄. eo. vult inter primū ⁊ scðm decretū debeat currere longū tp̄s qð glo. exponit eē arbitrariū in. l. cū ꝓponas. C. de bo. auc. iudi. pos. ¶ Adde ēt inquātū tangit hic Bar. de intellectu l. qui agros. C. de oi ag. deser. lib. xi. ⁊ opponit de le. i. C. de vsuca. transf. qð so. Ang. quā ponit ad illū tex. intelligēdo illā l. in agris deserti a cultura ēt post occupatōez factā ab alio nō est verū tum qꝛ expsse in tex. illo dr̄ qð noui occupātes colebant agꝛ tum qꝛ vt dicit Imo. ⁊ bene melioris eēt cōditōis occupator qui negligit culturā ꝙ ille qui eēt diligēs in colendo qð nō est cōueniēs vñ ipse itelligit. l. qui agros qñ agri nō erant culti tp̄e occupatōis ⁊ ꝑ occupātez postea colunt̃. l. vero. i. de vsuca. transf. intelligit̃ in agris tributariis qui tp̄e occupatōis erant culti in quibus nō currit prescriptio nisi. x. vel xx. an. ⁊ ista so. est verisima duplici rōne. Prima est qꝛ sicut pȝ ex prin. illius. l. vnice intētio legis nō fuit mutare aliquid in p̄diis tributariis. Scðo qꝛ ꝑ legē gnālez sequētez nō tollit̃ lex spālis p̄cedēs disponēs in vno aliquo casu imo lex noua limitat̃ ꝑ veterē vt in aūt. offerat̃. C. de lit. cōte. iuxta. l. sciendū. in pri. ⁊ qð ibi ꝑ glo. ⁊ Bar. ff. qui sa. cog. ð quo plenius vide in extuag. ad repri. in glo. sup v̄bo nō obstātibus. Et ad mām vide tex. sing. in. l. fi. C. de cēsi. ⁊ pe. li. xi. ⁊ ibi Bar. ꝑ quē probat̃ ꝙ ille qui accipit rem a fisco ꝓꝑ tributa nō soluta excludit̃ veꝝ dñm vel habentē aliud ius post sex menses. ¶ Ultimo adde inquātū Ang. hic reprehēdit Bar. volēs ꝙ priuilegiū. l. qui agros nō habeat locū in ciuitatib⁹ q̄ sunt ad instar priuati iuxta. l. eū qui vectigal. de v̄b. sig. ⁊ sic nō debent̃ hr̄e fiscū vt. l. i. C. de bo. va. l. x. ⁊ ibi ꝑ Bar. nā vt dicit d. m. ⁊ bñ bar. intellexit de ciuitatib⁹ que de iure vel de fcō nō recognoscūt supiorē sicut p̄tēdit ciuitas pusina i qua ipse posuit exēpluȝ vt no. idē bar. in. l. neqȝ dorotheū. C. de decu. li. x. ⁊ l. fi. ff. ne quid in lo. sa. tales. n. ciuitates bñ habēt fiscū. Item ⁊ ille q̄ habēt hoc ex priuilegio principis. Iteȝ ⁊ que p̄scripserūt hoc spacio tp̄is cui⁹ nō extat memoria sicut ðclarat bar. ī. l. i. C. ð bo. va. li. x. ⁊. l. itē veniūt. §. ait senat⁹ de pe. he. ⁊ l. i. i vlt. car. C. de sum. tri. ⁊ fi. ca. Ad ea q̄. s̄. dixi qualiter ꝑ negligētiā ꝑdat̃ possessio ꝓ cōi opi. ꝙ nō ꝑdat̃ ex ðsertione culture agroꝝ est casus ī. d. l. qui agros. in fi. vbi patet ꝙ possessio ꝑdit̃ deserta cultura agri ꝑ occupatōez factam ab alio ⁊ nō statiȝ sed post biēniū. ⁊ ista sufficiāt ī hoc solēni. §.

Seruum. In possessione seu eius qualitate inspicitur initiū vt posſio dicat̃ clādestina vel nō clādestina. h. d. scða ibi. nā retro quoqȝ. ¶ No. ꝙ cā extrinsēca nō accedēte non pōt mutari qualitas pōnis cōcor. tex. in. l. iij. §. illud. s̄. e. ⁊ l. qua re i fi. cū multis aliis. Fallit tñ vno casu ſm Ang. in quo ꝑ subtractionē instr̄i factā a colono mutatur cā pōnis in deterius. nec inspicitur initiū possessionis vt hic vȝ in. l. i. C. in qui. cau. ces. lon. tē. p̄s. vbi prescriptio ꝓꝑ subtractionē instr̄i ex longa efficit̃ longissima. Sȝ istud est manifeste ꝯ̄ verba lr̄e. nam ibi dr̄ ꝙ subtractio instr̄i facta dño per colonū sola nō sufficit ad p̄scriptōez longi tp̄is. vñ ibi subtractio instr̄i nō faciebat ius coloni deterius lȝ dubitabat̃ vtꝝ causaret aliquē titulū ex quo possȝ mutari cā pōnis in meli⁹. ⁊ hoc significāt illa verba ꝙ hoc solū nō sufficit nā vt tangit hic Imo. ⁊ bñ colon⁹ ēt si nō subtraxisset instr̄m cū non possideret nō poterat p̄scribere nec spacio longi tp̄is vt. l. i. C. cōia ð vsuca. quinīmo nec spacio longissimi nisi pri⁹ iteruerteret posſionē dñi. l. male agit̃. ⁊ qð ibi per glo. ⁊ bar. C. de p̄scri. tri. an. Et de subtractōe instr̄i quē effectuȝ operet̃ vide tex. ⁊ ibi ꝑ bal. i. l. si de posſione. C. ð ꝓba. ⁊ aliquid i. l. i. §. ille aūt. C. de la. li. tol. ¶ No. ēt hanc. l. ang. hic ꝓ scholari qui emit librū a bidello bona fide ꝙ lȝ postea bidellus aufugiat ⁊ scholaris sciat librū esse alienū nō ꝓpterea dicet̃ possessor clādestinus qꝛ inspicit̃ initiū vt hic vides. si tñ nō nominaret auctorē p̄sumptio eēt ꝯ̄ ipm ⁊ suspitio de furto. Super quo vide quod habetur in. l. in ciuileȝ. ⁊ l. ciuile. C. ð fur. ⁊ in simili in. l. maiorē. C. de fal.

Si seruum. Illa res que nō pōt ꝯduci nec p̄cario rogari nō pōt ēt claȝ possideri. h. d. vel sic ſm ang. qui sūmat tex. ⁊ gl. Respectu ꝓprietatꝭ dñs rem suaȝ clādestine possidere nō pōt sicut nec cōducē vel p̄cario rogare sȝ respectu pōnis sic. h. d. cū glo. sua. ſa ibi rn̄di. tertia ibi qꝛ nec p̄carii. ¶ In gl. sup v̄bo nō videri ibi. sȝ Ugo dixit. Dictū vgo. est veꝝ inquantū cōcludit ꝙ nō cōmittit̃ furtū qñ quis credidit sibi licere auferre rē suā vt ꝓbat tex. alle. in glo. qꝛ ī delictis ad quoꝝ essentiā requirit̃ dolus sicut in furto ista est regula ꝙ nūꝙ̄ lata culpa equiꝑatur dolo. l. si is qui in pri. vbi bar. de fur. ⁊ ꝑ eūdem i. l. i. §. nō auteȝ. ff. si quis te. li. es. ius. ⁊ l. quid si falsuȝ. ff. de fal. Hec tñ so. diuinat ad tex. qꝛ ñ apparet ꝙ erraret in iure in casu nr̄o. ⁊ error iuris in dubio nō p̄sumit̃ vt. l. sȝ si lege. §. scire ꝑ bar. ð pe. he. Sed inquantū vgo. dicit ꝙ iste clādestinus subtractor qui non fuit i dolo īcidit in. l. si quis in tantā. C. vñ vi. hoc reprehēdit bar. ⁊ cōiter moder. qꝛ illa. l. loquit̃ in possessore violēto nec dȝ extēdi ad clādestinū ꝑ regulā. in penis de reg. iur. ⁊ l. fi. C. ð interdic. ma. maxīe qꝛ nō vr̄ eē eadē rō. nā nō pōt negari ꝙ qui violēter aufert rē magis ðlinquit ꝙ̄ qui clādestine vt dicit tex. isti. vi bo. in pri. ⁊ iō nō dȝ fieri extēsio. l. iusto in pri. j. ti. i. cuȝ si. ¶ In gl. in v̄. teneri ibi. sȝ hic credebā eē eius. Ista so. reprehēdit̃ ꝑ Ja. de are. ⁊ bar. hic qꝛ ſm eos ex ista so. sequeretur ꝙ melioris eēt cōditōis delinquēs ꝙ̄ nō ðlinquēs ꝯ̄. l. nō solū. ff. ð noxa. Et vt bñ itelligas id qð sentiūt nō est veꝝ ꝙ ille qui sciuit se dñm occupauit pōneȝ sue rei q̄ erat penes aliū clā nō delinquat qꝛ imo ðlinquit qð pȝ qꝛ cōmittit furtū. l. cuȝ eos. §. i. ff. de fur. est ergo dicēdū magis ꝓprie ꝙ̄ ipsi dicūt ꝙ min⁹ delinquit ꝙ̄ ille qui clā abstulit rē mobilē credēs eē alienā. vñ nō dȝ eē melioris cōditōis qui plus deliquit ꝙ̄ qui minus ⁊ ista rō ꝓcederet circa idē delictū ꝙ nō variaret̃ in his duob⁹ casib⁹ magis in vno ꝙ̄ in alio. Sed cū reuerētia nō intellexerūt rōez Jo. Jo. n. voluit ꝙ ille qui scit rē eē suā ⁊ clā surripit eā nō videbatur velle occupare rē clā respectu ꝓprietatꝭ quā habuit respectu pōnis q̄ erat penes aliū. ⁊ iō tunc pō efficiet̃ clādestina sicut īferius declarabo in vltia ꝑte gl. sȝ qñ quis clā subtraxit rē suā ꝙ̄ credebat alienaȝ. tūc vr̄ occupasse rē respectu ꝓprietatꝭ cui⁹ respectu quis nō pōt dici clādestin⁹ possessor rōe assignata in lr̄a ⁊ hoc tenebis mēti ad ea q̄. j. sumus dicturi. ¶ In ea. gl. ibi ꝙ ē falsuȝ. Hāc gl. dicūt mod. eē sing. q̄ vult ꝙ agēti iterdicto vti pos. nō possit opponi exceptio dñii ad eū repellēdū ēt si offert se ꝓbare icōtinēti. ⁊ hāc gl. sequit̃ bar. vbiqȝ vȝ hic ⁊ in. l. nāliter. §. nihil cōe i. i. lec. s̄. e. ⁊ in. l. si ð vi. i fi. ff. ð iudi. Et hāc rōez approbat hic Imo. ꝑ tex. s̄. alle. ꝑ bar. in. l. i. C. si ꝑ vi vel alio mō quem tñ iducit diligētius iūcta rub. illius ti. nā lȝ. l. p̄alle. videat̃ loquit̃ in interdicto recuꝑande pōnis tñ rubrica loquit̃ ēt de vi turbatiua

⁊ sic

⁊ sic de interdicto retinēde secūdo ar. qꝛ si exce. dñij obstaret
agenti interdicto reti. pos. sequeret̃ ꝙ dñs possꝫ molestare de
facto eū qui est in positōe bona fide ꝙ vꝫ eē incōueniēs ⁊ ꝯ re
gulaꝫ positā in. l. i. C. qñ li. se. si. iu. vidi. ⁊ ꝯ. l. extat cū ibi no.
ff. ꝙ me. cā. Cōtrariā tñ sniam tenuit hic Ray. ⁊ Jo. an. se-
quēdo dy. in regula qui ad agendū de reg. iur. in. vi. dixit ēt h
Ray. quē sequit̃ ang. vt hic refert Jmo. ꝙ si ille qui oppōit
excep. dñij offert se ꝑatū ꝓbare incōtinēti dꝫ audiri hoc ēt te-
nuit bal. in. l. nāliter. §. nihil cōe in. i. fallētia. ꝯ. e. sꝫ in. l. ordi-
narij in ꝟ. v. quero. C. de rei. ven. vbi elegāter loquit̃ sequit̃
opi. Bar. ⁊ ista opi. vꝫ cōior ꝙ tñ debes intelligē vt ipse hic
declarat vbicūqꝫ agēs inter. vti pos. meliꝰ ꝓbauit de sua pō-
ne ꝙ aduersarius. nā si ꝓbatōes i possessorio essent oio ꝑtes
ille vinceret qui meliꝰ ꝓbaret de dñio alle. cy. i. l. i. C. vti pos.
sꝫ lꝫ ista opi. sit cōis vꝫ tñ eē dubitabilis qꝛ dū gl. dicit ꝙ hec
pō nō est clādestina respectu ꝓprietatꝭ sꝫ respectu pōis sic istō
dcm̄ si nō exponat̃ nō vꝫ posse ꝓcedere qꝛ iuriscon. equiꝑat
hec ista tria. s. conductōeꝫ rei p̃carij rogatōeꝫ ⁊ clādestinitateꝫ
imo ex primis duobus infert ad clādestinitatē sꝫ ille qui ꝯdu
cit reꝫ suā simpl'r vel rogat p̃cario nulliter cōducit ita ꝙ ēt re
spectu pōnis nō vꝫ locatio vt colligit̃ ex no. in. l. si reꝫ aliquā
ꝯ. e. ⁊ in. l. ei a quo ꝯ vsuca. ergo sil'r si aliquis occupat simpl'r
reꝫ clādestine vꝫ in dubio occupare respectu ꝓprietatis ⁊ sic
nullo respectu ꝯhitur clādestinitas sicut respectu nullo vꝫ lo
catio ⁊ cōductio ⁊ qꝺ ille qui simpl'r ingredit̃ claꝫ videat̃ igre
di in dubio respcū ꝓprietatꝭ tꝫ hic bar. exp̃sse qūo ergo tali-
ter ingrediēs pōt expelli respectu pōnis clādestine si nullo re
spectu pōt dici clādestinꝰ possessoꝛ vt ergo necessario declarā
tur dicta glo. ⁊ bar. qui loquit̃ satis obscure debes cōsiderare
duos casus. nā aliqñ ille qui ingredit̃ rem scit reꝫ eē suā ⁊ tūc
simpl'r ingrediēdo nō est cōcedēdū id qꝺ. dic̃ bar. ꝙ videatur
quis ingredi respcū ꝓprietatꝭ imo vꝫ ingredi respectu pōnis
dūtaxat sicut ille qui scit se eē dñm ⁊ aliū possessorē ⁊ ꝯducit
vel rogat p̃cario i dubio vꝫ cōducē respectu pōnis nō respcū
ꝓprietatꝭ vt est casus no. i. l. certe. §. fi. cū. l. se. j. de p̃ca. ⁊ hoc
tenui i. l. si rē aliq̃. ꝯ. e. ⁊ hoc tꝫ Jo. sing. i. i. so. ꝓut. ꝯ. in illa
so. declaraui ⁊ hoc casu simpl'r pōt ꝓcedere opi. gl. ⁊ bar. hic
ꝙ agēti interdicto reti. pos. nō ob. exceptio dñi qꝛ dñs respcū
pōnis est vitiosus possessoꝛ ⁊ clādestinꝰ ita potes intelligē iu
ra hic allegata ꝑ bar. lꝫ vere vt alias ego dixi nō loquant̃ i vi
turbatiua sꝫ in vi expulsiua in q̃ est certū ꝙ agēti iterdicto re-
cuꝑande nō ob. exceptio dñi. ¶ Scdo potes ꝯsiderare aliuꝫ
casuꝫ quē tetigit Jo. in p̃dicta so. vꝫ qñ quis occupauit clāde
stine rē quā credebat eē alienā. Et isto casu bar. loquit̃ obscu
re qꝛ dicit ꝙ vt agēs nō possit repelli exceptōe dñij dꝫ ꝙ ad-
uocatꝰ suus in pōnibꝰ vel articulis dicat ꝙ aduersariꝰ possi-
det clā respcū posꝭiōis sꝫ hoc nō vꝫ sufficē qꝛ si ego credebā
rē eē tuā ingrediēdo simpl'r videoꝛ eē ingressus respcū ꝓprie
tatis vt ipse fatet̃ ⁊ sic possessio nullo respcū eēt clādestina vt
ꝯ. ꝓbaui debes ergo adere ꝙ aduocatꝰ nō solū dꝫ hoc ponē
vel articulare sꝫ ēt ꝓbare ꝙ igrediēs nō est igressus respectu
ꝓprietatꝭ sꝫ posꝭiōis dūtaxat. Et isto mō ista doctrina ꝓcede
ret ēt i hoc scdo casu ⁊ ꝓ prīo casu allego tibi no. doctr. bar. q̃
ꝓbat̃ in. l. fi. ff. ꝓ sol. l. sequit̃. §. si rē. j. ꝯ vsu. vbi dic̃ no. ꝙ lꝫ
dñs qui furat̃ rē suā respcū ꝓprietatꝭ ñ faciat tñ eā furtiuā re-
spectu iuris qꝺ hēbat creditoꝛ i pignoꝛe ⁊ sic pꝫ ꝙ ille qui scit
se dñꝫ ñ vꝫ clā occupare rē respcū ꝓprietatꝭ sꝫ respcū posꝭiōis
⁊ iuris qꝺ est penes aliū sic̃ ille qui clā occupat reꝫ ⁊ scit se eē
dñꝫ ñ vꝫ eā occupare respcū ꝓprietatꝭ vt. ꝯ. ꝓbaui ⁊ ista plus
placēt ꝑ q̃ saluat̃ cōis opi. ꝙ ea q̃ alias scripsi in isto. §. ⁊ dixi
ꝙ ꝯ iuris rigoꝛe opi. dy. erat verioꝛ ē. n. verioꝛ qñ quis occu-
pat reꝫ suā credēs eā eē alienā vt. ꝯ. ꝓbaui nisi aliꝺ eēt de vo
lūtate occupantꝭ vt. ꝯ. dixi opi. āt bar. ⁊ gl. ē v̄a qñ isto casu cō
stat ꝯ volūtate occupantꝭ vel qñ sciebat rē eē suā seu credebat.
¶ Aduerte tñ qꝛ lꝫ agēti iterdicto retinēde scdm quosdā ob-
stat exceptio dñij vt dcm̄ est secꝰ tñ est qñ aliquis ipetrat offm̄
iudicis qꝛ timuit spoliari total'r sua posꝭe ita dixit singl'r bal.
i. l. requirēdi i fi. C. ꝯ ser. fu. pōt āt cōpetē hoc offm̄ iudicis ei
qui timuit spoliari ꝭꝫ Ja. ꝯ are. ⁊ bal. i. l. si ꝭuus. C. qꝺ cū eo.
Tertio ꝺbes scire ꝙ bar. sing. ꝯsi. suo. lxxxi. dixit ꝙ lꝫ excep
tio dñij possit oppō agēti interdicto retinēde qꝺ tñ ip̄e ibi ne-
gat nihilominꝰ ñ possit oppōi exceptio ꝯ dñio tertij q̃ tñ regl'r
p̄t opponi agēti petitoꝛio. l. cū ꝭuū quispiā cū ibi no. C. ꝯ ser.
fu. Pro opi. āt bar. ⁊ cōi bñ facit tex. in. l. i. in fi. cū. l. se. ff. vti
possi. vbi ꝑmittit̃ turbari possessoꝛ in tribꝰ casibus. s. qñ possi
det ab eo qui turbat vi claꝫ uel p̃cario. ergo vꝫ ꝙ ex̄ istos ca-
sus nō ꝑmittat̃ turbatio ēt dño ⁊ restringē illū tex. cū turbans
ñ est dñs ē diuinare. ⁊ ista opi. est multū eq̃ ⁊ i p̃dictꝭ duobus
casibꝰ sine dubio ꝓcedit ꝯ iure. ⁊ ꝓcedit ēt si ꝑ sniaꝫ priꝰ lataꝫ
in petitoꝛio eēt fcm̄ notoꝛiū dñiuꝫ excipientꝭ ꝭꝫ bar. i. §. nihil
cōe qꝺ ego nō sum securꝰ ēt i iterdicto recuꝑande vbi ē certuꝫ
ꝙ agēti ñ obstat exceptio dñij. vñ dic vt ibi scripsi post mod.
Et attēde diligēter qꝛ bar. vult hic ꝙ ad hoc vt exceptio dñij
nō obstet agēti actoꝛ salteꝫ in pōnibus vel articulis dꝫ dicē vt
mō retuli ꝙ posꝭio aduersarij ē clādestina respectu pōnis dū
taxat. ⁊ ꝙ eo respectu agit iterdcō retinēde alias si simpl'r di-
ceret ꝙ ipse est clādestinꝰ possessoꝛ. ⁊ ꝑs aduersa ꝓbaret ꝯ do
minio obstaret exceptio agēti ⁊ repelleret̃ ꝑ tex. ⁊ gl. istam. ⁊
hoc mō dicit Jmo. hic cōcoꝛdari q̃dā dcā bar. i quibꝰ vꝫ va-
riare in. l. si duo in pri. j. uti pos. ⁊. l. i. C. e. Jllud ēt scias ꝓ cō
plemēto māe ꝙ sicut ille qui ꝓbat de dñio uincit qñ ꝓbatōes
in posꝭione sunt pares. ita ille qui ꝓbat de titulo cū aduersa-
rius nō ꝓbet nisi de sola posꝭione ꝭꝫ doc. i. c. lꝫ cām ex̄ de ꝓ-
ba. Et uide qꝺ no. bar. i. d. l. si duo. Quinimo lꝫ duo ꝓbēt pa-
riter si possidēt si tñ titulus uniꝰ ē ātiquioꝛ titulo alteriꝰ ēt pos
sessio p̃sumit̃ ātiquioꝛ ꝭꝫ bal. no. i. l. post sniaꝫ. C. ꝯ sē. i vl. col.

Di iure familiarita.

Quia in glo. huiꝰ. l. nil est. Discutiēda sunt habet̃ q̃dā dcā bar. ⁊
moder. hic. Et prīo inquantū bar. dicit ꝙ si filius ⁊
mater cohabitāt filiꝰ colendo agꝝ ⁊ ꝑcipiēdo fructꝰ vꝫ fecisse
iuꝫ familiaris. Adde. i. bo. tex. queꝫ ēt adducit. d. me. i. l. si ego
§. dotis de iu. do. per quē ꝓbat̃ quo aīo res parafrenales vxo
ris videāt̃ tradite viro vel illate i domū viri. Scdo adꝺ ꝙ ēt
si mꝛ ⁊ filiꝰ nō cohabitēt pōt p̃sumi ꝙ filiꝰ quosdā actꝰ fecissꝫ
iure familiaritatꝭ. vbi gr̃a si fecit edificari i agro vel coli agrū
dūmō nō collegerit fructꝰ ⁊ fecerit eos poꝛtari ad domū suaꝫ
lꝫ. n. ex cultura agri ꝓbet̃ pō sicut ex ꝑceptōe fructuū ꝭꝫ glo.
ꝙ ibi approbat bar. i. l. iij. C. fi. reg. ⁊ pōit ideꝫ bal. i. l. arboꝛi-
bus. §. de illo de vsufru. nihilominꝰ q̃tū ad p̃sumeñ id ꝯ quo
nūc agit̃ credo ꝙ sit aliqua dr̃ia qꝛ ꝑ culturaꝫ agri nō ꝓbaret̃
pō filij ēt si diu coluisset agꝝ dūmō nō aꝑeat ꝙ ꝑceperit fru
ctus. Et hoc plus plꝫ ꝙ id ꝙ alias scripsi suꝑ isto pūcto. Fa-
cilius. n. a cōiter accidētibꝰ cōtingit ꝙ ꝑsona tā cōiūcta faciat
coli agrū alteriꝰ maxīe qꝛ sperat succedere ꝙ ꝙ capiat fructꝰ
⁊ poꝛtet ad domū suā nō aīo possidēdi nisi foꝛte eēt ꝓcuratoꝛ
eiꝰ ad quē ꝑtinet qꝛ i dubio videret̃ eos ꝑcepisse noīe dñi ar.
eoꝝ q̃ hñr in. l. post moꝛtē. ff. qñ ex fac. tu. Ad p̃dcā bñ facit q̃
ponit bal. i. l. i. §. i. j. de iti. actuqꝫ priua. i. q. q̃liter acquirat̃ pō
i icoꝛꝑalibꝰ. Tertio adꝺ iq̃tū posuit. q. ꝯ soroꝛe ⁊ frē hñtibꝰ
bōa cōia ꝓ idiuiso ꝙ ꝓ ista. q. bñ facit vltra alle. ꝑ euꝫ tex. i. l.
si cū vna. ꝯ. ꝯ ne. ge. ⁊ qꝺ hꝫ i. l. iij. §. i. ꝯ. cōi di. in quibꝰ pꝫ ꝙ
si vnꝰ ex socijs edificat vel facit expēsā i tota re cū possꝫ eā fa
cere ꝓ ꝑte repetit ab altero qꝺ expēdit actōe neg. ge. qꝺ facē ñ
possꝫ si videret̃ ꝑ hos actꝰ velle vsurpare pōnē i ꝑte socij nisi
q̃tenus socius eēt locupletioꝛ. l. si pupilli i fi. ꝯ ne. ge. Quar-
to adꝺ iq̃tū ang. hic dicit ꝙ si maritꝰ ⁊ vxoꝛ iuicē colūt vnū p̃
diū pō ꝑtinet ad vtrūqꝫ ꝓ ꝑte itellige ꝯ quo nō cōstabat ꝙ eēt
mariti vel vxoꝛis pō ꝑtīet ad vtrūqꝫ ꝓ ꝑte ꝑ. l. si duo in pri. j.
vti pos. remota oī alia cōiectura. nā hoc dcm̄ vñr ipugnaꝛ mo
der. ex his q̃ hñr i. l. ēt ⁊ i. l. quītus ꝯ dōa. iter vi. ⁊ vx. C. ⁊. ff.
Jn quibus dꝛ ꝙ mulier ea q̃ acquisiuit cōstāte mꝛi. p̃sūit̃ ac
quisiuisse ꝯ bōis viri q̃ v̄ba cōcludūt ꝙ cū res sit viri cultura
uideret̃ fcā ab vxoꝛe iure familiaritatꝭ. Et ista ꝓcederēt si vxoꝛ
ñ allegaret se hūisse bōa anq̃ trāsiret ad domū viri ex quibus
diceret se acquisiuisse dimidiā p̃dij. tūc. n. valꝺ dubiuꝫ eēt cui
incūberet ꝓbari vel vxoꝛi ꝙ acquisiuerit ante matrimoniuꝫ
vel heredibus uiri ꝙ acquisiuerit postea quam. q. tangit sa-
ly. i. d. l. ēt ⁊ cano. i ñ. q. i. c. iquirēdū ꝯ pe. cle. ⁊. xij. q. iiij. c. vni
co. ⁊ bal. i aūt. licētia. C. de epi. ⁊ cle. Suꝑ q̃ alias diligēter cō
sului. vñ distingue ꝓut i illo cōsi. cōtinet̃ ⁊ vt tradūt mod. i. d. c.
iquirenꝺ. Vltꝫ aūt amicus uel cōsanguineus qui hītabat do
mū sciēte dño ⁊ patiēte videat̃ hītare domū gratis ⁊ sic iuꝫ fa
miliaritatꝭ vel potius ꝺbeat soluere pēsionē. viꝺ qꝺ sing. pōit
Jo. an. i spe. i ti. de loca. §. postq̃ ver. poꝛro. Et ista sufficiāt.

Finis.

Jmpressum Papie ꝑ Bernardinū ⁊ Ambrosiuꝫ frēs de ro
uelis Anno dñi. MCCCCCij. die. v. Julij.

¶ Maximi Iurisconsultorum principis equitisqꝫ romani Domini Francisci de Acoltis de Aretio Admiranda cōmentaria super titulo de verbo.obliga.de ⁊ duobus reis.

Continua Rubricaꝫ istam vt in glo. Et inquātū querit seu tractat hic Io.de imo.nō multum ptinenter ꝺ virtutibus rubrice ⁊ nū quid possit allegari ꝑ lege de quo plene tradit Io.an.in spec.in ti. de dispu.⁊ allegat.§.fi.⁊ Archi. ix.di.c.quis nesciat ⁊ glo.in prohemio.vi.sup verbo titulos. ¶ Adde primo glo.notabilem quā ibi ponderat Bar.in.l.i.C.ꝺ capita.ciui.censi.li.vi.vbi dicit ꝙ qñ rubrica est generalior nigro in eo ꝙ excedit nigꝝ hꝫ virtutem legis qđ etiā tetigit hic Io.de imo.allegās glo. hoc sentire in aūt.ꝺ inces.⁊ inuti.nup.super verbo incestas. Et ideo dicebat ang.in rubrica a quibus mune.excusant' qui post mili.impletā.li.x.ꝙ ex sola rubrica que hꝫ oratōem perfectam inducit' priuilegiū. Nam si nō hꝫ oratione pfectaꝫ tūc non ponit' dispositiue sed declaratiue dūtaxat ſm Bal.qui hoc declarat in rubrica.C.an seruus ex suo.fac. Et ista dicta in hoc casu sunt verissima qꝛ ex quo nihil cōtinet' in nigro ꝺ eo qđ dicit rubrū nisi diceremus ꝙ rubrica haberet viꝫ legis esset posita supflue qđ in dubio nō presumit' in.l.vt.c.si papa de priui.in.vi.⁊.l.si qñ cum mā.ff.de lega.i. Vbi aūt rubrica hꝫ oratione pfectam ⁊ idem continet' in nigro nā eius est ꝙ ponat' declaratiue seu significatiue nō dispositiue.casus est clarus in.l.i.circa mediū.ff.ꝺ reb.cre.⁊ hoc significat proprie nomē tituli vt in.l.i.C.vt nemo priua.in text.⁊ glo. interlineari ⁊ iō non vꝫ ꝙ cum sit inducta ad declarāduꝫ que mā continet' sub illo titulo habeat vim dispositiuam. Glo.tñ valde nota.in materia in rubrica.ff.si quis test.li.eē iuſ.vꝫ dicere ꝙ rubrica pōt poni simul ⁊ significatiue ⁊ dispositiue ēt quādo cōcurrit cum nigro. Sed plus plꝫ qđ supra dixi qꝛ intentio declarātis nō est adere aliquid de nouo.l.heredes palam.§.sed si notā.ꝭ.de testa. Et qꝛ hic diffuse tractat.d.Io. vtruꝫ donatio facta ꝑ cesares ecclesie valuerit. ¶ Adde primo ꝙ quāuis donatio fuerit enormis ⁊ magna vꝫ tñ ex quo est facta ecclesie posse tollerari qꝛ hoc dicit tex.no.in aūt.de nō alie.§.si minus volēs ꝙ donatio impialis que fit ecclesie quantūcunqꝫ sit īmensa dꝫ esse moderata pp personā cui fit. ¶ Scđo adde ꝙ in iure canonico ista qđ vꝫ determinari clare in.c.fundamēta.§.ne aūt.de elec.in.vi.⁊ in cle.romani de iureiu.⁊ multo clarius in cle.pastoralis versus fi.de re iudi. vbi dꝫ exp̄sse ꝙ vrbs romana penitus nō ē ꝺ territorio impatoris sꝫ ptinet ad pontificē vnde supflua vꝫ ista disceptatio. ¶ Tertio adde qđ elegāter tradit Bal.in isto puncto in.l.si certaꝝ.in prin.ff.de testa.mili.vbi dixit ꝙ impator non pōt donare quotā impij puta tertiā vel dimidiā sed aliquas res impij bene pōt donare quasi sentiat ꝙ cum impium sit ptās quedā vniuersalis nō desinat impator donādo aliqua eē vniuersalis dominus.facit optime qđ habet' in simili.in.l.hꝯditas.in prin.ff.de peti.he.⁊ hoc vꝫ sensisse Bar.in.l.hostes in.i.⁊.ij.col.ff.de capti.vbi loquēdo in fi.de donatōe cōstantini posito ꝙ valuerit ⁊ ꝙ sit irreuocabilis ipse dicit nota ꝙ illi qui sunt sub ecclesia adhuc psit appellari ciues romani ⁊ esse de corpore imperij lꝫ administratio illaruꝫ ꝓuinciaruꝫ sit cōcessa ecclesie ꝙ an sit veꝝ nō dissentio.ꝓnunc. ¶ Quarto adde singularē doctri.Bal.quā ipse posuit in prima ꝯstitutione.ff.vbi voluit ꝙ saltēꝫ ecclesia pp probabilē errorē iuris potuisset p̄scribere qꝛ error iuris ꝓbabilis causat titulum putatiuū qđ dictum ēt adducit hic Io.de imo.pro quo vide casum singularē queꝫ ibi notat.d.abb.Moder.in.c.cū dilectus eē de cōsue.⁊ hoc tenuit idē abb.in.c.de quarta in fi.cōmenti de p̄scrip. ¶ Quinto adde ꝙ pro opinione que lꝫ ꝙ donatio valeat videt' posse adduci tex.in.c.veniēs de p̄scrip. quē tex.notat ibi elegāter do.abb.ad hoc vbi vꝫ ꝓbari ꝙ solus platus pōt renūciare dominio quesito ꝑ p̄scriptōeꝫ vt redeat ad dñm veterē cui ius cōpetebat de iure cōi intellige cuꝫ capitulis a supiore factis allegat ēt tex.in.c.i.⁊.c.fi.de pactis li.vi. Vnō si imperiū pendet ab ecclesia vt cōiter tenetur in reassignatōe exercitij qđ hꝫ impator.videt' ꝙ hoc possit cōcedi lꝫ alias alienatio eēt ꝓhibita.vnde videmus ꝙ qñ possessio reuertit' ad priorem dñm.cōtra quē est p̄scriptū suum dominiū directū sufficit absqꝫ alio titulo ad p̄scribendū ſm bal. sing.in.c.i.§.si quis ꝑ.xxx.fi ꝺ feu.fue.cōtro.īter do.⁊ agna. hoc tñ argumētū posset solui qꝛ tex.in.c.veniēs loquit' de lucro odioso qđ facilius admittit' ꝙ aliud lucrū vt.l.cū post in prin.ff.de iure do.⁊ tradit' in.l.cuꝫ de in rem verso.ff.ꝺ vsu. Tex.aūt in.c.fi.de pac.li.vi.ponit casum spālem per rōēꝫ ibi spāliter assignatam ut cessent scādala ⁊c.⁊ sic potius facit in oppositum ꝑ locum a spāli nō.n.videt' posse impator renunciare suo exercitio in manibus habētis dñium directū in p̄iudicium successoꝝ quibus post morté eius dꝫ deferri imperiū ita videt' ꝓbare tex.in.c.i.in fi.de ualuasore decrepi.eta.in vsi.feu. Et qualiter princeps transferendo iurisditionē in castro vel in ciuitate hoc possit facere.⁊ quid sibi retineat vide qđ no.ponit bal.in.l.cū multa in fi.C.de bo.ꝗ libe.⁊ in.l.qui se patris.C.vnde libe.⁊ ang.in.l.i.§.qui mādata ꝺ offi.eius cui mā.est iurisdi. ¶ Et qꝛ ista sunt multū extra materiā tangenda sunt breuiter duo que faciūt ad materiā que tangit hic eleganter.d.Pau.de ca.dicit.n.pño ꝙ q̄uis stipulatio sit ꝯtus iuris ciuilis vt.l.i.ff.loca.⁊ per Bar.in.l.ex hoc iure.ff. de iusti.⁊ iure nihilomin⁹ parit obligatōem naturalē qꝛ nō fit sine cōsensu vt.l.i.in fi.ff.ꝺ pac.⁊.l.obligationuꝫ substātia in fi.ꝭ.ti.pxi. ¶ Pro ista cōclusione est casus no.queꝫ ibi pōderat Bal.ad hoc in.l.si fideiussor.ff.de condi.inde.quē voluit hic allegare Pau.de ca.hoc tenet Bar.vltra eū in.l.interdū.ff.de cōdi.inde.lꝫ vltramōtani ibi ꝯ. Idem tenet in.l. frater a fratre in tertia car.ff.eo.tit. ¶ Scđo tangit hic in fi. vnum notabile uerbuꝫ Bar.in.l.ij.in fi.C.de condi.ob cām vbi dixit ꝙ cum hodie stipulatio ꝑ notarios apponat' in omnibus inst̄rīs.raro est ꝙ agatur ex ꝯtu inominato qꝛ semper trāsit in stipulatōem. ¶ Tu adđ ꝙ aliter distinxit Bar.in.l. ex placito.C.de reꝝ pmu.vbi vult ꝙ quādo p̄cedit pactuꝫ de ꝑmutando.⁊ postea sequit' stipulatio oritur actio nō soluꝫ ex stipulatōe sed ēt ex pacto p̄cedenti qđ vestitur ex coherentia ꝯtus stipulatōis qđ est mirabile. Et ꝯtrium tenet glo.no.ꝙ ibi approbat Bar.in.l.petens in.i.lec.C.de pac.⁊ latius eaꝫ declarat ⁊ melius in.l.lecta.ff.si cer.pe.vꝫ enim ſm euꝫ in dictis locis ꝙ ex quo stipulatio sequit' incōtinenti pactum videat' p̄cessisse cā stipulatōis sicut dꝫ in.l.si stipulatus ⁊.l.cum enim de noua. Cuius dictū declarat' hoc modo qꝛ cum quilibet ꝯtus nominatus ꝯhatur re vt.l.i.circa medium.ff.ꝺ rerum pmu.in ꝯtibus qui re cōtrahunt' ista est regula qꝛ si precedit res ⁊ sequit' stipulatio non orit' actio nisi ex stipulatōe vt dixi sicut ipse no.declarat in.l.singularia.ff.si cer.pe.ꝙ an sit veꝝ dicemus plenius in.l.v.in prin.ꝭ.eo.

Stipulatio. Stipulatio non pōt cōfici nisi vtroqꝫ loquente ⁊ ſmonis efficaciā ītelligēte. Et tria facit.primo ponit regulam. Scđo infert vnā decisionē ex regula ibi.⁊ ideo. Tertio ibi si quis igitur.ponit cōsiliū tā respectu stipulātis ꝙ ꝓmittētis. ¶ No. primo ꝙ de essentia stipulatōis est loquela ⁊ ꝙ ille ꝓprie dicitur loqui qui est p̄sens.⁊ loquit' ad p̄sentem.vñ pꝫ ꝙ verba sunt de substātia obligatōis vt.l.i.§.verbis ⁊.l.obligamur.ꝭ.ti.pxi.cum multis alijs lꝫ aūt ex verbis ⁊ cōsensu pficiat' stipulatio ⁊ oriatur obligatio ex stipulatōe vt inquit gl.no.in.l. nō figura.ꝭ.de actio.⁊ ob.hoc tñ est veꝝ si ptes voluerūt stipulari qđ in dubio p̄sumit' si p̄cedit interrogatio.nā si appareret de volūtate ptium ꝙ noluerūt eē stipulatōem sꝫ pactum nudū non erit stipulatio ſm glo.no.in.l.iurisgen.§.si cū nulla.ff.de pac.ꝑ qua est casus eadem.l.§.ꝙ fere quā ibi sequit' Bar.reprehēdendo dicta petri qui tenuit oppositū in.l.legeꝫ C.ꝺ pac.⁊ hanc sniam approbat Bal.in.l.cū quis.C.ꝺ iur. ⁊ fac.igno.in sua repe. ¶ Sꝫ querit' ꝑ intellectu lꝫe quo d si p̄sens p̄senti dat scripturā siue epistolā in qua p̄cedit interrogatio ⁊ ille similiter ꝑ scripturā rñdet.vtꝝ possit formari stipulatio absqꝫ locutōe.⁊ ē noua dubitatio sup ista mā ⁊ vꝫ dicedū ꝙ sic qꝛ tex.in.l.nō figura in fi.ꝭ.ꝺ acti.⁊ obli.vꝫ dicere ꝙ nō minus vꝫ lꝫa ⁊ scriptura ad obligatōeꝫ inducedā ꝙ ipsa vba.nec potes dicere ut dicit ibi gl.ꝙ ibi loquat' ꝺ obligatōe lꝫaꝝ qꝛ ſm Bar.ibi ⁊ Pe.in.l.in ꝯtibus in prin.C.de non nu.pe.illa obligatio nō erat cognita de iure isto. Preterea tex.dicit i.l.solēt.§.fi.ꝺ off.pcō.⁊ le.ꝙ ille qui legit' scripturā

dz audire ⁊ p cōsequēs ille qui mittit epistolaz loqui ⁊ sic vz
q p̄sens presenti dando epistolaz videat loqui. Cōtrarium
tñ credo esse vez per. l. titius cōiuncta gl. sua. ff. de cōsti. pec.
vbi pz q epistola dabat a presente p̄senti qd fieri pōt sz bar.
in. l. emptor. §. lucius. ff. d pac. ⁊ tñ iuriscōsultus dicit q si in
tercessisset stipulatio fieret nouatio ⁊ sic pz q lz epistola detur
a p̄sente presenti sola p̄ntia sine verbis nō induceret stipula-
tionem ⁊ hoc sentit ibi bar. multū clare ⁊ re vera vt. j. dicam
in notabili sequēti ēt in his que p̄nt perfici solo cōsensu mul-
tum differūt verba ab epistola vel nūcio vt pbat tex. no. in. l.
i. in prin. ff. q iussu lz ī illo casu ista inducāt eundē effectum.
Ad tex. in. l. nō figura possumus dicere q imo lrarum obliga
tio erat cognita etiaz de iure. ff. casus est no. sm vnum intel-
lectum qui cōiter ibi approbat in. l. ij. §. creditū. ff. si cer. pet.
Et qz vides q in stipulatōe requirunt verba adde hic aliū ca
sum in quo verba requirunt de necessitate. s. in iuramēto qd
non pōt prestari sine verbis sm Paul. de ca. hic alle. tex. in
aūt. de man. prin. §. sz neqz que lra bene facit dz enim ibi seu
mandat iudici q festine nō deferat verbū deinde exponit. i.
iusiurandū ⁊ sic vz q iuramētuz requirat verba que opio vz
cōprobari a glo. dum diffinit iuramētuz. xxij. q. i. in sūma sed
Cy. in aūt. sacra pubez tenet oppositū post pe. qz nō reperi-
tur d iure aliquis ꝯctus qui requirat verba nisi stipulatio vñ
sm eos ēt nutu pōt prestari iuramētuz amico. Et hāc opinio
nem sequit Bal. lz ipse nō alleget sup rubrica. ff. de iureiur.
hoc ēt sequit Abb. Moder. in eadē rubrica in antiquis. Sz
iura multū faciunt p opione dñi Paul. ⁊ ēt tex. in. c. ⁊ si xp̄s
in prin. de iureiu. vbi satis datur intelligi q iuramētū est ser
mo qui pficiscitur a malo pene vt ibi exponit. Et forte pos
sumus dicere ⁊ essz equa cōcordia q aut aliquis pōt loqui ⁊
tūc requirant verba aut nō pōt loqui ⁊ sufficiat nutus sicut vi
demus distingui in matrimonio in. c. tua de spon. Et ex p̄o
mēbro infert hic Pau. q illa pratica que cōiter obseruat q
tangēdo scripturas quis uideat iurare ēt si nō loquat nō est
iuridica. ❡ Scdo no. q ille qui mittit epistolā absens alteri
non vz pprie loqui cū eo. Ex hoc infert ⁊ arguit hic bal. q si
statutū phibet aliquē loqui cū bānito sub pena nō incidit in
penā si mittit nūciuz vel epistolā qz non dicet pprie loqui ⁊
verba statuti maxīe penalis debent stricte intelligi vt. l. cōsti
tutōibus. j. ad muni. ⁊. l. quicquid astringēde. j. e. ti. d. me. hic
referēdo ista dicta adducit quedā pro doc. bal. deinde tz oppo
situm vt statim refert. Cuius dictis breuiter adde q tex. in. l.
paulus. §. fi. de delega. quē adducit pro opi. bal. non vz proba
re hanc cōclusionē qz ibi nō loquit magis de mittēte cedulā
q̄ de loquēte cum iudice vel p̄tore vtitur. n. verbo pticipare
qd ex pprietate sua pōt cōprehēdere loquentē ⁊ mittentē nū
cium vel epistolā vt statim dicā vñ alia rō inducit ibi illū effe
ctum qz legatus pticipādo cōsiliūz gratis nō presumit ita di-
strahi ab officio legatōis sicut si pp premiū esset aduocatus.
❡ Scdo aduerte ad tex. in. l. qd sepe. §. si quis amico. ff. d ꝯ
hen. emp. quē adducit bal. in aūt. habita. C. ne fi. pro pa. nam
bal. ponderat principiū lre inquātuz dicit q ille qui mādauit
amico vt quereret suuz suum fugitiuū nō incidit in penaz qz
nō vendidit eum ⁊ sic vz velle q ille qui vendidit p nūcium
suuz nō incidat in penā quasi ipse vēdiderit. Sed ad illū tex.
intellectus verus est q intentio legis nō est dicere q ille qui
mandat vendi suuz fugitiuū ēt si vendat dum est in fuga nō
incidit in penā sed hoc voluit iuriscōsultus lz vtatur diuersis
modis loquēdi q nec ille qui mādat in illo casu neqz ille qui
vendit ex mādato incidūt in penā senatuscōsulti qm̄ neqz mā
dans mādauit seruū vendi in fuga. Sz postq̄ essz reptus nec
vendens aliter vēdidit. Et qz dixi q iuriscōsultus vsus fuit
diuersis modis loquendi dic hoc eē qz pro v̄bo non mādauit
vendi posuit v̄buz non vēdidit qd verbū non vēdidit potuit
nō absurde poni pro v̄bo nō mandauit vendi ⁊ exponit non
vendidit. i. nō destinauit vēdere siue noluit vēdere in illo ca-
su qz in iure frequēter inuenit q destinatio. i. desigantio ali-
quid faciēdi seu declaratio ꝯsiderat vt actus pfecte factus vt
l. ⁊ si nondū cum mā. C. de fur. ⁊ no. in. l. pe. C. de testa. mili.
⁊ in. l. cetera. §. fi. ff. de leg. i. ⁊ p hoc reddit clarus intellectus
d. §. si quis amico. Et dicere q phibitio facta de non vēden-
do seruum in fuga nō cōprehēdat mandātem si suus in fuga
venderetur hoc esset falsuz ⁊ cōtra tex. in simili in. l. nō lz iun
cta. l. qui officij. ff. de ꝯben. emp. ❡ Tertio adde inquantum
ipse allegat ꝯ sniam Bal. glo. in. c. cōstitutionū de sen. excō.
in. vi. volentem q qui participat excōicato p litteras incidat
in excōicationē. pro quo uide aliam glo. quaz ipse nō adducit
in cle. si sūmus pontifex d sen. excō. in v̄bo per lras q illa ma
teria non vz facere ad ppositū nostrū qz cum excōicato phi-
bet quis non loqui dūtaxat. sed pticipare ut. c. nup ⁊ in. c. cuz
desideres d sen. excō. qd uerbū latius pz q̄ uerbū loqui. non
obstat tex. quē ipse adducit in. c. ubi periculū. §. nulli d elec. li.
vi. qz ille tex. ponit ista duo tanq̄ distincta. ⁊ sic nisi d utroqz
exprimeret ut ibi fit in mā odiosa ⁊ stricti iuris unū nō com-
prehēderet sub alio. ❡ Quarto adde q inquātum r̄ndent ad
tex. nostrū q hic est spāle in stipulatōe q ista r̄nsio non uidet
bona qz fateor spāle esse in stipulatōe q aliquis dbeat loqui.
sed q ille qui dbet loqui non dicat loqui p nunciū uel episto
lā. hoc nullā hz spālitatem. ⁊ iō ēt in ꝯctibus qui cōsensu ex-
pediunt. ista ponunt tanquaz dria ut. l. i. §. i. ff. q iussu. Pro
opione tamē domini mei bñ facit tex. lxxxi. dis. c. clericus ubi
ille qui phibet loqui secrete phibet ēt mittere nunciū eodez
modo. ⁊ p illum tex. ⁊ p tex. in. §. nulli. s. alleg. forte ubi esse-
mus in phibitōe iuris cōis. ⁊ eēt eadem rō mittendi nūcium
uel epistolā loquēdi crederē opionem eius eē verā. Sz in mā
statuti in q uo pcedit magis stricte eēt maius dubiū. Sed pōt
allegari p sua dcisione qd eleganter no. Bar. in. l. iij. §. liberi
ff. de leg. pres. ⁊ Ang. in. l. antistius. §. fi. ff. de acquir. here. in
quibus locis volunt q si bānitus phibet acquirere bona in
certo territorio ex forma statuti nō pōt acquirere per pcura-
torē vel alium noīe suo. Unde dicebat bal. ad ppositūz in. l.
p diuersas. C. mā. q si bānitus phibetur agere in iudicio ēt
cessionarius nō pōt intētare directas noīe ipsius. Sed ille do
ctrine supra allegate nō loquunt qn̄ imponit pena loquēti cū
bānito sed soluz annullat actus uel impedit acquisitio. vnde
in pena que imponeret loquenti cum bānito ut est in casu no
stro si mittit nūcius vz recurrendū ad distinctōem que ponit
in. l. aut qui aliter. §. fi. q vi aut clā. ⁊ plene scripsi post bal. ⁊
Moder. in. l. gallus. §. q si is de libe. ⁊ posthu. In eo autez
qui mitteret epistolā qz magis pprie dicit agere per se. forte
posset substineri opinio dñi mei. ⁊ ista sunt vera vt dixi quā-
do est eadem rō phibitōis sicut qn̄ statutum phibet loqui cū
bānito. ne fiant cōspiratōes cōtra rem publicā vbi aūt ista p
hibitio fieret nō ex ista cā vel simili. sed in penam eius qui p
hiberet loqui vel ingredi palatiuz sicut excōicatus nō pōt pti
cipare cum alijs in penam sui. tunc nō haberet locuz id quod
dicit dñs meus qz ille qui phibet loqui ad suam ignominiaz
cū aliquo vel ingredi certum locum si mittit nūcium vel epi-
stolam vz minus facere. ⁊ ideo phibitus a qualitate maiori
non vz phibitus a minori vt tradit in tex. ⁊ glo. in. l. cui pa-
cto. ff. de ser. expor. ⁊ bene facit tex. in. l. pap. exuli. ff. de mi-
no. ❡ Et aduerte qz inquātum dixi supra q dcā bar. in. l. iij.
de lega. p̄stan. vident loqui in alio casu. hoc est bene dictum
qz inquātum ad actū inquisitōis si ille qui non pōt acquirere
p se. posset acquirere per aliū de facili fieret fraus legi vt d se
pz. ⁊ ideo ne fiat fraus legi vbi nō cessat rō legis semp qui p-
hibet acquirere per se phibet ēt acquirere per pcuratorē. ca
sus est no. in. l. pupillus. §. fi. vlti. r̄nso. ⁊ in ver. q si dolo. ff. d
aucto. tuto. Sed ista rō non hz locum quo ad penā euitandaz
in qua lex dz stricte intelligi pp odium pene ut in regula in pe
nis de regu. iur. ❡ In qōne aūt principaliter pposita dico
q aut loquimur in statuto puniente loquētem. ⁊ tūc nunquaz
puniet mittens nūcium vel epistolā sicut dicit bal. qz cum lo-
cutio importet ex sua pprietate actum quē quis hz facere per
se alio nō mediāte non vz cōprehēdere casuz in quo actus sit
per alium glo. est no. in cle. i. de vi. ⁊ ho. cle. in v̄bo psonali-
ter. ⁊ bene probat in. l. item si obstetrix in prin. ff. ad. l. aquil.
super quo vid qd scripsi allegādo Bal. in diuersis locis in. l.
gallus. §. q si is iuxta fi. cōmenti de libe. ⁊ posthu. ⁊ qd teti-
gi notādo illum tex. in. l. i. §. adipiscimur. s. de acqui. pos. Aut
loquimur de statuto prohibente ingressum palatij. ⁊ tūc di-
co esse recurrendū ad ea que scribunt in. d. §. q si is ⁊ ad ea q̄
scribit bar. in. l. aut qui aliter. §. fi. s. alle. ⁊ in. l. hec v̄ba. ff. de
adul. nec est dria. vtz quis mittat nūcium simpliciter qui di-
cat aliquid voce vel qui tradat epistolā qz in vtroqz casu si be
ne cōsideres phibitus ingredi palatiū ingredit per nūcium
⁊ ista sufficiāt. ❡ In glo. i. sup verbo stipulatio ibi. ⁊ sic no.
q genus ⁊c. querit pro declaratōe glo. quid appellet hic glo.

genus doc. hic cōiter dicūt q genus appellat stipulatōem q2 cōtinet duo vz interrogatōem z rñsionē. sed ista est ipropriissi ma locutio q2 illa q̄ cōstituūt essentiā spēi sicut aīus z corpus cōstituūt possessionē vt. l. ij. in prin. ff. de acqui. pos. nō pñt di ci cōstituere genus lz cōstituūt essentiā generis vel spēi gen9 n. appellat genus nō respectu ptium essentialiū sed respectu spēz vel indiuiduoz que cōtinētur in genere vt. l. ij. §. genera ff. de acqui. pos. vñ dic vt dicit iuriscōsultus in. l. v. in pri. ff. e. q stipulatio que est genus ɔtinet tot spēs quot sunt cāe stipu landi z si dicat qūo vocat stipulatio genus cū sit spēs ɔctus in genere vt. l. i. ff. de pac. est dicēduz q est quedā spēs que vo catur spēs respectu amplioris generis sub quo cōtinet z illa eadē respectu spēz quas cōtinet in se dz genus subalternū vt plene dclarat bar. in. l. quesitū. §. idez respō. ff. de fun instru. ¶ In glo. sup verbo loquēte ibi altero interrogāte zc. Addō q adeo est hoc de forma substātiali q si pcedat pmissio z in cōtinenti sequat interrogatio vitiet stipulatio z sit nulla fm bar. z moder. hic allegāt bonuz tex. in. l. i. C. de vsur. z bene facit. l. i. §. verbis. ff. ti. pxi. Sed non allegāt glo. no. que hoc dicit expsse in. l. iurisgē. §. igitur nuda. ff. d pac. Et ex hoc col lige sing. q vbicūq prius z posterius requirūtur pro forma pposteratio vitiat actuz ēt si id qō debebat pcedere sequat in cōtinēti. facit optime tex. z qō ibi scripsi in. l. ij. §. prius. ff. de vulg. z pu. Et ita dz limitari quedā glo. no. quā ponderat ibi Bar. in. l. iurisiurādi. in prin. ff. de op. lib. ¶ In glo. posita sup verbo pñt ibi lz in infante fallit cōis opio est q ibi sit ca sus spālis in illa stipulatōe p quam cōseruat substātia pupilli vt ēt infans qui non hz intellectū possit stipulari Cy. tñ quez refert hic Jo. d imo. z sequit do. me. intelligit illuz tex. nō in infante sed in pximo infantie in quo est regulare q pōt stipu lari lz non pfecte intelligat vt insti. de inuti. stipu. §. lz quid di ximus. Et hanc cōclusionē pbat do. me. primo p illuz tex. in §. sed qō diximus. Scdō q2 in. l. si seruū ponit verbuz psens psentis autez noīe intelligit ille qui intelligit vt. l. diez pferre §. coram. ff. de vbo. sig. sed ista rō paruz vz q2 tex. expsse po stea subdit q si est psens pōt stipulari lz nihil intelligat pau. de ca. hic fuit in alia opinione vz q debeat distingui inter in fantem qui non pōt fari adhuc z inter eū qui lz sit infans pōt fari quāuis nulluz habeat intellectū. Primo casu intelligitur tex. noster. Scdō casu loquit tex. in. d. l. si seruuz z in. l. i. §. fi. ff. de ac. z ob. z hanc opinionē ego sum secutus in. l. i. §. adi piscimur. ff. de acqui. pos. multū tñ contra eum facit tex. in. d. §. sed qō diximus qui vz hoc restringere ad pximuz infantie sed pōt dici q nō est sumendū arg. a ɔrio sensu p quem tollū tur iste leges que ex verbis suis manifeste loquūtur in infan te. i. in eo qui nullū hz intellectū. Extra glo. tangit hic Bar. subtilez z elegantē articuluz nūquid pactū nuduz vestiat calo re iudicij vel pp iudiciuz fingat stipulatio z lz ipse q sic p. l. cum ostēdimus. §. fi. ff. de fideius. tuto. Et idē lz in. l. cuz quis decedens. in prin. ff. de leg. iij. bal. aūt sup hoc puncto varia uit. nam in. l. siue apud acta. C. de trans. dicit hoc dictuz esse verum qñ cā pacti seu qñ pactum nuduz est de psenti vel de pterito q2 tunc fingit stipulatio vt dcm̄ est sed qñ pactum est nudū q2 implemētuz p qō reus vult obligari est faciēdū in fu turū tunc pactū nō vestitur calore iudicij z ita intelligit tex. in l. siue apud acta in fi. sed in. l. ij. §. volūtatez. ff. so. ma. z in. c. i. §. si quis feudū si de feu. fue. cōtrouer. inter do. z vas. z in. l. ta le pactū. §. qui prouocauit. ff. de pac. lz simpliciter ɔ Bar. Et idem lz in. d. l. cum ostēdimus in fi. non obstat tex. illius. l. q2 ibi est spāle fauore pupilli sicut est speciale de cōsensu partis psumendo, vt habet in. l. si filius. ff. de tute. sicut ēt est spāle in repub. vt. l. ij. z ibi no. ff. ad muni. do. meus hic diffusissi me tractās istum articulū quo ad illuz tex. dat aliū intellectū. Nam dicit q iō ibi fingit stipulatio q2 ɔsensus fuit gemina tus. nā primo fideiussor est passus se nominari. Scdō passus est se descibi in actis. Nec mireris dicit ipse q2 videmus in fili q cōditio duplicata apposita in testō excusat quez a pena in quā alias incideret q2 legatū sibi ascripsit vt pbat tex. in. l. diuus. §. fi. ff. de fal. sicut ēt videmus in fili q cōfessio gemi nata plus operat de quo in. l. cū scimus. C. de agri. z cēsi. z i l. in ɔctibus. §. illo. C. de nō nu. pe. lz ista sua rō nō multū vr get q2 geminatio cōsensus vz opari nouū effectū nō qñ quis geminat cōsensuz incōtinēti lz ex interuallo vt pz in. l. si mulier z qō ibi nota. C. ad velle. z in autē. vt imobilia ante nup. be ne facit qō habet in. l. si cōuenerit in prin. ff. d pig. acti. Pre terea lz geminatio cōsensus expssi possit aliquē nouū effectū inducere geminatio tñ actuū ex quib9 elicitur tacitus consen sus nō sufficit vt patiētia habeat p cōsensu nisi alia cōcurrāt l. pcula. ff. de pba. z tradit bar. in. l. que dotē so. ma. vñ aut est approbāda pria rñsio. aut noua qrenda nā cōtra primā rñsio nem fortiter facit q2 si dicas q est spāle fauore pupilli. vz in duci duplex spālitas circa idē ex eadem cā. s. ex fauore pupil li. lz regulariter de iure cōcurrere nō pōt. l. i. C. de do. pmis. z. l. cū post. §. gener. ff. d iure do. Sed ad hoc posset rñderi q pp fauorē publicum z fauorē pupilli hoc substinet in isto ca su arg. l. si quis in graui. §. vtz z qō ibi no. ff. ad sille. nā in sti pulatōe rem pub. sal. fo. substinet vnuz qō est maius vz q in fans qui nullū hz intellectū possit stipulari vt. l. si fuuz. j. rem pub. sal. fo. fm cōem intellectū. Intellectus aūt bar. ibi non pōt stare duplici rōe. primo quidē vt dicebā in voce q2 nō est vez q patientia in actu iudiciali inducat tacitum cōsensuz z cōtrarium probat in. l. mutus. §. is qui curatorem. ff. de pcu. vnde idem bar. in. l. sepe de re iudi. vult q si ego patior te no mine meo agere in iudicio p hoc nō videor dedisse manda tuz. Scdō q2 oritur duplex spālitas respectu caloris iudicij vt supra dixi in solutōe pce. z nō est tantus fauor iudicij sicut fa uor pupilli z reipub. vnde dicebat bar. no. ad ppositum in. l. iurisgentiū. §. quinimo in vi. col. ff. d pac. q. l. si quis argentū que vult pp pactum nudū dari actionē non hz locuz in pacto tacito z psumpto. ne duo spālia circa idem cōcurrāt reperitur tamē q pactū tacitū z psumptum vestit coherentia cōtractus sicut pactū expssuz vt. l. hereditatē in prin. ff. d dona. quē tex. ibi no. Jo. d imo. ad hoc debes ēt scire q ista stipulatio ficta de qua in. l. cū ostēdimus palle. nō tñ operatur p oīa quantū si vere stipulatio interuenisset q2 ēt de iure. ff. iste fideiussor nō poterat cōueniri nisi excusso pricipali glo. est sing. quā ibi ap probat bar. in. l. i. C. de decu. li. xi. Et q2 est bene rñsūz ad l. ff. dictā. Sciendū est q do. benedictus de plūbino z quidaz alij moder. vt refert hic Jo. d imo. z d. m. videntur tenere q pactum vestiatur calore iudicij alle. tex. in. l. manumissio p lit teras. ff. de manu. vin. z tex. iuncta gl. in. l. si fideiussor in pri. ff. qui satisd. cog. Et non repetēdo rñsiones. d. Jo. z dñi mei ad dcā iura dicendū est z melius q in. l. manumissio. iō ver ba solennia dñi nō erūt necessaria de quibus ibi fit mētio q2 ex cōsuetudine erat inductuz ut illa uerba solēnia haberētur pro dictis que quidē cōsuetudo bene pōt supplere ēt in stipu latōe aliquid esse dictuz q nō est vt. l. sancim9. C. de fideius. z. l. si prius. §. i. ff. de aqua plu. ar. z hoc indicat ibi tex. dū di cit solet zc. sicut in simili multe solēnitates verboz que requi rebant in stipulatōe hodie sunt sublate insti. de inuti. stipu. §. item verboz ad. l. si fideiussor omissis rñsionibus do. mei di cas z clare q qūis patiētia operet aliquid plus in iudicio q̄ ex nō tamē operat q ex pacto oriat actio nā i. l. fideiussor ex tacito cōsensu inducit simplex renūciatio priuilegij ex qua tol litur exceptio renūciandi nō aūt causat aliqua obligatio. hec aūt multū differūt q2 facilius renūciatio tollit ius q̄ obliga tio obliget pmittentē vt. l. tale pactū in prin. ff. de pac. z pz ex no. in. l. nō soluz. §. si liberatōis vba. ff. de libe. lega. ¶ Pro ista tamē pte q pactū nudum vestiat calore iudicij arguit. d. meus. Primo q2 videmus q renūciatio fcā in iudicio plus operat ad tollendū ius futurū q̄ renūciatio facta extra iudi cium vt. l. in pluriū in fi. ff. de acqui. here. z. l. i. in fi. ff. de cu ra. bo. dan. Sed ad hoc est dicendū q sicut renūciatio facta in iudicio seu pactuz est fortius pacto extraiudiciali vt. l. pacta no uissima in verbo maxie. C. de pac. Ita nō est cōcedenduz q calor iudicij habeat tantā vim vt pactū nudū operet effectum cōtra sui nām. i. vt pariat actionē z vt intelligas differētiaz in ter casum z casuz renūciatio fcā in iudicio iuri d futuro habet vim pacti pp psentiam iudicis qui est psona publica z videt recipere noīe partis vt. l. postq̄ liti cum mā. C. de pac. z tan git Bar. in. d. §. si liberationis verba. Sed q pactum nudum pariat actionē aut nō pariat actōez nō pōt facere iudex lz vi deat recipe pactū noīe patris seu approbare pactū q2 non pōt dispensare cōtra ius. z plene tradit in. l. oēs populi de iusti. z iur. vnde casus non est similis. ¶ Scdō arguit ipse per ea q̄ elegāter ponit bal. in. l. si cām iudicati. C. de execu. rei iudi. z l. l. ex placito. C. d re. pmu. vbi voluit q instrm guarātigie dz hrē executōez paratā ēt si i eo cōtineat pactū nudū. Sed illud

dcm̄ reprehẽdit ipse sufficiẽter ꝑ ea que notat idẽ bal.i.l.si nõ
forez.§.idebitũ.ff.ð cõdi.inde.⁊ in.l.si ex ꝑcio.C.si cer.pe.
⁊ in.l.ij.in fi.C.de ꝯsti.pec. Et lz impugnatio sua sit vera qꝛ
accessoriũ non dz vestire principale vt.l.si pacto quo penam
C.de pac.tñ adhuc dictuz non vĩ ad ꝓpositũz posito ꝙ esset
verꝝ qꝛ guarãtigia hz plus ꝙ̃ vigorẽ iudicij hz.n.vim sñie vñ
sicut si eẽt lata sñia suꝑ pacto nudo vtiqz valeret vt.l.cum pu
tarem.ff.fa.her.ita mandabit̃ executõi guarãtigia qꝛ hz vim
sñie facit optime qȯ ponit bar.in.l.nõ fatet̃ in fi.ff.de cõfes.
⁊ in.l.possessio.§.⁊ si possessio.ff.de acqui.pos. Et ita euitãt
istam doctrinã quidã moder.in.d.§.qui ꝓuocauit. Quinimo
ẽt si pactũ nuduz vestiret̃ calore veri iudicij ⁊ cõtentiosi non
tñ operaret̃ eundẽ effectũ in instꝛo guarẽtigie qꝛ ibi fit ꝑcep
tum in vi volũtarie iurisditõis qȯ nõ potest oꝑari cum sit ac
cessoriũ vltra virtutẽ sui principalis ita decidit sing. Cy. per
hãc rõnez ⁊ sequit̃ bal.in.l.in ꝯctibus.in prin.C.de nõ nu.
pe. ¶ Tertio adducũt ꝑfati moder.⁊ do.m.tex.iũcta glo.in
aũt.gñaliter.C.de epis.⁊ cle.lz ad illã dic vt hic ꝑ do.me.cui
nihil est addendũ. ¶ Quarto adducũt glo.in.l.eũ ꝓ quo.ff.
de in ius vo.lz illa glo.nõ habuit hũc intellectuz vz ꝙ ex pa
cto nudo officialis acquirat̃ actio ꝑti sed habuit respectũ so
lum ad hoc ꝙ alteri querat̃ actio ꝑ personã publicaz ⁊ noia
uit ibi pactũ tanꝙ̃ genus cõprehẽdens oẽ genus ꝯctus vt hꝛ
ꝑ glo.in.l.i.C.de ac.⁊ ob. Ange.aũt pro ista opione adducit
tex.in.l.fi.C.ad.l.fal.in v̂bo nuda cautio sed iste est error qꝛ
verbũ nuda nõ intelligit̃ nuda a stipulatõe vt.l.i.§.stipulatio
duple ⁊.§.i.j.de ꝑto.stipu. Unde reiectis his do.me.hic ap
probat opionẽ Bal.quã ẽt sequit̃ hic Jo.de imo.vt.s̃.dixi
dicti tñ ꝙ lex.siue apud acta nõ ꝓbat hanc cõclusionez sicut
credit bal.⁊ verꝝ est vt paucis te expediã qꝛ re vera in vltimo
rñso tex.in.l.siue apud acta loquit̃ de pacto fcõ sine scriptura
i.de pacto exͣiudiciali qȯ pz qꝛ.s̃.in prin.distinxerat ista tria
pactũ factũ apud acta. Pactuz factũ exͣ iudiciũ sine scriptura
⁊ pactũ factum sine scriptis vñ qꝛ ꝑcedentia declarãt sequen
tia ⁊ eꝯ sicut.in prin.intellexit de pacto facto sine scriptis exͣ
iudiciũ. Ita ẽt vĩ intelligere in vl.rñso ar.l.verꝝ de pe.he.⁊.l.
qui filiabus.in prin.de leg.i.cũ si.qȯ aũt opinio bal.in.§.qui
ꝓuocauit sit vera mouet̃ do.me.ꝑ tres rõnes. Primo quidẽ
qꝛ nõ cauet̃ lege ꝙ iudiciũ oꝑetur hunc effectũ. Scdo qꝛ cõ
firmatio facta suꝑ ꝯctu iurisgen.ab inferiori a pricipe nihil
plus roboris dat ꝯctui vt.l.si quos.C.ð decu.li.x.⁊ no.bar.
in.l.si expssim.j.de appel.⁊ Inno.in.c.i.de cõf.r.vti.vel in
uti. Sed ista rõ posset euitari qꝛ fateor ꝙ iudiciũ ⁊ ꝑsentia iu
dicis nõ dat plus roboris pacto vel ꝯctui qñ nullitas ⁊ defe
ctus ꝯctus surgeret ex dispõne legis qꝛ ꝯ legez suꝑioris infe
rior nõ dispensat vel disponit vt.c.qȯ suꝑ his de ma.⁊ obe.
⁊ ꝑ bar.in.l.i.in prin.ff.si quis ius.di.nõ obtẽpera.⁊ in.l.oẽs
populi de iusti.⁊ iur.sed vigor iudicij bene vĩ posse oꝑari vt
actus exͣiudicialis cui lex nõ assistit recipiat vigorẽ ⁊ fomẽtũ
a iudicio vt pz in.l.stipulatio ista.§.alteri.j.e.iuncta.l.in cãe
§.fi.ff.de procu.⁊ plenius ꝑ bar.in.l.stipula.ista.§.si stipuler
j.e.⁊ iõ videmus ꝙ ꝑ ꝑsonaz publicã querit̃ actio priuato vt
in aũt.libelluz.C.de li.cõte.facit optime tex.no.in.l.si rez.§.
fi.ff.de pig.act.vbi pz ꝙ oblatio iudicialis quo ad cõsequẽdã
actionẽ plus oꝑatur ꝙ̃ oblatio exͣiudicialis simile videmus
in ꝓtestatõe ꝙ plus oꝑatur cũ sit auctoritate iudicis vt.l.mu
lier fundo.ff.de.l.cõmis.⁊ ꝑ bar.in.l.nõ soluz.§.morte.ff.de
no.oꝑ.nũ. ¶ Tertio dicit do.m.ꝙ si pactũ nudũ vestiret̃ ca
lore iudicij hoc eẽt qꝛ si nõ vz pactũ vz vt valere põt.s.vt sti
pulatio lz hãc virtutẽ nõ hz iudiciũ vt dicit tex.no.i.l.si quis
suus.C.de repu.he.ergo pactũ non vestit̃ calore iudicij. Tu
dic ꝙ pactũ nõ vestit̃ ꝑ istaz regulã sed ꝑ regulã qꝛ vigor iu
dicij fortius oꝑatur in quocũqz actu quẽ ꝑtes intendunt vt pz
ex iuribus ꝑallegatꝭ ⁊ ex.l.fi.§.pe.ꝭz intellectũ bar.⁊ cõez.s̃.
ad velle. Super isto passu difficili ⁊ subtili vĩ pro ꝯcor.eẽ di
stinguẽduz ꝙ aut pactũ qȯ fit in iudicio respicit expeditõem
iudicij ⁊ hz iplicitã cõfessionẽ ex ꝑte rei cõuenti v̂bi grã si re
us ꝓmittat ꝑ pactũ soluere id qȯ fuit iudicatũ ita ꝙ ꝓmissio
statim est certa ⁊ tũc vĩ ꝙ pactũ nuduz vestiat̃ calore iudicij.
casus est expssius in.d.l.tale pactũ.§.qui ꝓuo.naz iuriscõsul
tus nõ fundat se ibi vt cõiter volũt doc.qꝛ illud pcm̃ succedat
loco sñie lz qꝛ ꝓmissio hz in se ꝯfessionẽ implicitã vñ sicut cõ
fessio simplex fcã in iudicio parit actõez in fcm̃ ꝯ cõfitentem
vt.l.sed ⁊ si possessori.§.pe.in tex.⁊ glo.ff.de iureiu.⁊ ꝑ bar.

in.l.i.C.de cõfes.multo fortius vĩ ꝙ idez oꝑetur ꝓmissio fa
cta in iudicio que fit ad finẽ expediendi iudicij.⁊ est certa ⁊ ð
terminata vt dcm̄ est aut ꝓmissio non fit cã expediẽdi iudicij
vel nõ ẽ certa ⁊ determinata.⁊ tunc tale pactũ nõ vestit̃ calore
iudicij.primũ põt ꝓbare lex nostra. Scdm ꝓbat̃ ex tex.sing.
qui decidit qõem in stipulatõe de iudi.sisti.in.l.oẽs.§.in hac
el.ij.C.de epi.⁊ cle.vbi dicit̃ ꝙ quãdo plures clerici conue
niunt̃ in iudicio.possunt fideiubere inuicẽ vnus ꝓ altero.dũ
tamẽ ꝓmittant solẽni stipulatõe. Et sic ẽt ꝓmissio iudicialis ꝗ
fit coram iudice dz ꝙ sit solẽnis sicut fideiussio exͣiudicialis.
¶ Tertio confirmat̃ ista cõclusio qꝛ iuramẽti delatio hz vim
cõuentionis ⁊ pacti vt.l.qui iurasse.§.fi.ff.de iureiu.sed spã
le est in iureiurãdo ꝙ ex eo oriatur actio.⁊ ideo ẽ spãle qꝛ hz
vim rei iudicate vt dicit tex.⁊ gl.in.l.sed ⁊ si possessori.§.pe.
de iureiu.ergo in alijs pactis que nõ hñt vim rei iudicate pa
ctum non vestietur calore iudicij.nisi quãdo cõtineret idẽ qȯ
continet dispõ legis.ita põt intelligi tex.in auten.gñaliter.s̃.
alle.⁊ in.l.si cui in prin.ff.de accu.iuncta.l.qui crimẽ.C.qui
accu.nõ pos. ¶ Cõfirmat̃ ista conclusio noua rõe quã alias
non adduxi sicut heri dicebã in voce qꝛ certum est ꝙ clausula
posita in fi.refertur ad oĩa precedentia nisi quatenus apparet
cur nõ possit referri ad aliqua vt.l.i.C.de liber.ꝑte.⁊.l.talis
scriptura cum mã.ff.de lega.i.sed tex.in.l.v.j.e.vsqz ad.§.sti
pulatio enumerat stipulatões iudiciales ⁊ ꝑtorias ⁊ conuen
tõales.deinde ponit diffinitõem stipulatõis simpliciter.ergo
datur intelligi ꝙ illa diffinitio tam dz obseruari in iudiciali
bus stipulatõibus ꝙ̃ in exͣiudicialibus ⁊ ista conclusio multo
fortius ẽ vera qñ pactum qȯ fit coraz iudice uel in iudicio nõ
ꝑtinet ad dispõnem iudicij.imo iudicatur ut simplex pactuz.
⁊ ita appellatur ut.l.si ꝑcedente,circa mediũ.ff.man. Et bene
facit tex.in.l.i.C.de satisda.in vl.rñso sicut uidemus ꝙ lz te
stamentũ fiat corã iudice ⁊ in actis.nihilominꝰ si deficit solẽ
nitas testamẽtaria non vz neqz reuocat primũ nisi cõcurren
te decẽnio ut.l.sancimꝰ.C.ð testa. Et aduerte qꝛ si teneremꝰ
cõem rñsionem ad.l.cũ ostẽdimus in fi.ꝙ ibi sit spãle fauo
re pupilli possumus aliter defendere tex.ab impugnatõe quã
supra feci ꝙ ibi cõcurrit duplex spãlitas.nã dicemus ꝙ non
cõcurrit duplex spãlitas ex eadem cã.sed ꝙ patiẽtia habeat̃
ꝓ consensu in iudicio ẽ fauore iudicij ꝙ aũt cõsensus fingat̃
esse stipulatio ẽ fauore pupilli.due aũt spãlitates ex diuersis
causis bñ cõcurrunt vt plene declarat bar.in.l.sub cõdi.ff.de
solu.⁊ plenius in.l.si is qui ꝓ emptore.ff.de vsuca. Et si vis
defendere hanc rñsionem dz te tenere doc. Inno.in.c.ex ꝑ
te decani de rescrip.vbi dixit ꝙ scia ⁊ patiẽtia domini indu
cit tacitũ mandatũ in ꝓcuratore iudicij quaz cõiter approbat
Bal.in ꝓcuratore ex ꝑte actoris in.l.in cãe.§.i.ff.de ꝓcur.⁊
in.l.i.ff.de neg.gest. Pro qua cõclusione vĩ casus sing.in.c.
fi.in pe.rñso de iureiu.lib.vi.vbi tex.ꝓbat ꝙ scia suꝑueniẽs
ex postfacto inducit tacitã ratificationẽ actus facti in iudicio.
ergo eadem rõe inducit mandatũ si adest tꝑe quo actus gerit̃
Et tenendo hanc sñiaz dz rñdere ad.l.mutus.§.is qui curato
rem ꝙ ibi nõ loquit̃ de ꝑsentia iudiciali lz de ꝑsentia in ciui
tate ⁊ forte poterat ignorare actum iudicij. Et ita vĩ intellige
re ibi bal.qꝛ tñ iste articulus est valde dubius nõ determino
ꝓnũc quid sit.⁊ iõ tutius est tenere primã solutõez. Et ad ma
teriã vide bonum tex.ꝓ ista sol.in.l.i.§.similiqz mõ.C.de la
ti.liber.tol.vbi pz ꝙ calor iudicij cõcurrens cũ fauore liberta
tis.facit ꝙ v̂ba enũciatiua emissa ꝑꝑ aliud inducũt dispõnez.
Et qꝛ dñs meus hic tetigit nũquid pactũ nudũ vestiat̃ a iura
mẽto in quo est qȯ ⁊ de iure ciuili ⁊ de iure cano.vide super
hoc qȯ ponit bal.in.l.cum antea in fi.C.de arbi.⁊ qȯ ponũt
plene cano.in.c.ꝑ tuas de arbi.⁊ in.c.cũ venissent de insti.⁊
qȯ tangit Bar.in.l.si societatez.§.arbitrorꝝ.ff.ꝓ so.⁊ bal.in
rub.de iureiu.ff.⁊ pleniꝰ Jo.de imo.in.c.cuz cõtingat.viij.⁊
ix.car.sue repe.exͣ ð iureiur. Et qualiter mutus ⁊ surdus pos
sint cõtrahere.vide vltra ea que scripsi in.l.mutuz in prin.ff.
ð acqui.here.bal.in.l.iure militari.ff.de testa.mi.⁊ quod po
nit glo.quã adducit hic.d.meus in.l.qui id ꝙ.§.mutus.s̃.ð
dona.⁊ qꝛ.d.meus hic tangit nũquid cõtractꝰ factus ab ebreo
valeat ipso iure vel ope exceptõis.⁊ qualiter ebreus ðlinquẽ
do puniat̃ dic vt hic ꝑ eum cui nihil addo. Et ad primũ vide
tex.cum glo.xij.q.i.c.vnusquisqz in v̂bo ꝑiurium. Ad ꝭz tex.
xv.q.i.c.sane ⁊.c.inebriauerũt.⁊ quia vidisti enumeratos ali
quos casus in quibus fingit̃ stipula. Adde ꝭm bal.in.l.ij.C.

de bo.

de bo. qꝫ lib. quē ēt adducit hic. d. m. ꝙ sicut stipu. fingit̃ in fa
uorē mulieꝝ quo ad dotē ita ēt fingit̃ quo ad dōatōez ꝑꝑ nup.

Qui presens. Omissio rn̄sionis vitiat stipu
latonē nō modicū interuallū
inter interrogatōez ꝛ rn̄sionē vel sic ꝛ verius. Rn̄sio facta in
absentia ꝑtis vitiat stipulatōez nō facta pn̄te ꝑte interueniēte
modico spa. tp̄is. scd̄a est ibi si vero pn̄s. tertia ibi interuallū.
¶ No. i. ꝭm vnuꝫ intellectū qui tangit̃ in glosis ꝙ rn̄sio fcā
ex interuallo vitiat stipulatōez. Sed iste intellectus nō plꝫ qꝛ
in tex. nō fit mētio ꝙ fuerit fcā rn̄sio a pn̄te pn̄ti ex interuallo
itellectus ēt bar. ad hoc primū rn̄suꝫ qui intelligit ꝙ rn̄sio nō
fuit facta aliquo mō minus plꝫ qꝛ qd̄ erat supuacua cū in pri.
esset dictū ꝙ stipu. nō pōt fieri nisi vtroqꝫ loquente vn̄ si non
erat secuta aliqua rn̄sio nō poterat dici fcā vtroqꝫ loquente ꝛ
iō casus erat iā dcīsus dicamꝰ ergo ꝛ hoc tāgit hic pau. d̄ ca.
in sūma ꝙ erat secuta rn̄sio ſꝫ i absentia stipulatoris ꝛ sic am
pliatur qd̄ erat dcm̄ in pri. vꝫ ꝙ nō solū stipu. non pōt fieri in
ter absentes a pri. sed ēt nō vꝫ si unus fuit pn̄s ꝛ interrogauit
ꝛ postea ip̄o absente fuit fcā rn̄sio ꝛ ꝑ istū tex. sic intellectum
pōt argui ꝙ ꝑ rn̄sionez fcām a reo libello actoris si actor nō
est pn̄s nō inducat̃ litis cōte. de quo uide ꝑ bal. in. l. i. v̂. tertio
quero. C. de lit. cōte. ¶ Scd̄o no. ꝙ interuallūꝫ modici tp̄is
nō vitiat stipulatōez. Et dicit hic bar. ꝛ sequūtur Moder. ꝙ
modicuꝫ interuallū dꝫ si sit facta rn̄sio eodē die secus si diuer
sa die ꝛ hoc vꝫ ꝓbare tex. in. l. cōtinuus. in pri. ff. e. ¶ In gl.
posita sup verbo rn̄sum glo. nostra vult hic exp̄sse ꝙ rn̄sio ēt
facta ex interuallo dūmō actus ex̄neus nō interueniat faciat
stipulatōez validaꝫ sed bar. ꝛ cōiter moder. reprehēdunt eā ꝑ
tex. nostrū a ꝯrio sensu ꝛ ꝑ tex. in. l. cōtinuꝰ ꝛ in. l. duos. §. fi.
allegatos in glo. sed pro glo. multū facit vt dicit hic pau. d̄ ca.
ꝛ do. me. tex. in illa. l. si ex duobus quē bar. allegat pro se vbi
exp̄sse vꝫ dici ꝙ ēt si rn̄deat̃ altera die dūmō actus ex̄neꝰ nō
interueniat nō vitiet̃ stipulatio ꝛ ꝑ hoc do. paul. hic sequitur
glo. qꝛ qn̄ stipulator nō recessisset post interrogatōez si aūt re
cessisset tūc ēt si postea redisset ex interuallo ꝛ fuissꝫ rn̄suꝫ nō
valeret stipulatio vt innuit iste tex. a ꝯrio sensu sed ista dr̄ia nō
vꝫ hr̄e rōnem si cōstaret ꝙ actus ex̄neus medius nō interue
nerit. Preterea ꝯ gl. vꝫ casus multū clarus in. d. l. duos reos
§. fi. vbi ad hoc vt valeat stipulatio ista duo requirunt̃ copu
latiue ꝙ non interuenerit longū interuallū nec actus ex̄neus
ergo vtrūqꝫ dꝫ cōcurrē ut. l. si quis ita stipulatus fuerit si neqꝫ
titius. ff. eo. ti. Et qꝛ ista iura vident̃ sibi multuꝫ ꝯriari ego in
l. cōtinuus. in prin. ff. eo. ꝛ in. l. duobus. §. fi. d̄ du. reis distinxi
ꝙ aliqn̄ est certuꝫ ꝙ actus ex̄neus interuenit ꝛ tūc vitiat̃ sti
pu. siue sit rn̄sum ex modico interuallo siue ex longo. Aliqn̄
est certuꝫ ꝙ non interuenerit ꝛ tūc non uitiat̃ ꝛ ita intelligo
tex. in. d. l. si ex duobus. Aliqn̄ sumus in casu dubio ꝛ tūc dixi
ꝙ qn̄ nō intercessit longū interuallū p̄sumit̃ nō interuenisse
actus ex̄neus sed qn̄ intercessit puta qꝛ est rn̄suꝫ altera die tūc
p̄sumit̃ interuenisse ꝛ uitiat̃ stipulatio. Pro hoc scd̄o dcō vi
de tex. no. qui bene facit in. l. eius militis. §. fi. cuꝫ. l. seq. ff. de
test. mili. Primū dcm̄ limitaui ego in. d. l. duos in fi. nisi ap
ꝑeat exp̄sse de diuersitate horaꝝ allegaui tex. qui ualde bene
facit in. l. si quis eū. §. fi. de vul. ꝛ pu. Nunc aūt vt minus di
scedā a cōi snīa ꝙ̄ possuꝫ dico ꝙ diuersitas horaꝝ ēt si de ea
ꝯstaret ex serie ꝯctus nō vitiaret stipulatōez. Nō ob. l. p̄alle.
qꝛ ibi sine actu p̄cedenti fcō incōtinēti ex interuallo poterat
fieri ille nouus actus nō repetito primo actu. Sed in casu no
stro stipulatio esset inutilis nisi repeteret̃ prima interrogatio
iteꝝ. Tene tn̄ menti illam. l. qꝛ no. est. Et in dictis. ll. allegaui
que ꝓbant hāc cōclusionē. Extra glo. bar. hic ꝛ Moder. tra
ctant de nā istaꝝ dictionū mox statim illico sine mora cōfe
stim ꝛ similibus. Et inter alia dicit hic. d. m. ꝙ iste dictiones
significātes celeritatē oꝑant̃ varios effectus. nam prio signi
ficant canonē late snīe. i. ꝙ aliquis censeat̃ cōdēnatus ipso iu
re seu priuatus iure suo sup quo vide gl. in aūt. de inces. ꝛ ne.
nup. §. i. ꝛ qd̄ scribit bar. quē ēt adducit. d. m. in. l. imꝑator. ff.
de iure fisci. Tu vide eundeꝫ bar. in. l. iubemus. §. sane. C. de
sac. san. ec. bal. i. l. in criali. C. de iurisd. om. iu. plenissime do.
Ant. in. c. si diligēti de fo. cōpe. ꝛ quid significet v̂buꝫ ip̄o fa
cto vel eo ipso uide glo. in cle. ne. in agro. §. i. de sta. mo. ꝛ ar
chi. in. c. cū qui de p̄ben. li. vi. ꝛ bal. in aūt. habita. ne fi. ꝓ pa.
ꝛ in. l. fi. C. d̄ sac. san. eccle. Secūdo inducūt ista verba ꝭm. d.
meum ꝙ vbicūqꝫ talia verba apponunt̃ in. l. iudicium efficit̃
sūmarium alle. gl. in. l. momē. C. vn̄ vi. ꝛ bar. in. l. pe. C. d̄ po.
ꝯ quā opi. vꝫ tenere bal. i. l. ne quicq̄. §. d̄ plano. ff. d̄ of. ꝓcō.
ꝛ le. dicens ꝙ per ista v̂ba pōt solum abbreuiari dilatio. sicut
dicimus in simili in. c. sup eo. de ap. Pro cōclusione domini
mei est snīa bar. quem ipse alleg. in. l. i. ff. iudi. sol. ꝛ vꝫ dixisse
amplius ꝛ sing. Bal. in. l. ij. C. vt lit. pē. in ver. ꝓtinus ꝙ iste
dictōes q̄ significāt idem qd̄ incōtinenti oꝑant̃ ꝙ si constat
iudici de crimine cōmisso in iudicio possit punire ꝛ impone
re penaꝫ ordinariam absqꝫ oblatōe libelli ꝛ ordine iudicioꝝ.
Sed ista doc. ē dubia ꝑ ea que dixi in articulo sequēti quē tan
git hic. d. meus vult. n. ꝙ ꝑ istas dictōes significātes hoc mō
ut dixi tollat̃ tp̄s quadrimestre quod dat̃ iudicatꝭ alleg. Bal.
hoc dicētem in. l. qm̄ iudices. C. d̄ ap. vbi uolūt ꝑ illuꝫ tex. ꝙ
qn̄ appellatio ē deserta qꝛ statim dꝫ fieri executio ut ibi dicit̃
intelligit̃ denegata dilatio quattuor mēsium d̄bitori d̄ qua in
l. fi. C. d̄ vsur. rei iudi. Tu adde ꝙ hanc cōclusionē tenuit gl.
no. quam ibi approbat Bal. in. l. ij. in prin. C. d̄ tem. ap. Sed
ꝯ istam doc. tꝫ Bar. exp̄sse in. l. i. C. d̄ superexactōibus li. x. dꝫ
n. ibi ꝙ cōdemnati ex maleficio statim d̄bent cogi ad soluen
dū. ꝛ tamē tꝫ ꝙ non videat̃ d̄negatū tp̄s quadrimestre. Pro
ista cōclusione adduco tibi glo. no. in auten. ut nul. iudi. §. il
las v̂o que vult ꝙ lꝫ ibi dicat̃ tex. ꝙ appellatori acta debent
edi a iudice sine mora uel incōtinenti. nihilominꝰ nō vꝫ cor
repta. l. iudicibus. C. d̄ ap. que statuit terminū. xxx. dieꝝ. ꝛ il
lam glo. alle. no. Jo. an. in. c. ab eo. d̄ ap. li. vi. in nouel. Idē
tenet Bal. in effectu in. l. p̄ses. C. loca. vbi lꝫ tex. dicat ꝙ pen
sio statim dꝫ solui nō tamē intelligit eē d̄negatū beneficiū tē
poris p̄dicti. Sicut ergo in casu nr̄o non tollit̃ terminus cer
tus statutus a. l. ꝑ ista v̂ba ita vꝫ in casu p̄ce. ꝙ modus ꝛ figu
ra iudicij nō d̄beat mutari. Preterea leges hic alleg. ꝑ Bar.
satis ꝓbant hoc in quibus pꝫ ꝙ iste dictōes nō excludūt tp̄s
cōueniens arbitrio iudicis. Sed ad ista iura posset rn̄deri ꝙ
hoc ē. ideo qꝛ aliter lex videret̃ obligare quid impossibile que
rō non hꝫ locum in casibus. s. dictis. vnd̄ melius facit tex. in
l. cum res. §. itaqꝫ. ff. d̄ leg. i. iūcta. l. si cōstante. §. si v̂o sol. ma.
dꝫ. n. in. d. §. itaqꝫ ꝙ si heres amisit rem legatā culpa sua sta
tim cōdemnatus ē ad extimatōez. ꝛ tn̄ ista uerba nō excludūt
quin det̃ tp̄s cōueniens ad querēdū seruū qui ē in fuga vt. d.
§. si uero. ꝛ ita intelligit bar. in. d. l. cum res. §. i. verius fi. cō
tinenti. Scd̄o bn̄ facit tex. in. l. si cui. §. tandiu. ff. ex qui. ca. ma.
vbi dꝫ ꝙ finita legatōe statim amittit̃ priuilegiuꝫ legatōis. ꝛ
tamē ꝭm glo. ibi que alle. bona iura illa dictio statim tempe
rat̃ vt habeat priuilegiū ēt eo tp̄e quo collegit sarcinulas. Et
forte melius possꝫ sustētari opinio do. mei ꝛ bar. qn̄ ista ver
ba significantia celeritatē apponerent̃ in cōmissione sup̄ioris
vt aliqui oꝑarent̃. hoc tamē adhuc eēt dubiuꝫ qꝛ possent oꝑa
ri abbreuiatōes dilationū ꝛ in dubio rescriptū de iustitia non
dꝫ interpretari vt exorbitet a iure cōi vt in. c. cāmqꝫ d̄ rescrip.
Et de ista dictōe mox que aliquādo significat magnuꝫ inter
uallum vide in. l. ſꝫ ꝛ si quis. §. pe. ff. d̄ vsur. ꝛ qꝛ bar. hic dixit
ꝙ quo ad recuꝑationē possessionis ista uerba incōtinenti ca
piunt̃ aliter vt pꝫ ex no. in. l. i. C. vnde vi. ꝛ in. l. iij. §. cuꝫ igit̃
de vi ꝛ vi ar. iō moder. hic querūt ad declaratōez dictoꝝ suo
rum qn̄o intelligat̃ recuꝑatio fieri incōtinēti. Sup quo sequē
do dcā Bar. in. d. §. cum igit̃ que multo melius explicat ang.
ꝛ ꝓlixius in dispu. sua que incipit renouata guerra ꝛc. dicunt
ꝙ quousqꝫ quis non pōt recuꝑare possessionez dꝫ quis posse
recuꝑare incōtinēti qꝛ tp̄s quo nō potuit non imputat̃ sibi. ꝛ
ista dcā d̄bes itelligere ex mēte bar. met quādo postq̄ aliquis
fuit expulsus incōtinēti cepit p̄parare se. ſꝫ p̄paratio vt possꝫ
recuꝑari possessio nō potuit fieri in paucos dies ꝑꝑ qualita
tem aduersarij ꝛ rei recuꝑande. vnde totum illud tp̄s qd̄ ē cō
sumptum in p̄paratōe ēt si trāsiuerint plures mēses non facit
quin recuꝑatio dicat̃ fcā incōtinēti. ꝛ hoc credo esse verissi
mū. Si aūt ille qui fuit eiectus nullā fecit p̄parationē d̄ p̄sen
ti vel si aliquā fecit. certū erat ꝙ inspecto p̄senti tp̄e nullā po
terat facere talē p̄parationez que eēt sufficiēs. tūc si intelligis
cum nō ꝑdidisse possessionez hoc casu. ſꝫ posse eam recuꝑare
quādocūqꝫ dabit̃ potētia. hoc ē magis dubium Nu. tamē in
lec. sua sup decreto hoc tenuit. i. di. c. ius nāle quem Bal. se
quit̃ in. l. fi. C. d̄ his qui a nō do. ꝛ Jo. d̄ imo. ꝛ. d. meus hic
quoꝝ dictum vt ego scripsi in. l. cōtinuus. in prin. ff. eo. posset
forte ꝓcedere qn̄ ille qui fuit expulsus exercuissꝫ aliquā iuris
dictōem tp̄alem vel spiritualē in loco vel in hōies existētes in

d.loco vbi gratia ponēdo edicta ꝛ bāna vel excōicādo hoīes loci vel interdicēdo locū vel aliquā ptem ipsius ꝛ hoc tenet Inno.in.c.olim de resti.spo.ꝛ bal.eos referēs in.l.ij.in pe. car.C.de serui.ꝛ aqua.Sed vbi nullaꝫ exercuisset iurisditōeꝫ in loco nec eēt spes de pñti ꝙ verisilr possꝫ facere ꝓparamentum sufficiēs nisi status ꝛ cōditio mutaret hoc dcm̄ vꝫ esse ꝯ mentē tex.in.d.§.cum igitur vbi requirit ad retinēdaꝫ pos.ꝙ quis possit recupare incōtinenti ꝛ recupet ꝛ hoc vꝫ de mente Inno.ꝛ bal.in locis allegatꝭ ꝛ est glo.no.que hoc ꝫ cōiuncta cū tex.in cle.i.in vbo indulgēduꝫ de fo.cōpe. ¶ Adde ēt vnuꝫ verbū ad id qḋ dicit Bar.in.l.res que.§.i.ꝟ.de iure fis. vbi vult ꝙ qñ fiscus occupat bona que sunt cōfiscāda creditoribus cōparētibus ꝛ petētibus debituꝫ dꝫ fieri ius sūmarium p.l.si quis post hac ꝺ bo.dam.in ꝟ.statiꝫ.Nam hec dcā mordet hic.d.m.duplici rōne pria est qꝛ si pp istas dictōes significantes celeritatē videret induci iudiciū sūmariuꝫ oīs cā essꝫ sūmaria qꝛ tex.in.c.irrisgētiuꝫ de re iu.dicit ꝙ cāe debēt terminari celeri snia ꝛ tñ p hoc nō tollit quin in causis reglr requirat plena cognitio vt.l.iudices.C.de iudi.Et si sequeris hoc arg.approbat opīo mea quā ꝭ.tenui cuius ꝯriuꝫ ipse vꝫ dixisse in prin.huius cōmēti.Et quāuis cōclusio in se sit vera illa tñ decretalis facile pōt euitari qꝛ nō loquit de celeritate expediēdi ꝓcessuꝫ sed de eo qḋ ꝑtinet ad iudicē.i.de celeritate diffiniēdo cām qḋ pōt intelligi cū plene est cognitū sicut admonet iudex in.l.ꝓperanduꝫ.§.finaūt vtraqꝫ.C.de iudi. Scḋo dicit ipse ꝙ tex.in.l.si quis post hac nō loquit generaliter in quolibet creditore sed in dote que hꝫ multa priuilegia vt plene tradit i.l.i.ꝭ.so.ma.Preterea si fiscꝰ qñ agit dꝫ seruare ordinē iuris in ꝓcedendo vt est tex.in.l.i.C.de cōduc. predi.fis.li.xi.ꝫ bal.aliter dixerit fm euꝫ in.l.i.C.de be.vel ac.ven.ꝛ in.l.fi.C.qui po.in pig.ha.ita vꝫ ꝙ qñ cōuenitur a creditoribus debeat eē talis conditōis qꝛ reglr rei ꝛ actoris in iudicijs quo ad ꝓparatoria dꝫ esse equa cōditio vt.l.fi.C. de fruc.ꝛ lit.expē.ꝛ no.in.l.inter stipulari.§.i.ꝟ.e.sed ad hoc rñdetur ꝫ leges allegate p eum nō loquant in casu nostro ꝙ hic est diuersa rō manifesta cur qñ agunt creditores iudicium debeat esse sūmariuꝫ qꝛ cōfiscatio actualis nunꝙ fit nisi secuta snia ad minus declaratoria ꝺ qua in.c.cū fm ꝺ he.li.vi.vñ fiscus cū vult occupare bona ꝑtextu snie est in iudicio executiuo in quo est regula ꝙ ꝓcedit sūmarie fm bar.in.l.iij.§.cōdemnatū.ff.de re iu.vñ opi.bar.potest defēdi attēta ista rōe.

Si quis ita. Sufficit ad validitatē stipulatōis rñdere p verba que interpretatiue cōueniāt interrogatōi si aūt rñsio fiat p nutum nō oritur ciuilis aut nālis obli.ꝛ iō non pōt accedere fideiussor.scḋa ibi ꝯ si sine verbis.tertia ibi ꝛ iō. ¶ No.primo arg.fm Bar.ꝛ doc.ꝙ si cā cōmittit tribus ad cōsulendū ꝛ vnus declarat reū condēnanduꝫ ꝛ tertius dicit nō video cur nō debeat cōdēnari iste vꝫ cōsentire cōdēnationi ꝛ sic ꝓualebit snia pluriuꝫ.Ad idem tex.in.l.vxorē.§.cōcubine.ff.de le.iij.Quid autēꝫ si sit cōsultor cōsuluit reuꝫ eē condēnanduꝫ ꝛ iudex dicit ꝓnuncio vt consi.continet vtꝝ valeat snia est longa.q.sup que multa scribit hic Jo.de imo.ꝛ.d.m.de qua.q.dicet post expeditionem glo. ¶ Scḋo no.ꝙ rñsio facta p nutū reddit stipulatōeꝫ nullaꝫ de quo diximus.in prin.ꝭ.ea.l. ¶ Tertio no.in ver. nō tñ ꝙ vbi deficit forma essentialis ꝯctus nō oritur oblig. ciuilis vel nālis de quo vide p Bar.in.l.cū lex.in prin.ꝟ.de fideius. ¶ Quarto no.ex eodē.ꝟ.ꝙ stipu.inutilis non vꝫ vt pactū nuduꝫ ꝛ inde sumit illa mā brocar.quā hic tangit bar. plene si nō vꝫ qḋ ago valeat vt valere pōt de qua dicemus in glo.Quod aūt dcm̄ est.est intelligēduꝫ qñ ptes volebāt stipulari ꝫ qñ non cōstabat ꝙ ptes vellent stipulari tūc iste ꝯctus valeret vt pactū fm glo.no.quā hic approbāt oēs Moder. in.l.iurisgē.ver.igitur nuda.ꝭ.de pac.Sed dubium est vltra eos qñ dicantur velle stipulari.Super quo dicit Bal.in rub. de consti.pec.ꝙ tunc dicuntur velle stipulari qñ interrogans dicit promittis mihi p stipulationē.Si autem dicat promittis mihi simpliciter tūc iste actus vꝫ vt pactum qꝛ non apparet interrogantē voluisse stipulari.Sed ista doctrina multum repugnat tex.nostro in quo actus non vꝫ vt pactum ꝛ tamen non fuit expressum promittis mihi per stipulationeꝫ.Sed solum promittis dare.Et ideo forte posset dici non discedendo a lra ꝙ quādo ꝑcedit iterro.pars videat habere animū stipulandi qꝛ quiditas ꝯctus cognoscit a forma ipsius magis ꝙ a denominatōe vt.l.insulā.ꝭ.de ꝑscrip.ver.ꝛ.l.si vno in pri. ff.loca.ꝛ plene declarat Bar.in dispu.sua que incipit publicanus quidaꝫ ꝛ in.l.quotē.§.qui maximos.ꝭ.de publi.vñ ex quo ꝑcedit interrogatio ꝙ est ꝓprium stipulatōis stipulari videtur velle interrogās.ꝛ iō illa glo.non vꝫ posse ꝓcedere nisi quādo ꝑcessit rñsio ꝛ statim secuta est interrogatio sicut exēplificat glo.ibi vel qñ interrogatio nō fieret inter ꝑsentes sed p nūcium vel epistolā. ¶ Ultimo no.ꝙ qñ nulla ꝑcedit obligatio principalis fideiussor nō pōt accedere itellige ꝫ paul. de ca.ꝛ bene nisi ꝑcedat saltē officium iudicis quo principalis tenet ꝫ non iure obligatōis.tunc.n.siue sit officiū nobile siue mercenariū pōt accedere fideiussor fm Bar.qui ita dclarat in.l.marcellus in.ij.col.ff.de fideius.Uel nisi obligatio pricipalis fuisset a prin.Quis enim deficiat ipso iure ex postfacto durat obligatio fideiussoris que fuit tpe legitimo interposita hoc ꝫ Bar.in.l.fideius.obligari in prin.ꝟ.ꝺ fideius.sicut durat hypotheca ꝛ pignus vt pꝫ in.l.vsuca.C.de pigno. ꝛ ista melius faciunt ꝙ iura que alle.hic.d.pau.que vt poteris videre loquunt in alio casu. ¶ Extra glo.mouēt hic bal. ꝛ ange.no.q.nūquid si cōsultor datus in cā dicit reum esse cōdemnādū ꝛ iudex ꝓnūciat hoc mō ꝓnūcio vt in ꝯrio cōtinet. vtrum ista snia valeat vel nō ꝛ dissentiunt ad inuicē nam bal. hic ꝫ ꝙ snia non vꝫ qꝛ ista snia non hꝫ uerbū cōdemno uel absoluo qḋ requirit ad validitatem snie vt.l.preses.C.de sentē. ꝛ.l.i.ꝭ.de re iudi.ergo ista ꝓnūciatio non ꝫ vꝫ.n.habere uerba declaratiua dūtaxat p que approbat declarat cōsilium esse iustum ꝛ sequendū vba aūt declaratiua regulariter nō disponūt vt.l.heredes palam.§.sed si notā.ff.ꝺ testa.Non ob.tex. in.l.quid tamē.§.si aliter arbiter.ff.ꝺ arbi.qꝛ fateor dicit ipse ꝙ ad liberandū reum vba declaratiua disponūt.sed ad cōdēnandū no.ita.d.Jo.ꝺ imo.hic dicit ꝙ istud dictū non vꝫ verum ꝛ merito qꝛ ēt ad effectum cōdemnatōis vba dclaratiua opantur hanc virtutē ut.l.si ptor in prin.ff.de iudi.ꝛ ꝫ Bar. expsse in.d.§.si aliter.Et tangit per bar.in.l.si cū nulla.ff.ꝺ re iudi.Et bene facit tex.in.l.diui fratres.ff.de libe.cā.Et debes scire ꝙ ista opīo bal.hic fuit opi.Bar.in.l.si is cui bōis ꝟ.e.vbi dixit ꝙ si iudex declarat aliquem eē ꝓdigum nō propterea vꝫ ei interdicere bonis cuius ꝯrium ꝫ ipse Bal.in.l. fi.ff.de cura.fu.ꝛ ē tex.ꝛ ibi hoc ponit Bal.in.l.fi.in fi.ff.ꝺ here.insti.Unde ista rō dñi bal.parū vrget.Sed fortior ratio obstat quam tetigit Jo.an.in addi.spec.in ti.de excep.§. viso ver.porro in addi.magna ꝛ plenius.d.m.hic qꝛ vꝫ ꝙ in snia nullo mō sit expressum uerbū cōdemno vel absoluo.naꝫ verbū ꝓnuncio est obscurū.ꝛ pōt ita se habere ad absolutōeꝫ sicut ad cōdemnatōeꝫ.Sꝫ ad hoc rñdet.d.m.ꝛ sentit Jo.an. in loco pal.ꝙ satis vꝫ expssuꝫ vbū cōdemno ex quo exprimit per relatōeꝫ ad cōsilium in quo ꝑtinet reum eē ꝯdemnanduꝫ vt.l.si ita scripsero de condi.ꝛ demō.ꝛ.l.aut ptor.§.si iudex ꝺ re iudi.ꝛ.l.hec snia.C.ꝺ sen.que sine cer.quā.ꝛ hoc est indubitatū qñ id ad qḋ fit relatio ꝑtinet in actꝭ.vt plene declaratur in.d.§.si iudex ꝛ p bal.in.l.i.in fi.C.ꝺ sen.ex pi.reci.Sꝫ aduerte qꝛ illa iura loquunt qñ snia que se refert ad aliud alias eēt incerta ꝛ vitiaret rōe incertitudinis nō qꝛ peccatuꝫ eēt in forma.nos aūt loquimur qñ aliquid requirit ꝓ forma sicut vbum ꝯdemno vel absoluo quo casu nō sufficit expssio forme p relationē ad acta sicut videmus in cā que dꝫ exprimi in appellatōe ab iterlocutoria fm glo.in cle.appellanti de ap.tenet bal.expsse in.l.mino.ff.ꝺ his qui.vt indig.ꝛ anto.ꝺ bu.referens dominos ꝺ rota ita tenere in.c.vt ōbitus ꝺ ap.facit optime tex.ꝛ qḋ ibi ponit ang.in.l.quotiēs.§.si quis nomē.ff.de here.insti.sed ad hoc pōt dici ꝙ ex quo verbū ꝯdemno vel absoluo pōt ꝓferri p equipollēs de forma est ꝙ in snia sit condemno vel absoluo sed non ꝙ fiat per illa verba formaliter. vnde qꝛ exprimere aliquid p relatōem ad aliud est equipollēs expssioni que ꝓprie fit ut.l.certuꝫ.ff.si cer.pe.ꝛ.l.asse toto de here.insti.iō sufficit ista relatio hoc tñ dictū limitat.d.m.dupliciter.Primo si iudex tulit sniam dcō mō non aperto neqꝫ lecto ꝯrio qꝛ cū iudex ōbeat rimari vniuersa acta.xxx.q.v.c. iudicātem ꝛ in.c.cum Joānes ꝺ fi.instru.non dicetur plene cognouisse de cā si nō legit cōsiliuꝫ productuꝫ ꝙ est de actꝭ vt in.c.qm̄ ꝯ de proba.Cōfirmat ista ꝯsideratio fm eum qꝛ iudex qui nō uidit acta nulliter fert sniam fm bar.in.l.ij.C.de edē.Tu aūt vide bal.qui ꝺcidit.q.in terminis in duobus vñ. in.l.i.in.ij.col.C.de sen.ex pi.reci. ¶ Scḋo limitat nisi cōsilium

lium nō fuisset ,pductuz in actꝫ vñ si iudex fert sñiam ,put tu-
lit alius iudex in alia cā que sñia non est ,pducta in actꝫ nō vȝ
sñia ẜm Jo.an.no.in ti.ð sen.§.qualiter verſ.quid si iudex.
⁊ sequit̄ Anto.de bu.in.c.cuȝ venerabilis.§.si.de excep.quē
ēt adducit.d.m.hic.¶ Sed tu aduerte ꝙ ista dubitatio alibi
melius explicat̄ vȝ vtruȝ iudex qui refert se ad instām nō pro
ductaȝ in iudicio nulliter ferat sñiam ſup quo cōis opinio est
ꝙ nō valeat sñia.de quo vide p Ang.⁊ Jo.de imo.in.l.si cō
uenerit.ff.de re iudi.⁊ p Bal.in.l.ij.C.de sen.que sine cer-
quā.⁊ p eundem in.l.i.in vlt.q.C.de sen.expi.reci.sed assi-
gnatur alia rō p Jo.an.in loco.ŝ.alle.qui tenuit ꝙ sñia dif-
finitiua isto casu nō valeret qꝛ cuȝ cōsultoꝛ cōsulat reuȝ cōdē
nandū iudex qui ,pnunciat ẜm cōsiliuȝ sitr vꝫ pronūciare eū
cōdemnādūȝ nō condēnare ⁊ sic qꝛ verba futuri tp̄is que im
portant p istam locatōēȝ nō vident̄ significare ꝯdemnatōēȝ
de p̄sti vt.l.i.in prin.qñ ap.sit.l.relegatoꝝ.§.i.de inter.⁊ re-
leg.⁊.l.i.⁊ ibi p bar.C.si aduer.li.⁊.l.qui se dicit ⁊ ibi p bal.
ff.de iudi.⁊ p hanc rōnēȝ idem tenuit Bar.in.d.l.palle.sed
Jo.de imo.credit esse distinguēduȝ quē ēt sequit̄ hic.d.me.
ꝙ aut iudex simpliciter ,pnūciat ,put continet̄ in cōsi.aut ex
presse dicit dico eū cōdemnādūȝ ,put in cōsi.ꝯtinet̄.¶ Pri
mo casu vȝ sñia ẜm eū ⁊ in hoc impugnat dcā bar.⁊ Jo.an.
qꝛ si videret̄ pronūciasse reū esse cōdemnādūȝ hoc non esset
ẜm intentōēȝ cōsiliȝ cōsultoꝛ.n.qui dicit reuȝ cōdēnandū hoc
intendit ꝙ verba que ipse ,pfert in futurum iudex ,pferat de
p̄sti ⁊ condēnet vñ exponunt̄ verba iudicis hoc mō condē-
no qꝛ iudex cōsuluit me debere cōdemnare verba.n.debent
deseruire intentioni nō intentio v̄bis vt in.c.in his ⁊ in.c.in
telligētia de v̄.sig.i.q.i.c.marchion.⁊.c.bassilides ẜm eum.
¶ Scd̄o casu tȝ sñiaȝ bar.⁊ Jo.an.qꝛ v̄ba ista gerūdij signi
ficant tp̄s futurū sine dubio vñ cū sñia sit stricti iuris vt.l.iul.
⁊ qð ibi p bar.ff.de ꝯdi.inde.si verba iportant futurū tp̄s nō
intelligent̄ de p̄sti qꝛ in his que sunt stricti iuris omissūȝ ha-
betur pro omisso vt.l.quicquid astringēde.ꝟ.eo.naȝ si tp̄s fu-
turū poneret̄ pro p̄sti hoc nō esſȝ exponere verba sed p̄ime-
re ẜm.d.me.qð non lȝ vt.c.cū dilecti ex̄ de accu.Licet autēȝ
hoc sit verū regul'r tñ falit in principe qꝛ in eo ista v̄ba impoꝛ
tant cōdēnatoꝛiā vel absolutoꝛiā.casus est sing.ẜm.d.me.in
l.emilius.ff.ð mino.queȝ ēt ego notauerā ad hoc pro quo vi
de aliuȝ tex.no.qui ,ppꝛie loquit̄ de sñia principis queȝ ipse
nō alle.in.l.post legatū.§.an libertas.ff.de his qui.vt indig.
¶ Tu autē aduerte qꝛ passus est difficilis ⁊ quo ad primuȝ
mēbꝛuȝ pōt defendi opi.Jo.an.⁊ Bar.qꝛ si exponimus eo
mō quo exponit̄ Jo.de imo.que est expositio bal.originali-
ter in.l.i.C.si aduersus lib.⁊.l.cuȝ iudex.C.de sen.tūc de ne
cessitate ad v̄ba exp̄ssa in sñia subaudit̄ verbuȝ cōdemno ſȝ
si exponas ẜm Bar.⁊ Jo.an.nihil subaudit̄ vt pȝ de se qꝛ
in cōsi.cōtinet̄ reum cōdemnādūȝ cum aūt sñia vt dcm̄ est sit
stricti iuris ⁊ debeat ferri in scriptis pp̄ ista duo non vꝫ hoc
verbuȝ posse suppleri primū probat̄ ex his que tangit bar.in
d.l.iul.veruȝ debi.in prima lec.⁊ est bonus tex.in.l.diui fra
tres circa mediū.ff.de libe.cā p queȝ tex.bar.in.l.si exp̄ssim
ff.de ap.dicit ꝙ sñia est stricti iuris facit optime tex.q̄ est me
lioꝛ ꝙ sit i iure ⁊ qð ibi ponit bar.in.l.i.C.si plures vna sen.
vbi pȝ ꝙ verbuȝ omissūȝ in sñia nō supplet̄ ex tacita relatōē
quam hȝ sñia ad libelluȝ vt plure declarat Bar.in.l.i.C.ð er
ro.cal.vbi vid.¶ Circa ẜʒ mēbꝛuȝ arguo fortiter ꝯ opi.bar.
⁊ Jo.an.⁊ dico ꝙ non vꝫ esse in p̄ñs ꝙ verba significantia
tp̄s futurū ponant̄ pro tp̄e p̄senti in sñia.Nam c̄ꝫ reperitur
ꝙ verbuȝ positūȝ de p̄sti in sñia resoluit̄ in tp̄s futurū.naȝ si
iudex interponēdo primū decretū dicit mitto te in posſ̄ionēȝ
talis prediȷ ⁊ res nō est p̄ñs.Quia tūc missio ex impossibilis
de p̄sti exponit̄ hoc verbuȝ pronūcio te mittendū ẜm Bal.
no.in.l.ne quicq̄.§.vbi decretuȝ in pe.col.ff.de offi.pcon.⁊
le.ergo codēȝ mō vt sñia non reddat̄ nulla exponemus in ca
su nostro tp̄s futuruȝ pro p̄sti.Pro ista cōclusione adddu̾co
tibi tex.optimū in.l.si accusatoꝛibus.C.de accu.vbi pȝ ꝙ p̄-
ses ,pnūciauit reū esse liberādūȝ ⁊ tñ ista verba iportāt abso-
lutōēm de p̄sti.Scd̄o adducit̄ tex.no.in.l.post legatuȝ.§.an
libertas.ff.de his qui.vt indig.qui nō loquit̄ de sñia absolu
toria sed priuatiua nisi forte dicas ꝙ sit sp̄ale in pricipe.Pre
terea ista verba pronūcio seruuȝ liberanteȝ mereri de proprie
tate sermonis nihil aliud importāt quam ꝙ seruus ex suo
merito debeat manumitti ⁊ tamen significat absolutōēm de

p̄senti vt.l.testamēto centurio vbi est tex.no.ff.de he.insti.
Unde pōtifex in multis locis ⁊ maxie in.c.cuȝ bertoldus in
fi.de re iudi.dicit ,pcessum esse irritandū.⁊ tamē v̄ba impoꝛ-
tant ꝙ ipse irritat tunc ,pcessum ⁊ nō seruat irritandū in futu
rū.Confirmat̄ ista ꝯclusio p tex.no.in.l.si miles titio ⁊ seio
ff.de testa.mi.vbi iurisconsultus dicit seruū esse liberandū.⁊
tamē ibi exponit̄ expꝛesse p glo.i.esse liberū de p̄senti ⁊ tamē
iuriscōsulti loquunt̄ ,ppꝛie.sicut quilibet peritus iuxta glo.in
l.si quis filiabus de testa.tu.⁊ bal.in.c.i.de suc.feu.Et hanc
sñiam Cy.⁊ Jac.ð are.posuit originaliter glo.in.l.diem ,p-
ferre.§.stipulares.ff.ð arbi.quā credo esse verā per ea que.ŝ.
dixi.Illud auteȝ ꝙ dixit Cy.in.d.l.i.C.si aduer.lib.ꝙ si ex
forma statuti p̄tās non pōt ferre absolutoꝛiā in vltimo mense
officiȷ nihilomin⁹ pōt ,pnunciare reū esse absoluendū.decla-
rat bal.no.vltra alios in.l.solent.in pri.vbi ēt tetigit bar.hāc
doc.ff.ð offi.pcō.⁊ leg.vbi dixit ꝙ ista sñia nō hȝ vim diffi-
nitiue.nec ē irretractabilis.sed hȝ vim iterlocutoꝛie ꝙ supioꝛ
vel successoꝛ pōt approbare si vult ⁊ si nō vult pōt reuocare
qꝛ si haberet vim diffinitiue ⁊ eēt irretractabilis fieret fraus
statuto ⁊ p indirectū possȝ alias absolui cōtra.l.fraus ⁊.l.ꝯtra
legē.ff.ð.ll.⁊ idem tenuit in effectu in.l.ne quicq̄.§.vbi dcre
tum.in pe.col.ff.e.ti.in.l.si quis filio exheredato.§.si eius.ff.
ð iniusto testo.Arguit ēt ex isto tex.pe.⁊ bar.ꝙ si aliquis in-
terrogat̄.vtꝝ uelit instituere heredeȝ titiū.⁊ ipse r̄ñdeat volo.
ꝙ vȝ instō.⁊ idem si dicat.cur nō.vt in tex.nostro.⁊ hoc est ve
rum indubitāter qñ ille qui interrogat testatorē coꝛam testib⁹
cōtulerat prius secū volūtatem suā.vel scripserat scripturā de
mandato testōris.vt.l.pāphi.§.,pposito.de leg.iij.Sed dubiū
remanet quid si notarius vel aliquis prius scribit scripturam
sine volūtate testōris.deinde legit eā coꝛaȝ testōre.⁊ interro-
gat.vtꝝ velit illo mō testari.⁊ r̄ñdent ꝙ sic.vel si nō facit scrip
turā interrogat coꝛam testibus eū qui vult testari.vtꝝ velit fa
cere titium heredē.⁊ ipse r̄ñdit eodēȝ mō ꝙ sic.vtꝝ valcat ista
instō.⁊ cōiter doc.hic tenēt ꝙ sic.maxie.d.m.qui multū diffu
se refert cōem sñiam.qui ponit̄.in.l.iubemus.C.de testa.sed
Pau.de ca.in paucis v̄bis dicit hoc eē veꝝ.nisi testm̄ fiat in
extremis.alle.Jo.an.in ti.de testa.§.i.uer.quid si is.Tu au-
teȝ aduerte.qꝛ p moder.allegant̄ dcā Jo.an.ẜm hanc sñiam
dñi pau.⁊ p anto.de bu.in quo isti nō meminerāt in.c.cuȝ ti-
bi.de testa.Ego.in.l.heredes palam.in prin.subtiliter discu-
tiens istum articulū ostēdi qꝛ ⁊ Jo.an.⁊.d.anto.nō tenēt cō-
tra cōem opi.quā ,pbaui rōe vera ⁊ pulchꝛa.vñ de isto articu
lo dic ut ibi fuit scriptū.Tetigit ēt hic.d.Jo.cir.prin.cōmen
ti que sit rō cur vt oꝛiat̄ obligatio ciuilis ⁊ n̄alis ex stipulatio
ne dȝ p̄cedere interrogatio.⁊ r̄ñdent ẜm Ray.⁊ Cy.ꝙ quā-
do p̄cedit interrogo alterius volūtas r̄ñdentis est magis cer-
ta ⁊ deliberata ꝙ si nō p̄cederet interrogatio.qꝛ sepenumero
multi r̄ñdent id qð sic redderet eē acceptandū & p̄te nō offer-
rent ⁊ istud tetigit Jo.de imo.ŝ.in prin.Sed tūc querit̄ qua
re r̄ñsio facta ex interuallo p̄ce.interrogatōe non inducit ple-
num effectū obligatōis cum pp̄ interuallū possit cēseri magis
deliberatū.vt.l.si mulier.C.ad velle.Et assignat̄ duplex rō.
Una fuit Cy.qui dixit ꝙ pp̄ interuallū qui r̄ñdet non vꝫ se re
tulisse ad interrogatōēȝ ,p hac adducit Jo.ð imo.id ꝙ dꝫ in
l.pacta nouissima.C.ð pac.⁊ in.l.cū plures.§.locatoꝛ hoꝛrei
ff.loca.in quibus pȝ ꝙ per pactū factū ex interuallo vꝫ reces-
sum a ,pstatōe.Ray.dicit ꝙ iō r̄ñsio dȝ fieri incōtinenti qꝛ
si fieret ex interuallo stipuloꝛ p̄sumeret̄ oblitus interrogatio
nis ⁊ iō tp̄e r̄ñsionis nō ꝯsentiret stipulatōi simul cū ,pmittē-
te.Sed iste rōes ꝑsuasiue in uno casu non uideret̄ habere lo
cum vȝ quādo ,pmissoꝛ memoꝛaret in ipsa ,pmissione inter-
rogatōēm p̄cessisse.vbi g̃a fundū ꝙ es stipulatus a me,pmit
to tibi.Unde difficile est assignare bonam rōēm que sit uni
uersalis.uidet̄ tamē posse dici ꝙ hoc est iductū qꝛ in istis acti
bus momēraneis ð facili p̄sumit̄ oblimo uel erroꝛ eoꝝ q̄ dcā
sunt ex interuallo.ut dclarat bar.in.l.titia.§.idem r̄ñdeit.ꝟ.e.
⁊ tangit̄ in.l.ita stipulatus in pri.ꝟ.e.ne igit̄ p̄tes oblite eoꝝ
que erant dcā ex interuallo erraret in r̄ñdendo.⁊ r̄ñsio nō eēt
cōgruens in re uel in qualitate.,put esse dȝ.ut uidebis in.§.si
quis simpliciter.ꝟ.e.inuentū fuit in ꝯctu adeo frequēti ut sine
erroꝛe oīa ,pcederēt ꝙ respōsio dȝ fieri incōtinenti.alle.etiam
hic Jo.de imo.quādam glo.quam exclamat ,p singu.insti.ð
v̄.ob.§.ſȝ hec solēnia.que dicit ꝙ si iter p̄tes est actū añ stipu
latōēm interpositā ꝙ p.A.significet̄ in stipulatōe iterrogatio

de. x. ⁊ per. b. significet promissio de. x. ꝙ ista stipulatio non vꝫ qꝛ verba nõ sunt acta de sui nã significare hoc sed illa glo. ibi multũ repugnat tex. qui dicit ꝙ solũ attendit sensus ⁊ intellectus ptium quibuscũqꝫ verbis fiat stipulatio. hãc tñ glo. alle. bal. originalr̃ in. l. si quis i fundi. vo. ubi vꝫ glo. ꝯria. ff. ꝺ le. i. ⁊ cõiter dicimus vt refert ibi Jo. ꝺ imo. post Ray. ⁊ cy. ⁊ ẽt hic qꝛ aliud est in legatio in quo v̂ba nõ requirunt de necessitate ⁊ aliud in stipulatõe in qua requirunt verba. vñ sicut alias dixit stipulatio nõ cõstat ex cõsensu solo: sed ex cõsensu ⁊ verbis ꝺm glo. in. l. figura. ꝟ. de ac. ⁊ oblig. sup quo vide ꝙ scripsi plene in. d. l. si quis in fundi vo. Et ad mãm vide glo. no. in. l. que extrinsecus. ꝭ. eo. quam alle. Ang. in. l. quotiens in prin. ꝟ. de he. insti. ⁊ pau. de ca. in. d. l. si quis in fundi vocabulo. in prin. ¶ Et aduerte qꝛ. d. me. hic vꝫ simpliciter dicere ꝙ nec legatũ nec stipulatio vꝫ qꝛ ille qui vult p. A. intelligi aliud ꝙ̃ vox ipsa significet vꝫ fingere ꝙ hoc nomẽ uel ista dictio fingat eẽ alia dictio ⁊ aliud nomẽ. Sed hõ non potest fingere sine auctoritate legis ut. l. si forte. ff. de castr. pec. ergo neqꝫ legatũ neqꝫ stipulatio ualebit ⁊ hac rõe reprehẽdit bar. glo. in. l. si is qui pro emptore de usuca. Sed ipse idẽ Bar. tꝫ oppositũ saluãdo gl. in. d. l. si quis in fundi vocabulo ⁊ vꝫ ꝙ melius primo quidẽ qꝛ si ista obligatio vel dispõ saluaret p fictionẽ cum hõ nõ possit fingere vt dcm̃ est quãtumcũqꝫ cõstaret de corpe vitiaret stipulatio ẽt si res eẽt pñs qꝛ remaneret sine verbis. Sed hoc est ꝯ glo. or. in. l. que extrinsecus. ꝭ. e. quam. ꝟ. adduxi ergo hoc nõ vꝫ dicendũ nec est verũ ꝙ hic sit aliqua fictio. Sed est quedã declaratio pcedens volũtatis sequẽtis vñ sicut ille qui scribit p notas cõsuetas vltimã uoluntatẽ non ꝓhibet hoc facere iuxta no. in. l. sed cũ patrono ff. de bo. pos. qꝛ ille note hñt certũ intellectũ a consuetudine ita qñ note apposite a ꝯhentibus hñt intellectũ ab ipsis ꝯhentibus vꝫ ꝙ ualeat dispõ. Quia vt dixi hic nõ est fictio cũ de nã fictionis sit inducere nõ declarare simplr̃. ⁊ iõ in declaratione que retrotrahit nõ requirit extremũ habile a quo sicut in fictione vt est tex. no. quẽ ibi ponderat bar. in. l. sed si quid. §. i. ff. ꝺ vsufr. Preterea si verba expssa in pfatione q̃ sunt penitus omissa in stipulatõe nihilominus intelligunt in stipulatione expssa vt. l. titia. §. idẽ rñ. cum mã. ꝭ. e. ⁊ quãto fortius verba dcã in pfatione que sunt aliquo mõ expssa lꝫ non
conclu. pfecte dat sensũ stipulatõi vñ lꝫ alias fuerim secutꝰ dy. Ray. ⁊ Bal. ⁊ aliorũ in. d. l. si quis in fundi vo. nũc teneo simpliciter ꝙ valeat legatũ ⁊ stip. ⁊ ista sufficiant. ¶ Et qꝛ hic moder. post bar. ꝓsequũtur diffuse q̃ño virtute iuramẽti si non vꝫ qđ ago vt ago valeat vt valere põt ⁊ maxime. d. m. ¶ Adde dictis eius breuiter inquãtũ tangit nũquid si filius renũciat gnãliter hereditati pr̃ne seu bonis pr̃nis cũ iuramẽto. nõ obstãte hac renũciatõe possit petere legitimã. Nam si renũciare sine iuramẽto hoc est indubitatũ p. l. si qñ. §. illo. de inoffi. testa. vt tradit Guil. de cu. in. l. de his. ꝟ. de trãsac. sed stante iuramento ipse dicit ꝙ nõ poterit peti legitima alle. no. doc. bal. in. l. i. C. cõmodati. vbi dixit ꝙ quãuis renũciatio gnãlis facta de casibus fortuitis regulr̃ nõ valeat si tñ interueniat iuramẽtũ valebit qꝛ casus isti habebunt pro expssis virtute iuramenti. ¶ Tu aũt aduerte qꝛ multũ differt vtrũ renũciatio gnãlis nõ valeat nõ qꝛ deficiat cõsensus: lꝫ qꝛ est in discreta iuxta no. in fi. in. l. cũ aquiliana. de trãsac. an vero dicamus ꝙ renũciatio gnãlis valida nõ videat intellexisse de hoc iure. Nam p̃io casu pp reuerẽtiã sacramẽti valebit renũciatio: sicut vꝫ obligatio qñ quis iurat in genere ⁊ in confuso ꝙ obseruabit oẽs ꝯtus p se faciẽdos iuxta ea que ponit bar. ⁊ Bal. in aũt. sa. puberũ. C. si aduersus ven. sed qñ in v̂bis generalibus renũcians non vꝫ cõprehẽdere ius qđ nunc petit: sicut in filio qui petit legitimã. hic renũciatio nõ hꝫ locum in isto iure ex defectu cõsensus tũc succedit regula quã ponit Bar. in. l. si quis pro eo. versus fi. ff. de fideiuss. que ꝓbat in. l. fi. C. de nõ nu. pec. ⁊ in. l. fi. ꝟ. qui satisd. cog. ꝙ qñ cõtractus deficit rõne cõsensus tantũ importat iuramentũ quãtum cõtractus simplex ⁊ non vltra. ¶ Scđo adde inquãtũ allegat Bar. in. l. si quis maior. C. de transac. volentẽ ꝙ si trãsactio est iurata si nõ vꝫ vt transactio valeat vt pactum virtute iuramẽti ꝯ regulã positam. in. l. si cã cognita. eo. titu. nam ipse dicit ꝙ ista doctrina non vꝫ vera qꝛ tex. in. l. cum pr̃ filius palle. non loquit quãdo ꝯtus oĩo ꝓhibetur fieri sicut ꝓhibet transactio vbi non est lis. vt. l. ij. ⁊ qđ ibi no. C. de trãsac. Sed qñ actus erat nullus rõe defectus solẽnitatis. Cõfirmat ista ꝯclusio ꝺm. d. m. qꝛ iuramentũ vꝫ vim iudicij. vt. l. nam ⁊ postea. §. si penali. ff. de iureiu. sed in iudicio actus si nõ vꝫ vt trãsactio nõ vꝫ vt pactum. vt ꝓbat in. l. si quis suus. C. de repu. here. ergo similiter non valebit transactio iurata. Confirmat ista cõclusio ꝺꝫ ang. qui tenuit hanc ptem ꝯsi. suo. lxxxviiij. qꝛ ꝙ transactio que non vꝫ ualeat ut pactũ simplex vꝫ esse ꝯ volũtatem transigẽtis qui nõ eẽt remissurus ius suũ nisi posset ꝯsequi ex trãsactõe id qđ dꝫ sibi dari cũ pactum nudũ nõ valeat ad actõem vt. l. siue apud acta in fi. C. e. ¶ Et ex hoc resultaret inequalitas qꝛ ille cui remittit ius eẽt tutus exceptõe ⁊ ille cui debẽt aliquid dari nõ posset cõsequi suum: inequalitas autẽ vitat in ꝯtibus. vt. l. cum emptor. in pñ. ff. de rescin. vẽ. ergo saltẽ est dicendũ ꝙ nõ valeret transactio qñ ex vna pte eẽt remissio ⁊ ex alia datio. sed quando hincinde esset remissio ita ꝙ vtriqꝫ transigenti eẽt cõsultum pcõ. neqꝫ sequeret aliqua inequalitas forte posset tollerari opi. bar. ⁊ forte ꝺ iuris subtilitate opi. bal. vꝫ melius fundata. qꝛ regula est p eo ⁊ in mã exorbitãti ꝯ regulã non dꝫ fieri extẽsio iuxta no. in. l. ꝙ v̂o. ff. de le. maxie qꝛ fortius uidetur ꝓhiberi actus qui absolute interdicit quã actus qui ꝓhibetur nõ simpliciter. sed si nõ intercedat ei certa solẽnitas. ¶ In glo. ibi nec nãliter sicut plene dixi in voce diffuse tractãt hic doc. hanc materiã brocardicã si nõ vꝫ vt ago nõ valeat vt valere põt ⁊ iter cetera dicit hic Jo. ꝺ imo. allegãs Dy. ⁊ Ray. ꝙ in iudicijs ista regula non hꝫ locũ qꝛ in ipsis v̂ba impropriant vt saluetur intẽtio ⁊ valeat actus eo mõ quo valere põt adducũt tex. in. l. sꝫ ⁊ si possessori. §. itẽ si iurauero. ff. de iureiu. ⁊ glo. in. l. ⁊ puto. ff. fa. her. que dicit ꝙ v̂ba sñie possunt ipropriari ut saluetur intentio ꝓ quibus vltra eos uide tex. ⁊ qđ ibi ponit bar. in. l. i. C. de nego. ge. ubi uerba dispositiua sñie exponunt d̃claratiue sicut ẽt tꝫ in. l. legitimos. §. i. ff. ꝺ legi. tu. ⁊ est tex. ꝙ ibi no. bar. ⁊ bal. in. l. qui in aliena. §. ꝙ̃ꝙ̃. ff. de nego. gest. ¶ Et ex hoc infert ibi Jo. de imo. quem sequitur. d. m. ꝙ ẽt in ꝯtibus si nõ est peccatũ in forma si nõ vꝫ qđ ago ut ago ualeat ut ualere põt qꝛ v̂ba debent ipropriari ꝺm subiectã materiã ut. l. si uno. ff. loca. ⁊ semper interpretari ut actus potius ualeat ꝙ̃ pereat ut. l. quotiẽs idẽ sermo ⁊. l. semp in stip. ff. de reg. iur. sed ista dcã quantũ ad iudiciũ uidẽtur ꝯ tex. ꝟ. alle. per. d. m. quẽ ẽt ego uiderã in. l. si quis suus. C. ꝺ repu. he. ubi actus factus in iudicio si nõ vꝫ ut agitur nõ ualet ut ualere põt illatio aũt facta ad ꝯtus p d. Jo. uidetur ꝯ regulã positã in. l. i. §. cũ qui. ꝺ cõsti. pe. ⁊ in d. l. si cã cognita. ⁊ ꝯ. l. i. de iur. codi. nam si nõ ualet ultĩa uolũtas que est fauorabilior ut. l. in testis. ff. ꝺ reg. iur. multominꝰ dꝫ ualere ꝯtus. sed forte ipsi rñderent ꝙ illa iura debẽt intelligi quãdo est peccatũ in forma q̃ est magna restrictio nec est necessaria in casu nostro. vnđ aduerte diligẽter ꝙ in iuribus alle. per eos verba impropriant vt ꝯtineant aliã rem vel aliũ ꝯtum qꝛ non erat certum ꝙ vellẽt alio mõ cõtrahere. vnde vt videant fecisse cõtractũ qui põt fieri impropriãt v̂ba sicut diximus. ꝟ. in no. de ꝓmissione que vꝫ in vi pacti quãdo nõ est certũ ꝙ ptes voluerũt stipulari ꝺm glo. in. l. iurisgẽ. §. igitur nuda. ꝟ. de pac. Sed huic respõsioni vꝫ obstare qꝛ in iuribus allegatis in oppositũ nomẽ expssum in cõtractu vel in iudicio videbat significare aliam spẽm cõtractus uel aliã rem. ergo videt ꝙ ptes alium cõtractum voluerũt facere uel aliam rem in cõtractu uel iudicio ꝺducere. Sed ad hoc rñdeo ꝙ sola noĩatio cõtractus uel rei que assumpta ꝓprie significaret aliam rẽ uel aliũ cõtractũ nõ facit alio nõ cõstito ꝙ ptes uoluerint illum cõtractũ facere uel illã rem uenire in cõtractũ ex quo forma cõtractus repugnat uel res illa ꝓprie sumpto uocabulo non poterat uenire in cõtractũ. ⁊ iõ interpretamur eo mõ quo actus ualere põt ⁊ ab ipso initio ptes uident hoc gessisse unde dicit glo. no. in. l. i. §. ꝙ ut. ff. de supficie. ꝙ essentia cõtractus cognoscit a forma nõ a noĩe cõtractu expsso. ⁊ hoc late declarat bar. in dispu. sua que incipit publi. quidã ⁊ bal. in rub. C. de iure emphi. ⁊ est casus in. l. insulã. ꝺ pscrip. uer. ⁊ in. l. si olei. ⁊ qđ ibi p bar. C. loca. similiter uidemus in rebꝰ que ꝺducunt in cõtractu qꝛ ipropriant uerba ut cõtractus possit ualere. ut. l. stipulatio ista. §. hi quoqꝫ. ꝭ. eo. ⁊ in. l. quibꝰ diebus. §. dñs. de cõdi. ⁊ demõ. unde si usufructuarius uẽdit usũfru. exponit. i. facultas pcipiendi fructus qꝛ ipm ius nõ potest trãsferri. ut. l. necessario. §. fi. ff. de peri. ⁊ cõ. rei uen. ⁊ plene p bar. in. l. cotem. §. qui maximos. ff. de publi. ubi aũt ex-

primeret

primeret nomen ꝯtus ⁊ forma nõ repugnaret tũc illum con-
tractuз videret velle ꝑs facere quẽ noiat.exemplũ ſm bal.in
rub.de cõſti.pecu.ſi dico,ꝓmittis mihi ꝑ ſtipulatõez.naз quã
tum eſt in interrogãte exꝑſſit quem ꝯtum volebat facere.Et
ad illam.q.in qua fuit queſitũ vtꝝ filia que iurat nõ venire ad
ſucceſſionẽ paternã poſſit petere legitimaз. ¶ Adde pꝛio ꝙ
ẽt ſi interuenit iuramẽtũ põt petere legitimã hoc tз ſing.bal.
⁊ clare in rub.ff.de iureiu.in pe.col.⁊ ideз tз.d.m.lз illã doc.
nõ alleget in.l.qui ſupſtitis in.iiij.limi.ff.de acqui.he. ¶ Et
aduerte qꝛ illa rñſio quã ego dedi.ſ.ad dcã Bal.in.l.i.C.cõ
mo.ꝙ illa diſtinctio eſt Bal.pũctaliter.i.d.l.i.ꝑalle.Et poſt
ꝗ bar.tractauit mãm illaз brocardicã.Si nõ vз ⁊c.in qua de
oppoſitõe quã facit ad ꝑdicta.de le.certi cõdi.§.qm̃ ſi cer.pe.
ipſe ponit vnuз no.verbuз.vult.n.ꝙ ſi ſtipulatio contenta in
inſtꝛo eſt inutilis.nõ dз agi ex ſtipulatõe.Si tñ ꝯfeſſio de mu
tuo recepto cõtinet in inſtꝛo tunc dз agi ex mutuo ⁊ narrari
ꝗñ pecunia fuit numerata.que quidẽ numeratio poterit pꝛo
bari ꝑ cõfeſſionẽ.⁊ ſic tз expꝛeſſe ꝙ cõfeſſio facta de pecunia
mutuo recepta ꝓbet verã numeratõeз ⁊ mutuũ nãle.idẽ dixit
in.l.ſi ita ſtip.§.griſogon⁹.ĩ.e.⁊ in.l.certi ꝯdi.§.qm̃.ff.ſi cer.
pe.ꝯ quem tз Bal.exꝑſſe in.l.ij.§.creditũ.ff.eo.ſpe.⁊ Joã.
an.in ti.de teſta.§.i.uerſu.ſed pone egi.⁊ Anto.de bu.in.c.ſi
cautio ꝺ fide.inſtr.⁊ illa eſt uerioꝛ opi.quã plene ego diſcuſſi
⁊ ꝓbaui in.d.§.griſogo.repꝛehẽdendo dcã do.Jo.hic ⁊ ibi.
¶ Aduerte tñ qꝛ diſtinctio quã facit.d.Jo.⁊ bal.ĩ effectu in
l.ſi abſent.C.ſi cer.pe.quẽ adducit h.d.m.⁊ vid qd põit ideз
Bal.in.l.nam epl'is.C.de ꝓba.quẽ allegat hic Pau.de ca.
queз ſequit hic opi.Bar.Utruз aũt mutuũ ciuile ꝑ cõfeſſio
nem de recepto ꝓbatur ſm ſcripturã ſi cõfeſſio eſt facta corã
teſtibus.tãgit hic plene.Jo.de imo.⁊ in.d.§.griſogon⁹ vbi
ego plene tetigi iſtũ arti.vñ dic vt ibi.Addit ẽt hic Bar.in fi.
huius cõmẽti ꝙ lз de iure cõi non poſſit agi ex ſtipulatõe in-
utili cõtenta in inſtꝛo.nihilominus ſi inſtꝛm haberet guaran
tigiaз ⁊ ſtatutũ diſponeret ſuꝑ illa guarãtigia.poſſз cõtingere
caſus ꝙ ſtipulatio haberet executõз virtute ſtatuti ⁊ ꝙ nõ ha
beret vñ diligẽter ſunt attendẽda ṽba ſtatuti.ſз bal.h dicit ꝙ ẽt
iſto caſu inſtꝛm ṽtute guarãtigie nõ haberet executõem.qꝛ in
ſtrumẽtuз iſtud eſt nulluз.ergo nõ eſt inſtꝛm.vt.l.non putauit.
§.nõ queuis.ff.de ꝯta.⁊.l.ſi quis legatũ.in pꝛin.ff.de fal.cuз
ſi.ergo cũ ſtatutũ loquit de inſtꝛo.nõ habebit locuз in iſto ca
ſu.Sed Ang.⁊ Jo.de imo.dicũt.⁊ melius.ꝙ inſtꝛm eſt aliqd
lз ꝯtus in eo cõtentus ſit nullus.⁊ id poterit inſtꝛm tanꝗ va
lidum ꝓbare ꝯfeſſionẽ.iſta dictio colligit exꝑſſe ex dict. bar.
que ẽt moder.adducũt.in.l.i.§.i.ff.ꝙ vi aut cla.vñ dicit Jo.
de imo.eſſe diſtinguẽduз q aut dicit ſtatutũ ꝙ ꝯtus qui con
tinetur in inſtꝛo habeat executõeз paratã ⁊ tunc vera erit do
ctrina Bal.qꝛ ꝯtus nullus nõ eſt ꝯtus.vt dcm̃ eſt.aut ſtatu
tum loquit de inſtꝛo ꝙ habeat executõeз ⁊ tũc lз ꝯtractus ſit
nullus inſtꝛm mandabit executõi.⁊ hanc di.punctaliter facit
Bal.in.l.fi.C.de fal.cau.adie.le.de quo etiã tetigit in.l.ij.in
pꝛin.q.ũ cad.te.ap.an.Et bene facit ꝙ ipſe no.in.l.i.vel in ẽp
tione.C.plus valere ꝙ agitur. ¶ Tu aũt aduerte qꝛ declarã
da eſt doc.Bar.qui loquit ſatis obſcure.dum dicit ꝙ ſunt in
ſpicienda ṽba ſtatuti qualiter loquat.Que verba ſunt ſic de
claranda q aut ſtatutũ ſimpl'r diſponit ꝙ inſtꝛm habeat exe
cutionẽ paratã.⁊ tunc poſſit opponi de ĩualiditate ſtipulatõis.
qꝛ ⁊ ꝗlibet alia exceptio poſſз oppõi.ſm bal.in.l.fi.§.neceſſi-
tatem.C.de bo.qз lib.⁊ in.l.erroꝛ.C.de iuris ⁊ fac.igno.vbi
dixit ꝙ guarãtigia nõ validat obligatõeз ĩualidã.forte tñ poſ
ſet dici ꝙ ex quo ſtatutũ facit inſtꝛm exequibile nõ poſſint op
poni ſз bal.exceptões que nõ poſſent opponi in iudicio exe
cutiuo.de quibus.in.l.iudicati.C.ſi ex fal.inſtru.⁊ in.l.iiij.§.
cõdemnatũ.de re iudi.Et hoc virtute interpꝛetatõis paſſiue
per quaз oẽs.ll.loquẽtes de iudicijs executiuis trahuntur ad
iſtud nouũ iudiciuз executiuũ.iuxta ea que ſcribit Bar.in.l.
oẽs populi.de iuſti.⁊ iu.Aliqñ ſtatutũ diſponit ꝙ nulla poſſit
opponi exceptio.⁊ tunc nõ videbitur remota exceptio ꝑ quã
concludit cõtractum nulluз ipſo iure.ſicut eſt in caſu noſtro.
qꝛ non eſt pꝛopꝛie exceptio.ſm Bar.in.l.vt mihi donares.ꝺ
dona.⁊ Bal.in.l.ſi non ſortem.§.indebituз.de condi.inde.
⁊ in.l.peremptoꝛias.C.ſen.reſcin.non poſ.⁊ in.l.ſanci.C.
de dol.Aliqñ ſtatutũ tollit exceptõem ⁊ defenſionẽ.⁊ tunc
uidet eſſe diſtinguẽdum q aut ex tenoꝛe inſtꝛi nõ conſtat de
nullitate cõtractus.⁊ tũc nõ poterit opponi ꝺ iſta nullitate.qꝛ

non põt negari ꝙ eſt defenſio.aut ex ipſa inſpectõe inſtrumẽ-
ti notoꝛie cõſtat.ẽt tunc videt ꝙ iſta defenſio poſſit allegari.ꝑ
ea que tradit bal.in.l.i.C.ne li.in una ⁊ ea.ca.tertio ꝓuo.ubi
dixit exceptio notoꝛia nũꝗ̃ uidet ſublata uel defenſio.⁊ ſen-
tiũt moder.in.l.ꝺ pupillo.§.qui opus.ſ.de no.ope.nũ.Hoc
etiã tз bal.in.d.§.indebitũ.qñ pactum cuius nullitas apparet
ex inſtrumẽto nõ eſſet fundatũ ſuꝑ iuſtitia naturali.ſecus ſi eſ
ſet fundatũ ſuper nãli equitate.Sed iſta diſtinctõe nõ bene ꝓ
bat iure.vñ ſimpliciter tenerẽ id qd dixi.§.ſi quis ſimpliciter.

Si quis ſimpliciter.

Diuerſitas ĩ ꝗ̃litate ob
ligatõis facit ſtipulatõem inutileз niſi poſt rñſionem ſtipula-
toꝛ incõtinenti cõueniat cũ rñdente.ij.ibi uerſa vice.iij.ibi cũ
adicit.iiij.ibi niſi ſtipulatoꝛi. ¶ No.pꝛimo ꝙ illud dicit ſim
pliciter fieri qd nõ fit cũ aliqua modificatõe vel adiectõe ex-
trinſece qualitatis.Alibi dicitur ꝙ illud ſimpliciter fit ꝙ eſt
vnum abſolute nec hз diſtinctõem ꝑ quam efficiant plura ca
pitula vel plures diſpõnes vt pз in.l.i.ff.de vulg.⁊ pu.⁊ in.l.
cohiri.ff.ꝓ ſocio.Et de vario ſignificato iſtius dictiõis mul-
tas.ll.ponit hic bar.⁊ plures hic Jo.de imo.⁊ moder.ꝺ qui
bus dicam in voce aliquid in ſequẽti lectõe.Et ad mãm vide
glo.in cle.ſepe.in ṽbo ſimpliciter ꝺ ver.ſigni.⁊ bar.in extra.
ad repꝛe.ſuꝑ verbo ſũmarie iuxta fi.queз adducit hic Jo.de
imo. ¶ Scd̃o no.ꝙ ẽt ſi reſpõſio nõ ſit ſimplex ſз qualifica-
ta non vз ſtipulatio ſi rñdet ſub diuerſa ꝗ̃litate ⁊ eſt mirandũ
in iſto tex.qꝛ ſi aliquis ſtipularet in initio mẽſis ſibi dari ad
v.kalẽdas alteri⁹ mẽſis ⁊ ꝓmiſſoꝛ rñderet ꝙ daret idibus in
maioꝛi ſũma vꝫ ineſſe minoꝛ qꝛ ꝓlixioꝛ eſt terminus kalẽda-
rũ ꝗ̃ terminus iduũ vt plene declarat in data ſexti li.ꝑ glo.⁊
aliquid in.l.cum bixextus.ĩ.de ver.ſig.⁊ tamẽ vitiat ſtipula-
tio ꝯ.§.ſi ſtipulanti.ĩ.e.niſi forte interpꝛeteris illa verba an-
te kalẽdas.i.in ipſa die kalendaꝝ ſicut dicimus in.l.cum qui
kalendis.ĩ.e.dictio tñ intra vꝫ ſignificare ꝙ quicquid ẽ a pꝛi-
cipio mẽſis vſqз ad chalẽdas includat in interrogatõe.l.i.§.
ſi intra ꝺ ſuc.edic.forte dicemus aliquid cras. ¶ Tertio no.
ibi rñdeat pure cum glo.ſua ꝙ lз ille qui rñdet ſimpliciter vi-
deat rñdere iuxta formam interrogatõis vt inſti.de inuti.ſti.
pu.§.ꝑterea.vnde ſi interrogatio eſt pura ẽt rñſio vꝫ eſſe pu-
ra.hoc tamẽ non eſt veꝝ qñ exꝑſſe appareret ꝺ cõtraria rñſio
ne rñdentis vt in caſu nr̃o vbi aliquis interrogauit ſub cõdi-
tione ⁊ ille rñdit ſe velle dare pure. ¶ Ultimo no.nouũ ca
ſum in quo fingit ſtipulatio vbi nõ eſt.⁊ hoc fit ꝑꝑ vtilitatem
cõtrahentiũ.Et hũc adde ad caſus poſitos in.l.i.in pꝛi.ſ.eo.
Materiã glo.vltie diſcutiemus plene dño cõcedente in.§.ſз
ſi mihi pamphilũ.ĩ.e.vel in.§.fi.vbi bar.reaſſumit gnãleз di
ſtinctõeз.Suꝑ quo moder.hic multa ſcribũt vt ibi referem⁹.
Et quia iſte tex.dicit ꝙ illud dꝫ ſimpliciter fieri qd fit ſine du
plicatõe diſpõnum vel adiectõe qualitatis extrinſece. ¶ Ad
de vltra iura alle.per doc.text.in.l.ſi domus in pꝛin.de lega.
i.⁊ in.l.i.§.qd vero que eſt no.ad hoc.ff.ꝺ alea.⁊ in.c.religio
ſus de teſta.li.vi. ¶ Et aduerte diligẽter qꝛ illud dꝫ ſimplici-
ter fieri vel cõcedi qd ex verbis nullam hз modificatõeз lз ha
beat cõditionẽ ſubintellectã ex qua modificat diſpõ.caſus ẽ
no.in.l.ij.§.ſi quis a pꝛĩcipe in uerbo ſimpl'r.ff.ne quid in lo.
pub.Si tamẽ illa cõditio que tacite ineſt exꝑmeret verbis.
tunc diſpõ ẽet duplex nõ ſimplex.nã ⁊ in vulgari exꝑſſa cõti-
netur tacita pupillaris vt.l.iam hoc iure.ff.de vulga.⁊ pup.⁊
tamẽ ſi vtraqз exꝑmit diſpõ dꝫ duplex.vnde bal.non videt
recte ſenſiſſe qui dixit oppo.in.l.gallus.§.quidam recte.ff.ꝺ
libe.⁊ poſthu. ¶ Et ꝑdcã inducũt doc.hic ad.q.ꝙ ſi ex foꝛ-
ma ſtatuti põnibus dз rñderi ſimpliciter non põt reſponderi
hoc mõ nego me recepiſſe mutuo ⁊ ſi appareret me accepiſſe
dico ꝙ cõuerti pecuniã in vtilitatem mutant ⁊ hoc ſequitur
cõiter doc.hic ⁊ Bal.queз ipſi nõ allegãt in.l.fi.C.de ſpon.
⁊ in.l.nec quicꝗ̃.§.de plano.de offi.ꝓcon.⁊ le.Ubi ẽt dixit
unum ſing.uerbũ ꝙ vbicũqз mandat ꝓcedi ſimpl'r nõ admit
titur in libello cumulatio plurĩũ actionũ ẽt ubi alias admitte-
ret ꝙ eſt ualde nouũ dictũ ad mãm.l.edita.C.ꝺ edẽ.ſed pau.
de ca.hic dixit ſe conſuluiſſe ꝯ iſtam opi.Bar.⁊ Rapha.cu.
tenere ꝯrium hic qꝛ ille qui negat ſe accepiſſe pecuniã mutuo
ſimpl'r ⁊ abſolute negat ſine aliqua modificatõe vel qualitate
ergo hñt locũ uerba ſtatuti ⁊ lз poſtea adiciat illam cõditionẽ
non dз uitiare negatõem que abſolute ꝑceſſit qꝛ qñ duo ſunt
ſeꝑabilia ⁊c.utile ꝑ inutile non uitiat ut uidebis in.§.ſi mihi

pamphilũ alle. Bar. hoc tenentem ꝯm eũ in. l. ꝺ etate. §. ulti. ꝟ. de interro. ac. sed Bar. ibi nõ dicit hoc ſ illud soluz ꝙ iſta rñſio de iure cõi respectu negatiue ſimpliciter facte nõ eſt obſcura ⁊ hoc ego fateor ſed ꝑ hoc nõ ſequit̃ ꝙ nõ ſit duplex qꝛ illud dꝫ duplex non ſolum ꝙ eſt modificatũ ⁊ diſtinctũ ſed ẽt qꝺ cõtinet duas diſpõnes vnaz puram ⁊ aliã cõditõalem vt pꝫ in. l. i. de vul. ⁊ pu. ⁊ eſt tex. optimus cũ gl. in. c. ij. de teſta. li. vi. in ṽbo ſimpl'r vñ in terminis ſtatuti iſta ſua opi. nõ põt eſſe vera. Et ꝑ iſtum tex. ẽt dicit hic Ange. ꝙ ſi ſtante ſtatuto ꝙ debeat rñderi ſimpl'r accuſatõi accuſatus rñdet ſe cõmiſiſſe homicidiũ ad ſui defenſionẽ iſta rñſio nõ eſt admittẽda tã ꝙ̃ duplex ꝑ iura ſupius allegata ⁊ hanc opi. ſequũtur hic aliqui moder. ⁊ maxime. d. m. circa fi. cõmenti bal. aũt. in. l. i. C. de edil. ac. tenuit oppoſitũ. Sed hãc opi. ang. hic ſecutus fuit in. l. iubemus. C. de ap. ⁊ in. l. i. C. de cõfeſ. ⁊ qꝛ articulus eſt longus vide qꝺ pleniſſime ſcripſi ſuꝑ eo in. l. i. in prin. ff. de vul. ⁊ pu. Et vtꝝ admittat̃ iſta rñſio nego me fuiſſe culpabilem vide ꝑ Bar. in. l. i. §. accuſatõez in fi. ff. ad treb. ⁊ ꝑ Bal. in aũt. ꝯ qui ꝓpria. C. de non nu. pe. vtꝝ aũt ille qui negauit ſimpl'r maleficiũ ſi eſt cõuinctus poſtea poſſit allegare ꝙ fecit ad ſui defenſionẽ vide ꝑ Bar. ⁊ bal. in. d. aũt. ꝯ qui ꝓpriã ⁊ in. l. iubemus. C. de ap. T etigit ẽt hic Ang. nũquid ſi ſtatutum punit negantẽ maleficiũ ille videat̃ negare maleficiũ qui dicit occidiſſe ad ſui defenſionẽ ita ꝙ incidat in penaz ⁊ tꝫ ꝙ ſic qꝛ ſi fecit ad ſui defenſionẽ nõ eſt maleficiũ ſecus ſi ſtatutuz puniret negantẽ fcm̃ ꝯm eũ. Sed primũ mẽbꝛuz nõ approbat ꝺ moder. ⁊ bene qꝛ iſta ſtatuta vident̃ imponere penam neganti qñ ex negatõe accuſator grauatur onere ꝓbandi ꝯm Bar. in diſpu. ſua ꝑ italiam cõiter ſunt ſtatuta in. l. euz qui. ⁊ in prin. ff. de iureiur. ⁊ ꝑ Bal. in. l. ea que. C. de ꝯdi. indebi. Sed in caſu nr̃o nõ incũbit onus ꝓbandi accuſatori ſed allegãti ꝙ fecit ad ſui defenſionẽ ꝯm Bar. in. l. aurel. us. §. idez queſij. ff. ꝺ lib. leg. ⁊ ego plene ſcripſi poſt moder. in. l. x. j. e. ergo iſto caſu nõ hꝫ locum rõ ſtatuti. Arguit ẽt Ange. hic per iſtum tex. ꝙ ſi ſuꝑior cõmittit cãm iudici ordinario mutata aliqua forma cognitõis ꝯm quaz iudex ordinarius potuiſſet ꝓcedere iuriſditio vꝫ eſſe delegata nõ ordinaria ſecus ſi ſimpliciter cõmittat eo mõ quo iudex ordinarius poterat cognoſcere qꝛ tunc vꝫ potius excitata iuriſdi. iudicis ordinarij quã noua iuriſditio delegata ꝑ tex. i. i. c. lꝫ in corrigẽdis de offi. ordi. ⁊ ꝑ tex. cũ gl. in. l. ſepe. ꝟ. de offi. ꝑſi. ⁊ iſta dicta approbãt moder. hic ſed. d. m. limitat niſi cõmittat̃ iudici ordinario ꝙ ꝓcedat auctoritate cõmittentꝭ alle. tex. cũ glo. in. c. cuz aliquibus de reſcrip. li. vi. Ad idez vide bonũ tex. in. c. hi qui auctoritate in fi. ⁊ ibi ꝑ Jo. an. de prebẽ. li. vi. Ex hac di. Ang. cuz limi. d. mei infert Bal. ſing. poſt Ja. bu. in. l. qui ꝓcuratorẽ dat. in prin. de ꝓcu. ꝙ ſi ex forma ſtatuti ptãs hꝫ arbitriũ in ꝓcedendo ſuꝑ cauſis crialibus qꝛ hoc nõ cõpetit ſibi ex iuriſditione ordinaria iuriſditio eius in cognoſcẽdo dꝫ eſſe delegata. Ex his ẽt infert idem Ang. in cõſi. ſuo. cxl. ꝙ ſi mandatur iudici ordinario ꝑ ſuꝑiorem ꝙ ꝓcedat ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij qꝛ alterat̃ forma cognitõis ordinarie cenſet̃ iuriſditio eẽ delegata. Ex hoc ẽt infert̃ ꝯm eũ cõſi. ccxlvij. ꝙ ſi ſuꝑior mãdat iudici ordinario vt cognoſcat cũ ꝯſilio aliquoꝝ vel ꝙ refert iudiciũ ſuum ad principẽ priuſquã diffinat iſta ſil'r cenſetur iuriſditio delegata. Nũquid aũt illi quorũ cõſiliũ dꝫ adhiberi cenſeant̃ eẽ iudices vel potius ſimplices cõſiliarij vide glo. ordi. ⁊ qꝺ ibi ponit Anto. ꝺ bu. in. c. ij. de corpore vitiat. Sed ꝯ ſcõm mẽbꝛuz Ang. ⁊ limi. do. mei arguit̃ fortiter. naz tex. in. c. cũ aliquibus manifeſte loquit̃ de cõmiſſione cuius forma nõ poterat cõpetere ordiario ex ptãte ſua qꝛ nõ potuiſſet cõferre ordinarius ꝯ ſtatutũ cõfirmatũ a ſede aplica ſi habebat clauſulã irritantẽ nec cõtra ſtatutuz iuratũ vt in. c. dilecto in fi. ⁊ ibi no. ex̃ de preben. nec cõtra cõſuetudinẽ de qua ibi fit mentio ⁊ tñ niſi ſit dictum ꝙ cõferat auctoritate apoſtolica vꝫ conferre poteſtatẽ ordinario vt ibi dꝫ ⁊ hoc vꝫ cõſonans rõni qꝛ modus ꝓcedendi ꝑꝑ naturaz poteſtatis ⁊ iuriſditionis videtur potius quedaz qualitas que reſpicit executionem iuriſditõis. i. exercitiuz ꝙ̃ qualitas que reſpiciat ſubſtantiã iuriſditionis vnde ꝑꝑ alterationẽ qualitatis iſtius nõ vꝫ creari noua iuriſditio ſicut diſtinguit Bald. no. in. l. edita C. de eden. ⁊ in. l. denunciaſſe. §. quid ergo. ff. de adul. dicens ꝙ qñ qualitas ꝺtracta vel adiecta libello mutat ſubſtãtiam obligatõis vel actõis tunc vꝫ eſſe nouũ iudiciũ ⁊ dꝫ ſtari libellus ꝺ nouo. ſecus ſi nõ mutet̃ ſubſtãtia obligatõis vel actõis ſed mutat̃ vel augeat̃ effectus cõdemnatõis vt. l. in ꝺlictis. §. ſi ꝺ tracta. ff. ꝺ noxa. Non ob. tex. noſter ⁊ ſimiles qꝛ vt declarat bar. in. §. ſed ſi mihi pamphilũ. diuerſitas q̃litatis inducit diuerſitatẽ in ſubſtãtia obligatõis ꝙ nõ ẽ in caſu noſtro. ⁊ ideo ſemꝑ dubitaui ſuꝑ iſto articulo ⁊ ẽ cogitãdũ qꝛ tex. allegatus fortiſſime vrget ⁊ tñ non ẽ tutũ recedere a cõi ſñia. Scdo cõtra dcm̃ dñi mei facit tex. ⁊ qꝺ ibi no. doc. in. c. ſicut venire de exceſ. p̃la. vbi mandat̃ archiepo ꝙ auctoritate põtificis diſſolnat vnionẽ in legitime factã ꝙ poterat facere ex ptãte ordinaria ⁊ tamẽ doc. dicũt ibi ꝙ per hoc nõ inducit̃ ibi noua ꝺlegatio ſ excitat̃ iuriſditio ordinaria. ſ hoc ẽ ibi ꝓpter uerbũ adiunctũ fuit. n. mandatũ ꝙ ꝓcederet auctoritate aplica ſicut iuſtum erat ꝑ que ṽba pontifex videtur ſentire ꝙ nõ vult in aliquo p̃iudicare iuriſditõi ordinarie ⁊ ẽ ſingu. limi. ad no. in. d. c. cũ aliquibus. Et ad mãm vide bonum tex. in. c. michael ex̃ ꝺ uſur. Sed querit̃ pro ꝑfecta declaratõe articuli quid ſi ſuꝑior cõmittit cãm iudici ordinario que tñ nõ erat de ſua iuriſditõe uel qꝛ ꝑtes erãt ꝺ alieno territorio uel qꝛ nõ habebat iuriſditõem in eo qꝺ cõmittitur. vtꝝ videatur ei iuriſditio ꝓrogata vel potius fcã noua delegatio. ſuꝑ quo cõſuluit collegiuz peruſinũ ⁊ ẽ in ꝯſilijs ang. in ordine meoꝝ. ccxv. vbi concludunt ꝙ iuriſditio non vꝫ delegata ſ ꝓrogata qꝛ ſicut ꝓrogatio põt fieri per ꝑtes vt. l. de qua re in fi. ⁊. l. i. cum mã. ff. ꝺ iudi. ita põt fieri per principẽ qui põt extendere iuriſditõem inferioris. ⁊ ita in dubio vꝫ eſſe fcã ꝯm glo. ſing. quã ibi no. pe. de ancha. ad hoc tenuit oppoſitũ ⁊ dicit dñm ſuum bal. allegaſſe eã ꝓ ſing. in illo. c. illi qui auctoritate in fi. de p̃ben. lib. vi. Et credo glo. eẽ veriſſimã quãdo cõmittit̃ iudici inter ſubiectos gradus maior iuriſditõis qui non ꝑtinebat ad eum. ſicut factũ fuit in. d. c. hij qui. Sed quando ordinarius haberet iuriſdi. in illa ſpẽ inter ſuos eẽt maius dubium qꝛ in eadẽ ſpẽ iuriſditõis ꝓprie cadit ꝓrogatio nõ in diuerſa iuxta no. in. d. l. i. de iudi. ⁊ in. l. ſi hi qui ex cõſenſu de epi. audi. ⁊ tamẽ doc. in. d. c. ſicut vnire. ẽt in iſto caſu tenent ꝙ ſit iuriſditio ꝺlegata ⁊ hoc plꝫ qꝛ cõceſſio iuriſditionis que fit a ſuperiore in vna cã hꝫ formaz ꝺlegate iuriſditionis vt plene ꝺclarat Bar. in. l. ij. ꝺ ope. le. vnde picit glo. no. in. l. fi. C. ꝺ manu. vindi. quam ibi no. bal. ꝙ ſi cõmittit̃ vna cã tanꝙ̃ ordinario iſta iuriſditõ hꝫ imaginem ꝺlegate nec reperit̃ iure cautũ ꝙ ꝓrogatio iuriſditionis in vna cã fiat aliter ꝙ̃ a ꝑtibus. vnde iſta ꝑs ẽ tutior ⁊ de qõe vide per. d. domi. in. c. i. ꝺ offi. vica. li. vi. ¶ Utruz aũt ſi cã ꝺlegat̃ ordinario qui de ea poterat alias cognoſcere extinguat̃ iuriſditio ordinaria in illa cã eſt pulchra qꝺ de qua vide plene ꝑ Inno. ⁊ anto. de bu. in. c. cũ ex officij ꝺ p̃ſcrip. ¶ Et poſito ꝙ nõ extinguat̃ vtꝝ iudex ſimpliciter faciendo actũ videat̃ facere tanꝙ̃ delegatus vel tanꝙ̃ ordinarius. vid quod Ang. no. Jo. anto. in. c. ſi poſtꝙ̃ ꝺ elec. li. vi. in nouel. ⁊ moder. poſt eũ in. d. c. qui auctoritate. T ene ẽt menti quãdaz doctrinã bal. in. l. i. ff. de iuriſdi. om. iudi. vbi vꝫ uelle ꝙ quãdo princeps extendit iuriſditõem quã iudex ordinarius hꝫ in vna ſpẽ imꝑfecta ⁊ ꝑficit ptãtem eius iſta ſuꝑadditio fit iuriſditio ordinaria extenſa nõ delegata. Sed iſtud dcm̃ nõ plꝫ qꝛ uidet̃ ꝯ ea que dixi. ꝟ. allegando glo. in. d. c. hi qui auctoritate. ⁊ iſta ſufficiãt. T angit ẽt hic ang. nũquid ille qui negauit ſemel põnem aduerſarij poſſit penitẽdo poſtea cõfiteri ⁊ adherere poſitõi quez articulũ plenius attingit hic. d. m. de quo ẽt uide per bar. in. l. poſt legatũ in prin. ꝺ his qui. vt indi. ⁊ diuidit articulũ in duos. Nam primo querit vtꝝ ex põne negata quis poſſit ſe fundare. Scdo ſi nõ põt. vtꝝ poſſit reuocare negationẽ ſuam. Suꝑ primo dat regulã quam poſuit ſpec. in ti. de poſi. §. fi. ver. viij. ꝙ ex eo qꝺ quis ĩpugnat non põt ſe fundare vt in regula ex eo qꝺ de reg. iur. ⁊. l. queſitũ de acqui. he. ⁊. l. ſi quis teſtibus. C. de teſti. hec tñ fallit ꝯm eum qñ quis ĩpugnat reſcriptũ tanꝙ̃ ſubreptitiũ ex eo ꝙ tacuit ĩpetrans aliquid qꝺ debebat exprimere tunc. n. qꝛ nõ impugnat narrata ĩ reſcripto videtur ſe poſſe fundare ex eo cõtra impetrãtem. ita determinat Jo. an. ĩ nouel. i. c. fi. de iureiur. li. vi. ¶ Tu aũt aduerte qꝛ regula eſt vera nõ ſoluz quãdo quis impugnat factum ſed etiã qñ impugnat ſolẽnitatem facti. vnde ſi creditor dicit ſe liberaſſe debitorẽ ſed nõ ſolẽniter non põt ſe fundare ex aſſertõe liberatõis facta per debitorẽ. cuius ſolẽnitatez impugnauit ꝯm bar. no. in. l. decẽ in vlti. q. j. co. ti. ¶ Secundo adde qꝺ ex facto negato põt aliquis ſe fundare ad opponẽdã

exceptõem

exceptōēz declinatoriā incōpetētie aduersus agentē vt singu. tradit bal. ꝑ illuz tex. in. c. i. circa mediū de cōtrouer. inter va. ⁊ epm. ¶ Tertio adde ꝙ lz ex īstrumēto impugnato ps nō possit se fundare vt. l. post legatū ꝑ alle. iudex tamē ex officio si instrm est ꝓductum in actis pōt ferre sniaz pro reo ita no. sing. Inno. in. c. cū venerabilis ex̄ ō censi. que refert ⁊ sequitur anto. ō bu. in. c. lz cāni de ꝓba. ¶ Quarto addō ꝙ ille qui impugnat vel negat intentōēz libellātis nō potest se fundare ex assertis in eodē libello lz illa nō negauerit qꝛ spāle est fauore libertatis ꝙ ista diuisio admittat̄ ſm Bal. in. l. cuz ꝓcum C. de libe. cā ⁊ ad materiā vide archi. ⁊ Jo. an. in. c. i. de cōfes. in. vi. Sup scōo arti. adde breuiter ſm. d. m. ⁊ bene ꝙ negatio pōt reuocari incōtinēti. i. anteq̄z ps eā acceptet sz acceptationez non. Ad primuz allegat glo. satis notā in. c. fi. de iureiur. li. vi. Ad scōm no. doc. Bal. ꝙ ēt ego videraz in. l. gallus §. quidaz recte de lib. ⁊ posth. facit optime tex. in. c. sup. e. vel in. c. qui ꝯ certam de elec. li. vi. Si tn̄ post negatōem acceptaz reus vellet allegare errorē vtꝝ tunc posset reuocare negatōēz recurrendū est ſm eum ad māmꝫ l. error de iur. ⁊ fac. igno. sz Bar. in hoc clare loquit̄ in. d. l. plus legatū vnde de mō reuocandi dic vt ibi ꝑ eum. Et ad ea que diximus. s̄. adde bar. in cōsi. suo. cvi. vbi dixit ꝙ qui rn̄det se nō esse culpabilez nō rn̄det legitime accusationi. Adde ēt ꝙ ille qui negauit positionem lz nō possit se fundare ex positōe negata pōt tn̄ se fundare ex testibus vel instr̄is ꝓductis sup illa positione negata ſz Bar. in. d. l. post legatū ⁊ Ange. cōsi. suo. clvi. Adde ēt ꝙ ponit bal. in. l. iusiurandū ꝙ ad pecu. §. non semp. ff. de iureiur. vbi dixit ꝑ illum tex. ꝙ iudex ex cā potest admittere rn̄sionē modificatā ⁊ si statutum iubeat rn̄dere simpl'r ¶ Et aduerte qꝛ qn̄ precedēs stipulatio fuit inutilis sine dubio stipl'o. q̄ fingitur legitie facta quo ad oīa est nouus ꝯtus. Sz si ꝓcessisset stipl'o vtilis cui incōtinēti esset aliquid additū vel detractum ex cōuentōe partiū ⁊ esset renouata stipulatio tūc vtꝝ isti viderentur duo ꝯtus vel vnus vide tex. ⁊ ꝙ ibi plene per barto. ⁊ alios in. l. iurisgen. §. adeo. ff. de pac. ⁊ per Bal. in. l. pcā conuenta. ff. de ꝯtrahen. emp.

Si stipulanti. In maiori sūma inest minor ⁊ iō vz stipulatio vsq3 ad cōcurrentē quātitatē. ij. ibi ex ꝯrio. iij. ibi lz. n. ¶ No. ibi nō eē ꝯctam obligatōēz ⁊c. nisi ꝙ qn̄ dictio nisi sequit̄ orationē negatiuaz tūc ista dictio nisi affirmat secus si sequat̄ orationem affirmatiuā qꝛ tunc negat sup quo vide bonū tex. in. l. meuia §. fi. ff. de manumis. testō ⁊ qō plene scribit Bar. in. l. si eū. §. qui iniuriaꝝ. ff. si quis cau. ⁊ in. l. i. ff. de cōdi. ⁊ demō. ¶ Secundo no. ꝙ satis est stipulatōēz esse cōsonantē in aliquo ad hoc vt in eo valeat stipulatio lz in aliqua ꝑte sūme stipulatio nō valeat ⁊ hoc est iō qꝛ ꝓstatio sūmarū est diuidua ⁊ iō vtile ꝑ inutile nō vitiat̄ vt videbis in. §. se. ¶ In glo. sup verbo cōtracta ibi so. ibi volebat stipulator ⁊c. hanc glo. singu. no. Ang. hic ꝙ qn̄ cōstat de volūtate ꝑtium ꝙ nō volunt in maiori sūma inesse minor est tūc non hz locum regula posita in §. nr̄o pro qua Ang. alle. tex. cuz glo. in. l. si stipulatus fuerim hanc sūmaz. j. e. do. me. allegat tex. in. l. cū in testō. j. de verb. sig. Et ꝑ hanc gl. decidit ang. hic ꝙ si ex tribus arbitris vnꝰ cōdemnet in. xv. cū ꝓtestatōe ꝙ nō intendit cōdemnare in. x. ⁊ sil'r facit secūdus qui cōdemnat in. x. tūc snia condēnant̄ in minori sūma non valebit qꝛ alij nō concordāt in illa minori sūma. Sed glo. or. in. c. i. de arb. li. vi. tz oppositū dicēs ꝙ ista ꝓtestatio est cōtraria facto ergo reicitur ⁊ remanet dispō valida iuxta. c. cū. M. cū mā de cōsti. ⁊ ꝙ habet̄ in. l. cuz in plures. §. locator horrei. ff. loca. d. Jo. de imol. nitit̄ cōcordare opi. dicens ꝙ aut arbiter nō vult. x. cōtineri in. xv. ⁊ tūc intelligatur ꝓtestatio cōtraria facto ⁊ sic reiciat̄ ⁊ valeat sententia vt dixit glo. in. d. c. i. Aut vult ꝙ. x. contineat̄ in. xv. Sed non vult cōdemnare in. x. ⁊ tūc vera sit opi. ang. ⁊ alioꝝ. Sed si. x. necessario cōtinētur in. xv. aut ipse dicit ⁊ cōdemnat in. x. vt l. si quis cū totum. in prin. ff. de re iudi. ergo ꝓtestando ꝯriuz cōtradicit sibi vn̄ ista distinctio non hz saporez iuris ⁊ iō dome. bene dicit tenendaz esse sniam huius glo. ⁊ Ange. simpl'r mouetur optima rōne qꝛ ista ꝓtestatio nō est ꝯria facto lz est expositiua facti ꝙ multip'r pōt intelligi. nā ſm Cy. ⁊ Ray. hic quos ēt sequit̄ Jo. de imo. ex ꝓprietate ſmonis minor sūma nō cōtinetur in maiori. sed ex interpretatōe iuris vnde lz ex iuris ꝓsumptōe in dubio in maiori sūma contineat̄ minor qꝛ tamē ēt seruata ꝓprietate verbi verba possunt significare aliud nō est dubiū ꝙ ꝓtestatio sequens est expositiua ⁊ declaratoria lz si nō eēt apposita. l. ꝓsumeret alium eē sensuz ꝯhentium vt. l. at si quis. §. plerisq3. ff. de relig. ⁊ sump. fu. ⁊. l. nesenius. ⁊ ibi ꝑ bar. ff. de nego. ge. ⁊ ꝑ eūdem plenissime in prio articulo ꝓtestatōis declaratorie in. l. non soluz. §. morte. ff. de no. ope. nū. ⁊ ideo pōt dici ꝙ cōdemnatio nō vꝛ fcā quinimo ēt si ex ꝓprietate verboꝝ in maiori sūma inesset minor nihilominus ex quo apparet de expssa intentōe iudicis vel arbitri posset īpropriari uerba vt deseruirēt intentōi sicut improꝑantur vt valeat snia qꝛ ista vꝛ esse intentio iudicis vt faciat actum validuz vt plene scripsi in. §. si quis ita. s̄. eo. ꝓ ista cōclusione adduco tibi gl. no. quā approbāt ibi bar. ⁊ cōiter oēs in. l. iurisgen. §. igit̄ nuda. ff. de pac. que vult ꝙ qn̄ ꝑtes ꝯhūt in forma stipulatōis si agunt ꝙ nō sit stipulatio sed pactū nudum q̄uis ex ꝓprietate sermonis aliud sit tn̄ īpropriant̄ verba vt saluet̄ intentio ꝑtium sicut dicūt moder. allegātes illam glo. in. §. si quis ita. s̄. eo. ⁊ ꝙ dixi in prin. huius. l. Preterea posito ꝙ ꝓtestatio eēt ꝯria fcō qꝛ est posita in eadez orone cū fcō non reiceret̄ tunc sed vitiaret actuz vt. l. vbi repugnātia. j. de regu. iur. ⁊ in. c. i. circa mediuz de postu. ꝓla. li. vi. ⁊ h tenet Bar. expsse in. ij. arti. ꝓtestatōis iuxta fi. arti. in. d. §. mōte ⁊ in. l. fi. §. i. vbi optie loquit̄. ff. de cōdi. inde. ¶ Sed queritur quid si ille qui cōdemnat in minori sūma nō absoluit in reliquo ⁊ quid si absoluit quo casu valeat snia ⁊ habeat locū tex. in. §. si plures. Sup qua qōe dicit bal. in. l. ij. C. de re iudic. ꝙ tex. in. §. si plures cum si. dz intelligi quādo iudex qui cōdemnauit in minori sūma absoluit in reliquo. nā si nō absoluisset in reliquo snia nō videret̄ valere vt. l. i. C. si aduer. rem iudi. ⁊. l. apud celsum. §. itez querit̄. ff. de doli excep. ⁊. l. quid tn̄ in prin. ff. de arbi. sed ipse idem bal. in. l. i. C. ō sen. que sine cer. quā. reuocat hoc in dubiū. nam ſm eū si iudex absoluit expsse ista snia vꝛ ꝯdicere sentētijs prioꝝ qui cōdemnauerūt ergo sunt oēs discordes. ⁊ sic non vz snia vt. l. item si vnus. §. fi. ff. de arbi. si aūt nō absoluit tūc ex alio capite non vz snia qꝛ super vno caplo ꝓ ꝑte fuit ꝓnunciatū ⁊ ꝓ ꝑte nō vt. s̄. est dcm̄ ⁊ ideo ipse relinquit cogitādū. Et eodē mō dicit hic dn̄s meꝰ qui adducit istam impugnatōēz a seipso ꝯ dicta bal. in. l. ij. de re iudi. Tu aūt aduerte qꝛ si iudex expsse absoluit in reliquo. fatendū ē ꝙ discordat ab alijs iudicibus vltra sūmam minorem. sed in sūma minori snia eius nō est diuersa ab alijs iudicibus vn̄ mirandū ē de ista subtili argumētatōe que nihil cōcludit. ¶ Preterea posito ꝙ nō eēt secuta absolutoria expsse adhuc posset dici ꝙ simpl'r procedit tex. in. §. si plures qꝛ lz unus iudex solus ꝓnuncians sup vno capitulo ꝓ ꝑte in reliquo non videat̄ absoluere. hoc tamē casu vꝛ qꝛ ꝓnūciatio ista facta sup minori sūma ꝯdicit cōdemnatorie alioꝝ ⁊ iō qꝛ non ē dare mediū validū inter cōdēnatōem ⁊ absolutōēz hoc ipso ꝙ ꝯdico tibi cōdemnanti videor absoluere ⁊ essz ista no. limitatio ad. d. l. i. C. si aduer. rem iudi. sup qua tamē volo cogitate vsq3 ad lectōēz sequētez. Duas alias limitatōes tangit bal. in. l. i. ꝑ alle. quaꝝ pria est ꝙ vnus iudex cōdemnat in maiori quātitate soluēda post mēsem nō habeat locū tex. in. §. si plures qꝛ lz secūda sit minus quātitate tamē cōtinet plus tpe ⁊ iō videt̄ eē incōpatibiles ⁊ diuerse in substātia. ¶ Nā adueniente mense ex snia lata in minori sūma debebit fieri solutio ⁊ attenta alia lata in maiori non debebit fieri nisi post annū. ⁊ sic iste due snie sunt incōpatibiles. Addō ⁊ diuerse in substātia vt pz ex. §. ꝓce. vbi probat̄ ꝙ stipulatio tanq̄ diuersa in substantia non vz si stipulator ponit ō vno termino ⁊ ꝓmissor ō alio ⁊ tamē vt ibi tetigi multis modis posset cōtingere ꝙ terminꝰ ꝓmissoris tanq̄ minor cōprehenderet̄ sub termino stipulatoris vitiat̄ tamē stipulatio qꝛ diuersitas tpis inducit diuersitatē substātie vt declarat Bar. j. e. §. sed si mihi. ⁊ iō non possūt iste snie cōsiderari vt vna. vn̄ opio sua vꝛ uera. sed dn̄s meus dicit hic ꝙ ista tertia limitatio bal. nō ē uera qꝛ vꝛ potiꝰ dicēdum ꝙ ꝺbitor ipse remaneat cōdemnatus in minori sūma in qua fuit cōdēnatus ad soluēdū. j. mēsem qꝛ ēt in tpe in maiori sūma inest minor arguēdo ō re ad tps ut. l. eius militis. §. militia. ff. de testa. mili. ⁊ probat̄ ſm euz. xxxiij. q. i. c. si quis dederit. Et tz Bal. in testibus deponentibus ō diuerso tēpore ō maiori ⁊ minori in. l. i. C. de testa. sed istud dcm̄ nullo modo pōt stare primo quidez qꝛ vꝛ expresse ꝯ tex. in. §. si quis simpliciter. s̄. eo. vbi nō vz stipulatio si vnus stipulabat̄ chalen-

dis ⁊ alter rñdeat idibus ⁊ quocūqꝫ cōsideres illum tex.neces
se est dicere ꝙ ex vna pte fuit facta mentio de minori sūma
in alia de maiori. Nam verbi gr̄a si ego existens in secunda
die mensis dico ꝓmittis mihi.x.chalēdis intelligit̄ de chalē
dis futuris alterius mensis vt.l.cū qui chalēdis.ff.eo.si ergo
promissor rñdeat ꝓmitto idibus ꝙ ēt intelligit̄.s.ꝓximis ap
paret ꝙ de maiori sūma dierū interrogauit stipulator ⁊ de mi
nori est rñsum. Si aūt sumus post idus mēsis verbi gr̄a.xvi.
dies mēsis ⁊ ego interrogo te ꝓmittis mihi chalendis intelli
gitur ꝺ chalendis proximi mēsis. Si ergo tu rñdes promitto
idibus rñdes de āpliori tp̄e q̄ꝛ loqueris de idibus futuri mē-
sis que sequunt̄ post chalēdas ⁊ nonas ⁊ tn̄ vitiat̄ stipulatio
vt ibi dꝛ ꝙ ex minori ⁊ maiori sūma tp̄is inducit̄ diuersitas
in substātia obligatōis ꝯm bar.⁊ oēs. Amplius cōsidera ꝙ ēt
si maior ⁊ minor sūma tp̄is nō vitiaret stipulatōeꝫ nō esset di
cenduꝫ vt dicit.d.m.ꝙ debitor teneret̄ soluere.ff.menseꝫ q̄ꝛ
illa esset minor sūma tp̄is in qua videret̄ cōsensuꝫ lꝫ.n.illa sit
minor sūma nāliter effectu tn̄ est maiori in casu nr̄o ⁊ conti-
net plus q̄ꝛ ille qui dꝫ sub minori dilatōe in plus vꝛ condēna
tus q̄ꝫ ille qui dꝫ sub maiori dilatōe vt.l.i.C.de plus pe.⁊ in
sti.de ac.§.plus vn̄ potius videret̄ dicendū ꝯ ꝙ debitor de
beret soluere post annū q̄ꝛ ista cōdēnatio cōtinet minus tp̄e
nō plus ⁊ ita decidit sing.Ang.in si.q.in cōsi.suo.cxxiiij.vbi
dicit ꝙ si ego facio tibi pactū reuēdendo post triēniū ⁊ tu ma
gis ad reuēdenduꝫ ꝯ me ⁊ narras me esse pure obligatū ad re
uendēdū ⁊ postea probet̄ ꝙ post triēniuꝫ debeo reuēdere pōt
sequi cōdemnatio q̄ꝛ actor vꝛ intentasse plus.s.obligatōeꝫ pu
ram ⁊ ꝓbasse minus quo casu pōt sequi condēnatio ꝑ regulā
positaꝫ in.§.nr̄o ⁊ ꝑ.l.qui soliduꝫ.in prin.⁊ ꝙ ibi habet̄ ꝺ le.
ij.⁊ sic pꝫ ꝙ in tp̄e quo ad effectū minus tp̄is accipit̄ pro plu
ri ⁊ longius tp̄is pro minori vn̄ dic vt dixi sup̄ius sequēdo dī
cta Bal.i.d.l.i. Adde ēt ad ea que diximus in scd̄a limitatio-
ne allegādo Bal.in.l.ij.de re iudi.ꝙ in arbitris vꝫ sn̄ia lata
super pte lꝫ nō absoluat in reliquo ⁊ in hoc est dr̄ia inter iudi
ces ⁊ arbitros. Ita tradit sing. Jo.an.in.c.cū inter de re iu.
quem refert ⁊ sequit̄ Pe.de ancha.in regula ea que fiunt in
vij.car.de reg.iur.vel pōt dici si nō vis facere dr̄iam inter ar
bitros ⁊ iudices sicut nō faciunt hic moder.ꝑ.l.inter pares in
fi.de re iudi.ꝙ lꝫ vnus iudex qui condēnat in pte nō videat̄
in reliquo absoluere ⁊ silr̄ arbiter vt.l.quid tn̄.in pri.ff.de ar.
pōt tn̄ valere sn̄ia ex tacita absolutōe que colligit̄ ex mēte iu-
dicis ꝑ acta vel ꝑ ipsam sn̄iam.casus est sing.quē ibi no.bar.
ad hoc in.l.si plures.in prin.ff.de fideius.vbi dꝛ ꝯm bar.ꝙ
si petita est vna sūma ⁊ ꝯ vnam ptem illius sūme est opposi-
ta exceptio iudex condēnando simplr̄ in alia pte vꝛ tacite in
alia absoluere ꝑꝑ exceptōeꝫ que fuit opposita in alia pte. Ad
ꝓpositū mō dico ꝙ ex quo illi qui cōdemnāt in pte ⁊ non in
toto ꝯdicunt in alia pte cōdemnāti in toto vt cōtradictio va-
leat eo mō quo fieri pōt vꝛ cōtinere ista cōtradictio tacitā ab-
solutōeꝫ ⁊ est nouus intellectus ad illa iura. Et ꝙ in quātita
te tp̄is minus tp̄is dicat̄ plus ⁊ longius dicat̄ minus ē casus
notabilissimus qui hoc dicit exp̄sse in.l.si ita stipulatus fue
ro.x.aut.v.in fi.ff.eo.queꝫ tex.semꝑ tenebis menti. Et q̄uis
regulr̄ ita sit ꝙ in maiori sūma in actu dispositiuo intelligat̄
minor hoc tn̄ fallit in actu sui nā indiuiduo hoc est in sn̄ia q̄ꝛ
si iudex qui nō pōt cōdemnare nisi vsqꝫ ad certaꝫ sūmaꝫ con
demnat in maiori nō vꝫ sn̄ia in aliquo ꝯm glo.⁊ Bar.in.l.fi.
ff.de iurisdi.om.iudi.⁊ tꝫ Jo.an.in.c.cum inter de re iudi.⁊
hoc intellige in illo casu qn̄ iurisditio est limitata ad certaꝫ sū
maꝫ.nam ꝑ hoc nō tollitur dispō.l.inter pares in fi.ꝙ sn̄ia la
ta in maiori sūma nō vꝫ si cōcordat cuꝫ lata in minori. Scd̄o
hoc limitat̄ qn̄ ꝓmissio maioris sūme induceret ꝙ forma da
ta ꝯctui nō videret̄ eē obseruata exēpluꝫ in fideiussore i quo
ꝯm Bal.hic ⁊ bene non vꝛ seruata forma si ꝓmittit maioreꝫ
quātitateꝫ q̄ꝫ principalis vn̄ non vꝫ ꝓmissio in totū ꝯm Jo.
⁊ cōiter oēs in.l.grece.§.illud.ff.ꝺ fideius. Est aūt forma in fi
deiussione ꝙ fideiussor nō obliget se in durioreꝫ cām q̄ꝫ prin
cipalis. Sꝫ querit̄ nūquid maior sūma insit minori ex interp̄
tatōe iuris vel ex ꝓprietate ꝯmonis intellige cōsiderādo mio
reꝫ sūmā ꝓut remanet sepata a toto sicut in.§.nr̄o sup quo di
cit hic Jo.de imo.referēdo dcā cy.⁊ Ray.ꝙ nō ex ꝓprieta-
te sermonis sꝫ ex interp̄tatōe ꝯtinet̄ vt pꝫ ex p̄missis. Sꝫ cer
te quō hoc pateat ex p̄missis nō intelligo qn̄ sūma ꝓfert̄ ne-
gatiue. Unō ꝯ istā opi.videt̄ casus no.in.l.iij.§.si quis plus

ff.de sta.lib.vbi dicit̄ ꝙ iussus clare deceꝫ ꝓ implēda cōditio
ne dando viginti implet cōditionē.⁊ tn̄ cōditio dandi dꝫ itelli
gi in forma propria ⁊ specifica in.l.qui heredi in prin.⁊ in.l.
meuius de cōdi.⁊ demō. ¶ Et ex hoc pōt inferri ad qōeꝫ de
qua tangit hic bar.nūquid tota positio possit negari si vna ps
est falsa.an vero ille qui rñdet debeat cōfiteri ptem verā ⁊ ne
gare falsam.ita ꝙ si hoc nō facit incidat in penā que imponi
tur neganti pōnem verā.⁊ tꝫ Bar.hic ⁊ cōiter oēs moder.ꝙ
rōe ptis false nō possit negari totū qd̄ est maxime verū si ex ꝓ
prietate ꝯmonis pars cōsiderata ꝑ se absqꝫ toto cōtinet̄ in to
to ex ꝓprietate vocabuli vt dixi. Pro qua cōclusione addu-
cit bar.tex.cum glo.in.l.pupillus in fi.ff.de ver.sig.sed glo.in
c.ij.de cōfes.li.vi.⁊ in.c.p̄sentiū.§.p̄terea de testi.e.li.videtur
velle oppositū ꝙ rōne ptis false totū possit negare. Quidā ēt
adducūt Bar.hoc tenentē in.l.qui solū in prin.ff.ꝺ lega.ij.sꝫ
vere hoc non tꝫ vt statim dicam.⁊ plene declarat hic Jo.de
imo.⁊ pau.de ca.⁊ hanc opi.glo.tꝫ Bal.in.l.ij.§.ꝙ obserua-
ri de iura.cal.quē adducit ēt hic.d.me. Idē sentit in.l.ex fcō
§.item quero.ff.de vulga.⁊ pu.ubi dicit no.ꝙ si ego posui ꝙ
possedi ꝑ duodecim ānos.⁊ tu negasti pōnem possum postea
ponere ꝙ possedi decē ānis.⁊ iterū teneris rñdere qd̄ nō esset
verū ubi dicit ibi Jo.de imo.⁊ bn̄ si rōe ptis false nō liceret
negare totū q̄ꝛ tunc negādo simpliciter uideret̄ negasse de to-
to tp̄e unde non eēt iterū rñdendū ꝯm doc.in.d.l.ij.§.ꝙ.ob-
seruari ⁊ bal.in.l.iurisgē.§.sed si fraudādi.ff.ꝺ pac.ubi dixit
ꝙ qn̄ in rñsione gnāli cōprehendit̄ rñsio pticularis non ē ite
rū rñdendū. Sed cōior opi.ut dixi est cuꝫ opi.bar.ꝓ qua do.
Jo.hic adducit talē rōem.nam si ponēs affirmatiue uidetur
ponere non soluꝫ de toto sed de qualibet eius pte.ergo ⁊ qui
rñdet similiter videtur negare ꝺ toto ⁊ de qualibet eius par-
te q̄ꝛ rñsio intelligit̄ facta ꝯm formam interrogatōis ut.§.p̄te
rea insti.de inuti.stip.⁊ in.l.si defensor in prin.de interroga.
ac. Sed primū dictū videtur eē dubiū.vꝫ ꝙ qui interrogat su
per toto uideatur iterrogare sup q̄libet eius pte.nam tex.in.l.
nō alienum in prin.ff.de iterro.ac.uidet̄ uelle ꝙ qui uult sibi
rñderi ꝺ pte ꝺbeat iterrogare de toto ⁊ ꝺ pte ipsius.⁊ hoc fa-
cto ille qui negat simpliciter.uidet̄ negasse totum ⁊ pteꝫ ꝑ re-
gulā supradictā. Et tꝫ ibi bal.exp̄sse per illū tex.qui hoc ꝓbat
sed pōt rñderi ꝑ illa uerba ꝙ fiat interrogatio ꝓ pte.sonāt in
cōsilium ⁊ ad cautelā nō significant necessitateꝫ sicut dicit gl.
in illa.l.pupillus in fi.alle.per bar. Et ꝓ cōi sn̄ia adduco tibi
tex.no.in.l.ꝺ etate.§.si iterrogatus.ff.e.ti.vbi dicit̄ ꝙ si ali-
quis est iterrogatus.vtꝝ sit heres insolidū.dicēdo se heredeꝫ
ex pte nullam penā patit̄.si erat heres ꝓ dimidia q̄ꝛ ex inter
pretatōe iuris nō videt̄ dixisse aliquid falsum cū noīe ptis si-
significet̄ dimidia vt ibi dicit glo.ergo dat̄ intelligi a ꝯrio sen
su ꝙ si nō erat heres ꝓ dimidia ⁊ dixisset se heredē ꝓ pte.i.ꝓ
dimidia pateret̄ aliquā penam quasi rñdisset falsum in aliqua
pte sꝫ hoc non esset uerū si interrogatus ꝺ toto nō videret̄ in-
terrogatus ꝺ qualibet pte eius q̄ꝛ sic nō dixisset falsuꝫ interro
gatus qd̄ requirit̄. ¶ Et adde ad p̄dicta sing.doc.bal.in.l.⁊
si sine.§.sed ꝙ papi.ff.ꝺ mino.ꝙ si positio est duplex.i.cōti-
net duo ⁊ rñdens cōfitetur vnū ꝺ duobus alterū qd̄ tacet vide
tur negasse ꝑ illū tex.no.ꝙ optime ꝓbat.⁊ bene facit tex.a ꝯ
rio in.c.nōne eē de p̄sump.⁊ qd̄ tradit̄ per bal.in.l.legata in-
utiliter de leg.i. ¶ Ultimo limitat.d.m.tex.nostrū ꝙ nō hꝫ
locum qn̄ in sūma minori est fcā ꝓuisio spālis circa aliam ꝑ-
sonā.exemplū in.d.§.item q̄ro ꝑ quem arguit hic.d.meus ꝙ
si aliquis est ꝺputatus iudex a decem libris.ff.⁊ alter est ꝺpu-
tatus iudex a centū libris.ff.iste secūdus nō poterit cognosce-
re a decē libris citra q̄ꝛ spālis ꝓuisio fcā in illa quātitate facit
ꝙ in maiori sūma nō cōtinet̄ minor.⁊ ita dicit tenere Cy.in
l.fi.de iurisdi.om.iudi.qd̄ ēt tꝫ Bal.in.d.§.item quero. Sed
ista qd̄ incidit in maiorē.vtꝝ ꝓuisio vel cōmissio iurisditōis
in vna spē deroget gnāli iurisditōi de quo scripsi plenissime.
multa addendo in.l.ꝙ in reꝝ.§.si quis post.ff.de leg.i. Cōse
quēter tangit hic Jo.de imo.⁊ moder.nūquid testes discor-
dātes in sūmis ꝓbent saltꝫ in minori sūma. Super quo vide
qd̄ plene scribit Jo.an.cuius dcā sequunt̄ hic Moder.i.c.
i.ꝺ arbi.li.vi. Et q̄ꝛ in ꝓbatōe estimatōis vel p̄cij alicuius rei
ista qd̄ pōt esse multiplex vide qd̄ plenissime scripsi sup isto
articulo referēdo cōsiliuꝫ qd̄ alias feci in ciuitate mātue in.l.
ex fcō.§.item quero.ff.alle. Et q̄ꝛ ibi dixi sequēdo bal.in.l.i.
C.de testa.ꝙ si vnus testis ꝓbat de.xx.ānis ⁊ alter de deceꝫ

satis

satis vꝫ probata possessio. x. annoꝝ. ¶ Adverte qꝛ vt ꝓbatio cōcludat est necesse ꝙ secūdus testis ita loquat̄ vt specifice referat se ad tp̄s primi testis. nam si vnus deponeret simpliciter de viginti ānis ⁊ alter de decē ista ꝓbatio eēt obscura qꝛ possꝫ intelligi de decē ānis ante illos viginti vel post illos viginti ſm Bar. qui ita no. declarat in. l. celsus in fi. ff. de vsucap. ⁊ Bal. in. l. indicia in vltimis v̄bis. C. de rei vendi. ¶ Scd̄o adde ꝙ in ꝓbatōe sūme relicte in testō nō sufficit aliquos testes ꝓbare de maiori sūma ⁊ aliquos de minori qꝛ ille qui probat de minori cōuincit̄ nō sciuisse totum tenorēꝫ testamēti ergo nō est legitimus testis ⁊ sic vno d̄ficiēte testm̄ nō est solēne ſm Bal. qui ita singul'r decidit in. l. cū antiquitas. C. de testa. Tangit ēt hic Ioā. de imo. vtꝝ qn̄ testes hn̄t ꝓbare aliqd̄ ius vniuersale verbi grā ius colligēdi decimas vel ius iurisditōis sufficiat hoc ꝓbare per testes singulares quoꝝ vnus deponit ꝙ vidit colligi decimaꝫ de vino alter de oleo ⁊ sic d̄ singulis ⁊ sequēdo dcā Inno. in. c. qualiter ⁊ qn̄ de accu. ⁊ glo. in. l. ob carmē. §. fi. ff. de testi. sufficiat ista probatio de quo qꝛ nō est mā nostra vide ꝑ eundeꝫ plenius in. l. inter pares de re iudi. ⁊ ꝑ Anto. de but. ⁊ ibi scripsi in. c. cum oporteat de accu. ⁊ plenius in fi. q. Nūquid cōsuetudo ꝓbet̄ ꝑ testes singulares vid̄ qd̄ scripsi in. c. lꝫ ex quedā de testibꝰ.

Sed et si mihi. In stipulatōe duarū reruꝫ vtile ꝑ inutile nō vitiatur. ij. ibi. nam si tot ⁊c. ¶ Nota ꝙ vbicūqꝫ deducunt̄ plures res specifice in vna stipulatōe tot sunt stipulatōes quot sunt res distincte qd̄ qualiter intelligat̄ dicemus in. l. scire debemus in prin. j. eo. ¶ Scd̄o no. ibi quodāmō ⁊c. ꝙ qn̄ vno cōceptu verboꝝ circa duas res inducit̄ dispō talis dispō non dꝫ totaliter ⁊ absolute lex hoc significat verbū quodāmō qd̄ de sui nā denotat iproprietatē vt est tex. in. l. i. in prin. de re. diui. Et hoc facit ad qōneꝫ nūquid si ex forma statuti pro qualibet accusatione dꝫ solui certa gabella ille qui accusat duos in vno libello debeat soluere duplicē gabellaꝫ de quo vide ꝑ bar. in l. libelloꝝ. §. i. j. de accu. alias. §. sed si aliud. ¶ Vltimo no. ꝙ in his que sunt seꝑabilia vtile ꝑ inutile nō vitiatur de quo h̄ plene ꝑ Moder. ⁊ ꝑ Bar. in. l. grece. §. illud. j. de fideius. Quia glo. in isto. §. sunt faciles ⁊ expositiue iō Bar. hic declarat vnaꝫ qōnem difficileꝫ quā tangit glo. in. §. si quis simpliciter in v̄bo vitiataꝫ nūquid valeat ista stipulatio ꝓmittis mihi oēs seruos tuos si stipulator rn̄det ꝓmitto preter vnū. In qua qōne glo. ſm Io. lꝫ ꝙ vitiet̄ stipulatio rōne incertitudinis sicut cōiter intelligūt doc. sꝫ Dy. dixit eē distinguēdum ꝙ aut exceptio est certa verbi grā ꝓmitto tibi oēs p̄ter titium ⁊ tūc stipulatio valebit qꝛ hic nulla est incertitudo neqꝫ in obligatōe neqꝫ in exceptōe aut exceptio est incerta v̄bi gratia cū dixit preter vnū nec dixit de quo ⁊ tūc obligatio nō vꝫ ſm Dy. per. l. vbi aūt non oꝫ. j. eo. ti. Bar. aūt in hoc scd̄o mēbro reprehēdit Dy. dicens ꝙ lꝫ exceptio sit obscura nō vitiatur dispō sed reijcit̄ exceptio. l. titie testores circa medium ff. de leg. i. bal. aūt ⁊ Ang. dicūt ꝙ nec obligatio est incerta neqꝫ exceptio de obligatōe pꝫ de exceptōe probat̄ qꝛ ille qui excipit vnum ex oībus vꝫ excipere optimū vt. l. apud iul. §. scio ff. de leg. i. ⁊ no. glo. in. l. si ita fiunt. ff. de reb. du. Io. aūt de imo. subtilius cōsiderat in ista mā queꝫ. d. m. seruit̄ lꝫ nō alleget dicens ꝙ ēt obligatio est certa ⁊ exceptio vt inquit Bal. sed tn̄ alia rōne vitiat̄ stipulatio qꝛ ille qui excipit vnū in genere lꝫ videat̄ excipere optimū hoc tn̄ intelligitur si voluerit hr̄e illum optimū vt notat̄ in. d. §. scio ⁊ in. l. qui ex pluribus j. eo. Ex hoc sequit̄ ꝙ nō tenet̄ ꝓmissor p̄cise ad oēs preter vnuꝫ qꝛ pōt esse ꝙ eligēdo deteriorē vel aliū ab optimo optimus erit p̄standus qꝛ in spēbus cadit affectio ⁊ sic iste nō obligatur precise ad dandū oēs seruos sed quo ad vnuꝫ ex ſuis obligat̄ euꝫ dare si voluerit. i. si alium elegerit quē non velit dare ⁊ in veritate est subtilis cōsideratio nam vꝫ eē eadērō in isto casu que est in eo qui interrogat de vno ⁊ rn̄detur sibi alternatiue de quo in. l. inter stipulāteꝫ. §. si stipulante. j. e. Sed inter istos casus vꝫ esse aliqua dr̄ia qꝛ in alternatiua vtrunqꝫ est in obligatōe vt. l. si duo. j. eo. ⁊. l. si duo de ꝯsti. pec. vn̄ ibi est diuersitas in eo ꝙ venit in obligatione qꝛ ſm stipulatorē veniret precise sed ſm promissoreꝫ non veniret precisē quia posset prestari alius. Sed in casu nostro id quod excipitur declarato postea per heredeꝫ quem velit excipere nunquā fuit in obligatione qꝛ declaratio trahitur retro vt. l. heredes palaꝫ §. sed si notam de testa. vnde per euꝫ non pōt dici causata diuersitas in qualitate obligatōis. facit optime qd̄ scribit bar. d̄ homine legato in genere in. l. meuius. §. duobus d̄ leg. ij. ⁊ iō ista nō vident̄ similia qꝛ ille qui nō venit in obligatōe nō pōt dici variare qualitatē obligatōis qꝛ tamē motiuū est subtile ⁊ elegans. cogitandū est vsqꝫ ad lectionē seq. Opinio aūt Io. vꝫ posse defendi alia rōe qꝛ lꝫ ille qui interrogat de maiori sūma videat̄ ēt interrogare de minori vbi maior sūma non pōt habere locum tn̄ ille qui interrogat ꝑ istam dictōem oēs collectiuaꝫ non vꝫ interrogare de his que cōtinent̄ in ista vniuersitate nisi sub isto signo collectiuo vl̄i. nam de ꝓprietate sermonis appellatōe omniū non cōtinet̄ maior pars vt. l. nō distinguēdum. §. cū in plures. ff. d̄ arbi. ⁊ in. c. i. ꝙ si forsitan. d̄ cēsi. li. vi. unde d̄ ꝓprietate ſmonis qui rn̄dent ꝓmittere oēs p̄ter vnum nō rn̄dent ad iterrogata qꝛ vno excepto de hoc toto vl̄i non uerificat̄ oratio. nec pn̄t dici esse ꝓmissiones. Et de natura istius dictōis uide ꝑ bar. in. l. hoc arti. ff. d̄ here. insti. unde si aliquis stipulat̄ gregē. ⁊ ꝓmitterent̄ sibi aliqui de grege nō ualeret stipulatio qꝛ aliud ē grex ⁊ aliud capita singularia gregis ut no. in. l. si grege. ff. d̄ le. i. ita nō uidebit̄ hoc casu ualere stipulatō. Et ex ista materia brocardica hic posita qualiter utile ꝑ inutile uitiet̄ uel non arguit ang. hic ad illam qōeꝫ tritam ⁊ uulgarē. nūquid si monachus ꝓfitetur religionē cum hoc ꝙ bona sua sibi remaneāt ⁊ nō querant̄ monasterio. ualeat ꝓfessio ⁊ reijciat̄ iste modus tanꝙ ipossibilis uel potiꝰ annullet̄ ꝓfessio suꝑ qua qōne uide plenissime do. anto. in. c. fi. d̄ condi. appo. qui multa refert ex his q̄ ponit hic. d. meꝰ ⁊ in effectu tres opiones sunt potissime de quibus ꝓbabiliter pōt dubitari vna ē ꝙ valeat ꝓfessio sed reijciat̄ iste modus vel cōditio quam posuit glo. in autē. ingressi ꝓ qua vꝫ casus in. l. cū p̄cario. ff. d̄ p̄ca. hanc lꝫ Io. an. in. c. fi. p̄alle. noua rōe qꝛ lꝫ recipiens aliquē ad ꝓfessioneꝫ cōsentiat huic mō vel cōditioni impossibili hoc nō pōt facere in p̄iudiciū dei cui vouēs principaliter obligat̄ qd̄ secus est in mr̄imonio carnali vbi principaliter acquirit̄ obligatio ꝑti. ergo cōsentiendo pōt sibi p̄iudicare. ⁊ ita loquit̄ tex. in. c. fi. p̄alle. Sed hanc rn̄sioneꝫ reprehendit Io. de imo. in. l. vbi ita donat̄ de do. cā mor. dicēs ꝙ intelligere tex. in. c. fi. in casu quo alter cōiugum cōsensit cōditioni apposite est restringere illum tex. qui indistincte loquitur. ergo indistincte dꝫ intelligi. l. d̄ p̄cio cuꝫ materia d̄ publi. Preterea dicit ipse nō est veꝝ ꝙ minister qui recepit nomine dei in voto nō possit p̄iudicare deo ⁊ ꝯrium sentit Inno. ſm eum in. c. scriptura d̄ voto vꝫ ꝙ ēt si cōditio addiciat̄ illicita voto nihilominus votū nō obligat ⁊ cū tex. indistincte dicat. xxxij. q. vi. c. fi. ꝙ votū cōditionale nō obligat indistincte dꝫ intelligi quecūqꝫ cōditio sit apposita. Sed ad hoc pōt rn̄deri ꝙ nomē cōditionis itelligit̄ de cōditōe valida nō de ea que est nulla vt. l. nō putauit. §. nō que vis. ff. de ꝯtab. ⁊ in. l. iiij. §. cōdemnatū de re iudi. Et ꝑ istas opiones recedit ipse ab opione Io. an. ꝯ quam pōt adduci fortior rō. quam ipse nō tangit qꝛ ista ꝓmissio ex ꝑte uouētis cōtinet repugnātiaꝫ ⁊ ꝯdictionē qm̄ uult ꝓfiteri regulā de cuius substātia ē pauꝑtas ⁊ uult retinere ꝓpriū qd̄ est cōtra substātiam regule. vn̄ ex ista cōtraditōe ⁊ repugnātia ēt si pars nō cōsentiat orit̄ nullitas obligatōis ⁊ ꝓfessionis. vn̄ dicit no. Bar. in. l. non solū. §. morte in p̄io arti. prin. iuxta fi. ff. d̄ no. ope. nun. ꝙ ꝓtestatio que sequitur incōtinenti ⁊ in eodē cōtestu orōnis cū facto semꝑ reddit actum nullū ꝑꝑ ꝯdictionē ⁊ repugnātiam lꝫ pars nō consentiat ꝓtestatōi qꝛ ꝯrius repellit seip̄m. l. ij. §. lꝫ si aliꝰ. ff. qn̄ ap. sit alle. tex. in. l. vbi repugnātia. ff. de regu. iu. ⁊ est bonus tex. in. l. si titius. ff. de cōdi. insti. ⁊ in. c. i. circa prin. de postu. p̄la. lib. vi. q̄uis ergo deus nō cōsentiat qꝛ tn̄ ꝑplexitas ⁊ repugnātia impedit obligatōeꝫ formari ex ꝑte ꝓfitentis. satis ē sed ꝑs aduersa nō cōsentiat. Reiecta ergo ista opione ponit̄ secūda opio bar. in d. autē. ingressi quā sequitur Io. d̄ imol. in loco alle. ⁊. d. meus hic ꝑ multa verba vt distinguamus ꝙ aut ille qui ꝓfitetur apponit hāc qualitatē ꝑ modū modi aut ꝑ modū conditionis exemplū de p̄io ꝓfiteor hoc acto ꝙ bona mea remaneāt penes me. exemplum d̄ scd̄o profiteor si bona mea remaeant penes me. p̄io casu vꝫ ꝓfessio ſm eū ⁊ reijcitur iste modus ipossibilis ⁊ ita intelligatur tex. in. l. cū p̄cario p̄alle. Scd̄o casu non vꝫ ꝓfessio qꝛ cōditio apposita ipedit cōsensum. ita loquit̄ tex. in. c. fi. de cōdi. appo. Sed ista sua distinctio vꝫ dubia qꝛ primū mēbrūꝫ vꝫ ꝯ tex. in. d. c. fi. in. ij. exēplo

vbi ponit̃ casus ꝙ aliquis contraxit matrimoniũ donec inue
niret aliã sponsã meliorẽ in quo exẽplo manifeste pꝫ ꝙ est
apposita cõditio ad extinguẽdũ actum qui trãsit in dispõne
de presenti donec cõditio impleat̃ vñ est eadẽ rõ in isto exẽ
plo que in mõ punctaliter qꝛ in vtroq̃ casu p̃cedit dispõ pu-
ra ⁊ valida ⁊ sequit̃ adiectio resolutiua impossibilis ⁊ tñ etiã
in isto casu vitiat̃ matrimoniũ. Preterea vt dixi reprehẽden
do dicta Jo. an. ẽt in primo mẽbro ꝓfessio cõtinet repugnã
tiam ergo est nulla vt. s̃. dixi. Quod aũt illa dictio donec qñ
precedit dispõ pura sit cõditio extinctiua nõ suspẽsiua proba
tur in. l. iiij. in prin. de serui. ⁊ declarat solẽniter Bar. in. l. i.
ff. de cõdi. ⁊ demõ. facit optime ꝙ ipse idẽ ponit in. l. fi. ff. ad
tertu. Unde verior vꝫ tertia opinio quã tenuit glo. in. c. ij. ꝺ
sta. mona. ⁊ in. l. ꝑ seruũ ꝺ vsu ⁊ ha. ꝙ utroq̃ casu ꝓfessio sit
nulla nec vꝫ rñsio dñi Jo. ad. l. ꝑ seruũ p̃alle. qꝛ lꝫ ibi vitiet̃
relictũ qꝛ impossibilitas vertit̃ circa rem relictã nõ circa sub
stantiã ꝯtus tñ si inspicias rõem idẽ casus est in effectu qꝛ
nulla alia rõne vitiatur ibi dispõ nisi qꝛ cõtinet simul duo cõ
traria ⁊ incõpatibilia sicut ẽt in casu nr̃o. Non ob. tex. i. l. cũ
p̃cario. ff. de p̃cario qꝛ vt dicit Cy. in aũt. ingressi ⁊ refert pe.
in regula nemo põt de reg. iur. qñ pactũ appositũ ꝯ substan-
tiam ꝯtus diminuit virtutẽ ꝯtus tunc semꝑ vitiat̃ disposi-
tio vt. d. l. ꝑ seruũ sed qñ auget virtutẽ ꝯtus tunc si nõ vꝫ pa
ctum nõ annulat̃ obligatio neq̃ ꝯtus qꝛ si ꝑtes voluerũt id
qꝺ est plus ẽt vident̃ velle id qꝺ est minus ar. §. si stipulãti. s̃.
eo. Pro ista cõclusione adduco tibi tex. sing. fm̃ Bar. ibi in
l. tutores. §. curatores. ff. de admi. tu. ꝑ quẽ Bar. dicit ꝙ quã
uis testator dando tutorẽ adulto videat̃ intelligere de cura-
tore vt. l. p̃ seuerinã. §. i. de cõdi. ⁊ demõ. tñ eꝯ sub nomine
curatoris non vꝫ datus tutor nec põt dari qꝛ id qꝺ est minus
nõ põt cõtinere id qꝺ est plus. Aliã rñsionẽ tangit franci. de
rãpo. in repe. l. fi. de ꝯdi. ob cãm dicens ꝙ tex. in. l. cũ p̃cario
loquit̃ qñ pactũ qꝺ apponit̃ ꝯ substantiã ꝯtus non cõtinet
aliquid illicitũ sed in casu nr̃o cõtinet̃ vnum qꝺ est illicitum
vꝫ ꝙ monachus hẽat ꝓpriũ. xij. q. i. c. non dicat. ⁊ in. c. cũ ad
monasteriũ in fi. ꝺ sta. mona. ⁊ ꝑ ista hẽs bene expeditũ istũ
articulũ dicit tñ Bar. in. d. aũt. ingressi ꝙ si verba possent im
probari vt monachus videret̃ retinere simplicẽ administra
tionem facti cõniuentibus oculis abbatis ut. l. iiij. §. i. de ma-
numis. sic debẽt interpretari vt ꝓfessio valeat iuxta glo. in. l.
lucius. §. tres heredes. ff. ad treb. ⁊ adeo debẽt iproprari ver
ba ꝙ ẽt si dicat̃ ꝙ nihil iuris acquirat̃ monasterio põt intel-
ligi ꝙ nihil vtilitatis acquirat̃ sibi sꝫ dñium sine vtilitate ita
sing. exponit Bar. in si. q. in aũt. excipit̃. C. de bo. mater. Et
hanc doc. Bar. secutus est Bal. in. l. si titius. ff. ꝺ cõdi. insti.
sed do. Anto. ꝺ bu. in. d. c. fi. dicit ꝙ ista doctrina nõ est vera
qꝛ quodcũq̃ possit retinere monachus ex isto pacto inito ab
bate dꝫ hr̃e aliquid ꝓprij qꝺ est impossibile vt in iuribus p̃-
alle. ¶ Sed tu aduerte qꝛ disputandi cã possẽ teneri ꝙ lꝫ ius
nõ possit residere in ꝑsona monachi tanq̃ ꝓprium p̃ter ius
adeundi põt tñ residere in eo facultas ꝑcipiendi fructus fm̃
Bal. elegãter in. l. raptores. C. de epis. ⁊ cle. qui notat illum
tex. ad hoc ⁊ bene facit qꝺ habet̃ insti. ꝺ stipu. ser. §. sed cum
factũ. Ego tñ nõ auderẽ hoc admittere qꝛ manifestissime fie
ret frans mẽti illoꝝ canonũ. Unõ rñdeo aliter ⁊ dico ⁊ hoc
vꝫ esse de mẽte bar. ꝙ illud pactũ qꝺ non põt stare in vi pa-
cti resoluet̃ in mandatũ ex ꝯsensu abbatis. vt est casus no. in
l. si cũ cornelius. ff. de solu. ⁊ no. in. l. i. C. de ꝯhen. ⁊ cõmit.
stip. Mandatũ aũt põt reuocari qñcunq̃ ⁊ sic non habebit
ꝓprium. Facit optime pro ista cõclusione qꝺ ponit Inno. ⁊
Ab. Moder. in. c. nisi essent ex̃ de preben. Est ⁊ alia similis
qꝺ qñ testator relinquit monacho ita vt nihil iuris acquirat̃
monasterio de qua dic vt ꝑ Bar. ⁊ moder. in. l. si alienum. in
prin. de he. insti. quã quotã adducit hic. d. m. ⁊ in aũt. excipit̃
p̃alle. ⁊ disputauit hãc qõem Bal. solẽniter in qõne que inci
pit quidã reliquit ⁊c. de qua nõ meminit do. me. hic sꝫ pe. cũ
refert ⁊ sequit̃ in regula nemo põt de regu. iur. in vlt. q. ⁊ mul
tum variat a dictis Bar. in locis allegatꝭ quis aũt verius di-
cat alibi tractabit̃. ¶ Et aduerte qꝛ posito ꝙ distinctio bar.
essẽ vera Pe. tñ dixit singl̃r in. d. regula nemo põt fm̃ Jac.
bu. ꝙ si aliquis in mõ adiecto in ingressu seu in professione
diceret nec profiteor aliter vel alio modo ista adiectio faceret
vt viderentur ꝓlata verba cõditionaliter non modaliter al-
legat glo. in. l. si quidẽ. C. de excep. Scꝺo aduerte qꝛ dcã ho-

sti. ⁊ Jo. an. in. d. c. fi. inquãtũ voluit ꝙ ille tex. intelligat̃ qñ
altera ꝑs cõsentit cõditioni apposite. vñ si mulier taceret vel
diceret ibi cõsentio in m̃rimonio pure fm̃ eos valeret matri
moniũ ꝙ ista dcã non vident̃ posse stare qꝛ si vnus ex ꝯhenti
bus ꝯxit sub cõditione ⁊ alter cõsensit pure est diuersitas in
substãtia obligatõis vt. §. si quis simpliciter. s̃. e. ergo non vꝫ
ꝯtus vt ibi dꝫ maxĩe qꝛ qñ ꝑtes possunt loqui in m̃rimonio
regulariter requirunt̃ verba vt. c. tue ⁊ qꝺ ibi tradit̃ ex̃ de spõ.
¶ Ex isto tex. ẽt arguit hic. d. meus ad solẽnem qõẽ ⁊ quot
tidianã. nũquid tenuta accepta vel decretũ primũ interpositũ
p̃textu certe quãtitatis suꝑ vna re sit nulla in totũ si ꝑs credi-
ti est falsa ⁊ ꝑs vera ⁊ alle. bal. tenentẽ ꝙ tota tenuta est nulla
in. l. certi cõditio. §. qm̃. ff. si cer. pe. vbi dicit bar. cõsultũ ita rñ
disse de fcõ. ⁊ idem sentit in scꝺo decreto in. l. si nõ sortẽ. §. si
centũ. ff. ꝺ cõdi. inde. Ego istũ articulũ ibi discussi plenissime
multis additis vt poteris videre ⁊ feci dꝫiam iter tenutã que
acquirit̃ ex d̃creto iudicis. ⁊ eã que acquirit̃ virtute pacti exe-
cutiui. Et ꝓ isto scꝺo mẽbro vide tex. no. quẽ nõ allegaui tunc
in. l. i. §. sed si due in scꝺo rñso. ff. quoꝝ lega. vide ẽt qꝺ tangit
bal. ad intellectũ qõnis in. l. ordo in fi. C. ꝺ execu. rei iudi. ce-
tera dic vt ibi. Scꝺo inducit̃ per. d. meum hic ista materia ad
aliam qõem nũquid si emphiteosis cõceditur vsq̃ in quartã
generationẽ stante cõsuetudine ꝙ non possit concedi nisi in
tertia ista cõcessio totaliter sit nulla vel valeat vsq̃ in tertiam
generationẽ ⁊ dixit bar. in autẽ. qui rem. C. ꝺ sa. san. ec. ꝙ cõ
cessio est in totum nulla alle. tex. in. c. i. §. fi. de. l. corra. qui fm̃
scꝺam opi. facit ꝓ eo fm̃ tertiã facit ꝯ eũ. vt ego plene scripsi
in loco statim allegãdo ⁊ ita inducit eũ. d. meus hic qui tꝫ cõ-
tra bar. ꝑ tex. in autẽ. de nõ alie. §. sed neq̃. Sꝫ ad oĩa ista ego
plene rñdi in. l. qꝺ dꝫ. j. eo. vbi Jo. de imol. magis ꝑtinenter
posuit istam qõnem ⁊ lꝫ tunc tenuerim cũ certa modificatio-
ne opĩonem dñi mei que fuit opi. bal. quẽ ipse nõ alle. in autẽ.
§. si quis ruinas. C. ꝺ sa. san. ec. vbi ẽt adducit tex. p̃alle. i cor.
ex eo qꝛ vnitas cõcessionis nõ facit vt si vna ꝑsona est inha-
bilis in alia nõ valeat cõcessio vt. l. si duo rei. j. e. ⁊ ẽ optimus
tex. in. l. i. §. cõis fuus. j. de stipu. ser. nũc tñ querendo diligẽ-
tius inueni ꝙ bal. tꝫ sñiam bar. in. l. si pupilloꝝ. ff. ꝺ reb. eoꝝ
per illũ tex. qui optime facit sed melius facit ad qõnem seq. ꝺ
qua statĩ dicet̃. Et idẽ inuenio tenere ang. in autẽ. ꝺ nõ alie.
§. emphiteosim vbi dicit eẽ casum subtili intuẽti qui tex. põt
ponderari in duobꝫ locis. ⁊ p̃io inquãtum dicit ꝙ nõ vult ali
quo alio mõ fieri cõcessionẽ q̃ mõ p̃dicto. Sed ꝑ ista verba
non videret̃ inductũ vt quatenus cõcessio eẽt ꝑmissa actus nõ
valeret sed hoc solũ ꝙ modus ꝓhibitus in eo ꝙ ẽ ꝓhibitus
redderet ꝯtum nullũ. vnde fortius obstat tex. sicut induxi in
voce dꝫ. n. ibi ꝙ si aliter fiat cõcessio vult eã penitus nõ vale-
re mõ ego habeo ꝙ dictio penitus sicut significat actũ eẽ nul
lum ipso iure ut. c. romana. §. caueãt in tex. ⁊ glo. ꝺ sen. ex. li.
vi. ⁊ per Jo. an. in. c. qꝛ sepe ꝺ offi. or. in nouel. ita significat
ꝙ totaliter actus nõ valeat sine aliqua restrictõe ita ꝓbat̃ in
l. ambiguitatẽ. C. de vsufruc. ⁊ in. l. fi. circa p̃n. C. de edic. di.
adri. tol. ⁊ in. c. suꝑ eo. ꝺ here. li. vi. ergo vꝫ inferri ex illo tex.
ꝙ ꝯtus totaliter sit nullus ⁊ ista fuit intẽtio ang. ibi unde di-
xit ang. sing. ꝑ iura p̃alle. in cõsil. suo. xxx. in ordine ꝙ si arbi
ter vel arbitrator ꝯdemnat aliquẽ ad cõseruandũ alium peni-
tus indẽnem ista dictio hꝫ hanc virtutẽ ut nõ ꝓsit totaliter cõ
demnato bñficium inuẽtarij. ⁊ vere ille tex. hoc nõ multũ ur-
get ⁊ forte ꝺ rigore iuris ista opĩo eẽt melior. sed qꝛ alia opĩo
hꝫ maiorẽ equitatẽ dicamus ꝙ sicut dictio penitus aliqñ non
significat actũ nullum ipso iure ꝑꝑ subiectam materiã ut. l. in
cãe. §. fi. cũ. l. seq. ff. ꝺ mino. ⁊ in. c. cũ inibitio iũcto. c. ij. ꝺ clã
de. despõ. Ita poterit eẽ ibi fm̃ subiectã materiã vt nõ signi
ficat actũ totaliter nullũ sꝫ quatenꝰ subest cã ꝓhibitõis. Tan
git̃ ẽt hic alia qõ ꝑ. d. meũ nũquid si locatio non põt fieri ꝑ ec
clesiã nisi vsq̃ ad certos ãnos ⁊ fiat ꝓ maiori tp̃e locatio sit
nulla totaliter vel solũ ꝓ rata tp̃is ꝓhibiti. Suꝑ quo dicit. d.
meus ꝙ locatio ẽ nulla totaliter qꝛ nõ p̃sumunt̃ ꝯhentes pro
minori tp̃e fuisse ꝯcturi alle. bar. hoc tenẽtẽ in cõsilio suo qꝺ
incipit visa cõstõne ⁊ lapum allegatõe sua. lxxx. sed ego scri-
bens suꝑ isto arti. in. d. l. qꝺ dꝫ dixi ꝙ ipsi non bñ ꝓbant qua
liter hoc p̃sumat̃ ꝙ in dubio ꝓ minori tp̃e saltim aliqua ꝑtiũ
non eẽt ꝯctura. ¶ Tenui tñ hanc opi. qꝛ locatio fcã ꝓ pluri-
bus ãnis dicitur eẽ vna ut. l. si fuus. §. fi. ⁊ ibi ꝑ bar. j. de stip.
ser. vñ rõe unitatis non vꝫ posse valere ꝓ ꝑte per ea que scri-
buntur

buntur in.§.si stipulāti.s̄.e.dum ponit exemplū de sn̄ia ⁊ si/
milibus que cōtinēt actum indiuiduū. Sed ista rō nō multū
vrget q2 ꝯctus si cōtinet rem diuisibilē de se bene pōt ꝑ pte
valere ⁊ pro pte nō valere vt pz in.d.§.si stipulāti unde forti⁹
facit pro ista opi.tex.sing.quē debes notare in.d.l.si pupillo
rum.§.fi.vbi pz q2 tutor qui pōt obligare rem pro certa quā/
titate pro maiori quātitate nō obligat totaliter sed ad illū tex.
pōt rn̄deri q̄ hoc est iō q2 non p̄sumit creditor fuisse mutua
turus nisi esset secutus ꝑ toto qđ non contingeret si ipotheca
valeret ꝑ pte q2 ꝑ residuo heredes solū actionē ꝑsonalē. In
q̄ōne aūt nostra diligētius cōsiderādo nunc credo q2 locatio
valeat pro minori tpe q2 ego nō video q2 respectu sūme que
remanet in obligatōe varietur in aliqua substātia obligationis
cū ista sūma que remanet eodē tpe nūc sit soluēda quo fuisset
si locatio valeret in totū ⁊ iō sicut ille qui stipulat vsuras vl/
tra legitimū modū nō facit stipulationē inualidā totaliter sed
quatenus excedit modus legitimus vt.l.placuit ⁊.l.pecunie
fenebres in prin.ff.de vsur.ita vr̄ q2 sit in sūma tpis ex quo
non pōt reddi rō diuersitatis cū de re ad tp̄s sit validū arg.l.
miles ita.§.⁊ q2 diximus.s̄.de testa.mili.possumus ēt rn̄de/
re ad tex.in.l.si pupilloꝝ in fi.⁊ melius q2 lz ibi dicat q2 pro
maiori quātitate nō valeret obligatio pignoris non tn̄ dr̄ q2
nō valeret in totū vnde pōt intelligi q2 nō valeret pro illo plu
ri. Tangit ēt hic.d.meus illaz q̄ōnem nota.vtz qn̄ testis dixit
falsum in vno nō credat ei in aliquo sup quo ego scripsi ple/
ne ⁊ diligēter in.c.in nostra ex̄ de testi.⁊ do. Jo.de imo.teti
git sed satis imp ecte in.§.si quis simpl'r.s̄.e. Et de mā vide
qđ ponūt Bal.⁊ saly.plene in.l.si ex falsis.C.de trāsactis ⁊
Inno.in.c.fraternitatis ex̄ de hereti.⁊ Bal.in.c.i.ō ꝯtro/
uer.inue.⁊ in.l.ij.C.de fideicō.liber.⁊ in.l.fi.C.de edi.diui.
adri.tollen.⁊ qđ ponūt Moder.in.l.his verbis in fi.ff.ō he
re.insti.⁊ spec.in ti.de teste.§.i.ver.item q2 adiecit aliquid de
suo ⁊ vltra ea que adduxi in.d.c.in nr̄a adde primo qđ notat
Anto.de but.in.c.lz dilectus ex̄ de rescrip.vbi tz q2 testis fal/
sus in vno arti.reprobat in omnibus aliis nō q2 dixerit fal/
sum sed q2 conuincit de periurio sed ista ratio non placuit mi
hi in.c.in nr̄a q2 sm̄ hoc de iure ciuili testis non reprobaret
in aliis capitulis quia piurus nō est infamis ipso iure de iure
ciuili vt.l.lucius ⁊ qđ ibi no.de infa.⁊ hoc tenuit bal.in.l.ij.
C.de fideicō.liber.lz aliter dixerit in.l.si veteris.C.de fi.in/
stru.⁊ in.l.iurisiurā.C.de testi. Super quo vide quod plene
scripsi in.c.lz cām ex̄ de proba.vn̄ melior vr̄ rō legistarū in.l.
si ex falsis.C.de trāsac.qđ nō credit in aliis capitulis q2 pp
iuramētū fides testis effic it indiuidua ⁊ hāc ego sum secut⁹
in.d.c.in nr̄a. ¶ Itez aduerte q2 Bal.dixerit in.l.si ex fal/
sis p̄alle.q2 testis qui deposuit falsum ignorāter nō reprobat
in aliis articulis cuius dictū ego intellexi in.d.c.in nr̄a qn̄ eēt
error ꝓbabilis in dubio aūt non p̄sumit error ꝓbabilis si de
ponit sup eo qđ vidit uel audiuit cū dbeat esse certus ō facto
suo sm̄ Ang.quē addo ad ibi scripta in.l.pro herede.in prin.
s̄.de pe.he. Idez si deponat sup eo qđ p̄sumit scire pp qua
litatem ꝑsone puta si dicit se nō esse cōsanguineū ita decidit
bar.solēniter in casu nr̄o in cōsi.suo.lxxxviij.ubi ēt dixit vnū
qđ est no.vz q2 falsitas dicti testis conuincit ex ꝯria assertōe
ptis que eū produxit quo ad repellendū dcm̄ suum q2 agitur
de p̄iudicio ptis dūtaxat. Ad mām ēt uide Archi.xxxvij.di.
c.si quid ueri.⁊ Ang.cōsi.cxcv.⁊ cōsi.clxx.ubi uidet uelle q2
si vnus testis cōuincit dixisse falsum in hoc q2 dixit aliquem
fuisse p̄ntem actui nō derogat fides in aliis articulis q2 nō di
xit falsum circa negociū principale sed certe hoc nō vr̄ suffi/
cere dūmodo id sup quo dixit falsū aliquo mō possit ptine/
re ad cām vt dicunt cōmuniter doc.in locis allegatis vbi aūt id
qđ dr̄ nihil oio ptineret ad cām tūc vera eēt doctrina sua quā
posuit Bar.in.l.eos.ff.de fal.⁊ Moder.in.d.l.his verbis
§.fi. Et ad mām de qua tetigi in.§.si stipulāti vz nūquid si te
stes uariāt in sūma probet minor quātitas. Adde qđ elegan
ter posuit Bal.in.l.cōuenticulaz in vlt.col.de epis.⁊ cle.vbi
dixit q2 si ps petijt in libello vbi gr̄a quiquaginta ⁊ testis pro
bat de centū satis dr̄ ꝓbari intētio ptis qđ intellige iuxta ea
que scripsi post eū in.l.ex facto.§.itez quero.ff.de vul.⁊ pup.
ang.eē dixit in illo consi.cclxx.q2 si vnus testis dicit q2 talis
scriptura fuit scripta ꝑ quattuor dies ante ⁊ alter dicit q2 per
duos isti testes sunt ꝯtestes i minori tpe.i.in duob⁹ dieb⁹ ꝑ re
gulā positā in.§.si stipulanti. Sed cum varietas loci ⁊ tpis in

actu momētaneo inducāt diuersitatē actuum vt tradit in tex.
⁊ glo.or.iij.q.ix.c.nihilominus ⁊ in.l.testiū.C.de testi.vr̄ q2
istud dictū non possit ꝓcedere.vn̄ recurre ad notata in dictis
locis.§.eadem.

Eadem. Diuersitas linguaꝝ nō vitiat stipulatio
nez.dūmodo ꝯhentes intelligāt se vel ꝑ
seipsos vel ꝑ interpretē.scđa est ibi ꝓinde.tertia ibi sed vtꝝ.
vltima ibi ita tn̄. ¶ Nota q2 diuersitas idiomatū nō vitiat ꝯ
ctum intellige ēt si ambo sint eiusdē nationis ⁊ lingue.vnō si
ex duobus latinis vnus iterrogat grece.⁊ alter rn̄det latine sa
tis ē ita ꝓbat tex.clare insti.de ver.obli.§.vtꝝ in fi.lz glo.hic
aliter sentiat ⁊ nō bn̄. ¶ Scđo nota q2 ad hoc vt ꝯhentes di
uersa lingua valide ꝯhant.sufficit q2 intelligāt se ꝑ mediū in
terpretis lz aliter se nō intelligerēt.⁊ idez ꝓbat in.d.§.vtꝝ ⁊
in iuribus hic alle.in glo. ¶ Ultimo no.q2 ō ꝯuentōe ⁊ cō
sensu partiū pōt stari dicto unius qđ vr̄ ꝯ regulam positā i.l.
ubi numerus.ff.ō testi.⁊ l.c.lz ⁊ in.c.nup eo.ti. Bar.hic sol/
uit q2 interpres adhibitus a ptibus nō est ꝓprie testis sed est
quidā instructor ptium extraiudicialiter sicut agrimēsor qui eli/
gitur a ptibus ut.l.iij.C.finiū regū.⁊ in.c.q2 indicāte de pre/
scrip. Et sic vr̄ tacite sentire sm̄ do.meū q2 si aliquis ꝓduce/
ret in forma testis coram iudice nō posset stari dcō ipsius ex
ꝯuentōe ptium. Sed in ꝯriūm alle.ipse Guil.in spe.in ti.ō te
ste.§.restat uer.itē quid si unus ubi vult q2 possit credi ex par
tium ꝯuentōe ꝑ istum tex.⁊ ꝑ.l.theopompus de do.pre.alle.
ēt Bal.hoc tenētem in.l.in bone fidei.C.de re.cre.facit opti
me qđ scribit Bar.in.l.fi.ff.de p̄to.stipu.⁊ Cy.⁊ bal.in.l.si
quis in ꝯscribendo.C.ō pac.que iura statim inducent in uo
ce. Tu aūt aduerte q2 ꝑ opi.dn̄i mei uidet esse glo.no.quam
no.ibi Anto.de bu.ad hoc in.c.cum dilectus ex̄ de ordi.cog.
Bal.tamē tenuit oppositū in.l.i.C.de sen.q̄ ꝑ eo in.ij.col.
ubi uoluit q2 dictū testis unius non possit approbari ꝑ plena
approbatōe sed Ang.in.l.pactū inter heredes.ff.de pac.uide
tur distinguere ⁊ multū elegāter q2 aut ptes ꝯueniunt stare di
cto certe ⁊ determinate ꝑsone.⁊ tūc uidet q2 ualeat ista cōuē/
tio uident.n.hoc fecisse q2 cognoscebant ꝑsonā q̄ uerisimili/
ter nō dberet mētiri iuxta id qđ habetur in.l.ij.de pondera.⁊
aur.illa.lib.x.ibi qui ꝓbitate sua neqz fallit neqz fallitur.fa/
cit optime tex.⁊ qđ ibi tradit Bar.in.l.ij.§.tn̄ ⁊ fi.ff.de ar/
bi.aut ptes cōueniunt de incerta ꝑsona.uerbi gr̄a q2 sufficiat
ꝓbatio fcā ō ꝯctu uel ō interesse ꝑ unum testē.⁊ tunc non vz
ꝯuentio q2 daret materia ō facili falsum fabricādi pp quā se
penumero nō admittitur ꝯuentio ptium super ꝓbatōe sz gl.
no.in auten.ut matres debi.⁊ cre.§.q2 uero. Et cū ista distin
ctiōne debes itelligere dcā Bal.qui tenuit q2 ualet pactū q2
stetur dcō unius ⁊ ēt scripture priuate creditoris ꝓut ipse no.
eleganter in.l.de quibus in.i.car.ff.de legi.in sua repe. Pro
ista distinctiōe facit optīe qđ alibi sing.dixit idem Bal.⁊ se/
quitur.d.Abb.Moder.q2 nō ualet statutū uel consuetudo ꝑ
qđ inducitur ut stetur priuate scripture vel libro priuato mer
catoris si scriptura nō ꝯtinet cām uerisimilē ꝓut ipse no.in.l.
i.C.de ꝯfes.quem sequit Abb.in.c.bn̄ de postu.p̄la. ¶ In
glo.vl.s̄.verbo vterqz ibi so.ibi inter latinos ⁊c. Ista so.gl.
reprehendit cōiter q2 ēt inter eos qui sunt eiusdē nationis po
test fieri stipulatio ꝑ diuersas linguas pz insti.de uer.ob.§.fi.
in fi.vn̄ ponunt hic alie solu.vna fuit Ray.qui dixit q2 iō sen
tētia dz ferri latine seu decreta.q2 iste erat modus maioꝝ qui
seruādus ē vt.s̄.de insti.⁊ in.l.pe. Sed hoc cōfundit ꝑ tex.in
l.iudices.C.ō sen.vbi dr̄ q2 iudices p̄nt ferre sn̄ias greco ser
mone vn̄ pe.⁊ Cy.dicūt q2 ideo decretū dz interponi latine
q2 nō exprimit certā rem neqz certā ꝑsonam.verbi gr̄a cū p̄/
tor interponat decretū ō re alienāda.nā nec dr̄ de qua re nec
in quā ꝑsonam debeat fieri alienatio.vn̄ q2 multi possent esse
qui nescirēt linguā grecā in italiā vel aliam linguaz.iō latine
interponendū ē decretū intellige in italia sicut dr̄ in simili i.l.
sed si pupillus.§.heres.ff.de insti. Sed ista rn̄sio nō multum
plz Moder.q2 decretū dz interponi nō sup actu ō futuro.sz
super actu de p̄senti in pri.vel in fi.actus vt.l.itez eoꝝ.§.i.ff.
qđ cuiusqz vniuer.no.⁊ in.l.nō aliter ⁊ ibi ꝑ Bal.s̄.ō adop.
⁊ plene declaraui āno p̄terito in.l.si quis mihi bona.§.iussuz
ff.ō acqui.he.vn̄ Di.oldra.⁊ Bar.ponūt aliam expositōem
⁊ hoc cōiter approbat ut uerbū latine ibi exponat.i.intelligi
biliter opi.tn̄ Rai.posset defendi q2 ēt hoc videm⁹ q2 sn̄ie ꝓ
ferunt latine nō vulgariter sed ista rō nihil cōcludit quo ad tē

vo:a dicte legis. Unde aut tene expõnem Di. ⁊ bar. aut in-
tellige verbũ decretũ qđ ibi ponit᷑ non pro decreto ꝑticulari
sed ꝓ edicto pretoris gnāli qđ hʒ vim legis lex. n. debet ꝓpo
ni in illa lingua que est magis intelligibilis ĩ loco in quo pro
ponitur ut est casus no. in autẽ. de nõ alie. §. alienatões. ver.
ꝓpterea quẽ tex. eleganter adducit hic. d. m. Ex gl. tangit hic
do. me. multũ diffuse illuʒ articulũ vtꝝ quãdo testes adhibẽ
tur ad deponenduʒ de ꝑitia artꝫ sufficiat vnus vel debeãt esse
plures de quo posuit bar. ĩ diuersis locis vʒ in pria cõstitutõe
ff. in fi. pri. ⁊ in. l. i. in pri. ff. ꝺ ven. inspi. ⁊ Jo. an. in. c. frater
nitatis ꝺ frigi. ⁊ malefi. ⁊ in effectu sequit᷑ dicta predictoꝝ hic
ꝙ aut in loco reperiunt᷑ plures ⁊ tũc non sufficit vnus regulr̃
vt. c. significauit de homi. ⁊ in. d. l. i. de vẽ. inspi. cũ si. Aut nõ
reꝑitur in loco nisi vnꝰ ⁊ tũc ille sufficit alle. tex. ꝓbãteʒ vtrũ
qʒ membꝝ queʒ alle. bart. in aũt. de nõ alie. §. ꝙ aũt. Fallit in
duobꝰ casibus primꝰ est qñ ille qui adhibet᷑ p̃textu peritie artꝫ
elegit᷑ a ꝑtibus de cõi cõsensu ⁊ probat᷑ in tex. nostro. Secun-
dus est qñ aliquis deputat᷑ de publico ad discernẽdũ aliquid
p̃textus peritie ut. l. ij. ⁊ qđ ibi ꝑ bar. C. de pon. ⁊ au. ob. li. x.
Quibus adde ꝙ dñs abb. moder. in. d. c. postulasti. nõ sequi-
tur simplr̃ istã doctrinã. Sed distiguit ꝙ aut loquimur in cãis
crĩalibus vel grauibus aut loquimur in cãis ciuilibus nõ ita
grauibus. ¶ P̃rio casu nunꝙ̃ sufficit vnus. Sʒ si nõ reꝑiun
tur duo in ciuitate dʒ aduocari alius de loco vicino. ¶ Scđo
casu iteruʒ subdistiguit ꝙ aut est res nõ grauis p̃iudicij cuius
iudiciũ nõ sit difficile ⁊ tũc sufficit vnus ẽt si sint plures in ci
uitate ꝑ tex. in. c. qꝛ iudicãte. de p̃scrip. ⁊ in. l. iij. in fi. C. finiũ
regun. ¶ Scđo casu approbat distinctõem cõem supradictã
⁊ ista dicta ego sum secutus multa addẽdo vltra eũ in. d. c. ꝓ-
posuisti ⁊ inter cetera dixi ꝙ qñ periti ꝓducunt᷑ ab vna ꝑtiũ
in forma testiũ semꝑ requirunt᷑ plures allegaui tex. no. ĩ. l. lex
que tutores circa mediũ ĩ verbo multoꝝ testificatõe. C. ꝺ ad
mi. tu. de quibus dic vt ibi. ¶ Et ad mãm vide qđ põit ang.
elegãter. in. l. qui luminibus. ff. de ser. vr. predi. vbi dicit ꝙ de
bent assumi duo de melioribus Videt᷑ tñ probari in. l. sexto
mẽse. ff. de sta. ho. ꝙ indistincte sufficiat assertio vnius ꝑitis-
simi qui ita habet᷑ cõmuni opione hoiũ ⁊ notabilis sin. tex.
in. l. si semel. C. ꝺ re mi. li. xij. vbi probat᷑ fm bar. ibi ⁊ qñ exa
minatur testis suꝑ peritia artis dʒ apparere in actis ꝙ sit exa
minatus diligẽtissime. Tene ẽt mẽti sing. tex. quẽ not. ibi bar.
ad hoc in. l. i. C. ꝺ athletis. li. x. ꝓbantem ꝙ ille presumit᷑ esse
peritus in arte sua qui ter in ea arte bñ se gessit. Et qꝛ doc. di-
cunt hic ⁊ bñ ꝙ isti qui deponũt p̃textu peritie nõ sunt ꝓprie
testes iõ dixit bal. ⁊ ang. no. in. l. orone. ff. de ferijs ꝙ isti pñt
recipi die feriata intelligo ẽt ad iuramẽtũ alias nulla essʒ dr̃ia
inter eos ⁊ alios non tñ põt deponere medicus ꝺ vulnere pre
textu peritie artꝫ nisi aspiciat p̃sentialr̃ vulnus fm bal. in. l. i.
ff. si ex noxa. cau. aga. ex hoc ẽt admittunt᷑ alie dñe spãlitates
in ipsis vna est ꝙ iudex qui elegit ꝑitos in arte põt ex officio
retractare eoꝝ dictũ ante sñiam lataʒ ꝑ meliores informatões
casus est sing. fm bar. ad hoc ĩ. l. arbitro circa mediũ qui satis
da. cog. Itẽ lʒ ille qui est ꝓprie testis nõ possit testificari per
relatõem ad aliud vbi gr̃a dico vt dixit p̃cedens hoc tñ pote-
rit facere qui deponit p̃textu peritie artꝫ. ita ꝺclarat nota. ang.
in. l. si quis ex argẽtarijs. §. i. ff. de eden. Tangit ẽt hic do. m.
qñ testes ꝑiti discordãt adinuicẽ quibus magis credat᷑ ⁊ ĩ ef-
fectu cõcludit ꝙ credit᷑ illi qui p̃sumitur magis ꝑitus ꝑ gl. ix.
di. c. vtveteꝝ ꝙ̃ ẽt alle. Jo. ꝺ imo. nõ hic sʒ ĩ. l. si vo. §. ꝺ viro
ff. so. ma. ¶ Sed attẽde diligẽter qꝛ si essent duo quoꝝ vnus
esset ꝑitior altero vel duo ꝑitiores duobus alijs hoc possʒ tol
lerari. Sed qñ plures ꝯdicerent vni magis perito hoc nõ vi-
deretur esse admittẽdũ qꝛ tex. simplr̃ p̃fert plures numero dũ
modo sint ꝑiti ita ꝓbat᷑ in. l. i. §. si oẽs. ⁊ in. §. si oẽs ⁊ in. §. qđ
si neget. ff. ꝺ vẽ. ĩspi. Ubi ãt pauciores essent ꝑiti sine dubio
p̃ferunt᷑ periti inꝑitis fm guil. in spec. in ti. de homi. §. i. circa
pri. quẽ refert ⁊ sequit᷑ anto. ꝺ bu. in. c. ꝓposuisti. ꝺ ꝓba. alle-
gans ẽt spe. ad mãʒ in. ti. ꝺ ꝓba. §. fi. v̂. hoc quoqʒ que dcã ap
propriat ĩ sibi. d. m. Scđo dicit ꝙ qñ testes periti eẽnt pares
in q̃litate sʒ aliqui ꝺponerẽt suꝑ vulnere id qđ est magis v̂isi
mile aliquid ꝙ est minꝰ verisile v̂bi gr̃a qñ quis fuit ꝑcussus
ĩ loco vñ cõiter solet sequi mors nã si aliquid dicãt ꝙ vulnus
nõ ẽ mortale credit᷑ magis istis qui dicũt vulnꝰ eẽ mortale ex
quo cõiter ita cuenire solet ar. l. certi cõdi. §. cũ. ff. si cer. pe.
Facit optie tex. quẽ ipse nõ alle. in. l. antique. ff. si ꝑs her. pe.

Et iura vulgaria que dicũt ꝙ in testibus preferunt᷑ illi qui di
cuntur magis uerisilia. Ubi aũt daretur oĩmoda paritas ⁊ su
mus in crĩalibus tũc dicit ipse ꝙ ẽt testes negãtes p̃feruntur
affirmãtibus ad reũ absoluẽdũ alle. gl. sin. lxxxi. di. c. p̃ĩ biter
quã adducit bal. ad hoc. quẽ ẽt ipse alle. in. l. data opa. C. qui
accu. nõ possunt. ¶ Tu aũt aduerte qꝛ qñ testes deponũt de
peritia nõ est opus ĩducere aliquid spãle in crĩalibus quoniã
isto casu regulr̃ eque credit᷑ negãtibus sicut affirmãtibus fm
bar. in. l. diẽ ꝓferre. §. si plures. ff. de arbi. ⁊ bñ qꝛ per ꝑitiam
artꝫ ista põt cognosci negatiua sicut affirmatiua vbi aũt testes
non deponerẽt de ꝑitia artis ⁊ tũc procederet limitatio illius
glo. que sicut elegãter tradit dñs abb. moder. allegãs eã in. c.
cuʒ. p. ex. de accu. cõtinet duo dcã solẽniter notãda. ¶ P̃rio
ꝙ lʒ laicus non admittat᷑ in testeʒ ꝯ clericuʒ in cãis crĩalibus
vt in. c. de cetero. ex. de testibus admittit᷑ tamẽ pro clerico ad
faciendũ ipsuʒ absolui. ¶ Scđo ꝙ fauore liberatõis in crĩa
libus testes deponẽtes negatiuã preferunt᷑ deponẽtibus affir-
matiuaʒ ꝯ regulam ꝙ̃ ponit glo. in. c. i. de p̃scrip. li. vi. Et fa-
ciunt que ego scripsi in. l. hẽdes palã de testa. ⁊ in. c. in nr̃a ex
ꝺ testibus. Et vr̃ restringere. d. abb. in. d. c. cuʒ. p. in hoc scđo
dicto qñ clericus accusat᷑ de crimine qꝛ ꝓ eo est maior p̃sum-
ptio ꝙ̃ pro laico. xi. q. iij. c. absit. ⁊ in qualitate testiũ dicit gl.
no. ĩ. c. monachus. lxxvij. di. ꝙ quattuor clerici equiualẽt sex
laicis ⁊ qñ testes sunt pares hincinde que sñia veniat ferenda
vide glo. in. l. optimã. C. de ꝯhen. ⁊ cõmit. stipu. ⁊ ibi ꝑ bal. ⁊
per eundẽ in. l. lucius de his qui no. ĩfa. ⁊ qđ ipse ponit singlr̃
ad mãm in. l. magistratus. C. qñ prouo. nõ est necesse ⁊ ĩ. l. fi.
cõmi. vel epistolas que dicta ego retuli in. d. c. in nr̃a Et vtꝝ
isti qui interrogãt᷑ super ꝑitia artis debeãt iurare vide que po
nit bar. in pria ꝯstitutõe. ff. ⁊ anto. de bu. ⁊ ibi plene scripsi in
c. ꝓposuisti de ꝓba. Et ad mãm. §. nostri vide Bal. no. in. l.
grecas. C. de testa. ma. vbi sequit᷑ suꝑ interpretatõe lingue di
stinctõem Bar. hic vult tñ ꝙ qñ vnus interpres sufficit de-
beat eẽ ꝑsona honesta. vide ẽt tex. no. quem ibi no. Ange. ad
hoc in autẽ. vt ꝓpo. no. ipera. §. illud ꝑ quẽ ang. dicit ꝙ ad in
terpretandũ scripturaʒ de vna lingua in aliam. regulr̃ sufficit
vnus interpres. Sed ille tex. non loquit᷑ de eo qui ꝓducit᷑ ꝑ
ꝑtem vel vocat᷑ a iudice in iudicio sʒ quo ad effectũ instructio
nis extraiudicialis. vnde dicit. d. abb. in. c. ꝓposuisti p̃alleg. rñ-
dendo ad tex. in. §. qđ aũt in autẽ. de nõ alie. ꝙ ibi loquit᷑ ĩ in-
structõe extraiudiciali. vnde nõ est mirũ si ĩ subsidiũ sufficit vnꝰ
nihil alle. Sed ꝓ ista dr̃ia vide tex. singu. quem no. ibi Bar.
ad hoc in. l. cũ qui duobus. §. filius. ff. de acqui. he. ⁊ qꝛ Bar.
hic tradit hic formã cõficiendi instr̃m inter eos quos notariꝰ
non intelligit ꝑꝑ diuersitatẽ lingue. ¶ Adde p̃rio dictis suis
qꝛ põt dubitari fm Jo. de imo. quõ poterit cõstare ꝺ cõmis-
sione fcã interpreti per ꝑtes ⁊ ponit ipse duos modos. P̃ri-
mus est ꝙ adhibeant᷑ duo interpretes qui attestent᷑ ꝺ volũta-
te ꝑtium ⁊ de cõmissione sibi fcã qꝛ in ore duoꝝ vel triuʒ ⁊c.
vt in. c. in oĩ. ex. de testi. Sed hoc dcm̃ põt intelligi dupliciter
vel ꝙ interpretes duo simplr̃ attestent᷑ nõ de cõmissione sibi
fcã sʒ ꝙ ꝑtes ita volũt ꝯhere. ⁊ si sic intelligis non apparente
aliter de cõmissione facta interp̃tibus nõ vr̃ ꝙ notarius pos
sit cõficere instr̃m qꝛ instr̃m dʒ cõfici a notario de his que vi-
dit vel audiuit a partibus vt plene tradit᷑ in. c. i. de fi. instru. ⁊
hoc est qđ dixit Jo. an. in ti. de instru. edi. §. restat ver. instr̃a
iuxta fi. addi. ⁊ ꝓprie loquit᷑ in casu nr̃o. Si uero ĩtelligas ꝙ
isti duo ĩterpretes attestent᷑ ꝺ cõmissione sibi fcã. tũc hoc põt
ꝓcedere melius qꝛ cum nõ agat᷑ de eoꝝ cõmodo ꝑticulari lʒ
attestent᷑ ꝺ cõmissione fcã sibi in vno actu particulari ex quo
sunt duo. ita ꝙ vnꝰ dcm̃ supplet᷑ ex dcõ alterius iuxta no. in
l. si quis ex argẽtarijs. §. i. ff. ꝺ edẽ. satis vr̃ tolerabile ⁊ admit
tendũ. Facit optie qđ ponit in sili qõe Bal. in. c. i. §. instr̃m ꝺ
nota. feu. ⁊ qđ scribit Bar. in. l. ex sñia. ff. ꝺ testa. tu. cuiꝰ dcm̃
sicut reuocat᷑ in dubiũ qñ vnus solus attestat᷑ ꝺ officio sibi cõ
misso in vno actu ꝑticulari. ita cõcurrẽtibus duobꝰ quoꝝ vnꝰ
cõfirmat fidem alterius vr̃ posse substineri. ¶ Secũdus mo
dus tangit᷑ hic per moder. ꝙ de cõmissione fcã interpreti põt
apparere per nutuʒ. erit aũt modus expeditior si prius inter-
pres ĩterrogat ꝑtes. vtrũ velint eum eẽ interpretẽ ⁊ sibi credi.
Deinde interpres dicit notario hoc sibi eẽ cõmissuʒ. Nã po-
terit postea notarius sciscitari ꝑ nutũ. vtrũ ita faciant ⁊ ipsi rñ
dere per nutũ. Scđo adde dictis bar. ꝙ non vr̃ notariũ posse
cõficere instr̃m ꝺ his que audiuit ab interprete tanꝙ̃ ꝺ dictis

vel gestis

vel gestis a pte q̄ lȝ notarius intelligat verba interp̄tis non
tñ intelligit ista eē verba ꝯhentiū ⁊ ita ꝺcidit Jo.an.sing.in
ti.de instru.edi.§.restat in ver.instr̄a in addi.magna iuxta fi.
queȝ ēt adducit hic Paul.de ca. Et idem tenuit Fede.de se.
cōsi.suo.cxliiij.quē adducit hic do.m.Sed tu potes defende-
re doc.Bar.quā approbāt moder.si p̄cessit cōmissio facta in
terpreti de interpretādo tūc.n.quicquid dicit interpres cuȝ ei
credat̄ de volūtate ptium vt in tex.nr̄o vȝ dictū a partibus ⁊
ideo satis pōt facere instr̄m de auditu a ptibus dicta aūt Jo.
an.⁊ ⁊ fede.possent hr̄e locum vbi nō cōstaret de cōmissione
vt mō dixi in articulo p̄cedēti. ¶ Tertio adde inquātū bar.
hic vult q̄ si iudex itelligit testē qui loquit̄ alia via in iudicio
stat̄ ꝺclaratōi ⁊ iterp̄tatōi iudicis sicut staret̄ ꝺclaratōi notarij
p.l.si quis ꝺcur.C.ꝺ fal.nā hoc dcm̄ si vȝ ver̄ fm̄.d.m.⁊ bñ
qꝛ durante iudicio corā iudice nō credit̄ sibi de gestis corā se
ij.q.vi.c.statuēduȝ ⁊.l.ne in arbitris ⁊ ibi p bar.C.de arbi.⁊
in.c.qm̄ ꝯ de proba.vñ ex quo pendet adhuc iudiciū non vȝ
q̄ iudex possit testificari ⁊ inde est q̄ si vult testificari dȝ re-
moueri a iudicādo vt in.c.dilecto ex̄ de testi.vñ tutius est q̄
adhibeātur duo qui intelligāt lingua vel notarius ipse inter-
pretet̄ si intelligit idioma.Et ad mām vide tex.⁊ qd̄ ibi no.in
d.l.qui testō.§.fi.ff.de testa.⁊ in.c.ex lr̄is el.i.de spon.Tan-
git ēt hic do.Jo.qualiter probet̄ furor de quo remittit ad no
tata p Bar.in.l.fi.ff.de bo.pos.infan.⁊c.⁊ in.l.quidā in suo
ff.de ꝯdi.insti. Et inter cetera querit hic nūquid ad probādū
furoreȝ de pn̄ti sufficiat ꝓbare aliquē aliqn̄ fuisse furiosum ⁊
refert Bar.tenēteȝ in.d.l.fi.q̄ si ꝓbatur aliqueȝ fuisse furio-
sum p aliquot mēses p̄sumitur ēt nūc esse furiosus p aliquot
dies nūc qꝛ potuit esse pp aliqd̄ accidēs tpale qd̄ mō non du-
rat non ꝓbatur furor sed vbi tp̄s p̄sens distaret modico in-
teruallo nūc credit q̄ probet̄ furor p̄sumptiue p ea que habē-
tur.in.l.si vētri.§.fi.ff.de priui.credi.vbi ꝓbat̄ q̄ ex coheren
tia tēpoꝝ p̄sumit̄ idē aīus ⁊ vltra euȝ pro ista distinciōe adde
qd̄ ponit Cy.in aūt [illegible] p̄uis.C.de rei vxo.vbi limitat legem
p̄cia reꝝ ad.l.fal.qd̄ [illegible]o hȝ locuȝ qn̄ est modicū interuallū in-
ter tp̄s pn̄s ⁊ p̄teritum.⁊ ideȝ dicit bal.in simi qōne i.l.i.C.de
edi.actio.vbi vult q̄ si vitiū rei vēdite ꝺregit̄ paruo tpe post
venditōem p̄sumit̄ q̄ ⁊ an̄ venditōem fuerit ⁊ tpe venditōis.
Et ad mām vide tex.cū gl.iij.q.ix.c.idicās.⁊ gl.in.c.fi.ꝺ suc
ces.ab ite.⁊ hoc plꝰ plȝ q̄ id qd̄ scripsi sup isto arti.i.l.ij.ff.de
testa.vbi ēt allegaui sing.doc.Bar.in.l.si cum doteȝ.§.si ma
ritus.ff.so.ma. ¶ Aduerte tñ qꝛ si articulās articularet soluȝ
de tpe ꝯctus vel actus gesti vȝ q̄ talis illo tpe erat furiosus lȝ
ꝓbaret de furore p̄cedenti ēt si durasset p plures menses nō
videret̄ sufficiēter ꝓbari qꝛ tp̄s p̄terituȝ ex quo infert̄ in p̄-
sens non ꝓdest articulāti lȝ testis deponat de tpe p̄terito ex
quo restrinxit se ad certū tp̄s est singularia doctrina Inno.
quā posuit in.c.postulasti de cleri.excō.admini.⁊ sequit̄ Ar
chi.lxiij.di.c.nullus ⁊ Bar.in.l.ij.ff.iudi.sol.q̄ vtruȝ sit ver̄
dicet̄ in lect.seq.sed vȝ q̄ ista doc.Bar.⁊ Inno.nō sit cōis
qꝛ ex quo in istis qualitatibus regul'r presumit̄ de p̄terito in
pn̄s iuxta id qd̄ hȝ in.l.si prius de no.op.nū.p Bar.in quin
ta oppo.tertie ptis ⁊ p Bal.in.l.ex p̄sona.C.de proba.satis
vȝ probari p̄sumptiue ꝺ tpe pn̄ti deducto in articulo sicut qn̄
testis ꝓbat aliquē possedisse iam sunt.x.anni satis ꝓbatur p̄
sumptiue q̄ p totum decēnium deductū in articulo possedit
fm̄ Bar.in.l.celsus de vsuc.⁊ plene in.l.siue possidetis.C.
ꝺ ꝓba.⁊ iō Bal.in.l.i.C.vti.pos.dicit q̄ ad ꝓbandū aliquē
possidere tpe litꝭ cōte.sufficit ꝓbare de tpe anteriori. Et hāc
opinionē sum secutus in.l.ij.ff.ꝺ testa. In qōne aūt princi-
pali pro cōclusione bar.in.d.l.fi.ꝺ bo.pos.infan.⁊c.est casus
quē reputo sing.in ista mā in.l.i.§.fi.ff.de edil.edic.dꝛ.n.ibi
qꝫ si seruus anteq̄ vēderet̄ versatꝰ est inter fanaticos nō pōt
rediberi vel agi actōe exēpto ꝯ venditoreȝ si nūc non versat̄
inter fanaticos si aūt tpe vēditōis versabat̄ iter fanaticos qn̄
demēs tunc pōt agi ꝯ venditorē per actōem quātominoris er
go ibi est casus clarus ꝓbans in ista mā duas notabiles con
clusiones.Prima est q̄ ille qui publice seu publico loquitur
v̄ba d̄risoria ⁊ ꝯtēnenda p̄sumit̄ fatuus ⁊ illum tex.ibi notat
bal.ad hoc.Scd̄a q̄ ista ꝯn̄a nō est bona aliquis oliȝ indicatꝰ
est fatuus ergo ex interuallo hodie p̄sumit̄ sic.n.dȝ intelligē
naȝ si ista signa fatuitatis adfuissent pauloante ꝯctū satis pre
sumeret̄ adesse tpe ꝯctus vt pȝ ex supra dictis.⁊ bñ facit quod
tradit bal.in simili qōe in.l.humanitat̄ in vi.col.C.de ipu.⁊

alias substi.Et attende qꝛ bal.in.l.furiosuȝ.quē ego allegaui
nō distinguit in ista qōe eodē mō quo dixi.Sed in illa qōe ꝺ
eo qui hȝ dilucida interualla.⁊ de mō ꝓbandi furoreȝ vide qd̄
ponit̄ in.c.filij ꝺ here.li.vi.p Jo.an.Et no.tex.in aūtē.vt cū
de ap.cog.§.illud aūt quē ibi ponderat ang.ad hoc q̄ in ꝓba
tōe furoris si testis iterroget̄ de cā scie ista cā est sufficiēs scio
qꝛ vidi eum furere absq̄ȝ eo q̄ exprimat̄ aliquis actus ex quo
rū qualitate p̄sumatur furor. Cetera dic vt dixi in.d.l.ij.s̄.de
testa.vbi multa sunt addita.⁊ ad illā.q.qualiter notarius pos
sit cōficere instr̄m inter hoīes qui nō intelligūt latinum vide
anto.de bu.qui refert ⁊ sequit̄ dcā Jo.an.in.c.cū cām in se-
cūda car.ex̄ de testi.⁊ qꝛ in.i.q.huius cōmenti tetigimus.vtꝝ
ex ꝯuentōe ptium possit induci ut credatur vni testi.Adde q̄
vel pp excellētiaȝ dignitatis p̄sone uel ex alia cā honesta hoc
pōt cōcedere princeps ⁊ ēt statutū vnius collegij quod ē for-
tius.Primū ꝓbat̄.xi.q.i.c.quicūq̄ȝ.⁊ tenent doc.cōiter in.c.
nup de testa.Scd̄m ponit bal.no.in.l.fi.C.de consti.pe.sed
qꝛ dn̄s meus hic nōnulla addit ad ea q̄ ponit hic Bar.in sua
magna di.breuiter tangēdū est aliquid de dictis suis.Et pri-
mo inquātuȝ dicit q̄ qn̄ cōditio turpis vel ipossibilis ē appo-
sita tūc si aliquis r̄ndet pure non vitiatur obligatō p ea q̄ no.
Inno.⁊ Jo.an.in.c.fi.de cōdi.appo.qui fundat se sup tex.i
c.aliqn̄.xxxij.q.i.Adde q̄ ille tex.hoc nō ꝓbat sicut dixi i vo
ce.Et ꝓ r̄nsione vide plene Jo.de imol.in.l.vbi ita donat̄
ff.ꝺ dona.cā mor.Potest ēt dici vt dicit dn̄s meus qd̄ illud ē
spāle fauore m̄rimonij in quo ad cōditōes impossibiles idu-
citur aliquid spāle vt pȝ in.d.c.fi.vlt.r̄nso. ¶ Scd̄o addō bre-
uiter inquātum ipse dubitat vtꝝ qn̄ interrogatio fit de maio-
ri tpe ⁊ r̄nsio de minori valeat stipulatio q̄ de hoc nō ē dubi
tandū qꝛ casus ē q̄ nō valeat in.§.si quis simpliciter quem in
duxi tibi subtiliter in.§.si stipulāti.s̄.e. ¶ Tertio adde q̄ qn̄
aliquis iterrogat sub vna cōditione ⁊ r̄ndetur sub alia.adhuc
nō ē dubitandū q̄ nō valeat obligatio qꝛ sicut plures cōditio
nes continent̄ sub vno genere.Ita ⁊ diuersa tpa sub vno ge
nere tpis sicut ergo ex diuersitate tpis vitiat̄ stipulatio vt.d.
§.si quis simpliciter ita ⁊ ex diuersitate cōditōis.bñ facit tex.
quem induxi in voce in.l.si quis extraneus.§.fi.ꝺ acqui.he.
iuncta.l.q̄ si dubitet ⁊.l.q̄ si de sua co.ti. ¶ Ultimo adde i
quātuȝ ipse vȝ impugnare p tex.nr̄m dcm̄ Bar.in prin.istiꝰ
l.dum voluit q̄ ꝓmissor debeat intelligere stipulatorē per au
ditū nō per motū labioꝝ q̄ iste casus nō est similis casui po
sito per bar.qꝛ ꝓmissor intelligit hic stipulatorē per sensum
auditus ipsa.n.ps vȝ ꝓferre verba q̄ ꝓfert ille cui voluit cre-
di vnde nō est simile.Tangit ēt hic Jo.ꝺ imo.⁊.do.m.post
Ray.nūquid rustico debeat offerri libellus in uulgari ⁊ con
cludūt q̄ nō de qua dic ut hic p eos.

Stipulationum. In glo.ij.ibi sed si simplici
bus mixtū cōprehendit hāc gl.inducit bar.ad qōeȝ
solēnem qn̄ ē cōcessa ptās legato uel comiti dispen
sandi cū spurio.Item cū incestuoso vtꝝ possit dispēsari cum
eo in quo cōcurrit vtraq̄ȝ qualitas qꝛ spuriꝰ ⁊ icestuosus ⁊ cō-
cludit in effectu q̄ pōt qꝛ ista ꝯcessio est bñficiū principis qd̄
est latissime interpretandū vt.l.fi.ff.ꝺ cōsti.prin.Nam p istā
cōcessionē non p̄iudicat̄ alicui nisi ipsi cōcedenti ⁊ hanc opi.
secutus ē ang.hic addēs rōem qꝛ qn̄ cōcurrunt due qualitates
quaꝝ vna ē potētior altera illa dȝ attendi que ē potētior.l.que
rit̄.ff.de sta.ho.⁊.l.legat̄.§.si vni.ff.ꝺ lega.iij.Sed ista rō nō
facit ad ꝓpositū cum reuerētia qꝛ illa cōsideratio sicut dicemꝰ
post istam qōem hȝ locum qn̄ cōcurrunt due qualitates i vna
p̄sona incōpatibiles saltim ad effectū de quo agit̄ qꝛ vnam ex
cludit ⁊ aliā includit sicut optie ꝺclarat hic bar.tum r̄ndet ad
l.gnāliter.j.de fideius.nos aūt sumus in casu in quo iste due
qualitates sunt cōpatibiles quo ad eūdem effectū qꝛ in vtra-
q̄ȝ p se sumpta legatus vel comes poterat dispensare.vñ me-
lior ē rō bar.que fundat̄ in.l.si ita scriptū de liber.⁊ posthu.⁊
in.l.clemēs in prin.de here.insti.p quā.l.ang.ibi tȝ q̄ opi.bar.
qꝛ cū simus in mā fauorabili ex humanitate sub simplicibus
cōprehendit̄ mixtum. ¶ Sed ꝯ hanc opi.bar.tenuit disputā
do Jo.cal.cuiꝰ dcā refert ⁊ approbat Jo.an.i rub.qui fi.sint
legi.in addi.spe.⁊ hāc sequit̄ Anto.de bu.in.c.at si clerici.§.
ꝺ adulterijs de iudi.vbi ēt tetigit Jo.an.in nouel.⁊ Bal.in
c.i.§.nāles si de feu.fue.cōtro.inter do.⁊ agna.Mouent̄ in
effectu qꝛ cū ista sit quedam grā ꝓceditur stricte vt casus noi.

cōprehēsus ex ꝓprietate verboꝝ nō veniat vt.c.suspectuz de
rescrip.li.vi.⁊.c.quāuis de ꝓben.eo.li.cū alijs si.sed huic rō
ni rñdent moder.tenētes sniam bar.vz.d.abb.in.d.c.at si cle
rici ⁊.d.m.hic qui multū elegāter attigit istum articulū ⁊ prio
rñdet do.abb.ꝙ gra pōt cōsiderari dupłr vnomodo respectu
eius cui fit ⁊ isto mō est restringēda vñ dispēsatio fcā in vno
casu nunꝙ trahit̃ ad aliū casuz ēt si sit maioritas rōnis casus
est no.quē ibi ponderāt bal.⁊ ang.ad hoc in.l.si nō lex ḋ he.
insti.vñ dicebat no.Jo.an.in.c.tua de sen.excō.in nouel.ꝙ
ēt in ptāte data legato ꝙ absoluat a snia excōis ꝑꝑ manuum
iniectōem nō fit extensio ēt vbi est maior rō vt legatus possit
absoluere.Sed hoc deīn magis ꝑtinet ad mēbruz sequēs ⁊ ꝓ
cōclusione vide optimū tex.in.l.si pupillorū.§.i.ff.de reb.eo
rum vbi probat̃ ꝙ lz sit cōcessa licētia de vendēdo ꝑ iudicem
nō tñ extendit̃ ista licētia vt tutor possit dare pignori ⁊ tñ vi-
debat̃ maior rō cōcedēdi propter minus ꝑiudiciū aliquando
cōsiderat̃ gratia nō respectu eius cui fit sed respectu eius cui
datur potestas faciendi gratiam ⁊ tunc ista ptās est fauora-
bilis ⁊ extēdenda.casus est in.c.si cui de ꝓben.li.vi.vbi pro-
batur ꝙ ptās cōcessa alicui vt possit conferre certa beneficia
auctoritate apostolica est fauorabilis qḋ pz exverbis lr̃e dum
dicit ꝙ hanc grām decet esse mā̃suraz que verba ꝓprie sonāt
dici ḋ bñficio principis fauorabili vt in regula decet ḋ reg.iu.
sed.d.me.impugnat istaz solutōez lz sit h de mēte Bar.expꝛi-
se mouet̃ ꝑ tex.in.c.is cui de ꝓben.li.vi.vbi dr̃ ꝙ ista ptās
taliter cōcessa restringit̃ multipliciter ergo est honesta. Sed
ista ꝯña non est bona qꝛ in.d.c.is cui non fit restrictio ex boc
capite sed vel ex v̄bis cōcessionis vel ex mente cōcedētis vt
euitetur ambitio ⁊ auaritia.Nam in primo casu fit restrictio
propter verbum prouidet̃ non vr̃ significare vt ille qui non
hz beneficiū cōferat̃ beneficiū sufficiēs ad eius substētatōem
verbaz aūt beneficia restringit̃ ad duo vt refre ... ambitio ⁊
auaritia quereētiuz multitudinē beneficioꝝ ꝯ.c.qꝛ in tantū de
preben.⁊ hoc est de mente cōcedentꝭ vñ rñsio ista vr̃ optima
ꝑ quaz dñs Abb.in.d.c.at si clerici.§.i.dicit opi.Bar.eē val
de equam de subtilitate iuris tñ dicit ꝙ aliqua opi.vr̃ verior
qꝛ ista ptās cōcessa dāt mām vulnerandi ius.Sed ista rō pōt
tolli qꝛ ⁊ si cā mediata possit eē odiosa satis tñ est ꝙ cā imme-
diata idest liberalitas principis sit fauorabilis qꝛ illa reglr̃ at
tendit̃ vt.l.sociuz qui in eo.ff.pro socio ⁊.l.sed si plures.§.in
rogato ⁊ ibi ꝑ Bar.ff.de vulg.⁊ pu.maxime qꝛ iste cui est da
ta hec ptās non pōt dispensare sine cā vt ibi plene ḋclarat.d.
abb.do.me.hic simplr̃ tz opi.Bar.⁊ ad ar.in ꝯtrariū rñdent
alio mō vz ꝙ in ptāte cōferrendi beneficia pōt dici ꝙ illa est
odiosa qꝛ ꝑiudicat ordinario ad quē ꝑtinet beneficia cōferre.
Sed in casu nr̃o.s.in dispensandi ptāte nulli fit ꝑiudiciū nisi
cōcedenti ⁊ iḋ simplr̃ dr̃ esse fauorabilis ⁊ est optima rñsio.
Hanc aūt cōclusionez ipse cōfirmat ꝑ duo iura primo ꝑ tex.
in.c.fi.circa prin.de simo.vbi ptās dispēsandi cōcessa alicui
inter monachos hz locuz ēt in ꝑsona abbatis qui nō est sim-
plex monachus. ¶ Scḋo adducit tex.in.c.ꝑ venerabilē.cir-
ca pri.ex̄ qui fi.sint legi.vbi papa arguit a maiori ꝙ si est cō
cessa sibi ptās dispensandi in spiritualibus multofortius vr̃
cōcessa in tp̄alibus ⁊ sic pz ꝙ ptās dispēsandi extendit̃ ⁊ per
ꝯñs est fauorabilis ⁊ in mā fauorabili vt dictū est sub simpli
cibus cōtinet̃ mixtuz. Super isto articulo sunt videnda duo
principalr̃ primo vtꝝ ista ptās cōcessa in casu nr̃o sit fauora-
bilis vel odiosa.Scḋo posito ꝙ sit fauorabilis vtrū hoc mix
tum cōprehendat̃ sub istis simplicibus. Ad primuz vr̃ posse
defendi duplici rōne ꝙ ista cōcessio nō sit fauorabilis primo
quidē qꝛ fit suꝑ ptāte quā princeps ꝓtestat̃ se nō velle exer-
cere ne detur ma delinquēdi ⁊ nō vult valere rescriptū suuz in
aucto.qui.mo.na.effi.sui.§.fi.Si ergo pceps hāc ptātez re
probat in seipso ergo pōt ꝙ est odiosā ēt in eo cui cōcedit̃ qꝛ
oē ius qḋ trāsfert̃ trāsiert̃ cū sua cā ⁊ qualitate.l.pō.§.quesi-
tuz cū se.ff.de acqui.pos.⁊.l.an vitiū.ff.ḋ diuer.⁊ tēp.ꝑscrip.
Scḋo hoc fortificat̃ qꝛ si datur alicui ptās dispēsandi in genē
ista ptās restringit̃ vt nō cōprehēdat inhabilitatē ꝓcedētē de
iure diuino vel nāli glo.est sing.quā ibi approbāt moder.i.l.
filius a pr̄e.§.fi.ff.de libe.⁊ posth.lz ista restrictio nō fieret si
cōcessio dispēsandi suꝑ inhabilitate ꝯ ius diuinū vel nāle eēt
fauorabilis qꝛ in fauorabilibꝰ fit larga interpretatio vt.l.si qñ
C.ḋ bo.va.li.x.ergo datur intelligi ꝙ ista cōmissio nō est fa
uorabilis. ¶ In casu aūt nostro inhabilitates iste maxime

ihabilitas incestus sunt ꝯ ius diuinū ⁊ nāle vt pz in.c.nisi cū
pridem circa mediū de renū.ergo vr̃ ꝙ ista ptās nō sit fauora
bilis.ex quo sequit̃ ꝙ sub simplici nō ꝯtinebit̃ mixtū.Et hāc
opi.sum secutus in.d.c.at si clerici.§.i.⁊ in.d.l.si ita scriptum
de libe.⁊ posthu.nō ista rōe quam nō tetigi. Sed illa potissi-
ma rōe qꝛ ego video ꝙ ēt in dispōne legis incluse in corpore
iuris nō fit extēsio de casu ad casum in quo nō est eadem ra-
tio vt pz in.l.legis iul.§.hoc caput.ff.ḋ ritu nup.ēt vbi fieret
extensio si eēt eadem rō ⁊ est regula cōis que ponit̃ in.l.si ve
ro.§.ḋ viro.ff.so.ma.per moder.Cōfirmat̃ ista ꝯclusio quia
qñ dispēsatio fit ꝑꝑ bonum publicū ēt in ea fit extensio aliqñ
vt plene declarat abb.moder.in.d.§.de adul.⁊ ego ibi scripsi
plene post euz ⁊ tñ non fit extēsio in casu vbi ē minor rō vt ē
casus clarus in.c.fi.de transla.ꝑla.Unde dicit alibi gl.i cle.
si vna ḋ rebus ecclesie nō alie.ꝙ lz dispō q̄ fit de toto hz locū
regulariter in eius ꝑte vt.l.q̄ de tota cum mā de rei vē.hoc tñ
fallit vbi nō ē eadez rō facit optime qḋ habet̃ in.c.sedes ⁊ qḋ
ibi no.de rescrip.vbi clausula gnālis posita in rescripto non
trahit̃ ad casus maiores ergo multofortius idez erit dicenduz
qñ nulla clausula gnālis ē apposita in cōcessione.⁊ casus ad
quez fit extensio ē maior expresso ⁊ ꝑ hoc pz rñsum ad.c.ꝑ ve
nerabilē qꝛ ibi fiebat extēsio ad casum minorez exp̄sso nō ma
iorē.Non ob.tex.in.c.fi.in prin.de symo.qꝛ ibi non ꝯfert̃ ex
illo mādato noua ptās dispensandi epō sed excitat̃ eius iuris
ditio ⁊ ptās ꝯcessa per cōsiliuz gnāle vt.c.qm̄ eo.ti.in quo ca
pitulo satis apparet ꝙ erat data ptās dispensandi cū abbatis-
sā in primo rñso illius capituli tex.dum loquit̃ de monialibꝰ
declarat ꝙ ita dz puniri abbatissa sicut monialis subiecta.de
inde modificat penam in monialibus que erāt recepte añ cō
cilium.Deinde statuit ꝙ idē seruet̃ in monachis cuz ergo in
monialibus nō sit dr̃ia inter ꝑlatum ⁊ subiectū sed solū vtruz
fuerint recepte post cōciliū vel ante. Idez ē in monachis ad
quos fit eodē modo extēsio ⁊ ad mām vide bal.in.c.i.§.natu
rales ꝑalle.⁊ in.l.eā quam.C.ḋ fideicō. Et tñ posito ꝙ dicta
bar.eēnt vera vident̃ esse limitāda sicut dixi in voce nisi po-
testas eēt data comiti vel legato ꝙ possz dispēsare cū talibus
ēt post mortem prīs.tūc.n.qꝛ agit̃ de ꝑiudicio inferendo his
quibus eēt delata successio. Ista ptās ē odiosa ꝑz anto.ḋ bu.
⁊ ideo nō cōprehēderet casum istū quē alle.hic.d.pau.de ca.
⁊ sequit̃ ꝓ qua ꝯclusione vide qḋ sing.tradit Inno.in.c.du
dum el prīo ⁊ el scḋo extra de elec.quem refert ⁊ sequit̃ archi.
l.di.c.si quis ex ministris vbi dixit ꝙ lz eps possit dispēsare
cum electo criminoso hoc nō possz in ꝑiudiciū alteriꝰ qui eēt
electus vna cum eo nec in ꝑiudiciū eius ꝯ quem criosus ꝓ-
duceretur testis.nam ptās dispēsandi restringit̃ vt nō cōpre-
hendat casum qui fieret cū ꝑiudicio alterius qm̄ hoc ē odio-
sum vt.s̄.dictū ē ⁊ qꝛ.s̄.induxi tex.in.c.sedens de rescrip.cuz
mā qui bñ facit.aduerte qꝛ posset dici ꝙ illa decretalis loquit̃
in rescriptis iusticie q̄ sunt stricti iuris ꝯm glo.in.c.ad hoc de
rescrip.eo qꝛ preiudicat̃ iurisditōi ordinarie.Sed ista respō-
sio nō ē bona qꝛ ēt in vltimis volūtatibus clausula gnālis se-
quens restringit̃ ad similia exp̄ssis vt.l.fi.§.cui dulcia de vi-
tri.⁊ oleo le.vñ cōclusio predicta vr̃ vera.Aduerte tñ qꝛ iquā-
tum.d.Jo.ḋ imo.hic dicit ꝙ ꝓ opi.Bar.videri casum in.c.
ꝙ dilectio extra ḋ ꝯsan.⁊ affi.ꝑ locū a spāli hoc nō ē verum
qꝛ lz ibi restringat̃ ptās dispēsandi ꝓpter cōsuetudinē ⁊ scan-
dalū nō tamē sequit̃ ꝙ illis remotis ptās dispensandi extēde
retur qꝛ in illo.c.vt pz ex prin.tex.ex ꝓprietate verboꝝ cōpre
hendebat̃ casus ⁊ ptās dispensandi qm̄ quoto gradu quis di-
stat a stipite.eodez distat a descendēte ex eodem stipite.vnde
uere ibi cōiungendi distabāt a.vi.gradu ⁊ expeditus ē iste ar
ticulus.⁊ qꝛ hic ang.⁊ Moder.satis iuolute tractāt qñ sub
simplicibus cōprehendat̃ mixtum nec ꝑfecte declarant mām.
Ideo cōsidera breuiter tres casus.Naz aliqñ cōcurrunt due
qualitates in eadē dispōne uel in eadem ꝑsona incōpatibiles
que non pñt simul stare.Aliqñ cōcurrūt due qualitates cōpa-
tibiles q̄ possunt simul stare qꝛ in ipsis consideratis diuisim
ius eodem mō disponit.Aliquādo lex disponit suꝑ aliqua re
uel ꝑsona habēte certā qualitatez.⁊ querit̃ vtꝝ si huic ꝑsone
uel rei adijciat̃ aliqua qualitas ꝑ quam ista ꝑsona nō ē simpli
citer talis.Sed tamē illa qualitas adiūcta non respicit aliquo
mō dispōnem que fit de illa re vel ꝑsona simpliciter cōsidera
ta sicut ē aliqua qualitas extrinseca ꝑꝑ quam solum inducit̃
hoc ꝙ ista ꝑsona vel res nō est simplr̃ talis sed cum adiūcto.

¶ Circa primuꝫ mēbꝛum cōclude breuiter ꝙ qñ concurrūt
due qualitates incōpatibiles si vna est potētioꝛ altera illa at/
tenditur.l.legatꝫ.§.si vni.ff.de leg.iij.⁊.l.querit.ff.de sta.ho.
cū alijs ħ allegatis ꝑ moder.dꝛ aūt qualitas eē potentioꝛ sine
sit fauoꝛabilioꝛ ⁊ humanioꝛ vt.l.si pupillus.in prin.⁊ ibi per
Bar.ff.ad.l.fal.vbi decidit sing.q.de gabella ut ibi appeat ⁊
est tex.cum glo.in.l.ij.§.fi.ff.ad.l.aquil. Uel si vna qualitas
cōcoꝛdet cū iure cōi ⁊ ꝯria qualitas cū iure spāli ita decidit so
lēniter Bal.in.l.si quis dcurio.C.de fal.cuius dicta refert ⁊
sequit ꝓe.in.c.i.de cōsti.car.xlij. Pꝛo ista cōclusione do ti
bi tex.sing.quē ipse nō allegat quē ibi ponderat Bar.ad hoc
in.l.naꝫ similes.ff.de iniust.test.vbi pꝛobat sing.ꝙ testm̄ qḋ
de iure cōi est nulluꝫ a prin.sed de iure spāli valeret a pⁱcipio
lꝫ postea rumpetur cōsideratꝰ ꝓm ius cōe nō ꝓm ius spāle qḋ
semꝑ tenebis mēti.Et vide qḋ scripsi ad mām in.l.ꝓ herede
§.pōpo.ff.de acqui.he.non tn̄ allegaui ibi istum tex.Aliquā/
do qualitates sunt pares ⁊ tūc si sunt seꝑabiles adinuicē attē/
diturvnaqueqꝫ q̄litas i casu suo ⁊ dispō seꝑatiꝫ fcā in illa qua
litate ꝓm Ang.ħ ⁊ idem tꝫ Bal.in.d.l.si quis decurio ⁊ in.l.
ij.C.de cōsti.pe.in qōne de eo qui est artifex in duabus arti/
bus. Ita intelligo tex.in.l.fi.§.hec actio.ff.nau.cau.sta.queꝫ
ēt adducit do.me.hic lꝫ det ei aliuꝫ intellectū.nam cuꝫ ibi dꝛ
ꝙ ei qui est nauta ⁊ mercatoꝛ datur actio in dūꝫ si patitur dā
num a nautis intelligo qñ datur damnū sibi in mercibꝰ suis
in quibus cōsideratꝰ tanꝙ mercatoꝛ ⁊ eodeꝫ mō intellige tex.
in.l.vim passam.§.p̄scriptōe.ff.de adul.cōcurrebāt.n.ibi in
cestus ⁊ adulteriū qui quo ad punitōeꝫ cōsiderātur vt diuersa
vñ punitus ex vno titulo crīs pōt accusari ⁊ puniri de alio vt
l.si adulteriuꝫ cū incestu.in prin.ff.de adulte.⁊ plene declarat
Bar.in.i.lec.in.l.senatus.in prin.ff.de accu.vbi est vidēduꝫ
intelligo ergo ꝙ ille tex.dicat ꝙ si aliquis cōmisit adulteriuꝫ
cū incestu in accusatōe incestus nō excludat crimē p̄scriptōe
quinquēnij lꝫ excluderet in accusatōe adulterij cōmissi cū in/
cestu ⁊ est rō quā.s̄.dixi qꝛ cū ista crīa quo ad penā cōsideret
seꝑatiꝫ manifestū est ꝙ ad excludēdaꝫ vel nō excludēdā penā
vna qualitas poterit seꝑari ab alia si vero due q̄litates incō/
patibiles sint equales ⁊ pares tūc serua regulā que ponit per
bar.in.l.si vir.ff.ꝓ donato ⁊ i.l.si quis in graui.§.fi.ff.ad sil.
qꝛ attēdit illa q̄ nocet intellige si ābe q̄litates sunt accidētales.
Secus si vna esset nālis ⁊ alia accidētalis qꝛ tunc nālis atten
ditur ꝓm do.m.⁊ bene ꝑ.l.qui hꝫ.§.i.ff.de tute.Et in isto pri
mo articulo pⁱcipali nō cadit cōsideratio qūo sub simplicibꝰ
cōtineat mixtū quasi tertia spes qꝛ in ista mixtura est necessa
rio attēdere vnā ex duabus q̄litatibus vñ nō pñt ambe tanꝙ
mixtū cōstituere tertiam spēm.Aliqñ ⁊ est scḋs casus pⁱcipalꝰ
due qualitates mixte simul sunt cōpatibiles quo ad effectū ⁊
dispōnem iuris ⁊ tunc ꝓcedit regula ꝓm bar.ang.⁊ moder.ꝙ
sub simplicibus non cōtinetur mixtū ex ꝓprietate sermonis
vt.l.si ita scriptū cū alijs allegatꝫ ꝑ eos fallit ꝓm eosvbi sumꝰ
in mā fauoꝛabili tūc.n.ex interp̄tatōe cōtinetur mixtuꝫ ⁊ hoc
credit.d.me.eē veꝝ in instōnibus quibus debet maioꝛ fauoꝛ
secus in legatꝫ alle.tex.in.l.titie textoꝛes.ff.de le.i.⁊ credo ꝙ
fuerit deceptus auctoꝛ Ang.qui illuꝫ tex.inducit hoc mō i.d.
l.titie textoꝛes.Sed vere ibi pꝛobat ꝯrium sup quo vide qḋ
ibi clare scribit Io.de imo.qui optime dicit sꝫ relinquit du/
bitatio qꝛ Bar.in.l.i.§.interdictū.ff.de interdic.no.tex.illuꝫ
singulꝛ ⁊ videt velle ꝑ illam lr̄am ꝙ ex duobus simplicibus
nō cōstituat tertiū genus mixtū ⁊ ꝓm hoc mixtura nō indu/
cit nouā spēm ergo semꝑ sub simplicibus cōtinebit mixtū ex
ꝓprietate sermonis sꝫ pōt dici ad illuꝫ tex.ꝙ ibi sub simplici
bus continet mixtuꝫ eam euitāde ꝯrietatꝫ sicut in tex.nostro.
¶ Scḋo adduco tibi tex.no.in.l.quid ergo.§.ꝙ ait p̄toꝛ iun
cta.l.i.in fi.ff.de his qui no.infa.dꝛ.n.in.l.i.in fi.ꝙ qui ꝯhit
duo matrimonia vel duo sponsalia est infamis ipso iure.sed
in.§.ꝙ ait p̄toꝛ additur ꝙ qui ꝯhit vnum matimoniū ⁊ vna
sponsalia ex sententia legis incidit in penam ergo etiā in ma
teria non fauoꝛabili sub simplicibus continet mixtuꝫ quādo
mens legis est certa ⁊ pondera illum tex.no.ꝙ nō ex verbis
legis sed ex mente sub simplici cōpꝛehēditur mixtū ēt in ma
teria penali.¶ Secundo adduco tibi tex.not.in.l.si quis in
puteum.§.interdictū.ff.ꝙ vi aut clam ubi imponit pena tur/
bāti aliquem vi vel clam ⁊ sic in vno duoꝝ simpliciū lex dis/
ponit dūtaxat quādo est datum dānum vi aut claꝫ.⁊ tn̄ dispō
illa hꝫ locum qñ cōiunctum est statū vi ⁊ clam. Et ad istū tex.
posses foꝛte aliquo mō rñdere sed ad tex.in.§.ꝙ ait p̄toꝛ non
bene potes rñdere nō.n.pōt dici vt dicit hic bar.ꝙ ibi lex vl
tra ꝓcedit qꝛ ꝯrium ēt ibi dꝛ ꝙ hoc inducit ex mēte legis nō
ex verbis.vnde posset dici per.ll.p̄dictas que optime faciunt
ꝙ qñ rō eēt scripta in lege ēt in mā nō fauoꝛablli vbi eēt eadē
vel maioꝛ rō sub simplicibus cōpꝛehēderet mixtū. ¶ Et ad
mām huius articuli vide no.tex.in.l.i.§.āplius.ff.ḋ execu.tu.
vbi ꝓbat ꝙ ēt in priuilegijs que sunt ꝯ ius cōe dūmō habeāt
cāꝫ fauoꝛabilē sub simplicibꝰ cōtinet mixtū. ¶ In tertio ca
su pⁱcipali dic breuiter ꝙ qualitas extrinseca adiuncta ꝑsone
vel rei de qua aliquid simpliciter disponit non tollit dispōnē
factā de illa re vel ꝑsona vt ē casus ⁊ ibi ꝑ bal.i.l.ꝑ adoptōeꝫ
ff.de adop.⁊.l.senatoꝛ ⁊.l.senatoꝛis filius in fi.ff.ḋ sena.⁊ bñ
facit tex.⁊ qḋ ibi ponit Bar.in.l.exceptoꝛes.C.de nume.⁊
actua.li.x.vbi aūt nō eēt eadem rō qꝛ qualitas adiūcta uaria/
ret rōem disponendi tūc ad illam ꝑsonam nō fit extensio.ita
intelligo tex.in.c.ꝓm de elec.li.vi.quem adducit.d.meus in
ista materia que ꝓprie loquit in isto casu.nam nō ē eadem rō
priuādi aliqueꝫ titulo ecclesie collegiate q̄ ē p̄latura sicut pri
uandi titulo ecclesie ꝑochialis q̄ de sui natura non dꝛ p̄latu
ra iuxta no.in.c.i.de cōsue.li.vi. ¶ Et inter multas qōes q̄s
hic ponit.d.meus ponit ꝓ pⁱa si statuto cauet ꝙ nulla mu/
lier possit ꝯhere sine cōsensu cōsanguineoꝝ.utꝝ poterit do/
nare cā moꝛtis ⁊ refert pet.de ancha.cōsuluisse suꝑ hoc.dicit
tamē se nō recoꝛdare quid cōsuluerit ipē aūt ḋterminat ꝙ po
terit donare cā moꝛtis qꝛ quo ad solēnitatem ista donatio ma
gis accedit vltime volūtati ꝙ ꝯctui vt.l.fi.C.de do.cā moꝛ.
¶ Tu aduerte qꝛ ista qḋ cōtinet aliam qōem in se iplicite vꝫ
nūquid qñ ꝓhibet ꝯctus ex foꝛma statuti cōpꝛehendat cōtra
ctus qui nō ē vltro citroqꝫ obligatoꝛius ḋ quo vide qḋ scrip/
si āno p̄terito in.l.moꝛe in prin.C.de acqui.he. ¶ Scḋa qḋ
ē in isto casu cui deberet cōparari donatio cā moꝛtꝫ.⁊ vꝛ dicē/
dum ꝙ q̄uis quo ad solēnitatem ꝓbatoꝛiā cōparet vltīe vo/
luntati tn̄ quo ad solēnitatem essentialē equiparet potius cō/
tractui vt ꝓbat in.l.tam is.§.filius ⁊ ꝙ ibi ꝑ bar.ff.de do.cā
moꝛ.Nam vlt̄ia volūtas non pōt fieri a filiofa.cū cōsensu pa
tris vt.l.pe.C.qui te.fa.pos.⁊ tamē donatio cā moꝛtis potest
fieri. Item requirit p̄sentiā partis vt.l.inter moꝛtꝫ in fi.e.ti.⁊
stipulatōem vt ibi no.que oīa ꝯueniunt ꝯctui ⁊ nō vltīe volū
tati.est aūt dr̄ia inter solēnitatem ꝓbatoꝛiā ⁊ essentialē vt ple
ne distinguit bar.in.l.cū quis.C.ḋ iur.⁊ fac.igno.⁊ ad mate
riā vide quod ponit Bal.in autē.eodem cursu in fi.C.ḋ do.
añ nup.ubi dicit ꝙ si ex foꝛma statuti dcātio dꝫ insinuari nō
itelligetur de donatōe cā moꝛtꝫ.Et ꝓ intellectu qōnis cōside
ra ꝙ ista solēnitas cōsensus cōsanguineoꝝ est silis solēnitati
de qūa in.d.l.tam is.§.filius nā in utraqꝫ solēnitate hoc acci/
dit ꝙ uolūtas donātis pendet ab arbitrio alterꝰ.sicut ergo i
§.filius quo ad hāc solēnitatem donatio accedit magis ad cō
tractū quam ad ultimaꝫ uolūtatem. Ita ēt in hac solēnitate.
Et utrū possit induci a statuto uel cōsuetudine ꝙ mulier non
possit testari sine cōsensu uiri uel cōsanguineoꝝ uide qḋ ple/
ne scripsi post pau.de ca.in.l.ex fcō.ff.ḋ uul.⁊ pu.⁊ qḋ tetigi i
l.ij.in princ.eo.ti. ¶ Scḋo tangit hic.d.meus illam qōem q̄
ponitur in tractatu repꝛesaliaꝝ si repꝛesalie ꝯceduntur cōtra
senēses.vtꝝ habeāt locum cōtra ciuē senēseꝫ qui ē oꝛigine ⁊
naturaliter romanꝰ sup quo ipse dicit sequēdo Bal.in.c.i.de
foꝛ.fidelita.ꝙ nō pōt ꝯueniri uel capi.ꝓ talibus repꝛesalijs qꝛ
hꝫ aliam qualitatē cōtrariā.s.ꝙ ē ciuis oꝛiginarius alterꝰ ciui
tatis que dꝫ attendi cuꝫ sit fauoꝛabilis ⁊ repꝛesalie sui natura
sint odiose cōtra.l.si pupillus quā.s̄.allegaui ad.l.fal.Confir
matur ꝓm eum ista cōclusio qꝛ qualitas ciuilitatꝫ ex oꝛigine ē
foꝛtioꝛ qualitate que cōtrahitur ex ciuilitate vel in colatu ut.l.
libertus.§.p̄scriptō ⁊ ibi no.ff.ad municip. ¶ Tu aūt aduer
te qꝛ super isto puncto fuit dr̄ia inter bar.⁊ Bal.nam bar.in
trac.repꝛesaliaꝝ uult ꝙ repꝛesalie cōcesse cōtra senēses ex ꝓ/
prietate uocabuli cōpꝛehendāt ciueꝫ senenseꝫ quantū lꝫ sit na
tus alibi mouet qꝛ tm̄ ē dicerē senēseꝫ q̄tū ē dicere ciuē senaꝝ
ut.l.i.circa mediū.ff.ad munici.⁊ ibi ꝑ Bar.⁊ ꝑ eundē in.l.
ꝓuincialis de ver.sig.quē locum adducit ēt hic.d.me.sed ap
pellatōe ciuis ita ꝓprie cōpꝛehēditur ciuis creatus sicut ciuis
natus vt.l.ciues.C.de incol.ergo sicut statutū induceret rep̄
salias cōtra ciuē senēseꝫ utiqꝫ cōpꝛehēderet ciuis creatꝰ ut.d.
l.ciues.ergo idē qñ rep̄salie iducunt cōtra senenseꝫ sed bal.in
utroqꝫ casu cōtradicit.⁊ primo quādo repꝛesalie iducūt cōtra

senensez ipse vult ꝙ ista noīa significēt nāliter idest senensez origine qn̄ ꝓferunt̄ absolute sicut in casu nr̄o alle.tex.in.l.i. in fi.ff.de tu.⁊ cura.da.ab his quez ēt notat ibi Bar.ad hoc nō obstant iura allegata p Bar.ſm eū qꝛ loquūtur qn̄ ista nomina ꝓferunt̄ respectiue ad munera que debent supportare tūc enī pp subiectā mām ciuis creatus tenet̄ ad munera sicut natus appellatōe senēsis cōtinebit̄ vterqꝫ ⁊ ita loquit̄ tex. in.l.i.ff.ad munici.⁊ hoc tꝫ ipse ꝯ Bar.in auten.⁊ ōio.C.ne vxor pro marito. Quinīmo ēt si represalie indicant̄ ꝯ ciues senenses dicit ipse ꝙ appellatōe ciuiū nō cōtinent̄ nisi origi nari. Ita ponit ipse in.l.ciues in vi.col.C.de appel.allegat simile qꝛ lꝫ filius ciuilis sit ꝓprie filius non tn̄ venit appellatione filioꝝ vt.l.si ita scriptū.§.si cui intentus liberoꝝ.ff.de leg.ij. Mihi plꝫ opi.bar.quicquid ipse dicat ⁊ ad tex.in.l.i. in fi.de tuto.⁊ cura.dico ꝙ ibi nomē ꝓuincialis capit̄ pro eo qui oritur in ꝓuincia qꝛ est manifesta intentio iuriscōsul.qm̄ statim ponit de eo qui cōstituit ibi domiciliū vn̄ sicut in toto nō cōtinet̄ pars in dispōne alternatiua qn̄ in alio capite alternatiue disponit̄ de pte vt.l.i.⁊ ibi p bar.ff.ꝺ reb.du. Ita ibi nō cōtinet̄ ꝓuincialis non originarius qꝛ in verbis sequentibus fuit de eo spāliter exp̄ssū alias bene cōtineret̄ ex proprio significatu.vt est casus in.l.ꝓuincialis de verb.sig. Nō ob.similitudo.d.l.si ita.§.si cui intentus liberorū qꝛ nomen filij ⁊ liberoꝝ est nomē nāle sicut declarat̄ in.l.ꝓnūciatio.§. familie de vbo.sig.⁊ iō non est mirū si facilius restringit̄ ad filios nāles ex mente disponētis quaꝫ nomē ciuis qd̄ est nomen ciuile bal.autē in.c.i.de for.fideli.mouet aliam.q.quam supradictā. Dicit enī ꝙ si cōcedunt̄ represalie a perusinis ꝯ pisanos non pōt capi pisanus qui habitat perusij. Et hoc idē tꝫ Bar.in.l.i.§.remouet.ff.de postula.⁊ refert cōsuluisse lambertinū de rampo.in.d.l.ꝓuincialis.ꝯ.allegate ⁊ inter alias vtitur. Bal.hac rōne qꝛ hic sunt due qualitates ꝯrie vꝫ ꝙ sit perusinus incolatu ⁊ pisanus origine vn̄ dꝫ attendi qualitas fauorabilior vt.ꝯ.dixi. Est aūt ista decisio vera meliori rōne qꝛ represalie que cōcedunt̄ ꝯ pisanos intelligunt̄ concesse ꝯ eos qui habitāt ibi vn̄ ēt originarius pisanus si habitat alibi ⁊ hꝫ domiciliū nō poterit capi ſm Cy.nota qui dicit ita fuisse determinatū in.l.si eadē.ff.de offi.asses.quē refert ⁊ sequitur ibi Bal.⁊ hanc cōclusionē tenuit disputādo pub. Ja.de bel.in scōo mēbro sue disputatōis quē refert ⁊ sequit̄ Joan. an.in addi.spec.ꝯ.rub.de iniurijs de quo nō meminit Bal. in loco allegato. Sed tu posses dicere ꝙ prima ⁊ ſa qō nihil differunt adinuicē qꝛ in vtraqꝫ concurrūt due qualitates ꝯrie sed potes dicere ꝙ differūt adinuicē qꝛ in prima qōne ex mēte ⁊ ex verbis legis appellatōe ciuis vel senensis venit ciuis creatus. Sed in ſa qōne appellatōe senēsis vel ciuis ꝺ veniet ciuis qui trāstulit alibi domiciliū pp mentē legis que nō vꝫ velle grauare eos qui lꝫ sint ciues in vno loco habitant tn̄ alibi ⁊ cōstituerūt domiciliū preterea possꝫ dici ꝙ in pria qōne nō sunt due qualitates ꝯrie. Nam si ciuis creatus est pro prie ciuis senēsis q̄uis sit originarius ciuis alterius ciuitatis illa qualitas non dꝫ ꝯria huic qꝛ in ea nihil disponit̄ in ꝯrīū sed solū p̄textu illius qualitat̄ non pōt grauari qꝛ lex de eo nō loquit̄. In scōo aūt casu vꝫ esse quedā ꝯrietas vbi cōsidero ꝙ si represalie cōcedunt̄ indifferēter pusinis ꝯ pisanos ista lex est facta in fauorē pusinoꝝ ergo nō dꝫ cōuerti ad odiū alicuius qui sit pusinus vt.l.ꝙ fauore.C.de leg.si vero cōcederentur alicui pusino adhuc pōt dici idem qꝛ cū istis sit concessum hoc priuilegiū rōne huius qualitat̄ qꝛ perusinus non vꝫ rōne p̄missa ꝙ represalie possint exerceri ꝯ eum qui habꝫ hāc qualitatē. Tangit ēt.d.me.hic illam qōnē no.super qua fuit magna cōtentio rome inter ipsū ⁊ dn̄m abbatē moder. vꝫ nūquid si reperit̄ ecclesia cathedralis que hēat monachos regulares in canonicos de quibus hꝫ.lxxiij.di.c.quorūdam tali monacho existenti canonico possit fieri cōmissio seu delegari cā a sede aplica in qua.d.ego plenissime scripsi referēdo dcā Jo.cal.melius quā hic fuerat.d.m.in.c.cū cām de iudi. vbi ēt tangit do.abb.vbi ēt secut⁹ sum sniā Jo.cal.⁊.d.mei hic lꝫ multa adduxerunt ꝓ alia pte. Pro qua adduco nunc vnū motiuū dūtaxat qꝛ in.c.statutū.in pri.de rescrip.in.vi.ꝓhibet̄ cōmitti cā nisi fiat cōmissio alicui posito ī dignitate ecclesie vel canonico cathedralis eccl'ie: tūc arguo primū mēbrū alternatiue cōtinet seu cōp̄hēdit ēt monachū positū ī dignitate vt ē hodie declaratū i cle.⁊ si pricipalis ꝺ rescrip.ergo eo dē mō ī altero mēbro alternatiue videbit̄ ista q̄litas repetita p tex.no.i.l.i.ff.de reb.du.ſꝫ primā lec.p quē ita decidit bal. in.l.⁊ si post tres in sua repe.ff.si quis cau.⁊ in veritate ē fortis obiectio. Sed pōt dici ꝙ ista repetitio nō fit qꝛ in pr̄o capite nihil inducit̄ exorbitās cōtra ius cōe qm̄ monachus positus in dignitate pōt esse iudex vt plene declarat hic.d.me⁹ ⁊ no.xvi.q.i.c.de p̄sentiū cū gl. Sed monachus simplex qui nō ē in dignitate non pōt eē iudex vt no.in.c.cū olim de priuile. Ne ergo in scōa pte alternatiue si fiat repetitio inducat̄ aliquid exorbitās a iure dicem⁹ ꝙ ista repetitio nō admittet̄ per ea q̄ scribit Bar.in.l.p̄tor.§.eratqꝫ.ff.vi bo.rap.⁊ p glo. in.l.talis scriptura in fi.ff.de lega.i. Et ad mām de qua supra dixi vtꝝ sub simplicibus veniat mixtū vide tex.no.quem ibi pōderat Bal.ad hoc in.l.i.interdictoꝝ.ff.ꝺ iterdic.⁊ bonum tex.in.l.si viua matre in fi.ff.de bo.ma.

Et harum. Obligatio ad rem dari regulariter ē diuidua natura ⁊ in effectu. Obligatio aūt cōtinens factū ē indiuidua natura effectu. Obligatio aūt generis vel alternatiua ē quidē diuidua obligatōe sed idiuidua solutōe vel effectu.scōa est ibi quedā ptis quidē ⁊c. tertia ibi q̄dam ptis quidē p̄statione ⁊c. ¶ Nota pr̄o ꝙ obligatio dandi dꝫ eē obligatio diuidua ēt respectu effect⁹ intellige vt dicit glo.volente creditore alias solutio pticularis nō admittit̄. ¶ Scōo no.ꝙ stipulatio ſuitutis ē naturaliter indiuidua qꝛ pars vsus non pōt p̄stari vt.l.vsus pars.ff.de vsu.⁊ ha. ¶ Et no.ꝙ illa dicunt̄ idiuidua natura.q̄ ex natura rei nō recipiunt diuisionē. ¶ Tertio no.in ver.ſꝫ aut statim ꝙ vbicūqꝫ ex vtraqꝫ pte alternatiue resultat idem effectus ⁊ eadem dispō. Nrissio facta alternatiue nō ē icerta vult enī iuriscōsul.hic ꝓbare ꝙ p solutionē partis ī obligatōe generis nō oritur liberatio ab obligatōe in parte soluta ꝙ ꝓbat qꝛ aut datur repetitio ptis solute incōtinēti aut liberatio ē in pendēti itaqꝫ inspecto statu p̄senti nō dicet̄ quis eē liberatus saltē ſicte pp incertū futuri tp̄is. Et qōcūqꝫ istoꝝ sit satisfactū ē cōsultatōi ꝙ solutio ptis nō liberat.nec dꝫ rissio obscura. Qd̄ facit ad illam qōem no.quā ponit Bal.⁊ Moder.post eum in.l. gallus.§.si eius.ff.de lib.⁊ posthu.vbi voluit ꝙ libellus alternatiuus nō dꝫ obscurus qn̄ ex vtraqꝫ pte alternatiue resultat idē effectus ⁊ idē ius ar.l.ꝙ si dubitet.ff.ꝺ acqui.he. ¶ In glo.super verbo ⁊ haꝝ ibi. Item vsufructus glo.istaꝫ manifeste sentit ꝙ stipulatio vsufru.cōtineat factū cōtra quā gl.videtur tex.in.l.i.ꝯ.de vsufru.vbi dꝫ ꝙ vsusfructus ē ius.ſꝫ declara hāc glo.vt.j.dicemus in glo.sup verbo veluti cum viā. in qua ēt tractabimus ꝺ ſuitute reali vtꝝ cōtineat fcm̄ vel dationē. ¶ In eadem glo.ibi nec ob.ꝙ dicit in co.ti.Glo.tria videt̄ velle ꝙ volēte creditore p̄statio operaꝝ sit diuidua qd̄ cōiter reprehendit̄ p doc.hic p tex.in.l.iij.de ope.lib.⁊.l.stipulatōes nō di.j.eo.qꝛ cū opera sui natura sit idiuidua nō est in ptāte ptium eā diuidere.quinīmo nec in ptāte legis videt̄ ꝓbare tex.in.l.heredes.§.an ea.fa.her. Et iō quādo opa essꝫ p̄standa vni ēt de volūtate creditoris non pōt p̄stari pars.secus essꝫ dicit glo.in.ij.ſo.quādo opa essꝫ p̄standa duobus qꝛ tunc pōt prestari ꝓ pte.sed hoc reprehendit̄ similiter p doc.⁊ vꝫ cōtra tex.si bene ꝯsideras in.l.si qn̄ de oper.lib.vbi iuriscōsul.dicit ꝙ qn̄ opere sunt prestāde duobus vnusquisqꝫ dimittit̄ ad petendā ptem qꝛ opa nō pōt peti nisi postꝙ nō fuit prestita postquam aūt fuit prestita succedit obligatio ad interesse ⁊ sic iteresse iter duos vꝫ posse diuidi opa.sed iuriscō.i.l. hic alle.in glo.vꝫ in.l.stipulationib⁹.§.opaꝝ in fi.ſ.e.vꝫ velle ꝙ non solū ipsū iteresse.ſꝫ ēt opa possit prestari ꝓ pte duobus dominis ꝯsentiētibus sibi simul opam prestari. Et hoc vꝫ verius p illum tex.qui hoc clare ꝓbat. Nō tn̄ credo ꝙ separatim ēt ex volūtate dominoꝝ vel eoꝝ quibus debet̄ opa.pars opere possit p̄stari ⁊ ē rō dꝫie qꝛ quando vna opa cōiter prestat̄ duobus tūc opa non diuidit̄ realiter in se.ſꝫ solū quo ad effectū illoꝝ quibus dꝫ prestari qꝛ pactū ꝓdest tibi ⁊ primo illi.sed secus ē qn̄ prestaret̄ dimidia opera sepatī. ¶ In gl. sup verbo p̄statōem gl.ista colligit duos effectus qui debent cōsiderari ex hoc ꝙ obligatio sit diuidua. ¶ Primus ē ꝙ debitor soluēdo creditori ꝓ pte liberat̄ volente creditore. Secūdus ē ꝙ obligatio diuidua scindit̄ inter heredes. Itaqꝫ vnusquisqꝫ ē obligatus ꝓrata vt.l.heredes an ca.ff.fa.her.⁊.l.i. C.si cer.pe.in tm̄ ꝙ si vnus ex heredibus velit soluere ptem suā creditor tenet̄ eā accipere qꝛ in effectu soluit totum ꝙ dꝫ

hoc

hoc sentit glo. tua hic in fi. l3 hoc nō bene aperiat 7 tñ est ve
rum 7 probat in. l. iij. C. de neg. gest. 7 melius in. l. si testō. §.
i. ff. de fideiuſ. ſm Jo. de imo. hic. Tu aūt vide Cy. idem di/
centē3 p illam. l. in. l. si plures. C. de condi. inser. 7 Ang. in. l.
si seruus. §. si plurium. ff. si quis cau. in sua repe. Ad primū autē
dcm̄ adde aliquid pulchri vltra ea que scripsi post Bar. in. l.
quidā3 examinauerūt si cer. pe. Et primo q officialis publi/
cus pōt p̄iudicare fisco recipiēdo solutōe3 particulare3 l3 hoc
nō debeat facere. casus est sing. quē ibi no. Bar. ad hoc. in. l.
fi. C. de apo. pub. Sicut 7 ꝓcurator hñs liberā ptātem reci/
pere aliud pro alio dūmodo nō diminuat obligatio vt. l. pn̄ū
§. si filius. ff. de pac. Adde et glo. no. 7 qd ibi ponit Bar. in. l.
elegāter. §. nō solum. ff. de dolo vbi voluit q et si sit facienda
solutio in diuersis rebus ex eade3 cā verbi grā cum d3 solui
res deteriorata 7 eius extimatio nō admittit solutio particu
laris inuito creditore secus si iste res debeant diuersis actio
nibus l3 vna subrogetur loco alterius. ¶ Tertio adde q qn in
obligatōe dandi diuidua pōt solui aliud pro re que est in ob/
ligatōe tūc non admittitur solutio pticularis et volente credito
re ne cōtingat q solutio fiat in diuersis rebus sicut est in ob/
ligatōe alternatiua. casus est no. in. l. si cu3 vno. ff. si ex noxa.
cau. a. 7 tenēt bar. 7 Ang. post eu3 in. l. si cōes. ff. de neg. gest.
Ad scd3 dcm̄ principale adde q et si vnus ex heredibus effi
ciatur nō soluēdo nihilominus alter coheres non pōt cōue/
niri nisi pro pte. casus est no. in. l. fi. C. deposi. quē semp tene
menti. Et ide3 credo si vnus ex hrdibus a prin. eēt nō soluen
do 7 ita cōsuluit Ang. cōsi. suo. ccxxx. hoc tñ est veru3 de iure
ciuili. nam de iure canonico vno existēte vel effecto nō soluē
do posset agi ꝯ aliu3 ita l3 hosti. in. c. tua de vsu. quē refert 7
sequitur Phe. de anch. in regula peccatū iuxta fi. ex. de reg. iur.
¶ In glo. ꝯ. verbo veluti ibi stipulatur factū hanc glo. repre
hendunt vltramō. quos refert 7 sequitur Cy. in. l. corruptōem
C. de vsufr. 7 et Bar. multipliciter arguit ꝯ eam 7 q sufficiē
ter rñdetur dictis vltramontanoꝝ 7 dictis Bar. quatenus ar
guit cōtra glo. dic vt hic plene p eu3 7 moder. ¶ Aduerte tñ
q cōclusio in qua vident remanere bar. 7 Moder. est mul/
tum dubia volūt. n. q si cōsideras seruitutē anteq sit cōstitu
ta 7 put est cōstituēda seruitus nō ꝯtinet factū sed ius 7 ita in
tellige tex. que3 ego allego vltra eos in. l. i. §. fi. ff. de triti. Si
vero cōsideras eā put est cōstituta 7 tūc obligatio seruitutis
cōtinet factū q ille qui cōstituit seruitutē obligatur ad patiētiā
vtendi 7 fruēdi qui h3 cām successiuā 7 d3 secūdaria obliga/
tio alle. tex. in. l. iij. §. dare. ff. de vsufr. vbi probatur ista cōclu/
sio ſm eu3 dum d3 q dare vsufr. est inducere in fundu3 7 pati
aliquē vti vsufru. 7 sic p3 q obligatio ista cōtinet dari 7 fieri.
Sed parcat mihi reuerētia sua ille tex. non loquitur de patiētia
post cōstitutā seruitutē sed de patiētia que requiritur in cōstitō
ne seruitutis vñ nō sufficit inducere in fundū ad cōstituēdam
seruitutē nisi et patiar te vti. Et l3 glo. affirmet hanc opi. hu/
ius duplicis obligatōis in. l. corruptōe3. C. de vsufru. 7 in. l.
pluribus. §. 7 si placeat. ff. e. 7 in. l. rem. §. si iter. ff. de ac. emp.
quā adducit hic do. m. pro ista cōclusione qui et adducit tex.
in. l. si ego. §. i. de publi. nihilominus Pau. de ca. subtilis do
ctor hic nititur ostēdere q stipulatio seruitutis nō cōtinet fa
ctum principalr aliquo mō sed ius 7 datione dūtaxat mouet
primo p tex. in. l. i. in fi. ff. de ser. rusti. predi. vbi d3 q in tra/
ditione 7 patiētia seruitut pretor interponit ptes suas. nam
non pōt intelligere illu3 tex. in pri° dicto q ibi agerent cōfes/
soria que est actio realis q illa nō cōpetit nisi post seruitute3
cōstitutā vt. l. i. 7. ij. si ser. ven. que nō potuit eē cōstituta ante
traditionē que fit p patiētia3 vt. l. quotiēs de serui. ti. generali
d3 ergo ibi intelligere in primo capite q agatur actōe psona
li ad patiētia3 pstandā p quam ꝯstituat seruitus 7 tñ illa non
prestatur iure actōis sed officio iudicis q venit in ꝯfiam ad ip
sum ius cōstituēdu3 sicut 7 in obligatōe rem dari venit in cō
sequētiā traditio ad ipsum ius dñij qd est transferēdu3 vt. l. si
seruū in fi. ff. e. Dic ergo ſm eū q in stipulatōe seruitut venit
ius 7 nō factū et respectu patiētie vtendi 7 fruendi seruitute
7 vt cōpetat hoc officiu3 iudicis si aliquis impeditur vti 7 frui
seruitute tūc erit agendū actione prima ad cōstituēda3 serui/
tute3 cum ꝓstatōe tñ q p hoc nō intendit ꝯsequi nisi vt p/
stetur sibi patiētia vtendi sicut dicitur in fi. in. l. iij. §. si reddita
ff. cōmodati pro ista opi. multū facit tex. in. d. l. iij. §. dare vbi
iurisconsul. dicit q vsufructus datur 7 si queris de modo dā
di respondēt q detur ex inductione in fundū 7 patiētia vten
di. Sed cōtra istā opi. arguitur fortiter q quādo datio ē in obli
gatōe non succedit obligatio ad iteresse vt. l. si seruū. §. fi. ff. e.
7 tamē si non datur res in qua cōpetit vsufru. 7 sic denegatur fa/
cultas vtēdi 7 fruēdi succedit obligatio ad iteresse. casus ē no.
in. l. qui vsufru. §. fi. ff. de vsufru. Ex quo arguit ibi ang. q da/
tio vsufr. cōtinet factū q si ꝯtineret datione nō succederet ob
ligatio ad interesse ut ibi d3. Scdo cōtra hoc facit q si vsufr.
cōtineret datione vel alia ſuitus tūc ageretur ꝯditōe certi ad
illud ꝯstituēdum q stipulatio ad rē dari semp ē certa vt. l. vbi
aūt. §. fi. ff. e. sed hoc ē falsum q 7 p vsufru. p 7 ſuitute pdia/
li ꝯstituenda cōpetit cōditio incerti 7 incertū d3 venire in p/
missione vsufru. vt. l. vbi aūt. §. fundi. ff. e. sed hoc ē falsu3 q 7
p vsufru. 7 p ſuitute pdiali cōstituenda cōpetit cōditio incer
ti 7 incertū d3 venire in pmissione vsufru. vt. l. vbi aūt. §. fū/
di. ff. e. 7. l. sed 7 si me putē. §. fi. ff. de cōdi. inde. ergo v3 q cōsti
tutio ſuitutis realis vel psonalis nō ꝯtineat datione l3 factū.
Et attende diligēter vt bene intelligas articulū q glo. dixit q
ꝯstō ſuitutis cōtinet factū tam in cōstituenda ſuitute q i pa
tiētia pstanda in vsu ſuitutis. l3 bar. dixit q ꝯstō ſuitutis h3
ius 7 datione l3 patiētia vtendi ſuitute h3 factū siue obligatō
ad patiētiā ergo nō discedo a sñia dñi pauli pp ista. 7 dico q
ſuitus cōtinet datione pricipaliter q hoc v3 dicere tex. in. d.
§. dare 7 illa. l. i. in fi. de ſui. rusti. pdi. Nec pl3 opi. bar. vt. ff.
videbis qui dicit q obligatio secūdaria ad pati. h3 fcm̄ q sta/
tim ostendā. Sed prius ē rñdendū ad iura alle. in oppositum
7 primo ad tex. in. l. qui vsufru. in fi. qui forti° vrget. respō. du/
pliciter vel q ibi re pempta interesse d3 esse in obligatōe nō
quidem ppie sed attēto fine 7 effectu q re pempta et in ob/
ligatōe re3 dari fit solutio in extimatōe vt videbis in. l. si ſuū
in fi. ff. e. vel pōt dici q q l3 vsufr. cōtineat rem dari 7 ius pri/
cipaliter 7 nō factū ex quo tñ petitur ꝯditōe incerti sicut 7 factū
sapiat nām facti vt succedat obligatio ad iteresse ne vna 7 ea/
dem actio diuerso iure censeatur in suis spēbus cōtra. l. eu3 qui
heredes. ff. de vsucap. ad. §. fundi 7 ad. l. sed 7 si me putē. dico
q q̄uis vsufru. ꝯtineat rem dari q tñ est variabilis i sui pre/
statōe. ideo petitur ꝯditōe incerti nō q cōtineat fcm̄ ita declarat
Bar. expsse in. l. certi ꝯditio in prin. si cer. pe. 7 ita et tangit i
d. §. fundi. Qd aūt non duret obligatio secūdaria ad patiētiā
vt dicit bar. 7 glo. in. d. §. 7 si pl3 pbatur q sicut i materia odio
sa ille qui ē obligatus locare liberatur locando nec tenetur virtute
prime pmissionis ad patientiā vt ē casus in. l. numeratōibus
in fi. de sol. 7 l3 Bar. in. l. si fideiussor. §. meminisse. ff. de le. i.
Item v3 q qn cessat equitas q pria obligatio debeat durare
ad patientiā tūc nō durat. 7 talis ē casus noster. nā ex quo cō/
stituta impeditur vti. h3 remediū petitoriū actōis realis. s. ꝯfes/
soriā. l. ij. 7 p totū si ſui. vē. ua 7 si turbatur in vsu. h3 iterdictu3
vti pos. vt. l. quotiēs in fi. 7. l. se. ff. de ſui. superflua ē ista actio p
sonalis ad patientiā maxie q si eēt agēdum actōe psonali iu/
diciū eēt ordinariū 7 iudiciū possessoriū sui natura ē sūmariū
vt plene traditur in. l. naturalr. §. nihil cōe de acqui. pos. versus
fi. Preterea q hoc nō sit de mente legis attende diligēter q
ille cui est cōstituta ſuitus pōt petere sibi cauari vt nō mole/
stetur in futurū vt. l. quotiēs in fi. palle. 7. l. rō. §. si ita de acti. ēp.
S3 ista cautio eēt superflua si actio psonalis cōpeteret ex pri/
ma pmissione. vñ ista obligatio secūdaria hoc casu nō v3 ha/
bere locum nō tñ pl3 mihi pratica. d. pau. q si aliquis impedi
tur vti agat ꝯ nouo ad ꝯstituēdā ſuitutē ut possit uti iuxta no.
in. d. l. iul. §. si fundu3. ff. e. Nam ex quo ad ꝯsequendū vsu3 ut
dixi puidetur sibi tot remedijs nō ē opus agere actōe pria in
forma pdcā in iurib° aūt alle. p eum 7 per me nō cōpetunt tot
remedia 7 maxie magis fauorabilia q ipsa actio psonalis. 7
ad intellectū istoꝝ iuriū uide qd habetur in. l. et. ff. de so. 7 preci/
pue bar. in. d. §. si fundū. ¶ In glo. sup uerbo cōpetit ibi cō
di. ob cām ſm quosdā Doc. variāt sup isto remedio repetitio
nis. nā bar. hic dicit q cōpetit cōditio idebiti 7 in hanc sñiam
iclināt finaliter Jo. de imo. 7 pau. de ca. d. meus sequitur opi. an
ge. qui dixit q cōpetit utraq3. s. cōditio idebiti 7 ob cā3 7 hoc
pbat. d. meus talr rōe q ille qui soluit ptem in hoie pmisso i
genere uel alternatiue v3 soluisse sub spe. q ꝯsequeretur libera
tionē si postea aliam ptem eiusdē hois soluisset. Si ergo ista li
beratio nō esset secuta. ergo pōt agi cōditōe ob cām q fuit fcā
datio ob cām de futuro ut. l. damus. ff. de cōdi. ide. Sed ista sua
opi. nullo mō pl3 q tūc pōt agi cōditōe ob cā3. Si cā non est

sequita quādo stetit per eam qui d̄ebebat implere cām. Secus
si staret p casum fortuitū vt. l. iij. §. sʒ si stichus de cōdi. ob cāʒ
ꝛ multofortius si staret p euʒ qui fecit datōem ob cām ꝛ talis
est casus noster q̄ꝛ si debitor cuius erat electio soluēdi vel reli
quaʒ ptem in eadē re vel alia postea voluit soluere aliaʒ certe
liberatio deficit p eum ꝛ iō non pōt eē locus condi. ob cām ꝛ
hoc est de mente iuriū. nam tex. in. l. qui hoīem. in prin. ff. de
sol. ꝛ in. l. si non sortem. §. si. x. hic allegata sepius dicit ꝙ ista
ps soluta est indebita ꝛ ex hoc pʒ que actio cōpetat ad repetē
dum q̄ꝛ quidditas actōis cognoscit̄ ex medio cōcludēdi ꝑm
Bar. ꝛ alios in. l. certi cōdi. in prin. si cer. pe. q̄ꝛ ergo mediuʒ
est indebitū satis datur intelligi ꝙ cōpetit cōdi. inde. ¶ In
gl. sup v̄bo donec ibi cessatio obligatōis ad tp̄s ꝛc. Glo. ista
sicut plenius declaraui in voce lʒ loquat̄ improprie ꝑm bar.
habuit tn̄ bonuʒ intellectū ꝙ obligatio nō suspendat̄ sʒ exer
citium actōis ad tp̄s. ¶ Sed aduerte q̄ꝛ glo. vꝫ sibi ꝯria. naʒ
inferius in ver. Iteʒ no. que est ꝑa pars glo. dicit ꝙ si vnus
ex heredibus ꝓmissoris soluit ptem in vno hoīe cuʒ hō de-
bebatur in genere cōtingit liberatio pro illa pte inspecto sta-
tu psīti ꝛ hic vꝫ dicere ꝙ nō cōtingat liberatio in illa pte. Sʒ
pōt saluari glo. nostra dupliciter ꝛ primo ꝙ in prin. loquitur
qn̄ pars est soluta a ꝓmissore qui. q̄ꝛ nō soluit totum qd̄ de-
bebat non dꝫ liberatus. sed in versi. item no. loquit̄ qn̄ soluit
vnus ex heredibus ꝓmissoris quo casu q̄ꝛ soluēdo pro parte
sua soluit totuʒ ꝙ dʒ equuʒ est ꝙ inspecto statu psīti liberet̄.
Hoc tn̄ ꝑm dictū non approbat̄ hic p Bar. vt. ī. videbis q̄ꝛ
est ꝯ tex. ī. eo. §. ex his ꝛ in. l. in executōe. §. pro pte. ī. e. salua
ergo alio mō glo. tuaʒ vʒ ꝙ nō intellexit in ver. Item no. ꝙ
heres liberaret̄ ipso iure. Sed ꝙ impediret̄ exercitiū actio-
nis ꝯ eum ꝛ tūc dicit idem ꝙ in prin. vtꝝ autē ꝓcedat in ca-
su illius versi. Item no. statim dicemus. ¶ In ea. glo. ibi.
Item no. ꝛc. in hac. glo. sunt videnda duo primo vtrum in
obligatōe hoīs ille qui soluit partem possit cōueniri ꝛ respe-
ctu ptis solute incōtinēti. Scd̄o dato ꝙ possit cōuenire quid
iuris in vno ex hd̄ib⁹ ꝓmissoris qui soluit pro portione sua
vtꝝ interiʒ possit cōueniri ac si nō soluisset pro illa parte pro
qua soluit. ¶ Circa primū sunt tres solutōes vna est glo. in
principio huius gl. magne que vult ꝙ lʒ nō cesset actio neqꝫ
obligatio impediat̄ tn̄ exercitiuʒ ipsius ꝛ sicut ꝑm gl. non est
dr̄ia inter obligatōeʒ generis ꝛ alternatiuā q̄ꝛ in vtraqꝫ differ
tur exercitiū actōis per. l. si nō sorteʒ. §. si. x. ff. d̄ condi. inde.
iuncto isto. §. in fi. qui vult ꝙ eiusdē cōditōis sint iste due ob
ligatōes quo ad videnduʒ vtꝝ solutio ptis liberet soluenteʒ.
Scd̄a fuit opi. Dy. quā sequit̄ hic bar. ꝛ cōiter approbāt mo
der. ꝙ solutio ptis in obligatōe generis nō impediat exerci-
tium actōis per. l. si stipulatus. §. i. ī. de solu. sed in obligatōe
alternatiua impediat vt. d. §. si decē ꝛ assignat̄ rō dr̄ie q̄ꝛ ille
qui soluit ptem in obligatōe generis soluit id qd̄ nullo modo
erat debitū vt. l. cū incertus. ff. de leg. i. ꝛ iō nō est miruʒ si sol
uendo aliud q̄̄ id qd̄ debet̄ non impedit̄ exercitiuʒ actōis sed
in alternatiua cū vtraqꝫ res sit in obligatōe vt. l. illō aut illō d̄
ꝯsti. pe. ꝛ. l. si duo. ī. e. qui soluit pteʒ rei debite soluit qd̄ dʒ sʒ
non eo mō quo dʒ vt dicit glo. nostra. Sed ista distinctio de-
struit tex. nostrū mirabiliter qui ꝓprie in ista. q. vtruʒ solutio
ptis liberet facit ista duo eē eiusdē qualitatꝫ vn̄ Cy. in addi.
queʒ referunt Moder. ꝛ approbat. d. m. hic dicit nō esse dif
ferentiam inter istas duas obligatōes sed vult ꝙ sicut in obli-
gatione generis solutio ptis nō impedit quin possit agi pro
toto ita ēt in obligatōe alternatiua. Nō ob. tex. in. §. si. x. ꝑm
eum q̄ꝛ lʒ ibi dicat̄ ꝙ alia quinqꝫ nō soluta possint peti tn̄ nō
negatur quin ēt quinqꝫ soluta possint peti. Sʒ ista rn̄sio ad il-
lum tex. nullo mō ꝓcedit triplici rōne primo quidē q̄ꝛ si dura
ret obligatio ad totuʒ non esset verū ꝙ quinqꝫ que sunt pars
totius possint peti reo opponēte q̄ꝛ pʒ de tota sūma non pōt
peti a creditore si reus opponit ꝑm bar. in. l. in cōmodato. §.
duabus reb⁹. ff. cōmo. ꝛ in. l. quidā estimauerūt i fi. si cer. pe.
ꝛ bal. in. l. si mihi ꝛ tibi. in pri. ff. d̄ leg. i. vbi scripsi plene sup
isto articulo ꝛ aliquid ēt tetigit bal. p⁹ pe. ī. l. i. ꝛ. ij. ff. d̄ acqui.
he. preterea si ps soluta possʒ peti tunc cō sequēs nullā hēret
dubitatōeʒ q̄ꝛ multofortius videret̄ posse peti ps nō soluta si
aūt intelligim⁹ ꝙ ps soluta nō possit peti tūc est iusta cā du-
bitandi q̄ꝛ videbat̄ ꝙ rōne ptis que est in pendēti ēt alia por
tio peti nō possʒ ne diuideret̄ ꝯtinētia cāe vt. s̄. dixi allegādo
dcā bar. que tn̄ dubitatio remouet̄ q̄ꝛ illa doctrina hʒ locū qn̄

totū peti pōt. secus si totum non possit peti ꝛ ita no. ꝓbat ille
tex. Preterea illa dictio reliqua cōiuncta cū uerbo possit im-
portat idē ac si diceret̄ quinqꝫ. que restāt psīt peti hoc aūt ver
bum vꝫ d̄ sui natura iportare ꝙ quo ad possibilitateʒ petendi
quinqꝫ soluta nō possent peti. ex quo quinqꝫ restāt in possibi-
litate petēdi. Et intelligēdo illum tex. isto mō ꝓbat̄ ibi singu-
q̄dam doc. Bal. quaʒ posuit in. l. si quidē. C. de trāsac. vbi di
xit ꝙ si creditor petit. xx. ꝓ resto maioris sūme vꝫ fateri aliaʒ
sūmam esse solutā. secus si simpliciter peteret ptem sūme sine
isto uerbo vel sine dictōe taxatiua facit optime qd̄ habet̄ in. l.
rōes. C. de ꝓba. Reiecta ergo ista opi. oʒ aut sequi opi. Bar.
ꝛ Dy. quam hic sequit̄ Io. d̄ imo. ꝛ aliꝗ moder. p̄ter do. meū
aut tenere opi. glo. supra dictā q̄ opīo multum mihi plʒ p istū
tex. qui manifeste purificat ista duo ī materia solutōis ptis de
qua loquitur iste. §. vnde dicere ꝙ ista duo parificant̄ quo ad
quedā alia sed nō quo ad effectū impediēde exactōis hoc est
diuinare ad istū tex. Non ob. tex. in. l. si stipulatus. §. i. q̄ꝛ cō-
cedo ꝙ ꝛ in obligatōe generis ꝛ ī alternatiua nō impedit̄ ex-
ercitium actōis neqꝫ cōdemnatio sed solū impedit̄ exactio q̄
est in pendenti respectu ptis solute. ex quo ꝓ illa parte credi-
tor hʒ rem solutā penes se. ꝛ pōt ea retinere quousqꝫ debituʒ
sibi soluat̄ vt. l. si non sorteʒ. §. si centū. ff. d̄ cōdi. inde. quid. n.
pōt cōqueri creditor si hʒ rem penes se. ꝛ pōt eam retinere in
uito soluēte. Est aūt longa dr̄ia vtꝝ exceptio opponat̄ execu-
tōi. an uero actōi q̄ꝛ pr̄ia nō impedit cōdemnationē siue sniaʒ
sed scd̄a sic. vt plene declarat Bar. ꝛ subtiliter in. l. ita stipula
tus in. iij. vel. iiij. car. ī. e. ubi ē uidendū. Et adde ad istā mate
riā tex. no. in. l. si optio. ff. de op. le. qui ꝓbat ꝙ quando in le-
gato generis non reperit̄ nisi una spēs ꝑinde ē ac si legata cēt
spēs pure ꝛ nō generis quē tex. semp tenebis mēti ad materiā
legis noīatim. ff. de libe. ꝛ posth. ¶ Extra glo. tangit hic bar.
solēnem q̄ōem nūquid quādo legat̄ homo in genere uel pro-
mittit̄ singuli hoīes sint in obligatōe ꝛ quo mō sup quo. Ad-
de breuiter aliqua uerba. ꝛ p̄io inquātuʒ reprehēdit illā opio
nem q̄ dicit ꝙ genus ipsuʒ est in obligatōe. nā ꝑm eū hoc nō
ē possibile q̄ꝛ gen⁹ ē quoddā itellectuale nec consideraṫ vt ali
qua res extra itellectuʒ. ergo non ē in cōmertio nr̄o. ergo non
pōt venire in obligatōe vt. l. iter stipulantē. §. sacrā. ī. e. ꝛ insti.
de inuti. stip. in prin. Sʒ ad hoc pōt rn̄deri ꝙ si cōsideras ge-
nus ꝑm eius essentiā tunc veꝝ ē ꝙ quidditas generis ē in in
tellectu. ꝛ nō in reb⁹ sʒ si cōsideras gen⁹ ꝓut aliquid dʒ p̄sta
ri d̄ gn̄e tunc sub noīe generis veniūt indiuidua ꝯtenta in ge
nere nō vt singula sed vt ps subiectiua ꝯstituēs gen⁹. casus ē
exp̄ssus in. l. i. §. fi. ff. de rei vē. ꝛ in. l. reꝝ mixtura. ff. d̄ vsuca.
facit qd̄ habet̄ in. l. si grege ꝛ in. l. grege. ff. de le. i. vn̄ ista opio
pōt saluari vt. ī. videbis. ¶ Secūdo adde inquātum ipse di-
cit reprehēdendo dcā Ia. de are. ꝙ si legatū generis essʒ cō-
ditionale nō trāsmitteret̄ ad heredē vt. l. i. §. finaūt sub ꝯditōe
de cadu. tol. ꝙ hoc dcm̄ reprehēdit hic. d. meus q̄ꝛ ista ē taci-
ta ꝯditio non exp̄ssa que nō impedit trāsmissioneʒ vt. l. cōdi-
tiones q̄ extrinsecus de cōdi. ꝛ demō. Preterea videm⁹ i le-
gato optōis in quo ē tacita cōditio vt. §. optōis insti. de lega.
ꝙ nō impedit̄ trāsmissio vt. l. fi. in prin. C. cōia de le. sed bar.
nō meret̄ reprehēdi p ista dcā q̄ꝛ si legatum hoīs haberet taci
tam ꝯditōem illa inesset ex tacita volūtate defuncti q̄ regula-
riter solet impedire trāsmissionē ꝑm bar. in. d. l. cōditōes que
extrinsecus. Nō ob. tex. in. §. optōis q̄ꝛ vt hic dicit bar. ꝛ cla-
rius in. l. meuius. §. duobus de leg. ij. illa nō ē ꝓprie conditio
sʒ iproprie pp cōditionē quodāmō que ē i. l. iij. ff. qui ꝛ a qui.
que significat iproprietatē vt. l. si me in vacu. in tex. ꝛ glo. ff. d̄
acqui. pos. ꝛ. l. i. in pri. ff. d̄ re. diui. vn̄ ipse remanet in hac cō-
clusione in effectu ꝙ in ꝓmissione hoīs vel in legato ē vnus
homo icertus. certificādus postca p electōem ꝛ fcā electōe p-
inde habebit̄ ac si solus legatus fuissʒ vt. l. cū icertus. ff. de le.
i. Et q̄ꝛ ista dictio ꝑinde significat fictōem. ideo dat̄ intelligi
ꝙ vere anteq̄̄ fieret electio nullus homo pticularis erat i ob
ligatōe qd̄ ē cōcēdendū si cōsideret̄ tanq̄̄ singularis ꝑsona sʒ
per hoc nō sequit̄ ꝙ oēs hoīes nō eēnt in obligatōe in gene-
re tanq̄̄ ptes cōstitutiue generis q̄ꝛ imo erant vt dixit tex. cla
re in. d. l. meuius. §. duobus vbi iuriscō. ait ꝙ legatū hoīs sub
cōpendio cōtinet singulos hoīes q̄ uerba nō respiciūt solutio
nē vt dicit bar. sed ipsaʒ substātiaʒ legati ꝙ ē dicere ꝙ oēs ho
mines sub rōe vniuersitatꝫ ꝛ tanq̄̄ pars vniuersitatꝫ sunt i ob
ligatōe ꝛ ꝑm hoc nulla resultat absurditas q̄ꝛ vt ꝓbant iura su
perius

perius alle.aliter conſideraẜ homo vt ſingularis ꝑſona ⁊ ali/
ter vt cõſtitutus nõ cõtentus in vniuerſitate qꝛ verba poſſunt
ſtare ꝓpꝛie nõ eſt dicendũ ꝙ verba iuriſcõſulti que reſpiciũt
ſubſtantiã obligatõis referanẜ ad executõez.i.ad ſolutõez fa
ciendã de iſto vel de illo hoĩe qꝛ hoc eẽt ꝯ tex.in.l.ſi duo.ĩ.e.
Cum ergo dꝛ quid peteẜ ante electõem ⁊ quid eſt in diſpõne
pure dico ꝙ peteẜ hõ.i.ſinguli hoĩes ꝓut ſunt vna vniuerſi
tas ⁊ ſub rõne vnius vniuerſitatꝭ ⁊ iõ non eſt miruꝫ ſi legatũ
iſtud põt peti qꝛ eſt purũ. Item ſi traſmittiẜ vt.l.heredes.§.
ſi in certo.ff.fa.her.qꝛ inquãtuꝫ petitur hoc genus non ineſt
aliqua cõditio inquãtuꝫ aũt vnuꝫ de genere eſt pꝛeſtãduꝫ illõ
vnuꝫ bene debeẜ ſub cõditõe ⁊ eſt cõditio ꝓpꝛie pꝛobaẜ iſta
cõſideratio in.l.hoĩe.ff.de op.le. Nam ſi nõ eſſꝫ legatũ cõdi/
tionale poſſꝫ repudiari cuius ꝯrium ibi dꝛ. Preterea ſi lega
tum nõ eſſꝫ pꝛopꝛie conditionale ſeruus cui relicta eſt optio
manumiſſus ante optionẽ nõ poſſꝫ eligere vt acquireret ſibi
legatuꝫ cuius ꝯrium pꝛobaẜ in.l.ſi pãphilo de op.le. Nõ ob.
tex.in.l.iĳ.qui ⁊ a qui.qꝛ illa dictio quodãmõ nõ reſpicit im
pꝛopꝛietatẽ cõditõis vt credit bar.ſꝫ hoc ſignificat ꝙ iſte hõꝰ
cõſideratus vt ſingularis ꝑſona nõ põt dici ꝓpꝛie legatus qꝛ
nõ fuit legatus tanꝙ̃ ſingularis res ſed in vniuerſo vt ꝑs ſub
iectiua generis ⁊ tanꝙ̃ alius. Et quãuis opi.bar.poſſꝫ ſubſti
neri maxime qꝛ multa iura dicũt ꝙ qñ legatur hõ icertus hõ
dꝛ legatus vt.l.cuꝫ incertus.ff.de leg.i.⁊.l.heredes.§.ſi incer
to.ff.fa.her. Alia tñ opinio eſt magis ꝓbabilis ꝑ tex.in.d.§.
duobus maxime qꝛ iura videnẜ parificare iſtas duas obliga
tiones.ſ.hoĩs in genere ⁊ alternatiue vt in.§.nr̃o ⁊.l.cum his
in fi.ff.de cõdi.inde. In alternatiua aũt vtrũqꝫ eſt in obliga
tione ſm oẽs vt.l.ſi duo.ĩ.eo.lꝫ vnum ſit in ꝓſtatõe ⁊ ſilr̃
eſt in obligatõe generis qꝛ oẽs hoĩes ſunt in obligatõe ⁊ vnꝰ
eſt in ꝓ̃ſtatione ſm opi.quã tenui. Et ſi dicaẜ qũo eſt iſta ob/
ligatio pura ſiue teneas opi.Bar.ſiue meã cũ tu dixeris ſup.
ꝙ ille hõ qui eligiẜ ꝓpꝛie vꝛ deberi ſub ꝯditõe rñdeo ꝙ diſ
poſitioni in legato generis eſt pura ⁊ ipſuꝫ legato ſed cõditio
eſt adiecta executõi.i.rei ſoluẽde que ꝯditio nõ ſuſpendit diſ
poſitionẽ pꝛincipaleꝫ ſed illam executõeꝫ dũtaxat.caſus ex in
l.qui.x.§.mihi rome.ff.de ſol.⁊ tradit Bar.in.l.fi.§.vlt.ff.de
verb.obli.bene facit qꝺ habeẜ in.l.ex his verbis.C.qñ dies
le.ce. Et ad illum articulũ quẽ.ſ.tetigi in glo.nũquid ſtipula
tio ſeruitutꝭ cõtineat dationẽ vel factuꝫ vide bonũ tex.ꝓ opi.
mea in.l.ſi vnus ex ſociĳs in verbo dari de ſer.ruſti.ꝓ̃di.bal.
tñ in.l.ſed ⁊ ſi me puteꝫ.§.fi.ſ.alle.tꝫ ꝑ illum tex.qꝛ agiẜ con
ditione incerti ꝙ illa ſtipulatio cõtineat factũ ſaltem ꝑꝑ ob/
ligatõem ad patiẽtiaꝫ. Sed tu rñde ad illam.l.vt.ſ.dixi. Et at
tende diligẽter qꝛ ſi ꝑꝑ patiẽtiaꝫ que debeẜ in ſeruitute ſerui/
tus cõtineret fcm̃ ꝓbabilioꝛ videreẜ opi.glo.que vult ꝙ ẽt in
ipſa conſtõne ſeruitutꝭ ſit factũ qꝛ ⁊ traditio ⁊ conſtõ ſeruitutꝭ
non põt fieri niſi ꝑ mediuꝫ patientie vt.l.quotiens ſepe alle.
Et hoc ego plene declaraui poſt Bar.in.l.ꝙ meo.in pri.ff.
de acqui.poſ. Et vt intelligas bene inductõe.d.Pau.ad.l.i.
in fi.de ſer.ru.pꝛedi. Intentio ſua eſt iſta ꝙ ſicut in pꝛĩo di/
cto cũ de traditõe agitur ſeruitutꝭ oꝫ dicere ꝙ agaẜ actione ꝑ
ſonali ita in.ĳ.dicto vbi ſit mẽtio de patiẽtia ne mutẽẜ.caſus
eſt intelligẽduꝫ cũ agitur ad patiẽtiã ꝓ̃ſtandã actõe ꝑſonali ſi
tñ velles tenere opi.bar.nõ eſſꝫ incõueniẽs dicere ꝙ quo ad
actuꝫ patiẽtie mutareẜ caſus ⁊ intelligereẜ cũ agiẜ cõfeſſoꝛia
quo caſu patiẽtia pꝛeſtaẜ per officium iudicis.

Ex his igitur. In ſtipulatõe diuidua obli
gatione ſꝫ indiuidua effectu
vnus ex heredibꝰ pꝛeſtãdo ꝑtem nõ liberaẜ in ſtipu.aũt indi
uidua nã ⁊ effectu heredes ꝓmiſſoꝛis obligãtur inſoliduꝫ ⁊
ſilr̃ acquiriẜ actio heredibus ſtipulatoꝛis inſoliduꝫ.h.d.vſqꝫ
ad.§.ſi tñ hoĩem ⁊ diuiditur in tres ꝑtes.ĳ.ibi ex iõ.iĳ.ibi ex
quo quideꝫ. ¶ No.ibi ꝙ̃diu nõ eadeꝫ rẽ ⁊c.ꝙ ſolutio ꝑtis
facta ab vno ex hẽdibus vꝛ nõ inducere liberatõem quouſqꝫ
alĳ ſoluãt in eadẽ re. Sed ꝯ hoc opponit hic elegãs doc.pe.
de anc.quẽ referũt hic moder. Naꝫ cũ electio obligatõis gene
ris vel alternatiue ſit debitoꝛis vt.l.plerũqꝫ in fi.de iure do.
⁊ no.in.l.legatio generalr̃.ff.de leg.i.vꝛ ꝙ in ꝓmiſſione pꝛi
cipali ſolutio ꝑtis inducat liberatõeꝫ qꝺ eſt ꝯ tex.in.§.pꝛece.
nã debitoꝛ qui hꝫ electõeꝫ ſoluẽdo ꝑteꝫ vꝛ eligere ꝙ vult ſol
uere reꝫ illã ⁊ ſic poterit cogi ꝓ̃ciſe ad ſoluẽdã aliã ꝑteꝫ in ea
deꝫ re ⁊ ceſſat abſurditas de qua in.§.ꝓ̃ce.⁊ in.l.ſi nõ ſoꝛtẽ.§.
ſi.x.de condi.inde.qꝛ poſtꝙ̃ elegit ſola res electa remanet in
obligatione vt.l.ſi ſtipulatus fuero illud aut illud.ĩ.eo.ſicut
ergo ſi obligatio eẽt ſimplex in illa re poſſet fieri ſolutio ꝑtis
volente creditoꝛe a debitoꝛe pꝛincipali. Ita vꝛ ꝙ poſſit fieri
quãdo pars rei ẽ ſoluta ex quo ꝑ electioneꝫ ſola res remanet ĩ
obligatõe. Sed ad hoc rñdet pet.ꝙ ſi iſta ſola res remanet in
obligatõe nõ remanet niſi ex tacito pacto qꝺ vꝛ factũ inter de
bitoꝛẽ ⁊ creditoꝛẽ vt totalis ſolutõ fiat in iſta re ſꝫ hoc ẽ pactũ
nudum ꝙ nõ parit actionẽ vt.l.iuriſgen.§.igiẜ nuda.ff.de pac.
ergo põt debitoꝛ nõ ſeruare hoc pactũ ſed doc.moder.dicunt
ꝙ ſi attendiẜ iſta rõ habebimus ꝯcedere ꝙ de iure cano.l.iſte
non hñt locum qꝛ de illo iure actio oꝛiẜ ex pacto nudo ut cõi/
ter teneẜ in.c.i.extra de pac. Ut ergo fugiaẜ iſta abſurditas.di
cendũ ẽ ⁊ melius ſm eos ꝙ ille qui ſoluit ꝑtem in iſtis obli/
gatõibus non vꝛ uelle ſoluere in reliqua ꝑte nõ ſoluta eãdeꝫ
rem ꝓ̃ciſe.ſed ita demũ uideẜ uelle liberari occaſione ꝑtis ſo
lute ſi reliquam ꝑtem in eadẽ reſoluerit.ſed iſta dcã ipſi non
ꝓbant aliqua rõe uel iurꝫ. Quinimo ꝯ eos facit tex.in.l.fi.iũ/
cto pꝛin.in fi.ipſius.C.de duo.reis ubi dꝛ ꝙ ſicut debitoꝛ ſol
uendo ꝑtem uni ex reis credẽdi interrũpit ꝓ̃ſcriptõem ſuꝑ to
to.ita ſoluẽdo ꝑtem uni creditoꝛi vꝛ agnoſcere totũ debitũ.⁊
interrumpiẜ ꝓ̃ſcriptio ⁊.h.d.glo.in.l.cũ notiſſimi.§.ſꝫ in his.
C.de ꝓ̃ſcrip.xxx.an.⁊ declarat plene Bar.in illa qõe de eo qui
recipit ꝑtem utꝝ cõſeruet ſibi ius in toto aduerſus ꝓ̃ſcriptõeꝫ
in.l.ſi pꝛius.§.i.ff.de aqua plu.ar. Unde pau.de ca.in.§.ꝓ̃/
ce.aſſignat melioꝛẽ rõem dicens ꝙ iõ non ſequiẜ liberatio qꝛ
debitoꝛ qui ſoluit ꝑtem põt uariare ut.l.enim qui certaꝝ.§.fi.⁊
ibi per Bar.ĩ.e.qꝛ igiẜ ſi uariaret poſſꝫ ꝯtingere ꝙ uellet ſol
uere aliam reꝫ totaliter uel ſoluere ꝑtẽ in alia re ⁊ ſic ſequereẜ
abſurditas de qua in ſupꝛadictꝭ iuribus. Ideo nõ cõtingit li/
beratio que rõ multum plꝫ non.n.põt dici ꝙ ſit fcã executio
poſt electionẽ qꝛ ſolutio partꝭ nõ peperit liberatõeꝫ q̃ ipediret
uariare eligẽtem ut.l.apud aufidiũ.ff.de op.le.⁊.l.huiuſmo/
di.§.ſi ſtichũ.ff.de le.i. Et ex hoc iſert ipſe in.§.ꝓ̃ce.ꝙ quan/
do in obligatõe generis vel in alternatiua electio ẽ creditoꝛis
qui non põt variare.tunc nõ haberẽt locum iſte.ll.qꝛ creditoꝛ
accipiẽdo ꝑtem videreẜ eligere ꝙ ſibi ſolutreẜ in hac re ſola.
⁊ hoc dicit tenere Rapha.hic qꝺ debes intelligere qñ credi/
toꝛ non põt variare vſqꝫ ad litẽ ꝯte.vt.l.ſi ſtipulatus fueris il
lud aut illud.ĩ.eo. Et habes nũc declaratũ iſtum articulũ opti
mũ.ſed ꝯſir querit Bal.nõ hic ſed in.§.ꝓ̃ce.quem tñ moder.
hic referũt quid ſi debitoꝛ ſoluit ꝑtem creditoꝛi recipiẽti ſim/
pliciter ⁊ ex certa ſcia ideſt qꝛ ſit qualis ſit obligatio ⁊ nãm ip
ſius ⁊ rñdent ꝙ tũc ꝯtingit liberatio qꝛ lꝫ quãdo ſoluunẜ ꝑtes
in diuerſis rebus aliud videaẜ ſolui ꝙ̃ qꝺ uenit in ſtipulatõe
vt.l.in executõe.§.ꝓ parte.ĩ.e.tñ volente creditoꝛe aliud pꝛo
alio ſolui põt vt.l.ĳ.§.appellata.ſ.ſi cer.pe. Non obſtãt iſta
iura qꝛ loquunẜ qñ creditoꝛ errabat ⁊ credebat poſſe ſibi ꝑteꝫ
ſolui ipſo ꝯſentiente ⁊ debitoꝛẽ liberari.ſed moder.vnanimi
ter repꝛehendũt eũ ⁊ bene qꝛ iſta ẽ nimis magna reſtrictio ad
iſta iura ꝓ̃ſertim cũ in dubio quilibꝫ ꝓ̃ſumaẜ ſcire qualitatem
facti ꝓpꝛĳ.⁊ ẽt ꝓ̃ſumanẜ ſcire ius ut.l.quãꝙ̃ in pꝛin.ff.ad vel
le.⁊ in.l.iuris ignoꝛãtia.ff.de iur.⁊ fac.igno.⁊ iõ ipſi dicũt ꝙ
creditoꝛ recipiẽdo ꝑtem ex certa ſcia vꝛ recepiſſe eo mõ quo
vꝛ ſolui a debitoꝛe ſub ſpe ut ſi in eadẽ re alia ꝑs ſoluaẜ cõtin
gat liberatio alias nõ ſicut dicimꝰ in ſimili ſm pau.de ca.in.l.
ſi vero in pꝛi.ff.de bo.lib. Dñs meus addit ꝙ creditoꝛ vꝛ reci
pere ſm diſpõnem iuris.ne alias uidereẜ delinquere iuxta.l.
merito.ff.ꝓ ſo. ¶ Tu dic melius ꝙ vꝛ recipere ſm diſpõnẽ
iuris qꝛ actus ꝯhentiuꝫ ⁊ intẽtio redigiẜ ad intellectũ iuris vt
c.i.§.filie vero de ſuc.feu.vt ꝑ bar.in.l.iuriſiurandi.§.ſi liberi
ff.de ope.lib.⁊ in.l.heredes mei.§.cũ ita.ff.ad treb. ¶ Scꝺo
no.ibi ſinguli inſolidũ ⁊c.arg.ſm Ang.hic ꝙ heredes vnius
vaſalli tenenẜ iurare fidelitatẽ dño inſolidũ lꝫ poſſideãt feudũ
ꝓ ꝑte ⁊ hoc ẽ hodie declaratũ in.c.i.§.oẽs filĳ ſi de feu.fue.cõ
tro.iter do.⁊ agna.⁊ ita tꝫ ang.ĩ.l.loci coꝛpus.§.ſi fundus.ff.
ſi ſui.vẽ.ſed queriẜ quid eꝯ nũquid vnus vaſallus teneaẜ iu/
rare fidelitatẽ inſolidũ pluribus heredibꝰ dñi ſui.ſuꝑ quo di/
xit ang.in loci coꝛpus.§.ſi fundus.ff.ſi ſui.vẽ.ꝙ ſilr̃ pluribꝰ
heredibus dñi vaſallus cogeẜ iurare fidelitatẽ inſolidũ.ſꝫ gl.
in.c.i.§.oẽs filĳ dicit ꝙ non teneẜ iurare fidelitatẽ niſi vni ⁊ ẽ
in eius electõe cui iuret per tex.in.c.impꝛialem.§.ꝓ̃terea el.ĳ.
de ꝓhi.feu.alie.ꝑ Fede.vel dꝫ iurari fidelitas antiquioꝛi ſm
Bal.referentẽ quoꝛũdam opi.in.d.§.oẽs filĳ Io.an.i addi.
ſpec.in ti.de feu.§.qm̃ ver.xxix.ſequitur pꝛimã opionem glo.

ꝙ sit in electõe vasalli cui iuret. Et hanc sequeremur in pra/
tica qꝛ est cõis ⁊ vtrũ si dñs alienat ius suũ in aliuȝ teneat iu
rare vasallus fidelitatẽ vide ꝙ ponit Ang. ⁊ Io. de imo. post
eum in. l. ij. in prin. ff. so. ma. do. meus hic addit vnũ vbuȝ val
de nouũ qꝛ vult ꝙ si vasallus nõ vult iurare fidelitatẽ pluri/
bus dñis possit dimittere feudũ. Sed hoc nullus dicit ꝙ vi/
derim in locis pealle. nec ꝓbatur iure ⁊ iõ melius est dicere
vt. s. diximus. Et qñ vasallus possit dimittere feuduȝ ⁊ libe/
rare se a seruitio vide in. c. i. §. fi. de capi. qui cũ ven. ⁊ ꝙ ple/
ne ponit Bar. in. l. is cũ quo. ff. de aqua plu. arcẽ. Et nũquid
vnus ex pluribus dñis possit liberare vasalluȝ in p̃iudicium
alioꝝ vide qđ singlr̃ ponit Bar. in. l. i. C. de seruo cõi manu.
Item no. in vsi. sed quo casu inquãtuȝ iste ver. refert ad oia
p̃cedentia sicut tȝ glo. sup illo verbo ⁊ glo. sequẽs in verbo so
lum ꝙ qñ sumus in obligatõe generis vel alternatiua credi/
toꝛ nõ cogitur recipere ꝑtem ab vno ex heredibus volẽte sol
uere ꝑtem suaȝ. Quod ꝓbatur subtiliter ex isto tex. ꝟm bar.
sic qꝛ hic dꝛ ꝙ si vnus soluit totuȝ repetit coheredibus iudi/
cio fa. her. Et ex h̃ datur intelligi ꝙ tenetur soluere totuȝ alś
si possȝ soluere ꝑtem suaȝ dũtaxat nõ ageretur fa. her. sȝ actio
ne neg. gest. vt. l. iij. ⁊ ibi no. C. de nego. gest. ⁊. l. si cões ⁊ ibi
ẽt p Bar. ff. e. Et ita determinat hic Bar. addens ꝙ in obli
gatione simplici diuidua puta in. x. ꝙ lȝ creditoꝛ nõ cogatur
admittere ꝑticulareȝ solutionẽ in debitoꝛe principali vt. l. tu/
toꝛ. §. lucius. ff. de vsuris tñ in ꝑsona heredũ eius cogitur ad
mittere ⁊ allegat iura que ego adduxi ꝟm Ioã. de imo. in. §.
p̃ce. in. i. vel. iij. glo. sed qñ heres soluit ꝑtem in obligatõe ge
neris vel alternatiua doc. Moder. dubitãt vtꝝ ista opi. bar.
sit vera ꝙ creditoꝛ non cogatur recipere partem ab vno sol/
uente sicut cogeretur recipere ab vno ex heredibus in ob/
ligatione diuidua simplici. Nam iste tex. nõ cogit nos hoc
dicere sicut credit Bar. qꝛ iõ competit hic actio fa. her. qꝛ lȝ
heres possȝ soluere ꝑtem nõ tñ soluendo ꝑtem liberaret nisi
soluat totuȝ ⁊ ista est necessitas ꝑꝑ quã heres soluẽdo totum
agit fa. her. ⁊ silr̃ põt rñderi ad tex. in. l. in executõe. §. pro ꝑte
j. eo. dum dꝛ ibi ꝙ heres soluẽdo ꝑtem non liberat ⁊ in. l. si
nõ sortem. §. fi. in vlti. rñ. de cõdi. inde. nam cõcedo ꝙ nõ li/
berat per hoc tñ non sequit ꝙ creditoꝛ nõ teneatur recipere
ꝑtem oblataȝ ab vno ex hr̃dibus ex quo vere inter eos obli/
gatio est diuisa ⁊ si queris queȝ effectuȝ operabit ista solutio
rñdent Moder. ꝙ opabit vt nõ possit peti illa ꝑs soluta ab
herede absoluẽte quasi nihil sit solutũ quousqȝ nõ constat ꝙ
in alia re sit facta solutio totaliter. Mihi plȝ opi. Bar. quic/
quid ipsi dicant. Moueoꝛ ꝑ tex. in. d. §. ꝑte vbi dꝛ ꝙ defun
ctus soluẽdo pro ꝑte nõ liberat qꝛ aliud vꝫ soluere quã id in
quo est obligatus. Promisit. n. soluere totũ in vna spẽ ⁊ pos
set cõtingere si admitteret solutio ꝑticularis ꝙ soluẽdo po/
stea in alia spẽ nõ solueret id qđ ꝓmisit qꝛ nõ ꝓmisit duas di
midias in diuersis spẽbus. Sed nõ est dubiuȝ ꝙ quo ad hoc
vt aliud ꝓ alio nõ possit solui inuito creditoꝛe nulla est dr̃ia
inter heredẽ ⁊ principalẽ vt in tex. nr̃o. in prin. quẽ sic intelli
gunt oẽs ergo vꝫ ꝙ creditoꝛ nõ teneat admittere hãc solutio
nem. Et qꝛ bar. hic tangit vt mõ dixi ꝙ in obligatõe diuidua
oi respectu heres põt soluere ꝑtem creditori inuito sed prin/
cipalis non. Adde ad ea que diximus in. §. p̃ce. ꝙ qñ debitoꝛ
ꝓmitteret soluere pluribus locis tũc videret actum ꝙ in vno
quoqȝ loco soluat pars debiti tex. est no. ⁊ ibi vide p Bar. in
l. iij. §. si quis ita el. i. ff. de eo ꝙ cer. lo. Scias ẽt ꝙ qñ debitoꝛ
offert ꝑtem debi. in iudicio ⁊ iudex eũ absoluit ꝓ illa ꝑte ab
obseruatõe iudicij iuxta. l. si reus paratus de ꝓcu. debitoꝛ li/
berat non uirtute oblatõis sed uirtute snĩe ab illa ꝑte quam
soluit. casus est no. in. l. si oleuȝ. §. i. ff. de dolo ⁊ ibi tangit bar.
⁊ plenius in. l. iul. ueruȝ debitoꝛẽ. ff. de cõdi. inde. ¶ In gl.
posita sup verbo inuitat ibi. Iteȝ quid si vnus ⁊c. ibi statur
maioꝛi ꝑti. Ista solutio reprehenditur cõiter p oẽs qꝛ regula
posita in. l. ꝙ maioꝛ ad munici. loquit in actibus vniuersitatis
sed in actibus qui fiunt a pluribus vt singulis regula est in op
posituȝ vt. l. p funduȝ de serui. rusti. pre. ⁊. l. quotiess. in prin.
ff. de vsufr. Quinimo ẽt in actibus vniuersitatis vbi tangit pre
iudiciuȝ singuloꝝ nõ soluȝ vniuersitatis non vȝ factũ a maioꝛi
parte vt sing. no. Ioan. an. in. c. quia ꝓpter extra de elec. Et
ideo gl. trãsit ad secundã solutionẽ vȝ ꝙ si vnus impedit ele
ctionem alioꝛum dissentiendo tenetur alijs ad interesse vt. l.
heredes. §. si incerto. ff. famil. hercis. Quid ergo fiet si dis/
coꝛdantes sunt pares certe hoc erit opus alio remedio. vnde
glo. ponit aliam solutionẽ in. l. in executõe. §. ꝓ ꝑte. j. e. Et qꝛ
istas glo. bene declarat Bar. hic in duobus mẽbris ideo dic
vt hic p eum. Cui adde inquãtum dicit ꝙ iudex non põt co/
gere dissentiẽtes vbi nõ agit de p̃iudicio tertij vt. l. quotiens
in prin. ff. de vsufru. qđ hoc ẽ verꝫ nisi iudex timeat ꝙ ex dis/
coꝛdia ꝑtes veniant ad rixam ⁊ arma. Tũc. n. põt cogere par
tes cõcoꝛdare ꝟm ang. hic vt. l. equissimũ in prin. ff. de vsufr.
sed ista sunt dcã Bar. qui hoc late declarat in. l. cõgruit in vl.
q. ff. de inoffi. tñi. ⁊ ẽ glo. no. quaȝ hic cõmendat Bar. in. l. fur
ti. §. qui iussu. ff. de infa. ⁊ ꝓbat ista cõclusio in autẽ. vt lite iu/
rent in fi. vnde dicit Bal. plene declarãs hũc articuluȝ in. l. i.
§. qui es. ff. de offi. pre. vr. ꝙ regulariter iudex non põt coge/
re ꝑtes ad pacem faciẽdam nisi sit timoꝛ rixe vt dcm̃ ẽ. sed ista
dcã Bar. sunt limitãda scđo mõ multũ sing. isto mõ vȝ ꝙ qñ
ꝑtes diu litigauerũt vel diu fuerũt in rixa vel in inimicitia qꝛ
foꝛte ĩterest reipublice ne subditi sui cõsumant expẽ. ⁊ litigijs
iudex põt cogere ꝑtes ad cõcoꝛdiã intellige in his in quibus
cõcoꝛdia ꝑmittit de iure. Primũ probat tex. ⁊ ibi ẽ glo. no. xc.
disti. c. placuit. Scđm ꝓbat in. c. fi. de transl. ⁊ tȝ anto. de bu. po
nens vtrũqȝ dictũ in. c. i. de mutuis pe. versus fi. cõmenti vbi
ad hoc alle. illam glo. no. Et vtꝝ iudex vel pars possit cũ bõa
ꝯscia tractare cõcoꝛdiã dato ꝙ nõ possit cogere ꝑtes vid per
spec. ⁊ Io. an. in ti. de p̃para. iudi. ver. ceteꝝ ⁊ in ver. sȝ quid
⁊ p do. anto. plenissime in loco p̃alle. vbi ẽt tangit an pꝛiceps
qui hȝ supremã ꝑtãteȝ possit cogere ꝑtes ad cõcoꝛdiã. ¶ Ter
tio limitat ista regula in his q̃ tendũt ad oꝛdinationẽ vel deci
sionẽ iudicij qꝛ tunc si ꝑtes discoꝛdãt succedit officiuȝ iudicis
vt. l. iusiurandũ. ⁊ ad pecu. §. si de qualitate. ff. de iureiur. ⁊. l.
iam tamẽ. §. in hac. ff. iudi. sol. ⁊ bñ facit tex. in. l. si cuȝ dotẽ. §.
eo aũt tpe. ff. sol. ma. Aduerte tñ qꝛ illa iura non dñt ꝙ iudex
cogat partes. sed ꝙ iudex põt supplere defectũ discoꝛdãtium
p̃ter tex. in. §. in hac qui tñ loquit qñ plures ex vna ꝑte disco
dant iter se ad p̃iudiciũ alterius ꝑtis ⁊ sic illa lex melius ca/
dit sub pꝛio mẽbꝛo bar. Cetera dic vt hic p eum. ¶ In glo.
posita sup verbo actõem ibi so. ibi ventũ erat ista sol. est vera
ĩdifferẽter in heredibus stipulatoꝛis ꝙ nullo casu debẽt cõsequi
nisi ꝑtem suam in interesse. In heredibus aũt ꝓmissoꝛis lȝ gl.
simpliciter dicat posita sup verbo sȝ nõ facit ĩ fi. ꝙ ẽt ipsi ꝓ ꝑte
sua cõueniunt ad ĩteresse tñ Bar. hic dicit eẽ verꝫ qñ est actũ
a pꝛicipio ad ĩteresse ꝯ vnum ex heredibus ꝓmissoꝛis. Secus si
sit actum ad ꝟuitutẽ ⁊ secuta cõdẽnatio in p̃statõe ꝟuitutis tunc
enim si ꝟuitus non põt p̃stari heres nõ liberat soluẽdo ꝑtem
ĩteresse sed dȝ p̃stare totum. hoc ꝓbat ex isto tex. ⁊ ĩ. l. heredes
§. an ea ver. ꝯ quoqȝ. ff. fa. her. Et est rõ dr̃ie qꝛ quãdo heres
est cõdemnatus ĩsolidũ ad ꝟuitutẽ. si admitteret solutio ꝑticu
laris nõ fieret plena executio snĩe. vñ vt fiat plena executio si
cut ꝯberet totaliter ꝟuitutẽ si eã p̃stare possȝ ita dȝ totaliter in
teresse do. meus hic adducit aliam rõem qꝛ qñ est fcã cõdem/
natio in ꝟuitute extima. debet sub tacita cõditõe si ꝟuitus nõ
possit p̃stari. Implementũ aũt cõditõis nõ diuidit in ꝑsona
heredũ ẽt si sit implenda cõditio in re diuidua vt. l. cui fundus
in fi. de cõdi. ⁊ demõ. ergo non põt solui ꝓ ꝑte interesse. Sed
ista rõ ꝓcederet qñ datio extimatõis essȝ ipsa in cõditõe quo
casu loquunt iura alle. sed hic extimatio ẽ in solutõe ⁊ cõditio
ẽ in ꝟuitute qꝛ debet extimatio si ꝟuitus nõ possȝ p̃stari. vnde
ista nõ sunt similia. ¶ In eadeȝ glo. ibi itẽ ꝯ de ꝟui. si vnus
§. fi. cõiter soluit hoc ꝯrium ꝙ stipulatio est inutilis ĩ heredibus
stipulatoꝛis qñ discoꝛdant in loco eligendo vt ꝓbat in. l. itine
re. ff. e. ti. p quam. l. vꝫ probari ꝙ electio eligendi loci ꝑtinet
ad creditoꝛẽ nõ ad debitoꝛem qđ vꝫ ꝯ tex. in. l. si via. ff. eo. ti.
vbi si ꝟuitus legat electio loci vꝫ esse heredis ⁊ sic debitoꝛis.
Dñs meus multum laboꝛat hic sup so. huius ꝯrij distinguẽs
inter ꝟuituteȝ legatũ ⁊ eã que debetur ex ꝯctu q̃ distinctio rei
citur in. l. si cui in prin. ff. de ser. q̃ dat electõem creditoꝛi eo/
dem mõ si ꝟuitus debetur ex ꝯctu. sicut si debeat ex vltĩa vo/
luntate. Et hoc fatetur. d. meus in ꝯctu ꝓbari in. d. l. si cui sed
tunc insurgit dubiũ ꝟm eum querit cui regulariter in ꝯctibus
electio sit debitoꝛis siue in obligatõe generis siue in alterna/
tiua vt. l. cum his. §. fi. de cõdi. inde. ⁊. l. plerũqȝ in fi. de iure do.
secus in electõe loci ꝟuitutis ⁊ dicit esse cogitandũ ꝓ dr̃ia. Tu
dicas ꝙ alia ẽ materia electõis ĩ alternatiua vel obligatõe ge
neris. ⁊ alia ẽ mã electõis loci in quo p̃stet ꝟuitus ⁊ iõ iuris/
cõsul. in. d. l. si cui idem pariformiter determinat in ꝯctu ⁊ in

legato

legato 7 si queris rõnez dñe respon. q̄ in obligatõe generis vel alternatiua creditor nõ hz ius p̄stationis in toto genere vel ambabus rebus lz oia sint in obligatõe vt dixi in. §. p̄cedenti sed in seruitute cõstituta vel ꝯstituẽda stipulator hz ius in qualibet ꝑte fundi seruiẽtis vel qui dz seruire. vt est casus clarus in. d. l. si cui 7 in. l. certo generi. §. si totus ð ser. ru. pre. Sed ne ille qui cõstituit seruitutẽ afficiat damno sine cã restringit ius stipulatoris vt debeat eligere locuz minus damnosum ꝓmissori quo electo cetere ꝑtes fundi liberant a seruitute vt. d. §. si totus vñ qz restringit ius stipulatoris qḋ sibi cõpetebat ex forma cõuentõis nõ est miranduz si h restrictio magis ꝑtinet ad eum q̄ ad ꝓmissorẽ tum qz in vno grauatur ergo in alio dz releuari vt. l. eũ qui. in prin. de iureiur. tum qz ꝯueniẽtibus est q aliquis ex facto suo p̄iudicet iuri suo q̄ q p̄iudicet sibi facto alterius ꝯ regulã positam in. l. id qḋ nr̃m de reg. iur. si tñ stipulator qui dz eligere sit negligẽs in eligendo vel abutat vsu seruitutis eundo ꝑ totum fundũ tũc transfertur electio in debitorẽ ſm glo. in. l. si viã de ser. ru. predi. que ita intelligit illam. l. nec põt dari melior so. ¶ In glo. super ṽbo si nõ facit ibi sed Jo. non refert ad ꝓxime dcm̃ lz in genere. Ista glo. est aliqualiter obscura 7 dz declarare q̃o primi intelligũt istum ṽsi. nõ facit difficultatẽ 7c. q referat spãliter dũtaxat ad dictũ p̄cedens de seruiture acquirẽda hr̃dib⁹ insolidũ vel q̃o fiat relatio gnãlis nõ ad illum casuz dũtaxat sed ponat regula gnãlis ſm Jo. ex qua fiat illatio ad decisionem p̄cedẽtis dicti. Ad primũ est dicendũ ſm Bar. hic 7 bñ q intellectus huius ṽsi. si relatio est spãlis est iste lz difficultas fuerit in constõne seruitutis facienda pluribus a prin. vt. l. si vnus p̄alle. non tñ erat cõstitutio impossibilis vñ qz obligatio poterat subsistere a prin. l. cuz difficultate nõ dr̃ in ꝑsona hereduz stipulatoris res deuenisse ad euz casuz a quo incipere non põt 7 ideo in hr̃dibus nõ vitiat obligatio nec impeditur quin acquirat eis insolidũ vt declarat in. l. pluribus §. 7 si plz. j. eo. qz nõ est verũ q obligatio nõ potuerit cõstitui 7 ſm hoc relatio est spãlis qz loquit soluz in difficultate constituendi seruitutẽ pluribus in fundo donante. Et qz singulis heredibus cõpetit actio insolidũ vt dicũt iura p̄alle. dicit tex. noster iõ intelligẽduz est q nõ soluz vnus heredũ poterit agere insolidũ sed poterit debitor cõdẽnari ad p̄standũ sibi seruitutem insoliduz 7 poterit sibi soli cõstitui seruitus q nõ possz fieri vni ex pluribus dñis a prin. Si aũt relatio sit generalis ꝓut voluit Jo. tunc sensus lr̃e est iste q quãuis difficile sit pluribus hr̃dibus stipulatoris constituere seruitute qz tñ hoc põt fieri eo mõ quo põt fieri pluribus dñis a prin. Ista difficultas nõ ĩpediet obligatõez vt nõ possit cõpetere actio vnicuiqz insoliduz. Consti. tñ non poterit fieri nisi alijs hr̃dib⁹ cõsentiẽtibus. Et ex hoc sequit q si illi soli cõstituat seruit⁹ nõ valebit constõ nec ipse poterit vti seruitute donec alij consentiant. Sed querit que istaꝝ opi. sit vera sup quo bar. distiguit 7 sequũtur cõiter Moder. q aut heredes discordant in constõne ſuitutis 7 tunc vera sit opi. Jo. vt. l. itinere de serui. ru. predi. vñ ille qui vicit non poterit cõstitui ſuitus nec ipse poterit ea vti. Aut hr̃des nõ discordãt in constõne seruitutis 7 ille qui vicit petit sibi cõstitui seruitutem adhuc non poterit sibi constitui seruitus quousqz alij non consentiant. Si autem de facto sibi soli constituatur ille qui constituit non poterit impedire vsuz victoris cui est facta constõ qz non potest ṽenire ꝯ fcm̃ suum vt. l. ꝑ fundũ ð ser. ru. pre. sed illa iura nõ loquũtur in ꝑsona heredũ stipulatoris que dicunt q vni sine alijs non põt cõstitui seruitus vñ cum tex. hic 7 in. §. 7 si placz simplr̃ dicat q lz ſuitus nõ potuerit cõstitui a prin. nisi cum difficultate 7 certo mõ transit ad ꝑsonã hr̃duz obligatio insolidum ꝓbabiliter põt dici id qḋ dicit prima opi. q põt cõstitui vni hereduz agenti soli seruitus cũ effectu 7 ipse solus poterit incipere vti ſuitute 7 iste intellectus est notabilior 7 magis amicus his viribus. ¶ Sed aduerte ad intellectuz Jo. qz si hr̃dibus nõ põt cõstitui seruitus vt ipse fatet nisi simul ergo vr̃ q ẽt obligatio ad cõstituẽdaz seruitutẽ nõ possit videri cõstituta singulis de ꝑ se qz seruitus que nõ põt p̄stari pluribus vt singulis non põt ẽt deduci singulis in stipulatõe vt l. si vnus p̄alle. 7. l. pluribus. §. 7 si placeat. in pri. j. e. ergo vr̃ q sicut singulis hr̃dibus nõ possit cõstitui seruitus ita ẽt obligatio ad cõstituẽdam seruitutẽ nõ possit formari in singulis eoꝝ cuius ꝯriũ dicit hic Jo. qz vult q vnus ex hr̃dibus possit agere insolidũ 7 facere reuz condẽnari. sed nõ possit cõstitui sibi seruit⁹ insolidũ so. saluãdo opi. suam dicaz q respectu obligatõis q̃ trãsfundit a defuncto in heredes isti hr̃des representãdo ꝑsonam defuncti ṽt in autẽ. de iureiur. imo. p̄s. §. i. fungunt loco vnius. s. defuncti 7 iõ vni vr̃ cõstituta ſuitus. potius q̄ pluribus ṽt dicit hic. d. m. 7 bñ cui⁹ tñ obligatio qz ẽ idiuidua competit singulis insolidũ. Sz respectu iuris q nõdum erat causatũ in ðfuncto. i. respectu cõstõnis ſuitutis ð nouo faciende isti non p̄sũt dici representare ꝑsonaz ðfuncti. 7 iõ cõsiderant vt plures quo ad actũ cõstõnis ſuitutis. sic dz ðclarare hanc difficilẽ glo. que in hoc pũcto a nemine declarat. 7 qz Bar. hic tetigit q̃o sñia lata ꝓ ṽno ꝓsit alteri vel noceat. adde breuiter dcis suis 7 prio inquãtuz dicit q in ſuitute reali iam cõstituta sñia lata ꝯ vnũ non nocet alijs ꝑ. l. si de cõi. ff. si ſui. vẽ. Addõ q ipse pleni⁹ distinguit in. d. l. si ð cõi. dicit. n. in effectu q aliqñ agẽs succubuit culpa 7 nõ dolo. 7 tunc sñia nõ nocet alijs qz si noceret nullũ haberet remediũ ꝯ eum qui succubuit. si vero agẽs succubuit ꝑ dolum. tunc sñia nocz alijs qz p̄sũt habere regressuz ꝯ eum qui succubuit ut ibi dr̃ in ſo rñ so. Aliquãdo agens succubuit iuridice 7 tũc ipse vr̃ tenere q sicut sñia lata ꝓ eo ꝓdesset alijs. ita ẽt noceat. Sed ꝯ hoc facit qz regulariter sñia lata ꝯ vnum sup iure indiuisibili nõ nocet alteri. casus ẽ no. quem ipsi nõ inducũt in. l. ij. C. ð cõsor. eiusdem litis. fallit nisi oẽs qui habẽt ius indiuiduũ fuissent citati vt adessent iudicio qz si vnus solus suscipit cãm sñia lata cõtra eum nocet oĩbus. casus ẽ no. in. l. si rẽ. §. pe. ff. de euic. De cuius intellectu ego scripsi multa in. l. cũ ex cã. j. e. Unde potius vr̃ dicendũ q sñia non noceat. nisi forte ad petitionẽ rei alij fuissent citati vt adessent iudicio. 7 vere nõ vz ista ꝯña sententia lata ꝓ vno ꝓdest oĩbus. ergo similiter nocz qz ista ꝯña ẽ ꝯ tex. in. l. si. C. ð fideius. vbi pz q sñia lata ꝯ vnum ex cõreis nõ nocz alteri. Et tñ lata ꝓ vno ꝓdest ſm bar. qui hoc declarat in. l. ex duob⁹ ver. iiij. q̃ro. j. ð duo. reis. Unde in his qui sunt obligati insolidũ nõ tanq̄ duo rei. sñia lata ꝓ vno ꝓdest alijs 7 tñ nõ nocet. Primũ ꝓbat in. l. rem hereditariã. §. fi. ff. ð euic. ſm ṽnum intellectũ. Scdm in. d. l. si rẽ. §. pe. ¶ Scdo adde inquãtum Bar. dicit hic vnico uerbo q sñia lata ꝓ vno ex his quib⁹ cõpetit actio insolidũ ad seruitutẽ cõstituendam non ꝓdest alijs q ista doc. non plz domino meo. prio quidẽ qz rõ tex. in. l. loci corpus. §. si fundus ẽ fundata in iure indiuisibili 7 ista rõ hz locum ita in ſuitute cõstituenda sicut cõstituta qz ẽt actio ꝑsonalis cõpetit insolidũ vt. l. vie. ff. de ſui. 7 in tex. nostro ergo idẽ vr̃ esse dicendũ in vtroqz casu. Scdo quia ego habeo regulã quam ponit glo. in. l. ij. C. si vn⁹ ex plu. ap. 7 cõprobat Bar. in. l. si quis seꝑatim. §. q ẽ rescriptũ. ff. ð ap. q semꝑ sñia lata ꝓ vno ꝓdest cõsorti qui hz ius indiuisibile lz non noceat vt. s. dixi. Et ista opio multuz plz qz ista actio ꝑsonalis q̃ cõpetit ad seruitutẽ nisi simus in mã valde stricta in qua non dz fieri extensio sicut in mã statuti. iudicat sicut ipsa res ad quã cõpetit actio. casus ẽ no. 7 ibi hoc tradit bar. ita distinguẽs vt dixi in. l. gallus. §. nũc videndũ de libe. 7 posthu. 7 ista sufficiãt quo ad dcã bar. que sunt optiẽ declarata. Aduerte tñ qz ang. dixit in. l. papi. §. si ex cã ð inoffi. testa. allegans ibi Inno. q in casib⁹ in quibus sñia lata ꝯ vnuz nocz alteri. hoc est intelligẽdum si alter sciat litẽ agi. alias secus qḋ tñ nõ affirmo ꝓnũc sed recurre ad no. in. l. sepe. ff. ð re iudi. 7 in. c. q̄uis extra eo. ti. Sed querit hic Cy. 7 est elegans qõ. Tu vides qḋ sñia lata ꝯ vnum nõ nocz alteri in pluribus heredib⁹ stipulatoris. ponat ergo q vnus agit 7 succubuit. deinde agit alter 7 optinet querit vtrum huic vincenti sit constituenda ſuitus 7 determinat ipse q neutri ẽ cõstituenda ſuitus. naz si ille petit sibi cõstitui qui vicit poterit dicere reus nõ possum cõstituere tibi soli qz 7 alteri debet. Si aũt alter petat sibi cõstitui dicet nõ teneor tibi cõstituere qz obstat tibi exceptio rei iudi. 7 sic sñia erit elusoria in effectu. Do. meus hic dicit q ille qui fuit exclusus per sñiaz ex ꝑsona alterius poterit admitti vt cõstituat ẽt sibi ſuitus. vñ qḋ non põt cõsequi per se cõsequeret per aliũ sicut dicimus in. l. si is qui duos in fi. ff. de lib. le. alle. similia qz aliquis retinet ſuitutẽ per sociũ quã nõ retineret per se ut. l. si partẽ in prin. ff. queãd. ser. ami. 7. l. ſuitus per sociũ. ff. e. ti. Sed ista dcã nõ sunt similia qm̃ in nr̃o qz. l. si is qui duobus. loquit qñ ius qḋ cõpetit illi cui principaliter debet. nõ põt sibi accipere nisi ẽt cõpetat alteri. In casu aũt nr̃o bñ põt cõpetere vni ſuitus absqz eo q cõpetat alteri qz habet ꝓ

non dño qd hoc virtute snie. Tex. aut in. l. si partē 7 in. l. fuitius. loquit qñ ꝯstabat illū cui ius. ꝯstabat illū cui ius ꝯseruat ꝑ sociū. hre seruitutē. vñ nō ē mir ꝫ si vnus quiǔtit insolidū cōseruet ius alterius. Sed in casu nro cōstat nec pōt cōstare ꝙ seruitus debeat illi qui succubuit q2 snia habet pro veritate vt. l. ingenuū de sta. ho. vñ non pōt dici ꝙ conseruet portio sua per aliuz cū cōstet ꝑ sniam ꝙ nullaz portionē habuit. Dic ergo 7 melius ꝙ ꝓ vicenti dz cōstitui seruitus nō primo qui succubuit q2 si reus diceret seruitus debet alteri allegaret inīquitatē snie late pro se qd non pōt fieri. casus est no. quez ibi no. Bar. ad hoc in. l. si seruus pluriū. §. i. ff. de leg. i. 7 iō non est admittēda ista allegatio. Et vt ꝑficiamus mām huius subtilis. §. q2 supradixi ꝙ ꝑticularis solutio non admittit inuito creditore intellige hoc verū qñ a principio fuit vnuz debituz originaliter secus si plura debita olim diuisa cogant in vnū 7 in ꝑsonaz vnius volūtarie q2 tūc admittit solutio ꝑticularis vbi aūt debitū olim diuisuz vniret in vnuz ex necessitate tūc nō admitteret solutio ꝑticularis. casus est sing. ita distiguēs ꝓm Bar. ibi in. l. si pignori. ff. fa. her. scias ēt ꝙ sicut obligatio simplex diuidit inter hrdes quo ad actōez ꝑsonalem passiue. Ita ēt diuidit quo ad ypothecā vñ sicut heredes pro legato tenent vnusquisqz pro rata ita bona testatoris que transeant ad heredes nō sunt obligata nisi pro rata ipsius heredis. casus est no. in. l. i. in fi. C. cōia dele. quez tex. no. bar. ad hoc in. l. legatoꝝ. in prin. de leg. ij. Et hic fuit tactum ꝙ difficultas cōstituēdi seruitutē ꝑꝑ pluralitatē dñoꝝ non vitiat obligatōz. Querēdū eēt quid si alio respectu orit ista difficultas suꝑ quo vide tex. 7 qd ibi ponit Bal. in. l. fi. ff. de ser. ru. pd. Et ad illam qōnem de qua supradiximus qūo snia lata super iure indiuiduo noceat uel prosit alteri uide gl. in. l. qui in aliena. §. i. ff. de nego. gest.

Si tamen hominez. Hoc dicit secunduz intellectum pe. 7 cōem snia absolutoria 7 acceptilatio liberāt in obligatione generis vnuz ex hrdibus pro ꝑte 7 silr ꝓmissorem 7 eius fideiussores. ij. est ibi idēqz est. iij. ibi. idēqz est. ¶ In glo. posita. s̄. verbo tñ ibi lz ꝑs stichi soluta 7c. glo. tacite opponit de leg. ij. 7. §. ex his. s̄. eo. vbi vz probari totū oppositū eius ꝙ hic dicit hic tangit vnaz solutōez que lz sit vera in se diuinat ad tex. qui loquit de obligatōe hois in genere vñ in hac eadem. l. §. i. posuit duas alias so. que ēt diuinānt ad tex. 7 bene reprehendūtur hic ꝑ doct. Et iō petrus subtilis doctor quez sequit Bar. 7 cōiter Moder. ponūt aliuz intellectum ad istum tex. dicētes ꝙ iste tex. nō loquit in solutōe ꝑtis sz in eo qui est liberatus per sniaz absolutoriā ꝑ acceptilatōez 7 est rō dzie ꝓz eos quia qñ quis soluit ꝑtem in una re si liberaret solutōe ꝑtis possz ꝯtingere absurditas ꝙ i alia resolueret aliā ꝑtem sicut uidisti declaratū in. §. i. que absurditas nō hz locū in casu nro q2 si ille qui est obligatus soluat ꝑtez postea i alia re non dicet soluisse ꝑtem in duabus rebus qñ in prima ꝑte nō fuit facta solutio sed liberatio ita ꝙ illa ꝑs nō est amplius in reruz nā vñ reperit fieri solutio vlti. in vna re dūtaxat nec inuenient solutio que sit facta in alia re. Sed ista dcā nō vidētur ꝓcedere cū reuerētia q2 ꝓm hoc ficta solutio oꝑaret plus quā vera. nam acceptilatio est ficta solutio vt. l. si ex pluribus in fi. j. de acceptila. sed hoc est incōueniēs ꝙ fictio oꝑet plus ꝙ̃ veritas vt. l. filio quez pz de lib. 7 posth. imo aliqñ reperit ꝙ ficta traditio nō oꝑatur idem qd vera suꝑ quo vide quod scripsi in. l. ꝙ meo in fi. s̄. de acqui. pos. Itez 7 aliqñ ficta solutio nō equiualet vere vt. c. ad nram de iureiur. vbi est casus 7 ꝑ bar. in. l. amplius nō peti. ff. rem ra. ha. 7 in. l. iul. el. picolo de cōdi. 7 demō. in illa qōne vtꝝ ille qui iurat soluere liberetur cōpensatione que est ficta solutio vñ iste intellectus nō plz. Dic ergo 7 melius ꝙ in prin. tex. nri dum dz ꝙ cōtigit liberatio intelligere quo ad effectū exactōis q2 nō poterit heres qui soluit pro ꝑte sua ad illa soluta āplius cōueniri 7 hoc tenet glo. s̄. ea. l. in prin. ṽsi. quid ergo quā sequit ibi bar. Et ꝙ iste tex. debeat ita intelligi declarat versi. sequēs ꝑs antez dum dicit ꝙ ꝑs ceteroꝝ suꝑest obligationi vt exsolui possit. Et sic ostendit ad quem effectuz prius dixit ꝙ ꝑs soluta non est in obligatōe. s. quo ad effectuz exactōis sicut quo ad hunc effectuz dicit ꝙ ꝑs alioꝝ est in obligatōe. sed ꝯ istū intellectū opponit q2 versi. se dicit ꝙ idez est in ꝓmissore ꝙ in heredibus sed hoc est falsuz q2 lz ꝓmissor principalis soluerit ꝑtem pōt cōueniri ēt ad ꝑtem solutaz ꝓm Dy. 7 bar. hac ea. l. §. i. ꝑ l. stipulatus de solu. Et si illa opinio esset vera iste intellectus non posset procedere sed ego sum secutus ibi opini. glo. ꝙ quo ad effectū exactōis. i. quo ad executōem non possit agi et ꝯ ꝓmissorem principalē vt dixi in. d. §. Pro qua cōclusione est casus sing. hic in ver. Idemqz 7 q2 hodie nō potui videre dñm meum in isto. §. si aliquid noui. dicit referet in lec. se. Saluari tamē pōt opio cōis ꝓ cuius intellectu cōsidero ꝙ aliqñ acceptilatio fit obligato ad hoiem in genere suꝑ ꝑte hois similiter in genere. Aliqñ acceptilatio fit suꝑ certo hoie ꝓ ꝑte verbi gra cum sis obligatus ad hoiem in genere libero te ꝓ parte in sticho 7 sic in certo hoie. Primo casu cōcedendū est id qd dicūt pe. 7 Bar. ꝙ liberatio cōtingit ꝓ ꝑte incōtinenti q2 non pōt cōtingere illa absurditas de qua in hac eadē. l. §. i. ¶ Sed hoc qūo non possit cōtingere aliter 7 aliter dclarat. nam Bar. hic post petrū dicit ꝙ hoc non pōt cōtingere q2 pcedēte acceptilatōe in ꝑte hois. si postea alia ꝑs soluit in quolibet hoie iam nō dz solutio fcā de vna re q̄ est in obligatione in diuersis rebus q2 obligatio prime ꝑtis nō erat in rerum nā tꝑe scde solutōis. sed ista declaratio nō vz sufficiēs aliquo mō q2 similiter possz dici cum fit uera solutio ꝙ si ꝑ solutionē verā obligatio tollit. seu possz tolli ꝙ alia ꝑs q̄ solueret in alia re possz solui q2 pria pars ꝓ qua est fcā uera solutio 7 obligatio ipsius ē extincta. nec ē in reꝝ nā tēpore scde solutōis. Preterea sicut ego dixi superius si solutio uera nō operat liberationē ergo nec ficta. q2 ficta solutio q̄ fit ꝑ acceptilatōez liberat ad exemplū uere solutōis vt dicit tex. in. l. in diē. ff. d accepti. ergo non pōt oꝑari plusꝙ̃ uera solutio. vñ Io. d imol. declarat hoc aliter 7 bñ in paucis uerbis. dicēs ꝙ qñ debitor hois in genere liberat generaliter ꝓ ꝑte non suꝑ aliquo certo hoie tunc si postea alia ꝑs in certo hoie saluat d eodē hoie uidebit fcā liberatio ex dispōe iuris. 7 sic nō reperiret solutio ficta 7 uera in diuersis rebus sz in una 7 eadez re. 7 ꝑ ꝯñs cessabit incōueniēs d quo in hac eadē. l. §. i. Confirmat ista respōsio q̄ est optia q2 eo ipso ꝙ soluit alia ꝑs in certo hoie. retro ille vz fuisse in legato solus vt declarat bar. post glo. in. l. meuius. §. duobus d le. ij. In illo ergo videbit iterposita acceptilatio. Cōtra hanc tamē lecturā cōem q̄ hoc mō pōt saluari multum facit tex. in. l. ꝓ parte cum. l. se. ff. de accepti. qui dicit ꝙ non solū dbitor sūme pōt ꝓ certa parte sūme liberari ꝑ acceptilatōem. Sed ēt dbitor certi corporis veluti homo. intellige. s. certus alias falsuz diceret iuriscō. q2 homo i genere nō obligat debitorē ad certum corpus vt. l. cū incertus de lega. i. 7 sic vz ibi ꝓbari ꝙ quādo corpus certū nō ē in obligatōe nō possit fieri acceptilatio ꝓ ꝑte sed saluādo cōem opiōnē dicamus ꝙ illud ar. a ꝯrio sensu ē sumendū in scdo casu quē statim ponā nō in isto q2 vt pz ex rōe subtili. s̄. alle. ꝙ dbitor hominis in genere liberet ꝓ ꝑte similiter in genere nō hz aliqd incōueniēs. Scdo casu qñ debitor generis liberaret ꝓ ꝑte in vno idiuiduo verbi gra i sticho. tūc credo ꝙ ista liberatio nō valeat q2 si postea solueret ꝑs i alio hoie resultaret absurditas suꝑ dicta ꝙ ficta solutio uideret fcā in vna re. 7 va in alia nec plus dz oꝑari ficta solutio quā uera 7 hac rōe vtit punctaliter glo. determinādo hunc ꝓm casuz in. l. qui hoiem in gl. magna ff. de accep. Lectura tamē mea ꝙ̃ ego dedi ad tex. est notabilior 7 multū cōformat uerbis lre dum dicit ceteroꝝ obligatio suꝑ erit vt exsolui possit. sed ꝯ istud scdm mēbrū sic determinatū facit tex. in. d. l. qui hoiem ubi dz ꝙ acceptilatio fcā ꝓ ꝑte in una ex rebus alternatiuis liberat ꝓ illa ꝑte debitorē 7 tamē hic possz cōtingere absurditas d qua i. l. si nō sortez. §. si. x. ff. d cōdi. inde. nam liberato dbitore ꝑ acceptilationez in parte unius rei si alia portio soluat in alia re. pria facie ficta solutio 7 uera reperiētur in diuersis rebus. 7 tamē ibi cōtingit liberatio. Istud ꝯrium ē difficile. sed pōt intelligi ibi tex. ut dicit glo. ꝙ ibi sit alternatiua legis nō hois ꝙ declara vt ibi per glo. sed q2 hoc facit aliqualiter violentiaz lre dicamus 7 ē noua respōsio in ista mā ꝙ in hoc est differētia iter obligationē hominis in genere 7 obligationē alternatiuaz. Et rō dzie est q2 quādo debitor liberat pro ꝑte in una re ex cōtentis in alternatiua ꝑꝑ vnitatez obligatōis ꝑꝑ quā iste due res cōputantur tanꝙ̃ vna quo ad quedā fit vt qui liberat in una re debitorem pro ꝑte videat etiaz liberare in alia vñ ēt liberatio que fit per pactū in vna re. Idē oꝑatur in alia cōtenta i alternatiua ut. l. si unus. §. sed si stipulatus. ff. de pac. 7 hoc dicit tex. expsse in d. l.

d.l.qui hoīez in fi.dū vult q sola ps hoīs debeat in quo tamē acceptilatio nō fuit fcā sed in quātitate 7 ſm hoc non pōt cōtingere absurditas in alternatiua q̄ cōtingeret in vera solutione ptis.q2 si ps alterius rei cōtente in alternatiua soluet q2 in illa pte ēt v2 facta liberatio repietur ficta 7 vā solutio in eadē re sed qñ hō debeat in genere liberatio facta p acceptilationez de vno indiuiduo generis non v2 facta de alijs idiuiduis que cōtinētur in genere 7 iō pactū simplex tūc non liberat debitorez a pstatione alterius hoīs q2 v2 interpositū sup alia re vt dicit tex.in.d.§.si stipulatus 7.§.seq.7 si dicat cur ergo cōtingit liberatio ad totam obligatōez si debitor hoīs liberatur ab vno indiuiduo totali p acceptilatōez vt statim videbis in vltia glo.rñdetur q hoc nō est q2 ille hō 7 alij qui sunt in obligatōe censeant idez sed p regulā que ponit in.l.7 p iusiurā.§.si hoiem.ff.de accepti.q qñ quis liberat ab eo q soluēdo induceret liberatōez ēt creditore inuito satis d2 facta vera solutio de toto eo qđ debet. ¶ In glo.sup ver.acceptolatum ibi so.ibi in rez hic in psonaz. Nota hāc glo.sing.q2 13 expsse q liberatio facta p acceptilatōem vni ex reis debendi hoc acto q psit sibi dūtaxat 7 nō alteri cōreo v3 7 ēt pactū3 illud ita q nō extendit liberatio ad cōreum debēdi. Idem sensit glo.in fideiussore 7 principali in.l.7 p iusiurā.§.7 si legator ff.de accepti.vbi plene declarat illaz māṁ de reo 7 fideiussore cuius verba transcribit hic.d.meus 7 in duobus reis i quibus loquit hic gl.approbat cā expsse bar.in.l.ex duob⁹ vsi.iiij.quero.j.de duo.re.arguēdo sic q2 si vnus ex reis debēdi pōt soluere cū hac cōditione vt alter cōreus non liberet vt.l.modestinus.ff.de solu.multofortius vel eadez rōne saltiz poterit fieri ficta solutio cū hac cōditione ego nō sum secut⁹ ista dicta in.d.l.ex duobus.naz si posset in liberatōez que fit per acceptilationē apponi ista cōditio ab eo qui liberet inter viuos multofortius poss3 apponi a testatore q2 in testamētis fit plenior interpretatio vt.l.in testamētis de reg.iur. Preterea dato q testator exprimēdo q liberatio facta vni non pdesset alteri ex hoc solo nō poss3 istud inducere heres tñ qui h3 liberare p acceptilatōez posset apponere hoc pactū 7 ess3 equissimū vt seruaret volūtas defuncti sed hoc negat expsse in.l.iij.§.nūc defectu de lib.le.7 in.l.nō quocūq3.§.qui gaium de leg.i.ergo non v2 posse dici id qđ 13 ista glo. Et ad rōnez bar.rñde vt dixi in voce 7 vt plene scripsi in.d.l.ex duobus. In eadē ibi vel ibi erant duo rei hic nō Bar.7 Ang.notant hāc glo.7 post eos.d.me.ad duo primo q ista ɔñā non est bona duo sunt obligati insolidū3 ex nā rei ergo sunt duo rei debēdi hoc ēt tetigit Bar.in.§.ex his.s̄.e.7 plenius hoc declarat in.l.ij.ff.de duo.re.sed Io.de imo.7 Moder.hic dicūt q ista glo.nō dicit hoc q2 in casu nr̄o isti hr̄des nō erant obligati insolidū3 se pro pte. Unde nec ēt pōt inferri ex ista gl.q liberatio facta vni ex obligatis insolidū3 qui nō sunt duo rei debendi nō prosit alteri q2 hic nō erant obligati insolidū3 vt dictū3 est. Tu dicas mentez glo.fuisse illam quā dixit bar.l3 eni3 re vera tex.noster nō loquat in obligatis insolidū3 gl.tñ psupponit q erant obligati insolidū vel q ēt si erunt obligati insolidū liberatio facta vni nō pdesset alijs. Et q hoc sit veru3 p3 clare ex tertia solutōe qua3 subicit incōtinēti ibi vel hic diuisionē recipit ibi nō vbi soluit ponēdo diuersa3 rōem a p̄cedenti q iō liberatio facta vni nō pdest alijs q2 erant obligati pro pte nō insolidū3 vñ si p̄cedens solutio intelligeret silr ēt de obligatis pro pte ista sequēs eēt supflua vel ess3 declaratiua p̄cedentis qđ verba nō sonāt 7 sic hoc est verū absolute qđ d2 in hac tertia solutōe v3 q liberatio facta vni ex obligatis pro pte nō pdest alijs vt.l.si ex duobus.ff.iudi.sol.ita remanet dubiū quid si plures sunt obligati insolidū tāq duo rei 7 vnus liberat pro pte sua p acceptilatōez vtr ista liberatio psit alijs conreis vt videat facta diuisio debiti inter eos vide qđ scripsi post bar.plene in.d.l.ex duobus.

Item si in facto. Si ex pluribus heredibus pmissoris vn⁹ prohibet stipulatorē vti seruitute stipulatio cōmittit ɔ̄ oēs ad interesse pro ptibus hr̄ditarijs sed si vnus ex hr̄dibus stipulatoris phibet non cōmittit oībus stipulatio ad interesse s3 phibitio dūtaxat. Ad pena3 vero cōmittit sed alijs qui nō sunt phibiti obstat exceptio.h.d.vsq3 ad.§.cato. Et diuidit i sex ptes. In pria ponit de hr̄dibus pmissoris. In ſa ibi eɔ̄ ō hr̄dibus stipulatoris. In tertia ibi.nam si pena distinguitur in heredibus stipulatoris vtrum sit apposita pena vel nō. In quarta ibi idem iuris determinat esse idem quod supradictū est in heredib⁹ stipulatoris. In alio exemplo qđ ponitur in lr̄a. In quinta ibi sed h ɔ̄ria.assignat rō diuersitatis inter heredes promissoris 7 stipulatoris 7 inter stipulationem penalem 7 illā cui pena nō ē adiecta. In sexta 7 vltia ibi.l.eadē dicemus extendunt oīa p̄dcā ad tertiū exemplū qđ hic ponitur. ¶ No.primo ibi itē si in fcō iūcto ver.seq.veluti 7c.q stipulatio per te nō fieri 7c.d2 cōtinere fcm̄ 7 nō dationē. Et similiter d2 in.l.idem iuris in prin.in stipulatōe hr̄e licere.s3 hoc v2 falsum ſm pau.de ca.q2 ista stipulatio p te nō fieri quo minus mihi ire agere liceat 7c.v2 cōtinere cōstōnem ſuitutis sed stipulatio ſuitutis cōtinet rez dari nō factū ergo v2 q ista lr̄a non pcedat 7 q stipulatio ſuitutis cōtineat rē dari.declaratū fuit in.§.i.in hac eadē.l.sed poss3 hoc ɔ̄riū saluari tenendo opi.Bar.in.d.§.i.q stipulatio ſuitutis cōtineat factū respectu patiētie pstande ſuitute cōstituta. Qđ tñ non v2 posse dici duplici rōe.primo quidē q2 vt ego dclaraui in.d.§.i.etiā ad patientiā pstandā stipulatio ſuitutis nō d2 cōtinere fcm̄ s3 ius 7 ita sing.decidit bar.in stipulatōe patiētie q̄ fit ſuitute cōstituta in.l.stipulatō ista.§.si quis ita.j.e. Preterea ēt ſ3 opi.Bar.stipulatio ſuitutis nō cōtinet merz factū qđ hic v2 cōcedi q2 tex.iste loquit de stipulatōibus que cōtinent merz factū3 ſm oēs.vñ Pau.de ca.rñdet aliter q ista stipulatio negatiua vel affirmatiua hr̄e licere 7c.que cōtinet merz fcm̄ 7 cōcipit p uerba facti nō ē stipulatio ſuitutis cōstituende s3 quedā obligatio psonalis ad patiētiam.7 hoc 13 Bar.in.l.si sub vna.§.fi.j.e.7 iō non d2 cōtinere dationez que psupponit ius s3 simplex fcm̄. Et l3 ita sit q non cōtineat ɔstōnem ſuitutis ista tñ obligatio psonalis transit ad heredes.7 ita declarat Bar.vbi plene scripsi in.l.si sic stipulatus fuerim p te nō fieri.j.e. Et p intellectu huius ɔclusionis.vid qđ ponit bar.in.l.pe.ff.ō ser.lega.7 qđ ego scripsi post bar.in.d.l.si sic Pau.tñ de cast.hic l3 sequat hanc cōclusionē dicit bar.tenere oppositū3 7 variare a seipso in.l.iiij.§.cato.j.e.in.vi.q.vbi vult ſm eū3 q videat ɔstituta seruitus p ista v̄ba qđ v2 ɔ̄ istum tex.q2 sicut stipulatio nō ɔtineret fcm̄ simplex vt dixi de qōe tñ dicemus pleni⁹ in.§.si quis ita.s̄.alle.vbi tangit bar. Nec tñ dcā limitat hic Pau.de ca.ex his q̄ ponit spec.in ti.de emp.7 vē.§.i.ver.pone vbi dicit q qñ stipulatio cōcipit p uerba fci modis p̄dictis si cōcipit ad vtilitatē fundi vicini tūc pp cām que exprimit v2 cōstituta ſuitus. Unde ego dixi in.d.l.si sic stipulatus.j.e.sequendo istam doc.q si aliquis stipulat p te nō fieri 7c.vel sibi ire agere licere 7c.respectu certi 7 dterminati fundi vel rei.puta per te nō fieri quo minus p fundū tuum vadas ad domū meā cū satis videat exprimi q ista stipulatio iterponit ad vtilitatē illius rei.satis videbit pmissa ɔstō ſuitutis allegaui gl.in.d.§.si quis ita sed nō istam auctoritatē spec.quam adducit hic Pau.de ca. ¶ Scdo no.ibi tenent qui dñi 7 coheredes eius iūcta glo.super illo verbo que dicit q l3 p portione hereditāria q qñ pp non fcm̄ cōmittit aduersus plures heredes obligatio ad iteresse semp diuidit obligatio 7 quilib3 tenet p parte vt pbat in.l.stipulationes nō diuidūtur in fi.j.eo.7 videbis plenius in.§.cato. Sed ɔ̄ hoc fortiter facit q2 si quilib3 heredū tenetur p pte ad interesse vt oēs intelligūt post glo.ergo vnus ex heredib⁹ si soluit totū3 nō repetat iudicio fa.her.q2 volūtarie soluit vltra ptem suā vt.l.iij.cū3 ibi no.C.de nego.ge.7.l.si cōes.ff.e.7 ibi per Bar.sed hic v2 q repetit pte3 alior iudicio fa.her.ergo v2 q poss3 vnusquisq3 cōueniri ad solutōem. Nec pōt hic cōuenire rñsio quam tradit Bar.ad simile ɔ̄rium in hac eadē.l.§.ex his dū dicit q qñ agitur ad seruitutē ɔstituēdam ɔ̄ unum ex heredibus qui ɔdemnat ad rez ɔstituēdam si ſuitus non pōt cōstitui herēs d3 soluere totū interesse q2 cum ista solutio fiat in executōe sn̄ie late.7 illa sn̄ia obligat heredem insolidū non dicetur plene fcā executio nisi soluatur totū interesse.nam in stipulatōe cōtinente fcm̄ negatiuū sicut in casu.§.nr̄i si semel fuit ɔ̄ factū q2 qđ ē fcm̄ nō pōt fieri non factū.fcm̄ nō ē amplius in obligatōe s3 ē petendū interesse a principio ſm Bar.in.l.stipulatōes nō diuidūtur in vl.car.j.eo.ex quo fcm̄ ē irreparabile ut pbatur in.l.si usufru.in bienium 7 ibi tangit Bar.ff.ō usufruc.le.vñ hic nō uidebatur posse agi ad fcm̄ sicut in.§.p̄ce.agebat ad ɔstituēdū ius indiuiduū ſuitutis. Et uere ɔ̄rium ē difficile.7 erit bñ cogitādum pnūc tamē occurrit ista solutio q dcm̄ bar.pōt pcedere

q̄n factum negatiuū eſſ3 momentaneū ſed q̄n haberet cāz ſuc
ceſſiuā ſicut in caſu nr̄o tunc eſſet cōſiderādus modus agēdi
q2 ſi ageret̄ pro facto p̄terito dūtaxat adhuc idem eſſ3 q2 cum
ſemel ſit facta ꝓhibitio nō poſſ3 fieri vt nō videret̄ facta. S3
ſi ageret̄ reſpectu futuri tp̄is ⁊ ꝓhibitōis future que ſine du
bio poſſ3 iteru3 fieri ⁊ iterū cōmitteret̄ ſtipulatio ad intereſſe
vt. l. ſi quis ſic ſtipulatus fuerit ꝑ te nō fieri ⁊ ibi no. j. e. tunc
in iſto iudicio intentato ꝓ actu futuro poſſet reus condēnari
ad intereſſe actus p̄teriti ex officio iudicis mercenario ex eo
q2 ⁊ fcm̄ futurū ⁊ factum p̄teritu3 debeat̄ ex eade3 obligatōe.
Et q2 officiū iudicis mercenariū deſeruit actioni p̄poſite ſm̄
eius nām ſicut ad factu3 de futuro deberet cōdēnari vnus ex
h̄rdibus inſolidu3 ita ēt cōdēnabit̄ ad p̄ſtationē intereſſe in
ſolidu3. ¶Pro iſta cōcluſione eſt caſus clarus in. l. heredes. §.
in illa. ff. fa. her. vbi d2 ꝙ in iſta ſtipulatione de qua in tex. ſi
vnus ꝯfecit alter heres pōt condēnari inſolidu3 facit ēt optīe
pro iſta concluſione tex. in. l. loci corpus. §. ſi fundus. ff. ſi ſer
ui. ven. vbi probatur ꝙ ſi eſt actum cōfeſſoria in qua conclu
ditur non eſſe tibi ius prohibendi ne vtar ſeruitute ⁊ ſic pro
actu futuro nihilominus poteſt fieri cōdemnatio ad intereſſe
pro actu preterito intelligo inſolidum in heredibus ꝓmiſſo
ris rōne p̄dicta l3 in heredibus ſtipulatoris vel eius cui debe
tur ſeruitus cōdemnatio non fiat niſi ꝓ parte eius qui egit q2
ſua nō intereſt vt fiat cōdēnatio pro ꝑte alioꝝ vt d2 in iſto. e.
§. vſi. eꝯ. ¶ Tertio no. ex eodē verſi. ꝙ q̄n vnus grauat̄ ad
ſoluendū ex delicto alterius tūc poſſ3 repetere ab eo ex cuius
culpa fuit cōdēnatus. Ex hoc arguit hic Ja. de are. ꝙ ſi vnꝰ
eſt captus in repreſalijs ꝓ debito alterius vel pro delicto pōt
repetere ab eo id qđ ſoluit cōcordat multa iura v3 text. in. l. ſi
vero. §. cu3 autē. ff. de his qui deie. vel effu. ⁊. l. l3. §. poſſumꝰ
ff. nau. cau. ſta. ⁊ in. l. nam ⁊ ſeruitus. in prin. ⁊ ibi ꝑ bal. ff. de
neg. ge. Bal. hic dicit ꝙ iſtud dcm̄ Ja. de are. eſt veꝝ q̄n re
preſalie iuſte fuiſſent indicte ſecus ſi iniuſte q2 tunc ꝑꝑ iniu
riam factā capto nō deberet dari regreſſus cōtra eu3 ꝯ quem
ſunt indicte per. l. ſi per ip̄rudētia3. in prin. ff. de euic. l3 Bar.
in tractatu repreſaliaꝝ in. x. q̄ōne principali videt̄ indiſtincte
velle ꝙ ſemꝑ detur regreſſus ꝯ eu3 cuius occaſione ſunt indi
cte ſiue iſte fuerit indicte ſiue iniuſte ꝑ tex. cū glo. in. l. ſi mer
ces. §. culpe. ff. loca. ⁊ in. l. pe. in prin. ff. ſo. ma. vbi v2 probari
ſm̄ eum ꝙ ſi dānum eſt mihi datu3 in odiū tui ſiue iſtō odiū
eſt tui culpa ſiue nō cōpetat mihi ꝯ te regreſſus vn̄ dixit ide3
Bar. ⁊ no. in. l. cotē. §. qui maximos. ff. de publi. ꝙ ſi ciuitas
que vendidit pedagiū facit bellu3 ēt iuſte ⁊ ꝑꝑ illud bellu3 red
ditus pedagij ſit diminutus d3 fieri diminutio p̄cij q2 ſat̄ eſt
ꝙ ꝑꝑ tui odiu3 vel ꝑꝑ tuum factū hoīes nō tranſeant l3 tu nō
ſis in culpa allegat iura. s̄. alle. Moder. h̄ non tenēt ſimpl̄r
iſta dicta Bar. ſed dicūt maxime do. m. qui melius p̄ ceteris
declarat ꝙ ſi repreſalie ſunt iniuſte indicte ſine culpa eius ꝯ
quē indicunt̄ vbi gratia q2 obtulit ſe coꝛa3 iudice cōpetēte pa
ratum ſe oſtendere ꝙ nō erat d̄bitoꝛ ⁊ ex facto creditoris im
peditus eſt vel forte ſi vere oſtendit ſe nō eſſe debitore3 ⁊ tn̄
repreſalie ſunt iniuſte indicte ꝯ eu3 tunc ille qui eſt grauatus
⁊ captus nō habebit regreſſu3 ꝯ eum cuius odio ſunt indicte
q2 glo. ſi bene inſpiciat̄ in. d. §. culpe nō vult ꝙ odiu3 ſine ali
qua culpa ſit cā ꝙ detur regreſſus ꝯ eu3 cuius odio fuit datū
requirit. n. ꝙ vel culpa fuerit cauſa inimicitie vel ꝙ ille qui
erat inimicus ſine culpa ſua fuerit negligēs ⁊ minus cautus
q̄ꝫ eſſe debebat ⁊ iſta eſt veritas ⁊ probat̄ ſi recte inſpicias in
d. l. pe. in pri. ſo. ma. vbi fuit deciſu3 ꝙ regreſſus eſt cōceſſus
ꝯ eu3 qui fuit cā dāni qui fuit in culpa ⁊ ſic datur intelligi qđ
ſecus ſi eſſ3 ſine culpa. ¶Pro iſta ꝯcluſione do tibi caſu3 ſing.
quem ibi no. Bar. ad hoc in. l. cu3 tabulis. §. q̄m ſump. ff. de
his qui. vt indig. vbi probat̄ ꝙ legatarius nō excludit a lega
to vel lucro capiēdo ſi factus eſt inimicus teſtatoris ſine cul
pa ſua ſi ergo inimicitia nō excludit a cōſequēdo lucro mul
tominus inducet vt quis incurrat dānum q2 nō eſt par eadē
q3 rō ⁊c. ut. l. ſi. C. de codicil. ¶Pro iſta cōcluſiōe adducit̄ tex.
⁊ qđ ibi ponit Bar. in. l. nō diſtinguemus. §. cu3 quidā. ff. de
arb. vbi p3 ꝙ ſi ꝑꝑ inimicitiā nō cātam ex culpa mea arbiter
nō vult ferre ſn̄iam ego nō incurro in penā quaſi ex fcō meo
ſit inductū ꝙ arbiter nō ꝓnunciet ſecus ſi ex culpa mea ini
micitia ꝑuenīſſ3 vt ibi ꝑ eu3. Confirmat̄ iſta cōcluſio ſm̄. d.
me. q2 l3 ille in cuiꝰ odiu3 inducte ſunt rep̄ſalie det̄ occaſionē
dāni q2 tn̄ iſta occaſio eſt ſine culpa ſua nō d3 puniri ꝑꝑ hoc
nec teneri ad intereſſe alicuius vt. l. qui occidit. §. in hac ⁊. l. ſi
putatoꝛ. ff. ad. l. aqui. Eſt tn̄ caſus in quo nō diſtinguit̄ vtꝝ ini
micitia ſit ꝯcta culpa mea vel nō q2 rō legis pariter militat in
vtroq3 caſu. gl. ē no. quā ibi approbat bal. ī. l. athlete. §. dat re
miſſionē. ff. đ excu. tu. Utꝝ aūt poſſit recuſari iudex qui ē fa
ctus mihi inimicus l3 ex culpa mea. vide glo. ſing. ⁊ qđ ponit
ibi Anto. de bu. in. c. ut debitus extra de ap. Aliq̄n repreſalie
ſunt indicte iniuſte ꝯ me ⁊ pōt mihi imputari culpa uel negli
gentia q2 cū eſſe3 citatus nō cōparui in iudicio ad faciēdas de
fenſiones meas ⁊ tūc ſubdiſtingue ſm̄ do. meū q2 aut repreſa
lie iniuſte indicte fuerūt cōceſſe rite l3 nō recte ⁊ tūc dabit̄ re
greſſus ꝯ eum. cuius odio ſunt indicte q2 pōt ſibi īputari ali
qua culpa ſm̄ glo. no. in. d. §. culpe aut nō fuerūt rite indicte. i.
nō ſ̄uato ordine debito. ⁊ tūc non dabit̄ regreſſus ꝯ eu3 in cu
ius odium ſunt indicte. Jſta cōcluſio ꝓbatur ſm̄ eum ex his
que ponit no. Jo. an. in ſpe. in ti. de iniur. §. ſequit̄ uer. ſ3 po
ne ubi dixit ꝙ ſi unus ē captus đ fcō ⁊ exactus ꝑꝑ debitū al
terius a priuato non pōt h̄re regreſſu3 ꝯ debitorē q2 ſatis con
ſulitur ſibi ꝯ capientē qui tenet̄ reſtituere quadruplū ut in au
ten. ⁊ oīo. C. ne vxoꝛ ꝓ marito. Nec ob. in caſu nr̄o auctori
tas iudicis q2 ex quo fuit nulliter īterpoſita nō excuſat capiē
tem ſm̄ glo. ⁊ bar. in. l. iuſte poſſidet in glo. q̄ incipit rite. ff. đ
acqui. poſ. Sed iſtud dictū ē aliqualiter dubiū q2 capiēs decre
to iudicis non rite interpoſito l3 nō excuſetur a lata culpa. ex
cuſatur tn̄ a dolo ſm̄ Bar. in. l. ſequit̄. §. ſi rem. ff. de vſucap.
vnde cū iniuria q̄ infert̄ in ꝑſonam in dubio requirat dolū vt
habeat locū pena ſm̄ Bar. in. l. i. §. nō aūt ſi quis teſta. li. eſſe
iuſ. ad minus in captura ꝑſona hoc dcm̄ non v2 ꝓcedere ⁊ tn̄
iſtud dcm̄ approbat bal. quē. d. m. non vidit in. l. extat in ſcđa
lectura. ff. ꝙ me. cā. Et ad mām vide qđ ponit ang. in ꝯſi. ſuo
cxcviij. Et ſcias ſm̄ bar. in. l. ſi. C. de nauicu. li. x. ꝙ ꝑꝑ deli
ctum vnius ciuis repreſalie p̄nt induci ꝯ oēs ciues eiuſdē ci
uitatis de hoc tn̄ dic vt ipſe plenius declarat in trac. ſuo repre
ſalium ⁊ Jo. an. in mercu. in regula nō d3 aliquis de reg. iur.
Et q2 in principio huius no. diximꝰ ꝙ in. §. nr̄o intellectꝰ cō
munis qui vult ꝙ vno ꝓhibente coheredes ꝯueniātur ꝓ ꝑti
bus hereditarijs ⁊ nō inſolidū videbatur eē dubiū ex quo ad
repetendū hic agitur iudicio fa. her. ꝯſiderando melius vt he
ri dixi in voce. dico ꝙ intellectus doctoꝝ pōt optīe ꝓcedere
q2 d3 intelligi ꝙ heres ſoluens repetet iudicio fa. her. illā ꝑtē
quam tenet̄ ſoluere ꝓ rata ſua ⁊ ſic ex neceſſitate ſoluit. iđ au
tem repetit ea3 q2 ex delicto alterius fuit grauatus. Tex. tamē
in. l. heredes. §. in illa. ff. fa. her. multum obſtat dupliciter. pri
mo quidē q2 dicit ꝙ oēs heredes tenētur īſolidū. Sed pōt rn̄
deri ſaluando cōem ſn̄iam ꝙ ſimul oēs tenentur inſolidū nō
aūt ſinguli inſolidū ſicut loquitur tex. in. §. an ea. in ver. cōtra
quoq3 in alio caſu vbi ꝓbatur ſolutio quā dedit bar. in hac ea
dem. l. ex his. Scđo obſtat illa lr̄a q2 iuriſcōſultus in ver. idē
iuris dicit ꝙ idē iuris ē in caſu ſequēti qđ in p̄cedēti. ſed in ca
ſu ſequēti heres cogitur ſoluere totū de neceſſitate ſi nō vult i
cidere ī penā ⁊ in totū reſtituitur ſibi iudicio fa. her. ergo ide3
v2 eſſe in caſu nr̄o qui ꝓcedit. ſed r̄nde ꝙ eſt idē iuris quo ad
quid. i. vt vtriq3 oporteat cauere đ reſtituēdo heredi totū illđ
qđ ſoluit vltra ꝑtem ſuam ꝓ parte alioꝝ. ¶ Jn gl. i. ibi ma
xime ſi petit fieri ⁊ ſi nō faciant ⁊c. Hanc glo. approbat bar.
in. l. ſtipulatōes nō diuidūtur in. ix. q. prin. j. e. ⁊ in. l. i. in pri.
vbi eſt ſimilis glo. ff. đ act. emp. ⁊ t3 Cy. in. l. ſi traditio. C. de
act. emp. ſed ꝯ ipſam t3 Andre. de piſis tali rōe q2 cū hic cōpe
tant actoꝛi due actōes vna ad intereſſe ⁊ altera ad rē actoꝛ d3
eligere ut. l. qđ in heredē. §. eligere. ff. đ tribu. unde ſi reus op
poneret non videret̄ ꝓcedere iudiciū ſm̄ eum. Et hoc fatetur
Bar. ſi itereſſe uideret̄ deductū in libello tanq̄ꝫ debitum iure
obligatōis ſed ipſe dicit ꝙ itereſſe v2 tunc deductū in faculta
te ſoluēdi q̄ durat ēt poſt ſn̄iam vt. l. miles. §. x. ff. de re iudi. ⁊
hoc potuit fieri ſicut facultas ſoluendi cum debito principali
ter pōt deduci alternatiue vt. d. §. x. Tu aūt ꝯſidera ſubtiliꝰ ꝙ
neceſſitas electōis nō impedit iudiciū ī caſu nr̄o ſi fuerit actū
mō p̄dicto ante morā q2 aut ꝯſideras tp̄s qđ ſequit̄ poſt mo
ram factā in p̄ſtādo fcm̄ ⁊ tūc ex quo petit̄ itereſſe ſi nō p̄ſtet̄
fcm̄. ſatis v2 eligi vna actio ex pluribꝰ. ſi aūt daretur libellus
poſt morā q̄n eſſ3 cōmiſſa obligatio ad itereſſe tunc ꝓcederet
obiectio andree. ⁊ deberet ſaluari libellus vt dicit Bar. in lo
cis alle. q2 intereſſe videretur deductu3 in facultate ſoluēdi nō
petitū iure actōis. Aduerte tn̄ q2 quādo itereſſe eſt in facultate
ſoluēdi

ſoluendi nō vꝫ ꝙ͂ poſſit deduci in libello ꝯditōalr̄ qꝛ ī libello
quis petit condēnari reū ⁊ ſic vꝫ libellans intelligere ꝙ reus
ſit obligatus ad id qḋ petitur ⁊ hoc dicit ſing. bar. in ſiꝗ qōne
in. l. i. §. qḋ aūt. ff. quoꝝ legatorū. Sed illa dicta ego nō ſuꝫ ſe
cutus imo ſum ſecutus dicta Bal. in. l. nō amplius. §. cū bo-
noꝝ. ff. de leg. i. Unde dic vt ibi plene fuit declaratū. Sed
fortius vꝫ obſtare ꝙ libellus iſte nō ꝓcedat qꝛ ſi ante moraꝫ
nō eſt ꝯta actio ad intereſſe ergo ius conditionale nō pōt de
duci in iudicio vt. l. nō vꝫ ⁊. l. nō quēadmodū. ff. de iudi. Sed
huic obiectioni rn̄det. d. me. hic elegāter ꝙ pōt deduci iſtud
ius cōditionale in iudicio qꝛ ſperatur purificari cōditio ante
ſniam ad hoc adducit glo. iſtaꝫ ⁊ glo. in. l. ꝯductores. C. loca.
⁊ in. l. nō ab re. C. vn̄ vi ⁊ qḋ no. Bar. in. l. ſi cum excep. §. h
aūt actio. ff. ꝙ me. cā. Secus dicit ipſe ſi ius cōditionale non
ſperaret̄ purificari niſi poſt ſniam vel ſaltim nō eſſꝫ ſpes ve-
riſimilis ꝙ purificat̄ ante ſniam. ſed iſta ſua ꝯ̄ria eſt de dire-
cto ꝯ̄ ea que ſcribit Bar. in. d. §. h actio qꝛ facultas reſtituen
di rem ablataꝫ ꝑ metuꝫ durat poſt ſniam nec cōmittitur pena
ad quadrupluꝫ niſi elapſo tp̄e quadrimeſtri poſt ſniam vnde
gl. videt̄ dicere melius in. l. cōductores. ff. loca. ꝙ lex nō quē
admodū nō hꝫ locū in iure cōditionali de futuro qḋ venit ac-
ceſſorie ad ius qḋ deducit̄ de pn̄ti. ⁊ iſta rō magis placet ꝑ ea
que ſcribit bar. in. d. l. nō quēadmodū. ⁊ in. l. vbi aūt nō appa
ret. §. qui ſorte. ꝗ. e. vbi dicit ꝙ qn̄ ex vna cā debet̄ ius de pn̄ti
⁊ de futuro verbi gr̄a in ꝑ̄ſtatione annua vel vſuraꝝ tunc ꝑꝑ
ius de pn̄ti qḋ deducit̄ in iudicio pōt etiā deduci ius de futu-
ro vt. l. i. C. de fideicō. vbi eſt caſus. Et ad materiā vide quod
ponit guil. in ſpec. not. in ti. de libel. cōcep. §. iam nūc. el. ij. in
ver. ſed nūquid procedat iſte libellus. vbi dixit ꝙ ꝓcedit iſte
libellus. peto te condēnari ad decē ⁊ ſi negauimus peto te cō
dēnari ad duplum. vide etiā qḋ ſing. ponit idē ſpe. in ti. de ob
liga. ⁊ ſolu. §. ſequit̄ ver. quid ſi libellus. quē refert ⁊ ſequitur
bal. in. l. ſancimus. C. de ſac. ſan. ec. ꝙ qn̄ quis deducit in li-
bello ſimplr̄ plura remedia ſubordinata adinuicē ſicut eſt pre
ſtatio intereſſe ad factū vꝫ vnū deducere ꝑ prius ⁊ ſimpliciter
⁊ aliud cōditiōaliter ſicut ſi peterē factū ⁊ ſi nō preſtet̄ factuꝫ
peterē intereſſe vt v̄ba libelli ſaluent̄ eo mō quo fieri pōt. Et
idē dicit bal. per illū tex. in. l. ſi res. C. de or. cog. facit optime
qḋ habet̄ in ſili in. l. heredes. §. peto. ff. ad treb. ⁊ qḋ not. in. l.
cū plures. de offi. dele. li. vi. Et ad materiā vide qḋ ponit bal.
in. l. qui. de inoffi. teſt. ff. de inoffi. te. Et gn̄aliter qn̄ plura re-
media ſubordinata poſſint proponi in eodē libello. dic vt hic
plene per do. meū. ⁊ ꝑ cy. ⁊ alios in. l. edita. C. de eden. Et in
tra alia eſt declarandū vnū qḋ ipſe ponit vꝫ vtrū procedat iſte
libellus. ago ꝯ̄ te principalē ⁊ ſi repertus fueris nō ſoluendo
ago ꝯ̄ te fideiuſſorē ⁊ dicit hanc qōem fuiſſe de facto in ciuita
te florētie ⁊ ſe cōſuluiſſe ⁊ ita fuiſſe obtentū ꝙ iſte libellus nō
ꝓcedebat nec ꝯ̄ fideiuſſorē. nec ꝯ̄ bonoꝝ poſſeſſorē mouetur
tribus rōibus. Prima eſt quia ꝯ̄ fideiuſſorē non cōpetit exer
citiū agendi priuſꝙ͂ excutiat̄ principalis vt in autē. pn̄te. C. ꝺ
fideiuſ. ergo ſicut ius cōditionale nō pōt regulariter deduci ī
iudicio qꝛ nō eſt nata actio ⁊ obligatio vt. l. nō quēadmodū. ⁊
l. nō videt̄. ff. de iudi. ita ſi eſt nata actio. ſed exercitiū non cō
petit nō poterit agi ex quo iſta cōditio nō hꝫ impleri niſi poſt
ſniam latā ꝯtra principalē excuſſio. n. fit poſt ſniam nō ante.
Sꝫ iſta rō parū valet vt pꝫ ex his que ſupra diximus ⁊ ſtati re
petemus vnico v̄bo. Sꝫ anteꝙ͂ dicamus de hoc nō eſt veꝝ ꝙ
exercitiū agendi ꝯ̄ fideiuſſorē ſit ſuſpēſum ipſo iure ſed tūc ꝺ
mū ſuſpēdit̄ ſi eſt appoſita exceptio excuſſionis ante lit. ꝯte.
al's ꝓcedit iudiciū ſm̄ cy. in. l. exceptionē. C. de ꝓba. ⁊ bar. in
l. exceptiones. ff. de excep. hoc tamē dictū dn̄i mei poſuit bal.
in. l. ij. C. cōi diui. vbi dixit ꝙ ſi nō eſt appoſita exceptio ante
lit. cōte. ꝓcedit quidē iudiciū ſed tn̄ fideiuſſor nō poterit con
dēnari niſi fiat excuſſio pēdente iudicio qꝛ exercitiū agendi ꝯ̄
eū eſt ſuſpēſum. Sꝫ hoc nō placet qꝛ regula eſt in oppoſitū ꝙ
exceptio ordinis ⁊ prioritatis ſi nō opponat̄ ante lit. ꝯte. non
īpedit ipſo iure iudiciū ⁊ cōdēnationē ſequi. vt. l. ſi mancipiū
§. i. ff. de euic. ⁊. l. i. ⁊ ibi nota. C. de appel. vn̄ cōior opinio eſt
vera qꝛ exercitiū eſt ſuſpenſū nō oppoſita exceptione. Prete
rea ſicut ſupra fuit dictū qn̄ ius cōditionale de futuro eſt acceſ
ſoriū vel cōnexum ad ius qḋ deducitur in libello ⁊ cōpetit de
preſenti poteſt agi pro iure futuro cōditionali vt patet. l. i. C.
de fideicō. ⁊ in alijs cotis ſupra allegatis. Scd̄a ratio ſua eſt
iſta quia qn̄ ſunt duo iudicia que ita ſe habent ꝙ abſolutoria

lata in vno parit exceptōem rei iudicate in altero tūc impedit̄
cumulatio vt. l. fundi ⁊ fundū. ff. de excep. Sed ita eſt in caſu
nr̄o qꝛ ſi reꝰ abſolueret̄ ipſa ſnia ꝓdeſſet fideiuſſori. ergo iſta
duo iudicia ꝯ̄ has duas ꝑſonas non pn̄t cumulari. Preterea
⁊ tertio ſi d̄bitor ꝯdēnatus ſolueret ipſe tūc nō poſſꝫ agi ꝯ̄ fi-
deiuſſorē. Modo ē alia regula in materia cumulatōis ꝙ qn̄
ſnia cōdemnatoria lata in p̄rio. ⁊ ſolutio fcā ꝑ debitorē extin-
gueret ſcd̄ꝫ iudiciū. ⁊ nō admittit̄ cumulatio vt. l. i. in fi. ſi fac.
fu. fe. di. ⁊ ſunt regule Bar. in. l. edita. C. ꝺ edē. Sed iſtis rō-
nibus pōt rn̄deri dupliciter ꝙ impediret̄ cumulatio ſi ſimpli
citer ageret̄ ꝯ̄ fideiuſſorē. ſed cū agat̄ ſpecifice in eū caſum in
quo certū ē ꝙ nulla ex p̄dictis regulis pōt hr̄e locū. vꝫ qn̄ reꝰ
eſt cōdemnatus ⁊ nō pōt ſoluere vꝫ obſtare cumulatio ꝑꝑ di
ctas regulas que nō pn̄t hr̄e locum in iudicio īntētato ſub iſta
forma. Et iſta rn̄ſio eſt clarior ⁊ manifeſtior. ſed pōt dari alia
ſubtilior vꝫ ꝙ regule cumulatōis hn̄t locum quādo agit̄ ꝯ̄ eā
dem ꝑſonā. ſecus ſi ꝯ̄ diuerſas vnde videmꝰ ꝙ lꝫ ſnia lata ꝓ
vno ex duobꝰ reis vel ſolutio fcā ab vno ꝓſit alteri ⁊ tollat ob
ligatōem alteriꝰ ſm̄ bar. in. l. ex duobꝰ. ꝗ. de duo. re. tamē ſi eſt
actū ꝯ̄ vnū prius pōt pēdente priori iudicio agi ꝯ̄ alium vt. l.
creditor in prin. ff. man. ⁊ lꝫ Bar. in. l. in duobus. §. vbi duo
ff. ꝺ duo. re. que dcā ego ſum ibi ſecutus lꝫ dn̄s pau. impugnet
eū per regulas cumulatōis ſupradictas quas ego ꝺclaraui ibi
pleniſſime nō hr̄e locum cū agit̄ ꝯ̄ diuerſas ꝑſonas. ⁊ hoc eſt
ibi manifeſte de intentōe Bar. ⁊ eſt dcm̄ quaſi nouū in mate
ria cumulatōis. Prīa tn̄ rn̄ſio ꝓcedit magis clare lꝫ iſta ſit no
tabilior. ¶ In glo. ſuꝑ verbo exceptio gl. iſta ſentit vnā ſo-
lutōem ad. §. alteri vꝫ ꝙ ibi loquat̄ de rigore iuris hic ꝺ equi-
tate aliā ſentit in. l. idē iuris ꝙ cōmittit̄ ſtipulatio ipſo iure vt
§. alteri ſꝫ obſtat exceptio agēti ſi nō intereſt. ſed vtraqꝫ ſolu-
tio dānat̄ hic per Bar. ⁊ bn̄ ⁊ iō Pe. ⁊ vltramō. aliter ſolue-
runt quoꝝ opīo recte reprehēdit̄ hic ꝑ Dy. ⁊ bar. Unde ip-
ſe bar. tandē cōcludit ꝙ ſi offendit̄ ſtipulator vel repreſentās
ꝑſonam ſuā tūc nō inſpicit̄ īntereſſe in pena. ſecus ſi offendat̄
nō ſtipulator ſꝫ tertius qꝛ tunc pena nō cōmittit̄ quo ad effe-
ctum qm̄ agenti obſtat exceptio. Sed tūc arguit̄ ſm̄ pau. ꝺ ca.
⁊ bn̄ ſi tertius offendit̄ ⁊ nr̄a nihil īntereſt eū offendi. ergo ſti
pulatori vel repreſentanti ꝑſonā eius nō cōpetit actio ipſo iu
re vt ē caſus in. l. aduerſus. ꝫ. de arbi. quam adducit hic Bar.
Preterea hoc ꝓbatur ex regula qꝛ ſi offenditur ꝑſona nō cō
p̄hēnſa in ſtipulatōe ſtipulatio nō cōmittitur vt. l. ſi ita ſtipu
latus. §. griſogonus ⁊ ibi ꝑ bar. in vl. q. ꝗ. e. ⁊ ponit̄ regula ī. l.
ſi vnus. §. ante oīa. ff. de pac. vn̄ vt ꝓcedat tex. noſter oꝫ dice-
re ſm̄ eū ⁊ bene ꝙ ſicut vno ex heredibꝰ ꝓmiſſoris ꝓhiben-
te alij quodāmodo vident̄ ꝓhibere vt ꝓbatur in. §. cato. ꝗ. ea.
l. iiij. Ita qn̄ vnus ex heredibꝰ ſtipulatoris eſt ꝓhibitus etiaꝫ
alij in p̄te ſua videant̄ ēē ꝓhibiti. ⁊ hoc facit ius indiuiſibile
in quo vnus non pōt peccare quin peccet inſolidꝫ. vn̄ qꝛ ius
ſolum ꝑtinet ad oēs heredes ⁊ nō ad vnuꝫ dūtaxat iō oēs vi-
dent̄ offendiſſe ⁊ oēs vident̄ offenſi nō quidē directo ſed per
mediā ꝑſonā alterius ⁊ ficte ⁊ nō vere. Sed tunc querit̄ ꝓ ꝑ-
fecta declaratōe ſi iſti vident̄ offenſi ꝑ indirectū quare obſtat
eis exceptio ſi volūt agere. ⁊ ē dicendū ꝙ cū ipſi ficte videan
tur offenſi. ⁊ non vere ſi ceſſat equitas ſuꝑ qua dꝫ fundari fi-
ctio vt. l. i. §. ſi vir. ⁊ ibi ꝑ bar. ff. ꝺ acqui. poſ. dꝫ ēt ceſſare effe
ctus fictōis. Si aūt queras cur nō ceſſat ipſo iure. dico ꝙ hoc
facit nā iuris indiuiſibilis qua attenta non pōt fieri ꝙ oēs nō
videant̄ offenſi. ex quo inſolidū eſt ꝯ̄ factuꝫ vni. Sed aduerte
qꝛ bal. ⁊ ang. hic limitant iſta dicta bar. no. ꝙ habeant locum
vbicunque ſtipulatoris qui ſtipulatur penam poteſt veriſimi
liter a p̄cipio īntereſſe. Sed qn̄ ille qui ſtipulat̄ penam ſi alter
offendatur ē talis cuius veriſimiliter nec īntereſt nec pōt inter
eſſe in futurū tūc dicūt ipſi ꝙ ſi tertius offendit̄ cōmittit̄ ſtipu
latio penalis alteri. ita ītelligūt tex. in. §. alteri ⁊ allegāt ꝓ iſta
cōcluſione tex. in. l. arbiter intra diem. ff. de arbi. ubi ꝓbatur
ꝙ ſi pars potuiſſꝫ ſtipulari fiſco. ſi laudū nō ſuaret̄ fiſcus poſ
ſet exigere penaꝫ ſicut declarat bar. in. l. ij. ff. de iure fiſci. ⁊ tn̄
fiſcus non offendit̄ ibi ſed ꝑſona cui non ſeruat̄ laudū Io. ꝺ
imo. nititur rn̄dere ſaluando dcā bar. ꝙ in caſu illius legis ēt
fiſcus ſi non ſeruat̄ laudum dꝫ offenſus qꝛ intereſt reipublice
habere ſubditos locupletes. ⁊ ꝙ non vexentur litibus ⁊ ex-
penſis in autē. vt iudi. ſine quo. ſuffragio. §. cogitatio. inſti. ꝺ
his qui ſunt ſui vel ali. iu. §. pe. l. ſi quis īgenuā. §. in ciuilibꝰ.
ff. de capti. ⁊. l. ꝓperandū. in prin. C. de iudi. Similiter ēt rn̄-

dent ad.§.alteri ꝙ ibi offenditur stipulator q2 ex ꝓmissione d
dando alteri vel faciendo oritur stipulatori obligatio natura-
lis vt ibi notat. Sed ad vtrūq3 rñdetur vno modo ꝙ cū vtili-
tas stipulatoris ptineat ad aliū principaliter nō pōt dici ꝙ fi-
scus vel stipulator in.§.alteri dicant offendi cū ipsoꝝ nō iter-
sit principaliter q2 qñ fit mentio de interesse alicuius itelligit
si sua principaliter iterest.l.nō solū.§.querit.⁊ ibi ꝑ bar.ff.de
ꝓcur.facit tex.in.l.ij.in fi.ff.ad munici.quinimo in casu.§.al-
teri.l3 tu sis mihi obligatus naturaliter ad dādū alteri nihil tñ
dio mea interest.vñ dic melius ẜm eūdē Jo.de imo.ꝙ qñ il-
le qui stipulat penā non offendit ipse sed alter cōmittit stipu-
latio penalis si offendit alter expssus in stipulatōe seu cōten-
tus ⁊ ita loquit tex.in.d.§.alteri. Si aūt nō sit expssus ille al-
ter in stipulatōe tūc ēt si ꝑ mediā ꝑsonā suā stipulator offēdat
cōmittit quidē stipulatio penalis s3 obstat exceptio ex quo nō
interest ita itelligant iura ista. Et ꝓ primo mēbro.d.Jo.ad-
duco tibi tex.no.in.l.si ꝓcurator.in prin.ff.si quis cau.vbi dr
ꝙ ꝯuis stipulatio ꝓcuratoris nō ꝓdesset dño si nō est appo-
sita pena q2 ꝓcuratoris nihil interest nec ipse ꝓcurator poss3
agere ex illa stipulatōe secus tñ est si esset adiecta pena ⁊ sic vi-
des ꝙ q2 ita stipulari nō intererat ꝓcuratoris nec erat vīsimi-
le ꝙ interesset iō si apponeret pena posset exigere ꝯuis ipse
nō offendat sed dñs. Et adde ẜm.d.me.ꝙ ēt de iure cano.po-
test peti pena l3 nō intersit allegat Inno.i.c.sua d penis.quē
ēt adducit bal.in.l.cū allegas.C.de vsur.ipse tñ dicit moder-
nos tenere oppositū in.c.dilecti.extra de arbi.de quo dicem9
in.§.alteri. ¶ Scdo addit ipse ꝙ si stipulator stipuletur pe-
nā impsonaliter vbi gra ꝓmittis mihi fundū ⁊ si nō dederis
fundū ꝓmittis penā in dubio vba referunt ad ipsū vt pena d-
beat applicari offenso.allegat tex.quē dicit singularem in.l.si
quis maior.C.de transac.sed ille tex.loquit in pena legali in
qua ista est regula ꝙ pena d3 applicari illi cui ē fcā offensa vt
l.post legatū.§.amittere.ff.de his qui.vt indig.s3 in dispōne
hois dr ꝯriū in.l.vxorē.§.heres.ff.de leg.iij.⁊ ibi bar.ita di-
stinguit sed tñ in casu nr̃o dcm̃ est verissimū ꝑꝑ naturā stipu-
lationis ⁊ alioꝝ ꝯctuū qui cōiter fiunt ꝓ interesse ꝯhentiū vt
dicit tex.in.d.§.alteri.vñ siue stipulatō principalis rei siue pe-
nalis siue vtraq3 cōcipiat impsonaliter ex pte stipulatoris sp
intelligit ꝓmissum stipulāti.l.stipulatio ista.§.si quis ita.⁊ ibi
no.j.e.⁊ per bar.in auten.si quādo.C.de cōsti.pecu.

Cato. Si factū indiuiduū ꝯtinet in stipulatōe princi-
pali vno ex heredibus ꝯfaciēte cōmittit pena
ꝯ oēs pro rata hereditaria. Si vero sit indiuiduū cōmittit pe-
na ꝯ solū ꝯfacientē ꝓ rata sua. Si aūt ꝓmissor principalis ꝯ-
ueniat ꝓ pte cōmittit pena insolidū ēt si factū sit indiuiduum
h.d.vsq3 ad.§.si quis duplā. Et diuidit in quatuor ptes. In
prima ponitur dcm̃ catōis bimēbre in obscuro. In ʒa ibi.ab
oibus si id factū ⁊c̃.ponitur declaratio vtriusq3 mēbri ẜ3 doc.
Sed pōt dici ꝙ ponit declaratio mēbroꝝ ⁊ ēt ratio dr̃ie. In
tertia ibi.⁊ dr̃ie hanc esse rōe3 ponitur rō dr̃ie iter dcā mēbra
ẜm doc.sed melius vr posse dici ꝙ ponatur rō ratiōis p̃alle-
gate vel dclaratio rōis p̃cedent. In quarta ibi.sed videam9
reuocatur in dubiū ꝙ primo fuerat dcm̃ ⁊ sas obscure declara-
tur ⁊ in fi.illius ptis declarat qūo cōmittatur stipulatio si pri-
cipal ꝓmissor pro pte ꝯfacit. Et adde ẜm ang.ꝯsi.suo.ccxix.
ꝙ i curia mercatoꝝ nō pōt peti pena vltra iteresse q2 est cōtra
equitatē que seruatur in illa curia ut.l.quintus.⁊ qō ibi no.ff.
man. ¶ Scdo adde ꝙ non solū in foro pniali sed ēt quo ad
penā spūalem que nō imponitur satisfacieti nō attenditur pe-
na que nō cōtinet interesse.casus est sing.quē ibi no.glo.sup
vbo officij. in cle.ij.de here. ¶ Tertio adde ꝙ qñ ille qui sti-
pulatus est penā egit ꝯ vnū ex duobus obligat ad interesse l3
sit ꝯsecutus interesse totale nihilominus ꝯ aliu3 pōt agere ad
totā penā glo.est sing.quā ibi approbat bar.in.l.fi.§.vlt.ff.d
eo ꝑ quē fac.erit. ¶ Quarto adde ꝙ in pena que imponit a
iudice obstat exceptio agenti ad penā si sua nō interest gl.est
not.quā ibi approbat bar.in.l.ij.in fi.ff.si quis in ius vo.nō
ie. ¶ Quinto adde ꝙ in stipulatione iudiciali d iudicio sisti
in pena nō attēditur interesse quo ad hoc vt non possit ꝓbari
nō interesse.casus est no.in.l.ij.§.fi.ẜm tertiā lecturam quam
ibi approbat Barto.ff.qui satisda.cogan. Sed si notorie cō-
stet non interesse non committitur stipulatio de iudicio sisti.
casus est nota.in.l.si eum.§.qui iniuriarum in verbo propter
rem ipsam si quis cau.vnde si desinit interesse.desinit etiam

actio cōpetere quo ad penā ẜm bar.in.l.qui aūt.§.i.ff.si quis
cau. ¶ Vltimo adde ꝙ qñ pena apponit fcō ꝙ pōt fieri de
iure ⁊ de fcō.nūq̃ cōmittit si ꝯfiat de fcō qñ stipulatoris non
iterest ẜm bal.no.in.l.ij.C.d epis.audi. ¶ No.prio ibi pena
certe pecunie ⁊c.na3 vr velle ista lra ꝙ ad hoc vt stipulatio sit
penalis.necesse ē ꝙ apponat nomē pene vt vbi gra ⁊ si non
solueret solues.x.noie pene. Et idem vr velle tex.insti.d ver-
bo.ob.§.nō solū.ergo si dicat hoc mō ⁊ si nō solueris solues
x.nec adijciat noie pene.non vr ꝙ sit pena s3 taxatio interes-
se futuri ⁊ sic pōt intelligi.l.fi.de p̃to.stipu. Cōtrariū tñ sen-
tit expsse Bar.in.§.p̃ce.ubi intelligit.l.fi.p̃alle.ꝙ ibi uideat
apposita pena cu3 tñ de pena ibi nō fuerit fcā mētio.⁊ hoc est
veꝝ ꝙ in dubio ista uerba uident significare pena3 glo.ē no.
⁊ ibi h ponit bar.in.l.fi.in fi.ff.de eo per quē fcm̃ erit. Aduer-
te tamē q2 si ex forma statuti non pōt peti pena nisi quatenus
iterest ⁊ nō vltra tūc si aliquis stipulat certā quātitatē si cōtra
fiat sub noie interesse vr fieri fraus legi ut ꝙ non poterat peti
sub noie pene possit peti sub noie iteresse.vnde idem erit ac si
quis penā stipulatus.ita dicit Cy.fuisse cōsultū ⁊ obtentū in
l.ẜuus ea.l.ff.de ser.expor.⁊ refert bal.⁊ sequit in.l.cum alias
C.de usur. ¶ Scdo no.ibi quodāmodo ꝙ dictio quodāmō
significat fictōem ⁊ impropriietatē vt p3 ex ver.⁊ dr̃ie ⁊c.dum
dicit oēs cōmisisse vident ꝯcor.tex.cū glo.in.l.si me in vacuā
ff.d acquir.pos.⁊ in.l.i.in prin.ff.de reꝝ di.sed nō est melior
tex.in iure ꝙ iste ꝯiunctꝯ his duob9 versiculis. ¶ Tertio no.
ibi ꝓ portōe hereditaria ⁊c.ꝙ in stipulatōibus ꝯtinētib9 fcm̃
indiuiduū si vnus ꝯfacit cōmittit insolidū stipulatio intellige
per oēs simul nō ꝯ singulos insolidū vñ agit ꝯ quēlibet ꝓ ꝑ-
te vt h dr ⁊ ita d3 intelligi tex.in.§.item si in fcō.s.e.ẜm Cy.
ibi l3 aliqui tenuerint cōtrariū vt ipse ibi refert ⁊ Jo.de imo.
h. Et credo ꝙ cā cōtradictōis fuerit ex tex.in.l.heredes.§.in
illa.ff.fa.herc.de cuius intellectu dic vt dixi in.d.§.item si in
fcō. ¶ Quarto no.in ver.ꝙ nisi insolidū ꝙ vbicūq3 plures
sunt obligati insolidū ad vnū ⁊ idem non pōt cōsiderari ꝙ si
vnus ꝯtrafacit alij nō videat ꝯtrafecisse.nā vnū ⁊ idē ius exi-
stens passiue in ꝑsonis pluriū isolidū cū nō possit fieri nisi to-
tum ⁊ totū ius representet in ꝑsona omniū inducit ꝙ oēs vi-
dent fecisse qō vnus fecit l3 aūt factū vnius videat factū ab oi-
bus quo ad eoꝝ p̃iudiciū nō tamē snia lata cōtra vnū p̃iudi-
cabit oibus vt plene declaraui in.l.ij.§.ex his.s.e. ¶ Vlti-
mo no.in fi.tex.ꝙ l3 obligatio quorūdam factoꝝ sit diuidua i
ꝑsona heredū ꝓmissoris in ipso tamē ꝓmissore nō ē diuidua
q2 implēdo ꝓ parte non euitat penā qō est no.ad ea que dice-
mus statim in glo.iij.vel.iiij. ¶ In glo.sup uerbo pena ex-
ponit glo.idest certa pena. Dicūt hic moder.qō glo.exposuit
isto mō q2 voluit sentire ⁊ veꝝ ē ꝙ ēt si nō ꝓmittatur pecunia
in pena s3 aliqua spēs certa nihilomin9 hēbit locum qō hic dr
nihil tamē allegat nisi ꝙ ē eadē rō.⁊ q2 noie pecūie largo mō
ēt cōprehēdit ēt spēs.l.pecunie verbū de uer.sig.⁊.l.quisquis
ff.de leg.iij.⁊ plene ꝑ bar.in.l.talis scriptura.ff.d le.i. Tu vid
tex.no.in ista mā in.l.litigatores.§.i.ff.d arbi.vbi ꝓbatur du-
plex cōclusio.pria ē ꝙ ꝓmissio spēi si ꝯtrafiat nō ē ꝓprie pe-
na sed vice pene.scda ꝙ ēt si in lege disponatur ꝙ pena pecu-
niaria dbeat ꝓmitti nihilominus pōt ꝓmitti spēs qō ē menti
tenendū in mā nr̃a. ¶ Scdo dubitatur circa intellectū gl.no-
stre quid si principalis obligatio cōtinet factu3 diuiduū ⁊ sti-
pulatio penalis factū indiuiduū.verbi gra ꝓmittis agere con-
tra me ꝑ te ⁊ ꝑ heredes tuos.⁊ si tu vel heredes tui egerint ꝓ-
mittis mihi ꝯstituere ẜuitutē in fundo tuo.nunquid si vn9 ex
heredibus agat ꝓ pte sua cōmittetur stipulatio insolidū ad cō-
stituendā seruitutē.super quo Pe.dixit ꝙ cōmittetur insoli-
dū s3 actor tenebitur offerre estimatōem portōis coheredū ne
delinquēs puniatur vltra id qō deliquit cōtra.l.rescriptū ⁊ qō
ibi no.ff.d his qui.ut indig.allegat tex.in.l.cu3 filius in prin.
ff.d leg.ij.⁊.l.lege fal.ff.ad.l.fal.que iura induxi tibi in voce
bar.relinquit qōem indecisa3 tanq̃ dubiā ang.dicit ꝙ potest
agi insolidū nec d3 sibi fieri oblatio estimatōis ꝓ pte cohere-
dū q2 inquātum in se fuit ipse deliquit isolidū.⁊ ex fcō suo ob-
ligat ad cōstituendā ẜuitutē.ergo solus ⁊ insolidu3 tenebit l3
ista obligatio trahat originem a cā hereditaria alleg.tex.in.l.
incōmodato.§.ex fcō.ff.cōmo.⁊ idem ꝓbatur in.l.in deposi-
ti in fi.⁊.l.seq.ff.depo. Non ob.lex cū filius alle.per Pe.q2
ibi heres obligabatur ad cōstituendā ẜuitutē insolidū nō p̃ce-
dente aliqua culpa sua.⁊ iō non ē ꝯueniens ꝙ dānificetur sed

bic

bic obligabaꝛ ex culpa sua qꝛ cõtrafecit ⁊ ideo non dꝫ sibi of
ferri estimatio. Et hãc solutionẽ approbat hic Jo.ð imo.eã
declarãs qui sequiꝛ opionē ang. Pro ista cõclusione videꝛ
casus in.l.at eius.§.fi.ff.ð aqua plu.ar.vbi dꝛ ⁊ in.l.seq.ꝙ si
fuit factũ opus illicite ante litẽ cõte.ꝙ debebat destrui virtute
iudicij intẽtati.deinde post litẽ cõte.fuit ꝯtinuatũ idẽ opus ꝙ
respectu eius qð erat factũ lite cõte.nõ debebat destrui.vtrum
qꝫ tñ deijciꝛ ⁊ dissipatur.si nõ põt destrui vnũ opus sine alte-
ro.⁊ hoc totũ cedit ad dãnuꝫ rei.⁊ vere ille tex.optie facit.sed
glo.dy.⁊ bar.restringunt illũ tex.qñ oio opus factũ post litem
cõte.erat illicitũ ⁊ destruendũ.lꝫ ꝑ aliud iudiciũ.Sed si opus
factũ post litẽ cõte.fuisset licitũ ⁊ nõ debuisset destrui.tũc ipsi
volunt ꝙ nõ debeat destrui simpliciter.ne delinquẽs patiatur
penã vltra id qð deliquit.vñ ſm eos aut fiet alteratio pene ⁊
fiat cõdẽnatio ad estimationẽ.aut actoꝛ qui vult destruere to-
tum opus offerret estimationẽ ꝑtis.que non debebat destrui.
Et aduerte qꝛ hec duo remedia nõ tangit bar.ad intellectũ il
lius legis.Sꝫ in qõe ibi formata que est filijs hoc tñ sentiũt ex
presse in casu illius.§.ꝙ totũ opus nõ deberet destrui ꝑꝑ ꝑtẽ
illicite edificatã ⁊ hoc sufficit qũo ad ꝓpositũ nr̃m vnde dica
mus ſm pe.qui optie dixit ꝙ aut alij coheredes volũt cõsen-
tire in ꝯstõe seruitutꝭ recepto p̃cio ꝑtis sue ⁊ tũc actoꝛ debebit
offerre extimatõeꝫ illoꝝ ꝑtiũ reo cõuento aut nolunt cõsenti-
re in ꝯstõe seruitutꝭ.⁊ tunc reus cõdẽnabiꝛ ad extimatõem ꝓ
rata sua.ita itellexit pe.vt pꝫ ex.l.cũ filius.quã allegat que pñ
taliter hoc distinguit ⁊ ꝑ hoc tollũꝛ multa v̂ba que posuit hic
d.meus ipugnãdo opi.ang. ¶ No.ob iura allegata ꝑ ang.qꝛ
in illis heres deliquit nõ ex iure vel mediũ iuris qð trãsiue-
rat ad eũ ex ꝑsona defuncti ⁊ iõ solus vꝫ deliquisse ⁊ teneꝛ in
solidũ.Sꝫ in casu nr̃o ille qui ꝯfecit agẽdo pro ꝑte sua nõ ꝯfa
cit nisi per mediũ iuris in quo repñtabat defunctũ egit.n.pro
rata actõis trãsfuse in se a defuncto tanꝙ in herede ⁊ iõ iuriſ
cõsul.dicit ꝙ qꝛ nõ offendit nisi ꝓ parte cõmitteꝛ ꝯ euꝫ stipu
latio ⁊ si ex natura pene cogitur p̃stare plusꝙ sit rata sua pro
qua vꝫ cõuenisse debebit cõseruari indẽnis altero ex duobus
modis p̃dictis. ¶ In glo.sup verbo nõ fieri ibi sed põt tue
ri ⁊c. Ista glo.est declarãda prius ⁊ postea addenduꝫ vnum
verbũ declaratio eius ẽ talis inquãtũ opponit qꝛ si principiuꝫ
littere nõ loquiꝛ de stipulatõe negatiua iter nõ fieri itelligitur
de illa stipulatõe ꝑ te nõ fieri quo minus mihi ire agere liceat
⁊c.tunc ista forma stipulatõis in ver.⁊ dñe ⁊c.nõ deberet po
ni tanꝙ sili duobus exẽplis positis in prin.eẽt eni idẽ cuꝫ ſo
exẽplo ibi posito nullũ aũt simile est idẽ vt.l.qð nerua.ff.de-
positi ⁊.l.nõ pñt ⁊ qð ibi nota.ff.de legi. Et hoc cõtinet obie
ctio glo.cui glo.rñdet ꝙ illa stipulatio negatiua ð qua in ver.
dñe ⁊c.non adduciꝛ pro sili ad ſm exẽplũ stipulatõis negati-
ue positũ.in prin.Sꝫ induciꝛ pro sili ad primũ exẽplũ stipula
tionis affirmatiue qua quis stipulaꝛ iter fieri ⁊ hãc solutionẽ
cõiter sequũtur doc.ſm quã vt vides qð dꝛ in ver.dñe ⁊c.eẽt
supfluũ qꝛ iaꝫ in prin.dcm̃ erat ꝙ stipulatio affirmatiua ⁊ ne-
gatiua erãt similes ⁊ ambe idiuidue.dic ergo melius ꝙ i prin
cipio nõ loquiꝛ de stipulatõe negatiua ꝑ te nõ fieri quo min⁹
⁊c.sed de stipulatõe negatiua quã interposuit ille qui nolebat
aliquẽ ire ꝑ fundũ suũ verbigra ꝓmitꝭ mihi nõ ire ꝑ funduꝫ
meũ ad fundũ tuũ.⁊ tunc bñ in ver.dñe adducit pro sili illa sti
pulatio ꝑ te nõ fieri quo minus mihi ire ⁊c.Et aduerte diligẽ
ter qꝛ iste tex.in prin.mãifeste vꝫ velle ꝙ qui ꝓmittit cõstitue
re viã ꝑ fundũ suũ videaꝛ ꝓmittere factũ ⁊ nõ dationẽ qð te-
net gl.in.l.ij.§.i.ŝ.e.⁊ est difficile ꝯtriũ.Sꝫ põt intelligi ista lit
tera ꝙ ꝓmissoꝛ nõ solũ tenebaꝛ cõstituere ius ſuitutis sed ẽt
optare viã in suo ꝑ opus faciẽdũ ab ipso qꝛ forte nisi via ꝯsti
tuereꝛ ope manu facto nõ poterat esse vsus vie ꝑ fundũ illi⁹.
¶ In glo.sup ver.de eo ibi secus ait in dato vt.j.l.ꝓxima.
in fi.hãc opi.repetit glo.plenius inferius sup verbo solũ ⁊ in
effectu sol.ſm Jo.ꝙ aliud est in stipulatione que cõtinet fa-
ctum diuiduum ⁊ aliud in stipulatione que cõtinet dationẽ lꝫ
sui natura res que dꝫ dari sit diuidua dicetur.n.indiuidua re-
spectu pene cõmittende cuius respectu datio dꝛ esse in condi
tione cõditio autem dandi nõ diuiditur iter heredes sed con-
ditio faciẽdi sic qñ factum est diuiduum ſm cy.in.l.si plures.
C.de condi.inser.⁊ tradiꝛ in.l.cui fundus.ff.de cõdi.⁊ de.fa
ctum autẽ ideo non facit cõmitti penam nisi pro parte licet in
datione sit secus qꝛ facilius quis potest dare ꝓ alio quam fa-
cere id ad quod alius tenetur Pe.ð belapertica soluit clari⁹

licet ſm Joan.de imol.habeat eandem mentem quam glo.
De cuius dictis dic vt hic ꝑ bar. Adde tñ inquãtum bar.re-
prehẽdit ſm mẽbrũ principalẽ dũ dicit ꝙ lꝫ datio spẽi ꝓ ꝑte
coheredis sit difficilis nihilomin⁹ nõ ipediꝛ obligatio ex quo
nõ ẽ impossibilis iuxta no.in.l.ꝯtinu⁹.§.illud.j.e.nã bar.cõ-
siderat ꝙ ista difficultas supuenit ex postfcõ idest post initiuꝫ
obligatõis causate in ꝑsona ꝓmissoris que quidẽ difficultas
lꝫ non impediat penã cõmitti ipso iure.facit tñ ꝙ obstat ex-
ceptio ẽt si dare sit in obligatõe vt.l.si vehẽda.§.idẽ iuris.ff.
ad.l.ro.de iac.⁊ tꝫ glo.in.l.qð te.ff.si cer.peta. Unde ꝑꝑ dif
ficultatẽ impedireꝛ in casu nr̃o cõmitti pena quo ad effectuꝫ.
vñ ipse in effectu negat ꝙ ẽt qñ spẽs ẽ in obligatõe sit difficul
tas in p̃stãdo vt.j.videbis sed posito ꝙ eẽt adhuc vꝫ posse ꝓ
cedere dictũ pe.in illo scðo mẽbro qꝛ cũ ista difficultas sit cau
sata ex fcõ ꝓmissoris ⁊ sic auctoris ipsoꝝ heredũ.vꝫ causata
ex fcõ heredũ qꝛ factũ auctoris cẽseꝛ factũ heredis vt.l.si fu⁹
in prin.⁊ qð ibi per bar.ff.de condi.fur.vñ nõ deberet releua
ri a pena quasi causata eẽt culpa ipsoꝝ heredũ. Sꝫ ad ista ob.
posset dici ꝙ lꝫ videaꝛ causata a fcõ heredũ non tamẽ a culpa
ipsoꝝ qꝛ nec ꝓmissoꝛ fuit in culpa diuidẽdo obligatõeꝫ in plu
res per modũ ꝑmissum a iure.quinimo si ẽt hic subesset cul-
pa ex quo nõ fuit p̃ordinata ad casum eodẽ mõ excusareꝛ he-
res.iuxta no.in.l.ꝙ te.si cer.pe.⁊.l.iij.§.heres.ff.cõmo.bar.
tñ in ista mã nititur oñdere ꝙ in obligatõe dandi ẽt qñ spẽs ẽ
in obligatõeꝫ nõ sit difficultas p̃statõis.qꝛ vnus ex coheredi
bus obligatꝭ ꝓ parte põt soluere nõ solum ꝑtem suã.sed ẽt co
heredũ ⁊ dato ꝙ nõ possꝫ transferre dominiũ in ꝑte cohere-
dũ ad minus solutio fcã habebit effectũ qꝛ alij coheredes te-
nebunꝛ hr̃e ratum id qð fecit ille tanꝙ vtiliter gestũ. Cui⁹ di
ctis adde ſm moder.ꝙ dominiũ non vꝫ posse transferri ali-
quo mõ sine ꝯsensu coheredũ ꝑ regulã positã in.l.id qð meũ
de regu.iur.⁊ qꝛ qñ dicti coheredes ꝓhiberẽt exp̃sse volenti
tradere ꝙ nõ traderet ꝓ ꝑte eoꝝ nõ trãsfereꝛ dominiũ lꝫ tra
ditio fieret virtute obligatõis ad quã illi coheredes erãt ob-
ligati vt ẽ casus singu.ſm intellectũ Di.quem ibi approbant
bal.⁊ Ang.in.l.si quis ꝓhibuerit.ff.de publi.⁊ in hoc decep-
tus est.d.meus qui dixit ꝙ ille tex.nihil faciebat qꝛ nõ uidit
lecturã Di.qui intellexit illam.l.qñ ille qui ꝓhibuerat ꝓcura
tori suo tradere rẽ erat dñs rei.nã hoc supposito ibi ꝓbaꝛ cõ-
clusio de directo. Sed sicut ego cõcedo ð plano ꝙ si cohere-
des ꝓhiberẽt tradi ꝑtem suã nõ transfereꝛ dñium. Ita possuꝫ
dicere ꝙ qñ traditio essꝫ fcã ab vno ex coheredib⁹ alijs igno-
rãtibus vel nõ ꝓhibẽtibus ipsi coheredi ꝙ trãsferaꝛ dñium.
sicut dixit bar.⁊ re vera tex.in autẽ.si captiui ð epi.⁊ cleri.lo-
quitur in casu spãli vt ibi dicit glo.⁊ ita cõiter rñdent hic mo
der.sed ad.l.si ꝓcuratoreꝫ.§.si ignorãtes.ff.mã.non plꝫ rñsio
modernoꝝ inquãtum dicunt ꝙ ibi fideiussoꝛ soluẽdo de sub-
stãtia p̃cipalis nõ transferret dñium in creditoreꝫ ⁊ vt dicit
dñs meus ibi ponunꝛ verba narratiua eius qð gestũ erat a fi
deiussoribus.verba aũt narratiua legũ nõ disponũt nisi quã-
do in ipsis fundaꝛ dispõ legislatoris vt.c.si papa ð priuile.li.
vi.⁊ tradiꝛ in cle.lr̃is de ꝓba. Nã si fideiussoꝛ nõ poterat trãſ
ferre dominiũ vt.d.§.si ignorãtes.ergo fuit in culpa soluen-
do ð substãtia debitoris.ergo possꝫ cõueniri a debitore actio
ne mandati.cuius ꝯtrium ibi dꝛ. Nec põt dici qð lꝫ nõ trans-
feraꝛ dñium debitoꝛ teneaꝛ hr̃e ratum quasi negociũ sit vtili-
ter gestum. Nam hoc est ipossibile cũ ibi p̃supponaꝛ ꝙ debi-
toꝛ soluerat prius vel erat liberatus.d.m.hic arguit fortiter ꝯ
bar.⁊ ẽ melius dcm̃ ꝙ sit in ista qõe qð ⁊ ipse prius viderem
anteꝙ viderẽ cõmenta sua.⁊ arguit sic qñ plures heredes ꝓ-
missoris sunt obligati insolidũ ad seruitutẽ cõstituendã vnus
non põt cõstituere ſuitutẽ sine altero alleg.tex.in.l.hr̃des.§.
an ea ver.ꝯ si ꝓmissoꝛ.ff.fa.her. Idem dicit tex.in.l.ij.§.ex
his.ij.rñso.ŝ.eo.⁊ inducunꝛ illa iura sic dꝛ enim in eis ꝙ si ẽ
actũ ꝯ vnum ex hr̃dibus insolidũ ad ſuitutẽ cõstituẽdã ⁊ vn⁹
ꝯ quem est actũ cõdemneꝛ in extimatõe.poterit repetere por
tionẽ alioꝝ a suis coheredibus.Ex hoc datur intelligi ꝙ vn⁹
ex heredibus cõdẽnatus ad ſuitutẽ.solus nõ potuit cõstitue-
re ſuitutẽ qꝛ si potuissꝫ nõ fuissꝫ soluẽda extimatio qð ibi vi-
detur tacite inui.Si ergo vnus ex coheredibus non põt cõsti
tuere ſuitutẽ in p̃iudicium alioꝝ ꝙ est minus.multomin⁹ po
terit transferre dñium in alioꝝ p̃iudiciũ.Et ꝙuis ista sit mẽs
illoꝝ iurium sicut ẽt exp̃sse dicit bar.in.d.§.ex his.si quis tñ
vellet euitare illa iura possꝫ ea intelligere qñ coheres cõdem

natus fuit, ꝓhibitus expꝛeſſe ab aliis hoc vetantibus quo casu cõcedendũ est ꝙ dñium non põt tráſferri vt. s. dixi ꝑ. l. ſi quis ꝓhibuerit pꝛealle. Uñ ego cũ pꝛius imaginarer hanc rõnem non inueniebã. l. ineuitabilem que diceret hoc. Sed poſtea inueni tex. ſing. decidentẽ qõem quocunq; accipias i. l. fideicõmiſſa. §. pe. ff. de le. iij. vbi tex. vꝫ diſtinguere in pluribus obligatis ad ſuitutem cõſtituendã ꝙ aut illi coheredes fuerũt in moꝛa iterpellati ⁊ tũc vnus poterit ɔſtituere ſuitutem in ꝑiudicium alioꝝ aut non fuerũt in moꝛa ⁊ tũc nõ poterit. Et illa diſtinctio ſine dubio eſſet ſeruãda in vltimis volũtatibus q̃ nõ debent pẽdere ſicut diſpõ ſurgens ex ɔtctu vt. l. ſi. in fi. ff. cõia ꝑdi. Sꝫ in ɔtctibus in quib⁹ nõ eſt illa rõ foꝛte poſſꝫ dici ſimpliciter ꝙ vn⁹ nõ poſſet cõſtituere ſuitutẽ ad ꝑiudiciũ alioꝝ. Et hoc vꝫ magis de mẽte iuriũ pꝛeallegatoꝝ. Illud aũt qõ dicũt moder. ꝙ in caſu nr̃o alij coheredes tenent̃ hr̃e ratum non vꝫ poſſe dici qꝛ heres qui ſoluit totũ ſoluit pꝛincipalr̃ ꝑꝑ ſe ut ipſe nõ incurreret penã vnde nõ poſſꝫ videri geſſiſſe negociũ coheredis qꝛ non hꝫ neg. ge. actõem ɔ̃ eũ ex quo negocium pro pte non poterat explicari vt. l. ſi cões. ⁊ ibi no. ff. de neg. ge. ⁊ l. iij. C. e. Et eodẽ mõ poteſt rñderi ad. §. ſi ignorantes qꝛ ibi fideiuſſoꝛ ſoluẽs virtute taciti mãdati de quo in l. indebitã. de cõdi. inde. pꝛincipaliter vꝫ geſſiſſe negociũ ipſius debitoꝛis. ¶ Preterea poterat foꝛte intereſſe alioꝝ coheredũ ꝙ magis ſolueret̃ pena q̃ pꝛcipale verbigrã ſi pena cõtineret minus q̃ obligatio pꝛcipalis iuxta no. in. l. ꝑdia. ff. de act. emp. ⁊ in. l. ſi quis a ſocio. ff. ꝓ ſocio. vel foꝛte ſi cõtinebat tantũdẽ rõe intereſſe ꝑticularis poterat magis intereſſe coheredũ ſoluere penã q̃ ſoluere rẽ vnde iſta rõ ꝙ negociũ ſit vtiliter geſtũ non eſt vlis in quolibet caſu ⁊ iõ veriꝰ vꝫ eſſe ſo. pe. quẽ multũ mihi plꝫ. Et a qua nõ diſcrepat multũ rõ glo. vt hic dicit Jo. de imo. ¶ Extra glo. bar. hic ꝓſequit̃ materiã iſtã ſolẽniter ⁊ in ſua oppoſitõe tractat quõ obligatio ad rẽ reſtitui ſit diuidua vel indiuidua. Et gnãliter quõ ius indiuiduũ hẽat deduci ɔtra vnũ ex pluribus obligatis pꝛincipaliter vel ɔ̃ plures heredes vnius ꝓmiſſoꝛis. Cuius dictis adde inquãtũ ipſe cõcludit ꝙ qñ ius eſt indiuiduũ ɔtctu ⁊ obligatõe ⁊ ſolutõne vel ſaltim obligatõe ⁊ ſolutõe dꝫ agi ɔ̃ vnũ ex pluribus in ſolidũ ſiue ſit pꝛcipalis ꝓmiſſoꝛ ſiue vnus ex heredibus promiſſoꝝ vt. l. heredes. §. an ea. ⁊. §. in illa. fa. her. ⁊ l. ſtipulationes nõ di. j. e. ⁊ l. ij. §. ex his. s. e. Et ſimiliter plures pꝛincipales ſtipulatoꝛes vel vnus ex heredibus ſtipulatoꝝ dꝫ agere in ſolidũ vt in dictis iuribus qꝛ ſuitus nõ põt cõſtitui vni niſi ⁊ cõſtituat̃ oĩbus ⁊ eɔ̃ nõ põt cõſtitui ab vno niſi alij cõſentiãt vt plene fuit dcm̃ in. §. ex his. Adde ꝙ eſt dare caſum in quo vnus põt cõſtituere ſeruitutẽ in re cõi lꝫ alius nõ conſentiat quo ad ꝑiudicium ſuũ ſolũ iſtud eſt qñ ſeruitus non cõſtituitur expꝛeſſe in re cõi ſed in ɔñam ad rem ꝓpꝛiam vñ ſi cõſtituo tibi ſuitutem i domo mea ⁊ i pariete cõi mihi ⁊ vicino quo ad ꝑiudiciũ cõſtituẽtis erit cõſtituta ſuitus caſus eſt no. quẽ ibi no. ang. ad hoc in. l. hoc qõ dcm̃. §. i. de ſer. vr. ꝑdi. Scdo debes ſcire ꝙ q̃uis vnus ex dñis nõ poſſit acquirere ſuitutẽ fũdo cõi alijs nõ cõſentiẽtibus vt. l. ſi vn⁹ de ſer. ru. ꝑdi. hoc eſt verũ ꝙ non põt acquirere ex conuentõe ſeu ex diſpõne hominis ſed ꝑ pꝛeſcriptõem põt caſus eſt no. ſm itellectuꝫ gl. ⁊ bar. ibi in. l. ſi iter me ⁊ te. ff. de ſer. ur. ꝑdi. Ang. tñ ibi ponit aliũ itellectuꝫ. Sed itellectus gl. vꝫ melioꝛ. ¶ Tertio adde ſm. d. meũ ı̃ ꝙ ɔ̃ plures obligatos iſolidũ ad ſeruitutẽ non põt agi vt unus conueniat̃ inſolidũ niſi alij ſint in moꝛa ɔſtituti ſm bar. qui ita vꝫ tenere ꝑ illũ tex. in. l. fideicõmiſſa. §. pe. ff. de le. iij. Sed ille tex. vt dicit. d. m. non ꝓbat hoc nõ. n. dicit ꝙ non poſſit dari ɔ̃ vnum inſolidũ. Sed ꝙ vnus nõ poteſt cõſtituere ſuitutẽ inſolidũ dum niſi alij ſint i moꝛa vñ dicit ibi eſſe caſum ſing. limitantẽ ea que dixi poſt eũ in ꝓxime pꝛece. qõne vꝫ ꝙ ab uno heredũ nõ põt cõſtitui ſeruit⁹ in ꝑiudiciũ alioꝝ. Nam hoc eſt verũ niſi alij ſint in moꝛa ⁊ iſtũ tex. ipſe allegat hic ſed in. q. illa nõ allegauit ꝑꝑ qõ ego dico de eo nõ feci mẽtionẽ. De intellectu tñ illius. §. dic vt diximus in lec. ꝑdicta.

¶ Quarto adde inquantum queritur que differentia ſit inter obligationem ad rem tradi. Et ad rẽ reſtitui. i. quare magis obligatio ad rem tradi ſit indiuidua obligatione quã obligatio ad rem reſtitui. que eſt ſolum indiuidua ſolutione de hoc recurrendum eſt ad ea que plene ſcribit bar. in. l. ſtipulationes nõ di. in. viij. cõtrario. j. e. ⁊ cuius dicta refert hic Jo. de imo. paucis addi ij vt hic ꝑ eũ. ¶ Quinto adde inquantũ Bar. poſt pe. ⁊ Dy. dicit ꝙ in actõibus ſtricti iuris cũ quib⁹ cõcurrit rei ven. ille cõuenit̃ inſolidũ apud quẽ tota res reperit̃. ⁊ hoc ẽ virtute vnionis ꝑ quam actio ꝑſonalis accipit nãm rei vẽditõis q̃ cõpetit ɔ̃ poſſidentẽ in totũ lꝫ ſit heres ꝓ parte vt. l. ij. §. incertã. j. de pꝛeto. ſtipu. ⁊. l. ſi poſſeſſoꝛ in fi. ff. de rei ven. ſicut videmus ꝙ ius accreſcẽ. vnitum cũ ſubſtõne pupillari aſſumit nãm eius vt. l. qui ꝑri de acqui. here. ⁊ ita intelligit tex. in. l. ſi plures in pꝛin. ff. de vi ⁊ vi ar. nam põt allegari ſimilitudo ꝓpinquioꝛ. vꝫ ꝙ in obligatõe ad rem dari ſuccedit obligatio ad intereſſe ɔ̃ nãm ſuam qñ eſt cõiuncta cũ rei vẽ. vt. l. cum res. §. i. ff. de le. i. ⁊ ꝑ Bart. in. l. ſi filio. ff. d dona. cã moꝛ. ⁊ in. l. ſtipulatões nõ di. j. e. ¶ Scdo circa idem adde ꝙ in caſu. l. ſi plures in pꝛin. nõ ẽ verũ ꝙ poſſet agi rei ven. quaſi nõ poſſit obici exceptio dominij ſpoliato. i. ꝙ ſi nõ ꝓbat ſe dñm non debeat obtinere, nã tex. quẽ adducit bar. in. l. ſi quis emptõis. §. ſed hoc ſuꝑ illos. C. de ꝑſcrip. xxx. an. loquit̃ quãdo ille qui fuit ſpoliatus poſſederat rem ꝑ. xxx. an. lꝫ mala fide tunc. n. ɔcurrẽte diuturnitate tꝑis ⁊ odio ſpoliatoꝛis pꝛeſumit̃ dñs ſpoliatus ⁊ põt agere rei vẽ. ſed vbi nõ poſſediſſꝫ tãto tꝑe hoc non reperit̃ iure cautũ. ⁊ iõ ſtandũ eſt regule ꝙ ille qui agit petitoꝛio dꝫ ꝓbare ſe dñm vt. l. i. C. d alie. iu. mu. ca. fac. ⁊ in. c. inter dilectos in fi. d fi. inſtru. ⁊ ita rñdent hic Jo. de imo. ¶ Tu adde ꝙ eãdem opi. tenuit Bar. quam hic poſuit in. l. nãliter. §. nihil cõe. ff. de acqui. poſ. ⁊ ang. in. l. metũ §. volenti. ff. ꝙ me. cã vbi ponit nouã limitatõem ad iſtõ dcm̃ idem voluit Bal. ⁊ etiã ibi Ang. in. l. is qui deſtinauerat. ff. d rei ven. Contrariũ tꝫ Bal. in. l. vis eius. C. d ꝓba. vbi rñdet ad tex. qui facit ꝑ Bar. ⁊ ad tex. in. §. ſuꝑ illi⁹ ſicut rñdet Jo. de imol. hic. Et iſtam opi. ego ſum ſecutus in. d. §. nihil cõe. Pro qua allegaui caſum no. in. c. cũ eccleſia in fi. de cã poſ. ⁊ ꝑ cuius inductõem vide ibi plenius dnõ Jo. de imo. ad. d. l. ſi plures rñdet aliter vꝫ ꝙ ibi obligatio nõ tranſibat ad heredẽ ſimpliciter ꝓ quota hereditaria ſꝫ ſolũ quatenus res ad eũ ꝑueniſſet vnde ſicut ſi minus quota ſua ad eũ ꝑueniſſet ipſe non teneret̃ ꝓ quota hereditaria. ita ſi plus vel totũ ad eũ ꝑuenit non inſpiciet̃ quota hereditaria ſed ꝓ toto tenebit̃ ſi totum ꝑuenit ad eũ. ⁊ iſta ẽ optima rñſio ⁊ de mente iuris. nam alia rñſio quam poſuit Jo. ⁊ refert hic Jo. de imol. ꝙ ibi loquit̃ in actõe ꝑſonali in re ſcripta que vꝫ ſoꝛtiri naturã realis non multũ plꝫ qꝛ cum iſta actio nõ cõpetat ɔ̃ ſingularẽ ſucceſſionẽ vt ipſe fatet̃ ⁊ ꝓbat̃ in. l. cum a te. ff. de vi ⁊ vi ar. nõ põt dici actio in rem ſcripta q̃uis cõpetat ɔ̃ heredẽ qꝛ non cõpetit ɔ̃ heredẽ niſi quaten⁹ ad eum ꝑuenit vt. l. i. in fi. ff. de vi ⁊ vi ar. ſed hoc nõ facit actionẽ eẽ in rem ſcriptam qꝛ regulariter ẽt actio ꝑſonalis tranſit ɔ̃ heredẽ ſed facit ꝙ actões naſcẽtes ex delicto ɔ̃ naturã iſtaꝝ tranſeũt quatenus ad heredẽ ꝑuenit remota ergo illa lege ibi nõ eſt. l. que ꝓbet illam cõcluſionẽ poſitam ꝑ Dy. ⁊ bar. ſed ſolũ ꝓbat̃ cõcluſio ex rõne ꝑalle. vꝫ ꝙ ꝑꝑ vnionẽ quam hꝫ cũ rei vẽ. aſſumit naturã ſuã. ⁊ hoc põt tollerari. ¶ Sexto adde inquãtum Dy. cõcludit ꝙ vbi actio ꝑſonalis ſola cõpetit ad rem reſtitui nõ põt cõueniri inſolidum ibi penes quẽ res eſt ꝑ. l. ſi tibi homo. §. ſi fundus. ff. de leg. i. Nam ſm. d. m. ⁊ recte ibi nõ loquit̃ in obligatõe ad rem reſtitui ſed in obligatõe ad rem dari. erat enim legata res heredis in qua nõ transfert̃ dominiũ in legatariũ ipſo iure vt. l. ſi heredi ſuus. ff. de le. i. ⁊ qõ ibi per bar. ⁊ ẽ caſus optim⁹ quẽ adducit. d. m. in. l. magis puto. §. ſi fundus. ff. de re. eoꝝ vbi pꝛobant̃ duo multum ſingularia vltra hoc. ¶ Primũ eſt ꝙ pupillus cuius res ẽ legata non põt eam tradere ſine licẽtia ⁊ decreto iudicis. ¶ Scdõ qꝛ ibi ẽ caſus ɔ̃ regulas poſitas i. §. ne paſſim ea. l. ꝙ res imobilis pupilli põt aliẽari ẽt ex alia cã q̃ ꝑꝑ es alienũ niſi foꝛte dicas ꝙ legatum reſpectu heredis põt cõſiderari vt es alienũ. ſed hoc nõ ẽ verũ qꝛ ꝓ legato de iure C. ⁊ ffoꝝ. heres nõ tenebat̃ vltra vires hereditarias. l. ſi vniuerſe. C. de lega. ſed ꝓ ere alieno ſic. vñ nõ ẽ opus rñdere cuidam obiec. quã facit hic Jo. de imo. dicẽs. Quod qꝛ actio ex teſtõ lꝫ ſit ſtricti iuris hꝫ inſtar bonefidei vt. l. in minoꝝ. C. i quib⁹ cau. in integ. reſti. nõ ẽ ne. iõ videbat̃ ꝙ vnus poſſꝫ cõueniri inſolidum. penes quem res erat ſicut dꝫ in. l. iij. §. heres ff. cõmo. nam vt dixi ille tex. non loquit̃ in obligatione ad rẽ reſtitui ſed in obligatõe in qua ẽt ſolutio põt fieri pro pte. Et tñ ſi loqueret̃ in obligatõe ad rẽ reſtitui verũ eſſꝫ ꝙ dicit Jo. de imo. vꝫ ꝙ quo ad hũc effectũ actio ex teſtõ nõ hr̃et naturã actõis bonefidei. ¶ Pro iſta cõcluſione adduco tibi ſing.

doc.

doc.bar.quā ipse posuit in.l.si heres.ff.de eo q̄ cer.lo.vbi di
xit ꝙ actio ex testō sortitur naturā bonefidei solū quo ad vsu
ras ⁊ fructus sed quo ad alia iudicat̄ ut actio stricti iuris. Cū
ergo ille.§.si fundus.nō ꝓbet ꝯclusionē doc.videndū est vtrū
ista sua cōclusio possit aliter ꝓbari ⁊ dicēdū est ꝙ veritas isti
us ꝯclusionis pēdet ab his q̄ dicunt̄ inferius in.vi.op. Pro
cuius itellectu aduerte qȝ lȝ pe.hic dicat ꝙ in actionibus bo
nefidei ille qui possidet rē totā ꝯuenit̄ insolidū obligatōe pri
mitiua q̄ est ad rē restitui pp equitatē que maxīe cōsiderat̄ in
ꝯtcibus bonefidei bal.tn̄ in.l.ij.C.de here.acti.in.ver.xij.vȝ
lōge melius dicere vult enī ibi ꝙ heres qui hȝ facultatē rei re
stituēde totā si nō restituit faciat dolo ⁊ tanq̄ dolose agēs ex
fcō suo doloso possit cōdēnari insolidū solus allegat tex.in.l.
dolus.ff.man.in qua.l.vide ꝯcor.que idē ꝓbant vȝ ꝙ ille qui
nō restituit rē cū possit est in dolo ⁊ scdm hoc iste heres cōue
nit̄ obligatōe scd̄aria pp dolū nō obligatiōe primitiua ad reȝ
restitui sicut hic intelligit bar. In qua obligatōne in ꝯtcibus
bonefidei cōmittit̄ actio aduersus illū solū qui deliquit vt.l.
in depositi.in fi.⁊.l.seq.ff.depositi. In ꝯtcibus aūt stricti iu
ris bar.tenet ꝙ cōmittit̄ actio ad interesse vel ad penā ꝯ oēs
pro pte hereditaria vt in tex.nr̄o ⁊ ſm hoc dicendū esset ꝙ si
essemus in actōne stricti iuris posset agi ꝯ singulos ꝓ pte ⁊ si
nō psit restituere ꝯdēnarent̄ ad interesse ꝓ pte. Sed qȝ ista di
cta bar.sunt dubia maxīe p vnū tex.sing.quē allegabo tibi in
oppositōe sequēti. Jō reseruo hoc dclarādū in illa oppo. Ad
de ēt vltio loco ꝙ.d.m.hic rephēdit dicta bar.inquātū vult ꝙ
q̄n actio psonalis.stricti iuris cōpetit ad rem restitui nō possit
agi ꝯ illū qui possidet rē insolidū mouet̄ qȝ certū est ꝙ actio
hipothecaria ē actio stricti iuris cū nō enumerat̄ iter actōnes
bonefidei in.§.actionū.insti.de act. Et tn̄ illa cōpetit ꝯ vnum
ex pluribus heredibus dūtaxat possidētē rē insolidū.vt.l.ij.
C.de here.act. Et sic appet ꝙ ēt in actōe stricti iuris actio cō
petit ꝯ vnū ex heredibus isolidū possidētē. Sȝ ista rō nihil vȝ
cū reuerētia qȝ sicut rei ven.est actio mere realis nō psuppo
nēs obligatōeȝ vt insti.d act.§.i.ita hipothecaria est mere rea
lis nō psupponēs obligatōeȝ.ita dicit gl.no.insti.de obli.que
ex quasi ꝯtcu.§.heres.⁊ sequit̄ bar.⁊ cōiter doc.rephendēdo
glo.ibi positā in.l.si tibi.§.de pigno.ff.de pac.⁊ in.l.debitor.
in pri.ff.ad treb.vn̄ idē est dicēdū oīo in hipothecaria ꝙ in rei
ven.ex quo nulla eaꝝ psupponit obligatōem sed mere respi
cit rē quā ꝓsequit̄. Aduerte ēt inquātū bar.soluendo ꝯriū.l.si
quis ex argē.§.i.ff.de edē.dicit ꝙ ibi loquit̄ in officio iudicis
ꝙ nō psupponit obligatōeȝ ⁊ iō est simile rei ven. Nā in illo
exēplo hoc dictū vȝ dubiū qȝ vt ait idē bar.in.l.si tertius.§.of
ficiū.ff.de aqua plu.ar.offin̄ iudicis de quo in ti.de edē.est p
sonale nec trāsit ꝯ singularē successorē quinimo nec ꝯ heredē
nisi quatenus ad eū ꝓuenit vnde vȝ magis simile actōi psona
li q̄ reali melius est ergo dicere vt fuit supdictū ad.l.si plures
de vi ⁊ vi ar.ꝙ ibi heres nō tenet̄ qȝ sit heres simpliciter sed
qȝ ad euȝ aliquid ꝓuenit vt dicit tex.in.l.quodā.§.is aūt.ff.de
edē.vn̄ si totū ꝓuenit ad totū tenet̄ vt fuit dcm̄ plenius in so
lutōe ꝯriȷ.d.l.cū plures. ¶ Et circa.vi.op.bar.vbi tangit de
obligatōe scd̄aria qualiter pricipales vel heredes principalis
obligent̄. Adde breuiter ⁊ prio ſm ang.ꝙ lȝ regl'r si vnus ex
istis delinquit ⁊ alter nō ille solus teneat̄ qui deliquit vt.l.i.§.
si apud duos.in fi.ff.depositi.hoc est veꝝ nisi alter sit in cul
pa.tūc.n.pōt cōueniri insolidū pp dolū cōmissū ab altero.ca
sus est no.ſȝ ang.in.l.vn̄ querit̄.circa mediū.ff.cōmo. ¶ Se
cūdo adde inquātū bar.dicit ꝙ si est actū ꝙ teneant̄ insolidū
tūc vnus tenet̄ ex facto alterius qȝ sunt duo rei.nā ſm Jo.d
imo.hoc nō vȝ veꝝ qȝ cum oīo tenerent̄ insolidū exprimit̄ ꝙ
tacite inest ergo nihil opabit̄ vt.l.nō recte.C.de fideiuſ.sed
d.meus dicit melius ꝙ in casu nr̄o non exprimit̄ per cū mo
duȝ p quē inest naȝ ita demū duo depositarij vel cōmodatarij
tenent̄ insolidū si ambo deliquerūt sed si un⁹ deliquit ⁊ alter
nō in ꝯtcibus bonefidei solus delinquēs tenet̄ vnde cum ex
primit̄ ꝙ ambo teneant̄ simpliciter insolidū hoc dȝ absolute
ut in oī casu ergo aliter exprimit̄ q̄ insit qȝ non in oī casu te
nentur ambo insolidū. Ubi aūt duo essent obligati ad rem
oīo indiuiduā ⁊ respectu eius obligationis esset actuȝ ꝙ tene
rentur insolidū verbi gr̄a in promittētibus seruitutē uel factū
indiuiduȝ quo casu ad ipsam seruitutē vel factum oēs tenen
tur insolidū ⁊ sp tūc ꝓcederet illa rō q̄ assignāt moder.ꝙ qȝ
exprimit̄ ꝙ tacite inest ⁊ per eundē modū ista expssio nō cō

stituēt duos reos.⁊ fuit ista opi.bar.quē ipsi nō allant i.l.ij.J.
de duobus reis ⁊ in.l.eādem in.vij.q.e.ti. ¶ Tertio adde ꝙ
inquātum bar.vult isto casu.l.q̄n sunt duo rei factū vni⁹ no
cere alteri.hoc nō vȝ expeditū ſȝ moder.qȝ vȝ ꝯ tex.hic alle.
p eum vȝ in.l.mora.§.si.ff.de vsu.vbi dȝ ꝙ mora vni⁹ rei nō
nocet conreo lȝ habuit bonū intellectū qȝ in illa.l.distinguit̄
in glo.ꝙ mora nocet quo ad piculū iteritus alteri cōreo si est
socius.secus si nō sit socius ⁊ ita no.in.l.pe.ff.de duo.re.sed
per hoc nō est expedita qō qȝ lȝ quo ad interitū fiat ista disti
ctio.tn̄ quātum ad faciēdum cōmitti ex dolo vel culpa vnius
obligatōeȝ ad interesse bar.dicit in.l.ex duobus in.xij.q.ff.de
duo.re.ꝙ semp culpa vnius nocet alteri quo ad hūc effectuȝ
alle.tex.in.l.cum apparebit.ff.loca.⁊ in.l.diuisa.C.e.sed illa
iura psit restringi vt loquant̄ de obligatōe primitiua q̄ cōpe
tit ad mercedē exigendā vel ad rē restituendaȝ nō aūt d obli
gatōe secūdaria. Et vere nō pōt assignari bona rō diuersitatꝭ
ꝙ mora vnius ex cōreis nō noceat alteri quo ad periculuȝ in
teritus ⁊ tn̄ noceat quo ad faciendū cōmitti obligatōem ad in
teresse.vn̄ idem pōt dici in vtroqȝ casu. Aduerte tn̄ qȝ tex.i.l.
eādem.§.pe.ff.d duo.re.vȝ sentire ꝙ ēt q̄n sunt socij nisi ābo
dlinquant.vnus nō teneat̄ ꝓ altero dȝ enim ibi ꝙ pactū fcm̄
vni ex cōreis dbendi ex quo remittit sibi culpa prodest alijs
duobus cōcurrētibus.vȝ ꝙ alter sit socius ⁊ ꝙ culpa sit cōmu
nis.sed si ex culpa vnius ex socijs alter cōreus qui nō fuit in
culpa teneret̄.tunc videret̄ ꝙ ne ille qui nō fuit in culpa dāni
ficaret̄ etiaȝ isto casu pactū ꝓdesset ⁊ sibi ⁊ cōreo. Sed potest
dici ꝙ iō nō ꝓdest cōreo tūc qui non fuit in culpa qȝ si iste qui
nō fuit culpabilis cōueniat̄ hēbit regressum ꝯ alium vt.l.ij.§.
ex his ⁊.§.itē si in fcō.s̄.e. Usi nullū patiet̄ dānū. ¶ Quar
to adde inquātum doc.simpliciter hic sentiūt ꝙ si ambo de
linquūt oēs obligent̄ insolidū.nam.d.Jo.ꝟ vȝ hoc intellige
re q̄n eēt agendū ad interesse ex ꝯfactōe. Sed vbicūqȝ eēt ad
iecta pena per eum qui deponit rem vel cōmodat si dolus vel
culpa eēt cōmissa.tunc ipse dicit ꝙ pena nō cōmitteret̄ insoli
dum q̄n eēt ꝓmissa certa quātitas simul p plures p regulā po
sitam in.l.reos.§.cū in tabulis.J.de duo.re.⁊ qō no.in.l.sti
pulatio ista.§.eū qui.J.e. Sed ꝯ hoc facit ſm euȝ qȝ stipulatio
adiecta sup ꝯtcu qui venit accessorie ad ꝯtcuȝ dȝ assumere na
turā suam vt.l.si stipulatus in prin.ff.de vsu.⁊.l.i.§.si sub cō
ditione.ff.vt le.no.ca.sed ad hoc ipse rn̄det elegāter ꝙ illa iu
ra hn̄t locum q̄n stipulatio interponit̄ accessorie sup eo qō de
uenit in ꝯtcu principali ⁊ illa iura ita loquūt̄.sed hic pena seu
penalis stipulatio nō interponit̄ sup eo sed sup alio qȝ obliga
tio pricipalis erat ad pstandū fcm̄ indiuiduū ⁊ accessoria ē ad
pstandā penam si ꝯf at. ¶ Pro ista cōclusione vltra eū ad
duco tibi tex.in.l.si ꝑgnans ⁊ in.l.vacce.ff.de euic.iūcta.l.vē
ditor in prin.eo.ti.vbi ꝓbat̄ ꝙ q̄uis ex ꝯtcu bonefidei possit
agi de euictōe si euincit̄ res q̄ venit accessorie ad ꝯtcum.sti
pulatio tn̄ penalis subiecta ꝯtcui nō cōmittit̄ ⁊ sic nō assumit
nām ꝯtcus super quo interponit̄. Confirmat̄ ista ꝯclusio qȝ
qualitas adiecta in ꝯtcu principali non vȝ repetita in stipula
tōe accessoria q̄n nō tendit ad exactōem eiusdē rei.sed diuer
se casus est in.l.p retentōem.C.d vsur.⁊ ponit bar.in.l.si ita
stipulatus.§.grisogonus.J.e. In ꝯriuȝ facit fortiter qȝ ego vi
deo ꝙ actio pres.verbis que ē stricti iuris si orit̄ ex pacto in
cōtinenti apposito qō apponit̄ ad aliud q̄ ad id qō veniebat
in cōtractu cui accedit.assumit nām cōtractus sui.⁊ iudicatur
eē bonefidei.casus ē no.ſm veꝝ intellectuȝ quem ibi appro
bat bart.in.l.ij.C.de pac.inter emp.⁊ ven. Preterea si actio
stricti iuris hȝ effectum actōis bonefidei pp similitudinē quā
hȝ ad cōtractū bonefidei ut.l.i.circa mediuȝ.ff.de reꝝ pmu.⁊
l.titius.ff.de pres.ver.multofortius vȝ ꝙ obligatio accessoria
lȝ cōtineat aliud q̄ obligatio pricipalis habeat nām sui prin
cipalis facit tex.⁊ qō ibi no.in.l.i.§.que depositis.ff.deposi.
Preterea si subtiliter ꝯsideres in casu nr̄o stipulatio penalis
subrogat̄ loco interesse intellige quatenus cū interesse cōcur
rit ut.l.si quis a socio.ff.p socio ⁊ ibi no.vnde qȝ pena accu
mulat̄ hic ad interesse ⁊ subrogat̄ in locuȝ eius accumulatiue
⁊ ipsius iteresse cā vt pȝ in.l.fi.ff.de pto.stip.satis uidet̄ ꝙ cō
mittat̄ insolidū ⁊ imitet̄ naturā interesse cui accumulat̄ p ea
que scribit Bar.in.l.i.§.hec actio.ff.si quis tes.li.esse ius. Et
lȝ credam hāc opi.esse uerā doc.tamē hoc spec fice nō decla
rant qȝ nullus facit mentionē de pena nisi do.Jo. ¶ Et ad
uerte ꝙ lȝ stipulatio pēalis nō sit apposita sup eo sup quo ob

ligatio primitiua est inducta vř tamē vt dixi interposita super
obligatione scđaria que cōmittit͛ rōne doli uel culpe idest su
per ipso interesse nā ex quo pena subrogat͛ loco interesse cen
setur esse ideꝫ cuꝫ interesse nō alia res. Ita declarat solēniter
bar. in simili qōne de interesse ⁊ re principali in. l. i. i prin. ff.
de ac. emp. ⁊ ꝓbatur in. l. si quis pro eo. in prin. cū ibi no. ff. đ
fideiuſ. Et ad nām istam uide duo iura multuꝫ no. vꝫ tex. i. l.
qui duo de ser. ruſ. p̄di. vbi probat͛ ꝙ v̂ba posita in ꝯctu prin
cipali declarāt verba posita in ꝯctu accessorio. Scđo vid tex.
sing. quē ibi no. bar. ⁊ bal. ad hoc in. l. cū fundo. ff. e. ti. ꝑ queꝫ
tex. ꝓbatur ꝙ nec ꝯctus principalis mutat nām stipulationis
penalis qn̄ verba stipulatōis ꝓprie sumpta sunt clara nec eꝯ
stipulatio penalis alterat naturā ꝯctus principalis. Et ex his
que diximus in ista qōe pōt etiā đcidi alia qō quam tangit h
Io. de imo. vꝫ. vtruꝫ ⁊ quādo cōtractui bonefidei subicit͛ sti-
pulatio penalis ex facto uni⁹ alij teneant͛ ad penaꝫ nam ipse
sentit ꝙ sic q꞉ lex facilius limitat dispōnem suā quaꝫ dispōnē
hoīs ar. eius qđ dicit glo. in. l. assiduis. C. qui po. in pig. ha. ſꝫ
si ueꝝ est ꝙ dixi in p̄ce. q. ꝙ stipulatio penalis regulatur ſm
nām obligationis ad interesse hoc dcm̄ nō esset veꝝ. Sꝫ que
ritur pro declaratōe huius. vi. oppositionis de duob⁹. Prio
qn̄ plures heredes ꝓmissoris uel forte plures ꝓmissores ob
ligati ad factū indiuiduū oēs cōtrafaciūt vel deliquūt utruꝫ te
neantur ad interesse vel ad penā insolidū vel solū ꝓ portōne
hereditaria vt dř in tex. nr̄o hanc qōeꝫ nullus attingit hic. Et
vř dicēdū ꝙ oēs tenent͛ ꝓ ꝑte. q꞉ qn̄ vnus ꝯfacit solus alij te
nent͛ ꝓ rata q꞉ oēs vident͛ ꝯfecisse vn̄ vt similitudo sit bōa oꝫ
dicere ꝙ si oēs ꝯfacerēt nō tenerēt͛ nisi ꝓ rata al's isti duo ca
sus nō essent similes sicut hic dř ⁊ hoc multū vrget in verita-
te. In ꝯriū facit fortiter q꞉ scđꝫ hoc mitius ageret͛ ex ꝯctu stri
cti iuris q̄ꝫ ex ꝯctu bonefidei. Nā in ꝯctibus bonefidei vt di-
ctū est sepius si duo heredes ꝯfaciūt oēs tenent͛ insolidū ma-
xime ad interesse đ quo nullus dubitat. sed ēt in pena hoc est
veꝝ vt. s̄. declaraui. Sꝫ in ꝯctibus stricti iuris si cōcedim⁹ qđ
dixi aget͛ mitius q꞉ nō tenebūtur insolidū sed ꝓ ꝑte ⁊ q꞉ rō le
gis est virtus ⁊ aīa legis. l. cū mulier sol. ma. l. nois ⁊ rei. §. ver
bū de uer. sig. iđ magis adhereo huic scđe pti. Et ad tex. nr̄m
dico ꝙ nō est similitudo oīmoda sed in ꝓpria ⁊ nō adequata
⁊ hoc significat uerbū quodāmodo positū in tex. Scđo dubi-
tatur de dcis bar. hic inquātū facit drīam inter ꝯctus bonefi-
dei ⁊ stricti iuris ⁊ vult ꝙ in ꝯctibus bonefidei si vnus ꝯfacit
alij nō tenēt͛ secus in ꝯctibus stricti iuris. ⁊ arguo prio cōtra
istā drīaꝫ de. l. heredes. §. an ea. s̄. fa. her. ver. ꝯ si ꝓmissoꝝ. in
fi. vbi dř ꝙ sicut ex ꝯfactōe vnius in fcō idiuiduo oēs alij tenē
tur ꝓ sua rata. ita est in legat. i. in actōe ex testō que cōpetit ꝓ
legato. Sꝫ actio ex testō lꝫ sit stricti iuris cōꝑat͛ actōibus bo-
nefidei vt. l. in minoꝝ. in qui. cau. in inte. resti. nō est ne. ⁊ i. l.
huiusmōi. §. heres. ⁊ ibi bar. ff. de le. i. ergo nō est dria iter ac
tionē bonefidei ⁊ stricti iuris. Sed ad hoc pōt rn̄deri duplr̄. ⁊
prio ꝙ actio ex testō nō comꝑat͛ actōibus bonefidei nisi quo
ad tres effectus vt dixi tibi in lectōibus p̄ce. allegādo bar. i. l.
si heres. ff. de eo ꝙ cer. lo. vel potes dicere ⁊ melius ꝙ vbicū
qꝫ si actio ex testō equiꝑatur actōibus bonefidei aliquid plus
cōsequit͛ legatarius q̄ꝫ cōsequeretur ꝑ actōeꝫ stricti iuris tunc
semꝑ hꝫ instar bonefidei sed qn̄ tm̄dē cōsequeretur vel minus
si actio hꝫ istar bonefidei tūc nō est necesse ꝙ actio ex testō q̄
est stricti iuris sui nā assumat naturā bonefidei q꞉ cessat cā ꝑꝑ
quā hoc fuit introductū. s. fauor legatoꝝ. ⁊ talis est casus in. l.
si heres p̄alleg. ⁊ ēt est casus nr̄ q꞉ si ista actio iudicat͛ in casu
nostro stricti iuris plures obligātur ad idē lꝫ ꝓ ꝑte. ſꝫ si assimi
laretur actōi bonefidei vnus solus obligaretur lꝫ insolidū. ⁊ i
hoc bn̄ hꝫ plus q̄ꝫ actio stricti iuris. Sꝫ q꞉ vnus facilius posset
effici nō soluēdo q̄ꝫ plures iđ fauorabilius vř eē ꝙ hēat plu-
res obligatos ꝓ rata. Scđo ꝯ istā cōem sn̄iaꝫ vř tex. in. l. ꝙ si
nolit. §. pōp. ff. de edil. edi. vbi in actōe redibitoria. q̄ est stricti
iuris. dolus vni⁹ ex heredibus ēptoris vř obligare ipsū inso-
lidū ex quo dat͛ intelligi ꝙ alij nō obligātur sicut dř in sili i. l.
icōmodato. §. ex fcō. ff. cōmo. Nā si vellet dicere ꝙ alij obliga
rētur dixisset sicut dicit i. l. heredes. §. an ea. ff. fa. her. ꝙ singu
li insolidū obligātur. Sꝫ ille tex. pōt aliter intelligi vꝫ ꝙ delin
quēs obligetur in effectu solus q꞉ alij qui soluūt hn̄t regressuꝫ
cōtra eū ⁊ hoc vř dici in fi. §. ⁊ ſm hūc intellectū ille tex. optīe
faceret pro opi. cōi vꝫ ꝙ vno cōtrafaciente etiā alij teneātur ſꝫ
hoc nō vř posse dici q꞉ ſm hoc ille qui contrafecit nō tenetur

insolidum sed pro parte cuius cōtrarium ibi dicitur in prin.
Unde pōt intelligi ille tex. in fi. ꝙ tunc alij tenent͛ quādo si-
mul cū illo qui dedit dānum vno iudicio ⁊ ꝑ vnū ꝓcuratoreꝫ
agunt redibitoria qua ꝑꝑ cū oēs petant restitui ꝑꝑ rē ergo vř
ꝙ non audiant͛ nisi reficiāt dānum datum ab vno. d. paul. de
ca. hic subtilis doc. lꝫ nō alleget istam. l. recedit ab opi. cōi q̄si
ista dřia cōis nō bene probet͛ aliqua. l. vn̄ distinguit aliter. vꝫ
ꝙ aut unus ex heredib⁹ ꝓmissoꝝ facit cōtra obligatōem cau
satā ab hoīe. i. a ꝓmissore ⁊ transfusaꝫ in ipsos heredes. ⁊ tūc
ex unius fcō cōmittit͛ obligatio contra oēs hr̄des ⁊ ita loquit͛
iste tex. ⁊ in. §. item si in fcō. Aut unus ex heredib⁹ cōtrafecit
obligatōi qua tenetur nō ex dispōne auctoris sui ſꝫ ex obliga
tōe legali. ⁊ tunc fcm̄ unius nō nocet alijs. ⁊ talis ē casus in. l.
in depositi. §. fi. cum. l. se. cū simi. ff. depo. Nam depositarius
⁊ cōmodatarius ſm eū tenent͛ ex dispōne ⁊ obligatōe homi-
nis ad rē restituendā ſꝫ ex legis dispōne sunt obligati ad cu-
stodiam ⁊ diligētiam ⁊ ꝙ dolus malus absit q̄ quidē obliga-
tio legalis q꞉ nō descēdit ex ꝑsona defuncti non pōt facere ut
uno delinquēte alij uideant͛ deliquisse quasi oēs representent
unā ꝑsonam. ⁊ iđ vnusquisqꝫ tenet͛ ex fcō suo. Sed cōtra hoc
facit q꞉ dispositarius ⁊ cōmodatarius tenent͛ ad ista ex natu-
ra ꝯctus qđ aūt ex natura cōtractus vř venire ex tacita cōuen
tōe cōtrahentiū vt. l. cū quid cū si. ff. si cer. pe. lꝫ nō sit exp̄ssuꝫ
⁊ sic non vř imediate ex dispōne legis. Sed defendēdo opi.
dn̄i pau. q̄ est multū colorata ⁊ no. possumus dicere ꝙ ea que
veniūt ex nā cōtractus tacite ex mēte partiū nō veniunt ime-
diate ex cōtractus. sed ex dispōne. l. ꝑꝑ tacitam volūtatem cō
trahentiū. hoc tꝫ bar. exp̄sse in. l. cū stipulatus sim mihi a ꝓcu
lo. j. eo. ubi dicit ꝙ q̄uis in obligatōe facti ex tacita volūtate
partiū succedat obligatio ad interesse post moraꝫ illa tn̄ peti-
tio interesse non dř pena hoīs sed pena legis. sicut videm⁹ in
iure acere. ꝙ lꝫ ꝓcedat ex tacita volūtate đfuncti. imediate tn̄
dř esse ex dispōne legis ut. l. si in testō ⁊ ibi ꝑ Bar. ff. de uul.
⁊ pu. Cōfirmat͛ ista cōclusio q̄ ē multū noua ⁊ elegās ex tex.
i. l. cuꝫ quid allegato in cōtrariū ubi dř ꝙ id qđ tacite uenit ex
nā cōtractus habet͛ ꝓ cauto siue ꝓ exp̄sso que v̂ba de sui nā
significant ꝙ tacitū oꝑat͛ q̄ꝫtū exp̄ssum ꝑ mediū fictōis. Ista
n. dictio significat fictionē ut. l. i. in pri. ⁊ ibi ꝑ Bar. ff. đ suis
⁊ le. unde pꝫ ꝙ tacitū oꝑat͛ quātum exp̄ssum ꝑ mediū fictōis.
sed fictio nō inducit͛ ab hoīe sed a lege ut. l. ⁊ si forte. ff. de ca.
pecu. ⁊ ꝑ bar. in. l. si is qui ꝓ emp. de usuca. ergo necesse ē di-
cere ꝙ lex est cā imediata huius obligatōis. ⁊ inde ē ꝙ obli-
gatio que uenit in cōsequētiam ad principalē obligatōeꝫ ho-
minis nō ita efficaciter obligat aliq̄n sicut pricipalis vt ē ca-
sus no. queꝫ ibi pōderat Bar. in. l. hēbat. ff. de instito. Et ista
opi. plꝫ si tn̄ velis tenere sn̄iam cōem ad tex. in. l. ꝙ si nolit. §.
pōpo. potes dicere inquātum vult in pri. ꝙ ille qui ꝯfecit ob-
liget͛ insolidū ꝙ dꝫ intelligi ꝙ obligat͛ insolidū in effectu ⁊ ꝑ
indirectū nō directo ⁊ ipso iure q꞉ totū illud qđ p̄stiterint alij
repetitur ab eo vt dř in. l. ij. §. ex his ⁊. §. itē si in fcō. s̄. e. Itē
adde his q̄ dicit Bar. in. ix. oppo. referēdo dcā pe. ꝙ ad ac-
quirendā actōem nō admittitur ratificatio ꝓ ꝑte ꝑ. l. cū queri
tur. ff. de admi. tu. Nam adde ſm. d. m. ꝙ lꝫ dn̄s nō possꝫ ra-
tificare ꝓ ꝑte fcm̄ ꝓcuratoris ar. l. in cāe in prin. de ꝓcu. si tn̄
ꝓcurator cōstituitur in uno instrō ad plura negocia vel gnāli
ter ad oīa negocia pōt ita acceptare mandatū in vno negocio
ꝙ nō in alijs alle. glo. hoc sentiētem in. l. in cāe p̄alleg. ⁊ glo.
que exp̄ssius. h. d. in cle. i. de ꝓcu. in verbo ꝓtestatōe ⁊ ita di
cit praticare curiam ex auctoritate dn̄oꝝ de rota qui hoc tenēt
decisione sua. xlvi. in antiquis ꝑ rōem positā in. l. tutori. C. đ
nego. ge. Et q꞉ ratificatio non pōt fieri pro ꝑte. iđ si dn̄s pro-
mittit hr̄e ratum in ꝯctu mandati quicquid legitime fuerit fa
ctū ꝑ ꝓcuratorē suuꝫ uel sub aliqua alia taxatōe mandatū nō
dř sufficiēs ſm Bar. no. in. l. que oīa in fi. ff. de ꝓcu. ⁊ bal. in
l. si ꝓcuratorē absentē eo. ti. ⁊ est glo. no. de iure cano. xxi. q. i.
c. relatio que tn̄ reuocat͛ in dubiū ꝑ moder. in. c. exposuit đ di
la. vbi tangit Io. an. in nouel. dixit ēt Bal. in. l. iul. ff. qui sa-
tisd. cog. ꝙ ille qui in medio iudicij dat mādatū ꝓcuratori ad agē
dum uel defendendū vř ēt ratificare acta p̄cedentia q꞉ act⁹ iu
dicij est indiuiduus. ¶ Scđo inquātum bar. facit dřiam i ista
stipulatōe rem ra. ha. utrū sit ꝓmissa pena uel interesse. adde
optimū tex. quem ēt adducit hic. d. m. in. l. cū debitorē. ff. rem
ra. ha. vbi ē casus sing. in fi. limitās. l. si nō sortē. §. si. x. cū mā
ff. de cōdi. inde. ⁊. l. ij. §. i. s̄. eo. vꝫ ꝙ qn̄ est soluta ꝑs uni⁹ rei
in obligatōe

in obligatõe alternatiua nõ ɔtingit liberatio ne sequatur incõ
ueniens ꝙ possit fieri solutio alterius ptis in alia re. Nã illa
iura intelligunt qñ electio erat ipsius debitoris ex quo.n.in
electione põt variare posset cõtingere absurditas de qua dixi
sed qñ electio esset creditoris qui regulr̃ non põt variare tunc
solutio fcã in pte liberat debitorẽ. Ita probat singulariter in
d.l.cũ debitore in fi.quã ꝛ ego notauerã prius ꝛ.d.m.hic ad
ducit. Et lꝫ moder.in.l.ij.§.i.ꝛ aliqui in.§.ex his teneãt istaꝫ
cõclusionẽ non tamẽ allegant istã sing.l.que hoc ꝓbat. Scias
tamẽ ꝙ ꝓcurator hñs mandatum ad agendũ. Isto casu non
posset petere ptem vnius rei cõtente in alternatiua sed requi
ritur spãle mandatũ vel cũ libera fm bar.i.l.si stipulatus fue
rim illud aut illud.j.eo.ꝛ tꝫ ang.expsse in.l.si is qui stichũ.ff.
de pcu. Iteꝫ adde ad itellectuꝫ.l.si frũ.§.si plurĩũ si quis cau
ti.ꝙ illa solutio quã bar.dicit hic esse veraꝫ lꝫ diuinet ad text.
vꝫ ꝙ ibi fuerat ipeditus soluere reliquã partem ꝑ difficulta
teꝫ que excusat a pena nõ põt aliquo mõ adaptari ad illũ text.
qꝛ si difficultas excusaret ibi a pena excusaret pro pte ꝓ qua
non fuit ipletũ in qua fuit difficultas. Cuiꝰ ɔ̃rium dr̃ ibi ex
presse vꝫ ꝙ pro rata ꝓ qua nõ est factũ iplemẽtũ dꝫ offerri pe
na. Et hoc bonũ verbũ posuit hic ray.de fur.quẽ refert Jo.d
imo.ꝛ est verissimũ. Et qꝛ sepius fuit iplicatũ in diuersis qõi
bus ꝙ difficultas excusat a pena ꝛ mora. Adde ꝙ excusat ẽt a
mora in regulari que ɔ̃hit in casibus posit in.l.in minoꝝ in
qui.cau.in inte.resti.est ne.glo.est no.in.l.diuoꝝ.ff.d neg.ge.
ꝛ tenet ang.in.l.cõtinuus.§.illud.j.e.ꝑ.l.thais.§.i.ff.de fidei
cõ.lib. ¶ Scdo adde circa eadẽ opi.inquãtũ.d.m.dicit se nõ
videre bonã rõeꝫ drĩe cur mitius agat in casu.§.si plurĩũ.quã
in ista stipulatõe.rẽ ra.ha.q̃ similiter est ptoria vt.l.i.§.cautio
nales.j.de pto.stip. ¶ Nã vtraqꝫ stipulatio iterponit de ne
cessitate ꝛ vtraqꝫ interponit auctoritate ptoris vel iudicis ꝛ
sic vr̃ esse eadẽ rõ. Sed potes dicere rñdẽdo vnico vbo.ꝙ rõ
diuersitatis colligit ex distictõe quã facit hic bar.dũ dicit ꝙ sti
pulatio iudicialis respiciẽs decisoria iudicij cõmittit cũ effe
ctu in totũ. Sꝫ stipulatõ ptoria que respicit ꝑparatoria iudicij
nõ cõmittit in totũ cũ effectu ꝛ rõ est in ꝓptu qꝛ in ista stipu
latõe agit de maiori ꝑiudicio stipulatoris ꝛ iõ difficilius eui
tat pena. Sꝫ in alia nõ agit de tãto ꝑiudicio ꝛ inde est ꝙ cir
ca ꝑparatoria põt purgari mora.lꝫ sit apposita dies ꝛ pena vt
l.ꝛ si post tres si quis cau.ꝙ nõ est in stipulatõe apposita cir
ca decisoria vt.l.si cũ dies.§.fi.ff.de ar.ꝛ plene i.d.l.ꝛ si post
tres.ꝛ in.l.si insulã.j.e. ¶ Tertio adde inquãtũ moder.tan
gunt hic de intellectu.c.sua extra de pe.nã Bar.hic ꝛ in.l.si
frũs.§.si plurĩũ si quis cau. Intelligit illũ tex.ꝙ pena nõ cõ
mittit de equitate canonica nisi ꝓ ea pte ꝓ qua fuit ɔ̃factũ ꝛ
ita cõiter intelligũt hic moder.pter.d.m.qui iudicio meo dat
veꝝ intellectũ ad illud.c.ibi.n.nõ dr̃ ꝙ pena nõ possit peti ni
si pro rata ꝓ qua nõ fuit ipletũ vt intelligit ibi Inno.lꝫ dr̃ ꝙ
in illa rata que nõ fuit ipleta admittit purgatio more.lꝫ fuerit
adiecta dies ꝛ pena ꝛ sic facit ad mãꝫ.l.insulã.j.e. Quicquid
tñ sit aduerte qꝛ ego nõ admitterẽ indistincte dispõem illiꝰ.c.
ꝙ vr̃ spãliter disponere in psonis religiosis vt pꝫ ibi qꝛ vero
nõ decet te in tũ põtificalis dignitatis esse oblitũ ꝛc. Sicut dr̃
i fi li.xij.q.i.c.fraternitas ꝛ iõ in psonis religiosis hoc nõ vr̃
trahẽdũ ad ɔ̃nam sicut dicimus in.c.i.de emp.ꝛ vẽ.ꝙ in ec
clesia est aliquid spãle circa receptionẽ precij ꝙ nõ hꝫ locũ in
alijs. Et psertim hoc est dicẽdũ vt euitet correptio iuris ciui
lis qõ dꝫ seruari in foro canonico quatenus nõ reperit repro
batũ vt.c.i.ꝛ qõ ibi.no.de no.ope.nũ. ¶ Circa primã qõem
bar.qua queritur si stipulatio facti est diuidua. Sꝫ pena adie
cta est indiuidua an pena debeat solui insolidũ a ɔ̃faciẽte dic
vt dixi in pria glo.post Jo.de imo. Adde tñ ad ea que ibi di
xi no.q.quã ponit glo.in.c.i.de duo.fra.de nouo bene.inue
sti.ꝛ Jo.an.plenissime in addi.spe.super rubrica de feudis.
vtrum quãdo duo sunt inuesti.de feudo nouo qõ est indiuisi
bile si vnus morit ad hoc vt remaneat feudũ apud eum in to
tum.debeat offerre estimationẽ pro parte alterius sicut dicit
in.l.cũ filius.in prin.de leg.ij. ¶ Secũdo adde in scda.q.in
quantum bar.per.l.penales.§.iul.ad.l.falc.tenet ꝙ licet in sti
pulationibus ptorijs versetur dari sub pena vel factũ indiui
duũ nihilominus pena non cõmittat vno ɔ̃faciente in totum
sed ɔtra eum dũtaxat qui ɔ̃fecit ꝛ pro sua rata. Nam si bene
respicias ad tex.in.l.ij.§.incertam de pto.stip.dicere ꝙ ibi di
ctio q̃uis aduersetur ad factum ꝛ ius est diuinare ꝛ oportet

subaudire aliquid ad tex. Et dum tex.dicit quamuis possit di
ci ꝛc.subaudiatur in alijs.s.stipulatõibus. Preterea ver.se.i
ver.at in cõtrariũ dum dicit ꝙ inter heredes stipulatoris di
uidit stipulatio si refert se ad casuꝫ ꝓxime dcm̃ in ver.q̃uis ꝛ
ille ver.loquit in alijs stipulatõibus q̃ ptorijs non ꝓbabit ꝙ
in stipulatõibus ptorijs ex pte stipulatoris fiat diuisio ꝙ nõ
vr̃ esse de mente lr̃e.ꝛ maxĩe qꝛ de iure ẽ ꝙ stipulatio ptoria
diuidit inter heredes stipulatoris vt.l.ex dãni.§.quotiens el
ij.ff.de dam.infe. Preterea qñ bar.dicit ꝙ ẽ quedã stipulatõ
duple non ptoria de qua loquit tex.in.l.cũ ex cã ꝛ.l.in execu
tõe.§.insolidũ.j.e.quere qualis sit ista stipulatio duple que ꝓ
cedit de iure ciuili si dicis ꝙ ẽ quedã stipulatio extraiudicia
lis que ex volũtate partiũ interponit ꝛ ẽ mere ɔuentõalis si
cut dicit bar.h de stipulatõe rem ra.ha.ꝛ hoc ego dixi saluan
do dcã Bar.in.l.cũ ex cã.j.e.vbi discussi istum articulũ.hoc
nõ vr̃ benedictũ qꝛ fm hoc diuisio iuriscõ.in.l.v.§.itẽ duple
j.e.nõ eẽt pfecta.dicit.n.ibi ꝙ stipulatio duple uenit ab edi
cto ptoris uel a iudice.ergo nõ reperit alia stipulatio duple ex
traiudicialis que sit mere ɔuentõalis ꝛ ꝓcedat a ptibus.si aũt
dicis ꝙ in.ll.palle.ẽ stipulatio iudicialis.i.stipulatio duple.ꝛ
nõ ptoria hoc nihil ẽ dicere qꝛ sicut ptor moderat stipulatio
nes suas ꝑ equitatẽ quã hꝫ añ oculos vt.l.in ɔuentõalibꝰ.i
prin.j.e.ita ꝛ iudex dꝫ moderari stipulatõeꝫ sua auctoritate i
terpositã qꝛ ipse dꝫ habere equitatẽ añ oculos vt.l.qõ si ẽfesi.
in fi.ff.de eo ꝙ cer.lo. Quinimo reperit qõ moderat.nam ꝛ
admittit purgatõeꝫ more ex equitate ut.l.ꝛ si post tres si quis
cau.ꝛ ille qui nõ implet in totũ non ɔuenit in effectu ad penã
nisi ꝓ parte intellige in principali ꝓmissore vt.l.si frũs.§.si
plurĩũ.ff.si qui cau. Et ideo Bar.in.d.§.si plurĩũ assignando
rõem solutõis quam hic ponit expresse dicit ꝙ iudex hoc fa
cit qꝛ hꝫ equitateꝫ ante oculos quã dꝫ hr̃e ptor. Et sic nõ facit
drĩam inter ptorem viuũ ꝛ mortuuꝫ. Preterea restringere il
las.ll.ad stipulatõem duple que nõ descẽdit ex edicto ptoris
hoc ẽ diuinare.vñ ꝓbabilius vr̃ posse dici id qõ dixit pet.ꝙ
stipulatio vno ɔ̃faciente qñ factuꝫ ẽ indiuiduuꝫ faciat cõmitti
penam vel interesse ɔ̃ oẽs non obstat tex.in.§.iul.qꝛ dico ꝙ
nõ loquit in pena que est cõmittẽda ex obligatõe trãsfusa a ꝓ
missore vel stipulatõe in heredes actiue ꝛ passiue.nec ẽt lo
quit qñ plures heredes ꝓmiserũt de iud.sol.vel de defendẽ
do lꝫ loquit qñ vnus ex hr̃dibus stipulatoris egit ɔ̃ heredes
ꝓmissoris ꝛ stipulatus ẽ d iud.sol.alijs aũt coheredes sui neqꝫ
egerunt neqꝫ fuerũt aliquid stipulati.ꝛ similiter eꝫ loquit qñ
vnus ex heredibꝰ ꝓmissoris fuit ɔuentus ꝛ ꝓmisit de iud.
sol.ꝛ dr̃ ibi ꝙ neqꝫ alijs coheredibꝰ stipulatoris reo ɔuẽto vi
cto vel nõ defendẽte cõmittit stipulatio ad penã vel interesse.
Nec alij coheredes qui nõ ꝓmiserũt ex pte ꝓmissoris neqꝫ
fuerũt ɔuenti tenent ex ꝓmissione fcã ab illo qui fuit ɔuentus
ꝛ ꝙ iste intellectus sit verissimꝰ pꝫ ex prĩo casu posito in tex.
ad cuius ꝓbatõem deducunt ex sũpdicta dr̃.n.ibi ꝙ si duoꝝ
coheredũ ps erat exhausta legatis ꝛ vnus stipulatus ẽ stipula
tõe ptoria de qua in.l.i.in prin.si cui plusq̃ ꝑ.l.fal.si vltra de
bitum esset solutũ legatario qõ deberet restitui.ita stipulatio
nõ acquirit actõem stipulanti nisi ꝓ portõe sua.ꝛ ad vtilitatẽ
suam ita ꝙ coheredi nihil ꝓdest. Et ad ꝓbandũ hanc decisio
nem eẽ verã vtit hac rõe qꝛ oẽs stipulatões ptorie hñt eãdeꝫ
interpretationẽ ꝛ subicit exemplũ d stipulatõe de iudi.sol.vñ
cũ prima qõ decidat ex eo qꝛ ꝛ in illo casu ẽ interposita pto
ria stipulatio sicut ꝛ in sequẽtibus quis nõ videt ꝙ ꝛ in sequẽ
tibus stipulatõibus intelligit eodẽ mõ fcm̃ sicut posuit in pri
mo. Pro ista ɔclusione facit optĩe qꝛ quãdo iudiciũ incohat
in psona heredũ defensio nõ cõtinet fcm̃ indiuiduum vt.l.si
quis cũ ꝓcuratorio.§.fi.ff.de ꝓcu.ꝛ declarat bar.ꝑ illum tex.
in.l.iam tñ.§.si tñ plures.ff.iud.sol.vnde nõ ẽ miꝝ si vno ibi
nõ defendẽte stipulatio nõ cõmittit ɔ̃ oẽs ex quo iudiciũ in
cepit ab ipsis hr̃dibus. Sed ɔ̃ istum intellectũ qui multũ ap
plaudet lr̃e facit qꝛ iuriscõsul.vr̃ ponere ibi aliquid spãle in p
torijs stipulatõibus lꝫ fm istum intellectũ nihil eẽt spãle qꝛ ẽt
in alijs stipulatõibus nõ subintelligit psona nõ expssa vt.l.si
ita stipulatus.§.grisogonus.j.e.quinimo nec in pacto vt.l.si
vnus.§.ante oĩa.ff.de pac.ergo vr̃ ꝙ iste intellectus nõ ꝓce
dat. Et vere iste casus ẽ valde dubius ꝛ libẽter discerẽ melio
rẽ solutõem ab alio si possem lꝫ ɔ̃nũc dico ꝙ illa verba non
ponunt ibi ad drĩaꝫ aliaꝝ stipulationũ. Sed qꝛ ꝓbabiliter po
terat dubitari in istis stipulatõibus ptorijs que nituntur maxĩa

equitate ꝙ stipulatio vel ꝓmissio facta ab vno ex pluribꝰ co
heredibus prodesset oibus qui sunt cōsortes eiusdem cāe ⁊ li
tis vt pro eodē interesse stipulator possꝫ agere vel ꝓmissor cō
ueniri habēdo postea regressuꝫ ꝯ alios sicut fit ī.l.ij.§.ex his
⁊.§.itē si in facto.s.eo.ideo tollit ista obiectio tacita ⁊ ofidit
qꝛ lꝫ aliquādo inter cōsortes eiusdē litis īducat ut snīa lata ꝓ
vno ꝓsit alteri vel ēt noceat iuxta no.in.l.si quis sepatim.§.
fi.de ap.⁊ in.l.loci.§.fundus si ser.ven.⁊ in.l.pap.§.si ex cā
de inoffi.testa.tm̄ stipulatio fundata suꝑ equitate non dꝫ adeo
extendi vt ꝓsit uel noceat ꝑsone que in ea nō est cōprehensa
⁊ ista plus placēt ꝙ̄ ea que scripsi in.l.cū ex cā.j.eo.Et qꝛ iaꝫ
est expedita mā̄ qualiter pricipales vel coheredes cōueniant
si oēs vel unus ꝯfaciat ne vlla remaneat dubitatio in his que
tractauimꝰ adhuc tangēda sunt duo pūcta.¶Primus est si plu
res sunt obligati ad fcm̄ indiuiduuꝫ sub pena vel ad interesse
tanꝙ̄ duo principales vtꝝ si oēs ꝯueniunt cōmittit stipulatō
ad penā uel interesse ꝯ quēlibet insolidū vel quō.Scdo quid
si ex pluribꝰ pricipalibꝰ ī ꝯtu stricti iuris unꝰ ꝯfacit qn̄ sūt ob
ligati ad fcm̄ indiuiduuꝫ vtrū alij teneant.Ad primum dicen
dum est ex mēte bar.in.vi.⁊.vij.oppo.ꝙ si oēs ꝯfaciūt oēs te
nebuntur insolidū allegat tm̄.ll.que loquant in ꝯtibus bone
fidei sed tm̄ credo etiam in ꝯtibus stricti iuris idem esse dicē
dum qꝛ si hoc est in ꝯtibus bonefidei in quibus equitas plꝰ
pōt ⁊ in quibus agit mitius vt sepe dcm̄ ē.s.multofortiꝰ ideꝫ
vꝫ dicendum in ꝯtibus stricti iuris vbi seruat magis rigor sꝫ
cōtra istam determinatōem vꝫ casus in.l.ex dāni.§.quotiens
ff.de dam.infec.vbi probat ꝙ qn̄ plures promittūt pro re cōi
ō dāno futuro stipulatio nō cōmittit ꝯ.eos nisi ꝓ ꝑte ⁊ tm̄ cō
mitit ex facto īdiuiduo in quo oēs ꝯfecerūt idest ex ruina do
mus cōis que cōtinet fcm̄ indiuiduū vt.l.i stipulatōe ⁊ qꝺ ibi
no.ff.de dā.infec.Sꝫ pōt rn̄deri ꝙ ibi vel cōueniunt ex stipu
latōe ꝑtoria fꝫ opi.bar.que est diuidua quo ad interesse ⁊ pe
nā uel si vis tenere aliā opi.dicas ꝙ ibi dānū nō datur culpa
vel dolo ꝓmissoꝝ vn̄ agit mitius qꝛ dānū cōtingit ex vitio rei
⁊ tm̄ scias ꝙ ēt in illo casu dubitatū est vtrū qui simplr ꝓmit/
tunt teneant insolidū uel ꝓ ꝑte. Nā glo.in.l.plures.in fi.ff.
eo.dicit ꝙ qui ꝓmittūt de dāno futuro simplr obligātur inso
lidū nisi exꝑsse restrigāt se ad ꝑtē. Sꝫ illā gl.nō tenēt ibi ang.
⁊ Jo.de imo.⁊ recte qꝛ casus est in.d.§.quotiēs.ꝯ eā nisi in
vno casu vꝫ qn̄ duo nō ꝓmisissent de dā.infec.sil.Sꝫ quilibꝫ
de ꝑ se quasi videant cōstitui duo rei.⁊ est illa no.l.ad mā̄ꝫ.l.
ij.ff.de duo.rei.¶ Circa fm bar.silr in sua distinctiōe sentit
idē esse in pluribus obligatꝭ ex ꝯtu stricti iuris qꝛ non distin
guit inter ꝯtum stricti iuris ⁊ bonefidei sicut postea facit iter
plures heredes ⁊ ista opi.hꝫ multaꝫ equitatē iura tm̄ que ipse
allegat loquūtur in ꝯtibus bōefidei in quibus vꝫ esse maior
rō decidēdi ꝙ vnus nō teneat ex fcō alterius ꝙ̄ in ꝯtibꝰ stri
cti iuris ꝑꝑ bonā fidē ⁊ equitatē que magis attendit in ꝯtra/
ctibus bonefidei vt sepius est dcm̄ vnde iste scōs articulus ē
magis dubius qꝛ nō pōt argui de ꝯtractibus bonefidei ad cō
tractus stricti iuris ꝑ maioritatē vel idētitatē rōis sicut in prio
casu.⁊ rō que assignat hic ī v̂.qꝛ qꝺ in ꝑtes.⁊ in v̂.⁊ drie hāc
esse rōem qn̄ agit de pluribus heredibus ꝓmissoris vꝫ eodē
modo hre locū in pluribus pricipalibus obligatꝭ ad factū indi
uiduū dꝫ.n.in istis v̂.ꝙ qꝛ plures heredes sunt obligati inso/
lidū ad fcm̄ indiuiduū iō si vnus ꝯfacit oēs vidētur ꝯtrafecis
se ⁊ per ꝯn̄s oēs tenent ꝓ rata. Sꝫ ista rō eodē mō militat in
pluribus ꝓmissoribus pricipalibus ergo idē vꝫ dicēdū nisi di
cas saluādo mentē bar.ꝙ hic plures heredes repn̄tāt vnaꝫ ꝑ/
sonā.s.ꝓmissoris ita ꝙ quodāmodo ipse ꝓmissor vꝫ ꝯtraue/
nisse sed plures ꝓmissores pricipales nō vniunt repn̄tando
vnā ꝑsonā ⁊ iō mitius agitur cuꝫ eis.nā vna ꝑsona que cōtra
facit semꝑ tenet insolidū ēt in stipulatōe ꝑtoria qn̄ est in obli
gatōe factū indiuiduū vt.§.fi.j.e.⁊ tenet bar.exꝑsse.s.in.ij.q.
¶ Itē adde circa tertiā.q.quā tangit hic bar.ꝙ primū exē/
plū positū ꝑ eū de exceptōe que opponitur ꝯ aliquē ꝑ vnū ex
heredibus ꝙ nō possit eē ꝓcurator que fm eū ꝓdest alijs he/
redibus ⁊ parit ꝑiudiciū illi ꝯtra quē excipitur quo ad oēs ali
os heredes.nā hoc nō vꝫ bonū exēplū qꝛ si in hoc casu agens
repelletur officio iudicis iuxta.l.filius.§.veterani.ff.de ꝓcu.
⁊.l.quos ꝓhibet.ff.de postu.hoc nō erit uirtute exceptōis op
posite qꝛ ēt si nulla esset opposita exceptio istud offm̄ iudicis
posset interponi vnde sequere scōm exempluꝫ qꝺ est melius.
¶ Circa quartam qōem aduerte diligenter qꝛ bart.loquitur

multum obscure ⁊ in inductiōe legum quas allegat ⁊ in adap
tando eas ad.q.nr̄am. Dicit.n.replicādo dcā ¶De.ꝙ qn̄ ego
habeo actōem ꝯ aliquē vt agat ꝯ alium iuxta.l.si sic.§.fi.ff.ō
leg.i.⁊.l.cum in plures.§.messeꝫ.ff.loca.lꝫ illa actio de sui nā
diuideret inter heredes eius qui debebat agere tm̄ nō diuidit
ꝑꝑ nām rei.⁊ iō sentit ꝙ oēs heredes agere debeāt ne cōmit
tatur stipulatio ad interesse vel ad penā ꝯ oēs nō tm̄ hoc dicit
exꝑsse sed dūtaxat hoc dicit ꝙ obligatio ⁊ actio que alias di/
uideret inter heredes actoris ꝑꝑ nām rei nō diuidit alle.l.ꝙ
si nolit.§.si plures.ff.de edil.edic.⁊.l.si familie.ff.fa.her.sed
quō in illis iuribus impediat diuisio actōis vel quō ī casu no
stro similiter debeat impediri hoc nō declarat. Dic ergo bre/
uiter ꝙ in.§.si plures.nā rei non ꝑmittit vt petitio diuidat ne
si vnus ex heredibꝰ emptoris restituat vēditori ꝑtē rei.⁊ aliꝰ
non velit eā reddere ꝓ ꝑte sua sed ꝯsequi quāti minoris fuis
set rē empturus vēditor cogat inuitus incidere in cōionem ꝯ
l.si nō sorteꝫ.§.si centū.⁊ qꝺ ibi no.ff.de cōdi.inde.sꝫ in.l.si
familie glo.sentit ꝙ qꝛ plures heredes succedētes vni ex co/
heredibus represen̄tāt ꝑsonā vnius.iō oēs portōes eoꝝ ī illa
ꝑte ꝯsiderent vt vna res indiuisibilis.⁊ fm hoc ibi eēt casus
no.limitans.l.iam tm̄.§.si tm̄ plures.j.iud.sol.vꝫ ꝙ qn̄ plures
agunt ꝓ iure indiuiduo non pn̄t ꝯstituere diuersos ꝓcurato/
res.⁊ hoc sentit hic bar. Vel potes dicere ⁊ forte melius ꝙ
in istis iudicijs duplicibus quilibet censet eē actor ⁊ reus.l.i
tribus.ff.de iud.⁊ in.c.ex lr̄is de ꝓba.vnde in istis cōcurrūt
quo ad diuidendā vel nō diuidendā actōeꝫ in iudicio duplex
qualitas ꝯria qꝛ inquātum sunt rei non pn̄t diuidere defensio
nē vt.§.si tm̄ plures.Sed inquātum sunt actores sic.⁊ iō con/
currētibus duabus qualitatibꝰ cōtrarijs attendit ea que nocet
vt.l.si vir.⁊ ibi ꝑ bar.ff.de dona.¶Preterea ꝙ plures cogant
ꝯstituere vnū ꝓcuratorē vt lis facilius expediat.hoc ē fauo/
rabilius ergo ista qualitas dꝫ attendi vt.l.si pupillus in pri.ff.
ad.l.fal.⁊ dixi in.l.ij.in prin.s.e.sed nūc est videnduꝫ quō in
casu nr̄o nā negocij faciat vt actio sit indiuisibilis.⁊ est dicē/
dum declarādo dcā bar.ꝙ hoc ē qꝛ ille qui est obligatus alte/
ri ad agendū pōt se liberare cedendo actōem fm Bar.in.l.si
sic.§.fi.ꝑalle.⁊ in.l.iul.§.pe.ff.de acti.emp.vn̄ si vnus here/
dum ageret solus ⁊ ꝯsequeret debitū possꝫ soluere illā ꝑteꝫ de
biti principali creditori.⁊ sic essꝫ liberatus.Et ex hoc sequere
tur incōueniēs ꝙ alter coheres qui nō vult agere possꝫ cede/
re principali creditori actōem ꝓ sua ꝑte.⁊ sic creditor cogere
tur recipere solutionē in diuersis rebus ꝯ.l.si nō sortē.§.fi.ff.
de ꝯdi.inde.⁊ nūc habes optime declaratā istā rōeꝫ. ¶ Cir
ca septimā qōem bar.adde breuiter inquātum ipse dicit ꝙ ꝓ
missio ō nō offendēdo aliquem dꝫ esse ꝑsonalis.ita ꝙ nō trā
sit ad heredē stipulatoris.nam fm ange.vꝫ esse casus in quo
ēt offensio ꝑtinet ad mortuū ita ꝙ ipe vꝫ offendi.verbi gr̄a si
aliquis faciat iniuriā corpori post mortē vel aliquid cōmittat
in vnū ex heredibus ꝙ respiciat ad infamiā ⁊ ꝯtumeliaꝫ de/
functi tūc.n.actio non cōpetit vni heredi dūtaxat sꝫ oibus qꝛ
ipse ōfunctus vꝫ esse offensus. Nec vꝫ veꝝ qꝺ dicit Bar.ꝙ
si iniuria infert cadaueri inferat heredi.⁊ nō ōfuncto vt.l.si se
pulchro in fi.ō sepul.vio.¶Preterea ꝙ offensio ⁊ iniuria pos/
sit inferri ōfuncto ꝓbat in.l.i.ō his qui.vt indi.⁊ ibi.no.bar.
⁊ tꝫ gl.⁊ bal.post eā ī.l.sororē.C.ō his qui.vt īdig.sed ꝯcedē
do hoc ꝙ ficte videat inferri iniuria ōfuncto nō sequitur.er/
go stipulatio penalis cōmittetur si talis iniuria defuncto īfert
nam cū stipulatio sit stricti iuris.verba ōbēt capi ꝓprie vt nō
intelligātur ō iniuria ficta.⁊ iō ꝓ tali iniuria nō cōmittit pe/
na.ita elegāter ōcidit Jo.an.in mercu.sua in regula frustra.
ō reg.iur.vbi dicit fuisse ōcisum in publica dispu.ꝙ si aliquis
ꝓmisit nō offendere aliquē sub pena ⁊ offendat vxorē eius.lꝫ
ficte ex ꝑsona vxoris videat offendi nō tamē cōmittetur sti/
pulatio.Et ideꝫ ōcidit Bal.in mā statuti.in.l.sororē in fi.C.
ō his qui.vt indig.vbi dicit ꝙ si ex forma statuti bānitus po
test impune offendi.⁊ aliquis occiso bānito aliquo fcō iferat
ꝯtumeliā mortuo puniet nō obstāte statuto qꝛ ista offensa nō
cōmittitur proprie in bānito sed ficte. Sed tu potes dicere ꝙ
ista doctrina ē falsa qꝛ si lꝫ offendere bānitum vere.ergo for/
tius ficte que ē leuior offensio tꝫ ꝯn̄a per.l.nec in ea.§.i.ff.de
adul.ꝑ quam.l.dicūt doc.maxie Jo.an.in addi.spec.in ti.de
accu.§.sequit in addi.magna ꝙ qui pōt occidere bānituꝫ mul
tofortius pōt eum spoliare ⁊ inferre iniuriam minoreꝫ. Suꝑ
quo vide bonum tex.⁊ qꝺ ibi tangit Bar.⁊ Moder.in lege
in suis

in suis.ff.de lib.& posthu. Sed ad hoc est dicēdū q si bānito inferretur donec est vere bānitus.iniuria ficte vel offēsio arg. pcederet.sed hic nō infertur iniuria vere bānito qz bānū expirauit p morte & iō statutū qd loquitur de vera psona nō trahitur ad fictā.vñ dicebat bal.alibi in.l.i.C.si rector puin.q si iponitur pena offendēti ptātem a statuto ista pena nō hz locū in offendēte filiū ptāti.hic tamē posset dici q hoc est iō qz lz pater & filius cēseant eadē psona intelligit q cēseatur eadē psona prout pater est priuatus nō put cōsideraf tāq official' vel magistratus. ¶ Scdo adde inquātū ang.hic addendo ad dcā bar.vz limitare fm dictū eius inquantū ipse vult q si vnus ex heredibus pmissoris cōfacit pena ex fcō suo cōmittitur pro rata cō oēs.nā ipse credit hoc esse verū nisi ex vnius ctrafactione pax que est fcā induceret piculū cō alios coheredes tūc.n. nō est cōueniēs q ex fcō vnius alij patiant detrimētū vt.l.in his.§.nō dz.de reg.iu.& in regula.nō dz aliquis eo.ti.nō tñ dclarat q sit istud piudiciū seu piculū qd ex facto vnius potest alijs iminere.vnde Jo.de imo.dicit q ista dcā nō hñt iuris saporē qz lz alij coheredes teneant ad penā p rata vt dcm̄ est nihilominꝰ quo ad alios effectus nō videbūtur rupisse pacē. Sed pōt intelligi sane doctrina ang.in pluribus heredibꝰ cōiunctis sanguine in quibus offēsio facta per vnū & inimicitia facit nō dico de iure sed ex cōsuetudine vt oēs cōiuncti vsqz ad certū gradū offendātur ac si ipsi pprie offendissent. Super quo vide qd alibi tangit glo.in fili in.l.iij.§.si inimicus.ff.de suspec.tuto.& tex.& qd ibi ponit bar.in.l.lex cornelia.in prin. ff.de iniur.tūc eni si vnus cōfacit ex heredibus nō vz q possit ctrafacere in piudiciū alioꝝ ne illi afficiant tāto incōmodo. Sed tñ si bene cōsideras ēt hoc nō pōt dici.nā si consuetudo hz id qd dixi oīo illi hñt ledi ex fcō alterius ēt quo ad incurrēdū piculum vnde aliter est declarandū istud dcm̄. Et ad mām adde qd ponūt dy.& bar.in.l.si ita stipulatus.§.grisogo.in vlti.q.j.e.vbi dicunt q ille qui pmisit aliquē nō offēdere nō incidit in penā si offendat fratrē eius qd ēt tenuit Jo.an.in.d. regula.frustra.& qd notat bal.in.l.i.C.de epis.& cle.vbi dixit allegādo Inno.in.c.ad aplice.de re iudi.li.vi.q qñ quis tenetur pmittere de nō offendendo sicut est in casibus qui ponunt per bar.in.l.illicitas.de offi.psi.tenef pmittere pro se & adherētibus & familia. Adde ēt tex.in.l.si stipulatus fuerim.p te nō fieri.j.e.vbi vz pbari cōriū eius qd dixit Jo.an.q stipulatio que est stricti iuris cōmittitur qñ quis offenditur ficte. nā si tu phibes procuratorē meū ire & agere &c. cōmittitur stipulatio sicut si me phiberes.ad idē bonus tex.in.l.ossa.§.fi. ff.de relig.vbi pz q actio in factuz penalis ita cōpetit mihi si pcurator meus offenditur sicut si ego quē tex.adducit bal.ad hoc in.l.sed si hac.§.fi.ff.d in ius vo. Sed pōt dici ad oia ista iura q ibi cōcurrunt duo que non concurrunt in casu nostro vnū est q ibi psona que offenditur per aliū vere & nō ficte extabat & ēt persona que offenditur repñtabat psonā nostraz ex voluntate nostra sed in psona defuncti nō concurrit pria qualitas quia nō est vera persona lz concurrat scda. In casu aūt Jo.an.concurrebat prima qualitas qz vere maritus extabat sed nō scda quia q vxor representet personā mariti hoc inducitur potius ex dispōe legis q ex expssa volūtate mariti. Tāgit etiam hic bar.nūquid si occisori dz diminui pena ex forma statuti si hz pacem ab herede occisi & occisus reliquit plures heredes debeat habere pacē ab oībus vel a maiori parte vel a quibus. Super qua qōe vide qd plenissime scripsi anno pterito in.l.p herede.§.si sepulchri.de acqui.here. Tangit ēt hic Jo.de imo.nunquid si ex forma statuti pax dz haberi ab herede si testator ipse vel defunctus reddit pacē sufficiat dē q dic vt hic per eum & p bar.in.l.dāni.§.sabini.ff.de dam.infe. & per bal.in.l.ij.C.de lib.& eoꝝ lib.& in.l.i.in vlti.col.C.cōmunia dele. ¶ Scdo tangit nūquid pax que redditur absenti sufficiat ad remittēdā iniuriā in foro iudiciali vel ad optinēdū bñficiū statuti de quo supra.sup quo uide bal.quē ipse sequit in.l.ij.C.de lib.& eo.lib.& vltra eū vide qd no.ponit Jo.an. in ti.de instru.edi.§.nūc vero aliqua ver.xiiij.qui incipit.sed pone.& qd ponit cy.& bal.eū in.l.diuus.in vl.q.ff.ad sil.& tenent cōiter predicti doctores q pax non pficiat absenti nisi saltē sacerdos recipiat pro absēte. Facit optime qd ponit bar. post guil.de cu.in.l.i.§.ius publi.ff.d iusti.& iu. Sed bar.alibi tenet q ēt in foro iudiciali proficiat quo ad totalē remissionem iniurie vz in.l.non solum.§.iniuriaruz actio.ff.de iniur.

Et hoc sentit bal.in.d.l.i.cōia dele. Sz pria opinio est tutior & etiaz videtur cōmunior.

Si is qui duplam. Stipulatio duple dāni īfecti vsufructuaria & de no.ope.nū.si cōmittunf ad interesse diuidunf inter heredes stipulatoris.secus si cōpetant ad fcm̄ indiuiduū. scda ibi restitui tñ &c.tertia ibi & hoc vtilitati cā. ¶ Et aduerte ad sūmarium bar.qz ipse nō sumat vltimam ptem tex.q loquif in pluribus heredibus pmissoris & in ipso pmissore que qualiter intelligat declarabif in vl.glo. ¶ No.pmo q lz ī stipulatōe duple heredes venditoris sint obligati insolidū ad factū indiuiduū.ita q vno cōueniente pena cōmittif cō oēs vt.l. in executōe.§.insolidū & l.cū ex cā.j.e.nihilominus exactio pene seu duple cōmisse cō oēs non cōmittif nisi p rata vt etiā dicūt iura palle. ¶ Scdo no.ibi ī stipulatiōe fructuarij q qñ est finitus vsufructus in psona vsufructuarij actio cōmittitur heredibus pprietarij ad interesse p parte.intellige si agāt ex illo capite q vsufructuarius male sit versatus in re.nā si agerent ad rem restituendā tunc qz restō nō pōt fieri p pte aut cōpeteret ipsis actio insolidū sicut tz bar.in fi.glo.magne & similiter cō heredes vsufructuarij cōpeteret actio insolidū ad rē restituendā aut saltē lz ista obligatio ad rē restitui eēt diuidua tñ quo ad effectū solutōis nō possz fieri restō pro pte vt.l.si duo in fi.ff.depo.& vtꝝ sit verius declarabif in glo.posita sup verbo dāni infecti vbi ē similis qō. ¶ Ultimo no.& ad hoc sp allegaf q stipulatio ctinens fcm̄ indiuiduum sicut destructio opis non diuidif inter heredes pmissoris.nec ēt defensio qz & ipsa ctinet fcm̄ indiuiduū vt.l.ex clausula.j.ind.sol.& plene fuit declaratū.s.e.l.§.cato in.ij.q.prin.post Bar. ¶ In gl. sup verbo dāni infecti ibi.idem est in actōe in factuz qua agit reus doc.cōiter h post Bar.reprehendūt istam glo.qz re vera cū destructio opis ctineat factū indiuiduū & hędibus stipulatoris & cō heredes pmissoris cōpetet actio insolidūz vt.l.ij.§. ex his.s.e.& l.fideicōmissa.§.pe.& fi.de leg.iij. Possz aūt pcedere opi.glo.in exemplo de vsufructuario cuius heredes tenent ad rem restituendā pprietario vel heredis eius. Nā hic cadit pprie obligatio ad rem restitui que est indiuidua solutōe dūtaxat vt.l.si duo in fi.ff.depo.& plenius declarat Bar. s.e.l.§.cato in pria oppositōe. Et aduerte qz doc.psupponūt oēs reprehendēdo glo.magnā in fi.q heredes fructuarij non sint obligati ad vsumfructū restituendū qz illud ius cōsolidaf ipso iure in psona pprietarij.vñ nō est opus aliqua restōne sz intelligant q heredes fructuarij sint obligati ad ipsaz rē restituendā ex stipulatōe vt dixi tex.aūt in.l.i.§.hoc aūt in.ij.rñso ff.vsufruc.quēad.caue.multū obuiat huic opioni dz.n.ibi expresse q in stipulatōe vsufructuaria nō venit restō rei.sed qd exinde restat q verba si nō destruunf hoc significāt q solum ex stipulatōe pōt peti quatenus res nō extat qz ē dteriorata.& hoc oñdit lex sequens manifeste que dicit q aliqñ ista stipulatio ctinebit interesse totius pprietatis.vz si tota res perijt qz fuit vsucapta negligētia glo.tñ vz ibi intelligere q nemo pōt stipulari rē suam.s.vt def sibi sed bene pōt stipulari vt tradaf & per cōsis vt restituaf qz ē eadem rō.& ita intelligūt doc.in.l. scire debemus.§.si a fure.j.e. Et vere rō decidēdi in.d.§.habet adaptaf ad hunc intellectū inquātum dicit q rē suam aliquis inutiliter stipulaf qd nō est verū nisi qñ quis stipulaf dari vt mō dcm̄ est verba tñ & illius.§.& legis sequētis aliter sonant. ¶ In glo.sup verbo neqz restō ibi & q subicit neqz dfensio &c.doc.dicunt q ista doctrina Joānis quā retuli plenius in voce est vera si ponaf exemplū in pmissore principali ad quē solum ptinebāt edes sed si ponaf in pluribꝰ heredibus qui successerūt vni dño hoc dcm̄ nō eēt verū qz sufficeret q vnus ex eis caueret p parte sua vt nō fiat remissio cō eū ex sua parte.ita pbaf in.l.si cōes & qd ibi no.ff.de nego.ge. Tu aūt potes cōsiderare duos casus.nā si cautio dāni infecti fuit petita ab ipsis heredibus dūtaxat & nō a defuncto tūc pcedit tex.in.l.si cōes. Sed qñ cautio fuisset petita ab ipso defuncto & nōdum pstita tunc posset substineri opi.Jo.qz sicut ipse pncipalis tenebaf insolidūz cauere vt.l.in stipulatione.ff.de dā. infec.ita ipsi heredes tenebunf cauere insolidū ita q vno solo cauente & alijs non fieret remissio in cōtumaciā p tota re. & hoc vz pbare tex.in.l.ij.§.incertā.s.de pto.stipu.intelligēdo ver.cōmis pprie put ego dixi eē intelligendū.s.e.l.§.cato i.ij.q. Et pōt esse rō diuersitatis qz qñ cautio fuit petita a prin

cipali ꝑsona ipsius quodãmodo fuit affecta ad prestandũ cau-
tionem vnde in cõtumaciaʒ non prestãtis aliquãdo fingit̃ sti-
pulatio interposita ut.l.si finita.§.elegãter.ff.de dam.insec.⁊
ideo sicut in fcõ indiuiduo obligatio non dʒ diuersificari ex ꝑ
sona heredũ vt.l.ij.§.ex his.s̃.e.ita nec in isto casu dẽbebit di-
uersificari lʒ enĩʒ hic nulla sit obligatio sed officiũ iudicis ex
quo petit̃ cautio vt.l.cũ postulassem ⁊ qd̃ ibi ꝑ bar.de dã.isec.
hʒ tamẽ hoc officium iudex postquã est deductũ in iudicio ⁊
sic cãtum inesse instar quoddã obligationis ꝑsonalis de quo
uide qd̃ tradit bar.in.l.si tertius.§.officiuʒ.ff.de aqua plu.ar.
Ex hac opione Jo.sic declarata limitat̃ prima sing.l.si cões
de neg.ge. Scdõ ampliãt tex.in.§.ex his q̃ non solũ quãdo
factum indiuiduũ est in obligatõe non mutat̃ obligatio ex ꝑ
sona hẽdum sed etiam qñ debet̃ per officiũ iudicis intentatũ
⁊ petitum a iudice.

Stipulationum a ie.

Nota primo ibi.qui a mero iudicis officio ⁊c. Nam ex hoc
tex.dicit ang.q̃ illud dr̃ proprie meruʒ q̃ nullaʒ hʒ
mixturã vel cõmixtionẽ cum alia spẽ iõ sumitur argumentuʒ
ex hoc tex.q̃ si statutũ dicit q̃ a mera interlocutoria nõ possʒ
appellari ⁊ iudex ꝓfert instrũm guarãtigie esse exequẽdũ a tali
interlocutoria poterit appellari q̃ hʒ vim diffinitiue q̃ nõ dr̃
mere interlocutoria ⁊ idẽ dixit in.l.si sic.in prin.ff.de le.i.vbi
est silis tex. Et idẽ dicit eʒ̃ si statutũ dic̃ q̃ a mera diffinitiua
nõ possit appellari poterit appellari ab iterlocutoria que hʒ vi
diffinitiue q̃ nõ est mere diffinitiua ⁊ de virtute istius dictio-
nis vide tex.⁊ qd̃ ibi ponit bar.in.l.ẽt.C.de obse.ali.pa.p̃s.
Sed dubitat̃ ꝓ declaratõe istius qõis.p̃rio nũquid ista ꝓnun-
ciatio de exequẽdo instrũm sit diffinitiua uel saltẽ interlocuto-
ria que hẽat viʒ diffinitiue de quo.d.m.hic refert vnũ cõsiliũ
ang.de v̂bo ad verbũ qd̃ nõ allegat qd̃ est in ordine meoꝝ cõ
si.xv.vbi in effectu cõcludit q̃ ista ꝓnũciatio est interlocuto-
ria nõ diffinitiua hʒ tñ vim diffinitiue.Et q̃ sup ista mã.d.m.
hic multũ diffuse loquit̃ ⁊ adducit de v̂bo ad verbũ duo cõsi-
lia ang.quẽ ipse nõ allegat iõ referẽdo dcã ang.fideliter in cõ
silio suo.cx.⁊ cõsi.xvi.⁊ ẽt dicta dñi mei quatenus addit.dico
pro declaratõe oium que scribit ang.in cõsilijs ꝑfatis ⁊.d.m.
hic diffusius quatuor ex ordine esse vidẽda. Prio nũquid in-
distincte vbicũqʒ nõ seruat̃ ordo iudiciarius sñia que fert̃ in
tali iudicio dicat̃ potius iterlocutoria q̃ diffinitiua. Scdõ nũ-
quid ꝓnũciatio de exequẽdo instrũm guarãtigie vel sñiam di-
cat̃ interlocutoria hñs vim diffinitiue in quo articulo declara-
bit̃ nũquid sit appellãdũ ab executõe exꝑssa cã. Tertio erit vi-
dendũ nũquid interlocutoria hñs vim diffinitiue possit reuo-
cari ꝑ iudicẽ qd̃ ang.dicit se nõ inuenisse scriptũ. ¶ Quarto
⁊ vltio nũquid ab iterlocutoria hñte viʒ diffinitiue debeat ap-
pellari exꝑssa cã in appellatõe sicut fit a mera interlocutoria.
an vero possit appellari sine expressione cãe qd̃ ẽt tetigit hic
Jo.de imo. Circa primũ dicit ang.in cõsilijs allegat̃ q̃ si ꝓ
cedit̃ nõ ꝟuata solẽnitate iudicioꝝ ex cõmissione supioris qui
cõmittit cãm sine figura iudicij tũc sñia que fert̃ est diffinitiua
allegat tex.in cle.sepe in fi.de v̂.sig. Si vero ex dispõne iuris
ꝑꝑ naturã negocij ꝓcedit̃ nõ ꝟuata solẽnitate iudicioꝝ ipẽ di-
cit q̃ est iterlocutoria hñs vim diffinitiue mouet̃ duplici rõe
p̃rio q̃ illa dr̃ diffinitiua que fert̃ p̃cedẽte cãe cognitõe ⁊ ꝟua-
ta solẽnitate iudicij ⁊ que requirit̃ in sñia ꝓferenda vt.l.i.⁊ ꝑ
totũ sed maxie in.l.fi.C.de sen.ex pi.reci. Cũ ergo hic cesset
solẽnia iudicioꝝ ergo nõ erit diffinitiua ⁊ hoc sentit bar.lʒ nõ
clare dicat in.l.titia.ff.de accu.⁊.i.l.si cũ excep.§.hec aũt actio
ff.q̃ me.cau.sed clarius hoc sentit in.l.si quis a lib.§.si quis
ex his.s̃.de lib.agn.vbi gl.dubitauit de hoc ⁊ in.§.p̃ce. Idẽ
ẽt sentit in.l.si finita.§.nõ aũt.ff.de dã.infec. Cõfirmat̃ ista
ꝯclusio q̃ p̃ceptũ fcm̃ in cõfessũ decidit quidẽ cãm totaliter ⁊
tñ dr̃ interlocutoria ꝟm ang.in.l.si debitori.ff.de iudi.allegat
tex.cũ gl.ij.q.in.c.nos in quẽquã.⁊.l.sancim⁹ cũ ibi notatis.
C.de admi.tu.d.m.allegat plures quotas vʒ gl.in.c.dudũ de
elec.⁊ tex.in.c.ex ꝑte.de v̂.sig.⁊ gl.in.l.fi.§.necessitatẽ.C.de
bo.que li. Vñ infert hic q̃ p̃ceptũ qd̃ fit in cõfessũ nõ est ne-
cesse q̃ fiat in scriptis q̃ nõ est ꝓprie diffinitiua allegat.d.de
rotta deci.xviij.⁊ decisione.cclxxx.⁊ decisione.cccx. Sʒ ꝯ istã
opi.insurgit Jo.de imol.⁊ recte iudicio meo in.d.§.non aũt
dicit enĩʒ q̃ simplr̃ sic dicere est ꝯ tex.i aũt.qui semel.C.quõ
⁊ qñ iudex vbi fert̃ diffinitiua lite nõ cõte.in cõtumaciã acto-
ris facit optime quod scribit bart.in auten.si omnes.C.si vt
se ab here.absti.⁊ in.l.si finita.§.iulia.ff.de dam.infec. Sed
ad illum tex.posset r̃nderi q̃ lʒ dicat̃ ibi ⁊ in corpe.vʒ in au-
ten.de relig.§.oẽs collat.viij.q̃ iudex pronũciat actore absen-
te ⁊ lite non cõte.vel q̃ fert legitimã sñiam sicut dr̃ in corpo-
re nõ tñ de necessitate vrget q̃ illa sit diffinitiua q̃ legitĩa sen-
tẽtia põt exponi ẽt in interlocutoria que fert̃ ꝟm legem vt.l.le-
gitima.ff.d̃ pac.⁊ iõ querẽda est alia lex vel canon que hoc di-
cat clarius. Et vr̃ ꝓ ista ꝯclusione eẽ casus no.qui non põt ca-
uillari in.c.qm̃ frequẽter.§.porro in fi.vt li.nõ ꝯte.vbi in cer-
tis cãis in quibus lis non ꝯtestat̃ ꝑte absente dr̃ q̃ fert̃ diffi-
nitiua sñia. Preterea qñ iudex ꝓcedit ex officio inquirendo
sñia lata sup inquisitõe ẽ diffinitiua.ita tʒ exꝑsse Jo.an.i no-
uel.in.c.fi.de elec.li.vi.⁊ habes glo.no.de iure ciuili quã te-
ne menti in.l.ij.in fi.sup vltimo uerbo.ff.de his qui sunt sui
uel alie.iu.⁊ tñ qñ iudex ꝓcedit ex officio ⁊ pars nõ ꝓmouet
inquisitiõem lis nõ cõtestat̃.ut est casus in.d.c.qm̃ frequẽter
§.sunt ⁊ alij ubi satis probat̃ iuncto.§.porro q̃ sñia lata super
inquisitõe est diffinitiua cum dicit q̃ cã inquisitõis est simi-
lis cãe posite in.§.porro. ¶ Dicendũ ẽ ergo ꝟm Jo.d̃ imo.
in.d.§.non aũt ⁊ uere q̃ qñ sñia fert̃ de directo sup eo qd̃ p̃n-
cipaliter deducit̃ in iudicio tunc ista sñia lʒ feratur omissa so-
lemnitate iudicioꝝ erit diffinitiua.⁊ ita tʒ glo.exꝑsse in.d.§.
oẽm.s̃.alle. ¶ Aliquãdo fertur nõ d̃ directo neqʒ principali-
ter sup negocio p̃cipali sʒ ꝑ indirectũ sicut ẽ uidere qñ quis
repellit̃ ab agendo ꝑꝑ exceptõeʒ declinatoriã que perimit ne-
gociuʒ p̃cipale.sicut ẽ exceptio solutõis uel p̃scriptõis i qua
iudex non ꝓnũciat principaliter sup negocio deducto in iudi-
cio sʒ sup ꝓcessu non faciẽdo sup illo negocio.⁊ tũc ista est ꝓ
prie interlocutoria que hʒ vim diffinitiue ꝟʒ Bar.in.d.l.titia
⁊ bar.elegãter hoc declarantẽ in.l.elegãter.§.si quis post.ff.d̃
cõdi.inde.⁊ lʒ glo.dicat q̃ ẽ diffinitiua in.c.i.d̃ lit.ꝯte.lib.vi.
vere tñ ẽ interlocutoria sʒ hʒ vim diffinitiue.⁊ eodeʒ mõ põt
poni exemplũ in ꝟo decreto ꝓut ponit Jo.de imo.i.d.§.nõ
aũt.hoc aũt q̃ illa dicat̃ diffinitiua que diffinit negociũ prin-
cipaliter deductũ coram iudice ẽ intelligenduʒ qñ illud nego-
cium nõ venit accessorie ad aliud negociũ p̃cipale sicut arti-
culus ipsius vel eius executio tũc.n.sñia lata sup illo nõ dice-
ret̃ diffinitiua sʒ interlocutoria mera que posset reuocari.vñ
ꝓnũciatio de exequendo lʒ determinet articulũ principaliter
deductum in iudicio executiuo nõ dicet̃ diffinitiua.quinimo
nec hñs vim diffinitiue. Qd̃ nõ sit diffinitiua tʒ Jo.an.ex-
presse in addi.spe.in ti.de accu.§.in quib⁹ ver.v. Qd̃ nõ ha-
beat vim diffinitiue sicut tʒ ang.h̃ ⁊ in cõsilijs alle.ꝓbat̃ quia
illa interlocutoria hʒ vim diffinitiue que diffinit negociũ p̃n-
cipale.vñ lʒ vnus articulus cãe cõmittat̃ iudici delegato ⁊ su-
per illo principaliter ꝓnũciet̃ ista non dicet̃ diffinitiua sʒ iter-
locutoria ꝟm Bal.in.l.añ sñiã.C.quoꝝ ap.nõ reci.lʒ glo.nõ
dixerit ꝯrium in.l.ij.C.d̃ epi.audi.nec ẽt hʒ vim diffinitiue.
Utrũqʒ dcm̃ ꝓbat̃ in.l.fi.a qui.ap.non lʒ ⁊ in.l.arbitro.ff.
qui satis.cog.in quib⁹ pʒ q̃ talis sñia põt reuocari.ergo ẽ iter-
locutoria non hñs vim diffinitiue q̃ si haberet vim diffiniti-
ue nõ posset reuocari glo.ẽ sing.quam ẽt adducit hic.d.meus
in.c.fi.de elec.li.vi.⁊ statim plenius dicam in tertio articulo.
¶ Non obstãt argumẽta que tetigit ang.in dcõ cõsilio ⁊ pri-
mo nõ obstat q̃ illa dr̃ diffinitiua que diffinit articulũ princi-
paliter in iudicio deductũ q̃.l.i.de re iudi.cum si.intelligitur
qñ finit̃ articulus de quo ẽ principalis cõtrouersia nõ qñ arti-
culus accessorius ad articulũ principalẽ.⁊ hoc cõcedit ang.in
dcõ cõsilio per.d.l.arbitro vñ dicit q̃ ẽ interlocutoria.⁊ i hoc
bñ sed inquãtum dicit q̃ hʒ vim diffinitiue hoc nõ plʒ q̃ ꝓ-
nũciatio de exequẽdo sicut dicit bar.in.l.añ sñiam circa prin.
quoꝝ ap.nõ reci.iõ est interlocutoria q̃ nihil inducit de no-
uo sʒ ẽ mera executio.vñ si in iudicio executiuo reus ꝑꝑ cõtu-
maciã cõdemnaret̃ ad aliquid d̃ nouo.tũc illo respectu ꝓnũ-
ciatio fcã in executõe dicet̃ habere vim diffinitiue seu aliquo
mõ diffinitiua.ita intellige glo.⁊ Bar.in.l.si cũ exceptõe.§.
h̃ aũt actio q̃ me.ca. ¶ Et ex his infert̃ ad.q.quã tetigit hic
d.meus.nũquid in appellatõe a ꝓnũciatõe de exequẽdo dʒ ex-
primi cã.nam ipse tʒ q̃ non q̃ ista est interlocutoria hñs viʒ
diffinitiue in cuius appellatõe non dʒ exprimi cã.⁊ põt insti-
ficari ex nouis actĩ ꝯ regulam que dat̃ in interlocutoria in.c.
cordi.de ap.li.vi.⁊ in cle.appellãti.eo.ti.alle. Jo.an.hoc te-
nentem in.c.ꝑuenit de ap.in antiquis.⁊ bal.in.l.minorib⁹ de

his qui.

his qui.vt indig.⁊ in.l.iusiurandū ꝙ ad pecunias.§.fi.ff.de
iureiur.de quo dicem⁹ tibi in quarto arti.plenius qꝛ sup isto
dubio valde variatū est sed quātum pertinet ad ꝓpositū nr̄m
ista doctrina nihil facit qꝛ non est verū ꝙ pronūciatio de exe
quendo siue in sn̄ia siue in instr̄o guarātigie habeat viz diffi-
nitiue circa negociū principale ⁊ ideo cōiter doctores vbiqꝫ
tenent ꝯriam opinionē vꝫ ꝙ quādo appellatur a ꝓnunciatōe
de exequēdo debeat inseri cā qꝛ est iterlocutoria ita dicit bal.
in.d.l.ante sn̄ie quem et ipse allegat.Sed ipse nō uidit specu.
idem tenentē in ti.de execu.sn̄ie.§.nūc videndū versi.sed nū
quid ⁊ io.an.in ti.de appel.§.in quibus v̄si.v.vbi ꝓprie dicit
in vl̄tis verbis ꝙ ideo dꝫ inseri cā qꝛ ista est iterlocutoria sup
ple mera alias ſm eū non d̄beret inseri vt ipse no.in.d.c.ꝑue
nit.Et hāc sn̄iam approbat anto.d̄ bu.in.c.ꝙ ad cōsultatōeꝫ
de re iudi.hāc et sn̄iam tenet bar.in.l.ab executore.in prin.ff.
de appel.Ex dictis tn̄ eius nō appꝫ quare in hac appellatōe
cā sit exprimēda.nā forte potuit itelligere vt tāgit hic.d.m.ꝙ
q̄uis ista interlocutio hēat vim diffinitiue tn̄ spāli rōe cā sit i
eius appellatōe exprimēda ex eo qꝛ est p̄sumptio ꝯ appellātē
ꝑꝑ auctoritatē rei iud.vn̄ et si eēt ꝓprie diffinitiua isto casu d̄
beret exprimi cā in appellatōe vt.c.cū spāli.§.porro.extra de
appel.⁊ ibi notat̄.⁊ notat̄ in.c.romana.§.sinaūt.d̄ app.li.vi.
Facit optie tex.in.l.a sn̄ia.in prin.⁊ qd̄ ibi ꝑ bar.ff.de app.sꝫ
huic rōi rn̄det.d.m.hic ꝙ nō semꝑ qn̄ est p̄sumptio ꝯ appel-
lantē dꝫ exprimi cā seu qn̄ quis regulariter ꝓhibet̄ appellare
qd̄ pꝫ ſm eū qꝛ qn̄ cōmittit̄ cā appellatōe remota lꝫ quis non
possit appellare nisi ex cā exp̄sse approbata i iure vt.c.pasto.
in prin.⁊ ibi not.de app.nō tn̄ reꝗrit̄ ꝙ in appellatōe teneatur
exprimere cām.Sꝫ ad hoc posset rn̄deri ꝙ in casu p̄dicto nō
ꝓhibet̄ appellatio qꝛ sit p̄sumptio ꝯ appellantē sꝫ vt abbreui
entur lites ⁊ id̄ cū ab executōe regulariter nō appellet̄ p̄sum-
ptiōe que est ꝯ appellantē ꝑꝑ rē iudi.et ista cōsideratio posset
substineri nō tn̄ placꝫ oīo qꝛ ista p̄sumptio facit ꝙ dꝫ exprimi
cā vt ligētur manus iudicis a quo est appellatū nō tn̄ īpeditur
appellatio deuolui ad iudicē ad quē vt not.in.d.§.porro.⁊ id̄
magis placet pria rō Jo.an.⁊ bal.ꝙ id̄ dꝫ appellari expressa
cā qꝛ est mera interlocutoria.Et qꝛ supra dixi in pn̄cipali qōe
ꝙ et si de iure tollat̄ ordo iudicialis nihilominus sn̄ia que fer
tur est diffinitiua ⁊ in ꝯtrariū allegaui.no.in.l.si debitori.cuꝫ
mā.ff.de iudi.cū alijs iuribus.s̄.allegatis.dico ꝙ illa iura non
obstāt qꝛ qn̄ debitor cōfitet̄ nō oblato sibi libello in scriptis nō
dr̄ adhuc petijsse sꝫ velle petere vt satis pꝫ ex.d.l.si debitori.i
prin.qꝛ nō petijt vt debuit.vn̄ qn̄ iudex postea in debitorē cō
fitentē facit p̄ceptū de soluēdo id̄ nō dr̄ sn̄ia diffinitiua qꝛ illa
fert̄ vbi est forma iudicij cuius forma cōstat ex iudice.actore.
⁊ reo.vt.c.forus.de v̄b.sig.qꝛ ergo in casu nr̄o adhuc aliquis
nō pōt dici egisse id̄ iudiciū nō hꝫ actorē adhuc ⁊ id̄ nō expe-
ctat sn̄iam diffinitiuā.Et inde est ꝙ qn̄ iudex facit p̄ceptū sup
notorio ista est iterlocutoria ut.l.ictus fustiū vbi not.ff.de his
qui notā.infa.⁊ similiter qn̄ iudex punit reū accusatū virtute
cōfessionis ⁊ libellus est ineptus ſm bal.in.l.i.§.cū vrbē.ff.d̄
offi.p̄fe.vrb.Et ad materiā istā vide qd̄ ponit bal.in.l.ꝑ hāc
in pe.col.C.de tēp.app.vbi voluit ꝙ oīs interlocutoria que
parit grauamē irreparabile hēat vim diffinitiue quo ad hoc vt
nō hēat locū cle.appellāti.de app.⁊ ſm hāc doctrinā ꝓnūcia
tio de exequēdo hr̄et vim diffinitiue sicut dixit hic ang. Sed
qꝛ hoc nō ꝓbat aliquo iure id̄ nō est recedēduꝫ a p̄missis ⁊ ꝑ
ista est expeditus primus ⁊ scd̄s articulus.Circa tertiuꝫ cōis
opi.est ꝙ interlocutoria que hꝫ viꝫ diffinitiue nō possit reuo
cari qꝛ est eadē rō que est in diffinitiua ita tenet specu.in ti.de
sen.ꝓla.§.spēs v̄.est quoqꝫ.⁊ anto.de bu.in.c.cū cessante.de
app.⁊ in.c.tua nobis.eo.ti.referēs dn̄os de rota tenuisse ꝯtra
riū ꝯclusione sua.lxxxi.qd̄ et tenet ang.in cōsi.p̄alle.⁊ in.l.si
debitori.ff.de iudi.Sed ꝓnūc magis placet opi.cōis quā se-
quit̄ gl.in.c.fi.de elec.li.vi.vt.s̄.dixi.¶ Nō ob.rō ang.duꝫ
dicit ꝙ qn̄ forma ⁊ effectus discrepant adinuicē actus potius
denoīatur a forma q̄ꝫ a sua essentia vt.l.ius ciuile.de iusti.⁊
iu.⁊.l.an inutilis.in prin.de accept.vn̄ vr̄ ꝙ qꝛ sn̄ia interlocu
toria que hꝫ vim diffinitiue hꝫ formā interlocutorie tanq̄ꝫ in
terlocutoria simplex debeat censeri.nam hoc est verum respe
ctu quiditatis ⁊ essentie.nā vere est interlocutoria sed respe-
ctu effectuum qui resultant ex ea censebit̄ diffinitiua ex quo
habet effectum diffinitiue vtrunqꝫ dictum probatur in.l.i.⁊
quod ibi per Bal.C.de rerum permu.⁊ in.l.si olei.⁊ ibi per
Bar.⁊ bal.C.locati.vbi ꝓbatur singulariter q̄ꝫ qn̄ cōtractus
inominatus subrogat̄ loco ꝯctus noīati non hꝫ locuꝫ pn̄ia qꝛ
quo ad effectū censet̄ ꝯctus noīatus. Circa quartū ⁊ vltimuꝫ
qꝛ ē articulus solēnis non pōt discuti nūc.ne simus nimis ꝓ-
lixi.sed vide Jo.an.⁊ moder.in.d.c.ꝑuenit ⁊ bal.in.l.mino
ribus de his qui.vt indig.⁊ in.l.iusiurandū ꝙ ad pecunias in
fi.ff.de iureiu.⁊ vide eūdem in rubrica ne li.in vna ⁊ eadē cā
tertio ꝓuo.vbi tꝫ ꝯ ea que dixit in locis p̄alle.⁊ idem sentit i
d.l.an̄ sn̄ie.C.quorū ap.nō reci.sequēdo Bar.in.l.ait p̄tor.§.
ꝑmittit̄.ff.de mino.vide et eūdem bal.in.l.elegāter.§.si quis
post.ff.d̄ condi.inde.¶ Scd̄o no.in ver.cōuentōales ibi ꝙ
pene dixerimus ⁊c.ꝙ stipulatio recipit multiplicitatē spērū ſꝫ
formas ꝯctuū.sup quibus interponunt̄.⁊ ex hoc pꝫ ſm mo-
der.ꝙ stipulatio nō ē ꝓprie ꝯctus qꝛ nullū simile est idē vt.l.
qd̄ nerua.ff.depo.⁊ hoc dicūt ipsi eē no.ꝑꝑ statuta que faciūt
mentionē de ꝯctu vt nō cōprehēdat stipulatōem nec alios ꝯ-
ctus qui nō sunt vltro citroqꝫ obligatorij.⁊ hoc ꝓbat tex.de
stricta significatōe in.l.labeo.§.ꝯctum de ver.sig.vbi bar.ar-
guit similiter ad statuta ꝑ illum tex.sed tu aduerte qꝛ Jo.an.
in addi.spe.in ti.de sen.§.iuxta in addi.que icipit ⁊ soluit ⁊c.
vr̄ tenere ꝯrium dicit.n.fuisse publice disputatū ꝙ si ex for-
ma statuti bānitus ꝓhibet̄ ꝯhere ad sui vtilitatē ⁊ bānitus vē
dit rem cū pacto ꝙ emptor nō possit expellere colonū ꝙ quia
istud pactū respicit vtilitatem bāniti nō valebit lꝫ in hoc pa-
cto solus emptor obliget̄.⁊ sic respectu huius pacti nō possit
dici ꝓprie ꝯctus lꝫ in ꝯrium alleget illa iura.sed pōt dici ꝙ il
la decisio ē vera nō ꝑ rōem suam in illo casu sꝫ qꝛ istud pactū
appositū a vēditore censet̄ eē pars p̄cij vt.l.fundi ꝑtem cū mā
ff.de ꝯhen.emp.⁊ sic si censet̄ esse pars precij est pars ꝯctus
vltro citroqꝫ obligatorij qꝛ emptor obligat̄ ad p̄cium ⁊ vēdi-
tor ad rem.¶ In qōe aūt principaliter mota bal.in.l.ꝯctus
C.de fi.instru.distinguit ꝙ aut statutuꝫ ē executiuū cōsensus
⁊ obligatōis deducte in ꝯctu.⁊ tunc cōprehendit et ꝯctuꝫ qui
nō ē vltro citroqꝫ obligatorius.aut ē ipeditiuū uel restrictiuū
talis cōsensus.⁊ tūc non cōprehendit talē ꝯctum sed uerba d̄
bent intelligi ꝓprie.sed qꝛ ista sua distinctio non ꝓbat̄ iure.
melius ē dicere sicut ipse dicit in autē.sacra puberū.C.si ad-
uer.ven.vꝫ ꝙ aut rō ē scripta in statuto.⁊ est eadē in vtroqꝫ ꝯ
ctu tunc et in mā correptiua ⁊ que stricte dꝫ itelligi appellatōe
ꝯctus veniat ille qui nō ē ultro citroqꝫ obligatori⁹.aut rō nō
est scripta ⁊ tunc dꝫ distingui inter materiā fauorabilē ⁊ odio
saꝫ ut ibi dicit Bar.que distinctio plꝫ ⁊ fundat̄ ex his que ple
ne scribit Jo.d̄ imo.in.l.si uero.§.de uiro.ff.so.ma.ubi con
cludit ꝙ et in materia correptiua fit extensio de ꝑsona ad ꝑ-
sonam uel d̄ casu ad casuꝫ qn̄ id qd̄ nō est exp̄ssum ex ꝓprie-
tate uerbi pōt cōprehendi sub larga significatōe vocabuli.⁊
rō est exp̄ssa in.l.alle.glo.in cle.i.d̄ elec.Et idem tenuit bal.i
effectu in.l.qd̄ uero.ff.d̄ legi. Si ergo largo mō appellatōe ꝯ
ctus venit et ista spēs ꝯctus vt.l.si donatōis.C.qd̄ me.cau.⁊
l.i.C.vt.ac.ab her.⁊ ꝯ bar.⁊.l.p̄posteri.C.d̄ testa.id̄ qn̄ rō ē
descripta in.l.cōprehēderet̄ ista spēs ꝯctus.⁊ hoc mō pōt sal
uari no.doc.Bal.in.l.si vnus.§.pactus ne peteret.ff.de pac.
vbi dixit ꝙ si ex forma statuti mulier ꝓhibet̄ ꝯhere nō pōt re
futare vel liberare aliquē ꝑ pactum qd̄ dcm̄ ang.ibi reprobat
ꝑ ea que hic notant̄ ⁊ in.d.§.ꝯctum ⁊ ad mām vide qd̄ no.po
nit bar.in.l.si intra in fi.ff.de pac.¶ Ultimo no.ꝙ h̄ vr̄ ca
sus in ver.cōuentōales ꝙ sint stipulatio sine cā non vꝫ dr̄.n.i
tex.ꝙ stipulatio pēdet ex negocio ꝯcto.ergo vbi nō ē aliquis
ꝯctus ꝓprie vel iproprie sola stipulatio nō vr̄ habere effectū.
hoc et implicat tex.in prin.huius ver.dū dicit ꝙ tot sunt spēs
stipulationū quot sunt negocia ⁊ ꝯctus.Aduerte tn̄ qꝛ tex.iste
possꝫ adduci ad oppositū ꝑꝑ dictōem pene que ōndit ꝙ aliqn̄
stipulatio pōt eē absqꝫ aliquo ꝯctu.sꝫ illa dictio pene pōt hr̄e
aliū effectū vt videbis in glo.De articulo aūt isto dicvt plene
dixi post Moder.in.l.a titio.j.e.¶ In glo.sup uerbo p̄-
torie doc.moder.post bar.cōiter reprobāt glo.istaꝫ ⁊ recte qꝛ
nō ē dr̄ia in hoc.vtrū cautio petat̄ principaliter vel incidenter
ad cōstituendū duas spēs diuersas.sed uera dr̄ia ē que tangi
tur ſo loco in glo.vꝫ ꝙ illa cautio dr̄ p̄toria que ex dispōne
edicti p̄toris principaliter vel incidēter dꝫ iterponi vt optime
ꝓbatur in iuribus hic adductis ꝑ bar.Et ꝙ cautio que inter-
ponit̄ incidēter possit eē p̄toria.satis ꝓbat tex.clare in.l.i.in
prin.d̄ p̄to.stipu.Dicit̄.n.ibi ꝙ cautio que iterponit̄ ꝑꝑ iudi
cium ē vna spēs p̄torie stipulatōis.sicut cautio rē ra.ha.⁊ iu-

di. sol. ⁊ qꝛ ille interponunt̃ ꝑꝑ iudiciū motū iõ non ē dubiuꝫ
qui petunt̃ incidẽter non pn̄cipaliter. ¶ Aduerte tñ ad vnuꝫ
singulare verbū bar. qđ ipse ponit hic ad declaratõem gl. isti.
de diuisione stip. §. fi. in. ij. lec. dicit. n. ꝙ cautio rati dicit̃ esse
cõis qꝛ in persona ꝓcuratoris ex parte actoris interponit̃ ex
dispõne pretoris sed qñ ista cautio aliquãdo interponit̃ a pro
curatore rei tunc dicet̃ cautio iudicialis qꝛ dꝫ interponi ex ex
tensione iuriscõsulti quã facit de edicto pretoris ⁊ de vna per
sona ad aliã ⁊ sic expꝛ̃sse vult ꝙ quãdo lex pretoria extenditur
ad aliã personã uel aliuꝫ casum ex idẽtitate rõnis ista disposi
tio extendẽs dicat̃ ius ciuile non ius p̃torium. Sed ꝯ͂ illud di
ctum qđ est ualde nouū arguitur fortiter qꝛ extensio est spẽs i
terpretatõis ſm glo. in. l. i. i pꝛi. ff. đ. ori. iur. ⁊ i. l. i. §. qui opas
ff. ad ter. Sed regulariter q̃litas legis interpretate vꝛ̃ repetita
in. l. interpretãte ſm bar. in. l. p̃tor. §. eriq̃ꝫ. ff. vi bo. rap. ⁊ ꝓ
batur in. l. nihil ⁊ ibi ꝑ bar. ff. đ cõiun. cū emancip. lib. ergo si
lex que extẽdit̃ est p̃toria similiter ⁊ lex extendẽs erit p̃toria
⁊. h. d. gl. quã reputo singularẽ. in. l. i. ff. de bo. pos. her. pe. vbi
vult eꝫ ꝙ qñ lex ciuilis extẽdit̃ per p̃torẽ ẽt in casu extẽso di
cat̃ ius ciuile vñ istud dcm̃ remanet valde dubiū ⁊ est cogitã
dū super eo. ⁊ qꝛ bar. hic extra glo. tetigit no. q. quã retuli i vo
ce vꝫ vtrū dispõ que inducit̃ a statuto dicat̃ ius ciuile vel ius
p̃toriū debes scire ꝙ hãc q̃õem tetigit ipse idẽ bar. in. l. i. i fi.
ff. de bo. pos. De quo meminit bal. in rubrica qui admit. i. vi.
q. Aliquid ẽt tetigit in. l. ij. §. fi. ff. ꝓ ẽpto. de quo meminit bal.
in. l. fi. circa principiū. C. de cõsti. pec. quẽ locū adducit ẽt. d.
m. in rubrica qui admit. in q̃õe p̃dicta. Sꝫ vltra ipm̃ vide bal.
in. l. siue ꝑs. C. de dila. ⁊ in. l. i. C. de ꝓcu. ⁊ in. l. certū. vbi ele
ganter loquit̃. C. vñ legi. ⁊ plenius ⁊ notabilius in. l. oẽs po
puli. in. ij. char. ff. de iusti. ⁊ iu. Et in quibusdã locis variat a
dictis bar. hic in quibusdã sequit̃ eū. vt ergo ꝑfecte hẽas istã
mãm adde p̃io dcis bar. inquantū vult ꝙ statutuꝫ fcm̃ a duce
vel marchione sit ius p̃toriū ꝙ bal. tenꝫ ꝯ͂riū in. d. l. fi. in pꝛi.
C. de cõsti. pec. dicit eni ꝙ ibi dux. marchio. ⁊ comes hñt ptã
tem cõdendi legẽ iure ꝓpꝛio ⁊ tenet locū pꝛincipis. sicut ergo
lex pꝛicipis dꝛ̃ lex cõis ita ⁊ lex p̃dictoꝝ de lege pꝛincipis est
casus in. l. ius aũt ciuile. ff. de iusti. ⁊ iu. sed ipe nõ ꝓbat ante
cedẽs cū reuerẽtia q̃uo isti teneãt locū pꝛincipis ⁊ nõ locū p̃
toriū. vnde ang. hic lꝫ minus breuiter magis ꝓpꝛie loquit̃ di
cens ꝙ aliqñ p̃dicti exercẽt iurisditionẽ tanq̃ vicariꝫ pꝛicipis
qꝛ habẽt ab eo ptãtem ⁊ tunc vera sit opi. bar. ꝙ equiparent̃
p̃toribus sicut ẽt voluit bal. in. l. oẽs populi. in ṽ. quarto que
ro. ff. de iusti. ⁊ iu. aliqñ exercẽt iurisditõeꝫ iure ꝓpꝛio ⁊ tunc
cõstitutio eoꝝ dꝛ̃ ius ciuile ⁊ hoc casu põt eẽ vera opi. bar. sꝫ
qñ hoc sit exerceãt iurisditionẽ iure ꝓpꝛio hoc nõ declarat̃ ⁊
ẽt rep̄hẽdit̃ ista distinc. hic ꝑ Jo. de imo. qꝛ ista dria nõ ꝓbat̃
iure. d. m. in rubrica. C. qui admit. declarat hoc optĩe ⁊ bñ lo
quit̃ iudicio meo dicit. n. ꝙ qñ tales de quibus. s̃. dixi p̃scri
bunt iurisditionẽ ⁊ merū ⁊ mixtū imperiū quinimo ⁊ quedaꝫ
que ꝑtinẽt ad solū pꝛincipẽ exẽplū in. c. suꝑ quibusdã. §. fi. de
ṽ. sig. tunc acquirunt̃ sibi hãc ptãtẽ tãq̃ pꝛiceps si eã exercẽt
nõ recognoscẽtes suꝑiorẽ vnde tenẽt locū pꝛincipis ſm bar. i
l. infamẽ de publi. iudi. ⁊ in. l. relegati. de pe. ⁊ in. l. i. §. de qua
re. ff. de postu. ⁊ iõ tũc ꝯstõ eoꝝ dicet̃ ius ciuile qꝛ iure ꝓpꝛio
quesito ꝑ p̃scriptõeꝫ exercẽt de quo ẽt tetigit bar. in. l. hostes.
ff. de capti. ⁊ lꝫ libertas aduersus supꝛemã ptãtem seu ius obe
dientie nõ possit p̃scribi iuxta ea que ponit Inno. in. c. bone
de postu. p̃la. ⁊ bal. in autẽ. quas actões. C. de sa. san. ec. ⁊ ple
ne ponit anto. de bu. in. c. cū cõtingat. de fo. cõpe. qꝛ tñ meruꝫ
⁊ mixtum imperiū pñt p̃scribi ⁊ ap̄pet ꝙ qui nõ recognoscũt
suꝑiorem p̃scribunt ipꝫ vt pꝛicipes satis dicent̃ exercere hãc
ptãtem iure ꝓpꝛio. ¶ Scđo adde inquantū bar. vult ꝙ statu
tum factū ab antianis siue pꝛioribus dicat̃ ius p̃toriū ꝙ bal.
tenet oppositum in. l. oẽs populi in. ij. char. ff. de iusti. ⁊ iu. di
cit. n. ꝙ illud qđ fit ab antianis vꝛ̃ fieri a collegio quodam ⁊
vniuersitate vnde sicut vniuersitas ciuitatis statuendo indu
cit ius ciuile ita ⁊ quelibet alia vniuersitas. Et hanc opi. se
quitur Pe. de ancha. in. c. i. de consti. char. xxix. Sed credo
vtrũq̃ꝫ dictum posse saluari in aliquo casu qꝛ vniuersitas ha
bet ptãtem statuendi circa negocia vniuersitatis nõ circa alia
vt. l. fi. ⁊ ibi no. C. de iuris. om. iu. de quo uide plene per bar. i
l. omnes populi in pꝛima q̃õe pꝛincipali uel scđa. ff. de iusti. ⁊
iu. vnde si pꝛiores facerent aliquod statutum super aliquo per
tinente ad eorum officium prout est vniuersitas tunc esset fa
tenduꝫ id quod dicit bal. Sed quãdo facerent statutū circa ea
que nõ ꝑtinent ad ordinatiõem eoꝝ collegij sed ad ordinatio
nẽ totius ciuitatꝭ. tũc hoc nõ cõpetit eis qꝛ sint vniuersitas sꝫ
qꝛ hñt hanc ptãtem a populo. vñ pñt cõsiderari vt magistrat⁹
supꝛemi qui hñt ptãtem legis cõdende vt đclarat plene bar. i
d. l. oẽs populi. ¶ Tertio addꝺ iquãtū bal. i. d. l. oẽs populi di
cit ꝙ statutū fcm̃ a rectoribus đ vniuersitate dꝛ̃ potius ius ci
uile q̃ ius p̃torium qđ ẽt sequit̃ Pe. in loco alle. ꝙ vꝛ̃ istđ di
ctuꝫ esse distinguẽdum. nã si rector vna cū vniuersitate tanq̃
caput vniuersitatꝭ statuit aliquid. hoc non vꝛ̃ eẽ simplex statu
tum vniuersitatꝭ. sed statutū p̃lati ⁊ vniuersitatꝭ. casus ẽ in. c. a
col. đ elec. li. vi. ꝑ quem limitat̃ tex. quẽ ꝓ se adducit bal. in. l.
ij. §. solent. ff. qñ ap. sit. vñ istud statutū potius diceret̃ mixtuꝫ
⁊ vtꝝ deberet iudicari vt ius p̃torium uel vt ius ciuile ẽ recur
rendū ad ea que scripsi post Bar. in. l. ij. in pꝛin. s̃. e. Si autẽ
vniuersitas faceret statutū cū auctoritate rectoris. tũc uera eẽt
doc. bal. qꝛ ille dꝛ̃ ꝓpꝛie facẽ actū qui dat formã actui. ⁊ creat
actum lꝫ factū suum ꝑficiat̃ auctoritate suꝑioris ſꝫ bar. ⁊ oẽs
in. l. ⁊ qꝛ đ iurisdi. om. iudi. ⁊ hoc tꝫ bal. expꝛ̃sse in q̃õe nostra
ꝑ istã rõem in. l. certū in pe. car. C. vñ legi. ⁊ idem sentit lꝫ nõ
ita diffuse in rub. C. qui admit. i. vi. q. ¶ Et ad ea que. s̃. di
xi faciendo te notare dcã bar. ꝙ casus qui extenditur ꝑ simi
litudinẽ rõis iuriscõ. non dꝛ̃ lex ciuilis sed p̃toria. Aduerte qꝛ
hãc opionem expꝛ̃sse firmat bar. in. l. i. in pꝛi. in fi. cõmenti. ff.
si quis omis. cã test. nihil tñ allegat ad hoc ⁊ ꝯ͂ eū vꝛ̃ casus cla
rus queꝫ ego reputo ualde no. in ista mã in. l. lex corne. §. i. ff.
đ uul. ⁊ pu. dꝛ̃. n. ibi ꝙ tabule pupillares filij morientis apud
hostes cõfirmant̃ ex lege corne. ⁊ tñ suꝑ hoc casu nõ ꝓuidet
lex corne. sed p̃tor ex equitate oñdit legeꝫ corne. ut. l. p̃. §. i. ⁊
ibi no. ff. de capi. ⁊ uere ille tex. fortiter urget. sed possum⁹ te
nere opi. bar. hic ⁊ in loco. s̃. alle. qꝛ re uera si in terminis no
stris cautio rati que dꝫ p̃stari a ꝓcuratore rei qđ est ex exten
sione iuriscõsulti eẽt ius p̃torium. tunc nõ bñ possꝫ cõsidera
ri q̃uo ista cautio essꝫ cõis qđ dicit tex. insti. de diui. stipu. i fi.
ad. l. cor. rñdeo ꝙ p̃tor mortuus nõ extendit. l. corneliã sed p̃
tor uiu⁹ ut pꝫ in tex. in. d. l. p̃. unde non dicetur ius p̃torium
quia illud ẽ ꝓpꝛie ius p̃toriū qđ inducit̃ ex edicto p̃toris mor
tui ſm doc. hic. Nam p̃tor viuus reddẽdo ius ẽ loco cuiuslibꝫ
alterius iudicis habẽtis iurisditõem cognoscẽdi ⁊ decidendi.
¶ Non ob. arg. qđ pꝛius feceraꝫ quia põt dici ꝙ lꝫ qualitas
expꝛ̃ssa in lege iterpꝛetata videat̃ repetita in. l. iterpꝛetãte qua
litas tñ tacita que surgit ex qualitate que inest ꝑsone dispõnẽ
ti non vꝛ̃ repetita si ꝑsona extendẽs illam dispõnem ẽ diuisi
bilis. sicut ẽ hic in iuriscõsulto ⁊ p̃torie. ¶ Et ad mãm istam
adde qđ sing. scribit ang. in. l. iij. in pꝛin. de nego. ge. vbi dixit
se cõsuluisse in ciuitate florẽtie ꝙ si ex forma statuti actõi ciui
li non p̃scribit̃ minori spacio. xxx. an. sub noie actõis ciuilis
venit ẽt actio p̃toria sꝫ istud dictū simpliciter intellectū nõ essꝫ
veꝝ ⁊ iõ restringe illud sicut ipse dixit in dcõ cõsilio qđ ẽ in
numero meoꝝ. cciij. vꝫ ꝙ tunc cõp̄hendit̃ actio p̃toria qñ sub
rogaret̃ in locum actõis ciuilis qđ đclara vt ibi plenius ꝑ eū.
Et ad mãm vide glo. no. lxxix. di. c. si duo que vult ꝙ quan
do imperator facit legem ad preces ecclesie illa lex habet vir
tutem canonis.

Stipulatio. Stipulatio conficit̃ ex interroga
tõe ⁊ rñsione. satisacceptio aũt vel
satisdatio perficit̃ ex ꝓmissione pꝛincipalis ⁊ stipulatõe fide
iussoris. scđa ẽ ibi satis acceptio. tertia ibi satis aũt accipere.
¶ No. pꝛimo ibi ex ꝓmissores ⁊c. iuncta glo. sua ꝙ fideius
sor aliquãdo nominet̃ expꝛomissor. hoc tamẽ ẽ impꝛopꝛie qꝛ
sicut dicit ang. ⁊ moder. ⁊ bene expꝛomissor ꝓpꝛie ẽ ille qui ꝓ
mittit ꝓ alio nõ obligato alle. tex. quem dicit nõ eẽ alibi in. l.
elegãter. §. si ſuus pactõis. ff. đ dolo sed vt dicũt moder. ⁊ be
ne in pluribus locis fit mẽtio de isto expꝛomissore ꝓpꝛie sũp
to vt in. l. si quis accepto. ff. de cõdi. ob cãm ⁊ in. l. aliqñ. ff. ad
velle. Et que sit dꝛ̃ia inter expꝛomissorẽ fideiussorẽ ⁊ mãda
torẽ ⁊ cõstitutorẽ hẽs tres bonas gl. quas ẽt moder. hic addu
cunt vnam in. l. stichū. §. aliquãdo. ff. đ solu. aliam in. l. in ꝑso
nam. §. qui pecuniã. ff. đ pac. tertiã i autẽ. đ fideius. §. i. ¶ Se
cũdo no. ꝙ uerbuꝫ satis accipere impoꝛtat idem qđ verbū sa
tisdare ⁊ similiter uerbū satisfacere qđ tene mẽti quãdo fieret
mẽtio de istis uerbis in lege uel in statuto ⁊ requirit̃ vt dicit
tex. ꝓmissio pꝛicipalis ⁊ fideiussoris. Et ex hoc arguit h pau.
de ca. ꝙ qñ dñs releuat procuratorem a stipulatõe đ iud. sol.
qꝛ ipse

qꝛ ipſe ꝓmittit pro eo ad hoc ut iſta ꝓmiſſio valeat requirit̃
ēt ꝙ ꝓcurator ipſe tanquã principalis ꝓmittat qꝛ iſtud eſt ꝓ
prie ſatiſdare vel ſatiſaccipe ⁊ hoc tenuit Cy.in.l.i.C.ð ſa-
tiſdã.ſuꝑ quo vide bar.plenius in rubrica.j.iudi.ſol. ¶ Ter
tio no.ibi v̂bis obligant̃ ⁊c.ꝙ fideiuſſor nõ põt aliter obliga
ri q̃ ꝑ ſtipulationẽ.cõcor.tex. in.l.blãditus.C.de fideiuſ.qð
intelligit dy.alibi in fideiuſſione exp̃ſſa ſed in tacita ſecus vt
refert bar.in.l.reos.in prin.ff.de duo.re.⁊ vtꝝ fideiuſſor cõ-
prehendat̃ in ſtatuto appellatõe debitoris tãgit hic ang.⁊ di
cit ꝙ ſic per.l.⁊ magis.j.de ſol.Sꝫ iſtud fuit dcm̃ bar.allegãtꝭ
eandẽ legẽ in.l.i.in vlt.col.ff.ſi cer.pe.vbi eſt videdũ. ¶ In
glo.ſuꝑ vbo dat̃ glo.iſta reuocat̃ in dubiũ hic ꝑ doc.inquãtũ
vult ꝙ ſtipulatio iſta nõ valeat.ꝓmitto qð do.vel ꝓmittis qð
das.ꝓ cuius intellectu bar.hic diſtinguit vt plene retuli i vo
ce.Cuius dcis adde ⁊ prio inquãtũ dicit ꝙ in ſtipulationibꝰ
p̃toris indiſtincte iſta ſtipulatio nõ valet niſi qñ venit acceſſo
rie ad aliũ ɔctũ ſicut eſt in.l.ſi ſtipulatus.⁊.l.qui adijcit̃.ff.de
euic.nã.d.m.hic dicit ꝙ iſta dria inter ſtipulatiões p̃torias ⁊
cõuentionales nõ vꝫ vera qm̃ in ſtipulatõibus p̃torijs cũ pẽ-
deant a mẽte p̃toris ⁊ ipſe hẽat eas interp̃tari ⁊ ſupplere vel
ð̃trahere ut.l.in cõuẽtionalibus.j.e.⁊.l.i.§.ſi.⁊.l.in p̃torijs.ð
p̃to.ſtip.facilius dꝫ admitti hic interp̃tatio ꝙ ponat̃ tp̃s pro
tpe vñ ſi admittit̃ in cõuẽtionalibus vt.j.videbis multo fortiꝰ
in p̃torijs.Sꝫ huic rõi põt rñderi ꝙ p̃tor hꝫ ptãtem interp̃tan
di v̂ba ãbigua ut.l.in p̃torijs p̃alle.Sꝫ ſub tpe p̃ñti nõ cõtine
tur tp̃s futurũ aliquo mõ ex ꝓprietate v̂boꝝ vt.l.ſi ſtipulatus
⁊.l.ſi a colono.j.e.⁊.l.v̂bũ erit.j.de v̂.ſig.ergo nõ vꝫ data po
teſtas p̃tori ponẽdi tp̃s pro tpe qꝛ claꝝ eſt ꝙ tp̃s pñs nõ com
prehẽdit futurũ.vñ dicit bar.alibi ꝙ lꝫ iudex poſſit iterp̃tari v̂
ba ſnie ſue iſtð eſt veꝝ qñ põt multipliciter exponi ſecꝰ ſi ſint
clara reſtricta ad vnũ ſenſũ ita ponit ipſe in.l.ab executore.in
prin.j.de app.Sꝫ ꝓ ſua opi.facit fortior rõ qꝛ ego video ꝙ in
ſtipulatõe cõuẽtionali ille qui ꝓmittit fcm̃ alienũ nulliter ꝓ-
mittit.vt.l.ſtipulatio iſta.j.e.⁊ tñ in ſtipulatõe p̃toria que fun
dat̃ in equitate p̃toris ꝓmiſſio fcã de fcõ alieno valet qꝛ ipro
priat̃ vt videat̃ ꝓmittere ſe facturũ ⁊ curaturũ vt.l.quotiẽs.⁊
l.inter ſtipulãtẽ.in pri.j.e.ergo facilius ponet̃ tp̃s pro tpe in
ſtipulatõe p̃toria q̃ in cõuẽtionali. ¶ Scðo adde inquãtum
in ſcðo mẽbro p̃cipali ipſe dicit ꝙ iſta ſtipulatio cõuẽtional̃
in qua quis ꝓmittit qð dat ſi cõtinet veꝝ v̂bi grã qꝛ res eſt in
p̃ñtia ⁊ cõtineret fcm̃ momẽtaneũ nõ h̃ñs cãm ſucceſſiuã ali-
quo reſpectu nõ valet qꝛ vꝫ cõferri ſtipulatio in tp̃s quo debe
ret diſſolui ɔ.l.titio cũ moriet̃.ff.de vſufr.dico poſſe ſuſtine-
ri lꝫ doc.cõiter trãſeant cũ iſta opi.ꝙ ſtipulatio valeret qꝛ licꝫ
datio ⁊ ſtipulatio videant̃ fieri eodẽ tpe qð eſt incõpatibile ni
hilominus ordine intellectus vꝫ p̃ceſſiſſe ſtipulatio ⁊ incõtinẽ
ti ſecuta eẽ traditio ⁊ hoc ſufficit quo ad validitatẽ actus cãus
eſt no.⁊ ibi ꝑ bar.⁊ alios.in.l.quotiẽs.§.ſi quis ita.ff.de her.
inſti.Preterea ſi ad validandã ꝓmiſſionẽ id qð deberet p̃ce
dere ſi ſequit̃ eodẽ tpe fingit̃ p̃ceſſiſſe vt eſt tex.cũ gl.⁊ ibi ꝑ
bar.in.l.vt iuſiurãdi.in prin.ff.de op.li.multo fortius eſt cõ-
cedẽdũ vt ea q̃ ſimul nõ pñt fieri ſi ſimul fiãt ſaluẽtur qñ vnũ
põt intelligi p̃cedere aliud ordine itellectus.Vñ dicemus ꝙ
tali ordie p̃ceſſit ſtipulatio ⁊ ſecuta ẽ traditio.Et ex hoc ſequi
tur vnũ valde no.qð tãgit h̃ Jo.de imo.ꝙ in iſto caſu dona
tio videbit̃ icepiſſe a p̃cedẽti ꝓmiſſione.⁊ ſic debebit̃ euictõ
iuxta no.in.l.ariſt.p̃alle.qð eſt ſing.quo ad iſtã mãꝫ. ¶ Ter
tio adde inquãtũ bar.dicit ꝙ ſi id qð cõtinet̃ in ſtipulatõe ſi
eſt verũ qꝛ res nõ erat in p̃ñtia nec potuit dari iſto caſu.iſta v̂
ba ꝓmitto qð do.exponunt̃ in futurũ.i.ꝓmitto ꝙ dabo.alle
gat tex.in.l.ad eũ.in prin.ff.de do.cũ glo.ſua.⁊ ſic valebit ſti
pulatio.nam ſm̃ moder.ille tex.nõ ꝓbat hoc qꝛ ponunt̃ ibi
verba infinitiui modi que pñt ſignificare futuꝝ vt dictuꝫ eſt i
glo.vñ ang.hic reprehẽdit iſta dicta ⁊ arguit a diuiſione nam
aut veꝝ eſt qð dꝛ in ſtipulatõe aut falſum ſi verũ ẽ tunc nõ vꝫ
ſtipulatio ut fatet̃ bar.in actu momẽtaneo ſi falſuꝫ tunc cũ v̂-
ba ſonẽt in tp̃s p̃ſens non poſſunt exponi in tp̃s futuruꝫ ut.l.
ſi a colono.⁊.l.ſi ſtipulatus.§.cum ſtipulamur.j.e.Sed Jo.
de imo.hic lꝫ aliqualiter uacillet vꝫ tandem addere opi.ange.
q̃ tamen ipſe ideꝫ ang.limitat v̂t ſit vera quãdo verba ſtipu-
lationis cõcipiunt̃ in prima vel in ſcða perſona ut ꝓmittis ꝙ
das.vel ꝓmitto quod do ſi iſta eſſent verba notarij exprimẽ
tis verbum partium in tertia perſona verbi gratia in queſtio-
ne in qua conſuluit Barto.ſi notarius diceret titius dedit ⁊

donauit ſempronio p̃ſenti ⁊ ſtipulanti talẽ rẽ.tunc lꝫ uerba re
lata a notario ſonent in tp̃s pñs p̃ſumunt̃ tñ ꝑꝑ peritiã nota
rij fuiſſe ꝓlata a ꝑtibus in futurũ vt debebãt alle.tex.vbi di-
cit eſſe caſuꝫ in.l.qui rome.§.flauius.j.e.in quo.d.m.dicit ꝙ
nihil facit ⁊ bene quia ibi uerba ſtipulatõis nõ erant cõcepta
a donatario ſuꝑ re que donabat̃ tũc.ſꝫ eɔ̃ donator ſtipulabat̃
ꝙ libertas p̃ſtaret̃ in futurũ vnde uerba nõ ſunt ibi cõcepta i
tpe p̃ſenti ſed melius facit ſm̃ moder.qð habet̃ in.l.i.C.de
vſur.⁊ in.l.ſciendũ.j.e.ubi uerbuꝫ ꝓmitto ꝓlatum a notario
facit p̃ſumi ſtipulationẽ ꝑꝑ peritiã ꝑſone ubi alias nõ p̃ſume
ret̃.Sed redeũdo ad principalẽ qõem Jo.ð imol.hic aliqua
liter uacillat in eligendo.nã prio dicit poſſe ſaluari opi.Bar.
v̂t exponant̃ iſta uerba.ꝓmitto ꝙ do.i.ꝙ dare uolo ut expo-
nuntur in.l.ſi ſtipulatus ſim dãna.j.e.uel do.i.dono.nõ tñ p̃
ſentialiter trado.nã ⁊ donatio ẽ doni datio ut.l.ſena.§.i.ſ̃.de
do.cã mor.Deinde vꝫ diſtinguere in mõ loquẽdi.nam ſi di-
cat aliquis ꝓmitto tibi hanc rem quã do.tũc põt ꝓcedere opi.
bar.qꝛ ex verbis manifeſte apparet ꝙ p̃cedit ꝓmiſſio que nõ
vitiat̃ ex inutili adiectõe ſi aũt aliquis ꝓmittat vt dꝛ in gl.ꝓ-
mitto ꝙ do.tunc vera ſit opi.ange.ꝙ nullo caſu vꝫ ſtipulatio
⁊ glo.noſtra.d.m.hic ſimpliciter tꝫ opi.bar.qñ res nõ erat p̃
ſens ita ꝙ potuerit dari.nam primũ caſuꝫ qñ erat p̃ſens non
diſcutit.⁊ ꝙ iſta opi.bar.ſit vera ſm̃ eum ꝓbat̃ prio ex nota-
bili doc.glo.inſti.de liaꝝ obli.in prin.que dicit ꝙ ſi aliquis
confitet̃ ſe debere in ſcriptura.x.ex cã mutui lꝫ nõ ſint expreſ
ſa verba de futuro que tibi reddã vel dabo ſubintelligunt̃ tñ.
⁊ iõ iſta cõfeſſio ſimplex inducit mutuũ ciuile lꝫ de eius for-
ma eſſe videat̃ ꝙ verba cõcipiant̃ in futurũ vt.l.ſi ſub ſpẽ.C.
de poſtu.eodẽ ergo mõ dicemus in ſtipulatõe lꝫ iſta ſimilitu-
do non vꝫ oĩo ſimilis qꝛ in iſta cõfeſſione exprimit̃ cã mutui
de cuius eſſentia ẽ ꝙ ille qui accepit mutuo obliget̃ ad reddẽ
dum mutuũ in futurũ vt.l.ij.in prin.ff.ſi cer.pe.vñ ſatis vꝫ ex
primi ꝓmiſſio de reddẽdo in futurũ.ex quo exprimit̃ ɔctꝰ de
cuius ſubſtãtia hoc ẽ.ſed in ſtipulatõe nõ ẽ ita qꝛ nõ ẽ de ſub-
ſtãtia ſtipulatõis ꝙ uerba dirigant̃ in futurũ ſed iõ uitiat̃ ſti-
pulatio qꝛ vꝫ cõferri vt inquit bar.in tempus in quo ẽ ipoſſi-
bile eã ɔferri qꝛ ſi ſtipulatio p̃ceſſiſſet ex iteruallo ex datõe ſe
cuta extingueret̃. ¶ Scðo adducit ipſe tex.ꝓ iſta opi.in.l.li-
ber homo.§.x.in fi.j.e.vbi ꝓbat̃ ꝙ ille qui ſtipulat̃ ſibi dari
x.hodie vꝫ ſtipulari in p̃ſens.vñ eadem die iſta.x.poterũt pe
ti.ſed ibi ſtipulatio nõ hẽbat hoc abſurdũ qð dicit bar.qꝛ non
transferebat̃ dominiũ incõtinenti rei ſtipulate.ſꝫ poterat peti
illa res eadem die.verbũ ergo p̃ſens ſignificat ibi nõ ꝙ uer-
ba datõis fuerint collata in tp̃s ſtipulatõis.ſed ꝙ nõ dꝫ expe
ctari tranſitus diei vt poſſint peti.x.quoniã pñt peti añ finitã
diem.vñ mens iuriſcõſulti nõ ẽ ibi determinare hanc dubita
tõem ſed ſoluꝫ vtrũ ſtipulatio ſit pura uel in diem. ¶ Tertio
arguit ipſe ꝙ uerba in ɔctibus debẽt iꝓpriari ẽt ſi exprimat̃
vnũ nomẽ ɔctus vt intelligat̃ ð alio.l.inſula.ff.de p̃ſcrip.ver.
⁊.l.ſi uno.ff.loca.⁊ ꝑ bar.in.l.coteꝫ.§.qui maxios de publi.⁊
qð ſcribit idem bar.in diſpu.ſua que incipit publicanꝰ quidã.
⁊ iſta rõ eſt melior ⁊ bñ facit quod habet̃ in.l.p̃dia.ff.de acq.
poſ.vbi qñ dꝛ in abſentia rei trado vel do tibi taleꝫ rem expo
nitur.i.do tibi licentiã accipiẽdi in futuꝝ.Sed ſi quis velit te-
nere ſñiam glo.⁊ ang.poſſꝫ dicere ꝙ iſta ſunt vera in alijs ɔ-
ctibus ſed in ſtipulatõe que ẽ ſtricti iuris ⁊ in qua omiſſuꝫ ha
betur ꝓ omiſſo vt.l.quicquid aſtringẽde ⁊.l.ſi ita ſtipulatꝰ.§.
griſogonus.j.e.non vꝫ dicendũ idẽ mihi plꝫ opi.bar.⁊ credo
eam eẽ magis de mẽte iuris ⁊ de mẽte ɔhentiũ quã ꝓbo quia
ẽt in ſtipulatõibus ad hoc vt ſtipulatio valeat ſi deducit̃ vnũ
ex ſignificatõe verboꝝ impropriant̃ uerba ut aliud uideat̃ cõ
prehẽſum vt.l.ſtipulatio iſta.§.hi qui in fi.⁊.§.hoc quoqꝫ.j.e.
Preterea ego video ꝙ qñ alias diſpõ legis eẽt ſuperflua.⁊ ſic i
utilis vnũ tp̃s ponit̃ ꝓ alio.i.tp̃s p̃ſens ponit̃ ꝓ tpe p̃terito.
caſus ẽ in.l.iij.§.h̃ v̂ba.ſ̃.de nego.ge.ſm̃ vnã diſpõnẽ ꝑ quẽ
tex.dicit ang.ibi no.ꝙ ſi teſtis iterrogatus ſuꝑ morte alicuꝰ
aſſignat cãm qꝛ vidit eũ mori lꝫ videat̃ deponere de ꝓprieta-
te uerboꝝ ð eo qui ẽ in actu moriẽdi nõ ð eo qui mortuꝰ ẽ.tñ
ſaluant̃ uerba ⁊ ponitur tp̃s ꝓ tpe.Idẽ ꝓbatur in tex.iuncta
gl.in.l.i.in prin.ff.de in.ius vo.ut eant ubi exponitur fideiuſ
ſor datus.i.dandus.⁊ ſic p̃teritum ꝓ futuro nec debent intel
ligi uerba legis minus proprie quaꝫ uerba ſtipulationis quia
ſicut verba ſtipulatõis intelligunt̃ proprie qꝛ ẽ ſtricti iuris ita
verba legiſlatoris debẽt intelligi ꝓprie qꝛ proferunt̃ a perito

ßm glo. in. l. si quis filiabus. ff. de testa. tu. uel in. l. q si nepo/tes. 7 bal. in. c. i. de suc. feu. 7 ista rõ magis plz q̃ precedens q2 tex. in. §. hi qui. 7 in. §. hoc quoq3 poterat aliquo mõ ex larga vi vocabuli cõprehẽdere qd̃ in stipulatõe v3 deductũ. vñ casus nõ est oio silis. Et ad primũ articulũ ubi tenui q valeat ẽt sti pulatio si res erat in pñtia adde qd̃ no. bar. in. l. quidã cõsule bat. ff. de re iudi. vbi dixit q ille qui ꝓponit plures exceptões incõpatibiles fil' v3 eas ꝓponere tacite ordie successiuo. 7 qd̃ sing. tradit cy. 7 bal. post eũ in. l. cũ in testõ. §. hec v̄ba. ff. õ he re. insti. vbi dicũt q si pr̃ prius donat filio 7 postea incõtinẽti eũ emãcipat emãcipatio secuta fingit̃ ꝓcessisse pp coherẽtiaz tpis 7 vt actus valeat qd̃ ẽt dixerat bar. in. d. l. iurisiurãdi. §. al le. 7 ista que diximus ꝓcedunt qñ tps̃ p̄sens in suo significa tu nõ posset aliquid opari. nã si posset aliquid opari in signifi catu suo vtz in ɔctibus vel in vltimis volũtatibus trahat̃ ad futurũ vide p bar. in. l. si ita. ff. de aur. 7 ar. leg. Et plene ponit ang. in cõsilio suo. cel. Et vtz in ptãte dispẽsandi vel al's in cõ cessione supioris odiosa tẽpus p̄ns ɔtineat futurũ. vide no. p archi. 7 Io. an. in. c. non põt. de p̄bẽ. li. vi. in nouel. Et an in mã penali vel statuti tps̃ p̄teritũ cõprehẽdat tẽpus p̄ns vide p bar. 7 ang. plene in. l. si quis id qd̃. §. q si dñ ꝓponit̃. ff. de iurif. om. iu. ¶ In glo. sup verbo expromissore ibi. i. fideiu ssore. ista expõ fit vt dixi i no. q2 ꝓprie expromissor est ille qui ꝓmittit ꝓ nõ obligato ꝓ quo vide bonũ tex. vltra iura allega ta in no. quẽ ẽt adduxit hic. d. m. in. l. qui libertinus. §. fi. ff. de op. lib. Et q2 isti obligant̃ sub diuersa forma iõ dixit bal. no. in. l. in ꝑsonã. §. qui pecuniã. ff. de pac. q si statu ũ facit men/tionẽ de fideiussore cõcedẽdo sibi priuilegiũ q reddat̃ ei ius sũmariũ nõ cõprehẽdit eũ qui ꝓmisit aio nouãdi q2 est extin cta obligatio principal'. Et idẽ esset dicendũ in expromissore q2 in vtroq3 solus ꝓmittens reperitur obligatus priuilegiũ ta mẽ cõcessũ a iure fideiussori h̄ret locũ in ipsis casus est no. in. l. pe. ff. de fideius. tuto. intellige in his in quibus esse psit si miles. nã istis nõ posset cõpetere beneficiũ excussiõis ex quo alius nõ est obligatus sicut dicit bar. in simili in. l. i. §. l. fal. ff. ad. l. fal. ¶ Et adde vnũ casum ßm dñm meum in quo fide/iussor obligatur sine stipulatione vltra id quod dixi in no. in l. fi. 7 quod ibi no. C. ad velle.

Si sortem. Si obligatõ dãdi que diuidit̃ sui nã iter heredes h3 penã subiectaz uno ɔfaciente pena cõmittitur insolidũ ẽt cõtra soluentez pro pte sua 7 idẽ ẽ si vnus ex pluribus h̄dibus nõ paret sñie arbitri qui iubet aliquid dari. ii. ẽ ibi idemq3. iij. ibi. nec. n. aliud. 7c. ¶ Nota ibi donec portio 7c. q l3 mora cõmissa ex interpel latõe faciat cõmitti penã incõtinẽti admittit̃ tamen purgatio more ad euadendã penã secus si esset adiecta dies cũ pena vt l. traiecticie. §. de illo. de act. 7 obli. 7 plene in. l. si insulã. ĩ. eo. ¶ Scdõ no. in ver. idemq3 ßm intellectũ bar. q qñ datio d3 fieri ex sñia arbitri ille qui nõ paret sñie incurrit penaz quasi nõ dederit qd̃ erat dãduz. Et ex hoc collige q qñ factum qd̃ d3 adimpleri ẽ implendum p dationẽ perinde ẽ ac si pena eẽt adiecta dationi nã parere sñie arbitri vel nõ parere est factuz sed q2 hoc fcm̃ est implendũ per datõem rei quã arbiter iussit dari iõ stipulatio penalis v3 adiecta datõi. ¶ Tetigit ẽt bar. ad istũ tex. aliũ intellectuz in. l. iiij. §. cato. š. eo. uolẽs probare hic sing. q qñ factũ est explicabile p aliũ sicut datio ẽt in fcõ diuiduo vno ex heredibus ɔfaciente cõmittit̃ pena in totũ 7 fuit dcm̃ pe. in. d. §. cato. Et q parere sñie arbitri vel nõ pare/re ɔtineat fcm̃. tenuit hic glo. quã stati legã in qua plenius di cet̃ de mã. ¶ Tertio no. ibi sñie iudicis 7c. q arbiter appel lat̃ aliqñ iudex iproprie q2 procedit ad instar iudicis vt. l. i. ff. de arbi. ¶ Vltio no. i ver. sed a coherede. q qñ pena cõmit titur ex facto vnius ɔ oẽs alij qui grauant̃ ex fcõ alteri⁹ repe tunt penam solutã ab eo qui ɔfecit. Idem d3 in ueresse i. l. iij. §. ex his 7. §. itẽ si in fcõ. š. e. ¶ In glo. vlt. ibi si queras 7c. 7 ibi uel hic pp singularia glo. ista cõiter reprobat ab oib⁹ 7 merito q2 est cõtra tex. in. l. in executione. §. pe. ĩ. eo. vbi idem dicitur i pluribus coheredibus obligat̃ ad spem qd̃ hic dicit̃ in obligatis ad quãtitatem dic ergo rationez differẽtie prout scribit bar. 7 moder. in. l. iiij. §. cato. š. e. Et q2 ego scribendo super isto passu in. §. cato dixi q si in. l. si procuratori. §. igno rantes. ff. manda. fideiussor nõ potuisset trãsferre dñiuz solue do de substãtia debitoris fuisset in culpa 7 posset ɔueniri actõ ne mãdati quod ibi negat̃. Aduerte diligẽter q hoc dcm̃ nõ

videt̃ bonum q2 si principalis fuiss3 verus debitor l3 fideius sor soluẽs de substãtia pricipalis nõ transferret dominiũ. ni/hilominus nõ eẽt in culpa q2 gessit negociũ sui pricipalis vti liter. ex quo erat debitor qd̃ principalis tenet̃ h̄re ratum vt. l. que vtiliter cum mã de nego. ge. 7. l. soluẽdo. 7 eodem mõ nõ eẽt in culpa in. §. si ignorãtes. ex quo ꝓbabiliter credebat suũ principalẽ eẽ debitorẽ. nã iste ꝓbabilis error facit q sit p in/de ac si uere fuiss3 debitor. ¶ Considerabaz tñ hoc mane q aliter possent repelli dcã moder. ɔ bar. ad intellectuz illius. §. q2 negandũ ẽ q negociũ diceretur vtiliter gestũ ẽt si fuisset ve rus debitor. nam si nõ ẽ translatũ dominiũ in creditorez. ergo d̄bitor non fuit liberatus. ergo negociũ non ẽ vtiliter gestuz. Et q2 d̄bitor non cogit̃ ratificando trãsferre dñium nisi velit q2 inuito eo nõ potuit dominiũ trãsferri. iõ anteq̃ sit transla/tũ dñium negociũ non d3 utiliter gestũ. Et iõ necesse ẽ dicere ut dicit bar. q ibi dominiũ fuit translatũ. ꝓ ista ɔclusione alle go tibi glo. sing. in. l. si pupilli. §. item queritur in fi. gl. magne ff. õ nego. ge. que uult q si aliquis soluit õ pecunia mea meo creditori ẽt si soluat noie ꝓprio ego liberor ope exceptõis. er go p3 q quocũq3 soluente õ substãtia mea meo creditori. in/tellige ubi nõ soluit cum dãno debitoris cõtingit liberatio 7 per p̄ns debitũ censetur recte solutuz. ¶ Vtrũ aũt in obliga tõe legali que cõpetit ad dari uno non soluẽte. ceteri incurrãt in penam. ẽ qd̃ quaz ponit glo. in. l. cõi di. in prin. ff. cõi di. Et determinat̃ cõiter q sic p ista iura. sup quo uide qd̃ plenissi/me scribit spec. 7 Io. an. in ti. õ locato. §. nũc aliqua ver. lxxi. 7 bar. post Dy. in. l. fraudari. §. i. ff. de publica. Et inter cetera tene mẽti glo. no. in. d. l. cõi di. que vult q si creditor recipit p tem ab vno ex h̄dibus de sorte pricipali uideat̃ remittere pe nam soluẽti ꝓ illa rata nisi dicat soluo iure meo. ¶ S3 hoc videt̃ ɔ ista iura que dicũt simpliciter q solutio ptis nõ libe rat soluentẽ a pena. vnde nõ plz illa glo. l3 sit no. 7 in obliga/tõe legali expresse reprehendit̃ per Bar. in. d. l. fraudari. §. i. vbi ponit̃ vna bona limitatio ad istum. §. sed querit̃ ꝓ pfecta declaratõe eorũ que. š. diximus in hac vltima glo. quid si vn⁹ ẽ ɔdẽnatus ab arbitro in plurib⁹ 7 in diuersis capitulis. vtrũ pena cõmittat̃ insolidũ si ɔfiat in vno capitulo dũtaxat hãc. q. mouet spe. in ti. de arbi. §. sequit̃ ver. quid si plura. nec recor/dor mõ quid decidat. sed. d. meus tangit cã hic. 7 reliquit in/decisam q2 dicit q pẽdebat de fcõ tunc v3 tñ inclinare q cõ/mittat̃ pena insolidũ p. l. si duo. §. semel. ff. de arbi. vbi d3 q si semel ɔfactũ ẽ. 7 pena cõmissa nõ põt ãplius ꝓ alio ɔfacto cõmitti 7 ex hoc dat̃ intelligi q ꝓ vno ɔtrafcõ cõmittit̃ inso/lidũ. alias si cõmitteret̃ ꝓ rata posset sepi⁹ cõmitti p. l. si quis sic stipulatus sit per te non fieri. ĩ. e. Sed si intelligas illũ tex. ßm glo. poss3 euitari q2 loquit̃ ibi qñ fuit pena cõmissa in nõ cõparẽdo corã arbitro nõ in nõ parẽdo vni articulo sñie quo casu sine dubio cõmittit̃ pena. 7 dissoluit̃ cõpromissuz vt i. ll. alle. ibi in glo. q2 tñ tex. simpliciter loquit̃ 7 põt intelligi in ca su nr̃o illa lža bene facit. sed qd̃ non v3 habere multũ dubita tõis q2 ille qui ꝓmittit parere oibus laudis p arbitrũ obligat se copulatiuẽ ad obseruandũ oia p̄cepta arbitri. ergo si in vno ɔ̃ficit cõmittit̃ pena in totũ. l3 capitula sint separa. casus est in l. si is qui ducẽta. §. cũ ita. ff. de re. du. 7 in. l. fi. ff. õ in ius voc. ut eant p quez. §. cũ ita bar. in. §. cato. š. e. reprehẽdit so. pe. ad l. si vnus. §. si plurii. ff. si quis cau. Et aduerte ad intellectũ il/lius. §. q2 ßm bal. in. d. l. fi. palle. h3 locum qñ plures erãt exhi bendi in iudicio ad diuersos effectus sepabiles. secus si eẽnt exhibendi ad unũ effectũ qui nõ poss3 resultare nisi ex oibus tunc. n. pena cõmitteret̃ efficaciter in totũ. ponit exemplũ i eo qui ꝓmisit ꝓducere duos testes in iudicio de quo dicũt h per eũ. Et ad istam mãm indiuiduoz uide no. tex. in. l. iustissime §. i. ff. õ edil. edi. ubi probat̃ q in obligatõe nãliter diuidua p̄ tor põt inducere ex aliqua equitate ut unus cõueniat̃ insolidũ ꝓ oibus quẽ adducit bal. in. l. si p̄dium. C. õ edil. acti. ¶ In glo. posita sup uer. cõmittit̃ ibi. nã statim sentẽtię factũ ẽ bar. hic nõ sequitur istam glo. imo dicit q cũ istud factũ sit inuen/tũ pp datõem ista obligatio cõtinet datõem 7 nõ fcm̃ qd̃ qua liter ꝓcedat. ĩ. dicem⁹. Et inducitur ista gl. p bal. h 7 p ange. in. l. iiij. §. cato. š. eo. ad qđem no. 7 quotidianã verbi gr̃a di cit statutũ in ciuitate pusij q pena adiecta datõi nõ possit exi gi. mõ queritur si duo fecerũt cõpromissum 7 arbiter cõdem/nauit unũ ad dandũ centũ. 7 si nõ solueret cõdemnauit ad pe nam. vtz ista pena possit exigi uel non. 7 uterq3 eorum refert

dĩam esse in mõ petendi mã si peto penaʒ qꝛ quãtitas nõ fue
rit data tũc male petit̃ ⁊ ꝯ formaʒ statuti si aũt peto penaʒ qꝛ
fuerit ꝯfactũ snie arbitri tũc pena vꝫ recte peti qꝛ vꝫ apposita
facto ⁊ nõ datõi ⁊ ita dicũt fecisse praticari pusi in quadã cã.
Sed ista dĩa nõ plꝫ hic pau. de ca. qꝛ istud est iponere legem
verbis poti⁹ ꝙ̃ rebus ꝯ. l. ij. C. cõia dele. Nec ẽt Jo. ꝺ imo.
hic sequitur istã opi. sed opi. ꝙ̃ posuit bal. in. l. cũ allegas. C.
de vsu. vbi dixit ꝙ qꝛ nõ parendo snie arbitri ipse arbiter cõ
tẽnitur. l. si quis re. ff. ꝺ arbi. iõ ista pena q̃ soluitur rõe cõtem
ptus dꝫ esse adiecta facto ⁊ nõ datõi. Et hãc opionẽʒ ista rõe
sequitur hic. d. m. ẽt allegãs bal. hoc tenentẽ in. l. i. C. de his
que pe. no. vbi lꝫ breuiter eodeʒ mõ vꝫ sentire quo in. l. cũ alle
gas sꝫ qõ hic tenuit sentit remittẽdo se ad notata. in. l. ꝓmis-
sis. C. de trãsac. que dcã ẽt refert hic Jo. de imo. hãc opi. in
simili qõe sequitur anto. de bu. ⁊ abb. moder. post eũ in. c. di-
lecti. ex̃ de arbi. quos isti nõ uiderũt ⁊ ponunt exẽplum de eo
qui ꝓmisit recipe p̃ceptum iudicis si nõ solueret infra termi
num ⁊ ĩ casu quo p̃cepto iudicis nõ pareret ꝓmisit soluere pe
naʒ ⁊ sic vides ꝙ ẽ fere eadẽ qõ nisi ꝙ ibi loquũtur ꝺ p̃cepto
iudicis hic de p̃cepto arbitri. Jo. aũt de imo. h' ꝫ hanc opio
nem bal. in mã statuti qñ pena ex forma statuti nõ possꝫ appo
ni datõi vñ rñdendo ad quedam dcã in ꝯrium que statiꝫ alle
gabuntur ⁊ ad istũ tex. hic ẽm intellectũ bar. ⁊ ad. l. cũ seruus
de cõdi. ⁊ demõ. dicit ꝙ in iure cõi qꝛ fcm̃ est appositũ ꝑꝑ da
tionẽ ꝓbabiliter posset dici ꝙ ista obligatio cõtineret datõeʒ
ad vidẽdum vtrũ pena videret̃ adiecta in fraudẽ vsuraꝝ ꝯ. l.
cũ allegas. cũ mã. C. de vsur. qꝛ facilius verba interp̃tant̃ im
proprie in dispõe iuris cõis ꝙ̃ in verbis statuti que sunt stri-
cte ⁊ ꝓprie intelligẽda maxĩe qñ sunt ꝯ ius cõe vt sepius fuit
dcm̃ ⁊ sic vꝫ equo federe cõcordare opiniones. sed Jo. an. in
addi. spec. in ti. de obli. ⁊ solu. §. sequit̃ referẽs dy. ita tenuisse
simplr̃ tenet ꝙ ista pena videat̃ adiecta datõi nõ tñ loquitur ĩ
p̃cepto arbitri sed in p̃cepto iudicis ⁊ idẽ tenet bar. cũ quadã
modificatõe in. d. l. cũ seruus. pe. tñ de anch. solẽnis doctor se
quit̃ ẽt in p̃cepto arbitri istã opi. Jo. an. que vꝫ de mẽte bar.
hic dñ dicit ꝙ si arbiter mãdat aliquid dari sub pena ista pe-
na vꝫ adiecta dationi qꝛ fcm̃ est ꝑꝑ dationẽ. ita tenuit pe. in re
gula peccati venia. ĩ. iiij. q. principali. de reg. iu. ang. aũt in. l.
sed ⁊ si quis. §. fi. ꝯ. si quis cau. idẽ tenet qõ bal. hic ⁊ ipse i. §.
cato. Pro veritate huius qõis debes scire ꝙ aliqñ pena adij
cit̃ facto extraiudiciali in quo nõ agit̃ de cõtẽptu iudicis vel
arbitri verbi grã ꝓmitto tibi. x. ad terminũ ⁊ post terminũ ꝓ
mitto tibi dare pignus. ĩ. certũ tp̃s ⁊ si nõ dedero pignus pro
mitto penã ⁊ tũc vtꝝ ista pena possit peti uel videat̃ adiecta ĩ
fraudẽ vsuraꝝ vide ꝑ bar. in. l. rogasti. §. si tibi. ff. si cer. pe. ⁊ in
l. cũ ẽuus palle. vbi variat ab his que dixit in. §. si tibi. Super
quo vide qõ plene scripsi tenẽdo opi. Jo. an. in loco alle. i. d.
§. si tibi. vide tñ que circa hoc dicã cras. ¶ Scda qõ est qñ pe
na ꝓmittit̃ qꝛ cõtẽnit̃ arbiter vl' iudex. Sup quã qõe lꝫ sit du
bitabil' qñ sumus in mã statuti vꝫ posse dici simplr̃ opi. dy. ⁊
Jo. an. esse verã. nõ obstat rõ bal. in. d. l. cũ allegas. qꝛ nõ est
veruʒ ꝙ pena cõmittat̃ p̃cipaliter cõtẽplatõe arbitri qui fuit
ꝯtẽptus qꝛ si sic eẽt iniuria fcã arbitro nõ posset remitti ꝑ ꝑtẽ
vt. l. sed si vnius. §. si filio. ff. de iniu. ⁊ est regula cõis. ꝙ ius q̃
sitũ mihi ꝑ tertium nõ p̃ot auferri vt. l. fi. ff. de pac. ⁊ l. si post
mortẽ. §. fi. ⁊ qõ ibi no. ff. de ꝯ. ab. ⁊ ꝓbat̃ in. l. iurisgẽ. §. si pa
ciscar. ff. de pac. Sꝫ ego hẽo ꝙ penã cõmissaʒ qꝛ nõ paret̃ ar-
bitro ꝑs p̃ot remittere vt. l. celsus. §. i. ff. de arbi. ergo sequitur
ꝙ̃ ista pena cõtẽptus nõ est inducta p̃cipaliter in fauorẽ arbi
tri. vñ dicit bar. in fili. in. l. i. §. ⁊ post opis. ff. de no. op. nũ. ꝙ
si debitor ꝑꝑ ꝯtumaciã est positus in bãno ⁊ ꝓ illa cõtumacia
ĩponit̃ pena que respicit fauorẽ ꝑtis puta ꝙ cõtumax nõ audi
atur istud bãnũ p̃ot relaxari a solo creditore qꝛ solũ eius fauo
rem respicit ⁊ hoc dictat rõ manifeste qꝛ ꝑs illa est que stipu-
latur penã si fides nõ fuerit ẽuata vnde appet ẽt ex mõ ꝯhen
di ꝙ ꝑs ꝑꝑ cõtemptum p̃cipaliter offendit̃. Nõ ob. scda rõ
dñi ioãnis qꝛ possumus dicere ꝙ lꝫ causa ĩmediata pene cõ-
mittende sit factuʒ vel cõtrafactuʒ nihilominus qꝛ istud factũ
est cõnexum dationi ⁊ ꝑꝑ ipsam p̃cipaliter fit ꝙ causa datio
nis lꝫ non sit ĩmediata qꝛ tamen est ualde propinqua cum sit
causa finalis facti adhuc ẽtiaʒ in materia statuti dꝫ attẽdi per
ea que scribit no. bar. in. l. ãbitiosa de decre. ab or. fa. dum al
legat. l. uxori q̃ est no. ff. ꝺ au. ⁊ ar. le. ¶ Preterea ẽt in stipu
latione q̃ est stricti iuris cã accessoria ⁊ cõnexa cõsiderat̃ co-

deʒ mõ quo cã p̃cipalis vt. l. luti⁹. §. paul⁹ rñdit i tex. ⁊ gl. ff.
de admi. tu. unde ꝙ est dispositũ de quãtitate ẽt vꝫ trahi ad
cõnexum. i. ad fcm̃ qõ est ꝑꝑ quãtitatem. Et ista opi. ẽ tutior ĩ
foro cõscientie qꝛ cõiter iste cautele fiunt in fraudem vsuraꝝ.
hoc tñ dictũ ꝯcluderet in p̃cepto iudicis. nõ in p̃cepto arbitri
cuius snie paretur ꝑꝑ penam. ¶ Utꝝ aũt arbiter ipse possit
stipulari penã. tangit hic ang. ⁊ post eũ moder. ⁊ glo. in. l. liti-
gatores. §. i. ff. de arbi. sup quo vide glo. iuris canonici ⁊ mo
der. ibi in. c. dilecti de arbi. vbi. d. abb. melius ꝙ̃ nostri hic. re
fert spec. variasse in ti. de arbitro. §. sequit̃ v̂. sed si stipulat⁹ ⁊
ver. sed querit̃. ⁊ tñ. d. m. hic ⁊ Jo. de imol. melius determi-
nant istum articulũ. vñ dic vt hic per eos quibus nihil addo.
¶ Et ad ea que dixi supra. vtꝝ pena cõpromissi videat̃ adie
cta in fraudeʒ vsuraꝝ. Adde breuiter ꝙ si eẽt eadem rõ in ista
pena que ẽ qñ ĩmediate apponit̃ dationi quãtitatis nõ ẽ faciẽ
da dĩa inter statutũ ⁊ ius cõe per ea que tradit bar. no. in. l. ꝯ
legem. ff. de legi. vbi vult ꝙ ẽt in statutis qñ fieret cõtra men
teʒ legis nõ improptiãdo verba. verba debeãt ĩpropriari vbi
mens ẽ certa. vñ in ꝓposito lꝫ ꝓprie pena non sit adiecta da-
tioni largo tñ mõ p̃ot dici adiecta datiõi vt ẽ casus hic ẽm in
tellectũ bar. in. l. an ẽuus sepe allegato. ¶ Pro ista ꝯclusiõe
principali facit optime qꝛ ẽt in mã correptoria ex rõe scripta ĩ
l. fit extensio ad id qõ p̃ot cõprehẽdi ex larga significatõe vo
cabuli vt alias dixi allegãdo glo. in cle. i. ꝺ elec. ⁊ Jo. ꝺ imo. ĩ
l. si uero. §. de uiro solu. ma. sed in laudo lato ꝑ arbitrũ qui iu
sit aliquid dari non vꝫ esse eadẽ rõ qꝛ ⁊ ex nã cõpromissi ⁊ ex
ꝯsuetudine semꝑ in cõpromissis solet poni pena. vñ non cre
do ꝙ nec in mã statuti nec in mã iuris cõis pena in dubio vi
deat̃ adiecta in fraudeʒ. Moueor p̃cipue ꝑ tex. in. c. sua ĩ fi.
de pe. ubi pena adiecta datõi quãtitatis faciende ex laudo nõ
ꝓhibet̃ exigi nisi ab ecclesiasticis ꝑsonis ut melius ꝺclaraui
in. §. cato. ꝯ. e. ⁊ hoc lꝫ ibi sing. Inno. uult. n. ꝙ in casu illius
ꝺcretalis pena non p̃sumat̃ adiecta in fraudeʒ. nisi stipulator
essꝫ ꝯsuetus fenerari. ⁊ hoc dcm̃ tanq̃ nobile ⁊ ueꝝ refert. ⁊
sequit̃ Abb. moder. in. d. c. dilecti ꝺ arbi. in. ij. car. ⁊ hoc plus
plꝫ ꝙ̃ id quod primo dixeraʒ. Frãciscus Aretinus.

S cui bonis. Prodigus cui est interdictum bonis.
potest acquirere sed non se obligare uel tradere. ⁊
iõ eius obligatõi non accedit fideiussor. ij. ibi trade
re uero. iij. ibi ⁊ iõ nec fideiussor. ultĩa ibi. sicut nec ꝓ furioso.
¶ No. primo ibi tradere uero ⁊c. ẽm ange. qui multũ p̃oderat
istum tex. ꝙ ille qui ẽ ꝓhibitus ꝯhere uel se obligare non po
test p̃textu talis obligatõis tradendo rẽ suam trãsferre posses
sionẽ rei qõ dicit eẽ no. ꝑꝑ minores ⁊ mulieres que ꝓhibent̃
obligari ex forma statuti sed Jo. ꝺ imo. reuocat hec ĩ dubiuʒ
per ea que habent̃ in. l. pupillus ꝺ acquir. re. do. ⁊ in. l. posses
sionẽ. ff. ꝺ acquir. pos. in quibus pꝫ ꝙ pupillus tradendo p̃ot
transferre aliquã sp̃em possessionis. sed ista nõ multũ obstant
qꝛ sicut ibi ꝯcluditur p̃ot trãsferre possessionẽ que ẽ facti. i. de
tentatõem nõ aũt possessioneʒ ꝓut ẽ ius. Dñs meus dicit hic
ꝙ ista doc. vꝫ ꝯ tex. in. l. i. §. si vir. ff. de acqui. pos. vbi lꝫ pro-
hibeat̃ donatio inter virũ ⁊ vxorẽ nihilominus non ꝓhibet̃
translatio possessionis. vnde dicebat Bal. quẽ ẽt ipse adducit
fuisse disputatũ ꝙ si ex forma statuti res non p̃ot alienari ĩ fo
rensem. nihilomin⁹ poterit transferri possessio nõ obstãte sta
tuto. ⁊ tñ ad istum tex. nõ rñdent. Tu ergo dic vt plene scripsi
sup isto arti. in. l. i. §. si vir. ꝯ. ꝺ acqui. pos. ꝙ iõ ꝓhibet̃ hic trã
sferri possessio qꝛ ꝓdigus nõ ẽ simpliciter ꝓhibitus ꝯhere. sꝫ
ẽ sibi iterdicta administratio bonoꝝ. vñ ꝺ nõ ẽ mirũ si nõ p̃ot
trãsferre possessionẽ. hoc tñ nõ ꝓbat̃ per verba istius lre. sꝫ ꝑ
notata in. d. l. possessionẽ ꝺ acqui. pos. nam lꝫ alicui ꝯhenti sit
ꝓhibita traditio. quinimo ẽt si dicat̃ ꝙ traditio nihil valeat.
nihilominus non vꝫ ꝓhibita trãsferri possessio vt pꝫ ex. l. iij.
§. sciendũ el. ij. ff. ꝺ dona. iter vi. ⁊ vxo. iũcto. d. §. si vir. Et qꝛ
plurima sunt addita in isto pulchro articulo in. d. §. si vir non
scribemus aliquid hic. sꝫ tria dcã sing. que tunc allegaui dicẽ-
tur statim in voce ꝑꝑ eos qui nõ hñt cõmenta mea. ¶ Scdo
no. ibi. ⁊ iõ nec fideiussor ꝙ qñ quis ꝓhibet̃ obligari simpli-
citer non orit̃ ciuilis uel nalis obligatio qõ pꝫ qꝛ non p̃ot ac-
cedere fideiussor qui tñ p̃ot accedere obligatiõi naturali vt. l.
marcellus ⁊ ibi no. ĩ. de fideius. ¶ Ultĩo no. ꝙ quantũ ad p̃
iudiciũ sui ꝓdigus equipat̃ furioso. sed quo ad acquirẽdũ sibi
equiparatur pupillo ꝓximo pubertati ut pꝫ in prin. lre. Et ad

mām vide tex.in.l.fulcinius.§.adeo.ff.ex qui.cau.in pos.ea.
7 in.l.certi cōditio.§.qm̄.si cer. pe.7 in.l.si curatorez habens
C.de in integ.resti.mi. ¶ In glo.i.ibi.sʒ dic ꝯ. Ista gl.cōi
ter approbat̄ 7 nō hʒ dubiū in eo qui nō est notorie ꝓdigus
qꝛ satis ꝓbat̄ in.l.iul.ff.de cur.fu.7 in.l.si quis cū sciret.ꝑ em
ptore.Sʒ in ꝓdigo notorie est magna dubitatio qꝛ glo.tʒ op/
positū in.l.is cui lege.ff.ꝺ testa.sed bar.7 cōiter moder.sequū
tur glo.istā 7 qꝛ ego istā.q.plenissime discussi in.d.l.is cui le/
ge.vbi inter cetera allegaui duo optīa iuravʒ tex.i.l.sʒ 7 si lege
§.cōsuluit.ff.de pe.here.7 in.l.iij.§.ꝑterea.ff.de suspec.tu.Et
plene rn̄di ad rōem pe.adducta in oppositū iō dic ut ibi dixi.
Ad materiā tn̄ adꝺ bal.quē adducit hic.d.m.in.l.cū fratre.C.
de his qui.vt indig.Et qꝛ ibi rn̄di argumētis.d. Jo.de imo.q̄
nūc retuli in voce nō est necessario iteꝝ scribere sup hoc sed
est rn̄dēdū dūtaxat duabus rōibus quas adducit.d.m.ꝓ snia
cōi que iudicio meo paꝝ vrget dicit.n.ꝙ si notorie ꝓdigus n̄
posset administrare anteq̄ iterdiceret̄ sibi bonis tunc frustra
daret̄ sibi curator.nā si eēt interdicta sibi administratio ēt si
nō hr̄et curatorē nō posset facere ꝯctus sibi dānosos. Sʒ est
dicendū ꝙ dʒ hr̄e curatorē vt possit facere ꝯctus sibi vtiles in
quibus ipse hēat se obligare sicut dicimus in pupillo ꝙ sine
tutore ēt si vtiliter ꝯhat nō pōt se obligare insti.de auct.tu.§.
neqȝ.7.l.obligari.in prin.vel.§.i.ff.e.7 lʒ curator nō det̄ prin
cipaliter ꝑsonis sʒ rebus ut ipse dicit ꝑ hoc nō sequit̄ ꝙ cum
auc̄te curatoris nō possit se obligare ut pʒ in.l.si curatorē hn̄s
de in inte.resti.mi.vbi adultus 7 ꝓdigus hn̄tes curatorē equi
parant̄ ꝓdigo cui est interdictū bonis hn̄ti curatorē.sicut er/
go adultus qui nō hʒ curatorē pōt administrare bona sua 7 se
obligare ita 7 ꝓdigus poterit admīstrare bona sua.sʒ ista idu
ctio multiplr̄ nō est vera.naʒ si isti absolute equiꝑant̄ ergo si
eēt interdictū bonis ꝓdigo 7 nō eēt datus adhuc curator ꝓdi
gus posset administrare ꝯ legē nostrā que simplr̄ ꝓhibet euʒ
cui est fcā interdictio administrare.Preterea si ista equiꝑatio
fit absolute ut ipse dicit siue hēat curatorē 7 sic interdictū bo/
nis siue nō ergo sicut adultus nō habens curatorē non potest
alienare bona īmobilia per titulum de rebus eorum. Iteʒ le
sus potest restitui ita etiā anteq̄ interdicat̄ bonis ꝓdigo ista
erunt seruanda in ipso qꝺ uidetur absurdum.vnde dicendum
est ꝙ ista equiparatio fit de ꝓdigo cui est interdictū bonis vt
ibi dr̄ expsse in tex.ad adultū non aūt de ꝓdigo ad adultū qn̄
neuter eorū habebat curatorē 7 prodigo non erat interdictuʒ
bonis.vnde cōmunis opi.placet sed nō per istas rōnes. Ad/
uerte tamen ꝺm Pau.de ca.ꝙ ad hoc vt non possit contrahi
cum prodigo cui est bonis interdictuʒ est necesse ꝙ scriptura
ponatur publice que declaret hoc interdictuʒ esse factū per ea
que habent̄ in simili in.l.sed si pupillus.§.ꝑscribere.ff.ꝺ insti.
qꝺ ego credo veꝝ qꝛ probat̄ a cōtrario sensu i.l.si quis sciēs
ꝯ.de ꝯhen.ēp. Et adde ꝺʒ moder.7 bene ꝙ ēt ex alijs causis
reperit̄ ꝙ iudex pōt ꝓhibere alienatōeʒ sicut ꝓhibet alienatio
nem īmobilium qn̄ debitor est suspectus de fuga vt.l.de pol/
licitatōibus.7 ibi ꝑ Bar.j.de pollicitatōibus. Itē alienatio
nem reꝝ hereditatis qn̄ heres qui adiuit ē pauper 7 nō tenet̄
satisdare cāus est no.quē adducit hic pau.de ca.7.d.m.in.l.si
creditores i fi.ff.de priuile.credi. Et idē est qn̄ hereditas est
in cōtrouersia vt.l.diu⁹.7 ibi no.C.de peti.here.Et vtꝝ tale
ꝑceptum īpediat trāslationeʒ dn̄ij uide ꝑ bar. in.l.filius.§.di
ui.in vlt.col.ff.de leg.i.quē ēt adducit hic pau.de ca. Et adde
singulareʒ doctrinā bal.in.c.i.§.itē sacra.in fi.de pace iur.fir.
vbi dixit ꝙ si iudex videt adultū nō hn̄tem curatorē velle ꝯ/
here 7 dubitat eū nō decipi pōt ꝑcipere sibi spāliter 7 ꝓhibe/
re ipm̄ alienare reʒ suā ꝑ.l.si quis sciens ꝑalle. Aduerte tn̄ ad
vnū qꝺ tetigit hic bar.qui in hoc repꝛhendit̄ ab oībus dicit.n.
ꝙ si iudex declarat aliquē esse ꝓdigū nisi expsse interdicat bo
nis nō censebit̄ ꝓhibita administratio.Sʒ hoc repꝛhēdit bal.
in.l.i.ff.de cur.fu.7 moder.hic cōiter qꝛ ēt qn̄ snia dʒ hr̄e esse
ctū inductiuū nihilominus vr̄ induci effectus ꝑ v̄ba declara/
tiua.vn̄ si iudex declarat aliquē esse debitorē vr̄ eum cōdēnare
casus est notabilis quē bar.notat ibi ad hoc in.l.si pretor.in
prin.ff.de indi.7 bn̄ facit tex.in.l.quid tn̄.§.si arbiter.ff.de ar
bi.d.m.addit aliam rōnem. Nam dicit ipse certū est ꝙ ꝓdi/
galitas est delictum vt.c.ex pte.de cōsue. Itē ꝙ interdictio ē
pena.Sed vbicunqȝ iudex declarat delictū esse cōmissū suffi
cit lʒ non cōdēnet ad penam vt.l.i.§.calūniatoribus.ff.ad tur
pil.ergo sufficit declarari aliquem esse ꝓdigum.Sed hoc mo

do istud argumentum nihil concludit quia licet prodigalitas
sit vitium vt in.d.c.ex parte non tamen est delictum quia nō
est punibile pro quo vide glo.nota.in.l.i.§.exigit.ff.de bo/
no.posses.ꝺm tab.Et quod scribit plene Jo.de imol.in.l.is
cui lege de testa.Preterea nō interdicit̄ bonis ꝓdigo in pe/
nam.sʒ in fauorē suuʒ vt ꝓuideat̄ sibi vt.l.hi qui de tuto.7 cu
ra.da.ab his.7 inde est ꝙ sibi pōt acquirere ne inductū i fa/
uorē ꝯuertat̄ in odium vt in tex.nr̄o. ¶ Adde ēt circa istam
principalē qōem inquātum bar.dicit ꝙ si iudex facit ꝑconiza
ri ꝑ ciuitatem ꝙ nullus ꝯhat cum ꝓdigo ēt si interueniat cāe
cognitio non videbit̄ interdicta ꝓdigo administratio qꝛ pro/
hibitio dʒ fieri ipsi ꝓdigo vt pʒ in.l.i.7 in.l.iul.ff.de cura.fu.
Nam hoc dcm̄ non plʒ moder.7 maxīe pau.de ca.dicit.n.ꝙ
cū ꝑsona que ꝯhit cum ꝓdigo sit cōnexa ꝑsone ꝓdigi ꝯhen/
tis ꝓhibitio fcā in vna ꝑsona extenditur ad aliā cōnexam vt
l.ij.vel fi.C.de indic.vidu.7.l.i.C.de cupres.ex luco.daph.
non cedē.li.xi.Facit optīe tex.quem ipsi nō allegāt in.l.sena
tus.ff.de ꝯhē.emp.sup quo uide bar.in.l.multuʒ interest.j.e.
Et ꝙ ꝓhibitio fcā ꝯhenti cū minore uel ꝓdigo videatur etiā
fcā ipsi minori.tenet bar.expsse in vlt.col.in.l.i.j.ꝺ noua.Et
ꝑ ista iura ēt idem tʒ hic.d.m.Operat̄ tamē aliquādo ꝓhibi/
tio fcā ꝯhenti cum ꝑsona inhabili vnū mirabilē effectū.vʒ ꝙ
lʒ minor iurando super ꝯctu q̄uis iurauerit 7 ꝙ ꝑꝑ iuramē/
tum possit ꝯhere nō obstāte ꝓhibitōe statuti.nihilomin⁹ pars
que ē ꝓhibita ꝯhere cū eo nō poterit recipe aliquid effectua/
liter ex illo ꝯctu ꝺm bar.qui ita cōsuluit cōsilio suo.lxxxviij.ꝺ
quo forte dicā aliquid in vlti.q. Tene tamē menti hāc singu.
doc.Bar.hic qui vult ꝙ vt ꝑsona inhabilis censeat̄ ꝓhibita
dʒ ꝙ verba dirigant̄ ad eaʒ nō ad ꝯhentē secum qꝺ multū fa
cit ad no.in.l.si quis ꝓ eo.in priu.j.ꝺ fideius.7 ad ea que po
nunt anto.ꝺ bu.7 Jo.ꝺ imo.in.c.cū ꝯtingat car.xxix.7.xxx.
in cōmento domini ioānis extra de iureiu. ¶ Itē adde di/
ctis ang.hic inquātum facit drīam.vtꝝ det̄ curator ꝓdigo vel
furioso i hoc qꝛ si datur ꝓdigo dʒ citari ipse qui ē declarādus
ꝓdigus cum agat̄ de eius ꝑiudicio.si vero detur furioso non
ē citandus aliquis qꝛ hic iudex nihil inducit de nouo cuʒ ad/
ministratio sit interdicta furioso ipso iure. Et hoc ꝺm mēbꝝ
approbat hic.d.m.per.c.reprehēsibilis extra de ap.vbi ꝓbat̄
ꝙ quādo iudex excōicat eū qui inciderat in excōicationē ipso
iure nō requirit̄ monitio que alias requireret̄ in snia hoīs vt
c.sacro de sen.excō. Pro prio dcō alle.tex.in.l.obseruare.ff.
de cu.fu.vbi dr̄ ꝙ dʒ adhiberi plenissima cāe cognitio.ergo
requiritur citatio iuxta regulā positā in.l.in cāe.§.cā cognita
ff.de bo.pos. ¶ Sed tu aduerte qꝛ qn̄ iudex furioso dat cura
torē vel interdicit bonis ista uerba que sui nā vident̄ disposi/
tiua quo ad interdictōeʒ administratōis resoluunt̄ in verba ꝺ
claratiua qꝛ non pn̄t stare.casus ꝓprie ē in.l.i.C.de nego.ge.
7 ibi per bar.7 ꝑ eūdem in.l.legitimos in prin.ff.de legi.tu.ē
igitur in effectu quo ad furiosuʒ ista quedā snia declaratiua ꝑ
quā declaratur eē furiosum.7 nō posse admīstrare.sed in snia
declaratoria requirit̄ citatio vbi agitur de ꝑiudicio alteri⁹ ꝺm
glo.in cle.peruenit in uerbo ꝯstiterit de censi.7 in cle.i.7.ij.ꝺ
pe.7 no.in.c.ꝑuenit de ap.ergo in ista snia requiretur citatio
vnꝺ cū dn̄s meus fateatur hic illas glo.esse ueras nescio q̄uo
possit ꝓcedere dictū ang.7 suū in ꝺo mēbro. Non ob.tex.i.c.
reprehēsibilis qꝛ ꝙ nō debeat ꝺuari solēnitas spāliter requisi
ta in excōicatōe lata ab hoīe hoc ē satis rōnabile qn̄ homo ni
hil inducit vltra legeʒ.sicut in simili dicimus de statuto qꝺ dis
ponit idem qꝺ ius cōe de quo in.c.i.de ꝯsti.lib.vi.7 in.l.i.in
prin.ff.ad.l.fal.sed ꝙ snia declaratoria eius qꝺ factuʒ ē a iure
vel inductū nō requirat citatōem ex quo pōt ꝑiudicare alteri.
hoc nō ē veꝝ 7 ꝯ regulam positaʒ in.l.de vno quoqȝ.ff.de re
iudi.7 ꝯ glo.ꝑdcās.7 iō simpliciter vr̄ tenenduʒ ꝙ in vtroqȝ
casu requiratur citatio maxīe qꝛ tex.in.l.obseruare ꝑalle.si v̄/
ba capiūtur ꝓprie loquitur ꝺ furioso non de ꝓdigo. ¶ Adꝺ
ēt dictis dn̄i mei inquātum ipse dicit ꝙ notorie ꝓdigus ē sus
pensus ipso iure ab administratōe reꝝ alterius. Naʒ ista fuit
opi.bal.originaliter queʒ ipse nō adducit in.l.i.ff.de cura.fu.
Sed neuter eoꝝ allegat bonas leges.nā bal.alleg.tex.in.l.fi.
C.de sen.pas.qui tex.non loquitur in eo cui cōpetebat admi
nistratio qm̄ ius administrādi in pr̄e erat extinctū ꝑ deporta
tionē qꝺ imperator ꝓhibet resuscitari si restituitur pr̄.7 ē ꝓdi/
gus.7 hoc ē satis rōabile ꝙ nō admittat̄ ad administrādū de
nouo.ex quo ē suspectus vt.l.vtilitatē 7.l.in ꝯfirmādo.ff.ꝺ cō
fir.tu.

fir.tu.sed non ē eadem rō ꝙ ille qui iam hēbat ptātem admi-
nistrandi decretā sibi a lege uel a iudice perdat eā ipso iure lz
sit notorie ꝓdigus. Quinimo ista cōclusio ē manifeste ꝯ tex.
in.l.tres tutores.§.fi.ff.de admi.tu.in verbo a ꝑfecte ꝓdigo
⁊c. De cuius itellectu scripsi plene post bar.i.l.is cui lege.ff.
de testa.vbi uide. Idem probat̄ ⁊ clarius i.l.iij.§.ꝑterea.ff.
de suspec.tu.⁊ bñ facit tex.in verbo ꝑ decretuꝫ in.l.impator
⁊ qð ibi no.ff.ad treb.nā.d.m.allegat iura que loquunt̄ in ꝓ
curatore ꝯstituto ab hoie in quo tacite reuocat̄ mādatū si mu
tauerit cōditionē in peius vt.l.si cū cornelius.⁊.l.cuꝫ quis in
pri.ff.de solu.nec requirūt ille leges ꝙ ꝓcurator sit effect⁹ no
torie malus q2 fundant̄ in hac ꝓsumptōe ꝙ si dñs cogitasset
eum talē futuꝝ verisimiliter non fecisset euꝫ ꝓcuratorem nec
est arguendū de mādato priuati ad mandatū tutoris vel cura
toris q2 ſm hoc tutor suspectus semꝑ esset priuatus ipso iure
qð ē falsissimū ⁊ ꝓpterea forti⁹ est ius ꝙ quis hꝫ de publico
ꝙ̄ ꝙ quis hꝫ a priuata ꝑsona vñ non est sibis rō ⁊ iō tene sim
pliciter per ꝑdicta iura ꝙ ꝑlatus tutor curator ⁊ similes nō ꝑ
dūt administratiōem ipso iure ēt si notorie sint tales. ¶ In
ea.glo.ibi.aliꝫ ꝯ ⁊c.Supꝫ ista qōe glo.multū variāt ⁊ hic.⁊ in
l.si ab eo.ff.de vsuc.⁊ in.l.si putas.C.de peti.here.⁊ in aliꝫs
glosis quas h adducit bar.Doc.ēt hic ⁊ aliꝫ variāt.nā bar.di
stinguēdo dcā cōcludit ꝙ aut decretuꝫ interponit̄ supꝫ etate ⁊
tūc ē nullū ipso iure aut supꝫ alia cā ⁊ tūc vꝫ si sit adhibita ple
na cāe cognitio nisi error sit exꝑssus in decreto vt.l.ij.C.qñ
ꝓuo.non ē ne.Et ex ista doctria limitat̄ sing.id qð ponit bar.
⁊ aliꝫ i.l.iuste possidet.s.de acq.pos.⁊ in.l.fulcini⁹.§.fi.qui.ex
cau.in pos.vbi cōcludit̄ cōiter ꝙ decretū iꝑositum ex falsa cā
est nullū ipso iure nam hoc ē limitandū nisi prius sit adhibita
cāe cognitio q2 ꝑtibus ꝑsentibus oia sunt discussa ⁊ hāc sniaꝫ
sequit̄ bal.in.l.ij.C.qñ ꝓuo.non est ne. Sed in.l.i.ff.ð cura.
furio.ipse dicit ꝙ qñ interponit̄ decretū q2 est erratuꝫ in etate
decretū ē nullū alia rōe ꝙ̄ dicat hic bar.q2 ista snia lata ꝙ ali
quis sit minor cū verē sit maior stati expirat q2 fert̄ supꝫ quali
tate variabili vnde si veꝝ est istū eē maiorē hoc ipso ꝙ fuit la
ta snia expirauit effectus eius qui est maior nihil allegat ſꝫ tu
vide tex.in.l.ex orone.⁊ ibi ꝑ bar.ff.de excu.tu.vbi ꝓbat̄ ꝙ
snia lata ꝑtextu qualitat̄ variabil' ꝑdit effectū cessante quali:a
te.⁊ idē ꝓbat̄ in.l.spadonē.§.qui absolutus.ff.e.ti.Sꝫ tamen
in ꝓposito ista rō nō vꝫ ꝓcedere si ponamus ꝙ iudex in snia
declaret quot ānos hꝫ ille cui dat̄ tutor.nā cū snia hēatur pro
veritate vt.l.ingenuū.de sta.ho.nō pōt dici ꝙ snia expiret in
cōtinēti q2 vere est maior qñ hoc eēt venire ꝯ sniam que di-
cit ꝙ est minor ⁊ in tāto tꝑe vñ ista allegatio nō eēt admitten
da.Si aūt iudex simpl'r interponeret decretū ⁊ daret tutorē tā
ꝙ̄ pupillo.nō tamē diceret ꝙtū tꝑs supꝑesset de pupillari eta-
te tūc ista doctrina.posset sustineri nō quidē incōtinēti ſꝫ post
modicū spaciū vbi gr̄a vnius diei iuxta.l.qua etate.cū mā.ff.
de testa.nisi forte ꝓbaret̄ in ꝯriū uel eēt prius ꝓbatū in actꝫ.
de certo ⁊ limitato tꝑe.nā snia declarat̄ ꝑ acta vt.l.h snia.C.
ð sen.q̄ sine cer.ꝙ̄ti.⁊.l.si quis ad exhibēdū.cū ibi notat̄ ð ex
cep.rei iudi.Aut loquimur in decreto interposito ex alia falsa
cā ⁊ tunc ipse distinguit vtꝝ sit surreptū ꝑtori intellige ꝑ do-
lū ꝑtis ⁊ tunc decretū sit nullū ita pōt intelligi tex.in.l.tutor si
petitus.⁊ in.l.ꝙ̄uis.ff.de re.eo.ſm vnū intellectū sed hoc vꝫ
ꝯtra mentē bar.⁊ dy.hic qui dicunt ꝙ idē dicendum est in de
creto qð in snia q2 est eadē rō ex quo est exhibita plena cause
cognitio vñ tunc haberemus dicere ꝙ decretū obtentū ꝑ sur-
reptioneꝫ esset nullū qñ etiam snia diffinitiua eēt nulla iuxta
notata i.l.si ꝑtor.§.marcellus.ff.de iudi.⁊ in.l.si is ad quē.ff.
de acqui.here.ꝑ bar.in aliꝫs cōcordat cū bar.⁊ dy.Sed ange.
hic reꝑhendit bar.⁊ in mō loquēdi ⁊ in veritate cōcl'onis nā
nō est veꝝ ſm ipsum ꝙ etas ipsa demōstret̄ per nām imo pē
det ab examie iudicis ut.l.si te minorē.C.de in iteg.resti.mi.
⁊.l.de etate ⁊.l.minor.xxv.anno.ex aspectu.ff.ð mino. Sed
posset forte saluari dcm̄ bar.ꝙ nā demōstrat ipsam etatē ꝑsū
ꝑtiue saltē ex aspectu corꝑis non tñ pōt negari ꝙ q2 aspectus
qñ fallitur hoc pendeat principal'r ab examie iudicis. ¶ Se-
cundo adducit ipse tex.ꝯ bar.in.l.tutor si petitus sepe allega
ta vbi decretū interposituꝫ ⁊ datio tutoris fcā habenti tutorē
tanquā non habenti est nulla ipso iure ⁊ tamen ꝙ habeat uel
nō habeat tutorē est accidēs facti ꝙ natura nō iducit. ¶ Ter
tio arguit ipse ꝯ Bar.sic snia lata supꝫ etate ex falsa causa vꝫ
ut.l.ij.C.qñ prouo.non est necesse ⁊ tamē ibi nā ſm Bar.ð

mōstrat etatē.sed ad hoc possꝫ rñderi ꝙ ibi snia non fuit lata
principaliter supꝫ etate.sed supꝫ ptāte testandi. Et ēt posset di-
ci ꝙ lꝫ valeat snia diffinitiua nō tamē vꝫ decretū.hec tñ rñsio
nō est firma q2 bar.vꝫ equiꝑare decretū ⁊ sniam qñ interces-
sit plena cāe cognitio.vñ pria rñsio eēt melior. ¶ Ultio ad-
ducit iura dicentia ꝙ decretū interposituꝫ ex falsa cā nō vꝫ vt
l.i.§.hec verba ne ius fiat ei.⁊.l.cū vero.§.subuentū.s.de fi-
deicom.lib.Sed illa pñt intelligi qñ est adhibita plenaria cāe
cognitio q2 ꝓcedebat ꝯ absentē.quicquid tñ sit opi.bar.vꝫ cō
fundi in.d.l.tutor si petitus.vbi dꝫ exꝑe qð quocūo iudex fue
rit circūuentus.i.ex quacūqꝫ cā decretū est nullū. ¶ Et atten
de q2 illa.l.i.tollit dr̄iam quā facit bar.inter cām etatis ⁊ aliā
⁊ si dicas ꝙ illa.l.intelligit̄ qñ non fuit adhibita plena cāe co
gnitio.hoc ē diuinare ad illuꝫ tex.Et hāc opi.sequit̄ hic Io.
ð imo.que mihi plꝫ.Moueor rōe manifesta q2 dr̄ia inter de
cretū ⁊ sniam sed bal.in.l.iuste possidet.s.alle.vꝫ stare i hoc
q2 in his que expediunt̄ officio iudicis multū pōt equitas ꝙ̄
iudex semꝑ dꝫ hr̄e ꝑoculis vt.l.ꝙ si ephesi in fi.ff.ð eo quod
cer.lo.Et q2 nō ē equum alicui ex falsa cā ꝑiudicari.iō decre-
tum reddit̄ nullū ⁊ ex hac equitate dixit Inno.sing.in.c.cō-
sultatōibus ð offi.dle.ꝙ qñ iudex qui interposuit dcretū di-
cat se deceptū ex falsa cā.pōt illud reuocare ex officio ꝓprio.
⁊ hoc tangūt hic aliqui moder.ꝑ.l.ꝙ̄uis.ff.de re.eo.nō tñ al-
legant Inno.queꝫ alle.bal.in.c.i.de mili.va.qui cōtu.ē ⁊ i.l.
ij.§.hoc āplius.ff.vbi pu.edu.de.Et lꝫ Pau.de ca.hic sequa
tur opi.bar.nō tñ vꝫ eam ꝓbare bonis rōnibus.prio enim fū
dat se per tex.quē adducit Bar.in.l.i.§.idem pōpo.ff.qð fal.
tuto.auc.Et ꝑ ea que no.Cy.per illū tex.⁊ bar.post eū in.l.lꝫ
C.de ꝓcur.vbi cōcludit̄ ꝙ si iudex ꝓnūciat aliquem eē tuto-
rem cū nō sit ille habet̄ ꝓ tutore ⁊ vꝫ snia ꝑterea dicit ipse qñ
iudex interdicit ꝓdigo poterat facere hoc interdictū ex alia iu
sta cā ēt si ille non eēt ꝓdigus ⁊ sic oio ē in ptāte sua interdi-
cere admistratōi.ergo vꝫ valere decretū.nam in.l.tutor si pe-
titus nō erat in ptāte iudicis dare tutorē pupillo si aliū hēbat.
Sed istud argumentuꝫ parū vꝫ q2 ex quacūqꝫ alia cā interpo-
nat̄ decretū idē est vt pꝫ in.d.l.tutor.Preterea si iudex inter-
dixit alicui tanꝙ̄ ꝓdigo sicut ponit̄ in qōe ⁊ uere nō erat pro
digus lꝫ ex alia cā iusta posset iterdicere nō vꝫ decretuꝫ.casus
ē no.in.l.qui testō.in prin.ff.de excu.tu.⁊ ibi ꝑ bal.⁊ āno ꝑ-
terito dixi in.l.si is ad quē de acqui.here.Ad tex.in.l.i.§.ideꝫ
pōpo.qui magis vrget pōt dici ꝙ illud inducit̄ ibi ne ꝑs que
ꝯhit vel litigat cū pupillo seu tutore ipsi⁹ decipiat̄ auctoritate
iudicis vel dic vt dicam in prin.lec.seq.q2 est aliqualiter cogi
tandū.Et vltra ea que addidi in ista mā in.l.iuste possidet.s.
de acqui.pos.Adde tex.no.⁊ qð ibi ponit ange.in.l.sed si hac
§.ꝑrono.ff.ð in iusvo.vbi ꝓbat̄ qð decretū interpositū taci-
ta veritate que si fuisset exꝑssa nō fuisset cōcessum nō ē nullū
ipso iure.sed pōt retractari ꝑ hoc tñ decretū nō ꝑiudicat̄ iuri
tertij qð iudex ignorabat vt ibi no.ang.ꝑ illum tex.Et ita pōt
intelligi tex.in.l.nōnūꝙ̄ cuꝫ.l.se.ff.ð adop.vbi vꝫ similiter ꝓ
bari qð decretū in quo iudex fuit circūuentus vꝫ ipso iure.Ad
de ēt ad mām qð ponit bal.elegāter i.l.ordo in fi.C.ð execu.
rei iudi.vbi dixit ꝙ si decretū ē interpositū ꝓ duobus cōsor-
tibus eiusdē lit.⁊ ꝓ vno ex cā uera.⁊ ꝓ alio ex falsa vꝫ ꝓ ꝑte.
⁊ ꝓ parte nō vꝫ.Uide ēt Bar.no.in autē.mat.⁊ auie.C.qñ
mul.tu.offi.fungi.po.vbi sentit satis clare ꝙ ēt si iudex sit de
ceptus in interpōne decreti q2 ignorauit aliquid qð debebat
requirere decretū sit nullū ipso iure.secus si nō fuissꝫ in culpa
⁊ ita pōt intelligi tex.in.§.patrono. ¶ Et que sit dr̄ia inter ð
cretū ⁊ sniam.vide no.ꝑ Inno.⁊ Io.an.in.c.i.ð reb.ec.nō
alie.in.vi. ¶ Item adde ad ea que diximus.s.vtꝝ qñ ꝓhi-
bitio dirigit̄ ad ꝑsonam ꝯhētem cū minore videat̄ in effectu
directa ꝯ minorē.Nam hoc tetigit bar.plenius in.l.si quis ꝓ
eo.in prin.j.ð fideius.⁊ ibi tꝫ ꝙ si ꝓhibet̄ ille qui ꝯhit cū mi-
nore non vꝫ ꝓhibitus minor sicut tꝫ hic.sed in autē.sacra pu
berū.C.si aduer.vē.ipse tꝫ oppositū ⁊ melius.⁊ hoc vꝫ appro
bare Io.ð imo.in.c.cū cōtingat in car.xxix.⁊.xxx.extra ð iu
reiu.⁊ hoc plꝫ per rōem hic assignatā ꝑ moder.quam.s.dixi.
hoc ēt tꝫ Bar.in cōsi.illo.lxxxviij.ubi est uidendū. ¶ Cōse
quenter extra glo.querit hic bar.nūquid ꝯtctus ꝓdigi firmet̄
iuramēto ⁊ in effectu tꝫ ꝙ nō. Et idem tenuit Fede.cōsi.suo
xxxi.ideꝫ tenuit bal.in.l.ij.C.ð rescin.uen.⁊ hic ēt ⁊ in.l.qui
haber.§.i.ð tute.⁊ in.l.i.ff.de cu.fu.Et ista loca ꝑtim addu-
cit Io.ð imo.⁊ ꝑtim.d.meus ⁊ ultra eos uide bal.in rub.ff.

de iureiur. et in l. pactū q dotali. de coll. vbi idē tz et q̄ anto. d bu. et io. de imo. in c. cū cōtingat de iureiur. i. xxix. et xxx. car. diffusissime referūt dcā federi. et eis rñdent tenentes cōtrāz et similiter. d. m. hic nō sunt oīa referenda sed meliora dūtaxat. ¶ Uñ circa scdam rōnez quā tetigit hic bar. et pleni9 Fede. in loco palle. Aduerte diligēter q inquātum bar. facit dr̄iaz vtrū verba prohibitiua dirigant ad psonam uel potius ad rem seu ad ɔtū, put ipse ponit in l. si quis p eo. in pri. d fideius. et in autē. sacramēta pubez. C. si aduer. ven. et in aūt. decerni mus. in simili qōe. C. de arbi. et p hoc euitat tex. in c. cū ɔtin gat et i. c. lz mulieres et alia iura allegata p eū si bene respicis ista dr̄ia vē imposita potius verbis q̄ rebus nā qñ lex ānullat ɔtum nulla alia rōe ānullat nisi q inhabilitat psonā ad ɔhē dum uel simplr vel si non seruet solēnitas requisita a lege vl statuto hoc est. n. effectus legis prohibētis ut. l. nō dubiū. C. de legi. Uñ nūq credidi hāc di. esse de mēte. ll. Et q ista distin ctio nō sit vera, pbat in autē. sacra puber. palle. iūcta. l. nō so lū. C. de pdijs minoz. et l. ex his. e. ti. vbi pz q vba prohibitōis dirigunt ad minorē et tñ ɔtus firmat iuramēto nec pōt dici vt rñdet bal. et ang. hic q hoc est iō q ibi lex vltra pcedit. nā attēta rōe scripta in. l. i. C. si aduer. vē. ne. scz lex vel princeps sit auctor piuri ista dispō que respicit fauorē aīe dz extendi fz bar. et doc. in d. autē. sacra puberū. Et iō cōis opi. est vt statiz dicā q illa auctoritas extēdit ad ipuberē doli capacē. Et silr ka rñsio nō pcedit dū dicunt q ibi iō firmatur ɔtus q remo uet cā prohibitōis ex eo q minor fingit esse maior. nā ratio quare hoc fingit est vt euitetur piurus ergo nō erit icōueniēs vel absurdū vt credit Fede. q in pdigo similiter iuramētū re pstet eum psonā habilē ut euitetur dispēdiū aīe qd est maius vt. j. dicā sicut videmus pupillū habilitari in isto casu vt dixi lz nō fingatur maior. Nec ēt valz tertia rñsio. d. Jo. qui dicit q bar. dixit istā prohibitōez nō esse in psonā q habuit respe ctū ad vba senatuscōsulti de quo in. l. i. ff. de re. eo. Nā et ibi v ba dirigunt ad psonā tutoris et sic vz prohibitus tutor et ɔñter pupillus cuius noīe tutor ɔhit dicit. n. tex. ꝑterea patres ɔscri pti interdicā tutoribus etc. Sz posito q in senatuscōsulto esset prohibita res minoris alienari hoc faceret p ɔtria opi. q scdm hoc in. l. nō solū palle. declararet q quocūq mō loquat lex psona videat prohibita. Preterea ista dr̄ia bar. vz ɔ tex. in. l. lex iul. ff. de fun. do. iuncta. l. i. §. et cū lex. cū si. C. de rei. vxo. act. dicit. n. in. §. et cū lex. qd ex. l. iul. res dotal nō pōt alienari a marito et sic vba videātur respicere rē nō psonā ut ēt decla rat bar. in sili qōe in. l. i. C. de sum. tri. et fi. catho. v. vi. querit et tñ tex. in. l. lex iul. palle. dicit q p. l. iul. inductū est q mari to nō lz alienare rē dotalē que vba manifeste respiciunt prohi bitōem vñ vere nō cauillando vba tex. in. c. cū cōtingat. et i. c. lz mulieres. de iureiur. videtur determinare qōem. ¶ Scdo adde inquātū bar. dicit q iuramētū nō ligat q trāsgressor le gis peccat mortaliter. vt. c. ij. de ma. et obe. xi. q. iij. c. qui resi stit cū si. pro intellectu dubitatōis q trāsgressor canonis sciē ter semp peccat mortaliter ita notat huguccio. xix. di. c. nulli. et Jo. an. in. c. ij. de cōces. pben. in vi. Premitte ēt q vbicun qz lex diuina ueteris testamēti p delicto imponit mortē ibi i l. euāgelica quis obligat ad mortale peccatū fm huguc. v. di. c. ad eius intellige fm laur. et archi. ibi in ꝑceptis que durant adhuc et obseruant in. l. noua. His pmissis uenio nūc ad se cundū fundamētū in quo fundāt se qui sequunt opi. bar. di cunt. n. q trāsgressio legis prohibitiue obligat ad mortale ut. c. ij. de maio. et obe. et iō qui iurat trāsgrediēdo legem nō tenetur suare iuramētūz vt in regula nō ē obligatoriū de regu. iur. Sz ad istud ar. nititr rñdere. d. anto. in. d. c. cū cōtingat cuius dcā non refero q optie reꝑhendunt ibi p Jo. de imo. vñ ipse te nendo ēt cōtra sñiam bar. vtit alia et noua rōe. Dicit. n. q lex ciuilis cōstituēdo aliquid nō obligat ad peccatū q finis eius respicit bonum publicum vnde quia peccatum non respicit bonum publicum sed salutez anime lex ciuilis nō obligat ad peccatū. Et sic dat q lex ciuilis obligat ad peccatū non q ip sa possit statuere sup peccato q ptās ligandi et soluēdi nō cō petit laico ut. c. noua quedā de peni. et remis. et no. i. c. pastora lis in fi. de offi. ordi. Sed q leges seculares uident institute auctoritate diuina sicut probat. viij. di. c. quo iure i fi. xvi. q. iij. c. fi. nihilominus non uidentur approbate uel facte ex isti tutione diuina ut ligent ad peccatum sed vt obseruentur me tu penarum uel aliter ad bonū publicum. Sed hoc vnde sit et

quomodo probetur ista restrictio non pbat aliter nisi forte p iura. s. allegata vz per tex. in. c. cum cōtingat cum si. d iureiu. Contra cuius dcā per rationem. s. allegatam tenet Tho. ex presse in. ij. q. ccxcvi. artic. vi. et Inno. in. c. q plerīq extra d imu. ec. et multi alij quos refert et sequit Abb. moder. in. c. i. d cōsti. vbi ē videndū vñ bal. in. l. cū quis. C. de iur. et fac. igno. refert fuisse publice disputatū a quodā theologo parisiensi q qñ lex humana fundat super certo et ē equa vel iusta et fcā ab eo qui hz ptātem cōdendi semp obligat in foro cōscie. secus si fundet sup ꝑsumptōe q tunc si veritas ē in ɔtriū nō obligat i foro ɔscie. Ista cōclusio colligit satis ex tex. in. d. c. quo iure in fi. viij. di. dz enim ibi q deus p reges et principes iura gē tibus dstribuit. vñ oīs creatura respectu dei iudicat tāq mini ster simplex. et iō dicit apostolus. Sic nos existimet hō vt mi nistros christi et dispēsatores ministerioz dei. minister autem quicquid agit. agit auctoritate et noīe cōmittentis vt. l. i. §. qui mādatū de offi. eius cui mā. ē iurisdi. et. l. multū et quid ibi no. C. si quis alte. vel sibi. vñ sicut fcm̄ a legato d latere lz habeat iurisditōem ordinariaz dz factū a sede aplica dūmodo ordina tōi sedis aplice nō ɔdicat fm glo. no. in. c. si abbatez d elec. li. vi. iuncto. c. hi qui auctoritate de pbē. e. li. Ita ptās secularis que hz auctoritatē a deo vz facere legez que dici possit lex dei i. eius auctoritate cōdita et iō non ē mirū si pōt illaqueare ad peccatū. ex quo deus voluit has. ll. obseruari lz ppie lex di uina dicat illa que imediate et spāliter data ē a deo. Nō ob. iu ra supra alle. vz tex. in. c. cū cōtingat cum si. q rñdeo fm bal. et bñ in. l. iurisgē. §. et gnāliter. ff. d pac. q regula pdicta nō hz locum qñ lex statuit in fauorem illius qui prohibet aliquid fa cere ipse tñ non declarat cur nō habeat locum in hoc casu vñ tu adde q hoc ē iō q si lex prohibitiua fcā in fauorē meū illa queare me ad peccatū qd ē inductū ad mei fauorē. cōuertere tur in mei odiū ɔ legez qd fauore. C. d legi. Et iō tu vides q quādo minor vel pdigus prohibent cōtrahere vel administra re. hoc non intelligit si administrent vel cōtrahant acquirēn do simpliciter vt in. l. nr̄a et insti. d auc. tuto. §. neqz. Iaz etiaz si legi prohibitiue non possit renūciari qñ ē fcā in fauorē meū ēt ista impotētia tendit ad fauorē exemplū in. l. i. §. et cuz lex et §. cum aūt in fi. C. de rei vxo. ac. et insti. qui. alie. lz. §. i. Hoc tñ non ē expeditū q legi prohibitiue facte in fauorē meum ego nō possum renūciare nisi qñ lex expsse hoc disponit lz. n. bar. simpliciter hoc teneat et in. l. si quis p eo de fideius. et in. l. de his. ff. de transac. tz tamē ɔtrāz vbi no. loquit in. l. ius pub. ff. de pac. vbi rñdet ad. l. i. C. ne fideiussor. do. dē. Idem ēt sen tit lz breuius in. l. pacisci. ff. e. et p ista vz eē ɔcludēdum cū cōi opi. cano. q siue verba legis respiciāt ɔtum vel rem. siue re spiciāt directo ipsaz psonam. iuramētum firmet ɔtū et sit ser uandū ēt in ɔtu pdigi q cā cur canones volunt iuramētum seruari ē vt euitet peccatū. Sz quo ad dcā pdigus equipat pu pillo doli capaci vt cōiter hic cōcludunt oēs. ergo sicut ille iu rando obligat vel delinquēdo. ita obligaret pdigus. ¶ Et lz ea que dixi superius sint verissima attende q bar. in. l. ius pu blicum. ff. de pac. vz ponere vnam sing. limitatōem ad ea que dixi in. d. l. si quis p eo. vult. n. ibi q lz ɔtus firmet iuramē to qñ annullat ɔtus pricipaliter in fauorē priuatū put dixit i l. si quis p eo palle. Istud ē vez nisi lex prohibens aliquid qd ptinet principaliter ad vtilitatē prohibiti. et secūdario ad vtilita tē publicā hoc exprimat se facere pp bonum pub. principali ter qd si eēt vez de facili possent elidi iura canonica p statuta disponentia de mulierib9 et de minorib9 vñ darēt via fraudi bus. et ideo istud dictū ego nō affirmo maxie p ea que scribit Bar. in. l. oēs populi de iusti. et iu. et oēs moder. in. d. c. cuz cō tingat. dum volūt q si statutū obmissa solēniter que requirit ab eo ꝑsumit ɔtum esse fcm̄ p dolum p hoc non tollit iura mentuz interpositū super ɔtu ne fiat fraus canoni sup quo ēt vide quod ponit Bal. in auten. sacra pube. C. si aduer. ven. Scdo tene menti glo. sing. in auten. de nup. §. sz q sancitū q glo. no. ibi ang. ad hoc que vult q non solū minor si cōtrahit et iurat sed ēt si cōsentit alteri cōtrahenti ēt si cōtrahat cū pře in cuius ptāte ē obligat iuramēto et firmat cōsensum intellige qñ cōtrahit cuz patre seu cōsentit patri ex cā aduēticia. nam ex cā pfecticia nō possz hoc habere locū q nō ē obligatio inter patrē et filium vt. l. frater a frē. §. quesitū. ff. de condi. inde. Est tñ pulchra dubitatio vtz donatio fcā a pře filio in ptāte firme tur iuramēto quā nō attingo nūc. et vtz statutū vel lex prohibē do iuramētūz

do iuramētū interponi sup cōtractu aliquid opereť.vid̄ no.
ꝑ bal.in autē.decernimus.C.ď arbi.⁊ qd̄ ibi no.bar.⁊ qd̄ po
nit elegāter Jo.de imo.i.l.si quis inquilinos.§.fi.ff.de le.i.
¶ Item aduerte q̄ .d.Jo.i.l.sepe allegato nitiť rn̄dere ad
l.non solū.de p̄dijs mino.⁊ ad.l.lex iuli.ď fundo do.dicit.n.
ad.l.nō solū.⁊ hoc ēt sentit hic lꝫ breuiter ꝙ verba legis ⁊ se
natuscōsulti originalia non prohibēt ꝑsonam pupilli sed pro
hibēt tutores alienare ⁊ iō pōt saluari bar.dū dicit ꝙ illa v̄ba
nō dirigunť de directo ad ꝑsonā ipsius pupilli uel minoris.ꝓ
hibiti ⁊ silr̄ verba legis iul.non prohibēt mulierē consentire
alienatōi rei dotalis sed maritū.Sꝫ ista subtilitas potest tolli
meo iudicio de facilj inducēdo istas.ll.hoc mō.Et primo in
ducendo.l.nō solū dico ꝙ illa lex d̄clarat ꝙ quāuis verba se
natuscōsulti nō sint directo ꝓhibitiua pupilli q2 tn̄ cā senatus
cōsulti respicit ita pupillū sicut ꝑsonaꝫ tutoris tex.in.l.nō so-
lum ex mēte legis interpretať ꝙ ēt pupillus ⁊ adultus sint ꝓ
hibiti q2 illud d2 esse ex lege ꝙ ē ex mēte legis vt.l.ij.§.i.ff.
de legi.tu.⁊.l.nōis ⁊ rei.§.verbū ex legibus.ff.de ver.sig.ma
xime attēto ꝙ tutor non prohibetur contrahere tanquam pri
uata ꝑsona vt.l.⁊ si his de p̄dijs mino.sꝫ tanq̄ tutor ⁊ sic sub
noīe officij ⁊ ad p̄iudiciū minoris. Similr̄ pōt induci tex.i.l.
lex iul.interpretať.n.ibi iuriscōsul.ꝙ quāuis respectu mariti
ꝓhibitio respiciat rē potius q̄ ꝑsonam que res dotalis a ma
rito ꝓhibeť alienari s̄m bar.hic ⁊ clarius in sili.q.in.l.i.C.ď
sum.tri.in v̄.vi.queriť nihilominꝰ illa verba que uidenť re-
spicere ꝓhibitōem rei inducūt ꝙ persona uideať prohibita.
Eodē ergo mō dicimus de muliere que cōsentit alienatiōi lꝫ
eni tex.in.l.i.§.⁊ cū lex.C.de rei vx.ac.dicat ꝙ alienatio rei
nō ꝓcedit lꝫ mulier cōsentiat ⁊ sic uideanť v̄ba potius ānul-
latiua alienatōis q̄ directo ꝓhibitiua ꝑsone tn̄ interpretabi-
mur mulierē esse ꝓhibitā ꝑ illa v̄ba sonātia in rē.sicut v2 ꝓ-
hibitus maritus ꝑ similia v̄ba.Et vtrꝫ lex positiua illa que ⁊
ad peccatū ⁊ sic s̄uāda in foro ꝯscie vide pe.de anch.in regu-
la possessor.in sua repe.de reg.iur.¶ In glo.vlt.ibi de fide
ius.l.marcellus.vtrꝫ ꝓdigus obligať nāliter sicut pupillus dic
vt ibi.Sꝫ an ꝓdigus obligeť ex delicto.dic vt hic ꝑ bar.⁊ in
l.si quis intm̄.C.vn̄ vi.Et adde dictj eius s̄m bal.⁊ ange.hic
moder.ꝙ pupillus ⁊ ꝓdigus nō obliganť ex delictj in cōmit
tendo q2 ex illis ēt minor.xxv.ānis nō teneť vt.l.ij.C.si ad-
uer.delic.Sꝫ in maioribus.xiiij.⁊ minoribus.xxv.hoc est ma
nifeste falsū si sunt in dolo vero vt.l.si ex cā.§.si incōmissū.ij.
rn̄so.ff.de mino.⁊ est glo.or.quā approbant oēs in eadē.l.§.
nūc uidēdū.dcm̄ tn̄ est verꝫ in se in ꝓdigo ꝓ quo est bonꝰ tex.
quē ⁊ ipsi allegāt in.l.fulcinius.§.adeo.ex qui.cau.in pos.ea.
⁊ ēt q2 equipatur pupillo doli capaci qui nō obligať ex delictj
in omittēdo tex.est notabilissimus.quē ibi pōderāt dy.⁊ bal.
in.l.i.§.si ipubes.ff.ad sille.Et adde s̄m dn̄m meū hic ꝙ mu
lier ex hoc solo ꝙ est luxuriosa est in cāvt possit sibi interdi-
ci bonis q2 ꝑsumiť ēt ꝓdiga.casus est no.s̄m primū intelle-
ctū in.l.⁊ mulieri.ff.de cura.fur.Sꝫ ille intellectus nō placuit
mihi in memorialibus meis q2 tex.dicit ⁊ mulieri luxuriosa
pōt interdici ⁊c.que dictio ⁊ est iplicatiua sicut dictio ēt vnde
ꝑinde est ac si diceret nō solū masculo luxurioso sed ēt femine
pōt interdici.vn̄ sicut nomen luxuriosi in masculo vt sibi pos
sit interdici bonis capiť aliter sicut declaratur in scd̄a lec.per
glo.Ita ēt v2 capiendū in muliere.⁊ lꝫ bar.in.l.sepe.§.gaie i
fi.de fun.instru.nō determinet vtrꝫ dictio implicatiua repetat
qualitatē suā in ꝑsona uel actu sequēti.v2 tn̄ prima facie ꝙ ex
quo virtualiter dictio iplicatiua repetit casū quē iplicat vt mō
exposui satj uideať repetita qualitas in sequēti.q2 ista rōne fit
repetitio in dictōe hoc āplius vt plene declarat bar.in.l.si cui
pure.ff.de le.ij.Ad materiā ēt adde qd̄ no.spec.quē adducit
d.m.in titulo de actore.§.i.ver.sed vtrꝫ masculo vbi vult ideꝫ
in effectu qd̄ voluit glo.in.ij.lec.in.d.l.⁊ mulieri.Adde ēt tex.
quē ibi no.ang.ad hoc in autē.vt determinatus sit cui.cle.cir
ca mediū vbi ꝓbať s̄m eū ꝙ ille pōt dici ꝓdigus qui plus ex
pendit q̄ h̄eat in redditibꝰ.qd̄ dcm̄ vtrꝫ sit verū nō determino
nūc.Scias ēt ꝙ si est iterdictū alicui bonis ī vno loco.Ista ī
terdictio extendiť ad oēꝫ locū.casus est no.⁊ ibi hoc no.bar.ī
l.ex castrensi circa mediū.ff.de castr.pec.quē tex.allegat in.l.
i.C.de summa trini.
Franciscus Areti.

Impossibilis. Cōditio iposs ibilis affirmatiua vitiat sti
pulationē secus si sit ipossibilis negatiua.Secunda
ibi aliter atque.¶ No.ꝙ licet nō factum dicatur aliq̄si factū
tamen proprie loquendo aliud est facere aliud non facere vt
hic uides manifeste.Nam illa dicitur stipulatio concepta in
faciendo que cōtinet factuꝫ affirmatiue de quo dicemus in.l.
stipulatio ista in prin.vel.§.i.j.e.¶ Scd̄o no.ꝙ stipulatio i-
possibilis negatiue cōcepta nō suspendit obligatōem imo ꝑ-
inde esse v2 ac si apponereť cōditio ď p̄senti que essꝫ vera que
silr̄ nō suspendit vt.l.cū ad p̄sens cum ibi no.si cer.pe.Dicit
tn̄ Jo.an.in.c.ij.de elec.li.vi.ꝙ lꝫ dispō facta sub cōdit̄ōe de
p̄senti vel de p̄terito nō suspendať d2 tamē dispō reddi incer
ta.⁊ tn̄ filius institutus sub cōditōe de p̄senti vel de p̄terito d2
rite institutus.dūmō possit ꝓbari extrinsecus ꝙ cōditio adie
cta est uera tex.est sing.s̄m Bal.ibi in.l.instō talis in fi.ff.de
here.insti.qd̄ ē mirū q2 si filius instituitur sub cōditōe turpi lꝫ
in alijs instōnibus cōditio turpis reiciatur ď medio in filio tn̄
viciat instōnem q2 de forma ē ꝙ instituať aut exheredeť ita ꝓ
bať s̄m verꝫ intellectū in.l.filius.ff.de cōdi.insti.⁊ ponit bar.
in.l.i.ff.e.¶ Aduerte ēt q2 tex.in.l.mulier in prin.qui ē val-
de no.in mā.ff.de cōdi.insti.v2 velle ꝙ ista conditio ipossibi
lis negatiue apposita habeať ꝓ nō scripta tanq̄ impossibilis.
Ad idē alle.hic.d.m.in no.tex.in.l.s̄uum meū in fi.ff.de he.
insti.Littera tn̄ nr̄a uideť uelle ꝙ non suspēdat dispōem non
q2 nō habeatur ꝓ nō scripta.sed q2 ē cōditio necessaria dio ex
titura sicut in.l.si pupillus.§.i.j.de nouat.⁊ hoc cōiter tene-
tur.vn̄ illa iura sunt intelligēda habetur ꝓ non scripta quo ad
effectū suspēsionis.¶ In gl.sup uerbo cōcipitur multa scri
bit hic.d.me.que poteris uidere per bar.⁊ Moder.in.l.i.de
cōdi.insti.Et q2 nō ē p̄sentis tpis aggredi tam ꝓlixam māꝫ.
¶ Adde breuiter ad duo que tanguntur hic ꝑ moder.⁊ prio
inquātum.d.m.hic uult ꝙ snīa iudicis uel arbitri magis equi
paretur ultime uolūtati quā ꝯctui ⁊ sic ꝙ si ē lata sub cōditio
ne ipossibili valeat snīa.⁊ reiciať cōditio sicut in vltimis vo-
luntibus ꝑ ea que scribit bar.in.l.cētesimis in fi.j.e.in simili
qōe in.l.si mihi ⁊ tibi.§.si quis s̄uos de le.i.⁊ gl.in regula ne
mo pōt de regu.iur.Nam ꝯ hoc dictū tꝫ expresse Jo.ď imo.
in.l.i.ff.de cōdi.insti.⁊ vtiť tali rōne q2 sententia ꝓhibeť fer-
ri sub conditōe vt.l.i.§.biduum q̄si ap.sit ⁊ q̄si cōtinet cōditio
nē possibilē lex vltra ꝓcedit vt lꝫ nō debeat ferri valeat tamē
si ferrať.sed vbi apponereť cōditio ipossibilis tunc nō proce
dit vltra.ergo si ferť cōtra legis prohibitionē ē nulla.x.di.c.vi
des ⁊.l.nō dubiū.C.de.ll.sed ista rō posset euitari lꝫ sit colo-
rata ꝙ procederet q̄si tex.in.§.biduuꝫ diceret ꝙ si feratur sub
cōditōe possibili vꝫ.sed verbū possibilis nō ē ibi in tex.cur er
go non pōt intelligi simpliciter de cōditōe possibili.⁊ ipossi-
bili vt vtroqꝫ casu valeat snīa pōt tn̄ dici ꝙ uere ille tex.loquiť
tur ď conditōe possibili q2 in cōditione iposs ibili frustra dubi
tareť ibi vtrū dies appellandi cederet a tp̄e snīe vel a tp̄e con-
ditōis implete.Et ista opi.v2 ꝓbabilior q2 in snīa quasi con-
trahiť s̄m glo.in.l.ij.§.fi.vel pe.ff.de p̄to.stipul.⁊ qd̄ ibi no.
Bar.sed dispō fcā de cōtractu regulariter trahiť ad quasi cō-
tractū vt.l.apud iul.in fi.ex qui.ca.in pos.ea.⁊ plene in.l.mo
re ď acqui.her.ergo quod d2 hic in cōtractu dicimꝰ ⁊ in snīa.
Pro dn̄o meo multum facit vltra alle.ꝑ eum quod habeť i.c.
p̄terea de ap.⁊ qd̄ no.Jo.de imo.ꝑ illum tex.in.l.i.de cōdi.
⁊ de.vbi probať ꝙ dictio nisi in snīa suspēdit snīam ⁊ facit eā
cōditionalē ⁊ ex hoc pꝫ ꝙ equipať vltime volūtati q2 si equi-
parareť ꝯctui nō faceret dispōneꝫ cōditionalē iuxta ea que ple
ne declarat bar.in.l.si eū.§.qui iniuriaꝝ.ff.si quis cau.⁊ in.l.
i.p̄alle.Unde iste articulus ē dubius verior tamē v2 opi.do.
Jo.rōe assignata ꝑ eum ⁊ declarata vt supra q2 v2 ꝓhiberi ꝓ
latio talis snīe.¶ Scd̄o adde inquātum.d.m.hic ad ꝓban-
dū cōclusionē supradictā vtiť similitudine.j.scripta ꝙ dictuꝫ
suū ē dubiū dupliciter.Et prio non v2 eē bona similitudo in-
ter ipossibilitatē que adiciť substātie obligatōis per modū cō
ditionis ⁊ īter illā que adiciť executōi ꝯctus circa accidētalia
vel vltīe volūtati q2 ego video ꝙ quādo cōditio adiciť substā
tie dispōnis ēt in ꝯctibus bonefidei uitiatur obligatio vt.l.nō
solum.ď.ti.ꝓxi.⁊ tamē cum adicitur circa accidētalia nō ui-
tiatur dispō in ꝯctu bonefidei ut.l.insulam.ff.loca.⁊ plene ꝑ
Bar.in.l.i.ď condi.insti.⁊ in.l.si mihi ⁊ tibi.§.si quis s̄uos
ff.de le.i.vnde non uidetur bona silitudo ꝙ snīa iudicis equi
paretur in hac s̄pa spē ipossibilitatj vltīe volūtati s̄m glo.in re
gula nemo pōt.de re.iu.⁊ Inno.⁊ hosti.in.c.cū dilecti.ď do
lo ⁊ cōtu.ergo silr̄ equipabiť q̄si cōditio ipossibil' addiciť sub

stãtie dispõis q2 in primo casu hoc põt eẽ nõ q2 snia equipet
vltie volũtati sed q2 equipatur ɔctui bonefidei. ¶ Preterea
ipa rõ dictat ꝙ similitudo nõ est bona q2 facilius est sicut stati
dicetur in alio articulo ꝙ dispõ que est valida in suo eẽ cõser
uetur nõ obstãte ipossibilitate ꝙ̄ ꝙ dispõ ꝓducatur in eẽ adie
cta cõditõe ipossibili. Itẽ aduerte q2 ipm dictũ principale est
valde dubiũ inquãtũ vult ꝙ si iudex citat aliquẽ ad terminuꝫ
ipossibilẽ de iure vel de fcõ ꝙ istud p̄ceptũ resoluatur in duo
p̄cepta est valde dubiũ. nã tex. in. c. cũ dilecti. de do. ꝛ cõtu. ꝛ i
l. celsus. ff. de arbi. loquũtur qñ p̄ceptũ fcm̃ ad diẽ certã a prin
cipio valebat vt. n. declarat bal. in. l. dies festos. C. de ferijs. ꝛ
Io. de imo. in. l. i. de cõdi. insti. in. c. cũ dilecti. aliquis erat ci
tatus vt cõpareret vsq3 ad talẽ diẽ dñicuꝫ que dictio vsq3 poni
tur ibi exclusiue ne al's citatio reddat̃ nulla iuxta ea que scri-
bit cy. ꝛ bal. in. l. a caligato. C. de nup. ꝛ plene ꝑ bar. in. l. ꝓro-
nus. §. sempronio. ff. de le. iij. vñ p̄ceptũ ibi de compare͂do ad
certã diẽ valebat qd̃ nõ est in termĩis nostris. vñ bal. in trib9 lo
cis determinat oppositũ vꝫ in. l. si ea. C. qui accu. nõ pos. ꝛ in
l. fi. C. de fer. ꝛ in. l. ij. in prin. vbi optie loquit̃. ff. de here. isti.
ang. aũt. in. l. ij. §. sed si quis in iudicio. ff. si quis cau. sequitur
dcã Inno. qñ citatio eẽt ipossibil' d̃ iure q2 citatur aliquis ad
diẽ feriatã secus si sit ipossibilis de fcõ ut q2 citatur aliquis in
termino in quo est ipossibile cõpere ꝓꝑ breuitatẽ. sed bal. i cer
tis locis nõ multũ bñ ꝓbat ɔclusionẽ istã sed in. l. eũi p̄alle. in
ducit subtil'r illũ tex. cũ gl. sua dz. n. in prio rñ. ꝙ p̄ceptũ testõ
ris qd̃ est validũ a pri. resoluit̃ in duo p̄cepta uel in duas dis
pões. Sꝫ in 2o rñso. in v̄. alter atq3 est dispõ testõris qualifica
ta nõ resoluit̃ in dispõem simplicẽ q2 fuit missa a prin. ipo iu
re cũ illa qualitate que fuit adiecta ꝛ in veritate si illa est rõ de
cide͂di quã assignat glo. ad illũ tex. posset malẽ rñderi. Prete-
rea cõfirmatur ista opi. fortiori rõe q2 si citatio fcã ad terminũ
resolueret̃ in duo p̄cepta vt dicũt isti. tunc sequeretur ꝙ acto
re nõ cõparẽte in termino si post terminũ cõpereret reus tenere
tur rñdere. ex quo vz citatus vt cõpareat q̄p̄ primũ põt si nõ de
buit cõparere die expssa sꝫ tex. dicit ɔtriũ in. l. ꝛ post edictũ in
fi. ff. de iudi. ergo vz ꝙ et si p̄ceptũ sit validũ a prin. nõ resol-
uatur in duo p̄cepta vt ipsi dicũt vñ qd̃ relinquitur satis dubia
possumus tñ sequi opinionẽ canonistaꝝ ꝛ dñi mei hic quã et
sequũtur bal. ꝛ ang. in. l. i. ff. de cõdi. insti. ꝛ cõcedere ꝙ et qñ
p̄ceptũ est nullũ a prin. sub certa qualitate possit resolui i p̄ce-
ptũ simplex q2 si ista vz esse intẽtio iudicis vt dicũt iura alle-
gata ꝓ ista pte q2 ꝙ vnũ caplm diuersũ ab alio nõ possit esse
nullũ ꝛ aliud valere nõ video ꝛ regula est in oppositũ ꝙ qñ
dispõ cõtinet diuersa capitula põt in vno eẽ nulla ꝛ in alio va
lere vt. l. i. §. si stipulãte. ꝛ ibi diximus. s. e. ¶ Nõ ob. tex. i. l.
ij. de here. insti. q2 si bñ respicias ad v̄ba iuriscõsul. in. i. rñ. fũ
dame͂tũ iuriscõsulti nõ est ꝙ dispõ qualificata nõ resoluat̃ in
simplicẽ ex hoc q2 sub illa qualitate fuit nulla a pri. sed q2 ista
2a dispõ est cõditõalis vnde tex. põt euitari sed gl. nõ posset si
illa eẽt vera rõ dñe. ¶ Cõsequẽter querit hic ang. nũquid cõ
ditio vel modus ipossibilis vitiet liberatõeꝫ ꝛ distractũ super
quo dicit ꝙ cõditio ipossibilis vitiat liberatõeꝫ ꝛ distractum.
Sꝫ modus ipossibilis nõ vitiat ꝭm eũ allegat glo. quã dicit eẽ
sing. in. l. cũ donatõis. C. de trãsac. Et est rõ dñe ꝭm eũ q2 dif
ficilius dꝫ destrui qd̃ sel' est deductũ in eẽ q̄ ipediat̃ ꝓduci qd̃
nõ est ꝓductũ vnde q2 modus nõ suspe͂dit executõem libera-
tõis ꝛ incõtine͂ti sortit̃ effectũ suũ. nõ ita de facili vitiat̃ libe-
ratio sicut vitiaret̃ si eẽt facta sub cõditõe ipossibili. ¶ Tu ãt
aduerte q2 glo. in. d. l. cũ donatõis. vz sentire satis clare ꝙ mo-
dus ipossibilis nõ vitiat liberatõeꝫ quo ad facultatẽ exceptõis
dicit. n. ꝙ ipari cã turpitudis potior est cõditio possidẽt. l. fi. d̃
cõdi. ob tur. cau. Sꝫ si querit̃ vtꝝ adiectio modi ipossibilis vi
tiet ɔctũ quo ad effectũ age͂di tũc eẽt maior dubitatio quã nõ
declarat ang. ꝛ glo. vz sentire ibi ꝙ quo ad effectũ agendi mo
dus ipossibilis vitiaret obligatõem. Et nõ inuenio hanc qõ-
nem tactã in terminis nisi ꝑ bar. in loco stati allegando. Pro
cuius intellectu est p̄mitte͂dũ ꝙ sicut ɔditio ipossibil' nõ vitiat
vltimã volũtatẽ. ita et modus ipossibilis nõ vitiet. ita declarat
bar. solẽniter vbi est casus in. l. codicil. in pri. ff. de leg. ij. ꝛ ali
quid tetigit in. l. quibus diebus. §. terminus. in fi. ff. de condi.
ꝛ demon. ¶ Hoc premisso est sciendum ꝙ lꝫ ista equipa-
tio cõditionis ꝛ modi optime procedat in vltia voluntate ꝛ a
fortiori sicut declarat bar. in loco allegato. In cõtractibus tñ
videt̃ esse dissimilis rõ ꝓꝑ id qd̃ supradixi q2 facilius ipedit̃

dispõ nundum in esse ꝓducta ꝙ dissoluat̃ dispõ in eẽ ꝓducta
vnde bar. in autẽ. ingressi. C. de sac. san. ec. in illa qõe vulga-
ri vtꝝ monachus ꝓfitendo possit sibi reseruare ꝓpriũ vz te
nere hoc qd̃ sentit hic ang. ꝙ ipossibilis modus nõ vitiat cõ-
tractũ ꝛ obligationẽ lꝫ cõditio ipossibilis vitiaret ꝛ fuit dictuꝫ
Iaco. d̃ but. originaliter ꝛ ista opi. plꝫ lꝫ articulus sit valde no
uus. Moueor potissime ꝑ tex. in. l. ꝑ ꝭuum. §. i. ff. de vsu. ꝛ
ha. vbi distinguit̃ ꝙ adiectio ipossibilis ꝛ ɔ̄ substãtiaꝫ rei vi-
tiat dispõnem si sit fcã in eadem orõne cuꝫ dispõe. secus si sit
fcã diuersa orõne nec põt esse alia rõ nisi q2 in prio casu ipe-
dit essentiã actus causari. Scdo casu non tollit actum qui pre
cesserat ꝛ de sui forma hẽbat suam essentiã. Et si dicat̃ ꝭꝫ hoc
eẽt distingue͂dum vtꝝ modus ipossibilis adiciat̃ simul in ea
deꝫ orõne uel diuersa. dico ꝙ hoc nõ ẽ necesse in casu nr̃o q2
modus de se ꝛ d̃ sui nã nõ impedit dispõnem videri puram. ꝛ
actum hr̃e suã essentiã ut. l. i. ꝛ fi. C. de his que sub mõ. vnde
q2 actus hꝫ formam eẽ impossibilitas modi nõ destruet actũ.
Et aduerte ad glo. in. l. cum donatõis que sentit oppositũ ut
dixi q2 similis distinctio quã fecit ibi glo. fit qñ modus ẽ ipos
sibilis d̃ rigore iuris. Sed ꝭm nãlem equitatẽ hꝫ fundame͂tũ
ꝛ onus impositũ ꝑ modũ ẽ imple͂dum ex legato fcõ. Cui iste
modus apponit̃ vt plene declarat bar. in. d. l. codicilis in pri.
Et nõ ꝓ sequendo totã materiã que ponit̃ in. l. i. de cõdi. isti.
Adde breuiter ꝙ qñ conditio ipossibilis apponit̃ in fauorem
grãe cõcesse vt expeditius hẽat locum ne qd̃ concedit̃ in fauo-
rẽ cõuertat̃ in odium ɔ̄ regulã qd̃ ob grãm de regu. iur. cõdi-
tio ipossibilis nõ vitiat grãm glo. ẽ sing. in. c. fi. de cõces. p̄be.
lib. vi. ¶ Scdo adde ꝙ lꝫ cõditio ipossibilis apposita a testa
tore credente eã eẽ possibilẽ vitiet vltimã volũtatem. hoc ẽ ve
rum nisi postea testõr sciat eẽ impossibilẽ ꝛ cõfirmat testame͂-
tum gnãliter ꝑ codicillos suos. Ita declarat sing. Ang. in cõ
si. suo in ordine. lxxv. ¶ Tertio adde ꝙ lꝫ ignorãtia vel cre-
dulitas siue error vitiet vltimam volũtatem. secus tñ est indu
bitante q2 si testõr ẽ incertus vtꝝ cõditio sit possibilis vel im
possibilis non vitiat̃ dispõ. casus est sing. ꝭm Bar. ibi in fi. i
l. ab oĩbus. §. in testõ. ff. de le. i. Et ille itellectus ẽ verus ad il-
lam lr̃am dicit. n. tex. in fi. ꝙ illa cõditio habet̃ ꝓ non scripta.
Et sic dat̃ intelligi ꝙ nõ debet̃ legatũ q2 cõditio dicat̃ imple-
ta per equipolle͂s sicut dixit Bar. in. l. i. de condi. insti. sed q2
reicit̃ ꝛ habet̃ ꝓ non scripta. ¶ Tertiã limitatõeꝫ dat bñ. di.
m. dicens ꝙ fauore libertatis est spãle vt lꝫ testator credat cõ
ditionẽ eẽ possibilẽ nihilominꝰ non vitiet̃ dispõ alle. tex. cum
glo. sua que hoc sentit in. l. cũ tale. §. falsum de cõdi. ꝛ demõ.
ꝛ in. l. cũ stichus. ff. de sta. libe. Itẽ adde ꝙ donatio cã mortis
quo ad hoc equipat̃ magis vltime volũtati q̄ ɔctui. casus est
no. i. l. qui sub cõditione. §. i. d̃ cõdi. insti. queꝫ tex. adducit hic
pe. de anch. ꝛ et in regula nemo põt de reg. iur. vbi multa scri
bit sup̱ ista materia. ¶ Ultimo adde inquãtum pe. hic ꝛ in
d. regula nemo põt dici ꝙ si conditio est ꝓ parte possibilis ꝛ
ꝓ pte ipossibilis sufficit eam iplere ꝓ ea parte que ẽ possibi-
lis. Adde ꝙ hoc ẽ veꝝ indubitãter in vltĩs volũtatibus q2 il-
la ps que ẽ ipossibilis reicit̃ vt ꝓbat̃ in. l. qui dotẽ. ff. d̃ dote p̄
le. ꝛ in. l. huiusmodi. §. si ita cui. ff. de leg. i. ꝛ sunt. ll. bart. in. l.
i. de cõdi. insti. sed in ɔctibus ista cõclusio nõ vz vera ꝭꝫ Io.
de imo. ꝛ recte q2 cõditio siue sit in facie͂do siue in dando nõ
diuidit̃ in ꝑsona vnius vt. l. iiij. §. cato in vlt. rñso. s. e. ꝛ. l. cui
fundus. ꝛ ibi plene. ff. de condi. ꝛ de. ꝛ id̃o tota dispõ redderet̃
nulla ꝛ ista sufficiant in ista. i. glo.

Frãciscus aretinus.

Nulla. Si dies apponit̃ conditioni valide
que pendet ex fcõ debitoris nõ po
test agi añ diem lꝫ conditio prius impleat̃. secus si
dies apponit̃ cõditioni inualide vel valide que nõ
depe͂det ex fcõ debitoris. Et hoc vltimũ dz in. l. hoc iure a ɔ̄-
rio sensu vt dicam in positõe casus ꝛ diuidit̃ in quattuor par-
tes. scda ibi Sab. ꝛ ꝓculus. tertia ibi tota obligatio. vbi po-
nitur rõ decidendi. ꝛ remouet̃ quedã obiectio. quarta ibi sꝫ cũ
eo ubi ponit̃ casus diuersus a prio. ¶ No. prio ibi ꝛ lꝫ ꝛc.
Nam h̃ vz expsse decidi ꝙ qñ dies ẽ apposita obligatõi ori-
tur quidẽ actio ꝛ obligatio. Sed obstat excep. ꝛ hoc cõiter te
netur in. l. ita stipulatus ubi scripsi. j. e. ꝛ in. l. certi cõdi. in pri.
ꝛ si cer. pe. ¶ Scdo no. ibi ꝓtinus ꝛc. ꝙ ista dictio significat
idem qd̃ cõfestim uel incõtinenti. ꝛ id̃o si apponeret̃ in. l. ipo-
nente penã significaret canonẽ late snie. i. qꝰ pena uideret̃ im
posita ipso iure sup̱ quo vide quod scribit Bar. in. l. in criali
de iurisdic.

de iurisdi.om.iu.⁊ in.l.impatores.ff.ō iure fis.⁊ plene p mo
der.in.c.si diligēti de foro cōpe.per bal.in autē.habita.C.ne
filius p patre. ¶ Ultīo no.ꝙ ille qui fundat intētionē suā
ex negatiua dꝫ eam pbare ut possit agere. Et huius occasiōe
bar.h multū diffuse ponit qūo probet negatiua ⁊ cui incūbat
onus pbandi de quo uide p Inno.in.c.sup his de accu.per
glo.⁊ cy.in.l.ij.C.de iure ēphi.⁊ alia loca adducent in expla
natione mãe. ¶ In glo.vltīa ibi qꝛ sublato pricipali ⁊c.do.
Io.hic ipugnat istam rōem qꝛ ꝫm eam sequeret ꝙ ēt in casu
pcedenti in pri.legis postꝙ stichꝰ est mortuꝰ.ī.tps ⁊ sic quo
ad iplementū cōditionis reliquū tps est inutile ꝙ sicut est in
utile in pricipali ita sit inutile i accessorio.i.in pena ⁊ non sit
exceptandū.Sꝫ pōt defendi gl.ꝙ habuit bonā mētem ꝙ est
dria inter primū ⁊ scdꝫ casum qꝛ in prīo casu tps fuit adiectū
vtiliter a pricipio principali ⁊ accessorio lꝫ ergo postea efficia
tur iutile in principali adhuc pōt eē vtile in accessorio qꝛ sub/
lato pricipali ex postfcō bñ pōt durare accessoriū in quo nō ē
eadē rō ꝙ extinguat vt.l.vsucapio.⁊ ibi p gl.C.de pig.⁊ ple
ne in.l.fideiussor obligari.§.fi.ff.de fideiu.Sꝫ in ꝫo casu hu
ius.l.tps fuit adiectū iutiliter iplemēto cōditionis ⁊ pricipali
ab ipo initio qꝛ ipso iure cōditio necessaria tpe ꝯctus nō fuit
iplera ⁊ iō non pōt opari in suo accessorio. ¶ Pro hoc vltio
mēbro do tibi tex.sing.quē ibi ponderat bar.ad hoc in.l.si in
diē.§.fi.vel in pricipio.ff.de ꝯdi.⁊ de.vbi pbat ꝙ si dies adij
cit iutiliter vni dispōni expsse ex iutili adiectōe nō pōt vide/
ri fcā repetitio tacita in aliā dispōnē vbi alr̄s videretur facta.
¶ In glo.in.l.hoc iure.ibi at hoc nō est repetitio ⁊c. Ista
solutio approbat cōiter hic.⁊ in.l.ita stipulatus.in.iij.q.prin.
ver.iiij.querit.ī.e.vbi bar.plene reassumit mãꝫ. Sꝫ queritur
de rōe drie ⁊ assignãtur h due rōes p moder.quaꝝ altera fuit
ang.altera ray.de forli.dicit.n.ang.ꝙ qñ cōditō apponitur q̄
pēdet ex fcō ōbitoris.debitor vꝫ voluisse in quacūqꝫ pte tpis
posse ipleri cōditionē.Sꝫ ista rō si nō declaret non vꝫ infer/
re ad terminū soluēdi penā lꝫ intētio sua fuit ista ꝙ qua rōne
voluit posse ipleri cōditionē in quacūqꝫ pte tpis expssi eadē
rōe vꝫ voluisse hꝛi dilatōē ad soluēduꝫ vsqꝫ ad extremū tpis
sed hoc ipse nō pbat cū reuerētia ⁊ vꝫ esse falsū qꝛ lꝫ stipulatō
venalis veniat accessorie ad fcm̄ positū in cōditōe vt dicit gl.
tua in vltīa in.l.in illa stipulatōe.ō.e.nihilominus aliud est fa
ctū qō est in cōditōe ⁊ aliud id qō est in solutōe pene ⁊ regula
est ꝙ qualitas adiecta in capitulo principali nō vꝫ repetita in
c.accessorio qō tendit ad diuersū effectū seu ad diuersā rē.ca
sus est in.l.in fundū.§.in.l.ff.de ꝯhē.ēp.⁊ i.l.p retētionē.C.
de vsur.⁊ plene p bar.in.l.si ita stipulatus.§.grisogonus.ī.e.
Uñ assignat ꝫa rō que prima facie vꝫ melior vꝫ ꝙ qñ cōdi/
tio pēdet ex fcō pmissoris hꝫ silitudinē cū solutione pene qꝛ
⁊ datio pene pēdet ex fcō debitoris ⁊ in his que hñt silitudi/
nē facilr̄ est trãsitus vt.l.in rē.§.itē quecūqꝫ.ff.de rei vē.Sꝫ qñ
factū est iplēdū a tertio vel nō iplēdū hic nō est illa similitudo
vt clare pꝫ de se ⁊ cū ista rōe fere trãseūt moder.que cōfirmat
ex his que sing.tradit bar.post pe.in.l.iij.§.cato.ō.e.vbi di/
cunt ꝙ qñ est eadē rō in fcō que est in datōe qꝛ pōt explicari p
aliū sicut datio dispō legis que loquit de obligatōe dandi tra
hit ad dispōem que cōtinet factū ⁊ nō dationē ⁊ ita limitant
sing.tex.in.§.cato.Sꝫ ista rō non vꝫ tuta in casu nr̄o qꝛ facilꝰ
fit extēsio de simili ad sil'e in dispōe.l.ꝙ in dispōe hoīs vt ple
ne tradit in.l.gallus.§.⁊ quid si tm̄.ff.de lib.⁊ posth.⁊ maxie
qꝛ regula est in stipulatōe q̄ est stricti iuris ꝙ nō fit extensio ⁊
omissum hꝫ p omisso.vt.l.quicquid astrigēde.ī.e.vñ lꝫ aliqñ
ꝯctus stricti iuris qui est silis ꝯctui bonefidei assumāt naturā
ipsius quo ad ea q̄ veniunt ex dispōe legis.vt.l.i.circa mediū
ff.de re.pmu.⁊.l.titius.de pscrip.ver.nō tm̄ inuenies ꝙ stipu
latio cōcepta in vno casu reglr̄ trahat ad casū similē ⁊ iō que
rēda est alia rō.Et est dicēdū ꝙ cū pena veniat accessorie ad
factū qō est in ꝯditōe vt dcm̄ est ista pena si factū nō fit subro
getur loco eius qō erat faciendū qꝛ qua rōe subrogaret inter
esse si factū esset in obligatione vt.l.si quis ab alio.ff.de re iu
di.Eadem rōne subrogatur pena que solet cōiter subrogari lo
co interesse quatenus concurrit cum eo vt.l.si quis a socio.ff.
pro so.⁊.l.predia.ff.de actio.emp.cuꝫ simili.⁊ bene facit tex.
in.l.fi.ff.de preto.stipu.Modo ego habeo regulam ꝙ quan
do obligatio accessoria est super eo ꝙ subrogatur loco eius
quod est in principali obligatiōe ⁊ obligatio principalis ⁊ ac
cessoria dicuntur esse circa idem.casus est in.l.si quis pro eo.

in princi.⁊ in.l.si ita fideiussorem.ff.de fideiu.Unde dicebat
Bar.no.in.l.i.in prin.ff.ō ac.emp.ꝙ ille qui petit rē tradi in
libello ex illa petitōe pōt facere ꝯdemnari reū ad interesse qꝛ
cū interesse subroget loco rei censet eē idē cū re.Et iō alibi di
xit sing.ꝙ arbiter qui pōt cōdēnare ad rē ex ptāte cōpromis/
si pōt ēt ꝯdemnare ad estimationē vt ipse ponit in.l.aquilia/
na de transac.hoc declarato pꝫ manifeste cur dies adiecta fcō
qō ē in ꝯditōe vꝫ repetita in stipulatōe penali qꝛ in effectu pri
cipale ⁊ accessoriū tendūt circa idē.⁊ regula ē ꝙ tps adiectū i
dispōe pricipali vꝫ repetitū in dispōe accessoria que tendit cir
ca idē vt.l.si vt pponit.C.de fideiu.⁊.l.id qō in prin.ff.de
ꝯsti.pe.⁊ plene p bar.in.d.§.grisogonus. Et qꝛ ista rō videt
eē vniformis ad casum.l.in illa.⁊ ad casum.l.hoc iure pba/
biliter possꝫ dici ꝙ in vtroqꝫ casu dies videret adiecta solem
ni seu repetita in solutōe pene.Et ad istum tex.do tibi nouū
intellectū quē credo eē verissimū.⁊ ē de mēte bar.si recte in/
spicias in ista.l.cū inducit eam ad materiā pbatōis negatiue
ē ergo sensus istius legis ꝙ si transacto tpe statuto ad implē/
dum cōditionē negatiuā creditor agit ad penā.nō ē satis pba
re ꝙ terminꝰ sit lapsus sed ad pbandū ꝙ.ī.terminū cōditio
nō fuerit impleta vel qꝛ ille tertius in cuius psona fuerat im/
plēda fuerat mortuꝰ vel ēt si vixit vsqꝫ ad finē termini nō fuit
fcm̄ in eo qō erat faciendū ⁊ tunc bñ sumit argumentū a ꝯrio
sensu hoc mō post terminū nō pōt agi nisi pbet ꝙ ꝯditio fuit
impleta.ī.terminū.Et ex hoc sumit a ꝯrio sensu ꝙ si pbaret
⁊ fieret certū ꝙ ꝯditio negatiua fuerit impleta.ī.terminū pos
set agi incōtinenti qꝛ frequēs ē lapsus.⁊ sic nihil obstaret ad
l.in illa.ō.eo.Et de materia ⁊ ō intellectu istaꝝ legum dic vt
plene distinguit Bar.in.l.ita stipulatus in.iij.q.prin.ī.eo.cu
ius dcā h refert Io.ō imo. Sed extra distictōem bar.oppo/
nit hic Pau.de ca.ꝯ.l.in illa.ō.e.de lege si in.l.§.si domus
ff.loca.vbi dꝫ ꝙ si locatio fuit fcā colono uel inquilino i quin
quēnium.⁊ ipsi deserāt habitatōem vel culturā agri añ finitū
tps locator poterit statim agere ad pēsionē soluendā.⁊ sic pꝫ
ꝙ nō expectat terminus vel dies apposita solutōi Bar.ibi tā
gens ꝯrium istaꝝ legum dicit vnū uerbū sing.si eēt veꝝ vult
n.ꝙ iste leges habeāt locum in ꝯctibus stricti iuris non in ꝯ
ctibus bonefidei.⁊ ita intelligit illā legē.sed pau.ō ca.impu/
gnat hanc distinctōem dicens ꝙ ēt in ꝯctibus bonefidei quā
do cōditio ē implēda ex fcō debitoris dꝫ expectari dies ut cō/
mittatur pena ut.l.itē queritur.§.lege.ff.loca.sed ad illā possꝫ
rñderi ꝙ intelligitur qñ stipulatio penalis incepit a pcedenti
ꝯuentōe qꝛ cōductor opis pmisserat edificare domū.ī.diem
quo casu hoc eēt ꝯcedendū ꝙ ante diē nō possꝫ agi qꝛ cōdu/
ctor nō cōstituerit in mora ante terminū.sed post terminū tū
taxat vt.l.magnā.C.de ꝯhen.⁊ cōmit.stipu.Et qñ stipulatio
incipit a pcedenti ꝯuentōe.tunc demū cōmittit pena quando
id qō fieri debebat non pōt fieri si mora pcessit.alias nō cō/
mittit vt.l.si homo mortuꝰ.ī.e. Ipse tm̄ dat nouā solutōē ad
ꝯrium dicēs ꝙ iō ibi non expectat dies qꝛ fcm̄ desijt posse p
stari ex dolo ⁊ culpa eius qui debebat implere in.l.aūt in illa
sine culpa ⁊ dolo ipsius.vñ infert sing.limitādo illam.l.i illa
ꝙ nō haberet locū si pmissor occidisset ꝫuum qui erat positꝰ
in conditōe.Tu aūt ꝯsidera ꝙ in.§.domus pēsio que ē pstā/
da statim.⁊ statim pōt peti a locatore non pstat in penā quasi
aliquid deberet fieri a cōductore ꝙ si nō eēt fcm̄.pena debe/
ret cōmitti vt dꝫ in legibus nr̄is.sed pstabatur ibi pensio ad
diē pp fcm̄ qō debebat locator qꝛ pstabat patientiā vtendi re
locata.vñ non intelligo qūo ibi pena cōmittat ⁊ exigat ante
diē.nam nihil petit sub nomine pene inducit tm̄ hoc ꝙ vbi si
colonus nō ōseruisset agrū vel domū nō possꝫ agi ad pensio/
nē ex patiētia pstita p locatorē nisi post lapsum termini.i.i fi.
singuloꝝ annoꝝ iuxta ea que scribit Bar.in.l.si ꝫuus.§.fi.ff.
ō stipu.ser.⁊ qō no.in.l.edē.C.loca.nūc poterit agi incōtinē/
ti.nec statuit hoc in penā lꝫ ex regula que ponit i.l.si quis he
res.ff.ō acqui.he.⁊ in.l.a filia.§.i.ff.ad treb.vꝫ ꝙ cessante cā
dilatōis cessat dilatio.Cā enim cur pēsio dꝫ solui in fi.cuius/
libet anni ē qꝛ cū soluat incōpensationē vsus rei prius dꝫ im
plesse locator ex pte sua ⁊ pstitisse patientiā vtendi q̄ possit
agi ad id qō p ipsa patiētia ē pstanduꝫ vt.l.iul.§.offerri.⁊ qō
ibi no.ff.ō act.emp.Sed qñ colonꝰ vel inquilinus ōserūt agꝝ
vel habitatōem vident fcō tacite ptestari ꝙ illa re nolūt am/
plius vti.⁊ sic remittūt dño patientiā vtendi ⁊ fruēdi.ergo ces
sat cā pp quā pensio differebat in diem.⁊ sic dꝫ cessare cā di/

lationis ⁊ hoc tenebis mēti q꞉ in ueritate sunt valde necessa-
ria in ista mā. ¶ Et circa mām negatiue breuiter duo sunt p̄
mittenda anteq̄ ueniaz ad additōes dictoꝝ bar. ¶ Prio q̄
illa dr̄ ꝓprie negatiua que dicit priuationē ⁊ nō ens illa autē
dr̄ ꝓprie affirmatiua q̄ dicit vel ponit aliqͦ ens vl' aliqͦ īesse
īplicite vel explicite quibuscūq꞉ v͛bis cōcipiat̄ oīo. vn̄ lꝫ ꝓcu-
ratores cauti ꝓponāt negatiuā v͛bis affirmatiuis vel ꝯ affir-
matiuā v͛bis negatiuis nō īspicit̄ forma v͛boꝝ sed effectus
qui īportat̄ ex v͛bis. gl. est no. q̄ hoc firmat in. l. fi. §. vl. ff. ꝺ do
li excep. ⁊ ꝓbat̄ in. l. inter stipulātē. in prin. ī. e. ⁊ ita elegāter
declarat bar. in. l. de etate. in. iij. q. pri. ff. de mino. ⁊ in. l. ei qui
dicit. ff. de ꝓba. ⁊ sequit̄ bal. in. l. actor. C. de ꝓba. ⁊ in. l. cū te
minorē. in fi. e. ti. ⁊ in. c. i. de cōtē. iter do. ⁊ vas. de īuesti. lꝫ vta
tur alijs v͛bis. sup quo vide qͦ ponit ang. in auten. de here. ⁊
fal. §. hinc nobis. Scđo scias q̄ est quedā negatiua que sequi
tur de necessitate ad sensū apphendentē aliqͦ ens vel aliqͦ
accn̄s ⁊ illa dr̄ ꝓbari directo v͛bi gr̄a si testis dicit q̄ iste pān⁹
nō erat rubeus. nā bn̄ rn̄debit assignādo cām q꞉ vidit. Itē q̄
titi⁹ nō hēbat nisi vnā manū. nā ꝑ ōnsionē subiecti appet ma
nifeste id qͦ est in subiecto. Et silr̄ si testis dicit q̄ argētū erat
purū vel auꝝ. casus est no. quē ibi pōderat bar. ad hoc in. l. i.
C. de ca. fru. vr. ro. li. xi. ⁊ in. l. si qn̄. ⁊ ibi ēt hoc ponit bart. ff.
de qu. ⁊ ar. leg. Sup quo vide qͦ ponit Jo. an. in. c. bone de
elec. ⁊ in regula sine possessione. de reg. iu. in merc. ¶ His
p̄missis adde prio ad dcā bar. inquātū ipse sequēdo Inno. di
stinguit vtꝝ ille qui allegat debitorē nō soluisse debeat ꝓbare
hāc negatiuā q̄ aut illud debitū debebat̄ sibi ⁊ nō tenet̄ vt. l.
quinquaginta. ff. de ꝓba. ⁊. l. i. C. e. Si vͦ illud debitū debe-
bat̄ alteri tūc tenet̄ ꝓbare hāc negatiuā. Et iō infert q̄ si ex
forma statuti nō soluēti collectas nō dꝫ reddi ius ⁊ reus oppo
nit ꝯ actorē q̄ ipse nō soluit collectas tenebit̄ ꝓbare hāc ne-
gatiuā. Pro qua ꝯclōne vide duo optia iura que ipse nō alle
gat ꝫ vꝫ tex. in. l. ergo. ff. ex qui. cau. vbi ēt hoc tāgit bar. ⁊ i. l.
si ꝑ aliū. §. docere. ff. ne quis eū qui in ius vo. ⁊ ibi ēt bar. tan
git ⁊ sequit̄ eū ang. eandē distictōem approbat bal. vbi eodēꝫ
mō loquit̄ de mō ꝓbādi in. l. inter ꝺbitorē. de pac. ⁊ ī. l. actor
v͛ius fi. C. de ꝓba. Cōtrariū tenuit in exēplo de nō soluendo
collectā in. l. cū mulier. in sua repe. so. ma. cuius dcā ēt vidit ꝫ
d. m. mouet̄ q꞉ facilius extēdit̄ dispō legis q̄ hoīs de ꝑsona
ad ꝑsonā. nā de dispōe hoīs est regula q̄ res inter alios acta
alijs nō ꝓdest vt. l. i. ⁊. ij. C. res inter alios acta. ⁊. l. sepe. cum
mā. ff. de re iudi. ⁊. l. si vnus. §. an̄ oīa. ff. ꝺ pac. vn̄ lꝫ in exēplo
Inno. qn̄ quis fuit excōicatus ab hoīe si nō solueret titio. ī-
mēlem effectus istius negligētie q̄ debitor nō soluerit nō in
ducit p̄sumptōem pro tertio hoc allegante inducet tamen pre
sumptionem in casu statuti dispositio legis vt si ꝓcurator fisci
ageret ꝯ eū qui nō soluit collectas p̄sumptio ēt ꝓ ipso ita ēt p̄
sumptio sit ꝓ tertio. sed. d. m. ⁊ Jo. de imo. tenēt oppositūꝫ ⁊
recte. Et ad argumētū qͦ facit bal. rn̄dēt. q꞉ dū dicit q̄ negās
nō dꝫ onerari onere ꝓbandi negatiuā nō cohartatā que non
pōt ꝓbari vt. l. actor. in fi. C. de ꝓba. ipsi rn̄dent q̄ ex quo est
fundamētū intentōis excipiēt̄ dꝫ ꝓbari. ⁊ sic nō pōt ꝓbari ī-
patet sibi qui opponit allegāt tex. in si li. ij. q. vij. c. plerique. que
fuit doctrina Inno. ⁊ hosti. in. c. sup his. de accus. ⁊ ꝓbat̄ ex
p̄sse in. c. i. de cōfes. li. vi. quē tex. subtiliter inducit Jo. an. ad
hoc in regula sine pos. in merc. ꝺ reg. iu. Preterea in. q. ꝓpo
sita de nō soluēte collectas ꝓbatio pōt fieri ꝑ libꝝ in quo cō-
sueuerūt poni soluētes. nā si nō repit̄ ꝓbabitur negatiua p̄-
sumptiue ꝑ. l. fi. C. de re. cre. ⁊ per. l. ij. C. de errore aduo. Et
hūc modū ꝓbandi tangit Jo. an. in merc. sua. bal. tn̄ in. l. i. §.
edere. ff. de edē. dicit q̄ nō sufficit ꝓductio illius libri vbi ēt
ille qui vult ꝓbare hāc negatiuā diligēter perquirat oīa in ar
chiuio publico. Sed ista limitatio lꝫ sit notabilis nō placet q꞉
ex quo cōiter soluentes cōsueuerunt describi in hoc libro sat̄
oritur presumptio ex ōnsione libri per argumentum a cōiter ac
cidētibus de quo in. l. certi cōditio. §. qm̄ si cer. pe. vnde vide
mus q̄ litē nō esse cōtestatā probatur ꝑ inspectionē actoꝝ q꞉
cōiter gesta iudicij solēt in actis redigi vt ꝓbat̄ exp̄sse in. c. cuꝫ
ad sedē. de resti. spo. ⁊ eleganter declarat bar. in. l. hi qui ad ci
uilia. C. ꝺ app. ⁊ in. l. i. ff. vt cau. post publi. adhi. m. ⁊ ꝑ anto.
de bu. plene in. c. quoniā ꝯ. de preba. Et similiter si eēt liber
in archiuio publico in quo solēt esse descriptōes debitoꝝ qui
nō soluerūt per istū librū ꝓbaretur negatiua s̄m bal. in. d. l. in
ter debitorem. allegat. l. nulli opinatores. C. de exacti. tribu.

Sed queritur quid si debitor allegat se non soluisse per. xl. an
nos continuos ad inducendum prescriptōem cui incūbat pro
batio. vtꝝ neganti q̄ nō soluerit vel ꝯ actori q̄ aliqn̄ fuerit
solutū. ⁊ ē elegans qͦ. Sup qua vide plenissime Jo. an. in re
gula sine pos. ꝺ regu. iur. vbi ꝓsequit̄ tres casus vt ibi ꝑ eum.
¶ Scđo principalr̄ adde s̄m ang. ⁊ moder. h̄ q̄ q̄uis ad im
petrandū officiū iudicis ꝺbeat fieri plena ꝓbatio negatiue re
gulariter s̄m bar. hoc tn̄ fallit qn̄ iudex ꝓcedit ex offō sup eo
qͦ nō p̄iudicat tertio. exemplū si executor hꝫ ꝓuidere ꝺ bn̄fi
cio ei quē inuenerit idoneū in scia vel etate glo. ē ordi. in cle.
i. de offi. dele. que sumit̄ ex dictis Inno. in. c. fi. de p̄sump. ne
cesse requirit̄ talis ⁊ tanta ꝓbatio sicut si haberet fieri ꝓbatō
coram iudice. Pro isto vltimo vide tex. sing. queꝫ no. ibi bar.
ad hoc in. l. eū qui duobus. §. filius. ff. de acqui. he. Est etiam
aliūs casus in quo iudex ꝓcedit ex offō nemine citato. vꝫ qn̄
format inquisitōem generalē que est p̄ambulū ad formandaꝫ
inquisitōem spālem. ita ꝓbat bar. no. in. l. fi. ff. de q̄sti. ⁊ bal. ī
l. obseruare. §. ꝓficisci. ff. ꝺ offi. ꝓcon. ⁊ lega. ⁊ i. l. ꝯgruit. ff. ꝺ
offi. p̄si. ⁊ isto mō debes intelligere dcā Inno. in. c. bone de
elec. aliqui tn̄ tenuerūt q̄ qn̄ iudex ꝓcedit ex inquisitōe ꝯ cer
tam ꝑsonam nō teneat̄ citare ꝑtem ad testes recipiēdos vt re
fert. d. Anto. in. c. ij. extra de test. sed bar. ⁊ alij tenēt oppositū
⁊ eos sum secutus in. d. c. ij. ¶ Debes ēt scire q̄ de ꝯditione
testis iudex pōt se informare ex officio ad instruēdum ꝯsciaꝫ
suā quantū ei credere ꝺbeat. ⁊ cui magis credat s̄m glo. in. l.
iij. in prin. ff. de testi. ⁊ refert bar. ⁊ approbat ī. l. iiij. §. hoc au-
tē. ff. ꝺ dam. infe. Non tn̄ declarat ibi vtꝝ possit ꝓcedi ꝑte nō
citata ad hanc instructōem. Sed rō dictat q̄ sit ex quo hoc fa
cit solum vt īformet ꝯsciam suam. ¶ Tertio adde inquātum
bar. hic dubitat. vtꝝ si reus negat tutorē fecisse inuētariū incū
bat reo ꝓbare hanc negatiuā vel potius tutori. nam ang. de-
terminat q̄ hoc icūbat tutori q꞉ nō pōt alr̄ administrare nec
alr̄ legitimat ꝑsonam suā vt. l. fi. C. arbi. tute. ergo tenet̄ ꝓba
re id per qͦ appareat ipsuꝫ eē legitimū tutorē. i. posse admini
strare vt. l. non ignorat. C. qui accus. nō pos. Sed ista ꝯclusio
ꝓbat̄ melius in. l. vulgo. ff. ꝺ admi. tu. vbi ꝓbat̄ q̄ qn̄ dubitat̄
vtꝝ tutor possit adminīstrare legitime vel nō ipse nō admittit̄ si
ne cautiōe que ē similis cautōi de rato quam p̄stat ꝓcurator.
super qua vide qͦ scribit Bar. in. l. inter quos. §. alieno. ff. de
dam. infec. Si ergo in dubio grauat̄ cautōe rati vel simili. er-
go qn̄ certū est ⁊ notoriū q̄ non hꝫ mandatū non dꝫ admitti.
tenet ꝯria per ea que habent̄ in tex. ⁊ glo. in. l. non solū. §. qui
alieno. ff. de ꝓcur. ⁊ in. l. i. C. e. Et hoc tꝫ hic Jo. de imo. ma
xime q꞉ s̄m eū hoc ipso non agit tanq̄ tutor īplicite vr̄ dixisse
se oīa fecisse sine quibus non pōt administrare. Tu aūt aduer
te q꞉ Bar. in disputando hāc qōem sentit multū clare q̄ quia
tutor aliqn̄ pōt adminīstrare ⁊ agere lꝫ nō fecerit inuentariuꝫ. iō
non sit notoriū q̄ nō hēat mādatū. Sed hoc reprehēdit Jo.
de imo. ⁊ bn̄ ꝑ ea que habent̄ per Bar. in. l. ij. §. si quis ī ius
vo. nō ie. vbi allegando Inno. in. c. p̄terea de dila. ipse dicit
q̄ qn̄ ille citat̄ coram iudice qui regulariter non tenet̄ cōpare
re ista citatio continet notoriā iniquitatē lꝫ aliquo casu possit
citari. Et ꝓbat̄ ista ꝯclusio singu. in. l. quotiēs. ff. si quis cau.
quē tex. ibi no. Bar. ad hoc in ꝯrium tn̄ vr̄ tex. cuꝫ glo. in. c. ꝑ
uenit el. i. de ap. vbi dr̄ q̄ ille qui appellat a p̄cepto de residē-
do nō dr̄ appellare frustra notorie q꞉ in aliquib⁹ casibus quis
non tenet̄ residere lꝫ appellet nulla cā exp̄ssa. ⁊ hanc sequunt̄
ibi moder. Scđo ꝓ ista opi. q̄ bar. sentit hic vr̄ casus valō no
ta. in. l. q꞉ aūt. §. nō simpliciter. ff. si quis ob. cā test. Tertio vr̄
casus ꝓ ista opi. quē ibi no. d. Abb. ad hoc in. c. nisi eēnt ī pri.
de p̄ben. in antiquis. Sed ad ista iura pōt rn̄deri q̄ q̄uis resi
dere nō inducat simpliciter actū notorie illicituꝫ q꞉ tn̄ poterat
eē aliquis casus licitus. appellatio nō erat euidēter frustrato-
ria eo tp̄e quo nulla debebat exprimi cā. Et similiter rn̄dem⁹
ad. l. q꞉ aūt. §. nō simpliciter. nā lꝫ ibi eēt notoriū q̄ omittens
hereditatē ex testō tenet̄ ad legata. cognitio tn̄ cāe iō requirit̄
q꞉ erat notoriū excusabile in aliquib⁹ casibus. ⁊ ex illo tex. ꝓ-
batur sing. q̄ qn̄ iudex ꝓcedit sup notorio excusabili dꝫ ꝓce
dere cā cognita. ergo requirit̄ citatio ꝑtis vt. l. in cāe. §. cā co
gnita. ff. de mino. Et hoc ego dixi ⁊ sum secutus in quodā cō
silio meo qͦ feci ānis p̄teritis ꝓ interdicto ciuitatis florentie.
Sed nō allegaui istum tex. qui ē sing. in materia ad. c. nisi es-
sent. Dicendū est s̄m q̄ ibi elegāter dicit. d. Abb. ⁊ ē notā li-
mitatio ad istam mām q̄ regula supradcā fallit vbicūq꞉ id qͦ
est regulariter

est regulariter illicitū fieret a psona multum honesta. 7 p qua
valde eēt p̄sumendū. Et ad ea que diximus supra qñ iudex ī
format se de cōditōe testis uide bal. qui singulariter ōcidit id
qd̄ dixi in. l. i. §. si curatores. ff. de magistra. cōue. Adde ēt ad
dcā bar. hic inquātū vult q spāle sit in excep. nō nu. pe. q fū
dans se in negatiua nō dz pbare q in. l. i. ff. de excep. put re
fert hic Jo. de imo. ipse dedit aliū itellectū ad illa iura nam
dicit q iō nō tenet̄ ōbitor pbare negatiuā qz est negatiua sim
plex nō cohartata vñ vz sentire id q dixit bal. in. l. an mulier.
sol. ma. qd̄ supra retuli vz q negatiua nō cohartata nūquaz ō
beat pbari per allegantē eam ēt si ex ea fundet intētionē suā.
Sed ista dcā sunt falsa vt appet ex p̄cedentibus 7 ex his que
ipse notat hic 7 ita reprehēdit eaz Jo. de imo. mouet̄ qz ſm
hoc in ɔ̄ctu depositi 7 similib⁹. similiter debitor qui negat se
recepisse pecuniā nō deberet hoc pbare ɔ̄. l. publia. §. fi. ff. de
positi. 7. l. gnāliter cum mā. C. ō nō nu. pe. Dic ergo ſz Jo.
an. in regula sine possessione sepe allegata q lex vz p̄sumere
ɔ̄ creditorē in ɔ̄ctu mutui magis q̄ in alijs ɔ̄ctibus 7 iō trans
fert̄ onus pbādi in creditorē vt. l. nec codicillos. C. de codi.
quā adducit bar. in. l. ei qui. C. ō pba. 7 moder. hic. ¶ Scd̄o
adde inquātū bar. ponit modos pbādi negatiuā de quibus h
in fi. nā pe. de ancha. quē refert hic Jo. de imo. dicit q si isti
modi possent pbare quālibet negatiuā nō cohartatā breui lo
co 7 tpe tūc falsū diceret tex. in. c. i. de cōfes. li. vi. 7 in. l. actor.
in fi. C. de pba. dū dicunt q negatiua nō cohartata nō pōt p
bari nisi p cōfessionē p̄tis. Et hāc opi. sequūt̄ hic Jo. ō imo.
7. d. m. 7 cōcludūt in effectu cū petro q solū in casibus in qui
bus isti modi pbādi de quibus meminit bar. sunt approbati
in iure pōt pbari negatiua in alijs aūt casibus p istos modos
nō poterit fieri pbatio. Sz ista doctrina nimis restrigit dicta
maiorū nr̄oz qui simpliciter approbāt istos modos vt. j. dicā
7 vz ɔ̄ tex. in. l. ij. de erro. aduo. 7 in. l. fi. C. de reb. cre. 7 in. c.
cū ad sedē. de resti. spo. in quibus iuribus pbat̄ q p inspectō
nē libri vel actoꝝ pbat̄ negatiua 7 tñ illa nō est pbatio dire
cta sed cōiecturas. Preterea bona eē vacātia 7 a nemine tene
ri ēt probat̄ per pclama generale vt. j. dicā. Vñ rñdendo ali
ter ad illa iura dicimus q in dcis iuribus fit mētio de pbatōe
pprie sumpta que vocat̄ pbatio directa 7 illa est que nō pōt
pbare negatiuā cohartatā breui loco 7 tpe iuxta ea que scri
bit bar. declarādo glo. in. l. i. §. hoc interdicto. ff. de iti. actuq3
pri. Nec mireris qz q̄uis verbū probatio sumat̄ stricte 7 lar
ge ſm subiectā mām ſm bar. in. l. si cōstāte. in pri. so. ma. 7 per
bal. in. c. i. ō capi. qui. cur. vē. proprie tñ 7 stricte illa est proba
tio que fit directe 7 cōcludit de necessitate ſm gl. quā ibi no.
bar. in. l. lutius. ff. de cōdi. 7 de. Et hoc ondunt verba tex. duz
dicit q p reꝝ naturā nō pōt probari que proprie significāt p
batōem directā 7 naturalē q̄ fit p apphēsionē sensus de eo qd̄
quid est qz ſm bal. in. l. ij. C. de erro. aduo. priuatio 7 nō ens
nō cadit in sensū. Et ad modos positos hic p bar. adde ſz. d.
me. q hūc modū de mittēdo nūciū qui exquirat rē ponit bar.
in. l. stipulatio. §. hz aūt. ff. de no. op. nū. 7 bal. in autē. sz hodie
C. de ac. 7 obli. 7 melius in. l. ij. C. qñ fiscus vel pri. 7 eundez
modū posuit idē bar. vltra loca allegata p eū in. l. ij. §. si dubi
tetur. in fi. ff. quēad. testa. api. 7 in. l. is pōt. ff. de acqui. here. ī
qōe qūo probet̄ testm̄ nō esse factū 7 in cōsilio suo. xc. 7 ī alijs
locis ēt 7 bal. in. l. magis puto. §. illud. in fi. ff. de reb. eo. 7 fuit
iste modus accursij originalr̄ in autē. de exhi. 7 introdu. reis.
si vero. in gl. sup v̄bo explorēt seu examinēt. Et vide ad māz
bonū tex. in. l. i. §. si preses. el. i. ff. de magis. cōue. ibi tñ loqui
tur qñ pretor cōmittit discussionē nō simplici nūcio sed magi
stratui municipali sed vz esse eadē ratio vel paulo minor. Aliū
modū excussionis posuit glo. 7 bar. post eā in. l. a diuo pio. §.
in vēditōe. s̄. de re iu. de qua dic vt h p eū. Et de isto mō me
minit ang. i. l. si vacātia. in. i. char. C. de bo. vac. li. x. Aliū mo
dū ponit h ang. vz q fiat pclama gnāle q quicūq3 scit talē eē
in ciuitate 7c. vl' talē hr̄e bona cōpeat 7c. quē modū nec repro
bo nec affirmo. Tertiū modū posuit bar. ō quo ēt tetigit h. d.
m. i. l. x. j. e. vz q p libꝝ extimi pbat̄ debitorē nō hr̄e plā ī bo
nis 7 isto mō fit excussio qui modus ē valde dubi⁹. vñ dic vt
sup eo scripsi plenissime post Jo. ō imo. i. d. l. x. Et lōge ma
gis dubius modus ē ille quē posuit bar. i. l. si cōstāte. in prin.
so. ma. vbi dixit q ēt si agatur ɔ̄ pignoꝝ possessores vbi agi
tur de magno p̄iudicio ſm eum nihilominus probat̄ vere 7
plene debit̄ existentibus in patrimonio debitoris q ista ne
gatiua q nō hēat plura bona q̄ ista. probat̄ ex assertiōe credi
toris dicētis se tot bona īuenisse in bonis ōbitoris 7 qui vult
dicere q sint plura pbet. alle. gl. in. l. cū de lege. C. ō pba. qd̄
dcm̄ ego non admitterē in pratica vbi agit̄ de nō leui p̄iudi
cio qz sic ipse eēt testis 7 ps ɔ̄. l. oībus. C. ō testi. vñ nisi ɔcur
rerent alia adminicula hoc dcm̄ vz ɔ̄ regulā iuris nō obstat q
negatiua probat̄ p inuētariū vt. l. fi. §. licentiā. C. de iure deli.
7 ibi p bar. qz inuentariū fit cum magna solēnitate corā testi
bus 7 citatis cred itorib⁹ qd̄ non ɔtingit in hac assertiōe sim
plici. ¶ Et ad mām vide duo iura multū singularia que ego
allegaui in. d. l. decē p̄alle. ponētia duos modos nouos pban
di aliquē nō eē soluēdo seu non hr̄e plena bona q̄ ista vz tex.
quē ibi no. Bar. in. l. tres tutores. §. fi. ff. de admi. tuto. 7 aliū
quem no. Ang. in autē. ō iureiur. āmo. p̄sti. §. i. Illud aūt qd̄
sentit hic Bar. in fi. q per famā pbant̄ iste negatiue que di
recto non p̄nt pbari est3 cōcedendū in casu posito p Jo. an. ī
dcā regula sine possessione sed regulariter nō vz eē admitten
dū nisi in his q̄ sunt modici p̄iudicij in quib⁹ ista negatiua p
bat̄ per famaz ſm glo. in. l. vbi adhuc. C. de iure do. 7 in. l. ij.
C. qñ fiscus vel priua. naz ubi agit̄ de magno p̄iudicio. fama
regulariter non plene pbat vt plene declarat̄ in. l. de minori
§. tormēta. ff. de mino. 7 in. l. iij. §. i. in verbo fama ɔsentiēs. ff.
de testi. ſm Jo. de imo. hic 7 bene quicquid senserit Bar. 7
Jo. cal. in quadā sua dispu. 7 hoc lz Bar. exp̄sse de quo ipse
nō meminit in. l. si ɔstante. in prin. vbi ē oio videnduz. ff. so.
ma. aliquādo tamē variat in. l. ij. §. si dubitet quēad. testa. api.
Sed ego non discederē a regula. posito q mors possit pbari
per famā ēt vbi agit̄ de leui p̄iudicio. sed attende diligēter q
lz ista ɔclusio sit vera. 7 sic debeāt limitari dcā Bar. hic 7 i. l.
i. C. de mēdi. vali. vbi hoc tetigit 7 ang. in. l. si vero. §. qui pro
rei. ff. qui satisda. cog. Jo. tamē de imo. male respōdet legib⁹
hic alleg. per Bar. Dicit. n. q lex non oēs. §. a barba. ff. de re
mili. loquit̄ in his q̄ non p̄nt aliquo mō pbari de directo. sed
negatiua nō cohartata respectu loci 7 tpis saltī3 restringit̄ ad
psonaz verbi gr̄a. dico q tu nō soluisti titio. cui iuraueras sol
uere. 7 iō poterit directo pbari negatiua pducendo in testez
creditorē qui iuret tanq̄ testis q sibi non ē solutuz. Que con
clusio displicet multipliciter. Et p̄io qz si deponit tanq̄ testis
7 iterrogabit̄ de cā scie. ista nō erit sufficiēs cā. qz ego sū3 cre
ditor 7 p̄sumptio iuris ē p me. naz ista p̄sumptio nō pdest ter
tio vt dcm̄ est. ¶ Preterea testis dz reddere cām per sensuz
corpis qd̄ hic nō posset ɔtingere. Itē posito q possī3 ōpone
re nō deberet sibi soli credi tanq̄ testi vt. l. vbi numerus. ff. ō
testi. Et iō dn̄s meus ppendens de hoc adiungit q creditore
deponēte poterit deferri iuramentū actori in defectū pbatio
nis. sed iste modus non pōt eē generalis qz in multis causis
nō defert̄ iuramentū in multis defert̄ potius reo q̄ actori. iux
ta notata in. l. admonēdi ō iureiur. Preterea nō posset nega
ri q qz hz cōsimilē cām cum priore debitore testimoniū eius
ad minus non est oio integꝝ. 7 sic nō debet̄ deferri iuramētuz
vt. l. i. 7 qd̄ ibi habet̄. C. qui 7 aduer. quos 7 in. d. l. admonen
di. sed vz dicendū potius q iste creditor est repellēdus pp cō
similitudinē cāe vt cōiter tenēt moder. 7 Jo. an. in. c. psonas
extra de testi. 7 spec. in ti. ō teste. §. i. ver. item q hz cōsimilem
cām. 7 lz Jo. an. aliter senserit in regula sine possessione de
reg. iur. tñ alia est cōior opi. que vz pbari ſz vnuz intellectū ī
d. c. psonas. cetera dic vt hic p dominicū. Et lz rñsio. d. Jo.
non sit bona vt. s̄. dixi pōt tñ rñderi faciliter q q̄uis ea q̄ nō
p̄nt directo pbari pbent̄ cōiecturaliter tñ vbi agit̄ de nō leui
p̄iudicio requirunt̄ fortiores p̄sumptōes quā fama. ¶ Et ad
mām istius negatiue adde vnā glo. iuris canonici. xx. q. i. c. p̄
sens que vz velle q negatiua q aliquis nō ɔsenserit actu vel
ɔ̄dixerit vz posse pbari saltē p̄sumptiue lz nō sit circūscripta
loco 7 tpe pbando q aliquis ɔ̄dixit semel vel noluit ɔsentire
nā p hoc p̄sumit̄ nisi pbet̄ ɔ̄riū q nunq̄ cōsenserit postea
qz non p̄sumit̄ mutatio volūtatis vt. l. cum hic status in prin.
de do. inter vi. 7 vxo. 7 in. c. maiores de baptismo cū ibi no.

I titius. Admittit̄ quis ad agendū de scō
vbi sperat̄ actio nasci p contesta
tionē vel sic pplexitas que aliquo mō pōt reduci ad
obligationē possibilē non vitiat stipulatōez. scd̄a ibi
finem. tertia ibi 7 iō. ¶ Nota p̄io q qñ pplexitas ɔ̄ctus po
test reduci ad aliquē intellectū iuris ēt impropriādo v̄ba hoc
fit. ne vitiet̄ stipulatio. Nam non diceret̄ vni ex istis nō pos

se dari fundus nisi eo mortuo qꝛ ꝯditio negatiua ipleẜ p mor
tē vel nisi res ipsa piret vt declarat in. l. ita stipulatus. in fi. j.
eo. ⁊ tñ vt valeat stipulatio lex īterpꝛtaẜ hic nō posse dari alte
ri qñ alius puenit eū cōtestando litē. Et facit optie hic tex. ad
ea que scribit bar. subtiliter ⁊ moder. post eū in. l. si ita scriptū
in pꝛi. de here. insti. ⁊ in autē. igressi. C. ō sa. san. ec. ¶ Scdo
no. q qñ actio cōpetit ita duobus ī solidū q solutio fcā vni ex
tinguit obligatōem alterius qꝛ deficit cōditio poccupato fit p
litis cōtestationē de qua mā diceẜ aliquid in vlt. gl. Et silr qñ
obligatio alterius extinguiẜ qꝛ vž sibi solutū sicut est videre
in duobus reis vt. l. ex duo. ⁊. l. ij. in fi. j. de duo. re. ¶ In gl.
sup vbo iudiciū. ibi rñdeo imo gl. ista nō bñ soluit ꝯriū nec le
ges allegate in ea pbāt hoc qꝛ in. l. si decē cū petiero. erat na
ta obligatio ⁊ erat pura vt ibi pꝫ ⁊ silr in. l. si indebitū hic alle
gata erat. n. ibi nata actio fm dñm meū sꝫ erat icertū vtꝝ cōpe
teret ꝯ dñm vel ꝯ pcuratorē sicut plene declaraẜ in. l. si pcu
rator. ff. de cōdi. inde. in. l. aūt nuda que hic allegaẜ nō ageba
tur vt sequereẜ snia sup eo qd petebaẜ sꝫ vt cōmittereẜ stipu
latio penalis ad quā ageret nouo iudicio. vñ nō loquitur pro
prie in casu nr̄o est tñ aliquo mō silis inquātū pmittiẜ agi de
fcō ne alioquin stipulatio reddereẜ inutilis sicut et fit hic vnde
ex isto tex. formaẜ noua limitatio ad regulā vt dicamus q lꝫ
regl'r sine actōe nemo experiaẜ vt. l. si pupilli. §. videamus de
neg. ge. ⁊. l. quotiēs. §. itē si penali. de admi. tu. hoc fallit nisi p
litꝫ cōte. speretur actio ⁊ obligatio nasci. Sꝫ tūc queriẜ si nasci
tur actio p litꝫ cōte. vtrū ex eodē iudicio prius intētato possit
agi ad cōdēnatōeꝫ vel sit opus nouo libello ⁊ noua instantia.
Sup quo ray. hic dixit q est opus nouo iudicio qꝛ ius de fu
turo nō potuit cōprehēdi in prio iudicio qd nōdū erat cātum
vt. l. nō vž cū mā. ff. de iudi. sed bar. rephendit ista dcā qꝛ qñ
ius qd oritur post litē cōte. pēdente iudicio trahit cām ⁊ origi
nē a ꝯctu pterito tūc nō est opus nouo iudicio sꝫ pōt sequi cō
dēnatio ex priore libello vt. l. si rē. §. oīs. ff. de pig. act. Et ideꝫ
est ⁊ multo fortius qñ a pricipio cōpetebat actio sꝫ nō exerci
tiū fm bal. h. Sꝫ ut dicit Jo. de imo. nō allegat bonā legem
vñ ipse allegat tex. in. l. sinautē. §. possidere. de rei ven. Sed lꝫ
ista dcā cōiter approbētur ⁊ h. ⁊ in. l. heres qñqꝫ. de acqui. he
re. vbi ponit bal. ⁊ moder. ⁊ Jo. de imo. plene i. l. si filiꝰ qui
patri. de vul. ⁊ pup. limitatur tñ dupl'r hic p dñm meū. Et pri
mo nisi ius supueniat de nouo post ꝯclusuꝫ in cā. allegat bar.
quē ⁊ ego prius viderē in. l. si mater. §. eādē. in fi. ff. de excep.
rei iudi. ¶ Scdo limitat q istud est veꝝ qñ cā agitur coram
iudice ordinario secus si agatur corā delegato qꝛ cū hēat ptā
tem limitatā ad ius qd cōpetit de pñti nō trahitur ad lites fu
turas ita determinauit oli odofr. antiquus doctor ⁊ refert ⁊ se
quitur bal. i. l. pscriptōe. in fi. C. si ꝯ ius vel vti. pub. Et ista di
cta sequiẜ. d. m. in. d. l. hereſ qñqꝫ. vt ibi scripsi ⁊ rñdet ad tex.
j. allegandū vt stati dicā hic āt maturius cōsiderās rephendit
istā opinionē p tex. i. c. abbate sane. de re iudi. li. vi. vbi dž idē
in delegato qd i ordinario in. §. oīs. ¶ Nō ob. tex. in. c. fi. de
rescrip. qꝛ nō dicit q iudiciū nō trahatur ad iuſ futuꝝ sup quo
salti de fcō sit mota lis de pñti. Sꝫ q rescriptū nō trahitur ad
lites futuras. sed in. l. heres qñqꝫ. sequēdo opi. bal. ipse rñdet
ad pdictū. c. q ibi est spāle in delegato pricipis que rñsio nō
plꝫ vt dixi in. d. l. hēs qñqꝫ. vñ verior vž opi. posita hic. Pro
opinione tñ bal. facit qd ponit ang. sing. cōsilio suo. ccxlij. vbi
limitās ea que scribit bar. in. l. si ꝯfeſ. ff. de cust. reo. dū voluit
q sup accusatōe inepta iudex possit pcedere ad cōdēnatōem
qñ cōstat de delicto p cōfessionē ptis ipse dicit q hoc est veꝝ
in iudice ordinario sꝫ delegatus hoc nō pōt pp mādatū ⁊ iu
risditōeꝫ limitatā q regulariter nō extēdiẜ ad aliud vt in. c. p.
⁊. §. ⁊ qd ibi no. de offi. dele. Prima tñ ꝯclusio est verior ma
xie p tex. in. d. c. abbate. Alibi et limitat bal. sing. hāc doctrinā
vꝫ q hꝫ locū quādo cōditio ipleta retrotrahiẜ sicut in ꝯctibus
vt videbis in. l. si filius. j. e. Secus esset qñ conditio nō trahe
retur retro sicut in legatis. l. i. §. serui. ff. ad sillc. naꝫ tunc neqꝫ
vere neqꝫ ficte ius nouum vž deductum in iudicio ⁊ ideo nō
potest sequi cōdēnatio sine nouo processu ita tenꝫ guil. de cu.
quem refert ⁊ sequitur bal. in. l. nō quemadmoduꝫ. s. de iudi.
⁊ hanc opinionem attribuit sibi ang. tanquā suam in. l. nō vi
detur. s. eo. Sed potest defendi etiā in isto casu opi. bar. quaꝫ
ipse tenet expsse in legato cōditionali in. l. si mater. §. eandē. i
fi. ff. de excep. rei iudi. vt dicamus q qꝛ ius qd oritur de futu
ro hꝫ originem a ꝯctu deducto iam in iudicio maxie qñ lex p
mittit agi de fcō sicut in casu nr̄o pp cōnexitatē ꝯctus dedu
cti in iudicio. Et qꝛ ē quodāmō obligatio nascēs accessoriā ꝯ
ctui ex quo oriẜ possit sequi snia sup isto iure ō futuro p ea q
habenẜ in. l. i. C. ō fideicō. ⁊ in. l. vbi aūt. §. qui sorte. j. e. Et si
cut ego admitterē hoc indubitāter vt dixi qñ aliquis ageret ō
fcō lege pmittente sicut in casu nr̄o. Ita qñ quis ageret de fa
cto volūtarie ⁊ nō repellereẜ qꝛ ps nō opponeret. credo dcm̄
eē valde dubiū ⁊ eligemꝰ in lectiōe seq. quid sit dicēduꝫ. Pro
opi. Bar. vž tex. cū glo. ⁊ qd no. ibi ang. in. l. litꝫ in prin. ff. de
nego. ge. vbi pbaẜ q lꝫ tpe litis ꝯtestate non cōpetat actio ꝯ
pupillū qui nō ē factus locupletior. si tamē tpe snie ē locuple
tior cōualidatur iudiciū ⁊ pōt ferri snia ⁊ tñ ibi non censeẜ pu
pillus retro fuisse locupletior. vnde pōt ōfendi indistincte q
sine ius superueniēs trahaẜ retro siue nō. nihilominꝰ cōuali
det iudiciū si prius ē actū ō fcō. ⁊ hoc ē equum qꝛ nō pōt ne
gari q cā istius iuris ē deducta in iudicio. s. ꝯctus. vnde ali
quo mō libellās et ō isto iure vž cogitasse. sicut videmꝰ q de
equitate canonica ius superueniēs pendēte iudicio et si super
ueniat ex cā ō nouo cōualidet iudiciū. ⁊ super eo pōt ferri sen
tētia quādo fuit actū actōe psonali vel reali nō expssa certa ⁊
limitata cā. vt est casus in. c. abbate sane ver. ceteꝝ de re iudi.
⁊ no. ang. vbi hoc plene declarat in. l. itē vidēdū. §. pe. ff. ō pe.
her. Inducitur aūt illa equitas ex hoc qꝛ vba nō restricta ad
certam cām videnẜ ex sui significatu posse cōprehēdere hoc
ius de futuro. Sed quia oritur ex noua cā de iure ciuili non
posset ferri snia vt. l. non vž ⁊. l. quēad. palle. multo ergo for
tius est dicendū qñ ius oritur ex cā de pterito qꝛ virtualiter vž
deductū in expssione cāe ex qua oritur. fateor tamē q articu
lus ē valde dubius. Et ad mām vide optimū ⁊ no. tex. in. l. q
si in diē in prin. ff. ō pe. here. vbi pbatur duplex notabilis cō
clusio in ista mā. Prima ē q ius superueniēs pendēte iudi
cio cōualidet iudiciū ex cā de pterito. Scda q sufficit illd ius
superuenire tpe snie ferende. ⁊ sic vž q nō sit vera conclusio
Bar. i. l. si mater. §. eādem palle. vꝫ q si tale ius superueniat
post cōclusum in cā non psit ang. tamē sequitur illud dcm̄ in
illa. l. itē videndū. §. pe. Contrariū tꝫ Jo. mo. ⁊ Jo. an. in re
gula in gnāli in fi. cōmenti de regu. iur. sed in. c. cū dilectus ō
ordi. cogni. Jo. an. quē sequiẜ ibi. d. Abb. dicit singu. q et ex
ceptio suspitōis que fundatur in iure nāli superueniēs post cō
clusuꝫ in cā non pōt opponi ꝯrium tamē tꝫ. d. anto. ⁊ meliꝰ in
c. i. de mu. peti. qꝛ vt inquit Bal. in. l. cum ppria. C. si quis al
te. vel sibi in sili qōe cōclusio i cā nō respicit tps futuꝝ. ⁊ for
te ista opi. ē verior ō iure maxie per tex. in. d. l. q in diē in pri.
in casu tamē nr̄o alia optineret in pratica qꝛ ē cōior. Et si nis
tenere hanc opi. oꝫ dicere q ad iudiciuꝫ agitandū paria sunt
eē cōclusum in cā vel sniam eē latam. Illud et scias q si ille
qui egit de fcō pendēte cōditōe succubuit purificata postea cō
ditione poterit iteꝝ agere nec obstabit sibi exceptio rei iudi.
casus ē in. l. nisi. §. adhuc. ff. ō tute. ⁊ ra. dis. ⁊ in. l. grece. §. sub
conditōe. ff. de pig. Debes et scire q tunc ius supueniens ex
cā de pterito pdest vt possit sequi cōdemnatio qñ tota res in
qua dꝫ sequi cōdemnatio ē deducta in iudicio. sed si fuissꝫ de
ducta p pte. tunc p pte supueniente de nouo pendēte iudicio
verbi gr̄a per ius accrescēdi nō possꝫ ferri snia glo. ē no. quaꝫ
ibi approbat ang. vbi et est bonus tex. in mā in. l. qui repudiā
tis in prin. ff. de ioffi. testa. posset tñ ferri snia de iure qd accre
uisset pendēte iudicio p alluuionē ad rem petitā. casus est no.
⁊ ibi hoc ponit ang. in. l. fructus in fi. ⁊. l. se. ff. ō rei vē. ¶ Et
adde ad mām nostrā qd no. ponit ang. in. l. sinaūt. §. posside
re ō rei vē. vbi ōterminat vtꝝ qñ ille qui possidet agit rei ven.
ignorās se possidere possit obtinere ꝯ reum si pendēte iudi
cio transferaẜ possessio in reū. ¶ In eadē glo. ibi ⁊ sic est ꝯ
j. e. ita stipulatus. Scda solutio approbaẜ cōiter cōiuncta cuꝫ
pria vt hic plene per bar. ⁊ Moder. ⁊ reprehendiẜ quedā so
lutio pe. qui dixit q i ista. l. obligatio erat pura qꝛ isti erāt duo
rei credendi. ⁊ p cōsequens fuit expssa cōditio q tacite inerat
Bar. n. reprehendit hāc solutōem dicens q hic nō poterant
eē duo rei qꝛ disparitas non poterit reduci ad paritatē aliquo
casu vt. l. eādem. §. i. de duo. re. Cui adde q pau. de ca. hic ni
titur defendere solutōem pe. ad minus in hoc q hic potuerit
esse duo rei. moueẜ qꝛ si pmissor eēt mortuus añ impletā cō
ditionē. ptās implēdi conditionē nō transiret ad heredē vt. l.
si decem cū petiero. ⁊ ibi p bar. j. e. ergo nec heres possꝫ da
re alteri istoꝝ. nec vnus ex eis posset poccupare cōtestando
litem

litem cū eo ⁊ sic per mortē debitoris purificata esset conditio quo ad vtruqꝫ qꝛ uterqꝫ posset agere cū debitor desijsset posse dare alteri ⁊ sic vꝫ impleta cōditio. Sed ista subtilitas cū reuerentia nō plꝫ. Et p̄io cōsidera ꝙ iplementū cōditionis nō trāsire ad hēdem nō facit ipleri cōditionē sed deficere ut.l.si decē ⁊.l.qui rome.§.augeri⁹.j.e. Et si tu dicas defectus cōditionis in uno idest ꝙ nō possit dari vni ex duobus est iplemētum cōditōis in p̄sona alteri⁹. Dico ꝙ hoc nō pōt dici dupl̄r. Primo quid ē qꝛ nō posse dari vni ex duobus nō est defect⁹ cōditōis in eo cui nō pōt dari qꝛ si debebat ꝓmissū sub alia cōditōe si nō daret alteri vnde scōꝫ hoc ꝙ facultas iplēdi nō trāseat ad heredē nō iduceret defectū cōditōis ſꝫ potius iplemētū qd̄ est ꝯ p̄dicta iura. Scōo qꝛ sicut cōditio p morte debitoris iplet̄ quo ad vnū ita ipletur quo ad aliū ⁊ p̄ ꝯñs resultat pplexitas qꝛ intētio ꝓmissoris ⁊ stipulātiū fuit vt vni tm̄ debetur pecunia nō duobus.vn̄ qꝛ ista duo iplemēta ꝯdicunt sibi adinuicē nō pōt dici cuꝫ ista pplexio esset indissolubilis ꝙ obligatio amboꝝ sit purificata sicut non valeret stipulatio a p̄cipio nisi pplexitas nō posset dissolui per p̄occupatiōeꝫ ⁊ sō bar.qui habuit hāc mentē bñ dixit ꝙ ista iparitas nō poterat reduci ad paritatē. Et ex hoc infert ad aliud dcm̄ dñi pau. dū dicit ꝙ lex nostra nō hēt locū qñ esset appositus termin⁹ iplemēto huius cōditōis negatiue verbi gr̄a si nō dederis titio decē.j.mēseꝫ dabis mihi. Et eꝫ si nō dederis sempronio decē.j.mēseꝫ dabis titio vult enī ipse ꝙ isto casu pēdente termino neuter possit agi in isto casu allegat tex.cū glo.vbi dicit esse casuꝫ quasi ad lr̄aꝫ in.l.cū tale.§.meuia.ij.rñso.ff.de ꝯdi.⁊ de. Post terminū aūt debitore nō soluēte alicui censet̄ impleta cōditio in p̄sona vtriusqꝫ ⁊ per ꝯñs si duo rei eēnt cōstituti vnus posset p̄occupare cōtestādo litē vt.l.ex duob⁹.j.d̄ duo.re. Si aūt nō eēnt cōstituti duo rei tūc vnusquisqꝫ posset agere insolidū nec est locus p̄occupatōi ⁊ vni deberet̄ sp̄es alteri estimatio sicut dꝫ in fili in.l.si pluribus.ff.de le.i.q̄ dicta nō sūt vera eadē rōe quā diximus in p̄cedēti articulo. Nec tex.i §.meuie loquit̄ in isto casu.ibi enī dꝫ simpliciter ꝙ qñ terminus addicit̄ dispōi nūꝙ pōt agi ante finē termini.⁊ illā.l.ad hoc allegat Bar.in.l.ita stipulatus.in.iij.q.j.e. Sꝫ vbi esset ista pplexitas d̄ qua in littera nō est verꝫ ꝙ nō possit agi ⁊ fieri p̄occupatio ante lapsū termini qꝛ imo poterit lis ꝯtestari ⁊ p hoc icipiet cōpetere actio p̄occupāti expectabit̄ tm̄ termin⁹ quo ad effcm̄ solutōis vñ aut reus cōdēnabit̄ ad soluēdū post terminuꝫ ⁊ si nō excipit aut si excipit nō ipediet̄ lit̄ cōtestatio sed sequeret̄ absolutoria qꝛ est actū ante diē iuxta ea que notabiliter scribit bar.in.l.lectā.ff.si cer.pe.vel posset dici ⁊ forte nō male vt dicebā in voce in p̄cedenti lectōe ꝙ sicut fauore libertat̄ est sp̄ale vt ille cui p̄stat̄ libertas.j.mēsem possit agere incōtinēti ipleta cōditōe vt.l.si ita fuerit.in fi.de manu.testa.ita vt tollat hic pplexitas ista vba nō inducāt dilatiōeꝫ. Sꝫ prior solutio magis plꝫ vt possit agi pēdente termino quo ad effectū p̄occupādi.sicut videmus ꝙ aliqñ p̄mittit̄ actori vt agat ⁊ cōtestet̄ litē quo ad effectuꝫ ꝑpetuande actionis nō tm̄ quo ad effectū cōdēnandi reuꝫ ut.l.senatus.⁊ qd̄ ibi no.ff.de offi.p̄ſi.nā scōa solutio hꝫ vnū obstaculū qꝛ pp tollendā vnā pplexitatē ⁊ sic ex eadē cā resultaret duplex sp̄alitas circa idē qd̄ regulariter nō admittit̄ vt.l.i.⁊ qd̄ ibi no.C.de do.ꝓmis. Extra glo.tractauit hic bar.⁊ moder.quō ꝓcedat iudiciuꝫ de facto p̄te non opponēte. Et omittēdo casus claros qui fuerūt dci in voce. ¶ Adde inquātū bar.hic vult ꝙ ꝓcedat iudiciuꝫ de facto p̄te non opponēte nā alibi vꝫ.in.l.ij.in p̄n.d̄ dote.p̄ le.quē adducit hic.do.m.ipse distiguit ꝙ aut a p̄cipio quis egit ⁊ nunꝙ cōpetijt sibi actio aut a p̄cipio cōpetijt ſꝫ postea fuit extīcta. P̄rio casu iudiciū est nullum ſm eū intellige ꝓut ipse declarat in fine qñ cōstabat iudici ex actis agētē agere sine actōe tūc.n.ꝓcedit ꝙ iudiciū sit nullū ubi aūt non cōstaret iudici tūc indubitāter iudiciū ꝓcederet ut.l.cuꝫ putarē.ff.fa.her.quā ipse ita itelligit. Scōo casu vꝫ iudiciuꝫ ex quo semel actio cōpetijt primū membrū ꝓbat p.d.l.ij.in p̄n.de cuius intellectu statī videbis. Scōm ꝓbat p iura que dicūt ꝙ ꝓcedit iudiciū de fcō p̄te non opponēte.⁊ vꝫ ꝓbari in.l.si fideiussor §.fi.ff.man.⁊.l.i.⁊ quod ibi not.C.de conditio.indebi. Et ista dicta approbat hic dñs meus dicit tamen quod in iudicibus duplicibus speciale est vt valeat iudicium licet nunquaꝫ competierit actio per.l.cum putarem p̄realle. Et qꝛ nullā aſſignat rōem dz̄ie.⁊ maxime qꝛ illa lex pōt intelligi vt intelligis bar.qñ nō constabat iudici ꝙ ageret̄ sine actōe. ¶ De ista limitatōe nō est multū curandū.lꝫ ista dz̄ia.d.bar.in.d.l.ij.non vꝫ vera ſꝫ potius id qd̄ dicit hic simpliciter maxie p duo iura q̄ fortiter vrget in oppositū.nam tex.in.c.abbate palle.exp̄ſſe p̄supponit ꝙ ex act̄ apparebat agētem a p̄cipio egisse sine actōe.⁊ tñ.ibi dꝫ ꝙ iudiciū nihilomin⁹ fuerat validū.⁊ idō infert ꝙ ex nouo iure potuit ferri sn̄ia. Scōo ꝯ istam opionē est casus ſm scōaꝫ lecturā q̄ ibi approbāt bar.⁊ bal.in.l.nā ⁊ postea.§.si damnet̄ iuncta glo.sua.ff.de iureiur.ibi.n.debitor iurauerat se nō teneri idest nō esse obligatū.⁊ sic notorie cōstabat ꝙ non erat obligatus ex act̄.⁊ tñ vꝫ sn̄ia lata in oppositūꝫ ⁊ hunc tex.no.ibi bal.in prin. ¶ Tertio ad idē inducit̄ tex. valde no.in mā in.l.i.§.accusatiōem.ff.ad turpil.dꝫ.n.ibi ꝙ nihil interest vtꝝ ius accusandi cōpetat a principio ⁊ p̄scriptōe sit extinctuꝫ.vel vtꝝ a principio non cōpetat ipso iure in vtroqꝫ decidit ibi per iuriscōsultū pariformiter ꝙ accusatio ē pene nulla que vba ꝯfidunt hoc ꝓp̄ie ꝙ aliquo casu pōt habere effectū.hoc.n.demōstrat ibi.dictio pene ⁊ tex.i fi.qui dicit ꝙ tales incidūt in senatuscōsul.turpil.hoc tꝫ ibi bar.exp̄ſſe per hāc vltimaꝫ rōem qꝛ alias nō inciderēt in turpil. Ergo pꝫ primo ꝙ nō ē dz̄ia vtꝝ ius desinat ex postfcō vel nunꝙ cōpetat quo ad validitatē ꝓcessus.itē ꝙ ꝓcessus vꝫ si pars non opponat.⁊ iudex non repellat sed p̄cipaliter pōdero tex.dūꝫ dicit ꝙ inter ista duo nō est dz̄ia.vñ aut oꝫ dicere ꝙ vtroqꝫ casu ꝓcessus valeat.aut ꝙ vtroqꝫ sit nullus.⁊ p ista appet satis ꝙ ista dz̄ia nō est vera. ¶ Non ob.tex.in.l.ij.de dote p̄le.qꝛ dico ꝙ in p̄tāte testōris qui dum disponit ⁊ grauat heredem ꝙ substineat iudiciū de fcō.nō est nec est futurus pars iudicij iducere ꝙ qñ lex ꝓhibet aliquē agere ipse habilitet̄ ad agēdum qꝛ non pōt tollere ꝓuisionē legis.maxie ꝓhibitiuaꝫ cui ēt p̄tes non p̄nt renūciare p pactū vt.l.nemo pōt cuꝫ mā d̄ le.i.⁊ p glo.in rub.C.ne fideiuſ.do.dē. Sed lꝫ hoc nō sit in p̄tāte testōris hoc tñ ē in p̄tāte heredis cōuenti qui ē reus ⁊ pars iudicij ex auctoritate legis ⁊ eius dispōe qm̄ ista ē nā exceptōis declinatorie p quā quis repellit̄ ab agendo vt debeat opponi añ lit̄ ꝯte.⁊ postea non possit vt.c.i.de lit̄ conte.lib.vi. ¶ Recedendo ergo ab ista distinctōe debes scire ꝙ cano.i c.si duobus extra d̄ ap.cōiter oēs tenent ꝙ qñ iudex scit agētem agere sine actōe vel actor ipse hoc scit sn̄ia ⁊ ꝓcessus est nullus qꝛ iudex ⁊ p̄s versant̄ in dolo itentādo ius qd̄ sibi nō competit.sed ista rō non ē sufficiēs cū reuerentia qꝛ dolus iudicis nō reddit sn̄iam nullā nisi qñ iudicat p sordes cōiter vt l.suo inuito.§.si pupillo.ff.ad treb.⁊ plene declarat̄ in.l.si is ad quē.ff.d̄ acqui.he.⁊ similiter dolus p̄tis nisi sn̄ia ferat̄ i absente ⁊ p falsas allegatōes vt declarat̄ in p̄dictis iurib⁹.⁊ ꝓbatur in.l.elegāter.§.si quis post in vbo dolo facit.ff.de ꝯdi.in de.bal.tñ in.l.nō dubiū in fi.C.de legi.tꝫ exp̄ſſe ꝙ qñ iudici constat ex act̄ ius accusandi nō cōpetere ipso iure iudiciū est nullū. Amplius dicit in.l.ius pluribus in prin.d̄ iusti.⁊ iur.ꝙ ad hoc vt sn̄ia lata valeat ꝓ agente sine actōe oꝫ ꝙ ipse ꝓbet per falsas allegatōes ius sibi cōpetere.⁊ multuꝫ ampliat istas doctrias cāonistaꝝ bar.aūt i.l.absentē.ff.d̄ pe.tꝫ exp̄ſſe id qd̄ ꝯ.dixi.vꝫ ꝙ ēt si iudici constat ex act̄ agi sine actōe vel officio iudicis ꝓcedit iudiciū.⁊ hoc credo eē verissimū p̄terquaꝫ in vno casu statim dicēdo.nec tꝫ oppositū sicut alle.Bal.in.l.cū lex.ff.de fideiuſ.in vl.q.lꝫ.n.ibi dicat ꝙ qñ lex denegat officiū iudicis vel facultatē accusandi ipso iure non cōpetit ista facultas p hoc tñ nō affirmat ꝙ ꝓcessus sit nullus ſꝫ inducit aliū effectū hoc qd̄ dixi qꝛ ille cui non cōpetit ius accusandi vel aliud offm̄ iudicis.ipso iure poterit repelli exceptōe declinatoria a limine iudicij ꝓut ipse elegāter d̄clarat in.l.naꝫ ⁊ postea in prin.ff.d̄ iureiur. In vno tñ casu credo ꝓcessum eē nullū ⁊ sn̄iam q̄ cōsiderat bal.elegāter in.l.ij.C.d̄ re iudic.in vl.col. Cuius dcā ēt adducit h.d.meus.vꝫ qñ ille qui agit sine actiōe narraret aliquid in libello per qd̄ appareret ꝙ ipse agit sine actōe verbi gr̄a si ageret ex pacto nudo qd̄ exprimeret eē nudum. Nā cū error exp̄ſſus in libello videat̄ exp̄ſſus in sn̄ia ſm Bar.qui ita d̄clarat in.l.i.C.d̄ erro.cal.necesse est dicere ꝙ error iuris sit exp̄ſſus in sn̄ia.⁊ sic erit nulla vt.l.ij.C.qñ ꝓuo.non ē ne.cum si. Et isto mō itelligo tex.qui fortiter vrget in oppositū in.l.i.§.fi.ff.qñ dies vsufruc.le.ce.dꝫ.n.ibi sicut ēt d̄clarat glo.ꝙ qꝛ vsufructu legato in diem añ diem actio non cōpetit ipso iure ille qui agit añ diem.nihil agit in alijs aūt casibus vbi añ diem oꝛit̄ actio male agit.⁊ tñ in hoc

scõo casu posset repelli agẽs ꝑ exceptõem vnde manifeste datur intelligi ꝙ in prĩo casu ut sit cõtraria de prĩo ad scõm ẽt si ps nõ excipiat iudiciũ non ꝓcedat vel potes dicere ꝙ est cõtraria i hoc ꝙ iudex põt repellere in prĩo casu agentẽ de scõ sed non in scõo sed ista rñsio non plꝫ qꝛ etiaꝫ qñ obstat exceptio ⁊ cõstat iudici ex actis iudex aliqñ ex officio põt repellere agenteꝫ iuxta ea q̃ scribit bar. plene i. l. si vnus. §. pactus ne peteret in ver. in opponẽdo. ff. de pac. in. l. qui ita. §. cũ qui ita. ⁊ ibi dicemus. ĩ. eo. vñ prima solutio est melior. Et qꝛ oẽs cõcedunt ꝙ iudex põt repellere agenteꝫ de facto ex offõ ꝓprio q̃uis hoc regulariter sit verꝫ in uno tñ casu est dubitabile vꝫ qñ ps prohiberet̃ excipere ꝯ agentẽ in odiũ sui sup quo bar. dicit elegãter in. l. fi. §. si stipulator. ff. de eo ꝑ quẽ fac. ẽ. ꝙ ẽt illo casu qñ iudici cõstat agi sine actõe ex actis ex offõ põt repellere agentẽ sed bal. sentit oppositũ in. l. cũ mulier in sua repeti. sol. ma. Et sequit̃ pe. in. c. i. de cõsti. car. xxxiij. hoc ẽt cõfirmat̃ ex doctrina no. quã posuit Inno. in. c. intimauit. extra de testi. vbi dĩ ꝙ qñ pars repellit̃ ab excipiẽdo in odiũ sui iudex nũq̃ potest supplere defectũ ꝑtis ⁊ hoc vĩ magis equũ vt pena que iponit̃ ꝑti non possit eludi per gratiam iudicis ⁊ ista sufficiãt in isto articulo. Franciscus areti.

Ilius cum. Quicquid querit filius q̃rit patri si rediit ab hosti. Et in alternatiua sũmaꝝ maior sũma est in obligatione. sꝫ in alternatiua tꝑis eꝯ est maior sũma. Concordat tex. qui optĩe declarat istã legẽ in. l. si stipulatus fueriꝫ x. aut. xv. ĩ. e. ¶ No. ꝙ sicut vera ptãs patris in filio facit vt quicquid acquirit filius acquirat pr̃i ita ficta ptãs que iducit̃ ex. l. postliminij reuerso p̃re ab hostibus. Si aũt pr̃ moriretur apud hostes tũc actõ remaneret apud filiũ vt. l. fi. ⁊ qõ ibi no. C. de sen. pas. ¶ Scõo no. ibi quinq̃ debent̃. ꝙ sola minor sũma est in obligatõe ⁊ hoc tenet hic glo. tua ⁊ bñ. vnde si debitor eligat soluere maiorẽ sũmã quicquid soluit vltra minorẽ ex certa scia donat ꝫm bar. in. l. si duo. in pri. ĩ. e. ⁊ bñ quicquid dixerit glo. que tenuit oppositũ in. l. si ita relictũ. §. fi. ff. de le. ij. ¶ Tertio no. in v̂. ⁊ si intra. ꝙ in sũma ⁊ quantitate tꝑis remanet maior numerus tꝑis ⁊ non minor qꝛ iste maior numerus quo ad ipsã obligationẽ facit qõ minus est in obligatõe q̃ si aliquid deberet̃ breui tꝑe vñ ille qui petit ante diẽ dĩ petere plus tꝑe vt insti. de acti. §. plus. ⁊. l. i. C. de plus pe. ⁊ ibi no. ⁊ in. c. i. e. ti. Et hũc tex. allegaui ꝯ quedã dcã. d. m. i. l. i. §. si quis simpl'r. s. e. vbi debes videre. ¶ Vltĩo no. ꝙ tm̃ est ꝓmittere itra kalẽdas quãtũ ꝓmittere calẽdis de quo dicet̃ stati in. l. qui añ calẽdas. ĩ. e. ¶ In glo. sup v̂bo debet̃ moder. h̃ tractãt mãm qũo in alternatiua sũmarũ vel ꝑsonarum vtrũq̃ vel alteꝝ tm̃ sit in obligatõne referẽtes dcã bar. in. l. si duo. ĩ. e. que declaravt plene scripsi in. d. l. si duo. Et silr̃ vide ibi. q. no. quã ponit h. d. m. nũquid in ꝯstõe doꝫ in alternatiua sũmaꝝ maior sũma sit in obligatõe nõ minor. Et silr̃ in relicto ad pias cãs qõ ego dclaraui in dcõ loco ⁊ addidi tex. no. in. l. titia. §. fi. de au. ⁊ ar. le. vbi ꝓbat̃ ꝙ lꝫ in dubio in legato debeat̃ id qõ est minimũ vt. l. apud iul. §. seio. de leg. i. fauore tñ pie cãe debet̃ id qõ est maximũ ⁊ est casus no. quẽ ibi ponderat bar. ad hoc in. l. titia. §. fi. ff. de au. ⁊ ar. le. ⁊ bal. in. l. ⁊ si nõdũ. C. de fur. ¶ Scõo adde ad ea que scripsi in. l. si duo. ꝙ sicut in alternatiua sũmaꝝ intelligit̃ etiam in obligatõe minor sũma ita ⁊ in alternatiua quotarũ qñ electio est debitoris ita vĩ ꝓbari ꝫm vnum intellectũ in. l. qui cõcubinã. §. i. ff. de lega. iij. dĩ. n. ibi ꝙ si testator legat uxori unã ex ꝑtibus heredum suoꝝ qui erãt dispares mĩna ps est in legato. Nec obst. tex. in fi. dũ dicit ꝙ hoc est iõ qꝛ ad hẽdem ꝑtinet electio quaꝫ ꝑtem uelit dare nã cũ illa sit rõ decisionis prioris nõ significat hoc qõ uident̃ sonare verba ꝙ vtraq̃ portio sit in legato maior. s. ⁊ minor sed hoc significãt ꝙ qꝛ electio ꝑtinet ad heredeꝫ ⁊ sic ad debitorẽ iõ ꝙ est min⁹ est in obligatõe qꝛ nõ ꝓsumit̃ debitor uelle dare ꝑteꝫ maiorẽ qꝛ minor nõ est onerata legatꝭ ⁊ fideicõmissis ⁊ maior est multũ onerata vñ solutis legatis maior ps remãebit forte mĩor ⁊ tñ habito respectu ad quotã est maior possum⁹ ergo cõcludere in effectu ꝙ aut põt iteresse debitoris aliquo casu soluere magis quotã maiorẽ q̃ minorẽ ⁊ tũc utrũq̃ sit in obligatõe ⁊ dꝫ fieri electio sicut in casu posito in. d. §. i. aut non põt interesse debitoris aliquo respectu dare maioreꝫ ⁊ tunc sola minor quota sit in obligatõe quãdo est electio debitoris qꝛ est eadem rõ que in summis ⁊ silr̃ possumus dicere si electio sit creditoris ut videamus vtꝝ possit interesse eius poti⁹ accipe minorẽ ꝑteꝫ q̃ maiorẽ sicut ego tetigi in. l. plane. §. pe. ff. de le. i. ¶ Et hoc eẽt cõsiderandum si regulariter qñ ẽ electio creditoris sola maior sũma ẽ i obligatõe. vt sensit ibi pau. de ca. sed qꝛ cõis opi. ẽ in oppositum iõ in creditore ista cõsideratio nõ ẽ necessaria. ¶ Tertio adõ nũquid in alternatiua legis sit ꝯuanda dispõ istoꝝ iurium vt respectu sũmaꝝ minor sũma sit in obligatõe sꝫ respectu tꝑis minus tp̃s remaneat in obligatione. Et vt intelligas vtilitatẽ qõnis formo tibi qõem quã hic tangit pau. de ca. subtilis doctor. Dicit statutum in ciuitate patauina ꝙ si clericus agat ꝯ laicum in foro ciuili nõ debeãt ꝯuari statuta in fauoreꝫ eius. sed canones si voluerit laicus. Modo accidit ꝙ in iudicio seculari fuit lata snĩa ꝯ laicum. ⁊ erat statutuꝫ in ciuitate ꝙ a snĩa deberet appellari. ĩ. triduũ laicus nõ appellauit. ĩ. illud tp̃s vñ dicebat clericus ꝙ snĩa trãsiuerat in rẽ iudi. rñdebat laicus ꝙ sibi debebaat ꝯuari ius cõe ꝫm ꝙ põt appellari ĩ. x. dies ẽt de iure canonico vt. c. ꝙ ad cõsultatiõem de re iu. Replicabat̃ ex parte clerici ꝙ laicus deberet eligere vtꝝ clericus vellet ꝯuare statuta vel ius cõe. ⁊ qꝛ nõ elegerat dꝫbebat ꝯuari statutũ. Et dicit sup ista qõe rñdisse ꝙ qꝛ in alternatiua tꝑis longius tp̃s solum ẽ in obligatõe. nec ẽ opus aliqua electõe vt plene dixi in voce non erat necesse ꝙ laicus elegisset sed ipso iure poterat appellari. ĩ. x. dies. ¶ Sed ꝯ istam doctrinã faciunt duo fortiter. ⁊ primo tex. in. l. si pupilloꝝ. §. si ꝓtor. ij. responso. ff. de re. eoꝝ vbi dĩ ꝙ in alternatiua ꝓtoris q̃ ponit̃ inter plus ⁊ minus est electio tutoris ⁊ põt facere qõcũq̃ vult ergo solũ ꝙ ẽ minus nõ ẽ in dispõe. sed ad illũ tex. possumus dicere ꝙ lꝫ obligare rẽ sit minus q̃ vẽdere põt tamen iteresse pupilli vel tutoꝝ magis vẽdere q̃ obligare si forte nõ iuenirent pecuniã mutuo sine grauib⁹ vsuris. ¶ Scõo ⁊ fortius ꝯ istam doc. facit tex. no. quem ibi no. Cy. in addi. ⁊ Bal. post eũ in. l. tutor. ff. de testa. tu. vbi dicunt ꝙ quãdo i alternatiua ꝑsonaꝝ exp̃sse ponit̃ electio in ꝑsona habẽtis eligere vt ista exp̃ssio aliquid operet̃ ex intentõe partiũ alternatiua nõ resoluit̃ in cõiunctã ꝫm regulam. l. cũ quidã. C. de ver. sig. eadem ergo rõe dicemus in casu nr̃o ꝙ ꝓp electionẽ exp̃sse datam laico vtrũq̃ sit in obligatõe seu in dispõne legis vt ista electio exp̃sse collata aliquid operet̃. bñ facit qõ habet̃ in simili in. l. si ita legatũ. §. illi si volet. ff. de le. i. Et ꝑ hoc põt iferri vnũ nouuꝫ dcm̃ in mã nr̃a ꝙ si dbitor ꝓmittit. x. aut. xv. ꝓut ipse elegerit vel ꝓut voluerit. isto casu in alternatiua sũmaꝝ vtrũq̃ ẽ in obligatõe. vĩ. n. stipulator habuisse spẽ forte ex aliqua cã extrinseca ꝙ debitor esset liberalior in eũ lꝫ lex i dubio hoc nõ ꝓsumant. Frãciscus aretinus.

Vi ante calendas. In glo. i. ibi. sed i die calendaꝝ differt. Ista glo. reprehẽdit cõiter ab oĩbus qꝛ est ꝯ tex. in. l. stipulatiões nõ diuidunt̃. §. fi. ĩ. e. Et iõ glo. in. l. cũ qui ita. §. qui ita. ĩ. e. eam reprehẽdit cõcludens in effectu ꝙ ẽt ille qui ꝓmittit ante calẽdas dꝫ expectare finẽ diei calendaꝝ. vñ non agit nisi post calẽdas. ¶ Sꝫ extra glo. Bar. opponit ꝯ istam tex. d. l. si ita fuerit. §. fi. de manu. testõ. vbi dicit ꝓbari ꝙ qui ꝓmittit soluere ante calendas põt soluere qñcũq̃ vñ ipse distinguit ꝙ aut queris vtꝝ stipulator possit agere ante diẽ calendaꝝ finitã ⁊ nõ põt sicut si eẽt fcã ꝓmissio calendis ⁊ ita loquit̃ hic. Aut queris vtꝝ debitor ipse possit soluere qñcũq̃ ⁊ tunc põt qñcũq̃ soluere ita intelligit̃. l. ꝯria. sed illa. l. i. facie non vĩ loqui in casu nr̃o. nam loquit̃ de dictõe intra nõ de dictõe ante. sed nisi cõpleret̃ aliter argumẽtum possꝫ rñderi ꝙ Bar. arguit a fortiori qꝛ si obligatus soluere intra calendas vel intra ãnum põt soluere qñcũq̃ multofortius ille qui ẽ obligatus soluere añ calẽdas qꝛ ista v̂ba magis exp̃sse vident̃ significare ꝙ ante terminũ calendaꝝ possit fieri solutio ⁊ ista fuit mens Bar. ẽt in. l. hoc iure. s. e. ⁊ in. l. in illa dũ reprehendit quãdam solutõem positã in glo. q̃ facit cõtrariam vtꝝ ꝓmittat̃ calendis vel añ calendas ꝑ. c. cõmissa de elec. li. vi. vbi ꝓprie ponit̃ dictio. ĩ. quaꝫ ipse intelligit equiualere huic dictõi ante. sed ꝯ Bar. arguo tripliciter ⁊ prĩo ex mente dñi mei hic lꝫ ipse non ita formaliter dicat naꝫ ꝫm eum ⁊ recte dictio intra ex ꝓprietate ꝯmonis cõplectit̃ extremã diem termini vt. l. i. §. qõ diximus. ff. de suc. edic. alle. glo. ij. q. vi. anterioꝝ ⁊ anto. de but. in. c. ꝑterea de ap. ⁊ ego adduxi tibi bar. in. l. in illa. s. e. qui alle. eãdem. l. in. l. i. in prin. de offi.

de offi.pfec.vr. Sed ad hoc pōt rn̄deri ꝙ dictio intra vel infra bene cōplectit̃ extremitatē termini quo ad ptātem iplendi id ꝙ est implendū. Sȝ nō quo ad necessitatē ut nō possit fieri iplementū nisi vltima die termini imo vȝ posse fieri qn̄cunqȝ ex ꝓprietate sermonis ꝑ gl.no.in cle.ij.in verbo.j.terminuȝ de ap. Et hoc tȝ ibi expsse bar.in qōnibus dn̄ dicit ꝙ qui hȝ terminū ꝓbandi.j.octo dies qn̄cunqȝ infra terminū pōt ꝓducere testes ut statiȝ dicet̃. Sed ꝯ bar.fortius facit qꝛ in.d.l.si ita fuerit.§.fi.lȝ ꝑm exē.ibi positū loquat̃ in eo qui tȝ ptes rei l.in seruo qui dȝ iplere cōditōem in primo tn̄ exēplo loquitur in seruo qui tȝ ptes stipulatoris qꝛ relinquit̃ ibi libertas seruo j.ānum a morte testōris vn̄ seruus ibi qui dȝ cōsequi libertatem.j.ānū manifeste tȝ locū actoris seu stipulatoris. ¶ Tertio cōfirmat̃ ista ꝯclō qꝛ tex.in.l.cū qui ita.§.qui ita.j.e.ij.rn̄.dicit ꝙ ille qui stipulat̃ an̄ calēdas nihil differt ab eo qui stipulat̃ calēdis. Sȝ ꝑm dis.bar.differet qꝛ qn̄ ista dilatio eēt apposita fauore creditoris in vno casu posset sibi auferre cōmodū dilatōis in alio nō ⁊ sic interesset qūo quis stipularet̃ ēt ex pte stipulatoris. Dicēdū est ergo ꝑm ang.⁊ ꝑm dn̄m meū hic ⁊ Jo.de imo.in.l.in illa stipulatōe.ꝯ.e.ꝙ ibi est spāle fauore libertatis in cuius fauorē dicit hic ang.ēt induci ꝙ ēt si cōditio apponat̃ libertati ꝑ ablatiuū vt si dederis decē calēdis vl' in āno esto liber.quātūcūqȝ termin⁹ sit appositus fauore creditoris possit fieri solutio an̄ finē termini p.l.iij.§.stich⁹ ānua ff.de statu.lib. Sȝ cū reuerētia ille tex.facit in oppositū qꝛ iuriscōsultus dicit in vno ex illis v.ꝙ ꝑ istā interpratione vȝ ꝙ possit solui initio tp̄is fit fauor vtriqȝ ⁊ heredi qui recipit nō expectata dilatōe ⁊ ꝟuo qui statū ꝯsequit̃ libertatē. Sȝ hoc eēt falsū si dilatio fuisset adiecta ꝓ īteresse ⁊ fauore creditoris vn̄ ibi potius ꝓbat̃ oppositū a ꝯrio sensu ⁊ ꝑm hoc in libertate eēt dria inter ꝓmittere calēdis vel ītra calēdas. Quia in p̄rio casu essȝ expectāda dilatio adiecta fauore creditoris in.ij.no. vt.d.l.si ita fuerit in fi. Sȝ ꝯ istā decisionē ang.opponit.d.m. de.l.si triēnio.ff.de statu lib.que est difficile ꝯrū.ꝑm eū ⁊ allegat̃ in gl.in.d.l.iij.§.stichus ānua.vbi vȝ ꝓbari ꝙ ꝟuus nō pōt iplere cōditōeȝ in initio tp̄is vn̄ ipse rn̄det ꝙ aut illa.l.est ītelligēda qn̄ terminus est appositus fauore heredis.⁊ ꝑȝ hoc recederet ab opi.ang.vel dicas ꝑm eū ꝙ illa.l.loquit̃ de rigore.⁊.l.ꝯria loquit̃ de equitate pp vbū benignius qd est i tex. sed illa.l.cū reuerētia nihil facit ⁊ glo.soluit optie in.d.l.ꝯria. nā ibi ille qui debebat iplere cōditionē non offerebat totū.in prin.tp̄is sed partē dūtaxat vnde nō est mirū si heres nō tenebat̃ recipe ⁊ ꝟuus nō cōsequebat̃ libertatē qꝛ cōditōis implemēū in ꝑsona vnius non dȝ scindi ēt si hēat dare pluribus.l.cui fundus.in pri.de cōdi.⁊ de.⁊ credo fuisse ex inaduertētia aut qꝛ liber eius erat corruptus. Et qꝛ vbū an̄ calēdas.hic accipit̃ seu exponit̃ ante calēdas.s.finitas. Jō inducit hic bar. istas.ll.ad qōem de testibus quoꝝ vnus dicit ꝙ hoc fuit fcm̄ ante guerrā ⁊ alius post guerrā ꝙ nō dicunt̃ ꝯrij qꝛ pōt exponi hoc mō ante guerrā.s.finitā ⁊ post guerrā.i.iceptā ⁊ nō finitā. Sup qua qōe vide qd plene scribit bar.i.l.ij.§.creditū.si cer.pe.⁊ ꝙ ipe idē no.post Ja.de are.in.l.insulā.§.i.so.ma. Et ad materiā quā ipse ponit i.d.§.creditū.vide duo optia in ra que ꝓbāt ꝙ de ꝓprio significatu dictio ante dȝ exponi ante actū initiatū vn̄ vide tex.in.l.si quis id qd.§.ꝙ si dn̄ ꝓponit̃.ꝯ.de iuris.om.iu.⁊ in.l.ij.⁊ qd ibi ꝑ bal.C.ne de statu.ꝯ fun.⁊ bonū tex.in.l.āniculus.in fi.cū.l.seq.ff.de v.sig. Extra glo.⁊ materiā huius.l.mouet hic bar.no.q.qn̄ reus est citatus ꝙ cōpareat.j.xxx.dies quoꝝ.x.assignant̃ ꝓ p̄rio decimū pro ꝟo ⁊ decimū pro tertio ⁊ perēptorio. Et ꝑsupponit̃ in qōe ꝙ reus in p̄rio termio cōparuit ⁊ in ꝟo. Sȝ in tertio cōparuit actor ⁊ nō reus querit̃ viꝝ ꝟtute vltie cōtumacie possit ꝓcedi ꝯ reū qui cōparuit in primis termīs ipso actore nō cōparēte.cuius dcis que posuit h ⁊ in.l.ꝓtoꝝ.§.fi.ꝯ.de no.op.nū. ¶ Ad de ꝑm Jo.de imo.ꝙ hic psūt cōsiderari tres casus. ¶ Primus est qn̄ iudex licētiauit reū in primis termīs eo aiovt eēt licētiatus ab oibus terminis ⁊ sic voluit circūducere edictū. Scd̄s ē qn̄ iudex licentiauit reū a p̄rio termino ita tamē ꝙ voluit eum cōparere in terminis seqūtibus. Et ista duo mēbra sunt expedita ⁊ in his sentit cū bar.in effectu. ¶ Tertius casus est quando iudex simpliciter licentiat reum nec apparet quo animo id fecerit ⁊ hic ipse contradicit bar.⁊ sequitur opi. Jaco. ⁊ spec.in ti.de cita.§.viso.v.item quid si in die.dicit.n.ꝙ in dubio vba iudicis debēt intelligi vt reus non videat̃ licētiatus ab oibus terminis. Sed a p̄rio in quo cōparuit mouet̃ duplici rōe. ¶ Primo quidē qꝛ vba snie sunt stricti iuris ⁊ nihil ꝯ bet suppleri vltra id qd est expssuȝ vt.l.i.C.si plures vna sen. ⁊ ibi ꝑ bar.in.l.diui fratres.ff.ꝯ libe.cā quā adducit bar.in.l. si expssum.j.de ap. Unde qꝛ iudex nō expsst se licentiare ꝓ oibus terminis hoc non pōt ibi subaudiri. ¶ Scd̄o qꝛ iudex ꝑsumit̃ in dubio hr̄e animū expediendi cās quātocitius pōt l.ꝓperandū in prin.⁊ in.§.sinaūt vtraqȝ.C.de iudi.sed citius expediet̃ cā si iudex non vȝ licentiasse ab alijs terminis qꝛ nō erit danda noua dilatio in noua citatōe.ergo in dubio nō presumit̃ hoc voluisse.sed his rōnibus de facili pōt rn̄deri.nam primū dcm̄ ꝓcederet quādo licētia fuisset limitata ad primuȝ terminū.sȝ si simplr̄ reperiret̃ in act̄ ⁊ recessit licētiatus ⁊c.tūc ista indiffinita locutio posset equipollere vli.sicut cōiter facit in dispōe hois vbicūqȝ est eadē rō omniū in vniuerso cōprehensoꝝ.l.si pluribus ꝯ leg.ij. Et posito ꝙ ista rn̄sio nō sufficeret ē alia que non pōt euitari ꝑ quā similiter tollit̃ ꝑm argumentū.naȝ si citatus sub forma p̄dicta vȝ citatus sub cōditōe in ꝟo ⁊ tertio termino si in p̄rio nō cōparuerit vt fatet̃ Bar.⁊ Jo.an.qui tȝ opi.bar.in addi.spec.in ti.de cita.§.viso ver.ꝑ alle.l.vbi alle.tex.in.c.ij.de testi.cogē.ad ꝓbandū hoc manifeste patet qꝛ intentio iudicis dum assignauit istos terminos fuit vt in terminis cōditionaliter assignat̄ si deficeret cōditio reus non tenet̃ cōparere.si ergo a pricipio fuit huius volūtatis licentiādo postea reū ꝑsumit̃ ꝙ ꝑseuerauerit in eadeȝ voluntate.l.cū hic status in prin.ꝯ do.inter vi.⁊ vxo.⁊ in.c.maiores cum ibi no.ꝯ pac.vnde reiecta ista doctrina tanꝙ falsa ōbes scire ꝙ.d.m.hic dicit opi.bar.eē verissimā.ꝓ qua alle. casum sing.⁊ nouū ꝑm se.in.l.ex cōsensu.§.fi.de ap.dȝ.n.ibi ꝙ si reus cōdemnatus nō cōparuit ante diē ꝑfinitū in edicto ꝓposito ꝑm ordinem iuris non pōt appellare qꝛ erat in ptāte eius rumpere denūciatōem edicti rn̄dendo ꝓ tribunali vel ꝯfendēdo se intellige per aliū. Ecce ergo ꝑm eum ꝙ si reus citatus cōparet in primo termino extinguit̃ dilatio incōtinenti intellige nisi appareat iudicem reseruasse.sȝ mirāduȝ ē qūo attribuit sibi istum tex.quē Bal.alle.in hoc arti.in.l.consentaneū.C.qūo ⁊ qn̄ iudex.vbi dat ei veꝝ intellectuȝ vt statim videbis dicit.n.ꝙ opi.Jaco.ꝯ are.ē uera nisi reus cōpareat in p̄rio termino actore.s.ꝑsente qꝛ tūc ex quo vtraqȝ ps fuit i iudicio ruptus ē totus termin⁹ assignatus ⁊ cōsumptus alle.istū tex.in vbo rumpere. Et ꝑm hunc intellectū non facit ꝓ domino meo qꝛ ꝑsupponit ꝙ actor erat ꝑsens sicut ⁊ reus in p̄rio termino.⁊ iste ē uerus itellectus illius.§.manifestissime tollit̃ ex fine tex.dū dicit ꝙ potuit rūpere edictū rn̄dendo vel si eēt ꝯfensus.sed rn̄sio ⁊ ꝯfensio q̄ dicit ꝓcessuȝ in cā nō haberet locum reo cōparente.⁊ actore non cōparente nisi in uno casu sing.quem statim dicā imo aūt cācellaret̃ edictū aut differret̃ cognitio in dilatōem sequentē ut.l.post edictuȝ in prin.⁊.§.i. ff.ꝯ iudi. ¶ Preterea ille tex.pōt intelligi nō quādo fuerunt dicte tres denūciatōes facte successiue.sed quādo fuit assignat⁹ vnicus terminus ⁊ pemptorie iuxta formam.l.ad pemptoriū ꝯ.de iu.⁊ ponit Bar.in.l.si finita.§.iul.de dam.infe. Unde quicquid dicāt isti moder.sequēda est snia bar.ꝑ rōes suas q̄ sunt optime. ¶ Et adde ad p̄dcā ꝙ singulr̄ ponit bal.in.l.i. C.quoꝝ ap.non reci.vbi dixit ꝙ si actor qui fuit cōtumax in p̄rio termino cōparet die sequēti eadem hora.nō extingueret̃ termini sequentes nec diceret̃ cōtumax. Ita sentit ibi dn̄ allē.dcā Jac.in.l.ꝓtoꝝ.§.fi.ꝯ no.ope.nū.⁊ credo ꝙ fundauerit se.lȝ non alleget in his que habent̃ in.c.cōsuluit de offi.ꝯ le.sed hoc haberet locū qn̄ appareret ꝙ iudex vellet expectare als istud dcm̄ eēt dubium. Et qꝛ doc.mouent qōeȝ qn̄ reus cōparuit ⁊ nō actor vel eꝯ ⁊ dicūt ꝙ nō cōparēs est cōtumax ⁊ cōdemnat̃ in expensis. ¶ Adde ꝙ si in p̄rio termino neuter cōparet reus nō essȝ cōtumax qꝛ nō eēt cum eēt cū quo ꝓcederet ar.l.ij.in fi.si quis in ius vo.non ie.hug.tn̄ dixit singu. ꝙ quādo reus ꝓmisit se sistere in iudicio ēt si actor non cōpareat nō cōparendo incidit in penā.⁊ sic erit cōtumax ad penam incurrendā. Ita no.ipse in.l.fi.§.si stipulator.ff.ꝯ eo ꝑ quem fac.e.qd tn̄ ibi reprehendit̃ cōiter ꝑ doc. In vno tamē casu puniet̃ reus nō cōparens actore nō cōparente vȝ qn̄ causa posset simpliciter expediri in absentia actoris glo.ē no.que hoc determinat in.c.cupiētes.§.quid si ꝑ.xx.in vbo opponentes ꝯ elec.li.vi. Reperit̃ ēt alius casus in quo reus non cōparens in p̄ria citatōe non censebit̃ cōtumax de quo vide no.ꝑ

ang.in rubrica.ff.in ius vo.nõ erat. Et aduerte qꝛ bar.hic sen
tit in qõe quã format de eo cui assignatur terminus ad ꝓbãdũ
j.octo dies ꝙ citatio nõ possit fieri sine termino certo quo ad
dié ⁊ horã ꝑ.l.aut qui aliter.§.i.ff.ꝙ vi aut claꝫ sup quo vide
ꝙ plenissime scripsi post eũ in.l.liber hõ.§.x.j.e. Et vltra ea
que ibi allegaui vide no.tex.in auté.de exhi.⁊ intro.reis.§.si
vero ét in v̂bo inducias certas ꝑ qué ang.tenet opi.bar.in.l.ꝑ
īterualla vbi no.loquit̃ de iudi.⁊ hoc si iudex virtute citatõis
velit ꝓcedere tanꝙ ꝯ cõtumacé super actu excipiédo secus si
simpl'r citet aliqué sub cõminatõe mulcte.ꝙ cõpareat corã se
allegat tex.no.qui bñfacit.in.c.eos.§.i.de sen.excõ.li.vi. Et
ex hoc infert bar.in cõsilio suo.clxxvi.ꝙ si aliquis citat̃ vt cõ
pareat ante nonã dꝫ intelligi ante nonã.s.finitã ⁊ sic tenebit̃
cõparere in fi.illius hore.nã si itelligeremus añ nonã.s.initia
tã citatio eét nulla qꝛ nõ ꝯtineret certã horã dicit tñ no. Inn.
⁊ Io.an.in nouella in.c.qd̃ nobis oli.de elec.qué refert ⁊ se-
quit̃ bal.in.c.i.de mili.vas.qui cõtu.est ꝙ si actus ad qué quis
citat̃ cõsueuit fieri certa hora ad illã horã intelligit̃ quis cita
tus lꝫ nõ exprimat̃ in citatõe.⁊ qꝛ bar.hic ponit regulã ꝙ cõ-
tumax.in vno actu nõ v̓r cõtumax in alio. Adde glo.ꝭm mo-
der.que hoc idé dicit in.c.eũ qui de dolo ⁊ cõtu.li.vi. Et ean
dem doctrinã posuit bar.in.l.si pri⁹.ff.ꝺ no.oꝑ.nũ.⁊ est tex.
no.qué põderat ibi bal.ad hoc i.l.ij.§.sed qꝛ veremur.C.ꝺ in
ra.calũ.vbi ét dicit ꝙ cõtumax in uno articulo v̓r ét ꝯtumax i
qualitate coherétie articulo. Spec.aũt.sensit ⁊ notabilius i ti.
de põnibus.§.viij.versus fi.ꝙ ille qui est cõtumax in rñden-
do positionibus in quibus principl'r stat fundamétũ ꝓbatõis
censet̃ cõtumax quo ad totã cãm ⁊ ið põt ꝓcedi ꝯ eũ vlterius
nõ citato ⁊ ita dicit se ꝓnũciasse de mãdato cleméẗ. Sꝫ hanc
doctrinã repħédit Io.an.⁊ merito ꝑ p̃dcã i.c.ij.de cõfes.lib.
vi.qué ibi sequũt̃ moder. Et qꝛ vt.s̃.dixi qñ terminus assigna
tur ad ꝓbãdũ nõ requirit̃ citatio si testes ꝓducant̃ in fi.termi
ni.sicut tenuit bar.in.l.ité illa.in prin.de cõsti.pec.⁊ bal.in.l.
si qñ.C.de testi.⁊ in.l.i.si quis cautio.que dcã adducunt̃ hic
ꝑ moder.i.ꝑ.d.m.in.l.si ita relictũ.§.pegasus.de le.ij.secus si
ꝓbatio fiat.j.terminũ. Adde ꝙ ex hoc fit duplex illatio hic ꝑ
d.m.pria est ꝙ dꝫ adhiberi cautela que ꝭuat̃ in pratica vt mo
neat̃ pars aduersa quatenus singulis diebus ⁊ horis intersit
ad vidédũ iurare testes ⁊ ꝓduci instrã ⁊ hãc ponit bal.in.d.l.
si qñ.⁊ bar.in sili.q.in extrauagã.ad repri. In glo sup v̂bo ꝑ
edictũ que cautela licꝫ admittat̃ semꝑ in pratica.v̓r tñ iniqua
pria facie qꝛ sic coget̃ aduersarius cõtinuo stare in iudicio du
rãte toto termino ⁊ frequenter poterit frustari si sic non faciat
qꝛ nescit horã in qua ille qui hꝫ ꝓbare sit producturus testes
vel instrã cũ tñ hoc sit absurdũ ꝙ sꝑ hẽat stare i iudicio ad mi
nus horis iuridicis sicut declarat bar.in dcõ v̂bo per edictuꝫ.
Preterea cãtur iparitas iter reũ ⁊ actoré qꝛ actor volẽs ꝓba-
re poterit cõparere i iudicio durãte termino qñcunqꝫ vult nec
coget̃ sꝑ stare in iudicio ⁊ secus erit in reo q̃ iparitas vitat̃ in
iudicijs vt.l.fi.C.de fruc.⁊ li.expẽ.⁊ no.in.l.inter stip.§.i.j.e.
⁊ hoc eét equius pratica tñ obseruat ꝯriũ ꝑꝑ expeditõeꝫ litiũ.
Scðo īfert hic.d.m.ad no.q.quã posuit bal.in.c.i.§.sancim⁹.
quo tẽp.mi.iues.vbi dixit ꝙ si terminus est statutus a lege vl'
ab hoie ad cãm diffiniẽdã arbiter põt ferre sñiam vltĩa die ter
mini ꝑte nõ citata allegat bar.hoc tenẽteꝫ in pluribus locis sꝫ
vt dicit.d.m.⁊ bene in lec.suis hoc nõ repit̃. Ipse v̂o bal.in
auté.ei qui.C.de tẽp.ap.dicit hoc eé veꝝ qñ terminus est p̃fi
xus ab hoie puta a cõpromittẽtibus secus si sit p̃fixus a iure
v̂bigrã ex forma statuti ꝑ tex.i.d.auté.ei qui lꝫ ista sua diuisio
v̓r destrui in.l.ij.C.e.vbi ꝓbat̃ ꝙ ét in termino legali põt ꝓ
cedi nõ citata ꝑte in fi.termini.d.m.hic referens ista dcã tenꝫ
opi.bal.in.§.sancim⁹ ꝑ ea que dcã sunt.s̃.in termino ꝓbato
rio ꝙ in vltĩa die termini citatio nõ est necessaria. Sed qõ ꝓ
posita v̓r multũ differre ad ista qꝛ hic terminus erat statut⁹ ꝑ
ti ad ꝓbandũ ⁊ qꝛ non põt fieri ꝓbatio legitĩe nisi ꝑte citata
virtualiter v̓r icludi ꝙ ꝑs ét in extremo termini debeat inter
esse qꝛ qui vult vnũ v̓r velle aliud sine quo illud esse non põt
l.illud in fi.cũ si.ff.de acqui.here.⁊ no.i.l.ij.ꝺ iurisdi.om.iu.
Sed in.q.p̃dicta lꝫ sit statutus terminus iudici ad cãꝫ expediẽ
dam non sequit̃ ergo v̓r statutus terminus ꝑti ad cõpareuduꝫ
qꝛ reg'r neqꝫ termin⁹ statutus ꝑti v̓r statutus iudici neqꝫ eꝯ
statut⁹ iudici v̓r statut⁹ ꝑti ꝭꝫ bar.⁊ alios.i.l.ij.§.ꝙ actor.C.ꝺ
iu.calũ.vñ cogitãdũ é vsqꝫ ad lec.se.vtꝝ possit substineri ista
doctria bal.i.d.§.sancimus. Vltimo tractãt hic moder.ple-
ne qũo possit citari ille qui abest de longinquo sꝑ quo dic vt
hic ꝑ doc. Quoꝝ dictis adde inquãtum dicũt aliqui ꝙ citatio
põt fieri per edictũ ꝙ regulariter illa citatio non ꝑmittit̃ p̃ter
quaꝫ in casibus exp̃ssis in cle.i.de iudi.⁊ hoc ét credit Bar.
eé veꝝ ꝺ iure ciuili vt ipse no.in extraua.ad repri.super ver.
ꝑ edictũ circa prin.⁊ refert ⁊ sequit̃ hic Io.ꝺ imo.tex.tamẽ i
l.item veniũt.§.petitã el.i.v̓r simpliciter ꝑmittere talé citatio
né fieri ⁊ similiter in.l.⁊ post edictũ ⁊ in multis alijs.ll.sꝫ pñt
restringi qñ bono viro.i.iudici hoc equũ v̓r ⁊ dicit bar.in lo-
co alle. Dicit tamé bal.sing.in.l.i.in fi.cõmenti.C.ꝺ sum.tri.
⁊ fi.ca.ꝙ vꝫ statutum quo cauet̃ vt forensis qui deliquit in lo
co possit citari ꝑ cedulã affixam colũne qꝛ ex quo nõ possidet
īmobilia é suspectus ꝺ fuga ⁊ ꝯ taliter suspectũ põt fieri cita-
tio ꝑ edictũ alle. Inno.in.c.ex lr̃is extra de excel.p̃la. ¶ Se
cũdo adde qd̃ no. Io.moder.⁊ Io.an.no.ad ꝓpositũ i.c.ro
mana.§.ꝯhentes de fo.cõpe.lib.vi.vbi volunt ꝙ qñ citat̃ ille
qui é extra territoriũ possit citari ꝑ edictũ qd̃ dcm̃ nõ affirmo
nũc.vide ét glo.⁊ ang.sup citatõe facienda ꝑ edictũ in auté.ꝺ
litig.§.oém. ¶ Tertio adde inquãtum Bar.in extraua.ad re
pri.in v̂bo edictũ ⁊ in.l.iij.§.stichus oĩa de statu lib.que dicta
allegant̃ hic ꝑ moder.⁊ bal.in.l.si accusatorib⁹.C.ꝺ accusa.
quem adducit hic.d.ni.⁊ ang.qui posuit hanc qõem no.in.l.
si p̃tor in prin.ꝺ iudi.ꝙ põt aliquis citari ad totã cãm ⁊ tunc
ꝭm eos poterit ꝓcedi absqꝫ alia citatõe ét ad sñiam diffiniti-
uã qd̃ v̓r ꝓbari eleganter in.d.l.si p̃tor.nam Io.an.⁊ hosti.
in.c.ij.de do.⁊ cõtu.li.vi.tenẽt idem quo ad ꝓcedenduꝫ in cã
sed ꝺ sñia aliter sentiũt vt.j.dicã ⁊ alle. Inno.in.c.audiẗ ⁊ in
c.cõstitut.de ꝓcur.⁊ in.c.cõsuluit ꝺ offi.dele.nam Io.an.in
addi.spe.in ti.de cita.§.viso ver.iteꝫ lꝫ in dié.dicit hanc cita-
tioné posse fieri qñ ille qui é citãdus multũ distat a loco iudi-
cij alias grauaret̃ pars.⁊ posset appellare qꝛ possꝫ inferri sibi
maximũ p̃iudicium vbi posset ꝓcedi ad diffinitiuã li.nõ cõ-
te.vel ubi lis eét cõte.⁊ ille qui dꝫ citari taliter citaret̃ si.n.fer
ret̃ sñia ꝯ ipsuꝫ ⁊ eét citatus ꝑsonaliter nõ posset appellare qꝛ
eét verus cõtumax ⁊ ꝑ hanc rõem dñs dominic⁹ in.c.ij.p̃alle.
⁊ moder.cõiter hic sequunt̃ hanc suam doctrinã. ¶ Qd̃ aũt
qñ quis abest ꝺ longinquo possit citari ad totã cãm ⁊ ét ad sé
tentiã audiẽdam ꝓbat̃ in.c.cũ dilecti ꝺ dolo ⁊ cõtu.⁊ in.c.cũ
ex lr̃is in fi.ꝺ resti.in integ.⁊ optime hoc no.ibi anto.ꝺ bu.vl-
tra ipsos in.c.cuꝫ olim el ꝓo ꝺ priuile. Ista tñ opi.lꝫ sit equa
non tñ hꝫ rõem vrgenté qꝛ iputet̃ sibi citatus ꝑsonaliter qui
non cõstituit ꝓcuratoré idoneũ in loco iudicij.cã tñ expedien
daꝝ litium ista opi.ꝭuatur in practica. ¶ Quarto add̃ inquã
tum Io.an.in.d.addi.⁊ fede.ꝺ se.cõsil.suo.clxviij.ꝭꝫ ꝙ alle.
d.domi.ꝭm cotã dñi mei cõsi.clxxvi.ꝙ ꝑ primã cõparitõem
factã per citatũ resoluitur effectus totius citatõis vñ ad alios
actus erit opus noua citatõe. Sed hoc dcm̃ simpliciter nõ v̓r
hr̃e rõem qꝛ lꝫ citatus ad ꝓcedendũ simpliciter in cã uideat̃
citatus ꝓ prĩo actu ut.l.eũ qui calẽdis.j.e.⁊ ꝑ hoc quo ad act⁹
sequẽtes ꝺbeat citari ꝭm Bar.in.d.§.stichus ãnua.⁊ anto.ꝺ
bu.qui alle.fede.in cõsilijs suis in.c.lꝫ cãm de ꝓba.in.ij.car.
tamé qñ quis ex cã iusta citat̃ ad totum ꝓcessum vel ad totam
cãm ét si cõpareat in primo actu.adhuc subest rõ quare non
ꝺbeat iteꝝ citari ne.s.ille qui facit citare grauet̃ nimijs labo-
ribus ⁊ expensis vt ꝓbatur in iuribus.s̃.alle.⁊ ið bar.repe-
rat hoc dcm̃ in v̂bo ꝑ edictũ p̃alle.⁊ sequit̃ .d.dñicus in.d.c.
ij.dicit.n.ꝙ lꝫ reus semel cõparuerit tam postea ad alios act⁹
non é citandus ꝑ nũcium vt dicunt isti. Sed dꝫ citari per p̃co
nem in loco iudicij qꝛ aut é p̃sens in loco iudicij.⁊ tunc pote-
rit cõparere audita voce p̃conis aut é absens a loco iudicij.⁊
tunc poterit reputari cõtumax qꝛ ex quo fuit citatus ad totam
cãm iudex v̓r sibi p̃cepisse ꝙ non discedat a loco iudicij ⁊ sic
recedens in licẽtiatus erit cõtumax ꝭm Inno.in.c.cõsuluit
ꝺ offi.dele.⁊ in.c.calũniam de penis ⁊ hoc sequit̃ cõiter pra-
tica. ¶ De iuris tñ subtilitate v̓r veꝝ id quod dixi maxĩe qꝛ
non semꝑ ꝑmittit̃ citatio per p̃coné vt in auté.qui semel ⁊ ꝙ
ibi no.C.qũo ⁊ qñ iudex. ¶ Sed relinquit̃ declarandũ nun
quid citatio fcã ad totam cãm simpliciter faciat ꝙ quis nõ de
beat citari ad audiendã sñiam sup quo dixerũt singu.hosti.⁊
Io.an.ꝙ nõ sufficit citatio generalis nisi spãliter quis citet̃
ad audiẽdam sñiam.vnde boni pratici dicũt cõpareas ad ꝓce
dendũ super tota cã ⁊ spãliter ad audiẽdam sñiam. Ista con-
clusio cõfirmat̃ per glo.sing.que.h.d.⁊ bñ ꝓbatur ibi in tex.i
cle.sepe in v̂bo ad id de ver.sig. ¶ Et ad ea que.s̃.diximus in

pe.⁊

pe.ꝛ vltima qõe adde p̃io ꝙ illa doctrina bar.in.l.itē illa.in prin.de cõsti.pe.dũ vult ꝙ vltia die termini possint ꝓduci te/stes ꝑte aliter nõ citata vꝫ eẽ dubia.nã tex.in.l.itē illa loquit̃ qñ ex cõsensu ꝑtiũ vtriqꝫ erat assignat⁹ terminus reo.s.ad sol/uendũ ꝛ actori ad recipiẽdã solutionē qui cõsensit in termino vñ nõ est mirũ si vltia dies iterpellat vtrũqꝫ nec est opus alia citatõe ꝛ silr in.l.ij.C.de tẽp.ap.iõ appellãs nõ dꝫ citari vlti/ma die termini q2 ipsi p̃icipaliter statuit̃ terminus ꝛ iõ nõ ē mirũ si vꝫ monitus.sed in.q.bar.in.l.itē illa ꝛ bal.in autē.ei qui.C.de tẽp.app.terminus nõ statuit̃ illi qui dꝫ citari sꝫ vel ꝑti aduerse in casu bar.vel iudici in casu bal.qui dꝫ expedire cãm vñ ex hoc solo ꝙ pars aduersa sciat illa die ꝓbatiões eẽ faciẽdas vel iudicē debere expedire cãm intelligat̃ eẽ monita ꝛ citata hoc nõ vꝫ verũ.q2 cũ in sñia ꝛ in actibus iudicialibus īferentibus p̃iudiciũ citatio ꝑtis vel p̃ñtia requirat̃ ꝓ forma substãtiali qd̃ pꝫ q2 illis omissis actus est nullus vt.l.si qñ.C.de testi.ꝛ.l.i.§.i.que sen.si.ap.rescin.ista ꝯñia nõ est bona ali/quis scit actũ eẽ tali die faciẽdũ ergo vꝫ esse citatus seu nõ re quirit̃ alia citatio. Et p̃io hoc est ꝯ doctrinã dy.ꝛ bar.in.l.d̃ nũciasse.§.quid ergo.ff.de adul.vbi dicũt ꝙ qñ citatio vel de nũciatio est de substãtia nõ sufficit simplex scia loco ipsius.fa cit optime qd̃ ponit glo.no.in verbo tacita monitiõe in cle.i. de vita ꝛ hone.cle.vbi dicit ꝙ qñ triplex citatio requirit̃ pro forma nõ põt assignari vna ꝓ oĩbus ꝛ hoc sequit̃ bal.in.c.i.d̃ mili.vas.qui cõtu.ē ꝛ in.l.ij.C.de cõsti.pec.ꝛ sic pꝫ ꝙ forma nõ põt ipleri per equipollẽs ꝛ eodē mõ citatio que requiritur pro forma nõ poterit ipleri per equipollẽs qd̃ est scia.vñ dicit bar.no.ad ꝓpositũ in.l.furioso.in fi.ff.de re iudi.ꝙ si pars ē p̃ñs in iudicio nõ tñ ꝓpter audiẽdã sñiam q2 nõ fuit citata.ꝛ audit iudicē legentē sñiam ex hoc solo.ꝙ intelligat ferri sñiaꝫ in cã sua nõ vꝫ citata ꝛ per ꝯñs sñia est nulla si fertur cõtra eũ modo si p̃ñtia ꝛ scia actus qui gerit̃ in p̃ñtia nõ hꝫ vim citatõ nis multo minus sola scia sine p̃sentia ꝛ lꝫ illa dcã rep̃hendã tur ꝑ ang.ꝛ Jo.de imo.in.l.nã ita diuus eo.ti.nõ tñ destruit̃ ista doctrina quo ad ꝓpositũ nostrũ q2 ipsi rep̃hendunt eũ ex eo q2 qñ pars est p̃ñs citatio nõ requirit̃ pro forma substãtia/li nõ q2 citatio videat̃ facta ꝛ iõ tutius eẽt in vtroqꝫ casu citare ꝑtē vt tolleret̃ oĩs dubitatio.nã per id qd̃ dixerã prius ꝙ cuꝫ assignatur terminus ad ꝓbandũ vel expediẽdũ cãm vꝫ ẽt vir/tualiter includi ꝙ ꝑs sit citata vt actus valeat nõ sequit̃ ergo in vltia die termini ꝑs vꝫ citata sed bñ sequit̃ ergo pars est ci tanda ꝑ eũ qui vult facere actũ. ¶ Scd̃o adde in vlt.q.iniquã tũ Jo.an.in addi.p̃alle.dicit ꝙ iniquũ eẽt vna citatõe affer/ri tm̃ p̃iudiciũ ꝑti ꝙ ista ratio aliter nõ declarata paꝝ sapit q2 etiam ꝑ vnam citatõem ꝑemptoriaꝫ ad audiendã sñiam tollit̃ ꝑti facultas appellãdi vt.l.ex cõsensu.§.fi.d̃ ap. Sꝫ credo mē tem suã fuisse ꝙ ista citatio non dꝫ afferre tantuꝫ p̃iudiciuꝫ re gulariter q2 nõ est oĩo certa nõ enim põt diuinare ꝑs nec ẽt ꝓ cur.cõstitutus ab ea qua die ꝑs aduersa sit uentura in iudiciũ vñ q2 est citatio p̃ter formã cõsuetã nisi ex magna cã nõ dꝫ tm̃ oꝑari sicut qñ citatus eẽt certus qua die ꝛ qua hora d̃beret cõ parere ꝛ iõ nõ ꝑmittit̃ nisi qñ quis abest de longinquo ꝛ per id tollit̃ ẽt id qd̃ dixi.s̃.ꝙ possit iputari citato ad totã cãꝫ cur nõ dimisit ꝓcuratorē.ꝙ iputat̃ semper qñ abest volũtarie ƀm bar.qui ita declarat in.l.i.in fi.ff.de diuer.ꝛ tẽp.p̃scri.ꝛ plene in.c.ij.de ꝓcur.nã est eadē rõ in ꝓcuratore cur nõ possit fieri vt.s̃.dixi. ¶ Tertio adde inquãtũ ego tenui ꝙ gnalis citatõ ad totã cãm nõ sufficiat ad ferẽdam sñiaꝫ diffinitiuã sed inter locutoriã sic ꝙ hoc tenet bal.post Jac.bu.in.l.eleganter.§.si quis põt de condi.inde.ꝛ bñ facit tex.pro ista ꝑte in.d.c.ij.de dolo.ꝛ contu.li.vi.vbi ponit̃ alternatiua inter citationē ad re liquũ ꝓcessum ꝛ ad sñiam audiendã. In ꝯrium facit fortiter. q2 ẽt quãdo fertur sñia cã dꝫ agi ꝛ in ea ꝓcedi casus est clarus in.c.i.de re iudi.li.vi.Et iõ appellatõe actoꝝ cõtinet̃ sñia ƀꝫ Jo.an.in ti.de sen.ꝓpla.super rubrica ꝛ bar.in.l.in fraudē.§. neqꝫ.ff.de iur.fis.ꝛ tenet anto.de bu.ꝛ cõiter moder.in.c.qm̃ ꝯ.extra de ꝓba.ergo vꝫ ꝙ qui citat̃ ad ꝑagendã totã cãm vl' ad ꝓcedẽdũ suꝑ tota cã sat⁹ videat̃ ex v̂bis citatus ad sñiam. credo tamen priorem opi.esse verã.Et licꝫ fatear verba hoc posse cõprehendere.propter magnitudineꝫ tamen preiudicij requiritur specialior expressio ad audiendam sententiam si/cut videmus ꝙ propter grauitatē preiudicij in quibusdã casi bus requirit̃ specialissimuꝫ mandatũ ꝯ regulas iuris vt.c.fi. ꝛ ibi plene de ꝓcur.lib.vi. Frãciscus aretinus.

Si ita stipulatus essem.

¶ Stipulatio que continet fcm̃ non cõmittitur ad totale interesse nisi transacto tꝑe quo fcm̃ fieri po/tuit.Et si qd̃ ceperat fieri fuit destructũ cõcedendũ est tp̃s ex i tegro sicut si nihil fuisset fcm̃.scd̃a est ibi ꝛ iõ.quarta ibi ꝛ ve rius. ¶ No.p̃io ibi nõ ante agi posse ꝛc.ꝙ ille qui ꝓmittit fcm̃ qd̃ hꝫ cãm successiuã vꝫ tacite ex natura rei d̃ducte in sti/pulatõe hinc diē vt nõ possit cõueniri nisi tm̃ tp̃s trãseat quo fcm̃ fieri possit cõcor.tex.in.l.si insulã.j.e. Et quo ad agẽduꝫ ad totale interesse.hoc est verissimũ ꝛ indubitatũ.Et silr quo ad agendũ ad ꝑticulare interesse si aliquis fuit negligens ini/tio tp̃s ẽveꝝ ꝙ põt agi statum vt.l.stip.non diuiduũ.§.fi.j.e. sed pau.de ca.hic dicit vnũ ꝙ est valde nouũ vult.n.ꝙ ad ip sum fcm̃ possit agi cum obligatio sit pura ꝛ cõdemnari re⁹ ad faciendũ fiet tñ executio sñie in iteresse iuxta glo.in.l.ij.§.iteꝫ in fcõ.s̃.e.postq̃ transiuerit tp̃s quo factũ fieri potuit ꝛ si pos set agi ad fcm̃ p̃cise posset cogi incõtinenti facere ex sñia iudi cis ꝯ quem vꝫ esse casus in terminis in.l.interdũ in prin.j.e. vbi expresse dꝫ ꝙ in ista ꝓmissione domum edificari nõ orit̃ actio anteq̃ transeat dies tacita que ei inest.j.quã opus pos/sit perfici.ꝛ si nõ orit̃ actio nõ põt sequi cõdẽnatio imo agẽs repelletur a limine iudicij vt vidisti in.l.si titius.s̃.e.ꝛ hoc tꝫ Bar.exp̃sse in.l.ita stipulatus ī.i.q.prin.j.e.vbi dicit in exē. l.nr̃e.ꝛ similib⁹ in quibus dies inest ex natura rei ꝙ ante diē orit̃ obligatio sꝫ nõ actio ꝛ vt intelligas clare ꝙ nõ loquit̃ de actõe ad interesse post istam qõeꝫ finitã in qua querit quõ añ diem oriat̃ obligatio ꝛ actio statim ponit aliam qñ oriat̃ actio quo ad effectũ qui inducit̃ ꝑ morã qui quidē effectus ē obliga tio ad iteresse q̃ cõmittit̃ transacta die nõ prius vt.l.si insulaꝫ j.e. Preterea tex.in.l.interdũ equiperat hanc diem tactaꝫ in exẽplo legis nr̃e stipulatõi in qua quis ꝓmittit dare icerto lo/co quo casu manifestũ ē ꝙ ante diē non põt agi ad ip̃m qd̃ ve nit principal'r in obligatõe.vñ ista opi.nõ ē tenenda. ¶ Se/cũdo no.in.l.ꝛ iõ ꝙ ƀm verã lec.Bar.ꝙ qñ aliquis ꝓmittit edificare domũ lꝫ edificet ꝑtem domus nõ tamē adhuc ē libe ratus in aliqua ꝑte q2 fcm̃ ē indiuiduũ vt.l.stipulatões nõ di uidunt̃.§.i.j.e. ¶ Ultimo no.ꝛ semꝑ tene mẽti ꝙ quãdo i pedimentũ suꝑueniens pendẽte dilatõe absorbet totũ effectũ tp̃is p̃teriti q2 destruit quicquid fuit fcm̃ in tꝑe p̃cedenti dila tio integra dꝫ assignari de nouo.vnde si in pe.vel vl.die ter/mini dati ad ꝓbãdum acta ꝑeunt q2 effectus p̃cedẽtium ꝓba tionũ extinguit̃ iudex assignabit totã dilatõem ex integro ƀꝫ eunꝫ.secus si ꝓbatões iam recepte non perirẽt q2 aliquis i pe nultima vel vltia die fuisꝫ ipeditus ꝓducere aliquos testes. naꝫ in sequẽti dilatõe duo tm̃ dies restituerent̃. Ita ꝓbat̃ ƀꝫ vnum modũ exponẽdi in.l.fi.ꝛ ibi hoc d̃clarat bar.ff.d̃ ferijs ꝛ refert.d.meus hic ꝛ sicut tm̃ restituit̃ d̃ tꝑe quãtuꝫ quis fuit impeditus ꝛ nõ vltra. Ita similiter fit i ꝑsonis si aliquis fuit ipeditus ꝓducere duos testes uel unũ dabitur sibi dilatio ad illos duos uel vnũ ꝓducẽdum ꝛ nõ ad alios.ita dicũt hic mo der.referẽtes dcã Bar.in.l.admonẽdi.ff.d̃ iureiur.quam do ctrinã ẽt ipse posuit in.l.fi.p̃alle. ¶ In glo.in.l.ꝛ iõ in v̂bo integra glo.tangit duas so.ad ꝯrium quas habes d̃clarare vt hic ꝑ Bar.ꝛ clarius ī.l.martius p̃alle. Et aduerte q2 nisi iste eẽt casus fortuitus qui transfert onus expensaꝝ in locatorem oꝑis ƀm intellectũ cõem ille qui cõducit opus faciendũ tene tur in dubio illud facere expẽsis suis.l.cõtinuus.§.iteꝫ qui in sulã.j.e.ƀm Bal.in.l.liberti liberteqꝫ.C.d̃ ope.libe. Et istũ tex.cuꝫ glo.sua inducit hic Bar.ad no.qõeꝫ d̃ eo qui fuit ele ctus in ꝑtãtem ꝓ semestri a tali tꝑe finiendo in tali tꝑe utruꝫ se primis tribus mẽsibus fuit impeditus possit peti re postea veniẽs restaurari sibi tp̃s vt sic recipiat tres mẽses loco prio/rũ.ꝛ in effectu cõcludit ꝙ nõ q2 cũ oꝑe p̃stande ab ipso in pri mis tribus mẽsibus nõ sint nec possint eẽ eodē in mẽsib⁹ sub rogatus q2 ẽt in vna ꝛ eadē persona oꝑe industriales variant̃ ex tꝑe.sequit̃ ꝙ non poterit offerre oꝑas in tꝑe subrogato q2 sunt diuerse vt.l.si nõ sortē.§.libertus.ff.d̃ cõdi.ide.vñ p̃stã/do nũc istas oꝑas solueret aliud q̃ id qd̃ venit in obligatio/ne.Sed ꝯ istam doctrinã insurgit hic.d.m.duplici rõe.prima rõ est q2 ego video ꝙ ille qui dꝫ ƀuire triẽnio cõtinuo vt cõse quat̃ libertatē ex pacto apposito in ꝯctu.lꝫ nõ seruiat ꝑ tp̃s cõ tinuũ sed interpellatũ consequit̃ libertatē vt ē casus sing.in.l. paulus.§.gaius.ff.de libe.cã quem tex.adducit hic.d.meus ꝛ

prius iduxerat. Jo.de imo.in.l.si insulā in sua repe.j.eo.Sz
ad hoc ipse rñdent q͂ spāle est fauore libertatis q͂ hoc possit
fieri ⁊ qꝛ libertas ⁊ pia cā cōiter equiparant̃ ut.l.in testō ⁊.l.
antonius de fideicō.liber. Jō infert idē esse in ꝓmissione vl'
legato fcō in piā cām in alijs autem dispōnibus dicit aliud eē
seruādū nihil allegat nisi q͂ aliud est tp̄s cōtinuatuz ⁊ aliud ē
tp̄s discōtinuū.Tu aūt uide tex.no.ꝓ hoc ꝑ quem ita decidit
ibi bar.in.l.fi.§.quotiēs.ff.de publica.ubi allegat spec.tenen
tem q͂ ille qui dz ꝓfiteri stando ānum cōtinuū vel integrū in
religione nō intelligit̃ ꝓfiteri si stat annū integꝝ interpellatū
⁊ hāc opi.tenet gl.⁊ bal.mouēs eandē.q.in.l.i.C.de māci.ita
fue.alie. Pro ista ɔcl'one est casus no.quē ibi pōderat bal.ad
hoc in.l.nō solū.§.ānus.ff.de exc.tu. Refert tñ ibi fuisse pub.
disputatū q͂ si papa cōcedit licentiā mōacho vt tribus annis
possit stare in studio qꝛ cōcessio est fauorabil' poterit stare per
tres ānos nō cōtinuatos.Sz hoc forte posset ꝓcedere qñ v̂bū
cōtinuū nō eēt exp̄ssuz.sed veniet tacite ex nā dispōis .vbi āt
eēt exp̄ssum standū eēt decisioni bar.in loco allegato.Et ad-
de no.q͂ ponit abb.⁊ Jo.an.in.c.i.de vi.⁊ ho.cle.li.vi.vbi
dicūt q͂ qñ terminus assignat̃ cū ista dictōe ꝑ nō solū signifi
cat tp̄s ꝑfectū vt.l.vrbana.§.ꝑnoctare.ff.de cōdi.inde. sed ēt
significat tp̄s cōtinuū vt nō dixi.Scdo arguit.d.m.cōtra dcā
bar.qꝛ certū est q͂ opꝫ fabriles sūt opere industriales ⁊ tñ in
casu legis nr̄e vbi ꝑmittunt̃ opꝫ fabriles subrogatu tp̄s loco
tp̄is ⁊ sic soluit̃ vna opera ꝓ alia.Et ad istud argumētū dicit
nō videre rñsum ⁊ esse cogitādū. ¶ Pro declaratōe qōis de
bes scire q͂ bar.in.l.si prius.in v̂.x.quero.ff.de no.op.nū.in
effectu determināt idē q͂ hic ꝑ easdē.ll.⁊ ibi declarat vnū q͂
nō posuit hic quid si cōitas nō vult admittere ptātē in officio
qūo fiet.vt nō labat̃ sibi tp̄s bal.ēt in.l.liberti libertecꝫ.C.de
op.lib. Jn effectu sequit̃ doctrinā bar.h.Et ad hoc argumē-
tū dñi mei v̄z rñdere q͂.l.si nō sortē.§.lib.cū mā loquit̃ quan
do opere sunt simplr̄ in obligatōe sed qñ quis ꝓmittit edifica
re domū in ista ꝓmissione est opera ⁊ fcm̄.i.opus qō resultat
ex opera.vñ isto casu ƀm euz v̄z habitus respectus ad fcm̄.i.
ad domū edificandā vñ qꝛ fcm̄ ⁊ domus nō variant̃ ex tp̄e iō
vnū tp̄s pōt subrogari loco alterius vt dicit h bar.sed ista dcā
bar.⁊ bal.nō vident̃ esse tuta ⁊ sine dubitatōe qꝛ sicut ipse po
nit post Jac.de are.in.l.nemo est qui nesciat.in prin.ð duo.
re.tunc v̄z hr̄i respectus ad fcm̄ ⁊ nō ad operas qñ vel ille qui
ꝓmittit edificare domū nō est peritus edificādi vt.l.cōtinu⁹.
§.si ab eo.de v̄.obli. Uel qñ ꝓmittit ip̄m opus fcm̄ nō opus
fieri v̂bi gr̄a ꝓmitto tibi dare libꝝ scriptū.j.mēsez vel domuz
idē edificatū.j.tp̄s.sed qñ ꝓmittit̃ ipsū fieri vt ꝓmitto edifi-
care domū vel facere.tūc in obligatōe venit principaliter opa
⁊ iō sicut nō p̄nt.tunc cōstitui duo rei ꝑꝑ diuersitatē opaꝝ.ita
nō poterit subrogari vnū tp̄s loco alterius qꝛ sicut diuersitas
reꝝ īpedit cōstitui duos reos vt.l.si id qō.ff.de duo.re. Jta ī
pedit vt vnū tp̄s nō possit subrogari loco alterius qꝛ aliud ꝓ
alio inito creditore solui nō pōt vt.l.ij.§.mutuuz.ff.si cer.pe.
Cogitabā ego q͂ possit dari alia solutio ad istū tex.vz q͂ cū ī
ista obligatōe tacite intelligat̃ inesse dies ⁊ spaciū.j.qō dom⁹
edificari pōt istud spaciū.⁊ istud tp̄s in casu nr̄aꝝ.ll.nūq͂ di-
cat̃ venisse qꝛ sicut declarat hic bar.circa principiū ⁊ bñ do-
nec tota domus sit ꝑfecta verū est q͂ nulla domus est edifica
ta.⁊ iō ꝓmissor destructa ꝑte edificata remanet obligatus vñ
tp̄s dat̃ ex integro h qꝛ prius nūq͂ v̄z venisse tp̄s quo domus
edificari potuerit.Sz ista solutio nō ꝓcedit ad.l.si insulā.j.e.
vbi ꝓmissor erat in mora ⁊ sic vere transiuerat tp̄s quo taci-
te inerat ꝓmissioni ⁊ tñ p̄nt prestari opere elapso illo tp̄e que
sunt diuerse ab his que debēt p̄stari in tp̄e. Uñ tenenda ē so
lutio q̄ sentit bal.clare in.l.liberti libertecꝫ p̄alle.quā declara
ui ⁊ ꝓbaui optīe in.c.fi.ex̄.de iudi.vbi ē casus ꝓ opi.bar.ƀm
unā lecturā ⁊ ibi ponit̃ qō ꝑ moder. ¶ Dic ergo q͂ aliqñ ex
subrogatōe noui tp̄is aliquis uult ɔ̄sequi cōmoduz seu lucruz
⁊ tūc hoc fieri nō pōt ut in qōe bar.⁊ i casu legis si usufru.ff.ð
vsufru.le. Aliqñ quis vult uitare dānum ⁊ tūc ne quis dānuz
indebite icurrat uel aliquid fiat ɔ̄ equitatez ꝑmittit̃ ista subro
gatio tp̄is ita distiguit bal.dū rñdent ad.l.cesar.ff.de public.
¶ Pro ista cōcl'one facit optīe tex.⁊ qō ibi ꝑ bar.ī.l.si uno
§.cū quidam.⁊.§.se.ff.loca.vbi pꝫ q͂ licet casus fortuitus ꝓ-
hibeat quem a lucro excusat tamē a dāno qꝛ non est par ea-
demqꝫ ratio ⁊c.ut.l.fi.C.de codicil. Et ultra qōnem p̄dictaz
adde ad dicta bar.inquantuz dicit q͂ tota dilatio dz integrari

quādo perijt effectus p̄terite dilatōis q͂ idē tenuit bal.in.l.sꝫ
si per p̄torem.§.si ferie.ff.ex qui.cau.ma.⁊ in.l.fi.ff.ð ferijs.
¶ Hoc tñ limitat ang.elegāter ī.d.l.fi.⁊ clarius in.l.si quis
ex argentarijs.§.fi.ff.de eden.nisi ꝓbatio sit faciēda suꝑ iure
ðducto in iudicio q͂ nō ꝑimeret in ꝑpetuū ius aduersarij sed
repelleret eum ad tp̄s vel ab instātia ⁊ lite mota.dūtaxat exē
plum in exceptiōe excōicatōis.ita dicit tenere Jnno.i.c.pru
dentiā.in prin.de offi.dele.vz q͂ ēt si acta p̄terita pereāt non
debeat dari noua dilatio sui reintegrari. Et hanc opi.posuit
glo.quā ipse non alle.in.c.pia in v̂bo octo dieꝝ de excep.lib.
vi.⁊ in.c.solet de sen.excō.e.li.in eodē v̂bo.sed Jo.an.⁊ ho
sti.tenēt oppositū in.d.c.pia.vnde forte ꝓ cōcordia possꝫ di-
stingui q͂ aut est exceptio odiosa ⁊ tꝑalis sicut excōicatio vel
exceptio criminis.⁊ tūc vera sit opi. Jnno.in.c. prudentiaz.
facit optīe glo.no.in cle.ij.de ꝓcur.in v̂bo grauiora aut ē alia
exceptio repellēs ad tp̄s que nō ē odiosa.v̂bi gr̄a exceptio di
latōis ⁊ tp̄is.⁊ tunc equior ē opi. Jo.an.in loco p̄alle.Tan-
git ēt hic Jo.ð imo.qōem positā per glo.in.l.maritus.ff.lo-
ca.ð medico qui ꝓmisit curare aliquē a podagra que post cu
ratōem. Jteꝝ supuenit egroto.⁊ determinat q͂ si supuenit i-
cōtinenti vel paulopost nō censet̃ morbus curatus.secus si ex
interuallo ar.l.si vētri.§.fi.ff.de priui.cre. Jntelligit aūt Ci.
in.l.i.C.ð edil.ac.quē refert ibi ⁊ sequit̃ bal.q͂ dicat̃ supue-
nisse morbus incōtinenti si supuenit.j.triduū ꝑ.l.i.cū ibi no.
C.de emē.ƀuo.sed ille casus nō ē oīo similis vt dixi in voce.
vñ crederem hoc eē arbitrariū attenta cōsuetudine ⁊ tp̄e quo
morbus solebat reuerti ⁊ alijs circūstantijs ⁊ de materia vide
Jo.an.in ti.de emp.⁊ vendi.§.sciēdum in suis addi.

J stichum.

Si vna ex rebus alternati
uis efficit̃ stipulatoꝝ sola
altera remanet in obligatōe. ¶ Jn glo.suꝑ verbo
reliquū ibi.vel extimatio deterioris ⁊c. Jsta gl.ap-
probat̃ cōiter ab oībus ꝓ qua ē casus indicio meo ēt in ɔ̄cti-
bus ⁊ stip.in.l.stichū.in prin.in ver.n.v̂o.j.de solu.dz.n.ibi
q͂ si vna ex rebus alternatiuis perit culpa ðbitoris tenet̃ p̄ci-
se ad alterā ⁊ in penam delicti sui statuit̃ vt extimatōem rei ꝑ
empte p̄stare non possit.⁊ sic pꝫ q͂ ubi non eēt delictum ⁊ sic
nulla deberet̃ pena posset p̄stari extimatio.si facultas soluen-
di extimationē aufert̃ ei qui deliquit in penam. ¶ Sed cōtra
hoc dcm̄ facit fortissime tex.in.l.stichū aut pamphilū.ff.ad.l.
aqui.ubi dz q͂ siue quidā terti⁹ occidat unū ex ƀuis positiuis
in alternatiuo debitor hꝫ necesse p̄stare ƀuum qui remanet.⁊
sic non pōt soluere extimatōez. ¶ Glo.ꝑpendēs de ɔ̄rio dif
ficili ponit duas so.quaꝝ pria ē q͂ petet̃ quidem res q̄ remā-
sit in obligatōe.sed tñ supplebat̃ extimatio quāto pluris vale
bat res ꝑempta.Sed hoc repugnat v̂bis tex.⁊ ē diuinare.vñ
glo.dicit q͂ iuriscō.in.l.cū res.§.sꝫ si stichus nō firmauit hoc
q͂ possit solui extimatio.Sed philosofico tꝑamento dixit for
tassis.⁊ sic in effectu v̄z velle q͂ non possit solui extimatio ꝑ
debitorē.sed istud ē iponere.l.verbis vt statiꝫ dicā in se ɔ̄rio.
Preterea tex.hoc ꝓbat in.d.l.stichum. Dic ergo ⁊ est noua
solutio in ista materia q͂ aliqñ qñ vna ex rebus positis in al-
ternatiua perit cōpetit actio ipsi petitori ad cōsequēdum suuꝫ
interesse quanti.s.iterest eam nō perijsse.⁊ tūc non cōpetit si-
bi facultas p̄standi p̄cium rei ꝑempte. Aliquādo nulla sibi cō
petit actio ꝓ sua interesse ⁊ tūc equitas suadet ne sit peioris
conditōis ex postfcō q̄ a prin.vt dicit glo.vz q͂ si nō sit ī mo
ra possit p̄stare extimatōem. ¶ Adde ēt ƀm Joā.de imo.q͂
qñ res que erat ꝓmissoris ex fcō ⁊ voluntate ipsi⁹ eēt effecta
stipulatoris tunc non videret̃ equum q͂ possꝫ p̄stare extima-
tōem.Et hoc placebat mihi priusq͂ viderē eū qꝛ ex fcō suo est
fcā sua cōditio deterior ⁊ iō est quid sibi imputet̃. ¶ Et adde
ad p̄dcā q͂ ēt in alternatiua legis qñ apponunt̃ plures pene ī
l.alternatiue si ex duabus rebus que apponunt̃ vna nō pos-
sit p̄stari ēt si sit pena corꝑalis.altera remanet sola in obliga-
tōe.vnde si ꝑcutienti aliquē in platea dz āputari manus.⁊ il-
le non hꝫ nisi vnaz manum illa āputabit̃ vt.l.si in emptōe.§.
fi.de ɔ̄hen.emp.que lex lꝫ loquat̃ in ɔ̄ctibus.trahit̃ ad hūc ca
sum ꝑ Jo.an.qui ita disputauit vt ipse refert in mercu.sua ī
regula non dz aliquis ad ipossibile de regu.iur.Et hoc tenuit
Bal.lꝫ non alleget eū in autē.sed nouo iure in fi.C.ð ser.fu-
gi.sed Nico.matta.subtilis doctor vt ipse ibi refert tenuit op
positum ⁊ mouet̃ optīa rōe qꝛ si habēti vnum occulū dūtaxat
eruat̃ ille cōditio eius fit grauior q̄ si ꝑderet vnum ex duob⁹
oculis

oculis 7 eadē rō est in alijs mēbris. Sȝ ex hoc ꝙ vna res posita in alternatiua pĕat nō dȝ fieri deterior cōditio debitoris vt hic vides in glo. 7 maxīe in penis in quibus mitius agit̄ vt. l. si de interrogatōe. 7. l. si p̄ses. ff. de pe. ergo v̄r ꝙ pena sit alteranda ad aliud mēbrū in quo nō sequat̄ istud incōueniens 7 ista rō multū placet 7 hȝ multū equitatis 7 si dicat̄ ꝙ in odiū delinquētis dȝ fieri ista dura interp̄tatio sicut fit in. l. stichū. v. eni vero p̄al. r̄ndeo ꝙ in dcō v. si cōcederet̄ facultas p̄statōis debitori nullā pateret̄ debitor penā. Sȝ in casu nr̄o est secus 7 iō cū nō sit puniēdus succedit regula posita in iuribus p̄all. Illud ēt scias ꝙ sicut alternatiua posita in rebus facit vnū ēē in obligatōe dūtaxat qñ in alio nō pōt cadere obligatio. Ita alternatiua posita in p̄sonis hȝ eundē effectū. ut. l. idē si Fuus cū. l. se. 7 se. j. de stip. ser. p quā. l. dixit no. Io. an. in merc. sua in regula in alternatiuis de reg. iu. ꝙ si aliquis appellat alternatiue ad p̄sidē ꝓuincie uel ad cesarē ista appellatio valet 7 nō est obscura de iure ciuili qr cū nō possit appellari ad principē omisso medio vna ex duabus p̄sonis sola remanet in appellatōe. ¶ In eadē glo. ibi adde 7c. Glo. ista rep̄hendit̄ in casu nr̄o per oēs qr neqȝ de rigore neqȝ de equitate in obligatōe alternatiua pōt fieri solutio de re que aliqñ fuit stipulatoris casus est exp̄ssus in. l. qui. x. §. stichū. in pri. quē allegat gl. p se. j. de solu. Sȝ in obligatōe generis qñ nō cōcurrunt due cāe lucratiue sed ex vna cā dūtaxat est faciēda solutio veꝝ est F̄m bar. in. l. meuius duobus de le. ij. ꝙ nō pōt de rigore fieri solutio vt ibi sed de equitate secus vt in. d. §. stichū. ij. r̄n. Sed ista solutō nō est tollerabilis aliquo mō quia sicut ipse dicit in l. in illa. s̄. e. hoc est iponere. l. verbis ꝯ. l. ij. C. cōia de leg. Tu ergo dic ut melius ꝙ in vltio r̄nso tex. in. §. duobus assignat̄ rō dci p̄cedentis qō dictū ponit exēplū qñ cōcurrunt due cāe lucratiue. vñ illa qualitas apposita in dcō p̄cipali intelligit̄ esse repetita in rōe dci sicut dicit bar. in. l. labeo. in prin. ff. de supplec. le. 7 bal. in. l. de quib⁹ v̄sus fi. ff. de le. ꝙ qualitas adiecta in dcō testis v̄r repetita in rōe quā assignat vt rō sit ꝯgrua 7 cōueniat decisioni 7 ꝓbat̄ ista ꝯclō qr rō accedit ad dictū. Sȝ qñ dispō accessoria tendit ad eundē finē cū p̄cipali dcm̄ in dispōe principali v̄r repetitū in accessoria. l. si vt ꝓponitur. ff. de fideiuſ. 7 per bar. in. l. si ita stipu. §. grisogo. j. e. cum ergo ratio tendat ad confirmandum dictum clare patet ꝙ tendit ad eundem finem.

Stipulatio. Stipulatio ānua est una icerta 7 ꝑpetua legatū tamē ānuū non est ꝑpetuum scđa ibi non aūt. ¶ No. p̄io ex tex. iūcta gl. in verbo in ānos ꝙ quādo ꝓmissio ānua fit p casuȝ accusatiuū idē iportat ac si fieret p ablatiuū 7 utroqȝ casu requirit̄ ānus p̄fectus vt videbis in. l. qui hoc mā. j. eo. ¶ Scđo no. in v̄si. sed 7 icerta sicut dicit glo. in. iij. p. e ꝙ qñ obligatio pura cōtinet i certum tp̄s p̄statōis dȝ agi actione ex stipulatu tanquā ad incertum ut hic elegāter declarat bar. 7 est mirabile qr hoc euerum ēt si tp̄s sit certū ipso iure dūmō non sit certū quo ad executōem nā ut. j. videbis in glo. ista obligatio transit ad h̄des 7 est ꝑpetua ipso iure. Sȝ ope exceptōis heres stipulatore repellitur vñ quo ad effectū ex actōis d̄r incertum tp̄s. ¶ Tertio no. ibi 7 ꝑpetua iūcto uer. se. non aūt ꝙ illud d̄r ꝓprie perpetuum qō trāsit ad h̄des nō ꝙ finit̄ morte stipulatoris al̄r tamē accipit̄ istud verbū alibi sup quo uide gl. in. l. i. §. qui im perpetuū. ff. si ager. ve. uel ēphi. pe. 7 in autē. ꝑpetua. C. d̄ sa. san. ec. ¶ In fi. glo. ibi 7. s̄. de vsufr. l. defuncta in fi. pau. d̄ ca. hic itelligit hāc. l. allegari p ꝯrio quasi i illo. §. fi. legatū annuū sit nullū 7 nō plura. Sȝ hoc nō dicit tex. ibi aliquomō ipse tn̄ ibi ita intelligēdo ponit vnā limitatōem ualde nouā i ista mā dicens ꝙ quādo legat̄ aliquid ānuum non fcā aliqua expressiōe ipis verbi gr̄a cū lego tibi quartā ꝑtem reddituū agri mei vel lego tibi alimēta tunc legatū est vnū 7 nō plura. quod esset maximi effect⁹ quia in p̄io exēplo vbi non agit̄ de alimētis legatū transmitteret̄ ad heredem pro ānis nundū ceptis sicut trāsmittit̄ stipulatio vt statiȝ uidebis. Sed qr ille tex. non ꝓbat hoc non declarat̄ ibi ꝙ tale legatū sit vnuȝ uel plura sed solū ꝙ non cōtinet unicam p̄stationeȝ dūtaxat sed plures iō ista doctrina non v̄r vera qr regula est in oppositum ut vides. Hanc tn̄ sing. doctrinā posuit bal. d̄ quo ipse nō meminit in. c. i. §. eadē lege. extra de lege corra. vbi voluit ꝙ licet legatum alimentoꝝ sit ānuum tamē qr non est factū expressis tp̄ibus explicite uel iplicite sit vnum 7 nō plura. Ang. tn̄ cōsi. suo. cx. sentit oppositu3 uult. n. ꝙ si legantur alimenta tacite uel expresse alicui mulieri donec caste vixerit 7c. Tunc istud legatum quia videtur esse annuum contineat plura legata. Sȝ forte pōt dici ꝙ ibi tempora vident̄ implicite posita in legato ꝑꝑ verbū donec caste vixerit vt pȝ in. l. legatū. in prin. 7 qō ibi p Bar. ff. de ānu. leg. ¶ Dictū tn̄ bal. non plȝ in se qr qō legatū ānuum cōtineat plura legata 7 nō vnū hoc nō ē ex ꝓprietate verboꝝ qr si sic eēt ēt stipulatio cōtineret plures stipulatōes 7 legatū ānuum fcm̄ ad tp̄s certū ꝯ. l. codicillis. in pri. 7 qō ibi per bar. ff. d̄ ānu. le. 7. l. cū sine p̄finitōe. ff. qñ dies le. ce. Est ergo potius hoc ex mente testōris que ista pōt h̄re locum vbi ex nā legati legatū ē ānuū. sicut qñ tp̄s eēt oppositu3 explicite vel implicite. ¶ Et ad istam mām adde ꝙ q̄uis in legato ānuo regulariter sufficiat uenisse principiū anni vt. l. in singulos de ānu. le. hoc tn̄ fallit nisi legatū ānuuȝ subroget̄ loco vsufructus vel habitatiōis. tūc. n. nō debent̄ fructus ꝓ reliqua parte āni. casus ē no. F̄m vnaȝ lecturā in. l. si habitatio ff. de vsufru. le. Et ex virtute hui⁹ subrogatōis descēdit vnuȝ qō ē magis mirabile. vȝ ꝙ eꝯ si vsufructus subroget̄ loco legati ānui debet̄ ꝓ toto tp̄e āni lȝ legatarius sit mortu⁹ in initio āni. casus ē no. ubi pōderat Bar. ad hoc in. l. gnāli. §. heredi. ff. de usufru. le. Et adde ad mām no. tex. quē ibi ponderat ang. in autē. ut cuȝ de ap. cog. §. aliud quoqȝ v. si quis d̄ patre. ¶ In glo. sup v̄bo hereditas. circa primū glo. uult ꝙ ille qui stipulat̄ aliquid ānuum simpliciter uideat̄ stipulari ad uitā suam 7 nō ultra quā reprehendunt Dy. 7 pe. 7 multi alij Bar. aūt cōsiderat duos casus. nam aliqñ ꝓmittit̄ aliquid annuū pauperi. aliqñ ꝓmittitur nō pauperi. ¶ Primo casu dicit ipse ꝙ qr v̄r relictū ad alimēta ut. l. cuȝ hi. §. si ānos i 7. §. si cui de trāsac. sine dubio ꝓmissio nō transit ad heredē stipulatoris qr alimenta finiūtur morte ut ibi no. ¶ Scđo casu dicit ꝙ ēt stipulatio nō transit ad heredes per. l. sancim⁹. §. cum aūt. C. de dona. ¶ Circa primū adde F̄m ang. ex dictis bar. inferri ꝙ si alimēta relinquerent̄ exp̄sse diuiti non tn̄ eēt legatum alimentoꝝ nec h̄ret priuilegia talis legati sicut videmus ꝙ quādo relinquit̄ aliquid ad vsum nō pium. lȝ relinquēs dicat cōcedere pietatis cā nō tn̄ erit relictū ad pias cās alle. tex. quem dicit sing. in. l. illud in fi. C. de sac. san. ecc. Scđo infert ꝙ qr legatū ānuum fcm̄ pauperi v̄r fcm̄ ad alimenta tale legatum pōt relinqui ēt fratrib⁹ minorib⁹ mēdicātibus qui lȝ sint i capaces regulariter nō tn̄ vident̄ icapaces relicti alimentoꝝ. l. Fuos. 7 ibi per bar. ff. d̄ ali. 7 ciba. le. 7. l. si in metallū. ff. d̄ his qui ꝓ nō scrip. ha. l. si victū aut statum in prin. 7 ibi no. de re iudi. Sed ꝯ primū dcm̄ adducit Io. d̄ imo. tex. in. l. cuȝ hij. §. nihil. ff. de trāsac. ¶ Cōtra F̄m adducit tex. in cle. exiui ver. cūqȝ ānui redditus de v̄. sig. Sed ad primū nitit̄ r̄ndere. d. m. ꝙ iō in. §. nihil. non fit dr̄ia inter diuitem 7 pauperē qr rō assignata in prin. legis cōuenit equaliter vtriqȝ ne. s. p modica pecunia p̄senti remitterent̄ alimenta in futuꝝ. Sed cum reuerentia hoc nō ē veꝝ qr 7 ꝑꝑ indigentiā facilius p̄sumeret̄ remittere paup ꝙ̄ diues 7 ēt in remissione paupi fit maius p̄iudicium lȝ tn̄ non sit eadē rō oīo qr tn̄ aliqñ hoc poterat cōtingere in diuitib⁹ lȝ nō ita frequēter 7 alimēta relicta diuite sint alimenta sine dubio ex ꝓprietate v̄boꝝ hȝ locuȝ dispō legis. ¶ Tu ergo dic duo v̄ba ꝓ cōcor. istaꝝ opi. ꝙ aliqñ priuilegium concedit̄ cāe alimentoꝝ simpliciter. 7 tūc ꝓcedat opi. d. Io. per tex. s̄. dcm̄ 7 per ea que mō dixi. Aliquādo concedit̄ priuilegiū cāe alimentoꝝ tanꝙ̄ pie. 7 tunc vera sit opi. ange. qui vere ita sentit ꝙ alimenta relicta diuiti nō h̄nt priuilegiū qr nō sunt ad pium vsum ēt si testator exp̄sse exprimeret se relinquere ad pium vsum. ita d̄cidit Bal. no. in sisi. q. in. l. i. C. de sac. san. ec. Ubi dicit ꝙ relictū fcm̄ diuiti non d̄r ad pias cās ēt si relinquēs hoc exprimat. 7 idē decidit no. Io. an. i ti. de istru. edi. §. nūc vero aliqua v. lxiij. vbi dixit no. ꝙ legatum fcm̄ matri a filio. cū mater ē diues non d̄r ad pias cās ēt si testator hoc exprimat ꝙ mãe cā hoc relinquit. facit optime tex. quē allegaui ubi in voce in. l. si forte. in prin. ff. de ca. pe. 7 qō ponit Bar. in. l. i. §. nec castrēse. ff. de cola. bo. ¶ Circa F̄m dcm̄ qō infert ang. quē reprehendit. d. Io. de relicto ānuo facto f̄ribus mēdicantibus. Adđ ꝙ ēt si expresse relinqueret̄ ad alimenta ānum relictuȝ adhuc non valeret ita tenēt Bal. expresse 7 sequit̄ ibi Io. d̄ imo. i. l. Fuo aliēo. in pri. ff. d̄ le. i. idē tenuit in autē. ingressi. C. de sac. san. ec. Et hoc est verissimū quicquid dicat. d. m. qr tex. in cle. exiui. ver. ꝓinde exp̄sse po-

nit ꝙ relinquebant̄ ānui redditus de quibus ꝯuentus totalr̄
viuebat ⁊ sic pꝫ ꝙ illa relicta non excedebāt alimenta ⁊ tamē
inferius in v̄. cūqꝫ ānui redditus exp̄sse ꝓhibet ānuos reddi
tus relinqui necesse est intelligere ēt si relinquāt̄ vsqꝫ ad alim̄
ta qꝛ si aliter intelligeres nō tolleret̄ incōueniēs qͦd allegaba
tur in v̄. ꝑinde. Et sic nō r̄nderet qͦi ꝓposite ⁊ hoc idicat tex.
in v̄. cūqꝫ. dū dicit ꝙ isti annui redditus repugnāt paupꝺtati ⁊
mēdicitati. Est aūt mēdicitas ꝓprie in illis qui dietiꝫ mēdicāt
vel exquirunt victū vt. c. i. de reli. do. li. vi. Et iō lr̄a subinfert
⁊ ꝓhibet quoscūqꝫ redditus annuos relinqui. certū est aūt ꝙ
si possent relinqui ānui redditus vsqꝫ ad alimēta tolleret̄ illa
icerta mēdicitas ⁊ iō in relicto ānuo tꝑali hoc ē magis dubiuꝫ
verbi grā si relinquāt̄ alimēta pro tribus ānis. Suꝑ quo dixit
bar. i tractatu minoricaꝝ ꝙ sil̄r rōe p̄missa qꝛ nō pōt dici mē
dicitas eē in fratribus ꝓ illo tꝑe ꝙ nō valet relictū vt ipse po
nit in tractatu minoricaꝝ ⁊ sequit̄ pe. referens dcā sua in cle.
exiui. de v̄. sig. Jo. tñ de imo. sentit oppositū in. d. l. suo alie
no. in pri. ⁊ possumus dicere ꝙ si relinquat̄ ꝓ pluribus ānis
hēat locū ꝓhibitio cle. que simpl'r ꝓhibet ānuos redditus re
linqui si vero reliquant̄ ꝓ āno vel mēse verba cle. nō vident̄
loqui. Sꝫ tñ rō decidēdi v̄r esse eadē posset tñ cōcedi ꝙ tūc va
leret relictū cum sm̄ regulas iuris alimēta possint relinqui ēt i
capaci vt. l. ex pte. §. suo. ff. fa. her. ⁊ l. si in metallū. de his q̄
ꝓ nō scrip. ha. vñ forte nō fiet extēsio in mā exorbitāti iuxta
regulā positā in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. ¶ Itē adde
ad dcā doctoꝝ hic inquātū soluūt oppōem suꝑ qua bar. dixit
esse cogitādū ea que plene scripsi suꝑ hoc in. d. l. pluribus. in
prin. Et est addendū vnū verbū ad ea que ibi dixi qꝛ declara
ui ꝙ ista dictio. quaqꝫ ⁊ quisqꝫ. ex mēte ptiū in casu nr̄o pone
bat̄ distributiue. Sꝫ tunc obstat qꝛ si ponit̄ distributiue ergo
reꝑit̄ distributio geminata ⁊ sic v̄r remanere uera pr̄ia solutō
bal. ⁊ ang. qꝛ vt ibi dixi geminatio aliqñ opat̄ nouū effectū. al
legaui. l. balista. ⁊ qͦd ibi no. ff. ad tre. ⁊ bñ facit tex. in. l. ij. §. ꝙ
ait p̄tor. in verbo. qualiscūqꝫ. ff. qui satisd. cog. ⁊ qͦd no. glo. in
l. si cōuenerit. in prin. ff. de pig. act. qͦd ego nō sensi in. d. l. plu
ribus. nec ēt sentio nūc ne cōcurrat duplex spālitas circa ideꝫ
vꝫ ꝙ dictio collectiua que solet facere vnicā dispōeꝫ vt. l. si ex
toto. §. fi. ⁊ ibi ꝑ bar. ff. de le. i. ponat̄ distributiue ⁊ ꝙ ista dis
positio distributiua opet̄ ꝙ stipulatio sit multiplex ꝯ regulaꝫ
hic positā. Sꝫ dicas melius ꝙ imo si bñ ꝯsideres nō ꝯcurrūt
circa idē duo spālia. nā vnū facit ꝙ collectiuū hēat vim distri
butiui aliud ꝙ ꝑꝑ distributiuū geminatū sint plures stipula
tiones. Preterea ēt si cōcurreret circa idē cōcurrerēt ex diuer
sa cā qꝛ pr̄ia spālitas iduceret̄ ex mēte ꝯhentiū scd̄a ex dispōe
legis ⁊ sic possent ꝯcurrere iuxta ea que plene declarat bar. in
l. sub cōditōe. ff. de solu. ⁊ in. l. si is qui ꝓ emptore. ff. de vsuc.
vñ solutio bal. ⁊ ang. posset substineri. Et adde ad dcā docto
rū ꝙ lꝫ qñ stipulatio est vna possit fieri petitio in iudicio ⁊ agi
pro oībus sūmis futuris vt. l. i. ⁊ ibi no. C. d̄ fideicō. tñ si agēs
petit soluꝫ quātitatē purificatā ⁊ fert̄ snīa ꝓ eo vel ꝯ eum ista
snīa nō p̄iudicat in iudicio sequēti quo ad aliā sūmā. gl. est sin
gu. quā approbat ibi ang. in autē. de istru. fide. ⁊ cau. §. in his.
ver. si maior. in v̄bo sinuent̄. ⁊ vt illa gl. sit v̄a oꝫ dicere ꝙ ista
est vna stipulatio cōtinēs plures sūmas diuersas. nā si cōtine
ret vnā sūmā cuius iste p̄statōes essent ptes difficile eēt defen
dere ꝙ snīa lata suꝑ pte nō p̄iudicaret suꝑ alia pte si ageret̄
ex eadē cā. suꝑ quo vide qͦd scripsi in. l. si mihi. ⁊ tibi. in prin.
ff. de leg. i. ¶ Scd̄o adde sm̄ dm̄ meū hic ꝙ qñ ꝓmissio an
nua est vna dꝫ solui gabella ex forma statuti. in prin. ꝯctus in
quibus inspicit̄ initiū regl'r vt. l. si filius cū mā. j. e. Et ex hoc
infert ꝙ solutio eēt faciēda illi qui exigebat vectigal tꝑe ꝯcte
stipulatōis ꝓ tota quātitate ēt futuri tꝑis nō aūt illi qui ei suc
cederet āno sequēti allegat cy. ⁊ bal. in. l. fi. de iurisd. om. iu. in
vlti. q. ⁊ in. l. diuor. in prin. ff. sol. ma. quicquid dixerit bal. sm̄
eū in. l. fi. C. de fruc. ⁊ li. expē. sed ista dcā nō sunt in casu nr̄o.
nā ponit̄ ibi qͦd de eo qui emit fructus iurisditōis ꝓ semestri
⁊ decidit̄ ꝙ si fuit cōmissū delictū in vltia die primi semestris
qꝛ est ius quesitū primo emptori sibi dꝫ applicari pena lꝫ exa
ctio fiat in secūdo semestri ab alio. Sed in casu illo vt vides
obligatio erat pura nō in diē sicut in casu nostro. vnde nō est
mirum si cōmodum ꝑtinet ad eum qui potuit exigere lꝫ non
exegerit uel nō potuit exigere de facto cum tamen debituꝫ eēt
purū nos autē loquimur de debito in diē in quo debitor non
v̄r cogēdus ad soluenduꝫ gabellā ex quo nō potest adhuc per

cipere cōmodum ex ꝯctu determinatio tñ v̄r vera in casu no
stro per ea que scribit bar. no. in. l. sancim⁹ in fi. C. de consul.
li. xij. vbi decidit ꝙ gabella dꝫ solui ab initio ꝯctus lꝫ acquisi
tio iuris ex ꝯctu differat̄ post mortē vnius ꝯhentiū vbi auteꝫ
stipulatōes eēnt plures. tunc sm̄ eū d̄beret solui gabella ꝓ pri
mo āno dūtaxat ⁊ ꝓ sequētibus ānis initio cuiuslibet āni al
le. Bar. hoc tenentē in. l. titio in ānos in fi. ff. ad. l. fal. ⁊ bal. i
l. in ānalibus. C. de lega. ⁊ lꝫ ibi loquant̄ in relictis ānuis ad
pias cās. eadē tñ rō est in stipulatiōibus vbi eēnt plures stipu
latōes. vna vꝫ pura. ⁊ alia cōditionalis sed vbi eēnt plures sti
pulatōes quaꝝ quelibet eēt pura. lꝫ differret̄ in diem nō eēt di
cendū idē qꝛ sicut. s̄. dixi in pr̄o capite lꝫ executio ꝯctus dif
ferat̄ post diem. si tñ ꝯctus ē purus dꝫ solui gabella incōtinen
ti. ⁊ isto mō restringūt dcā dñi mei que qñ sequētes ꝯctus sūt
cōditōales. vident̄ verissima sicut sensit bar. in. d. l. titio in fi.
nam si aliter dicerem⁹ sequeret̄ vel possꝫ sequi maxia absurdi
tas ꝙ deficiēte conditōe soluēs vectigal remaneret in dāno.
⁊ nullum sequeret̄ cōmodum. melius ē ergo accipere hoc cō
tractū strictissime ꝓ ꝯctu ꝑfecto vltima ꝑfectōe seu penultima
s. pro ꝯctu purificato vt tradit̄ in. l. i. C. de peri. ⁊ cō. rei ven.
bal. tñ exp̄sse aliter sentit in. l. i. C. de nūdi. in vl. col. sed qͦd di
xi v̄r esse verius. ¶ Vtꝝ aūt quādo ꝯctus fit noīe alieno. ⁊
ꝓmittit̄ de rato debeat solui gabella tꝑe ratificatōis vel tem
pore ꝯctus vid̄ qͦd no. ponit bal. in. l. obseruare. §. fi. i. ij. char.
ff. de offi. ꝓcō. ⁊ le. Et qñ solueret̄ gabella ꝓ obligatōe q̄ ē in
diē. sicut ē stipulatio ꝓ ānis sequētibus. vtꝝ debeat fieri solu
tio ꝓ tota quātitate. an vero diminuat̄ quātitas ꝑꝑ cōmoduꝫ
medij temporis. vide quod sing. scribit bar. per illum tex. in. l.
in lege fal. ff. ad. l. fal. Frāciscus areti.

Stipulatio non ualet.

¶ No. in. l. stipulatio ꝙ sicut substātia stipulatōis
non pōt cōmitti in ꝑsona ꝓmissoris per v̄ba signi
ficātia merā volūtatem vt si voles vel si volueris. ita non pōt
cōmitti in arbitriū ipsius ꝓmissoris cōcor. tex. in. l. ꝙ sepe. §.
fi. ff. de ꝯhen. emp. Vtꝝ aūt possit cōmitti in arbitriū stipula
toris seu volūtatem. dicendū ē ꝙ sic vt. l. a titio. §. fi. ⁊ ibi per
moder. j. e. Et ē dr̄ia in hoc inter vltimas uolūtates ⁊ ꝯctus.
qꝛ vltima uolūtas pōt cōmitti in arbitriū heredis lꝫ nō in uo
luntate absoluta ut. l. si sic. in prin. ff. de leg. i. ⁊ l. i. ⁊ ibi plene
ff. d̄ leg. ij. ¶ Quid aūt sit si cōmittitur substātia ꝯctus in uo
luntate tertij tangit hic pau. de ca. qui dicit se tenuisse in repe.
l. i. de leg. ij. ꝙ hoc fieri pōt qꝛ non reperit̄ ꝙ voluntas capta
toria sit ꝓhibita in ꝯctib⁹ sicut in vltimis volūtatibus. d̄ quo
dicam plene post bar. in. l. centesimis. §. fi. j. e. ¶ In gl. i. ibi
secus si volueris si v̄ba ista referunt̄ ad ꝓmissorē ꝙ valeat ꝓ
missio si voluerit ꝓmissor glo. eēt falsa ⁊ credit̄ ꝙ sit corrup
ta scripta. vñ debuit dicere. secus si dicat̄ cū volueris. ⁊ istam
dr̄iam facit tex. in. l. centesimis in fi. j. e. Si v̄o ista v̄ba refe
rant̄ ad stipulatorē. sensus glo. ē ⁊ bñ sentit ꝙ lꝫ stipulatio nō
possit cōmitti voluntati promissoris pōt tamē cōmitti volūta
ti stipulatoris vt dixi in no. Cetera dicem⁹ in. l. centesimis.

Si bis cum. l. si dari.

Que lex si
dari ēt legam iteꝝ in loco suo. Si sc̄a stipulatio con
tinet idem cū pr̄ia non vꝫ ipso iure. secus si afferat
aliquid plus. h. d. cum. l. si dari. j. e. ¶ Not. in. l. si dari ꝙ pa
ria sunt aliquem nō eē obligatū ipso iure vel cū effectu qꝛ ob
stet sibi exceptio. vnde dicit glo. no. in. l. fi. ff. d̄ mino. ꝙ sicut
non currit tp̄s impedito ipso iure. ita non currit illi qui pote
rat repelli exceptōe. ⁊ hoc sciebat si nō egit. bñ facit tex. in. l.
debitor. ff. d̄ uer. sig. ⁊ in. l. si is cui. §. flauius. ff. de solu. Et in
ducit hic Jo. d̄ imo. in. l. qui bis idē ad illā. q. Nūquid semel
excōicatus possit iteꝝ excōicari. ⁊ semel bānitus possit iteruꝫ
bāniri ⁊ cōcludit ꝙ sic ꝑ ea q̄ habent̄ in. l. i. C. vt intra certum
tp̄s vbi ꝑ bal. ⁊ in. c. ita quorūdam extra de iude. Et ad mate
riā vide bar. queꝫ ipse nō adducit in. l. d̄ pupillo. §. stipulatori
bus d̄ no. oper. nun. vbi ēt d̄clarat an sufficiat vna absolutio
an requirant̄ plures. d̄ quo vide tex. ⁊ qͦd ibi no. in. c. cuꝫ ꝓ cā
d̄ sen. ex. Et vide ang. ad mām in. l. si edes. ff. d̄ sui. vr. ꝑdio.
Et no. quo ad primū dcm̄ dictioneꝫ quasi. que ponitur in tex.
ꝑ quam datur intelligi ꝙ nō parificatur oīo aliquē nō eē obli
gatū ipso iure. ⁊ cōpetere ꝯ eū exceptōem. ⁊ iō bar. in. l. i. §. i.
ꝙ vi aut clam. dicit ꝙ lꝫ ꝯ instrm̄ non possit opponi exceptio

ex forma statuti pōt tñ allegari nullitas. ¶ In glo.i.ibi tene
tur tñ ex vtraqȝ stipulatōe. ꝯtrium sentit glo.inferius in solu.se
cundi ꝯtrij ⁊ in.l.si dari.⁊ in.l.scire debemus.in princi.⁊ illas
approbāt Iac.de are.⁊ bar.cōmuniter ⁊ moder. Quibus ad
de ꝙ etiam in vltima voluntate quādo scđa dispō oīo cōtinet
idē qđ prima reddit̄ inutilis.⁊ nō valet casus est no.in.l.qui
fundū.§.si pater.de le.i. ¶ Scđo adde ꝙ sicut scđa stipulatō
cōtinens idē cum pria non vȝ ipso iure ita nec alius ꝯtus si
gemineť in eadem spē vñ scđa venditio cōtinens idem cū pri
ma nisi sit fcā aīo nouandi nō valebit ⁊ similiter ꝟm mādatuȝ
nisi sit fcm̄ aīo reuocandi primū hoc tȝ hic paul.de ca.ſȝ nihil
allegat sed Io.de imo.in fi.cōmēti dicit hoc ꝓbari sing.in.l.
lȝ.§.ea obligatio in vl.rñ.ff.đ ꝑcu.vbi hoc bene ꝓbať. Sed
querit hic pau.đ ca.⁊ utiliter si est fcā venditio simplr̄ corāȝ te
stibus cū pacto de faciēdo instr̄m de dcā venditōe ad oēm re
quisitionē emptoris vtꝝ si postea p̄sente notario iteꝝ fit ven
ditio qđ est necesse qꝛ de prima venditōe notari⁹ nō possȝ eē
rogatus qui nō interfuit ista scđa venditio sit nulla ⁊ rñdet ꝙ
scđa vēditio vȝ ⁊ ꝙ pria non censeť fuisse vēditio sed pactū đ
vendēdo ex quo.n.ꝑtes voluerūt fieri scripturā videnť voluis
se ꝯhere in scriptis ⁊ per ꝯñs non erat ꝯtus perfectus ante
ꝙ scriptura cōpleret ⁊ poterant ꝑtes penitere ut.l.ꝯtus.cuȝ
mā.C.de fide instru. Et ita dicit se cōsuluisse ⁊ huic ꝯsilio di
cit subscripsisse Raphaeles ⁊ ita fuisse obtētū. ¶ Tu aūt ad
uerte qꝛ si ꝑtes videnť voluisse facere ꝯtū in scriptis cuȝ tex.
dicat in.l.ꝯtus ꝙ ante scripturā possunt recedere a ꝯtu sim
pliciter quicquid cōcluserit prius non pōt dici ꝙ ex pria ven
ditione resultet pactū de vēdendo qꝛ sic ꝑtes possent penite
re imo cogeť venditor vēdere ut.l.ij.C.de pac.inter ēptorēȝ
⁊ venditorē vtꝝ aūt posset cogi p̄cise vel potius liberareť sol
uendo interesse pendet ab illa qōe vtꝝ ꝓmissio de vendendo
cōtineat fcm̄ sup quo cōsuluit bar.⁊ refert cōsilium i.l.cū vsu
fructus.vbi oīo vide.ff.de vsufr.le. Si ergo pria vēditio que
cōtinet pactū de vendēdo fuisset vallata stipulatōe vt dixi ven
ditor nō posset penitere vñ oȝ dicere ꝙ aut nō resultet pactuȝ
de vendēdo ſȝ pria venditio dicať quidaȝ tractatus p̄cedēs ve
ram venditōem vel ꝙ si resultat pactū de vēdēdo fuerit pcm̄
nudū ita ꝙ ex eo non potuerit agi. Scđo aduerte qꝛ ipse vult
ꝙ hoc casu ꝑꝑ pactū factū de cōficiēdo instr̄m videať actū ꝙ
ꝯtus fiat in scriptꝭ ita ꝙ scriptura sit de substātia que opi.cōi
ter nō teneť imo dicimus cōiter ꝙ tūc vȝ actū vt ꝯtus fiat in
scriptꝭ qñ est appositū pactū ꝙ aliter ꝯtus nō valeat vt plene
tradiť in.d.l.ꝯtus.⁊ in.l.gnāliter.C.de nō nu.pe.⁊.l.fi.⁊ au
tē.ibi posita.C.si cer.pe. Et si illa opi.cōior est vera ex hoc se
quereť ꝙ ꝑtes nō possent penitere ꝯtus ⁊ ꝙ vēditor cogere
tur p̄cise ad rē tradendā si eā hȝ iuxta no.in.l.i.in prin.de ac.
emp. Et forte eēt dicendū ꝙ eēt agendū ex pria emptōe qꝛ ꝯa
nō videreť valere vt ipsemet cōcessit.in pricipio ⁊ vȝ ꝓbari i
d.§.ea obligatio. Aduerte tñ qꝛ bar.hic nō vȝ velle ꝙ gemina
tio eiusdē ꝯtus faciat scđaȝ obligatōeȝ nullā nisi in stipulatō
ne ꝑticulari rōe qꝛ stipulatio est iuenta vt stipulemur qñ nr̄a i
terest ꝙ nō est ita in alijs ꝯtibus tex.tñ in.d.§.ea obligatio.
in fi.vȝ velle ꝯriū in scđo rñso ⁊ hoc forte est verius maxime
qꝛ ego video ꝙ idē est in vltia volūtate ut pȝ in.d.l.si fundum
§.si pr̄.⁊ qꝛ bar.hic conať reddere rōem qūo si p̄cedit ꝯtus
bonefidei stipulatio sequēs pōt cōcurrere cū eo ut.l.duo socie
tatē.in pri.ff.ꝓ so.videndū est qūo iste sue rōes ꝓcedāt ⁊ bre
uiter. Et prio dicit ipse ꝙ interest debitoris qꝛ ubi primo erat
obligatus ex ꝯtu bonefidei nūc erit obligatus ex ꝯtu stricti
iuris qui cōtinet minus. Et ex quo nō ita plene poterit cōue
niri. Sed ista rō prio nō est gnālis.naȝ ꝟm hoc sequereť ꝙ si
p̄cederet ꝯtus stricti iuris veluti mutuū alius ꝯtractus stricti
iuris sequēs nō posset cōcurrere cū eo qđ est ꝯtra tex.in.l.itē
illa.in pri.n.de cōsti.pec.⁊ ꝯtra.l.v.§.cōuētionales.ſ.e.scim⁹
n.ꝙ id qđ debeť ꝑ stipulationē que est stricti iuris pōt deduci
in cōstitutū ut.l.cū qui.in pri.de cōsti.pec. Et tñ utraqȝ obliga
tio pōt cōcurrere vt.d.l.itē illa.§.fi.obligatio aūt de cōstituta
est ēt stricti iuris qꝛ nō enumerať inter ꝯtractus bonefidei.in
§.actionū.insti.de acti. Preterea si attēdiť rō qñ eēnt duo cō
tractus bonefidei vel duo contractus stricti iuris non possent
concurrere simul qđ est falsum ut probať in.d.§.cautionales.
Scđa ratio sua est quia ex parte creditoris potest interesse ip
sius si p̄cedit alius cōtractus ⁊ postea sequať stipulatio qđ ha
bebit clariorem ⁊ expeditiorem probationem ar.l.pro socio

arbiter.ff.pro soc.⁊ quod habeť in.l.in omnibus.de iudi.sed
si ista rō attendiť posset idē cōcedi aliquo casu in stipulatione
verbi gr̄a si pria fuit interposita coraȝ testibus.⁊ đ scđa fiat in
str̄m vñ ēt ista rō non multū plȝ. Tene menti quādam notabi
lem doc. Bal.in.l.vniuersa in fi.C.de p̄ci.impa.offe.vbi di
xit ꝙ qñ ꝯtus iterať ad clariorē ꝓbationem seu certiorē nun
quā de scđo casu oȝ solui gabella qꝛ censeť in effectu idē cum
prio. Tertia rō sua est vniuersalior qꝛ si p̄cedit ꝯtus.⁊ sequi
tur stipulatio difficilius poterit recedi ab obligatōe ꝯcta qꝛ ēt
re integra nō poterit dissolui stipulatio solo cōsensu qꝛ requi
renť v̄ba qđ no.ad mām.l.ab emptōe de pac. Poterit ēt sal
uari ꝯa rō vt dicamus ꝙ in stipulatōe qꝛ requiritur spālius i
teresse q̄ in alijs ꝯtibus.iđ hoc iteresse nō sufficeret.i.vtili
tas euidētioris ꝓbatōis. Pria aūt rō quam.ſ.tetigi pōt ēt i
pugnari alio medio qꝛ si stipulatio accedit ad ꝯtum bone fi
dei sortieť eius naturā ⁊ oīa veniūt in ipsa que in ꝯtu bone
fidei.l.si stipulatus.in prin.ff.de vsur.⁊.l.i.§.bellissime.ff.vt
leg.no.ca.sed ab ista rōe forte posset defendi qꝛ lȝ sortiať nām
suam primeuā nō tñ nām accidētalem.iuxta ea q̄ scribit bar.
in.l.certi cōditio.in prin.si cer.pe.⁊ in.l.i.§.h actio si quis te.
lib.esse ius.vȝ tñ posse assignari alia rō magis expedita vt di
camus p̄terq̄ in stipulatōe in qua strictius ꝓcediť rōe p̄mis
sa si cōcurrunt diuerse spēs ꝯtus ad idem hoc solū sit ꝓbabi
le interesse vt possint ꝯcurrere qꝛ iterest nr̄a ex plurib⁹ causis
hr̄e aliquem obligatū.lȝ vna obligatio nō ꝯtineat plusq̄ alia
⁊ p̄cipue ꝑꝑ exceptōem rei iudi.que nō obstat in alia cā vt.l.
cum queriť cuȝ mā de excep.rei iudi.vñ videmus ꝙ cū eo qđ
debeť ex dispōe legali pōt ꝯcurrere obligatio hoīs ēt si nihil
oīo plus ꝯtineat.casus ē no.⁊ ibi hoc firmat bar.post glo.i.l.
nō ipossibile.ff.de pac.⁊ idem videm⁹ in iure q̄rendo ex di
uersis causis quaꝝ vna sequiť post aliā vt pȝ in.l.si quis an
te.ij.rñso.ſ.đ acquir.pos.⁊ bñ facit tex.in fili in.l.quotiēs.ff.
de ac.⁊ ob.⁊ ꝑ illam.l.no.đcidit bar.in.l.cū ꝓcur.§.i.in vlti.
v̄bis.ff.đ no.ope.nū.ꝙ scđa sn̄ia cōtinens idē qđ prima vȝ.⁊
pōt agi ex vtraqȝ qꝛ nō requiriť tm̄ interesse in validitate sn̄ie
sicut in stipulatōe.⁊ ꝓ decisione alle.d.l.si quis añ ꝑ quā sen
tit ꝙ idē ē in alijs ꝯtib⁹ sicut in sn̄ia p̄ter stipulatiōeȝ. ¶ Sȝ
ꝯ illud dcm̄ ē glo.sing.q̄ determinat ꝯriū ⁊ vult ꝙ ꝯa sn̄ia cō
tinens idē cū pria non vȝ ēt si ferať in diuersa instātia.ita no.
accur.in.l.si cū exceptōe.§.h aūt actio.ff.qđ me.cā ang.tñ ibi
reprehēdit eā dicens ꝙ vȝ scđa sn̄ia.ex quo ē lata in diuersa i
stantia. Et idē sentit Bar.in.d.l.cum ꝓcurator in fi. Pro gl.
multū facit tex.in.c.reprehēsibilis.in prin.đ ap.vbi ꝓbať ꝓ
ut ibi đclarat abb.moder.ꝙ qñ iudex fert sn̄iam sup eo.super
quo lex ꝓnūciauit.ista sn̄ia nō inducit nouū vinculū.ſȝ ē po
tius q̄dam declaratio sn̄ie legis.⁊ hoc vȝ ꝓbari in tex.no.i.c.
tuaꝝ de priui.quē ibi subtiliter inducit.d.Abb. Sed pōt rñde
ri tenendo sn̄iam bar.ꝙ qñ sn̄ia p̄cedit legem.videť adempta
ptās iudici per.l.vt nō intromittat se in decidēdo qđ lex deci
sit arg.l.i.§.calūniatoribus.ff.ad turpil.que ptās non adimi
tur iudici ꝑ primā sn̄iam latā ab hoīe. Magis tñ vȝ obstare
opi.bar.id qđ.ſ.dixi ꝙ qñ multiplicať eadem spēs ꝯtus v̄bi
gr̄a duplex emptio ⁊ duplex mandatū non agiť ex ꝯo ꝯtu.si
continet idē oīo qđ primus.⁊ ꝓbať in.l.lȝ.§.ea obligatio vl
ti.rñso.ſ.de ꝑcu.vñ cum ꝯa sn̄ia sit eiusdē spēi cū pria nō vȝ
ꝙ possit aliquid oꝑari.⁊ iđ forte sn̄ia glo.ē verior in.d.§.hec
aūt actio.⁊ maxie qꝛ de nā sn̄ie est ꝙ v̄ba in ea posita aliquid
opereńť vt.c.si papa de priui.li.vi. ¶ Tangit ēt hic.d.meus
quid si in ꝯa obligatōe apponať hipotheca vel pignus.vtruȝ
ꝑꝑ hoc ꝯa obligatio cōtinens plus vȝ ⁊ rñdet ꝙ nō alle.glo.i
sti.de leg.§.ex cōtrario.⁊ tex.quē dicit eē sing.in.l.iiij.§.si ex
cōuentōe.ff.đ re iudi. Preterea hoc ꝓbat ipse alia rōne qꝛ si
plus dicereť eē in ꝯa obligatōe respectu hipothece q̄ in pria
sequereť qđ in secūdam in qua ē hipotheca nouareť pria iux
ta.l.si.C.đ noua. Et cōtra tex.in.§.p̄terea insti.quib.mo.tol.
obli.ergo pȝ ꝙ ꝑ hipothecā nō ē plus in ꝯa q̄ i prima.⁊ ista
opi.ē verissima. ¶ Aduerte tamē qꝛ tex.i.§.si ex cōuentiōe nō
loquiť quādo itercessit noua obligatio cū pignore.ſȝ solū quā
do pignora sunt adiecta prie obligatōi quo casu nō ē dubium
ꝙ prima remanet.nec cōcurrit ꝯa cū pria.⁊ ideo ꝑ dationem
fideiussorum vel pignoꝝ solum non fit nouatio vt.l.penul.⁊
ibi per Bar.ſ.đ preto.stipu. Potest tamē cōfirmari ista opi.
fortiori rōe quia si adiectio hipothece vel pignoꝝ contineret
plus ergo qñ creditori debeť sola actōe ꝑsonali semꝑ valeret

legatū ꝛ oportaret restringere īfra dicentia ꝯrium ad casuz in quo creditor cui fit legatuz hr̄et ipothecā qḋ non ē d mēte il/ loruz iuriū reperit̄ tñ i alia iuris dispōne ꝙ una obligatio trās fundit̄ in aliā pp interesse ipothece que est plus in scḋa ꝙ in p̄ria ita dixit glo. no. vl. in. l. diuortio ver. ceterꝫ. ff. de neg. ge. Et si dicas cur ergo h nō facit ualere legatū uel stipulationez sol. colligit̄ ex dcis ang. ꝛ qḋ ibi scripsi in. l. si creditori de le. i. ꝛ ut breuiter itelligas cā est qꝛ ex quo scḋa stipulatio uel le/ gatuz cōtinēs idē de sui nā est nullū ipso iure ēt ipotheca red dit̄ nulla. vt ibi plene declarat ang. ¶ Itē adde ad mām no straz ꝙ cōtra doctrinā bar. hic positā dum dicit ꝙ si p̄cedit ꝯ ctus bone fidei pōt sequi stipulatio ꝛ vꝫ vr̄ casus a fortiori in d. §. ea obligatio in primo rn̄so vbi p̄cesserat cōtractus ēptio nis ꝛ secutū est mandatū idem cōtinens ꝛ tñ dicit ꝙ non pōt agi ex scḋa obligatōe ꝛ ibi ābo ꝯctus erāt bōe fidei ꝛ sic eius/ dem qualitatꝫ qḋ vr̄ ꝯtra. l. si mādauero. §. interdū maxie. i. ij. rn̄. ꝛ cōtra. l. si mādato meo. §. fi. ff. mā. do. Jo. hic in solutōe huius ꝯtrarij multū se iuoluit sed tādē in. iij. solutōe sentit vi tatē dicit. n. ꝙ ibi nō appebat vtꝝ ille qui fuit cōtentus ꝙ vē/ ditor hereditatis qui ꝑmisit de iudicato soluēdo vellet crea/ re nouū ꝯtractū qḋ est declarādū hoc mō qꝛ ēt sine nouo mā/ dato cū vēditor ex nā vēditōis hereditatis hr̄et regressū ꝯtra emptorē illa volūtas nō cāt mādatū nouū ſꝫ vr̄ exprimere id qḋ inerat ex nā primi ꝯtractus. Pro ista ꝯclone facit optime tex. in. l. si stipulatus ꝛ. l. cū eni. ff. de noua. Et qḋ scribit bar. i l. singularia. si cer. pe. p quas leges dicit ꝙ si p̄cedit stipulatio ꝛ sequit̄ alius ꝯtractus exp̄ssus incōtinenti ex vtroqꝫ pōt agi sed si sequit̄ actus qui nō hꝫ ꝯtū exp̄ssuz sed pōt videri fact⁹ cōtēplatōe stipulatōis p̄cedētis tūc in dubio nō vr̄ cāri nouus ꝯctus ꝛ iō so. ista est verissima. Et aduerte qꝛ i scḋo rn̄so illi⁹ §. vr̄ probari ꝙ p ſm mādatū nō vr̄ reuocatū primū in dubio qꝛ si videret̄ reuocatū tūc ageret̄ ex scḋo mādato ꝛ nō ex pri mo ꝛ sic in terminis reprobat̄ ibi solēnis doctria bal. quā po/ suit in. l. iul. ff. de ꝓcur. ubi voluit ꝙ ēt in eadē ꝑsona per scḋꝫ mādatū vr̄ recessū a primo. ¶ In ea. gl. ibi sed nō credo co gitandū esse glo. potuit hr̄e bonū intellectū sed cur nō sit cogi tādū nō bñ declarat bar. hic intelligit ꝛ in. l. si creditori. de le. i. ꝛ in. l. diuor. in pe. glo. ff. de neg. ge. ꝙ nō sit cogitādū qꝛ in/ teresse tp̄is per qḋ obligatio magis durat nō hr̄ in cōsideratō ne. allegat tex. no. in. l. pr̄ qui castrēse. in fi. ff. de castrē. pecu. ꝛ hoc sequūt̄ cōiter moder. Tu autē aduerte qꝛ ego in. l. si credi tori. de leg. i. rn̄dendo ad illū tex. dixi ꝙ lucrū tp̄is ibi nō po/ terat cōsiderari qꝛ ēt si obligatio eēt longior nihil iportaret vt legatarijs posset satisfieri cū peculiū nō esset soluēdo vt ibi dr̄ ꝛ intellexi tūc ꝙ hoc lucrū tp̄is respiceret legata. Sed postea cōsiderādo diligētius vidi ꝙ iste intellectus nō est bonus est ergo sensus lr̄e ꝙ si actio fieret ibi lōgior heres diceret̄ lucra ri ex tp̄e vel hr̄e cōpendium ex eo respectu creditoꝝ qꝛ vbi si adiret ex testō teneret̄ creditoribus imꝑpetuū nūc nō tenebit̄ nisi. ī. ānū occupādo iure peculij ꝛ hoc posset eē sibi valde vti le qꝛ post lapsū āni bona peculij remanerēt apud eū sine one/ re. Dicēduz est ergo aliter ꝙ tūc dixerim vꝫ ꝙ iō ibi interesse tp̄is nō cōsideratur ad hoc vt nō incidat in edictū qꝛ titulus si quis omissa cā testi nō grauat omittentē ad p̄standū legata ni si lucrū faciat ex bonis testōris vt pꝫ in. l. i. ꝛ p totū. ff. si quis omis. cā testa. sed lucrū qḋ facit pater ex tp̄e seu in tp̄e nō p̄ue nit in medietate ex bonis defuncti ꝛ iō nō hꝫ locū pena edicti lꝫ mediate ex lucro tp̄is deueniat̄ ad lucruz in bonis testōris qꝛ elapso tp̄e vt dixi bona remanēt apud eū sine onere ꝛ hāc solu. sensit hic ang. dū dixit ꝙ nō hr̄ ratio tp̄is quo ad illū ti. si quis omis. cā test. ꝙ aūt rō tp̄is hēat sub rōe interesse ut lō gius tp̄s in quo durat actio hēat cōmoditatē vr̄ ꝓbari exp̄sse in. l. quotiēs. §. itē si tp̄ali. ff. de admi. tu. vbi tex. dixit ꝙ actio tp̄alis vt sit ꝑpetua cōuertit̄ in actōez tutele vñ pōdero ꝙ cā cōuersionis de vna actōe in aliā est ipsa ꝓrogatio actionis ꝛ lꝫ glo. aliter intelligat ista iura in. l. diuor. v̄. ceterum in gl. pe. ꝛ vlti. de nego. gest. tamē intellectus verus est iste qꝛ etiā pro bat̄ per locū a sp̄ali manifeste in. d. l. diuor. in v̄. p̄cedente hūc ver. hoc ēt probat tex. in. d. l. si creditori. dū dicit ꝙ id qḋ no/ bis debetur de iure pretorio potest legari vt debeat̄ de iure ci uili qḋ non potest esse nisi rōe interesse tēporis vt ibi dicit gl. ꝛ bene. nā id qḋ dicit ibi Bar. ꝛ moder. ꝙ interesse nō causa tur ex tp̄e sed qꝛ interest nostra id qḋ erat debitū vno iure de beri ex alio vt ibi scripsi. non videt̄ esse verū qꝛ ꝓpter hoc ꝙ ex alia dispōne iuris idem debeatur non tollit̄ rō superfluitatis vt. l. i. §. dixerit aliquis. ff. de publi. ¶ Et qꝛ supra dixi ꝙ bre uitas ꝛ ꝓlixitas tp̄is venit sub cōsideratiōe interesse. est rn̄dē dum ad istam legē cū glo. sua q̄ vr̄ facere in oppositū ꝛ dicen dum ſm ang. hic ꝛ bene ꝙ hic nō pōt haberi ista cōsideratio tp̄is qꝛ si scḋa stipulatio fuit iterposita ex eadē cā cuz p̄ria fuit iterrupta p̄scriptio p̄rie vt. l. cum notissimi. §. in his. C. de p̄ scrip. xxx. an. vñ vna p̄scriptio de nouo curret ꝯ has duas sti pulatōes. ꝛ lꝫ Jo. de imo. h dicat ꝙ istud est verꝫ nisi ſa sti/ pulatio fuisset iterposita simpliciter dcm̄ tamē ang. semp ꝓce dit qꝛ ſm bal. hic quem ēt sequit̄ Jo. de imo. si scḋa ꝓmissio nō apparet fcā ex prima cā. tūc n ōcōtinebit obligatōez eius/ dem rei seu quātitas lꝫ diuerse ſm glo. ꝛ bar. in. l. triticū. ī. e. vnde nō cadet hic ista cōsideratio. siue aūt ſa stipulatio sit in terposita exp̄sse ex p̄ria cā. siue cōiecturaliter nihil refert quā tum ad hūc effectum. Frāciscus aretin⁹.

Si ita stipulatio.

Stipulatio pe/ nalis non pōt i pedire dissolutionē m̄rimonij. sicut nec m̄rimoniū ꝯhi nisi in ea apponatur pena imposita a lege. scḋa ibi qꝛ tertia ibi nisi. ¶ No. p̄io i ver. qꝛ istū tex. ad id ad qḋ sepe allegatur vꝫ ꝙ cōtrahētes debēt esse cōtenti penis lega/ libus. sed hoc dcm̄ dꝫ restringi ſꝫ bar. ꝛ alios vbicūqꝫ pēa ho minis nō possꝫ apponi ad impediēdaz libertatē cōtrahēdi vel dissoluēdi cōtractū. sicut ē in m̄rimonio ut. l. ij. ꝺ inuti. stipu. ꝛ. l. neqꝫ. C. d nup. In alijs aūt cōtractibus vltra penā legalē bene pōt apponi alia pena a cōtrahētibus ut. l. nō impossibi/ le in tex. ꝛ glo. ff. d pac. ꝛ ibi p bar. ꝛ idem tenuit hic p. l. dnū ciamus. C. d his qui ad. ec. cōsu. ¶ Scḋo no. in v̄. nisi ꝙ qñ ꝑtes apponūt penam appositā a lege vꝫ pēa ubi alia pena nō possꝫ apponi. ꝛ hoc non pōt eē alia rōe ſm ange. ꝛ moder. ni si qꝛ censetur quodāmō eē pena legalis ꝛ sapit nām eius. Et ex hoc pōt argui ſm eum ad ea q̄ scribit Bar. in. l. stipulatio nes nō diui. ī. e. in illa. q. qualiter quis obligetur ad fcm̄ qḋ ē i ꝓmissione hoīs d quo dic ut ibi. ¶ Ultimo arguit ang. per istū tex. ad qōem illā no. nūquid quādo statutū disponit idem qḋ ius cōe inducat nouū vinculū vr̄. n. ꝙ īducat qꝛ hic dr̄ ua/ lere stipulationē appositā super eo qḋ disponit lex d qua qōe moder. remittūt ad ea q̄ ponit glo. in. c. i. de consti. li. vi. ꝛ i. c. i. de rescrip. in antiquis. ꝛ bar. in. l. i. in prin. ff. ad. l. fal. Addit t d. meus bal. in. l. fi. C. de consti. pe. ꝛ in. l. i. C. de ser. reipub. manu. vbi ponit vnam di. quā d. Jo. sibi appropriat in. d. l. i. ad. l. fal. ¶ Tu aūt vide Bal. in tribus alijs locis vꝫ in. l. ius ciuile vbi ē optimus tex. ſ. de insti. ꝛ iu. ꝛ in. c. i. §. naturales i vlti. v̄bis si de feu. fue. cōtro. inter do. ꝛ agna. ꝛ i. l. fi. ī vlt. col. C. que sit lon. cōsue. ꝛ bonum tex. vltra doc. in. l. cum p̄tor. in prin. ꝛ. §. fi. ff. de iud. vbi vr̄ ꝓbari ꝙ cōsuetudo redacta i le/ ge nō extinguit̄. quinimo ille tex. vr̄ velle ꝙ sola cōsuetudo liget. ¶ Quod aūt cōsuetudo redacta in scripturā nō desinat eē cōsuetudo. vide Bar. sing. qui hoc determinat in. l. ij. i p̄ri. de vulg. ꝛ pu. ¶ In glo. sup v̄bo legis ibi. sed ibi ꝓcessit pe cunia a stipulatore illa lex ē valde sing. in materia ꝛ vr̄ ꝓba/ re duo multum no. ¶ Primū ē ꝙ lꝫ mulier nō possit inuitari ad m̄rimoniū cōtrahendū spe lucri qḋ dꝫ ꝓcedere a viro vt. l. si stipulatus fuerim te sisti. §. fi. ī. e. pōt tamē inuitari quis spe lucri ad m̄rimoniū nō dissoluendū qḋ ē valde nouū in ista ma teria. ꝛ in hoc limitat̄ sing. ista lex. vꝫ ꝙ lꝫ dissolutō m̄rimonij non possit impediri p penam. pōt tamē ipediri p amissionez lucri. ēt si ꝓcedat ab altero ex cōiugibus ꝛ pōt eē rō qꝛ cōtra/ here m̄rimoniū ē mere libertatis. ꝓ quo non imponit̄ aliqua pena si cōtrahat̄. vñ si vir ꝓmittit lucrū ꝓ m̄rimonio cū abso lute possit ducere aliā nō ē mirādū si lex p̄sumerit hoc fieri ex īnordinato affectu lꝫ ꝙ maritus ꝓmittēdo lucrū. velit m̄rimo nium nō dissolui. iste non pōt dici affectus iordinatus qꝛ vult idez qḋ lex. Scḋo in. d. l. ea q̄ vr̄. est casus sing. ꝙ sicut ad m̄ri moniū quis pōt inuitari spe lucri. ita possit iuitari p amissio/ nem lucri iam quesiti ꝛ hoc cōsuluit oldra. vel potius dispu/ tauit disputa. sua. xv. ꝛ refert Pe. in regula nemo pōt de re/ gu. iur. ¶ Super qua questione ꝛ de materia huius legis vi de que scripsi in. l. titia. ī. eo. in prin.

Huiusmodi stipulatōes.

Stipulatio p quam quis ꝓmittit mihi id qḋ dꝫ mi/ hi alter cū debere desierit nō est inutilis sed vꝫ sicut si eēt

si esset alia cōditio opposita vel sic ꝯm scđaꝫ lecturā valet ꝓmissio fcā a creditore tertio si ꝓmittit soluere illi tertio id qđ suus debitor dꝫ cū debitor esse desierit. ꝯa ibi nā ⁊c. ¶ In glo.i.ibi ⁊ si hēas mihi erat dubitatio ⁊c. hāc glo. quo ad itellectū lr̄e ⁊ ipsius declaraui tibi plene in voce ⁊ q2 plene eam declarat bar. nō est aliquid addēdū in scriptis qđ ꝑtineat ad d̄claratōem. Aduerte tn̄ q2 dn̄ Dy. ⁊ bar. volunt ꝯm primā lec. ⁊ ēt Ja. de are. ꝙ ille qui sic ꝓmittit videat̄ ꝓmittere tanq̄ fideiussor ⁊ per ꝯn̄s si obligat̄ principal' tollit̄ ipso iure ista fideiussio in hoc eēt inutil' q2 fuisset posita in tp̄s in quo obligatio fideiussoris extigueret̄ si p̄cederet pure ergo nō vꝫ.l.titio cū morieť.ff. de vsufru.leg. Si tn̄ fideiussor ꝓmisisset a principio ꝓ reo obligato pure ⁊ ex postfcō extingueret̄ obligatio rei ipso iure ex tali cā que nō respiceret ꝑsonā fideiussoris nō extingueret̄ obligatio fideiussoria ꝯm bar. qui ita elegāter declarat in.l.iij.§.sed vtrū.ff. de mino. per.l. sine herede.in prin.ff. de admi.tu. ⁊ per.l. fideiussor obligari.§.vlti. de fideiuſ. Sꝫ inquantum ipsi volunt ꝙ iste censeatur fideiussor vt dixi ⁊ per consequens verba stipulationis sint impropria nda vt hic declarat bar. hoc non placet pe. qui fuit subtil' doctor. dicit enī ꝙ indubio iste non censet̄ fideiussor q2 cūꝫ uerba stipulatōis debeāt intelligi ꝓprie vt.l. quicquid astrin.j.eo. in exēplis positis. ꝑ Ja. de are. ⁊ Dy. verba īpropriarent̄ qđ nō est dicendum qn̄ in ꝓprio significatu verba ꝑn̄t saluari mō si intelligeretur iste esse fideiussor in ꝓprio significatu verba saluari nō ꝑn̄t. Sed si intelligim⁹ ꝙ sit expromissor qui pōt ꝓmittere ꝓ nō obligato ut.l. elegāter.§. seruus pactōis.ff. de do. ⁊.l. qui libertinus.in fi.ff. de ope. lib. nūc uerba ꝑn̄t stare ꝓprie ⁊ vꝫ stipulatio ⁊ in hāc sn̄iam inclinat hic.d. Jo. ⁊.d.m. quā ego credo esse verissimā q2 ista ꝓmissio cū titius debitor meus desierit esse debitor ēt si intelligat̄ ut dixit bar. ⁊ Ja. de are. ꝙ uideat̄ fcā qn̄ debitor nō est soluēdo uel quādo h̄ret exceptōem vꝫ h̄re hunc sensūꝫ ꝙ ego ꝓmitto tibi sub cōditione quaten⁹ a debitore p̄icipali exigi nō poterit que ꝓmissio non dꝫ fideiussio sed obligatio cōditionalis cōstituens aliaꝫ spēm actōis ⁊ obligatōis. casus est notabilissimus in.l.pe. in fi. d̄ fideiuſ. tu. vn̄ dicebat bar. no. in.l.i.C. de cōue. fis. de.li.x. ⁊ in.l.i.C. de decu. eo.li. ꝙ q2 ille qui ꝓmittit idemnitatē vꝫ ꝓmittere q̄tenus debitor p̄icipalis nō poterit soluere ēt si renūciet beneficio de fideiussoribus nō poterit cōueniri quatenus principalis est soluēdo q2 nō defendit se tāq̄ fideiussor sed tanq̄ alius qui ꝓmisit sub cōditōe vn̄ iste talis ēt de iure.ff. non poterat ꝯueniri nisi excusso principali vt.l. decē.in fi.j.e. ⁊.l.fi.in pri.ff. si cer.pe. Si ergo ꝓmissio facta quatenus debitor p̄icipalis nō erit soluēdo nō dꝫ fideiussio sed quedā ꝓmissio cōditionalis stans ꝑ se ergo eodē mō in casu nr̄o ille qui ꝓmittit cū debitor nō erit āplius debitor ⁊ sic in subsidiū qn̄ ille nō poterit cōueniri nō vꝫ eē fideiussor sed expromissor ⁊ ista opi. placet.

¶ Scđo adde inquātū bar. circa scđaꝫ lec. ꝓut in tex. est tibi ⁊ verbū spōdes vult ꝙ qn̄ debitor est nō soluēdo uel p̄scripsit ille qui ꝓmisit ꝙ sibi debebat suus d̄bitor vꝫ ꝓmisisse nomē debitoris ⁊ ꝑ ꝯn̄s liberat̄ cedēdo actionē q2 ēt obligatio nālis pōt cedi ut.l. si eius.ff. ad treb. nā Jo. de imo. hic dubitat vtꝝ hoc sit veꝝ dicit.n. ꝙ in his duobus casibus cessio eēt pene īutilis ⁊ sic stipulatio videret̄ interposita frustratorie ex quo d̄bitor nō est soluēdo ⁊ vbi est p̄scriptū nō pōt ꝯueniri vn̄ non est verisil̄e ꝙ ꝑtes d̄ hoc cogitauerint ⁊ iō dicit ꝙ in his duobus casibus teneret̄ potius ꝓmissor ipse ad soluēdā pecuniā quā sibi debebat debitor suus. Nō ob. tex. in.l. legaui. de lib. leg. q2 ibi erat legatū nomē debitoris simpl'r hic aūt erat facta ꝓmissio in casu quo ipse debitor nō posset cōueniri vn̄ q2 cessio eēt īutilis nō videnť ꝑtes de hoc cogitasse. Pro ista ꝯcl'one do tibi casū sing. iūcta glo. in.l. qui cōcubinā.§. qui hortos ff. de le.iij. vbi dꝫ ꝙ expēsa tributi ⁊ alia onera realia ꝑtineāt ad vsufructuariū cui usufructus est legatus vt.l. quero. de vsufru.le. hoc tn̄ fallit qn̄ si soluerent̄ ista onera legatū quo ad effectū eēt inane ⁊ nullū afferret emolumētū ⁊ illā legē cōmendat bar. in.l. his v̄bis.§.i.ff.e. sicut ergo ne dispō sit sine effectu ī d.§. qui hortos.lꝫ valeat ipso iure recedimus a nā dispōis ita dicemus hic ꝙ nō sufficiat cedere simpl'r nomē debitoris. Et lꝫ.d.m. nitat̄ saluare opi. bar. ostēdens ꝙ in pr̄io ⁊ in scđo casu ista cessio posset h̄re aliquā vtilitatē q2 in pr̄io casu d̄bitor possit effici diues in scđo posset prodesse obligatio nālis quo ad effectū cōpensatōis vt.l. ēt.ff. de cōpen. Ista tn̄ saluatio non multū placet q2 verisimile est ꝑtes cogitasse id qđ cōiter accidit vt.l. certi cōdi.§. qm̄.si cer.pe. ⁊ nō de eo qđ raro ar.l. fistulas.§. frumēta.ff. de ꝯhē.emp. ⁊ qđ describit bar. in.l. sed ⁊ si quis.§. quesitū. si quis cau. vbi dicit ꝑ illuꝫ tex. ꝙ obligans se ad casum fortuitū non vꝫ cogitasse de casu qui solet nō frequēter sed raro contingere ⁊ ista sufficiant. Francis. areti.

I Diuortio. Sicut falsa cā non vitiat legatū ita nō vitiat stipulationeꝫ. scđa ibi ꝓculus ait in qua r̄ndet pr̄io scđe qōi. deinde r̄ndet pr̄ie ordine p̄postero in.iij. parte ibi sicuti ꝓbat̄ decisio p̄cedens arg. vltime volūtatis. ¶ No. pr̄io ꝙ stipulatio interposita exp̄ssa cā falsa vꝫ ex cā donatōis si ꝑtes ambe sciebāt cām esse falsaꝫ secus si ignorassent vel altera eaꝝ.l.pe.§. vxor.ff. so.ma. In dubio aūt vtꝝ p̄sumatur scia vel error. tangit hic pau. de ca. ⁊ dicit ꝙ ꝑꝑ mr̄imonium bn̄ transactū ⁊ nūc finitum ꝓmissio in dubio vꝫ fieri ex certa scia ob quādam remuneratōem mr̄imonij bn̄ gesti alleg. bal. hoc dicentē in.l. generaliter in ꝯa car.C. de nō nu.pe. alias dicit ꝙ in dubio p̄sumeret̄ error ꝓbato rē aliter se h̄re. Sed cūꝫ reuerētia nō bene meminit dictoꝝ Bal. q2 bal. p̄supponit expresse ꝙ ꝑtes scirent cām eē falsam sꝫ vult spāle eē fauore matrimonij vt dixi bn̄ acti. ꝙ ꝓmissio fcā ex falsa cā scienter valeat tanquā donatio. In alijs aūt casibus vult Bal. sequendo Cy. quem dicit ita tenere ꝙ ꝓmittens scienter ex falsa cā exp̄ssa non obligat̄ vꝫ.n. potius esse stultus q̄ velle donare qđ dcm̄ cōiter reprehendit̄ ⁊ ē ꝯ tex. in.l. sed ⁊ si quis.§.fi.ff. si quis cau. ⁊ ꝯ ea q̄ habent̄ in.l. si pronus.§.i. de do. ⁊ lꝫ ipse nitat̄ r̄ndere ad tex. in.d.l. sꝫ ⁊ si quis ⁊ ibi ⁊ in.l. sicut.C. d̄ re pu. hēre. Cōior opi. ē in oppositū quis.n. reuelauit sibi ꝙ in casu nr̄o p̄cesserint merita mr̄imonij bn̄ gesti. maxie cū diuortia cōiter soleāt fieri ex offensionib⁹ ⁊ odijs. vn̄ ē diuinare ad istam lr̄am ⁊ cōtra ipm̄ tꝫ exp̄sse Bar. in.l.ij.§. circa d̄ doli excep. ⁊ Jo. an. in addi. spec. in ti. d̄ confes.§. nūc videndū v̄. sꝫ que ē rō. Sup̄ quo uide plene ant. d̄ bu. ⁊ moder. in.c. si can. d̄ fi. instru. ¶ Scđo no. ꝙ ꝑ scđam stipulatōem q̄ cōtinet plus ꝙ pr̄ia. pr̄ia nō videt̄ nouari ⁊ que sit rō ualđ dubitat̄. nā bar. quē h̄ sequit̄ Jo. d̄ imo. dicit ꝙ hoc ē iō q2 fuit actum exp̄sse ꝙ non nouaretur pr̄ia obligatio sed istud ē diuinare mirabiliter ad hanc lr̄am. vn̄ pau. d̄ ca. soluit aliter vꝫ ꝙ ea q̄ dicunt̄ ī l. qui vsufru.j.e. ꝙ ꝯa stipulatio cōtinens plus nouat primaꝫ. dꝫ intelligi qn̄ p̄cedit prius ꝯtus stricti iuris sed qn̄ p̄cedit ꝯtus bone fidei. sicut actio d̄ dote ⁊ stipulatio q̄ ꝓ ea fingit̄ interposita vt.l.i.§. sꝫ nō ignoram⁹.C. d̄ rei vxo. act. tūc sequēs stipulatio q̄ interponit̄ h̄ facto diuortio. ⁊ ē stricti iuris nō tollit p̄cedēteꝫ. ⁊ ꝑ hoc reprehēdit dcā bar. in.l. singularia si cer. pe. dū dicit ꝙ qn̄ stipulatio interponit̄ post ꝯtum bone fidei ex īteruallo vꝫ interposita aīo nouandi. Sed tu aduerte q2 in qōe bar. sine dubio stipulatio sequēs non cōtinebat plus quā pr̄ia. vn̄ si in illis casibus nō fieret nouatio nō eēt mirū. ⁊ tamen de illa qōe dicemus post glo. in.l. si quis cūꝫ aliter.j.eo. vbi hoc tāgit̄. vbi aūt ꝯa stipulatio cōtinet plus q̄ pr̄ia. ⁊ maxime plus re cum iura dicāt regulariter ꝙ fit nouatio periculosum ē dicere oppositū. sup̄ quo vide qđ sentit plene Bar. ī l. qui vsumfru.j.e. ⁊ in.l.pe. vbi plenius.j. de p̄to. stipu. Preterea ista sua so. nō ē expedita q2 priuilegiū ꝙ actio ex stipulatu sit bone fidei. iuxta tex. in.§. sꝫ nō ignoram⁹. est cōcessūꝫ per ꝯstōnem iustiniani vt pꝫ ibi. ⁊ in.§. fuerat insti. de acti. ergo attento isto iure ꝙ p̄cesserit. non pōt cōsiderari ꝙ stipulatio eēt bone fidei. vn̄ ego cogitabā posse dici ad istud difficile ꝯrium ꝙ tunc ꝯa stipulatio q̄ cōtinet plus vꝫ nouare primam qn̄ totū qđ venit in stipulatōe sequēti pōt deberi ex vna ⁊ eadem cā. sed in casu nr̄o totū non pōt deberi ex vna ⁊ eadē cā vt ostendā ergo ꝑ illud plus ꝑ qđ inducit̄ nouatio nō fiet nouatio q2 ē impossibilis respectu eius qđ hoc cōtinebat̄ in pr̄ia obligatōe declaro. nā cum dos ex pr̄ia obligatōe deberetur a marito ex cā onerosa ꝙ ista cā onerosa transeat in donationē sicut ex donatōe debet̄ illud plus qđ addicit̄. hoc ē impossibile ⁊ repugnat nature donatōis q2 donari dꝫ qđ nullo iure cōcedit̄ cogente.l. donari de regu. iur. sꝫ hic p̄cedebat obligatio ex cā onerosa ꝑ quā ꝓmissor poterat cogi ad soluenduꝫ. ergo est impossibile ꝙ ex titulo donatōis debeat̄. Sed ista so. videt̄ ꝯ no. in.l. si creditori d̄ le.i. vbi id qđ d̄bet̄ ēt ex cā onerosa pōt cōuerti in legatū qđ est quedā donatio. dūmō legatū afferat aliqđ cōmodum sꝫ si bn̄ respicias illa iura faciunt ꝓ ista

decisione qr ꝓprie ⁊ vere nō ipsa res que debeť sed ipsuz cō/
modum rep̄sentatōis est in legato qḋ pꝫ qr de re ipsa nō d̄tra
hitur fal. sed de cōmodo rep̄ntatōis ꝑꝑ ꝙ cōmoduꝫ ꝯsequen
dum ad ipsaꝫ rē cōpetit actio ex testō qr aliter nō posset quis
cōsequi illud cōmodū. Cū ergo p̄ria obligatio non transfun/
datur ipsa in legatū nisi ꝑꝑ cōmoditatem dūtaxat appet ꝙ id
ꝙ erat iaꝫ debitū ex vna cā ⁊ maxie onerosa sicut in casu nr̄o
nō potuit deberi ex cā donatōis. ❡ Et aduerte ꝙ solutio da
ta ꝑ me ad primū ꝯriuum non vꝫ esse bona qr lꝫ cā onerosa nō
possit trāsfundi in lucratiuā potuit tñ trāsfundi prior obliga/
tio ex cā onerosa in sequentē stipulatōem ita ꝙ ꝑs sūme scdē
stipulatōis debeať ex cā onerosa ⁊ pars ex cā lucratiua. Dicē
dum est ergo ꝙ solutio data ad scdm ꝯriuum soluit ēt primum
vt dicamus ꝙ qr ꝑs stipulādo vnaꝫ sūmaꝫ uoluit facere vnā
stipulationē ⁊ nō plures qḋ pꝫ ex vnitate rei deducte in stipu/
lationē vt. l. scire debemus. §. i. ĩ. e. iō ħa stipulatio nō cōtinet
id qḋ erat in p̄ria obligatōe qr si vna res debereť ex diuersis
cāis ꝓ pte. qr pars rei debereť ex cā onerosa. ⁊ ꝑs ex cā lucra
tiua ⁊ ad diuersitatē cāꝝ sequereť ꝙ plures eēnt stipulatiōes
qḋ nō vꝫ fuisse de intentōe ptiū ⁊ iō si ħa stipulatio nō ꝯtinet
primā nō potuit eā nouare neqꝫ trāsfundere in se. Facit optie
pro his que dixi ꝙ tradidit bar. in. l. vbi fideiussor. ĩ. de solu.
❡ Tertio no. ibi centū tm̄ in obligatōe quidē ⁊c. nā hic vꝫ ꝓ
bari sing. ꝙ ex ħa stipulatōe nō pōt agi nisi ad illud plus non
aūt ad id qḋ prius debebať ex veteri obligatōe sꝫ hoc vꝫ falsū
ꝰm doc. qr cū ex p̄ria obligatōe dos debereť post ānū. l. ij. in
prin. de do. p̄le. ⁊ l. vnica. §. exactio. de rei vx. act. ista ħa stipu
latio cōtinet plus ꝙ̄ p̄ria qr per eā poterit agi incōtinēti ⁊ hāc
so. cōiter approbāt moder. dicētes vna cū bar. ꝙ h̄ nō dꝫ sūmi
arg. a ꝯrio sensu qḋ eēt ꝯ iura vt pꝫ in. l. heres a debitore. §. nō
est nouū de fideiussori. ⁊ fuit dcm̄ in. l. qui bis idē. s̄. e. Jo. tm̄
de imo. nitiť saluare alio mō itelligēdo ꝙ hec stipulatio scda
fuit interposita post lapsū āni ⁊ sic nihil cōtinebat plusꝙ̄ p̄ria
sed ista so. diuinat ad tex. Preterea obstat aliud qr si p̄ria ac/
tione poterat agi ⁊ erat ꝯtus bonefidei vt dicit pau. de ca. vꝫ
ꝙ scda stipulatio posset cōcurrere cū p̄ria sicut quilibet aliꝰ ꝯ
ctus bonefi. pōt cōcurrere cū ꝯtu stricti iuris vt. l. si mādaue
ro. §. interdū. ff. mā. Sꝫ ad hoc posset r̄ńderi ꝙ alia spēs ꝯtus
bfi pōt ꝯcurrere sed eadē spēs nō vt dixi in. l. qui bis idē ꝑ tex.
in. l. lꝫ. §. ea obligatio. in vlt. rñ. s̄. de ꝓcu. vñ iste solu. rema/
nēt dubie ⁊ maxie qr exp̄sse ꝯdicūt tex. dicit. n. tex. in v̄. si du
cēta. ꝙ sine dubio cētū tm̄ que sūt addita veniūt in obligatōe
vñ hoc nō est opus sumere ar. a ꝯrio sensu qr dictio tm̄ taxati
ua nihil aliud pōt hic iportare nisi ꝙ alia nō debeť ex illa sti
pulatōe ut. l. iij. §. cū titio vel si titio. de ali. le. Oportet ergo di
cere cū ꝓtestatōe cogitādi melius ꝙ dies adiecta. in p̄ria que
venit accessorie ad primū ꝯtū tēdit ad eundē effectū iuxta re
gulā de qua dixi tibi in. l. hoc iure. ⁊ in. l. in illa stipulatōe. s̄.
eo. ꝙ qñ obligatio accessoria tēdit ad eundē effectū cū pricipa
li dies adiecta in pricipali vꝫ repetita in illa. l. si vt ꝓponis cū
mā. ĩ. de fideiuſ. ⁊ ꝑ bar. in. l. si ita stipulatus. §. grisogo. ĩ. eo.
Dꝫ aūt venire accessorie ad primā in casu nr̄o quatenus accu
mulať prime obligatōi que nō est nouata ut. s̄. dixi. Et hanc
credo fuisse rōem lr̄e ꝰm quā quatenus ħa stipulatio cōcurrit
cū p̄ria reperiť iutilis ex quo idē sub eodē termino debeť ⁊ ve
re alie solutōes destruūt lr̄am aut diuināt ad tex. vt. s̄. declara
ui. Sꝫ ꝯsiderādo diligētius ista rō assignata per me nō vꝫ bo
na qr ista repetitio diei vitiaret scdaꝫ stipulatōeꝫ ergo nō dꝫ i/
telligi repetita qr qualitas nūꝙ̄ vꝫ repetita qñ ex illa repetitōe
vitiareť dispō vt. l. cuꝫ ꝰuus. ff. de cōdi. insti. ⁊ plene declarat
bar. in. l. seia. §. gaio. ff. de fun. istru. vñ querēda est alia rō me
lior ⁊ cōsiderabā si posset dici ꝙ iō scda ꝓmissio nō cōprehē
dit quātitatē datā in dotē qr si cōprehēderet vna ⁊ eadē sūma
debereť ptim ex cā onerosa ⁊ ptim ex cā lucratiua. ⁊ qr regl'r
vna ⁊ eadē stipulatio nō dꝫ diuerso iure censeri ut. l. eum qui
edes. ff. de vsuc. dicamus ꝙ scda stipulatio cōpetat solū ad sū
mā que nō fuit data in dotē. ⁊ p̄ria actio cōpetat ad sūmā do/
tis. Est tñ cogitandū adhuc qr oppositio est difficilis. nā solu
tio cōis vt dixi nō pōt aliquo mō stare ꝑꝑ dictionē tm̄ posi/
tam in tex. que nihil opareť si nō excluderet quantitatē dataꝫ
in dotē. Aduerte ēt ad primū ꝯriū qḋ fecimus quasi hic videa
tur facta nouatio. nā si verū est qḋ sensit glo. in. l. ij. in prin. ff.
so. ma. ⁊ in. l. si filio. ff. e. ti. ⁊ ēt hic in quadā glosella quaꝫ fa/
ciam te notare ꝙ ēt de iure. ff. actio ex stipulatu cōpeteret pro
dote illa rō quā feci ꝯ lecturā dñi pau. ꝓcederet qr cū ex ꝯstō
ne impatoris sit transfusa virtus actōis bonefidei in actioneꝫ
ex stipulatu vt in iuribꝰ. s̄. alle. ⁊ ex illa trāsfusione sit fcā bo/
nefidei vt dicit tex. in. d. §. sꝫ si ignoramꝰ. nō possꝫ dici ꝙ d̄ iu
re. ff. ista actio ex stipulatu eēt bonefidei sed ꝰm verā opi. quā
sequiť Bar. in. l. ij. in prin. so. ma. actio ex stipulatu nō cōpe/
tebat mulieri de iure. ff. vñ hic nō ꝓcedebat stipulatio sꝫ actio
d̄ dote simpliciter q̄ erat bonefidei ⁊ tūc possꝫ substineri lectu
ra dñi pau. Et ad intellectū eoꝝ q̄ hic dicunť vide bal. dīo i. l.
rescriptū. §. si pactū in vl. col. ff. d̄ pac. ❡ In glo. i. ibi secus
si cōstante m̄rimonio ⁊c. hec ē vera sine dubio qñ cōstat ꝙ ꝓ
missio vel confessio fuit fcā aīo donandi. sed pulchra dubita/
tio remanet. nūquid maritus qui confiteť simpliciter se doteꝫ
recepisse. videať hoc facere aīo donandi. Sup quo variatū est
nā bar. h̄ ⁊ in. l. cū quis decedēs. §. titia de le. iij. ⁊ in. l. ij. §. cre
ditū. ff. si cer. pe. vult ꝙ videať fcā aīo donandi ꝑꝑ ꝑsonas suſ
pectas iter quas faciliter p̄sumiť fieri fraus legi vt. l. cū quis d̄
cedēs. §. titia d̄ le. iij. ⁊ hāc opi. sequiť bal. simpliciter i. l. i. C.
de dōa. añ nup. Idem tꝫ Jo. an. qñ cōfessio fit cōstante m̄ri/
monio sup rub. d̄ do. inter vi. ⁊ vxo. in addi. spe. ꝯriuum tenuit
exp̄sse Cy. ⁊ sali. in. l. qḋ d̄ suo. C. de do. cau. ⁊ nō nu. ⁊ d. m.
hic ⁊ vtuntur in effectu duabus rōnibus. p̄ria rō ē qr si cōfes/
sio p̄sumereť in dubio fcā aīo donandi. tūc raro h̄ret locū titu
lus d̄ do. cau. nō nume. leges aūt adaptanť circa ea q̄ frequen
ter accidūt vt. l. nā ad ea. ff. d̄ leg. vñ ꝯ mētem illoꝝ iuriū vide
tur eē ꝙ in dubio cōfessio videať fcā aīo donandi. Scdo ar/
guunt ipsi. nā in dubio vbi pōt p̄sumi alia cā nō dꝫ p̄sumi cā
donatōis vt. l. si cū aurū. ĩ. d̄ sol. ⁊ l. cū de indebito. in prin. d̄
ꝓba. Cū ergo possit p̄sumi ꝙ ista cōfessio emanauerit spe fu
ture numeratōis. cessat p̄sumptio ꝙ fuerit facta aīo donandi
maxime qr hoc essꝫ p̄sumere delictū ⁊ fraudē q̄ fieret legi qḋ
in dubio non p̄sumitur vt. l. merito cum materia. ff. ꝓ soc. Et
hac rōe vtiť ang. qui sequiť hanc opi. in consi. suo. v. in ordie
meoꝝ qḋ incipit visis instrumētis ⁊c. vbi ēt dicit ꝙ si eēt fcā
ex cā donatōis non cōfirmareť morte viri qḋ ē exp̄sse ꝯ. l. qḋ
de suo ⁊ qḋ ibi ponit glo. C. de do. cau. nō nu. Alij distinguūt
⁊ fuit Jo. an. in loco p̄alle. ꝙ aut cōfessio doť fit añ m̄rimo/
niū aut post. si fit ante m̄rimoniū tunc debes cōsiderare duos
casus. nam aliqñ cōstat ꝙ fit ex cā donatiōis. ⁊ tunc nō vꝫ qḋ
cōfertur in tp̄s m̄rimonij cuꝫ dos nō possit eē sine m̄rimonio
⁊ ita ꝓbať in. l. i. ⁊ l. qḋ sponse. C. de do. añ nup. ⁊ ita dicunt
ēt hic moder. Aliquando non constat ꝙ fuit fcā aīo donandi
⁊ tunc in dubio nunquā videtur facta animo donandi ⁊ hanc
distin. facit Bald. lꝫ non alleget Jo. an. in. l. pe. §. mulier. ff.
so. ma. aut cōfessio fit cōstante m̄rimonio. ⁊ tunc vꝫ fcā cā do/
natōis ꝰm eos. ⁊ pōt eē rō diuersitatis qr ante m̄rimoniū nō
p̄sumiť eē tantus effectus sicut post nā constāte m̄rimonio se
pe vir blāditijs mulieris flectiť vt. l. fi. si quis ali. test. ꝓhi. vñ
disparitas affectōis facit ꝙ nō ita d̄ facili p̄sumať donatio añ
matrimoniuꝫ sicut post. Et hoc ego sum secutus cōsulendo. ⁊
credo eē verissimuꝫ nō tñ allegaui bal. in. §. mulier sed solum
Jo. an. in loco alle. Nūc aūt addo ꝙ idē eēt dicendū qñ essꝫ
ꝯtum matrimoniū sed nōdum cōsumatū qr adhuc non solet
esse tanta affectio. ⁊ cessat rō cōtinue simulatōis. Sed in scdo
mēbro nō sum secutus istā opioneꝫ simpliciter sed cuꝫ distin.
quam ponit Jo. de imo. cōcordando istas opi. in. l. si cōstan/
te. in prin. ff. so. ma. vbi distinguit ꝙ aut vir confiteť simplici
ter se dotē recepisse. aut vltra cōfessionē renūciat exceptōi vel
spei future numeratōis. Prio casu sequiť opi. Cy. ⁊ Saly. ꝙ
cōfessio nō videať fcā aīo donādi rōnibus. s̄. dcis quibꝰ adde
tex. no. qui meo iudicio d̄cidit qōem in autē. d̄ temp. nō solu.
pec. in v̄. vbi no. ⁊c. diciť. n. ibi ꝙ post decēnium. neqꝫ heres
mariti neqꝫ ipse maritus fcō repudio non pñt obicere excep/
tionē non nu. dotis qr palam est. i. manifeste p̄sumit lex ꝙ ta
cēdo tādiu voluit heredes soluere dotē ēt si ipse nihil habuis/
set. Ex quo pꝫ manifeste ꝙ p̄sumptio ꝙ cōfessio sit fcā aīo do
nandi nō oriť ex sola cōfessione sꝫ ex cōfessione ⁊ tp̄e diutur/
no. ergo alteꝝ nō sufficit vt. l. si his qui ducēta. §. vtꝝ cuꝫ ma/
teria de re. du. Secūdo casu dicit ipse ꝙ cōfessio videť fcā aīo
donandi qr ex quo renūciās non pōt videri fecisse ex illa cau
sa cui renūciat. ⁊ sic reliquiť cā donatōis. Sꝫ ꝯ hoc facit quia
aut dicis renūciatōem illā eē nullā quod tꝫ bar. qñ ē fcā incō/
tinenti post cōfessionē aut dicis eā eē validā si ē nulla ergo ha
beť ꝓ nō fcā. ⁊ sic remanet cōfessio simplex si ē valida ergo ꝓ

batur

batur numeratōem verā ƀƷ Nico.matta.vt pƷ ex notatis per bal.⁊ bar.in.l.si ex cautōe.C.de nō nu.pecu.ergo nullo casu ista clā vƺ operari ꝙ cōfessio simplex sapiat donatiōem.Sed ego rn̄di in cōsilio allegato ꝙ feci in ciuitate senē.ꝙ lƷ ista renūciatio apposita incōtinēti post cōfessionē eēt nulla declara/bat tn̄ animū mariti qui declarat᷑ ēt ex dispōne inutili vt.l.fi.⁊ ibi no.ff.de re.eo.vƷ ꝙ maritus nō cōfitebat᷑ spe future nūe/rationis ⁊ iō resultat donatio tacita qꝛ reiecta ista cā future numeratōis semꝑ inter ꝑsonas suspectas cōfessio p̄sumit᷑ facta cā donādi vt.l.cū quis decedēs.§.titia.de leg.iij.⁊.l.qui testm̄ de ꝓba.⁊ ita dixi tūc.Nūc aūt sum aliqualiter dubius qꝛ si renūciatio est nulla vt dicit bar.in.d.l.si ex cautōe ex eo qꝛ eadē spe numerationis quis inducit᷑ ad renūciandū q̄ ad cōfiten/dū p.l.doli.v̂.diuersū.ff.de noua.ergo nō cessat cā spei future numeratōis vn̄ suꝑ hoc est aliqualiter cogitādū lƷ.d.Jo.hoc affirmet in loco allegato ⁊ ꝑ hoc est expeditus hic articulus. Utrū aūt posito ꝙ cōfessio videat᷑ facta spe future numera/tionis ita p̄iudicet creditoribus sicut p̄iudicat marito ⁊ eius heredibus post lapsū tp̄s opponēdi exceptōnem est difficilis qō suꝑ qua in dicto cōsi.ego primū cōcludebaƷ sequendo dcā bar.in.l.assiduis.qui po.in pig.ha.ꝙ etiā creditoribus p̄iudicabat sed postea vidēdo diligētius secutus sum dcā bar.in auten.sed iam necesse.ubi tenet oppositū.C.de do.ante nup.⁊ in.l.si constante.in vlt.col.so.ma.⁊ correxi cōclusionē in quadam addi.quā feci declarādo illa dcā ⁊ addēdo vt ibi poteris videre.⁊ qꝛ.s̄.dixi scdm̄ mēbrū distinctiōis esse dubiū per ea que scribit bar.in.l.si ex cautōe.s̄.alle.cogitādo diligētius dico ꝙ hic possunt cōsiderari duo casus.nā si ꝓmissio dotis p̄/cessit confessionē tunc vera est cōclusio posita in cōsilio ⁊ di/stin.d.Jo.qꝛ non pōt dici ꝙ sit renunciatū spei future numerationis ex eadem fragilitate ⁊ spe habendi pecuniaƷ quia ex ꝓmissione precedenti poterat pecuniam exigere.vnde cessat aliqua ratio quam assignat Bar.in.d.l.si ex cautione.Si ve/ro ꝓmissio dotꝭ non p̄cessisset tunc forte posset dici ꝙ confes/sio non uideret᷑ facta cā donatōis ꝑ ea que.s̄.dixi. ¶ Et ad māni istaƷ adde qō no.ponit Jo.an.in addi.i rubrica p̄alle. ubi dicit ꝙ ēt si maritus qui est cōfessus dotē dicat in te[...]e nihil accepisse in dotē nihilominꝰ non vƺ reuocare donatōeƷ. Tene ēt menti tex.no.in.l.cū hic status.§.si spōsus d do.iter ui.⁊ vxo.vbi probat᷑ ad declaratōem prime gl.ꝙ qn̄ donatio fit spōso lƷ cōferat᷑ in tp̄s matrimonij nihilominus quo ad cōsequendū priuilegiū cōfirmatōis non compr̄hendit᷑ in verbis legis sed in sn̄ia ex quo no.sing.ꝙ vbicūqƷ ad priuilegiū cōsequēduƷ apponit᷑ certa qualitas in ꝑsona ꝯhentiuƷ si illa qualitas inest ficte ⁊ nō vere nō cōprehendit᷑ sub uerbis legis nā spōsus qui donat ut donatio post mr̄imoniū hēat effectuƷ vere quidem nō ēst maritꝰ sed ficte censet᷑ donare tanq̄ maritꝰ ex quo cōfert donatōem in tp̄s quo erit maritus. ¶ UtꝝautεƷ donatio fcā a spōso in die nuptiaꝝ p̄sumat᷑ facta post mr̄imonium vel ante vide tex.no.in.l.cum in te.C.de do.ante nup. ¶ Et adde ƀm.d.m.⁊ bn̄ ꝙ ut donatio nō valeat sufficit mr̄imoniuƷ esse ꝯtum ꝑ verba de p̄n̄ti vt.l.fi.in pri.ff.de do.īter vir.⁊ vxo. ¶ Adde ēt vnū casuƷ sing.i quo vxor pōt donare marito ⁊ eꝯ.s.ꝓ dote filie q̄ alter cōiuguƷ vult tradere nuptui ita ꝓbat tex.⁊ ibi hoc not.bar.in.l.siue vxor.ff.d do.inter vi.⁊ vxo.tene ēt mēti glo.no.quā ibi pōderat ang.i.l.exigere dotem.ff.de iudi.ꝑ quā ipse decidit ꝙ si statutuƷ dat executōem parataƷ instr̄o dotali ēt instr̄m in quo continet᷑ cōfessio dotis hēbit executōem.Alibi tn̄ dicit ꝙ priuilegiū autē.res que.C.cōia de le.ꝙ bona subiecta fideicō.pn̄t obligari ꝓ dote resti/tuēda non hn̄t locū in dote cōfessata ita notat ipse ꝑ illū text. in autē.de resti.§.i.ꝙ utꝝ sit veꝝ nō determino nūc. Frācis.

I id quod aurum.

Error in qualitate substātiali rei deducte in stipulatōe nō vitiat stipu/latōem pōt tn̄ agi cōtra deceptoreƷ ex clā doli.ij.ibi sed doli ma.⁊c. ¶ In glo.suꝑ ver.clā.ibi sed vēditio que est bonefidei nō tƷ.Doc.cōiter ipugnant istā glo.dicētes ꝙ non est dr̄ia inter ꝯtū bonefidei ⁊ stricti iuris.Sed inter ꝯtus lucratiuos ⁊ onerosos nā in ꝯtibus lucratiuis valet cōtractus sed si ꝓmissor decepit stipulatorē aget᷑ vel actiōe ex stipulatu ad dolū vel actōe d dolo vt hic dicit glo.⁊ eam cōfirmat bart. Hoc autεƷ dictū declarat Jo.de imo.⁊ moder.ꝙ habeat locum vbicunqƷ stipulator deceptus pōt p̄tendere aliquid inter/esse ex ista deceptione vt v̂bi grā ꝙ si tu nō promisisses mihi massam auri ego fuissem empturus aliam illo tempore viliori precio q̄ valeat nunc sed vbicunqƷ deceptus nulluƷ pretenderet interesse tunc videretur secus per.l.ad res donatas de edi.edic.⁊ ar.a ꝯrio sensu sumpto in.l.arist.§.fi.s̄.de do.Sed forte posset dici saltē quādo quis ē stipulatus dolū malum abes/se vt ista stipulatio exp̄ssa aliquid operet᷑ qō habeatur rō lucri amissi.ex quo ꝓmisisti nō d̄cidere me.⁊ d̄cepisti.⁊ hoc vƺ sonare tex.simpliciter ⁊ ēt tenere bar.hic ⁊ minus violat᷑ lr̄a.si v̂o sumus in ꝯtu oneroso tunc dicūt ipsi ꝙ siue sit ꝯtus stricti iuris.siue bonefi.erit nullus ipso iure ⁊ ponūt exemplum quādo ego do tibi vnam rē vt tu des mihi massaƷ auri qō exēplum reprehēdunt moder.⁊ bn̄ qꝛ ista eēt ꝑmutatio que est ꝯtus bonefi.vt.l.i.circa mediuƷ.ff.de re.ꝑmu.vn̄ ipsi ponunt aliud exemplū melius qn̄ ego dedi tibi pecuniā vt dares mi/hi hanc massaƷ auri quo casu nō resultat vēditio sed ꝯtus quidam īnominatus qui ē stricti iuris vt.l.fi.in prin.⁊ ibi ꝑ bar. ff.d condi.ob cām.nā dr̄ia quam facit gl.inter ꝯtus stricti iuris ⁊ bonefi.ƀm eos non vƺ v̂a qꝛ qn̄ ꝯtus eēt factus ex cau/sa onerosa.eadē rō ē in ꝯtu stricti iuris q̄ est in ꝯtu bonefi. Et erit uterqƷ ꝯtus nullus. Tu aūt aduerte qꝛ restringere le/gem istā ad cām lucratiuā hoc ē diuinare.⁊ p̄terea nō ē eadeƷ rō sicut ipsi dicunt in ꝯtu stricti iuris qꝛ si dolus dans cāƷ ꝯ/ctui qui ē fortior q̄ dolus qui incidit in ꝯtum nō reddit contractū stricti iuris nullū.lƷ ānullet ꝯtuƷ bonefi.vt.l.si quis cū aliter ⁊ ibi plene.j.e.⁊.l.eleganter.in prin.⁊ ibi no.ff.d dolo ergo multo fortius in ꝯtu stricti iuris non reddit᷑ ꝯtus nul/lus lƷ cōcurrat cū dolo d̄fectus qualitatis substātialis. Preterea ego video ꝙ qn̄ dolus ē cōmissus post ꝓmissionē factam seu post cōtractū latius extendit᷑ cōtractus bonefi.q̄ cōtractꝰ stricti iuris vt.l.elegāter.§.non solū.ff.de dolo.Unde nō vƺ eadem rō. ¶ Sed pōt defendi cōis opi.ꝙ in casu nr̄o nulli/tas cōtractus bonefidei non surgit ex dolo qō pƷ qꝛ ēt si nō sit aliquis dolus.cōtractus bonefi.est nullus in isto casu vt.l.si sterilis.§.q̄uis in fi.de act.emp.⁊.l.cū ab eo.§.fi.de cōtrahē. emp.qꝛ ergo nullitas orit᷑ ex diuersitate essentie.seu ex defe/ctu potius nō ē mirū si cōtractus stricti iuris ē nullus sicut cōtractus bonefidei qꝛ in oībus cōtractibus si deficit essentia cōtractus nō subsistit vt.l.qui rome.§.flauius.j.e.⁊.l.i.fere per totam.l.s̄.e.Et lƷ ista iura loquātur d essentia cōtractus nō ē de essentia rei que venit in ꝯtu.Idem tamē est in effectu qꝛ ad defectum essentie rei sequit᷑ defectus essentie ꝯtus ex quo vna pars non vƺ cōsensisse.⁊ ꝑ cōsequens non pōt dici ꝯtus opi.tn̄ glo.vt dixi minus restringit lr̄aƷ. ¶ Et cōsiderādo diligētius hunc passum qui ē pricipalis ad intellectuƷ.l.nr̄e.ad/huc credo ꝙ opi.glo.sit verior qꝛ ēt qn̄ dolus dat cām ꝯtui ⁊ est cā nullitatis ꝯtus ideo reddit᷑ ꝯtus nullus qꝛ d̄ficit con/sensus decepti qui ignorat id qō facit nam scienti non pōt īfer/ri dolus vt in regula scienti de regu.iur.⁊.l.i.in fi.ff.de actio. emp.Si errat ergo nō cōsentit vt.l.mater decedēs.ff.d inof. test.⁊ ꝑ cōsequēs ēt ibi d̄ficit cōsensus ⁊ tn̄ fit dr̄ia inter con/tractū stricti iuris ⁊ bonefidei.ergo eodē mō qn̄ ꝑtes cōsen/tiunt in corpus lƷ dissentiant in quidditate rei pōt fieri diffe/rentia inter contractus stricti iuris ⁊ bonefidei.⁊ ista opi.placet. ¶ Secundo principaliter adde dictis doctoꝝ hic inquātum volunt ꝙ vbicūqƷ contractus resoluitur ipso iure ex vo/luntate partium.tunc agat᷑ ad rescindēdum contractū actione ex illo ꝯtu.NaƷ ang.dicit hoc esse intelligēdū ⁊ sequunt᷑ moder.nisi sit actū ꝙ totaliter discedat᷑ a cōtractu per rōem positam in.d.l.sed celsus.§.si fundus.Sed cōtra istaƷ rōem videt᷑ casus valde no.in.l.quotiēs.§.si colono.ff.de vsufr.vbi pƷ ꝙ ꝑ vsumfructū legatū colono extinguit᷑ locatio ipso iure ⁊ vtriqƷ ⁊ tn̄ ad cōsequendū liberatōeƷ d fcō uel expēsas agit᷑ actōe ex locato qō glo.reputat ibi mirabile. ¶ Preterea in.l.exēpto.§.is qui nina quā allegat bar.hic ꝑtes recesserūt a ꝯtu re integra ⁊ sic fuit dissoluta utriqƷ obligatio ut.l.ab ēptione.cū mā.ff.de pac.⁊ tn̄ agit᷑ actione ex ꝯtu ad irritandū euƷ quatenus de fcō ꝓcessit ⁊ ad rē restituēdā vnde credo simplr̄ posse dici ꝙ sꝑ pōt agi actione ex ꝯtu. ¶ Non ob.tex.in.d.l.sed celsus.§.i.qꝛ in ver.nec turbari debemꝰ rō que assignat᷑ hoc inducit ꝙ in illo casu minor est dubitatio ꝙ possit agi actio/ne ex cōtractu ex quo totaliter a cōtractu nō fuit recessum nō tn̄ negat᷑ quin ēt si totaliter eēt recessum nō eēt idē infert tamē ex illis v̂bis ꝙ qō ē magis dubia.⁊ hoc vƺ tenendū. ¶ Ter/

tio adde dictis bar. inquātū ipse vult ꝙ ubi ↄtus ualidus est rescindēdus rescindatur actōe ex eo ↄtu ꝑ. l. exēpto. §. is qui virginē. ff. de act. ēp. ⁊ est tex. cū glo. in. l. ij. C. de rescin. uen. Nā hoc vř limitandū ſm eūdem bar. in. l. ij. ꝑalle. Cuius dicta refert h ang. licet ipse nō alleget ꝙ istud est uerum nisi rescissio ↄtus fiat in priuilegiū ⁊ fauorē alicuꝰ ꝑsone vbi gr̃a quādo ↄtus rescindit̃ in fauorē minoris tunc. n. nō rescinditur actōe ex eo ↄtu sed officio iudicis ut pȝ i. l. ꝙ si minor. §. fi. ff. de mino. Et hoc qñ v̄ba affirmatiue referunt̃ ad iudicez secus si referent̃ ad ꝑtem ita debes intelligere ista dcā ꝑ ea q̄ habent̃ ꝑ bar. in. l. i. ff. de cōdi. ex. l. ⁊ bñ facit tex. in. l. diuꝰ. §. fi. ff. de in inte. resti. vel nisi rōe qualitat̃ extrinsece ꝓuideret̃ spāliter de alia actōe sicut in ti. qḋ me. ca. Nam tūc ↄtus nō rescindit̃ actione ex ↄtu inito sed actōe qḋ me. ca. Addit do. Jo. hic ꝙ idē esset si ↄtus esset rescindēdus rōe doli qꝛ cuȝ rescindat̃ silr̃ ex qualitate extrinseca cōpetet actio de dolo ad rescīdenduȝ cōtractū per. l. dolo in fi. C. de inuti. stipu. ⁊ ꝑ ea que habent̃ in. l. si quis cū aliter. j. eo. Sȝ istud dcm̄ nō plȝ cuȝ reuerētia qꝛ illa iura loquunt̃ in doli exceptōe que sꝑ cōpetit vbi quis dolose cōuenit̃ sed actio de dolo regl̃r est subsidiaria nec cōpetit vbi alia actio pōt cōpetere ut. l. i. §. idē pōp. ff. de dolo vñ non sequit̃ cōpetit doli exceptio semꝑ ergo sꝑ ꝑꝑ dolum cōpetit actio de dolo quādo ↄtractus vȝ ⁊ est rescindēdus ⁊ iō tenēda est regula quā ponit bar. ꝙ rescissio fit ꝓpter actōem ex illo ↄtu sicut quādo ↄtractus dȝ rescindi ꝑꝑ uitiū rei ut. §. is qui virginē uel ꝑꝑ deceptōeȝ factā i p̃cio. ¶ Ultimo adde ꝙ in casu. l. in venditōibus. ff. de ↄhen. emp. si ēptor ⁊ uēditor fuit ignorās pōt petere cōditio indebiti ad repetenduȝ p̃ciūm ex quo nō fuit dolus alicuius ꝑtium ut tangit hic Jo. ḋ imo. nihil allegat. Sed ꝓ ista cōclusione est tex. clarus in. l. cū ab eo in fi. in verbo cōdici posse. ff. de ↄhen. emp. ⁊ bñ facit tex. in. l. donū. ff. e. ti. vbi similiter fit mētio de cōditione ⁊ ad māam. uide gl. no. in. l. nō dȝ. §. fi. ff. de dolo q̄ dicit ꝙ vbicūqȝ denegat̃ restō cōtra certam ꝑsonam intelligit̃ denegata ꝙ illa que cōpetit offō iudicis nō iure actōis vide etiā tex. no. ſm vnā lect. quā tangit ibi bar. in. l. in cāe. §. pōpo. de mino. vbi ꝓbat̃ ꝙ lȝ dolus incidēs cōtractui purget̃ per actōneȝ ex cōtractui i fauorē eius qui ↄdixit. Jste tñ fauor nō trāsit ad ꝑsonaȝ fideiussoris ⁊ ita sufficiēs. Franciscus areti.

Per legati.

Per interitū spēi liberat̃ debitor ante morā sȝ post morā non que cōtrahit̃ interpellatōe vel si res debita occidat̃. Et pupillo dȝ fieri talis interpellatio tutore auctore vel soli tutori. h. d. cuȝ. l. seq. scḋa ē ibi qḋ ita fit tertia ibi sȝ si ex stipulatu. ¶ No. p̄io ꝙ mora cōmittit̃ dupliciter. s. ꝑ interpellatōem ⁊ per culpā vel dolū cōmissum in re debita. Et est dr̃ia inter istos duos modos more qꝛ mora in cōmittendo hȝ locū etiam si pēdeat cōditio obligatōis uel dies nā adueniēte cōditione uel die remanet ꝑpetua obligatio vt. l. si seruū. in prin. j. e. Sȝ qñ mora cōmittit̃ omittendo tūc interpellatio dȝ fieri purificata obligatōne. nā si fiat antea nō hēbit effectū lȝ postea obligatio sit purificata vt. l. cū filius §. fi. j. e. ⁊. l. si soluturus. j. de solu. Et sufficit regl̃r interpellatio extraiudicialis vt tenet bar. ⁊ cōiter oēs hic allegāt tex. cū glo. ⁊ ibi tangit bar. in. l. qui rome. §. coheredes. j. e. ⁊ in. l. fideiussor obligari. §. fi. j. ḋ fideiuſ. Addit. d. m. ꝙ requisitio extraiudicialis nō dȝ cōtinere certuȝ tp̄s lȝ sit dubiū vtrū citatio iudicialis debeat fieri ꝓ certo tp̄e ḋ quo vide qḋ plene scripsi post bar. in. l. liber hō. §. x. j. e. allegat glo. singularē in cle. i. in v̄bo requisiuerit extra de hereti. Sȝ ista dubitatio nō cadit in requisitōe ꝑ quā ḋbitor cōstituit̃ in mora qꝛ ipso iure assignatur sibi tp̄s de quo in. l. ratū ⁊. l. qḋ dicimus de solu. Et lȝ regulariter requirat̃ interpellatio ad morā ↄhēdā sunt tñ aliqui casus in quibus mora ↄhit̃ re ipsa icōtinēti sicut in. l. ij. C. de usur. ⁊ in. l. in minoꝝ. C. in qui. cau. i inte. resti. nō est ne. De quibus tāgit gl. in. l. mora. in fi. glo. magne. ff. de vsur. Et iter alios dicit hic. d. m. ꝙ in fisco sꝑ ↄhit̃ mora re ipsa gl. est no. ſm eū in. l. cū quidā. §. fisco. s̄. de vsur. Et idē est in ecclesia ſȝ glo. no. insti. de acti. §. itē mixta de quo forte dicet̃ aliquid in lec. seq. ¶ Scḋo no. in. l. sed si ex stipulatu ꝙ mora tutoris interpellati nocet pupillo intellige ſm glosellā hic qñ pupillus ē interpellatus tutorio noīe quā glo. bal. dicit esse no. ang. autez addit ꝙ semꝑ vř fieri tutorio noīe. qñ exprimit̃ nomē officij allegat glo. no. in. l. quacūqȝ rōne. ff. de ꝓcur. moder. allegant tex. in. l. cū post. §. i. de admi. tu. ⁊ in. l. sciendum. §. tutores. s̄. qui satiſ. cog. ⁊ addunt ꝙ ēt vř fieri tutorio noīe quando in interpellatiōe fit mentio de cā que pertinet ad pupillum vt. l. ij. s̄. quādo ex fcō tutoris sup quibus vide bar. qui plene distinguit in. l. post mortē eo. ti. ⁊ aliquid in. l. i. §. nunciatio de no. ope. nū. Arguūt etiā hic aliqui ex isto tex. ꝙ citatio fcā de pupillo simpliciter nō valeat nisi sit p̄sens tutor sed bar. tȝ oppositū in. l. i. §. sufficit. ff. ḋ admi. tu. De quo dicet̃ aliquid in lecse. Et super ista qōe vtꝝ pupillus possit citari sine p̄sentia tutoris allegāt hic moder. bar. in. l. i. §. sufficit. ff. ḋ admi. tu. volētem ſm eos ꝙ possit fieri citatio ḋ solo pupillo ⁊ intelligat̃ ꝙ possit pupillus cōparere per se legitime vel ꝑ tutorē sed ille tex. ſm moder. non ꝓbat istam ↄclusionē qꝛ lȝ ibi dicat̃ ꝙ pupillus pōt eē in iudicio ꝑ se auctore tutore non tñ dř ibi ꝙ solus possit citari imo potius facit in oppositū qꝛ cū citatio sit ꝑs ꝓcessus vt. l. fi. §. i. C. ḋ tēpo. app. sicut in reliquo ꝓcessu dȝ interuenire auctoritas tutoris vt. l. nō eo minus. C. de ꝓcura. ita vř ꝙ ⁊ ipse actus citandi debeat fieri in p̄sentia tutoris ⁊ ipso auctorāte. vnde bal. hic dicit dcā bar. ibi eē intelligenda qñ pupillus non hȝ tutorē quo casu pōt citari ipse ad finem vt possit pati p̄imū ḋcretū si non ḋfendit̃ vbi aūt haberet tutorē dȝ citari cum auctoritate tutoris vel tutor loco ipsiꝰ ista distinctio vř ꝓbari in. l. hoc aūt. §. i. ff. ex qui. cau. in posea. vbi Bar. ḋclarat se ipm ⁊ ſȝ moder. tȝ ꝙ pupillus nō possit citari nisi cum auctoritate tutoris. Et hanc opi. sequit̃ hic Jo. de imo. post bal. in hanc ēt inclinat Pau. ḋ ca. allegans spe. in ti. ḋ p̄io ⁊ scḋo ḋcre. §. restat versu. quid sit minor. Tu aūt aduerte qꝛ si bene respicies ad dcā Bar. in. §. sufficit ipse nō dicit ꝙ sufficiat citatio pupilli sine tutoris p̄sentia. vnō ipse clare in. d. l. hoc aūt dicit ꝙ dȝ interuenire auctoritas tutoris sȝ si respicias ad p̄cedēs dcm̄ qḋ declarat in seq. in. §. sufficit intentio sua ē hec ꝙ pupillus possit citari intellige legitime cū tutore absqȝ eo ꝙ in citatōe ponat̃ ista alternatiua compareas ꝑ te vel ꝑ legitimā ꝑsonā. vñ pōt ēt tunc cōparere per tutorē. sicut citatus simpliciter astringit̃ cōparere ꝑ se vel per ꝓcuratorē. ⁊ vere si aliter intellexit dixit cōtra tex. in. d. l. hoc aūt. §. i. quam hic alle. moder. Et ad materiā vide tex. ⁊ quod ibi ponit ang. in. l. ij. in fi. ff. de in ius vo. ⁊. l. seq. vbi ꝓbat̃ ſm ange. ꝙ pupillus infans nullo mō pōt citari sed dȝ citari ipse tutor qꝛ cū non intelligat non pōt habere ꝑsonaȝ legitimā in iudicio. vbi aūt pupillus citat̃ qui nō hȝ tutorē. tūc nō ↄstituatur in cōtumacia ⁊ possit pati p̄imū ḋcretū debēt vocari affines ⁊ cōiuncti ⁊ amici vt ꝓbat̃ in. d. l. hoc aūt. §. i. facit optime tex. in. l. item hij. ff. ex qui. cau. ma. regulariter tñ in maiori nō ē necessaria ista vocatio ſȝ Cy. ⁊ alios in. l. cū ꝓponas ḋ bo. auc. iudi. pos. Est tñ vnus casus sing. in quo ēt in maiore hoc ſuat̃ vȝ quādo agit̃ de remouēdo absentē ab officio ex qua remotōe efficeret̃ infamis ſm bal. qui ita no. ꝑ illum tex. in. l. fi. vbi pup. edu. de. Et ad intellectū denūciatōis de qua fit mentio in tex. nr̃o dicas ꝙ ḋnūciatio fcā tutori nocet pupillo. nō solum quo ad morā incurrēdam sȝ ēt quo ad resoluendū ↄtū ipso iure in p̄iudiciū pupilli. casus ē notabilissimꝰ qui hoc ꝓbat in. l. emilius circa mediū. ff. ḋ mino. ¶ In glo. iij. ibi itē tunc dies iterpellaret ⁊c. Adde breuiter ad istam glo. ꝙ nō solum dies exp̄ssa. sed ēt dies tacita interpellat ⁊ cōstituit i mora vt. l. si insulā. j. e. ⁊ in. c. potuit in fi. extra de loca. ⁊ est doc. Bar. in. l. ita stipulatus in. ij. q. prin. j. e. ſm moder. Quibus adde ꝙ ēt dies apposita a lege p̄ter tacitam cōuentōem ꝑtiuȝ interpellat ꝓ hoīe. ita ꝙ non ē opus alia monitōe. casus ē clarus in. c. lȝ canon in v̄bo absqȝ monitōe de elec. li. vi. Dixit tñ glo. no. in. c. qm̄ frequēter. §. porro vt lit. non cōte. ꝙ qñ terminus assignat̃ alicui in fauorē suū. v̄bi gr̃a si datur licētia clerico nō residendi ꝑ annū. tūc nō cōuincit̃ clericus in negligētia ex lapsu diei ne qḋ fauor ē ⁊c. sed Jmol. ⁊ anto. ḋ bu. tenent ibi oppositū ⁊ melius vt mihi vř qꝛ ēt dilatio que dat̃ debitori ad soluendū in dubio censet̃ apposita fauore ipsiꝰ vt plene ḋclarat bar. in. l. qui rome. in prin. j. e. ⁊ in. l. cū qui alias Jabol. ff. ḋ ānu. leg. ⁊ tñ dies interpellat vt. l. magnā de ↄhen. ⁊ cō mit. sti. Aduerte ēt qꝛ hosti. dixit sing. in sūma de p̄scrip. ⁊ refert. d. abb. ⁊ sequit̃ in. c. fi. e. ti. ꝙ quo ad causandā malā fidem ⁊ peccatū dies nō interpellat ꝓ hoīe. vñ ifert ibi. d. abb. ꝙ ḋbitor ad diem si post die non interpellet̃ nō ē in mala fide nō soluendo nec in peccato ⁊ sic pōt p̄scribere qḋ ē valde no. Adde ēt ad materiā qḋ ponit elegāter bal. in. l. fi. §. p̄terea

C. de

C.de iure do.vbi voluit q si aliquis est debitor in diem cum hac clausula 7 ab illa die in antea ad omnem petitionem 7 vo luntatem creditoris per ista verba non tollitur vt dies non in terpellet pro homine. Super quo vide quod scripsi post ang. in.l.ita stipulatus.ꝭ.eo.vbi tetigi istam.q. Si autem non esset apposita certa dies sed eet dcm̄.pmitto tibi soluere ad oēs ter minū 7 voluntatē tuā tūc esset opus interpellatōe vt.l.si.x.cū petero.ꝭ.eo.7 ponit bal.in.l.si cum dies.§.fi.7.l.seq.ff.de ar. ¶ In glo.vlt.sup v̄.occidisti.dicit lex allegata in gl.q debi tor qui occidit seruū.pmissū iuste nō dr̄ cōmisisse morā in fa ciēdo.cōcor.tex.in.l.quid ergo.§.heres.ff.de le.i.Secus si oc cidisset iniuste et si ignoraret se rē occisaꝫ debere.casus ē no. in.l.si fuū.§.de illo.ꝭ.e.7 illa iura inducit hic Ang.7 Jo.de imo.post eū nūquid ille dicat frāgere pacē vel treguā qui offe dit aliū ex iusta cā ō nouo supueniente 7 maxie si cā offensio nis est q prio fuerat sibi rupta pax vel tregua. Et in effectu se quēdo dcā Jo.an.in addi.spe.sup rubrica ō tregua 7 pace.7 in.c.puenit ex̄ de iureiur.dicūt q offendes ex cā iusta supue nienti non vr̄ frangere pacē 7 hoc ꝫ bar.expsse ꝫ ipsi nō alle gent in.l.aut fcā.§.cām.ff.de penis.7.pbat satis i.l.quero.§. iter locatorē.ff.loca.7 ibi tāgit bar. Si aūt loquimur in tregua 7 nō in pace dtermiat Jo.an.q et si durante tregua aliquis sit offēsus ab altero iiuste nihilominus ipse nō pōt reoffende re q tregua nō dr̄ esse soluta cū sit tpalis.ꝫ.d. Jo.nō memi nit hic eop que scripsit ang.7 ipsemet in.l.qui seruū.ꝭ.eo.vbi tenēt ꝯtrium qn̄ offensio pendēte tregua fit ex noua cā supue nienti nō ex cā sup qua fuit tregua fcā 7 hāc opinionē ego sū secutus allegaui glo.sing.in.l.sed est quesituꝫ.ff.de pig.7 qd̄ p illum tex.tradit bar.in.l.creditores.ī repe.sua.ff.e.7 qd̄ tra dit bal.in.c.i.§.iniurialias.§.homocid.de pace iur.fir.i vsib⁹ feu.de quo dic vt plene scripsi in.d.l.qui fuuꝫ. ¶ In gl.po sita sup verbo sed si ex stipulatu ibi imo vt.ꝭ.de euic.§.si di ctum.§.fi.doc.cōiter soluūt hoc ꝯtrium q ideo pōt ibi fieri ō nūciatio soli pupillo q illa denūciatio erat aliquo mō in fa uorē pupilli. Nā si nō potuisset fieri denūciatio pupillo.em ptor nō teneret denūciare alicui.7 sic hēret regressū de euictio ne absq eo q denūciaret sed hoc eēt in dānū pupilli.nā si si bi fiat dnūciatio poterit facilius adesse cāe 7 instruere empto rē vt nō cōmittat euictio. Sꝫ ꝯ istā so.arguit h ang.7 moder. nā dicunt q nō vr̄ verū q si emptor non denūciaret ex eo q pupillus non hꝫ tutorē uel non repit hēet regressuꝫ de euic. q esset iputandū sibi cur nō petijt tutorē dari pupillo sicut dꝫ petere creditor qui vult agere ꝯ pupillū vt.l.ij.in fi.ff.de his qui pe.tu.7 sic si nō peteret nō hēet regressuꝫ de euic. Unde ang.hic ponit duas alias solutōes que bn̄ rephendunt hic p moder.quibus nihil est addēdū.7 iō Jo.de imo.ponit quar tā sol.dicēs distiguēdū eē.q aut pupillus nō hꝫ tutorē 7 tūc q pōt iputari emptori vt.ꝭ.dcm̄ est nō possit fieri denūciatio so li pupillo aut hꝫ tutorē sed nō repit vbi sit 7 tūc loquit tex.in d.§.fi.7 vere vba tex.significant hoc in versi.nō apparet nec pōt ideo iputari emptori cū non petat tutorē q tutorem bn̄ti tutor dari non pōt ut.l.i.7 p totum.C.in qui.cau.tuto.ha.7c. Sꝫ ista solu.nō placet do.meo prio quidē q diuinat ad illum tex. Cū eni illa lex dicat q tutor nō appet pōt ita significare q nō appebat q nō erat datus sicut q nō apperet ꝫ esset da tus vba tn̄ magis adaptāt ad hūc fm casum.vnde pp hoc nō recederē a dcis.d. Jo.ptērea dicit ipse sunt aliqui casus i qui bus tutorē hn̄ti tutor dari pōt ut pꝫ in loco allegato 7 in.l.fi. ff.ō ali.pu.ps.ergo fm opi.dn̄i Jo.hēremus dicere q i illis casibus non hēret locū tex.in.§.fi.q nimis restrigit illā lraꝫ. Sed nō est opus ista inuestigatōe q qn̄ tutor est absis potest dari curator hn̄ti tutorē ut nō deserant negocia pupilli q̄ imi nent expediēda casus est in.l.oēm.ff.ō tuto.7 cur.da.ab his. 7 ꝫ glo.in.l.curator.ff.eo.ti.7 est bonus tex.in.d.l.fi.in vlti. rn̄so.ff.ubi pupillus.edu.de. Nisi pari rōe posset iputari em ptori qn̄ tutor cōparet cur nō petijt curatorē. Querēda est igi tur alia solutio melior 7 est dicēdū i paucis sicut heri dicebaꝫ in voce q i.l.ij.in fi.ff.qui.pe.tu. Creditor agit ō obligando pupillū noua obligatōe que ꝯhitur i iudicio 7 per liteꝫ conte. 7 per snīam ut.l.ij.§.idē scribit.ff.de pecul.7.l.aliaꝫ.C.ō no ua. Nisi cum minor non possit obligari de nouo sine auctori tate tutoris non est mirum si creditor debet dare operam ut detur sibi tutor. Sed quādo emptor denunciat litem uendi tori hic nō obligatur ille cui fit denunciatio de nouo ꝫ cōfir

matur vetus obligatio q̄ periret si emptor eēt negligēs in de nūciādo. Nā hoc ipso q est fcā vēditio legitime ex natura ꝯ ctus obligat vēditor si euincat vt.l.emptorē.§.i.7 se.ff.ō act. emp. Et iō facilius admittit q denūciatio fiat soli minori nō quidē ex hac sola rōe sed ex illa et iuncta simul q qd̄ possit fie ri ista denūciatio ē fauorabile minori bal.tn̄ in.d.l.si dcm̄.§. fi.posuit aliam so.ad istud ꝯtrium quā approbat hic.d.in.di cit.n.q ille tex.loquit quādo denūciās agit de dāno vitando sicut emptor qui denūciat litē.h aūt loquit qn̄ denūcians agit de lucro captādo.7.h.d.do.meus eē manifestū ex isto tex.qd̄ qualiter sit vep non intelligo q ꝫ legatū sit cā lucratiua stipu latio tamē in qua ponit exemplū in.l.seq.pōt adaptari ita ad cām onerosam sicut ad lucratiuā vt.l.v.§.cōuentōales.ꝭ.eo. q aūt ista cōclusio sit uera.pbat ipse q dnunciatio que fit ab emptore pōt fieri fuo qui ē psona inhabilis vt.l.vino.§.fuo ō euic.ergo similiter pōt fieri pupillo qui et ē inhabilis q̄ ra tio est manifeste erronea 7 equiuoca q fuus ē quidē inhabi lis ad iudicia.ꝫ ad actus extraiudiciales nō ē inhabilis et ad p̄iudicandū dn̄o dūmodo hēat mandatū vt.l.i.§.parui.7 ver. se.ꝭ.de pecu.sed pupillus ē inhabilis non soluꝫ quo ad iudi cia sed et ad actus extraiudiciales qui tendunt ad p̄iudicium sui.vn̄ ista dc̄a nō plꝫ maxime q manifeste diuinat.i.ad tex. nostrū. ¶ Extra glo.tangit hic bar.post Jac.ō are.7 pe.nū quid interpellatio fcā de adulto qui non hꝫ curatorē p̄iudicet sibi. Cuius dictis adde 7 prio inquātum dicit q pecunia ē de rebus que fuando fuari non psit addendā eē glo.fm do.m.i l.interdū.ff.de condi.inde.ad illā qui allegat hic p bar. Addu cit et duo iura vbi dicit hoc pbari vꝫ tex.insti.de vsufru.§.cō stitui.7 in.l.aristo.§.fi.cū.l.seq.ff.de iure deli. Quib⁹ posset rn̄deri sed nō insisto q cōclusio est va 7 optie pbat eaꝫ bar.p tex.in autē.vt hi qui.§.qn̄ vbi pbat q tutor dat pecuniā mu tuo sine decreto iudicis.7 sic pꝫ q nō ē de rebus q̄ fuando ser uari psit. Addit et.d.m.id qd̄ heri dixi in voce eē in suis sing. vꝫ q qn̄ pecunia est dposita ad certā vtilitatē pupilli vbi gra tia ad cōparationē pdiop non pōt tunc alienari sine decreto iu dicis per.l.ij.§.quid ergo de ꝯrio iudi. ¶ Scdo adde inquā tum ipse dicit q qn̄ in obligatōe vertit res que fuando fuari pōt vel imobilis tūc interpellatio non pōt fieri adulto sed de bet creditor.pcurare vt det curator adulto. Nam ꝯ istud ar guit fortiter hic pau.de ca.q si hoc eēt vep sequeret q et pu pillo cuꝫ auct.tuto.nō posset fieri interpellatio in isto casu q et tutor cum pupillo non pōt alienare istas res sine decreto iu dicis vt pꝫ in toto ti.de reb.eo. vn̄ cum iste tex.pmittat pupil lum interpellari auctore tutore.necesse ē dicere q et possit in terpellari adultus qui nō hꝫ curatorē. Et si dicat quō pōt con stitui in mora si nō pōt solui.est rn̄dendū fm eum q ad min⁹ dꝫ offerre se paratuꝫ soluere si hoc possꝫ.sicut dicit bar.in sili q.in.l.item illa in prin.ff.de consti.pe.qn̄ debitor est ipeditus fcō creditoris.sed fm hoc parū vel nihil oparet ista denūcia tio quam pupillus 7 tutor 7 silr adultus ita de facili posset eiu dere.vn̄ eēt imponere.l.verbis ꝯ.l.ij.C.cōia de leg. Nisi pōt rn̄deri aliter vꝫ q iste.ll.psit intelligi in casu in quo solus adul tus vel solus pupillus cū tutore possent soluere rē imobilē si ne decreto iudicis.vꝫ quādo debitū eēt hereditariū q habuis set originē in psona alterius cui pupillus successit.casus ē cla rus in.l.magis puto.§.si pupillus in.ij.7.iij.rn̄so.ff.de rebus eop. ¶ Et ista solutio ē multuꝫ expedita ꝫ aliqualiter restrin git lraꝫ.vn̄ cogitabā q et qn̄ obligatio iciperet a pupillo pos set pcedere lex nr̄a q eēt imputanduꝫ tutori 7 pupillo quare nō adiuit iudicem 7 ostenso dbito liquido fecit interponi de cretū. Et iō pupillus dr̄ esse in mora q ista est regula q quā do impeditus ō facili pōt remouere impedimētum dr̄ esse in negligentia sicut si nō eēt ipeditus.casus est no.quem ibi no. bar.7 Bal.ad hoc in.l.quibus diebus.in prin.de cōdi.7 de. 7 bn̄ facit tex.cum glo.in.l.ꝫ 7 si per ptorem.§.i.ff.ex qui.ca. ma. Nec pōt dici in pupillo q aduersus istam negligētiā ip se possit restitui 7 p ꝯns effugeꝫ effectū more q cū hoc fecerit auctoritate tutoris nō pōt restitui nisi in subsidiū vt.l.qui so lidum.§.et.ff.de lega.ij.7.l.pperandū in fi.C.de iud. ¶ Su per quo vide qd̄ no.bar.in.l.si dolo.ff.si quis ob.ca.test.7 in l.fi.ff.ō admi.tu. In adulto aūt qui nō hꝫ curatoreꝫ nō posset hoc dici q ipse restituit aduersus dolum psumptū in omittē do 7 aduersus morā cōmissam ex culpa multo fortius fm gl. 7 bar.i.l.si ex cā.§.nūc vidēdū de mino. Et q restituat aduer

sus moraꝫ spẽaliter tenent cy.⁊ bal.⁊ alij in.l.in minorū.in vl. q̄.C.de in inte.rest.mi. Un̄ ex his pꝫ drīa inter.l.nr̄am.⁊ casū bar.in quo casu opi.sua vr̄ verior que approbatur hic cōiter. ¶ Aduerte tn̄ qꝛ tex.in.l.ij.in fi.qui pe.tu.nō loquit̄ in adulto sed in pupillo ⁊ in fine lr̄e in adulto expresse dr̄ cōtrariuꝫ ꝙ non dꝫ dari sibi curator nisi petat ipse nec pōt peti ꝑ aliuꝫ. Sed dꝫ itelligere ꝙ non pōt per aliū.s.affineꝫ uel amicuꝫ sꝫ ꝑ creditorē cuius iterest bene pōt peti ⁊ hoc est qđ sēsit bart.hic ⁊ est pulchra limitatio ad illā.l. Et qꝛ d.m.hic referēdo dicta bar.tāgit quō vel qn̄ debitū in genere pōt perire uel non pōt iō ex multis que dicit que sunt dcā bar.⁊ alioꝝ ⁊ iō omittenda tāgemus vnū dūtaxat qđ ipse ponit in fine istius mãe.dicit.n. ꝙ qꝛ debitū generis vel q̄titatis non pōt ꝑire iō est inferendū ꝙ si debitor soluit falso ꝓcuratori quē verisimil'r poterat credere esse legitimū ꝓcuratorē ⁊ est dbitor quātitatis nō liberat̄ qꝛ ꝑiculū ꝑtinet ad eū allegat ang.ita tenētēꝫ in.l.si finita.§.si iam ruerant.ff.de dā.infec.⁊ ꝓ illa decisione adducit casum in.l.si quis vxori.§.apud labe.ff.de fur.quē tex.notāt ibi cy.⁊ bar. Tu aūt aduerte qꝛ ista qō est magis dubitabil' q̄ pria frōte appareat.nā Ja.bu.quē sequunt̄ ibi moder.allegātes punctalr̄ istū tex.posuit hāc drīam inter debitorē spēi ⁊ quātitatis. Et eā dē sequit̄ abb.moder.allegando illū.§.in.c.significauit.extra de ap.idē tenuit bal.quē isti nō viderūt ꝑ illū tex.in.l.falsus in vlt.char.C.de fur.vbi addit vnū no.vbū ꝙ ēt si falsus ꝓcurator ꝓnūciet̄ legitimus lꝫ vere nō sit nihilominus dbitor soluens falso ꝓcuratori qui est debitor generis nō liberat̄ sꝫ bar. in.l.si ꝓcuratori falso.in vlt.char.de cōdi.ob cām.nō adhibita ista distinctōe simpl'r tenet ꝙ debitor sp̄ liberet̄ si vult cedere actōem creditori quā hꝫ ꝯ falsū ꝓcuratorē.allegat tex.in d.§.seruū tuū iprudēs.⁊ hoc sentit clarius in.l.si mei cā.§.fi. ff.cōmo.vbi allegādo tex.in.§.apud labeonē.ipse dicit ꝙ ibi debitor nō liberat̄ qꝛ nō hēbat iustā cām credēdi recipienteꝫ esse ꝓcuratorē ⁊ tn̄ in.§.apud labeonē.erat debitor quātitatis ⁊ ista opi.est multū equa qꝛ si debitor soluēs ꝓcuratori reuocato ꝑꝑ probabilē ignorātiā liberat̄ vt.l.eū quis.§.si debitorē. ff.de sol.⁊.l.ꝙ fuus.e.ti.nō video quare si sit ꝓbabil' cā credendi aliquē hr̄e mādatū nō debeat esse idē qꝛ tn̄ regula est in oppositū ⁊ cōis opi.nō auderē discedere a sn̄ia bal.in loco allegato quid aūt sit eꝯ qn̄ debitor mittit ꝓcuratorē de quo verisil'r deberet cōfidere.vtꝝ si ꝓcurator decipit eū ⁊ nō soluit creditori debitor sit liberatus est pulchra qō de qua vide optimū tex.in.c.significāte.extra de pig.⁊ ibi ꝑ moder. Et qđ scribit elegāter Jo.an.sup hoc in.c.q̄q̄.in prin.de vsur.li.vi.⁊ i.c. venerabilibus.§.idē est.de sen.ex.e.li. Et qꝛ in pria glo.referēdo dcā doctoꝝ vidisti positas duas ꝯclōnes. Prima est ꝙ regl'r ad morā ꝯhendā requirit̄ interpellatio ⁊ sufficit ēt extraiudicial' ⁊ requirit̄ de necessitate ēt si debitor sit obligatus ꝑ instrm̄ guarētigie qđ hꝫ vim sn̄ie. Ita declarat bar.solēniter in l.eū qui.§.si iurauero.ff.de iureiur.⁊ si obligatio est alternatiua ēt iterpellatio dꝫ eē alternatiua.casus est no.gl.⁊ ibi ꝑ bar. in.l.qui rome.§.coheredes.j.e.vbi aūt id qđ petit̄ debet̄ officio iudicis tūc est opus ꝙ interpellatio fiat in iudicio fm bar. hic ⁊ in.l.i.de iurisdi.om.iu.⁊ ꝓbat̄ in.l.cū postulasseꝫ.in pri. de dā.infec. ¶ Aduerte tn̄ diligēter qꝛ ipse idē alibi declarando quādā gl.in.l.vbi exigit̄.§.fi.ff.de edē.vr̄ intelligere ꝙ mora ꝯhatur postq̄ iudex interposuit offm̄ suū.i.postq̄ iussit aliquid dari vel fieri ⁊ sic nō sufficit petitio ꝑtis in iudicio. Sed qꝛ ille tex.nō probat hoc qm̄ hꝫ aliaꝫ lec.q̄ ibi approbat bar. ego crederē ꝙ sola iterpellatio in iudicio sufficeret. Scđo principaliter adde ꝙ in quibusdā casibus ēt sine interpellatōe ꝯhibitur mora re ipsa que dr̄ irregularis quosdā ennumerat glo.i l.mora.in fi.gl.magne ⁊ in.l.sed sciendū.ff.de vsuris duo addit.d.m.hic multū elegāter. Primus est in ecclesia.qꝛ si debetur ei ex legato vel ex ꝯctu bonefidei fm eum nō est opus interpellatōe gl.est in.§.itē mixta insti.de acti.ꝑ quā glo.potest uerificari sing.doc. Jo.an.quā posuit in.c.breui de iureiur. Ubi dixit ꝙ ille qui ꝓmittit defendere ecctiam tenetur eaꝫ defendere q̄ primū pōt etiam si nō sit interpellatus ꝯ regulā positā in.c.i.§.ꝓportiores hic finitur lex.deinde incipiūt cōstitutio.re.⁊ in.c.i.§.lꝫ si de feu.fue.contro.inter do.⁊ agna. ¶ Scđo fallit fm eum in debitore fisci qui etiaꝫ constituitur in mora sine interpellatione fm glo.no.in.l.cum quidam.§. fiscus.ff.de vsur. Cui adde ꝙ ⁊ alij casus reperiuntur vltra istos nam uasallus etiam non interpellatus tenetur defendere dn̄m vbicunqꝫ imīnet sibi magnum periculum vt probatur in.d.§.lꝫ. Item ⁊ ille qui ꝓmittit se facturū ⁊ curaturū ēt sine interpellatōe cōstituit̄ in mora. Ita decidit sing.bal.in.c.i.§.ad hec hic fi.lex deinde incipit co.re. Ubi ēt tangit no. vtꝝ hereditas iacens possit interpellari ⁊ ꝯstitui in mora sup quo vide tex.⁊ qđ ibi no.in.l.dbitor.ff.d nego.ge. ¶ Reperitur ⁊ alius casus magis dubitabilis nunquid in ꝯctu ⁊ vltia voluntate in qua dꝫ fieri implemētum ab vtraqꝫ ꝑte sola implētio vnius ꝑtis ꝯstituat aliquē in mora re ipsa absqꝫ alia interpellatōe. Et in ꝯctibus inominatis vide bal.variātem in.l. ij.C.de vsur.⁊ in.l.in minoꝝ.in pri.in qui.cau.in inte.resti. non est ne. ¶ In vltima volūtate que ꝯtinet modū.vide ꝙ ipse idē ponit singu.in.l.⁊ si post tres in.iij.car.sue repe.ff.si quis cau. In ꝯctibus inominatis vide qđ scripsi plenissime ⁊ ēt sup duobus articulis ꝑdictis in.l.ita stipulatus.j.e. Illđ ēt scias ꝙ in ista mora in regulari que ꝯhit̄ sine interpellatōe subaudit̄ tp̄s anteq̄ ꝯhat̄ mora d quo in.l.ratū ⁊.l.ꝙ dicim' ff.d solu. Casus ē no.in.l.diuoꝝ in prin.ff.d nego.ge.vbi gl. sentit vnū qđ ē notabilius ꝙ ad excusandā morā irregulareꝫ sufficit difficultas sup̄ueniens ēt in dbitore q̄titatis ⁊ hoc dictū posuit Jo.d imo.⁊ ego sum secutus in.l.ꝯtinuus.§.illud j.e. ¶ Tertio principal'r adde inquātuꝫ in tex.nr̄o dr̄ ꝙ post morā periculū interitus ꝑtinet ad debitorē nā istud ēveꝝ nisi debitor sit ꝯdemnatus ⁊ res pereat.j.tp̄s quadrimestre datū ad soluendū.nam ꝑꝑ nouaꝫ dilatōem purgat̄ prior mora.casus ē sing.fm lec.Bar.ibi in.l.si cuꝫ excep.§.lꝫ quatenus.ff. qđ me.cā.Glo.tn̄ ibi tꝫ oppositū ꝑterq̄ in vno casu vt ibi per bar. ¶ Quarto principaliter adde ꝙ aliqn̄ dies nō interpellat ꝓ hoīe.⁊ tn̄ ꝑmitte sicut superius dixi ꝙ ēt termin' statutus a lege miseratiōis cā facit vt lapsus termini interpellat ꝓ hoīe.glo.est no.quā ibi approbat bal.in.l.si duo.§.fi.ff.d cōsti.pec. Primus casus in quo dies nō interpellat ē in.l.i.§.lꝫ ff.d peri.⁊ cō.rei vē.⁊ credo ꝙ fit ꝑꝑ maximū ꝑiudiciū qđ inferret̄ ibi emptori.vn̄ ēt qn̄ quis priuat̄ hereditate ꝑꝑ negligētiam nō implēdi in termino relictū ad pias cās reperit̄ idē ꝙ requirit̄ monitio vltra diei lapsum. Casus ē no.fm ange.ibi in aute.d eccle.ti.§.si quis ꝓ redemptōe. Et qꝛ superius dixi fm hosti.ꝙ in foro ꝯscie dies non interpellat ꝓ hoīe ad illaqueandum dbitoreꝫ ad peccatū vide qđ singu.ponit spec.qui tꝫ oppositū in ti.d instru.edi.§.nūc vo aliqua versu. De hoc ēt querit̄. Quis aūt verius dicat nō dtermino nūc. Reperit̄ ēt ⁊ alius casus in quo lapsus diei nō interpellat de quo vide per ang.⁊ quod ibi plene scripsi in.l.ita stipulatus.j.e. Et vtꝝ debitor spēi post interitū teneat̄ in foro ꝯscie ad soluendū vide pe.de ancha.qui hoc elegāter tangit in regula peccatuꝫ de regu.iur.in sua repe. ¶ Et qꝛ bar.hic in fi.dicit ꝙ qn̄ debitū est hereditariū iterpellatio dꝫ fieri nō simpliciter sed ostēdendo instrm̄ heredi quaꝫ doctrinā posuit in diuersis locis. Sed potissime in materia nr̄a in.l.qđ te.§.si cer.pe. ¶ Adde ꝙ ille qui ꝯsentat instrm̄ satis est ꝙ dimittat illud debitori lꝫ nō legat̄ sibi.vel eꝯ satis est ꝙ legat̄ debitori lꝫ nō dimittat̄ penes eū instrm̄ nisi ꝑs peteret copiaꝫ.ita colligit̄ notabiliter ex tex.⁊ glo.in cle.cām de elec. ¶ Et adde ꝙ citatio fcā a iudice incōpetenti ad petitioneꝫ creditoris hꝫ virtutē interpellatōis extraiudicialis fm bal.qui ita elegāter notat̄ in.c.i.d mi.vasl. qui contu.est in vsibus feu. Frāciscus areti.

I dari. Ista lex ēt fuit iterū lecta supra cū.l.qui his. ¶ No.prio ex ista lex. ibi quare superior ⁊c.ꝙ lꝫ fa stipulatio ꝯtineat plus q̄ pria qꝛ prima obligatio effectu erat inualida non tn̄ per hoc in dubio fit nouatio ꝑ scđam stipulationē qđ ē valde no.ad intellectū eoꝝ que scribit bar.in.l.qui vsufructū.j.e. Nam per hoc vr̄ ꝙ fa stipulatio cū videat̄ nouare ꝑcedentem debeat cōtinere plus reformaliter de quo dic vt plene ꝑ bar.in.l.pe.j.de ꝑto.stipu. ¶ Scđo no.ꝙ ille qui ꝓmittit debitum sup quo erat tutus ope exceptōis ꝓmittēdo vr̄ renūciare exceptōi sue intellige si sciēter ꝓmisit alias si ꝓmisisset per errorē obstaret exceptio vt.l.si quis dlegauerit ⁊ qđ ibi no.j. de noua. Et vtꝝ in dubio ꝑsumant̄ scia vel error vide glo.⁊ bar.in.d.l.si quis delegauerit ⁊ tex.⁊ ibi ēt ꝑ bar.in.l.sed ⁊ si quis.§.fi.ff.si quis cau.plenissime ꝑ d.anto.in.c.fi.extra d cōfes. Et ideo fm bar.hic notarij ad cautelā hodie apponunt ꝙ talis ex certa scia ⁊ nō ꝑ errorē ꝓmisit ⁊c.ꝑ que verba tollit̄ ꝑsumptio erroris fm eum.vn̄ ēt si ꝓbaretur rem aliter se habere non

re nō p̄sumeret error sed scia ꝯ regulam positā in.l.si post di uisionē.C.de iuris.ꝛ fac.igno.ꝛ q̄d scribit bar.in.l.non fate tur.ff.de cōfes..Et hāc opi.bar.hic approbāt moder.ꝛ etiam ang.in.l.sed ꝛ si quis.§.idē querit si quis cau.ꝛ bal. multum elegāter in.l.mater.C.ō rei ven.nam ḟm eū ibi ista censet eē verba ptium quibus stat in p̄iudicium ptium ita asserentiũ vt.l.optimā.C.de ꝯhen.ꝛ cō.sti.Sed,ipse idē bal.in.l.i.C.ō cōfes.in.iij.vel .v.char.lꝫ oppositū.Dicit.n.ꝙ notarius nō pōt attestari de his que sunt in aīo cū non pcipiat ea p uisum vel auditū sicut ēt ipse notat in.l.cuꝫ pcibus.C.de,pba.sꝫ ad hoc est rñsum.s.qꝛ si ptes uident hoc asserere satis attestatur de his que audiuit a ptibus ipse autē lꝫ idem ꝙ tenuit in.d. l.i.in.l.sed si quis.§.fi.s.si quis cau.verior opi.est in opposi tū ꝛ seruat in pratica vt vides ꝯ quā fortiter facit rō qꝛ si ille qui sit confitet ,pbat rē aliter se hr̄e appet ꝙ qsi dixit se scire nō intellexit nec potuit itelligere de vera ꝛ ,ppria scia sed de quadā vehemēti opi.que aliqñ vocat scia vt.l.cū quidā.§.q̄d dī ꝛ q̄d ibi p bar.ff.de acqui.here.Unde eodē errore vꝫ du ctus ad asserendū se scire quo est ductus ad confitendū qꝛ ab eadē opi.,pcedit vtraqꝫ assertio ꝛ per ꝯñs sicut pōt reprobari pria ita ꝛ ḃa vt.l.poli.v.diuersū.ff.de noua.ꝛ q̄d no.bar.in.l. si ex cautōe.in fi.C.de nō nu.pe.nā scia ,pprie sumpta nō est nisi verorū ꝛ in ueritate ar.vrget sed possumus dicere defendē do cōem opinionē ꝙ ille qui cōfitet se recepisse ex certa scia si nūc allegat errorē ꝛ vult ,pbare rē aliter se hr̄e nō erit audiē dus ꝯ cōfessionē ,ppriaꝫ quā fecit de scia.ar.l.generalr.C.de nō nu.pe.vel pōt dici ꝙ ēt si ,pbet rē se aliter hr̄e nō tamē p̄ sumetur ignorātia nec ꝙ dicendo se scire itellexerint de cre dulitate qꝛ magis stat assertōi ptium ꝯ se ꝙ dcis testiū maxi me qui nō ꝯdicunt directio cōfessioni super quo vide q̄d not. bar.in.l.ij.in princi.ff.si cer.pe.Quid autē iportet illa cl'a que solet sequi istā.Sciens se ad infrascripta non teneri declarat bar.sing.vbi est videndū in.l.fi.§.itē quesiṫ.ff.de cōdi.inde. ¶ In glo.i.ibi.illud est cū ipso iure agitur alias secus vt h. Glo.ista pōt hr̄e tres intellectus.vnus est ꝙ ḃa stipulatio eli dat hic primā ope exceptōis vbi in.§.pactus ne peteret vꝫ di ci ꝙ ḃa stipulatio,tollit primā ipso iure.Sꝫ iste intellectus est absurdus qꝛ hic exceptio que cōpetebat ꝯ primā non surge bat ex ḃa stipulatōe sed surgebat ex alio capite qꝛ fuerat factū pactū de nō petēdo vel p̄scriptū vt dicunt moder.ꝛ bñ.Et ꝙ hic ista exceptio que elidebat primā obligatōem nō causaret ex ḃa stipulatione sed ad aliūde pꝫ qꝛ si ante scdam stipulatio nē nulla exceptio obstabat prime tūc ḃa fuisset supflua ꝛ per ꝯñs nō tolleret prima sed nō valeret ḃa ut.l.qui bis idē.s.e. vnde Jo.de imo.referēdo dy.ꝛ ray.lꝫ nō ipugnet so.gl.hoc modo dicit ꝙ ista.l.nō obstat tex.in.d.§.pactus ne peteret.qꝛ nō est verū ꝙ hic dicat ex scda stipulatōne elidi primā.sed ꝙ valet ḃa qꝛ pria erat inutilis ,pter exceptōem ex alia cā ob stante ꝛ iste intellectus bñ quadrat ad rōem assignatā in glo. lꝫ glo.in se male dicat dū dicit ꝙ qñ non est actū ꝙ prima sti pulatio noueṫ.ḃa tollit primā ope exceptōis vt.s.ostendi.d. pau.hic aliter declarat istā opi.dicit.n.ꝙ cū hic dicat agi ex scda stipulatōne ꝛ non ex prima.Cui obstat exceptio hoc vꝫ ꝯ tex.in.§.pactus ne peteret.vbi dī ꝙ si post pactū de nō pe tendo fit pactū de petendo nō agitur ex hoc nouo pacto sꝫ ex veteri obligatōe cū hic dicat agi ex noua stipulatione sed ipse soluit no.ꝙ ibi scda promissio nō poterat parere actionē ō se cum esset pactū nudū ꝛ ideo agit ex prima,pmissione sed hic scda ,pmissio facta p stipulatōem poterat parere actionē de se ꝛ ideo agit ex scda nō ex prima cui obstat exceptio ꝛ lꝫ istud dictū sit verū in se nullo mō pōt cōuenire rōni assignate p gl. sicut prior intellectus qꝛ gl.dicit ꝙ hic agit ex scda qꝛ prima nō erat sublata ꝛ in.§.pactus ne peterꝫ agit ex prima qꝛ erat sublata ipso iure q̄d ponit duo ꝯdictoria ꝙ actio sit sublata ꝛ ex ea agi possit tene ergo primū intellectū scdꝫ quē glo.oppo nit.d.§.pactus ne peteret inquātū ibi dī ꝙ ḃa stipulatio tollit primā ipo iure itelligēs ꝙ hic ḃa stipl'o tolleret primā ope ex ceptōis q̄d est falsissimū vt.s.,pbaui ꝛ tenēt prefacti doc.

Generaliter. Stipulatio cōtinēs rem turpē nō valet neqꝫ de iure ciuili neqꝫ de iure pretorio.Et cōditio negati ua limitata certo tp̄e videtur impleta post lapsuꝫ tē poris ꝛ agi potest ex stipulatione tanꝙ pura.Primo ponit q̄ stionem.Scda ibi veluti exemplificat illud.Tertio ibi sed ex offō addit vnum de iure p̄torio.Quarto ibi si stipulatus sub ꝯditione ponitur noua q̄d separata a p̄cedenti que ēt decidītur. ¶ No.pmo ibi sꝫ ex offō quoqꝫ ꝛc.ꝙ ,pmissio fcā ꝯ bonos mores nō solum est nulla de iure ciuili sed ēt de iure p̄torio. vñ lꝫ p̄tor non possit ex edicto suo tollere vel impedire obli gatōem que orit de iure ciuili vel naturali ḟm bar.qui ita sub tiliter ōclarat in.l.iul.veꝝ debitorē in pe.char.ff.de cōdi.ide. pōt tñ inducere ꝙ vbi ipso iure nō cōpetit obligatio ciuilis ꝛ naturalis ex lege ciuili ēt ex iure p̄torio ipso iure nullū cōpe tat ius vt pꝫ ex isto tex.ꝛ ex dictōe quoqꝫ que implicat idē eē de iure ciuili q̄d de iure p̄torio.Et ex hoc infero vnū ḟm no. ex isto tex.vꝫ ꝙ ista uerba ꝙ actio petitioqꝫ ōnegeṫ.lꝫ si ,pfe runt absolute in dubio nō tollant obligatōem ipso iure vt ple ne scribit bar.in.l.cū lex in fi.j.ō fideius.ꝛ in.l.nā ꝛ postea.in prin.de iureiur.ꝛ aliquid in.l.i.§.sublata ad treb.hoc tñ fallit qñ ista ḃa ponunt nō simpliciter sꝫ respectiue ad aliud iusvt statim plenius dicā in ḃo articulo discutiēdo.¶ In glo.pri ma ibi sup turpibus rebus.ḟm expōnem bar.ꝛ verā istud ḃ buꝫ glo.siue sup turpibus rebus significat sup turpib⁹ causis qꝛ stipulatio fuit interposita nō de p̄stādo aliquid turpe.sed ō p̄stando aliquid ex turpi cā ꝛ sic sentit glo.clare ꝙ stipulatio interposita ex cā turpi est nulla ipso iure.Super quo articulo multū diffuse scribit hic.d.m.cuius dcā substātialiter retuli i l.si plagij.j.e.multis additis vt ibi videbis.Et anteꝙ addaꝫ aliqua que ibi non potui scribere debes scire ꝙ qñ stipulatio cōtinet turpitudinē ex pte ,pmissoris vꝫ ꝛ pōt fieri ex actio cū effectu sicut qñ iuuenis ,pmittit meretrici ita lꝫ Bar.ꝛ cōiter oēs reprehendētes glo.in.l.affectōis.s.de dona.ꝛ lꝫ Jo.de imo.dicat ħ hec non ,pbari iure q̄d dicūt doc.ꝛ posse susti neri glo.vere tñ satis ,pbat in.d.l.affectōis.ꝛ per locū a spāli sicut ibi dicit bart.nullus tñ assignat rōem dr̄ie quare si turpi tudo est ex parte ,pmissoris stipulatio ē nulla vel saltē obstat exceptio.Ultra ipsos tu debes cōsiderare ꝛ vtiliter ꝙ rō dr̄ie est qꝛ si stipulatio ꝯtinens turpitudinē ex pte ,pmissoris ānullaret ipso iure vel in effectu.tunc ille qui turpiter ,pmissit nullā pateret penam.imo puniret stipulator qui turpiter non recepit quod ē absurdissimū.sed eꝯ qñ turpitudo est ex pte sti pulatoris si stipulatio nō esꝫ ānullata.tunc stipulator nō pu niretur ex sua turpitudine.vñ in vtroqꝫ casu p eādem regulaꝫ statuit diuersum vꝫ ne q̄d odio alterius inductū est ꝯuertatur in eius fauorē vel ne quis ex dlicto suo lucret ꝯ.l.relegatorū §.fi.ꝛ.l.s.e.de inter.ꝛ rele.ꝛ q̄d habet in regula quod ob g̃am de regu.iur.Quādo aūt vertit turpitudo vtrinqꝫ vel ex parte stipulatoris dūtaxat multa ē dubitatio vtꝝ stipulatio sit nulla ipso iure vel nō.Sup qua sunt hic diuerse opi.moder.ō qui bus dic vt dixi in.d.l.si plagij.ꝛ tñ addenda sunt aliqua ꝛ pri mo dicas ꝙ opīo quam ponit ħ ang.distinguēs inter ,pmis sionē factā ne cōmittat maleficiū ꝛ inter,pmissionē factā vt re stituat res que debebat restitui ꝙ ista di.fuit sali.in.l.ij.C.ꝙ me.cā nec plꝫ mihi rōnibus quas dixi in loco alle.Scdo adō ꝙ ꝯ opi.bar.qui lꝫ ꝙ vbi cā est exp̄ssa stipulatio sit nulla ipo iure p̄ter id q̄d diuinat ad tex.in.l.pe.de cōdi.ob tur.cām vt dixit.d.m.ꝛ bene vꝫ esse casus valde no.in.l.mercurialeꝫ.C. de condi.ob tur.cau.dī enim ibi ꝙ,pmissio fuit fcā lenoni ob mercedē vxoris sue ꝛ infert ꝙ leges denegant actionē ex ista stipulatōe que ḃa vident iportare ꝙ obligatio valeat ipso iu re sed obstet exceptio vt.l.i.circa principiuꝫ ad velle.ꝛ.l.i.ad mace.cum si.ꝛ plene declarat bar.in locis alle.in no.ꝛ sic vꝫ ꝙ obligatio nō sit nulla ꝛ de hoc ppendit saly.qui,pprie idu cit illam.l.isto mō in.l.ij.C.de cōdi.ob tur.cau.ꝛ ego pri⁹ le gendo illaꝫ legē ita inducebā.sed ad hoc pōt rñderi ꝙ ista cō clusio est uera qñ simpliciter in.l.denegat actio.sed in.l.mer curialē denegat p relatōem ad.ll.veteres in quibus est exp̄ssū ꝙ obligatio ē nulla ipso iure vt hic ꝛ.l.si a reo.§.fi.ō fideius. quā.l.addunt glo.in.l.si plagij.j.e.ꝛ bal.in.l.i.C.ō condi.ob tur.cau.ꝛ saly.in.l.ij.eo.ti.ꝛ.l.ij.C.q̄d me.cau.vbi plene at tingit archi.ꝛ.d.m.hic.Et opi.Bar.est multum colorata ma xime per vnū q̄d dixi in.d.l.si plagij qꝛ ego video ꝙ inter do lum exp̄ssum ꝛ velatum siue tacitum sit dr̄ia ad cōueniēdum patrē vel patronū.l.si oleū.§.fi.cū.l.se.ff.ō dolo qꝛ tñ diuinat aliqualiter ad tex.in.d.l.pe.in quo non apparet vtrū cā fuerit tacita vel expressa non sum secutus hanc opi.sed opīo gl.i.l. iurisgentiū.§.si ob maleficium.s.de pac.que tenet ꝙ quādo turpitudo est ex parte stipulatoris dūtaxat stipulatio non sit

nulla ipso iure ꝛ respondi ad tex.in dicto.§.si ob maleficiuꝫ. Adde tamē vnū verbū ad ea que scripsi qꝛ inquātū ego reprehēdi primā so.bar.hic positā ad.l.ij.de condi.ob cau.dū dixi ꝙ si ꝯtus eēt ibi nullus ipso iure nō posset ratificari cessante cā turpitudinis ꝑ ea que hētur in.l.i.§.ipuberes.ff.cōmo.ꝛ.l.i.§.si filius de le.iij.ꝑ bar.nā dicēdū est ꝙ ista obiectio nō obstat so.bar.qꝛ vt dicit bal.eleganter in.l.i.C.de condi.ob tur.cau.qn̄ purgat̄ cā turpitudis ꝛ ꝓmissoꝛ sponte solueret ista solutio vꝫ facta aīo donandi vn̄ non reconciliat̄ cōtractus nullus sed inducit̄ nouus ꝯtus donatōis.Ad scd̄am rōnem quā ibi adduxi.adde ꝓ cōfirmatōe ipsius qd̄ scribit elegāter bal.in.l.peremptorias.C.sen.rescin.nō pos.ꝛ bar.in.l.ut mihi donares de dona.vbi ponūt ꝙ si ex forma statuti nulla pōt opponi exceptio ꝯ instr̄m nō vꝫ excludi exceptio intentōis ꝛ sci que cōcludit agentē non hr̄e actōem in iure. ¶ Vltīo adde ꝙ quedā di.saly.quā pōit i.d.l.ij.C.ꝙ me.cau.dū facit drīaꝫ qn̄ cā turpitudis nō est exp̄ssa inter turpitudinē que īteruenit ex p̄te vtriusqꝫ ꝛ turpitudinē que interuenit ex p̄te stipulatoris tm̄ uel qn̄ cā fuit exp̄ssa per modū modi non ꝑ moduꝫ cōditōis ꝙ ista sua diuisio nō vꝫ vera qꝛ ip̄e dicit ꝙ qn̄ turpitudo est ex p̄te vtriusqꝫ vꝫ obligatio ipso iure sed obstat exceptō vt vterqꝫ puniat̄.nā si nō est fcā solutio stipulatori puniat̄ ꝓmissoꝛ qꝛ id qd̄ ꝓmisit auferret̄ sibi a fisco.Si aūt sit fcā traditio puniret̄ stipulatoꝛ qꝛ similiter fiscus aufert.allegat tex.i l.lutius.ff.de iure fis.ꝛ in auten.nouo iure.C.de pena iu.qui male iudi.que iura nō loquūt̄ in isto casu aliquo mō sed tex.in.l.lutius loquit̄ in herede qui occidit testōrē a quo dꝫ auferri nō solū hereditas sed et̄ lucrū qd̄ accepit inter viuos.l.si ab hostibus.§.fi.ꝛ ibi no.so.ma.tex.loquit̄ in eo qui turpiter ꝓmisit iudici vt eū corrūpet ꝛ tm̄ ibi nō dꝫ ꝙ ꝓmissio valeat sꝫ ꝙ ex sola ꝓmissione absqꝫ traditōe iudex cōdēnat̄ in dupluꝫ nec apparet ꝓpterea vtꝝ ꝓmissio sit nulla uel obstat exceptō vn̄ extēdere leges pēales que loquūt̄ in casu in quo est maius delictū ꝙ̄ in casu nr̄o hoc est ꝯ regulas iure maxīe vbi nō est eadē rō vt.l.in penis.de reg.iur.ꝛ in.l.lege iul.§.hoc cap.ff.de ritu nup.Et adde ad māꝫ istā qd̄ ponit no.Jo.an.in regula in pari cā.de reg.iu.ꝛ ibi limitat.l.pe.in fi.de cōdi.ob tur.cau.Tāgit et̄ hic.d.m.illā.q.que ponit̄ ꝑ ange.ꝛ moder.in.l.actio.ꝯ.e.vbi plenissime scripsi de articulo mult̄ addit̄ vt poteris videre.Nūc aūt sunt addēda quedā bꝫ ad ea que ibi dixi.Et p̄io dū dixi ꝙ qn̄ ꝓmissoꝛ scit cām nō subesse ꝛ stipulatoꝛ credit cām subesse nō valet stipulatio ad agēdū allegando dcā bar.in.l.i.ff.de dona.Adde ꝙ ꝯriū tenet glo.in.l.ij.§.circa.de doli excep.ꝛ dy.in rubrica ꝙ semel.de reg.iur.ꝛ ant.de bu.in.c.si cautio.de fi.instru.sed bal.tꝫ ꝯriū in.l.gn̄aliter.C.de nō nu.pec.ꝛ moder.in.d.c.si cautio.ꝛ vtunt̄ rōe bar.in d.l.i.que ē verissima qꝛ si stipulatoꝛ credebat subesse aliā cāꝫ ergo nō cōsensit in donatōe vt.l.si ego.ꝛ ibi no.ff.si cer.pe.i qua requirit̄ cōsensus vt.l.absenti.in prin.de dona. ¶ Scd̄o adde inquātū.d.m.hic r̄ndet ad.l.hoc iure.in p̄i.ff.de dona.ꝙ prima r̄nsio sua est vā.Sꝫ p̄ia facie nō vꝫ ꝓcedere qꝛ v̄ba lr̄e in.d.l.hoc iure.ꝛ in.l.i.§.nō sp̄.ff.de polli.vidēt̄ repugnare dicit.n.ipse ꝙ ibi nō dꝫ ꝙ sit spāle in repub.ꝙ non valeat ꝓmissio sine cā sed qd̄ est spāle in re publica ꝙ nō valeat donatio collata in eā nisi prece.cā.legitima extrinseca.Jlla aūt iura nō faciunt mentōeꝫ de donatōe sed de ꝓmissione sine cā vnde nisi aliter declararet̄ multū obstarent huic vere solutōi.Tu aūt adde illa iura d̄bere intelligi de donatōe expromissione fcā ex cā donatōis declarat iuriscōsul.not.in.l.i.§.cepisse.de polli.vbi referēs qd̄dā rescriptū diui seuerij ponit v̄ba in frascripta liberalitatē collatā in rē publicā nō tenet̄ quis implere nisi cepit cā exequi ꝛ sic pꝫ ꝙ v̄ba posita in.§.nō sp̄ iterp̄tātur hoc mō ꝙ ꝓmissio que fuit fcā sine cā extrīseca sit tm̄ facta ex cā donatōis ꝙ pōt eē dupl̄r vl̄ qꝛ ꝓmittēs hoc exp̄sse dixit vl̄ qꝛ sciebat ip̄e ꝛ ꝓcuratoꝛ reipublice nullā cāꝫ subesse.Scd̄a so.quā ponit h.d.m.ē ꝙ in dcis iurib⁹ nō ponat̄ aliquid spāle in repu.Sꝫ ponat̄ regula cōis et̄ priuatis hoc ꝓbat ex.d.§.nō sp̄ ꝛ dicit eē intellectū nouū dꝫ.n.ibi ꝙ ꝓmissionē istā sine cā nō posse fieri multis ꝙstōibus ꝛ ex p̄ceptis impatoꝝ est declaratū.Et si diceremus ꝙ hoc induceret̄ spāliter in repu.istō nō vꝫ posse dici ꝙ solū vna cōsti.repit̄ facta spāliter in repu.de qua in.l.hoc iure.in prin.de do.vt ergo numerus pluralis ꝛ verbū multis possit verificari dꝫ intelligere ꝙ ibi fiat relatō ad oēs.ll.dicentes ꝙ stipulatio sine cā nonvalet.Sed ista sua inductio non v̄rget vt ita intelligatur qꝛ potuit haberi relatio ad multa rescripta ꝛ ꝙstōnes que tamen nō fuerunt inserte in noua cōpilatōe iustiniani in qua ipse ꝓtestat̄ se nihil posuisse sup̄fluum vt.§.quibus in p̄ia ꝯstōe.C.vn̄ tene primā que ē melioꝛ.Et adde ad ea que scripsi in.d.l.a titio ꝙ sicut confessio fcā in iudicio sine cā vꝫ vt.l.i.in fi.in tex.ꝛ glo.de interroga.act.ita ꝛ ꝓmissio fcā in iudicio ita dicit bal.queꝫ alle.d.m.in.l.sed ꝛ si quis.§.fi.si quis cau.Jdē dicit ꝛ clarius in.l.generaliter.C.d̄ nō nu.pecu.ꝛ in.l.sicut.C.d̄ repu.her.ꝛ hoc vltimum allegat hic do.meus.Et oīo vide anto.de bu.in ista materia in.c.si cautio p̄alle. Frāciscus are.

J rem tradi.

Ex stipulatōe rem tradi non agitur ad trāsferendū dn̄ium d̄ necessitate in glo.scd̄a ibi solu.vt ibi doc.cōiter in.l.ꝯria ꝛ h̄ sequunt̄ so.ꝯ.scriptā vꝫ ꝙ vbi non p̄cedit cā seu ꝯtus d̄ cuius natura d̄beat transferri dn̄ium tunc ex ista stipulatōe dominiū nō transferat̄.sꝫ vbi p̄cedit cā habilis ad transferendū dn̄ium.tūc transfert̄ sicut ē in emptōe ꝛ venditōe ꝛ lꝫ ista so.cōiter approbetur non videtur sufficiēs p̄ia facie qꝛ si ista stipulatio cōtinet translationē dominij vel nō translatōem ꝑm cām p̄cedentē magis possꝫ dici ꝙ ista stipulatio eēt cōis ꝛ haberet se pariter ad vtrūqꝫ sicut dicimus d̄ verbo assignare ꝓut plene d̄clarat Bar.in.l.si ꝯstante.in prin.so.ma.Et tangit in.l.cum pꝫ.§.pꝫ certaꝫ d̄ le.ij.vꝫ ergo melius posse dici ꝙ ista stipulatio d̄ sui natura non ꝯtinet vt tradēs ex ꝓprietate uerboꝝ quecūqꝫ cā p̄cedat teneatur d̄ necessitate trāsferre dominiū vbicūqꝫ tm̄ p̄cedit cā habilis ad dominiū transferendū in ꝯsiam traditōis dominiū trāsfert̄ si tradens est dn̄s siue velit siue nolit qꝛ hoc requirit natura ꝯtus.Et de materia obligatōis ad rem tradi vide plene per Bar.ꝛ alios in.l.stipulationes non diui.§.celsus.ꝯ.eo.ꝛ ista sufficiāt. Franciscus areti.

Cire debemus.

Diuersitas sūmarū siue speciērū facit vt tot sint stipulatōes quot sunt res vel sūme qn̄ res vel sūme ꝓmittunt̄ specifice secus si per nomē vniuersale vel collectiuū.Et p̄io ponit defi.Scd̄o infert ex edicto principali.Tertio in ver.ꝙuis limitat istud dictum quā limitatōem ꝓsequit̄ per multa exempla vsqꝫ ad.§.si a fure. ¶ No.ꝑm bar.ꝛ cōiter doc.hic ꝙ qn̄ scd̄a stipulatio continet idē ꝙ p̄ia vel minus de iure isto nō fiebat nouatio prime imo scd̄a stipulatio ē inutilis vt hic tangit̄ in glo.ꝛ vidisti in.l.qui bis idē.ꝯ.e.sꝫ quō eliciat hoc no.ex isto tex.nō intelligo nisi sequēdo declaratōeꝫ suā que nullo mō pōt adaptari ad lr̄am ꝑm eum.Dicit.n.sensum lr̄e esse i ver.ꝑm ꝙ si p̄cessit p̄ia stipu.ad.c.ꝛ sequit̄ scd̄a ad.c.vel ad stichum ꝙ per scd̄am stipulatōeꝫ nō nouat̄ p̄ia.ꝛ hoc ē qꝛ respectu quātitat̄ continet idē qd̄ p̄ia respectu aūt spēi que ē alternatiua continet aliquid diuersuꝫ a p̄ia.ꝛ sic non pōtfieri nouatio vt.l.fundum coꝛ.ꝯ.de noua.sed ꝑm hoc lr̄a in ver.ꝙuis non bn̄ staret que dicit ꝙ diuersitas sūmaꝝ facit duas stipulatōes.nā in ex.bar.nō eēnt due sūme diuerse.sed eadem sūma in quātitate vt ip̄se fatetur ꝛ diuersa res adiecta in spē in alternatiua cū tamē tex.p̄supponat duas sūmas diuersas facere duas stipulatōes ꝑꝑ ipsaꝝ diuersitatē.vn̄ glo.i.melius intelligit istū tex.ponit enim exemplū qn̄ in vno cōceptu verboꝝ due quātitates fuerunt ꝓmisse verbi gratia ꝓmitto tibi.x.ꝛ.xv.vel.x.ꝛ.x.nam isto casu iō non fit nouatio nō.qꝛ scd̄a stipulatio non ꝯtineat plusquā p̄ia qꝛ et̄ si ꝯtineret plus vt exemplificat glo.in vno exemplo ideꝫ essꝫ ꝙ nō fieret nouatio qꝛ nō est verisimile ꝙ p̄tes voluerint se corrigere incōtinenti vt.l.nō ad ea de cōdi.ꝛ de.ꝛ facere vnum ꝯtum qui incōtinenti tolleret̄ ab eadem spē ꝯtus qꝛ sic primus ꝯtus remaneret frustratorius qd̄ partes nō p̄sumunt̄ velle vt.l.quotiēs ꝛ.l.semp in stipulatōibus de regu.iur.vn̄ ista lex no.limitat ea que dicunt̄ in.l.qui vsufructū.ꝯ.e.ꝙ quādo s̄a stipulatio cōtinet plusꝙ̄ p̄ia in dubio vꝫ fieri nouatio.nam hoc est veꝝ si fiat ex interuallo.secus si fiat in eodem ꝯtu ꝛ cōtextu verboꝝ.Et aduerte ad ea que supra diximus in prin.no.qꝛ bar.in duobus libris meis reperitur corruptus qn̄ pōit exemplū qn̄ p̄io fuit ꝓmissa quātitas ꝑo eadē quātitas ꝛ spēs ꝛ ꝑm hoc bn̄ ꝓcederet rep̄rehēsio bar.sed re uera bar.ponit exemplū ꝓut ponit glo.sup verbo mixta vꝫ ꝙ p̄io fuit promissa quātitas scd̄o duplex quātitas hoc mō vꝫ ꝓmittis.x.ꝛ.v.ꝛ dꝫ ꝑm cōem intellectū ꝛ ē bona illatio ꝙ

tio ꝙ qꝛ in scđa stipulatione cōtinenᷣ due quātitates diuerse
nō fit nouatio prie stipulatōis qꝛ illa.v.nō sunt vna stipulatio
cū.x.ꝑmissis ꝛ ꝑ ꝯ̄ns non pōt dici ꝙ in scđa stipulatione sit
vna sūma que cōtinet plusꝙ̄ pria stipulatio ꝛ lꝫ iste intellectꝰ
aliquo mō sit tollerabilis magis tñ placet intellectus quē dedi
ꝛ scđꝫ intellectū doctoꝝ nō est veꝝ ꝙ ex diuersitate sūmaꝝ in
scđa stipulatōe efficiāᷣ due stipulatōes qꝛ si pria q̄titas expssa
in ꝓa stipulatōe ꝯtinet idē ꝙ pria stipulatio.stiplo fuit nulla re
spectu illiꝰ quātitatis vt lꝫ glo.hic ꝛ vidisti in.l.qui bis idē.s̄.
eo.qn̄o ergo sunt due stipulatōes ꝛ diuersitate sūmaꝝ si respe
ctu prie sūme stipulatio est nulla nisi referas v̄ba ad fcm̄ ꝛ nō
ad ius vꝫ ꝙ respectu prime sūme stipulatio fuit interposita de
fcō sed hoc repugnat tex.dū dicit ꝙ sūt due stipulatōes que v̄
ba significāt verā essentiā ꝯ̄ctus.Preterea ꝓm itellectū doc.
oꝫ subaudire ad tex.nec fit ista illatio que ponitᷣ in tex.ex so
la diuersitate sūmaꝝ sed ex diuersitate sūmaꝝ ꝛ ex eo qꝛ cum
pria sūma cōtineat tm̄dēꝫ qđ prima stipulatio in dubio nō vꝫ
fieri nouatio vt.l.qui bis idē.s̄.e.Iuriscōsultus aūt hic ex so
la diuersitate sūmaꝝ infert id qđ dicit ꝛ iō melior est intelle-
ctus meus ꝛ ad maꝫ istā.s̄.tactā.ꝛ.ī.tāgendā qn̄ plures sūme
ex diuersis cāis nō pn̄t silr̄ cōiungi ad faciēdū vnū totū vide li
mitatōnes pulchras ꝛ alia que dicā.ī.ante fi.legis. ¶ Scđo
no.ar.ex isto tex.ꝓꝫ ang.ꝛ moder.ꝙ qꝛ ex nūeratōe reꝝ nasci
tur pluralitas obligationū pōt argui ꝙ qn̄ in vno libello petū
tur plures res tot sint libelli quot sunt res petite ꝛ silr̄ qn̄ de-
ducūᷣ plura cria.vn̄ si statutū dicat ꝓm Io.de imo.ꝙ ꝓ quo
libet libello debeat solui tm̄ in cōi vel aliquid aliud obſuari
ꝓ qualibet re deducta in libello oꝫ solui qꝛ pluralitas libelloꝝ
cōsideraᷣ ex pluralitate reꝝ que petunᷣ sicut in stipulatōibus
dd.meus addit bar.qui hoc lꝫ in.l.libelloꝝ.in prin.ī.de accu.
ꝛ bal.in.l.ordinarij.in fi.C.de rei vē.ꝛ addit vnū locū đ quo
nō meminerā in.l.cū rōibus.C.qui accu.nō pos.tu vide tex.
ꝛ qđ ibi ponit bar.in.l.i.§.si plura.ad turpil.ꝛ bal.elegāter in
l.edita.C.de edē.in.v.car.vbi ēt istā qōnem ponit bar.Et qn̄
plures offerūt libellū in cā cōi ꝯ̄ vnū vel eꝯ̄ plures cōueniun
tur ab vno ex eadē cā vtꝝ sit vnꝰ libellus vel plures vide bar.
qui hoc declarat in.l.s̄.iter.§.cassius.ff.đ aqua plu.ar.ꝛ in.l.
vnius.ff.de ꝓcu.Et ad p̄dicta vide no.Io.an.in sua merc.in
regula pluralis numeri locutio.de reg.iu.vbi lꝫ expsse ꝯ̄ bar.
in.l.libelloꝝ p̄alle.dicēs ꝙ qn̄ plures res deducūᷣ in eodē li-
bello est vnū iudiciū ꝛ vna snīa ꝛ silr̄ vnus libellus.Tu autēꝫ
dic vt plene declarat bar.in.l.edita.C.de edē.qđ est addēduꝫ
ad ea que scripsit in.l.libelloꝝ.ꝛ bonū tex.quē ipse allegat hic
in fi.in.l.quid tñ.in pri.ff.de arb. ¶ Et debes scire ꝙ vnꝰ dꝫ
multiplr̄ ꝛ diuersis respectibus vn̄ lꝫ aliqn̄ res sint distincte ꝛ
diuerse ꝑꝑ vnitatē tñ ꝯ̄pis dꝫ vnū fcm̄ quo ad penā iponēdam
ꝛ nō plura ꝓm bar.in.l.cū qui.§.idēꝫ ait.ff.de fur.Et sup hoc
vide plenius bal.in.l.si familia.ff.de iurisdi.om.iu.Scđo ar
guūt hic moder.ꝛ ēt tāgit bar.in vltīs v̄bis cōmēti ꝙ qn̄ iudex
fert snīam sup pluribus rebus uel sup pluribus sūmis dicunᷣ
eē tot snīe quot sūt res deducte in ea.d.m.allegat bar.in.l.in-
tius.§.qui hēbat.ff.ad treb.qui dicit vnū qđ est plus.Sꝫ đ cō
clusione p̄dcā est ꝓprie casus in.l.quid tñ.in pri.ff.de ar.quā
allegat hic bar.sed in.§.qui hēbat.addit ꝙ si iudex ꝯdēnat eū
ꝓ pluribus cribus in diuersis q̄titatibus.deinde dicit que fa
ciunt sūmā centū uel cꝯ̄ in vna q̄titate quā postea diuidit vꝫ
ꝓ tali cric tm̄ ꝛ ꝓ tali tm̄ nihilominus ille qui est cōdēnatus
nō dꝫ cōdēnatus in vna sūma sꝫ in pluribus.ꝛ idē ponit bar.ī
l.ubi fideiussoꝛ.de solu.de quo meminit ēt.d.pau.hic.Et an-
teq̄ aggrediar glosas aduerte qꝛ bar.h opponēdo de.l.si he-
redi plures.de cōdi.insti.ponit vnā no.doctrinā quā ēt tetigit
in.l.i.in fi.ff.de his qui no.insa.vꝫ ꝙ qn̄ plura copulāᷣ ad in
ducēdū vnū effcm̄ oīa copulata debēt cōcurrere sicut in pluri
bus cōditōibus copulatiue apposit.Si v̄o plura ponāᷣ in co
pulatiua dispositiue respcū diuersoꝝ effectuū tūc tot sūt stipu
latōes quot sūt res ꝛ copla resoluiᷣ i singularitates ꝛ idē est ī
pluribus cōditōibus copulat qn̄ videᷣ copulate ad diuersos
effectus ut.l.falsa.§.fi.de cōdi.ꝛ de.ibi.n.cōditiones apposi-
te duobus copulatiue ꝑ numeꝝ pluralē iō resoluunᷣ in singu
laritates qꝛ erant cōditiones que inerant tacite legato ꝛ q̄ruꝫ
nā erat prout inerant tacite ut in altera ꝑsona sufficeret alte
ram ipleri nam si testoꝛ legaret res duas simplr̄ que sunt sue
nō est dubiū ꝙ alienādo vnaꝫ reuocareᷣ solū legatū illius nō
alterius vt.l.fideicōmissa.§.si rem de leg.iij.ꝛ ideo si ista con

ditio expꝛimiᷣ vꝫ expssa ꝓm naturā legati.ꝛ ꝓꝫ ꝙ tacite inest
ꝛ ista sufficiāt quicquid dixerit hic Io.de imol.referēdo dcā
Ray.ꝛ hec fuit mens bar.hic dū alle.l.falsa in fi.hic alle.Et
aduerte qꝛ.d.m.nitiᷣ hic soluere aliter istud ꝯ̄riū dicit.n.ꝙ ve
re in.l.si heredi plures ꝯditiones ꝯtinentes diuersas res siue
diuersa fcā sunt plures sed finguntᷣ eē vna alle.tex.in.§.si plu
res insti.de here.insti.Sed ista so.non sufficit ad tex.nam qꝛ
haberemus dicere eodē mō h ꝙ vere eēnt plures sed fingere
tur vna.Et qꝛ fictio in his sup quibus principaliter disponit
p̄ualet veritati vt habeᷣ in.l.si quis in graui.§.fi.ad sille.per
bar.sequereᷣ ꝙ hic eēt fcā nouatio.ex quo due sūme fingerē-
tur vna.ꝛ sic scđa stipulatio cōtineret plusꝙ̄ pria.vn̄ dicvt di-
xi supius.Et ad materiā adde ꝙ ista sunt uera in dispōibꝰ ho
minis in quibꝰ copulate ꝯditōes debēt ꝯcurrere vt.l.si ita sti
pu.fue.si neqꝫ titius neqꝫ seius.ī.e.sed in dispōe legis vt ī re
scripto supioris nō ē ita.imo distinguiᷣ utrū unū ex enumera
tis copulatiue sufficeret ad inducendū unū effectū posuū ī re-
scripto uel lege uel nō.Sup quo uide qđ scribit no.bar.in ex-
traua.ad repri.in uerbo rebellionibꝰ.ꝛ qđ ipse ponit ad mate
riā in.l.diuus đ re iudi.ꝛ glo.or.quaꝫ ibi approbāt cōiter ca-
no.in.c.ij.extra đ rescrip. Scđo opponit hic bar.de.l.si duos
ff.de ꝯ̄hen.emp.cuius dictis adde inquātuꝫ ipse vult ꝙ ex ꝑ-
te emptoris actio ex empto possit cōpetere ad singulos res.ꝛ
ex ꝑte venditoris qui agit ad p̄cium cōpetat actio vna ad to-
tum p̄cium.nec possit diuidi petitio vt ibi videbis ꝙ hoc vꝫ
ꝯ̄ tex.in.l.ꝛ si vno quā alle.h bar.de acti.emp.dicit.n.ibi ꝙ ꝛ
si vno p̄cio plures ꝓui sunt empti ꝓ vno eoꝝ pōt competere
actio ex empto ꝛ vēdi.ergo sicut emptoꝛ pōt agere ad singu-
los ꝓuos.ergo vꝫ ꝙ vēditoꝛ possit agere ꝑticulariter ad p̄ciuꝫ
vel ad estimationē vnius ꝓui qꝛ actio ex vēdito cōpetit vendi
tori.oꝫ r̄ndere si volumꝰ saluare istam cōem opi.ꝙ dū tex.di-
cit actio ex empto ꝛ vēdito nō significet ꝓ uerbo vēdito actio
nē ex empto sꝫ qualitatē ꝯ̄ctus.ex quo daᷣ actio ex empto ad
rem tradendā.Et aduerte qꝛ si plures res estimenᷣ ꝑticulari
bus p̄cijs.deinde ꝓ oībus cōstituaᷣ vnum p̄ciū.nihilominus
sunt plures emptōes nō vna casus ē sing.ꝛ no.i.l.si plura.ff.
đ edil.edic.qui ꝓbat in terminis ꝯclusionē quā ponit bar.i.l.
vbi fideiussoꝛ đ sol.vꝫ ꝙ qn̄ iudex in snīa expꝛimat diuersas
sūmas ꝓ diuersis dlictis đinde dicit ꝙ sūme ascendunt ad sū
mam centū ꝛ in centū reū ꝯdemnat.nihilominꝰ nō dꝫ ꝯdem
natus reus in centū.sed in q̄titatibus spāliter supra expssis.
Et iō bānitus qui nō pōt offendi nisi sit ꝯdemnatus in centū
libris isto casu offendi nō poterit. ¶ In glo.sup verbo sti-
pulatōem ibi.quas stipuloꝛ ab herede ꝛc.Contra istū tex.ꝛ ꝯ̄
glo.arguūt pe.ꝛ Ray.fortiter qꝛ vꝫ ꝙ ex quo in testō res erāt
enumerate stipulatio que refert se ad testm̄ dicaᷣ multiplex.si
cut erāt plura legata in testē ꝑ tex.in.l.pluribus.in prin.ꝛ.l.ti
tie.§.fi.ī.e.ti.soluēdo ꝯ̄rium dicūt p̄fati doc.quos sequiᷣ hic
Io.đ imo.ꝛ.d.m.ꝙ aliqn̄ p̄cedit enumeratio spēꝝ.ꝛ sequiᷣ
stipulatio ꝑ dictionē vniuersalē ꝛ relatiuaꝫ.ꝛ tūc ꝑinde est.ac
si in ipsa stipulatōe res eēnt singulariter enumerate qꝛ que in
cōtinenti fiunt videnᷣ inesse vt.l.lecta ver.dicebam si cer.pe.
Aliquādo enumeratio spēꝝ p̄cedit ex interuallo.ꝛ tunc stipu
latio ē vna ꝛ nō plures.ꝛ ista solutio satis vꝫ sufficiēs ad.d.l.
pluribus.in prin.qꝛ tm̄ ibi poniᷣ dictio sup scripta que ē rela-
tiua nō vꝫ facienda dr̄a siue enumeratio p̄cesserit ex interual
lo.siue incōtinēti.ex quo regulariter dictio relatiua refert sub
stantiā ꝛ qualitatē maxīe qn̄ est fcā cum dictōe vli.Primū ꝓ-
batur in.l.a filia.§.testatoꝛ.ff.de ali.ꝛ ci.lega.Scđm declarat
bar.solemniter in.l.si cui ꝓui oēs.§.i.de le.i.Et iō quantū ad
l.pluribus posset dari melioꝛ solutio ꝙ ibi enumeratio spēꝝ
fuit fcā ab eo qui postea ē stipulatus ꝛ a ꝓmissore.vn̄ qꝛ non
p̄sumiᷣ mutatio volūtatis ex quo stipulatio se refert expsse ad
prius acta.sicut ꝑtes enumerādo spēs videnᷣ voluisse cōtra-
hi plures obligatōes ita postea stipulando qn̄ mutatio volū-
tatis non p̄sumiᷣ ut.l.cū hic status.in prin.de do.inter vir.ꝛ
ꝛ vxo.Sed in casu nr̄o enumeratio spēꝝ fuit fcā a testōre ꝓ-
missio aūt ab herede.ꝛ stipulatio a legatario.vn̄ non est tan-
ta p̄sumptio ꝙ voluerint stare prime dispōni sicut in casu.l.
pluribus.sed qꝛ regula est ꝙ vbicūqꝫ vna dispositio refert se
ad aliā in dubio oīs qualitas dispōis ad quā fit relatio vꝫ re-
petita in dispōe que se refert ut in iuribus p̄alle.ꝛ plene dcla
rat Bar.in extrauagā.ad repri.in uerbo ꝓut ꝛ in.l.edita.C.
de eden.in ver.ꝓut ideo istis legibus nō videtur bene respō

deri p distin.pdictam.Oportet ergo soluere aliter ⁊ est diffi/
cile sed tñ pro nunc pōt dici q̄ in dispōne scḋa volūtaria que
refert se ad primaȝ psit hr̄e locum iura pdicta sed in casu nr̄o
cautio legatoꝝ interponit̄ de necessitate ⁊ iō nihil āplius pre
stat q̄ uerba sonāt qꝛ in necessitatibus nemo liberalis.existit
vt.l.rē legatā.de adi.le.vñ dicit bar.⁊ moder.ad ppositū.in.l.
si domus.§.de euic.de le.i.q̄ scḋa stipulatio cū interponit̄ de
necessitate indubio nūq̄ nouat primā verba.n.hoc nō ipor/
tāt ⁊ qꝛ ɔctus fit ð necessitate nō pstat nisi q̄tū v̄ba significāt
⁊ hoc tenebis mēti ad ea que scribūt moder.in.l.fui oēs.§.i.
de le.i.in illa.q.difficili vtꝝ ille qui rn̄dēdo accusatōi dicit q̄
cognouit semproniā carnal'r videat̄ cōfiteri nō solū id qḋ di/
cit sed ēt illā qualitatē q̄ eēt uxor titij sicut erat positū in accu
satōe.Nā p istū tex.vr̄ approbari opi.bar.quā moder.impu/
gnāt qꝛ ille qui rn̄det accusatōi rn̄det de necessitate qḋ sp̄ tene
bis mēti.¶ In gl.sup v̄.plura legata.in fi.hāc glo.reputant
doc.sing.in dcō suo ⁊ eā inducūt ad qōem de eo cui debēt cē
tum ⁊ petit quinquaginta qḋ nō dȝ petere quinquaginta sim/
pl'r sed dȝ dicere peto quinquaginta ex cētū mihi pmissis.di
cit tñ bar.q̄ ēt si peteret̄ quīquagīta simpl'r pmissa posset sal
uari libellus.Quare aūt inducat̄ ista cautela q̄ ex tota sūma
petat̄ aliqua portio.dicūt moder.q̄ hoc est qꝛ forte actor ne/
scit qūo possit pbare intentōeȝ suā.vñ cautela est q̄ petat vnā
pticulā de tota sūma ⁊ si succūbat in ea poterit iteꝝ agere pro
maiori sūma ⁊ iterea instruere se p melioribus pbatōib⁹ nec
nocebit sibi sn̄ia lata sup pte quo ad residuum qḋ petit qꝛ alia
res petit̄ lȝ ex eadē cā vt.l.cū querit̄.⁊.l.cū de hoc de excep.
rei iudi.hoc tñ pcedit s̄m eos nisi ðbitor opponat ⁊ dicat agas
ad totā sūmā tūc.n.regl'r ðbitor est audiēdus ne cōtinētia cāe
diuidat̄ ɔ.l.nulli.C.de iudi.Et qꝛ sicut debitor nō pōt solue
re pticulariter creditori ut.l.tutor.§.lutius.de vsur.ita eɔ̄ cre/
ditor non dȝ petere debitorē cogi ad pticularē solutionē ⁊ ista
fuit mēs bar.in effectu in.l.quidā estimauerūt.si cer.pe. Sup
qua qōe vide qḋ plenissime scripsi multis additis in.l.si mihi ⁊
tibi.in prin.de le.i.⁊ in.l.i.ff.de acqui.here.vbi addidi vnaȝ
legē sing.quā allegaui tibi in voce.de qua ēt uide p bar.in.l.i
cōmodato.§.duabus.ff.cōmodati.Sȝ reuocat̄ in dubiū id qḋ
dicūt doc.moder.q̄ sn̄ia absolutoria lata sup pte nō parit ex/
ceptōem rei iudi.si petat̄ reliquū ⁊ nō iuenio hāc qōeȝ decisā
nisi p bar.in autē.at qui sel'.in pe.col.C.de pba.vbi repeten
do v̄ba mod.h̄ dicit q̄ cauti aduocati qñ dubitāt qūo possint
pbare debitū de tota sūma prius petūt vnā pticulā ⁊ si succū
bunt in ea poterūt postea petere maiorē q̄titatē in alio iudi/
cio ⁊ pbare melius ⁊ sic manifeste vult q̄ absolutoria lata su
per pte nō p̄iudicet in reliquo ɔ̄riū vr̄ sentire in.l.si s̄uus.§.
bone.de cōdi.fur.vbi dicit q̄ qñ est actū prius de pte iō non
pōt agi postea de toto qꝛ ps ⁊ totū uidet̄ eē eadē res ⁊ sic ob/
stat exceptio rei iudi.sȝ pōt restringi ista doc.q̄ obstat excep/
tio sup pte petita nō sup reliquo quasi totū ⁊ ps videant̄ esse
idē respectu ptis deducte in iudicio nō respectu reliqui vñ si
secuta est cōdēnatio in pte petita nō pōt agi p eadē petēdo to
tū ut pbat̄ ibi ⁊ in.l.iiij.vbi est optimus tex.ff.rē ra.ha.vbi ēt
pbatur q̄ reo nō opponēte pōt peti ps de maiori sūma sicut
ēt pbat̄ in.l.si ex toto.§.i.ff.de le.ij.Aduerte tñ qꝛ bart.h̄ vult
q̄ qñ plures res veniūt sub vno ɔctu nō possit fieri solutio de
vna re sine alia qꝛ eēt solutio pticularis in vna obligatōe ⁊ nō
eēt admittēda.l.tutor.§.lutius.de vsur.sȝ hoc nō vr̄ veꝝ cū re
uerētia qꝛ sicut debitor nō pōt facere solutionē pticularē iuito
creditore ita eɔ̄ nō cogit̄ soluere pticulariter debitor iuit⁹ cre
ditori volēti ptē debiti.casus est notabilissim⁹ quē no.ibi bal.
ad hoc i.l.celsus.§.idē celsus.ff.ð ad exhi.⁊ sensit bart.i.l.qui
dā estimauerūt.in fi.palle.Sȝ ego hēo q̄ qñ plures res veni/
unt in vna dispōe creditor pōt petere vnā ex pluribus vt fate
tur bar.h̄ ⁊ pbat̄ in.l.si chorus.in prin.de le.iij.ergo cum ðbi
tor ⁊ creditor in solutōe pticulari pcedāt a pari vr̄ q̄ sil'r de/
bitor possit soluere vnā ex pluribus rebus p ista ɔcl'one vr̄ ca
sus no.in.l.cū plures.in prin.ff.de euic.dr̄.n.ibi exp̄sse q̄ qñ
plures res emunt̄ vno precio nō habēt se sicut ps fundi ad to
tū fundū ita q̄ nō dicuntur una pars alterius si ergo sunt di/
uerse res nō dr̄ solui pars vna soluta ⁊ p ɔ̄ns poterit fieri so/
lutio unius ⁊ hoc est tenēð.Et ad ea que dixi.s̄.in no.q̄ plu/
res sūme ex diuersis cāis nō possunt cōiungi simul ad facien
dū uniū totū.Adde q̄ hoc est limitandū dupl'r.primo nisi plu
res cāe descendāt ex vno fcō.vñ si ex vno fcō oriunt̄ plura cri

mina dicit ang.q̄ tūc plures sūme descēdentes ex diuersis cri
minibus psit ɔiungi in vnā.dūmō ɔdemnatio icipiat ab vni
tate sūme.verbi gr̄a ɔdēno titiū in centū ex infrascriptis cāis
vȝ pro tali maleficio tm̄.⁊ p tali tantū.⁊ ita limitat ea que scri
bit bar.in.l.lutius.§.qui hēbat.ff.ad treb.put ipse no.in.l.si
idem cū eo.in prin.ff.de iurisdi.om.iu.Sup quavide ibi bal.
ad intellectū eoꝝ que ponit bar.in.l.vbi fideiussor.ff.ð sol.sȝ
illa limitatio ange.non plȝ qꝛ ex quo ex vno fcō oriunt̄ plura
cr̄ia ⁊ plures obligatōes.non video que sit dr̄ia siue sit vnū fa
ctum siue plura.¶ Scḋo limitat hoc ang.in.l.si plures in fi.
ff.de pac.p illum tex.q̄ coaceruatio pluriū sūmaꝝ in vnā pōt
fieri ad fauorē ðbitoris nō ad odium.fundat se p illum tex.q̄
vtꝝ sit veꝝ nō ðtermino nūc.Illum tñ tex.tenebis menti ad
qōes pdictas.Et adde duos effect⁹ nouos pluralitatis quos
ponit bal.elegāter in.l.fi.§.pterea.C.de iure dot.vbi dicit q̄
quādo plures res vendunt̄ vna venditōe.tunc si in vna est ð
ceptio vltra dimidiā iusti p̄cij non pōt rescindi ɔctus quādo
p p̄cium aliaꝝ reꝝ posset compēsari q̄ nō eēt fcā deceptio vl
tra dimidiaȝ.secus si sint plures venditōes ibi ēt dicit q̄ si ex
forma statuti ānullat̄ ɔctus non soluta gabella nō ānullabitur
nisi p vna re qñ ɔctus sunt plures.secus si eēt vna venditio.
Item adde inquātum bal.hic ⁊ ang.reprehendēdo dcā bar.
dicunt q̄ quādo petit̄ minor quātitas.⁊ pbat̄ de maiori dȝ cō
stare q̄ ex eadem cā illa quātitas minor debeat̄.nā si simpli/
citer pbaret̄ de minori q̄titate videret̄ pbari de alia obliga/
tōe pbando maiorē sūmam.⁊ alia obligatio videret̄ deducta
in iudicio p ea que habent̄ in.l.quinquaginta.ff.de pba.⁊ in
l.triticū.j.e.p glo.⁊ bar.nā moder.hic defendūt dcā bar.⁊ bn̄
qꝛ illa iura loquunt̄ quādo cōstat plures sūmas esse pmissas.
Sed in casu nr̄o non cōstabat nisi maiorē sūmam esse pmis/
sam.vñ qꝛ non p̄sumit̄ pluralitas in ɔctibus vt.l.sempronius
pculo de leg.ij.⁊ per bal.in.l.qui iurasse.§.si pr̄.ff.de iureiu.
dicemus q̄ ille qui petijt maiorē sūmam tanq̄ debitā vr̄ fuis/
se impropie locutus vt dicit bar.⁊ se retulisse ad primā obli
gatōem.maxie qꝛ ex pbatōibus declarat̄ intentio libellantis
s̄m Inno.in.c.cū dilectus de ordi.cog.vñ ex quo fuit pba/
tum de maiori sūma.satis apparet quid senserit libellās petē/
do minorē sūmaȝ.Et lȝ bar.aliter senserit in.l.si vnus.§.si cū
decē.ff.ð pac.ibi tñ vr̄ casus p opīone sua.hic dr̄ enim ibi q̄
si facio tibi pactū de nō petendo decē que mihi debes.⁊ tu ð
bebas mihi viginti ad illā sūmam maiorē vr̄ fcā relatio.⁊ de
illis viginti obstat exceptio in decē.⁊ tñ rōe diuerse q̄titatis
poterat p̄sumi q̄ intercessisset alia obligatio sup decē dūtaxat
vñ sicut ibi improprīant̄ v̄ba aliqualiter vt pactū hēat effectū.
ita hic vt saluetur intentio libellantis.sed querit̄ quid eɔ̄.nū/
quid si aliquis petit maiorē sūmam.⁊ pbat de minori.an pos
sit obtinere in illa minori sūma.sup quo Cy.⁊ cōiter doc.i.l.
i.C.de lit.cōte.⁊ in.l.i.C.de plus pe.⁊ Bar.plenius quē ip/
si nō allegant in.l.si s̄uus.§.boue.s̄.de ɔdi.fur.tenēt q̄ quis
ðbeat obtinere in minori sūma.⁊ idē sentit bar.in.l.i.§.si sti/
pulanti.s̄.e.vñ dicit q̄ qui petit maiorē sūmam cōstituit debi
torē in mora ēt in minori sūma per tex.in.l.qui solidū.in pri.
de le.ij.Sed huic opīoni que ē cōis obstat rō p̄missa s̄m bal.
hic ⁊ Ioā.de imo.qꝛ vna obligatio vr̄ deducta ⁊ alia pbata.
naȝ nō ē dubiū q̄ si tm̄ ista fuerūt pmissa.alia ē obligatio ab
obligatōe cētū ēt respectu quinquaginta que cōtinebant̄ i ma/
iori sūma.vnde Io.de imo.hic sentit q̄ si pbetur simplici/
ter de minori sūma dȝ sequi absolutio in totū.⁊ iputet sibi qui
male ⁊ inepte libellauit iuxta notata in.c.examinata de iudi.
¶ Tu aūt tene sn̄iam cōem ⁊ aduerte qꝛ p ipsa vr̄ casus i.d.
§.si cum decē vbi pactū de nō petēdo fuit interpositū p maio
ri sūma q̄ debebatur ⁊ tñ vȝ si debet̄ minor sūma.⁊ rō ē qꝛ cū
in maiori sūma insit minor si p̄sumit̄ q̄ minor quātitas ðbea
tur ex eadē cā ex qua p̄tendebā ðberi mihi maioreȝ.satis pōt
substineri iudiciū.naȝ ⁊ minor q̄titas que cōtinetur in maio/
ri vr̄ deducta in libello ēt si sola debeat̄ ⁊ qꝛ p̄sumitur deberi
ex eadē cā apparet q̄ idē fuit petitū ⁊ pbatum. In ɔ̄rium tñ
facit tex.cū glo.sua in.l.ij.§.i.ff.de s̄ui.rusti.pdi.vbi glo.de/
clarādo tex.dicit q̄ minus continetur in eo qḋ est plus effe/
ctualiter sȝ nō formaliter.Sed pōt rn̄deri q̄ posito q̄ nō con
tineretur formaliter.tamē qꝛ aliquo mō continetur.saluetur li
bellus cuius v̄ba debēt impropriari.Et attende qꝛ qñ petitur
maior quātitas.⁊ pbatur de minori non vȝ cōdemnatoria in
minori.nisi reus absoluatur a maiori q̄titate petita s̄m bar.i

.l.si

l.ſi cõſtante.ſo.ma.Et ad ea que dicit hic.d.m.ꝙ vbi eſt ꝓba
ta maioꝛ quãtitas ⁊ petita minoꝛ nõ põt ſequi cõdẽnatio ĩ to/
ta quãtitate ſed ſolũ in minori quãtitate petita ꝑ glo.in.l.ver
bum opoꝛtere.ff.de uerb.ſig.⁊ inſti.de actio.§.ſi minꝰ qḋ idẽ
eſt ſi maioꝛ quãtitas ſit deducta in iudicio ad vnuʒ finem v̂bi
gr̃a ad finem cõpenſandi debitũ qḋ petiť nam quatenus exce
dat debitũ cũ quo fit cõpenſatio non põt fieri cõdẽnatio ď il/
lo pluri qꝛ illud ius nõ fuit deductũ ad hunc finẽ.caſus ẽ no.
cũ glo.ſua.⁊ ibi ꝑ bar.in.l.in rebus.§.fi.ff.cõmo.multo ergo
minus poterit fieri cõdẽnatio in caſu dñi mei qñ maioꝛ quan
titas nullo modo fuit deducta. Frãciſcus Aretinꝰ.

Si a fure. Non poſſuʒ ſtipulari rem meã mihi
dari ſed bñ poſſum ſtipulari eaʒ tradi
uel hic a fure poſſuʒ ſtipulari rẽ mihi dari exp̃ſſa cã furti ſecꝰ
ſi nõ ſit expreſſa.ſa ibi monet qõnem.tertia ibi ⁊ cõſtat.q̃rta
ibi ſi vero.quinta ibi ꝙ ſi poſtea. ¶ No.primo ſʒ intellectũ
dy.quẽ ẽt tetigit vna gloſella h.ꝙ ille qui ſtipulatur quicquid
eũ dare facere oʒ ex cã que de ſui nã nõ cõtinet obligatõeʒ ad
rẽ dari ſed ad rẽ reſtitui nõ v̄ꝛ ſtipulari rẽ dari ꝑꝑ v̂bũ dare ſʒ
potius rẽ reſtitui qḋ quale ſit qꝛ aliqualiter variať ſuꝑ hoc di
cemus tibi in explanatõe glo. ¶ Scḋo no.in v̂.ſi vero hoĩeʒ
ꝙ ille qui ſtipulať aliquid ſibi dari nõ exp̃ſſa cã ex qua erat in
obligatõe rẽ reſtitui nulliter ſtipulať qḋ quale ſit in caſu nr̃o ĩ
diget declaratõne nõ modica. ¶ Tertio no.in v̂.ꝙ ſi poſtea.
ꝙ qñ ille qui eſt in moꝛa ꝓmittit rẽ ꝓ qua eſt in moꝛa ꝑ ſtipu
latione indubio purgať moꝛa p̃cedẽs.vñ ſi ſtipulatio fuit iter
poſita nõ aĩo nouãdi ⁊ res fuit pñs tpe ſtipulatõis v̄ꝛ ſcã que
dã tacita oblatio ꝑ quã purgať moꝛa p̃cedẽs ꝯcoꝛ.tex.ĩ.l.qui
decẽ.§.idẽ rñdit.de ſolu. ¶ In glo.ſuꝑ v̂bo ſtipulatus.la pꝛi
ma.ibi vel tradi.iſta glo.ſentit ſi nõ hẽo glo.coꝛruptã ꝙ ĩ pꝛi
mo caſu quo vʒ ſtipulatio videať iterpoſita ad rẽ tradi nõ aũt
ad rẽ dari ⁊ hũc intellectũ ſequiť hic dy.⁊ oldr.⁊ multi alij.ſʒ
ꝯ hunc intellectũ arguit bar.poſt pe.qꝛ ex cã furtiua eſt ſpãle
ꝙ ꝓ re ſua quis põt agere ad dãdũ inſti.de act.§.ſic itaqʒ.⁊.l.
fi.ff.uſufr.queãd.ca.ſicut ergo põt agi ad dandũ cõdi.fur.ita
põt deduci res furtiua in ſtipulatõe ad rẽ dari ſed ab iſta ĩpu/
gnatõe põt defendi dy.⁊ alij dupliciter. Pꝛio quidẽ qꝛ lʒ hoc
priuilegiũ cõcedať cõditõi furtiue inducte a lege nõ tñ cõcedi
tur ſtipulatiõi que eſt ſtricti iuris lʒ accumuleť actioni que hʒ
hoc priuilegiũ nã videmus ꝙ oĩs ſtipulatio interpoſita ſuper
dote que hʒ multa priuilegia nõ hẽbat priuilegia actõnis dotꝭ
que poſtea fuerũt ſibi cõceſſa in.l.i.§.ſed ⁊ ſi.C.de rei.vx.ac.
Facit optĩe qḋ not.bar.in.l.aliã.in fi.ff.de noua.⁊ iõ nõ põt
interponi ſtipulatio ad rẽ dari ex cã furtiua lʒ cõditio cõpetat
ad rẽ dari ⁊ h eſt rõ mea quã adduco ꝓ iſta opi.ſed pau.de ca.
hic nitiť ſaluare aliter vʒ ꝙ nõ eſt veꝝ ſʒm eũ ꝙ cõditio furti/
ua cõpetat ad rẽ dari nec hoc dicũt iura p̃allegata ſed dicũt ꝙ
ſpãle eſt vt cõditio furtiua ꝯ regulas iuris cõpetat ad rẽ reſti
tui cũ nulla cõditio reglr̃ cõpetat niſi ad dandũ vt.l.certi cõdi
tio.in pꝛin.ſi cer.pe.⁊.l.fi.vſufr.queãd.ca.⁊ hoc tenet gl.quã
ipſi allegant in.d.§.ſic itaqʒ.⁊ in.l.ſed ⁊ ſi me puẽ.§.i.de cõ/
di.inde.quã adducit h Io.ď imo.qui poſt multas iuolutões
⁊ varietates tandẽ v̄ꝛ remanere in hoc ꝙ cõditio furtiua non
cõpetat ad dandũ ſed ad reſtituẽdũ ⁊ hoc dicit ſentire bar.hic
in fi.Sʒ ſalua reuerẽtia ſua hoc nõ ſentit imo in pꝛincipio cõ/
menti dicit ꝯꝛiũ exp̃ſſe repꝛhẽdẽdo dy.eſt bene veruʒ ꝙ in fi.
cõmẽti qñ ſtipulatio fuit interpoſita aĩo nouandi ipſe dicit ꝙ
certi cõditio nõ v̄ꝛ poſſe cõpetere ex iſta ſtipulatõe qꝛ cõpetit
ad rẽ reſtitui niſi dicamus ꝙ hoc ſit in odiuʒ furis. Et ex hoc
elicit.d.Io.bar.ſentire ꝙ cõditio furtiua cõpetat ad rẽ reſti/
tui.ſed põt dici ꝙ hoc ſenſit in ſtipulatõe interpoſita que v̄ꝛ ĩ
terpoſita ad rẽ reſtitui uel rem tradi ſʒm opi.dy.Sed de cõdi/
tione furtiua hoc non ſenſit quẽ cõpetit ad dari pꝛout veritas
littere ſonat in.d.§.ſic itaqʒ.Et ꝙ iſtud ſit verum quicquid di
cat ibi glo.pʒ ex vno verbo poſito in illa lr̃a diciť.n.ibi in v̂.
plane.ꝙ in odium furis h actio competit ſi conſtat rem fura/
tam debere dari vnde pʒ manifeſte ꝙ ⁊ libellus ⁊ ſentẽtia poſ
ſunt concludere ad dari fiet autẽ datio vt dicit h Io.de imo.
⁊ bene eo mõ quo fieri poteſt.nã cum nõ poſſit transferri dñi
um de nouo qḋ eſt penes actoꝛem fiet condemnatio vel exe/
cutio ſaltim in eſtimatõe rei in qua eſtimabitur ẽt ꝓpꝛietas in
odiũ furis.vnde plus plʒ pꝛima ſolutio quã ego dedi defendẽ
do ſolutõem Dy.bar.tñ hic intelligit pꝛimũ rñſum qñ ſtipu/
latio fuit cõcepta ad rẽ dari exp̃ſſa cã.ſ.ex cã furtiua tũc.n.vʒ
ſtipulatio qꝛ ex illa cã rem ſuã põt quis petere ſibi dari.eodeʒ
ergo mõ poterit ſtipulari ſʒm eũ.Et attende qꝛ qñ ſtipulatio ẽ
interpoſita ex cã furtiua actio cõpetit ꝓpꝛie ad rẽ dari.vbicũ
qʒ aũt eẽt interpoſita ad rẽ dari ex alia cã ſpecifica.v̂bi gr̃a ex
cã emptõis tunc valeret ſtipulatio ſʒ nõ cõpeteret actio ad rẽ
dari.imo ſʒm naturã ꝯctus exponereť dari ꝓ tradi vt.l.ſi ſti/
pulatus.in pꝛin.ff.de vſur.qḋ plene ⁊ no.ďclarat Bar.in.l.
fi.in pꝛin.ff.de cõdi.ob cãm.Sed ꝯ iſtaʒ ſuã lecturã facit pꝛi/
mo tex.in ver.ſi vero foꝛtiter.nam iſta dictio aduerſatiua hic
non poniť ꝯ ver.p̃cedentẽ ad cãm exp̃ſſam ſʒ ad rẽ nõ ſpeci/
ficatã.imo de cã nõ exp̃ſſa in ver.ſi v̂o nullã facit mẽtioneʒ.⁊
iõ v̄ꝛ faciẽda dr̃ia dũtaxat vtꝝ ergo ſtipuler hoĩem furatũ mi/
hi dari vel ſimpliciter quicquid te dare facere oʒ qḋ ſtatim de
clarabo.Pꝛeterea ſtipulatio interpoſita de hoĩe dando ſim/
pliciter nõ exp̃ſſa cã in dubio v̄ꝛ interpoſita ex cã p̃cedenti ex
qua homo poterat peti glo.ẽ no.quam ibi appꝛobat bar.in.l.
triticũ.ĩ.e.vñ ſi ex illa cã videbať interpoſita tacite nõ video
bonã rõem dr̃ie quare nõ potuerit interponi qꝛ niſi aſſigneť
aliqua dr̃ia ꝑticularis.tantũ operať tacitũ quantũ exp̃ſſum.l.
itẽ qꝛ cuʒ materia.ff.de pac.⁊.l.cũ quid ſi cer.pe. Dicamus er
go ſʒm dy.⁊ oldra.⁊ alios ꝙ in caſu p̃cedenti v̂ba impoꝛtant
nõ ſtipulationẽ ad rem dari ſed ad rẽ tradi vel reſtitui qḋ ma/
gis ſentit bar.hic in fi.hoc aũt colligiť ex v̂bis lr̃e.duʒ dicit.ꝓ
mittis quicquid te dare facere oʒ.nam vt bñ põderat hic pau.
de ca.v̂bum facere qḋ ſequiť oſtendit ⁊ declarat p̃cedẽs ver/
bum.ſ.ꝙ non ſtat ꝓpꝛie v̂bum dari ſʒ largo mõ ẽt impꝛopꝛie
in ſequẽti aũt ſtipulatõe nõ eſt iſtud v̂bum ſʒ ſimpliciter fuit ĩ
terpoſita ſtipulatio ad rẽ dari.Et ſʒ hãc lecturã no.duo ſing.
⁊ pꝛio ꝙ ſicut qñ verbum dare apponiť ad cãm q̃ de ſui natu
ra nõ impoꝛtat dationẽ illud verbũ exponiť ĩpꝛopꝛie pꝛo tra/
di.ita qñ quis ſtipulať id qḋ eũ dare facere oʒ illa verba ſequẽ
tia declarant ꝙ verbũ dare ꝑtes nõ intellexerunt ꝓpꝛie qꝛ ſe/
quentia declarãt p̃cedentia ⁊ eꝯ vt.l.qui filiabus.in pꝛin.⁊.l.
ſi ſuus plurium.in fi.de le.i. ¶ Scḋo no.qꝛ eſt valde nouuʒ
ſʒm hunc intellectũ ꝙ lʒ conditio furtiua cõpetat ad rẽ dari vt
dixi.ſtipulatio tñ ẽt exp̃ſſa cã furtiua non põt interponi ad rẽ
dari.⁊ ſi dicať.⁊ quare nõ exponiť dari ꝓ tradi.ex quo nõ po
teſt interponi ad rẽ dari.rñdeo ꝙ hoc eſt iõ qꝛ cã ꝑꝑ quã in/
terponiť competit ad dari.vñ ꝑꝑ cãm non exponeť dari pꝛo
tradi cum ipſa cã competat ad dandũ.ſʒ potius ſtipulatio erit
nulla qꝛ priuilegiũ cõceſſum cõditioni furtiue non tranſit ad
ſtipulationẽ vt.ſ̃.dixi.

Sciendum. Solẽnitas intrinſeca pꝛe
ſumiť que neceſſario im/
poꝛtať ex verbis ꝓlatis ĩ ſcriptura.h.d.h.l.In tex.
ibi ſi quis ſcripſit.põt intelligi lr̃a iſta ſʒm ang.duo
bus modis ĩ ſua repe.Uno mõ ꝙ iſta ſcriptura fuerit publi/
cum inſtr̃m. ¶ Scḋo mõ ꝙ fuerit priuata ſcriptura ſi intelli/
gis pꝛio mõ.hic eſt caſus ſing.ſʒm eum ꝙ aliquis põt ſcribe/
re inſtr̃m publicũ de obligatõe ꝓpꝛia.vnde notarius poterit
cõficere inſtr̃m publicũ de eo qḋ ꝓmiſerit alteri ad ideʒ tex.ĩ
l.impuberẽ.§.fi.de fal.⁊ hoc ibi no.Bar.⁊ in.l.non putauit
§.ſi quis ſua manu.ff.de ꝯtrahen.Sed ꝯ hoc facit qꝛ notariꝰ oʒ
eſſe rogatus de inſtr̃o in autẽ.de tabel.§.nos aũt.ſed interro/
gantẽ ⁊ rogatũ oʒ eſſe diſcretio qꝛ agens ⁊ paſſum nõ cõcur/
runt in eadẽ ꝑſona vt.l.lʒ.§.ſi plures de ꝓcura.ergo v̄ꝛ ꝙ no
tarius nõ poſſit rogare ſeipm̃.⁊ ſic cõficere inſtr̃m ď pꝛopꝛia
obligatõe ꝯꝛium tʒ ⁊ declarat bar.in.l.ij.in.i.q.ff.ď ſtipu.ſer
uo.Et qũo rñdeat ad iſtud argumẽtum vide ibi ꝑ eum. Sed
maioꝛ eſt dubitatio ⁊ pulchꝛioꝛ quid ſi inſtr̃m notarij conti/
net aliquid ꝓ eo.⁊ aliquid ꝯ eum.nũquid ſicut creditur in his
q̃ ſunt ꝯ eum ita credať in his q̃ ſunt ꝓ eo.ſi ꝑs aduerſa vult
vti inſtrumẽto ꝯ notariũ in quo articulo bar.variat nã in.l.ij.
p̃allegata tʒ indiſtincte ꝙ ẽt ſi ꝑs velit vti inſtr̃o ꝯ notariũ nõ
tñ poterit vti notarius inſtrumẽto ꝓ ſe ꝯꝛiuʒ videť ſentire cla
re in.l.ſi cõſul.vbi ponit ẽt pꝛimã qõem.ff.de adopti.dicit tñ
ibi in fi.vnũ verbũ ſing.ad limitatõem.l.turpia.§.fi.cũ gl.ſua
ff.ďpo.ꝙ ſpãle eſt in iſtrumẽto notarij ꝙ capitula cõnexa ꝑſit
diuidi vt ſtetur inſtrumẽto ꝯ eum.⁊ nõ ꝓ eo ⁊ ſic in effectu re
manet in cõcluſione quã poſuit in.l.ij.Si aũt intelligimꝰ tex.
iſtum ꝓut vere ſonat in ſcriptura priuata.tũc hic eſt caſus ꝙ
ſcriptura priuata ꝯ ſcribentẽ facit plenã fideʒ.intellige ſi ſit re
cognita ꝑ ꝑtem.ſuꝑ quo vide qḋ plene ſcribit bar.in.l.admo
nẽdi ď iureiur.⁊ in.l.ex hac ſcriptura de dona. ¶ Scḋo no.

ibi videri oīa ⁊c. q̄ verbū v₃ aliq̄n nō significat fictionē sed ꝓ sumptionē iuris aliquid esse factū regulariter tñ significat fictionē vt.l.i.§.deiecisse.ff.de vi ⁊ vi ar.⁊ in regula.qui ꝑ aliū de reg.iur. ¶ Itē no.ex tex.q̄ solēnitas intrinseca indubio ꝑsumitur intellige de solēnitate formali vt hic.⁊ insti.de fide iuſ.§.fi.⁊.l.i.C.de ꝯtrahen.⁊ cō.stip. Materialis aūt solēnitas nō ꝑsumit̄ nisi ꝓbet̄ vt.§.ꝓciū insti.de emp.⁊ vē. Nec ē vera opi. Ja.de are.qui dixit ſm Jo.de imo.q̄ ēt ista solēnitas materialis ꝑsumit̄ vnde ſm eum si reperit̄ in instr̄o fcā vēditio de tali re ꝑsumit̄ q̄ fuerit fcā iusto precio quo cōiter res illa vēderet̄.⁊ v₃ valere talis vēditio.l.si fundus.§.fi.⁊ q̄d ibi ꝑ bar.ff.de pig. Et ista dcā ipugnat hic Jo.de imol.⁊ bñ q₂ spāle est in.d.l.si fundus.in fi.q̄ valeat vēditio exp̄sse fcā isto mō si res tibi vendita iusto ꝓcio.de quo vide ibi ꝑ bar.⁊ plenius vbi ponit ꝯ intellectū illius legis in.l.creditores.C.de pig.in repe.sua ⁊ est inductū in illo casu vt euitet̄ pactū legis cōmissarie q̄d est odiosū al's nō valeret vēditio ēt si fieret hoc mō.vendo tibi rē ꝑ iusto ꝓcio q₂ preciū in vēditōe d₃ eē certū vt dicit tex.in.d.§.ꝓciū.multo ergo minus valebit ēptio si iustū ꝓciū nō sit exp̄ssum sed ꝑsumptū ⁊ hoc si in scriptura sit positū q̄ talis res fuit vēdita titio ſm eū valet tñ pactu₃ de vendēdo alicui ꝑ iusto ꝓcio l₃ ꝓcium tūc nō exprimat̄ vt.l.fideiussor.§.meminisse.de leg.ij.ar.de vltīs voluntatibus ad ꝯtractus l₃ aūt ista solēnitas materialis nō ꝑsumat̄ opatur tñ hoc q̄ vbicū₃ in statuto sit mētio ꝓcij cōueti sꝑ v̄ba statuti restringunt̄ ad ꝯtrū ēptionis ⁊ vēditōis v̄bi gr̄a si de ꝓcio cōuento d₃ solui gabella ſm bal.qui ita declarat in.l.cū dotē.C.de iure do.⁊ idē est si in ꝯtractu fiat mētio ꝓcij ⁊ specificet̄ quātitas ⁊ eodē mō si specificet̄ quātitas ⁊ nō ponat̄ ꝓcium semp.n.ꝑsumitur ēptio ⁊ vēditio.nā ista sūt substātialia ipsius ꝯtrāctus.ꝓ primo uide glo.notabilē quā not.ibi bar.in.l.i.§.q̄ aūt.ꝯ sup ficiebus. Pro scđo vide glo.no.in.l.nālis.§.i.de ꝑscrip.uer. quē tex.ad hoc adducit bar.in.l.fi.circa prin.de cōdi.ob cām vbi est uidēdū. In gl.ibi sup v̄bo solēniter.ibi si in alia charta glo.ista pōt intelligi dupliciter.⁊ est valde no.vno mō q̄ si fideiussor simpliciter scribat hac die fideiussi ꝑ titio apð sempronīū. Alio mō q̄ dicat fideiussi p̄o titio ꝑ eo q̄d erat obligatus sempronio intellige exprimēdo quātitatē ⁊ vere idē effectus est quōcū₃ intelligas q₂ ēt si dicas p̄io mō fideiussi ꝑ titio apud sempronīū ista v̄ba vidētur īportare q̄ titius eēt obligatus sempronio q₂ fideiussio de necessitate ꝑsupponit obligatōem principalis vt.l.fideiussor obligari.in prin.de fideiuſ. vñ ista fideiussio v₃ de necessitate īportare ista v̄ba sicut īportat̄ stipulatio ut dicit tex.maxie q₂ qui uult ꝯñs v₃ velle antecedēs sine quo illud eē nō pōt ut.l.illud.in fi.de acqui.here.⁊ tñ glo.uult q̄ fideiussor nō obliget̄ cū effectu.sed bar.ꝯcordādo dcā dy.cū glo.dicit q̄ gl.d₃ intelligi q̄ q̄n in scriptura que cōtinet fideiussionē interpositā ex īteruallo fideiussor nō enūciat stipulationē pñcipalis ⁊ ita intelligit glo.secus si facit mētionē de obligatōe principali q₂ tunc valeret fideiussio. Et ex hoc arguit ang.hic ad notabilē q̄oēm q̄ si ex forma statuti instr̄m guarātigie h₃ executōem paratā ⁊ petit̄ executio instr̄i ꝯ fideiussorē nō pōt allegare fideiussor ꝓba primo q̄ principal' meus sit obligatus q₂ ista enūciatio fideiussoris ꝑ quā asserit principalē eē obligatū satis ꝓbat hāc obligatōem ꝯ eum vt.l.optimā.C.de ꝯtrhē.⁊ cō.stip. Et idē dicit hic bal.de eo qui petit se cōseruari indēnē.nā si ille a quo petit̄ executio instr̄i indēnitat̄ allegat q̄ agēs d₃ ꝓbare se prius esse obligatu₃ alteri pōt replicari q̄ ex v̄bis ꝓmissionis ꝓbat̄ ista obligatio si aliquis ꝓmittat cōseruare aliquē indēnem ab obligatōe q₂ ē obligatus titio allegat ang.ꝑ ista ꝯclusione gl.in.l.inde neratiꝰ.§.si hoīem.ff.ad.l.aquil. Et ista dcā approbāt hic cōiter moder.que sane sunt intelligēda si certa q̄titas sit exp̄ssa in istr̄o indēnitatis enūciante obligatōem fideiussoris secus si certa q̄titas nō esset exp̄ssa q₂ tūc nō enūciat̄ obligatio ꝑ modum validū ⁊ ita no.ang.elegāter in autē.vt sp̄osa largi.§.⁊ hoc in sup vbi ē videndū. Tu autē cōsidera.nā p̄io h̄ inciderat dubitatio vtr̄ statutū q̄d dat executōe₃ patā instr̄o ꝯ debitorē hēat locū ēt ꝯ fideiussorē. Sup qua q̄oe vide q̄d scribit no. Jo.de imo.i.l.i.j.de solu.⁊ q̄d ego scripsi post ang.i.l.v.§.sat̄ acceptio.ꝯ.e.⁊ q̄d ponit bar.i.l.i.si cer.pe.⁊ bal.in.l.fiſr.in prin.ꝯ le.i.⁊ cōiter ꝯcludit̄ q̄ statutū h₃ locū ꝯ fideiussorem hoc tamē ꝑsupposito adhuc est cōsiderandum q̄ aliq̄n fideiussor in obligatōe sua simpliciter enunciat principalē suū esse obligatum nō tñ specificat cām ex qua sit obligatus.⁊ tunc v₃ q̄ nō ꝓbetur sufficiēter obligatio principalis q₂ sicut si ipse principalis confiteret̄ se obligatum nisi exprimeret cām.ista cōfessio non ꝓbaret ita si fideiussor confitet̄ eadē rōe vt.l.cū de indebito.§.fi.cum si.de proba.vbi aūt exprimeret̄ obligatio pr̄ncipalis ⁊ cā obligatōis.fatendū est q̄ valeret fideiussio.⁊ ita ītelligunt dcā Bar.hic pōt tñ saluari doctrina ang.in casu suo q̄n instr̄m guarātigie h₃ executionē parata₃ q₂ quicquid fit coram notario ꝑcipiente guarātigiam v₃ fieri in iudicio ſ₃ bar.in.l.possessio.§.⁊ si possessio de acqui.pos. Cōfessio aūt fcā ī iudicio v₃ sine cā ſm glo.in.l.i.in fi.ff.ꝯ inter.actio. Quinīmo ⁊ stipulatio fcā sine cā v₃ ſm bal.in.l.sicut.C.ꝯ repu.here.⁊ in.l.gnāliter.C.ꝯ nō nu.pe.ꝯ quo dixi plenius post dominū meū in.l.gnāliter.ꝯ.e. ¶ In eadē glo.ibi itē an admittat̄ ꝓbatio.adde ſm bar.⁊ doc.q̄ admittit̄ ꝓbatio ēt ꝑ testes q₂ l₃ ꝯ instr̄m non admittat̄ ꝓbatio nisi per scriptura₃ quādo est actū vt actus celebraret̄ in scriptis iuxta.l.⁊ gnāliter.C.ꝯ nō nu.pecu.Tamē ꝯ ꝑsumptōem q̄ resultat ex instr̄o admittit̄ ꝓbatio ēt illo casu ꝑ testes ſm glo.in.l.iurisgentiū.§.q̄ fere.ꝯ.ꝯ pac.quam sequit̄ bar.ibi ⁊ in.l.gnāliter.C.ꝯ non nu.pecu.sup quo vide glo.⁊ ange.in.l.reos.§.cū in tabulis.j.de duo.reis.⁊ adde tex.sing.qui ꝓbat hanc cōclusionē quē ēt adducit hic.d.m.in.l.quicū₃ i fi.C.ꝯ appo.pub.li.xi.que₃ tex.no.ibi Bart.ad hoc ⁊ pōt esse rō dcisionis q₂ lex q̄ disponit aliquid ōbere ꝓbari per scripturā cū sit exorbitās a iure ⁊ ꝯ regulam positā in.l.i exercēdis non extēdit vltra casum positum in ea. Casus est no.quem ibi no.bar.ad hoc in.l.iij.in fi.C.ꝯ fide instru.⁊ iure aste.fi.l.lib.x. Facit optime q̄d no. Jo.an.⁊ hosti.reprehendēdo glo.ibi positā in.c.de ap.li.b.vi.vbi volunt q̄ l₃ appellatio ab interlocutoria q̄n fit ad sedē apostolicā debeat fieri in scriptis.secus tñ ē in appellatōe ab interlocutoria que fit ad alium. Reperit̄ tñ q̄ instr̄m q̄d h₃ executionē paratam h₃ hoc priuilegiū non solū in eo q̄d directo cōtinetur in instr̄o.sed ēt in eo q̄d indirecto d₃ ex instr̄o casus est no.ſm Anto.de bu.⁊ abb.⁊ Moder.in.c.cū olim extra ꝯ cē si. ¶ In ea.glo.ibi item no.ꝯ hanc glo.opponit̄ de.l.i.C.ꝯ vsur.vbi verbū ꝓmitto ꝓlatū ꝑ testes nō significat stipulationē nisi ꝓbet̄ interrogatio ꝓcessisse doc.cōiter soluūt q̄ aliud est quādo verba ꝓferunt̄ a teste.⁊ aliud q̄n ꝓferunt̄ in scriptura publica vel priuata. Sed querit̄ que sit rō diuersitatis super quo q₂ ē difficilis articulus ē valdē variatū nec attinet nūc referre oīa germine suo.vñ addēdo vbi ē opus tm̄. Adde primo ad dcā bar.inquātum ipse dicit q̄ q̄n testis deponit ꝓmissum eē ꝑ stipulatōem vel exp̄sse vel tacite nō estve₃ q̄ deponat sup iure nō super fcō.de quo ēt ꝑpendit hic.d.m.⁊ bñ.nā stipulatio cū sit verbo₄ cōceptio ⁊c.fcā vno interrogante ⁊ altero r̄ndente.put dicit ꝯtūm stipulatōis dicit fcm̄ ⁊ nō ius q₂ ꝯtūs sunt facti ut.l.cōsilio.§.q̄situm de cura.furio. Et ꝓbat̄ ista cōclusio l₃ ipse nihil alleget.put ego prius videra₃ ex his que scribit bar.post gl.in.l.v.§.stipulatio.ꝯ.e.⁊ in.l.i.in prī.eo.ti.vbi dicit q̄ quādo uerbū stipulatio capit̄ materialiter ꝑ actu interrogātis ⁊ r̄ndentis.tunc est fcm̄ ⁊ differt a verborū obligatōe sicut quilibet ꝯtūs sua obligatōe vt.l.l₃.§.ea obligatio.ꝯ.ꝯ pcur. Et iō bal.t₃ hic exp̄sse q̄ si testis ꝯponat q̄ audiuit titium ꝓmittere sempronio ꝑ stipulatione₃ vel audiuit titiū fideiubere recte ꝯponit q₂ deponit implicite interrogatōem ꝓcessisse ⁊ r̄nsionē esse secutā. Sed hoc dcm̄ ipugnat Jo.ꝯ imo.hic q₂ cū testis ꝯponat ꝑ v̄ba iuris q̄d non pōt immediate apprehēdi ꝑ sensum nō d₃ ꝯponere nisi ꝑ aliq̄d mediū corporeū ⁊ censatū vt.l.qui testō in fi.ꝯ testa.⁊.l.testiu₃ in fi.C.ꝯ testi.sicut q̄n testis ꝯponit sup dominio vt plene ꝯclarat Inno.in.c.cum cām de testi. Sed ista reprobatio ꝓcederet q̄n ve₃ eēt id q̄d dicit bar.q̄ testis qui ꝯponit de stipulatōe deponat per verba iuris s₃ q₂ hoc ē falsum vt ēt ꝯndi.iō ista reprobatio non ꝓcedit. Et aduerte q₂ l₃ verbu₃ stipulatio possit significare aliq̄n ius.i.verbo₄ obligatōem q₂ tamē pōt ēt significare fcm̄ ad illud sunt referēda verba testis vt dcm̄ valeat ſm glo.no.quam approbāt doc.in.l.stipulatio ista.§.hoc quo₃.j.e.salȳ.aūt in.l.i.C.de vsur.sup isto articulo cōsiderat tres casus.nam aliq̄n testis interrogatus q̄uo scit q̄ fuerit fcā ꝓmissio per stipulatōe₃ reddit causa₃ q̄ audiuit interrogationē ꝓcedere ⁊ r̄nsionē sequi.⁊ tūc dicit q̄ ꝓbat stipl'onē. Et hoc est manifestū q₂ q̄n dictū testis deponit ꝑ v̄ba minus idonea sufficit q̄ rō sequēs sit bona vnde valet dcm̄ testis dicentis credo

fiis credo hoc esse qꝛ vidi vt plene scribit ant. de bu. ⁊ moder. in. c. quotiēs extra de testi. ⁊ tangit Jo. an. in. c. inquisitiōi. §. i. eꝫ de accu. Aliquādo testis iterrogatus nō reddit cāꝫ ⁊ tunc nō pbat vt. l. solā. C. de testi. ⁊ ēt istud est indubitatuꝫ. Aliqñ testis nō reddit cām nec interrogat̄ ⁊ tūc ipse dicit ꝙ vbū ꝓmitto. nō significat stipulationē qꝛ in dubio debemus accipe intellectū qui sit benignus ⁊ magis cōueniat ōōni vt. l. in ābiguis. de reg. iu. ⁊. l. quotiēs. e. ti. Sꝫ iste itellectus ꝙ vbū ꝓmitto significet ꝑ pactū nudū ⁊ magis ꝯueniens qꝛ verificat̄ sine aliqua subauditōe. nā si significat stipulationē vbū ꝓmitto. recipit subauditionē. s. ꝑ stipulatōnē. Preterea cū stipulatio sit ꝯtctus iuris ciuilis vt. l. i. in fi. cū mā. ff. de pac. appet ꝙ verbū ꝓmitto. anteꝗ̄ ius ciuile induceret stipulationē significabat ex sui pria nā pactū nudū ⁊ fm eā in dubio dꝫ intelligi vt. l. sſ cimus. C. de uer. sig. Sꝫ ista dicta cū reuerētia de facili tollūt̄ qꝛ verba debēt intelligi in dubio ēt cū subauditōe vt act⁹ magis valeat ꝙ̄ pereat. vt est tex. in. l. i. §. pe. ⁊ fi. ff. de her. insti. ⁊ ē regula que ponit̄ ꝑ glo. in. l. veteribus. ff. de pac. ⁊ isto mō soluit̄ vtrūqꝫ argumētū in effectu. ¶ Preterea nō est vꝫ ꝙ qñ dico ꝓmisit. i. ꝑ stipulationē in dcō testis sit subauditio sꝫ est declaratio eius ꝙ iplicite est exꝑssū ⁊ dato ꝙ eēt subauditio eodē mō subaudiremus si diceret ꝓmisit. s. per pactū nudū. vnde his reiectꝭ que sunt friuola tandē. d. m. ponit nouam opinionē dicēs ꝙ verbū ꝓmitto ꝓlatū a teste indubio intelligit̄ ꝑ stipulationē qđ ꝓbat duabus fortissimis rōibus vt ipse dicit. Et prio dicit eē ꝑōderandū ꝙ tex. insti. de iuti. stipu. §. si ita scriptū. ⁊. l. titia. §. idē rñdet el. ij. ī. e. dicūt ꝙ data ꝑtiū pñtia ꝑsumit̄ in scriptura iterrogatio ꝑcessisse ⁊ sic stipulatio vñ pondera dicit ipse ꝙ ibi nō ꝑsumit̄ stipulatio qꝛ vba ābigua sint interꝑtanda ꝯ ꝓferentē iuxta not. in. l. veterib⁹. ff. d pac. Sed ꝑꝑ pñtiā ꝑtiū lex ꝓuidit ꝙ si est fcā ꝓmissio sit fcā ꝑ stipulationē. Sꝫ ista eadē rō hꝫ locū in teste ergo idē iuris erit i vtroqꝫ vt. l. actio. ī. e. sed ista rō nō valet aliquid iudicio meo qꝛ in dictis iuribus nō fit mētio de pñtia ꝑtiuꝫ qꝛ ex ea ꝑsumat̄ stipulatio si reꝑit̄ verbū ꝓmitto. exꝑssum in scriptura sed iō fit mētio de pñtia qꝛ vbi ꝑtes nō essent pñtes nullo mō posset resultare stipulatio vt hꝫ in. l. ea que. de dona. iter vi. ⁊ vxo. ⁊. l. si titius. ⁊ ibi ꝑ glo. ff. de cōsti. pec. vnde nō ꝓbat hoc esse ꝙ ab hoc cōtingit abesse. i. nō ꝓbat pñtiā partiū ꝙ ex ea ꝑsumat̄ stipulatio qꝛ ꝑꝑ aliud potuerūt apponi illa vba ad significandū. s. ꝙ ꝑtibus nō pñtibus nō pōt cōsici stipulatio. l. i. in prin. ff. e. ti. Scđa rō est peioꝛ qꝛ qñ ipse dicit ꝙ si vba testium sūt intelligēda fm cōem vsum loquēdi vt ait Inno. in c. cū cām. de testi. multo magis debēt intelligi fm dispōem iuris scripti que est fortioꝛ locutōe vulgari vt. l. sciēduꝫ. §. dictū. ff. de edi. edic. Nā ad istud ē dicendū ꝙ de iure ciuili scripto vbū ꝓmitto. ē ābiguū vt. d. §. dcm̄. Nō ob. iura. s. allegata qꝛ ibi loquūt̄ qñ verbū ꝓmitto. ponit̄ in scriptura nos aūt qñ ꝓfertur a teste iter que ē dña vt pꝫ in. l. i. C. de vsur. ⁊ tñ. d. m. nititꝛ rñdere ad illā legem noua respōsione fm euꝫ dicit. n. ibi ꝙ verbū ꝓmitto non iportat stipulationē qꝛ pars aduersa negabat pñtiam. i. se fuisse ꝑsenteꝫ cum ꝓmisit ⁊ ideo non ꝑsumitur stipulatio sꝫ nos ꝑsupponimus ꝑtem fuisse ꝑsentē ⁊ ita ꝯstare vere vel ꝑsumptiue. Sꝫ iste itellectus nullo mō potest adaptari ad illā lām qꝛ si ibi dubitaret̄ de pñtia ꝑtis nec cōstaret vere uel ꝑsumptiue ꝑtem fuisse ꝑsenteꝫ tūc ēt si ꝑcessisset iterrogatio ⁊ secuta fit rñsio nō pōt resultare stipulatio cuius ꝯtrium ibi dꝛ nec potes dicere ꝙ qñ apparet iterrogatōeꝫ ꝑcessisse ⁊ rñsionem secutā esse ꝑsumat̄ ꝑsentia partium sec⁹ qñ appet simpliciter esse ꝓmissum qꝛ hoc est cōtra glo. ordi. ⁊ oes in. l. i. C. de ꝯhen. ⁊ cō. stip. ut refert bart. in. d. l. titia. §. idē rñdit nisi uelis facere dñiam inter testes ⁊ scripturā quaꝫ d. m. exꝑsse negat hic vñ reiecta sua opiōne tu posses rñdere aliter si velles eā tenere ad dcāꝫ. l. i. vꝫ ꝙ ibi non querebat̄ d mō probandi stipulationē interpositā ⁊ qūo testis dꝫ deponere sup stipulatōe ut eius dcm̄ valeat plenius. ī. dicem⁹. Sꝫ vtꝫ cōstito ꝙ stipulatio eēt iterposita tm̄ valeret si ꝓbaret̄ ꝑ testes ꝗ̄tū si per scripturā ⁊ rñdetur ꝙ tm̄ dꝫ valere vnde lꝫ ibi respondeat̄ si interrogatione ꝑcedente ⁊c. ista verba non significant ꝙ iste sit solus modus ꝓbandi formā stipulationis. Sꝫ hoc significant ꝙ si stipulatio formaliter ē interposita valꝫ lꝫ nō appareat inde scriptura vides ergo ex tot opinionibus rē istam reddi valde dubiam ⁊ presertim quia difficile ē reddere rationem diuersitatꝭ inter verbū ꝓmitto ꝓlatū a teste ⁊ ꝓla-

tum in scriptura. Possemus tñ dicere sequēdo cōem opī. ꝙ dñia ē in hoc qꝛ cū verbū ꝓmitto sit ambiguū in dubio verba obscura interpretant̄ ꝯ ꝓferentē vt. l. veterib⁹. ff. de pac. ⁊ ibi ꝑ bar. Item interpretant̄ vt actus valeat efficaciter. ⁊ nō sit inutilis vt ibi ꝑ bar. Et ideo si verba reperiunt̄ scripta a ꝑte fiet interpretatio ꝯ ꝓferentē vt ꝓmissio sit valida que nō eēt si interpretaremur pactū nudū. ⁊ idem eēt si ꝓferunt̄ in instꝛo qꝛ verba scripta in instꝛo censent̄ eē verba ꝑtium ꝗ̄ notarius redigit in scripturā fm Bal. in. l. erroꝛe. C. de test. ⁊ pꝫ de se qꝛ notarius non ꝯhit. sed ꝑtes sunt ille que ꝯhunt vnde alibi dicit bar. in. l. si. C. de fal. ca. adiec. le. ꝙ aliud ē instꝛm aliud ꝯtctus qui in eo cōtinet̄. vñ dō ꝑtes videnꝭ ꝓferre ista verba ābigua. Sed quādo testis ꝓfert verbū obscurū tūc interpretatio fit ꝯ ꝓducentē vt. c. in ꝑsentia cum mā extra de ꝓba. Et ista dñia ē optima qñ testis deponit ꝑ verbū ꝓmisit simpliciter. Sed qñ testis deponit per verbū ꝓmisit ꝑ stipulationē vel fideiussit que verba d necessitate significant ꝯtcum stipulationis. tunc ē maioꝛ dubitatio qꝛ rō Bart. non vꝫ bōna vt supra dixi ꝙ testis deponat hic sup iure. ¶ Defendēdo tamē dcm̄ suū possumus distinguere hoc fo casu sicut heri dicebā in voce ꝙ testis qui dponit ꝓmissionē eē factā ꝑ stipulatōem vel talem fideiussisse nō dponit simpliciter sup fcō qđ cadat in nōtitiam cuiuscūqꝫ testis qui pōt dponere ꝑsumptiue qꝛ lꝫ cōtractus iurisgē. ⁊ eoꝝ forma ꝗ̄ ē munita ab vsu cōi gen. ꝑsumant̄ eē noti regulariter vnicuiqꝫ ⁊ eoꝝ forma ꝯct⁹ tamē stipulationis qui ē ꝯtctus iuris ciuilis non ꝑsumit̄ eē quo ad formaꝫ sui ⁊ ad cognoscendā eius quiditatē notus oibus nisi peritis aliqualr in iure. Et iō in isto casu dico ꝙ aut testis qui deponit stipulatōem iteruenisse ē peritus aut iperitus. Primo casu ꝓbat stipulationē. scđo nō. Ista distinctio colligit̄ ex notabili doc. Bar. quam ipse ponit in autē. si quis in aliquo. C. d edē. ⁊ in. l. ij. §. diuis in vl. col. ff. d iure fi. vbi inqt ꝑ tex. in. c. cū olim d priuile. ubi hoc ꝓbat̄ ꝙ ad ꝓbandū tenorē instꝛi ⁊ ei⁹ solēnitates qñ instꝛm ē ꝑdituꝫ debent adhiberi testes periti. nā testis iperitus lꝫ legerit instꝛm nō pōt bñ scire vtꝝ fuerit solemne uel nō qꝛ hoc cōtinet peritiā iuris. Facit optie qđ ponit idem bar. in. ij. q. prin. in. l. d etate. ff. de minoꝛ. in illa qōe qūo etas probet̄ ꝑ aspectū. ¶ Licet aūt solēnitas intrinseca regulariter ꝑsumat̄. ⁊ verbū ꝓmitto positū in scriptura significet stipulationē. hoc tñ ē tripliciter limitandū. Et prio nisi ꝯtctus qui continetur in instꝛo saluetur de iure spāli non d iure cōi. posito ꝙ verbū ꝓmitto importaret stipulatōem eē interpositā nā tunc verbū ꝓmitto positū in instꝛo nō iportat stipulatōem. casus ē sing. fm bal. ibi in. l. i. C. de do. ꝓmis. Et pōt eē rō qꝛ fauoꝛabilioꝛ ē actus ꝓductus de iure cōi ꝙ̄ d iure spāli. l. eius militis. §. militia de tes. mili. ¶ Scđo hoc limitatur sing. nisi verbū ꝓmitto sit positū in ꝯtcu noiato verbi gr̄a si reperit̄ scriptum in instꝛo ꝙ duo ꝓmiserūt ꝑmutare ad inuiceꝫ nā tunc intelligit̄ per pactū nō ꝑ stipulatōem fm Bal. qui ita no. sing. quem adducit hic. d. m. in. l. sicut in fi. cōmenti. C. de acti. ⁊ obli. ⁊ ē rō fm eum qꝛ si diceremus ꝙ videret̄ interposita stipulatio. tunc resultaret aliquid ꝯ nām ꝯtcus inominati qꝛ in ꝯtcu inominato hꝫ locum penitētia. l. si pecuniā cuꝫ mā ff. de condi. ob cām. ⁊ stipulatio nō admittit penitētiam cū sit ꝯtcus noiatus iductus a iure ciuili. l. i. in fi. ff. de pac. vñ quantum ad istū effectū stipulatio ⁊ ꝯtcus inominatus haberēt naturā cōtrariam ⁊ qꝛ verba sunt intelligēda fm nām cōtractus cui adiciunt̄. l. emptoꝛē. in prin. ⁊. §. i. d actio. emp. ita verbuꝫ ꝓmitto cū possit se hr̄e ad vtrūqꝫ significatū adaptabit̄ nature cōtractus fm eū. sed ista dcā impugnat hic. d. m. dicit. n. ꝙ ēt si sup cōtractu inominato sit iterposita stipulatio exꝑsse habebit locū penitētia ēt respectu stipulatōis. alle. prio tex. cū glo. quē ibi no. bar. in. l. cū mota. C. de trāsac. vbi ꝓbat̄ no. ꝙ stipulatio interposita sup cōtractu inominato recipit nām cōtractus inominati quo ad hoc vt in obligatōe rem dari succedat obligatio ad interesse. Ad idē adducit alia iura vulgaria ꝓbātia ꝙ stipulatio assumit nām cōtractus cui adicit̄. l. si stipulat⁹ de vsur. ⁊. l. si legat̄ de le. i. cū si. qꝛ ergo ēt in stipulatōe admitteret̄ penitētia. iō verbū ꝓmitto positū in scriptura cū non sequat̄ aliqua absurditas vel incōpatibilitas intelliget̄ ꝑ stipulatōem. Et ē iste articulus solēnis quē disputauit olim publice bononie sup clarissimo doctore dño guaspe de Aragere. d. Alfonsus d canalleria olim filius meus ⁊ auditor. super quo vltra ea que scribit. d. m. vide bal. qui tꝫ idem qđ in. l. sicut ꝑ-

alle.in.c.i.i fi.cōmenti de uas.qui.ꝯ.cōsti.in vsib⁹ feu.ubi po nit no.limitationē ad hoc dicēs ꝙ illud est verꝫ quādo stipulatio uellet resolui imediate ex penitētia sec⁹ si mediate ⁊ nō imediate verbi gr̄a uasallus inuestit⁹ de feudo ꝓmisit per stipulationē seruitiū a se p̄standū certe lꝫ non possꝫ penitere im mediate ⁊ resoluere stipulationē interpositā poterit tn̄ dimittere feudū ⁊ tunc liberabit̄ ab obligatōe stipulatōis qd̄ est val de no.ad ea que scribit bar.in.l.is cū quo de aqua plu.ar.pro ista opi.oppi mei vꝫ esse casus sing.ſm intellectū bar.quē ponit id.fi.ff.d̄ so.i.l.cū quis decedēs.§.i.de le.iij.vbi pbat̄ ꝙ ille qui stipulat̄ rē sibi tradi que prius fuerat sibi relicta i testō non pōt eā petere post mortē testōris si testōr reuocauit legatum q2 stipulatio iterposita ex cā vltīe volūtatis assumit eius nām ut sit locus penitētie ex parte ꝓmittentis vel facientis ꝓmitti. ¶ Scd̄o ꝓ ista cōclusiōe facit tex.optie ⁊ magis d̄ bro cha.in.l.i.⁊ qd̄ ibi ꝑ bal.⁊ alios.C.de re.ꝑmu.vbi ꝓbat̄ ꝙ qn̄ ꝯtus innoiatus subrogat̄ loco ꝯtus noiati in ꝯtu inno minato nō hꝫ locū penitētia ergo eodē mō eꝫ si ꝯtus noiat⁹ subrogat̄ loco ꝯtus innoiati hēbit locū penitētia q2 ꝯ̄riorꝫ ⁊c.in.l.ij.de his qui sūt sui.Facit optie qd̄ scribit bar.⁊ bald. post eū in.l.si olei.C.loca.sed ꝯ̄ istas doctrinas facit quedaꝫ lex quā ibi no.sing.imo.vꝫ tex.in.l.miles.§.x.in.ij.rn̄.ff.d̄ re iudi.vbi vꝫ ꝓbari ꝙ stipulatio interposita sup actiōe noxali nō assumit naturā illius actōnis.vn̄ dicit ibi imo.⁊ ro.no.ꝙ stipulatio assumit nām ꝯtus sup quo interponit̄ ⁊ nō ꝯtine at plus ꝙ ille ꝯtus sed quo ad alia retinet naturā suā.Sꝫ pōt rn̄deri dupliciter.Et p̄io ꝙ in casu nr̄o cōtineret plus si non haberet locū penitētia.Uel pōt dici rn̄dēdo ad illū tex.ꝙ qn̄ stipulatio addicit̄ ꝯtui vel quasi satis est rōabile ꝙ id qd̄ ꝑtes voluerūt in ꝯtu p̄cedēti velint nūc in stipulatōe interposita pp̄ ꝯtū.sed in.§.decē stipulatio nō fuit iterposita sup stipulatōe descēdente ex volūtate ꝑtiū q2 obligatio ex delicto uel quasi nō orit̄ ex volūtate delinquētis vt plene declarat bar.i l.ex hoc iure.ff.de iusti.⁊ iur. ¶ Tertio limitat̄ ista regula ꝑ posita ꝙ nō hꝫ locū in actibus iudicialibus in quibus et ꝑ so lēnitate intrīseca nō p̄sumit̄ vn̄ si in sn̄ia nō sint ista v̄ba ꝙ fit lata in scriptꝭ uel ꝙ fit lecta lata ⁊ publicata nō p̄sumet̄ ista so lēnitas intrīseca iteruenisse ita no.Inno.sing.i.c.inotuit.ex̄ de eo qui fur.or.susce.quē ita intelligit bar.in hoc mēbro i.l. quecūqꝫ.§.fi.ff.d̄ pub.In extraiudicialibus aūt dicit Inno.ꝙ p̄sumit̄ solēnitas indubio.Sꝫ hoc dcm̄ si simpl'r itelligas eēt falsū ⁊ ꝯtra glo.⁊ bar.⁊ oēs hic.vn̄ debes illud restringere ad solēnitatē intrīsecā uide tn̄ do.anto.de bu.⁊ hosti.ad declaratiōnē dictoꝝ Inno.in.c.sicut nobis.ex̄ de re iudi. ¶ Quarto limitat̄ ista regula ſm bar.⁊ doc.hic in solēnitate mālī que regl'r nō p̄sumit̄ ſm cy.in.l.i.C.de ꝯ̄hē.⁊ cō.stip.ꝑ tex.in.§. p̄ciū insti.de ēp.⁊ vē.⁊ ē ratio ſm eos q2 ista solēnitas mālis est difformis.nā aliud p̄ciū statuit̄ i una re ⁊ aliud in alia ⁊ ēt in eadē pōt eē difformitas p̄cij q2 vnus emeret plus ⁊ alter minus vn̄ sup isto difformi lex nō ita de facili p̄sumit sicut tetigi in notabilibus.Quibus adde ſm.d.m.hic ꝙ lꝫ vēditio fcā ꝓ iusto p̄cio vel ꝓ p̄cio declarādo ꝑ tertiū illo nō declarante uel ualeat vt vēditio ⁊ sil'r locatio in.l.fi.C.de ꝯ̄hē.ēp.⁊ i.§. p̄ciū palle.ualet tn̄ vt ꝯtus inoiatus q2 vꝫ actū ꝙ qn̄cūqꝫ postea appet de iusto p̄cio vēditor qui tradidit rē possit agere actionē p̄script̄ v̄bis ad p̄ciū ita dixit azo.sing.in sūma sua.isti. de loca.⁊ refert bal.tanꝙ dcm̄ sing.⁊ nouū in.l.ꝯtus.C.de fi.instru.d.m.dicit se mirari ꝙ istud dcm̄ faciat ita sing.q2 ꝑ ista ꝯclone est casus.insti.loca.§.⁊ que diximus.⁊ in.l.si tibi pollicēda.de p̄scrip.v̄.allegat ēt glo.i.l.si vt certo.§.nūc viden dū el.ij.ff.loc.Tu aūt cōsidera ꝙ casus bal.⁊ azo.nō vidēt̄ eē idē cū dcis legibus ⁊ ꝓ declaratōe p̄fecta attēde q2 qn̄ fuit fcā vēditio ⁊ cōmissa declaratio p̄cij cōmissario non declarāte ꝯtus potuit valere a p̄ri.ut emptio ⁊ vēditio aliquo casu purificata.s.ꝯditōe ut in iurib⁹ p̄ealle.ergo cuꝫ potuerit a p̄ri.ualere ut vēditio ⁊ hēre formam ꝯtus venditōis non est dicēdū ꝙ lꝫ postea deficiat cōditio ꝯtus iste transeat in ꝯtum inominatū sicut uidem⁹ de substōne ꝙ substō que a p̄ri.i aliquo casu pōt verificari ut directa cū est fcā ꝑ verba directa nō obliquat̄ lꝫ postea ille casus nō eueniat sec⁹ si a p̄ri.nō possit vale re iure directo p̄imū ꝓbat̄ in.l.verbis ciuilib⁹ de vul.⁊ pu. ⁊ in.l.sceuola.ff.ad treb.Si vero vēditio fuit fcā ꝓ iusto p̄cio simpliciter nō cōmissa declaratōe in aliquē tūc q2 vēditio nō potuit valere a p̄ri.est maius dubiū nā i illo casu uidēt̄ loqui

iura allegata ꝑ.do.m.Sed ego rn̄debam in lectura p̄cedēti ꝙ in illis legib⁹ nō fuit exp̄ssūꝫ nomē locatōis sicut i cāu azo. ⁊ Bal.nomē venditōis que rn̄sio p̄ria facie non vꝫ bona q2 si forma ꝯtus sonat in ꝯtum inominatū nihil refert ꝙ sit appositū verbū venditio vt.l.insulā.ff.de p̄scrip.ver.⁊.l.si vno cum mā.ff.loca.⁊ qd̄ plene scribit bar.in dispu.sua incipit pu blicanus quidā.⁊ ista obiectio fecit me multū dubitare.maxime q2 Azo in sūma de loca.sine dubio viderat tex.quē alle.d. meus in illo ti.vn̄ possumus dicere ꝓnūc ꝙ quādo fuit exp̄ssum vtrūqꝫ in instrō vꝫ verbū vēditio ⁊ p̄cium ꝑtes exprimēdo uerbū p̄ciuꝫ uideant̄ illud expressisse ꝑ respectū ad uenditionē nō ꝑ respectū ad alium ꝯtum ut sic uerbū uenditio aliquid operet̄.Facit qd̄ ponit bar.in.l.cū hi.§.si cui de trāsac. vbi dixit no.ꝙ quādo a testōre uel a lege fit mentio de uendi tōe ⁊ de p̄cio semꝑ uēditio significat ꝓp̄ie ⁊ restricte ut non cōprehendat alium ꝯtum aliquo mō.vn̄ quādo ē exp̄ssūꝫ nomen uēditio sicut in casu Azo.dico ꝙ forma cōtractus non significat aliuꝫ cōtractū q2 uerbū p̄ciuꝫ stat tunc ꝓp̄ie.ꝓ p̄recio emptōis ⁊ uēditōis.Qd̄ tamē ē dubiū ⁊ ꝓ p̄io mēbro qd̄.ꝯ̄. dixi.Facit optie tex.in.l.fi.C.de cōtrahē.emp.vbi dꝫ ꝙ cōmissario nō declarāte nulla ē uenditio.ac si nullū p̄ciuꝫ fuissꝫ exp̄ssum.sed si nullū p̄cium fuissꝫ exp̄ssum nō possꝫ resultare cōtractus inominatus q2 nihil exprimit̄ p̄standū ab alia parte igit̄ ⁊c. ¶ Et ad ea que.ꝯ̄.scripsi qual'r p̄sumatur stip̄lo in depositōe testis.adde ꝙ ēt si testis ꝓbet seu dicat ꝙ audiuit titium interrogātem ⁊ semproniū rn̄dentē.nisi dicat ꝙ rn̄dit in cōtinenti non vꝫ ꝓbari stip̄lo ita dicit gl.sing.quē ibi no.bal. ad hoc in.l.si un⁹.§.pactus ne.de pac.quā ego allegaui ⁊ suꝫ secutus in.l.duos reos.§.fi.ꝫ.d̄ du.re.sed cōtra eā facit tex.in l.iurisgē.§.qd̄ fere in ul.rn̄so.ff.d̄ pac.ubi uidet̄ ꝓbari ꝙ si ꝓbatur p̄cessisse interrogatōem ⁊ secutā rn̄sionē ꝓbatur stip̄lo intercessisse glo.ibi restringit tex.qn̄ ista ꝓbatio fit ꝑ scripturā.⁊ sic vꝫ sentire secus eē si fiat ꝑ testes.ꝓ hac restrictiōe facit tex.in.l.i.C.d̄ vsu.vbi dꝫ ꝙ per testes ꝓbat̄ stip̄lo si p̄cedēte interrogatōe recte secuta ē rn̄sio.que verba vident̄ significare q̄ d̄beat ꝓbari ꝑtes fuisse p̄sentes.⁊ eē rn̄sum incōtinenti tex.tn̄ minus restringit̄ in.d.§.qd̄ fere vn̄ ꝓbabil'r videret̄ posse dici ꝙ ꝓbata interrogatōe ⁊ rn̄sione secuta sicut p̄sumitur ꝑtes fuisse p̄sentes ſm glo.in.l.i.C.de cōtrahē.⁊ cōmit. stipu.⁊ ita p̄sumat̄ rn̄sum incōtinenti.⁊ hoc ē tutius. ¶ In eadem glo.ibi vel illud sciuisse ⁊c.hanc glo.no.doc.principaliter ad duo.p̄io ꝙ minor qui iurat se seruaturū cōtractū nō pōt petere restōnem in integrū.Scd̄o ꝙ mulier renūciās velleus nō obligat̄ nisi sit certificata de bn̄ficio velleiani qd̄ expressius dixit in.l.fi.§.pe.ff.e.⁊ ita lꝫ Jo.an.in addi.spe.i ti. de renū.⁊ ꝯclo.§.i.circa mediū addi.Sed p̄imū dcm̄ nō sentit hic glo.aliquo mō q2 glo.pōt intelligi ꝙ si iuramentū iteruenisset qd̄ nō p̄sumit̄ ꝯtus firmaret̄ ipso iure ꝑ autē.sacra pubeꝝ.C.si aduer.ven. ¶ Reuocat̄ tn̄ hoc indubio.⁊ ē solēnis qō.nūquid minor iurans ſuare ꝯtum possit petere restōnem in integꝝ si nō fuit certificatus de bn̄ficio minoris etatꝭ. Super quo Dy.cōsuluit ꝙ non impedit̄ petere beneficiū restōnis q2 cū minor p̄sumat̄ ignorare ius.l.regula.in p̄in.ff.d̄ iu.⁊ fac.igno.p̄sumit̄ nō scire beneficiū restōnis sibi cōpetere iuri aūt qd̄ quis ignorat nemo vꝫ renūciare vt.l.mater decedens.ff.d̄ inoffi.tes.⁊.l.fi.§.finaūt.C.d̄ fur.⁊.l.clodius cū ibi no.ff.d̄ acqui.here.⁊ ē rō manifesta q2 d̄ iure qd̄ quis ignorat non vꝫ cogitasse iuramentū aūt non trahit̄ ad incogitata.l.fi. C.d̄ non nu.pe.⁊.l.fi.qui satisda.cog.melius in.c.veniēs de iureiu.Sup hac qōe bal.in.l.ij.C.d̄ rescin.vē.vbi Cy.sequitur dcā Dy.quem ēt sequit̄ Jo.an.in.c.pe.d̄ emp.⁊ vē.distinguit ꝙ aut minor qui iurauit ꝯxit cum auctoritate curatoris. aut sine p̄io casu non pōt peti restō ſm eum q2 sacramētum supplet defectū ignorātie minoris vt.l.si pupillus.ff.d̄ acquihere.Et ꝑ bar.plene in.l.qui duos.in p̄in.ff.de reb.du.⁊ sic ꝑinde ē ac si minor sciuisset bn̄ficium ꝯstōnis sibi cōpetere lꝫ p̄imū mēbrum nō plꝫ do.meo ꝑ q2 si saltim iteruenit decretū iudicis.decretū ipsius pōt supplere sciam pupilli.sicut p̄sentia tutoris vel curatoris vt.l.si infanti in fi.de iure dli.⁊.l.bo noꝝ.C.qui admit.qd̄ eēt verꝫ qn̄ iudex exp̄sse diceret hoc ꝙ vult supplere defectū tutoris vel curatoris.al's nō ſm Bar.i d.l.bonoꝝ ⁊ bal.in.l.si curatorē hn̄s.C.d̄ integ.resti.mi.al's ꝓcederet dcm̄ bal.attenta ista rōe.Ego tamē nō credo ꝙ scia curatoris in isto casu possꝫ supplere d̄fectū minoris in tollen da restōe

da restitutõe in integruz moueor q2 si restõ non cõpetit minori nisi decepto ꝛ leso minori qui renũciat restõi cũ iuramẽto in effectu remittẽdo ius suũ donat in donatõe aũt nõ sufficit neq3 auctoritas tutoris uel curatoris neq3 auctoritas iudicis vt l. fi. in fi. C. si maior factus ꝛ. l. ꝑses. cũ ibi no. C. ꝺ trãsac. vñ idẽ bal. in. l. fi. C. de re. cre. sequit opi. bar. de qua. ĩ. dicet tertio loco qui dicit ꝛ hic ꝛ in. l. si duo. p̃roni. de iureiur. §. idẽ iulianus. ꝛ melius in autẽ. sacra puberũ quẽ isti nõ allegãt. C. si aduer. vẽ. q ẽt si minor simplr iuret nõ venire ꝯ rõe minoris etatꝫ uel alia cã sicut ipse exẽplificat hic uel simplr ꝟuare ꝯctũ sicut ipse exẽplificat in. d. auten. sacra puberũ. uel nõ uenire ꝯ aliqua rõe vel cã sicut ipse ponit in. d. §. idẽ iul. nõ põt petere restõ3 in integrũ lz nõ sit certificatus ꝺ bñficio restõis. Moueẽ ad hoc dicendũ. q2 ille qui iurat sup fcõ vr̃ iurare sup oĩbus iure cõpetẽtibus occasione fci ad ĩpugnãdũ factuz ut. l. si duo p̃roni. §. idẽ iul. ꝛ. l. duobus. §. si quis iurauerit. ff. de iure iur. Sz iste leges cũ reuerẽtia valde paꝝ faciunt q2 loquũt qñ quis iurat aliquid nõ esse fcm̃ quo casu ĩpossibile est q nõ tollat oĩs actio que oriret ex fcõ q2 non põt cõsiderari actio que orit ex fcõ nisi fcm̃ sit factũ nos aũt loquimur in eo qui iurat nõ ĩpugnare fcm̃ quo casu ista stant simul q aliquis iuret nõ ĩpugnare ꝯctum respectu iuris qd̃ scit sibi cõpetere ꝛ tñ nõ videat ꝓmittere nõ ĩpugnare ꝯctuz respectu iuris qd̃ ignorat sibi cõpetere q2 ista ꝓmissio nihil aliud est q̃ renunciatio iuris sui ꝑ qd̃ posset ĩpugnari que nõ trahit ad ignorata uel ĩcogitata vt dcm̃ est. Dñs meus hic sequit opi. bar. tribus rõibus. ꝛ vna auctoritate. Et p̃mo q2 cũ ꝟuatio iuramẽti sit de iure diuino qd̃ in effectu initit nãli sicut minor non p̃sumit ignorare ius nãle. vt. l. uenia. cũ materia. C. de in ius vo. ita nõ p̃sumit ignorare hoc ius diuinũ q si iurat tenet ad obꝟuãtiã iuramẽti. Sz ad istud rñdetur dupliciter. ꝛ p̃mo negãdo illd̃ assumptũ q ius diuinũ p̃sumat sciri tanq̃ ius naturale. nã lz sit fortius q̃ ius naturale nõ tñ est notũ sicut ius nãle uel gentiũ qd̃ cõiter est notũ oĩbus hoĩbus uel põt dici q lz minor p̃sumat scire se teneri ad obꝟuantiã iuramẽti idõ tñ põt petere restõem q2 iuramẽtũ in hoc casu nõ vr̃ interpositũ noua ꝛ publica rõe declarãdo dcã dy. minor. n. ꝯhẽdo p̃sumit credere se decipi nõ est vĩsimile q uellet ꝯhere q2 hoc eẽt iactare suũ ꝯ. l. cũ de indebito. ff. de ꝓba. cũ ergo iurat ꝯctũ ꝟuare ꝛ nõ venire ꝯ non vr̃ cogitasse deseruãdo ꝯtractũ si eẽt deceptus ergo iuramẽtũ ad hũc casũ nõ extẽdit vt in iuribus. s̃. allegatꝫ. ꝛ ꝑ hãc doctrinã põt rñderi ad scd̃az rõem quã tetigit hic Jnno. q2 iuramẽtũ reputat minorẽ maiorẽ in his sup quibus vr̃ interpositꝰ sz sup restõe non vr̃ interpositũ de qua minor nõ cogitauit vt dictũ est igit ꝛc. Et hoc mõ in effectu rñdet Jmo. Et silr põt rñderi ad tertiã rõem quã assignat. d. m. dũ dicit q ꝓmittẽdo nõ venire ꝯ ꝛc. Videt saltẽ cogitasse in genere de quolibet remedio quid sibi posset cõpetere. Et ista cogitatio sufficit ꝑ ea que hñtur in. l. qui iure. de test. mili. ꝛ ꝑ bar. in. l. sub p̃textu. ꝛ in. l. si de certa. C. de trãsac. nã vt dcm̃ est q2 minor nõ p̃sumitur extimasse se decipi idõ de hoc casu nõ vr̃ cogitatũ ꝓmissio n. dubio ĩtelligit rebus sic se hñtibus. l. q ꝟnus. cũ materia. s̃. de cõdi. ob. cãm. Et sicut ꝓmissio censet fcã in dubio rebꝰ sic se hñtibus ita videbit fcã si res se hẽant eo modo qui ꝯhẽtes se putauerũt ar. l. vtilitatẽ ꝛ. l. in cõfirmãdo de cõfir. tu. vbi ꝓbatur q paria sunt cõditõem tutoris esse mutatã de nouo vel esse ignoratã a testõre quo ad approbatõem ꝑsone. Et hãc rõnez sentit bar. clare ĩ quodã ꝯsi. suo in quo declarat vtꝝ renũciatio fcã cum iuramẽto ꝑ errorez possit retractari q est ꝯsilium. xc. ĩ ordine meoꝝ. ¶ Pro ista cõclõne adduco tex. not. cũ glo. ꝛ qd̃ ibi ꝑ bar. ĩ. l. eũ qui. §. si iurauero. s̃. ꝺ iureiur. vbi dr̃ q si reus defert iuramẽtũ actori ꝑ hanc delatõem nõ vr̃ reus renũciare exceptõi quã ignorabat sibi cõpetere ergo eodẽ modo dicẽdũ est in iuramẽto q2 ꝺlatio iuramenti p̃iudicat sicut ipsuz iuramẽtũ ut. l. manifeste. ꝛ qd̃ ibi no. ff. de iureiur. sz pro opi. bar. multũ facit tex. in autẽ. sacra puberũ in verbo inuiolabilr in uerbo sup ꝯctibus non retractãdis in qua videt ꝓbari q si minor iurat nõ retractare ꝯctum inuiolabilr dz iuramẽtũ seruare. Sed hoc nõ eẽt veꝝ si ꝯctus posset uiolari ꝑ restitutõem ista enim verba ꝛ similia excludẽtia penitus oẽ remediũ gnãliter tollunt etiaz restõem in integrum tex. ẽ cũ gl. in. l. aut pretor. §. permittit in verbo permissam. ff. de mino. ꝛ tenet Bar. in simili questiõe in. l. nemo. C. de tempo. appel. Et propterea glo. in. l. ij. ff. de iureiuran. ꝛ Bar. in. l. naz ꝛ posttea. §. si minor. in fi. ff. eodez. Dicit q̃ aduersus iuramentum non dat restõ Bal. aũt in auten. si captiui. C. ꝺ epis. ꝛ cle. simplr ponit ꝑ regula q vbicũq3 lex representat minorẽ maiorẽ tunc nunq̃ cõpetit restõ. Et talis vr̃ eẽ casus noster q2 in auten. sacra puberũ ꝟm oẽs minor representat maior. Scd̃o pro opi. bar. multũ facit tex. ꝟm cõem intellectũ in. l. i. C. e. vbi vr̃ ꝓbari q quãdo minor iurat ꝟuare ꝯctum validuz non põt petere restõem in integrũ. Tertio facit ꝑ bar. rõ forꝫ q2 si vã eẽt rõ Dy. q q2 minor p̃sumit ignorare beneficia sibi cõcessa idõ non vr̃ renũciasse iuri qd̃ ignorat. sequeret q ẽt ꝯctus nõ firmaret iuramẽto ipso iure factus a minore vel muliere sup re dotali. nisi eẽnt certificati ꝺ bñficio. l. dicẽtis q minor nõ põt alienare rẽ sine decreto iudicis vel mulier nõ põt ꝯsentire alienatiõi rei dotalis nisi eẽnt certificati de his beneficijs vt dixi qd̃ vr̃ ꝯ. c. cum ꝯtingat de iureiur. ꝛ ꝯtra. d. auten. sacra puberũ quibus iuribꝰ fit magna violẽtia si subaudiat q certificatio istoꝝ beneficioꝝ dz ĩteruenire cũ illa iura simplr loquant qñ mulier vel minor ꝓmisit nõ cõtrauenire. Unde qũo redditur dubia sed q2 opi. Dy. ꝛ Joã. an. vt dicit hic Jmo. hz multã equitatem possumus eã eligere tanq̃ tutiorẽ lz bal. i. c. i. §. item sacra in vlti. q. videat approbare distin. suam quã posuit in. l. ij. C. ꝺ rescin. vẽ. ꝺ qua. s̃. dixi. Et ad rões allegatas in cõtrariũ possumus dicere q verbũ inuiolabiliter ꝛ verbuz sup cõtractibus ꝛc. Debet intelligi respectu remedioꝝ de quibus tp̃e cõtractus saltẽ in genere cõtrahẽs p̃sumit cogitasse. Sed in casu nr̃o vt. s̃. ꝯdi ꝑ rõem assignatã ꝑ me minor qui cõtrahẽdo credebat se nõ decipi non vr̃ cogitasse de casu deceptõis iurando. ꝛ idõ iuramentũ cũ nõ obligat vt in. c. veniẽs ꝛ in. c. quintanallis ꝺ iureiu. Nõ ob. tex. in. l. i. q2 sicut ibi ꝯdit ex verbo ꝑfidie ꝛ piurij ille tex. loquit qñ minor petendo restõnem frãgeret fidem datã. sed nõ vr̃ fregisse fidem in hoc casu vt dixi q2 in eo non vr̃ iurasse neq3 ꝓmisisse. ergo oz intelligere lr̃am illam quãdo in cautõe lz non fuerit fcã mentio spãlis beneficij restitut. tñ minor sciebat beneficiũ sibi cõpetere q2 credebat se eẽ deceptũ. ꝛ per id qd̃ dixi pz respõsum ad rõez q2 in. c. cũ ꝯtingat ꝛ ĩ autẽ. sacra priuilegia ex quibus cõtractus reddebat nullus in fauorẽ mulieris vel minoris cõpetebant tp̃e ꝯctus quãtũcũq3 minor vel mulier nõ deciperet ꝛ idõ ꝓmittendo nõ venire ꝯ ꝛ maxime dicẽdo rõe minoris etatis vel quacũq3 alia cã. satis vẽ cogitasse in genere q qd̃cũq3 remediũ sibi cõperat aduersus ꝯctum nolunt eo vti. ꝛ si bene ꝯsideras renũciare oĩ priuilegio sibi cõpetẽti gnãliter ẽ equipollens illi qui ꝓmittit nõ venire ꝯ ex aliqua cã. ꝛ tñ determinatũ ẽ q si instr̃o reperit renũciatum oĩ priuilegio sibi cõpetenti. ista renũciatio tm̃ vz quantũ si spãliter renũciaret priuilegio ita determinat solẽniter Bar. in. l. si sub ꝯditõe. ff. de testa. tu. ꝛ in auten. mr̃i ꝛ auie. C. qñ mulier tu. of. fun. põt. Et ad mãm vide archi. referẽdo dcã hosti. que alleg. hic. d. m. di. xxxviij. c. placuit que faciunt ꝑ opi. Dy. ꝛ Joã. an. ꝛ sup oĩa tene menti illũ tex. cũ glo. in. d. §. si iurauero. Et nũquid credat notario dicenti se certificasse mulierẽ vel minorẽ vide qd̃ ponit do. Anto. referẽs cõsilia Fede. in. c. qm̃ ꝯ falsam de ꝓba. ꝛ qd̃ plene scribit hic. d. m. ꝛ bñ. Et q2 supra in ꝟa p̃te glo. fuit positum ꝑ regula q solẽnitas extrinseca regulr non p̃sumit. Adde q nouã ꝛ sing. limitatõem ponit Jo. an. in ti. ꝺ teste. §. sequit versu. ꝛ nota quã ꝯfirmat ꝛ sequit anto. ꝺ bu. i. c. fraternitatis in vi. col. ext̃ de testi. dicũt. n. q si reꝑitur testis iurasse in p̃sentia iudicis notarij ꝛ ptis p̃sumit solẽnitas extrinseca q iurauerit tactꝫ scripturis q vtꝝ sit veꝝ nõ determino nũc facit tñ ꝑ hoc optie tex. ꝛ qd̃ ibi ponit abb. Moder. i. c. nisi essent de p̃ben. vbi allegãs Jnnoc. in. c. i. de cle. ꝑe. dicit q solẽnitas extrinseca p̃sumit qñ ille qui fecit actũ erat valde idoneus ꝛ ꝓbus vir q potes intelligere vt dicit Jo. an. concurrẽtibus quibusdã alijs adminiculis. ¶ Scd̃o debes limitare hoc nisi ꝯctus sit factus ex diuturno tp̃e q2 ꝑꝑ diuturnitatẽ tp̃is oĩa p̃sumuntur solẽniter acta de quo vide plene ꝑ bar. ꝛ qd̃ ibi scripsi in. l. qui in aliena. §. i. ꝺ acqui. her. Et adde q ꝯ illa dcã vr̃ casus in. c. cũ inter ꝺ re iudi. vbi pz q ꝑ fcõ iudicis vel supioris non p̃sumitur lz fuerit factũ ex diuturno tempore q2 tamen iura ciuilia satis bñ hoc ꝓbant standum ẽ cõmuni sn̄ie. ¶ Tertio hoc limitat nisi in ꝯctu vbi requiritur solẽnitas extrĩseca interuenerit decretũ iudicis sup quo q2 est qd̃ solẽnis. d. m. multa hic scribit maxie ad intellectũ. c. ea noscitur de his que fiunt a p̃lato qui tñ tex. solet intelligi in alie-

natione.postq̄ defluxit longū tꝑs ⁊ de illa decretali meminit
bar.in.l.actor.ff.rē ra.ha.Sup quo vide qđ plenissime scripsi
multa addēdo ex dc̄is bal.in diuersis locis ⁊ hosti.⁊ alioꝝ in
c.qm̄ ꝯ fal.de ꝓba.Et ibi allegatis addo.bal.quē tūc nō alle-
gaui in.l.iurisgē.§.qđ fere.ff.de pac.vbi tenet ꝓ decreto iudi
cis nō ꝑsumi ⁊ eundē in.l.quecūqꝫ.§.fi.de publiciana vbi te
net oppo.in.l.i.in prin.ff.ð reb.eo.vbi sentit distinctiōeꝫ quā
posuit in.l.ex his v̂bis.C.de testa.mili.⁊ tex.valde no.iudi-
cio meo qui ꝓbat ꝙ si solēnitas nō sit enūciata ꝑꝑ decretum
iudicis nō ꝑsumit̄ in.c.cū inter alle.vbi est hoc exꝑssū cū sua
glo.Et attēde qꝛ qn̄ doc.dicunt ꝙ si enūciatur solēnitas in in
stꝛo ꝑsumit̄ interuenisse interpositio decreti iudicis ꝙ hoc ē
intelligēdū ēt de solēnitate que nō potuit iteruenire tꝑe actus
⁊ cui ꝑtes nō pn̄t renūciare.nā de his que potuerūt interuenire
tꝑe actus nō est dubiū ꝙ ꝑsumunt̄ ēt sine aliquo decreto iudi
cis vt inquit ibi bar.⁊ bn̄ cuius distinctōi adde ꝙ eādē distin
ctionē punctaliter posuit Jo.an.ꝑter vnū mēbꝛū dūtaxat in
addiōe spec.in ti.de sen.ꝓla.§.vt aūt.v̂su.⁊ no. ¶ Quarto
limitat̄ ista mā in sn̄ia que trāsiuit in rē iudicatā qꝛ tunc aliqn̄
ꝑsumunt̄ oīa solēniter acta ēt que nō potuerūt fieri tꝑe sn̄ie vt
vꝫ ꝓbare tex.in.c.bone de elec.⁊ in.c.sicut nobis ⁊ in.c.cū in
ter de re iudi.Et qꝛ sup isto articulo sunt multe opiōnes quas
refert do.ant.in.c.qm̄ ꝯ fal.de ꝓba.⁊.d.m.hic post Jmo.dic
vt h̄ ꝑ eos ⁊ ut plene scripsi post eos in.d.c.qm̄ ꝯ.Et ad māꝫ
adde qđ scribit.d.abb.in.c.tenoꝛ.in pꝛin.ex̄ de re iudi.vbi cō
cludit post fede.de se.in ꝯsilijs suis ꝙ ēt si in sn̄ia scđi decreti
enūciet̄ citationē interuenisse nihilominus nō ꝑsumitur ista
solēnitas ex hac enūciatione ⁊ sic limitaret̄ singl'r qđ tradunt
doc.in.c.qm̄ ꝯ.ꝙ q̄uis ꝓ sn̄ia diffinitiua ꝑsumeretur lꝫ sit la
ta in absentē nihilominus ꝓ interlocutoꝛia que hēet vim diffi
nitiue nō ita ꝑsumeret̄ qđ vtꝝ sit verū nō determino ꝓnūc.
Et sup isto articulo punctal'r vide bald.in.l.ij.in vlt.q.ff.si ex
nox.cā aga. ¶ Vltio adde ꝙ qn̄ petit̄ cōfirmatio sn̄ie coꝛaꝫ
supioꝛe sꝑ dꝫ ꝓbari solēnitas sn̄ie.Et sic vꝫ ꝙ non ꝑsumat̄ lꝫ
sn̄ia trāsiuerit in rē iudicatā ita no.singl'r Jnno.in.c.i.de cō-
fir.vti.uel utili qđ dc̄m valde cōmēdat do.abb.in.c.ea que ex̄
de re indi.Et vtꝝ si ꝓducunt̄ acta sufficiēter ꝓbet̄ solēnitatē
nō interuenisse de qua nō appet in act' vide plenissime in.d.
c.qm̄ ꝯ.⁊ ꝑ bar.in.l.hij qui ad ciuilia.C.de appel.⁊ in.l.i.ff.
ut cāe.post pub.adsit tutoꝛ.Et de mā q̄ōnis vide ꝑ bar.in.l.fi.
ff.qn̄ ap.sit ⁊ in autē.si quis in aliquo.C.de edē.Et adde sin-
gularē ⁊ nouā limitationē quā ponit bal.i.c.i.quot testes sint
neces.ad ꝓbā.in gra.vbi dixit ꝙ qn̄ ꝑs que conuenit̄ ex ꝯctu
negat ꝯtractū eē fcm̄.Si postea cōuicit̄ de v̂itate ꝯctus i odiū
negātis ꝑsumitur solēnitas extriseca vbi al's nō ꝑsumeret̄ fa-
cit optīe tex.in.l.cū de idebito.in pꝛin.ff.de ꝓba.Querit ēt h̄
bart.nūquid testis ꝑsumatur eē rogatus si hoc nō appeat sup
quo est ꝯcl'o cōis ⁊ vera ꝙ cū rogitus sit solēnitas extrinseca
nō ꝑsumitur ꝓ qua ꝯcl'one vide tex.no.queꝫ ibi pōderat bar.
ad hoc in.l.diuus in fi.ff.ð test.mi.hec tn̄ ꝯclusio limitat̄ mul
tipliciter hic ꝑ bar.⁊ iter al's dicit ꝙ si testis est subscriptus in
instꝛo uel testō ꝑsumitur rogatus ut.l.qui patitur.ff.māda.Sꝫ
relinquitur magna dubitatio.Quid si testes sunt in scripti in
instꝛo a notario nō tn̄ subscripti.Sup qua vide qđ plenissime
scripsi post moder.in.l.heredes palaꝫ.ff.de testa.⁊ qđ scribit
bal.in.l.hac ꝯsultissima.in pꝛin.C.de testa.⁊ in autē.rogati.
C.de testi.⁊ in rubꝛica de fi.instr.⁊ Jo.an.in addi.spec.sup
eadē ꝛica v̂sus fi.Et ad ea que ibi scripsi adde sing.tex.in cle.
romani.§.i.de iureiur.qui vꝫ sonare ꝯtra id qđ dicit h̄ bar.ꝙ
si in instꝛo repitur tales testes vocati ⁊ nō dꝛ rogati uel voca
ti ad hoc sufficit qꝛ ad hoc ꝑsumūt̄ fuisse vocati ꝑ iura allega
ta ꝑ eū dꝛ.n.ī illa cle.romāi.ꝙ ꝑ arrigū fuerūt vocati pl'es no
tarij ⁊ postea rogati vt scriberēt ꝓtestatōem suā ⁊ sic pꝫ ꝙ so-
la vocatio nō facit ꝑsumi eos vocatos ad hoc.Sꝫ pōt rn̄deri
defendēdo dc̄ā bar.ꝙ hic fuit fcm̄ ad cautelā ꝑꝑ actū maximi
ꝑiudicij in quo aliqn̄ multa solēt ad cautelā obſuari vt tollat̄
oīs dubitatio. ¶ Scđo adde inquātū dicit ꝙ si repitur testeꝫ
eē rogatū nec appet a quo itelligit̄ rogatus a ꝑte id quā ꝑtinꝫ
rogare.Nā ꝓ cōclusione est tex.ſm ang.in autē.de testi.§.ad
hoc.quē ipse ibi not. ¶ Tertio adde vnū casum sing.in quo
ꝑsumit̄ rogitus in teste vꝫ qn̄ eēnt plures ꝯctus uel plura testa
in vno quinterno uel in vna charta idē si in eadē filza.nam in
sequenti contractu si testes sunt descripti nec apparet ꝙ sint
rogati videntur rogati sicut ⁊ in pꝛecedenti ita decidit singu-

lariter Bal.⁊ ang.in.l.patris ⁊ filij.ff.de vulga.⁊ pup.⁊ se-
quit̄ ibi Jmo.ꝑ ea que habent̄ in.l.si quis ex argētarijs.§.si
initium tabullaꝝ.ff.de edē. ¶ Aliuꝫ casuꝫ valde nouū ⁊ sing.
posuit Bal.in.l.i.in fi.ff.de here.insti.vbi dixit ꝙ qn̄ testāoꝛ ē
peritus.⁊ sil'r notarius ⁊ testes sunt descripti in testō ꝑꝑ peri-
tiam testātoꝛis ⁊ notarij testes ꝑsumant̄ rogati ⁊ sic ꝑsumit̄ so-
lemnitas extrinseca.ꝓ qua decisiōe facit optime decisio Jo.
an.⁊.d.anto.quam.s̄.allegaui vtꝝ ꝑsumant̄ tacite scripture in
iuramētis cōcurrētibus ꝑsentia iudicis notarij ⁊ ꝑtis.Et pꝛo
ista habes bene declaratū istū articulū vltra ea que scripsi in
d.§.in testis.Et ad mām vide Bal.in.l.testm̄.C.de testamē.
¶ Et vtꝝ notarius possit ðponere ꝑ verba iuris vide Joā.
an.in ti.de sindico.§.i.versu.Jtē opponit̄ ⁊ qđ no.d.domi-
nicus in.c.si quis viso ð elec.li.vi. ¶ Tangit ēt hic.d.meus
nūquid si reperit̄ in act' ꝙ testis fuit iuratus ꝓbet̄ ꝑ istam at-
testatōem iuramentū iteruenisse ⁊ inquātum repꝛehēdit disti
ctōem bal.quā ponit in autē.si quis in aliquo.C.ð edē.⁊ i.l.
gesta ad fi.C.ð re iudi.⁊ in.l.iurisiurādi quē.d.meus non vi
dit.C.ð testi.Adde ꝙ hāc suā repꝛobatōeꝫ ostēdi nō ꝓcedere
⁊ appꝛobaui doctrinā bal.in.c.tuis ex̄ de testi.vbi plenissime
hanc q̄ōem ponūt anto.de bu.⁊ Moder.quē ipse nō vidit ⁊
Jo.an.in addi.spec.in ti.ð teste.§.sequit̄ versu.⁊ no.⁊ anto.
ð bu.in.c.fraternitat' in vlt.glo.ex̄ de testi.ubi simpl'r sentit ⁊
tꝫ ꝙ ēt si dicat̄ talis testis iuratus ē in ꝑsentia ꝑtis non ꝓbet̄
sufficienter iuramētum qꝛ ꝑ istud instm̄ nō pōt saltim ꝓbari
citatio ad uidēdum iurare testes q̄ non potuit iteruenire tem-
poꝛe exaīatōis per regulā supꝛadictā quā appꝛobat Jo.an.ꝓ
pꝛie in citatōe ut.s̄.dixi in ti.ð sen.ꝓla.§.ut aūt.⁊.d.abb.ple
nius in.c.tenoꝛ de re iudi.Sed ista sua rō ꝯcluderet qn̄ testes
exaīarent̄ absente ꝑte lꝫ citata tūc.n.necesse eēt denūciare cita
tōem.Sed qn̄ ꝑtes fuissent ꝑsentes ⁊ hoc notarius attestat̄.
tunc nō ē opus denūciare citatōem qꝛ sufficeret pn̄tia ꝑtis ēt
si non ꝑcessisset citatio vt plene declarat̄ in.c.i.de iud.ꝑ.d.an
to.⁊ ꝑ bar.in.l.furioso de re iudi.Et ex quo notarius dixit ꝑ
tes fuisse ꝑsentes qꝛ verbū ꝑsens significat intelligētiaꝫ vt.l.
coꝛā titio cum si.de ver.sig.⁊.l.i.in fi.⁊ qđ ibi no.de aucto.tu.
ēt si requireret̄ monitio iudicis que deberet fieri ꝑti ꝑsenti vt
tenuit Bar.in.d.l.furioso.satis videretur monita ꝑꝑ verbuꝫ
ꝑsentia.⁊ hoc ē de mēte Bar.⁊ alioꝝ in.l.theopōpus de do.
ꝑlega.⁊ in alijs locis supꝛa adductis. ¶ Tangit ēt hic.d.m.
nūquid si reperitur citatio fcā in actis de cōmissione iudicis
ꝑsumantur ꝑcessisse requisitio ꝑtis que dꝫ ꝑcedere vt.l.ꝓpe-
randū.§.⁊ si quid.C.ð iudi.⁊.l.ad ꝑemptoꝛiū.ff.eo.⁊ quid si
apparet ꝙ nūcius citauit.sed non ð cōmissione iudicis super
quibus dic vt plenissime scripsi in.c.i.ex̄ de iudi.posuit etiaꝫ
hic multa de itellectu capl'i ea noscitur de his que fiunt a ma-
iori ꝑte capituli ꝑ quē cōpostellanus dixit in.c.cū dilectus de
cōsue.ꝙ si nō apponitur a ꝑte de solēnitate extrinseca ꝑsumi
tur interuenisse qđ ēt sequitur do.anto.in.d.c.ea noscitur.sꝫ
do.abb.ibi tꝫ ꝯrium qn̄ requiritur cōsensus capl'i vel alia solē
nitas exꝑssa ꝑ scđas rōnes optias quas refert hic.d.m.⁊ sibi
attribuit vn̄ dic vt ibi ꝑ eum.Multa ēt tangit hic vtꝝ creda-
tur cardinali attestanti ð cōmissione sibi fcā viue vocis oꝛa-
culo.Sup quo vide qđ plenissime scripsi post do.Anto.in.c.
cū a nobis ex̄ de testi.⁊ qđ no.Pe.solēniter in cle.lr̄is de ꝓ-
ba.nec sunt trahēde māe ꝑ capillos isto mō vsqꝫ ad infimā ꝓ
lixitatē.Multa ēt tetigit hic.d.m.de ꝑtāte cardinalis vt sup
dixi. ¶ Tangit ēt de ꝑtāte sūmi pontificis ⁊ in effectu vult
ꝙ dc̄ō sūmi pontificis nō stetur si attestet̄ de fcō ꝑ se vel coꝛā
se ꝑterqꝫ in bn̄ficialibus ⁊ spūalibus in quibus hꝫ plenitudi-
nē ꝑtātis adducit suas rōes q̄ sunt rōes foꝛmal'r.d.Abb.qui
hoc tenuit i.c.cū a nobis ex̄ de testi.q̄ dc̄ā ego ibi repꝛobaui
ꝑ glo.i.c.⁊ aplice de re iudi.li.vi.⁊ ꝑ tex.i.c.ad audiētiam de
ꝑscrip.⁊ ꝑ ea que habent̄ in.ij.q.i.c.quicūqꝫ.Quib' addo gl.
no.i cle.pastoꝛalis in v̂bo asserēte de iudi.q̄ dicit ꝙ pꝛincipi
seculari creditur de fcō suo in ꝑiudicium subditi ⁊ tex.in au-
ten.de referē.sacri palatij.§.i.vbi impatoꝛ cōcedit hanc ꝑtā-
tem referendario suo ⁊ si creditur impato.in tꝑalibus.multo
foꝛtius sūmo pontifici ēt in tꝑalibus qꝛ imperiū pendet a sū-
mo pontifice sicut a pꝛīo capite ⁊ pꝛīcipali vt ponit Bart.i.l.
ij.de requi.reis ⁊ plene in.c.nouit ex̄ de iudi. ¶ Tangit etiaꝫ
hic qn̄ acta enumerant̄ in sn̄ia vel qn̄ nō enumerātur vtꝝ ꝑsu
mantur oīa solēniter acta.de quo dic vt hic ꝑ eum ⁊ ego scrip
si plenissime post do.anto.in.c.qm̄ ꝯ de ꝓba.Et sup oīa vid

tex.bene faciente quē adducit hic.d.me.in.c.cū inter vere in di. Sup qōibus autē quas tangit hic bar. vz de rogitu testis et notarij nihil pene addit sz tradit remissionē et alle. guil.i.l.edita.C.de edē.dicentē q ubicūqz repiunt rōes scripte in libro mercatoꝝ iter duas psonas p̄sumunt̄ facte ptibus mādātib⁹ qō dēm cōmēdat bal.fm eū.sed vbi cōmēdat nō dicit nā.l.domitius.ff.de testis quā ipse allegat hic q p subscriptōez testis p̄sumit̄ rogatus adducit bar.met.Tu aūt vltra ea que scripsi i d.§.in testis que scripsi hic in lectōe p̄cedēti. Aduerte inquantum bar.dicit q si repitur foliū et subscriptio notarij qui dicit se scripsisse qō cōtinet̄ in eo nō p̄sumit̄ notarius rogatus nisi signū notarij et alia cōsueta apponi in instrō sint apposita vel nisi repiatur istud foliū in quinterno aliaꝝ rogationuz. Nam hoc dēm nō vz verū qz ex quo exprimit nomē officij et dicit se scripsisse tāq̄ notarius vz q p̄sumat̄ mādatū et rogitus p̄cessisse.tū qz notarius tanq̄ talis psona nō pōt scribere instrm nisi rogatus in autē.de tabel.in prin.et.§.i.vñ cū asserit se notariū vba ista d necessitate iportant q fuit rogatus. Preterea notarius nō cōsueuit scribere tanq̄ notarius nisi de mādato ptiū ergo ex cōsuetudine p̄sumit̄ mādatū casus est no.fzvnā lecturā quā ibi defēdit bar.in.l.i.C.de edē.et bñ faciūt iura allegata ibi p eū et hoc tenet ibi bal.allegat guil.de cu.in.l.edita ēt si scriptura fiat a mercatore de re que respicit non ipm sed quosdā tertios. Intellige tñ q non sit obmissa aliqua solēnitas substātialis qz si eēt obmissa solēnitas substātialis ēt si expsse notarius assereret se rogatū instrm nō valeret in autē.vt ppo.no.iper.in prin.et in.c.i.et qō ibi no.de fide instru. Adde ēt inquātū bar.tāgit quō p̄sumant̄ p relatōe nuncij et in effectū vult sicut declarat imol.q si nūcius est electus a pte uel a ptibus et refert p vba iuris credit̄ sibi sicut pbaret̄ stipulatio p scripturā ptiū ut in.§.si ita scriptū insti.de inti.stip. Si vō mittitur a iudice tūc in effeū idē est dicēdū in eo qō supradēm est in teste.q nō creditur sibi deponēti p vba iuris exēplū ponit̄ ex his quē ponit bar.no.in.l.iiij.§.ptor ait de dā.infec.quem adducit hic.d.Jo.lz eni iudex possit cōmittere citatōez p verba iuris nūcius tñ ut ibi uoluit bar.no.non pōt referre p vba iuris qz tenet locū testis p ea que hic dicunt̄ et in.l.i.ff.d vsu. Cōtrariū tenet bal.in duob⁹ exēplis et in duabus qōibus diuersis vz in.l.scire oz.§.oz el.i.ff.de execu.tu.ubi dicit q si nūcius refert se citasse oīa p̄sumūt̄ solēniter acta allegat no.p gl. in.l.actor.ff.re ra.ha.sed illa gl.rephēdit̄ ibi p bar.p hic not. idē dicit in.l.pperādū.§.et si quidē.C.de iudi.vbi determiat q si nūncius refert se fecisse in oibus et per oīa sicut habuit in cōmissione ista relatio sufficit qō nō vz uez p rlam supra traditā.nā verior vz opi.bar.in.d.§.ait ptor. Et aduerte qz similē qōem plene discussi post bar.et moder.in.l.heres institutus. ff.de acquir.here.et ibi inclinaui in sniam bal.in.§.oz.et in.l. adeo.quō et qñ iudex p ea que scribit bal.in.l.libelloꝝ.ff.d accu.et p tex.in.l.que cōditio.§.fi.de cōdi.et de. Nūc aūt cōsiderando diligētius dico q lz illa opi.sit multū equa vt ibi dixi d iuris tñ subtilitate opi.bar.hic est vior quā ēt sentit in.d.l.heres institutus qz lz nūcius sit psona approbata de publico. Et p̄sumat̄ eē diligēs vt ibi pbaui nō tñ adeo p̄sumit̄ p eo cū nō sit pitus iuris ut possit deponere p vba iuris testificatū suum vñ videmus q testes approbati de publico regulāt̄ fz naturā alioꝝ testiū vt pbat̄ in.c.pterea.in fi.ex de testi.cog. Preterea qz nūcio soli credit̄ ꝯ regulas iuris ut.l.vbi nūerus.ff.de testi.et in.c.lz.e.ti.tāto diligētius dz dponere et clarius ar.optimū in.c.i.de ꝯsan.et affi.et in.c.lz ex quadā.de testi.in quibus pbat̄ q testes deponētes de auditu ꝯ regulas iuris debēt diligētius deponere et debēt eē magis discreti q̄ alij. ¶ Non ob.doctrina bar.in.l.libelloꝝ.qz nō loquitur de vbis testiū lz de verbis libellantiū in quibus de facili ex intentōe libellantis pōt admitti suppletio vel iterptatio seu ipropriatio.l.si quis i tentōe ābigua.de iudi. Preterea ēt in illa qōe ipse ꝯdicit sibi in.l.que cōditio.§.fi.palle.vnde tenedū est qō mō dixi q̄uis opi.bal.sit multū equa vt.s.dixi. Et de illa qōe quā heri tetigi in voce vltimo loco vz qñ repitur scriptū in act̄ litē esse cōtestatam. Utrum sufficiat vide qō plene scripsi in.d.l.heres institutus.vbi reprobaui opi.Bald.que fuerunt varie in ista materia et allegaui Ant.de bu.in diuersis locis et sequutus suz opi.bar.hic que ibi optime declaratur. Et ad vltimam qōem bar.hic vide oīo que ponit bal.post. Jac.de are.in.l.si is qui de testis.et qō no.glo.in.c.fi.de re iud.li.vi.quam adducit hic

Inno. ¶ Et p vltia qōe qz ē multū quottidiana videndū est qō tangit hic ang.in repe.sua vz nūquid si reperitur pductio pcuratoꝝ fcā in actis et iudex enūciat in snia dicendo et viso instrō mandati pducto corā nobis zc. Per ista vba pbetur mandatū pcuratoris et lz q nō alle. Inno.in.c.cū in iure ex de offi.dele.sed moder.hic tenēt oppo.siue repiatur pductio fcā in act̄.siue repiat̄ q aduersarius litigauit cū isto tanq̄ cuz pcuratore alle. Inno.hoc tenētem fm aliam opi.in.d.c.inotuit de eo qui fur.or.recepit.et in.c.qm ꝯ falsam de probatiō. ¶ Tu aūt aduerte qz ista qō pōt intelligi dupl̄r.vno mō vtꝝ p̄sumat̄ mandatū ꝯ aduersariū qui litigauit i iudicio. Alio mō vtꝝ p̄sumatur in piudiciū dñi cuius noīe pcurator litigauit. Primo casu dico q si repiatur sola pductio fcā in act̄ et etiā iudex pnūciet se vidisse instrm in snia indubitāter nō pbabitur mandatū qz p solam pductōem apparet q pcurator hēbat instrm mandati.et pduxit illud in iudicio. Sed nō apparet vtꝝ instrm fuerit legitimū vel sufficiēs ad cām de qua agitur. Nec creditur iudici enūcianti tum qz nō imposuit ei fidē p̄sentibus ptibus vt dbuit.tum qz refert se ad aliud instrm et sic nō facit fidē d tenore instri vt in autē.si quis in aliquo.C. d edē.vñ credo q ēt si diceret in snia viso instrō pcuratorie legitimo et solēni:adhuc nō sufficeret qz ista sunt vba enūciatiua nō dispositiua.secus si iudex anteq̄ pferret sniam pnunciasset mandatū legitimū et ita intelligat bar.dcā Inno.in.c. qm ꝯ.alle.in.l.lz.C.de pcu.vbi ē videdū. Scdo casu eēt magis dubiū qz ex quo ps litigat cū eo tanq̄ cū pcuratore.vz fateri eū eē pcuratorē legitimū ar.l.optimā.C.d cōtrahē.et cōstipu.q bñfacit vñ glo.sing.in.d.l.lz lz isto casu q qui dicit p curatorē eē falsum dz hoc pbare in pria lectura illius legis.lz bar.ibi sequēdo Guid.de suz.dicit q ista opi.nō ē vā mouet̄ qz qui hzet pbare pcuratorē non habuisse mandatū vellet p bare negatiuā nō cohartatā que p rez nām non pōt pbari vt l.actor.C.de pba.et in.c.i.de cōfes.li.vi.cum si. Sed ista rō cū reuerētia parū vrget ꝯ gl.qz ipsemet fatetur iferius in pe.col. q ista negatiua possz pbari pbādo mandatū fuisse reuocatuz. Posset ēt pbari si pbaretur q non potuit cōstitui p curator. ita q mandatū fuit nullū ipso iure q qñ sit declaratur in.d.l. lz p Bar.lz.n.hoc casu pcurator nō eēt falsus sumēdo pprie falsum tamē nō eēt pcurator. Preterea posito q ista negatiua nō eēt pbabilis imputet sibi qui allegat ex quo hz p̄sumptionē tacite cōfessionis ꝯ se sicut dicit Inno.in.c.sup his de accu.et plene p moder.i.l.hoc iure.s.eo.et per bal.in.l.cū mulier.ff.so.ma.et ideo bal.in.d.l.lz dicit glo.eē verā q p̄sumit̄ mandatū post sniam sed ante sniam lz opi.Bar.et ē distinctio satis equa de iure tamē possz defendi opi.gl.simpliciter sicut tenēt moder.hic p tex.in.d.l.optimā. ¶ Scdo casu principali valet vz quādo pcurator negaret habere mādatum a domino qz forte fuit lata snia ꝯ pcuratorem tunc indistincte veruz ē fm bar.in.d.l.lz q presumit̄ mandatū ēt si iudex pronūciasset sup mandato qz ista pnūciatio non pōt nocere dño qui nō fuit citatus. ¶ Tangit ēt hic ange.vt dixi de iudice dlegato. et dicit q si ptes litigāt corā aliquo tanq̄ corā dlegato nō p̄sumit̄ pro mādato delegatōis vt in.c.cū iniure palle.sed moder.tenent hic oppositū distinguētes fm Inno.in.c.inotuit et i.c.qm.s.palle.q aut pcedit ꝯ p̄sentes aut ꝯ absentes. Primo casu non p̄sumet̄ p mādato intelligite nisi iudex pnūciauerit se iudicē cōpetentē fm bar.in.l.ij.si quis in ius voc.nō ierit. Scdo casu p̄sumit̄ p mandato p rōem q̄ dixi in articulo p̄cedenti p quā credo istā doctrinā eē verā.et ita distinguit Bal.quē adducit hic.d.m.in.l.gesta in fi.C.de re iudi. Ita debes intelligere dcā bal.et distinguere q ipse posuit allegādo Inno.in locis pdcis in.l.lz.C.de pcura.et hoc teneas quicquid dixerit ang.in.l.ij.si quis in ius vo.non ie.vbi refert inno.tenere simpliciter q p mādato dlegati p̄sumit̄ ēt sit pcessum in cōtumaciā ptis qō nō hz rōez qz nulla est cā hic q ista solēnitas extrinseca dbeat p̄sumi. ¶ Adde ēt fm ang.hic q qñ arbiter qui fert laudū p̄sentibus ptibus et cōsentiētib⁹ narrat cōpromissum fcm in se.nō ē opus ostēdere aliter cōpromissum fcm qz ex quo ptes in illo tpe potuerūt facere cōpromissum anteq̄ snia ferret̄.ista solēnitas enūciata in instrō laudi p̄sumit̄ iteruenisse p ea que dcā sunt.s.p bar.et alios.sed.d. meus ipugnat hoc dēm qz si cōpromissuz p̄sumit̄ fcm eadem die.ergo eadē die qua fuit fcm cōpromissum vz lata snia vel laudū et pp celeritatē erit nulla qz p̄sumat̄ lata sine cāe cogni

gione ꝺm bal. ⁊ Ja. bu. in. l. prolatā. C. de sen. ⁊ idē dicit bal. in arbitro. que ipsi non allegāt in. c. i. de iuesti. in ma. fac. Tu aūt cōsidera ꝙ si arbiter fert sniaȝ de cōsensu partiuȝ nō tamē ptes approbāt tenorem snie ista doctria forte possȝ esse vera non tñ firmo eaȝ pronūc sȝ quādo ptes cōsentirēt arbitrio nō solū ꝙ ferret sniam sed ꝙ sic ferret tūc ualeret snia ⁊ ita forte intellexit ang. qꝛ uidetur fateri oīa ꝯtenta in sentētia esse vera vnde non potest dici snia lata sine cause cognitione ⁊ per ista sit finita ista difficilis lex. Franciscus areti.

I rem meam. Sub cōditōe vȝ stipulatio rei sue ꝯcepta sub cōditōe extriīseca vel intrinseca. h. d. nō diuiditur. ¶ In glo. vnica ibi ⁊ non tenet ut. s. ti. i. l. oēs ista gl. dȝ intelligi ꝺm moder. ⁊ bñ qñ stipulatio fuisset interposita ex cā lucratiua qꝛ due cāe lucratiue nō possent cōcurrere vt dꝛ in. d. l. oēs sȝ si stipulatio fuisset iterposita ex cā onerosa hoc nō eēt veꝝ qꝛ vna cā onerosa bñ pōt cōcurrere cū cā lucratiua vt tradit in. d. l. oēs. ⁊ plenius in. l. meuius. §. duob⁹ ff. de le. ij. Et ad materiā istā adō qō scripsi in. l. existimo. j. e. vbi referēdo. d. m. hic posui ad istā maȝ tres no. limitatōnes. Sȝ prima est notabilioꝛ ceteris quā posuit hic. d. m. vult. n. ꝙ qui stipulat rē suā simplr intellige nō stipulādo expsse rē suā sibi dari vꝫ eā stipulari respectu possessionis que ē penes aliū ꝓmittentē allegat tex. i. l. scire debemus. §. fi. s. e. Sȝ ad illum tex. ego sequēdo lecturā bar. rñdi in. d. l. existimo. sed qꝛ nunc scribēdo in. d. l. scire debemus. in fi. sum secutus lecturā dy. adhuc ꝺm illā dicō ꝙ illa. l. nō facit ꝓ. d. m. qꝛ iō stipulatio i primo casu illius legis vꝫ fcā ad rē tradi ⁊ non ad rē dari qꝛ erat appositū vbū facere in stipulatōne p qō declarat ꝙ vbū dari ponit ipropꝛie vel pōt dici addēdo ad ea que ibi dixi ꝙ in stipulatōe fuit appositū uerbū quicquid te daꝛ facere oȝ. vñ ptes vident voluisse furē esse obligatū duntaxat ad id ad qō prius tenebat ⁊ nō ultra. Sȝ nō tenebat trāsferre dñium qō nō poterat lȝ cōditio ad dandū cōpeteret agēti qꝛ oīs cōditio degenerat ꝯ furē ergo vba stipulatōis nō uidetur iterposita respectu ꝓprietat. Et quaꝛr ille tex. faciat ꝯ. d. m. in uerbo plerūqȝ ⁊ in verbo. vꝫ dixi plene in. d. l. existimo. Et sup ista limitatōe vide tex. ⁊ qō ibi p bar. ⁊ Imo. in. l. si reȝ aliquā. ff. de acqui. pos. cetera dic ut ibi dixi. Tāgit ēt hic pe. ⁊ cy. ⁊ post eū imol. no. q. de eo qui ꝓhibetur a statuto agere p ꝓcuratorē nisi impetret priuilegiū a principe vtrū si prius cōstituit ꝓcuratoreȝ deinde ipetrauit priuilegiū post priuilegiū impetratū ꝓcurator possit agere de qua scripsi plenissime in. d. l. existimo. Et pro illa qōe vide tex. sing. quē ponderat ibi bal. in. l. precipimus. §. fi. C. de appel. ⁊ qō no. ponit Jo. an. in ti. de accu. §. sequitur in additione magna in verbo est alia questio ⁊ bal. i rubrica. C. de condi. ob tur. cām ⁊ in. l. quid ergo. §. pena grauioꝛ in vlti. char. de his qui no. infa. ⁊ qō ponit. d. abbas in. c. post cessionem extra de proba. Francis. areti.

I stichus. Si debitoꝛ in diē interpellatur ⁊ postea res ꝑeat perit periculo creditoris. Sed quia istud summarium habet aliquam subauditionem dic breuius periculum interitus in obligatione in diem ante lapsum diei pertinet ad creditores. h. d. non diuidit. qꝛ glo. sunt clare ⁊ de materia. l. si ex legati cā. s. e. Supest declarare tres qōes quas posuit hic bar. pꝛīa est vtꝝ si bos fuit ꝓmissus p debitorē ⁊ morit ante morā ipsius debitoris sicut debitoꝛ liberat ab ipsa spē p interitū ipsius ita liberet a pelle ⁊ carnib⁹ ipsius bouis que restāt. Sup qua qōe adde ad. d. bar. ⁊ cy. in. l. non moritur. C. de ꝯ hen. ⁊ cō. stip. distiguit aliter ꝙ h bar. ⁊ illum sequit hic pau. d ca. dicit. n. ꝙ aut loquimur in ꝯctibus bonefidei ⁊ tunc semper pōt agi ad pdicta. allegat. l. vēditoꝛ in fi. d he. vel ac. ⁊ vē. ⁊. l. tenet. §. ij. ff. d ac. ēp. in fi. aut loquimur in ꝯctib⁹ stricti iuris ⁊ tūc nihil pōt peti. ita itelligit. l. mortuo boue. in pri. d le. ij. Sed ꝯ istam distinctōeȝ facit qꝛ actio ex testō lȝ sit stricti iuris regulat ꝺm nomē acti bonefidei. ut. l. in minoꝝ i qui. cau. in iteg. resti. non ē ne. Preterea. ll. allegate p eum loquūt qñ petit aliquid ꝙ restat de eo qō fuit uenditū ⁊ fuit cōprehēsuȝ in vēditiōe sed i casu nr̄o nō est sic qꝛ bos fuit ꝓmissus ⁊ postquā interijt caro ⁊ coriū non videt uenisse in promissione qꝛ sunt aliud ab eo qō est promissuȝ ut not. in. d. l. mortuo boue. in prin. Et iō melius est sequi dist in. bart. distinguentis inter cām lucratiuam ⁊ onerosam pro qua bene facit text. queȝ ipse allegat in tertia questione i. l. in sūma. §. si seruum. ff. de cōdi. inde. ubi probatur ꝙ quādo actio competit ex causa onerosa ad reȝ non solum competit pro ipsa re sed etiam extincta obligatōe rei remanet ad accessoria ad ipsaȝ rē naȝ tex. i. l. si seru⁹ §. boue p quem bar. se fundat vt dicūt pfati doc. ⁊ bñ nihil facit qm̄ ibi cōditio furtiua cōpetit ad carnes ⁊ coriū ex noua ꝯ ctōe fcā de carnibus ad me ptinētibus nō ex priori obligatōe vt expresse dꝛ ibi in tex. Quinimo a ꝯrio sensu facit in oppositū illa lectura qꝛ ꝓbat ibi ꝙ nisi secuta fuisset ꝯctatio nō cōpeteret cōditio furtiua. Sed ad hoc hēs rñdere ꝙ illud ē ideo qꝛ erat cautū creditori alia via qm̄ poterat petere extimatiōeȝ totius rei ex eo qꝛ res perierat ꝑiculo dbitoris qꝛ fur semp dicitur eē in mora vt. l. iter stipulantē. §. plȝ vel fi. j. e. sicut dꝛ expresse in. d. §. boue. El qꝛ bar. hic plene tangit illam qōeȝ qualiter si res obligata occidit a creditore. debitoꝛ possit agē actōne. l. aquilie ꝯ eum. Adde dictis eius inquātum ipse vult vna cuȝ glo. in. l. legis aquilie. ff. ad. l. aquil. ꝙ si res sit debita sub cōditōe vel sub die icerta idistincte cōpetat actio. l. aquilie ipsi debitori. Nam hoc vꝫ cōcedendū quo ad hoc vt possit fieri cōdemnatio ad iteresse d ipso creditore sȝ nō quo ad hoc vt possit fieri executio idistincte. sed ita demū si existat conditio ita vꝫ ꝓbari in. l. in lege aquilia. si deletū. in fi. ff. ad. l. aqui. vñ posito ꝓ vero ⁊ cōstanti ꝙ si debitū eēt purū non possȝ agi. l. aquilie ꝯ venditorē vt tȝ Bar. ⁊ statim dicet ēt ꝯ creditorē cōditionalē nō poterit fieri executio in actiōe legis aquilie si cōditio extaret. ⁊ sic efficeret debitoꝛ purus. sed si cōditio deficeret quo casu ipsi creditori nō cōpeteret actio ꝯ alium vt in. d. l. in lege aqui. in fi. ⁊ sicut dficiente cōditōe nō cōpeteret actō cōtra aliū creditorē qꝛ sua nō interest. ita ecōtra ipleta cōditione in casu nr̄o nō dberet cōpetere actio. l. aquilie dbitori aduersus creditorē qꝛ sua nō interest. nā nō pōt assignari bōa rō dꝛie inter istos casus retēta opi. bar. de qua dixi. sed si debitoꝛ hꝛet actionē. l. aquilie ēt ꝓ re occisa q debebat pure. multo fortius hꝛet actionē ꝓ re q debebat sub conditōe vel die icerta. ¶ Scdō adde qꝛ inquātuȝ bar. dicit ꝙ qñ res deberet pure nō possȝ agi. l. aquilia a dbitore nisi īspectis triginta diebus retro vel āno ꝺm diuersos casus illo tpe ad qō fit retroꝛtractio res nō fuisset debita qꝛ illo tpe non extiterat conditio vel dies icerta quo casu ꝺm eum nihil pōt interesse dbitoris cū interitu spēi sit liberatus. nā ista vꝫ magna diuinatio ⁊ restrictio ad tex. in. l. legis aquilie. in prin. ff. ad. l. aqui. vbi simplr dꝛ ꝙ si añ morā creditoꝛ occidit spēm debitā cōpetit contra eū actio. l. aquilie vñ lex q indistincte loquitur idistincte dȝ intelligi ꝺm Imo. hic qui etiaȝ dicit cōtra bar. eē casum in. l. stichū aut pamphilū. ff. ad. l. aquil. q lex nihil penitus facit qꝛ ibi p interitū rei añ morā debitoꝛ nō erat liberatus ab obligatōe qm̄ obligatio erat alternatiua ⁊ tenebat pstare aliam reȝ. vñ remanebat manifestū iteresse dbitoris. sed in casu nr̄o nullum ē iteresse vt dicit Bar. ⁊ ideo opi. sua vꝫ vera. Pro qua adducit. d. Jo. tex. in rōe decidendi in. l. arbitrio. §. fi. ff. d do lo. Dicit. n. ibi ꝙ si tertius occidit spēm debitā pure liberatur debitoꝛ. ⁊ qꝛ liberat nō competit sibi actio. l. aquilie. vñ pōdera ꝙ cā denegādi actiōem ibi ē qꝛ debitoꝛ liberat ⁊ sic qꝛ sua nō iterest. sed ista rō pariformiter hȝ locum in casu nr̄o qꝛ etiā occidēte creditore añ morā dbitoꝛ liberat vt in. l. nr̄a. ergo nō vꝫ sibi cōpetere actio. sed ipse rñdet substinēdo opi. suam ꝙ dꝛia est iter tertiū ⁊ creditorē qꝛ si creditoꝛ allegaret debitoreȝ esse liberatū ex occisione fcā p se allegaret turpitudinē suaȝ ⁊ nemo pōt turpitudinē sua allegare vt. l. iusiur. §. fi. ⁊. l. se. ff. d iureiur. ⁊. c. iter dilictos ex de exces. pla. Sed ipsemet ppendit versus fi. cōmenti ꝙ ista rō dꝛie ē inanis qꝛ ⁊ similiter tertius ꝯ quem debitoꝛ ageret. l. aquilia allegādo ꝙ dbitoꝛ eēt liberatus ex occisione a se fcā allegaret turpitudinē suā. Et nihilominus admittit ad repellendū debitoreȝ agentē. sed quare tertius admittat ad alle. istam suā turpitudinē vel ēt creditoꝛ in casu nr̄o nō ofidit vel nō soluit. Tu ergo dic ꝙ turpitudo sua pōt allegari qñ est detecta p alium vt plene tradit in. d. l. iureiuꝝ. in fi. ⁊. l. qui iurasse. §. fi. ff. eo. sed hic turpitudo erat detecta p agētem qui dicebat seruū esse occisum a tertio vel a creditore. ergo pōt allegari nam assertiōi aduersarij pōt quis stare ēt vt corrigat errorē ꝓprium vt. l. i. §. ceteꝝ. ff. de vē. īspe. ⁊ p bar. in. l. post legatū. in prin. ff. de his qui. vt indig. vel dic ꝙ excipiens nō fundat se īmediate in turpitudine sua. s. in occisione. Sed in dispōe iure que sequit ex fcō turpi. vȝ ꝙ p in

teritum

teritũ ſpẽi ante morã ðbitor liberat᷑.⁊ q̄ ista rõ dñe vt vidiſti non habet locũ iõ ipſe nitit᷑ aſſignare aliam rõnem diuerſitatis dicit enĩ ꝙ ſpãle eſt in creditore ⁊ in odiũ ipſius ꝙ ſi occidit rẽ ſibi debitã teneat᷑.l.aquilia debitori ꝗuis debitoris nihil interſit ꝑ.l.extat cũ mã.ſ.ꝙ me.cã vbi dꝫ ꝙ ĩponit᷑ pena creditori dicenti ſibi ius ꝓpria auctoritate.Sʒ certe in caſu.l.extat maior pena ĩponeret᷑ illi qui violẽter ſpoliaret aliquẽ ſine aliquo ꝑtextu ⁊ tãꝗ predo vt pʒ ex ibi notatꝭ ⁊ in.l.ſi quis intantã.C.vñ vi.vñ nihil vꝫ poſſe ex illis.ll.ĩduci ſpãle quaſi plus delinquat creditor dicẽdo ſibi ius ꝗ alius qui violenter occupat rẽ ĩmovꝫ delinquere minus q̄ ante edcm̃ diui marci de quo ibi ⁊ in.l.ſi creditores.ff.ad.l.iul.de vi.nõ vꝫ dcm̃ remediũ ꝯ creditorẽ occupantẽ.Uñ querẽda eſt alia rõ dñe q̄ iſte rões nõ ſũt aliquo mõ de mẽte iuris.Reiectis ergo iſtis rõibus.d.Jo.videndũ eſt lʒ cõclu.bar.diuinet ad tex.vtrum poſſit ſaluari eo mõ quo ipſe dicit ꝙ cõpetat actio legis aquilie ſi tꝑe quo obligatio retrotrahit᷑ res nõ erat debita pure ⁊ vꝫ dicendũ ꝙ nõ q̄ attẽto tꝑe pñti delictũ nõ erat punibile ꝑ actionẽ ciuilẽ ſm̃ eũ ergo nõ dꝫ fieri retrotractio vt delictũ ſit punibile q̄ fictio fundat᷑ ſuꝑ equitate ut.l.i.§.ſi vir.⁊ ibi per bar.ſ.de acqui.poſ.Sʒ hoc eẽt iniquũ qð delictũ qð inſpecta veritate nõ eẽt punibile ꝑ fictõem efficeret᷑ punibile ꝑ regulã poſitã in.l.ſi ꝑſes.⁊ in.l.interꝑtatõe.ff.de pe.ergo hoc nõ eſt dicendũ.facit optĩe qð ſcribit bar.in.l.nõ ſolũ.§.ſed ⁊ reprobari de no.oꝑ.nũ.⁊ eſt tex.⁊ gl.in fi.C.de peti.here.ꝙ qñ aliquid potuit fieri tꝑe licito ⁊ illicito indubio ꝑſumit᷑ fcm̃ tꝑe licito vt excludat᷑ delictũ vñ cogimur dare aliã ſolutõem vel ꝙ ibi loquat᷑ indebito cõditiõali vel in diẽ icertã ſicut tetigit ibi gl.que ſolutio poſſet ſubſtineri hoc mõ ſm̃ ea que ſupradixi q̄ ſtatĩ fiet cõdẽnatio ꝑ actõem.l.aquil.non tñ hẽbit effectũ ⁊ executi.ſi poſtea ſit ĩpleta cõditio q̄ iã deſinit debitoris intereſſe ſicut eꝯ dicimus in creditore vt.l.in.l.aquil.ff.e.⁊.ſ.declaraui.Uel potes dicere ⁊ ſubtilius ꝙ actio cõpetit debitori ſi nõ vult eſſe liberatus ꝑ occiſionẽ creditoris q̄ forte magis ſua intereſt poſſe agere.l.aquilia ꝯ creditorẽ vel q̄ actio illa creſcit ꝑ inficiationẽ ul' ex aliqua alia cã ⁊ ſi dicat᷑ ergo idẽ erit dicẽdũ in.l.arbitrio.§.fi.ff.de dolo.qñ tertius occidit dico ꝙ eſt dña q̄ reſpectu illoꝝ iter quos erat obligatio põt cõſiderari hoc qð dixi ꝙ ſi ex fcõ iniquo creditoris res ſit ꝑempta debitor poſſit nõ hꝛe ratã iſtã liberationẽ ꝑꝑ delictũ creditoris cui cõpetebat obligatio.ſed ad ꝑiudiciũ tertij q̄ nõ erat ꝑs obligatõis iſta electio nõ daret᷑ debitori ſed ſimpl'r cõtingeret liberatio ipſi debitori ⁊ nõ daret᷑ actio vel põt dici ꝙ ẽt in caſu.l.arbitrio.in fi.debitor eligẽdo act.l.aquilie poſſet agere ſi nõ vellet eẽ liberatus ſed ſi vellet non poſſet agere ⁊ iſto caſu põt intelligi ille tex.⁊ iſta ſolutio melius põt defẽdi.Poteſt ẽt dici ſicut dicebã in voce attẽta mẽte iuriſcõſulti in ſcdo rñſo in.d.l.legis ꝙ qñ ſpẽs occidit᷑ ante morã iõ dat᷑ actio.l.aquilie debitori q̄ aliquo caſu põt cõſiderari ſpẽs que erat in obligatõe vt nõ debita inſpecto futuro euẽtu.nã ſi res ꝑijſſet nãliter extingueret᷑ obligatio penitus ⁊ ſic iſta res nõ eẽt debita vt in.l.nr̃a.Si aũt duraret vſqʒ ad tꝑs ſolutionis eẽt debita vñ q̄ aliquo caſu poterat eſſe nõ debita inſpecto vẽtu futuro lʒ inſpecto pñti ſtatu vere eẽt debita in odiũ delinquẽtis cõſiderat᷑ ut non debita ex quo poterat aliquo caſu nõ deberi q̄ cõcurrẽtibus duabus qualitatꝭ in odiũ delinquẽtis debebit cõſiderari illa que nocet vt.l.ſi vir.⁊ ibi ꝑ bar.ſ.ꝓ donato.⁊ bñ facit tex.in.l.ſufficit.de ꝯdi.inde.vbi ne quis locupletet᷑ cũ aliena iactura attendit᷑ illa qualitas que nocet.nõ illa q̃ ꝓdeſt recipiẽti ĩdebitũ nec mireris ꝙ lʒ res inſpecto ſtatu pñti ſit vnius qualitatꝭ.ꝑꝑ id tñ qð põt cõtingere de futuro nõ cõſideret᷑ vt huius qualitatꝭ.q̄ hoc cõtingit alias in.l.gallus.§.videndũ.⁊ qð ibi no.ff.de lib.⁊ poſthu.⁊ in.l.i.§.ſciendum.ð ſuis ⁊ legi.⁊ in.l.ſed ⁊ ſi quid.§.i.de vſufru.vbi bonus tex.⁊ iſta ſolutio minus violat litteram ꝗ aliqua q̄ tamen articulꝰ eſt ſcrupuloſus cogitandum eſt ſi poſſumus inuenire melius vſqʒ ad lecti.ſequentem h̄ tamen vltima ſolutio multum colligitur ex mente.d.l.in vlti.reſponſo.in ratione decidendi dicit enĩ iuriſconſultus ꝙ quando res occiditur poſt moraʒ creditor nõ facit iniuriam niſi ſibi q̄ in omnẽ euentũ ẽt ſi res ꝑiret naturaliter deberet᷑ ſibi res vel ꝑcium que rõ demonſtrat ꝙ in caſu precedẽti poterat eſſe aliquis caſus in quo iniuria ⁊ damnum inferrebat᷑ debitori quia poterat conſiderari aliquo caſu ꝙ res non erat debita.Et licet illo caſu ceſſaret intereſſe ðbitoris nõ tñ ceſſat inſpecto tꝑe occiſionis quo tꝑe res erat in reꝝ nã ſi cõſiderat᷑ vt nõ debita Do.meus hic lʒ opi.moder.vʒ ꝙ in.l.legis aquilie in pꝛio rñſo poſſit agi ꝯ creditoreʒ ſimpliciter qñ obligatio ẽ pura nõ obſtat ſm̃ eũ ꝙ tũc non videat᷑ cõpetere actio debitori q̄ nihil ſua itereſt.naʒ ꝓ itereſſe debitoris ſatꝭ ẽ ꝙ ſit dñs lʒ nihil ſua interſit vt competat ſibi actio ꝙ ꝓbat q̄ ẽt actio furti non cõpetit niſi illi cuius itereſt vt.l.in furti.in prin.⁊ in.l.is cui.ff.de fur.⁊ tñ ſi furat᷑ debitori res tradẽda creditori ꝗuis re ꝑdita ſine culpa ðbitoris ipſe debitor ſit liberatus nihilominꝰ ex hoc ſolo q̄ ẽ dñs cõpetit ſibi actio furti.alle.tex.no.in.l.ſi vẽdidero.in prin.j.ð fur.ergo pari rõe dicemus ꝙ lʒ debitori nihil interſit quãdo ſuus ẽ occiſus a creditore.nihilominus q̄ dñs ẽ cõpetit ſibi actio.l.aquilie ⁊ in veritate multũ colorate adducit illã legẽ non obſtat tex.in.l.arbitrio.§.fi.in rõe decidẽdi q̃ multũ facit ꝓ bar.q̄ ibi ſi concederet᷑ actio.l.aquilie ðbitori cõpeteret ẽt actio ð dolo creditori.⁊ ſic de eodẽ delicto q̃reretur ſepius qð vꝫ eſſe incõueniẽs vt.l.ſenatus de accuſ.⁊.l.lʒ.§.fi.ff.nau.cau.ſta.ſʒ quãdo creditor ipſe occidit non cõpetit actio niſi vni.ſ.debitori.⁊ iõ facilius hoc cõcedit᷑.ſed ad iſtã legeʒ non põt rñderi q̄ in actõe furti nõ requirunt᷑ iſta duo copulatiue vt poſſit agi vʒ ꝙ aliquis ſit dñs ⁊ ꝙ eius interſit.ſed ſufficit alteꝝ iſtoꝝ.⁊ ideo nõ ẽ miꝝ ſi ðbitor cui res fuit ſubrepta põt agere lʒ ſua nõ interſit.⁊ ita colligit᷑ ex dcis bar.in.d.l.ſi vẽdidero.in pri.⁊ in.l.i furti.in prin.e.ti.⁊ hoc ſatis pʒ ex diffinitõe furti quia dꝫ ꝯctio rei aliene inuito dño.vñ ſatis ẽ ꝙ aliquis ſit dñs ⁊ inuito eo ſit fcã ꝯctatio ad cõcedẽdã actiõem furti.ſed in.l.aquilia ẽ aliud.nã iſta duo requirunt᷑ copulatiue.Requirit᷑ enim ꝙ agens ſit dñs vt.l.item mella.§.legis.ff.ad.l.aqui.¶ Itẽ ꝙ ſua interſit dicit.n.tex.inſti.ad.l.aquil.in pꝛio ⁊ in.l.i.ff.e.ꝙ actio.l.aqui.ẽ actio damni iniurie.i.cõpetens ad dãnuʒ illatum ꝑ iniuriã.vñ non põt hꝛe locum niſi qñ aliquis ẽ dãnificatus ille aũt cuius nihil intereſt dãnum eẽ datũ nõ dꝫ dãnificatus.caſus ẽ exꝑſſus in.l.ſʒ ⁊ partus.§.iul.ff.ꝙ me.cã.vnde infert ibi iuriſcõſultus ꝙ actio ꝙ me.cã illo caſu non cõpetit quia dat᷑ ꝓ damno illato q̃ lex eſt multuʒ no.in iſta materia.Amplius põt dici ꝙ ẽt ſi actio furti poſſet cõpetere ꝯ tertium debitori.ꝗuis ſua nihil interſit non tamẽ põt cõpetere ipſi debitori ꝯ creditoreʒ lʒ ſit dominus ex quo ſua nihil intereſt.caſus ẽ ſing.⁊ ita ibi intelligit Bar.in.l.eũ qui.in prin.ṽ.vſqʒ adeo.ff.ð fur.⁊ ſic videretur in caſu nr̃o ꝙ ꝗuis actio.l.aqui.ꝯ tertiũ poſſet cõpetere dño.lʒ nihil ſua intereſſet tñ contra creditorẽ nõ poſſit cõpetere ex hoc ſolo q̄ debitor ẽ dñs.vnde ex iſto fundamẽto opi.d.Jo.⁊.d.mei non põt ꝓcedere ⁊ maxĩe q̄ nõ bene rñdit ad tex.in.d.l.arbitrio.§.fi.naʒ vt.ſ.dixi creditor qui occupat rẽ ſibi debitã nõ plus delinquit quã ille qui rẽ nullo mõ ſibi debitaʒ occupat qð pʒ q̄ ſi occupet ꝑ vim cõpulſiuã non tenet᷑ actõe ꝙ metus cã.⁊ tamẽ alius occupans teneret᷑ vt in.d.§.iul.⁊ ſic pʒ ꝙ nõ ſolum non delinquit plus ſʒ minus.Preterea creditor qui occidit rẽ non dꝫ ſoluere ſibi ꝓpria auctoritate nec facere aliquid ſimile imo tollit facultatẽ ꝙ ſibi ſoluat᷑ ex quo ꝑ interitũ ðbitor liberat᷑.⁊ iõ gl.no.in.l.extat in vl.glo.ff.ꝙ me.cã exꝑſſe ðterminat ꝙ pẽa illius.l.non hꝫ locũ ſi creditor dat dãnum in re ſibi debita.Solutio ẽt dñi mei nõ ẽ bõa q̄ ſi ꝑ hoc nõ ðberet dari actio duobus ne de ðlicto eiuſdẽ hominis ſepius quereret᷑.nõ ðberet potius dari actio ð dolo creditori attento ꝙ dolus nõ fuit cõmiſſus ex cõtemplatõe ſua ⁊ ẽt q̄ actio ð dolo eſt ſubſidiaria vt.l.i.§.idem põpo.⁊.§.fi.ff.de dolo nec tñ pateret᷑ damnũ ꝓpter hoc q̄ deberet ſibi cedi actio vt ibi dꝫ in glo.poſſʒ tñ dici ꝙ nõ euitaret dãnum ĩdiſtincte.ſed ſolũ qñ eẽt creditor ex cã oneroſa vt.j.videbis.Preterea tex.in.d.§.fi.non fundat ſe in iſta rõe ſed in hoc ſolũ q̄ ðbitor ẽ liberatus.vñ iſta ſolutio diuinat ad tex.Tene ergo ad intellectũ.d.l.legis in pri.Aut ſolutionẽ quã vltimo loco dedi aut illã quam tangit glo.i d.l.ꝙ creditor nõ erat creditor purus.ſed ſub conditõe vel in diẽ incertã que ẽ ṽa lʒ diuinet ad tex.⁊ lʒ glo.eã reprehẽdat in l.arbitrio in fi.ꝑ.l.huic ſcripture.in prin.ff.ad.l.aqui.vbi videt᷑ ꝓbari ꝙ ẽt ſi nõ ſit creditor cõditionalis ſʒ purus ðbitori qui ẽ pure debitor cõpetit actio.l.aquilie.nã ſalua reuerentia glo.in caſu.l.huic ſcripture tꝑe quo ſuus fuit occiſus heres nõ erat debitor aliquo mõ neqʒ hereditas iacens q̄ poſt aditã hereditatẽ ab herede ⁊ nõ ꝓrius orit᷑ obligatio ad legatum ex quaſi ꝯctu adiectõis vt exꝑſſe dicit tex.in.l.ex maleficijs.

§.heres de act.⁊ obli.⁊ i.l.apđ iul.i fi.ex qui.cau.i pos.ea.⁊ iđ
pōt cōpetere hereditati iacēti actio.l.aquilie que postea acqui
rit ipsi heredi.Et aduerte q2 pōt substineri absolute q̄ qn̄ cre
ditor ē cōditionalis actio.l.aquilie idisticte cōpetat debitori ēt
quo ad effcm̄ ex actōis sicut tenēt gl.⁊ doc.lz aliter.s̄.dixim⁹
nō ob.tex.i.l.in lege aquilia q2 ibi ispecto tpe de pn̄ti.lz credi
tor essz dn̄s cyrografi nō tamē inspecto statu de pn̄ti intererat
sua ⁊ iđ non pōt sibi cōpetere actio.l.aquilie cūeffectu ut fiat
exactio sz q2 pōt interesse in futuruz eligit' media uia ut q̄uis
sua nō intersit de pn̄ti pp̄ spez tamē futuri iteresse det' sibi actō
sed differat' executio quousq3 vere sua itererit. Sed qn̄ credi
tor occidit rem debitā sub cōditōe debitor de p̄senti ēt ē dn̄s
⁊ ēt de pn̄ti sua interest ⁊ iđ non est miruz si pōt sibi cōpetere
efficaciter actio nec cōsiderat' q̄in futuꝝ possit desinere iter
esse si cōditio purificaret' q2 ex quo per interitū rei debitor li
berat' cōditio postea purificata nihil oparetur circa inducēdā
obligationē ⁊ ista credo esse v̄issima lz sint multum difficilia.
¶ Ultīo adde inquātū bar.hic dicit q̄ si res debita occidi-
tur nō in iniuriā debitoris vel creditoris s̄m iniuriā occisi vl'
pp̄ timeritatez occidētis debitor liberat' ⁊ cōpetit actō.l.acqui
lie nā imo.hoc ipugnat q2 tex.in.l.arbitrio i fi.idisticte loquit'
⁊ etiam q2 rō assignata in illo tex.i hoc casu v2 habere locum
v̄z q̄ non cōpetit actio debitori q2 liberat⁹ est ⁊ sic sua nō iter
est vn̄ ex quo rō cōuenit huic casui ⁊ lex est gn̄alis non est cā
cur debeat fieri restō nō obstat text.i.l.ait lex.§.fi.cū.l.seq.ff.
ad.l.aquil.q2 glo.ibi ⁊ imo.hic intelligit eā quādo s̄uus fuit
occisus post morā quo casu debitor nō liberat' ⁊ iđ nō est mi
rū si pōt agere.l.aquilia.⁊ hoc sat̄ pz ex tex.q2 p̄supponit' ibi
q̄ debitor tenet' soluere ⁊ penā ⁊ ēt p̄ciū rei principalis.Sed
hoc nō eēt veꝝ si res pijsset ante morā q2 difficultas ipediret
pene cōmissionē vt.l.si vehēda.§.idē v2.ff.ad.l.rodi.de iactu
ergo dz intelligi q̄ mora cōmissa fuit occisus.d.m.hic vacillat
nec bn̄ firmat pedes mihi placet opi.moder.rōibus p̄dictis.
Sed ɔ̄.eā fortiter facit q2 ex quo dolus nō fuit cōmissus cōtē-
platione creditoris nō v2 posse cōpetere actio de dolo credi-
tori cuius ɔ̄riū d2 in.d.§.fi.qđ aūt nō possit cōpetere ꝓbatur
q2 dolo cōmisso ɔ̄ vnā p̄sonā alia p̄sona nō agit cuius cōtem
platione dolus nō fuit cōmissus vt.l.fulcinius.§.qđ si aduer-
sus.ff.ex qui.cau.in pos.ea.ergo nō v2 posse cōpetere credito
ri actio de dolo.⁊ hāc regulā ponit bar.p̄ illā legē.in.l.eū qui
§.si iniuria.ff.de iniurijs.Facit optīe qđ h2 in tex.⁊ in glo.in
l.si ex dolo.§.fi.ff.de dolo vbi d2 q̄ libellus in actōe de dolo
dz cōtinere quis fuerit deceptus ⁊ hoc est de eēntia diffinitio
nis doli vt.l.i.§.dolū.ff.đ dolo.⁊ sic v2 q̄ nō hēat locū actio
de dolo.d.Jo.rn̄det q̄ illa gl.in.l.si ex dolo.§.fi.nō hz hunc
intellectuz q̄ nō possit agere nisi deceptus sed q̄ dz aliquē eē
deceptū ⁊ tn̄ ille qui nō est deceptus ꝓ suo iteresse poterit age
re nō obstat tex.in.l.fulcinius.§.qđ si aduersus q2 ibi loquit'
in casu in quo ille qui nō erat deceptus poterat cōpetere aliđ
remediū q2 poterat petere curatorē dari bonis ⁊ bona vēdi ⁊
sibi satisfieri sed hoc nō v2 esse de mēte illius.l.⁊ multo min⁹
de mēte bar.in.d.§.si iiuria qui simpl'r dicit q̄ ex dolo cōmis
so ɔ̄ vnū alius nō agit.Dic ergo tu ⁊ melius q̄ regl'r actio do
li nō cōpetit nisi decepto hoc ꝓbo ex tex.no.cū glo.sua quez
ibi no.bar.ad hoc in.l.in cāe.§.pōpo.ff.de mino.vbi ꝓbatur
q̄ ēt qn̄ dolus purgat' p̄ act.ex ɔ̄ctu lz ista actio cōpetat prin-
cipali qui fuit deceptus nō tn̄ pōt cōpetere fideiussori q2 ipse
nō ɔ̄xit nec fuit đceptus ergo multominus cōpetet actio đ do
lo que est minus fauorabilis lz aūt ista sit regula fallit ⁊ est li-
mitanda nisi ille qui fuit deceptus nō possit cōpetere actio pp̄
dolū vel illi in quē dolus fuit cōmissus tūc eni ne dolus rema
neat ipunitus est spāle q̄ poterit agere actione đ dolo ille cu-
ius iterest ꝓ dolo illato alteri non sibi casus est not.in.l.item
apud labeonē.§.si quis fecerit in.ij.rn̄.ff.đ iniur.vbi iuriscon
sultus dicit q̄ lz iiuria nō sit cōmissa in s̄uū ob cōtumeliā dn̄i
⁊ pp̄ hoc nō cōpetebat actio iniuriaꝝ dn̄o pro sua iniuria.tn̄
ne delictū remaneat ipunitū poterit agere dn̄s pro iniuria ser
ui ⁊ ita declarat glo.no.in eadem.l.i.§.interdum. Si ergo cō
iunctio dn̄ij seu ius qđ hz dn̄s in seruo facit q̄ possit agere ꝓ
iniuria illata s̄uo in qua nullū cōsiderat' interesse sed sola vin
dicta ut.l.p̄tor edixit.§.si dicat'.ff.đ iniur.multofortius dz cō
petere actio ꝓ suo interesse illi cui seruus erat debitor lz non
esset suus q2 actio ad interesse est fauorabilior q̄ actio ad vin
dictā vt in.d.§.si dicat'.iuncta.l.i.C.qn̄ ciuilis actio cri.p̄in.

lz ergo in casu.l.arbitrio.in fi.agens actione de dolo habeat
minus iuris q̄ dominus serui in seruo q2 tn̄ actio sua est fauo
rabil' ꝓpter iteresse nō erit icōueniēs dicere q̄ ex quo s̄uus ē
sibi debitor censeat' suus largo mō vt in.l.qui acti.de reg.iur.
⁊.l.non v2.⁊ ibi scripsi.ff.đ acqui.pos.Ad p̄dcā facit glo.no.
in.c.auctoritate martini de priuil.in.vi.q̄ vult q̄ dn̄s pōt age
re ꝓ iniuria illata subdito vel qn̄ eēt illata in cōtumeliā ipsius
vel quādo p̄ iniuriā illatam subdito turbaret' domini iurisdi-
tio ⁊ sic sentit manifeste q̄ domin⁹ possit agere ꝓ suo iteresse
ēt si iniuria nō essz cōmissa cōtemplatiōe sui sup̄ quo vide qđ
ponūt cano.in.c.dilectis de ap. Et plenissime.d.Abb.in.c.lz
cām de ap.Et circa illam qōem quā ponit bar.hic in fi.vtruz
đbitor qui hz actōem.l.aquil.teneat' eam cedere.¶ Adđ pri-
mo q̄ lex huic scripture in prin.p̄ quaz ipse dicit q̄ đbitor ex
cā lucratiua non tenet' cedere.nō iđ hoc ꝓbat quia quādo ser
uus fuit occisus ante aditā hereditatē nōdum erat debitus vt
s̄.declaraui ⁊ ꝓbat' i.l.ex maleficijs.§.heres.s̄.alle.quinimo
si subtiliter inspicias in p2io respōso ibi ꝓbat' ɔ̄rium d2 enim
q̄ si s̄uus fuit vulnerat⁹ q̄ legatario dz cedi actio.⁊ tamē nō
est dubiū q̄ ex quo fuit vulneratus sine culpa heredis heres
nō tenet' ad extimatōem deteriorationis imo eēt liberatus.er-
go v2 q̄ ēt ex cā lucratiua đbeat fieri cessio si tn̄ volum⁹ sub-
stinere sn̄iam cōem dicam⁹ q̄ illo casu dz fieri cessioi n cōse-
quētiaz q2 extimatio đteriorationis accedit rei q̄ fuit deteriora-
ta ⁊ hoc ē q̄ sensit glo.no.in.l.iul.§.si fructib⁹.ff.đ ac.ēp.vbi
dixit q̄ semp̄ quādo res ē đteriorata dz cedi actio p̄.d.l.huic
scripture.secus si sit penitus extincta. Sed in hoc scđo nō di
cit veꝝ semp̄ sz ē distinguēdum vt dicit bar.vtꝝ debeat' ex cā
lucratiua vel onerosa vt p2io casu nō fiat cessio.scđo sic ⁊ licet
Bar.hic ad ꝓbādum hoc s̄m mēbꝝ alleget in.l.in sūma.§.si
s̄uum đ condi.inde.d.m.hic dicit q̄ illa paꝝ facit quia in cō
ditōe indebiti reus semp̄ tenet' quatenus ē factus locupletior
vt.l.indebiti.§.si nūmi.ff.de cōdi.inde.⁊ iđ non ē mirū si ni-
hil debeat remanere penes eū pp̄ qđ ipse allegat meliores le
ges vz tex.in.l.qđ sepe.§.si res de ɔ̄hen.empt.quē ēt adducit
Jmo.⁊.l.lectos.de p̄i.⁊ cō.rei vē.qui ꝓprie loquit' in actio-
ne.l.aquilie.Cui adde tex.in.l.eū qui.in prin.⁊.l.si vēdidero
in prin.ff.đ fur.vbi hoc bene ꝓbat'.nam res subtracta furto
d2 perijsse vt dixit tex.i.l.qđ sepe.§.si res p̄alle.¶ Et ad ar-
ticulum p̄cedētem adde q̄ sing.scribit Bar.in.l.diuus in vl.
col.ff.de sicca.vbi dicit q̄ ille qui ē occisus indubio magis p̄
sumit' occisus odio sui q̄ odio domini vel p2is.¶ Adde etiā
inquātum Bar.hic ⁊ oēs doc.p̄supponūt q̄ semp̄ quādo ser
uus occidit' cōtemplatōe đbitoris vel creditoris videat' occi-
sus culpa alterius eoꝝ.nam hoc nō ē expeditū q2 aliqui tenēt
q̄ istud sit veꝝ si debitor vel creditor dederūt cām occisioni
ex culpa vel dolo ipsoꝝ alias nō.Sup̄ quo vide qđ scribit' in
l.si merces.§.uis maior.ff.loc.⁊ ego alias scripsi sup̄ hoc ple
nissime sed nō recordor vbi.¶ Ultimo debes scire q̄.d.m.
hic rep̄hendit.d.Bar.in.i.q.vbi querit' vtꝝ reliquie rei per-
empte debeāt restitui creditori.dicit.n.q̄ tex.in.l.si s̄uus.§.
boue non ꝓbat opi.Bar.q2 ibi vna cum actōe p̄sonali con-
currebat rei vēdicatio qm̄ iste reliquie erant ipsius creditoris
vn̄ illa lex potius p̄tinet ad tertiū mēbꝝ Bar.hic q̄ ad secū-
dum vz quādo cōpetit sola actio p̄sonalis ex cā onerosa.⁊ ita
intelligit illā.l.Bar.in.l.mortuo boue.in prin.đ le.ij.¶ Tu
aūt dicas audactar q̄ illa lex nihil penitus facit.Primo qui-
dem quia ibi non cōcedit' actio p̄sonalis ꝓ reliquijs nisi sint
ɔ̄cte.Scđo quia iđ ibi non cōcedit' actio p̄sonalis ꝓ reliquijs
qm̄ cōpetebat actio ad p̄cium ꝓ tota re.Unde non ē equum
q̄ si debitor interitu spēi non ē liberatus sic creditor pōt con
sequi p̄cium possit agere ad reliquias q̄ vere nūq̄ fuerūt i ob
ligatōe si non ɔ̄ctent' quoniā aliud ē res que fuit furata.⁊ aliđ
cadauer ⁊ reliquie rei furate s̄m glo.in.d.§.boue in s̄a lectu-
ra.⁊ lz ēt hic.d.meus per.l.i.ver.plane.ff.qua.paup.⁊ hoc ꝓ-
bat' exp̄sse in.d.l.quid ergo.§.si heres.ff.de leg.i.non tn̄ facit
tex.in.§.boue ɔ̄ Bar.in distinctōe sua q2 ipse loquit' in casu
quo p̄ interitū spēi debitor ē liberatus in quo quicquid dixe-
rit hic.d.m.tenēdum ē cū Bar.q̄ in duobus casibus pn̄t pe
ti reliquie vz quādo ageret' actiōe p̄sonali tm̄ ex cā onerosa ⁊
quādo ageret' act.p̄sonali que cōcurreret cuz actōe reali vt ipse
sentit hic ⁊ clarius in.d.l.mortuo boue in prin.Et s̄m hoc dz
restringere tex.in.d.l.mortuo boue i prin.qn̄ res eēt heredis
nō testis q̄ ē magna diuinatio sup̄ quo vide ibi glo.naz si res
esset

esset testatoris fuisset trāslatū dn̄ium in heredē vt.l.a titio.ff. de furt̄.⁊ sic cōcurreret rei vēdicatio cū actōne ꝑsonali.Et iō ista restrictio nō placet.¶Primū aūt mēbꝛū bar.credo verissimū qꝛ qua rōe re ꝑempta que debet̄ ex cā onerosa quicquid ꝑcepit debitoꝛ occasione rei debite tenet̄ restituere creditoꝛi vel cedere sibi act.si pꝛius nō egerat vt.l.iul.§.si fructibus cū ll.s̄.alle.eadē rōe tenebit̄ reddere reliquias ⁊ hāc rōez sentit bar.in fi.qōis dū dicit ⁊ ꝑ id qō dicā in qōe ꝓxima.sꝫ ad ista iura vꝫ posse rn̄deri ꝙ loquūt̄ in eo qō ꝑuenit ad debitoꝛē vl̓ ex ipsa re vel ꝑꝑ rē qꝛ fuit occisa uel dānificata sed reliquie ꝗ remanēt penes debitoꝛē nō venīūt ex ipsa re vel ꝓpter rē sed cōsiderant̄ vt quedā alia res vt dixi credo tn̄ sn̄iam bar.eē verā ꝑ tex.qui loquit̄ gnālius in.l.si quis in puteū.§.si postea i fi.ff.ꝙ vi aut clā vbi dicit ꝙ oē cōmodū ⁊ incōmodū post vēditionē dꝫ restitui ēptoꝛi.Nō obstāt iura allegata ꝑ.d.m.quia tex.in.l.iter stipulātem.§.sacrā nihil dicit de hoc tex.aūt in.l.qui res.§.areā lꝫ dicat ꝙ qn̄ nauis tertij ꝓmissa a debitoꝛe est dissoluta debitoꝛ liberat̄ nō tn̄ negat quin reliquie nauis possint peti ⁊ dato ꝙ hoc diceret ibi loquit̄ qn̄ res pꝛomissa erat tertij vnde si debitoꝛ teneret̄ ad extimationē reliquiarū incurreret dānū.Sꝫ qn̄ reliquie que remāserūt penes debitoꝛē eēnt sue nullū incurreret dānū vt teneret̄ soluere vltra ad qō ꝑmisserat cuius.lꝫ sub alia foꝛma iste reliquie erant ꝑs nec pōt negari qō lꝫ sint alia res ꝓcesserūt tn̄ ex ista re.i.ex dissolutōe ipsius nō ob.tex.in.l.domū de ꝯ̄hē.emp.qꝛ ibi nō loquit̄ de re que perijt post obligationē ꝯ̄ctā sed de re que nō erat in rerū nā tp̄e obligatōis ꝯ̄cte vnde nō est mirū si ēptio vnius rei nō extendit̄ ad aliā.¶Preterea ibi conceditur repetitio p̄cij ⁊ iō nō est equū ꝙ reliquie debeantur vt.s̄.dixi declarādo tex.in.l.seruus.§.boue.Pꝛo qua cōclusione.d.m.hic allegat tex.in.c.ij.de iniurijs.⁊ dā.da.li.vi.qui bene facit lꝫ nō loquat̄ in debitoꝛe sed in eo cuius culpa bos fuit occisus.vnde virtute p̄cedentis obligatōis nihil poterit deberi qꝛ nulla precesserat cōclusio tamē est uera vt dixi per tex.in.d.§.boue.

Vltum interest. Non vꝫ stipulatō si res nō est incōmertiū stipulatoꝛis.ualet tn̄ lꝫ nō sit incōmertio ꝓmissoꝛis.ij.ibi si stipuler.iij.ibi si quis pꝛomittat.

¶No.pꝛimo ꝙ in validitate stipulatōis attēdit̄ magis ꝑsona stipulatoꝛis quā ꝓmissoꝛis ⁊ inde est ꝑm.d.m.ꝙ ille qui sibi hꝫ fundū seruientē pōt ꝓmittere ꝑuitutē vt.l.heredes.§.an ea v̄si.ꝯ̄.ff.fa.her.⁊ tn̄ qui nō hꝫ fundū ꝓpꝛium nō pōt stipulari seruitutē vt.l.ꝓpꝛiū.ff.cōia p̄dio.Sꝫ h̓ est erroꝛ qꝛ nō est dr̄ia inter ꝓmiss̄.⁊ stip.Sꝫ inter ius ꝑuitutis qō acquirit̄ ⁊ obligationē ꝑsonalē nō eni pōt acquirere ꝑuitutē aliquis fundo non ꝓpꝛio nec pōt ēt cōstitui ꝑuitus in fundo alieno ⁊ tu ꝓmittere ꝑuitutē qui nō hēs fundū vt declarat gl.⁊ bal.post eā in.l.i.ff.cōia p̄di.¶Scđo no.ꝙ qn̄ res nō est incōmertio stipulatoꝛis indistincte.nō ualet stipulatio intellige ꝑm.d.m.⁊ bn̄ ēt vt oꝛiat̄ nālis obligatio.ut.l.i.§.si id qō in glo.s̄.de act.⁊ obli.⁊ no.bar.in.l.i.in ult.col.j.de noua.ꝑm.d.m.¶Tertio no.ꝙ cōmertiū ex ꝑte ꝓmissoꝛis nō īpedit stipulatōem ꝯ̄hi ⁊ idē est in legat̄ quo ad hoc vt.l.moꝛtuo boue.§.labeo de le.ij.in vlt.tn̄.Et tene mēti quādā no.doct.bart.quā posuit in.l.tēpereat C.de uestibus ⁊ colo.li.x.⁊ in.l.i.C.nulli licere qui dicit ꝙ si testatoꝛ legat oꝛnamēta sua vxoꝛi nō intelligit̄ legare oꝛnamēta que sunt ꝓhibita poꝛtari.Quid aūt si illa legent̄ sp̄alr̄ vtꝝ saltē debeatur extimatio est distinguēdū ꝓut distinguit̄ in.l.si deicōmissa.§.si ꝑuo de le.iij.ꝙ aūt legant̄ sciēter aut ignoranter ⁊ ita tenet bal.quē.d.m.adducit hic super rubꝛica de cōdi.ob tur.cāꝫ declarās dcā bar.in.l.q̄uis de aur.⁊ ar.le.¶In glo.in v̄bo ꝓmittat glo.ista vꝫ variare a glo.sequēte super v̄bo stip.nā hic nō facit dr̄iam inter ꝯ̄ctus ⁊ vltīas volūtates sꝫ in glo.sequēti fit dr̄ia qꝛ in ꝯ̄ctibus nō vꝫ stipulatio indistincte si res nō sit incōmertio stipulatoꝛis ⁊ sic nō distinguit̄ vtrum ꝓmissoꝛ sciuerit rē eē incōmertio uel nō sicut distinguit̄ in testatoꝛe in.l.fideicōmissa.§.si seruo de le.iij.⁊ hanc opi.sequitur hic Jac.de are.bar.⁊ moder.post eū mouent̄ p̄cipue ⁊ ipse bar.qꝛ lex loquitur simpliciter nec reperit̄ disticta ꝑ aliā.l.sicut repitur in vltimis voluntatibus qꝛ.l.moꝛtuo boue.§.labeo de leg.ij.distinguitur ꝑ alia iura h̓ allegata in glo.¶Preterea ꝑm imol.est dr̄ia manifesta inter ꝯ̄ctus ⁊ vltīas uolūtates qꝛ in vltis uoluntatibus nihil est ꝙ possit imputari legatario cui ignoꝛāti testōꝛ legat rē que nō est in eius cōmertio sꝫ in stipulatōe ⁊ ꝙ possit sibi īputari qꝛ non debuit stipulari reꝫ que nō erat in eius cōmertio.sed ista rō non vꝫ gnālis qꝛ non habet locū si stipulatoꝛ ignoꝛabat rē nō eē īcōmertio.⁊ foꝛte poterat ꝓbabiliter ignoꝛare exemplū in foꝛēsi qui nō p̄sumit̄ scire.ll.⁊ statuta loci vt.l.fi.⁊ qō ibi no.d̄ decre.ab oꝛ.fa.⁊ quod ibi plene scribit Bar.in.l.i.C.de sum.tri.⁊ tn̄ ꝑꝫ istos nō valeret stipulatio sed pōt defendi foꝛte ꝙ ē in culpa in hoc ꝙ nō q̄siuit diligenter de cōditōe rei ⁊ de qualitate eius cū quo cōtrahit iuxta.l.qui cū alio.j.de regu.iur.⁊ quod no.Bar.in.l.fi.ff.de adul.Nō tamē Ja.de are.vꝫ generalioꝛ qꝛ plenioꝛ fit interpꝛetatio in testīs ꝗ̄ in ꝯ̄ctibus vt.l.in testīs de regu.iu.ꝯ̄ hanc tn̄ dr̄iam facit lex ꝓpꝛias cū mā.C.de leg.vbi nō pōt legari res ꝓpꝛia ēt vt debeat̄ extimatio.⁊ tn̄ illa non ē ꝓhibita vt sit incōmertio.nisi quo ad legatariū sꝫ pōt dici ꝙ res pꝛopꝛia non ꝓhibet̄ legari qꝛ nō sit incōmertio sed qꝛ obligatio ipsa non pōt hꝛe effectū ⁊ executōem sicut dixi in.l.existimo.in prin.j.eo.Et tene menti vnū casum sing.ad mām.d.l.existimo.ꝙ res mea pōt mihi legari qn̄ ē reuocabiliter mea ēt si non possit reuocari iure actōis sed offō iudicis.casus ē singu.⁊ ibi ꝑ Moder.in.l.nō quocūqꝫ.§.i.de leg.i.qō ē addenduꝫ ad ea ꝗ scripsi in.l.si rem meā.s̄.e.Et sequēdo hanc opionez ꝙ sit dr̄ia inter cōtractus ⁊ vltīas volūtates attende qꝛ nō est veꝝ ꝙ si legatarius ē incapax rōe delicti non debeat̄ sibi estimatio nisi foꝛte qn̄ lex vltima ꝓcederet sicut ī heretico.d̄ quo tangitur hic in glo.Ita vꝫ ꝓbari exp̄sse ī.l.filiusfa.§.si quid alicui de le.i.Et miroꝛ ꝙ glo.ꝗ allegat hīc illū tex.ita distinguit.Et attende qꝛ illa res non vꝫ esse incōmertio ꝗ non pōt alienari nō solum simpliciter sꝫ sine cōsensu alterius.vn̄ dixit bal.no.in.l.i.C.d̄ sac.san.in vl.col.ꝙ si res feudalis legatur a vasallo non debet̄ extimatio.⁊ tn̄ feudū pōt alienari d̄ consensu dn̄i.Scđo d̄bes scire ꝙ aliqua res dꝛ non eē incōmertio ēt si non sit incōmertio respectu vnius ꝑsone lꝫ respectu alterius sit in cōi cōmertio sicut ē videre in fundo dotali.nā fundus dotalis nō ē incōmertio si ꝯ̄hat̄ cum vxoꝛe.est tn̄ incōmertio si ꝯ̄hat̄ cū marito.⁊ tn̄ si fiat ꝯ̄ctus cum vxoꝛe nō d̄betur extimatio qꝛ nō dꝛ eē incōmertio cōiter ꝑm gl.quā ibi approbat bar.in hoc casu in.l.dotale.in fi.ff.d̄ testa.mili.super quo vide ꝙ ipse idē ponit in.l.cū lex.ff.d̄ fideius.⁊ qō no.gl.in.l.si plurīū.C.d̄ iure do.⁊ quot modis cōsideret̄ vel cognoscat̄ rem nō eē incōmertio cōi vel eē.vide bal.no.in.l.iij.ī vl.col.C.d̄ iure do.vbi dicit īter cetera vnū valde no.vꝫ ꝙ quādo res ꝗ non pōt acquiri ꝑ ꝯ̄ctum pōt acquiri p̄scriptiōe illa non iudicat̄ nō eē incōmertio ꝙ ē ꝯ̄ glo.⁊ Bar.in locis prealle.Regulariter tn̄ res sup̄ quas ꝓhibet̄ ꝯ̄hi non acquirit̄ pꝛescriptōe.fallit tamē in quibusdā casibus vt no.in.l.vbi lex.ff.de vsucap.⁊ in.l.alienatōis.ff.de ver.sig.Et inquātum Dy.hic opponit de.l.cetera.§.si duobus de leg.i.⁊ de.l.si quis inquilinos.in princ.eo.ti.Adde breuiter ꝙ pꝛia solutio Dy.vꝫ posse defendi ab ipugnatōem bar.inquātum bart.dicit ꝙ res sacra ē extimabilis cōsiderata sine illa qualitate vt.l.sancimus C.de sac.san.ec.nā ista duo vident̄ valde diuersa qm̄ in.§.si duobus res ē extimabilis attēta qualitate ꝗ ē inseꝑabilis ab ea.vn̄ non vꝫ ex quo qualitas ē inseꝑabilis qō debeat cōsiderari reiecta ista qualitate vel sine ipsa.Solutio tamen Dy.uidet̄ esse cōtra tex.in.l.apud iul.§.fi.de le.i.vbi ponitur exemplum de re legata ꝗ est in p̄rimonio cesaris.nec ē sacra vel vsibus publicis dedicata.vnde cōstat ꝙ illa ē extimabilis ⁊ aliqn̄ vendit̄ ⁊ dꝛ ibi in tex.Sed ꝙ sit extimabilis pꝫ de se.vnō bar.posuit aliam solutōem vꝫ ꝙ iō in.§.si duobus debet̄ extimatio qꝛ res nō ē semꝑ ꝓhibita eē incōmertio qm̄ ⁊ ibi ⁊ ī.l.si quis inquilinos.in pꝛin.referat incōmertio vna cūꝫ domo sꝫ res sacra ⁊ religiosa nullo mō ē incōmertio contra quā so.arguit hic.d.m.dicēs ꝙ ēt res sacra vel religiosa pōt aliquando venire incōmertio v̄bi gr̄a quādo vendit̄ cū vniuersitate.vt.l.in modicis de cōtrahē.emp.⁊.l.ꝗdam de acqui.re.do.sicut dicimus d̄ iure pꝛonatus in.c.veniēs ex̄ de iure pa.Sꝫ ad hoc ipse rn̄dit ꝙ res d̄ quibus loquunt̄ iura qꝛ ꝑ̄it quodāmō regulariter alienari.sed res sacra vel religiosa nō pōt regulariter alienari aliquo mō.fallit tamē si alienet̄ cum vniuersitate vel alienet̄ in redemptōe captiuoꝝ.xij.q.ij.c.aurū ⁊ in iuribus s̄.alle.Pꝛo ista respōsione adduco tibi optimū simile.Nam res dotalis respectu mulieris non dꝛ eē incōmertio.⁊ tamen in pluribus casibus cōtra regulas pōt alienari vt.l.mutus.§.manēte ⁊ qō ibi no.ff.de iure do.Sed cōtra istā respōsionem

multũ facit q2 qñ res alienat᷑ vna cũ domo vel agro in iurib9 ɔtrijs non v2 alienari ipsa res s3 domus in qua marmora sunt affixa sicut illa res nõ v2 p̄scribi sed solũ domus in qua cõtinetur res ut.l.rex mixtura.ff.de vsuc.ꝛ sic v2 ꝙ etiã in.d.iure alienatio trãseat cũ vniuersitate uel saltẽ fit eadem rõ q2 ipsa res non alienat᷑ principalr̄ sed in ɔñam ꝛ hoc multũ vrget s3 põt dici ꝙ in iure p̄dicto ẽt alio casu res ille pñt alienari.s.si domus eẽt disiecta ut.l.qui res.§.areã.ff.de solu.fm̄.d.me.ꝛ ista est melior so.quã videã ad istud ɔtrium.❡ In eadẽ gl. ibi an pp secte diuersitat᷑.ꝛc.Sentit glo.tua satis clare ꝙ esse iudeũ non sit delictũ cuius ɔtrium sentit in.l.apud iul.§.fi.de le.i. Hoc cõcordãt ꝙ nõ est ꝓprie delictuz q2 nõ est punibile qñ eccl̄ia tollerat ipsos ut in.c.ꝛ si iudeos in pri.ex̄ de iudi.ꝛ l.nullus.C.e.Dicit᷑ tamẽ delictũ inquãtum erant in fide ꝛ sic quo ad forũ cõsc̄ie puniunt᷑ tanquã non bene credẽtes puniũtur ẽt q2 non admittunt᷑ ad dignitatẽ sicut tãgitur in.l.qm̄.C.de here.Ad officia autem admittũtur itellige in quib9 nõ hñt ptãtẽ de publico ut in.c.cũ sit de iudeis iũcta.l.spadonẽ.§.iã aũt de excu.tut.ꝛ hoc est ver᷑ quãdo exercẽdo illa officia nõ facerẽt aliquid qđ tẽderet i ignominiã religionis nr̄e ut ibi v2 in gl. Uñ dixit ange.post gl.in autẽ.de iureiuran.ꝙ p̄stat ab his ꝙ non pñt exercere aliqđ offm̄ in quo ex cõsuetudine vel de iure hẽat inuocare nomẽ christi ꝛ ad mãni vide qđ nõ põit Jo.an.in.c.ɔ christianos de hereticis.li.vi.vbi dicit ꝙ iudei dicũt᷑ heretici largo mõ nisi attẽtent aliquid in obbrobiuz religionis nr̄e verbi grã si faciunt iudeũ baptizatũ ex baptizari tũc enim puniunt᷑ pena capitis fm̄ eũ. Idez si loquẽdo cuz christianis domatizent aliquẽ ɔ fidem nr̄az q2 tunc puniũtur ut heretici fm̄ glo.no.in cle.p̄ria de vsur.in verbo heretico. Sed querit hic.do.m.nũquid a iudeis possint auferi filij qui nõ sunt adolescẽtes ut baptizẽtur inuitis pentib9 ꝛ allegat gl. q̄ dixit ꝙ nõ.xxviij.q.i.c.iudeo᷑ filijs q2 cũ sint in ptãte pentum nõ pñt auferri eis inuitis quãdo nõ sunt in etate in qua nõ possint ipsi cõsentire ꝛ ꝙ sint in ptãte parẽtũ tenẽt doctores iuris ciuilis quos refert bal.in.l.itẽ in ptãte ð his qui sũt sui vel alie.iur.quẽ ẽt adducit hic.d.m.sed archi.mouẽs istaz qõem.xlv.di.c.qui si necessaria tenet ɔtriuz si auferunt᷑ p.ll.ꝛ p̄rcipes quibus ipsi hebrei sũt subiecti q2 cum sint s̄ui ipso᷑ possent ꝛ ipsos ꝛ eo᷑ filios vẽdere si vellẽt sicut sua mãcipia. Et ɔ̄ñr multo fortius auferre vt baptizent᷑ qđ tẽdit ad salutez aïe ipso᷑ ꝙ aũt sint s̄ui probat᷑ fm̄ eũ.xxiiij.q.viij.c.dispar ꝛ in.c.si iudeos ex̄ de iudeis.ꝛ in hac opi.residet in.d.c.qui sincerã.d.m.hic relinquit qõez indecisaz allegat tñ ɔ archi.tex.i c.deterius ex̄ de decimis ꝛ in.c.iudeis.in prin.ex̄ de decimis in quibus v2 pbari ꝙ iudei pñt hr̄e dñiuz ꝛ possessionẽ reruz ergo nõ sunt s̄ui principũ q2 si eẽnt s̄ui quicquid acquirerent. acquirerẽt dño vt.l.qđ s̄uus.ff.de acqui.pos.ꝛ.l.ẽt nautis.ff. ð acqui.re.do.ꝛ ista ps est verior aduerte tñ priusq̄ veniã ad decisionẽ ꝙ p hãc rõem archi.refert quosdã tenere.liiij.di.c. fraternitatẽ ꝙ q2 nõ h3 ꝓprietatẽ sed peculium qđdã dñs põt auferre ab eis res suas ipse aũt remittit ad no.in.c.qui sincera ꝛ sic v2 approbare istã opi.S3 quicquid ipse dicat ṽitas est in ɔtrũ.Pro cuius intellectu debes scire ꝙ hoc vbũ seruitus ꝛ s̄uus capit᷑ duplr̄ vno mõ ꝓ his qui sũt in dñio alicuius ꝛ isto mõ capit᷑ in ti.de stip.ser.ꝛ in.l.pupillus.§.s̄uo᷑.ff.de ṽbo.sig.ꝛ in.l.ex hoc iure de iusticia ꝛ iure.ꝛ in infinit᷑ alijs locis.Aliqñ capit᷑ s̄uitus ꝛ s̄uus respectu subiectõis quã h3 superior quo ad iurisditionẽ q2 quilib3 subiectus hoc mõ appellat᷑ s̄uus fm̄ quẽ modũ impator dr̄ dñs mũdi vt.l.de p̄cario. ff.ad.l.rodi.de iactu ꝛ isto mõ capit᷑ vbũ s̄uus in.c.dispar ꝛ vbũ s̄uitus in.c.si iudeos.ꝙ hoc sit ver᷑.p3 q2 in iure est exp̄ssum ꝙ ipsi sunt dñi rerũ suar᷑ vt est casus in.c.mulierũ ex̄ de iudeis ꝛ in.c.sicut.ij.rñ.e.ti.vbi ꝓhibent᷑ spoliari rebus suis sine ordine ꝛ ptãte iudicis ꝛ pondero illũ tex.ꝙ ꝓhibitio est generalis ꝙ nullus audeat eos spoliari ꝛ sic sub generalitate cõprehẽduntur ẽt principes ꝛ reges.Et hanc opi.ꝙ non possint spoliari uel expelli nisi timeat᷑ scãdalũ ab eis ꝛ ꝙ sint dñi rer᷑ suar᷑ t3 Inno.in.c.qđ sup his ex̄ de voto cuius dcã sequit᷑ oldra.in suis qõibus.c.xci.seu.q.xci.ita t3 pe.de anch.in regula peccatũ ð reg.iur.in ṽ.s3 quero iuxta mediũ repeti.Eadem cõclusionẽ tenet do.car.in cle.ij.de iudeis in vlt.q.ꝛ ꝓprie decidit ibi.q.ð filijs hebreo᷑. Et in hãc inclinãt.d.abb. in ista.q.in.c.sicut ex̄ de iudeis.Et attẽde q2 qđ principaliter mota de filijs hebreo᷑ pendet a sequenti ut patet ex dictis archi.que supra retuli quia si sunt domini rerum suarum ergo filij eo᷑ nõ sunt in dñio regum.sed sunt hoïes liberi in quos ẽt haberi hñt ius patrie ptãtis qđ hñt oẽs qui subsunt imperio romano.sicut subsunt ẽt hebrei vt insti.de pa.ptãte.§.ius aũt quem tex.adducit hic.d.m.ꝛ bene.Et ad materiã vide qđ sing.tradit archi.liiij.di.c.nulla vbi v2 tenere ꝙ xp̄ianus nihil põt relinquere hebreo ex testõ alle.tex.xxiiij.q.ij.c.sane el ij.qui tex.nihil dicit ð hoc ꝛ l3 glo.ibi dicat ꝙ collegio illicito non põt relinqui s3 singulis ð collegio sic.ꝓ hoc sequeret᷑ totum oppositũ si nõ relinquit᷑ collegio hebreo᷑ s3 alicui eorũ.dũmodo nõ relinquat᷑ mancipiũ christianũ qđ ꝓhibet᷑ trãsferri in hebreũ vt in.c.ij.ð iude.cum si.❡ Et adde ꝙ nõ solu3 sunt dñi hebrei rer᷑ suar᷑ s3 ẽt possint p̄scribere ɔ xp̄ianos ita no.xvi.q.§.porro.ꝛ t3 archi.xxiij.q.iij.c.ð rebus quas cotas alle.Pe.de ancha.in dcã regula peccatu3.

I stipuler.

Stipulatio fcã de re ĩpossibili ex natura vel ex lege ẽ nulla ipso iure.ꝛ ĩ ɔtctibus qui ɔhunt᷑ ɔsensu nõ requirit᷑ solẽnitas verbo᷑ sicut in stipu.ij.est ibi item qđ.ll.iij.ibi.q̄q̄.vltia ibi si in locãdo.❡ No.p̄io sicut impossibilis cõditio vitiat stipulatõẽ vt.l.ĩpossibilis.ṡ.e.ita ꝛ ĩpossibilis dispõ vitiat stipulatõẽ ꝛ pp hoc ista lex nõ reddit᷑ superflua fm̄ bar.❡ Scđo no.ꝙ sicut ĩpossibilis dispõ a natura vitiat stip.ita dispõ impossibilis vitiat ð iure.❡ Tertio no.ꝛ semp tene menti in ver.veluti a ɔrĩo sensu ꝙ stip̄lo per quã mulier ex̄nea ꝓmittit se nupturã alteri v3 ꝛ t3.ꝛ hoc tenuit glo.in.l.ij.ff.ð spon.ꝛ in.l.titia.in p̄rin.ĩ.e.ɔtrium t3 hic in glo.in ṽbo sororẽ qđ declarabit in.d.glo.q2 ẽ subtilis passus.❡ Quarto no.in ver.q̄q̄ duo multum notabilia ꝛ mẽti tenenda.Nã p̄io hic v2 ꝓbari ꝙ siue lex hẽat ꝑpetuã cãm ꝓhibitõis siue nõ hẽat cãm ꝑpetuam.semp actus factus cõtra legis ꝓhibitõem non v3.ꝛ hoc t3 bal.ꝓ istam legẽ in.l.non dubiũ ver.nono oppõit᷑.C.ð legi.Contrarium t3 in dispu. sua q̄ ĩcipit statuto cauet᷑ ꝙ fenerator ꝛc.ꝑ tex.in.c.i.ð excep. li.vi.ubi dr̄ ꝙ l3 iudici ꝓhibeat᷑ audire excõicatum.v3 tñ ꝓcessus si nõ opponat᷑.ꝛ si iudex ex offõ non repellat ꝛ hãc cõclusionẽ firmat glo.no.in cle.i.de iurepa.iuxta fi.dum respõdit ad.l.nõ dubiũ.C.ð legi.alle.ea q̄ habent᷑ in.c.tua de spõ. duo᷑.unde canõ ad tollendã hanc dubitatõem ꝛ ĩ decretis ꝛ ẽt in canonibus apponũt ðcretũ irritans si cõtrafactũ fuerit ð quo in.c.si soli de cõces.p̄ben.li.vi.ꝛ illã glo.approbat Pe. in regula ea q̄ fiunt in p̄ria oppõne de regu.iu.Sed quicquid ipsi dicant hoc ẽ falsum ꝛ ɔ istam legẽ ꝛ ɔ.l.i.§.si filius de le.iij.vbi testm̄ fcm̄ post arrogatõem vel codicilli nõ cõfirmant᷑ cessante impedimẽto dato nisi supueniat noua volũtas approbatoria.Sed potissime hoc ẽ ɔ decisionẽ iurisc̄õsulti hic.ꝛ l3 in m̄rimonio illa distinctio sit vera pp virtutẽ ꝛ reuerentiã sacramẽti nõ ẽ trahẽda ad ɔñam. Non ob.tex.in.c.i.de excep. li.vi.q2 ðnegatio audiẽtie q̄ fit excõicato ex sui natura nõ importat actũ eẽ nullum ipso iure.sed ita demũ si excipiat᷑ vel si iudex loco excipiẽtis repellat cuz hoc põt.Sup quo vide bar. in.l.cũ lex in fi.ff.de fideius.ꝛ qđ ipse ponit in.l.na3 ꝛ postea in p̄rin.de iureiur.sed ɔ tex.nostrũ oppo.d.m.fortiter de.l.si quis posthumus.§.fi.ff.ð lib.ꝛ posthu.vbi.pbat᷑ ꝙ si instituo posthumũ nasciturum ex sorore mea adoptiua institutio non est turpis q2 v2 fcã in eum casuz in quo poterit esse mat.s.cuz adoptio fuerit dissoluta ergo sil̄r ĩ tex.nr̄o na3 soror adoptiua que ꝓmittit se nupturã in futurũ v2 ꝓmittere subaudita condi.s.cũ adoptio fuerit dissoluta.d.m.dicit eẽ cogitandũ ꝛ recte q2 ɔtrium vrget.❡ Tu aũt potes soluere ꝙ ibi loquit᷑ ĩ vltimis volũtatibus in quib9 hoc ẽ regulare ꝙ qñ dispõ p̄nta ꝑ ut verba significãt non põt eẽ vtilis.eo mõ subaudit᷑ ɔditio ĩ casu quo sit possibilis ꝛ vtilis dũmodo uerba exp̄ssa nõ repugnent vt.l.fideicõmissa.§.si filio.ff.de leg.iij.ꝛ.l.ep̄la.§.fi.ff. ad treb.ꝛ plene ꝑ bar.ꝛ ibi scripsi in.l.cum filio de le.i.sed in stipulatõibus q̄ sunt stricti iur᷑.l3 improprient uerba aliquando ut ualeat stip̄lo ista.§.h quoq3.ĩ.e.cum multis alijs non tñ subaudit id qđ uerba nullo mõ ɔtinent.ita ꝓbat᷑ singl̄r hic ꝛ bñ facit tex.in.l.si rẽ meam.ꝛ qđ ibi dixi.ṡ.eo.Et addas hoc ad dcã docto᷑ in.l.si quis post.§.fi.❡ Ultimo no.in uer.si in locãdo.fm̄ unũ intellectũ ꝙ r̄nsio fcã interrogãti ex interuallo nõ vitiat cõtractũ qui cõtrahit᷑ ɔsensu.intellige fm̄ bar. hic ẽt si ptes agerẽt facere stip̄lonez q2 hoc vident᷑ agere quatenus stip̄lo possit valere si aũt non põt valere nõ uident᷑ recessisse

cessisse a forma ꝯtus qui ꝯbitur consensu nisi expsse dicant
ꝙ nõ volunt aliter valere nisi ꝑ stipulationẽ ſm bar.hic ⁊ in
l.i.§.si quis ita.s.e.⁊ probatur in.l.si ita stipulatus.§.grisogo
ni.j.e.⁊.l.si stipuler.⁊.l.se.j.de noua.⁊.l.certi cõditio.§.qm̃.
s.si cer.pe.de quo vide ꝙ dixi in.d.§.si quis ita põt ẽt intel/
ligi iste tex.aliter quã dicãt doc.ꝙ intelligamus hanc eẽ sñiaꝫ
vꝫ ꝙ ꝯtus locationis ⁊ emptionis valeat etiã si nõ precedat
interrogatio alterius partis verbigratia si venditor dicat vo/
lo tibi vendere hanc rem pro.c.seu vendo tibi hanc rem pro.
c.nam si emptor dicit sum cõtentus valet cõtractus lꝫ h̃ nulla
p̃cesserit iterrogatio fcã emptori vtꝝ vellet emere vel nõ gl.ẽt
sentit ꝙ possit itelligi tex.noster qñ vna ꝑtium fuit iterrogata
verbis sed nõ fuit rñsum ꝑ verba sed nutu seu ꝑ aliqd̃ signuꝫ
significãs cõsensuꝫ ⁊ istud ẽt saluari põt. ¶ In gl.in verbo
si sororẽ ibi rñdeo nõ.ang.h referendo ray.dicit ꝙ ista stipu
latio valebit ut spõsalia de futuro qd̃ est indubitatũ qꝛ ꝓmis/
sio in futurũ de accipiẽdo aliquaꝫ lꝫ sit facta per stipulationeꝫ
non cõtinet nisi spõsalia de futuro ut.l.ij.ff.de spon.⁊ in.c.ex
pte.s.eo.Sed dubitatio est vtꝝ non obstãte stipulatione ab/
solute ꝑs possit penitere ⁊ nõ est dubiũ ꝙ d iure ciuili admit
titur pñia quo ad hoc vt non cogat̃ p̃cise nubere spõso ut est
casus in.l.i.C.de spõ. Sed dubiũ remanet nũquid ille qui ꝓ
misit ꝑ stipulationẽ teneat̃ ad iteresse si nõ obseruat ꝓmissa.
Suꝑ quo sunt glo.ꝯrie ⁊ cõiter approbat̃ gl.hic posita ꝙ etiã
ad iteresse non possit agi ⁊ hanc tꝫ bar.moder.in.l.titia i pri.
j.e.hãc ego sum secutus ꝑ rões eoꝝ.Quibus addo ꝙ ꝓ opi.
eoꝝ facit tex.in.l.in ptãte.in prin.ff.de spõ.vbi ꝓbat̃ ꝙ si spõ
salia sunt facta ꝑ filiã pꝛ põt renũciare istis spõsalib⁹.Sꝫ hoc
eẽt falsũ si cõmitteret̃ stipulatio ad iteresse qꝛ ꝑsona pr̃is quo
ad obligandũ filiũ ad interesse nõ esset sufficiẽs nec posset fi/
lio p̃iudicare iuxta regulã in.l.fi.§.pupillus.j.e.vbi ꝓbat̃ ꝙ
ex facto patris filius nõ põt obligari vt.l.i.⁊ ꝑ totũ.C.ne fili⁹
ꝓ patre ergo datur itelligi ꝑ illã legẽ ꝙ nulla obligatio cõmit
titur ad iteresse.Cõfirmat̃ ista ꝯcl'o qꝛ ego video ꝙ qñ alicui
actui dꝫ pareri metu pene sicut est incõpromisso ex sñia arbi/
tri tñ valet stipulatio que põt cõmitti ad interesse quãtũ pene
adiectio casus est no.in.l.diẽ ꝓferre.§.fi.ff.de arbi.⁊ pariformiter
p̃sumit̃ quis esse pariturus ergo similiter eꝫ qñ nõ va/
let adiectio pene qꝛ est p̃sumptio ꝙ ꝑꝑ penaꝫ aliquis faceret
ꝙ al's nõ esset facturus eodẽ mõ nõ valeret stipulatio que cõ/
mitteret̃ ad interesse.Sꝫ qũo rñdetur ad tex.nostrũ qui a ꝯrio
sensu vꝛ velle ꝯriũ glo.rñdit ꝙ a ꝯrio sensu ista lr̃a significãt
ꝙ stipulatio valet ipso iure obstat tñ exceptio ꝑ rões p̃dcãs.
Sꝫ ista rñsio nõ est bona cũ reuerẽtia qꝛ bar.⁊ oẽs in.l.titia.i
prin.j.e.dicũt ꝙ stipulatio penalis adiecta spõsalibus est nul
la ipso iure ꝓ quibus ẽ casus qñ ibi adduxi in.l.fi.in fi.in.v.
nullas uires.C.de spon.Sicut ergo stipulatio penalis est nul
la ipso iure ita ⁊ stipulatio que cõmitteret̃ ad interesse ꝑ can/
dẽ rõeꝫ vñ nõ põt esse iter istas duas stipulatões bona rõ drie
ꝙ vna sit nulla ipso iure altera ope exceptiõis. Dic ergo tu ⁊
melius ꝙ stipulatio iterposita suꝑ spõsalibus obligat ad inter
esse qñ ꝓmissor ꝯfacit stipulatõi faciẽdo scd̃a spõsalia priusq̃
renũciet primis sed si prius renũciat primis nõ cõmittit̃ sti/
pulatio ⁊ idẽ possemus dicere qñ eẽt apposita stipulatio pena
lis qꝛ si in p̃io casu lex iponit penã grauiorẽ ipso iure penã di
co infamie ſm cy.in.l.i.C.de spõ.⁊ est casus in.l.i.in fi.ff.de
his qui no.infa.Eadẽ rõe ꝑmittet̃ ꝙ possit agi ad penã ciuilẽ
vel ad interesse ꝙ ergo dꝛ in.l.fi.in fi.C.d spõ.ꝙ nulla vires
hꝫ stipulatio penalis itelligetur.s.qñ est renũciatũ spõsalibus
secus si nõ sit renũciatũ ⁊ ꝯhantur scd̃a spõsalia qꝛ tñ ille tex.
multũ generaliter loquit̃ adhuc est cogitandũ aliquid suꝑ ista
solutõe.Et posset dici substinendo glo.nostrã ꝙ qñ stipulatio
penalis interponit̃ tunc sit nulla ipso iure.Sed qñ esset inter
posita stipulatio sine pena tũc valeat sed obstet exceptio ⁊ sic
bñ colligetur ar.a ꝯrio sensu ⁊ possumus tenere simpl'r opi.
cõem ꝙ nunq̃ stipulatio cõmittatur ad interesse ⁊ lꝫ iponat̃
pena a lege illi qui ꝯhit duo sponsalia nõ sequit̃ ergo põt ap/
poni stipulatio ad iteresse vel penã qꝛ ne impediatur libertas
matrimonij debemus esse cõtenti penis legalibus vt.l.si ita ⁊
ibi dixi.s.e.no.tñ glo.tuã in fi.per quã colligit̃ ꝙ lex non dꝛ
esse superflua qñ id qd̃ prius erat inutile ope exceptionis po/
stea redditur nullũ ipso iure quia lꝫ ista sint similia nõ tamen
sunt per oia idem vt pꝫ in.l.si dari ⁊ ibi dixi.s.e. Tangit etiã
hic ang.⁊ moder.post eum quando prohibitis nuptijs vide/
antur prohibita sponsalia de quo dic vt hic per eos ⁊ statim
dicam in voce duo verba. ¶ In glo.in verbo in locãdo ibi
incontinenti.d.Joã.declarando istam glo.dicit ꝙ altero po
stea ꝯsentiẽte ⁊ rñdente ex iteruallo tũc ꝑficiet̃ emptio uel lo
catio qñ ille qui prius iterrogauit iteꝝ ꝯsentit vel saltim non
ꝯdicit ar.l.si filius.ff.ad mace.p̃sumet̃.n.ex taciturnitate cõ/
sensus hic ꝑꝑ volũtatem p̃cedẽtis que p̃sumit̃ durare vt.l.cũ
hic status de do.iter viꝝ ⁊ vxo.vbi aũt ille qui pri⁹ interroga
uit postea altero ꝯsentiẽte ex iteruallo ꝯdiceret.secus eẽt ſm
eum.Nisi a p̃io ille qui iterrogauit dedisset terminũ ad deli/
beranduꝫ.tunc.n.indistincte ex iteruallo alter posset ꝯsentire
ſm.d.Jo.qd̃ vltimũ dcm̃ non sequit̃ hic dñs meus.sed sim/
pl'r dicit ꝙ ex quo cõtractus ẽ imꝑfectus semꝑ posset ille qui
interrogauit penitere per.l.cõtractus.C.d fi.istru.sꝫ intentio
d.Jo.forte fuit ꝙ ex quo datus ẽ terminus ad d̃liberandũ al
teri parti ꝑ hoc ille qui dedit terminũ videat̃ ꝓmittere iterea
alteri nõ vẽdere.⁊ vẽdere illi cui assignat terminũ si cõsense/
rit in ꝯtu.⁊ sic si nõ vẽdit teneat̃ sibi ad interesse qꝛ ꝓmissio
d vẽdendo ꝯtinet fcm̃ ſm glo.in.l.certi ꝯditio.in prin.si cer.
pe.⁊ ꝑ bar.in.l.cũ vsusfructus d vsufru.legis.sed ista dcã nõ
placẽt qꝛ dato ꝙ ista assignatio termini iportaret hoc qd̃ tamẽ
iure non ꝓbat̃.tñ ex hac assignatõe resultaret pactũ nudũ tm̃
ex quo nõ posset agi.⁊ ꝓbabil'r forte posset dici ꝙ ille qui dat
terminũ ad deliberãdum tacite videat̃ ꝓmittere ꝙ expecta/
bit̃ illum vsq3 ad tp̃s.⁊ ꝙ interea non mutabit ꝓpositũ sicut
dicim⁹ in termino assignato a iudice in.l.siue ꝑs.C.de dila.

I certos. Quando pecunia d̃bet̃ ut spe
cies d̃bitor liberatur eius in/
teritu sicut si d̃beret ꝓprie speꝫ nõ diuidit̃. ¶ No
ta p̃io ꝙ qñ q̃titas que deducit̃ in obligatõe circũ
scribit̃ loco indicat̃ vt spẽs vt.l.ꝑ lane.§.si eadeꝫ.⁊.l.sꝫ si cer/
tos de le.i.Et idem ẽ vbicũq3 q̃titas debet̃ respectu spẽ quia
tunc iteritu spẽi liberat̃ debitor q̃titat̃.sicut diximus in.l.si ex
legati cã.s.e.hoc tñ ẽ intelligendũ quãdo q̃titas debet̃ respe
ctu spẽi q̃ extat.secus si subroget̃ loco spẽi extincte.ita ꝙ sola
q̃titas ẽ in obligatõe.ita dixit bal.in.l.ꝙ te.s.si cer.pe.ꝑ le/
gem hoiem.ff.mã.Pro quo vide tex.no.quẽ põderat ibi bal.
ad hoc in.l.siue hr̃ditaria.s.de neg.ge.vbi ẽt ꝓbat̃ sing.ſm
eum ꝙ ẽt debitor q̃titat̃ liberat̃ quãdo q̃titas ꝑiret culpa cre
ditoris.Aliam sing.limitatõem ponit Pau.de ca.d qua non
memini in.l.si ex legati cã in.l.titia testores.§.fi.ff.de lega.i.
vbi dicit ꝙ quãdo q̃titas ẽ icerta.vbi gr̃a qꝛ debet̃ res vel rei
estimatio rei ꝑꝑ ipsaꝫ rem q̃ extat tũc ꝓcedũt iura p̃alleg.sed
qñ estimatio vel q̃titas eẽt in obligatõe certa tũc lꝫ ꝑeat res.
nõ perit obligatio q̃titatis.casus ẽ sing.ſm eũ in.l.vir vxori
de do.p̃le.sed ego nõ sum secutus ista dcã in.d.§.fi.⁊ qꝛ lon/
gum eẽt nunc oia referre.vide ibi qũo rñdeo ad illam legem.
⁊ qũo induco tex.ꝯ eum in.l.in naui saufeli p̃alle.⁊ bene facit
tex.in.l.filius.§.apud marcellũ de leg.i. ¶ Aliam limitatõeꝫ
non ponit ang.in.l.si possessor.§.fi.ff.de pe.here.Dicit.n.ꝙ
tunc interitu spẽi debitor q̃titatis liberatur qñ nihil sibi occa
sione spẽi est acquisitũ.Sed si aliquis estꝫ lucratus occasione
spẽi verbi gr̃a qꝛ vẽdidit rem possessor anteq̃ periret.tũc ad il
lud tenet̃ nec liberaret̃ a restõne illi⁹ lucri qd̃ facit optime ad
ea que scripsi in.i.q.in.l.si stichus.s.e. ¶ Quartã limitatio
nẽ ponit Bal.post bar.in.l.fi.s.de ꝯdi.ob cau.vbi ẽ casus vꝫ
ꝙ q̃tis debitor liberet̃ interitu spẽi ẽt in ꝯtractu innoiato ab
actõe q̃ orit̃ ex ꝯtractu vt.l.nãlis.§.sꝫ si sciphos.s.de p̃scrip.
ver.nõ tñ liberatur a conditõe ob cãm.quin teneatur restitue
re qd̃ recepit ⁊ hoc ẽ satis ꝓbabile ꝑ ea q̃ dixi in p̃cedẽti limi
tatõe ſm ang.ad intellectũ legis si possessor.§.fi.Alij tñ distin
guũt aliter in.d.l.fi.⁊ in.d.§.sꝫ si sciphos.vñ dic vt ibi plenius
declarat̃.ista tñ sol'o hꝫ multum equitatis ne quis locupletet̃
cum aliena iactura.Et vltra p̃dcã q̃ sunt addẽda ad ea q̃ scrip
si in.l.si ex legati cã.s.e.Tangit hic.d.meus duo no.dcã. Et
p̃io arguit ex isto tex.ꝙ qñ pecunia debet̃ vt spẽs.debitor cõ
uentus cui ista pecunia debet̃ non põt opponere de hac pecu
nia exceptiõe cõpensatõis qꝛ de spẽ ad q̃titatẽ nõ admitit̃ cõ
pensatio vt.l.si cõstet cũ mã.C.de cõpensa.⁊ hoc tenuit glo.i
l.si creditore.§.i.ff.de pecu.sed Bar.tenet oppositũ in.l.cuꝫ
fundus.§.seruum tuum.s.si cer.peta.suꝑ quo vide quod ibi
plene scripsi.Scd̃o ꝑ istam legẽ determinat glo.quedã singu
laris in.l.hec vẽditio.§.i.de ꝯtrahẽ.emp.no.q.dicit.n.ꝙ si ego
pro re hr̃ida ꝓmitto pecuniã que est in archa nõ resultat em/

ptio ⁊ vēditio q̄ꝛ pecunia cōsideratᷣ hic vt spēs intellige lꝫ.d. me.nō dicat ēt si ꝓmittā centū que hēo in archa.nā iste tex.lo quitur qñ certi nūmi sunt ꝓmissi ⁊ silr̄ tex.in.l.si hu9.§.qui quinqꝫ.de leg.i.⁊ tñ ēt in.d.§.qui quinqꝫ.cōsiderātur vt spēs. Si aūt aliquis ꝓmittat quātum pecunie hꝫ in archa vel quan tā pecuniā tunc vꝫ ꝓmittere sub rōe quātitatꝭ ⁊ sic valet ꝯtcꝰ vt ēptio ⁊ vēditio ꝺm glo.in.d.l.h venditio.§.i.vnde no.sing. q̄ꝛ est magna limitatio ad istas leges q̄ꝛ hñt locū nisi in stipu latōe fiat mētio de q̄ntitate qḋ p̄ria facie nō vꝫ veꝝ q̄ꝛ noīa nu meralia de sui nā nō significāt nisi quātitatē ⁊ tñ in.§.qui qui qꝫ.legatū cōsideratᷣ sub rōe spēi.¶Posset ergo dici ꝙ in.l.h vē ditio.§.i.nā ꝯtcꝰ facit vt pecunia demōstrata tanq̄ spēs de beatur tāq̄ quātitas nō expꝭsio vbi quātū pecunie eius.Sup hoc tñ est cogitādū vsqꝫ ad lectōeꝫ se.vt possiꝫ videre meliꝰ.

I quis cum aliter.

Siue do lus icidat in ꝯtcu siue deceptio sit fcā re ipsa agēti pōt oppo ni doli exceptio.h a est ibi ideꝫ est. ¶ No.p̄io ibi cū aliter cōuenisset ⁊c.ꝙ si p̄cedit tractatus in quo cōcluditur ꝙ ꝯtcus debeat fieri certo mō dcā in tractatu nō videntᷣ repe tita in ꝯtcu qḋ vꝫ ꝯ ea que hñtur.i.l.titia.§.idē rñdit.j.e.⁊ ibi plene dixi ⁊ hūc tex.inducit hic bal.ad notabilē q̄ōem de ꝯ ctu simulato sup qua scribemus in fi.huius cōmēti. ¶ Scdo no.q.subtili iure obstrictus ⁊c.ꝙ qñ dolus incidat in ꝯtcu ꝯ ctus vꝫ sed obstat exceptio ⁊ pōdera ꝙ valet de subtilitate iu ris ⁊ sic ex isto tex.no.posset inferri ꝙ vbicūqꝫ aliquid posset ꝓcedere nō attenta iuris subtilitate sꝫ equitate dūtaxat sicut cōiter fit ꝑ statuta in curia mercatoꝝ isto casu ex ꝯtcu in quo i teruenit deceptio nō cōpeteret actio ip̄o iure hoc tñ dixi argu mētando nō tñ determino ꝓnūc ⁊ est addendū ad ea que scri bit bal.in.l.si ꝓ ea.C.mādati.vbi aūt dolus daret cām ꝯtcui tūc distinguitᷣ inter ꝯtcus bonefidei ⁊ stricti iuris q̄ꝛ ꝯtcus bo nefidei est nullus ipso iure sꝫ ꝯtcus stricti iuris vꝫ sed rescidi tur ꝑ actōem de dolo.l.elegāter.in p̄in.⁊ ibi ꝑ bar.s̄.de dolo ⁊ aliquid ēt tāgit hic. ¶ Ultio not.in v̄.idē est ꝙ qñ in ꝯtcu nō itercedit dolus verus sꝫ deceptio re ipsa ꝓꝑ errorē ꝓmittē tis seu se obligantꝭ obstat exceptio doli agēti q̄ꝛ dolo facit pe tere id qḋ nō dꝫ.Et ꝑ hāc rōem dixit bar.solēniter in quodaꝫ cōsilio suo ꝙ si nō scribit in instro ⁊ renūciauit exceptōi doli ⁊c.ꝙ ista renūciatio nō vꝫ q̄ꝛ renūciat dolo futuro qḋ eēt cō mittendū q̄ꝛ petitᷣ plus debito ⁊ dolo futuro renunciari nō po test.l.si vnus.§.illud nulla.ff.d pac.sed hic in fi.cōmēti tenuit ꝯtrium de cuius v̄itate dicemus in expeditōe mãe. ¶ In gl. sup v̄bo dolū.ibi uel stipu.sum reꝫ ⁊c.glo.ista pōt itelligi duo bus modis vel ꝙ stipulatio fuerit iterposita aīo donādi ⁊ cuꝫ quis vellet donare centū ꝓmiserit vnā rē ꝓ illis cētuꝫ que va lebat vltra dimidiā iusti p̄cij vel pōt intelligi ꝙ stipulatio ista fuerit iterposita sup emptōe ⁊ vēditōe in qua vēditio fuit de ceptio vltra dimidiā iusti p̄cij ⁊ nō est dubiū ꝙ vtroqꝫ casu cō petit exceptio vt hic dꝫ.sed relinquitᷣ magna dubitatio vtrū si ille cui cōpetit exceptio doli soluat cōpetat sibi actio ad repe tendū.Sup quo bñ dixit hic ꝙ cōpetit actio de dolo ꝙ posset esse veꝝ nō in q̄ōe quā ponit de decepto re ipsa.sed in p̄io rñ so istius legis vꝫ qñ ꝓmiserit fuisset deceptus ꝑ dolū stipulato ris ⁊ ita loquitᷣ tex.in.l.si id qḋ aurū.s̄.e.in fi.sed qñ nō fuis set deceptus nisi re ipsa illa lex nihil facit vt dicūt moder.⁊ be ne vñ ang.hic sequēdo dcā pe.dixit simplr̄ ꝙ tūc nullū cōpe tit remediū in actōe stricti iuris lꝫ bar.dixerit ultio loco ꝙ cō petit cōditio indebiti ꝑ legē qui exceptōeꝫ.§.si ꝑs.ff.de cōdi. inde.⁊ ꝑ legē domos.in fi.de le.i.nā hoc nō vꝫ veꝝ q̄ꝛ in casu nr̄o ille qui soluit est tutus exceptōe odiosa ergo soluēs nō re petit vt.l.qui exceptōeꝫ.in p̄in.s̄.allegata.sed in.§.si ꝑs ⁊ in l.domos.cōpetebat retentio ꝓꝑ expēsas que fundātᷣ in equita te ⁊ est fauorabilr̄.sed ad ista dicta ang.rñdet bar.eleganter de quo ipse nō meminit quē ēt adducunt hic moder.in.l.ij.C.de rescin.ven.dicit.n.ꝙ aliqñ exceptio doli cōpetit ꝓꝑ dolū qui incidit in ꝯtcū sicut in p̄imo casu legis nostre ⁊ tunc exceptō doli est odiosa ⁊ ideo soluens nō repeteret ꝑ cōditōem inde biti ageret tñ actione de dolo.vt.s̄.declaraui.in p̄in.q̄ōnis. Aliquando exceptio doli non oritur ex illo capite sed quia cre ditor cui obstabat aliqua exceptō uel cui nō cōpetebat actio ip so iure agit ⁊ petit id quod non debetur saltem in effectu.⁊ tūc ista exceptio nō dicitur odiosa.⁊ ideo in q̄ōne nostra qñ quis esset deceptus re ipse soluens ꝑ errorē iuris vel ꝑ errorē facti supinū repeteret alle.tex.ꝺm intellectū glo.qui cōiter appro batᷣ in.l.qui se debere.s̄.d ꝯdi.ob cām ⁊ hoc tangit gl.l.⁊ in l.qui exceptōem.in p̄in.de cōdi.inde.Sed ꝯ p̄dictam distin ctōeꝫ ipse opponit de le.ij.⁊ qḋ ibi no.C.ꝙ me.cā vbi excep tio doli oritᷣ ex dolo cōmisso in ipso ꝯtcu.⁊ tñ soluenti ꝯceditᷣ repetitio si fuit fcā solō ꝑ errorem iuris.⁊ sic vꝫ ꝙ semꝑ tutꝰ exceptōe doli soluēdo repetat ꝺm Bar.⁊ cōiter doc.in.d.l.ij. Que dcā.d.Jo.hic vꝫ exponere duplr̄.p̄io ꝙ doctores ibi velint exceptōem doli ⁊ metus nō eē simplr̄ odiosaꝫ.ēt cū ori tur ex dolo icidēter ꝯtcui sed mixtā ex odio ⁊ fauore q̄ꝛ ꝓdest excipienti ꝯ dolosuꝫ q̄ expō vel intellectus sibi non plꝫ q̄ꝛ lꝫ hoc possemus silr̄ dicere ꝙ exceptio macedoniani nō ē odio sa q̄ꝛ ēt filiosa.excipiēti ꝓdest sicut eꝯ nocet petēti.sed vt.j.vi debis.ipse nō bñ cepit mentē doctoꝝ.vñ exponit alio mō di cens bar.sensisse in.d.l.ij.ꝙ tutus exceptōe odiosa soluēs nō repetit qñ agit de lucro captādo.sicut videmꝰ in filiosa.qui lu cratᷣ repellēdo creditorē.secus si agatᷣ de dāno vitādo sicut est in exemplo q̄ōnis nr̄e.⁊ in.l.ij.C.ꝙ me.cā q̄ꝛ tunc nō distin guēdo vtꝝ dolus sit cōmissus in ꝯtcu vel potius cōmittatᷣ in petēdo plus debito semꝑ concedetᷣ repetitio q̄ꝛ non ē par ea demqꝫ rō ⁊c.vt.l.fi.C.de codic. ¶ Nec obstat si dicatᷣ ꝙ lꝫ i l.qui exceptōem.ponatᷣ exemplū in macedoniano.nihilomi nus illud respōsum non dꝫ restringere generale dcm̄ p̄cedēs vt.l.i.§.ꝙ vulgo.ff.de vi ⁊ vi ar.nam ad hoc ipse rñdet ꝙ nō restringit dcm̄ p̄cedens in quo ē eadem rō.sed restringit dcm̄ p̄cedens in casu in quo nō eēt eadē rō.argu.eoꝝ q̄ habentᷣ in glo.in.l.illud.C.de sac.san.ec.vbi ꝑ dictōem taxatiuā nō ex cludūtᷣ casus similes sꝫ dissimiles sic.sed ista similitudo ē mul tum a longe q̄ꝛ ibi ponitᷣ dictio taxatiua.cuius nā ē excludere vt.l.iij.§.cum titio.ff.de adi.lega.sed in.l.qui exceptōem po nitᷣ exemplū cuius nā nō ē excludere seu limitare dispōeꝫ ge neralē ipse tñ finalr̄ inclinat in hanc sn̄iam lꝫ dicat glo.tene re ꝯtriuꝫ in.l.qui exceptōeꝫ dū alle.l.ij.C.ꝙ me.cā.⁊ hāc opi. sequitᷣ.d.meus dicens eē distinguēdum vt mō dixi.vtꝝ tutus exceptōe odiosa tractet de lucro captādo vel de damno vitā do.mouetᷣ per.l.qui se d̄bere.in p̄i.q̄ simplr̄ loquitᷣ d doli ex ceptōe ⁊ restringere eā ad casuꝫ qñ doli exceptio opponitᷣ ex eo ꝙ quis petit qḋ non debetᷣ ē diuinare. ¶Preterea adducit tex.in.l.si nō sortē.§.indebitū.s̄.d cōdi.inde.q̄ lex simplici ter diē ꝙ tutꝰ exceptōe ꝑpetua soluēdo repetit.Cōfirmat hoc rōe q̄ꝛ exceptio doli nō ē inducta simplr̄ in odiū dolosi sed ēt in fauorē d̄cepti ne cum sua iactura alius locupletetᷣ.⁊ hoc vꝫ probari in.l.i.in p̄in.ff.d dolo in ver.uel sua simplicitate ⁊c. ¶ Tu aūt aduerte in ista mā q̄ꝛ ꝙ exceptio doli sit fauorabi lis aliquo casu.⁊ sit inducta eque p̄cipaliter in fauorē decep ti sicut in odiū decipiētis.hoc vꝫ falsum ⁊ ꝯ tex.in.l.i.in fi.ff. de doli excep.⁊ in.l.ij.in p̄in.eo.ti.dꝫ.n.in.l.i.in fi.ꝙ excep tio doli ē inducta ne quis ex ꝓp̄io d̄licto uel dolo lucretur.⁊ sic pꝫ ꝙ solū in odiū d̄cipiētis q̄uocūqꝫ dolo faciat. Idē pro batᷣ in.d.l.ij.in p̄in.vbi dꝫ ꝙ exceptio doli ē inducta ex eadē cā ex qua inducta ē actio doli.sꝫ cā ex qua inducitᷣ actio doli ē odium dolosi.vñ ista actio doli dꝫ eē odiosa ꝺm bart.in.l.ele ganter in p̄in.ff.d dolo in illo ar.utꝝ appellatōe actiōis ve niat exceptio.⁊ satis ꝓbatᷣ in.l.item exigit.ff.e.est.n.actio q̄ oritur ex c̄rie vt ibi dꝫ ⁊ colligitᷣ ex.l.fi.C.e.vbi pꝫ ꝙ q̄ꝛ actio ē odiosa currit p̄scriptio ignorāti.⁊ nō ꝑpetuatur actio ꝑ cōte statione ꝯ regulas iuris.⁊ ꝙ istud sit verissimū ꝓbatur.l.pla ne.⁊ qḋ ibi ponit bar.no.⁊ in.l.milites.codicil.§.veteranis d testa.mili.vbi dꝫ ꝙ exceptio doli fundatur sup equitate q̄ cō fideratur ex ꝑsona agētis qui repellitᷣ vñ lꝫ nulla sit equitas ex ꝑte excipiētis.nihilominus cōpetit talis exceptō.⁊ ex hoc pꝫ ꝙ exceptio doli simpliciter inducitur in odiū agētis q̄ꝛ in ea inducēda solum cōsideratur equitas ex ꝑte eius.⁊ sic vꝫ ꝙ di stinctio bar.⁊ glo.in.l.qui se d̄bere ⁊ in.l.ij.d rescin.vē.nō sit vera.nam articulus remanet satis dubius.⁊ p̄ria facie si ex ceptio doli ē odiosa vt ē ꝓbatum vꝫ ꝙ nullo casu cōpetat re petitio ꝺm regulā positā in.l.qui exceptōeꝫ.⁊ pōdera q̄ꝛ rō d cidendi in.d.tex.est odiū exceptōis cōpetentis nō ne quis lo cupletetᷣ idebite cum iactura alterius.odium aūt ex parte ex ceptionis est ratio vniformis ⁊ naturalis siue agatur de lucro captando siue de damno vitādo.vnde semper videtur dicen dum ꝙ impediatᷣ repetitio.non ob.tex.in.l.qui se d̄bere quia potest intelligi ꝙ ibi solutio fuit facta per errorem facti sicut dicitur in.l.fi.C.ad macedo.vel verius sine aliqua restrictio ne dico

ne dico

ne dico q̄ aliqñ doli exceptio cōcurrit cū alia exceptōe qd fie ri pōt vt.l.ij.§.⁊ generaliter.ff.de doli excep.⁊ tūc lȝ doli exce ptio sit odiosa i se tñ assumit naturā exceptōis fauorabil' quā cōcomitat' sicut stipulatio que est stricti iuris assumit naturā bonefidei qñ iterponit' sup ɔ̄ctu bonefidei.vt.l.si stipuler.ff. de vsur.⁊.l.si legati serui noīe.de leg.i.⁊ iō tunc cōcedit' repe titio ⁊ ita loquit' tex.in.l.qui se debere.dī.n.in prin.lȝe q̄ qui se debere putabat cū nō deberet soluit ⁊c.vnde pȝ q̄ si nō erat debitor cōpetebat sibi exceptio alia q̄ exceptōe doli que vo cat' exceptio intentōis ⁊ facti vel si erat debitor ipso iure ⁊ ob stabat alia exceptio oīo doli exceptio cōcurrebat cū alia excep tione sed vbi exceptio doli cōpeteret sola in subsidiū q2 alia nō cōpetebat vt in.l.rescriptū.§.fi.⁊.l.se.ff.de pac.⁊ in.l.mā tunc q2 nō hȝ cōcomitātiā exceptio fauorabil' erit simplr odio sa ⁊ nō cōpetet repetitio. Pro ista ɔ̄clōne vȝ eē casus sing.in l.militis codicillis.§.veteranus.in fi.ff.de testa.mili.vbi tut⁹ exceptōe doli que cātur ex eo q̄ quis petit qd nō debet' soluē' nō repetit. Sȝ ad illū tex.pōt r̄nderi q̄ illō iō est q2 eadē equi tas que repellebat exceptōe doli petentē est in eo qui vult re petere vt repellat' q2 nec legatarius nec heres hēbāt volūtatē defuncti. Scdo ꝓ ista ɔ̄clone facit gl.no.in.l.⁊ heredi.§.f.ff. de pac.vbi pȝ q̄ exceptio doli que subrogat' in subsidiū loco exceptōis pacti nō sapit nām ipsius q2 est realis lȝ pactū eēt ꝑ sonale.sed q2 bar.rephendit ibi illā glo.fm guil.⁊ ēt glo.no. loquit' ꝓprie in casu nr̄o dic ut ibi ꝑ bar.ista tñ distinctio.quā s̄.feci vȝ verissima ꝑ.s̄.dcā. Et adde ad istā mām q̄ pet.quē refert bal.in.l.cū quis.in fi.C.de iur.⁊ fac.igno.tȝ q̄ tunc ex ceptio odiosa ipediat repetitionē soluti qñ cātur de iure spāli sicut exceptio macedoniani secus si de iure cōi sicut est excep tio doli. Sȝ hoc dcm̄ nō plȝ.tum q2 lex exceptōeȝ gnāliter lo quit' de exceptōe odiosa lȝ in spē ponat exēplū macedoniani. tum q2 ego video q̄ exceptio ꝑscriptōis que est odiosa ipedit repetitionē soluti qñ soluit' ꝑ errorē iuris fm bar.qui ita lȝ in l.fi.in prin.ff.rē ra.ha.⁊ tñ illa nō cōpetit de iure spāli. Scdo debes scire q̄ nō solū si tutus exceptōe odiosa soluit trāsferē do dn̄ium nō pōt repetere sed ēt si det pignus vel tenutā cre ditori suo nō pōt illud retractare fȝ gl.sing.quā ibi approbat bar.in.l.i.§.h vba.ff.ne vis fiat ei. Tertio debes scire q̄ glo. no.in.l.legitima.ff.de pac.dixit q̄ exceptio macedoniani ob stat agēti nō solū ex dispōe legis lȝ ēt ex vi taciti pacti qd bal. ⁊ ang.ibi dicūt eē falsū si simplr itelligat' q2 sic eēt exceptio fa uorabil' ɔ̄.l.qui exceptōeȝ ꝑallegatā.vn̄ intelligūt illā glo.vē rū dicere qñ illi cui cōpetebat exceptio odiosa fuit fcm̄ pactuȝ de nō petēdo ⁊ sic volūt expsse q̄ qñ ista exceptio macedoni ani cōcurreret cū exceptōe pacti ꝑ coherentiā efficeret' fauo rabilis. Et aduerte q2 lȝ bal.in.l.cū quis.C.d iur.⁊ fac.igno. alleget bar.distinguere in exceptōe ꝑscriptōis iter soluētē per errorē fci ⁊ ꝑ errorē iuris hoc tñ nō dicit bar.imo in.l.fi.ff.reȝ ra.ha.expsse tȝ q̄ tutus exceptōe ꝑscriptōis.xxx.vel.xl.ānoꝝ soluēs repetat nec tñ est hoc ɔ̄ distinctōeȝ.s̄.ꝑ me positā q2 il la loquit' qñ nō est sublata ꝑ exceptōeȝ aliqua obligatio.s.ne qȝ ciuilis neqȝ nālis sed simplr obstat exceptio sicut declarat bar.in.d.l.cū quis.⁊ i.l.iul.de cōdi.inde.lȝ ꝑ ꝑscriptōem tolli tur ciuilis obligatio ipo iure vn̄ nō est mirū si soluēti cōcedit' repetitio. Itē aduerte ad itellectū.l.ij.C.q̄ me.cau.nā doct. cōiter ibi intelligūt illā.l.q̄ solutio fuerit fcā a sciēte ⁊ iō non cōcedit' repetitio vbi aūt eēt fcā ab ignorāte ius tunc fm eos cōcederet' repetitio q2 illa exceptio nō est mere odiosa lȝ est odiosa ex ꝑte inferent' metū ⁊ fauorabilis ex ꝑte passi metuȝ. Sȝ ɔ̄ hāc solutōeȝ facit q2 qñ fauor ⁊ odiū cōcernūt circa vnū effcm̄ insepabilē tūc attēdit' id qd nocet ⁊ nō id qd ꝓdest vt.l. si vir.s̄.ꝑ donato.nā qñ fauor ex ꝑte vnius ⁊ odiū ex ꝑte al terius respiceret diuersos effectus tūc ꝑuat' distictio que poni tur in.l.sȝ si hac.§.fi.ff.de in ius voc.⁊ ꝑ bal.in.l.venia.C.e. Sȝ pōt dici q̄ in.l.ij.iō fauor magis attēdit' ɔ̄ regulā ꝑdictam ne al's sequat' absurdū q̄ melioris sit cōditōnis delinquēs q̄ nō delinquēs.ut ibi dicūt doc.⁊ est no.limitatio ad ea que po nūtur in.d.l.si vir. Itē attēde q2 tex.in.d.l.qui se debere.non dicit id qd ego.s̄.dixerā expsse q̄ dbitor nihil debebat. Sed tñ glo.⁊ doc.ita ibi intelligūt ⁊ satis colligit' ex v̄.seq.tū dicit sed si sciebat se nō debere qui aduersat' ad primum respōsum ⁊ ponit eosdem terminos quo ad factum sed solum diuersi ficat ignorantiam a scientia. Nec tamen credas sicut credidit Imo.q̄ bar.in.d.l.ij.sentiat idē esse in exceptōe doli q̄ sit fa

notabilis ⁊ odiosa respcū diuersarū ꝑsonaꝝ q2 hoc non dicit bar.nec ē dicendū ꝑ ea que.s̄.dixi.⁊ pōt eē rō diuersitatis q2 in passo metū manifestius apparet q̄ dficit volūtas se obbli gātis q̄ in eo qui ē deceptus ꝑ dolum. ¶ Scdo principali ter adde inquātum bar.hic dicit q̄ si stiplo fuit interposita su per emptōe ⁊ venditōe vel alio ɔ̄ctu qui cōsensu ɔ̄bit' q̄ i du bio nō fit nouatio ꝑ.l.duo societatē.in prin.s̄.ꝑ socio ⁊ etiaȝ rōe q2 ex quo stiplo cōtinet tantūdeȝ q̄tū ɔ̄ctus bonefidei nō fit nouatio nisi expsse agat' per.l.fi.C.de noua.naȝ hoc dcm̄ ipse declarat distinguēdo ꝑfectius in.l.singularia.ff.si cer.pe. vbi ē vidēdū vbi idem firmat. Pro qua cōclusione adducit pau.de ca.tex.in.l.si diuortio.s̄.e.quē ipe idem ponderat ad hoc de quo dic vt ibi dixi post eū. Et ex illa cōclusione ē tex.i l.rō.§.i.s̄.de acti.emp.loquit' tñ ibi quādo stipulatio cōtine bat aliquid minus ipsa venditōe quo casu nō ē dubiū q̄ non fit nouatio sed qñ cōtineret tantūdeȝ vȝ eē aliqua dria.vtrum stipulatio interponat' ex interuallo vel incōtinenti.nā si ex in teruallo nō fiet nouatio indubio ꝑ ea q̄ habent' in.l.qui vsum fructū.j.e.⁊ in.l.fi.ꝑalle. Sed qñ fit icōtinenti qñ vel post vȝ q̄ quādo ꝑtes interponūt stipulatōeȝ videant' solū voluisse q̄ ex stipulatu agat' vt.l.si stipulatus ⁊.l.cuȝ.n.ff.de noua. Et iō hic ē maior dubitatio.⁊ q̄ oriatur actio ex stipulatu dūtaxat. vȝ casus multum notabilis in.l.vēditor.in prin.ff.cōia ꝑdio. Dicit.n.ibi tex.q̄ ex pacto apposito iuxta ɔ̄ctuȝ obligat' quis vel ex venditōe vel ex stipulatu in illo casu.vn̄ respice q2 ver ba nō respiciūt actōem sed obligatōem.⁊ vult iuriscōsult⁹ q̄ obligatio oriat' ex altero.ergo ipossibile ē q̄ indubio interpo sita stipulatōe oriat' obligatio ex ɔ̄ctu emptōis q2 sic oriretur obligatio ex vtroqȝ qd iuriscōsultus negat.sed possumus di cere saluando cōem sniam q̄ ibi loquit' qñ est actum expsse q̄ nouatio fiat.⁊ hanc opȝ.tȝ ang.in.l.emptor.in pri.in ultimis uerbis.ff.de pac.ɔ̄ quē multū facit illa lȝa dī.n.ibi q̄ ꝑ secū dam cōuentionē non vȝ recessuȝ a prima emptōe q̄ fuit valla ta stipulatōe.lȝ hoc nō videret' veꝝ.nec videret' possibile si ꝑ stipulatōeȝ nō fuisset sublata obligatio emptōis ⁊ venditōis. naȝ ab ipsa venditōe potuisset recedi nudo cōsensu vt.l.ab ēp tione eo.ti.⁊ q2 stipulatio q̄ accedit sibi.sortit' eius nāmvt hic ꝑ bar.videret' q̄ similiter nudo cōsensu possȝ reuocari arg.l. cū quis decedēs.§.i.de le.ij. Et qd scribit bar.in.l.fi.in prin. j.de solu.⁊ qd dixi post.d.m.in.l.sciēdum.s̄.e.in illa.q.nun quid stipulatio interposita sup cōtractu inoiato sit reuocanda sicut ⁊ ipse cōtractus. Et pōt dici sequēdo doc. Bar.ibi quaȝ approbat ang.q̄ lȝ cōtractus emptōis qui ꝑcessit sit reuocabi lis stipulatio tñ ē irreuocabilis.nō obstat.s̄.alleg.q2 dico q̄ loquunt' qñ stipulatio interponit' sup dispōe q̄ ex sui nā ē re uocabilis non ꝑꝑ qualitatē forme ɔ̄ctus.lȝ qñ ɔ̄ctus ē reuoca bilis ꝑꝑ qualitatē forme ipsi⁹.verbi gr̄a q2 nudo cōsensu cō trahit' emptio.iō conueniēs ē q̄ eadē forma sufficiat soluē do ɔ̄ctum vt.l.nihil tam nāle de regu.iur.⁊.l.ꝓut quisqȝ.ff.d sol.tunc q2 stipulatio non ɔ̄bit' quo ad formā sui solo cōsensu lȝ requirunt' verba.cessat rō cur possit reuocari solo consensu q̄ erat in emptōe ⁊ venditōe.⁊ iō tūc stipulatio nō assumit na turā cōtractus cui accedit. Facit optie tex.in.l.rō.§.i.ff.d act. emp.in fili vbi ꝓbat' q̄ qñ stipulatio accedēs cōtractui bone fidei ex nā verboꝝ minus cōtinet q̄ ipse cōtract⁹.nō sapit na turā cōtractus.sui.vn̄ nō veniūt fructus ex mora sicut in con tractu emptōis ⁊ venditōis q2 nō ē eadē rō.⁊ similiter pōt di ci in casu nostro ⁊ ē sing.limitatio ad iura hic alle.ꝑ bart.pria tamē facie obstat illa lȝa.⁊ iō tene eā menti. Et adde qd not. ponit Bar.in ista mā in.l.v.in prin.s̄.e.vbi dicit q̄ qñ tradi tio fit de ꝑsenti q2 res ē ꝑsens in ɔ̄ctu sup quo interponit' sti pulatio.tūc nunq̄ pōt oriri obligatio ex stipulatu.cetera dic vt plene scripsi post.d.m.i.l.singularia ꝑallegata. ¶ Tertio ad de in eadeȝ qōe inquātuȝ bar.vult q̄ ēt si stipulatio nouaret ɔ̄ ctum emptōis ⁊ venditōis.nihilomin⁹ posset intentari reme diū.l.ij.C.de rescin.vē.nam hoc dcm̄ vȝ impugnare hic imo. q2 lex aliam cū mā.j.de noua.in qua fundat se bart.loquit' in priuilegio ꝑlatōis qd priuilegiū ē ꝑportābile stipulatōi sicut ɔ̄ctui ꝑcedenti qui nouat'.sed q̄ agat' actōe ex ɔ̄ctu bonef.dei qui ē sublatus remanēte ɔ̄ctu stricti iuris hoc non vȝ possibi le lȝ ista ipugnatio nō videt' habere saporē iuris q2 cōcedo q̄ non rescindit' ɔ̄ctus ꝑ actionē ex uendito q̄ ē sublata.lȝ rescin dit' ꝑ actōem stricti iuris ex stipulatu ɔ̄ naturā ipsi⁹ actiōis ut declarat bar.in.l.elegāter.in prin.s̄.de dolo q2 ista actio non

assumit naturã bonefidei cũ subrogetur nãe ɔ̃ctus bonefidei
vt. l. i. ⁊ qȯ ibi no. C. de re. pmu. ⁊. l. titius. in tex. ⁊ glo. s̃. de p̃
scrip. v̂. ⁊ bñ facit tex. in. l. si quis ꝟuitus. ff. depositi. ageť er/
go actõe ex stipulatu isto casu que p̲ oia hẽbit nãm actiõis ex
empto lꝫ actio ex ẽpto fuerit sublata q2 satis est ꝙ ɔ̃ctus stricti
iuris qui solus remanet subrogeť vel hẽat siĺitudinẽ ɔ̃ctus bo
nefidei ⁊ no. hoc dcm̃ bar. q2 ĩ hoc ꝟo mẽbro est singulare nec
ponit alibi. ❡ Ex glo. tãgit hic bar. aliqua ptinẽtia ad mãm.
l. ij. C. ð rescin. vẽ. Et inter cetera querit vtꝝ illa lex hẽat locũ
in trãsactõe sup̲ quo fuerũt varie opiones. nã dy. tenuit ꝙ in
trãsactõe lex illa nõ habeat locũ ⁊ hoc sequiť Jo. an. post gl.
in. c. pe. de emp. ⁊ vẽ. ⁊ v2 esse cõioꝛ opi. quã et̃ tenuit spec. in
ti. de ẽp. ⁊ vẽ. §. nũc dicendũ. el. ij. v̂. quid de trãsac. sed bar. in
terp̃tatur glo. ĩ. l. lucius. §. fi. ff. ad treb. ꝙ nõ velit sentire hoc
sed ꝙ ĩtelligat ꝙ trãsactio nõ possit rescindi qñ eẽt fcã decep/
tio vltra dimidiã iusti p̃cij inspecta v̂itate eius qȯ debebatur
vñ ipse dicit ꝙ trãsactio põt rescindi sꝫ est ,pbandũ ꝙ aliquis
fuit deceptus vltra dimidiã iusti p̃cij inspecto q̃tũ valeret vel
potuisset vẽdi ius trãsigentiꝫ in illo dubio litiꝫ euẽtu ⁊ ita dicit
esse articulãdũ sed bal. in. l. ij. C. de resci. vẽ. tꝫ opinionẽ cõeꝫ
moueť q2 trãsactio equip̲atur iuramẽto ⁊ snĩe ergo sicut iura
mentũ ⁊ snia nõ retractaretur si aliquis esset lesus totaliter vt
est casus in. l. nã ⁊ postea. §. si dãneť. de iureiur. ⁊. l. nõ erit. §.
dato. e. ti. ⁊. l. ꝙ si deferẽte. ff. de dolo. ita nõ retractabiť trãsa
ctio que eis equipať. Scdȯ q2 trãsactio est quedã liberatio sꝫ
l. ij. p̃dicta nõ hꝫ locũ in pacto liberatoꝛio. l. sub p̃textu. C. de
trãsac. ⁊. l. i. ⁊ ibi no. C. de plus pet. ergo nõ hẽbit locũ in trã
sactione. Jo. de imo. in. l. lucius. §. fi. ad treb. plenius discuti
ens istũ articulũ q̃ bar. hic multũ vacillat ⁊ in fine inclinat in
opi. bar. licꝫ dicat difficile pꝛobari posse pꝛecium huius dubij
euẽtus ⁊ ꝙ oꝫ testem esse valde peritum ⁊ ad. ll. allegatas per
bal. dicit ꝙ ille. ll. pñt restringi nisi sit facta deceptio vltra di/
mediaꝫ iusti p̃cij ⁊ in hanc opi. inclinat hic. d. m. Sꝫ opi. ɔ̃ria
v2 melioꝛ pꝛio p̲ tex. no. in. l. si supstite. C. ð dolo queꝫ allegat
d. Floꝛian⁹ ad hoc ut refert Jo. de imo. in. d. §. fi. Scdȯ per
tex. ĩ. l. qȯ si deferẽte. ff. e. vbi d2 ꝙ lꝫ dolus fuerit adhibit⁹ in
p̃statõe iuramẽti q2 tamen p̲ iuramentũ trãsactũ est de lite nõ
põt retractari qȯ fcm̃ est. pꝛima. l. melius facit v2. n. ibi ,pbari
a ɔ̃rio sensu ꝙ trãsactio non põt rescidi ex modica lesione ni
si ,pbato dolo. nam scdã lex nihil facit q2 non loquiť de tran/
sactõe ,ppꝛie sũpta sed largo mȯ nã in transactõe ,ppꝛie sũpta
est casus in oppositũ ĩ. l. si supstite p̃allegata ꝙ rescindiť si est
fcã dolose ,p ista cõclusione est casus sing. iudicio meo in. l. a
diuo pio. §. si pignoꝛa. ff. de re iud. d2. n. ibi ꝙ qñ debitoꝛ vo/
lũtarie accipit pign⁹ insolutũ lꝫ plus sibi debeať q̃ valeat pi
gnus nihil põt petere ⁊ sic satiꝫ declarať ꝙ non hꝫ locuꝫ reme
dium. l. ij. in illo casu ut stati dicã ⁊ ad hoc ,pbandũ dicit iuris
cõsultus ꝙ iȯ non põt peti aliquid plus q2 v2 uelnti esse tran
sactũ sup̲ reliquo ⁊ sic vult ꝙ ad siĺitudinẽ transactõis nõ pos
sit aliquis cõqueri per remediũ. l. ij. ergo multo fortꝛ⁹ ideꝫ est
in trãsactõe nec vꝫ rñsio. do. mei qui dicit hic ꝙ hoc facit ibi
auctoꝛitas iudicis nã hoc est ɔ̃ verba lr̃e nam ꝟꝫ hoc trãsactio
nõ eẽt siĺis huic pacto si ĩ hoc pacto hoc est plus. s. auctoꝛitas
iudicis sed iuriscõsultus ad' ,pbandũ suum dcm̃ utitur siĺitudi
ne trãsactõis ergo hoc ,pbať ibi exp̃sse. ❡ Pꝛo qua cõclu/
sione vltra doctoꝛes põdero tex. in. d. l. lucius ĩ fi. vbi dicit rñ
di posse peti si nõ esset transactũ ⁊ sic attribuiť ista ipotẽtia re
scindẽdi ipsi ɔ̃ctui trãsactõis. Sed hoc esset falsuꝫ si trãsactio
non possꝫ rescindi ĩspecta v̂itate eius qȯ debeť sed possꝫ resci
di habito respectu ad id ꝙ estimareť dubius euentus nam h
ipotentia rescidendi tunc nõ causareť ex ipso ɔ̃ctu transactõis
sed ex nã rei deducte in transactõe vnde qñ fieret ali⁹ ɔ̃ctus ĩ
quo p̲p̲ dubiuꝫ euentũ futuri non possꝫ extimari res q̃tum re
vera futura est sꝫ q̃tum verisiĺiter extimareť dubius euentus
adhuc cõstitueret p̃cium respectũ illius spei nõ respectu eius
qȯ vere postea eueniret ut ẽ casus ĩ. l. si nomẽ ⁊. l. seq. ff. ð he.
vel act. vẽ. vñ hoc nõ esset ,ppꝛiũ ɔ̃ctus trãsactionis. p̃terea si
ĩ. l. luci⁹. in fi. ɔ̃ctus trãsactõis ideo nõ rescindiť q2 non fuit ,p
bata deceptio eo mȯ quo debuit ergo siĺr hoc non ẽ ex nã trã
sactõis q2 in quolibꝫ ɔ̃ctu idẽ esset. Sꝫ ad hoc possꝫ dici ꝙ fit
mentio de trãsactione ut ostendatur ꝙ aliter fieri dꝫ extima/
tio ad pꝛobandã deceptionẽ in illo cõtractu quã in alijs ut di
xit bar. vñ pꝛima rõ est melioꝛ. ❡ Aduerte tamen q2 rõ assi/
gnata per dy. ⁊ alios ꝙ trãsactio equipeť iuramẽto ⁊ snĩe nõ
videtur omnino esse bona q2 ista equip̲atio non est vniuer/
salis nam videmus quod sentẽtia lata per dolum partis. Jtẽ
⁊ iuramentum non retractantur regulariter ut in. d. l. quod si
deferente. ⁊. l. si p̃toꝛ. §. marcel. cũ ibi no. ff. de iudi. ⁊ tñ tran/
sactio ,ppꝛie sumpta semp̲ retractať si essꝫ fcã p̲ dolũ in. l. si su
perstite. p̃allegata nec et̃ v2 firma rõ bal. qui dixit ꝙ in libera
tõe non hꝫ locũ remediũ. l. ij. C. de rescin. vẽ. nã hoc v2 falsuꝫ
q2 dispȯ quãtũcũqꝫ exoꝛbitãs quinimo ⁊ coꝛrectiua q̃ loquiť
de ɔ̃ctu hꝫ locum in distractu. l. ð tutela. C. de in integ. resti. ⁊
l. si maioꝛ. C. ð dolo ⁊ ibi bal. ⁊ ẽ glo. oꝛ. in. l. iij. §. i. ff. ð ɔ̃tra.
iud. tute. ⁊ p̲ bar. ⁊ alios ĩ autẽ. sacramẽta pubeꝝ. C. si aduer.
ven. Habeo quãdam apostillã in. l. oꝛdo. C. ð execu. rei iud.
que dicit idẽ qȯ bal. in. l. ij. alle. tex. quẽ dicit se didicisse in col
latõe a quodã catelano in. l. si res. §. oẽs in fi. ff. de pigno. act.
vbi d2 ꝙ si creditoꝛ relaxauit pignus ,p aliqua alia satisfactõe
lꝫ sit d̃ceptus nõ rescinditur liberatio pignoꝛis. sed ille tex. pa
rum facit q2 in isto ꝟmone generali non tolliť remediũ. l. ij. nã
⁊ in. l. in cãe. §. fi. ff. ð mino. d2 ꝙ lꝫ ɔ̃hentibus se d̃cipere ⁊ tñ
restringiť illa generalis locutio. nisi quis sit d̃ceptus vltra di/
midiã iusti p̃cij. vñ standũ est regule supꝛadicte ⁊ tñ vt dixi de
mente iuris credo vt sit finis litiũ ꝙ nullo mȯ trãsactio possit
rescindi. ❡ Ponit et̃ hic. d. meus multos casus in quib⁹ nõ
hꝫ locum. l. ij. C. ð rescin. vẽ. Prim⁹ est qñ testatoꝛ mãdat he
redi ꝙ reddat rẽ alicui. tunc. n. nõ poterit rescindi cõtractus si
p̃cium statutũ eẽt minus dimidia iusti p̃cij alle. bal. hoc tenẽ/
tem in. l. imp̲atoꝛ. §. i. ff. de le. ij. sed Bal. alibi declarat ⁊ itel/
ligit hoc veꝝ qñ testatoꝛ statuisset dcm̃ p̃cium. ⁊ ita loquiť tex.
in. l. si fideiussoꝛ. §. meminisse de leg. i. vbi Bal. hoc tangit. ⁊
ita distinguit hic. d. me. Pꝛo qua ɔ̃clusione adduco tibi tex.
sing. qui decidit qõnem in. l. nec vllã. §. ꝙ si quis. ff. de pe. he
re. vbi d2 ꝙ si vẽditio hereditatiꝫ iubẽte testõre ẽ fcã minimo
ad p̲exiguo p̃cio. i. valde exiguo reliquuꝫ qȯ vꝫ hereditas pl⁹
petiť ab emptoꝛe iure fideicõmissi. ergo manifeste pꝫ ꝙ ven/
ditio nõ poterit rescindi q2 si illud plus nõ capit iure vendi/
tõis. sed iure fideicõmissi. manifestũ ẽ ꝙ non põt rescindi vẽ/
ditio q2 illud nõ est venditũ sed relictuꝫ ⁊ iure relicti poterat
totũ relinqui sine aliquo p̃cio. ❡ Scdȯ tangit hic. d. m. num/
quid qñ res vendiť p̲ ,pcuratoꝛẽ hẽat locum remediũ. l. ij. et̃ si
aliquis sit lesus citra dimidiã iusti p̃cij. ⁊ alle. Bar. tenẽteꝫ ꝙ
sic ⁊ ẽ doc. sing. quam tñ ipse nõ affirmat sꝫ ponit sub dubio
foꝛte in. l. si societatẽ. §. arbitroꝝ. ff. ,p soc. cõtra opi. d. m. dicit
eẽ casum in. l. si volũtate. C. de rescin. vẽ. p̃terea dicit ipse p̃/
latus d2 eẽ ,pcuratoꝛ reꝝ ecclesie vt in. c. fraternitatẽ ex̃ de do
na. ⁊ tñ si vendit rẽ ecclesie nõ rescindiť venditio nisi sit d̃cep
tus vltra dimidiã iusti p̃cij vt pꝫ in. c. cum cãm ⁊ in. c. pen. de
emp. ⁊ uen. Sed ad pꝛimũ aduerte q2 tex. in. l. si uolũtate etiã
si loquereť in ,pcuratoꝛe generali ꝟm ꝙ bar. loquiť ut statiꝫ di
cam possꝫ euitari. nã bart. nõ dicit ꝙ possit rescindi cõtractus
absolute. sꝫ ita demũ si nõ possit agi ad interesse ɔ̃tra ,pcura/
toꝛẽ. puta q2 nõ sit soluẽdo. nec ẽ hoc incõueniẽs q2 ⁊ qñ ,pcu
ratoꝛ decipit p̲ dolum fit ista distinctio. l. si ,pcuratoꝛẽ. in pꝛin.
uel. §. i. ⁊ ibi no. ff. man. ⁊ no. in. l. elegãter. §. si ,pcuratoꝛ. ff. ð
dolo. ergo siĺr v2 posse fieri isto casu q2 ut hic uides in ꝟo rñ/
so. deceptio re ipsa rescindit cõtractum sicut deceptio fcã per
dolũ. ⁊ bñ facit qȯ no. in. l. plane. in pꝛin. el. ij. ff. de le. i. vnde
Bar. nõ errauit ita enoꝛmiter sicut ipse credit. ⁊ maxie q2. l. si
uolũtate loquiť in ,pcuratoꝛe qui hẽbat spãle mandatũ ad vẽ/
dendũ in quo ẽ magis quid ĩputeť dño ꝙ si vendat ,pcuratoꝛ
generalis hñs mandatũ cũ libera. l. ,pcuratoꝛ cui libera ⁊. l. ,p/
curatoꝛ totoꝝ. ff. de ,pcu. p̲ bar. tñ melius facit tex. in. l. si d̃ser
tas. C. si p̲p̲ pub. pẽ. ⁊ in. l. si quos. C. ð rescin. ven. vbi ,pbať
ꝙ qñ executoꝛ vẽdit rem d̃bitoꝛis et̃ iteruenĩẽte auctoꝛitate iu
dicis vẽditio retractať si sit fcã vili p̃cio lꝫ citra dimidiaꝫ iusti
pꝛecij. ⁊ hoc non põt esse alia rõe nisi quia nõ ita faciliter de/
bet p̃iudicari domino qñ alter vendit ad p̃iudicium ipsius lꝫ
habeat ptãtem vendendi a lege sicut quando ipse vendit ca/
sus tamen non est omnino similis quia ibi non est quid im/
puteť domino ex quo ipse non elegit ,pcuratoꝛem. sed in casu
nostro sic. vnde articulus remanet aliqualiter dubius. simili/
tudo tamen Bar. non est incongrua vt qua ratione qui pꝛo/
mittit nõ venire ɔ̃ laudum non p̃sumiť hoc sensisse de enoꝛ/
mi lesione lꝫ nõ sit vltra dimidiã iusti p̃cij. l. si libert⁹. ff. ð op.
lib. ⁊ in. c. veniẽs. ex̃ de iureiur. ita ille qui dat ptãtem uẽden/
di saltẽ in genere nõ videať ,pcuratoꝛi cõmisisse id qȯ in spẽ

v̂isimiliter

verisiliter nõ fuissꝫ cõcessurus.s.vt grauiter possit ledi ut.l.ob
ligatione gnali.ff.de pigno.⁊ in.c.i.§.in generali si ð feu.fu.
cõtro.iter do.⁊ ag.vñ super hoc ē cogitãdũ vsqꝫ ad lectiõeꝫ se
quentē.Tutius tamē vꝫ tenendũ ꝙ si vēditio fit per ꝓcurato
rem nõ fiat rescissio ꝯctus nisi qñ est deceptio vltra dimidiaꝫ
iusti p̄cij q2 vꝫ esse aliqua dria inter arbitratorē electꝫ super
lite ⁊ ꝓcuratorē cõstitutuꝫ ad ꝯctus naꝫ arbitrato2 electus a ꝑ
tibus sup lite vꝫ electus tanq̄ ꝑsona diligēs ⁊ circũspecta qñ
in decernēda iustitia ⁊ equitate requirit̃ idustria bñ facit tex.
in.l.iii.§.tã ⁊ si.s.de arbi.vnde vꝫ ꝙ ꝓcurato2 cõstitutus ad
litē que requirit plus idustrie tenet̃ de leuissima culpa ubi alij
tenent̃ de leui dũtaxat.l.a ꝓcuratore.C.mã.⁊ qð ibi no.vnð
ꝑsona que hꝫ decidere liteꝫ dꝫ esse magis idonea quaꝫ qui hꝫ
simplr̃ ꝯhere extra iudiciũ ⁊ ideo si decipit cõpromittentē fa
cilius dat̃ recursus quã si ꝓcurato2 cõtrahens extraiudicialr̃
decipiat̃.Et ad.c.fratitatē de dona.qð allegat.d.m.ꝯ bar.põt
faciliter rñderi q2 in.c.cũ dilecti.⁊ in.c.cum cãm de ēp.⁊ ven.
vēditio fuit fcã cõsentiente capitulo ꝙ plus põt p̄iudicare q̄
solus p̄latus ut plene habet̃ in.c.i.de dolo ⁊ cõtu.⁊ in.c.cum
dilectus de o2.cog.possꝫ ēt dici ꝙ etiã si p̄latus solus ꝯheret
sicut eēt in re mobili in qua non requirit̃ solēnitas canonica
iõ deberet eē deceptio vltra dimidiã iusti p̄cij q2 p̄latus non ē
simplex ꝓcurato2 sed est ēt vsufructuari⁹ in uita ut plene tra-
ditur i.c.p̄nte de offi.o2.li.vi.⁊ ideo hꝫ plus ptãtis ꝙ ꝓcura-
to2 simplex.Et ad illam qõem vtꝝ.l.ij.de resci.ven.hēat locũ
in transactõne dũ allegaui.l.nomē.ꝙ in ꝯctu fcõ sup re cuius
euētus est icertus de futuro nõ vꝫ emi res sed spes que pēdet
a dubio euētu.vide tex.cũ glo.in.l.noia.ff.de here.vel ac.vē.
⁊ ꝙ trãsactio ēt rõe interesse qð cãtur vel põt ꝯsiderari ex euē
tu dubio ⁊ incerto nõ retractet̃ vꝫ casus clarus in.l.de fideicõ
misso.C.de transac.vbi dꝫ ꝙ transactio fcã sup fideicõmisso
cõditionali duplici rõe nõ retractat̃ in casu illi⁹.l.tuꝫ q2 ꝑꝑ pa
ritatē p̄iudicij neuter vꝫ deceptus.tum q2 ēt si alter esset dece
ptus ⁊ eēt maio2 non succurreret̃ sibi ex quo fuit deceptus re
ipsa.vnde nisi restringas illũ tex.ꝙ nõ succurrit̃ nisi attēta cõ
sideratõe illius spei aliquis eēt deceptus vltra dimidiã qð est
diuinare ibi est casus istius qõis.Et ꝙ qñ lis est mota debeat
extimari dubius euētus nõ vera q̄titas debiti vbi sup transa
ctõe dꝫ plene fieri extimatio vꝫ casus in.l.cũ hi.§.si cũ lis.ff.ð
trãsac.vbi ꝓbatur ꝙ aliud est trãsigere sup alimentꝫ debitꝫ qñ
debitũ nõ reuocatur in dubiũ ⁊ aliud est trãsigere sup lite mo
ta in alimētis qð nõ eēt veꝝ nisi ꝑꝑ hoc q2 aliter fit extimatio
⁊ trãsactio sup debito liquido ⁊ aliter sup debito dubio qð est
in lite.Et attendēdũ q2.d.m.hic dicit bal.in.l.ij.C.de rescin.
vē.tenere ꝙ in actu liberato2io nõ hꝫ locũ.l.ij.⁊ iõ infert ꝯtra
bar.qð ēt ego.s.retuli in qõe nostra sed ipse allegat casuꝫ in.l.
si intra.ff.de pac.⁊ forte habuit aliã repetitõeꝫ bal.sed in mea
nõ est ⁊ tamē illa.l.nihil facit vt ipse h oñdit.Et ꝙ ēt in libe-
ratõe hēat locũ remediũ.l.ij.ēt facta simplr̃ absqꝫ eo ꝙ liberãs
aliquid recipiat tꝫ bar.in cõsi.suo.xc.in ꝰo arti.⁊ q2 arbitram̄
tũ est quedã transactio largo mõ ⁊ ꝓut trãsactio est nomē ge-
neris nõ prout est nomē spēi vt declarat bar.in.§.arbitroꝝ p̄
alle.⁊ in.l.qð si ephesi.ff.de eo ꝙ certo.⁊ in.l.furti.§.qui ius
sit.de his qui no.infa.sup quo vide plene bald.in ꝑica.C.de
re.pmu.iõ infert bar.ex sua doctria p̄missa ꝙ qñ aliquis vult
recurrere a laudo dꝫ ꝓbare se esse deceptũ attēto dubio euētu
litꝫ.s.facta extimatõe quãtũ extimaret̃ ius lesi i illo dubio euē
tu nõ habito respectu ad id qð vere debet̃ ⁊ lꝫ bal.in.d.l.ij.i-
pugnat hoc dcm̃ ⁊.d.m.hic dicēs ꝙ arbitramētũ est iproprie
trãsactio ⁊ ꝙ corã arbitratore nõ est lis.ista dcã nihil cõludũt
cõtra dcã bar.nã sicut ego fateo2 ꝙ q2 arbitramētũ nõ est pro
prie trãsactio iõ põt recurri a laudo q̄uis trãsactio non possit
rescindi ēt si nõ cõtingeret deceptio vltra dimidiã iusti precii
vt pꝫ in.l.verũ si rõe.ff.ꝓ so.⁊ in.c.veniēs.⁊ in.c.quintauall'.
de iureiur.ita nõ ꝯcedo ꝙ q2 arbitramētũ nõ est ꝓprie transa
ctio iõ debeat ꝯsiderari lesio respcũ v̄itatꝫ debiti nõ attēto du
bio euētu litꝫ q2 si hoc dꝫ ꝯsiderari trãsactiõe qñ iudex hꝫ exti
mare pro quãta quãtitate dꝫ fieri transactio vt.s.oñdi ꝑ tex.i
§.si cum lis.quare nõ idem debeat fieri in arbitramēto nõ po
test eē rõ diuersitatꝫ nec capit bar.verbũ litꝫ ꝓprie qñ loquitur
de arbitratore sed largo mõ pro cõtrouersia que põt etiã esse
extra iudicium ut plene habetur in.l.amplius non peti.ff.reꝫ
ra.habe.⁊ in.l.actione.C.de transacti.⁊ quia do.meus refert
hic Bal.tenere in.d.l.ii.ꝙ ex nouis probationibus põt de-
tigi iniquitas laudi.⁊ dicit bar.tenere oppositũ.Scias ꝙ bal.
in.l.ij.nihil dicit de hoc nec bar.simplr̃ tꝫ oppositũ sed cũ di-
stinctõe q̄ est necessaria.nec põt alr̃ dici q̄ ipsi ponũt in.d.§.
arbitroꝝ.naꝫ quãdo impugnãs laudũ arguit dolũ arbitrato-
ris impossibile ē dicere ꝙ ex nouis ꝓbatõibus hoc fiat quia
q̄uo fuit arbitrato2 in dolo corã quo nõ fuit ꝓbatum ius ꝑte.
vbi aũt nõ requireret̃ dolus arbitratoris bar.tꝫ ꝙ possit argui
ex nouis ꝓbatõibus ⁊ ad tex.in.l.vñ si nerua.ff.ꝓ so.qui vꝫ
ꝓbare ꝙ in ipugnãdo laudo fit extimatio respectu eius quod
vere debet̃ quē adducit.d.meus hic.est dicendũ ꝙ ibi loquit̃
in arbitratore assumpto sup alio cõtractu q̄ sup ꝯctu transa-
ctõis.vnde ibi non põt fieri extimatio dubij euētus litꝫ cũ nul
la sit lis.sed secus est in transactõe vt de se pꝫ. ¶ De ceteris
aũt limitatõibus quas ponũt hic moder.⁊.d.meus.dic vt hic
plene per eos ⁊ vt tetigi mõ in voce.Et tamē in illo articulo
sup quo cõsuluit.d.m.vt ipse refert vꝫ ꝙ si ēpto2 rei post tra-
ditionem inuenit thesauꝝ lꝫ dominiũ efficiat̃ ipsi⁹ ipso iure vt
l.a tutore in tex.⁊ glo.ff.de rei vē.quã ipse adducit hic.tamē
poterit rescindi ꝯctus per.l.ij.de rescin.vē.uel ðbebit supple
ri p̄cium vt ibi dꝫ.⁊ hoc ipse ꝯsuluit.nã de rescissione ꝯct⁹ ni
hil dicit argumēta tamē sua sentiũt hoc.⁊ ꝙ istud sit veꝝ pro
bat duplr̃.Primo ꝙ in rescindēda venditõe dꝫ attendi ueꝝ p̄-
cium rei qð erat tꝑe emptõis ⁊ venditiõis.l.si uolũtate in fi.
C.de rescin.vē.ēt si nõ sit apparēs.dũmodo ita sit ut.l.nõ in-
telligit.§.diui f2es.ff.de iure fis.ergo cũ uere eēt longe maio-
ris p̄cij ꝓpter thesaurũ occultũ vꝫ ꝙ possit rescindi uenditio.
Sed ad hoc rñderi põt ꝙ theseurus abscõditus in agro nõ ē
pars rei quod pꝫ.q2 qui possidet vnã ꝑtem rei totã vꝫ posside
re.l.i.in p2in.ff.ð acqui.pos.⁊ tñ qui possidet reꝫ non possidet
thesauꝝ nisi sciat locũ thesauri vt plene declarat̃ in.l.iij.§.ner
ua.⁊.l.se.ff.de acqui.pos.⁊.l.ꝑegre in p2in.co.ti.vñ dominiũ
thesauri acquirit̃ domino agri nõ vt ꝑs rei neqꝫ ex titulo ven
ditõis sed ex legis dispõe per regulã positã in.§.thesauros in
fi.de re.diui.⁊ in.l.nũquid.§.thesauros de acqui.re.do. Se-
cũdo arguit q2 venditio ⁊ locatio sunt similes.l.ij.ff.loca.sed
ego habeo ꝙ quãdo ꝯducto2 rei lucrat̃ ex casu fortuito multũ
plus solito dꝫ augeri pensio ꝰm glo.quã approbãt ibi doc.in
l.si merces.§.vis maio2.ff.loca.ergo idem erit in emptõe.Sꝫ
ad hoc rñdet̃ ꝙ decisio in.§.uis maio2 attenta rõe glo.⁊ bar.
ibi de directo ꝯcludit in oppositũ in casu nr̃o ⁊ ēt attenta rõe
tex.exponēdo vt exponit glo.nã iõ fit augumētum pensionis
ꝯductori.q2 eꝯ ipse sustinet cõmodum remissionis mercedis
qñ ē sterilitas.sed ista rõ cessat in emptõe ⁊ venditõe q2 lꝫ res
vendita totaliter pereat empto2 dꝫ integrũ p̄cium q2 perit pe-
riculo suo.l.necessario.in p2in.de peri.⁊ cõ.rei.ven.⁊.l.i.C.
e.Preterea attende q2 glo.exponit pessime tex.in.§.vis ma-
io2.dicit.n.ibi iuriscõsultus ꝙ cõducto2 dꝫ tollerare dãnuꝫ ⁊
soluere pēsionem integrã q2 eꝯ lucrũ modicũ sibi nõ aufert̃ q̄
v̄ba glo.exponit in.ꝓ ualde.i.valde modicũ.sed ista nõ ē in-
tentio lr̃e q2 loquētes bñ latine vocãt imodicũ nõ exponendo
in ꝓvalde sꝫ exponēdo in ꝓ nõ.i.nõ modicũ.⁊ ita exponitur
in.l.si superstite.C.de dolo.ita ēt reperit̃ acceptũ in poetis la
tinis.vñ ibi eēt casus ꝓprie ꝯ glo.⁊ tñ ēt ꝰm opi.glo.vt.s.di
xi.ista decisio ē falsa nec ego eã sequerer in iudicando aliquo
mõ.Et ad mãm istã vide sing.limitatõem bal.in.c.i.qualiter
domi.ꝓprie.p2iue.vbi dixit ꝙ si apponit̃ pactum in uenditio
ne ꝙ si infra pascha nõ suppleat̃ iustum p̄cium vēditio rema
neat pro p2io p̄cio nõ hēbit locũ remediũ legis secũde ex quo
ꝑtes sibi spãliter ꝓuiderũt de suppletõe p̄cij.ibi ēt dicit ꝙ li-
cet uendito2 renũciet remedio.l.ij.nõ tamē sequit̃ ergo ēpto2
vꝫ renũciasse. ¶ Adde ēt ꝙ ecclesia nõ dꝫ ðcipere ēt circa di-
midiam iusti p̄cii.vnde forte si peteret̃ p̄cium vni⁹ ðbiti pos-
set opponi exceptio.h.d.glo.no.x.q.ii.c.hoc ius porrectuꝫ.⁊
ꝓbat̃ ⁊ ibi hoc tenēt moder.in.c.i.ð emp.⁊ ven.⁊ Ang.in au
ten.de alie.emphi.§.hoc etiam nõ tamen declarant docto.in
dictis locis.vtrum aduersus petētem posset competere excep
tio.nam de remedio.l.ii.de rescin.vendi.non videtur dicen-
dum ꝙ habeat locum si ecclesia nõ ledit vltra dimidiam iusti
p̄cii.si enim ecclesia que emendo decepit aliam non facit lo-
cum remedio.l.ii.nisi ðceptio excedit dimidiam vt in.c.cum
dilecti.in fi.de emptio.⁊ vēditio.eadem rõe nec ecclesia ven
dens q2 est eadē rõ in cõnexis in.l.fi.C.de indi.vidui.cuꝫ ibi
no. ¶ Itē adde inquãtũ moder.dicũt ꝙ ille qui scit valoreꝫ
rei sue non põt hr̃e remediũ.l.ii.ꝑ ea que hr̃itur in.l.i.in fi.cũ

fi. de act. emp. Nã hoc vž limitare bal. in. l. ii. C. de rescin. vẽ. nisi sit p̃sona cõsueta versari circa possessiones suas q2 tũc p̃sumit̃ scire valorẽ rei sue. ꝛ sic vult q̃ lex quisquis hẽat locuꝫ in casu dubio. sed vbi eẽt ista ꝯiectura vult q̃ p̃sumat̃ scia. Et h dicta sequit̃ Jmo. in. c. cũ ꝯtingat. char. xxiij. vel. iiij. extra de iureiur. Nã istud dcm̃ est valde dubiũ de iure q2 ista cõiectura p̃ quã bal. arguit sciam nõ vž esse ita fortꝫ sicut illa qȯ nõ est v̄isimile aliquẽ in magna q̃titate velle iactare suũ ꝛ affici dãno. vñ videmus q̃ q̃uis in fcõ ꝓprio regl'r nõ p̃sumit̃ error. l. quisquis. in prin. ff. ad velle. tñ vbi agit̃ de dãnovitãdo p̃sumit̃. l. sed si me puté. ꝛ ibi p̃ bar. ff. de cõdi. inde. ꝛ p̃ eũdeꝫ i. l. ñ fatet̃. ff. de cõfes. Si ergo in fcõ ꝓprio p̃p dãnũ vitãdũ p̃sumit̃ error multofortiꝰ p̃sumit̃ error in extimatõe rei ꝓprie q2 facilius pȯt cõtingere q̃ aliquis nõ sit p̃itus extimãdi rem ꝓpriã ꝓut decet q̃ q̃ sit ĩmemor ꝛ obliuiscat̃ factũ ꝓpriũ qȯ cõtinet interesse nisi sit de lõginquo tp̃e iuxta notata in. l. peregre. in prin. ff. de acqui. pos. Jtẽ adde inquãtuꝫ bar. h dicit q̃ p̃ ista v̄ba ꝛ si plus valeret ꝛc. nõ remittit̃ remediũ legis scd̃e ab eo qui ignorat p̃ciũ rei sue q2 hec dictio plus refert̃ ad modicũ vt. l. hec adiectio. de v̄. sig. nã bal. in. d. l. ij. ꝛ refert. d. me. hic dicit q̃ istud est verꝫ nisi in renũciatõe dicat̃ ꝛ oẽ id ꝛ totũ qȯ plus valeret ꝛ donauit ꝛc. nã p̃p illa verba vniuersalia oẽ ꝛ totũ vž q̃ cõprehẽdat̃ ẽt deceptio vltra dimidiã iusti precij. Sꝫ ista dicta nõ placẽt. d. m. q2 geminatio v̄borꝫ sup̃flua non multiplicat sensũ vt in. l. pediculis. §. labeo. ff. de au. ꝛ ar. leg. ꝛ l. balista. ad treb. s̃m vnã lec. Sed ista rõ nõ est vera absolute q2 in multis casibus geminatio op̃at̃ aliquid vt ego dixi rep̃hendẽdo hãc rõeꝫ in. l. ij. s̃. e. ti. ꝛ s̃m cõlorẽ lecturã est casus i d. l. balista. ꝛ. l. ij. §. qȯ ait. ff. qui satisd. cog. Dico ergo ꝛ meliꝰ q̃ ista dictio oẽ id ꝛ totũ uel oẽ totũ qȯ plus valeret est dictio relatiua que refert se ad illud plus. ꝛ iõ nõ pȯt cõtinere aliud q̃ cõtineat v̄bũ plus q2 relatio refert substãtiã ꝛ qualitatẽ eiꝰ ad qȯ se refert vt. l. interdũ. ꝛ ibi no. ff. de her. insti. ꝛ in. l. a filia. §. testator. ff. de ali. ꝛ ci. leg. ꝛ p̃ bar. in. l. si quis s̃uũ. §. fi. ff. de leg. ij. ¶ Jtẽ adde inquãtũ bar. dicit q̃ illa adiectio ꝛ plꝰ refert̃ ad modicũ. nã hoc nõ vž verꝫ s̃m Jo. de imol. q2 si sic eẽt ista cl'a sic adiecta nihil operaret̃. nã ẽt si nõ eẽt adiecta nõ possent ꝯhentes rescindere ꝯtũ circa dimidiã iusti p̃cij vt dictũ est sed v̄ba sunt itelligẽda vt aliquid op̃ent̃. vt in. l. si stipulatus. ff. de vsu. ꝛ. l. si qñ. in prin. de le. i. ergo vž q̃ operent̃ vt tollãt remediũ. d. l. ij. Sed ad hoc ipse nitit̃ r̃ndere q̃ ista v̄ba vident̃ adiecta ad cautelã ꝛ q̃ ea que inserunt̃ in ꝯtu ad cautelã nõ mutant naturã dispõis neqꝫ iuris cõis circa eam sicut si illa dispõ eẽt fcã simpl'r sine illa adiectione. l. qui mutuã. in prin. ff. man. ꝛ. l. que dubitatõis. ff. de reg. iu. d. m. dicit r̃ndendo eodeꝫ mõ q̃ p̃ istã dispõem nõ tollit̃ oppositio supra facta vꝫ q̃ illa verba debẽt aliquid op̃ari iõ dicit eẽ cogitandũ. Tu aũt dicas q̃ lꝫ tex. in. l. qui mutuã. ꝛ in. l. pediculis. §. labeo. d̃ au. ꝛ ar. le. ff. dicat q̃ quẽ inserunt̃ ad abundãtẽ cautelã nõ alterant naturã dispõis nõ tñ negãt q̃ ista que inserunt̃ nõ sint sup̃flua imo ꝯ2iũ ꝓrestat̃ tex. in. d. §. labeo. in verbo nõ necessaria. ꝛ sic vž obstare ꝯ2iũ. Pro cuiꝰ solutõe dic q̃ aliqñ verba sup̃flua adiecta in dispõe nullo mõ ex sui significatu p̃nt iportare aliquid vltra id qȯ iportaret simplex dispõ. ꝛ tũc fatendũ ẽ q̃ sunt sup̃flua ꝛ nõ alterãt dispõeꝫ. Aliqñ v̄ba p̃nt iportare aliquid vltra ex suo significatu q̃ iportaret simplex dispõte tũc debẽt intelligi vt aliquid operent̃ vt in. c. si papa. de priuil. li. vi. ꝛ in iuribus p̃alle. Et sic videret̃ q̃ in casu nr̃o ista v̄ba ꝛ plus ꝛc. op̃arent̃ aliquid vt tolleret̃ remediũ legis scd̃e. ꝛ hac rõe utit̃ Jo. de imo. in fi. q. vt statim dicã in. c. cũ cõtingat. in. xxi. char. extra de iureiur. Q̃uo ergo r̃ndemus ad ꝯ2iũ dicẽdũ q̃ ista cl'a ẽt si nõ tollat remediũ. l. ij. operat̃ aliquid q2 reddit aduersariũ tutũ in foro ꝯ̃scie in quo ẽt si aliquis decipiat circa dimidiã iusti p̃cij tenet̃ ad restõem vt plene p̃ anto. d̃ bu. ꝛ moder. in. c. in ciuitate. de vsur. ꝛ Jo. cal. i. c. fi. e. ti. Ego tñ nõ tenui hãc doctrinã i. c. cũ cãꝫ. ex̃ de testi. vbi plene discussi istũ articulũ. ꝛ s̃m opi. meã obstaret ꝯ2iũ ꝛ eẽt cogitãdũ nisi dicas q̃ ista cl'a est vtilis in foro ꝯscie ad tollendã dubitatõeꝫ ꝛ cõis opi. est q̃ quis teneatur in foro cõscie. ¶ Vltio adde inquantum bart. hic in fi. dicit q̃ si aliquis renunciet specialiter exceptioni doli que surgit ex enormitate lesionis vltra dimidiam iusti precii ista renunciatio valet quod ipsemet expresse tenuit cõtrarium in consilio suo nonagesimo in vltimo dubio. ꝛ vtitur duplici rõne. ¶ Pria ẽ q2 dolus futurus nõ pȯt tolli p̃ pactum. l. si vnus. §. illud nulla. ff. d̃ pac. sꝫ hic tolleret̃ dolus futurus q2 tollit̃ dolus quẽ quis cõmitteret in futurꝫ petẽdo. ergo vž hoc nõ posse fieri. sed huic rõi ipse optĩe hic r̃ndet. vñ dic vt hic p̃ eũ. ¶ Scd̃o mouet̃ q2 quo errore ducit̃ ad vendẽdam rẽ vltra dimidiã iusti p̃cij eodeꝫ errore vž duci ad renũciãdum b̃nficio dicte legis quasi credat q̃ istõ remediũ nõ d̃beat h̃re locum. ꝛ iõ nõ vž valere renũciatio lꝫ sit spãliter fcã. alle. tex. in. l. doli ver. diuersus. ff. de dona. Facit optime qȯ idẽ ponit in. l. si ex cautõe. C. d̃ nõ nu. pe. Pro ista cõclusione vide tex. sing. quẽ Bar. ibi no. ad hoc in. l. fi. §. idem quesitũ. ff. de condi. ide. p̃ quẽ bar. ibi dicit q̃ v̄ba que solẽt apponere notarii in instr̃o. Et renũciauit cõditioni debiti ꝛ dolo malo parũ importãt q2 quo errore ducit̃ ad ꝯhendũ eodeꝫ inducit̃ ad ita ꝓmittendũ. De quo dcõ multũ dubitat Jo. de imo. in. d. c. cũ ꝯtingat lꝫ. d. m. hic videat̃ illud sequi nõ in ista q̃õe sed in sili. q̃ñ quis fuit dolo d̃ceptus ꝛ renũciauit exceptõi doli ꝛc. mouet̃ Jo. de imo. q2 quãdo quis renũciat cõditioni idebiti vel in casu nr̃o remedio legis scd̃e vž cogitasse q̃ hoc remediũ possꝫ sibi cõpetere. ꝛ hoc fatet̃ Bar. sed tamẽ s̃ꝫ bar. nõ sequit̃ cogitauit in genere hoc remediũ sibi cõpetere. ergo vꝫ renũciatio q2 eadem cã irritat renũciationeꝫ. Mihi plus plꝫ opi. bar. posita hic. saluo iure melius cogitãdi q2 s̃m hoc sequeret̃ q̃ ille qui trãsigendo vel liberãdo aliquẽ cogitat in genere de eo qȯ in spẽ ignorat sibi deberi nõ liberaret efficaciter in d̃bito ignorato q2 quo errore ducit̃ ad liberãdũ simpliciter eodẽ duceret̃ ad liberãdum cũ illa cl'a ita q̃ sub ista liberatõe veniãt ẽt illa de quibꝰ nõ ẽ cogitatus qȯ ẽ ꝯ ea que ip̃se no. in. l. cũ aquil. de trãsac. ꝛ in. l. sub p̃textu. C. e. ꝛ in. l. aurelio. §. gaius. ff. de libe. le. non obstat tex. in. d. l. doli ver. diuersum q2 qñ obligatio irritat̃ ex fragilitate p̃sone ꝯhẽtis. eadem rõ ẽ in eo qui renũciat quẽ i eo qui simpliciter ꝯhit. l. si iudex circũuento. ff. de mino. nã non pȯt renũciãs hãc suã fragilitatẽ tollere. sꝫ in casu nr̃o nõ est sic. q2 ex quo cogitat in genere q̃ hoc remediũ possit sibi cõpetere ꝛ tñ vult illud tolli p̃ inde est ac si sciret in spẽ tale remediũ cõpetere. nec dž ãpliꝰ ignorãter facere vt in. l. qui iure militari. ff. de testa. mi. Et aduerte q2 illa ꝯclusio quã ego. s̃. posui q̃ i quolibꝫ ꝯtu in quo venit aliquid qȯ pẽdet ex futuro euẽtu icerto dꝫ extimari iste dubius euẽtus si rei extimatio ẽ fiẽda q2 ille vž venire in ꝯtu est casus clarus ꝛ notabilis in. l. si iactũ. ff. de ac. emp. Possꝫ tamẽ defendi opi. Bar. in. d. lucius. §. fi. q̃ iõ posuit ibi verbũ trãsactionis q2 in casu ibi exp̃sso nõ poterat venire in extimatõe dubius euẽtus nisi p̃ litẽ motã ꝛ transactõem secutaꝫ. iste tñ intellectus violat l'raꝫ q2 si intẽtio iuriscõsulti fuit dicere q̃ in trãsactõe rescindẽda nõ sit satis ꝓbare verã extimatõeꝫ rerũ sed d̃beat ꝓbari dubius euẽtus non dixisset simpl'r q̃ trãsactio non pȯt rescindi que v̄ba importãt q̃ absolute dꝫ stari transactioni sꝫ dixisset r̃ndi dubium litis euẽtum eẽ inspiciẽdo si transactio sit interposita.

Stipulatio ista. Stipulatio h̃re licere ex rigore v̄borꝫ obligat ꝓmittentẽ ex fcõ cuiuscũqꝫ impediẽtꝫ sꝫ ex interp̃tatõe iuris ex fcõ suo ꝛ successoris dũtaxat ꝛ idẽ si aliquis ꝓmittat exp̃sse per se nõ fieri. quo minus h̃re liceat sꝫ si aliquis ꝓmittit exp̃sse fcm̃ alienum nõ vꝫ promissio nisi sit adiecta stipl'o pẽalis. h. d. vsqꝫ ad. §. si forte. Et s̃m intellectũ cõem ver. sꝫ quatenus est iũgendus cũ p̃cipio l'r̃e vt aliquid addat intellige q̃ vbi in p̃cipio simpl'r dixit q̃ obligat̃ ex fcõ suo ex interpretatõe iuris. d̃clarat̃ hic q̃ hic q̃ nõ solũ tenebit̃ ex fcõ suo sꝫ ẽt ꝓ fcõ heredũ suorꝫ ꝛ heredꝫ. heredum. ¶ Pr̃io no. ibi nec p̃ quẽq̃ oĩo fieri. q̃ ista dictio oĩo ẽ dictio vl'is ꝛ significat idẽ qȯ oẽs vt pꝫ in ver. que res facit. ꝛ iõ sicut dictio oẽs q̃ est vl'is aliqñ recipit restrictõeꝫ puta ne quis indebito dãno afficiat̃ vt no. in. l. ij. C. de noxa. ita ꝛ ista dictio oĩs vel oĩo restringit̃ eodeꝫ mõ. casus est notabilis quẽ ibi no. bal. ad hoc in. l. fi. in prin. C. d̃ ꝯhen. emp. ¶ Secũdo no. ex eodẽ v̄. q̃ ex ꝓprietate v̄borꝫ ẽt in stipl'onibꝰ indefinita equipollet vl'i. nam tm̃ ẽ dicere q̃ tibi h̃re liceat indefinite quãtum si diceret̃ q̃ p̃ oẽs hoies nõ fiat quo minus tibi h̃re liceat. Et hoc facit ad no. p̃ bar. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ꝛ iur. in illa q̃õe. vtrꝫ q̃ indiffinita equipolleat vl'i sit ex ꝓprietate sermonis vel ex interpretatõe. naꝫ si ẽ ex interpretatõe vt dicit bar. ergo in stipl'onibꝰ nõ equipolleret vl'i in quibus obmissum habet̃ ꝓ obmisso ꝛ verba ꝓprie capiantur. l.

quicquid

quicquid astringēde.j.e.vnde cogita sup hoc quid sit dicēdū.
¶ Tertio no.ibi obligat etiā ⁊c.ꝙ stipulatio negatiua cōce
pta ꝑsonaliter transit ēt ad heredē.⁊ hūc tex.allegaui in.l.si sti
pulatus fueris ꝑ te nō fieri.j.e.Amplius addit bal.in.l.fi.C.
de ac.ēp.ꝙ istud est verꝝ ēt si quis ꝓmittat taxatiue vt ꝙ per
me dūtaxat nō fiet ⁊c.sꝫ istud dcm̄ nō ꝓbat hic.⁊ est ꝯ cōem
sniam.vt no.i.d.l.si stipulatus fueri.ꝓ qua allegat cōiter tex.
in.l.qui in futurꝝ.§.i.ff.de pac.⁊ ꝙ iste tex.debeat intelligi qn̄
nō est apposita dictio taxatiua.sꝫ bar.in.d.l.qui in futurū.§.i.
⁊ est casus ꝯ istā doctrinā in.l.nō solū.§.tale.ff.de lib.le.vbi
pꝫ ꝙ dictio taxatiua nō cōprehēdit heredē. ¶ Et aduerte qꝛ
ꝑ illū tex.pōt dānari quedā doctria bal.quā adducit hic.d.m.
in.c.i.qui suc.te.ſm euꝫ dicentꝭ ꝙ ille qui ꝓmittit in ꝯctu de
suo dato ⁊ fcō tm̄ teneret ēt ex fcō sui auctoris qꝛ fcm̄ aucto/
ris vꝛ fcm̄ suū cuius ꝑsonā ipse repn̄tat.allegat bar.hic tenen
tē in.l.si ſuus.in prin.ff.de cōdi.fur.sed bar.nō loquit qn̄ fuit
apposita dictio tm̄ sed simpl'r qn̄ quis ꝓmisit de dato ⁊ facto
suo quo casu nō est mirꝝ si cōprehēdit auctor ꝓmittēs qꝛ fcm̄
auctoris vꝛ fcm̄ suū.vn̄ qꝛ saltē ficte pōt cōprehēdi sub v̄bis ve
niet in ꝓmissione.sꝫ vbi est apposita dictio taxatiua sicut illa
excludit vt nō cōprehēdat heres qui repn̄tat ꝑsonā defuncti
vt mō dixi ita excludat vt nō cōprehēdat auctor ꝑ eādē rōem
⁊ āno ꝑterito scripsi sup isto arti.ij.in ti.de acqui.her.sꝫ nō re
cordor vbi.⁊ allegaui bal.recte in.c.i.quid iuris sit si ď re alie
na quis fuit inuestitus.d.m.hic pro dcō bal.i.⁊.ij.vꝫ ꝙ dictio
taxatiua nō excludat heredē nec ēt auctorē.allegat tex.quē di
cit esse nouū in cle:exiuit.v̄.ius aūt.de v̄.sig.vbi ꝓbat ꝙ ter
minus restrictiu⁹ nō excludit silia ⁊ cōnexa.⁊ de iure ciuili ēt
de silibus hoc est clarꝝ ſm glo.in.l.ob es.de ꝑdi.mi.⁊ est ca/
sus in.l.ſui noie.ff.de vsuc.sup quo vide plene bar.in.l.si cō
stante.in prin.ff.so.ma.Sꝫ illa iura debēt sic limitari ꝙ nō ex
cludit casus silis uel cōnexus cōcedo sed tn̄ excludit similis
ꝑsona ēt si forte repn̄taret eū de quo fit dispō.casus est clarus
in.d.l.nō solū.§.tale.⁊ sꝫ bar.in loco allegato ⁊ in.l.si stipula
tus fueris.j.e.⁊ ibi plene dixi. ¶ Quarto no.ibi ceterorꝝ suc
cessorꝝ ⁊c.In ista glo.sua ꝙ ꝓprie v̄bū heres significat here
dē directo nō bonorꝝ possessorē uel fideicōmissariuꝫ.Et quot
modis ponat istud uerbū.vide ꝑ glo.not.in.l.ꝓ herede.§.fi.
ff.de acqui.here.Et nūquid apppellatōe heredis cōprehēda/
tur bonorꝝ possessor vel fideicōmissarius maxie in mā statuti
vel stricti iuris vide bar.⁊ qđ ibi scripsi in.l.i.ff.de vul.⁊ pu.
⁊ in.l.i.§.bonorꝝ.ff.ad treb.Et aduerte qꝛ in.§.sed quatenus
ꝓbat ꝙ appellatōe heredis venit ēt heres heredis lꝫ in sub/
stōe aliter sit de quo vide qđ hꝛ in.l.gallus.§.ēt de lib.⁊ post.
⁊.l.sciendū.de ver.sig.⁊ in.l.in ānalibus.C.de le. ¶ Quin/
to not.ſm intellectū glo.in v̄bo heredē.⁊ in v̄bo fcm̄ alienuꝫ.
ꝙ qn̄ quis ꝓmittit nō fieri ꝑ se ⁊ ꝑter heredē suū nō fieri ne/
qꝫ ꝑ aliū quo minus ⁊c.ꝑꝑ ista v̄ba ꝑter heredē ⁊c.apposita ī
stipulatōe.illa v̄ba neqꝫ ꝑ aliū vident significare ꝙ quis pro
mittit fcm̄ alienū ⁊ sic stipulatio erit nulla.vn̄ si nō sint appo/
sita illa v̄ba ꝑter heredē ⁊c.aliquis ꝓmittat ꝑ aliū nō fieri ⁊c.
ſm glo.in v̄bo fcm̄ alienū stipulatio nō erit inutilis qꝛ ꝓmittē
do neqꝫ ꝑ se fieri neqꝫ ꝑ aliū ex mēte gl.est lꝫ hoc nō declaret
ꝙ ista v̄ba ꝑn̄t restringi ꝑ aliū.s.quin possit ꝓhibere vt vide/
bis inferius in gl.⁊ credo ꝙ fundamētū glo.fuerit in.l.iter sti
pulantē.§.i.j.e.vbi lex que dicit ꝙ stipulatō hꝛe licere simpl'r
interposita cōprehēdit ēt aliuin restringit.s.quādo potest pro
hibere uel qꝛ est hꝛs vel est ſuus uel filius uel ꝓcurator suus
ut.j.dicā.Et ſm istuꝫ modū intelligēdi dictio ꝑter in stipula/
tione ponit iclusiue ac si diceret ꝓmitto nō fieri per me neqꝫ
per hꝛdē meū neqꝫ per aliū.Et est rō drie inter istos casus qꝛ
qn̄ fuit expꝛssa ꝑsona hꝛdis ⁊ sic vna de personis quas ꝓmis/
sor poterat ꝓhibere ut illa cl'a si quis aliquid operatur neqꝫ per
aliū ⁊c.intelligem⁹ etiam de ꝑsona extnei.Mihi non plꝫ iste
intellect⁹ sꝫ credo mentē lꝛe fuisse istā ꝙ si aliquis ꝓmittit ꝑ
se uel aliū nō fieri respectu alteri⁹ nō valeat stipulatio ꝑterꝙ
in ꝑsona hꝛdis qꝛ si ꝓmitto ꝑ me ⁊ per heredē meū non fieri
utiqꝫ valebit stipulatio. Et ad hoc potissime iducor qꝛ dictio
ꝑter ex sui ꝓprietate maxime qn̄ ponit in.l.regulariter ponit
exceptiue nō iclusiue ut no.i.l.i.ff.de pig.ac.hic autē ponere
tur iclusiue ſm ītellectū gl.sed ſꝫ meum ponit exclusiue ⁊ stat
ꝓprie. ¶ Ultio no.ibi vl' q̄ti ea res sit ꝙ ille qui ꝓmittit fa
ctū alienū si solū ꝓmittit utl'r ꝓmittēdo penā sed ēt si ꝓmittit
quāti intersit stipl'atoris ab altero nō offendi vel impediri.⁊
ſm hoc erit dr̄ia iter eū qui stipulat alteri ⁊ eū qui ꝓmittit fa/
ctū alienuꝫ qꝛ ille qui stipulat alteri non pōt stipulari nisi sub
pena.qui aūt ꝓmittit fcm̄ alienū ēt si expꝛsse ꝓmittit interesse
⁊ nō penam vꝫ stipl'o qđ ē mirabile ꝑ ea q̄ statim dicaꝫ.Et qꝛ
vt vides regulariter quis nō pōt ꝓmittere fcm̄ alienuꝫ.ponit
hic ang.quattuor fallētias q̄ sunt satis notabiles ⁊ colligunt
ex dcis glosarꝝ ⁊ doc.vn̄ dic vt hic ꝑ Moder.sed.d.m.addit
duas notabiles.nā qn̄ ꝯctus eēt iuratus in quo quis ꝓmitte/
ret fcm̄ alienū resoluit ista ꝓmissio vt quis videat ꝓmittere se
facturū ⁊ curaturū alle.tex.cum glo.in.c.ex lr̄is ex̄ de spon.⁊
in.c.sicut eo.ti.alle.ēt glo.in ďcretis in qđ̄bus sicut ē in meo
sꝫ credo librū esse corruptū.⁊ glo.q̄ hoc dicit statim vbi addu
cat.⁊ forte illam glo.voluit allegare. Tu aūt aduerte qꝛ istam
doctrinā posuit originaliter bal.in.l.i.C.de nō nu.pec.in pe.
lec.allegans glo.in.d.c.ex lr̄is.sed ille glo.ꝑn̄t aliter intelligi.
ꝑn̄t enim sentire ꝙ ibi sit spāle fauore matrimonij vn̄ ēt si ꝓ/
missio nō eēt iurata idē esset.⁊ hoc dixit glo.quā reputo sin/
gularē in.c.veniēs el.ij.ď eo qui cogno.cōsan.vxo.sue.⁊ istō
applaudet iuri qꝛ spāle ē fauore mr̄monij ꝙ si non vꝫ qđ ago
vt ago valeat vt ualere pōt ut in.c.i.circa mediū ď despō.ipu.
⁊ sic erit alia fallētia ab illa quam dat dn̄s meus ꝙ fauore mr̄i
monij ꝓmissor fci alieni vꝛ ꝓmittere se facturū ⁊ curaturum.
Pro fallētia aūt dn̄i mei adduco tibi duas glo.no.que hoc di
cunt in alio ꝯctu q̄ꝫ matrimonij.vna ē in.c.ex rescripto i fi.ex̄
ď iureiur.Alia q̄ nota.loquit.lxiij.di.c.tibi dn̄o.Alia limitatō
ēt est qn̄ ille qui ꝓmittit fcm̄ alienū erat obligatus ad faciēdū
fieri illud fcm̄ alienū qđ ꝓmittit vn̄ si aliquis ꝓmittit dare fi/
deiussorē pōt ēt ꝓmittere ꝙ dabit talē.⁊ ꝙ ille fideiubebit.re
soluit enim ista ꝓmissio ꝙ videat ꝓmittere se facturū ⁊ cura
rū.casus ē sing.quem no.ibi bar.⁊ ego ēt illuꝫ uiderā in.l.qui
antē.§.i.ff.de cōsti.pe.de quo meminit bal.quem alle.d.m.in
rub.C.e.⁊ hāc limitatōeꝫ ex dcis bar.i.l.qui aūt.i.§.ꝑallegat
ēt posuit hic Pau.de ca. ¶ In glo.ij.ibi ēt ꝑ extneū.ista so/
lutio ē vior ⁊ vꝛ placere modernis qꝛ nihil ē opus subaudire
ad tex.⁊ ꝓcedit ſm regulas iuris qꝛ inseꝑabilibus vtile ꝑ in
utile non vitiat.l.i.§.si stipulanti.s̄.e.Et attende qꝛ in eadeꝫ
glo.dum dicit vel v̄e nō ponit nouū intellectū sꝫ declarat pri/
mū vꝫ ꝙ stipl'o cōprehendit extneum.sꝫ quatenus eū cōprehē
dit non vꝫ.valet enim quatenus cōprehēdit fcm̄ ꝓmittentis
bar.tamē hic ⁊ i.§.quesitū.j.e.⁊ cōiter doc.ponūt quartū ītel/
lectū ad istam legē vꝫ ꝙ principiū intelligat ex ꝓprietate ⁊ ri
gore v̄borꝝ vt dixi in notabilibus sed ver.sed si intelligat ex i
terꝑtatōe iuris ⁊ mente ꝑtium q̄ in dubio vident velle facere
actū validum nō inutilē.l.iiij.ff.de testa.mi.Sed ista lectura vt
dixi indiget subauditōe sup glo.sup v̄bo vtimur. Itē nō pōt
ꝓcedere si in tex.sit sꝫ si.nec pōt cōtinuari ad dcm̄ ꝑcedens sꝫ
ponit nouus casus ſm oēs.Et iō tene primū ītellectuꝫ hic po
situm quē.s̄.ďclaraui.ex quo īfert hic Imo.⁊.d.m.ꝙ si stipu
latio hꝛe licere eēt interposita indiffinite ⁊ eēt adiecta pena.
tūc ꝓmissor teneret de fcō omniū ex quo de oībus vꝛ ꝓmis/
sum lꝫ ꝓmissio sine pena respectu extneorꝝ nō valeret.⁊ istud
est verꝝ per ea q̄ dixi.sed si teneres lecturā bar.aliud eē dicē/
dum ex quo ex iuris interꝑtatōe ꝓmittens simpl'r nō vꝛ pro/
misisse de fcō extneorꝝ.Et vtrū sicut ille qui ꝓmittit ď fcō suo
ita ēt teneat de fcō singularis successoris sicut tenet de fcō he
redum ⁊ successorꝝ vliū. Et an ipse singularis successor te/
neat sicut tenetur vliis.vide ꝑ bar.⁊ moder.in ista eadē.l.§.si/
cut.vbi hoc declaratur. ¶ In gl.in v̄bo efficaciter ibi quē ꝓ
hibere possit ⁊c. Ista so.tenet cōiter ab oībus sꝫ indiget ďcla
ratione.Et ē q̄rendū qūo intelligat ꝑsona q̄ ꝓhiberi pōt bar.
in.l.in illa stipl'one.j.e.vꝛ sentire id qđ hic dicit Innoc.lꝫ nō
bn̄ firmet pedes.⁊ ēt sequit pau.ď ca.ꝙ itelligatur ď ꝑsonis q̄
iur̄ supioritatꝭ ꝑn̄t ꝓhiberi sicut ď filio vel ſuo vel ꝓcuratore
nr̄o qn̄ hoc ageret ꝓcuratorie noīe.⁊ ad hoc vide tex.in.l.flu/
minū.§.quisquis ď dam.īfe.ita ēt pōt intelligi.l.si fundus ī fi.
ff.loca.ꝑ quas h.d.m.tꝫ oppositū.⁊ assignat bonaꝫ rōem dr̄ie
quare non cōmittit stipulatio ista si extneus agat in iudicio ⁊
tn̄ cōmittit si molestet ď fcō ⁊ ꝓmissor possit resistere qꝛ quā
do extneus agit in iudicio non pōt ꝓhiberi ꝑ ꝓmittentē.vnď
ne obligetur ad īpossibilia nō cōmittitur stipl'o sꝫ qn̄ molestat
ď fcō ex quo pōt ipm̄ repellere vꝛ ꝙ obligatio non cōtineat ī
possibile ⁊ per ꝯn̄s valeat ⁊ ī v̄itate ē dr̄ia multa colerata.sed
ꝯ ipm̄ vꝛ casus in.l.fi.C.ď act.emp.nā venditor ex nā ꝯctus
tenetur ēt de fcō alieno ut.l.ēptoreꝫ.§.qui aūt de ac.emp.⁊ tn̄

nõ tenetur si tertius eũ turbet vel expellat ẽptorẽ vt ibi dr.si
ergo ille qui tenet̃ de fcõ alieno nõ est obligatus resistere de
fcõ sed de iure dũtaxat multo minus qui nullo mõ tenet̃ ꝺ fcõ
alieno.Extra glo.bar.hic format notabilẽ qõez.nũquid vẽdi
tor qui ꝓmittit defẽdere ẽptorẽ ꝺ iure ⁊ de fcõ teneat̃ si ẽptor
repellit̃ violẽter uel turbat̃.⁊ qꝛ moder.fere nihil addunt ad
ista eius dcã nõ est opus eũ aliter referre in voce. Sꝫ addẽdo
dicas ꝙ inquãtũ vult ꝙ ista ꝓmissio ẽt de defẽdẽdo de fcõ ob
ligat aliqñ ad defendẽdũ cõuẽtũ ẽt iniuste.hoc non vꝫ veꝝ qꝛ
sic obligaret̃ iste ad cõmittẽdũ dolũ futuꝝ ꝯ.l.si vnus.§.illud
ff.de pac.nã sicut dolo facit qui plus petit ꝙ debeat ita ẽt reus
dꝫ agnoscere bonã fidẽ ⁊ quilibet defensor sup quo vide tex.
⁊ glo.⁊ qꝺ ibi ꝑ bar.in.l.at qui nã.§.si me absentẽ.ff.ꝺ nego.
ge.⁊ qꝺ notãt glo.⁊ moder.in.c.fi.de ꝑscrip.ꝑterea ꝓmittẽs
simplr̃ aliquẽ defendere itelligit̃ si iuste possit defẽdere nõ al's
ẽm dy.qui ita determiat ꝑ illũ tex.in.l.si quis ĩ graui.§.si ma
ritus ad fille.⁊ si dicas hoc iportat vbũ de fcõ rñdeo ꝙ cũ pos
sit significare aliud vt hic ꝑ bar.nõ est accipiẽdũ hoc verbũ ĩ
isto sensu.¶ Scꝺo adde inquãtũ ipse vult ꝙ ẽt si ẽptori au/
ferat̃ res ĩiuste ꝑ iniuriã iudicis isto casu vẽditor tenebit̃ de
euictõe qꝛ ⁊ si nõ de iure saltẽ de fcõ ꝑꝑ ĩiusticiã iudicis ẽptor
vexatur ⁊ ita declarat cy.expꝛssius in.l.fi.C.de act.ẽp.ꝯ quez
arguit ibi bal.⁊ bñ iudicio meo ꝙ ista doctrĩa iplicat ꝯdictõez
ad sequẽtia que ipsi dicũt in ista qõe volẽtes ꝙ qꝛ aliquẽ expel
li est casus fortuit⁹ de isto casu fortuito nõ teneat̃ vẽditor sed
aliquẽ vinci ꝑ ĩiusticiã iudicis est casus fortuitus ergo vꝫ ꝙ ꝺ
hoc nõ teneat̃ sed forte posset dici saluando dcã cy.ꝙ ꝑ istud
uerbũ de fcõ sufficiẽter videat̃ uẽditor assumpsisse in se ꝑicu
lũ casus fortuiti hoc tñ ipsi nõ fatẽtur imo sequũtur ricar.ma
lũ.qui dicit ꝯꝛiũ vñ uere ista dcã iplicãt ⁊ nõ videt̃ va.¶ Ter
tio adde inquãtũ bar.hic uult ꝙ vbicũqꝫ emptor nõ expellit̃
culpa sua uel vẽditoris ꝑ ista vba venditor nõ teneat̃ eũ defẽ
dere qꝛ vbũ de fcõ põt accipi aliter vt vidisti.Quot mõis aũt
possit accipi verbũ de fcõ declarat bal.cõsi.suo.m.lxxvij.in or
dine cõsilioꝝ ang.Adde ẽt ꝙ istã qõem posuit saly.notãter ꝺ
quo isti nõ meminerũt in.l.nõ solũ.§.si status.ff.de ꝑcu.⁊ ibi
vꝫ inclinare in oppositũ ꝙ vẽditor teneat̃ resistere quatenus
sibi est possibile.nã.s.possibile est casus fortuitus ẽm eũ ⁊ di
ceretur nõ posse resistere si nõ posset nisi cũ magno ꝑiculo ita
vꝫ ꝓbari ẽm vnã lecturã in.l.i.⁊.ij.ff.ꝙ me.cã ⁊ dicit hãc qõ
nẽ fuisse valde discussaꝫ in vẽditione lacus ꝑusini cũ venisset
de facto.Et iõ cautela esset ꝙ uel exprimeret̃ iste modus de/
fendendi de fcõ vel diceretur ꝙ ꝓmitteret defendere de iure
⁊ de fcõ ⁊ cogere oẽs vt pacifice posset possidere.hoc.n.ver/
bũ cogere significat nõ solum de iure sed ẽt de facto vt ꝺclarat
bal.sing.in.c.i.§.oẽs.de pa.constan.Opi.tamẽ cõis vꝫ verior
quicquid ipse sentiat in.§.si status.ꝑpter rõem hic assignatã
qꝛ stipulatio dꝫ interpretari ẽm naturã ꝯctus. Et attẽde qꝛ da
to ꝙ exprimeret̃ ꝙ promitteret eũ defendere de facto resistẽ
do violẽtie illate hoc esset intelligendũ si esset requisitus a vẽ
ditore al's ista promissio cõtineret illicitum quia ego non pos
sum defendere vim illatam alteri in suis rebus nisi sim requi
situs ab eo cui infertur vis ita voluit Innocen.eleganter in
c.si quando.de offi.dele.ita tenet bar.in.l.deuotuꝫ.C.de me
tatis li.x.⁊ tãgit bal.in repetitõe sua in.l.data opa.C.qui ac/
cu.nõ pos.¶ Ultio adde inquãtũ bar.dicit ꝙ qñ uis infert̃
in odiũ vẽditoris põt agere emptor ꝯ eũ de iure qꝛ culpa sua
vꝫ iste casus accidisse nã ista culpa q̃ dꝫ ꝑstari a vẽditore pos
set cõsiderari ante traditõez sed postꝙ res fuit tradita ⁊ sic vẽ
ditor fuit liberat⁹ ab actõe exẽpto iusta no.in.l.elegãter.i pri.
ff.de pig.ac.⁊ in.l.libera.C.de sen.non vꝫ ꝙ uẽditor tenea/
tur virtute ꝯctus a quo fuit liberat⁹ tradẽdo Bar.tñ hic vult
oppositũ ⁊ est cogitãdũ qꝛ est singulare vbũ.Et attẽde qꝛ bar.
hic.⁊ in.l.si stichus.s.e.in fi.q.nõ distinguit vtꝝ qñ infertur
dãnũ odio alicuius illud odiũ sit ꝯctũ culpa ipsius uel nõ ⁊ se
quit̃ gl.simplr̃ in.§.culpe.⁊ ita sequunt̃ vtrobiqꝫ moder.Ego
alibi tractaui istũ articulũ solẽniter sed nõ recordor vbi ⁊ alle
gaui in oppositũ ea que scribit bar.in.l.nõ distiguemus.§.cuꝫ
quidã.ff.de arbi.⁊ tex.⁊ qꝺ ibi ꝑ bar.in.l.cũ tabulis.§.fi.ff.ꝺ
his qui.vt indig.vñ remitto me ad ea q̃ ibi scripsi.Et ad mãꝫ
de eo qui ꝓmittit defendere an teneatur ad sumptus lit̃ vbi
al's non teneretur vide quod scripsi post bar.in.l.venditores
ĵ.eo.⁊ optimam glo.quam notat ibi Bald.⁊ ang.in.l.si quis
possessor.in prin.ff.de peti.here.

Laus christo saluatori nostro.

¶ Prefatus.D.Frãciscus de Accolt̃ Aretin⁹ maxim⁹ iuris
cõsultus hunc titulꝫ De verbo.obli.incepit legere in studio
Senẽsi a lege si ẽuum stipulat⁹.ꝓxime sequẽtem ⁊ legit vsqꝫ
ad finẽ tituli vna cũ toto titulo De duob⁹ reis.⁊ dixit incepis
se a tali lege si ẽuum ob bonã cãm ꝙ noluit ab ipressorib⁹ ex
primi.Postea vero in studio Pisano incepit a Rubrica ꝑ/
sentis tituli ⁊ legit vsqꝫ ad legẽ stipl'o ista.s.ꝓxie impꝛssam.⁊
vlterius legere nõ potuit.Et si inter mediũ illud ab eodẽ cõ/
mentabit̃ qꝺ non credit̃ cũ sit senex.⁊ amplius nõ legat ab eis
dem ipressoribus huiuscemõi lr̃is iprimet̃ deo dante.

¶ Sequit̃.l.si ẽuum a qua vt dcm̃ ẽ idem.d.Frãciscus pre
sentem titulũ Senis legere cepit.

I seruum.

Res ꝑempta culpa ꝓmissoris vel habẽ
tis cãm ab eo seu post morã ipsi⁹ pertinet ad
periculũ ꝓmissoris ⁊ idem si aliter sit a cõ/
mertio ⁊ possibilitate tradẽdi exempta.h.d.
ẽm cõez intellectũ.Et diuidit̃ in tres partes
principales.scꝺa ibi sꝫ ⁊ si sit.tertia ibi.iteꝫ
h.d.vsqꝫ ad.§.de illo exclusiue.¶ No.ibi ⁊ nulla mora ⁊c.
ꝙ ẽt quãdo ẽuus debetur pure põt occidi a ꝺbitore sine mo/
ra.i.absqꝫ eo ꝙ dicat̃ eẽ in mora.ꝺ quo in.l.mora rei.in prin.
s.e.Utrũ aũt occiso ẽuo per ꝺbitorẽ agat̃ ꝯ ipm actõe ex sti
pulatu vel actõe ꝺ dolo.vide in.l.si fideiussor.s.ꝺ dolo.⁊ i.d.
l.mora rei.¶ Scꝺo no.ẽm vltimũ intellectũ gl.ibi qꝛ qui dat
⁊c.ꝙ ꝙuis in stipl'one q̃ ẽ stricti iuris veniat obligatio rẽ da/
ri nihilomin⁹ virtute stipl'onis tenet̃ debitor ad fcm̃ accesso/
riũ obligatõi quo omisso aliqñ possꝫ ipediri datio lꝫ nõ semꝑ.
Ex quo collige singlr̃ ⁊ tenebis menti ꝙ ẽt in dispõe stricti iu
ris cõprehendit̃ nõ solum illud sup quo pricipaliter disponit̃
sꝫ quicquid accessorie venit ad ipm pricipale dispositũ.ꝯcor.
tex.valꝺ no.⁊ qꝺ ibi ꝑ bar.in.l.luci⁹.§.paulus rñdit ꝺ admi.
tu.qꝺ facit multum ꝯ ea que tradit ipsemet bar.in.l.in qõib⁹
ĵ.ad.l.iul.maie.⁊ bal.in autẽ.si dicat̃.in fi.C.de testi. Si aũt
iste ver.intelligat̃ ẽm primũ intellectũ positum in glo.tũc iste
tex.mirabiliter faceret pro illa opi.¶ Tertõ no.ibi ideqꝫ ⁊c.
ꝙ non solũ iputat̃ culpa a me cõmissa in ponẽdo rẽ debitã ex
cõmerciũ sꝫ ẽt culpa hñtis cãm a me ẽm bar.hic.vñ colligitur
ar.ex isto tex.ꝙ ꝓmissio de nõ edificãdo in fundo trãseat cõ/
tra singularẽ successorẽ.itellige ad faciẽdũ penã cõmitti ꝯ ꝓ/
mittentẽ.ita ꝓbat iste tex.de quo in.l.iij.§.opus de alie.iudi.
mu.cã fac.⁊ plenius ꝑ bar.in.l.fi.ff.de no.ope.nũ.Tu aũt ex
isto v.collige vnum qꝺ ẽ notabilius vꝫ ꝙ ꝓhibitus alienare
certo mõ nõ solũ obligat̃ si imediate ipse alienat sed ẽt si facit
aliquid ꝑ qꝺ sequit̃ mediate aliẽnatio.Pro quo vide qꝺ not.
gl.⁊ ibi dicemus in.l.si ita quis.§.ea lege.ĵ.e.⁊ qꝺ tradit bal.
in.l.hac edictali.in princ.C.de secũ.nup.¶ Ultio no.in v.
itẽm si hõ.ꝙ ꝓmissio fcã a ꝺbitore de re sua intelligit̃ cũ ꝯdi
tõe ⁊ qualitate q̃ inest ipsi rei.ita ꝙ resoluto iure ꝓmissoris re
soluit̃ ius creditoris qꝺ põt esse veꝝ quãdo ꝓmissio eẽt fcã ex
cã lucratiua ar.l.vxor patrui.C.ꝺ legi.⁊.l.si dom⁹.in princ.⁊
qꝺ ibi per bar.de leg.i.Ubi aũt eẽt fcã ex cã onerosa.tunc si
fuisset expꝛssa qualitas rei ꝓmisse idẽ eẽt vt.l.qui tabernas.ff.
de ꝯhen.emp.vel saltẽ stipulator sciret qualitatẽ rei. Si auteꝫ
ignoraret ẽ magis dubiũ.⁊ credo ꝙ aliud eẽt vt dicam in glo.
posita sup vbo in nõ faciẽdo ibi ⁊ sic accipe.Iste intellectus
magis plꝫ ꝙ intellectus sequẽs qui cõiter approbat̃.qꝛ min⁹
impropriat ⁊ destruit lr̃am nã ẽm hunc solũ impropriat̃ lr̃a in
hoc qꝛ v.ille qꝺ magis ꝓbãdum ẽ nõ refert̃ ad v.imediate ꝑ/
cedẽtem sꝫ mediate.i.ad ver.an in culpa ⁊ hoc aliqñ reperit̃
ꝙ relatio nõ fit ad ꝓxima lꝫ regulariter fieri debeat sicut tra/
ditur in.l.talis scriptura.in fi.ff.de le.i.⁊ in.l.i.C.de libe.ꝑ/
te.sꝫ si tenes aliã opi.mirabilr̃ ipropriat̃ tex.qꝛ aut dictõ quia
ponit̃ ꝓ ꝙuis.Aut nõ ẽ rõ ꝺcidendi vt dixit Io.sꝫ dubitãdi
quoꝝ vtrũqꝫ ẽ absurdũ cũ cl'a ista ponatur in fine disceptatio
nis.⁊ sic ꝓprie cadat tãꝙ rõ decisiua.Et ad ꝯria põt rñderi fa
ciliter ꝙ quedaꝫ loquunt̃ in actõe reali in qua ꝑ lit̃ conte.fa/
ctã ꝯ ꝯuẽtum aggrauatur eius cõditio. Quedã in actionibus
bonefidei uel que hñt instar bonefidei sicut est actio redibito
ria ⁊ actio que cõpetit pro legato de quibus loquũt̃.l.ꝙ si ne

lit.§.

lit.§.si mancipiū.de edi.edic.⁊.l.cū rea.§.pe.de le.i.Est autē
dria inter stipulationē ⁊ illos ꝯct⁹ q: in stipulatōe omissū hē/
tur ꝓ omisso ut.l.quicquid astringēde.ī.e.sȝ in ꝯctibus bone
fidei ⁊ in legatꝭ fit plenioꝛ interꝑtatio vt pȝ in.l.nō quocunqȝ
§.iul.ff.de leg.i.⁊.l.ēptoꝛ.⁊.l.vacce.ff.de euic.in quibus ꝓba
tur ꝙ in ꝯctibus bonefidei ⁊ in legatꝭ facilius veniūt accesso/
ria ad rē principaliter deductā in dispōe ꝙ̄ in stipulatiōe.⁊ ꝟȝ
istū intellectū qui est verissimus bn̄ dicit bar.⁊ no.in.l.solēt.ī
vlt.q.ff.de ali.⁊ ci.le.ꝙ si statutū disponit ꝙ ꝺ dāno dato cre
daꝛ iuramēto ꝑtis.Istud priuilegiū nō hȝ locū nisi in ꝓbāda
q̄ntitate dāni nō in ꝑtinētibus alr̄ accessorie ad cām dāni dati
facit optīe qꝺ ipse no.in.d.l.in qꝺibus.s̄.allegata.Et ꝑ h hēs
declaratā istā glo.Sȝ ꝯ ꝑdictā rn̄sionē facit q: actio redibito/
ria de qua loquiꝛ tex.in.d.§.si mācipiū.vꝛ esse stricti iuris cū
nō cōnumeret inter actōes bonefidei in.§.actionū.insti.ꝺ ac.
Sȝ ad hoc rn̄deo ꝙ'lȝ sit actio stricti iuris duplici tn̄ de cā cul
pa leuis in ea ēt in omittēdo cōmissa ꝑstaꝛ.Prima est q: si/
cut dicit tex.in.l.cū aūt.§.ij.⁊.§.iul.ff.de edi.edic.Actio redi/
bitoria vult vēditorē ea hr̄e que hr̄et si ꝯctus nō fuisset factus
vt ergo hēat locū necesse est dicere ꝙ si quis petit culpa ēpto
ris omissuȝ illud debeat restitui vēditori ad hoc vt sequaꝛ iste
effectus.Et ista est cā ꝑꝑ quā si minoꝛ restituiꝛ in integrū ex
offō iudicis ēptoꝛ teneꝛ nō solū de fructibus ꝑcepꝭ sȝ de ꝑci
piēdis qui fuissent ꝑcepti ꝑ ipsū minorē.Casus est not.cū gl.
sua in.l.pꝛi.ꝓ filio.§.itē ex diuerso.ff.de mino.Uel potes di
cere ꝙ actōes stricti iuris que cōpetūt ad dissoluēdū ꝯctū soꝛ
tiunꝛ nām actōis que nasciꝛ ex ꝯctu q: si ꝯctus est bonefidei
ēt distractus sapiet nām bonefidei.l.elegāter.in princ.⁊ ibi ꝑ
bar.ff.de dolo.⁊ no.in.l.de tutela.C.de in integ.resti.mi.⁊ ꝑ
glo.⁊ per bal.in.l.maioꝛ.C.de dolo.¶ In glo.posita suꝑ v̄
bo nihil fecit ibi q: prio fiat liber ⁊c.Ista qꝺ quā tāgit hic gl.
in forma oppōis determinaꝛ clare in.l.si quis in graui.§.si ex
stipulatōe.ff.ad sille.vbi poniꝛ vnus casus in quo si ꝟuus ac
cipiat libertatē ꝓ ꝑmio stipulatoꝛ nō agit ad interesse.Et po/
niꝛ alius in quo agit ad īteresse ꝯ debitorē.vn̄ ista gl.q̄ sentit
ꝙ si ꝟuus cōsequiꝛ libertatē ex ꝑmio ꝓmissoꝛ liberaꝛ.nō di/
cit veꝝ simplr̄ sed est ītelligēda ꝟȝ intentōeȝ illius lr̄e.¶ Ex
glo.adde dc̄is bar.hic inquātū ipse querit vtꝝ sumptus fcī in
curatōe huius ꝟui repetat debitoꝛ a creditore.Et prio cū dicit
ꝙ qn̄ sumptus fiunt gr̄a fructuū colligēdoꝝ isti nō repetunꝛ ꝑ
l.i.in fi.ff.de ipē.in re.dota.fac.Hoc est declarandū vt dicit
Io.de imo.⁊ bn̄ ꝙ est veꝝ qn̄ fructus nō hȝ restituere credi/
tori debitoꝛ qui eos ꝑcepit.Si eni fructus ꝑcepti eēnt restituē
di sumptus fcī in recolligēdis fructibus deducerēꝛ ⁊ multofoꝛ
tius qn̄ fcī sunt ad ꝑpetuā reivtilitatē q: ēt malefidei possessoꝛ
⁊ ꝑdo deducit tales sumptus vt.l.fundus qui in pri.ff.fa.her.
⁊ est regula quā ponit glosatoꝛ in.l.in fundo.ff.de rei ven.de
qua vide ꝑ bar.⁊ alios in.l.fructus.so.ma.⁊.l.cū quereꝛ.§.i.
ff.de le.iij.⁊ ꝑ bal.in.l.i.C.de fruc.⁊ lit.expē.¶ Scdo adde
inquātū bar.dicit ꝙ debitoꝛ ex ꝯctu stricti iuris qui nō teneꝛ
restituere fructus vsqȝ ad litē cōte.vt.l.si filius.§.cū fundū.s̄.
eo.pōt repetere expēsas fcās ad ꝑpetuā reivtilitatē ꝑ.l.i.in fi.
de expē.ꝙ hoc dc̄m nō vꝛ veꝝ q: ex quo ꝑcepit fructus ex re
debita vꝛ ꝙ vsqȝ ad ꝯcurrētē q̄ntitatē fructuū nō possit repete
re sumptus ita vꝛ ꝓbari in.l.si sumptus.in fi.ff.de rei vē.⁊.l.
suꝑ ēpti.C.de euic.in quibus ꝓbaꝛ ꝙ q̄uis possessoꝛ bonefi
dei lucreꝛ fructus.si tn̄ vult repetere expēsas fcās ad ꝑpetuā ⁊
necessariā vtilitatē rei dȝ eas sibi cōpēsare cū fructibus quas
vsqȝ ad cōcurrētē q̄ntitatē nō repetit.Et hāc ꝯcl'onē tenet gl.
⁊ sequiꝛ ibi bal.⁊ ang.in.l.si in fundo.s̄.allegata.Pro qua fa
cit optīe tex.in.l.fi.§.vbi aūt.C.de bo.que lib.⁊.l.i.C.de bo.
ma.ꝑ que iura dicebat bar.in.d.l.i.in fi.ff.de ipē.ꝙ ille qui ꝑ
cipit fructus ex cā lucratiua teneꝛ ad expēsas que fiunt in lite
ad exigēda noīa debitoꝝ lȝ ille videanꝛ facte ad ꝑpetuā reivti
litatē vt ipse ibi declarat.¶ Non ob.tex.in.l.i.in fi.q: ibi iō
fructus nō cōpēsanꝛ cū expensis q: deseruiūt oneribus matri
monij.vn̄ ne bis cōputet sibi fructus maritus iō repetit expē/
sas fcās ad ꝑpetuā reivtilitatē ⁊ hoc clare sentit ibi bar.in illo
§.fi.Saluādo tn̄ doctrinā bar.hic possumus dicere ꝙ iō in.l.
sumptus cōpēsantur fructus q: ex re alterius erāt ꝑcepti sȝ in
casu nr̄o debitoꝛ lucraꝛ fructus ex re sua ante litē ꝯte.ex nā ꝯ
ctus ⁊ ꝓmissionis vnde nō ita de facili auferꝛ sibi cōmoditas
fructuū in oībus bonis filij si ad filiū ꝑtinereꝛ expēsa nō hr̄et
vn̄ posset eā facere bal.tamen in.l.per diuersas.C.man.vide
tur velle ꝙ ēt expensas factas ad ꝑpetuam rei vtilitateȝ mari
tus nō possit repetere quādo fructus dotꝭ excederēt onera ma
trimonij ⁊ tn̄ maritus ꝑcipit fructus iurꝛ suo tanq̄ dn̄s rei do/
talis.Sed istud dc̄m ego nō admitterē de facili.cū tex.in.l.i.ī
fi.⁊ se.s̄.alle.simplr̄ dicat ꝙ expēse facte ad ꝑpetuā rei vtili/
tatē repetunꝛ.¶ Scdo adde dictis Bar.hic dū dicit ꝙ ꝓba/
tio negligētie dȝ fieri nō ꝓbando simplr̄ ꝟuum nō eē curatū.
sed ꝓbando ꝙ poterat hr̄i medicus ⁊ nō ē adhibitus sicut ēt
plene tradit clarius in.l.si ab hostib⁹.§.fi.ff.sol.ma.⁊ aliquid
in.l.de pupillo.§.si quis ipsi in tertia lectura.ff.ꝺ no.ope.nū.
qꝺ adeo tn̄ teneꝛ quis si ꝓbaꝛ vere vel ꝑsumptiue potuisse in
ueniri medicū idoneū ꝙ si talis nō reperiaꝛ ī loco nō tenetur
debitoꝛ ex̄ locū querere vt declarat idē bar.in.l.si ꝯuenerit.ff.
ꝓ socio.sed bal.hoc limitat in.l.iuris.C.qui admit.ꝙ istꝺ ē
veꝝ nisi locus sit vicinus ⁊ ꝓpinquus qui de facili possit adi
ri per.l.iiij.§.si tāvicinū.ff.de dam.infec.¶ Et aduerte ꝙ q̄
uis vbi agitur de ꝓbādo aliquid ꝑtextu pene reglr̄ non suffi/
ciat adhibere vnū nisi in subsidiū qn̄ plures nō repiunꝛ.vt in
autē.de nō alie.§.qꝺ aūt.⁊ declarat bar.in pria ꝯstōe ffoꝝ.in
prin.⁊ in.l.si in rissa.in vl.q.ī.ad.l.coꝛ.de sicca.Tn̄ ad excu/
sandū aliquē a neglīa sufficit adhibere vnuȝ peritum vt pro/
bat elegāter tex.i.l.qꝺ si nolit.§.si mācipiuȝ ꝑallegato.¶ Et
ad mām vide qꝺ no.bar.in.l.in bonoꝝ.ff.de bo.pos.⁊ qꝺ tra
dit sing.bal.ꝑ illum tex.in.l.i.§.sȝ sancimus.C.de lat.lib.tol.
vbi dicit ꝙ qui tenetur ad ꝑstanda alimēta egroto ex dispōe
legis si nō pōt satis ē vt excusetur a negligētia ꝙ ꝓcuret sibi
hospitale vbi cōmode posset morari.¶ Tertio adde ad dcā
ang.hic inquātum tangit illā.q.vtꝝ rectoꝛ suis officialib⁹ te/
neatur ꝑstare impēsas in eoꝝ īfirmitate.nā hic.⁊ in.l.cū si do
tem.§.sinaūt in sceuissimo so.ma.ipse dicit ꝙ modicas expē
sas teneꝛ ꝑstare ꝑ.l.diuortio.§.impēdia.ff.so.ma.sȝ magnas
non tenetur imo si ꝑstaret repeteret ab ipsis ꝑ.l.i.in fi.cum.l.
seq.ff.de impē.⁊ hāc cōclusionē tȝ bal.in.l.qꝺ in vxorē.C.de
nego.ge.quē ang.refert ⁊ sequiꝛ in.l.sicut impēdia.ff.de vsu/
fru.sed Io.ꝺ imol.hic ⁊ in.d.§.sinaūt in seuissimo.vbi ple/
nius sequiꝛ dcā bar.in ista mā in.l.legatis.ff.de ali.⁊ ci.lega.
vbi dicit ꝙ quādo alimēta debenꝛ ꝑꝑ opa que ꝑstātur alicui
tȝ distinctōem bar.s̄.dictā que fuit Ia.ꝺ are.vt ēt ipse Bar.
refert in.d.§.sinaūt i seuissimo.iuxta fi.Sed rectoꝛ officialib⁹
suis obligat se ad cibū ⁊ potū.qꝺ ē longe minus.vn̄ ipse con
cludit in ista qōe ꝙ salaria medicoꝝ ⁊ medicine que nō nutri
unt sȝ euacuāt ⁊ alterāt nō debenꝛ sȝ ad cibos infirmoꝝ bn̄ te
netur quoꝝ appellatōe nō veniūt medicine.alle.tex.in.l.dia/
rijs.ff.co.ti.q̄ nō loquiꝛ de medicis.vn̄ melioꝛ tex.ē in.d.l.si/
cut qui hoc ꝓbat expsse ⁊ in.l.nō oē.ff.de pe.le.⁊ illā.l.alleg.
ang.ad hoc in.l.cum hij.§.qui trāsigit.ff.de transac.Ioā.de
imo.in.d.§.sinaūt.vꝛ limitare dcā bar.inquātum dicit ꝙ re/
ctoꝛ tenetur ad cibaria si nō excedāt in magna q̄ntitate cibe/
ria cōsueta ꝑstari sano.⁊ hȝ bonā equitatē istud dc̄m.Alimen
toꝝ aūt noīe sine dubio veniūt medicine ⁊ alia.de quib⁹ in.l.
v̄bo victus.ff.de ver.sig.⁊ ꝑ bar.⁊ alios in locis alleg.Quid
aūt veniant noīe expense si testatoꝛ relinquit in testō alicui ex
pensas.dicēdū ē ꝙ ista verba iportāt in effectu legatū alimen
toꝝ.glo.ē no.quā ibi ponderat ang.ad hoc in autē.ꝺ resti.cō/
sti.noua.§.si vero contigerit.⁊ ita cōsuluit ange.cōsi.xxvij.lȝ
ibi nō alleget istam glo.Et ꝺ mā vide aliquid ꝑ ang.in.l.qui
de iofficioso.ff.ꝺ ioffi.testa.ubi alle.bonuȝ tex.i.l.ꝺ bonis.§.
nō solū.ff.ad carbo.Sequiꝛ ver.iteȝ si hō.¶ In glo.posita
suꝑ uerbo statu liber.Glo.nr̄a ponit malū exemplū qꝺ meri/
to reprehenditur hic ꝑ bar.⁊ moder.quibus nihil ē addēduȝ.
¶ Sed extra glo.aduerte q: si ꝓmissio fuit hic fcā ex cā lucra
tiua puta donatōis tex.ꝓcedit sine scrupulo ⁊ ꝓbaꝛ hic nota/
biliter ꝙ sicut ille qui legat rem vꝛ legare in dubio ius qꝺ ha
bet in ea ⁊ nō plus vt.l.vxoꝛ patrui.C.de legi.⁊.l.si domus.ī
prin.⁊ ibi ꝑ bar.ff.de leg.i.ita ille qui ꝓmittit ex cā donatio/
nis q: ē eadem rō.Et idē eēt dicendū si ꝓmissio ista fuissȝ fa/
cta ex cā onerosa homini sciēti qualitatē rei ꝓmisse vt ē casus
in.l.qui tabernas de ꝯhen.emp.Ubi aūt res fuisset ꝓmissa
simplr̄ ex cā onerosa ignorāti eius cōditōem tūc videreꝛ pro
missa pleno iure ⁊ libere.⁊ iō si resolutereꝛ ius ꝓmissoris tene
tur ad interesse ꝟm glo.in.l.ex predijs.C.de euic.⁊ in.l.cum
venderes.ff.ꝯtrahen.emp.⁊ Bal.qui ita distinguit in rubri/
ca.C.de cōtrahen.emp.quare facit optīe qꝺ ipse eleganter
no.in.c.i.qui.mo.feu.amit.

De illo. Qui occidit ſuū vel manumittit tenetur lꝫ ignoraret se eē obligatū.h.d.Et ponit primo dcm̄ qđ ꝓbat exēplo filii.ſcđa ibi.qđ iul. ¶ In glo.posita super ṽbo petitū ibi ⁊ tūc nō pōt manumittere. No.singl'r istaꝫ glo.relatā ad tex.qꝛ vult ꝙ res subiecta restōni ⁊ fideicōmisso ꝑticulari nō possit alienari ēt in fauorē libertatꝭ ita ꝙ alienatō est nulla ex qua dupliciter pōt limitari tex.no.in.l.fi.§.vlt.ff.de le.ij.Et ad hoc magis vadit intētio glo.ꝙ illa.l.hēat locuꝫ vbi res dꝫ restitui ex fideicōmisso vli secus si ex ꝑticulari.Et hāc driaꝫ facit Jo.de imo.in.d.§.vlt.sed nihil allegat ꝓ ista dria nisi vnū sil'e qꝛ nos videmus ſm eū ꝙ si ſuus debeť ex fideicōmisso vli pōt manumitti ēt a sciēte qđ nō est si debetur ex fideicōmisso ꝑticulari vt pꝫ in.ll.hic allegatis in glo.⁊ in.l.quidā ita.§.si quis filiū.ff.ad tre.Sꝫ ista similitudo nō est bona qꝛ in.§.si quis filiū vt dicit ibi bar.⁊ doc.ista spālitas surgit nō solū fauore libertatis sed vltīe voluntatis.Sequiť ergo ꝙ si alienatio fiat inter viuos nō est dria inter fideicōmissū ꝑticulare ⁊ vl'e.sed ꝓ eius opi.est hic casus iūcta gl.que vult ꝙ si in tex.nr̄o ſuus qui debebat restitui fuisset testatoris alienatio fcā ex ꝓbabili ignorātia nō valuisset.Scđo possumus dicere ſm bal.singl'r in.c.i.§.si vasallus.el.ij.si de feu.fue.ꝯtro.īter do.⁊ agna.ꝙ.l.fi.§.vlt.loquiť qñ tꝑe alienatōis fideicōmissuꝫ nō erat puꝝ vł purificatū.sꝫ qñ tꝑe alienatiōis fideicōmissuꝫ eēt puꝝ vel purificatū tūc nō valeret alienatio qꝛ fortiꝰ facit ɔ̃ volūtatē testōris vt pꝫ clare ex.l.fi.§.lꝫ qꝛ ⁊.§.si sub cōditōe.C.cōia de le.Et lꝫ istud credā esse veꝝ in se nō tñ est de intentōe glo.nr̄e qꝛ in.ll.quas allegat gl.ānullať libertas siue legatū sit purū siue cōditōale vñ melius aduertať p'rie opi.Et de itellectu illius.§.fi.vide qđ pōit bal.in autē.resꝗ.circa pri.C.cōia de le. ¶ In eadē glo.ibi.§.si seruū.bar.hic optīe soluit istud ɔ̃riū ⁊ ꝓbať ista so.in.l.quā allegat.vꝫ in.l.si nō sortē.§.libertus.de cōdi.inde.ibi dū poniť exēplū de eo qui vendidit rē sibi solutā indebite maiore p̄cio ꝙ valeret.sed fortiꝰ vł obstare huic tex.alia obiectio quaꝫ ipse facit dicit.n.ꝙ ex quo iste ignorabat iuste se eē debitorē vł ꝙ manumittēdo nō fuerit in aliqua culpa vel mora ergo nō vł teneri ad extimatōnē.nā iste error excludit morā ⁊ culpā in obmittēdo vt.l.qđ te ⁊ ibi no.s̄.si cer.pe.vñ debitor qui nō soluit qꝛ hꝫ iustā cāꝫ credēdi se nō deberi nō teneť de ꝑiculo interitꝰ quinimo ꝑꝑ hāc iustā cām nō cōmittiť obligatio ad interesse si fcm̄ est in obligatōe.Glo.est sing.in.l.in hac.ff.de triticaria quā bal.dicit eē vnicā in.c.i.qui succes.tene.ivsi.feu.sicut ⁊ al's videmus ꝙ iusta cā erroris excusat a pena ſm gl.in.l.ab executōe.quo.appel.nō reci.⁊ bal.in.l.ij.in vlt.col.C.de epi.audi.De quo dicemus plenius in.l.qui rome.§.duo frēs.j.e.sed ꝓnunc vide tex.quē ibi pōderat bal.ad hoc in.c.i.de cōtro.īter do.⁊ emp.vbi ꝓbať notāter ꝙ ille qui ꝑꝑ alienatōeꝫ fcām in casu ꝓhibito cadit a iure suo nō incidit in illā penā si ꝓbabiliter ignorabat rē esse ꝓhibitā alienari.Pro sol.huiꝰ ɔ̃rij bar.distinguit ꝙ aut ille qui iuste ignorat rē posse alienare est debitor ex cā hereditaria puta qꝛ successit illi qui debebat hūc ſuuꝫ tradere alteri ⁊ tūc lꝫ manumittēs nō sit in culpa tenebiť ad extimatōnē ⁊ hoc ꝑꝑ lucꝝ qđ sentit in recōpēsatōeꝫ ex hereditate quaꝫ acquirit.Si ṽo nō est debitor ex cā hereditaria ⁊ tūc nō teneť ad extimatōeꝫ qꝛ nō est in culpa.sed ista rō nec est gnālis nec ṽa ⁊ p̄terea diminat ad tex.nr̄m quid.n.si hereditas sit dānosa uel nihil lucri afferat.certe tūc debitor nō tenebiť ad extimatōeꝫ nec pōt dicere satꝭ esse ꝙ ex nā sui hereditas possit afferre lucrū ⁊ sit titulus lucratiuus qꝛ ſm hoc haberemꝰ dicere ꝙ heres fideicōmissario vli teneť de leui culpa nō delata dūtaxat ɔ̃.l.mulier.sed eteni.ff.ad treb.qꝛ deficiēte fideicōmisso saltē ꝯditionali heres poterit multū lucrari vel si fideicōmissarius fideicōmissū repudiet.Ad hāc tñ rōnem posset rñderi ꝙ qñ hereditas est restituēda nō est ṽisimile nec ꝯtingit vt plurimū ꝙ heres multū lucretur maxīe si hꝫ locū fideicōmissū quo casu certū est ꝙ modicū lucratur.sꝫ cū hereditas simpl'r ꝯuoluitur ad aliquē absolute pōt ꝯtingere frequēter ꝙ multum lucretur sed fortior rō que vrget ꝯtra ipsum est qꝛ ēt qñ debitum habet originem a causa hereditaria puta legatum vel fideicōmissum si res perit vel desinit posse prestari non tenetur debitor.i.heres nisi sit in culpa ut.l.cum res.§.culpe.ff.de leg.i.Si ergo in casu nostro tu concedis promissorem non esse in culpa ergo etiam ex causa hereditaria non debet teneri ⁊ tamē tenetur vt est casus in.l.quidā ita.§.si quis filiū.ff.ad tre.

⁊.l.quid ergo.§.heres.in.ij.vel.iiij.rñso.ff.de le.i.cū ergo debitor ex cā hereditaria excuseť si nō cōmittit culpā sicut ⁊ aliꝰ ꝓmissor quare magis teneať cū sine culpa alienat rē magis ꝙ in alio casu vbi res dsinit posse p̄stari sine culpa non teneť vt dicit bar.⁊ iō sequēda sunt ṽba iuriscōsulti in ista mā.Et ē cōcludēdum qꝛ aut res dsinit posse p̄stari sine fcō ꝓmissoris.⁊ tunc ex quacūꝗ cā illa res debeať nō debebiť extimatio si debitor nō ē in culpa.Aut res desinit posse p̄stari ex fcō ꝓmissoris.⁊ tūc subdistingue qꝛ aut dsinit posse p̄stari qꝛ ꝑmittiť.⁊ tunc ꝓmissor nō teneť si iuste res fuit ꝑempta vt.l.qui ſuuꝫ.j.e.Aut desinit posse p̄stari qꝛ nō ē āplius in cōmercio ⁊ tunc lꝫ ꝓmissor nō fuerit in aliqua culpa teneť ad īteresse si ṽe res nō debebat aliēari lꝫ dbitor iuste crediderit se hoc posse.ita ꝓbat iste tex.⁊ tex.in.l.quid ergo.§.heres p̄allegata.Et rō ē qꝛ ius q̄situm tertio nō pōt auferri ꝑ fcm̄ debitoris ēt si nō sit in culpa.l.si p'rem.§.fi.ff.queād.ser.amit.⁊.l.fi.ff.de pac.⁊.l.si post mortē.§.fi.ff.de ɔ̃ta.⁊ hoc ē qđ dicit iuriscō.pūctal'r in.l.quidā ita.§.si quis filiū.p̄allegata ibi ne ex fcō heredis ⁊c.Et aduerte qꝛ si dbitor hr̄et iustam cām ꝑ quā possꝫ manumittere ſuum in p̄iudiciū creditoris.sil'r non teneret ad interesse sicut quādo hꝫ iustā cām occidēdi ⁊ occidit vt.l.qui ſuuꝫ p̄allegata.Sed qñ nullā hr̄et iustā cām alienādi sꝫ soluꝫ iustā credulitatē ꝙ posset alienare vbi nō poterat.tunc ꝓcedunt p̄dcā.⁊ sic primum mēbrū distinctōis nō est necessarium qꝛ.l.si seruum loquitur in alio casu.

Sequitur. Ultima mora nocet ⁊ in pari cā potior est cōditio rei vel sic.Mora adhibita in faciēdo non pōt purgari sꝫ mora adhibita in obmittēdo purgať.⁊ vltīa mora regulariter nocet reo ⁊ actori.h.d.scđa ibi si ṽo.tertia ibi sane.quarta ibi.nā cū. ¶ No.p'rio ꝙ mora cōmissa in faciēdo regulariter nō pōt purgari.⁊ hoc est veꝝ īdubitāter qñ ꝑ male fcm̄ res q̄ dbebať fuit extincta.ideꝫ tñ casualiter ꝯcludūt doc.in.l.si insulā.s̄.e.si res fuit extincta ꝑ.l.i.§.si rē.ff.depo.qđ facit ad qōem d emphiteota qui priꝰ alienauit rē ⁊ postea redemit de qua in.l.sequiť.§.labeo.ff.d vsur.Et ad materiā vide qđ no.bar.in.l.qui ea mēte.ff.d fur. ¶ Scđo no.ibi de bono ⁊ equo ꝙ ptās purgādi morā fundať suꝑ equitate.⁊ ista est rō ꝑꝑ quā mora pōt purgari in ɔ̃ctibus bonefidei.lꝫ i ea sit adiecta dies ⁊ pena.vt ē casus no.i.l.lucius.ff.de ac.emp.⁊ lꝫ bal.in.l.cū allegas.C.d vsur.q̄uis alia rōe vt ibi ꝑ eum.sꝫ ista vł verior inde ēt ꝓcedit ꝙ qñ res nō est integra,ex ꝑte creditoris non purgať mora.nisi offerať creditori totū suū interesse ut.l.illud.in fi.ff.de peric.⁊ cō.rei uen.⁊.l.si cū dies.§.fi.in tex.⁊ glo.ff.de arbi.⁊ no.in.d.l.si insulā. ¶ Tertio no.ibi ꝑnitiose errať ⁊c.ꝙ iudex in dubio ⁊ ēt consultor ⁊ aduocatꝰ dꝫ adherere opioni habēti equitatē.⁊ quot modis dicať equitas uide qđ no.Ci.in.l.i.C.de legi.⁊ glo.⁊ doc.in.c.fi.de trāsac.⁊ hoc ē qđ dicit tex.in.l.qđ si ephe si in fi.ff.de eo qđ cer.lo.ꝙ iudex dꝫ hr̄e equitateꝫ añ oculos.vbi aūt ius scriptū exp̄sse repugnaret equitati nō scripte.tunc p̄ferť rigor equitati ut.l.ꝓspexit.ff.qui ⁊ a qui.Si equitas vero eēt scripta sicut rigor.tunc equitas p̄ferť rigori.sicut distinguiť ꝑ glo.⁊ doc.in.l.placuit.C.de iudi.Scias tñ ꝙ qñ princeps iudicat de cā pōt sequi equitatē nō scripturā ɔ̃ rigorē.nec dꝫ grauare ꝑtem ꝑꝑ hoc.Et iō si unū sit petitū ⁊ aliud ꝓbatū pōt cōdemnare reū ɔ̃.l.hēbat.ff.de insti. Casus est not.⁊ ibi hoc tꝫ Bar.in.l.emilius circa fi.ff.de mino. Quid aūt si cōmittiť arbitratori uel iudici ex cōpromisso uel ex forma statuti uel ex cōmissione suꝑioris ꝙ iudicet de equitate vtꝝ possit recedere a iuris dispōe q̄ induciť ſm rigorem iuris.Est qđ elegans ⁊ practicabilis suꝑ qua pono breuiter aliquas cōclusiones. ¶ Prima cōclusio ille qui pōt iudicare de equitate pōt nō admittere exceptōes respiciētes ꝓcessum ⁊ nō merita cāe.que dicunť apices iuris ſm bar.in.l.si fideiussor.§.q̄dam.ff.man. ¶ Scđa cōclusio ille qui hꝫ iudicare de equitate nō potest reicere exceptōeꝫ inductā de rigore iuris respiciētem merita cāe qꝛ intelligiť ꝙ iudicet de equitate que non discrepet a iure vt ē casus no.in.l.bonafides.ff.depo.circa medium.Ex quo inferť ꝙ arbitrator qui hꝫ iudicare non pōt reicere exceptionē p̄scriptōis ita tradit sing.bar.in extrauagāti ad repri.i glo.suꝑ verbo videbiť.ita ēt colligiť ex doc.Bal.in.l.i.i prin.ff.de iusti.⁊ iu.Et ꝓbať ista cōclusio rōe qꝛ si reiceret exceptio p̄scriptionis auferet reo ius suuꝫ.sed hoc ē cōtra naturalē equitatē vt.l.iusticia.ff.de iusti.⁊ iu.⁊.l.nā hoc nā.ff.de ꝯdi.indeergo

ergo ille qui hꝫ iudicare de equitate hoc non pōt facere. ⁊ ista opi. est verior lꝫ ang. dicat ꝯtrariū in. l. sequit̃. §. si viā. ff. ď vsuc. ⁊ i. l. i. C. de pscrip. xxx. an. in lectura padua. ❡ Tertia ꝯcl'o ille qui hꝫ iudicare de equitate pōt admittere fundatū ius in equitate nāli cui lex ciuil' nō assistit. vn̄ ď pōt admittere agentē ex pacto nudo ſm bar. in. l. quintus. ff. man. Et hāc distinctō nē pfecte ⁊ elegāter in effectu ponit bal. in. l. si ꝑ ea. C. man. vbi est oio videndū cuius dcā sum secutus in. c. dilecti. in. iiij. arti. pricipali. ex̄ de iudi. ❡ Quarto no. ibi ⁊ sane ⁊c. ꝙ si do ctor iuuenis aliquid bn̄ sentit doctor antiquus dꝫ eū sequi si cut hic iulianus secutus est celsū adolescētē ſm Jo. de imo. hic. Pro qua ꝯcl'one vide tex. iiij. q. i. c. si hēs. vn̄ ille qui est iunior tpe prefert̃ antiquiori iassecutōe dignitat̃ si sit melior ⁊ doctior casus est no. ⁊ ibi ꝑ bar. in. l. vnicuiqꝫ. C. ď pximis sacro strin. li. xij. ⁊ maxie si sit valde excellēs. Est. n. sup excel lentie doctrie iusta cā ut recedat̃ ab ordine iuris ⁊ cōcedat̃ ali quid ꝯ iuris dispōem vt dicit tex. no. quē ibi valde no. bal. ad hoc in. l. ſꝫ ⁊ reprobari. §. āplius. ff. de excu. tu. ❡ Ulꝰo no. ar. nā cū querit̃ ſm bar. hic sumpto argumēto a paritate more de qua dr̄ in tex. ꝙ si duo isultāt se adinuicē simul nec pōt ap pere quis prior isultauerit fcm̄ est ipumbile nec dr̄ aliquis ex eis fregisse pacē. Pro quo vide optimū tex. ⁊ ibi ēt hoc ponit bar. in. l. i. §. cū arietes. ff. si qua. pau. fe. di. ⁊. l. cū pr̄. §. libert̃. de le. ij. vbi ēt tetigit bar. de qōe. ❡ In gl. posita sup ṽbo ꝑ petuari. glo. ista expsse ꝯcludit ꝙ interpellatio extiudicial' nec ꝑpetuat nec interrūpit pscriptōēꝫ ꝯ ius cōpetēs actori. Ideꝫ dicit glo. ſm vnū intellectū in. l. alienā. ff. ꝑ ēp. loquit̃ tn̄ ibi ď interpellatōe quā facit ille qui ꝑtēdit rē esse suā nō sibi debe ri ſꝫ ideꝫ effectus est. Hoc tn̄ fallit ſm moder. hic in casu. l. ut pfectius. C. de ānā. excep. vbi ꝯcl'o glo. ꝓbatur ꝑ locū a spā li. ❡ Scđo fallit vbicūqꝫ interpellatio fit pricipi qui saltē de fcō nō recognoscit supiorē vt est casus no. ſm vnū intellectū i c. nihil. cū scādalo. ex̄ de pscrip. Et bn̄ facit qđ hr̄ in. l. de pu pillo. §. si quis ipsi. ff. de op. no. nū. ❡ Tertio fallit ſm abba tē modernū in. c. pallegato vbi aliquid est relictū paupibus i genere qđ vtꝝ sit veꝝ nō ꝓsequor nūc. ❡ Quarto fallit vbi cunqꝫ iterpellatio extiudicial' tolleret bonā fidē ⁊ causaret ma lā fidē tūc. n. ⁊ si nō directo ꝑ indirectū saltē ipediret̃ cursus p̄ scriptōis de iure canonico sicut pōt cōsiderari in exēplo posi to ꝑ ꝑ bal. qn̄ statutū excludit creditorē post decenniū a petitōe debiti lꝫ eni vt hic ipse dicit ⁊ Jo. de imo. post eū si debitor i terpellatur extiudicial'r. ista interpellatio nō ꝑpetuet obligatio nē quinimo nec interrūpat pscriptōeꝫ vt dicit Jo. de imol. ⁊ bn̄ ⁊ pꝫ ex pmissis. Si tn̄ sequimur opi. quorūdā qui dicūt ꝙ statutū ꝑ qđ excluditur creditor post decenniū vꝫ si debitor nō fuit interpellatus qr̄ est in bona fide nec tenetur soluere nisi ꝙ sit requisitus interpellatio sequēs ipediret cursū pscriptōnis. De quoꝝ opionibus vide in. c. fi. ex̄ de pscrip. ⁊ ꝑ moder. la tissime i. l. sequit̃. §. si viā. ff. de vsuc. Procederet aūt simpl'r dcm̄ bal. vꝫ ꝙ fit interruptio sed nō ꝑpetuatio ſm moder. hic ⁊ bn̄ qn̄ interpellatio fuisset iudicialis. i. fcā ꝑ viā citatōnis vt expsse ponit bar. in istis terminis in. l. cū notissimi. in pri. C. de pscrip. xxx. an. vbi glo. notāter dicit ꝙ interruptio pscrip tionis que fit ꝑ lit̃ cōtestatōeꝫ ꝑpetuat actōeꝫ vsqꝫ ad. xxx. an nos. sed illa que fit ꝑ citatōem interrupit dūtaxat pscriptōem ita ꝙ est opus incipe de nouo pscribere nō tn̄ facit eā maiorē ꝙ prius eēt ꝙ cōiter approbatur ab oibus. ❡ Extra glo. que rit ꝑ bar. vtrū oblatio fcā ꝑ debitorē in casu. l. nostre nō soluꝫ purgat morā precedentē sed ēt ꝯstituat creditorē mora. Et cō cludit ꝙ ista oblatio operatur vtrūqꝫ effectū ꝯ quē teneat hic ang. ⁊ bal. ꝑ. l. qui decē. §. i. ff. de solu. sed huic legi rn̄det optie bar. ibi cuius dcā referūt hic moder. ⁊ sequuntur. ⁊ sicut dicit Jo. de imo. ⁊ refert illa lex potiꝰ facit ꝓ opi. bar. loquit̃ enim ibi tex. de eo qui est debitor generis. Et dr̄ ibi ꝙ si prius fuit cōstitutus i mora ⁊ postea obtulit debitū deide pdet pecuniaꝫ quā volebat soluere ꝙ liberat̃ si pdit eā casu fortuito. Ex quo dat̃ intelligi ꝙ creditor ꝑ oblatōeꝫ debitoris fuit cōstitutus i aliqua mora qr̄ si sola mora debitoris esset purgata ⁊ ipse cre ditor nō efficeret̃ morosus ex natura obligatōis debitor tene ret̃ de casu fortuito ut i. l. icendiū. C. si cer. pe. ⁊. l. in rōe. §. in certe. ff. ad. l. fal. Nec ob. ꝙ tenet̃ ex culpa qr̄ i ďbitore ꝙtitat̃ qui ex nā obligatōis tenet̃ ēt de casu. Sat̃ ē ꝙ mora iducat ef fectū ꝙ liberet̃ a casu per moraꝫ creditoris. Ista opi. est vꝰsi ma siue creditor sit ultimo loco in mora ut in casu legis no stre siue econtra debitor sit ultimo loco in mora. Ista con clusio ꝓbat̃ in. d. l. si ꝑ emptorē. §. i. ff. de ac. emp. vbi tex. ex presse dicit ⁊ ita ēt ďclarat ibi gl. ꝙ si creditor prīo fuit in mo ra ⁊ debitor sit vl'io loco qr̄ creditor offert se paratū recipere. debitor ex ꝯtu bonefidei tenet̃ ad vsuras. ergo pꝫ ꝙ creditor nō solū purgat morā sed ꝯstituit debitorē in mora postꝙ de bent̃ vsure in ꝯtu bonefidei vt. l. mora. in prin. ff. de vsuris. ❡ Scđo adducit̃ tex. in. l. cellus. §. fi. cū. l. se. ff. ď arbi. vbi pꝫ ꝙ si creditor prius fuit in mora ⁊ postea offert se paratū reci pere debitore nō soluente cōmittit̃ pena que solū cōmittit̃ ex cōpromisso ⁊ cōtumacia. vel cōtentu vt. l. si quis rē cū ibi no. ff. de arbi. ❡ Tertio adduco tex. no. cū glo. sua in. l. rō. §. si ꝑ venditorē in verbo pstertim. ff. de ac. emp. vbi ponit̃ casus ꝯ silis textui nr̄o qn̄ debitor fuit prius in mora ⁊ postea credi tor vbi tex. dicit morā cōmitti ꝑ creditorē. ⁊ punit̃ ibi ꝑ istam morā qr̄ fit vilior extimatio in ꝑiudicium sui. ❡ Quid auteꝫ iuris sit si debitor ⁊ creditor simul sunt in mora. exempluꝫ qr̄ creditor dixit nolo recipere. ⁊ debitor dixit nolo dare. Ulꝰ ď tex. sing. cū glo. sua in. l. si ꝑ emptorē. in prin. ff. ď ac. emp. qui ďterminat ꝙ ďbitor non vꝫ eē in mora. ⁊ ita lꝫ hic ang. ⁊ Jo. ď imo. ar. l. post edictum. §. circūducto. ꝯ. de iudi. Sed tn̄ vide l. ꝑdictam que decidit qōem quam alle. hic Pau. de ca. Re liqua dic vt hic per Bar.

Nunc videmus. Culpa rei ꝑpetuat ob ligatōem quo ad suos successores ⁊ fideiussores culpa vero fideiussoris ꝑpetuat ob ligatōem respectu suoꝝ successoꝝ. h. d. prīo. Et qđ dcm̄ est de reo hꝫ locū in filio quo ad ꝑiudiciū pr̄is qui venit accessorie ad eius obligatōeꝫ. h. d. ſo scđa ē ibi. itaqꝫ. tertia ibi an filius. ❡ No. prīo ꝙ per culpā cōmissaꝫ in faciēdo ꝑpetuat̃ obliga tio non solū respectu cōmittētis culpā ſꝫ ēt respectu successoꝝ suoꝝ. ⁊ eoꝝ qui accessorie veniūt ad obligatōem principaleꝫ. Primū dictū est veꝝ nō solū si heres cōueniat̃ actōe ex ꝯtu sed ēt si cōueniret̃ ex ďlicto nō tanꝙ heres. ſꝫ quatenus ad eū ꝑuenit ita lꝫ glo. ⁊ bar. in. l. videamꝰ ⁊. l. si ipsa. ff. qđ me. cā. ꝙ uis intellectꝰ illoꝝ iuriuꝫ sit aliqual'r dubius. Et aduerte quia mora semel cōmissa in faciēdo vel in omittēdo non purgatur quo ad piculū iteritus vel alios effectus lꝫ res pereat post cō demnationē. j. tps quadrimestre datū ad soluēdum ita ꝓbat̃. Et ita hoc ďclarat bar. in. l. si cuꝫ exceptionē. §. ꝙ si h. ō. ff. qđ me. cau. Et ē ar. ista lra inquātum dicit ꝙ mora principalis ꝑ petuat obligatōem accessoriā ꝙ interruptio pscriptōis fcā ꝯ principalē ipediat cursum pscriptōis ēt in psona fideiussoris ꝯtrium lꝫ ang. hic ⁊ sequit̃ Jo. de imo. per tex. no. ſm vnā le cturā in. l. cū quis. §. si quis ꝓ reo. j. de solu. Et hāc opi. sequi tur ibi bar. ibi assignās rōem qr̄ ad interruptionē vniꝰ obliga tōis seu pscriptōis inducte aduersus vnā obligatōem nō se quit̃ interruptio aduersus aliaꝫ obligatōem bn̄ facit. lꝫ nō alle get qđ no. in. l. ď pupillo. §. si pluribus. ff. de no. oper. nun. sed obligatio pricipalis ⁊ fideiussoris sunt diuerse vt ipse ibi pro bat. ergo iterruptio vnius nō interrūpit pscriptōem alterius. ❡ In ꝯtriuꝫ facit quia lꝫ obligatio fideiussoris sit diuersa qr̄ tamē iterruptio pscriptōis coheret rei. i. obligatōi pricipalis ď bitoris. vꝫ ꝙ trāseat ꝯ fideiussorē. sicut ꝯ exceptio pscriptio nis qr̄ coheret obligatōi transit ad fideiussorē ⁊ ei ꝓdest vt ē glo. ordi. in. l. vbicūqꝫ. ff. de fideius. sicut ēt dilatio cōcessa de bitori qn̄ fit potius gr̄a obligatiōis ꝙ respcū psone transit ad fideiussorē vt. l. fi. §. vlti. C. de vsur. rei iudi. ⁊ plene declarat Bal. in. l. quotiēs in vlt. col. C. de pci. impe. offe. vn̄ Jo. an. sing. in addi. spe. in ti. de fideius. sup rub. refert quēdā doc. an tiquū tenuisse ꝯtriū. ⁊ ipse hoc ibi sequit̃ in vl. q. bal. aūt nota biliter attingēs articulū in. l. tam mādatori. C. ď nō nu. pe. vꝫ distinguere sub dubio forte. Aut loquimur in fideiussore ꝯciꝰ ⁊ vera sit opi. bar. ⁊ cōis. Aut in fideiussore de iudicato soluē do. ⁊ tunc ꝙ magis ꝑiudicat ei factū principalis vt pꝫ ex no. i l. i. j. ď iud. sol. Interruptio fcā ꝯ pricipalē nō nocet fideiusso ri vt ꝓbat̃ hic ⁊ no. in. l. mora rei. ꝯ. e. ⁊ ita lꝫ bal. in. d. l. tā mā datori. ⁊ moder. vide tn̄ de hoc que. j. dicent̃. Sꝫ dubitat̃ hic ꝑ ang. ⁊ moder. qr̄ iterruptio fcā ꝯ vnū ex reis debēdi sine du bio nocet alteri vt. l. fi. C. de duo. reis. Qualis debeat eē ista i terruptio. nā ang. hic vult ꝙ ďbeat offerri libellus. deinde trās mitti copia libelli in citatōe ad inducendū hūc effectuꝫ lꝫ quo ad ipm̄ debitorē citatuꝫ sufficeret citatio simplex absqꝫ eo ꝙ prius offerret̃ libellus ⁊ ꝙ trāsmittet̃ copia in citatorio ⁊c

pz in.l.si quis emptõis ꝛ.l.sicut de pscrip.xxx.an.mouet per
l.fi.pallegatã vbi tex.dicit q admonitio dbeat fieri ex libello
q̃ verba hoc uidẽt significare q libell⁹ offerat iudici ꝛ copia
mittat in citatõe ꝛ huic opi.multũ fauẽt vba dicte legis. Nec
ob.qđ hic dicit Jo.de imo.ipugnãdo istud dcm̃ ꝛ inducẽdo
prin.lře in quo fm eum vz pbari q illa interruptio sufficit ꝯ
correũ que olĩ erat sufficiẽs ꝯ cõuentũ in iudicio nam in pri.
tex.non loquit de interruptõe p motõem litis sed p agnitõez
debiti que fiebat soluẽdo ptẽ debiti vel aliter recognoscẽdo d
bitũ de qua in.d.l.cũ notissimi.Et põt esse rõ drie inter debi/
torẽ ꝛ correũ suũ qꝛ si citatio cõtinet tenorẽ libelli saltẽ effectu
aliter facilius poterit scire correus p qua cã agat ꝯ debitorez
ꝛ sic assistere defensioni ꝛ iudicio p interesse suo.iuxta no.i.l.
si suspecta.ff.de inof.test.ꝛ.l.si plusorio.§.quotiẽs.ff.de app.
¶ Scđo no.ibi quare.n.fcõ suo ꝛc.q culpa de qua fit mẽtio
in prin.lře vz põderari quo ad piculũ interitus si est in facien
do nõ si est in omittẽdo al's rõ ista nõ eẽt general' que respicit
fcm̃ nõ aũt nõ fcm̃ nisi dicas nõ fcm̃ esse fcm̃ sicut dz in.l.sti/
pulatio ista.š.e. ¶ Ultio no.in v.an filius.q q̃tũ ad piculũ
interitus pz qui tenet ex ꝯctu fcõ p filiũ rõe iussus equipat fi
deiussori.Utrũ aũt equipet quo ad alios effectus tãgit plene
bar.i.l.cũ filius.in pri.š.e.ꝛ aliquid hic post Ja.bu. ¶ In
glo.posita sup vbo in totã cãm ibi uel eoꝝ gestoꝛ. ista glo.ap
probat p bar.hic ꝛ moder.duobus ꝯcurrẽtibus. Prio q cre
ditoꝛ ꝛ debitoꝛ sint eiusdẽ fori ita q debitoꝛ teneat ire ad do
mũ creditoris iuxta no.in.l.itẽ illa.ff.de cõsti.pec.ꝛ in.l.cũ fi/
lius.§.fi.š.e.ꝛ in.c.significãte.de pig.Scđo q negocioꝝ ge
stoꝛ qui interpellat interpellet debitorẽ vt soluat creditori suo
nõ sibi interpellãti.sed ista gl.ẽt sic ĩtellecta hz dubitatõem qꝛ
ego video q siue ptestatio sit phibitoria siue certificatoria si
ue dissolutoria obligatõis ad min⁹ requirit mandatũ gnãle lz
multi dixerit q requirit spãlẽ sed cõiter tenet oppositũ vt de
clarat bar.in.l.de pupillo.§.qui pcuratorio.ff.de no.op.nũ.ꝛ
l.i.§.pmittit.ꝛ ibi est bonus tex.ꝛ ibi plene tractat d hoc arti.
ff.d li.agno.vbi ẽt allegat tex.in.l.actõe.§.renũciare.ff.p so.
Sed potes dicere saluãdo istã gl.p qua est casus no.cauillan
do lřam in.l.si quis solutõi.§.fi.hic allegato q si bñ inspiciã
tur dcã iura ibi ex ptestatõe poterat parari aliqđ piudiciũ illi
cuius noie fiebat ptestatio.sed i casu nřo nõ põt parari aliqđ
piudiciũ lz debitoꝛ interpellet vt soluat ꝛ iõ nõ requirit man
datũ. Nec est veꝝ qđ dicit ang.hic q negocioꝝ gestoꝛ dz do
cere se eẽ talẽ.i.negocioꝝ gestorẽ p.l.si quis inficiatus.§.i.ff.
depo.qꝛ vt dicit Jo.de imo.ꝛ recte cũ negociũ alterius dica
tur gerẽ ita ille qui gerit vnũ negociũ sicut qui gerit plura vel
oĩa vt pz in.l.tutori.C.de neg.ge.ꝛ.l.iij.ff.e.ita dicet negocio
rũ gestoꝛ ille qui solũ interpellat hũc debitorẽ sicut ꝛ qui gere
ret plura negocia.Ex ipsa aũt interpellatõe appet q est nego
cioꝝ gestoꝛ qui gerit negociũ istud ad vtilitatẽ creditoris.vbi
aũt requirit interpellatio iudicialis sicut est in his que debẽt
offõ iudicis ꝛ nõ iure actõis vt est casus no.in.l.cũ postulassẽ
ff.de dã.ifec.ꝛ no.bar.in.l.i.ff.d iur.om.iu.ꝛ.l.ubi.ff.de edẽ.
Veꝝ est vt dicit hic ang.q negocioꝝ gestoꝛ simplex nõ pos
set interpellare qꝛ nõ posset eẽ in iudicio intellige nisi eẽt cõ
iuncta psona que agẽdo interrũpit pscriptõez ꝛ ꝯfir eadẽ rõe
poterat cõstituere in mora fm glo.no.quã ibi approbat bal.i
l.i.in fi.š.de nego.ge. Vide tñ que.j.de mã ista dicetur.ꝛ qꝛ
bar.hic tãgit ad intellectũ pmisse qõis nũquid pcuratoꝛ cõsti
tutus ad agẽdũ in iudicio cui nõ põt solui vt.l.hoc iure.cũ ibi
no.j.de solu.cõstituat debitorẽ in mora.Adde ad primũ dcm̃
inquãtũ vult q si debitoꝛ cõparet ꝛ cõfitet ꝛ dicit ego libẽter
soluerẽ si eẽt creditoꝛ qui est diuersi fori euitat morã sic dicen
do ar.l.si dom⁹.§.qui cõfitet.ff.de le.i. Istud dcm̃ vz dubiũ
si solũ verbalr offert se patuz soluere qꝛ ille qui ipedit imple/
re aliquid tunc excusat a mora rõe ipedimẽti qñ cessante ipe/
dimento appet q eẽt ipleturus id qđ dz implere ita pbat i.l.
qui cõmeat⁹.ff.de re mili.ꝛ declarat bar.in.l.ij.§.qđ diximus
ff.si quis cau.sed si creditoꝛ esset pñs per oblatõem verbalem
non diceret implere debitoꝛ id qđ tenebat sed si sequeret ob
latio actualis ut.l.ptoꝛ.§.si quis patus ꝛ ibi no.de oper.no.
nũ.ꝛ.l.cum fuũ de cõdi.ꝛ demõ.ꝛ tradit in.l.acceptaz.C.de
vsur.ꝛ in.l.ob signatõez.C.de solu.ergo vz q quãuis credi/
toꝛ non sit pñs ista oblatio vbalis nõ sufficiat. Sed rñdendo
dicas q hic debitoꝛ magis pprie non tenet ad soluenduz ex
quo creditoꝛ dz ad eum ire quam esse ipeditus soluere ꝛ ideo

videt sufficere ista ptestatio verbalis. ¶ Secundo adde in/
quãtum bar.hic dicit q sicut negocioꝝ gestoꝛ cõstituit debi/
torẽ in mora eo mõ quo.š.dixi.ita pcuratoꝛ cõstitutus ad iu
dicia agẽdo ꝯ debitorẽ qui nõ confitet debitũ dũmõ creditoꝛ
cuius noie agit sit psens in loco.ita q dbitoꝛ sibi possz solue/
re si vellet.nam ang.reuocat hoc dcm̃ in dubio qꝛ ex quo fuit
cõstitutus pcuratoꝛ ad agendũ in iudicio vz sibi interdictum
ne iterpellatio eius fcã in iudicio cõstituat debitorẽ in mora.
saltẽ si prio iterpellaret extiudicialiter ar.l.maritus.C.de pcu
ra.qđ dcm̃ nõ satis ẽ claꝝ in se quia si ĩtellexit q ipsa interpel
latio iudicialis nõ cõstituat debitorez in mora.cuius ꝯriũ di/
xit bar.tũc istud dcm̃ nullã hz rõem quia ex quo ẽ ei pmissuz
agere ois effectus qui ex agẽdo põt resultare vz sibi cõmissuz.
vnde nõ hz locũ hic.l.maritus pallegata.Si aũt intellexit q p
curator cõstitut⁹ ad iudicia nõ possit interpellare extiudiciali/
ter.tũc lex maritus põt adaptari quia pmittẽdo vnũ videat p
hibere aliud.sed vt dicũt doc.moder.p hoc nõ vz phibit⁹ fa
cere ea q̃ aliquo mõ ptinent ad iudiciũ futuꝝ.sicut ẽ interpel
latio extiudicialis ar.l.qui pcuratorẽ dat.ff.de pcura.ꝛ.l.ad rẽ
mobilẽ.ꝛ.l.ad legatũ.ff.de pcu. ¶ Põt aũt ptinere interpel
latio afiecedens ad iudiciũ futuꝝ duobus modis. Prio quidẽ
vt post litẽ cõtestatã nõ possit purgari mora ut.l.i.ff.de pe.le.
Scđo ut reus cõdemnet in expẽsis ẽt si agnoscat debituz post
citatõem ut tradit elegãter Guil.de cu.in.l.edita.C.de eden.
quẽ lz anto.de bu.in.c.i.de libel.obla. ¶ Tertio adde inquã
tum Bar.dicit q mora ꝯcta p debitorẽ litigantẽ in iudicio si
cut dz in.l.nemo.§.fi.š.e.extinguit finita lite ꝛ reo cõdemna
to p.l.qui rome.§.seia.j.e.nam bal.hic impugnat istã doctri/
nã quia snĩa cõdemnatoria non dz pdesse reo cõdemnato vt
l.euidẽter.ff.de excep.rei iudi.sed isto mõ pdesset.ergo hoc
nõ est dicendũ. Preterea si reus pstitit vsq3 ad sniam maior
fuit mora ꝛ cõtumacia sua ut pz in.l.papi.§.meminisse cũ mã
ff.d inoffi.te.ꝛ.l.cũ maior.§.accusasse.ff.de bo.li.ergo crescẽ
te cõtumacia.fortius dbuit crescere pena q extingui ut in.c.
qm̃ frequẽter.§.fi.ut li.nõ cõte.Et hanc opi.uidet sequi Jo.
d imo.hic nõ ob.tex.in.§.seia heres qꝛ ille tex.põt hře aliuz
intellectũ ut ibi dicet. Pro ista opi.multũ facit quia siue de/
bitoꝛ sit uictus ita q amplius nõ possit ꝯdicere siue pmiserit
tnã sniam transire in rez iudicatã non põt dici q ex uolũtate
sua destiterit a lite ꝛ a ꝯdictõe quã prio faciebat.nã ille qui nõ
appellat nõ uidet cõsentire snie uere sz ficte fz bar.in.l.ab eo
C.quo ꝛ qñ iu.ꝛ pbat in.l.si ab arbitro.š.qui satis.cog.ꝛ iõ
psumit adhuc durare in sua mala uolũtate ꝛ in ꝯdictõe prio/
ri quãtum ẽ in ipso.Esset aũt casus magis dubitabilis si reus
pateret labi instãtiam in qua ꝯxit de quo dicemus in.d.§.se/
ia. Pau.aũt d ca.hic reuocat hoc dcm̃ in dubiũ alia rõe quia
lz instantia iudicij finiat.effectus tñ inductus in pteritũ ex il/
la instãtia non tollit.puta mala fides iducta ex lit cõtestatiõe
viciũ litigiosi ꝛ silia fm bar.in.l.ij.j.iudi.sol.ꝛ i.l.i.C.d fruc.
ꝛ li.expẽ.ergo similiter mora iducta ex ꝯdictõe fcã in iudicio
non vz tolli. ¶ Sed posset rñderi huic rõni q pcederet nisi
vna cum dcã instãtia tolleret cã pp quã fuit mora iducta.sicut
in casu bar.cũ ergo debitor cõdemnatus nõ possit ãplius ꝯ/
dicere sz teneat parere snie cessat mora itroducta ex ꝯdictio/
ne sola.secus si fuissz itroducta ex ꝯdictõe ꝛ nõ solutõe debi/
ti qꝛ creditore existẽte in loco iudicij dbitoꝛ litigassz ꝛ nõ sol/
uisset cũ deberet soluere sicut dicit hic bar. ¶ Et qꝛ.š.tracta
uimus in notabilibus vtꝝ iterruptio fcã ꝯ debitorẽ noceat fi
deiussori.Adde ad ea q̃ ibi diximus ang.qui approbat cõem
opi.in cõsi.suo.xxxi.vbi refert dcã bar.in locis alle.ꝛ Ci.i.l.
fi.C.de duo.reis qui idẽ tz. ¶ Itẽ ad aliã qõem quã tracta/
uimus in glo.vtꝝ iterpellatio negocioꝝ gestoris sufficiat.vid
tex.no.in.l.cũ satis.C.d agri.ꝛ cẽsi.li.xi.in ver.p pcuratorez
quẽ ibi põderat bar.ad hoc vbi vz pbari q ẽt ptestatio q̃ nul
lum põt parere piudiciũ illi p quo fit non põt fieri nisi p pcu
ratorẽ. Ibi.n.fit ptestatio alicui q colon⁹ quẽ detinet ptinet
ad talẽ dñm.Et sic vz q solũ possit pdesse ꝛ nõ obesse illi p
quo fit.ꝛ tñ non põt fieri sine mãdato. ¶ Sz põt dici q hoc
facit ibi magnitudo piudicij qđ incurrit ille cui fit denũciatõ.
Vide ẽt ad dictã mãm tex.sing.fm bal.ibi in.l.qui absentez
š.de pcu.vbi pbat fm bal.q dfensoꝛ põt agere sine mãdato
ꝛ nũciare vẽditori q veniat ad dfendendũ dũmõ caueat d ra
to.ꝛ sic erit ibi casus i quo dnũciatio q̃ posset piudicare illi p
quo fit põt fieri sine mãdato spãli vel gnãli.Et põdero illum
tex.qꝛ

tex.q: cõcludit opi.ang.de qua paulo ante dixi eẽ falsaȝ dũvo
luit q̄ .pcurator cõstitutus ad agendũ in iudicio nõ possit iter
pellare cõ iudicialiter q: imo tanquã ptinentẽ ad cãm deducẽ
daȝ in iudicio hoc sibi pmittit̃ vt pȝ in.d.l.qui absentẽ. Et for
te possȝ dici q̄ ista iterpellatio ptineret ad eum tanq̄ ad .pcu
ratorẽ non tanquã ad negociorum gestorẽ quasi ẽt hoc videatur
sibi mãdatũ ar.d.l.que absentẽ que optiẽ facit. ¶ Iteȝ adde
ad illam qõnem vnũ verbũ qõ posuit bar.in fine duȝ dixit q̄
qñ denũciatio uel .ptestatio fit alicui vt abstineat ab aliquo sp
põt fieri sine mãdato ut.l..phibere.in pri.ff.q̄ vi aut clã. Nã
hoc nõ est verum simplr̃.sed est distiguẽduȝ prout ipsemet nota
biliter distiguit in.l.nõ solũ.§.morte.in tertia spẽ .phibitoria
ff.de no.op.nũ. ¶ Adde ẽt ad id qõ diximus in notabilibus
vtrum interruptio fcã 9 debitorẽ noceat fideiussori q̄ distinctio
bal.in.l.tã mãdatori.s.allegata vr̃ esse verissima per regulã q̄
ponit Inno.in.c.cãmq̃ȝ.de testi.ꝛ bar.in.l.ij.j.iudi.sol.ꝛ.l.
si mr̃.§.fi.ff.de excep.re iudi.q̃ hȝ q̄ cui nocet sñia nocet acta
ꝛ cui non nocet sñia non nocet acta. Sed h rõ vr̃ 9.l.fi.C.de
duo.reis vbi interruptio fcã 9 vnũ ex reis nocet alteri ꝛ tamẽ
nõ noceret sñia ut.l.fi.C.de fide.ꝛ tradit bart.in.l.ex duob9 i
iiij.q.pricipali.j.de duo.rei. Sed põt rñderi q̄ hoc facit vnitas
obligatõis pp quã ẽt fit ut interruptio fcã in actõe psonali no
ceat in actiõe hipothecaria ꝛ ecõtra ut.l.fi.ꝛ ibi no.C.de an.
excep.ꝛ tñ si actio psonal' sola deducit̃ in iudicio nõ posset fer
ri sñia sup hipothecaria sed eẽt opus nouo .pcessu ꝛ sic sñia la
ta in psonali nõ noceret vt declarat bal. exponẽdo gl.ibi posi
tã in.l.solemus.in prin.ff.de iudi. Sȝ sñia lata cõtra debitorẽ
principalẽ nocȝ fideiussori de iudicato soluẽdo ꝛ nõ fideiusso
ri 9ctus vt.l.fi.§.i.ꝛ ibi p bal.de vsi.rei iudi.ꝛ p bart.in.l.i.j.
iudi.sol. Ergo interruptio que est actus iudicial' dȝ nocere fi
deiussori de iudicato soluẽdo ꝛ nõ fideiussori 9ctus. Nũquid
aũt 9 interruptio fcã cõtra fideiussorẽ noceat principali debi
tori Io.an.in addi.pallegata.dicit q̄ nocet illa potissime rõ
ne q: si debitor posset pscribere sequeret̃ q̄ si finita pscriptõe
cõdẽnaret̃ fideiussor.creditor nõ posset cõsequi suũ in effectu
q: obstaret sibi exceptio cedẽdarum actionũ vt.l.si pupillus.ff.d
admi.tu.ꝛ p bar.in.l.si ex duobus.§.i.ff.de fideius. Sȝ ad istã
rõem in siñ vide qõ scribit bar.in.d.§.si quis .p reo. Et non
vr̃ vera ista opi.q: si mora fideiussoris nõ ppetuat obligatõeȝ
9 reũ vt dicit glo.nostra.ꝛ .pbat̃ in.l.mora.in fi.s.eo.quo ad
piculũ interitus ẽt quo ad ppetuandã actõem nõ dȝ opari. Et
q: extra glo.ang.hic tetigit vnũ dubiũ ad declaratõem lr̃e.vi
dendũ est vtrum bñ dicat.vult.n.q̄ mora cõmissa p reũ nõ noce
at fideiussoribus fideiussorum idest scdis fideiussoribus qui fide
iusserunt .p pmo fideiussore. Mouet̃ p.l.qui admittit̃ cuȝ.l.
se.ff.pro so.vbi .pbat̃ q̄ socius socij mei nõ est meus socius.
A sili ergo fideiussor fideiussoris mei nõ erit meus fideiussor
sicut auctor auctoris mei nõ est meus auctor vt.l.si res quã.i
pmo rñso.ff.de euic.sed ad hoc põt rñderi q̄ fideiussor quem
respicit piculũ interitus vr̃ fideiussisse in oẽm cãm.i.nõ soluȝ
in eo qõ venit pricipalr̃ i obligatõe ab initio sed qõ postea in
cidẽter venit p morã vt vr̃ .pbari in.l.mora.in prin.s.eo. Et
hoc dclarat Io.de imo.in expõe lr̃e dicẽs q̄ si obligatio pri
mi fideiussoris est aucta lȝ mora nõ fuerit cõmissa ab ipso ex
nã obligatõis tenebit̃ scds fideiussor.vñ facit tex.in.l.videa
mus.ꝛ qõ ibi p bar.ff.qõ me.cã. Et hãc opi.9 sñiam ange.vr̃
tenere hic Io.de imo.dicẽs q̄ bar.hoc sentit sed ego nõ vi
deo quõ Bar.hoc sentiat nisi forte liber meus sit corruptus.

Effectus. In obligatõe rẽ dari nõ desinit res eẽ
in obligatõe si est extincta post moraȝ
quo ad petitõem acceptilatõem ꝛ nouatõem.h.d. scda est ibi
nouari aũt.ꝛ tertia ibi ego. ¶ No.pmo q̄ petitio rei que pit
post morã põt peti in libello ac si res nõ eẽt extincta. Qualr̃
aũt tũc formet̃ libellus dicet̃ in lectõe sequẽti post bar. ¶ Se
cũdo no.q̄ extimatio rei que debebat dari nõ est in obligatõe
sȝ in pstatõe dũtaxat iudex tñ põt cõdẽnare ad extimatõem si
vult q̄uis res in libello sit petita vt.l.iul.s.de cõfes. ¶ Vl
timo no.q̄ qñ in sa stipulatõe deducit̃ diuersũ ab eo qõ erat
in pria nũq̄ psumitur nouatio nisi expsse sit actũ.cõcor.tex.i
l.fundũ cornelianũ.j.de noua. Ita põt itelligi iste tex.ibi nec
pecuniaȝ.s.pro hoie ꝛc. Et credo q̄ sit verior sensus. ¶ In
glo.posita super verbo neqȝ pecuniam.licet ista glo.regulari
ter in obligatõe dãdi sit vera.fallit tñ in tribus casibus in qui
bus in obligatiõe rẽ dari succedit obligatio ad interesse. Pri
mus ẽ in obligatõe bonefidei vt sentit glo.sing.insti.de acti.
§.actionũ quã ad hoc alle.bal.in.c.i.de cõtrouer.inue.ꝛ in.l.
vnica.C.de sen.que.p eo.qõ interest in.iij.char.sed ange.i.l.
fi.s.si quis in ius vo.nõ ie. Intelligit illam glo.qñ obligatio
hȝ iunctũ scm̃ dationi.loquit̃.n.illa glo.in actõe mãdati i qua
.pcurator tenetur ꝛ ad dãdum ꝛ ad reddendũ rõem qõ ẽ facti
vt.l.cũ fuus.ff.de condi.ꝛ de. Veritas istius articuli pẽdet
ex rõe diẽ q̃ solet assignari inter factũ ꝛ dationẽ q: si ista ra
tio eque bñ adaptat̃ ad 9ctum bonefidei sicut ad 9ctum stricti
iuris. Ista est vna fallentia ꝛ q: diuerse assignant̃ rões q̃ sit ve
rior longũ eẽt videre nũc. Sed recurre ad ea q̃ scribit Bar.ꝛ
moder.in.l.stiplones nõ diuidũtur.s.e.ꝛ tangit ange.in loco
palle. ¶ Scdo fallit fm ang.hic in vno casu singulari in.l.si
quis in graui.§.si ex stipulatu.ff.ad sille.vbi qñ pstatio rei ef
ficitur ipossibilis ex fcõ supioris pp vtilitatẽ publicã agit̃ ad i
teresse ꝛ nõ ad rem.nec potes dicere vt dicit Io.d imol.q̄ il
le tex.põt intelligi fm alia iura.vȝ q̄ res sit in obligatiõe ꝛ p
cium in solutõe vel cõdemnatõe q: si sic eẽt ibi ageret̃ actione
directa ex stipulatu.ex quo pria obligatio adhuc durat vt.pba
tur hic.ꝛ in.l.si rẽ aliquã.j.de noua. Sed hoc negatur ibi ex
presse quia cõpetit actio vtilis.ergo ista rñsio non põt dfen
di nõ ipropriãdo tex. ¶ Tertio fallit fm ang.in.l.sancimus
C.d sac.san.ec.vbi si res alterius cõsecratur q̃ poterat vẽdi
cari põt agi ad extimatõem.sed Io.d imo.dicit ꝛ recte q̄ ibi
nõ sumus in obligatõe rem dari.sed in obligatiõe rẽ restitui i
qua saltẽ re pempta succedit obligatio ad interesse vt traditur
in.d.l.stipulatõès nõ diuidunt̃. Scias tñ q̄ postq̄ ẽ lata sñia
cõdemnatoria ad rẽ tradi vel ad rẽ restitui.intellige qñ res nõ
est pempta vbi alias succederet obligatio ad interesse aliquo
casu.ne sñia sit ludibrio cogit̃ quis pcise tradere vel restituere
Glo.ẽ valde no.quã ibi cõmendat Bal.in.l.qui restituere in
fi.ff.d rei ven. ¶ Ex qua infert sing.idem bal.in.l.vna.C.d
sen.q̃ .p eo.in pe.char.q̄ si ex forma statuti instrũm qõ hȝ gua
rãtigiam hȝ executionẽ paratã vt sñia semp virtute illius 9ct9
poterit agi pcise ad rẽ tradi. Scias ẽt q̄ ficta translatio domi
nij nõ tollit obligatõem q̃ cõpetit ad rẽ dari.vt ẽ casus fȝ bal.
ibi in.l.metũ.§.lȝ.ff.qõ me.cã.ꝛ q: Bar.hic egregie declarat
qualiter debeat formari libellus qñ res perit post morã in ista
obligatõe ad rẽ dari. Adde dictis suis.ꝛ pmo inquãtum dicit
q̄ aliquis põt petere rem simplr̃ nullam faciẽdo mentionẽ de
morte.ꝛ postea .pbata morte in .pcessu poterit sequi cõdem
natio vel ad hoiem vel ad rẽ ꝛ solui extimatio in executione.
vel ad ipsaȝ extimationẽ.nam vr̃ q̄ saltẽ in libello debeat de
duci q̄ reus fuit i mora quia sine ista qualitate iteritu rei actõ
expirasset.ꝛ sic nõ possȝ tũc dduci in iudicio.cũȝ ergo ista qua
litas sit fundamẽtum actõis vr̃ q̄ debeat exprimi i libello.in
xra ea q̃ tradit Ci.ꝛ bal.in.l.si non cõuitij.C.de iniur.ꝛ in.l.
nec exemplũ.C.de fal.ꝛ sentit bar.in.l.nõ solũ.§.sed vt .pba
ri.ff.de no.ope.nũ.ꝛ in.l.edita d eden.sed saluãdo dcm̃ bart.
dicas ꝛ notabiliter q̄ qualitas q̃ ẽ qualitas cur actio orit̃ d no
uo bñ ẽ exprimẽda in libello.sȝ non qualitas q̃ ẽ cã cur actio
prius nata cõseruet̃ in eẽ.sicut ẽ qualitas more. ¶ Scdo adde
ad mãm istam qõ no.spec.in ti.de obli.ꝛ solu.§.sequit̃ versi.
quid si libellus vbi ponit multa in pratica de ista mã. Et iter
cetera dicit q̄ iste libellus .pcedit. Peto rẽ vel extimationeȝ
ꝛ peto rem ꝛ estimatõem q: semp intelligit̃ quis petere id qõ
de iure dȝ vt saluent̃ verba libelli fm bal.referentẽ dcã sua in
l.sancimus.C.de sac.san.ec.q̃ verba pñt esse vera qñ alter tã
tum ẽ in petitõe.puta i obligatõe rẽ dari. Intelligaȝ.n.verba
libelli si dicit peto rẽ vel extimatõeȝ.aut rẽ ꝛ extimatõeȝ q̄ ip
sa res principalr̃ petat̃.ꝛ extimatio dducat̃ in facultate soluẽ
di vel in cõdemnatõe vt dicit hic bar.sed qñ in cõdemnatio
ne ꝛ solutiõe alterum tm̃ possȝ deduci verbi grã si extaret res in
obligatõe ad rẽ dari vel tradi q: tunc nõ eẽt soluẽda extimatõ
hoc.n.casu libellus alternatiu9 videret̃ icertus. Et idem vr̃ di
cendũ quãdo interesse vel res essent in obligatõe quia vtrũqȝ
posset peti.vnde iste libellus tunc nõ .pcederet nisi qñ incerti
tudo causaret̃ ex .pbabili ignorãtia.ita declarat bar.in primo
casu i.l.ex diuerso.§.i.s.de rei ven. ¶ Et vtrũ admittat̃ libel
lus cõditionalis ad faciẽdum penã cõmitti vide Bar.ꝛ alios
in.l.sine exceptõe.§.h aũt actio.s.q̄ me.cã ꝛ ad materiã vid
quod trabit Barto.iuxta fi.in.l.iij.§.si reddita.ff.cõmoda.
¶ Extra gl.opponit hic bar.de intellectu legis cũ qui ita.§.
qui hoiem.s.e.quã inducit sic. Sicut stipulatio iterposita aio

nouãdi post morã primi debitoris euanescit si pendẽte cõdi/
tione res illa peat ita si a pñcipio cũ stipulatio interponit aio
nouãdi pmissor pmittit rẽ que nõ est in rerũ nã vꝫ nõ teneri
qꝛ qḋ ãnullat stipulatõem ex postfcõ fortius vꝫ ãnullare ipsaꝫ
a pñcipio. Ipse rñdet ꝙ iste tex. intelligit qñ stipulatio fuit ĩ
terposita aio nouãdi a ptibus sciẽtibus rẽ esse mortuã. secus
si ptes ignorarũt rẽ perisse. Io. de imo. soluit ꝛ melius ꝙ ibi
loquit in stipulatõe seu pmissione fcã a tertio aio nouãdi qui
si crederet rẽ quã pmittit ẽẽ in rerꝫ nã ꝛ decipit nõ obligatur
hic de eo qui cũ sciret se esse in mora sciebat in oẽm euẽtuꝫ se
esse obligatũ siue res extaret siue pisset. vñ nõ est mirũ si in oĩ
casu vꝫ pmisisse id qḋ erat in pria obligatõe ꝛ hac solutõe sic
declarata ꝛ ẽt ex solutõe bar. colligit ꝙ stipulatio sequẽs iter
posita aio nouãdi post interitũ rei nõ purgat morã pcedentẽ.
Idẽ dicit gl. ĩ. l. inter stipulãtẽ. §. pe. ꝫ. e. ꝛ tenet dy. hic lꝫ si no
uatio fuisset fcã ante rẽ pemptã tolleret morã pcedẽtẽ saltẽ qñ
res fuisset pñs tpe nouatõis si stipulatio fuisset cõditionalꝭ vt
l. quotiẽs. §. vñ marcellus. ĩ. de noua. si aũt fuisset pura idistin
cte tolleret vt. l. pui. ff. de cõdi. fur. Sed querit que sit rõ drie.
dñs pau. de ca. hic dicit ꝙ rõ est qꝛ post interitũ mora est sorti
ta effcm̃ suũ que vba pñt intelligi ꝙ qꝛ effcũs more traxit se/
cũ suã executõeꝫ nõ possit ãplius mora purgari vt. l. ĩĩ is cui.
de le. ij. ꝛ. l. qui ob rẽ. ff. de cõdi. inde. ꝛ tradit in. l. si insulã. ꝫ.
eo. Sꝫ ista rõ nõ vꝫ sufficiẽs qꝛ ex volũtate vtriusqꝫ ptis bene
potuisset hic purgari mora sicut dꝫ in. l. ij. C. de iure ephi. ꝛ in
l. post diẽ. de lege cõmissaria. ꝛ. l. ij. e. ti. bñ facit tex. in. l. celsus
in prin. ff. de ar. ꝛ. l. ij. in prin. ff. si quis cau. quis. n. dubitat ꝙ
ẽt post interitũ rei creditor posset liberare debitorẽ ꝛ extingue
re effcm̃ more qḋ vꝫ fecisse nouãdo priorẽ obligatõeꝫ. Dicen
dũ est ergo aliter ꝙ cũ nouatio sit vni⁹ obligatõis in aliã trãs
fusio vt. l. i. ĩ. de noua. ista trãsfusio eẽt ipossibilꝭ si p ipsũ actũ
nouatõis post interitũ extingueret mora pcedẽs qꝛ ad extin/
ctõem more sequeret remissio pene que fuit cãta ex mora. i. p
petuatio obligatõis ꝛ sic debitor liberaret silꝛ ꝛ ex alia cã trãs
funderet priorẽ obligatõeꝫ in aliã qḋ est ipossibile qꝛ qḋ nõ ẽ
nõ põt trãsfundi. Et qꝛ hic tãgit aliqualiter de intellectu. l. cũ
qui ita in fi. aduerte diligẽter qꝛ bar. ꝛ cõiter moder. dicunt ꝙ
ad hoc vt psequẽtẽ stipulatõem cõceptã sub cõditõe aio nouã
di purget mora pcedẽs requirit ꝙ res eẽt in pñtia. i. corã de
bitore ꝛ creditore tpe stipulatõis. Tu aũt dic ꝛ melius ꝙ ista
nõ est intẽtio iurisconsulti in. l. qui decẽ. §. cũ mihi stichuꝫ. ĩ. de
solu. sed vt appet ĩ exẽplo posito in fi. tex. ꝛ ex ṽ. finge ad hoc
ut purget mora sufficit ꝙ debitor tpe stipulatõis rẽ potuisset
offerre ꝛ cõstituere in pñtia creditoris lꝫ actualiter nõ obtule
rit. Et est rõ drie qꝛ lex nõ fingit sup ipossibili in genere vt. l.
huic scripture. ff. ad. l. aquil. ꝛ plene in. l. si is qui p ẽptore. ff.
de vsuc. in genere aũt est ipossibile ꝙ res que multũ distat a lo
co oblatõis in ipso tpe stipulatõis posset offerri ꝛ iõ tũc noua
tio nõ dꝫ eẽ ficta oblatio qꝛ nec vere potuisset fieri sed qñ res
erat in loco vbi fiebat stipulatio uel in loco nõ ita remoto ꝙ
eadẽ die ꝛ in illo tpe potuisset pñtari tũc lex nõ fingit sup ipos
sibili in genere qꝛ lꝫ res nõ eẽt pñs poterat tñ de facili pñtari.
Pro ista oclone est casus in. l. pui. ff. de cõdi. fur. ꝛ lꝫ bar. rñ/
dendo ad illã legẽ dicat ꝙ ibi loquit in stipulatõe pura q̃ stati
nouat pcedentẽ. Ista rñsio non vꝫ bona duplici de cã. Primo
qꝛ tex. simplr̃ loquit de qualibet obligatõe in aliud nomẽ vel
in aliũ statũ. vñ nõ restringit se magis ad purã q̃ cõditionalẽ.
Scdo qꝛ qñ res eẽt ita absens ꝙ nõ posset offerri eadẽ die tpe
stipulationis tũc eadẽ rõ esset in stipulatione pura que in cõdi
tionali cum eni purget mora pcedent obligationis qꝛ ista sti
pulatio est quedã oblatio ficta ista fictio nõ potest induci sup
eo qḋ est ipossibile in genere ꝛ hoc vꝫ magis de mente legis.

I ita stipulatus. Stipulatio ne gatiua actõem heredi acquirit si ↄ̃ eo fit mẽtio in ipsa. h. d. ¶ In glo. i. in fi. ibi. ꝫ. de pba. l. si pactuꝫ ubi de ma ista.
Et vtrum ista glo. sit vera dicemus plene post bar. ꝛ moder. ĩ
l. si sic stipulatus. ĩ. eo. allegando dicta bar. in. l. ij. de serui. le.
Sed vltra ea que sunt ibi dicenda ang. hic tangit notabile ver
bum dicens arg. huius legis ꝙ facultas occupandi rem ppria
auctoritate transit ad heredem creditoris sicut transit contra
heredem debitoris si sit eiusdem conditionis ꝛ qualitatis cu/
ius erat debitor vt plene declarat Barto. in. l. creditores. C.
de pigno. ꝛ hanc conclusionem posuit prius Bald. in. c. i. §. si
quis vero de pa. iur. fir. in vsi. feu. Et credo ꝙ sit verissima qꝛ
cũ veniat accessorie ad obligatõem psonalẽ sicut illa trãsit ad
heredẽ vt. l. i. vt actões ab her. ꝛc. ꝛ. l. iij. C. de nego. ge. ita ꝛ
facultas ei accedẽs ex nã accessionis vt in regula accessoriũ ↄ̃
regu. iur. quinimo cõiter tenet ꝙ istud ius occupãdi ppria au
ctoritate põt cedi ꝛ trãsferri in singularẽ successorẽ sicut ꝛ ius
ptestatõis faciende vt. l. si res in. ij. rñso. ff. ↄ̃ euic. Et hãc sen
tẽtiam sequit Accur. ꝫ Io. an. in. l. cũ fundus. §. fi. ff. de vi ꝛ
vi ar. Idẽ tꝫ bal. allegãs illã glo. in illo. §. si quis vero idẽ po
suit prius bar. in. l. i. in fi. ꝛ ibi p moder. ꝫ. de no. oper. nũ. Et
sequit ang. in. l. ꝙ in diẽ. §. iul. ꝫ. de pe. he. lꝫ aũt hoc ius pos/
sit transfundi in heredẽ ꝛ in singularẽ successorẽ. ius tñ faciẽ/
di vindictaꝫ ppria auctoritate q̃ concedit pp offensaꝫ factã p
sone ẽ q̃dam qualitas psonalis que nõ põt exerceri p aliuꝫ. vt
plene disputat Bal. ꝛ cõcludit in. l. vt vim. ꝫ. de iu. ꝛ iu. ꝛ in
d. §. si quis nõ. ꝛ idem tꝫ in. l. accusatõis. C. ꝙ me. cã ꝙ. d. m.
reuocat in dubiũ in. l. i. in fi. ꝫ. alle. de quo dicvt ibi. ¶ Utrꝫ
aũt facultas capiẽdi ppria auctoritate silr̃ transeat ad heredeꝫ
vel possit cedi. ẽ aliquãto maior dubitatio qꝛ bar. in. l. si decel
serit qui satis. cog. vꝫ dicere ꝙ captura psone sit fcm̃ ei cohe/
rens. ita ꝙ nõ trãseat ad heredẽ lꝫ loquit de captura passiue
i. vtrꝫ heres ↄ̃bitoris possit capi. ꝛ alibi tꝫ ↄ̃trium. In credito
re aũt actiue cõiter tenet ꝙ captura possit exerceri p alium. ꝛ
ita tꝫ. d. m. in loco alle. p tex. cũ glo. in. l. i. vbi quis cohartalis
ꝛ bene facit tex. in. l. põpo. in prin. ꝛ qḋ ibi no. ff. de pcur.

I sic stipulatus. Not. ex. l. si sic stipulat⁹ ꝙ qñ uerba stipulatõis diriguñt ad stipulatorẽ in actu ele ctõis electio ẽ creditoris nõ debitoris. Si vero ecõ tra diriganl ad pmissorẽ. electio ptinebit ad euꝫ vt. l. lucio. ꝛ
ibi no. ff. de le. ij. Et quo ad istos duos casus non ẽ dria inter
ↄ̃tus ꝛ vltimas uolũtates fm bar. ibi ꝛ hic. In casu aũt du/
bio est dria qꝛ in vltis volũtatibus electio cõpetit legatario ĩ
ↄ̃tibus ↄ̃bitori ut. l. plerũqꝫ. in fi. ff. de iure do. ꝛ. l. iij. in prin.
ꝫ. ↄ̃ eo ꝙ cer. lo. ꝛ. l. lucio palle. Et ꝗuis ista sit regula quã. ꝫ.
dixi vꝫ ꝙ electio in dubio ptinet ad debitoreꝫ in ↄ̃trib⁹. dixit
tñ bal. ꝙ qñ princeps cõcedit beneficiũ ꝙ dꝫ latissime iter
pretari ut gr̃a sit plenior electio ẽ creditoris. ita nõ ipse in. l.
fi. in. i. col. ꝫ. de cõsti. prin. p. l. ij. C. ↄ̃ castrẽ. ꝛ mini. lib. xij. qḋ
potes itelligere in gr̃a ꝛ bñficio simplici. sed si bñficiũ cõcede
ret a pñcipio alicui si faceret aliquid. tũc qꝛ ista gr̃a hꝫ quãdã
formã ↄ̃tus. iudicaret forte sicut alij ↄ̃tus. vñ dicit bal. in. l.
fi. in fi. C. de nup. ꝙ si ex forma statuti bãnitus capiẽs bãni/
tum dꝫ eximi de bãno. ꝛ captẽs bãnitũ est pluries cõdemnat⁹
ꝛ bãnitus. electõ ptinebit ad fiscũ tanꝙ ad ↄ̃bitorẽ de quo bã
no debeat cãcellari. Unde ẽt ad mãm istã facit glo. not. in. l.
qui si minor. §. si huius. ꝫ. de mino. q̃ videt velle ꝙ si in ob/
ligatõe alternatiua ẽ ex vno capite pena corpalis ꝛ ex alio so
lutio erit faciẽda creditori. adhuc erit electõ debitoris. lꝫ guil.
de cu. ꝛ bal. ibi reprehẽdunt glo. ꝛ merito ne sit in ptãte debi/
toris auferre creditori ius ꝛ interesse suũ. Uõ ẽt ad materiã
istã qḋ tradit notabiliter Io. an. in ti. de cõtu. §. sequit ver. lꝫ
pone in addi. spec. vbi dicit ꝙ si ↄ̃bitor alternatiue obligatõis
citatus est cõtumax. ad hoc vt possꝫ iterponi primũ decretũ in
vna ex duab⁹ rebus ↄ̃bitis alternatiue modus est vt statuat si
bi termin⁹ ad eligendũ. quo elapso si nõ eligit trãsferet electõ
in aduersariũ. In penis aũt q̃ alternatiue imponunt cui cõpe
tat electõ in dubio. vide quod ponit bar. in. l. i. §. expillatores
ĩ. ↄ̃ efrac. ꝛ expil. ꝛ Bal. in. l. quid ergo. §. pena grauior in pri
ma char. ff. de his qui no. infa. ꝛ quod ipse no. in. l. i. C. ↄ̃ his
qui ad liber. pue. non pñt.

Triticum. Stipulatio incerta respectu qualitatis ꝛ q̃titatis vꝫ si ex tacita mente ptium põt certificari. al's nõ. h. d. scđa est ibi alioquin. ¶ No. ꝙ ẽt in stipulatõibus id qḋ ptes tacite senserũt habet p expsso. Non obst. tex. in. l. quic/
quid astringẽde. ĩ. e. qꝛ dicẽdum est fm bart. ꝛ moder. ꝙ circa
substãtialia omissuꝫ habet p omisso. i. circa iterrogatõeꝫ ꝛ rñ
sionẽ q̃ sunt de substãtia stipulatõis. lꝫ circũstantie respicien/
tes rem deductã in stipulatõeꝫ. Itẽ naturalia ↄ̃tus nõ habẽ
tur p omissis. si tacite ptes de illis circũstãtijs senserũt. Sup
quo vide qḋ notabimus in. ij. glo. magna in. l. ita stipulatus
ĩ. e. ꝛ dicetur plenius in. d. l. quicquid astrigẽde. ¶ Scđo no.
ꝙ stipulatio incerta respectu qualitatꝫ ꝛ q̃titatꝫ est nulla ipso
iure

iure ꝛ ex hoc ꝫguit dy.ħ ꝛ moder.post eũ ꝙ si arbiter assum
ptus ĩn iudicio cõi diuidũdo adiudicat vni ré totã pro ꝑcio ꝺ
clarãdo ꝓ se ꝛ postea nõ declarat dispõ remanet incerta ꝛ nul
la. Suꝑ quo uide qꝺ hẽtur in.l.fi.C.de ꝯhẽ.ẽp.ꝛ.l.si quis ar
bitratus.ꝭ.eo. ¶ In glo.i.suꝑ verbo triticũ ibi alio mõ ꝛc.
Ex ista gl.arguit hic ang.ꝙ ꝓprie appellatiõe tritici venit id
quod est excellẽtius in genere tritici sicut dicit glo.i.l.frugẽ.ĩ.
de ver.sig.ꝙ appellatio frumẽti intelligi de eo qꝺ est excel
lẽtissimũ in illo genere sed illa glo.nõ loquit de ꝓprietate vo
cabuli qꝛ eẽt cõtra tex.expꝭse in.d.l.frugẽ.Siue teneas sniam
iuliani de qua ibi fit mẽtio siue sniam ꝟuiꝫ que vltio loco po
nit ꝛ silr est dicẽdũ de tritico qꝛ qñ nõ repugnat diffinitio vꝫ
argumẽtũ ab ethimologia vocabuli vt no.in.l.ij.§.appellata
ff.si cer.pe.Cũ igit triticũ dicat a terẽdo sequit ꝙ oẽ qꝺ tere
tur in area veniat appellatõne tritici ex ꝓprietate ꝟmonis qꝺ
aũt dicit glo.hic.ꝛ in.l.frugẽ.intelligit esse ex cõi vsu loquẽdi
qꝺ expꝭssius declarat in glo.d.le.frugẽ. ¶ Ex his infert hic
ang.ꝙ si aliquis accusat de dãno dato in frumẽto nõ obtine
bit si ꝓbat dãnũ esse datũ in ordeo qꝺ Io.de imo.intelligit
esse veꝝ si cõi vsu loquẽdi ordeũ nõ cõtineret appellatõe fru
mẽti alꝭ vbi nõ ꝯstaret de isto cõi vsu cũ largo mõ salti oẽ qꝺ
cõtinet arista quinimo ꝛ oẽ legum veniat appellatõe frumẽti
poterit sequi cõdẽnatio ꝟm eũ qꝛ ꝟba libelli ãbigua declarãt
nõ solũ expꝭsa declaratõe libellantꝭ vt.l.si quis intẽtõe.ff.ꝺ iu
di.sed ẽt ex tacita que fit si in ꝓcessu appet saltiꝫ per ꝓbatões
de qua re videbat sensisse libellãs vt in.c.exaiata.in tex.ꝛ gl.
ex de iudi.Facit optie qꝺ tradit bar.in.l.si ꝑses.ff.ꝺ pe.ꝛ bal.
in.l.polla.in fi.C.de his qui.vt ĩdig.vbi dicit notabilr ꝙ ma
xie in crialibus ꝑꝑ fauorẽ fisci ꝛ fauorẽ publicũ ꝟba sunt ĩpro
priãda ut possit sequi snia sicut ẽt ĩpropriant in ciuilibus vt.l.
i.ꝛ ibi ꝑ bar.C.de vsufruc.ꝛ.l.i.in prin.ꝛ ibi elegãter bart.ff.
si ꝟui.vẽ.Pro ista ꝯclone facit in terminis qꝺ ponit bart.ĩ.l.
si mater.§.ꝛ an eãdẽ.ff.de excep.rei iudi.vbi cõcludit ꝙ si ali
quis in libello dicit se dñm ꝛ postea ꝓbet se dñm vtiliter ꝛ nõ
directo dꝫ obtinere qꝛ ẽt illud vtile dñium vꝛ deduxisse in iu
dicio ꝛ tñ dñium ꝓpꝛijssime intelligit de directo vt.l.i.§.si im
ꝑpetuũ.ff.si ager vec.vel ẽphi.pe. ¶ In glo.posita suꝑ ꝟbo
cogitauerit ex hac glo.colligit notabiliter ꝙ stipulatio quo ad
sui formã interpositã sine cã valet qñ nõ põt videri ĩsubintelle
cta cã ex tacita mẽte ꝑtiũ vꝫ aũt cã subintellecta qñ ꝓmissor ex
aliqua cã añcedẽti erat debitor stipulatoris ꝛ ꝑ hoc appet fal
sum eẽ qꝺ dixit sing.in hoc nico.de mat.quẽ sequit bal.in ru
brica.de fi.instru.C.in vlt.char.vbi voluit ꝙ qñ ꝓmissio cõ
tinet in scriptura tũc sufficiat cã ꝯiecturalꝭ ad faciẽdũ ꝙ ꝓmis
sio nõ videat fcã sine cã secus si ꝓmissio nõ appeat ꝑ scriptu
rã.nam vt ħ vides cã cõiecturalꝭ sufficit qualitercũqꝫ quis sti
puletur vel ꝓmittat.Suꝑ quo vide qꝺ sing.not.Io.an.in ad
di.spe.suꝑ ꝛica de depo.vbi voluit ꝙ promissio nuda que re
perit in libro mercatoris supplet a cã que põt colligi ex scrip
turis ꝑcedẽtibus in eo.li.ꝛ qꝛ bar.hic multa scribit ad intelle
ctũ istius glo.adde dcis suis inquãtũ vult ꝙ si emanat duplex
cõfessio iudicialꝭ videat emanasse suꝑ diuersa quãtitate ꝙ ista
dcã nõ placet hic ang.quẽ ẽt sequit Io.de imo.Prio qꝛ etiã
cõfessio fcẽ suꝑ mutuo ex iudiciuꝫ parit obligatõem ꝛ inducit
mutuũ ciuile ut insti.de lit.obli.ꝑ totum ꝛ.l.in ꝯctibus.C.de
nõ nu.pe.ut fatet bar.met.in.l.si ex cautõe.C.ꝺ nõ nu.pecu.
lꝫ sit fcã sine scriptura ꝛ tñ bart.vult hic ꝙ duplex cõfessio fcã
suꝑ mutuo ex iudiciũ uideat referri ad eãdeꝫ ꝗtitateꝫ. Sꝫ ista
pria rõ nõ plꝫ. Io.ꝺ imo.qꝛ cõfessio suꝑ mutuo fcã sine scrip
tis nõ parit obligatõem ciuileꝫ post biẽnium ĩmo in ꝑpetuum
põt repelli creditor ꝟm gl.no.in.l.si nõ singulari.C.si cer.pe.
Sed si illa glo.est ꝟa exẽpluꝫ positũ hic ꝑ bart.minus ꝓcedit
qꝛ ista cõfessio nihil ꝓbabit ut tradit ĩ.l.qui pecuniã.ff.si cer.
pe.ꝛ i.l.si certi cõditio.§.si nũmos.e.ti.fuit ergo ponendũ exẽ
plum ĩ deposito uel in alio ꝯctu vt fugiat vtrũqꝫ incõueniens
ꝛ ista vꝛ fuisse mẽs bar.duꝫ allegat.l.publia.in fi.ff.depositi.
Scꝺo dicit ang.ꝙ quãuis cõfessio iudicialis inducat obliga
tionẽ ꝛ pariat actõeꝫ in fcm̃ ut.l.vna ꝛ ibi no.C.de cõfes.ꝛ ꝑ
gl.i.l.sꝫ ꝛ si possessori.§.fi.ff.de iureiu.pricipalr tñ est inducta
ad ꝓbandũ ꝛ hoc ẽ illud qꝺ dꝫ ĩspici ut.l.si quis nec cãꝫ.ĩ pri.
ff.si cer.pe.ꝛ.l.i.§.si te rogauero.ff.depositi.ꝛ ista rõ ẽ melior
ꝟꝫ Io.ꝺ imo.hic. ¶ Et adꝺ qꝺ diximꝰ ĩ notabilibꝰ ꝙ suffic
cã cõiecturalis ẽt vbi ꝓmissio nõ ẽ fcã in scriptura uide ang.ĩ
cõsi.suo.xxv.vbi lꝫ ꝙ sicut saldũ rõis qꝺ cõtinet ĩ scriptura ẽ
sufficiẽs cã ad cõualidandũ ꝓmissionẽ.lꝫ in saldo non expri
mant cãe ꝑꝑ quas aliquis remanet debitor.vt ẽ casus no.ĩ.l.
emptor.§.lucius.ff.de pac.ita si ꝓbet saldũ ꝑ testes.ꝛ lꝫ nihil
alleget optie facit iste tex.cũ glo.ꝛ hic no.ꝑ doc. Et inquãtuꝫ
bar.ꝭ.dixit ꝙ stiplo fcã de maiori sũma ex cã mutui vꝛ se re
ferre ad mutuũ.ꝺ quo appet ẽt si fuerit fcã in maiori sũma.vi
de optimũ tex.ꝓ eius opi.in.l.si vnus.§.si cũ mihi decẽ.vbi
dꝛ ꝙ si a me decẽ debeant.ꝛ pepigero ne a me.xx.petant ꝙ
istũ pactũ tollit ẽt illa decẽ.lꝫ aũt ħ eꝯ qñ ꝑcessit mutuũ de ma
iori sũma.ꝛ sequit stipulatio de minori silr intelligat fieri re
latio ad mutuũ fcm̃ de sũma maiori.si tamẽ ꝑcedat cõfessio ꝺ
biti ex aliqua cã in maiori ꝗtitate ꝛ sequit postea numeratio
in minori ꝗtitate cõfessio ꝑsumet simulata ꝟꝫ bal.qui ita no.
decidit in.l.ab anastasio.C.mã.in vl.col. ¶ Aduerte ẽt quia
bar.hic expꝭse sentit ꝙ ꝯfessio geminata ex iudiciũ non indu
cat obligatõem.sed solũ ꝓbet.cuius cõtrariũ tenuit in.l.cum
scimus.C.de agri.ꝛ cen.li.xi.quoꝝ ꝟtrũ sit verius non discu
tio nũc.lꝫ tamẽ nota dcã bar.hic.

Vi insulam. Stipulatio ĩcerta respcũ loci vel si stipulatoris nõ
ĩterest non vꝫ.h.d. ¶ No.prio ꝙ ĩcertitudo loci vi
tiat stiplonẽ sicut ĩcertitudo rei ꝛ tꝑis ꝯcor.in.l.ij.§.
si quis insulã.ff.de eo ꝙ cer.loc.ꝺ qua mã plene diximꝰ in.l.
ita stipulatus.ĩ.e. Inuenit tñ aliqñ fauore vltime volũtatis ꝛ
pie cãe ꝙ vꝫ dispõ incerta.exemplũ si testõr mãdat cõstrui ca
pellã vel ecclesiã vt.l.que cõditio.§.fi.ꝛ ibi ꝑ bar.ꝭ.de cõdi.
ꝛ demõ.ꝛ ꝑ ang.ꝛ Io.de imo.hic. ¶ Scꝺo not.ꝙ stiplo in
terposita suꝑ fcõ non vꝫ si stipulatoris nõ interest fieri qꝛ sti
pulatio est inuẽta ꝓpter hoc.i.ꝓpter ꝓprium interesse vt.l.sti
pulatio ista.§.alteri.ꝭ.e.ꝛ iõ vbi desinit interesse.desinit actio
competere vt.l.qui aũt.§.i.ꝭ.si quis cau. Et per ħ est declara
ta ista lex cum glo.sua. Frãciscus areti.

Vi seruum. Debitor liberat ꝑꝑ interi
tũ spẽi si eã tollit lege per
mittẽte ꝯcor.tex.in.l.elegãter.§.fi.ff.de pig.ac.ꝛ.l.
quid ergo.§.heres.ff.de le.i. ¶ No.ibi nec vtilis
actio ꝛc.ꝙ vtilis actio appellat qñqꝫ directa.ꝛ exponit vtilis
i.efficax ꝟm quosdã Moder.ꝛ bñ qꝛ si res eẽt ꝑempta culpa
debitoris nõ vtilis actio sed directa cõpeteret vt.l.si ꝟuuꝫ ĩ fi.
ꝭ.e.qꝛ in glo.nil ẽ declarandũ aut addẽdum. ¶ Ex glo.indu
citur iste tex.per ang.ꝛ moder.ad qõem.vtꝝ si est fcã pax vel
treuga ĩter aliquos.ꝛ vnꝰ prius fregit pacẽ vel treugã possit si
bi sine pena frãgi pax vel treuga a ꝑte aduersa.suꝑ quo Io.
an.in addi.spe.in rub.de treu.ꝛ pa.vꝛ dicere ꝙ frangẽti pa
cem põt frangi pax.nec incurrit pena posita in ꝯctu.nisi esset
apposita ibi illa clã ꝙ pena totiẽs cõmittat quotiẽs fuerit cõ
tra fcm̃ ꝑ iura cõia vꝫ ꝑ.l.cuꝫ ꝓponas.C.de pac.ꝛ de trans.l.
qui fidẽ.ꝛ in.c.ꝑuenit el.ij.ex de iureiur.sed bar.in pace tenet
idẽ ẽt si sit apposita clã rato manẽte ꝯctu q̃ paꝝ vel nihil dif
fert a clã de qua dicit Io.an.ꝑ.l.qui fidẽ.ꝭ.de trãsac.vt ipse
no.in.l.cuꝫ pꝛ.§.libertꝭ de le.ij.Et sequit hic Pau.de ca. In
treuga aũt ẽ maior dubitatio.ꝓ cuius intellectu ꝑmittendũ ẽ
ꝙ largo mõ treuga dꝛ pax vt in.c.nouit.Et ibi hoc tradit ab.
moder.ex de iud.xxiij.q.iij.c.illi qui.vbi ꝑ archi.ita etiã di
cit Io.an.in addi.ꝑdcã ꝛica.Si tamẽ statutũ qꝺ stricte dꝫ in
terpretari faceret mẽtionẽ de pace in remissione pene.tũc nõ
cõprehenderet treuga qꝛ ista ꝓprie sunt duo distincta vt pꝫ in
rub.de treu.ꝛ pa.ꝛ ita no.ang.ĩ.l.i.ꝭ.de pac. Hoc ꝑmisso ad
q.dixit Io.an.referẽs dcã vincen.ãtiqui doc.in.c.ꝑuenit el
ij.de iureiur.ꝛ in rub.ꝑalle.in addi.ꝙ nõ lꝫ rũpere treugã illi
qui prius eã rumpit.sed doc.moder.dicũt ꝙ istud põt eẽ veꝝ
de ꝯsuetudine.lꝫ de iure nõ vꝛ ꝓcedere ꝑ regulã positã in iu
ribus ꝑalle.Pau.tñ de ca.hic sequẽdo opi.Io.an.dat dꝛiaꝫ
inter treugã ꝛ pacẽ.qꝛ si ille cui rumpit pax nõ possit re offen
dere statim.seu qñqꝫ vult non dabit sibi facultas aliquo tem
pore recedẽdi a ꝯtractu qꝛ pax ꝺ sui nã est ꝑpetua.vñ resulta
ret absurdũ ꝙ aliquis obligaret frãgenti fidem.ꝛ sic nõ ꝟuan
ti ex ꝑte sua cõtra iura ꝑallegata.lꝫ ista rõ cessat in treuga qꝛ ẽ
tꝑalis vnde lꝫ differat vindicta nõ tñ tollit.allegat in sili ea q̃
hñtur in.l.nisi finita.in prin.ff.de tu.ꝛ rat.dist.ꝛ qꝺ no.bart.ĩ
sili in.l.de pupillo.§.si quis ipsi.de no.oper.nũ.sed ista ratio
sua nõ ẽ gnãlis quid.n.si aufert cõmoditas vindicte tꝑe treu
ge que postea verisilr nõ aderit qꝛ aduersarius diligentius se
custodiat.certe tũc erit cã iusta nõ expectãdi dilatõem vt ẽ ca

sus notabil' in simili in.l.quesitū.ff.de pig.ꝑ quē bar..dicit in l.creditores.C.e.ꝙ creditor pōt ingredi rē ꝓpria auctoritate virtute pacti ēt pendēte dilatōe qñ subest iusta cā ꝗ ꝑiculū esset in mora.Preterea istud est minus restrīgere iura simplr dicētia ꝙ ille nō pōt agere ex ꝯtū qui venit ꝯ ꝯtū.verior est ergo opi.Jo.de imo.simplr quā ēt posuit prius ang.hic limitādo eū vz ꝙ tunc hēat locū qñ aliquis pendēte treuga offendit aduersariū ex cā sup qua treuga pēdebat si aūt offēderet eū ex alia cā supuenieti nō diceret fcā treuga ut dclarat notabiliter bar.in.l.aut fcā.§.cā.j.de pe.⁊ aliquid tetigit in.l.verum.j.de fur.pterea si ille qui fuit offēsus ex cā d nouo supuenieti hēret iustā cām offendēdi aduersariū nō diceret frāgere treugā vt l.quero.§.inter locatorē.ff.loca.⁊ sicut pax pōt frāgi ex noua cā supuenieti ita ⁊ dilatio seu treuga si cā sit iusta vt pz in.d.l.quesitū. ¶ Scdo inducitur iste tex.hic ꝑ bar.ad qōem vtꝝ ille qui fecit pacē cū aliquo possit eū offēdere si postea ille efficiatur bānitus qui ex forma statuti pōt ipune offēdi sup quo omittēdo multa ex dcis Ja.de bel.in dispu.sua quā posuit in l.ij.C.vt.j.certū tps.⁊ Jo.an.in regula frustra in suis mercurialibus dicēdū est fm bar.⁊ oldr.cuius dcā ipse sequit ꝙ iste nō vꝫ frāgere pacē nec incidit in aliquā penā qꝛ iusta cā superueniēs nō vꝫ inclusa sub ꝓmissione de nō offendēdo vt ꝓbatur hic ⁊ in iuribus.s.alle.⁊.l.quero.§.inter locatorē.ff.loca.⁊ ibi ꝓbat ꝓ hoc adducit oldr.gl.in autē.de man.prin.§.neqꝫ aūt homicidas in pria gl.que sentit ꝙ si iudex dat securitatē bānito nō dꝫ eā fuare qd debes itelligere fm bal.notabiliter in.l.i.§.nō fuit.ff.de dolo.qñ fuisset data sine cāe cognitōe als deberet fuari vt.l.is qui reus.in fi.⁊ qd ibi ꝑ bar.ff.d pu.iudi.sup quo vide qd plene no.ang.in dispu.sua que incipit.bononiēsis quidā.Et hāc ꝯclōnē sequūt fere oēs modertz ang.aliter hic senserit sed ipse idē tz sniam bar.in.l.iurisgē.§.si paciscar.s.de pac.quā bal.approbat vbiqꝫ vz in.d.§.non fuit.⁊ in.l.i.C.si a nō cōpe.iud.⁊ in.l.accusatōis.C.ꝙ me.cā ⁊ ēt Jo.an.in.d.regula frustra.Sz ꝯ istaꝫ opi.arguit fortiter qꝛ lz statutū simpliciter ꝑmittat bānitū occidi ista ꝓmissio nō vꝫ cōprehēdere illū qui spāli rōe nō poterat occidere.i.ex obligatōe pacis ita vꝫ ꝓbari fere in terminis in.l.si adulteriū.§.liberto.ff.de adul.vbi ꝓbat ꝙ dispō legis gallus.que ꝑmittit occidere adulterū nō vꝫ cōcedere hāc licentiā liberto qui spāli quadā rōe obligat nō offendere patronū.pro ista ꝯclusione facit optie tex.in.l.iiij.§.in ill'.ff.de fideicō.liber.vbi ꝓbat ꝙ ꝯstō que gnāliter facit fuū liberū qui ēptus est suis nūmis nō cōprehēdit eū qui spāli rōe nō poterat manumitti ex ꝓmisiōe hoīs qui fuit vēditus ea lege ne manumitteret. Preterea lz bānitus nūc videat alia psonavt dicit oldr.nō tñ vꝫ posse offendi sicut dicimus ꝙ patronus qui ꝯuenit tanꝙ tutor uel curator nō pōt vocari in ius sine venia ⁊ tñ vꝫ esse alia psona vt l.sed si hac.§.fi.ff.d in ius vo.⁊ fili' nō vꝫ posse dici ꝙ iō possit offendi bānitus ab eo qui ꝓmisit qꝛ hoc nō agit tanꝙ ipse sed tāꝙ minister legis duplici rōe.Prima est qꝛ ex quo nō iubet occidere lz ꝑmittit nō est minister legis sicut dicit gl.no.quā ibi pōderat bal.ad hoc in.l.accusatōis.C.ꝙ me.cā.scda est qꝛ ille qui ꝓhibetur accusare aliquē noīe ꝓprio vꝫ ēt ꝓhibitus accusare noīe alieno vt.l.i.C.si tuto.nō ges.⁊ no.glo.⁊ bar.in.l.quesitū.ff.de in ius vo.sicut ergo ꝓmittēs nō offēdere tāꝙ priuatus offēdere nō pōt ita nō poterit offēdere tanꝙ minister legis. ¶ Nec ob.iste tex.⁊ iura allegata ꝓ cōcordātia qꝛ ista nō vꝫ iusta cā supueniēs.i.ꝑmissio statuti de occidēdo que nō vꝫ cōprehēdere illū qui spāli ꝓuisione hoīs erat ꝓhibitus offēdere ⁊ ista multū vrgēt.Sz tñ tenēda est snia cōis.Et ad primū argumētū ꝙ est difficilius ceteris dicendū est ꝙ illud ꝓcedit regulariter sed vbi agitur de fauore publico ēt ille cōprehēditur qui specialiter est prohibitus ex dispōe hoīs.Casus est notabil'.⁊ ibi ꝑ bar.in.l.si quis in graui.§.hi quoqꝫ.ff.ad sille.vbi ꝓbat ꝙ dispō legis vl'is que defert premiuꝫ libertatꝫ fuo qui vindicauit mortē defuncti cōprehēdit ēt illuꝫ fuū qui ex fcō ꝯhentiū erat ꝓhibitus manumitti vñ plus opatur fauor publicus ꝙ fauor libertat.qd est notabile.Et ꝑ illū tex.dicit bal.nota.in.l.i.de pre.imp.offe.in vlt.q.⁊ pe.de ancha.in.c.i.de cōsti.ꝙ si statutū defert pmiū capieti bānituꝫ ēt bānitus capiens bannitum habebit premium quia fauor publicus non recipit restrictionem de habilitate.⁊ licet dy.⁊ aliꝫ videantur sentire contrariūꝫ in illo.§.liberto.vbi ponēdo exēplum de statuto ꝙ ꝑmittit occidi bānitum dicūt ꝙ istud statutum nō cōprehendit filiū vt possit occidere prem.Tñ pōt dici ꝙ id qd.s.dixi ēvez regsr saltem quo ad tollendū effcm iuris positiui.qd facilius tollit ꝙ ius nale vt in.§.sz nālia insti.de iure na.⁊c.Ad alia argumēta pz rñsum ex.pdcis qꝛ dato ꝙ ille qui occidit nō sit minister legis.⁊ ꝙ bānitus non videat alia psona.⁊ ꝙ ille qui nō admittit vt priuat⁹ nō admittat vt representans psonam alterius.oīa tamē ista non hñt locū vbi agit de fauore publico qꝛ hoc casu fatendū ē ex pmissis ꝙ tāꝙ priuatus iste admittat. ¶ Sequit tertia qō quā ponit hic Jo.de imo.in qua ꝯclusit bar.in dispu.sua ꝗ icipit statuto lucane ciuitatis ⁊c.ꝙ ille qui ꝓmittit nō offēdere bānitum qui tpe ꝓmissionis erat in bāno.nō obstāte hac ꝓmissiōe pōt eū offendere virtute statuti hoc ꝑmittētis.⁊ fundat ista opi.duplici rōe.Pria est qꝛ hoc ē inductū in fauorē publicū qd non pōt tolli pacto priuatoꝝ vt.l.ius publicuꝫ.ff.de pac.Scda qꝛ occisio bāniti ē inducta in eius odiū.ergo non pōt renūciari ꝑ pactū vt.l.tam ⁊ si.ff.ad mace.ꝓ ista ꝯclōne alle.glo.no.in l.i.§.nō fuit.ff.de dolo.que vꝫ sentire ꝙ fides data hosti.ab hoīe priuato nō ē fuanda.Mihi plz distinctio bal.quaꝫ ipse ponit in.l.i.in vl.col.C.si a nō cōpe.iudi.⁊.l.reos.C.de accu.⁊ in.l.accusatōis.C.ꝙ me.cā ꝙ aut ꝑmittit occisio bāniti simpliciter.⁊ tūc vera sit opi.bar.rōibus pmissis.Aut ꝑmittit occisio bāniti solū offenso.⁊ tunc qꝛ hoc videt pmisuꝫ in fauorem priuatū.vz pactum.ita ꝙ bānitus non possit offendi.Nec obstat si dicat ꝙ facultas ista inducta in odiū bāniti nō pōt tolli ꝑ pactūvt.l.tā ⁊ si pallegata qꝛ dico ꝙ in isto casu potius vꝫ inducta fauore offensi in satisfactōeꝫ sue iniurie.Sed ꝯ oīa pdcā arguit qꝛ sicut occisio bāniti ē inducta in fauorem publicum.ita ⁊ accusatio criosi vt.l.licitatio.§.ꝙ illicite.ff.de pub.⁊.l.ne quicꝙ.ff.ꝑ so.sed accusatio ⁊ facultas accusandi pōt tolli ꝑ pactū saltē vbicūqꝫ ingerit pena sanguinis vt.l.trāsigere vel pacisci.C.de trans.Et optie declarat bar.in.l.si maritus.§.si negauerit.in.iiij.q.prin.ff.de adul.ergo similiter vꝫ posse tolli facultas occidēdi ꝗ respicit penā sanguinis.Jtē sicut occidere bānitum ē odiosuꝫ.ita ⁊ accusare vt no.in.l.qrela.C.de fal.Et ꝓbat in rōe lꝫe in.l.fuus ea lege.ff.de ser.expor.⁊ sicvꝫ accusatio eē par facultati offendēdi bānituꝫ.sicut ergo illa pōt tolli ꝑ pactū in casu nr̄o.ita vꝫ ꝙ ⁊ ista possit tolli quo ad paciscentē.ang.rñdet huic obiectōi ꝙ iō non vꝫ ꝓmissio lz valeat de nō accusando qꝛ bānitus qui pōt impune offendi censet hostis ciuitatꝫ ⁊ ei videt indictum bellū vt plene declarat bar.in.l.amissione.§.qui deficiūt.ff.de cap.di.hosti.aūt nō ē fuanda fides pstita a priuato vt sentit glo.in.d.§.nō fuit. ¶ Sed ista rñsio nō euacuat cōtrariuꝫ totaliter qꝛ sicut dicit bal.in locis.s.alle.bānito qui ē hostis ē fuandū pactum.si iterponit sup eo sup quo ꝓmittēs pōt pacisci.vbi gra si aliquis renūciat offensioni quā pōt facere tanꝙ offensus.lz tu possēs rñdere ꝙ in cāu bal.bānitus nō cēset hostis.ex quo non pōt offendi a quolibꝫ.Et tñ mihi nō plz ista solutio quia nō reperit iure cautū ꝙ cū hoste quis nō possit cōtrahere.imo ꝯtrariū vꝫ ꝓbari in.c.felicis circa mediū de pe.lib.vi.vbi diffidatus ab oibus si ꝯbit pōt agere ex ꝯtū postꝙ ē restitutus.⁊ hoc sentit glo.in.l.nā ⁊ fuus.in prin.ff.de neg.ge.vbi dicit ꝙ ille qui ꝓmisit soluere pcium pcedēti hosti.hꝫ exceptionē ꝯ ꝓmissionē ex titulo qd me.cā.ergo dat intelligi ꝙ si nō intercessit metus valeret obligatio ēt fcā hosti.Tu ergo dicas ⁊verius ꝙ leges que ꝑmittunt ꝑ pactū posse renūciare facultati accusandi sunt iducte de iure spāli ꝯ regulā positā in.l.iurisgē.§.si paciscar.ff.de pac.⁊.l.ius publicū.ff.e.⁊ hoc fatētur doc.in.l.trāsigere pallegata.⁊ iō nō trāhendū ⁊c.vt.l.lege iulia.§.hoc caput.ff.de ritu nup.Nō ē aūt oio eadē rō in istis casibus qꝛ aū sniam nō ē ius pene ꝗsitum reipub.sed post bānum ius pene ad vindictā ē ꝗsitum reipublice.⁊ iō difficilius tollit vt.l.qui aūt.in prin.ff.que i frau.cre.Et ad māmvide ange.post Ja.bu.in.l.nō cogendū.§.sabinus.ff.de ꝓcu.vbi determinat scdaꝫ qōem.s.positā ꝑ illum tex.Ad tertiūvide bal.qui notabiliter loquit in.l.pacisci.ff.de pac.

Jta stipulatus. Stipulatō penalis ꝯtinēs impossibile nō vitiat obligatōem principalem.h.d.

¶ Jn gl.vnica posita.in prin.ibi hodie secus ⁊c. Jsta opi.cōiter reprehendit ab oibus qꝛ in stipulatōe penali nihil est innouatū ꝑ.l.fi.de noua.lz solū i stipulatōe scda eque pricipali sicut pria sicut dclarat bar.i.l.ita stipulat⁹.j.c. ¶ Et aduerte

aduerte ad gl.suā in pri.q2 si rō dubitādi in isto text.erat q2 p stipulatōem penalē poterat videri fcā nouatio ergo ex hoc infert q stipulatio penalis possibilis nouat pcedentē in dubio qn pcedit obligatio eiusdē spēi puta stipulatio.Et sic videref approbari opi.bar.in.l.ita stipulatus.Et hāc rōem hic approbāt cōiter doc.ex qua fit ista illatio hic.Sz tu potes dicere q rō dubitādi erat q2 ex quo reo nō obseruāte erat iposita pena que cōtinebat pstatōez ipossibilē dubitari poterat q ista stipulatio nō vž iterposita aio obligandi sed esset dispositio derisoria sicut dicit tex.in simili.in.l.si duobus.in prin.ff.de lega.i.

Possum. Promittēs soluere p alio nō vž esse fideiussor sed solū tenetur illo exnte non soluēdo secus si pmittat dare.h.d.fm dy.Uel sic fm bar.p mittens soluere noie alieno creditori nō est fideiussor sed pōt cōueniri quatenus interest creditoris.i.si debitor nō est soluēdo.¶ No.prio ex isto tex.fm lecturā glo.q ille qui pmittit se facturū z curaturū vt alius soluat tenef ad interesse si debitor nō pōt soluere.nā si sit soluēdo nihil interest stipulatoris hāc stipulationē cōmitti z iō nō cōpetit sibi actio sicut in si.i. in.l.si quis stipulatus sit.§.fi.j.e.z videf posse induci iste tex. q si aliquis pmisit se factuz z curatuz q titius aliquid faciet cōmittaf stipulatio ad interesse si ille noluit facere lz ego qui p misi fecerim quicquid potuero vt ille faceret. Sicut eni tenef. si nō pōt fieri ita vž cōmitti si tertius pōt z nō vult.sed ad istū tex.potes rñderi q stipulatio hic cōmittitur in casu quo terti⁹ nō pōt facere q2 in illū solū casuz vž interposita.nā in oēz aliū casuz stipulatio eēt inutil'.s.n.debitor eēt soluēdo ēt si essez negligens z nō facerē quicquid possem vt ipe solueret nō cōmitteref stipulatio q2 stipulatoris nō interesset vt hic dž sed qn stipulatio ista posset cōmitti in alio casu puta si pmitto me facere z curare q titius hēbit ratū q2 me negligēte stipulatio cōmitteref vt.l.quo.n.in prin.j.rē ra.ha.in tm q ad cōuincēdā mei negligētiā nō eēt opus mei interpellatōe vt declarat bal. elegāter in.c.i.§.ad h.hic finit lex.deinde incipiūt qstōes regni.z satis colligitur ex mēte bart.in.l.ita stipulatus.j.e.tūc est maius dubiū vtz si aliquis facit quicquid potuit cōmittaf stipulatio penal' vel ad iteresse p ipsū.Sup quo dixit gl.no.quā ibi sequūtur doc.in.c.ex rescripto.invlt.gl.ex de iureiu.q tal' nō incidit in penā nec tenetur ad interesse z est ibi casus sing. fm abb.mod.q qui pmittit fcm alienū cū iuramēto ad hoc vt pmissio sit vtil' vž pmittere se factuz z curatuz q2 iuramentū hz hāc virturē vt faciat rē valere eo mō quo pōt.l.cū pater.§. filius matrē.ff.de le.ij.z p bar.in.l.si quis p eo.in prin.ff.de fideius.Et hoc idē dixit.d.m.in.l.stipulatio ista.§.si stipuler. s.e.allegat tex.i.c.ex lr̄is.de spō.sed bal.hoc prius dixit quez ipsi nō viderūt in.l.fi.C.de nō nu.pe.ptlone illius glo.secutus est fede.de se.cōsi.cxvij.quē refert z sequif anto.de bu.in c.gēma.ex de spō.mouētur q2 difficultas regl'r excusat a pena vt tradif in.l.si vebēda.§.pe.ff.ad.l.ro.de iactu.z no.in.l.cōtinuus.§.illud.j.e.sed ille qui fecit quicquid potuit in effectu si ipeditur p volūtatē tertij vž iuxta difficultatē ipeditus ergo excusaf a pena ut.l.ij.§.fi.z ibi no.s.si quis cau.lz ista rō nō vž sufficiēs q2 difficultas que est a prin.obligatōnis dž inesse ita pmissioni pricipali sicut pene ergo nō vž vitiare stipulatōz nec excusare a pena sicut difficultas supueniēs vt pbaf in.d. §.illud.z ibi videbis.¶ Preterea p istā opi.vž casus sing. in.l.qui aūt.§.sed z si quis.ff.de psti.pe.vbi ille qui pmisit se datuz certū fideiussorē qui vž pmittere se factuz z curatuz vt ibi dicit gl.z bar.tenef si ille nō vult fideiubere ita q nō stat p me sed p illū tertiū z si queris ad quid tenef rñdet gl.q tenef vt.j.dž in alio casu.vel ad dādū fideiussorē eque idoneū vel ad interesse z ista opi.est magis equa vt.j.dicā.Sz ad illū tex.forte possz rñderi q iō ibi tenef ad iteresse q2 poterat iplere qō venerat in pricipali pmissione dādo aliū fideiussorē vt ibi dž z pbaf in si.i in.l.labeo.§.fi.ff.de ar.z.l.illud.in fi.qō me.cā.secus forte videref si pricipal' obligatio nullo mō possz ipleri vbigra q2 in casu illius legis nō posset iueniri ita bonus fideiussor sicut ēt ptingit qn quis pmisit facere z curare q alter hēbit ratū quo casu si ille nō velit ratificare fcm pricipale aliter ipleri nō poterit.sed cū tex.in.d.l.qui aūt.obliget eū qui pmisit alternatiue si desinit posse pstari vel si nō pōt prestare vnū ex his alter vž remanere in obligatione vt.l.stichum aut pāphiluz.in prin.j.de solu.vnde hoc non vž esse de mēte ill⁹ legis z ista pmissio esset modici effectus si posset eludi p voluntatem illius tertij.z pptetea daref mā fraudādi z colludēdi iter eū qui pmittit z illū tertiū vt igif tollaf ista fraudis occasio cōmittende.Et q2 vt dixi si pmissio possz resolui hoc mō de facili possz eē modici effectus aut nullius vž q lz quis fecerit quicquid potuerit pmittens tn tenef ad interesse si tertius nō vult.secus si tertius nō possit q2 ē mortu⁹ ante morā vt dž in.d.l.qui aūt.Opi.tn pria sequeref in pratica pp auctoritatē pdicentium sed tn ē multū dubia p ea que dixi.Hec aūt opi. quaz teneo longe fortius vž de mente ptium.z hz plus equitatis qn verba eēnt cōcepta isto mō.pmisi facere z curare ita z tal'r z cū effcū q titi⁹ faciet sic vt.n.ista vltia vba aliquid operenf.dicendū erit q pmissor obligabif ad interesse lz fecerit quicquid potuerit.z maxie q2 ista vba de sui pprietate hoc iportant vt pbat tex.no.in.l.si nō mortē.§.fi.ff.de inoffi.testa. vbi appet q vbum cū effectu significat realē cōsecutionē eius qō quis intēdit bene facit tex.in.l.i.in fi.ff.q quisqz iuris.Et quia ipossibile ē pcise q ille qui pmittit facere z curare in oi casu vt hoc faciat cū effcū quo ad fcm principale intelligef q faciat cū effcū eo mō quo fieri pōt.s.soluēdo interesse ut.l.quidam cū filiū.j.e.z.l.mulier.§.quidaz fnum.ff.de condi.insti. ¶ In glo.posita sup vbo solutuz ibi subaudi.si nō curaueris zc.glo.ista cōiter reprehēdif ab oibus quia diuinat ad tex. nec pōt saluari sine subauditōe vnde Di.quē sequunf hic bal. z Ang.dixit q tex.dz intelligi simpliciter sine subauditōe.Et sensus eius ē q fit dria inter eū qui pmittit soluere noie debitoris.z eū qui pmittit dare id qō debebat debitor ut primo casu qui sic pmittit uideaf pmittere fcm z iō nō cōmittif stipulatio ad iteresse nisi stipulatoris itersit fieri ut.l.si quis stipulatus.§.fi.j.e.z.l.illa stipulatio.§.i.s.e. In 2o aūt casu ille qui pmittit dare vž in effcū pmittere idē oio qō dēbebat pricipalis dēbitor si dēbitor erat obligatus ad dandū ut.l.ubi autē §.illud in fi.s.e.z iō pōt dici fideiussor.z de iure isto possz cōueniri prius q pricipalis.ēt si principal' sit soluēdo vt.l.nō recte z.l.iure nro.C.de fideius.Sed ista lectura sine intellectus non plz bar.q2 ille qui pmittit soluere vž pmittere se facturū id qō est in obligatōe vt.l.solonis vbo.s.de ver.sig.si ergo i obligatōe ē dari.vž pmisisse se daturū. Preterea p istā opionem videf tex.vltra dcā bar.in.l.si heres.ff.de leg.i.vbi quādo heres est dānatus facere q alicui dētur decē q2 fcm hic ordinatur ad dationē videtur obligatus ad dandū pcise z ita intelligit bar.illū tex.in.l.illa stiplō.§.i.s.e. Item aduerte vltra doctores q2 ista lectura ē impossibilis quo ad illū tex.nam sic intelligēdo rō vel dria quam assignat iurisconsultus in v.neqz enim eēt imptinēs z falsa ad dcm pricipale dubitatur enim in pricipio lre.z deciditur sup validitate vel inalidatate stiplōnis s.vtz ista dispō possit fieri spōdes te soluturū noie titij.rñdet iurisconsultus q sic.Et assignat rōem q2 ista stiplō nō ē filis il li te datuz sed si itellectus huius ver.eēt iste q aliud ē pmittere se solutuz.z aliud se datuz vt dicit Di.rō ad dcm principale eēt imptinēs z falsa.q2 ēt si ista stipulatō eēt filis illi qua quis pmittit se datuz.ex hoc nō sequeref q eēt nulla z nō valeret q2 z illa vz z inducif per eā fideiussio vt fatef Di.non est bona illa pña cuius oppositū stat cū veritate antecedētis.nec illa rō que z si sit falsa nihilomin⁹ que pbaf remanet vera vt eēt in casu nro.Unde bar.posuit h aliū intellectū veriorem quē cōiter sequunf hic moder.q hic nō fit dria inter soluere z dare.sed in mō pmittēdi quo quis pmittit soluere vel dare si enim quis pmittit soluere seu dare qō dz titius siue debitum titij iste erit fideiussor.z poterit pueniri statim anteq princiipalis excutiaf.si vō quis pmittat soluere noie titij.tunc non erit fideiussor lz videbif creditor stipulatus a pmissore vt daret sibi pecuniā ptemplatōe titij z gerendo negociuz titij debitoris.z sic creditor stipulabif alteri.z iō nō poterit agē ex ista stipulatōe nisi sua intersit vt.l.stipulatio ista.§.alteri.s.eo.qō psequere latius vt hic p eū. Sed p istaz lecturā fortiter facit q2 fm hoc iste due forme stipulatōis de quibus fit mentio.in pri.z i v.neqz.n.nō sūt diuerse.nec ē vez q vna valeat.z alia nō valeat q2 i vtroqz casu vz stipulatio qm qn quis pmittit qō titi⁹ dz indistĩcte vz stipulatio q2 pmittēs vž esse fideiussor vt fatef bar.i ver.aūt nro dž q in 2o casu nō vz stipulatio cui⁹ p rium ē vez hz driaz bar.Timore huius prij dicit hic Pau.de ca.q dria est i hoc q2 stipulatō i prio casu vz.lz nō intersit stipulatoris a pricipio.puta q2 debitor ē locuplex z soluēdo dūmodo postea aliqn intersit z hoc dicit sentire gl.vltimā istius

§.Sed in scdo casu qñ quis stipularet simplr stipulatio nõ vz
si a pricipio nõ interesset.sed hoc bm dcm nõ vz verz qz bar.i
d.§.alteri ꝛ in.l.i.ff.de pac.ꝛ ibi p bal.expsse tenet q ét si sup
ueniat interesse ex postfcõ cõmittit actio ex stipulatõe fcã al/
teri.allegat glo.in.l.si vero nõ remunerãdi.§.si filij.ff.man.ꝛ
alia iura õ quibus h p eũ.Tu ergo dic ꝛ melius q hic fit dria
inter stipulatõem p quã debitor pmittit stipulatori soluere al
teri seu dare ꝛ p quã pmittẽs de directo promittit dare alteri
quo casu nullo mõ vz stipulatio vt declarat bart.in.d.l.i.ff.de
pac.ꝛ.l.stipulatio ista.§.si stipuler.s.e.Et adde qz siue sequa
ris expõem dñi pau.siue meã appet q qũuis dcm bar.sit verz
in se nõ tñ totũ pbat in hac lra sed primũ dcm dũtaxat vz q
qui pmittit soluere creditori noie debitoris nõ vz esse fideius
sor lz obligari quatenus pricipalis nõ soluẽdo est.sed bz dcm
q ille qui pmittit simpliciter qd titi⁹ dz videat fideiussor sim
plex ꝛ possit cõueniri añ pricipalẽ de iure isto non pbat in.v.
neqz eni.qm sensus illius.v.vt.s.dixi ẽ dicere q qñ stipulator
stipulat alteri de directo ita q pmissio nõ fit sibi de soluẽdo
alteri stipulatio nõ vz sicut valet in prio casu.Et p istũ tex.di
xit sing.bar.in.l.i.C.de cõue.fisci debi.li.x.q ille qui pmit/
tit creditori cõseruare eũ indẽnẽ ét si renũciauerit bñficio de fi
deiussoribus nõ põt cõueniri nisi excussio pricipali qz vbũ in/
dẽnitat hoc sonat q ita demũ tu agas ꝯ me si nõ posses cõse
qui tuũ a pricipali debitore.ꝛ idẽ dicit in.l.i.C.de decu.li.x.
vbi est gl.singlis q vbicũqz quis ex sola pñtia ꝛ patiẽtia obli
garet tanq fideiussor ét de iure.ff.nõ põt cõueniri nisi excus
so pricipali.Utrũ aũt pmissio de indẽnitate cõtineat fcm vl
interesse.ꝛ vtrz qui pmittit de indẽnitate teneat defendere in
iudicio illũ cui pmisit vide ad primũ qd ponit bal.elegãter i
l.ij.C.de sen.que sine cer.quã.ꝛ melius in.l.fi.in prin.C.de
vsur.rei iudi.Ad scdm vide tex.quẽ bar.dicit esse singularẽ ꝛ
ibi eũ no.ad hoc in.l.pz.in prin.ff.õ do.ple.Et ad illã.q.quã
s.scripsi de eo qui pmittit facere ꝛ curare vide qd ponit bal.
elegãter in.c.i.§.ad h.hic finit lex deinde incipiunt regni cõ
sti.vbi dicit q qui taliter pmittit tenet facere ꝛ curare vt pro
misit qprimũ põt ét nõ expectata interpellatiõe stipulatoris.

Si tibi nupsero. Stipulatio iterposita a marito ex cã lucratiua
nõ valet reglr si lucrũ cõfert post matrimoniũ ꝯctũ ꝛ idẽ eꝯ si
mulier stipulet a viro vel sic formalius pmissio fcã ab altero
ex ꝯiugibus ex cã lucratiua nõ vz si cõfert in tps matrimonij
h.d.scda est ibi itẽ si viri.¶ Prio no.q qũuis alter ex cõiu/
gibus possit inuitari ad matrimoniũ ꝯhendũ spe lucri si lucrz
pmittit a tertio ut.l.titio cẽtũ.§.i.ꝛ ibi p bar.ff.de cõdi.ꝛ de.
ꝛ.l.i.C.de insti.ꝛ substi.nõ tñ valet pmissio p quã quis iuita
tur ad matrimoniũ p lucrũ cõsequẽdũ ab altero cõiuge ꝛ ẽ rõ
bz doc.qz ista pmissio i dubio vz fcã cã libidinis ꝛ sic ex cã iho
nesta ꝛ iprobata a iure õ quo dicet post ðclaratõez glo.¶ Se
cũdo no.ibi nõ in dotẽ.q pmissio dotꝭ põt fieri ab vxore si/
ne ante matrimoniũ siue ꝯstãte matrimonio vt hic a ꝯrio sen
su.ꝛ.l.si cõstante.C.de do.ante nup.Utrz aũt cõfessio dotꝭ p
iudicet viro si eã facit cõstãte matrimonio ꝛ posito q piudi/
cet viro vtrz piudicet creditoribus anterioribus est multa di/
sceptatio iter doc.de quo vide plene qd scribunt moder.post
bar.in.l.si diuortio.s.e.ꝛ saly.in.l.qd de suo.C.de do.cã nõ
nu.Et vide qd subtilr ponit bar.ꝛ moder.post eũ in.l.si cõstã
te.in pri.ff.so.ma.ꝛ in autẽ.lz iã necesse.C.de do.añ nup.ꝛ.l.
assiduis.C.qui po.in pig.ha.sup quib⁹ articul plenissime cõ
sului al's in ciuitate ista.Quãtũ ad declaratõez ꝛ additiõez gl.
dic vt late p doc.sed ex glo.opponit fortiter ꝯ istũ tex.de tex.
in.c.õ illis.ex de cõdi.appo.vbi pmissio fcã deducẽdo aliquã
in vxorẽ si illa cẽtũ sibi dederit suspẽdit p illã cõditiõez tñ q
si cõditio deficit pmittẽs nõ obligat ꝛ tñ p illã cõditõez iuita
tur pmittẽs ad ꝯctũ matrimonij spe lucri ꝛ mulier que cõquie
scit appositõi huius cõditõnis similiter vz ex turpi cã moueri
vt.s.ex libidine hẽat matrimoniũ illius ꝛ nihilominus ista cõ
ditio nõ cẽset turpis qd pz qz si eẽt turpis teneret fauore ma/
trimonij vt in.c.fi.eo.ti.Timore huius ꝯrij.d.abb.siculus ibi
dicit illũ tex.eẽ restringẽdũ bm lram nostrã vz q cõditio non
reijciat ꝛ nõ sit turpis qñ subesset iusta cã propter quã cõcede
retur q promittens posset inuitari ad matrimonium spe lu/
cri ꝛ ista solu.ad illuz tex.ẽ tutior diuinat tamẽ ꝛ aliqualiter re
stringit tex.vnde ex intentione bar.hic vz posse dari alia solu
tio vz q ibi lucrum qd acquirebatur marito erat querendum
añ matrimoniũ cõtractũ qz prius ðbebat impleri ꝯditio ex qua
maritus lucrabat q cõtrahi matrimoniũ bar.n.hic in sũmario
põderat q stipulatio hic non vz.qz lucrũ conferebat post tps
matrimonij ꝯcti ꝛ sic tacite sentit q si veniret lucruz qrendũ añ
ꝯctum matrimoniũ ista stipulatio valeret.Sed ista so.ex inten
tõe bar.vt dixi non vz eẽ sine dubitatõe qz cã pp quaz reglr
phibet hic.ista pmissio est qz psumit fieri ex cã min⁹ hone/
sta.i.pp libidinẽ vt fatent oẽs doc.sed pmissio ꝛ stipulatio i/
terposita ex cã turpi absolute non vz vt.l.gnãliter ꝛ.l.si plagi
s.ꝛ no.in.l.iurisgẽ.§.si ob maleficiũ.ff.de pac.ergo vz q etiã
si lucrũ veniat pcipiendũ ante tps matrimonij ꝯcti sicut in casu
c.de illis pallegati idẽ sit dicendũ.vnde sup hoc vz diligẽtius
cogitandũ.¶ Dixit ét hic bar.quẽ cõiter sequunt oẽs mod.
q lz quis nõ possit iuitari spe lucri ad ꝯhendũ matrimoniũ si
lucrũ pficiscat a marito uel ab uxore põt tñ iuitari si pficisca
tur a tertio siue p viã vltie uolũtatis siue ꝯctus yt clari⁹ dicũt
hic moder.p regulã positã in.l.titio centũ.§.i.de cõdi.ꝛ de.ꝛ
uide ibi p bar.ꝛ in.l.i.C.de insti.ꝛ substi.Quorz dcis addo qd
sing.tradit oldra.in qõibus suis.q.xv.quẽ plixe refert.ꝛ se/
quit pe.de ancha.in regula nemo põt de regu.iur.in.ij.char.
q nõ solũ si nõ implet cõditio in illis casibus ille qui inuitat
spe pmij ad ꝯhendũ matrimoniũ nõ sequit lucrũ.sed ét pdit lu/
crũ qsituz si nõ ipleat modũ appositũ in dispõe vt si testãtor pri
uet heredẽ hereditate prius relicta si nõ ꝯxerit matrimoniũ cũ
illa cũ qua vult ꝯhi p cuius dcõ optime facit glo.singu.in.c.
cũ scdm de here.li.vi.que dicit q qũuis lex vel statutũ nõ pos
sit phibere matrimoniũ ꝯhi metu pene.põt tñ ꝯhenti ꝯ suã p
hibitõez auferre lucrz qsitũ quã sequit anto.de bu.in.c.i.ex õ
spõ.Tetigit hic ét ang.q.quã posuit bar.in.l.si diuortio.s.e.
vtrz quãdo dat disparitas iter maritũ ꝛ vxorez vel subest alia
cã iusta pp quã maritus moueat ad donãdũ vxori.marit⁹ cõ/
fitendo dotẽ recepisse possit ex cã donatõis eidẽ ꝯstituere do
tem.In quo articulo sunt ꝯsiderãdi duo casus.nãz aliqñ cer
tum ẽ q maritus ꝯfitet dotem recepisse aio donandi ꝛ cõsti/
tuendi dotẽ vxori de suo.ꝛ tũc est fatendũ q ista donatio va/
leret potissime p tex.nrm hic ꝛ in.d.l.si diuortio.aut nõ ꝯstat
de isto aio.Et tũc fuerũt opi.qz Bar.in.d.l.si diuortio sentit
q in dubio ꝯfessio sapiat donationẽ ꝛ hanc sniaz sequit bal.
in.l.i.in vlt.col.C.de do.añ nup.sed ipse idẽ in.l.si volũtatẽ
C.de do.pmis.per glo.ibi positã vz velle ꝯrium dicẽs q ma
ritus vz magis ꝯfiteri qz verecũdia sibi eẽt ducere vxorẽ in/
dotatã q qz videat velle aliquid donare vxori.ꝛ hoc vz ibi sẽ
tire glo.quã opi.sequitur.d.meus ludo.ponit in.d.l.si diuor.
qz vbi põt alia cã psumi nunq in dubio psumitur donatio vt
l.si id qd aurũ.j.de solu.ꝛ.l.cũ õ indebito.in prin.ff.de pba.
Pro veritate huius articuli ðbes ꝯsiderare duos casus.nam
aliqñ maritus simplr ꝯfitet dotẽ.ꝛ nõ renũciat exceptiõi non
nu.pe.ꝛ tũc ét si sit disparitas inter ipm ꝛ vxorẽ nõ videbitur
donare vt.l.fi.ꝛ autẽ.ibi posita.C.de do.cau.nõ nume.q sim
pliciter ꝛ indistĩcte dicit q aduersus ꝯfessionẽ dotꝭ põt oppo
ni exceptio nõ nu.pe.In vno tñ casu possz pcedere opi.cõ/
munis.vz qñ esset cõsuetudo ex tali disparitate vxores dota/
ri a marito quia id qd cõsueuit fieri tacite vz appositũ in ꝯctu
ut.l.fi.C.õ fideius.ꝛ.l.si prius.§.i.ꝛ ibi p bart.ff.õ aqua plu.
ar.alias pcederet qd dixi rõibus.s.adductis.¶ Aut est renũ
ciatũ exceptõi nõ nu.do.ꝛ tũc cõfessio videat emanasse cã do
natõis.hoc pbat ex his q tradit subtilr Jo.de imo.in.d.l.si
diuortio ubi dixit q ét qñ ẽ paritas inter cõiuges cõfessio do
tis fcã cõstante matrimonio psumit fcã ex cã donatõis.Et hoc
ego sum secutus in quodã cõsilio qd feci in ista ciuitate.nã p
pter psonas suspectas non põt dici q renũciatio fcã spe futu
re numeratõis pbet psumptiue numeratõez eẽ factã sicut qui
dam dicũt in.l.si ex cautiõe.C.õ nõ nu.pe.p ea q habet in.l.
cũ quis ðcedens.§.titia.ff.õ lega.iij.ꝛ.l.qui testõ.ff.õ pba.in
quibus pz q ubi cõfessio ðbiti pbaret ðbitum nõ pbat si ema
nat inter psonas suspectas.nec vz illa rõ quam assignat bal.in
l.si uolũtate vz q maritus uideat cõfiteri ut erubescat ducere
idotatã uxorẽ quia ista rõ in hoc casu nõ cõcludit qñ subsistẽ
te iusta cã cur maritus lege approbãte nõ possit donare uxo/
ri.nulla resultat uerecũdia uel rubor rõabilis.Ille aũt qui cõ
trahit in dubio psumit hẽre mẽtem cõformẽ dispõi legis ut in
c.i.§.filia uero de succes.feu.ꝛ tradit bart.in.l.iurisiurandi.§.
si liberi.ff.de oper.lib.q ergo lex non reputat iustum ꝛ hone
stũ nõ psumit reputare ꝯhens ꝛ nõ uelle.

Existimo

Xistimo. Stipulatio que a pricipio est ꝓ
hibita mixta rōe rei ⁊ ꝑsone vꝫ
si cā ꝓhibēdi cessat tpe conditionis exstitis. h. d. Et
diuidit in duas ꝑtes. In pria ponit duplex dictū.
In scōa ibi aūt. Si hoc ponit ad singula dcā ꝓbatio ꝑ eādē
rōem ⁊ ꝑ deductionē ad absurdū. ¶ In tex. ibi ⁊ maxie ⁊c.
nō vꝫ pria facie ꝙ ista dictio. maxime possit stare ꝓprie qꝛ ex
ꝓprietate sua iplicat ꝙ ēt ſm opinionē illoꝝ qui dicūt resolui
stipulationē cū in eū casuꝫ deuenit a quo nō potuit incipe ha
beret locū hoc qd hic dꝛ ꝙ si stipulatio nō valuit a pricipio ef
ficiat vtilis ex postfcō qd vꝫ ꝯ regulam. s. dictaꝫ illoꝝ vꝫ qui
dicunt ꝙ qñ res deuenit ad casuꝫ a quo incipe non pōt vitiat
dispō. Sed rñdendo dicas ꝙ iō ponit hic dictio maxie qꝛ qui
dam putauerūt absolute siue dispō que ꝑcessit fuerit ꝑfecta si
ue nō ꝙ res deueniēs ad casuꝫ a quo incipe nō potuit vitietur
⁊ ānulletur ⁊ ſm istoꝝ opinionē maxie ꝓbat absurditas ꝑdi
cta. Quidā aūt dixerunt ꝙ nō sꝑ vitiat dispō si deuenit ad eū
casuꝫ a quo incipe nō pōt sed tūc demū qñ casus supuenit añ
ꝗ dispō ꝑcedēs esset ꝑfecta totali ꝑfectōe ⁊ ſm istos ēt in cāu
nr̄o stipulatio deberet ānullari qꝛ ex quo pēdebat cōditio nō
erat adhuc ꝑfecta ⁊ ad hoc iplicat dictio maxie. quasi dicat nō
solū ſm eos qui volūt ꝙ ihabilitas supueniēs sꝑ vitiet dispō
nē ꝑcedentē ista absurditas sequit sed ēt ſm eos qui volūt ꝙ
nō sꝑ vitiet dispō ꝑcedens sed solū qñ est imꝑfecta sequetur
ista absurditas qꝛ cū adhuc pēdeat cōditio stipulatōis vitiare
tur dispō si ista ihabilitas eēt talis que redderet stipulatōꝫ nul
lam qñ fuisset tpe stipulatōis iterposite. ¶ No. prio ꝙ stipu
latio rei sue pōt fieri sub cōditōe lꝫ nō possit fieri pure cōcor
dat tex. in. l. nemo. ⁊. l. si rē meā. s. e. Hoc tñ limitat singlr. d.
me. qñ aliquis stipularet rē suā que eēt possessa ꝑ aliū. nā tūc
si stipulat rē suā simpliciter vꝫ stipulatio ⁊ intelliget fcā respe
ctu possessionis q̄ est penes aliū secus si aliquis expsse stipu
laretur rē dari allegat tex. in. l. scire debemus. §. fi. s. e. ⁊ cōfir
mat rōe qꝛ vba stipulatōis in dubio debēt sic intelligi vt vide
antur interposita sup eo sup quo stipulatio vꝫ vt. l. quotiēs idē
ſmo. ff. de reg. iur. ⁊. l. gallus. §. quidā recte. ff. de lib. ⁊ posth.
Facit optie tex. in. l. stipulatio ista. §. hij quoqꝫ. s. eo. ⁊ qd no.
bar. in autē. ingressi. C. de. a. san. ec. sup illa. q. vtrū valeat re
seruatio vsū ⁊ ꝓprietatis fcā mōacho. ⁊ ista opi. est multū cō
formis regulis iuris ꝑ quā vꝫ reprobari quedā notabil' doctri
na Io. de are. ⁊ bar. in. l. si rē aliquā. ff. d acqui. pos. qui dicūt
ꝙ qñ dñs rei cuius possessio ē apud aliū cōducit rē sciēs se eē
dñm vꝫ eā cōducere respectu ꝓprietatꝭ lꝫ cōductio nō valeat.
vñ nō exponemus rē. i. possessionē qd vꝫ ꝯ ꝑdicta. sed ꝓ illa
opi. valde facit tex. in. d. §. fi. qui vꝫ ꝓbare oppositū eius qd
dicit. d. m. dicit. n. iurisconsultus prio ꝙ qui stipulatur rē suā a
fure. plerūqꝫ vꝫ stipulari qd suū ē. deinde infert ꝙ nō vꝫ tal' sti
pulatio. Et pōdero ꝙ ꝓprie ibi loquit in casu in dubio ꝑꝑ v
bū vꝫ. Et ēt ꝙ frequētius assumitur ista interꝑtatio vt pꝫ ex v
bo plerūqꝫ lꝫ stipulatio reddat iutilis nisi qñ quis stipulatur a
fure rē dari expssa cā. tūc. n. expssio cāe iproprat vbū dari vt
ibi dꝛ in tex. Vñ illa ꝯcl'o remanꝫ satis dubia. ⁊ qꝛ opi. d. m.
multū est cōformis regulis iuris. Forte posset dici ꝙ tex. in. §.
fi. eēt intelligēdus qñ in stipulatōe apponeret vbū dari nulla
cā expssa idē aliud vbū equipollēs. Est tñ inferre vim lr̄e sine
dubio vt ex lectōne tex. videbis. ¶ Scōo limitat ista glo. qñ
res mea ē reuocabat in ea. tūc. n. ficiit in ea vꝫ pign⁹ qd regl'r
nō pōt cōstitui in re sua vt. l. neqꝫ pignus. ff. de reg. iu. Ita vꝫ
posse valere stipulatio ꝑ ea que hr̄tur in. l. ex sextāte. §. latin⁹
ff. de excep. rei iudi. ⁊ in. l. in bello. §. si quis ſuuꝫ. ff. de capti.
Adde ēt ꝙ qñ res eēt mea de iure spāli adhuc pōt dduci in sti
pulatōe sicut ꝓ ea pōt cōpetere actio ꝑsonalis ⁊ in ea cōstitui
pignus. Primū dclarat bar. in. l. i. in fi. ff. de le. i. ⁊ cy. in. l. ij.
C. cōia dele. scōꝫ ꝓbat nōbiliter ⁊ ibi no. bar. in. l. interdū. cū
l. se. ff. qui po. in pig. ha. Dixit ēt nō. Io. an. ⁊ Io. mo. in. c.
cū ꝑsone. de priuil. li. vi. ꝙ res mea pōt mihi acquiri ex noua
acquisitōe qñ prima cā acquisitōis est dubia ⁊ scōa certa vel
qñ per scōam fit pinguior acquisitio ꝗ ex pria. ¶ Scōo no.
ꝙ aliquis pōt stipulari viā simpliciter lꝫ nō hēat fundū dñan
tē. Sꝫ quero pro declaratōe huius no. nūquid possit stipulari
pure viā an vero dūtaxat sub cōditōe sicut in exēplo ꝑcedēti
nō pōt aliquis stipulari rē suā pure sed sub conditione pōt su
per quo dixit hic Io. de imo. ꝙ iste tex. pōt intelligi de stipu
latiōe simpliciter factā ꝙ nō sit penitus sed possit recōualesce
rē si postea fundus efficiat stipulatoris. Et ex hoc ifert ꝙ qñ
stipulatio a pricipio nō vꝫ ex eo quia stipulatoris nihil iterest
tpe stipulatōis. Ista stipulatio nō ē totaliter nulla. vñ si sup
ueniat iteresse stipulatori ex postfcō cōualidabit stipulatio ſꝫ
euꝫ. Adducit tex. in. l. si stipulatus. §. possum. s. e. itelligēdo ꝙ
ibi tpe stipulatōis reus ꝓ quo ꝓmittebat erat soluēdo. Ad idē
adducit alia iura q̄ vide ꝑ Bar. qui ēt tꝫ hanc ꝯclusionē in. l.
stipulatio ista. §. alteri. s. e. ⁊ in. l. i. ff. de pac. qd ego tetigi ali
ter in. d. §. possum. ⁊ ad. l. si rē meā. s. e. rñdet vt inferius dicā.
¶ Tu aūt aduerte qꝛ ipossibile vꝫ intelligere ſm rñsum hu
ius principij in stipulatōe pure ꝯcepta qꝛ ex pricipio cuꝫ v. se.
manifeste apparet ꝙ qñ stipulatio vꝫ a pricipio valeret ēt si il
la qualitas supueniret ex postfcō. ⁊ eꝯ qñ stipulatio ānullare
tur ex postfcō ex cā supuenienti ex illa eadē a pricipio nō de
bet valere. sꝫ tex. in. l. si sub vna. §. i. j. e. ⁊. l. ꝓ pte. ff. de ſui. ex
presse dꝛ ꝙ ista qualitas supueniēs ex postfcō ānullat stipula
tōeꝫ. ergo ꝑ hoc dat intelligi ꝙ a pricipio stipulatio eēt nulla
qꝛ si nō eēt nulla a pricipio ex eadē qualitate non vitiaret ex
postfcō vt expsse hic dꝛ. Et ꝙ ista sit intētio iurisconsulti pꝫ ꝑ
modū ꝓbandi istam scōaꝫ cōclusionē. dū dicit ꝙ si stipulatio
a pricipio nō valeret sequeret ꝙ si stipulator alienaret rē pen
dēte conditōe stipulatio efficeretur nulla sꝫ cū nō sit nulla. Ex
hoc datur intelligi ꝙ a pricipio vꝫ. ¶ Sed ista rō nō eēt suf
ficiens si intelligerem⁹ principiū de stipulatōe pure interposi
ta qꝛ posset dici tollēdo hāc absurditatē. ꝙ ista absurditas se
queretur qñ stipl'o eēt suspensa in euentū cōditionis. Sed qñ
pure fuisset cōcepta eēt ꝯcedēdū ꝙ inhabilitas postea supue
niens vitiaret stipulatōeꝫ. Et hoc nullū ē absurdū vt ꝓbat i iu
ribus ꝑalle. Et ēt pꝫ ꝙ ē longa dr̄ia inter istos duos casus qꝛ
ꝑtes apponēdo cōditionē videtur voluisse cōsiderare potētiā
ꝯhendi ſm illud tp̄s. Sed qñ pure stipulātur vident cōside
rasse tp̄s ꝯctus. sicut videm⁹ in vltis volūtatibus in. l. si alie
nū. §. in ext̄neis ⁊ qd ibi no. ff. de here. insti. ⁊ in. l. pe. ff. de re.
cato. vt ergo rō bene ꝓbet dcm̄ est restringēda cl'a que ponit i
principio tex. ad stipl'onē conditionalē. ¶ Tertio no. ꝙ due
cāe lucratiue diuersis tpibus psūt cōcurrere vt dixit glo. in. l.
meuius. §. duobus. ff. de leg. ij. lꝫ eodem tpe cōcurrere nō pos
sint vt. l. inter stipulātem. §. si rē. s. e. ¶ Quarto no. ꝙ quā
do actus seu dispō pendet in cōditionis euētu dicit imꝑfect⁹
⁊ iō si veniat ad eū casuꝫ a quo nō pōt incipere vitiabit dispō
de quo uidebimus in. l. plurib⁹. §. ⁊ si plꝫ. j. eo. ⁊ de multiplici
ꝑfectōe ꝯctus. vide tex. ⁊ glo. in. l. i. C. de peri. ⁊ cōmo. rei vē.
¶ In glo. ij. ibi cū deficit rōe ꝑsone ⁊c. De mā istius legis.
dic vt plene declarat bar. ⁊ moder. post eū in. l. si rē meā. s. e.
Aliquid ēt tangit in. l. multū interest. ⁊. l. stipl'o ista. §. quesituꝫ
s. e. ⁊ aliquid dixi in voce. Et qꝛ inter al's cōcl'ones que po
nunt in. d. l. si rē meā. dicit ꝙ aliquis pōt stipulari rē suaꝫ sub
cōditōe sꝫ nō pure. Arguit pet. subtilis doc. quē refert ibi Ci.
⁊ Io. de imo. post eū ad subtilē qōem dicit. n. ꝑ illa iura ꝙ si
ex forma statuti vel cōsuetudinis. aliquis nō pōt agere ꝑ ꝓcu
ratorē nisi sup hoc detineat priuilegiū a principe ꝙ si consti
tuit ꝓcuratorē ad agēdum anteꝙ obtineat priuilegiū ⁊ postea
obtinet priuilegiū. ꝓcurator iste agens nō poterit repelli vir
tute statuti vel cōsuetudinis. Inducit leges ꝑdictas ꝓ deci
sione isto mō. qꝛ stipulari rē suaꝫ nō est ꝓhibitū de se. quasi ꝑ
sona sit inhabilis. aut res nō sit in cōmercio. sed solū ē ꝓhibi
tū qꝛ ista stipl'o nō pōt mādari executōi respectu finis ad quē
interponit. Cū. n. fiat vt acquirat mediāte traditōe dominiū
rei stipulatori. Hoc ē impossibile inspecto tpe ꝯctus qꝛ res
mea ex noua cā nō pōt āplius fieri mea vt tradit in. l. iij. §. ex
plurimis. ff. de acqui. pos. ⁊. l. sequit. §. lana. ff. d vsucap. sicut
ergo in isto casu stipl'o que sit sub conditōe vꝫ qꝛ pōt penden
te cōditione fieri executio possibilis si res dsinat eē mea. ita
valebit constō ꝓcuratoris qm̄ ex forma statuti vel cōsuetudi
nis nō ꝓhibet ꝓcurator cōstitui. sꝫ ꝓhibet ipsa executio mā
dati. i. agere. Et iō si ꝑ priuilegiū postea impetratū supueniat
ptās agendi qꝛ constō valuit a pricipio. lꝫ exercitiū eēt legatuꝫ
sublato impedimēto poterit agere. Et hoc sequitur ibi Io. d
imo. ¶ Pro ista cōclusione facit optime tex. no. in. l. ꝑcipi
mus. §. fi. C. de app. ꝑ quē bal. ibi elegāter determinat ꝙ si ex
forma statuti collateralis nō pōt ferre sniam nisi sit doctor. sa
tis sit ꝙ sit doctor tpe snie ferende lꝫ tpe ꝓcessus coram se nō
eēt doctor. qꝛ quādo qualitas requiritur certo tpe vel in certo
actu. satꝭ ē ꝙ illo tpe adsit. vñ tp̄s ꝑcedēs nō cōsideratur vt. l.

sed si in cōditione.§.solemus.ff.de here.insti.⁊ no.bar.plene
in.l.ex fcō.ff.de vul.⁊ pup. In ꝯtrariū facit fortiter q2 qñ ꝓhibe
tur aliquid ꝯñs qd̄ hꝫ ꝑpetuā cām ꝓhibitōnis vel pōt hr̄e ēt
antecedēs vr̄ ꝓhibitū ꝑ qd̄ ꝑuenitur ad illud vt.l.oro.cū mā
ff.de spon. Si ergo aliquis ante priuilegiū obtentū est ꝓhibi
tus agere ꝑ ꝓcuratorē vr̄ ꝓhibitus ēt ꝓcuratorē ꝯstituere ad
agendū. Et per istā rōem determinat ꝯtrariū sing. Jo.an.in ti.
de accu.§.seqr̄ in addi.magna in v̄.alia qd̄.einsdē. Ja.vbi
dixit q si ex forma statuti bānitus ꝓhibet esse de priorib9 vel
exercere aliqd̄ aliud offm̄ ⁊ ē inhabilis tpe quo fit scrutiniū
⁊ imbossolat ad hoc ut postea possit exercere offm̄ nō pote/
rit si extrahat eē de prioribus nec officiū exercere.nec sufficit
q tpe quo extrahit ⁊ hꝫ exercere offm̄ sit exēptus de banno.
Facit optie q tradit bal.in ꝑrica.de cōdi.ob tur.cāꝫ.⁊.l.quid
ergo.§.pena grauior.in vlt.char.ff.de his qui no.infa. Tu āt
aduerte q2 ex istis legibus mihi vr̄ cōfundi opi.pe.nā si ꝓsup
ponis ꝓcuratorē eē ꝯstitutū simpl'r ⁊ pure tūc sicut nō vꝫ sti/
pulatio pure interposita in re sua q2 de pn̄ti nō pōt hr̄e execu
tionē ita nō valebit ꝯstō ꝓcuratoris q2 de pn̄ti ꝓcurator non
posset agere añ priuilegiū ipetratū. Et iō ista dcā pe.solū vidē
tur eē vera qñ ꝓcurator eēt cōstitutus sub ꝯditōe v̄bi grā. Fa
cio te ꝓcuratorē meū ad agendū ꝯ titiū socium meū si socie/
tas inter me ⁊ ipm̄ fuerit dissoluta ⁊ cū fuerit dissoluta.tūc.n.
ꝓprie militat rō sua ⁊ istaꝝ legū. Debes tm̄ aduertere q2 posi
to q ꝑ dispōem statuti iste videat ꝓhibitus cōstituere ꝓcu/
ratorē adhuc relinquit dubitatio vtꝝ cōstitutio sit nulla ipso
iure. Suꝑ quo recurre ad ea que scribit Bar.⁊ moder.i.l.pe.
§.ad crimē.ff.de pub.iudi. Et ego plene scripsi in.c.veniens.
ex̄ de accu. Et posito q cōstitutio ꝓcuratoris eēt nulla vt col
ligit ex decisione Jo.an.⁊ ex supradcis. Ex hoc sequeret q
priuilegiū postea superueniens nō cōualidaret mādatū qd̄ fuit
nullū a principio ꝓpter inhabilitatē cōstituētis vt.l.i.§.si fi/
lius.de leg.iij.⁊.c.dudū.de elec.cū cōcordantijs ibi allegatis.
Posset igitur ꝓcurator repelli ab agendo ēt post obtentū pri
uilegiū.dixit tm̄.d.abb.sicu.singl'r in.c.post cessionē.ex̄ de ꝓ/
ba.q si ꝓcurator ageret sciēte dn̄o ⁊ patiēte de nouo tacitum
videret dare mādatū per ea que hn̄tur in tex.⁊ glo.in.c.ꝓpo
sui.de cōiugio ꝯuo.⁊ in.c.i.de eo qui dux.in matri.quā polli.
ꝑ adul. Et ē singulare v̄bū limitās ea que dicūt aliqui in.c.ex
ꝑte decani.de rescrip.vꝫ q sola scia ⁊ patiētia dn̄i nō inducit
tacitū mādatū.nā illud est veꝝ nisi ꝓcessisset mādatū nullum
tūc.n.si postea superuenit habilitas dandi mādatū de nouo ex
sola scia ⁊ patiētia vr̄ datū.⁊ q2 Jo.de imo.tetigit vtꝝ stipu/
latio que a pricipio nō vꝫ q2 stipulatoris nō interest cōualide
tur ex postfcō superueniēte interessē ⁊ cōcludit q sic. Adde q
idē tenet cōiter moder.post bar.in.d.§.alteri.⁊ tm̄.d.m.hoc li
mitat ꝑ.l.si tibi.§.si pactus.ff.de pac.vt ibi ꝑ eū. Adde ēt in/
quātū ipse dicit q stipulādo rē meā.iō nullo casu lꝫ superueniat
interesse stipulatio nō cōualidat que pure fuit interposita q2
stipulatio reddit nulla ex eo q quis vult acquirere qd̄ hꝫ. Sꝫ
quare si ex isto capite ē nulla nō cōualidet superueniēte iteresse
sicut in alijs casibus hoc ē declarādū. Dic ergo q vbicūqꝫ ꝯ/
ctus ita celebrat q celebratio ipsius repugnat fini ꝑꝑ quā ꝯ/
ctus ē inuentus regul'r ꝯctus est nullus vt in.c.fi.in.i.rn̄so.de
cōdi.appo. Et ē optimus tex.de iure ciuili in.l.cū manu sata.
§.nemo.de ꝯben.ēp. Et lꝫ in dict iuribus impediat finis ad
quē principaliter ē inuētus ꝯctus ex pacto exp̄sso ptiū non tm̄
ꝑ hoc aliud ē dicendū in casu nr̄o q2 finis ipediat ex nā rei ꝺ
ducte in stipulatōe quare ē quid iputet pti si ꝯhit sup eo sup
quo ꝯctus attēto statu pn̄ti nō pōt cōsequi finē suū ⁊ sic deficit
substātia ꝯctus. Et si dicat q ista rō nō cōcludit qñ ps stipu/
latur rē suā ignorāter. Rn̄deo ⁊ dico q tūc stipulatio erat nul
la q2 deficit cōsensus stipulatoris. Non.n.ꝓsumitur fuisse sti
pulatus rē suā si sciret esse suā ar.l.tale pactū.§.fi.ff.ꝺ pactis.

Ex hac stipulatione. Stipulatio i/
terposita suꝑ
fcō successiuo non cōmittit ad totale iteresse nisi trāsacto tpe
quo illō fcm̄ ꝑfecte fieri potuit.h.d. Scđa est ibi ⁊vtiqꝫ.tertia
est ibi nec tm̄ recte. ¶ Not.prio ibi nascat actio q vbicunqꝫ
dies iest stipulatōi ex nā rei deducte i stipulatione ista dies i/
pediat actionē oriri interim ipso iure cōcor.tex.in.l.interdū
in prin.ꝰ.eo.de quo vide plene per bar.⁊ alios in.l.ita stipu/
latus.j.eod. ¶ Secundo not.ibi si nondum ⁊c.quod stipu/
latō non cōmittitur post tempus quo factum potuit incipi sed
post fcm̄ quo potuit finiri.intellige vt dixi in sūmario ad tota
le interesse. Ad ꝑticulare aūt interesse bene cōmittit. Exem/
plū si non cepisti fulcire domū vt debebas.⁊ q2 nihil ibi rehe/
dificasti corruit paries q̄ nō corruisset.si cepisses ibi aliquid
ꝓ reꝑatōe facere.⁊ ita intelligit tex.qui allegatur dic in vltia
glo.ꝓ ꝯrio in.l.stipulatōes nō diuidunt.§.fi.ꝰ.e. Et est cōis
sol.quam tetigit hic glosator.

uicquid. Stipulatio oio obscura nō vꝫ.
si vero aliquo mō interpretari
pōt fit interp̄tatio in fauorē ꝓmissoris.si aūt verba
sint certa in fauorē ipsius ꝓmissoris nō restringun
tur.h.d.vsqꝫ ad.§.si stipulatus. Scđa est ibi.aut certe. Tertia
ibi nec rursus. ¶ No.ꝯm primā lecturā que tangit in prin/
cipio prie ⁊ scđe glo.q si ꝑtes agūt de interponēda stipulatōe
suꝑ ꝯctu ēt si velint stipulatōeꝫ hr̄i ꝓ interposita,stipulatio tm̄
nō hꝫ effcm̄ si postea forma ipsi9 stipulatōis nō sequit. Non
n.pn̄t facere partes q forma itroducta a iure nō ꝯuetur vt.l.i.
§.si quis ita.ꝰ.e.⁊.l.codicillis.§.fi.ff.de le.ij.⁊.l.nemo pōt cū
mā de leg.i. Et hoc inducit ꝑ ang.ad qōem de qua dicet in.i.
glo.in addi. ¶ Scđo no.ꝯm lecturā cōem q in ꝯctibus ver
ba ambigua indubio interpretāt in fauorē ꝓmissoris. Intel/
lige vt dicit glo.i.⁊ bn̄ si ꝯm illā interpretatōeꝫ stipulatio pos
set valere.⁊ ēt anteq̄ agat ex ꝯctu posset ipetrari offm̄ iudicis
ab eo cuius iterest vt ista v̄ba ambigua declarent ꝯm bar.i.l.
veterib9.ff.de pac.⁊.l.stipulatio ista.§.in stipl'onibus.ꝰ.eo.
¶ Tertio no.in ver.nec rursuꝫ ꝯm eādē lecturā q stipl'o que
ex ꝓprietate verboꝝ vl'r significat nō recipit restrictiōem. Et
ex hoc arguūt hic doc.q statuta non recipiūt interpretatōem
restrictiuā cū sint stricti iuris sicut stipl'o. De quo ꝑ bar.in.l.
oēs populi.ꝰ.de insti.⁊ iu. ¶ Quarto no.ex principio legis
ꝯm tertiā lecturaꝫ q stipl'o iterposita suꝑ vna spē vel suꝑ vna
re non extēdit ad aliā. Et ex hoc arguūt hic doc.q statuta cuꝫ
sint stricti iuris sicut stipl'o nō recipiūt interpretatōeꝫ extensi/
uā.de quo in.d.l.oēs populi ꝓalle. ¶ In glo.i.ibi quicquid
fuit stipulatōe vallatū. Glo.ista tangit primā lecturā q̄ datur
ad primū rn̄sum huius lr̄e.cuius sensus ē vt plenius dixi i vo
ce q si ꝑtes ꝯuenerūt de stipulatōe iterponēda.⁊ postea stipu
latio totaliter fuit obmissa nō obstāte stipulatōe pri9 fcā.stipu
latio nō hꝫ effectū ēt si forte dixisset q volebāt stipulatōeꝫ ha
beri ꝓ interposita ꝯm ang.⁊ moder.q2 ꝑtes nō pn̄t renūciare
forme tradite ad faciēdum aliquē actū q2 obseruatio forme re
spicit fauoreꝫ publicū cui non pōt renūciari vt.l.iij.ff.de tes.⁊
l.nemo pōt.ff.de le.i. Et hanc regulā ponit Bar.exp̄sse in.l.
ius publicū.circa prin.ff.de pac.⁊ anto.de but.⁊ moder.in.c.
si diligenti ꝺ fo.cōpe. Ex his ifert hic Ang.q in actib9 in qui
bus scriptura requirit ꝺ essentia dispōnis sicut ē in.l.ꝯctus ꝺ
fi.instru.⁊.l.i.⁊.ij.C.de sen.⁊ ꝑi.reci.⁊ in.c.i.de appel.li.vi.
¶ Partes nō pn̄t renūciare solēnitati scripture ⁊ velle vt id
qd̄ nō ē exp̄ssum in ꝯctu in scriptis vel in sn̄ia diffinitiua vel i
appellatōe ab iterlocutoria habeat ꝓ scripto ⁊ ꝓ exp̄sso.sicut
hic ꝑtes non pn̄t facere q vbi nō ē ꝯuata forma stipulatiōis.
stipulatio habeat ꝓ iterposita. Et ista sunt vera in forma que
dat a lege q̄ nō solum nō pōt omitti.sed ēt nō pōt impleri per
equipollēs ꝯm glo.no.in cle.i.suꝑ verbo quē ēt iuxta fi.de cō
cessio.ꝓben. De quo vide qd̄ plene scripsi in.l.i.ff.de liber.⁊
posthu.post bal.⁊ ang. Sed qñ forma adicit ab hoīe ē distin/
guēdū q aut apponit in lr̄is iusticie.aut apponit in lr̄is grē.
Primo casu distinguit q aut forma respicit principaliter fa/
uorē ꝑtium.⁊ tūc tali forme renūciari pōt ita dicit singu. In/
no.in.c.prudentiā in prin.ex̄ de offi.deleg. Pro quo ē casus
no.in.c.si.§.i.e.ti.⁊ ibi hoc no.d.An. Pōt aūt renūciari nō
solū exp̄sse sꝫ ēt tacite.vt ē casus in cle.sepe in verbo nō ꝯdi/
cētibus de ver.sig. ¶ Si vero ista forma ponit in lr̄is grē q̄
sunt restringēde tūc tali forme nō pōt renūciari vt ē casus no.i
c.cui de ꝓben.li.vi.⁊ ita dicit glo.ordi.in.c.q̄uis eo.ti.suꝑ v̄/
bo pensionē.⁊ in cle.i.de ꝯces.ꝓben.suꝑverbo.j.mēsem. Fa/
cit qd̄ tradit bar.in.l.i.§.si filius.ff.de leg.iij.ad intellectū.l.fi
lio ꝓterito.ff.de iniust.testa.cuius dcm̄ vr̄ inferre q ēt si for/
ma sit data a lege dūmodo illa forma sit inducta principaliter
in fauorem ꝑtis illi forme possit renūciari.cōiter tamē tenet
oppositū vt.ꝰ.dixi. ¶ Ex hac ēt ꝯclusione infert hic ang.q
q2 id qd̄ nō ē exp̄ssuꝫ i scriptura cū requirit ad essentiā act9 ha
bet ꝓ omisso si ꝯct9 ē celebrat9 i script cū clausulis abbreuiat
more cōsueto ꝑ dictionē ⁊c.iste cōtractus in illis clausulis nō

poterit

poterit extēdi q2 ptes nō potuerūt facere vt id qd̄ nō est scrip tum habeaꝫ ꝓ scripto cū scriptura esset de forma. Hoc tamē notāter limitat esse verū nisi ꝯtus fuerit extēse lectus p nota riū corām ptibus tūc eniꝫ videnꝫ ptes voluisse q illa clā ab breuiata virtualr̄ cōtineat quicquid fuit extēse corā eius le ctum. Sed hoc vltimū deīn non plꝫ Jo.de imo. q2 tex.in.l.ꝯ ctus de fide istru.vult q scriptura debeat esse cōpleta que nō vꝫ esse in isto casu. Et q2 iste articulus ē subtilis multa essent dicēda que diffuse explicaui mult' additis de nouo vltra doc. in.l.gallus.§.ideꝫ credendū.ff.ō lib.ꝛ posthu. Lꝫ aūt partes nō possint facere vt stipulatio habeaꝫ pro cōfecta hoc tn̄ pōt fa cere lex ꝛ aliqn̄ facit ut in.l.nō alr̄.§.de adop.ꝛ.l.i.in pri.C. de rei vxo.acti. Et vtrū in illo casu si statutū cōcedit executiōeꝫ instr̄o ꝓ eis que sunt i ipso ista stipulatō ficta hēat executiōeꝫ vtute statuti nō dicā hic lꝫ forte in.l.ita stipulat⁹.§.grisogo.j. eo.de quo uide p bal.no.in.l.ad probatōem.C.de probatio. ꝛ qd̄ tāgit Bar.ꝛ bal.post eū in.l.i.in fi.ff.de his que in test. delē. ¶ In glo.ij.ibi vt si quis stipulet a magistro nouo ꝛc. doc.itelligunt hic poni tertiā lecturā ad primū rn̄sū huius lr̄e cuius effectus est q stipulatio interposita sup vna re nō extē ditur ad aliā.ꝛ iō sp̄ allegat iste tex.q dispō stricti iuris nō re cipit extēsionē ꝛ omissū in ea hꝫ ꝓ omisso. Et de isto articulo q2 est valde subtil' dicā.in fi.glo.magne sequētis ad intellectū l.cū quid.ff.si cer.pe. ¶ In glo.posita super vbū scōꝫ ꝓmis sorē.ibi postea elegit ꝛ iterū velit variare lꝫ iste intellectus di uinet ad tex.est tn̄ singularis in se ꝛ ꝓbat q lꝫ debitor qui hꝫ electionē pluriū rerū vt in obligatōe alternatiua ꝛ in obliga tōe generis possit variare in sua electōe vt.l.si ex pluribus.j. eo.ꝛ.l.cū qui certaꝝ.§.i.vbi plenius dicemus.de hoc. Decla ratio tn̄ que fit sup vbo ambiguo ꝛ obscuro non pōt fieri nisi sel'. P2o qua ꝯclōne vltra doc.vide tex.quē ibi not. Bal.ad hoc in.l.fi.C.de codi.vbi ēt allegat istū tex.ꝛ eandē ꝯclōneꝫ posuit in.l.si quis intentōe ābigua.§.de iudi. Utrū aūt i hac dclaratōe requirat citatio ptis. Dic vt ibi tradiꝫ p bal.ꝛ ang. de declaratōe tertij cui cōmittiꝫ declaratio volūtatis alterius. vide p bar.solēniter in.l.teopōpus.ff.de do.ple. De declara tōe aūt iudicis cū declarat vbū ābiguū positū in sn̄ia.vide per bar.ꝛ moder.in.l.ab executore.in prin.ff.de appel. ¶ Et ex isto tex.infert hic bar.q testis qui sel' deposuit dcm̄ suū varia re nō pōt nisi hoc faciat incōtinēti anteq dcm̄ suū hēatur pro pfecto. De quo Jo.de imo.remittit ad ea que plene traduntꝫ in.c.pterea.de testi.cog.ꝛ cōiter solet dici sicut bal.dicit in.l. pbyteri.C.de epi.ꝛ cle.q cōmittiꝫ correctio quousq3 nō trā siuit tp̄s quo potuit verisimiliter loqui cū parte. De quo ēt tā git Bar.in.l.repeti.in prin.ff.de questio.qd̄ nō extaio ꝓnūc. Uide tamē tex.singularē ꝛ nouū in materia in.c.accusatus. §.lꝫ de here.li.vi.vbi ꝓbaꝫ q in cribus except' testis qui ta cuit veritatē interrogatus q2 dixit se nihil scire pōt ex iterual lo se corrigere cōcurrētibus illis que ibi dicūtur in tex. Pōt ēt testis corrigere dcm̄ suū in alio iudicio si iterū sup eodē exa minaꝫ in scō hite cām successiuā q2 ex tractu tp̄is testis psu mitur potuisse melius informari vt tradat singlr̄ anto.de bu. in.c.cū in tua.in fi.ꝛ in.c.cū clamor.ex̄ de testi. Qd̄ vtrū sit ve rū nō determino ꝓnūc. Licet aūt testis nō possit variare ab eo qd̄ dixit pōt tn̄ declarare dcm̄ suū obscurum vel addere ad id qd̄ dixit qd̄ qn̄ liceat ꝛ qn̄ non vide plenissime p doc.ꝛ ibi scripsi in.c.p tuas.ex̄ de testi. De quo vide qd̄ ponit bal.in au ten.at qui sel'.C.ō ꝓba.ꝛ.l.si quis ex argētarijs.§.fi.ff.ō edē. ꝛ.l.lucius.ff.de his qui no.isa.ꝛ ang.in.l.nō quicquid.in pri. ff.ō iudi. Et inter alia tene mēti id qd̄ posuit nota.bal.in.l.da ta opera.C.qui accu.nō pos.allegās glo.iiij.q.iij.§.itē in cri̇a li.q si iudex hꝫ testē suspectū pōt eū nō repetere ēt si ps instet q repetaꝫ ad dclarādū dictū ābiguū. ¶ In eadē gl.ibi imo iō est ꝛ ibi vt ꝛ.j.pxi.rn̄so. Ista glo.manifeste ꝯfirmat scōaꝫ lecturā dy.ꝛ bar.ꝛ alioꝝ in.iij.rn̄so dn̄ dicūt q ibi vba erant clara ꝛ certa ꝛ iō nō interpraꝫ neq3 restringūtur in fauorē ꝓ missoris q2 interptatio cadit sup ābiguo nō sup certo.vn̄ di xit bar.no.p istā legē in hoc rn̄so in.l.ab executore.in prin.j. de appel.q interptatio ex̄nea ꝯ ꝓpriū significatū vbi posiū in sn̄ia nō pōt fieri p iudicē. Idē dicit ang.in.l.si quis itentio ne ābigua.ff.de iudi. P2o quo vide gl.in.l.solemus.in prin. ff.e.ti. In eadē gl.lꝫ ibi ē ō nā negocij ꝛc.bar.hic ad itellectū hui⁹ ꝯrij ponit longā distinctōeꝫ.ꝛ iter cetera dicit vnū vbuꝫ aliqualiter obscurū qd̄ est declarandū dicit.n.q in stipulatōe

obmissū hꝫ pro omisso qn̄ sequitur in eo q est omissū defect⁹ forme q2 verba stiplōnis que requirunꝫ de eius forma essen tiali nō cōprehēdunt illud vt si erat actū q due res venirent i stipulatōe.ꝛ vna tm̄ fuit expssa si vero saltiꝫ iplicite id qd̄ est omissuꝫ specifice pōt ꝯtineri tunc nō diceꝫ deficere forma q nis explicite nō sit expssuꝫ.ꝛ iō si tacite agebaꝫ vt veniret in stipulatōe habebiꝫ ꝓ expsso vt.l.titiū.§.e.ꝛ.l.titia.§.idem rn̄ det.j.e. Qd̄ dcm̄ declaratur isto mō q2 qui stipulatur triticū i genere cū triticū sit res q̄ est incōmercio p numeꝝ ꝛ mēsuraꝫ regulr̄ ex nā attributa huic rei.vꝫ stipulari q̄titateꝫ tritici.ꝛ sic quo ad quātitateꝫ nō deficiūt verba stiplōnis.ꝛ similiter quo ad qualitatē vt pꝫ p se. ¶ Itē qui stipulaꝫ aliquid dari vel fie ri vtiq3 vꝫ implicite stipulari q illud fiat vel detur aliquo tē pore q2 tp̄s necessario adheret ꝛ cōmitatur actus agētium vt solēniter dclarat Bar.in autē.at qui semel.C.de ꝓba. Et iō dies ō qua ꝯuenit in pfatōe satis iplicite vꝫ expssa in verbis stipulatōis q̄ postea explicanꝫ p id qd̄ tacite vꝫ actū uel fuit di ctū in pfatōibus. ¶ Sed ꝯ istā doctrinā fortiter facit tex.i.l. fi.C.ō re.alie.nō alie.qui ēt loquitur in stipulatōe ut declarat glo.dū alle.l.si ita quis.§.ea lege.j.e.ubi ꝓbatur q si aliquis ꝓmittit nō alienare nō pōt ēt hipothecare rē.ꝛ tn̄ ex ꝓprieta te verboꝝ istud nō venit.ꝛ sic vꝫ stiplō extendi ad alium ca sum qui nō ē expssus in verbis. Idē ꝓbaꝫ in.l.deo nobis.§. i.C.de epi.ꝛ cle.vbi stiplō interposita in casu morꝫ cōprehē dit casum morꝫ ciuilis qui ex ꝓprietate verboꝝ nō deberet cō prehēdi vt videbis in.l.ex ea pte.§.isulā.j.e.p que iura alias dixi sequēdo dcā bar.ꝛ Imo.in.l.gallus.§.ꝛ quid si tn̄ de li be.ꝛ posth.q q̄uis stipulatio sit stricti iuris ex nā sui.cōpre hendit tn̄ casuꝫ fictū.ꝛ hoc nō indiget additōe. ¶ Iteꝫ ꝛ ca sum similē in quo ē eadē rō attenta mente ꝯhētium qd̄ dictuꝫ vꝫ ita cē modificandū vt sit veꝝ qn̄ casus saltim ex larga signi ficatōe vocabuli posset cōprehēdi sub verbis expssis in stipu latōe sicut cōprehendiꝫ casus fictus ꝛ sub noīe alienatōis qd̄ libet ius qd̄ cōstituiꝫ in re. De quo vide per bar.in.l.in quorū ff.de pigno.ꝛ p bal.in.l.volūtas.C.de fideicō.vbi aūt nullo mō cōprehendereꝫ casus vel res omissa sub verbis stipulatio nis.tūc illa ꝯclusio nō posset eēvera q2 eēt dfectus forme qui ē irrepabilis.vt hic declarat bar. Et ꝓ ista ꝯclusione ē optim⁹ tex.in.c.cui domino sacerdotali de pbē.li.vi.queꝫ adduxi in d.§.ꝛ quid si tātum.

Si stipulatus. Conditio negatiua apposi ta grauato cū pfinitōe certi tp̄is impleꝫ post lapsuꝫ tp̄is appositi in stipulatōe.h.d. Scd̄a ē ibi nā ꝛ si ambigua. ¶ No.q dictio intra apposita ꝯditōi negatiue requirit q id qd̄ nō ē faciēdum vt impleaꝫ cōditio ō sinat posse fieri in termino apposito p dictiōem intra.si vero ista dictio copuleꝫ cū eo qd̄ ē faciēdum tūc cōditio poterit im pleri.ꝛ diceꝫ impleta in quacūq3 pte illi⁹ termini illud fiat.nō tamē tenebiꝫ ꝓmissor illud implere si nō vult nisi in fi.termi ni vt.l.i.§.si intra.ff.de succes.edic. Et de significatu hui⁹ di ctionis.dic vt tāgit Bar.ꝛ ibi bonus casus in.l.i.vel in.§.i. de offi.pfec.vr. Et vide qd̄ no.in.l.cū qui calēdas.§.e. Et de intellectu isti⁹.§.plene fuit dcm̄ in.l.ita stipulatus.j.e.

Onditio. No.in.l.conditio q sicut cō ditio relata ad psens tp̄s non suspēdit actū.ita ꝛ cōditio referēs se ad tp̄s pteritū ꝯcor.tex.in.l.cū in fo.§.de iniust.te. ¶ Et ad hoc vt dispō sortiaꝫ effectū qn̄ apponiꝫ cōditio in psens vel in pte ritum satis est q cōditio sit vera.lꝫ non cōstet illi qui hꝫ ali quid facere sub tali conditōe q illa cōditio sit vera fm̄ bal.qui hoc notabiliter declarat in.l.neq3 natales.C.de ꝓba.ad intel lectū glo.no.in cle.vnica de offi.dele. ¶ Utrū aūt rn̄sio que fit positōibus valeat sub ista cōditiōe.credo si apparet instr̄ꝫ. Uide qd̄ no.ponit Bal.in.l.cū ad psens.ff.si cer.pe. ¶ Et vtrū ista conditio tolleret in sn̄ia. Cōdemno si est ꝓbatū. Ui de qd̄ ponit Bal.in.l.cū iudex.C.de sen.ꝛ qd̄ tradūt doc.j.l. ait ptor.§.si iudex.ff.de re iudi. ¶ No.scdo in.l.puberes fꝫ veriorem intellectū q adultus nō habens curatore obligatur cōtrahēdo ciuiliter ꝛ nāliter. De quo in.l.si curatorē habens C.de in integ.resti.mino.

Enditores. Stipulatio de sumptib⁹ litis iterposita super lite monēda de ꝓprietate emptori non cōmittiꝫ aduer sus vēditores si vnus ex eis moueat qōeꝫ emptori

ſuper precio nõ ſoluto. h. d. ſcõa eſt ibi poſt mortez. tertia ibi
modeſtinus rñdet. ¶ No. ibi primo ſed ſpãliter ꝙ illa dr̃ ꝓ
miſſio ſpãlis ſiue diſpõ que lz nõ diſponat ſup aliquo indiui
duo diſponit tñ nõ in genere ſed in aliqua ſpẽ que põt cõtine
re plura indiuidua ſub ſe. Et hoc indicat ethimologia vocabu
li vel potius deriuatio q2 ſpãle dr̃ a ſpẽ vt de ſe pz ſup quo vi
de qd̃ tradit bar. in. l. filius. §. ſed eni. ff. de dona. ⁊. l. ẽt p bal. ⁊
alios. C. ſi tu. uel cur. interue. ⁊ p bar. in. l. ſi quis mihi bona.
§. iuſſũ. ff. de acqui. here. ⁊ qd̃ ⁊ ipſe no. in. l. ſi quis. in pri. tex.
ff. de le. iij. ¶ Scõo no. ibi pciũ ſibi deberi. Dicẽs ꝙ ſicut vz
iſta ſnĩa in actõe pſonali. declaro te eẽ debitorẽ vel debere lz
iudex formaliter nõ cõdẽnet ut. l. quid tñ. §. ſi arbiter. ff. de ar.
⁊. l. ſi ptor. in prin. ⁊ ibi no. ff. de iudi. Ita vz ꝓcedere iſte li/
bellus. peto declarari te eẽ debitorẽ. ¶ Tertio not. ⁊ ppetuo
tene mẽti ibi ꝓbarent ⁊c. qñ creditor agit ꝯ debitorẽ dicẽs ſi/
bi deberi intẽtio eius eſt fundata vt debitũ nõ pſumat̃ ſolutũ
⁊ iõ incũbit reo onus ꝓbãdi. Et hoc eſt qd̃ dixit Inno. in. c.
ſup his. ex̃ de acc. ⁊ bar. in. l. in illa ſtipulatõe. ſ. e. ⁊ bal. poſt
cy. in. l. ij. C. de iure ẽphi. ſecus ſi tertius allegaret hãc negati
uã ꝙ dbitor nõ ſoluiſſet vt tradit̃ in locis pallegatꝪ. ¶ Quar
to no. ꝙ ibi ſumptus ⁊c. ꝙ ẽt in iudicio ſingulari vz ꝓcedere
petitio incerta qñ icerta quãtitas fuit dducta in obligatõe. vñ
dicũt doc. in. l. ſtipulatões nõ diuidũt̃. ſ. e. ꝙ intereſſe põt de
duci in libello ſub quãtitate icerta qd̃ optie ꝓbat iſta lr̃a ⁊ ge/
neraliter qñcũqz in ipa obligatõe quãtitatis icerta deduceret̃.
¶ In glo. poſita ſup vbo agnituros. in fi. §. C. de euic. l. i. i
illa. l. gloſator cõcludit ꝙ ẽptor nõ põt repetere ſumptus ſi ob
tinuit in cã q2 nõ dat̃ regreſſus de euictõe ꝯ vẽditorẽ niſi eui
ctõe ſecuta vt ibi no. ſed doc. cõiter rephendũt iſtã gl. ⁊ tenẽt
cũ opi. guil. de cu. in. l. qui abſentẽ. ſ. de ꝓcu. vbi voluit ꝙ da
ret̃ regreſſus ad ſumptus p leges allegatas hic p bar. ⁊ i. d. l.
qui abſentẽ. ſed bal. in. l. cũ teſtõ. C. de teſt. mãu. vz tenere op
poſitũ p glo. ibi poſitã ⁊ p ea que hñt̃ in tex. ⁊ glo. in. l. ſi peti
tor. ff. de lib. le. Mouet̃ q2 ex dcis iuribus vz ꝓbari ꝙ vbi/
cũqz quis tenet̃ principalr̃ ad vnũ ⁊ ad ſumptus acceſſorie ſi
nõ debet̃ illud pricipale nõ cõſiſtit obligatio in ſumptibus ſz
vẽditor nõ tenet̃ defendere ſimplr̃ ẽptorẽ nec ad ſumptus li/
tis ſimplr̃ ſed ſi nõ defẽdat tenet̃ in caſu euictõis ad pciũ rei
⁊ ẽt ad ſumptus litis ergo ſi nõ cõmittit̃ euictio qd̃ eſt princi
pale nõ cõmittet̃ ẽt obligatio ad ſumptus litis. ſed bar. in. d. l.
ſi petitor hoc negat ꝙ defẽſio veniat acceſſorie ad caſũ euictõ
nis ⁊ eius intereſſe imo tenet̃ defendere ẽptorẽ ſimplr̃ vt. l. ſi
plus. §. mota lite. ff. de euic. ⁊. l. qui abſentẽ. ff. de ꝓcu. ergo lz
nõ ſequat̃ euictio poterit agere ẽptor ad intereſſe ob rẽ nõ de
fenſam vt. l. cũ querebat̃. j. iudi. ſol. pau. autẽ de ca. hic in effe
ctu cõſiderat duos caſus. Nã aliqñ ſm eũ vẽditor ꝓmittit li/
tẽ motã ẽptori in ſe ſuſcipe. ⁊ tunc q2 ſi cõparuiſſet ⁊ ſuſcepiſ
ſet in ſe iudiciũ ſuſtineret oẽs expẽſas ar. l. ſi nouictu. ff. de op.
liber. ⁊ qd̃ no. glo. ⁊ bal. poſt eã in. l. qñ liberi. C. de teſti. ſup
quo vide qd̃ no. idẽ bar. in. l. meuia. in prin. ff. de ãnu. le. ẽptor
poterit repetere oẽs ſumptus factos in lite a vẽditore. Et hoc
caſu indiſtincte ꝓcedit opi. cõis. Si aũt venditor nõ ꝓmiſit i
ſe litẽ ſuſcipe tũc de iure nõ tenet̃ eã transferre in ſe ſed ſuffi
cit ꝙ defendat ẽptorẽ aſſiſtẽdo ipſi ẽptori in cuius pſona prin
cipaliter lis ⁊ inſtãtia fundat̃. Ita vz ꝓbari in. l. ſi parentes.
C. de euic. ⁊. l. ſi rẽ quã. §. fi. ff. e. ti. Unde tũc ſi vẽditor eſſet
pñs nõ teneret̃ ſubminiſtrare ẽptori oẽs ſũptus litis ſed dũta
xat ſumptus faciẽdo pro ꝓducẽdis teſtibus vel inſtr̃is in cã.
⁊ iõ ſi nõ cõparet nec adſiſtit ẽptori ad defenſionẽ nõ tenebit̃
niſi ad illos ſumptus quos cogeret̃ facere ſi eẽt pñs. Et ꝙ vẽ
ditor nõ teneat̃ de iure litẽ in ſe ſuſcipe tz bar. in. l. qui abñtẽ.
ſ. allegata. ¶ Tu aũt aduerte in hoc pricipali dcõ q2 illud qd̃
ipſe dicit ꝙ ſi vẽditor eẽt pñs nõ teneret̃ ſubire oẽs ſumptus
qñ dz defendere adſiſtendo liti nõ probat aliquo iure. ⁊ iõ cuz
regula ſit in oppoſitũ ꝙ qui tenetur ad aliquid faciẽdũ. debet
hoc facere ſimpliciter ſumptibus ſuis eſt tutum ſequi iſtã cõ/
cordiã. Dixit tamẽ ang. in. d. l. qui abñtez. ꝙ eodẽ caſu quo vẽ
ditor nõ tenet̃ de euictõe nõ tenebit̃ ẽt ad ſumptus litis ſi ẽp
tor vincat in cã. Sz ꝯ iſta dicta arguit hic bar. q2 ſi ẽptor vin/
cit ⁊ aduerſarius ſuus ſuccubuit ergo debuerunt ſibi refundi
expẽſe ab aduerſario vt. l. ꝓperandũ. §. ſin aũt. C. de iudi. ⁊. l.
eum qui temere. ff. e. Si ergo iudex nõ condẽnauit aduerſari
um in expẽſis uel ſi abſoluit fecit iniuriam emptori virtute cu
ius non põt dari regreſſus de euictione ꝯ venditorem ut. l. ſi

per ĩprudentiã. in prin. ff. de euic. ſed ipſe reſpõdet ꝙ forte iu
dex abſoluit aduerſariũ q2 hẽbat iuſtam cãm litigãdi. ⁊ hoc ẽ
bonũ exemplũ. Uel forte dicit ipſe iudex taxauit minꝰ ꝙ de
beret ꝓ expẽſis. Sed hoc exẽplũ nõ ẽ bonũ q2 taxãdo minus
ꝙ deberet. feciſſet iniuriã. ⁊ ſic nõ daret̃ regreſſus vt. ſ. dixi.
¶ Addit pau. de ca. ⁊ bene ꝙ forte aduerſariꝰ cõdẽnatus nõ
erat ſoluẽdo. ſi aũt iudex abſoluiſſet ab expẽſis ſiue iuſta cau
ſa tũc bar. ſentit ꝙ nõ daret̃ regreſſus ꝯ venditorẽ p. d. l. ſi per
imprudẽtiaz. Et idẽ dixit pau. de ca. ſi cõdemnatio expenſaꝝ
fuiſſz omiſſa pp culpã emptoris. q2 nõ petit aduerſariũ cõdẽ/
nari in expẽſis tũc. n. q2 perdit expẽſas culpa ſua nõ habebit
regreſſuz ꝯ venditorẽ alle. tex. in ſimili qui optĩe facit in. l. idẽ
qz. §. i. ff. de act. emp. vbi ꝓbat̃ ꝙ emptor nõ repetit ſumptus
factos in re a vẽditore qñ potuit eos retinere ab euincẽte rem
⁊ nõ tenuit. Idẽ ꝓbat̃ in. l. ſi rẽ quaz. §. i. ff. de euic. ⁊ bñ facit
tex. in. l. ſumptus. ff. d rei vẽ. Et hoc dcm̃ põt ꝓcedere ſz cõ/
munẽ opi. que tz ꝙ iudex nõ dz cõdemnare in expẽſis ſi non
petunt̃ ſm dy. ⁊ Bar. in. l. iiij. §. hoc aũt. ff. de dã. infec. naz ſi
iudex ẽt pte non petẽte deberet cõdẽnare in expẽſis. ſicut te/
nuit. d. anto. referens deciſiones rote in. c. ſignificauerũt d ex
cep. aliud eẽt. Et ad mãm iſtã vide qd̃ no. ſpec. in ti. de emp. ⁊
ven. §. i. v. ⁊ no. vbi tz opi. glo. in. l. i. C. d euic. vbi ẽt ſentit ſa
tis clare. ꝙ venditor nõ tenet̃ ſuſcipe litez in ſe niſi hoc ꝯue/
niat p pactũ Bar. tñ in. l. qui abſentẽ quẽ allegauit pau. de ca.
vt. ſ. retuli hoc nõ dicit. nec ẽt bal. quẽ ipſe alle. in. l. in execu
tõe. §. in ſolidũ. ſ. e. ¶ Dcm̃ tñ eſt veꝝ in ſe. ſed reperit̃ caſus
in quo ille qui tenet̃ alium dfendere dz trãſferre in ſe inſtãtiã
⁊ ſuſcipe iudiciũ loco primi ꝯuenti. ꝓut declarat bar. no. i. l.
pe. in fi. ff. de peti. here. Et ꝙ ille qui tenet̃ defendere alium.
hoc debeat facere ſũptibus ꝓprijs tz bal. ⁊ ange. expſſe in. l. ſi
quis poſſeſſor. ff. eo. ti. Uide ẽt qd̃ no. bal. ꝓ cõfirmatõe cõ/
cluſionis cõis in. d. l. qui abſentẽ. vbi inducit illam legẽ vltra
alios ad cõfirmatõez opi. bar. Dicit. n. ꝙ i caſu illius legis ſz
lecturã glo. Uenditor lite mota tenet̃ ſibi reſumptus ſi petã/
tur ab eo ab ipſo pricipio. Sed ſi ſũptus nõ deberẽt refici ẽp/
tori qñ vinceret vẽditor. non teneret̃ ad pſtandã ſũptus emp
tori añ litem finitã q2 incertũ eẽt adhuc. vtꝝ onus ſumptuũ p
tineret ad eũ. Et hanc rõem ipſe tetigit in. d. l. cuz teſtõ. ſed q2
d. l. qui abſentẽ. põt hr̃e alium intellectũ quẽ tangit ibi gl. ⁊ ap
probat Bar. iõ ille tex. nõ multum vrget inductus mõ pdcõ.
¶ Et aduerte q2 lz tex. ille non ꝓbet hoc neceſſario. dcm̃ tñ
eſt veꝝ in ſe. vz ꝙ emptor põt cogere vẽditorẽ vt pſtet ſibi ex
penſas faciẽdas nõ ſolũ iam factas. Facit optĩe qd̃ tradit bar.
in. l. i. §. fi. ff. de no. oper. nũ. ⁊. l. quotẽ. §. qui maximos in vlt.
col. ff. de publi. ¶ Utꝝ aũt ceſſionarius qui litigat ꝯ debi/
torem ex iure ſibi ceſſo debeat ꝓſequi litem ſũptibus ꝓprijs
vel cedẽtis. vide qd̃ no. ang. in. l. actoris. ff. de ꝓcura. vbi vi/
det̃ caſus ꝙ ꝓcurator in rẽ ſuã non põt repetere ſũptus a ce/
dente. Pro quo vide tex. no. quem ipſe nõ alle. in. l. ſi ſic. §. i.
ff. de le. i. qui vz velle ꝙ ſi nomẽ debitoris transfert̃ in legata
riũ heres nõ teneat̃ ad expenſas. Et hoc tz ibi Io. de imo. ⁊
ang. in. l. apud iulianũ. §. ſi titius. ff. e. ti. niſi forte tanta eẽt ex
penſa ꝙ ſi ptineret ad legatariũ nihil lucraret̃ ex legato vt tz
ibi Io. de imo. nihil allegãs. ¶ Tu vide pro iſta cõcluſione
glo. ſing. cũ tex. in. l. qui cõcubinã. §. qui ortos. ff. de leg. iij. ꝙ
alleg. ⁊ ſequit̃ Dy. ⁊ bar. in. l. his verbis. §. idẽ teſtõr. ff. eo. ti.
ang. tñ in. d. l. actoris. hoc limitat niſi refectio expẽſaꝝ veniat
ex nã ꝯctus ex cuius titulo cedit̃ nomen debitoris. vbi gr̃a ſi
vendit̃ tũc. n. qua rõe ſi venderet̃ alias res teneret̃ vẽditor ſub
miniſtrare expẽſas emptori agẽti vt ẽ caſus no. quem ibi no.
bar. ad hoc in. l. qui abſentẽ pallegata. ita tenet̃ cedens in iſto
caſu ceſſionario. Et iſta opi. multũ plz. ¶ In glo. poſita ſup
vbo. Facta eẽt ibi ꝙ in dubio pſumitur. Hanc glo. reprehẽ/
dit hic bar. q2 ſtiplo ⁊ vba ipſius debẽt intelligi in dubio ſm
nãm ꝯctus ſup quo interponit̃ vt. l. i. §. ſi ſub ꝯditõe. ff. vt le.
nomi. caue. ⁊. l. ſi ſtipulatus. ſ. de vſur. Sed ex nã ꝯctus ven/
ditor tenet̃ emptori nõ ſolũ ad rei defenſionẽ ſz ẽt vt ſibi lice/
at hr̃e rẽ venditã vt. l. emptorẽ. §. pe. ff. de actio. emp. ergo ſi/
cut ille qui ꝓmitteret expſſe hr̃e licere teneret̃ ſtipulatori refi
cere ſũptus quos ſtipulator feciſſet in litẽ ſibi motã p ꝓmiſſo
rẽ vt tradit bar. in. l. ſtiplo iſta. §. ſi quis forte. ſ. eo. ita tenebit̃
ex nã ꝯctus venditor emptori ſi moueat ipſi emptori litem ꝓ
expẽſis factis ab ẽptore in ipſa lite. Sed hoc ẽ ꝯcedẽdum ſi vẽ
ditor mouẽt litẽ ẽptori ſup re. Nos aũt nõ ſumus in iſto caſu

quia moueṫ lis ẽptori sup̱ precio nõ soluto. vñ ista rõ vꝫ equi uoca. ꝛ cũ hoc nõ veniat ex nã ↄ̃ctus emptõis ꝙ vẽditor non moueat qõeꝫ de p̃cio semel soluto. Sꝫ ex regula gnãli que hꝫ locũ gnãliter in oibus quinimo in oi dispõe p̱ regulã bona fides de reg. iur. nõ est dicendũ si nõ fuit exp̃ssũ ꝙ sup̱ hoc stipulatio videaṫ interposita ꝛ maxie in p̃iudiciũ illoꝝ vẽditoꝝ qui nõ mouerũt litẽ sup̱ p̃cio. in casu autẽ. l. nr̃e multofortius istud est dicẽdũ. tñ qꝛ si vera eẽt opi. bar. iuriscõsultus nõ rñderet ad qõem ꝓpositã. nã in themate posito. in prin. l're non fit mẽtio de stipulatõe iterposita limitate respectu litis mouẽde sup̱ ꝓprietate sꝫ simpliciter de expẽsis reficiẽdis que eẽnt facte ꝓ lite mouẽda ẽptori. vt ergo videaṫ rñsum qõi qd̃ est magis ↄueniẽs intelligamus mentẽ iuriscõsulti fuisse vt talis stipulatio simpl'r interposita videaṫ limitata ad litẽ instituendã de ꝓprietate ꝓ hoc ẽt facit qꝛ p̃cesserat stipulatio sup̱ vẽditõe vñ si postea sequiṫ stipulatio sup̱ expẽsis reficiẽdis ĩ dubio vꝫ restringenda ad litem sup̱ qua erat interposita prima stipulatio. quia precedentia declarant sequentia ꝛ econtra. vt. l. qui filiabus. in prin. ꝛ. l. si seruus. plurium. §. i. ff. de leg. i.

Liber homo. Homo liber aut mortuus vl' fundus hostiũ nõ cadit in stipulatõe. h. d. scd̃a est ibi nõ est magis. ¶ No. p̱rio in v̄. qꝛ nec dari ꝙ res illa nõ põt ↄ̃duci in stipulatõeꝫ in qua ĩpossibilis est executio stipulatõis attẽto tp̱e p̃nti. ꝛ iõ obligatio interposita sup̱ huiusmõi vꝫ hr̃e aliquid in se qd̃ est ↄ̃ substãtiã ↄ̃ctus vt dixi in. l. existimo. s̃. eo. ¶ No. s̃o ꝙ ad hoc vt stipulatio iterposita sup̱ re valeat dꝫ posse p̃stari ipsa res vel estimatio de p̃nti. vñ nõ debetur hõ mortu⁹ ex stipulatõe. qꝛ attẽto tp̱e p̃nti stipulationis id qd̃ nõ est nõ potest extimari lꝫ possit extimari vt fuit in preteritum.

Dum seruus. Ad obligatõeꝫ querendã impletio ↄ̃ctus dꝫ fieri ab eo qui ꝓmisit vel ab alio eius noie. h. d. s̃a ibi qꝛ ex. ¶ In glo. i. sup̱ v̄bo ab alio glo. ista ponit duas lecturas ad istã l'ãm ꝛ vtraqꝫ ipsaꝝ diuinat ꝛ maxie nõ vꝫ stare posse p̱ria. qꝛ s̃m eã rõ iuriscõsulti nõ eẽt bona. iurisconsultus enĩ fundat se ex hoc. qꝛ in vidẽdo vtꝝ sit cõmissa obligatio nõ queriṫ a quo quis sit manumissus sꝫ vtrũ fuerit manumissus. sed ista rõ esset sup̱flua s̃m istũ intellectũ. qꝛ ẽt si quereretur a quo quis eẽt manumissus veꝝ eẽt dicere ꝙ stipulatio eẽt purificata ꝛ cõmitteret cũ heres rep̃ntet p̱sonã defuncti ꝛ factũ ab herede videaṫ fcm̃ a defuncto. vt in autẽ. de iureiur. amor. p̃sti. §. i. Et inde est ꝙ ius ĩplendi cõditionẽ trãsit ad heredeꝫ. l. ij. C. de pac. iter ẽpt. ꝛ vẽ. ꝛ no. p̱ bar. in. l. si decẽ cũ petiero. s̃. e. Iuriscõsultus aũt hic innuit ꝙ si cõsidereṫ a quo quis debeat manumitti nõ cõmittiṫ obligatio. ꝛ iõ possumus dicere aliter nõ ĩp̱ropriãdo tex. ꝙ hec v̄ba fuerũt cõcepta in appositione cõditõis imp̱sonaliter. hoc mõ ꝓmitto decẽ si liber efficiaṫ. vnde vꝫ potius curatũ de effectu libertatꝭ q̃ꝫ de mõ libertatꝭ cõsequẽde. sicut distinguit in. sili in. l. qui rome. §. flaui⁹. s̃. eo. p̱ bar. ꝛ in. l. fi. C. si mãci. ita fue. alie. ¶ In gl. posita super v̄bo manumittaṫ ibi ꝛ sic nõ bñ colligitur ꝛc. bar. hic post dy. ad intellectũ glo. facit duo mẽbra que retuli plenius in voce. Primũ mẽbrũ cõcludit hoc ꝙ ad obligatõeꝫ ꝛ actõeꝫ querendã refert a quo ꝛ per quẽ modũ fiat. cõtra quã opinione arguiṫ. d. l. que vtil'r. §. fi. ff. de nego. ge. vbi ꝓbaṫ ꝙ ille qui soluit debitũ pro titio quẽ credit eẽ debitorẽ põt agere ↄ̃ illũ qui erat uerus debitor lꝫ cõtemplatiõe sua nõ soluerit. ¶ Item scd̃o arguiṫ de. l. si quid possessori cũ. l. seq. ꝛ sequenti. ff. d̃ peti. here. vbi ꝓbaṫ ꝙ ille qui soluit debitũ noie suo credẽs se eẽ debitorẽ liberat veꝝ debitoreꝫ ꝛ põt repetere ab eo p̱ actõem neg. ge. vt ↄcludit Io. in. l. si pupilli. §. itẽ queriṫ. ff. de ne. ge. cuius dcã sequiṫ ibi bart. dũmõ ex postfcõ ille qui soluit noie ꝓprio velit solutũ ↄuerti ad vtilitatẽ d̃bitoris ꝛ creditor ita cõsentiat vt. l. si tibi deberi. ff. de dona. Sicut ergo ĩ hoc scd̃o casu vn⁹ soluẽdo liberat aliũ lꝫ nõ soluerit pro eo sed ꝓ se ita vꝫ ꝙ ex fcõ tertij ĩplentꝭ possit acquiri obligatio alteri qui debebat ipse ĩplere. Sed põt dici ad vtrãqꝫ obiectõeꝫ ꝙ illa iura ꝓcedunt vbicũqꝫ agiṫ ex quasi ↄ̃ctu ĩ quo actio nasciṫ ꝓprie ex equitate magis q̃ꝫ ex ↄsensu. Vel dic ꝙ facilius acquiriṫ alicui liberatio ex fcõ tertij lꝫ illõ nõ fiat noie debitoris liberãdi quã acquiraṫ obligatio ꝛ actio ar. l. arrian⁹. ff. de ac. ꝛ obli. Et vide qd̃ dꝫ in fine legis ad mãm. Ex ista prima cõc'one ĩfert bar. in. l. ij. preallegata de cõdi. ꝛ demon. in. l. si quis ĩ graui. §. vtrũꝫ. ff. ad sille. ꝙ qꝛ conditio non debet impleri fato sed ex certa scia ꝛ p̱p̱ hoc ip̃m vt impleaṫ qñ ẽ ꝓtestatiua ꝙ si statutũ defert p̃mium capiẽti bãnitũ hoc p̃miũ nõ debebiṫ illi qui capit bãnitũ ignorãs eũ eẽ talẽ. ꝛ idẽ tenuit in. l. genero. ff. de his qui no. infa. Idẽ sequiṫ ibi ang. ꝛ Bal. in. l. si quis heredẽ. C. de insti. ꝛ substi. quẽ alle. d. m. in. d. §. vtꝝ. Cõtrarium sub dubio forte sentit bal. in. d. l. genero dicẽs ꝙ tex. in. d. l. ij. facit ↄ̃ bar. in isto casu qꝛ capere bãnitum nõ ẽ conditio pure p̱tãtiua sed pendẽs ẽt a uiribus fortune in qua satis est ↄditionẽ impleri fato s̃m eũ. sed certe tex. in. l. ij. nõ loquiṫ de cõditione mixta sed casuali simpl'r vel que pendet penitus ex fcõ tertij. Unde formalius arguit. d. m. ꝓ ista opi. qꝛ s̃m glo. i. d. l. ij. quã approbat ibi bar. qñ cõditio p̱tãtiua nõ ẽ facilis ad ĩplẽdum tũc põt ĩpleri fato. i. ẽt si nõ fiat aĩo implẽdi cõditionẽ p̱. l. hec ↄditio. in prin. ff. e. ti. ꝛ p̱ Dy. in. l. si quis heredem ꝙ aũt cap̱e bãnitũ nõ sit facile ex sui nã p̱tem de se. vñ si vera ẽ illa distinctio glo. difficile eẽt rñdere ad istud ↄ̃riũ p̱p̱ qd̃ potissime dñs meus sequitur opi. bal. Sed si recte inspicias. d. l. ij. iudicio meo nõ patiṫ hanc restrictõeꝫ qꝛ poniṫ exemplũ de ↄditõe dãdi ꝛ de ↄditõe si ascẽderis capitoliũ ꝛ certũ ẽ ꝙ ista s̃a cõditio põt aliqñ eẽ difficilis vt dicit iuriscõsultus ĩ. l. suus quoqꝫ. §. puto. ff. de here. insti. ¶ Non ob. tex. in. l. h ↄditio qꝛ rõ p̱p̱ quã si mulier nubit viuente testõre implet cõditõem lꝫ forte nesciat se eã ĩplere non ẽ qꝛ sit difficilis qꝛ ẽt illa aliqñ posset eẽ facilis. sed credo ꝙ sit qꝛ in ista cõditõe nubendi cõsideraṫ vtilitas publica p̱p̱ fructũ ꝓlis. ꝛ si illa vtilitas sequiṫ q̃ fuit cã ꝓponende cõditõis mens testõris vꝫ ẽt vt legatũ purificeṫ. ¶ Et aduerte qꝛ tex. in. l. si iam fcã. §. i. ff. eo. vꝫ velle nõ destruẽdo l'ãm in ver. ꝓmiscuã ꝙ ẽt si cõditio pendet p̱tiꝫ a p̱tãte implẽtis. p̱tim ab alio vel a uirib⁹ fortune adhuc non possꝫ ĩplere fato. Glo. tñ exponit illũ tex. al'r dicẽdo. i. facilis ꝛ q̃ quotidie ẽ in vsu. ¶ Sed ista rõ ad dictã. l. h cõditio si esset vera cõfunderet opi. bar. qꝛ ẽt in capiẽdo bãnitũ vertiṫ vtilitas publica. Sed põt rñderi defendẽdo cõem s̃niam ꝙ aliqñ daṫ p̃mium p̱p̱ vtilitatẽ publicã ꝓ aliquo fcõ qd̃ de sui nã principal'r solet fieri g̃ra recipiẽtis ꝛ tũc satis ẽ ꝙ sequaṫ effect⁹ vtilitatis publice lꝫ illud fcm̃ nõ sit impletũ aĩo implẽdi conditõneꝫ. ꝛ ita loquiṫ lex h cõditio. nã ↄ̃here m̃rimoniũ ẽ actus qui fit a ↄ̃hente principal'r g̃ra sui. ꝛ iõ nõ attendiṫ vtꝝ aĩo implẽdi cõditõem sit fcm̃ vel nõ. sꝫ cap̱e bãnitum ẽ actus qui principaliter fit cã ꝛ intuitu rei publice. Et iõ si fiat ab ignorãte ꝛ facto nõ debeṫ p̃miũ. qꝛ captura nõ dꝫ fieri cã ꝛ g̃ra rei publice. arg. eoꝝ q̃ dicit bar. in. l. ij. qñ allegat. l. in cõditõibus de cõdi. ꝛ de. ff. de le. i. Contrariũ tñ in se ẽ difficile lꝫ hoc mõ videaṫ posse defendi. Et forte possꝫ dici ꝙ ẽt si in nuptijs ↄ̃hẽdis nõ verteret̃ nullitas publica tñ p̱p̱ rõem p̃dictã adhuc illa cõditõ possꝫ impleri fato qꝛ cum nã ipsius actus sit talis vt principaliter fiat cã faciẽtis satis ẽ si id p̱p̱ qd̃ actus est iuentus principal'r rep̱itur ĩpletus ar. l. i. §. si te rogauero. ff. depo. ꝛ. l. si quis nec cãm. in prin. ff. si cer. pe. ¶ Inducũt ẽt doc. istam materiã hic ad qõem de quo currẽte ad brauiũ sine rectore equi vel sine puero qꝛ forte cecidit. de qua dic vt hic p̱ Io. de imol. ꝛ p̱ Bar. in. l. i. §. cetęꝝ. s̃. de acqui. pos. ꝛ bar. in. l. i. §. quesitũ de aqua quot. ꝛ esti. ꝛ Io. de imo. in. l. hoc articulo. ff. de he. insti. ꝛ. l. duo socij. ff. e. in quibus ẽt locis tãgitur illa qd̃ quid si duo equi simul ꝛ equaliter currũt ad metã vel ad terminũ cui debeaṫ brauiũ. ¶ Circa s̃m mẽbꝝ dum Di. ꝛ bar. dicunt ꝙ ad euitatõem pene sufficit a quocũqꝫ sit fcm̃ per. l. fi. C. d̃ mãcip. ꝛc. ¶ Adde s̃m pau. de ca. hic ꝙ illa. l. nõ vꝫ ꝓbare illam cõclusionẽ qm̃ ibi fcm̃ p̱ qd̃ euitatur pena nõ est fcm̃ a quolibet tertio sꝫ a lege cuius fcm̃ representat fcm̃ p̱tis vt ibi dicit tex. in fi. vnde ipse in isto articulo distinguit ꝙ si tertius faciat id quod ego debebã facere vt euitarem penã post moram adhibitã a me nõ euitabitur p̃ea. Si v̄o hoc faciat anteq̃ꝫ ego sim in mora tunc debet euitari penaꝫ per ea que habẽtur in. l. sororẽ. C. de his qui. vt indig. Pro qua distinctõe videtur eẽ casus in terminis in. l. ij. §. si inter v̄. sed si absens. ff. ad tertu. Et ex his vꝫ inferendũ ꝙ si testõr mãdauit fieri picturã alicuius sancti ĩ certa eccl'ia ꝛ queraṫ vtrũꝫ si alius faciat heres euitet penã ꝙ sit distinguendũ vtꝝ heres prius fuerit in mora vl' nõ. ¶ Aduerte ĩ isto exẽplo ꝙ ponit hic bar. qꝛ ẽt si ante moraꝫ h'ẽdis alius faciat fieri picturã dũmodo nõ nominet vl' cõtemplatõe h'ẽdis seu testõris adhuc vꝫ dubiũ vtꝝ heres euitet penã. qꝛ lꝫ alius faciat fieri picturã non vꝫ satisfieri p̃cepto

testõris qui hoc vž mandasset ut fieret expensis suis ad hono
rem dei ut sit pp expensaꝫ hñet meritũ faciẽdo opus pietatis
qḋ meritũ non cõsequeť si alius fecit vñ forte possꝫ dici ꝙ tũc
demũ heres nõ incideret in penaꝫ si ille qui suis expẽsis fecit
fieri figurã sit cõtentus ⁊ declaret ꝙ vult suã expensã cedere ĩ
vtilitatẽ aĩe testõris ⁊ ut releuet hñdeꝫ ab onere.sicut dicit gl.
in simili ĩ.l.si pupilli.§.itẽ qꝛ ꝑalleg. ¶ Ultio adde dcis bar.
inquãtũ ipse dicit hic notabilr̃ ꝙ si ꝑsumptiue appet expensã
esse factã ⁊ ꝑ quẽ fuerit fcã lꝫ non appareat de certa quãtitate
iudex poterit ex vĩsimilib⁹ taxare quãtitateꝫ ex offõ suo lꝫ ps
eã non ꝑbauerit ꝑ qua cõclusione vide tex.no.⁊ qḋ ibi ponit
bar.in.l.nõ ignorat.C.de fructi.⁊ lit.expẽ.⁊ qḋ ipse posuit ĩ
l.i.§.fi.in vlt.col.ff.si quis ius dicẽ.non obtẽpe.silr̃ ẽt dicunt
alibi doc.de ualore rei ⁊ ḋ quãtitate interesse ꝙ lꝫ nõ sint spe
cifice ꝑbata in ꝑcessu iudex tñ põt taxare ex vĩsimilib⁹ ut est
tex.no.i.l.si traditio.⁊ ibi ꝑ bar.C.ḋ act.ẽp.⁊.l.si quid ex pã
filia.ĩ fi.ff.ḋ le.ij.⁊ ibi ẽt tetigit bar.de quo ẽt vide aliquid per
eũ in.l.vnica in vltis verbis.C.de sen.que ꝑ eo qḋ interest.
Et elegãter ponit.d.abb.sicu.post Jo.cal.i.c.cũ cã el.ij.ex̃ ḋ
testi. Et bal.i.l.i.in.ij.col.C.ḋ fructi.⁊ lit.expẽ.⁊ bal.i.l.i.C.
de cõfes.col.pe. Et ad mãm que tangiť ĩ gl.sup qua scripsim⁹
adde bonũ tex.in.l.quero ĩ fi.ff.de eo qui ꝑ tuto.neg.ge.vbi
ꝑbatur ꝙ ad inducendã obligatõem refert quo aĩo aliquid fi
at.adde ẽt optimũ tex.⁊ qḋ ibi no.bal.in.l.i.ff.de neg.ge.vbi
probat ꝙ ad euitationẽ pene vel ad impediendũ rẽ pignora
tam vendi sufficit oblatio facta a quocunqꝫ.

I stipulatus.

Oblatio vnius ex rebus alternatiue debitꝫ
vna cũ interitu secuto liberat debitorẽ vt nihil ãpli
us petere possit.ħa est ibi.rñsum ⁊c.tertia ibi.nã is.
¶ Nota ibi dares ⁊c.ꝙ aliqñ actus poniť pro voluntate fa
ciendi exponiť hic dares.i.dare velles.sicut eꝫ aliqñ volun
tas faciendi significat actũ volũtarie fcm̃.vt.l.fi.vel penul.cũ
glo.ff.de re.diui.Ad hoc aũt vt creditor cõstituať in mora re
quiriť oblatio realis nõ verbalis dũtaxat vt.l.ꝑtor.§.si quis
paratus.⁊ ibi ꝑ bar.ff.de op.no.nũ.⁊ plene in.l.acceptã.C.ḋ
vsur. ¶ Scḋo no.ꝙ periculũ interitus ꝑtinet ad creditorem
post morã ẽt si obligatio sit alternatiua,nã ante morã non est
sic.qꝛ debitor remanet obligatus simplr̃ si vnus ex alternati
uis perit ad aliud.vt.l.stichũ aut pãphilum.in prin.ĵ.de solu.
¶ In glo.sup verbo cõtinuo ibi mortuo vel al's ꝑdito ħuo.
⁊c. Ista relata ad tex.ꝑbat notabilr̃ ħm bar.⁊ moder.ꝙ ṽba
legis quãtuncũqꝫ ꝑcise.i.certa ⁊ limitata ex sui significato re
cipiũt interꝑtationẽ ⁊ subauditõem scḋm subiectã mãꝫ vel vt
euitetur legũ correctio ita vž restringere Jo.de imo.dcã do
ctorꝫ hic. ¶ Tu aũt dic simplr̃ ꝙ restrigũtur vbicũqꝫ subesset
iusta cã al's restringẽdi dispõem. Casus est noabilis.quẽ ibi
põderat bar.ad hoc in.l.filius.§.fi.ff.de ꝑcu.vbi verbũ ꝑcise
recipit limitatõem a iusta cã ꝑ quẽ tex.cõfundiť epi.bal.quaꝫ
ipse ponit in.l.ij.C.de excep.rei iudi.vbi dixit notabiliter ꝙ
si statuto disponiť ꝙ verba statutorꝫ sint ꝑcisa excluditur oĩs
exceptio que al's nõ obstãte statuto opponi posset ꝑ ista ꝯclo
ne quantũ ad tex.nostrũ vide tex.no.cũ glo.sua ⁊ ibi bar.in.l.
si cui.§.tãdiu.in ṽbo statiꝫ.ff.ḋ ex qui.cau.ma.⁊ bonã gl.i.c.si
forte.in ṽbo initiũ.de elec.li.vi.q̃ loquiť de dictõe oĩo que si
militer est dictio ꝑcisa ⁊ vl's intantũ ꝙ qñ lex dicit oĩo ad ali
quid obligari ḋbitorẽ cogiť quis ꝑcise ad fcm̃ vt.l.si cũ excep
tõe.§.sed ⁊ si quis.in tex.⁊ gl.⁊ ibi ꝑ bar.ff.qḋ me.cã.⁊ bñ fa
cit tex.in eadẽ.l.§.sed q̃tenus.Et ad dcãꝫ ꝯclõnẽ vide qḋ no.
archi.⁊ Jo.an.in.c.cũ ex eo.de elec.li.vi.⁊ qḋ ponit no.bar.
in.l.si in diẽ.in prin.ff.de cõdi.⁊ demõ. ¶ In eadẽ glo.ibi ⁊
ħm Jo.ipso iure ꝯ istã glo.insurgit Ja.de are.dicẽs ꝙ libe
ratio nõ cõtingit ipso iure sed ope exceptionis.qꝛ obligatio al
ternatiua equiperať obligationi generis vt.l.in executõe.§.ꝑ
ꝑte.s̃.e.⁊.l.ij.in prin.bar.hic cõcordat opiniones distinguẽs
ꝙ aut ꝑmissor eligens nõ poterat variare qꝛ reseruauerat sibi
electionẽ expresse per ꝑteritũ subiunctiui sicut distinguitur in
l.cũ qui certaꝫ.ĵ.e.⁊ tũc per interitũ ꝑcedẽte oblatõe liberabi
tur ipso iure ⁊ ita intelligať iste tex.quẽ sic vž intelligere pri
ma glo.ħm bar.Et est rõ quã sentiunt hic aliqui moder.qꝛ ex
quo nõ põt variari in electõe sola res oblata remanet in obli
gatione vt.l.si quis stipulatus sit stichũ aut pamphilũ.ĵ.eo.⁊
ideo debitor offerendo eam liberatur secuto interitu ipso iu
re vt.l.qui decem.in prin.ĵ.de solu.Sed contra istud membꝫ
arguiť qꝛ si obligatio alternatiua equipať obligatõi generis vt
dictũ ẽ ista cõclusio nõ vž posse stare qꝛ in obligatiõe generis
que causať ex vltia volũtate heres qui semel elegit nõ põt am
plius variare vt no.glo.quã sequunť ibi doc.in.l.qui ex plu
ribus in vl.glo.ĵ.e.Et ꝑbať rõe qꝛ rõ vera ⁊ gnãlis pp quaꝫ
in vltimis volũtatibus nõ admittiť variatio.est ne vltia volũ
tas stet in suspẽso ꝯ.l.fi.ff.cõia ꝑdi.vt videbis declaratũ per
bar.in.l.si quis stipulatus.ĵ.e. Et idẽ dicit in.l.huiusmodi.§.
qui stichũ.ff.de le.i.sꝫ ista rõ ẽ vniformis siue electio fiat ĩ le
gato generis siue in legato alternatiuo.ergo idẽ iuris dꝫ esse ĩ
vtroqꝫ. Confirmať ista cõclusio qꝛ ẽt in legato optõis in quo
exꝑsse relinquiť vnũ de genere nõ admittiť variatio de iure
cõi sed solũ de iure spãli vt.l.⁊ si siue.in pri.ff.de mino.⁊ no.
in.l.ij.ff.de op.leg.ergo idẽ dꝫ esse in legato generis simplici
ter fcõ ⁊ tñ lꝫ electio nõ possit variari in vltia uolũtate.tñ ĩ le
gato generis oblatio fcã creditori ⁊ iteritus sequẽs nõ liberat
debitorẽ ipso iure ut.l.huiusmodi.§.ij.hic allegata. ¶ Sꝫ ad
hoc ẽ rñdendũ ꝙ q̃uis iste due obligatões equiꝑenť quo ad
cõsiderandũ vtrꝫ sint diuidue vel iduidue nõ tñ equiꝑanť quo
ad hunc effectũ de quo nũc agiť imo ẽ magna dĩa ⁊ rõ diuer
sitatis.nã in obligatõe generis id qḋ offerť nõ ẽ in obligatõe
uere.sed postq̃ fit solutũ fingiť fuisse in obligatõe ut.l.cũ icer
tus.ff.de le.i.quã sic intelligit hic pau.de ca.⁊ bar.in loco sta
tim allegato.⁊ iõ nõ ẽ mirꝫ si per oblatõeꝫ eius ꝙ nõ ḋbetur
creditori qꝛ aliud ꝑ alio soluitur nõ cõtingit liberatio ipso iu
re.ẽt si electio uel oblatio non possit mutari ꝙ aũt homo qui
offertur in spẽ nõ sit in obligatõe sed solũ in solutõe ꝑbatur ĩ
sti.de actio.§.ꝑterea.⁊ tꝫ bar.late post glo.in.l.meuius.§.duo
bus.ff.ḋ le.ij.⁊ in.l.ij.§.i.in fi.ḋ ṽ.ob.⁊.l.si un⁹.§.si cũ hoĩeꝫ
ff.de pac. ¶ Sed in obligatõe alternatiua vtrũqꝫ ẽ in obliga
tõe anteq̃ fiat electio ut.l.illud aut illḋ.⁊ ibi ꝑ glo.ff.de cõsti.
pe.⁊.l.si duo.ĵ.e.postq̃ aũt ẽ fcã electio illḋ solũ qḋ ẽ electuꝫ
remanet in obligatõe vt.l.si quis stipulatus.s̃.alleg.⁊ iõ si id
qḋ ẽ in obligatõe solũ offertur ꝑ debitorẽ ħm regulas secuto
interitu debitor liberatur ipso iure ut.l.qui decẽ.in prin.ĵ.de
solu. ¶ Sed circa ħm mẽbrũ est maior dubitatio qñ bar.di
cit ꝙ nõ contingit liberatio ipso iure si electio possit uariari.
nam vž dicendũ ẽt in hoc casu ut dixit Jo.qꝛ ꝙ cũ utrũqꝫ sit
in obligatõe i alternatiuis ẽt ante q̃ nulla fiat electio ꝙ sicut
a re oblata postea ꝑempta debitor liberatur ipso iure.ita etiaꝫ
a re que nõ perit contingat liberatio ipso iure.hec enim libe
ratio secuto iteritu ẽ quedã ficta solutio.sicut ergo uera solutõ
fcã de uno ḋ alternatiuis sine dubio tolleret obligatõeꝫ respe
ctu alterius rei nõ solute.ita ⁊ ista ficta solutõ tenet ꝯñã ꝑ tex.
in.l.⁊ ꝑ iusiurandũ.§.si quis hominẽ.ff.ḋ accep.vel si vis ne
gare ꝙ nõ sit ficta solutio qꝛ si eẽt ficta solutio tolleret ẽt obli
gatõem generis ipso iure vt.d.§.si quis hoĩem qḋ ẽ falsuꝫ vt
s̃.dixi adhuc dico ꝙ ista cõclusio ẽ ṽa qꝛ sicut pactũ de nõ pe
tendo interpositũ sup obligatõe alternatiua respcũ vnius rei
deducte in obligatõem tollit seu elidit obligatõem ẽt respectu
alterius rei ħm glo.⁊ bar.in.d.§.si cũ hoĩeꝫ.ita vž ꝙ oblatio
cũ interitu secuto tollat obligatõem vniformiter respectu alte
rius rei.⁊ nõ difformiter sicut cõtingeret si in re q̃ nõ fuit ob
lata tolleretť obligatio ope exceptõis ⁊ nõ ipso iure. Preterea
lꝫ electio fcã sit variabilis ⁊ pp hoc obligatio alterius rei non
electe nõ dicať penitus sublata sꝫ pendere respectu futuri eue
tus vt.l.qui ex pluribus.in fi.ĵ.eo.tñ inspecto statu de ꝑsenti
i.quocũqꝫ reus nõ variet in electõe sola res electa diceť in ob
ligatõe vt ꝑbať in tex.⁊ glo.in.l.sed ⁊ si quid.§.i.ff.de ṽsufr.
⁊.l.si pupillus.§.fi.ff.de iuto.⁊ rati.distra.si ergo tpe quo res
electa perit attento statu ꝑsenti sola res electa dž esse in obli
gatõe.ergo ꝑ interitũ reus dꝫ liberari.⁊ per ꝯñs totaliter exti
guiť obligatio alioquin facultas variãdi que ẽ inducta fauore
ḋbitoris retorquereť ĩ eius odiũ qḋ est incõueniẽs.

I quis ex pluribus.

Stipulatõ
generis subalterni vꝫ.⁊ est electio ꝑmissoris in quo
admittiť variatio.h.d.Scḋa ibi est aũt volũtas ⁊c.
¶ No.ꝙ lꝫ stipulatio fundi fcã in genere generalissimo nõ
valeat vt.l.ita stipulat⁹.ĵ.e.⁊ ibi dixi stipulatio tñ fundi facta
in genere subalterno vꝫ.facit tex.in.l.legato gnãliter.ff.de le.
i. ¶ Scḋo no.ꝙ sicut in obligatõe alternatiua electio in ꝯcri
bus ꝑtinet ad debitorẽ vt.l.plerunqꝫ.in fi.ff.de iure do.ita ⁊ ĩ
obligatõe generis subalterni nisi ṽba exꝑsse referanť ad stipu
latorem

latorē vt.l.si sic stipulatus fuero.⁊ ibi dixi.s̄.e.⁊ de mā vide i l.lucio.ff.de leg.ij.¶ Tertio no.q̄ q̄n debitori cōpetit facultas eligēdi ex dispōe legis pōt variare vsq₃ ad solutōez de vna re facta de quo dicemus plene in.l.si quis stipulatus fuerit.j.eo.¶ In gl.posita sup vbo no.ibi fundū seianū ⁊c.istud exēplū reuocat̄ in dubiū hic p modernos.nā scd̄z ipsum hic non fuisset facta stipulatio generis subalterni nec eēt locus electōi vt dr̄ in tex.si fuisset sensū de vno fundo dūtaxat sicut fuit fcm̄ in.l.legato gn̄aliter.in fi.s̄.allegata.⁊ q₂ nō constabat de quo fundo fuisset sensū erat locus declaratōi.sup vbo ambigue ꝑlato.que declaratio nō potuisset fieri nisi sc̄ẽ vt vidisti i.l.quicquid astringēde.s̄.e.Jo.de imo.hic vr̄ sentire q̄ hoc exēplū possit esse bonū ⁊ rep̄hēdere glo.in.l.quicquid astringēde.qd̄ nō placet tn̄ q₂ tex.iste nō vrget ad dicēdum hoc imo potius a principio vba demōstrant q̄ stipulatio fuit interposita in gn̄e subalterno vt p₃ ibi.qui ex pluribus fundis ⁊c.⁊ ita tenet ibi cōis opi.in.d.l.quicquid astringēde vt ibi dixi que h₃ regulas iuris.p se q₂ regit̄ in p̄iudiciū alterius nō admittit̄ incōstātia vt.l.de rebus.⁊ ibi p Bar.ff.rer amot.⁊ no.in.l.nō nūq̄.ff.de col.bo.Quinimo si.pfert̄ verbū obscur̄ in actu aliquo quē si aliquis nō faciat trāsfert̄ ptās faciēdi in alter̄ in.l.i.ff.de solu.tū q₂ paria sunt aliquid nō dici vel obscure dici.l.i.§.labeo ⁊ ibi p bar.ff.de flu.⁊.l.titie testorēs.in prin.ff.de le.i.nō admittet̄ declaratio vbi obscuri sed transferret̄ ptās declarādi i alium sicut si nil fuisset dcm̄ vt est casus nota.in.l.creditor.§.pe.ff.de solu.⁊ tradit bar.in.l.cū ex pluribus.ff.e.ti.⁊ iō hanc glo.rep̄hēdit hic pau.de ca.⁊ merito.¶ In glo.vltia ibi aliō in legato ⁊c.doc.moder.post ang.hic assignāt duas rōes quare aliud sit in legato q̄ in c̄ctu.Prima est q₂ fcā electōe in legato trāsfert̄ dn̄ium ipso iure in legatariū ⁊ iō cū sit fcā executio nō admittit̄ narratio ad p̄iudiciū dn̄ij quesiti tertio sicut vidimus q̄ p̄dicta rōe mora nō pōt purgari vt.l.si is cui.ff.de le.ij.⁊ traditur in.l.qui ob rē.ff.de p̄di.inde.Inde ēt est q̄uis īterlocutoria al's possit reuocari nō tn̄ pōt si traxit secū suā executionē vt no.in.l.i.in fi.ff.de p̄to.stipu.⁊ ibi vide p Bar.Et hāc rōez assignat iuriscōsultus punctal'r in.l.apud aufidiū.ff.de opti.leg.hāc ēt sequit̄ ang.hic.Sed ista rō cōiter nō placet doctoribus moder.hic nec bar.⁊ alijs in.l.huiusmōi.§.si stichū.ff.de le.i.in.l.si quis stipulatus.j.e.q₂ nō est gn̄alis quid eni si testor legaret alternatiuo vel in genere subalterno rē heredis vel cuiusdā tertij certe idē eēt scd̄z hoc ⁊ tn̄ in dcīs casibus nō fieret executio ipso iure vt p bar.in.l.i.de leg.i.⁊ in.l.vnū ex familia.§.si rē.ff.de le.ij.pp qd̄ assignat̄ cōiter alia rō h ⁊ in locis allegatis.q₂ facilius tolleret̄ q̄ dispō c̄ctus sit ipēdenti quā₃ vltia volūtas vt.l.fi.ff.cōia p̄di.⁊ ista rō eēt sequenda nisi aliā assignaret iuriscōsultus in.l.apud aufidiū.ex qua dat̄ intelligi q̄ vbi nō fieret executio ipso iure ēt in vltīs volūtatibus admitteret̄ variatio al's rō iuriscōsulti eēt imp̄fecta qd̄ nō est dicēdū ⁊ scd̄z istā rōez oporteret dicere q̄ leges que dicūt q̄ nō admittit̄ variatio in vltīs volūtatibus restringant̄ q̄n facta electōe trāsferret̄ dn̄iū in legatariū incōtinēti vt videmus q̄ nullo casu ēt in vltīs volūtatibus admittitur purgatio morē vt.l.i.ff.d op.le.⁊.l.i.§.itē si ita.ff.ad.l.fal.⁊ iō dixi post doc.in.l.ita stipulatus q̄ illa nō est ꝑprie nouatio q₂ si eēt nouatio ꝑprie cū prima fuisset extincta ipso iure non posset purgari mora scd̄a tamen rō cōiter tenetur vt dixi.

Trum. Pōt promitti pecunia p stipulatiōnē pr̄i vt emācipet filiū seu si filium emācipauerit.h.d.Scd̄a est ibi.petit nūc pecuniā ⁊c.tertia ibi.rn̄di.quarta ibi nec pōt. Pōt ēt diuidi in tres ⁊ melius vt scd̄a sit ibi.rn̄di ⁊c. Nota primo h₃ Jo.de imo.q̄ de iure isto pr̄ n̄alis nō tenebatur instituere filium in aliquo l₃ hodie aliud sit vt.l.cu₃ in adop.C.de adop.S₃ q̄uo eliciet istud notabile nō aliter declarat.nā hoc nō vr̄ hic expresse in tex.fortasse voluit dicere q̄ si filius iste fuisset instituendus a pr̄e naturali nō potuisset institui sub ista cōditione si pater adoptiuus eū emancipasset q₂ non erat in ptāte eius vt.l.suus quoq₃.in prin.de here.insti.sed ista deductio nō esset forte tuta per legem.filijs matrē.⁊ qd̄ ibi no.C.de inoffi.testa.⁊ per ea que habentur in.l.cum ex filio.in princ.ff.de vulg.⁊ pup.dictum tamen est verum in se.¶ Scd̄o no.ibi a quo stipuletur ⁊c.q̄ ēt inter patrē ⁊ filium adoptiuu₃ non pōt consistere obligatio de iure isto ꝑpter hoc enim petit pater vt filius faceret promitti per aliū quia ipse non poterat promittere de quo in.l.si quis ꝑ eo.§.itē si filius.j.de fideius.⁊ in.l.frater a frē.ff.de cōdi.inde.¶ Tertio no.ibi vtpote cū aliter ⁊c.q̄ ꝑ eo q̄ quis nō tenet̄ ex necessitate facerē pōt aliquis accipere pecuniā ⁊ stipulari.secus si tenet̄ vt hic ꝑbat̄ a c̄trio sensu.Pro p̄mo dcō vide tex.⁊ qd̄ ibi p bar.in.l.metū.§.i₃ l₃.ff.q̄ me.cā.Pro scd̄o in.l.ij.§.si tibi indiciū.ff.d cōdi.ob tur.cām.¶ Ultimo no.q̄ interest pr̄is vt diligētius colat̄ ⁊ obseruet̄ per filiū emācipatū.vn̄ curet vt filius vel alter ꝑ eo sit obligatus ad aliquid p̄standū ipsi pr̄i fm̄ Jo.de imo.de quo plenius dicetur in vi.glo.¶ In glo.posita sup vbo emācipatus h glo.cōiter rep̄hēdit̄ p doc.⁊ merito q₂ tūc pr̄ cogitur emācipare filiū institutū sub ista conditiōe quādo aliquid sibi fuit relictū qd̄ acceptauit.al's nō sicut distinguit̄ p gl.⁊ bar.in.l.si cui de cōdi.⁊ demō.⁊.l.cogi.§.si pr̄.ff.ad trebe.Et casus in quib⁹ pr̄ cogit̄ emācipare filiū vide p bar.post glo.in.l.fi.C.de spectaculis.⁊.l.nō pōt.ff.de adop.Ang.aūt hic vr̄ intelligere hāc glo.aliter v₃ q̄ sicut q̄n pr̄ accepit aliquid ex vltima volūtate cogitur emācipare filiū.ita si accepisset aliquid ex c̄ctu verbi gr̄a vt declarat Jo.d imo.si data eēt sibi pecunia ⁊ soluta vt emāciparet aliquē.Pau.de ca.vr̄ aliter intelligere vba ang.vt ēt in casu legis nostre q̄n pecunia fuit ꝑmissa sub cōditiōe si pr̄ emāciparet.⁊ postea ant̄ cōditionē impletā fuerit soluta pr̄ cogatur emācipare nō virtute ꝑmissionis q̄ erat fcā sub cōditōe s₃ virtute datōis si fuit fcā pp hoc ut pr̄ emāciparet.⁊ in effectu recidit in idē si bn̄ consideres.¶ Sed querit̄ hic p ang.⁊ moder.nūquid e₃ filius ex iusta cā possit cogi liberari a patria ptāte.super quo glo.dixerūt simpliciter q̄ nō in.l.nec auus.C.de emā.libe.⁊ in autē.qui.mo.na.effi.sui.§.gn̄aliter.Fallit in filio infante ut.l.iubemus.C.de emā.libe.fm̄ bar.in.l.fi.ff.de his qui sunt sui uel alie.iur.sed bar.t₃ oppositū in.l.quidā cu₃ filiū.j.e.dicēs q̄ ex iusta cā filius possit cogi.⁊ inducit illū.Pōt aūt eē iusta cā fm̄ ang.hic ⁊ moder.si pr̄ tenetur ꝑ maleficio filij ex forma statuti.⁊ filius sit valō rixosus.vn̄ interest p̄ris ipm̄ emācipari.ne āplius teneat̄ pro eo.Facit op̄ie tex.in fili quē ipse nō allegat in.l.si cōuenerit ff.p so.⁊.l.fi.ff.de offi.ꝑcu.cesa.uel si pr̄ pp filiū sit suspect⁹ statui ⁊ regimini.¶ Cōfirmat̄ ista opio rōe q₂ sicut in.§.generaliter p̄allegato tex.simpliciter dicit q̄ filius nō pōt inuitus emācipari.ita in.l.nō pōt.dr̄ p̄cise q̄ pr̄ nullo mō pōt cogi ad emācipandū.sicut ergo illa uerba p̄cisa in pr̄e recipiunt limitatōem.ita ⁊ in filio pp nām dispōnis correlatiue que in vnaquaq₃ extendit̄ de vna p̄sona ad aliā.dūmodo sit paritas rōis vt.l.fi.C.de idic.vidui.⁊ tradit Bar.in.l.multū interest s̄.e.¶ Utr̄ aūt suo possit cōferri libertas inuito.dicendū est q̄ sic vt ē casus no.⁊ ibi p bal.in.l.fi.§.si vero quidam.C.de ma.testa.⁊ inde ē q̄ ēt nō interueniēte nūcio vel ep̄la pōt cōferri libertas suo absenti.vt ē casus que₃ ibi no.bal.in.l.i.§.sed ⁊ si quis.C.de lat.liber.tol.⁊ sil'r ciuilitas pōt cōferri absenti fm̄ bal.in.l.suo.C.cōia de man.Et vtr̄ emācipatio p̄sumat̄ ex diuturnitate t̄pis vide glo.⁊ bar.in.l.post mortez.ff.de adop.Utr̄ aūt filius possit legitimari p rescriptū inuitus vt in.d.§.gn̄aliter.s̄.allegato.vide qd̄ no.Guil.de cu.⁊ bal.post eū in.l.benignius.ff.d legi.⁊ ang.solēniter cōsi.suo.xvi.⁊.lxxij.Et vtr̄ sola taciturnitas ⁊ nō c̄dictio filij inducat tacitum cōsensum vide in dictis cōsilijs ⁊ in dispu.quā fecit ange.que incipit nobilis quidā genere.vbi multa posuit de mā.Licet aūt emācipatio filij adoptiui resoluat penitus ius filiatōis.nō tamē emācipatio filij legitimati vt declarat no.Bal.i l.cu₃ in adoptiuis.§.finaūt.C.de adop.Et vltra p̄dcā ex isto tex.infert hic Jo.de imo.q̄ donatio que fit filio emācipato i p̄miū emācipatōis vr̄ cōtinerē cām abusiuā ⁊ falsam q̄n pro emācipādo debet̄ p̄miū patri q₂ perdit ius patrie ptātis qd̄ ē inextimabile vt.l.filius.§.fm̄ vulgarē.ff.de le.i.Et hoc ꝑbatur tex.nō in.l.cū o₃.§.cum aūt.C.de bo.q̄ libe.p quē bart.dicit in.l.vt liberis.in fi.C.de colla.q̄ donatio que fit filio in actu emācipatōis nō pōt dici donatio ob cām q₂ potius p̄miū debetur pr̄i q̄ filio.Idē t₃ in.l.i.§.s₃ nec castrēse.ff.d colla.bo.Est.n.istud magni effectus q₂ l₃ in instr̄o exp̄sse diceret̄ q̄ donatio fit in p̄miū emācipatōis.pp hoc ista donatō nō diceret̄ magis ob cām.ex quo vere nulla cā subest.sicut q̄n pr̄ confitetur se donare filio ob merita.nō credit̄ confessioni paterne.nisi aliter merita ꝑbentur vt plene tradit bar.in.d.§.nec castrēse.⁊ bal.⁊ alij in.l.si donatōe.C.d col.Et hoc sentit hic Jo.de imol.dum dixit q̄ ista confessio seu donatio ob premium

nõ continet veritatẽ. Utrũ aũt filius cũ emãcipatur possit pe
tere sibi assignari legitimã vide p cy. ⁊ bal. in. l. non põt. ff. de
adop. vbi ꝯcludũt ꝙ nõ. Et idẽ tenet bal. in. l. ꝗuis. C. de fi
deicõ. Ex isto ẽt tex. infert hic. Jo. de imo. ꝙ quedaȝ solutio
glo. posita in pꝛia lege. §. si parẽs vide ẽt bar. in. l. fi. C. de pe.
qui allegat illuȝ. §. si parẽs. ff. si quis a pa. fue. mãci. nõ est va
dũ dicit ꝙ pꝛ qui accepit pecuniã pꝛo emãcipãdo filiũ excludi
tur p pactũ a successione filij non qꝛ pactũ valeat vt. l. fi. C. de
pac. ⁊ pactũ ꝙ dotali. C. de colla. sed qꝛ pꝛ deliquit accipiẽdo
pecuniã. nã hoc vꝛ ꝯ istũ tex. vbi pmittit patri p emãcipatõe
recipe pecuniã ſȝ iste tex. loquit qñ pꝛ recipit pecuniã ab alio
nõ a filio vñ meli⁹ facit tex. i. l. cũ oȝ. §. cũ ãt vbi. l. de substãtia
filij defert pmiũ pꝛi pp emãcipatõeȝ ergo hoc nõ est illicitum
ex quo equitas legis de substãtia filij defert pmiũ emãcipãti.

Titio. Stipulatio sub cõditõe collata in fa
ctũ incerte psone vȝ ⁊ vbi est eadem
rõ idẽ ius statui oȝ. h. d. scõa ibi rñderi. tertia ibi. nã
cũ cõditio ⁊c. in qua pbat rñsum a fili. ¶ No. pꝛio
ꝙ vȝ pꝛomissio facta futuro marito noĩe dotꝭ. ẽt si nõ fiat respe
ctu certe psone. Sȝ hic querit elegãter pau. de ca. nũquid isto
casu mulier solu. ma. hẽbit actionẽ de dote ad dotẽ repetẽdaȝ
quasi ex̃neus dotãdo videat donasse ⁊ valeat donatio sicut si
dotasset certã psonã vt dꝛ in. l. i. §. accedit. C. de rei vxo. act. ⁊
rñdet ꝙ sic pp fauoꝛẽ dotiũ p quo multa inducũt spãlia. l. i.
⁊ ibi no. ff. so. ma. Tu aũt dicas ꝙ qñ donatio cõfert in incer
tã psonã ẽt si fiat p stipulationẽ vȝ nec requirit ꝙ ps ꝯsentiat
incõtinẽti vel ꝙ sit pñs. Casus est nobilis quẽ ibi ponderat
bar. ad hoc in. l. ꝙ seruus. de stip. suo. Et optie facit tex. in. l.
q̃ rõe. §. fi. ff. de acqui. re. do. Et idẽ est in quolibȝ alio ꝯctu in
quo requireret ꝙ pars cõsentiret vel eẽt pñs vel deberet iter
uenire nũcius vel epl̃a sicut tradit in. l. cõsensu. in gl. s. d act.
⁊ obli. ⁊ p bar. in. l. absẽti. ff. de dona. ita declarat bar. solẽniter
in. l. si tpa. C. de ven. reꝝ fiscaliũ li. x. ⁊ pfectius in. l. licitatio.
in pꝛin. ff. de publi. acquiret ergo actio huic mulieri ex dona
tione fcã in icertã psonã qñcũqȝ acceptauerit dcãȝ donatiõeȝ.
¶ Scdo no. ibi qñcũqȝ vxoꝛẽ ⁊c. iuncto pꝛin. lꝫe ꝙ ẽt in stipu
lationibus q̃ sunt stricti iuris indefinita oꝛo equipollet vl'i de
quo in. l. si pluribus. ff. de le. ij. ¶ Tertio no. ibi si quis deceȝ
petierit. ꝙ qñ cõditio cõcipit impsonalr vel saltẽ nõ restringi
tur ad certã psonã a quocũqȝ ipleatur cõditio cõmittit stipu
latio ⁊ hoc pbat solutionẽ meaȝ quã dedi in. l. cũ suus. s. eo.
Et hãc allegat pau. de ca. sicut. n. qñ cõditio ponit p verba in
definita quelibet psona iplet cõditionẽ ita si ponat impsona
liter vt cũ dico pmitto tibi pecuniã p libertate nõ eni expꝛi
mit a qua psona sit cõferenda libertas sicut si diceret pmitto
pecuniã si aliquis dabat libertatẽ. ¶ Ultimo no. ꝙ idẽtitas
rõnis inducit extẽsionẽ ad casũ nõ expssũȝ de quo in. l. nõ pñt
ff. de legi. ⁊ in. c. trãslato. de cõsti. ⁊ in. c. inter coꝛpalia. de trãs
la. pla. de quo p bar. in. l. oẽs populi. de iusti. ⁊ in. ⁊ p moder.
in. l. si vero. §. de viro. ff. solu. ma. Extra glo. dixit pau. de ca.
p istũ tex. ꝙ si aliquis pmittit alicui centũ si titius moꝛiat ⁊
eꝯ stipulatoꝛ pmittat sexcẽtos pmissoꝛi si nõ moꝛiat ifra cer
tũ tps valet stipulatio nec dꝛ turpis qꝛ si põt fieri pmissio sub
cõditõe iplẽda ex fcõ incerte psone vel ex casu eueniẽte in pso
na sua vt pbat hic multo foꝛtius ex casu veniẽte incerta pso
na expssa in cõditõe. Pꝛo ista ꝯclõne vꝛ casus in. l. quib⁹ die
bus. §. quidã titio. ff. de cõdi. ⁊ demõ. vbi pȝ ꝙ valet legatũ fa
ctũ si titius moꝛiet ⁊ est dies icerta que hȝ vim cõditõis. Sed
ꝯ istã decisionẽ facit tex. in. l. si quis posthumos. in pꝛin. i vlt.
rñso. ff. de lib. ⁊ posth. vbi nõ põt institui posthum⁹ qui nasce
tur ex titia vxoꝛe alterius qꝛ cõtinet turpitudinẽ ⁊ iõ dꝛ instõ
turpis sm bar. ibi qꝛ vꝛ quodãmodo testõꝛ expectare tristem
euẽtũ alterius. s. moꝛtis qd nõ lȝ vt. l. inter stipulantẽ. §. sacraȝ.
s. eo. Sed ad illũ tex. rñdet ꝙ turpitudo ibi nõ cãtur soluȝ ex
cõsideratõe seu expectatõe moꝛtꝭ alterius sed qꝛ disponẽs vꝛ
optare moꝛtẽ alterius vel cã cõcupiscentie vel auaritie foꝛte si
vxoꝛ esset multũ diues ⁊ iõ dꝛ turpis stipulatio arg. l. si stipu
latus. §. si tibi nupsero. s. eo. ⁊ legis scõe. ff. de do. inter vi. ⁊
vxo. ⁊ ita dicit fuisse cõsultum p plurimos in ciuitate floꝛẽtie.
Inducitur ẽt iste tex. p bar. hic ad limitatõem iuriũ dicentiũ
ꝙ stipulatio sine cã non valet vt. l. ij. §. circa. s. de doli excep.
⁊. l. qui sine. ff. de conditio. sine causa. nam illud est verum ni
si stipulatio fiat sub conditione qꝛ tunc conditio ipleta habe
tur pꝛo cã vt hic ⁊. l. quicquid astringende. in fi. s. eo. ⁊. l. vtrũ

Ex quibus dcis Jo. de imo. vꝛ colligere ꝙ sm doc. donatio
fcã sub ꝯditõe dicat donatio fcã ob cãm ⁊ nõ simplex cui⁹ ꝯ
rium tȝ glo. sm eũ in. l. i. ff. de dona. sup vbo secutũ. vñ ipse d
clarat alr intellectũ istaꝝ legũ dicẽs ꝙ iõ sine cã vȝ in hoc ca
su. qꝛ pmissoꝛ apponẽs conditionẽ in dubio vꝛ hoc facere qꝛ
scit nullã cãm stipulatõis subesse. alias cur apponeret cõditio
nẽ si ex alia cã vellet pmittere. ⁊ nõ potius expꝛimeret ipsam
cãm ille aũt qui scit nullã cãm subesse pmittẽdo vꝛ donare vt
l. cuius p erroꝛẽ. ⁊ ibi no. ff. de regu. iur. ⁊. l. i. de condi. inde. ⁊
iõ vȝ stipulatio. Et ꝗuis istud dcm̃ satis possit pcedere. pos
sumus tñ dicere simplr cũ cõi sñia ꝙ cã largo mõ dꝛ omne id
ex quo mediate vel imediate inducit obligatio vt. l. i. C. p q̃s
pso. no. acqui. ⁊. l. an eãdem. §. actões. ff. de excep. rei iudi. sȝ
bar. in. l. demõstratio. §. ꝙ aũt. circa pꝛin. ff. de condi. ⁊ demõ.
Et si dicat ex quo implerio cõditõis nullũ affert interesse ipsi
pmissoꝛi qũo põt considerari tanꝗ cã. Rñdeo ꝙ p interesse
accipit qd satis fiat volũtati ipsius vt insti. de acti. §. sic itaqȝ
⁊. l. cũ suus. ⁊ ibi no. ff. de cõdi. ob cãm. Uide tñ qd ad maȝ
dꝛ in. l. qui fundũ. j. eo. ¶ Extra glo. tangit hic Jo. de imo.
post ang. nũquid stipulatio pure interposita sine cã valeat cuȝ
effcũ vel potius obstet exceptio. ⁊ lȝ Jo. de imo. multũ plixe
repetendo sepius idẽ istum articulũ hic examinat. Ego tamẽ
datis remissionib⁹ ad loca sua tm̃ dicã quantũ erit expediens
ad declarandũ vel addẽdum. ¶ Sciẽdum est igit ꝙ hãc qõeȝ
posuit plixe Jo. an. in ti. de cõfes. §. nũc dicendũ ver. lȝ q̃ est
rõ. vbi arguit ab ptes. Et nõ dterminat expsse. ⁊ in ti. de feu.
§. i. v. quarto loco. vbi vꝛ adherere opioni bar. de qua. j. dicet
vȝ ꝙ in dubio stiplo valeat. cuius ꝯrium tenuit bal. vbiqȝ vȝ i
l. sed ⁊ si quis. §. fi. ff. si quis cau. ⁊. l. gnãlr. C. de nõ nu. pec. ⁊
in rub. de cõfes. ⁊ hũc locũ alle. d. m. in. l. hoc iure. in pꝛin. ff. d
dona. Jo. aũt d imo. hic considerat tres casus pꝛincipaliter.
nã aut aliquis pmittit p stipulatõem qd dȝ. ⁊ tũc nisi aliter ap
pareat de cã de qua dȝ obstat exceptio stipulatoꝛi agenti. ita lo
quit ppꝛie tex. in. c. si cautio de fide instru. qui sm eũ loquit d
stipulatõe ⁊ pmissione vt pȝ per verbum cautio positũ in tex.
iũcta. l. fi. de ver. signi. Sed nõ ẽ opus inducere hoc mõ quia
tex. expsse in fi. ostidit ꝙ ibi iteruenerat pmissio. Aliqñ aliquis
pmittit nõ tanꝗ debitoꝛ sed simpliciter certũ quid nõ expssa
cã. ⁊ tũc debes cõsiderare duos casus. Nã aut pmittens scit
nullã subesse cãm. ⁊ stipulatoꝛ credit cãm subesse. ⁊ tũc nõ po
test dici ꝯria donatio que requirit cõsensuȝ donãtis ⁊ donata
rij vt. l. absenti. ⁊ ibi no. ff. de dona. vñ lȝ ista pmissio fcã a nõ
debitoꝛe sciẽter. ⁊ solutio postea secuta ipediret repetitõeȝ so
luti vt. l. si tibi dederis. ff. de dona. nõ tñ põt dici ppꝛie dona
tio quo ad agẽdum ut declarat bar. solẽniter in. l. i. in pꝛin. ff.
d dona. quem ẽt alle. hic Jo. d imol. Aliqñ ille qui pmittit ⁊
stipulatoꝛ sciũt nullã cãm subesse ⁊ hic fuit aliqua varietas qꝛ
bal. in. l. gnãliter. C. de nõ nu. pe. sequẽdo dcã Ci. vult ꝙ nõ
resultet tacita dõatio p quã possit agi ẽt si falsa cã sit expssa in
pmissione quã ptes sciebãt eẽ falsam. lȝ quo ad effectũ retinẽ
di bene resultet donatio. ⁊ ita rñdet ad legẽ cuius p erroꝛem d
regu. iu. ⁊. l. si nõ soꝛteȝ. §. qui filio. ff. de cõdi. ide. sed ista opi.
cõiter repꝛehendit ab oibus p iura que allegat bar. in. d. §. cir
ca. ⁊ in. l. si pꝛonus. ff. de dona. Et ipse idem bal. tȝ oppositũȝ
in. l. sed ⁊ si quis. §. fi. pallegata. Tenẽda est igit in isto tertio
casu opio cõis ꝙ qñ ambe ptes sciebãt cãm nõ subesse valeat
stipulatio ex cã donatõis. tex. ẽ in. d. l. cuius p erroꝛẽ. ⁊ i. l. qui
fundũ. §. si suus q̃ est optia lex. ff. p emp. vbi dꝛ ꝙ cã cui sciẽ
ter soluens nõ repetit ẽ qꝛ vꝛ donare. vñ qꝛ fundamẽtũ impe
diens repetitõeȝ ẽ tacita donatio. iõ valebit stipulatio simili
ter sicut traditio qñ pmissio ẽ fcã ex certa scia. Sed hic ẽ vna
dubitatõ qꝛ iura q̃ loquũt d sciẽter soluẽte habẽt locũ qñ quis
soluit sciẽter ptextu certe cãe lȝ false. sed quãdo quis solueret
sciẽter nulla expssa cã. sicut nõ transfert dñiuȝ in accipientẽ vt
l. nunꝗ nuda de acqui. re. do. ita vꝛ ꝙ nõ cõmittat stipulatio.
¶ Sed ad hoc est rñdendũ ꝙ traditio fcã sine cã nullã peni
tus hȝ cãm ex qua possit resultare translatõis dominij effect⁹
sed qñ stipulatio iterponit sine cã subest aliqua cã ex qua pos
sit oꝛiri obligatio ipso iure. ⁊ iõ si pmissoꝛ sciẽter pmittat cõ
petit actio stipulatoꝛi. nec obstat exceptio qꝛ cessat equitas ex
quo ille qui sciebat se nõ teneri voluit teneri. nõ. n. põt dici pe
tens in dolo petẽdo id qd ꝯuenit in stipulatõe. qꝛ scienti non
infert dolus vt. l. i. in fi. ff. d actio. emp. Sequit quartus casus
in quo est maioꝛ dubitatio qꝛ bar. dixit in. d. §. circa ꝙ si su

mus

tinus in dubio qȝ nõ constat vtrũ ꝓmittens ꝓmiserit ex certa scia vel potius qȝ credebat aliquã cãm subesse ꝙ stipulatio vȝ cũ effectu qꝰ ꝓsumitur emanere ex cã donatõis ꝑ legẽ capanus pallegata.ꝛ per.l.hoc iure.in prin.ff.ð dona.que iura parũ faciũt qȝ in.l.capanus.iuriscõsultus ꝓsupponit ꝙ promittens sciebat se nõ teneri nos aũt loquimur in casu dubio in.l.hoc iure appet.in prin.tex.ꝙ ꝓmittẽs volebat donare bal.in locis allegat̃ dicit ꝙ cũ donatio vel animus donãdi sit fci in dubio nõ ꝓsumit̃ nisi ꝓbet̃ ex quibusdã cõiecturis saltẽ exẽplũ in.l.ꝑcula.ff.de ꝓba.ꝛ qð plene scribit bar.in.l.que dot̃.ff.solu.ma.Eandẽ opinionẽ sequit̃ ang.in.l.iurisgẽ.§.sed cuȝ nuda.ff.de pac.ꝛ vtit̃ ꝑcipue illa rõne quã sepius replicat hic Jo.de imo.qȝ in dubio nemo ꝓsumit̃ iactare suũ vt.l.cuȝ de indebito.ff.de ꝓba.ꝛ inde est ꝙ vbi alia cã põt ꝓsumi in dubio nũꝙ̃ ꝓsumit̃ donatio vt dȝ in.l.si id qð aũt.ff.ð sol.Hãc opi.sequit̃ hic Jo.de imo.pͥo qȝ tex.in.§.circa.ꝛ.l.qui sine ꝛ.l.i.§.si ab initio.ff.de cõdi.sine cã.loquũtur simplr̃ qꝰ stipulatio fuit interposita sine cã vñ restrigere illa iura ꝙ hẽant locũ qꝰ promissor credebat iustã cãm subesse est diuinare ad illos tex.ꝛ ad tex.qui idẽ ꝓbat similiter in.l.si stipulatus essem abste.in prin.ff.de fideiuss.℄ Scðo adduxit tex.in.c.si cautiõ in prin.du dȝ ꝙ si cautio est indeterminata non põt agi ex ea mõ dicit ipse multo fortius est ideterminata ꝓmissio qꝰ nulla cã est in ea exp̃ssa ꝙ̃ qꝰ est exp̃ssa aliqua cã in gnẽ.℄ Preterea arguit a fortiori quia si in cautõe seu ꝓmissiõe est exp̃ssa aliqua cã lȝ nõ determiata est ieffica multo fortius vbi nulla penitus est exp̃ssa cã.Sȝ ista dcã cũ reuerẽtia nõ suntva.Et quãtũ ad primũ aduerte qȝ tex.in prin.dicit ꝙ cautio est ieffica nisi cã in ea nõ exp̃ssa determinata ꝓbet̃.Vult ergo ille tex.ꝙ illa cã que indetermiata fuit ibi posita possit ꝓbari specifice sed hoc est ipossibile si nulla fuit exp̃ssa qȝ cã nulla exp̃ssa nullo mõ cõtinebat̃ in cautõe.Preterea vbũ.indeterminatũ.ibi positũ ondit ꝙ cã nõ fuit ibi penitus omissa sed fuit nõ determinata ad certã spalẽ cãm.Scðm dcm̃ multominus ꝑcedit qȝ qꝰ aliquis ꝓmisit qȝ erat debitor in genere mãifeste apparet in dubio ꝙ voluit soluere debitũ nõ donare ex quo ꝑtẽdebat se debitorẽ vt.l.fideicõmissa.§.si rẽ.de le.iij.sed qꝰ quis ꝓmisit nulla cã penitus exp̃ssa tũc nõ subest ista rõ ꝙ voluerit satisfacere debito de quo nõ fecit mẽtionẽ.Ista tñ opi.placet ꝛ est cõis.tuȝ ꝑp illa iura simplr̃ loquẽtia.tũ qȝ tex.in.§.circa.põt subtiliter induci vltra doctores.Si enĩ ille qui ꝓmittit sine cã in dubio videret̃ donare qꝰ sciret se nõ esse debitorẽ tũc ille qui peteret ab eo nõ diceret̃ eẽ in dolo qȝ dolus nõ infertur scienti vt dixi cuius ꝯtrariũ dȝ in.d.§.circa ꝛ restringere illũ tex.vt.s.dixi ad casũ certũ qꝰ ptes seu ꝓmissor ignorasset ꝙ nõ erat debitũ est diuinare.Sȝ ꝯ istã opi.facit qȝ ꝯtcus in dubio dȝ intelligi in casu quo valeat ꝛ nõ in casu quo nõ hẽat effectũ vt.l.quotiẽs.s.e.ꝛ.l.sp in stipulatõe de reg.iur.sed si iterꝑtamur in dubio tacitã donationẽ dispõ valeret si aũt nõ iterꝑtamur stipulatio nõ valebit in effcũ ergo prior sensus est accipiẽdus vt stipulatio valeat.Sed ad hoc rñdet Jo.ð imo.ꝙ istud est verũ qꝰ in ꝯtcu nõ deficiũt penitus ea que requirũtur ad validitatẽ ꝯtcus secus si aliquid ex his deficiat vt pȝ in.d.c.si cautio ꝛ.l.cũ de indebito.§.fi.de ꝓba.Pro qua opi.vide tex.quẽ ibi no.bar.in.l.si nõ sortẽ.§.si falso.ff.de ꝯdi.ide.vbi ad excludendũ ꝓsumptiõeȝ donatõis que ꝓsumit̃ insciẽter soluẽte indebitũ sufficit quelibet alia ꝓsumptio ẽt si capiẽdo illaȝ ꝓsumptionẽ actus fit iualidus ꝛ ieffica in effectu.Cõfirmat̃ ista ꝯclo ꝑ tex.no.quẽ ibi põderat bar.ad hoc in.l.tutores.§.curatores.ff.de auc.tu.vbi ꝓbatur ꝙ qꝰ vba posita in dispõe neqȝ ex ꝓprio neqȝ ex largo significatu ꝑsit cõprehẽdere casũ in quo dispõ valeret nõ saluat̃ dispõ tũc sed reddit̃ iutilis.Facit optĩe tex.ꝛ ibi ꝑ bar.in.l.fideicõmissa.§.si filio.ff.de le.iij.Et qð no.bar.in.l.cũ filio.ff.de le.i.qð aũt in dubio qꝰ quis ꝓmittit sine cã ꝓsumatur potius error ꝙ̃ certa scia ꝓbatur ex regula que ponitur in.l.sȝ ꝛ si me putẽ.in prin.ff.de ꝯdi.inde.vbi ꝯcluditur fm bar.ibi ꝛ in.l.nõ fatet̃.ff.ð cõfes.ꝙ ẽt in fcõ ꝓprio ad dãnũ euitandũ ꝓsumitur error.ꝛ iõ dicit bar.in.l.sȝ ꝛ si quis.§.fi.ff.siquis cau.ꝙ ꝓmissio facta ex falsa cã in dubio ꝓsumitur facta ꝑ errorẽ non ex certa scia sed ista iura possunt euitari qȝ loquũtur quando ille qui confitetur uel promittit vel soluit hoc facit exp̃ssa cã lȝ falsa nõ enĩ ꝓsumeretur caȝ exprimere nisi qȝ in dubio presumitur ita credere vt.l.labeo.§.i.ff.de sup.leg.sed ille qui promittit sine cã nullaȝ exprimit cãm.vñ posset defendi opi.bar.nisi iura.s.alle.nimie simpliciter ꝛ indifferẽter diceret ꝙ stipulatio sine cã nõ vȝ.Licȝ autem vã eẽt opi.bar.nõ tñ ꝑcederet qꝰ eẽt iterpositũ pactũ nullum ꝛ nõ stipulatio quo casu ẽt si ꝯstaret ꝙ ꝓmittentẽ ꝓmisisse ex certa scia nõ oriret̃ actio efficax ex pacto sup donatione ꝛ ꝓsump.ita dicit no.Bar.in.l.iurisgẽ.§.quinimo in vlti.col.ff.de pac.ꝛ.l.si tibi.in prin.ff.eo.Licet glo.singularis ibi teneat oppositũ.ꝛ opi.bar.sequit̃ bal.in.l.iurisgẽ.§.sed cũ nuda pallegata.℄ Scðo adde ad ꝓmissa ꝙ qꝰ stip̃lo ꝓsumitur ex diuturna ꝑstatõe de qua in.l.cuȝ de in rẽ verso.s.de vsur.ista stipulatio hȝ effectũ ẽt si aliter nõ ꝓbet̃ de cã stip̃lonis.ita declarat sing.bal.in.l.solẽt.§.fi.ff.de offi.ꝑcõ.ꝛ le.℄ Scias ẽt ꝙ qꝰ stip̃lo sine cã ex certa scia interponit̃ ab aliquo nõ nomine ꝓprio sed noĩe officij.puta a tutore ꝛ silibus nunꝙ̃ ista stip̃lo valet.Glo.est nota.in.l.qui erat heres.in prin.ff.familie her.quã allegat bal.ad hoc in.l.sȝ ꝛ si quis.§.fi.ff.si quis cau.

Si stipulatus.

In alternatiua summa maior minor summa est in obligatione.ꝛ in alternatiua temporꝰ maior dilatio.h.d. Frãciscus areti.

Si mihi et titio.

In ꝯtcibus iterpositꝭ ex cã lucratiua nõ hȝ locuȝ ius accrescẽdi.h.d.Scða ibi ps.n.aliena.℄ No.pͥo ꝙ quãdo due ꝑsone ponunt̃ in stip̃lone copulatiue.vtraqȝ ipsaꝝ intelligit̃ apposita ad acquisitionẽ obligatõis.secus si ꝑsona extnea ponat̃ alternatiue qȝ tũc ille vȝ adiectus esse solutõi vt.l.cũ qui ita.in pͥn.ꝛ ibi no.s.e.℄ Scðo no.ꝙ sicut qꝰ duo ꝓmittunt vnã summã copulatiue quilibȝ vȝ ꝓmittere ꝑ equali pte vt.l.reos.§.cũ in tabulis.i.de duo.re.ita qꝰ duo stipulant̃ copulatiue vel vnꝰ stipulatur duobꝰ intelligit̃ stip̃lo interposita ꝑ equali pte.℄ Tertio no.ꝙ qꝰ quis stipulat̃ alteri portio ꝑ qua quis stipulat̃ tertio nõ acquirit̃ stipulatori.Et ẽ rõ fm ang.qȝ qꝰ quis stipulat̃ alteri obligatio ẽ nulla de iuris rigore.sȝ ð equitate vȝ.vñ illi tertio acquirit̃ obligatio nãlis vt no.in.l.stip̃lo ista.§.alteri.s.e.qȝ ergo ille tertius nõ excludit̃ totalr̃ a pte.iõ facit ptem.secus si oĩ respcũ obligatio eẽt inutilis quo ad tertiũ.ꝛ hoc ẽ qð dicit glo.no.in fi.in.l.si duo ꝑroni.in prin.ff.ð iureiu.vȝ ꝙ ius accrescẽdi nõ hȝ locũ qꝰ aliquis excludit̃ a pte.nõ ipso iure sed ope exceptõis.Doc.moder.dicũt hic ꝛ bñ ꝙ melior rõ est cur in ꝯtcibus nõ habeat locũ ius accrescẽdi sicut in vltimis volũtatibus qȝ magis fauemus vltimis volũtatibus ꝙ̃ ꝯtcibus vt.l.in testis de regu.iur.ꝛ iõ si socius adhibitus in stipulatõe ipso iure excluderet̃.nihilominus nõ hẽret locuȝ ius accrescendi fm Jo.de imo.qð vȝ magis de mẽte doctorum.℄ In glo.posita sup vbo non augeat doc.hic plene ponunt qualiter in ꝯtcibus hẽat locũ ius accrescẽdi.de quo tetigit angel.elegãter in.l.qui repudiãtis.in prin.s.de ioffi.testa.ꝛ bal.in.l.vna.C.qꝰ nõ pe.par.ꝛ in.c.i.de duo.fra.de nouo bñfi.ine.ꝛ in.c.i.de du.fra.a capi.inue.in vsi.feu.ð quo dicvt hic plene ꝑ doc.℄ Quoꝝ dcis adde ꝛ pͥo inquãtum bar.dicit ꝙ in morꝭ cã capione hȝ locũ ius accrescẽdi per.l.thais.§.stichus.s.de fideicõ.liber.adde ꝙ ista ꝯclusio vȝ ꝯ casuȝ in terminis in.l.pe.in.ij.rñso.ff.de cõdi.ꝛ de.vbi dicit ꝙ si aliquis grauatur dare sticho ꝛ sempronio centũ ꝑ viã ꝯditõis.ꝛ vnꝰ ex eis moriat̃ ante morã cõmissaȝ ab eo qui dẽbebat iplere cõditõem legatarius dãdo supstiti ꝛ viuenti dimidiaȝ illius sũme vȝ implesse ꝯditionẽ ꝛ sic pȝ ꝙ nõ hȝ locum ius accrescẽdi vt alteri supuiuenti debeat dari totũ.Unde Jo.de imo.allegãs istũ tex.dicit ꝙ reglr̃ hoc est verũ.fallit qꝰ ꝯditio dẽberet impleri i ꝑsona heredũ sed cur ita fallat nõ bene dclaratvel q̃ sit rõ diuersitatis inter istos casus.Et iõ dic clarius qꝰ implemẽtuȝ dȝ fieri heredibꝰ emolumẽtum illud magis vȝ datũ ꝯtemplatõe hẽditatꝭ ꝙ̃ ꝑsonaꝝ.ꝛ iõ in hereditas vnit̃ in vna ꝑsona nõ ẽ miꝝ si cõsequẽter hȝ locũ ius accrescẽdi.sed qꝰ cõditio est implenda in alijs ꝑsonis tũc implemẽtũ nõ egredit̃ ꝑsonam vt hẽat locum ius accrescẽdi.Et hãc distinctõem quã.s.feci ex mẽte Jo.ð imo.facit bal.quẽ ipse nõ allegat in.l.vnica.in.viij.q.C.quãdo nõ pet.par.vbi allegat.d.l.pe.ꝛ.l.qui duobus.ff.eo.ti.qui idẽ dicit ꝛ clarius ꝙ̃ tex.in.§.stichus.Dixit ẽt ang.in cõsi.suo clviij.ꝙ qꝰ vsufructus relinquit̃ ad vsum certũ a nã limitatuȝ.puta ad alimẽta nũꝙ̃ in vsu est locus iuri accrescẽdi ex quo ẽt sine illo augumẽto alterius ptis legatarius sufficiẽter hẽat alimẽta glo.ẽ no.quã ibi approbãt Bal.ꝛ ang.ꝛ ẽ ibi casus fm

veriorem intellectũ in.l.dñs.§.fi.ff.d visue. ¶ Scdo adde dictis doctoꝝ q ubicũq in obligatõe versaretur pena ibi nõ hꝫ locũ ius accrescẽdi ſm bal.in.l.arbiter.intra certũ.ff.de arbi. ¶ Tertio adde q qñ ꝑmissio fieret duobus ⁊ cuilibet eoꝝ semp vꝫ actũ vt altero deficiẽte accrescat alteri ſm bal.no.in c.i.§.filia vo.in vlt.col.d successiõe feudi et si emolumẽtũ eẽt agnitũ pp vim illoꝝ verboꝝ. Circa hoc vide et addi.j.que incipit.itẽ dũ dixi. ¶ Quarto adde q et post ius agnitũ potest hꝛe locũ ius accrescẽdi in tribus casibus vltra ius vsufructus. ¶ Primũ ponit bal.nota.in.l.ab eo.C.d fideicõ.vꝫ qñ hoc caueret expsse a testõre ꝓ quo vide glo.no.⁊ vnicã.in.l.qui filio.§.fi.ff.de here.insti. Nã de dispõe legis nõ est dubiũ q per eã põt induci vt hẽat locũ ius accrescẽdi post agnitiõeꝫ factã vt est casus clarus in vbo accrescere.in autẽ.de her.⁊ fal.§.si quis aũt.quẽ ibi no.ang.ad hoc. Scds casus est qñ agnitio sel' facta ⁊ legis ptãte resoluit ⁊ hꝫ pro nõ fcã ita dicit ang.no.in.l.mater.ff.de inoffi.te.⁊.l.eũ qui.§.fi.e.ti.p illũ tex.licꝫ glo.sentiat ꝯriũ in.d.l.mater. ¶ Tertius casus est in querela inoffi.test.qꝛ si repudiet post agnitõem factã accrescit portio alteri seu ius illud. Casus est no.quẽ ibi põderat bal.ad hoc in.l.si ꝓponas.§.fi.de inof.test. Adde et qd no.ponit bal.post gl.in.c.i.de fratri.d nouo bñficio inuestitis ad itellectũ legis.ꝓ priũ.ff.cõia pdi.⁊ illius ꝯclõnis in qua dꝛ q qñ indiuiduũ v̄titur in obligatõe est locus iuris nõ decrescẽdi ꝑ legẽ.ꝓpriũ pallegata. ¶ Extra glo.tetigit hic bar.tres qões notabiles. Prima fuit qñ duo frẽs recipiunt ẽphiteosiꝫ ꝓ se ⁊ eoꝝ filijs vtrũ vno moriẽte sine filijs vel aliter vacãte portõe sua illa portio accrescat alteri ⁊ qꝛ prim⁹ casus quẽ ipse ponit vꝫ qñ a pricipio vterq frater erat pñs ⁊ vtriq fuit fcã acquisitio bñ deciditur ꝑ eũ ⁊ ꝑ bona iura ⁊ rões dic ⁊ ꝓsequere vt hic ponit. Sꝫ circa scdꝫ casum est aduertẽdũ inquãtũ ipse vult q vbi cõcessio a pricipio nõ valuit respectu vnius ex frĩbus accrescat eius portio alteri si pciũ fuit datũ ꝓ obtinẽda emphiteosi sec⁹ si nihil sit pstandũ pter pẽsionẽ in prĩo.n.casu fundat se quia ẽphiteota vꝫ hꝛe rẽ ex cã onerosa ergo est locus iuri accrescẽdi vt.l.fundus ille allegata in gl.⁊ in hoc optĩe dicit ꝓ quo vide glo.or.⁊ qd ibi notãt doc.i.c.potuit.in pria gl.ex de loca. Sꝫ inquãtũ postea subiungit q si nõ sit datũ pciũ aliquid vꝫ hꝛe rẽ ex cã lucratiua ⁊ ꝯñr portio iutilis nõ accrescit alteri vꝫ eẽ dubitatio qꝛ ex quo soluit pẽsio ꝓ re ẽphiteotica nõ põt dici ista datio que fit ob cãm.i.pp pensionẽ sapere cãm lucratiuã sicut locatio nõ dꝛ titulus lucratiuus cui sil'is est ꝯctus ẽphiteoticus vt in.§.adeo.insti.loca.sicut et dicimus q qñ cã pp quã fit donatio corrñdet extimatiõi rei donate nõ dꝛ donatio nisi quatenus extiatio excedit cãꝫ ⁊ onus qd apponit ⁊ iõ nõ requirit insinuatio ſꝫ bar.⁊ alios in.l.modestinus.ff.de do.⁊ bal.in.l.illud.de sa.san.ergo vꝫ q totalr ista ẽphiteosis nõ possit dici ex cã lucratiua. Sꝫ rñde substinẽdo istã doctrinã q pẽsio que soluit ꝓ re emphi.nõ soluit pp vtilitatẽ que ꝑcipit ex re sed pp recognitionẽ dñij directi ⁊ iõ apponit modica qñtitas in pensiõe vt per bar.in.l.i.ff.de iure ẽphi.vbi ergo quãtitas eẽt notabilis pter nãm ꝯctus ẽphiteotici.istud dcm̃ non ꝓcederet. Repetit tertius casus vꝫ qñ frater qui est pñs ⁊ accepit ẽphiteosim ꝓ se ⁊ noĩe frĩs absentis. In quo casu bar.dicit q qꝛ cõcessio vꝫ ab initio sicut in prĩo casu dicẽdũ est vt in prĩo q nõ hẽat locũ ius accrescẽdi. Qd est veꝝ indubitãter qñ frater absñs ratificauit. Sꝫ dubiũ est quid si nõ velit ratificare sup quo dixit bal.in autẽ.si quas ruinas.C.de sa.san.ec.q tota ẽphiteosis remanet apud frẽꝫ qui recepit ꝑ.l.qui absñtis.C.si cer.pe.de cuius intellectu ponit in.l.certi cõditio.§.qñ.ff.e.vbi ꝓbat q si aliquis mutuat pecuniã noĩe alterius ⁊ ille nõ vult hꝛe ratũ obligatio remanet in ꝑsona mutuãtis ⁊ stipulãtis sꝫ in.l.vna.C.qñ nõ pe.par.ipse dicit q hoc est verũ qñ pro illa cõcessione nõ est aliquid pstandũ a recipiẽte quod respiciat industriã ꝑsone sicut est in emphiteosi in qua soluit pecunia vel quãtitas sed in feudo si deberet pstari opera industrialis in cuius locũ alter nõ põt subrogari vt.l.si nõ sorte.§.libertus.ff.de cõdi.inde.⁊.l.inter artifices.ff.de solu.tunc ipe credit q totũ feudum nõ remaneat penes eũ sed soluꝫ pars dimidia que fuit sibi concessa. Sed ꝯ hoc facit qꝛ ex quo dispõ de natura sui erat talis vt tota possit residere in persona recipientis licet opus ei annexũ nõ possit hꝛe locum in alia ꝑsona q in illa cui fuit ĩpositũ vꝫ tamen q ille qui recepit hẽat rẽ sine illo onere vt dicit tex.in.l.i.§.ne autem.in vlti.responso de cadu.tollen.vbi probatur q portio deficientis accrescit cõiuncto lꝫ cõditio adiecta non possit impleri per cõiunctũ quia respicit industriã ꝑsone.⁊ hoc vꝫ uerius de subtilitate iuris. Posset tamẽ dici q illa lex loquit in lucro.d cuius nã nõ est vt recipiat cõpensatõeꝫ.nisi quaten⁹ apponit a disponẽte sed feudũ de sui nã pstat pp ſuitium vt pꝫ in.c.i.d noua forma fidelitatꝭ.vñ si non põt pstari obsequiũ uidet q nõ hẽat locum ꝯcessio. ¶ Sequit scda qd principalis in qua querit si pꝛ recipit emphiteosim ꝓ se ⁊ suis dscẽdentib⁹ vsq in tertiaꝫ generatõeꝫ vtꝝ moriẽte vno ex frĩbus qui successerũt pꝛi in ẽphiteosim alter succedat ꝑ ius accrescẽdi. Que quidẽ qd diuidit in duas.nam aliqñ diuiserũt inter se pdium emphiteoticũ vel in diuisione hꝛditatis pdium assignatũ est vni totaliter.⁊ tũc quid iuris sit dicã tibi post Bart.plene in.l.qui rome.§.duo frẽs.j.e.d quo et ꝑ glo.⁊ bal.in.l.si familie.C.fami.her.⁊.d.l.vna.C.qñ non petẽ.par. ¶ Scda qd est.quid si frẽs possidebãt pdium emphiteoticũ ꝓ indiuiso.d qua hic plene attingit bar.cuius dcis adde ſm bal.in.l.vnica pallegata q prima rõ sua nõ vꝫ sufficiẽs inquãtum vult q isti frẽs succedãt vn⁹ alteri ꝑ ius accrescẽdi.qꝛ vident vocati ꝯiunctim ad eãdẽ reꝫ.nam isti frẽs vident eẽ ꝯiuncti ꝯiunctiõe legali in qua nõ habet locũ ius accrescẽdi vt.l.⁊ ꝓculo.ff.d leg.ij.sed ista nõ fuit intẽtio bar.salua sua reuerẽtia. Et qñuis nõ concedat ꝓnũc q pꝛ qui ꝓuidit filijs sub noĩe collectiuo liberoꝝ vel generationis vel ꝑ simile vocabulũ nõ videant eos cõnexisse ⁊ vocasse cõiunctim ad eãdeꝫ rem ꝑ ista verba tñ posito q ita eẽt.nihilominus intẽtio Bar.fuit q ad similitudinẽ ꝯctus feudi in ẽphiteosim vnus succederet alteri qm̃ isti ꝯctus sunt similes quo ad multa.⁊ maxĩe quo ad translatiõem iuris qꝛ in vtroq transfert dñium utile ob aliquã cãm.⁊ iõ qd est statutũ in vno põt extendi ad aliud ut.l.si olei.⁊ qd ibi ꝑ bar.C.loca.⁊.l.titius cũ glo.sua.ff.de pscrip.ver.⁊.l.i.§.si quis ſuum.ff.depositi. Nec mireris q hic hẽat locũ ius accrescẽdi pter regulam positã in.l.⁊ ꝓculo.s.allegata qꝛ istud ius accrescẽdi põt dici irregulare qm̃ hꝫ locum in ꝓprietate post ius acquisituꝫ ꝯ legem primã in fi.ff.d usufru.accre.vñ nõ ſuat regulas iuris. Et ideo bal.dixit q frater nõ succedit in pte fratris ꝑ ius accrescendi.sꝫ potius quadã successione singli q̃ fit in re feudali de vno in alterũ vt ipse ponit elegãter in.c.i.§.cuꝫ vero qui feu.da.pos.⁊.l.si qua mulier.C.ad ter.vbi ẽ vnus casus i quo in ꝯctibus post emolumẽtũ q̃situm vn⁹ succedit in ptem alterius vel ꝑ ius accrescẽdi vel ꝑ ius cuiusdaꝫ irregularis successionis vt ibi ꝑ bal. ¶ Scdo adde inquãtum bar.dicit q iõ i casu pmisso ẽ locus iuri accrescendi qꝛ filij capiunt ex mortis cã capiõi.nã istud dcm̃ nõ vꝫ sufficiẽs ſm bal.in loco allegato qꝛ tũc hoc eẽt veꝝ q in mortꝭ cã capione hꝫ locũ ius accrescendi qñ id qd capent aliqui ex mortꝭ cã capione capent tanq̃ heredes sed ẽphiteosim nõ capiũt tanq̃ heredes isti filij qꝛ vocant ad eã et si nõ sint heredes vt no.in autẽ.vnde si parẽs C.de ioffi.test.ergo rõ pdcã nõ hꝫ locũ q̃ verba pñt sic intelligi q in mortꝭ cã capione ẽ locus iuri accrescẽdi qñ illud qd capit ab heredib⁹ tãq̃ heredib⁹ capit vt ẽ casus in.d.§.stich⁹ ⁊.l.qui duob⁹.s.alle. Sed qñ mortꝭ cã capio capit ab his qui nõ sunt heredes tũc nõ ẽ locus iuri accrescẽdi vt pꝫ in.l.pe.s.allegata.⁊ si sic intellexit bñ dixit sꝫ verba sua vident potius significare q filij qui nõ capiunt vt heredes illius ꝑ cui⁹ mortem capiũt nõ dicunt cape ex mortꝭ cã capione qd ẽ manifeste falsum.⁊ ꝯ.l.qui pcio in fi.⁊.l.mortꝭ cã capit el.ij.s.de dona.cã mortꝭ quas iducit hic bar.ad hoc iũcta.l.cũ maritus.§.fi.ff.de pac.do. Aut ergo expone mẽtem eius vt prĩo dixi.aut dcm̃ suum ẽ falsuꝫ.⁊ tñ et alia rõe videt q ista rõ Bart.sit bona qꝛ aliqñ lucꝝ defert ex sola mortꝭ cã capione.⁊ tunc aliquo casu põt habere locũ ius accrescẽdi vt.s.dixi aliqñ mortꝭ causa capio nõ defert lucꝝ sola.imo principaliter lucꝝ defert ex alio titulo spãli.⁊ cui accedit mortꝭ cã capio tanq̃ ꝯditio adiecta illi titulo.⁊ tũc nõ ẽ dubiũ q dñium transfert principaliter ex ti.purificato ꝑ mortẽ alicuius vt pꝫ in.l.heres meus.§.fi.⁊.l.quib⁹ diebus.§.quidã titio.de cõdi.⁊ dmõ.qꝛ ergo principaliter cã trãslatõis dominij ĩmediata ẽ nõ ex mortꝭ cã capione.sed dispõ purificata ꝑ euẽtum diei habem⁹ attẽdere poti⁹ illam cãm tanq̃ principalẽ ⁊ ĩmediataꝫ ad videndũ vtꝝ hẽat locum ius accrescẽdi vt.l.cẽsoria.ff.de ver.signi.⁊.l.soci⁹ qui in ea.ff.ꝓ soc.⁊ qd no.bar.in.l.ambitiosa.C.d decre.ab or.fa.quinimo ipsa mortis cã capio veniẽs accessorie assumit na

turam

turā sue cāe pricipalis vt.l.i.§.si sub cōditōe.ff.vt leg.no.ca/
ueatur.⁊.l.si stipulatus.ff.de vsur.sup quo vide qꝺ plene po/
nit bar.in.l.i.§.ħ actio.ff.si quis test.liber.eē ius.vñ si cā prin
cipal' ⁊ imediata pp quā trāffertur ius est talis nature ꝙ in ea
nō sit locus iuri accrescēdi nō īspiciet mortꝭ cā capio sed nā il
lius principal' cāe. ¶ Tertio adde inquātū bar.dicit ꝙ qñ fit
cōcessio vsqꝫ in tertiā generationē pp virtutē istius dictōis vꝫ
induci ꝙ si durātibus illis generatōibus ius emphiteoticum
fuerit extinctū videat renouatū ipso iure vt.l.sicut in ānos.⁊
l.repeti.ff.qui.mo.vsufr.amit.ꝙ ista rō nō vꝫ bona nec cōclu
dens ſm bal.in loco allegato qꝛ fatendū est ꝙ ꝑ ista v̄ba ius
sel' quesitū alicui vꝫ renouatū in ꝑsona eius si extinguit per
dcā iura sed ꝑ hoc nō sequit ꝙ videat renouari in ꝑsona al/
terius ī quo nūꝙ resedit ita ꝙ ille vocet ꝑ ius accrescēdi. Su
per ista qōe bal.in loco allegato post multa ita distiguit ꝙ aut
ēphiteosis trāsit ad filios tāꝙ ad heredes pr̄is aut transit ad
eos vt ad filios nō vt ad heredes pr̄o casu si vterqꝫ eoꝝ adi/
uit hereditatē īpossibile est ꝙ portio ipsius postea deficiens
accrescat alteri qm̄ post aditā hereditatē nō hꝫ locū ius accre/
scēdi vt.l.i.in fi.ff.de vsufr.accre.posset tñ frater supstes lucra
ri illā ꝑtē si ⁊ q̄tenus succederet frī iure hereditario ex testō vl'
ab itestato. Aut sumus in scḋo casu in quo ꝑtinet ad filios nō
vt ad heredes ⁊ tūc ipse tenet ꝙ alter frater supuiuēs hēbit to
tū nō ꝑ ius accrescēdi sed qꝛ in illo casu ad illā ꝑtē vꝫ vocatus
qm̄ dispō que fit in fauorē alicuius generis verificat in vno i
diuiduo illius generis vt.l.sicut.in fi.ff.ꝙ cuiusqꝫ vniuer.no.
⁊ ꝓbat clare ⁊ magis ad ꝓpositū in.l.i.C.de cōdi.inser.⁊.l.
nō est sine libe.ff.de v̄.sig. Cū igit ꝓuisio fuerit fcā oībus de
genere vel oībus liberis si vnus dūtaxat supest sufficit vt vo/
cet ad lucrū qꝺ defert. Hec aūt rō nō vꝫ cōcludere qꝛ ex ista
rōe bñ infert ꝙ si tpe quo pr̄ morit vnus filius dūtaxat sup
esset ille solus admitteret.sed ista rō nō ꝯcludit ꝙ qñ tpe quo
defert ius ēphiteoticū duo repiunt qui succedūt in ēphiteosi
ḋficiēs portio vnius accrescit alteri post ius quesitū vtriqꝫ qꝛ
hic obstat regula iuris ꝙ post ius agnitū nō hꝫ locū ius accre
scēdi. Tenēda tñ est opi.bar.ꝑ primā rōeꝫ.i.pp similitudineꝫ
quā hꝫ ēphiteosis cū feudo in quo istō est exp̄ssuꝫ. Itē ꝑ tex.
no.in.c.i.iuxta fi.de duo.fra.a capitaneo iuestitis.vbi ꝓbatur
ꝙ si duo frēs receperūt feudū possidēdo ꝑ ipsos ꝙdiu viuerēt
Per ista v̄ba vꝫ actū ꝙ vnusquisqꝫ eoꝝ illō feudū debeat pos
sidere insolidū intellige nō sil' sed successiue qꝛ duo nō pñt eē
dñi insolidū sil' eadē spē dñij vt.l.si vt certo.§.si duobus.ff.cō
mo.⁊ plene in.l.iij.§.ex ꝯtrario.ff.de acqui.pos.sicut ergo ibi lo
cutio que cōplectit plures ꝑsonas refert ad eas insolidum vt
vnaqueqꝫ videat iuitata ad totā rē ita qñ quis cōcedit vsqꝫ in
tertiā generatōeꝫ emphiteosim qꝛ hoc nomē. generatio vel li
beroꝝ ex sui v̄tute cōprehēdit plures ꝑsonas.i.quotquot cōti
nētur in gnē uel sub noīe liberoꝝ iō singuli de genere vidētur
inuitari ad istā rē vel ꝓ ꝑte vel in totū sicut casus ꝯtingit qꝛ lo
cutio indefinita que refert ad rē refertur ad totū si fieri pōt ex
nā dispōis.vt.l.si in rē agat aliquis.ff.de rei vē.⁊ ibi ꝑ bar.⁊
per eundē in.l.pōpo.§.sed ⁊ his.ff.de ꝓcu. Cōsequēter q̄rit
hic bar.nūquid si ēphiteosis finita renouat in duos vel plu/
res ḋ genere ⁊ vnus eoꝝ deficiat hēat locū ad alteꝝ ius accre
scēdi.in qua qōe ꝓ eius intellectu videndū est pr̄o de v̄itate
vnius doctrie quā ipse ponit hic vꝫ.vtꝝ finita ēphiteosi descē
dentes eiusdē generis qui nō erāt cōprehēsi in inestitura pos/
sint petere illaꝫ sibi renouari.sup quo ħ bar.sentit ꝙ sic.dicit
eni ꝙ si nō fieret ista renouatio iferet iniuria petētibus.l.i.§.
ꝑmittit.ff.de aqua quot.⁊ esti.ibi aūt loquit latius dicēs ꝙ si
inestitura denegat pōt appellari ad supiorē de iure canonico
in quo admittit appellatio extiudicial'.vt in.c.cū sit romana ḋ
app.⁊ in.c.i.e.ti.li.vi.⁊ i.l.fi.de app.reci.quinimo ēt forte pos
set appellari ḋ iure ciuili ꝑ ea q̄ ponit bar.in.l.fi.ff.de app.re
ci.vel saltē recurri ad supiorē vt nō ꝑmittetur ꝙ huic petēti fi
at iniuria.vt.l.si ſuus.⁊ qꝺ ibi ꝑ bal.C.qꝺ cū eo. Super quo
articulo sūt cōsiderādi duo casus.nā aliqñ ille qui hꝫ ꝯcedere
ēphiteosim oīo si nō cōcedat petēti est alteri cōcessurus.⁊ tūc
equa est opi.bar.ꝙ sequēs de genere p̄ferat extneo.ut.l.i.⁊ ibi
hoc ponit bar.ff.de priuil.cre.facit optīe tex.in.l.ij.§.pe.ff.de
orig.iur.vbi ꝓbatur ꝙ beneficiū consuetū concedi homini/
bus certe qualitatis est quodāmodo debituꝫ ibi non peti sed
cōcedi solere ⁊c.aut cōcedēs nō est alij concessurus ⁊ tunc est
maius dubiū.nam lꝫ in.d.§.permittit nō eadem persona pe
tebat renouari beneficium sed alia que successerat in iure fun
di.⁊ sic ille tex.videatur probare opi. Bar.potes tamē dicere
ꝙ lꝫ ibi cessaret cā efficiens cōcessionis.i.ꝑsona cuius intui/
tu erat fcā cōcessio nō tñ cessabat cā finalis q̄ erat vtilitas fū/
di q̄ trāsiuerat ad volēteꝫ impetrare ḋ nouo que cā potissime
attendit indispositē vt.l.cū te.C.ḋ pac.inter emp.⁊ ven.⁊ in
l.ij.§.fi.de do.⁊ tñ ēt in illo casu lꝫ tex.dicat ꝙ fiat iniuria pōt
intelligi ꝙ fiat iniuria largo mō vt dicit ibi Io.ḋ imol.capiē
do iniuriā ꝓ qualibꝫ offensione sicut alibi ḋclarat ꝑ bar.in.l.
licitatio.§.ꝙ illicite.ff.ḋ publi.vñ nō sequit ꝙ possit reccurri
ad superiorē qꝛ ibi iniuria capit ꝓ offensa nō punibili ⁊ que
nō pariꝫ ius ḋducibile in iudicio. Reperit tñ in hoc casu ꝙ si
alius cōcurrat cū eo cui beneficiū cōsueuit cōcedi ille p̄fertur
extneo in cōcessione ḋ nouo faciēda vt.l.pe.in fi.C.ḋ loca.fū
doꝝ ciuiliū li.xi.⁊ ḋclarat Bar.solēniter in.l.vectigalia.§.i.
ff.ḋ vecti. Pro opi.tñ bar.multū facit qꝺ ponit no.bal.in.c.
i.§.aut si libellari quib.mo.feu.amit.⁊ in.c.i.§.si v̄o qualiter
feudū alie.pote.ubi dicit ꝙ si vasallus fuit priuat⁹ feudo pp
alienatōem cōsanguinei ḋ eodē genere pñt petere a dño illud
sibi iteꝝ cōcedi.⁊ hoc dictabat q̄dam ꝯstō antiqua feudorum
nō tñ si bene memini admittebant simpl'r ad petendū sibi feu
dū cōcedi sed ad redimendū feuduꝫ pecunia.⁊ iō si ēphiteota
nouus simpl'r peteret sibi cōcedi qꝺ suo generi fuerat cōces/
sum nō eēt audiēdus.⁊ hoc vꝫ verius ḋ subtilitate iuris vt di
cit hic Io.de imo.qꝛ ꝯtꝯus ex cōuentōe recipiūt.l.vt.l.ꝯct⁹
de regu.iur.⁊.l.i.§.si cōueniat.ff.depo.hoc aūt p̄cipue est ve
rum ⁊ indubitāter qñ emphiteosis eēt ꝓhibita cōcedi in vlte
riorē generationē ꝙ fuerit cōcessa.tūc enim si nō vꝫ pactū ap
positū in cōcessione ꝙ finita illa emphiteosis iteꝝ renouet vt
ē tex.sing.queꝫ ibi pōderat ang.ad hoc in aūt.de nō alie.§.ne
qꝫ illud.multo min⁹ poterit cogi inuestitor ad renouandū nō
apposito pacto.al's ergo valeret pactū interpositū sup eo.ꝙ
lex vult intñ ꝙ ēt pactū nudū pareret actōem vt.l.legitima ḋ
pac.⁊.l.inter soceꝝ.§.cōuenit.ff.de pac.dot. Bal.tñ in.d.§.si
vero dixit vnū qꝺ ē notabilius si eēt veꝝ.vꝫ ꝙ si feudū reuer
titur ad principē qꝺ est cōsuetū cōcedi ꝑ prius priceps nō pōt
illud retinere ꝓ se si aliquis petat illō sibi cōcedi ī feudū.nec
restringit si petēs sit de genere illi⁹ in cuius ꝑsona deficit feu
dum qꝺ dcm̄ in extneum ē valde dubiū.nec ꝓbat iure in illo
aūt qui eēt eiusdē generis pēdet a dubitatōe p̄cedēti. ¶ Cir
ca scḋam qōem est dicendū ꝙ si v̄a est opi.bar.s̄.relata vꝫ ꝙ
cōcedēs teneat finita generatōe de nouo cōcedere tūc sine du
bio ista renouatio hēbit eūdem effectū quē hēbat p̄cedens cō
cessio qꝛ nō fuit in ꝑtāte dñi alterare ius in p̄iudiciū noui suc
cessoris. Et qꝛ si ista ēphiteosis dꝫ cōcedi aliquib⁹ de genere
vꝫ ꝙ idem ius qꝺ cōpetebat generi comprehēso in iuestitura
transeat ad istos cū suis qualitatib⁹ ut.l.si quis filiū.§.fi.ff.de
acqui.he.⁊ hoc casu pōt intelligi doc. Bal.in.l.vna qñ nō pe.
par.qui vꝫ sequi dcā bar.hic. Et multo fortius idē eēt qñ re/
nouatio inuestiture fieret illi qui eēt cōprehēsus in inuestitu/
ra nō.n.renouatio fit ad cōfirmandū veterē ꝯtꝯum nō ad di/
minuēdū vt tradit in autē.si quas ruinas.C.ḋ sac.san.ecc. Et
pōt poni exemplū in vasallo qui petit se iteꝝ inuestiri domi/
no mortuo.vel in filio vasalli qui petit se inuestiri a dño mor
tuo pr̄e.de quo in.c.i.circa prin.q̄ sit pr̄ia cau.bñ.amit.⁊ i.c.
i.quo tpe miles inuestitura.si v̄o non pōt cogi concedens ad
cōcedendū de nouo tūc ē maius dubiū.pr̄o qꝛ.ll.quas alle/
gat bar.q̄ dicūt ꝙ in sequēti ꝯtꝯu vꝫ repetita qualitas p̄cedē/
tis vt.l.item querit.§.qui ipleto.ff.loca.⁊.l.pe.§.vxor so.ma.
⁊.l.labeo.ff.de arbi.loquunt qñ ꝯtꝯus repetit inter easdē ꝑso
nas sed hic ꝯtꝯus fit cū noua ꝑsona ergo non vident repetite
p̄rie qualitates vt.l.si unus.§.añ oīa.ff.de pac.⁊.l.pe.ff.de v̄/
bo.stipu.⁊.l.cū apud semproniū.⁊ qꝺ ibi no.ī.iud.sol. ¶ Se
cūdo qꝛ ꝯ istam doctrinā vꝫ casus in.c.i.in fi.ḋ eo qui finē fe
cit agnato.⁊ in.c.i.in fi.an agnatus uel filius.⁊ glo.or.ibi ⁊ i
c.i.§.si quis miles cōstit.feu.lota.impa.quas añ ianuā bti pe
tri ⁊c. ¶ Propter qꝺ in ista mā vꝫ distinguēdum ꝙ aut i re/
nouatōe cōcedit eadē ēphiteosis q̄ prius erat cōcessa maiori/
bus.aut cōceditur exp̄sse de nouo nō referēdo se ad ueterē cō
cessionem.aut fit cōcessio simpl'r pr̄o casu dicendū ē sine du
bio ꝙ ista nō iudicet noua cōcessio sed uetus uel subrogata
loco veteris cōcessionis.casus ē exp̄ssus in.d.c.i.in fi.de ua/
sal.decrepi.eta.ita declarat ibi bal.⁊ in.d.c.i.in fi.an ag.uel fi
lius sic debes intelligere doctrinā Bal.qui hoc tꝫ in.l.i.in v̄.

xv. quero. ff. de re. diui. Et idē eēt qn̄ vasallus cecidisset ipso iure a feudo ⁊ dn̄s remisisset sibi felloniā ſm glo. in. c. imperialem. §. insup. de phi. feu. alie. p fede. ⁊ lz bal. ibi aliter sentiat nō bn̄ dicit ⁊ ꝯriū tz in. d. l. i. in v̄. palle. ⁊ gl. ⁊ bar. post eā i. l. qd dz. ff. de ipens. ⁊ bn̄ facit tex. ⁊ ibi tetigi in. l. filio quē pr. in prin. ff. de lib. ⁊ posth. nō. n. censet vasallus cecidisse a feudo nisi dn̄s voluerit sicut dz in ēphiteota qui cecidit a iure suo vt declarat gl. ⁊ bar. in. l. ij. C. de iure ēphi. ⁊ p bar. in. l. ij. ff. d ex cep. rei iudi. vn̄ si dn̄s remisit felloniā nūq̄ cecidit vasallus a iure suo qz nō declarauit dn̄s q velit eū cadere imo cōtrariū.

¶ Scdo casu vz dicēdū q ista sit noua ēphiteosis ⁊ q inter ipsos inuestitos nō sit locus iuri accrescēdi p ea que dcā sunt. ⁊ p tex. maxie in. c. i. in fi. de eo qui finē fecit agnato. ⁊ ita tenz bal. in. d. §. si quis miles. ⁊ clarius in. d. c. i. an agnatus vel filius. ⁊ lz loquat ibi qn̄ pria inuestitura fuit extincta p refutatōem quā fecit ille qui de nouo debebat inuestiri vel alius vt aliquis de nouo inuestiret. Eadē tn̄ rō vz esse in casu nr̄o qn̄ inuestitura fuit finita qz nō extendebat vlterius ex quo cōcedens voluit de nouo cōcedere. ¶ Tertio casu bal. dicit q in dubio cōcessio vz noua qz noua cā parit nouū effectū qd forte pōt verū esse qn̄ pria inuestitura fuit extincta p volūtariā renūciatōez quare. n. renūciat veteri nisi vt inducat noua sed qn̄ inuestitura fuisset extincta pp cōcessionē limitatā ⁊ noua fieret his qui sunt eiusdē generis. tūc forte pōt pcedere opi. cōis. nā ista inuestitura vz fcā cōtēplatōe generis p̄teriti in quo ēphiteosis durauerat. ⁊ sic quodāmō mens ptiū vz esse vt illa subroget loco istius. Et ad mā3 quā. s. tractaui dū dixi q qn̄ dat pecunia p ēphiteosi nō hz tūc ex cā lucratiua. vide bal. qz hoc determinat in feudo multū elegāter in. l. si quā. C. de op. lib. Ad aliud ēt qd dixi de feudo īdiuisibili vtrū vno mortuo ptineat ad aliū p ius nō decrescēdi vide qd elegāter ponit Jo. an. qui hāc qōem diffuse disputat in rubrica de feudis in addi. spec. arguēdo ad ptes. Itē dū dixi q si cōcedit feudū duob⁹ ⁊ cuilibet eoꝝ nūc vnus succedit alteri ēt in feudo nouo. vide bald. qui hoc tz ⁊ disputat plixius in. l. vna. C. qn̄ nō pe. par. Sciat ēt q qn̄ ex ꝯsuetudine vel ex forma statuti vasallus posset alienare feudū suū ⁊ ex eodē statuto cōsanguinei vasalli deberēt p̄ferri alijs nō tn̄ p̄ferētur dn̄o si cōcurrat cū eis vt nōbilr declarāt bal. ⁊ ang. sequēdo guil. de cu. in. l. impatores. la. ij. ff. d pac. ¶ Itē aduerte ad intellectū penul. qōis. qz tex. i. c. i. §. si vo. q̄liter oliz feudū alienari poterat loquit in alijs termis q̄ qd nr̄a dū tex. dicit q si vasallus īfeudatus a priovasallo post q̄ extinctū est ius suū offert se paratū denuo p̄stare id qd p̄stabat prius dz iteꝝ inuestiri. hoc. n. inducit ibi de equitate pp duplicē cām. prio qz iam habuerat ius in ea re. Scdo qz durū erat q priuaret iure suo ex casu idest fcō alterius q̄ nō hn̄t locū in casu nr̄o. tex. ēt in eo. ti. §. fi. dū dicit q si feudū fuit alienatū agnati admittūtur ad redimēdū ⁊ p̄ferunt dn̄o nō loquitur in terminis nr̄is qz ibi illi quibus ꝯcedit hec facultas erāt successuri in feudo si nō fuisset alienatū. vn̄ signāter dicit ibi tex. q hoc cōpetit eis si feudū sit p̄nū vn̄ illa iura nō faciunt ad materiam nostrā. nec esset concedendū hoc q nō cōprehēsi in inuestitura admitterentur ad redimendum emphiteosim per iura illa que loquuntur in alio casu.

Si stipulatus.

Verba stipulationis clara non recipiunt interpretationem ex voluntate promissoris. h. d.

Si stipulatus.

Stipulatio iterposita p vna psona extēdit ad aliā sine qua cōmode effectus stipulatōis in psona exp̄ssa nō posset hr̄e locū. h. d. ſa est ibi ⁊ latius. tertia ibi. nā ⁊ si stipulatus fuero. ¶ No. prio q ēt dispō stricti iuris extēdit vbi si nō extenderet dispō in casu exp̄sso nō cōsequeret suū effectū. ⁊ hanc regulā ponit bar. in mā statuto rū in. l. oēs populi. ff. de iusti. ⁊ iu. ⁊ p istā. l. dicit Jo. de imo. posse inferri ad qōez de qua tractauit in. l. cū filius. §. i. s. e. vz vtrū dilatio cōcessa cruce signatis p superiorē extēdatur ad fideiussores eoꝝ. sup qua vide bal. plene in. l. quotiēs. C. de p̄ci. impe. offe. ⁊ tex. ⁊ qd ibi no. in. l. fi. in fi. C. de execu. rei iudi. vel de vsur. rei iudi. pōt ēt ⁊ tertio induci ſm Jo. de imo. ad qōem no. quā mouet spec. in ti. de treu. ⁊ pace in. §. i. v̄. fi. vbi dixit q si aliquis facit pacē pro se ⁊ pro oibus de pte sua seu pro his qui sunt de sua pte. ⁊ vnus ex his qui faciunt pacē offendat aliquē de consanguineis alterius maxie qui iuuerat eum durāte discordia incidit in penam ⁊ vz fregisse pacē qd dcm̄ ppetuo no. qz decidit singlr̄ q sub ista clā p his qui sunt de pte sua cōprehēdunt nō solū qui adiuuāt in bello vel in discordia. sed ēt ꝯsanguinei qui se nō interposuerūt. p qua ꝯclusione do tibi tex. singularē quē ibi no. Bar. ad hoc in. l. i. C. si rector puincie p quē ibi decidit q appellatōe pticipum ⁊ cōplicū veniūt cōsanguinei ⁊ ꝯsiliarij illius qui sic paciscit seu de quo dispō loquit lz aūt in casu. l. nr̄e vxor veniat ⁊ cōprehendat in stiplōne. nō tn̄ sic eēt si aliquis faciēdo pacē cū altero pmitteret sub pena illū nō offendere. tūc. n. si offenderet vxorez nō cōmitteret pena qz iniuria illata vxori vz illata uiro ficte ut. l. eū qui nocentē. §. fi. ff. de iniur. nō uere. ⁊ stipulatio nō trahit ad casum fictū. ita disputādo dterminat singu. Jo. an. in mercu. sua in regula frustra d reg. iu. Tangit ēt hic Jo. de imo. no. qōem q̄ posuit Jo. an. in addi. spec. in ti. d treu. ⁊ pace p̄allegato nūquid si unus ex faciētib⁹ pacē frangit pacē offendēdo p̄stans sibi auxiliū siue opē incidat in illā penam in quā ex forma. l. uel statuti incidit fractor pacis cui augeret pena pp pfidiam. Super quo cōcludit Jo. an. ⁊ sequit hic Jo. de imo. q ēt si p̄stans opem ignoret pacē frangi nihilomin⁹ tenent pena qua est ligatus pricipalis per. l. vtꝝ. ff. ad l. pōpeiā de par. ⁊ p. l. is qui opē. ff. de furto. in quib⁹. ll. pbat q ferens opē punit respcū qualitat inherētis pricipali ⁊ augetur eius pena lz illa qualitas in eo nō sit. ⁊ hanc ꝯclōnē sequitur bar. in. d. l. libert quos. §. posthum⁹. ff. de ali. ⁊ ci. lega. inducens illā. l. in argumētū sed ista pria opi. vz verior p iura. s. dcā que pprie loquunt de mā. Vtꝝ aūt sicut ex persona pricipalis augetur pena ita diminuat Bar. sentit q sic in. d. l. is qui opē sed in. l. qui ſuum. §. itē placuit eo. ti. dicit p illum tex. ⁊ p tex. in. l. si quis id qd. §. fi. ff. de iurisdi. om. iu. q pena ferentis opem nō diminuit sz attēditur psona ipsius opē p̄stant ⁊ idō intellige hoc eē veꝝ si fcm̄ qd fit a principali delinquēte lz sit impunibile quo ad eū est tn̄ delictū in se qz si nō eēt delictum nō teneret opē p̄stans vt. l. si is qui. §. si titiū. ⁊ ibi p bar. ff. e. ⁊ idō dicebat ang. no. in ꝯsi. suo. cclxxxij. q si ex forma statuti offensus pōt facere vindictā impune ꝯalius ferēs opem ipsi offenso puniet qz qualitas principalr̄ faciētis nō excusat eū qm̄ hic principalr̄ faciēs eximit a pena pp qualitatē inherētem psone sue nō tn̄ statutū extinguit delictū alle. bar. in loco p̄alle. Bal. aūt in. l. vt vim circa mediū. ff. de iusti. ⁊ iur. dicit q hoc ē veꝝ si ille qui fert opē principaliter offenso apponit manū ad vindictā. secus si simpliciter associet faciētem nō. n. pōt puniri quasi aliquid fecerit sed quasi associauerit faciētem actum illicitū. ⁊ sic nullam meret penam. ⁊ hoc dcm̄ est valde equū sed de iuris rigore est dubiū. qz ex quo associare aliquē ad actū delicti ē ferre opem nō video q̄uo nō possit puniri ex quo p̄stat opem dlicto lz psona pricipaliter cōmittens sit immunis a pena. in casu aūt ecōuerso de quo. s. diximus vtꝝ pēa augeat i opem ferente pp qualitatē pricipaliter delinquētis debes scire q bal. in. l. nō idō minus. C. d accu. in ver. iiij. q̄ro iuxta finē qōis que ē multū plixa in effectu tz ꝯ bar. mouet quia ſm hoc sequeret q si decurio mādat plebeio q cōmittat homicidiū q ipse posset attenta psona homicidiū cōmittētis puniri ad bestias vel ad furcā. sicut plebeius cū tn̄ ipse si pricipaliter delinqueret nō puniret ad istā penā. sz hoc ē falsuz ſm eū p. l. moris. §. iste fere. ff. de pe. vbi simpliciter decurio phibet affici tali pena. ergo istud dcm̄ nō pcedit. vn̄ infert ibi ꝯ bar. q si popularis p̄stat opē magnati nō puniet maiori pena pp magnatē principaliter delinquētē. Ad. l. vtꝝ rn̄det q ē ibi spāle pp enormitatē cris vel qz ibi auget pena pp qualitatē que ī est offenso p sua ꝯclusione facit optīe tex. in. l. i. in prin. ff. ad l. corne. de sicca. iūcta. l. iij. §. fi. eo. ti. Dz enim in. l. i. in pri. q ille tenet. l. cornelia. de sicca. qui facit vel fieri facit homicidiū ⁊ postea in. l. iij. in fi. simplr̄ dz q honestiorib⁹ infert pena deportatōis. īferiorib⁹ aūt pena capit possz aūt cōtingere q homo honestus mādaret fieri homicidiū p vilē psonā. ⁊ ſz doc. Bar. mandās deberet puniri vt illa persona cū tn̄ tex. in. d. l. iij. in fi. simplr̄ dicat q punitur alia pena. Tu aūt sequere opi. bar. tanq̄ verā ⁊ ad dcā iura rn̄de q aliqn̄ pena imponit maior pricipaliter delinquēti. nō qz plus videatur dlinquere sed qz minor reuerētia ⁊ respectus sibi debetur. ⁊ tūc pena q̄ imponitur sibi nō augetur in mādante vel opē ferēte in quo ē diuersa rō ⁊ cui debetur maior reuerētia. Aliquādo pena augetur ī pricipalr̄ delinquēte qz plus vz delinquere q̄ alius qui nō haberet

beret illā qualitatē ⁊ tūc eadē pena debetur opē ferēti ⁊ mādā
ti licet in eo nō sit ista qualitas. ⁊ ꝑ h hēs expeditos istos articu
los notabilr. ¶ Ex glo. opponitur contra istū tex. de. §. sed cū fcm̄
insti. de stip. ſuo. vbi dr̄ ꝙ qn̄ ſuus stipulat fcm̄ ista stipulatō
nō cōmittit si dn̄s ꝓhibeat vti via ⁊ illo fcō. sed si ꝓhibeat
ipse ſuus huius contrarij timore dixerunt pe. ⁊ ray. hic ꝙ est dria
stipulatōis. nā si stipulatio interponit negatiue vt in tex. nr̄o
tūc hȝ locū. l. ista. ita ꝙ in isto casu si dn̄s ꝓhiberet cōmittere
tur stipulatio. si vero stipulatio ꝯcipiat affirmatiue sicut in. §.
sed cū fcm̄ tūc nō cōmittit stipulatio si ꝓhibeatur dn̄s vel ali
us a stipulāte. sed ang. ⁊ Jo. de imo. dicūt ꝙ ista dria est ꝯtra
mētē ⁊ rōem huius lr̄e v̄ba. n. negatiue hic posita equipollēt
affirmatiue ⁊ idē significāt vt pȝ in. l. si sic stipulatus fuero. in
tex. ⁊ glo. s. e. vn̄ ista solutio īponit. l. v̄bis ꝑꝑ qd̄ ipsi dicūt ꝙ
aut querit vtrū in terminis. l. nr̄e uel. §. sȝ cū fcm̄ cōpetat actio
ipsi stipulāti si alius ꝓhibet ⁊ tūc cōpetit vt hic dr̄ aut querit
vtrū cōpetat actio ipsi ꝓhibito ⁊ nō cōpetit. Sȝ ista solutio vr̄
destruere tex. in. §. sed cū fcm̄. vbi dr̄ exp̄sse ꝙ ex ꝓhibitōe fa
cta dn̄o nō cōmittit stipulatō nec dicit ꝙ nō cōmittat ipi dn̄o
sed simplr̄ ꝙ nō cōmittit vn̄ si aliquid subaudias vȝ nō cōmit
titur ipsi dn̄o ista solutio diuinat ad tex. ⁊ non vr̄ v̄a. Pōt tn̄
forte admitti ista subauditio ꝑꝑ ea que dicūtur in. §. p̄cedēti. i
quo agitur qn̄o ex stipulatōe ſui acquiratur actio dn̄o. vn̄ clā
que sequitur postea aduersatiue vt ꝓprie aduersetur p̄cedenti
bus pōt intelligi ꝙ stipulatio nō cōmittitur. s. dn̄o. Potes ēt
dicere nihil diuinādo ꝙ cū ſuus sit ꝑsona accessoria ad dn̄m
nō est ꝯueniēs ꝙ dn̄s tanq̄ accedēs faciat cōmittere stipula-
tionē qr pn̄paliter nō regulatur ab accessorio vt. l. ij. §. fi. ff. de
iure codi. nisi forte ille qui stipulatur cēseretur eadē ꝑsona cū
illo principali ita ꝙ caperetur ꝓ vno sicut pȝ in viro ⁊ vxore
filio ⁊ pr̄e ⁊ similibus ut pȝ in. l. i. ff. de ritu. nup. ⁊. l. fi. C. de
īpu. ⁊ ali. substit. Vel dic scd̄o ⁊ forte istud ē v̄ius ꝙ quāuis
vxor ⁊ maritus qui stipulant cōprehendant se ad inuicē vel
illos qui sūt de familia sua non tn̄ sequit ꝙ seruus qui stipu-
latur fcm̄ debeat cōprehēdere dn̄ȝ qr licet cōueniens sit ⁊ decēs
ꝙ vxor cōmittet viruȝ ⁊ ecōuerso ⁊ ꝙ familia cōmittetur dn̄m non
tn̄ ecōuerso est cōueniēs aut frequēter cōtingit ꝙ dominus cōmitte
tur seruum. Franciscus aretinus.

Si quis stipulatus.

Si electō cōceditur stipulatori ꝑ futurū subiūctiui post electiōem nō lȝ
variare si vero ꝑ futurū indicatiui lȝ variare vsq ad
lit. cōte. h. d. ſa est ibi an aūt. ¶ No. pr̄io ibi quē elegerit ⁊c.
ꝙ post electōem secutā in alternatiua dȝ sequi petitio ⁊ libel
lus certus qn̄ electio erat in ptāte stipulatoris qr ex quo pōt i
certū certificari libellus alternatiuus nō deberet admitti sec⁹
si electio erit in ptāte ꝓmissoris tūc eni nō deberet actor pete
re vnū ex alternatiuis. qr peteret plus cā vt insti. d act. §. plus
sed vtrūq alternatiue, ꝓut debetur. vt. l. vbi aūt. §. qui illud. s.
eo. ⁊ ibi no. ¶ Scd̄o no. ibi solus in obligatōe ꝙ electōe se-
cuta solū id qd̄ eligitur remanet in obligatōe qd̄ itelligit bar.
⁊ cōiter moder. qn̄ electio eēt inuariabilis. secus si posset vari
ari qr tūc vtrūq duraret in obligatōe. Et idē dixit in. l. si stipu
latus sum dāmā. s. e. qd̄ ꝓbat. qr si solū id qd̄ est electū rema
neret in obligatōe tūc esset fcā executio post electōeȝ. ergo nō
admitteret variatio vt. l. apud aufidiū de opti. leg. cū ergo ad
mittat ex hoc datur intelligi ꝙ adhuc vtrūq est in obligatōe.
Sȝ ista rō nō vr̄ sufficiens. qr per hoc ꝙ sit nata obligatio ad
vnū p̄cise ⁊ in alio obligatio sit extincta nō dr̄ ita fcā executō
sicut qn̄ trāslatū est dn̄iū ipso iure. vt pȝ ex his que dicētur in-
ferius ad intellectū. l. huiusmōi. §. si stichū. ff. d le. i. Jnde est
ꝙ lȝ pr̄ia obligatio sit nouata ⁊ trāsfusa in aliā nihilominus
admittit purgatio more. vt. l. i. in prin. ff. de le. ⁊. l. i. §. itē si ita
ff. ad. l. fal. que nō admitteretur si diceretur fcā executio ipso
iure vt pȝ in. l. si is cui. ff. de le. ij. ⁊ ibi ꝑ bar. vn̄ ego dixi in. l. si
stipulatus sim dāmā ꝙ donec varietur electio respcū p̄ntis sta
tus v̄e est extincta obligatio quo ad aliā rē ⁊ ista sola est in ob
ligatōe ⁊ hoc ꝑ istū tex. nō cauillādo lr̄aȝ dū dicit simplr̄ ꝙ so
la res electa est in obligatōe. ⁊ postea in v̄. an aūt querit vtruȝ
possit variari electio. ⁊ sic vr̄ primū dcm̄ referri ad vtrūq ca-
sum. Ex his infertur ꝙ si fcā electōe in qua pōt stipulator va
riare vel debitor re electa moriatur ēt si moriatur ante moraȝ
creditoris dūmō debitor ipse non sit in mora res ꝑibit ꝑiculo
creditoris ⁊ reus nihil tenebitur āplius p̄stare. glo. est singlis

⁊ vnica quā tenebis mēti in. l. stichū aut pāphilum. in prin. ff.
de solu. super verbo eque. quā glo. impugnant ibi bar. ⁊ ang.
⁊ saluant eā solum qn̄ creditor ipse esset in mora per. l. qui de
cē. in prin. ff. e. ti. sed Jo. de imo. sequitur ibi gl. qr. l. pignus.
C. de pig. ac. per quā bar. ibi, reprehendit glo. loquitur in alio
casu. vn̄ Jo. d imol. inheret regule q̄ dicit ꝙ per interitū spēi
que est in obligatōe debitor liberat vt. l. si ex legati cā. s. e. sȝ
ipse nō vidit difficultatē que mouetur hic qr bar. hic negat ꝙ
sola res electa sit in obligatōe qn̄ pōt variari in electōe. ego tn̄
sequor illā gl. ex mēte istius tex. ⁊ ex his que. s. dixi. ¶ Ter
tio no. ibi respiciēdus erit ⁊c. ꝙ p̄tendenti ius ex ꝯtractu sunt in
spiciēda verba ꝯtractus. sicut cuȝ querit de virtute priuilegij in-
spiciēda sunt v̄ba priuilegij vt in. c. porro ex de priuileg. facit
tex. in. l. fideiussores magistratuū. §. fi. j. de fideiuss. ¶ Vlti-
mo no. ibi donec iudiciuȝ dictet ⁊c. ꝙ facultas variādi stipu-
latori cōpetit vsq ad litē cōte. ⁊ nō vltra ne si vlterius posset
variari auferreret defensio reo ꝙ eēt incōueniēs. Ex glo. op-
ponit ſm Bar. contra istum tex. inquātū hic ꝑmittit variatio vs-
q ad litem cōte. naȝ vr̄ ꝙ postq̄ libellus fuit oblatus parti ēt
ante litē cōte. nō admittat variatio ꝑ tex. i autē. qui semel. C.
qn̄o ⁊ qn̄ iudex. vbi dr̄ ꝙ libello oblato parti actor cogitur ꝑ-
sistere ⁊ finire litē super actōe p̄posita. sed bar. r̄ndet ꝙ ꝑ illaȝ
autē. ꝓhibetur suspēsio ⁊ dilatio litis nō variatio ⁊ mutatio.
qd̄ dcm̄ sine dubio ꝓcederet qn̄ aliquis renūciaret actōi p̄po
site ⁊ vellet intētare aliaȝ actōem lȝ ex eadē cā. vt pȝ in. l. cū fū
dus. §. fi. ff. de ui ⁊ vi ar. ⁊ in. c. pastoral' de cau. pos. ⁊ ꝓprie.
quā decretalē adducit ēt hic Jo. de imol. ita ꝯcludit bar. post
odof. in. l. edita. C. de edē. ⁊ sequit ibi Sali. ⁊ Bal. in auten.
qui semel qn̄o ⁊ qn̄ iudex. ⁊ satis ꝓbat in corꝑe in autē. de ex
hi. ⁊ intro. reis. §. oēm in v̄. ⁊ si quidē vbi pȝ ꝙ dispō illius au
ten. q̄ cogit actorē ad ꝓsequēdam litē loquit in actore absen-
te cōtumace. nā in p̄sente vult obseruari leges veteres. si er-
go actor est p̄sens ⁊ vult mutare actōem an lit. cōte. non loqui
tur ille tex. nec aūt. qui sel' que inde sumit. sed dubiū facit i ca
su nr̄o qr cū vna ⁊ eadem actio cōpetat ꝓ ābabus rebus con-
tētis in alternatiua vt. l. si duo. j. e. ⁊ ibi diximus nō vr̄ ꝙ i ea
dem actōe ista varietas admittat qr eadem rōe renūciādo pri
me instātie nō pōt actor ꝓponere eādem actōeȝ ſȝ bar. in. d.
l. edita. R̄ndendo dicas ꝙ illud dcm̄ est veꝝ quādo eadē actō
ꝓponit ad idē secus si ꝓponat ad diuersaȝ rē ar. l. cū qr ⁊. l. cū
de hoc de excep. rei iudi. ⁊ hoc ē qd̄ sing. voluit hic bart. cui⁹
dcm̄ adde ad ea q̄ ipse posuit in. d. l. edita. Jtem inquantum
Bar. hic dicit ꝙ ille qui renūciat liti ⁊ actōi ꝓposite sup vna
re videret renūciare ēt actōi ꝓponende ꝓ alia re si renūciatō
⁊ pactū eēt exp̄ssum vt. l. postq̄ liti. C. de pac. vn̄ intelligit istū
tex. ꝙ pactū fuit interpositū sup vna ⁊ hoc exp̄sso ꝙ intēde-
bat agere ꝓ alia. vel ꝙ ista. l. loquit in pcō tacito qd̄ nō exten
ditur ad aliā rē vel ꝑsonam. Dic ꝙ iste solutōes nō sūt neces
sarie qm̄ qn̄ electio cōpetit creditori pactū interpositū super
vna ex rebus alternatiuis nō extendit ad aliā secus si electio
eēt ꝓmissoris ita distinguit glo. ⁊ sequit ibi bar. in. l. si vn⁹. §.
si, stipulatus. ⁊. §. si hoieȝ. ff. de pac. ⁊ tangit ēt hic Jo. d imo.
⁊ bn̄. ⁊ rōem dr̄ie vide ꝑ bar. in. d. §. si hoiem. ¶ No. tn̄ sin-
gulr̄ doctrinā bar. dū vult ꝙ tacitū pactū nō extendat ad aliā
reȝ vel ꝑsonā ꝑ quā limitat tex. in. d. §. si stipulatus q̄uis quo
ad ꝑsonā cōprehensaȝ in pacto tacito fauorabilius sit tacitum
pactū ad liberādū q̄ exp̄ssuȝ vt ē casus no. ⁊ ibi ꝑ bar. ⁊ alios
in. l. ij. C. de pac. Et qr bar. dicit ꝙ ille qui recedit a re petita
in libello ⁊ eligit aliam vr̄ facere pactū de nō petēdo respectu
rei q̄ prius erat electa. Et ex hoc infert ꝙ si iste qui pr̄io va-
riauit vellet ſo variare ⁊ redire ad rē quā pr̄io elegerat nō pos
set qr obstaret sibi exceptō pacti. d. Jo. de imo. hic dicit pr̄io
ꝙ istud nō hr̄et locum si nihil fuissȝ deductū in libello. sȝ pri
ma electio fuisset extraiudicialis qr recedēdo ab ipsa ⁊ eligendo
ſo aliā rem nō videret fcm̄ pactū de nō petēdo ⁊ hoc nō ne-
garet bar. qr tex. in. l. postq̄ liti nō loquit in renūciatōe extraiu-
diciali. si vero res pr̄io electa fuissȝ petita in libello adhuc cre
dit ꝙ si aliquis tertio loco eligendo vellet redire ad rē q̄ pri-
mo elegerat ꝙ hoc posset ꝑ ea que no. Jnno. ⁊ Jo. an. in. c.
pastoralis de cau. pos. ⁊ ꝓprie. ¶ Nō ob. tex. in autē. qui se
mel ſm eū qr illa loquit qn̄ quis vellet variare tpe sibi nō con
cesso a lege sȝ in casu nr̄o ⁊ i. c. pastoralis ille qui variat hoc fa
cit ex. l. ꝑmissiōe. ergo vr̄ ꝙ qn̄cūq possit variare vsq ad tē-
pus ꝑmissum a lege. ¶ Tu vero dicut superius declaraui ꝙ

cū petitio alterius rei cōsideretur vt noua actio. ꝛ alia cā recedere ab vna actōe ꝛ trāsire ad aliā ante lit. cōte. nō est ꝓhibitū per autē. qui sel. nec bar. fundat se ꝑ illā autē. quo ad istā ꝯclonē sed fundat se in hoc vt dixi qꝛ si res prio loco electa fuit petita in libello cū sit postea electio alterius rei vꝫ renūciari actioni ꝓposite ꝓ re prio electa ꝛ sic fieri pactū de nō petendo vt l. postq̄ liti ꝑallegata. vñ opi. bar. vꝫ vera qm̄ vt dixi ꝓinde ē ac si vni actōi ꝓposite esset renūciatū intētaretur altera ex qua renūciatōe resultat pactū de nō petendo. nisi forte dicas q̄ l. postq̄ liti nō hꝫ locum qm̄ expsse a iure ꝑmittit variatio vt pꝫ ex no. in. c. pastoral. sꝫ hoc nō bene ꝓbat iure. qꝛ in casu. c. pastoral. primū remediū intētatuꝫ non tollit sed suspendit vt ibi dꝫ expsse in tex. ꝛ nō est mirꝫ si ad illō pōt rediri sꝫ hic scā electōe scō loco ius quesitū ad primā rē tollit inspecto statu de p̄senti vt declarani supius in ista. l. in notabilibus ꝛ in. l. stipulatus sum dāmā. ꝫ. e. vñ ꝫm opi. quā tenui in dcis locis istud dcm̄ Jo. de imo. nō ꝓcederet sed si teneremus opi. bar. in. d. l. stipulatus sum dāmā. q̄ ꝑ electōem scām de vna re alia non desinat eē in obligatōe qm̄ nō pōt variari tūc magis ꝓbabiliter ꝓcederet opi. sua ꝑ. d. c. pastoralis. Posset ēt dici q̄ et si ꝑ scōaꝫ electōem alia res desineret eē in obligatōe adhuc tamē admitteret variatio vt ipse dicit. qꝛ desinit eē reuocabilr nō irreuocabilr ꝛ forte vt non restringamus ista iura h opi. est verior restringendo. l. postq̄ liti. vt dictū est ad casus ex quibus ex dispōne iuris non conceditur expresse facultas variandi.

Si quis ita stipulatus.

Promissio d satisdādo nō cōmittit nisi quatenus interest. Uel sic ꝛ clari⁹ Qui ꝓmittit alicui satisdare tenetur si ꝛ quatenus reus principal' nō est soluēdo q̄ cōsideratꝛ ex facultatibus rei cōueniēdi. h. d. scd'a ibi nisi. ¶ In tex. ibi nisi ꝛc. ista dictio nō ponit correctiue ꝫm dy. bar. ꝛ moder. sed modificatiue. q. d. q̄ ille intelligitur eē locuplex qui hꝫ idoneas facultates ꝛ est ꝑsona legalis. ꝛ que faciliter pōt conueniri. ¶ No. prio q̄ stipulatio seu ꝓmissio de satisdādo cōtinet scm̄ qō pꝫ qꝛ si nō p̄statur cōmittitur stipulatio ad interesse. sicut dꝫ in sili in. l. illa stipulatio. §. i. ꝫ. e. ꝛ ꝑ istā. l. pōt sumi arg. inquātū dꝫ in ea q̄ si nō p̄statur satisdatio stipulatio nō cōmittitur qm̄ reus est locuplex ad. q. no. quid si fideiussor dꝫ p̄stari ex forma. l. vel statuti vtrꝫ si principalis ꝓmissor est euidēter locuplex ꝛ soluēdo pōt sibi remitti fideiussio. sup quo bar. dixit singlr q̄ sic in. l. quicūq3. C. de fun. pa. li. xi. ꝑ illū tex. vbi cōcludit q̄ si ex forma statuti officialis nō admitti nisi prius p̄stita satisdatōe nō dꝫ exigi ista satisdatio qm̄ official' est euidēter soluēdo. Cōtrariuꝫ tꝫ ang. ꝛ forte melius in. l. postq̄. §. impator. ff. vt leg. no. ca. ista eni satisdatio dꝫ p̄cedere administratiōem officij ꝓ forma. vñ nō vꝫ q̄ possit obmitti ēt si cesset cā forme introducte. vt. l. si fundus. ff. de reb. eo. ꝛ bar. in. l. cū hij. §. eā aūt. ff. de trāsa. posset tñ forte supior admittere fideiussorē minus idoneū in isto casu ꝑ ea que hn̄tur in. l. i. ff. in ius vo. vt eant ꝫm vnā lec. dūmodo nō eēt totaliter nō soluēdo. q̄ aūt ista p̄statio fideiussoris que dꝫ fieri anteq̄ officiali p̄statur administratio sit d forma sat. ꝓbatur in. l. i. ꝛ. ij. C. de tu. ꝛ cu. qui sati. nō dedit. facit optie qō tradit bal. in. l. si tutor. C. in quib. casi. in integ. resti. nō est neces. Dixit tñ alibi bal. q̄ official' qui dꝫ recipe fideiussorē ab accusato uel inquisito ex forma statuti nō tenetur i sindicatu si obmisit recipe fideiussorē ꝛ tpe exactōis faciende principal' est soluēdo. ita no. ipse elegāter ꝑ illū tex. in. l. i. §. si magistratus. in fi. ff. de magis. cōue. Illud ēt scias q̄ qui ex ꝓmissione tenet satisdare intelligit q̄ dꝫ cōuenire fideiussoreꝫ in loco vbi scā est obligatio principal'. vt. l. si fideiussor. §. si necessaria. ꝛ ibi ꝑ bar. ꝛ alios. ff. qui satisd. cog. ¶ Scdo no. ibi nisi ꝛc. q̄ aliquis dꝫ idoneus nō solū facultatibus sed ēt ex legalitate ꝛ ꝓbitate morū. cōcordat tex. in. l. scire dꝫ. §. pe. ff. de tu. ꝛ cur. da. ab his. Et ex hoc infert hic pau. de ca. q̄ si est publica vox ꝛ fama q̄ aliquis sit bonus obseruator promissorum suorꝫ seu fidei date ipso facto dicatur esse idoneus ita q̄ non possit recusari pro nō idoneo fideiussore uel per ptem vel per approbatorem cōis qui fuit in aliquibus locis deputatus ad approbandū fideiussores idoneos intantū q̄ si repelleret posset agi cōtra eū actione iniuria. vt. l. si vero. §. i. ff. qui satisda. cog. ꝫm eum habeo quādā apostillā in lec. do. pau. qui repbēdit istud dictū ꝛ dicit moder. tenere ꝯtrium in. l. ij. ff. qui satis. cog. qui vtuntur ista ratione. qm̄ si iste admitteretur vt idone⁹ fideiussor posset creditor incurrere dānum si fideiussor moreretur prius q̄ esset exactus. quia forte heres suus nō esset ita legalis. ꝛ tñ fideiussor principaliter assumitur vt q̄ nō potest debitor cōsequi ex bonis rei cōsequat ex bonis fideiussoris vt insti. de replica. §. fi. ꝛ hāc doctrinā credo eē verissimā. ꝓ verba istius tex. in fi. ꝛ. d. l. ij. in pri. dꝫ enim hic q̄ nō taꝫ patrimonio q̄ fide quoq3 quis idoneus estimet. dictio aūt quoq3 q̄ ē implicatiua ꝛ dictio ēt que ponitur in. d. l. ij. q̄ silr iplicāt significāt q̄ vtrūq3 requirit copulatiue quasi dicat nō soluꝫ dꝫ esse idoneus facultatib⁹ sed et legalitate ꝛ fide. ꝛ sic alterꝫ istorꝫ nō sufficit vt. l. si heredi plures cum mā. ff. de cōdi. insti. Pro ista ꝯclusione facit optie tex. cū glo. in. l. i. ꝛ. ij. ff. de in ius voc. vt eant ꝑ locū a spāli qꝛ ibi recipitur fideiussor nō idoneus d p̄sentādo aliquē in iudicio. ex eo qꝛ uerisimile ē q̄ principalis dō fidem iplere dēbeat. vñ dicit ibi bar. ꝛ bal. q̄ ex hac silitudine qm̄ fideiussor dꝫ dari ex cōuentōe vel ex. l. dispōe in alio casu nō admitteret fideiussor nō idoneus. sicut ergo nō admittitur fideiussor q̄uis uerisilis sit ex ꝑsona principalis id qō ꝓmittit suari. ita si sit uerisimile ex ꝑsona fideiussoris fidē suari dūmō nō adsint facultates ꝑ hoc non iudicabit idone⁹ fideiussor. ¶ In glo. posita sup uerbo ꝓ centū ibi uel dic in hac ij. lec. glo. p̄supponit q̄ aliquis ꝓmisit ꝓ centū dare reum ꝛ fideiussorē. ꝛ q̄ si dedit reū ꝛ nō dedit fideiussorē tenent ad interesse ut dꝫ in tex. sed hoc ē diuinare ad lr̄am q̄ soluꝫ dicit q̄ aliquis ꝓmisit satisdare. vñ possumus dicere tenēdo hunc intellectū q̄ iste tex. ꝓbat singlr q̄ ille qui ꝓmittit satisdare ꝓ certa q̄titate vꝫ ꝓmittere q̄ ēt dabit reū principalē. qꝛ obligatio fideiussoria que cōtinet noīe satisdatōis vt. l. i. ff. qui satis. cog. nō pōt ꝯsiderari sine pricipali. ꝛ iō in stiplōne d satisdando subintelligit ꝑsona sine qua al's nō possꝫ ꝯsistere vt. l. si stipulatus fuero. ꝫ. eo. ¶ In ea. glo. ibi qui satisdare in fi. glo. ista sꝫ bar. in. l. qui satisdare ꝑalleg. ꝛ ang. in. l. quotiēs. ff. qui satisda. cog. dꝫ ꝯclarari hoc mō q̄ qui accepit ignorāter fideiussorē nō idoneū nō possit petere iterꝫ sibi cauere sꝫ tñ possit agere ad interesse quāti sua interest fideiussorē fuisse idoneuꝫ estimat aūt hoc interesse si fideiussor ē idoneus facultatib⁹ sꝫ forte nimis potēs vel cauillosus vel rixosus q̄to minus venderet nomē debitoris ꝫm bar. h ꝑ. l. i. §. si heres. ff. ad trebe. ꝛ lꝫ iste sit bonus modus ꝯsequēdi interesse de p̄senti posset tñ agi al'r qꝛ possem petere cōdēnari ꝓmissorē ad oēs sumpt⁹ si quos facerē in lite mouenda ꝓpter qualitatē ꝑsone cū qua verisilr sum litigaturus. casus ē no. quē ibi no. bal. in. l. nouissime. §. pe. ff. q̄ fal. tu. auc. ¶ Scias ēt ꝓ cōplemēto māe q̄ qm̄ fideiussor dꝫ p̄stari offō iudicis sicut pōt peti q̄ p̄stet d nouo fideiussor si prim⁹ nō erat idoneus. ita si prim⁹ efficiat nō idoneus ex eo qꝛ creuit litꝫ extimatio ex postfcō. vel pmoniū ꝓ cuius estimatōe ē datus fideiussor. casus ē no. quē ibi ponderant bal. ꝛ Ang. ad hoc in. l. si quo tpe. in prin. ff. de pe. here. ꝛ ad mām vide glo. ꝛ qō ibi ponūt moder. in. l. si stipulat⁹. §. possum. ꝫ. e. ꝛ qō ponit bal. diffuse in. l. quotiēs. ff. qui satis. cog. Utrꝫ aūt in dubio p̄sumat scia vel ignorātia in eo qui recipit fideiussorē minus idoneū hoc nō declarat bart. in. l. qui satisdare. ꝛ eēt cogitādum ꝓ matura decisiōe. sed pria facie vꝫ q̄ p̄sumat scia per duo iura. que hoc nūc ꝓbant vꝫ ꝑ tex. no. quē ibi no. bar. ad hoc in. l. si ꝓonus. ff. de ꝯfur. tu. ꝛ in. c. inotuit. circa medium. ꝛ ibi glo. bona extra de elec.

Dum stipulatus.

Prorogatio termini ipedit penā cōmitti. sed cōmissaꝫ nō tollit. h. d. scd'a ē ibi ꝓculus. tertia ibi nec ad rē. quarta ibi. ꝛ ꝓpe modū. vel potes facere tertiā ibi. aut si hoc falsuꝫ est. ¶ No. prio q̄ qui stipulat aliquid fieri certo tpe suo arbitratu vꝫ reseruasse sibi arbitriū nō solū quo ad qualitatē operis. sed ēt quo ad qualitatē tpis. i. nisi longius tp̄s postea p̄figeret. Uel breui⁹ ꝛ isto mō ꝯiunge expōnem glo. cū expōne bar. sed glo. ꝛ bar. sentiūt q̄ arbitriū super tpe fuerit reseruatū expsse q̄ nō dꝫ in tex. ꝛ iō vꝫ q̄ ista. l. nō ꝓcedat. nā vꝫ ꝯ tex. no. in. l. si in lege. in pri. ff. loca. vbi ꝓbat clare q̄ si aliquis locat opus faciendū arbitratu suo. J. bieniūm arbitriū nō refert ad tp̄s sed ad qualitatem opis ꝑ quē tex. dicit ibi bar. notāter q̄ si datur ptāti arbitriū in faciendo cōdemnationes non vꝫ data ptās ꝓrogandi instātiam statutā in cā criminali. Sed pōt rīderi saluādo lr̄aꝫ n̄raꝫ q̄ iō hic arbitriū refertur ad tp̄s sicut ad qualitateꝫ opis quia ista clausula arbitratu meo fuit posita in vno capitulo cōtinēte qua

te qualitatē operis ⁊ tp̄s.⁊ iō vꝫ repetita in qualibet pte illi⁹
capituli vt.l.iii.§.si filius.⁊ ibi p bar.ff.de lib.⁊ posthu.sed in
l.si in lege.capl'm tpis fuit positū sepatiꝫ ⁊ de pse.⁊ ad hoc sp
no.istā lꝫam.de materia aūt dicā plenius in.l.si ita stipulatus
§.grisogonus.j.e. ¶ Scdo no.⁊ sp tene mēti ꝙ ista v̄ba hic
arbitratu meo ⁊c.nō faciūt cōditōēꝫ vt significēt ꝓmittꝫ edifi
care domū sub pena si fuero arbitratus tūc.n.vt pena cōmit-
teref eēt opus vt p̄cederet declaratio arbitrij vt.l.si quis arbi
tratu.s̄.e.⁊.l.multa.in prin.ff.de cōdi.⁊ de.qd̄ hic negatur qꝛ
stipulatio penal' simpliciter cōmittif ēt si nil aliud declaretur.
hoc aūt ꝯtingit s̄m bar.hic qꝛ forma certa fuit exp̄ssa a princi
pio ⁊ certū tp̄s adiectū.vn̄ ista v̄ba arbitratu meo ⁊c.sonāt po
tius in monitōēꝫ q̄ in cōditōēꝫ sicut in.l.si decē cū petiero.s̄.
eo. Vel dic s̄m eū significare cōditōēꝫ resolutiuā appositam
stipulatōi pure p̄cedēti ac si dixisset ꝓmittꝫ edificare domū.j.
calēdas iunias nisi de alio tpe fuero arbitratus resolutiua aūt
cōditio in ꝯtcibus nō facit ꝯtū puta p̄cedētē ꝯditionalē sꝫ re
soluit illū in euētū cōditōis vt.l.iij.ff.de ꝯhē.ēp.⁊ plene dcla
rat bar.post glo.in.l.i.in fi.ff.de dona. Et ex his no.ppetuo ⁊
tene mēti ꝙ v̄ba apposita in ꝯtu qd̄ dispō de se est certa ⁊ li
mitata nō faciūt cōditōēm si apponif in eis aliquid declaran
dū de futuro.vn̄ si nō sequaf declaratio remanebit dispō pu
ra vt.l.pe.⁊ vbi p bal.C.de insti.⁊ substi.⁊ p ang.⁊ ibi fuit dcm̄
in.l.ita stipulatus.j.e. ¶ Tertio no.ꝙ stipulatio penalis in q̄
est adiecta dies cōmittif cū primū certū est intra diē id qd̄ de
bebat fieri nō posse.exactio tn̄ differf post diē vt.l.in illa sti-
pulatōe.s̄.e.⁊.l.stipulatōes nō diuidūtur.§.si quis ita.quem
tex.ita cōiter intelligunt doc. Pena aūt legalis si cōmittatur
ex tacita volūtate ꝯhētiū nō cōmittitur nisi post lapsū termi-
nū s̄m glo.hic.⁊ ꝓbatur in.l.insulā.j.e.⁊ clarius in.c.cōmis-
sa.de elec.li.vi.⁊ p istā distinctōēꝫ ifert hic bar.ꝙ si ex forma
statuti positus in bāno qui nō cōparet.j.certū terminū pōt im
pune occidi nō poterit occidi vel offēdi an̄ terminuꝫ totaliter
lapsū ēt si certū sit ꝙ iam nō poterat cōparere in termino.quā
doctrinā sequif bal.in.l.i.in vlt.q.C.si pē.ap.mors interue.
Et vtif inter alias optīa rōe vltra bar.qꝛ ꝙ ante lapsū termini
aliquis incidat in penā hoc nō est qꝛ nō fcm̄ ⁊ obmissio sit p
fecta pp quā pena erat iposita sed qꝛ hꝫ ꝓ perfecta ex quo cer
tū est ꝙ pfici nō pōt sed qn̄ pene inferūtur ipso iure nūq̄ vē-
dicāt sibi locū in fcō impfecto qd̄ in alijs penis solet hꝫ ꝓ p-
fecto.vt no.Jo.an.in.c.ppetue li.vi.de elec.⁊ plenius in re-
gula in penis de reg.iur.in merc.⁊ est optimus tex.quē ibi pō
derat do.abb.in.c.fi.ex̄ de spō.ergo bānitus nō afficiaf ipso
iure hac pena ꝙ possit offēdi.⁊ idē qd̄.s̄.dixit bal.tꝫ ipse ideꝫ
post cy.in.l.sed ⁊ ptus.§.fi.ff.qd̄ me.cā.⁊ in.l.si quis nō dicā
rape.C.de epi.⁊ cle.⁊.l.si quis s̄uo.C.de fur. Cōfirmaf ista
ꝯcl'o qꝛ hoc tp̄s cōparēdi cōcessū bānito est cōcessū ꝓ forma
tāq̄ tp̄s cōcessū a.l.⁊ iō nō vꝫ aliud tp̄s posse subrogari loco
ipsius s̄m glo.no.in cle.i.de vi.⁊ bo.cle.⁊ bal.vbi bonus tex.
in.c.i.de mili.vas.qui cōtu.est in vsi.feu.sup quo vide qd̄ ipe
no.in autē.iubemus.C.de iudi. Utrū aūt si bānitus.j.termi
nū dixisset nolle cōparere posset tūc ipune offēdi dicā tibi i le
ctione sequēti. ¶ Quarto no.ꝙ per ꝓrogatōēꝫ tpis fcāꝫ post
penā cōmissā nō tollitur pena.sed vtꝝ hoc sit veꝝ absolute.s.
ꝙ nō tollatur ope exceptōis dicetur in declaratōe gl. ¶ Ul
timo no.ꝙ facultas arbitrādi ēt cōpetēs in psona stipulatoris
nō trāsit ad heredē ⁊ iō dicit tex.in.l.si in lege.ff.loca.ꝙ quis
dꝫ cauere de arbitrio suo ⁊ heredis.d quo in.l.si quis arbitra
tu.s̄.e. ¶ In glo.posita sup v̄bo arbitratu bar.exponit alio
mō istū tex.ꝙ h arbitriū fuerit reſuatū stipulatori quo ad hoc
vt possit diminuere tp̄s exp̄ssuꝫ in stipulatōe.tu potes cōiun-
gere vtrūqꝫ simul.vꝫ ꝙ arbitriū fuerit reseruatū tā i diminuē-
do q̄ in augēdo tp̄s exp̄ssuꝫ.⁊ s̄m istū modū exponēdi colli-
git d bar.in fi.cōmenti ꝙ si ꝓmittitur alicui pecunia ad certā
diē cū ista clausula ⁊ abinde inantea ad oēꝫ cui petitionē ⁊ volū
tatē p istā clausulā nō fit quo minus dies interpellet ꝓ hoīe si
stipulator aliud nō dclarat ⁊ hāc ꝯcl'onē sequitur h ang.⁊ mo
der.pro qua vide optimū tex.vltra ipsos ⁊ quod ponit ibi bal.
allegans dicta Bar.h in.l.fi.§.i.C.de iur.do.⁊ qd̄ ipse idem
ponit in.c.i.§.fi.de eo qui interfec.fratrē do.sui in vsi.feu. Sꝫ
querit h Angel.notabiliter nūquid per ista verba impediatur
cursus prescriptionis ex quo illa clausula sonat ꝙ omni tpe ⁊
ad omnē voluntatē creditoris debeat solui debituꝫ ⁊ videtur
inclinare ꝙ tollaf p̄scriptio q̄ alias curreret p.l.i.cū glo.j.de

cōcussi.cui adde optimuꝫ tex.in.l.i.in ver.oī tpe diss.sublata
C.ne rei dñice vel tēplo vel in.l.vniuersitas eo.ti.sed Jo.h
dicit ꝙ cū exceptōi p̄scriptōis nō possit renūciari p pactū ex-
presse s̄m bar.in.l.nemo pōt.ff.de leg.i.⁊ meli⁹ in.l.i.ff.d vsu
cap.multo minus poterit renūciari tacite.⁊ ista rō ē vera idu-
bitāter in casu in quo future p̄scriptōi renūciari nō pōt.vt ple
ne scribif in locis p̄latis.⁊ p anto.d bu.⁊ moder.in.c.nō licꝫ
ex̄ de p̄scrip.sed posito ꝙ ēt exp̄sse renūciari possꝫ adhuc s̄ꝫ
eum vꝫ idē dicendū qꝛ ista verba sonāt in quādam monitōēꝫ
q̄ tacite inerat.vnde nihil opantur de nouo vt.l.si decē cū pe
tiero.s̄.e.⁊.l.iij.ff.de leg.i.⁊ qꝛ ista orō vlis patitur restrictio
nē vt nō tollat ius cōe vel de habilitate p ea que no.Bar.i.l.
i.C.de sac.san.ec. Tu aūt cōsidera in ista mā duos casus vn⁹
est qn̄ ponunf ista verba affirmatiue simpliciter.vꝫ ꝙ oī tpe
vel semp vel ppetuo aliquid possit peti.⁊ tūc dicēdum ē ꝙ nō
vꝫ exclusa p̄scriptō q̄ alias curreret.casus est no.in.l.in cogni
tōe.in prin.cum glo.sua in verbo semp.ff.ad sil.⁊ ita tꝫ bal.i
l.i.ff.so.ma.p.d.l.iūcta.l.in rebus.C.de iure do.idē tꝫ dicēs
hanc.q.fuisse de fcō in.l.qd̄ si nolit.§.si quid ita.ff.d edi.edi.
super quo vide qd̄ plene ponit.d.m.allegās ista dcā in.l.i.s̄.
de vsur.⁊ simpliciter reprehendēs dcā ang.lꝫ.n.ista verba de
se significēt ppetuitatē.si tn̄ ponunf in legibus vel in ꝯtcibus
restringunf s̄m subiectā mām vt p hoc nō videanf tolli leges
inducētes p̄scriptōēm glo.tn̄ sentit ꝯrium in.d.l.i.de concus.
sꝫ alia glo.posita in.l.in cognitōe vꝫ verior.sicut videmus ꝙ
verbū ppetuuꝫ positum in.l.interpretaf diuersimode s̄m sub
iectā mām vt.l.i.ff.ꝓ socio.⁊ in autē.ppetua.C.d sac.san.ec.
Si vero diceret in pcō vel statuto ꝙ aliquis possit petere nul
la p̄scriptōe obstante.tūc eēt maius dubiū de quo dic vt tradi
tur in.d.l.i.ff.de vsuca.⁊ p glo.ordi.⁊ no.⁊ ibi p bal.in.c.i.§.
preterea de capi.cor.p Jo.an.sing.vbi allegat ꝯsilia Dy.in
addi.spec.sup rub.de feu.in.ij.col.de quo uide p abb.moder.
elegāter in.c.fi.in pe.char.de p̄scrip.hoc tn̄ est declarāduꝫ ꝙ
quācūqꝫ prescriptōēꝫ remoueāt ista uerba.de quo in dictis lo
cis nō videnf remouere p̄scriptōēm tanti tpis cuius nō ē me-
moria ita dicit.d.m.tenere ang.in.l.vniuersas.C.ne rei do.
vel tē.⁊ dꝫ esse in lectura pusina qꝛ in mea q̄ ē more paduano
nō ē istud dcm̄ ille tn̄ tex.cū glo.sua paꝝ facit qꝛ nō remouef
ibi oīs p̄scriptio vel si remouef corrigif postea illa lex p iura
nouissima vt ibi poteris videre. Pro ista ꝯcl'one do tibi ca-
sum no.cū glo.sua quē ibi pōderat ang.ad hoc in autē.vt d ce
tero nō fiant cōmu.§.fi.⁊ hoc tꝫ abb.in.c.si.palle. ¶ In ꝯ-
rium allego tibi duas glo.no.vna ē in cle.i.de fo.cōpe.in ver.
quāticūqꝫ tpis.alia ē in cle.si vna in ver.q̄uis cōsuetudine d
re.ec.nō alie.p quaꝝ cōcordia possumus distinguere ex mē-
te doc.ꝙ aut ista cl'a apponif iuribus que regl'r nō tollunf spa
tio quattuor ānoꝝ.⁊ tūc vt aliquid operenf ēt videbif indu-
ctum ꝙ nō currat ēt p̄scriptio tanti tpis cuius memoria non
existit. Aut apponif in rebus que p̄scribunf spacio.xl.annoꝝ.
⁊ tūc nō videaf sublata p̄scriptio cuius nō ē memoria qꝛ ver-
ba pn̄t aliquid opari tollēdo p̄scriptōēm.xl.an.⁊ ista distinctō
est de mēte bal.in.c.i.§.palle.⁊ attenta ista distinctiōe glo.s̄.
alle.cle.nō videnf ꝓcedere qꝛ ibi illa iura videf p̄scribilia spa
cio.xl.an.sed saluando ipsas possum⁹ dicere ꝙ ꝓcedūt in ter
minis suis.nā in cle.i.de fo.cōpe.iō nulla currit p̄scriptio qꝛ
ep̄s exercebat ibi ius in alia diocesi ex plenitudine ptātis in-
ducte nullo casu a sūmo pōtifice.cuius exercitiū hꝫ hāc.nāꝫ ꝙ
nūq̄ p̄scribit.ius inferioris qꝛ nō fit isto aīo s̄ꝫ bal.in.l.ij.C.
de s̄ui.⁊ aq.in cle.si vna.iō currit p̄scriptio qꝛ illa cōsuetudo
dabat mām delinquēdi vel erat ꝯ nām ecclesiasticā. Colligit
ēt hic ang.ex isto tex.s̄m expōēm bar.ꝙ qn̄ apponif dies ⁊ pe
na in ꝯtu reseruato tn̄ arbitrio stipulatori ꝙ possit cohartā-
re diē si vult tunc stip'o penalis nō nouat p̄cedentē.⁊ ad hoc
inducit istū tex.inquātum lꝫa dicit ꝙ termin⁹ hic fuit ꝓroga-
tus ad opus faciēdum nō.n.eēt ꝓrogatio sed cōcessio noue di
latōis sup noua obligatōe cōmissa pena an̄ lapsuꝫ termini ob
ligatio pricipalis eēt extincta p nouationē maxie cū hic pp ap
positōēꝫ diei nō posset purgari mora qd̄.n.nō est ꝓrogari nō
pōt aut extendi vt.l.nō distinguem⁹.§.fi.⁊ ibi no.ff.de arbi.
sed Jo.de imo.dicit ꝙ ista cōclusio nō ꝓbaf in hac lꝫa qꝛ ꝓ
rogatio potuit extēdere facultatē purgādi morā creditore vo-
lēte.⁊ qꝛ fuit fcā durante prio termino vꝫ eē eadē facultas cuꝫ
pria p.l.sꝫ si manēte cuꝫ mā.ff.de p̄ca. ¶ Tu aūt cōsidera ꝙ
si stipulatio incepit a p̄cedēti cōditōe nō vꝫ dicere tex.hic nō

cadit cõsideratio nouatõis ⁊ iõ iste tex. nil vꝫ facere nõ.n.no
uatur cõditio negatiua sed ipletur vt.l.quicquid astrigende.§.
fi.s̃.e.⁊ videbit̃ in.l.ita stipulatus.j.e.Si vero intelligis tex.
ꝙ stipulatio incepit a p̃cedẽti cõditõe ⁊ tunc aut fuit apposita
clausula rato manẽte ꝯctu ⁊ nõ põt dici fcã nouatio vt.l.ita sti
pulatus.v̂.itaqꝫ.j.e.⁊.l.qui fidẽ.de trãs.vñ ẽt ſm lecturã rog.
iste tex.hoc nõ ꝓbat.Si vero intelligis ꝙ stipulatio cepit a p̃
cedẽti cõuẽtõe sine clausula rato manẽte pacto.⁊ tũc ista opi.
posset hr̃e locũ ſm tñ hoc nõ ꝓbaẽ hic qꝛ ꝓrogatio potuit ex
tẽdere facultatẽ purgandi morã ꝑꝑ quã dꝫ fieri quasi nouatio
ſm doc.in.l.ita stipulatus.j.e.de qua facultate hꝫ in.l.i.ff.de
pe.le.⁊.l.i.§.itẽ si ita.ff.ad.l.fal.lꝫ.n.pena eẽt cõmissa ante ter
minũ nõ tñ erat sublata facultas purgãdi morã nisi post termi
nũ ne si ẽt quo ad hũc effcm̃ terminus haberet ꝓ lapso resul-
taret duplex spãlitas circa idẽ ꝯ.l.i.⁊ qd̃ ibi no.C.de do.pro
mis.¶ Preterea dato ꝙ ꝓrogatio eẽt noua dilatio suꝑ re d̃
nouo cõcessa ꝑ hoc nullũ resultaret incõueniẽs qꝛ v̂bũ ꝓroga
ri largo mõ posset exponi.i.de nouo cõcedi sicut exponit̃ cuꝫ
iudex finita dilatõe ꝓrogat terminũ ſm bal.no.in.l.i.in vlti.
q.C.de tẽp.ap.vt actus magis valeat q̃ ꝑeat.¶ In gl.in v̂
bo pena.ibi sed hic pena ibi nõ ex his v̂erbis colligit hic bar.
driam inter penã legis ⁊ penã positã ab hoĩe ⁊ de pena legis
ꝙ nõ cõmittit̃ nisi post lapsũ termini satis fuit dcm̃ in.iij.no
tabili.⁊ ipsis potes addere qd̃ no.Jo.an.in nouel.⁊.d.abb.
moder.in.c.ꝑsonas.ex̃ de ap.vbi dixit ꝙ si ille cui est assigna
tus terminus ab hoĩe ad ꝓsequẽdã appellatõeꝫ restrigit se vs
qꝫ ad finẽ termini ita ꝙ certũ est ꝙ in termino cõparere nõ p̃t
nõ tñ ante terminũ elapsũ succedit pena iuris que vult ꝙ ap-
pellatio intelligat̃ deſta ⁊ hoc ꝓbat ibi tex.in v̂bo extũc.sat̃
notabilr̃.Dixit ẽt glo.no.in cle.vt hi qui de eta.⁊ quali.in v̂-
bo cõstitutus ꝙ pena ꝑ quã trãsfert̃ ius ꝓuidẽdi ecclesie in su
periorẽ nõ cõmittit̃ ante finẽ termini lꝫ certũ sit ꝙ itra termi-
nũ eligẽtes eligere nõ pñt ꝑ tex.i.d.c.cõmissa.si tñ illi qui hñt
expedire actũ.j.terminũ statutũ a iure vel ab hoĩe dicãt añ q̃
labat̃ terminus ꝙ nõ volũt illũ actũ facere incõtinẽti nõ expe
ctato lapsu termini trãsfertur ptãs in aliũ ⁊ cõmittit̃ pena ita
decidit sing.hosti.⁊ Jo.an.in.c.irrefragabili.in princ.ex̃ de
offi.or.que refert bal.⁊ sequit̃ in.c.i.in.ij.car.de mili.vas.qui
cõtumax est.hoc tñ dcm̃ nõ est sine dubio qꝛ videmus ꝙ ve-
rus cõtumax qui dixit se nolle cõparere nihilominus est expe
ctãdus vsqꝫ in finẽ termini qꝛ posset mutare ꝓpositũ ſꝫ bal.ĩ
l.deberi.in prin.C.de fideicõ.li.Pro quo facit optĩe tex.ſm
lec.Jo.in.l.diuus.ff.d̃ in inte.resti.vbi ꝓbat̃ ꝙ lꝫ citatus di
xerit se nolle cõparere si postea cõparet iudice sedẽte ꝓ tribu
nali purgat̃ cõtumacia p̃cedẽs ⁊ hꝫ ꝓ nõ cõtumace ista ergo
facultas purgãdi morã.j.terminũ ad euitandã penã nõ dꝫ au
ferri illi cui pena iponit̃ ⁊ iõ forte de subtilitate iuris hoc di-
ctũ nõ ꝓcederet qꝛ aufert defensionẽ eius qd̃ cõpetit.j.termi
nũ.Sed queritur nũc ꝓ cõplemẽto mãe quid si iudex bãnito
apponit penã ꝙ possit ĩpune offẽdi post bãnũ vtꝝ si pena nõ
erat iposita a statuto ista pẽa cõmittat̃ ante lapsũ termini post
q̃ fuit certũ ꝙ bãnitus in termino cõparere nõ põt ⁊ ꝑ istã gl.
no.que facit driaꝫ inter penã legis ⁊ hoĩs determinat bart.ꝙ
posset ipune offẽdi si ista pena interponeret̃ a iudice ⁊ nõ a le
ge.Pro cuius dci declaratõe est ꝑmittẽdũ ꝙ qñ iudex qui hꝫ
merũ iperiũ nõ põt aliter cohercere subditũ suũ põt ei bellũ in
dicere ꝓ defensione sue iurisdictõis ita no.Inno.in.c.oliꝫ.d̃
resti.spo.⁊ ex hoc infert h̃ ang.ꝙ si iudex non videt posse co
hercere aliter bãnitũ põt apponere in snĩa hãc penã ꝙ posset
ĩpune offẽdi qd̃ ẽt sequit̃ Jo.de imo.⁊ dicit eẽ no.Tu aũt vi
de bal.in.l.ij.in.ij.char.C.de ſui.⁊ aqua.vbi allegat ista dcã
Inno.in.c.ex ꝑte.de v̂.sig.quẽ refert bal.ĩ.l.ij.ff.si quis ĩ ius
vo.nõ ie.ꝙ q̃uis iudex nõ possit agnoscere vtrũ sua sit iuris
ditio qñ de ea pricipalr̃ litigat cũ alio,si tñ notoriũ est ꝙ iuris
ditio est sua põt indicere bellũ negãti se esse subditũ ꝓ defen
sione sue iurisditõis que dcã ego admitterẽ in his qui hñt iu-
risditionẽ ꝑpetuã aut ꝓbat̃ de iure ciuili ĩ.c.i.⁊ ibi tradit bal.
de mil.vas.qui cõtumax est.vbi pꝫ ꝙ ꝑ statutuꝫ põt induci ꝙ
res alicuius exponatur ad p̃dam ꝑꝑ contumaciã suam.Facit
optime tex.⁊ qd̃ ibi tradunt doc.in.c.excõicamus.§.si vero.
extra de here.⁊ qd̃ ponit Jo.an.in.c.i.de homi.li.vi.vbi cõ
cludunt ꝙ ep̃s põt exponere res excõicati ad p̃dam si stetit ĩ
excõicatione ꝑ annũ ⁊ est rebellis.Sed qñ esset iudex tpalis
sicut sunt isti ptãtes terrarũ ⁊ similes ꝓ hoc videret̃ absurdum

ꝙ ex quo hñt superiorẽ in eodem loco ad queꝫ facile possent
recurrere ipsi possent aliquẽ diffidare vel indicere bellũ.Nec
credo ꝙ ista fuerit intẽtio Inno.in.d.c.olim.Et ꝓ ista ꝯclu
sione vꝫ casus in.l.additos.C.de epis.audi.vbi exp̃sse ꝓbat̃
ꝙ qñ p̃ses ꝓuincie videt ꝙ cõtumacia subditi possꝫ causare
bellũ.nec aliter põt puniri referendũ ẽ ad pricipẽ.⁊ sic ipse re
ctor nõ poterit indicere bellũ.Sed posito ꝙ eẽt v̂a opi.ange.
simplr̃ vel ꝙ essem⁹ in tali iudice qui posset bellũ indicere.q̃
ritur vtꝝ pẽa cõmittat̃ ante lapsuꝫ termini.sicut vꝫ sẽtire bar.
qꝛ ẽ imposita ab hoĩe.suꝑ quo ang.ꝯdicit Bar.dicẽs ꝙ ẽt si
pena imponeret̃ a iudice.nihilomin⁹ nõ cõmitteret̃ añ lapsuꝫ
termini qꝛ in istis iuribus pena cõmittit̃ ꝑ fictioneꝫ quãdam
qꝛ termin⁹ habet̃ ꝓ elapso.ergo cũ snĩa ẽ stricti iuris nõ extẽ-
ditur ad casuꝫ fictũ vt.l.si vero.§.de viro.ff.solu.ma.⁊.l.iij.§.
hec v̂ba de neg.ge.Sed ad hoc possꝫ r̃nderi ꝙ ẽt stipulatio ẽ
stricti iuris.⁊ tñ cõuentio q̃ loquit̃ de lapsu termini veri trahi
tur ad casum fictũ.i.qñ termin⁹ dꝫ hr̃i ꝓ elapso.cur ergo non
idẽ in snĩa lꝫ sit stricti iuris vt.l.imꝑator.⁊ ibi ꝑ ange.⁊.l.diui
frẽs.ff.de libe.cã.⁊ ꝑ bar.in.l.si exp̃ssim.ff.de ap.Et similiter
põt tolli ſa rõ sua.dũ dicit ꝙ pena ẽ odiosa.ergo dꝫ restringi
vt in regula in penis de regu.iur.nam ⁊ iste leges loquunt̃ in
pena cõuentionali que ẽ similiter odiosa vt.l.ſuus ea.l.ff.de
ser.expor.Tertio adducit ꝙ cõparere ẽ actus momẽtane⁹.vñ
lꝫ certũ sit ꝙ iste actus nõ põt fieri.j.terminũ qꝛ tñ possibile ẽ
ꝙ aliter eueniret.⁊ in extrema ꝑte tp̃is bãnitus posset cõpare
re.iõ dꝫ expectari vsqꝫ ad finẽ termini.lꝫ vt dicit Jo.d̃ imol.
⁊ hñ istud vꝫ ꝯ legem in illa stipulatõe.s̃.e.vbi similiter debe
bat p̃stari aliquid qd̃ erat momẽtaneũ.⁊ tñ cõmittit̃ pena an-
te lapsuꝫ terminũ.nisi forte dicas ſm eũ ꝙ illa lex loquit̃ quã
do pena incipit a p̃cedenti ꝯditõe.nos aũt qñ incipit a p̃cedẽ
ti dispõe qꝛ mãdat̃ bãnito ꝙ cõpareat ⁊ si nõ cõparuerit pos-
set impune offendi.lꝫ ista dr̃ia vtꝝ stipulatio incipiat a p̃cedẽ
ti ꝯditõe vel dispõe non hꝫ rõem diuersitat̃.qꝛ fundamẽtum
istaꝝ legũ ẽ ꝙ frustra expectat̃ termin⁹ in quo id ꝑꝑ qd̃ pena
euitabat̃ nõ põt fieri statuit̃ ꝯriũ in pena legis qꝛ miti⁹ agi-
mus cũ lege q̃ cũ hoĩe vt.l.si libertus.ff.de iu.pa.⁊ qꝛ pẽa le-
gis ẽ odiosior qꝛ nõ ꝓcedit a ꝯsensu ꝑtiuꝫ vt dicit glo.no.in
l.auxiliũ.in prin.ff.de mino.Pro ꝯclusiõe ang.ꝯ bar.forti⁹
facit qꝛ bãnum nõ põt iponi nisi ꝓ vera ꝯtumacia ſm bar.no.
in.l.i.§.fi.ff.si quis ius dicẽ.nõ obtẽ.si ergo termin⁹ ficte ha-
bet̃ ꝓ elapso.ergo iste erit ficte ꝯtumax ⁊ ꝯñr nõ poterit eẽ bã
nitus.Cõfirmat̃ ista ꝯclusio qꝛ bãnum ẽ stricti iuris.nec cõ-
prehẽdit nisi id qd̃ in eo exprimit̃ ſm Cy.in.l.i.C.de here.ĩ
sti.⁊ Bal.in.c.i.circa prin.de pa.tenẽ.⁊ in.l.ſuum quoqꝫ.§.
publice in.ij.char.ff.de ꝓcu.nec vꝫ esse pena ꝯuẽtionalis ap
posita ꝑtibus ita odiosa ꝑꝑ ꝑtium ꝯsensuꝫ vt.s̃.dixi sicut pe
na q̃ apponit̃ a iudice.⁊ iõ forte possꝫ substineri ista opi.quia
iura ista ⁊ glo.loquunt̃ in casu vbi nõ est tm̃ odiũ sicut in pẽa
q̃ infert̃ ꝑ bãnũ nec hẽmus regulã gñalẽꝫ q̃ dicat ꝙ qñ ꝓponi
tur ab hoĩe cõmittat̃ añ lapsuꝫ terminũ.nisi qñ pena iponit̃ d̃
ꝯsensu ꝑtium vñ nõ possumus dicere ꝙ v̂ba snĩe ⁊ bãni, q̃ lo
quũtur de lapsu termini v̂o hẽant locũ in lapsu termini ficto ꝑ
interp̃tatõeꝫ passiuã sicut dꝫ in.l.i.§.lex falci.ff.ad.l.falc.opi.
tñ Bar.seruaret̃ in pratica sine dubio quia vꝫ esse cõmunis.
Et ad mãm vide quod no.Archi.⁊ Jo.an.in.c.i.d̃ vi.⁊ ho.
cle.li.vi.vbi dicũt ꝙ qñ pena imponit̃ ꝑ v̂ba significãtia per
fectionẽ vt ꝑ dictõem ꝑtũc nũq̃ cõmittitur añ lapsuꝫ termini.
vide ẽt ad id qd̃ prio dixi d̃ diffidatõe ⁊ bello qd̃ sing.no.bal.
in autẽ.item nulla cõitas.C.de epi.⁊ cler.vbi dicit referẽs di
cta Jo.an.ꝙ diffidatio ⁊ bellũ nõ pñt indici ex pcõ ꝯhentiũ
sine auctoritate suꝑioris.¶ In glo.eadeꝫ iuxta fi.concludit
hic glosator ꝙ si nõ eẽt apposita clausula rato manente ꝯctu
cõmissa eẽt pena ipso iure.sed ꝑ ꝓrogatõem obstaret exceptõ
sicut dꝫ in.l.qui rome.§.calimachus.j.e.⁊.l.emili⁹.ff.de mi-
no.⁊ qꝛ ista solutio ⁊ p̃cedẽs q̃ fuit Rog.vident̃ diuinare ad
tex.in quo nihil dꝫ de exceptõe neqꝫ de clausula rato manẽte
ꝯctu.iõ Pe.d̃ bel.ꝑti.hic posuit aliã solutõeꝫ dicẽs ꝙ hic pe
na fuit apposita loco cõtentus ⁊ sic nõ tollit̃ ꝑ solutõeꝫ ei⁹ qd̃
erat positũ in ꝯditõe iuxta.l.si quis rẽ.ff.de ar.sed cur h̃ pena
eẽt apposita loco cõtemptus nõ declarat sed intẽtio eius vide
tur esse ꝙ pena nõ vꝫ apposita loco interesse sine loco eius qd̃
principaliter erat iplenduꝫ qꝛ illud nõ erat in obligatione sed
in ꝯditione dũtaxat.vñ lꝫ interesset stipulatoris illud fieri re⁹
tamen nõ erat obligatus ad illud faciẽdũ ⁊ cũ pena que succe

dit loco

dit loco interesse reglr nõ cõmittat nisi ex mora vt. l. si insulā cū materia. s. e. iō vr intellexisse q hic pena sit posita loco cõtentus et est singulare dcm̄ ad materiā. l. ita stipulatus. j. e. Sz ꝯ ipsū facit ẜm bar. hic q2 post penā cõmissam nõ vr esse dria vtrū stipulatio incipiat a p̄cedēti cõuentõe vel a p̄cedēti cõditione qm̄ post penā cõmissaz id qd erat in principali obligatõe nõ est āplius sed solū in facultate soluendi ad purgatõem more vt. l. i. i prin. ff. de pe. le. et iō equipat ei qd ē in ꝯditiõe a p̄cipio vt. l. i. §. itē si ita. ff. ad. l. fal. Sz huic rõi et sequēti rõi q̄ ꝓcedit ab ista rñdet faciliter q post penā cõmissam ista duo equipant quo ad quid sed nõ quo ad oēm effectū equipantur in hoc q neutrū est āplius in obligatõe et si soluit nõ capitur ex aliquo ti. ꝑticulari et hoc est qd dicit tex. in. §. itē si ita. lz ista duo differūt multū quo ad effcm̄ q2 qñ stipulatio incepit a p̄cedēti ꝯuentõe vr fuisse apposita loco principalis facti et iō si post penā cõmissam fcm̄ principale soluit stipulator hz idē in effectu qd cõtinetur in pena. vñ in pena obstat exceptio vt. l. p̄dia cū mā. ff. de ac. ēp. et melius facit tex. in. l. i. ff. d pe. le. Sz qñ stipulatio incepit a p̄cedēti cõditõe tūc pena nõ pōt videri subrogata loco p̄cipalis fci nec apposita loco iteresse ex quo illud nõ erat in obligatõe vt. s. declaraui. et iō si id qd erat in cõditõe soluit stipulator nõ vr hre penā effectu et ꝑ ꝯñs nõ repellit ab eius petitõe sicut dr in sili in. l. cētum capue. in fi. ff. d eo q cer. lo. Sz ꝯ opi. pe. facit q qñ pena apponitur loco cõtēptus si creditor recipiat id qd est i p̄cipali obligatõe obstat exceptio in pena vt. l. celsus. in. ij. rñso. ff. de ar. ergo cū hic ꝓrogatio fuerit fcā sponte a creditore q2 ꝓrogādo vr se sponte obtulisse ad recipiēdū id qd erat in principali iplemēto cõditõnis ergo vr q si petat penā obstat exceptio. Sz d̄fendēdo istā lecturā potes dicere q q̄uis real' receptio spōtanea fcā a creditore faciat obstare exceptõez in pena ipsa tñ ꝓtestatio ꝑ quā creditor declarat q est cõtentus recipe id qd erat in cõditõne nõ opabit q2 nõ subest tāta equitas ex sola ꝓtestatõe nõ secuta receptõe sicut qñ realiter recepit et iō stamus tūc in actu pene que iponūtur ꝓ cõtentu q nõ tollat ex sola electõe ꝑ quaz creditor dicit se velle id qd erat positū in cõditõe et erit singularis limitatio ad illā. l. celsus. in. ij. rñso. et si h solutio tibi nõ plz tene solutionē positā hic in fi. et in prin. glo. s. q pena ipso iure pōt eligi sed obstat exceptio ꝑꝑ termini ꝓrogatõem. Et vtrū qñ ꝓrogatio termini fit ante penā cõmissaz si adhuc opꝰ nõ fiat in termino ꝓrogato cõmittat pena tāgit hic. d. bal. et tz q cõmittitur q2 ꝓrogatio vr fieri cū oibus suis qualitatibus vt. l. sed si manēte. ff. de p̄cario. et no. bar. in. l. i. §. et post opis de no. op. nū. ꝓ qua ꝯcl'one vide optimū tex. cū glo. in. l. emilius. ff. de mi. quē allegat bal. ad hoc in. l. acceptā. in. vij. q. C. de vsur. quē adducit hic pau. de ca. et idē tz bal. quē ipse nõ allegat in. l. i. in v̄. decio quero. d his que pe. no. allegat Inno. in. c. pe. de ap. Pro ista ꝯclusione est casus clarus in. l. labeo. §. i. ff. de arbi. vbi tex. dicit q ptās ꝓrogādi nõ cõtinet nisi ꝓrogatõez tpis. vñ oia que erāt in prio ꝯctu apposita in termio ꝓrogato censent repetita si ergo in prio cõpromisso erat apposita pena cõmittere ēt in termino ꝓrogato. Tetigit ēt hic. d. pau. nūquid si filius pupillus morit ante ānū cõpletū et tñ eo tpe quo certū est q mater nõ pōt sibi ꝓuidere de tutore vtrū mater priuet successione et cõcludit q nõ q2 ista est pena iuris que nõ cõmittit ante lapsū terminū vt in. c. cõmissa. sepe alle. succedit mater filio elapso āno nõ aufert ei hereditas ẜm eū lz sup hoc vltio dubitet ꝑ tex. in. d. c. cõmissa vbi dr q elapso termino adhuc durabat cā ꝑꝑ quā pena erat iposita hēbat. n. ille clericus bñficiū ꝑꝑ qd debebat ꝓmoueri sed h elapso termino cā erat extīcta q2 pupillus erat mortuꝰ et hec est vā solu. quicquid ipse dicat. ¶ Ex glo. reuocat h. d. pau. de ca. in dubiū tex. nostrū in v̄. nec ad rē ꝑtinet q2 expõēs que dant ꝑ gl. et bar. nõ pñt bñ adaptari ad lrāz et lz ipse nõ dicat cām cur nõ possunt adaptari ego declaro q2 ẜm bar. ideo nõ fuit opus noua requisitione q2 dies exp̄ssa interpellat ꝓ homine vt. l. magnam cū aliis vulgaribus. C. de cõtrahē. et cõmit. stipu. sed iuriscõsultus nõ fundat se in hāc rationē imo in ratione sua sentit ꝯtriū p̄terq in casu legis nr̄e dic. n. q iō non iputat creditori si non desiderauit opus fieri ante calēdas iunias q2 ista requisitio fuisset frustratoria ex quo añ illas calēdas opus ꝑfici non pōt que ratio a ꝯtrio sensu infert q si opus perfici potuisset non obstante certa die apposita debuisset precedere interpellatio. expositio etiā glo. super verbo. non desiderauerit. nõ videtur posse procedere dicit eniz glosator sensum littere esse q non est iputandū creditori cur terminuz prorogauit ex quo opus nõ poterat perfici in termino. et hanc sequit hic Io. de imo. ¶ Sed si querit de hoc in isto uerbo. vtrū sit imputanda creditori ꝓrogatio termini vel nõ. tūc exemplū sequēs qd ponitur ad ꝯfirmādū hoc dcm̄. vz qñ stipulator ē mortuꝰ p̄die calēdas. et nihil ē arbitratus nihil facit ab rumbū q2 ego dicā q ibi iō pena cõmittit q2 lz stipulator nihil fuerit arbitratꝰ nõ tñ ꝓrogauit terminū. vñ nõ est eadē rõ dubitādi vtroqz casu. q2 ꝓrogatio termini solet excludere penā vt. l. qui rome. §. calimacus sepe allega. et. l. celsus. §. fi. cum. l. se. ff. de arbi. ob q̄s difficultates. d. Pau. ponit aliū intellectū ad istum v̄. dicēs q rõ dubitādi erat. q2 due ꝯditõēs videbant ad penā cõmittendā. vz si opus nõ fieret. et si nõ approbaret a stipulatore. Dicit ergo iuriscõsultus ẜm eū q iō satis est primā cõditõez eē impletā. s. opus nõ eē fcm̄ q2 iste cõditõēs fuerūt apposite alternatiue hoc mõ. et si nõ feceris opus vel opus nõ approbauero. solues penaz et iō sufficit q vna ex illis sit impleta vt. l. si quis stipulatus fuerit siue nauis. s. e. Sed ista expõ nullo mõ pōt ꝯuenire tex. prio quidē q2 in ver. nec ad rē ꝑtinet dr q nõ imputat creditori si nõ desiderauit opus fieri añ calendas iunias q̄ v̄ba importāt q creditor nõ debuit iterpellare q opꝰ fieret in tpe exp̄sso in stipulatõe. nec q creditor debuerit declarare vtrū opus sibi placeret vel nõ. Preterea si opus non erat fcm̄ vt p̄supponit in tex. fatuū erat dubitare vtrū deberet declarare an sibi placēt vel nõ. q2 istud arbitriū hz locum post opus fcm̄. ex quo fuit data certa forma opi. vt h intelligit bar. et oēs. vñ ēt ista expõ non plz. aut ergo tene expõnem Bart. et subaudi ad tex. maxīe. ita q sensus iuriscõsulti sit nõ fuit opꝰ interpellare de nouo. maxīe ex quo interpellatio erat frustratoria q2 nõ poterat fieri i tpe opꝰ vt. s. dixi. Uel dicas sic. et hoc ē verius q sensus verus et clarus istius lr̄e ē iste. vz q2 cū supra fuerit dcm̄ q pena cõmittit postq̄ certū ē opus nõ posse fieri anteq̄ veniat terminꝰ positus in stipl'one. hoc videbatur nõ ꝓcedere q2 ꝑ clausulā positā in ꝯctu ex qua arbitratu stipulatoris d̄bebat opus fieri. j. certū tp̄s videbat actuz q si stipulator volebat opus fieri anteriori die anteq̄ terminꝰ expressus in cõditione ꝑficeret. debebat ꝓmissorē interpellare. cū ergo nõ interpellauerit sequit q pena ante diē termini elapsum nõ poterat videri cõmissa. Ad quā obiectõem rñdet iuriscõsultus dicēs q argumētū ꝓcederet si adhuc supesset tantū de tpe q opus fieri potuisset ante terminū finitū. lz in casu nr̄o dr eē cõmissa pēa ante finē termini. cū certū erat opus añ terminū fieri nõ posse. frustra igit interpellaret stipulator tunc q opus fieret añ terminū. ex quo iā fieri nõ poterat. et iō postq̄ certū ē vel fuit opus fieri nõ posse cõmittit stipl'o penalis ex fictõe per q̄ fingit terminū exp̄ssum in stipulatõe eē translatū. sicut si terminus simplex fuisset appositus vt. l. in illa stipulatõe. s. e. et q̄to minus superest d termino. tanto eēt absurdius dicere penā non eē cõmissam q2 ē magis notoriuz opus ꝑfici non posse. et isto mõ adaptat ver. sequens ad p̄cedētem sensuz. ¶ Sed tūc obstat q2 ẜm hoc ēt in casu nr̄o debuisset p̄cedere requisitio qd iuriscõsultus negat. Sed ē rñdenduz q qñ certū est ante diē exp̄ssam in stipl'one id qd debebat ipleri fieri nõ posse. nec illo tpe nec tpe anteriori. ista clausula arbitratu meo perdit virtutē suā. et remanet dies pura anteq̄ cõmittat stipulatio pēalis q2 est actū q in die pura exp̄ssa in stipulatõe id qd erit p̄standū fieri nõ poterat. Cur aūt extīguat virtus istius clausule dicendū est q iō extinguit q2 ex quo arbitriū reseruatū nõ poterat hr̄e locū in oibus casibus cõtentis in ipso arbitrio nõ hēbit locum in alio. et remanebit dies simplex sine v̄tute istius clausule. et isto mõ pōt intelligi lex nr̄a.

Cum venderet. Qui ꝓmittit ēptori dare fideiussorem vel liberare rē debitā si nõ facit tenet ad iteresse. h. d. Scd̄a ē ibi qd. Tertia ibi ꝓculus rñdit. ¶ No. q v̄ba executiua impꝑsonaliter cõcepta nõ vitiant stipulatõez q2 referunt ad ꝑsonas ꝯhēntium. de quo dicvt no. in. l. stipulatio ista. §. in stipulatõibꝰ. s. e. et in autē. si quādo. C. de cõsti. pe. ¶ Scd̄o no. q cõsultatõ ꝓponit gnāliter hoc mõ. querit quid iuris sit cõsultor hz cõsulere sup oibus dubitatõibus que pñt elici ex themate ẜz ang. hic allegat. l. lecta. ff. si cer. pe. sed melius facit ẜm Io. d imo. l. eius qui in ꝓuinciā eo. ti. ¶ Tertio no. q ꝓmissio deliberādo rē ab obligatõe hipothece cõtinet fcm̄. et iō agit ad inter

esse si nõ ꝑstatur estimabiᵗ aũt interesse ꝫ bar.hic ꝙto minꝰ
res posset vendi ꝑꝑ hoc qꝛ est obligata vt.l.i.§.si heres.ꝟ.ad
treb. ¶ In glo.sup verbo liberaret.ibi ad hoc teneᵗ ⁊c.ista
glo.verũ dicit absolute ẜm iura antiqua ꝫ que regulariter po
terat veniri ad pignoꝝ possessores nõ excusso pꝛicipali vt no.
in.l.moschis.in pꝛin.ff.de iure fis.sed ẜm iura nouissima bal.
in.l.ex ꝑdijs.C.de euic.vꝫ limitare illã.l.⁊ glo.istã ⁊ ẽt istum
tex.ꝙ tũc demũ posset agi ad liberãdũ rẽ venditã qñ tꝑe quo
agiᵗ vẽditoꝛ nõ hꝫet bona apud se sufficiẽtia creditoꝛibus hi
pothecarijs tũc.n.interesset ẽptoꝛis rẽ liberare.sed qñ hꝫet bo
na sufficiẽtia qꝛ nõ põt agi ꝯ pignoꝝ possessores de iure no/
uissimo vt in autẽ.hoc si debitoꝛ.C.de pig.videreᵗ ꝙ tũc nõ
posset agi qꝛ nihil interesset stipulatoꝛis siue ẽptoꝛis vt.l.si sti
pulatus.§.possũ.ꝟ.e.⁊.l.illa stipulatio.§.eũ qui.⁊ lꝫ venditoꝛ
possit fieri nõ soluẽdo hoc tñ nõ cõsideraᵗ vt possit agi de pñ
ti vt.l.si quis ab alio.in pꝛin.ꝟ.de re iudi.⁊ in.d.§.possũ. Se
cũdo vꝫ limitare istã mãm magis singulariter qꝛ dicit ꝙ lex ex
ꝑdijs allegata hic in glo.nõ hꝫet locũ qñ res eẽt hipothecata
ꝓ obligatõe cõditõali hoc tñ ponit sub dubio foꝛte dicens se
hoc nõ affirmare pꝛo certo nec aliud allegat ⁊ ponit exẽplũ in
obligatõe dotali.s.cũ bona viri sunt obligata ꝓ dote vtꝝ du/
rãte matrimonio ẽptoꝛ possit petere rẽ liberari ab illa hipothe
ca ang.aũt in.l.si rẽ.C.e.vꝫ expsse tenere ꝙ ẽptoꝛ nõ teneaᵗ
ad soluẽdũ ꝑciũ nisi venditoꝛ faciat liberari rẽ hipothecatam
vxoꝛi ꝑꝑ dotes sed opi.bal.vꝫ eẽ verioꝛ de subtilitate iuris qꝛ
illa iura dicũt ꝙ ẽptoꝛ põt agere vt res libereᵗ ab obligatõe hi
pothece sed pẽdente cõditõe vel die incerta nõ est nata obli/
gatio vt.l.si sub cõditõe.de cõdi.insti.⁊.l.interdũ.in pꝛin.ꝟ.e.
⁊.l.decẽ.in pꝛin.ꝟ.e.ergo nõ verificanᵗ ꝟba illaꝝ legũ solũ.n.
verbũ liberatõis supponit obligatõem purã vt est casus expſ
sus in.d.l.decẽ.vñ creditoꝛ cõditõalis vel in diẽ nõ dꝛ ꝓpꝛie
creditoꝛ sed largo mõ vt.l.debitoꝛ.iuncta.l.creditoꝛis.de ver.
sig.⁊.l.si cui.in pꝛin.ꝟ.de acti.⁊ obli.⁊ ita declarat bar.in.l.i.
in vlti.col.ff.si cer.pe.Cõfirmatur ista ꝯclusio ꝑ tex.no.cum
glo.sua.in.l.si quis mãdato.ff.de neg.ge.vbi pꝫ ꝙ ille qui põt
se eximi in obligatõe nõ põt h facere ꝓ obligatõe cõditionali
⁊ hoc tenet expſſe Ja.de are.⁊ cy.post eũ in.l.si ꝓ ea.C.mã
rõne ꝑmissa.⁊ sequitur Jo.an.in addi.spec.in ti.de iudicijs.
§.spãlia.in addi.magna.versus finẽ.equũ tñ videreᵗ ꝙ ven/
ditoꝛ satisdaret emptoꝛi de cõseruãdo eũ indẽnem vel delibe
rando euꝫ in casu quo cõditio purificaretur.Pꝛo ista ꝯclõne
adduco tex.no.cũ glo.in.l.si tutele.ff.de tu.⁊ ra.distra.vbi dꝛ
ꝙ si finita tutela tutoꝛ remanet obligatus ꝓ pupillo sub cõdi
tionem uel in diẽ.ꝙ pupillus dꝫ cauere tutoꝛi ad arbitrium iu
dicis de cõseruãdo eum indẽnẽ.Et per illũ tex.dicit ibi notã
ter bal.ꝙ idẽ poterit petere fideiussoꝛ obligatus sub cõditiõe
lꝫ nõ posset petere se liberari ab obligatõe vt.ꝟ.dixi hoc tamẽ
nõ audeo affirmare qꝛ in.l.si tutele.mutabaᵗ status ꝑsone cre
ditoꝛis cui dꝫ caueri desierat.n.esse tutoꝛ.vnde equũ est ꝙ si/
bi caueatur de indẽnitate qꝛ reꝑitur nunc in statu in quo si fu
isset tꝑe obligatõis ꝯcte nõ se obligasset.Pꝛeterea si fideius/
soꝛ nõ dꝫ ꝑstari ꝓ euictione futura nisi qñ hoc est actuꝫ vt.l.si
post ꝑfectã.C.de euic.ergo nec ẽt pꝛo isto regressu futuro an/
teꝙ̃ purificeᵗ cõditio ⁊ eueniat casus nec credo dcm̃ bal.ꝓce
dere in.d.l.si tutele.quo ad fideiussoꝛẽ qui obligauit se cõditõ
naliter qꝛ nõ contingit circa eum mutatio status sicut in tuto/
re.Si aũt expſſe fuisset ꝓmissum a venditoꝛe ꝙ liberaret rem
venditã ẽt ab obligatõe conditionali quid iuris sit nõ decido
nunc sed põt elici decisio ex his que in simili qõne ponit bal.
in.l.ij.de sen.que sine cer.quã.⁊.l.labeo.§.fi.ff.de arbi.in qui
bus quæriᵗ qualiter subueniaᵗ fideiussoꝛi obligato sub cõditõ
ne quẽ debitoꝛ expſſe ꝓmisit liberare. ¶ In glo.vlti.sup ꝟ/
bo.interest ibi actione ꝑscriptꝭ verbis no.istã glo.relatam ad
tex.qꝛ vult expſſe ꝙ stipulatio iterposita incõtinẽti post ꝯctũ
qui hꝫ certũ ⁊ determinatũ nomẽ ꝯctus sicut est emptio ⁊ vẽ/
ditio nõ tollit obligationẽ descendentẽ ex ꝯctu sed ꝯcurrit cũ
ea hic.n.fuit interposita stipulatio vt pꝫ in ꝟ.⁊ in mora,est is
qui ex stipulatõe ⁊c.⁊ tamen glo.fatetur ꝙ põt agi actione ex
empto ⁊ ꝑscriptis verbis.⁊ hec opi.est vera lꝫ glo.senserit cõ
trariuꝫ in.l.duo societatẽ.ff.pꝛo socio.quã glo.repꝛehendunt
bar.⁊ cõiter doc.in.l.singularia.ff.si cer.pe.pꝛo qua conclusio
ne vide tex.in.l.rõ.§.i.in fi.ff.de ac.emp.⁊.l.si cũ vẽditoꝛ.§.si
scõs.ff.de euic.⁊ hoc tꝫ ang.in.l.emptoꝛ in pꝛic.ff.de pac.lꝫ ille
tex.faciat in ꝯriũ.vide ẽt qõ no.bar.in.l.si quis cũ alt.ꝟ.eo.

Vi fundum. In stipulatõe rem ꝑsta
ri cõmittiᵗ vel succedit
obligatio ad interesse.h.d.Unde no.ꝙ ista stipu/
latio equipollet stipulatõi rẽ tradi vt.l.si rẽ tradi.ꝟ.
e.quid aũt si aliquis stipulaᵗ fundũ nec dicit dari vel tradi.de
clarat hic bar.dicẽs ꝙ in dubio stipulatio ista cõtinet rem da
ri ꝑ.l.si filius cũ glo.sua.ꝟ.e.ꝑ rõem qꝛ fundus cõtinet ꝓpꝛie
tatẽ ⁊ vsumfructũ ꝑ.l.qui vsũfructũ.ꝟ.e.vnde qui stipulaᵗ fũ/
dum vꝫ stipulari dñium.⁊ sic rẽ dari. ¶ Ex glo.dicit bar.hic
ꝙ ille qui petit in libello fundũ.vꝫ in dubio petere fundũ da
ri nisi subiecta mã vel ꝟba narratõis libelli aliud inducãt qõ
semꝑ tenebis mẽti.qꝛ per ista ꝟba vult ꝙ narratio fcã in libel
lo declaret ꝯclusionẽ libelli sicut eꝯ cõclusio declarat narratio
nẽ vt.l.aurelius.§.stichũ.⁊ ibi per bar.ff.de lib.leg.⁊ per cy.i
l.neqꝫ exemplũ.C.de fal.posuit ẽt h Jo.de imo.illã qõeꝫ ꝙ̃
tetigit in.l.a titio.ꝟ.e.vꝫ vtꝝ ille qui dixit alicui do tibi istam
pecuniã.⁊ regulariter tradidit nulla cã expſſa trãstulerit do/
miniũ.⁊ cõcludit ꝙ nõ.sicut cõclusit in.d.l.a titio per regulã
positam in.l.nunꝙ̃ nuda.ff.de acqui.re.do.lꝫ referat Pe.de
bel.ꝑti.tenuisse ꝯrium de quo dic vt ibi per eũ in.d.l.a titio.
⁊ hic.Et ad ea q̃ ibi diximꝰ circa illam qõeꝫ vtꝝ valeat stipu/
latio fcã sine cã adde vnum notabile dcm̃ bal.in.l.i.§.ille aũt
C.de lat.lib.tol.vbi voluit ꝙ si dbitoꝛ cui fuit fcm̃ pcm̃ de nõ
petẽdo faciat creditoꝛi pactũ de petẽdo sine cã ꝙ illud pactuꝫ
nõ vꝫ.que opĩo nõ vꝫ vera qꝛ posito ꝙ ex isto pcõ de petẽdo
nõ oꝛireᵗ noua obligatio.nihilominꝰ non impedireᵗ actio ex
pꝛio ꝯctu.nec possꝫ elidi.ex quo per pactũ de petẽdo vꝫ subla
ta exceptio vt.l.si vnus.§.pactus.ff.de pac.Sed foꝛte possꝫ i/
telligi dcm̃ suũ qñ nõ cõstaret ꝙ pactũ de petẽdo eẽt fcm̃ sciẽ/
ter a debitoꝛe.sicut diximꝰ in.d.l.a titio in stipulatõe fcã.sine
cã.⁊ hãc credo fuisse mentẽ suã. ¶ Scias ẽt ad amplificatio
nẽ illius mãe ꝙ ꝙ̃uis pactũ liberatoꝛiũ fcm̃ sine cã valeat fa/
uoꝛe liberatõis vt.l.tale pactũ.in pꝛin.ff.de pac.hoc ẽ veꝝ in
eo qui põt donare in eo aũt qui nõ posset donare requireretᵗ
expꝛessio cause vt est tex.no.quem ibi no.Bar.ad hoc in.l.i.
C.de apo.publi.li.x. Frãciscus aretinus.

¶ Sequitur singularis lex ita stip.que lꝫ ab eodẽ dño Fran/
cis.in fi.titu.mirabiliter cõmentata fuerit tamen h suo loco
con gruo impꝛessa fuit.

Ita stipulatus. Penalis stipu
latõ vitiaᵗ ex er
roꝛe vel icertitudine q̃ principalẽ dispõeꝫ reddit in
utilẽ.si aũt vtilem cõuentionẽ penalis stipulatio se
quitur.tũc pena cõmittitur ꝙ̃pꝛimũ moꝛa ꝯhiᵗ.nisi dies solu
tõis in ꝑtãte ꝓmissoꝛis fuerit positus si ꝟo stipulatio pẽalis a
ꝑcedẽti conditõe icipiat.tũc cõmittiᵗ cũ conditio dsinit posse
ipleri in ꝯctibus sꝫ in vltis volũtatibus semꝑ cõmittiᵗ cũ po/
tuit impleri.⁊ non ẽ ipleta ⁊ purificata.⁊ in stipl'one pẽali so/
la pena inspiciᵗ nisi sit actũ vtrũqꝫ debeaᵗ.h.d. ¶ Et diuidi
tur ẜm Dy.⁊ alios cõiter in duas partes pꝛincipales.In pꝛi
ma disputaᵗ qñ cõmittaᵗ stipl'o pẽalis ⁊ qñ sit inutilis.In ẜa
ibi ꝙ sine dubio.ponitur qualr exigaᵗ pena que est cõmissa.
¶ Pꝛia aũt hꝫ huinqꝫ ꝑticulas.nã pꝛia tractat de quadã sti/
pulatõe q̃ incipit a ꝑcedenti cõditione. ¶ Scõa ibi sed si ita
agiᵗ de quadã stipl'one q̃ incipit a ꝑcedẽti cõditõe in non fa/
ciẽdo.In tertia ibi itẽ si quis agit de ea q̃ icipit a ꝑcedẽti cõ/
ditõe in nõ dando. ¶ Quarto poniᵗ dcm̃ sabini ibi sabinus
aũt ꝯdicendo pegaso. ¶ In quinta que ẽ ibi.itaqꝫ poniᵗ cõ
coꝛdia ꝑdictoꝝ iuriscõsultoꝝ ex papiniani sñia.In tex.ibi ꝙ
sine dubio ⁊c.ꝟ.iste põt hꝫe tres intellectus.pꝛimũ posuit gl.
sup isto ꝟ.ẜm quẽ ista lr̃a vult ꝙ stipl'o pẽalis nõ nouet ꝑce/
dentẽ qñ est actũ vt pena cõmissa vtrũqꝫ debeaᵗ.⁊ cõuertit oꝛ
dinem tex.in.d.ꝟ.vt pꝫ in ea.sed ista expõ vel intellectꝰ nec
cõuenit lr̃e.nec ẽ necessarius ꝙ nõ cõuenit ꝓbaᵗ qꝛ in ꝟ.sequẽ
ti sꝫ si ita cautũ sit poniᵗ dictio aduersatiua cuꝫ copula que im
plicat idẽ eẽ in casu sequẽti qõ in ꝑcedenti ⁊ eꝯ vt.l.sꝫ ⁊ si.l.i
pꝛin.ff.de peti.here.⁊.l.sꝫ ⁊ si quis.in pꝛin.ff.si quis cau.cuꝫ
multꝭ alijs sꝫ in casu sequẽti ẽ totũ oppositũ qõ in casu ꝑcedẽ
ti ẜm glo.positã in pꝛin.huius ꝟ.ergo iste intellectus ẽ iposſi
bilis.Pꝛeterea in ꝟ.idẽ ⁊ defendendũ iuriscõsultus dicit ꝙ
in casu sequẽti est idẽ defendendũ qõ necessario si nõ dstruis
lr̃am cũ ista sit dictio relatiua sit idẽ qõ in casu ꝑcedẽti qõ nõ
est veꝝ vt.ꝟ.dixi.d.ang.substinẽdo hunc itellectũ dicit ꝙ idẽ
est in vtroqꝫ casu ⁊ bene fit relatio in ver.ideꝫ ad ver.ꝙ sine
dubio

dubio q2 idē est quo ad hoc ꝙ sicut qñ est actū vt sola pena de
beatur exigit pena dūtaxat ⁊ nō id qđ venit in principali ob
ligatōe ita qñ est actū vt vtrūqȝ debeat lȝ vtrūqȝ sit in obliga
tione sola tñ pena exiget. Et ex hoc dicit singlr limitari.l.qui
fidē.cum mā.s.de trāsac.q2 illa lex hȝ locū qñ in stipulatione
est apposita clā.rato manēte ꝯctu sed qñ apponeret ista clā ꝙ
vtrūqȝ debeat tunc debet quidē ⁊ est i obligatōe vtrunqȝ sed
tñ sola pena pōt exigi ⁊ peti ⁊ hoc dicit singulr probari in isto
tex. Cōtra que dcā insurgit h Jo.de imo.dicēs ꝙ verbū de
bitū ⁊ creditū significat id qđ debet ⁊ pōt exigi.l.debitor.ff.đ
v.sig.⁊ est optimus tex.in.l.si is cui.§.flaui⁹.ff.de solu.⁊ bal.
⁊ doc.ita tradūt in.l.i.ff.si cer.pe.ergo si est actū ꝙ vtrūqȝ de
beatur vtrūqȝ pōt exigi. Et ad istū tex.rñdet ēt tenēdo lec.glo.
ꝙ v.idē defendēdū ⁊c.nō refert ad casū qui ibi colligit a ꝯtrio
sensu vȝ ꝙ si nō est actū ꝙ vtrūqȝ debeat indubio sola pena
debebit ad hūc ergo casū ꝯtinuat v.sed ⁊ si cautū.⁊ v.sequēs
vt dicamus sicut qñ nihil est actū sola pena pōt exigi ita qñ ē
actū exp̄sse ꝙ sola pēa petat idē erit dicēdū sed ista sua expō
nō plȝ nō q2 dictio relatiua vł aduersatiua aliqñ nō possit inbi
ci ad casū subintellectū a ꝯtrio sensu q2 hoc facit iuricōsultus i
l.si quis a socio.cū sequēti.ff.ꝓ soc. Declara ista verba sic ꝙ
ꝯña est ridicula ex eo q2 qñ est actū a ꝑtibus ꝙ vnū debeatur
iste casus est magis clarus ꝙ̄ qñ nihil est actū q2 indubitāter
tunc vnū debet sed qñ nihil est actū qui casus est ꝯtrius sen-
sus illius v.qđ sine dubio tūc magis dubiū est an vnū debeat
vel ābo.ergo illatio sua est de minus dubio ad maius dubiuȝ
qđ eē nō pōt vel nō dȝ. Sȝ ista ꝯña est ridicula qm̄ de casu ma
gis dubio fit illatio ad casū magis clarū vbi eꝯ debuisset po-
ni casus magis clarus ⁊ extēdi ad magis dubiū. Preterea ca
sus qui decidit in isto v.fm hoc nullā hȝ dubitatōeȝ ꝯ.l.do-
mitius.ff.de testa.quis.n.dubitat ꝙ si agit exp̄sse ꝙ sola pe
na petatur nil aliud poterit peti cū ꝯctus ex cōuētōe legē acci
piat vt.l.i.§.si cōuenit.ff.depositi. Dicēdū est ergo ꝙ intelle-
ctus istius v.nō est ille quē tradit ang.⁊ glo.⁊ cōiter doc.⁊ ꝙ
intellectus ang.nō possit ꝓcedere ꝓbatur q2 ipse dicit ꝙ ver.
idē defendēdū.refert ad v.ꝙ sine dubio.⁊ intēdit ꝙ sicut i v.
ꝙ sine dubio.lȝ vtrūqȝ eēt in obligatōe nō poterat peti nisi so
la pena ita ⁊ in ver.seq.sed ista relatio vȝ ipossibił q2 in v.illo
nihil dicit de exactōe solius pene ⁊ vtꝝ possit peti cū princi-
pali vel nō.vñ ad illum ver.hoc respectu nō pōt fieri relatio.
¶ Preterea vt dixi repħēdendo rñsionē Jo.de imo.iste v.
sequēs ponit casū indubitatū ⁊ infert ex magis dubio.dic er
go ꝙ verus itellectus lr̄e ꝙ ver.iste ꝙ sine.referat ad ver.ita
qȝ.s.e.⁊ hoc intēdit dicere iuriscōsultus ꝙ tūc maxīe veꝝ est
id qđ.s.fuit dcm̄ in ver.itaqȝ.vȝ ꝙ qñ stipulatio penał incipit
a p̄cedēti cōuentōe cōmittit si ꝙ̄primū dari potuit pricipale ⁊
nō fuit datū qñ fuit actū ꝙ utrūqȝ deberet ⁊ idem est dicendū
lȝ sit magis dubiū qñ est actū ꝙ sola pena debeat qūo autem
adaptet ver.qm̄ sequēs ad istuȝ intellectū dicet tibi in lectōne
seq. Qđ aūt rō posita in vlt.rñso bene adaptet ad istū intelle-
ctū est declaratum mō infrascripto q2 qñ stipulatio icipit a p̄-
cedēti ꝯuentōe hoc ipso ꝙ res pricipał deducit in obligatōne
vȝ agi inter ꝑtes ꝙ soluat q2 finis debiti ⁊ solutōis nil est ali
ud ꝙ̄ solutio vel exactio vt.l.đbitor de v.sig.⁊.d.l.si is cui.§.
flaui⁹.sed de nā absolutōis que dissoluit obligatōem p̄cedē-
tem ⁊ ꝓprie dȝ solꝰ vt.l.solutōis v̄bo.ff.de solu.est ꝙ đbeat
fieri post interpellatiōeȝ ⁊ incōtinēti iterposito modico tp̄e vt
l.si ex legati cā in fi.s.e.⁊.l.mora in pri.ff.de vsur.⁊.l.ꝙ dici
mus.ff.de solu.⁊.l.sciendū.ff.de vsur.ergo si debitor nō sol-
uit ꝙ̄primū potuit vȝ facere ꝯ intentōeȝ ⁊ hoc ē qđ hic uoluit
dicere tex.dū dixit ꝙ vȝ actū ꝙ homo soluat. Qđ.aūt queȝ
refert hic bar.⁊ sequit dixit ꝙ iste v.ꝙ sine dubio nō refertur
ad ver.itaqȝ.sȝ ad v.sabinus aūt ⁊ ē sensus istius intellect⁹ ꝙ
qñ stipulatio icepit a p̄cedenti ꝯditōe ⁊ est actū ꝙ vtrūqȝ de-
beat cōmittitur stipulatio penał si nō est p̄stitum illud qđ est
positū in cōditione ꝙ̄primū prestari potuit ⁊ est rō fm eum ⁊
bene q2 si haberemus expectare ꝙ res posita in cōditione nō
possit prestari tunc istud pactū ꝙ vtrūqȝ deberetur esset ipossi
bile ⁊ inutile.quoniā res que desijt posse p̄stari non posset da
ri vna cū pena ⁊ lȝ istud dictū in se sit verissimū tamē nō be-
ne posset adaptari ad istum ver.⁊ sequētes quia in ver.sequē-
tibus dȝ ꝙ idē est si sit actum ꝙ sola pena p̄stetur ⁊ tamē isto
casu nō subest illa ratio quā dixit oldra.⁊ si stipulatio incipe-
ret a p̄cedenti conditione esset falsa sentētia papi.in ver.itaqȝ

tene ergo fm intellectum quē supra posui quem tetigit glo.su
per v̄bo idem defendendū.ibi vel dic vt statim post morā ⁊c.
Sed posito ꝙ iste tex.non ꝓbet cōclusionē ang.sicut v̄e nō ꝓ
bat vt.s.ondi querit vtꝝ dcm̄ sit veꝝ in se.⁊ rñdendū ē ꝙ di
ctū suum non pōt eē veꝝ.vȝ ꝙ sola pena possit peti ꝑ rōeȝ.s.
assignatā ꝑ Jo.đ imol.debitū.n.nō intelligit nisi id qđ ē exi
gibile ꝓprie.vnde dicit bal.no.in.l.⁊ si inutilr.C.de fideicō.
ꝙ si testōr mandat solui oibus hr̄e debētibus sub isto noīe đ
biti non pōt solui nisi id qđ pōt exigi.de quo ēt posuit in.l.id
qđ paupibus.C.de epi.⁊ cle.lȝ capiēdo debitū largo mō iue-
niatur aliquid debitū qđ non pōt peti vt.l.i.§.debitū.ff.đ cō
sti.pe. Sed si querat vtꝝ ista v̄ba ꝙ vtrūqȝ debeat.posset ita
intelligi vt vtrūqȝ possit peti non tñ vtrūqȝ exigi vȝ posse di-
stingui.ꝙ aut istud pactū apponit super ꝯctu de cuius nā est
vt stiplō pēalis nō nouet p̄cedētem exēplū in.l.p̄dia de actō.
emp.⁊.l.si quis a socio.ff.ꝓ socio.ut verba ista aliquid oꝑen
tur dicemus ꝙ vtrūqȝ pōt exigi vt.l.si stipulatus in tex.⁊ gl.
ff.de vsur.⁊.l.si qñ.ff.de le.i. ¶ Si vero ponat in ꝯctu i quo
stiplō pēalis nouaret p̄cedentē.⁊ tunc nō posset vtrūqȝ exigi
sed alter tm̄.⁊ verba multū oꝑabunt.nā ista stāt simul ꝙ duo
sint in obligatōe.⁊ debeant.⁊ tñ vnū tm̄ sit exigibile vt pȝ in
obligatōe alternatiua in.l.vbi aūt.§.qui illđ.s.e.⁊.l.si nō sor
tem.§.si decē.ff.de cōdi.inde.cōfirmatur q2 reglr pactū tacitū
⁊ exp̄ssum idē vȝ vt.l.itē q2.in prin.ff.de pac.⁊.l.qui ad certū
ff.loca.⁊.l.triticū.s.e.sed in ꝯctibus bonefidei tacite vȝ fieri
pactū vt vtrūqȝ debeat ut.l.si quis a socio p̄alle.ergo idem si
idē pactū fiat exp̄sse ⁊ hoc dicit no.bal.in.l.si pacto quo penā
in vlt.char.C.de pac. Et q2 iste tex.in fi.dicit ꝙ vȝ actum vt
hō aut pena soluatur. Ex isto colligit sing.do.ange.ꝙ ēt si sit
actuȝ exp̄sse ꝙ stiplō pēalis nouet p̄cedētem seu ꝙ sola pena
possit peti nihilomin⁹ admittet purgatio more ut possit offer
ri principale ꝓ pena sicut si tacite stiplō pēalis nouaret p̄cedē
tem quo casu sine dubio admittit purgatio more vt.l.i.in pri.
ff.de penu leg.⁊.l.cum sine p̄finitōe.ff.qñ dies leg.ced.tradit
bar.in.l.si insulā.s.e.⁊ bal.⁊ ang.in.l.rescriptū.§.si pactuȝ.ff.
de pac. Et idem bal.vbi optīe loquit in.l.si pacto quo penam
in.ij.col.C.de pac.⁊ lȝ istud dcm̄ sit valde pulchruȝ in se non
tamē bene ꝓbat in isto tex.q2 iste tex.itelligit ꝙ hō possit sol
ui.s.anteꝙ̄ cōmittat stiplō ad penā.⁊ isto mō intellectus nil
facit ad ꝓpositū. ¶ Tertio no.ibi ꝑ errorē obmissuȝ ⁊c.ꝙ ꝙ̄
uis in fcō ꝓprio reglr non p̄sumat error vel obliuio vt.l.ꝙ̄ꝙ
in prin.ff.ad velle.⁊.l.fi.ff.ꝓ suo ⁊ plene ꝑ bar.in.l.nō fatet
ff.de cōfes.⁊.l.si de eo.in prin.ff.đ acqui.pos.istud est veꝝ ni
si ꝑtes ꝯhendo faciāt ꝯ illud qđ fuit semel cōclusum vt actus
sequēs p̄sumatur factus ꝑ errorē siue sequat ex interuallo si-
ue incōtinenti.idē ꝓbat tex.valde no.quē ibi multuȝ no.bar.
ad hoc in.l.quotiēs.§.tantūdem.ff.de here.insti. ¶ De in-
tellectu aūt istius ver.videbimus in glo.circa principiū ipsi⁹
q2 hȝ iste ver.difficilia ꝯria. ¶ Quarto no.ꝙ stiplō incerta
nō solū vitiat id qđ venit in stiplōne principaliter sȝ ēt stipu-
latōeȝ penalē.⁊ idē est qñ stipulatio pricipalis vitiat q2 eēt illi
cita ⁊ ꝯ bonos mores vt.l.seius ⁊ augerius.⁊ ibi ꝑ bar.ff.ad
l.fal.secus si pricipalis stipulatio vitiaret q2 eēt fcā alteri.vt.l.
stipulatio ista.§.alteri.s.e.⁊ ibi vide. ¶ Quinto no.ibi quid
si ab initio ꝙ vbicūqȝ p̄statio rei deuenit in obligatiōe ⁊ po-
nitur in volūtate ꝓmissoris ⁊ adicit pena si res nō p̄stetur tūc
interpellatio creditoris nō cōstituit debitorē in morā sȝ expe
ctatur donec res nō posset p̄stari vt cōmittat pena.⁊ q2 iste i-
tellectus mihi nō plȝ ad istum ver.de veritate illius videbi-
mus sup glo.ibi posita. ¶ Sexto no.in ver.fuerit đclaratuȝ
ꝙ qñ stipulatio pēalis cōmittit q2 nō pōt p̄stari pricipalis non
prius vȝ cōmitti vt innuit hic tex.ꝙ̄ res đsinat posse p̄stari ⁊
hoc fuerit declaratū ꝑ iudicē.hoc.n.vȝ h requirere tex. Con
trariū tñ tȝ h ang.⁊ sequit Jo.de imo.dicēs ꝙ ad hoc ut sti-
pulatio pēalis cōmittatur sufficit rē uere p̄stari nō posse ēt an
teꝙ̄ declaret q2 existentia cōditionis est illa que purificat cō
ditionē appositaȝ stipulatōi pēali nō declaratio existētie vt.l.
cedere diem de ver.sig. Et ꝑ hoc infert ꝙ si est fcā excussio đ
bonis debitoris ⁊ relatū in act⁹ ꝑ nūciuȝ nihil esse in bonis đ
bitoris poterit agi ꝯ pignoꝝ possessores lȝ iudex nō declaret
excussionē esse legitīe factā ꝑ ea que habent in autē.hoc si de
bitor.C.đ pig.⁊.l.pe.§.i.in glo.C.ad treb.de quo articulo di
cemus i.l.x.j.e. Scđo quantū ꝑtinet ad intellectū lr̄e dictum
ang.ē veꝝ ⁊ ꝓbatur ꝙ ipse si aduertit i v.itē si quis.s.e.ubi tu

riscõsult⁹ dic̃ q̃ stip̃lo cõmittit̃ postq̃ aliquis desijt posse da re. ⁊ hec ẽ nã obligatõis cõditionalis vt sat̃ sit re ipsa cõditio nem existere ad hoc vt obligatio purificet̃ vt. l. i. §. sin autem sub cõditõe. C. de cad. tol. cũ mult̃ alijs. vbi aũt. l. simpliciter in aliquo casu cõcederet actõez si fuerit declaratũ aliquid esse vel si fuerit ꝓbatũ adhuc eẽt dicẽdũ idẽ ꝑ regulã p̃missaz que est q̃ ad cõmittendã stipulationẽ sola exñtia cõuentõis suffi ciat. Est tñ aliquãtulũ maioꝛ dubitatio qꝫ i terminis. l. nr̃e ob ligatio fuit suspẽsa quousqꝫ aliquid eẽt. ⁊ iõ nõ est mirũ si tũc sufficit cõditiõem existere lꝫ nihil ꝓbetur vel declaretur sꝫ qñ dispõ esset suspẽsa sub ista cõditõe si ꝓbaret̃ vel declaret̃ est maioꝛ dubitatio qꝫ nõ secuta ꝓbatõe vel declaratõe nõ vꝫ im pleta cõditio ẽm bal. qui exp̃sse dicit in. l. neqꝫ natales. C. de ꝓba. ⁊ credo q̃ istud sit veꝝ reglr̃. Bal. tñ valde notabilr̃ in. l. extat. in vlt. q. ff. q̃ me. cã. vꝫ velle q̃ qñ ista cõditio adicit̃ fcõ ex quo de sui nã dꝫ resultare actio deducibil' in iudicio expri mit̃ id qđ tacite inest. ⁊ iõ ex solo fcõ orietur actio lꝫ nõ prece dat ꝓbatio ipsã actõez qđ dcm̃ lꝫ sit notabile nõ affirmo pro nũc. ❡ Septio no. in ver. itaqꝫ. q̃ in ꝯtctibus si cõditio nega tiua apponit̃ ⁊ nõ p̄cedit dispõ idẽ si stipulatio icipit a p̄cedẽ ti cõditõe ista cõditio negatiua nõ implet̃ nisi qñ desinit pos se p̄stari id qđ est positũ in cõditõe. Et ꝑ intellectu istius mãe cõsidera q̃ aliqñ querit̃ vtꝝ cõditio affirmatiua p̄ponitur in ꝯtctibus deficiat si q̃p̃mũ potuit ipleri ⁊ nõ est ipleta. an vo vt dicat̃ defecta debeat expectari q̃ nõ possit ipleri. ⁊ ista nõ est mã nostra. sed est mã que ponit̃ in. l. h̃ cõditio. ff. de cõdi. ⁊ de. ⁊. l. si plures. C. de cõdi. inser. ꝑ bal. ⁊. l. i. C. de isti. ⁊ sub sti. quã optie declarat ⁊ distinguit Jo. de imo. in. l. suus quo qꝫ. §. sed si filio. ff. de here. insti. ⁊ lꝫ bar. ibi inuoluẽdo se cõfun dat istos duos articulos si. ⁊ expediat eos tñ vt vnuꝫ iste est erroꝛ ⁊ cõfusio vt ex p̄dict̃ ibi ꝑ moder. poteris videre. Aliqñ querit̃ qñ apponitur cõditio negatiua in ꝯtctibus vel vltis vo luntatibus vtꝝ dicat̃ ipleta si aliquid nõ fuit fcm̃ cũ p̃mũ fie ri potuit vel debeat expectari q̃ non possit fieri. ⁊ h̃ est ꝓpria mã legis nr̃e de qua dicemus in apparatu glo. vbi ẽt tangetur illa qđ notabil' quid si dispõ. l. vel iudicis icipit a p̄cedẽti cõ ditõe vtꝝ debeat regulari ẽm vltias volũtates vel ẽm ꝯtctus qđ bar. reliquit sub dubio in. l. suus quoqꝫ. §. sed si filio p̄alle gato. sed in. l. inficiãdo. §. infans. ff. de furio. singlr̃ qđem de terminat quẽ moder. nõ viderunt in. d. §. sed si filio. Ueritas aũt istoꝝ dictoꝝ declarabit̃ in glo. vt dixi. ❡ In glo. i. ibi ⁊ est rõ. h̃ rõ vꝫ ad dcm̃ suũ penitus imptinẽs ⁊ nõ vera qꝫ siue stipulatio incipiat a p̄cedẽti ꝯditõe semp stipulatio penalis re perit̃ cõcepta sub cõditõe q̃nis id qđ venit in principali obli gatõe pure debeat̃ ergo cũ vtrũqꝫ debet̃ sub cõditõe vtrunqꝫ dꝫ expectari q̃ cõditio eueniet vt. l. cedere diẽ allegata in glo. Dicẽdũ est ergo ꝓ declaratõe glo. q̃ mẽs sua fuit illa quã di xi in ver. qđ sine dubio adaptãdo vltimũ rñsum tex. ad p̄cedẽ tia qđ nõ repeto breuitat̃ cã. ❡ Et addo q̃ hãc eandẽ rõnem assignat bar. h̃ in ver. expediti ꝯ p̃ria pticula ⁊c. ibi ẽo opponi tur q̃ iõ facilius cõmittit̃ stipulatio penalis ⁊ ipletur cõditio cũ incipit a p̄cedẽti ꝯuentiõe qꝫ si reus qui est obligat⁹ nõ sol ueret est quid iputet̃ sibi cur qđ ꝓmiserat nõ seruauit ⁊ iõ di cit q̃ isto casu ẽ in moꝛa. l. i. §. iteꝫ si ita. ff. ad. l. fal. sed qñ stipu latio cepit a p̄cedẽti cõditiõe nil est qđ imputet̃ debitoꝛi si nõ soluit qꝫ id qđ est positũ in ꝯditõe nõ põt peti vbi nulla peti tio nulla moꝛa. l. si pupillus. ꝯ. eo. Et inde ẽ q̃ isto casu verba cõditõis negatiue nõ ip̃ꝓpriant̃ vltra suã nãm ⁊ suũ signifi catũ est aũt nã cõditõnis negatiue q̃ nũq̃ dicat̃ ipleri nisi qñ ꝯtrã eius ãplius fieri nõ põt vt. l. mutiane. ⁊ ibi no. ff. de ꝯdi. ⁊ demõ. ⁊ i autẽ. cui relictũ. ⁊ ibi ꝑ bal. C. ꝯ idic. vidu. ❡ In ea. glo. ibi iterpellat⁹ fuerit ⁊c. contra istã glo. est alia que te net oppositũ. ⁊. in ea. l. ẽ. cõfestiꝫ quevult q̃ non requirat̃ inter pellatio sed ista cõiter approbat̃ ab oĩbus ꝑ. l. si penu. ff. qñ di. leg. ced. ⁊ ꝑ al's. ll. de quibus h̃ ꝑ bar. Et ad itellectuꝫ. l. fideiuſ soꝛ obligari. §. fi. q̃ allegatur i gl. in ṽbo cõfestiꝫ vide oĩo bal. i. l. si plures. C. de cõdi. iser. ꝑ quẽ tex. ãpliat istã. l. inquãtũ dꝫ in ea q̃ si stip̃lo incipit a p̄cedẽti ꝯditõe vel cõuentõe cõmit titur ꝑ moꝛã qꝫ istud est veꝝ ẽt si p̄cedẽs dispõ sit i obligatõe respectu vnius ꝑsone ⁊ pena debeatur ab altera ẽm glo. in. d. §. fi. quaꝫ etiã approbat ibi bar. Et qꝫ dictis doctoꝝ nil ẽ ad dendum i suo casu ut perfecte cõsequaris istaꝫ materiaꝫ. Que rendum est p̃io quid iuris in dispositione legali vtrum si lex iubet vel iudex ⁊ si non fiat imponit penam ad hoc vt cõmit

tatur moꝛa ex qua pena committitur requiratur interpellatio. ❡ Scdõ nũquid ista dterminatio hic posita hẽat locuꝫ si sti pulatio iterponitur sup ꝯtctu ultro citroqꝫ obligatoꝛio. ⁊ p̃ sir ꝯ clarabit̃ vtꝝ legatarius qui recepit legatũ hoc ipso q̃ nõ im pleuit modũ sibi appositũ cũ p̃mũ ponitur uel potuit dicat̃ in moꝛa ⁊ p̄dat legatũ iuxta. l. i. C. ꝯ his que sub mõ. ❡ Cir ca p̃mũ dicit glo. no. q̃ ita intelligit ⁊ declarat bal. in. l. i. C. de his qui. vt indig. q̃ implemẽtum dꝫ fieri q̃p̃mũ põt etiã absqꝫ aliqua interpellatõe ita dixit Accur. ibi cuius dcã refert Bar. in. l. in cognitõe. ff. ad sille. ⁊ ibi ẽt Bal. tetigit de qđe. ꝓ ista ꝯclõne vꝫ casus in. l. ij. §. inter. ff. ad tertul. vbi ma ter p̄dit hereditatẽ filij si cõfestim nõ petit tutoꝛẽ filio nec re quiritur alia monitio vt sat̃ ibi pꝫ ex tex. hãc sñiam secut⁹ est do. abb. Moder. in. c. extirpãde. §. qꝫ vo de p̄bẽ. in antiquis ꝑ quã glo. rep̄hendit ipse ibi dcã Inno. qui dixit notabiliter q̃ delictũ negligẽtie nõ incurrit regulariter nisi p̄cedat moni tio vbi in legis dispõe nõ ẽ apposita dies qꝫ illa iterpellaret ꝑ hoĩe ẽm glo. no. ⁊ ibi ꝑ moder. in. c. lꝫ canon ꝯ elec. li. vi. Cõ trariũ tenuit sing. bar. in. l. inficiãdo. §. infans. ff. de furio. vbi allegãs Inno. in. d. c. extirpãde dicit q̃ si p̄cessit dispõ. l. seu p̄ceptum iudicis de faciẽdo ⁊ si nõ fiat imponit̃ pena tũc dici tur cõmissa pena qñ ẽ elapsuꝫ tñ tp̃s q̃ cõmode actus põt ex plicari. sed si. l. dispõ a conditõe incipet tunc cõmitteret̃ pena qñ aliquis dsineret posse dari vel fieri. alle. tex. in. l. nr̃a cũ qui busdã alijs legibus huius tituli. vñ duplr̃ pꝫ ex dcã doctrina quid senserit glo. in. l. i. C. ꝯ his qui. ut indig. ⁊ ip̃emet Bar. in. l. in cognitõe p̄allegata nã dũ alle. l. nr̃am appet q̃ equipe rat obligatõez legalẽ ad obligatõez hoĩs in qua requirit̃ inter pellatio ut dicit glo. nr̃a. ❡ Item dũ allegat Inno. in. c. ex tirpãde multo clarius id sentit qꝫ Inno. lꝫ exp̃sse q̃ requiri tur monitio qđ ergo dixit glo. ꝯ. alle. q̃ dꝫ fieri implemẽtũ q̃ p̃mũ subaudit̃. s. si p̄cedat interpellatio quia dispõ. l. equipa tur ultie volũtati ⁊ aliqñ ꝯtctui. ut. l. suus hac. ff. de mã. quam alle. bar. ad hoc ⁊ male in. l. suus quoqꝫ. §. si filio. ff. ꝯ he. isti. bal. tamẽ notabilr̃ in autẽ. hoc ãplius. C. de fideicõ. dicit q̃ i officijs publicis que exigũt celeritatẽ sicut q̃ mr̃ petat tutoꝛeꝫ filio uel q̃ heres ulciscat̃ moꝛtẽ defuncti. quia añ nõ p̄sit ape riri tabule testi ne ultia uolũtas stet in suspenso. l. fi. ff. cõia p̄ dio. ꝓcedit glo. allegata ⁊ tex. in. §. si mr̃. ⁊ hanc rñsionem ap probat do. m. Lodo. in. d. l. in cognitõe. Uel potes rñdere ⁊ magis uere q̃ doc. Inno. q̃ approbat bar. ut dixi ẽ uera ubi cũqꝫ ꝑ. l. dispõem aliquis obligat̃ alteri ad aliquid dãdum uel faciẽdum intelligẽdo q̃ ꝑsona illa sit abilis ꝑ se uel ꝑ aliũ in terpellare dbitoꝛẽ. tũc. n. cũ sit ꝑsona ad quã principaliter pti net executio dispõnis legalis illa dꝫ iterpellare vel facere de bitoꝛẽ moneri ꝑ iudicẽ vt in casu dicte autẽ. hoc ãplius. ⁊ hoc est maxie veꝝ qñ per negligẽtiam vel moꝛã priuaret̃ iure que sito ẽm bal. ibi. vbi aũt p̄cipit̃ aliquid fieri ꝑ. l. q̃ nõ parit ali quid ius petendi alicui priuato sicut q̃ mr̃ petat tutoꝛeꝫ filio vel q̃ heres vindicet moꝛtẽ dfuncti ⁊ similia tũc nõ requirit̃ i terpellatio. ⁊ ꝑ hoc ẽ exdeditus p̃im⁹ articulus. ❡ Circa sꝫ ꝯsiderãdi sunt duo casus. nam aliqñ ex iplemẽto qđ fit ab vna ptium est cã inducẽdi obligatõez de nouo ut ẽ in ꝯtctibus ino minatis qꝫ ex implemẽto incipit obligari ps aduersa vt. l. ex placito. ꝯ. alle. ⁊. l. si pecuniã. ff. de cõdi. ob cau. ⁊ tũc nũq̃ per implemẽtuꝫ ille qui incipit obligari cõstituit̃ in moꝛa qꝫ vn⁹. Et idem actus nõ dꝫ ẽẽ cã inducẽde obligatõis ⁊ cõstituẽdi i moꝛa ut. l. quotiẽs in diẽ ⁊ ibi ꝑ bar. ꝯ. e. ꝓ ista cõclõne est casus i terminis in. l. nãlis. §. lꝫ si ciphuꝫ. ff. de p̄scrip. uer. ubi pꝫ q̃ si debeo alicui aliquã rem ut daret mihi aliã ⁊ res illa q̃ est dãda pereat anteq̃ mihi tradatur perit piculo meo. sꝫ hoc nõ esset veꝝ si ex implemẽto fcõ per me aduersari⁹ re ipsa cõ stituatur in moꝛa. tũc. n. post moꝛã ptineret piculum ad debi toꝛẽ moꝛosuꝫ ut. l. si quis. in p̃i. ff. de peri. ⁊ cõmo. rei vẽ. ⁊. l. i. C. e. facit qđ traditur i. l. iij. §. lꝫ si stichus. ff. de cõdi. ob cau. Scdõ casu ẽ maius dubiũ qꝫ tex. in. l. curabit de acti. emp. vꝫ velle q̃ quãdo fit implemẽtũ ꝑ illud aduersarius cõstituitur i moꝛa qđ pꝫ qꝫ tenẽtur ad vsuras. ⁊ hoc lꝫ bal. exp̃sse in. l. ij. C. de vsur. dicẽs q̃ vsure nõ debẽtur vẽditoꝛi rõe fructuũ p̄cep toꝝ ab emptoꝛe sꝫ rõe fidei ⁊ moꝛe emptoꝛis vñ ẽt si ex re nul lus p̄cipiatur fructus ẽptoꝛ tenẽtur ad vsuras que ṽba sũt ma nifeste ꝯ tex. i. d. l. curabit ubi dꝫ exp̃sse q̃ nulla moꝛa ꝯhitur sꝫ vsure debẽtur rõe fructuũ p̄ceptoꝝ ⁊ hoc lꝫ no. Jaco. bu. ⁊ bal. post eũ in. l. in minoꝝ. C. in qui. can. in inte. resti. nõ ẽ ne. vbi

Ubi dicunt q quando eptor ex re tradita nullos pcepit fructus tunc non tenet adversarius ad interesse. et ista opi. e verissima qr si dicerem aliter nulla eet dria inter venditore qui eet minor et venditore qui eet maior ut ide bal. ibi verissime ostendit et p ista sit expeditus scds articul. Ex quo colequeter decidit tertius articulus vz utrz legatarius cositutat in mora re ipsa hoc ipso q accepit legatu absq eo q interpellet ut ipleat modu quez articulu tetigit. d. bal. in termis i. l. et si post tres. ff. si quis cau. in tertia char. repe. sue inv. ide vz in zctibus ubi exprsse tenet q qn zctus est factus sub mo mora comittit per interpellatioe et pena. Pro ista cocloe adduco casuz i termis in. c. i. §. lz si de feu. fue. cotro. iter do. et agna. ubi pz q vasallus no dz ee in mora si no pstat servitiu dno nisi prius fuerit interpellat et tn suitiu qd dz pstare vasallus e modus quida adiectus bnficio feudi. ut e casus exprsus i. c. i. §. illud in qui. cau. feu. amit. ubi dr q feudu est bnficiu qd ob hoc datur ut pstetur suitiu et sic pstatio suitij in cocessione feudi est onus qdda adiectu p modu modi ut pz ex dictoe ut posita i tex. que de sui na modum iportat ut. l. quibus dieb. §. termilius. et ibi p bart. ff. de codi. et de. et p gl. in. c. verz de codi. appo. ¶ Adverte tn qr Jo. an. dixit singlr et moder. post eu in. c. brevi. ex de iureiur. q si aliquis iurat defendere eccliam obligat ad defendenduz cu ecclia idiget et sine interpellatoe pp virtute iurameti qd e valde singulare si est verz. ¶ In glo. posita sup vbo certo die ibi vel q dz resisti certo loco &c. ista glo. pot hre duos itellectus un est q h ptes zvenerut in tractatu q in stipulatoe poneret certa dies si tn fuit exprssuz que dies eet poneda. unde si postea sequit stipulatio no pot videri dies repetita in stipulatoe qr no fuit exprssa in tractatu sed vitiat potius stipulatio tanq erronea et et sm bar. hic qr ptes videtur ptestari in tractatu q no volunt aliter zhere nisi isto mo. s. cu adiectoe diei. ergo fcm seques tollit a ptestatone ut. l. at si quis. §. pleriq. ff. de relig. et sup. fu. et. l. qui in aliena. §. celsus. ff. de acqui. here. ¶ Pro dclaratoe istius solutois addedu est aliquid breviter ad dca docto. et pmo inquatu ipsi rndedo ad. l. pe. de insti. et substi. et. l. cu pz. §. fi. de le. ij. Dicedo sm bar. hic q in illis. ll. ptestatio sequebat actu pfectu qr testator prius legaverat vel instituerat herede hic aut pcedebat actu pficiedu et nodu incoatuz non vz q ista solutio sit vera qr quicquid agit in testo vel zctu dz pfici in zclone zctus vel testi. i. qn ptes. hnt zctu p absoluto et no prius ut est casus in. l. zctus. C. de fi. instru. et optie pbatur in tex. et glo. et in. l. si in equalibus. ff. de here. insti. et bn p bal. rephendedo dca bar. in. l. mortis. §. iste fere. ff. de pe. in. l. quid ergo. §. pena gravior. ff. de his qui no. ifa. ergo in dcis. ll. ptestatio vz pcessisse legatu vel instoem et sic vz eade ro que i casu nro. Et io rndedu est aliter vz q io in dictis iuribus dispo remaneat valida. qr illa dispo erat tal nature q si no eet adiucta ptestatio p sola zcloe et absolutoem ipsius valebat et hebat effcm. erat. n. facta in testo q postq est habitu p absoluto est legitima dispo. unde iuriscosultus in. l. ij. ff. d here. insti. dicit q testor vz facere duo relicta. unu sub coditoe si coditio ascribet. aliud pure casu quo coditio no ascribat. sed in casu nro dispo in qua ponit ptestatio no est tal que et zclusa de se possit parere aliqu effcm qr tractatus est pordinato ad obligatone futura ut in. c. i. de re. ec. no alie. li. vi. et io no vz fca duplex dispo qr in tractatu nil disponit sed simplr ordinatio queda e certo mo ad obligatoez futura. Et si dicas quare ista ordinato et tractatus no vz factus duplr zctus secuturi hoc mo ut videatur ordinatu q si stipulatio fiat sub die. et si dies no apponat q valeat sine die. Rndeo subtilr et dico q hoc est pp nam rei qr tractatus hz se ad zctu sicut forma futuri zctus. unde si postea aliter zhit vz recessuz a forma data in zhedo. sed in. ll. palle. ille due dispoes una zditional et altera pura no respiciut unu actu et una dispoem sicut respicit tractatus qui dz esse qdda pambulu zctus sequet no aliquid de p se. Vel potes dicere q plus favemus actui qui de sui natura remota ptestatioe est actus dispositivus q actui qui de sui na no est dispositivus sicut est tractatus. ¶ Et adverte qr si subtilr zsideras dca iura ibi nec actus pcedit ptestatoez nec ptestatio pcedit actuz ex quo tota dispo testameti sil coclundit. sicut dicit bar. in. l. iurisgentiu. §. quinimo. ff. d pac. in fi. q. et bal. in. d. §. pena gravior. Et ex hoc videret cocludi multo fortius q qn sil invenitur fca ptestatio et actus zrius actus vitiaretur pter repugnantia ut. l. repugnantia de regu. iur. et sic isto casu non procedit id quod dicitur q ptestatio cotraria facto non relevat. Ut per bar. in. l. no solu. §. morte d oper. no. nu. sed salvat dispo eo mo quo dixi qr ptestatio non vz zria actui in illo casu. sed actus vz fieri pure nisi sequat sm forma ptestatois. ¶ Potes et dicere q ex quo dispo pficit in coclusione ut dixi effectus ptestatois ibi posite habeat p no posito vel no sequat qr ptestatio habetur p no posita ex quo id qd cotinebat in ptestatoe erat faciendu in pria dispoe instituit enim sm coditioes. j. scriptas. ex quo ergo coclusit testm et nulla coditoem ascribit ptestato habet p no fca. pria tn rnsio magis plz. ¶ Scdo adde inquatum bar. dicit h q ro quare zctus est inutilis est tacita ptestato q hoc non vz verz duplici roe. Pria qr ista est queda ptestatio tacita que resultat a zrio sensu tractatus sz ptestatio tacita no tollit actu sequetem exprssuz zriu ptestatoi. ut e casus no. i l. fi. in prin. ff. d le. ij. que ibi no. bar. ad hoc. et bal. in. l. humanu. C. d leg. ergo vz q ista ro no sit sufficies. Preterea si obligatio redditur inutilis virtute ptestatois deberet ee iutilis qn sequeretur incotinenti ptestatione sz si sequitur ex intervallo tuc videret recessum a ptestatoe. primu probat in. l. na ad ea ff. de condi. et de. sm in. l. cuz in plures. §. locator rei. ff. loca. et ita distinguut doc. coiter in ma protestatois in. l. no solum. §. morte. ff. de oper. no. nu. nisi vba ptestatois eent cocepta in futuru. ut declarat bar. et alij post eu in. l. pacta novissima. C. d pac. et sic iste tex. procederet idistincte qd est violare lram. sed prie roi rndet Jo. d imo. q qn protestatio iducit p verba enuciativa declarativa volutat defuncti tunc hz locu tex. in. l. fi. p alle. dixit enim ibi testator si qua dispositoem signataz fecero volo eaz valere. sed qn est tacita protestatio resultaret ex actu dispositivo vel limitado. verbi gra si testor dixissz volo valere dispoem qua fecero si erit signata tuc tacita protestatio tolleret actu sequetem. et ita fuit in casu nro sm eu. qr in tractatu ptes coclnserut q stiplo futura fieret cu die. ¶ Scde roi rndent fatendo distinctoem dices q iste tex. dz intelligi qn stipulatio no eet secuta ex intervallo qr tuc videret recessum ab eo qd fuit dcm in tractatu p iura pallegata. et dicit hoc ee notandu qr alij non tangut. et idem tz hic pau. de ca. eisde roib. Sz tu adverte qr q stiplo sequat ex intervallo ad tractatu bn operat q dca in pstatoibus no videant repetita in stiploe sz no opatur q zctus qui sequit no psumat factus p erroze. ista distinguit bar. in. l. titia. §. idem rndit. j. e. Et p isto ho dco allegat tria iura d quibus ibi p eu. ergo no erit verz q i casu. l. nostre si stiplo sequatur ex intervallo stiplo valeat. Et znr ex hoc apparet q tacita ptestatio no e illa que reddat hic zctum inutile qr tunc eet distinguedu ut dicut pdicti moder. sed simplr error ptium qui psumitur ut h dz in tex. qd aliter pcedat dicam in lec. seq. ¶ Dicamus ergo ut cta sint clara et expedita et no recedamus a vbis lre q qn ptestatio tacita vel exprssa pcedit actu et actus sequit incotinenti vel ex itervallo. nec constatutz ptes faciut actum istu ex certa scia vel p erroze tunc in dubio in actu sequeti psumit error et non vz actus ita loquit iste tex. qui simplr. h. d. no distinguedo utrz actus sequatur ex intervallo vel incotinenti. et. l. quoties. §. tmde ubi et p bar. ff. de here. insti. Aliqn zstat q actus fit ex intervallo vel incotinenti fit ex certa scia. et tuc cosidera tres casus. naz si pcedit ptestatio tacita et no exprssa non tollet actus seques exprssus ut l. fi. de leg. ij. et hoc tz bar. elegater hoc declaras in. l. si quis. i prin. testi. in. i. col. ff. de leg. iij. Ro est qr reglr dispo exprssa e fortior q tacita ut pz in. l. pcibus cum nra. C. de ipub. et io no est zveniens q tacita ptestatio tollat actu exprssum sequetez. Nec plz ista dria q ponit h Jo. de imo. ad intellectu. l. fi. p allegata qr si bn cosideres dca sua illa dria no est va. Dicit. n. ipse q aut ptestatio tacita orit ex vbis enuciativis exemplu in. d. l. fi. qr testator dixit si qua volutatem signata fecero volo valere. et tuc talis ptestatio no tollit actum sequetez. Aut argumentu istud sumit ex verbis dispositivis et limitativis. Exemplum si ita dicat si qua volutatem fecero volo esse signataz. et tuc ptestatio tacita tollit actu sequetem sm eum. na si bene respicias ad utruq casum in utroq sunt vba limitativa eiusdez effectus lz no eiusde forme. In pmo eni casu testator vult valere dispone signata. ergo quo ad effectuz validitat limitatur dispo. in scdo aut casu testator limitat factu ad eundem fine in effcu ut no sequat effectus iuris ultra casuz limitatu que sunt ide in effectu. Preterea si respicias ad rones assignata p bar. in. d. l. si quis. in prin. eade ro est in utroq casu. ¶ Tertio ca

su vȝ qñ p̄cedit ꝓtestatio exp̄ssa ⁊ sequit̃ actus paulopost vel
ex magno interuallo nō est nr̃a materia. Sȝ est dicēduȝ scribit
bar. ⁊ cōiter moder. in. l. pacta nouissima. C. de pac. ⁊ idē bar.
in. l. qui in aliena. §. celsus. de acqui. here. ⁊ qđ ponit Jo. de
imo. plenissime in. l. quotiēs. §. tantūdē p̄allegata. Et ꝓ distin
ctōe bar. quā ponit in dcis locis est notabil' doctrina Jo. an.
in. si. q. in regula in exceptōe de regu. iur. in sua mercuria. vid
ēt ad materiā qđ tradit bal. in. l. itē q̄r. ff. đ pac. ⁊ lȝ bar. aliqua-
liter variauerit ab his que dixit in. l. pacta nouissima in. l. nō
solū. §. morte. ff. de op. no. nū. opi. tñ posita in. d. l. pacta nouis
sima est cōior. ¶ Et aduerte. q̄r qñ actus fit nō ex magno in
teruallo sed tñ ex certa scīa ꝯ ꝓtestationē p̄cedentē nō vitiat̃.
actus ex eo. q̄r presumat̃ erroneus. sed q̄r simulate vĩ agi ꝑꝑ
ꝓtestationē p̄cedentē. Et q̄r superius diximus que sit vera so
lutio ad. l. pe. de insti. ⁊ substi. in qua adhuc ꝑsisto. ¶ Potes ad
dere aliā solutionē dicēdo ꝙ in dict̃ legibus ꝓtestatio nō erat
posita simpl'r ⁊ absolute sed sub cōditōe si sequeret̃ illud ꝙ te
stator ꝓtestabat̃ velle se facere. ⁊ hūc intellectū pōt recipe ēt
l. cū. pater. §. fi. intelligendo ꝙ forma v̄boꝝ fuerit ꝓlata vel ꝑ
relatiuū vel ꝑ aliud verbū significās cōditionē. pr̃ia tñ solutio
magis plȝ que minus diuinat ad. l. cū pr̃. in fi. p̄alle. ꝰa solutio
nō plȝ q̄r qua rōe dicimus ꝙ in testō videnť ptes duas dispō
nes facere ita possemus dicere ꝙ in tractatu videret̃ voluisse
duo vȝ ꝙ stipulatio fieret cū die si dies apponeret̃ ⁊ sine die
si dies nō eēt apposita sicut dicimus i fili. in. l. si cū dies. §. fi.
ff. de arbi. ⁊ in. c. cū dilecti. đ dolo ⁊ cōtu. ¶ Scđa solutio pri
cipal' dat̃ ad contrariam per glo. ꝙ hic fuit actum in tractatu
de ponēdo in stipulatōe diē certā. ita tñ ꝙ anteq̄ veniret di-
es stipulator teneret̃ certificare ꝓmissorē ꝙ ipleret in termi-
no ꝓmisso. Sȝ ista lectura ꝰm bar. nō ꝯuenit lr̃e. q̄r si dies cer
ta fuit apposita in tractatu vĩ repetita in stipulatōe vt. l. titia. §.
idē r̃ndit. j. e. ergo stipulatio valebit lȝ ꝓmissor nō teneat̃ siste
re ad diē nisi sit p̄monitus q̄r deficit ꝯditio sub qua promisit.
Tu vero potes dicere ꝙ ista lectura possit sustineri qñ stipula
tio eēt interposita ex interuallo quo casu dcā in p̄fatōibus nō
videret̃ repetita in ꝯctu ꝰm bar. in. d. §. idē r̃ndit. Sed q̄r iste
tex. loquit̃ indistīcte siue stipl'o sequat̃ incōtinēti siue ex īter-
uallo iō non plȝ ista lec. Ex hac tñ infert ange. singul'r. ad duo
prio ꝙ si eēt adiecta dies ⁊ pena in ꝯctu ⁊ eēt appositū istud
pactū ꝙ debitor deberet p̄moneri ꝑ aliquos dies añ aduētū
diei isto casu admitteret̃ purgatio more q̄r nō dĩ ꝓprie appo
sita dies ex quo requirit̃ p̄monitio añ diei euētū. Scđo infert
ꝙ si statuto caueť ꝙ qñ terminus est positus in instr̃o debiti ⁊
lapso termino debitor possit capi ad petitōeȝ creditoris absq̄ȝ
aliqua requisitōe ipsius nō hēbit locū statutū nec poterit capi
debitor si sit appositū hoc pactū in instr̃o ꝙ ante diē termini
debeat moneri ꝑ aliquos dies. ¶ Primū dcm̄ nō plȝ hic Jo. đ
imo. q̄r si vnica interpellatio fcā ꝑ diē ipedit more purgatōeȝ.
multo fortius īterpellatio repetita arg. l. si mulier. C. ad velle.
est. n. maior effcūs aliqñ multiplex interpellatio q̄ vna sola vt
pȝ in autē. statuimus. C. de epi. ⁊ cle. l. si cōuenerit. ff. de pig.
ac. ⁊. l. i. ff. de libel. dimissor. in. c. i. de sup. neg. p̄la. Sed ista rō
sua ꝓcederet si interpellatio q̄ fit ꝑ diē hic staret in sua ꝓpria
nã. ang. aūt vult ꝙ dies in isto casu mutat suā virtutē ⁊ ꝙ non
sit debitor in mora nisi ꝑ primā interpellationē ꝑ quā īterpel
latur debitor vt soluat tali die. sed quō hoc ꝓbet nō appꝫ cū
pactū videat̃ significare ꝯtr̃iū ꝙ p̄cedēte monitōe quis sit ob-
ligatus soluere ante diē. Scđȝ dcm̄ sequit̃ hic Joā. de imo. ⁊
pau. de ca. qui dicūt ꝙ creditor qui apponit tale pactū in instr̃o
vĩ renūciare bñficio statuti qđ eēt veꝝ vt mō dixi si v̄tus iter
pellatōis que inducit̃ ꝑ diei lapsū videret̃ sublata per istō pa
ctū. Uidēdū est igit̃ vtrū sit sublata ita ꝙ debitor cōstituatur
in mora solū ex monitōe p̄cedente fcā per creditorē an v̄o p̄ce
dente monitōe purificet̃ dies apposita in instr̃o ⁊ tāq̄ termi-
nus interpellet pro hoīe. Sup̄ quo vĩ dicendū ꝙ facta moni-
tione remaneat dies qđ probo. q̄r interpellatio non pōt fieri
ex fcō vt debitor quacūq̄ȝ die soluat. i. post modicū spaciū. de
quo in. l. tacitum. ⁊. l. qđ dicimus. ff. de solu. sed solū vt soluat
die expressa. in instr̃o ergo remanet virtus diei ⁊ termini in
eo appositi sicut quādo dies apponit̃ implemēto cōditōnis ⁊
solutionis simul si prius impletur conditio dĩ remanere dies
ex quo ante diem debitor. soluere non tenetur vt. l. in illa sti-
pulatione. si calendis. ꝯ. eo. ⁊ nota. in. l. cum stipulatus sum mi
bi a procalo. ꝯ. eodē. Et hoc concesso quod videtur esse veruȝ

nō video quō possit ꝓcedere vel primū vel scđm dcm̄ do. an
ge. q̄r ex quo purificata conditōe remansit dies ⁊ pena. mul-
to minus dȝ admitti purgatio more qñ p̄cessit monitio ꝑꝑ du
plicem interpellatōeȝ vt dixit Jo. de imo. ¶ Preterea quo
ad scđm casuȝ vĩ ꝙ lȝ terminus positus in instr̃o fuerit posit⁹
ꝯditōal'r ex quo tñ postea fuit purificatus satis dicat̃ termin⁹
purus ⁊ hēat eādem virtutē. sicut dicit tex. in fili. in. l. lȝ ⁊ si đ
sua. §. fi. ff. de acqui. he. vbi ꝓbatur ꝙ ille qui ē īstitutus pure
si credat se institutū sub cōditione purificata nō errat. q̄r pu-
ra dispō ⁊ purificata sunt idē post purificatōem. nec vȝ si dica
tur ꝙ statutū loquit̃ de termino puro si ꝯtinet̃ in instr̃o. sȝ iste
est alius q̄r i instr̃o nō cōtinebat̃ termin⁹ purus. ergo statutum
non loquit̃ de hoc. Nā ad hoc r̃ndet ꝙ cū purificatio ꝯditōis
hēat se ad terminū qui cōtinet̃ in instr̃o sicut accessoriū ad pri
cipale illud dĩ cōtineri in instr̃o qđ iducitur ꝑ eius accessoriū
vt. l. certi cōditio. §. qm̄ in tex. ⁊ glo. si cer. pe. ⁊ ibi hoc tȝ bar.
in. si. q. ⁊ tradit bal. elegāter in. l. fi. C. de fideicō. bñ facit tex. ⁊
qđ ibi no. anto. de bu. in. c. series ex̃ de testi. Et idē ē ꝙ si sta-
tutum vult si instr̃m guarātigie hr̃e executiōem paratā ꝓ his
que cōtinētur in instr̃o. hēbit executōem ꝓ obligatōe cōditio
nali cuius purificatio hȝ ꝓbari ⁊ fieri ex̃ instr̃m ꝰm bal. in. l. si
cām iudicati in vlt. q. C. đ execu. rei iudi. ⁊. l. cū testō in fi. vbi
bonus tex. C. de manu. testa. ⁊ iō istud dcm̄ de subtilitate iu-
ris nō ꝓcedit. ⁊ inuenit̃ de iure cōi vnus casus singularis in
quo dȝ p̄cedere monitio diē appositam solutiōi vȝ qñ collecte
sunt soluēde ad certā diē ꝑ aliquā vniuersitatē. i. ꝑ hoīes vt ē
casus no. quem ibi declarat glo. ⁊ bart. in. l. fi. C. de āno. ⁊ tri
bu. li. x. ¶ In gl. posita sup̄ verbo non adiecto noīe ⁊ eodē
modo opponit̃ ⁊c. ista glo. vult facere dr̃iam inter stipl'oneȝ ⁊
legatū fundi. ⁊ inter stip̄lonē ⁊ legatū domus. ⁊ rō dr̃ie que ta
cite assignatur ē q̄r fundus sola animi đstinatōe cōstituit̃ vt. l.
qđ in reꝝ. §. fi. ff. đ leg. i. ⁊. l. locus ꝑ totā. l. ff. đ ver. sig. ⁊ iō si
admitteremus ꝙ legatū vel stiplo valeret possibile eēt obliga
tionē reduci ad ridiculū qm̄ ꝓmittēs vel testōr possȝ constitue
re fundū vnius palmi quē traderet seu queȝ hr̃et legatarius ⁊
ꝓmissor. ⁊ iō non admittitur ista dispō sȝ domus nō cōstituit̃
sola volūtate pr̃is familias q̄r ad minus ē opus ad faciēduȝ ex
vna domo duas ponere parietē vt. l. si is qui duas. §. i. ff. cōia
p̄di. ¶ Sed ista dr̃ia quibusdā moder. non plȝ vȝ Rapha. ⁊
pau. de ca. prio q̄r ēt ipse fundus nō cōstituitur sola volūtate.
q̄r ē opus apponere vel terminos vel fossam diuisoriā allegāt
ea que no. in. l. qđ in reꝝ. §. fi. de le. i. sed hoc ibi nō dĩ in tex.
⁊ glo. nec ē veꝝ q̄r fossā ⁊ termini ponūtur ad ꝓbādā diuisio
nem eē factā nō ad existētiam diuisiōis inducēdaȝ. vnde iuris
cōsultus sepius ꝓtestatur ꝙ solo aīo cōstituitur fundus decla
ratio aūt animi fit ꝑ appositōem cōfiniū ⁊ dimōstratōeȝ regio
nis ut. d. l. locus in fi. ⁊. l. si quis duas. §. i. p̄alleg. ¶ Scđo di
cit Raf. ⁊ subtilius ꝙ ridiculū siue elusio obligatōis quā pon
derat bar. non pōt hr̃e locū q̄r ille qui ꝓmittit fundum vel le
gat videt̃ deducere fundū in obligatōeȝ qualis est tpe dispōis
vt. l. si ita cū ibi no. ff. de au. ⁊ ar. le. ⁊. l. fi. §. i. de le. ij. ergo pre
statio non pōt postea variari arg. l. cetera. §. i. ff. de leg. i. ⁊ ista
rō ꝓcedit indubitāter in ꝓmissione fcā de fundo q̄r post pro
missionē ⁊ obligatiōeȝ quesitā nō est in ptāte ꝓmissoris minue
re ius quesitū alteri vt. l. sed si me p̄nte. §. fi. ff. de condi. inde.
⁊. l. si tibi libeꝝ. ff. de actio. emp. ¶ Si tñ velles r̃ndere huic
rōi posses dicere dupl'r. ⁊ prio ꝙ bart. nō intellexit ꝙ qñ pro
mitt̃ vel legat̃ fundus in genere ꝙ intelligat̃ de fundo testa
toris vel ꝓmissoris dūtaxat. sed de quolibet fundo. ⁊ iō cum
nō fuerit fcā relatio ad certa corꝑa nō teneť p̄stare ꝓmissor vl'
heres testōris funduȝ certe q̄litatis vel modi. sed ista r̃nsio nō
videt̃ ꝓcedere q̄r quare magis testōr legādo domuȝ vĩ se re-
ferre ad suas q̄ legādo fundū nō pōt assignari vna bōa rō di
uersitatꝭ. ⁊ maxīe q̄r in dubio qui legat ⁊ qui ꝓmittit vĩ ꝓmit
tere de iure suo si aliud nō ipediat vt. l. qui tabernas. ff. de ꝯ-
hen. empti. ⁊. l. vxor patrui. C. de legi. ¶ Posset aūt r̃nderi
⁊ al'r ꝙ ꝓmissio vel legatū fundi in genere qñ sunt indiffini-
te fcā p̄nt referri ēt ad rē futurā quā verisil'r stipulator vel testa
tor potuit p̄uidere vt. l. si ꝰuitus. in prin. ff. de ꝰui. rusti. p̄dio.
⁊ declarat bar. in. l. si ita de au. ⁊ ar. le. sȝ stipulator potuit faci-
liter cōsiderare ꝙ q̄litas fundi erat mutabilis cū mutet̃ sola đ
stinatio ⁊ voluntas ergo pōt venisse in obligatōe fundus qui
post ꝓmissionē de nouo creat̃ in legato aūt ꝯtr̃ia volūtate fa
cilius posset sustineri ꝙ obligatio posset deduci ad elusioneȝ
qm̄

qm̄ lꝫ testatoꝛ videaꝭ legare predium ꝓut est tp̄e testamēti po
tuit tñ ipse idē illud p̄dium reducere ad modicā quātitatē in p̄
iudiciū legatarij. vt. l. si ex toto. in prin. ff. de le. i. rapb. tñ di/
stinguit ⁊ sequiꝭ pau. de ca. īter vltīas volūtates ⁊ ꝯctus. ⁊ in
vltīs volūtatib⁹ vult ꝙ valeat legatū fundi ⁊ domus ⁊ debeat
fieri p̄statio sicut dꝛ de domo i. l. si dom⁹. in prī. de le. i. idest ꝺ
bonis testōris. In ꝯctibus aūt nō valeat stipulatio vel ꝓmis
sio tā domus q̄ꝫ fundi. qꝛ ꝓmissio fcā de domo vel fundo nō
restringiꝭ ad domū vel fundū que sit in bonis testōris qm̄ nō
debeꝭ tantus fauoꝛ sicut vltīe volūtati. iō in vtroqꝫ stipulatio
erit nulla ⁊ ita ītelligit istū tex. ⁊ tex. i. §. gnālr. Mihi nō pla/
cet ista dīa potissime p tex. in. d. §. generalr qui dicit ꝙ stipl'o
vel legatū de fundo nō vꝫ simplr nō distinguēdo in legato vtꝝ
fundus sit in bonis testōris vel nō. ⁊ regula est in oppositum
ꝙ qn̄ vna terminatio determinat plura determinabilia cēseꝭ
ea pariter terminare. vt. l. iam hoc iure. §. i. de vul. ⁊ pu. ⁊ ma/
xīe qꝛ nulla lex vrget nos ad dicēdū hoc. vñ dicēdū est simpl'r
nō destruēdo v̄ba iuriscōsultoꝝ ꝙ neqꝫ legatū fundi neqꝫ do
mus neqꝫ stipulatio valēt qn̄ nō appꝫet ꝙ testōꝛ vel ꝯhētes co
gitauerint de certo fundo vel certa domo p̄stāda ⁊ ita intelli/
git tex. noster. ⁊ in. §. generalr. Sꝫ qn̄ eēt cogitatū de p̄stando
certā domū vel fundū lꝫ ꝓmissio fuerit fcā gnāl'r tunc valeret
legatū sine dubio. ⁊ ita loquiꝭ tex. in. l. si domus qui hoc dicit
exp̄sse in. v̄. cū cogitaret. ⁊ idē ꝓbaꝭ de fundo in. l. legato gnā
liter. in fi. e. ti. Sꝫ aduerte qꝛ in. l. si domus. in prin. in plurib⁹
libꝛis nō est ille v̄. qui est in meo. Glo. tñ sic restrigit ibi illum
tex. ⁊ credo ꝙ ista restrictio sit verissima qm̄ dīa que assigna
tur p bar. inter domū ⁊ fundū nō est real' nec v̄a. tñ qꝛ est repi
re casū ⁊ frequēter ꝙ ēt domus sola destinatōe posset diuidi.
v̄bi gr̄a si vnā domū diuisam p multos parietes dn̄s velit fa
cere plures. hic. n. sufficiet sola destinatio. ⁊ pōt poni exēpluꝫ
in. l. ꝙ cōclaue. ff. de dā. infec. ¶ Preterea dato ꝙ in domo
requiraꝭ aliquid facti vltra voluntatē. i. edificatio parietꝫ hoc
nō est tā graue ꝙ pp̄ hoc ꝯstō pluriū domoꝝ nō dicatur pēde
re a destinatōe animi pr̄isfamilias vt clare dicit tex. in. l. qō in
rerū in fi. ꝓalle. qꝛ igiꭣ de facili ēt isto casu posset esse elusoriū
nō vꝛ esse bona dīa inter domū ⁊ funduꝫ. ⁊ ista rō est melioꝛ
q̄ pꝛia qꝛ ad pꝛimū posset rn̄deri ꝙ lꝫ in illo casu sola destina
tōe pr̄isfamilias absqꝫ alio nouo fcō posset ꝯstitui noua dom⁹
nō tñ forte posset deduci ad aliqō elusoriū nullius vel ꝑuissi/
me estimatōis nisi de raro. Ad ea aūt que raro ꝯtinguūt legis
dispō nō adaptatur cōiter vt. l. nō ad ea. ff. de le. Sꝫ ꝯ bar. ar/
guo fortius ⁊ ondo ꝙ rō quare fundi legatū nō vꝫ vel stipula
tio nō est illa quā ipse assignat qm̄ illa nō est sufficiēs qō ꝓbo
qꝛ ꝫm illā suā rōeꝫ ēt legatū fcm̄ de hoīe in genere nō ualeret
qꝛ pōt ēt repꝫiri aliquis hō quē nō expediat hr̄e vel qui nil aut
modicū valeat vt dicit glo. in. l. legato gnālr. in prin. ff. de le. i.
tamē pp̄ hoc legatū nō reddiꭣ nullū sed induciꭣ vt mediocris
nō maxim⁹ neqꝫ pessimus p̄steꭣ. d. l. legato generalr. ⁊ rō ibi
assignata nō est qꝛ p p̄statōem minime rei res possit ꝺduci ad
ridiculū. sed qꝛ legaꭣ vel ꝓmittiꭣ corpus in genere. vñ ista rō
destruit tex. melius est dicere qō. s̄. dixi ꝙ neqꝫ legatū vel fun
di stipulatio neqꝫ domus vꝫ pp̄ incertitudinē rei q̄ est in obli
gatōe. Sꝫ ꝯ istud arguiꭣ fortiter. nā sicut qn̄ legaꭣ hō in gene
re nō ꝺbeꭣ nisi hō qui est in pr̄imonio testōris si aliquis sit in
eius pr̄imonio vt est casus clarus in. l. ij. in fi. ff. de opti. le. ita
⁊ qn̄ legaꭣ fundus vel domus simplr vꝛ legatus fundus vl' do
mus de pr̄imonio testōris si in eo repiaꭣ. nā q̄tū ad hoc non
pōt assignari rō diuersitatꝫ. vꝛ ergo ꝙ si testōꝛ legat fundū sim
pliciter videaꭣ legare vnū ex fundis suis. ergo vꝛ legare incer
tū de certꝫ. ⁊ p ꝯn̄s vꝛ valere dispō. l. qui ex plur.bus. s̄. e. Mō
aūt videaꭣ legare incertū de certꝫ qꝛ si legat vnū ex fūdis suis
vꝛ relinquere fundū qui suus erat tp̄e testi cū ea qualitate qua
tunc erat qꝛ ōrō indiffinita vel vl'ꝭs referꭣ ad certū tp̄s testi vt
l. si ita cū nīā. ff. de aur. ⁊ ar. le. vbi vide p bar. Sꝫ ista dispō si
ne dubio est certa ⁊ vꝫ. vt. l. fi. §. i. de le. ij. ⁊ ꝓbaꭣ rōne qꝛ pōt
certificari ꝓbando quos fundos testōꝛ tp̄e testi possideret vt
l. certum. ff. si cer. pe. ⁊. l. asse toto. in princ. de here. insti. ergo
vꝛ ꝙ istud legatū nō vitietur pp̄ incertitudinē. vnde valet ista
cōcessio vel istud legatū concedo tibi uel lego quicquid possi
deo in tali villa dūmodo postea probetur ꝙ ibi aliquid possi
deā ꝫm Bar. in. l. si sic. in prin. de lega. i. ⁊ Bal. in. c. i. de feu.
guar. ⁊ spec. in ti. de loca. §. nunc aliqua. ver. lviij. Sed ad hoc
rn̄de subtiliter ꝙ quando legatum fit per pronomen meū tuū
⁊ suū vel p aliud verbū qō significet testatorē habere vel tene
re rem tp̄e testi ꝓcedunt no. in. d. l. si ita. sed qn̄ legaꭣ vel ꝓ/
mittiꭣ fundus simplr lꝫ in ista ōrone subintelligaꭣ fundus te/
statoris non tamē subintelligiꭣ qui ē eius tp̄e testi. sꝫ qui ē vel
erit vsqꝫ ad mortē vel in stipl'one vsqꝫ ad exemptōeꝫ ꝓmissio
nis. ⁊ ex hoc causaꭣ incertitudo in his que nō hn̄t fines a na/
tura determinatos sꝫ volūtarie sicut ē fundus ⁊ domus. ⁊ per
hoc ē expeditus iste difficilis articulus. ¶ Scđo adde dictis
bar. inquātum ipse vult ꝙ si ꝓmissio fiat de incerto ex certis
valeat quidē dispō in vltīa volūtate qꝛ ē heres qui pōt inter/
pretari de quo certo senserit testōꝛ vt. l. si quis a filio. §. si plu/
res de le. i. ⁊ idem intelligit qn̄ legaꭣ incertū simplr puta fun/
dus sed testōꝛ sensit de certo aliquo fundo vt ipse pleni⁹ ꝺcla/
rat in. l. si domus. in prī. ff. de le. i. vbi ēt hoc tꝫ glo. sꝫ si fiat ꝓ
missio de īcerto simplr ptes tñ sentiāt de vno certo fundo vel
de certo cōtinente ⁊ ptes silr sentiāt de vno solo ⁊ certo fun
do p̄stando stipl'o nō vꝫ. ex eo qꝛ nō reperiꭣ quis possit inter/
pretari de quo fuerit sensuꝫ. nā Jo. de imo. quo ad pꝛimū ca
sum tꝫ hic oppositū qn̄ fundus eēt legatus simplr ⁊ eēt sensuꝫ
ꝺ certo fundo p illū tex. ⁊ tex. in. §. generalr iūctis his que hn̄
tur in. l. quotiēs. §. tn̄idem de here. insti. Et vt clare resoluatur
dcm̄ suū intentio sua ē ꝙ cū ista materia ꝯctus ⁊ vltīa volun/
tas cōiter equiparenꭣ ut pꝫ in. d. §. tn̄dē. ⁊ in. d. §. gnāliter. si/
cut non vꝫ ꝓmissio ⁊ stipulatio in isto casu ut tꝫ bar. ita nō ꝺ
beat ualere legatum ⁊ ad. l. legato in fi. rn̄det ꝙ ibi loquiꭣ qn̄
fundus fuit legatus nō simpliciter sꝫ in genere subalterno. si/
cut in. l. qui ex pluribus. s̄. e. ⁊ hūc intellectū tangit ibi gl. ⁊ se
quiꭣ. Ego aūt nō recedo a v̄bis tex. quicquid dixerit ibi glo.
⁊ maxīe qꝛ ē casus ꝓ cōi sn̄ia in. d. l. si domus. in prin. ꝫm in/
tellectū quē secutus sum. ¶ Scđs casus ē magis dubius. naꝫ
uidereꭣ posse dici ꝙ qn̄ ē actuꝫ de certo fundo in stipulatōe ⁊
nō apparet ꝺ quo declaratio ptineret ad ꝓmissorē ne vitiare
tur alioquin stipulatio sicut uidemus ꝙ electio ptinet aliquā/
do ad stipulatorē que de sui nā ptineret ad ꝓmissorē ne dispō
reddaꭣ inutilis ut ē in electōe remedioꝝ uel actionū de quib⁹
in. l. iij. de eo ꝙ certo loco qꝛ tñ nō habeo rōem vrgentē nō re
cedo ab opi. cōi sed cogitabis quid sit dicēdum. ¶ In gl. po
sita sup v̄bo quocūqꝫ ibi quantū ad datōem ista solutio otto.
glo. antiqui lꝫ sit multuꝫ obscura tamē ꝫm doc. hoc intendit ꝙ
omissuꝫ hētur ꝓ omisso quo ad hoc v̄t cū in stipulatōe nō fue
rit exp̄sse actū ꝙ re⁹ possꝫ sistere quocūqꝫ tp̄e vellet pp̄ hoc sti
pulatō pr̄icipalis sit nulla ipso iure ⁊ quātū ad ipsaꝫ ꝓcedat re
gula posita in. l. quicquid astringēde. s̄. e. sed quātū ad ānullā
dā stipulatōeꝫ penalē omissuꝫ nō vitiat imo ista stipulatio re/
solueꭣ in formā stipulatōis pēalis īcipiētis a p̄cedēti ꝯditio/
ne ⁊ hec ē cā pp̄ quā nō cōmittitur cū reus desinit se posse si/
stere. ¶ Sed ista lec. reprehendiꭣ cōiter ab oībus ⁊ sine du/
bio nō ꝓcedit noua rōe vltra doc. Et arguo sic a diuisione.
Aut ista stipulatio ē secuta nō ex magno interuallo. aut ē secu
ta post magnū interuallū. ¶ Primo casu falsum ē ꝙ princi
palis obligatio sit nulla qꝛ pone ꝙ precessit in tractatu. vꝫ ꝙ
reus posset sistere quocūqꝫ die vellet ē certū ⁊ claꝝ. ꝺ se. ergo
vꝛ repetitū in stipulatōe sequēti vt. l. titia. §. idem rn̄dit. ꝯ. eo. ⁊
l. item qꝛ. s̄. de pac. ¶ Scđo casu stipulatio videbiꭣ interpo
sita p errorē ꝫm Bar. in. d. §. idē rn̄dit. ⁊ dixi supius in. ij. glo.
⁊ satis ꝓbatur in isto tex. qui indisticte p̄sumit errorē vbi nō
pōt videri fcā stipl'o fuit ergo erroꝛ sup eo qō venit in obliga
tōe. ⁊ sic in substātia obligatōis. ergo nō vꝫ stipl'o pēalis sicut
nec pr̄icipalis vt pꝫ in pr̄io rn̄so huius legis ꝫꝫ oēs qō. n. quis
teneaꭣ se sistere qn̄cūqꝫ voluerit id qō teneaꭣ se sistere. cū pri/
mum potuit ⁊ ēt interpellatus sine dubio ista sunt diuersa pp̄
diuersitatē tp̄is. ergo ut. s̄. dixi erroꝛ uitiat utrūqꝫ. ¶ Scđo
reprehēdunt h doc. istam opi. qꝛ p̄supponit ꝫm eos ꝙ stipl'o
ꝺ sistendo se in iudicio sine appositōe diei sit nulla ⁊ incerta.
sed hoc ē falsuꝫ qꝛ pōt fieri sine die ut. l. de die. in prin. s̄. qui
satisda. cog. ⁊. l. pe. C. ꝺ fideius. ergo vꝛ ꝙ ista opi. nō sit bōa.
Sed ab ista rōe posset ꝺfendi ista opi. qꝛ nō ītellexit ꝙ stipl'o
vitiareꭣ qꝛ dies requirereꭣ i ea. sꝫ qꝛ p̄cesserat tractat⁹ ꝺ appo/
nēda die sicut in pr̄io rn̄so. opi. tñ otto. non plꝫ p rōem supꝛa
p me assignatā. ⁊ aduerte qꝛ doc. cōiter intelligūt ꝙ in isto v̄.
dies fuerit omissa ex certa scia nō p errorē quo ēt casu nō pōt
eē uera eius opi. qꝛ ut. s̄. dixi si stipl'o eēt secuta incōtinēti pa
ctum illud uidereꭣ repetitum si aūt eēt secuta ex interuallo ex
certa scia. tūc uidereꭣ recessū a priori tractatu vt. s̄. dixi. in prī.

istius tex. p eã que nō. bar. i. l. pacta nouissima. C. de pac. ꝛ sic valeret stipulatio sequēs ēt respectu pricipal' obligatōis. Alij doc. ponūt aliam lecturā dicētes ꝙ h̄ pactū istud ꝙ reus pos set sistere quocūqꝫ tpe fuit expssum in stipulatōe ꝛ ex isto itel lectu elicit' duplex singularis ꝯclō. Prima ꝙ stipulatio inci piēs a p̄cedēti ꝓmissione non cōmittit' qñ dies sistendi esset posita in volūtate ꝓmissoris. Scđa ꝙ ptes pñt ex pacto expſ so facere ꝙ mora nō cōmittat' p iterpellationē sicut eẽ ꝙ mo ra sel' cōmissa nō possit purgari in. l. fanci. in fi. C. de fideiuſ. ꝛ tradit bal. in. l. si pacto quo penā. in fi. C. đ pac. Sꝫ ista lec. quo ad istū tex. nō plꝫ pau. de ca. duplici rōne. Pria qꝛ si dies qua reus vellet se sistere poneret' in arbitrio ꝓmissoris nō est v̄isimile ꝙ ꝓmissor vnq̄ vellet se sistere cū reor̄ sit fugere ꝛ sic nō videret' valere obligatio vt. l. cētesimis. §. fi. in. ꝗ. rñ. s̄. eo. ¶ Scđo qꝛ pōt rñderi ad ꝯrīū istud qꝛ facilius ꝛ melius ꝫm eū. qꝛ cū dꝫ ꝙ omissū h̄z pro omisso fatet' sed p hoc nō se quitur ꝙ stipulatio sit nulla qꝛ cū stipulatō de iudicio sisti pos sit fieri sine die ꝫm euꝫ lꝫ omissa sit dies. nō vitiat' stipulatio vt. s̄. fuit dcm̄ rep̄hēdēdo lec. otto. vñ si aliquis ꝓmittit se si stere sine die intelligatur ꝙ debeat se sistere qñ actor eum iter pellauerit ꝛ ista dcā sunt h̄ de mēte bar. manifeste. Sꝫ ipse in cidit in maiorē absurditatē qꝛ si stipulatio de sistēdo se fuit in terposita simplr̄ ergo cū incepit a p̄cedēti dispōe debetur cō mitti quā prius fuisset reus iterpellatus qđ est manifestissime ꝯ tex. nostrū ipse aūt vt saluet hāc suā heresim dicit ꝙ re v̄a i casu istius. v̄. stipulatio penal' cōmittit' p interpellatōeꝫ ꝛ qđ h̄ dꝫ ꝙ nō cōmittit' nisi qñ desinit reus posse sisti corrigit' p tex. itaqꝫ. ꝗ. e. ꝛ dicit sñiam que ponit' h̄ fuisse sñiaꝫ pegasi. qui vo luit ꝙ ēt si stipulatio incipiat a p̄cedēti dispōe nihilomin⁹ nō cōmittat' nisi qñ desinit fieri posse sed ista expō extorquet līāꝫ manifeste. nā hic nō ponit' sñia pegasi sed sñia iurisconsulti ꝛ ēt in. v̄. seq. sed ꝛ si ita. de pegaso aūt nō fit mētio nisi in v̄. iteꝫ si quis. cuius v̄ba si respicias videbis ꝙ pegasus nō loquitur qñ stipulatio incipit a p̄cedēti cōuētōe. vñ ista lectura non pōt esse vera aliquo mō. ¶ Et ad argumēta sua dꝫ ꝙ dies nō po nit' absolute ī volūtate rei qꝛ ex quo ipō si sistēte cōmitteret' pēa satis metu pene dicet' cōparere inuit⁹. vñ iura dicūt ꝙ sñie ar bitri pareret metu pene vt. l. i. ff. de arbi. qđ. n. fit metu pene i ponēde si nō fiat nō dꝫ fieri spōte sed coacte ꝫm bar. in. l. cre ditor. in vlt. q. ꝗ. de solu. ꝛ est casus no. in. l. ij. §. elegāter. ff. ad sille. sup cuius intellectu vide qđ ponit bar. in. l. vēre. đ acqui. here. ¶ Ad scđm argumētū suū dicas vt dixi supius in pñci pio huius additōis ꝙ itētio otto. nō fuit dicere ꝙ stipulatio principal' vitiaret' hic pp omissaꝫ diē quasi dies requireret' in ista stipulatōe sed pp tractatū qui p̄cesserat đ ponēdo istā diē in arbitrio ꝓmissoris. Mihi tñ nō plꝫ ista lectura cōis ꝓpter tria. Prio qꝛ itētio iurisconsulti in isto prio ꝛ h̄o rñso est po nere dr̄iam inter primū casū ꝛ v̄. ꝙ si ab initio qñ in vtroqꝫ ca su dies nō fuit appositus in stipulatōe sed ꝫm istā lecturā i v̄. ꝙ si ab initio. dies de qua erat actū in tractatu fuit expssus in stipulatōe. i. vt reus quocūqꝫ die se sisteret. Scđo qꝛ iurisconsul tus dicit ꝙ in hoc casu ista stipulatio valebit ꝛ ita cōmittetur ex quibus v̄bis pꝫ ꝙ nō ex aliqua rōe pticulari sed ex regula cōi ꝓcedit ꝛ cōmittit' ista stipulatio ꝛ illa dictio quasi posita i tex. erit hic expssiua v̄itat' nō nota ip̄ropietate sicut dꝫ in. l. si quis nō quasi heres. ff. de acqui. here. ¶ Tertio hoc cōfirma tur qꝛ in v̄. sed ꝛ si ita ꝛc. vbi ponit' exēplū stipulatōis incipiē tis a p̄cedēti cōditōe est dictio sed ꝛ si que est iplicatiua ꝛ ipli cat eandē formā stipulatōi fuisse in casu p̄cedenti. vñ verus ꝛ clarus intellectus legis est ꝙ vsqꝫ ad v̄. itaqꝫ. pñcipal'r agit' de stipulatōe que incipit a p̄cedēti cōditōe vt intelligas tex. pla ne dicas ꝙ ēt in prin. he stipulatio incepit a p̄cedēti cōditōe. vñ pōdera ꝙ illa v̄ba ita stipulatus sum te sisti icerto loco sūt v̄ba ꝓponētia ꝫm nō simplr̄ sꝫ vt. ꝗ. subicit' si. n. v̄ba illa eēnt formalia verba stipulatōis tūc iterponeret' copula ad dcm̄ p̄ce dēs ꝛ diceret tex. ꝛ si nō steteris tm̄ dare spōdeo. sed quia illa paucula verba p̄cedētia nō ponūt formā stipulatōis sed narrāt stipulatōeꝫ in cōfuso cuius forma postea statī exprimit' iō nō iterponit' copula ꝛ ꝫm istū sensū dic ꝙ in tractatu fuit actū su plē tacite vel expsse ꝙ reus posset se sistere quacūqꝫ die ꝛ deide secuta est stipulatio incipiēs a p̄cedēti cōditōe cuius forma in cipit ibi si nō steteris ꝛc. que stipulatio incipiēs a cōditōe ne gatiua ex nā verbor̄ sucꝫ hꝫ hoc vt re⁹ sistat qñcūqꝫ voluerit quousqꝫ pōt se sistere ꝛ ꝫm hoc oia sūt plana qꝛ ēt si fuerit ac

tum in tractatu ēt expsse ꝙ reus posset se sistere quocūqꝫ die hoc cōtinet' in cōditione. que p̄cedit stipulationē penalē ex nā ipsius cōditōis lꝫ ista v̄ba nō sint ibi expssa. ¶ In glo. posi ta sup v̄bo defuncti ibi ꝙ nō plꝫ ꝛc. glo. ista hic ꝛ in glosellis p̄cedētibus sup isto ver. vꝫ tenere ꝙ qñ legatū incipit a p̄ce denti cōditōe tunc demū cōmittat' pena qñ potuit parere vo lūtati testoris ꝛ nō ē paritū intelligēs ꝛ restringēs ad legatum penoris. i. alimētor̄. quasi velit ꝙ legatū si incipiat a p̄ceden ti cōditione ꝛ nō sit legatū penoris tūc purificet' legatū peno ris quādo cōditio negatiua d̄finit posse d̄ficere. i. qñ id quod erat in cōditione nō pōt āplius p̄stari. ꝛ hāc opi. secuti sūt hic aliqui. ¶ Alia fuit opi. quam posuit glo. in. l. ꝛ si post tres. s̄. si quis cau. que dixit ꝙ idem ē in quolibꝫ legato. ꝛ in hoc dif fert vltima volūtas a ꝯctu. ꝛ hāc sequit' Bar. ꝛ cōiter moder. vt. ꝗ. videbis. ¶ Tertia fuit opi. pe. ꝛ Ja. de are. qui dixerūt ꝙ ideꝫ ē in ꝯctibus ꝛ vltis volūtatibus vt distiguam⁹ vtr̄ dis positio pēalis icipiat a p̄cedēti conditōe vel a p̄cedēti dispōe. Cuius dictis in ista mā breuiter adde. Et prio inquātū alle. bar. ꝯ pe. ꝛ Jac. đ are. in. l. i. §. item si ita. ff. ad. l. fal. vꝫ ꝙ ille tex. nullo mō ꝓbet intentōem suā. lꝫ. n. in fine iurisconsult⁹ di cat ꝙ qñ legatū incipit a p̄cedenti cōditōe idē sit ꝙ qñ incepit a p̄cedenti dispōe hoc nō dicit respectu pene adiecte in lega to cōmittende. sꝫ hoc respectu vꝫ qꝛ in vtroqꝫ casu id qđ ē pñ cipal'r p̄standū nō ē in legato. ꝛ iccirco in vtroqꝫ casu nō d̄tra hitur falcidia siue legatū incipiat a p̄cedenti dispōe que sit no uata per morā cōmissam ab herede siue incipiat a p̄cedēti cō ditione. Silr̄ ēt tex. allegatus p eum in. l. si penu nihil facit qꝛ quādo purificat' legatū fundi ꝛ penoris incipiebat legatū a p̄ cedenti dispōe. quo casu istud ē verissimū ꝙ quecūqꝫ res sit ꝓ missa vel legata ꝙ cōmittit' pena q̄ primū potuit p̄stari ꝛ nō ē p̄stita. sed plane vbi agit' đ legato incipiēte a p̄cedenti cōditō ne nō fit mentio đ fundo. Preterea dato ꝙ fieret ille ver. di cit ꝙ id qđ ē in cōditōe nō ē in legato qđ ego fateor. sꝫ p hoc non sequit' ꝙ nō sit dr̄ia in modo implēdi inter legatū peno ris ꝛ alia. vñ ēt ista lex nō facit ꝯ primaꝫ opi. ꝙ hic vꝫ tenere glo. bar. tñ rep̄hēdit vtrāqꝫ opi. i. primā ꝛ tertiā potissime p tex. in. l. si peculiū. §. fi. ff. de statu lib. vbi cōditio apposita gra uato non dꝫ impleri qñ eius ꝯrīū d̄finit posse. sꝫ si ille qui pōt p̄stare nō p̄stitit q̄ primū potuit. ¶ Scđo adducit tex. cū gl. in. l. ratū. ꝗ. de solu. vbi ꝫm vnū intellectū hoc vꝫ ꝓbari vt cō ditio in legato negatiua apposita grauato debeat ipleri q̄ pri mū possit. ¶ Tertio adducit a sili. l. hec cōditio. ff. de cōdi. ꝛ demō. vbi cōditio p̄trariua adiecta legatario dꝫ impleri q̄ pri mum pōt. al's dꝫ d̄ferta sed pria allegatio forti⁹ vrget q̄ alie i qua pōt dici ꝙ illud iducit' simplr̄ fauore libertat' qđ ꝓbo ex tex. in. l. fi. circa mediū. ff. qui sine manumis. ad liber. pueni. vbi clare ꝓbatur in casu sili ꝙ in fauorē libertat' vt citius de beat' verba interp̄tant' vt id qđ dꝫ fieri fiat q̄ primū fieri pōt. ¶ Preterea si cōditio negatiua adiecta honorato seu legata rio fauore libertat' interp̄tat' vt videat' impleta si nō ē ꝯ factū q̄ primū fieri potuit. sicut ipse lꝫ inferius rñdendo ad. l. liber tas. §. i. de manu. testa. cur eadē rō non inducat eiusdē fauore ius spāle qñ cōditio negatiua adicit' grauato nō video. ꝛ si rñ sio sua eēt vera ad dcāꝫ. l. libertas sine dubio istud argumētuꝫ cōcluderet. sꝫ qꝛ non plꝫ vt. ꝗ. videbis. iō pria allegatio ē me lior que pōt cōfirmari noua rōe qꝛ dispō testoris i dubio equi perat' dispōi legali vt in. c. i. §. filia vero de succes. feu. ꝛ plene declarat bar. i. l. iurisiurādi. §. si liberi. ff. đ oper. lib. ꝛ in. l. he redes mei. §. cū ita ad treb. sicut ergo lex vult ꝫnum fieri liber ipso iure qñ fit sibi mora in libertate fideicōmissaria vt. l. cuꝫ vero. §. subuentū. ff. de fideicō. liber. ita vꝫ voluisse testor ꝙ si libertas non p̄stat' ab herede q̄ primū fieri pōt ipse huius effi ciat' liber ipō iure. lꝫ. n. in. §. fi. huius nō capiat ab herede liber tatē ex fideicōmisso sꝫ ex mortꝫ cā capiōne vt. l. mortꝫ cā capit. in prin. ff. de dona. cau. mor. capit tñ ex volūtate d̄functi vt dꝫ in. d. §. fi. Unde quātum ad capiētem idē fauor debet' ei qui debet' legato. vñ glo. dicit in. l. qđ cōditionis. ff. de dona. cau. mor. ꝙ ista mortꝫ cā capio subrogat' loco legati quo ad ipsum capientē. Unde reiecta illa. l. si peculiū. §. fi. si diligēter inspi cias tex. nr̄m ꝓbabilior vꝫ opi. pet. ꝛ Jaco. de are. ꝙ nō sit dr̄ia inter ꝯctus ꝛ vltias volūtates. sed solū vtr̄ dispō icipiat a p̄cedēti cōditōe vel p̄cedenti cōuentiōe. hoc colligit' ex tex. nr̄o prio ibi dum dicit exēplo penus legati. Nā si penus fuis set in cōditione. nullo mō posset dici legatū vt in iurib⁹. s̄. alle.

Scđo

¶ Secūdo idē colligit ex v°.itaqz.nā post exēplū positū de pe/nu iuriscōsultus īfert ad distinctōez suā.est eni dictio itaqz di/ctio illatiua.vt.l.i.in fi.cū.l.se.ff.de orig.iur.ꝛ in.phemio isti.in.§.itaqz sūma.Sed si poneret aliquid spāle in legato incipi ente a pcedēti cōditōe in v°.prime pcedēti tūc ex illo ver.nō fieret bona illatio ad distinctōez sequētē in qua in stipulatiōe que incipit a cōditōe totū ḡriū dr.ꝛ in illa que incipit a dispō ne ponit diuersus casus a v°.pcedēti.vñ ex diuersis nō fit bo na illatio nisi forte dicas ꝗ illatio fiat isto mō ꝗ sicut in vltīs volūtatibus quōcūqz incipiat dispō pp volūtatē testōris ipleī cōditio negatiua ꝙprimū aliquid potuit pstari ꝛ nō est pstitū ita in ḡctibus qñ incipiūt a pcedēti dispōe pp volūtatē ḡhen tiū ꝛ nām ipsius ḡctus que est vt id qd est in obligatōe stati d̄ beat solui fiat simul interpratio.hec tñ illatio nō fit ita directe nec ita bñ sicut si ponamus ꝗ in v°.pcedēti legatū cepit a pce denti dispōe.vñ opi.petri vz verioꝛ.ꝛ tenēdo ipsā relatio illa ꝛ ipsius nā referi ad v°.volūtatē.pxie pcedentē ꝛ significat ꝗ qñ legatū incipit a pcedēti dispōe ipsa.nā dispōis testōris est vt cōditio negatiua videaī ipleta ꝙprimū potuit aliquid fieri ꝛ dari ꝛ nō est fcm̄ opi.tñ bar.cōiter approbaī ꝛ illā sequere/mur in practica.Et ad.l.ratū.ff.d̄ solu.pōt rñderi ꝗ ibi loqui tur in cōditōe affirmatiua apposita in dispōe legatarij vbigra si capitoliū ascēderis lego tibi decē.Ad.l.hec cōditio quā alle gat bar.rñdeo ꝛ dico qd ille loquitur in cōditiōe affirmatiua.Et si queris rōem drie cur cōditio affirmatiua apposita in le/gato deficit ꝙprimū ipleri pōt ꝛ nō est ipleta ꝛ tñ cōditio ne/gatiua nō ipletur nisi cū eius ḡriūz desinit posse fieri.dico ꝗ rōe ista qꝛ defectus cōditōis in cōditōe affirmatiua regulatur ab iplemēto cōditōis.sicut a sua principali.vñ sicut cōditio af firmatiua pōt stati.impleri ascēdēdo capitoliū.ita cō defectus eius cōmittetur incōtinēti ꝗ quis potuit iplere.fallit vbi agi/tur d̄ amissione hereditatꝭ pp magnitudinē pīudicij in.l.fi.ff.de cōdi.insti.ꝛ.l.suus quoqz.§.sed si filio de here.insti.ꝛ ple/ne traditur in.l.i.C.d̄ insti.ꝛ substi.ꝛc.sed qñ onerato vel gra uato adicitur tūc qꝛ cōditio negatiua de sui nā hꝫ fcm̄ successi uum quousqz ḡriū fieri nō possit iō nō ipletur ista cōditio hoc ipso ꝗ quis pōt facere ꝛ nō facit vt pꝫ in.l.mutiane sepius al/legata.Aduerte ēt qꝛ expō bar.ad istuꝫ tex.sup v°bo ipsius nā nō vz vera lꝫ ēt glosatoꝛ eā senserit sup v°bo nā dicit.n.ꝗ quia cōditio est in ptāte heredis.iō nā eius nō vz esse vt si heres fi dat vel nō facit ꝙprimū pōt dicaī ipleta cōditio.naꝫ si ista rō esset vera sequereī ꝗ ēt in ḡctibus ipleret ꝯditio ꝙprimū fie ri potuit ꝛ nō est fcm̄ qꝛ ēt stipulatio q̄ est stricti iuris limitaī fm nām eius qd venit in stipulatōe vt.l.interdū.§.fi.s̄.e.ꝛ.l.si stipulatus.ff.de vsur.Nec ēt relatio mea quā feci in lectōe pcedēti dū dixi ꝗ dictio ipsius referī ad v°bū volūtas viden tur eē de mēte lre.qꝛ iuriscōsultus hic dicēdo ꝗ hoc facit vo/lūtas testōris ꝛ natura ipsius vz cōsiderare ista duo tāꝙ diuer sa.ita ꝗ volūtas colligaī testōris ex alio ꝙ ex natura dispōis si.n.colligereī ex natura dispōnis satꝭ erat dicere ꝗ hoc facit forma ꝛ natura legati sci seu dispōis.Dicēdū est ergo ꝛ ista ē veritas ꝗ volūtas testōris colligiī ex forma dispōis ꝛ v°bū ip sius nā hoc significat qd nā rei legate.i.penus ēt indicat vo/lūtatē testōris.ꝛ facit ꝗ si penus nō pstaī ꝙprimū pōt cōmit tatur pena.Ex ista expōe que est v°ssima sequiī duplex nōbil ꝯclo.Prima ꝗ illud v°bū legatū incepit a pcedēti dispōe alꝭ nō posset colligi volūtas testōris ꝗ voluerit rē stati dari cum primū potuit.Scda cōclo ꝗ ēt si legatū incipiat a pcedēti con ditōe.nihilominus in legato penus cōmitteī pena ꝙprimuꝫ dari potuit ꝛ nō est datū.pbaī ista ꝯclo.qꝛ legatū qñ incipit a pcedēti cōditōe lꝫ cesset pria rō.i.volūtas testōris q̄ colligitur ex forma dispōis nō tñ cessat ſa.s.penus legatū nā.ꝛ iō vz re manere iuris dispō vt.l.si vētri.§.fi.ff.de pri.cre.insti.d̄ nup.§.affinitatis.ꝛ.l.liberoꝝ.§.notāter.ff.de his qui no.infa.Sꝫ querit que sit ista natura penus legate pp quā vz agi vt lega/tū prestetur ꝙprimū fieri pōt.Sup hoc dixit bal.not.in.l.ꝛ si post tres.in repe.sua.in ver.iij.opponitur ꝗ cū pstatio peno ris sit prestatio alimentoꝝ vt hic dicūt doc.ꝛ bene alimētoꝝ pstatio de sui natura hꝫ diē tacitā.vnde pinde est ac si eēt dies apposita cōditioni implēde.quo casu nō expectaretur vt defi nere posse fieri vt.l.quicquid astringende.§.fi.s̄.e.allat tex.in l.nec semel.§.si in habitatōne.ff.qñ di.lega.ce.ꝛ.l.firmo.§.fi.eo.ti.sed illa iura non faciunt nō.n.loquuntur in legato alimē torū sed ex alia cā dies inest ibi tacite vt ibi declarat Bar.in l.qui hoc anno.s̄.e.In alimētis aūt si debeātur ānuatī debēt pstari alimenta de mēse in mēsem fm bart.qui hoc notabilr̄ declarat in.l.pecunie iuxta finē.ff.de ali.ꝛ ci.leg.Sed si psta tio alimentoꝝ debeaī semel vt ē cū testōr vult penum pstari ꝛ nō addit singulis ānis vt dicit tex.in.l.pe.§.fi.ff.de penu le/ga.tunc alimēta nō hñt certā diem sed debēt pstari post inter pellatōez interiecto modico spacio vt dicit tex.in.§.itē si ita.sepe allegato dicendū est ergo ꝗ nā legati alimētoꝝ est cum fiat.p victu ꝗ nō recipiat dilatōem.sꝫ debeat pstari sine dila tōe.h.d.iuriscōsultus in.l.si res.ff.de ap.reci.Et iō inferī ibi ꝗ a snīa lata sup alimētis pstandis non pōt appellari.Nec ē ergo nā rei que facit ꝗ si testōr legat penū videaī sensisse vt pstetur ꝙprimū pōt.Sed queriī.p declaratōe istius ver.si cō ditio negatiua in legatis ē implēda ꝙprimū fieri pōt vtruꝫ re quiraī interpellatio vel monitio ut cōditio negatiua intelliga tur ipleta.si ḡriū eius non fuit fcm̄ ꝙprimū fieri potuit.an ve ro nulla requiraī monitio glo.tua.in ver.ꝯfestim ibi uel forte expsse sentit ꝗ qꝛ isto casu pēalis dispō cōmittiī nō ex mora sꝫ ex euentu cōditionis satis sit ꝗ quis potuit facere ꝛ non fe cerit ēt si nulla pcedat interpellatio que nō vz hre locum nisi cū mora pōt cōmitti ut.l.si ex legati cā.s̄.e.ꝛ.l.si quis filiū.§.fi.ff.de colla.bo.ḡrium tꝫ hic pau.de ca.solus monēs hāc.q.mouetur p.l.i.§.itē si ita in vlt.uer.s̄.ad.l.fal.que lex nihil fa cit ut.s̄.declaraui in arti.pcedenti excutiēdo dcā bar.Scdo p l.si peculiū.§.fi.s̄.alle.in qua nihil dr de interpellatōe.Tertiō p.l.nuda.C.de ḡhen.ꝛ cō.stipu.ꝛ.l.si cū dies.§.fi.ff.de ānu.leg.p quā.bar.inferius in glo.sequēti cōcludit ꝗ lꝫ in casu.d.l.nuda stiplō pēalis nō cōmittatur ex mora sꝫ ex euentu cōdi tōis.nihilominꝰ requiritur iterpellatio ut cōmittatur pena asi lit.conte.ꝛ ista rō plꝫ.ꝛ cōfirmaī noua rōe qꝛ si alr̄ diceremus sequereī ꝗ melioris cōdūōis in cōmissione pene eēt efficaci ter obligatus ꝙ ille qui nullo mō eēt obligatus qd ē incōue/niens ꝗ aūt hoc sequaī pꝫ qꝛ qñ dispō incipit a pcedenti ob/ligatiōe.tūc pena nō cōmittiī nisi pcedat interpellatio vt.l.si penu.qñ dies leg.ce.ergo si cōmittereī sine interpellatōe vbi legatū incipit a pcedenti cōditione magis grauareī qui nō est obligatus ꝙ ille qui ē obligatus. ¶ In glo.posita sup ver/bo dare spondes Bar.scribit sup ista glo.incipiēdo ab vltio ḡrio ipsius resoluēdo alia vsqz ad principiū.ꝛ hoc facit vt se/quaī ordinem tex.qui incipit a stiplōne penali quā pcedit cō ditio ꝛ non dispō. ¶ In glo.ibi itē opponiī de manu.testa.l.libertas.§.i.glo.rñdendo huic ḡrio dicit ꝗ ibi ē spāle fauo re libertatis.sed bar.refert hic plures doc.impugnātes istam solutōez dicūt.n.nil eē spāle in.d.tex.sed iō ibi ipleri cōditio nem negatiuā ꝙprimū fieri potuit nō est fcm̄ qꝛ si expectare/mus ꝗ nō posset fieri legatuꝫ eēt inutile videreī.n.relicta li bertas ſuo post mortē ipsius qd ē ipossibile bar.aūt hic dicit duo.Primo ꝗ istud cōtrariū nō meruit signari ad istā legeꝫ qꝛ loquiī in cōditione negatiua adiecta grauato.Sed salua re uerētia si nō eēt in.d.l.alia rō pticularis cōtrariū fortiter ob/staret huic tex.Nec posset assignari bona rō dñe cur cōditio negatiua in psona legatarij videreī ipleta ꝙprimū potuit op/positū fieri.ꝛ nō est fcm̄ ꝛ aliud eēt cū apponiī heredi grauato. ¶ Preterea iura expsse dicūt idē eē in vtroqz casu quan tū ad hoc vt ē casus h.ꝛ.l.mutiane de cōdi.ꝛ demō.lꝫ ergo sit dr̄ia inter istas psonas in mō cautōis mutiane nō tñ ē dr̄ia in quiditate cōditōis qꝛ in vtroqz casu leges dicūt ꝗ cōditio ne gatiua impleī cū desinit posse fieri ḡrium. ¶ Scdo reprehē/dit solutōem doc.pdictā inquātum dicūt ꝗ ibi nō ē spāle i li bertate qꝛ hꝫ ēū ēt cū legaī aliquid qd post mortē legatarij nō posset oberi.nihilominꝰ vꝫ legatum talis rei fcm̄ sub cōditiōe negatiua vt.l.heres meus.§.pe.ff.de cōdi.ꝛ demō.qui tex.lo quitur in legato vsusfructus qd non pōt relinqui post mortēz vt.l.titio cū morietur.ff.de vsufruc.le.sed cū reuerētia nō vi/dit drīam que ē inter hos duos casus.qñ legatū vsusfructus si postea deficiat cōditio poterit iterposita cautōe mutiana re stitui cū fructibus pceptis si deficiat cōditio.sꝫ libertas semel data erit irreuocabilis vt.l.i.ꝛ.ij.C.si aduer.liber.ꝛ iō nō po test esse cōsulū heredi vel legatario p cautionē mutianā bar.in.l.mutiane.in prin.pallegata dicit ꝗ legatū libertatꝭ redde ret̄ iūlē in.d.l.libertas.§.i.si expectaremꝰ mortē ſui cui fuit relicta libertas.vñ ipse idē bar.in.d.l.mutiane intelligēs dif/ficultatē ḡrij loquitur subtilius dicēs ꝗ ēt in legato libertatꝭ si apponiī legatario cōditio negatiua pōt puideri p cautionem

mutianā qꝛ lꝫ libertas semel data nō possit restitui. poterit re/
stitui estimatio s̃ui anteq̄ cōsequeretur libertatē allegat text.
in. l. cuꝫ filius. §. qui mutiana. ff. de leg. ij. ⁊. l. s̃uo inito. §. fi. ff.
ad treb. que iura cū reuerētia nihil dicūt de hoc sed bñ ꝓbant
ꝙ in defectū cōditōis ꝓmittit᷑ restitui res cū fructibus ⁊ alijs
accessionib⁹. ꝓ ꝯo opi. facit optīe tex. ī. l. papi. §. fi. cum. l. seq.
ff. de inoffi. test. vbi ꝓbat᷑ ꝙ si est p̄stita fideicōmissaria liber/
tas ⁊ postea rūpitur testm̄ ꝑ querelā restituit᷑ estimatio s̃ui ⁊ li
bertas nō reuocat᷑ ⁊ lꝫ hoc sit possibile in aliquo casu vt dꝛ in
illo tex. tñ in ꝓposito nr̄o magis est dicēdū ꝙ cōditio negati/
ua ⁊ eius iplemētū efficiat᷑ tpale q̄ ꝙ expectet᷑ qꝺ desinat pos
se fieri ꝯriū ⁊ p̄stetur interea cautio mutiana. Ista ꝯcl'o ꝓba
tur optīe in. l. fi. iūcto pricipio. ⁊ fine ipsius. C. de pe. here. dꝛ
eni. in prin. ꝙ si speratur moueri petitio hereditat̄ ꝯ heredeꝫ
institutū in testō legatarius pōt cōsequi legatū p̄stita cautiōe
de restituēdo legatū si hereditas fuerit euicta postea in fi. ānc
etit᷑ ꝙ in legato libertat̄ nō admittit᷑ ille cui est relicta libertas
cū ista cautione ⁊ tñ ne libertas stet diutius in suspēso expecta
tur certuꝫ tp̄s anteq̄ libertas p̄stetur post qꝺ libertas cōpetit
absolu. i. sine aliqua p̄statōe cautionis. Ex his appꝫet ꝙ in. l.
libertas. §. i. nō est casus spālis fauore libertat̄ sed qꝛ citi⁹ vꝫ
testatoꝛ velle ꝙ libertas suspēdat᷑ ad tp̄s q̄ ꝙ prestetur incō
tinēti interposita cautōe mutiana. ¶ In eadē glo. ibi itē op/
ponit᷑. s̃. e. l. si titius. Multe solutōes ponūtur ad hoc ꝯriuꝫ
sed vera ⁊ pfecta solutio est illa quā tribus solutōibus sil'iun
ctis ponit h̓ bar. vꝫ ꝙ in. l. illa. cōmittit᷑ stipulatio qꝛ conditio
negatiua est ipleta qm̄ vno preoccupāte desinit posse solui al/
teri. Et si querat᷑ quare ibi desinat posse solui ꝑ extinctionem
rei ꝓmisse vel ꝑ mortē stipulatoris ibi aūt desinit posse solui
ꝑ preoccupationē ex lit̄ cōtestatā fcām ab altero dicēdū est ꝙ
hoc iducit ꝑplexitas duorū stipulatoꝝ ꝑꝑ quos nō sequimur
regulas iuris sꝫ iproprīamus nāꝫ cōditionis negatiue. sicut in
sīlī dicit bar. in autē. ingressi. C. de sa. san. ec. in illa qōe qñ pa
ctū apponit᷑ ꝯ substātiā ingressus religionis de qua ēt in. c. in
pñtia. de ꝓba. ⁊ in. c. fi. de cōdi. appo. Inducit᷑ aūt ista ipotē
tia ex preoccupatione alterius vt ibi dicit qꝛ illi duo stipulato
res ibi hñt silitudinē cū duobus reis credēdi in quibus est p̄/
occupationi locus vt. l. ex duobus la. ij. j. de duo. re. ⁊ hoc ma
gis placet qꝺ cōiter approbat᷑ q̄ id qꝺ dixit singl'r ang. in. l. ꝺ
die. in prin. s̃. qui satisd. cog. vbi voluit ꝙ ēt si simplex stipula
tio ⁊ nō ꝑplexa incipet a p̄cedēti cōditione vbigꝛa si nō dede
ris titio fundū ꝓmittis dare mihi nihilominus cōmitteretur
stipulatio si ille cui fuit fcā ꝓmissio cōtestaretur litē cū ꝓmis/
sore qꝛ ex hoc nasceret᷑ ipotētia soluēdi alteri ciuil' sed hoc nō
vꝫ bñ dcm̄ qꝛ ꝙ ille cui fuit fcā ꝓmissio sub cōditione posset
agere de fcō vbi nō resultaret ꝑplexitas nō eēt cōcedēdū vt. l.
cedere diē. de ver. sig. posset tñ saluari dcm̄ suū in vno casu qñ
stipulatoꝛ ageret de fcō ante cōditionē ipletā ⁊ reus cōuentus
nō opponeret ꝙ nō eēt audiēdus ꝓcedit eni iudiciū de fcō ꝑ
te nō opponēte vt. l. iulianus. §. quātū. ff. ad exhi. ⁊. l. vbi pa
ctū. ⁊ ibi no. C. de trās. ⁊ plene ꝑ bar. ⁊ moder. in. d. l. si titius.
Itē aduerte ad solutionē huius ꝯrij qꝛ lꝫ bar. cōcedat ꝙ ꝑple
xitas in. d. l. si titi⁹ posset dissolui ex volūtate ꝓmissoris qꝛ si ꝓ
missoꝛ solueret vni iplere᷑ cōditio apposita in stipulatōe illi⁹
qñ ꝑ hoc ꝙ soluet᷑ sibi apperet ꝙ nō posset solui alteri. Sub
tiliter tñ cōsiderādo vꝫ posse dici ꝙ ꝑ hoc nō purificaret᷑ ob/
ligatio seu stipulatio illius cui pecunia tradit᷑ qꝛ vnus ⁊ idem
actus nō pōt inducere liberationē ⁊ obligatōeꝫ vt. l. qui hoieꝫ
§. fi. ff. de solu. ergo cū datio pecunie sit inducta ad dissoluēdā
obligatōeꝫ nō possumus dicere ꝙ ista datio inducat duos ef/
fectus. ꝓ ꝯio purificatōeꝫ cōditōis ⁊ sic obligatōeꝫ. Scđo dis
solutionē ipsius obligatōis. Et si queris quo titulo possidebit
hāc pecuniā. Rñdeo ꝙ si soluit sciēter debitoꝛ stipulatoꝛ pos
sidebit pecuniā titulo tacita donatōe vt. l. cuius ꝑ errorē. ff. de
reg. iu. ⁊. l. i. ⁊ quod ibi no. ff. ꝺ condi. inde. facit optime qꝺ tra
dit bal. in. l. post mortē. C. de fideicō. ⁊ bar. ⁊ alij in. l. vbi pu
re vel in. l. sꝫ si ante. ff. ad tre. ⁊ ad māꝫ. l. si titius vide bonum
tex. in. l. iij. §. i. ff. de adi. le. ⁊ qꝺ ibi ꝑ bar. Si autē nō soluisset
scienter tunc esset locus repetitōi vel nō s̃m distinctionē que
ponitur in. l. i. de condi. inde. Considera tamen si ista subtili
tas est vera qꝛ non affirmo eam ꝓnunc. ¶ In eadē glo. ibi
secus si nuda pactio p̄cessit glosatoꝛ hic vꝫ sentire ꝙ quando
stipulatio penal' incipit a pactōe nuda tunc cōmittat᷑ pena nō
per interpellationē sed ꝑ litis contestationem ⁊ in effectu age

tur de fcō vsqꝫ ad lit. cōte. ꝯ regulas iuris. Sup quo articulo
referunt᷑ h̓ quattuoꝛ opīones ꝑ bar. quas vide h̓ seriosius per
eū. Et inter al's recitat᷑ opi. Dy. in. c. nō ē in moꝛa de reg. iur.
qui dicit cōcoꝛdando opi. Io. ⁊ azo. ꝙ vtroqꝫ modo pōt agi
vt pena cōmittat᷑ vꝫ ad id qꝺ deuenit in fcō ⁊ ad penaꝫ dedu/
ctā in stipl'one. ⁊ vtroqꝫ mō agetur de fcō dispēsatiue ⁊ ꝯ re/
gulas iuris. primū ꝓbat lex. nuda hic alle. in glo. Scđm ꝓbat
tex. in. l. si p̄co quo penaꝫ in ver. agēs ex stipulatu. C. de pac.
Nec ē mirādum si istis casibus ꝑmittit᷑ ex cā agi de fcō qꝛ nō
pōt stipl'o pēalis al'r purificari nisi expectarem⁹ id qꝺ deuenit
in pacto ꝺsineret posse dari vel fieri qꝛ hoc al's reperitur per/
missuꝫ ex alijs sicut in. l. si titius. s̃. e. ⁊. l. iul. §. si quis colludē/
te. ff. de act. emp. ⁊ hāc opi. sequūt᷑ quidā moder. vt statim di/
cetur bar. aūt in. l. nr̄a sequitur quartā opi. que fuit pe. ⁊ vltra
mon. ⁊ q̄uis vsqꝫ ad vltia verba cōmenti intētio sua videat᷑
esse ꝙ nunq̄ possit agi de fcō actōe pria vel actōe ex stipulatu
tñ rñdendo ad. l. nuda in fi. declarat se melius. ita ꝙ ex dictis
suis possum⁹ sic distinguere ꝙ aut p̄cessit interpellatio ex iu/
dicialis. ⁊ tunc nō possit agi actōe pria de fcō sed agetur actōe
ex stipulatu de iure qꝛ vere ē impleta cōditio stipl'onis ꝑ iter/
pellatōem extraiudicialē. vñ lꝫ talis interpellatio nō cōstituat
in moꝛa vt. l. lecta. §. sed cū soꝛt̄. ff. si cer. pe. ⁊. l. si pupillus. j.
eo. tñ facit ꝙ cōditio ē purificata. ⁊ hoc sufficit vt cōpetat ex
stipl'one. alle. inter cetera ꝓ hac sua opi. tex. in. l. si pacto quo
penā. C. de pac. in ver. moꝛe iudicioꝝ. sed ad illum tex. rñdet
optime saly. ibi ⁊ Io. de imo. h̓ ꝙ verbū moꝛe iudicioꝝ non
significat ibi ꝙ agatur actōe cōpetenti ex stipl'one purificata
sed dꝛ ꝑꝑ id qꝺ ponitur in fi. vbi dꝛ ꝙ creditoꝛ iniuste postu/
lat si vult incipe ab executōe. ⁊ dari sibi tenutā bonoꝝ ꝺbito/
ris nō p̄cedēte snīa ⁊ tela. iudicij. ¶ Scđo adducit tex. in. l. si
cū dies. §. fi. ff. de arbi. iūcta. l. i. C. e. nā ex snīa arbitri nō oꝛi/
tur actio qñ fuit fcm̄ cōpromissum ex pacto nudo. ⁊ tñ si arbi
ter mandat aliquid dari. ⁊ debitoꝛ interpellat᷑ cōmittitur pēa.
ergo idē dicēdum in casu nr̄o quādo id qꝺ erat in obligatiōe
principali non pōt peti. qꝛ pactū erat nudū. si vero nulla p̄ces
sit interpellatio. ⁊ tunc fatet᷑ bar. ꝙ agit᷑ de fcō ad penā. ⁊ non
ad id qꝺ deuenit in pacto. ⁊ ita itelligit legē. nuda que dicit ꝙ
ꝑ litem motā purificat᷑ cōditio. s. sup pena. sed ꝯ istā doctrinā
insurgit bal. in. d. l. pacto quo penā. dicens ꝙ nō ē discedendū
a tex. in. d. l. nuda que vult ꝙ moꝛa cōmittat᷑ ꝑ lit̄ cōte. vñ nō
est dicendū ꝙ aliqua interpellatio extraiudicial' purificet cō/
ditionē stipl'onis. qꝛ hoc ē diuinare ad illum tex. vbi no. appa
ret ꝙ non p̄cesserit interpellatio. sed ad hoc rñdet bar. h̓ suffi
cienter qꝛ sicut in alia mā lex que dicit ꝙ periculuꝫ deterioꝛa
te rei incipit a lit̄ cōtesta. supple᷑ per aliaꝫ. l. nisi p̄cedat inter
pellatio ut pꝫ in. l. iij. §. in hac. ff. cōmo. iūcta. l. in hac de trit.
ita vꝫ posse suppleri lex. nuda ꝑ. l. si cum dies. §. fi. ff. de arbi.
nec rñsio s̃a quā dat bar. ad. d. l. pꝫ Bal. s. ꝙ purificet᷑ cōditō
irreuocabaliter qꝛ istud repugnat manifeste text. iuxta fi. vbi
pꝫ ꝙ ex tp̄e litis cōte. incipit cōpetere actio ⁊ petitio. ¶ Pre
terea dicit bal. ꝙ lex si pcō quo penam non pōt intelligi in sti
pulatōe pēali cōmissa ⁊ purificata qꝛ si sic eēt sequeret᷑ ꝙ non
posset offerri debitū principale vsqꝫ ad snīam cuius ꝯriū in/
nuit illa lex. Declarat᷑ hoc dcm̄ qꝛ si stipl'o prio fuit cōcessa ꝑ
interpellatōem tūc ꝑ lit̄ cōte. debuit impediri purgatio moꝛe
vt. l. si insulā. s̃. e. ⁊. l. i. ff. de pe. leg. ergo ē intelligēdū ꝙ in ca
su. d. l. si p̄co. nulla p̄cesserit interpellatio. ⁊ fuerit actū de fcō
vsqꝫ ad lit̄ cōte. ⁊ tūc bene succedit ꝙ possit purgari moꝛa vs
qꝫ ad snīam vt ē casus no. in. l. si quis maioꝛ. C. de transa. ⁊ ꝑ
bar. in. d. l. si insulā. sed istud arg. paꝝ vrget qꝛ tex. in. l. si pcō
nō dicit ꝙ pricipale possit offerri vsqꝫ ad snīam. lꝫ dicat ꝙ qui
agit actōe ex stipulatu possit cōsequi aut penā aut id qꝺ venit
in principali ꝓmissione intelligit᷑ enim vsqꝫ ad tp̄s quo durat
facultas soluēdi. Vel ēt subtilius dico ꝙ poterit purgari mo
ra vsqꝫ ad snīam qꝛ ꝑ interpellatōem p̄cedentē ꝺbitoꝛ nō fuit
cōstitutus in moꝛa. sed solū fuit impleta cōditō vt fatet᷑ h̓ bar.
⁊ cōiter oēs dum dicūt ꝙ si nulla p̄cedente interpellatōe cōte
statur lis de fcō. stipl'o pēalis non cōmittit᷑ ꝑꝑ moꝛam vt. l. le/
cta. §. sed cū soꝛt̄. ff. si cer. pe. sed ex euentu cōditionis. iō ergo
erit opus interpellatōe extraiudiciali fcā illi ꝯ quē nō cōpetit
actio purificabit᷑ ergo cōditio in interpellatōe. ⁊ cōmittit᷑ mo/
ra in lit̄ conte. ⁊ iō poterit purgari vsqꝫ ad sniaꝫ. Hanc tamē
opi. suā cōfirmat ideꝫ bal. in. l. ⁊ si post tres. s̃. si quis cau. vbi
sequitur opi. Dy. in regula. nō est in moꝛa. de reg. iu. que est ꝙ
possit

possit agi de facto ⁊ ad penā ⁊ ad id qđ devenit in obligatiōe principali ꝓut actor voluerit. Et illā opi. sequit̄ h̄ Jo. đ imo. ⁊ cōfirmat rōem bal. qꝛ vt in pluribus cōtingere solet ꝑ litem mouēdā ꝓcedit interpellatio. vn̄ dicere ꝙ in. l. nuda interpellatio nō p̄cesserit est diuinare ⁊ h̄z presūptionē ꝯ se. Sz tu defendēdo bar. dicas ꝙ iperator ibi đclarat nō id qđ venit in facto sed qđ pōt venire nā stipulatōis ibi posite. Ipse tn̄ nitit̄ hic rn̄dere rōibus bar. ⁊ vltra. Et p̄io dū dicit ꝙ ille qui promittit soluere vꝫ ꝓmittere cū fuerit interpellatus. l. eū qui calēdis. §. quotiēs. ⁊. l. si decē cū petiero. ꝟ. e. qꝛ illud est veꝝ qn̄ ꝓmissio est efficax sed qn̄ ꝓmittēs nō est obligatus tūc nō vꝫ ꝓmittere ꝙ soluet qn̄ fuerit iterpellatus ex quo scit se nō posse cogi. Ad scđaꝫ rōeꝫ rn̄det ꝙ tunc sufficit facere đ fcō qn̄ nullo mō pōt fieri de iure ad penā cōmittendā. l. vbi pactuꝫ. ⁊ ibi no. C. de trāsac. sed in casu nr̄o nō est sic qꝛ stipulatio de iure aliquo casu pōt cōmitti si debitor deficeret posse dare id qđ đuenit in principali obligatōe vt ꝓbat̄ in. l. nr̄a ⁊ iđ cū hic cōmissio stipulatōis de iure nō sit oīo ipossibil' capit̄ quedā media via inter stipulationē incipiētē a precedēti cōuētione vestita ⁊ inter stipulatōeꝫ incipiētē a p̄cedēti cōditione vt nō sufficiat interpellatio extraiudicial' de fcō nec tn̄ expectet̄ ꝙ reus desinat posse dare sed purificabit̄ cōditio ꝑ lit̄ cōte. ⁊ cautio media via eligit̄ qꝛ stipulatio q̄ incipit a p̄cedēti cōuētione nuda vꝫ ꝑticipare de nā quarūlibet stipulationū de quibus mō dixi. nā qꝛ p̄cessit ꝓmissio ⁊ obligatio saltiꝫ nālis q̄ quidē ꝑticipat de nā stipulatōis incipiētis a precedēti actione vestita sed qꝛ ꝑ ista cōuētione nuda nō pōt cōueniri debitor p̄inde est ac si cōuētio nō eēt interposita ex quo est in ꝑtāte debitoris vtrū soluat vel nō ⁊ hoc est qđ voluit dicere lex nuda ꝭm eū adducit a sili ea que tradit bar. in. l. stipulatōes nō diuidunt̄. §. i. ꝟ. eo. in octauo ꝯ̄rio. dū agit de obligatōe rē restitui. Facit optie tex. ⁊ qđ ibi ꝑ bar. l. cū res de le. i. ⁊ ad. l. si cū dies. §. fi. rn̄det dupl'r p̄io qꝛ ibi in precepto arbitri inerat dies tacita vꝫ tp̄us quadrimestre qđ dat̄ iudicat̄ ad soluēdū vn̄ nō est mirū si pena cōmittit̄ ꝑ lapsū diei vt. l. quicquid. §. fi. ꝟ. e. Et hāc solutōnē tāgit ibi glo. ⁊ vꝫ tenere bal. in. l. celsus. e. ti. sed ista solutio est falsa ⁊ ꝯ tex. in. l. celsus p̄allegata. vbi dꝫ ꝙ si arbiter iussit dari aliquid. ꝯ. certū diē ⁊ vsqꝫ ad vltimā diē creditor fuit ipeditus reus nō est in mora nec cōmittit̄ pena deinde subiūgit̄ ꝙ si cessante ipedimēto post diē creditor est paratus recipe debitū ⁊ sic interpellat debitorē debitor incidit in pena nō soluendo ⁊ tn̄ est h̄ obligatio ex pacto nudo sine die. ¶ Scđa ēt rn̄sio sua nō est vera dū dicit ꝙ ibi est spāle fauore litiū finiēdarū vꝫ ne ex laudo qđ est inuētū ad lites finiendas oriat̄ noua lis sicut dicit iurisc̄sultus in sili in. l. nō distinguemus. §. de offi. ⁊. §. fi. ff. e. ti. orieт̄ aūt noua lis sup principali iā deciso ꝑ arbitrū si ueꝝ h̄ret agi de fcō vt cōmitteret̄ pena ſꝫ ista rō tollitur de facili. nā creditor posset incipe a petitiōe pene ꝓ qua oīo h̄ret intētare iudiciuꝫ si reus nollet soluere qꝛ sicut ipse ꝫ sequēdo opi. dy. lis pōt ꝯtestari de fcō vel sup p̄cipali vel super pena ista ergo rō magis ꝯcluderet ꝙ sola pena pōt peti de fcō q̄ ꝙ ibi sit spāle ꝑꝑ lites minuēdas vt sufficiat interpellatio extraiudicialis. ¶ Tu ergo cōsidera in ista materia sequēdo dcā bar. esse vīssima ꝙ cū petitio ipsa sit instituta ad finē condēnatōis vt. l. fi. C. de fideicō. liber. Et autētica offerat̄ de lit̄ cōte. nullo mō est equū cōcedere ꝙ magis possit purificari cōditio agēdo de fcō q̄ interpellādo extraiudicial'r. Et ꝙ istud sit veꝝ ꝓbat̄ formaliter qꝛ cū cōceditur ꝙ est plus regl'r cōcedit̄ ꝙ est minus circa eādē rē vt. l. nec in ea. §. i. ⁊ ibi ꝑ bart. ff. de adul. sed plus est sine dubio agere de fcō in iudicio vel petere q̄ interpellare de fcō extraiudicialiter ergo fortius cōcedit̄ interpellatio extraiudicialis ꝙ aūt plus sit agere de fcō pꝫ qꝛ agere ⁊ petere sonat in ius vt. l. i. in p̄n. ff. de edē. sed interpellare aliqn̄ extraiudicial'r vꝫ esse merū fcm̄ ⁊ inde est ꝙ quilibet pōt interpellare noīe creditoris sine mādato vt. l. si quis solutōi. §. i. ꝟ. de vsur. ⁊ tn̄ noīe alterius nō pōt agere vel petere nisi h̄ns mādatū vel cōiūcta ꝑsona. vt. l. sed ⁊ he. de ꝓcu. Cōfirmat̄ ista cōc'lo qꝛ in dubio debemus hic interp̄tari vba legū iducētiū aliquid ꝯ ius cōe vt minus ledat̄ ius cōe q̄ fieri potvt in. c. cū dilectus de cōsue. sed minus ledit̄ ius cōe si ꝓmittat̄ iterpellatio extraiudicial' q̄ si necesse sit agere in iudicio de fcō rōne qua. ꝟ. dixi ergo istud est admittendū. Et ꝑ ista opinione adduxi al's l. i. in p̄n. ff. de pe. leg. vbi interpellatio facta de lega. pe. facit cōmitti penam ⁊ tamen pena non potest peti aliqua actione vt videtur ibi dicere tex. ⁊ tenet glo. in. l. i. §. itē si ita. ad. l. fal. ⁊ si illa gl. eēt vera sine dubio iductio illius tex. fortiter ꝓcederet ſꝫ cōis opi. ē in oppositū quā refert Bar. hic ⁊ in. d. l. i. de pe. leg. ⁊ in. §. itē si ita. vꝫ ꝙ legatū penoris nō solū sit in p̄statione sed in petitōe ſꝫ nō in executōe qꝛ lit. cōte. sup penu trāsfundet̄ legatū penoris in dispōe penali. ⁊ sic extinguet̄ total'r ipsa actio ad penuꝫ. ergo non pōt sequi cōdemnatio. ¶ In ea. glo. circa p̄n. ibi ꝙ vbi a petitōe ⁊c. quid sit in dispōe legis incipiētis a p̄cedēti dispōne declaraui plene sup p̄ia glo. sed nūc restat declarare quid in dispōe ⁊ sn̄ia iudicis ⁊ consequēter videbimus si p̄ceptuꝫ ⁊ sn̄ia iudicis incipiūt a cōditōe quid iuris. Sup p̄io ponitur tale exemplū iudex cōdemnauit de crīe aliquē ad penā ⁊ si penā nō solueret ad amputatōeꝫ pedis querit̄ qn̄ purificetur ista cōditō ⁊ cōmittat̄ pena. sup quo bal. dixit in. l. suus quoqꝫ. §. ſꝫ si filio. determinādo istā q̄oem quā bar. reliquit indecisaꝫ ꝙ si sn̄ia fuisset lata in ciuilib⁹ implemētum istius cōditionis h̄ret tacitaꝫ diē. s. tp̄s quadrimestre qđ datur iudicat̄ ad soluenduꝫ iuxta. l. debitoribus de re iudi. Pro qua ꝯcl'one ē casus in. l. si cū dies. §. fi. de arbi. iūcta glo. Cui adde ꝙ istud tp̄s quadrimestre cōcedit̄ ēt cōdemnat̄ ciuil'r de crīe. ēt si lex dicat ꝙ debitor vel cōdemnat⁹ debeat statim soluere de p̄io ē casus notabil'. ⁊ ibi ꝑ bar. reprehēdendo glo. in. l. si cuꝫ exceptiōe. §. ꝙ si hō. ff. qđ me. cau. de 2o ē casus in. l. vni. ⁊ ibi ꝑ bar. C. de supexacti. li. x. ſꝫ ꝯ istud vltimū faciat qđ tradit bal. C. depo. in. l. fi. sed qꝛ p̄supponit̄ in themate ꝙ cōdemnatio fuit fcā in iudicio crīali iđ ipse dicit ꝙ cōditio purificabitur ⁊ pēa corpalis cōmittetur ad arbitriū iudicis post tp̄s a iudice p̄fixum qꝛ in crīalibus ꝭm eum nō datur tp̄s quadrimestre ad soluēdū. Eādem cōcl'sionē tenuit idē Bal. in. l. fi. C. đ execu. rei iudi. allegās Inno. in. c. q̄renti de offi. deleg. assignās rōem qꝛ cū reatus excludat oēꝫ honorē in. l. ij. C. vbi sena. vel claris. ꝑ hoc pꝫ ꝙ nō ē misericorditer agēdum cū cōdemnato de crīe. ang. aūt in. l. i. ff. đ iniust. testa. simpl'r in isto casu vꝫ tenere ꝙ debitori cōpetat tēpus quadrimestre. ⁊ hoc sequit̄ Jo. de imol. in. d. §. ſꝫ si filio qꝛ in crīali ꝓcedit̄ ad instar ciuiliū. l. absentē. ff. de penis. bene facit qđ tradit bar. in. l. inter accusatorē đ pub. iudi. Et ista opi. ē equior qꝛ vbi agit̄ ciuil'r de crīe tp̄s istud concedit̄ bart. aūt vꝫ inherere sn̄ie bal. in. l. inficiādo. §. infans de fur. vbi dicit ꝙ qn̄ p̄ceptum iudicis incipit a dispōe dꝫ impleri q̄p̄rimū pōt ⁊ sic ad arbitriū iudicis ꝭm glo. in cle. cām in verbo cōmode de elec. ⁊ h̄n facit qđ no. glo. in. c. i. ne sede vacāte in. vi. super vbo in mora. ⁊ ista opi. ē melior de rigore iuris qꝛ illđ tēpus quadrimestre datur cōdemnat̄ miseratōis cā. l. si cū militi. §. fi. de cōpen. que nō ita dꝫ h̄re locum in punitōe criminuꝫ sicut in causis ciuilib⁹ vt per bal. in. d. l. fi. de execu. rei iudi. tene ēt menti ꝙ in ista mā tradit bal. in. l. quicūqꝫ de ꝟuis fugi. vbi voluit ꝙ si statutū dicat ꝙ si non possit soluere corpaliter puniat̄ intelligit̄ de impotētia que est tpe sn̄ie vel paulo post nisi statutus sit termin⁹ ad soluēdū. Et si dicat̄ si nō possit soluere. ꝯ. mēsem puniat̄ corpal'r tūc. n. ſꝫ appeat an̄ finē mēsis ꝙ non possit soluere nō cōmittet̄ pena nisi lapso termino. quia alius possꝫ soluere ꝓ eo vt tradit bal. in. l. si quis id qđ de iurisdi. om. iudi. si vo iudex in sn̄ia incipiat a cōditōe hoc mō si centū nō soluerit puniat̄ pena corpali. tūc bar. ꝫ in. §. infans. ꝙ dꝫ expectari ꝙ desinat posse soluere. nō tn̄ specifice loquit̄ de pena corpali. Mibi plꝫ cōcl'o Jo. de imo. in. d. §. sed si filio ꝙ si imponit̄ pena corpalis tūc debeat impleri q̄p̄rimuꝫ pōt debitor cōdemnatus sub conditōe ad arbitriū iudicis. qꝛ ex quo nō reperit̄ in crīalibus certū tp̄s statutū recurrim⁹ ad arbitriū iudicis. l. i. in fi. de iure deli. nā si expectarem⁹ ꝭm eū ꝙ cōdemnatus desineret posse implere cōdēnationē tūc pena effceret̄ elusoria qꝛ post mortē nō posset puniri in corpus. facit optie tex. in. l. liber. §. i. de manumis. test. ꝭm intellectū quē ꝟ. secutus sum. Ubi aūt nō imponeret̄ in iplemēto cōditionis pena corpalis ſꝫ alia pecuniaria tūc forte vā eēt opi. bart. in. d. §. infans de rigore iuris. ⁊ iputet sibi iudex qui cōdemnauit sub cōditōe qđ facere nō debebat ꝯ. l. ij. §. biduū. ff. quādo ap. sit. ⁊ ista opi. ē vā maxie tenēdo id qđ. ꝟ. tenui ꝙ idē sit in vltis volūtatibus p̄terq̄ in legato penus. Et q̄tum ad hoc pꝫ mēbꝝ qđ tangit h̄ in glo. de stipu. que incipit a p̄cedēti cōditione dixit glo. sing. quā ibi approbat bar. in. l. de die. in p̄n. ff. qui satisda. cog. ꝙ stip'lo iudicial' siue p̄toria si interponit̄ corā iudice in iudicio ēt si incipiat a p̄cedenti cōditōe nō im

pletur cũ desit posse fieri ⁊ dari.sed iudex põt limitare termi
nũ ad arbitriũ suum qñ cõditio debeat impleri.⁊ sic restringi
tur.l.nr̃a ꝙ hẽat locum qñ stipulatio p̃toria de iudicio sisti in
terponit̃ ex̃ iudiciuꝫ secus si in iudicio ⁊ corã iudice. Dria mi
hi nõ plꝫ q̃ꝛ tex.nr̃ in.l.de die loquit̃ in stipulatõe interponen
da vñ nõ facit ad ꝓpositũ ⁊ tex.noster indistincte loquit̃ nõ re
stringẽdo se ad stipulatõeꝫ p̃iudicialẽ ⁊ hoc sentiũt bar.⁊ bal.
satis clare in.l.si decesserit eo.ti.vbi volũt ꝙ eadẽ sit nr̃a stipu-
latõis iudicialis cum icipit a p̃cedẽti cõditõe que est aliarum
stipulationũ. Et adde ad ea q̃ diximꝰ in v̄.qđ si ab initio qđ
melius v3 itelligere illũ text.ꝙ tractatus nõ fuerit exp̃ssus ꝙ
reus posset se sistere quocũqꝫ die si tractatus ⁊ stipulatio fue-
rũt eiusdẽ forme oĩo v3 q̃ꝛ fuit actũ ꝙ stipulatio incipet a p̃-
cedẽti conditiõe.l.ꝙ si reus nõ sisteret solueret penã ⁊ ꝓ hoc
v3 actũ ꝙ quocũqꝫ die se sistat ⁊ ita postea secuta est stipula-
tio. ¶ In glo.posita sup̲ verbo ꝓbat̃ hec glo.tꝫ ꝙ in dubio
stipulatio penalis nouet p̃cedẽtẽ.⁊ q̃ꝛ ista ꝯcl'o h3 difficillima
ꝯtria de tribus legibus que vadũt ad idẽ vꝫ de.l.p̃dia.de acti.
ẽp.⁊.l.si quis a socio.⁊.l.duo societatẽ.ff.ꝓ socio.refert h̃ bar
to.septimã opi.quas oẽs rep̃hẽdit.octauã posuit ipse al's po-
suerũt bal.⁊ ang.in diuersis locis ⁊ addẽdo solũ quatenus est
opus. ¶ Adde p̃io inquãtũ bar.rep̃hẽdit illã opi.que h3 ꝙ
sit distinguẽdũ inter ꝯtus bonefidei ⁊ stricti iuris vt in ꝯcti-
bus bonefidei nõ fiat nouatio.sed in ꝯctibus stricti iuris fiat
ex eo q̃ꝛ fit nouatio in vltia volũtate que h3 instar ꝯctuũ bone
fidei vt h̃ plene.põt dici saluãdo istã opi.ab hac ipugnatõe ꝙ
q̃uis vltia volũtas quo ad quosdã effectus equipet̃ ꝯctibus
bonefidei vt.l.in minoꝝ.C.in qui.cau.in inte.resti.nõ est ne
ces.q̃ꝛ tñ nãliter est dispõ stricti iuris.⁊ iõ ẽt in quibusdã s̃ua-
tur regula dispõis stricti iuris vt nõ iuret̃ in litẽ in hac actiõe
nisi re ꝑempta.ut.l.al's.ff.de in lit.iur. Itẽ nõ veniũt in ea ac
cessoria illa de quibus ꝑtes nõ cogitauerũt vt.l.fi.in vlt.r̃nsio.
⁊ ibi ꝑ glo.ff.de cõdi.ob tur.cãꝫ.⁊ ꝑ hoc sequit̃ ꝙ nõ põt ar-
gui ex ista equipatõe ex quo in aliquibus est dria ⁊ dissilitudo
vt est glo.or.⁊ no.in.l.fin aũt.§.possideri.ff.de rei vẽ.⁊.l.cre-
ditoris.ff.de op.no.nũ.i.q.i.c.sicut vrgeri.sed tñ ista dria q̃-
uis possit defẽdi ab ista ipugnatõe nõ recte defendit̃ ab oĩbus
ꝯtriis.q̃ꝛ tex.in.l.apud cellsũ.§.labeo.ff.de doli excep.loquitur
in stipulatõe ⁊ ꝯctu stricti iuris ⁊ tñ ibi nõ fit nouatio ⁊ ꝑ alia
iura que inferius adducẽt̃. Preterea rõ tex.in.l.duo societa-
tẽ.ff.ꝓ socio nõ fundat se in bonafide.sed q̃ꝛ pena est alia res
ab illa que venit in obligatõe p̃ꝛcipali.que rõ v3 vniformis tã
in ꝯctibus stricti iuris q̃ in ꝯctibus bonefidei. ¶ Scđo ad-
de dũ bar.distinguit inter dispõeꝫ ꝓcedentẽ ex cã lucratiua.vt
in illa fiat quasi nouatio ⁊ ꝓcedẽtẽ ex cã onerosa vt illã nõ no
uet. Cõtra istã distinctõeꝫ.insurgit ang.fortiter in.l.si insulã
in sua repetitõe.s̃.e. Et p̃io dicit ꝙ ista positio est ꝯ tex.in.l.
rescripto.§.si pacto.s̃.de pac.vbi p̃cedit dispõ principalis ex
cã lucratiua.q̃ꝛ ibi fit pactũ de nõ petẽdo debitori.⁊ tñ stipu-
latio penalis nõ nouat p̃cedentẽ.idẽ probat̃ in.l.si pater.§.ij.
ff.de pac.dota. Sꝫ ad istã r̃ndet bar.dupl'r. Primo s̃m ray.⁊
cy.⁊ quosdã alios ꝙ istõ est spãle fauore libertat̃ cuius respe
ctu multa inducũtur spãlia vt.l.tale pactũ in p̃ri.ff.de pac.⁊.l.
arrianus.ff.de ac.⁊ obli. Uel dic s̃m eũ ꝙ ideo nõ fit ibi no
uatio q̃ꝛ pactuꝫ de nõ petẽdo h3 tres effectus naꝫ obligat nãl'r
ad nõ petendũ ⁊ ista obligatio nãlis nouat̃ per stipulationeꝫ
penalẽ sequentẽ. Itẽ tollit nãliter obligatõem ⁊ elidit ciuileꝫ
ut.l.si vnꝰ.§.pactus ⁊ respectu istoꝝ effectuuꝫ non põt h̃re lo
cũ nouatio q̃ꝛ isti effectus non p̃supponũt aliquaꝫ obligatõeꝫ
ergo non p̃nt trãsfundi in obligatõem sequentẽ s̃m nãm no-
uatõis que est vniꝰ obligatõis in aliã trãsfusio ut.l.i.ff.d no-
ua. Sed hãc rõem ipugnat ang.dicẽs ꝙ ẽt actio in rem ⁊ offi
ciũ iudicis que nõ p̃supponũt obligatiõeꝫ p̃nt nouari ut.l.aut
vno.§.i.ff.de accep.quinimo ⁊ ipsa exceptio.s̃m glo.in.l.i.in
p̃ri.ff.de p̃to.stip. Et lꝫ ista nõ dicat̃ ꝓprie nouatio d3 tñ no-
uatio largo mõ inquãtũ ius p̃cedens transfundit̃ extiguit̃ ꝓꝑ
sequentẽ obligatõem ut declarat bar.in.l.i.iuxta finẽ cõmenti
ff.de p̃to.stip.qua ergo rõe obligatio trãsfundit̃ ꝑ stipulatõeꝫ
sequẽtẽ penalẽ eadẽ rõe ius exceptõnis uideret̃ debere tolli.
Neqꝫ v3 r̃nsio. Io.de imo.qui facit driam inter officiuꝫ iudi
cis ⁊ actõnem realeꝫ ex una ꝑte ⁊ exceptiõem ex alia ex eo q̃ꝛ
illa duo sunt similiora obligatõi q̃ exceptio ⁊ inde ẽ ꝙ aliq̃n
ꝯtinet̃ sub noĩe actionis ut.l.actiõis verbo.s̃.ti.ꝓxi.nã ⁊ ali
q̃n excipiẽs d3 agere ut.l.in exceptõibus.ff.de ꝓba.⁊ no.per

bar.in.l.i.ff.de proba.vnde bar.in.d.l.i.non facit drĩaꝫ inter
ista sꝫ de omnibus dicit ꝙ improprie nouatur. Preterea cum
inueniatur cautum in iure per stipulatõem sequẽtem põt tol-
li effectus qui nõ ẽ obligatio sicut ipsa obligatio põt transfun
di quare magis ille effectus nõ videat̃ sublatus cũ sit eadẽ rõ
equitat̃ q̃ obligatio p̃cedens non põt b̃ñ ostendi p̃sertim q̃ꝛ
sublata equitate in qua exceptõ fundat̃.l.qui equitate.s̃.d do
li excep.d3 ẽt tolli ipsa exceptio.v3 aũt cessare equitas ad oẽꝫ
effectũ ex quo pena ẽ subrogata loco dispõnis principal'.vñ
magis plꝫ rõ assignata ꝑ alios doc.ꝙ sit spãle fauore libera-
tõis. Scđo adducit ang.tex.in.l.qui rome.§.flauius.j.eo.vbi
ꝓ3 ꝙ stipl'o pẽalis h3 originẽ a cã lucratiua ⁊ tamẽ non nouat
p̃cedẽtem.sed huic.l.r̃ndet bene idẽ bar.cuius dcã ẽt declarat
Io.de imo. Et vltra r̃nsionem illã que ẽ verissima quicquid
dicat ang.in.d.l.si insulã. Do tibi duas alias r̃nsiones. Pria
est ꝙ ibi ex pacto apposito sup̲ p̃ꝛcipali ꝯctu acquirebat̃ ob-
ligatio sup̲ principali.tertio.s.ipsi s̃uo liberãdo ⁊ in p̃iudiciũ
tertij difficilius nouat̃ obligatio p̃ꝛcipal'.l.i.§.fi.j.de stipula.
ser.ꝑ queꝫ tex.ita tenẽt cõiter doc.hic.sed ista sol'o v3 falsa q̃ꝛ
si principale ꝓmittit̃ vni ⁊ pena alteri ꝑ interuẽtum noue ꝑ-
sone facilius v3 induci nouatio.insti.qui.mo.tol.obli.§.p̃te-
rea.⁊.l.in ꝑsonã.§.qui pecuniã.⁊ ibi ꝑ bar.s̃.de pac.ergo il-
la r̃nsio seu cõcl'o nõ ẽ vera.sed ad hoc r̃ndet bar.in.l.qđ tra-
ditum.ff.de cõdi.⁊ demõ.⁊ dicit ꝙ illud ẽ veꝝ qñ noua ꝑso-
na interponit̃ ex ꝑte ꝓmissoris.secus si interponat̃ ex ꝑte sti-
pulatoris. Uel s̃o potes dicere ꝙ iõ ibi nõ fit nouatio.quia
p̃ꝛcipalis obligatio fuit introducta in fauorẽ s̃ui liberãdi p̃ꝛi-
cipal'r.que obligatio p̃ꝛcipalis si nouaret̃ ꝑ stipl'onẽ sequen-
tẽ reddere inutilẽ obligatõem illi cuius fauore principal'r fuit
fcã.nam neqꝫ cõsequeret̃ libertatẽ s̃uus inuito debitore neqꝫ
penã que ꝑtineret ad dñm suum ⁊ nõ ad ip̃m.sed ꝯ bar.argui
tur sic vltra dcã ang.tex.in.l.nuda.C.de cõtrahẽ.⁊ cõ.stipu.
loquitur in pacto nudo cui ẽ subiecta stipl'o.⁊ sic põt loqui in
cã lucratiua sicut in onerosa.quinimo s̃m eũ ex quo nõ appa
ret de cã p̃sumit̃ ꝙ sit interposita ex cã lucratiua.s.donatiõis
ꝑ ea que habẽtur in.l.ij.§.circa.s̃.de doli excep.⁊ in.l.cãpa-
nus.s̃.de oper.lib.⁊ tñ ex verbis illius tex.colligitur ꝙ cõmis-
sa stipl'one pẽali nõ est sublata p̃cedens obligatio.dicit.n.tex.
ꝙ lit̃ cõte.⁊ obligatio ad penã cõmissa ẽ que dictio cũ sit im-
plicatiua hoc significat ꝙ tenetur ẽt ad penã ⁊ ad id qđ ꝯue-
nit in cã principali.⁊ idẽ importat dictio quoqꝫ que similiter
est iplicatiua ⁊ ponit̃ in fi.tex. Preterea vt dicit Io.de imo.
hic ⁊ bene ista solutio diuinat ad tex.in.d.l.obligatio fere i fi.
Preterea in.l.apud celsum.§.labeo.s̃.de doli excep.nõ ap-
paret ꝙ petitus homo qui venit in stipulatõe post cõdemna-
tõeꝫ deberet̃ magis ex cã onerosa q̃ ex cã lucratiua.⁊ ad.ll.lo
quẽtes de vltis volũtatibus r̃ndebo inferiꝰ. Unde ange.po-
suit in.d.l.si insulã duas opi.quaꝝ p̃ria non h3 saporẽ iuris vt
bene declarat h̃ Io.de imo.scđa ẽ declarãda.dicit.n.ipse ꝙ
in vltis volũtatibus fit variatio q̃ꝛ illa facultas p̃standi que cõ
petit h̃ꝛdi fit ex quadã misericordia ꝑ quã admittit̃ heres ad
purgãdum morã sꝫ ꝑ hoc nõ tollit̃ quin p̃ria obligatio sit ex-
tincta ipso iure.in ꝯctibus aũt dicit nõ fit nouatio nisi postq̃
mora non põt purgari a debitore ⁊ postq̃ debitor declaraue-
rit se nolle petere qđ venit in principali obligatõe alle.tex.in
si.in.l.cũ duobus.§.idẽ r̃ndet.ff.ꝓ socio vbi ꝓbat̃ ꝙ ꝑ dis-
põem penalẽ nõ v3 recessuꝫ ab actõe ꝓ socio nisi postq̃ actor
declarauerit se male vti pena q̃ obligatõe d̃scẽdente ex ꝯctu.
Et lꝫ Io.de imo.r̃ndendo dicat ꝙ illa.l.loquit̃ in alio casu il-
le tñ casus v3 silis inducẽdo vt dixi.sed põt r̃nderi final'r ꝙ ꝑ
ꝓuisionẽ legis iõ non v3 sublata obligatio hoĩs q̃ꝛ cũ ꝯhen-
tes scirent a p̃ꝛcipio p̃sumptiue legis ꝓuisionẽ frustra vide-
retur deduxisse in pacta ⁊ ob obligatõem illud idẽ si obligatõ
nõ posset h̃ꝛe effectum ꝓꝑ penã insertã a lege. Uel dic ⁊ me
lius ꝙ sicut pena legalis sequẽs nõ tollit p̃cedẽtem.l.quotiẽs
de act.⁊ obli.⁊ pulchre declarat bar.in.l.i.ff.vi bo.rap.ita nõ
d3 tollere ꝓuisionẽ hoĩs q̃ꝛ ꝓuisio hoĩs nõ v3 eẽ minoris vir
tutis q̃ ꝓuisio.l. Prima enim r̃nsio ꝓcederet q̃ꝛ ꝑtes ꝯhen-
do societatẽ nõ fecerũt pacta spãlia de reficiẽdo domũ vel in
sulã cõem. Ex hac tñ sua doctrina ifert ang.ꝙ si ex forma sta
tuti reus cõdẽnatus in crĩalibus d3 soluere cõdẽnatũ.j.certuꝫ
terminũ ⁊ si nõ soluat imponit̃ sibi pena corꝑalis termio ela-
pso poterit fiscus exigere penã pecuniariã que nõ est trãsfusa
in corꝑaleꝫ ex quo fiscus vult petere ꝙ veniebat in principa-
lem

lem dispõnem statuti ⁊ si reus nõ velit soluere penã pecuniariã vñ fiat executio in bonis eius ẽt inuito ipso. ⁊ quãuis doctrinã p̃cedens nõ sit v̂a in hoc tñ casu dcm̃ est verũ qđ cõsuluit bar. in ciuitate asisij ut ipse refert in. §. idez rñdit. ⁊ ang. sequit̃ in. l. quicũqz. C. de s̃uis fugi. ⁊ pleni⁹ ⁊ no. declarat bal. ĩ l. cõmissaria. C. de pac. inter ẽpto. ⁊ v̄ẽ. sed ista doctrĩa nõ v̄z posse sustineri tũ q̄ꝛ doctrĩa ang. ex qua ista infert̃ non v̄z vera. tũ q̄ꝛ non v̄z esse aliqua rõ cum dispõ p̃cedens h̄eat cãz lucratiuã cur non variat̃ per penã sequentez. Et p̄ꝛio põt dici ꝙ p̄ꝛia cõcl'o ang. non ꝓbat̃ iure dũ vult ꝙ nõ fiat nouatio nisi cũ creditoꝛ declarat se nolle vti p̄ꝛicipali obligatõe nã ad text. in. d. §. idẽ rñdi ẽ rñsum supꝛa. ¶ Pꝛeterea sicut facit facultas purgãdi moꝛa in vltis volũtatibus que ꝓcedit ex quadam equitate ⁊ miseratõe ita v̄z ĩ ꝯctib⁹ ut ex equitate cõcedat̃ ista purgatio moꝛe. l. ⁊ si post tres. s̃. si quis cau. ⁊ no. ĩ. l. si insulaz s̃. eo. vñ nõ v̄z bona rõ dr̃ie cur in vno casu p̄ꝛicipal'r obligatio sit ĩ petitõe ⁊ in alio nõ vñ bart. in. l. ij. j. de publi. iudi. simpliciter v̄z tenere post dy. ꝙ elapso termĩo p̄ꝛia pena sit transfusa ipso iure in penã coꝛꝑalẽ ⁊ ꝙ nõ possit peti dũ alle. l. i. §. itẽ si ita. ff. ad. l. fal. in qua ponit̃ iste casus lz foꝛte moꝛa possz purgari volẽte d̃bitoꝛe q̄ꝛ ẽ dies apposita a lege vel a ministro legis. l. si cũ dies. §. fi. cũ seq. s̃. de arbi. de quo dic ut. l. si insulaz. s̃. ⁊ hec opi. est magis s̃z regulas iuris. Sustinẽdo tñ dcã bar. ⁊ bal. in locis p̃allegatis possum⁹ dicere ꝙ lz dispõ p̃cedens in isto casu cõtineat cãm lucratiuã q̄ꝛ pena est lucꝝ. nihilominus nõ nouet̃ ex sola negligẽtia d̃bitoꝛis quo ad effectũ obligãdi eum ad penã coꝛꝑalẽ. ⁊ hoc sentit h̄ Jo. d̃ imo. dũ allegat. l. liber hõ. s̃. ad. l. aquil. dum dicit ꝙ nemo est dñs mẽbꝛoꝝ suoꝝ. ꝓ qua ꝓbãda vide qđ no. bar. in. l. interduz. §. qui furẽ. j. de fur. ⁊ in. l. i. ff. de iniur. in p̄ꝛi. Et ꝓ ista ꝯcl'one ẽ bonus tex. in. l. nõ tm̃. in fi. j. de appel. vbi pz ꝙ reus cõdẽnatus in cã capitali nõ põt facere ꝙ s̄nĩa trãseat in rẽ iudicatã renũciãdo appellatõi si tertius vult eũ defendere. Scias ẽt ꝙ saly. in. l. si pacto quo penã. C. d̃ pac. dicit distinctõez positã. s̃. ꝑ bar. fuisse dñi Ricardi patrui sui. ⁊ eã appꝛobat tanꝙ verã sed pau. de ca. h̄ dicit ꝙ ẽt si p̃cedat dispõ ⁊ ꝓmissio ex cã lucratiua nõ fit nouatio nisi postꝙ creditoꝛ elegerit se velle agere ad penã vbi aũt p̃cederet cã onerosa sequit̃ dcã bar. allegat casum pꝛo p̄ꝛio mẽbꝛo in. l. ꝙuis. C. de vsur. Sz cũ reuerẽtia ille tex. non facit. q̄ꝛ ibi d̄z ꝙ creditoꝛ recepit v̂suras minoꝛes volũtarie. vñ v̄z renũciasse maioꝛibus quas erat stipulatus si minoꝛes nõ soluerẽtur. j. certũ terminũ hoc aũt nõ infert ꝙ p̄ꝛima stipulatio nõ sit nouata. sed infert ꝙ ẽt qñ eẽt apposita dies ⁊ pena põt purgari moꝛa ⁊ tolli pena si creditoꝛ volũtarie acceptat id qđ offert̃ ⁊ qđ erat in p̄ꝛicipali obligatõe ꝓbat̃ in l. cellsus. in pꝛin. ff. de arbi. ⁊ l. ij. in pꝛin. ff. si quis cautõibus. ¶ Debes ẽt scire ꝙ bal. in. l. rescriptũ. §. si pacto. s̃. de pac. tenuit opi. Frãcis. accur. qui distinxit vt. s̃. retuli inter ꝯctus bonefidei ⁊ stricti iuris. Sz ista opi. nõ placet vt. s̃. dixi maxĩe q̄ꝛ subtiliter cõsiderãdo cõuenientius videret̃ qñ stipulatio penal' cõtinet tm̃dẽ vel plus ꝙ fieret nouatio in ꝯctibus bonefidei ꝙ in ꝯctibus stricti iuris. q̄ꝛ ex quo oĩno nõ est exigenda nisi vna quãtitas. vt pz in. ll. s̃. allegatis posset tacite videri actuz in ꝯctu bonefidei in quo tacite actũ h̄z pꝛo exꝑsso. l. exẽpto. ĩ pꝛin. j. de act. emp. ꝙ vnũ solũ deberet̃. Sz vbi p̃cedit stipulatio in qua omissũ h̄z pꝛo omisso difficilius admitteret̃ vt videret fieri nouatio ex quo v̂ba hoc nõ ĩpoꝛtãt. Et attẽde quia ista rõ cõcluderet ẽt ꝙ in ꝯctibus stricti iuris qui nõ ꝯhit̃ v̂bis idẽ esset dicẽdũ. Vñ reiecta ista dr̃ia maxime q̄ꝛ tex. in. l. duo societatẽ. s̃. ꝓ socio. cũ negat fieri nouatõez nõ fundat se in ꝯctu bonefidei. Sz q̄ꝛ stipulatio penal' cõtinet aliud quare p̄ꝛicipal' ang. in. l. si pacto quo penã. cõcludit ꝙ in ꝯctibus nõ fit nouatio ipso iure. Sz distinguit ꝙ aut stipulatio penal' ⁊ ꝯctus p̃cedẽs sunt eiusdẽ sp̄ei puta q̄ꝛ p̃cessit ꝓmissio p̄ꝛicipal' ꝑ stipulationẽ ⁊ tũc nouatio fit ope exceptõis postꝙ actoꝛ elegit velle petere penã. ⁊ sic in hoc casu appꝛobat opi. dy. ꝑ tex. in. l. iij. §. elegãter. ⁊ in. l. post diẽ. ff. de. l. cõmis. vbi ꝓbat̃ ꝙ si apponitur pena resolutiua ꝯctus si p̃ciũ ad diẽ nõ fuerit solutũ illa pena nõ cõmittit̃ nisi actoꝛ eligat v̂elle petere penã. facit qđ h̄z in glo. ⁊ ꝑ bar. in. l. ij. de iure ẽphi. ⁊ in. l. i. de re iudi. aut p̃cedit stipulatio dissimilis ⁊ nõ fiat nouatio. per solã electionem sed per exactionem pene. ⁊ ita intelligatur. l. pꝛedia. cum si. s̃. de actio. Tu autem circa p̄ꝛimũ dictum considera ꝙ pena nullitat̃ contractus h̄z hoc de sui natura ꝙ si ĩducitur in

fauoꝛẽ vnius ꝑtis intelligit̃ h̄ꝛe cõditõem si ꝑs illa velit ꝯctũ esse nullũ. l. iul. §. si a pupillo. s̃. de act. emp. ⁊. l. elegãter. ĩ p̄ꝛi. ⁊ ibi ꝑ bar. s̃. de dolo. ⁊ hoc ẽ qđ dicit tex. in. l. ij. ff. de in diez adiec. sed pena que inducit̃ ꝑ nouatiõem ẽ alterius nãe vz ꝙ purificata cõditõe nouatio fiet ipso iure nõ expectata volũtate creditoꝛis. l. quotiẽs. in pꝛin. ff. de noua. ⁊. l. pecuniam. s̃. si cer. pe. Unde isti casus nõ sunt sĩl'es. Fuit ⁊ alia opi. bal. ĩ. l. nr̄a. qui distinxit ꝙ aut stipl'o p̄ealis apponit̃ obligatõi p̃cedẽti suꝑ p̄ꝛicipali eiusdẽ sp̄ei ⁊ tunc semꝑ fit nouatio sicut in vltimis volũtatibus ita intelligit tex. nr̄m. ⁊. l. obligationũ fere §. fi. s̃. ti. ꝓxi. vñ ita loquunt̃ iura allegata in vltis volũtatib⁹. aut stipl'o p̄ealis sequit̃ p̃cedẽtem cõuentõem dissimilẽ ⁊ tunc nũꝙ fiat nouatio. ita loquunt̃ iura ꝯr̄ia. ⁊ ita dicit ꝓbari in. l. duo societatẽ. s̃. ꝓ so. Jo. de imo. hic dicit ꝙ ista opi. põt sustineri vel distinctio bar. s̃. posita. ⁊ ꝙ potes tenere quãuis. Mihi non plz ista opi. bal. aliquo mõ. p̄ꝛio q̄ꝛ ẽ ꝯ tex. ĩ. l. apđ cellsum. §. labeo. s̃. de doli excep. vbi ꝓbat̃ ꝙ fideiussoꝛ ꝓmisserat p̄sentare aliquẽ in iudicio ⁊ penã si nõ p̄sentasset ⁊ oz dicere ꝙ vtraqz ꝓmissio fuit ꝑ stipl'onẽ. l. v. §. satisacceptio. s̃. e. ⁊. l. blãditi⁹. C. d̃ fideius. ⁊ tñ stipl'o p̄ealis nõ nouat p̃cedẽtẽ. Scđo ꝯ ip̄m v̄z casus in. l. lucius. s̃. de act. emp. vbi pz nõ diuinãdo ad tex. quinimo apparet ex tex. in ver. ex hoc ꝯctu ⁊c. ꝙ p̄ea apposita ꝑ pactũ positũ iuxta ꝯctũ nõ tollit obligatõez p̃cedẽtẽ. sed põt agi ad interesse ex ꝯctu ⁊ ad penã. ⁊ tñ penal' dispõ ibi erat vnifoꝛmis p̃cedenti. Et lz glo. ibi diuinãdo dicat ꝙ erat interposita stipl'o suꝑ pena hoc v̄z repugnare v̂bis tex. nec ẽ necesse q̄ꝛ pena põt exigi si apponat̃ in pacto incõtinenti apposito vt. l. s̃uus ea. l. ⁊. l. si vẽditoꝛ. in fi. ff. de ser. expoꝛ. Nec põt dici ꝙ ibi ẽ sp̄ale q̄ꝛ pena debet̃ ex pacto qđ infoꝛmat ꝯctum. l. iurisgentiũ. §. quinimo. s̃. de pac. vñ nõ v̄z cõueniẽs ꝙ ꝯctum tolat. nã si toleret ꝯctum nõ possz vestiri a ꝯctu. nã possumus dicere ꝙ ẽt si pena nouaret ꝯctũ impleta cõditõe adiecta in pena oꝛdine ĩtellectus p̄ꝛius videbit̃ p̃cessisse ꝯctus ⁊ vestiri pactum ⁊ postea fieri nouatio. Tertio ꝯ istaz s̄nĩam facit rõ ḡnãlis tex. in. l. ij. de in diẽ adie. vbi d̄z ꝙ pena nõ tollit ꝯctum inuito creditoꝛe q̄ꝛ v̄z apposita in eius fauoꝛẽ. sz illa rõ possz restringi. vt suꝑ dixi ad genus pene de quo ibi agit̃ vel ad aliud simile. Quarto ꝯ istã cõcl'onem adducit̃ tex. no. in. l. si duo. §. i. s̃. si quis cau. vbi tex. dicit ꝙ lz sit cõmissa pena in stipl'one de iudicio sisti ꝯ vnũ ex reis debẽdi nõ tamẽ tollit̃ p̄ꝛima obligatio ipso iure ꝓ qua fuerat ꝓmissum de iudicio sisti qđ pz q̄ꝛ ꝓ ea põt agi ꝯ coꝛeũ p̄stina obligatõe. nec põt dicere ꝙ ibi ꝓ obligatõe p̄ꝛicipali agebat̃ ꝯ alteꝝ cuius respectu poterat nõ v̂ideri nouata q̄ꝛ ille alter erat coꝛeus debẽdi. Unde si fuisset nouata obligatio in ꝑsona ꝓmittẽtis penã fuissz ẽt liberatus coꝛe⁹ a p̄ꝛia obligatõe. l. si ꝓ vno ad vel'. ⁊ tradit bar. in. l. ex duob⁹ in. vij. q. j. de du. re. ⁊ iõ v̄z dicẽduz in ista m̃a difficili ⁊ cõcludẽdum cũ bal. in. l. si pacto quo penam. C. de pac. ꝙ aut loquit̃ in vltis volũtatibus ⁊ fiat nouatio reuocabil'r vt cõiter dicũt doc. Aut loquimur in ꝯctibus ⁊ tunc nõ fiat nouatio nisi ꝑ exactionẽ pene. Rõ d̄ꝛie assignat̃ ꝑ bal. in. l. i. C. de his que pene noĩe. quare magis in vltis volũtatibus ꝙ in ꝯctib⁹ q̄ꝛ illa trãslatio ⁊ punitio cõtumacie heredis nõ solum fit fauoꝛe legatarij. l. i. in fi. s̃. de leg. ij. sz ẽt fauoꝛe testõꝛis vt vltia volũtas celerius exequat̃ arg. l. fi. s̃. cõia p̃dio. ¶ Uel dic s̃m Jo. de imol. hic ⁊ s̃z quosdã alios moder. in. l. si pacto ꝙ qñ creditoꝛ stipulat̃ penã p̄sumit̃ velle cõsulere sibiipsi vt ẽ tex. in. d. l. ij. de lege cõmis. Sed qñ testatoꝛ ipse apponit penã põt esse ꝙ ꝙuis in appositõe pene ꝓcurauerit odiũ heredis p̄ꝛicipaliter vt dicit tex. in. d. l. ij. in fi. tamẽ in hoc voluit sibi fauere vt nõ teneat̃ ad vtrũqz sed solũmodo ad penã. ⁊ ꝙ ita p̄sumat̃ voluisse ꝓbat̃ q̄ꝛ testõꝛ non v̄z velle grauare heredẽ duplici p̄statõe. l. titia. §. qui in vita. s̃. de le. ij. ⁊ lz ille tex. loquat̃ de p̄statõe duplici reali que nõ caderet ĩ casu nr̄o q̄ꝛ legatari⁹ d̃beret eẽ cõtẽtus altero. põt tñ dici a sĩli ꝙ nõ videat̃ voluisse multiplicare obligatões. ¶ Pꝛeterea si si fieret nouatio sed legatũ p̄ꝛicipale posset peti. ẽt si plus eẽt ĩ legato ꝙ in pena adhuc grauaret̃ heres duplici p̄statõe realiter q̄ꝛ exacta p̄ea possz cõueniri ad legatũ ĩ eo ꝙ excederet penã. l. si quis a socio. in fi. ff. pꝛo socio. ⁊ ista ꝯcl'o placet ꝑ iura pꝛedicta. Si ergo queris quõ intelligit̃ tex. in. l. obligationũ. fere in fi. dũ dicit ꝙ inducit̃ quasi nouatio. Rñdeo ꝙ hoc d̃clarat tex. no. in. l. p̃dia. s̃. de act. emp. vbi d̄z ꝙ si p̄ꝛius actuz fuit ex ꝯctu tũc si agat̃ ex stipulatiõe nõ tollit̃ stipulatio ipso iure sz

ope exceptõis.Sz si prius fuit actũ ex stipulatõe tũc tolletᷣ pri
ma obligatio ipso iure ⁊ ista est illa quasi nouatio de qua dᷣ i
d.§.si.pro tãto enĩ dᷣ ĩpropria nouatio qꝛ nõ tollit sola purifi
catõe cõditionis pristinã obligatõez.sed secuta exactõe tollitᷣ
ipso iure qui est ꝓprie effectus nouatiõis.vbi eꝫ exactio fcã
de pria ⁊ pricipali cõuentõe nõ tollit penã ipso iure ꝫ ope ex
ceptõis qꝛ nõ cõpetit ad idẽ ꝫ ad diuersuz.Nec plz mihi di/
stictio quã fecit in.l.si pacto quo penã dũ dixit ꝙ qñ stipulatõ
penalᷣ cõtinet idẽ qꝺ pria.Exẽplũ si pria cõtinet quãtitatẽ exe
quendã sꝑ fit nouatio qꝛ illa distictio nõ ꝓbatᷣ iure qꝛ vᷣ ꝯriũ
no.in.l.si tibi liberã.C.de euic.vbi text.dicit ꝙ stipl'o duple
interposita in casu euictõis nõ nouat ꝑcedẽtẽ imo illa omissa
põt agi actõe exẽpto ad ĩteresse ⁊ tñ in vtraqꝫ obligatõe venie
bat idẽ.s.pecunia.Nõ ob.tex.in.l.ij.§.fi.supra qui satis.cog.
vbi vᷣ ꝓbari ꝙ fideiussoꝛ qui ꝓmittit penã si reũ nõ sistat nõ
tenetᷣ nisi ad penã.nec põt cõueniri ad interesse vt ibi clare dᷣ
nã quãtũ ꝑtinet ad dcm̃ meũ illa.l.nõ facit qꝛ in obligatõe pri
cipali veniebat fcm̃ ꝑ prius ꝫ in ꝯñaz liberetᷣ ab ĩteresse.nec
ẽt facit ꝓ opi.bal.in ista.l.qꝛ ille tex.dꝫ intelligi qñ fideiussoꝛ
noluit se obligare in plus.Vel potes dicere ꝙ hoc ẽ ꝑꝑ nãz
stipulatõis ꝑtorie in qua consueuit taxari interesse ꝑ penã ne
cõmittatᷣ stipulatio ad interesse.Et ita potes intelligere tex.i
l.si.supra si quis i ius vo.nõ ie.vbi vᷣ ꝓbari a ꝯrio sensu.Sz
pria rñsio magis placet.Cã aũt cur pena nõ nouat ꝑcedẽtẽ ex
sola electõe sicut dixit.dy.sed requiritᷣ exactio.attamẽ sola ele
ctio tollit penã de qua in.l.post diẽ.supra de.l.cõmis.est qꝛ cũ
cõuẽtio pricipalᷣ ⁊ stipulatio pene sint diuersa ⁊ ad diuersa cõ
petunt vt dcm̃ est ꝑ electõez vnius nõ dꝫ tolli aliud.l.duobus
§.colonus.supra de iureiur.sed resolutio ꝯctus ⁊ approbatio
sunt ꝯria ⁊ incõpatibilia.⁊ iõ sola electõe tolluntᷣ.l.i.cũ mã.
C.de fur.⁊ ad mãz vide bal.in.l.cũ allegas.C.de vsur.Extra
glo.bar.hic examinat sex qões pricipales secutus ordinẽ glo.
in.l.⁊ si post tres.supra si quis cau.Et pria querit qñ obliga/
tio est pura.i.sine die ⁊ cõditõe expssa qñ cõmittatᷣ.Cuius di
ctis que tibi retulimus in lectõe ꝑcedenti ꝑ aliquas cõcl'ones
adde inquãtũ dicit ꝙ si dilatio cõcediᷣ miseratõnis cã actoꝛ
qui petit ante dilatõez finitã nõ icidit in penã de qua in.§.tꝑa
les insti.de excep.i.nõ duplicantᷣ inducie.⁊ rõ est ꝭm eũ qꝛ il
la dilatio nõ apponitᷣ obligatõi siue actõi sed exactõi.vñ cre/
ditoꝛ interiz põt agere ⁊ petere reũ cõdẽnari executio tñ diffe
retᷣ post termini lapsũ.vñ nõ sumus in casu.d.§.tꝑales.qui vᷣ
loqui qñ dies est apposita actõi nõ qñ exactioni. Sz ꝯ istã do
ctrinã tenet ꝭ Jo.de imo.pño qꝛ ẽt qñ dilatio cõcediᷣ misera
tõis cã iura dicũt ꝙ nõ põt agi.l.itra dies.supra ꝺ re iudi.⁊.l.
fi.C.de vsur.rei iudi.ergo terminus vᷣ appositus actõi nõ so
lũ exactõi.Scðo allegat Inno.tenẽtẽ ꝯriũ in.c.i.de plus pe.
vbi vult ꝙ ẽt dilatio cõcessa miseratõis cã duplicetᷣ.mihi plz
opi.bar.qꝛ dato ꝙ tꝑs qꝺ datᷣ miseratõis cã eẽt ꝑfixum actio
nẽ nihilominus nõ vᷣ cõprehẽdi in ṽbis tex.in.§.hodie isti.
de excep.sicut pꝫ ex illo.§.⁊ ex.§.tꝑales circa prin.dᷣ.n.in.§.
hodie ꝙ indutie duplicãtᷣ si ille actoꝛ agat ante diẽ statutã ex
voluntate sua siue ante diẽ que inest ꝯctui ex nã contractus.
in.§.tꝑales dᷣ ꝙ pena statuta de iure ãtiquo hẽbat locũ si age
retᷣ ante diẽ adiectã ab ipso creditore siue ante diẽ que eẽt illi
silis.Sz dies que adicitᷣ miseratõis cã ẽt si sit adiecta actioni
nõ est silis vt ꝓbabo.ergo illa nõ cõprehẽditᷣ in tali dispõne
qꝛ nõ est eadẽ rõ.l.lege iul.§.hoc caput.supra ꝺ ritu nup.Dis
similitudo aũt pꝫ ꝑ se qꝛ magis dꝫ puniri ille qui venit cõtra
id qꝺ volũtarie cõcessit tacite vel expsse ꝙ̃ ille qui venit cõtra
diẽ statutũ a.l.cõtra suã volũtatẽ ⁊ iõ tex.in.§.hodie restrigit
se declarãdo ꝑcedẽtia ad diẽ appositã ex cõuentõe ꝑtiũ vel ex
nã dispõis qꝺ ṽbũ põt cõprehẽdere siue dies insit obligatõni
ex nã dispõis.Sed tñ adhuc potes rñdere ad.d.ll.allegatas i
cõtrariũ vꝫ ꝙ cum dicunt ꝙ nõ põt agi.suppleatᷣ quo ad effe
ctũ exactõis.Et ꝙ debeat suppleri pꝫ.qꝛ si nulla eẽt dria inter
diẽ que apponitᷣ actõi ⁊ istã.ergo de ista obligatõe nõ possꝫ i
duci cõpẽsatio.l.qꝺ in diẽ.in pri.supra de cõpẽ.qꝺ est ꝯ tex.i
l.si cũ militi.in fi.e.ti.In casu aũt quo duplicãtᷣ iducie dꝫ ĩtel
ligi ꝙ duplicẽtᷣ respcũ tꝑis ꝙ nõdũ erat elapsũ.ita tradit bar.
no.⁊ sensit idẽ Jo.de imo.in.l.aut dãnũ.§.quisquis.j.de pe.
ꝫ Jo.an.vt referũt ꝭ moder.dixerit ꝯ in.c.i.ꝺ plus pe.Ista
opi.vᷣ ꝓbabilioꝛ.tum ꝑ tex.in.d.§.quisquis.tũ qꝛ pena solet
limitari circa rẽ in qua est cõmissũ delictũ.l.paulus rñdit.⁊ ibi
ꝑ bar.ff.ad.l.falc.⁊.l.rescriptũ.supra de his qui.vt indig.⁊ de

re ad tꝑs licite arguitᷣ.l.miles ita.§.⁊ qꝛ diximus.supra de te
sta.mili.¶ Scðo principalᷣr adde inquãtũ bar.ꝭ dicit ꝙ cur
rit ꝑscriptio creditori pendẽte termino cõcesso miseratõis cã
vnde ĩfert ꝙ soluto mꝛimonio.j.ãnũ qꝺ cõcediᷣ ad restituen/
dã dotẽ de quo in.l.i.§.exactio.C.ꝺ rei vxo.ac.currat ꝑscrip
tio ꝯ actionẽ dotalẽ.⁊ alleg.tex.in.l.in rebus.in fi.C.de iure
do.vnde Jo.de imo.hic reprehẽdit istud dcm̃.⁊ dicit ꝙ cõ/
tra ꝫ glo.⁊ Cy.in.l.cũ notissimi.§.illud.C.ꝺ ꝑscrip.xxx.an.
⁊ ad tex.ĩ.l.in rebus in fi.rñdet ꝙ restringitᷣ ad res imobiles
ꝓ quibus nõ datur dilatio ãni.⁊ ꝓ ista opi.adducit iura sup
alle.que dicũt ꝙ durãte termino inducto miseratõis cã nõ po
test agi.ergo nõ valenti agere nõ currit ꝑscriptio.l.i.in fi.C.
de ãna.excep.cũ si.¶ Tu dic ꝙ ista opi.bar.ẽ verissima qꝛ
vt sup̃ fuit declaratũ in ꝑcedenti articulo vere dies censetᷣ sta
tutus exactõi ⁊ sol'oni ⁊ nõ obligatõi ⁊ actõi.põt igitᷣ interim
agi ⁊ sequi cõdemnatio.sed vbi agi põt de ꝑsenti ꝫ exactõ nõ
possit incõtinenti sequi ꝯ creditorẽ currit ꝑscriptio.ita cõclu/
dit bar.no.post glo.in.l.ꝺ pupillo.§.si pluribus de no.oper.
nũ.⁊ in.d.§.illud sup̃ allegato vbi glo.volũt ꝙ ꝓ stipulatiõe
ãnua currat ꝑscriptio a pricipio ẽt respectu ãnoꝝ futuroꝝ.Et
rõ est ꝭm eũ qꝛ ꝫ ꝓ futuris ãnis nõ possit fieri exactio tñ põt
fieri cõdemnatio vt no.in.l.i.C.de fideicõ.⁊ ꝑ eũdem bart.i
l.vbi aũt.§.qui sortꝫ sup̃ eo.⁊ ꝓbatᷣ ista opi.recte intuenti i.l.
sed ⁊ si restituatᷣ.§.si dies sup̃ de iudi.⁊ in.l.senatus.⁊ qꝺ ibi
no.sup̃ de offic.ꝑsi.in quibus dᷣ ꝙ qñ actio est tꝑe ꝑitura ne
pereat succurritᷣ impedito agere ĩpedimẽto iuris vt possit litez
ꝯtestari vt sic interrũpatᷣ ꝑscriptio. Ecce ergo ꝙ vt ꝑscriptio
currat nec ĩpeditus possit cõqueri satꝫ ẽ ꝙ possit tm̃ agere ꝙ̃/
tum sufficit ad tollendã ꝑscriptõem.⁊ qꝛ bar.hic tetigit de in
tellectu.l.si debitori sup̃ de iudi.bñ debes scire ꝙ si iudex ve
risilᷣr põt existimare ꝙ debitoꝛ hẽat pecuniã paratã tũc nõ cõ
ceditᷣ sibi terminus de quo in.d.l.ꝭm glo.ibi quã ad hoc pon
derat Bal.facit bñ qꝺ tradit bart.⁊ moder.in.l.si cõstante.§.
quotiẽs supra so.ma.¶ Et attẽde qꝛ ad hoc vt reus obtine/
at illũ terminũ dꝫ satisdare de soluẽdo vt ibi dᷣ ꝑꝑ qꝺ.d.abb.
moder.i.c.ꝙ ad ꝯsultatõez de re iud.dicit se ꝯsuluisse ꝙ secu/
ritas data a supioꝛe ad tꝑs nõ põt hꝛe effectũ nisi debitoꝛ sa/
tisdedit de soluẽdo debitũ.⁊ scias ꝙ illud modicũ tꝑs de quo
dᷣ in.l.ratũ.⁊.l.qꝺ dicimꝰ.j.de solu.hꝫ locũ vbicũqꝫ mora cõ
mitteretᷣ sine interpellatõe.vt ẽ casus no.⁊ ibi ꝑ bart.in.l.di/
uortio de nego.gest.⁊ ad.q.supra tactã de ꝑscrip.vide qꝺ no.
tradit bal.in.l.quotiẽs.C.de ꝑci.impa.offe.Ex cuius dcis sic
posset limitari doctrina Cy.⁊ glo.ꝯ bar.si eẽt vera ꝙ ꝓcede
ret nisi tꝑs daretᷣ alicui miseratõis cã post obligatõem ꝯctã.
qꝛ tũc dilatio supueniẽs obligatõe ꝯcta nõ impediret cursum
ꝑscriptõis ipso iure sed daretᷣ restõ ꝑterꝙ̃ in duobus casibus
quos ibi ponit bal.in quibus ẽt tunc ipso iure nõ curreret.de
quo ẽt tangit aliquid Bar.in.l.senatus supra de offi.ꝑsi.⁊ ad
mãm istam addo qꝺ not.ponit Cy.⁊ bal.in.l.fi.C.de repu.
he.vbi dicũt ꝙ dilatio que cõceditᷣ miseratiõis cã si ẽ cõcessa
tꝑe quo adhuc pẽdet dies apposita ex ꝯuentõe ꝑtiuz nõ ĩcipit
currere nisi post lapsuz dilatõis ꝯuentõalis.Et qꝛ allegaui su
pra no.ꝑ doc.l.si ꝯstãte.§.quotiẽs.corrige illã allegatõez.⁊ vi
de qꝺ no.Bal.in.l.i.§.exactio.C.ꝺ rei vx.ac.vbi dixit ꝙ do
ctrina eius supra allegata in.l.si ꝺbitori.ẽ vera qñ dies ẽ sta/
tuẽda ab hoĩe.secus si sit statuta a iure. ¶ Circa scðaz qões
principalẽ adde pño ꝙ ꝫ actio ꝑticularis que oritᷣ ex ꝯctu nõ
impediatᷣ oriri ꝑ appositõem diei certi cõditio tñ gnãlis non
oritur ante diez vt vᷣ eẽ casus in.l.certi cõditio.in prin.supra
si cer.pe.⁊ hoc ꝫ ibi bar.⁊ vtitur tali rõe qꝛ interusuriũ medĩ
tꝑis qꝺ ẽ inter obligatõem ⁊ diẽ ẽ incertũ sicut ⁊ alia que pẽ/
dent de futuro.l.interdũ.in prin.supra.e.sed certi cõditio ge/
neralᷣ oritᷣ essentialᷣr ex ista q̃litate qꝛ certũ petitᷣ.ergo cũ inter
usuriũ sit incertũ ⁊ sic añ diem veniẽtem incertũ sit ꝙ̃tũ ẽ i ob
ligatõe nõ põt cõpetere certi cõditio gnãlis ꝯ quã doc.insur/
git bal.ibi.⁊.d.Lud.põta.⁊ idẽ bal.in rub.C.si cer.pe.⁊ rõe
vna.qꝛ cũ spãlis certi cõditio ⁊ gnãlis oriãtur ex eadẽ mã ꝑ/
existẽti.i.ex mutuo ⁊ obliga.in qua venit certũ ridiculũ ẽ dꝛie
ꝭm bal.ꝙ ex vna ⁊ eadẽ cã inducantᷣ diuersi effectus.i.ꝙ vna
actio nascatur ⁊ alia nõ.¶ Preterea tex.in.l.qui mandatuz
supra mã.dicit ꝙ si mutuũ ẽ ꝯctum in diẽ oritur cõditio inter
diẽ veniẽtẽ ꝫ illa.l.põt ĩtelligi ꝺ certi ꝯditõe spãli.⁊ ad ar.sup̃
dcm̃ põt dici ꝙ ꝫ iste due actões ẽt añ diẽ oriãtur nõ ex eadẽ
cã qꝛ mediuz cõcludẽdi ĩcerti cõditione spãli est mutuũ factuz

sed

sed incerti cōditōe gnāli est certū ꝙ deuenit i mutuo ⁊ tñ ista opi.bart.nō plꝫ. ¶Prio qꝛ rō sua nō est gnālis qm̄ qñ dies est certa iterusuriū de facili pōt esse certū si debitoꝛ qui dꝫ sit pso na cōsueta cū pecunia negociari ⁊ lucrari sicut dꝛ in.l.iiij.§.fi. cū.l.se.supra d eo qd cer.lo.⁊ hoc casu est veꝝ qd dicit h bar. ꝙ interesse qd currit anteꝙ veniat dies nō est incertū sꝫ certū cuius cōtrariū dixit in.l.certi cōditio. ¶Preterea lꝫ mediū con cludēdi incerti cōditōe spāli sit mutuū scm̄.qꝛ tñ de nā mutui est ꝙ certū deueniat in obligatōe ⁊ silr ꝙ certi cōditio spālis cōpetat ad certū si obligatio ista eēt incerta medio tpe ēt certi cōditio spālis nō cōpeteret. Aduerte ēt qꝛ nō est veꝝ ꝙ añ diē veniētē certū nō sit in obligatōe.qꝛ ista rō cōcluderet qñ ipso iure nō eēt nata obligatio ad totū id qd fuit mutuatū ⁊ actio. sed ante diē est nata obligatio ⁊ certi cōditio spāl ad totū licet obstet exceptio.ergo certū petit ꝙ nō minus dꝛ certum qꝛ sit elidibile exceptōe sicut dicit bar.in sili in.l.absentē in fi.d pe nis ꝙ maleficiū nō iō minus dꝛ esse cōmissuꝫ.qꝛ sit elidibile exceptōe.⁊ ista rō est melioꝛ oībus. Scdo principalr adde ad dcā bar.hic dū dicit ꝙ effectus iuestigatōis vtꝝ sit nata actio est vtil.qꝛ si actio est nata elidibilis exceptōe reo nō opponē te sequeret snia cōdēnatoꝛia.vt in.§.tpales insti.de excep. Si vero actio nō sit nata ēt si reus nihil opponat absoluet.l.vbi pactū.in tex.⁊ gl. C.de trāsa.nā ista sua dcā vident eē limitā da qñ dies fuit adiecta ex interuallo post obligatōeꝫ. Si āt sit adiecta ab ipso prin.tūc adhuc sm eū alibi sequet cōdēnatio nō simplr.sed cōdēnabit reus vt soluat post diei lapsū.ita de clarat ipse no.in.l.lecta.ff.si cer.pe.⁊ in.l.eū qui ita.§.qui ita in fi.ff.e.⁊ sequit bal.in.l.in bōefidei.in vlt.col.ff.de pac.sꝫ d.raph.ful.in.l.lecta.supra allegata vꝫ in isto articulo alr dice re. Dicit eni ꝙ si cōstat iudici de ista exceptōe ante lit.cōtest. iudex poterit ex officio actoꝛē repellere tanꝙ exñtē in euidēti calūnia.l.qui cū maioꝛ.§.si pris.in tex.⁊ gl.ff.d bo.lib.⁊.l.ij. C.de fal.facit optime qd no. Inno.in.c.i.de lit.cōte.li.vi.⁊ bal.in.l.pscriptōe.C.si ꝯ ius vel vti.pub.dū dicit ꝙ exceptio euidētis calūnie equipollet exceptōi ineptitudinis quā iudex pōt allegare ex officio.vt.l.i.⁊ ibi no.ff.de offi.asses. ¶Cō firmat ista ꝯclō.qꝛ iudex suꝑ notoꝛio pōt supplere vt in.c.eui dētia de accu.⁊ plene ꝑ ant.de bu.in.c.bone de postu.pla.⁊ ꝑ bal.in.l.i.C.vt q desunt ꝑ mod.in.l.iiij.§.hoc aūt.de dā.in fec. Sꝫ his nō obstātibus lꝫ als fuerīꝫ secutus istā opi.i.l.lecta sequoꝛ nūc opi.bar. Moueoꝛ ꝑ tex.qui nō pōt cauillari isti. de excep.§.tpales v.ergo ⁊ potissime in v.alioquin. dꝛ eni in v.ergo ꝙ qñ dies cōuētionalis vel alia silis pēdet ⁊ est oppo sita exceptio actoꝛ dꝫ differre actionē.⁊ sic requirit copulati ue vt cōdēnatio nō possit sequi ꝙ dies pendeat ⁊ exceptio sit opposita ꝑ reū. Idē dꝛ in ver.alioquin.⁊ addit ꝙ reus absol uit ꝑꝑ exceptionē.⁊ sic manifeste cōcludit ꝙ nisi sit exceptū iudex ipse nō poterit repellere ex offō.nec pōt dici ꝙ illi v.lo quunt qñ nō cōstabat ex act exceptionē cōpetere.qꝛ hoc non pōt dici qñ dies inerat obligatōi ex nā ipsius obligatiōis vel ex nā rei.hoc eni ipso ꝙ fuit deducta obligatio deducta est ex ceptio ex dispōe iuris. ¶Nec potes ēt dicere ꝙ ipe iudex p ponit exceptionē qꝛ hoc est ꝯ lrāꝫ ⁊ ēt nō pōt scire quo ad v ba.qm̄ tex.in v.alioquin dicit ꝙ agēs repellit vel succūbit ꝓ pter exceptōeꝫ ꝓpositāꝫ psupponit ergo ꝙ prius sit ꝓposita exceptio.deiñ sequat repulsio ꝙ nō cadit in actu iudicis.quia ipsa repulsio iudicis facta de pte est exceptio que opponitur ꝑ iudicē. Non obstāt ꝯria.qꝛ dico ꝙ hñt locū vel qñ actio nō cōpetit ipso iure vel qñ exceptio est notoꝛia ⁊ si iudex nō re pelleret ex officio suo actoꝛ locupletaret cū aliena iactura.als nō haberet locū sm glo.no.quā ibi declarat bar.in.l.si vnus §.pactus ne peteret in vbo in opponēdo.ff.de pac. Quia er go lꝫ actoꝛ admittat ad agendū in casu nostro.⁊ sic nō oppo nat exceptio dilatoꝛia in vi.declinatoꝛie actoꝛ nō locupletat cū aliena iactura quoniā reseruat reo defensio in moderādo condēnationē sicut dicit Bar.vꝫ ꝙ iudex nō possit supplere ex officio. Et si dicas imo poterit qꝛ sm raph.⁊ sequaces lite cōte.reus debebit ꝯdēnari simplr non cū modificatōe quā di cit bar. Dico ꝙ illud dcm̄ nō est veꝝ lꝫ.n.reus nō opponēdo dilatoꝛiā ante lit.cōte.videat renunciare illi exceptōi quo ad repellendū actorem a limine iudicij.ar.l.si cui.C.qui accu.nō pos.⁊.l.si eo tēpore.C.remissio pigno.non tamē vꝫ renuncia re huic exceptioni inquantuꝫ pōt opponi in vi peremptoꝛie ad differendam solutionem.l.si seruitus.in prin.ff.de ser.vr.

pdi.vnde dicit no. Io.an.in ti.de dila.§.i.v.item querit.in addi.spec.⁊ sequūtur moder.in.c.pastoꝛal.de except.ꝙ termi nus datus ad ꝓponēdas dclinatoꝛias nō excludit exceptōeꝫ rei iudi.⁊ siles que psit opponi ad ꝓcessum ⁊ in initio cāe vt in.c.i.d lit.cōte.in.vi.quin possint opponi in vi ꝑemptoꝛie. sed statim isurgit dubitatio ex supradcis qꝛ si iudex pōt ex of ficio supplere suꝑ exceptōe de qua sibi ꝯstat ex act qñ si non suppleret actoꝛ locupletaret cū aliena iactura.ergo ēt qñ dies eēt apposita ex iteruallo post ꝯtcū videret posse supplere.nec obesset sequi ꝯdemnatio nisi modificata saltim qñ reus tracta ret d dāno vitando sicut dꝛ in.d.§.pactus qd eēt fatendū.sed tñ adhuc remanet aliqua dꝛia.qꝛ qñ dies ē apposita a princi pio obligatōis actoꝛ nō repellit ex offō iudicis sed repellit se ipm̄ vt dicit bar.in locis palle.⁊ ex hoc sequit ꝙ iudex nō so lum pōt sed dꝫ cōdemnare reum modificate.vt dicit bart.sed qñ terminus nō eēt appositus in initio obligatōis.iudex ipse repellit actoꝛē nō actoꝛ seipm̄.⁊ ex hoc sequit ꝙ lꝫ iudex pos sit supplere ex offō nō tñ tenet si nō vult vt no.dicit ange.i.d. §.pactus.ne peteret allegās Spec.in ti.de offi.iudi.§.deser uit. Adde ēt ad istam mām tex.no.⁊ qd ibi ponit bar.in.l.que situm.ff.de pig.vbi ꝓbat ꝙ pendēte die qñ debitoꝛ post ꝯtcū efficit suspectus pōt agi hipothecaria ꝯ debitoꝛē ꝓ assecurā do ipm creditoꝛē. ¶Et qꝛ in fi.huius re qōis bar.ꝯcludit ꝙ in stiplōne vel legato āñuo pōt agi ꝓ oībus āñis futuris ⁊ se qui cōdēnatio. ¶Adde ꝙ agere simul ꝓ oībus āñis ⁊ dedu cere oēs āños in cōdemnatōe ē vtilissimū quia si eēt actum ꝓ prio āño dūtaxat.⁊ postea reus eēt cōdemnatus agēti ꝓ scdo āño possent opponi oēs exceptōes que poterāt opponi i pri mo iudicio ante ꝯdēnatōem glo.ē no.quaꝫ ibi approbat ang. in autē.de insti.cau.in legato āñuo ꝑꝑ diuersitatē obligatio nū quia tot sūt legata quot sūt āñi.sed in stiplone in qua ē vna obligatio ⁊ vna sūma diuisa in plures pstatōes.hoc ē magis dubiū.⁊ ē cogitandū. ¶Et qñ petitio ptis sūme fuissꝫ fcā ex tali ꝯtcu qui nō posset celebrari vsqꝫ ad certā sūmaꝫ sicut i do natōe que vltra decretā sūmam nō vꝫ.nisi sit insinuata.l.san cimus.C.de dona.tūc veꝝ eēt sine dubio ꝙ snia cōdemnato ria lata suꝑ certa ꝙtitate petita que nō excederet sūmā licitāꝫ nō faceret piudiciū si peteret alia sūma.sed vbi essemus in ꝯ ctu qui pōt celebrari simplr ⁊ absolute.tūc videret dicēdū ꝯ rium siue fuerit data snia cōdēnatoꝛia in pria ꝙtitate siue ab solutoꝛia qꝛ vꝫ esse eadē cā ⁊ eadem res.lꝫ alia ꝙtitas petat di stincte a ꝙtitate prioꝛi.dūmō ex eadem cā qꝛ in vna obliga tōe non pōt dꝛia dari inter ptem ⁊ pteꝫ rei cur magis debeat una ꝙ alia. Si ergo fuit ꝓnūciatum suꝑ una pte sine qua alia non pōt deberi vꝫ ꝓnūciatū suꝑ toto.l.egi.in.ij.rñso.ff.de ex cep.rei iudi. Et bene facit qd no.glo.⁊ bar.in.l.si quis cū to tum.§.plane.ff.de excep.rei iu.facit qd habet in tex.⁊ glo.i.l. si ex falsis.C.d trāsac. Et ad materiā nrāꝫ adō qd tradit bal. in.l.i.C.ne li.in vna ea.cā.terti.ꝓuo.vbi dixit ꝙ si aliquis ꝓ mittit soluere statim vel in ꝓxio cōstituit in moꝛa ꝑ trāsitum hoꝛe.sicut si sol̄oni eēt apposita dies absqꝫ aliqua interpella tōe vt sic verba aliquid opent ꝯ quem facit tex.in.l.si decem cū petiero.ff.e.vbi illa cōditio que tacite inerat nō alr opatur si sit expssa ad faciēdum cōmitti citius vel tardius obligatio nē.⁊ qꝛ bar.in prin.illius qōis dicit ꝙ qñ dies inest ex nā ob ligatōis als ex nā rei oꝛit obligatio sed nō actio. ¶Adde sꝫ moder.ꝙ istud vꝫ ꝯ tex.in.l.si stipulatus est emphesi.ff.d eo ꝙ cer.lo.vbi vꝫ dici ꝙ ille qui agit añ diē subintellectā ꝑꝑerā agit.i.male.⁊ sic vꝫ ꝙ cōpetat actio lꝫ obstet exceptio sicut dꝛ in.l.i.in fi.ff.qñ di.vsu.le.ce.sed ipsi rñdent ꝙ ista vba aliqñ iꝓpriāt male agere ponat ꝓ nō posse agere vt pꝫ in.l.itē qꝛ in prin.ff.de pac. ¶Sed foꝛtius obstat huic opi.tex.in.§.tē poꝛales insti.de excep.vbi ꝓbat vt supra induxi in alio arti. ꝙ ēt quādo dies iest ex nā ꝯtctus siue rei ꝓcedit iudiciū cōdē natur reus si nō opponit exceptōem dilatoꝛiā.⁊ vere iste tex. multū vrget. ¶Sed possum9 dicere ꝙ ꝙuis reglr iudex agē tem sine actōe possit repellere ex offō suo ēt pte nō opponēte l.vbi pactū.C.d trās.hoc ē limitādū nisi certū sit ꝙ actō q nō ē nata dꝫ oꝛiri sicut qñ obligatō ē fcā i diē certā vt in.§.tpales tūc.n.cū possꝫ eē cōsultū reo alia via ꝑ officiūꝫ iudicis qꝛ iu dex cui cōstat de die debebit cōdēnare reū reseruata dilatiōe vt dixi supius cā finiēdaꝝ litiū non dꝫ cōcedi iudici vt possit repellere agēteꝫ ex offō ꝓprio.⁊ isto casu ē veꝝ qd dicit h bal. ꝙ iudex nō pōt repellere agēteꝫ de fcō ex offō ꝓprio ⁊ hec est

vior rñsio ad illũ text. ꝙ̄ illa que tradit hic ꝑ moder. vʒ ꝙ ille
text. i. §. tꝑales dʒ intelligi qñ nõ cõstabat iudici ex actꝭ de die
obligatõis hoc. n. est ĩpossibile si dies inest ex nã rei uel obli
gatõis qr ↄ̄ducta obligatõe ex dispõe iuris appet de die. Itē
adde ĩ isto arti. ꝙ. l. si tutor reipu. §. fi. ⁊. l. iij. §. hãc stipu. rẽpu.
sa. fo. nõ vident bene allegata ad istam ↄ̄clõnez qr loquuntur
in actõe tutele vel in stiplõne que regulat̃ ꝼʒ nãm actionis tu
tele actio aũt tutele ⁊ obligatio non dicunt̃ hr̃e diez certã qr lʒ
possint cõmitti post certuz tꝑs ⁊ ad minus illo tꝑe certũ sit ꝙ
obligatio cõmittetur ꝑ hoc ĩfertur ꝙ ista dies ẽ certa an sit vẽ
tura sʒ nõ est certa qñ cũ aliis modis possit finiri tutela nescit̃
quo die obligatio cõmittetur. Vñ ray. de forl. quẽ refert bal.
in. l. ⁊ si post tres. in. iij. char. ꝟ. si quis ca. dixit ꝙ ista dies in
certior ẽ ꝙ̄ dies mortꝭ qr cũ multiformiter possit ĩpleri ⁊ euẽ-
nire magis dicitur ĩcerta ꝙ̄ dies mortꝭ nãlis que vno mõ dũ-
taxat põt ĩpleri. Et iõ infert ꝙ interiʒ nõ est nata obligatio ne
dum actio. sed bal. hanc oriam impugnat in. l. i. C. vt acti. ab
he. ⁊ ↄ̄ her. dicens ꝙ ex quo oẽs isti modi hñt eundẽ effectũ
in faciendo cõmitti obligationẽ tutele hñtur pro vno modo.
Nec pro hoc obligatio reddit̃ magis incerta ar. l. ꝙ si dubitet
ꝟ. de acqui. her. ⁊. l. gallus. §. si eius. ⁊ qđ ibi ꝑ doc. ꝟ. de lib. ⁊
posthu. Ad minus tñ oʒ cõcedere ꝙ est dies incerta sicut dies
mortꝭ ⁊ istud sufficit vt nõ pariat neqʒ obligationẽ neqʒ actio
nẽ ꝼm bar. h per. l. i. C. vt act. ab her. ⁊ ↄ̄ here. Cuius dcã se
quit̃ ẽt Jo. de imo. lʒ bald. h ⁊ in. l. ⁊ si post tres. aliter dicat.
Etiã ex hoc pʒ id qđ dixi ꝙ illa. l. nõ meruit allegari ad ↄ̄clõ
nem istã in qua agitur de die certa. ¶ Adde ẽt ad istã ↄ̄clõnẽ
ꝙ sicut ante diem certã nõ transfert̃ dñiuʒ nec cõpetit rei vẽ
dicatio in legato vt est casus notabil' in. l. sempronius attalus
ꝟ. de vsufr. le. ita actio hipothece tanꝙ̄ real' nõ orit̃ ante diez
ꝼm bal. in. d. l. ⁊ si post tres. qđ dcm̃ est satꝭ dubiũ qr hipothe
ca tanꝙ̄ accessoriũ videret̃ regulãda a nã obligatõis princi-
pal'. l. ij. in fi. ꝟ de iure codi. bene facit tex. in. l. cũ soluẽda. ꝟ. ꝺ
distra. pig. Adde ẽt dictis bar. inquãtuʒ dicit ꝙ dies apposita
cã multiplicãde obligatõis sicut in legatꝭ ãnuis non cõstituit
debitorẽ in mora qđ bal. tenet ↄ̄riũ dicens ꝙ in fauorẽ alimẽ
torũ ⁊ vt citius sit finis litiũ seu vt lites nõ multiplicant̃ spã-
le est in ista die ꝙ euentus cõditionis ⁊ diei cõstituat quez in
mora. Pro hoc adducit tex. in. l. i. in. ij. rñso principali. ꝟ. de
penu leg. vbi dicit ꝙ post lapsũ illius diei pena cõmittit̃ ĩpur
gabiliter ergo sequit̃ ꝙ dies interpellat qr si mora fuisset idu
cta post illam diẽ potuisset purgari vsqʒ ad litẽ conte. ¶ Sed
tu aduerte qr lʒ tex. dicat ꝙ post lapsum anni cõmittitur pena
potest tñ intelligi ꝼʒ regulas iuris. i. secuta interpellatõe. Qđ
aũt mora nõ possit purgari nõ dr̃ ibi in tex. sed ꝙ si primũ le
gatum nõ prestat̃ per totũ annũ cõmittit̃ pena qđ potest intel
ligi vt dixi secuta interpellatõe vt iura iuribus cõcordemus.
Preterea nihil subaudiẽdo ille tex. nõ faceret ꝓ opi. bal. sed
ꝓ bar. qui allegat eũ hic in ↄ̄rium vʒ ad ꝓbandũ ꝙ dies ap-
posita cã multiplicãde obligatõis nõ interpellet ꝺ̄bitorẽ. Sal
ua reuerẽtia nullo mõ facit qr tex. quẽ allegat ipse. in prin. vbi
ꝑmittit̃ purgari mora vsqʒ ad litẽ cõte. nõ loquitur in legato
ãnuo sed in legato sel' facto de penu. sine certa die. In sequẽ
ti aũt rñso principali cũ agit de ãnuo legato hoc nõ dr̃ primũ
em̃ legatũ factũ de penu simpl'r dʒ prestari ꝙ̄ primum prestari
põt. l. i. §. item si ita ad. l. fal. ⁊ ꝑ hec sint expedite cõbinatões
huius difficilis. l. Vnũ tamẽ verbũ adde ad intellectũ. l. ij. §.
fi. qui satisd. cog. nã quia solutiones superius date aliqualiter
diuinãt ad illum tex. ⁊ restringunt. l. fi. de ꝑ̄to. stip. que loquit̃
ex mẽte sua ẽt in aliis stipulationibus nõ pretoriis in quibus
vertit̃ factũ ⁊ cõmititur obligatio ad interesse iõ potes solue
re istud ↄ̄rium dupliciter alio modo ꝙ̄. ꝟ. dixerim. Vel dicẽ
do ꝙ in. d. l. ij. in fi. fuit promissa certa quãtitas sub noĩe ĩter
esse non sub noĩe pene lʒ glo. ibi aliter dicat. vnde de mẽte ꝑ-
tium apparet ꝙ aliud interesse pati voluerint. Vel potes di
cere ꝙ ille tex. debeat intelligi vt vr̃ sentire glo. in. l. fi. si quis
in ius vo. nõ ie. ꝙ non fiat nouatio ipso iure sed per exactio
nem interesse ꝓmissi sub certa quãtitate noĩe pene. Intelli-
ge si pena excedit interesse vel adequet. nam si plus esset ĩ iter
esse ꝙ̄ in pena pro exactione pene illius pluris nõ fieret no-
uatio. l. ꝑ̄dia. in fi. de act. emp. ⁊. l. si quis a socio. ꝟ. ꝓ socio ⁊
hoc modo debes intelligere id qđ. ꝟ. dixi ꝙ pro exactione pe
ne fit nouatio. Et si non placʒ tibi opi. mea melior ⁊ defendi
bilior ceteris est opi. bar. vt pʒ ex ꝑ̄missis. Frãcis. areti.

Decem. Qui ꝓmittit alicui id qđ ab alte-
ro cõsequi nõ poterit dr̃ obligatus
sub ↄ̄ditõe. ⁊ iõ nec prius ꝙ̄ alter soluat. nec post ꝙ̄
soluit dicit̃ esse obligatus qr priuatio ꝑ̄supponit ha
bitũ. ⁊ tal'r ꝓmittẽs nõ põt ↄ̄ueniri nisi principali excusso. h.
d. Scđa est ibi sed si. Tertia ibi paulus notat. Quarta ibi igi
tur. Quinta ibi. nec meuius. ¶ No. prĩo ibi ꝙ̄to minus ab
eo ⁊c. ꝙ stiplõ ĩcerta a prĩcipio que tñ ex euẽtu venit declarã-
da nõ ẽ nulla sicut si ĩcerta ꝙ̄titas simpl'r fuissʒ ꝓmissa vt. l. ita
stipulatus. ꝟ. e. Et lʒ iste non dicat̃ ꝓprie fideiussor vt dixi in
l. si ita stipulatus. §. possum. ꝟ. e. hʒ tñ bñficia q̃ cõcedunt̃ fide
iussori vt ẽ tex. no. in. l. si fideiussor. §. i. ff. de fideiuſ. tu. ⁊ si de
bitor tꝑe stiplõnis nõ est soluẽdo sine dubio tal'r ꝓmittẽs po
test ↄ̄ueniri si aũt eẽt soluẽdo. tunc ita demũ posset ↄ̄ueniri si
creditor nõ fuit negligẽs in exigẽdo debitũ suũ a ꝺ̄bitore pri-
cipali vt. l. si fideiussores in id. j. ꝺ fideiuſ. ⁊ hoc ẽ vez nõ solũ
in eo qui tal'r ꝓmittit. sed in eo qui ꝓ alio tenet̃ ꝺ necessitate
sicut vnus tutor ꝓ alio ⁊ sil'es persone vt est casus nota. ⁊ ibi
hoc no. Bar. in. l. i. C. ꝺ peri. tu. ⁊ alibi dicit no. idem bart. ꝙ
vbicũqʒ tacita fideiussio inducit̃ ex sola scia ⁊ patiẽtia ẽt ꝺ iu-
re ãtiquo põt ↄ̄ueniri fideiussor nisi excusso prĩcipali. ita no.
ipse elegãter in. l. i. C. ꝺ ↄ̄cur. li. x. Quid aũt si aliquis ꝓmit-
tat ꝓ aliquo si ille nõ soluerit. vtꝝ illo moriẽte añ solõnez fi-
deiussor teneat̃ incõtinenti. an vero prius debeat interpellari
heres. vide qđ ponit solemniter Bal. post Cy. in. l. si plures
C. de cõdi. inser. ⁊ qđ no. glo. post bar. in. l. fideiussor obliga-
ri. §. fi. j. ꝺ fideiuſ. ¶ Scđo no. in ver. sʒ ⁊ si decẽ ꝙ qñ quis
ꝓmittit eo mõ de quo in l'ra nõ liberat̃ tal'r ꝓmittens ex hoc
solo ꝙ sit actũ ↄ̄ principalẽ. ⁊ ẽt si prĩcipalis sit ↄ̄dẽnatus. dũ-
modo nõ soluerit vt pʒ in ver. nisi iudicatũ. ⁊ ẽ rõ sicut dicit iu
riscõsultus in. l. fi. in prin. ff. si cer. pe. qr si aliter diceremus ꝓ
missio ista eẽt ĩutilis ⁊ frustratoria. nã tal'r ꝓmittẽs nõ põt cõ
ueniri anteꝙ̄ agat̃ ↄ̄ principalẽ ⁊ rursus si ex sola actõe ⁊ pe-
titõe ↄ̄ principalẽ ꝓmittẽs liberaret̃. ergo nunꝙ̄ posset agi ↄ̄
eum. Sed ista rõ nõ eẽt gnãlis si vez est qđ dicũt ibi doc. ⁊ h
vʒ ꝙ qñ est notoriũ principalẽ eẽ nõ soluẽdo nõ expedit agi ↄ̄
ipm sed põt agi prĩo ↄ̄ ꝓmissorẽ. Aut ergo oʒ dicere illã opi-
nõ eẽ verã. aut si vis eam defendere dicas ꝙ stiplõ ⁊ ꝓmissio
nõ fuit limitata in casu notorietatꝭ. sed simpl'r ⁊ indiffinite. ⁊
sic in oẽm casum vt. l. si pluribus cũ mã. ff. de leg. ij. ⁊ iõ satis
est ꝙ in aliquibus casibus in quibꝰ fuit cõcepta possʒ eẽ fru-
stratoria. quinimo ẽt in duobꝰ reis ⁊ duobus fideiussoribꝰ ꝑ
ↄ̄uentõem de vno nõ liberat̃ alter sed solũ ꝑ solõnẽ vt. l. fi. C.
de fideiuſ. ⁊ no. in. l. ex duobus. j. de duo. re. ¶ Tertio no. ꝙ
obligatus sub conditõe si ↄ̄ditio deficiat nõ dr̃ liberari si aũt
sit liberatus pendẽte ↄ̄ditõe. ⁊ postea existat cõditio extũc cẽ-
sebit̃ prĩo obligatus ⁊ postea liberatus vt dicit Pau. de cast.
⁊ bñ vt. l. sub cõditõe. ⁊ ibi ꝑ bar. j. de solu. ¶ Vltĩo no. ca-
sum in quo de iure. ff. ꝓmittẽs ꝓ alio nõ põt cõueniri nisi pri
cipali excusso. Alia tetigi supꝛius in prĩo no. ⁊ in. l. si ita stipu-
latus. §. possum supꝛ eo. Vnũ alium casuz singularẽ vide ꝼm
glo. ibi ⁊ bal. in. ij. lectura in. l. metũ. §. ex hoc edicto. ff. ꝙ me.
cã. ¶ In glo. posita supꝛ verbo solutus ibi. i. expeditus ⁊c.
nõ soleniter istã expõem ꝑ quã colligit̃ ꝙ istud verbuʒ expe-
ditus adaptat̃ ẽt ad impediẽdũ obligatõem cõditionalẽ cõmit
ti. ⁊ ꝑ hoc possumus limitare q̃ dcã sunt in. l. cũ stipulatꝰ sim
mihi a ꝓculo. §. fi. supꝛ eo. ⁊ dicere ꝙ lʒ venditor qui ꝓmittit
emptori dare rẽ liberã nõ sit obligatus liberare rẽ ab obliga-
tõe conditõali si tñ adiiciat̃ in instꝛo ꝙ ꝓmittit eã dare libe-
raʒ ⁊ expeditã ꝑꝑ verbũ expeditã tenebit̃ eo mõ quo fieri po
test facere ẽptorẽ securꝝ ab obligatõe conditõali. maxĩe vt ver
bũ illud aliquid opet̃ vltra verbũ liberã. sicut dr̃ in. l. si stipula
tus in ꝼo rñso. ff. de vsur. ¶ In glo. vlt. ibi al's si certum est
⁊c. cũ ista glo. cõcordat alia in. l. fi. ff. si cer. pe. ⁊ in. l. nisi hoc
actũ. ff. de pac. ⁊ ẽ sensus istaꝝ glo. ꝙ qñ ẽ notoriũ principalẽ
debitorẽ nõ eẽ soluẽdo põt agi ↄ̄ fideiussorẽ vel pignoꝝ pos-
sessores lʒ nõ excutiat̃ prĩcipalis. Et lʒ ꝓ ista cõclõne dicat̃ eẽ
tex. i. l. fi. §. sʒ si. cũ seq. h all'ata in glo. ille tñ intellectꝰ diuinat
ad tex. vt ibi fatet̃ bar. ⁊ bñ melior ẽ ergo rõ que sumit̃ ex. l. ẽp
torẽ. §. fi. h alle. in glo. vʒ ꝙ notoriũ ⁊ snĩa quo ad vim decla
ratiuã equipant̃ lʒ nõ quo ad vim ĩductiuã ꝼm glo. in. l. sʒ ⁊ si
possessori. §. fi. ff. de iureiu. ⁊ has glo. cõfirmat bart. h ⁊ i. l. ij. i
pri. ff. qui satiſ. co. ⁊. l. fi. ff. si cer. pe. lʒ Ja. bu. ĩ aũt. hoc si ꝺbi
tor. C. de pig. tenuerit ↄ̄riũ ꝑ tex. in aũt. de fideiuſ. §. i. vbi dr̃

ꝙ prius

ꝙ prius dʒ agi ꝑſonali ↄ debitorē quã reali ↄ pignorũ poſſeſ ſores vel ꝑſonali ↄ fideiuſſores ſʒ Jo.d imo.qui ipſuʒ refert dicit vna cũ cõi ſnĩa ꝙ illa iura que ſimplr̃ loquũtur lʒ ſint iura nouiſſima pñt limitari ꝑ vetera ſm glo.in.l.ſciendũ in prĩ. ff.qui ſatiſda.cog.⁊ ꝓbaẜ in.l.ſʒ ⁊ poſteriores.ff.d legi.⁊ per bar.plene i eẋtrauagãti ad reprimendã inverbo nõ obſtantibus. Et ex his ĩfert ipſe ꝙ poterit agi ↄ fideiuſſores eius nõ excuſ ſo pricipali qui notorie ē rixoſus ⁊ cauilloſus qꝛ ſatꝭ diceẜ notorie nõ ſoluẽdo ſicut ⁊ tiranꝰ qui hʒ arcem difficilẽ ad expugnandũ,put poſuit bar.exẽplũ in locis p̃allegatis qꝛ ⁊ ille qui eſt rixoſus ⁊ cauilloſus non dr̃ idoneus ut.l.ſi ſtipulatꝰ ſit ſtichũ aut pãphilũʒ.§.fi.s̃.e.⁊ hic eſt ꝙ ſi pricipal' debitor eſt talis ꝑſona de qua appȝet notorie ꝙ põt ſe exceptõe defẽdi poterit agi ↄ fideiuſſorẽ eius nõ fcã excuſſione pricipal' ſm bar. in.l.marcel.ff.de fideiuſ.⁊.l.iiĳ.§.ſi is ꝓ quo.ff.ꝙ quiſqʒ iur. ¶ Sʒ queriẜ incõtinẽti ꝓ amplificatõe mãe nũquid ſi creditor agit ↄ fideiuſſorẽ vel pignoꝝ poſſeſſorẽ ⁊ excipiẜ ꝑ reũ cõuentũ ꝙ nõ eſt fcã excuſſio vtꝝ creditor offerẽdo ſe paratũ ꝓbare in iſto iudicio ꝙ vere debitor nõ eſt ſoluẽdo debeat audiri ſi reſplicet ↄ excipiẽtẽ hoc mõ.Dico ꝙ tu nõ debes audiri in iſta tua exceptõe qꝛ tua nõ intereſt ita excipe qm̃ vere dbitor nõ eſt ſoluẽdo ꝙ ſum patus ꝓbare.Sup qua qõe dixit hic ang.no.ꝙ creditor talr̃ replicãs dʒ audiri ꝙ ille cuius nõ intereſt nõ dʒ admitti ad excipiẽdũ vt no.in.c.ſup his de acc.ſicut nec agẽs admittiẜ ad agẽdũ vt.l.poſthumus.§.ſi quis ex his ⁊ ibi ꝑ bar.⁊ alios.ff.de inoffi.teſt.adducit glo.ꝓ ſua opi.i.l. vbi hoc actũ.ff.d pac. ¶ Preterea cõfirmat alia rõe qꝛ ſicut valeret iudiciũ ſi nõ eẽt oppoſitũ de excuſſione vt.l.ĳ.⁊ ibi ꝑ bar.⁊ bal.C.cõi di.⁊.l.ſi mãcipiũ.§.i.ff.de euic.⁊ ꝑ bar.in.l. fi.ff.ſi cer.pe.⁊ in autẽ.hoc ſi dbitor.iuxta fi.C.de pig.ita dʒ valere iudiciũ qñ ille qui excipit nõ põt excipe.Sʒ iſta vltima rõ depẽdet a pria de qua videdũ eſt ſtantibus terminis p̃dcis vtꝝ reus cõuẽtus poſſit excipe.Ex qua qõe debes ſcire ꝙ ipſe idẽ ang.in.d.l.niſi hoc actũ.tenet ↄriũ reꝑhendẽs glo.quã h allegat qꝛ ad minus põt intereſſe rei cõueti ꝙ agaẜ prius ↄ reũ principalẽ ꝑꝑ dilationẽ qꝛ nõ poterit tã cito cõueniri ⁊ cõſideramus plus tp̃e ſicut re vt in.§.plus.inſti.de act.⁊ in.l.i. C.de plus pe.Et lʒ iſta rõ ſit ſatis bona adduco duas meliores prima eſt qꝛ ſi iſta exceptio nõ põt opponi ⁊ ſi creditor dʒ audiri volẽs nũc ꝓbare debitorẽ nõ eſſe ſoluendo iudiciũ qd cogebaẜ pati ipſe pricipal' vt excuteret cogeẜ pati fideiuſſor ⁊ ſic fatigabiẜ laboribus ⁊ expẽſis qd eſt magnũ intereſſe d expẽſis eſt caſus in.l.ſi ſine.§.cũ aũt.ff.rẽ ra.ha. De vexatõe litis eſt caſus in.l.minoribus.ff.de mino.vñ videmus ꝙ lʒ defenſor neceſſarius poſſit in ſe ſuſcipe litẽ ſi vult vt eſt tex.nõ quẽ ibi põderat bal.in.l.ſed ſi lex.§.itẽ ſi rẽ.ff.de pe.here.nõ tñ teneẜ ſi nõ vult vt declarãt moder.⁊ ibi dixi poſt eos in.l. vẽditores.s̃.e. ¶ Scd̃a rõ ꝑ quã oñdiẜ intereſſe excipiẽtis ẽ qꝛ ſi agaẜ ↄ principalẽ ⁊ ipſe pẽdente lite efficiaẜ ſoluẽdo ſine dubio nõ poterit agi ↄ fideiuſſorẽ.Sʒ ſi ꝓcederet iudiciuʒ ↄ fideiuſſorẽ tũc ſi pẽdẽte iudicio ſupueniret facultas ſoluẽdi pricipali debitori nõ tñ reſolueret iudiciũ ita declarat no.cy. in autẽ.pñte.C.de fideiuſ.Pro cuius dcõ bal.dicit eſſe caſũ in.l.fi.ff.ſi cer.pe.put ipſe no.in.l.pemptorias.C.ſnĩaʒ reſ. nõ poſ.in vlt.char.Unde iſta opi.nec ẽt vera nec ẽt cõformis mẽti iuriũ nouiſſimoꝝ cur.n.diſponerẽt iura illa ꝙ priuſ deberet agi ↄ pricipale ſi ſufficeret ꝓbari inopia ĩ iudicio prius intẽtato ↄ fideiuſſorẽ.Et ad illã vltimã rõem quã.s̃.adduxi vʒ ꝙ debeat cõſiderari illud intereſſe ꝙ aliqñ debitor põt locuplex fieri vide bar.in.d.l.niſi hoc actũ.qui dicit ꝙ ꝑ iſtud intereſſe põt petere fideiuſſor actioneʒ ſibi cedi ↄ debitorem qui nõ eſt ſoluẽdo.Si aũt inchoato iam iudicio cõtra fideiuſ ſorẽ ⁊ oppoſita exceptõe excuſſionis creditor qui agit ſuſpenſo iudicio agat cõtra debitorẽ.⁊ faciat excuſſionẽ legitimã ſine dubio cõualidareẜ iudiciũ ex iure ſupueniẽti ⁊ tolleret exceptio rei vt.l.ſi rẽ.§.fi.ff.de pig.acti.⁊ eſt optimus tex.⁊ ibi ꝑ ang.in.l.ꝙ ſi in diẽ.in prin.ff.de pe.here.⁊ hãc cõcluſionẽ vʒ tenere bal.in.l.cũ teſtõ.C.de teſt.mã.⁊.l.i.C.que in fraucre.⁊ in autẽ.cõtra roga.in fi.C.ad treb.Et idẽ ſentit vbi eſt bonus tex.in mã in.l.lʒ.ff.ſi quis omiſ.cã teſt.⁊ ꝗuis verba eius videanẜ ſonare de eo qui vult facere excuſſionẽ pẽdẽte iudicio ⁊ lite cõte.ↄ fideiuſſorẽ mens tñ ſua eſt idẽ eſſe ſi hoc fiat ante litẽ cõte.qꝛ lex.ſi rẽ.§.fi.de pig.acti.que dicit ꝙ ius ſupueniẽs pẽdente iudicio cõfirmat ius actoris ex eadem inſtantia fortius hʒ locum qñ ſuperueniret ante lit.conte.qꝛ ſic melius poſſet deduci in iudicio vʒ aũt eſſe mens ſua maxĩe in d.autẽ.ↄ rogatus ꝙ lʒ nõ ſit oppoſitũ de excuſſiõe añ litẽ conte.tamẽ creditor debeat ꝓbare debitorẽ nõ eẽ ſoluẽdo vt poſſit vincere ẽt poſt litẽ cõte.qd an ſit veꝝ ſtatim diceẜ.Põt ẽt intelligi ꝙ intellexerit exceptõem excuſſiõis fuiſſe oppoſitaʒ ante lit.cõte.tanꝗ dilatoriã.cuius nã ẽ vt poſſit ꝓbari poſt litem cõte.vt.l.exceptõem.C.de ꝓba.pan.aũt de ca.h referẽs dñm bal.in.l.ĳ.C.cõi di.vult ꝙ ſi exceptio excuſſiõis fuit oppoſita ante lit.cõte.valeat iudiciũ vt.s̃.dixi ſed tñ ad hoc vt creditor vincat dʒ ꝓbare creditorẽ nõ eſſe ſoluẽdo quo facto ſupueniet libera facultas agẽdi ipſi actori.⁊ nõ erit opꝰ alia excuſſiõe.ex quo exceptio nõ fuit ſuo tp̃e oppoſita.⁊ hoc ꝓcederet ſm eũ ẽt ſi fideiuſſor eẽt obligatus ſub cõditione ſicut ĩ caſu legis nr̃e qꝛ cũ valeat iudiciũ de fcõ ꝑte non opponẽte vt l.cũ putarẽ.ff.fa.her.ſi creditor liquidat pendẽte iudicio debitorem nõ eẽ ſoluẽdo purificabiẜ conditio obligatõis.⁊ ſic ius ſupueniẽs de nouo ex cã de p̃terito cõfirmabit ius actoris vt d.l.ſi in rẽ.§.fi.⁊ bar.⁊ alĳ in.l.nõ queadmodũ.ff.de iudi.per Jo.an.in.c.abbate de re iudi.li.vi. ¶ Tu uero diligẽter aduerte inquãtum bal.in.d.l.ĳ.vult ꝙ ẽt ſi añ lit.cõte.nõ ſit oppoſita exceptio excuſſionis.creditor adhuc debeat ꝓbare ad hoc ut obtineat debitorẽ nõ eſſe ſoluẽdo.nã ſm hoc exceptio iſta ꝙ debitor nõ ſit excuſſus erit exceptio anormala qꝛ poterit opponi añ lit.cõte.⁊ poſt in vi pemptorie.⁊ hoc tenuit Alber.galeti quẽ ipſe allegat,put refert ſpec.in ti.de excep.§.dicto uer.quid de exceptõe qd dcm̃ ibi reliquit indeterminatuʒ ſpec.⁊ fuit iſta opi.glo.originalis in.l.exceptões.ff.de excep. ſed Ja.de ar.Cy.Bal.⁊ ſali.tenẽt ↄriũ ⁊ melius in.l.exceptõem.C.de ꝓba.quia cũ iſta ſit exceptio ordinis.ergo dʒ eẽ dilatoria ſimplex vt.l.ſi maritus.§.p̃ſcriptõe.ff.de adult.⁊ lʒ iſta exceptio poſſit parere ꝑpetuã liberatiõem ſi debitor principalis cõuentus ſoluat.per hoc tñ nõ fit iſta exceptõ anormala.nec põt ꝓponi poſt lit.cõte.qꝛ ꝑpetua liberatio fideiuſſoris oriẜ ex ſolõne fcã a debitore nõ exceptõis obtentu.ita rñdet ſubtilr̃ bar.qui ſequiẜ vltramõ.in.l.exceptiõem.s̃.alleg. ¶ Nec ob.qd dicit bal.in.d.l.ĳ.ꝙ qꝛ iſta ꝓbatio eſt fundamẽtum actõis ſeu exercitĳ actõis id dʒ ꝓbari ab agente vt.l. actor.C.de ꝓba.ſm Inno.in.c.ex ꝑte de priui.⁊ ẽ caſus i.l. fulcinius.§.quid ſit latitare.⁊ ibi ꝑ bar.ff.ex quib.can.in poſ. ea.Nam dico ꝙ iſta rõ ꝓcederet in caſu legis nr̃e in quo fideiuſſor eſt obligatus ſub cõditõe.nam ſi nõ ꝓbat cõditionẽ eẽ purificatã reus deberet abſolui poſt lit.cõte.diffinitiue vt l.vbi pactũ cum mã.C.de trãſ.vnde dicit bar.in.l.naʒ ⁊ poſtea.in prin.ff.de inreiu.ꝙ iſta exceptio tibi nõ cõpetit actio ipſo iure põt opponi ⁊ ad ꝑceſſum ⁊ ad merita cãe.ſed ĩ caſu nr̃o iſta rõ nil vʒ qꝛ exceptio q̃ cõpetit ↄ actõem natã aduerſus fideiuſſorẽ nõ incipit elidere exercitiũ actõis.niſi poſtꝗ eſt oppoſita ⁊ tũc elidit ⁊ nõ tollit ipſo iure niſi poſtꝗ ꝓnunciatũ eſt exceptõeʒ obſtare.ita ꝓbaẜ in.l.inter fideiuſſores.ff. de fideiuſ.⁊ declarat bar.in.l.ſi plures eo.ti.⁊ in.d.l.exceptionẽ.in fi.s̃.alle.ſi ergo lite cõte.exceptio excuſſionis non põt ãplius opponi vt.s̃.dixi.ergo exercitiũ actõis remaneret liberũ.⁊ ↄ̃ir põt ſequi cõdemnatio.⁊ ita ẽ tenenduʒ.Querit ẽt bar.ſup iſta mã.quõ ꝓbaẜ principalẽ debitorẽ nõ eẽ ſoluendo ⁊ rñdet ꝙ modus ꝓbandi erit in locis vbi ẽ extimuʒ ⁊ cataſtuʒ ⁊ ꝓducere libros extimi qꝛ ꝓbabiẜ p̃ſumptiue ꝑ illos libros ꝙ debitor non hʒ alia bona alle.glo.in.l.cũ de lege.s̃. de ꝓba.q̃ dicit ꝙ ſi heres qui vult detrahere falcidiã dicit ſe inueniſſe tot bona in bonis ⁊ non vltra qui vult dicere plura bona eẽ inuẽta dʒ hoc ꝓbare.ꝓ qua glo.bar.alibi dicit eẽ caſum.in.l.fi.§.licẽtia.C.de iure deli.vbi ꝑ res poſitas in inuẽtario ꝓbaẜ negatiua ꝙ plura bona nõ ſunt in bonis. ¶ Amplius ⁊ fortius dixit idẽ bar.in.l.ſi cõſtante in prin.s̃.ſo.ma. in pria char.ꝙ iſta ꝓbatio põt fieri ẽt qñ ageẜ ↄ pignoꝝ poſſeſſores per ſimplicẽ aſſertiõem creditoris qui dicat in iudicio excuſſionis tot bona eẽ in bonis debitoris.⁊ nõ plura.nã tunc ſm eũ allegãti plura eẽ incũbit ꝓbatio ꝑ glo.palle.Sed primũ dcm̃ non plʒ hic bal.quem ẽt ſequiẜ ang.frater ſuus.qꝛ liber extimi nõ ꝓbat in p̃iudiciũ tertĳ vt.l.ſi finitões ⁊.l.cẽſuales.C.de dona.⁊.l.ſolẽnibus.C.de rei vẽ.lʒ igiẜ ꝑ ſcripturã extimi quo ad imponẽdũ onus p̃ſumptiue ꝓbeẜ ꝙ debitor non hʒ plura bona.tñ quo ad p̃iudicium fideiuſſoris vel tertĳ poſſeſſoris nõ dʒ ꝓbari qꝛ res iter alios acta ⁊c.vt.l.i.⁊.ĳ.C.

res inter alios acta. Dicit ẽt bal. ꝙ modus ꝓbandi erit iste qꝛ
iudex dꝫ cõmittere nũcio ad inquirẽdũ vtrũ bona sint sufficiẽ
tia. allegat tex. in. l. magis puto. §. ne passim. ff. de re. eo. ⁊ l. i.
§. quies. ⁊ qđ ibi ꝑ bar. ff. de offi. p̃to. vr. ¶ Pꝛo qua ꝯcl'one vi
de tex. no. in. l. i. §. si p̃ses. el. i. ff. de mag. cõue. ⁊ hãc cautelaꝫ
ponit bar. in. l. stipulatio. §. h aũt. s̃. ð no. op. nũ. ⁊ bal. in aũt.
sed hodie. C. de ac. ⁊ obli. melius ⁊ plenius ꝑ multas q̃ões. i
l. ij. C. q̃n fiscus vel priuatus vbi vidẽdũ ⁊ fcã relatõe nũcij iu
dex dꝫ declarare excussionẽ esse legitie factã ⁊ bona sufficien
tia nõ inueniri. allegat tex. in. l. ita stipulatus. in pri. in v̂. ante
ꝙ fuerit ðclaratũ ⁊c. s̃. e. quẽ feci sibi notare post ang. ð. ⁊ hoc
vltiõ diceꝛ postea. Sꝫ circa primũ Jo. de imo. hic nitit̃ ꝯcoꝛ
dare opi. qꝛ dicit ee cõsiderãdũ vtrũ ꝑ extimũ aliquis velit ꝓ
bare plura nõ esse bona in bonis debitoꝛis tp̃e extimi facti ⁊
tũc vera sit opi. bar. ꝑ glo. d. l. cũ de. l. Sꝫ ipse nõ r̃ndet ad le
ges ⁊ rões i ꝯ̃triũ adductas qꝛ nõ vꝫ ꝙ actus fcũs iter rẽpub. ⁊
priuatã p̃iudicet tertio qui nihil ꝓfessus est in libro extimi ꝯ̃
se. Nec ẽt r̃ndet ad. l. cẽsuales. s̃. allegatã. Si v̂o aliquis velit
ꝓbare ꝑ extimũ olim fcm̃ forte ꝑ aliquos ãnos ante ꝙ nunc
ðbitoꝛ nõ hꝫ plura in bonis tũc dicit ꝙ ista ꝓbatio nõ erit suf
ficiẽs qꝛ qui olim fuit minus diues vel pauꝑ potuit postea fie
ri diues. vñ nõ vꝫ ista ꝯ̃ña olim nõ hẽbat plus in bonis ergo
nec nũc hꝫ ꝑ. l. si defunctus. C. arbi. tu. ꝑ. l. cur. §. deficiẽtiũ. ff.
ð mu. ⁊ hono. ꝑ quas. ll. dixit nico. ma. quẽ sequit̃ bal. in. l. ex
ꝑsona. in vlt. col. C. de ꝓba. ꝙ ex pauꝑtate p̃terita nõ p̃sumit̃
in p̃ñs qꝛ nõ est habitus qui sit ꝑmanẽs sed est priuatio q̃daꝫ
vel negatio. Cõfirmat̃ ista ꝯcl'o qꝛ illa que sũt variabilia ð fa
cili sicut aliquẽ ee pauperẽ vel diuitẽ vel aliquẽ viuere vel nõ
no. sumit̃ arg. ⁊ p̃sumptio ex p̃terito in p̃ñs casus est no. ⁊ ibi
vide ꝑ bal. in. l. spadonẽ. §. qui absolutus. ff. de excus. tu. ⁊ cu
ius itellectũ optie ponit bar. qui hoc idẽ dicit i. l. ij. ff. iudi. sol.
⁊ ꝙ ex pauꝑtate p̃terita nõ possit argui p̃sumptiue ad statum
p̃ñtẽ. tenet ang. in cõsi. suo. ccxcix. pro opi. bar. ꝙ liber extimi
ꝓbet. Facit optie tex. in. l. hi qui fundus. C. de p̃dijs na. li. x.
vbi ꝓbat̃ singl'r ꝑꝫ vnũ intellectũ ꝙ tm̃ p̃sumit̃ valerẽ res q̃ti
est estimata in extimo publico ẽt quo ad aliũ effectũ q̃ ad euꝫ
ꝑꝑ quẽ res fuit extimata. Idẽ ꝓbat̃ no. ⁊ illũ tex. valde not.
ibi bar. in. l. fi. C. de mag. cõue. ⁊ tñ ẽt in. d. l. fi. agit̃ de p̃iudi
cio tertij sicut ergo quãtũ ad valorẽ rei ẽt ad p̃iudiciũ alterius
p̃sumptiue liber extimi ꝓbat valorẽ rei ita vꝫ ꝙ p̃sumptiue
ꝓbet extimatũ nõ hr̃e plus in bonis. Et hoc faciũt duo q̃ sil'
cõcurrunt primũ diligẽtia qua p̃sumit̃ in officiali publico vt
l. i. C. de suscep. ⁊ archa. li. x. ⁊ ꝑ bar. in. l. dãni. §. sabini. ff. de
dã. infec. Scđa est ꝓfessio extimati qui dicit se hr̃e tot bona ⁊
nõ plura ⁊ maxie si iuraret ex quibus sil' iunctis orit̃ p̃sump
tio quã dixi. Nõ ob. tex. in. l. cẽsual' qꝛ ibi nõ credit̃ ꝓfitenti
in extimo in fauorẽ sui v̂bi g̃ra si rẽ alterius posuit in extimo
tanq̃ suã nõ. n. credit̃ alicui ꝓ se vt. l. rões. ⁊ l. instr̃a. C. de ꝓ
ba. qꝛ fides asserentꝭ in fauorẽ sui est nimis suspecta sed h nõ
credit̃ debitori ad fauorẽ sui sed potius credit̃ ad fauorẽ cre
ditoris in p̃iudiciũ tertij qꝛ qđ debitoꝛ nõ hꝫ plura bona hoc
ꝓdest creditori qui vult agere ꝯ̃ debitorẽ. Nec mireris ꝙ ista
ꝓbatio q̃ de iure nõ vꝫ legitima ꝙ hic sit sufficiẽs qꝛ hoc cõ
tingit vt dixi vel ꝑꝑ vehemẽteꝫ p̃sumptionẽ que orit̃ ex dili
gẽtia official' publici vel qꝛ isto casu nõ agit̃ de magno p̃iudi
cio. vñ sicut dicit Jo. de imo. sufficeret ꝓbatio ꝑ famã ⁊ hoc
tenet bal. in autẽ. sed hodie. C. de act. ⁊ obli. ⁊ in. l. ij. C. q̃n fi
scus vel priuatus. ibi est gl. ⁊ est iste vnus modus ꝓbãdi pau
pertatẽ ꝑm bar. in. l. i. C. de medi. vali. li. xi. ⁊ ang. in. l. si v̂o lꝫ
qui ꝓ rei. ff. qui satisd. cog. bar. tñ dicit ꝙ iste modus nõ ẽ suf
ficiẽs vbi agit̃ de magno p̃iudicio ⁊ vult agi de magno p̃iudi
cio q̃n fit excussio vt possit veniri ad pignoꝝ possessores sine
dubio ex quo principal' nõ est soluendo nõ p̃ot negari ꝙ ma
gnũ p̃iudiciũ fiat pignoꝝ possessori vel fideiussori si venerit
ad eos nõ excusso p̃cipali qꝛ nõ sunt habituri regressũ de fa
cili ꝯ̃ principalẽ si nõ est soluẽdo sed p̃ot dici ꝙ iõ nõ agit̃ de
magno p̃iudicio qꝛ aut vere principal' nõ est soluendo ⁊ tunc
oio deueniret̃ ꝯtra eos aut est soluẽdo ⁊ tũc ipsi hẽbũt regres
sum ꝯ̃ principalẽ. Vñ p̃dicta opi. bar. p̃ot sustineri oibus cõ
sideratis q̃n tp̃e extimi vel nõ ex longo interuallo quis vellet
ꝓbare quantitatẽ bonoꝝ quia ex modico interuallo nõ p̃su
mit̃ variatio ꝑm cy. in autẽ. sed q̃uis. C. de rei vx. act. ⁊ bal.
in. l. ij. versus finẽ. C. de rescin. ven. vbi autem ex longo iter
uallo vel nõ ex modico extimatio precessisset tunc vꝫ proce

dere opi. Jo. de imo. ⁊ ad cõfirmatõeꝫ opi. bar. vide tex. no.
⁊ qđ ibi ponit ang. in aũt. de iureiu. a mo. p̃sti. §. i. vbi vꝫ ꝓba
ri ꝙ de q̃titate reꝝ testõris stet̃ assertõi ipsi⁹ testõris. ita ꝙ si
quis vult dicere testõreꝫ plus habuisse in bonis dꝫ ꝓbari. po
test tñ intelligi istud vt loquat̃ ibi tex. s. q̃n assertio testõris es
set iurata. Vide ẽt tex. no. ad istã mãm in. l. tres tutores. §. fi.
ff. de admi. tu. ꝑ quem Bar. ibi dicit ꝙ p̃sumptiue ꝓbat̃ ali
quẽ nõ esse soluẽdo q̃n bona eius vendunt̃ a creditorib⁹. vtꝝ
aũt vt possit veniri ꝯ̃ fideiussorẽ vel possessorẽ pignoꝝ ðbeat
fieri excussio oium bonoꝝ q̃ vbiqꝫ hꝫ debitoꝛ vel solũ bonoꝝ
que hꝫ in loco vbi cõuenitur vel in loco vicino videt̃ ꝙ cũ iu
ra simpl'r dicant ꝙ cũ prius debeant excuti bona debitoris.
ista indefinita equipolleat vl'i. ⁊ hoc tꝫ singl'r bal. in. l. fideicõ
missum. §. tractatũ. ff. de iudi. lꝫ aliter sentiat in. l. sciẽdum. in
prin. ff. qui satis. cog. ¶ Sed querit̃ ꝯ̃ñr hic per bart. nũquid
fideiussoꝛ vel tertius possessoꝛ sit citandus in discussiõe q̃ sit
ꝯ̃ principalẽ debitorẽ suꝑ quo rep̃hẽdendo Ja. but. qui dixit
ꝙ nõ requirit̃ citatio ꝑ. l. papi. §. si ex cã de ioffi. test. ipse tꝫ ꝙ
requirit̃ allegat no. vbi ẽt hoc tetigit ipse idem ⁊ bal. in. l. cuꝫ
miles. §. i. ff. ex qui. cau. ma. credit tñ ꝙ isto casu sufficiat cita
tio gñalis ꝑ ꝓclama. nec requirat̃ ꝙ fiat noiatim de aliquo ꝑ
l. si eo tp̃e. C. de remis. pig. ⁊ ꝑ autẽ. si oẽs. C. si vt se ab here.
absti. sed bal. ⁊ ang. hic impugnãt dcã bar. hic tali rõe qꝛ cum
in isto iudicio excussionis agat̃ principal'r de p̃iudicio fideius
soris vel tertij possessoris si constat qui sint fideiussores vel
possessores bonoꝝ vel quia ẽ notoriũ vel ð facili p̃ot appare
re illi sunt citandi noiatim allegãt tex. in corꝑe cũ glo. sua i au
ten. de here. ⁊ fal. §. hinc nobis. ⁊ ẽ optim⁹ tex. vltra ipsos i. l.
añpe. C. de vsur. ⁊ fruc. le. ⁊ ibi tangit bal. ⁊ in. l. i. §. cuꝫ dꝫ. ff.
si cui plusq̃ ꝑ legem fal. sed Jo. de imo. hic dicit esse distin
guẽdum ꝙ aut sufficit simplex excussio facti vel de cõsuetudi
ne vel de iure sicut sufficit ꝑm quosdã ⁊ tũc vera est opi. bart.
ꝙ sufficiat citatio generalis ꝑ ꝓclama qꝛ iudiciuꝫ cõdẽnatio
⁊ executio que fit in bonis debitoris de fcõ principal'r fiũt ꝯ̃
debitorẽ ⁊ ad ipsius p̃iudiciũ. lꝫ in ꝯ̃ñam alijs p̃iudicet ⁊ iõ ꝓ
prie vꝫ hr̃e locum tex. in. l. si eo tp̃e. s̃. alle. ibi. n. sufficit gene
rale ꝓclama qꝛ principal'r agit̃ de p̃iudicio debitoris cui⁹ res
vendit̃ lꝫ in ꝯ̃ñam p̃iudicet̃ creditorib⁹ ⁊ ista opi. vꝫ bar. licet
Jo. an. sing. in addi. spec. in ti. de p̃rio ⁊ ꝑo ðcreto. §. nũc di
camus ver. lꝫ pone ꝙ v̂nus ⁊ ang. cõsi. suo. cclxxxiij. allegans
illa dcã videant̃ tenere ꝯ̃triũ dũ volũt ꝙ si interponit̃ ꝑm de
cretũ ꝯ̃ debitorẽ nõ p̃iudicet creditorib⁹ nõ citatꝭ ꝑticulariter
sed ꝑ generale ꝓclama. qꝛ ex quo leduntur ⁊ sunt certi. ergo de
bent noiatim citari ⁊ tñ nullo casu vt vides agitur principal'r
de p̃iudicio debitoris ⁊ ad. l. si eo tp̃e. r̃ndet ang. multipl'r ⁊ i
ter alia dicit ꝙ p̃ot intelligi ille tex. ꝙ citatio fuerit fcã ꝑ ꝓcla
ma spãl'r tñ noiatis creditoribus sed hoc ẽ diuinare ad illam
l'am. vñ ꝑꝑ hoc nõ discedo ab opi. bar. Et in locis p̃alle. di
cunt p̃fati doc. ꝑ. l. hec aũt. §. defendi. ff. ex qui. cau. in pos. ea.
ꝙ vbi debẽt requiri nõ ꝓ ꝓprio iure ⁊ iteresse sed ꝓ defen
sione abñtis ꝯ̃ quem ꝓcedit̃ semꝑ sufficit generale ꝓclama.
Jo. aũt de imo. in isto p̃rio mẽbro vꝫ sentire ꝙ nulla requira
tur citatio. ex quo citat̃ debitoꝛ ad quem ꝑtinet principal'r de
fensio. ꝓ cuius opi. facit tex. in. l. papi. §. si ex cã. ff. de inoffi.
testa. quẽ ad hoc induxit but. vt bar. refert. ⁊ qđ no. bal. in. l. si
suspecta. in prin. ff. e. ti. vbi ponit regulã ꝙ sufficit citare illuꝫ
ad quẽ defensio p̃cipalis ꝑtinet. ⁊ hoc ẽ veꝝ sine dubio i ca
sibus de quib⁹ in. l. sepe. ff. de re iud. in quibus sufficit ꝙ ali
quis sciat litigare cũ auctore suo vel eꝯ̃ cũ eo qui hꝫ cãm a se
sed extra illos casus hoc nõ vꝫ ee admittẽdum ꝑ iura hic alle.
ꝑ bar. ⁊ ꝑ regulã positã in. l. nã ita diuus. ff. de adop. ⁊ in. c. i
ter quattuoꝛ de ma. ⁊ obe. bal. tñ vꝫ exp̃sse tenere istam opi. i
l. in cãe. §. interdũ. ff. ð mino. ubi mouet q̃õem in termis q̃ h
tangit̃ quãdo agit̃ ꝯ̃ pignoꝝ possessores bar. aũt ibi sentit cõ
trariũ in sili q̃õe. ⁊ hec opi. vꝫ uerioꝛ. Si aũt necesse est decla
rari ꝑ iudicem excussionẽ esse legitime factã. tunc qꝛ ista iter
locutoria de directo respicit fideiussorẽ vel pignoꝝ possesso
res dꝫ fieri citatio noiatim vt dixit bal. ⁊ ang. ꝑ iura. s̃. alleg.
⁊ hoc ẽt sequit̃ hic Jo. de imo. ⁊ ad materiã vide oio qđ po
nit no. bal. in. l. nã ita diuus p̃alle. ⁊ l. quinquaginta. ff. de ex
cu. tu. ⁊ qđ tetigit bar. in. l. in diẽ. ff. ð aq̃ plu. ar. ⁊ in. l. si quis
heres istituat̃. §. itẽ si cõditõi. ff. de here. isti. Itẽ adde dictis
bar. inquãtũ ipse vult h ꝙ in his que nõ pẽdẽt a ꝑtãte nostra
priuatio nullo mõ p̃supponat habitũ ad fundãdã intẽtõeꝫ ad

uersarij.nã ang.h ⁊ cõiter moder.repͥhendũt ista dcã ⁊ meri-
to q2 ét sup his que nõ sunt in ptãte nr̃a cõfessio p̃iudicat no
bis p̃sumptiue donec aliud ꝓbetur vt.l.si filiũ.in fi.C.d̃ lib.
cã.⁊.l.cũ falsa.C.de iur.⁊ fac.ign.⁊ no.in.l.nõ nudis.⁊.l.nõ
epl'is.C.de ꝓba.vñ videmus ꝙ cõfessio emanãs sup homi-
cidio vel furto ⁊ alijs delictis p̃iudicat cõfitẽti lꝫ nõ sit in ptã
te alicuius ꝙ sit homicida vel fur si furtũ nõ cõmisit vel ho-
micidiũ vt pꝫ in.l.i.§.si quis vltro.cuꝫ alijs vulgaribus.ff.de
q̃õibus.⁊.l.qui ſuũ.in pri.ff.de interro.ac.⁊.l.qui stichũ.ff.d̃
cõfes.in quibꝰ pꝫ ꝙ ét si cõstat postea aliũ fuisse occisorẽ ni-
hilominꝰ non retractat̃ cõdẽnatio eius qui cõfessus ẽ falso se
occidisse vñ reiecta ista ꝯcl'one bar.dicendũ est idẽ i hac ꝯcl'o
ne qd̃ in sequẽtibus. ¶ Scd̃o adde dcĩs ang.hic inquãtũ ip-
se vult ꝙ priuatio ꝓbet habituꝫ respectu statꝰ p̃ñtis nisi exci-
piẽs ꝓbet de priuatõe quo ad repellendũ testẽ uel agentẽ in
teste hoc est cõcedendũ ꝑ text.in autẽ.si dicat̃.C.de testi. Et
rõnem ꝑticularẽ assignat hic bar.q2 in teste attendit̃ id qd̃ ab
eo d̃2 ad eũ repellendũ ſm ꝓprietatẽ v̂boꝝ qm̃ ipse iurat di-
cere veritatẽ ꝓ vtraqꝫ p[illegible] vt in autẽ.si index.C.de epis.⁊ cle.
vñ nõ iterp̃tat̃ dcm̃ testis aliter q̃ sonet v̂boꝝ ꝓprietas.non
n.ꝯ̃dicit ꝓprietati v̂boꝝ.Sꝫ inquãtũ ipse dicit agentẽ esse re
pellendũ si replicãdo ꝯ̃ exceptõẽ ponit priuatõẽ que p̃sup-
ponit habitũ hoc nõ v̂2 bñ dcm̃ q2 sicut excipiẽs intẽdit repel
lere agentem ita ⁊ actor replicans intendit repellere excipi-
entem sicut ergo excipiẽs non videtur fateri ne qd̃ ꝯ̃ducit ad
vnũ finẽ opet̃ ꝯ̃riũ ita nec replicãs videbit̃ fieri. ¶ Preterea
ipse idẽ ang.dicit ꝙ excipiẽs lꝫ videat̃ fateri se oli fuisse obli
gatũ nõ tñ v̂2 fateri se nũc eẽ obligatũ cur ergo replicãs i quo
est idẽ põt cõdẽnari si nõ v̂2 fateri de p̃ñti se esse talẽ. Itẽ ad
uerte q2 qñ actor repelleret̃ in ꝑpetuũ ab actõe ꝓposita ita in
ferret sibi magnũ p̃iudiciũ sicut iferreret reo si condẽnaret̃ q2
ista interlocutio hr̃et vim diffinitiue ſm bar.qui hoc bñ d̃cla
rat in.l.titia.ff.de accu.vñ ista limitatio nõ v̂2 v̂a. ¶ Tertio
adde inquãtũ bar.hic distiguit vtꝝ actor acceptauerit exceptõ
nẽ rei vel nõ.nã p2io casu ipse vult ꝙ in exceptõe rei fundet̃
intẽtio actoris ꝑ.l.cũ de indebito.in pri.ff.de ꝓba. Scd̃o nõ
fundet̃ ⁊ ita itelligit.l.nõ vtiqꝫ.ff.de excep.⁊ regulã exceptio
nẽ obiciẽs.de reg.iur. Nã canoniste cõiter sine ista distictiõe
in.d.regula exceptõẽ.⁊ in.c.cũ venerabil'.d̃ excep.simpl'r di
cunt ꝙ exceptõẽ obiciẽs nõ v̂2 fateri q2 iura p̃allata hoc sim
pl'r dicũt nõ distinguẽdo vtꝝ positõ rei sit accepta uel nõ. Nõ
ob.tex.in.l.cũ de indebito.in pri.q2 ibi nõ resultat p̃sumptio
ꝙ solutũ sit debitũ ex eo q2 repetẽs pecuniã dicat se soluisse
sꝫ ex eo q2 nemo p̃sumit̃ iactare suũ vt ibi dicit tex.cũ.n.nul
lo casu ille qui dicebat se soluisse exp̃sse diceret se soluisse ide
bitũ ex allegatõe solutõis nõ poterat resultare tacita cõfessio
debiti cũ ille qui dicebat se soluisse exp̃sse assereret soluisse in
debitũ vt elegãter hic dicit pau.de ca.⁊ bñ. Et hãc ꝯcl'onẽ ca
nonistaꝝ tꝫ vbiqꝫ bal.vꝫ in.l.exceptõẽ.C.de ꝓba.⁊ in.l.alia
C.de his qui.vt indig.⁊ idẽ sentit in.c.i.§.cũ aũt.de cõtro.in
uesti.⁊ vtit̃ in.l.exceptõẽ.optĩa rõe q2 si excipiẽs tacite vide
ret̃ cõfiteri sequeret̃ ꝙ ꝑ exceptõẽ obiectã induceret̃ litꝭ cõ
testatio que inducit̃ ꝑ negatõẽ vel cõfessionẽ tacitã vel exp̃s
sam vt in.c.cũ cãꝫ.⁊ ibi no.de ꝓba.⁊ in.c.ꝑ tuas de do.⁊ cõtu.
⁊.l.rẽ nõ nouã.§.patroni.C.de iudi.sed nõ iducit̃ ꝑ exceptõ
nis obiectũ vt est casus in.c.ij.de li.cõte.li.vi.ergo nõ ꝯtinet
tacitã cõfessionẽ nec põt dicere ꝙ hoc sit iõ q2 exceptio tẽdit
ad repellendũ actorẽ a victoria sed nõ a limine iudicij.vñ per
hoc ipediretur litꝭ cõtestatio.Dixit tñ solẽniter bal.in.l.ij.C.
qñ fiscus vel priuatus.ꝙ si assignatur terminus reo ad ꝓban
dum exceptõẽ ⁊ ipse nõ probat ex lapsu termini nõ remanet
fundata intẽtio actoris.allegat glo.quã dicit esse no.in autẽ.d̃
exhi.re.§.sancimus.Sꝫ istud dictũ lꝫ sit notoriũ nõ hꝫ sapo-
rem iuris q2 pro elapsu termini indicatur plus exceptiõe op-
posita q̃ al's induceret̃ hoc nõ probatur iure forte.n.iõ non
probauit q2 sciebat ius suũ esse saluum ex quo actoris inten-
tio nõ erat fundata arg.l.sicut.§.nõ v̂2.ff.qui.mo.pig.vel hi-
po.sol. ¶ Quarto adde ad ea que scribit hic bar.in fi.dũ di-
cit ꝙ ille qui fatetur assertionẽ rei.i.priuationẽ quã põit reus
negat tamẽ solẽnitatẽ non põt se ex illa assertõe fundare ꝑ.l.
post legatum.in prin.ff.de his qui.vt indig.ꝙ h opi.v̂2 vera
ꝑ predictã.l.licet ipse cõtrarium sentiat in.l.nõ vtiqꝫ.ff.de ex
cep.vbi vult ꝙ si minor fatetur liberationẽ a se factam sed di
cit eam fuisse nudam nihilominus potest se fundare expositõ

ne aduersarij qd̃ non v̂2 verum ꝑ predicta. ¶ Quinto adde
ſm ang.hic quẽ sequit̃ Io.de imo.ꝙ q̃uis priuatio p̃suppo
nat habitũ.saltim in p̃teritũ si reus excepit ꝑ verba iuris.pu-
ta quia dixit sum absolutꝰ vel liberatus q2 solui vel q2 fuit mi
hi fcm̃ pactũ de nõ petẽdo.si tñ nõ excipiat ꝑ v̂ba iuris sꝫ me
ri facti dicẽdo.ego solui vel fecisti mihi pactuꝫ de nõ petẽdo.
tunc nullo mõ v̂2 fateri obligatõẽ p̃cessisse.q2 ista stant simul
ꝙ ego solui.⁊ tamẽ nõ tenerer.vel ꝙ fuerit fcm̃ pactũ d̃ non
petẽdo.⁊ tñ nõ essem obligatus.⁊ hãc sñiam sentit glo.exp̃sse
in.c.cũ venerabilis in glo.magna extra de excep.bart.tñ hic.
⁊ in.l.nõ vtiqꝫ sentit ꝯ̃riũ.⁊ ꝯ̃ ang.v̂2 tex.in.d.autẽ.si dicatur
vbi verbũ manumissio qd̃ sonat in fcm̃ ex quo sequit̃ ius taci
te hꝫ implicitã ꝯfessionẽ. ¶ Posses tñ dicere ꝙ uerbũ mãumis
sio sonat in ius magis q̃ in fcm̃ vt.l.manumissiões de iusti.
⁊ iu.sed verbũ soluere ⁊ pactũ de nõ petẽdo eẽ fcm̃.significat
pactũ ex quo orit̃ ius.⁊ tñ magis plꝫ opi.bar.quia ille qui ex-
cipiẽdo dicit se soluisse vel pactũ sibi fcm̃ p̃sumptiue v̂2 in-
ferre ꝙ ꝑ hoc ẽ liberatus.⁊ actor non põt eũ cõuenire.al's al
legatio ista nõ eẽt exceptio neqꝫ ꝯ̃cluderet ad repellendũ agẽ
tem.vñ dicit bar.in.l.i.ff.de excep.ꝙ in exceptiõe sufficit p̃-
ponere fcm̃.ex quo tacite infert̃ ad repulsionẽ actoris. Et ad-
uerte q2 p̃dcã hñt locũ qñ reus simpl'r dicit se liberatuꝫ vel se
soluisse.si aũt dicat ita fateor te mutuasse mihi centũ.sed dico
me eẽ liberatũ tunc sine dubio ꝓbata ẽ intẽtio creditoris si reꝰ
nõ ꝓbat exceptõem suã ſm ang.hic ⁊ hoc tꝫ glo.quã allegãt
hic moder.in.l.exceptõem.C.de ꝓba.⁊ sentit in.l.si quidem
C.d̃ excep.⁊ ad materiã uide tex.ſm vnã lecturã quaꝫ ponit
bar.in.l.iul.ff.d̃ cõdi.inde.⁊ ad mãm uide qd̃ not.dicit Bal.
post but.in.l.papi.C.d̃ sen.ubi dicit ꝙ regula.s̃.ꝓposita vꝫ
ꝙ exceptõem obiciẽs nõ v̂2 cõfiteri nõ hꝫ locum in exceptõe
cõpensatõis q2 cũ illa opponat̃ ad extinguẽdũ obligatõẽ agẽ
tis ꝑ uiã cuiusdã ficte sol'onis tacite opponẽs talẽ exceptõem
v̂2 fateri debitũ ex quo uult extingui suã obligatõem ꝓ aliena
seu vt tollat̃ aliena.sicut.n.vere soluẽs indubio p̃sumit̃ sol[illegible]
re debitũ ne videat̃ iactare suũ vt.l.cũ de indebito de ꝓba.ita
soluẽs ficte qui vult alium liberari ab obligatõe que sibi cõpe
tit eadem rõe p̃sumit̃ cõpensare mãm debitã ⁊ h põt eẽ rõ il-
lius decisionis vide ét optimũ tex.in.l.si vnus.§.si cũ mihi d̃
cem.ff.de pac.vbi d̃2 ꝙ si illi qui debebat decẽ est fcm̃ pcm̃ d̃
nõ petẽdo.xx.ꝓdest istud pactũ in.x.q̃ erãt debita ex quo da
tur intelligi ꝙ pactũ de nõ petẽdo nõ ꝓbat p̃sumptiue illd̃ eẽ
debitũ qd̃ deducit̃ in pacto si.n.ꝓbaret̃ tũc debitor videret̃ li
beratus ab vna obligatõe q̃ cõtinebat sũmam.xx.non ab illa
que cõtinebit tñ.x.q2 ex diuersitate sũmaꝝ sine dubio p̃su-
merent̃ diuersa debita ꝑ ea que habent̃ in.l.quinquaginta.ff.
de ꝓba.⁊.l.cũ centũ.ff.de adi.le. Aduerte ét ad id qd̃ dixit ſm
ang.vꝫ ꝙ priuatio p̃supponit habitũ de p̃terito sed nõ de p̃-
senti.Ex quo infert ꝙ reus nõ põt cõdemnari q2 lꝫ videat̃ as
serere se olim obligatũ.nũc tñ negat se eẽ obligatũ.nam pos-
set dici ꝙ ista rõ nõ sit sufficiẽs ad euitãdam ꝯdẽnatõẽ q2 lꝫ
reus neget se obligatũ si tamẽ hanc suã negatiuã nõ ꝓbat p̃-
sumptio iuris est ꝙ qui olim fuit d̃btor nũc duret debitor ni
si debitor oñdat se soluisse vt plene declarat bar.in.l.hoc iu-
re.s̃.e.⁊ pꝫ de se q2 cum obligatio possit durare vsqꝫ ad.xxx.
an.de sui nã qui dicit esse sublatã dꝫ hoc ꝓbare cuꝫ allegat fa
ctum ꝙ nõ p̃sumit̃ nisi ꝓbet̃ vt.l.cõsilio.§.quesitũ.ff.de cura.
fu. Melior ergo rõ v̂2 esse illa quã assignãt cõiter doc.q2 cuꝫ
exceptio sit inducta ad repellẽdũ non dꝫ opari ꝯ̃riũ effectum
vt.l.falsa.§.fi.de cõdi.⁊ de.⁊.l.legata inutil'r.ff.de adi.lega.⁊
ibi vide no.q̃õem positã ꝑ bar.vtꝝ bellũ ꝓbet̃ p̃cessisse ꝑ treu
gã postea factã inter ꝑtes. Tangit ét hic Bal.qñ reus r̃ñdens
accusatõi dicit se occidisse sꝫ ad sui defensionẽ vtꝝ ista ꝯfessio
possit diuidi ꝑ actorẽ ita ꝙ nisi reus ꝓbet se fecisse ad sui de
fensionem ex sua confessione possit condemnari.⁊ conclu-
dit ꝙ sic q2 cõfessio qualificata põt diuidi qñ sup qualitate ẽ
p̃sumptio ꝯ̃ ꝯfitentẽ ſm bar.in.l.aurelius.§.idẽ quesijt.ff.de
lib.le.ꝑ qua ꝯcl'one ẽ optimus tex.i.l.vis eius.⁊ qd̃ no.bal.
in.l.fi.C.de ꝓba.vbi cõfessio fcã sup fuga a ſuo põt diuidi ⁊
ꝓbat ꝯ̃ eum si ipse nõ ꝓbat q̃litatẽ ex q̃ iustificat̃ fuga q2 fuit
sibi illata vis de iure cano.ẽ casus no.quẽ ibi põderat.d.abb.
sicul.ad hoc in.c.cũ venissent extra de insti.⁊ hanc sñiam se
quunt̃ moder.in.c.ij.extra d̃ fi.instru.⁊ bal.ꝓlixius disputãs
istũ arti.in.l.vna.C.de cõfes.⁊.l.ꝑ ſuum.§.fi.ff.de vsu ⁊ ha.
⁊.l.si p̃sidi.vbi notãter loquit̃.C.de dona.ante nup. Unde

ad fugiēdū hoc p̄iculū bal. hic ponit duplicē cautelā. vna est
q̄ ꝛndens p̄mittat negatiuā dicendo nō occidi ⁊ inquātū ap-
pareat me occidisse dico me hoc fecisse ad mei defensionem.
Sȝ ista cautela ſm glo. in regula exceptōēȝ obiciēs de reg. iu.
vr̄ esse ꝯ̄ cōſciēntiā in eo qui vere cōmisit homicidiū q̄ docȝ
eū mētiri ⁊ p̄ierīȝ ſi hoc faciat cū iuramēto. aliā tñ gl. in. c. cu
piētes. in pri. de elec. li. vi. vr̄ sentire q̄ hoc liceat ad repellen
dū calūniā aduerſarij ſi aliter nō pōt euadi. Jo. ā imo. hic ad
ducēs istas gl. reliquit sub dubio. ſed pe. de anch. in ſi. q. in re
gula poſſeſſor. de reg. iur. in ſua repe. inclinat in hāc ſniam q̄
ēt cū iuramēto hoc poſſit fieri multa adducit ſȝ p̄cipue istā ſi-
militudinē q̄ ſi ſȝ mihi rē meā furari vbi alr̄ non daṫ facultas
recuperandi ut no. Inno. in. c. oli de resti. ſpo. ⁊ bal. in. l. ij. ver
ſus finē. C. de ſui. ⁊ aqua. Eadem rōe vr̄ licitū mētiri ut quis
euadat calūniā aduerſarij moderni tñ dānant hoc cōiter i. d.
c. cupientes q̄ cum mendacium ſit contra naturam non pōt
aliquo caſu bene fieri ſicut no. ij. q. ij. per totum ⁊ maxime in
c. ne. quis ⁊ hoc ſine dubio tenerēt theologi. Poſſet tamē di
ci q̄ mēdaciū ſimplex ſine iuramēto iſto caſu nō eſſet pecca-
tum mortale ſȝ cū iuramēto eſſet furtūȝ enim eſt act⁹ qui fit ꝯ̄
nām ſicut mendaciū ⁊ ideo aliqñ pōt licite fieri ut i. c. ſi ꝑꝑ ne
ceſſitatē ex̄. de fur. vſura aūt eum ꝑmittiṫ pro recuperatione iu
ris ſui nō ꝑmittiṫ ſub rōe vſure ſed ſub rōe intereſſe ut pȝ in
c. i. ⁊ qō ibi ponūt doc. ex̄. de vſuris. hanc tñ ꝛñſionem ꝯditio
nalē ⁊ hāc cautelā ponit glo. in. l. filio. ⁊ ibi vide ꝑ bald. in ſi.
qōe. C. de lib. cau. Scōa cautela poniṫ h̄ ꝑ bald. ut reus dicat
ita cōfiteor me occidiſſe ad mei defenſionē ⁊ nō aliter vl' alio
mō. ⁊ eſt cautela quā poſuit glo. in. l. ſi quidē. C. de excep. eſt
eni v̄tus iſtius cl'e iſta vt ſi tota cōfeſſio nō recipiṫ ꝓut fit re⁹,
videaṫ ꝓteſtari cōfeſſionē hr̄i ꝓ nō fcā vel ſe nil ſeꝑatiȝ velle
cōfiteri ex his que dixit ⁊ hāc cautelā approbat h̄ Jo. ā imo.
⁊ ēt bal. in. d. l. ſi quidē q̄ de iuris ſubtilitate vr̄ ſatis dubia. q̄
cū a iure deṫ ꝑtās aduerſario diuidēdi cōfeſſionē ⁊ acceptādi
ꝓ ꝑte ꝓteſtatio iſta vr̄ ꝯ̄ ius ergo nō eſt admittēda vt. l. alimē
ta. C. de neg. ge. ⁊ in. c. iter dilectos ex̄. de fide iſtru. oꝑaretur
aūt fortaſſe in actibus qui pēderēt a volūtate ꝑtiū vt notabilr̄
declarat bal. vbi oīo vide in. c. i. §. deniq̄ȝ que fuit p̄ia cā bñfi
cij amittēdi. Scias ēt q̄ in alio caſu admittiṫ diuiſio cōfeſſio
nis qualificate. ſ. fauore libertaṫ ſm bal. in. l. cuȝ pactū. C. de
lib. cā. ⁊ p̄dicta ſunt v̄a in foro cōtentioſo. in foro aūt aīe ⁊ cō
ſcīe cōfeſſio qualificata nō poſſet diuidi ſȝ p̄ſumptio eēt ꝯ̄ cō
fitentē. caſus eſt ſingularis quē ibi no. do. abb. moder. ad hoc
in. c. tua nos ex̄. ā ſpōſa. Et aduerte q̄ in diſtinctōe illius tex.
ꝓbatur ēt doctrina bar. in. l. queſij. ⁊ iō diciṫ bar. notabilr̄ in
ex̄tuaganti ad repri. ſuper v̄bo denūciationi q̄ cōfeſſio quali-
ficata in qua eſt p̄ſumptio cōtra cōfitentē non pōt acceptari ꝓ
ꝑte cum agitur ex denūciatione euangelica ad correptionem
peccati coraȝ iudice eccleſiaſtico. de quo vide per anto. de bu.
⁊ alios in. c. nouit extra de iudi. Franciſcus areti.

I centum. Si plura indiuidua eiuſdeȝ
ſpēi ꝓmittunṫ ante electōeȝ
obligatio diuiditur inter heredes numero. ſed poſt
electionē ꝓ rata iuris hereditarij in qualibȝ re. h. d.

Liber homo. Liber homo bōefidei
poſſeſſori ex ſtipl'one
obligaṫ ⁊ ex qua cā ab alio ſtipulādo mihi acquiriṫ
⁊ eadē tibi ꝓmittēdo nō obligor. ¶ Itē ex ꝓmiſ
ſione fcā fructuario a ſuo vel bonefidei poſſeſſori dñs de pe
cūlio nō teneṫ. h. d. ſa eſt ibi nec tñ. iij. ibi ſuus aūt. ¶ No.
ibi vt oī mō ⁊c. q̄ iſta dictio de ſui nā ſignificat vt qui eſt ob-
ligatus ſit obligat⁹ plene. i. ciuilr̄ ⁊ nāliter ⁊ cū effcū. ¶ No.
ſo in v̄bo nec tñ q̄ ꝯ̄trioꝝ nō eſt eadē diſpō qñ in eis eſt diuer
ſa rō vel nō eadē. facit optīe ad no. ꝑ glo. in cle. cū ad repulſio
nē de app. ⁊ ad ea que ponit bal. in. l. p̄ſes quaſi āſertā. C. quō
⁊ qñ iud. idē dicimus in cōnexis ſeu correlatiuis. l. multū iter-
eſt. ⁊ ibi ꝑ bar. s̄. e. ¶ Tertio no. in v̄. quēadmodū ⁊c. regulā
que poniṫ in. l. ⁊ ſi quis. §. reglr̄. s̄. de vſufru. q̄ ex cā illa non
poſſū ego obligari alteri ex qua ſtipulator ſtipulando a tertio
acquiret mihi. ⁊ eſt rō rōis ſm moder. h̄ q̄ ſi ego poſſem obli
gari in iſto caſu ſtipulāti illa obligatio acquirereṫ mihi ipſi in
cōtinēti. ⁊ ſic idē eſſet debitor ⁊ creditor qō eſt īpoſſibile. vt. l.
ij. ff. de ſtip. ſeruo. ⁊ iſta rō excludit obligatōeȝ ciuilē nō autēȝ
obligationē nālēȝ q̄ me ꝓmittente ita acquiriṫ ſeruo qō nō re
tanſferṫ in me incōtinēti q̄ dñs pōt obligari nāliter ſeruo. ita

declarat bar. ⁊ referunt hic moder. in. l. ſi frater a fratre. ff. de
condi. inde. ¶ In glo. poſita ſuper v̄erbo actio ibi niſi dedu
catur ⁊c. hec prima ſolutio ſȝ ang. eſt forte melior q̄ ſcōa. ſed
ego nō video quō poſſit eſſe melior attenta ratione aſſignata
in lr̄a ſi. n. nō vȝ ꝓmiſſio fcā vſufructuario vel dño putatiuo
q̄ quo ad hūc actū ipſi videnṫ eē dñi quādo ſuus ꝓmittit oc
caſione rei ꝑtinētis ad ipſos, vel ꝑꝑ oꝑas ſuas ergo vr̄ q̄ nul
lo mō valeat ꝓmiſſio. q̄ ſuus nō pōt obligari dño. ſed pōt di
ci ſaluādo iſtā ſol'onē q̄ habenṫ ꝓ dominis reſpcū peculij ip
ſius ſui q̄ reperiṫ penes ipſos. ſȝ vltra peculiū nō habenṫ ꝓ
dominis. ⁊ pōdera tex. duȝ dicit q̄ quo ad hoc iſti intelligūṫ
eſſe dñi q̄ ꝑ hoc apparet q̄ ille qui ē talis nō ſimplr̄ ſed ſm
quid. i. quo ad aliquē effcm̄ non dr̄ ꝓprie talis ſed ficte hoc. n.
ſignificat verbū intelligiṫ h̄ poſitū. ꝓ qua cōcl'one uide tex. ⁊
qō ibi ponit bal. in. l. cū ex orone. ff. de excu. tu. ⁊ tex. cū glo. ⁊
ibi ēt per bal. in. l. ij. C. de iure ānu. aureo. ¶ Scōa ſol'o po-
ſita in iſta glo. ē aliqualr̄ obſcura. nā ſi intelligas eā ꝓut uer-
ba ſonant vr̄ facere dr̄iam inter obligatōem q̄ ſurgit ex ſtipl'o
ne ⁊ illā que ſurgit ex alio ꝯ̄ctu ēt ſi alius ꝯ̄ctus fiat ex cā rei
ꝑtinentis ad iſtos ā quib⁹ h̄ in tex. vel occaſiōe oꝑaꝝ ſui. ſed
iſte intellectus nō ē bonus q̄ eadē rō eēt in alijs ꝯ̄ctibus que
in ſtipl'one attenta rōe lr̄e. q̄ cū iſti hñtur loco dñi nulla obli
gatio ciuilis pōt eē inter dñm ⁊ ſuuȝ ut tradiṫ in. l. frater a fr̄e
ff. ā cōdi. inde. eſt ergo intelligēda glo. q̄ ex ꝯ̄ctibus ꝓcedēti
bus ex alia cā puta occaſione rei ꝑtinētis ad illos uel operaꝝ
ſui ſuus ꝓmittēs obligaret dñm de peculio ⁊ tūc eſſet idē in
ſtipl'one qō in alijs ꝯ̄ctibus qñ iterponereṫ ex alia cā q̄ ex p̄-
dictis q̄ quo ad alias cās iſti nō hñtur ꝓ dominis.

Decem hodie. Tp̄s p̄ſens exp̄ſſum in ſti-
pulatōe nō facit diē que ob
ligatōem ſuſpēdat ſicut alia tp̄a in ea exp̄ſſa. h. d. ſa ibi nec vi
deri. tertia ibi in ꝓpoſito. n. ¶ No. p̄io q̄ regulr̄ qñ dies vl'
tp̄s apponiṫ in ſtipl'one totus termin⁹ dȝ eē trāſactus anteq̄
poſſet agi vt. l. eū qui calēdis. §. fi. ⁊. l. ſe. s̄. eo. ⁊ ibi hoc plene
tractaṫ per bar. ¶ No. ſo ſinglr̄ ⁊ tene menti q̄ tp̄s exp̄ſſuȝ
in ſtipl'one qō pōt videri exp̄ſſum cā differende obligatōis ⁊
cā demōſtratōis dūtaxat in dubio vr̄ exp̄ſſum cā demōſtratio
nis qō vr̄ mirabile do. Pau. de ca. q̄ ſic accipiēdo iſta exp̄ſ-
ſio reddiṫ ſuꝑflua ⁊ nihil oꝑabiṫ. ſȝ accipiēdo q̄ ſuſpēdat diſ
pōem vſq̄ȝ in finē termi exp̄ſſi operabiṫ aliquid ergo illa iter
pretatio dȝ aſſumi vt. l. ſi qñ. in prin. ff. de le. i. ⁊. l. ſi ſtipulatus
ā vſur. Cōfirmaṫ iſta obiectio ꝑ tex. in. l. eū qui calēdis ver.
plane. s̄. e. vbi ad hoc vt ſtipl'o aliquid cōtineat pluſ q̄ ſi nul-
lum tp̄s eēt exp̄ſſum ꝓmiſſio fcā in calēdis intelligiṫ non de
p̄ſentibus que erāt tunc ſed de futuris. ſed ad iſta ē dicenduȝ
vltra ip̄m q̄ hoc oꝑaṫ hic exp̄ſſio fcā per eū modū per quē i-
eſt que hȝ hāc nām vt nihil ſoleat operari vltra id qō ineſt vt
l. ſi decē cuȝ petiero. ⁊ ibi no. s̄. e. ⁊. l. iij. cum mā. ff. de lega. i.
Non ob. tex. in ver. plane q̄ ibi exp̄ſſio nō erat fcā oīo ꝑ eū
modū ꝑ quem ierat ſȝ erat ibi poſitū verbū ābiguum q̄ pote-
rat īterpretari ita vt exp̄ſſio videreṫ fcā de alio q̄ de eo q̄ in-
erat verbū. n. calēde ē ambiguū ⁊ pōt ſignificare p̄ſentes ⁊ fu
turas. alibi ēt repitur vt diſpō ſit vberior ꝑꝑ verbū qō pōt vi
deri appoſitū cā limitatōis diſpōnis ⁊ cā demōſtratiōis ma-
gis aſſumiṫ ꝓ demōſtratōe q̄ ꝓ limitatōe. vt ē caſus in. c. ray
nutius extra de teſti. de cuius intellectu ponit bar. in. l. cētu-
rio. in. iij. q. prin. ff. de vulga. ⁊ pup. facit ēt qō ipſe no. in. iiij.
q. prin. in ver. quero vtꝝ p̄dcā dum allegat. l. creditor. §. pe. ff.
de libe. le. qō dcm̄ adducit. d. pau. ¶ Extra glo. ꝓ intellectu
lr̄e debes ſcire q̄ bar. hic quē ēt moder. nō reprobāt imo ſe-
quiṫ exp̄ſſe pau. de ca. in ſi. cōmenti intelligit iſtū tex. hoc mō
vȝ q̄ iſtud verbū hodie poſitū in lr̄a referaṫ ad verbū ſpōdes
nō ad verbuȝ daṫ. ⁊ ſit ſenſus q̄ hodie ꝓmittis mihi dare. x.
hoc ē in iſto die facis ꝓmiſſionē de dādo. x. ⁊ iſta ē cā. ſm eū
ꝑꝑ quā pōt fieri petitio añ lapſum diei q̄ dies nō ē oppoſita
datōi ⁊ ſol'oni ſed actui ipſius ꝓmiſſiōis. vñ ſi ſtipl'o fuiſſet
ita cōcepta. ꝓmittis mihi dare. x. que hodie ſolues ſeu ⁊ ho-
die ſoluere tūc nō poſſet peti q̄titas in ſtipl'one deducta niſi
finito die. ſed iſta ſua expō multiplr̄ nō vr̄ vera. ⁊ p̄io ꝯ̄ ipſaȝ
adduco tex. in. l. talis ſcriptura. §. q̄ ſi forte. ff. de leg. i. vbi dr̄
q̄ ſi teſtator legauit centuȝ p̄ſentia. ⁊ poſtea in fine teſti dixit
q̄ legata quibus nō adiecerat dieȝ volebat p̄ſtari ānuа bina
trina die iſta cl'a non refereṫ ad legata que teſtōr legauit p̄ſen
tia. ⁊ tñ in ver. q̄uis adiungiṫ q̄ q̄tum ad vim ⁊ effcm̄ legati

iſta

ista cla e suppnacta. Ex quo tex. elicit duplex coclusio ꝯ pmis sa. Prima e q illa verba no referunt ad actu legadi seu pmit tendi vt dicit bar. q si ad illu refererent ergo pstatio legati si hret diem adiectaz ꝛ sic deberet anua bina trina die q est ꝯ illu tex. Scda pclo que infert in ver. quis est q quauis des pns sit adiecta pstatoi non tn aliud est q legatu simplr factuz nec mutat eius virtute. Si tn velles defendere positione bar. hres dicere q ibi no fuit expssus certus termin⁹ sed fuit dcm q legatu pstaretur in psenti secus si eet expssa dies pns ꝛ certus termin⁹ ꝛ limitatus. h tn rnsio est ꝯ mentem illius lre q v ba ibi posita die videri pbant adiectam legato. ¶ Preterea lz expssio tpis pntis sit supflua q nihil iducit de nouo est tn declaratio ut hic dicit iurisco. que ꝛ si non sit necessaria fit ad cautela vt manifesti⁹ sit q stipulator voluit deberi pecuniam incotineti lz q ille qui hodie pmittit exprimat se hodie pmittere hoc vz ridiculu cu ex na ipsius act⁹ euidenter costet quilibet. n. actus limitat tpe ꝛ loco hoc ipso q fit q de qo fit o nouo est in tpe sicut declarat bar. in auten. at qui sel. C. de pba. ¶ Preterea sicut pditio expssa in stipulatioe q tacite inerat no facit ea minus pura q eet si fuisset fca simplr vt. l. si decez cu petiero. s. e. ita dies q tacite inerat expssa no vz suspedere dispoem ꝛ hoc est q vult dicere iurisco. sed q pns ofidat esse rnsum. ang. aut qui vz sequi aliu intellectu que ego sequor vz q dies fuerit adiecta solutioi dicit hic valde no. q quis ista dies nil operur quo ad effcm exigedi id qo venit in stipulatoe qntum tn ad effcm extrinsecu no respiciete exactoem rei stipulate sed aliqd aliud interesse ista dies no videbit expssa ca demostratois sed ca suspesiois. ad hoc adducit tex. in. l. talis scriptura. §. quis pallegata vbi dispo ista dz hre die quo ad hoc vt no copreheda sub cla in fine posita q faciebat exactioem legati longiore. Et io infert notabilr q si in casu. l. nre fuisset adiecta pena. pena no comitteret nisi trasacta tota die ꝛ non posset purgari mora post trasitu diei. iuxta ea que hntur in. l. si insula. s. e. lz istud dcm no plz hic dno pau. o ca. qn tenerem⁹ intellectu bar. q vbu hodie referat ad actu pmittedi q tunc ad actu solutois nullo mo est adiecta dies sed si vbum hodie eet adiectu pstatoi tunc pcederet dcm ang. no p roem sua sed q fm bar. vt. s. dixi dies tuc no videret adiecta ca demostrationis nec eet supflua quo ad ipsa obligatoem principale imo suspederet ea vsqz ad fi. diei. Mihi aut istud dcm vz dubiuz q qn stipulatio incipit a pcedeti couetione pena no comittit nisi ex mora. vt. l. si penu. ff. qn dies le. ce. ꝛ. l. i. ff. de penu leg. si ergo debitor pot costitui in mora ante die finita puta si iter pellatus dixisset nolo soluere q comittat mora ꝛ no comittatur pena ex qua pena solet comitti no vz coueniens. vn sup hoc est cogitadu. Jo. tn de imo. h sequit ista dca ang. Querit etia hic bar. de tali qoe iudex citauit pte hoc mo copareas hodie cora me ad audiedu sniaz. deinde in pria hora iuris tulit sniaz no expectata vltia hora diei sicut dz expectari qn quis citat ad certa die vetura. vt in. c. cosuluit ex de offi. dele. ꝛ in aute. de iudi. §. sedebut ꝛ p glo. insti. de v. obli. §. ois querit vtz ista snia valeat. Sup quo ipe refert quenda doc. suu dixisse q sic p istu tex. sed ad ista. l. ipse rndet fm intellectu suu ꝛ bn si itellectus suus eet verus. sed q no placuit mihi. s. io rndeo aliter ꝛ dico q io pot peti h pecunia qualibet pte diei q fuit expssuz in stipulatoe tps pns qo tacite inerat. vn intelligit eo mo expssum quo erat tacite in dispoe simplici p iura supius allegata. sed in simplici stipulatoe qualibz pte illius diei quo erat interposita stipulatio potuisset peti pecunia ergo ide erit si hoc tps fuit expssum. Sz citatio de sui na simplr facta no hz q quis dz coparere in die qua est citatus. ergo illa dies expssa hebit vim dilatois suspesiue sicut ꝛ alia tpa vt hic dz in tex. Ipse aut bar. dicit q ista vba iudicis pnt itelligi dupliciter. vno mo vt sensus sit iste cito te hodie vt copareas ꝛ sic verbu hodie refert ad actuz citadi no ad actu coparitois. ꝛ sic intelligedo fm euz citato essz nulla. q repiret facta sine termino vt. l. aut qui alr. ff. qd vi aut cla. vt ergo intelligamus verba iudicis eo mo per que citatio valeat sicut in dubio debet intelligi vt. l. ꝛ puto. in prin. ff. fa. herc. ꝛ. l. sed ꝛ si possessori. §. ite si iurauero. ff. de iureiur. dicemus q verbu referat ad actu coparitois ꝛ sic videatur assignatus terminus ad coparendu illa die. ꝛ ideo iudex non poterit expedire actu nisi in fi. diei fm eum. ¶ Ex ista doctrina bar. sic declarata elicit in effectu triplex coclusio. Pria est q citatio de iure no pot fieri sine termino. Secunda qo qn alicui est assignata p termino certa dies in citatoe iudex dz expectare vsqz ad fine diei. i. vsqz ad tenebras exclusiue vt in. c. cosuluit o offi. dle. ꝛ in aute. o iudi. §. sedebut ita q no poterit pnuciare pria hora iuridica illius diei sed dz q expectet vltimaz. Tertia coclusio q in extrema hora iuridica illius diei pot pnuciaz lz dies totalr adhuc no sit elapsus. Prima conclo fuit originalr petri quez refert Cy. in. l. dies festos. C. de fer. vbi dixit q citatio fca sine termino no vz. p quo alleg. hic ange. tex. in. l. ij. C. vbi in re acto. ꝛ in. l. fi. C. o iure domi. ipe. ꝛ ibi hoc tetigit bal. ¶ Sed ꝯ istaz opi. vz casus in terminis in. c. cu parati in fi. extra de ap. vbi vz citatio fca a sede aplica pe absente sine aliqua expssione termini. ꝛ idez pbat in. c. cu dilecti circa mediu extra de dolo ꝛ cotu. vbi tex. dicit q si aliquis est citatus ad certa diem ꝛ in illa die no possit coparere tenet coparere alia die q duo vident ee pcepta. vnu ut coparear certa die aliud ut coparear simplr si illa die no pot coparere. ꝛ sic pz q citatio fca sine termio vz. ꝛ hac coclusione sequit Guil. in spec. ꝛ ibi Jo. an. in addi. in ti. de cita. §. sequit uer. quid si no pfixerit eadem opi. appobat Jo. and. p dca iura. ꝛ sequit ibi anto. o bu. in. c. fi. extra o ferijs. idem lz do. abb. moder. in d. c. cu parati p pdca iura. ide dicit glo. in monitioe canonica que dz pcedere excoicatoem. v. q. i. c. quida hanc et opi. sequitur Jo. o imo. in. l. qui an calédas. s. e. qo et ibi sequit Bal. Ex quo infert nobilr in. l. ij. ff. o in ius vo. q q o eentia citatois no e termin⁹ pot citari aliquis ut coparear incotinenti. ꝛ hoc importat citatio simpliciter fca sine termio bz Jo. an. ꝛ docto. in locis palle. q intelligit fca q quis coparear q primuz pot intelligedo discrete. l. qo ratum. ꝛ. l. dicimus. ff. o solu. ꝛ p hoc poderat ibi bal. illu tex. qui optie facit ipse tn Bal. in. l. si ea circa prima col. C. qui accu. no pos. in pria lec. sequit opi. bar. hic ꝛ Pe. ang. aut in ista ma varie locutus est. na hic distinguit aut querit vtz ista citatio valeat quo ad hoc vt iudex possit mulctare no coparente ꝛ vz. ꝛ ita dicit obseruare assessores ꝛ practicari aut querit tuc vtz valeat quo ad pcedendu ad instantia ptis in iudicio ꝛ ad part vtilitate ꝛ non vz. ꝛ ita intelligunt iura supius allegata p ista pte. sed ista distinctio vz cofundi expsse p. d. c. cuz dilecti. s. allegatu ꝛ et p tex. in. c. cu parati in fi. in quibus vz citatio quo ad effectu pcedendi i ca lz sit fca sine termino. vn ipse ide ange. alibi multu diffuse vz in. l. i. §. h stiplo. ff. si cui plus q p. l. fal. in tractatu de inuetario ipse distinguit q aut quis citat ad vnu actum pticulare ꝛ tuc nuq citatio vz sine termio. aut citat gnalr ad pcededuz in ca exemplu in aute. qui semel. C. quo ꝛ qn ind. ꝛ. l. no ignorat. C. qui accu. no pos. qo qn possit fieri plene tradut moder. in. l. qui an caledas. s. eo. ꝛ in. c. cosuluit de offi. dele. ꝛ tuc vz citatio fca sine termio. ꝛ ista dria vz euadere illas duas decretales allegatas q ibi fuit citatus quis simplr ad cam ꝛ no ad certu actu. sed vz cofundi p tex. in. l. ij. C. vbi in re ac. vbi citatio fit de dno q eueniat ad suscipiendu iudiciuz ꝛ sic ad cam agenda ꝛ tn ibi mandat statui certus termin⁹. Preterea ego no video bona roem drie inter istos casus q ille qui citat generalr ad cam ita vz debere ee certus qn dz coparere ad iniciadum pcessuz in ea sicut ille qui citat ad certu actuz. vn ista ma reddit multu dubia quia iura ciuilia vident discordare a canonibus. vt pz ex. ll. ꝛ decretalibus. s. alle. Tutius tn vz tenere opi. cano. q iura allegata p eos male pnt euadi. ¶ Ad tex. aut in. l. ij. ꝛ. l. fi. pallegata pot dici q illo e magis de cosilio q de pcepto sicut dicimus in. l. sepe. ff. o offi. psi. xi. q. iij. c. rogo. in glo. ꝛ in cle. exiui circa mediu de ver. sig. in quibus concludit q aliqn uerba q de sui na importat necessitate iterpretant vt sint de cosilio pp subiecta mam. no ob. tex. i. l. aut qui alr. in prin. que allegat bar. ibi q ibi loquitur in actu extraiudiciali ptis in quo si no exprimit certu tps aduersarius e incertus qn actus fieri debeat nos aut loquimur in citatioe iudiciali in qua iudex qui citat psumit diligens ꝛ q primu reus coparuerit esse pcessuz in ca. ꝛ io reus vz citatus vt q primu pot coparear. ita rndit Jo. de imo. in. d. l. qui an caledas. cui⁹ responsio coprobat ex his que tradit bar. in vlti. col. in. l. dani §. sabini. ff. o da. i. fe. du vult q i officiali publico non psumat negligetia nisi post iterpellatoez. potes et dicere ad. d. l. ij. ꝛ fi. s. allatas q ille pcedut i suis casib⁹ spalibus. na in. l. fi. impetratur dniu pignoris a pricipe p creditore qo o nouo cocedit p illa. l. vnd no est mir si iducedo aliquid noui i fauore creditoris iducat et aliquid noui ꝛ spale i fauore dbitoris arg. l. fi. C.

de fruc. ⁊ lit. expen. ⁊ silr in. l. ij. inducitur vnū spāle ꝙ cōuētꝰ
possit euitare iudiciū noīando aliū lꝫ ipse rē detineat. nā de iu
re veteri cōpetebat rei vēdicatio ɔ̃ simplicē detentorē ⁊ coge-
batur subire iudiciū vt. l. offm̄. ⁊ ibi no. ff. de rei vē. vt ergo cō
uentus cogat ipse cōparere in iudicio ɔ̃ regulas iuris nō est
mirū si requirit solēnior citatio. Tex. tn̄ in cle. i. de iudi. vž ꝓ
bare ꝙ in citatōibus que fiunt ꝑ edcm̄ semꝑ solet terminꝰ ap
poni. vnde saltē de cōsuetudine in illo genere citatōis nō vide
retur ꝟuandū saltē in curia vbi tal' cōsuetudo esse dž in tali cle.
¶ Circa scdaꝫ ɔcl'onē debes scire ꝙ q̄uis in ꝓcedēdo iudi
cialiter ille cui dies assignat ꝓ termino hēat totā diē ita ꝙ so
lum in fine diei vel die postea sequēti actus possit fieri vt i. c.
cōsuluit de offi. dele. ⁊ tꝫ bar. in. l. si finita. §. iul. ff. ð dā. infec.
⁊ bal. i. l. i. ⁊. l. si ut ꝓponis la ꝟa. C. quō ⁊ qn̄ iu. in alijs actibꝰ
qui citat ꝓ certa die vž citatus ꝓ illa hora in q̄ actus solet ex-
pediri vn̄ si solet expediri i vna hora diei dūtaxat in illa hora
poterit fieri actꝰ lꝫ nōdū venerit finis diei. ita no. Inno. in. c.
cū nobis oliꝫ de ele. ⁊ bal. hic ⁊ ang. qui ēt allegat ista dcā i. l.
diuꝰ. š. de in integ. resti. vn̄ si electio cōsueuit celebrari an̄ prā
diū in hora misse sufficiat expectare citatū usqꝫ ad illud tp̄s ⁊
idē eēt in iudicijs si iudex esset solitꝰ sedere sel' in die ð mane
⁊ nō de sero. qꝛ eēt eadē rō tunc ⁊ ad materiā vide qđ no. bar.
in. l. si litē. §. fi. ff. vi aut clā. ⁊ bal. in. l. i. C. quō ⁊ qn̄ iud. Ter-
tia ɔcl'o est ꝓbata ex p̄missis ⁊ ex superius allegatis vꝫ ꝙ i ex
trema pte diei iudex pōt ꝓcedere nec dꝫ expectare diē sequen
tē. Utrū aūt in citatōe requirat locus vbi quis dꝫ cōparere vi
de plene ꝑ bar. in. l. si vt ꝓponis la. ij. C. quō ⁊ qn̄ iud. Dicit
ēt h bal. ⁊ ang. in. l. diuus p̄alle. ꝙ qn̄ ille fuit citatꝰ ad aliqueꝫ
actū qui nō debebat citari ille nō est expectādus. allegat In-
no. in. c. qꝛ ꝓpter ⁊ in. c. cū inter de electōe qđ declara vt ibi ꝑ
Ioā. an. Utrū aūt qn̄ est appositus terminus in citatiōe am
bo cōparuerunt in termino. ⁊ tn̄ iudex in illo die nō expedi-
uit actū nec die sequēti possit actus expediri sine noua citatōe
remittit hic ang. ad no. per Inno. in. c. calūniam extra de pe-
nis. ⁊ in. c. cōstitutus extra de procura.

Decem. In obligatōne rē dari succedit obligatio
ad interesse cū datio est alteri faciēda ꝙ sti
pulāti secus si ipi stipulatori. h. d. ꝟa ibi finge mea iteresse ⁊c.
¶ No. prio ꝙ in obligatōe ad rē dari succedit obligatio ad
interesse qn̄ in ea interesse est cōsiderabile sicut in ꝓmissione
facti qđ sꝑ est qn̄ est dandū tertio idē est qn̄ eēt dādū stipulato
ri sed reuocabilr vt est casus in. l. si penā. ⁊ ibi hoc ðclarat bar.
š. e. ¶ Scdo no. ꝙ regula posita in. l. vbi aūt. §. qui illud aut
illud. š. e. vꝫ ꝙ qn̄ electio in alternatiua ptinꝫ ad creditorē tūc
obligatio dž eē certa ⁊ certū cōtinere nō hꝫ locū qn̄ in vno ex
his que veniūt in alternatiua nō cōtinet de se aliquid certuꝫ.
sed qn̄ in vtraqꝫ pte alternatiue cōtinet id qđ est certū sui nā.
¶ Tertio no. ⁊ sꝑ tene mēti ꝙ qn̄ aliquid est dandū qđ nō re
cipit iteresse intrinsecū sicut pecunia tūc cōsiderat in eo inter
esse extrinsecū vt h. ⁊. l. nūmis. ff. de lit. iur. ⁊ est optimus tex.
in. l. iij. §. fi. ⁊ pe. ff. de eo qđ cer. loc. ¶ In glo. vltia ibi post
stipulationē. iđ dicit glo. ꝙ pena fuit ꝓmissa post stipl'onē. qꝛ
si tpe stipulatōis iam fuisset ꝓmissa interesse iā eēt certū. ⁊ sic
nō diceret agi certi cōditōe ad incertū. ⁊ ex hac gl. no. hēs ꝟꝫ
Io. de imo. ꝙ si interesse sup̄ueniat post stipulationē illi qui
stipulat alteri dari cōualidat stipulatio intellige qn̄ v̄ba ꝓmis
soria sunt collata in ꝑsona stipulātis. v̄bigr̄a ꝓmittis mihi da
re titio cētū. ita tenēt cōiter in. l. i. ff. de pac. ⁊. l. stipulatio ista.
§. alteri. š. e. Sꝫ ꝑ p̄dicta non vž tolli obiectio que pōt fieri ɔ̃
istū tex. Dicit eni iuriscōsultus ꝙ agetur certi ɔditōe ad inter
esse. sed lꝫ interesse eēt incertū tpe stipulatōis ex quo pena nō
dum erat ꝓmissa. tpe tn̄ actionis exercēde cū iam pena eēt ꝓ
missa vž esse certū ⁊ sic non vž verū ꝙ agatur ad incertū vnde
potes dicere alr vꝫ ꝙ lꝫ casualiter cōtingat aliqn̄ interesse esse
certū qꝛ tn̄ ðclaratio iteresse ptinet ad iudicē ut in. §. curare in
sti. de actio. ꝓ tanto dicet incertū qꝛ adhuc nō est declaratuꝫ ꝑ
iudicē lꝫ sit certū in se ⁊ quo ad stipulatorē. Iteꝫ dicet incertū
qꝛ nō est certū quo ad ipsuꝫ ꝓmissorē p̄terea respectu expensa
ruꝫ quas forte facturꝰ erit creditor vel alterius iteresse qđ pōt
cōtingere possꝫ ēt istud interesse dici incertū. Sꝫ pria rn̄sio ma
gis plꝫ qꝛ iuriscō. h vž soluꝫ hr̄e respectuꝫ ad penaꝫ. ¶ Extra
gl. adde dictis bar. h inquātū dicit rn̄dendo ad. l. si sterilis. §.
cū per venditoreꝫ. ff. de act. ēp. ꝙ ideo h venit interesse extrin
secum qꝛ debebat pecunia in qua interesse intrinsecum non
cadit vt. l. nūmis. ff. de in lit. iur. nam licet ista solutio sit vera
in se qꝛ ꝓbat exp̄sse in. l. iij. §. pe. ff. de eo qđ cer. lo. tn̄ nō ē ne
cessaria ad casuꝫ nr̄m vt elegāter dicit hic Rapha. cu. ⁊ bene
qꝛ qn̄ quis stipulat dari alteri semꝑ ad cōcedendā actiōeꝫ sti-
pulatori ɔsiderat iteresse extrinsecū. vt ē casus clarus in. l. sti-
pulatio ista. §. si quis insulā. š. eo. ti. ⁊ ē rō manifesta qꝛ respe
ctu iteresse intrinseci actio nūq̄ cōpeteret stipulatori qꝛ inter-
esse intrinsecū est applicandū illi cui quis stipulat vn̄ respcū
illius interesse nihil interesset stipulatoris. ⁊ iđ nunq̄ cōcede
ret sibi actio. Adde ēt ad dcā moder. inquātum querūt ad itel
lectū huius. §. vtꝝ iste tertius h possit dicit adiectꝰ. nā. d. Ra
pha. credit ꝙ nō ex eo qꝛ stipulator posuit hoc ī volūtate sua
vtꝝ illi daret ꝙ ē ɔ̃ nām adiecti. vt. l. aliud in fi. j. de solu. pōt
enim solui adiecto ēt inuito stipulatore vt ibi dž si aūt ista ver
ba nō eēnt apposita eēt adiectus ꝑ. l. cū qui ita. §. i. š. e. sed. d.
pau. h vž rep̄hendere istud dcm̄ dicēs ꝙ ꝑꝑ hoc nō videt cur
iste nō eēt adiectus dicit tn̄ ꝙ si sol'o fuissꝫ faciēda huic tertio
irreuocabilr quia forte stipulator erat debitor suus tūc iste nō
posset dici adiectus quia ɔ̃ adiectū pōt agi ad repetendū pecu
niā actōe mandati vel neg. ge. ꝟm euꝫ alleg. tex. ⁊ ꝙ ibi ponit
bar. in. l. iul. in prin. j. e. ¶ Tu aūt potes dicere ad intellectū
hr̄e ꝙ nec ex rōe do. Raph. nec ēt ex rōe pau. impedit in casu
nr̄o quin iste possit eē adiectus. nā intelligā ꝙ sit adiectꝰ post
q̄ creditor declarauerit sibi velle solui. nec poterit variare si-
cut in electōe reꝝ vt vidisti in. l. si stipulatus sim. š. e. qꝛ cum
ex electōe sit quesituꝫ ius tertio īpossibilis erit variatio in eiꝰ
p̄iudiciū vt. l. si post mortē. §. fi. ⁊ qđ ibi no. ff. de bo. pos. ɔ̃ta.
⁊ ēt ꝑꝑ nām stipl'onis que cōfert in ꝑsonā adiecti. Scda auteꝫ
rō. d. pau. minus obstat qꝛ cū adiectus sit filis ꝓcuratori vt pꝫ
in. l. si cū cornelius. ⁊ ibi ꝑ bar. j. de solu. ⁊. l. cū quis. in prin.
ff. eo. ti. sicut aliquis pōt cōstituere ꝓcuratorē in rē suā vt. l. il
lam cum mā. C. de do. ⁊. l. i. ⁊ ibi ꝑ bar. de act. ⁊ ob. cū multis
alijs ita poterat facere adiectū in reꝫ suā.

Illi clausula. Doc. moder. hic in-
ducūt istā māꝫ ad. q.
qn̄ testator legat centū fr̄ibus. ⁊ priori bibliā vtꝝ ad
legatū fcm̄ de illa q̄titate oībus fr̄ibus admittat ēt
prior quā. q. format originalr Cy. referēs dcā pe. in. l. cuꝫ qđ
C. de le. ⁊ ibi distinguit ꝙ aut p̄cedit legatū fcm̄ spālr priori.
⁊ sequit legatum gnāliter factū fr̄ibus. ⁊ tunc prior nō cōcur-
rit in illo generali legato ꝑ regulā hic positā. ⁊. l. stipl'ones. š.
e. aut p̄cedit legatū generis. ⁊ tūc prior cōcurrit ad istđ legatū
vltra legatū simplr sibi fcm̄ per. l. titia. §. qui marco. ff. ð ānu.
le. ⁊ ꝑ. l. quartā. ff. de stipu. ser. ⁊ hāc opi. sequit bar. vbiqꝫ v̄ꝫ i
d. §. qui marco. ⁊ in. d. l. quesitū. §. si quis fundū in. ij. col. ff. de
fun. instru. ⁊. d. l. iiij. de sti. ser. sed Ioā. de imo. in. l. coheredi
§. qui p̄rem. ff. de vulg. ⁊ pu. vž variare aliqualr suꝑ hoc arti.
Et prio arguit ꝙ ēt si p̄cedat spēs. ⁊ sequat genus vtrūqꝫ lega
tū debeat. qꝛ non pōt assignari diuersa rō cur debeat i casu cō
uerso. ⁊ nō in isto ꝓ hoc adducit ipse tex. in. d. l. iiij. ff. de stip.
ser. vbi ꝓbatur ꝟm hoc ꝙ vnus ⁊ idē admittit bis in eadem
dispōe qn̄ noīatio fcā de eo nō sit vniformiter qꝛ nominat in
genere ⁊ in spē. ⁊ cū in vtroqꝫ casu supradcō noīatio sit diffor
mis vž ꝙ hēat locū regula illius legis. ¶ Tu aūt ɔsidera ꝙ
dr̄ia que fit inter noīationē vniformē ⁊ difformē. fit ad hoc vt
si noīatio ē vniformis nō admittat quis nisi ad vnā ptē eius-
dem rei vt. l. cū qđ. §. i. C. de leg. secus si sit difformis ꝑ hanc
difformitatē nō inducit ꝙ de sui natura spēs nō deroget ge-
neri vt dicūt ista iura. Et tn̄ tenēdo hanc opi. cui prio vž inhe
rere in. d. §. qui p̄rem iste rn̄det ad ista iura ꝙ si cl'a generalis
hic refert ad specificata. tunc cl'a spālis nihil opaetur. ex quo
erat ꝓuisum ꝑ clausulā spālem. Sed istud ē minus restringe
re ista iura. nā ēt si cl'a spālis nō eēt ita plena vt cl'a gnālis. ni
hilominus videret standū regule que dicit ꝙ ꝓuisio spālis ex
cludit gnālem vt ꝓbatur in. d. §. qui p̄rem. Unde ipse idē in
eodem cōmento mutat sniam finalr. ⁊ vž simpliciter tenere ꝙ
siue p̄cedit cl'a general'. ⁊ sequat spālis siue eɔ̃ semꝑ spēs de-
roget generi. ⁊ legatū simplr fcm̄ tm̄ ðbeat ⁊ hoc dicit tenere
Dy. in regula generi ð re. iur. qđ ipse cōprobat duplici rōne.
Pria ē qꝛ nō vž eē rō dr̄ie cur dispō spālis sequēs nō limitet
gnālē sicut eɔ̃ cū p̄cedit dispō spāl' limitat gnālē. ¶ Scda rō
sua fūdat i. l. ꝟuo māumisso. ff. ð pecu. le. vbi pꝫ ꝙ sꝑ spēs ð-
rogat generi siue p̄cedat genꝰ siue sequat. ⁊ lꝫ bar. i. d. l. iiij. de
sti. ser. nitat rn̄dere ad illam legem ꝙ ibi loquitur de dispōne
que

que ē circa res nos āt loquimur de dispōe respiciente psonas.
Hec tamen rñsio fm eum nō vr̄ sufficiēs qr non pōt assigna
ri bona rō diuersitatꝭ inter vtrūqꝫ casum. vñ ipse vr̄ remanere
in hac cōcl'one ꝙ siue p̄cedat genus ⁊ sequat̄ spēs siue eꝫ p̄
cedat spēs ⁊ sequat̄ genus vnum tm̄ legatū debeat̄. l. legatum
simplr̄ fcm̄ priori ⁊ hoc dicit videri cōforme mēti testōris qui
ideo vr̄ simplr̄ puidisse priori qr nolebat eū venire in dispōe
gnāli. Et ad text. in. l. iiij. de sti. ser. rñdet ꝙ iō ibi puisio gnāl'
refert̄ ad eū cui spāliter erat puisum qr alr̄ nō poterat saluari
recta rō fmonis in cl'a gnāli erant. n. ibi duo dñi vni⁹ serui ⁊
stipulatus est fuus hoc mō pmittis dñis meis ⁊ titio quo ca
su si titi⁹ sub puisione gnāli non esset cōprehēsus non posset
vificari pluralis locutio qr nō remaneret nisi vn⁹ dñs cui fu⁹
vr̄ stipulatus ⁊ iō in illo casu spālr̄ inducit̄ ex quo alr̄ non pōt
saluari recta rō fmonis ꝙ puisio gnālis referatur ad psonaꝫ
spāliter nomiatā. Facit optie tex. lꝫ ipse nō alleget in. l. fi. ⁊ qꝺ
ibi p bar. ff. ad tre. Pro ista cōcl'one do tibi casuꝫ no. cū glo.
sua in. l. cū in testō. §. fi. ff. de her. insti. vbi glo. no. dicit ꝙ pui
sio gnālis refert̄ ad specificata qñ alr̄ non posset stare recta rō
fmonis ⁊ ita declarāt illā glo. ibi moder. Sꝫ ista rñsio cū reue
rētia est manifeste falsa qr in prio exēplo posito in. d. l. iiij. fu⁹
stipulat̄ sibi ⁊ titio. vñ salua rōe recti fmonis hic poterit nō vi
deri fcā relatio ad spāliter noiatū ⁊ fuus poterat videri eē sti
pulatus alteri dño. Preterea ibi exēplū de duobus dñis poni
tur in v̄. veluti. ad declaratōeꝫ p̄cedētꝭ rñsi exēpli cā. Vñ cuꝫ
pri⁹ dixerit simplr̄ ꝙ qui stipulat̄ dñis suis ⁊ titio vr̄ ēt in ser
mone gnāli titio dño stipulatus lꝫ postea ponat̄ exēplū illius
qui hꝫ duos dños illud exēplū nō restrīgit. l. vt. l. i. §. qꝺ vulgo
ff. de vi ⁊ vi ar. vnde ista sunt somnia vigilantiū cū reuerētia.
ad. §. qui marco. nō rñdet qꝺ tamē est p̄cipuū fundamētū tenē
tiū hāc opi. p quā. l. illā opi. in illo mēbro vꝫ cū p̄cedit genus
⁊ sequit̄ spēs tenuit archi. xij. q. vlt. c. qui Joānes. ⁊ sequitur
Jo. an. plixius hoc disputans in ti. de istru. edi. §. nūc v̄o ali
qua. v̄. lxvij. Preterea ad rōes quas adducit p hac pte pōt rñ
deri. Et prio dū dr̄ ꝙ nō vr̄ esse rō diuersitatꝭ siue p̄cedat ge
nus siue sequat̄ dico ꝙ pōt videri rō diuersitatꝭ qr qñ p̄cessit
dispō spālis cū iam sit pducta inesse pōt limitare dispōem se
quentē sed qñ sequit̄ ⁊ p̄cedit dispō generalis spālis dispō q̄
nōdū est tpe quo fit gnālis nō pōt limitare gnālē dispōnem ⁊
sic dispō generalis cū tpe quo fit nullū hꝫ obstaculū gnāliter i
telliget̄. Et p istā rōeꝫ dicere pꝫ ꝙ. l. fuo manumisso allegata
p eū nō obstat. Et aduerte qr. s̄. fuit aliquis error in referēdo
dcā do. Jo. dū rñdet ad. l. nostrā ⁊ ad al's. ll. si referēdo ergo
melius dcā sua nūc dicit ipse intēdo prie opi. a qua postea re
cessit ꝙ iō in. l. coheredi. §. qui patrē. de vul. ⁊ pu. dispō gnālis
nō refert̄ ad spālr̄ disposita qr si sic eēt dispō spālis nihil opa
retur. Sꝫ ista rñsio non vr̄ vera qr adhuc posset aliquid opari
dispō spālis vꝫ ꝙ illi duo inuicem substituti succederēt prius
vnus alteri p̄cedēti ⁊ vltio moriēti succederēt postea alijs ⁊ ipse
alijs. ¶ Preterea rō iuriscōsulti ibi nō fundat se in supflui
tate dispōnis sed qr fuit spālr̄ puisum per rl'am positā in legi
bus alle. Et dū ipse rñdet ad. l. istā ⁊ similes ꝙ nō hñt locum
qñ nomiatio de vna ⁊ eadeꝫ psona fit difformiter. Ista rñsio
vr̄ ridicula cū reuerētia qr sp nomiatio fcā spāliter ⁊ gnāliter
est difformis de eadē psona nisi forte intellexit alr̄ ut. j. dicā.
Preterea ut. s̄. dixi vniformitas ⁊ difformitas hñt dr̄iam in
hoc vtꝝ quis vocet̄ in eadē re ad pl'es ptes vel ad vnā ptē sꝫ
ista drīa non hꝫ hanc virtutē vt cl'a general' sequēs cōprehēdat
specificata. Ego. n. dicā ꝙ quādo p̄cedit spēs ⁊ sequit̄ gen⁹ si
censet̄ quis nomiatus bis difformiter sed solū semel nomia
tus in dispōe spāli. Mihi aūt omissa dispu. in. q. p̄posita vr̄
esse cōcludendū ꝙ siue gen⁹ p̄cedat siue spēs sp debeat̄ vtrū
qꝫ legatū tāq̄ sit duplex psona ut est i themate pposito qr bi
blia debet̄ priori ut p̄lato ⁊ aliud legatū ut simplici nā ⁊ p̄la
tus aliqñ cōtinet̄ appellatōe simplicis monachi seu fr̄is ut in
c. si. ⁊ ibi p doc. ex̄ de simo. ⁊ hoc vr̄ sentire bart. in. l. si cōsul.
ff. de adop. Et lꝫ ibi ipse ponat exēplū qñ p̄cedit gen⁹ ⁊ sequi
tur spēs tñ si uideas ex quib⁹ infert istā cōcl'oneꝫ satis pꝫ in d̄
terminatōe sua ꝙ idē sit dicēdū i cāu cōuerso illatio. n. sua ad
qōeꝫ sumit̄ qr prius dixerat qñ duo officia sūt cōpatibilia vn⁹
pōt gerere psonā duoꝝ ⁊ sic cēseri duplex psōa. ¶ Pro ista
cōcl'one adduco tex. in. l. sed ⁊ si p p̄toreꝫ. §. ait pretor. el. ij. ff.
ex qui. ca. ma. vbi pbatur ꝙ cl'a generalis p̄cedens concurrit
cū cl'a spāli sequēti qñ iste clausule respiciūt formalr̄ diuersas
psonas lꝫ effectus ⁊ dispositio sit eadeꝫ. Ita ēt intelligo text.
in. l. iiij. ff. de stip. ser. nam quando seruus stipulatur sibi vel
dominis suis stipulatur eis inquantū sunt domini quoruꝫ p
sonam ipse representat. Quādo aūt ipse stipulat̄ p nomē p
prium vni ex dñis stipulat̄ ei sub alia rōe. i. tanq̄ cuilibet nō
tanq̄ dño. ⁊ iō dñs admittit̄ ad duplicē ptem tanq̄ sustinens
duas psonas. ⁊ ista vr̄ fuisse mens ꝯhētium. Nec ob. si dicat̄
si vr̄ stipulari dño tanq̄ extraneo ergo p fuū nō acquirit̄ ipsi
dño spālr̄ noiato. Ad hoc rñdeo ꝙ intētio ptis bene potuit p
uidere dño tanq̄ extraneo quo ad hūc effectū vt videant̄ vo
luisse eū bis cōputari in stipu. sed nō potuerūt sub posita ista
volūtate auferre puisionē legis ad p̄iudiciū domini dispone
tis. vt ex stip. fui dño acquirat̄. Si vero psona spālr̄ nomina
ta nō rep̄sentat duas psonas. sicut ē in exēplo posito p Joā.
an. in loco alle. qñ legat̄ paupibus certi loci ⁊ aliquib⁹ ex eis
aliquid noiatim tūc vr̄ simplr̄ nō adhibita distinctōe ꝙ solum
spāle debeat̄. qr siue p̄cedat spālis cl'a siue sequat̄ silr̄ dꝫ limi
tare dispōem gnālē qꝺ pbo duabus rōibus. Pria ē qr oīa ca
pitula q̄ p̄cedunt ⁊ sequunt̄ in vna dispōe simul ⁊ semel vidē
tur disponi ⁊ fieri. i. in vltīa ꝯcl'one dispōis. Casus ē no. ⁊ ibi
ponit hoc bar. in. l. ꝯctus. C. de fi. instru. Et elegāter declarat
bal. repetendo dcā bar. in. l. quid ergo. §. pena grauior. in pe.
char. ff. d̄ his qui. no. infa. vr̄ igit̄ genus ⁊ spēs in effcū simul
induci. ergo vnū denegat alteri ex quo tpe quo vnū inducit̄ ⁊
aliud silr̄. Scōa rō sumit̄ ex mente testōris qr dato ꝙ inter di
uersa capl'a eiusdeꝫ dispōis eēt dare prius ⁊ posteri⁹. tñ p hoc
non tollit̄ quin si dispō gnālis p̄cedit nō limitet̄ p dispōeꝫ ge
neralē postea sequēteꝫ quā testōr p̄sumit̄ tūc habuisse in mē
te. ex quo eam postea incōtinenti adiecit. i. qñ pfectā dispōeꝫ
sicut dicimus ꝙ q̄uis verba testōris ex suo significatu refe
rant se ad legata iam fcā extendunt̄ ēt ad faciēda ex mente te
statoris vt. l. talis scriptura. §. fi. ff. de leg. i. sicut ergo p̄sumit̄
testōr hr̄e respectū ad legata futura vt illa limitent̄ p suā dis
pōem. ita pōt videri haberi respectū ad limitatōeꝫ futurā quā
hꝫ in mente vt videat̄ restrinxisse dispōeꝫ gnālem. ex sequēti
bus. n. declarat̄ aīmus p̄cedens q̄lis p̄sumat̄ retro fuisse vt. l.
sꝫ iuli. §. pinde. ff. ad mace. Nō ob. tex. in. §. qui marco. qui si
bñ respiciat̄ ad thema ⁊ ad rñsionē factā cōsultatōi ille tex. hꝫ
aliū itellectuꝫ. p̄supponit̄. n. in tex. ꝙ illi marco testōr p̄stabat
in vita sua certa ānua p alimētis. Et querit̄ d̄inde vtꝝ ille cō
prehēdatur sub legato alimētoꝝ cū sibi spālr̄ aliquid fuerit le
gatū. cui rñdet iuriscōsultus dicēs ꝙ iuxta ea que erāt posita i
cōsultatōe legatū debet̄ i cōsultatōe aūt erat positū ꝙ alimēta
prestabant̄. Et idē pbat̄ in. l. alio. ff. de ali. ⁊ cib. le. a testato
re huic homini in vita. vñ ex illa cōsuetudine testōris colligit̄
p̄sumptio ꝙ silr̄ voluerit ⁊ alimēta prestari post mortē vt pro
batur in fili in. l. dñs sticho. §. testō. ff. d̄ pecu. le. ⁊ iō tacite pōt
inferri ex illo tex. ꝙ vbi nō cōcurrerēt oīa pposita in cōsulta
tōe non deberet̄ legatū generis. Et ad mām legis nr̄e vid̄ tex.
solēnem singl'eꝫ in. l. alūne. §. i. ff. d̄ ali. le. ⁊ qꝺ ponit bal. in. l.
totiens. C. fa. her. ⁊ i. l. si quis prioris. §. si qua. C. d̄ secū. nup.
vbi declarat qualiter dispositio legis generalis limitetur per
dispōem hominis spāleꝫ.

I ita stipulatus.

Cōditio in p̄sens nō est p
prie cōditio. h. d. Scōa ē ibi qm̄. Tertia ibi nec pla
cuit. ¶ No. prio ꝙ sicut cōditio in p̄teritū nō dr̄ p
prie cuius natura ē suspēdere dispōem in euētum futuꝝ. ita ēt
⁊ cōditio de p̄senti que aut vera ē. ⁊ statim dispō ē pura ⁊ nō
suspēsa aut falsa ē ⁊ statim ē nulla in ppetuū cōcor. tex. in. l. cū
in fo. in prin. ff. de iniu. testa. ⁊ i. l. cū ad pñs. ⁊ qꝺ ibi no. ff. si
cer. pe. ¶ Scōo no. ꝙ ista dictio ⁊ si maxie dr̄ dictio īplicati
ua implicās idē esse i casu aduerso vel diuerso. sicut dicit tex.
in. l. scire oꝫ. §. ⁊ si maxie. ff. de excu. tut. ¶ Tertio no. ꝙ qui
stipulat̄ pecuniā in spē cum adiectōe certi numeri p dictōem
si non pōt agere ex stipulatōe si sūma inueniat̄ minor. Utrū
autē uerba posita in tex. vꝫ cū stipulor hanc suā sūmam cētuꝫ
aureoꝝ hēant indubio hunc intellectū ut videat̄ stipulat⁹ si ē
cētuꝫ aureoꝝ declarabitur in glo. vl. ¶ In glo. vl. sup verbo
nulla ē ibi h̄ actū fuit alias nō valeret glo. ista exp̄sse vult ꝙ i
dubio si pmittitur sūma que ē in certo loco que demonstra
tur ad oculū ita ꝙ pmittitur vt spēs in dubio videatur actuꝫ.
vt si nō repiatur tanta sūma. nihilomin⁹ valeat stip. respectu
sūme que inuenitur ⁊ ita itelligit tex. h̄ allegatū p ꝯrio qui op

tĩme ꝓbat. Et hanc opi. sequit̃ Ja. de are. ⁊ bar. hic. Sʒ ang.
dicit ꝙ qñ stipulatio fit cũ demonstratõe ad oculũ ⁊ adiectõne
certi nũeri tũc indubio vʒ actũ ut ita demũ valeat stipulatio si
ille nũerus inueniat̃ ⁊ ita intelligit istũ tex. Si vͦ stipu. non
fiat cũ demõstratõe ad oculũ sed cũ expssione certi nũeri tunc
idubio videat̃ actũ ut stipulatio hacten⁹ valeat q̃tenus repitur
de illa sũma q̃ꝫ quis fuit stipulatus ẽt si fuerit eã stipulatus ut
corpus vel spẽm ⁊ ita itelligit tex. in. §. qui quiqʒ. Sʒ ista disti
ctio nõ plʒ Jo. de imo. qꝛ demõstratio ad oculũ nõ minuit v̇
tutẽ stip̾lonis sʒ potius facit ut valeat vbi al̾s nõ valeret ꝟʒ gl.
i. l. que extrisecus. §. fi. s̃. eo. vñ ipse distiguit al̾r ⁊ tertio ꝙ aut
stipulatio iterponit̃ ex cã onerosa ⁊ tũc si repitur minor sũma
expssa non vʒ stip̾lo qꝛ forte stipulator miorẽ sũmam nõ erat
stipulatur⁹ ita ꝓbat̃ in. l. si decẽ. ff. loc. ꝑ quã bart. ⁊ doc. i. l. i.
§. si stipulãti. s̃. eo. dicũt ꝙ qñ stipu. interponit̃ ex cã onerosa
in maiori sũma nõ est minor. Aut stipulatio iterponit̃ ex cã lu
cratiua ⁊ tũc i dubio videat̃ actũ ꝙ lʒ corpus qͦd deducit̃ in sti
pulatõe cõtineat minorẽ numeꝝ expresso tñ stipulatio valeat
in nũero miori qui repit̃ ⁊ ita loquit̃ tex. i. §. qui quiqʒ. ⁊ est cõ
munis snĩa ut vidisti ꝑ q̃ꝫ notabil̾r ãpliat̃. l. i. §. si stipulãti. s̃.
eo. vt dicam⁹ ꝙ non solũ vʒ stipulatio in miori sũmam qñ sti
pulator iterrogat de maiori ⁊ ꝓmissor ꝓmittit de miori sed ẽt
qͦd pecunia ꝓmittit̃ ut spẽs sub certo nũero ab vtraqʒ pte ⁊ re
perit̃ mior numer⁹ q̃ꝫ fuerit expssus in stipu. Ang. tñ i sua di/
stinctõe ifert ad determiatã. q. q̃ꝫ dicit terminasse. Ray. ꝺ for.
quẽ ipse sequit̃ vʒ ꝙ si aliquis ꝓmittat soluere capsolidũ snĩe
in qua aliquis ẽ ꝯdẽnatus in. cc. vel circa i quibus quis ẽ ꝯdẽ
natus ⁊ postea repiat̃ ꝙ snĩa ꝯtinet. cccc. adhuc tenebit̃ ꝓmit
tens soluere decimã vel capsolidũ. cc. qꝛ h̾ fuit expssus nũer⁹
sʒ nõ fcã demostratio ad oculũ. Sup̱ quo dcõ mnitũ istat Jo.
de imo. hic cõsiderãs tres casus nã aliqñ quis ꝓmittit solue/
re decimã snĩe ferẽde in. cc. ⁊ tunc sine dubio si ferat̃ in maio
ri quãtitate nõ obligabit̃ ꝓmissor qꝛ ꝓmissio sua fuit limita/
ta iuxta no. in. l. cẽtũ capue. ff. ꝺ eo qͦd cer. lo. ⁊. l. quero. in pri.
ff. loca. Si vero aliquis ꝓmisit soluere decimã ꝑ snĩa cõdẽna
toria lata in. cc. ⁊ tunc subdistinguit ꝙ aut nõ cõstat ꝓmissorẽ
sciuisse quid cõtineret̃ in snĩa ⁊ si repitur maior q̃titas exp̄s/
sa in ea vʒ fcã ꝓmissio ꝑ errorẽ qꝛ putabã ꝯtinere minus ⁊ cõ
tinebatur plus ⁊ iõ obstaret exceptõ agẽti. vt. l. sed ⁊ si quis. §.
fi. ff. si quis cau. Aut ꝓmissor sciebat id qͦd cõtinebatur in snĩa
⁊ forte posset ꝓcedere dcm̃ ray. vt ex quo refert se ad snĩaʒ quic
quid cõtinet̃ in snĩa videat̃ ꝓmissuʒ. ar. l. si ita scripsero. ff. de
cõdi. ⁊ de. ⁊. l. asse toto. de her. insti. Preterea ille qui ꝓmisit
cc. in quibus titius erat cõdẽnatus in snĩa vel decimã snĩe cõ/
tinent̃ cõdẽnatõeʒ ducẽtoꝝ recte vʒ ꝓmisisse ẽt si snĩa cõtine
at maiorẽ sũmã qꝛ si in maiori sũma inest minor respectu act⁹
snĩe vt dʒ in. l. diẽ ꝓferre. §. si plures. ff. de arbi. ⁊ in. c. i. de ar.
li. vi. ergo v̇a sunt v̇ba stipulatõis ꝙ inducẽt̃ erat fcã cõdẽna/
tio in snĩaʒ. vñ cũ v̇ba stipulatõis ẽt cõtinẽtis prẽ cõdẽnatiõis
possint v̇ificari ꝓprie nõ dʒ in stipulatõe subaudiri alia q̃titas
quia cũ sit stricti iuris omissuʒ in ea hʒ pro omisso. vt. l. quic/
quid astringẽde. s̃. e. ⁊. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. j. e.

X ea parte. Ex ꝓmissione qua ꝓmit
titur dolũ malũ abesse agi
tur certi cõditõe ad interesse vel sic ꝟm aliũ itellectũ
qui ꝓmittit facere instr̃m al̾s cautionẽ alicui ad sen
sum sapiẽtis tenet̃ ad iteresse si id nõ obꟍuat. h. d. ¶ No. ꝙ
stipulatio que cõtinet aliquid dolose nõ fieri vʒ cõtinere factũ
qͦd pʒ qꝛ succedit obligatio ad interesse. Et cũ dʒ in fi. tex. sti/
pulatõis vtil̾r interponẽde gr̃a exponit̃ ꝟm glo. i. interposite.
¶ Cõsidera ẽt si nõ ponẽdo tp̄s pro tpe ista vltĩa cl̾a põt sal
uari vt dicamus mẽtẽ iuriscõsulti eẽ ꝙ stipulatio sic cõcepta ⁊
interposita cõtinet obligatõeʒ ad interesse ẽt si aliquid intersit
vltra id qͦd venit in stip̾lone pᷓcipal̾r ⁊ hoc sit cũ ista stip. iter
ponẽda est ad aliquid sit vtil̾ sꝑ qͦd nõ eẽt forte si stip̾lo pᷓci/
paliter cõtineret rẽ dari qꝛ si ꝑ istã cl̾aʒ veniret solũ id qͦd pᷓci
palier cõtinet̃ in stipulatõe ad nihilũ valeret ⁊ eẽt inutil̾ ista sti.
qꝛ ipʒ dari ꝯtinetur in pᷓcipali ꝓmissiõe vt ergo hẽat aliquid
vtilitat̃ interp̄tamur ꝙ cõtineat plus. i. dẽ iteresse extrisecũ qͦd
põt venire in ꝯsideratõe de quo fuit dcm̃ in. l. liber hõ. in fi. s̃.
eo. Sup̱ hoc tñ est cogitãdũ vtꝝ ꝓcedat. ¶ Scd̃o no. ꝟm ter
tiũ intellectũ ꝙ ille qui ꝓmittit aliquid alicui tenetur ad peti/
tionẽ creditoris ei facere instr̃m de illa ꝓmissione. Idẽ ꝓba
tur in. l. plures apocis. C. de fi. istru. ⁊ in. l. sicut dataʒ. de li. cã

de quo vide plene ꝑ bar. in. l. si finita. §. elegãter. s̃. de dã. in/
fec. ⁊ ꝑ gl. ⁊ moder. in. l. ij. in prin. s̃. so. ma. ¶ In gl. posita i
verbo interponẽde ibi ꝓmiseras mihi ꝓmittere ⁊c. no. istam
glo. vltra doc. que relata ad tex. ꝟm hũc intellectũ exp̄sse ꝓbat
ꝙ ꝓmissio de ꝯhendo cõtinet merũ fcm̃. vñ si nõ seruat̃ ex ea
non põt agi nisi ad interesse sup̱ quo dic vt traditur in glo. ⁊
ibi ꝑ bar. in. l. certi cõditio. in prin. ff. si cer. pet. ⁊ tex. no. in. l.
si heres. ff. de ac. emp. ⁊ qͦd ponit bar. solẽniter in. l. vxoreʒ. §.
agri plagã. ff. de le. iij. ¶ Scd̃o no. in fi. eiusdẽ glo. ꝙ sapiẽs
qui hʒ dictare formã ꝓmissionis põt declarare vt pena appo/
natur in ꝯctu qͦd intelligit Ricar. malũ. ⁊ bar. eẽ veꝝ qñ in si/
milibus ꝯctibus pena eẽt cõsueta imponi ꝑ. l. si pri⁹. §. i. ff. ꝺ
aqua plu. ar. ⁊. l. qͦd si nolit. §. qui assidua. ff. ꝺ edi. edic. Tu vi
de optimũ tex. in. l. si in pignor. in prin. ff. ꝺ pi. ac. ubi ꝓbatur
ꝙ rõe cõsuetudinis creditor vendẽs pignus põt apponere pe
nã in p̄iudiciũ ꝺbitoris. ⁊ qͦd no. ange. i. l. bñ a zenone. C. ꝺ q̃
dri. p̄scri. sed ubi nõ eẽt cõsuetudo tũc isti doc. dicũt glo. non
eẽ verã qꝛ sapiẽs nec põt mutare substãtiã ꝯctus. nec aliquid
addere substãtiale ad ꝯctũ nec obligare ad id ad qͦd nõ tenet̃
de iure põt aũt ꝺclarare uerba formare cl̾as ꝯctus apti⁹ ⁊ cla
rius. Item ea que tacite isunt ex nã ꝯctus facere exprimi i ꝯ/
ctu. vt traditur in. l. illa instõ. ff. ꝺ here. insti. ⁊ in. l. si mandato
titij. §. fi. in glo. ff. man. sed penã regl̾r quis nõ tenetur ꝓmit/
tere ꝟm glo. in. l. fi. ꝺ p̄to. stipu. ⁊. l. ij. in fi. ff. si quis cau. ⁊ bñ/
facit tex. cũ glo. in. l. ij. §. fi. ff. qui satisda. co. ergo ad illã nõ po
test obligare sapiẽs. Et ꝓ intellectu illaꝝ glo. vide qͦd solẽni/
ter ponit bar. in. l. nisi. §. i. ff. si cui plus q̃ꝫ ꝑ. l. fal. Jo. ꝺ imol.
nititur limitare ista dcã ꝙ sunt uera. nisi eẽt p̄sumptio ꝯ pro/
mittentẽ qͦd veniret ꝯ ꝓmissa. tunc. n. ꝟm eũ cũ ꝓmittere pe/
nã nõ sit graue equũ eẽt ꝙ sapiẽs posset declarare penã eẽ cõ
mittendã. que cõclusio põt cõprobari a sili qꝛ uidemus ꝙ ille
qui regl̾r nõ tenetur satisdare sed solũ cauere. cogitur satisda/
re si ẽ suspectus ut. l. fi. C. de pet. he. ⁊. l. legitimos. in pri. ff. ꝺ
le. tu. Et bñ facit tex. i. l. si creditores. ff. de pri. cre. ⁊ quod no.
in. l. ij. in prin. ff. so. ma. nec tñ requirierẽ tantã suspitioneʒ quã
ta requiritur i exigẽdo fideiussore bal. aũt quẽ sequitur ibi an
ge. in. l. pacto. s̃. de trans. ꝑ illũ tex. simpliciter vʒ tenere ꝙ sa
piens semꝑ possit declarare penã esse ꝓmittendã qꝛ iuriscõ/
sultus ibi cõsuluit ꝙ pena in ꝯctu adiciatur. Ad idẽ facit. l. fi.
ff. de p̄to. stipu. tutius tñ est sequi cõem opi. qꝛ lʒ hoc detur de
cõsilio ptibus seu stipulatori. nõ tñ sequit̃ ꝙ ille qui ꝓmittit ⁊
in cui⁹ fauorẽ nõ datur hoc cõsiliũ videat̃ velle ad hoc se obli
gare ex ptãte data sapiẽti. Et de mã nr̃a vide qͦd ponit Joã.
an. in ti. de emp. ⁊ vẽ. §. sciendũ ver. quid si. ⁊ ver. seq. ⁊ in ti.
de instru. edi. §. postremo ver. sʒ quid si ꝯhẽtibus quos ver. al
legãt h̾ doc. tu aũt vide sing. Jo. an. qui diffuse loquit̃ sup̱ ista
materea in ti. de instru. edi. §. instr̃m ver. nũquid cõfecto. cui⁹
dcã refert ⁊ declarat anto. de but. in. c. ex l̾ris extra de fi. istru.
vbi oĩo videas. Et ad mãm istã vide bal. in. l. executorẽ in. ij.
char. C. ꝺ exe. rei iu. vbi simpl̾r sequit̃ dcã bar. h̾ volẽs ꝙ sa/
piens nõ possit apponere penã nisi soleat apponi ex cõsuetu/
dine. Et ad tertiã lec. ꝟm quã h̾ ꝓbat̃ ꝙ creditor põt petere si
bi fieri instr̃m de debito vide qͦd sing. ponit ang. in. l. in omni
bus in fi. ff. de iudi. vbi dicit ꝙ qñ ex cõfectõe instr̃i fieri dete
rior cõditio ꝺbitoris vt qñ instr̃m hr̃et executionẽ parataʒ ex
forma statuti tũc nõ tenetur debitor instr̃m cõficere.

Mulier. Pena ꝓmissa ꝑ viꝝ vxori si ad cõcubi/
nam diuertat ẽ exigibil̾ qꝛ cã ẽ honesta. h.
d. ¶ No. ibi que ex bonis moribus ⁊c. ꝙ tenere cõcubinaʒ
cũ quis hʒ vxorẽ vʒ esse ꝯ bonos mores. lʒ iste coitus ꝟm le/
ges ciuiles nõ sit iprobatus neqʒ puniat̃ vt. l. in cõcubinatu. ⁊
ibi per bar. ff. de cõcu. ⁊ sic pʒ ꝙ aliqua sunt ꝯ bonos mores
que tñ nõ puniunt̃ ꝟm ius ciuile. Et hanc credo fuisse cãʒ cur
miles cõcubine non põt relinquere vt. l. miles. §. mulier. ff. de
te. mi. ⁊ ibi no. de iure aũt cano. cõcubinatus ẽ illicitus ẽt non
hñti vxorẽ. xxij. q. i. c. nemo. ⁊. c. seq. Et iõ dicit h̾ pau. de ca.
ꝙ iudex ecclesiasticus põt punire ꝟm glo. in. c. romana de sẽ.
excõ. li. vi. ⁊ credo ꝙ sit sup̱ verbo offensa. quinimo ꝟm eũ ẽt
iudex secularis possʒ punire. sʒ cũ istud sit crimẽ soluʒ de iure
cano. nõ video q̃uo iudex secularis possit se intromittere vt i
c. vt inquisitõis. §. ꝓhibemus de here. li. vi. ⁊ qͦd pl̾e no. doc.
in. c. cũ sit generale. de fo. cõpe. Utrum aũt pᷓceps secularis
possit facere statutũ ꝑ qͦd iponat penã cõcubinis clericoꝝ. vi/
de pe. qui hoc plene exaĩat in regula ea q̃ sunt. de reg. iu. i sua
rec̃e.

repe.¶ Scđo no.ꝙ stipulatõ penal' iterposita ex honesta cā vʒ lʒ nullū cõtineat pecuniariuʒ interesse sicut vʒ stipulatio facta alteri sub pena ut.l.stipl'o ista.§.alteri.ꝯ.e.Et iõ infert hic bar.⁊ fuit dcm̄ old.ut h̄ refert Jo.de imo.ꝙ amicus põt stipulari penā ab amico suo si ulteriꝰ luserit ad aleā lʒ nihil sua itersit nisi rõne honestis affectus ⁊ đ isto iteresse vıđ tex.bonum in.l.seruus ea.l.ff.de ser.expoꝛ.

Insulam. Moꝛtꝭ appellatõne in ꝓuisione hoīs nõ uenit moꝛs ciuil' si non hʒ eūdē effectum quē nālis.h.d.¶ In glo.posita sup ṽbo moꝛiēte.ibi sed arg.ꝯ dy.bar.⁊ cõiter moder.soluūt ista ꝯria cū breui distinctõe vʒ ꝙ aut moꝛs ciuilis cooperat̄ eūdē effcm̄ quē nālis ꝭm pe.⁊ cy.C.de epis.⁊ cle.l.deo nobis.ita ⁊ taliter ꝙ ex nāli nihil possumus āplius ꝯsequi q̄ȝ ex moꝛte ciuili ⁊ tūc moꝛs ciuilis equipat̄ nāli ⁊ venit appellatõe moꝛtꝭ ⁊ ita loquūtur iura allegata ꝓ ꝯrio sicut declarat hic Jo.de imo.⁊ hic dixi in voce.Aut moꝛs nālis põt nobis aliquid afferre plus q̄ȝ moꝛs ciuilis ⁊ tūc moꝛtꝭ appellatõe nõ venit moꝛs ciuilis exēplū in tex.nr̄o qꝛ si expectamus moꝛtē naturalē ⁊ nõ attēdimꝰ ciuilē debitoꝛ hēbit plus tp̄e ⁊ creditoꝛ minus ⁊ h̄ opi.cõiter approbat̄ ꝑ legistas de qua vide ꝑ bal.in.l.si decesserit.in fi.ff.qui satisda.cog.⁊ in autē.si qua mulier.C.de sa.san.ec.⁊ in.d.l.deo nobis vbi fatet̄ opi.pe.⁊ dy.in effcū esse eādē.Ex hac distinctõe videret̄ inferēdū ꝙ si pr̄ ingredit̄ monasteriū nõ teneat̄ cõsignare legitimā filio incõtinēti ⁊ hoc tʒ bart.in.d.autē.si q̄ mulier.⁊ bal.ibi dicit hoc veꝝ.De equitate aūt canonica tʒ ꝙ põt agi ante moꝛtē pr̄is ꝑ tex.vnicū in iure.in.c.cū scimus.ex̄ de regu.De cuius itellectu satꝭ dubitāt Moder.in.d.c.cū scimus.Et tamē dn̄s abb.iclinat in hāc.ꝑtē qđ nõ determino ꝓ nūc vtꝝ sit veꝝ.Fuit ⁊ alia opi.quā posuit gl.xvi.q.i.c.placuit ⁊.c.susceptū.de rescrip.li.vi.q̄ voluit ꝙ moꝛs ciuilis nūq̄ȝ veniat appellatõe moꝛtꝭ nisi in casibus a iure exp̄ssis.Et hāc dicit hic Jo.de imol.posse teneri lʒ pr̄a est cõioꝛ ⁊ verioꝛ qꝛ si stipulatio ⁊ dispõ hoīs aliqñ extēdit̄ vt cõpꝛehēdat ēt moꝛteʒ ciuilē vt pʒ in.l.deo nobis.de epis.⁊ cle.⁊.l.gallus.§.⁊ quid si tm̄ de lib.⁊ post.cur nõ extēdatur dispõ.l.vbi est oīno eadē rõ nõ video ex quo largo mõ saltiʒ sub vocabulo moꝛtis põt cõpꝛehēdi moꝛs ciuilis vt.l.sicut.vēditiōis ṽbo.ff.qui.mo.pig.vel hip.⁊ est vna regula q̄ ponit̄ in materia exoꝛbitāti ꝑ bal.ēt in extēsione ꝑsonaꝝ qđ est foꝛtius in.l.qđ ṽo.ff.de legi.Et plenissime ponit idē Jo.de imo.in.l.si ṽo.§.de viro.so.ma.Hanc tn̄ opi.gl.in.c.placuit.secutus est Jo.an.in.c.cū sis.ex̄ de cõuer.cõiu.d.anto.de bu.ibi in dispõe.l.sequit̄ i effectu doctrinā dy.⁊ bar.sed in dispõe hoīs simplr̄ dicit ꝙ appellatõe moꝛtꝭ nõ venit ciuil' ꝑ tex.in.c.susceptū.in fi.ꝯ.alle.lʒ dn̄s abb.ibi dicit ⁊ bn̄.ꝙ istud vꝛ̄ ꝯ tex.in.l.deo nobis p̄alleg.qui loquit̄ in pac.dotalibus ⁊ dispõe hoīs vn̄ ipse vꝛ̄ inhere huic opi.in fi.cõmēti qñ dispõ hoīs eēt restringēda qđ dcm̄ põt eē verū qñ dispõ eēt restringēda qꝛ odiosa vel penal' ⁊ ita loquit̄ tex.in.c.susceptū.rescripta enī sunt ābitiosa ⁊ iõ restringenda vt dꝛ̄ in.c.q̄uis.de p̄bē.li.vi.⁊ in.c.nõ põt sed qñ dispõ ē stricti iuris nõ rõe materie sup qua fit sed ꝑꝑ naturā ipsius dispõnis sicut est stipulatio tūc dcm̄ hoc non ꝓcederet iser.d.l.deo nobis.Tu aūt potes dicere ꝙ ēt qñ dispõ legalis esset odiosa ⁊ restringēda appellatõe moꝛtꝭ nõ veniret moꝛs ciuil'.ita vꝛ̄ decidere gl.no.in cle.ne romani.in ṽbo moꝛiēte.ex̄ de elec.Facit optīe qđ no.bar.in.l.ꝭuū quoqꝫ.§.publice.circa pꝛin.ff.de ꝓcu.ad intellectū.l.i.in fi.an ꝑ aliū cāe appel.Hoc tn̄ dictuʒ foꝛet tēperandū in dispõe legis qñ eēt tāta odiositas ꝙ al's nõ deberet fieri extēsio in illa mā de casu ad casuʒ lʒ vnū possʒ cõpꝛehēdi sub alio ex larga significatõe vocabuli ꝙ qñ sit vıđ ꝑ moder.in.d.§.de uiro.⁊ ꝑ an.đ bu.plenissime i.c.fi.in vltima ꝑte ex̄ de cõsue.Et ad māʒ nr̄aʒ uide bonū text.de iure cano.⁊ qđ ibi not.d.abb.moder.i.c.nisi eēnt ex̄ de p̄ben.⁊ đ iure ciuili tex.not.i.l.lʒ ⁊ si quis i pꝛin.cū glo.sua.ff.si quis cau.vbi ꝓbat̄ singlr̄ ꝙ appellatõe moꝛtꝭ venit moꝛs ciuilis ēt si post illud ṽbum ponat̄ vna spēs moꝛtꝭ ciuilis que aliter nomiat̄ quaʒ sub noīe moꝛtis nā ꝑ hoc nõ inducit̄ quin ṽbū moꝛtis p̄cedēs includat aliā spēm moꝛtꝭ ciuilis.¶ Et aduerte qꝛ tex.dicit đ ṽbo capitꝭ vel capital' sed h̄ eadeʒ rõ est in vtroqꝫ verboꝝ istorum qꝛ aliqñ capiūtur stricte ꝓ moꝛte nāli vt pʒ in.l.trāsigere in tex.⁊ glo.C.de trās.aliqñ largiꝰ ut pʒ i.l.ij.de pu.iu.Et ꝑ p̄dicta potes dubitari nunquid occidens vel vulnerās aliquē moꝛtifere possit ante moꝛteʒ vulnerati puniri tanquā de homine occiso dato q̄ȝ certuʒ sit vulneratū euadere nõ posse iste.n.vulnerās hētur ꝓ ficte occidēte.⁊ ille hētur ꝓ occiso in actione legis aquilie vt.l.ita vulneratus.in pꝛin.ff.ad.l.aqui.⁊ no.in.l.huic scripture.in fi.eo.ti.Vn̄ dubitatio stat in hoc vtrū pena possit poni ꝓ ficte occiso sicut imponeret̄ ꝓ vero occiso ⁊ ꝓcedit dcā qđ in terminis statuti puniētis aliqueʒ de occiso seu occidentē aliquē.ꝭm cuius dispõem requirit̄ ꝙ hoc homicidiū sit ꝑfectum vt declarat bar.in.l.i.§.diuus.ff.ad.l.coꝛ.de sic.nā si essemus in dispõe iuris cõis qđ nõ hꝛ̄et dubitationē.sicut dicit bar.in loco statim allegādo qꝛ lex cõis punit animū occidēdi lʒ delictū nõ sit ꝑfectum vt.l.is qui cuʒ telo.C.ad.l.coꝛ.de sic.Et videretur dicendū ꝑ p̄missa ꝙ qꝛ iste fictus occisoꝛ fecit tale qđ.ex quo idē effectus oīo resultat qui resultaret ex vera occisione qm̄ certū ē ꝙ vita ꝑcussi extinguet̄ cõmittat̄ pena statuti.sicut ēt cõmittitur actio.l.aquilie.Cõtrariū determinat solēniter bar.in.l.dāni.§.sabini.ff.de dā.ifec.cuius dcā approbat bal.in.c.i.§.homicidiū de pa.iura.fir.⁊ bene facit qđ ipse ideʒ no.in.c.i.circa pꝛin.qui.mo.feu.amit.dicūt.n.ꝙ iste uere nõ sit occisus non hʒ locuʒ pena statuti.⁊ credo ꝙ cõmittunt minoꝛē tanq̄ȝ notā que ē ꝙ statutū nõ trahitur in dubio ad casuʒ fictū.vt plene declarat bar.in.l.oēs populi.ff.de iu.⁊ iu.vn̄ dixit bal.alibi solēniter in.l.i.in pꝛi.ff.đ ori.iu.ꝙ si statutū cõcedit arbitriū p̄tāti sup homicidio fcõ tēpoꝛe sui officij non hēbit arbitriū si aliquis fuerit vulneratus moꝛtifere in officio suo ⁊ postea decessit icipiēte offō alterius ⁊ istud vꝛ̄ esse tenenduʒ quicquid senserit bal.sup isto puncto in.l.bello amissi.in fi.ff.de excu.tu. Sequit̄.§.ex fcō.

Ex facto. Quādo dolus purgat̄ ꝑ actionē ex ꝯtractu talis actio transit ꝯ heredem.h.d.¶ No.ꝙ actio cõpetens rõe doli transit ꝯ heredē qñ oꝛitur ex ꝯctu ⁊ obligatõe p̄cedenti.secus si oꝛiat̄ ex delicto vel quasi p̄terq̄ȝ in certis casibꝰ spālibus.⁊ p̄terq̄ȝ ex equitate canonica ex q̄ heres semꝑ tenet̄ actõe ex delicto.lʒ ad eū nihil ꝑuenerit q̄tenus patiunt̄ vires hereditarie vt i.c.sup eo.⁊ ibi no.extra de rap.Et de mā ista vide qđ plene ponit bar.in.l.i.j.đ pꝛiua.delic.⁊ bal.in.l.vna.C.ne ex delic.defun.⁊ ꝑ hec habes expeditum tex.⁊ glo.simul.

Vi rome. Quādo terminus apponit̄ fauoꝛe creditoꝛis vl' fauoꝛe vtriusqꝫ non põt debitoꝛ soluere añ terminū.⁊ oblatio fcā in cõgruo loco ⁊ tp̄e nõ cõstituit creditoꝛē i mora.h.d.In pꝛīa ponitur obligatio.In scđa rn̄sio ibi rn̄di ⁊c.¶ No.pꝛio ibi testato creditoꝛi ⁊c.ad cõstituēdum creditoꝛē in moꝛa vꝛ̄ sufficere oblatio verbalis.qđ nõ vꝛ̄ veꝝ pꝛima facie.imo requirit̄ oblatio verbalis vt.l.p̄toꝛ.§.si quis ꝑatus.⁊ ibi ꝑ bar.ꝯ.de no.ope.nū.⁊.l.obsignatõe.⁊ ibi ꝑ glo.C.de solu.vn̄ aliqui moder.supplēt ad tex.ꝙ obtulit se ꝑatū verbaliter ⁊ realr̄ offerēdo pecuniā.sed do.raf.vt euitet istā diuinatõem qꝛ in tex.nihil đ oblatõe reali dꝛ̄ vult ꝙ iõ h̄ sufficit oblatio verbalis qꝛ creditoꝛ dixit se nolle accipe qđ eēt singulare verbū vt dicūt h̄ aliqui moder.si eēt veꝝ qui enim dixit se nolle cõparere vlterius nõ est citādus qꝛ ē manifestus cõtumax vt traditur ꝑ glo.⁊ doc.in.l.fi.ff.de integ.resti.⁊ ꝓbat̄ in c.venerabilibus circa mediū de sen.excõ.in.vi.Ita ille qui dixit se nõ recepturū pecuniam videt̄ esse in moꝛa lʒ obligatõ realis nõ fuisset fcā.Sed ista nõ sunt similia vt statim dicā.p̄terea diuinat ad tex.hic vbi nõ expꝛimit̄ vtꝝ tacuerit vel exp̄sse dixerit se nolle recipe.nā qñ citatus legitīe dicit se nolle cõparere ē aliqua cā rõabilis ꝑꝑ quā nõ sit vlterius expectādus qꝛ citatio ltīme fcā affecit eū ⁊ potuit eū facere cõtumacē.sed interpellatio fcā nulliter sicut fuit hic qꝛ sola oblatio verbalis nõ sufficit nõ potuit inducere effectū moꝛe.⁊ tn̄ illa opi.nõ ē expedita ꝙ ille qui dixit nolle cõparere nisi sit amplius citandus.Et ꝯrium tʒ ang.in.l.ad ꝑemptoꝛiuʒ.ff.de iudi.referens ita tenere Ci.⁊ alios in autē.qui semel.C.quō ⁊ qñ iu.lʒ dato ꝙ illa eēt verioꝛ nos nõ sumus in illis termīs vbi autē sufficeret oblatio sola verbalis.dixit bart.singlr̄ in.l.creditoꝛ.in pꝛin.ff.de distr.pig.ꝙ facile ē creditoꝛi ānullare illā oblatõeʒ si dicat se ꝑatū recipe.Nam tūc si realr̄ nõ offert oblatio verbalis nil oꝑatur.¶ Et ad ea que diximꝰ addõ ꝙ istđ dcm̄ singulare posuit bal.oꝛiginalr̄ in.l.vnica.C.ne lice.in vna ca.qꝫ cā.ter.ꝓuo.lʒ nõ allegat bonas.ll.qꝛ.l.si residuū.C.đ distra.pig.⁊.l.fundus qui lucij titij.ff.ad treb.intelligunt̄ in alijs casibus ⁊ alio mõ vt declarat bar.in.l.creditoꝛ.in pꝛin.ꝯ.allegata

⁊ bal.in.l.acceptā.in.i.char.C.d vsur. Iste ēt intellectus ad
istū tex.diuinat q2 nō appet h de exp̄ssa ɔdictōne creditoris.
Preterea cū interpellatio v̄bal' seu oblatio nō sit legitima re/
gulariter vt.s.est dcm̄ ergo hꝫ pro nō fcā vt.l.si soluturus.in
fi.ff.de so.⁊.l.titie textores.§.pe.ff.de le.i. Sꝫ si creditor nul/
la fcā oblatōe v̄bali vel reali exp̄sse ꝓtestaret̃ ꝙ nollet pecu/
niā recipe ꝑ hoc nō cōstitueret̃ in mora ergo idē si p̄cedat ob
latio nō legitīa ꝙ āt non cōstitueret̃ in mora.ꝓbat̃ ex his que
tradit not.bal.i.l.d beri.C.d fideicō.lib.⁊.l.fi.ff.d in ite.resti.
vbi dicit ꝙ si reus añ citatōem de se fcām ꝓtestat̃ se non ven
turuꝫ ad iudiciū nō dꝫ uerus cōtumax qñ ꝓtestatio ista fit ex
iudicial'r.allegat bonū text.in sili in.l.i.§.qd ait.ff.quo.alleg.
¶ Scdo no.ibi detracta ei sūma ⁊c.⁊valde soléniter ꝙ sicut
exceptio cōpensatōis opposita in iudicio tollit obligatōeꝫ ip̄o
iure ⁊ hꝫ vim solutōis.ut.l.aplius nō peti.⁊ ibi ꝑ bar.ff.re ra.
ha.⁊.l.iulianus.la piccola.ff.de cōdi.⁊ de.ita si debitor ex in
diciū petit a creditore vt cōpenset in obligatiōe sua id qd sibi
dare vel reddere teneret̃ ꝑinde est ac si obtulisset real'r ad cō/
stituédū creditoré in mora. Hic.n.reprobat̃ ista cōpésatio q2
nō debebat de iure fieri q2 vsure nō erāt restituéde ꝑ credito/
ré ex quo debitor nō poterat renūciare dn̄o ⁊ ipedire lucꝝ vsu
rarū. Et sic dat̃ itelligi ꝙ si pecunia fuisset debita legitie fuissꝫ
facta qñ fuisset solénis respectu alterius q̄titatꝫ que erat solué
da. ¶ Tertio no.ꝙ ɔctus nō apponit̃ terminus solutōis si ē
vsurarius. Terminus iste vꝫ appositus fauore vtriusqꝫ debito
ris ⁊ creditoris.⁊ ita nō pōt debitor huic termīo renūciare ad
ipediédū cursuꝫ v̄suraꝝ.de quo dicet̃ plenꝰ in gl.magna post
bar.⁊ alios. ¶ In glo.posita suꝑ v̄bo integra.ista l'ra vt di/
cit h gl.repitur affirmatiua ⁊ negatiua. Sꝫ affirmatiua vꝫ esse
melior.nā si eēt ibi l'ra negatiua videret̃ fundari dubitatio suꝑ
hoc q2 oblatio nō eēt facta totius sūme.⁊ sic tacite daret̃ intel
ligi ꝙ oblatio si fuisset itegra fuisset legitīa qd nō est veꝝ q2 ēt
tūc nō potuisset fieri rome ꝑꝑ iteruallū tꝑis ⁊ diuersitaté lo/
ci vt statī videbis in gl.magna. Preterea ista l'ra supponeret
falsū in ɔsultatōe q2 vsure debeāt restitui ⁊ poterat opponi cō
pésatio de ipsis vt.s.dixi in nōbilibus p̄io integra sūma ꝑtiꝫ
v̄e ꝑtiū ficte erat oblata vñ magis plꝫ l'ra affirmatiua. ¶ In
gl.posita suꝑ v̄bo obtulerit.ibi si ab initio soluerit vsuras duo
rū mésiuꝫ ⁊c. Istud dictū vꝫ ɔdicere ꝓxime p̄cedenti vbi cō
cluditur ꝙ ante terminū elapsū nō pōt fieri solutio nisi solua/
tur totale iteresse ēt pro tꝑe futuro. Vñ debes intelligere s'm
moder.vel ꝙ vsure nō debebāt currere nisi vsqꝫ ad duos mē
ses.⁊ sic totū interesse erat solutū ꝓ tꝑe futuro. ¶ Tu autem
potes itelligere al'r gl.nostrā vꝫ ꝙ q̄uis sors ⁊ iteresse p̄teritū
nō possit offerri si nō offert̃ ēt interesse futuꝝ quo ad euitatio
né vsuraꝝ que debét currere si tñ sole vsure p̄terite soluāt̃ seu
offerātur respectu eius qd offert̃ cōstituetur in mora nō reci/
piédo illā pecuniā.vñ forte si illa pecunia oblata ꝑderet̃ post
talé oblationé obstaret exceptio creditori vt.l.qui decé.in pri.
ff.de sol.sors aūt principal' iō nō posset offerri q2 impossibile
eēt soluta sorte vel habita sorte ꝓ soluta vsuras in futurū cur
rere arg.l.lecta.v.iꝫ cū sortꝫ.ff.si cer.pe. Nec ob.si dicat̃ ꝙ cre
ditor nō tenet̃ recipe ꝑticularé solutioné vt.l.tutor.§.lucius.
ff.de vsur.q2 h ex volūtate ꝑtiū solutio vsurarū erat diuisa in
plures termīos.vñ trāsacto termino bñ poterāt solui vsure de
curse. Et ēt si nō eēt trāsactus poterat solui pro tꝑe futuro.ex
quo p̄statōes erāt diuise.vt.s.dixi. ¶ In ea.glo.ibi. Item
quid si dedit pignus ⁊c.in fi.illius qōis ɔcludit glosator ꝙ nō
vꝫ pactū appositum in datione pignoris vt nūq̄ liceat pignus
reluere q2 s'm gl.est quedā alienatio magis q̄ obligatio vt in
anté.de nō alie.⁊ éphi.§.locationis. Io.de imo.h impugnat
istā rōnem q2 dato ꝙ esset quedā alienatio ꝑ hoc nullū sequi
tur incōueniés cū debitor possit alienare reꝫ suaꝫ ut i.l.i re mā
data.C.mā. Et iō ipse dicit ꝙ pactū non vꝫ q2 vꝫ appositū in
fraudé legis cōmissorie que reprobat̃ in pignoribꝰ ut.l.fi.C.d
pactꝫ pigno.⁊ ita clare sentit ibi gl.ita sentit h bar.dū refert se
ad illā.l. ¶ Tu aūt aduerte ⁊ p̄io addo ad gl.optimū tex.queꝫ
ibi not.bar.in.l.qui hébat.ff.de leg.iij.vbi ꝓbat̃ ꝙ res pigno
rata dꝫ eē i dn̄io creditoris qñ nō est spes luitōis ex eo q2 ma/
ior est sūma crediti q̄ extiatio rei. ¶ Scdo aduerte q2 intétio
gl.fuit alia q̄ dicat dn̄s Io.nā glo.dixit ꝙ istud pactuꝫ non
valebat q2 videbatur cōtra substantiam contratus pignoris ⁊
ipothece ex quo per illud pactū videtur res alienata nam res
sua reuocabiliter non potest esse alicui obligata nisi sit de iu/

re speciali vt in.l.ex sextante.§.latinus.⁊ ibi per Barto.ff.de
exceptio.rei iudic. Et plene declarat idem bart.in.l.i.ad fi.
ff.de le.i.cū igit̃ istud pactū sit ɔ substātiam ɔctus.aut nō va
let.aut vitiabit̃ totus ɔctus pignoris. Et sic multo minus va/
leret ꝑ ea que distinguit bar.in anté.ingressi de sac.san.ecc.⁊
ea que habétur in.l.cū p̄catio.ff.de p̄ca. Et hoc mō declarā/
do glo.no.sing.ꝙ sicut res que uere est in dn̄io alicuius non
pōt esse sibi pignorata vel obligata.ita res que censet̃ eē i do/
minio ipsius.ex eo q2 dꝫ ꝑpetuo apud eū manere. ¶ Et si i/
telligimus h ꝙ debitor velit soluere vsuras ꝓ futuro tꝑe qué
intellectū p̄nt capere verba gl.tūc pau.de ca.dicit ꝙ q̄uis do
cto.trāseant cū glo. Hoc tñ dcm̄ nō vꝫ posse ꝓcedere q2 iter
est creditoris nō recipe usuras futuras añ terminū.ergo debi
tor non pōt renūciare termīo.vt é casus h ꝙ aūt intersit cre/
ditoris ꝓbat̃ q2 si reciꝑet vsuras ꝓ tꝑe futuro.videret̃ facere
pactū de nō petédo sorté ꝓ toto illo tꝑe ut.l.qui in futuꝝ.ff.d
pac. Et sic interim nō poterit petere sorté q̄ si nō recipiat vsu
ras pōt petere nō obstāte ꝙ d bitor sit paratus soluere usuras vt
l.fi.in fi.C.de iure dot. ¶ Sed ista sua rō nullo mō cōcludit
in termīs qōis n' re q2 p̄supponit̃ in ea sicut in tex.n'ro ꝙ ter/
minus fuit adiectus nō solū sol'oni usuraꝝ sed sol'oni sortꝫ vt
j.dclarat Bar.in sua distinctōe.lꝫ ergo creditor non reciꝑet
usuras futuras.nihilominꝰ possꝫ agere q2 dies fuit adiecta sor
ti ēt sine isto pacto. ¶ Ité aduerte inquātum.s.dicit glo.in
i.⁊.ij.q.prin.ꝙ pōt solui alio loco.⁊ añ tp̄s si debitor offerat
creditori totū suū interesse.nā.d.raf.hic dubitat utꝝ hoc sit ve
rū ex eo q2 si solueret̃ in loco destinato creditor nullū subiret
onus ꝓbatōis. Sed si cogat̃ recipe iteresse qd offertur sibi in
alio loco.tūc grauabit̃ onere ꝓbādi quāti sua itersit.ergo ꝑꝑ
hoc onus uidet̃ iteresse sua nō recipe iteresse oblatū.d. Pau.
hic saluādo cōem opi.dicit ꝙ oblatō interesse admitteret̃ uel
qñ ꝑtes sunt cōcordes in q̄titate interesse vel si nō sint ɔcor/
des.ita demū si reus velit stare iuraméto creditoris suꝑ q̄ti/
tate interesse.sed hoc nō reperit̃ iure cautū.imo tex.simpl'r di
cit ꝙ qui ꝓmisit soluere certo loco.pōt alibi soluere intellige
offerendo interesse loci.ita ꝓbat tex.in.l.ɔtinuus.§.cuꝫ ita.j.
eo.qué sic intelligit bar.⁊ recte.in.l.pe.ff.de eo qd cer.lo. Tu
ergo dicas soluédo hoc ɔtrium ꝙ sicut debitor nō soluédo in
loco destinato sol'oni ex fcō suo pōt grauare creditoré ad sub
eūdum ꝓbatōem q̄titatis iteresse vt.l.ij.⁊.l.iij.in fi.cū.l.seq.
ff.de eo qd cer.lo.ita poterit grauare creditoré in ꝓbatōe in/
teresse si nō sit ɔtumax sꝫ sponte velit soluere sorté ⁊ interesse
extra locū. ¶ Et adde ad mām istā ꝙ qñ sol'o est facienda in
certo loco sicut debitor pōt soluere ex locū offerédo interesse
vt est dcm̄ ita eꝫ creditor pōt petere vt res deferat̃ ad locū iu
diciꝫ suo ꝑiculo ⁊ expésis ⁊ diminuédo de sorte quāti interest
rei alibi fuisse solutū. Primuꝫ ꝓbat̃ in.l.si res mobil' ⁊ ibi ꝑ
bar.ff.de rei vé.⁊.l.p̄tor.§.fi.ff.de edé.ꝑ qué tex.ita dicit glo.
no.⁊ seqnit̃ ibi bar.in.l.qd legat̃.in prin.de iudic. Scdm est
manifestū q2 reus cōdemnat̃ detracto eo qd sua interest in dꝫ
in.d.l.qd si ephesi.p̄terq̄ in vno casu ibi posito de quo dic vt
in.d.l.ij. Et q2 supra diximus declarādo tertiā qōem princi/
cipalé positā in glo.ꝙ pactū de nō luédo pignus in ꝑpetuum
nō vꝫ q2 vꝫ esse in fraudeꝫ.l.cōmissorie.s'm cōem opi.doc.h.
¶ Aduerte q2 raf.hic vꝫ impugnare istaꝫ glo.⁊ dcā doc.qm̄
pactum legis cōmissorie hꝫ locū qñ a principio vere fuit cele
bratus ɔctus pignoris sed dominiū dꝫ trāsferri in creditoré si
nō soluit certo tꝑe vt pꝫ in.d.l.fi.C.de pactꝫ pigno. Sꝫ in ca/
su n'ro a pricipio vere nō fuit celebratus ɔctus pignoris.sed
fuit simulatꝰ ɔctꝰ pignori.⁊ v̄e celebrata véditio qd indicat pa
ctū de nō redimédo pignus.qd est ɔtrium pignori ⁊ ꝓpriū vé
ditioni.sed est ꝓhibitum ꝙ vnus ɔctus simulet̃ ⁊ alius vere
agatur.dūmō ɔctus qui vere agitur sit in se ꝑmissus vt.l.iiij.
§.si ab ignoto.ff.de manu. Et plene declarat bar.in.l.luciꝰ ti/
tius.ff.depositi.⁊ in cōsil.suo qd incipit. Petrus nichole ⁊c.
ergo iste ɔctus valebit sub noie venditōis.sed cum reuerētia
istō dcm̄ nō vꝫ posse stare q2 si al'r ꝓbaret̃ simulatio.fatendū
eēt qd dicit p̄fatus doc.sed ꝙ ista simulatio ꝓbet̃ ex solo pa/
cto nō vꝫ veꝝ q2 noie pignoris nullo mō ɔtinet̃ véditio pro/
prie sumpta ꝓut ex ea transfert̃ dn̄ium.vñ pactuꝫ qd apponit̃
ɔ substātiam ɔctus tūc nō facit transire ɔctum in aliā speꝫ ɔ
ctus.sed reijcit̃ tanq̄ nulluꝫ.secus si ad illā aliam spém ɔctus
possent adaptari verba ɔctus exp̄ssi aliquo mō.ita distinguit̃
in tex.⁊ ibi per bar.in.l.vbi ita donat̃.ff.de dona.cā mor.iū/

cta.l.

eta. l. cũ ꝑcatio. ff. de preca. Dicẽdũ est ergo vt. s. dixi ꝙ re ve ra principal'r pactũ nõ vꝫ qꝛ est cõtra substantiaꝫ ꝯtus. Et tñ posito ꝙ hoc respectu pactũ nõ esset nullũ cõcedẽda esset opi. cõis ꝙ videref factũ in. l. cõmissorie fraudẽ qꝛ si durum vꝫ ⁊ asperũ legi ꝙ debitoꝛ amittat dñiuꝫ pignoris qꝛ cessat soluere aliquo tpe vt dꝫ in. d. l. fi. sepe allegata ergo multo duri⁹ dꝫ vi deri ꝙ pignus in effcũ admittaf ab ipso pñcipio. Et hoc de bes itelligere qñ nõ obstãte isto pacto adhuc remanet pign⁹. Nã si videret celebrata vẽditio vt dixit. Raf. ista rõ non hẽret locũ. dicit at̃ Paul. de ca. defendẽdo gl. ⁊ opi. cõeꝫ a dcis dñi Raph. ꝙ glo. dꝫ itelligi qñ pcm̃ fuit appositũ de quo in ipsa. Et vltra hoc fuit exp̃ssuꝫ ꝙ creditoꝛ si vellet posset qñcũqꝫ ob lato pignore cõsequi sorte ⁊ vsuras. tũc. n. appet ẽm eum ꝙ p̃ tes noluerũt ve agere vẽditõem. Sꝫ hoc nõ est necessariũ di cere ꝙ potuerũt ptes vere celebrare vẽditõeꝫ sub cõditõe re solutiua nisi ẽptio emptori displiceat vt pꝫ in. l. qõ si nolit. §. si quis ita. ff. de edi. edic. ⁊. l. si p̃dũ. ⁊ ibi p glo. C. de edic. act. Dic ergo vt. s. dixi. ¶ In ea. gl. ibi itẽ quid si nihil actũ est bar. h ad declaratõeꝫ gl. post dy. pfecte distinguit. Et iter cete ra dñ dicit ꝙ qñ terminus apponit̃ gr̃a creditoris vl' vtriusqꝫ tũc debitoꝛ nõ põt soluere añ terminũ. Adde ꝙ ex his decidit̃ illa qõ nõbil' quã posuit bar. i. l. eũ qui. ff. d an. le. vꝫ ꝙ si ẽphi teota vult soluere canonẽ ꝑ pluribus ãnis futuris sit' creditoꝛ nõ tenef̃ recipe qꝛ interest sua ꝙ fiat solutio ãnuatiꝫ vt sic ex repetitõe p̃stationũ que fit diuersis tpibus p̃sumaf̃ facilius cã debiti ꝯcessisse iux̃ que tradunt̃ in. l. cũ de in rẽ vso. s. de vsu ris. q̃ p̃sumptio nõ oriret si sel' fieret solutio ꝑ pluribus ãnis ita determiat ex. in. l. ij. C. de do. ꝑmis. ⁊ spec. in ti. de loca. §. nũc aliqua. v. xxij. ⁊ se. Et h est cõis sñia lꝫ. d. m. in. l. stipulatõ ista. §. inter certã. s. eo. vbi et ang. posuit istã opi. videat̃ ipu gnare hãc opi. cõeꝫ p glo. in. l. ij. C. de do. ꝑmis. sed illa loqui tur in alio casu cũ reuerẽtia sua qꝛ ꝙ ille qui ꝑmittit vsuras ꝑ pluribus ãnis futuris videaf̃ fateri se debitorẽ in sorte. Istõ ꝓcedit ex regula cõi q̃ ponit̃ in. l. illud d acqui. he. qꝛ qui vult ꝯñs vꝫ velle añcedẽs sine quo illud eẽ nõ põt qui vult obliga ri in vsuris p ꝯñs vꝫ velle esse obligatus in sorte. Sed ille qui soluit magis soluit tãꝙ obligatus ꝙ qꝛ velit obligari d nouo ⁊ iõ nõ orit̃ tãta p̃sumptio ex solõne sicut ex ꝑmissiõe. Repe titio aũt solutiõis fcã ex interuallo opaf̃ fortiorẽ p̃sumptõem ꝙ si sepius eẽt fcã incõtinẽti sicut dicit tex. in fili. i. l. si mulier C. ad velle. vbi denũciatio repetita eodẽ tpe hꝫ ꝑ vna vt not. in. l. si cõuenerit. ff. de pig. ac. Põt et̃ alius cõsiderari casus i quo interest creditoris alio respectu sibi nõ solui ꝑ oibus vel pluribus ãnis. Intellige qñ solutio eẽt faciẽda in spẽ q̃ facili corrũperef̃ ⁊ diu fuari nõ posset sicut in vino frumẽto ⁊ sili bus ita tradit no. guil. de cu. ⁊ sequit̃ ibi bal. iuxta fi. in. l. plu res apocis de fi. instru. quẽ allegat. d. m. in. l. stipulatio ista. §. inter certã. s. e. Et hꝫ istud dcm̃ euidẽtẽ rõem in se. ¶ Scdo adde inquãtũ h cõcludit̃ in vltia gl. ⁊ et̃ in ista iusta finẽ ꝙ ter minus vꝫ appositus gr̃a vtriusqꝫ qñ interponit̃ pactũ vel sti pulatio vsurap. nã ang. hic singl'r vꝫ hoc limitare. ⁊ sequũtur moder. nisi debitoꝛ fuisset inuitatus ad accipiẽdũ pecuniã mu tuo ab ipso creditori al's nõ accepturus. Tunc. n. terminus ap positus gr̃a creditoris vꝫ dũtaxat. ⁊ eꝫ si creditoꝛ al' non erat feneraturus. Sꝫ debitoꝛ eũ induxit ad fenerãdũ terminus ⁊ ꝯ ctus vꝫ factus gr̃a dbitoris dũtaxat. Et ex hoc sequit̃ ꝙ lꝫ ter minus sit cũ vsura nihilominus debitoꝛ põt soluere añ termi nũ. Pro ista ꝯclõne adducit tex. in. l. si quis nec cã. in prin. ⁊ l. rogasti. in prin. ff. si cer. pe. que sunt optia iura ad hoc. vñ sic dꝫ limitari glo. h posita ⁊ dcã doc. Et ad p̃dictã distinc. adde tex. no. in. l. si vt certo. §. interdũ. ff. cõmo. vbi ꝓbaf̃ singl'r ꝙ qui inducit aliũ ad ꝯhendum secum vbi ille al's nõ erat ꝯtu rus et̃ si nihil lucretur ex illo ꝯtu nihilominus ꝯtus fieri vꝫ gr̃a illius tñ ⁊ iõ cõmodatarius tũc non tenef̃ nisi de dolo ⁊ lata culpa quẽ tex. multũ no. ibi bar. ad hoc. ¶ Aduerte et̃ qꝛ ꝯtus feneratici⁹ non diceref̃ p hoc gr̃a debitoris tñ qꝛ debi toꝛ iterpellare prius creditorẽ ꝙ mutuaret. hoc esset ꝯ tex. i. l. ij. in vbo gr̃a tua ⁊ mea. ff. mãda. Sed requirit̃ ꝙ creditoꝛ al's nõ esset mutuatur⁹ cũ fenore nisi ad cõplacentiã eũ requirẽs. ¶ Tertio adde inquãtũ bar. hic dicit ꝙ si terminus apponit̃ fauore debitoris debitoꝛ põt soluere ante terminũ vt. l. qõ diẽ ꝯ. de sol. Nã ideꝫ est si apponitur loc⁹ fauore debitoris vt alio loco debitoꝛ possit soluere. Ita declarat notanter barto. in. l. is. qui. ff. de eo qõ cer. lo. ⁊ allegat tex. ẽm vnũ intellectũ in. l.

cõtinu⁹. §. cuꝫ ita. ꝯ. e. ¶ Ad hãc mãꝫ diõ que ponit bar. i fili. i l. si post morteꝫ. ff. de ꝯta. ⁊ bal i. l. fi. de pac. ⁊. l. amicissimos §. lucius d excu. tu. ¶ Quid aũt eꝫ cũ terminus est apposit⁹ fauore creditoris. possit creditoꝛ agere vl' petere añ diẽ. Hãc qõem mouet dñs meus in. d. §. inter certã. Et pño vꝫ decide re ꝙ possit qꝛ reus ⁊ actoꝛ regl'r ꝓcedunt a pari vt in. l. fi. C. d fruc. ⁊ lit. expẽ. In ꝯrium allegat tex. in. l. filiusfa. §. diu⁹ d le. i. Idẽ vꝫ ꝓbari in. l. eũ qui. de ãnu. leg. vbi dꝫ ꝙ si relinquit̃ fideicõmissuꝫ alicui sub cõditõe q̃ respicit eius fauorẽ nõ põt recipe ante impletã cõditionẽ legatũ et̃ si velit. sed illud ẽ iõ i dcõ tex. qꝛ legatũ ꝑueniret ꝯ volũtatem testõris ad eũ cui te stator noluit acquiri. Ne igit̃ fiat ꝯ volũtatem legantꝫ induci tur illud in. d. §. qꝛ dispõ vltie voluntatis. regulat̃ principal'r a volũtate testõris vt in. l. in cõditionibus pñmũ locũ. ff. d con di. ⁊ demõ. Idẽ eẽt si cõditio vel dies eẽt apposita in fauorẽ creditoris pp fragilitatẽ cõsilij sicut loquit̃ in. l. eũ qui. ff. d an nu. leg. ⁊. l. fideicõmissi. §. cũ pollidius. ff. d vsur. qꝛ si ꝑmitte retur illo casu ꝙ posset renũciare creditoꝛ fauori suo p indire ctũ posset circũueniri qõ non est ꝯcedendũ vt in. l. doli. §. di uersum. ꝯ. de noua. Et no. in. l. si index circũuento. ff. de mio. ¶ In alijs et̃ casibus p regulã supradictã hoc videref̃ ꝯce dendũ. Quãdo aũt aliquid debef̃ sub cõditione vel die incer ta quid iuris sit vtꝫ creditoꝛ teneatur recipe añ euẽtum cõdi tõis. ⁊ si volũtarie recipit quid operetur ista solõ. Dic vt ple ne declarat bar. ⁊ moder. in. d. §. inter certã. Quibus adõ qõ solẽniter ponit bar. in. l. itẽ liberare. §. qui paratus i vl. q. qui. mo. pig. vel hipo. sol. ¶ In ea. glo. in fi. bar. in. l. qui pecu niã. ff. si cer. pe. nõ sequit̃ simpl'r istam glo. sed cuꝫ distinctiõe quã hic sequit̃ Io. de imol. declarãdo dcã sua. ⁊ alij moder. i d. l. qui pecuniã. Dicit ergo ipse ꝙ aut vsure sunt ꝑmisse p sti p̃lonẽ sicut requirit̃ cuꝫ mutuaf̃ pecunia numerata vt. l. ꝙuis C. de vsur. Aut sunt ꝑmisse p pactũ incõtinenti appositũ si cut p̃it cũ aliud venit in mutuo ꝙ pecunia vt. l. frumẽti. C. e. ¶ Primo casu nõ põt offerri alius eque idoneus vt h dicit glo. qꝛ hoc eẽt soluere in obligatõe rẽ dari aliud ꝑ alio. qõ re gl'r non lꝫ vt. l. ij. §. i. s. si cer. pe. ¶ Scdo cãu orit̃ actio ad dã das vsuras ex ꝯtu inominato qui resultat habita relatõe pa cti ad ꝯtum. Et ẽ hic doyt des. In ꝯtibus aũt inoiatis i ob ligatõe ad rem dari succedit obligatio ad interesse vt. l. nãtis §. i. ff. de p̃scrip. ver. ⁊ per Bar. in. l. stip̃lones. s. e. Unde si stipulatoris nil interest seu mutuantꝫ qꝛ offert reus eque ido neus. vꝫ ꝙ teneaf̃ eum recipe. nec possit al'r agere ad p̃statio nẽ vsurap. Nec põt dicere ẽm Io. de imo. hic ⁊ moder. in. d. l. qui pecuniã ꝙ hic ad p̃statõem vsurap cõpetat certi condi tio spãlis. tanꝙ iformata a pacto vel ꝙ noua actio oriatur ex pacto vestito coherentia ꝯtus que hẽat eãdem nãm quã ha bet ipsa actio cõpetẽs ex ꝯtu iuxta no. in. l. legẽ. ⁊. l. in bone fidei. C. de pac. qꝛ hic ꝯtus mutui fuit factus gr̃a vnius. s. d bitoris ⁊ pactũ apponit̃ in fauorẽ alteri⁹ ergo nõ vestitur nec informat veterẽ actõeꝫ ẽm glo. in. l. petẽs. C. de pac. ⁊. l. iuris gen. §. quinimo. ff. de pac. quas glo. cõiter approbãt moder. i d. l. petens. Pro quibus vꝫ casus in. l. rogasti. in prin. ff. de p̃ scrip. ver. Et bene facit tex. in rõe sui in. l. si duo p̃roni. §. mar cel. ff. de iureiu. De quo vide q̃ scripsi plenissime multa addẽ do vltra doc. in. l. petẽs. C. de pac. ¶ Sed etiã supposita ista cõi opi. ꝑ vera in exẽplo nr̃o dcm̃ doctoꝝ nõ vꝫ ꝓcedere qꝛ qñ mutuũ fit sine fenore ꝯtus dꝫ tũc fieri gr̃a vtriusqꝫ. Ita ꝓ bat tex. clare in. l. ij. in ver. gr̃a. ff. manda. Unde nõ video q̃ re h pactũ non vestiaf̃ a ꝯtu. neqꝫ informat veterẽ actionem. Presertim qꝛ nõ põt negari ꝙ et̃ si principal'r ꝯtus videre tur factus gr̃a debitoris. Adhuc tñ secũdario põt dici fact⁹ gr̃a creditoris quo casu pactũ vestiref̃ vt dixit tex. in. l. lecta. ẽm in tellectũ bart. ff. si cer. pe. Ibi. n. oritur actio ex pacto qõ fuit appositũ principal'r in fauorẽ debitoris. ⁊ oritur ipsi debitori cum tñ stip̃lo cui pactũ fuit appositum incõtinenti fuisset iter posita fauore creditoris qꝛ tñ pactũ in ꝯñam cõtinebat et̃ fa uorẽ creditoris ꝑdest sibi. Ita ergo dicam⁹ in ꝑposito ꝙ qñ ꝯtus principal'r fit fauore vnius. dũmodo in ꝯñam respiciat fauorẽ alterius possit vestire pactũ et̃ in fauoreꝫ illius. Sꝫ qꝛ ille tex. hꝫ varios intellectus. ⁊ ego nõ sum secutus ibi intel lectũ bar. nõ facio multã vim in eo. Et ꝙ aliquis nõ possit li berari dando eque idoneũ ꝑmissorẽ. ex quo ẽ in p̃tãte sua p manere in obligatõe seu obligatõem prioreꝫ cõtinuari. Facit tex. in. l. labeo. §. fi. cuꝫ. l. seq. ff. de arbi. vbi ita demũ liberaf̃

dādo quis eque idoneū ꝓmissorē si nihil possit sibi iputari cur prior obligatus nō persistat in obligatione.

Calimachus. Procurator cōstitutus ad recipiēdū solutōē nō pōt progare terminū neqꝫ mutare locū nisi hꝫ arbitriū vt faciat solui quocūqꝫ tpe ⁊ quocūqꝫ loco.h.d. Et sūt tres ptes pricipales. In pria ponit̄ tota forma cōuentōis. Scda ibi sꝫ cum añ id⁹ narrat̄ fcm̄ cōtingēs post obligatōēꝫ ⁊ ꝓponit̄ cōsultatio. Tertia ibi.rn̄deri ponit̄ rn̄sio breuis que in v̄.itē quero repetitur ut addat̄ rō ⁊ limitet̄ rn̄suꝫ p̄cedēs. ¶ No.prio iūcta glosella sua ibi ī oēs naguigij dies ⁊c.ꝙ ista ꝓmissio ꝓmitto tibi ī dies ducētos uel ī mēses sex equipollet huic ꝓmissioni ꝓmitto tibi intra sex mēses ita ꝙ d̄bitor pōt soluere ītra terminū qñcūqꝫ vult vt.l.si ita fuerit.§.fi.de manu.testa. Et ēt pōt expectare vsqꝫ ad terminū vt dicit tex.in.l.i.§.si intra.⁊.§.se.ff.d̄ [illegible] edic.qd̄ facit ad ea que scripsit bar.in prin.huius.l.circa finē. ¶ Scdo no.ibi sub pignoribus ⁊ hipothecis ⁊c.iūcta gl.posita sup v̄bo mercibus bonā cautelā quā dꝫ adhibere ille qui mutuat pecuniā alicui ex qua merces sunt emēde. Dꝫ.n.ꝓ solutōe pecunie apponere hipotecā in ipsis mercibus q̄ hꝫ nōbilēꝫ effcm̄ q2 p̄fert̄ creditor v̄tute huius hipothece alijs creditoribus hn̄tibus hipotecā anteriorē ꝗtūcunqꝫ exp̄ssaꝫ vt est casus no.in.l.lꝫ.C.qui po.in pig.ha. Ex hoc aūt solo ꝙ merces eēnt empte de pecunia mea nō ꝯstitueret̄ creditori mutuāti hipoteca nisi eēt minor vt ꝓbat̄ in.l. interdū.⁊.ibi plene ꝑ bar.ff.qui po.ī pig.ha.⁊.l.ideqꝫ eo.ti.⁊.l.ꝗuis.C.in qui.cau.pig.taci.ꝯhē. ¶ Tertio no.ibi cōuenitqꝫ ⁊c.iūcta gl.sup illo v̄bo posita ꝙ v̄bū cōuenit ⁊ verbū cōuētio iportat magis pactū ꝗ stipulatōēꝫ. Et hoc nō h̄ret dubitationē si ꝯctus nō fuisset redactus in scriptura sꝫ si fuisset redactus in scriptura. Adhuc in casu nr̄o idē esset dicēdū ex quo sup oibus apposit⁹ in ꝯctu in fine declarat mētē ꝯhentiū in p̄cedētibus. Ubi autēꝫ nō esset ista cōiectura ēēt pulchra dubitatio vtꝝ v̄bū cōuentio vel cōuenit positū in scriptura significet stipulatōēꝫ de quo vide ꝑ bar.in.l.sciēdū.s̄.e.ti.⁊.l.lecta.vbi ē bonus tex.ff.si cer.pe.ꝑ bal.in.l.i.C.de vsur. ¶ No.quarto fm̄ ang.singl'r hic ꝙ v̄bi est apposita dies ⁊ pēa regl'r nō admittit̄ purgatio more. Si.n.potuisset purgare morā tūc merces pijssent ꝑiculo debitoris qd̄ h negat̄ Jo.de imo.dicit ꝙ hic nō fuit adiecta pena sed fuit deductū interesse in stipulatōe.sꝫ tūc fortius obstat iste tex.q2 ad euitādū iterēē debet̄ admitti purgatio more post diē vt.l.si insulā.s̄.e.pau.de ca.dicit ꝙ hic est iō q2 nō purgauit morā post paucos dies q2 pōt purgari breui tpe.ēt vbi est adiecta dies ⁊ pēa fm̄ quosdā vt.l.⁊ si post tres.ff.si quis cau. Sꝫ ista est diuinatio q2 hic nō constat vtꝝ recessit incōtinenti post ydus vel ex lōgo iteruallo. Preterea tex.i.l.⁊ si post tres loquit̄ in stipulatōe p̄toria ⁊ iudiciali fm̄ cōem intellectū.vn̄ in alijs nō fit ista distinctio. ¶ Et aduerte no.q2 fm̄ itellectū ang.āpliat̄ multū.l.traiectie.§.de illo.ff.de ac.⁊ obli.vꝫ ꝙ nō solū qn̄ est adiecta dies ⁊ pena mora nō pōt purgari sed ēt qn̄ est adiecta dies exp̄sse in stipulatōe ⁊ d̄ductū interesse sub rōne iteresse ⁊ nō sub rōe pene. Sꝫ ꝯ hoc facit q2 ex quo p̄statio iteresse tacite inerat ergo si exprimit̄ ꝑ euꝫ modū ꝑ quē tacite inest. Ista exp̄ssio nihil dꝫ opari vt est casus no.in.l.stipulatōes nō diuidūt̄.§.fi.s̄.e.fm̄ intellectū quē ponit pau.de ca.i l.cū stipulatus sim mihi a ꝓculo.s̄.e. Probat̄.n.ibi fm̄ eū ⁊ recte iudicio meo ꝙ sicut qn̄ iteresse venit tacite in stipulatiōe nō cōmittit̄ stipulatio ad iteresse nisi elapso toto termino posito in stipulatōe vt.l.isulā.j.e.ita qn̄ interesse deducit̄ exp̄sse i stipl'one. Sꝫ forte pōt rn̄deri ꝙ hic non fuit deductū interesse ꝑ euꝫ modū ꝑ quē tacite inerat sed alio mō.fuerat.n.specifice deducta vna spēs iteresse in stipulatōe.s.expēse faciēde in pecuniā romā deportādā. Et forte ēt iste expēse sub rōe taciti iteresse nō venissent ꝙ nō ꝓsequor ꝓnunc.⁊ tamē lꝫ ista opi. ab ipugnante posset defendi. Dicendū est ꝙ ista cōclusio non ꝓbatur hic q2 in casu nr̄o ēt si nō fuisset adiecta dies vel pena vel interesse exp̄ssum in stipulatione nihilominus mora post lapsum diei nō posset purgari quia quādo prestatio opere venit faciēda certo tpe.tunc si prestatio nō fit in tpe succedit obligatio ad interesse irreparabil'r nec pōt amplius purgari mora q2 cū mora purget̄ p̄stando id qd̄ principal'r erat ꝓmissum in hoc casu. Hoc nō pōt fieri qm̄ aliud est factū quod dꝫ fieri in hoc tēpore ⁊ aliud qd̄ fieret in alio tpe.casus est exp̄ssus ⁊ ibi ꝑ bar.in.l.si vsusfructus mihi in bienniū.ff.de vsufru.leg. ⁊ declarat elegāter bar.in.l.si stipulatus fuerim abste.⁊.l.stipulationes nō di.s̄.e.que ꝯclusio optime ꝓbatur in isto tex.⁊ bene facit tex.in.l.si non sortēꝫ.§.libertus.ff.de condi.inde. ¶ Quinto no.ꝙ ille qui ꝓmittit ꝓficisci de vna ciuitate in aliā.j.certū tp̄s satisfacit stipl'oni si incipiat ꝓficisci intra terminū licet iter non compleuerit in termino verbū.n.positū in Syriā ꝑ nauigiū ꝓficiscatur.⁊ exponit̄ ꝑ glo.positā sup isto verbo ꝙ sufficit arripuisse iter vt satisfiat stipl'oni qd̄ multuꝫ no.hic pau.de ca. Ipse tn̄ dicit ꝙ in huiusmodi locutiōe ⁊ similī est attendenda q̄litas termini exp̄ssi q2 si in illo tpe posset quis ꝑficere totū iter.tunc dꝫ intelligi ꝙ d̄beat ꝑfecisse nō initiase dūtaxat. Si vero ipossibile eēt illo tpe ꝑficere iter.tūc intelligam⁹ ꝙ debeat ꝓficisci de vno loco ad aliuꝫ infra illuꝫ terminū incipiēdo facere iter.vt sic stipl'o accipiat̄ in eo sensu quo valere pōt vt.l.semꝑ in stipl'onibus de reg.iur. ¶ Sꝫ ista distinctio dn̄i pau.nimis restringit istū tex. No.n.apparet hic.vtꝝ in tpe posito in stipulatōe potuerit iste ꝑuenire in Syriā vel nō.vn̄ intelligā tex.simpliciter ꝓut iacet in vnū casum.vꝫ ꝙ semꝑ sufficiat arripuisse iter lꝫ nōdum sit ꝑfectuꝫ. Ista.n.verba ꝓficiscar respiciūt futuꝝ tp̄s ꝓficiscat̄ pn̄t intelligi in duplici sensu ꝙ ꝓficiscat̄ ⁊ iter finiat vel ꝓ incipiat ꝓficisci.ergo in dubio dꝫ interpretari vt facilius possit euadi stipulatio penalis vel que cōmitteretur ad interesse. Preterea istud tp̄s futurū de sui significatu significat tp̄s imꝑfectuꝫ sicut tp̄s p̄sens qd̄ apponitur in dispōe.vn̄ dꝫ cōprehendere actum initiatū ⁊ nō ꝑfectū vt.l.arborib⁹.§.i.cū glo.sua.ff.de vsufru.⁊.l.si quis id qd̄.§.i.ff.d̄ iurisdi.om.iu.iuxta ea q̄ subtiliter declarat bal.in.l.si fugitiui.C.de ser.fugi. Et ad hoc reputo notabilēꝫ istū tex.⁊ ꝓbare in effcū ꝙ qn̄ actus ꝯfertur i tp̄s futuꝝ dūmodo nō sit futuꝝ cōiunctū cū p̄terito qd̄ significet actū ꝑfectū in dubio videatur significari actus ꝓut ē i fieri ⁊ nō ꝓut est in fcō esse.i.ꝓut ē inceptus lꝫ non sit ꝑfectus. ¶ In glo.posita sup verbo cōuenit ibi quo restringit̄ pria ꝯuentio. Hāc glo.cōiter approbāt hic doc.⁊ volūt ꝙ primo fuerit statutus maior terminus. Scdo fuerit restrictus ad breuiorē terminū.⁊ in boc ꝯcordāt oēs moder.sed pau.de ca.solum discordat a glo.in hoc q2 vult ꝙ istud pactū fuerit appositum ex iteruallo q2 nō ē verisil'e fm̄ eū ꝙ ptes correxerint i cōtinenti vt.l.qd̄ traditū.ff.de cōdi.⁊ demō. Ista tn̄ rō nō vrget q2 lꝫ nō sit verisil'e.pōt tn̄ fieri ⁊ cōtingere ut ptes mutent ꝓpositū incōtinenti vt.l.si īequalibus.⁊.l.si ita scriptuꝫ.ff.de here.insti.⁊ verisimilius v̄r ex serie l̄re.ꝙ pactū fuerit appositū incōtinenti ꝑꝑ clausulā in fi.positā que deducēdo cōuenta in stipulatōe retulit se simpl'r ad ea q̄ supra ꝯuenta erant in hoc non facio multā vim. ¶ Et tn̄ v̄r posse dici ultra doc.ꝙ cōuentio sequēs nō restrinxerit total'r ꝯuentōem p̄cedentem absolute ⁊ in oī casu.sꝫ limitauerit ⁊ restrinxerit in uno casu i ea ꝯtento.⁊ erit sensus l̄re iste q2 prio fuit actum ut d̄bitor haberet terminū ad soluēdū in Berutesio vsqꝫ ad ducētos dies nisi eligeret intra añ ydus septēbris vel emere merces q̄s reportaret berithū. In hoc.n.casu bene restringit̄ prior terminus q2 si emat merces ⁊ nauiget a berintesio.j.ydus septembris post ydus tenebit̄ soluere pecuniā incōtinenti.nec expectabit̄ dilatio ducentoꝝ dieꝝ.nec mireris ꝙ dilatio fuerit restricta in fauorē creditoris q2 aliud fuit appositū in fauorē debitoris lꝫ vt nō teneat̄ p̄cise in berintesio soluere pecuniā.sed posset emere merces trāsuehēdas in berintho.⁊ ibi postea soluere pecuniā.vn̄ in fauorē debitoris fuit mutatus locus si nauigaret.j.ydus septēbris. Item translatū ꝑiculū in creditorē de mercibus q̄ erāt soluēde ꝓpria pecunia in berintho q2 si d̄bitor nauigasset.j.diē ꝑiculum ꝑtinebat ad creditorē vt pꝫ i.l.ij.⁊ ꝑ totū titulū.ff.de nauti.fe. Preterea fuit data facultas debitori lucrādi ex emptiōe merciū quicquid vltra eēt soluto debito creditori. Et iste intellectus v̄r ꝓbabilior. ¶ Extra glo.opponit̄ dupl'r ꝯ istū tex. Nam v̄r ꝙ ꝓcurator ꝓpositus solutōi recipiēde possit ꝓrogare terminū vt.l.fi.§.vlti.ff.de pub.bar.h remittit ad ibi no. Et ibi ponit duas solutiōes. Pria ē ꝙ ibi publicanus emerat vectigal a fisco.vn̄ erat ꝓcurator in rē suā.⁊ ꝓrogādo terminū p̄iudicabat sibi ⁊ nō alteri. Et ista solutio ē indubitāter uera in se.sꝫ tn̄ hoc nō appet ex littera. Unde ipse dat aliā solutōēꝫ notabilē.dicēs ꝙ ibi publican⁹ erat gnāliter ꝓpositus ad solutiones recipiendas. Hic autēꝫ erat ꝓpositus ꝑticulariter ad solutiōem recipiēdam. Sed ista solutio vt dicūt ibi moder.v̄r cōfundi per.l.quaꝫ bar.allegat.

vꝫ per

dz per.l.mādato generali.ff.de.pcur.p ea que no.in.l.nā ⁊ no cere.⁊.l.sequēti de pact.vbi volunt q in mādato generali nō videat̄ cōcessa libera nisi aliud dicat̄. Aliud aut est intelligendus ille q libera fuit cōcessa. Aut est spālevt dicit Jo.d imo. in istis qui pponunt̄ exactōi pecunie publice. Aliud si pponūtur vlr hēe vident̄ mandatū cum libera. Et hoc sentit bar.in §.fi.duz allegat.l.i.§.magistrū.ff.d exercita.quasi sentiat argumēto illius lēe q pp publicam vtilitatē videat̄ cōcessa libera administratio. ¶ Pro ista cōcl'one adduco tibi textuz vltra ipsos in.l.i.i pn̄.ff.de offi.pcu.ce.vbi pbat̄ ⁊ ita tz ibi bal.expresse ⁊ tz bar.q pcurator cesaris vž in dubio hēe liberā hoc ipso q ē cōcessa administratio. ¶ Pro ista cōcl'one facit qz videm⁹ q isti qui preponūtur negocijs vniuersitat̄ ⁊ corporū censent̄ hēe mandatū cū libera ut.l.pñes.⁊ ibi p bar.C.de trāsac. ¶ Pro qua cōcl'one adduco tibi text.quē ibi not.bar.in l.fi.C.de apo.pu.li.x.vbi pz q official' deputatus ad recipiēdū pecunias fisci pōt ad fisci piudiciū recipere solōnez pticularē ꝯ.l.tutor.§.lutius.ff.de vsur.Et sic pōt facere aliquā grāz in mō soluēdi.ergo vž q possit prorogare terminū.Et credo q ista ꝯcl'o sit valde pbabil'.Aduerte tñ qz bal.valde nōbilr ad intellectū huius.§.in.d.l.pñes.in.ij.col.vž velle q iō hic terminus nō potuerit prorogari qz fuerat appositus a dño.vñ licz pcurator hic habuisset mandatū cum libera nisi eēt sibi data spālis ptās prorogādi terminū nō posset venire ꝯ factū dñi nō supueniēte iusta cā p.l.si hoiez.ff.man. ¶ Sed tu aduerte qz terminus hic nō fuit appositus a dño sz a pcuratore suo.i.sti cho fu[...]. Preterea ēt si fuisset appositus a dño ⁊ fuisset adiecta[...] mādato pcuratoris cōstituti ad recipiēdū solutionē in [...] termini q in pdcis ⁊ circa pdicta dabat sibi liberā ⁊c. Adhuc credo q possit terminus prorogari ⁊ mutari locus alias parū posset opari dcm̄ arbitriū ⁊ forte nihil. Si aūt pcurator gnālis nō hñs mādatū cū libera vellet prorogare hūc terminū statutū a dño forte posset pcedere doctrina bal.p.d.l.si hoiem.lz bar.hic sentiat oppositū ⁊ clarius.d.pau.de ca.Et d intellectu.d.l.si hoiez.vide qd plene scribit bar.in.l.ābitiosa.de decre.ab or.fa.Et ad māz vide qd not.idē bal.in.l.nā ⁊ no cere.in fi.ff.de pac.⁊.l.cū stipulatus sim mihi a pculo.š.e.Et tene mēti singularē doctrinā Jo.an.in ista mā.in ti.de.pcu.§.rōe forme.v.quid si sit cōstitutus.vbi dixit q si pcuratorē cōstitutus ad recipiēdā solōnē faciēdā certa die.Et postea dñs proget terminū debitori in termino prorogato nō poterit pcurator recipe solōnē qz est diuersus actus a prio.Sd vtrum sit vez nō determino nūc.Sz vide qd no.in §.q.in.l.si cū dies.in prin.ff.de arbi.p bal. ¶ Et aduerte qz iō potuit hic prorogari terminus qm̄ fuerat datū arbitriuz sup tpe. Secus si fuisset datū arbitriū sup qualitate eius qd erat iplendūz vž in qua re deberet fieri sol'o vt in.l.in lege.in pn̄.ff.loc.p quā ibi decidat bar.⁊ hic refert pau.de ca.q si dat̄ arbitriū ptāti in puniēdis maleficijs vtute huius arbitrij nō poterit ptās prorogare instātiā pfixā a statuto.Secus si daret̄ sibi arbitriū in puniēdo ⁊ pcedēdo quā doctrinā in prio dcō approbat bal.in.l.obsuare.§.pficisci.v.xi.quero.ff.de offi.pcō.⁊ le.⁊.l.i.in fi.ff.de iure deli.Et vide qd dixi in nōbilibus i.l.cū stipulatus sim mihi a pculo.š.e. Quesiuit ēt hic bar.⁊ notabil' p que vba videat̄ datū mādatū cū libera sup cā q est ius deducibile in iudicio vl' sup instātia duntaxat que vba.d.pau.de ca.hic dicit eē obscura ipse aūt dat eis hūc itellectū in effcū q aut aliquis cōstituit pcuratorē cū libera in cā quā hz cū titio ante lit.ꝯte.Et tūc libera vž cōcessa sup ipso iure qd deducit̄ in iudicio ⁊ tm̄ valebit quo ad illā cām q̄tū gnāle mādatū cū libera in oī cā p tex.in c.qui ad agēdū.in fi.de pcu.li.vi.Aut aliquis cōstituit pcuratorē ante litē cōte.in cā quā est habiturus cū titio.⁊ tūc ptās libere vž referri ad ius instātie ⁊ nō ad ius cāe qd hz cōstituēs pcuratorē de pñti sed est habiturus de futuro sed ius instantie nō hz de pñti sed est habiturus in futurū post litē cōte.vnde verba magis cōueniūt instantie q̄ cāe.Sed salua reuerentia sua ista nō fuit aliquo modo intentio dñi bar. Quod ego ostendo manifeste ex duobus. Et primo qz bar.in 2o mēbro cum constituitur pcurator p verba futuri tpis requirit ad hoc vt scdm mēbrum habeat locum q cā non sit expressa in qua pcurator cōstituitur.Sed si esset solū differentia in tpe futuro ⁊ presenti.tunc expressio vel nō expressio nō esset attendenda ex quo vniformiter cā expssa ⁊ nō expssa est dria inter tps futurum ⁊ pñs. ¶ Scdo hoc colligitur ex mēte bar.in prio mēbro dū dicit.q pcurator fuit cōstitutus in tali cā.ipsa cau sa expssa.Ex quo dat̄ intelligi q dria ē in expssione ⁊ nō expressione cāe.Unde in illo prio exēplo ipse ēt ponit vba futuri tpis.cū dicit in cā quā habeo vel hēe intendo. Tu dic ergo in ista mā tres ꝯcl'ones. Prīa cōclusio si pcurator cōstituitur in aliqua cā ipsa cā expssa.verbi gr̄a in cā mutui i quaz sum habiturus cū titio.tunc est dria īter verba pñtis tpis ⁊ futuri.Sed semp vž datū mandatū cū libera in ipso iure qd est deducendū in iudicio.Et ē rō qz ad ipsuz ius expsse cōstituēs se retulit.Nec ob.q verba futuri tpis nō vident̄ posse adaptari ad ius qd cōpetit de pñti qz adaptant̄ respcū exercitij lz n.de pñti mihi cōpetat actio ⁊ obligatio. Exercitiū tñ hui⁹ actōis erit cū ius deducet̄ in iudicio.vt insti.de actio.in prin. Et sunt quasi ista duo sicut potētia ⁊ actus vel sicut habit⁹ ⁊ actus. ¶ Scda ꝯclusio si cōstituitur pcurator nō expssa cau sa ad quā cōstituit̄.tūc est bñ dria inter tps pñs ⁊ futurū qz p tps pñs datur libera ptās sup iure deducēdo in iudicio p tps futurū sup ipa instantia iudicij. ¶ Tertia ꝯcl'o est talis q̄ elicitur ex doctrina bar.si post lit.cōte.constituit̄ aliquis pcurator a dño in cā quā hz cū titio.⁊ sic p verbū pñtis tpis.tūc super vtroqz vž hēe mandatū cū libera.s.sup instātia ⁊ sup iure deducto in iudicio qz vtrūqz ius hz dñs de pñti.Et ideo ad vtrūqz dz fieri relatio.ex quo pōt fieri salua rōe recti s̄monis vt.l.si ex pluribus.ff.de accepti.⁊ plene p bar.in.l.aureli⁹.§.gayo.ff.de lib.leg.Et aduerte s̄m pau.de ca.hic qz ille qui hz mandatū cuz libera sup instātia.si vult p cōpromissuz suspendere instantiā dūmō ēt ad cōpromittendū hēat mādatū dz facere cōpromissuz sup iure deducto in iudicio.sicut dž in autē.si tñ.C.de temp.ap.⁊ in cle.q̄diu de ap.nō sup ipa instātia.qz de ipsa instātia nō est lis.sed de iure deducto in ipsa instātia. Hoc tñ pōt fieri s̄m eum in cā appellatōis. Nam instātia cāe principalis nō suspendit̄ p cōpromissuz vt traditur in l.pperandū.in prin.de iudi. Et hec ē vera ⁊ cōis opi.quā sequūtur spec.⁊ Jo.an.in ti.de iudi.de leg.§.restat ver.itē q instantia ⁊ anto.de bu.⁊ moder.in.c.pe.ex̄ de iudi.lz aliter senserit Bal.d.l.pperādum.

Flauius. Stipulatō penal' nō nouat pcedentē cōuentionez q̄ emanauit ex cā onerosa.⁊ vbi ē adiecta pena ⁊ nō dies admittit̄ purgatio more.⁊ ex pacto apposito p donatorē acquirit̄ actio s̄uo ad libertatē cōsequēdaz.h.d.scda ibi.q̄ro.tertia ibi. Itez q̄ro.quarta ibi item quero. ¶ No.prio ibi manumissionis cā ⁊c.q ista verba dotibi tale quid cā faciēdi tale fcm̄ importāt modū ex quo oritur actio illi qui ipleuit ex pte sua ad faciēdum modū ipleri.⁊ ita itelligit istū tex.bal.⁊ recte in.l.⁊ si post tres.š.si quis cau.Et erit ista actio pscript̄ verbis s̄m glo.positā sup verbo ꝯuenire. Per que aūt verba inducat̄ modus in ꝯctib⁹ ⁊ in vltis uo lūtatibus no.in.l.quibus dieb⁹.§.termilus.ff.de cōdi.⁊ demō.Et q cōpetat actio impleti ex pte sua in ꝯctibus ad faciēdum modū impleri.vide glo.⁊ qd ibi ponit bar.in.l.si stipulatus.§.si ex duobus.j.de fideius. Et iō non ē opus hic supplere ad tex.q pcesserit pactū ⁊ cōuentio de manumittēdo sicut vž velle bar.nisi forte intellexerit q pcessit p appositionē modi de quo in lra. ¶ Scdo no.s̄m intellectū cōem q stipulatio penalis pcedentē cōuentōem q̄ pcessit ex cā onerosa nō nouat.Qualr aūt pcesserit cā onerosa declarat h optie Bar.quē ego sum secutus in.l.ita stipulatus.š.e.Et occasione huius dci hic ang.repetit quādam opi.suam de qua dixit in.d.l.ita stipulatus que nō plz hic moder.Et plene dic vt diximus in loco palle. Et colligit̄ ex isto tex.in.l.rñso vnus casus s̄m pau.de ca.in quo agit̄ pcise ad fcm̄.vz ad faciendū s̄uuz manumitti. ¶ Tu aūt p vtroqz notabili aduerte qz ex isto ter. nullo mō apparet q dbitor principalis fuerit i mora ⁊ q aduersus eū pena fuerit cōmissa.sed d herede eius bñ appet vt videbis in glo.posita sup verbo liberet̄.vñ hoc primū respōsuz inductū vt inducit bar.nō bñ vž pbare cōclusionē suaz.qz possumus intelligere q hic ageret̄ ad manumittēduz ante aliquā morā cōmissaz ⁊ maxie qz sicut dclaraui solēniter in.l.ita stipulatus i.i.glo.š.e. Ille qui hz iplere modū nō cōstituit̄ in mora nisi p iterpellatōez.Sed tunc relinquit̄ dubitatio q̄ritur si pēa ⁊ mora nō erat cōmissa.dubitat̄ vtr̄ possz agi ad id qd ꝯuenerat i pricipali.ex quo nulla adhuc erat fcā trāsfusio seu nouatio.Et est rñdendū qz ista cōuentio cōtinebat fcm̄ i quo cōmittitur obligatio nisi quatenus iterest vt.l.si ita stipulatus

§.possũ.⁊.l.illa stipulatio.§.i.ꝫ.e. Nec potes dicere ꝙ h iter erat volẽs agere ex cõuentõe pp interesse affectõis qꝛ lꝫ possꝫ apponi pena in ꝯctu vt.l.si venditor.in fi.⁊.l.si ꝟuus ea.l.ff.de seruis expor.non tñ vꝫ ꝙ si nõ apponitur pena possit agi ad factũ qꝛ de natura obligatõis facti est ꝙ reus non cogat̃ p̃cise ad factũ sed possit soluere interesse. Qḋ quidẽ interesse si est in solutõe dꝫ esse extimabile qḋ nõ cõtingit in iteresse affectõnis ex nã sui.vñ pp hoc nõ videbat̃ cõmitti cõuẽtio ⁊ obligatio ad fcm̃ qꝛ fcm̃ nõ poterat p̃stari ̾ɱ nãm suam ⁊ ꝑut reglr solet esse in obligatõe. Ista ergo faciebãt ꝓbabilẽ dubitatione ꝫ sed tñ iuriscõsultus d̾terminat ꝯriũ qꝛ minus est icõueniẽs ꝙ quis cogat̃ p̃cise ad fcm̃ preter nãm obligatõis facti quã ꝙ nõ seruat̃ fides ex quo agẽs hꝫ iteresse honestũ. Ex quibus ī effcũ elicit̃ talis cõclusio singlis ⁊ pulchra ꝙ vbicũqꝫ in obligatõe fci uertit̃ solũ interesse affectõis sꝑ põt agi precise ad factũ sicut ⁊ agit̃ in alijs casibus de quib⁹ ī.l.stipulatus.§.cellus ꝫ.eo. Et tñ ̾ɱ hunc intellectũ dico ẽt hic non cauillãdo lr̃aꝫ ꝓbari cõclõnem supradictã p bar.hoc mõ vꝫ qꝛ tex.hic dicit ꝙ põt agi nulla p̃cedẽte mora ad faciendũ ꝟuum manumitti que vba si intelligãtur ꝑut iacent significãt ꝙ sup hoc poterit ferri sñia sed hoc eẽt ipossibile si stipulatio penal̾ nouaret p̃cedentẽ qꝛ p litem cõtestatã cõmitteret̃ mora ⁊ pena ⁊ trãsfunderet̃ obligatio pricipal̾ in penã ⁊ sic nõ possꝫ sequi ꝯdẽnatõ sup pricipali ut plene declarat bar.in.l.i.in pri.ff.d̾ pe.le.⁊.l.ita stipulatus.in vl.col.ꝫ.e. ¶ Tertio no.in vbo itẽ quero.el prĩo ꝙ qñ est adiecta pena ⁊ nõ dies in obligatõe sꝑ admittit̃ purgatio more ad euitatõeꝫ pene.ex pte actoris nõ admittere tur purgatio de iure cõi vt.l.thais.§.si intra.ff.de fideicõ.lib. que h allegat̃ ꝑ ꝯra in glo. Sꝫ de iure spãli minor hñ admitteret̃ per bñficiũ restõis in integꝝ vt.l.iij.§.⁊ si heres.ff.d̾ mino.lꝫ bal.in.l.si plures.in fi.de cõdi.inser.videat̃ velle ꝙ ẽt ad cõsequẽdũ actionẽ cõditio de facto post morã posset ipleri. Nec tñ nõ est cõis opi.vt poteris videre in.l.si insulã.ꝫ.eo. ¶ Quarto no.⁊ tene menti in vltĩo casu seu rñso in fi.ꝙ qñ aliquis donat rẽ suã alicui nõ solũ acquirit̃ ex pacto donãtis actio tertio ad cõsequẽdũ dñiũ illius rei qḋ erat penes donãtẽ tpe donatõis vt.l.quotiẽs.C.de dona.que sub mõ.sed etiã aliud ius qḋ nõ erat penes donãtẽ tũc sed causat̃ in rẽ donata loco dñij donatoris. Et pp hoc dixi al's cõsulendo in ciuitate ista ꝙ si ille qui donat rẽ suã alicui post mortẽ donatarij apponit pactũ ꝙ vsusfructus acquirat̃ cuidã tertio ex isto pacto acquirit̃ ius vsusfructus lꝫ nõ eẽt penes donantẽ eo mõ quo acquirat̃ tertio qꝛ penes donãtẽ erat causal̾ penes tertiũ erat formalis. Ex eodẽ ẽt vbo no.sing.̾ɱ ang.⁊ Jo.d̾ imo.h.ꝙ qñ id qḋ venit in pricipali obligatõe est p̃standũ tertio. Et pena que apponit̃ in ꝯctu est applicãda stipulatori admittit̃ purgatio more. Et istud melius colligit̃ ex prĩo v̾.itẽ quero. Secus ẽ eꝫ qñ id qḋ venit in obligatõe pricipal̾r est applicãdũ stipulatori ⁊ pena tertio. Exẽplũ in.l.i.§.fi.j.de stip.ser. Et ita decidit bar.cuius dcã limitant̃ p istã doctrinã in.l.si insulã.i.viij.q.ꝫ.e. ¶ In glo.posita sup vbo liberet̃ ibi vel ̾ɱ Jo.no.istã glo.relatã ad tex.qꝛ ꝓbat ꝙ q̃uis priuatio si ꝓferr a iuriscõsulto seu legislatore in dubio itelligat̃ ꝓprie ⁊ presupponat habitũ vt in.l.decẽ.ꝫ.e. Hoc tñ fallit nisi mã sup quã loquit̃ legis dispõ repugnet.⁊ ita debes tentare dcã bar.in.l.decẽ.ꝫ.eo. Nec tñ solutio Jo.⁊ p̃cedẽs posita in glo.nõ tenet̃ cõiter. Sꝫ vã solutio est ꝙ ıõ h admittitur purgatio more qꝛ erat adiecta pena ⁊ nõ dies vt no.in.l.si insulã.ꝫ.e. ¶ In eadeꝫ glo.ibi. Sꝫ hic ante duos mẽses.cõiter nõ tenetur ista solutio ad illã.l.fi.nec ad al's.ll.ꝫ.in alijs gl.allegatis.sed ponit̃ vna solutio in gl.p̃cedẽtibus q̃ approbat̃ cõiter vꝫ ꝙ ıõ h ꝟuus nõ efficit̃ liber post morã ⁊ negligẽtiã debitoris elapsis duobus mẽsibus qꝛ erat actũ ꝙ ꝟuus manumitteret̃ vindicta.i.cũ certa forma ⁊ solẽnitate ꝟuãda.vñ qꝛ ⁊ forma dꝫ ꝟuari ẽt in actu fauorabili nõ põt suppleri p equipollẽs.⁊ ıõ lex nõ represẽtat hic libertatẽ. Et hoc no.singl̾r ad ea que scripsi post ang.⁊ bal.in.l.i.ff.de lib.⁊ posthu. Tene tñ mẽti solutionẽ istius gl. quia singulariter vult ꝙ q̃uis ex negligentia heredis vel debitoris post duos menses seruus efficiatur liber ipso iure. Et sic pena nõ possit exigi vt.l.fi.C.si man.ita fue.alie. Si tamẽ agatur ad penam ante duos menses cõmittitur mora ⁊ pena potest exigi. Et est solẽnis limitatio ad illaꝫ.l.fi. ¶ Extra gl. querit h bar.de tali questione quidam donauit alicui certam rem cũ pacto ꝙ illa res post morteꝫ donatarij perueniret ad ecclesiã. Queritur vtruꝫ actio que fuit quesita ecclesie ex isto pacto p.l.quotiẽs.C.de dõa.que sub mõ possit auferri ecclesie ex sola reuocatõe ⁊ mutatõe volũtatis donatoris vel eius heredis.in qua ipse concludit ꝙ ex volũtate donatoris tale ius põt extingui p.l.iij.ff.de ser.expor.sed ex volũtate heredis eius non vt ibi dicit̃. Et satis ꝓbat̃ in fi.istius.§.⁊ in.l.ij.vel.iij.ff.de his qui sine mã.ad liber.ꝑueniũt ⁊.l.mãcipia.e.ti.in quibus.ll.vtrũqꝫ mẽbrũ vꝫ ꝓbari.⁊ hãc cõclõnẽ in effectu sequit̃ Jo.de imo. ¶ In qua tñ est aduertendũ qꝛ si sequeris gl.in.d.l.iij.de ser.expor.quã vꝫ hic sequi Jo.d̾ imo.hẽs primũ mẽbꝝ declarare ⁊ limitare qḋ fiue ꝙ qñ pactũ fuit appositũ gr̃a donãtis.vel sumus in dubio quo casu p̃sumitur ipsius gr̃a appositũ vt dicit hic Jo.d̾ imo.⁊ recte nã ex quo nõ apparet alia cã extrinseca cur videat̃ appositũ gr̃a alteri⁹ dicemus ꝙ videat̃ appositũ gr̃a donatoris vel venditoris ex quo ipse istud pactũ apposuit.⁊ ista rõ sufficit in.q. Bar. In legibus aũt.ꝫ.alle.est adhuc alia rõ.qꝛ põt p̃sumi ꝙ libertas fuerit data pp bñmerita ⁊ bona ꝟuitia sicut dicim⁹ i.l.nec ad iecit.ff.ꝑ socio. Si aũt ex alia cõiectura possit appere ꝙ pactũ fuerit appositũ gr̃a ẽptoris vel donatarij.tunc sine cõsensu eius tale pactũ nõ poterit reuocari.⁊ ita intelligit̃ tex.ꝫ illam glo.in.l.q̃situm.ff.de ser.expor.⁊ in.l.i.ff.qui sine mãci.ad liber.ꝑue. Et hanc distinctõem glo.approbat bart.in.l.fi.circa mediũ.⁊ in vltĩs verbis cõmenti.ff.de cõdi.ob cãꝫ.dũ declarat illũ subtilẽ articulũ quõ sit locus penitẽtie in ꝯctu innominato qui resultat habita relatõe pacti ad ꝯctum noĩatũ. sed ipse idẽ bar.multo subtilius attingit intellectũ istaꝝ leguꝫ in.l.aristo.in prin.ff.de do.vult.n.ibi ꝙ sine distinctõe cuius gr̃a pactũ fuerit appositũ distinguamus al̾r.vꝫ ꝙ aũt queritur vtꝝ sufficiat sola volũtas apponẽtis pactũ ad extinguẽdũ ius quesituꝫ tertio.⁊ sufficit p iura ꝑ ista pte allegata. Aut q̃ritur vtꝝ sola voluntas pactũ apponẽtis possit p̃iudicare illi qui ꝯ traxit cũ eo.vt auferat̃ sibi facultas faciẽdi si vult id qḋ deuenit ī pacto.⁊ tũc sola volũtas apponẽtis pactũ nõ sufficit.⁊ ita intelligit legẽ q̃situm que ꝓprie vꝫ loqui hoc casu.ꝙ ẽt sic intelligit glo.in prĩa solutõe.in.l.i.C.si man.ita fue.ali. Dicit tamen ibi bar.ꝙ hoc fallit in donatore pp fauorẽ exercẽtis liberalitatẽ.ipse tñ põt reuocare pactũ appositũ ẽt in p̃iudiciuꝫ ꝯhentis secũ p.d.l.aristo.que iudicio meo hoc nõ ꝓbat quia lꝫ ille tex.dicat ꝙ ex pacto apposito in donatõe resultat ꝯctus inominatus.nõ tñ dicit ꝙ id qḋ deuenit in pacto ad p̃iudiciũ ꝯhentis secũ possit reuocari.vñ ego sequor distinctõeꝫ ibi positam tam in donatõe ꝙ in alijs ꝯctibus. ¶ Prĩo qꝛ illa distinctio glo.in.d.l.iij.diuinat ad.ll.ibi all'atas.⁊ maxĩe ad.l.q̃situm. ¶ Scḋo qꝛ illa distinctio cuius gr̃a apponat̃ pactum posset hr̃e locũ aliquo mõ.si pactũ istud principal̾r videretur appositũ gr̃a paciscentiũ.sed in termis nõ ẽ ita qꝛ cũ cõmodũ ⁊ emolumentũ huius pacti principal̾r ptineat ad tertiuꝫ.i.ad ꝟuũ manumittendũ illius gr̃a p̃sumit̃ appositũ principal̾r vt.l.fideicõmissa.§.interdũ.⁊ ibi p bar.de le.ij.⁊.l.titio centũ.§.titio genero de cõdi.⁊ demõ.⁊ ibi p Bar. ꝯctus aũt illi⁹ gr̃a dꝛ factus cuius gr̃a principal̾r fit.lꝫ in ꝯñam acquirat̃ ẽt vtilitas alteri vt.l.si quis nec cãm.⁊.l.rogasti.in prin.ff.si cer.pe. ¶ Unde in ꝓposito nr̃o ꝓprie ꝯctus nõ dicit̃ factus gr̃a paciscentiũ sed gr̃a ꝟui.lꝫ in ꝯñam eoꝝ gr̃a posset dici factus.lꝫ hoc non attendit̃ vt vidisti declaratũ in simili.q.in prin.istius l.si ergo põt p̃iudicari illi cuius gratia principal̾r pactũ istud apponit̃.ergo nõ ẽ mirũ si in cõsequẽtiã poterit p̃iudicari donatario vel emptori. ¶ Ex his infert̃ ad decisioneꝫ qõis nr̃e ꝙ in auferẽdo ius quesitũ ecclesie sufficit sola volũtas donatoris.lꝫ si donatarius ipse vellet sua spõte inito donatore post mortẽ suam dare rẽ ecclesie audiret̃ nõ obstãte ꝯdictõe donãtis. Ex his pꝫ nõ recte dixisse bal.in.l.cuꝫ a socero.C.de iure do.dñ voluit ꝙ dꝫ iteruenire volũtas vtriusqꝫ.s.donãtis ⁊ donatarij.de volũtate aũt heredis ipsius donãtis vtꝝ d̾beat interuenire ipse reuocat ibi in dubiũ.vtꝝ dcã bart.sint vera h p tex.in.l.si ego.§.i.ff.de iure do.vbi ꝓbat̃ ꝙ spãle ẽ in dote fauore matrimonij ꝙ heres non põt penitere in ꝯctu inominato.ergo in ꝯrium est ius cõe. Sed salua reuerentia sua illa lex nõ loquit̃ in casu ꝓposito qꝛ nos loquimur qñ ꝯctus inoiat⁹ resultat ex relatõe habita ad ꝯctũ noiatum.quo casu difficil⁹ admittit̃ penitẽtia pp coherentiaꝫ ꝯctus noiati vt.ꝫ.dixi ̾ɱ bar.in.l.fi.de cõdi.ob cãm. Sed tex.in.l.si ego loquit̃ in ꝯctu simpl̾r inoiato.erat.n.data pecunia ꝑ dote futura vt recipiens

piés ɔtraheret matrimoniū quo cāu regl'r admittit̄ pnia ex pte ei⁹ qui ipleuit in pіudiciū eius qui nō ipleuit fallit in. d. casu fauore matrimonij ita declarat bar. in. l. si pecuniā. in pri. ⁊. l. ꝙ seruus. ff. de cōdi. ob cām. Et tetigit et in. l. si cū fundū. ff. de pac. que lex facit ꝑ distinctōe gl. in. d. l. iij. de ser. expor. sed rńdebitur ei stati. In ɔtctibus aūt inoiatis qui resultāt ex relatōe pacti ad ɔtcū noiatū solet dici ꝙ lz aliqñ admittat̄ penitētia principal' qꝛ posuit pactū nō tamē admittitur seu mutatio volūtatꝭ h'dis ipsius ut ꝓbant iura. s. allegata. Et tꝫ bar. h ad. l. si cuꝫ fundū tenēdo opi. quā. s. posui dicas ꝙ ibi pcīn ꝑ qō aliquid debeat pstari tertio pricipal'r erat fcīn gr̄a vnius ex ɔhentib⁹ i. illius qui debebat dare tertio vñ nō poterat ibi resultare ꝓprie ɔtcus inomiatus sed erat qdaꝫ tacita donatio fcā ɔhenti qꝛ cōcedebatur sibi ꝙ solueret tertio ꝓ itereſſe suo verbi gr̄a qꝛ ꝓmiserat illi dare hūc fundū sub pena qō exēplificat ibi gl. Ad. l. i. ff. qui sine manu. que vꝫ velle ꝙ volūtas nō possit mutari pіudiciū serui pōt rńdere duobus modis vel ꝙ ibi mutata erat volūtas post morā debētis manumittere ⁊ postq̄ ſuꝰ iam erat effect⁹ liber. Uel dic ſm ang. hic ꝙ iō mutatio voluntatꝭ nō nocuit ſuo qꝛ vēditor qui mutauerat volūtatē deceſſerat sine h'de vñ nō erat aliquis cuius itereſſet hāc mutationeꝫ volūtatꝭ obseruare ex pte ipsius qui mutauit volūtatē ⁊ ꝑ hoc dicit ipse singl'r posse dici ꝙ donatio cā mortꝭ non reuocatur ex pnia dōatoris qñ donator deceſſit sine h'de ⁊ pōt cōsistere donatio qꝛ donatio cā mortꝭ nō requirit aditiōem h'ditatis ad sui cōfirmatōem. Allegat glo. singl'em in. l. filie cuius C. fa. here. Et hoc tꝫ bal. in. l. eaꝫ quā. C. de fideicō. ⁊ ꝓbat ꝑ tex. in. l. tā his. §. i. de dona. cā mortꝭ. pōt. n. filiusfa. donare cā mortis pr̄e cōsentiēte qō eēt falsuꝫ si tal' donatio requireret additōem hereditatꝭ cū filiusfa. de iure. ff. pter q̄ in castrēsib⁹ nō h'et heredē vt plene declarat̄ in. l. post dotē. so. ma. ⁊ vide eūdē bal. in. l. cū virū. C. de fideicōmiſ. lꝫ aūt pdicta ꝓcedāt qñ fuit appositū simplex pactū de restituēdo rē ecclesie secus ſm bal. in. d. l. cū a socero. de iure do. si notarius recepiſſet ⁊ fuiſſet stipulatus vice ⁊ noīe ecclesie seu alterius cui donator voluiſſet queri post mortē donatarij tūc. n. ſm eū ius quesitū illi tertio ex stipulatōe sua vel fcā noīe ipsius a notario nō poſſet auferri ēt ex volūtate vtriusqꝫ. s. donātꝭ ⁊ donatarij qꝛ lꝫ ex fcō tuo acquirat̄ mihi ius qꝛ tñ voluisti me stipulari nō minus tñ acquirit̄ mihi ex ꝓuisione mea q̄ tua ⁊ iō ius q̄sitū mihi ex ꝓmissione mea lꝫ pp tuū fcīn tu nō potes auferre vt est casus quē ibi pōderat bal. in ista. q. in. l. si cōstāte. C. de do. an̄ nup. Et lꝫ ad illū tex. poſſet rńderi aliquo mō. cōclo tñ est vera pro qua vꝫ casus in. l. cuꝫ maritus. §. fi. ff. de pac. dota. vbi mulier que dabat dotē fecerat pactū ꝙ illa dos post mortē suam ex cā donatōis iter viuos restitueret̄ fratri deinde frater stipulatus est in eū casū illā dotē sibi reddi ⁊ ibi dꝛ ꝙ in pіudiciū fr̄is ⁊ iuris sibi quesiti mulier nō pōt mutare volūtatē ēt cōsentiēte debitore. i. marito. Et aduerte qꝛ ex quo stipl'o hic interponitur a tertio nos nō sumus nūc in illa dubitatōe quā heri tetigi in voce nūquid stipulatio q̄ iterponit̄ sup ɔtcu inoiato sortiat̄ nām ipsius ɔtcus ⁊ sic h'eat locū penitētia nā ista dubitatio ꝓcederet qñ stipulatio iterponeret̄ ab vno vel ab ābobus ɔhētibus hincide sup ipso ɔtcu inoiato iplēdo sed qñ stipl'o iterponit̄ a tertio lꝫ pp ipm̄ ɔtcū qꝛ tūc ipse nō est ps ɔtcus inominati lꝫ ei ex ɔtcu inoiato queraꝫ cōmodū stipulatio nō dicetur imediate iterposita sup ɔtcu inoiato ⁊ tñ posito ꝙ videret̄ iterposita videret̄ dicendū idē quo ad tertiū stipulātē ꝑ dcīn tex. in. l. si maritus. §. fi. Quid aūt iuris sit quo ad ɔhētes. vide ꝑ bar. in. l. si vt ꝓponis. de cōdi. ob cām. in fi. ⁊ ꝑ bal. in. l. sicut i initio. C. de ac. ⁊ obli. ⁊. l. ex placito. in v̄. vndecio quero. C. de re. pmu. Et vide ꝙ ipse idē nōt in. c. i. in fi. de vasallo qui ɔ ɔstōem lothari in vsi. feu. Scias ēt ad intellectū hui⁹ articuli ꝙ bal. in. d. l. sicut. in initio. in vltīs v̄bis dixit ꝙ sicut in ɔtctibus inoiatis nō est locus pnie fauore dotꝭ ⁊ matrimonij vt. l. si ego pallegata ita ⁊ vbicūqꝫ ɔtcus inoiat⁹ fieret ad pias cās. Et ex hoc redderet̄ decisio bar. falsa h in suo exēplo ō eo qui fecit pactū ꝙ post mortē donatarij res traderet̄ ecclesie qꝛ hic eſſemus in piā cāꝫ nec h'et locū penitētia ſm bal. allegat tex. ꝑ ista ɔclone in. l. si quis ꝓ redēptōe. C. de do. ſꝫ ille tex. si bñ ispiciant̄ v̄ba ipsius loquit̄ in donatōe q̄ est ɔtcus noiatus vt cōiter cōcludūt doc. in. l. iurisgē. in pri. ff. ō pac. nec vꝫ si dicas ꝙ est donatio ob cām vt tangitur in. l. i. ff. de do. nā hoc pōt cōcedi sicut declarat ibi bal. ⁊ melius iudicio meo ꝙ lꝫ vere sit cōtractus noiatus est filis ɔtractui innoiato quo ad quedam. vꝫ vt detur cōditio ob cām si ps aduersa nō adimpleat qō debeat. sed vt admittat̄ pnia in reuocādo eo qō est donatū ꝑ cōditionē ob cām non censet̄ ɔtcus inoiatus. imo ex quo ps aduersa est parata iplere id qō venit in mō indicaret̄ tanq̄ ɔtcus noiatus. ⁊ ita intelligo tex. in. l. si quis ꝓ redemptōe. sta tuitur ibi vnū spāle in fauorē captiuorꝫ qꝛ vꝫ donatio ēt si nō sit insinuata. Et ꝑ ista dr̄ia vide qō plene no. bar. in. l. fi. ff. ō cōdi. ob cām. vbi declarat qñ cōpetat cōditio ob cām in ɔtcibus noiatis ⁊ in inoiatis ex defectu implemēti ⁊ qñ cōpetat.

¶ Et inter cetera dicit ibi in fi. ꝙ ꝑ pniam nō reuocat̄ illō cuius dn̄ium fuit translatū ex titulo ɔtcus noiati. lꝫ id ꝙ fuit appositū in pacto aliqñ possit reuocari vt. s. est declaratū. cū ergo nō inueniā hoc priuilegiū cōceſſum pie cāe tutius ē tenere opi. bar. hic maxime qꝛ video ꝙ in libertate que ē eque fauorabilis sicut matrimoniū. ⁊ forte plus vt pꝫ ex no. in. c. fi. extra de re iudi. ⁊. l. si ps indicātiū. in prin. ff. de ioffi. testa. ɔriuꝫ seruet̄. vꝫ ꝙ admittit̄ reuocatio ⁊ penitētia vt pꝫ ex supradictis legibus. ¶ Et ad intellectū huius l'e in fine dic ꝙ ſuus qui ē manumittēdus ex pacto h apposito nō pōt agere ɔ heredē obitoris aliqua actōe. qꝛ actio ē ō iure ciuili ſm qō ſuus ꝓ nihilo reputat̄. ita dicit glo. in. l. ij. C. ō his q̄ sub mō competit ergo sibi offm̄ iudicis ſm pau. de ca. hic ꝑ. l. quidā. C. ō nec. ser. her. insti. Tu vide bar. qui allegat glo. pdictā. ⁊ ita cōcluditur in. l. quibus diebus. §. termilius in vi. col. ff. de cōdi. ⁊ demō. allegat legeꝫ libertas ⁊. l. meuia. ff. ō ma. testa.

Coheredes. Obligatus sub pena vēdere alicui non tenet̄ ad penā si denunciauit debēti emere. ⁊ ꝑ eū stetit quo minus emeret. ⁊ tali casu pōt vendere rē alteri īpune. h. d. scōa ē ibi qō. tertia ibi rńderi. ¶ No. ibi sepius testato ⁊c. ꝙ interpellatio ad cōstituendū quē in mora nō vꝫ sufficere si sit vnica. lꝫ requirunt̄ plures doc. tñ hic cōiter intelligūt hoc fuiſſe factū ad cautelā qꝛ regulariter sufficit vnica interpellatio de quo dicet̄. j. e. §. seia vbi tangit̄ ꝑ bar. ⁊ doc. ⁊ ē elegās articulus ⁊ quottidian⁹. ¶ Secūdo no. ꝙ interpellatio fcā tutori cōstituit pupillū in mora. ⁊ sibi pіudicat de quo in. l. si ex legati cā. in fi. s. e. ⁊ ꝑ aliquos moder. in. l. cū filius. §. in hac. s. eo. Ad idem bonus tex. in. l. emilius. ff. de mino. ¶ Tertio nota ꝙ qñ aliquid cōsistēs in fcō venit in obligatōe alternatiue. electio ꝑtinet ad debitoreꝫ sicut qñ duo alternatiue veniūt danda in obligatiōe. si in vno capite alternatiue sit fcīn. ⁊ in alio datio idē est vt ꝓbatur i. c. i. §. psoluēdo. ⁊ ibi hoc no. bal. de allodis in vsi. feu. ¶ Quarto no. ⁊ semp tene menti ꝙ sicut qñ electio in alternatiua ē ō bitoris creditor dꝫ agere in iudicio alternatiue qꝛ nō ē in ptāte sua quid h'eat petere vt. l. vbi aūt. §. qui illud. s. e. ita dꝫ seruare in interpellatōe extraiudiciali dꝫ. n. petere vt soluat hoc vel illud vt hic elegāter ꝓbat̄. ¶ Quinto ⁊ vltio no. ꝙ obligat⁹ vēdere alicui rē suaꝫ si eā vult vēdere vꝫ ꝓhibitus eā vēdere alteri. h tñ ꝓhibitio tollitur si ille qui debebat emere sit negligens ⁊ in mora emēdi post interpellatōeꝫ sibi factā. Infra āt quātum tp̄s debebat rńdere vt non dicat̄ negligens bar. hic ⁊ cōiter moder. dicūt ꝙ. j. duos mēses arg. l. fi. C. de iure ephi. ¶ Addit ēt pau. ō ca. ꝙ si ille qui fuit negligēs anteq̄ res vēdatur alteri velit purgare morā audiet̄ per. l. sicut. §. si volūtate. ff. qui. mo. pig. vel hipo. sol. vbi creditor qui cōsentit alieātioni pignoris non pdit ius suū. nisi alienatio sit secuta. vide tex. in. l. si ita quis. §. seia. j. e. ꝑ quē bart. dicit in. l. si insulā. s. e. in pe. col. ꝙ ad actōem q̄sitaꝫ cōseruandā admittit̄ purgatō more ex pte actoris q̄ doctrina decidit casuꝫ nr̄m qꝛ creditor h qui vult purgare morā tractat de cōseruando actōem ⁊ ius prius sibi quesitū. Et ꝑ istū tex. ōterminat hic Dy. notabileꝫ q. Dicit. n. ꝙ si aliquis ē ꝓhibitus alienare rē ex̄ familiā a testatore poterit eā alienare sine pēa si pri⁹ iterpellet eos de familia vtꝝ velit emere. ⁊ ipsi. j. duos mēses vt dcīn ē nō emāt. sed bar. credit hoc dcīn eſſe veꝝ si simpl'r sit fcā ꝓhibitio. secus si fiat cū adiectōe cāe qꝛ testator dixit nolo rē alienari extra familiā qꝛ volo remanere in familia vel similia verba tūc n. ſm bar. nō valeret alienatio qꝛ familia vꝫ vocari ad rē istaꝫ iure fideicōmiſſi in cuius pіudiciuꝫ non pōt fieri alienatio vt l. fi. §. sinaūt. C. cōia de le. d. Rapha. queꝫ refert pau. de ca. dicit ꝙ ēt i p̄io casu illi de familia videt̄ inuitari ad fideicōmiſſum. ⁊ hoc cōcedit. d. pau. hic. ex quo eoꝝ respectu fuit fcā ꝓhibitio alienatōis. allegat tex. i. l. filius. §. diui. ff. de le. i. Non

tamē cōcordat cū raph. in hoc q in vtroqz casu alienatio stati sit inualida. Sz distinguit q aut querit vtrū alienatio sit statim nulla ꝛ illi de familia incōtinēti post alienatōez admittant ad fideicōmissuz iuxta. l. peto. §. fratre. de le. ij. Et dicendū est q nō qꝛ ꝓhibitio alienatōis surgēs ex expssa dispōe testatoris vꝫ soluta p denūciatōez factā illis de familia. Aut querit vtꝝ post morte alienant possit fieri reuocatio rei alienate ꝛ tūc ipse subdistinguit q aut est īstitutus vnus de familia ꝛ valebit alienatio aut est īstitutus extneus ꝛ reuocabit alienatio p. l. fi. §. sed qꝛ. C. cōia de le. Pro vtroqz dcō allegat tex. in. l. vnū ex familia. §. si duos. ꝛ. §. si vno. ff. de le. ij. ꝛ. l. peto. §. fratre. e. ti. que iura nō loquunt qn alienatio reuocat post morte vigore fideicōmissi sꝫ qꝛ fuit fcā alienatio ꝯ volūtate testōris. ¶ Preterea aduerte rogo te ipse dicit q in isto casu si est institutus vnus d familia alienatio remanebit firma hoc est intelligēdū respectu portōis que ptineret ad heredē īstitutū qꝛ portio sua vꝫ sibi cōpetata in hereditate sed respectu portionis alioꝝ admitteret reuocatio. vt dꝫ in. d. §. si vno. Tu aūt aduerte ad primaz cōclōnē q. s. posui sequēdo Raph. dū vult ꝯ dy. ꝛ bart. q hoc ipso q est fcā ꝓhibitio alienatiōis ex familiaz videat relictū fideicōmissuz familie et si nō fiat alienatio uel fiat i casu pmisso ut i tex. nrō. Nā hoc nō vꝫ vel manifesta rōe qꝛ si p talem ꝓhibitōem videret relictū fideicōmissuz familie etiā si nō fieret alienatio tunc oēs qui eēnt ꝓximiores defūcto tēpore morꝭ admitterent equalr ad istud fideicōmissuz familie vt. l. cū ita legat. §. fi. ff. de le. ij. nisi aliqui eēnt simplr noīnati vt ibi dꝫ ergo ille qui est ꝓhibitus alienare nō posset alienare in vnū de familia qꝛ ꝛ si alienatio non irritaret incōtinēti irritaret post morte alienant adueniēte cōditōe fideicōmissi ut in iuribus. s. allegat. Sed hoc est falsuz qꝛ tex. simplr dicit q ista alienatio vꝫ in. l. pꝫ. §. xv. ff. de leg. iij. ꝛ. l. volūtas. ꝛ ibi p doc. C. de fideicōmissis ergo appet q fideicōmissuz nō vꝫ datum nisi in casu quo fiat alienatio nō pmissa. Nec vꝫ ista ꝯsia testor voluit remanere rē in familia tacite ꝓhibēdo eā alienari ex familiā ergo vꝫ eā reliquisse illis d familia. Nā ista ꝯsia est ꝯ tex. cū gl. ꝛ qd ibi p bar. ꝛ moder. in. l. lucius. s. de here. insti. ꝛ qd no. in. l. i. C. de cōdi. inser. Nec potes dicere q qn fideicōmissū deberet familie posset fieri alienatio in vnū d familia in ꝑiudiciū alioꝝ quibus fideicōmissū debet post mortē. nā nō posset ꝑiudicare alienās alijs ad quos ptinet fideicōmissū pro sua rata vt in. c. i. in. i. rñso. de suc. feu. Et bn faciunt notata p bar. in. l. iurisiurādi. §. si liberi. d op. lib. in illa. q. vtꝝ pꝫ qui recepit ēphiteosim ꝓ se ꝛ filijs suis possit vni ex filijs assignare rē ēphiteoticā vbi aūt testator qui ꝓhibuit alienari adiecisset cām expsse qꝛ vult eā remanere in familia. tūc ista vba enūciatiua ꝓlata p modū cāe iducerēt dispōem quo ad cōcedendā actōez ꝑsonalē ad fideicōmissū ꝛ quo ad ius exceptōnis lꝫ nō quo ad trāsferēduz dñium ipso iure vt ipse idē bar. dclarat in. l. qui volebat. ff. de here. insti. ꝛ. l. si socer. §. lucius. soma. ¶ In gl. posita sup vbo exceptōez. ibi de arbitris. l. celsus. illa lex in fi. cū. l. seq. fortiter vꝫ obstare tex. nrō. dicit. n. q qn stat p creditorē quo minus debitor soluat pena pmissa nō cōmittit ipso iure hic aūt vꝫ dici q cōmittit ꝛ obstat exceptō ergo vꝫ q ista. l. nō ꝓcedat ang. hic dicit q aut cōsideras primū caput stipulatōis vꝫ ex quo tenetur pmissor vēdere sub pena ꝛ tūc pena nō est cōmissa ipso iure ex quo stetit p creditorē Aut cōsideras caput scdm stipulatōis p qd pmissor tenet nō vēdere alteri ꝛ tūc pena est cōmissa ipso iure sꝫ obstat exceptio ꝛ ita intelligit iste tex. Qd dcm̄ scdm Jo. de imo. nō vꝫ ꝓcedere qꝛ obligatio de nō vēdēdo alteri est limitata si ꝛ qtenus tenet vēdere stipulatori ergo si est liberatus a pria obligatōe nō erit obligatus ad scdaz ꝛ multo fortius videret q ista scda obligatio q tacite resultat ex pria tolleret quo ad effcm̄ pene ipediēde q pria q est expssa ar. l. fi. in prin. ff. de le. ij. Et qd ibi not. vel ad minus dꝫ tolli pariformiter sublato suo pricipali vt. l. ij. in pri. ꝛ qd ibi no. ff. si quis cau. ꝛ. l. fi. ff. de eo qd cer. lo. Vñ ipse dicit ꝛ sequit hic pau. de ca. q hic vbū exceptio. ponit p exceptōe intētionis ꝛ facti q ꝑsupponit obligatōez nō esse cōmissaz ipso iure sicut alibi in multis locis vbuz exceptio istis modis exponit vt pꝫ in. l. qui se debere. ff. de cōdi. ob cām. ꝛ l. in ꝑsonam. §. qui pecuniā. ff. de pac. ꝛ ista solutio est tutior. Sꝫ tamē qꝛ ꝓpriat tex. dicamus q forte posset dari alia solutio satis elegans que redderet istum tex. valde singularem intelligendo q ideo hic pena cōmittitur ipso iure qꝛ interpellatio nō fit principali sed tutori ipsius. vñ non pōt negligētia tutoris auferre ius qsitum ad rē imobilē ipsi pupillo qd iudicatur quo ad ptātem alienādi. ac si eēt res imobilis pupilli scdm glo. no. in. l. si ad rez soluendā. C. de pdijs mino. de cuius intellectu ponit bar. in. l. pupillus. ff. de aucto. tu. ꝛ idē crederez si interpellatio fuisset fcā ipsi pupillo cū auctoritate tutoris vt ꝑiudicet sibi in iure cōpetenti ad rē imobilē ex fcō suo ꝛ tutoris. sicut. n. ipsi nō possent alienare hoc ius sine cā ꝛ sine decreto iudicis. ita non vꝫ posse p eoꝝ negligētiaz iducere q dicti iuris fiat extinctio p ea que habent in glo. ꝛ ibi videbis i l. si ita quis. §. ea lege. j. eo. qꝛ tn̄ equum ē q ille qui nō fuit in mora vel in culpa nō icurrat penā. lꝫ ipso iure sit cōmissa stipulatio obstat exceptio. Et lꝫ ista solō videat multuz elegans volo cogitare sup ipsaz. qꝛ ex quo pmissor ꝯfaciēs nō erat obligatus pcise ad vendendū sꝫ solū ad penā respectu pene q cōtinet ius ad pecuniā ꝛ rez imobilē vꝫ q negligētia tutoris potuerit opari. sicut trāsfert periculū in pupillū. l. si ex legati cā s. e. ¶ Infra data ē alia solō. Querit et hic ang. quid si i terminis legis nr̄e nō eēt appositū pactū de nō vēdendo rez pro certo pcio. sed pcium nō eēt specificatū. vtꝝ emptor offerens pciuz iniustū. i. quātum res cōiter extimaret. possit cogere vēditorē ad vendendū. In qua qōne ipse dicit q satis ē offerre iustū pcium ad quē presvident habuisse respcm ut dicit glo. i simili qōe in. l. ij. C. de rescin. vē. Facit tex. in. l. ad officiū. C. cōi di. ubi animosus licitator nō admittit ad impediēdā adiudicatōem fieri iusto pcio. Cōfirmat ista opi. rōe qꝛ vt dicit h pau. de ca. ꝛ recte qꝛ si tn̄ deberet offerri qtum vēditor inueniret ab alio. de facili posset fieri fraus in ꝑiudiciū emptoris. qꝛ posset vēditor submittere aliū qui offerret longe plus cū dtrimēto emptoris. ꝛ tn̄ re uera nō eēt empturus illā rē. Et per hāc rōem potissime inclinat in hanc sniam lꝫ nō satis clare cōstet de mēte sua Jo. de imo. multa uerba effundit h circa istā qōem q nō est opus oīa trāscribere. sed qtuz ptinet ad articulum nr̄m sequit opi. Jo. an. in ti. de emp. ꝛ vē. §. nūc dicendū uer. quid si statutū qui voluit q si vēditū dꝫ fieri ꝓximiori cōsorti uel uicino ex forma statuti tn̄ dꝫ offerre iste cōsors quātum vēditor inuenit a quolibꝫ alio. Et hāc opi. sequit et Bal. in. l. ij. C. de rescin. vē. in vi. col. allegans Jo. an. tenentē istā ptem in loco allegato lꝫ ang. h alleget ipm p oppositum ad id qd dicit ut dicūt oēs moder. Fundamētum bal. uidetur esse p id qd habetur in autē. hoc ius porrectuz de sac. san. ec. ꝛ. l. fi. C. si pp pub. pen. In quibus iuribus dꝫ q qn res venditur ad hastā dꝫ cōcedi plus offerēti. ergo pꝫ q aliquis non obligatur vēdere rē alicui qui minus offert q alius offerat sꝫ i dictis legibus nō erat obligatio vel ex pacto vel ex forma statuti pp q ille qui vult vēdere rē suā. prius dbeat vendere vni q alteri. Unde nō est mirū si plus offerētē pōt aiponere. qui in imo officialꝰ qui vēdit rē ad hastā dꝫ hoc facere. alꝛ nō versaretur in bona fide respectu debitoris fiscalis vel ecclesie sꝫ qn ex aliqua pticulari cā lex vult vnum pferri alijs vel aliquis dbet pferri virtute pacti. Hic ē alia rō Jo. aūt de imo. hic vꝫ inherere pdicte snie ex ista rōe. vꝫ qꝛ hic agitur de offerēdo pcium pp cōsequendū ius de nouo. vñ non debemus ꝓcedere ita stricte sicut si ageretur de offerēdo pcium ad ꝯseruatiōem iuris iā quesiti vel ad euitatōem pene. Et in pīo casu loquit glo. in. d. l. ij. d rescin. vē. Pro ista ꝯclōne vꝫ casus notabilis cū glo. sua. Et ibi sentit bal. expsse in. c. i. §. sed ꝛ res p quos fiat inuesti. in vsi. feu. vbi dꝫ q si vasallus vult alienare feudum dꝫ prius offerre illud ꝓximiori agnato qui dꝫ offerre pciū qd vasallꝰ pōt hre ab alio. In ꝯriū vꝫ casus no. i. l. i. i fi. C. d metal. ꝛ metallaris li. xi. vbi tex. ꝓbat no. duo dcā. Primū ē q si colonus uult vēdere suā ptem fructuū. dñs in emptōe dꝫ pferri alijs dūmō offerat iustū pciū. sup quo vide qd ibi no. bart. Pro opi. Jo. an. cui magis adhereo facit optie tex. in. l. pe. ꝛ fi. C. de loca. fundoꝝ ciuiliū lib. xi. ubi ꝓbatur multuz clare q colonus antiquior fisci dꝫ pferri alijs in noua ꝯductiōe. dū tamē offerat pcium qd aliquis alius offert. Et illum tex. adducit bar. ad hoc in. l. uectigalia. §. ij. s. d pub. Nec obstat q potest de facili cōmitti fraus qꝛ ut dicit ang. in simili. q. in. l. imperatores. ff. de pac. la. ij. hoc nō dꝫ attendi qꝛ dolus ꝛ fraꝰ regulariter nō ꝑsumit ut. l. quoties. §. qui dolo. ff. de ꝓba. l. dolum. C. de dolo qꝛ tn̄ fraus ꝓbat ex ꝯiecturis ut ibi. ꝛ. l. apud cellū. i pri. in gl. no. ff. de do. excep. multū dꝫ eē discretꝰ iudex vt videat si pōt ppēdere fraudē in q deprehēdēda multū faciet

enormis

enormis excessio iusti precij cũ alijs cõiecturis. Et ad intelle-ctum prime ptis gl. sup qua scripsi heri aduerte q2 illa solutio quã dederã ad. l. celsus. §. fi. nõ placet rõe pallegata. Sz tñ cõ siderani nõ ipropriando tex. posse aliť solui 9triu9z q aut oblatio eius qd debeť fit principali qui est psona legitima cui põt offerri 7 tũc pena ipediať cõmitti ipso iure 7 ita loquiť. l. 9ria. Aut oblatio fit nõ ipsi pricipali sz eius pcuratori vel tutori qui pñt interpellari noie dñi 7 tunc q2 principal' nõ est i mora vera sed ficta ex psona pcuratoris dicamus q minorẽ effectũ opereť tũc ista ficta mora q̃ si eẽt vera vt nõ ipediat penã cõmitti ipso iure sed tñ ex equitate obstet exceptio. nam 7 al's videmus q actus fictus nõ opatur eundẽ effectũ quẽ opatur verus vt pz in. l. eius qui delatorẽ. 7 ibi p bar. ff. de iur. fis. Et bñ facit qd ipse idẽ no. in. l. cũ filius. in pri. s. e. sicut videmus in silibus q cõtumacia ficta nõ tñ opatur sicut vaut no. in. l. fi. s. de in integ. resti. 7. l. ex cõsensu. in fi. de appel. Et p predicta solutõe vide qd not. bar. in. l. i. in fi. ff. qñ appel. sit 7. l. i. §. si pcurator. ff. si quis ius dic. nõ obtẽ. vbi lz q p verã cõtumaciaz pcuratoris dñs non dz in va 9tumacia. 7 ideo põt appellare qd nõ possz si esset verus cõtumax ut not. Inno. in. c. i. eẽ ut lite nõ cõte. nisi forte dñs sciuisset pcuratorẽ esse citatuz 7 fuisz ipse negligẽs vt dicit bar. in. d. §. si pcurator 7 sic posset limitari cõclusio pcedẽs. In casum tñ nr̃m nõ cadit ista limitatio pp pupillũ qui non põt esse in dolo 7 in vera cõtumacia. ¶ In ea. glo. ibi 9. s. de pactis. solo hic posita p glo. est vera q2 pcm de nõ alienãdo positũ in cõtractu non ipedit alienatõem ut dicit tex. in. d. l. nemo sed agiť ad penã si est apposita vt hic vel ad interesse si nõ est apposita pena vt no. in. d. l. nemo 7 plene diceť in. l. si ita quis. §. ea lege. j. e. In vltis ãt volũtatibus phibitio alienatõis ipedit trãslatõez dñij vt. l. filius. §. diui. 7 ibi mã. ff. de le. i. si tñ in vltia volũtate testõr alienãti apposuisset penã sicut fuit factũ hic bal. dicit singlr q per appositiõez pene videreť actũ q alienatio teneret ita ponit ipse notabilr in. l. vna. in vlt. char. C. de his q̃ pene noie. q vtrz sit vez satis declarabiť in. d. §. si ea. l. ¶ No. ẽt quãdã doctrinã bar. h quã ponit in fi. cõmẽti ex qua relata ad tex. eliciť duplex notabil' 9clo. Pria est q sicut in vltia volũtate testõr potest dare licẽtiã tutoribus alienãdi pdiũ nec requiriť tũc solẽnitas q̃ requirereť vt pbať in. l. i. in pri. ff. de re. eo. 7. l. i. 7. iij. C. qñ decre. opus nõ est ita in 9ctu 7 actu iter viuos põt 9cedi ista licẽtia 7 sic dispõ 9stõis que fit de actu fcõ in vltia volũtate trahiť ad actũ factũ inter viuos vbi est eadẽ rõ. sile dz in. l. cirographũ. cũ multis alijs. de le. i. Et hãc 9clonẽ bñ pbat tex. h allegatus p bar. in. l. fi. ff. de re. eo. ¶ Scda 9clo notabilior est ista. Si aliquis i genere dat licẽtiã heredibus suis vt possint alienare pdiũ sub ista gnãli licẽtia cõprehẽduť pupilli heredes 7 hoc nõ eẽt mirũ si pupill' iam istitutis in testõ daretur h licentia q2 necessario refertur ad eos sed hoc est notabile qñ ista datur licẽtia ex verbis positis in 9ctu inter viuos quo tẽpore nõ presumitur cogitasse 9hentes quales heredes esset habiturus 7 ideo tenebis hanc doctrinam menti.

Augerius. Si cõditio dz ipleri in psona certi si põt ipleri in psona heredis sui. h. d. scda est ibi. rñdeo. ¶ No. prio ex isto tex. ibi cõstitisset 7c. q pteritũ plusq̃ pfectũ mõi subiunctiui lz pria facie videať significare tps pteritũ sepe tñ in legibus referť ad tps futurũ 7 in dispõibus hoiz. cõcor. tex. in. l. si debitor. §. vrisile. ff. de 9hẽ. ẽp. 7. l. cũ certus. ff. de vi. tri. 7 oleo le. Et h faciũt ad qõez clausule codicillaris vtrz qñ eẽt apposita p istũ pteritũ subiunctiui significaret vel posset cõplecti ẽt tps futuz si testm ex postfcõ ãnullareť de quo plene p bar. in. l. i. ff. de iure codi. Quantuz aũt ptinet ad intellectũ lrẽ nrẽ dicit. Jo. de imo. 7 bñ q iõ accipiť hic in sensu futuri tpis magis q̃ pteriti q2 si assumeretur pro tpe prerito stipl'o esset nulla ut. l. cõditões. in pteritũ. s. e. vt ergo magis valeat q̃ sit irrita assumiť ista interptatio. iux. l. quot. j. de re iu. 7. l. quotiẽs. ff. de re. dub. ¶ Et ad mãz vid gl. in. l. ij. s. si igenuus esse dicať. ¶ No. fo q sicut iplementuz cõditõis ptinue que est iplenda in psona stipulatoris uel pmissoris non trãsit ad hẽdẽ ut. l. si decẽ cũ petiero. 7 ibi plene pbať. s. eo. ita qñ cõditio dz ipleri in psona tertij nõ trãsit iplementũ ad hẽdẽ eius. Dicit tñ hic Jo. de imol. 7 credo q bñ q si debitor pricipal' viueret cuius debituz erat pmissum postq̃ esset declaratũ liquidatio fcã cuz ipso debitore noceret non solũ augerio sed ẽt heredi lz suo tpe liquidationis auge-rius esseť mortuus q2 satis est q extaret ille in cuius persona debet impleri conditio lz decesserit ille qui promisit hanc pecuniã pendente 9ditõe qñ obligatio 9ditõalis ex 9ctu actiue 7 passiue trãsit ad heredes vt. l. i. C. vt actões ab her. 7 9 here. ¶ No. tertio ibi actũ fuisset 7c. q qñ pmittiť aliquid si constiterit tale quid intelligiť q debeat cõstare 7 declarari p viaz iudicij nec intelligereť declaratũ nisi sit lata snĩa fm Jac. de are. hic 7 Jo. de imo. p quibus vide tex. 7 qd ibi põit bar. in. l. stipl'o. §. hoc aũt. s. de no. ope. nũ. 7 bene facit qd tradiť i gl. 7 ibi p bal. in. l. ij. C. qñ fis. vel priua. 7. l. ẽt. C. de execu. rei iu di. si tñ ista cl'a apponeť in rescripto gratioso. 7 dirigereť executori ad exequendã grãm. dato tũc satis eẽt q sibi cõstaret de eo qd mandať lz nõ in forma iudicij vt nõbilr declarat bal. in l. neqz natales. C. de pba. 7 ponitur de mã in. c. fi. eẽ de psũp. ¶ No. quarto singlr 7 tenebis mẽti q dbitor post mortem suã non põt dici dbitor. lz reliquerit heredẽ qui repñtat psonam suã. 7 nõ ẽ alibi istud dcm fm Dy. hic vt refert Jo. de imo. Et ex isto tex. sic declarato habes no. q appellatõe debitoris noiati in instrõ vel in 9ctu in mã stricti iuris 7 q̃ ẽ intelligẽda pprie nõ uenit heres eius. lz repñtet psonã dbitoris 7 ficte dicať ipse debitor qd semp tenebis mẽti ad ea q̃ no. bar. i. l. postulãte. in pri. ff. ad tre. 7. l. si dcesserit. s. qui satisd. cog.

Seia heres. Vsure pmisse nõ currũt quando mora fuit cõmissa p creditorẽ h. d. Scda ẽ ibi rñdi. ¶ No. prio ex isto tex. ibi puocãte 7c. q vz ista appellatio d iure ciuili. appello ad iudicẽ cõpetentẽ. 7 hoc lz gl. lz istũ tex. nõ allať in. l. cum pponas. C. d bo. auc. iu. pos. 7 ibi p Bal. vz ẽt si simplr dicat aliquis appello quia ad cõpetẽtem iudicẽ appellare vz fm bar. in. l. i. §. si quis i appel. j. de ap. vbi allegat istum tex. 7 hoc pcedit indubitãter de iure ciuili vbi nõ põt appellari nisi gradatim vt. l. impatores j. de ap. 7 maxie si appellatũ est ad iudicẽ cõpetentẽ q2 cuz ista cl'a vl'is non possit referri nisi ad vnũ. ille hẽtur p specifice nominato vt. l. noiatim cũ mã. ff. de libe. 7 posthũ. 7 plene declarat bar. in. l. si quis. in prin. testi. ff. de le. iij. Et hac rõe vtitur d. abbas moder. in. c. inter cetera eẽ de ap. ¶ Sed reuocatur in dubiũ in pdcis duobus casibus quibus de iure canõ. fz q põt appellari ad papã omisso medio. ij. q. vi. c. ad romanam. Itẽ 7 ad legatũ puincie fm cõem opi. d qua in. c. i. d offõ legati. Et silr fz quosdã ad sedez patriarchalẽ de quo p õit Jo. an. in. c. antique de priuile. vtrz ista appellatio valeat vel dicatur nulla tanq̃ icerta. ex quo nõ appet ad quẽ ex iudicib9 pluribus cõpetentibus sit appellatũ. Quã qõem in fo dcõ vz cuz quis dixit simplr appello monet spec. in ti. de ap. §. nũc tractemus ver. quid si quis. 7 ibi vz tenere q appellatio valeat quia vz habuisse respectũ appellãs ad id qd dz fieri atteto iure cõi. nõ ad priuilegiũ sedis aplĩce vel alioz supradictoz. lz referat quosdã tenuisse 9triũ. Et hanc 9clonẽ vz sequi ibi Jo. an. i addi. spe. referẽs quosdã antiquos ita tenuisse. Dixit tñ d in. cẽ. q statur declaratõi appellantis de quo iudice sensit per. l. si quis intentõe ãbigua. s. de iudi. 7 p tex. in. c. lrẽ eẽ de dila. fz Jo. an. 9cedit hoc vez si declaratio fiat infra tps appellãdi. secus si fiat post. q2 tũc videbiť appellatũ ad primũ iudicẽ cõpetentẽ. i. mediatũ nõ obstãte declaratõe q̃ non dz admitti nisi. j. tps appellandi ar. l. si quis libellos. C. de ap. 7. l. accusaturus. 7 qd ibi p bar. C. de adul. pau. de ca. hic simplr vz tenere q qñ quis appellat ad iudicẽ cõpetentez de iure canonico ista appellatio sit icerta. 7 nõ valeat sicut dicem9. j. in appellatõe alternatiua. Et hãc 9clonẽ sequiť. d. abb. mou[…] hanc. q. i termis. in. d. c. iter cetera de ap. p quo facit ille tex. q2 sicut appellatio icerta respectu rãe non lz. ita nõ dz tenere respcũ personẽ. d. Jo. de imo. plixius discutiẽs istuz articulũ in. l. i. §. si quis in appellatõe de ap. prio vz tenere opionẽ pmissaz q appellatio nõ valeat in vtroqz casũ pdictoz q2 vz esse eadẽ rõ que in appellatõe alternatiua. ex quo nõ appet ad quẽ ex pluribus iudicibus sit appellatũ. Sed postea cõsiderãdo melius versus finẽ cõmenti corrigit seipm. 7 vtitur optia rõe quia ille qui põt vti iure spẽli 7 iure cõi in dubio vz uti iure cõi [...] glo. in. l. q̃uis. C. de testa. mili. 7. l. pcibus. C. de ipu. 7 no. in l. iij. de testa. mi. ille ergo qui appellat simplr uel ad iudicẽ cõpetentẽ videť intelligere de iudice imediato ad quẽ ẽ appellãdum de iure cõmuni non de iudice mediato ad quẽ appellať ex priuilegio. Facit optime tex. in. l. iiij. §. i. ff. de fideicom. liber. 7 qd ibi no. bar. in. l. i. in fi. ff. de 9tabu. tunc dum vult q

ius precedens de iure spali non veniat in dubio in psideratōe legis. Et bñ facit tex. ⁊ qd ibi no. anto. de bu. in. c. dudū extra de decimis. Et ista opi. est verior rōne premissa. Non obstat qd. j. dicetur de appellatōe alternatiua qr in illa appet expsse q appellās voluit appellare ad vtrūq vñ rōne incertitudinis nō tꝫ appellatio sed hic nō psumit voluisse appellare nisi ad vnū vt dixit Jo. de imo. in loco allegato. s. ⁊ bñ. Sꝫ queritur h per moder. vtr appellatio alternatiua de iure canonico valeat. nā de iure ciuili oēs cōcordāt q sic in locis stati allegandis. Sup quo dixit Jo. an. q nisi appellās hēat pbabilē cām dubitādi ad quē iudicē debeat appellare appellatio non valet qr libellus alternatiuus tanq obscurus regł nō pcedit vt. l. p tor edixit. §. i. ff. de iniur. ⁊ no. in. l. vbi aūt. §. qui illud. s. eo. Et hāc sniam tenuit ipse in. c. si is cui. de offi. dele. li. vi. in gl. ⁊ in nouella. ⁊ plenius in regula. in alternatiuis de reg. iur. in sua mercuriali. quē sequūtur h moder. ⁊ Jo. de imol. plenius in. d. §. si quis i appellatōe. s. allegato. sequit ēt dñs abb. in. c. inter cetera. de ap. lꝫ in priū adducat decisionē quē statim allegabit dñi de rota decisione sua hꝫ eū. ccviij. hꝫ alios. ccccviij. vbi vident rephendere ista dcā Jo. an. primo p tex. in. c. cōstitutus eī de resti. in integr. si. n. admittit ibi libellus alternatiuus fortius vꝫ admittēdus hic hm eos. Tu potes dicere rñdēdo ad illū tex. q lꝫ forma libelli videat pria facie alternatiua nihilomin⁹ ut pōt apparere ex fi. tex. in mādato aplico illa remedia nō vident deducta alternatiue sꝫ ordinate. i. dico ɔtractū nullū ⁊ si aliquis petit eū rescindi sicut. n. exponit alternatiua aliqñ vt significet ordinē inter duo quor nāliter non pōt esse cōcursus vel ex aliqua alia cā vt pꝫ in. l. heredes. §. peto. ⁊ ibi p bar. ff. ad tre. ⁊. l. cū pꝫ. §. fi. ff. de le. ij. ¶ Preterea dato q in casu illo iste libellus admitteret ⁊ eēt alternatiu⁹ regula est in oppositū vt dixi ⁊ pꝫ in locis allegat vñ potius videret inherendū regule q nō admittit libellū alternatiuū. Scdo dicūt ipsi q lꝫ a pricipio libellus sit icertus certificabit tñ p psecutōem appellatōis ⁊ p citatōeꝫ faciēdā de ipso appellato in qua cōtinebit quis sit iudex citās ⁊ alia que hbit in cle. cā de elec. vñ qd erat prius obscurū postea certificabit ⁊ ita dicūt tenere Jo. d lig. p quor opi. facit qr nō vꝫ ver qd dixit Jo. an. i locis allegat q ista electio nō possit fieri nisi. j. certū tps appellandi qr cū sit dclaratio icertitudinis pterite vꝫ posse fieri post terminū appellādi ⁊ traheret retro ad tps appel. iterposite vt l. heredes palā. §. sed si notā. de testa. ⁊. c. ire. de dila. vñ dicit no. Jo. an. in ti. de test. §. nūc videndū. v. ⁊ no. q lꝫ post terminū datū ad articulandū ⁊ ponēdū nō possit mutare articulum pōt tñ declarari ⁊ hoc pbat p optimas leges ⁊ rōes. Et idē tꝫ bal. in. l. i. §. huius studij. ff. de insti. ⁊ iu. ⁊. l. tres denūciatōes C. qño ⁊ qñ iudex. Sꝫ hoc nō obstāte sequenda est snia Jo. an. ⁊ ad arg. rñdeo q aliud est declarare. aliud eligere vt fatet doctores in. l. quicquid astrigende. s. e. qui s. n. dclarās nihil addat eligēs tñ nō facit actū declaratiuū sed dispositiuuꝫ qr ex electōe de duobus disposit vnuꝫ resoluit ⁊ aliud remanet in dispōe vt. l. si quis stipulatus sit stichū. s. e. ⁊ ibi no. pinde est ergo ac si ille qui eligit post tps datū ad appellādum de nouo simplr appellaret ad vnū iudicem qd nūc fieri nō pōt nec pōt trahi retro ista appellatio ex quo est facta eī terminū vt. l. bonor. ⁊ qd ibi p bar. ff. rē ra. ha. Et aduerte qr Jo. an. in addi. in. d. §. v. sed pone aliquis. vult q appellatio alternatiua non valeat ēt si appellās reseruat sibi facultatē corā quo iudice velit appellatōeꝫ psequi. ⁊ qr. s. dixi ⁊ ver est q declaratio pōt fieri post terminū iō vꝫ q in prima qōe supposita qñ quis dixit simplr appello. vior sit opi. vincentij q Jo. an. q ēt post tps datū ad appellandū appellans possit declarare de quo iudice sensit hoc tñ nō affirmo pp auctoritatē Jo. an. sꝫ rō vrget i ɔtriū. ¶ No. hō ibi ⁊ iusta quoq eius ⁊c. q qñ iudex vult dclarare bñ iudicatū ⁊ male appellatū satis est q pnūciet appellationeꝫ iustā qr p illa verba vꝫ cōfirmare prioreꝫ sniam sꝫ si ex velit pnūciare male iudicatū ⁊ bñ appellatū vtr sufficiat hm [illegible] pnūciare sniam iniustā est longa qō de qua dic ut po [illegible] Jo. an. in addi. spec. in ti. de sen. §. ut āt. in addi. magna. ⁊ spe. ⁊ ibi ēt Jo. an. in ti. de app. §. nūc tractemus. v. lꝫ quid si quis. ⁊ bar. in. l. eos in pri. s. de re iudi. ⁊. d. abbas moder. in. c. cū cām. eo. ti. ¶ Not. tertio ex fine hui⁹ tex. q ille qui uenit cōtra transactōem potest si succubuit agere ex transactōne de quo mirat hic ang. qr ex eo q quis impugnat non potest cōsequi i cōmodū ut. l. post legatiuū in pri. de his qui. ut idig. ⁊. l.

papinian⁹. §. meminisse. de iof. test. ⁊ i rła ex eo q de reg. iur. ⁊ in autē. ɔ qui ppriā. C. de nō nu. pe. nec tñ alr rñdet ad ista ɔria Jo. de imo. dicit q lex post legatū. ⁊ similia iura loquūtur qñ ex dispōe impugnata aliquis vult cōsequi lucr. sec⁹ si vult cōsequi qd ad eū ptinet nō ex cā lucratiua. ⁊ ita dicit bar. in. d. l. post legatū in vlt. col. Pau. de ca. hic dicit q ista rñsio sufficit ad duas leges. s. alle. sed nō vꝫ sufficere ad regulaꝫ ex eo q que loquit magis gnāliter. vñ ipse dicit rñdendo hꝫ dy. in. d. regula q illa regula intelligit qñ quis ipugnat aliquid tā quā falsuꝫ. secus si tanq nō solene uel nō ualidū q opi. dy. vꝫ approbari in. d. l. post legatū iuncta lege alia. C. d his qui. vt indig. ubi ēt agit de lucro. Et qtum ad. l. nāꝫ ista solō est sat bona qr h allegabat q trāsactio nō obligabat transigenteꝫ. licet hoc nō appareat expsse in tex. sed pōt intelligi pbabiliter. Dictū tñ dñi pau. in se nō est ver inquātum vult q semp qui impugnat actū tanq falsuꝫ nō possit cōsequi cōmodū ex eo. qr imo distinguit vtr agatur de lucro cōsequēdo vel nō. vt optime declarat bar. ⁊ pbat in. d. l. post legatū. ¶ Aut ergo dicas q illa regula restringit ad distinctōem pdictā. vt sensit h Jo. de imol. Aut dicas ⁊ melius q in illa instātia in q quis impugnat actū non pōt se fūdare in illo actu. nisi sistat ab impugnatōe. sed in diuersa instātia. sicut in casu nro bñ pōt glo. est no. quam ibi approbat bar. in autē. item possessor. C. qui poti. in pig. ha. ⁊ in corpe de tri. ⁊ semi. §. illō. sed hic maior dubitatio est. qr ex quo iste nō huauit transactionē ex pte sua. vꝫ q pars aduersa virtute trāsactōis ēt in sorte nō sit sibi obligata si nō vult huare transactōem ut. l. ij. in prin. de cōdi. ob cāꝫ ēt si eēt apposita clā rato manente ɔctu hm bar. ⁊ glo. ff. d trāsac. l. qui fidem. ⁊. l. cū pꝫ. §. libertis. ff. de leg. ij. Sed pōt rñderi q hoc est iō in tex. nro qr pars in prio iudicio exceperat d trāsac. ⁊ virtute huius exceptōis actor erat victus. vñ qr iā no luerat stari trāsactōi nō pōt āplius variare in piudiciuꝫ aduersarij. nec poterit recedere a transactōe vt colligit ex no. in. d. l. qui fidē. Et ita debes intelligere istū tex. nā si ex alia cā succubuisset agens q ex ista. ita q ps nō videret voluisse stare trāsactōi. nō posset cogi ad implēdaꝫ trāsactionē si nō velletvt pꝫ ex pdictis. ¶ In glo. posita sup verbo mora gl. intelligit q h creditor fuerit ɔstitutus in mora qr heres tutoris obtulerat a pricipio pecuniā. sꝫ qr hoc nō dꝫ in tex. bar. n. dicit q hic ɔ hitur qdam mora irregularis p actōeꝫ motā a creditore in iudicio agēdo. n. pria actōe vꝫ ptestari q nō vult stare transactioni. ⁊ ɔhr q nō vult pecuniā dbitā ex transactōe recipere. vñ nō requirit alia oblatio sicut nō requirit citatio appellātis ab iterlocutoria. qr vꝫ manifeste ptestari q nō vult āplius coram iudice cōparere vt in. c. eum qui de do. ⁊ cōtu. li. vi. ⁊ no. Inno. in. c. ad petitōem de accu. ¶ Sed ɔ hanc suā lecturā opponit ipse d fine tex. inducēdo sic dꝫ. n. in fi. q aut actor cōstituatur in mora requirit oblatio. ergo nō vꝫ prius in mora ɔstitutus si de nouo iterpellatio p oblationē requireret vt. l. tītia. §. vsuras. ff. de leg. ij. Ipse rñdet q ista mora que fuit ɔcta p motōem iudicij desinit. ⁊ extinguit incōtinēti finito iudicio. ⁊ iō requirit mora oblatio. secus eēt hm eum si mora esset ɔcta ex pte debitoris per litē cōte. a creditore qr cum debitor fuerit semel iterpellatus p lit cōte. durabit mora ēt finita lite. ex quo seł iterpellatio pcessit vt. d. §. vsuras. ¶ Et ex pdictis infert q appellās ab iterlocutoria ē citādus postq succubuit ab iterlocutoria. ⁊ lis ē finita qr mora que ɔhitur p litem finitā lite finitur vt in tex. nro dñs Joā. de imo. hic vꝫ sequi ista dcā ⁊ ēt pau. de ca. limitat tamē dcā bar. d. Jo. q sunt vera qñ lis fuit finita qr agens vel appellans succubuit. secus si lis fuisset finita qr appellatio fuisset deserta p ea que no. Jo. an. in. c. directe extra de ap. ¶ Tu circa primuꝫ dictum adde q posset esse verū. ⁊ pcedere qñ agens ⁊ veniens ɔ transactioneꝫ eēt manifesta calumnie. ⁊ ita loquitur tex. in. d. c. cuꝫ qui. sed quādo hoc non eēt dictū Bar. non videt esse verum per tex. in cle. si autē. de do. ⁊ contu. vbi dicit q dispō. c. eum qui. non hꝫ locum nisi qñ appellatio fuit manifeste friuola. ⁊ re vera ista lectu. Bar. ad istum tex. non bene cōgruit propter verba posita in fi. vbi seia nō cessasset ⁊c. que verba ex proprietate sui videntur significare q seia semel obtulit. diceretur auteꝫ cessare in oblatione si postea creditore petente non offerret pecuniam. ⁊ hoc importat verba tex. nec nūquā peterit que verba non sunt posita sine ministerio sed ad significandum hoc q prima oblatio debitoris non fuerat sublata

per

per interpellatōem creditoris postea secutā. ¶ Nō ob.text.
in.l.nemo rē suā.§.i.ff.eo.ꝑ quē bart.se fundat hic q: iō debi
tor litigādo semꝑ d: fuisse in mora nisi forte hēat iustā cām li
tigandi q: per litis cōte.iterpellat creditor vñ mora ꝓcedit ſm
regulas iuris ō quibus in.l.si ex legati cā.ff.e.⁊.l.mora.i pñ.
ff.de vsur.Et est casus clarus in.l.i.in.ij.rñso.ff.de pe.le. Se
cūdo adde dcīs eius inquātū vult ꝙ finita lite finiat mora qd
glo.or.⁊ no.que ꝓbat ꝑ illū tex.in.c.cū cā.ex de re iudi.quā
ibi approbāt anto.de bu.⁊.d.abb.tenuit expsse ꝙ sicut aā de
sertōem appellatōis appellans frustratorie nō est āplius citā
dus ita ēt finita lite ꝑ desertōem ⁊ ita tꝫ expsse Jo.an.in no
uel.in.c.eā qui.ꝑallegato mouet ꝑ illū tex.qui dicit ꝙ ad hoc
vt appellās debeat citari dꝫ spōte renūciari appellationi ergo
datur itelligi ꝙ si lis sit aliter finita ꝙ̄ ꝑ spontaneā renūciatō
nē nō cessat ꝯtumacia sel' ꝯcta.Nec pōt fieri dria iudicio meo
vtꝝ appellatio sit finita ꝑ desertōeꝫ vel q: actor succubuit aut
n.ꝑsistit appellās in sua appellatōe quousqꝫ potuit q: ꝓuoca
uit ſo ⁊ fuit uictus ut in tex.nr̄o ⁊ tūc maior est ꝯtumacia sua
sine dubio ꝙ̄ si ante finē litis destitisset a lite vt.l.papinian⁹.§.
meminisse.ff.de inof.test.cū cōcordātijs ibi positis si vō nō ap
pellauit scdo ⁊ ꝯſir passus est sniam trāsire in rē iudicataꝫ tūc
eadē est rō in eo que in illo qui passus est deseri appellatione
vterqꝫ.n.ficte censet cōsensisse snie nō vere vt notabilr dcla
rat bar.in.l.ab eo.in fi.qūo ⁊ qñ iu.⁊ moder.in.c.ꝙ ad cōsul.
de re iudi.vñ eadē rō vꝫ in vtroqꝫ casu. ¶ Tertio adde iquā
tū dicit ꝙ mora ꝯcta ꝑ iudiciū motū ꝯ eum sꝑ durat lꝫ sit fini
ta lis ꝙ istud est verꝫ quo ad ꝑiculū interitus ⁊ alios effectus
more nō quo ad cursuꝫ vsurarꝫ. Glo.est no.quā ibi approbat
bar.in.l.si cū exceptōeꝫ.§.sed qtenus.v.ꝙ si habeo.ff.ꝙ me.
cā.⁊ ꝓbat de cursu vsurarꝫ in.l.fi.v.si.n.C.de vsu.rei iud.Et
vtꝝ sicut ille qui recedit appellādo friuole i iudicio nō est am
plius citādus ita nō dꝫ citari āplius ille qui captus vel retētus
aufugit uide qd singlr ponit Jo.an.in addi.spe.in ti.de pre
sump.§.i.i magna addi. ¶ In glo.posita suꝑ verbo iure.ibi
s.exceptōis h glo.reꝑhendit per Jo.de imo.hic ⁊ merito vñ
cōclude breuiter ſm eū qñ vsure debent ex stipulatiōe aut fit
oblatio anteꝙ̄ icipiat cursus vsurarꝫ ⁊ tūc ipediat cursus ipso
iure ⁊ ita pōt intelligi tex.nr̄ hic ⁊.l.si ꝓ te.C.de vsur. Et ex
hoc pꝫ ex isto tex.glo.nō bñ dicere.q: si intelligimus tex.in ca
su ꝑmisso vsure nō currūt ipso iure si aūt itelligimus ꝙ vsure
cepissent currere ex stipulatōe tūc sola oblatio nō sufficeret ēt
ad inducēdā exceptōeꝫ sed requireret cōsignatio ⁊ depositio.
vt.l.acceptā.C.de vsur.Si aūt vsure deberēt.ex mora tūc ꝓ
cedit qd dicit glo.in fi.q: ex sola oblatōe ipo iure ipediret cur
sus vsurarꝫ bñ facit tex.in.l.cū quidā.§.pupillo.⁊ qd ibi no.ff.
de vsur.⁊.d.l.si ꝓ te.Extra glo.querit hic bar.vtꝝ reglr suffi
ciat vnica interpellatio ⁊ cōcludit ꝙ sic. Cuius dcīs adde ꝙ
qñ interpellatio fit seu requisitio ad hoc vt possit fieri actus in
ꝑiudiciū requisiti.bal.dixit ꝙ requirit triplex interpellatio.⁊
ita itelligit tex.in.§.coheredes.ff.e.hoc ponit ipse no.in.l.fi.
v.qrto quero.C.de edic.di.adri.tol.sed ista nō est cōis snia q:
iura q requirūt multiplicē interpellatōeꝫ in vēditiōe pignoris
sicut tradit in.l.si cōuenerit.de pig.ac.loquūt in casibus suis
sicut ⁊ quedā iura q allegat glo.in corpe.de here.⁊ fal.in loco
stati allegādo vñ ꝑiculosuꝫ esset sequi istā doctrinā in pratica.
¶ Scdo adde ꝙ qñ requisitō est mera extraiudicialis doctrina
bar.cōiter approbat ⁊ ꝓ ea est glo.no.in.c.si eps.xviij.di.Et
tꝫ Inno.i.c.cū nobis olim.ex de elec.sed in requisitōe qñ iu
diciali.i.quā facit vnus iudex ad collegā suū vel quā iudex fa
cit ex decreto suo debitori vt soluat.Et in similibus fuerūt opio
nes.nā glo.in.c.cū cā.de offi.dele.tenuit ꝙ debeat eē triplex.
Et idē tenuit.d.an.ibi.⁊ in.c.ex lris.de consti.⁊ in.c.tua nos
vbi oio vide ex de testi.Sꝫ ista sua doctrina est ꝯ glo.or.in v.
requisierit.in cle.i.ō here.q dicit ꝙ ēt istis casibus sufficit vni
ca.⁊ hanc opi.sequitur Archi.⁊ Jo.an.in.c.si contra vnū.in
prin.de offi.delega.li.vi.idem sequitur Bal.in.l.qui crimen.
C.qui accu.non pos.in v.octauo quero.vbi oīno vide ⁊.l.ad
ꝑemptoriū.ff.de iudi.vbi etiam ponit ang.sed bal.in.d.l.qui
crimen allegat glo.no.ad hoc de iure ciuili.in auten.de here.
⁊ fal.§.si quis aūt in.v.āmonitus.⁊ vt refert dñicus i.d.c.si ꝯ
vnum dñs Ant.per glo.in.d.cle.i.de here.mutauit sniam cui
adde aliā glo.no.i cle.i.de decimis.in vbo fcā que vult ꝙ etiā
si post requisitionē extraiudicialeꝫ requisitus incurreret sniaꝫ
excōmunicationis ipso fcō adhuc sufficeret vnica requisitio.

¶ Tertio adde ſm anto.de but.in.d.c.ex lris.de cōsti.ꝙ in
terpellatio que dꝫ fieri suꝑiori dꝫ esse trina ad ꝯuincendā ei⁹
negligentiā ꝑ tex.in.c.i.de sup.neg.pla.ꝓ qua ꝯcl'one do ti
bi casuꝫ no.ij.q.vij.§.si quis.sed ꝯ hoc tꝫ Bar.expsse in.d.§.
vsuras ubi ponit ꝙ ꝓtestatio q fit iudici appellatōis ut expe
diat cām satis ē ꝙ sit vnica ⁊ tñ ibi ꝓtestatio fit suꝑiori.⁊ hoc
vꝫ tenendū inherēdo regule.Pōt tamē saluari dcm̄ dñi ant.
quādo ꝑ negligētiā suꝑioris saltim in illa cā suꝑior ꝑderet iu
risditōem ⁊ transferret ad alium.ita loquit tex.allegatus in ꝯ
rium in.d.c.i.ita ꝓbatur no.⁊ ita ibi hoc determinat bal.i.c.i.
in ver.trina monitōe de mili.vas.qui cōtu.est in vsi.feu.⁊ bñ
facit tex.in autē.statuimus.C.de epis.⁊ cler.Et ad mām vide
qd no.bar.in.d.l.de pupillo.§.si quis ipsi in tertia oppo.ff.ō
oꝑ.no.nū.⁊ Jo.an.in.c.nō min⁹ de imu.ec.⁊ bal.elegāter i
c.i.in v.litime ex de allodijs in vsi.feu.⁊ ad tex.in.§.si quis.ff.
allegatū.dic ꝙ ē spāle ꝑꝑ reuerētiaꝫ religiōis q a subdito epo
⁊ maioribus debet.nō tñ extendas illū tex.vltra casuꝫ suū cū
sit dispō exorbitans a regulis iuris.

Duo fratres. Snia iniusta ꝑ quā dclaratur
aliquē uenisse ꝯ ꝯctuꝫ ꝑiudi
cat in petitōe pene ita ꝙ virtute snie necessario pena exigitur
h.d.ſm bar.ſa est ibi rñdeo.⁊ in pria pte ponit thema ⁊ elici
tur qd.in ſa ponit breuis respōsio. ¶ No.prio ſꝫ intellectū
vnū ꝙ in diuisione hēditatis quādo est apposita cl'a de quo h
in tex.vꝫ remissuꝫ fideicōmissuꝫ cōditōale qd debet post mor
tem.⁊ ſm hoc dicimus h bene fuisse iudicatuꝫ ⁊ ē opi.Rog.
quā approbat hic dy.⁊ ēt ang.cū certa modificatōe de qua di
cet in glo. ¶ Scdo no.ꝙ snia lata suꝑ aliquo iure deducto ꝑ
uiā exceptōis in principali iudicio parit ꝑiudiciū si excipiēs
uincit in exceptōe ēt in iudicio penali accessorio ad ipm ius
principale deductum in prio iudicio ꝯcor.tex.in.l.ex diuerso
§.i.ff.de rei vē.⁊ ēt tꝫ glo.hic in pe.pte vt.j.videbis. Et quia
iste articulus ē difficillimus dicvt statim dicet de eo in pria ꝑ
te glo. ¶ Tertio no.ꝙ qñ pacto de nō petēdo subicit pēa nō
solum nō fit nouatio ꝑ cōmissionē pene vt ꝓbat h.⁊.l.rescri
pto.§.si pcm̄.ff.de pac.sꝫ ēt vtrūqꝫ pōt exigi ꝙ qualr ꝓcedat
dicet in scda pte glo. ¶ Quarto no.arg.ex isto tex.ꝙ cā vi
det esse exprimēda in snia de qua hic tangit in vltīa pte glo.⁊
plene in.l.ꝓperandū.§.illo.C.de iudic.⁊.c.sicut nobis extra
ō re iudi. ¶ Ultimo no.ꝙ falsa cā expssa in snia nō reddit
sniam nullā qd vꝫ ꝯ.l.ij.C.qñ ꝓuo.nō est necesse.⁊ ꝯ.l.i.§.i.
que sen.sine ap.rescin.in quibus d: ꝙ error iuris expssus in
snia reddit eā nullam.sed bar.hic rñdit notabilr ꝙ snia hic vꝫ
q: erat ꝓbabile dubiū iuris.ex quo sicut iudex excusat in sin
dicatu ſm bar.in.l.fi.⁊ autē.ibi posita.C.de pēa iudi.qui ma
le iudi.ita inducit ꝙ snia vꝫ.Idem tꝫ in.l.cū ꝓlatis.ff.de re
iudi.⁊ bñ facit ſm eū qd habet in.l.cū de nouo.C.de.ll.⁊ in
pria cōstitu.in.§.quibus.Tu vide tex.ꝓ ista cōcl'one queꝫ ibi
no.anto.de bu.ad hoc in.c.cū cām ex de elec.⁊ aliuꝫ tex.no.i
c.cū dilectus de ꝯsue.ꝑ quē dicit ibi.d.abb.moder.ꝙ sicut ꝓ
babilis error facti causat iustū titulū ad ꝑscribenduꝫ vt.l.cel
sus cū mā.ff.de vsuca.ita ꝓbabilis error iuris. ¶ In gl.po
sita suꝑ verbo ꝓponunt ibi hic fuit male iudicatū.vtꝝ fuerit
bene vel male iudicatū declarabit tibi in lectura sequēti i qua
iungemus oppositōes bar.duabus qōibus suis in quibus de
hoc articulo tractat.sed tñ ꝑsupposita ista opi.ꝓ vera elicitur
sicut dixi in notabilibus ex isto tex.ꝙ snia lata suꝑ iure prin
cipali deducto ꝑ viā exceptōis in fauorē excipiētis parat ple
nū ꝑiudiciū in iudicio pēali ita ꝙ qñ petitur pena nō pōt am
plius reuocari i dubiū vtꝝ sit ꝯfactū vel nō. Ex hoc ifert bar.
ad decisionē notabil' qōis vꝫ ꝙ si arbitrator tulit laudū ⁊ vna
ꝑtium recurrit ad arbitriū boni viri ⁊ iudex recursus ꝓnun
ciat laudū esse equū vel iustū si postea petit pena ex compro
misso aduersus eum qui venit ꝯ laudum nō pōt in iudicio pe
ne allegare reus cōuentus ꝙ laudum fuerit iniquuꝫ.Si auteꝫ
iudex cōfirmauit laudū q: non erat ꝓbatuꝫ de iniquitate vel
simpliciter nulla cā expressa tunc in iudicio pene poterit alle
gari de iniquitate laudi ex quo in iudicio principali recursus
nō est ꝓnūciatum suꝑ equitate vel iniquitate ita distinguit ip
se dclarādo dcā sua hic in.l.iulian⁹.vel debitorē in.ij.car.ff.
de condi.inde.⁊.l.ex diuerso.§.i.vbi est optimus tex.ff.ō rei
vendi. ¶ Sed ꝯ hanc opi.insurgit Angel.hic ⁊ in.l.tres fra
tres.ff.de pactis prio quare recurrēs si habuit iustam causam
litigandi nō debet incurrere in penā ut.l.qui solidum.§.ēt.ff.

de le.ij.ꝛ.l.ꝓperandū.§.finaūt.ꝛ qđ ibi no.C.de iud.i quibꝰ
pꝫ ꝙ iusta cā litigādi excusat a pena expēsaꝝ ꝛ hoc tꝫ Jo.an.
ſm eū in ti.de arb.§.sequit̄ v̄.quid si est dcm̄.in addi.que in
cipit.Dy.i regula scīeti de reg.iur.allegat.l.si debitoꝛ de peti.
he.ꝛ.l.si quis forte.ff.de penis.que iura dicit ange.nō videre
q̄uō faciāt Jo.đ imo.dicit ꝙ pn̄t iduci i argumentū sed tamē
dcm̄ in se v̄ꝫ esse veꝝ qꝛ pena nō iponit̄ nisi ꝑ delicto aut pro
moꝛa vel negligētia si est cōuentōalis ꝛ stipl'o icipit a p̄ceden
ti cōuentōe ut.l.si penu.ff.qn̄ dies le.ce.ꝛ plene declaraui i.l.
ita stipulatꝰ.s̄.eo.ꝛ ꝓbat̄ de pena legali in.l.abſitē in fi.ff.de
penis ꝛ satꝭ declarat bar.in.l.respiciēdū.§.delinquūt.eo.titu.
ꝛ est bonus tex.in.l.si qua pena.ff.de v̄.sig.si ergo iusta cā ex
cusat a pena multo fortiꝰ excusabit̄ a pena ille qui cōuenit̄ si
uelit ꝓbare sn̄iam fuisse iniquā qꝛ nulla pōt subesse iustioꝛ cā
euadēdi penā q̄ꝫ si nō sit ꝯſcm̄. ¶ Pro ista cōcl'one adducit
ipse tex.in.l.quidā cū filiū.j.eo.vbi pꝫ ꝙ filius qui succubuit
in iudicio q̄rele pōt petere penā ꝓbādo in iudicio pene ꝙ sit
īiuste exhēdatus ꝛ sic pꝫ ꝙ de iniquitate p̄rie sn̄ie pōt agi ꝛ do
ceri ad cōsequendā penā ergo multo fortius ad euitādū ꝑ re-
gulam.l.arrianus.ff.de act.ꝛ obli. ¶ Nō ob.ſm eū iste tex.
qꝛ pena fuit hic cōmissa ex eo qꝛ erat ꝯſcm̄ cōuentōi nā ꝑver
ba posita in diuisione videbat̄ remissuꝫ ius fideicōmissi.ꝛ sic
fuit bn̄ iudicatū.Ad tex.in.l.ex diuerso.§.i. non r̄ndet hic sed
r̄ndet.i.l.tres f̄res in fi.cōmēti.s̄.de pact.dicēs ꝙ ibi sn̄ia lata
suꝑ principali p̄iudicat in accessorio đducto i eodē iudicio ꝛ
in eadē instātia.vn̄ intelligit istuꝫ text.qn̄ fructus fuerūt petiti
accessorio vna cū re p̄cipali secus si fuissent petiti i diuersa i
stātia nō ob.regula que ponit̄ in.l.i.C.de iur.ꝛ fac.igno.ꝛ.l.
ꝑemptorias.C.sen.rescin.nō pos.vꝫ ꝙ exceptio que ipugnat
sn̄iam nō pōt opponi ꝯ sn̄iam que trāsiuit in rem iudicatā qꝛ
illa regula ꝓcedit qn̄ exceptio opponit̄ directo ꝯ id qđ cōtine
tur in sn̄ia secus si opponat̄ ꝯ id ꝙ uenit in quādaꝫ ꝯsn̄iam in
v̄tute sn̄ie qꝛ ꝯ hoc potest opponi exceptio nec sn̄ia p̄iudicat si
istud accessoriū petat̄ in alio iudicio. ¶ Cōfirmat̄ ista ꝯcl'o
ſm eū qꝛ res iudicata nō solet nocere qn̄ agit̄ ad aliud ut.l.cū
p̄ꝫ ꝛ.l.cū de hoc.s̄.đ excep.rei iudi.Sed in p̄rio iudicio i casu
n̄ro agebat̄ uel de obseruātia diuisionis vel đ obseruātia lau
di ut in q̄ōe.s̄.posita hic aūt agit̄ de petitōe pene ergo res iu
dicata nō p̄iudicat adducit text.in.l.vēditorē.in fi.cū.l.seq.ff.
de euic. Et hāc opi.sentit h̄ bal.ut refert h̄ Jo.de imo.ꝛ cla-
rius in.d.l.tres f̄res.ff.de pac.eādeꝫ opi.v̄ꝫ sequi bal.exp̄sse i
autē.gnāl'r in pe.col.C.de epis.ꝛ cle.ꝛ in.l.nō soluꝫ.ff.de rei
vē.vbi sequēdo dcā Jo.an.in loco p̄allegato v̄ꝫ r̄ndere nota
bil'r ad istū tex.ēt retento itellecto Bar.ꝙ hic fuit male iudi-
catū.Et.n.ꝙ reus vl' ille qui tꝫ locū rei.s.ille qui recedit a lau
do pōt allegare ꝙ debeat excusari a pena ex iusta cā sꝫ actoꝛ
hoc nō pōt allegare qꝛ est quid iputet̄ sibi cur diligenter prius
nō quesiuit de iure suo ut.l.qui in alterius.ff.de reg.iur.Et iđ
fortius sibi obstat sn̄ia in casu.§.n̄ri.quo ad penā cōmittēdaꝫ
q̄ꝫ in casu q̄ōis.s̄.posite illi qui succubuit in iudicio recursus
in.l.fi.C.de arbi.simpl'r dꝫ ſm Joā.an.ꝙ iusta cā excusat a
pena cōꝑmissi si aliquis succubuit i iudicio recursus.Et ad
uerte qꝛ v̄ꝫ esse vnus tex.cū glo.sua singulari qui ꝓbat ꝙ pēa
ex cōꝑmisso nō cōmittit̄ nisi qn̄ quis est in dolo ēt si aliquis
errat in iure.ꝓbat tex.iūcta glo.in.l.de rebus.ff.đ arbi.Alibi
aūt idē bal.v̄ꝫ sequi dcā bar.in.d.l.iul.ff.đ ꝯdi.inde.ꝛ.l.ex di
uerso.§.vbi aūt.s̄.allegata.quā ēt sequit̄ hic Jo.de imo.qui
distinxit ꝙ in iudicio recursus iudex ꝓnūciat laudū esse equū
aut absoluit reū qꝛ iniquitas laudi nō fuit ꝓbata.aut absoluit
simpl'r nulla cā exp̄ssa. ¶ Prio casu sn̄ia lata in iudicio re-
cursus facit p̄iudiciū in iudicio pene.vt colligit̄ ex tex.cū gl.
cū glo.in.d.l.iul.ꝛ ex tex.n̄ro ꝛ alijs.s̄.deductis.Scđo ꝛ ter-
tio casu pōt doceri de iniquitate laudi in iudicio pene.qꝛ do-
cens nō facit ꝯ sententiam iudicis ex quo iudex non ꝓnunci
auit laudum esse equuꝫ.Et cum ista concordia transit h̄ Jo.
de imo.dicens ꝙ opi.Jo.an.ꝛ Ang.est vera in duobus vlti
mis casibus sed nō in primo casu.hanc cōcordiam sequitur ꝛ
tangit bal.in.l.si iudex.in prima lectura.ff.de his qui sunt sui
vel alie.iur.ꝛ in.l.qui cuꝫ tutoribus.in prin.s̄.de transac.Ea
dem cōclusionem v̄ꝫ sentire anto.de bu.in.c.quintauall'.i pe.
char.ex̄ de iureiur.in.xxv.differētia.vbi dꝫ ꝙ iusta cā potest
excusare a pena recedentē a laudo qn̄ illa cā allegata nō cōtra
diceret sn̄ie vel nō veniret ad retractionem sn̄ie al's ista cā nō
posset allegari nec excusari.allegat glo.no.in.l.si cū exceptōe

§.hic aūt actio.ff.ꝙ me.cā.que exp̄sse vult ꝙ quando ex iure
deducto in sn̄ia p̄cipali infertur ad cōmissionēꝫ pene de illo
iure nō pōt āplius disputari ꝛ h̄ opi.v̄ꝫ verioꝛ ut.j.dicā.Licꝫ
bal.in.l.edcō.C.de edē.in.iij.char.v̄si.viij.opponit̄ in repe.
Paduana simpl'r dixit ꝙ iusta cā nō excusat a pēa cōꝑmis
si ꝙ recurrēs venit ꝯ laudū ꝛ credit se uenire ꝯ laudū secus si
venit ꝯ laudū ꝛ nō credat se uenire ꝙ forte nō credit ius ꝙ đ
ducit i iudicio ipugnare laudūꝫ vel cōtineri in laudo.Qđ aūt
opi.bar.sit v̄a ꝓbat̄ qꝛ ēt si sn̄ia esset lata suꝑ re p̄cipali i rei
vēditōe ꝛ fructus peterētur in alia instātia v̄ꝫ dicendū ꝙ sn̄ia
cōdēnatoria p̄iudicet suꝑ accessorio qđ ꝓbat̄ tali rōne qꝛ sn̄ia
absolutoria i illo iudicio lata ꝑ reo pareret exceptōem rei iu-
dicate suꝑ fructibꝰ qui peterent̄ in alio iudicio ita ꝓbat tex.in
l.fundū.ff.de excep.ꝛ bar.declarat in.l.fundi.ff.eo.ti.facit op
time tex.in.l.si deferēte.ff.qui.mo.pig.vel hip.sol.sicut ergo
absolutoria ꝓdest reo ēt si fructus petant̄ in diuersa instantia
ita ꝛ actori dꝫ ꝓdesse cōdemnatoria qꝛ reus ꝛ actoꝛ iudicātur
a pari vt.l.fi.C.de fru.ꝛ lit.expen.vbi nō pōt dari diuersa rō
cur magis ꝓsit cōdemnatoria q̄ꝫ absolutoria.hoc loco per ea
que no.bart.i.l.ij.§.hoc edcō.ff.vi bo.rap. ¶ Preterea tex.
in.d.§.vbi aūt simpl'r loquit̄.nec apparet cur magis loquat̄ đ
fructibus in eadē instātia q̄ꝫ i diuersa. Pro ista ꝯcl'one addu-
co tex.no.in.l.si vero.§.qui ꝓ rei.ff.qui satisda.cog.vbi ꝓba
tur ꝙ si iudex approbauit aliquē ꝑ idoneo fideiussore ex hoc
solo pōt agi actōe iniuriaꝝ si ꝑ ꝑtem aduersaꝫ iste repellatur
vt nō idoneꝰ.ergo sn̄ia lata suꝑ approbatiōe nō solū facit ius
suꝑ eo suꝑ quo principal'r est ꝓlata sed ēt suꝑ pena q̄ in ꝯsn̄iaꝫ
cōmittit̄ aduersus eū qui recusat fideiussoreꝫ vt nō idoneum.
Sed possꝫ r̄nderi ad dcā iura.s̄.alle.ꝛ p̄rio ad.l.ex diuerso.§.
vbi aūt ꝙ regula ibi posita est vera.sed tamē fallit qn̄ accesso
rium qđ petit̄ est tale ut nō possit cōmitti neqꝫ deberi sine ali
qua culpa uel moꝛa.tunc.n.ne quis indebite afficiat̄ pena cō
ceditur ꝙ possit allegari iusta cā ēt si ꝑ eam veniat̄ ꝯ sn̄iam.
nō quidē directo sed q̄tenus sn̄ia faceret ius super accessorio
sicut dicimus in simili ꝙ q̄ꝫuis ꝯ instr̄m nō admittat̄ ꝓbatio
ꝑ testes vt.l.gnāl'r.C.đ nō nu.pe.tamē admittit̄ ꝓbatio ꝯ de
nō nu.pe.tamē admittit̄ ꝓbatio ꝑ testes ꝯ p̄sumptiōeꝫ q̄ re-
sultat ex instrumēto ſm glo.nota.quam ibi approbāt doc.i.l.
iurisgen.§.qđ fere.s̄.de pactis. ¶ Ad tex.in.§.qui ꝓ rei pōt
dici ꝙ lꝫ ad cōsequēdam penā ꝓbatio resultet p̄sumptiue ex
sn̄ia ꝛ ex hoc ꝛ in casu illo ꝛ in n̄ro reus posset cōdemnari ad
penam hoc ipso ꝙ iudex declarauit laudū esse iniquū.tn̄ pos
sit ꝓbari per reū cōuentū ad euasionē pene ex quo sn̄ia prin-
cipal'r super pena non fuit lata.Et isto modo pōt đfendi opi.
bar.que tn̄ non probat̄ de necessitate ꝑ istum tex.sicut indu-
cit Jo.de imo.dicit enim ꝙ hic fuit quesitum non de iure fi
deicommissi vtrum cōprehenderet̄ sub diuisione sed solum
vtrū pena posita in diuisione eēt cōmissa.In qua q̄ōe si dice
remus ꝙ hic eēt bn̄ iudicatū ꝙ nullā h̄ret dubitatōeꝫ ꝯ.l.do-
mitius.ff.de testa.nā si bn̄ fuit iudicatū.ergo vētuꝫ est ꝯ diuisi
onē ꝛ ꝯsn̄r manifestū est penā esse cōmissaꝫ vt ergo qđ sit đ du
bio ꝓbabili oꝫ intelligere ꝙ hic fuit male iudicatū ꝛ declara-
re istā difficultatē ꝙ sn̄ia lata suꝑ iure principali đducto i vno
iudicio faciat p̄iudiciū in iudicio penali. Sꝫ ista inductio pōt
de facili euitari qꝛ iđ nō fuit hic quesitū vtrū fideicōmissū ve
niret in diuisione simpl'r qm̄ hoc erat decisū ꝑ sn̄iam latam in
principali iudicio.vn̄ simpl'r querere de eo qđ erat decisuꝫ nō
ꝑtinebat ad rē nec intererat ipsius victoris.fuit ergo quesituꝫ
total'r de pena vtrū esset cōmissa.In quo quesito iplicite que
rebat̄ vtrū quo ad penā euitādā nō videret̄ ꝯſcm̄ diuisioni.
v̄el videret̄ ꝯſcm̄ in quo dubio necessariū erat declarare vtꝝ
respectu pene exigēde bn̄ eēt vel male iudicatū suꝑ fideicōmis
so qꝛ sn̄ia lata in iudicio principali nō faciebat ius in iudicio
penali.Et decidit̄ hic casus valde dubius vꝫ vtrū v̄ba diuisio
nis includāt fideicōmissuꝫ vel nō vt.j.patebit. Et iđ q̄ꝫtuꝫ ad
istū tex.r̄nsio dicentiū ꝙ hic fuit bn̄ iudicatū ꝓcederet ex quo
tenēt ꝙ sn̄ia lata in iudicio principali nō p̄iudicet in penali ꝛ
accessorio.sed qꝛ ista opi.nō est vera vt.s̄.vidisti.iđ inductio
bar.vel itellectus p̄ria facie v̄ꝫ esse melioꝛ.de quo tn̄ dicā ple-
nius in q̄ōe sequēti.Et ad iura allegata in oppositū r̄ndet bar.
ꝙ q̄ꝫuis iusta cā excuset a pena que iponit̄ litigāti vt iquit gl.
no.in.l.ab executiōe.in fi.C.quoꝝ app.nō reci.bal.in.l.ij.in
pe.col.C.đ epis.audi.ꝛ Jo.an.in.c.i.de elec.li.vi.ꝛ satis est
s̄.ꝓbatum istud est veꝝ si illa iusta cā pōt allegari sed in casu
nostro

nostro non pōt allegari qꝛ ex quo snia fecit ius ēt quo ad pe/
naꝫ nec pōt peniri ꝯ sniaꝫ ut.l.i.C.sen.rescin.nō pos.ħ iusta
cā lꝫ vere subsit tñ non pōt reduci in iudicio ꝛ ꝑinde est ac si
nō subesset ut.l.qui hēbat.ff.de manumis.te.ꝛ.l.si quis ꝓuuꝫ
§.si iter duos.ꝛ qđ ibi no.ff.de le.ij.sicut videmꝰ ꝙ error iu/
stus nō pōt retractare cōfessionē post sniam neveniat ꝯ sniaꝫ
ꝙuis error iustus subsit vt.l.error.cū mā.C.ď iur.ꝛ fac.igno.
Ad tex.in.l.quidā cū filiū dicendū est ꝼm bal.ꝛ Jo.de imol.
hic ꝙ ille qui ibi uolebat docere de iniquitate snie ad euitan
daꝫ penā agebat ex ꝑsona alterius cui successerat ꝛ sic tāquaꝫ
alius ut.l.modestinꝰ ꝛ qđ ibi no.ff.de excep.Et ad mām istā
uide qđ notabilr̄ ponit Bal.in.c.i.§.si iter pares.ex̄ de.l.cor
radi.ꝛ i.l.fi.C.de arb.vbi declarat vtꝝ ille qui recedēdo a lau
do ꝓ ꝑte succūbit ꝛ pro ꝑte vicit incidat in penaꝫ cōpromissi.
¶ Et aduerte qꝛ pau.ď ca.hic in ista qōe pūctaliter rn̄det ad
obiecta sicut ego supius dixi.Et allegat eādeꝫ.l.qui hēbat.ff.
de manumis.testa.¶ Itē aduerte qꝛ rn̄sio data ad.l.si vo.§.
qui ꝓ rei.ꝛ.l.ex diuerso.§.vbi aūt nō ꝓcedit qꝛ ꝯ ꝑsumptōeꝫ
que orit̃ ex auctoritate rei iudi.nō admittit̃ ꝓbatio in ꝯtrium
ēt si snia nō fuerit lata suꝑ eo qđ nūc principalr̄ non petit̃ qm̄
si verū est fideicōmissū nō deberi ꝛ sic vētuꝫ esse ꝯ diuisioneꝫ
necessario sequit̃ penā eē cōmissaꝫ.¶ Itē aduerte hic qꝛ ēt
si sit ꝓnūciatū laudū esse equū ꝙuis ille qui succubuit in iudi
cio recursus nō possit ad euitatōeꝫ pene allegare iniquitatem
laudi poterit tñ se excusare a pena dicēdo se habuisse ꝓbabilē
ꝛ iustā cām litigādi forte ꝑꝑ ꝓbabile dubiū iuris vt ħ tangit
bal.in oppōibus qꝛ sic dicēdo nō venit ꝯ sniam sicut cū dꝫ ar/
bitriū esse iniquū.nā ista stāt silr̄ ꝙ vere arbitriū sit equuꝫ ꝛ tñ
ꝙ ego ꝓbabilr̄ crediderī eē iniquū.ꝛ hoc sentit satꝭ clare pau.
de ca.hic.lꝫ ista formalr̄ nō declaret.ꝛ forte fuit intētio.d.ant.
in.d.c.quintauall.dū dꝫ vt.s̄.retuli ꝙ iusta cā litigādi excusat
a pena dūmō allegatio nō īpugnet sniam.¶ In ea.gl.ibi vl̄
ēt ex ipso v̄bo hoc ꝑ̄sumit̃ opi.hāc rog.secuti sunt Dy.ray.ꝛ
guil.de cu.sed bar.cā optīe repħēdit ꝑ rōes plurimas de qui
bus hic vt hic ꝑ eū.Et vide ang.in.l.papinianus.§.meminis
se.ff.de inof.testa.vbi sequit̃ opi.bar.ꝯ suā hic ꝑ̄terꝙ si snia
eēt lata in abn̄tē q̄ limitatio satis plꝫ ꝑ illū tex.ꝛ illā ēt tetigit ħ
ang.aūt ħ.ꝛ in.l.qui cuꝫ tutoribus.in prin.s̄.de trāsac.sequit̃
opi.dy.tribus cōcurrētibus.Prīo ꝙ ꝑtes scirēt fideicōmissū
eē relictū in testō ꝛ hoc ēt dixit dy.in cōsi.suo.vij.sicut refert
hic bar.ꝛ Jo.an.in ti.de testa.§.i.v̄.sꝫ quid.Scđo ꝙ fideicō
missuꝫ fuerit reciprocū inter diuidētes.i.inuicē datū ꝛ hoc ēt
tenēt doc.antiqui hic.sequit̃ ēt bar.dū dicit ꝙ si fideicōmissū
sit datū vni dūtaxat nō videbit̃ remissū ex cl'a hic posita ꝑ ea
que hn̄tur in.l.sꝑ in stipulatōibus.s̄.e.in gl.ꝛ ar.l.cū de inde
bito.in prin.ff.de ꝓba.Tertio requirit̃ ꝛ hoc addit ang.ꝙ fi
deicōmissū inuicē datū sit equale in estimatiōe.nec curat ipse
vtꝝ grauati inuicē sint dispares etate vel pares aut ꝓpinqui
dūmō ꝑtes sint equales.his ergo tribus cōcurrētibus dicit se
cōsuluisse cū sigillo ꝙ fideicōmissuꝫ videret̃ remissū ꝓbat plu
rimis rōibus.prīa ratio est qꝛ ex quo iudex ita iudicauit causa
ꝑ̄sumit̃ iusta.ꝼa qꝛ ꝑtes nō appellarūt.Et qꝛ tres prime rōes
sue sūt satis leues ꝛ sufficiēter rn̄det ħ Jo.de imo.dic vt hic
ꝑ eū lꝫ forte facilius posset rn̄deri.Ad quartā aūt rōnem dū dꝫ
ꝑ glo.in.c.accusatus.de here.li.vi.ꝙ cl'a general' nō limitatur
simplr̄ ad specificata sꝫ cōprehēdit ēt accessoria ꝛ cōnexa.Rn̄
det optīe Jo.de imo.ꝙ fideicōmissuꝫ nō venit accessorie ad
diuisionē.nec est ex nā ipsius vt.l.cū pꝫ.§.hereditatē.ff.de le.
ij.nā de capitul' accessorijs ꝛ cōnexis eēt idē dicendū reglr̄ ni
si mā eēt multū odiosa ēt si cl'a gn̄alis nō subiceret̃ vt.l.lucius
§.paulus rn̄dit.ꝛ ibi ꝑ bar.ff.ď admi.tu.ꝛ bn̄ facit tex.ꝛ ꝙ ibi
ꝑ gl.in.l.ij.in pri.ff.si quis cau.ꝛ in vltīa voluntate est casus ꝛ
ibi ꝑ bar.in.l.creditor.§.fi.ff.de lib.le.Ad quintā rōeꝫ suā dū
dicit ꝙ ꝑtes ꝑ̄sumūt̃ hoc velle ꝛ appetere ꝙ vnaqueqꝫ ꝑtiuꝫ
hēat rē suā liberā.ar.l.in re mādata.C.man.Rn̄det ħ Jo.de
imo.ꝙ ex quo v̄ba hic nō cōprehēdunt stipulatio vel cōuētio
nō dꝫ extēdi vt.l.si cum dotē.in prin.ff.solu.ma.vnde īputent
sibi ꝑtes que hoc nō exꝑ̄sserunt sicut dꝫ in simili in.l.veteri/
bus.ff.ď pac.Tu autē dic formalius ꝙ illa supplētur tacite ex
volūtate ꝑtium que sunt omissa in ꝯtu que vel veniunt ex nā
ꝯtus uel ex cōsuetudine solent apponi primū ꝓbatur in.l.cū
quid.si cer.pe.ꝛ.l.exēpto.in prin.de ac.ēp.scđm in.l.fi.C.de
fideius.in.l.si prius cū cōcor.ibi allegatis ꝑ bar.ff.de aq̄ plu.
ar.Et iō possꝫ inferri declarādo istam rōem ꝙ si in similiꝰ di

uisionibus consuenisset fieri remissio fideicōmissi ēt vbi esset
omissa ista cl'a subintelliget̃.sed vbi nō eēt ista cōsuetudo ra/
tio nō ꝓcederet ꝑ ea que dixi in.l.quicquid astringēde.s̄.eo.
nisi ꝓbarent̃ alie cōiecture que deberēt mouere iudicē vt sen
sit hic Rog.ꝛ clarius bal.in.l.qui cū tutoribus.ff.de trāsac.ꝛ
ad ꝓpositum vide Jo.an.ī loco allegato qui dicit ꝙ ista pa
cta cōsueuerūt apponi vbi eēt eadem spes vel fere equalis in
ter ipsos diuidētes.verbi grā qn̄ frēs habēt ꝓlem vel ille qui
non hꝫ verisilr̄ speraret̃ eē habiturus vel qn̄ neuter eoꝝ hr̄et
ꝓlem nec speraret̃ hr̄e.vbi aūt eēt īequalitas spei vt qꝛ vnus
hr̄et filios ꝛ alter nō.nec speraret̃ hr̄e tūc ꝑꝑ inequalitatē nō
solēt ista pacta apponi ꝼm eū.¶ Sexta rō sua ē fortior cete/
ris saltem quo ad equalitatē qꝛ ista remissio fideicōmissi ad/
inuicē fcā tollit votum captāde mortis vt dicit tex.in.l.de fi/
deicōmisso.C.de trāsac.ꝛ sic vꝫ ista remissio cōtinere vtilita
tem publicā inquātum reipublice īterest hoīes eē bonos ꝛ nō
delinquere vt.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aqui.ꝛ.l.bona fides.ff.
deposi.ergo dꝫ fieri largissima īterpretatio.ꝛ orō vl'is nō re/
stringit̃ ēt vbi al's restringeret̃ vt.l.si quis in graui.§.vtꝝ.ff.
ad sill.ꝛ ibi ꝑ bar.ꝛ isto mō cōfirmat̃ ista rō vltra eū.sed Jo.
de imo.rn̄det ꝙ lꝫ ista rō faciat hāc opionem esse equissimaꝫ
qꝛ tñ vt pꝫ ex rōibus Bar.ꝛ ēt ex isto tex.s̄.inducto ꝑ euꝫ ꝙ
verba nō cōprehenderēt remissionē fideicōmissi ipse dicit ꝙ
ista opi.nō ꝓcedit de iuꝛ nō ob.tex.in.§.vtꝝ.ꝛ ꝙ ibi no.ꝙ lꝫ
in fauorem publicū verba nō restringant̃ dispō tñ hoīs q̄ dif/
ficilius extendit̃ ꝙ̄ dispō legis nō dꝫ extēdi ad casuꝫ qui ex ꝓ/
prietate verboꝝ nō cōprehendit̃ ꝛ est ꝑ̄ter nām ꝯtus sicut ē
casus nr̄.¶ Septima rō sua stat in hoc qꝛ iura dicētia ꝙ cl'a
gn̄alis sequens restringit̃ ad specificata vt.l.si ď certa cū ma/
teria.C.de trāsac.dꝫ intelligi qn̄ si nō fieret restrictio resulta/
ret aliquid odiosuꝫ vel iniquū.¶ Iniquū aūt vꝫ hic intelli/
gere qn̄ ꝑ̄iudicaret̃ iuri vnius vltra cām specificaiā.Sed ī ca/
su nr̄o dicit ipse hoc nō est ꝑꝑ fideicōmissuꝫ hincinde equalr̄
datum.ergo cl'a generalis nō dꝫ restringi.¶ Sed ista rō non
vꝫ sufficiēs qꝛ ꝙ cl'a generalis restringat̃ ad specificata hoc ē
magis ex tacita mente ꝑtium que non sine cā vident̃ spāliter
cām exꝑ̄ssisse ꝙ̄ qꝛ fiat ꝑ̄iudiciū ex dispōe de qua agitur vt pꝫ
in.l.ēptor.§.lucius.ff.de pac.ꝛ in.d.l.si de certa.ꝛ plene per
bar.in.l.aurelio.§.gaius de libe.lega.¶ Preterea sicut.s̄.ē
declaratū in dictis bar.ēt verba clausule generalis nō īportāt
hoc de sui ꝓprietate ꝛ ꝙuis qn̄ fideicōmissum dat̃ reciproce
tex fingat nullū grauamē esse impositū.bn̄ tñ ille grauatur cu
ius heres tenet̃ restituere fideicōmissuꝫ si cōditio existat.ita ď
clarat no.bar.ꝛ Bal.post eū in.l.si pꝫ puelle vbi ē optimꝰ tex.
C.de inoffi.testa.ꝛ ꝯn̄r ille cui debet̃ fideicōmissum censetur
amisisse ius qđ sibi cōpetebat.vn̄ nō est veꝝ inspecta verita/
te ꝙ nō fiat ꝑ̄iudiciū in aliquo iure lꝫ quo ad aliquos effectus
iuris cōis ꝑ̄iudicium habeat̃ ꝓ nō fcō.¶ Aduerte ēt qꝛ equi
tas istius opionis cessaret in casu posito ꝑ Jo.an.in.d.addi.
vꝫ quādo vnus haberet filios ꝛ alter non hr̄et nec speraretur
habere verisilr̄ ꝛ forte ēt qn̄ esset magna distantia inter etates
diuidētium qꝛ eēt verisimilius impleri in ꝑsona senioris ad
huc daret̃ inequalitas ꝛ cessaret equitas.sꝫ ēt vbi dat̃ eq̄litas
vt dcm̄ ē verior vꝫ opi.bar.ꝓ qua bal.dicit eē glo.no.ī.c.i.§.
si quis miles in vsi.feu.in ti.qui incipit constōnes facte ante
ianuaꝫ beati petri vbi glo.no.determinat ꝙ si duo frēs diui/
dunt feudalia bona ꝛ faciāt refutatōeꝫ ꝛ finē ꝛ pactū de nō pe
tendo ꝑ hoc nō excludit̃ ille qui fecit refutatōeꝫ si alter morit̃
sine filijs venire ad feudū post mortē eius.ꝓ qua cōcl'one est
casus no.in.c.fi.ꝛ ibi ꝑ bal.si ď feu.fue.cōtro.iter do.ꝛ agna.
ꝛ in.c.i.de eo qui fidē fecit agnato.de quoꝝ iuriuꝫ intellectu
dicetur plenius in qōibus sequētibus.sed tamē ꝓnunc aduer
te qꝛ illa iura non loquunt̃ qn̄ vtriqꝫ fratꝝ euenit in ꝑtem res
feudalis.ꝛ hincinde fcā ē refutatio.sed qn̄ vni tm̄ concessa est
res feudalis ꝛ fcā refutatio.ꝛ dato ꝙ hincinde liberatio ꝛ fi/
nis fuisset factus adhuc nihil ad ꝓpositū salua reuerētia tan/
ti uiri.qꝛ renūciās ibi iō non ꝓhibetur uenire ad feuduꝫ post
mortē frīs qꝛ renūciatio ꝑ eū fcā fuit ꝑsonalis.i.fcā respcū fra
tris ꝛ descendētiū suoꝝ.vn̄ illis ďficiētibus nō vꝫ frater renū
ciasse ita ďclarat Bal.ꝛ bene in.d.§.fi.ꝛ iō tex.ī.c.i.ď eo qui
fidem fecit agnato uult ꝙ qn̄ renūciatio eēt fcā in reꝫ.i.nō re/
spectu certaꝝ ꝑsonaꝝ sed cōtemplatōe cuiuscūqꝫ ꝓhiberetur
renūciās uenire post mortē.ꝛ sic ibi ꝓbaretur ꝙ renūciatio fa
cta simplr̄ ď iure qđ quis hr̄et in feudo extingueret ius futuꝝ

qȏ cōpeteret post mortem qȏ ēt vž ꝓbari recte inspicieti in.l.
paulo calimacho.§.i.ff.de le.iij. In cuius itellectu debes ad
uertere ad duo p̄rio ꝙ in qōe ꝓposita nō facit ꝓ bar.sicut ipse
allegat qm̄ ibi nō erat datū fideicōmissū reciprocū sed soluꝫ fi
lie post mortē filij in quo casu ⁊ ipse.s̄.dixit ⁊ cōiter oēs fatet̄
esse fortiorē rōem cur nō videat̄ renūciatū fideicōmisso. Se-
cūdo aduerte qꝛ ille tex.pōt adduci fortiter ad oppositū. Dicit
ibi iuriscōsultus ꝙ sibi videbat̄ ꝑ illa v̂ba gnālia sublatū ēt fi
deicōmissū datū post mortē. Postea subdit ꝙ impator hūa-
nius interp̄tatus est v̂ba illa tale fideicōmissuꝫ nō cōprehēde
re.⁊ sic dat̄ intelligi ꝙ ex ꝓprietate v̂boꝝ liberatio videbatur
fcā.sed iproprīata est illa oꝛo gnāl' fauore filij ad p̄iudiciū fisci
quē nō p̄sumit̄ testator voluisse p̄ferre filie ⁊ hoc est qȏ dixit
hic ang.lꝫ nō ita formal'r tex.inducat.⁊ v̂e iste vž sensus istiꝰ
l̃re. Ex quo posset argui a fortiori in.q.nr̄a vꝫ ꝙ si qn̄ fideicō
missuꝫ nō est reciprocū vž tolli fideicōmissuꝫ datū post mortē
multofortius qn̄ est reciprocū qꝛ in hoc casu maius est dubiuꝫ
vtꝝ tollat̄ vt pꝫ ex p̄dictis sed pōt itelligi ꝙ v̂ba posita in.§.p̄
alle.sunt magis gnālia respcū eoꝝ que erāt relicta filie ꝙ cl'a
de qua in casu nr̄o. Preterea ibi clausula nōveniebat accesso
rie ad certā cām limitataꝫ ⁊ specificatā a q̄ posset restrīgi. ⁊ ꝫ
cuius nām dꝫ interp̄tari que oīa sunt in casu nr̄o ⁊ iō sequerer
opi.bar.ꝙ̄ bal.approbat in.d.§.si quis miles lꝫ hic teneat ꝯ-
riū. Cuius rōnibus optie r̄ndet Jo.ꝺ imo. Et iō dic ut hic ꝑ
eū. Si quis tn̄ disputādo uellet sequi opi.ang.possꝫ adducere
bonū tex.in sili i.l.aurelius.§.titius el.ij.ff.de libe.leg.vbi pꝫ
ꝙ ꝑꝑ affectōem ꝑsone legatuꝫ liberatōis cōplectit̄ plus quaꝫ
alias solet cōplecti ergo idem vž dicendū ꝑꝑ fauoreꝫ publicuꝫ
de quo.s̄.diximus bn̄ facit tex.in.l.cū pž.§.euictꝭ.ff.de leg.ij.
vbi ꝓbat̄ ꝙ ne crescat discordia.i.inuidia iter frēs nō debet̄
euictio q̄ al's veniret ex nā dispōis ꝫ intellectū multoꝝ.⁊ bn̄
facit tex.in.l.fi.C.cōia vtriusqꝫ iudi.⁊ qꝛ bar.hic in.iij.q.tra-
ctat qual'r diuidētes p̄sumāt̄ hr̄e sciam fideicōmissi iō adde q̄
dā breuiter ⁊ succinte ad ea q̄ diximus in voce referēdo dicta
sua. Et p̄rio adde ꝙ scia ꝓbat̄ nō solū ꝑ publicā vocē ⁊ famā
vt ipse hic tetigit sed ēt ꝑ notitiā quā ipse hꝫ ex l̃ris amicoruꝫ
ita ꝓbat tex.no.in.l.de etate.§.fi.ff.de iterro.ac.⁊ tꝫ bar.exp̄s
se in.l.is pōt.ff.ꝺ acqui.he.vbi ēt notabil'r ꝺclarat ꝙ qn̄ dꝫ sci
ri quid sit dispositū in testō nō sufficit ꝓbare testm̄ eē factū.⁊
no.ꝙ scia capit̄ aliqn̄ strictissime.⁊ sic nō cōprehendit nisi ꝙ
quis scit ꝑ aliquē ex sensibus corporeis ꝭm bar.in.l.i.ff.de in
terro.ac. Aliqn̄ capit̄ largius ⁊ tūc in alijs modis de quibus in
l.cū quidā.§.qȏ dž.ff.de acqui.he.ꝓbat ⁊ requirit̄ p̄sumptio
vehemētior vel minus ꝭm p̄iudiciū ⁊ qualitatē factoꝝ vt no-
tabil'r ꝑ bal.in.l.i.C.de his qui lat.⁊ est optimus tex.iūcta gl.
in.c.illud.de cle.excō.mini. ¶ Scd̄o adde ꝙ vbicūqꝫ instr̄m
reꝑiret̄ esse penes filios saltim maiores.xiiij.ānis.⁊ ꝓbaret̄ ꝙ
tale instr̄m fuerit releuatū a notario ꝑ eos fortis' p̄sumptio sur
geret isto casu.tex.est in autē.at qui sel'.⁊ in corpore vn̄ sumit̄
de ꝓba.vbi ꝓbat̄ ꝙ ille qui furat̄ dcā testium nō publicata ⁊
hꝫ ea penes se ex hoc solo p̄sumit̄ ea didicisse ⁊ legisse qꝛ nō
subest alia cā vısil'is cur ea subtraxerit. Jdeꝫ ergo si appareat
testm̄ eē exēplatū ad instātiā ꝑtis postea reꝑit̄ penes eū quaꝫ
n.fecisset illū exēplari.bal.aūt ⁊ notabil'r in.d.auten.at qui sel'
vult ꝙ hoc ipso ꝙ scriptura reꝑitur penes aliquē p̄sumat̄ co
gnita ⁊ lecta ꝑ eū.allegat.l.nō est ferēdus.ff.de trāsac.que lex
hoc nō ꝓbat ꝙ ut in illo tex.pꝫ legatarius confitebatur se hr̄e
notitiā alicuius ꝑtis testi.vn̄ si dicit aliā ꝑtē nō legisse p̄sump
tio est ꝯ eū vt dicūt ibi ang.⁊ bal.sꝫ qn̄ nō apꝑet scripturā esse
lectā seu cognitā in aliq̄ ꝑte tūc nō est eadē rō. Ego tn̄ seque-
rer hoc dcm̄ in eo qui eēt maior.xxv.ānis qui p̄sumitur eē dis
cretōis ꝑfecte dūmō scriptura apud eū aliquo tp̄e cōpetēti fuis
set ꝙ determinarē ad arbitrium iudicis inspecto p̄iudicio cāe
qualitate persone ⁊ alijs cōiecturis. ¶ Tertio inquantū bar.
hic dicit ꝙ si pupillus habuit notitiam testamēti puta qꝛ adi-
uit hereditatē ex testamento cū auctoritate tutoris ista scien-
tia sufficit si postea fiat diuisio in maiori etate.per ea que ha-
bentur in.l.notōe.§.instr̄orum.de ver.sig.⁊.l.ad testiū.§.cōdi
tionem.ff.de testa.nā pro cōclusione sua ꝙ sit vera adduco ti
bi optimum tex.cū glo.sua in.l.fi.C.si maior factus vbi ratifi
catio tacita que fit per silentiuꝫ quinquēnij post maiorem eta-
tem ⁊ in qua requirit̄ scientia rei geste vt ibi ꝺclaratur ꝭꝫ azo.
Jnducitur ēt si talis scia fuerit cāta in aliquo in pupillari eta
te si ergo ad tacitā ratificatōem inducēdā sufficit scia habita i
pupillari etate.multo fortius sufficiat i exp̄ssa ratificatiōe que
hꝫ plus cōsensus. ¶ Vltimo aduerte ad dcā bar.inquātum
dicit ħ ꝙ filius nō p̄sumit̄ scire cōtenta in testō p̄rno ꝑ.l.eiꝰ
qui in ꝓuinciā.§.pe.ff.si cer.pe.nā hoc vž dubiuꝫ ꝑꝑ cōiun-
ctōem sanguis que est inter p̄rem ⁊ filiū ⁊ maxie si habitāt si
mul videret̄ p̄sumi scia reꝝ p̄ris qn̄ filius saltim eēt etate ꝑfe-
cta sicut dž in.l.octaui.ff.vn̄ cogna.⁊.l.de tutela.C.de in in-
teg.resti.mino.⁊ plene ꝺclarat bar.in.d.l.is pōt.aliquid etiā
tetigit in.l.mutū.in prin.ff.de acqui.here.⁊.l.filiū emācipatū
eo.ti.vnde ꝑꝑ hoc ista cōcl'o redditur dubia maxie qꝛ tex.i.l.
eius qui in ꝓuinciā nō loquit̄ de filio sed de ꝭuo in quo non
est eadē rō vt de se pꝫ que ē in filio. ¶ Jn ea.glo.ibi ⁊ ēt qꝛ
de euictōe tenetur subtil'r ⁊ elegāter reprehēdit hic bart.dicta
azo.ońdens ꝙ in casu ꝺ quo in glo.neqꝫ fratri petēs fideicō-
missum tenet̄ ꝺ euictōe neqꝫ impedit̄ petere ꝑtē quā frater ha
buit ab ipso quasi illa nō venerit in fideicōmisso. Cuius dcā
approbat bal.in.l.qui cū tutoribꝰ.in vi.col.s̄.ꝺ trāsac.⁊ cōi-
ter moder.hic.sed bal.in reprehēdendo dcā azo.inquātuꝫ vo
luit ꝙ iste frater nō tenet̄ de euictiōe vtitur noua ⁊ subtili rōe
in.c.i.§.si quis miles constōnes ante ianuaꝫ beati Petri di-
cit qꝛ respcū ꝑtis quā frater grauatus fideicōmisso hꝫ a fratre
oritur quedā ꝑmutatio qꝛ ꝓ illa ꝑte frater grauatus dat fratri
aliā portōem de suo. Est igitur ista quedā ꝑmutatio heredita
tis que est sil'is emptōi vt.l.i.ff.de re.ꝑmu.sicut ergo si frater
iste cui debebat̄ fideicōmissum vēdidisset ꝑtē hereditatis sue
alteri fratri nō ꝑiret fideicōmissum yt ꝓbabit̄ nec teneret̄ de
euictōe ita erit dicendū in casu nr̄o ꝙ aūt si eēt vendita pars
hereditatꝭ remanet ius integꝝ vt cōmitteret̄ euictio ꝓbat̄ ex
l.ij.§.cū quis.ff.de here.vel ac.ven.vbi dž ꝙ vēdita hr̄ditate
omne ius qȏ cōpetebat vēditori an̄ additōem resuscitat̄ ⁊ de-
betur ipsi ab emptore nec ꝑ hoc dž euicta hereditas lꝫ euinca
tur aliqȏ ius hereditariū vel aliqua res hereditaria.⁊ i hoc di
cit defecisse illustre ingeniū dn̄i azo.⁊ Dy. ¶ Sed ista impu
gnatio non vž cōueniens qꝛ cū fideicōmissarius vl'is succedat
loco heredis ⁊ petat in effectu ipsaꝫ hereditatē nō aliquā reꝫ
ꝺ hereditate vt.l.restituta.in prin.ff.ad trebe.⁊.l.si filius.§.i.
ff.qȏ cū eo.satis dž euinci hereditas vel quotta hereditatis qꝛ
in ip̄m transfert̄ ipsa hereditas vtil'r.vnde nō sumus in casu
l.ij.§.cū quis.cū reuerētia sua.⁊ iō magis placēt rōnes bart.⁊
moder.hic ad impugnādum istam rōem. ¶ Jn ea.gl.ibi ni
si fuerim sciēs glo.ista reprehendit̄ ꝑ bar.hic in casu suo.di-
cit.n.bar.ꝙ.l.si fundū cum mā loquit̄ de eo qui scit rē ꝑtine-
re ad tertiū.sed casus noster ē qn̄ diuidēs scit rē ꝑtinere ad au
ctorē suū in spe respcū fideicōmissi futuri.ħ aūt scia posito ꝙ
al's posset agi de euictōe nō ē talis qui debeat excludere sciē-
tem qꝛ si ius suꝑueniēs auctori meo cōfirmaret ius meū vt.l.
si a titio.ff.de rei ven.⁊.l.cū vir.⁊ ibi ꝑ bart.ff.de vsuca.ergo
scia talis iuris ꝙ si suꝑueniret de nouo cōfirmaret ius meuꝫ
non dꝫ mihi tollere regressuꝫ euictōis qꝛ inducta ad augmen-
tū ⁊ fauorē non debēt oꝑari ꝯ̄rium effectū vt.l.falsa.§.fi.ff.ꝺ
condi.⁊ demō.⁊.l.ꝙ fauore.ff.ꝺ legi. Sed ista sua rō cum re
uerentia nō vž sufficiēs qꝛ iura allegata ꝑ eū loquūt̄ qn̄ ex nā
ꝯctus ꝑ quem res fuit alienata venit ꝙ alienatio sit ꝑpetua ⁊
res semꝑ maneat apud emptorē.vnꝺ nō est mirꝝ si omne ius
suꝑueniens post ꝯctum auctori ꝓdest successori qn̄ ħ fuit in-
tentio ꝑtium. Sed in casu nr̄o vt fatet̄ bar.met.⁊ oēs doc.nā
diuisionis nō respicit ius futuꝝ ēt in ꝑsona diuidētium.vt pꝫ
in.l.cū pž.§.hereditatē.ff.ꝺ le.ij. Si ergo ius nouū suꝑueniat
auctori hoc ius nō cōfirmabit ius successoris sꝫ destruet po-
tius vt pꝫ in.d.§. Et iō bn̄ vž cōsiderasse Accur.ꝙ ħ possit eē
locus euictōi ⁊ ꝯ̄r ꝙ virtus euictōis possit tolli ꝑ sciam iu-
ris qȏ diuidens sciebat posse resoluere ius suū.⁊ tamē Ja.ꝺ
are.hic reprehēdit glo.qꝛ scia legati uel fideicōmissi nō tollit
emptori regressum euictōis quo ad p̄ciū dūtaxat ut.l.fi.§.pe.
C.cōia dele.sed hic erat talis scia igitur ⁊c. ¶ Confirmatur
ista opi.qꝛ tp̄e diuisionis res erat diuidētis lꝫ postea illud ius
quod dabat tp̄e diuisionis res erat diuidētis ⁊ transferebat in
alteꝝ esset resoluendū virtute fideicōmissi.quo casu scia emp
toris nō nocet ei quo ad p̄cium repetēdum vt notabil'r tradit
bar.⁊ sequunt̄ ibi moder.in.l.cū vir.ff.de usucap.ꝓ quibꝰ est
optimꝰ tex.in.l.in cāc.§.fi.cū.l.se.ff.de mino.⁊.l.minor.i p̄ri.
ff.de euic.bar.tamē hic sequit̄ glo.in ꝯctu diuisiōis dicēs spā
te esse in eo ꝙ sciēs rē esse alterius nō agit ad p̄ciuꝫ qꝛ ꝑtes vi
dent̄ inuicē ꝑiculū in se suscepisse.⁊ ita dicit glo.singlis in.l.

fi familie.C.fa.her.ita pt itelligi tex.i.l.fi fres.C.cõia vtriuſ.
iudi.qḋ dcm̃ poſſet cõcedi qñ tpe diuiſionis res fuiſſʒ alteri⁹
ſed quãdo fuiſſʒ diuidẽtiũ tunc lʒ diuidẽtes ſcirẽt illud ius poſ
ſe reſolui nõ ẽ eadẽ rõ utvideat remiſſus regreſſus euictõis ⁊
ſuſceptũ i ſe piculũ forte.n.ſperabãt ptes q fideicõmiſſuʒ nõ
hr̃et locũ ⁊ in dubio quelibʒ cõiectura excludit remiſſionẽ iu
ris ſui ut.l.ſi id qḋ aũt.ff.de ſol.⁊.l.cũ de idebito.ff.de pbat.
¶ Aduerte ẽt ad ea q̃ ſcribit bart.⁊ bal.poſt eũ in.d.l.ſi fami
lie qui exp̃ſſe volũt q preterq̃ in ɔ̃cm diuiſionis ſcia rei alie
ne nõ excludat a repetitõe p̃cij ſicut nec pactũ fcm̃ q non aga
tur de euictõe vt.l.ẽptorẽ.§.qui aũt cũ ſequẽtibus.ff.de ac.ẽp.
Sed iſta ſũt manifeſte falſa ⁊ ɔ̃ tex.datũ in.l.ſi fundũ hic alle
gata vbi dr̃ q ẽptor nõ repetit id qḋ dedit.i.p̃ciũ ⁊ ita dicunt
doctores.debes ergo reſtrigere dcã eoꝝ ad caſuʒ.l.fi.§.vl.C.
cõia ḋleg.vt h̃ facit bar. Utꝝ aũt qñ euictio fit ex eo qꝛ ɔtra
ctus ſup re alienata eſt pͥhibitus ẽptor hẽat regreſſũ ad p̃ciũ
vide tex.⁊ bar.in.l.i.C.nõ licere habitatorib⁹ ⁊c.li.xi.Et gl.
in.l.quẽadmodũ de agri.⁊ cẽſi.eo.li.⁊ qḋ no.bart.in autẽ.qui
res.C.de ſa.ſan.ec.Et moder.pleniſſime in.l.cũ vir.ff.de vſu
ca.ſicut aũt nõ debeᷓ euictio cũ ẽptor emit ſciẽter ita nõ debeᷓ
cũ vẽditor vẽdit ius ſi qḋ hʒ.ut eſt tex.in.l.qḋ ſi invẽditõe.ff.
de he.vl' ac.vẽ.⁊ no.bar.in.l.liti eſtimatio.ff.p ẽptore ⁊ ang.
in.l.ſi turba.ff.de rei vẽ.Et qꝛ bar.h̃ plene tractat vtꝝ ex diui
ſione oriaᷓ regreſſus euictõis de qua qõne diximus in uoce i
lectõe p̃cedẽti adde ad dcã eius vnũ verbũ dũtaxat vltra ea q̃
ſupius ſcripſi dicit eni h̃ ⁊ in.l.cũ pr̃.§.euicꝫ.de leg.ij.q ideo
ex diuiſione fcã p ptem vel p iudicẽ datur actio ḋ euictõe.qꝛ
ex ipſa reſultat quedã pmutatio que eſt ſilis venditõi cũ factũ
iudicis repñtet fcm̃ ptis ut.l.ſi ob cãm.ff.de euic.ſed in diui-
ſione q̃ facit teſtõr hoc nõ reſultat.que dr̃ia non vr̃ vera qꝛ ſi
ue teſtõr diuidat formalr̃ inter cohr̃des ſiue p̃leget diſtribuen
do hr̃ditatẽ inter eos totã vel p maiori pte cũ iſtud p̃legatum
ſuccedat loco portõis hr̃ditarie ut ipſe hic fateᷓ p.l.quid ergo
ff.de leg.i.⁊ tradit idẽ bar.in.l.marcellus.§.quidã.ff.ad treb.
Etiã hic vr̃ reſultare pmutatio reſpectu ptis quã hʒ de pte al
terius ergo deberet cõmitti euictio. Sʒ credo q habuerũt bo
nuʒ intellectũ vʒ q iſta pmutatio nõ eſt ɔ̃ctus vel fcm̃ ptiũ.ſʒ
factũ teſtõris vñ qꝛ neuter hʒ cãʒ ab altero in pte pmutata ſed
a teſtõre.⁊ iõ nõ daᷓ regreſſus euictõis niſi ope exceptõis p
pter tacitã volũtatẽ defuncti.vt dr̃ in.d.§.euicꝫ. ¶ In ea.gl.
ibi itẽ pʒ ex p̃dcis ⁊c.De iſta qõe dic vt hic plene p dy.bar.⁊
moder.quoꝝ dcã retuli tibi in voce.quibus tñ vr̃ aliquid eſſe
addẽdũ.Adde igiᷓ p̃rio inquãtũ dicũt q emens rẽ ſibi legatã
ſub cõditõe põt eã petere ſeu eius eſtimatõem v̂tute legati ſi
poſtea purificaᷓ cõditio p ea que hñtur in glo.in.l.ſi a ſubſti-
tuto.in prin.de le.i.⁊ p tex.in.l.fundo.ff.ad.l.fal.⁊.l.ſi vẽdide
ris.ff.de euic.⁊.l.ſi ei cui.ff.e.ti.nã iſta ɔclõ vr̃ ɔ̃ tex.in.l.cui
res.ff.de ac.ẽp.a ɔ̃rio ſenſu lr̃e.dr̃.n.ibi q qui ignorans emit
rẽ ſibi legatã ſub cõditõe ab herede põt petere p̃ciũ v̂tute lega
ti ergo ſi ſciẽter vr̃ q nõ poſſit. Nõ ob.iura allegata p doc.qꝛ
nõ loquũᷓ qñ quis emit ab eo a quo debebaᷓ legatũ vel fidei
cõmiſſũ.vñ niſi itelligas illã.l.cui res.q ẽptio fuit fcã poſt pu
rificatã cõditõeʒ illa lex tã fortiter obſtat in legato cõditionali
ſicut tex.in.l.huiuſmodi.§.qui ſuũ.ff.de leg.ij.in legato puro
Et forte poſſet dici q ex titulo legati nõ poſſit agi formaliter
ad eſtimatõeʒ qꝛ ex quo ẽptor elegit ſciẽs ſibi rẽ ẽẽ legatã hr̃e
ex titulo oneroſo vr̃ voluiſſe extingui titulũ lucratiuũ nõ qui-
dẽ totalr̃ qꝛ ſic videreᷓ velle iactare ius ſuũ ɔ̃.l.cũ de indebi-
to.de pba.ſed quo ad hoc vt non poſſit cape directo ex titulo
lucratiuo.Quãtum aũt vt poſſit agi vt res videaᷓ ſibi euicta p
ll.allegatas ad hoc nõ vr̃ ſublata v̂tus legati tenebir.ergo v̂e
rẽ ex titulo oneroſo ſed qꝛ fingiᷓ euicta lʒ nõ ſit ageᷓ de euictõ
ne hoc nõ affirmo pnũc ſed volo cogitare melius. Et ad iſtã
q.vʒ vtꝝ fideicõmiſſar ius purus vel cõditional' ſciẽter emẽs
rẽ ab herede poſſit petere eſtimatõeʒ legati.vide qḋ ſimplr̃ tra
dũ Jo.an.qui mouet iſtã qõnem in fideicõmiſſo cõditiona-
li.in ti.de emp.⁊ vendi.§.tertio loco.in vltima additiõe.⁊ ibi
vr̃ inclinare q ſi iſta emptõ fit ſcienter non poteſt peti preciuʒ
per.l.huiuſmodi.§.qui ſeruum preallegata.ſed in legato cõdi
tionali melius facit lex cui res quã.ſ̃.allegaui. Dicit tñ ibi q
multi tenuerunt ɔ̃rium q vtile eſt apponere pactũ ne aduenl
ente cõditione p̃cium poſſit peti. ¶ Scḋo adde dcis eoꝝ in
quantum bar.reprehendendo dy.hic dicit q ille qui emit reʒ
ſibi legatam pure ſcienter poteſt petere extimatõem v̂tute le-
gati. Cuius ɔ̃riũ tenuit dy.per tex.in.l.titius.ff.qui.mo.pig.
vel hipho.ſol.⁊ per tex.i.d.§ qui ſuum.a ɔ̃rio ſenſu. Nã p̃ria
rõ dñi bar.non vr̃ ſufficiẽs inquãtum dicit q qꝛ legatũ debe
tur ex teſtõ iõ difficilius vr̃ fieri remiſſio illius iuris ſi nõ fiat
mentio de eo.p ea que habenᷓ in.l.tres frẽs.ff.de pac.in glo.
naʒ iſta nõ vr̃ rõ vera duplici reſpectu. P̃rio quidem quia ex
quo legatarius ſciebat hoc ius legati ſibi cõpetere ex teſtõ ⁊
nullum aliud ius in illa re ad illud vr̃ habita relatio ſicut dicit
bar.in.vi.q.de eo qui renũciat iuri qḋ hʒ vel hr̃e põt lʒ de iu-
re teſti non fiat mẽtio. ¶ Scḋo qꝛ iſta tacita legati renũciatõ
hic ſurgit ex titulo lucratiuo vel nõ lucratiuo ab eodẽ in eadẽ
re.qui tituli videnᷓ incõpatibiles in eadẽ re ab eadem pſona.
Eſt.n.regula q qui ſcienter eligit vnum incõpatibile vr̃ renũ
ciare alteri.vt.l.clodius.⁊ ibi p bar.ff.de acqui.he.⁊ p doc.in
l.i.C.de fur.p bal.in.l.fi.C.ḋ codi.vñ iſta renũciatio que ſur
git ex hoc capite pp mãm incõpatibilitatꝫ ſemp hʒ locũ etiã ſi
nõ fiat mentio de iure dependenti ex teſtõ.⁊ p iſtaʒ rõem plʒ
opi.dy.maxĩe qꝛ pbaᷓ a ɔ̃rio ſenſu ⁊ ex mente lr̃e in.d.§.qui
ſuum. ¶ Nõ ob.rõ ſa bart.inquãtuʒ arguit de.l.fi.in fi.C.
cõia dele.qꝛ rñſio eſt manifeſta qm̃ ibi cõſeruaᷓ emptori ex-
neo ſcienter ementi rẽ legatã ius ad p̃cium qꝛ nulla reſultat i
cõpatibilitas ſed ſolũ videbaᷓ puniẽdus ex dolo ſuo.qꝛ ſcie-
bat rẽ alienã qḋ temperaᷓ in illo caſu ſpãli ut ibi dr̃.Et ſilr̃ rñ
detur ad tertiũ argumẽtum ſuũ.qꝛ quãdo quis emit rẽ ſibi le-
gatam puta a tertio hic nõ reſultat aliqua ɔ̃dictio uel incõpa-
tibilitas qꝛ bñ poſſum hr̃e reʒ ab uno ex cã oneroſa ⁊ ab alio
ex cã lucratiua quo ad effectũ petendi p̃ciũ ⁊ eſtimatiõeʒ ſʒ q
ab eo habeã ſimul ⁊ ſel' cãm lucratiuã ⁊ oneroſaʒ.i.nõ lucra-
tiuã iſtud ẽ ipoſſibile qꝛ negatio ⁊ affirmatio ſub eiſdẽ termis
nõ pñt ſtare ſimul ut.l.ubi repugnãtia de reg.iu.⁊.l.ſcripture.
⁊ qḋ ibi no.de fi.inſtru.⁊.l.ij.§.ſi alius.ff.qñ appel.ſit.Et iſta
rõ quã.ſ̃.aſſignaui magis plʒ q̃ illa que aſſignaᷓ hic p bal.⁊
Jo.de imo.vʒ qꝛ cũ res eẽt legatarij tranſlato dñio ipſo iure
in ipſo ſi legatarius emẽdo rẽ nõ uidereᷓ renũciaſſe legato nõ
valeret emptio ſue rei ut.l.domũ ⁊.l.ſue rei.ff.de ɔ̃hen.emp.
Iſta.n.rõ magis cõcluderet q emptio nõ ualeret q̃ q extin
gueretur legatũ.qm̃ nõ eſt veꝝ q qui ſciẽter emit rẽ ſuam ui-
deaᷓ trãſferre dñium in vendentẽ.qꝛ ex ficto titulo ⁊ ficta vẽ-
ditione nõ ſolet trãſferri ius in alteꝝ ẽt ex certa ſcia ſicut de-
clarat bar.in.l.ſi rem aliquã.ff.ḋ acqui.poſ. ¶ Preterea.ll.
p̃allegate hñt locũ qñ res eſt alicuius ex trãſlatõe dominij fa
cta p regulas iuris.ſ.p traditionẽ veram vel fictã.ſed qñ res ẽ
alicuius de iure ſpãli ſicut in caſu nr̃o qꝛ dñium trãſfert ipſo
iure ex priuilegio legati iuxta.l.a titio.ff.de fur.tunc hoc non
vr̃ ipoſſibile q rẽ ſuaʒ aliquis ex nouo titulo acquirat. Sicut
videm⁹ q in iſto caſu rei vẽdicatio ɔ̃currit cuʒ actõe pſonali
ad dandũ legatũ rõe p̃dcã vt declarat Cy.⁊ bar.poſt eũ in.l.
i.C.cõia dele.vbi ẽ caſus ⁊.l.fi.C.de ſac.ſan.ec.⁊.l.i.de le.i.
¶ In ea.glo.in fi.de mã iſta vltra remiſſiões datas in no-
tabilib⁹ vide qḋ ponit bart.in.l.ij.§.ignominie.ff.de his qui
no.infa.⁊ ange.in.l.ait p̃tor.§.ſi iudex de re iudi.⁊ bal.in.l.ſi
quis in teſtõ.C.de fideicõ.liber.⁊ anto.de bu.poſt Jo.an.i
c.exaiata ex̃ de iudi.⁊ vide bonã glo.in.c.ɔfirmatõeʒ.in v̂bo
infirmati de elec.li.vi.que dicit q qñ electio caſſaᷓ p ſniam in
dubio vr̃ caſſari ex cã que min⁹ p̃iudicat vñ facit tex.⁊ qḋ ibi
per bar.in.l.iij.§.fi.cũ.l.ſe.ff.de ſuſpe.tu. ¶ Et vtꝝ ſnia la-
ta exp̃ſſo iuris errore ɔ̃ cõem opi.dũmodo ſm aliquas opio
nes ſit nulla ipſo iure.dic vt hic per ange.⁊ moder.⁊ vide qḋ
tradit bar.ad mãm in prima cõſti.C.§.quibus.⁊ Bal.in ea.
cõſti.que incipit ex p̃cepto.Et ad ea que.ſ̃.diximus in qõe p-
xime p̃cedẽti vtꝝ ille qui emit rẽ ſibi legatã poſſit petere pre-
ciũ adde q rõ bal.⁊ Jo.de imo.aſſignata in vltio caſu illi⁹ qõ
nis vr̃ poſſe ſaluari qm̃ lʒ emẽs ſciẽter rẽ ſuã nulliter eã emat.
vt.l.ſue rei.ſ̃.allegata hoc põt intelligi qñ eſt irreuocabiliter
ſua ſed qñ eẽt ſua reuocabil'r ſicut in caſu noſtro ſi heres ad-
huc non acceptaſſet legatũ tunc ſuſtineri poſſet q valeret ẽp-
tio ſicut videᷓ pbare tex.in.d.§.qui ſuum a ɔ̃rio ſenſu.ſʒ vi
dereᷓ repudiatũ legatũ.⁊ eſt ſolemnis limitatio ad.d.l.ſue rei
ſicut dicimus in ſimili q qui adit hereditatẽ ab inteſtato vi-
deᷓ eam repudiare ex teſtõ.qꝛ aliter additio ab inteſtato non
valeret vt.l.illud.ff.ḋ aqui.he.⁊ idẽ dicit in ſimili in.l.actõe.i
prin.ff.p ſoc.Et ſi dicaᷓ cur ergo in.d.l.ſue rei.ſilr̃ ut valeat
emptio nõ vr̃ tacite fcã donatio ipſi uẽditori. Rñdeo q ibi re
ſultaret fict⁹ titulus ⁊ ficta traditio ex quib⁹ nõ p̃t trãſferri dñi

tim.vt.d.l.si rē aliquā.sed ad inducēdū repudiatōez legati suf ficit sola uolūtas legatarij que vž adesse ut ꝯtus valeat ut.š. dixi. Mihi tñ plus pl3 rō.š.assignata p me qꝛ est gnālioꝛ nā ista rō que vž fuisse de mēte istoꝝ ut.š.dixi restrigit tex.in.§. qui finū ad casū3 i quo legatū esset acceptatū cu3 tñ tex.a ꝯrio sensu dicat q vž ēptio ꝛ non debeť legatū. ¶ Ex glo.posuit b bar.plurimas qōes vtilissimas ad intellectū.l.de his.ff.ō tran sac.ꝛ pzio in ꝗrta qōne dū cōcludit ꝙ ista renūciatio est suffi ciēs renūcio oī iuri cōpetēti uel cōpetituro ex testō pzño qꝛ sa tis dicūtur īspici verba testi nunc ipe transactōnis ꝛ pp ipsam trāsactōem si oculis mētis inspiciūtur p ea que habenť in.l.in ciuilē ꝛ.l.scire leges.ff.de legi. ¶ Adde ꝙ quis ista opi.cōi ter approbeť de subtilitate tñ iuris h3 aliquid dubitatōnis qꝛ tex.i.l.ij.§.īspectio.ff.quēad.test.ape.vž approbare ꝙ īspectō idē significat ꝙ legē vel lectio ꝛ aliquid plus v3 īspectōe3 coꝛ poralē scripture anꝗ legať sed illud solū dž legi qō oculis coꝛ poreis legiť ut hic ipse fateť ꝛ est optimus casus vltra ipsum in.l.i.ff.si tab.testa.exta.ergo cū ibi ponať quasi diffinitio in spectōis nō vž ꝙ sola īspectio mētalis sufficiat. ¶ Cōfirmať ista cōclō qꝛ text.in.l.de his.dicit ꝙ nō pōt fieri trāsactio nisi īspecť ꝛ cognitť verbis testi ꝛ sic ponūtur ibi duo copulata ex quo p3 ꝙ sūt diuersa ut.l.ij.in tex.ꝛ glo.ff.de iur.ꝛ fac.igno.l3 si īspectio significaret ēt cognitōe3 mentale3 tūc cognitio.ꝛ in spectio nō essent duo diuersa. ¶ Preterea tex.in.l.argen tarius.§.edi.ff.de eden.dicit ꝙ īspectio libroꝝ argētarij pmit tiť ad finē ut quis possit describere que verba nō pñt adaptari nisi ad inspectōem coꝛpale3.Et ad rōne3 bart.dū dicit ꝙ si re quireret īspectio copalis tūc non poss3 fieri trāsactio sup nūeu patiuo. Rñdeo ꝙ sub noīe visus qui sensus significať p hocv bu3 īspectio ꝯprehendiť oīs alius sensus vñ si testis dicit se vi disse qō audiuit plene pbat ut tradūt hoc i.l.testiū.C.de testi. ꝛ.c.cū tām.e.ti.poterit igiť fieri trāsactio auditť testibus poss3 ēt fieri lectis dictť eoꝝ si eoꝝ testimonia essent publicata iuxta l.publicati.C.de testi.Sed tñ his nō obstātibus sequēda ē cō munis sñia.Et ad primū argu.dicimus qō ibi nō poniť totalr diffinitio īspectōis sed aliquid qō cōtineť ex ꝓprietate illius vocabuli.Ad scōꝫ dicimus ꝙ copula poniť ibi sicut iter genꝰ ꝛ spēm ꝛ sic ista aliquo mō sūt diuersa.Ad text.i.§.edi.dic silr ꝙ inspectio cū iporteť ēt lectōem coꝛporeā bene dať facultate3 describēdi sed p hoc nō sequiť ꝙ nō cōtineat ēt aliud ad qō ñ sequereť facultas dscribēdi. ¶ Et aduerte qꝛ bar.itelligit istā suā cōclōnem qñ verba remissionis respicerēt ēt iṗs futuꝝ se cus si respicerēt pñs tñ qꝛ tūc ius futuꝝ nō uidereť remissum fm eū p.l.si ita stipulatꝰ ꝛ.l.si a colono.§.e.ꝛ p.l.si ita scripsis set.de le.ij.idē si renūciatio eēt indefinita vt remitto oē ius te stamēti vel ex testō vt cōcludit bar.in.v.q.iuxta finē.ꝛ sequiť bal.expssius in.c.i.§.si quis miles.sepius allegata. ¶ Scōo principaliter adde inquātū bar.in.v.q.dicit ꝙ si ptes in diui sione remittunt oē ius sibi cōpetēs ex testō vel ex quolibet fi deicōmisso ꝙ ista remissio nō v3 si sit fcā ab his qui pſumūť ignorare vigorē testi.i.ab heredibus suis ꝛ necessarijs vel ne cessarijs tm vt ipse.š.declarauit in.iij.q.qꝛ renūciatio nō pōt videri fcā cognitť ꝛ inspectť vbis testi.nā ang.hic vž ipugnare ista dcā qñ satis est ꝙ ptes cogitauerint in genere de quocun q3 testō ex quo debeť legatū vel fideicōmissum.qꝛ notitia rei pōt hři duplr vel cogitādo in spē de hoc cognoscēdo spālr vel cognoscēdo gnāliter factū esse aliqō testm̄ vel relictū ēt aliqō fideicōmissu3 ꝛ cogitādo in genere illud velle remitti.hoc pro bat ipse pzio ex.l.qui iure militari.ff.de testa.mili.vbi pbatur ꝙ miles vž exheredare aliū tacēdo nō solu3 si spāliter sciat se hře filiū sed ēt si cogitet in genere ꝙ ēt si hēat filiū vult eū esse exheredatū.ꝛ ita no.in.l.sicut certi.ꝛ.l.si cū vel inutero.C.eo. ¶ Scōo adducit tex.in fi.in.l.si tu ex pte.ff.de acqui.he.vbi pbatur fm eu3 ꝙ l3 aliquis ignoret ex quota ptis sit scriptus heres.si tamē cogitat in genere ꝙ ex quacūq3 pte sit scriptus vult adire hereditatē sufficit. ¶ Tertio adducit qꝛ ille qui du bitat ex quo testō sit heres licet ex neutro eorum applicando animū ad vnum ex eis non possit adire.vt.l.eum qui duobus ff.de acqui.here.si tñ habeat animu3 in genere adeundi ex eo testō qō melius valet valebit additio.ꝛ ita dicit deberi restrin gi tex.in.l.eum qui duobus.ꝛ ita fuit indicatum Padue sup hoc puncto.sed Jo.de imo.hic reprehendit ista dicta premit tens ꝙ dispositioni.l.de his cum sit phibitiua ꝛ ponat certa3 formam non pōt renūciari maxie quia dispositio illius.l.est i

ducta in odiū occultantium testamēta ꝛ in fauorem publicum qꝛ publice itereſt volūtates defunctoꝝ hře effectu3 vt.l.vel ne gare.ff.quēad.test.ape.ꝛ hanc ꝯclonem sequitur bar.ꝛ cōiter doc.in.d.l.de his.ꝛ ang.inet.in cōsi.suo.lxxxv.in ordie cu ius dcā ponenť inferius.sed si valeret trāsactio in casu ꝓpo sito sine dubio recedereť a forma.d.l.de his.quia nō poss3 di ci ꝙ verba testi essent cognita l3 sit cogitatū in genere.i.ō tol lendo oē qō debereť ex testō ergo ista renūciatio nō valeret. ¶ Nō obstant iura allegata in ꝯtrium nā ad primu3 rñdetur ꝙ ibi scia nō requirebať p forma sicut hic.sed solū quo ad ef fectum ꝯiecturantē mentē testōris ad quā ꝯiecturā sufficit illa cogitatio in genere.Ad.l.si tu ex pte rñdeť ꝙ ibi ille qui adi bat hereditate3 sciebat ex qua eēt institutus.l3 ista rñsio nō v3 qꝛ est tex.expssus ꝛ ibi hoc t3 dy.ꝛ Bar.in.l.si quis ex neū.§. sciendū eo.ti.ff.qui pbat ꝯclōnē ang.ꝛ ē cōis opi. ¶ Tu dic ergo ꝙ dūmō possit cōstare ō volūtate adeūtis ꝙ quicquid si bi deferatur intēdit acceptare de forma uel de substātia addi tōis nō ex scia quotte.i.in qua pte sit istitutus ut p in.l.si quis mihi bona.§.si pte eo.ti.ubi ille qui mandat aliquē adire no mine suo ptem minorē qꝛ in ea credit se institutu3 vž ēt māda re de maioꝛi de qua nesciebat qꝛ pſumitur ꝙ si volebat id qō est minus foꝛtius uult id qō est plus.Ad.l.eū qui rñde ꝙ ibi ē casus ꝯ dcm̄ ange.sed ille tex.pōt euitari ut.š.dixi intelligen do ꝙ non pōt adire limitādo se ad vnum ex testis.ꝛ hoc vidē tur importare uerba tex.dum dicūt ex neutro adire pōt secus si simplr aliquis adiret ex eo testō ꝙ ualeret.sed tñ in hoc nō est faciēda uis qꝛ allegat auctoꝛitates doctoꝝ que nō pñt ap probari.Tu ergo ꝯsidera in isto arti.p defensione opi.bar.ꝙ qñ aliquis cogitat in genere derelicto in quocūq3 testō ꝛ qli tercūq3 sicut dcm̄ ē nō pōt dici ꝙ cognoscat uerba testi qꝛ co gnoscere uerba testi ꝓpriē ē scire formā dispōis testōris.hec igitur renūciatio importat in effectu ꝙ ptes volūt habere foꝛ mam testi p cognita ꝛ expssa.sed hoc non sufficit ubi aliquid dz formalr exprimi sicut in casu nřo.ergo sequiť ꝙ ista remis sio nō erit sufficiens ꝙ aūt hoc nō sufficiat pbatur notabilr i c.qui ad agēdum de pcu.li.vi.vbi dž ꝙ illa que requirūt mā datum spālē nō pñt cōcedi p verba gnālia l3 ꝓ velit illos ca sus haberi p expssis.Ad idē tex.no.in.l.l3.ff.qui.mo.pig.ta ci.ꝯhi.ubi pbatur ꝙ l3 aliquo casu tacita hipoteca habeať p expssa.hoc tamē nō est veꝝ ubi tollereť fauoꝛ libertatť p hāc fictōem.ergo eodē mō vbi tollereť fauoꝛ publicus sicut in ca su nřo.Pro ista ꝯclone optime facit qꝛ sicut plene scripsi in l.i.ff.de li.ꝛ post.obseruatō forme nō pōt ipleri p equipollēs. Preterea nō ē eadē rō in isto casu sicut qñ pars formalr cogno uisset uerba testi.qꝛ qñ renūciatio fit gnāliter ō aliquo iure fa cilius pōt interuenire captio ꝛ dolus ꝙ ubi deuenit ad spēm. ita declarat bar.ꝛ alij post eū in.l.l3 ꝛ si quis.§.quesitum.ff.si qui cau.cū ergo dispō legis de his sit fcā ad tollēdū circūuen tōe3 ꝛ ipediēdū malignitatē occultātiu3 testā.faciliꝰ tollereť p renūciatiōnē spālē ꝙ p generalē.ita dicit ang.in.d.§.quesitu3 ꝙ ēt si ptes velint casus expssos in genere hři p spālr expssis ista pactio nō v3.Pro ista ꝯclone facit optie tex.ꝛ qō ibi p bar.in.l.i.§.inter filiū.ff.ad.l.coꝛ.ō fal.ubi p3 ꝙ ad tollen dā pſumptōem doli ꝛ falsitatť quo ad validatē relicti nō v3 tā tū substō generalr sicut spālis. Et aduerte sicut.š.dixi ille qui cogitat in genere de relicto in quocūq3 testō non pōt dici foꝛ malr ꝛ ꝓpriē inspicere verba testi qꝛ verba testi sunt ꝓpriē ip sa forma intrinseca ꝛ essentialr dispōnis.vt.l.si is qui.ff.de te sti.quā nō cognoscit ille qui cogitat in genere ō testō. ¶ De bes ēt scire p cōplemēto istius.q.ꝙ l3 renūciatio fcā a scien tibus in isto casu tollat fideicōmissum.secus tñ ē si renūciatio fiat ab ignoꝛātibus ius vel ab errātibus in iure qꝛ talr errans nūꝗ perdit ius suū ex pſumpta renūciatōe que surgit ex ꝯie su.Casus est in.l.legitia.ff.de pe.he.ꝛ ita elegāter cōcludit ꝛ declarat bar.in.l.clodius.ff.de acqui.he.ꝛ ista opi.pl3 magis ꝙ opi.bal.qui tenuit oppositū in.l.pcm̄ qō dotali in ver.xvi. quero.C.de colla.dū dixit ꝙ quo ad virtutē renūciatiōis pa ria sunt scire vel scire debere.nō obstat glo.in.l.pacisci.ff.de pac.qꝛ ibi p ignoꝛātia3 que cadit in latā culpā nō excludiť cō sensus renūciātis.saltum in genere.sed tñ nō obstāte illo con sensu pstito in genere si ignoꝛātia fuiss3 iusta.renūciatio non noceret in illo casu.Scias ēt ꝙ ange.no.in consi.suo.lxxxv. dixit ꝙ si filia ad petitōe3 fřis instituti in testō renūciat here ditati pꝛne dicens se hoc facere inspectis ꝛ cognitis verbis te stamenti

stamēti.⁊ postea in eodē instrō fatet̄ frēm esse heredē in testō in quo ipsa fuit p̄terita qd̄ p istā cōfessionē ostēdit̄ falsuȝ quod s̄.dixerat q̄ trāsigebat vel renūciabat cognit⁹ v̄bis testi. Cuȝ n.postea dicat in effcū testm̄ esse validū in quo erat sibi factū legatū ⁊ nihil relictū iure instōnis appet q̄ nō bn̄ cognouit v̄ba testi ita ēt dicit si filia dicat relicta eē sibi cētū vel circa quia cū ista dictio pariat icertitudinē ut tradit̄ in.l.celsus.ff.de vsu ca.⁊.l.ab hostib⁹.§.sed qd̄ simplr̄.ff.ex qui.cau.ma.appet qd̄ nō bn̄ cognouerat verba testi. Idē dixi in alio consilio qd̄ refert hic Jo.de imo.vbi filia plus cōfitebat̄ nō sibi deberi ex testō ⁊ tn̄ in testō erat plus sibi relictū. Et dicit hāc.q.fuisse in cā cuiusdā hebrei in qua diuersa cōsilia fuerūt,plata ip̄e tn̄ dicit cōsuluisse,p hac pte Jo.aūt de imo.hic v̄z rep̄hēdere ista dcā q2 ex quo notarius in instrō affirmat q̄ ipsa dicit se fecisse renūciatōem cognit⁹ ⁊ inspect⁹ verbis testi standū est instrō p.l.cū p̄cibus.C.de ,pba.nō obstat cōfessio sequens sine assertio p quā v̄z ,pbari q̄ nō cognouerit v̄ba testi q2 h̄ȝ eū illa assertō v̄z fcā ex certa scīa vt trāsactio vel renūciatio eēt validior non q2 ita crederet renūciās qm̄ clausula instri dȝ adaptari h̄ȝ subiectam materiā sup qua apponunt̄ vt.l.si vno.ff.loca.⁊.l.si stipulatus.ff.de vsur. ¶ Tu aūt aduerte q2 q̄ renūcians cognouerit verba testi ⁊ uiȝ eius hoc nō pōt scire notarius nisi ex assertione renūciant⁹ qm̄ hoc est de his qui pēdent ab aīo ipsius cū ergo ista in effcū sit cōfessio ptis q̄ ex serie eiusdē instris ⁊ ex assert⁹ p illā ptē nō possit ,pbari iste error nō video nec venit p hoc ꝯ instrm̄ q2 ve⁊ est vt dicit instrm̄ reū hoc asseruisse q̄ cognouerat v̄ba testi sed tn̄ cū hoc pōt stare q̄ hoc asseruerit p errore credēs cognoscere ⁊ intelligere q̄ nō intellexerat ⁊ ista rō sufficeret ad defendendū opi.d.ang. Sȝ tn̄ ex supabundāti cōsidero q̄ si iuramētū asserto⁊ interuenisset in ista renūciatōe tūc nullo mō posset stare opi.dn̄i Joā.q2 hoc mō renūciās incideret in piuriū qd̄ est grauissimū crimē.vn̄ poti⁹ dȝ p̄sumi error q̄ dolus vt.l.quotiēs.§.tn̄dē.⁊ ibi p bar.ff.de here.insti.⁊ posito ēt q̄ nō iteruenisset iuramētū ex ista assertōe falsa fcā ex certa scīa resultaret mēdaciū. Itē renūciās p̄sumeret̄ iactare suū ꝯ regulas iuris vn̄ oībus consideratis dixi v̄z opi.ang.⁊ ēt est equior qn̄ renūciatio fieret a minoribus ⁊ maxie a puellis que facilr̄ circūueniri pn̄t. Adde ēt dcis bar.i.vi.q.dū tractat de v̄tute istius clē remisit oē ius qd̄ hȝ vel hr̄e sperat seu pōt ⁊ cōcludit q̄ ista v̄ba intelligunt̄ de spe q̄ hȝ cāȝ de pn̄tivel de p̄terito nō aūt de illa que nō hȝ cām nūc p̄existētem p.l.q̄ fr̄us.de cōdi.ob cām. Adde bonū tex.p quē ibi ita decidit bar.in.l.si vxor.§.diuus.j.de adul.⁊ qd̄ ip̄e idē plenī⁹ no.de multiplici spe in.l.is pōt.ff.de acqui.here.aliquid ēt tetigit in.l.fi.in vlt.q.C.de pac.vide ēt bal.in.l.pactū qd̄ dotali v̄.xiij.C.de colla.⁊ qd̄ ipse no.in.§.si quis miles sepius alle.vbi ēt dicit ad itellectū huius.q.q̄ si i aliqua pte instri trāsactōnis eēt fcā mētio testi vel codicillo⁊ p̄sumeret̄ remissū debitū ex vltia volūtate al's nō vt hic ꝯcludit bar.de quo dic vt p eū. ¶ Adde ēt sup.viij.q.quā ponit bar.hic dū vult q̄ si in istrō diuisionis cōstituūt se ptes adinuicē ,pcuratores in rē suā cuȝ hoc q̄ possint quicquid poterāt ipsi diuidētes vel ad hn̄dū tenendū ⁊ ad alienādū vt⁊ si alienatio sequat̄ res ipsa exn̄te cōditōne fideicōmissi possit auocari a possessore p.l.fi.§.vlt.C.cōia dele.⁊ cōcludit in effectu q̄ nō p.l.si fundū.p fideicōmissum cū mā.d le.i.quasi videat̄ fideicōmissarius ꝯsensisse alienatōi fideicōmissi. Sȝ ista dcā sunt multuȝ dubia ⁊ maxie vbi fideicōmissū nō videret̄ esse renūciatū q2 ptes p̄sumunt̄ ignorasse cōtenta in testō.nā si hoc est qūo potuit videri renūciasse iuri qd̄ ignorabat ꝯ.l.mater decedēs.cū mult⁹.s̄.de inof.testa. Quinimo ēt si ptes p̄sumerent̄ scire cōtēta in testō.virtus tn̄ verbo⁊ nō includeret remissionē fideicōmissi sicut vidisti.s̄.in.vi.q.⁊ in.ij. Adhuc v̄z dicenduȝ q̄ nō videatur renūciatuȝ iuri fideicōmissi neq3 data licentia alienandi in preiudiciū relicti in testō q2 iste clausule vt pȝ de se sunt clausule accessorie ad cōtractum diuisionis declarantes effectū quesitum ex diuisione que de sui nā debēt restringi vt nō amplieēt nām dispositionis principal' lȝ eam possint declarare cum est ābigua vt est casus in cle.i.de p̄bē.⁊ tradit bal.in.l.cam quā.C.de fideicō. Et tenet bar.met in fortioribus terminis.s̄.in.ij.q.vn̄ per dcā verba v̄z concessa potestas alienādi h̄m nāȝ diuisionis.s.quousq3 cōditio vel dies fideicōmissi nō erit vel si fideicōmissuȝ erat purū v̄z data ptās alienādi respectu aliorum iurium p missoꝝ vel translato⁊. Uñ sup ista doctrina est bene cogitā

dum attēto maxie q2 iste clē ad minus nō vident̄ respicere nisi ptem quā grauatus ex fideicōmisso hȝ a coherede.qm̄ ,p illa hȝ titulū ab eo.⁊ dȝ cōcedi a diuidēte talis ptās.,p alia autē pte quā hȝ iure suo clē nihil viderent̄ opari. ¶ Circa quartā q.quā hic format bar.discutiēda sunt duo. Primū est vtrum emphiteote vel vasalli possint inuicē diuidere feudū vel ēphiteosim. ¶ Scōm si in diuisiōe diuidētes renūciant oi iuri qd̄ hn̄t vel hr̄e pn̄t vt⁊ altero moriēte sine filijs ecclesia succedat seu dn̄s feudi in pte morient⁹ vel poti⁹ non obstāte refutatōe succedat frater qui renūciauit. ¶ Sup p̄io bar.dicit lȝ q̄ inter heredes emphiteote ⁊ ēt nouos emphiteotas quo⁊ vnus succedit alteri ex pacto possit fieri diuisio vel alienatio p iura hic allata p eū.que repetit in.l.cuȝ hi.§.si plurib⁹.ff.de transac.vbi idē tȝ idem tenuit in.l.i.C.de ipo.luc.dscri.li.x.vbi ē bonus tex.⁊ in cōsil.suo.cxxiij.qd̄ incipit ex themate p̄dicto ⁊c.idem sentit spec.in ti.de loca.§.nūc aliqua ver.lxxiij.⁊ est cōis opi.sed tn̄ hāc cōem opi.debes limitare duplr̄. Primo q̄ lȝ heredes ēphiteote possint diuidere inter se ille tn̄ qui accepit emphiteosim nō pōt eā diuidere in testō vel p̄legare vni ex filijs suis ,p sua parte.ita sing.dicit Jo.an.⁊ optie declarat in rub.de feu.in addi.spec.in vi.char.in ver.nō p̄termittā. ¶ Scdō debes limitare hoc h̄m bal.in.l.volūtas.C.d fideicō.qn̄ feudū vel emphiteosis ē noua ⁊ cōcessa plurib⁹ fil'.ita q̄ iter eos nō sit locus iuri accrescēdi vel un⁹ nō succedit alteri ex pacto isti enim nihil h̄nt cōe simul.cuȝ ius accrescendi nō sit iter eos vt in.c.i.de duo.fra.de no.bene.inue.⁊ hāc cōclōnem sentit idē bal.in.c.impialē.in prin.de ,phi.feu.ali.p fe.lȝ.n.in.q.qua q̄ritur vt⁊ vasalli possint diuidere feudū simplr̄ dicat q̄ sic p illuȝ tex.⁊ p tex.in.c.i.§.oēs filij si de feu.fu.cōtro.inter dn̄m ⁊ agna.tn̄ in qōibus p̄cedētibus ipse dicit q̄ si duo hn̄t feudū nouū.vnus non pōt alienare ptem suā alteri nisi hēant feuduȝ a principe in quo ē locus iuri accrescēdi.l.i.C.si libe.impe.potius ⁊c.⁊ ista opi.p̄ia fronte v̄z satis iuridica q2 ex quo vnus nō succedit alteri aliquo iure pp diuersas personas.vident̄ eē due diuerse cōcessiones ⁊ sic vnus respectu ptis alteri⁹ v̄z extneus. Sed ꝯ ip̄ȝ fortiter facit tex.in.c.i.§.item si duo qui.mo.feu.amit.vbi v̄z ,pbari q̄ in feudo nouo hȝ locū diuisio inter frēs sed pōt intelligi ille tex.qn̄ erat factū pactū q̄ vnus succederet alteri.vel qn̄ feudū erat datū vni ex frībus.⁊ in diuisiōe hereditat⁹ pn̄e remāsit apud eū tanq̄ precipuuȝ.ex quo solus erat inuestitus.⁊ ad hoc satis applaudent verba lr̄e.vt⁊ aūt inter emphiteotas nouos sit locus iuri accrescēdi.si primū nō sit appositū vidisti plene in.l.si mihi ⁊ titio.s̄.e.limitatio aūt bal.,pcedit i emphiteosi noua.posito q̄ nō eēt in ea locus iuri accrescēdi. Et de mā vide quod ponit bal.diffuse in.c.i.in vi.col.de ali.feu.⁊ qd̄ no.glo.⁊ ibi ēt tangit bal.in.c.i.§.sed ⁊ res p quos fiat inue. ¶ Circa scōȝ bar.hic vt retuli in voce videt̄ tenere q̄ nō obstāte pacto ille qui renūciauit possit succedere in ptē p̄morient⁹ sine liberis. Et q̄ excludat ecclesiā mouet̄ duabus rōibus. Pria est quia pactū nō extendit̄ ad p̄sonas ad quas paciscent⁹ nō iterest extendi vt.l.⁊ heredi.§.fi.cū.l.seq.ff.de pac.sed nīl interest paciscent⁹ acquiri dn̄o vel ecclie igitur ⁊c. Scda q2 ille qui renūciat iuri suo pn̄ti ⁊ futuro cū renūciet ad hoc vt queraf̄ illi cui renūciat si hoc ius nō q̄ritur illi remanet penes renūciantē vt l.nec vtilē.ff.ex qui.cau.ma.⁊,pbat̄ melius in.l.cū quis.§.si debitorē.ff.de solu.⁊ ponit bar.post glo.in.l.qui boiem.§.si debito⁊.ff.e.ti.si ergo ius nō fuit acquisitū viuenti vt ostēdiȝ nō fuit extinctū in p̄sona renūciant⁹.q̄ aūt nō fuerit acquisitū,pbatur.q2 ex quo decessit sine filijs ⁊ sic sine herede respcū iuris de futuro cui renunciat̄ nihil repitur q̄situm heredib⁹ huius paciscent⁹ nīl ēt quesitū sibi respcū illius iuris.q2 qd̄ est i ꝯditōe nō est in dispōe vt.l.si quis sub ꝯditōe.ff.si qui omis.cau.test.⁊ ita declarat bar.in effectu tenēs istam opi.in cōsil.suo.cxxiij.s̄.alle.d.pau.de ca.hic dicit q̄ queadmodū si hn̄s vsumfructū in re renūciaret vsufructui in manib⁹ cuiusdā tertij ex natura ipsius iuris renūciati vsusfructus cōsolidaret̄ ,pprietati vt in.§.finit̄ insti.de vsufru.ita dicem⁹ hic q̄ ista renūciatio emphiteotici iuris cuȝ extinguat ius renūciātis facit q̄ istud ius vtile cōsolidat̄ ,pprietati.sed tex.in.§.finit̄ facit in ꝯrium.dū dicit q̄ si vsusfructus cedit̄ tertio.nihil agit̄. Et si rn̄deas ibi loquit̄ in eo qui vult trāsferre ius vsusfructus qd̄ fieri non pōt secus in eo qui vellet renūciare. Et ego replico q̄ i §.finit̄ non dicit̄ q̄ valeat renunciatio vsusfructus nisi qn̄ fit

ipsi dño. Aliter ergo ꝓbanda est cõclusio. ¶ Pro qua ipse allegat bonũ tex. in. c. i. §. i. de eo qui finẽ fecit agnato in vsi. feu. vbi dz ꝙ si uasallus renũciabit dño feudo seu iuri qđ hz in feudo in manibus vnius agnati ista renũciatio ꝓdest aliȷ̄ agnato qui nõ est heres eius cui fit renũciatio sed venit ex ꝑsona sua ad feudũ ⁊ vult excludere renũciantẽ sicut ergo qñ renũciatio est facta in rẽ ꝓdest ẽt alteri agnato qui nõ erat pñs ita ꝺbebit ꝓdesse dño vel ecclesie. ¶ Sz tu aduerte qꝛ bal. ibi vƶ ꝺstruere tex. ⁊ itelligere illũ qñ vasallus renũciat iuri suo in manibꝰ dñi in quo casu cũ ius vtile renũciãtis cõsolidet̃ directo dño ex nã rei ⁊ ꝯñaz ꝓdest ista renũciatio tertio agnato. Pro decisione huius. q. ꝑmittendũ est ꝙ si emphiteote vel vasalli diuidũt inter se ꝑ hoc nõ excludunt̃ quin vnus possit succedere alteri decedenti sine herede vt est tex. in. c. i. §. satis bñ. de ꝓhi. feu. alie. ꝑ lota. ⁊ tradit bal. in. l. i. v̂. xi. quero. ff. de re. di. ⁊. l. si familie. in vlt. q. C. fa. her. nõ distinguẽdo vtꝝ feudũ adiudicetur vni in totũ vel in ꝑtẽ lz aliter senserit in. l. vna. in vlt. char. C. qñ nõ pe. par. sed pria opi. est cõioꝛ ⁊ credo ꝙ sit v̂ioꝛ ẽt si eẽt apposita quietatio gñalis indefinita q̃ nõ respiceret ex v̂bis suis ius futurũ ꝑ ea que dcã sunt. s̃. in. iiȷ̄. q. ⁊ hoc tz gl. oꝛ. quã ibi approbat bal. in illo. §. si quis miles sepius alle. Sz qñ in renũciatõe diuidẽtes renũciant iuri qđ hñt vel hꝛe sperant tũc stat dubitatio in qua potes distinguere tres casus. Nã aliqñ renũciat hoc modo alteri recipiẽti ꝓ se ⁊ heredibus suis ⁊ tũc sine dubio qꝛ renũciatio ista fit cõtẽplatõe heredũ recipiẽtiũ cõtẽplatio nõ extẽdit̃ ad dñm vel ecclesiã vel ad alium qui nõ veniat tãq̃ heres recipiẽtis. Casus est expꝛ̃ssus in. c. i. §. fi. ⁊ ibi ꝑ bal. si de feu. fue. cõtro. iter do. ⁊ agna. ⁊. d. c. i. in prin. ꝺ eo qui finẽ fecit agnato ⁊ iõ dicebat no. ang. post guil. de cu. in. l. auus. ff. ꝺ pac. ꝙ renũciatio fcã a filia in manibus pꝛis ꝺ hereditate pꝛna cõtẽplatõe filioꝝ masculoꝝ nõ hz effectum si post mortẽ nõ supsunt filiȷ̄ masculi. Aut ille qui renunciat iuri pñti vel futuro intẽdit oĩno renunciare respectu cuiuscũqꝫ qui posset hꝛe ius in illa re ⁊ tunc vƶ ꝙ valeat renũciatio ẽt ad fauorẽ tertiȷ̄ ꝑ tex. in. d. c. i. nõ cauillãdo lr̃am quẽ tex. ꝓbo ꝓcedere ꝺm regulas iuris qꝛ dubiũ fit vtrũ liberatio fcã in actione ꝑsonali ꝓsit absenti hoc tñ nõ est dubiũ ꝙ renũciatio fcã ꝑte absñte iuri reali valet ꝺm bar. qui ita tenet expꝛ̃sse in. l. nõ soluz §. liberatõis v̂ba. ff. de lib. le. ꝑ. l. postq̃ liti. C. de pac. ⁊ plene tradunt do. ant. ⁊ moder. in. c. si cautio. ex̃ de fi. instru. Si aũt sumus in casu dubio v̂bi gr̃a quia simplr̃ dcm̃ est in istꝛo ⁊ renũciauerunt dicte ꝑtes oĩ iuri qđ hñt vel hꝛe sperant in ꝑte ãt cõtingente adhuc crederẽ verã esse sniam bar. ꝙ ꝑtes videantur ꝓuidisse dũtaxat illis quibus interest a ꝑte esse ꝓuisuz per ea que hñtur in. l. si tibi. §. si pactus. ff. de pac. ⁊. l. qđ dƶ. ȷ̄. eo. Et ad materiã huius. §. ⁊ p̃cipue ad ea que tetigit bar. in. vi. ⁊ iiiȷ̄. q. vide solẽne cõsiliũ bar. qđ est in ordine cẽtesimũ septuagesimũ septimũ ⁊ põdera i illo cõsilio iter alia ꝙ i ꝓbatõe ꝯclusionis quã ibi firmat ipse sentit expꝛ̃sse in vna ex rõnibus suis ꝙ transactio nõ valeat sup fideicõmisso ẽt si ꝑtes hoc expꝛ̃sse velint nisi tũc ⁊ propter ipsam transactionẽ inspiciant̃ verba testamẽti corporalr̃ qđ plenius declaraui tibi in voce ⁊ vƶ sentire id qđ ego tetigi dubitando in. q. iiiȷ̄. Francis. areti.

I plagi. Stipulatio ob turpẽ cãm iterposita ẽ nulla ipso iure. h. d. ¶ In glo. i. ibi vel qꝛ fecisti. lz glo. dicat ꝙ casus est magis dubitabil' qñ ꝓmittit̃ aliquid ꝑꝑ maleficiũ iam fcm̃ q̃ qñ promittit̃ ꝑꝑ faciendũ doc. cõiter ⁊ maxie per istũ tex. tenent idẽ esse. Et aduerte qꝛ pe. tenuit hic ꝙ qñ ꝓmissio fit ob maleficiũ iam fcm̃ ꝓmissio valeat efficaciter qđ nullo mõ est veꝝ qđ probat̃ per istũ tex. cui nõ bene rñdet vt respõdet bar. vt ex eo pz. Sed reuocat̃ in dubiuz vtrũ promissio facta ex cã turpi de preterito vel de futuro sit nulla ipso iure an vero valeat ipso iure sed obstat exceptio super quo. d. m. multũ diffuse refert quinqꝫ opi. in. l. generaliter. s̃. e. quas nõ discutiã oẽs sed eas in quibus est insistendum. Capio ergo scđam opi. in ordine quã posuit glo. in. l. iurisgen. §. si ob maleficium. ff. de pac. que dixit ꝙ aut turpitudo est solum ex parte stipulatoris exemplum in. l. iȷ̄. §. i. ff. de condi. ob tur. causam. ⁊ tũc valet stipulatio ipso iure sed obstat exceptio ita itelligitur tex. in. l. pe. in prin. ff. de cõdi. ob tur. cãm qui vere vƶ loqui in isto casu ut ȷ̄. dicam. Sed cõtra hanc opi. dicunt doc. esse casum in. d. §. si ob maleficiũ. vbi tex. dicit ꝙ nulla obligatio oꝛit̃ si aliquis ꝓmittat alicui centũ ne maleficium cõmittat ⁊ tamẽ ibi est solũ turpitudo ex parte stipulatoris ⁊ per hanc. l. recedit ang. a dcã opi. ⁊ etiã Io. ꝺ imo. prĩo deinde saluando eã in. d. l. generaliter. dicit ꝙ verba tex. in. §. si ob maleficiũ ꝓsit intelligi ꝺm. l. pe. s̃. alle. s. ꝙ nulla sit obligatio opposita exceptõe. Et lz ista opi. aliqualr̃ diuinat. nihilominꝰ minꝰ diuinat q̃ alie vt. ȷ̄. videbis ⁊ ꝙ ista solꝰ sit vera. ⁊ possit tollerari respice ad tex. in §. si ob maleficiũ vsqꝫ adver. sed cũ nulla sequentez imediate. Et ex illo ver. intelliges ꝙ iuriscõsultus nõ vtit̃ ꝺm ꝓprietatem ꝺmonis v̂bis positis ab eo in tex. naz dicit ꝙ vbi nulla ẽ cã non põt ꝯstitui obligatio q̃ verba importãt ꝙ obligatio nõ oꝛiat̃ ipso iure ut. l. cũ lex. ⁊ ibi ꝑ bar. ff. de fide. ⁊ tñ certũ ẽ ꝙ stiplo sine cã vz ipso iure. sz obstat exceptio ut. l. iȷ̄. §. circa. s̃. ꝺ do. excep. ⁊ lz. d. m. in. d. l. generalr̃ dicat ꝙ tex. in. l. pe. ff. ꝺ cõdi. ob tur. cãm. dz intelligi qñ ꝓmissio fuit fcã ꝑ dolũ uel ꝑ metum quo casu certũ ẽ ꝙ obligatio vz ipso iure. sz obstat exceptio de quo plene in. l. metũ. §. sz qđ p̃toꝛ. ff. q̃ met. cã. Hec tñ sua inductio cũ reuerẽtia nõ est uera dicit. n. ipse ꝙ cũ tex. i. l. pe. dicat ꝑ solu. sequentẽ purgari p̃cedẽtẽ turpitudinẽ. hoc nõ põt ꝯtingere nisi qñ ꝓmissio fuerit extorta ꝑ metũ aut ꝑ dolũ in quo casu fit purgatio turpis cãe a sponte soluẽte postq̃ cessauit metus ut. l. iȷ̄. C. ꝙ me. cã. nã si ex alio capite stiplo fuisset ibi turpis uel turpi cã interposito ꝑ solõnẽ non posset purgari turpitudo ut pz ad sensuz ꝺm eũ. sed cũ reuerẽtia sua hoc dcm̃ non ꝓcedit qꝛ ẽt si stiplo habuisset turpitudinẽ ex ꝑte stipulatoris dũtaxat. posset dari casus in quo purgaret̃ turpitudo p̃cedens si. n. ꝓmisi tibi aliquid vt restituas mihi qđ spõte gratis debebas restituere. ⁊ anteq̃ soluã tibi ex ꝓmissione tu restituis mihi rẽ. ⁊ postea solui sine dubio purgabit̃ cã turpitudis p̃terite qꝛ intẽtio ꝓmittẽtis ex quo cessauit cã ꝓmissionis facte vƶ ẽt ut ẽt sine illa cã ego velim eẽ obligatꝰ ut declarat hic ang. ⁊ Io. de imo. post euz. Intellectus igit̃ illius lr̃e ꝓprie est ut dixi in ꝺa opi. ꝙ stiplo nõ ẽ nulla ipso iure. sz obstat exceptio si turpitudo sit ex ꝑte stipulatoris. Nec põt dici ut dicit bar. in. l. generalr̃ ꝙ ibi ẽ exceptio intentõis ⁊ facti. qꝛ hoc ẽ falsuz duplici rõe. Prĩo quidez qꝛ si stiplo eẽt nulla a pꝛĩcipio nõ posset ratificari ꝑ spõtaneã solõnẽ postea secutaz vt. l. i. §. si filius. ⁊ qđ ibi ꝓbat bar. ff. de leg. iiȷ̄. ⁊ in. c. auditis extra de elec. qđ ibi ꝓbatur ꝺm intellectũ cõem doc. Scđo qꝛ tex. ibi dicit ꝙ obligatio efficit̃ inanis per exceptiõez qđ non eẽt veꝝ si eẽt exceptio intentõis ⁊ facti. qꝛ illa declarat ius nõ cõpetere vt. l. qui se ꝺbere. ff. de ꝯdi. ob cãm. non aũt ãnullat ius de nouo. Et iõ ista ꝺa opi. multũ mihi plz. ⁊ melius defendit̃ a ꝯtriȷ̄s. ⁊ minus diuinat bar. tñ posuit tertiã opionez dicẽs ꝙ aut cã turpitudis ẽ expꝛ̃ssa aut nõ. prĩo casu ꝓcedũt iusta iura que vident̃ velle ꝙ stiplo sit nulla ipso iure. Scđo casu ꝓcedat tex. in pe. l. ꝙ valeat stiplo. ⁊ obstat exceptio. Cõtra q̃ opi. insurgit. d. m. in. d. l. gnalr̃ quattuoꝛ modis. Prĩo qꝛ ista distinctio diuinat ad ista iura in quibꝰ nõ apparet vtꝝ cã turpitudis fuerit expꝛ̃ssa vel nõ. ⁊ ista rõ ẽ vera ⁊ efficax ꝯ istam opi. Scđa rõ sua est. qꝛ stiplo ⁊ ꝯctus magis dz equiꝑari vltime volũtati q̃ snie vt. l. si diuortio. ff. e. ⁊. l. fi. C. de dona. que sub mõ. vñ nõ ẽ bona illa equiꝑatio vel similitudo quam facit bar. de stiplone ad sniam si aũt cõpares eã vltĩe volũtati. tunc si vƶ dꝛia inter cãm expꝛ̃ssam ⁊ tacitã ꝑ. l. in tacitis de leg. i. ⁊ l. lucius. §. in testõ. ff. de le. iȷ̄. in quibꝰ ꝓbatur ꝙ sicut non põt expꝛ̃sse ita nec tacite relinqui. Sed ista sua minoꝛ nõ vƶ sufficiens duplici rõe. qꝛ aliud ẽ q̃rere veꝝ relictũ fcm̃ incapaci tacite vel expꝛ̃sse valeat. ⁊ aliud vtꝝ legatũ factũ ob turpẽ cãz valeat uel nõ. ⁊ iste ẽ casus noster in quo multũ discrepãt ꝯctus ab vltĩs volũtatibus. vñ nõ põt argui de uno ad aliũ qꝛ impossibilitas ꝯditõis ⁊ modi in vltĩs uolũtatibꝰ reicit̃. ⁊ nõ uitiat dispõem qñ ẽ ĩpossibilitas iuris qꝛ cõditio uel modus ẽ ꝯ bonos mores ꝺ cõditõe ẽ casus in. l. obtinuit de cõdi. ⁊ demõ. ⁊ l. i. ⁊ ibi plene. ff. de cõdi. insti. de modo. declarat plene bar. ⁊ solẽniter in. l. codicillis. in prin. ff. de le. iȷ̄. ¶ Scđo ẽt nõ procedit ista minoꝛ qꝛ ẽt in termĩs illaꝝ legũ quas adducit. d. m. videt̃ dꝛia inter tacitũ relictũ oĩo ut. l. i. C. ꝺ na. lib. ⁊ plene ꝺclarat bart. in. l. si gener. ff. de his qui. ut indi. sed si relinquit̃ tacite incapaci relictũ vz. sed aufert̃ ut ab indigno. ⁊ applicat̃ fisco ut. l. aufert̃. in pri. ⁊. l. nõ intelligit̃. §. qui tacita. ff. ꝺ iur. fi. ¶ Tertia rõ sua est ista. qꝛ cõiter in ꝯctibus tacitũ ⁊ expꝛ̃ssuz solet ualere idẽ ut. l. cũ quid si cer. pet. sed põt rñderi ꝙ ad validandũ actũ bene vz. idem sz ad irritandũ actũ non vz idẽ ut patet in exẽplo snĩe adducto hic ꝑ Bart. unde uidemus ꝙ

repetitio que al's fieret ex mēte testõris tacita non fit vbi ex ea
uitiaret actus ut.l.cũ vulgari.ꝛ ibi no.ff.de vo.p̃le.ꝛ tradit i
l.tal' scriptura de le.i.Et p h vcã rñdetur ad quartaz rõnez suã
dũ dicit ꝙ ꝯrioꝝ est eadẽ rõ.ut.l.ij.de his qui.ut idig.q꞉ hoc ē
cõcedendũ vbi eadẽ rõ militat in utroqꝫ vel nisi appeat mani
feste rõ diuersitatis ut inquit glo.in cle.cũ a repulsione ď app.
ꝛ bal.i.l.si p̃ses quasi desertã.C.qũo ꝛ qñ iud.bñ facit text.ꝛ
ibi p bar.in.l.multũ iterest.š.eo.Aut ergo tene scďaꝫ opi.que
magis plꝫ aut sequere dy.ꝛ bart.de aliis opi.dic ut p moder.i
d.l.gnãl'r.ꝛ maxie per dñm meũ.¶ Et aduerte q꞉ ang.in.d.
l.gnãliter.vꝫ aliter rñdere ad.d.l.pe.q̃ faciat bar. Dicit.n.qꝺ
tũc ꝓmissio est nulla ipso iure qñ fit ob cãm maleficij ꝛ ďlicti
cõmittẽdi vel nõ cõmittẽdi est.n.turpitudo maioꝛ i isto casu ꝛ
iõ fortius uitiat stipl'o sed in.l.pe.nõ fuit fcã ꝓmissio ob deli
ctũ ꝛ maleficiũ lꝫ fuerit fcã ob turpẽ cãꝫ fuit.n.fcã ꝓmissio ali
cui ut redderet id qꝺ grat̃ tenebat̃ restituere sed cũ iura dicãt
simpl'r ꝙ pacta que sunt turpia ꝛ ꝯ bonos mores nõ valẽt vt
l.si vnus.§.illud ꝛ seq.ff.de pac.ꝛ.l.pacta que ꝯ.C.eo.ista vꝫ
esse nimis magna restrictio maxie q꞉ tex.in.l.ij.uel.iij.ff.ď cõ
di.ob tur.cãm.vꝫ parificare ista duo quo ad turpitudinẽ ex q̃
fit ꝓmissio uel datio forte tñ posset saluari in uno casu vꝫ qñ
ꝓmissio fuisset fcã ꝓ re restituẽda nõ exprimẽdo cãm pp quã
erat apud stipulatorẽ tũc.n.ꝓprie posset dici cã turpitudinis
nõ exp̃ssa ꝛ sic in effectu uideret̃ solutio bar.Et aduerte q꞉ ꝓ
distinctõe dñi bar.facit optĩe tex.ꝛ qꝺ ibi p eũ in.l.si oleuꝫ.§.
fi.cũ.l.se.ff.de do.vbi ꝓbat̃ ꝙ lꝫ dolus exp̃ssus nõ possit in-
tentari ꝯ patrẽ vel patronuꝫ dolus tñ velatus põt deduci ꝛ sic
pꝫ ꝙ maioꝛ est turpitudo exp̃ssa q̃ velata ꝛ iõ non est mirũ si
fortius reddit stipulationẽ nullã tetigit ẽt hic ang.nũquid pro
missio fcã ex cã turpi valeat qñ ꝓmissoꝛ idẽ eẽt ꝓmissurus ẽt
si nõ subesset illa cã turpis ꝛ tenet ipse ꝙ sic ar.l.si patronus.
š.de dona.melius facit tex.ꝛ qꝺ ibi p bar.in.l.ij.§.fi.ff.e.ti.
vbi distinguit̃ plene vtruꝫ cessante cã cesset dispõ.do. Jo.de
imo.hic adducit ad hoc no.doctri. Inno.in.c.in p̃sitia.extra
de renũ.quã dicit addendã ad ea que scripsit ang.in.l.qui ro-
me.§.duo frẽs.š.e.vbi inquit no. Inno.ꝙ si iudex fert sniaꝫ
ex duabus cãis quaꝝ vna cõtinet erroꝛẽ iuris exp̃ssum ꝛ alia
nõ vꝫ snia ꝛ subsistat̃ ꝓpter cãm legitimã ꝛ illã doctrinã mul
tum ꝓlixe declarãt moder.in.c.i.ex de re iudi.ꝛ lꝫ eã Jo.an.
in.c.cũ inter.e.ti.que opi.ꝓbat̃ de iure ꝙ sit vã p ea que hñt
in glo.ꝛ p bar.ibi in.l.vbi aũt.ff.de cõdi.ob tur.cãm.vbi bar.
cõcludit post dy.ꝙ si in datõe rei ẽt indiuidue cõcurrit cã ho
nesta ꝛ inhonesta attendit̃ cã honesta,quatenus influit in da-
tione vt hactenus possit repeti eodẽ ergo mõ dꝫ attẽdi in ꝓ-
missione cũ igit̃ magis influat cã honesta ꝛ respiciat totuꝫ id
qꝺ est datũ ergo total'r cõualidabit̃ obligatio q꞉ eadẽ ratio est
de toto quo ad totũ que de pte quo ad ptẽ in.l.que de tota.ff.
de rei vẽ.Cõfirmat̃ ista ꝯcl'o q꞉ si volũtas supueniẽs ex post
facto purgat turpitudinẽ p̃cedentẽ eo casu quo põt purgari vt
l.pe.š.alle.ergo multo fortius a p̃cipio valebit obligatio ex
quo ꝓmittens ẽt remota cã turpitudis vult obligari.Pro ista
ꝯcl'one facit optĩe tex.fm vnuꝫ intellectũ in.l.fi.ff.quibus ad
lib.ꝓcla.nõ lꝫ vbi ꝓbat̃ fm quosdã.quoꝝ opi.refert glo.in.l.
liberis.§.si duo.ff.de lib.cã.ꝙ si duo emunt insolidũ hoiẽꝫ li
berũ.vnus scienter ꝛ alter ignoꝛãter vꝫ venditio total'r respe-
ctu ignorantij. Idẽ ergo arguẽdo de p̃sona ad cãm erit dicẽdũ
si due cãe cõcurrant quaꝝ vna saltim est sufficiens.ar.l.si ven
tri.§.in bonis.ꝛ qꝺ ibi no.ff.de pri.cre. Et ad materiã istã vi
de qꝺ ponit Jo.an.in regula.in pari cã.extra de reg.iur.vbi
declarat.q.formatam per glo.in.d.l.vbi autem.

Si insulam. Stipulatio ad iteresse nõ
cõmittit̃ ante lapsũ totalẽ
termini ẽt si certũ sit factũ qꝺ est in obligatõe añ ter
minũ prestari nõ posse.h.d.Pa ibi neqꝫ.n.tertia ibi
idẽqꝫ.¶ Primo no.ibi intra biennium ꝛc.ꝙ ille qui est ob-
ligatus facere aliquid intra certuꝫ terminũ potest differre vsqꝫ
in finem termini ꝛ ante nõ potest cogi ad illud faciendum si
tamen velit in quacunqꝫ parte termini illud facere sine dubio
poterit vt.l.i.§.si intra.ff.de suc.edic.Est tamẽ dria vtꝝ quis
faciat in fi.termini vel intra terminũ in actibus iudicialibus
q꞉ si faciet in fi.termini nõ requiret̃ noua citatio ptis secus si
faciat ante finẽ termini iuxta ea q̃ plene declarat bar.in.l.iteꝫ
illa.in pri.ff.de cõsti.pec.ꝛ.l.qui ante calendas.š.eo.ꝛ bal.in
l.si quãdo.C.de testi. ¶ Scďo no.ꝙ non est in ptãte unius
ꝯhentiũ in p̃iudiciuꝫ alterius mutare formã ꝯctus celebrati a
principio q꞉ sic p̃iudicaret̃ iuri alterius eo inuito qꝺ regl'r nõ
lꝫ.ut.l.fi.ff.de pac.ꝛ.l.si post mortẽ.§.fi.ff.de ꝯtab.¶ Tertio
no.in uer.idẽqꝫ ꝙ ubi nõ datur specifica rõ diuersitat̃ põt ar
gui de stipl'onib' ex iudicialibus ad iudiciales ꝛ eꝯ. Facit ad
notata in.l.ꝛ si post tres.si quis cau. Et aduerte ad illũ versi.
q꞉ cũ iste tex.simpl'r dicat ꝙ in stipl'one ď iudicio sisti fuatur
regula hic posita satis vꝫ de mente l'ꝛe ꝙ dispõ hui' legis fue
tur ẽt vbi eẽt imposita pena ab hoĩe.sicut cõiter solet apponi
in stipl'one ď iudicio sisti vt.l.ij.§.fi.ff.qui satisda.cogã.nõ.n.
distinguit hic iuriscõsultus qual'r stipl'o de iudicio sisti fuerit
formata.i.vtꝝ fuerit adiecta pena vel nõ.ď quo tãget̃ aliquid
in glo.¶ In glo.posita super vbo mutat̃ ibi itẽ ꝯ.š.e.cũ sti
pulatus glo.remittit ad notata in.l.ꝯria.ꝛ ibi soluit ꝙ aliud ē
in pena hoĩs.aliud in pena legis.sicut ibi fuit plenissime de-
claratũ sed ꝯ hãc dꝛiam arguit hic Jo.de imo.sequẽdo dicta
Jo.de are.ꝛ arguit sic pena adiecta ꝯctui ab hoĩe sine dubio
est odiosioꝛ q̃ obligatio que cõmittit̃ ex dispõẽ legis ad inter
esse.si ergo obligatio ad interesse nõ cõmittit̃ ante lapsuꝫ ter-
mini que ē min' odiosa.ergo multo fortius nõ ďberet cõmit-
ti pẽa.ꝛ ꝯñr sequit̃ ꝙ si pẽa apposita ab hoĩe q̃ ē magis odio-
sa cõmittit̃ añ lapsuꝫ termini vt exp̃sse dꝫ in.d.l.cũ stipulatus
multo fortius cõmittet̃ pena legis minus odiosa ꝛ min' restri
genda p regulã cui lꝫ qꝺ ē plus de reg.iu.ď in qua.l.nec in ea
§.i.de adul.Non ob.tex.in.c.cõmissa de elec.li.vi.q꞉ ibi lo-
quit̃ in pena q̃ cõmittit̃ ipso iure.ꝛ ipso iure trahit secũ suam
executõem vñ illud statuit̃ ibi ne executio pene fiat añ lapsuꝫ
termini ꝯ.l.in illa stipl'one.š.e.sed vbi sumus in pena q̃ post
q̃ est cõmissa nõ trahit secũ executõem ipso iure tunc vꝫ dicẽ
dum idẽ in vtroqꝫ casu.s.ꝙ pena hoĩs ꝛ legalis cõmittit̃.sed
differt̃ exactio post lapsuꝫ termini ar.l.cũ quidã de libe.ꝛ po-
sthu.ꝛ regula odio.cũ suis ꝯcoꝛ.de reg.iur.Et huic opi.mul-
tum applaudet l'ra nr̃a.in fi.sicut eã induxi in notabilib'.sed
ꝓ opi.cõi multũ facit tex.iste in prin.vbi dꝫ ꝙ stipl'o ad iter-
esse nõ cõmittit̃ ante tpis lapsuꝫ que uerba ꝓprie significant
ꝙ añ obligatio non orit̃ vt.l.interdũ.in prin.ꝛ ibi p bar.š.e.
¶ Ad idẽ fortiter facit tex.in.l.stipl'ones non diuidunt̃.§.si
quis ita.š.e.vbi dꝫ ꝙ añ tpis lapsuꝫ dies obligatõis nõ cedit
que uerba vident̃ significare ꝙ nõ cõmittit̃ vt.l.cedere dieꝫ ď
ver.sig.Et adduco tibi illã legem fm intellectuꝫ Pau.de ca.
quẽ sum secutus in.l.cũ stipulatus.š.e. Dixi.n.ibi ꝙ iõ non
cõmittit̃ obligatio añ lapsuꝫ termi q꞉ pena legalis erat exp̃ssa
a ptibus p eũ modũ p quẽ inerat.ꝛ isto mõ nõ iproprianť ibi
l'ra.ꝛ est melioꝛ solutio q̃ cõis que itelligit hũc.§.ꝙ dies nõ
cedit cũ effectu q꞉ vt dixi.cedere diẽ.significat ꝓprie obliga-
tõem nõ cõmitti vel cõmitti si ꝓferat̃ sine negatiua.Unde se
quẽdo cõem sniam quã tutius est i dubio defendere.dico ꝙ ē
dꝛia inter penã hoĩs ꝛ legis.ꝛ cã est q꞉ lꝫ pena hoĩs sit odio-
sioꝛ.ꝛ per ꝯñs magis videret̃ restringẽda.nihilomin' ex pti-
culari cã fit vt hic magis restringat̃ pena legis minus odiosa.
que rõ sumit̃ ex his que tradit bar.ꝛ alij in.l.si insulã.š.e.qm̃
sicut ad euitatõeꝫ pene cõmisse minus agimus cũ pena legis
q̃ cũ pena hoĩs.lꝫ pena hoĩs sit odiosioꝛ.ita ad impediẽdum
cõmitti penã mitius aget̃ cũ lege q̃ cum hoĩe vt.s.pena hoĩs
citius cõmittat̃ q̃ pena legis.Et põt esse rõ rõnis q꞉ lex faci-
lius moderat̃ dispõem suã ad p̃iudiciũ alterius q̃ ꝓuisioneꝫ
factã ab hoĩe in fauoꝛẽ suũ sicut dicit glo.no.in fi.q.in.l.assi-
duis.in prin.ff.ad.l.aquil.vbi vꝫ ꝓbari ꝙ obligatio ad inter
esse ex lege aquilia cõmittit̃ cũ primũ certũ est obligatõeꝫ esse
cõmittendã.i.cũ primũ certũ ē vulneratum euadere nõ posse.
nec expectat̃ dies mort̃ icertus q꞉ tñ oĩo dꝫ sequi ꝛ multũ facit
illa lex p̃ria facie ꝓ opi. Jo.de imo.hic ꝙ nõ sit dꝛia inter pe
naꝫ hoĩs ꝛ legis.Sed tñ põt rñderi ꝙ ibi loquit̃ in moꝛa ꝛ ob
ligatõe cõmissa p malefactũ q̃ est fortioꝛ moꝛa q̃ illa q̃ cõmit
titur p nõ fcm̃ vt.l.i.§.si rẽ.ff.depo.iuncta.l.si insulã.š.e. Et
ꝙ hoc sit veꝝ attende.q꞉ ibi añ euentũ diei icerta obligatõ ad
iteresse efficaciter cõmittit̃ qꝺ nõ eẽt in casu nr̃o q꞉ dato ꝙ ob
ligatio eẽt cõmissa ante diem.tamẽ eẽt differẽda executio vs-
qꝫ ad diem ut.d.l.in illa.š.allegata.

Dum stipulamur. In stipl'one
verba p̃sentis
tpis non trahunt̃ ad futuꝝ.vel sic fm alium intel-
lectũ oꝛo p̃teriti imp̃fecti que põt se hr̃e ad futuruꝫ
vel p̃sens in dubio intelligit̃ de tpe p̃senti.h.d. ¶ In glo.

Ɥnica posita in ista lege ħ gl.allegat cōcordātias que ēt addūt
aliquid ad formā hic positā. Et ꝓcedit iste text.sine scrupulo
vbi ī tex.sit v̄bū oporteret sicut in quibusdā libris hꝫ iste tex.
⁊ notabilior. Et ꝓbat ꝙ p̄teritū imꝑfectuꝫ subiūctiui qḋ est ēt
p̄sis optatiui lꝫ possit se hr̄e ad tp̄s p̄sis ⁊ futuꝝ in dubio tñ i-
portat tp̄s p̄sis qḋ bart.dicit esse veꝝ si scḋm intellectū in tp̄e
p̄nti pōt aliquid oꝑari puta qꝛ ꝓmittēs tūc aliquid pure debe
bat si aūt nihil d̄beret pure tūc ut stip̄lo nō eēt inutil' ⁊ suꝑflua
respiciet tp̄s futuꝝ ut.l.si debitor.§.visilſe.ff.de ꝯſt̄ē.ep.d̄ quo
plenius ꝑ bar.in.l.i.ff.de iure codi. Et ꝑ hāc distinctōēꝫ dicit
hic ang.quē sequūtur moder.ꝙ illa cl'a codicillaris si nō vale
ret iure testi valeat iure codicilloꝝ non extēdet̄ ad tp̄s futurū
si possꝫ aliquid oꝑari in tp̄e p̄nti vnde si testm̄ tūc erat nullum
qꝛ filius natus erat p̄teritus ⁊ postea moriat̄ idē filius uiuente
p̄re quo casu cōfirmat̄ testm̄ de equitate p̄toria ut.l.posthum⁹
§.idē ⁊c.ff.de iniust.testa.deīde filius alius expugnat testm̄ ꝑ
querelā uel forte nascat̄ posthum⁹ qui fuerat p̄teritus ⁊ sic rū
pat de nouo testm̄ ad tales casus ista cl'a codicillaris nō exten
det̄ ex quo potuit aliquid oꝑari respectu tp̄is p̄ntis.secus si tē
pore testi testm̄ ex p̄teritōe si fuisset nullū tūc.n.ut aliquid oꝑe
tur cōplectet̄ euentuꝫ de futuro ⁊ sic casus p̄dictos. Sꝫ lꝫ ista
dcā hic approbent̄ ꝑ moder.vident̄ tñ manifeste ꝯ̄ mētē bar.
in ista.q.in.l.i.ff.de iure codi.⁊ ēt non vident̄ ꝓcedere ꝑ rōēꝫ
ibi positā ꝑ bar.dicit.n.ip̄e ꝙ ista cl'a cōplectit̄ ēt tp̄s futuꝝ ne
vitiet̄ dispō sicut in.l.qui rome.§.augerius.s̄.e.⁊ in alijs iuri
bus ibi allegat̄ ꝑ eū lꝫ ista rō militat ⁊ hꝫ locū ēt si cl'a ista pōt
aliquid oꝑari in significatu tp̄is p̄ntis ex quo si nō traheretur
ad futuꝝ possꝫ vitiari dispō ēt ad tp̄s futuꝝ trahit̄ ⁊ hāc sniaꝫ
exp̄ssius cōfirmat bal.in.l.fi.C.d̄ iure codi.vbi vult ꝙ ꝑinde
sit ac si testōr dixisset ⁊ si nō vꝫ nec valebit quo casu īdubitan
ter ſm oēs cōprehēderet̄ nullitas supueniēs uel expugnatio
testi. ¶ Pro ista cōcl'one facit optīe text.in.l.plenarie.ff.de
iure codi.vbi ꝓbat̄ ꝙ verba respiciētia tp̄s futuꝝ trahunt̄ ad
dispōem fcām in p̄teritū ut dispō sit plenior qñ aliquo mō dis
pō p̄terita pōt adaptari ad tp̄s futuꝝ verbi gr̄a qꝛ expectat sal
tem tacitā cōfirmatōēm de futuro ꝑ mortē testōris ergo eodē
mō eꝯ̄ necesse est dicere ꝙ q̄uis ista verba ī suo ꝓprio signi
ficatu significēt tp̄s p̄ns dūtaxat qꝛ tñ in alio significatu reꝑiū
tur aliqñ poni ⁊ sic p̄nt adaptari ad tp̄s futurū ad illud trahāt̄
vt dispō testi ꝑfecti⁹ valeat ⁊ sic plenior. Pro ista ꝯcl'one bñ
facit tex.in.l.iij.§.ħ v̄ba.ff.de neg.ge.in quibus pꝫ ꝙ tp̄s imꝑ
fectū ponit̄ pro ꝑfecto vt sic saluet̄ dispō.l. Et de mā ista viō
qḋ solēniter ponit ang.tā circa dispōēꝫ legis q̄ circa dispōem
hōis in cōsi.suo.cclviij. Et qḋ no.archi.⁊ Jo.an.ī.c.nō pōt
de prebē.li.vi.vbi dicūt notabil'r ꝙ ptās dispēsandi concessa
suꝑ defectibus ꝑ v̄ba tp̄is p̄ntis vel p̄teriti nō trahit̄ ad inha
bilitates futuras.i.supuenietes post ptātēꝫ cōcessaꝫ vide ēt ad
materiā bonū tex.⁊ qḋ ibi ponūt bar.⁊ ang.in.l.si quis id qḋ
§.quid si nō ꝓponit̄.s̄.de iuris.om.iudi.vbi ꝓbat̄ ꝙ dispō le
gis penal' q̄ loquitur ꝑ v̄ba p̄teriti tp̄is trahitur ēt ad tp̄s p̄te-
riti imꝑfecti. Quid aūt sit de v̄bo.fuerit qḋ reperit̄ in p̄terito
⁊ futuro subiūctiui tāgit hic pau.de ca.⁊ remittit ad notata ꝑ
bar.in.l.hoc articulo.ff.d̄ here.insti.circa prin.cōmēti. Pro cu
ius dcīs vide glo.or.⁊ notabilē quā ibi pōderat bal.ad hoc in
l.cū tale.§.fal/aꝫ.el p̄īo.ff.d̄ cōdi.⁊ demō.quā allegat cy.⁊ ibi
ēt bal.in.l.legē.C.de legi. Tetigit ēt hic.d.bal.qōēꝫ in qua di
cit se ꝯsuluisse sub his terminis qꝛ cū faciēs testm̄ hr̄et nōnul
la credita mōtis disposuit de his creditꝭ quibusdā creditorib⁹
solui ⁊ postea adiecit residuū v̄o dcī crediti qḋ restaret solutꝭ d̄
bitis relinquo tali eccl'ie. Et in illa qōe dicit se r̄ndisse ꝙ si tp̄e
testi adhuc illis debitꝭ solutis aliquid suꝑesset illud solū debe
retur eccl'ie qꝛ ista v̄ba p̄teriti īperfecti referūtur ad tp̄s testi cū
aliquid oꝑari p̄nt.i.ad tp̄s p̄ns vt dicūt hic doc.⁊ iō infert ꝙ
si post fcm̄ testm̄ creuisset credituꝫ montis illud argumētū non
deberetur eccl'ie secus si tp̄e testi solutꝭ debitis nil suꝑesset per
ea que dcā sunt.s̄. Sꝫ ista dcā vidētur multū dubia ⁊ p̄io cōsi
dero ꝙ si creditū montꝭ postea creuit ex accessionibus factis
ad capitale puta quia singulis annis pro certa quantitate sol-
ueretur tantum ꝙ creditor forte non exegerat tunc ista deci-
sio absolute non esset vera quia etiam dispositio que fit per v̄
bum temporis presentis trahitur de futuro qḋ venit accesso-
rie ad ius de presenti. Casus est notabilis ī.l.creditor.§.fi.ff.
de lib.le.per quem ita determinat bar.in.l.si ita.ff.de au.⁊ ar.
le. Si vero creditū eēt auctū aliter tūc adhuc ista ꝯcl'o non vꝫ

ꝓcedere qꝛ qualitas adiūcta verbo determinat̄ ſm tp̄s verbi
l.in delictis.§.si ext̄neus.ff.de noxa.⁊ plene ꝑ bar.in.l.si ex fa
cto.in prin.ff.de vulg.⁊ pu.sed hic legat̄ creditū ecclesie qḋ re
staret solutꝭ debitꝭ.i.cū debita soluerent̄.ergo illud creditū vꝫ
legatū qḋ suꝑesset post mortē testōris tp̄e quo debita soluerē
tur.vñ ēt qñ dispō fit ꝑ uerba p̄sentis tp̄is si adiungit̄ sibi ali
qua dictio importās extremitatē actus qui importat̄ ꝑ verba
de p̄senti.intētio testōris vꝫ esse ut tp̄s p̄ns cōtineat futuꝝ in
quo ille actus cōsumabit̄.ut ē casus notabil'.⁊ ibi ꝑ bal.ī.l.tu
toribus.ff.de testa.tu.⁊ ita cōcludit bar.in.l.si ita. Idem er-
go ⁊ multofortius est dicendū qñ dispō fit ꝑ verba que p̄nt cō
plecti ēt tp̄s de futuro ex sua significatōe.⁊ cōfert̄ in tp̄s cuiuſ
dam actus ꝑficiendi post mortē testōris. ¶ Et aduerte ad.l.
si stipulatus fuerit in illud aut illud.§.i.s̄.e.dū dicit ꝙ qui pro
mittit quicquid eū dare facere oꝫ vꝫ ꝓmittere id qḋ dꝫ.nam ꝑ
illū tex.ꝓbat̄ elegāter ꝙ appellatōe debiti in stip̄l'one que est
stricti iuris nō venit nisi debitū purū.nō debitū sub ꝯditione
vel in diem.⁊ ita ꝓbatur in.l.debitor.ff.de ver.sig.⁊.l.fide-
iussor obligari.§.fideiussor.j.de fideius. Et ita cōcludit bart.
esse de ꝓprio significatu huius verbi in.l.i.ff.si cer.peta.

I ita stipulatus. Ex cōuentio-
ne ꝑtium pōt
fieri vt cōditio purificata trahat̄ retro ad tp̄s stipu-
latiōis. Vel sic qui ꝓmittit sub conditōe dare ali-
quid ex die ꝓmissionis tenet̄ impleta cōditiōe ab ipso princi
pio stip̄l'onis interposite.h.d. ¶ No.ꝙ ꝑtes quo ad sui p̄iu
diciū vident̄ posse inducere fictōēm translatiuā de tp̄e ad tp̄s
vt obligatio.s.que vere fuit cōmissa nūc trahat̄ retro.⁊ videa
tur cōmissa tp̄e ꝓmissionis facte.⁊ hoc tene menti ad ea que
no.bar.in.l.si is qui ꝓ emptore.s̄.de vsuca.⁊ ad limitatiōēm
tex.in.l.huiusmodi la.ij.s̄.eo.ti. ¶ Scḋo no.⁊ tene mēti ꝙ
ista dictio.ex hac die significat tp̄s p̄ns ⁊ de p̄senti.⁊ idē im-
portat ac si diceret̄ extūc ꝓut exnūc.ꝓmittis mihi dare.x.de
cuius dictōis virtute tetigit bar.in.d.l.huiusmodi.s̄.e.⁊ mo
der.ibi. Ego aūt plenissime scripsi multa adducēdo vltra eos
in.l.gallus.§.nūc de lege de li.⁊ posthu.de qua ponit Bal.vt
ibi tūc allegaui in.c.i.de mili.⁊ vas.qui cōtu.est ⁊ in auten.ꝯ̄
rogatus.C.ad tre. ¶ Tertio no.tex.iūcta glo.ꝙ dictō dena.
in stip̄l'one ānua significat uiginti vt.l.si quis in testō.in p̄ric.
ff.de leg.i. Et hāc cōcl'onē seu distinctōēm facit bar.⁊ sequit̄
ang.⁊ Jo.de imo.in.l.stip̄l'o ista.§.eū qui.s̄.e.q̄ opi.sine du
bio ē erronea ut elegāter d̄clarat ibi.d.meus. Est.n.ꝯ̄ tex.ex
presse in.l.cū duo.ff.d̄ in diē adiec.ubi dꝫ ꝙ si duo serui sunt
uenditi seꝑatim singuli denis cuꝫ pacto ꝙ resoluat̄ emptio si
alius plus obtulerit.⁊ alius postea offerat triginta ꝓ ābobus
ſuis.i.quindecim ꝓ quolibet vltra sūmam qua sunt vēditi pri
us.resoluit̄ emptio quod eēt īpossibile si dena significant.xx.
qꝛ qui offerret.xxx.offert minus nō plus qñ duo dena face-
rent quadraginta. Preterea dicit ipse ⁊ optīe si quina signifi
cant quinqꝫ.⁊ uicena viginti ut.l.si nō sortē.§.fi.⁊.l.duo.ff.d̄
condi.inde.⁊.l.i.ff.si quis cau.cur dena nō significāt.x.nō po
test bene demōstrari. Non obst.tex.in.l.si quis testō.in prin.
hic allegatus in glo.qꝛ ille ver.ut videret̄ ⁊c.pōt exponi dupli
citer.vno mō vt significet vtꝝ.⁊ tunc sensus ē ꝙ si testōr le-
gauit titio ⁊ seio.x.nulla ē dubitatio in hoc ſmone vtꝝ vide-
retur legasse titio ⁊ seio dena.que uerba doc.sic intelligūt ꝙ
nulla ē dubitatio ꝙ legatū nō idem importat ꝙ legatū de de
nis quasi dena significent plus q̄ decē.lꝫ iste sensus nō ē ne-
cessarius qꝛ pōt ēt intelligi.⁊ veꝝ ē ꝙ nulla ē dubitatio.vtruꝫ
ēt qñ idē vꝫ īportare verbū dena.quod verbū decē ⁊ ecōtra.
Pōt ēt exponi dictio vt ꝓ qꝛ.⁊ tūc multo fortius eēt claꝝ ꝙ
idē īportaret decē ⁊ dena.⁊ ē sensus lr̄e si testōr legat decem.
nulla ē dubitatio quin videat̄ eādem quātitatem legasse ac si
legasset dena.⁊ sic ponet̄ dictio.vt.ꝓ quin.nō ꝓ qꝛ.⁊ ē aptior
expō q̄uis ēt si exponat̄ qꝛ bene possit ꝓcedere sensus.⁊ isto
modo cōiter accipiūt auctores lingue latine.

Titius. Si aliquis stipulat̄ ꝓprietateꝫ ⁊ vsumfru-
ctum seꝑatim sol'o fcā de vsufructu liberat
soluentē.secus si aliquis stipuletur funduꝫ pleno iure.h.d.ſa
est ibi nō idem. ¶ No.primo ꝙ vsusfructus formal' pōt de-
duci in obligatōe vna cū ꝓprietate dūmodo aliquis stipule
tur ista tanq̄ duo lꝫ in solutōe cōuertat̄ incōtinenti in vsufru-
ctū causalē si soluat̄ simul cū ꝓprietate. ¶ Scḋo no.⁊ semꝑ
tene mēti ꝙ ille qui semel soluit alicui id qḋ erat in obligatio

ne perpetuo remanet liberatus lz illud qđ est solutū aliquo ca su ex nā sui reuertat̄ ad illū qui soluit ⁊ hoc facit ad no.q̄ēm quā ponit glo.⁊ bar.⁊ bal.in.l.si familie.C.fa.herc.de qua te tigimus aliquid in.§.duo frēs.ſ.e.vʒ vtrū ille qui diuisit feu dū cum cōsorte possit postea venire ad illū feudū si cōsors mo ritur sine herede masculo ⁊ vtrū illo casu succedēs teneatur đ euictōe de quo dic vt in loco allegato. ¶ Tertio no.ꝙ lʒ vo lēte creditore debitor soluēs ptē rei sit liberatus vt.l.si stipula tus.§.i.ff.de solu.hoc itelligitur de pte que cōsideratur ꝑ mo dū quote in re diuisibili sed ps que cōsideratur nō vt quota sʒ vt pars integral' iuris qđ est in fundo sicut est vsusfructus cā lis respectu ꝓprietat̄ illa nō pōt solui nec parit liberatōem qꝛ nō parit tantā vtilitatē de pte quo ad partē sicut đ toto quo ad totū ita declarat no.bar.ponēdo verū intellectū huius lr̄e i.l. eū qui ita.§.pe.vbi diō videas.ſ.e. ¶ Ultio no.ibi pleno iu re ⁊c.ꝙ istud verbū pleno iure significat diō totale ius in re. Cōcor.tex.in.l.iulian.ait.ſ.de rei vē.de quo vide per bar.i.l.cē turio.ff.de vul.⁊ pu.⁊ per bal.in.l.i.C.đ cōi.ser.mā.Et i iuri bus icorporalibus quid iportet.vide ant.de bu.i.c.cū questus. ex̄ de fo.cōpe. ¶ In glo.posita super v̄bo liberatus ibi.sed dic glo.ista ponit duas solu.ad ꝯriū ⁊ ad primā solutōeʒ adde declarādo eā ꝙ vsusfructus cālis nō est ps ꝓut cōsideratur ꝑ modū quote sed dr̄ pars itegralis seu substātialis vt plene de clarat bar.in.l.qui vsūfructū.ſ.e.qꝛ est talis ps que nō afferet tantā vtilitatē in pte sicut afferret vnita cū toto vt dixi in nota bilibus allegādo dcā bar. ¶ Scđa solutō est qꝛ ille qui vellet soluere vsūfructū sine ꝓprietate solueret aliud q̄ debet̄ qm̄ dʒ vsūfructū cālem qui est cōiunctus cū ꝓprietate soluēdo vsūfru ctū sine ꝓprietate solueret formalē.Sʒ ꝯ istā solutionē isurgit Jo.de imo.qꝛ aliud ꝓ alio volēte creditore solui pōt vt.l.ij. §.i.ff.si cer.pe.si ergo stipulator acceptat vsūfructū formalē ꝓ cāli vr̄ ꝙ sufficiat ad liberādū creditorē.d.Jo.pro solutione istius ꝯrij multū hic instat ⁊ dicit cōsiderādos eē duos casus. Primus est qn̄ res pleno iure erat đbitoris.Scđs qn̄ nō erat debitoris sed alterius.Pmō casu dicit ipse ꝙ debitor nō libe rat̄ qꝛ nō pōt iputari culpa stipulatori de qua lucꝝ sentit vt.l. cū in fundo.§.si fundus.ſ.de iure do.Si ergo dicat ꝓmissor tu amisisti vsūfructū culpa tua nō vtēdo replicabit stipulator hāc culpā nō potes mihi obicere qꝛ de ea lucrū sentit qm̄ vsus fructus ꝑditus ꝑ me est abdicatus tibi. ¶ Scđo casu dicit eē maius dubiū sed tn̄ adhuc sentit idē qꝛ sicut stipulator fuit in culpa nō vtendo iure sibi quesito ita ꝓmissor fuit i culpa non soluēdo totū qđ debebat ꝙ si fuissʒ solutū vsusfructus nō fuis set amissus nō utēdo ⁊ iō culpa cū culpa cōpensat̄ ut.l.cū mu lier.⁊.l.viro ⁊ vxore.ff.soluto matri. Sed ista dicta non pla cent multiplici ratione.Prima est quia tex.hic fundat se non in aliqua culpa vel i lucro qđ quis sentiat rōne culpe sed qꝛ de bitor soluēdo vsūfructū nō fuit liberatus a pria obligatōe ⁊ iō lʒ cucurrerit tm̄ ipis quo vsusfructus amitteret̄ si esset quesi tus nūc nō potuit amitti qꝛ si vē debitor nō fuit liberatus nul luʒ ius fuit cōstitutū vsusfructus ⁊ posito ꝙ eēt cōstitutū ⁊ eēt amissuʒ nō erat illud ius qđ debebat̄ ⁊ ꝓ quo adhuc durabat obligatio. ¶ Preterea ista sua rn̄sio restrīgit text.ad casuʒ so luʒ positū in lr̄a vʒ qn̄ vsusfructus fuissʒ amissus nō vtēdo er go vbi vsusfructus admitteret̄ sine culpa puta capit̄ dimunu tione sequeret̄ ꝙ debitor remaneret liberatus qđ ꝯdicit ma nifeste rōi posite in tex.qꝛ ex quo nō fuit sublata obligatō per solōnē ergo adhuc pōt agi ad id qđ est in obligatōe. ¶ Pre terea fundamētū debitoris repellētis stipulatoreʒ nō est i aliq̄ culpa sed qꝛ soluit ⁊ fuit liberatus. Et ꝙ istud sit verꝝ pʒ ex rn̄ so p̄cedēti in quo lʒ ēt possit dari culpa ꝓmissoris qꝛ nō soluit ꝓprietatē itē lʒ ꝓmissor ex culpa stipulatoris lucrū sentiat ni hilominꝰ pōt repellere petentē vsūfructū qꝛ a pricipio đbitor soluēs fuit liberatus vn̄ ipse forte videns ista dcā nō esse vera soluit scđo mō negādo ꝙ stipulator videat̄ volūtarie recepis se aliud ꝓ alio.s.vsūfructū formalē pro cāli sʒ vult ꝙ videatur recepisse vsūfructū cālem ꝓut debeat̄ ⁊ qꝛ talis vsusfructꝰ per se nō poterat solui ista receptio potius videbat̄ sub spe future solōnis ꝑfecte q̄ qꝛ voluerit debitorē liberari incōtinēti sicut dr̄ de eo qui dʒ hoīeʒ in genere ⁊ soluit ptē eius in.l.ij.in pri. ſ.e. ¶ Tu potes dicere clarius ⁊ viuius ꝙ sicut solō vsusfructꝰ cālis qui erat in obligatōe nō poterat fieri ꝓ pte vt.ſ.dcm̄ est nec alia res poterat solui ꝓ ea in qua eēt eadē rō cui loco ptis debite nō posset solui sed in vsufruc.formali est eadeʒ ratio qꝛ

non consequitur ille cui soluit̄ tantam vtilitatem in pte sicut i totū qm̄ nō acquirit aliquid ꝓprietat̄.Est ergo hic cāus singu laris in quo ꝓbatur ꝙ vna res ꝓ altera nō pōt solui ex volū tate creditoris qn̄ subrogat̄ loco rei q̄ sola nō poterat solui.sʒ est eadē ꝓhibitōis rō quādo soluit̄ sicut erat in illa bart.in.d. l.pe.ꝑ alle.magis sentit solōneʒ Jo.ꝙ hic fuerit solutus vsus fructus causalis hic ꝓut erat in obligatione.sed in ea respon sio est notabilior vt.ſ.declaraui.

Grisogonus. Per liberā ꝑsonaʒ nō acquirit̄ alteri actō ex stipulatōe sʒ ex nu meratōe noīe alterius fcā bene acquirit̄ ⁊ in stipulatōe nō sub intelligit̄ ꝑsona extrinseca.lʒ aliquādo subintelligat̄ ips̄ ⁊ cō ditio.h.d.Et diuidit̄ in tres ptes.In prima ponit̄ thema ⁊ cōsultatio.In s̄a ibi.rn̄deri ꝑmittitur duplex regula ꝑ quā in fertur ad dcisionē pr̄ie principalis q̄ōis. In tertia ibi sequēs ⁊c.ponitur solutio noue q̄ōis cū duplici rōne s̄m quosdā s̄m alios cū rōe decidendi ⁊ rōe rōnis.Scđa diuidit̄ in tres par tes.In prima ꝑmittunt̄ due regule vt dixi.In s̄a ibi sed qđ patrono.ex pria regula decidit̄ prima q̄ō.In tertia ibi super est ex s̄a regula decidit̄ s̄a q̄ō.Tertia similiter subdiuidit̄ in tres.qꝛ primo ponit̄ dcm̄.s̄o ibi neqʒ.n.⁊c.ponit̄ rō deciden di s̄m bar.vna.In tertia ibi plerūqʒ.n.ponitur alia rō sʒ gl. ⁊ bar.s̄m Jo.de imo.⁊ verius declarat̄ rō p̄cedēs seu ponit̄ rō rōnis.⁊ tacite remouet̄ quedā obiectio. ¶ Itē ibi q̄ dari quintiliano ⁊c.pōt intelligi ꝙ verba stip̄lōnis et ꝓmissoria ⁊ obligatoria fuerint cōcepta in ꝑsona dn̄i ipso ꝓcuratore iter rogante hoc mō.ꝓmittis dn̄o meo dare tm̄ in calēdis nouē bris.Pōt ēt intelligi ꝙ ꝓmissio respcū verboꝝ obligatiuū fuerit cōcepta in ꝑsona stipulatoris.⁊ executio ꝓmissionis in ꝑsona dn̄i hoc mō.ꝓmittis mihi dare dn̄o meo tm̄.Sed pri mus intellectus approbat̄ hic cōiter per bar.⁊ doc.qꝛ si stipu latio fuisset cōcepta s̄o mō valeret stip̄lo.⁊ acquireret̄ actō do mino.ex quo stipulatoris intererat ꝓmissionē impleri in.l.si ꝓcuratori ꝑsenti.ſ.e.⁊ ꝑ glo.q̄ ibi approbant doc.in.l.stipu latio ista.§.si quis insulā.ſ.e. ¶ Sed ꝯ istū intellectū multū facit qꝛ si fuissent cōcepta verba obligatoria in ꝑsona domini tūc stip̄lo peccaret in forma vt tradit̄ in.l.i.ff.de pac.per bar. ⁊ alios ⁊ iō cur nō quereret̄ actio dn̄o.nō eēt illa rō que assi gnatur in tex.qꝛ ꝑ liberā ꝑsonam ⁊c.sʒ de hoc dicēt pleniꝰ in i.glo. ¶ Debes aūt scire ad intellectū huius lr̄e ꝙ bart.in.l. certi cōditio.§.si nūmos.si cer.pe.tʒ in casu huius.§.hanc le gem hodie eē correctā q̄tum ad hoc qđ hic dr̄.ꝙ lʒ ex nume ratōe querat̄ actō alteri nō tamē acquirit̄ ex stip̄lone ꝑ.l.ij.C. ꝑ quas ꝑso.no.acqui.dicit tn̄ esse drīam inter actōem q̄ ori tur ex numeratōe ⁊ illā que acquirit̄ ex stip̄lone qꝛ pria est di recta s̄a vtilis.pria acquirit̄ ēt ignorāti.s̄a solūʒ ratificāti ar.l. si ego.ff.de nego.ge.de quibꝰ dictis valde miratus sum cū ca legi.qꝛ lex.ij.loquitur in actōe hipothece ⁊ pignoris que sine dubio veniūt accessorie ad numeratōem.sed qn̄ numeratio p̄ cedit vel sequit̄ si incōtinenti interponit̄ stip̄lo.hic stip̄lo non accedit numeratōi.imo ē pricipalis ꝯctus ꝑꝑ quē fit numera tio vt dicit tex.in.l.si stipulatus.⁊.l.cū.n.ſ.de noua.q̄ō ergo rōe accessionis sortit̄ nām numeratōis.certe istud vr̄ inpos sibile. ¶ In tex.ibi ipse qui ꝯxit ⁊c.glo.i.⁊ alia posita super isto v̄bo videtur in expōe huius ver.variare aliqual'r.nam ex si.glo.magne colligit̄ ꝙ numeratio fuit fcā noīe dn̄i ⁊ ipsi ex numeratōe acquisita actio.sed glo.posita sup isto v̄bo vr̄ itel ligere ꝙ actio cōpetat ex nūeratōe ipsi qui nūerauit.s.liberto dn̄i.Et ꝓ declaratōe lr̄e queritur q̄ sit mens eius in hoc pun cto.Et vr̄ dicēdum ꝙ melior sit intellectus pr̄ie glo.vʒ ꝙ nu meratio fuerit fcā noīe dn̄i.primo qꝛ al'r nō adaptaret̄ ad casum nr̄m.s̄a regula q̄ hic ꝑmittitur in ver.plane in qua declaratur ꝙ numerās noīe alterius acquirit actōeʒ alteri.ex quo hic nō queritur vtꝝ actio ex numeratōe sit q̄sita dn̄o.sed ipsi qui nu merauit. ¶ Preterea qui tenēt aliuʒ intellectū sicut Jac.de are.⁊ bar.q̄uis ēt saluent intellectū glo.dicūt ꝙ iō hic actō q̄ ritur ꝓcuratori ⁊ non dn̄o ex nūeratiōe qꝛ lʒ ꝓcurator ageret in aīo suo ⁊ ex sua intentōe ꝯctum illum noīe dn̄i.hoc tamen non sufficit nisi exprimat illi cui numerat pecuniam se nume rare noīe domini.⁊ ē notabile verbū ut dicit bar.hic ad intel lectuʒ.l.certi cōditio.§.si nūmos.ſ.allatē. ¶ Sed cōtra istaʒ doctrinā multū facit ex quo ꝓcurator iste mutuās stipulatus est pecuniā dari dn̄o ꝑ hoc satis apparet ꝙ ꝯxit noīe dn̄i ⁊ cō templatōe ipsius ex quo voluit ius ex ꝯctu ⁊ vtilitatē ptinere

ad dñm vt.l.fideicõmissa.§.interdū.⁊ qđ ibi per Bar.ff.đ le
ga.iij.⁊.l.ꝑno legato.§.si testator.ff.de lega.i.sicut videmus
ꝙ lꝫ procurator recipiat mutuum non dicendo procuratorio
noīe si tñ exprimit cām in acceptōe mutui q̄ respicit dñm hoc
ipso ꝯhens vr̄ ꝯrisse cōtēplatōe dñi ⁊ silr̄ ꝓcurator.vñ solus
dñs obligat̄ vt est tex.notabil̄.⁊ ibi ꝑ bar.qui hoc optīe decla
rat in.l.si pupilli.§.si ꝓcuratori.ff.de neg.ge.ergo silr̄ in casu
nr̄o ex quo effectus obligatōis ꝑtinet ad dñm vr̄ ꝯctum noīe
eius ⁊ sui cōtēplatōe ⁊ lꝫ ista possint stare sil̄ ꝙ quis numeret
noīe ꝓprio ⁊ tñ stipulet̄ alteri.l.certi ꝯditio.§.qm̄.ff.si cer.pe.
In ꝓcuratore tñ qui gerit negocia dñi orief potius ista ꝑsūp
tio rōe.s.dcā ⁊ huic opioni magis applaudet tex.in pri.dū di
cit agēte rē ıulıȷ ⁊c. Pro opione āt ꝯria videbat̄ facere tex.iste
in isto v.sed pone eū ut hic ꝑ bar.⁊ alios. Scđo faciebat q2 si
itelligimus actōem esse quesitā dño ex numeratōe uidebat̄ i
possibile ꝙ ꝓcuratori possꝫ acquiri actio ex stipl̄one ad vsuras
cōmittēdas ex mora q2 cū ipsi ꝓcuratori nulla cōpeteret actō
ad pecuniā mutuatā ergo eius respcū ꝓmissor nō poterat dici i
mora ut.l.lecta.v.lꝫ eū sorꝫ si cer.pet.⁊.l.pupillus.ꝭ.e. Sꝫ pōt
rñderi ꝙ sat9 erat obitū pricipale ob ei dño vt ꝓcurator ex mo
ra possit stipulari vsuras ex qua stipl̄one tenebit̄ cedere actio
nem dño. In tex.ibi nō est dicēdū recessuꝫ ⁊c.ista verba mul
tuꝫ obscure decidūt qōneꝫ ꝓpositaꝫ nam pñt significare alteꝝ
de duobus vl̄ ꝙ si ꝑcedit numeratio ⁊ sequit̄ stipl̄o iutitis ꝑ
stipl̄onē inutilē nō tollat̄ obligatio que est nata ex numeratōe
⁊ iste est verus sensus qui declarat̄ ꝑ plura exēpla in.l.certi cō
ditio.§.qm̄.ff.si cer.pe. Sed ꝭm verba hic posita pōt esse ali9
itellectus vꝫ qñ numeratio ꝑcedit ⁊ stipulatio sequit̄ nō sic tol
litur ꝑ stipl̄onē obligatiō quasi sit nata ex numeratōe prius sꝫ
ipedit̄ nauitas obligatōis ex numeratōe ab ipso pricipio cui9
ꝯriū dixit glo.in.l.cū.n.ꝭ.de noua.quā bar.rephēdit in.d.§.si
nūmos.clarius ergo debuit loqui ad decidēdaꝫ qōeꝫ salua sua
reuerētia ⁊ auctoritate. ¶ No.prio ibi subscribēte ⁊ assignā
te dño ꝙ ille qui subscribit scriptā fcām manu tertij in effectu
dr̄ quo ad sui ꝑiudiciū scriptā illā scripsisse. Et ꝑ istū text.in
fert h ang.ad notabilē qōem dicēs ꝙ si ex forma statuti scrip
ra fcā manu ꝓpria debitoris hꝫ executōem paratā ꝯ debitorē
idē erit si scripta sit fcā a tertio ⁊ subscripta manu ꝓpria debi
toris al's si diceemus alr̄ ꝭm eū posset ipediri multū facultas ꝯ
hēdi cū his qui lēte ⁊ tarde scriberēt. Et sufficit subscriptō ge
neral̄ ꝭm eum vbi gr̄a ego talis approbo oīa supius scripta ⁊
iō me h subscripsi ⁊c. q2 nō repitur iure cautū ꝙ requirat̄ sub
scriptio spāl̄ nisi qñ ex scriptura ꝑcedenti orirēt̄ suspitio falsi
que sine subscriptōe ꝓbaret scripturā esse falsaꝫ ita loquit̄ tex.
in.l.i.§.iter filiū ⁊.l.diuus.§.itē senatus.ff.de falsis. Et regl̄r
tñ vꝫ dispō gnālis ꝙtum spālis ut.l.si duo.ff.de admi.tu.⁊ ꝑ
bar.in.l.sꝫ ⁊ si quis.§.quesitū.ff.si quis.cau. Et h opi.est tenē
da ꝭm eū quicquid dixerit bar.in.d.§.iteꝫ senatus.qui uoluit
ꝙ subscriptio debeat esse spāl̄ ut ꝑiudicet debitori. Et eodem
mō rñdet bal.ad.d.§.in sili qōne in autē.si quis i aliquo i vlt.
char.C.de eden. Et ista dcā approbat hic Jo.de imol.vl̄ qñ
ex subscriptōne aut alr̄ cōstaret ꝙ subscribēs habuit notitiam
scripture quā subscripsit vl̄ qñ ꝑsūptiue ꝓbaret̄ ista notitia ex
eo q2 quis tenuit scriptā apud se aliquādiu anq̄ subscriberet.
arg.coꝝ que hn̄t̄ in.c.cōstitutis el.i.ex̄ de testi. Sup quo vid
qđ dixi in.l.qui rome.§.duo fr̄es.s.eo. Et idē esset ꝭm eū in
dubio qñ n̄ cōstaret alr̄ đ notitia ⁊ scia dūmō ille qui subscrip
sit esset ꝑsona diligēs de qua nō possꝫ oriri ꝑsūptio ꝙ subscri
beret id qđ ignoraret. Tu ꝓ declaratōe istoꝝ dcōꝝ uide bar.i
l.i.in fi.ff.quēad.test.ape.vbi cōcludit ꝙ ꝑsūptio est ꝯ subscri
bentē ꝙ sciat cōtēta in dispōne quā subscribit ⁊ iō stabit̄ sub
scriptōi ꝭꝫ eū nisi subscribēs ꝓbet ꝙ subscripsit nō lecta scrip
tura ⁊ tūc subscriptio sibi nō ꝑiudicat ut.l.fi.C.pl9 ualere qđ
agit ⁊.l.ij.C.de reb.alie.nō alie. Et ista opi.multū plꝫ q2 si ali
quis ꝑsumit̄ scire qualitatē ꝑsone cū qua ꝯhit ne al's ꝑsumat̄
i eo culpa ⁊ negligētia ut est text.notabil̄.⁊ ibi ꝑ bar.i.l.si pro
nus.ff.đ cōfir.tu.⁊ in.c.inotuit.⁊ ibi ꝑ gl.ex̄ đ electiōe. Mul
to fortius ꝑsumet̄ scire tenorē scripte quā subscripsit q2 faci
lior est cognitio ⁊ ꝓpterea maior culpa in nō cognoscēdo pos
set tñ esse qualitas ꝑsone ita idiscreta ꝙ sequēda eēt opi. Jo.
de imo. Sed i dubio ꝑsumēduꝫ est ꝯ subscribētē ut dixit bart.
etiaꝫ si nil specifice ꝓbet̄ ꝙ sit diligēs ꝑsona. In qōne āt pri
cipali pro ista snīa ang.vide bonū tex.quē ibi not.bar.ad hoc
in.l.ēptor.§.lucius.s.de pactis.⁊ aliū in.l.i.circa medium.s.

de cōsti.prin.vbi probatur ꝙ subscriptio principis ideꝫ ope
ratur quod epistola sua ⁊ bene facit text.in.l.si per epistolam
in ver.subscripserit.ff.de acqui.here. Et hanc opi.approbat
bal.in autē.ꝯ qui ꝓpriā.C.de nō nu.pe.allāt tex.ꝓ ista par
te in.l.cū antiquitas.§.fi.C.đ testa.vbi ꝓbatur ꝙ idē vꝫ scrip
tura extensa manu testōris qđ subscriptio.ergo ista duo vidē
tur esse eiusdē effectus ⁊ in effcū idem. ¶ In ꝯriū facit for
tissime illa lr̄a ꝙ ante legē nouā que corrigit ius vetus si testa
tor scribebat testm̄ manu ꝓpria illa scriptura nō sufficiebat ꝓ
subscriptiōe ⁊ nō valebat testm̄ ꝭm ius vetus qđ requirebat
subscriptōeꝫ.ergo vr̄ ꝙ scriptura extēsa ⁊ subscriptio sint duo
diuersa.⁊ ꝙ in dispōe stricti iuris nō sufficiat vnum ꝓ altero.
¶ Sed ad illū tex.pōt rñderi ꝙ illud est iō q2 subscriptio ibi
requirebat̄ ꝓ forma que nō pōt impleri per equipollēs vt sin
gulariter ꝓbatur in isto tex.⁊ multū facit ad ea q̄ scripsi i.l.i.
ff.de libe.⁊ posthu.ubi aūt nō agitur de obseruatiōe forme lꝫ
ꝓprie loquēdo aliud sit scribere ⁊ aliud subscribere in iure tñ
accipit̄ ꝓ eodem effcū vtrūqꝫ ꝓbatur ēt ibi ꝑ ang.vide in.l.si
quis ex argētarijs.§.i.ff.de eden. Et ꝙuis subscriptio sola de
per se sine relatōe ad scriptam extense factā nō sit res exequi
bilis q2 nō apparet an debitor sit obligatus qñ subscriptio ē
gnālis nisi ꝑ relatōem ad scriptā ꝑ hoc tñ nō fit vt nō dicatur
tota dispō que in ea implicite cōtinet̄ scripta manu debitoris
q2 ēt dispō que requirit scripturā ad sui essentiā pōt declarari
ꝑ relatōeꝫ ad aliā ut.l.asse toto.ff.de here.insti.⁊.l.si ita scrip
sero de cōdi.⁊ demō.quinimo ⁊ suppleri pōt per testes.si ali
quid est obmissuꝫ.⁊ declarari ꝑ eosdē testes ⁊ tñ fcā ꝓbatio di
cetur ꝑ scripturā.primū ꝓbat tex.singlis.⁊ ibi ꝑ ang.in.l.quo
tiens.§.i.de here.insti. Scđm tradit bar.plene ⁊ moder.in.l.
certi cōditio.§.qm̄.ff.si cer.pe.⁊ Bal.in.l.fi.C.de fideicom.
¶ Scđo no.in ver.⁊ assignāte ꝙ sicut subscriptio est signuꝫ
approbatōis dispōis ꝑcedētis ita ēt appositio signi vel sigilli
nam ⁊ sigillū dr̄ signuꝫ vt.l.si quis ex signatoribus.ff.quēad.
testa.ape.⁊ de signo notarij.de quo tangūt hic aliqui moder.
dic vt plene scribūt doc.in.c.i.de fi.instru.⁊ in auten.de istru.
fide ⁊ cautio.§.oꝫ ⁊.l.fi.C.de offi.asse. De signo aūt mercato
rū vide ꝑ Bal.in auten.dos data.C.đ dona.añ nup. ¶ De
mā aūt sigilli qualr̄ ꝑiudicet ⁊ qualr̄ ꝓbet vel autēticet scriptu
rā.dic vt tradit̄ in.l.si quis ꝑ calūniā.C.de epis.⁊ cle.⁊ ꝑ bar.
in.l.si ꝓcuratorē absenteꝫ.ff.de procu.⁊.l.si publican9.i pric.
ff.de publi.ꝑ moder.plenissime in.c.post cessionē extra de ꝓ
ba.⁊ in.c.ij.de fi.instru.vbi dicit no. Inno.vt refert hic an
ge.⁊ Moder.ꝙ si aliquis sigillat cedulā vacuā hoc nō ꝑiu
dicat lꝫ postea aliquid scribat̄ in ea qđ sit ad ꝑiudiciū ipsi9.ꝓ
qua ꝯcl̄one adducunt tex.in.l.fi.C.plus valere qđ agitur vi
detur.n.talr̄ sigillās ꝭm Jo.de imo.in dubio nō velle signa
re vt fiat sibi aliqđ graue ꝑiudiciū sed poti9 credēs ibi aliquid
scribi in sui fauorē ar.l.filius.§.inuitus.ff.de procura. ¶ Tu
aūt aduerte q2 ēt si aliquis sigillet scripturā a tertio scriptā est
dubiū vtꝝ ꝑ hoc soluꝫ ꝑiudicet sibi si nō subscribat.sup quo
dixit bar.no.in prima ꝯsti.ffoꝝ sup rub.vbi multa ēt tractat đ
signo notarij ꝙ sigillū soluꝫ sine subscriptōe nō sufficit ꝑ tex.
in.l.ad testiū.§.si quis ex testibus.ff.de testi.vbi ēt hoc idem
vr̄ firmare lꝫ sub dubio. Et certe si subscriptio gnālis nō suf
ficeret vt ipse tenuit in.l.diuus.§.itē senatus.ff.de fal.⁊.s.re
tuli multo fortius eēt vera ista ꝯcl̄o ꝙ nō sufficeret simplex si
gillum vt đ se pꝫ. Sed q2 illud dcm̄.s.fuit reprobatū videndū
est quid iuris. In qua qōe duo sunt ꝯsiderāda. Prio ꝙ cō
stet scripturā fuisse sigillataꝫ a me.vel q2 ego ita fateor vel q2
testes uiderūt me sigillare vt dicit bar.in.l.si ꝓcuratoreꝫ ab
sentem.ff.đ ꝓcura.vtꝝ sigillatio ꝑiudicet absqꝫ subscriptōe.
Po si nō apparet vtꝝ ego sigillauerim vtꝝ ex hoc solo ꝙ sigil
lum hꝫ caracterē signi mei ꝑsumat̄ factū a me. ¶ Sup prio vi
de que scripsi i.d.l.ad testiū.§.si quis ex testib9 vbi tenui sim
plr̄ dcā Inno.⁊ abb.moder.in.c.ij.de fi.instru.⁊ bal.in.c.i.
§.i.de pace constā. Quibus adde dūtaxat tex.in.l.tribun9.§.
fi.ff.đ testa.mili.⁊ qđ ibi per bal.ꝑ quē ꝓbat̄ ꝙ sigillās vr̄ ap
probare oīa cōtenta in scriptura.⁊ ita tenui in.d.§.si quis ex
testibus.vñ dic ut ibi đ hoc articulo. ¶ Circa scđm ē maior
dubitatio.sed pōt dici đclarādo ⁊ addendo ad ea q̄ scripsi i.l.
si quis ex testibus ꝙ aut sigillū est publicū ⁊ autenticū.⁊ tūc
dispō ꝑsumat̄ sigillata ex uolūtate eius cuius est sigillū ut est
tex.optimus in.c.tertio loco ex̄ de ꝓba.ubi pꝫ ꝙ sigillū ꝑsu
meret̄ impositū de uolūtate capli nisi ꝯrium fuisset ꝑsumpti
ue ꝓbatum

ne probatũ ⁊ est istud satis rõabile q̄ talia sigilla publica ⁊ custodiũtur diligẽtius ⁊ non ita de facili pñt adulterari. nec contigit q̄ plures vniuersitates hẽant sigillũ eiusdez caracteris. Si vo scriptura sit signata sigillo cuiusdaz priuati tũc ẽ maius dubiũ. Sed tñ potes dicere q̄ aut illud sigilluz nõ est ꝑprie sigillant vel si est ꝑpriũ non hz aliquã formã per quã sit notum q̄ ipsius ꝑpriũ sit ⁊ tunc ẽt si ille qui dr̄ sigillasse nõ neget ee suũ sigillũ dũ tñ illud expsse nõ cognoscat non tñ ꝑ hoc vr̄ approbata scriptura nec p̄sumit q̄ ipse signauit si tñ sit sigillũ d̄ quo apparere possit q̄ sit illius qui dr̄ signasse hoc negat ⁊ non ꝓbat esse signatũ ab eo. Aut hoc nõ negat sz dubitet ⁊ tũc p̄sumit q̄ fuerit fcm̄ vl' signatũ ab eo. gl. est singlis ⁊ vnica que ita distiguit. ⁊ quã ibi approbat bar. in. l. i. §. fi. ff. quẽad. testa. ape. in pria glo. Et ista adde ad ea q̃ dixi in. d. §. si quis ex testibus. Et ad p̄dcã uide qð no. bar. in. l. si ꝓcuratorem absẽtez ff. de ꝓcu. vbi vr̄ sentire sat clare q̄ sigillũ non p̄sumat ipressuz a me nisi ꝓbet qñ est sigillũ priuatũ. uið ẽt ad has duas qðnes qð plene ponit anto. de bu. in. c. possessionez. de ꝓbatio.

¶ Tertio no. ibi nullã obligatõez ⁊c. q̄ ex stipl'one alteri fcã nõ orit ciuilis aut nãlis obligatio. Et ꝑ hoc põt dici fm Jo. de imo. hic q̄ ẽt in foro ecclīastico nõ possit agi ꝯ eũ qui ꝓmisit alteri altero stipulãte sup quo uide gl. no. de iure cano. i. q. vi. c. quotiẽs cordis ocul⁹. ⁊ qð plene ponit ang. ⁊ moder. i. l. stipl'o ista. §. alteri. s̄. eo. ¶ Quarto no. q̄ ꝑꝑ spãlia priuilegia pecunie iducit ut ex numeratõe fcã ꝑ vnũ noĩe alterius d̄ pecunia ꝑpria vel de pecunia eius cuius noĩe fit nũeratio acquirit actio illi cuius noĩe est fcã nũeratio. d̄ quo in. l. certi cõditio. §. si nũmos. ff. si cer. pe. ⁊ ad ea q̃. s̄. dixi exponẽdo tex. dũ reprobaui dcã bar. in. §. si nũmos inquãtũ vult q̄ iste. §. sit correctus ꝑ. l. ij. C. ꝑ quas p'so. no. acqui. Adde q̄ idẽ ꝑ eãdez rõnem tenuit hic bald. qð ego tenui ⁊ sequũtur cõiter moder.

¶ Quinto no. q̄ qñ tertius adicit obligatõi ⁊ sol'oni si nõ vz obligatio nõ põt sibi fieri sol'o ut simplici adiecto. de quo i. l. cũ qui ita. §. i. s̄. eo. ¶ Sexto no. q̄ ꝑ stipl'onẽ inutilẽ non vr̄ recessuz a mutuo nãli iducto ꝑ nũeratõem vel potius non impedit. dcm̄ mutuũ cõcor. tex. in. l. certi cõditio. §. qm̄. s̄. allata ⁊ ꝑ hoc põt limitari qð dr̄ in. l. i. §. i. s̄. e. ti. vz qñ actus peccat in forma si nõ vz qð ago nõ vz ut valere põt naz hoc verꝫ ẽ nisi rõe duoꝝ actuũ qui ve sunt diuersi sicut ẽ nũeratio ⁊ stipl'o põt fieri sepatio inutil' ab vtili tũc. n. lz actus p̄cedens nõ cõsideraret vt ꝯctus si sequẽs ualeret si nõ vz bene cõsiderabitur ⁊ valebit de ꝑ se. ¶ Septimo no. in v. sequẽs ⁊c. q̄ stipulatõ iterposita ipersonalr ex ꝑte stipulatoris non vitiat sed censet referri ad p̄sonã alterius cõcor. tex. ⁊ ibi uide ꝑ bar. in. l. stipulatio ista. §. si quis ita. s̄. eo. ¶ Octauo no. q̄ p̄sona adiecta i obligatõe pricipali non vr̄ repetita in obligatõe accessoria cuius occasione bar. h solẽniter qualr in ꝯctibus qualitas adiecta in vno cap'lo uideat adiecta in sequẽti pricipali uel accessoria. ¶ Tu aũt aduerte ad formã stipl'onis q: stipulatio iterposita sup vsuris fuit iterposita cõditõe iplicatiua ẽt cuius nã vr̄ esse ut repetat qualitatez p̄cedent dispõnis in sequẽti ut dicit bart. i. l. seie. §. gaio in vltis v̄bis. ff. de fun. instr. ⁊ sat no. i sili ex notat in. l. si cui pure. ff. de le. ij. Sz tu potes dicere q̄ hoc est iõ q: vitiaret stipulatio si q̄litas videret repetita. Sed ista rñsio nõ esset sufficiẽs q: iurisconsultus in v. plerũqz ⁊c. fundat se ẽt in alia rõe q: in stipulatõe p̄sona extrisecta nõ subintelligitur. Dic ergo vt dicit bar. in sili i. d. l. si cui pure. q̄ ista dictõ iplicatiua ẽt respicit hic actũ verbi. s. verbũ stipulatus ⁊ iõ nõ repetit qualitatẽ p̄cedent dispõnis sicut ipse dicit ibi de dictõne ãplius. ¶ In glo. pria circa finẽ sat elegãter d̄clarat glo. mẽtẽ istius. §. ⁊ ex eius expõe pz q̄ ꝑ libertũ nõ acquirat actõ dño qð est mẽti tenẽdũ. Nã ex hoc ifert bar. h ⁊ moder. q̄ filr vasallus vel ciuis nõ acquirũt ex sua stipulatõe actiõem dño suo vl' sue rei. p. sola. n. subiectõ dñice vel patrie ptãt vel subiectio monachal' que equipat istis inducit hũc effectũ vt. l. i. in prin. j. de stip. ser. ⁊. l. cũ qui. §. iul. ff. de consti. pe. facit optime qð ponit glo. ⁊ bar. post eã in. l. i. j. de iure fisci. ⁊. l. arbiter calendis. ff. de arbi. ⁊ iõ tales p̄sone debent cõcipere verba obligatiua ⁊ executiua in persona sua nomine ⁊ vice reipublice ⁊ sui domini quo casu acquiretur ipsis actio quam cogentur cedere sue reipublice vt hic dicit in fi. tex. ⁊. l. huiusmodi. in pri. ff. de lega. i. ¶ In glo. posita sup verbo nullam. querit pro d̄claratõe tex. ⁊ gl. quare hic stipulatio in p̄sona dñi fuerit nulla. Et datur triplex rñsio ꝑ bar. ⁊ moder. vt. s̄. tetigi in expositione tex. Prima est bar. hic qui dixit q̄ hic nõ apparet in cuius p̄sona fuerint ꝯcepta v̄ba obligatoria sed v̄isimile est q̄ fuerint cõcepta in p̄sona dñi ex quo verba executiua fuerũt ad eum directa. sed ista sua sol'o nõ vr̄ uera. q: nõ ẽ v̄isil'e q̄ quis elegerit uiã ad impugnãdũ dispõem suaz ut. l. iij. ⁊ ibi no. ff. d̄ testa. mili. Unde ipse idem bar. in. l. stipulatio ista. §. si stipuler. s̄. e. dixit q̄ hic uerba obligatoria fuerũt ꝓlata impsonaliter q: ꝓcurator dixit ꝓmittis centũ que dabis domino meo ⁊ q̄ in dubio ista uerba impsonalia referunt ad dominuz ex quo ad eum fuerũt directa uerba executiua. Sed ista opi. displicet Jo. de imo. in. d. §. si stipuler. Naz dicit eã esse ꝯ casuz in. §. si quis insulã. eiusdem. l. ubi v̄ba obligatoria fuerũt cõcepta impsonaliter ⁊ verba executiua ad tertiũ. ⁊ nihilomin⁹ ad euz nõ videt referri verba obligatiua sz ad stipulatorẽ qui tex. iudicio meo nõ facit ꝯ bar. Si. n. iurisconsult⁹ ibi poneret v̄ba formalia stipulatiõis sicut in tex. nr̄o ⁊. l. ita stipulat⁹. s̄. e. posset hr̄e locũ ista rñsio. sed iurisconsultus loquendo in tertia p̄sona solũ dicit q̄ ille cuius intererat stipulatus est insulã fabricari tertio. sed sub qua forma fuerit stipulatus vtꝝ sub hac vel sub illa nõ declarat. Sed tñ iste intellectus nõ plz nõ a vel alia rõe q̄ dixi tibi in voce. ⁊ inueni postea q̄ ꝑ eã impugnat istũ intellectũ Rapha. ⁊. d. pau. post eũ q: sicut ꝓbat in ver. sequens stipl'o ad hoc vt stipl'o non vitiet p̄sona que al's videretur repetita in stipl'one sequẽti nõ intelligit esse repetita. ergo silr erat q̄ verba impsonalia lz al's deberẽt referri ad dñm in quẽ sunt directa verba executiua nũc tñ referunt ne vitiet stipulatio. Confirmatur ista cõclusio ex regula q̃ ponit in. l. titia. §. idẽ rñdit in vltimo rñso. j. e. vbi pz q̄ dcã in p̄fatõibus nõ videnť repetita in ꝯctu qñ ex ista repetitiõe vitiaret obligatio bene facit tex. in. l. cũ vulgari. ff. d̄ do. p̄le. fm intellectũ bar. quẽ ipse ponit in. l. talis scriptura. ff. de le. i. Unde bart. hic quem sequit Jo. de imo. dicit q̄ q̄uis verba obligatoria censeant directa ad stipulatorẽ. iõ tamẽ dño nõ acquirit actio q: nihil ꝓcuratoris interest. Et hanc sniam sequit hic pau. de ca. lz non loquat ꝑprie in isto arti. vt statiz dicã. Et q̄ ex hoc solo q̄ quis sit ꝓcurator non dicat sua interesse tz glo. sat clare in. l. i. in prin. ff. de stip. ser. Dixit ergo hic bar. q̄ q: ꝓcuratoris nõ interest interesse estimabili iõ non querit actio domino. ¶ Tu aũt aduerte q: ista dcã bar. h intelligunt diuersi mode. nã pau. de ca. intelligit q̄ hic stipulatio debuisset valere vt pareret actõez ipsi ꝓcuratori quasi sua intersit stipulatõnez faciã alteri valere. ⁊ ad hoc videnť ꝑtinere verba Bar. in prin. oppo. dũ dicit q̄ ista stipulatio vr̄ valere q: ꝓcuratoris interest. sed qũo intersit nõ declarat. Sed tñ si bñ inspicias in fine hui⁹ oppõnis manifesta est snia sua. ⁊ expsse vult q̄ si verba obligatoria fuissent hic concepta in persona ꝓcuratoris stipulatio valeret ad acquirendũ actiõem dño. ita loquit in. l. pe. C. ad exhibẽ. quã ipse alle. ⁊ glo. hic allegatã ꝑ eũ. Unde melius vr̄ intellexisse Jo. de imo. dcã bar. qui expsse declarat seipm in. d. §. si stipuler dum opponit de isto tex. Et aduerte q: si ꝓcuratoris interesset aliquo mõ ista rõ concluderet q̄ ipsi ꝓcuratori cõpeteret actio vt dr̄ in. §. si quis insulã. sed q̄ acquiretur actio tertio ista rõ nõ cõcluderet q: hoc non dicit tex. in. §. si quis insulã. nec alibi. ⁊ iõ bar. no. in. d. §. si stipuler qñ querit vtꝝ ex stipulatõe ꝓcuratoris acquiratur actio dño si uerba obligatiua sunt cõcepta in p̄sona ipsius ꝓcuratoris nõ fundat se sup interesse. sed in qõne p̄cedenti in qua querit de actõe q̄renda ipsi stipulanti. Uidendũ ẽ ergo posito ⁊ cõcesso q̄ ꝓcuratoris nihil interesset ip̄o iure acquiri actõem dño qð satis ꝓbat ꝑ istũ tex. ubi stipulatio dr̄ esse nulla simpliciter ⁊ indistincte ⁊ sic ẽt respctũ ipsius stipl'onis. approbat ista ꝯclusio de necessitate q: si stipulatio hic valeret in p̄sona procuratoris nõ oriretur actõ ex numeratõe. cuius ꝯrium hic dr̄. Et tñ vt dixi hoc cõcesso adhuc relinquit dubitatio vtꝝ actio querat dño. in qua bar. dicit q̄ sic ꝑ. l. pe. C. ad exhi. sed ang. in. d. §. si stipuler. dicit q̄ ista opi. nõ est vera q: tex. i. d. l. pe. loquit in casu spãli qñ stipulatio vel pactũ interponit sup re illius cui quis stipulatur vt ꝓbatur i. l. ꝓcurator. qð ex re. ⁊ ibi per bar. ff. de procu. ⁊. l. iul. §. si ꝓcurator. ff. de act. emp. alias standum est regule q̄ ꝓcurator non querit actionẽ domino q̃ nõ destruẽdo tex. ⁊ nihil subaudiendo ꝓbatur in. l. cuz qui. §. iul. ff. de cõsti. pecu. Jo. aũt de imo. in. d. §. si stipuler. multuz se inuoluit. sed tandẽ vr̄ residere in opi. bar. allegat tex. in. l. si cũ venderet in pri. ff. d̄ pig. ac. vbi dr̄ q̄ si creditor vẽdit pign⁹

⁊ paciscit᷑ vt emptor restituat rē debitori si soluerit sibi p̄ciū
ipso iure cōpetit debitori actio p̄scrip.v̄.que ibi vocat᷑ actio ī
factū.creditor aūt in vēditōe pignoris vr̄ esse ꝓcurator ipsius
debitoris vt.l.i.⁊ ibi ꝑ bal.C.credi.euic.pignō.nō debere.er
go ibi vr̄ casus ꝓ ista opīone.Tu aūt pōdera illū tex.in primo
rn̄so īquātū dicit ꝙ actio ex vēdito quesita ipsi creditori ad fa
ciendū pactū obſuari dꝫ cedi per creditorē debitori.ergo non
fuit quesita debitori ipso iure ⁊ tn̄ v̄ba fuerūt ꝯcepta in ꝑsona
ꝓcuratoris.vn̄ ibi est casus ꝯ̄ istā opi.¶ Nō ob.ſm eū rn̄sū
qꝛ rn̄deo subtiliter vltra doc.ꝙ iō ibi debitori cōpetit actio p̄
scrip.v̄.qꝛ illa actio orit᷑ ex implemēto sicut in ceteris ꝯ̄ctibus
innoīatꝭ vt.l.ex placito.cuꝫ ma.C.de re.ꝑmu.qꝛ igit᷑ debitor
cōcurrit in iplemēto ꝯ̄ctus cū debitore paciscente.nā creditor
ex ꝑte iplet dū vendit apposito pacto ex quo resultat ꝯ̄ctus ī
nomīatꝰ facio vt des.ex hoc tn̄ solo nisi d̄bitor postea solueret
vt cōuenerat nō diceret᷑ ꝯ̄ctus innoīatus ita ipletus vt posset
cōpetere actio ⁊ iō nō est mirū si debitori cōpetit actio ipso iu
re qꝛ nō cōpetit sibi simpl'r ex fcō ꝓcuratoris vel creditoris ſꝫ
cōcurrente suo iplemēto.ꝑ quē vr̄ debitor esse ꝑs ꝯ̄ctus inoia
ti.Et ꝑ illā inductōeꝫ quā.s̄.feci in p̄rio rn̄so appꝫ solutioneꝫ
bar.ibi positā esse fallā dū vult ꝙ ibi querit᷑ actio ipso iure ter
tio qꝛ pactū fuit interpositū suꝑ re ipsius.nā si hoc eēt vtil'ac
tio ex vēdito esset acquisita dn̄o sine cessione qō ibi negatur.
Preterea ibi pactū nō fuit interpositū suꝑ re dn̄i que duraret
dn̄i.qꝛ dn̄iuꝫ erat trāslatū in emptorē maxie īspecto tp̄e quo d̄
bebat pactū h̄re effcm̄.s.post emptōeꝫ.nec erat pactū iterposi
tuꝫ suꝑ eo qō succederet loco rei sue vel suꝑ accessionibus rei
sue sicut si iterponeret᷑ pactū suꝑ precio vel fructibus.ſꝫ potiꝰ
ex pacto acquirebat᷑ ius nouū debitori ꝑꝑ reꝫ suā translatā in
alterū.quo casu nō acquireret᷑ actio ſm regulas iuris vt.l.so
lutū.§.ꝑ liberā.ff.de pig.acti.⁊ declarat bar.ī.d.l.ꝓcurator qō
ex re.Teneamus ergo simpl'r maxie ꝑ istuꝫ tex.reiectꝭ.s̄.dcis
rn̄sionibus q̄ nō sunt v̄e qꝛ ſꝫ verba obligatoria sint cōcepta ī
ꝑsona ꝓcuratoris ⁊ executiua in ꝑsona dn̄i.dn̄o nō acquirit᷑
actio.Pro ista ꝯcl'one recte inspiciēti est casus clarus in.d.§.
ꝑ liberā.vbi dr̄ ꝙ ex stipulatōne ꝓcuratoris pleruqꝫ nō acqui
rit᷑ actio ſꝫ hoc eēt falsuꝫ si p̄dicta doctrina eēt vera.qꝛ solū in
vno casu non acquireret᷑ qn̄ v̄ba obligatoria essent directa ad
dn̄m.¶ In glo.posita suꝑ v̄bo petere.ibi ⁊ certe nō pōt ⁊c.
h̄ glo.vr̄ itelligere istū v̄.vt queratur vtruꝫ si numeratio fuit fcā
noīe dn̄i ipsi numerāti querat᷑ actio.Et ad hāc q̄ōem rn̄det gl.
ꝙ nō querit᷑ nisi qn̄ dn̄s nō h̄ret ratā numeratōeꝫ ꝑ.l.si absēꝭ.
C.si cer.pe.sed hūc intellectū nō patit᷑ iste v̄.qō ōndo.qꝛ vt di
cimus v̄.sequentē vsqꝫ ad.§.sequēs stipulatio.determinare ꝙ
ex numeratōe actio cōpetat dn̄o.⁊ tūc sequit᷑ incōueniēs ꝙ iu
riscōsultus nō rn̄det huic q̄ōni ꝓposite aut intelligis ꝙ ille v̄.
sequēs dicat actōeꝫ cōpetere ꝓcuratori ex nūeratōe ⁊ tūc rn̄sio
vr̄ esse inepta si nūeratio fuit facta noīe dn̄i vt hic intelligit gl.
nā rn̄dit simpl'r affirmatiue ꝙ sic ꝯ̄rio deberet ponere regu
lam negatiuā p̄terq̄ꝫ in casu.l.si absēꝭ.vn̄ iste intellectus nullo
mō placꝫ ſꝫ doc.nihil dicāt suꝑ hoc aut ergo tene expōeꝫ cōem
vt dixi in tex.ꝙ hic noīe illius qui ꝯ̄xit intelligat᷑ dn̄s cuius
noīe fuit fcā nūeratio aut sequit᷑ dcā bar.⁊ Jac.de are.ꝙ hic
numeratio nō vr̄ fcā noīe dn̄i.ex quo nūerans hoc exp̄sse non
dixit.Ego tn̄ nō sum secutus hāc opi.s̄.in expōe tex.nec sequi
tur eā hic Jo.de imo.qꝛ iste qui nūerauit hic in numeratōne
dixit se eē ꝓcuratorē.⁊ sic fecit mētionē officiꝭ sui ergo ꝓcura
torio noīe dn̄i vr̄ numerasse ꝑ.l.fi.ff.de insti.⁊ ꝑ.l.quacūqꝫ rō
ne.ff.de ꝓcu.⁊ ꝑ.l.sciēdū.§.tutores.ff.qui satisd.cog.⁊ est ista
v̄a ꝯcl'o quā approbat bar.in.l.i.§.nunciatio.ff.de no.op.nū.
Et d̄ materia vide bal.plenius in.l.pe.ff.si quis cau.⁊ ꝑꝑ istā
qualitatē maxie cōiunctꝭ his que dixi in expōe tex.ista opi.nō
vr̄ vera.nā sine ista qualitate forte ex dcis in tex.nō posset re
p̄hēdi opi.bar.qꝛ ista stāt sil'ꝙ aliquis cōferat emolumētū ꝯ̄ctꝰ
in tertio ⁊ tn̄ nūeret noīe suo ſꝫ sit ꝓcurator dūmō hoc nō ex
primat vt pꝫ in.l.certi cōditio.§.qui.ff.si cer.pe.Addit et bar.
h̄ ꝙ iste tex.nō loquit᷑ de nūeratōe fcā tp̄e quo fuit iterposita
stipl'o ſꝫ de cōfessione nūeratōis fcē.⁊ ſm hūc itellectū tp̄e eli
git hic tres notabiles ꝯcl'ones d̄ quibus dixi in voce quas ꝓ
sequere vt hic ꝑ moder.Et vt itelligas mentē bar.ip̄e vr̄ velle
ꝙ si ꝓcurator iste nūerasset ⁊ i ipsa nūeratōe dixisset se ꝓcura
torē nūeratio videret᷑ facta noīe domini vt.s̄.dixi.Sed quia
hoc nō dixit in numeratōe facta iō non pōt oriri p̄sumptio ꝙ
numeratio sit facta noīe dn̄i qꝛ non appꝫ ꝙ in illo actu dū nu
merabat appellauerit se ꝓcuratorēm.Et tene menti quia hoc
nullus declarat.hoc tn̄ dictū non affirmo ꝓnūc quia si nume
ratio p̄sumit᷑ p̄cessisse incōtinenti vt fatet᷑ bar.ex stipl'one ⁊ cō
fessione secuta in qua dixit se eē ꝓcuratorē.satis declarat᷑ ani
mus p̄cedēs in nūeratōe qꝛ que incōtinenti fiunt vident᷑ mihi
esse.vt.l.lecta.§.dicebaꝫ.ff.si cer.pet.bn̄ facit tex.⁊ qō ibi per
bar.in.l.si ventri.§.fi.ff.de priui.cre.Et ex hac doctrina bar.
sic declarata habes notare vt dixi in voce ꝙ ꝯfessio p̄sumit᷑ se
cuta incōtinenti post numeratōeꝫ qn̄ quis confitet᷑ se habuis
se ⁊ recepisse.Ex quo p̄nt resultare multi effectus de quibus
hic per bar.⁊ moder.⁊ ꝑ eūdem in.l.post dotē sol.ma.⁊.l.pre
dia.s̄.d̄ acqui.pos.¶ Ex his infert ang.cōsi.clvij.ꝙ si testes
inducti ad reprobādā cōfessionē dicūt ꝙ tp̄e ꝯfessionis nulla
itercessit nūeratio satꝭ ōnditur falsitas cōfessiōis.alias qui vel
let ōndere nūeratōeꝫ nō iteruenisse cogeret᷑ ꝓbare negatiuaꝫ
nō cohartatā qō ē īpossibile vt in.c.i.de cōfes.li.vi.⁊ no.in.l.
actor.C.de ꝓba.⁊ hanc rōem tetigit hic in lectura.⁊ pōt ad
mitti ista cōclusio qꝛ nō agitur de reprobādo instrm̄ sed solū d̄
reprobāda cōfessione cōtenta in instr̄o.sed bal.in.l.si ex cau
tōe.C.de nō nu.pe.dixit ꝑ istam doctrinā ꝙ si notarius ī in
str̄o dicit vendidit ⁊ tradidit ⁊c.⁊ ꝑ testes ꝓbetur ꝙ tp̄e instr̄i
nō fuit fcā traditio reprobat᷑ instrm̄ de falso qꝛ ſꝫ nō potuerit
fieri ante tp̄s instr̄i ex interuallo tn̄ hoc nō p̄sumitur ꝑ ea que
scribit hic bar.facit optīe qō ponit ipse idē bal.ī.c.i.§.hoc aūt
notandū qui feu.dare pos.⁊ qō ipse idē ponit referendo dicta
bar.h̄ in si.q.in.l.fi.C.cōia vtri.iudi.¶ Sed attenta ista rōe
hoc dcm̄ videtur dubiū.nā sicut testes reducūtur ad cōcordiā
vt euitet falsitas vt in.c.cū tu filiꝭ extra d̄ testi.ita videretur in
terpretandū ꝙ traditio p̄cessit ex interuallo vt sic notarius nō
ꝯ̄diceret testibus vnde dicit bar.no.ad ꝓpositum in.l.fructꝰ.
in fi.ff.so.ma.ꝙ dictio post.que pōt significare aliquid eē fa
ctū post incōtinenti ⁊ ex interuallo iterpretat᷑ in dcis testium
eo modo quo testes sic intelligēdo melius ꝓbant.Alia tn̄ rōe
dcm̄ vr̄ verꝫ qꝛ cū notarius apponit tp̄s in instr̄o manifeste at
testatur ꝙ in tp̄e illo gestus est actus qui in instr̄o cōtinetur.
vnde si ꝓbatur negatiua illius tp̄is necessariū instrm̄ ē falsuꝫ.
Et qꝛ bar.in p̄dictis manifeste sentit ꝙ cōfessio fcā de recep
to super mutuo ꝓbat verā numeratōem.videndū est vtrꝫ ista
opi.sit vera ange.hic tꝫ ꝯ̄rium ⁊ spec.in ti.de testi.§.i.ver.po
ne egi.mouent᷑ in effcū tali rōe qꝛ ex cōfessione fcā in cirogra
fo inducit᷑ noua obligatio ex mutuo ciuili vt pꝫ in tex.de lit.
obli.ꝑ totū.ergo ille qui intētauit mutuū nāle ex nūeratōe ꝓ
bando mutuū ciuile aliud ꝓbat q̄ꝫ deduxerit.⁊ sic dꝫ sequi ab
solutio vt.l.hēbat.ff.de insti.l.denunciasse.§.quid ergo.ff.de
adul.⁊ ibi ꝑ bar.¶ Non ob.iste tex.ſm ang.qꝛ aliqn̄ tertius
confitet᷑ se recepisse noīe dn̄i ipso dn̄o approbāte cōfessioneꝫ
ipsius.Aliquādo solus dominus cōfitet᷑ se habuisse ⁊ recepis
se.Primo casu ꝓbatur vera numeratio.qꝛ tertius non vr̄ cō
fessus spe future nūeratōis cū sibi pecūia nūerari nō debeat.
¶ Scdo casu non ꝓbatur nūeratio qꝛ inducit᷑ mutuꝫ ciuile
vt ē dcm̄.sed ista rō nō placuit mihi cū scriberē in.l.certi cōdi
tio.§.si nūmos.ff.si cer.pe.nec plꝫ ēt nunc qꝛ ille cōfitet᷑ tāq̄ꝫ
ꝓcurator alterius ⁊ noīe illius ex quo rep̄sentat ꝑsonā de
bētis recipere pecuniā potuit cōfiteri ꝑꝑ spem quaꝫ hꝫ vt fiat
nūeratio ei cuius ꝑsonaꝫ rep̄sentat siue sit gn̄alis siue sp̄alis.
Et si ē gn̄alis magis ꝓp̄rie debemus dicere ꝙ confiteret᷑ ꝑꝑ
spem quā hꝫ vt fiat nūeratio dn̄o vel sibi ad vtilitatē domini.
Posset aūt defendi ista sua opīo subtiliori rōe vt dicamus ꝙ
cōfessio domini ꝓbat verā nūeratōem ꝑꝑ p̄sumptionē q̄ ori
tur ex assertōe tertiꝭ que cōiuncta cū assertōe domini facit cō
fessionē p̄sumi esse verā scripturā.n.tertiꝭ si nō ē scriptura su
specta facit semiplenā ꝓbatōem vt plene declarat Bar.post
glo.in.l.q̄dam.§.nūmularios.ff.de edē.⁊.l.admonēdi.ff.d̄ iu
reiur.Nec dicas ꝙ hic ſuus erat ⁊ sic inhabil'ad testimoniū
qꝛ ista ihabilitas tollit᷑ ꝑ approbatōem factā a dn̄o ex subscrip
tōe quo ad hāc assertōem ⁊ hoc sufficit vt.l.si qn̄ testibus cum
mā.C.d̄ testi.nā ⁊ al's non pōt opponi exceptio nō nu.pe.ꝓ
pter geminatā ꝯfessionē ſm glo.in.l.ꝯ̄ctus de nō nu.pecu.⁊
hoc ex alio nō ē.nisi qꝛ p̄sumptio ſe cōfessionis adiūcta p̄ri
me facit eā fortiorē ⁊ magis verisimilē vt.l.cū scimus.⁊ ibi ꝑ
bar.C.de agri.⁊ cēsi.li.xi.⁊ ꝑ istā rōem tollit᷑ ipugnatio quam
facit ꝯ̄ ang.Jo.de imo.dicēs ꝙ si cōfessio ꝓp̄ria d̄bitoris nō
p̄iudicat sibi.multo minus assertio ꝑ tertiū ꝑ.l.id qō nostꝝ d̄
reg.iur.que rō manifeste ē friuola qm̄ ꝓcedit quando ex vna

ꝑte

ꝑte est confessio d̃bitoris sola ⁊ ex alia assertio tertij sed hic cõcurrit assertio vtriusq; vñ orit̃ maior p̃sumptio vt.s̃.declaraui. Ipse tñ hic sequit̃ opi.bar.cũ modificatõe dicẽs ꝙ cõfessio fcã de recepto ꝓbat verã nũeratõem post bienniũ.vñ sicut orit̃ mutuũ ciuile ⁊ noua obligatio ex chirografo elapso illo tp̃e ita oriet̃ p̃sumptio ꝙ nũeratio intercesserit ⁊ idẽ tenuit in effcũ in.c.si cautio.ex̃ de fi.instru.⁊ hoc intelligit ipse quo ad p̃iudiciũ cõfitẽtis.nã ad p̃iudiciũ tertij cõfessio fcã de pecunia recepta nõ ꝓbat vt plene d̃clarat bar.⁊ bal.post eũ in.l.ij.§.creditũ.ff.si cer.pe.⁊.l.si debitorẽ.ff.de noua.tãgit ẽt in.l.i.§.sed si mutuã.ff.ne quid in frau.patro. Sz ista sua doctrina v̓z fatua ⁊ ĩpossibil' sicut al's dixi in.§.si nũmos. Sz nũc ꝓbabo meliꝰ ⁊ clarius. Dicit.n.tex.insti.de lit.obli.in prin.q; mutuũ ciuile ex chirografo ꝯhit̃ vbi nihil est numeratũ vel vbi nõ constat eẽ numeratũ vt ꝓbat̃ in.§.fi.eiusdẽ tituli ꝙ ẽt vero creditori post bienniũ cõpetit actio ex mutuo ciuili qđ nõ põt esse nisi ꝙ nõ poterat ꝓbari nũeratõez. Modo arguo sic qñ fictio ⁊ vitàs cõcurrunt circa idẽ oĩo ⁊ ad eũdẽ effcm̃ eodẽ tp̃e quis ista duo nõ pñt esse sil'.vã attẽdit̃ veritas ⁊ reicit̃ fictio.filio quez pz.in prin.⁊ ibi ꝑ bar.de lib.⁊ posth.⁊ elegãter d̃clarat bar.in l.i.§.hoc aũt senatus.ff.ad sille.si ergo post lapsũ bienij ꝓbaret̃ veritas nũeratõis ex cõfessione nõ oriret̃ mutuũ ciuile qđ tẽdit ad eundẽ effcm̃ ⁊ maxĩe q; remedia sup̃flua nõ ĩducit lex vt.l.i.§.vñ querit̃.ff.de pub.⁊.l.h stip̃lo.§.diuus.ff.vt le.no.caue. Dicamus ergo indistĩcte ꝫm cõem s̃niaz quã sequit̃ bal.in.d.§.creditũ.⁊.d.ant.in.c.si cautio p̃alle.ꝙ reus dz absolui q; nõ est ꝓbata sufficiẽter intentio actoris. Pro p̃dictis facit optĩe tex.in.l.aurelius.§.fi.ff.de lib.le.vbi ꝓbat̃ ⁊ ibi vide ꝑ bar.ꝙ in cõfessione fcã de debito obligatio ĩductiua de nouo ⁊ ꝓbatio veteris debiti dicũt duo ꝯ̃ria que nõ pñt sil' esse vã.illa tñ tex.posset euitari q; si debitũ subsistit legatũ creditori nõ valet. Unde melius faciũt iura p̃allegata. Et lz distictio possit defendi vt.s̃.dixi nõ tñ credo eã esse d̃ mẽte huius.§. Uñ ad istũ tex.potes r̃ndere altero de duobus mõis.vel intelligẽdo ꝙ cõpetat actio ex nũeratõe.s.si nũeratio fuerit ꝓbata.vl' potes dicere sicut dixi in.§.si nũmos.ꝙ mutuũ ciuile de quo s̃.nõ erat cognitũ ꝫm ista tp̃a.⁊ hoc v̓z ꝓbare tex.si bñ inspicias in.l.ij.§.creditũ.in pri.s̃.si cer.pe.dũ dicit ꝙ mutuũ siue pecunie nũeratõe nõ possit fieri ⁊ lz gl.⁊ doc.ibi suppleant.s.naturale.dico ꝙ ista suppletio procedit ꝫm iura nouissima ⁊ ꝫm cõstitutõẽs principũ que emanauerunt post istas.ll.insti.de litte.obli.§.multum. Bar.etiã in.d.§.creditũ.posuit vnaz doctri.ꝫm quã posset solui ꝯ̃rium huius.§.q; dixit ꝙ vbicunq; cõfessioni de recepte adiungit̃ stipulatio tũc põt peti pecunia incõtinẽti.nec v̓z facta cõfessio spe future numeratõis sz ista doctrina nõ est vera ⁊ ꝯ̃ tex.in.l.cũ vltra.C.de nõ nu.pe. Ez posito ꝙ esset vera adhuc per eam nõ solueret̃ q; bar.vult ꝙ inducat̃ mutuũ ciuile.ergo non potest sil' oriri presumptio numerationis vt.s̃.dixi. Sed querit̃ ꝓ perfecta declaratione mãe.nũquid ex confessione facta de mutuo recepto corã testibus sine sceiptura post lapsuz bienij inducatur mutuũ ciuile sicut si scriptura ĩteruenissz sup̃ quo articulo doc.variãt.nã gl.i l.si nõ singuli.C.si cer.pe.tz.ꝙ nõ ꝯ̃hat̃ mutuũ ciuile.⁊ ꝑ ꝯ̃ñs sp̃ possit opponi exceptio nõ nu.pe.⁊ hãc sequit̃ Ray.⁊ Cy.in.l.gñãliter.C.de nõ nu.pe.⁊ ẽt Jo.de imo.h ⁊ ĩ.c.si cautõ de fi.ĩstru.ꝓ quibus multũ faciũt aliqua iura v3 tex.in.l.in ꝯ̃ctibus in pri.in v̓.instr̃m.⁊ in.l.fi.in ver.scripto.C.de nõ nu.pe.⁊ tex.p̃cipue in rubro ⁊ nigro.insti.de lit.obli. Cõtrariuz tenuit bar.in.l.si ex cautõe.C.e.ti.allegat glo.in autẽ.rogati.C.d̃ testi. Ego al's scribẽs in.§.si nũmos.secutus suz opi.bal.⁊ saly.qui cõcordãt istas opiones.dicũt.n.ꝙ aut querit̃ vtruz post bieniũ possit opponi exceptõ nõ nu.pe.ꝑ quã incũbat necessitas ꝓbãdi creditori pecuniã fuisse nũeratã.⁊ tũc talis exceptio ad hũc effectũ nõ põt opponi.ita v̓z ꝓbari in.l.cũ vltra in v̓bo placita.⁊ in.l.aduersus.⁊.l.si quasi.C.de nõ nu.pe.in quibus fit simpl'r mẽtio de pacto ⁊ de cautõe sine cõmemoratõe scripture. Aut querit̃ vtꝝ ista exceptio põt opponi ad finẽ vt debitor ipse qui eã opponit possit ꝓbare pecuniã non esse numeratã ⁊ tunc hoc fieri põt q; iura inducẽtia mutuũ fictũ sine nũeratõe loquũtur in scriptura.l.i.in ꝯfessione que emanauit inscriptis.⁊ nõ est eadẽ rõ extendẽdi hãc dispõem in materia exorbitãti ad confessionẽ que probat̃ per testes q; sepius cõfessio facta in scriptura plus operat̃ q̃ si sit facta sine scriptura vt.l.gñã.l'r.C.de nõ nu.pe.⁊.l.antique.§.i.C.ad vellei.sicut videmus in filij ꝙ nõ idẽ priuilegiũ concedit̃ presumptõni que resultat ex instr̃o sicut ipsi instr̃o vt.l.iurisgentium.§.ꝙ fere.⁊ ibi per glo.⁊ doc.ff.de pac. Nec potes dicere ꝙ ꝫz hoc plus operabit̃ cõfessio fcã sine scriptis ꝙ cõfessio fcã ꝑ scripturã.q; ꝑ istam ꝓbabit̃ nũeratio p̃sumptiue q̃ ꝑ illã non ꝓbabitur ꝫm cõem s̃niam quã.s̃.sum secutus q; lz in hoc ista cõfessio superet cõfessionez fcãz in scriptura. In duobus tñ sup̃at̃ ab ea. Primo quidẽ q; ꝯ̃ ipsaz nihil põt ꝓbari qñ mutuũ ciuile p̃supponit ꝙ nõ sit fcã nũeratio vt dz insti.de litte.obli.i prin.ꝫo q; ista ꝯfessio nõ inducit nouã obligatõem sicut confessio chirografaria.vñ quãtum ad effcm̃ ⁊ finẽ ꝯsequendi id qđ petit̃ confessio fcã in scriptis est efficacior. Tangit ẽt hic bar.illã no.qõem de illo qui stipulatus ẽ pecuniã mutuataz ⁊ posteã simpl'r petit eã in libello tanq̃ datam mutuo. Et ꝯcludit ꝙ si stip̃lo apposita in ꝯ̃ctu mutui vz.tunc dz sequi absolutio q; libellãs intẽtauit mutuũ nãlem ⁊ ꝓbauit de ciuili cui coopatur nã.⁊ sic aliud deduxerit ⁊ aliud ꝓbatur.⁊ hoc vidẽtur sequi hic moder.post ang.cum limitatiõe tamẽ ꝙ ista sint vera nisi in libello actor variauerit stip̃l'onem sup̃ mutuo fuisse interpositã.tunc.n.satis ꝓcedit libellus ẽt si actum sit certi ꝯditõe ex mutuo exp̃sse q; lz actio sit inepta cã tñ est apta.⁊ hoc sufficit v̓t libellus ꝓcedat vt no. Inno.in.c.exaiata d̃ iudi.⁊ bar.in.l.i.ff.de eden. ¶ Tu aũt aduerte q; ista dcã cum hac limitatõe possent esse vera qñ agens exp̃sse intẽtasset mutuũ dicendo ago ꝯ̃ te ex cã mutui ad centuz q̃ tibi numeraui.sed vbi agẽs egisset simpl'r ad cẽtũ q̃ numerauerat tũc ista verba pñt intelligi de mutuo ciuili ⁊ sic debẽt intelligi in dubio si libellans ita dicit se sensisse vt.l.si quis intentõe ambigua.ff.de iud.verba.n.libelli debẽt ĩproprĩari vt saluet̃ intentio libelli.l.i.⁊ ibi ꝑ bar.C.de vsufru.⁊.l.i.in prin.⁊ ibi ẽt no.bart.ff.si ꝫui.ven.vñ nõ deberet sequi absol'o sed ꝯdemnatio.ita declarat no. Bar.in.l.certi cõditio.§.si nũmos.ff.si cer.pet. Et idem dicũt ibi moder.ẽt si ꝓbaret̃ mutuũ ciuile cui nã nõ cooperat̃ ꝑ eãdem rõem.ꝓ hoc facit optĩe qđ no.tradit bar.in.l.si cũ dotẽ.§.trãsgrediamur.ff.so.ma.vbi dicit ꝙ libellãs d̃ traditõe cõprehendit ẽt traditõem fictã.⁊ eaz v̓z deduxisse.facit tex.in.l.si ꝓprietarius in fi.ff.de dam.infe. ¶ In glo.posita sup̃ verbo sequẽs.v̓z ꝙ hodie de iure nouo ver.iste nõ ꝓcedat q; cum stip̃l'o vsuraꝝ sit accessoria ad obligatõem sortis.ergo sicut in sorte ꝑ numeratõez acquirit̃ dño actio ipso iure ita v̓z acquiri in obligatõe accessoria vt ẽ tex.in.l.ij.C.ꝑ q̃s ꝑso.no.acqui. Et hanc ꝯclusionẽ ꝯcedit bart.hic dicẽs hunc ver.hodie esse correctũ ꝑ illam.l.bal.hic relinquit sup̃ hoc articulo cogitandũ ⁊ v̓z potius ĩclinare in s̃niam bart.ang.hic ⁊ Jo.de imo.tenẽt oppositũ mouent̃ in effcũ q; nõ est eadẽ rõ in vsuris q̃ est in obligatõe accessoria hipotece de q̃ loquitur tex.in.d.l.ij.nam ꝑ hipotecã nõ auget̃ obligatio principal' in substãtia sz ꝑ stip̃l'onem vsuraꝝ sic vt de se pz ⁊ in mã exorbitanti sicut ẽ in mã nr̃a regulariter nõ fit extensio maxĩe vbi nõ est eadem rõ vt.l.qđ vero.ff.de.ll.⁊.l.lege.§.hoc capite.ff.ff.de rit.nup. ¶ Tu aũt aduerte q; si hic cẽt eadem rõ faciliꝰ fieret extensio q; nõ sumus in materia correctiua.sed in materia exorbitãti in qua de casu ad casuz ex idẽtitate rõis qñ rõ ẽ scripta in lege cõiter fit extensio.sup̃ quo vide qđ plene ponit bar.in.l.si ꝯstante so.ma.⁊ qđ hẽt̃ in autẽ.p̃terea.C.vñ vir ⁊ vxor.⁊.l.vnica in glo.C.de his qui añ aper.tabu. Ius ergo istius qõnis stat in hoc vtꝝ sit eadẽ rõ. Et v̓z dicẽduz ꝙ sit eadez rõ.q; rõ decidendi exp̃ssa in.d.l.ij.fundat̃ sup̃ duabus q̃litatibus. Prima ẽ accessio ad obligatõem principalẽ. Scđa ⁊ ista exprimit̃ formaliter in tex.q; ex quo oĩo ꝓcurator tenetur actõem cedere dño ad euitandũ circuitũ melius ẽ ꝙ competat ipso iure.sed ista rõ eodẽ mõ hz locũ in vsuris vt pz ĩ isto tex.vbi dz ꝙ ꝓcurator tenet̃ cedere actionẽ dño.ergo idẽ iuris v̓z esse dicendũ. ¶ Sed ad hoc põt r̃nderi dupl'r.in p̃io saluãdo dcã ang.⁊.d. Jo.dico ꝙ lz ꝫa q̃litas exp̃ssa in tex.eodem mõ se hẽat ad vsuras ⁊ hipotecã. ¶ Pria tamẽ q̃litas.s.accessionis nõ eodem mõ se hz ad vtrãq; q; illa ẽ accessio leuis p̃iudicij ⁊ ista grauis. Confirmat̃ ista r̃nsio ex alio q; stipulatio vsuraꝝ est odiosa ⁊ obligatio hipothece nõ ẽ odiosa. Unde ꝑꝑ hoc solũ non v̓z eadem rõ esse ut ꝓbat̃ ex duabus ll.simul iũctis.v3 in.l.cum hij.in prin.ff.de trans.⁊.l.in qđibꝰ.⁊ qđ ibi ꝑ bar.ff.ad.l.iul.maie.⁊ ad intellectũ.l.cum hi.vide plenius bar.ĩ.l.solẽt.in fi.ff.de ali.⁊ ci.le. Ad p̃dcã facit optĩe tex.in.l.si quis ex argẽtarijs.§.ratione.in fi.ff.de eden.⁊.l.iij.

§. sed 7 si quid 7 ibi p bal. ff. de neg. ge. vbi probat q lz dispõ fcã in casu vero non trahat ad fictuz trahit tamen quãdo dispõ ficta venit accessorie ad verã q tñ in mã odiosa ut hic plene pbatur nã lz ex vna rõe fcã noie dñi acquireret de iure isto actio dño ipso iure nõ tñ acquiret ex stipl'one iterposita accessorie sup vsuris quinimo i ista mã ét vbi accessio nõ eét odiosa sicut est accessio pignoris vl' hipothece nõ fiebat extẽsio ad obligatõez accessoriã. ut pz in. l. solutũ. §. p liberã. ff. d pig. ac. nisi fuissz fcã expssa extẽsio p. l. ij. pallegatã. ¶ In gl. posita sup verbo tps. vbi dñ dz. s. eo. l. interdũ. gl. vz exponere text. q tps aliqñ 7 cõditio subintelligat nõ vtute repetitõis q fiat ex dictis in pcedẽti capl'o sed ex nã rei potius q deducit in stipulatõe vel in 9ctu que expõ nõ plz bar. 7 doctoribus hic. qr nõ adaptat ad pbationẽ 9cl'onis. s. posite. que fuit q psona adiecta in pcedẽti capl'o nõ vz repetita in sequenti. Et iõ ipsi exponũt al'r vz q qualitas cõditõis vel tpis raro vz repetita i seq. c. 7 sic innuũt q aliqñ reperit sicut vez est. Et occasiõe huius l'ze tractat h bar. multũ elegãter qño qualitas adiecta i vno capl'o videatur repetita in alio. Et de aliis articul' huius qõis remittit ad no. in locis suis 7 bñ. de quibus hic p eũ. Unuz articulũ dũtaxat declarat h qual'r qualitas adiecta in capl'o principali precedẽti videatur repetita in. c. accessorio sequẽti. Cuius dcis adde inquãtũ dicit q qñ dispõ pricipalis 7 accessoria tẽdunt ad diuersos fines tũc nõ vz fieri repetitio p tex. nostrũ 7 per. l. qui fundũ. in prin. vbi est optimus casus. ff. d 9hẽ. ẽp. nã ista 9cl'o vz 9 casum quẽ ibi põderat bal. ad hoc in. l. titius C. de op. lib. vbi pbat q tps adiectũ principali dispõi vz repetitũ. in. c. 7 dispositis. accessoria. s. in mõ adiecto p testatorẽ legatario. Scdo 9 bar. facit tex. in. l. p retẽtionẽ. C. de vsur. sm q intelligũt bal. 7 saly. ibi. vbi pbat q cõuẽtio pignoris iter posita sup sorte vz ét repetita sup vsuris. ¶ Nec potes dicere q illud sit iõ qr agit de modico piudicio cũ agitur de iducẽda hipoteca. vñ facilius fit extẽsio vel repetitio vt pbat in l. fi. C. que res pig. obli. pos. iũcta. l. si ita. de au. 7 ar. le. nã hoc nõ põt dici in casu illius. l. qr repetitio hipotece iducit ibi grãde piudiciũ. ex eo qr vsure cũ eẽnt pmisse p pactũ simplex al's nõ erãt exigibiles nisi vtute hipotece. ¶ Tertio vz posse dici q siue sequẽs capl'm sit pricipale siue accessoriũ semp itelligatur fieri repetitio qualitatis qñ al's resultaret iniquitas 9 nãz dispõnis. casus est no. in ista mã in. l. cũ pater. ff. de pac. dota. vbi qualitas adiecta in. c. pcedẽti. vz pp hoc repetita in sequẽti 9ctu. 7 pacto facto iter ptes. sed saluãdo dcã doc. que bñ pbant per iura p eos allegata maxie p tex. in. d. l. qui fundũ. rñdeo ad. l. titius. 7 dico q vel est spãle ibi fauore libertatis. vel põt dici q hoc inducũt vba ipsius modi appositi in testõ. iussit. n. ibi testõr pstari heredibus suis quasdã qtitates singulis ãnis sicut ipse suus pstiterat sibi. illa ergo dictio sicut posita in tex. vz tacite significare q cũ sit nota silitudinis q in eo statu debeãt pstari ista ãnua in statu in quo pstabãtur ipsi dño. s. in statu futuris. sed hoc nõ poterat esse si videret grauatus prestare vltra triẽniũ qr post triẽniũ erat iussus esse liber 7 pstando cautionẽ de mõ iplendo debebat cõsequi libertatẽ. ergo intẽtio testõris vz fuisse vt tps videat repetitũ in modo apposito. Posses ét rñdere q ibi loquit in vltĩs volũtatibus in quibus dispõ facta sup principali facilius trahitur ad capitula accessoria vt no. bar. in. l. si ita. ff. de aur. 7 ar. le. Ad scdam. l. rñdeo q ille intellectus bal. 7 saly. cũ reuerẽtia nõ est bonus ex iuribus pallegatis. 7 iõ glo. ibi sup vbo obsenta intelligit q pignus fuit simpl'r obligatũ p vsuris. Ad. l. cũ pr. rñdeo q iõ ibi fit repetitio qr al's dispõ sequẽs vitiaret. facit optime qd not. in. l. iulius. ff. de cõdi. 7 demõ. 7 per bar. in. l. seie. §. gaio. ff. de fun. instru. vba tñ iuriscõsulti magis se fundãt in iniquitate pacti q resultat 9 nãm 9ctus. Et forte posset concedi h limitatio ét vbi dispõ sequẽs posset valere dũmõ subesset rõ pmissa. Et adde ad materiã istã tex. est no. quẽ ibi no. bar. ad hoc in. l. i. i prin. ff. de ãnu. leg. vbi pbatur sm bar. q si terminus specifice apponit in vno actu dclarat qtus debeat eẽ terminus act9 sequẽtis de cuius nã est q hẽat aliquẽ terminũ sicut ẽ actus citatõis de quo ibi dicit. Adde ét q sil'r notãt Archi. 7 Jo. an. in c. vbi piculuz. in v. secretis. de elec. li. vi. vbi volunt q qualitas adiecta in vna parte alternatiue videat repetita in alia p qua 9cl'one vide tex. no. 7 qd ibi ponit bar. in. l. i. ff. de reb. du. per quẽ. l. sed si post tres. s. s. quis cau. q si statutuz pro aliquo delicto imponit penam pecuniariam vel aliam ad arbitrium iudicis q ista pars secũda alternatiue declaratur per primam vt nullo modo possit apponi pena dissimilis prime pene specificate. 7 iõ nõ poterit poni pena corpalis sm eũ. cetera dicvt in locis alle. p bar. ¶ Ultĩo inducit dy. istũ. §. ad qõem d duobus qui fecerũt pacẽ adinuicẽ 7 pmiserũt se inuicẽ nõ offendere sub pena quorvmus offendit frẽm alterius. 7 querit vtz pẽa stipl'onis sit cõmissa. Sup quo dixit Dy. q nõ p istuz tex. 7 eius dcã approbat hic bar. 7 Jo. d imol. quicquid dixerit h ange. 9 quem ẽ casus in. c. i. de eo qui interfecit frẽm dñi sui. quẽ ipse adducit p se. Dicit. n. in prĩo rñso q qui iterfecit frẽz dñi sui non pdit feudũ ergo nõ vz offendere dñm qr p offensa cõmissa in dominũ pditur feudũ 7 reuertit ad dñm regul'r vt ibi dz circa fi. 7 in. c. i. §. pterea que fuerit pria cã bñ. amit. ¶ Tu aũt aduerte qr lz iniuria illata fratri nõ videat illata cõ fratri eius ut possit agere actione iniuriaz vt dicit bart. uerbũ tamẽ offensa posita in stipl'one vz cõplecti latius oẽm pturbationẽ que iniuste orit ex fcõ alterius ita pbat tex. 7 ibi p bart. in. l. i. ff. de his qui. ut indig. 7. l. quidã cũ filiũ ubi ét hoc not. ff. de here. insti. idem vz pbari in. l. fi. ff. si quis aliquẽ testa. phi. sed põt dici saluãdo dcã bar. hic qui lz q offensa dz illa ppter quã cõpetit actio penalis q iura 9ria intelligũtur d larga significatõe uocabuli q non hz locũ in dispõibus stricti iuris i quibus verba intelligũtur pprie ut. l. quicquid astingẽde. s. e. Super quo vide qd no. idem bar. in. l. licitatio. §. q illicite. ff. de polli. Et hanc 9cl'onem dy. 7 bar. sequit Jo. an. i sua mercu. in regula frustra de regu. iur. lib. vi. Uez tamẽ aduerte qr bar. hic satis clare sentit q stipl'o penal' de qua. s. cõmitteret si fuisset offensus filius vel vxor alterius 9hẽtiuz qd credo eẽ vez p ea que subtil'r declarat Bar. in. l. ambitiosã in sua repeti. j. de decretis ab ordi. faci. vbi dicit q iniuria illata filio licet prioritate nãe principal'r sibi videat illata 7 in 9ñaz pri respectu tñ finis intẽti delinquentis vterqz dz principal'r iniuriat9. 7 sic vere iniuria vtriqz dz illata. Hoc tamẽ limitat sing. Jo. an. in loco pallegato nisi puisio faceret mẽtionẽ de iniuria psonali vel psonal'r illata. tunc. n. ficte 7 nõ ve diceret psonal'r iniuria illata pri. 7 dispõ stricti iuris nõ cõprehendit casuz fictum regul'r vt. l. iij. §. hec verba. ff. de nego. gest. que decisio multum facit ad ea que notabil'r ponit Bal. i si. q. in. l. si qua p calũ. C. de epis. 7 cle.

Si ita stipulatus.

Stipulatio pẽalis impossibilis nõ vitiat stipulatõem principalez recte cõceptã. h. d. Cõcordat tex. in. l. si ita stipulatus fuero. s. e. ¶ No. prĩo q puisio hois impossibilis non tollit puisionẽ. l. vñ reiecta stipl'one penali cõmittetur hic stipl'o ad interesse si pmittens se non sistat. ¶ Probat ét iste tex. q in stipulatõe de iudicio sisti non oz necessario apponi pena vel exprimi certa qtitas p iteresse. lz cõmodius sit eã exprimere vt pbatur in. l. fi. j. de pto. stipu. 7. l. ij. i fi. cum. l. seq. ff. qui satisda. cog. ¶ No. scdo q qñ duo copulata sunt sepata per inutile non vitiat vtile ét si illa duo copulata videant habere aliquã cõnexitatẽ sicut accessoriũ a principali dũ tamẽ sit cõnexitas que cõmode possit separari de mã in. l. grece. §. i. j. de fideius. 7 in regula vtiia d regu. iur. p Dy.

I pupillus.

Per interpellatiõem factã de pupillo inefficaciter obligatio non cõstituit in mora fideiussor efficaciter obligatus. sed p ppriam interpellationẽ bñ cõstituit fideiussor i mora. h. d. sm est ibi nulla. tertia ibi autem. ¶ No. prĩo q pupillus pmittẽdo nãliter obligat qd pz quia obligationi sue põt accedere fideiussor vt. j. declarabit in glo. Utz aũt pupillus pximus infantie obliget nãl'r dic vt plene scribit bar. 7 moder. i. l. i. j. d noua. ¶ No. scdo q fideiussor põt accedere obligatõi nãli dũtaxat. de quo in. l. marcellus. j. d fideius. ¶ No. tertio q ubi nulla petitio ibi nulla mora. 7 ad hoc sp allegat iste tex. 9cordat tex. i. l. nulla. j. de re. iu. ¶ In glo. posita sup verbo post morã ibi solutio. ista sol'o 7 sequẽs dãnant cõiter a doc. nã pria ẽ 9. l. nulla. j. de re. iu. Scda 9. l. lecta. §. lz cũ sortis. ff. si cer. pe. 7 9. l. i. §. itẽ si ita. ff. ad. l. fal. inquãtũ ibi dz q mora requirit vt cõmittatur pẽalis stipulatõ. 7. l. i. in pri. ff. de pe. leg. Ui bar. hic 7 moder. ponũt tertiã solutionẽ q cõiter approbat dicentes q in. d. l. nuda pena. nõ cõmittitur ex mora lz ex euẽtu 9ditõis negatiue q impletur p litis cõtestatõez vel p interpellatõez extraiudicialẽ sm Bar. lz multi teneant 9trium. de quo dixi plene post eũ i. d. l. ita stipulat9. s. e.

Sed

Sed posset aliquis dicere ꝙ ex quo stipulatio cepit ibi a ꝓce
denti cõuentõe nõ vꝫ ꝙ pena cõmittat̃ ex cõditõis euẽtu sed
ex mora ⁊ interpellatõe vt.l.si penu.ff.qñ di.le.ce. Ad hoc aũt
est dicendũ ꝙ qꝛ cõuẽtio nuda que ꝓcesserat nullã inducebat
obligatõez efficacẽ ad agẽdũ.iõ quãtũ ad cõmissionẽ pene sti
pulatio nõ dꝫ incepisse a ꝓcedẽti cõuẽtõe qꝛ si ꝑtes hoc voluis
sent vellẽt vnuꝫ ĩpossibile ꝙ ille qui nõ est efficaciter obligatꝰ
cõstitueret̃ in mora in dubio aũt verba stipulantiũ sunt itelli
gẽda ut ꝯtus valeat ⁊ possit hr̃e effcm̃ ut.l.quotiẽs.⁊.l.semꝑ
in stipl̃onibus de reg.iur.⁊ iõ quo ad penalẽ stipl̃onez cõmit
tendã ꝑinde est ac si pactõ nõ ꝓcessissꝫ intellige quo ad hoc ut
nõ requirat̃ mora in cõmissione pene non aũt quo ad hoc ut
ista cõditio hẽat oĩo effcm̃ cõditõis negatiue qꝛ si sic esset ðbe
ret expectari id qð venit in cõditiõe ut.l.ita stipulatus.ẽ.e.qð
nõ est in casu.d.l.nuda qꝛ stipulatio cõmittit̃ ꝑ litꝭ cõtestatio
nez ad minus.¶ In ea.gl.ibi sed hic nõ est plus rei ⁊c.hãc
glo.multũ no.h Jo.ð imo.ad declaratõem multoꝝ iuriũ que
dicũt ꝙ fideiussoꝛ nõ põt obligari in duriorẽ cãꝫ ꝙ pricipalis
ut.l.grece.§.illud.⁊.l.ei qui.j.de fideius.⁊ isti.e.§.fideiussoruꝫ
allegato in glo.naꝫ itelligũtur qñ obligatio fideiussoria hꝫ plꝰ
ut hic dꝫ in glo.s.re loco cã ⁊ tpe ut isti.ð acti.§.plus secus si
in plus diceret̃ teneri fideiussoꝛ qꝛ obligatio sua est efficacioꝛ
ꝙ pricipalis.Et ex hoc sequit̃ ꝙ si pricipalis eẽt obligatus ꝑ
scripturã fideiussoꝛ possꝫ obligari ex instr̃o publico qð hꝫ exe
cutõem paraꝫ ex forma statuti.Ex hoc ẽt vꝫ falsa quedã not.
doctria.d.ang.in.l.in oĩbus.in vltis verbis.ẽ.de iudi.vbi di
xit ꝙ lꝫ debitoꝛ cogat̃ facere instr̃m publicũ creditori ipso pe
tente istud est veꝝ nisi instr̃m publicũ hr̃et executõem paratã
ex forma statuti qꝛ tũc durioꝛ eẽt obligatio fideiussionis sue ⁊
grauaret̃ plus ꝙ ex pria obligatõe qð plus non vꝫ attenden
duꝫ ex quo solũ ex hoc obligatio reddit̃ efficacioꝛ non aũt hꝫ
plus aliquo de mõis ꝑdcis.Sed possꝫ rñderi defendẽdo illaꝫ
opionẽ ꝙ iura nõ cogũt ðbitorẽ ad faciẽduꝫ instr̃ꝫ nisi quo ad
effcm̃ plenioris ꝓbatõis ut plene ðclarat bar.in.l.si finita.§.
elegãter.ff.de dã.ĩfec.⁊.l.ij.ff.so.ma.vbi ergo ꝓmissio ꝑ istr̃ꝫ
induceret aliũ effcm̃.lꝫ non cõtineat plus quaꝫ pria obligatio
ꝭm cõsideratõem iuris non cogeret̃ debitoꝛ facere instr̃m ex
quo possꝫ sibi resultare aliquod ꝓiudiciuꝫ.¶ In glo.posita
suꝑ vbo cõueniant.ibi.j.ð fideius.l.marcellus.ꝯ Doc.hic di
cũt cõiter ꝙ ista oppositio est fcã iepte qꝛ.l.marcellus potius
ꝭm intellectũ glo.ibi dicit idẽ qð lex ista vñ melius ðbuit op
ponere glo.de.l.si is cui.ẽ.de ac.⁊ obli.⁊ de aliꝭ.ll.all'atis in
ferius que dicũt ꝙ obligatõi furiosi nõ põt accedere fideius
soꝛ ⁊ tũc ad illas leges bñ uadit sol'o.Rog.hic posita in glo.⁊
lꝫ ista oppositio eẽt formalioꝛ põt tñ saluari modus opponẽdi
qui fit ꝑ glo.isto mõ.nã opponit de.l.marcellus inquãtuꝫ ibi
pupillus equiꝑat̃ furioso ⁊ sic vꝫ ꝙ sicut furioso nõ põt acce
dere fideiussoꝛ ita nec pupillo.Et vlterius ex glo.no.istũ tex.
ꝑpetuo qꝛ ꝓbat ꝙ si actus qui fit cũ aliquo est inutil' in ꝑsona
eius cũ quo celebrat̃ pricipal'r eodẽ mõ erit inutil' in obliga
tõe ⁊ ꝑsona accessoria cũ qua si ille actus pricipal'r fieret pos
set valere ⁊ ex hac doctrina egregie cõprobat̃ illa ꝯcl'o quaꝫ
ponit bar.ibi per illum tex.in.l.si in diem.§.fi.ff.de condi.⁊
demon.vꝫ ꝙ qualitas adiecta in dispositione principali nun
ꝙ potest videri repetita in dispõne accessoria quando in ipsa
principali dispõne est inutilis. Francis.areti.

Si duo rei. Si ꝑsona vel res inutiliter apponit̃ obligationi nõ vꝫ
adiecta solutõi.h.d.Scða est ibi.qꝛ nõ alterꝰ.Ter
tia ibi.eadẽ rõe.¶ No.prio ibi sꝫ sue obligatiõis.
⁊c.ꝙ obligatões duoꝝ reoꝝ credẽdi dicunt̃ due qð est intelli
gendũ aliquo respectu.nã quo ad quosdã respectus dicuntur
vna obligatio vt bñ declarat gl.in.l.iij.§.fi.j.ð duo.re.¶ Se
cũdo no.ꝙ obligatio alternatiua dꝫ cõtinere vtrãqꝫ rẽ in obli
gatõe.cõcoꝛ.tex.in.l.illud.⁊ ibi ꝑ glo.ff.de cõsti.pecu.⁊ hoc ẽ
verũ in alternatiua reꝝ.nã in alternatiua sũmaꝝ qñ est electio
debitoris regl'r vtrũqꝫ nõ est in obligatõe sed minoꝛ sũma dũ
taxat vt.l.si ita stipulatus fueri.⁊.l.iter stipulantẽ.§.si stipulan
tem.ẽ.e.de quo satꝭ plene ꝑ bar.cuius dcã cõiter sequũtur mo
der.in.d.l.si stipulatus fueri.¶ Tertio no.ꝙ stipl'o respectu
reꝝ ⁊ ꝑsonaꝝ si nõ vꝫ vt fit.nõ valet vt valere põt.cõcoꝛ.tex.ĩ
l.si stipulatus.§.grisogonus.ẽ.e.⁊.l.eũ qui ita.§.qui sibi.ẽ.e.
Ex isto etiaꝫ tex.colligit pau.de ca.ꝙ solutio facta ꝓtextu cãe
inutilis nõ cõuertitur ad tollendã cãm vtilem respicientẽ aliã
rem vel aliã personã.licet aliquando solutio facta cõtemplatõ
ne vnius obligatõis ⁊ vnius persone ꝓsit in aliã obligationẽ
⁊ alteri ꝑsone vel ipso iure vel ope exceptõis ꝭm diuersos ca
sus ð quibus in.l.papi.ff.man.⁊ ꝑ.l.modestinus.⁊ ꝑ bar.j.ð
solu.¶ In glo.posita suꝑ verbo qꝛ.⁊ ibi not.bar.⁊c.occa
sione huius tex.tractat hic bar.plene vtꝝ in oĩ obligatiõe al
ternatiua possit dici ꝙ vtrũqꝫ sit in obligatõe.cuiꝰ dcã seqũ
tur cõiter moder.hic ⁊ in.l.si stipulatus fuerim.ẽ.e.cuius di
ctis sunt addẽda duo.¶ Primo inquãtum dicit ꝙ in alter
natiua sũmarũ si electio ꝑtinet ad creditorẽ vtrũqꝫ est in ob
ligatõe ar.l.plane.§.pe.ff.de le.i.nam dñs meus in.d.l.si sti
pulatus dicit.⁊ bene ꝙ ille.§.pe.paꝝ facit qꝛ ibi cadit alterna
tiua inter spẽs.i.inter ꝓprietatẽ ⁊ vsumfructũ inter quas põt
cadere affectio.⁊ iõ in ipsis vtrũqꝫ est in obligatõe vt in tex.
nr̃o lꝫ.n.vsusfructus in se estimationẽ ꝯtineat minus ꝙ pro
prietas.põt tñ ꝯtingere casus in quo aliquis malit vsumfru
ctũ ꝙ ꝓprietatẽ.si forte res indigeat magna expensa ⁊ repara
tõe q̃ pertinet ad ꝓprietariũ nõ ad vsufructuarium vt.l.hacte
nus.⁊.l.si pendẽtes.ff.ð vsufru.poterit.n.quis velle vsũfru
ctum ⁊ nõ ꝓprietatẽ qꝛ nõ ẽ sufficiẽs ad faciẽdam impẽsaꝫ at
tentis iuribus sui pr̃imoniꝭ.sicut dꝫ in.l.in fundo.ff.de rei vẽ.
vel qꝛ vult expẽdere pecuniã suam vtilius in alia cã magis si
bi utili uel magis necessaria.Ipse tamẽ tꝫ opi.cõem ꝑ regu
lam generalẽ hic positã.⁊.l.illud.ff.de cõsti.pec.⁊ assignat̃ rõ
dr̃ie per bar.⁊ moder.qꝛ facilius vꝫ quis remittere ius suum
ꝙ dare de suo.⁊ ista est cã ꝑꝑ quam legatũ non vꝫ positũ i võ
lũtate heredis.⁊ tñ vꝫ posituꝫ in uolũtate legatariꝭ ut.l.si ita le
gatum.§.illi si uolet.ff.de lega.i.iuncta.l.senatus.§.marcel
lus.unde nõ ẽ eadẽ rõ ꝯrioꝝ hic vt dicamus ꝙ sicut qñ ẽ ele
ctio debitoris minoꝛ sũma dũtaxat debet̃.qꝛ nõ ꝓsumit̃ debi
toꝛ uelle dare plus cũ possit dare minus.ergo eꝯ maioꝛ sũma
erit in obligatõe qñ ẽ electio creditoris qꝛ facilius ut dixi ꝓsu
mitur remissio ꝙ datio.⁊ tñ regl'r remissio nõ ꝓsumit̃ nisi cõ
currant legitime ꝯiecture.l.libertis.§.i.ff.de ali.⁊ ciba.leg.⁊
per bar.i.l.que dotis.ff.so.ma.¶ Dixerũt tñ aliqui moder.ĩ
d.l.si ita stipulatus.ẽ.e.ꝙ ꝑdicta regula fallit fauore dotis qꝛ
in ea alternatiua sũmaꝝ in dubio maioꝛ sũma remanet in ob
ligatõe per tex.cũ glo.sua in.l.nuptura in fi.ff.de iure do.vbi
ꝓbatur ꝭm glo.ibi positã ꝙ in ꝭmone dubio fauore dotis i
terpretamur cõprehendi qð plus est.sed.d.m.dicit ⁊ bene ꝙ
ista ꝯclusio est ꝯ casum in.l.si pr̃.§.qui debitorẽ.ff.ð iure do.
⁊ ita tꝫ ibi glo.expssa ⁊ illã.l.ẽt allegat ꝓ ꝯria in.d.l.nuptura.
⁊ ꝓbat ille tex.cõclusionẽ istam intelligẽdo ꝙ alternatiua po
sita.in prin.illius.§.sit alternatiua hoĩs nõ alternatiua.l.qui i
tellectus vꝫ ꝓbabilioꝛ qm̃ si eẽt alternatiua.l.nõ decideret̃ ni
si vna ex duabus cõĩbus ꝓpositis.Et si dicat̃ ꝙ si ẽ alterna
tiua hoĩs pactum fcm̃ pr̃i non vꝫ ꝓdesse filio ꝑ.l.fideiussoris
ff.de pac.iuncta.l.cũ filius.in prin.ẽ.e.Rñdetur ꝙ illud pa
ctum ꝓdest filio vtil'r cõuertendo debitũ pr̃is in dotẽ qui quo
dãmodo vꝫ recepisse pecuniã ex pria cã.vñ nõ est ibi simplex
pactũ sed fundatũ super ficta solutõe ⁊ iõ nõ est mirũ si ꝓdest
principali debitori.i.filio.Aduertẽ tamẽ qꝛ attenta ista rõe de
beret solum ꝓdesse filio vsqꝫ ad quãtitatem ꝙ pr̃ vꝫ soluisse.
⁊ nõ vltra ⁊ sic possꝫ restringi illa lr̃a que tamẽ simpl'r dicit ꝙ
exceptio facti pacti cõpetit filio.¶ Et aduerte qꝛ lꝫ diximus
in voce minorẽ sũmam cõtineri in alternatiua ꝓmissionis do
tis respicit potius fauorẽ mulieris dãtis dotẽ ꝙ onus qꝛ mi
nus ꝑdit ð suo nõ tamẽ iõ ꝑ hoc sequit̃ ꝙ si iterpretemur ma
iorẽ sũmam ẽt in alternatiua.hoc nõ fit fauoꝛ dotis inquãtuꝫ
dos deseruit oneribus mr̃imoniꝭ.est igit̃ fauoꝛ dotis lꝫ nõ do
tantis.⁊ lꝫ in alternatiua sũmaꝝ vera sit opi.d.m.que est opi.
glo.in.d.§.que debitorẽ vbicũqꝫ tamẽ verba al's eẽnt ãbigua
in dubio iterpretaremur ð maiori sũma in fauorez doꝭ.⁊ hoc
mõ ꝓcedit glo.in.l.nuptura.ẽ.allegata.⁊ idem est in relictis
ad pias causas.vt est casus notabilis ⁊ ibi per bart.i.l.titia.§.
fi.ff.de aur.⁊ ar.le. Frãciscus aretinus.

Si quis ita. Ad veritatẽ orõnis copu
latiue dꝫ cõcurrere vtrunqꝫ
copulatũ.sed ad veritatẽ alternatiue sufficit alteꝝ.h.
d.Et sunt quattuoꝛ ꝑtes principales.scða ẽ ibi itẽ ꝯ
rio.tertia ibi at si sic.quarta ibi eꝯ.¶ No.duas regulas hic
positas quaꝝ prima hꝫ locum vt hic dicit bar.quãdo duo co
pulant̃ respectu vnius subiecti seu respectu vnius dispõis.ita
ꝓbat̃ hic in.l.si heredi plures de condi.insti.seu vnius dispo

fitionis ita ꝓbaṫ in. l. ea tñ adiectio. ff. de leg. iij. ⁊. l. i. in prin.
⁊ ibi ꝑ Bar. ff. de his qui no. infa. ⁊ istá distinctionem vbiqꝫ
ponit bar. vz. in. l. sepe. ꝟ. de ver. sig. ⁊. l. i. in prin. ff. de iusti. ⁊
iu. ⁊. l. si is qui circa. §. vtrũ. ff. de reb. du. vbi plenius ꝓsequiṫ
materiá. Et ad primũ dcm̃ ponit duas limitatões vt ibi ꝑ eũ.
Ex p̃missis sequũtur alique ꝯclões. Pria est ꝙ qui ꝓponit
ꝯ testes duas exceptiões copulatiue ét in eadé ozone puta ꝙ
testis dixit falsũ ⁊ fuit corruptus nõ teneṫ ꝓbare vtrũqꝫ sed al
terũ tñ qꝺ per se sufficit. vt. l. scire oz. §. scire. ⁊. l. pp lite. §. i. ff.
de excu. tu. ita declarat elegáter bar. in. l. diuus. ff. ꝺ re iudi. Et
tenét moder. in. c. lz cãm. eẋ de ꝓba. qui. n. ꝓponit duas excep
tões copulatiue nõ copulat duo ad vnũ effcm̃ ⁊ ad vná dispõ
né vt prima facie vz. i. ad repellendũ testé. sed copulat duo ad
duos diuersos effectus qñ aliud est ius excludédi testé qꝛ cor
ruptus ⁊ aliud qꝛ falsus isto mõ debes itelligere p̃dcás doctri
nas. Si tñ diceres hic eé duo copulata respcũ vnius effcũs pu
ta repellédi testé tũc dicédũ esset ꝙ q̃uis in actibus volũtarijs
siue sit vltia voluntas siue ꝯctus qñ plura copulanṫ ad vnum
respectũ illa copulata debeãt cõcurrere. In actibus tñ iudicia
libus ⁊ rescriptĩ qui magis recipiũt regulá a iure ⁊ a iusticia ꝙ
a volũtate litigantiũ vel rescribétiũ si alter ex copulatĩ suffice
ret ad obtinédũ in cã vel ad cõcedendũ rescriptũ intellige de
iusticia nõ requiriṫ cõcursus vtriusqꝫ ita pñt intelligi iura p̃
dicta ⁊ dcá bar. in loco allegato ⁊ iste itellectus magis plz ꝙ p̃
cedés ⁊ ita tenuit glo. or. quá ibi approbãt moder. in. c. ij. eẋ ꝺ
rescrip. ⁊ idé vz dicédũ in dispõe. l. vz ꝙ si fiat vna lex ⁊ expri
mãtur plures cãe cõdédi legé copulatiue sufficiat alterá ipsaꝝ
cãrũ lz nõ cõcurrãt dũmodo illa eét ꝑ se cã sufficiés ad legé cõ
dendá ita declarat no. bar. in eẋuagãti ad reprimédũ sup ṽbo
rebellibus. vel in ṽ. stañ sequéti. Allegat bonas leges. ⁊ gl. i. d.
c. ij. est tñ dare casum vt ipse ibi notabilr̃ declarat in quo plu
res cãe ṽe nõ sunt cãe cõsiderate de ꝑ se. sed ex oibus ꝓficiṫ
vna cã qꝺ est qñ plura cõcurrũt simĺ quoꝝ vnũ hz se vt maior al
terũ vt minor alteꝝ vt ꝯñs. Et ad materiá istá vide dio qꝺ ele
gáter ponit bal. in. c. i. de duo. fra. a cap. iue. vbi dicit ꝙ ṽba af
firmatiua significãtia priuatõez resoluũtur in merá negatiuaꝫ
quo ad videnduz vtꝝ requirat cõcursus vtriusqꝫ copulati. vñ
ista ṽba. h parochia caret populo ⁊ clerico resoluiṫ neqꝫ hz po
pulũ neqꝫ clericũ ⁊ iportãt ꝙ vtrũqꝫ debeat deesse ꝟm gl. i cle.
in plerisqꝫ. de elec. Adde ét qꝺ ponit idé bal. in. l. i. in pri. ff. ꝺ
iusti. ⁊ iu. vbi declarat notabilr̃ qñ duo copulata ita sunt posi
ta ꝙ dubiũ est vtꝝ sint copulata respcũ vnius dispõis vel po
tius neutralr̃ ⁊ nõ respectiue ad aliud qualr̃ sint intelligéda de
quo ét tetigit bar. in. d. §. vtrũ. in illa qõe de eo qui istituit titiũ
⁊ eius filios ⁊ heredes. Vide ét ad materiá qꝺ no. bar. in. l.
quid ergo. §. pena grauior. ff. de his qui no. infa. circa prin. re
pe. dũ tractat qñ plures pene iponũtur copulatiue vtrũ vtraqꝫ
debeat iponi aliquid ét tetigit bal. de mã istius. l. in. l. i. C. de
cõdi. i er. ¶ Scdo no. ꝙ dictio nec. ⁊ dictio neqꝫ cõtinét i se
tacitá copulatiuá. ⁊ ita dicit bar. ꝑ istaꝫ. l. in. l. sepe. ꝟ. de ṽ. sig.

vod dicitur.

Pater stipuládo filio acquirit sibi actõez ni
si fcm̃ verseṫ in stipulatõe. Filius vero stipuládo i
definite acquirit pri actiõem. h. d. ꝟa est ibi ꝯ aũt. ⁊
vtraqꝫ ps hz duo dcá in se. ¶ No. prio ibi vtilr̃. ná vz innue
re iste tex. ꝙ ꝑ stipulatõez collatá a patre in ꝓioná filij acqui
raṫ patri vtil' actio nõ directa. ⁊ hoc tenuit hic Ja. de are. ⁊ se
quiṫ ang. qꝛ ꝟm eos actio directa que fuit quesita filio nõ põt
separi ab eo cui est quesita. l. quis ergo casus. ff. de pac. ⁊. l. qꝺ
debeṫ. ff. e. sicut videmus in sili ꝙ qñ ex legis ꝓuisione acqui
ritur alteri ꝑ alteruz actio que acquiriṫ ipso iure illa est vtilis
vt. l. i. ff. de insti. ⁊. l. pe. ff. ad exhibé. cũ ibi notatĩ. de quo vide
in. l. stipl'o ista. §. si stipuler. ꝺ. e. sed moder. hic videnṫ tenere
ꝯriũ ⁊ allegãt gl. insti. de inuti. stip. §. si quis aũt. que dicit ꝙ ꝑ
seruũ vel filiũ acquiriṫ dño vel pri actio directa hoc ét deduci
tur ex his que tradit subtilr̃ bar. in. l. cũ filio. ff. ꝺ le. i. vbi ꝯclu
dit ꝙ ꝺ iure isto. ff. ét ius directũ nõ põt remanere penes filiũ
vel seruũ quibus nihil ꝺ iure isto poterat acquiri p̃terꝙ in ca
su simplr̃ posito in. l. cogi. §. si pr. ⁊. l. imꝑator. ff. ad treb. ⁊ ꝟm
istá opi. moder. verbũ vtilr̃ hic positũ exponiṫ efficaciter. Si
tamé velles tenere sñiam ang. ⁊ Jac. de are. posses dicere ad
iura allegata in ꝯrium ꝙ illa loquuntur qñ vere ꝯctus fuit fa
ctus per filium vel dispõ vere directa in persona filij sed in ca
su nr̃o filius nõ vere est stipulatus pri sz ficte céseṫ ipe stipula
ri pri qꝛ vox pris fingiṫ esse vox filij vt dicit tex. insti. de inuti.
stipu. §. ei qui. vñ nõ é mirꝝ si nõ queriṫ actio directa ꝑ ea que
habenṫ in. l. curatoris. C. de nego. ge. ⁊. l. i. §. interdcm̃. ff. vti
pos. ꝑ bar. de quo dicá plenius in seq. lectõe. ¶ Preterea si
bene respicis in isto casu hic cõcurrit duplex fictio circa idez.
prima est illa quá dixi. Scda est qꝛ iõ ex stipl'one filij acquiri
tur pri qm̃ vox filij censeṫ esse vox patris. in casu ergo nostro
cũ pr ipse stipulaṫ filio. prio fingitur vox patris eé vox filij. de
inde oz fingere ꝙ vox filij censeatur esse vox patris sibi ipsi
stipulãtis vt diciṫ in. d. §. ei qui. vnde ista opi. remanet satĩ du
bia. ⁊ quid sit verius declarabiṫ in lectõe sequéti. ¶ Et ꝙ cõ
petat actio vtilis ⁊ nõ directa videṫ ꝓbari in. l. cõtrouersia. ff.
de trans. ⁊ ꝑ ea que no. glo. in. l. nec vllaz. §. fi. ff. de peti. her. ⁊
hoc repetendo glo. in rub. ff. de rei vé. in quib⁹ locis ꝯcludiṫ
ꝙ actio q̃ cõpetit ex ꝯctu ficto vel ex alio actu ficto é vtilis ⁊
nõ directa. Et bene facit tex. cũ glo. in. l. metuz. §. sed tñ. ff. qꝺ
met. cã. vbi gl. dicit ꝙ iõ cõpetit ibi actõ utilis qꝛ oriṫ ex actu
ficto. Sed tamé his nõ obstãtibus põt defendi ꝙ ét in isto ca
su cõpetat actio directa qꝛ si alr̃ diceremus oporteret cõcede
re ꝙ ét qñ filius stipulatur pri. actio eét vtilis ⁊ nõ directa qꝛ
in. d. §. ei qui dr. ꝙ iõ cõpetit pri actio qꝛ pr ipse vz ꝯhere ta
men ꝯhit filius. ⁊ sic actio acquiriṫ ex ꝯctu ficto ex quo parti
culari rõe ꝯ regulas iuris cõpetit actio directa. qꝛ in ꝓsona fi
lij vel ꝟui nullum ius põt residere. põt aũt hoc iducere lex ꝙ
alteri ꝑ alterũ queraṫ actio directa vt. l. sed ⁊ si quis. §. si opas
ff. de vsufru. ⁊ iõ dicit bar. no. ꝙ si ex forma statuti alteri ꝑ al
terum queriṫ actio intelligiṫ ꝙ acquiraṫ directa. secus si statu
tũ transferat actõem de vna in aliũ qꝛ tũc acquireret vtilis. ita
no. ipse elegáter in. l. i. §. sublata. ff. ad treb. ⁊ declarat ang. cõ
si. cclxxx. iuxta fi. ¶ Scdo no. ibi tenere ei liceat ⁊c. ꝙ qui sti
pulatur nudam detentationé stipulaṫ merum fcm̃. Cõcordat
tex. in. l. possessio. §. i. ff. de acqui. pos. ⁊. l. iij. §. ꝙ aũt. ff. eo. tit.
Sed mirandũ est qũo hoc verbũ tenere nõ impropriaṫ hic vt
stipulatio reddaṫ vtilis. ⁊ exponaṫ. i. possidere sicut cꝯ vt sti
pulatio valeat iproprіaṫ verbũ possidere. ⁊ verbũ hre licere ꝓ
nudo fcõ ⁊ simplici vsu sine aliquo iure admixto vt dicit tex. i
l. stipulatõ ista. §. hi quoqꝫ ⁊. §. hec quoqꝫ. ꝺ. e. ¶ Sed põt rñ
deri dupl'r ⁊ prio verba stipl'onis seu alterius dispõis. tũc im
proprianṫ qñ in ipsis cõtinetur virtualr̃ illud in quo stipl'o po
test saluari ét nõ impropriãdo verba. sed qñ illud in quo sti
pulatio saluaṫ ex ꝓprietate verboꝝ non cõtinereṫ. tũc nõ fit i
propriatio vt stipl'o saluerṫ. verbũ. n. possessio. ⁊ hre licere qꝺ
ponitur in iuribus. ꝺ. alle. virtualr̃ cõtinet ét nudũ vsum facti
vna cũ iure secũ cõiuncto. sed verbũ detentatio seu tenere ex
sui ꝓprietate nõ cõprehendit possessioné ꝓut est ius. ista di
stinctio ꝓbatur singlr̃. ⁊ ibi hoc no. bar. in. l. tutores. §. i. ff. de
admi. tu. iũcta. l. pr seuerinã. §. i. de cõdi. ⁊ demõ. Vel potes
dicere scdo ꝙ in iuribus ꝯrijs stipl'o si verba nõ fuissent im
propriata reddebaṫ penitus inutilis. sed in casu nr̃o ꝟm opi.
bar. ⁊ quorũdá lz stipl'o sit inutilis ipsi pri. est tñ vtilis filio qui
fcm̃ deductuz in stipl'one dz explicare siue facere. ꝓut videbiṫ
declaratũ in glo. iij. que incipit tm̃ ⁊c. sed qꝛ illa opi. reuocaṫ i
dubiũ. ⁊ pria tacite vz esse ꝯ lram nostrá q̃ simplr̃ dicit ꝙ sti
pulatio é inutilis. iõ p̃cedens solutio vz tutior. ¶ Vltio no.
in verbo ꝯ auten. ꝙ filius ex stipl'one sua põt acquirere pri ét
nisi sit fcm̃ qꝺ coheret ꝓsone si verba stipl'onis dirigãṫ ad pa
tré. naz si filius stipuletur sibi fieri vel seruus tũc obligatio nõ
acquiriṫ patri vt in. §. sed cũ fcm̃ insti. de stipu. ser. ⁊. l. ꝟuus. i
prin. ff. ꝺ oper. liber. qꝺ intellige ꝟm bar. hic qñ fcm̃ sui ná ita
coheret ꝓsone qꝺ nõ sit transitoriũ ad alteꝝ. ¶ In glo. posi
ta sup uerbo iuris ibi. sz hic vetat ꝙ a filio é faciendũ ista di
stinctio lz sit notabilis. ⁊ repetaṫ ét in vltia ꝑte glo. tñ repre
henditur hic ꝑ bar. nõ qꝛ glo. nõ bñ senserit sz qꝛ ꝺbuit clari⁹
⁊ gnãlius loqui ná distinctio glo. pria facie in prio mébro vi
detur eé ꝯ tex. in. l. stipl'o ista. §. hi quoqꝫ ver. cuz vero. ꝺ. e. vbi
ꝓbatur ꝙ ex ista stipulatõe. ꝓmitto ꝑ me nõ fieri quominus
tibi ire ⁊ agere liceat ꝑ fundũ meũ nõ acquiriṫ ius pri vel dño
sz é stipulatio cõtinens factũ cuius facultas cõpetit ꝟuo vel fi
lio. ⁊ tñ ibi agitur ꝺ fcõ p̃stãdo ab alio. s. de nõ ꝓhibendo ali
qué ire ⁊c. ibi. n. nõ fcm̃ est factuz. vñ ipse cõcludit gnãlius ꝙ
siue fcm̃ sit faciédũ a filio siue ab eo qui ꝓmittit filio. dũmo
do sit fcm̃ qꝺ ita cohereat ꝓsone recipiétis illud fcm̃ ut nõ sit
alteri excõicabile. semꝑ hébit locũ regula hic posita ꝙ pr nõ
acquirat ius ex stipl'one fcá filio. sicut filius ipe stipulãdo tale

factũ

factū vel seruus nō acquireret patri vel dn̄o vt ꝓbat̄ in.l.seruus.in ꝑin.ff.de op.liber.7 ibi ꝑ glo.Sed tamē ista vba non declarāt q̄re in obligatōe rē tradi sit factū nō adherens ꝑsone cui fit iplemētū.7 in v.cū vo.s̄.alle.sit fcm̄ adherēs tali ꝑsone. Tu ergo dic ꝙ in.§.cū vero.fcm̄ iplendū a ꝓmittente nō hȝ aliū effcm̄ nisi vt filius possit expedire 7 agere ſȝ iste effectus nō est cōicabilis patri vel dn̄o sicut nec ipse actus eūdi 7 agendi q̄ꝛ potētia 7 actus sunt eiusdē spēi sed traditio que hȝ factū ex ꝑte ꝓmissoris attenta ꝑsona recipiētis nō limitat̄ ad effcm̄ nudi facti sed parit effectū iuris si tradēs hēat aliqd̄ ius in re vt.l.si ita distrahat̄.§.i.ff.de ꝯhē.ēp.7 plene ꝑ glo.7 bar.in.l.i.in ꝑin.ff.de act.ēp.tale aūt ius est cōicabile alij vt dꝛ hic in tex.7 ꝑ hoc hēs expeditū ꝑimā 7 tertiā ꝑtē glo.que continet idē in effectu. ¶ In ea.glo.ibi quo ad vsūfructū 7c.reuocat̄ hic in dubiū ꝑ doc.itellectū istius glo.7 variauit ang.a seipso vt.j.dicā.nā bar.hic exp̄sse itelligit mentē huius gl.esse ꝙ qn̄ pꝛ stipulat̄ aliquid dari filio ex cā aduētitia vel castrēsi stipulatio sit iutil' quo ad patrē nisi respectu vsusfructus in cā aduētitia ſȝ quo ad filiū teneat in cā quidē aduētitia respectu ꝓprietatꝭ.in cā uero castrēsi uel quasi pꝛi est totalr̄ stipulatio iutilis.7 totaliter util' filio.7 hoc dixit glo.clarius in.l.dn̄s suo.s̄.eo. Pro ista ꝯcl'one adducit bar.tex.in.l.uxorē.§.testō.el.ij.ff.de leg.iij.ang.aūt hic exponēdo gl.intelligit gl.uoluisse ꝙ stipulatio iterposita ꝑ patrē ut aliquid det̄ filio respectu ꝓprietatꝭ que nō pōt acquiri pꝛi totaliter sit iutilis tā ipsi q̄ filio 7 ita dicit ꝓbari ꝑ istū tex.a ꝯtrio sensu dū dicit ꝙ stipulatio est utilis in his que pn̄t patri acquiri.Sed iste tex.nō habuit hāc mentē nō.n.habuit respectū ad ipotentiā que surgit ex natura cāe sed ad eā que surgit ex nā rei deducte in stipulatōe ondit exp̄sse v.alioquin sequēs 7 hoc mō itelligēdo iuriscōsultus loquit̄ ꝓprie q̄ꝛ qn̄ ipedit̄ acquisitio fieri pꝛi ex eo q̄ꝛ interponit̄ stipulatio ex cā ꝑꝑ quā pōt acquiri filio potius ipedit̄ acquisitio faciēda patri q̄ꝛ alteri illud ius acquirit̄ q̄ q̄ꝛ nō posset acquiri patri si alia cā subesset vel si ꝑtes vellet exp̄sse cōferēdo dationē 7 vba facultatꝭ in ꝑsona pꝛis.Et hāc opi.sequit̄ d̄ Jo.de imo.ſȝ fateat̄ ꝙ glo.ista hic sentit ꝯtriū sed salua sua reuerētia nō bn̄ dicit q̄ꝛ sicut dicit pau.de ca.qn̄ stip'lo interponit̄ ex cā aduētitia.glo.sentit exp̄sse ꝙ vsusfructus acquirit̄ patri hoc aūt eēt ipossibile si ꝓprietas nō acquirit̄ filio.ꝺm eū 7 bn̄ q̄ꝛ pater nō hȝ vsūfructū nisi in bonis aduētitijs filij cūo ergo hēret vsūfructū si ꝓprietas nō est filij ang.ēt hic exponēdo tex.tȝ idē 7 vꝛ addere intellectū huic gl.vt plenius hic refert Jo.de imo.qui cōfirmat istā opi.optia rōe.nā si pꝛ pōt stipulari filio emācipato vt acquiratur sibi vtil' actio vt tȝ hic bar.7 satis ꝓbatur in.l.qdcūq3.§.si quis ita.s̄.e.cur nō possit stipulari filio in ꝑtāte q̄ꝛ magis est sibi cōiunctus ad bn̄ficiū ipsius filij 7 ius sibi querat̄ nō posset assignari bona rō. ¶ In gl.posita sup̄ vbo tenere.hāc glo.ipugnāt hic bar.7 ang.inquātū dicit ꝙ ista stipulatio est iutilis ēt quo ad filiū.nā vꝛ ꝙ quo ad filiū valeat ꝑ tex.in.l.si quis opas.ff.de op.lib.7.l.cū pꝛonus.§.cū libertus.e.ti.in quibus vꝛ ꝓbari ꝙ qn̄ pꝛ stipulatur opas filijs suis vȝ stipulatio 7 acquirit̄ actio filijs 7 tn̄ ope incerte ita coherēt ꝑsone filij vt nō sint cōicabiles pꝛi vt.l.si suus patrono.7 ibi ꝑ gl.ff.de op.lib.Sȝ ad illa iura rn̄det hic Jo.de imo.7 recte iudicio meo ꝙ ibi iō vȝ stipulatio q̄ꝛ erat collata post mortē ipsi⁹ pꝛoni 7 sic in tp̄s quo filij erāt sui iuris 7 poterat ipsis acquiri ius ex stipulatōe vt.l.qdcūq3.§.si quis ita.s̄.e.nō.n.viuēte pꝛono debent̄ ope pꝛono sil' 7 filijs sed filijs post mortē pꝛoni vt.l.iurisiurādi.§.si liberi.e.ti.Sȝ fortius obstat huic opi.tex.in.l.stipulatio ista.§.hi quoq3.v.cū vero.s̄.eo.7 insti.de stip.ser.§.ſȝ cū factū in quibus dꝛ ꝙ vȝ stipulatio sui 7 filij in qua deducit̄ nec ꝑ fcm̄ sicut erat in.l.nostra ipse tn̄ tȝ glo.simplr̄ ꝑ tex.huius.l.qui simpliciter dicit ꝙ stipulatio ē iutilis.ar.l.i.7.§.7 gnāliter.ff.de le.ꝑstā.cū alijs vulgaribus. Scd̄o q̄ꝛ cū de iure isto nulla obligatio possit residere in persona serui vel filij si stipulatio est iutilis respectu patris vt dicit tex.noster necessario erit inutilis oī respectu q̄ꝛ filius de iure isto nō pōt acquirere aliquid nisi vt acquirat patri.7 hanc rōnem sensit gl.expresse que posuit hāc opi.Ad tex.in.§.hi quoq3.rn̄dit dupliciter vel ꝙ ibi loquitur quādo filius vel seruus stipulati sunt ipsi vnde nō est mirū si facilius cōceditur ꝙ ius acquiratur ei ex ipso ꝯtu q̄ si dn̄s vel pater stipuletur.ar.l.ꝙ seruus.ff.depositi.7.l.eum qui ita.§.i.s̄.e.7 qd̄ ibi per Bar. Vel potes dicere ꝺm eū ꝙ in illis iuribus valet stipulatio 7

acquirit̄ obligatio dn̄o quia domini intererit illud factū fieri qd̄ venit in stipulatione quo casu sine dubio valeret stipulatio vt.l.stipulatio ista.§.si quis insulam.s̄.eo.7 concedit hic bar.7 cōiter oēs. ¶ Tu aūt aduerte q̄ꝛ ad rōem hic assignatā per glo.pōt subtilr̄ rn̄deri duobus modis. Pꝛio ꝙ q̄ꝛ ꝺm istō deductū in stip'lone non pōt cōicari pꝛi vel dn̄o.iō spāle sit ne ius qd̄ venit in cōuentōe nō obseruet̄ vt cōpetat actio filio vtilis ꝯ regulas iuris. Pro ista ꝯcl'one adduco tex.not.in.l.ſȝ si vnius.§.fi.ff.de iniur.vbi ꝓbatur ꝙ q̄ꝛ pꝛe mortuo iniuria illata filio 7 ius vindicādi ipsā nō ē cōicabilis heredib⁹ patris ex equitate cōpetit vtilis actio filio. ¶ Ad idem facit tex.no.in.l.papi.in ꝑin.uel in.§.i.ff.de inoffi.testa.ubi vꝛ ꝓbari ꝙ qn̄ iniuria illata filio per mediū filij non afficit ꝑsonā patris.7 tunc actio cōpetens occasionē iniurie cōpetit filio.pōt tn̄ itelligi aliter ille tex.vt dicā tibi in lectōe sequēti. Preterea nos uidemus ꝙ filius furiosi pōt acquirere sibi actōem 7 obligationē ex ꝯtu incipiēte a ꝑsona.sua ut est casus notabilis.Et ibi ꝑ bal.in.l.cū heres.in ꝑin.ff.de acqui.he.7 hoc nō est alia rōe.nisi q̄ꝛ actio nō est deducibilis ꝑ pꝛem cum sit furiosus. Idem ergo dicemus in casu nostro qn̄ fcm̄ deducit̄ in stip'lone ꝓ quo patri non pōt cōpetere actio.Aliquos casus in quibus ēt de iure.ff.ius residet in ꝑsona filij.uide ꝑ Bar.in.l.si longius.§.si filius.s̄.de iudi.7 alibi in.l.imꝑator.ff.ad senatuscō.trebe.Sed ꝯ istam sol'onem facit q̄ꝛ tex.ꝑallegatus voluit ꝙ stip'lo ualeat in ꝑsona serui sicut in ꝑsona filij quod videtur absurdū si intelligas ꝙ actio cōpetat suo qui ꝓ nihilo reputat̄ de iure ciuili.sed pōt sustineri q̄ꝛ ista stipulatio nō cōtinet ius sed fcm̄ tolleret̄ vt cōpetat actio suo ex quo non pōt cōpetere dn̄o sicut cōpetit 7 in alijs casibus de quib⁹ in.l.vix ex certis.ff.de iude. ¶ Vel potes dicere 7 scd̄o ꝙ lȝ stip'lo sit iutilis patri 7 dn̄o quo ad hoc vt ipsi nō possint agere.si ꝓhibeant̄ ire per fundū vel tenere rem.acquirit̄ tn̄ dn̄o 7 pꝛi actio 7 obligatio ꝑ quā pn̄t agere vt ꝑmittat̄ suo vel filio iste vsus facti qui venit in stip'lone.7 hoc vꝛ inuere tex.in.§.sed cū fcm̄ dū dicit ꝙ suus est ille qui non dȝ ꝓhiberi facere id qd̄ venit in stip'lone.nā si non dȝ ꝓhiberi ergo alicui cōpetit actio ad hoc.7 tollerabilius ē dicere ꝙ cōpetat actio dn̄o q̄ suo vel filio.7 ista magis plȝ.Et aduerte q̄ꝛ dn̄s Pau.de ca.hic vꝛ approbare opi.glo.nisi qn̄ pꝛis vel domini interesset illud fieri qd̄ dȝ facere filius vel suus.qd̄ ēt cōcedit hic bar.vt dixi alle.glo.hoc tenentē insti.de stipu.suo.§.sed cū fcm̄.sup verbo dominus.7 ſȝ hoc pōt difficiliter elici ex illa glo.si bn̄ respicias ad verba ipsius.vn̄ uide tu glo.no.in.l.si suus pꝛoni.in ꝑin.ff.de oper.lib.que simplr̄ dicit ꝙ ꝓ fcō coherēti ꝑsone sui vel filij competit actio pꝛi vel dn̄o.vt fiat filio vel suo qd̄ venit in stip'lone.nec restringit se ibi glo.ad casū in quo itersit dn̄i vel pꝛis.imo simplr̄ dicit actionē cōpetere qd̄ posset eē verū si absolute in oī stip'lone ꝑsona pꝛis censeret̄ ꝑsona filij.ſȝ hoc nō ē verū ut supra ondi.7 iō in terminis nostris illa glo.nō ꝓcederet sed in terminis suis bn̄ ꝓcedit.s.qn̄ suus ipse vel filius sunt stipulati factū coherēs ꝑsone. ¶ Nec vident̄ eē bone rn̄siones q̄s hic dat.d.Jo.ad illa iura.nā qn̄ pꝛ stipulat̄ filio ipse filius vꝛ stipulari vt dicit text.in.d.§.et qui.ergo si ipse vꝛ stipulari attenta hac rōe debet̄ sibi cōpetere actio. ¶ Preterea nō ē eadē rō cōcedendi ꝑꝑ hoc actionē suo 7 filio ꝯ regulas iuris que ē ut ex eo q̄ꝛ filius uel suus ꝯhit tacite uideat̄ accepisse mandatū de recipiēdo sol'onē.q̄ꝛ mandatū cōcessū super una re de facili extendit̄ ad ea q̄ sunt ꝑtinentia ad illā rem aliquo mō ut.l.cuicūq3.§.i.7 quasi ꝑ totā legem.ff.de institoria.sed nō sic de facili cōcedit̄ ꝑsone a'ꝭ inhabili ꝙ acquirat̄ sibi ius qd̄ regl'r non pōt acquiri. ¶ Alia ēt rn̄sio min⁹ ꝓcedit.primo q̄ꝛ diuinat ad tex.nō.n.apparet in dcis iurib⁹ ꝙ patris vel dn̄i interesset id fieri qd̄ ueniebat i stip'lone. Preterea attēde diligenter q̄ꝛ si stip'lo ibi vȝ ꝑꝑ interesse qd̄ hȝ dn̄s uel pater.tunc ista stipulatio nō cōtinet simplex fcm̄ sed ius ad interesse dn̄i qd̄ iura ꝑdcā negant exp̄sse.unde nō obstātib⁹ ꝑdictis ꝓbabiliter posset teneri opi.bar.7 ang.7 attende q̄ꝛ tex.in.l.papi.in ꝑin.quē supra adduxi tibi ꝓ quadam solutione optime ꝓbat illam cōclusionem.dicit.n.ibi iurisconsultus ꝙ querela inofficiosi non cōpetit patri quia iniuria est ꝓpria filij.unde nō est ius cōicabile alteri.7 iō residet in persona filij bar.aūt ibi dicit ꝙ rō iuriscōsulti nō ē bona sed uera rō ē q̄ꝛ q̄rela ē ius ꝑparatoriū ad ius acquirēdi.s.additōem hereditatꝭ. sicut ergo ip̄m ius acquirēdi idest ius adeundi residet in per/

ſona filii ⁊ ſerui vt. l. cū ꝓponas. C. de here. inſti. ita ⁊ ꝑpara
toriū ei⁹. Idē dicit ⁊ clarius in. l. ſi qui heres. §. fi. ff. ď acqui.
here. dū rñdet ad. l. filius. de inof. teſt. q̄ dicit idē qď. l. papi. in
prin. ſed hoc nō vr̄ dici cōueniēter ꝙ iuriſcōſultus male dixe
rit in rōe ſui ⁊ maxie papinianus. vñ glo. ibi altius ⁊ melius i
telligēs mentē iuriſcōſulti loquiť obſcure ſed ponit ṽitatē. Di
cit eni accur. ꝙ iō iniuria illata filio ꝑ exheredationez dr̄ eſſe
ꝓpria filii q̄ꝛ exheredatio nil aliud eſt ꝙ̄ excluſio ab heredita
te ⁊ a iure adeundi hereditatē ſi ergo filius excludiť ab iſto iu
re adeūdi ꝑ exheredatōez iniuria dr̄ ꝓpria filii ſicut ipſuz ius
adeundi a quo execluditur ꝙ ita reſidet in filio ꝙ nō cōicatur
patri. vñ ꝙ ius adeūdi reſideat in ſola ꝑſona filii ⁊ ꝑ ꝯñs eiuſ
ꝑparatoriū vt dixit bar. h nō eſt cā ꝓxima cur pr̄i nō cōpetat
querela ſed cā mediata q̄ꝛ ꝑ hoc ꝙ ius adeundi cōpetit ſoli fi
lio ſequiť ꝙ excluſio ab ipſo iure reſpicit ſolū filiū. Mihi ta
mē multū plꝫ opi. glo. noſtre hic tū q̄ꝛ tex. iſte ſimpliciter dicit
ꝙ ſtipulatio eſt iutil' nō diſtinguēdo cui ſit iutilis tñ q̄ꝛ eſt rō
dīe manifeſta inter leges. s̄. allegatas in oppoſitū ⁊ caſū no
ſtrū q̄ꝛ qñ filius vel ſuus ſtipulanť in factū ipſi nō ſubeſt idez
ipedimētū cur ſtipulatio nō ualeat. nā qñ dñs uel pater ſtipulā
tur ſuo uel filio factū ipſis nō cōicabile uidētur ſtipulari vltra
id qď eis eſt cōceſſuz de iure pater. n. ſtipulando filio repñtat
ꝑſonā filij in his que ꝑ filium pñt ei acquiri ⁊ in hoc caſu lex
fingit ꝯctuz fcm̄ a pr̄e uideri fcm̄ a filio ut ꝓbať hic ſm expō
nē Io. ⁊. d. §. ei qui. l. ergo q̄ ꝑ modum fictōis ꝑmiſit in uno
caſu pr̄em uel dñz ſtipulari alteri nō extēditur ultra caſuz i ea
expſſum q̄ꝛ ꝑmittit aliqď eſt ꝯ̄ regulas iuris ut pꝫ in. l. ſtipula
tio iſta. §. alteri. s̄. eo. Itē q̄ꝛ nō eſt eadē rō in caſu quo pr̄ ſti
pulatur filio ius nō ſibi cōicabile ex nā ſui qm̄ principalis cā
huius fictōis eſt, vt regulariter acquiratur patri lꝫ in quibuſdā
caſibus ſi pater ſtipulatur filio ea q̄ ſunt ſibi cōicabilia ibi ac
quiratur filio ⁊ nō patri ſicut in caſtrēſibus uel q̄ſi uel in dote
vt. s̄. diximus in alia glo. ⁊ dato ꝙ eēt eadē rō ad minus dici
mus ꝙ nō ſit extēſio q̄ꝛ mā eſt exorbitans vt. s̄. dixi. ⁊ in hac
opione inclino ꝑꝑ tex. nām principal'r qui ſimpl'r dicit ſtipula
tionē ēt iutilē. ¶ Ex glo. tractat hic bar. plene qñ pr̄ ſtipulať
filio inuita ſua vel poſt mortē vtꝝ ſtipulatio valeat ⁊ cui que
rať obligatio ex ſtipulatōe de quo dic vt hic ꝑ eū. ⁊ inquātum
ipſe dicit hic ꝙ ſi pr̄ ſtipulať filio tanꝙ̄ bñ merito. i. ꝑꝑ meri
ta collata i ſe iſta ſtipulatio nō vꝫ qď ēt ſequiť hic Io. ď imo.
Adde ꝙ ipſe idē in. l. ſi tibi. §. ſi pactus. s̄. de pac. dixit ꝙ ēt ſi
pr̄ nō exprimat ſe donare ꝑꝑ merita filij dū tñ vere merita filij
ꝑceſſerint ꝑ̄ſumiť ei ſtipulari tanꝙ̄ exr̄neo ꝑꝑ illa bñmerita ⁊
ſic ſtipulatio nō valebit ſaltē q̄tenus merita cōcurrūt ſm Io.
de imo. hic ar. l. que de tota. ff. de rei vē. ſuꝑ quo vide qď no.
bal. in. l. illud. C. de ſac. ſan. ec. Sꝫ poſtea vr̄ mutare ſnīaz ⁊ cō
cludere in effcū ꝙ iſto caſu ſtipulatio videať fcā nō ꝑꝑ bñme
rita ſꝫ potius ex affectōe pr̄na ⁊ hoc vt actus magis valeat ꝙ̄
ꝑeat vt. l. ſꝑ in ſtipulatōe. j. de reg. iu. ⁊. l. quotiens. de reb. du.
Que opi. multū mihi plꝫ imo vr̄ eſſe cōcludēdū gnāliter ꝙ pr̄
magis videať cōferre aliquid in filiū ex affectione pr̄na ꝙ̄ ex
meritꝭ que ꝑceſſerūt niſi qñ diſpō collata i filium ſi ſic itellige
remus eēt inutil' ſicut eſt qñ pr̄ donat filio quē hꝫ in ptāte. ita
debes itelligere ea q̄ hñtur in. l. ſi donatōe. C. de colla. ⁊ in au
ten. vñ ſi parēs. C. de inof. teſt. ⁊ ꝑ bar. plene in. l. i. §. nec ca
ſtrēſe. ff. de colla. bo. Iſta ꝯcl'o probať pr̄io ꝑ tex. quē bal. ibi
no. ad hoc in. l. tutor petiius. §. q̄ tutoribus. ff. ď excu. tu. Pre
terea cōfirmať forti rōe q̄ꝛ fortior eſt ꝑ̄ſumptio de cā exercentꝭ
liberalitatē que oriť ex cōiunctōe ſanguis ꝙ̄ illa que oritur ex
meritꝭ ꝑcedētibus ergo ex illa diſponēs ſiue ſtipulator princi
pal'r vr̄ motus vt. l. qui hēbat. §. ſi pupillus. ff. de tu. ar. l. queri
tur. ff. de ſta. ho. ꝙ aūt fortior ſit ꝑ̄ſumptio liberalitatꝭ ex cā cō
iunctōis ꝓbať q̄ꝛ qñ legatū fit exr̄neo qď ꝑ̄ſumiť fieri ꝑꝑ bene
merita vt. l. nec adiecit. ff. ꝓ ſocio. nō tm̄ cōſequiť legatari⁹ ꝙ̄
tū ſi legatū fit cōiuncte ꝑſone rōe cōiunctōis vt eſt caſus clar⁹
in. l. cū alienā. C. de leg. ⁊ maxie iſtud eſt veꝝ in cōiunctōe q̄
eſt iter patrē ⁊ filiū vt eſt caſus no. in. l. aurelius. §. teſtō el. i. ff.
de lib. le. vbi ꝓbatur ꝙ lꝫ legatū liberatōis a rōibus redden
dis regl'r nō cōprehēdat reliqua hoc tñ fallit in patre ꝑꝑ affe
ctōem quā preſumiť filius hr̄e ad patrē. ¶ Scđo adde dictis
bar. ꝙ qñ pater ſtipulať filio expſſo noīe ꝓprio dūtaxat vr̄ ſi
bi ſtipulari tanꝙ̄ exr̄neo ſm bar. qui ita no. dicit in. d. §. ſi pa
ctus. ⁊ ſequiť hic ang. ⁊ Io. de imo. mouētur tamen pr̄io per
tex. in. l. qui heredi. §. nos autē. v̄. ceterū. ff. de pac. Secūdo ꝑ

ea que hñtur in. l. ſi filio. ff. de dona. cau. mor. ⁊. l. filio. de con
di. ⁊ demō. In quibus iuribus cōcludiť ꝙ ſi exr̄neus promit
tit aliquid filio expſſo noīe filij vr̄ promittere cōtemplatōe fi
lij. ſecus ſi exprimat nomē pr̄is. ita ergo dicemus a ſimili i ca
ſu nr̄o ſm eos. ꝙ ſi pr̄ ſtipulať filio noīe filij expſſo ualeat ſti
pulatio. ⁊ cōtemplatōe filiatōis uideať fcā ſtipulatio. ſec⁹ ſi ſti
puletur filio no. expſſo noīe filij. ſed noīe proprio tm̄. ⁊ lꝫ iſta
opi. approbeť cōiter. mihi tñ ē ualde dubia. maxie ꝑ ea habeť
in tex. ⁊ ibi ꝑ bar. in. l. fi. C. de uſufru. vbi ꝓbať ꝙ ſtip'o vel
ꝓmiſſio que al's videreť fcā filio cōtemplatōe ipſius filij non
vr̄ fcā eius cōtemplatōe ſed pr̄is ſi aliter ſtipulatio eēt inuti
lis. arguēdo igitur de ꝑſona ad cām habemus dicere ꝙ q̄ꝛ in
caſu bar. ſtipulatio reddereť inutilis. ſi pr̄ uidereť ſtipulat⁹ fi
lio tanꝙ̄ exr̄neo. interp̄temur potius ꝙ uideatur ſtipulatus ſi
bi tanꝙ̄ filio ut ſic ſtipulatio ualeat. Nō ob. tex. in ver. ceteꝝ
q̄ꝛ iſta nō ē intētio illius legis. ſꝫ vult iuriſcōſultus in toto illo
§. icipiēdo a. §. nos aūt. uſqꝫ in fi. ꝙ ſiue paciſcať filio ſub no
mine ꝓprio ſiue ſub appellatiuo exceptio pacti directa nō ac
quirať filio utilis aūt exceptio doli bñ acquiriť ut dr̄ i fi. §. que
exceptio doli tꝫ locum actōis utilis. que acquiriť filio ex ſtipu
latōe paterna ut. l. qďcūqꝫ. §. ſi quis ita. s̄. e. Et ꝙ iſte ſit uer⁹
intellectus pꝫ dupliciter recte intuēti. Pr̄io ex prin. §. nos aūt
ubi gnāliter poniť iſta regula ꝙ ꝑſonis nobis ſubiectis ꝓdeſ
ſe nō poſſumus nō diſtinguendo qūo cōcipiať. Scđo ex uer.
iulianus quoqꝫ qui ſequiť imediate ad ver. ceteꝝ vbi ponitur
dictio iplicatiua quoqꝫ vt pꝫ in. l. ſuum quoqꝫ. ff. de ꝓcur. ⁊. l.
pupillus. §. ipſe quoqꝫ. ff. de aucto. tu. de cuius nā ⁊ ſignifica
tu ē ꝙ idem ſit in caſu ꝑcedenti qď in ſequēti. ⁊ e ꝯ̄ cū ergo in
ver. iulianus vbi pr̄ paciſciť ſub noīe appellatiuo dicať ꝙ fi
lio cōpetit doli exceptio. ergo idē erit dicendū in caſu ꝑcedē
ti. Pro iſta cōcluſiōe adduco tibi gl. no. in. l. donatōes. §. ſe.
ff. de dona. vbi glo. relata ad tex. expſſe vult ꝙ aſcendens qui
ſtipulatur aliquid deſcēdenti ſub noīe ꝓprio in dubio videať
ei donatio. ſed hoc nō eēt ſi videreť aſcendēs ſtipulatus vt ex
traneo deſcendēti q̄ꝛ in extraneo nō ꝑ̄ſumereť donatio vt ple
ne declarat bar. in. l. q̄ dotis. ff. ſo. ma. ¶ Scđo pricipal'r ad
de circa ea que poſuit bar. in. ij. pri. q. Et pr̄io inquātū ipſe di
cit ꝙ ſi pr̄ recepit emphiteoſim ab eccleſia ꝓ ſe ⁊ filijs ſuis vr̄
vocaſſe filios ēt ſi nō ſint heredes. q̄ꝛ emphiteoſis eccleſiaſti
ca nō tranſit niſi ad heredes ſanguis nō aūt ad extraneos ſm
eum. Naz hic vertitur duplex dubitatio. Pr̄a ē vtꝝ emphi
teoſis eccleſiaſtica hodie poſſit trāſire ad heredes extraneos
que dubitatio ē multū ſolemnis. ⁊ ſuꝑ ea ſcribit hic multū ꝓ
lixe fere ꝑ duaſ chartas realeas. d. Io. ď imo. ſuꝑ q̄ ego nouiſ
ſime ſcripſi multū diffuſe in. c. in ꝑ̄ſentia extra de ꝓba. ⁊ di
cam vnū verbū in voce in lectōe ſequēti. ¶ Scđa dubitatio
eſt vtꝝ iſta cōcluſio dñi bar. ſit vera poſito ꝙ ēphiteoſis eccle
ſiaſtica nō tranſeat niſi ad heredes ſanguinis ꝙ pr̄ videať ſti
pulatus filijs tanꝙ̄ filijs nec requirať ꝙ ſint heredes. ſuꝑ quo
Bar. vbiqꝫ idem tꝫ. vꝫ in. l. iuriſiurandi. §. ſi liberi. ff. ď oper.
lib. ⁊ in. l. gallus. §. quidā recte. ff. de libe. ⁊ poſthu. d. Io. de
imo. hic refert Ia. de bel. tenere ꝯ̄triuz ipſe tñ ſequiť opi. bar.
⁊ rñdet rōibus Iac. de bel. de quibus dic vt ibi ꝑ eū. ſꝫ aduer
te ſolum ad rñſionē prime rōis. i. dū rñdet ad. l. ex fcō. §. fi. ff.
ad treb. nā dicit ꝙ illa non loquiť qñ pr̄ ꝓuidit filio tanꝙ̄ he
redi. ſed hic nō ꝓuidit filio ut heredi. imo vr̄ ꝓuidiſſe filio vt
filio. nā ipſe nō ſatiſfacit total'r huic rōni bene intellecte. fuit
enim intētio Iac. ď bel. ꝙ q̄ꝛ ex diſpōe iuris emphiteoſis ec
cleſiaſtica dꝫ cōcedi filio heredi ut dicit tex. in corꝑe in tit. de
non alie. §. ēphiteoſis ⁊ in alijs locis quos diligenter colligit
bal. in autē. ſi q̄s ruinas. C. ď ſac. ſan. ec. vr̄ ꝙ pater ꝓuidēdo
filio in ēphiteoſi eccleſiaſtica nō poſſit al'r ꝓuidere niſi cū fi
lius ē heres. ēt ſi vellet expſſe. ex quo lex requirit iſtā q̄litatez
ſed ſaltē in dubio ſi pr̄ ꝓuidet filio ſimpl'r vr̄ ꝓuidiſſe ſm nāz
ipſius cōceſſionis i dubio. vt ē caſus notabilis in. c. i. de feu.
alie. ⁊ in. c. i. §. filia uero de ſucceſſione feudi. bñ facit text. cuz
alijs cōcordātijs in. l. ſi ſtipulatus. ff. ď vſur. ſi ergo emphiteo
ſis eccleſiaſtica de ſui nā requirit ꝙ fili⁹ ſit heres ergo ſꝫ hāc
nām vr̄ ꝓuiſio. ⁊ iſtud argumentū videť difficile ſic declara
tū. ꝑꝑ qď bal. hoc aīaduertēs in. l. ij. C. de ſuis ⁊ legi. dicit ꝙ
doctrina bar. poſſet eē vera qñ pater expſſe ꝓuideret filiis ēt
ſi nō eēnt heredes. ſecus ſi ꝓuideat ſimpl'r ꝑ tex. in corꝑe in
loco ꝑ̄allegato. ſꝫ re vera verba tex. videnť iportare ꝙ ēphiteo
ſis ſolū poſſit cōcedi filio tanꝙ̄ heredi ⁊ nō al'r. Ipſe tñ bal.

in. d.

in.d.aũt.ſi quas ruinas diffuſe tractãs iſtũ articulum ſequitur
opi.bar.ſimpl'r.ſʒ in.c.i.an agnatus vel filius.in pe.char.vꝫ ſe
qui gl.ibi poſitã ꝯ Ja.de bel.in.d.c.i.tenuit ꝙ nõ requirat ꝙ
filius ſit heres ſed ꝯ̃riũ tenuit in.§.ẽphiteoſim in aũt.de non
alie.col.ij.ꝛ illud dcm̃ vꝫ ſequi bal.in.d.c.i.ꝑalle.ſed in.l.ꝛ fi
lio.in fi.ff.de le.i.vꝫ tenere ſimpl'r ne dũ in ẽphiteoſi eccl'iaſti
ca ſed ẽt in q̃libet emphiteoſi ꝙ filius poſſit in ea ſuccedere lʒ
nõ ſit heres mouet̃ qꝛ qñ pater recipit ẽphiteoſim ꝓ ſe ꝛ filijs
filij capiũt poſt mortẽ patris vel ex donatõe tacita vel ex morꝭ
cã capione ſicut d̃clarat bar.ꝛ ibi dixi in.l.ſi mihi ꝛ titio.ſ̃.e.
ſicut ergo filius repudiãdo heredẽ põt acceptare legatũ regl'r
vt ꝓbat̃ in.d.l.ꝛ filio.ita vꝫ ꝙ poſſit repudiãdo hereditatẽ ac
ceptare ẽphiteoſim q̃ capit̃ ſil'r ex titulo ꝑticulari ſed iſta ratõ
ſua p̃cederet qñ pater eẽt ſtipulatus filio tãꝙ̃ filio nõ tãꝙ̃ he
redi.nã ſi vꝫ ſtipulatus tãꝙ̃ heredi tũc filius nõ capit aliquo ti
tulo ꝑticulari ſed hereditario vñ melior vꝫ de iure opi. Ja.d̃
bel.ꝛ bal.in.d.c.i.an agnatus vel filius.ꝛ i.l.ij.ꝑalle.maxime
qꝛ fundamẽtũ bar.nõ eſt bonũ in iſta mã qm̃ ipſe fundat ſe in
l.iuriſiurãdi.§.ſi liberi.ff.de op.libe.qui tex.nõ loquit̃ in cãu
nr̃o qm̃ loquit̃ in tali iure qd̃ de ſui nã põt tranſire ad filiũ lʒ
nõ ſit heres ut ꝓbat̃ in.l.ſi opaꝝ.ff.eo.ti.ſed in caſu nr̃o licʒ
hoc ius nõ ſit cõicabile ex̃neis nõtñ trãſit ad heredes ſanguis
ſimpl'r ſed ſi ſint heredes.Scd̃o adde iquãtuʒ bar.dicit hic ꝙ
ſi pꝛ ſtipulat̃ filio id qd̃ eſt trãſitoriũ ad heredes ex̃neos vꝫ ſti
pulari tanꝙ̃ heredi.nã ex hoc ifert Jo.de imo.ꝙ ſi pater re/
cipit ẽphiteoſim ꝓ ſe ꝛ filijs a priuato qꝛ illa eſt trãſmiſſibilis
ad heredes ex̃neos nõ trãſibit ad filiũ niſi ſit heres ꝛ hᷓ ẽ cõis
ſnĩa ꝯ quã inſurgit Jo.de imo.no.ꝛ arguit ſic ſi pater videre
tur ꝓuidiſſe filio tãꝙ̃ hꝛ̃di appellatõe filij ueniret nepos quin
imo ueniret quilʒ heres ex̃neus nedũ nepos ita vꝫ ꝓbari ſolẽ
niter in.l.tale pactũ.§.i.ff.de pac.ſʒ ipſe idẽ bart.met in.l.libe
rorũ.de v̂.ſig.tʒ ꝙ in cõceſſionibus in termĩs appellatiõe filij
nõ veniat nepos ergo pꝛ nõ vꝫ ꝓuidiſſe filio vt hꝛ̃di ꝛ ꝑ hoc
ip̃e ifert ꝙ ẽt in ẽphitheoſi priuati filius poterit ſuccedere licʒ
nõ ſit heres. Sʒ ad iſta ſua dcã poſſʒ rñderi ſi quis vellet fuge
re certamẽ ꝙ bar.in.l.liberoꝝ.deberet itelligi qñ exp̃ſſe vl' ta
cite.i.ex cõiecturis legitimis ꝓuidiſſʒ filio vt filio nõ ut hꝛ̃di.
Sed tñ rñdeo magis ſubtil'r ꝛ dico ꝙ.l.tale pactũ.§.fi.ꝓcedit
qñ in ꝯ̃ctu fit mẽtio heredis exp̃ſſe quo caſu nomen fr̃is vl' al
terius cõiũcti vꝫ exp̃ſſum acceſſorie ad nomẽ heredis ſed qñ
põt ꝓuidere filio ut hꝛ̃di tacite vbi gr̃a qꝛ aliter ꝓuiſio eẽt in
utilis vel in alijs caſibus.ſ̃.dcis tunc nomẽ heredis venit ac
ceſſorie ad nomẽ filij exp̃ſſum in ꝯ̃ctu ꝛ iõ diſpõ ꝯ̃ctus reſtri/
git̃ tũc ad filiũ dũtaxat nec hʒ locũ in alio hꝛ̃de ut eſt caſus i.l.
auus.ff.de pac.ꝛ.l.auus.de pac.do. Et ſi queris quare cũ ex/
primit̃ nomẽ heredis ꝛ nomẽ filij non cognatõis hʒ ſe acceſ/
ſorie ad nomẽ heredis ꝛ eꝯ̃. Rñdeo ꝙ iſtud ẽ iõ qꝛ ꝓuiſio q̃
fit alicui tãꝙ̃ heredi eſt ſm̃ r'las iuris qꝛ regl'r aliter nõ põt al
teri ſtipulari ꝛ iõ magis idubio vꝫ ſtipl'ator habuiſſe reſpectũ
ad id qd̃ ſibi licebat de iure cõi q̃ꝙ̃ de iure ſpãli ſm̃ glo.no.in
l.q̃ꝙ̃.C.de teſta.mili.ꝛ no.in.l.iij.ff.e.ꝛ poſito ſine p̃iudicio
veritat̃ ꝙ pꝛ qui ſtipulat̃ filio uideat̃ ſibi ſtibulari ẽt ſi nõ ſit
heres ꝙ eſt ẽt in quibuſdã caſibus ſm̃ cõem ſnĩam dubitatur
qũo erit cautũ dñio cõcedẽti aduerſus filiũ qui nõ eſt heres ꝓ
ſol'one pẽſionis vel canonis cũ actio ꝑſonalis non videat̃ cõ
petere ꝯ eũ qui non ꝓmiſit canonẽ lʒ teneat rem ꝓ qua eſt fa
cta ꝓmiſſio ut.l.i.§.ſi heres.ff.ad tre.ꝛ.l.fi.§.titius.ff.de ꝯ̃hẽ.
ẽp. Et in ẽphiteoſi eccl'iaſtica dat bal.remediũ in autẽ.ſi quas
minas.C.de ſac.ſan.ec.qꝛ cõpetit hipotheca ꝯ tertiũ poſſeſſo
rem ut in autẽ.de nõ alie.§.ſcire. In ẽphiteoſi v̂o priuati tã/
git̃ aliud remediũ ꝑ modũ in.l.ſi domus.§.fi.ff.de le.i.qꝛ nõ
ſoluto canone poſt bienniũ vẽdicabit̃ res eccl'ie ꝛ poſt quadriẽ
niũ res priuati ut.l.ij.ꝛ ibi not.C.de iure ẽphi. Sed iſtud re/
mediũ eẽt forte nimis longũ maxie ubi eſt tp̃s quadriennij ꝛ iõ
elegãter dicit d̃ Jo.d̃ imo.ꝙ filius ipſe erit obligatus actiõe
ex ſtipulatu ex ꝯ̃ctu pꝛ̃no.qd̃ ꝓbat qꝛ pꝛ recipiẽdo ẽphiteoſiʒ
pro filijs ꝛ ꝓmittẽdo ſoluere canonẽ vꝫ ꝯ̃here noie ſuo ꝛ noie
filioꝝ hoc.n.importat iſta dictio ꝓ.vt.l.fideicõmiſſa.ꝛ.l.inter
dum.ff.de lega.iij.ꝛ declarat Bar.in.l.i.§.nũciatio.ff.de no.
oper.nunc.ꝛ.l.poſt dotẽ.ſolu.ma.vnde filius poſtea acceptã/
do emphiteoſim vꝫ ratificare fcm̃ patris ꝛ per ꝯ̃ñs ꝓmiſſio/
nẽ canonis quã fecit pater noie ſuo ꝛ ſic ex ſua ratificatõe erit
obligatus quaſi ex onere annexo conceſſioni quã ratificauit
ar.l.via conſtitui.in prĩn.ff.de ſer.ruſti.predi.ꝛ.l.ſed nãm.ff.

d̃ reg.iu.Tu dic addẽdo meliores leges ꝙ ſicut quãdo filius
acquirit actõem pꝛi ex ſuo ꝯ̃ctu illa actio acquirit̃ cuʒ onere ꝛ
qualitatib⁹ adiectis in ꝯ̃ctibus vt.l.iii.§.ab ignoto ꝛ.l.gai⁹.ff.
de manumiſ.vt refert ang.allegãs dictas leges in.l.iii.§.ſi fi/
lius qd̃ quiſqʒ iuris.in fine eodẽ ergo mõ dicemus ꝙ ſi pa/
ter acquirit filijs ex ſua ꝓuiſione acquiſitio fiat cuʒ oneribus
ꝛ qualitatibus adiectis in ꝯ̃ctibus. ¶ Et aduerte qꝛ bal.i.c.
i.circa prin.an agnatus vel filius.ponit vnã notabilẽ limita/
tõem in iſta materia.ꝛ vult ꝙ qñ ꝓuiſio quã facit pater in ꝑ/
ſona ſua eſt difformis in aliquo ꝓuiſioni quaʒ facit in ꝑſona
filioꝝ.tunc ſemꝑ vꝫ ſtipulatus filijs vt filijs.nõ vt heredibus.
Allegat tex.cũ glo.in.l.ſeia.in prin.ff.de dona.cã mor. Et li/
cet tex.ponat ibi hanc formã ꝓuiſionis glo.tñ niſi habeã gl.
corruptam nec ẽt tex.alicubi declarãt vtꝝ videat̃ ſtipulatuʒ vt
heredibus vl' filijs.dictũ tamẽ vꝫ veriſſimũ in ſe qꝛ ſi videret̃
ſtipulari vt heredib⁹ obligatio deberet eẽ vniformis in ꝑſo/
na principalis ꝛ heredis vt.l.ij.§.ex his.ſ̃.e. ¶ Querit etiã
hic Jo.de imo.quid ſi pꝛ recipit emphiteoſim ꝓ ſe ꝛ filijs ꝛ
heredibus ſuis vtꝝ filius poſſit ſuccedere ſi nõ ſit heres.ꝛ re
ſpectu aliaꝝ ꝑſonaꝝ quid importẽt iſta verba. Et p̃io vꝫ cõ/
ſiderare duos caſus ꝙ aliquãdo iſta verba ponunt̃ in emphi
teoſi recepta a priuato que bene põt tranſire ẽt ad heredes ex
traneos.aliquãdo in emphiteoſi que ſolũ tranſit ad heredes
ſanguinis. ¶ Primo caſu dicit ipſe ꝙ iſta oratio hẽbit effe
ctum extenſiuũ ꝛ reſtrictiuũ.nam extendet̃ vt cõprehẽdat he/
redes ex̃neos.reſtringet̃ vt filius non poſſit ſuccedere niſi ſit
heres. Primuʒ ꝓbat ipſe ex his que habent̃ in.l.ea tñ adie/
ctio de leg.iij.ꝛ ex his q̃ ponit bar.in.l.gallus.§.ẽt.ff.de lib.
ꝛ poſthu.Scd̃m ꝓbat ex tex.in.l.tale pactum.§.fi.ff.d̃ pac.ꝛ
arg.l.ſi pactũ.ff.de ꝓba.Sed iſta dcã nõ vident̃ poſſe ꝓcede
re.p̃io quidẽ qꝛ reſultaret maxĩa abſurditas ex iſta cõcluſio/
ne.vʒ ꝙ magis videret̃ ꝓuiſum ꝑ recipiẽtem ẽphiteoſim he/
redi ex̃neo q̃ꝙ̃ filio nam filius nõ admitteret̃ niſi eẽt fili⁹ ꝛ he/
res ex̃neus aũt admitteret̃ ex hoc ſolo ꝙ eẽt heres.hoc aũt ẽ
abſurdũ vt pʒ in.l.cũ acutiſſimi.C.de fideicõ.ꝛ.l.lucius.ff.de
he.inſti. ¶ Preterea cũ iſta copulent duo adiectiua q̃ũo iſta
duo adiectiua vno reſpectu eque principal'r ꝛ reſpectu diuer/
ſoꝝ ſubiectoꝝ.ꝛ alio videãtur copulata reſpcũ vnius ſubiecti
hoc ipſe nõ ꝓbat.ꝛ regula ẽ in ꝯ̃rium vt plene declarat bart.i
l.ſi is qui circa.§.vtꝝ.ff.de reb.du.ꝛ in.d.§.ẽt. ¶ Nõ obſtãt
iura allegata ꝑ eum.qꝛ lex tale pactũ.§.fi.non loquit̃ qñ copu
la fuit impoſita inter duo adiectiua:ſed qñ vnũ adiectiuũ ẽ po
ſitum ad q̃lificatõeʒ alterius qꝛ dixit frater ꝛ heres.ꝛ inter iſta
duo ẽ magna dr̃ia vt plene declarat Bar.in.l.diuus de re iu/
di. Et ſi dicat̃ ibi ſuccedit heres.ẽt ſi nõ ſit frater.ꝛ ſic pʒ ꝙ il
la locutio hʒ vim copule poſite inter duo adiectiua quo ad he
redẽ ex̃neum.ſicut in caſu nr̃o.nam dico ꝙ hoc nõ ẽ ibi virtu
te copule.ſʒ qꝛ q̃litas ꝛ adiectiuũ heredis principal'r vꝫ cõſide
rata a diſponẽte.ꝛ iõ ſatis ẽ ꝙ aliquis ſit heres.ꝛ eadem rõe
nõ eſt ſatis ꝙ aliquis ſit frater ex quo nõ vocauit frẽm niſi vt
heredẽ ꝛ principal'r cõſiderauit ius hereditariũ. Unde ſim/
pl'r eſt tenenda opi.bar.in iſto caſu quã poſuit in.d.§.ẽt.vʒ ꝙ
filius uocet̃ lʒ non ſit heres.intellige p̃ſuppoſito ꝙ ſi pꝛ ſtipu
latus fuiſſet ſimpl'r filio non videretur ſtipulatus ut heredi qd̃
ſupra tenuit dñs Jo.d̃ imol.lʒ bar.in.l.iuriſiurãdi.§.ſi liberi
videat̃ tenere ꝙ filius debeat eẽ heres.ſi ꝑ iſta uerba fiat ſti/
pulatio ꝯ quem tʒ hic Jo.de imol.p̃io in caſu poſito in.§.ſi
liberi.vʒ qñ eſſet cõceſſa emphiteoſis q̃ nõ tranſit ad heredeʒ
ex̃neum.ſed qñ eẽt cõceſſa a priuato ſequit̃ doctrinã ibi poſi/
tam. ¶ Tu aũt aduerte qꝛ ſi cõcedimus in ẽphiteoſi priuati
ꝙ filius debeat eſſe heres ſicut ipſe vult.tunc difficile eſt iue
nire rõem diuerſitat̃.cur qñ emphiteoſis nõ trãſit ad ex̃neuʒ
heredẽ filius ſuccedat.lʒ nõ ſit heres qꝛ ego dicã ꝙ lʒ iſta cõ/
ceſſio trãſeat ſolũ ad deſcendẽtes.dʒ tñ trãſire q̃lificatiue.ſ.ſi
ſunt heredes.ſicut pꝛ ſtipulatus eẽt ꝓ heredib⁹ ſuis vel ꝓ ſe
ꝛ filijs ſuis heredib⁹.quo caſu ẽt in emphiteoſi eccleſiaſtica
cõcedit bar.in.d.§.ſi liberi.ꝛ bal.in.l.tale pactũ.§.fi.ff.d̃ pac.
ꝛ Jo.de imo.hic exp̃ſſe ꝙ filij deberẽt eẽ heredes. Poſſʒ tñ
forte dici.lʒ ipſe nil dicat ꝙ ſicut ſi pater eẽt ſimpl'r ſtipulatus
filio talẽ emphiteoſim ſicut in rem ſuã poſſet filius ſuccedere
lʒ non heres.ita iſta mentio heredis fcã copulatiue cum ꝑſo/
na filij non ſignificat hereditariũ in his que nõ trãſeũt ad ex̃
neum vt dixi ſʒ poſteritate ſanguinis iſta dr̃ia ꝓbatur ſingul'r
ſm̃ bar.in.l.ꝓ herede.§.ſi quid tamẽ.ff.de acqui.he.vbi bar.

dicit q si filius facit aliquid tanq heres pris q no ptinet ad
eum iure hereditario sz iure sanguinis q illud verbu heres i-
propriatur nec p hoc filius vr adire. Un dicit bald.notabilr
ad ppositu in.c.i.de eo qui sibi et heredibus suis q recipiens
feudu p se et suis heredibus trasmittit feudu ad agnatos licet
no sint heredes recipietis qr vbu heres sumit hic pro herede
sanguis sive p iure sanguinis. Et in isto scdo casu dicit Jo.de
imo.q p illud vbu. et heredes vocaretur alij nepotes et descen
detes vltra filios et si eent heredes recipietis qr qualitas que i
est in psona primi censet repetita in psona seques noiati i ea
de orone vt.l.seie.§.gaio.et ibi plene p bar.ff.de fun.istru.ip-
se tn finalr recedit ab ista distinctoe et cocludit cu bart.in.§.si
liberi.q in vtroqz dictor casuu requirit q filius sit heres q
verba no mihi placet sed simplr sequor dca bar.in.d.§.et et in
d.§.vtru.que melius pbant iure. ¶ Ultio loco tagit hic.d.
Jo.de imo.vna notabile qoem ad intellectu tex.in auten.de
no ali.§.ephiteosis.qd si res ecclesiastica cocedit vltra tertia
generatoez.i.vsqz ad quarta inclusive vtru tota cocessio sit nul
la an vero valeat in tribus gnationibus et solu anullet in qr-
ta.sup quo bar.dixit in si.q.in aute.qui rez.C.de sa.san.ec.q
tota cocessio est nulla.movet prio p tex.in.c.i.§.pe.de.l.corra
di.sed illu tex.d.m.dixit ee contra bar.inquatu in vlti.opi.ibi reci-
tata vr q feudu apitur dno mortuis mascul et sic dat intelligi
q cocessio fca p masculis vz licet fuerit nulla respectu femina
ru. ¶ Tu potes dicere q lz ibi ponat casus silis nostro no tn
determinat qo:sed referut tres opi.quar ea facit pro bar.ter
tia contra ipm nulla tn ear approbatur exprsse nisi velis dicere q
vltia videatur tacite approbata sicut dicimus de opione glo.in
l.qui filiu.§.sabini.ff.ad treb.lz hoc affirmare est piculosu nisi
aliter costet de mete legis. Scdo adducit bar.roez qr cosuetu-
do no exteditur vltra casuz suu vt.l.iij.§.si quis hoc iterdictuz
et ibi per bar.ff.de iti.actuqz pri.et no. Inno.in.c.i.de offi.ar
chi.sed ista ro paru concludit qr p ea infert q cocessio no vz in
feia vel in quarta gnatoe sed p hoc no sequit q no valeat in
tertia generatoe cocessa cu igit vitiu et ihabilitas respiciat so-
lu quarta generatoez vr q in alijs generatoibus valeat cocel-
sio et si pp vnitate rnionis et tpis ista cocessio possit dici vna
aliquo mo.casus est in.l.si duo rei.s.e.vbi lz stipulatio duor
reor aliquo mo possit dici vna vt ibi fuit dcm nihilominus p
pter vna psona ihabile no vitiat tota stipulatio qr re vera tot
videtur ee cocessiones quot sut psone quibus fit cocessio vt.l.
scire debemus.s.e.et melius in.d.l.si duo rei. Pro ista cclo-
ne facit tex.in si.in.l.si a prio et.l.iij.§.fi.ff.de lib.et posthu.in
quibus legibus pz q pteritio fca a 2o gradu no vitiat primuz
gradu si in eo fuit fca exheredatio et tn fit ibi puisio diversis
psonis successive circa eade re sicut in casu nro. Si tn ex aliqui
bus coiecturis posset costare q vel recipies no fuisset receptu
rus ephiteosim vel das no fuisset cocessurus nisi vsqz in quar
ta generatoez posset pcedere opi.bar.qua vr hic sequi Jo.de
imo.p ea que hntur in.l.qd aut.in fi.cu.l.seq.ff.de in die adie.
et.l.si quis alia.et ibi p bar.in fi.ff.de solu.et p eude in.l.cu vsus
fructus.ff.de vsufr.le. Posset aut adduci iter alias coiecturas
si ex cosuetudine soleret costitui maior cocessio qn fieret ccel
sio in vlteriore graduz. Et lz bal.in aute.si quas ruinas.C.de
sa.san.ec.et.d.m.in.l.i.§.si quis ita.s.e.sequedo prima cclo-
ne qua.s.tenui dicat q opi.bar.est contra tex.in aute.de no alie.§.
neqz.cu reuerentia ille tex.facilr pot evitari.ibi.n.no erat facta
investitura pluribus successive eode tpe sed fuerat cocessa ephi
teosis legitime vsqz in generatoez licita cu pacto de renovado
in quarta generatoez et deinceps.vn no est miru si vz cocessio
prio fca lz anullet pactu de renovado qr iste sut due spes ccl9
diverse aliud est.n.cocedere ephiteosim et aliud pmissio de co
cededo vt.l.ij.C.de pac.iter ep.et ve.et p bart.in.l.fi.§.lz.ff.de
publi. Qd igit vnus ccus diverse spei possit stare de p se lz
alter ccus sit nullus hoc e roabile qr ex diversis no fit illatio
lz q vna spes cctus maxie fca eode tpe in diversis tpibus sil
vel successive remaneat ex pte valida et ex pte no hoc e diffici
lius et tenebis meti illu tex.singulare in iure qr p eu deciditur
clare sm ang.ibi q res q no pot alienari imppetuu vel ad lon
gu tps no pot cocedi ad modicu tps cu pacto de renovado.et
ita als csului in civitate Ferrarie pro episcopo Ferrariensi lz
bal.teneat cotra in.l.voluntas.C.de fideico. Sed queritur do
minus meus in.d.§.si quis ita.vtr si ecclesia locat et suu vltra
tps cocessum a cosuetudine valeat locatio saltim pro tpe per-
misso.et dicit q no referes ita tenere bar.in cosi.suo qd inci-
pit visa quada constone.et L.apu allegatoe sua.lxxx. Movet
tur pdicti doc.qr recipies no psumit p minori tpe fuisse re-
cepturus qd dcm est ver indubitater qn hoc constaret ex ali-
quibus coiecturis vel ex qlitate rei cocesse.verbi gra si locat
silua cedua p sex anis et locatio no poterat fieri nisi p quin-
qz tn silua no posset cedi nisi sexto ano.tuc.n.manifestu est q
qr coducens p quinquenio remaneret sine fructu non vr pro
illo tpe fuisse coducturus sed vbi singulis annis pciperet fru
ctus vel posset pcipi semel.j.tps cocessuz a cosuetudine tunc
ipsi no pbant q in dubio coduces no fuisset coducturus pro
minori tpe.nec hz locu tunc.l.qd aut.in fi.de in die adiec.et io
videret dicendu q valeret locatio p tpe cocesso si tot eent lo
catoes quot sunt ani p ea que dca sunt in qoe pcedenti.sed qr
bar.tz in.l.si servus cois.§.fi.de stipu.ser.q p oibus anis in-
telligat vna locatio pbabilius e dicere q totus ccus sit nul-
lus. Pro qua ccloe adduco tibi tex.no.in cle.i.ver.sin aut
de reb.ec.no alie.ubi pbatur exprsse q qcuis pmittat ecclesie
locare ad modicu tps.si tame ecclesia locat ad magnu tps co
tra phibitoem canonis no vz locatio in aliquo. Sed forte pos
set rnderi ad illu tex.q illud heat locu qn ex locatioe ad mai9
tps acquireret coductori plus iuris q si eet fca locatio ad mi
nus tps tunc ea coduces no psumeret ee coducturus ad min9
tps ex quo p rata tpis no querit sibi idem ius et ita pprie lo-
quitur ille tex.qr locatio fca ad magnu tps costituit ius in re.
vt.l.i.§.i.et ibi p bar.de supficie.qd no facit locatio fca ad mo
dicu tps vt.l.no solet.ff.loca.et.l.si quis an.et ibi no.ff.de ac-
qui.pos. Dicere tame ide et vbi no acquireret diversuz ius ex
quo locatio p oibus annis censet vna p ea que habetur in.d.
§.si stipulanti.p moder.et q ponit Bart.in si.in.l.i.C.de er-
ro.calcu.et.l.i.C.si adver.re iudi.

Ulianus. Adiectio nois pprij heredis in stiploe facti e supvacua ex pte pmissoris.h.d. ¶ In gl.posita sup verbo titio ibi supvacue rc.glo.ista vt dicit Jo.de imo.vr sentire
q stiplo ista comittat et si alij heredes phibeat multo clari9
hoc sentit et.l.qua allegat vz in.l.eu qui ita.§.i.s.e.in qua si-
ne dubio psona heredis noiati p nome pprium totalr subtra
hitur.et est pinde ac si quis pmisisset p se et heredib9 suis bar.
aut in.l.cotinuus.§.fi.j.e.in vl.col.intelligit q hic stiplo co-
mittat si heres noiatus p nome pprium phibeat ipse.et hoc
vr sentire glo.seques in uerbo coheredes.du dicit q isti co-
heredes repeteret ab illo qui fuit noiatus p nome ppriu p iu
diciu fa.her.id qd solueret qd no eet ver si ipsi couenirent ex
phibitoe ppria vt.l.inter coheredes qd ex fco.ff.fami.her.et
ista lectura vr verior quo ad istu tex.qr sm ea nil est subaudie
dum ad haec.sed sm aliam eet subaudiedu dum vr et cohere
des eius.s.si prohibeat lz Jo.de imol.p prima glo.s.inducta
videat tenere aliaz expoem de hoc tn dicemus plenius in.d.
§.fi. Pau.aut de ca.hic vr velle q de necessitate text.iste in fi.
dz intelligi qn heredes alij phiberet qr si heres noiatus p no
men ppriu ipse phibeat ex dolo ipsius alij no poterut coue-
niri vt.l.in opositi.cum.l.se.s.depositi.sed ista coclusio est contra
casuz exprssum in.l.ij.§.itez si in fco et allata in glo.et i.d.l.iter
coheredes.§.ite si in fco.no ob.tex.in.l.indepositi qr ibi lo-
quitur in obligatoe que in sua obligatoe primitiva no e indi-
uidua natura sui sicut obligatio de qua hic dicit.et in.§.inter-
esse si in facto. Pro cuius intellectu vide ea que ponit Bar.
in.l.iiij.§.catho.s.eo.

Qui fundum. Si aliquid oficit qd est pstandum occasione rei que dz da
ri pot agi actoe ex stipulatu ad re vt illud pstet si agentis iter
est als no.h.d.ea est ibi na interest.tertia ibi sed si donatois.
¶ No.primo q qn tota res petit in libello respcu iuris ali-
cuius qd deficit petenti petitio no dz fieri simpliciter sed cum
exprssione cae qr dz quis petere rem vt suppleat sibi qd deest
et hac doctrina tradit hic bar.p istu tex.et.l.elegater.§.no so-
lum de dolo.et.l.iij.§.si reddita iuxta finem.ff.como.et lz for-
ma istius libelli sit clarior.et securior glo.tame tua.in pric.gl.
magne vr sentire q possit peti res simplr et no adiecta alia q
litate.et hoc vr pbare text.in.l.et.j.de solu. Et hoc vr sentire
bar.in simili.q.in.l.qui serviu.§.fi.s.e.ubi dicit q qcuis re per
empta possit peti res cu ptestatoe q petens intedit consequi
estimatoem iuxta.l.iij.ff.de cofes.si tn petit res dari simplr p-

cedit

cedũt libellus ⁊ fiet cõdẽnatio ad estimationẽ si cõstat in ꝓces
su rẽ esse ꝑemptã. Sed ad illã doctrinã posset rñderi ꝙ ideo
potest sequi cõdẽnatio in illo casu. qꝛ id qđ est p̃standũ vꝫ iter
esse ⁊ estimatio subrogat̃ loco eius qđ est petitũ vñ in eo i effe
ctu vꝫ fieri cõdẽnatio sicut declarat bar. in. l. stipl'ones nõ diui
dunt̃. s̃. e. in vlt. char. ⁊. l. i. in pri. ff. de act. ẽp. sed hic id qđ est
supplendũ in traditõe iam fcã nõ vꝫ subrogari in loco rei peti
te sꝫ potius deesse ei qđ est petitũ. Credo tñ ꝙ iste libellus põt
defendi. qꝛ qui petit totũ põt obtinere in ꝑte sꝫ totũ deberi nõ
ꝓbet. l. qui solidũ. in prin. ff. de le. ij. qui ergo petit sibi dari rez
sꝫ nõ possit obtinere respectu total' dationis vꝫ posse obtinere
respectu eius qđ deest ⁊ ad hoc adaptantur v̂ba tex. in. d. l. ẽt.
¶ Scđo no. ꝙ in obligatõe rẽ dari non extinguit̃ obligatio
nec actio pria si aliquid deficit ipsi datõi. de quo in. l. si hoiem
⁊. l. cũ quis. §. si hoiez. j. de sol. ⁊ plene ꝑ gl. or. in. l. elegãter. §.
nõ solũ. ff. de dolo. ⁊ ꝑ cy. in. l. exhibitõis. C. ad exhibẽdũ. qđ
ẽt aliqui moder. tãgunt hic diffusius. Et debes ẽt scire notabi
liter ad intellectũ lr̃e nr̃e ꝙ q̃uis prima obligatio duret ẽt ad
agẽdũ de euictõe si dñiũ nõ fuit trãslatũ in recipientẽ vbi est i
obligatõe rẽ dari. ut. l. qui i ɔcubinã. §. si heres. ff. de le. iij. ⁊. l.
si quis aliã. j. de solu. istud est verũ nisi cautio sit iterposita pro
euictõe qꝛ tũc tollit̃ pristina obligatio total'r vt est casus vni
cus in iure in. l. fi. ff. de cõdi. ob cau. ꝑ quẽ ita decidit bar. i. d.
l. si quis aliã vbi ꝑfecte loquit̃ de mã. ⁊ idẽ dicit in. l. cũ quis.
§. qui hoiez. e. ti. ⁊ hoc vltimũ dcm̃ all'at hic pau. d ca. ¶ Ter
tio no. ꝙ vbicũqꝫ ex obligatõe rẽ dari res debet̃ obligat̃ dare
debens ad cauẽdum de euictõe ⁊ cõuenit̃ ad hoc actõe pristi
na qꝛ vt. s̃. dixi ex quo aliquid deest non est sublata obligatio
ad rẽ dari. Sꝫ querit hic pau. de ca. ad intellectũ lr̃e quare non
agit̃ de directo in his iuribus vt p̃stet̃ cautio. ex quo in ꝑmis
sione de dãdo rẽ hoc cõtinet̃. Et rñdet ꝙ in ɔctibus stricti iu
ris nihil venit nisi qđ est exp̃ssũ in stipulatõne vt vidisti in. l.
quicquid astringẽde. s̃. e. sed obligatio rẽ dari ⁊ ꝓmissio de dã
do aliquã rẽ ex ꝓprietate v̂boꝝ nõ cõtinet p̃stationẽ cautiõis
inquãtũ eẽt alia res sepata ab eo qđ sꝫ dari. ⁊ iõ oꝫ ꝙ petat̃ tã
q̃ pars rei que fuit exp̃ssa in stipulatõe. vñ in actõe bonefidei
posset agi de directo ad cautõez p̃standã. vt. l. exẽpto. §. pe. s̃.
de ac. ẽp. Sꝫ ɔ̃ hoc facit qꝛ sꝫ actio ex testõ sit stricti iuris hꝫ tñ
instar bonefidei. vt. l. in minoꝝ. C. in qui. cau. ⁊c. ⁊ tñ si petit̃
cautio de euictõe ꝓ legato eẽt agẽdũ pria actõe vt dicit tex. in
l. ẽt p̃allegata ꝙ nõ eẽt si vera eẽt cõsuetudo p̃dicta. ⁊ iõ est co
gitandũ ⁊ forte põt dici aliter vt dicã in sequẽti qõe. Sꝫ vꝫ mi
rũ p̃sertim in ɔctibus stricti iuris ꝙ possit agi vt p̃stetur cautõ
de euictõe qꝛ regl'r debitor ex ɔctu stricti iuris nõ tenet̃ caue
re vt. l. in oĩbus. ⁊ ibi no. ff. de iudi. ⁊ plene ꝑ glo. ⁊ ibi bar. in
l. ij. in prin. so. ma. Sꝫ põt rñderi ꝙ spãle est in cautõe euictio
nis ꝑꝑ nãm datõis seu traditõis que fit ex aliquo ɔctu ex quo
debet̃ euictio qꝛ ille qui tenet̃ dare vel tradere vꝫ ad hoc vt tra
ditio sit efficax ⁊ valida obligatus facere ꝙ ille cui est fcã datõ
vel traditio sit securius in oẽm euẽtũ ⁊ sꝫ ex nã ipsius ɔtractꝰ
ẽt si nõ eẽt interposita cautio deberet̃ euictio ꝑ hoc tñ nõ mi
nus oꝫ interponi cautio s̃m Jo. de imol. qꝛ interest mea hr̃e
plures actões vt insti. de ac. §. sic itaqꝫ. que rõ eẽt bona in ɔctu
ẽptionis ⁊ vẽditõis in qua ɔcurreret actio exẽpto cũ actõe ex
stipulatu secuta euictõe sꝫ in casu. l. nr̃e vbi est in obligatõe rẽ
dari interposita cautõe euictõis actio pria eẽt extincta ex qua
poterat dari de euictõe vt. s̃. declaraui. eẽt ergo tũc rõ qꝛ obli
gatio spãl'r fcã sub noĩe euictõis videret̃ efficacior vel saltẽ cla
rior ex quo specifice iterponit̃ suꝑ hoc. ¶ Quarto no. ⁊ sꝑ te
ne mẽti ibi qui in mãdati actõe ⁊c. ꝙ stipulator ɔ̃ adiectũ i sti
pulatõe põt agere actõe mãdati ad petendũ ab eo id qđ fuit ei
solutũ. ⁊ ex hoc sequit̃ ꝙ adiectus vꝫ hr̃e mãdatũ de recipien
do solutionẽ. ⁊ sic censet̃ ẽt procurator stipulatoris. sed hoc vꝫ
falsum ⁊ cõtra tex. in. l. vero ꝓcuratori. j. de solu. §. interdũ. sꝫ
doc. dicunt sequendo glo. insti. de inuti. stipu. §. si quis alij. ꝙ
aut adiectus est p̃sens tp̃e stipulatõis ⁊ tunc resultat tacitũ mã
datum vt. l. qui patitur. s̃. man. Aut est absens ⁊ tunc nõ orit̃
actio mandati sed tenetur actõe neg. ge. quasi mandatũ absẽte
ꝓcuratore nõ vꝫ perfectũ si tñ adiectus qui est absẽs prius erat
ꝓcurator dñi general'r tũc teneret̃ actõe mandati virtute man
dati p̃cedentꝭ s̃m bar. hic. sed cum tex. in. §. si quis alij. simpli
citer dicat ꝙ cõtra adiectuz cõpetit actio mandati. ⁊ similiter
hic ista distinctio nimis restrĩgit ista iura. Unde vt nõ restri
gamus ista iura põt dici simpliciter ꝙ dũmõ solutio fiat adie
cto sciẽti se esse adiectũ semꝑ cõpetit actio mandati quia spãle
est in ɔctu mãdati ꝙ possit constitui ꝓcurator sꝫ sit absens ẽt
si nõ iteruenia t nũcius vel ep'la. ita vꝫ ꝓbari in. l. i. in fi. cũ. l.
seq. ff. de ꝓcura. ꝑ quẽ tex. ita notabil'r decidit bal. in. l. i. i pri.
ff. eo. ti. ¶ Non ob. tex. in. l. vero ꝓcuratori. §. interdũ qꝛ di
co ꝙ adiectus nõ est ꝓprie procurator ex eo qꝛ mandatũ eiꝰ
non põt proprie reuocari vt. l. aliud. j. de solu. ⁊ plene fuit de
claratũ in. l. liber hõ. §. fi. s̃. e. cũ. n. in ɔctu vel tacite vel exp̃s
se apponit̃ pactum ɔ̃ substãtiaz ɔctus si põt fieri. illud pactuz
facit ꝙ sit disgressio ad aliam spẽm ɔctus. l. ubi ita donat̃. ⁊
ibi ꝓbatur. ff. de dona. cã mor. Sed qꝛ iste alius ɔctus hꝫ eũ
dem effectũ pene quo ad oĩa que hꝫ ɔctus mandati dicemus
ꝙ cõpetit actio mandati. ⁊ forte nõ eẽt absurdũ dicere ꝙ cõ
peteret actio vel vtilis ex quo nõ est ꝓprie mandatũ. Et vtꝝ
adiectus possit cõueniri actõe mandati. vide bonũ tex. in. l. si
cũ cornelius. j. de solu. ⁊ qđ no. bart. in. l. i. ff. de pac. ⁊ tex. cũ
glo. in. l. quidã cũ filium. ff. de here. insti. ¶ Ultimo not. ꝙ
ille qui emit rem ab alio vel hꝫ eã ex alio titulo ex quo sibi da
retur regressus de euictõe si donat hãc rẽ alteri ⁊ nõ tenet̃ de
euictõe qꝛ donatio incipit a traditõe q̃uis res postea donata
rio euincat̃ donãs non põt agere de euictõe qꝛ sua nõ interest
⁊ sic determinat̃ hic qõ quam posuit glo. in. l. si proprie. §. fi.
ff. de euic. s̃m bar. ⁊ moder. ¶ In glo. vltima posita suꝑ ver
bo liberari ibi nõ tenebit̃ de euictõe ⁊c. Ex hac glo. ⁊ ex tex.
decidit̃ exp̃sse qõ quam posuit glo. in. l. si ꝓ te. §. fi. ff. de euic.
dũ voluit ꝙ si ille qui emit rem donat eã alteri ⁊ res euincat̃
a donatario qui nõ hꝫ regressum de euictõe ɔ̃ donãtem emp
tor nõ poterit agere de euictõe ɔ̃ auctorẽ suum qꝛ sua nihil in
terest. ⁊ hoc cõcedunt quidã in donatiõe simplici sed in dona
tõe renũciatoria dicũt ꝙ poterit agi de euictõe ꝑ. l. idẽqꝫ. §. fi.
ff. mã. vbi ꝓbat̃ q̃ ille qui recipit donũ ex cã remunerationis
vꝫ soluisse in effcũ pecuniã. ⁊ iõ hꝫ regressũ ɔ̃ principalẽ de
bitorẽ sicut si soluisset ꝑ que verba de necessitate iportat̃ ꝙ ẽt
donatarius hẽat regressũ de euictõe ɔ̃ donantẽ qꝛ si ipse nõ
hr̃et regressũ emptor qui nõ posset cõueniri de euictõe non
videret̃ posse agere de euictõe. ex quo nihil interest. ⁊ sic esꝫ
eadem rõ que ẽ in simplici donatõe. ⁊ s̃m hoc habes singula
riter limitare tex. i. l. aristo. ff. de dona. vꝫ ꝙ nõ hꝫ locũ in do
natõe remuneratoria qꝛ ꝓ ea põt agi de euictõe. ⁊ põt ꝓbabi
liter sustentari ista cõcl'o. tum qꝛ iura loquẽtia de donatõe sim
plici nõ extendunt̃ ad donatõem remuneratoriã ẽt si agat̃ d fa
uore donatõis. vñ pactũ nudũ de donãdo nõ hꝫ locũ in dona
tõe remuneratoria vt singl'r tradit bar. in. l. iurisgen. in pri. ff.
de pac. ¶ Item nõ requirit̃ insinuatio in donatiõe remune
ratoria nec reuocat̃ ꝑ igratitudinẽ vt pꝫ ex notatꝭ i. d. l. aquiliꝰ
regulus. ⁊. l. si pr̃. in fi. de dona. ⁊ ꝑ Bal. in. l. illud. C. de sac.
san. ec. ¶ Est igit̃ ista donatio remuneratiua magis simil' da
tioni insolutuz quã donatõi simplici. ⁊ iõ debet̃ euictio iuxta
no. in. l. elegãter. in prin. ff. d pig. ac. ⁊. l. libera. C. d se. ¶ Di
cit tamẽ bar. hic ꝙ si ẽptor qui donat cedet oẽ ius qđ hꝫ con
tra suũ auctorẽ donatario tũc posset fieri dñũciatio auctori do
nãtis ꝑ donatariũ ⁊ ɔ̃ eum agi de euictõe alleg. tex. no. in. l. si
res quã. ff. de euic. quem tex. ẽt allegauit bal. in. c. i. d inuesti
tura d re aliena fcã. Lꝫ aũt possit agi de euictõe isto casu actõ
ne exempto nõ tñ poterit cõmitti stipl'o duple s̃m eum qꝛ illa
non cõmittitur nisi qñ res euincit̃ a stipulatore vel ab herede
eius nõ aũt a singulari successore. alle. tex. in. l. si cũ vẽditor. §.
si scđs. ff. d euicto. Et sꝫ primũ dcm̃ approbet̃ cõiter a moder
nis nõ tñ vꝫ verũ punctal'r per ea que dicunt̃ in hoc s̃o dcõ ꝑ
eũdem bar. qꝛ si euictio non cõmittit̃ nisi in eũ casuz in quo d
beret cõmitti si res eẽt penes emptorẽ. ergo non cõmittet̃ isto
casu. qꝛ ex quo res nõ euincit̃ ab ẽptore vel ab hñte regressuz
ɔ̃ eũ in isto casu non cõpeteret regressus de euictõe vt est con
clusuz in p̃cedẽtibus cum igitur ius cessuz sit ius cõditionale
qđ purificat̃ soluz in casibus in quibus cõpeteret actio d eui
ctione emptori ex quo isto casu ipsi actio nõ cõpetit qũo po
tuit trãsferre in alteꝝ virtute cessionis ius qđ sibi nõ cõpete
ret si nõ fuisset cessuz ɔ̃. l. nemo plus iuris de regu. iur. Unde
sꝫ sit cõcedendũ ꝙ ius denũciãdi ⁊ regressus de euictõe possit
cedi s̃o successori qui haberet regressuz ɔ̃ primũ. illi tamẽ qui
secuta euictõe nõ hr̃et regressuz ɔ̃ primũ non vꝫ posse cedi qꝛ
isto casu tale ius cedẽdi non cõpetit. Unde intelligo text. d. l. si
res qui loquit̃ d legatario i casu i quo legatario cõpeteret regres
sus d euictõe iuxta no. i. l. cuz alienam. C. de legi. ¶ Nec po

teſt dici ad defendẽdũ opi.bar.ꝙ ille qui cedit dẽ ius donata
rio quod hꝫ videatur velle ꝙ perinde ſit ac ſi res euinceretur
ab ipſo vt cõmittatur euictio.nã non eſt in ptãte hoīs fingere
aliquid haberi ꝓ tali niſi quatenus lex ꝑmittit maxīe ad tollē
dã diſpõẽꝫ iuris vt.l.ſi forte.in prin.ff.de caſtrē.pec.⁊.l.codi
cil.§.fi.ff.de le.ij.⁊ no.bar.in.l.ſi is qui ꝓ ẽptore.ff.de vſuca.
cũ igitur lex nr̃a velit ꝙ iſto caſu nõ poſſit agi de euictiõe ad
uerſus vẽditorẽ qꝛ res nõ eſt euicta ab ẽptore vel ab eo qui hꝫ
regreſſũ ꝯ euꝫ fingere ꝙ res videat̃ ab ẽptore euicta nõ ē ī ptā
te ẽptoris vt.s̃.oñdi nã ſi eēt in ptãte ſequeret̃ ꝙ iſto caſu cõ
mitteret̃ ſtip̃lo duple.bar.negat cuius opinionẽ ego.s̃.tenui.
Cõtra ſm̃ dcm̃ inſurgit Jo.de imol.dicẽs ꝙ iſta ꝯclõ eſt ꝯ
tex.in.l.ſi ꝓ re.§.fi.cũ.l.ſe.ff.de euic.vbi ꝓbat̃ ꝙ ſi res euin
cit̃ a marito cui erat res data in dotẽ cõmittit̃ ſtipulatio.qm̃ ꝓ
prie a nullo res cenſet̃ euicta.nõ a ſcõ ſucceſſore qꝛ cuꝫ auctor
eius ſoluerit eſtimatõeꝫ ⁊ ipſe hẽat nihil põt dici euictũ ab eo
ita ꝓbat tex.no.in.l.ſi ſuus.§.iulianus.ff.e.ti.nec rurſus põt
dici res euicta a pᷓo ſucceſſore qꝛ lis nõ fuit mota ꝯ ipm̃ nec
ipſe fuit cõdẽnatus noīe ꝓprio ſed ꝓcuratorio.Sꝫ iſta dcã nõ
vidẽtur eſſe vᷓa qm̃ ex quo primus ſucceſſor erat ꝓcurator ī rē
ſuã ſatis dꝛ cõdẽnatus noīe ꝓprio ex quo dãnũ ſnīe ꝑtinebat
totalr̃ ad eũ ita ꝓbat tex.in.l.iij.§.fi.cũ.l.ſeq.ff.ad uel.Nec po
tes dicere euadẽdo ꝙ ficte cẽſet̃ cõdẽnatus noīe ꝓprio ⁊ non
vẽ.⁊ ſic ſtipulatio nõ trahet̃ ad caſuꝫ fictuꝫ ut.l.iij.§.illõ.⁊ ibi
ꝑ bar.ff.rẽ publi.ſal.fo.qꝛ hoc vꝛ ꝯ tex.in.l.aliqñ.in pñ.ff.ad
vellei.vbi ꝓbat̃ ꝙ qñ obligatio alterius effectualr̃ ꝑtinet ad
aliũ ille qui obligat ſe noīe alterius vere dꝛ obligatus noīe ꝓ
prio ergo ꝓcurator in rē ſuã vere dicet̃ cõdẽnatus noīe ꝓprio
⁊ iſta rõ ipugnat ēt dcm̃ bar.inquãtũ vult ꝙ ille qui fuit ſtipu
latus duplã nõ intelligat̃ cõdẽnatus noīe ꝓprio nec res itelli
gatur euicta ab eo.vñ intellectus illius.l.eſt valde dubius.poſ
ſumus tñ dicere ꝙ intellectus bar.ſit vᷓior ad illũ.§.vꝫ ꝙ ſcõs
ſucceſſor ꝓprie ſit cõdẽnatus.⁊ nõ primus.qꝛ nõ põt negari ꝙ
obligatio que naſcit̃ ex ſnīa de directo obligat ſꝫ ẽptorē ⁊ pri
mũ ꝓcuratorio noīe nõ ꝓprio.Nõ ob.iura in ꝯriũ allegata.qꝛ
illa iura loquũtur quo ad videndũ vtꝝ obligatio ſit valida vl̃
nõ.in qua cõſideratõe magis hꝛ reſpectus ad effcm̃ obligatio
nis ꝙ ad ipm̃ ius qđ formalr̃ deducit̃ ineſſe.nos aũt ſumus ī
ſtipulatõe in qua nõ querit̃ vtꝝ valeat ſtipulatio ſꝫ quid cõpre
hẽdat ex ꝓprietate vᷓboꝝ ſm̃ quã nõ eſt dubiũ ꝙ ille dicet̃ ꝓ
prie cõdẽnatus in quē ius obligatõis de directo eſt ortũ ⁊ fun
datũ qđ eſt ſinglare dcm̃ ad limitatõeꝫ p̃dictoꝝ iuriũ.¶ Nõ
ob.tex.in.l.ſi ꝓ re.§.fi.qꝛ vel potes dicere ꝙ ſtipulatio duple
cõmittit̃ ibi vxori poſtꝙ maritus egit de euictõe ꝯ ipſaꝫ ⁊ ipſa
fuit cõdẽnata ad litꝭ eſtimationē ⁊ ad duplã ipi marito ſicut.n.
ſi res euincit̃ ab ẽptore cõmittitur ſtipulatio duple.ita ſi emẽs
ſoluat eſtimatõeꝫ litꝭ vt ꝓbat tex.in.l.ſi ſuus.§.iulianus.in vl
tio rñſo.ff.e.ti.mulier aũt refundẽdo marito id qđ amiſit ſatis
dꝛ ſoluere litꝭ eſtimatõeꝫ in effcũ lꝫ nõ ita formalr̃ ſicut poſſeſ
ſor qui cõuenit̃ ⁊ offert litꝭ eſtimatiõem ⁊ iſta rñſio eſt tutior.
Vel potes dicere ꝙ iõ ibi ex ſola ſnīa lata ꝯ maritũ cõmitti
tur ſtip̃lo duple ipſi vxori ꝯ vẽditorē qꝛ maritus cõuẽtus vꝛ cõ
dẽnatus nõ ſolũ ꝓprio nomīe ſed tãꝙ ꝓcurator vxoris vñ ip
ſa mulier in effcũ vꝛ cõdẽnata.ita no.declarat Guil.de cu.i.l.
de die.§.qui mulierēꝫ.ff.qui ſatiſda.co.⁊ ſequit̃ bal.in.l.doce
ãcillã.C.de rei.vē.ſꝫ iſta rñſio nõ eſt ſine dubitatõe qꝛ bar.in
d.§.qui mulierē.hoc negat ⁊ dicit ꝙ ſnīa lata ꝯ maritũ nõ p̃
iudicat vxori niſi ex ſcīa ⁊ patiẽtia vxoris de qua in.l.ſepe.de
re iud.quo caſu nõ eſſet dicẽdũ ꝙ mulier ꝓprie videret̃ ꝯdẽ
nata ut cõmitteret̃ ſtip̃lo qꝛ ſi ſic eſſet ēt in.§.ſi reſpectus d̃be
ret cõmitti ſtip̃lo primo ẽptori qꝛ ſnīa fuerat lata ꝯ ſcõm non
ſolũ ipſo ſciẽte ⁊ patiẽte ſed agente cãm ꝓ ſcõo.vnde prima
ſolutio eſt tutior. Franciſcus aretinus.

Vidam cum. Qui ꝓmittit aliquem
tractare ut filiũ ſub pe
na nõ incidit in penã ſi exheredat vl̃ emãcipat d̃ iu
re vel de fcõ ſecus ſi eũ expellat de domo uel nĩl ſi
bi reliquat.h.d.Et diuidit̃ in ſex ꝑtes.in pña ponit̃ thema ⁊
duplex qõ.in ſcda ibi p̃terea ponit̃ nouũ thema ⁊ noua qõ.i ter
tia ibi rñdi.ponit̃ quedã rñſio gnãlis ad vtrũqꝫ dubiuꝫ.in q̃r
ta ibi ſed uideamus ponit̃ ſolõ tertie qõnis.⁊ datur forma q̃li
ter melius d̃beat cõcipi ſtipulatio.i quinta ibi quo tñ caſu poſt
p̃dictaꝫ nouam formaꝫ ponitur duplex qõ.⁊ vna ſoluitur ex
preſſe alia tacite.in ſexta ibi in eo aũt rñdetur prie ꝯõni ipri.
prie oppõis.¶ No.pᷓo ibi ſi eũ de domo expulerit ⁊c.ꝙ pꝛ
qui tenet̃ alere filiuꝫ non tenet̃ ſibi p̃ſtare alimenta ſeorſum
ſi filius vult hr̃e ea in domo ſm ang.hic ⁊ Jo.de imo.⁊ hoc
ſentit hic Ja.de are.⁊ bar.exponẽdo tex.ꝑ.l.ſi quis a liberis
ff.de libe.agno.hoc tñ vꝛ eſſe limitãdũ niſi vel ꝑꝑ malos mo
res filij vel ꝑꝑ fugiẽdam ſiniſtrã ſuſpitionẽ qꝛ forte pꝛ eiꝰ ha
buit nouercã puellã ⁊ filius ē paꝝ cõtinens ⁊ nõ bone fame.
tunc.n.videret̃ eſſe licitũ pr̃i aſſignare alimẽta filio ex̃ domũ.
ita decidit Bal.no.in ſimili.q.in.l.i.in pe.col.C.de legi.vbi
dicit ꝙ ſi mulier dꝫ ꝑcipere alimẽta in domo viri nõ tenetur
ibi habitare ſi heredes viri hñt malos mores ⁊ inhoneſtos.
vel ſi ꝑꝑ qualitatē mulieris.⁊ heredũ viri non põt ibi habita
re ſine timore infamie alle.l.pe.ff.vbi pupil.edu.de.Sꝫ poſ
ſet queri eꝯ.quid ſi filius vult alimenta ⁊ nõ vult habitare in
domo pr̃is vtꝝ ſit audiẽdus.⁊ ſi quideꝫ deberent̃ ſibi alimen
ta ex diſpõe teſtõris non eēt dubiũ ꝙ nõ teneret̃ habitare in
domo teſtatoris ſi nõ vellet.caſus eſt no.⁊ ibi plene ꝑ bar.in
l.iiij.§.fi.ff.de ali.⁊ ci.le.ꝓ quo bal.in.l.in ãnalibus.C.d̃ le
gi.dicit eē caſum in.l.cũ hij.§.in cã.ff.de trãſac.ſꝫ qꝛ filio de
bent̃ alimenta ex legis diſpõe nõ eſt ita claꝝ vtꝝ poſſit ea pe
tere ex̃ domũ pr̃is bar.tñ in ſimili qõe vꝛ determinare ꝓ filio
in.l.diuortio.in pñ.ff.ſo.ma.vbi cõcludit ꝙ mulier cui.ſ.an
nũ debent̃ alimẽta ex diſpõe legis non tenet̃ ſtare ī domo he
redum viri ſi nõ vult qꝛ tñ ille cui debent̃ alimẽta ex.l.diſpõe
tenet̃ opari p̃benti alimẽta vt ibi declarat bar.detrahetur d̃ p̃
ſtatõe alimentoꝝ quãti eſtimatur opa q̃ nõ poſſꝫ p̃ſtari extra
domuꝫ.⁊ idem videret̃ dicendũ in filio ꝑ eãdem rõem.Dicit
tamē bal.no.in illa.l.in ãnalibus.in fi.ꝙ ille qui dꝫ p̃ſtare ali
menta ex̃ domũ non tenetur cõducere domũ alterius ſi hꝫ in
ꝓprio pr̃imonio domũ in qua ille cui debẽtur alimẽta poſſit
cõmode ⁊ honeſte morari.¶ Scõo no.ſm veꝝ intellectũ in
ver.rñdi.ꝙ aliquis põt ſtipulari ſibi penaꝫ ſi aliquid non fiat
alteri vel detur lꝫ nihil interſit ſtipulantꝭ alteri dari vel fieri qꝛ
in penis nõ cõſideramꝰ intereſſe.vt.l.ſtip̃lo iſta.§.alteri.s̃.e.
ſm bar.⁊ moder.⁊ bene.⁊ iõ nihil intereſt vtꝝ ille cui dꝫ fie
ri ſit cõiunctus vel nõ.hoc tñ fallit in vno caſu notabili ī quo
pena nõ cõmittitur deficiẽte intereſſe qui ponitur ī.l.ſuus ea
l.ff.de ſer.expor.¶ Tertio nota ibi h.n.pꝛ ⁊c.ꝙ ille qui ꝓ
mittit aliquē tractare vt filiũ põt exercere ī eo oīa q̃ ſolet exer
cere erga filios ēt ſi tendant ad onus ſuũ ⁊ ad odiũ.⁊ ꝑ illum
tex.dicit hic bar.in fi.cõmenti ꝙ ſi ciuitas ꝓmiſit feneratori
tractare eũ vt ciuem põt cõcedere ad p̃iudiciũ ipſius dilatio
nē d̃bitoribꝰ ſuis qꝛ iſta ſolent fieri ⁊ cõcedi ꝯ ciues vt.l.quo
tiens.⁊ qđ ibi no.C.de p̃ci.impe.offe.poterũt ēt ſibi imponi
collecte que poterũt imponi ēt alijs ciuibus ſm Jo.de imol.
qđ multuꝫ bene ꝓbatur in iſto tex.Sed ꝯ iſtam doctrinã facit
id qđ no.idē bar.in.l.iij.§.ſi emãcipatus.ff.d̃ ꝯtab.⁊.l.ſi ru
finus.⁊ ibi ꝑ bal.C.d̃ teſta.mili.vbi bal.dicit ꝙ ſi ex forma
ſtatuti vel priuilegij aliquis habet̃ ꝓ ciue iſtud intelligat̃ quo
ad fauores nõ quo ad odia.cum igit̃ iſta ꝓmiſſio ſit fcã fene
ratori ad priuilegiũ non vꝛ ꝙ d̃beat iterpretari ad eius gra
uamē.de quo dicã tibi in lectõe ſeqũti.¶ Quarto no.ex eo
dem ver.⁊ p̃cedenti ꝙ ſicut pꝛ cogitur emãcipare filiuꝫ aliqñ
ex cã vt.l.ſi cui relictũ.⁊ ibi plene d̃ cõdi.⁊ d̃mon.⁊ fuit dictũ
in.l.vtꝝ.s̃.e.ita eꝯ filius cogitur cõſentire vt emãcipet̃ ſubſi
ſtente lrīma cã lꝫ reglr̃ nõ poſſit emãcipari inuitus vt.l.nec auꝰ
in fi.C.d̃ emã.li.⁊ in autē.qui.mo.na.effi.ſui.§.⁊ gnãliter.⁊
hoc tꝫ hic Bar.⁊ moder.lꝫ glo.ſenſerit ꝯrium inſti.qui.mo.
ius pa.po.ſolui.§.fi.⁊ lꝫ angel.hic aliqualiter dubitet in filio
naturali.qꝛ iſte tex.loquit̃ in filio adoptiuo cuius vinculũ nõ
eſt ita forte ſicut naturale.Finalr̃ ſentit idē in vtroqꝫ.qꝛ ē ea
dem rõ.⁊ hoc ſequit̃ hic Jo.de imol.¶ Quinto no.ibi qua
re ⁊c.ꝙ põt interponi ſtipulatio ne aliquis filium adoptiuuꝫ
exheredet ⁊ intelligit̃ iſta ſtipulatio ſm gl.⁊ doc.cõiter ne ex
heredet iniuſte.⁊ ita intelligẽdo ꝑ hoc pactum nõ auferret̃ li
bera teſtamẽti factio vt hic bene declarat Bar.¶ Sexto no
ta ibi ſi patri naturali heres extitiſſet ꝙ lꝫ querela non cõpe
tat ſeu nõ cõcurrat cũ alio remedio circa idē.ſ.ad expugnãdũ
teſtm̃ vt iſti.d̃ inoffi.teſt.in fi.cõcurrit tamē cuꝫ alio remedio
qđ ꝓ eodē fcõ cõpetit ad diuerſa.ſtip̃lo.n.penalis cõpetit ad
aliud ꝙ querela ſm bar.⁊ moder.⁊ hic ē melior intellectus ꝙ
ſolutio que ponitur in glo.¶ No.ſeptio in ver.⁊ an victo ꝙ
ſnīa lata ſuper negocio pꝛicipali nõ parit exceptõem rei iudi
cate in iudicio pene qñ ille qui petit penã eam petit ut alius ⁊

ex per

ex psona alterius ꝛ ita limitat h bar.ea que scripsit in.l.qui ro me.§.duo fres.š.e.bñ facit qd̃ hetur in.l.modestinus.š.d ex cep. ¶ Octauo no.ꝛ ultio qd̃ exheredatio ꝛ emācipatio i ex neo est res iepta itellige in prorsus ex̃neo. Nā filius emācipa tus lz aliqñ vocetur ex̃neus.ut.l.i.§.ex̃neū.C.d rei vxo.actio. tñ pōt exheredari.qꝛ oli debebatur sibi successio de iure ptorio.hodie ēt de iure ciuili ut.l.meminimus.C.de legi.here.ꝛ in autē.d here.que ab itest.§.nullā vo.ille ēt qui est istitut⁹ he res pōt exhēdari ut.l.paterfa.ꝛ ibi no.ff.de here.isti.ꝛ plene i l.si certatus.§.si eodē.ff.de testa.mili.ſm moder.hic. Potes ēt colligere ex isto tex.in fi.ſm intellectū azo.cōiter approbatū q ad pene euitatōem ille qui nō pōt facere aliquid de iure sufficit q faciat de fcō. Quid aūt iuris sit si agit de actiōe q̃rēda vel de icurrēdo penaȝ pp fcm̄ vide plene p bar.in.l.vbi pactū in fi.C.de trāsac.ꝛ.l.quid ergo.§.q̄tuz aūt.ff.d his qui no.ifa.ꝛ.l.cōtinuus.§.cū quis.ꝛ ibi dicet.j.eo. Utrꝫ aūt ecōtra sufficiat aliquid fieri de iure si nō fiat de fcō dic ut hetur i tex.ꝛ glo.in.l.ea quidez.C.si mā.ita fue.alie.ꝛ.l.qui rome.§.flauius.ꝛ ibi dixi.š.e. ¶ In glo.posita sup v̄.vtroqꝫ ibi cuz expulit uel emācipauit.itellectus huius gl.est iste q v̄.iste rñdi ꝛc.dū dicit in vtroqꝫ casu penā cōmitti ꝛ stiplōnē esse utilem itelligat in duobus casibus dūtaxat vꝫ qñ ille qui pmisit aliquē tractare ut filiū ꝛ nō adoptauit ꝛ expulit illū d domo ꝛ idē si adoptasset in hoc prio casu.Et hoc ēt sentit glo.ista duz subdit itē qñ adoptauit ꝛ qñ sine adoptōe. ¶ Scd̃o intelligitur iste v̄.in eo qui filiū emācipauit ꝛ ſm mēte gl.siue ille qui emācipauit adoptasset siue nō cōmitteret.qd̃ dcm̄ nullo modo pōt pcedere.qꝛ in illo qui adoptauit expsse incōtinēti dr̄ ꝯriū in v̄.sꝫ videamus. Nisi ut saluet iste itellectus gl.in hoc 2o exēplo debes dicere hoc exēplū esse intelligēdū qñ ille qui pmisit penā nō adoptauerat filiū ꝛ sic emācipauit eū d fcō.quo casu ſm lecturā positā in glo.magna cōmitteret pena efficaciter.ꝛ hūc intellectū quē.š.dixi ad istaȝ glo.hñt uerba sequētis glo.dū dicit ꝛ sic in prio ꝛ tertio.primū eni casuz uocat exemplum expulsionis de domo.post quē sequit scd̃s casus qñ ille qui pmisit penā p̄terit illū queȝ pmiserat tractare ut filiuz.tertius aūt casus est qñ tal̃r pmittēs emācipauit.ꝛ hoc ōndit manifeste pricipiū glo ¶ Uel potes dicere ut refert hic Jo.de imo.intellectū istoꝝ verboꝝ.ꝛ sic in prio ꝛ tertio ꝛc.esse istuz ut p istū v̄s.rñdi determinet.primus casus qñ pr̄ stipulatus ē penā a pmissore qui nō adoptauit. Scd̃s casus est qñ alūnus vel cognatus filꝫ stipulatus est pena non p̄cedēte adoptōne.ꝛ ista nō determinat in hoc v̄. Tertius casus est qñ ille qui pmisit penā adoptauit filiū qui ponit in v̄.p̄terea. ¶ Sed aduerte qꝛ si uis tenere istū itellectū qui vr̄ melior oꝫ te itelligere q in isto v̄.determinētur isti duo casus.s.primus ꝛ tertius respectu duoꝝ exēploꝝ que sūt posita.š.in pri.glo.al's glo.videret recedere ab itellectu quē posuit in pri.qd̃ non vr̄ de mēte ipsi⁹ ꝛ iste itellectus hic expositus magis plꝫ q̄ prima expō q̄ ōdi qꝛ exēplū emācipatōis nō est hic tertiū sed quartuz ut pꝫ ibi si eū exheredauerit vel emācipauerit. Cōior tñ ꝛ verior expō ē q istud verbuz vtroqꝫ casu referatur vi̇̃r ad oīa que cōtinētur i vtroqꝫ themate.š.pposito vꝫ qñ filius nō est adoptatus ꝛ qñ est adoptatus ꝛ ſm istam expōem que est vissima determinabitur ēt casus positus in v̄.ꝛ quid itersit vꝫ qñ ēt dū alūnus vel cognatus stipulatur cōmittatur pena si pmissor ꝯfaciat.Et cū glo.dicit in fi.ꝛ caue tibi qꝛ in fine vr̄ corrūpere pōt hēre duplicem expōem.pria est quā sequitur bar.j.in expōne gl.magne in tertia lectura q lꝫ hic dicatur stiplōnez cōmitti qñ pmissor emācipat de fcō nō incidit in penā. ¶ Uel pōt exponere sequēdo intellectū azo.in v̄.si iste.n.v̄.vult emācipātē de fcō incurrere in penā sꝫ ex itellectu azo.vt ibi dicemus colligitur ꝯriū qꝛ tūc icurritur pena si emācipatio nō fuit fcā de fcō secus si fuiss̄ fcā de fcō ut ex lectura azonis manifeste colligitur ꝛ in effcū recidit in idē cū primo dcō. ¶ Et aduerte qꝛ cā cur gl.itellexit istū tex.in istis duobus exēplis dūtaxat.s.cū filius domo expellit vel emācipat nō fuit illa qꝛ dubitauerit q hic stipulatio nōvaleret qꝛ stipulator uidebat stipulari alteri sicut vr̄ sentire bar.opponēdo.nā satis erat māifestū q hic stiplō ualebat qꝛ nō erat fcā alteri sꝫ erat pmissa pena stipulatori si alteri aliquid nō fieret q sine dubio regl̄r vꝫ ꝛ est permissum ut l.stiplō.§.alteri.š.eo. Sed forte dubitauit glo.q in alijs duobus exēplis positis in tex.vꝫ quando pmittens preterit eum quē debebat tractare vt filiū vel exheredauit q stipulatio eēt i

util' quia vr̄ auferre liberam testi factionem.ꝛ in exemplo preteritōis erat maior dubitatio in exēplo aūt exheredatōis nō erat tacta dubitatio qꝛ vt dicit in ver.si.sꝫ videamus ille qui exheredat nō venit ꝯ verba stipulatōis ꝛ q ista fuerit pbabilior rō dubitandi videbis ex his que ponunt in fi.glo.magne. ¶ Et aduerte qꝛ qd̃.š.dixi in prin.expōnis huius gl.fuit pp̄ter errorē causatū a glo.quā habebā corruptā qꝛ i libro meo non ponit in prin.glo.nisi duplex exemplū.i.cum expulit vel emācipauit.ꝛ in alijs glo.ponit exemplū ꝛ de exheredatōe ꝛ d p̄teritōe.ꝛ sic cōprehendunt oēs casus positi in istis gōlb⁹ vnde verba posita ꝯr in glo.prio ꝛ tertio casu nō possent exponi eo mō quo prio exposui quasi glo.habuerit respectuz ad duos casus positos in prin.glo.Scd̃a aūt expō q̃ est vera sil̃r nō restringit ad illos duos casus expssos in glo.p eādem rōnē sed refert ad oēs casus positos in pria ꝛ tertia qōe. ¶ In glo.posita in ver.querit ibi hoc nō ad phemiū ꝛc.vult ista gl.in effectu que cōiter approbat q ille qui pmittit nō exheredare filiū adoptatū intelligit pmittere nō exheredare eū iniuste vnde si iuste exheredat stiplō nō cōmittit p rōem assignataȝ in glo.ne detur mā delinquēdi. Sed ꝯrium tenuit Guil.de suza.ꝛ rñdet ad rōem glo.qꝛ pr̄ bene potuit punire filiuz in vita sua alia pena vt.l.ij.ꝛ.iij.C.de pa.pote.sed ista rō non videtur sufficiēs qm̄ non pōt negari quin detur mā delinquēdi si ex pluribus penis que imponūtur in delicto vna possit tolli ex ꝯuentōe p̄tium.ex hoc.n.qꝛ pena remanet leuior forte facilius inducet quis ad dlinquendū q̄ si eēt grauior qm̄ pena nō imponit nisi vt phibeat delictū vt.l.i.in prin.ff.de iusti.ꝛ iur.vnde bar.hic p rōem positā in glo.sequit opi.glo.ꝛ addit aliaȝ rōem qꝛ cū ista pena imponat p delicto pacto priuatoꝝ non pōt tolli qꝛ respicit interesse publicū vt.l.iurisgētiū.§.si paciscar.ff.de pac.sed ista rō nil vꝫ qꝛ cum pena exheredationis respiciat vtilitatē priuatā.i.vtilitateȝ testatoris qui releuatur ab obligatōe qua tenebatur istituere filiū talis pena bñ potest remitti ēt si sit inducta ad vindictā.casus est in.l.nō soluȝ in prin.l.i.§.vsqꝫ adeo.ꝛ ibi p bart.j.de iniur. Unde melior ē rō assignata in glo.ꝯ cuius opi.multū facit lr̄a ista. Nec pōt saluari ista opi.ab isto tex.nisi ver.queritur cōnectat ad ea q̃ nō p̄cedunt imediate sꝫ mediate q nō hꝫ rōem nec rectā rōeȝ loquendi latine.si ergo pōt saluari iste ver.ēt si cōuertatur ad imediate p̄cedētia nō dꝫ improprari.ꝛ vr̄ posse saluari tali rōe qꝛ exheredatio p offensa q̃ fit pr̄i nō ē ppr̄ie pena delicti sed satisfactio quedā offense facte pr̄i seu facultas quedā concessa pr̄i rōabiliter ne indignus cōsequatur bñficio suo. Et q istō sit veꝝ pꝫ qꝛ aliqñ aufertur hereditas ab herede pp fcm̄ licitū ꝛ q meret p̄mium de iure solū pp offensaȝ testōris.ita pbat tex.no.ꝛ ibi glo.in.l.i.ff.de his qui.vt indig. Itē sunt alique cāe ingratitudinis enumerate in auten.vt cū de appel.cog.§.cās que nullo mō sonāt in delictū nec puniūtur aliqua pena d iure ꝛ tamē pp illas pmittitur exheredatio.ergo datur intelligi q facultas exheredādi nō competit pr̄i ad puniēdum delictuȝ sed tanq̄ satisfactio quedā sue offense.alias non daretur facultas exheredādi vbi nō esset delictū q est falsū vt.š.dixi iō pmittitur remissio isti⁹ offense ex quo si fili⁹ cōmittat delictū nulla remittit pena que imponit p dlicto.sicut videmus in simili q pmittitur remissio iuris accusandi aliquo casu i p̄iudiciū rei.p.pp leuitatē delicti vt.l.diu⁹.ꝛ ibi p bal.ff.ad sill̃.sed ꝯ istā decisionē fortiter facit.qꝛ si vꝫ pmissio de nō exheredādo filium iuste ergo tollet libera testi factio quaȝ testator hēbat in isto casu qd̃ vr̄ ipossibile vt.l.stiplō hoc mō.š.e.sed ad hoc ar.dicetur aliquid in lectura sequēti declarādo glo.magnā in fi. Pro ista opi.multū facit tex.nr̄ quē induco sic vltra doc.hic iuriscōsultus dicit in uer.queritur q stiplō dꝫ concipi isto modo si emācipaueris uel exheredaueris pmittēs penam.mō arguo sic qñ lex dterminat simul duo dterminabilia intelligitur ea pariter determinare.ut.l.iā hoc iure de vulg.ꝛ pu.cum si.sed in exēplo de emācipatōe vt ostendaȝ stiplō cōmittet lꝫ pr̄ hēat iustā cāȝ emācipādi.ergo sil̃r in exēplo exheredatōis q aūt in prio exēplo cōmittat hoc cāu ōndo qꝛ aut filius emācipabitur uolēs ꝛ nō ē dubiū q nō cōmittit stiplō qꝛ volenti nō fit iniuria. Aut emācipabit iuitus ꝛ tūc aut sine iusta cā aut cū iusta cā.si sine iusta cā emācipatio erit nulla vt.l.nec au⁹ de emā.lib.ergo pp fcm̄ nullū qd̃ nō hꝫ effectuȝ iuris nō debebit mihi pena vt declarat bar.in.l.vbi pactū in fi.C.de trāsac.cum.n.ex emācipatōe nulliter fcā ꝛ de facto nullum

causet̃ incõmodũ in ꝑsona filij. ergo actus nullus nõ facit pe
nã cõmitti vt tradit bar. in loco allegato. ⁊ ista rõ fortiter vrget
q2 si filius nõ põt emãcipari vbi subest iusta cã emãcipandi ẽt
hic põt dari mã delinquẽdi. Quid. n. si pr̃ velit emãcipare fi-
liũ ⁊ expellere eũ de domo ꝑꝑ graue cõtumeliã sibi illatã cer-
te hoc nõ liceret. Potes tñ rñdere saluãdo cõem sniam q ẽt i
casu enũciatõis restringat̃ stipulatio ad casũ si pater iuste emã
cipet dũmodo sequat̃ aliqð incõmodũ filio q2 ꝑꝑ hoc pr̃ sub-
trahat aliqð cõmodũ filio qð nõ subtraxisset. mihi tñ plz opi.
d. Guil. ꝑ ea quã. s̃. dixi. maxĩe ne cogamur iproprîare tex. ⁊ v̂
ba libelli. Hoc de cã arguit hic bar. ad qðem de eo qui ꝓmi-
sit aliquẽ defendere ꝯ oẽm ꝑsonã ⁊c. nã si moueat̃ sibi iustuz
bellũ vel aliter iuste offendat̃ ꝓmittẽs nõ tenet̃ eũ defendere
q2 in ista ꝓmissione subintelligit̃ si iniuste offendat̃. nã si iu-
ste nõ vr̃ se ꝓmissor obligare in isto casu ꝓ quo allegat tex. in
c. dño guerrã. ꝯfinit̃ lex deiñ incipiũt cõsuetudines regni. Tu
vide tex. quẽ ibi notãt dy. ⁊ bar. ad hoc in. l. si quis in graui. §.
si maritus. ff. ad sil. ⁊ qð no. bal. in. l. nõ soluz. §. si status. s̃. de
ꝓcur. Simile dicimus in eo qui ꝓmittit nõ offẽdere q2 itelli-
gitur nisi iusta cã offẽsionis iteruenĩat vt. l. quero. §. inter loca
torẽ. ff. loca. ⁊ hoc ꝓprie ꝓbat iste tex. cũ glo. de quo dixi ple-
nissime post bar. in. l. qui ꝓuũ. s̃. e. Et vtrũ vasallus qui ꝓmit
tit defendere dñm ꝯ oẽs ⁊c. obliget̃ si ipse mouet bellũ dño vl̃
pater suus vide qð ponit bal. in. l. i. ff. de re. di. Et pro declara
tõe huius lr̃e vidẽda sunt hic duo q̃ tangit pau. de ca. vltra ali
os doc. Primũ est vtrũ si pr̃ in casu huius. l. seu ille qui ꝓmi
sit tractare vt filiũ ⁊ nõ adoptauit ꝑterit filiũ in testõ vel eũ qui
erat loco filij stipulatio penal̃ cõmittit̃ incõtinẽti. Rñdet q sti
pulatio nõ cõmittit̃ incõtinẽti sed demũ post mortẽ ipsius ꝓ-
missoris. vñ ꝑz eũ incipiet obligatio ab heredibus ⁊ nihil alle
gat. ¶ Tu aũt cõsidera q si stipulatio penal̃ incepit a ꝑcedẽ-
ti cõditõe sicut vr̃ incepisse in casu nr̃e. l. vt pz. in prin. tex. di-
ctũ suũ esset verũ qñ ꝓmissor fuisset mortuus viuẽte adhuc il
lo qui debebat tractari vt filius ꝑ. l. ita stipulatus. ⁊ qð ibi no.
s̃. e. si aũt iste qui dbebat tractari vt filius fuisset ꝑmortuus ip
si ꝓmissori tũc stipulatio cõmitteret̃ ꝯ ipm. q2 iaz desijsset pos
se tractari vt filius. vbi aũt stipulatio icepisset a ꝑcedẽti cõuen
tõe tũc semꝑ cõmitteret̃ stipulatio incõtinẽti dũmõ ꝑcessisset
stipulatoris iterpellatio post testm̃ fcm̃ in quo filius fuit ꝑteri
tus. vt pz ex no. ꝑ bar. i. d. l. ita stipulatus ⁊ ẽt ex tex. ¶ Scðo
opponit ꝑfatus doctor ꝯ istũ tex. inquãtũ dr̃ in v̂. sed videam⁹
q pater exheredãdo filiũ iiuste nõ incidit in penã neqz vr̃ ꝯue
nire stipulatõi. nã hoc vr̃ falsũ ꝑm eũ q2 ista ꝓmissio de tractã
do aliquẽ vt filiũ vr̃ intelligẽda de tractãdo aliquẽ vt filij solẽt
tractari. vñ v̂bũ positũ in ꝓmissione promitto te tractare vt so
lent tractari ita exponit̃ in. l. sed iulianus. §. ꝓinde in glo. po-
sita suꝑ v̂bo solere. ff. ad mace. ⁊ l. inter oẽs. §. recte. ff. de fur.
dũ tex. dicit q ille nõ cõmittit furtũ qui putauit dñm cõcessuꝝ
exponit̃ eni. i. putare debuit. silr̃ ergo deberẽt exponi v̂ba hu
ius stipulatõis ⁊ ꝑ ꝯñs cõmitti pena si ꝓmittens iniuste exhe
redaret. Preterea dicit ipse q ille qui ꝓmittit nõ exheredare
vr̃ ꝓmittere nõ exheredare iiuste ꝑm intellectũ glo. in v̂. que-
ritur ergo datur itelligi q iiusta exheredatio est cã vt ꝓmissor
debeat incidere in penã. vñ ipse dicit q si nõ teneremur stare
auctoritati iuriscõsulti ipse rñderet q determiatio iuriscõsulti
nõ est bona nec equa. Tu aũt aduerte q2 determinatio iuriscõ
sulti vr̃ equissima ⁊ ex mẽte ꝓmittent̃. nã si diceremus penaz
remitti qñ quis exheredauit iiuste eũ quẽ debebat tractare vt
filiũ tũc sequeret̃ q plus fauoris h̃ret iste qui nõ est vere fili⁹
vel si est filius ciuilis q̃ filius legitimus ⁊ nãl̃. q pz q2 qñ ex-
heredatio eẽt iniusta fili⁹ legitimus ⁊ nãl̃ h̃ret solũ remediũ
querele qð est tpale ⁊ in quo de facili filius posset succũbere
nõ ꝓbãdo se iiuste fuisse exheredatũ qð debebat ꝓbare ꝑz ista
tpa vt. l. liberi. C. de inof. test. Iste autẽ qui deberet tractari vt
filius h̃ret nõ solũ querelã sed ẽt obligatõem ad penã ꝑꝑ quã
q2 exheredãs icurreret magnũ ꝑiudiciũ forti⁹ ꝑsumeret̃ se ab
stinere ab exheredatõe q̃uis cõmodũ pene nõ ꝑtineret ad fi-
liũ sz ad tertiũ. Scðz hoc ergo tractaret̃ vl̃ deberet tractari fa
uorabilius q̃ filius q est ꝯ v̂ba stipulatõis q2 ꝓmittẽs ꝓmisit
eũ tractare vt filiũ. itẽ ⁊ ꝯ mentẽ ꝓmitent̃ qui nõ vr̃ in dubio
plus dilexisse ex̃neũ q̃ filiũ nãlem ⁊ plus voluisse sibi cõferre
vt id qð poterat in filio naturali nõ posset in isto. Nõ obstant
iura allegata in ꝯrũ q2 in illis fit ista expositio ne al̃s sequat̃
aliquid irrõnabile qð non sequitur in casu nostro vt. s̃. ostdi.

Preterea v̂ba. l. vel testatoris facilius extendunt̃ ⁊ improprian
tur v̂ba stipulatõis in quibus obmissũ habet̃ ꝓ obmisso vt. l.
si ex̃neus de cõdi. ob cau. ⁊ l. quicquid astringẽde. s̃. e. Cũ igi
tur verba ista ꝓmitto te tractare vel obseruare vt filiuz ex sua
ꝓprietate importẽt ꝓmitto te tractare vt tractant̃ filij non de
bent extendi vt cõprehendãt plus q̃ verboꝝ ꝓprietas desi-
gnet. plus est aũt ꝓmittere tractare aliquẽ vt debẽt tractari fi
lij q̃ ꝓmittere tractare vt filiũ q2 virtute pr̃e ꝓmissionis fili⁹
nõ possz exheredari iniuste. in virtute aũt ꝑe poterit vt hic pz.
¶ Non ob. tex. in ver. querit̃ q2 iõ pena ibi cõmittit̃ ꝑꝑ iniu
stam exheredatõez q2 verba nõ poterãt referri ꝑm itellectum
doc. ad aliũ casuz q̃ ad istũ. sed in casu nr̃o ẽ secus q2 possu-
mus referre verba stipl̃onis ad multos casus in quib⁹ pr̃ non
tractat filiũ vt filiũ. Vel potes dicere ꝑm intellectũ meũ q v̂-
ba referũtur ẽt ad iustã exheredatõez q iõ pena cõmittitur in
d. ver. ꝑꝑ exheredatõem iniustã q2 al̃s sequeretur absurditas
q ille qui minus deliquit puniretur. imo qui in nullo dliquit
i. ille qui iuste exheredauit ⁊ ille qui deliquit. i. iniuste exhere
dauit nõ incideret in penã qð eẽt absurdissimũ. Potes ẽt di-
cere ⁊ clarius q verba in. d. ver. hoc iportãt ex ꝓprietate ver-
boꝝ. sed in casu nostro ẽ secus ut. s̃. ostdi. ¶ In glo. vltima
suꝑ verbo supuacuo ibi ⁊ no. q non vz pena ⁊c. glo. tacite op
ponit de. l. stipulatio hoc mõ. s̃. e. vbi dicitur q nõ vz ꝓmis-
sio instituẽdi aliquez sub pena si nõ istituatur q2 aufert liberaz
testi factionẽ. nam ꝑm hoc videtur q nõ ualeat ista ꝓmissio ꝓ
mitto te nõ exheredare sub pena q2 videtur equipollẽs illi ꝓ
mitto te istituere sub pena glo. nõ soluit aliter ꝯrium sed Io.
de imo. soluit formal̃r q imo iste due stipl̃ones nõ equipol-
lent q2 qui ꝓmittit nõ exheredare poterit ꝑterire ⁊ nihil relin
quere ⁊ valebit testm̃ suũ. ⁊ sic nõ tollet̃ libera testi factio. sed
qui ꝓmittit instituere ꝓmittit nõ ꝑterire ⁊ non exheredare. ⁊
sic aufert sibi liberaz testi factionẽ. ¶ Preterea aduerte ꝑm
bar. suꝑ ista glo. q2 si stipl̃o ista de nõ exheredãdo interponit̃
cũ eo qui adoptauit aliquẽ in filiũ stipl̃o semꝑ valebit eqñ aut
filius exheredabit̃ iuste aut iniuste. si iniuste tũc iõ vz stipula-
tio licz hoc casu pr̃ non possit testari vt vult q2 ẽt de iure hoc
erat q nõ possz filiũ exheredare iniuste. vñ illud qð hz pr̃ ne-
cesse facere de iure bene põt deduci in stipl̃onem penalez. Si
vero exheredatio erat iusta tunc potuit fieri nec incidit ꝓmis
sor in penã ꝑm glo. ⁊ cõem sniam vt vidisti. s̃. in gl. posita su-
per verbo q2 si vero loquimur in eo qui ꝓmisit nõ exhereda-
re ⁊ nõ adoptauit aliquẽ in filiũ tũc potes cõsiderare duos ca
sus ꝑm bar. ⁊ moder. hic q2 aut simpl̃r ꝓmisit nõ exheredare
⁊ nihil aliud. ⁊ tũc valebit stipl̃o nõ. n. tollit̃ ꝑ eã libera testi
factio q2 poterit sic ꝓmittens ꝯdere testm̃ ꝑtereũdo illũ quez
nõ põt exheredare vt. s̃. dixi. si vero aliquis ꝓmisisset tracta-
re aliquẽ vt filium ⁊ eũ nõ exheredare. tunc ista stipl̃o non vr̃
valere ꝑm bar. q2 ꝑ eam tollit̃ libera testi factio qð pz q2 ꝑ pri
mum caput stipl̃onis iste qui ꝓmisit nõ poterit ꝑterire ꝑ scðz
caput nõ poterit exheredare illũ quẽ de iure nõ tenebat̃ insti-
tuere. ⁊ sic tollet̃ ex penali stipl̃one libertas testãdi q2 tenebit̃
istũ istituere metu pene siue velit siue nolit. Cõtra quã cõclo
nem tz hic Io. de imo. pꝛio ꝑm hoc de iure nouissimo ẽt si ta
liter ꝓmittens adoptasset istũ ꝓ quo ꝓmittit in filiũ stipl̃o nõ
valeret qm̃ filius datus in adoptione hodie de iure non dz d
necessitate institui vel exheredari a pr̃e adoptiuo si est ex̃ne⁹
vel cõiuncta ꝑsona vt dicit tex. in. l. cũ adoptiuis. C. de adop.
⁊ sic sequeret̃ q tex. in ver. sz videam⁹ ⁊ ver. quare eẽt hodie
correctus qð in dubio nõ est ꝑsumendũ. l. ꝑcipimus. C. d ap.
⁊ l. sancimus. C. de testa. Non ob. ꝑm eũ q hic tollat̃ libera
testi factio q2 hoc ꝑmittit̃ in ꝯñam ꝓmissionis quo quis ꝓmi
sit tractare vt filiũ. multa aũt ꝑmittũt̃ in ꝯñam que si principa
liter fiant sunt ꝓhibita vt. l. i. in fi. C. de auc. tut. ꝑm eum. Tu
vide tex. in. l. si quis ꝑuum. ff. de actio. emp. quẽ allegat bart.
in. l. stipulatio hoc modo. s̃. e. in sua distinctõe ad intellectum
l. fi. C. de pac. sed ista rñsio vr̃ multũ dubia q2 ꝓmissio de ex-
heredãdo vel nõ exheredãdo nõ vr̃ se h̃re ꝯñr ad ꝓmissionẽ
de tractando vt filium. imo est ꝯria dicte ꝓmissioni q2 per illã
non ꝓhibetur ꝓmissor exheredare vt pz in ver. sed videam⁹.
Sed potest forte dici q ista ꝓmissio venit in ꝯñam inquãtuz
priuatio libertatis testandi que fit ꝑ eam concipit̃ sub forma
que nõ posset cõsiderari nisi precederet promissio de tractan-
do vt filiũ nõ per hoc q iste accipit in filiũ de facto vr̃ cõcedi
in ꝯñaz hoc q nõ fuisset appositũ sine illo pricipali. ⁊ ista opi.
magis

magis placet vt vitet̃ correctio iurium.⁊ ēt q̃ mens istius l̃re
v̄r esse ꝙ stipl'ones iste interposite in vtroq; casu equal'r sint
vtiles. Aduerte ēt ad intellectū huius.l.q̃ l; valeat stipl'o qua
quis ꝓmittit tractare aliquē vt filiū nō tñ valet ꝓmissio vl' sti
pulatio de adoptādo aliquē in filiū vt.l.vxorē.§.heres.⁊ ibi ꝑ
bar.de le.iij.vt hic tāgit pau.de ca.⁊ fuit dcm̄ in.l.vtꝝ.s̃.e.de
quo vide ꝑ bal.in.l.i.in.vij.oppōe.C.de his que pene noīe.
⁊ qd̄ ponit bar.ad intellectū illius.§.in.l.si quis in testō.ff.de
cōdi.insti.vbi dixit l; quis nō posset astringi ad adoptādū me
tu pene pōt tñ inuitari spe lucri ad adoptādū hoc tñ fallit in fi
lio qui instituit̃ si adoptauerit q̃ non v; ista instō q̃m amissio
hereditatꝫ paterne in eo est potius incursio dāni q̃ amissio lu
cri vt ipse ibi no.dicit. Ex glo.īducit bar.istū tex.ad no.q̄ōem
de qua tetigi vnū v̄bū in notabilibus vtꝝ ille qui d; tractari tā
q̃ ciuis ex cōcessiōe sibi fcā a ciuitate possit grauari in hoc ꝙ
debitoribus suis cōcedat̃ ꝑ ciuitatē dilatio tp̄alis.uel fm̄ Jo.
de imo.ꝙ possint īponi sibi collecte ⁊ alia onera que īponunt̃
ciuibus. Et ī effcū cōcludūt p̄fati doct.ꝙ sic ꝑ istu; tex.ad quē
tñ possemus r̄ndere ꝙ iō uerba nō restringūtur hic ad fauorē
dūtaxat eius qui d; tractari ꝓ filio q̃ ista restrictio fieret cum
p̄iudicio tertij ⁊ foueret ius odiosu; ꝑ qd̄ promittēs caderet ī
penā.que rō v̄r cessare in cōcessione priuilegij principis.facit
tex.⁊ qd̄ ibi ꝑ bar.in.l.fi.s̃.de cōsti.prin.⁊ qd̄ h̄r in.l.cū dile-
ctus.ex̃ de dona.h tñ ꝯcl'o de iure v̄r vera ꝑ tex.no.ad hoc in
l.cū ex ōrone.in fi.ff.de excu.tu.vbi ꝓbat̃ ꝙ ille qui h̄r pro ī
genuo ex priuilegio intelligit̃ esse īgenuus ēt quo ad odiū sui
vt nō possit se excusare a tutela ꝑ quē tex.ita t; ibi bal.⁊ i.l.qd̄
fauore.C.de legi.idē tenuit in.l.iij.§.h v̄ba.in fi.q̄ōnis.ff.de
neg.ge.vbi dixit no.ꝙ si aliquis h̄r ꝓ ciue posito ꝙ dicat̃ ci-
uis fictus ⁊ nō verus.nihilominus oēs.ll.q̄ loquunt̃ de ciui-
bus trahunt̃ ad istū ciuē siue respiciāt ad eius cōmodū siue ad
incōmodū ⁊ vocat̃ ista interp̄tatio passiua ꝑ quā dispō.l.p̄ce
dēs que simpl'r loquit̃ de aliquo actu vel de aliqua ꝑsona ad
actū fictū vel ad ꝑsonā fictā que postea talis esse fingit̃ vt.l.i.
§.l.fal.⁊ ibi ꝑ bar.ff.ad.l.fal.⁊ ꝑ eundē in.l.oēs populi.ff.de
iusti.⁊ iu.⁊ istā cōclusionē credo eē verā potissime ꝑ istā rōem
⁊ ꝑ tex.in.d.l.ex ōrone.in fi.cui nō pōt r̄nderi vt dicit gl.in.l.
qd̄ fauore.C.de.ll.v; ꝙ illud est iō.q̃ ille qui h̄r pro ingenuo
nō h; āplius patronū cui istud priuilegiū fuit cōcessū.nā si bñ
inspicias ad fi.tex.fundamētū l̃re est q̃ iste est effectus igenu⁹
q̃ dicat q̃ est igenuus l; ficte iura q̄ loquebāt̃ de ingenuo tra
hūtur ad ip̄m. Sil'r nō ꝓcedit r̄nsio quā dat bar.in.l.oēs popu
li de insti.⁊ iu.ad scd̄; r̄nsu; istius.l.q̃ si in illo r̄nso ille qui h̄r
pro ingenuo h̄ret priuilegiū cōcessū igenuis.q̃ lex hoc exp̄sse
cōcessit de nouo sequeret̃ ꝙ in sequēti r̄nso falsa eēt decisio iu
riscōsulti.⁊ in vltīo r̄nso in quibus iste qui h̄r pro igenuo tra-
ctat̃ vt igenuus ⁊ tñ ibi nō repitur exp̄ssa cōcessio vel rescri-
ptū sed ē extēsio iuriscōsulti ab eo qui est talis ad eū qui h̄r ꝓ
tali. ¶ Preterea si bñ respicias ad primū r̄nsum rescriptū im
peratoris potius declarat ita eē q̃ inducat de nouo. Rescrip-
sit.n.iperator excusatōem cōpetere nō cōcessit eam de nouo.
¶ Nō obstāt ea que no.bar.in.l.iij.§.si emācipatus.ff.de ꝯ
tab.⁊ bal.in aūt.habita.C.ne filius pro p̄re.⁊.l.ea lege.C.de
cōdi.ob cau.⁊ ang.⁊ moder.in.l.talē.§.i.ff.de here.insti.q̃ di
co ꝙ aliud est ciuē fictū obligari ad ea q̄ veniūt in ꝯñaz ex nā
ciuilitatꝫ. Aliud est ꝙ si aliquis creat̃ ciuis fictus ex priuilegio
nō ꝑdat priuilegia sibi cōcessa prius tāq̃ ex̃neo si sunt cōpati
bilia cū ciuilitate.vt dicit bal.⁊ ang.in locis allegatꝫ.nā si ꝑde
ret priuilegia q̄ de sui nā sunt cōpatibilia cū ciuilitate ficta tūc
ꝑderet ea.q̃ nō eēt āplius ex̃neus sed ciuis.cū tñ fuerint con-
cessa sibi ut ex̃neo.sed hoc nō est cōueniēs q̃ qualitas ex̃nei
durat ī eo ꝑ ueritatē l; nō per fictōe;. Et p̄terea dato ꝙ eēt v̄e
ciuis si priuilegiū fuerat sibi añ cōcessū simpl'r adhuc poterit̃
durare ex quo illud idē priuilegiū nō repugnat ciuilitati. Et iō
crederē in illo casu ꝙ si ex forma statutoꝝ vel iuris ciuis dif-
ferret ab ex̃neo in eo ꝙ cōtinet̃ in priuilegio prius cōcesso tūc
ꝑ interp̄tationē passiuā tolleret̃ illud priuilegium.q̃ leges lo
quentes de ciue traherentur ad ipsum.⁊ hoc probat̃ exp̄sse in
d.l.cū ex oratione in fi.vbi ille qui habetur ꝓ igenuo ꝑdit pri
uilegiū excusatōis qd̄ erat cōcessum sibi tanq̃ liberto.q̃ exp̄s
se cauebatur in iure ꝙ igenu⁹ regl'r non posset recusare tutelā
alterius ingenui nisi in certis casibus. Unde reiectꝫ r̄nsioni-
bus quas faciunt glo.⁊ docto.ad.d.l.sequendo intellectū pe.
⁊ bal.in.l.qd̄ fauore.C.de legi.illa.l.videtur probare ꝯcl'one;

domini bar.hic positam quā etiā approbant hic moder. Nec
est recipiēda illa īterp̄tatio bal.ad dcā bar.in.§.si emācipa-
tus quā ipse posuit in.l.si ruffinus de testa.mi.dū dixit ꝑ illa;
doctrinā ꝙ ciuis creatus ex priuilegio censet̃ eē ciuis solum
quo ad respiciētia cōmodum suū. Uide tñ hec ꝯcl'o limitan-
da singl'r ex his que ponit Bal.in.l.ciues.C.de ap.vbi dixit
ꝙ represalie cōcesse ꝯ ciues nō extēdunt̃ ad ciues ciuil'r crea-
tos.q̃ sicut nomē filij intelligit̃ de nāli ⁊ nō ciuili l; ciuilis fi
lius sit vere filius vt.l.si ita quis.§.si in tp̄s liberoꝝ.ff.de le.
ij.⁊.l.fideicōmissu; de condi.⁊ demō.ita in hac mā odiosa ⁊
restringēda nō cōprehendetur ciuis ciuil'r creatus l; ista opi-
nio sua cōfundit̃ ex his que posuit ipsemet elegāter in.l.si nō spā
li.C.de testa.vbi dicit ꝙ cū nomē ciuis sit nomē ciuile ⁊ non
nāle latius ex ꝓprio significatu pōt cōpeti q̃ nomen p̄rie vel
terre qd̄ est nomē nāl'r significās.⁊ ꝙ istud sit veꝝ ꝓbat̃ licet
ipse nō alleget in.l.si cognatꝫ de reb.du.iūctis legib⁹ allegatꝫ
in oppositū.⁊ de distinctōe istoꝝ nominū vide ꝑ bar.in.l.ꝓ-
nūciatio.§.familie.ff.de ver.sig.⁊ tex.⁊ ibi ꝑ bar.in.l.si tute-
las de cap.di.glo.tñ valde no.in sili cōcessione valde odiosa
v̄r approbare hanc doctrinā bal.in.l.ex oībus.C.de decu.li.
x.quā tamē bar.ibi nō sequit̃ vñ ꝯcl'o supra dcā v̄r tenēda sim
pl'r. Utꝝ aūt ille qui d; h̄ri ꝓ ciue dicat̃ verus ciuis. ¶ Itē
de eo qui d; haberi ꝓ ciue originario vtꝝ veniat appellatio-
ne ciuis original'.⁊ an possit dici verus ciuis original'.vid̄ de
p̄dcis q̄ōibus qd̄ plene scribit bart.in.l.si maritus.§.lex iulie
ꝯ.de adul.⁊.l.si is qui ꝓ emptore.s̃.de vsuca.⁊ bal.in p̄ria cō
stōne.ff.in fi.prin.⁊.l.furti in prin.vbi notabiliter loquitur de
his qui notant̃ infamia.⁊.l.iij.§.hec verba.ff.de neg.ge. Et ī
p̄dictis locis ēt tractāt p̄dicti hoc.vtrū priuilegiū cōcessum ci
ui vero trahat̃ ad fictū.vide ēt bal.in.l.ingenuū.C.de inge.⁊
ma.⁊ qd̄ ipse tradit notabil'r in.l.oēs populi in pe.char.ff.de
iusti.⁊ iu.ubi d̄terminat q̄ōem de qua dixi in voce.vtrum ille
qui h̄etur ꝓ ciue originario cōprehendat̃ sub statuto requirē-
te aliquem esse ciuem originariū.⁊ vide ēt bal.in autē.⁊ om-
nino.C.ne vxor ꝓ marito.

Filiusfa. Fideiussor ꝓmittens sub ꝯditōe obliga
tur illi cui in euētum ꝯditōis acquirit̃ ob
ligatio p̄cipalis vel sic fm̄ doctores in eo qd̄ debet̃ sub con
ditōe p̄tātiua filiofa.īspicit̃ tp̄s existētꝫ ꝯditōis.h.d. ¶ No.
ibi quātum pecuniā ⁊c.ꝙ sicut ꝑ relatiuū substātie inducitur
ꝯditio q̄ñ ē ꝯiunctū verbo futuri tp̄is vt.l.stichu; qui me⁹ erit
ff.de le.i.ita ꝑ relatiuū q̃titatis inducit̃ cōditio suspēdens dis
pōem.⁊ hoc ē verū absolute q̄ñ sine q̃titate non pōt intelligi
dispō aliqua ꝑ se valida.sicut in casu nr̄o q̃ stipulatio ⁊ mu-
tuum requirūt certū in qualitate ⁊ quātitate vt.l.triticū.⁊.l.ita
stipulatus.s̃.e.sed q̄ñ dispō sine qualitate possi; itelligi vtilis
tunc bar.dixit ꝙ cōditio ꝑ hoc relatiuū inducit̃ solū respectu
quote.sed nō respcū substātie dispōnis.ita no.ipse elegāter ī
l.i.in vlti.char.ff.de cōdi.⁊ demō.⁊.l.clemēs.§.fi.vbi ē bon⁹
tex.ff.de here.isti.⁊.d.l.stichū qui meus erit. Cōtra quem v̄r
casus exp̄ssus quē al's feci te notare ad hoc in.l.ij.ff.de here.ī
sti.ubi ēt ipse tangit d̄ ista ꝯclusiōe l; nō v̄r bñ pōderasse tex.
illius legis qui parificat istos duos modos institutēdi.instituo
te quāta ex ꝑte iferius subiciā uel īstituo te si ꝑtes ascripsero.
⁊ tamē nō ē dubiū ꝙ in ista fa forma ꝯditio adicit̃ ad substā-
tiam dispōnis.ergo sil'r v̄r ꝙ ꝯditio que ascribit̃ ꝑ relatiuu;
q̄litatis uel substātie sil'r uideatur apposita ad substātiā dispō
nis nō ad illud uel qd̄ principal'r se refert.i.ad ꝑtē ꝯcedēdam
īstituto.hoc tamē nō intēdo d̄terminare hic q̃ nō ē mā multū
ꝑtinens.⁊ articulus ē subtilis. ¶ Scd̄o no.fm̄ doc.ꝙ in ꝯ-
ctibus qui fiunt sub ꝯditōe p̄tātiua inspicit̃ tp̄s existētis con-
ditōis.nō tp̄s ꝯctus.⁊ rō ē q̃ cōditio p̄tātiua nō trahit̃ retro.
vnde v̄r ꝯctum nūc cū oritur obligatio ex iplemēto ꝯditionis
⁊ iō hoc tp̄s inspicit̃.⁊ acquirit̃ filio si ē sui iuris. Sed in ꝯdi
tōibus que traheret̃ retro sicut ē ꝯditio cāsis uel nō pendēs a
p̄tāte stipulatoris aut ꝓmissoris inspiceret̃ tp̄s ꝯctus q̃ retro
pure v̄r fuisse ꝯctum vt ꝓbat tex.in.l.filius.s̃.e.⁊.l.qui bal-
neū.§.i.⁊.l.potior.ff.qui po.in pig.ha. S; aduerte ꝙ.d.paul.
hic v̄r ponere unā nouā distinctōem ad ista; mām.dicit.n.ꝙ
ista doctrina ⁊ cōclusio ē intelligēda quādo ꝯditio p̄tātiua ē ī
p̄tāte ꝓmissoris .sicut erat in casu huius.§.q̃ reus principa-
lis nō cogebat̃ accipe pecuniā ⁊ icidere in obligatōe;.ex quo
hoc nō ꝓmisserat.secus si ꝓmisisset fm̄ bar.in.l.si pecunia;
ff.si cer.pe.⁊.l.fideiuss.in pe.q̄ōne.ꝯ.de fideiusso.vbi omnino

vide cõcor.tex.ad hanc legẽ in.l.potior.ꝛ.l.balneuz.§.i.in fo
rmĩso.ff.qui po.in pig.ha. Ubi autem cõditio ptãtiua pende
ret ex ptãte creditoris seu stipulatoris vbi gratia promitto tibi
cẽtũ si capitoliũ ascẽderis tũc ipse dicit ꝙ cõditio ĩpleta trahe
retur retro ꝛ ꝑ ↄñs primus creditor cõditionalr eẽt potior scõo
qui accepit hipotecã pure ꝛ similiter acquireret actio pꝛi ꝛ nõ
filio.lꝫ eẽt sui iuris tꝑe existis cõditõis allegat gl.no.in cle.i.i
glo.magna.sup vbo executorẽ.de cõces.pbẽ.que vult in effcũ
ꝙ qñ grã cõcedit pꝛio expectãti sub cõditõe que pẽdet ex ptã
te eius cui ↄcessa est grã ista cõditio ĩpleta retrotrahit ꝛ exclu
dit eũ qui fuit assecutus bñficiũ medio tꝑe ꝛ lꝫ illa glo.hoc sen
tiat vt ipse dicit ex pdicta decisione nõ tñ allegat aliquã istarũ
legũ qð est mirandũ. ¶ Preterea ista ↄclo si recte inspicias
vr ↄ mentẽ tex.in.l.i.ff.qui po.in pig.ha.vbi iuriscõsultus di
cit ꝙ ille qui ꝓmisit dotẽ pro vxore alicuius marito ꝛ stipula
tus est illã dotẽ sibi reddi so.ma.ꝛ cepit hipotecã ꝓ dcã restõe
pfertur scõo creditori qui postea in eadẽ re pignus accepat ꝛ cã
est vt dicit ibi iuriscõsultus q2 nõ põt dici ꝙ nũeratio eẽt ĩ ptã
te stipulatoris ex q̃ causabat sibi obligatio ꝛ hipoteca qñ sti
pulator poterat cogi nũerare q2 ꝓmiserat dotẽ ꝛ sic colligitur
manifeste ꝙ ad hoc vt conditio nõ trahat retro satis ẽ ꝙ ipsa
cõditio sit in ptãte creditoris seu stipulatoris. ¶ Preterea si
vr rõ drie inter ꝓmissorẽ ꝛ stipulatorẽ q2 sicut erat in ptãte ꝓ
missoris ꝙ obligatio nõ nasceretur si nõ valebit ita eↄ in casu
nr̃o erat in ptãte stipulatoris nõ ĩplendo cõditionẽ nõ acquire
re ius ex stipulatõe.vñ sicut ille qui põt ĩplere cõditionẽ non ĩ
plendo vr repudiare ius querẽdũ sibi ex ĩplemẽto cõditõis ac
si illud ius iam eẽt sibi debitũ vt.l.i.§.si sub cõditõe.ff.si quis
omis.cã test.ꝛ bñ facit qð tradit bar.in.l.si quis heres ĩstitua
tur.in pꝛi.de here.ĩsti.ita eↄ ĩplẽdo cõditõem vr ex ĩplemento
qð erat in sua ptãte cãre sibi ius de nouo quasi nunc ↄheret.
bñ facit qð tradit bar.ꝛ aliȷ̃ in.l.ꝛ q2.ff.de iuris.om.iu.sup illo
articulo vtꝝ ille qui cõfirmat videat de nouo cõcedere vnde
ista ↄclo remanet multũ dubia nec vr eẽ de mẽte maioꝝ nr̃o
rũ ꝛ ꝑ hec est expeditus iste.§.ad materiã huius.§.ꝛ.l.si filiꝰ
s̃.e.adde optimũ tex.quẽ ibi no.bar.in.l.sꝫ interiꝫ.§.i.v̂.inde
ff.de dona.iter vi.ꝛ vx. Adde ẽt casuꝫ no.cũ glo.sua sup verbo
ad id in.c.si ꝓ te.de rescrip.li.vi.vbi ꝓbat no.ẽt si cõditio ap
posita dispõi nõ sit in ptãte debitoris ĩplemẽtũ tñ cõditõis nõ
trahit retro qñ in ptãte creditoris est qui ius cõditionale con
cesserat reuocare totũ illud ius sicut est in exẽplo illius.c.s.in
grã cõcessa ꝑ principẽ.ꝛ fundat illa decisio in rõe posita ĩ.l.po
tior.in pꝛi.pallegata.ꝛ.l.titius.ff.que res pig.ob.pos. ¶ Ter
tio adde notabilẽ doctrinã bar.ad ꝓpositũ nostrũ in.l.si is qui
ꝓ ẽptore in.v.q.principali.ff.de vsuc.vbi determinat notabi
liter ꝙ si aliquis fuit cõdẽnatus cõditionalr ad penã corpora
lẽ hoc mõ si nõ solueris cẽtũ.ĩ.x.dies ãputet tibi manus.de
inde factũ est statutũ ꝙ oẽs condẽnati vel bãniti soluendo cer
tam quãtitatẽ eximant a bãno ille qui nõ soluit.ĩ.tꝑs statutuꝫ
in snĩa vr cõdẽnatus vt ex nũc q2 cũ eẽt in ptãte eius soluere.ĩ.
x.dies ita cõditio ptãtiua nũc ĩpleta retro nõ trahitur ꝛ tamẽ
si recte inspicias ad casum.s̃.positum h conditio potestatiua
erat adiecta creditori non debitori.i.illi qui debebat consequi
beneficium statuti ꝛ tamen cõditio non trahitur retro.

Si sic stipulatus.

Si factũ qð de ducit in stipulatõe est iterabile cõmittit sepius stiplo ad interesse nisi sit actũ expsse ꝙ tantũ sel cõmittatur.h.d.Scda ibi nõ.n.in qua assignatur rõ pcedẽtꝭ dcisionis.Tertia est ibi aut si sic.in qua cõfirmatur cõclusio pdcã ꝑ reductionẽ ad ab surdũ. ¶ No.pꝛio ibi ꝑ heredẽ ꝛc.ꝭm pe.ꝛ cy.i.l.veteris.C. de ↄhẽ.ꝛ cõmit.stip.ꝙ stiplo cõtinẽs fcm̃ negatiuũ nõ transit ad heredẽ ꝓmissoris nisi de ipso fiat mẽtio ꝺ quo dicetur tibi plenissime post bar.in explanatõe materie post glo. ¶ Scdo no.ibi ꝛ si egi.ꝛc.nã vr iste v.inuere ꝙ agẽs ꝑꝑ vim sibi illatã satis est ꝙ narret in libello viꝫ fuisse sibi illatã absqꝫ aliqua cõ clusione qð nõ eẽt veꝝ in casu nostro sed est subaudiendũ ad tex.qð petit ꝑꝑ viꝫ aduersariũ cõdẽnari ad interesse.quinimo ꝛ sine subauditione verba tex.hoc important ex quo dicit q̄ egit vim sibi illataꝫ esse.nã verbũ agere significat actionẽ pro ponere.l.i.ff.de eden.ꝛ no.in.l.amplius non peti.ff.rẽ ra.ha. cũ.n.sumus in actõe ꝑsonali q̃ oritur ex ↄctu nõ est dubiuꝫ qð cõclusio libelli requiritur iuxta no.iiȷ̃.d.l.i.in pꝛin.s̃.allegata. si autem ꝓpter vim ageretur ad faciendũ se restitui vel ad con dẽnandum aliquẽ sup vi turbatiua forte sufficeret narratio si ne ↄclone glo.est not.i.q.iiȷ̃.c.q2 psulatus quã approbat an to.de bu.in.c.vnico de li.cõte.ꝑ quã dixit bal.no.in.l.fallus ĩ iȷ̃.char.C.de fur.ꝙ actio inepte ꝓposita in interdcõ spoliato rio nõ vitiat libellũ.dũmõ ex narratꝭ possit eligi remediũ cõ petens ille tñ qui sic diceret.cõqueror ꝺ tali qui spoliauit me satis vr ↄcludere in libello.casus ẽ no.quẽ ponderat Bar.ad hoc in.l.qui se grauatos.C.de cẽsi.li.xi.ꝛ no.ang.in.l.iȷ̃.§.sꝫ ꝛ si agant.ff.de iudi. Sed aduerte ad istũ tex.q2 iste tex.vide tur velle ꝙ vbicũqꝫ stiplo ad interesse cõmittit ex fcõ negati uo sufficiat ↄcludere in libello eẽ ↄfactũ absqꝫ eo ꝙ petat reꝰ cõdemnari ad interesse qð possꝫ eẽ veꝝ qñ peteret pstari fcm̃ affirmatiuũ.sed qñ agit ex stiplone de nõ faciẽdo q2 ẽ ↄfactuꝫ tunc fcm̃ nõ põt peti q2 ẽ impossibile ꝙ pstetur qm̃ hic nõ fa ctũ est fcm̃.ꝛ iõ si ↄfactũ ẽ ĩpossibile est fcm̃ nõ eẽ fcm̃ vt.l.in bello.§.fcã de cap.vñ de necessitate dꝫ peti iteresse ꝭm Bar. qui ita no.in.l.si vsusfructus mihi in biẽnium.ff.de vsufruc. le.ꝛ.l.stiplones nõ di.s̃.e. ¶ Tertio not.ibi quãti iterest ꝛc. ꝙ cõdemnatio sup interesse vr posse eẽ incerta.dicit.n.tex.q̄ ti interest.sꝫ ista verba possent referri ad formã stiplonis in q̃ admittit ille qui petit aliquẽ ↄdẽnari ad iteresse icertũ.snĩa tñ dꝫ eẽ certa vt in.§.curabit insti.de ac.de quo vide ꝑ bar.in.d. l.stiplo in vl.q. ¶ Ultimo no.ꝙ vꝫ arg.ꝑ deductionẽ ad ab surdũ.de quo in.l.scire dꝫ.§.aliquid de excu.tu.ꝛ.l.nã absur dũ de bo.lib. ¶ In glo.posita sup verbo.ergo ibi sed ↄ.s̃.ꝺ here.vẽ.ꝛc.glo.ponit tria ↄria ad legẽ nr̃am.ex quibus soluit vnũ dũtaxat.ꝛ in aliȷ̃s duobus remittit ad illas leges cuiꝰ oc casione bar.hic ꝛ moder.plene tractãt qualr stiplo ad inter esse vel ad penã sepius cõmittat. Quoꝝ dictꝭ adð breuiter ꝛ pꝛio inquãtum ipsi dicũt ꝙ qñ soluit id qð principalr venit ĩ obligatõe.tunc stiplo nõ cõmittit nisi semel ꝑ.l.vẽditor.ꝛ per l.si ita quis.s̃.e.nã istud dcm̃ simplr intellectũ nõ vr veꝝ.sed solũ ꝓcedit qñ id qð principalr venit in obligatõe fuit solu tum totalr.quo casu q2 nihil iterest ãplius stipulatoris nõ cõ mittitur nisi semel stiplo vt.d.l.vẽditor.sed qñ id qð principa liter fuit deductũ in stipulatõe eẽt solutũ ꝓ ꝑte.ꝛ nõ in totum tũc aut obligatio erat cõmissa tũc tꝑis ad totũ.ꝛ tũc ꝓ reliquo duraret si in ꝑte soluta cõtigisset liberatio.alias duraret ad to tũ vt vidisti declaratũ in.l.iul.§.si fundus.s̃.eo.si vo tꝑe quo fuit soluta ꝑs soluẽda nõ debebat.ꝛ tũc si incipiat deberi ite rũ cõmittet stiplo vt.l.iiȷ̃.§.q̃situm.ff.si cui plusq̄ ꝑ legeꝫ fal. ponẽdo exemplũ qñ q̄titas eẽt soluta legatario q̃ postea esset reddẽda virtute stipulatõis.tũc.n.ex pꝛia stipulatõe siue ex pꝛi ma cõmissione stipulatõis soluit id qð deuenerat simplr i sti pulatõe.ꝛ tñ stipulatio iteꝝ cõmittit.nec credo bar.aliter ĩtel lexisse nisi vt dixi qð pꝫ inquãtum in distinctõe sua alle.l.vẽ ditor ad istud ꝓpositũ.cui tñ rñdendo prius in oppõe ipse rñ det ꝙ stipulatio iteꝝ nõ cõmittit q2 cõmitteret ꝓ eadẽ re vel ꝓ eodẽ interesse.ꝓ quo prius erat totaliter satisfactũ. ¶ Se cũdo adde inquãtuꝫ bart.ꝛ ang.h volũt ꝙ stipulatio pẽalis cõ mittit sepius quãdo apponit fcõ iterabili vel loco ꝑticularis ĩ teresse ꝑ.l.pdia.ff.de act.emp.itelligẽdo quãdo stipulatio pe nalis nõ nouauit pcedẽtem.naꝫ Jo.de imo.hic vr reprehen dere ista dicta.pꝛimo per.l.si duo.§.fi.allegatã hic in gl.scdo ꝑ.l.si quis ita stipulet.s̃.e.cũ similibus.ꝛ dicit ꝙ ille leges in epte allegant ꝑ eos q2 nõ loquũtur qñ stipulatio semel cõmis sa possit iteꝝ cõmitti q̃ est qð nr̃a.sed solũ dicũt ꝙ ꝓ vna sti pulatõe semel cõmissa si stipulatio pẽalis nõ nouat pcedentẽ põt agi ad iteresse q̄tenus excedit penã.vñ ille leges nõ videt facere pꝛio q2 nõ agit ibi ꝺ cõmittẽda stipulatõe ꝺ nouo.faci lius aũt concedit ex quo prima obligatio nõ ẽ nouata ꝙ ꝓ sti pulatõe semel cõmissa agi possit ad iteresse q̄tenus excedit pe naꝫ q̄ cõcedat ꝙ vna stipulatio cõmittat pluries.vñ nõ vr eẽ eadẽ rõ in casu nr̃o. ¶ Preterea vltra ipsũ dato ꝙ ꝑ illas.ll. ꝓbaret ꝙ stipulatõ possit iteꝝ cõmitti ad iteresse.nõ tñ seque retur ergo iteꝝ poterit cõmitti ad penã q̃ subrogat loco inter esse q2 in penis ꝓcedimus strictius ꝑꝑ odiũ ipsaꝝ.vñ in mul tis casibus est drĩa vtꝝ quis stipulet penam vel interesse vt pꝫ ex notatis in.l.cum stipulatus sim a ꝑculo ꝛ.l.si insulã. Et iõ ipse tꝫ ꝙ pena semel cõmissa nõ cõmittatur ãplius q2 de pꝛi ma ↄfactione intelligitur esse sensuꝫ argumẽto.l.boue.§.hoc sermone.ff.de ver.signi.ꝛ.l.hec cõditio.ff.de cõdi.ꝛ demon. ¶ Tu aũt aduerte q2 leges ꝑ quas ipse se fundat non probãt istam ↄclusionem.qm̃ sicut declaraui in voce manifesta est rõ

differētie inter penā contēptus ⁊ penā que apponitur loco iter
esse qꝛ cū isto casu scđo ꝑtes videant̄ apposuisse penā pro suo
interesse de mēte ipsaꝝ videtur esse ꝙ quatenus ⁊ quotiēs in
terest totiens cōmittat̄ que ratio nō hꝫ locū in pena cōtēptus
vn̄ facilius restringitur ad primā ꝯfactionē ⁊ ꝑ hoc r̄ndet̄ ad
l. boue cū alijs sil'ibus qꝛ sicut ex mēte ꝯhētiū qn̄ agit̄ de iter
esse ⁊ nō de pena stipl'o nō intelligitur de prima vice vt est ca
sus hic.⁊.l.si ꝓcurator.ĵ.rē ra.ha.ita ēt poterit dici in stipula
tione. ¶ Pro cōclusione.d. Jo.vꝫ casus no.in.l.qđ dicitur
in fi.ff.de euic.vbi iuriscōsultus dicit ꝙ in casu illius.l.iō sti
pulatio duple que est penal' pluries cōmittit̄ qꝛ censent̄ eē plu
res stipulatōes.⁊ sic datur intelligi ꝙ vbi eēt vna stipulatio vt
in casu nostro nō cōmitteretur pluries pena.si tn̄ iterum ꝯfiat
cōmittet̄ stipl'o ad interesse ⁊ hoc tꝫ bal.exp̄sse in.l.qui fidez.
ꝯ.de trāſ.sed ipse loquit̄ qn̄ pria stipulatio seu obligatio nō ē
nouata ꝑꝑ clausulā rato manēte ꝯctu. Idē tn̄ casus ē in effcū
sine obligatio nō nouet̄ ex ista cā siue qꝛ tacite ita videt̄ actū
inter ꝑtes ⁊ ista opi.est magis cōsona legibus hic allegatꝭ per
bar.que dicūt ꝙ vltra penā pōt peti interesse nō alia pena. Et
ad materiā istā adde vltra doc.ꝙ lꝫ pena legalis totiēs cōmit
tatur quotiēs iterat̄ idē scm̄ vt traditur in.l.inficiādo.§.infās.
ff.de fur.vbi ꝓbatur hoc eē veꝝ in pena iponēda ab hoīe sec⁹
si pena iponatur ipso iure.intelligo qn̄ plura fcā sunt cōtinua
ta ita decidit singl'r Jo.an.in regula delicū ꝑsone de reg.iur.
in sua mercu.⁊ sequitur bal.in.l.si quis nō dicā rape.de epi.⁊
cle. ¶ Et adde ad p̄dicta ſm Jo.de imo.ꝙ ea que dcā sunt
in stipulatōe que sepius cōmittit̄ ad interesse sunt v̄a.ēt si iter
esse sit exp̄sse ꝓmissū per ꝑtes qꝛ vꝫ esse eadē rō ex quo sub ea
forma ꝓmittitur qua inerat tacite ex dispōe.l.allegat.l.si nō re
cte.C.de fideiuſ. Tu vid tex.ꝓ ista cōcl'one in.l.stipl'ones nō
diuidūtur.ꝯ.e.vbi ꝓbat̄ ſm intellectū pau.de ca.qui est veris
simus quē ipse posuit in.l.cū stipl'atus sim a ꝓculo.ꝯ.e.⁊ ego
retuli in.l.insulā.ꝯ.eo.ꝙ dispō legis que fit de iteresse qđ pōt
peti ex dispōe legali hꝫ locū ēt in iteresse ꝙ exp̄sse deducit̄ in
cōuentōe ꝑtiū si aūt interesse fuissꝫ ꝓmissum sub certa quātita
te tūc esset eadē rō que in pena ⁊ in effcū diceret̄ pena subro
gata loco interesse ſm eū.ꝓ quo uide tex.cū glo.in.l.fi.ĵ.đ p̄
to.stip.⁊ qđ no.in.l.ij.§.fi.ff.qui satisda.co. ¶ In glo.posita
sup ṽbo.heredis.ibi si nō dicat̄ ⁊c.hanc gl.ipugnāt vltramō.
quos refert ⁊ sequit̄ cy.in.l.veteris.C.de ꝯhē.⁊ cōmit.stip.ꝑ
l.qui in futuꝝ.§.i.ff.de pac.vbi vꝫ ꝓbari satis clare ꝙ stipula
tio vel ꝓmissio cōtinens fcm̄ negatiuū non trāsit ad heredes
actiue ⁊ passiue fatent̄ tn̄ isti ꝙ si p̄cedit ꝯct⁹ qui de sui nā trā
seat ad h̄des tunc stipl'o trāsibit ꝯ heredē ⁊ ad h̄dem actiue
ita itelligūt tex.in.l.inter stipulāte in pri.ꝯ.e.⁊.l.ēptorē.§.qui
aūt.ff.de act.ēp.Sed ꝯ istud dcm̄ qđ cōiter approbat̄ multū
facit tex.in.d.§.qui aūt.nā si ꝓ illis quis vꝫ ꝓmittere ꝓ qui
bus tenētur ex nā ꝯct⁹ ergo i.d.§.qui aūt.ille qui ꝓmittit emp
tori simpl'r h̄re licere videret̄ ꝓmittere ꝓ quocunqꝫ extneo qꝛ
vēditor tenet̄ dēfendere ēptorē a quacūqꝫ ꝑsona ut ibi dicit gl.
in ṽ.oēs.⁊ tn̄ dꝫ in.d.§.qui aūt.ꝙ nō tenet̄ nec dꝫ ibi ꝙ stipl'o
iterposita simpl'r trāseat ad heredes qꝛ si bene ispicias formā
stipl'onis ibi ꝓmissa exp̄sse ꝑ se ⁊ pro ꝑsonis ab eo venienti
bus.Sed ad hoc pōt r̄nderi ꝙ sola nā ꝯctus non inducet̄ hoc
sed cōiūcta cū alio bene iducit vꝫ qꝛ heres rep̄ſtat ꝑsonam de
fūcti ⁊ sic aliquo mō pōt dici ꝓmisisse inquātū vꝫ esse ꝑsona
ꝓmittens vn̄ credo istam cōcl'onez esse verā qꝛ regula vulga
ris est ꝙ stipl'o iterposita sup cōtractu sortit̄ natu ipsius ut.l.i.
§.si sub cōditōe.ff.ut leg.no.caue.⁊.l.si stipulatus.ff.de vsur.
Bar.tn̄ rep̄hēdit istā opi.⁊ aliā opi.que fuit Jac.but.⁊ guil.
que facit driaꝫ vtꝝ verbū ꝑsonale sit adiectū ꝓmissiōi vel exe
cutōi.Cōtra quā opi.vltra dcā ꝑ bar.arguo sic si pactū cense
ret̄ reale qn̄ verbū exprimēs ꝑsonam adicit̄ ꝓmissioni ⁊ non
executōi tūc pactū esset reale nō ex mēte ꝑtiū sed ex ꝓprieta
te verboꝝ.Sed ꝯriū dicit iuriscōsultus in.l.si pactū.in fi.ff.đ
ꝓba.i ṽ.plerūqꝫ enim.⁊ clarius in.d.§.pactoꝝ ergo sequit̄ ꝙ
ista distictio nō pōt adaptari ad illū tex. Vn̄ bar.rep̄rehēdēs
istā opi.⁊ ꝑ illū tex.⁊ ꝑ al's.ll.hic allegatas ꝑ eū in effectu po
nit h̄ vnā suam distictōem cui adde inquātū ipse dicit ꝙ lꝫ pa
ctū negatiuū cōcipiatur ꝑ verbū ꝑsonale ꝙ adicitur executiōi
nihilominus istud pactū est reale qn̄ istud verbū exprimit ꝑso
naz ꝓmittētis vel stipulātis ⁊ illa ꝑsona est tal' que pōt h̄re h̄
dem ꝙ ista sua opi.non videt̄ vera ſm Joā.de imo.qꝛ diui
nat ad tex.in.d.l.qui in futuruz.§.i.qui exemplificando quale

sit pactum personale nō ponit ibi dictionem.tantum vel dū
taxat.sed simpl'r dicit ꝙ pactum ꝑsonale qđ nō transit ad he
redes est si ꝓmittā a te nō petere qꝛ iuriscōsultus sciuisset adi
cere dictōem taxatiuaꝫ si voluisset vt.l.i.§.sin aūt.C.de cadu.
tol.⁊ in.c.ad audiētiā de decimis.vnde ipse ꝑ illū tex.tꝫ opi.
ꝯriam ⁊ sequit̄ distinctōez Ja.bu.⁊ Guil.ꝯ.relatā. ¶ Non
ob.tex.in.l.nō solū.§.si liberatōis verba.ff.de libe.leg.queꝫ
adducit bar.ꝓ se qꝛ vltia volūtas ē fauorabilior ꝯctu.vn̄ non
est arguēdū de vltia volūtate ad ꝯctum in isto casu qꝛ ē adēp
tio ut.l.in testis cū ibi no.de regu.iur. ¶ Scđo non ob.tex.i
l.stipulatio ista.in prin.ꝯ.e.qꝛ si in illo tex.sit l̄ra isto mō.sꝫ se
obligat ⁊c.tunc ille tex.nihil facit ad ꝓpositum vult dicere ꝙ
ſm illam l̄ram ille tex.loquit̄ in stipulatōe h̄re licere q̄ est sti
pulatio affirmatiua nō negatiua q̄ r̄nsio vtꝝ ꝓcedat post ea di
cetur si ṽo in l̄ra sit.sed si se.⁊ tūc ipse r̄ndit ꝙ ē spāle in stipu
latōe illa negatiua.de qua ibi qn̄ quis ꝓmittit nō facere quo
minus h̄re liceat qꝛ multa spālia sunt in ea.vt ibi no.⁊ ēt quia
ista stipl'o ꝯtinet ius nō merū fcm̄ vt pꝫ in eadē lege.§.hi quo
qꝫ.nos aūt loquimur in stipulatōe negatiua ꝯtinente factuꝫ ⁊
non ius.Sed tūc querendū eēt ab eo.nūquid in.l.qui in futu
rū.§.i.ille qui ꝓmittit nō petere inducat pactū qđ cōtineat fa
ctum.⁊ nō ius.⁊ tn̄ tex.ille fatet̄ ꝙ pactū nō transit ad here
des cū tn̄ sit manifestissimū ꝙ istud pactū ꝯtinet ius.qꝛ ꝓdu
cit exceptōem reo.⁊ elidit obligatōem ciuilē in ꝑsona paciscē
tis. ¶ Tertio nō ob.ſm eum lex in illa stipulatōe ꝑ te nō fie
ri.ꝯ.e.qꝛ ille tex.dꝫ intelligi qn̄ p̄cedebat ꝯctus de cuius na
tura erat ꝙ obligatio trāsiret ad heredē. Et ꝙ hoc sit veꝝ ipe
ōndit dupl'r. Primo qꝛ ibi dicit ꝙ ille qui ꝓmittit ꝑ se nō fie
ri tenet̄ curare ꝙ alius nō ipediat.ex quo dat̄ intelligi ꝙ ꝓmit
tens ad hoc tenebat̄ ex nā p̄cedētis ꝯctus.al's ad hoc nō tene
retur tal'r ꝓmittens vt no.in.l.inter stipulātem.in prin.ꝯ.eo.
¶ Scđo hoc ōndit ex dictiōe idē ꝑ quā ver.p̄cedēs ꝯtinuat̄
ad casuꝫ in quo p̄cessit ꝯctus qđ de sui nā transit ad heredes.
qm̄ ex casu sequēti declarat̄ p̄cedens ar.l.qui filiabus.in pri.
de le.iij.⁊ ꝑ h̄ ipse remanet nō obstātibus iuribus bar.in disti
ctōe Guil.Sed ꝓ opi.bar.multuꝫ facit tex.in.l.⁊ heredi.§.fi.
cum.l.se.ff.de pac.vbi tex.dicit ꝙ pacta q̄ sunt in rē ꝓsunt oī
bus quibus iterest n̄ra illa pacta ꝓdesse.vn̄ pactū fcm̄ a reo ꝓ
dest fideiussori.postea adiungit̄ ꝙ tūc nō ꝓdest qn̄ ē actuꝫ ꝙ a
solo reo pricipali nō petat̄ q̄ iura simul iūcta māifestissime de
clarāt ꝙ nisi adiciat̄ dictio taxatiua pactū cēset̄ in dubio reale
lꝫ sit fcm̄ ꝑsonale ne a reo petat̄. Et hāc legē adducit bart.ad
hoc nō hic.sꝫ in.l.qui in futuꝝ.§.i.p̄alle. ¶ Scđo ꝓ ista cō
clusione arguit̄ sic stipulatō h̄re licere.lꝫ sit cōcepta verbis af
firmatiuis cōtinet tn̄ duo capita quoꝝ vnū ē affirmatiuū.i.ꝙ
stipulatori habere liceat aliud negatiuū.i.ꝙ ꝑ ꝓmissorez non
fiat quo minus h̄re liceat vt.l.stipl'o ista.in prin.ꝯ.e.⁊.l.emp
torē.§.qui aūt.ff.de ac.emp.⁊ tn̄ ista stipulatio totaliter trāsit
ad heredes actiue ⁊ passiue vt ē casus in eadē.l.§.sicut aūt.er
go pꝫ manifeste ꝙ ēt stipulatō in nō faciēdo trāsit ad heredes
dꝫ.n.dispō negatiua cōcepta qn̄ ex ea causat̄ obligatio ad nō
factuꝫ q̄uis sit cōcepta verbis affirmatiuis.vt ē casus ⁊ ibi ꝑ
bar.in.l.fi.§.vl.ꝯ.de doli excep.⁊ no.idē bar.in.l.inter stipu
lantē.in princ.ꝯ.e.⁊ bal.post Cy.in.l.actor.C.de ꝓba. Nec
vꝫ illa r̄nsio ad istud arg.quā hic Jo.đ imol.dat ad.l.i illa sti
pulatōe.ꝯ.e.dū dicit ꝙ ibi stipulatio ꝯtinebat nō solū fcm̄ ne
gatiuū sed affirmatiuū.vn̄ ſm eū ꝑꝑ fcm̄ affirmatiuū qđ tran
sit ad heredē qui nō pōt uenire ꝯ fcm̄ defuncti ēt negatiuū trā
sit ꝯ heredē.nā p̄rio q̄tum ad illā legē ista r̄nsio diuinat qꝛ ibi
nō apparet ꝙ ꝓmissor ꝓmisisset aliqđ fcm̄ affirmatiuū nisi i
telligas ꝙ ibi p̄cesserat ꝯctus ꝑ quē aliquid erat cōcessuꝫ sti
pulatori sed ēt ista solutio diuinat ad illum text.vt.ĵ.videbis.
Quantū aūt ad r̄ndendū argu.p̄dcō nō vꝫ esse bona rō drie i
ter istos casus qꝛ lꝫ virtute iuris affirmatiui inquātū lꝫ h̄re sti
pulatori sit q̄situm ius ipsi ꝯ heredē.nō tn̄ sequit̄.ergo erit q̄
situm ius ṽtute obligatōis negatiue qꝛ satꝭ ē ꝙ ṽtute iuris af
firmatiui stipulator possit se tueri in re sibi ꝯcessa ꝯ heredē ꝓ
missoris. Ista cōclusio ꝓbatur in fi.in.l.cū in fundo.ff.đ ser.
ru.p̄dio.vbi pꝫ ꝙ lꝫ ſuitus cōcessa vni ꝓ fundo trāseat ad sin
gularē successorē ad quē transit res.⁊ sic cōcedens ſuituteꝫ sit
obligatus stare iuri cōcesso ēt quo ad tertium.nō tn̄ ꝑ hoc sti
pulatio penalis cōmittitur tertio ut obseruet̄ sibi ꝯcedēti ſui
tutē qđ alias iure ordinario cōcedens cogitur obseruare. Pre
terea hoc nō rep̄itur iure cautū ꝙ stipulatio negatiua transeat

ad heredē ex eo qꝛ sit cōiuncta cum affirmatiua vbi alias non
transiret ex quinimo ꝯ̄riūm vr̄ ꝓbare tex. in. l. veteris. C. de ꝯ̄
hē. ⁊ cō. stip. in v̄. quasi tantūmō iunct. v̄. ꝑcedētibus ī quib⁹
pȝ ꝙ sicut stip̄lo meri fcī nō trāsibat ad heredes ante illā. l. ita
nec stipulatio mixta ex datōe ⁊ fcō ꝗ̄uis obligatio dandi abso
lute ad heredeſ trāsiret ⁊ sic pȝ ꝙ stip̄lo fcī ꝑꝑ mixturā quā hȝ
cū alia stipulatiōe sui nā trāsitoria ad heredē nō ꝑ hoc efficit
magis trāsitoria. vñ ista dria nō vr̄ sufficiēs ⁊ ꝑfecto ista nō ē
mens istoꝝ iuriū. vt. ĩ. dicā. Cōtra opi. bar. tñ multū facit tex. ĩ
l. ꝯ̄ iuris. §. filius. ff. de pac. vbi tex. dicit ꝙ filius paciscēdo ne
ipse petat iutiliter paciscit. si aūt paciscat in rē hoc mō ne pe-
cunia petat tunc pactū aliqñ pōt valere ⁊ sic manifestissime ō
clarat ibi ꝙ pactū ꝑ qō aliquis paciscit ꝑsonalr̄. vt ipse petat
nō est in rē sed in ꝑsonā ⁊ nō trāsit ad aliū. nec nocet dño ēt si
fiat a filio hn̄te mandatū ad liberādū noīe p̄ris vt satꝭ pȝ ex di
stinctōe illius. l. ¶ Scđo ꝯ̄ bar. fortiter facit tex. in. l. itē ī duo
bus. §. i. ff. e. ti. vbi videtur parificari ista duo in pacto ꝑsonali
vȝ ꝙ nō trāseat ad heredē ⁊ ꝙ nō trāseat ad aliū sed pactū in
terpositū ꝑsonaliter ēt sine dictōe taxatiua nō trāsit ad aliū vt
l. si tibi. §. fi. cū. l. seq. s̄. allegata ergo similiter nō transibit ad
heredē. Cōfirmat ista cōclusio qꝛ istud v̄buȝ mihi. tibi. sibi. ⁊
similia vr̄ significare nō solū demōstratōem ꝑsone sed limita
tionē obligatōis ad ꝑsonā ita vr̄ ꝓbare tex. subtiliter īuenti ī
l. stipulatio ista. §. si quis ita. s̄. e. vbi dicit tex. ꝙ qui stipulat si
bi vsūfructū nō trāsmittit illā stipulationē ad heredē lȝ nō sti-
puletur sibi sed simplr̄ stipulet vsūfructū dari que v̄ba nō ipoꝛ
tant aliud nisi ꝙ qñ eēt adiecta dictio sibi eēt minoꝛ dubitatio
qꝛ illa dictio significat ꝑsonalitatē ⁊ bñ facit tex. in eadē. l. §. si
cut aūt. Pro veritate hui⁹ difficultatꝭ ponēde sunt due ꝯclo-
nes. ¶ Pria ꝯclo est ista ex ꝓprietate v̄boꝝ qñ dictio signi-
ficās ꝑsonā apponit executōi ⁊ nō ꝓmissioni dūtaxat ista di
ctio limitat obligatōeȝ ad ꝑsonā paciscentē vel ꝓmittentē vt ꝓ
bat in iuribus ꝑallegatꝭ maxīe in. d. §. si quis ita. ¶ Scđa cō
clusio qꝛ ista v̄ba de sui ꝓprietate limitāt obligatōeȝ ⁊ iō si ali
ter nō cōstet de mēte ꝯtrahentiū ĩ dubio faciūt ꝙ obligatio nō trā-
seat ad aliū qñ nō interest paciscētis ꝙ ad illū pactū istud extē
dat ita loquit tex. ꝓprie in. l. si tibi. §. fi. hic allegatō ꝑ bar. vbi
ꝓbat ꝙ filius paciscēdo ne petat a se nō acquirit exceptōem
p̄ri. ¶ Tertia cōclo ex tacita mēte ꝯ̄hentiū in dubio pactum
vr̄ esse reale dūmō nō apponat dictio taxatiua ꝗ̄uis sit cōcep
tuȝ ꝑsonalr̄ ut. s̄. dixi ut trāseat ad heredē vel ad eū ad quē trā
sire paciscētis interest. ¶ Ista cōclo ꝓbatur in iuribus all'a
tis ꝑ bart. ⁊ maxīe ī. d. §. pactoꝝ. ⁊ in. d. l. si pactū. ⁊. l. ⁊ heredi
§. fi. cū. l. seq. s̄. allegata. ⁊ est istud pactuȝ reale in dubio respe
ctu istaꝝ ꝑsonaꝝ magis ex mēte tacita ꝯ̄hentiū ꝗ̄ ex ꝓprieta
te ſmonis ut singlr̄ dicit tex. in. d. l. si pactū. ⁊ in. d. §. pactoꝝ
iō enim cōuētio negatiua de nō petēdo trāsit in heredē qꝛ ple
rūqȝ solemus ꝓuidere h̄ędibus sicut nobis. Et eadē rōe pos-
sumus dicere ꝙ qui ꝓuidet alteri ꝓ se videat ēt uelle alteri ꝓ
uidere in ꝑiudiciū sui h̄ędis ex quo heres repn̄tat ꝑsonam ꝓ
uidētis virtute subrogatōis ꝑ ea que hn̄t in. l. i. §. h̄ actio. ff. si
quis testa. lib. esse ius. ꝑ bar. ⁊ alios. ⁊. l. filie. §. a titia. ff. de cō
di. ⁊ demō. ⁊ isto mō rn̄det ad tex. in. §. filius. qꝛ fateoꝛ ꝙ ex ꝓ
prietate ſmonis istud pactū est ꝑsonale sed ex tacita mēte ꝯ-
tiū extendit ad heredē ut. s̄. ondi. Itē ⁊ ad illū ad quē interest
nr̄a extēdi pactū qꝛ in effcū istud tale pactū cū extendit ad illā
ꝑsonam ꝓ nr̄o iteresse hȝ locū in ꝑsona nr̄a. ¶ Nō ob. tex. ī
l. ideȝ ī duobus. §. i. qꝛ cōcedo ꝙ pcm̄ qō est ita ꝑsonale qō nō
trāsit ad heredē nō transit ēt ad quēlibȝ aliū sed eꝯ̄ pactū ꝙ si
trāsit ad aliquē aliū. i. ad eū ad quē paciscentꝭ non iterest trāsi
re trāsibit ad heredē qꝛ est diuersa rō ut. s̄. ondi. Ad. l. qui ī fu-
turꝝ. §. i. rn̄deo ⁊ dico cū in p̄ri. §. ille dicat ꝙ pactū ꝑsonale nō
trāsit ad h̄ędē ex intētiōe tex. in exēplo postea subiecto subau
dit dictio tm̄ vt dicit bart. qꝛ ut pȝ ꝑ alia iura. sup̄ all'ata si ista
dictio nō esset apposita pactū nō esset ꝑsonale vel dicas nihil
subaudiēdo ꝙ pactū est ꝑsonale ex ꝓprietate ſmonis ⁊ ideo
nō trāsit ad h̄ędes qñ de mēte ꝯtrahentiū hoc nō esset in dubio tñ vr̄
esse ⁊ ita restrigo illū text. ꝑ iura ꝯ̄ria q̄ restrictio est cōueniēs
ꝑꝑ v̄bū positū in p̄ri. §. dū dicit tex. ꝙ pactū ꝑsonale nō trāsit
ad heredes vñ satis das itelligere exēpluȝ subiectū vȝ qñ mēs
ꝯtrahentium non repugnat ꝓprietati verboꝝ. ¶ Aduerte tñ qꝛ ego
in ista mā indubitāter credo non esse faciendam driam inter
factum negatiuum ⁊ affirmatiuum sicut faciunt ultramontani
sed bene concederem limitando dicta barto. faciendam esse

driam inter fcm̄ negatiuū qō continet merā facti facultatē. i. ꝑ
qō quis obligat ad nō impediēdā merā facultatē facti. ⁊ factū
negatiuū per qō quis obligatur ad nō impediēdū ministeriuȝ
iuris. ¶ Nam p̄io casu dicaȝ ꝙ ista stip̄lo nō transit ad he
redem passiue ⁊ actiue. i. neqȝ ad heredes stipulatoris neqȝ ꝓ
missoris qꝛ sicut meꝝ fcm̄ affirmatiuū nō trāsit ad heredē vt
l. stip̄lo ista. §. si quis ita in vl. rn̄so. s̄. e. ſm veꝝ intellectū quē
ibi approbat bar. ⁊ statim dicet in qōe sequēti. ita nec fcm̄ ne
gatiuū debebit trāsire ad heredeȝ qꝛ si recte īspicias ē eadē rō
īmo idē effectus qui. n. ꝓmittit ꝑ se nō fieri quominꝰ titio ire
⁊ agere liceat. nil aliud ꝓmittit in effcū nisi vt ille possit ire ⁊
agere. sicut ergo si fieret ꝓmissio verbis affirmatiuis illa non
trāsiret ad heredes vt. ĩ. videbis. ita si fiat v̄bis negatiuis. ex
quo idē est effectus vtrinsqȝ ar. l. ij. §. ⁊ si quidē. ⁊ qō ibi ꝑ bar.
ff. ad ter. ⁊. l. qui sub ꝑtextu. C. de sac. san. ec. Pro ista cōclu-
sione do tibi text. in. l. inter artifices. §. fi. ĩ. de solu. vbi ꝓbat
expꝛsse ꝙ ista ꝓmissio vt ire ⁊ agere liceat ⁊c. est ꝓmissio co-
herēs ꝑsone sicut obligatio affirmatiua in qua industria per
sone eligit. Scđo querit hic Bar. vtꝝ stip̄lo facti affirmatiui
trāseat ad heredes stipulatoris. cuius dictis adde p̄io ꝙ quā
do stip̄lo interponit sup̄ vsufructu. tūc nō transit ad heredem
nō ex nā ꝯtrꝫ ꝑcedētis vt dicit bart. ⁊ inepte sed ex nā rei q̄
deducit in stipulatōe. ⁊ ita loquit tex. in. §. si quis ita. vbi po-
nitur exemplū de vsufr. ⁊ isto mō loquēdi vtit ipse ibi in effe
ctu ⁊ in alia mā in. l. gallus. §. ēt. ff. de lib. ⁊ posthu. Utꝝ āt si
ꝓmitto tibi rē ad vsumfructū vel ad vsumfructādū videat de
duci ius vsusfructus in stip̄lone vel ius ꝓprietatꝭ vide bar. so
lemniter in. l. libertꝭ. in prin. ff. de ali. ⁊ ci. le. qui tȝ ⁊ bene ꝙ vi
deat deductū ius ꝓprietatis lȝ bal. aliter dixerit ⁊ nō bñ ī p̄re
ludijs feudoꝝ char. v. vbi ponit exemplū qñ feuduȝ concedit
ad vsumfructū. ex nā aūt ꝯtrꝫ limitat stipulatio vt nō transe
at ad heredē in cōcessione fcā de feudo. nā si cōcedit simplr̄ ō
nā feudi ⁊ est vt nō trāseat ad heredē extraneum. eodē mō vide-
bitur eē cōcessuȝ vt in. c. i. §. si clientulus qualr̄ feu. alie. pos. ēt
si cōcessio fieret de feudo alicui ꝓ se ⁊ herede. qꝛ intelligitur ō
herede sanguinis vt diximus in. l. qō dr̄. s̄. e. ⁊ ꝑ bal. plene in
l. liberti liberteqȝ. C. de ope. lib. ⁊ bñ faciūt iura vulgaria q̄ di
cunt ꝙ stip̄lo restringit ad mām ꝯtrꝫ ꝑcedētis q̄ sepius fue
runt. s̄. allegata. ¶ Scđo adde dictis bar. ſm Io. ō imo. hic
inquātum bar. dicit hic ꝙ reglr̄ stipulatio facti affirmatiui trā
sit ad heredes stipulatoris ꝑ. l. veteris. C. ō ꝯ̄hē. ⁊ cō. stipul. ⁊
ꝑ. l. que rome. §. flauius. s̄. e. ⁊ ꝑ. l. stipulatō ista. §. sicut. s̄. eo.
nā ista dcā nō vident simplr̄ v̄a qꝛ si stip̄lo affirmatiua conti-
net meꝝ fcm̄. tūc videt eē ꝑsonalis. ⁊ nō trāsire ad heredē. vt
l. apud iulianū. §. si quis. ff. de le. i. ⁊ ꝓbatur optīe ſm veꝝ in-
tellectū in. l. stip̄lo ista. §. si quis ita. in vltīo rn̄so. s̄. e. ⁊ hoc tȝ
ibi Bar. expꝛsse. quinimo in. l. pe. ff. de ser. leg. ipse tȝ ⁊ nota-
bilr̄ ꝙ si aliquis stipulet meꝝ fcm̄ affirmatiuū ēt determina-
tū. v̄bi grā vt ire sibi liceat ad certū fundū suū vicinū ꝑ agrum
alterius. adhuc nō uidebit ꝯstituta ſuitus ſm eū. sȝ acquisita
mera facultas. ⁊ nō transmittet ad heredē. ⁊ hec ꝓcedunt ſm
Io. de imo. sine dubio de iure. ff. sed de iure. C. ipse dubitat
vtꝝ procedāt ꝑ. l. veteris ꝑallegataȝ. Et p̄io vr̄ sentire ꝙ illa
lex debeat limitari mō ꝑdcō nisi meꝝ fcm̄ deducat in stip̄lo-
ne. ¶ Scđo tandē remanet in cōclusione ꝙ in ꝯtrꝫctibus ī qui-
bus quis stipulat meꝝ fcm̄. facultas meri facti trāseat ad he-
redes ꝑ. d. l. veteris qō de iure antiquo ſm eū nō erat bñ de-
claratū. sed tñ a fortiori videbat dicendū ꝙ facultas ista non
trāsiret qꝛ si hoc est in legatꝭ quibus. l. magis fauet vt pȝ in. d.
§. si quis. multo fortius in ꝯtrꝫctibus quib⁹ tātus fauoꝛ nō ōbet
vt tradit in. l. intesta. de regu. iu. dicit tñ ꝙ ꝑ illā. l. veteris nō
corrigeret tex. in. §. si quis qui loquit in vltīs volūtatibus qꝛ ī
correptiuis nō fit extēsio ꝑ idētitatē uel maioritatē rōis vt no.
in autē. q̄s actōes. C. de sac. san. ec. ¶ Tu aūt aduerte ⁊ p̄io
ꝙ bar. met hic istud argumentū videt decidere lȝ ꝑ al's. ll. duȝ
dixit ꝙ qñ factū coheret ꝑsone nō trāsit ad heredes stipulato
ris per. l. fabriles. ff. de ope. lib. ⁊ lȝ illa lex loquatur in fcō ex
plicando ꝑ ꝓmissoreȝ in ꝑsonam stipulatoris. ꝑ hoc tñ nulla ī
ducitur rō diuersitatis qꝛ sicut declarat bart. in. l. qō dr̄. s̄. eo.
quo ad hoc vt stip̄lo nō trāseat ad aliū nō ē dria vtꝝ factū qō
coheret persone sit explicādum a ꝓmissore uel stipulatore. ⁊
iō non meruit impugnari bar. hic qꝛ ipse idē dixit lȝ per alias
leges ¶ Scđo aduerte qꝛ inquātū bar. in. §. si quis ita dixit ꝙ
ille qui stipulatur sibi licere ire ⁊c. vr̄ stipulari ius ⁊ nō factuȝ
quando

qñ sup eo qd stipulatur erat suitus prius ɔstituta nã ita vƺ di cendũ si ante suitute cõstitutã aliquis stipuletur sibi agere li cere respcũ certi determinati fundi vbi gratia fundo vicino cui po test deberi suitus nã ex quo ꝑ ista vba pot intelligi suitus cõ stituta vƺ ꝙ in dubio ꝓ iure suitutis cõstituẽde videatur iter posita ita vƺ ꝓbari notabilr in.l.heredes.§.an ea.ff.fa.herc. vbi stipulatio eũdi ⁊ agẽdi fuit interposita simplr ⁊ dƺ ibi ꝙ trãsit ad heredes qd intelligo vbi suitus potuit constitui vƺ qꝛ erat fundus vicinus qui poterat hre suitutẽ in fundo sup quo fuit iterposita stipulatio ⁊ hoc vƺ sentire glo.in.d.l.stiplo ista. §.si quis ita.q̃ in hoc casu pot eẽ vera qualitas eni scõꝝ demõ strat spẽm ɔctus vt.l.insulã.ff.de pscrip.v.⁊ ꝑ hoc bar.in.l.i. §.i.ff.ꝯ supficiebus.qꝛ ergo stiplo ista in isto casu iterponitur ꝓ vtilitate fundi vicini ⁊ ex hoc satꝭ colligitur mẽs ptiũ ꝙ vo luernnt esse ⁊ cõstitui ius reale. ¶ Tertio adde in ista mã ꝙ bart.in.d.l.pe.de suitute legata vƺ velle imo vult expsse ꝙ et si stiplo vel alius ɔctus cõcipiat ꝑ verba sonãtia in ius ⁊ nõ in merũ factũ adhuc stipulatio illa sit personalis qñ cõcessio fit ad vsum indeterminatũ vt.l.pe.de sui.ru.pdi.⁊ sensit bal. in.l.liberti liberteqꝫ.v.denuo quero.C.de op.lib.⁊.l.fi.in vl ti.col.s.de cõsti.prin. Qd dictũ ꝓcedit sine dubitatõe qñ cõ cessio fieret expsse ad vsũ indetermiatũ vbigratia ꝓmittis mihi licere ire ⁊ agere ꝑ fundũ tuũ ad fundũ meũ vicinũ ⁊ in quo cũqꝫ loco alio voluero ire ⁊ ita loquit tex.in.d.l.pe.⁊ idẽ si di ceret simplr quocũqꝫ voluerit ire nõ noiando simplr fundũ vicinũ. Si vero accipimus cõcessionẽ indeterminatã qꝛ fuit fa cta simplr ꝓmissio ꝙ mihi liceret ire per fundũ tuũ tunc istud eẽt magis dubiũ qñ stipulatoꝛ hret fundũ vicinũ cui posset ac quiri suitus.nã tunc videret ad dcm̃ fundũ fcã relatio sup quo addã vnũ verbũ in lectõe sequẽti. Et qꝛ in ꝓcedẽti lectõe dimi si isolutũ vtꝛ si hñti pdiũ vicinũ fit cõcessio simplr alicuius iu ris qd pot ptinere ad vtilitatẽ pdij uicinij ista cõcessio sit pso nalis uel realꝭ adde ꝙ cõcessio in dubio vƺ realis et si sit actuƺ expsse ꝙ finiat cũ psona ita colligit ex tex.⁊ glo.⁊ qd ibi per bar.in.l.mella.§.fi.ff.de adi.⁊ ci.leg.⁊ ꝓbat optime qñ cõces sio esset fcã simplr sine illo pacto in.l.pecoris.in pri.ff.ꝯ sui. rusti.pdi.iũcta glo.ibi posita que vult ꝑ vbũ.maxie positũ in text.qd et si ex agro uicino possit alr capi.fructus vƺ cõstituta suitus dũmõ possit afferre vtilitatẽ fundo vicino. Et ad mãƺ vide qd no.in.l.si.ff.de no.op.nũ. ¶ Adverte et ad itellectũ l.veteris.qꝛ ꝓbabilr pot restrigi illa lex ut nõ hẽat locũ qñ in ɔctu deducit fcm̃ coherens psone ⁊ sic fm̃ hunc intellectũ nõ corrigẽtur iura vetera.s.allegata qꝛ si bñ inspicias ad rõeƺ tex. assignatã in.d.l.veteris.rõ illa respicit fcm̃ extrinsecũ non co herẽs psone dicit.n.tex.qd cũ nã oibus sit cõis lƺ factũ meũ nõ possit esse tuũ qꝛ tñ alius faciẽs ꝓ me pot pstare plus vel tñdem vel paulominus quo ad effcm̃ iõ stipulatio ista trãsi bit ɔ heredes vñ appet totã illam legeƺ loqui quãdo ptes nõ cogitauerũt de opa faciẽda sed de effcũ opis ꝑ rõem que assi gnat in hrdibus ꝓmissoris. ¶ Ubi aũt fcm̃ nõ coheret pso ne sed tñ in eo esset electa idustria psone tũc est maius dubiũ in hrdibus ex pte ꝓmissoris vtꝛ obligatio trãseat ad illos nã bar.hic vƺ tenere ꝙ nõ ⁊ sic restrigere.l.ueteris ad fcm̃ i quo nõ vƺ electa idustria psone. Sed cy.in.d.l.veteris.vƺ tenere ɔ riũ ꝑ rõem illius.l.ut refert h Jo.de imo.ipse aũt distiguit ꝙ aut ꝓmissio fci in quo eligit idustria psone fit ex mera libera litate ⁊ tũc obligatio trãsibit ad heredes ꝓmissoris qꝛ nõ est i putãdũ stipulatori si nõ iterpellauit ꝓmissorẽ in vita sua si ex mera liberalitate ꝓmiserat. Si aũt eligat idustria psone ex ɔ ctu põderoso tũc talꝭ obligatio nõ trãsibit ad heredes ꝓmisso ris ꝑ ea que hñt i.l.si uno.§.itẽ cũ quidã.ff.locati. Mihi plƺ opi.cy.simplr sine ista distictõe qꝛ tex.in.d.l.veteris nõ fũdat se i liberalitate ꝓmissoris sed qꝛ tñdem pot pstari vel paulo minus ⁊ aliqñ plus ꝑ aliũ ꝙ ꝑ eũ qui ꝓmisit fundamẽtũ ergo illius legis est qꝛ potius dƺ hri respectus ad effectũ obligatio nis ꝙ ad formã iplendi que rõ est vlis in oibus casibus ⁊ ideo ea que dicũtur in.§.itẽ cũ quidã.sunt intelligẽda qñ quis loca uit opam suã simplr ad faciendũ aliquid non tñ ꝓmisit ipse facere domũ vel isulã sed locauit opas ad faciẽdũ insulã ⁊ sic erat fcm̃ coherẽs psone si aũt ꝓmisisset facere domũ vel aliõ opus qd hret certam formaƺ tunc crederet obligatõem transi re ad heredes eius ⁊ iura antiqua eẽnt correpta que dicerent cõtrarium quantumcunqꝫ uideretur electa industria persone qd probo manifeste ex verbis dcẽ.l. Dicit eniƺ ibi tex.ꝙ anti

qui dicebãt ɔriũ qꝛ estimabãt ꝙ fcm̃ vnius nõ possƺ eẽ fcm̃ al terius.sed ista estimatio apud antiquos ⁊ iure veteri nõ erat i factis in quibus nõ erat electa industria psone qꝛ in illis bñ ꝑ mittebatur de iure antiquo ꝙ fcm̃ possƺ explicari ꝑ aliũ.§.cuƺ quis.l.ɔtinuus.j.e.ergo necessario loquit ille tex.in fcis i qui bus videbat electa industria psone.fcm̃ vnius nõ poterat ex plicari ꝑ aliũ.mihi tñ plƺ opi.pdcã qꝛ quo ad effectũ qui resul tat ex fcõ nõ est dria vtꝛ sit electa idustria psone.ex quo tan tũdem vel paulominus pot pstare ille que lex illa considerat.

Tria. Stiplo penalis ꝑ quã impeditur liber tas mrimonij ɔhendi uel dissoluendi ẽ ɔ bonos mores.⁊ iõ non vƺ.h.d.scda ẽ ibi q̃ro.ter tia ibi rñdi. ¶ No.pmo i ver.ɔsenserũt ⁊c.fƺ Jo. de imo.ꝙ parẽtes psñt ɔhere spõsalia futura ꝓ filijs suis.⁊ si quidẽ filij sunt psentes.tunc intelligũtur tacite cõsentire vt est casus in.c.i.vsus fi.de dspon.ipu.li.vi.⁊ traditur in.l.sed q̃ a pre.ff.de spon.ubi ideƺ dƺ. ¶ Si aũt filij sunt absentes.⁊ po stea sciant spõsalia esse ɔcta.adhuc tacendo vidẽtur ratificare fm̃ Jo.de imo.hic. Utꝛ aũt idem sit si ista spõsalia fiunt ꝑ alios ꝙ ꝑ parẽtes.s.ut spõsi psites videãtur tacite consentire fuerũt opi.nã hosti.dicit ꝙ sic in.c.i.de mrimo.ɔct.ɔ interdi ctũ ecclesie ⁊ hoc vƺ sequi glo.in.c.i.de despõ.ipu.li.vi.per ea que hñtur in.s.allegato.c.i.⁊ in.c.cũ ad id qd ex de spõ. Jn no.aũt in.d.c.i.de mrimonio ⁊c.⁊ arch.in.d.c.i.de despõ.⁊c. tenent opi.ɔriam qꝛ hoc solũ repitur cõcessiƺ parẽtibus.vnõ tex.in.l.si puelle.ff.de spon.vƺ velle qñ tutoꝛ facit pactũ ꝓ pu pilla requirere volũtatem pupille.nec dicit idẽ qd dƺ postea i pre in.l.s.allata ꝙ psens vƺ cõsensisse. Et hanc opi.vƺ sequi hic Jo.de imo. ¶ Tu aũt adverte ad ista dcã qꝛ qñ.s.fuit di ctum ꝙ absentes post sciam vident ratificare spõsalia fcã per prem ex hoc solo ꝙ non ɔdicunt hoc dcm̃ vƺ falsum.⁊ ɔriuƺ lƺ Jo.an.in.c.i.de despõ.impub.lib.vi.mouet qꝛ qñ sponsi sunt psentes tex.dicit ꝙ nõ ɔdicẽdo vident cõsentire.sƺ quã do sunt absentes dicit ꝙ spõsalia nõ hñt effcm̃.nisi post sciaƺ ratificẽt tacite vel expsse.ex quo tacite dat intelligi ꝙ requiri tur aliqd vltra sciam ex quo inducat tacita ratificatio.alꝭs suf ficiebat dicere.idẽ est si sponsi sunt absentes.⁊ scia de spõsa libus ad eos supueniat. Et lƺ Jo.de imo.vt referunt moder. teneat idẽ qd lƺ hic. Jpsi tñ tenent opi.Jo.and.⁊ melius qꝛ cũ iste sit actus obligatõis ꝑ quem pot se obligãtibus pıudi care scia supueniẽs nõ inducit ratificatõeƺ vt.l.ꝓcuratoꝛ ad exhibendũ.ff.rẽ ra.ha.⁊ no.bar.reprehendẽs ibi glo.i.l.quo enim.in prin.ff.e.⁊ ꝑ bal.in.l.si absent.C.si cer.pe. Jllõ au tem qd.s.dcm̃ est in prin.huius notabilis.vƺ ꝙ si alij ɔhant spõsalia ꝙ parentes ex psentia eoꝝ quoꝝ noie ɔhant nõ in ducitur tacitus cõsensus lƺ expsse Jo.an.in.c.i.de despon.i pub.ꝓallegato i nouella exponẽs glo.suã ibi positã ad aliũ se sum q̃ videbat sentire ɔriũ.⁊ lƺ Jo.de imo.ibi videat senti re opioneƺ Hosti.qd idẽ sit et qñ illi qui nõ sunt parẽtes cõ trahãt spõsalia hic tñ inclinat in opionem archi.q̃ est cõioꝛ.⁊ eam sequũtur moder.in loco allegato cũ ex spõsalibus indu catur obligatio ergo psens in dubio nõ vƺ cõsentire.l.filiꝰ.§. finitus.ff.de pcu.⁊ ista rõ ꝓcedit indubitãter si tenemꝰ ꝙ vbi nõ subest iusta cã sponsus possit cogi ad obseruãdam ꝓmis sionẽ in foro ecclesiastico de quo in.c.requisiui ex de spõ.naƺ de iure ciuili nõ ẽ dubiũ ꝙ nõ tenet vt.l.i.C.de spõ. Si autẽ teneremus ꝙ sponsalia nõ iurata nõ possit cogi sponsus ad obseruandã ꝓmissionẽ.sicut cõiter dicit in.d.c.requisiui.tũc forte verioꝛ eẽt opi.hosti.qꝛ nõ agitur de obligãdo psentẽ sƺ potius ẽ quidã tractatus ad mrimoniũ futuꝝ respiciẽs fauo rem spõsoꝝ.iura tñ multũ faciũt ꝓ opi.archi.⁊ spãlr vidẽtur hoc iducere in pre.⁊ sic a ɔrio sensu in alijs nõ vidẽtur obser uãda ⁊ hoc tenere ẽ tutius qꝛ nõ pot negari ꝙ saltim ex istis spõsalibus orit aliqd pıudiciũ cõsentiẽtibus.pmo quideƺ qꝛ ꝑ ipsa inducit impedimẽtuƺ publice honestatꝭ per qd vnꝰ ex spõ sis impedit ɔhere mrimoniũ cũ cõsanguineo alterius. Jtem qꝛ repudiare spõsalia semel ɔcta sine cã vƺ grauare opionem repudiãtis apud bonos ⁊ grauos. ¶ Scdo not.⁊ semp tene menti ꝙ qñ stipulatio incipit a pcedenti cõuentõe.⁊ adicitur pena tũc implemẽtuƺ cõditõis qd ẽ implẽdum a ꝓmissore vt obliget ad penã transit ad heredẽ ꝓmissoris sicut ⁊ in psona ipsius possƺ ipleri cõditio implenda ab alio vt plene declarat bar.in.l.si decẽ cũ petiero.s.e.⁊ hoc notabile colligit hic in telligẽdo ꝙ hic isti parẽtes ꝓmiserũt se facturos ⁊ curaturos

ꝙ eorum filij cōtraherēt ⁊ si non curarēt ꝓmiserunt penā nā curare uel nō curare ꝙ mrimoniū fiat est cōditio pēdēs a ptā te ꝓmissoris q2 pōt nō curare si vult ⁊ sic iplere cōditionez ex cuius iplemēto pena cōmittit᷑ ⁊ tñ ista cōditio ptātiua apposi/ ta in ꝑsona ꝓmissoris transit ad heredē. Si uero itelligas ꝙ isti non ꝓmiserint se facturos ⁊ curaturos sed simpl'r ꝓmisse rint ꝙ illi ꝯherent mrimoniū ⁊ sic ꝓmiserunt factuz alienum ꝙ magis vꝫ cōsonare verbis text. tunc primum notabile non probaretur hic sed probarētur duo. Primum est ꝙ sicut con ditio casualis transit cōtra heredem ⁊ ad heredem ut insti. de uer. obli. §. ex cōditionali. ⁊ l. i. C. ut act. ab here. ⁊c. ita cōdi/ tio apposita in ꝯctu pēdens a ptāte tertij. Scōm ꝓbaretur in isto tex. ꝙ ille qui ꝓmittit fcm̄ alienū obligat᷑ quādo si nō fiat ꝓmittit penā. Cōcordat text. in. l. stipulatio ista in pri. v. at si quis. s̄. e. ⁊ insti. de inuti. stip. §. alteri i fi. ver. uersa vice. ¶ Ter tio not. ꝙ mrimonia debēt esse liberata in ꝯhendo q̄ i dissol uendo de quo plene dicet᷑ in glo. ordi. que est vltīa huius. l. ¶ Ultio not. ꝙ stipl'o que est ꝯ bonos mores vꝫ valere ipo iure quādo lꝫ stipl'o sit talis nō tñ sonat in delictū punibile de quo fuit dcm̄ in. l. si plagij. s̄. eo. doc. tñ cōiter hic intelligūt ꝙ ista stipl'o sit nulla ipso iure ⁊ ꝙ oppōat᷑ exceptio intētōis ⁊ fa cti que nō est ꝓprie exceptio ut sepius fuit dcm̄ ⁊ iō opponit᷑ ad repellēdū agentē de fcō cui nō cōpetit actio ipso iure de q̄ uide ꝑ bal. elegāter in. l. peremptorias. C. sniam rescin. nō pos. ⁊ aliquid in. l. sancim⁹. C. de dona. ¶ Pro opi. cōi multū fa cit text. i. l. fi. in fi. C. de spō. vbi dꝫ ꝙ talis stipl'o nullas uires hꝫ ⁊ hoc vꝫ tenēdū. ¶ In glo. posita sup vbo eoꝝ gl. tua vl't ꝙ ista dictio eoꝝ posita in text. referat᷑ ad spōsos. non aūt ad parētes qui ꝯxerūt spōsalia ipsoꝝ noīe ⁊ hꝫ hoc cessat oīs dif ficultas de qua. j. tangā ⁊ ista expō pōt referri mō supradcō si ue itelligamus ꝙ isti parētes sub pena ꝓmiserint simpl'r fcm̄ alienū ut vꝫ sonare lra vel intelligēdo ꝙ parētes isti ꝓmisse/ rint se facturos ⁊ curaturos ꝙ illi ꝯherent mrimoniū tunc. n. exponem⁹ tex. hoc mō si quis eoꝝ. s. spōsoꝝ ipedimēto fuerit uel noluerit nuptias ꝯhere cōmittat᷑ pena aduersus parentem eius supple si nō curauerit ⁊ fecerit q̄tū fuit i eo ut nuptie co pularētur. Sꝫ pau. de ca. vꝫ referre istā dictiōem. eoꝝ ad parē tes ⁊ ꝭm hanc relatōem ipse dicit ꝙ si simpl'r parētes ꝓmisse rint nō ipedire spōsos volentes ꝯhere sub pena ista stipl'o nō esset ꝯ bonos mores. nec tolleret libertatez mrimonij ꝯhendi īmo esset fauorabilis libertati mrimonij ex quo spōsi uolētes ꝯhere nō possent ipediri a parētibus dicit ergo subaudiēdum ad tex. ꝙ isti ꝓmiserūt se facturos ⁊ curaturos ⁊ si nō facerēt ⁊ curarēt ꝓmiserūt penā ⁊ tunc v. si quis eoꝝ exponit᷑ si quis eoꝝ nuptijs ipedimēto fuisset. s. nō curādo ut nuptie fierēt vel ꝓcurādo ꝯriū eius ꝙ tenebat᷑ curare ⁊ pōt eē sat᷑ bona expō sed tñ pria magis plꝫ que ponit᷑ in glo. ¶ In gl. posita super vbo obstaturā ibi secus ē i legato ⁊c. bar. hic ⁊ cōiter doc. di/ cūt ⁊ est solo iuriscōsultimet in. d. §. titio. ꝙ lꝫ aliquis nō pos/ sit cogi metu pene ad ꝯhendū mrimoniū pōt tñ inuitari spe p̄ mij ut ꝓbat᷑ in. d. §. titio. ⁊ in. l. uter. ff. de cōdi. insti. ⁊ l. cuz ita legat᷑. ff. de condi. ⁊ demō. hoc tñ fallit si aliquis inuitaret᷑ spe lucri ab altero ex cōiugibus de quo dic ut diximus in. l. si sti/ pulatus fueriꝫ. §. pe. s̄. eo. ⁊ hic aliquid ꝑ ang. ⁊ moder. Sed ꝯ p̄dictā distinctōem vꝫ tex. in. l. ea q̄. ff. de dona. iter vi. ⁊ vxo. vbi ꝓbat᷑ ꝙ si maritus donauit vxori certā quātitatē cuꝫ hac cōditōe ꝙ si mulier diuertisset ab eo illa pecunia cōuerteretur in pecuniā creditā ⁊ mulier postea diuertit tenetur ad dcāꝫ sū maꝫ ex titulo crediti si aūt nō diuertat non cōueniet᷑ ad dcām summam ex ti. donatōis sed tenebit᷑ quatenus fuit fcā locuple/ tior ⁊ sic si mrimoniū dissoluat icidit in penā q2 tenebit᷑ in pl⁹ q̄ teneret᷑ si mrimoniū nō dissoluisset gl. ⁊ doct. cōiter soluūt ꝙ ibi dānū ꝙ icurrit mulier erat potius amissiō lucri attēto ꝙ illā pecuniā mulier erat lucrata ex donatōe quā sol'onem sin/ gl'r no. ⁊ ponit eā glo. in. l. ij. C. de inuti. stip. ⁊ approbat eā hic bar. ⁊ cōiter oēs. Ex qua vꝫ posse decidi notabilis qō quā po suit Oldra. q. sua. xv. ⁊ refert Pe. de ancha. ⁊ sequit᷑ in regula nemo pōt de reg. iur. in sua repetitōe ꝙ si testōr instituit filios heredes ⁊ mādat eis ꝙ nō ꝯhant mrimoniuꝫ nisi cū filiabus mercatoꝝ ⁊ si ꝯxerint priuat eos hēditate vltra legitimam ꝙ istud p̄ceptuꝫ vꝫ ⁊ si non s̄uatur a filijs ꝑdit᷑ hereditas q2 hic amittit᷑ lucrum cuius amissio tolleret᷑ si aliquis inuitatur ad mrimonium sub spe lucri ut. s̄. dixi mouet ipse non ꝑ istam. l. que optie facit sed q2 isti filij quibus adimit᷑ hereditas sub cō

ditione si ꝯxerint matrimonium cum alijs videntur instituti sub conditione contraria. s. si contraxerint cum filiabus mer/ catoꝝ q2 in vltis volūtatibus cōditio resolutiua dispōis facit relictum videri fcm̄ sub ꝯria cōditōe vt. l. si legatū pure. ff. de adi. le. ⁊ l. quibus diebus. §. quidā titio. ⁊ ibi ꝑ bar. ff. d̄ cōdi. ⁊ demō. ¶ Sed ista sua rō lꝫ eam approbet pe. i loco allega/ to nō videt᷑ vera q2 si p̄cederet instō pura. ⁊ sequeret᷑ simplex ademptio sub cōditione. tūc possꝫ ꝓcedere regula p̄dcā. sꝫ qn̄ testōr prius pure disponit. ⁊ postea iniūgit aliqō onus heredi ⁊ si illud nō ipleat priuat eū relicto. tunc dispō pura nō fit cō/ ditionalis. sꝫ est pena adiecta a testōre que resoluit ius puruꝫ ⁊ quesitum. vt est casus in. l. vxoreꝫ. §. heres. ff. de lega. iij. per quem vꝫ cōfundi ista oldra. opi. ¶ Preterea lꝫ ad mrimo/ niū ꝯhendū aliquis possit inuitari spe lucri. hoc tñ fallit in fi/ lio qui instituit᷑ heres sub ista cōditione. vt est casus singu. ꝭꝫ bar. i. l. si quis in testō. ff. de cōdi. insti. vbi ꝑ illū tex. dicit bar. ꝙ lꝫ aliquis possit iuitari ad adoptandū spe lucri vt. l. titio cē/ tum. §. titio. ff. de cōdi. ⁊ demō. hoc tñ fallit in filio q2 si filius nō impleat cōditionē nō dꝫ admittere lucrū qm̄ hereditas est sibi quasi debita ut. l. fi. C. de condi. ⁊ l. si quis legatū. §. fi. ff. de fal. ⁊ ꝑ eūdem in. l. fi. ff. de lib. agno. Et lꝫ tex. in. l. si quis i testō. non loquat᷑ de mrimonio. sed de adoptōe. eadem tñ rō ē in vtroqꝫ q2 ēt adoptio ꝓhibetur fieri metu pene ut in. d. §. he res. ⁊ dixi in. l. quidā cum filio. s̄. e. Unde bar. in illa mā cō/ cedit ꝙ ex̄neus pōt inuitari ad adoptādum spe lucri ꝑ. l. titio centū p̄allegata. Ex qua allegatōe manifeste ōndit ꝙ idem iu ris est in mrimonio ⁊ adoptōe. sed ad hanc scdam rōem pos set r̄nderi ꝙ tex. in. l. si quis in testō. nō diuinādo ad eū ꝓbat ꝯriuꝫ. i. nō subaudiēdo maxīe sicut nō dꝫ subaudiri q2 lꝫ here ditas pris dicat᷑ filio quasi debita. in dispōe tñ iuris que agit de amissione huius hereditat᷑ cōputat᷑ tanq̄ lucrū glo. ē no. ⁊ menti tenenda quā ibi approbat bar. ⁊ cōiter doc. in. l. si emā cipata. C. de iur. ⁊ fac. igno. ¶ Sed difficilius est r̄ndere ad tex. in. §. heres. Ad cuius intellectū dicit bar. in. d. l. si quis te stamēto ꝙ priuatio lucri dꝫ dānum. ⁊ iō si heres ex priuatiōe lucri cogeret᷑ adoptare incurreret penā. adoptio aūt non dꝫ fie ri metu pene. ꝑ ista cōcl'one vide glo. no. in. l. i. §. si quis autē ff. de iti. actuqꝫ pri. que exp̄sse vult ꝙ amissio lucri iaꝫ quesiti sit incursio dāni. In ꝯriū facit glo. not. in. l. si duo. ff. d̄ ac/ qui. here. que vult ꝙ qn̄ dānum hꝫ originē a lucro error iuris noceat in dāno sicut in lucro ¶ Preterea glo. no. in. c. cū se/ cūdum de here. li. vi. q̄nā alle. anto. de bu. in. c. i. de spon. vult ꝙ lꝫ per penā impositā a lege nō possit impediri libertas ma trimonij pōt tñ induci priuatio lucroꝝ q̄ erant quesita aūt ma trimoniū q2 ista nō dꝫ pena sed amissio lucri sup quo vide qō no. bal. i. l. nemini. C. d̄ nup. Glo. tñ ꝯria repit᷑ ad istā. xxxvi. q. iij. C. de pupil. ꝑ qua facit tex. in. d. §. heres. Pro opi. aūt oldra. facit tex. hic allegatus vñ ista mā est multū dubia. Sꝫ tñ secus vꝫ in dispōe hois. per id qō habet᷑ in. §. heres quicquid sit in dispōe iuris cōis vbi plus p̄mittit᷑ q̄ hois in oībus casi/ bus. Ad. l. ea que pōt r̄nderi ꝙ ibi pecunia donata nūq̄ fuit quesita vxori cū cōstante mrimonio ex donatiōe si transferat᷑ dominiū illa ergo pecunia q̄ extabat ⁊ nō erat cōsumpta po tuit cōuerti in cām creditam. q2 nō erat acquisita mulieri. illa aūt que erat cōsumpta ⁊ ex qua mulier nō erat fcā locupletior ēt transiuerat in dñium vxoris. ⁊ lꝫ illa nō possit cōuerti i cāꝫ crediti q2 tñ mutuū cōsistit in q̄titate que recipit functiōem. i. vt vnū surroget᷑ loco alterius vt. l. si is qui duos. ff. de solu. lo co illius pecunie cōsumpte surrogat᷑ eadē q̄titas in genere q̄ cōsiderat᷑ sicut cōsideraret᷑ illa pecunia cōsumpta si extaret. sꝫ in illa nō eēt translatū dominiū. ergo nō diceret᷑ auferri ius q̄ situm vxori. ⁊ lꝫ ex hac cōuersione in cām crediti mulier re/ maneat dānificata q2 soluit d̄ p̄rimonio suo id in quo nō fuit locupletata hoc tñ est in ꝯsiam ex nā ꝯctus crediti siue mutui ex quo quis tenet᷑ ad tantūdeꝫ quātū accepit ut. l. cū quid. ff. si cer. pe. Nō est aūt incōueniēs vt in ꝯsiaꝫ mulier teneat᷑ ad pe nā non sub rōe pene sed quo ad effcm̄ lꝫ ad eā nō possit obli/ gari sicut videmus ꝙ in ꝯsiam pōt auferri libera testi facto ali quo casu vt. l. si quis ꝭuū. ff. de ac. emp. ⁊ no. bar. in. l. stipula tio hoc mō. s̄. e. Uel pōt dici ad. d. l. ea que ꝙ dānum qō ha bet originē a lucro cōputat᷑ vt lucrū seu vt amissio lucri si lu/ crum dꝫ redire ad eū qui fuit cā lucri. secus si ad aliū lex. n. ma gis fauet offenso qui fuit cā lucri quare alteri vt pꝫ in. l. fi. C. de reuo. dona. ⁊ in. c. fi. de dona. Sed ista sol'o concluderet ꝙ

in casu.l.ea que obligatio ad pecuniā creditā nō cōmitteretur vel potius nō trāsiret ad heredē mariti ⁊ eēt nimis magna restrictio ad illā.l.vñ tene primā solutionē quā.s.dedi. ¶ Utruz aūt sup matrimonio spūali ɔ̄hendo possit apponi pena vel in uitari aliquis spe premiȷ̄ tāgit bar.hic in vlti.q.Et cōcludit ꝙ nec ꝑ datiōem arraꝝ nec ꝑ promissionē pene pōt aliquis cogi ad ingrediēdū religionē vel abbas ad recipiēdū nec ēt ꝑ ꝓmissionē ꝓmiȷ̄ qꝛ qualitercūqꝫ iteruenia pecunia in matrimonio spūali cōmittit̃ simonia vt in.c.nō satꝭ.ex̄ de simo.⁊ ꝓbat̃ me lius in.c.qm̄ ⁊.c.dilectus.eo.ti.ꝑ que iura dixit alibi bar.ꝙ si relinquunt̃ mōasterio centū vt recipiat aliquā in monialē istō relictū nō vꝫ qꝛ conditio de intrando monasteriū est honesta. vñ nō reicit̃ tāꝙ̄ turpis ⁊ remanet legatū purū sed potius ipꝫ legatū est turpe.⁊ iō non valet vt.l.ille aūt.ff.de here.insti.vt ipse no.in.l.titio cētū.§.i.sepe allato.⁊ hoc sequit̃ Jo.ð imo. ⁊ in.d.l.ille aūt.⁊ datur cautelā ꝑ bart.in.d.§.i.qualiter possit reliqui ut non cōmittat̃ symonia que est diuꝫ ꝙ̄ doctria ange. in.d.l.ille aūt qui dixit ꝙ qn̄ monasteriū est iops tunc pōt re liqui sub ista forma seu cōditōe si recepit aliquaz in monialez nā hoc vꝫ cōtra tex.expsse in verbo ꝓtextu paupatis i.c.qm̄ de simo.Debes aūt scire ꝙ sup isto articulo fuit triplex opio vna fuit bar.quā.s.dixi quā tāgit hic ⁊ sequit̃ bal.⁊ pau.ð ca. Alia fuit.d.Recuperi de scō miniate que dixit ꝙ ista cōditio reicit̃ tāꝙ̄ turpis ⁊ legatū remanet purū quā sequit̃ bar.⁊ ita dixit se subscripsisse in.l.ij.C.de insti.⁊ substi.quā ipsemet re probat i.d.§.titio.⁊ melius hāc tn̄ opi.sequit̃ ang.in autē.vt ea reuocātur i fi.col.v.vbi est bonus tex.ad materiā qui dicit idē ꝙ iura canonica allegata.loquitur tn̄ in clericis secularibꝫ glo.tn̄ ibi sup v̄bo ministeria vꝫ sentire ꝙ de cōsuetudine pos sit induci vt aliquid det vel relinquatur ꝓ ingressu monasteriȷ̄ ⁊ hoc sequit̃ ibi ang.qō est falsissimū ð iure canonico.qꝛ ɔtra tex.in.c.nō satꝭ ꝑalle.vbi ista cōsuetudo reprobat̃. ¶ Tertia fuit opi.bal.qui dixit ꝙ siue relinquat̃ alicui aliquid si itraue rit religionē siue relinquat̃ monasterio vt recipiat aliquē i mo nachū siue grauet̃ monasteriū cui relinquit̃ hereditas recipe aliquē in monachū sub pena priuatōis ista relicta sunt licita ꝓ aīa ⁊ ad piaſ cās qꝛ si lꝫ testatori apponere onus ɔstruēdi mōa steriū cui oneri ānectit̃ in ɔ̄ſiam receptio monachoꝝ ergo pꝫ ꝙ ēt principalr̄ poterit grauare monasteriū cui relicta est herē ditas vt recipiat aliquē in monachū.ita no.ipse in.l.i.in.i.col. C.de insti.⁊ substi.⁊.l.vnica.§.v.quero.C.de his que pene no.⁊ ita dicit ſuare cōsuetudinē quicquid dicat bart.in.d.§.ti tio.sed ista dcā cōiter nō approbant̃ qꝛ sūt ɔ̄ mentē iuriū pal legatoꝝ sicut.n.nō vꝫ datio pecunie facta ab igrediēte vt reci piatur ita nō vꝫ relictū fcm̄ a testatore ꝓ ingressu nec pōt assi gnari rō diuersitat̃ cur magis ille qui dat ꝓ ingressu cōmittat simoniā ꝙ̄ ille qui legat pro igressu. ¶ Nec ob.ꝙ testoꝛ pōt iubere monasteriū cōstrui in quo sunt recipiēdi monachi vt.c. nos quidē.de testa.⁊ in autē.de eccl.ti.§.si quis aūt oratoriȷ̄. nā nullo casu receptio monachoꝝ que dꝫ fieri mōasterio con structo nō fit pp lucrū cōsecutū a testatore sed ex dispōe iuris ex quo edificiū fuit institutū ad hoc vt in.d.c.qm̄.de simo. Et aduerte ne erres qꝛ i.d.l.i.de his q̄ pene noīe ipse allegat bar. tenētēz opi.suā.⁊ in.d.§.heres.⁊ forte hꝫ aliter bar.scriptū sꝫ in meo dicit ɔ̄riū. Jn hoc tn̄ vꝫ variare ab his que dixit in.§. i.qꝛ ibi vꝫ velle ꝙ onus de recipiēdo aliquē in monachū ap positū monasterio reiciat̃ ⁊ remanet instō valida sicut reicit̃ onus adoptādi i.d.§.⁊ remanet instō valida.verius tn̄ vꝫ qō dixit in.d.§.titio.qꝛ ex quo subiȷ̄t hoc onus ne amittat lucꝝ q̄ situ sequit̃ ꝙ cōfert spūale pro tpali.ergo cōmittit̃ simoniā.⁊ sic datū ꝓ tali spūalitate turpiter dat̃ que rō nō hꝫ locū in one re adoptōis qꝛ ad adoptādū bn̄ pōt quis iuitari spe ꝓmiȷ̄ vt.s. dixi sed nō pōt cogi ad adoptādū metu pene iō pena illa reici tur.i.priuatio lucri acquisiti ⁊ relictū remanet validū.⁊ hoc est qō dicit hic bar.i vltia qōe ꝙ si aliquis ꝓmittit penā si abbas nō recipiat aliquē in monachū cōmittit̃ simonia qꝛ abbas nē ꝓmittēs icurrat in penā ꝑsumit̃ recipe monachū.⁊ sic ꝓtextu pecunie nō ꝑdende fit actus spūal̄r.⁊ idē est si aliquis ꝓmittat penā si titius nō igrediat̃ religionē qꝛ si igredit̃ dꝫ iteruenire tpalitas qm̄ vꝫ ingredi pp pecuniā nō soluendā ab illo. Nec tn̄ dicta bar.in istis casibus debes itelligere qn̄ abbas vel igre diens religionē ꝑsumeretur moueri pp penā ꝓmissam alˀs ista dicta nō ꝓcederent ex quo cōtemplatōe pecunie nō fieret vel reciperetur ingressus qn̄ aūt presumatur moueri ne promittēs

penā incurrat.dic vt hic per bar.⁊ hoc in simili qōne que reci tabitur in glo.magna.Et ad materiā vide dīo qō ponit pe.in sua repe.in regula nemo pōt de re.iu.vbi refert dcā bal.s.di cta ⁊ se nō firmat in aliqua certa ɔclusione. ¶ Jn glo.posita sup v̄bo mr̄imonia ibi forte qꝛ nō interest cōiunge glo.positā in fine cū ista.⁊ satis intelliges glo.sentire ꝙ si intersit ɔ̄hen tium spōsalia stiplō penalis pōt interponi vsqꝫ ad interesse.⁊ silr̄ pōt stiplō fieri vt ꝓstetur interesse simplr̄.⁊ hoc tenuit gl.i l.ij.ff.de spon.Contrariū tenuit in.l.si stipuler.s.eo.⁊ cōiter doc.hic ⁊.l.fi.C.de spon.mouent̃ prio qꝛ possꝫ cōmitti pena quatenus interest qō est ɔ̄ ista iura que simplr̄ dicūt ꝙ stipu latio penalis nō vꝫ.sed glo.vꝫ intelligere ista iura vt clare sē tit in pri.ꝙ stiplō nō valeat qn̄ nō iterest quatenus pena exce dit interesse qō tn̄ repugnat distinctōi vel generalitati istaꝝ le gum.vñ tenenda ē opi.cōis.Ad quā debes addere ꝙ stipula tio pēalis aliquādo vꝫ vbi iterest ⁊ nō vꝫ vbi nō iterest sicut ꝓ batur in.l.ſnus ea.l.de ser.expor.⁊ hoc cōtingit quādo pena non ꝓhibetur nisi rōe inhumanitatꝭ ⁊ duritie sed qn̄ pena ꝓ hibetur apponi pp fauorem publicū tunc ēt si intersit dꝫ dura re ꝓhibitio ⁊ ɔ̄ſir ēt stipulatio ad simplex interesse vꝫ ꝓhibi ta qꝛ lꝫ ꝑiudicet iuri priuato hoc tamē ē tolerabile pp bonū pu blicū vt.l.si quis in graui.§.vt.ꝑ.ff.ad sill.⁊ in autē.res q̄.C. cōia dele. ¶ Qō aūt iura debeāt eē libera hoc ē introductū i fauorē publicū pp sobolē ꝓcreādā vt.l.⁊ hoc mō.ff.de cōdi. ⁊ demō.⁊ iō toleraf̃ priuatū ꝑiudiciū respcū interesse hoc mō declaro dcā doc.Et aduerte qꝛ.d.l.ij.ff.de spon.ꝓbat notabi liter ꝙ stipulatio iterposita sup spōsalibus sortit̃ naturā ipso rū sponsaliū vt admittat̃ pnia nō obstante stiplōne ꝑ quam.⁊ singlr̄ vꝫ decidi illa qō notabilis q̄ tangit̃ ꝑ bar.in.l.ij.i fi.C. de cōdi.ob cau.⁊ per bar.in.l.sicut in initio.C.de act.⁊ obli. vbi stiplō interposita super ɔ̄ctu inominato recipiat pniam. Posset tn̄ dici rn̄dendo ad istā.l.ꝙ ibi ē spāle ne impediat̃ li bertas mr̄imoniȷ̄.⁊ credo ꝙ rn̄sio sit vā. ¶ Aduerte tn̄ qꝛ bal. in.l.fi.C.de spon.vꝫ sequi distinctiōem quā hic refert Bar. Et qn̄ bar.dicit ꝙ si ille qui nō ſuauit spōsalia cōmisit doluꝫ tunc tenet̃ actōe de dolo aduersario ad iteresse ipē dicit ꝙ mi ratur de isto dcō.qꝛ qō pōt venire in actōe de dolo multo for tius pōt deduci in pactū expssum ꝑ.l.elegāter.§.nō soluū.ff.ð dolo que.l.optīe ꝓbat istam ɔclōnem ⁊ bn̄ facit tex.in.l.legi tima.⁊ qō ibi no.ff.de pac.vñ eo casu quo possꝫ agere actio ne de dolo silr̄ ꝓ illo dolo posset interponi stipulatio.Sed tn̄ aduerte qꝛ vt dicit hic Jo.de imo.⁊ bn̄ ꝙ ꝑ hoc nō possꝫ agi actōe de dolo qꝛ ps nō obseruaret spōsalia vt dānificaret ad uersariū quē sciebat fecisse magnas expēsas qm̄ scienti nō ifer tur dolus vt.l.i.in fi.ff.ð ɔ̄hen.emp.cū igitur sciret ille qui fa ciebat expēsas ꝙ pars poterat penitere ex dispōe iuris impu tet sibi si tales expēsas fecit sicut dicimus in malefidei possef sore qui facit expēsas in agro quē scit eē alienuz.nā vꝫ eas do nare ex quo scit se eas nō posse repetere fm̄ glo.in.l.in fundo ff.de rei ven.Posset aūt forte cōpetere actio rōne doli si iste qui fecit magnas expensas dolose fuisset inductus ꝑ ꝑtez ad uersaz ad ɔ̄hendū spōsalia vt incideret in istud dānū.⁊ in hoc casu sine dubio posset cōmitti stiplō fm̄ bal.cuius opio mihi plꝫ. ¶ Jn ea.glo.ibi ⁊ hoc exceptꝭ arris querūt doct.in.l.fi. C.de spon.⁊ in.c.gēma eo.ti.⁊ bar.hic que sit rō drie iter ar ras ⁊ penā.Et cōiter dicūt ꝙ rō ē qꝛ facilius quis ꝓmittit ma gnaz ꝙ̄titatē ꝙ̄ det.vñ frequētius solet ɔtingere ꝙ magna ꝙ̄ titas pene ꝓmittit̃ ⁊ ꝙ parua ꝙ̄titas ꝓ arris realr̄ datur.vnde visuz fuit legislatoribꝫ ꝙ minus impediat̃ libertas mr̄imoniȷ̄ ꝑ amissionē parue ꝙ̄titatis ꝙ̄ ꝑ ꝓmissionē magne ꝙ̄titatis at tenta ēt quadruplicatōe arraꝝ.⁊ iō dicunt pe.⁊ Cy.⁊ Jo.an. in locis alle.⁊ aliȷ̄ sequētes eos ꝙ attenta mente istaꝝ.l.si ꝑ ua pena ꝓmittit̃ poterit exigi ⁊ valebit stiplō.⁊ eꝫ si magna ꝙ̄ titas ꝓ arris ð nō obseruās spōsalia nō perdat arras vel resti tuet eas duplicatas sed bar.hic tꝫ ꝙ in penam ēt paruā nō in cidat in effcū mouet̃ prio ex gnālitate.l.fi.C.de spon.que re probat oēm cautōem penalem excepta pena arraꝝ ibi posita. Scdō adducit tex.cū glo.i.l.neqꝫ.C.de nup.vbi ponit̃ exē plum de eo qui stipulatus est.x.noīe pene q̄ est parua quātitas. Tertio adducit tex.ꝑ locū a spāli in.l.ea que.in fi.de dona.i ter.vi.⁊ vx.vbi ꝓmittitur stiplō vel pactū modice ꝙ̄titatis ad ipediendū libertatē mr̄imoniȷ̄ in vno casu ergo i aliȷ̄s casibus reprobat̃ ista stiplō lꝫ cōtineat modicā ꝙ̄titatē sicut erat illa q̄ ponit̃ in illa.l.s.xx.Quarto adducit ea que habent̃ i.l.si ita sti

puler. ṡ. e. vbi tex. dicit ꝙ nõ põt poni pena ne mꝛimoniũ dis
solvatur qꝛ debemus eẽ cõtẽti penis legalibus sed ista rõ hꝫ lo
cũ si modica pena vltra penã legalẽ promittatur ergo ꝛc. Cõ
firmatur ista opi. ſm Jo. de imo. qꝛ si diceremus ꝙ pua pe
na posset ꝓmitti ꝛ exigi. l. fi. que gnal'r loquit̃ restringeret ne
quis indebite lucꝝ admitteret sed. l. nõ restrigitur ꝑ hoc lꝫ re
stringat̃ ne quis dãnũ indebite sentiat vl' ne quis idebite lucre
tur ut plene declarat bar. in. l. oẽs populi. ff. de iusti. ꝛ iu. ergo
sequit̃ ꝙ. l. illa vl'r ꝛ simpl'r dꝫ intelligi. ¶ Tu aũt adverte qꝛ
ꝓ illa drie rõe quã assignãt doct. est optimus tex. in. l. sꝫ si ego
in fi. ff. ad vel. vbi iuriscõsultus dicit ꝙ dispõ ꝑ quã mulier ꝓ
hibetur obligari ꝓ alio nõ hꝫ locum si mulier actual'r det ali
quid ꝓ alio qꝛ p̃sumit̃ ꝙ mulier facilius ꝓmittat ꝙ̃ det vnde
dicit hic Jo. d imol. ꝛ credo ꝙ verꝫ dicat ꝙ si aliquis dat spõ
se sue certã q̃titatẽ ꝓ pena vꝫ datio qꝛ tũc cessat rõ ꝑ quã pe
na est ꝓhibita ꝛ sicut valeret datio sub noĩe arre ita dꝫ vale
re sub noĩe pene qꝛ ex quo est idẽ effectus nõ est curandũ d di
versitate noĩs ut. l. i. ꝛ. ij. C. cõia de lega. ꝛ. l. ij. in fi. C. d cõsti.
pe. ¶ Scdo adde ꝙ alie tres rões bar. ṡ. allegate. facil'r vidẽ
tur posse solui. nã p̃io põt dici ad. l. neqꝫ. ꝛ ad. l. eã quã. ṡ. all'a
tam ꝙ q̃titates de quibus ibi quo ad aliquas ꝑsonas possent
esse magne licet quo ad aliquas personas possent esse parue.
sicut dicit glo. in. l. sed si susceperit. §. i. ff. de iudi. sed conces
so ꝙ in dubio iste q̃titates debeãt iudicari pue dico ꝙ aucto
ritas glo. in. l. neqꝫ. nõ est vera. tex. aũt in. l. ea que. põt adduci
in ꝯ̃riũ ꝛ fortiter qꝛ ego dicã ꝙ ibi nõ est spãle. qꝛ illa pena ha
buerit originẽ a lucro sꝫ qꝛ est pua pena ꝛ sic adducet̃ ꝓ opi.
ꝯ̃ria. Ad. l. si ita stipuler. r̃ndeo ꝛ dico ꝙ in illa. l. cã cur nõ põt
apponi pena matrimonij dissolutõni est libertas mꝛimonij vt
hꝫ hic in fine ꝑ quã debemus eẽ cõtenti penis legalibus vbi
ergo cessat ista cã qꝛ pena ẽ modica cessabit ẽt legis dispõ. vñ
magis vrget. d. l. fi. p̃allegata q̃ attenta distictõe. d. Jo. d imo.
ꝛ bar. in. d. l. oẽs populi. deberet restringi in p̃ia ꝑte sui iquan
tũ. s. ꝑmittit simpl'r restitui arras duplicatas ꝛ quadruplicatas
qꝛ si nõ fieret restrictio ad modicas arras certe restituẽs arras
duplicatas idebite cogeretur ꝑmanere in spõsalibus q̃ nõ de
bẽt cohartari metu pene cur ergo non fit restrictio ſm r'las. ṡ.
positas. ꝛ iõ sequẽdo sniã bar. ꝛ moder. dicendũ est al'r in ista
materia vꝫ ꝙ rõ drie inter arras ꝛ penã nõ est illa quã. ṡ. dixi
p̃sertim attẽto ꝙ ex quo ꝑmittit̃ quadruplicatio arrarꝫ de faci
li ꝛ frequẽter põt ꝯtingere ꝙ heres restitueret arras obligatur
ad magnã penã ispectã qualitate ꝑsone sue. Dicendũ est ergo
ꝙ vera rõ est illa quã posuit guil. de suza. antiqu⁹ doctor. ꝛ bal.
eã referẽs in. l. fi. C. de spõ. qꝛ datio arrarꝫ nõ fit principal'r ad
ipediẽdũ mꝛimoniũ dissolui sed ad faciẽdũ manifestiorẽ vita
tẽ ꝯ̃tus celebrati ꝛ quodãmõ ad eius cõsumatõez ita probat
tex. in. l. qꝺ sepe. in prin. ff. de ꝯ̃hẽ. ẽp. in prin. lꝫ ergo in ꝯ̃ñam
postea ꝑ fidẽ ruptã ꝛ dans arras ꝛ recipiẽs obligẽtur ad pe
nã hoc nõ est ita absurdũ sicut si principal'r ꝑ ipediẽdã mꝛi
monij libertatẽ cõmitteret̃ pena sicut videmus ꝙ libera testi
factio ꝑ stipulationẽ penalẽ pricipal'r iterpositã nõ põt ipediri
ꝛ tñ ꝑ pactũ veniẽs in ꝯ̃ñam alterius ꝯ̃tus ipediri põt vt pꝫ i
l. fi. C. de pac. iuncta. l. si quis ſuũ. ff. de acti. ẽp. de quo vide ꝑ
bar. in dispu. sua. in. l. stip'lo hoc mõ. ṡ. e. ¶ In ea. gl. ibi sed
an inter ex̃neo. doc. cõiter dicũt ad intellectũ huius glo. ꝙ aut
ille qui ꝓmittit ẽ frater vel cõsanguineus vel multũ amic⁹ spõ
se vel spõsi. ꝛ tũc ista ꝓmissio nõ valebit qꝛ ipedit̃ libertas mꝛi
monij qñ nõ est verisil'e ꝙ spõsus vel sponsa vellẽt tales ca
dere in penã. aut sunt ꝑsus ex̃nei vel leuiter amici. ꝛ tũc ꝓce
dat opi. glo. que bñ ꝓbat̃ in. l. mulieri ꝛ titio. de ꝯdi. ꝛ demõ.
Tu ad primũ dcm̃ adde qꝺ not. bar. in. l. de pupillo. §. si quis
ipsi. v. nono quero. ṡ. de no. op. nũ. Scdo adde tex. optimũ. ꝛ
ibi ꝑ bal. in. l. i. C. si quacũqꝫ p̃ditus ꝑtãte in vbo domus ex
ponẽdo ibi domũ ꝓ cõsanguineis ꝓut ibi sentit bal. vbi ꝓba
tur ꝙ sicut terror qui posset iferri spõse est legitima cã cur spõ
sa eximatur a iurisditõe iudicis. ita ꝛ terror qui põt inferri cõ
sanguineis eius est cã cur ẽt ipsi d̃beãt eximi ꝙ nõ sit alia dria
qꝛ ꝑ tales daretur mã cogẽdi spõsaꝫ. ¶ Scdo adde ſm hosti.
in. c. gẽina. de spõ. ad scdm mebꝝ positũ h ꝑ doc. ꝙ si stip'lo fi
at simpl'r inter ex̃neos nõ ꝯ̃hentes spõsalia noĩe aliquorũ ista
stipulatio vꝫ vt dicit gl. sed si duo ex̃nei prius ꝯ̃herent spõsa
lia noĩe aliquorũ ꝛ postea ꝓmitteretur pena tunc talis stipula
tio ſm eos nõ valeret qꝛ venit accessorie ad sponsalia ꝯtracta
que debent esse libera vñ accessoriũ sortitur naturã sui princi

palis vt. l. si vt ꝓponitur. ff. de fideius. ꝛ in regula accessorium.
de reg. iur. ꝛ ista dicta sequitur hic Jo. de imo. que mihi non
placẽt qꝛ qñ est diuersa ratio in ꝑsona accessoria ꝙ̃ in pricipa
li tunc lꝫ aliquid sit ꝓhibitũ in principali ꝑsona nõ est ꝓhibi
tum in ea q̃ venit accessorie. vñ si tutor vẽdit reꝫ imobilẽ noĩe
pupilli ꝛ obligat se de euictõe lꝫ pupillus nõ obliget̃ qꝛ vẽdit
lege ꝓhibente. obligabit̃ tñ tutor in quo nõ ẽ rõ q̃ est in pupil
lo. vt dicit tex. in. l. si is. C. de p̃di. mi. de cuius intellectu vid
ꝑ bar. in. l. cũ lex. ff. de fideius. in fi. ꝛ ꝑ bal. in. l. nõ dubiũ. C.
de legi. lꝫ igitur spõsalia debeãt eẽ libera quo ad spõsos nõ tñ
sequit̃ ꝙ ex̃nei ꝑ quorꝫ ꝓmissionẽ nõ impedit̃ libertas spon
sorꝫ nõ possint se obligare ad penã. Aduerte tñ qꝛ bal. in. l. fi.
C. de spon. refert al'r ista dcã hosti. quã. ṡ. retulerim. ꝛ ſꝫ eius
relatõem adhuc opi. hosti. eẽt falsa. d qua dic vt ibi ꝑ eum. qꝛ
nihil adderẽ i effcũ ad dcã sua. ¶ Tertio adde inquãtũ Jo.
de imo. hic dicit declarãdo tria exempla posita ꝑ glo. in ver.
sed an inter ex̃neos dicit ꝙ si aliquis ꝓmittit centũ si titia nõ
nupserit sempronio ꝙ ista stip'lo põt valere lꝫ fiat a cõsangui
neo ipsi⁹ titie. qñ ille qui ꝓmisit hoc facit̃ qꝛ volebat seu opta
bat titiã nõ nubere nõ aũt qꝛ stipulator optaret titiã nubere ꝑ
tex. in autẽ. cui relictã. C. d indic. vidu. vbi pꝫ ꝙ hodie de iu
re nouissimo põt inuitari mulier vidua ne nubat spe lucri. nã
istud dcm̃ ẽ dubiũ qꝛ cũ illa aũt. in vidua tollat ius vetus ꝛ si
sit correptiua vel saltẽ exorbitãs nõ vꝫ extendi de vltis volũ
tatibus ad ꝯ̃tus quibus nõ debet̃ tantus fauor vt. l. i testis d
regu. iur. nã vbi nõ est eadẽ rõ nõ fit extẽsio de vltis volũtati
bus ad ꝯ̃tus vel eꝯ̃ vt tradit̃ in. l. qui arrogatũ. ff. de le. i. bal.
tamẽ in. d. autẽ. cui relictũ in vltia qõe vꝫ p̃supponere ꝙ ꝯdi
tio viduitatꝫ possit apponi vidue ẽt ꝑ viam ꝯ̃tus ꝛ põt tolera
ri ista opi. qꝛ ꝙ in ꝯ̃tibus olim nõ posset apponi cõditio vi
duitatꝫ nõ erat bene exp̃ssum in iure sed solũ videbat̃ induci a
maioritate rõis qꝛ si hoc nõ licebat ꝑ viã legati multo min⁹
ꝑ viaꝫ ꝯ̃tus qui ẽ minus fauorabilis. si ergo tollit̃ dispõ. l. ve
teris in vltia uolũtate ꝓbabil'r posset dici ꝙ ẽt casus ad queꝫ
fiebat extensio ex idẽtitate uel maioritate rõnis possit videri
sublatus tanꝙ̃ dependẽs ex p̃io casu se extendẽte ad eũ ar. l.
oĩa priuilegia ꝛ qꝺ ibi per bal. C. de sac. san. eccl. ¶ Quarto
adde unũ verbũ ad ea que dicit idẽ doctor in tertio exemplo
posito in glo. nã dato ꝙ eẽt aliquis casus i quo ille qui ꝓmit
tit certũ quid si repudiũ fiat nõ vꝫ hoc ꝓmittere in penaꝫ vel
vt fiat diuortiũ ꝙ eẽt turpe ut. l. reprehẽdẽda. C. de isti. ꝛ sub
sti. si tamẽ ꝓmittens qui vꝫ ꝓmittere sub ista cõditõe q̃si sub
qualibet alia sit ꝯsanguineus uel amicus uxoris adhuc vꝫ du
rare rõ ꝙ ꝓmissio nõ ualeat quasi impediat̃ libertas mꝛimo
nij qꝛ lꝫ ꝓmittens ꝓmiserit al'r ꝙ̃ in penã diuortij faciẽdi ad
huc tamẽ p̃sumit̃ ꝙ mulier retrahat̃ a ꝓposito repudij ne cõ
sanguineus icurrat hoc dãnum. quinimo p̃sumet̃ ꝙ ꝓmittẽs
hoc ꝓcurauit qꝛ qui ꝓmittit sub cõditõe p̃sumit̃ nolle ꝙ con
ditio impleat̃ ne incidat in obligatiõem. l. cẽtesimis. §. fi. ꝛ qꝺ
ibi per doc. ṡ. e. ¶ Extra glo. tangit hic bar. vtꝝ cõfessio fcã
de arris receptis ab una ꝑtium ꝓbet vere nũeratõeꝫ arraruꝫ.
Et cõcludit ꝙ sic ꝑ. l. publia. §. fi. ff. d posi. que iducit̃ hoc mõ
declarãdo dcã sua qꝛ sicut. l. fi. C. d spõ. requirit uerã traditio
nẽ arrarꝫ ita ꝯ̃tus depositi uere requirit rei iteruentuꝫ vt. l. i.
§. is quoqꝫ el. ij. ff. de ac. ꝛ ob. ꝛ tñ iste rei iteruentus ꝓbat̃ per
cõfessionẽ ut. d. §. fi. ꝛ. l. gnãliter. C. de nõ nu. pe. ꝛ no. in. l. si
ex cautõe. C. e. ꝛ dixi post bar. in. l. si ita stipulatus. §. grisogo
nus. ṡ. e. hoc tñ dicit bar. eẽ uerꝫ nisi ex aliquibus coniecturis
appereat ꝙ cõfessio eẽt fcã in fraudẽ. Ang. hic ipugnat ista dcã
ꝛ eius opi. sequunt̃ moder. ꝑ p̃io qꝛ cõfessio fcã inter ꝑsonas
ꝓhibitas p̃sumit̃ simulata ꝛ fraudulẽta ꝛ nõ ꝓbat uerã tradi
tõem ut. l. qui testõ. ff. de ꝓba. ꝛ. l. cũ quis decedẽs. §. titia. ff. d
le. iij. ꝛ ibi ꝑ bar. bñ facit qꝺ no. bar. ſꝫ moder. in. l. ꝑ diuersas
C. mã. Scdo qꝛ si attẽdas rõem drie assignatã ꝯ̃ ꝑ doc. inter
arrã ꝛ penam eadẽ rõ est reprobãdi ꝯfessionẽ q̃ reprobãdi pe
nam imo fortior qꝛ si facilius p̃sumit̃ quis ꝓmittere magnam
penã ꝙ̃ dare magnã arrã. ergo multo facili⁹ p̃sumet̃ quis con
fessionem arre recepte a ꝯfitente in qua receptõe pe nullo sui
agit p̃iudicio qꝛ si nihil dedit uere nihil ergo amittit si nõ ser
uat fidem qñ cõfessio ẽ fcã ab una ꝑte dũtaxat. ¶ Tu aũt ad
uerte qꝛ p̃ie rõi vꝫ posse r̃ñderi ꝙ illa iura hñt locũ qñ iter ꝑ
sonas iter quas emanat cõfessio est ꝓbabilis cõiectura uel su
spitio uel rõe affectõis ꝑsonarꝫ uel qꝛ fraus cõsueuit cõmitti i
similibus ꝯ̃tib⁹ ꝙ ꝯfessio nõ sit fcã i fraudẽ vl' ex forma dispõis

oritur

oꝛit̄ aliqua fraudis suspitio.exēplū i.l.qui testimoniū ꝑ allata
ibi.n.testatoꝛ legauerat alicui q̄tū cape poterat ꝑ viaꝫ legati.vñ
ex hoc ꝑsumitur si postea cōfitet̄ se dēbere maioꝛē quātitatē ꝙ
ideo fecerit qꝛ nō poterat plus ꝑ viā legati relinquere sed vbi
nō eēnt alique cōiecture fraudis tunc cōfessio que ꝓbat de sui
nā veritatē actus ꝑterquā in mutuo ⁊ dote ⁊ certꝭ aliꝭs casibus
de quibus in.l.in ꝯtractibus.in prin.C.de nō nu.pe.vꝫ sufficere
⁊ lꝫ possit fieri in fraudē fraus tñ nō ꝑsumit̄ nō cōcurrēte alia
cōiectura vt.l.quotiēs.§.qui dolū.ff.de ꝓba.Ista ꝯclō ꝓbat̄
in.l.ij.C.de pac.īter ēp.vbi pꝫ ꝙ ꝑ pactū appositū de retroūē
dendo nō ꝑsumit̄ ꝯtractus venditōis simulatus nisi ꝯcurrāt alie
cōiecture puta minoꝛitas precij cōsuetudo fenerādi.⁊ sil'ia ita
cōcludūt cy.⁊ bal.in.l.i.C.plus valere qd̄ agitur.⁊ ant.d̄ but.
⁊ moder.in.c.ad nostrā.de ēp.⁊ vē.⁊ fundatur ista ꝯclō ex re-
gula quā ponit bar.in.l.post ꝯtctū.ff.d̄ dona.vbi dicit ꝙ simu
latio nō ꝑsumit̄ nisi cōcurrāt cōiecture vna cū actu qui pōt si
mulate fieri.vñ dicebat bal.notabil'r in illa.l.ꝑ diuersas.⁊.l.
ij.C.ne liceat potēti.⁊.l.deo nobis.C.de epi.⁊ cle.ꝙ qñ vēdi
tur nomē debitoꝛis si ꝑciū vēditōis est iustū sola cōfessio nō
facit ꝑsumi fraudē ⁊ simulatōeꝫ secus si ꝑciū nō esset iustū vel
ꝑtim eēt donatio ꝑtim vēditio.⁊ iō ipse in hac mā sequit̄ cō-
clusionē bar.hic ꝙ cōfessio ꝓbet ꝑceptōeꝫ arraꝝ ꝑ iura ꝑ alle
gata lꝫ male referat bar.quē dicit hic tenere ꝯtriū nisi forte vo
luit se referre ad qōem sequētē.Scḋe ēt rōi que magis stringit
vꝫ posse rñderi.Pro cuius itellectu ꝑmittēdū est ꝙ illa dria q̄
fit iter ꝓmissionē ⁊ datōem fit respectu eius qui vult dare nō
respectu eius qui vult restituere datū qꝛ ille simpl'r ꝓmittit pe
nā duplicatōis arraꝝ si nō ꝯuat fidē.Hoc ꝑmisso dico ad rō
nē ꝑdictā ꝙ cōfessio de arris receptꝭ ꝓbat verā nūeratiōeꝫ qꝛ
cū nemo ꝑsumat̄ iactare suū vt.l.cū de indebito.cū aliꝭs.ff.de
ꝓba.nō est verisimile ꝙ aliquis obligaret se ad restituēdā arrā
quā nō recepisset.⁊ iō ex ista ꝑsumptōe oꝛitur ꝓbatio vere nu
meratōi facte ꝑ aduersariū. ¶ Preterea nō est verisil'e ꝙ ꝑs
voluerit se obligare ad penā si non ꝯuat fidem ⁊ alterā ꝑtem
si non ꝯuaret fideꝫ nō obligari ad aliquid si.n.nō iteruenit va
datio ergo ille qui dꝫ dedisse arras non ꝯuādo fidē nihil ꝑde
ret vñ non est eadē rō in cōfessione arraꝝ que est in ꝓmissiōe
pene qꝛ ex cōiecturis ꝑdcis ꝑsumitur veram numeratōem in
tercessisse.Et ꝑ hanc rōem appꝫ ꝙ alia rō drie quā.s̄.assigna
ui iter arras ⁊ penas adhuc durat in cōfessiōe ex quo violēter
ꝑsumit̄ nūeratōeꝫ itercessisse.⁊ ista opi.plꝫ ꝓnūc qñ vna ꝑtiū
cōfessa eēt recepisse.Sꝫ qñ ꝑtes hincide cōfiterēt̄ se accepisse
q̄tū dederūt tūc fuerūt opiones qꝛ bar.dicit ꝙ cōfessio ꝑsumi
tur fraudulēta ⁊ hoc sequit̄ ang.ꝯsi.suo.cciiij.ꝑ.l.si vētri.§.fi.
⁊ qd̄ ibi no.ff.de pri.cre.Et qꝛ vt sentit hic bar.ex quo quilibꝫ
fatetur se tm̄ accepisse q̄tū dedit ex hoc oꝛit̄ q̄dā suspitio frau
dis ꝙ ꝑtes potius voluerit ꝓmittere penā q̄ real'r nūerare.sꝫ
q̄uo ꝓbetur ista suspitio nō declarat vel ex quo colligatur ꝓba
bil'r vñ ipse inferius adiūgit ꝙ ēt si iteruenisset actual'r nūera-
tio hicinde arre nō dicerētur date in effcū ꝑ.l.qui sic.ff.de sol.
⁊ ꝑ ea q̄ hñtur in.l.ab oibus.§.si titio.ff.de le.i.⁊ ꝑ ea que hñ
tur in.l.si quis ꝯuū.ff.de ꝯdi.⁊ de.ꝑ bar.sꝫ bal.in.l.deo nobis
de epi.⁊ cle.⁊ i.l.ij.C.qñ lice.ab ēp.disce.referēdo dcā nico.d̄
mat.tꝫ ꝯtriū.⁊ dicit ꝙ hoc approbat ꝯsuetudo nō tñ rōes alle-
gate ꝑ eū ipugnāt ista dcā bar.qꝛ ipse all'at.l.ꝓbātes ꝙ cōfes-
sio de recepto ꝓbat verā nūeratōeꝫ qd̄ ēt bar.cōcedit vt pꝫ in
ꝑcedēti qōe.Sꝫ dubitat̄ qñ ꝑtes cōfiteātur inuicē se recepisse
intētio bar.est ꝙ ex ista cōfessiōe reciꝓca oꝛitur q̄dā suspi-
tio ꝙ vē pecunia nō fuerit nūerata sꝫ ꝙ fuit coloꝛ quesitus ad
penā cōmittēdā.quare.n.nūerassent ꝑtes eādē quātitatē quaꝫ
mox erāt recepturi.ista est intētio bar.punctal'r qui vult qꝛ in
hoc pōt cōmitti fraus de ꝯctu ad ꝯctū lꝫ fraus ista nō ꝑsumat̄
ex sola ꝯfessiōe ꝑsumitur tñ adiūcta ista alia ꝯiectura de q̄ mō
dixi.quinimo ēt si real'r iteruenisꝫ hincide nūeratio tñ ex quo
id qd̄ fuit datū ab vna ꝑte redditur incōtineti eidē ꝑinde ē ac
si nūeratio nō itercessisset ꝑ.ll.s̄.allegatas. Sed ad istas.ll.rñ
det bal.in.l.fi.C.de spō.qui melius attingit articulū ꝙ qñ ali
quid sic datur vt reddatur incōtinēti per viā distractōis tūc hꝫ
locū.l.qui sic.de sol.sꝫ qñ aliquid datur vt reddatur incōtinēti
⁊ ex redditōe oꝛiat̄ noua obligatio offerēs aliquā vtilitatē tūc
istud tolleratur vt est casus in.l.si tibi pecuniā.ff.si cer.pe.se-
cus eēt si ille qui dꝫ recipe tantūdē q̄tū dꝫ dare ex hac receptō
ne nec plus lucraretur nec plus dānificaretur.i.si ex receptiōe
nullus resultaret nouus effectus vt ꝓbatur in.d.§.si titio. Il
le autē qui accipit arras in certa quātitate dando eādē q̄titatē
ꝓ arris alteri iducit nouū effectū qꝛ vbi prius dās arras si nō
seruaret fidem solū icurreret penā ꝑditōis arraꝝ nūc tenebit̄
ad arras duplicatas.vñ attenta ista opione melioꝛ videbitur
opīo bal.qñ appꝫret d̄ uera nūeratōe arraꝝ.ubi aūt appꝫret d̄
sola cōfessione hincinde fcā tunc qꝛ non pōt negari ꝙ ista cō
fessio reciꝓca ē magis suspecta q̄ si eēt fcā ab vna ꝑtiuꝫ foꝛ
te poterit ꝓcedere opi.bar.Dixit tñ ang.singl'r i ꝯsi.ccxxxiiij.
ꝙ si instr̄m in quo ē fcā cōfessio mō ꝑdcō hincinde hꝫ guarā
tigiam.⁊ ꝯ illud ex foꝛma statuti nihil pōt opponi tunc instr̄ꝫ
merebit̄ executiōeꝫ nō obstāte ista exceptōe fraudis ꝑsumpte
qꝛ hincinde sit fcā cōfessio lꝫ.n.ꝓmissio pene ad cohartandā
libertatē m̄rimonij sit ꝯ bonos moꝛes ciuiles ⁊ nāles ꝯ quos
non pōt aliquid disponi ꝑ statutū.tamē ꝙ ista cōfessio sit in-
ualida qꝛ ꝑsumat̄ fraudulēta hoc est ꝯ ius positiuū dūtaxat ꝯ
qd̄ statutuꝫ pōt disponere vt.l.oēs populi de iusti.⁊ iur.Et ꝙ
ista exceptio nō possit opponi ꝯ guarātigiaꝫ tꝫ bal.expsse i.d.
l.fi.s̄.allegata.Sed cū reuerētia ista dcā nō vident̄ vera qꝛ si
statutū non pōt disponere ꝙ m̄rimonia cohartent̄ metu pe-
ne vt no.Io.an.in.c.statutū de here.li.vi.⁊ ponūt doc.in.c.
i.de spon.ēt nō poterūt approbare fraudē q̄ cōmittit̄ in ꝑiudi
cium iuris nālis ꝯm ꝙ ē ꝯ bonos moꝛes penā ꝓmittere ꝑ.l.
fraus.⁊.l.ꝯ legem.ff.de.ll.cū aliꝭs vulgaribus in quibꝰ pꝫ ꝙ il
le qui nō facit foꝛmal'r ꝯ legē sed fraudulēter incidit in ꝓhibi
tōem legis vt i regula certū ē d̄ reg.iur.vñ ista dria vꝫ inanis.
Querit ēt hic bar.vtꝝ.l.fi.C.de spō.hēat locū si arra dat̄ in
spē ⁊ nō in quātitate.Et rñdet ꝙ nō qꝛ ex quo iponit̄ pēa du-
pli ⁊ quadrupli talis pena nō cadit nisi in q̄titate vt.l.luciꝰ.§.
impuberē.ff.de le.ij.⁊.l.plane.§.si eadē.ff.d̄ le.i. ¶ Sed ista
opi.reprehendit̄ ꝑ bal.in.d.l.fi.C.de spon.⁊ ꝑ Io.d̄ imo.ꝯ
duabus rōibus.Prima est qꝛ si dispō legis imponētis penaꝫ
ꝑ ista noīa nō referret̄ nisi ad q̄titatem ergo in actōe furti ⁊ vi
bo.rap.non puniret̄ qui eēt furatus spēm vel rapuisset qd̄ ē ri
diculū ⁊ ꝯ multa iura d̄ quibus vide in.l.i.ff.vi bono.rap.⁊.l.
si ꝓ fure.§.furti actio.ff.de ꝯdi.fur.⁊ est casus in.l.si cum ex
ceptione.§.i.⁊.§.quadruplatur.ff.quod me.cā. ¶ Preterea
pignus non pōt cōstitui nisi in spē vt dicit glo.no.in.l.i.ff.de
pig.ac.in glo.suꝑ vbo ⁊ magis.⁊ tñ pignus pōt dari loco ar-
re vt tꝫ glo.hic ⁊ cōiter doc.ergo arra pōt dari in spē. ¶ Nō
ob.tex.in.l.lucius.§.ipuberē qꝛ vel pōt dici ꝯm Ioā.d̄ imo.
ꝙ illud ē ibi ne ꝯcurrāt due cāe lucratiue vel qꝛ noīa ista mul
tiplicatiua ibi posita si restringētur solū ad q̄titatem legatā fa
ciebāt dispōem eē vtilē quo ad aliquid in illo casu.sed si dice-
remus ꝙ arra data in spē inutil'r penitus daret̄ tunc tota dis-
pō eēt iutilis.⁊ iō ille casus nō ē similis qꝛ in illo pōt saluari
dispō vt hēat aliquē effcm̄ i isto nō.Tu aūt aduerte qꝛ ad du-
as rōes.s̄.alle.vꝫ posse rñderi ⁊ quo ad primā.⁊ ita credo in
tellexisse bar.ꝙ qñ lex disponēs suꝑ delicto ꝓ quo iponit̄ pe
nam ita disponit expsse suꝑ spē sicut suꝑ q̄titate tūc nō ē mi-
rum si ista noīa multiplicatiua referūtur ad spēm sicut ad quā
titatem.al's delictū qd̄ dānat̄ ꝑ legē remaneret impunitū i spē
qd̄ ē absurdū vt.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aquil.Sed qñ lex dis
ponit suꝑ re loquit̄ ita ꝙ verba psūt referri ad q̄titateꝫ sicut ad
spēm sicut in.l.fi.C.d̄ spon.tunc pōt hr̄e locuꝫ opi.bart.ꝙ vi
debunt̄ relata ad rem ꝓut ē q̄titas non ꝓut ē spēs. ¶ Pre-
terea aduerte diligēter qꝛ in.ll.s̄.alle.ꝯ bar.⁊ i similibꝰ d̄lictū
in re ꝓ qua imponit̄ pena raro eēt ꝯsiderabile si res ꝯsidera-
ret̄ vt genus vel ut q̄titas.nā nemo furat̄ q̄titatē aut raro ēt i
re q̄ ꝯsistit in pōdere numero vel mēsura.Scḋo pōt rñderi ne
gando ꝙ pignus possit dari loco arraꝝ ex quo nō pōt ꝯstitui
in q̄titate ⁊ si hoc negas falsa est doctrina.l.quā.s̄.dixi ꝙ pi
gnus pōt cōstitui loco arraꝝ ex quo suꝑ q̄titate nō pōt consti
tui pignus. ¶ Verioꝛ tñ vꝫ opi.bal.⁊ moder.hic ꝙ ēt in ter
minis.l.fi.multiplicet̄ extimatio spēi sicut multiplicaret̄ quāti
tas qꝛ ē eadeꝫ rō siue det̄ spēs ꝓ arra siue quātitas.⁊ alioquin
ꝑfidia nō ꝯuantis fidē remanēt ipunita si spēs daret̄ ꝓ arra.⁊
ad hoc bene faciūt iura.s̄.alle.⁊ tex.in.l.i.in pri.s̄.d̄ publi.q̄
ll.loquūtur de eo qui rapuit reꝫ ⁊ tñ noīe rei intelligit̄ spēs si-
cut q̄titas vt manifeste pꝫ ex discursu illoꝝ tituloꝝ. Et ad.l.
lucius.§.ipuberē.⁊.l.plane.§.si eadeꝫ de le.i.pōt rñderi vt.s̄.
rñdit Io.de imo.in ꝯa rñsione.naꝫ prima rñsio nō vꝫ vera q̄
dicit ꝙ hoc inducit̄ ne due cāe lucratiue cōcurrant.nā ista rō
hr̄et ēt locum in penis multiplicādis que acquirunt̄ ēt ex cā lu
cratiua vt.l.mulctarū.C.de mō mulctarū.⁊ ꝑ bart.plene in.l.

meuius. §. duobus. ꝺ le. ij. in fi. repet. nisi dicas saluādo illā ꝙ
i penis iducit̃ hoc simpl'r ne ꝺlicta remaneāt ipunita. Al'po
tes rn̄dere subtilius ꝙ ille. ll. loquūtur in dispōe testōris in cu
ius ptāte nō est vt legādo bis rē videat̃ legare ēt rē ⁊ estimatō
nē maxie ex tacita volūtate sua qꝛ rerū vocabula ⁊ significata
sunt immutabilia vt. l. si quis in fūdo. ff. de le. i. vn̄ lꝫ testatoꝛ pos
sit legare vni ⁊ eidē rē ⁊ estimatōeꝫ vt. l. num. §. i. de le. iij. non
tn̄ pōt velle ꝙ sub noie rei veniat estimatio vn̄ ēt si exp̄sse ve/
lit bis spēm p̄stari ⁊ sic videat̃ tacite intellexisse de estimatōe
nō stat̃ voluntati sue. dicit tex. clare in. d. §. si eadē in v̄. huius
rei sed lex bn̄ pōt extēdere significatū v̄bi ⁊ velle ꝙ noie rei ve
niat estimatio qꝛ si hoc pōt cōsuetudo vt. l. labeo de suppel. le.
cū nrā. ⁊. l. sciēdū. §. edictū. ff. de edil. edi. ergo ⁊ lex vt. l. de qui
bus. ff. de legi. vꝫ aūt esse de mēte legis ꝙ noie rei veniat esti/
matio cuius respcū pōt cōsiderari duplū vel triplū. ¶ Et per
ista reddit̃ falsa doctrīa bar. in. l. meuius. §. duobus. in vlt. col.
ff. de le. ij. vbi dixit ꝙ lex vel statutū duplicās penam nō intel
ligit̃ duplicare penā in cuius solōne est spēs. nā si species est
estiabilis hoc dcm̄ videret̃ veꝝ ex p̄missis sinaūt nō esꝫ esti
mabil' verbi gr̄a a āputatio mēbri tunc ꝓcederet sine dubio ⁊
hoc exēplū ponit bal. i. l. quid ergo. §. pena grauioꝛ. in vlt. col.
ff. de his qui no. ifa. Et scias ꝓ cōplemēto mā̄e ꝙ quādo sol'o
pene cōsistit in spē in pena cōuentōali non dꝛ ꝓprie pena sed
aliquid loco pene. casus est not. in. l. litigatores. §. i. ff. de abi.
Illud ēt scias ꝙ si lex punit aliquē non restituentē spēm pēa
dupli vel tripli illa pena videbit̃ iposita ēt non restitnēti estia
tioneꝫ rei. casus est nōbilissimus quē ibi no. bar. in. l. si cū ex/
ceptiōem. §. lꝫ q̄tenus. ff. qꝺ me. cā. lꝫ glo. ibi teneat ꝯriū ⁊ nō
bene qꝛ tex. hoc ibi ꝓbat non cauillando lr̄am

Idem respondit. Que dicūtur in p̄fa/
tōibus itelligunt̃ repe
tita nisi ex repetitōe vitiaret̃ stipl'o. h. d. ꝭa ibi sic tn̄. ¶ No.
p̄rio ꝙ illa que dicūtur in tractatu censeātur esse repetita in ꝯ
ctu postea sequēti qꝺ debes itelligere ꝭm bal. in. l. si quis cum
al'r. ꝯ. eo. qn̄ tractatus fuerat firmatus seu cōclusus al's dcā nō
viderētur repetita. qꝛ multa veniūt in colloquio tractatus i qui
bus ꝑtes finaliter nō cōsentiūt idem dixit bal. in. l. cū allegas
C. de vsuris. ⁊. l. multū. C. si quis alteri vel sibi. ⁊ tn̄ ēt tracta/
tus nō cōclusus tali noie pōt appellari ut est casus quē ibi no.
d. abb. in. c. tua. de his que fi. a. p̄la. sine cōsensu ca. Dixit etiā
hic ang. ꝙ aliqn̄ illa que dicūtur in fine dispōis in uno capl'o
vident̃ repetita in p̄cedētibus si alias dispō esset iutilis. alle.
tex. in. l. vxorē. §. testō. ff. de leg. iij. ⁊ credo ꝙ allegatio. sit coꝛ
rupta in libro meo qꝛ ille tex. nihil facit. Potes ergo a'lega/
re meliorē tex. in. l. cū pꝛ filio. ff. de pac. dot. vbi pꝫ ꝭm bar. ibi
ꝙ repetitio fit i alio. c. vbi al's nō fieret ne dispō reddat̃ iutil'.
Super quo vide qꝺ not. bar. in. l. seie. §. gaio. ff. de fun. instru.
¶ Scdo not. in v̄. sic tn̄ ꝙ repetitio nūꝙ̄ fit ad destruēdū dis
pōnem. cōcordat tex. in. l. ꝭuo alieno. §. si ab ipubere. ff. de le.
i. ⁊ qꝺ no. in. l. si quis a filio. eo. ti. Et hac rōe motus bal. in. l.
itē qꝛ. ꝯ. de pact. simpl'r tenet ꝙ ꝓtestatio ꝯria fcā sequēti non
tollat fcm̄ seqnēs non distiguēdo vtꝝ fcm̄ sequat̃ ex inteuallo
uel incōtinēti. ꝙ vtꝝ sit veꝝ statim dicet̃ in glo. ⁊ cōis opi. est
in oppositū ut h tāgit Io. de imo. de qua plene ꝑ bar. ⁊ alios
in. l. pacta nouissima. C. de pac. ⁊. l. nō solū. §. morte. ff. de no.
op. nū. Et sicut nō fit repetitio qn̄ dispō. redderet̃ inutil'. ita si
sit in dispōne. l. uel hois qn̄ ex ea iduceret̃ aliquid exoꝛbitās a
iure cōi ꝭm Io. de imo. hic allegat gl. in. c. cupiētes. §. ꝙ si ꝑ
xx. de elec. li. vi. ⁊ in. l. tal' scriptura. ff. de le. i. ⁊ qꝺ not. bar. i. l.
p̄toꝛ. §. eritqꝫ. j. ui bo. rap. Tu uiꝺ optimū tex. quē ibi no. bar.
in. l. vxorē. §. i. ff. de leg. iij. in glo. posita. in pri. §. bar. hic ꝺcla
rādo glo. istā in effcū dicit ꝙ si ꝯctus sequit̃ ex interuallo dcā
in p̄fatōibus nō vident̃ repetita in ꝯctu sequēti sed omissa ꝑ
errorē p. ll. hic allegatas. in glo. ⁊ sili distictōe vtit̃ in articulo
ꝓtestatōis declaratorie in. l. nō solū. §. morꝫ. ff. de no. op. nū.
de quo stati. j. dicā. ⁊ ista dcā bar. ego suꝫ secutus in. l. ita stipu
latus. ꝯ. eo. ⁊ qꝺ ibi dixi ꝙ quādo p̄cedit ꝓtestatio ꝯria facto
in dubio qꝺ sequit̃. vꝫ fcm̄ ꝑ errorē restringe ⁊ limita ad ꝓte/
statōeꝫ tacitā que resultat ex tractatu p̄cedēti. nā in ꝓtestatiōe
exp̄ssa ꝭuanda eēt distinctio bar. ⁊ alioꝝ in. d. §. morte. ⁊ in. l.
pacta nouissima. minus tamē p̄sumit̃ obliuio ⁊ erroꝛ quādo
quis facit aliquid ꝯ qꝺ est expresse ꝓtestatus q̄ꝫ qn̄ factū est ꝯ
riū ꝓtestatōi. tacite cui ꝯuenit nō ꝑ ꝯfactionē directā sed per
obmissionē eius in quo tacite cōtinebatur ꝓtestatio. ¶ His

p̄missis pro intellectu istius mā̄e cōsiderandi sunt duo casus
pricipales. Primus est vtrū dcā in p̄fatōibus videāt̃ repeti/
ta simpl'r in ꝯctu sequēti siue incōtinēti siue ex iteruallo qn̄ di
cta in p̄fatōibus sunt cōpatibilia cum ꝯctu sequēti vel bi gra
tia vel qꝛ modificāt ꝯctū seu qualificāt. nō tn̄ omissa vel adie
cta mutāt substātiaꝫ ꝯctus vel qꝛ sunt declaratiua verboꝛuꝫ q̄
debēt apponi in ꝯctu que forte si nō eēnt declarata in p̄fatōi/
bus ex iuris p̄sumptiōe al'r intelligunt̃. Scdo principal'r erit
vidēdū qn̄ ꝓtestatio p̄cedit penit⁹ incōpatibilis ⁊ ꝯria cuꝫ fcō
qꝺ sequit̃ quid iuris vtrū ꝓtestatio tollat fcm̄ sequens vel eꝯ.
¶ Circa primū articulū bar. hic vt dixi vꝫ velle ꝙ distigua
mus vtrū ꝯctus sequat̃ ex iteruallo uel incōtinenti lꝫ bal. in. l.
item qꝛ. §. idē iul. ꝯ. de pac. vꝫ in prin. ⁊ in fi. cōmenti al'r locu
tus. nā in prin. dicit ꝙ ista distinctio posita h per bar. hꝫ locū
qn̄ ꝯctus qui sequit̃ ē aliud a p̄fatōe ita ꝙ p̄fatio p̄cedens nō
est ꝑs ipsius postꝙ̄ ꝯctus est initus. sed qn̄ p̄fatio secuto ꝯctu
esset ꝑs ꝯctus tunc siue sequat̃ ꝯctus ex iteruallo siue incōti/
nenti semꝑ dcā in p̄fatōibus vident̃ repetita in ꝯctibus. Est
aūt sensus istoꝝ verboꝝ iste qꝛ si fit pcm̄ in p̄fatōibus ꝑ qꝺ se
cuto ꝯctu absqꝫ a lia noua pactōe ꝯctus qualificat̃ exemꝑluꝫ
in. d. §. idē iulianus. tunc ista p̄fatio p̄cedens nō dꝛ ꝑs ꝯctus
qꝛ hoc ipso ꝙ cōtractus ē factus absqꝫ nouo fcō cōtrahentiū
qualitas adiecta i p̄fatiōibus afficit cōtractū ⁊ modificat. Tūc
aūt p̄fatio dꝛ esse pars cōtractus qn̄ in p̄fatōe fit pcm̄ vel cō/
clusio de cōcedēdo aliquid in cōtractu sicut in. l. si tibi librū. j.
de actio. emp. ⁊. l. lꝫ si me p̄sente. §. i. ff. de cōdi. inde. ita sentit
hic Io. de imo. in prin. cōmenti rn̄dendo ad p̄dcās. ll. sed tn̄
lꝫ ita distinguat istos duos casus nō tn̄ cōcoꝛdat cuꝫ opi. bal. i
mo vult ꝙ in isto ꝭo casu nunꝙ̄ dcā in p̄fatiōibus videātur
repetita in ꝯctu sequēti qꝛ cū aliud sit ꝯhere ⁊ aliud ꝓmittere
de ꝯhendo vt. l. in bonefidei. ⁊ qꝺ ibi no. ff. de eo qꝺ cer. lo. ⁊
l. ij. C. de pac. inter emp. ⁊ vē. lꝫ ꝑtes in p̄fatōibus oꝛdinaue/
rint ꝙ ita fieret nō tamē videbit̃ illud inesse ꝯctui postea secu
to incōtinenti. sicut qn̄ in p̄fatōibus eēt actum ꝙ secuto cōtra
ctu illud pactū censeret̃ appositū ꝓut erat cōclusum in p̄fatōi
bus. ꝑtes. n. vident̃ voluisse hoc ꝭo casu ꝙ in ipso ꝯctu iterue
niret fcm̄ exp̄ssuꝫ. Sed ꝯ istā opi. facit tex. in. l. si binatus. ff. ꝺ
ser. vr. p̄di. ubi pcm̄ fuit appositū ꝙ venditꝭ edibus edes vē/
dite haberēt ꝭuitutē ad edes retētas. ⁊ sic oꝛdinatio fcā in tra
ctatu. i. in vēditōe fuit talis ꝙ secuta traditōe ꝑtes volebāt i/
esse ipso iure ⁊ tn̄ ibi obmissum habet̃ ꝓ obmisso ꝑ errorem.
¶ Preterea ꝭuitus de qua fit mētio in dictis iurib⁹ ita pōt
cōstitui ex tacita volūtate sicut exp̄ssa vt. l. i. ⁊ ibi per bar. ff. ꝺ
ser. le. ergo non pōt dici ꝙ p̄dcā in p̄fatōibus tacite ꝑtes i tra
ditōe videātur ꝭuitutē cōstituisse. Sed saluādo istam opi. pos
sumus dicere ꝙ in. l. si binatus ꝭuitus eēt cōstituēda ex facto
hois forte ꝑ verba exp̄ssa in cōtractu de quib⁹ nō fit mentio i
tex. Et ad sequētem rōem dicamus ꝙ si ꝑtes voluissent ex ta
cita volūtate cōstitui ꝭuitutē cū requisiuissent fcm̄ hois pote/
rūt pacisci ꝙ fcā traditōe ꝭuitus intelligeret̃ iposita. vn̄ ꝑ hoc
datur intelligi ꝙ senserūt de cōstōne exp̄ssa qꝛ tn̄ opi. multuꝫ
diuinat ad tex. in. d. l. binaꝝ nō plꝫ mihi ista dr̄ia. vnde bal. in
fi. cōmenti simpl'r tꝫ ꝙ dcā in p̄fatōibus si sunt cōpatibilia cū
cōtractu sequenti semꝑ videant̃ repetita siue ex iteruallo siue
incōtinenti. Et idē dixit qn̄ verba ambigua cōtractus sequē/
tis hn̄t exponi ꝑ dcā in p̄fatōibus vt ipse no. in. l. si quis cū
al'r. ꝯ. e. all'ans Inno. in. c. cū. M. extra de consti. eādem cō
clusionē secutus ē ang. in. l. iurisgentiū. §. ꝙ fere. ff. de pac. al/
legans eadē dcā Inno. ꝓ quibus ē glo. oꝛdi. in. l. i. ff. de iudi.
vbi ēt hoc idē firmat ang. idem tꝫ bal. in. l. multū in. iij. col. C.
si quis alteri vel sibi. ⁊ in. l. pacta nouissima. C. ꝺ pac. Et ista
opi. plꝫ in vtroqꝫ casu quicquid hic dicat Io. de imo. qm̄ vꝫ
distinguere in his q̄ sunt cōpatibilia cum cōtractu sequēti vtꝝ
cōtractus sequat̃ ex iteruallo uel incōtinēti qn̄ verba p̄fatiōis
nō hn̄t respectū ad tp̄s futuꝝ ar. l. nō nā ad ea. ff. de condi. ⁊
demō. ¶ Si aūt v̄ba p̄fatōis respicerēt tractū futuri tp̄is tūc
dcā in p̄fatōibus censerent̃ repetita ēt in ꝯctu ex interuallo ꝑ
ea que dicit bar. in. l. pacta nouissima. C. de pac. sicut. n. ꝓte/
statio ꝯria fcā futuro destruit fcm̄ futuꝝ ex iteruallo vbi sunt
apposita v̄ba respiciētia futuꝝ tp̄s ita in isto casu ꝓtestatio q̄
respicit tp̄s futuꝝ nō destruet actū ex quo est cōpatibilis cum
actu sed qualificabit actū ar. l. modestinus. ⁊ qꝺ ibi no. j. ꝺ so
lu. ⁊ in hac sua distinctiōe ipse sequit̃ dcā bar. que posuit in. l.
non solum. §. mortis. ꝯ. de no. oper. nun. in tractatu ꝓtestatio

nis

nis declaratorie.vbi dixit ꝙ si precedit ꝓtestatio declarato-
ria ⁊ sequit᷑ actus multipliciter exponibilis.ꝓtestatio exponit
actum si sequit᷑ incōtinēti secus si ex iteruallo. Et illa dcā se-
quit᷑ ant.ð bu.i.d.c.cū.M.sꝫ illa dcā ego ibi scribēs nō sum
secutꝰ sꝫ dcā bal.supiꝰ all'ata.qꝛ ex quo ī ꝯtu sequit᷑ actꝰ qui nō
sit cōpatibil' cū ꝓtestatōe p̄cedēti p̄sumit᷑ duratio volūtatis ꝙ
tuncūqꝫ actus sequat᷑ ex iteruallo dūmodo nō eēt tm̄ iteruallū
ꝙ p̄sumeret᷑ obliuio.iuxta no.ꝑ glo.⁊ doc.in.l.i.C.de ser.fu
gi.ita ꝓbat᷑ in.c.maiores.in fi.de baptismo.vñ dicit no. In
no.in.c.ad audiētiā.de homi.⁊ sequit᷑ bar.i.l.nō solū.§.si mā
dato.ff.de iiur.ꝙ si aliquis mādat alicui ꝙ cōmittat homici-
diū nihilominus homicidiū ex iteruallo cōmissū videbit᷑ fcm̄
cōtēplatōe prioris mādati qꝛ volūtas p̄sumit᷑ durare nisi ꝓbe
tur ꝯriū.vñ ista ps sine dubio est verior ⁊ magis ꝯformis textui
in no.⁊.l.itē qꝛ.§.fi.s̄.de pac.que simpl'r dicūt ꝙ dcā in p̄fatiōi
bus videtur repetita in ꝯtractu sequēti. Pro d̄claratōe tn̄ istiꝰ
mãe q̄ ē difficil' vr̄ esse distinguēdū ꝙ aut in p̄fatōe cōcluditur
aliquid declarādū in ꝯtractu uel in dispōe sequēti.⁊ tūc si illō
omittitur p̄sumit᷑ omissū ꝑ errorē.cā est qꝛ nō pōt dici videri
repetitū ex quo si al'r nō declaret᷑ nihil iportaret qꝛ dispō esset
icerta.ita loquit᷑ ꝓprie tex.in.l.si ita stipulatus.in pri.s̄.e.⁊.l.
quotiēs.§.tm̄dē.de her.isti.vbi pōdero ꝙ qñ testōr istituit pu
re illū quē volebat istituere sub ꝯditōe instō est nulla.⁊ hoc qꝛ
testōr errauit in instōe ⁊ qꝛ nō apposuit certā cōditōez reliqui
tur dispō icerta ⁊ nulla. Si vō testōr volebat istituere pure ⁊ i
stituit cōditōal'r tūc remanet instō pura ⁊ valida.⁊ rō est.qꝛ qð
erat dcm̄ in prefatōibus erat certū.⁊ iō pōt videri repetitū in
instōe ⁊ vꝫ instō sꝫ in casu pRio id qð erat appositū in prefatōe
erat icertū.⁊ iō credo ad itellectū illius.§.ꝙ si testōr exp̄ssisset
cōditōez quā volebat apponere tūc instō pure fcā cēseret᷑ cōdi
tional' ⁊ nō redderet᷑ inutilis sicut in casu ecōuerso. Ille tn̄ tex.
fortiter obstat ad vnū qð stati dicā in ista qōe. Aut in p̄fatōibꝰ
apponit᷑ aliquid certū qð nō idiget declaratōe faciēda in ꝯtu
⁊ tūc iterꝝ distingue qꝛ aut illud qð est exp̄ssū in p̄fatōe obmit
tit᷑ vel ponit᷑ ita ꝙ multipl'r pōt exponi.⁊ tūc videbit᷑ repeti-
tū in ꝯtu siue fiat incōtinēti siue ex iteruallo.ita ꝓbat᷑ ex iuri
bus.s̄.deductꝫ ꝑ ista ꝑte aut in ꝯtu sequēti exp̄sse fit ꝯriū eiꝰ
qð deuenerat in prefatōe ⁊ tūc aut illa prefatio vel ꝓtestatio
erat mixta cū ꝯtu obligatorio ꝑ qð erat q̄sita obligatio ⁊ actō
alteri ⁊ tunc siue actus sequat᷑ incōtinēti siue ex iteruallo ī du
bio p̄sumet᷑ ꝯfcm̄ ꝑ errorē qꝛ cū agat᷑ de dāno vitādo magis
p̄sumet᷑ error in dubio ꝙ certa scia vt ꝓbat᷑ in.d.l.sꝫ si me pn
tē.⁊ tradit bar.in.l.nō fatet᷑.ff.de confes. Et iō siue fiat incōti
nēti siue ex iteruallo nō est uis.ex quo vtroqꝫ casu p̄sumit᷑ er
ror nec vnq̄ uidebit recessū a ꝓtestatōe priori qꝛ nemo in du
bio p̄sumit᷑ iactare suū vt.l.cū de idebito.ff.de ꝓba. Et hāc so
lutionē ad dcās.ll.sentit hic Jo.de imo. Si vō p̄fatio q̄ prece
dit nō eēt cōiūcta cū actu obligatiuo tūc eēt distinguēdū vt di
stinguā in sequēti articulo in quo tractabit᷑ qñ ꝓtestatio ē ꝯria
fcō vtrꝫ tollat fcm̄ vel eꝯ fcm̄ tollat ꝓtestatōez. Sꝫ ꝯ primū di
ctū qð.s̄.dixi ad itellectū.l.si binarꝫ.cū aliīs.s̄.allegatꝫ multuꝫ
facit tex.in p̄dicta.l.dū dr̄ ꝙ in traditōe nō fuit fcā mētio fui-
tuꝫ que vba māifeste declarāt ꝙ ipositio fuitutꝫ solū fuit omis
sa nō aūt exp̄sse fuit traditus fūdus liber vñ solō.s̄.data non
plꝫ quo ad illā.l.nec ēt quo ad alias ꝑ rōez statiꝫ dicēdā.naꝫ si
nō vr̄ recessū a ꝓtestatōe ꝑ actū ꝯriū fcm̄ ex iteruallo ex eo qꝛ
ꝓtestatio trāsiuerat in obligatiōez ⁊ sic erat q̄situ ius ꝑti vt.s̄.
dixi sequēdo dcā.d. Jo.ð imo.ergo falsa eēt gl.in.l.pacta no
uissima.C.de pac.imo falsa eēnt dcā doc.qui dicunt ibi cōiter
ꝙ lꝫ ps aduersa cōsenserit ꝓtestatōi nihilominus ꝑ actū fcm̄
ex interuallo vr̄ recessū a ꝓtestatōe p̄cedēti qñ ꝓtestatio fuit
simplex vt.j.dicā nō hñs tractū ad futurꝫ tp̄s.per.l.cū in plu-
res.§.locator horrei.ff.locati. Vñ vt saluemus illa dcā q̄ cōi
ter tenet᷑ qm̄ nō pōt negari qñ pars cōsensit ꝓtestatōi ius esse
q̄situ ꝓtestāti.iō dicamus ꝙ in.l.p̄allegatꝫ iō illō fcm̄ ꝯriū ꝓ
testatōi p̄sumit᷑ emanasse ꝑ errorē qꝛ actus ī quo ē fcm̄ ꝯ ꝓte
statōez.s.traditio rei hꝫ hoc vt mō dixi ꝙ tēdit ad executōez ꝯ
ctus nō ad iducēdū aliquid de nouo. Si āt ꝑ fcm̄ ꝯriū tolleret᷑
cōuētio precedēs iduceret᷑ aliquid de nouo.s.resolutio ꝯtus
in illa ꝑte.ergo hoc nō est p̄sumēdū. Preterea traditio que fit
post ꝯtū ordinat᷑ ad ꝑfectōem ꝯtractus nō ad eius destructio
nē vt.l.i.⁊ ibi ꝑ glo.C.de pi.⁊ cōmo.rei vendi.vnde non dꝫ
operari cōtrarium effectuꝫ si aliud pōt presumi vt.l.falsa.§.fi.
ff.de condi.⁊ de.⁊ no.in.l.legata inutiliter.ff.de adi.leg.⁊ per

ista oīa sunt optīe expedita in isto articulo pRio ꝓtestatōis de
claratorie quādo sequit᷑ actus cōpatibilis cuꝫ ea vel qui ab ea
pōt exponi cum multipl'r possit intelligi. ¶ Et ad mãm vide
glo.in cle.i.de ꝓcu.⁊ in cle.eos de regula.in ver.ꝓfessorꝫ. Et
adde glo.sing.quā semꝑ tene menti in.c.ꝑ tuas de cōdi.ap-
po.que vult ꝙ lꝫ ꝓtestatio d̄claratoria p̄cedens exponat actū
sequentē ꝯ p̄sumptōem iuris nō tn̄ ꝯ p̄sumptōem iuris ⁊ de
iure.vñ dr̄ ibi elegāter ꝙ si aliquis ꝓtestet᷑ sponse sue ꝙ ꝑ co-
pulam carnalē secutā nō intēdit ꝯhere m̄rimoniū ista ꝓtesta
tio nō releuat.⁊ rō ē qꝛ tolleret᷑ dispō legis ꝑ indirectū q̄ vult
p̄sumptōi iuris ⁊ de iure oīo esse standū vt in.c.fi.⁊ ibi plene
ex̄ de spon. Protestatio aūt cōtra ius nō releuat vt.l.alimēta
C.de nego.ge.⁊.c.iter dilectos de fi.instru.vbi est bona glo.
¶ Circa scōm articulū in quo querit᷑ vtrū ꝓtestatio ꝯria fa-
cto tollat fcm̄ sequēs vel tollat᷑ ꝑ fcm̄.d. Jo.de imo.hic ⁊ i.l.
ita stipulatus.s̄.e.in effcū sequit᷑ dcā bart.i.l.pacta nouissima
C.de pac.de quibꝰ ēt per bar.in.l.qui in aliena.§.celsus.ff.ð
acqui.here.vt distinguamꝰ breuiter ꝙ aut ꝓtestatio fit simpl'r
aut fit ꝑ verba exp̄sse respiciētia tp̄s futurū. Primo casu aut
actus sequit᷑ incōtinenti ⁊ tollitur ꝑ ꝓtestatōem ꝓm glo.in.l.
pcā nouissima.C.de pac.⁊ ꝓbatur arguēdo de vltis volūtati-
bus ad ꝯtus in.l.si mihi ⁊ tibi.§.in legatis.⁊.l.si ita scriptuꝫ
ff.de leg.i.⁊ vr̄ eē bona argumētatio in hoc casu a maiori isto
mō qꝛ si tollit᷑ dispō vltie volūtatꝫ q̄ est fauorabilior ⁊ magis
fauorabil' in cōcedēdo ꝙ in admittendo vt pꝫ in.l.si te solū.⁊
l.si ita scriptū.ff.de here.isti.ergo multo fortius tollet᷑ dispō
ꝯria que ē minus fauorabil'. Si vero actus sequit᷑ ex interual-
lo ⁊ tūc actus tollit ꝓtestatōem ar.l.ꝑ retentōem.C.de vsur.
Et ita pōt intelligi tex.in.l.cū in plures.§.locator horrei.ff.lo
ca.⁊ fuit intellectus Jac.bu.vt refert bar.in locis predictis.
¶ Scðo casu principali quādo uerba exp̄ssa referunt᷑ ad fu-
turꝫ tp̄s semꝑ ꝓtestatio tollit actū sequentē qꝛ ꝑtes videtur ha
buisse respectū ad qðcūqꝫ tp̄s in quo actus ꝯheret᷑.ita intelli
gunt glo.in.l.pacta nouissima arg.l.si ita.ff.de aur.⁊ ar.leg.⁊
ar.l.nā ad ea cum ibi no.ff.de cōdi.⁊ demō. Tu vide glo.or-
di.⁊ notabilē q̄ hoc dicit in.l.is qui reipublice.ff.ex qui.cau.
ma.q̄ exp̄sse vult ꝙ ꝓtestatio fcā ꝑ verba futuri tp̄is faciat p̄
sumi volūtatem durare ēt ad dānum ꝓtestātis quocūqꝫ tpe.
sed ipse idez bar.in.l.nō solū.§.morte.ff.de no.ope.nū.vide-
tur al'r loqui pria facie. Nā dicit in isto articulo recitatꝫ opio-
nibus aliorꝫ ꝙ aut pars aduersa consentit ꝓtestatōi aut non.
Primo casu simpl'r dicit ꝙ ꝓtestatio tollit fcm̄ sequēs.⁊ ita i
telligit glo.in.l.pacta nouissima.nec vr̄ distinguere vtrꝫ pactū
sequat᷑ incōtinenti vel ex iteruallo. ¶ Scðo casu dicit ꝙ qñ
non cōsentit ꝓtestatōi ꝑ actum sequentē cōtrariū vr̄ recessum
a ꝓtestatōe. Que verba videtur duo significare. Primo ꝙ ꝓ
testatio valuit.scðo ꝙ ēt si actus sequat᷑ incōtinenti tollit ꝓte
statōem. Vnde ego al's scribēs in.c.cū.M.de consti.intel
lexi ista dcā.d.bar.hoc mō vꝫ ꝙ vbi pars cōsensit ꝓtestatio-
ni siue actus sequat᷑ incōtinenti siue ex iteruallo semꝑ ꝓtesta
tio tollat fcm̄ sequēs.vbi aūt nō cōsensit ꝓtestatōi tūc dixit eē
distinguendū ꝙ aut actus sequit᷑ ex iteruallo ⁊ tunc tollit ꝓte
statōez.⁊ ita intellexi tex.in.d.§.locator horrei ⁊ dcm̄ ꝓꝫ bar.
in loco p̄allegato.⁊ lꝫ bar.simpl'r dicat in hoc ꝓo casu.s.quā-
do pars nō ꝯsensit ꝓtestatōi ꝙ ꝑ actum cōtrariū nō vr̄ reces-
sum a ꝓtestatione.ego tamē cōsiderans ⁊ credēs mentē eius
esse ꝙ ēt isto ꝓo casu ꝓtestatio valeat credidi driam esse faciē
dam vt actus sequeret᷑ incōtinēti vel ex iteruallo qꝛ si ꝑ actuꝫ
factū incōtinēti videretur recessuꝫ a ꝓtestatōe valida tūc illa ꝓ
testatio nullius eēt effectus. ¶ Nūc aūt melius ⁊ diligētius
cōsierans dcā bar.in loco al'ato dico aliam fuisse mētem bar.
quā.s̄.retulerim in pRio ⁊ ꝓo dcō.vñ dico ꝙ qñ ps cōsensit ꝓ
testatōi adhuc mens bart.vr̄ eē ꝙ distinguamus vtrꝫ fcm̄ se-
quat᷑ incōtinenti vel ex iteruallo.sicut dixi in.l.pacta nouissi-
ma. Hanc mētem colligo ex his que dixit in prin.huius arti
culi vbi referēdo intellectū Ja.de bu.ad dcm̄.§.locator orrei
qui distinguit vtrꝫ fcm̄ sequatur incōtinenti vel ex interuallo.
dicit ꝙ istō dcm̄ est bonum.postea simpl'r vr̄ voluisse distin-
guere isto modo. ¶ Scðm dcm̄ ē intelligēdum ⁊ exponēduꝫ
hoc modo ꝙ ꝓtestatio cui ps nō cōsentit nihil oꝑatur.⁊ nō ē
valida.⁊ ꝓm hoc verbū remissum positū in.§.locator orrei.ex
ponatur de fcō quatenus de fcō ꝓcessit.sicut aliquādo expo-
nitur verbū rescindo in.l.exēpto.§.is qui vina.ff.de ac.emp.
⁊ qð no.in glo.in.l.minor.§.si ꝓuū.ff.de euic.⁊.l.i.ff.ð seruis

ꝑ doc.⁊ lꝫ v̄ba bar. videat̃ sonare aliud hec tñ est intẽtio sua pꝫ manifeste ex duob⁹. Prio qꝛ i pri. diuisiõis sue ipse dicit ꝙ ꝓtestatio que fit suꝑ obligatione mere volũtaria requirit cõsensum ⁊ sic manifeste vult ꝙ sine cõsensu nõ valeat. Scdo qꝛ in hoc scdo dcõ dñ allegat.§.locator orrei.ipe allegat.c.i.qd me. cã ⁊.c.solicitudinẽ.de appel.q̃ dicit se.s̃.allegasse.supra aũt allegauerat ista iura in illo articulo vtrũ ꝓtestatio declaratiua tollat actũ sequẽtẽ qui pẽdet a volũtate ꝓtestant̃ sola ⁊ ibi dicit ꝙ qñ iste actus gerit̃ cũ alio tũc ꝓtestatio nõ tollit actũ sequẽtẽ qꝛ fuit fcã in absñtia ptis cũ q̃ actus gerit̃ vñ est sicut ꝓpositũ in mẽtẽ retẽtũ ꝙ nihil opat̃ vt.l.si repetẽdi.C.d cõdi.ob cã. Pro quo vide bonũ tex. vltra ipm quẽ ipsemet ibi no.in.l.ꝓ herede.§.fi.ff.de acqui.her. Etiã in his casibus dicit loqui illa capl'a cũ ergo postea easdẽ decretales all'at ad itellectũ.§.locator orrei.sentit ꝙ sicut ꝓtestatio fcã in absñtia ptis nil opat̃ ita ⁊ ꝓtestatio fcã in pñtia si pars nõ cõsensit cũ requirat̃ cõsensus ut.s̃.dixerat.⁊ illa opi.est v̄a.s.ꝙ requiritur cõsẽsus ut statim dicã. Et ex hac cõcl'one sic declarata sequit̃ ꝙ ex quo ꝓtestatio nõ valuit ẽt si actus sit secutus incõtinẽti vꝫ actus nõ attẽta ꝓtestatõe nec ẽst sequẽda illa distinctio quã feci in.c.cũ.m. ⁊ lꝫ Jo.d imo.⁊.d.m.in.d.§.morte.teneãt cõ bar.in hoc ꝙ ꝓtestatio nõ requirat cõsensũ pt̃ plus tñ placẽt dcã bar.⁊ corũ rõibus rñde vt dixi in.d.c.cũ.m. Cuius opioni ẽt nõ obstat rõ quã adduxi cõ eũ in.d.c.cũ.m.qꝛ lꝫ obligari vel nõ obligari simpliciter sit in ptãte vnius cõhẽtiũ vt.l.sicut d ac.⁊ ob.nõ obligari tñ cõhẽdo hoc nõ ẽ in ptãte vnius ptiũ ⁊ ꝑ ista fit expeditus iste difficil' articulus. Et ad mãz vide qd elegãter no.ang. in.l.metũ.i pri.ff.ꝙ me.cã vbi dixit allegãdo Inno.i.c.i.e.ti. qd facilius ꝑ actũ cõtriũ recedit̃ a ꝓtestatõe que nõ hꝫ cãz legitimã sibi coherentẽ de quo appeat ꝙ ab ea que hꝫ talez cãm.

Idem respondit. Uerbũ ꝓmitto positum in scriptura facit p̃sumi stipulatõez itercessisse lꝫ nõ appeat de iterrogatõe p̃cedẽte.h.d.nec diuidit̃ qꝛ totũ est vnũ dcm̃. ¶ No.ꝙ v̄bũ caueo.significat idẽ qd v̄bũ ꝓmitto.idẽ probat̃ in.l.i.C.d cõhẽ. ⁊ cõ.stip.vñ sicut si eẽt exp̃ssũ verbũ ꝓmitto.p̃sumeret̃ interrogatio p̃cessisse vt insti.de inti.sti.§.si scriptũ.ita si repiatur scriptũ v̄buz caueo doc.tñ videtur hic itelligere ꝙ hic fuit expressũ v̄bũ promitto.qd significatur hic a iuriscõsulto ꝑ v̄buz caueo. ¶ No.ꝓ ꝙ verbũ ꝓmitto.positũ in scriptura in dubio significat stipulationẽ secus si ꝓbet̃ ꝑ testes i.l.i.C.d vsur. ⁊.l.sciẽdũ.§.dcm̃.ff.de edil.edi.⁊ no.in.l.sciẽdũ.s̃.e. In glo. posita suꝑ v̄bo stipl'onis.ibi ⁊ ex quo ẽ fcm̃ solẽniter qñ cõstat ptẽ esse pñtẽ certũ est ꝙ v̄bũ ꝓmitto.facit p̃sumi iterrogatõez p̃cessisse vt est tex.in.§.si scriptũ.insti.d inti.stip.⁊ in tex.nr̃o. Sꝫ dubitat̃ hic ꝑ doc.nũquid ꝑꝑ v̄bũ ꝓmitto positũ in scriptura p̃sumat̃ in dubio pñtia ptis. Suꝑ quo dixit gl.quã approbat bar.⁊ ang.qꝛ cũ pñtia stipl'onis sit de solẽnitate intrĩseca ergo p̃sumit̃ tal' solẽnitas vt.l.sciẽdũ.s̃.e.⁊ isti.de fide.§.fi.sec⁹ si requirat̃ pro idẽnitate extrĩseca vel ad fugiẽdaz penã vel ad aliũ effcm̃ ita sentit hic bar.⁊ ꝓbatur in.l.ij.C.de sta.⁊ imag. vbi hoc tetigit bar.⁊.l.quecũqꝫ.§.fi.ff.de pub. ¶ Tu aũt aduerte qꝛ ad rõem.s̃.allegatã ꝑ bar.vꝫ faciliter posse rñderi.nã vt ipse declarat in.l.sciendũ.s̃.eo.quedã sunt v̄ba que de necessitate includũt solẽnitatẽ intrinsecã vt v̄bum fideiubeo.v̄bũ stipulatio.⁊ tũc ex illis ꝓbat̃ p̃sumptiue sine dubio solẽnitas intrinseca ⁊ pñtia ptis que est vna de solẽnitatibus intrinsecis quedã sũt v̄ba que nõ iportãt de necessitate stipl'onẽ sed pñt iportare si cõhẽtes hoc agunt sicut est v̄bũ ꝓmitto.vt ipse ibi declarat ⁊ ꝓbatur exp̃sse in.l.sciẽdũ.§.dcm̃.ff.de edi.edi. ⁊ in istis nõ ita de facili p̃sumit̃ pñtia cũ possint iportare aliud ꝙ stipl'o.vñ.d.Jo.de imo.dicit ꝙ cõtra istã cõez sniam facit tex.iste a cõtrario sensu dꝫ.n.hic ꝙ p̃sumit̃ p̃cessisse iterrogatio si ptes fuerũt pñtes ergo a cõtrario sensu colligit̃ ꝙ si nõ ꝓbat̃ ptes fuisse pñtes p̃sentia nõ p̃sumit̃.⁊ idẽ colligitur in.l.i.s̃.allegata.vñ ipse in ista mã pro cõcordia opionũ distinguit ꝙ aut verbũ ꝓmitto.repitur exp̃ssum in epl'a aut in scriptura que vocatur apodissa que solet fieri pti. Prio casu nõ p̃sumitur p̃sentia ꝫm eũ ⁊ ita intelligit istũ tex.⁊ aliã legẽ.s̃.allegatã que exp̃ssius loquitur in epl'a ⁊ rõ est ꝫm eum que epl'a cõiter solet mitti absenti est.n.vnus modus cõhẽdi inter absentes vt l.i.in prin.de ꝓcura.⁊.l.cõsensu.⁊ ibi no.de ac.⁊ obli.vñ oritur p̃sumptio ex eo ꝙ cõiter fieri cõsueuit ꝙ ita p̃sumatur eẽ factũ vt.l.certi cõditio.§.si nũmos.ff.si cer.pe. Secundo casu dixit presumi presentiã ꝫm cõem opi.ar.§.si scriptum.insti.d inuti.stipu.q.d.qua ratione presumitur solẽnitas iterrogatõis ꝑꝑ verbũ ꝓmitto positum in scriptura vt in.d.§.scriptũ eadẽ rõe p̃sumitur pñtia ptis que sil'r ẽ de solẽnitate stipl'onis vt.l.i.in prin.s̃.e.sed ipse nõ cõsiderat tertiũ casuz qui põt cõtingere quid si verbũ ꝓmitto.repitur in scriptura in rõibus domesticis vel in librũ mercatoris.vtrũ p̃sumat̃ p̃sentia de quo dicã inferius. Nũc aũt aduerte qꝛ arg.a cõtrario sensu qd ipse sumit ex isto tex.nihil vꝫ qm̃ si sic diceret̃ ꝙ stipl'o videretur interposita si ꝓbaretur ptes fuisse pñtes.tũc bñ resultaret a cõtrario sensu ꝙ si nõ ꝓbaretur nõ iduceretur stipl'o neqꝫ p̃sumeretur pñtia sꝫ cõditio hic appõitur ad existẽtiaz si ad ꝓbationẽ.vñ arg.a cõrio sensu ẽ tale ꝙ si ps nõ fuit p̃sens nõ põt videri interposita stipl'o.sed ꝑ hoc nõ excludit̃ vel declarat̃ vtrũ ista pñtia p̃sumat̃ vel nõ.vñ hic ẽ manifesta equiuocatio aliud ẽ.n.cõditio que apponit̃ ad essentiã rei ꝙ illa que apponitur ad ꝓbatõez ꝫm bal.in.l.neqꝫ natales.C.de ꝓba.⁊ recte sicut aliud ẽ ꝓbatio.⁊ aliud essentia rei.l.cõhitur.ff.de pig. Credo tamẽ distinctõez suã eẽ verã rõe.s̃.dcã ꝙ ẽt clare sentit paul. d ca.in hoc tñ differũt qꝛ.d.Jo.exponit verbũ lr̃is positũ in tex.i.epl'is.⁊ ille exponit.i.scriptura priuata que dꝛ apodissa. sꝫ in hoc nõ ẽ vis qualitercũqꝫ exponis.ex quo vt dixi ꝑ istum tex.non ꝓbat̃ a cõrio sensu ꝙ pñtia ptis nõ p̃sumat̃. Et licet bar.hic rñdendo ad tex.in.l.optie de cõhen.⁊ cõ.stip.dicat ꝙ ista pñtia ptium ponit̃ in scriptura ad maiorẽ cautelã.non qꝛ hoc sit necesse ille tñ tex.multũ facit in cõriũ.nec vꝫ pati istam sol'onẽ dicit̃.n.ibi ꝙ cũ prius dubitaret̃ vtrũ verba scripturis attestãtia de p̃sentia ptiũ ꝓbarent pñtiã ꝑꝑ vtilitatẽ cõhentiũ ipse inducit ꝙ ꝓbetur pñtia.sed si ꝫm regulas iuris pñtia ꝓbaretur.tũc hoc dbebat statuere nõ ꝑꝑ vtilitatẽ cõhentiũ sꝫ ex nã rei ⁊ v̄boꝝ que hoc videtur iportare.sicut dicit tex.i.l.sciẽdum.s̃.e.vñ fortiter obstat illa lr̃a ꝫm cõem sniaz.nam si v̄ba non ꝓbãt pñtiã de nã v̄boꝝ cũ pñtia i scriptura exprimit̃.ergo multo fortius p̃sumet̃ pñtia vbi nihil ẽ exp̃ssum.⁊ ẽ cogitandũ suꝑ sua sol'one. ¶ In tertio aũt casu quem omisit.d.Jo.in scriptura que aliqñ solet fieri pñte pte ⁊ aliqñ nõ possumus tenere cõem opi.s.ꝙ p̃sumat̃ pñtia.s.qua rõe ꝑ uerbum positũ in scriptura p̃sumitur vna solẽnitas.s.ꝙ p̃cesserit interrogatio eadẽ rõe dꝫ p̃sumi alia.s.pñtia ptis.⁊ ꝑ p̃dcã satis est expedita mã huius.§. ¶ Cui tñ potes addere tria multũ singularia ⁊ pulchra. Primũ ꝙ sicut v̄bũ ꝓmitto.facit p̃sumi pñtiã eius cui ꝓmittitur.ita v̄bũ iuestio.facit p̃sumi pñtiã.vñ si cõtinetur in instr̃o ꝙ titius inuestiuit semproniuz d tali re. hoc ipso p̃sumitur iuestitus fuisse pñs.ita dicit sing.Jo.an.i spec.de emp.⁊ vẽ.§.i.v̄.vnã formã duplici rõe. Pria ẽ qꝛ inuestitura fit ꝑ traditõez alicui⁹ signi que fit pñti.⁊ id ex sui nã significat ꝑsonã fuisse p̃sentẽ. Scda qꝛ inuestitura cõiter solet fieri pñti.ergo ita p̃sumit̃ fcã a cõiter accidẽtibus vt.s̃.dixi.⁊ hãc decisionẽ refert ⁊ sequitur.d.abb.moder.i.c.tenor in vl. col.ex̃ de re iudi.⁊ ẽt.d.pau.hic. ¶ Scdo adde ꝙ solẽnitas intrinseca.i.ptis pñtia tũc p̃sumitur qñ stipl'o que p̃sumeret̃ saluatur ⁊ vꝫ de iure cõi.secus si saluaretur de iure spãli vbi gr̃a qñ ẽ ꝓmissa res uel q̃titas icerta.ita ꝓbatur ꝫm bal.sing.ibi qui ponit hũc intellectũ in.l.i.C.de do.ꝓmis. ¶ Tertio add ꝙ si per testes ꝓbatur interrogatõem p̃cessisse ⁊ secutã eẽ rñsionẽ.tñ probatur p̃sumptiue ꝙ ista fuerint celebrata iter pñtes vel ꝙ iterrogatio p̃cesserit ⁊ rñsio sit secuta incõtinẽti gl. ẽ sing.que hoc dicit in.l.si vnus.§.pactus ne peteret.ff.d pac. ꝙ ibi no.bar.⁊ bal.ad hoc qd ẽ addendũ ad ea que ipse dixit in.l.sciendũ.s̃.e. Tangit ẽt hic Jo.de imo.vtrũ pñtia ptiũ p̃sumatur in ꝓlatõe snie.⁊ remittit ad ea que no.spec.in ti.d se. §.vt ãt v̄.h no.vbi vꝫ cõcludere ꝙ pñtia p̃sumitur. Suꝑ quo aduerte qꝛ aliqñ queritur vtrũ pñtia p̃sumatur ad validandaz sniaz q̃ al's eẽt nulla si nõ p̃sumeretur citatio uel nõ pñtia pt̃.⁊ tũc ista ẽ longa qd de qua vide qd ibi no.Jo.an.in addi.⁊ Inno.in.c.cũ in iure de offi.dele.⁊.d.anto.in.c.qm̃ cõ.de ꝓba.plenissime.d.ab.moder.i.c.tenor ex̃ d re iudi. Circa quã tñ qõez aduerte ad unũ uerbũ dũtaxat qꝛ si p̃sumitur citatõ p̃cessisse ut multi tenẽt in.c.qm̃ cõ p̃all'ato.tũc sine dubio ps citata p̃sumitur fuisse pñs vt.j.dicã. Si v̄o nõ p̃sumitur citatio precessisse vt tenẽt alij eadez rõe vꝫ ꝙ ptis pñtia nõ presumatur.qꝛ ⁊ ipa ẽ solẽnitas extrĩseca vt.s̃.dixi que nõ presumitur. Qd aũt si p̃cessit citatio presumatur pars fuisse pñs tꝫ ange. exp̃sse in autẽ.ut spon.lar.§.⁊ hoc alle.Inno.in.c.cũ in iure

preallegat

p̄allegato.⁊ vtit̄ optīa rōe q̄ꝛ si ꝑs p̄sumeret̄ fuisse absens pre
sumeret̄ cōtūacia salti p̄sumpta ⁊ dolus qui in dubio nō p̄su/
mitur vt.l.quotiēs.§.qui dolū de .pba.vñ facit tex.in.l.merito
ff.p socio.⁊ qd̄ no.bar.in si.qōe.in.l.gerit.ff.de acqui.here.

Idem respondit. Qñ plura spālr̄ enūerant̄ in tractatu seu in
pacto p̄cedēti stiplō postea subiecta ꝑ nomē gnāle cōtinet tot
stiplōnes quot sunt res gnāliter exp̄sse.h.d. ¶ Not.p̄o q̄
paria sunt aliquid spāliter exprimi ꝑ se in aliqua dispōe vel ꝑ
relatōem ad aliud cōcoꝛ.tex.in.l.certū.ff.si cer.pe.⁊ in.l.si ita
scripsero.ō cōdi.⁊ de.Sꝫ aduerte q̄ꝛ dictio.ꝑinde hic posita ī
tex.vꝫ iportare quādā fictōez vt.l.sꝫ si lex.§.ꝑinde ⁊ ibi ꝑ ang.
ff.de pe.he.Ex hoc vꝫ posse colligi q̄ id qd̄ exprimit̄ in dispō
ne ꝑ relatōez ad aliud nō exprimit̄ .pprie sed ꝑ fictōez qd̄ mul
tū facit ad ea que scripsi post bal.⁊ ang.in.l.i.de lib.⁊ posthu.
⁊ ad no.in.c.pe.ex̄ de iurein. ¶ Scd̄o no.q̄ dictōes relatiue
referūt in dubio nō solū substātiaꝫ rei sed qualitatē ⁊ melius .p
batur in.l. pluribus.ꝫ.eo.nō solū.n.repetūtur exp̄sse in tracta
tu p̄cedēti sed sub eadē qualitate.i.q̄ꝛ repetunt̄ tāq̄ simplr̄ nu
merate ⁊ exp̄sse.⁊ hoc est qd̄ dicit tex.⁊ ibi hoc no.bar.in.l.
iul.in p̄in.ff.de her.insti.q̄ relatio in dubio refert substātiaꝫ
⁊ qualitatē dispōis ad quā se refert qd̄ optīe .pbat̄ in istis legi
bus. ¶ In gl.posita sup̄ v̄bo deducit ibi ergo sūt plures no.
ex hac glo.relata ad tex.q̄ lꝫ forma ꝯctus ex .pprietate v̄boꝝ
faciat videri vnū ꝯctū fieri ⁊ nō plures tñ si lex fingit plures
eē ꝯctus ꝯtra verboꝝ .pprietatē quo ad effcm̄ iuris iudicabū/
tur vt plures ꝯctus ⁊ ꝑ istū tex.cū gl.vꝫ idē dicēdū eē in cāu ꝯ
rio vꝫ q̄ qñ plures ꝯctus ex aliqua cā reputant̄ .p vno in q̄li/
bet iuris dispōe debeat cēseri vnus ⁊ hoc ē qd̄ dicit bar.ꝑ illū
tex.in.l.fi.§.diuus.ff.de publi.⁊ bal.no.in.l.cū dotē.C.de iu
re do.q̄ si ex forma statuti dꝫ solui gabella ex quolibet ꝯctu ⁊
duo ꝯctus fiat ad vnū effcm̄ sicut est pactū de vēdēdo ⁊ vēdi/
tio de vno dūtaxat debebit solui gabella q̄ꝛ ꝯrioꝝ eadē est rl̄a
vt.l.ij.ff.de his qui sūt sui.⁊c. Illud ēt scias ad cōplemētū hu
ius mãe q̄ ēt si in vno instr̄o vel in vna scriptura ꝯtineāt̄ plu
res res posite in vna dispōe adhuc tot cēsent̄ ꝯctus quot sunt
res enūerate vt est casus no.⁊ ibi ꝑ bal.in.l.fi.§.p̄terea.C.de
iu.do.ꝑ quē infert q̄ si gabella sit soluta .p vna re ⁊ nō .p alia
totus ꝯctus nō ānullabit̄ ex forma statuti ānullant̄ ꝯctū si ga
bella nō est soluta ⁊ silr̄ ꝑm eū si cōtingat deceptio vltra dimi
diū in vna re lꝫ in alijs ēptoꝛ lucret̄ nō fiat cōpēsatio lucri ⁊ d̄
ceptōis q̄ꝛ illa fit qñ due res veniūt in vno ꝯctu ita loquit̄ tex.
in.l.si duoꝝ fundoꝝ.ff.de ac.emp.Et ad mãꝫ istā qualr̄ vnuꝫ
vel plura multiplr̄ dicāt̄ vide bonū tex.in.l.ij.§.si plura.cū gl.
sūa.ff.quēad.test.ap.⁊ qd̄ tradit̄ in.l.vnū.vbi aliquid dixi.ff.
de test.Et .pcedit iste tex.⁊ lex pluribus.ꝫ.e.qñ pluribus reb⁹
p̄i⁹ enūerat̄ postea subicit̄ v̄bū gnāle simplr̄ si aūt adiūgeret̄
id qd̄ cōiter ponūt notarij in fi.instr̄oꝝ que oīa ⁊ singula .pmi
serunt dcē p̄tes.tūc nō ꝑ fictōez sꝫ vere tot cēnt stiplōnes quot
sunt res enūerate q̄ꝛ ꝑꝑ uerbū singl̄e appet exp̄sse q̄ ꝑtes vo
luerunt res enūeratas venire in stiplōne .put erāt enūerate.i.
vt singlr̄ exp̄sse opat̄.n.ista dictio.⁊ singula ⁊c.nō solū repe/
titōez reꝝ exp̄ssaꝝ.put sūt exp̄sse sed ēt diuisionē reꝝ que p̄i⁹
erāt cōiuncte tāq̄ vna sicut fcm̄ ⁊ qualitas ita declarat no.bal.
in.l.i.in sua repe.C.qui accu.nō pos.⁊.l.ij.C.de .pba.lꝫ aūt ī
ꝯctibus ⁊ dispōibus volūtarijs tot sint dispōes quot sūt res ī
ea exp̄sse nō tñ sic in delict̄ q̄ꝛ si vno tp̄e aliquis furat̄ plures
res nō sunt plura delicta sed vnū ꝑm bar.no.in.l.eū qui.§.idē
ait.ꝫ.de fur.⁊ bal.in.l.si familie.in.ij.lec.s̄.de iur.om.iu.Sꝫ ꝯ
istū tex.opponitur fortiter ex̄ istā gl.de.l.scire d̄bemus.in p̄i.
s̄.e.vbi dꝫ q̄ stipulatio iterposita .p pluribus legat̄ fcā in vno
testō est vna ⁊ nō plura ⁊ tñ necesse est dicere q̄ illa stipulatio
fuit sub illa cōmemoratōe legatoꝝ relictoꝝ ⁊ sic referendo se
ad plura legata in testō relicta ꝯriū est difficile.Sꝫ pōt solui q̄
qñ relatio fit ad precedentē dispōem ꝑ verba que p̄nt in se cō/
tinere substantiā ⁊ qualitatē precedent̄ dispōis nec aliqd̄ v̄bū
relatōis repugnat tunc relatiuū .pprie refert substantiā ⁊ qua/
litatē p̄cedent̄ dispōnis ita loquitur tex.in.l.iul.s̄.allegat⁹ cū
mã sua.aliqñ relatio q̄ fit ad p̄cedētē dispōez ꝯtinet aliquid qd̄
de sui nã repugnat q̄litati p̄cedētis dispōnis. Tūc pono duas
ꝯclōnes.P̄ia ꝯclō qñ fit isto mō v̄e nō refert̄ qualitas p̄ce/
dētis dispōis sꝫ substātia hoc .pbat̄ hic in.v̄.ꝑinde ficte āt re
fert̄ q̄litas p̄cedēt̄ dispōis si dispō sequitur icōtinēti q̄ꝛ nō est
v̄isil̄e q̄ ꝑtes mutauerit .ppositū vt.l.quid traditū cū.l.seq.de

cōdi.⁊ de.Si aūt relatio ista sequatur ex iteruallo tunc nec fi/
cte nec vere refert q̄litateꝫ p̄cedent̄ dispōis.ita loquitur tex.ī
l.scire debem⁹ p̄ealle.⁊ ē singlis ⁊ noua distinctio in ista mã
⁊ melioꝛ est ista solutio q̄ illa que fuit data in voce.

Ita quis. Promissio fcā creditoꝛi q̄/cūq̄ꝫ die petierit si facit ꝯdi
tionē ⁊ vsure simplr̄ .pmisse in ꝯctu puro icipiūt cur
rere incōtinenti non expectata moꝛa d̄bitoꝛis.h.d.
ꝯa est ibi qd̄.tertia est ibi itē questiū. ¶ No.p̄o q̄ si .pmit/
tunt̄ vsure simplr̄ in ꝯctu puro incipiūt currere incōtinenti.se
cus si dies eēt apposita soꝛti principali q̄ꝛ tūc nō inciperēt cur
rere vsure nisi post diē appositā ī p̄cipali ꝯctu ⁊ sic post mo/
ram nisi ꝯriū eēt actū exp̄sse q̄ ex die ꝯctus retro deberētur.
ista .pbant̄ in.l.huiusmodi.s̄.e.⁊.l.lecta v̄.sꝫ cū soꝛt̄.ff.si cer.
pe.⁊ optīe declarant̄ in tertia glo.hui⁹.l. ¶ Scd̄o no.⁊ tene
menti q̄ qui .pmittit vsuras in.xxx.dies q̄ ꝑinde ē ac si pro/
mittat singulis diebus.xxx.dieꝝ .p vsura.⁊ sic dictio in dies
significat sicut.ī.xxx.dies qd̄ tene menti ad no.ꝑ bar.in.l.qui
rome.in p̄in.s̄.e. ¶ Tertio no.⁊ semꝑ tene menti ꝑm bar.
hic q̄ relatiuū quis vel qui ꝯiunctū verbo futuri tp̄is inducit
ꝯditōem tacitā ⁊ nō exp̄ssam.⁊ principalr̄ tp̄s significat.⁊ se
cūdario ꝯditōem sicut dictio cū.l.si titio.ff.qñ di.le.ce.sꝫ doc.
moder.hic dicūt q̄ lꝫ istō dcm̄ sit veꝝ in se ꝑ ea q̄ hn̄t̄ ꝑ bar.
plene ī.l.i.de ꝯdi.⁊ de.⁊.l.stichū qui me⁹ erit nō tñ colligitur
ex hoc tex.q̄ꝛ cū hic nulla iducat̄ ꝯditio sꝫ admonitio simplr̄.
ergo nō possum⁹ ꝯsiderare vtꝝ sit tacita vel exp̄ssa q̄ꝛ q̄litas
nō pōt ꝯsiderari sine subiecto.l.eius qui in .puincia si cer.pe.
Tu aūt dicas q̄ ista iductio bar.ē bona.⁊ fit isto mō hic dꝫ q̄
relatiuū ꝯiunctū cū verbo petiero.nō facit ꝯditōem.⁊ ex hoc
dat̄ intelligi q̄ si eēt ꝯiunctū cū alio verbo cū quo possꝫ face
re ꝯditōez.faceret eā tacitā ⁊ nō exp̄ssaꝫ.q̄ꝛ si vnitū alteri ver
bo faceret ꝯditōem exp̄ssaꝫ ēt hic faceret ꝯditōez ⁊ nō admo/
nitōez vt dicit glo.oꝛdi.quā approbāt oēs in.l.si decēꝫ cū pe/
tiero.s̄.e. ¶ Preterea iste tex.satis clare .pbat istā ꝯclusio/
nē.dū in ver.itē q̄situ declarat q̄ ista verba q̄cūq̄ꝫ die petiero
idē significāt ac si dcm̄ eēt cū petiero.sꝫ dictio cū facit tacitam
ꝯditōez ⁊ nō exp̄ssaꝫ.Itē iportat principalr̄ tp̄s ꝑario ꝯditio
nē vt.l.si titio qñ di.le.ce.idē in dictōe relatiua. ¶ No.vltio
singlr̄ q̄ q̄litas adiecta in p̄cedēti caplō nō vꝫ repetita ī sequē
ti accessoꝛio ad p̄imū.Et hūc tex.iducit bar.ī.l.si ita stipula/
tus.§.grisogonus.s̄.eo.sed ꝯ hoc opponit̄ foꝛtiter vltra doc.
nã quādo sequēs caplꝫ regitur ab eodē v̄bo cū p̄cedenti.tunc
semꝑ q̄litas adiecta in p̄cedēti vꝫ repetita in sequēti ꝑm bar.ī
d.§.grisogon⁹.⁊ pleni⁹ in.l.in repetēdis de leg.iij.⁊.l. seie.§.
gaio.ff.ō fū.istru.sꝫ stiplō hic fuit pūctalr̄ cōcepta vt pꝫ ex foꝛ
ma stiplōnis in tex.ergo ista q̄litas eēt repetēda.d.Io.hic lꝫ
nō foꝛmet istud ꝯriū sentit q̄ iō hic nō fit repetitio q̄ꝛ tp̄s ad
iectū in dispōe principali vere nō faciebat diē.⁊ inutilr̄ fuit ad
iectū.vñ qd̄ fuit inutile in p̄cipali dispōe nō pōt videri repe
titū in sequēti nihil allegat̄.vide tex.sing.quem ibi no.bar.in
l.suadere.§.fi.ff.de ꝯdi.⁊ de.cui ego reputo istū te ꝯcoꝛdareꝫ
lꝫ illa cōiter .p singulari allegēt̄. ¶ Est tñ aliqua dr̄ia īter ca/
sum istū ⁊ illū.l.si in diē in fi.q̄ꝛ hic termin⁹ adiect⁹ in p̄inci
pali dispōe nō erat lꝫ ex foꝛma verboꝝ possꝫ videri apposit⁹.
ibi āt erat adiect⁹ sed inutilr̄ in vtroq̄ꝫ tñ casu quo ad sequētē
dispōez si videret̄ fcā repetitio tp̄is videret̄ adiectū ⁊ vtiliter.
Et ad mãm istius legis ⁊.l.si decē cū petiero.s̄.e.vid̄ tex.no.
in.l.cū p̄onus.in p̄in.ff.de oper.lib.qui foꝛtiter facit ꝯ ista
fura dꝫ.n.ibi q̄ stiplō opaꝝ nō cōmittit̄ nisi postea cū p̄on⁹
iterpellauerit q̄ꝛ alia ē nã huius stiplōnis ⁊ alie interposite in
alijs rebus ꝑꝑ quā nãm ifert iuriscōsultus q̄ nihil iterest siue
opere .pmittant̄ simplr̄ siue stipulet̄ eas aliquis cū petierit.vñ
no.q̄ ista dr̄ia nō ē in hoc casu ꝑꝑ nãm rei d̄ducte in stipu.sꝫ
hoc nō eēt veꝝ.vel ad minus ista rō nō eēt necessaria.si ista v̄
ba cū petiero de sui nã significāt admonitōem ⁊ nō ꝯditiōeꝫ
quicūq̄ꝫ res veniāt in stiplōnem. Sed possumus rn̄dere q̄ lꝫ
ēt vbi nã hoc nō iportaret ista v̄ba nō facerēt cōditōez.iuris/
cōsultus tñ voluit hoc ibi decidere ex ꝑticulari rōe.q.d.etiaꝫ
si ista verba cū petiero.alias facerēt .pmissionē differre a pro
missione simplici.hoc tñ casu nō faciet q̄ꝛ dies que exprime/
ret̄ per illa uerba cū petiero.seu conditio tacite inest ex nã rei
deducte in stipulatiōe.

Seia cauit. Qñ ē adiecta dies iplemēto faciē/do ꝑꝑ actōez ꝯseruādā p̄t purgari

mora ⁊ elapso termino post modicū tp̄s si alterius ptis nō interest.h.d.vel sic ⁊ breuius ad actōez cōſuandā mora pōt purgari post lapsū diei.ī.modicū tp̄s qn̄ rei nihil interest.h.d.ſa ibi querit̄.tertia ibi rn̄di. ¶ No.pmo q̄ ad purgādā morā ex pte actoris vt cōſeruetur actio semel sibi q̄sita requirūtur duo copulatiue vz q̄ purgatio fiat.ī.modicū tp̄s ⁊ q̄ rei nihil intersit. Et ex hoc infert ang.hic.⁊ in.l.insulā.ſ.e.q̄ si rei aliquid interesset nō admitteret̄ purgatio more ex pte actoris ēt si vellz offerre illud interesse reo de quo remittūt moder.ad notata in d.l.si insulaz.lz ex pte rei posset purgari mora quādo offerret actori totū interesse.l.si cū dies.§.fi.de arbi.ō quo dicet̄ plenius post declaratōez glosaꝝ. ¶ Scdo no.ibi nō multo post ⁊c.q̄ ista dictio post de sui nā pōt significare incōtinēti post ⁊ ex interuallo post.qd̄ facit ad q̄ōez quā ponit bar.in.l.fructus.ſ.solu.ma.⁊ est bonus tex.in.l.quotiēs.§.fi.ff.de her.insti. ¶ Tertio no.qd̄ dicat̄ breue tp̄s ⁊ qd̄ longū.⁊ vtꝝ intersit debitoris vel nō hoc ptinet ad arbitriū iudicis ⁊ eꝫ diximus q̄ vbi tp̄s nō est determinatū tūc q̄ dicat̄ lōguz interuallū vel breue stat in arbitrio iudicis vt traditur in.l.i.in prin.ſ.e.⁊.l.iij.§.cū igitur.de vi ⁊vi ar.⁊ in.c.an si.ex̄ de ap. Potes ēt colligere vltra doc.ex isto tex.q̄ ille qui dz facere aliquid.ī.terminuz sufficit si illud fiat vltia die termini.potuit.n.iste soluere p̄ciū vt dz in tex.ante calēdas.s.finitas vt.l.qui ante calēdas.ſ.e. ¶ Ultimo no.singlr̄ ex isto tex.q̄ q̄uis pactū legis cōmissorie sit phibitū in pignoribus nō tn̄ est phibitū in eo qui ex n̄s.dn̄s rei pmittit illud uel rē restituere vsq3 ad certū tp̄s ita q̄ postea si teneat̄ q̄uis ex nā obligatōis si pactū nō esset appositū teneretur restituere rē simplr̄ usq3 ad p̄scriptiōem lōgissimi tp̄is ⁊ limitat̄ singlr̄ ſm hoc ti.de pac.pignorū.ſm Jo.de imo.sed q2 si hoc admitteremus ō facili possz cōmitti fraus iō melius est dicere put ipse ibi dicit trāseundo ad scdaz solonez q̄ hic pactū.l.cōmissorie.fuit appositū ex interuallo ad dn̄iū trāslatuz in eū qui apposuit tale pactū q̄ in pignoribus tale pactū valz l.in pignoribus.⁊ ibi p bar.de pig.ac.⁊.l.q̄uis.⁊ ibi p bar.ī.de solu. Et an̄q̄ veniā ad declaratōem glo.q2 doc.cōiter videtur intelligere istū tex.q̄ hic agit̄ de actōe cōseruāda pp quam admittit̄ purgatio more ⁊ sic videtur p̄supponere q̄ hic actio esset nata. Cōtra istud arguit fortiter Jo.de imol.q2 stip.fuit cōcepta sub ista forma cū ois pecunia fuerit soluta que v̄ba videtur iportare cōditiōez.l.qd̄cūq3.§.fi.ſ.e.⁊.l.si titio qn̄ di.le.ce.ergo actio nō vz nata.l.cedere diē ō v̄.sig. Dicit.d.Jo.q̄ ang.in voce dicebat q̄ hic erat modus ⁊ nō cōditio sz hoc vz ꝯ iura.ſ.dcā.vn̄ posito q̄ dcm̄ sit veꝝ in se nō est satisfactum p̄dcis iuribus iō.d.Jo.soluit duplr̄. Et pmo hoc cōcedendo q̄ ista stipu.sit cōditōalis ⁊ cū dz q̄ agit̄ de cōseruāda actiōe rn̄det q̄ itelligit̄ cōseruari actio mādati que erat orta dn̄o ꝯ pcuratorē ad cōsequendā rez in reliquo p̄cio.l.ita ut oēs.ī fi.ſ.mādati. Et hāc so.approbat hic pau.de ca.exp̄sse affirmās q̄ hic stiplo erat cōditōalis p iura p̄dcā sed agebat̄ de cōseruanda actōe mādati. Sed ista solo nō vz posse stare q2 tex.exp̄sse dicit q̄ mora pōt purgari ut actio cōpetat ex stiplatu sz si actō ex stipulatu nō eēt nata tūc ad ipsaz querēdā nō possz purgari mora post lapsuztermini.l.thais.§.si itra alleg.ī glo.ergo iste itellectus est ipossibilis attēta cōi opione. Si aūt tenes opi.q̄ tāgit h̄ ang.q̄ qn̄ ī termino est ipleta ps cōditōis possz purgari mora post terminū p.l.ſuus qui.§.ſuus.ſ.de sta.lib.⁊ per glo.in.l.si mora.ī.e. ¶ Tūc ista rn̄sio possz defēdi ab hac ipugnatōe sz q2 illa opi.nō plz ut.ī.dicā iō ēt ista lec.non pcedit. Et pōt cōfirmari ista ipugnatio subtili rōe q2 stiplo ſa que cōtinet plusq̄ pria in dubio nouat primā obligatōez ut plene declarat bar.in.l.qui vsūfructū.ſ.eo.⁊ in.l.pe.de pre.sti. Sz hic stiplo iterposita videbat̄ cōtinere plusq̄ pria q2 p primā ōbebat̄ sola sors pcuratori p hanc aūt stiplonez debet̄ sors vna cuz vsura tāq̄ vna sūma ut vz inuere text.in v̄.vniuersa sūma ergo p scdaz stipu.videret̄ pria obligatio nouata sz ista rō nō cōcludit q2 hic illud q̄ deducebat̄ in stiplone ex pte stipulatoris.s.traditio fūdi erat idē oio q̄ cōtinebat̄ in actōe mādati lz modus adiectus in fauorē pmissoris cōtineret plusq̄ cōtinebat sua actio mādati ꝯria que cōtinebat solū p̄cium vn̄ ista rō nō plz sed p̄cedens est optia.vn̄ Jo.de imo.h̄ posuit ſaz solonē dicēs q̄ q2 ista stiplo appōebat̄ ad executionē ꝯtus mādati p̄cedēt̄ exquo erat orta actio ipsi dn̄o sz obstabat exceptō nisi solueret p̄ciū pcuratori.ar.l.iul.§.offerri.ff.ō ac.ēp.plz v̄ba stipulatōis sonarēt in cōditionē pp nāz tn̄ ꝯtus p̄cedēt̄ exponētur vt significēt modū exquo nō ipeditur natiuitas actōis vt plene tradit̄ in.l.quibus diebus.§.termilius.ff.de ꝯdi.⁊ demon.⁊.l.ij.C.de his que sub mō.⁊ ē casus exp̄ssius in ꝯctibus in.l.cū ab eo.ſ.de ꝯben.emp.in ꝯrium allegata. Pro q̄ adduco tibi tex.ſm intellectū ang.in si.in.l.cū ab eo.ſ.alle.vbi pbatur q̄ lz verba posita in ꝯctu de sui natura iportēt ꝯditionē vt ē dictio si.que ibi ponit̄ in tex.nihilominus si conditio apponit̄ sup eo qd̄ veniebat ex natura ꝯctus.si cōditio non fuissz expressa.ita q̄ ille cui apponit̄ cōditio poterat cogi.verba ꝯditōis iterpretant̄ vt significēt modū nō cōditionē pp naturā ꝯctus cui coherēt.ita itelligit illum tex.no.ang.in consil.suo.clxxiiij.⁊ re vera ille tex.non loquit̄ in casu dubio.sed qn̄ ptes senserūt q̄ p illa verba induceret̄ modus ⁊ non cōditio bar.tn̄ sūmando illū tex.vz sentire q̄ idē sit ī casu dubij.⁊ expressius ang.in loco allegato qd̄ posset tollerari q2 in dubio v̄ba stiplonis iproprient̄ pp naturā ꝯctus cui aderēt vt.l.si stipulatus.ff.de vsur.silr̄ ergo iproprabunt̄ v̄ba cōditionis posita in ꝯctu pp naturā ipsius ⁊ lz bar.in.§.termilius dicat q̄ in l.cū ab eo inducit̄ modus q2 dictio dūmō.iportat modū ⁊ nō cōditionē in dubio. Hec tn̄ rn̄sio sine intellectus nō est sufficiēs q2 ibi p̄cedebat dictio si.que de sui nā facit cōditōez q2 tn̄ ista solo lz sit pulchra ē singlis nō bn̄ pbat̄ iure. Potes dicere tertio loco q̄ pp verba sequētia apposita in pacto secuto incōtinenti declarat̄ p̄cedens stiplo.vt intētio ptium nō fuit apponere cōditōez sed modū.cui intentōi sine dubio est standū vt clare dicit tex.in.d.l.cū ab eo. Fuit.n.dcm̄ in cōuentiōe q̄ pecunia deberet solui.ī.calēdas.⁊ ēt rē restitui que verba hoc vident̄ iportare q̄ vtrunq3 eēt simul in obligatōe.vz ipsa res restituenda ⁊ ēt pecunia soluēda. Et si itelligimus vt dicit ange.q̄ hic eēt modus rōibus p̄dict̄ hēs hic casum no.decidētem id qd̄ ponit bal.in.l.⁊ si post tres si quis cau.vz q̄ si modus nō implet̄ tpe debito admittat̄ purgatio more.distinguēdo q2 si mora fuit cōmissa p interpellatōez possit purgari vsq3 ad litem cōte.vt.l.i.ff.de pe.le.si v̄o fuit cōmissa p lapsuz diei possit purgari vt hic dz in tex.puo tpe post.⁊ si aduersarij nihil intersit hoc tn̄ nō hēt locū in vltis volūtatibus in quibus si aliquid dat̄ ob cām cā non secuta retransferet̄ ipso iure dn̄ium saltē vtile vt pbat tex.in.l.si morti.⁊.l.qui morti.ff.de dona.cā mor.⁊ tz bar.exp̄sse in.l.ij.C.de cōdi.ob cām ex hoc sequit̄ q̄ cū post morā sit fcā executio a lege p retranslatōez dominij factā ipso iure nō poterit purgari mora vt.l.si is qui.ff.de le.ij.⁊ p bar.in.l.si insulā.ſ.e. ¶ In glo.posita sup v̄bo translaturā glo.ista pōt intelligi duplr̄.vno mō q̄ lz seia emeret pcuratorio noie titij.tn̄ iter emptorē ⁊ vēditorē fuerit actū q̄ dn̄iuz transferet̄ in ip̄m pcuratorē de quo in.l.qui mihi donatū.ff.ō dona.p bar. Alio mō pōt intelligi q̄ ēptio fuerit facta a seia nō exp̄sso hoc q̄ ꝯheret pcuratorio noie tunc.n.vz velle transferre dn̄ium in illū qui emit.⁊ silr̄ vz velle emptor ex quo nō exprimit se emere pcuratorio noie.secus si exprimet̄ q2 tūc in dubio videret̄ actum vt trāsferretur dn̄ium ī euz cuius noie ꝯhitur.ista pbātur in.l.si pcurator ⁊.l.res ex mādato.ſ.de acquir.re.do.⁊plene declarat bar.in.d.l.qui mihi donatū ⁊ hāc expōem approbat hic pau.de ca. Licet aūt pcurator emat rē noie suo.vz tn̄ hoc.fecisse cōtemplatōe mādati.⁊ iō tenet̄ actōe mādati directa tradere rem dn̄o.vel ei cedere actōez si sibi nō ē tradita.⁊ ecōtra si soluit p̄ciū hz actiōez mādati cōtrariā ad p̄ciū.ista pbātur in.l.si mādato meo.in pri.ff.mā.⁊.l.ita vt oēs in fi.ff.eo. Et vide glo.⁊ bar.in.l.si pupilli.§.itē si pcuratori.ſ.ō ne.ge.⁊ eūdem bar.in.l.qui in aliēa §.si is qui.ff.ō acqui.he.⁊ quem ēt adducit hic.d.pau.una cū glo.ſ.alle.⁊ qd̄ no.in.l.i.C.de dolo. Utꝝ aūt pcurator qui emit possit petere sibi tradi p̄cium anteq̄ illud soluat de suo.vide tex.⁊ glo.in.d.l.si mādato meo.⁊ quid iuris sit ī his qui tenent̄ aliquid facere noie alieno vtꝝ possint petere expensas prius sibi solui.uide qd̄ no.bar.in.l.i.in fi.ſ.de no.ope.nū.⁊ l.quotē.§.qui maxias.ſ.de pub.⁊.l.ab eo.C.de usufru.⁊ ibi p bal. ¶ In glo.posita sup verbo incōtinenti si glo.ista intellexit q̄ ex pcō incōtinenti apposito det̄ actio ex stipulatu.⁊ p̄scriptis verbis ipsi pmissori tunc vz esse falsa ſz Joā.de imo.q2 cū stiplo fuerit fcā fauore unius.s.stipulatoris pactum interpositū fauore alterius cuius fauore cōtractus nō erat initus ſm cōem sn̄iam nō pareret actōem nec informaret veterē p.l.si tibi.C.loca. Et tenet bar.⁊ cōiter doc.ubiq3.⁊ maxie in l.petens.C.de pac.⁊.l.lecta.ff.si cer.pe. Si aūt intellexit glo.

q̄ actio

ꝙ actio competeret ex pacto ipsi stipulatori ad faciendum si-
bi tradi rem tunc iste intellectus potest procedere q2 stipulatio
fuit iterposita in fauorē sui ⁊ ēt pactū quatenus in pacto cōti-
nebatᷣ q2 res deberet restitui soluto p̄cio. Sup̄ quo vide qḋ tā
git.d.m.⁊ ibi scripsi post eū i.l.lecta.s.si cer.pe. ¶ In gl.po
sita sup̄ v̄bo iteresse. ibi vt.s.si quis cau.l.ij.§.fi.ang.hic ⁊ i.l.
si insulā.s.e.ꝑ istū tex.v3 dicere ꝙ si rei iteresset pecuniā fuis
se solutā ab actore in termino actor nō posset purgare moraz
ēt si offerret reo iteresse l3 ex ꝑte rei fcā ista obligatione mora
purgari posset ꝑ ea que hn̄tur in glo.in.l.si cu3 dies.§.fi.cū.l.
se.ff.de arbi. S3 hec dr̄ia nō pl3 hic dn̄o.pau.q2 sicut iste tex.
ꝓhibet purgari morā cū interesse rei.ita ēt in.l.si cū dies.i fi.
ꝓhibetᷣ purgari mora ex ꝑte rei sicut ergo restrigitᷣ ibi lex in
fauorē rei ita v3 debere restrigi i fauorē actoris.d. Jo.d imo.
hic referēs ista dcā remittit ad notata i.d.l.si isulaz.vbi ꝓprie
tractatᷣ ista mā pr̄ia tn̄ facie v3 equior cōis opi.q2 cū purgatio
more fūdet se i equitate q2 si nihil iteresset poss3 purgari mo-
ra ita si desinat iteresse ꝑ oblationē ꝑ regulā q̄ ponitᷣ in.l.qui
aūt.§.i.si quis cau.hoc aūt nō determino ꝓnūc nō est nr̄a mā.
¶ Aduerte ēt q2 ang.dixit hic ꝙ ad actōem cōseruādā nō v3
admitti indistīcte purgatio more s3 ita demū si aliqua ꝑs eius
qḋ debebat fuit soluta.j.terminū quo casu loquitᷣ iste tex.quin
imo ēt si ageretur de actōe d nouo queteda admitteretᷣ hoc ca
su purgatio more.allegat tex.in.l.fuus qui.§.fuus.ff.de sta.
lib.⁊ gl.in.l.si intra.ff.de sta.lib.vbi ꝓbatᷣ ꝙ si fuus d3 hr̄e li
bertatē si fuiuerit quiquēnio.⁊ nō fuiat toto tp̄e q2 ꝑ ꝑte tp̄is
fuit in fuga nihilominus elapso tp̄e pōt supplere tp̄s qḋ defi-
cit ⁊ hoc est fm gl.in.l.si intra.q2 aliqua ex ꝑte ipleuitᷣ in ter-
mino. Ubi aūt solutio nō eēt fcā penitus in termio tūc ad ac-
tionē cōseruādā elapso termino nō admitteretᷣ purgatio mo-
re ⁊ qui dicit ꝯtrariū ōndat legē hoc dicētē q2 ista.l.nō loquitᷣ ni
si in pr̄io casu finalr̄ tn̄ sequitᷣ opinionē cōem ꝑꝑ auctoritatez
huius glo.⁊ t3 ꝙ mora possit purgari l3 nihil sit solutū in ter-
mino. ¶ Tu aūt aduerte q2 inquātū dicit ꝙ ad actōez querē-
dā in pr̄io casu posset purgari.s.qn̄ aliquid eēt solutū in termi-
no hoc nō bn̄ ꝓbatur in.ll.allegatiꝯ ꝑ eū q2 in illis est spāle fa-
uore libertatiꝯ vt qui tenetᷣ aliquid facere certo tp̄e si p̄stitit ꝑ-
tē ⁊ partē nō pōt illud supplere post tp̄s cōtinue elapsū.ita di-
cit bal.exp̄sse ad intellectū istaꝝ legū ⁊ dicit glo.hoc ibi senti
re q̄ allegat istas.ll.in.l.i.C.si mā.ita fue.alie.al' de iure est ꝯ
riū v3 ꝙ qui tenetᷣ facere aliquid certo tp̄e nō pōt facere illud
iterpellate vn̄ qui tenetᷣ fuire ꝑ annū nō pōt fuire sex mēsibꝰ
⁊ postea elapso āno supplere sex mēses quibus nō fuiuit ita ꝓ
batur exp̄sse ⁊ ibi hoc dclarat bar.in.l.fi.§.quotiēs.ff.de pub.
⁊ t3 bal.in loco allegato.vn̄ simpl'r debemus tenere sn̄iaz cōez
ꝙ ad actōez querēdā nō possit purgari mora post lapsum ter-
minū. Ubi aūt nō eēt statutus terminus s3 aliquis deberet i
plere cōditōez ꝙ̄ primū posset exēplū in.l.h cōditio.de cōdi.⁊
de.tūc bal.dixit no.ꝙ mora poterit purgari.j.modicū tp̄s.i.l.
si plures.in fi.C.de cōdi.iser.que opi.nō bn̄ ꝓbatᷣ iure ⁊ pro
illa dr̄ia quā fecit ang.in termis.§.nr̄i.v3 vtꝝ eēt soluta ꝑs pe
cunie vel nihil eēt solutū in termino bn̄ facit tex.in.c.sua no-
bis.ex̄ de pe.⁊.l.si fundus.in prin.ff.de.l.cōmisso.in quibus
p3 ꝙ clemētius agitᷣ cū illo qui soluit ꝑtē eius qḋ debeat in ter
mino ꝙ̄ cū eo qui nihil soluit.doc.tn̄ cōiter tenēt ꝙ vtroq3 ca
su mora possit purgari vt hic d3 ꝑ tex.in.l.celsus.in fi.cū.l.se.
ff.de arbi.qui valde paꝝ facit ꝓ ista ꝯcl'one l3 bar.⁊ bal.ibi no
tēt eū ad hoc.nā ibi nō loquitᷣ de termino assignato creditori
in fauorē debitoris s3 eꝯ de termino assignato debitori cuius
lapsus respicit fauorē creditoris.vn̄ nō est miꝝ si lapsus termi
ni nō excludit eū a purgatōe more q2 reūa nō ꝑ lapsū termini
fuit cōstitutus in mora sed ꝑ oblatōem sibi factā a debitore q̄
cōstitueret eū in mora ⁊ si nullus terminus fuisset assignatus
debitori. ¶ In ea.gl.ibi ⁊ supple nisi lis ꝯtestata. Et hāc gl.
rep̄hēdit h bar.⁊ cōiter doc.q2 litiꝯ ꝯte.nocet reo nō aūt nocet
actori vt.l.nēo.j.de re.iu.⁊.l.alia de noua s3 hic noceret acto-
ri si post lit.ꝯte.nō poss3 purgari mora ergo hoc eē nō d3. S3
huic rōi posset r̄ideri ꝙ litiꝯ ꝯte.nō d3 nocere actori sup̄ iur̄ de
ducto i iudicio d directo ⁊ q̄tenus actor consideratᷣ vt tal'.s.vt
agēs s3 ꝑ idirectū ⁊ quatenus actor cōsideratur ⁊ v̄t ille qui d3
iplere aliquid alteri litiꝯ ꝯtestatio d3 sibi nocere.vn̄ bal.in.l.⁊ si
post tres.si quis cau.nititᷣ simpl'r saluare istā glo.q2 nō debe-
mus plus fauere in decisorijs actori ꙙ̄ reo imo minus vt p3 i
l.de die.in prin.ff.qui satisda.cog.⁊ plene in.l.iter stip.§.si sti

chū.s.e.sicut ergo nō poss3 reus purgare morā lit.ꝯte.ita nec
actor. Dn̄s pau.de ca.hic referēs ista dcā ipugnat ea.q2 ꝯ istā
ꝯcl'onem v3 tex.in.l.si rē.§.fi.d pig.ac.vbi p3 ꝙ facultas offe
rendi q̄ cōpetit debitori agenti pignoratitia nō excluditᷣ ꝑ litiꝯ
cōte.ergo idē dicendū in casu nr̄o.s3 illa lex paꝝ aut modicu3
facit q2 ibi nō p̄cesserat mora ex lapsu termini an̄ lit.cōte.vn̄
v3 si facultas offerēdi ex ꝑte actoris ꝯheret morā ex litiꝯ cōte.
nihilominꝰ mora cōmissa in litiꝯ ꝯte.pōt purgari vsq3 ad sn̄iaz
l.si quis maior.⁊ ibi ꝑ bar.C.de trans. Sed tn̄ nō credo ꝙ in
casu illius.§.debitor nō offerēdo incurreret aliquā moram.l3
male ageret oblatōe nō fcā.hec .d.sūt diuersa. Pro opi.pau.
bn̄ facit tex.in.l.cū quidā.⁊ qḋ ibi ꝓbatur de le.ij.vbi p3 ꝙ ꝑ
litiꝯ cōte.factā a legatarijs qui petūt rem nō solū ꝯhitur mora
respcū rei inquātum ē reus s3 ēt inquātū sibi cōpetit ius eligē
di.l3 sup̄ illo iure lis nō fuerit cōte. Sed possumꝰ r̄ndere ꝙ cō
testatio fcā super re petita de necessitate excludebat ius eligē
di cōpetens reo. In casu aūt nr̄o lis fuit cōte.sup̄ re petita n̄
sup̄ eo sup̄ quo actor erat in mora.i.sup̄ sol'one p̄cij ab eo fa-
ciēda.⁊ iō cū respcū p̄cij soluēdi lis nō cēseatᷣ cōte.neq3 prin-
cipal'r neq3 fario ē nō mirum si pōt purgari mora.⁊ ꝑ ista sit
expeditus iste articulus. ¶ In ea.glo.ibi.⁊ hec ē ipura ⁊c.
vult ista glo.in effcū ꝙ hic stipl'o fuerit fcā ad diē sine pena.
⁊ iō potuerit purgari mora.secꝰ si eēt adiecta dies ⁊ pena quo
casu id qḋ venit in principali obligatōe deberetᷣ pure.⁊ id qḋ
venit in principali stip.deberetᷣ sub conditōe.s.si id qḋ venit i
principali ꝯuentōe nō p̄staretur.tūc nō fieret purgatio more
l.magnā.C.de ꝯhen.⁊ cō.stip.⁊.l.traiectitie.§.d illo.s.d ac.
⁊ ob. Nec ob.fm bar.ꝙ hic debetᷣ v̄sura ex stipl'one q̄ aliquā
do vocatᷣ pena vt.l.qui sine de nego.ge.⁊.l.cū stipulati simus
⁊ ibi ꝑ bar.s.e.nā hic pena nō fuit deducta in stipulatōe sub
noīe ⁊ forma pene.i.si principale nō p̄staretur sed fuit dedu-
cta sub forma sortiꝯ ⁊ pricipalis obligatōis. Sentit tn̄ Bar.in
verbis suis vltīs in sol.huius ꝯrij ꝙ ēt si eēt adiecta pena.ad
mitteretᷣ tn̄ purgatio more quo ad actōem cōseruandā. Et pro
clariori itellectu huius dci opponitur ꝯ istaz solu.glo.ꝙ imo
hic fuerit adiecta dies ⁊ pena.nā si tacite v3 actū ꝙ stipulato
re nō offerente i termino obstet sibi exceptio agenti.ergo v3
stipulanti adiecta pena priuatōis ipsiꝰ actōis ⁊ ꝑ ꝯn̄s nō vide
tur.mora posse purgari.nā priuari iure suo sine dubio ē pena
l.in criali.⁊ qḋ ibi no.de iur.om.iudi.⁊.l.is qui delatorē.j.de
iure fi.cū multis alijs iuribus. So.dicendū est ꝙ hic pena nō
fuit adiecta ex cōuentōe ꝑtium.s3 venit ex dispōe legis ꝑꝑ na
turā dispōis ex tacita ꝑtium volūtate q2.n.fuit appositꝰ in sti
pulatōe modus qui debebat impleri.j.certū terminū ex nā d
fectus modi iducitᷣ al's ꝙ obstat exceptio ex tacita volūtate ꝑ
tium qḋ āt lege inducitᷣ ex p̄sumpta volūtate ꝯhētiū magis d3
dispō legis ꙙ̄ hoīs.vt ē casus.⁊ ibi ꝑ Bar.in.l.si testō.ff.de
vul.⁊ pu.⁊ iō videmus ꝙ ꙙ̄uis iteresse in obligatōe facti suc
cedat post morā ex tacita cōuentōe ꝑtiu3.nō tn̄ ipedit purga-
tōem more vt.l.si insulā.s.e. Et iō dicebat hic paul.de ca.ꝙ
si fuisset exp̄sse appositū pactū ꝙ vltra terminū stipulator nō
deberet audiri.tunc nō admitteretᷣ purgatio more i termis hu
ius.§.ꝑ.l.si sup̄ possessione.C.de trās.qḋ dcm̄ credo eē verū
in se.q2 non d3 eē melioris cōditōis actor ꙙ̄ reus vt.s.dixi ⁊
ēt alia rōe statim dicēda. Tex.tn̄ in.l.si sup̄ possessiōe.pōt eui
tari facil'r vel intelligēdo ꝙ ibi terminꝰ fuit appositus cōditio
ni quo casu nō admittitᷣ purgatio more ad actōem q̄rendā de
nouo. Uel potes dicere ꝙ cū ille tex.dicat illum excludi qui
nō satis fecit implemēto qḋ debebat facere ꝙ ille qui purgat
morā incōtinenti vbi ꝑtis aduerse nō iterest dicatᷣ satisfecisse.
Credo tn̄ dcm̄ eē veꝝ alia rōe q2 qn̄ pactū aponitᷣ incōtinēti
iuxta ꝯctū exceptio q̄ oritur ex pacto ēt anteꙙ̄ opponatᷣ elidit
actōez ipso iure incōtinenti.ita no.dclarat bar.i.l.si vnꝰ.§.pa
ctus.ff.de pac.ꝑ.l.lecta. Et ibi ēt hoc declarat.ff.si cer.peta.⁊
sic hoc ipso ꝙ eēt trāsactus terminꝰ pēa q̄ resultat virtute pa-
cti traheret secū suam executōem.ergo mora nō poss3 purgari
iuxta regulā positā in.l.si is qui.ff.de le.ij.⁊ si dicatᷣ ergo etiā
hic nō poss3 purgari ex quo pactū fuit appositū icōtinēti. Rn̄
deo singl'r ⁊ ē nouū dcm̄ ꝙ ꝑ pactū exp̄ssū incōtinēti h3 locu3
qḋ dcm̄ ē s3 ꝑ pactū tacitū qḋ resultat ex alia cōuentōe exp̄ssa
nō iducetᷣ iste effectꝰ.⁊ iō poterit purgari mora.⁊ ad hoc no.
tex.singl'r iūcta gl. ¶ Aduerte tn̄ q2 l3 qn̄ terminꝰ p̄figitᷣ a ꝑti
bus iplemēto cōditōis n̄ possit purgari mora post lapsū termi-
ni ad actōez q̄rendā.si tn̄ iste terminꝰ p̄figitur a iudice ēt cū co

minatōe expssa ꝙ p⁹ terminū aliquis nō audiet admittit purgatio more re ītegra ita tꝫ no. bal. i. l. si quis heres īstituat. §. i. ff. de here. insti. allegat Inno. ad hoc scōꝫ dictū in. c. cū in tua qui ma. accu. pos. sed bar. ibi sentit ꝯrīū ꝑ. l. si. funs. ō bo. auc. iu. pos. ⁊ forte melius ꝑ regulā hic positā. nā Inno. nō loquitur de eo qui excludit ab actōe quereda sꝫ qui excludit a iure cōpetēti ⁊ sic in terminis suis agit de ꝯseruatōe actiōis seu alterius iuris nō de actōe de nouo quereda. Singlr tñ limitant ea que. s̄. dixi ƀm pau. de ca. ꝙ hēant locū in cōuētōe ptīū nō in ꝯuētōe iudicis cuius p̄ceptū magis dꝫ fundari sup equitate vt. l. qd si ephesi. in fi. ff. de eo ꝙ cer. lo. Et ad istā mām vide qd singlr no. archi. ⁊ Io. an. in. c. si caplo. de p̄ben. li. vi. ⁊ qd ponit bal. in. l. acceptā. C. de vsur. ⁊ in. l. i. C. ō his que pe. no. Extra glo. dixit hic raph. ꝑ istū tex. ꝙ si aliquis vēdit rē alicui cū hoc ꝙ debeat soluere p̄ciū. ī. certū terminū tacite vꝫ actum ꝙ post terminū nō fcā solutōe resoluatur ꝯtus qd dcm̄ eēt verū sine dubio qñ pactū eēt appositū ꝑ modū cōditōis. s. si solueris. ī. terminū tūc. n. nō ipleta ꝯditōe in termino sine dubio ꝯtus nō hēt locū vt. d. l. cū ab eo. si vo sit appositū ꝙ significet modū ꝓut ipse ponit tūc dicēdū est alr vꝫ ꝙ aut istud pactū de soluēdo. ī. certū terminū apponit stipulatori ꝑ ꝓmisso rē aut apponit ēptori ꝑ vēditorē vel eꝯ. Primo casu loquitur ꝓprie tex. nā ꝙ vꝫ actū tacite ꝙ post terminū stipulator nō possit petere ⁊ rō est qꝛ si ꝓmissor iplenisset ex pte sua ⁊ tradidisset rē stipulatore nō adiplēte seu nō soluēte. ī. terminū cōpeteret ꝓmissori cōditio ob cāꝫ ex quo ꝑꝑ modū appositū in ꝯtu nulla pōt cōpetere actio ad cōsequēdū id qd deuenit in mō vt est casus in. l. iij. C. de cōdi. ob cāꝫ. ⁊ plene ꝑ bar. in. l. si. ff. eo. ti. sicut ergo ꝓmissori cōpeteret actio ad repetendū si soluisset multo forti⁹ cōpetet exceptio ad nō tradēdū iplemēto nō fcō ꝑ regulā. l. inuitus. §. cui damus. de reg. iu. ⁊ hoc ꝓbat no. hic qd ōbes addere ad notata in. d. l. si. In ƀo casu posito ꝑ raph. dicēdū est ꝙ nō resolueret ꝯtus ex quo actōe ex vēdito vēditor posset agere ad p̄ciū elapso termino vt modus appositus in ꝯtu ipleret ⁊ eꝯ ēptor si modus fuisset appositus vēditori vt ꝓbatur in. d. l. cū ab eo sicut. n. si vēditor tradidisset rē mō nō ipleto agere nō posset cōditōe ob cāꝫ que nō hꝫ locū in ꝯtib⁹ noiatꝭ in quibus vtriqꝫ ꝯhētiū orit actio ex ꝯtu vt. l. si. ⁊ ibi ꝑ bar. de cōdi. ob cāꝫ. ita eadē rōe nō dꝫ cōpetere exceptio ad resoluēdū ꝯtū ex quo pōt vēditori eē succursū iure actiōis ⁊ iō tex. in. l. si fūdus in pri. ff. de le. cōmis. vult ꝙ ad resoluēdū ꝯtū. ex. l. cōmissoria. expsse debeat apponi ꝙ si pecunia nō soluit. ī. terminū res sit iempta q̄si sētiat iuriscōsultus hoc ꝙ dixi ꝙ si apponit terminus simplr nō videat actū ut ꝯtus resoluat. Et ƀm hanc distīctiōem itellige ꝙ notabilr tradit ang. in ꝯsi. suo. cc. in ordine ubi dixit declarādo dcā bar. i. l. eū qui ita. §. qui ita. s̄. e. ꝙ lꝫ terminus apposit⁹ ꝓmissioni in dubio nō videat adiectus cā limitāde obligatōis ut. l. si mādato titij §. penul. ff. mā. istud est veꝝ nisi ex pte ius cui fit ꝓmissio deberet aliquid ipleri ex nā dispōis tūc. n. vꝫ actū ꝙ si ille nō impleat. ī. terminū debitor nō sit vltra obligatus ⁊ iō īfert ibi ꝙ si ꝓmisi tibi reuēdere reꝫ. ī. certū tp̄s elapso termio nō teneor āplius ad reuēdendū si tñ nō obtulisti p̄cium in tꝑe debito allegat tex. qui bñ facit i. l. ij. C. de pac. īter ēp. ⁊ vē. Et lꝫ iste tex. possꝫ itelligi ꝙ ibi fuerat apposita cōditio si p̄ciuꝫ solueret. ī. terminū ꝙ vꝫ firmare tex. dū dicit ꝙ si cōditōibus nō paruerit pōt tñ adhuc recipe itellectū ang. qꝛ ex pri. tex. nō appet ꝙ aliqua cōditio fuerit expssa sed ex nā prime ꝓmissionis de vēdēdo vꝫ itelligi ꝙ ille qui vult sibi vēdi offerat p̄ciū. in dubio aūt i ꝯtibus magis vꝫ iduci modus q̄ cōditio ƀm bar. ⁊ doc. in. l. cū mora. C. de trāsac. Et tūc esset dicēduꝫ ut. s̄. dixi ꝙ iō obstat ibi exceptio agēti qꝛ ꝓmissori nō poterat alr eē succursuꝫ ꝑ uiam actōis ut. s̄. declaraui.

Ea lege. Prohibitio alienatōis fcā in ꝯtu nō ipedit trāslationeꝫ dnij sed facit cōmitti stipulationē ad iteresse. h. d. ƀa ibi q̄rit. tertia ibi. rn̄dit. ¶ Primo no. ꝙ qñ ꝓhibitio alienatōis fit respcū certe ꝑsone sub appellatōe alienatōis cōprehendit ēt heredis instō. Concordat tex. in. l. codicillo. §. matrē. de le. ij. secus si alienatio ꝓhiberetur fieri simplr si aūt ꝓhiberet fieri in certū genus ꝑsonaꝝ tunc distiguit vtꝝ ille qui succedit ut heres succedat ex testō vel ab itestato ut hic plene ꝑ bar. ¶ Scdo not. ꝙ ex pacto ꝯhentiuꝫ ēt si sit appositūꝫ super re qua erat tradentis tꝑe cōtractus nō ipedit alienatio ipso iure sed cōmittit stipulatio ad itereē hoc tamen fallit precipue in duobus casibus. Primus est si alienatio sui nā sit irreuocabilis. verbi gr̄a datio libertatꝭ vel cōsecratio rei seu si res fiat religiosa. tunc. n. per pcm̄ impeditur alienatio ipso iure. l. ea quidē. C. si mā. ita fue. ali. ⁊. l. fi. C. de pac. inter emp. ¶ Scōs casus ē si apponēs pactū de nō alienādo reseruat sibi aliqd ius in re saltim pignoris vel hipotece. l. fi. C. de iure emphi. ⁊. l. si creditor. §. fi. de distr. pig. ƀꝫ litterā pisanā q̄ est verior ⁊ de mō ⁊ cautela ꝑ quā possit impediri translatio dnij in ꝯtu ex pacto de nō alienādo vid plene per bar. ⁊ moder. in. l. qui absenti in pri. de acqui. pos. ¶ In glo. posita sup v̄bo iterest. ibi no. ꝙ ēt curare dbuit hī gl. semꝑ allegat tanq̄ nōbilis ꝙ ille qui ē ꝓhibitus alienare tenetur ēt curare ⁊ facere vt ex fcō vel nō fcō ipsius nō sequat alienatio legal' ⁊ q̄tum ē respcū non facti hoc solū hꝫ locū qñ ꝓhibitio alienatōis fit in certā ꝑsonam. nā si fieret respcū icerte ꝑsone. tunc nō obligaret quis facere aliquid ꝑꝑ qd alienatio legalis impediret vt. l. cum pꝫ. §. cū inter. ff. de le. ij. ⁊ plene hic ꝑ bar. ⁊ alios respcū aūt fci ista est regula cōis ⁊ uera ꝙ ꝓhibit⁹ alienare vꝫ ꝓhibitus facere aliquid. ex quo necessario debeat sequi alienatio vel ex hoīs dispōe vel ex dispōe legis. Primuꝫ ꝓbatur in. l. magis puto. §. si fūdus. ff. de re. eo. scōm tꝫ gl. or. ⁊ no. in. l. itē qꝛ. s̄. de pac. de cuius itellectu vide ꝑ Cy. ⁊ per bal. in. l. certi iuris. C. loca. ⁊ ꝑ hāc theoricā decidit nōbil' qd per Frā. de albe. de are. quē refert ⁊ sequit bar. in. l. hac edicta li. in princ. C. de secū. nup. vtꝝ maritus scōi mrīmonij lucret dotē ex forma statuti i p̄iudiciū filioꝝ primi mrīmonij ō quo ēt ponit idem bal. in. l. vna. C. de ioffi. do. ¶ Facit ēt ista gl. ad illam no. qōem quā ponit bar. in. l. si cōstante. in prin. ver. iiij. q̄ro. ff. so. ma. vtꝝ minor recipiēdo dotē obliget bona sua ex dispōe legali. Ad quas qōes vide tex. sing. quem ibi pōderat bar. in. l. cōditōibus pupillus. in prin. ff. de cōdi. ⁊ de. qui multū facit ꝯ decisionē suam in. l. si cōstante. ¶ In ea. glo. ibi vꝫ ad ꝯtū no. istam gl. ꝑpetuo que ponit duas nōbiles cōclones. Pria ē ꝙ alienatio que fit in eccliaꝫ dꝫ fieri in potētiorē. Pro quo vide bonā glo. i. c. potuit. ⁊ ibi ꝑ doc. ex̄ ō loca. ⁊ qd no. in. c. i. ō alie. feu. ¶ Scdo no. ꝙ monasteriū i succedēdo hēt loco filij. sicut vꝫ ꝓbari in. c. in p̄sētia ex̄ de ꝓba. sꝫ multi reprehendūt istā glo. vt hic poteris videre ꝑ bart. ⁊ qꝛ nō ē nr̄a mā dic vt plene scribit in. d. c. in p̄sētia. ⁊ in autē. nisi rogati. C. ad treb. ꝑ bal. ⁊ bar. in. l. si ita quis. §. si cui. ff. de le. ij. ⁊ ē mā satꝭ vulgaris. de qua multa posuit Io. de imol. in. l. lucius. ff. de here. insti. ⁊ hic ēt aliquid tangit. Quantū aūt ad decisionē qōis posite in glo. Dy. hic vꝫ sentire ꝙ si sit appositū pactū expsse de nō alienādo in certā eccliaꝫ. verbi gr̄a i ecclesiā maiorē. tūc nullo mō poterit succedeꝛ ecclia ēt si aliquis ingrediat monasteriū qꝛ isto casu vꝫ ꝓhibita nō solū successio ex testō sꝫ ēt ab itestato vt. ī. dicet si vero ꝓhibitio alienatōis nō sit fcā respcū certe ecclie. sed gnālr respcū cuiuscūqꝫ ecclie ⁊ tunc Dy. hic quē sequit bar. distinguit ꝙ aut ecclia istituit heres. ⁊ vꝫ ꝓhibita talis alienatio ꝑ ea que habent in. l. peto §. frē. ff. de le. i. ⁊ qꝛ ecclia istituta heres non tꝫ locuꝫ filij. lꝫ teneat locū filij respcū igredientꝭ mōasteriū vt cōiter dicūt doc. i c. in p̄sētia ex̄ de ꝓba. Si vo ecclia succedat iure legitimo. tunc poterit succedere qꝛ talis successio nō vꝫ ꝓhibita vt. ī. dicam ƀm cōeꝫ sniaꝫ doc. ¶ Ex hoc īfert hic ang. clari⁹ ꝙ si aliquis ingrediatur mōasteriū poterit succedere mōasteriū nō obstāte ꝓhibitōe qꝛ succedit iure legitimo. i. ex legis dispōe ꝑ quā bōa igressi trāsferūt i mōasteriū vt i aūt. igressi. C. ō sa. sā. ec. sꝫ bar. i aūt. p̄dcā vꝫ sētire iux̄ fi. qꝛ res ꝓhibita aliēari i eccliaꝫ nō trāseat ad mōasteriū ꝑ ingressuꝫ alle. glo. hic positā ⁊ hāc opi. sequit hic Io. de imo. qꝛ ista non vꝫ successio mere ꝓcedens ex dispōe legis. sꝫ ex fcō volūtario ipsi⁹ ingrediētꝭ vbi videtur ꝓhibita alienatio iuxta regulā traditaꝫ in pria pte glo. Sed forte possꝫ defendi ꝯria opi. qñ monachus nō offert expresse sua sed se tñ tūc. n. bona trāsferūtur in mōasteriū qꝛ ille cēsetur mortu⁹ ciuilr vt dꝫ in. d. autē. igressi. ⁊ in corꝑe vnō sumitur. vñ ex fcō hoīs nō sequit imediate aliēatio sꝫ ex morte ficta q̄ ꝓcedit a fcō hoīs vñ ista videtur q̄daꝫ successio intestati. ⁊ ꝑ ꝯñs haberet locū regula ō q̄. ī. dicetur. ⁊ bñ facit tex. ꝓ ista pte in. d. l. in ꝯditōibus. Et aduerte qꝛ qñ alienat ēphiteosis ecclie in aliā eccliaꝫ. tūc ēt si nullū pactū ē appositūꝫ de nō alienādo ē in ptāte ecclie que cōcessit emphiteosim reuocare rē ab ecclia vel apud eā dimittere vt ē tex. in autē. ō alie. emphi. §. i. ƀm bar. in. d. autē. ingressi. ⁊ moder. ¶ Hic aduerte

uerte tñ q2 si est fcā dispō de non alienādo in eccl'iam dz dissi gui spēs alienatōis q2 si est ɔctus nō ipeditur trāslatio dñij sz agitur ad interesse si aūt eēt vltīa volūtas vel dispō legis alie natio eēt tunc nulla ut.j.dicā. Jllud ēt scias ꝙ vbicūqz apud aliquē residet ius qð nō est ꝑpetuo duraturū vbigr̄a fundus cē sual' qui dz reuerti in cōcedentē post tertiā gnātionē nūq̄ tale ius poterit alienare in ecclīā q2 ecclesia nō morit̄.xij.q.ij.c.li berti.ita decidit singl'r archi.7 Jo.an.in.c.i.de imu.ec.li.vi. ita tz bal.lz eos nō alleget in.c.iperialē.in prin.de ꝓhi.feu.ali. ꝑ federicū.Ex glo.plene ꝓsequit̄ hic bar.mām ꝓhibite alie natiōis quē effcm̄ opetur ista ꝓhibitio 7 p̄cipue in ɔctibus 7 dispōe legali cui ang.7.d.Jo.pauca addunt que stati dicētur addit' quibusdā alijs vltra ipsos.Adde igit̄ p2io inquātū bar. hic 7 in.l.nēo.ꝟ.de pac.vult ꝙ ꝓhibitio alienatōis facte in ɔ ctu reddat ɔctū nullū si ius cōpetebat alicui in re sup qua ap ponit̄ pactū ꝑ.l.si creditor.§.fi.ff.de dist.pig.nā hoc intelligit do.Jo.esse ver̄ si sit spāl'r iterposita hipotheca sup re ꝓhibi ta aliēari secus si res illa sit gnāliter obligata creditori appo nēti tale pactū.h.d.sentire bart.i.l.qui abñti.§.i.iuxta fi.cōme ti.ꝟ.de acqui.pos.Monet rōe q2 cū casus.d.l.si creditor.i fi. sit spālis ɔ rl'as iuris nō dz trahi.vltra casuz in eo exp̄ssuz ut i rl'a que a iure cū alijs de reg.iu. ¶ Pro ista cōcl'one vltra ipz uide bonū tex.7 ibi no.ꝑ bal.in.l.i.C.de neces.ser.here.isti. vbi pz iūcta alia lege ibi allegata in glo.ꝙ aliēatio irreuocabi lis fortiꝰ ipedit̄ ꝑ hipotecā spālē q̄ ꝑ hipotecā gnālē. ¶ Et aduerte q2 in casibus in quibus alienatio nō vz ipso iure dixit glo.singl'is in autē.vt de cetero nō fiant cōmu.§.i.ꝙ si ɔfiat 7 alienētur res ille qui apposuit pactū poterit eā occupare ꝓp2ia auctoritate quinimo vr̄ sentire illa gl.arguēdo ex illo tex.ꝙ sē per pactū de nō alienādo reddat alienatōez nullā qð est falsuz vt pz ex p̄missis.7 illā glo.allegat ang.hic.7 bal.in.c.i.§.hoc quoqz.de suc.feu.Et iste est locus de quo.d.m.dicit se nō re cordari all'ans eādē gl.in.l.qui abñti.§.i.de acqui.pos.Aduer te tñ q2 si bñ respicias ad finē illius.§.vbū cōp2ehēdere qð po nitur ibi in tex.declarat ꝙ cōp2ehēsio fiat ꝑ rei vēditiōez 7 sic auctoritate iudicis nō ꝓp2ie.Preterea tex.ille posito ꝙ hoc diceret vr̄ loqui in casu spāli fauore eccl'ie vñ nō eēt trahēdus in ɔñam in alijs casibus cū rl'a sit in oppositū vt.l.extat.ff.qð me.cā.7.l.si quis in tantā.C.vñ vi. ¶ Scðo adde ꝙ qñ alie natio ꝓhibet̄ nō simpl'r sed iter viuos vel ꝑ viā ɔctus tūc nō cōp2ehēdit̄ alienatio que fit ꝑ vltimā volūtatē vt.l.p2.§.fūdū. de le.ij.7.l.militē.in fi.ff.de re iu.facit tex.in.l.vba gesserunt ff.de v.sig.7 tz hic Jo.de imo.qui sic itelligit.l.i.C.nō licere met habita.li.xi.cuius itellectus mihi plz q2 vltra iductōez ip sius ēt in fi.l.repetit̄ vbū ɔctus ð quo dic vt hic plenius ꝑ eū. Ex his ifert hic ang.no.ꝙ si ex forma statuti aliquis ꝓhibet̄ alienare rē ex ɔctu vel iter viuos i forēsez heres poterit dōare vel vēdere rē forēsi vel alio ti.iter viuos trāsferre si testōr hoc iussit in testō q2 ꝓ isto iussu testōris cōpetit actio ex testō ɔ he redē vt vēdat.vñ magis dr̄ vltīa volūtas 7 solutio debiti ꝓce dētis ex vltīa volūtate q̄ simplex ɔctus.7 iō nō cōp2ehēditur sub statuto.ita disputauit Ja.de bu.quē refert 7 sequit̄ Jo. an.in addi.spec.sup rub.de re.ꝑmu.ꝑ rōem p̄dictā que ꝓbat̄ in.l.si heres.de ac.ēp.7.l.vxorē.§.agri plagā.de le.iij.qð dcm̄ ēt ang.all'at hic.quinimo vt refert ibi Jo.an.ēt si testm̄ sit nul lū in quo testōr mādat rē vēdi adhuc tenuit old.disputādo pu blice ꝙ vendēs nō incidat in ꝓhibitōez statuti ꝑ ea q̄ hītur i l.fi.de reb.eo.lz illa.l.loquat̄ qñ alienatio erat ꝓhibita in fa uorē ꝑsone cui sola volūtas testōris poterat p̄iudicare lz non eēt vltīa volūtas.Nā ēt si defunctus corā duobus testibus de clarasset ꝙ ꝑmittebat filio suo minori talē rē alienare hoc suf ficeret lz ista nō eēt vltīa volūtas.Sz in casu nr̄o disponēs nō poterat tollere fauorē publicū ꝑ oē genus dispōis sz solū ꝑ vl timā volūtatē q̄ nō dr̄ vltīa volūtas qñ est nulla vt.l.nō puta uit.§.nō queuis.ff.de ɔta.7 no.i.l.ij.in p2i.quēad.test.ap̄.vñ istud dcm̄ nō affirmarē ꝓnūc lz auctoritas sit magna.Pro cō cl'one ista facit tex.i.l.si quis ꝑuū.ff.de ac.ēp.7 ea q̄ dicūt bar. 7 alij in.l.fi.C.de pac.Ad cōfirmatōez aūt p2imi dci vide tex. optimū ꝑ quē ita decidit ibi.d.m.in.l.si tibi pecuniā.ff.si cer. pe.vbi pz ꝙ ille qui ɔhit ex necessitate p̄cedent' obligatōis nō dr̄ ꝓp2ie cōtrahere sed magis absoluere fidē 7 implere p2ece dentē obligationem.7 h opi.est cōis 7 vera lz bal.in.l.cetera. §.fi.de leg.i.ex illo tex.arguat cōtra eam. ¶ Jtez aduerte q̄ tum ad istaz q̄ōez q2 Jo.an.in addi.p̄dicta vr̄ p̄supponere in themate ꝙ statutū per qð publicat̄ res in cōi si alienet̄ in fo rensez valeat.7 ita videtur p̄supponere dci disputātes q2 solū q̄runt vtr̄ alienās vt.ꝟ.cōp2ehendat̄ in vbis statuti.sed ipse Jo.an.hoc reuocat in dubiū in.c.fi.de imu.ec.li.vi.in nouel la vbi cōcludit ꝙ quo ad penā publicatōis rei alienate statu tū vz respcū eor̄ qui fecerūt statutū vel cōsenserūt statuto vere vel interp2etatiue respcū aūt alior̄ vr̄ sentire ꝙ nō valeat ita vt in foro cōscie res possit retineri ꝑ fiscū.ꝑ ea que habet̄ i.c. que in ecclīar̄ de cōsti.vbi cōcludit̄ ꝑ aliquos ꝙ solus prin ceps pōt auferre ius q̄situ alicui de iure gentiū ex cā.vñ dicit ibi ꝙ si statutū eēt fcm̄ a dño loci ita ꝙ ciues nullo mō p̄fit di ci cōsensisse dcō statuto.tūc indistincte eēt ver̄ ꝙ in foro con scie nō possz retineri ꝑ fiscum. ¶ Tu aūt aduerte q2 lz iferior a principe nō possit auferre singl'r ius priuati q̄situm de iure gentiū sine cā tñ statuēdo gnāl'r ꝑꝑ vtilitatē publicā vr̄ ꝙ pos sit vt.l.luciꝰ.§.fi.ff.ad municip.7 ꝑ ea q̄ tradit bar.in.l.ātbio cēsiuz.ff.de pri.cre.7 ego plene scripsi in.d.c.q̄ in eccliar̄.vñ q2 ista qō depēdet ab illa.dic vt ibi no.per doc.7 de qōne ista vide ꝑ Pe.de anch.elegāter i regula possessor malē fidei.de reg.iu.vbi refert ista dcā Jo.an. ¶ Tertio adde ad p̄dictaz mām qð no.bar.sing.i.l.murilegli.C.ð murileg.li.xi.vbi vo luit no.ꝑ illū tex.ꝙ statutū ꝓhibēs aliēari rē in certū genꝰ ho minū nō hz locū si ille in quē ē fcā alienatio ē paratus subire illam q̄litatē post alienatōez fcāz ꝑꝑ quā ꝑmittebat̄ aliēatio.7 sic videret̄ dicēdū ꝙ si forēsis vellet effici ciuis ɔfirmaret̄ alie natio i eū fcā ꝙ possz cōcedi qñ simpl'r ānullaret̄ ɔctꝰ secus si res publicaret̄ ipso iure in fiscū q2 tūc nō videret̄ admitti pur gatio more fcā executōe iuxta.l.si is qui.ff.de leg.ij.Dixit ēt bar.no.in.l.si quis in graui.§.vtr̄.ff.ad sil.ꝙ tale statutuz nō hr̄et locū qñ ꝑmitteret̄ aliēatio simpl'r ex forma alteriꝰ statuti ꝑꝑ vtilitatē publicā. ¶ Quarto adde singl'r ad istā māz ꝙ il le qui ꝑ pcm̄ ꝓmittit nō aliēare ēt si iuret nō alienare nō ob stāte iuramēto poterit alienare lz teneat̄ ad interesse.ita dicit sing.Jnno.i.c.dilecto extra de p̄bē.quē ēt sequit̄ Archi.i.c.si a sede de p̄bē.lib.vi.7 Guil.in spec.i ti.ð ēp.7 vē.§.tertio lo co ver.quid ergo q̄ dcā refert elegāter 7 cū certa distinctōe.d. ab.moder.in.c.itellecto ex̄ de iureiu. ¶ Quinto adde ad ea q̄ tangit hic bar.ꝙ qñ ꝑ.l.ꝓhibet̄ aliēatio simpl'r vr̄ tal'r ꝓhi bitus ēt nō posse hr̄e rem ꝓ derelicto ne ex fcō suo p̄cedenti aliēatio ɔ.l.dispōem sequat̄ glo.est no.q̄ ibi approbat bart.i l.i.§.i.ff.si ex nox.cā agat̄.Dixit ēt no.hic Jo.de imo.ꝙ qñ ꝓhibitio donatōis fit in certū genus ꝑsonar̄ tunc sicut nō ꝓ hibet̄ aliquis succedere ab intestato illi qui ē ꝓhibitus aliēa re.ita ille idē qui eēt successurus ab itestato nō ꝓhibet̄ institui exp̄sse a testōre alle.gl.quā reputat singl'ez i.l.p2.§.iuliꝰ agrip pa.ff.de leg.iij.quā glo.tenebis mēti q2 mirabil'r facit ad ea q̄ scribit bar.7 moder.i.l.gallus.§.7 quid si tm̄.ff.ð lib.7 post. vbi dixit ꝙ si filia excludit̄ ab itestato ex forma statuti stante masculo vel frē moriēte multo fortius excludet̄ ab ipugnādo testm̄ si illi idē qui succederēt ab itestato eēnt istituti q2 qð per mittit̄ in cā itestati.multo fortius vr̄ ꝑmitti in cā testi.qm̄ vo lūtas testōris exp̄ssa ē fortior q̄ tacita vt.l.si ex pluribꝰ.ff.de suis 7 legi.7.l.ij.§.fi.ff.de ꝑm tabu. ¶ Aduerte ēt in ista qōe ꝙ quedā glo.singl'is dixit q̄ ibi approbat bal.ꝙ lz ꝓhibitus alienare aliqñ videat̄ ꝓhibitus ēt relinquere ex vltīa volūta te q̄tum ad hoc vt aliēatio sit nulla.q̄tum tñ ad penā q̄ impo nitur a lege alienāti nō cōp2ehendit̄ vltīa volūtas.ita singul'r decidit glo.7 plene declarat ibi bal.in.c.imꝑialē.in prin.ð ꝓ hi.feu.alie.ꝑ fede.Jllud ēt scias ꝙ si imponit̄ pena alienāti ex ɔctu illa pena si sit legalis nō hz locū i eo qui alienauit du ctus iusta ignorātia.casus est no.quez ibi no.bal.ad hoc i.c.i. §.si vasallus si ð feu.fue.cōtro.iter do.7 ag. ¶ Utr̄ aūt ꝓ hibitus alienare possit ðlinquēdo trāsferre ius i fiscuz.vide ꝑ bar.no.qui cōsuluit sup ista mā vt ipse refert i.l.si quis in tā tam.C.vñ vi.7.l.si finita.§.si de vectiga.vel.§.seq.ff.ð dā.i. fec.Et ad māz nr̄am adde bonū tex.in.l.pāthonius.§.rei.ff. de acqui.here.ubi ꝓbatur ꝙ ꝓhibitus alienare pōt istituere. ¶ Et ad ea que.ꝟ.dixi referēdo dcā Jnno.in.c.dilecto ex̄ ð p̄ben.adde ꝙ glo.all'ata in ɔtrium in.l.si pecuniā de cōdi.ob cau.que allegat̄ per bal.in.l.i.C.de sen.que ꝓ eo ꝙ quis obli gatur p̄cise ad fcm̄ ex iuramēto ꝑm Jo.ð imol.i.l.ij.§.sz 7 si quis.ff.ð dona.nō dicit hoc q2 lz dicat ꝙ ps que iurauit iple re id qð erat implēdū in ɔctu inoiato ꝑ hoc iuramētum faciat ꝙ res nō dicatur itegra ex pte eius qui ðbebat iplere.7 sic nō

admittat penitētie ex pte eius qui iplenit nō tñ dicit illa gl. q̄
ille qui dz iplere possit cogi ad fcm̄ p̄cise. vñ. d. ant. de bu. in. c.
p tuas. ex̄ de arbi. ex quadā doctrina Inno. ibi posita quā al
legat ēt. d. m. in. l. hereditatē. ff. de dona. dicit q̄ ēt si sit iuratū
nihilominus in fcō succedit obligatō ad itereſſe ſed illa doctri
na nō pōt euitari vt ibi optīe declarat. d. abb. et iō ipſe idē do.
anto. in. c. veniēs. ex̄ de iureiur. lz ſimplr q̄ aliquis poſſit p̄ci
ſe cogi ad fcm̄ ſi iteruenit iuramētū. et hāc opi. ſequit̄. d. abb. ī
d. c. p tuas. et in. d. c. veniēs. monet̄ qꝛ iura ſimplr dicūt q̄ iu-
ramētū eſt ſuādū vbi nō ſurgit in diſpēdiū ſalutꝭ et c. vt. c. cum
cōtingat. et. c. ſi vō. de iureiur. et. c. q̄uis. de pac. li. vi. Scdō qꝛ
iuramētū dz ipleri in forma ſpecifica nō p equipollens. vñ qui
iurauit ſoluere nō pōt cōpēſare vt in. c. ad noſtrā. et ibi no. de
iureiur. ¶ Tertio p. c. ex reſcripto. de iureiur. et p. c. cum tpe
iuncta gl. ex̄ de arbi. d. Jo. de imo. in. d. §. lz et ſi quis. dicit q̄
aut ſimplr aliquid fuit iuratū ita q̄ iuramētū nō accedit alteri
obligatōi et tūc vera ſit p̄cedēs opi. q̄ quis cogat̄ p̄ciſe ad fa-
ctū. Aut fuit adiectū ſtipulatōi vel alteri ꝯctui p̄cedenti in quo
cōtinebat̄ pmiſſio facti. et tūc aſſumat nām ꝯtractus cui acce-
dit vt. l. fi. C. de nō nu. pe. et. l. fi. ff. qui ſatiſd. cog. et ſic ſuccedet
obligatio ad intereſſe. Mdibi plz opi. d. abb. et. d. anto. ſimplr
in. d. c. veniēs. qꝛ obligatio ad intereſſe in cōtractibus nō ſuc-
cedit niſi poſt morā vt. l. ſtipulationes nō diuidunt̄. §. celſus.
ꝟ. e. et. l. ſi inſulā. mora autē p̄ſupponit delictū et q̄ quis nō ſer
uauerit id qō pmiſit ergo ſequit̄ q̄ non ſeruās ex negligētia
id qō iurauit nō pōt excuſari a piurio. in. c. venit. de iureiurā.
Sz huic rōi poſſz rñderi q̄ non ſeruās pmiſſuz in tpe incidat
in penā. et tūc liberabit̄ poſtea a piurio purgādo morā et ſoluē
do itereſſe. nā ſi ēt aliquis p̄ciſe poſſz cogi ad fcm̄ poſt iterpel
latiōez extiudicialē icideret in piuriū nō iplēdo et nihilominus
cogeret̄ ad fcm̄ et nō ad itereſſe. hec tñ opi. plz p iura adducta
p. d. abbatē. et p text. quē ēt ipſe adducit in. l. ſi quis. C. ꝺ tran
ſac. vbi pz q̄ iuramētuz hz vim clē rato manēte ꝯctu. Et ſic vꝫ
q̄ ad id ad qō ꝯuenit in ꝯctu oīo poſſit quis cogi. et q̄uis illa
l. poſſit euitari aliquo mō itelligēdo q̄ ille qui tenet̄ ad penaz
et ad fcm̄ pricipale p̄ſtādo intereſſe liberaret̄. hoc tñ nō credo
fuiſſe de mēte lr̄e qꝛ cū pena ſuccedat loco itereſſe ut. l. fi. de p̄
to. ſti. ex quo p p̄ſtatōez pene nō euitat̄ p̄ſtatio rei pricipal' nō
vꝫ ſilr̄ q̄ poſſit euitari p p̄ſtatōez itereſſe ultra penā. Et ex his
infert̄ ad deciſionē caſus nr̄i q̄ ille qui iurat nō aliēare ſi hoc
facit pmittēdo alicui p ſuo itereſſe alienādo nulliter aliēat ſi
ue iuramētū iterponat̄ de nō alienādo ſiue accedat ſtiplōni p̄
cedēti qꝛ pp reuerētiā iuramēti inducit̄ hoc ut quis cogat̄ pre
ciſe ad fcm̄ vñ iuramētū non ſortiet̄ in hoc nām ſui principal'
qꝛ eſt maior rō cur aliquid p̄ciſe debeat cogi cū eſt iuratū quā
cū ſimplr fuit pmiſſū ar. eoꝝ que hñtur p bar. in. l. ij. ff. ꝺ iuriſ
di. om. iud. in legibus aūt allegatꝭ in oppoſitū eadē equitas et
rō facit ut ptes idē videātur ſenſiſſe in iuramēto q̄ ī ꝯctu pri-
cipali ſi bñ iſpicias ꝺciſionē illius. l. Si vō aliquis iuraret nō
pmittēdo alicui p ſuo itereſſe ſed ſimplr pp vtilitatē publicā
vel eccl'ie ſue tūc poſſz pcedere dcm̄ ī. c. dilecto p̄allegato. al's
nō uideo quō pcedat ſtāte vitate p̄dcōꝝ qꝛ nō alienare eſt nō
fcm̄ q̄ cōtinet factū ſicut dꝫ in. l. ſtiplō iſta. ꝟ. e. et pz de ſe qꝛ p
pter hoc ſuccedit obligatō ad itereē. ¶ Tāgit ēt Jo. ꝺ imol.
vtꝝ alienatio poſſit ipediri p p̄ceptū arbitri vel iudicis q̄ qō-
nē poſuit Inno. in. c. raynaldus. ex̄ de teſta. et bar. in. l. filius
§. diui. ff. de leg. i. et ita ſequit̄ h Jo. de imo. uide ēt Arch. i. c.
ij. de re. ec. nō alie. in vi. et bal elegāter in. l. fi. de pact. iter ēp. et
vē. vbi dicit q̄ qñ ptes apponūt pactū ꝺ nō alienādo ſi volūt
ipedire alienatōem cautela eſt q̄ faciāt ꝯctum corā iudice qui
cōfirmet pactū ꝯtrahētiū et auctoritate ſua iterdicat aliēatōem
vide ēt ad mām nr̄am qō notabilr̄ ponit bal. in. l. i. in fi. C. de
his q̄ pene noīe. vbi querit vtꝝ ſi eſt appoſita pena in pacto ꝺ
nō alienādo ſeu in diſpōe in q̄ alias alienatio redderet̄ nulla
vtꝝ appoſitio pene cōſeruet actū nullitatꝭ. vide ēt ad māz bo-
nū tex. in. l. diuus. ff. de pe. here. qui vꝫ pbare ſm vnum intel
lectū q̄ qñ alienatio phibet̄ a. l. in fauorez tertij illa phibitio
nō opat̄ ſi fauor ꝯferet̄ ī odiū ipſius tertij ſi nō fieret aliēatio.

Filia. Tranſactio gnālis reſtrigitur ad cām pp q̄ fuit fcā ſeu iterpoſita ēt circa eādem rē. h. d. ſꝫa ē ibi
reſpōdi. ¶ No. q̄ verba tranſactionis generalia reſtringun
tur ad cām propter quam tranſactio fuit facta. fuit autem facta
tranſactio propter litem motam de inofficioſo nulla eniz alia
lis erat mota vel ſperabatur moueri tempore trāſactionis. vñ
neceſſe ē dicere qꝫ pp illā litem fuerit trāſactū al's tranſactio
nō valeret ut. l. ij. C. de trāſac. et lz glo. dubitauerit ꝺ hoc arti.
in. l. ſi de certa. C. de tranſ. doc. tñ dicūt h et ibi q̄ h qō decidi
tur in hoc tex. ſup quo uide ibi bar. Dicit tñ ibi Jo. de imo.
q̄ forte opi. ꝯria poſſz ſaluari qñ vba tranſactōis eēnt ita ge-
neralia q̄ nō poſſent reſtringi ad cām de qua p̄ceſſerat lis ſal
ua rōe ſmonis ut. l. ſi ex pluribꝰ. ff. de accep. q̄ verba pñt eſſe
ſꝫa in pacto ſimplici. iuxta ea q̄ no. bar. in. l. aurelio. §. gaiꝰ. ff.
de lib. leg. ſed in tranſactōe dato q̄ ptes p illa verba noluiſ-
ſent cōprehēdere oēm cām de qua nō eēt qō nec eſſe ſperare-
tur vtꝝ iſta vba opentur aliquid eēt maius dubiū. de quo dic
vt no. in. l. cū aquiliana. ff. de trāſac. Qua aūt pena puniat̄ il-
le qui dixit teſtimoniū falſum et nō pbauit. vide in. l. poſt lega
tum. in prin. ff. de his quib. vt indig.

I ſub una. Diuerſitas nominū ſigni-ficātium eādem rez nō vi-tiat ſtiplōnē. h. d. ¶ In glo. vnica poſita ſup pri.
l. ibi vt pmittis et c. bñ exemplificat et idē eēt vt dixi
in ſūmario vt ſi alia noīa diuerſa ſignificarēt idē vt ſi ſtipula
rer vitulā. Et tu rñderes pmitto iuuēculā vl' ſi ſtipulareris iu-
uenculā et ego rñderem pmitto vitulā que idem ſignificant.
vel ſi ſtipularē ducatos venetos. et de materia dic vt no. in. l.
que extrinſecus. ꝟ. eo.

Si quis uiam. Stipulatio vitiat̄ ſi ante rez pfectam puenit ad eū caſuz
a quo incipe non pōt. h. d. ¶ No. primo q̄ ille qui ſtipulat̄
ſuitutem ſibi cōſtitui vel ſimplr ad fundū ſuum nō hz cōſti-
tutā ſuitutē ipō iure qꝛ in ꝯctibus nō tranſfert dñium vel q̄ſi
ex ſolo titulo ſine traditōe p̄terq̄ in certis caſibꝰ vt. l. traditōi
bus. C. de pac. et. l. ſi. C. ꝺ ſac. ſan. ec. q̄ lz loquant̄ in dñio ex-
tendūtur tñ ad quaſi dominiū. i. ad ſuitutes quaꝝ ille cui de-
betur ſuitus dꝫ eſſe quaſi dñs ſm glo. in. l. ij. §. q̄dam. ff. de i-
terdic. de quo vide p bal. in. l. cū res. C. de pba. in legatis āt
acquirit̄ ſuitus ipſo iure qñ ſuitus eēt expſſe cōſtituta ſecꝰ ſi
tacite. primū pbatur in. l. ſi ptē. §. fi. ꝟ. quēad. ſer. amit. Scdm
in. l. ſuum filij. §. fi. ff. de le. i. et vide qō no. bar. in. l. i. ff. ꝺ ſer.
le. ¶ Scdō no. et ſemp tene menti q̄ ꝯctus ſeu diſpō non dꝫ
pfecta abſolute et ſimplr niſi qñ ē pfecta vltiata pfectōe q̄ ē p-
fecta executio ꝯctus. facit optīe ad no. p glo. et bal. in. l. i. C. ꝺ
pi. et cō. rei vē. ¶ In glo. poſita ſup vbo euaneſcit. Rñdeo
faciat eā cedi a uēditore glo. h vꝫ ꝯ iſtū tex. qui dicit q̄ iſto ca
ſu ſtiplō ānullat̄. vñ non pōt hr̄e locū ceſſio ſi extinguit̄ actio
bar. dicit q̄ iſta glo. pōt ſaluari in duobꝰ caſibus. primus ē qñ
ſtiplō interpretat̄ ut in exēplo glo. nō ad cōſtituendā ſuitutē
fundo dñanti. ſed ad cauſandū aliquā obligatōem pſonalem
reſpcū pmiſſoris q̄ ſtipulator acquirit ſibi cōtemplatiōe rei
q̄ eſt apud eū. tūc. n. lz alienet̄ res in alteꝝ cuius occaſiōe fuit
ꝯcta obligatio nō tñ ānullabit̄ ſtiplō ſed tenet̄ vēditor actōez
cedere ēptori vt. l. fluminū. §. adicit̄. ff. de dam. iſe. et. l. dāni. §.
ēptor. ff. e. ¶ Contra qō dcm̄ iſurgit hic Jo. de imo. duplr.
et prīo inquātum bar. dicit q̄ vēditor cogitur hoc ius cedere p
iura p̄allegata hoc nō vꝫ veꝝ ſm eū qꝛ iura illa loquunt̄ quā
do obligatio fuit q̄ſita vēditori ad recupatiōnē dāni qō pote-
rat iferri in re p qua ipſe vēditor eēt obligatus ēptori niſi ce
deret actōez nos aūt loquimur in actōe perſonali q̄ cōtinet lu
crū. vñ non vꝫ q̄ vēditor teneat̄ eā cedere emptori. qꝛ forte ſi
vult pōt facere pmiſſori vt āplius non teneatur. nā nō pōt ar
gui de legibus loquētibus in dāno ad lucꝝ vt. l. fi. in fi. C. de
codi. et. l. fi. §. licētia. C. de iure dli. et ī vitate iſte articulus ē no
uus in iſta mā qꝫ bar. nō attingit euz in. l. ſi tertius. §. offm̄. ff.
de aqua plu. ar. ¶ Sed ꝯ iſtam opi. multū facit qꝛ actio pſo-
nalis q̄ acquiritur vēditori dz cedi ēptori ēt ſi cōtineat lucruz
dūmō illud lucꝝ oriatur occaſione rei trāſlate in ēptorez. ca-
ſus eſt in. l. eū qui. in pric. et. l. ſi uēdidero. ff. de fur. et no. glo. ī
l. qō ſepe. §. ſi res. ff. de ꝯhen. emp. ¶ Sed ad iſta iura poſſz
rñderi q̄ loquūtur ꝺ obligatōe q̄ſita poſt cōtractū emptionis
ante traditōez. quo tpe oē lucrū et incōmodū dz eſſe ēptoris vt
l. ſi ea res. in prin. de ac. ēp. et. l. qui in puteū. §. ſi poſtea. ff. qō
vi aut clā. nos aūt loquimur in obligatōe queſita ad lucꝝ ven
ditori añ vēditionē fcām. Sed tñ h rñſio nō plz. qꝛ ego uideo
q̄ obligatio queſita uenditori ad pēſiones añ uenditōez p tē-
pore qō currit poſt venditōez dz cedi emptori. et tamē pēſio ē
lucrū pueniens ex re uēdita. ita dicit glo. no. in. l. iuli. §. ſi fru
ctibus. ff. ꝺ ac. emp. quā approbat bar. et declarat in. l. fi. in fi.
.ff. de

ff.de iure fisci.vbi oīno est vidēdū. ¶ Preterea lʒ obligatio
sit acquisita ante vēditōeʒ respcū tñ effectus ⁊ executōis ipsi⁹
que hʒ locū post rēvenditā ⁊ nō ante eadē vʒ esse rō vt eadē rō
debeat cedi ēptori.q2 respectu hui⁹ executōis ⁊ huius effcūs
obligatio ante vʒ collata in tp̄s qđ sequit̄ ēptōeʒ.vñ pinde est
ac si illo tp̄e eēt interposita.ar.l.in tp̄s.ff.de here.insti.⁊ ideo
magis plʒ opi.bar.ꝙ vēditor teneatur cedere.lʒ iura q̄ allegat
nō multū faciāt.Et hanc suā singularē doctrinā h̄ adde ad ea
q̄ ponit in.l.si tertius.§.offm̄.s̄.de aqua plu.ar. Scđo repre/
hēdit do.Jo.istud dictū inquātū bar.dicit ꝙ isto casu cessio
poterit fieri post traditōeʒ rei factā alteri.nā hoc nō vʒ verꝫ.q2
eadē rō vʒ esse in casu nr̄o que est qñ stipulatio fuit iterposita
ad s̄uitutē cōstituēdā iō aūt illa stipulatio euanescit alienatōe
facta in alterū.q2 stipulatoris desinit iteresse.sed h̄ eodē mō d̄
sinit iteresse stipulatoris ex quo nō hʒ āplius rē ꝓp ꝙ fuit sti/
pulatus.ergo silr̄ ānullabit̄ stipulatio. Tu aūt aduerte q2 si v̄a
est opi.bar.de qua mō dixi ꝙ vēditor teneatur cedere tūc non
desineret iteresse vēditoris.q2 hoc solū iteresse sufficit ad hoc
vt nō extinguat̄ actio.uel ut possit cōpetere.casus est in.l.sive
didero.in prin.ff.de fur.vñ nō est opus ꝙ ꝓp hoc ius nō cō/
petēs ēptori cōpetat regressus de euictōe ꝯ venditorē sicut vo
luit raph.quē hic refert pau.de ca.sʒ satis est ꝙ teneat̄ cedere
actōeʒ.Si aūt teneremus opi.Jo.de imo.ꝙ vēditor nō tene
tur cedere hāc stipulatōeʒ que cōtinet lucꝝ tūc adhuc dico ꝙ
argumētū suū nō ꝓcedit.q2 in casu.§.nr̄i stipulatio nō ānulla
tur ex eo q2 stipulatoris nō itersit sed q2 nā rei deducte in sti/
pulatōe ipossibilitatē cōtinet.nō.n.pōt cōstitui seruitus real'
nō hñti fundū vt no.in.l.pecoris.ff.de ser.ru.p̄di.⁊ p bar.in
l.mella.§.fi.ff.de ali.⁊ ci.le.vñ maior rō est ānullādi stipula/
tionē in casu.§.nr̄i.ꝙ in casu posito p bar.sed.d.rapha.sentit
ꝙ qñ post traditōʒ desinit iteresse ista stipl'o ānullaret̄ nec pos
set cedi actio vbi successor singl'is nō hr̄et regressū ꝯ suuʒ au/
ctorē.⁊ ponit exēplū qñ res cui debebat cōstitui s̄uitus eēt do
nata.sʒ pau.de ca.hic vʒ defendere ꝙ ēt in isto casu v̄a sit opi.
bar.q2 iterest nr̄a saltim ꝓp hoc vt ille qui habuit cāʒ a nobis
hr̄at plenius ius in re ꝓp qđ iteresse auctor pōt stipulari ⁊ pa/
cisci singl'i successori lʒ nō sit habiturus regressū ꝯ eū vt est ca
sus in.l.si tibi.§.si pactus.in vlt.rñso.s̄.d̄ pac.vbi ꝓbat̄ ꝙ pa
ctū donāt̄ ꝓdest donatario sʒ hoc affirmare est piculosū q2 vʒ
ꝯ tex.i.l.iul.§.si fundū.s̄.e.vbi actio ex stipulatu nō cōpetit ac
tori q2 nihil sua iterest qñ successor singl'is nō eēt habiturus re
gressū de euictōe ꝯ ipm̄.⁊ per illū tex.videret̄ posse affirmari
dcm̄.d.raph.ꝙ actio nō eēt cedēda ⁊ ꝯsr̄ ꝙ stipulatoris nihil
iteresset.⁊ per ꝯñs euanesceret stipl'o.Forte tñ posset sustineri
dcm̄ bar.simplr̄ vt ēt eo casu quo vēditor nō tenet̄ cedere pos
sit cedere si uult q2 qñ desinit iteresse reglr̄ desinit actio cōpe/
tere ope exceptōis.vt no.gl.in.l.qui aūt.§.i.in fi.gl.magne.s̄.
si quis cau.vñ si ille cui fit cessio hʒ iteresse qđ nō erat penes
cedentē ex quo actio cōpetit ipso iure cessio pōt valere q2 vt di
cit hic pau.de ca.qñ desinit iteresse ope exceptōis ⁊ nō ipso iu
re ⁊ nō est eadē rō in cedente ⁊ cessionario q2 cedentꝫ nō inter
est sed hñ cessionariꝫ.tñ actio que erat inutil' penes cedentē pōt
esse vtilis apud cessionariū vt.l.fi.C.de iure do.⁊ ꝓbatur ex
no.in.l.modestinus.j.de sol.⁊.l.pap.ff.mā.Adde ēt dcis doc.
inquātū saluādo gl.istā dicūt ꝙ in casu huius.§.gl.posset ꝓ/
cedere in duobus casibus quoꝝ vnuʒ ponit bar.⁊ cōiter doc.
aliū ponit Jo.de imo.Primus est si traditio rei vēdite ⁊ ces
sio actōis sil' fiant.tūc enī valebit cessio q2 nō repitur adhuc ex
tincta p traditōeʒ p̄cedentē sicut si traditio antecessisset.vñ est
eadē rō tūc ꝙ valeat cessio sicut trāsmittit̄ obligatio in here/
des stipulatoris vna cū dñio trāsit ius obligatōis vt.l.si vnus
§.fi.ff.de ser.ru.p̄di.⁊.l.pluribus.§.⁊ si placeat.j.e. ¶ Scđs
casus est qñ cessio fieret ēptori post vēditōeʒ ⁊ ante traditōem
in quo casu bar.tenuit ꝙ cessio nō vʒ quia reperit̄ facta ei qui
nō est dñs fundi.⁊ sic nō pōt sibi deberi s̄uitus ut.l.ij.ff.cōia
p̄dio.sed Jo.d̄ imol.hic tʒ ꝯtriū dicēs ꝙ lʒ aliquis nō sit dñs
fūdi tp̄e quo fit cessio vʒ tñ ꝙ ista cessio ualeat sicut ille cui fit
cessio possʒ stipulari s̄uitutē fūdo futuro ut.l.si s̄uit⁹.§.fi.ff.de
s̄.ur.p̄di.⁊.l.labeo.ff.de ser.ru.pre.Et si s̄m euʒ in duob⁹ casi
bus stipl'o de qua hic in glo.nō euanesceret ⁊ i uno casu dūta
xat euanescit q̄ v̄ba nihil aliō iportāt nisi ꝙ ōstruūt istū tex.⁊
i.l.p pte.ff.de ser.i quib⁹ simplr̄ dʒ ꝙ aliēatō fcā facit euane/
scere stipl'onē.nā d̄bebat poni rl'a in ꝯtriū ex quo de trib⁹ casi
bus qui pñt ꝯsiderari in duobus stipl'o vʒ ⁊ solū in tertio eua
nescit vt pʒ ex p̄missis ⁊ iō nō recedēdo a tex.dico ꝙ nec i pri
mo nec in s̄o casu cessio valebit. Et prio rñdeo ad exempluʒ
allegatū de herede.nā nō est sil'e aliquo mō casui nr̄o q2 ibi p
translatōeʒ fundi fcāʒ in heredē nō mutat̄ ꝑsona stipulatoris
qm̄ cū heres representet ꝑsonā d̄functi vt.l.cū aūt.ff.d̄ rei vē.
fundus vʒ eē apud eū qui fuit stipulatus.⁊ iō durat obligatio
ad s̄uitutē ꝯstituendā sed singlis successor nō representat per
sonā sui auctoris nisi quo ad q̄dam ⁊ largo mō vt.l.q̄dam.§.
is aūt.⁊ ibi no.ff.de edē.⁊.l.id tp̄s.§.i.ff.de vsur.Qđ aūt ista
pria ꝯcl'o non sit vera ꝓbat̄.q2 lʒ cessio actōis ⁊ translatio do
miniꝫ fiāt simul eodē tp̄e nō tamē fiunt simul rōe ⁊ ordine in
tellectus.stipl'o.n.in casu glo.ē accessoria ad trāslatiōeʒ rei.q2
cōmodior vsus rei nō pōt itelligi nisi habita re.vñ s̄m ordinē
rōis prius p̄cedit rei traditio deiñ sequit̄ trāslatio p cessioneʒ
qđ cōpetit ad cōmodiorē vsū rei.Modo stat regula ꝙ illa cā
que si p̄cederet dispōem sequentē ex iteruallo redderet eā nul
laʒ si p̄cedat dispōem nō tp̄e sʒ ordine itellectus ⁊ rōis.silr̄ i/
pedit dispōeʒ.casus ē no.in.l.i.in fi.cū.l.se.ff.de re.eo.vbi pʒ
ꝙ sicut dñiuʒ p̄cedens in ꝑsona pupilli obligatiōeʒ ipedit ita
impedit̄ obligatio si simul ⁊ semel simultati tp̄is dñium ⁊ ob
ligatō pignoris causent̄ q2 rōe ⁊ ordine intellectū trāslatio do
miniꝫ p̄cedit.q2 in casu illius.l.anteꝙ eēt translatuʒ dñium in
pupillū res nō poterat obligari transferenti q2 erat sua.l.neqʒ
pignus.ff.de re.iu.Qđ aūt prius ⁊ posterius ꝯsideret̄ duplr̄
vt.s̄.dixi ꝓbat̄.⁊ ibi hoc tʒ bar.in.l.quotiēs.§.si quis ita.ff.d̄
he.isti. ¶ Scđs ēt casus positus hic p Jo.d̄ imo.nō plʒ vbi
debes ꝯsiderare ꝙ si aliquis stipulat̄ s̄uitutē ad fundū qui est
in reꝝ nā sʒ nō est stipl'atoris sicut ē in casu nr̄o tūc stipl'o nō
vʒ nisi fiat sub ꝯditōe ita d̄claraui tibi plene eliciēdo istā con
clusionē ex isto tex.in.l.existimo.in prin.s̄.e.vnde falsuʒ est
qđ dicit hic Jo.de imo.ꝙ emptor anteꝙ tradat̄ sibi fundus
possʒ stipulari s̄uitutē fundo quē non hʒ ⁊ si dicat̄ quare ergo
pōt simplr̄ interponi stipl'o s̄uitutis ꝓ fundo futuro qui nō est
adhuc in reꝝ nā.Rñdeo illud est iō q2 ista stipl'o ex nā rei de
ducte in ipsa hʒ tacitam ꝯditōem si fundus ꝓducat̄ inesse vt.l.
iterdū.in prin.⁊ ibi no.s̄.e.sicut.n.ille qui stipulat̄ rē que ad/
huc nō ē in reꝝ natura vʒ stipulari ꝯditōaliter.ita cʒ dicere de
eo qui stipulat̄ ius ad rē uel in re que nō ē in reꝝ natura p eā
dem rōeʒ q2 si principal' nō ē in reꝝ nā ergo ⁊ suū accidēs nō
pōt eē successoriū qđ nō intelligit̄ nisi respcū rei cui coheret i
tellige in spē uel in idiuiduo loquēdo magis ꝓprie lʒ s̄uit⁹ in
genere possit ꝯsiderari sicut ⁊ queliʒ alia spēs.⁊ uocat̄ tūc s̄ui/
tus i extracto s̄m bar.⁊ vltra.in.l.i.ff.de s̄ui.le. Preterea po
sito sine p̄iudicio ueritatꝫ ꝙ stipl'o simplex ualeret ad ꝯstituē/
dā s̄uitutē in fūdo qui nō ē stipulātis tp̄e stipl'onis eadē rō q̄
facit ualere stipl'oni si fundus postea efficiet̄ stipulatoris ipe/
diet cessionē fieri in casu nr̄o.iō.n.ualeret stipl'o q2 traheret̄
ad tp̄s acquisitōis post qđ iciperet interesse stipulatoris ⁊ ex/
tunc iciperet hr̄e effectū sicut dicimus in obligatōe fideiusso/
ris qui itercedit añ principalē.de qua in.l.iiꝫ.⁊.l.si stipulatus
adhiberi.de fideius.lʒ si cessio q̄ fit añ traditōeʒ referat̄ ad tē/
pus qđ ē post traditōeʒ q2 illo tp̄e incipit cessionariꝫ interesse
tūc reddet̄ nulla p ea que.s̄.dixi in pria ꝯclusione q2 tñ d̄ s̄a
rō possʒ aliquo mō euadi.plus plʒ rō prio loco assignata ⁊ per
hoc hēs expeditā glo.tuā difficilē cū supplectōibus ad ipsaʒ.
¶ Ex glo.aduerte q2.d.Jo.de imo.hic dicit ꝙ bar.i isto.§.
ponit duo dcā in quib⁹ vʒ ꝯdicere his que dixit in.l.si sic sti/
pulatus.s̄.e.primo inquātuʒ hic dicit ꝙ ista ꝓmissio ꝓmitto
nō impedire te ut aquā ducas iuxta domū tuam est ꝑsonalis.
nec ꝯstituit s̄uitutē fundo dñanti. ¶ Scđo inquantū dicit ꝙ
si ꝓmitto tibi affirmatiue ꝙ liceat tibi ducere aquā iuxta do/
mū tuā silr̄ ista ꝓmissio erit ꝑsonalis p.l.apud iulianū.§.scio
ff.de le.i.⁊ p no.in.l.pe.ff.de ser.le.nā ꝯtriū vʒ tenuisse i istis
duobus s̄m eū in.d.l.si sic. ¶ Tu aūt aduerte q2 in prio dcō
bar.nullo mō sibi ꝯdicit qm̄ ipse vult ibi ꝙ obligatio negati
ua sit realis.s.quo ad hoc vt trāseat ad hr̄des stipulatoris nō
quo ad hoc vt censeat̄ ꝯstituta s̄uitus in re ⁊ acquisitio rei.dʒ
ergo ibi obligatio realis q2 lʒ ex ea oriat̄ actio ꝑsonalis dūta
xat trāsmittit̄ tñ ad heredes stipulatoris ⁊ ita loquunt̄ iura alle
gata p eum nō tñ dʒ realis ut ꝯstituat ius in re. Et ita loquit̄
hic.⁊ lʒ ipse nō alleget pōt adduci bona rō vt ita sit q2 sicut sti
pulatio affirmatiua iterposita per uerba significātia merū fa/
ctū nō ꝯstituit s̄uitutē vt fuit dcm̄ i.d.l.si sic.⁊ hoc sentit bart.
ita stipl'o negatiua p quā quis se obligat ad nō ipediēdū meꝝ

factum. scdm dictū bar. hic est et de mente ipsius vt ibi decla raui in. d. l. si sic. vnde dic vt plene ibi fuit dictum.

Continuus. Stipulatio vitiat si iter in terrogationē et rñsionē interueniat actus extraneus ex modico aūt iteruallo tpis nō vitiatur vel ex actu nāli necessario. h. d. ¶ No. ibi aliqd momētū nāe et c. fm cōem expōem q actus ptinens ad necessitatē nāe interueniēs contui nō dr actus extraneus qui i pediat actū fieri vno cōtextu. cōcor. tex. in. l. cū antiquitas. C. de testa. et hoc pbat hic fm vnā expōem. pōt tñ aliter exponi lra vt intelligamus momētū nāe. i. interuallū modici tpis. tps n. aliqñ vocat momētū sicut dicūt. ll. p singula momēta et c. de quibus in. l. fuitutes. ff. de fui. et rōnaliter q tps est numerus motus vt dicūt phi p prius et posterius. ¶ Scdo no. fz expō nē bar. et hoc ibi quominus et c. exponit. i. corā et pñtialiter. sic exponit in. l. fi. circa pri. C. de. ll. nā ex ista expōe pbat q sti pulatio dz fieri inter pñtes. vñ possumus itelligere text. in. l. i. §. si pñs. ff. e. dū dicit si aliquis iterrogauit et postea recessit nō vz stipulatio. istud sit vez et si post recessū iterrogāt ps rñde rit. lz doc. cōiter intelligāt q stipulatio nō vz q nō fuit rñsum. ¶ No. tertio in v. qūis q rñsio secuta ex iteruallo et si nul lus actus extraneus iteruenit stipulatōez vitiat. Et aduerte no tāter q vr itelligere longū iteruallū eē si fiat rñsio post vnum diē. et ad hoc allegat bar. istū tex. in. l. i. §. si pñs. ff. eo. et. l. si ex duobus. j. de duo. re. et qd ibi dicet. ¶ In gl. posita sup vbo quominus. querit p declaratōe tex. et gl. et eoz que hñt in. l. i. §. qui pñs. ff. e. vtrū ad hoc vt vitiet stiplo sufficiat lōgū inter uallū tpis lz nullus actus extraneus medius interueniat sup quo dixit bar. et cōiter alij in. d. §. qui pñs. q stipulatio vitiat. pro quibus bñ facit ille tex. in vbo modicū iteruallū et tex. nā in v. qūis. qui vr dicere q si lōgū interuallū iteruenisset et si nō in tercessisset actus extraneus vitiaret stiplo. idē et vr pbari in. l. re os. §. fi. j. ti. pxi. que sunt iura allegata p bar. sed tex. in. l. si ex duobus. in fi. in eo. ti. quē adducit bar. p hac pte fortiter facit in oppositū sicut dicūt moder. in. d. §. si pñs. ibi. n. stipulatio in qua est rñsū altera die dr vitiari q iteruenit actus extraneus iter iterrogatōez et rñsionē. p quē tex. Joā. de imo. et d. m. in. d. §. qui pñs. relinquunt rē sub dubio. ¶ Tu aūt potes cōsiderare q qñ iterrogatio et rñsio fiunt eadē die. aut cōstat q interue nerit actus extraneus et tūc vitiat stipulatio. aut cōstat q nullus actus extraneus iteruenit et tūc vz sine dubio. Aut sumus in du bio q de neutro pdictoz cōstat et tūc pp iteruallū modici tpis illa q sunt fcā vno cōtextu et sil fcā psumunt. casus est no. quē no. bal. ad hoc in. l. si duas. in prin. ff. de excu. tu. p quo et vi de tex. no. quē ibi ponderat bar. in. l. in opis. ff. loc. p quē dicit ibi no. q si testes dicūt duo sil fcā et appet q fuerūt fcā eadez die. testes nō cōuincūtur de falso q sat dicūt sil fcā ex quo p bant fcā eodē die q nō eēt alia rōe nisi q actus extraneus nō p sumit illa. n. dicūt simul fcā q fiunt vel in eodē instāti tpis si cut ea q sil vidēt fieri in cōclusiōe contus vt. l. contus et qd ibi p bar. C. de fi. istru. vel q fiūt successiue incōtinēti vnū post aliū vt est tex. no. cū gl. quē bar. iducit ibi ad cōem de testibus in. l. querebat. in fi. ff. de testa. mil. et lz bal. in. l. quid ergo. §. qd ait ptor. ff. de his qui no. infa. hoc aūt maxie psumit qñ si nō psu meret fcm vno cōtextu vitiaret dispō sicut est in casu nro qui pprie pbat hāc pclōnē et ita notabilr declarat bal. in. l. ij. in vl ti. col. C. de op. lib. lz nō alleget istas. ll. que optie pbāt. Si āt rñsio sequat altera die tūc subdistīgue q aūt pōt pbari vel ex cōfessione ptiū vel alr q iter ista duo nō iteruenit actus extrane us nisi respiciēs necessitatē nāe et tūc valebit stiplo. sic itelliga tur tex. in. l. si ex duobus. Aut hoc nō pbat. et tūc psumit d fa cili q i tāto iteruallo iteruenerit actus extraneus sine dubio et ori tur psūptio a cōiter cōtingētibus et iō in dubio non vz stiplo vbi est longū iteruallū. ¶ Pro ista distictōe adduco tex. not. in. l. qd ait lex. §. fi. ff. de adul. vbi rōne inspiciēti sat pbat q actus seu ipetus occidēdi d quo ibi fit mētio nō pōt videri cō tinuatus in alterā diē. et tñ actus necessarij requisiti a nā nō i pedirēt cōtinuatōem. vt. l. cū ātiquitas. C. de testi. lz orit psūp tio violēta q in tāta dilatōe iteruenerint actus extranei. et p h hēs expeditū elegāter istū articulū qui sūme est necessarius ad itel lectū hui. l. Qualr aūt accipiat dcō icōtinēti stati mox et simi les dictōes i alia mā vid plenissime p moder. maxie. d. meum in. d. §. qui pñs. Et inter alia dicit Jo. de imo. in. d. §. qui pre sens. et d. m. q qūū ad potētiā recuperādi rē ppria auctoritate

te illud dz fieri incōtinēti qd fit qprimū pōt fieri sicut dclarat bar. in. l. iij. §. cū igit. ff. de vi et vi ar. et Ang. plenissime in dis putatōe sua q incipit renouata guerra et c. āplius vult vgutio pria di. c. ius nāle q si aliquis pdit castrū vel ciuitatē et si stet p decem ānos q nō recupet q nō potuit iterea recupare ad huc oblata facultate recupandi poterit occupare castrū ppria auctoritate qd dictū tanq singulare cōmendat bal. in. l. fi. C. de his que a nō dño qd sine dubio pcederet et eēt vez qñ ille qui nō possz recupare d fcō exerceret in loco vel in hoies loci aliquā iurisditōez tpalem vel spūalē. vel p bāna vel p sniaz ex cōicatōis vel p interdictū positū in loco tūc. n. retineret qua si possio iurū incorpaliuz et post lōgū interuallū. ita no. Jn no. in. c. olim el. ij. de resti. spo. ubi hoc pbatur et elegāter de clarat bal. in. l. ij. in pe. char. in ver. sz pone tps. C. de fui. et aq vbi aūt nō exerceret ista iurisditio hoc dcm eēt magis dubiū. et forte dicā aliquid in lectōe sequēti. ¶ Tāgit et h pau. d ca. aliquid de itellectu glo. et dictoz bar. in. l. cū iudex. C. d sē. di cit. n. ibi bar. q snia lata sub cōditōe intrinseca tūc vz si pditō pōt ipleri incōtinenti qd ē intelligendū fm eū hic. i. imediate post lataz sniam. vñ si cōditio possz ipleri. j. paucos dies nō tñ incōtinenti diceret posse ipleri. cuius doctrinaz sentit bal. sat clare in. d. l. cū iudex et cū h agatur d validitate actus pp id qd dz sequi incōtinenti dcm ē vez. pbatur p ista iura et regulam quā tradit bar. in. d. §. qui pñs sed in qōe principali ē maius dubiū vtrū illa dcā bar. sint vera vel nō. s. q pditio intrinse ca impleda ex interuallo nō possit apponi in snia. de quo q si est nostra mā dic vt plene p bal. in. l. pemptorias. C. sē. resci nō pos. et. l. i. in vl. char. C. qui accu. nō pos. p moder. in. l. iu dex. ff. de re iudi. ¶ Et qualiter capiat ptinuuz in actu posses sionis q aliter capit q in casu nro dic vt habet in tex. et ibi p bar. in. l. si quis ita. ff. de condi. et demō. in. l. i. ff. solu. ma. et p archi. post glo. xxij. di. c. sacrosancta.

Si hominem. Diuersitas i corpe reddit sti pulationē nullā. h. d. ¶ Jn tex. ibi ex vtriusq ptis pōsensu no. q stipulatio hz virtualiter in se pactū inclusuz q perficit pōsensu duoz sicut pactū vt. l. i. ff. de pac. et iō dubitabat in. l. i. §. si quis ita. ff. e. et tetigit etiaz bar. an valeat vt pactū de quo dic vt in. d. §. si quis. et p bart. et bal. in. l. i. ff. d pac. p glo. et bal. in. l. iurisgen. §. igit nuda. ff. d pac. et. l. cū quis. C. de in. et fac. igno.

Cum ita. Si pmissio fit d soluēdo in certo loco talis pmissio hz tacite tps seu diē que q nō ē certa sz variabil ex diuersis circūstantijs relinquit de claratōi et arbitrio iudicis et in certi nō certis locus ē piecture h. d. lra ē ibi et magis est. tertia ibi eoqz trāslacto. quarta ibi q si duplo mare. ¶ No. prio ibi inest tps et c. iūcto fine tex. duz dicit cōfestim obligatus ē. nā ex isto tex. pbat clare q qñ dies inest ex nā rei deducte in stipulatōe vel ex nā loci añ diem nō orit obligatio et pbat in. l. iterdū. in pri. ff. e. vñ dicit hic pau. de ca. q si aliquis ageret añ diē istā q tacite subintelligit et pe teret reū cōdemnari ad pstanduz id qd dz soluere tpe cōgruo i. post diē subintellectū possz repelli a limine iudicij q qui añ diē agit male agit. l. i. i fi. ff. qñ dies vsuf. le. ce. qd indubitāter est verū qñ añ diem nō ē nata actio vt in casu nro. naz agēs si ne actōe pōt repelli exceptiōe declinatoria a limine iudicij hz bar. in. l. si pupilli. §. fi. ff. de neg. ge. et. l. nā et postea. ff. d iure iu. et. l. fi. ff. p suo. p qua cōclusione est casus no. quē ipse non allegat in. l. papi. §. si quis ipubes. ff. d ioffi. test. vbi āt añ diez eēt nata actio tūc eēt maius dubiū vtz exceptio dilatoria pos set opponi in vi dclinatorie ante lit. cōte. Sup quo vide quod no. Jnno. et alij doc. i. c. i. d plu. pe. et bal. in. l. exceptiōez. C. d pba. et ego plene scripsi i. l. lecta si cer. pe. ¶ No. scdo q vbi tps nō ē a iure limitatū dclaratio ptinet ad iudicē cōcor. tex. i l. d die. in pri. ff qui satis. cog. et. l. i. ad fi. d iure deli. et i. c. d cau sis et ibi plene ex d offi. dle. et idē vbi dz assignari modicū tē pus i. l. ab hostibus. §. fi. cū. l. se. ff. ex qui. cau. ma. ¶ No. ter tio q vir bonus dr esse iudex cōcor. tex. in. l. si vnus. §. q ait. j. d iniur. et. l. vir bonus. j. iud. sol. vñ. ll. q dicunt q ab arbitrio iniquo recurrit ad arbitriū boni viri intelligūt p bonū viz iu dicē vt. l. si societatē. §. arbitroz. ff. p socio. ¶ Quis aūt si iu dex in cā recursus vtz iudex rei vel actoris vide ibi p bar. et i l. ij. C. vbi et apud quē. ¶ No. quarto qui habet arbitrari tan quā bonus vir nō dz formare arbitrium ex capite suo sed fm rōem et id qd vr equū. et hoc ē q dicit tex. in. l. q si ephesi i fi. ff. de

ff.de eo qd̃ cer.lo.vñ si male arbitraẽ põt appellari ab arbitrio
suo.glo.est no.quã ibi approbat bar.in.l.si qua pena.in fi.ff.
de ṽ.sig.⁊ in.c.sup his ex̃ de accu.de quo vide p bal.in.c.i.de
mil.⁊ vas.qui cõtu.est ⁊ qd̃ no.mod.post bar.in.l.i.ff.de le.ij.
¶ No.quinto ibi oẽ tẽpestatus ⁊c.iter cõtinuari q cõtinua-
tio itineris significat q nulla fiat ĩtermissio.ex hoc vr̃ q ẽt qñ
aliquis dz ire p iter longũ si nõ subsit iusta cã ĩpedimẽti nõ pos
sit quiescere vna die in qualibet ebdomada siue sit statut⁹ cer
tus terminus a iure vel a iudice siue quis iubeaẽ ire q̃primũ
cõmode põt.si.n.in termino sic assignato posset aliquis quie
scere vt.s̃.certe in termino assignãdo p iudicez iudex deberet
hoc cõsiderare.Et ɔ̃riũ tñ notauit glo.in.c.cupientes.in prin.
sup ṽbo cõmode de elec.li.vi.ẽt si dicaẽ q cõtinuatio itinere
pficiscatur q̃primũ cõmode põt.⁊ idẽ si nõ apponaẽ verbuz
cõmode.q2 subintelligiẽ ẽm gl.no.in.c.q̃uis de offi.or.li.vi.
Sup quibus multũ insistit.d.Jo.de imol.⁊ tñ remanet in cõ
clusione p̃dicta lz dicat q illa gl.nõ pbaẽ iure.Ego autẽ dico
q illa glo.vr̃ ɔ̃ ius p tex.no.in.l.si cui.§.tãdiu.ff.ex qui.cau.
ma.vbi tex.dicit q ille qui hz tp̃s ad reuertẽdũ de legatõe qd̃
dz eẽ moderatũ vt ibi dr̃ nõ põt ĩtermittere quin cõtinuet iter
nisi ex mala valitudine vel alio ĩpedimẽto.cõtinuare aũt iter
pprie ponitur p itinere in quo nulla fit intermissio vt satꝫ pz
ex littera.⁊ probaẽ in tex.nr̃o vbi dr̃ q ille qui dz ire ad certũ
locum nõ dz cõtinuare iter.qd̃ exponit iuriscõ.i.nõ dz ire die
ac nocte nec qñ iminet tẽpestas.⁊ sic pz q cõtinuatio dicit ac-
tum nõ interruptũ vel intermissũ.¶ Sexto no.ibi neqꝫ tã de
licate pgredi ɔ̃ oratores ⁊ legatos ẽm ang.ɔ̃ qui nimis deli-
cate ⁊ tarde in itinere incedunt.ɔcor.tex.in.l.ẽuos.ff.de pig.
actio.Sed queriẽ quid eẽ si orator habuerit pecuniã teneatur
restituere que sibi supfuerunt.⁊ tz ang.q sic.sed Jo.de imo.
dicit ad distinguẽduz q aut pecunia fuit data oratori tã q̃ mi-
nistro p expẽsis.aut orator teneaẽ facere expẽsas de suo.sed
p expẽsis quas tenebaẽ facere erat sibi cõstitutũ certũ salariũ.
Primo casu vera sit opi.ang.qui refert quẽdã doc.antiquũ ita
tenuisse.Scdo casu lucrabiẽ orator quicquid supfuit vltra ex
pensas fcãs allegat tex.quẽ dicit esse no.in.l.creditor.§.si in-
ter.ff.man.vbi pbaẽ q si socer dat pecuniã pro expẽsis mari
to faciẽdis vxori quicquid supest dz restitui socero.si aũt non
tradita dote adhuc fit pactũ q maritus teneaẽ alere vxorẽ ex-
pẽsis suis.⁊ ppter hoc pmittiẽ sibi certũ quid noĩe vsuraruz
illas vsuras lucratur maritus lz tñ nõ expẽderit.⁊ illã.l.alle-
gat solẽniter old.⁊ bar.in.l.lutius la picola.ff.de leg.ij.p quã
determinat qõem ibi positã similẽ huic.Et ponit regulam q
vbicũqꝫ fit p̃statio certe quãtitatis ob certã cãm causa nũq̃ li
mitat lucꝝ quãtitatis vnde lz tñ non cõsumaẽ in cã adhuc tñ
hz locuz dispõ.⁊ hoc bene pbatur in.l.lucius.⁊ qd̃ ibi p bar.
ff.de ali.⁊ ci.le.p primo dcõ facit ẽz imo.l.quis titio.⁊ qd̃ ibi
no.ff.de le.ij.p quã per q apud nudũ ministrũ nõ dz remane
re aliquid cõmodi.¶ No.septio ibi sz habita rõe in.v̂.eo tẽ
pore q pleriqꝫ q declaratio tpis facienda a iudice dz limitari
habito respcũ ad hoĩes eiusdẽ cõditõis cuius est ille cui dz as
signari terminus ⁊ ille dr̃ terminus cõueniẽs in quo maior ps
hoĩuz eiusdẽ cõditõis illud idẽ facere possent.⁊ valde no.bar.
istũ tex.ad hoc ⁊ docet modũ ɔ̃ponẽdi quẽ dz facere testis qui
hz hoc pbare de quo vide hic p eũ.Ex hoc ẽt tex.arguit ipse
⁊ ang.⁊ moder.hic ad modũ pbãdi interesse lucri cessantꝫ vl
ĩteresse singulare qñ venit in obligatõe.de quo vide p eũ in.l.
nemo.j.ti.pxi.⁊.l.i.ad fi.C.de sen.que p eo q interest.Vñ
dicit ang.hic se practicasse Florẽtie in pbando q̃tũ mercator
potuisset lucrari formalr̃ ẽm istã.l.⁊ doctrinã bar.hic.q2 dz p
bari q cõiter mercatores eiusdẽ cõditõis seu sil'is tñ fuissent
lucrati facit optĩe qd̃ no.p bar.in.l.ij.in fi.C.de rescin.vẽ.⁊ h
doctrina põt adduci ad id qd̃ no.dicit bal.in.l.i.in vlt.col.C.
de fru.⁊ lit.expẽ.vbi dicit q ad pbãdã q̃titatẽ fructuũ pcepto
rũ ex tali agro sufficit pbare q eodẽ ãno p̃dia eiusdẽ qualitatꝫ
eiusdẽ ɔditõis fecerũt tot fructus.nõ tñ sufficeret pbare q idẽ
ager ãnis p̃teritꝫ tot fructus pcepisset q2 in collectõe fructuum
ãni solent variare.⁊ ita no.Ja.de are.⁊ sequiẽ eũ bal.in loco
p̃dicto.⁊ in.l.si fundus.C.de rei vẽ.Sz posset queri vbi agiẽ
de pbando lucro dato vtrum ista esset bona pbatio q2 sic iste
est cõsuetus ãnis pximis vel tot diebus est cõsuetus ambula
re de loco ad locũ.Et vr̃ dicendũ q sic q2 si attenditur cõsue-
tudo alioꝝ multo fortius consuetudo illius met de cuius facto
agitur vt.l.si ẽuus pluriũ.§.fi.de le.i.⁊.l.nũmis.in fi.de le.iij.

In ɔ̃rium facit q2 ista rõ eẽt bona si testes ɔ̃ponerẽt de con-
suetudine eiusdẽ tpis vel p libros ostẽdereẽ vel p illo ãno pro
quo lucrũ petiẽ ipse cũ pecunijs suis tñ eẽt lucratus.credo tñ
q si deponereẽ de ãnis pximis p̃cedẽtibus ista pbatio ɔclu
deret sufficienter p ea que no.tradit Cy.in autẽ.sz q̃uis.C.
de rei uxo.ac.⁊ bal.in.l.ij.ad fi.C.de rescin.vẽ.dũ voluĩt q va
riatio p̃cij ⁊ estimatõis non p̃sumaẽ in modico tpe.¶ No.
octauo q declaratio ⁊ assignatio termini dz fieri attenta possi
bilitate ⁊ qualitate psone pncipalis cui dz assignari termin⁹.
vñ lz p pcuratorẽ possit ire celerius.hoc tñ nõ attendiẽ.⁊ cã
est q2 nemo cogiẽ explicare negociũ suũ p pcuratorẽ ut.l.i.§.
usus.ff.de pcura.¶ Nono ⁊ ultĩo no.q cessante cã dilatõis
assignata p iudicẽ cessat dilatio assignata dbitori ɔcor.tex.i.l.
a filia.§.i.⁊ ibi p bar.ff.ad treb.⁊.l.si quis heres.⁊ ibi p bar.
ff.de acqui.he.idem dixit in.l.ij.in fi.ff.de re iudi.Sed dubi-
tatur hic nũquid istud sit veꝝ in termino iudicis.sup quo di-
cit pau.de ca.p tex.in.l.in illa stipl'one.s̃.e.sicut ibi nõ põt exi
gi pena añq̃ transeat termin⁹ hoĩs lz cã termini assignata dfi
ciat q2 certũ ẽ opus ĩpleri nõ posse.nõ tñ dficit termin⁹ nec añ
põt agi ad exactõem pene q̃uis pẽa ipso iure cõmittaẽ.Sed
iste casus vr̃ esse diuersus a casu nr̃o q2 termin⁹ apposit⁹ ĩ illa
l.vr̃ appositus nõ solũ vt fiat qd̃ dbebat fieri.sz ẽt vt añ nõ exi
gatur pẽa.⁊ iõ adhuc durat rõ pendẽte termĩo.sz qñ tp̃s appo
nereẽ exp̃sse a ptibus pp locum.exemplũ in.l.ij.in fi.ff.de v̂.
sig.nec apponereẽ pẽa si nõ p̃staretur id qd̃ ɔuenit in illo tpe
tunc vr̃ simplr̃ dicendũ q cessante cã dilatõis cessat dilatõ p
istum tex.nã iudex hic in assignãdo termino ẽ minister ptiuz
q̃ voluerunt ɔgruũ tp̃s assignari vñ magis videbitur iste ter-
minus appositus a ptibus q̃ a iudice vt.l.fi.⁊ qd̃ ibi no.C.de
ɔ̃hen.emp.facit optĩe qd̃ no.bar.in.l.fi.ff.de arbi.⁊.l.filius-
fa.§.diui.ff.de le.i.dũ dicit q quicquid declaraẽ ab arbitro in
lando censeẽ fcm̃ a ptibus quo ad cõsiderandũ nãm ipsius ⁊
hoc magis plz.Pro decisione tñ.d.paul.vid glo.no.i.l.seius
saturnin⁹.ff.ad treb.q̃ approbat bar.in.l.a filia.§.i.s̃.all'ata
q̃ dicit q cessante cã dilatõis assignate a testõre nõ cessat dila
tio vbicũqꝫ aponiẽ psone debitoris qui nõ ẽ nudus mĩster.
sz ex dilatõe põt cõsequi cõmodũ medij tpis.Vtꝝ aũt termi
nus assignatus a iudice cesset ⁊ extinguaẽ qñ certũ ẽ id quod
dbebat fieri in termĩo fieri nõ posse vltra ea q̃ scripsi in.l.cuz
stipulatus.s̃.e.vide bal.qui hoc determinat in.l.siue ps de di-
la.alle.glo.no.in.c.vbi piculum.in pnc.sup v̂.x.de elec.li.vi.
sed illa loquiẽ in termĩo legali vbi ẽ minor dubitatio.Vnde
tu dic vt tradit bar.⁊ moder.in.l.cũ stipulatus p̃alle.Et aduer
te q2 tex.iste vr̃ pbare ɔcl'onem.s̃.dictã in hoc vltĩo notabi-
li si ĩtelligam⁹ q termin⁹ fuit exp̃sse declaratus p iudicẽ añq̃
trãsiret tp̃s quo ad locũ iri poterat sicut ẽ in prin.pmissionis
fcẽ.⁊ ita vr̃ ĩtelligere Pan.de ca.dũ facit driam iter terminuz
hoĩs ⁊ terminũ iudicis.sz re vera iste nõ ẽ intellectus hui⁹.§.
nec seqnẽtꝫ.nã vt satis pz ex intentõe iuriscõ.in his duob⁹.§.
declaratio iudicis nõ p̃cedit assignãdo terminũ sz potius qñ
est cõtentio iter ptes vtꝝ trãsiuerit tm̃ tp̃s q ad locũ potuerit
iri vel locus fieri.Et ẽm istũ modũ intelligẽdi non pbatur ĩ
isto tex.hoc vltimũ notabile qd̃ dedi q2 cũ dies nõ fuissz dter
minatus a pncipio obligatõis sed soluz eẽt subintellecta dies
j.quã quis cõmode possz ad locuz accedere si aliquis accessit
citius q̃ cõiter cõsueuit accedi nõ dr̃ accessisse añ diem.q2 ex
quo vere accessit illa ẽ dies que vr̃ subintellecta stipl'oni cuz p
accessuz pateat q illo tpe cõmode potuit accedere.⁊ hoc ẽ qd̃
dicit iuriscõ.q in certꝫ nõ ẽ locus cõiecture.hoc ẽ ex quo cer-
tũ est q isto tpe potuit accedere.⁊ q de hoc tpe in genere vi
dẽtur cõsiderasse ptes.vñ nõ ĩspiciem⁹ isto casu quid cõiter so
leat euenire in hoĩbus silis cõditõis.¶ Jtẽ aduerte ad ea q̃
diximus.s̃.in quodã notabili referẽdo dcã.d.Jo.de imo.super
illo passu vtꝝ ille qui.j.terminũ dz accedere ad locũ possit vna
die in ebdomada quiescere.ergo.n.dixi ẽm eum q sic simplr̃
qd̃ dcm̃ dz dclarari ex verbis suis met q qñ statut⁹ fuit certus
terminus tũc ita demũ possit supsedere vna die in ebdoma-
da si termin⁹ ẽ ita longus q verilr̃ ẽt supsedendo ad locũ pos
sit pueniri al's non possz supsedere ẽm eum.tu dic vt.s̃.dixi.
¶ In gl.posita in verbo duplomate ibi sz circa iudicia cer-
tũ ẽ tp̃s vr̃ sẽtire ista gl.hic ⁊ ĩ ɔ̃rio all'ato ĩ ea q dispõ.l.pñe
si quis cau.nõ hẽat locũ in ɔ̃ctib⁹ sz dbeat statui tp̃s arbitrio
iudicis mai⁹ vel min⁹ put sibi vidᷓebiẽ.Ponũ tamẽ aliã opi.
sub dubio forte quã pe.bar.⁊ cõiter doct.approbãt dicẽtes q

idē eſt in ꝯctibus ⁊ in iudicijs.vñ ſm eos vbi tp̄s eſt determi
natū in iudicijs ſicut in dilatōe que aſſignat̃ abſenti ad cōpa/
rendū.idē erit in ex̄iudicialibus ſi aliquis ex̄iudicial̄r requira
tur vt dixi tibi in voce.vbi aūt in iudicijs nō eſſet determina/
tū tp̄s qḋ pōt eſſe dupl̄r.vel q2 aſſignatur terminus ad aliquē
actū de iure ex̄ caſum poſitū in.l.i.ſi quis cau.exēplū in.c.pſo
nas.⁊ in.c.cū ſit.ex̄ de app.ſm Jo.de imo.vel vbi in loco in
quo celebrat̃ ꝯctus quo ad iudicia nō ſuatur ex cōſuetudine.
l.i.ſi quis cau.tūc ⁊ in ꝯctibus ⁊ in iudicijs tp̄s declarabit̃ ar
bitrio iudicis ex quo nō eſt determinatū ꝓ qua cōi ꝯcl'one ad
duco bonū tex.in.l.ſi cui.§.tādiu.cū gl.ſua.ff.ex qui.cau.ma.
vbi ꝓbat̃ ꝙ diſpō.l.ſi quis cau.extēdit̃ ad caſū ſimilē vbi āt
ꝯtingeret aliquis caſus in iudicijs qui nō eēt ſil'is caſui exp̄ſ/
ſo in.l.i.ꝑallegata.vel q2 attēta cā ꝑꝑ quā aſſignat̃ terminus
eēt fauorabilius agendū vel durius tūc nō h̄ret locū diſpō hu
ius.l.ſm bar.qui ita no.in.l.de die.in prin.v̄.quarto opponi
tur.s̄.qui ſatiſd.cog.ēt in ꝯctibus iſto caſu.Regl'r tñ tenēda ē
ſnia cōis lꝫ.d.Jo.hic nitat̃ ſaluare gl.q2 cū in iudicijs magis
verſet̃ equitas q̄ i ꝯctibus vt.l.⁊ ſi poſt tres.⁊ qḋ ibi not.s̄.ſi
quis cau.⁊.l.ꝙ ſi epheſi.ff.de eo qḋ cer.lo.determinatio fcā i
iudicio nō dꝫ trahi ad ꝯctū ſed iſta rō ꝯcluderet ꝙ arbitriū iu
dicis in ꝯctibus poſſet ſe h̄re in aſſignādo maiorē terminū nō
aūt in reſtringēdo terminū.d.l.i.q2 ſi vbi agit̃ de equitate nō
debēt dari ꝓ qualꝫ die minus q̄.xx.milia paſſuū.multo forti⁹
vbi agitur rigoroſius ⁊ ſtrictius qḋ nō v̄r eſſe ď mēte iſtius l̄re
que ex qualitate tēpoꝝ ⁊ ꝑſonaꝝ v̄r cōſiderare diminutōeꝫ ſi
cut augmētū.vñ tene opi.cōem declaratā vt.s̄.⁊ vtꝝ appella/
tiōe dicte veniat dieta legal' de qua in.d.l.i.vel dicta ſm cōeꝫ
vſuꝫ loquēdi ⁊ intelligēdi.uide glo.in.c.nō nulli.de reſcrip.⁊
in.c.ij.de p̄bē.li.vi.⁊ in.§.loca.inſti.de v̄.obli.quas gl.addu
cit Jo.de imo.hic.⁊ vltra eas uide glo.in.c.ſtatutū.§.cū aūt
in v̄.dietā.de reſcrip.li.vi.⁊ in.c.cupiētes.in pri.in ver.cōmo
de.de elec.e.li.⁊ inquātū ipſe dicit illas gl.eē veras de iure ca
no.ſꝫ nō de iure ciuili ꝑ.l.i.ꝑalle.hoc eſt itelligēdū niſi cōſue.
ꝑ quā poſſet tolli lex introduxiſſꝫ in loco ꝙ maior vel minor
nūerus paſſuū aſſignaret̃ ꝓ dieta ⁊ ita credo eū itellexiſſe q2
ſupius dixit exp̄ſſe ꝙ.l.i.ſi quis cau.nō hꝫ locū i loco vbi diſ
pō illius.l.nō ſuatur poſſꝫ.n.cōtigere ꝙ hoīes cōiter noīe die
te itelligerēt dietā maiorē dieta legali q2 volūtarie hoīeſ ſic cōi
ter ābularēt ⁊ tñ vbi terminus eēt ſtatuēdus de neceſſitate vel
declarādus ex intētōe ꝑtiū que aliquas dietas deduxerāt i cō
uentōe ſtaret̃ diſpōi iuris cōis.hoc tñ vltimū v̄r difficile q2 v̄
ba ꝯhentiū in dubio ſolēt accipi ſm cōem vſuꝫ loquēdi.l.ſciē
dū.§.dem̄.ff.de edi.edi.⁊.l.libroꝝ.§.ꝙ tñ caſſius.ff.de le.iij.
Et q2 bar.tāgit h̄ ꝑ ꝙ iter aliquis dꝫ ābulare adde ſm Jo.ď
imo.ꝙ ſi pōt accedi ad locū mari ⁊ terra tūc tp̄e hiemis quo ſi
ſolet nauigari eſſꝫ i culpa ire ꝑ tale iter ut.l.qui petitorio.§.fi.
ff.de rei vē.⁊ no.Jo.an.in.c.oli.de reſcrip.¶ Scḋo adḋ vl
tra doc.optimū tex.in.l.qui fiſcales.C.de nauicul.li.x.ꝑ queꝫ
dicit ibi bar.ꝙ ille qui repit̃ facere iter nō ſolitū eſt ſuſpectus
de fraude.vide ēt alium bonū tex.in.l.ij.§.ſi quis tñ.s̄.ſi quis
cau.vbi ꝓbat̃ no.ꝙ qui nō pōt ire ꝑ viā cōſuetā ⁊ breuioreꝫ
nō excuſat̃ ſi pōt ire ꝑ aliā viā nō ita cōſuetā ⁊ lōgiorē ⁊ non
vadit ⁊ ad p̄dcā vide bonum tex.in.l.cum proponas.in prin.
⁊ ibi ꝑ bal.C.de nau.fen.

Item qui. Ju ſtipl'one cōtinēte fcm̄ ſucceſſiuuꝫ i
eſt dies ad arbitriū iudicis ⁊ in ea cō/
mittit̃ ſtipl'o ad itereſſe ꝑticulare ⁊ poſt morā admittit̃ purga
tio ex ꝑte rei in obligatōe fci ſicut i obligatōe dāni.h.d.ſa ibi
itē ſi nō inchoet̃.tertia ibi trāſactoqꝫ tp̄e ⁊c.¶ No.prio ibi
non vtiqꝫ cōquiſitꝫ ⁊c.ꝙ quis tenetur p̄ſtare alteri ꝙ requirit
multos miſtros itelligit̃ obligari ad exhibēdos miſtros qui
repiunt̃ in loco vñ lꝫ meliores ex̄ locū inueniri poſſent nō tñ
tenet̃ eos adhibere ſi aūt nullos oꝑarios pōt in loco inenire ď
bebit ꝑquirere ex locis uicinis ſm bar.hic allegat tex.in ſil'i i
l.diuus.de m.⁊ cu.da.ab his.⁊ eſt ſil'is tex.in.l.i.§.ſi aliqñ.ff.
de magiſ.cōne.vñ dicit bal.in.l.iuris.C.qui admitti.ꝙ ruſti/
cus qui nō hꝫ peritos in loco quos cōſulat dꝫ ire ad ciuitatem
ſicut ad locum vicinū pro iſta cōcluſione vide duo optīa iura
vꝫ tex.lxv.di.c.ſi forte.⁊.vij.q.i.c.pōtifices.⁊ bene facit text.
⁊ qḋ ibi no.in.l.iiij.§.ſi tam vicinū.ff.de dam.infec.¶ Scḋo
not.ibi ⁊ plurimis operarijs ꝙ iſta dictio plurimis videtur ſi
gnificare magnum numerū ex proprietate ſermonis.vnde v̄r
ſignificare plus quaꝫ tres qḋ patet manifeſte ex tex.in quo di

citur q̄ promiſſor nō debet eſſe cōtētus utroqꝫ aut altero nec
rurſus dꝫ adhibere plurimos ⁊ ſic pꝫ ꝙ cum debeat adhibere
plus q̄ duos ⁊ nō dꝫ adhibere plurimos.iſta dictio plurimi
ſignificat plus q̄ tres ang.tamē dixit ſingl'r ꝙ uerbū plurimi
iportat vltra duos ⁊ ad min⁹ cōplectit̃ tres in autē.ď tri.⁊ ſe/
miſ.§.ſꝫ ꝙ ſepe.Et iō infert ꝙ ſi iſtud uerbū ponat̃ in accuſa
tōe vel inquiſitōe cōplectet̃ plus q̄ duo vulnera ⁊ plus q̄ du
as ꝑſonas.⁊ ſil'r ſi ꝓferat̃ a teſte.ꝓ qua cōcl'one vide tex.no.
queꝫ ipſe nō all'at.xxxiiij.di.c.xp̄iano ubi ꝓbat̃ aperte ꝙ iſtō
verbū ſignificat vltra numerū duoꝝ.Et ad iſtū tex.poſſum⁹
dicere ꝙ q̄uis verbū plurimis ď ſui natura ſatis ē ꝙ ſignifi/
cet tres hoc eſt veꝝ niſi ex p̄cedētibus ⁊ ſequētibus aliud ap
pareat ſicut hic.nā iferius dicit ꝙ nō ſufficit adhibere vtrun
qꝫ vel alteꝝ.iō oñdit quid intellexit ꝑ verbuꝫ plurimis qḋ.s̄.
poſuerat vꝫ vt ſignificaret maiorē numerū q̄ triuꝫ.¶ Quid
aūt ſignificet verbū multitudo.vide bal.in.l.ij.ff.de excu.tu.
vbi dicit ꝙ verificat̃ in tribus.verbū āt multi verificat̃ in duo
bus.l.i.§.hoc reſcriptū ⁊ ibi ꝑ bar.⁊ bal.ff.ad ſil.⁊ ꝑ bart.i.l.
lꝫ imꝑator.ff.de leg.i.⁊ ē bonus tex.in.l.⁊ ſi reſtituat̃.§.fi.ff.
de inde.aliquid ēt tetigit bal.i.d.l.ij.ꝑalle.¶ Quid aūt ſi cō
tineat̃ in inquiſitiōe vel accuſatōe ꝙ aliquis ꝑcuſſit aliquem
pluribus ⁊ pluribus vulnerib⁹ vtꝝ iſta geminatio iportet ali/
quid vide qḋ ſingul'r Bart.dicit in.l.ſi gemina arbo.fur.ceſ.
¶ Tertio no.ibi vtroqꝫ aut altero ⁊c.ꝙ iſte dictōes vterqꝫ ⁊
alter dicūt ⁊ ꝓferunt̃ reſpcū duoꝝ.ſignificāt tñ al'r ⁊ aliter q2
vna ſignificat ꝙ id de quo d̄r habeat locuꝫ in vtraqꝫ re vel in
vtraqꝫ perſona.altera ſignificat in ſenſu diuiſo ꝙ h̄eat locum
in vna ex duabus ꝑſonis.reperit̃ tñ aliqñ ꝙ iſte dictōes ipro/
prie referūtur ad plures q̄ duos vt pꝫ in.l.ācille in tex.⁊ glo.
C.de fur.vbi bal.ibi format no.qōem quid importēt iſta ver
ba poſita in inquiſitōe ſi tres ſunt inquiſiti vel accuſati ꝙ al/
ter alteri p̄ſtitit auxiliū ⁊ fauorē.de quo dicvt ibi ꝑ eū.⁊ de na
tura iſtaꝝ dictionū uide bar.in fi.cōmenti in.l.hoc arti.ff.de
he.inſti.⁊ bal.in.l.reptū.§.ſi pcm̄ poſt glo.ff.de pac.⁊ in.l.ſi
duas.in prin.in ver.vtraqꝫ.ff.de excu.tu.ubi dicit ꝙ iſta di/
ctio vterqꝫ duobus actū in ſolidū attribuit ⁊ ita no.Inno.in
c.ſi duo de ꝓcu.li.vi.quē refert bal.⁊ ſequit̃ in.l.pluribus.ff.
ď ꝓcur.¶ Quarto no.in vl.uer.ꝙ ſicut dies exp̄ſſa cōſtituit
quē in mora abſqꝫ alia interpellatōe ut.l.magnā.C.de ꝯhē.⁊
cō.ſtip.ita dies q̄ tacite ineſt.⁊ ita no.h̄ pau.ď ca.ꝑ iſtū tex.cō
cor.tex.in.l.ſi inſulā.s̄.e.q̄ iura melius ꝓbāt iſtā cōcluſionē
q̄.l.ij.C.de iur.ēphi.lꝫ ēt illa bene faciat.⁊ tex.in.c.potuit ď
loca.q̄ iura adducit Jo.ď imo.ad hoc.in.l.ex legati cā.s̄.eo.
Debes aūt intelligere hoc no.qñ dies q̄ tacite ineſt nō obli/
gatōem oriri impedit a prin.ſicut in caſu nr̄i.§.nā ſi impedi/
ret obligatōem oriri ſicut in caſu.§.p̄cedētis.⁊ alijs poſitis.i
l.interdū.in pri.s̄.e.tunc ex euentu diei non induceret̃ mora
iuxta regulā in.l.quotiēs.s̄.e.⁊ ibi ꝑ bar.⁊ plene ponit bal.i
l.⁊ ſi poſt tres.ff.ſi quis cau.¶ In glo.poſita ſuꝑ v̄bo feſti
natis docto.dſit declarādo glo.ꝙ tūc v̄r actum vt quis per ſe
ipſum nō edificet qñ ille qui ꝓmiſit nō erat ꝑitus edificandi
vel qñ opus erat in magnū ꝙ ſi fieret ꝑ vnū ſolū nō poſſꝫ fi/
niri niſi poſt longū tp̄s vt uidebis in.§.ſi ab eo.j.eo.d.pau.h̄
dicit ⁊ bene ꝙ iſte tex.pōt intelligi ēt ſi ſit electa induſtria ꝑ/
ſone ⁊ opus debeat fieri ꝑſonaliter per ꝓmittentē.pōt.n.ille
cuius induſtria eſt electa adhibere plures oꝑarios qui edifi/
cium cōſtruāt.⁊ dūmō ipſe ordinet qual'r ſit faciendū ⁊ qual'r
ſit edificandū ſatis dicet̃ exhibere induſtriā quā ꝓmiſit etiā ſi
nil opetur.ſecus eēt ſm eū ſi ille qui dꝫ p̄ſtare induſtriā tota/
liter cōmitteret̃ hāc rē alij uel alijs nec ipſe ordinaret ꝑticula
riter quid eēt agendū de quo videbim⁹ pleni⁹ in.d.§.ſi ab eo.
¶ In glo.poſita ſuꝑ uerbo id tm̄.ibi facit ad id qḋ no.⁊c.ď
iſta materia qñ ſtipl'o ꝑꝑ idē ſi fcm̄ cōmittat̃ ſel' ⁊ pluries dic
ut in.d.l.ſtipu.nō di.§.fi.⁊.l.ſi ſic ſtipulatus.s̄.e.Et ad intel/
lectū p̄dictoꝝ iuriū q̄runt hic doc.vtꝝ ſi apponat̃ ſtipl'o pena
lis poſt ſtipu.principaleꝫ q̄ continet fcm̄ poſſit cōmitti ſtipl'o
ad ꝑticulare intereſſe.Suꝑ quo diſtinguit Dy.⁊ ſequit̃ bart.
ꝙ aut ſtipl'o penalis hꝫ nouare p̄cedentē aut non hꝫ nouare.
Primo caſu nō cōmittet̃ ſtipl'o ad ꝑticulare itereſſe q2 cōdi/
tio appoſita ſtipl'oni penali reddit ſtipulationē principaleꝫ ac
ſi eēt fcā ſub ꝯria ꝯditōe ut.l.pecuniaꝫ.ff.ſi cer.pe.⁊ iō nō po
teſt cōmitti ſtipl'o ad ꝑticulare intereſſe ex quo anteq̄ trāſeat
tm̄ tēpus quo opus pōt fieri non pōt ſtipulator eſſe in mora.
¶ Scḋo caſu pōt cōmitti ſtipulatio ad ꝑticulare intereſſe q2

cū prima

cū p̄ria obligatio nō sit nouāda in euētū cōditōis sequit̄ q̄ remanet pura ꝛ per ɔ̄ns pōt aliquis esse in mora nō inchoando opus ꝛ sic cōmittet̄ stipl'o ad p̄ticulare iteresse. ang. hic in 2o mēbro vꝫ ɔ̄dicere cōi sn̄ie doc. vult. n. q̄ et si stip. nō nouet p̄cedētē nihilominus vbi est apposita pena non possit cōmitti stipu. ad p̄ticulare interesse q2 pena que apponit̄ loco iteresse qd̄ succederet in obligatōe ad fcm̄ si pena nō eēt apposita inꝫ l. ij. §. fi. qui satisda. cog. ꝛ l. fi. j. de p̄to. stip. vꝫ declarare mētē p̄tiū vt ēt ad interesse nō cōmittat̄ stip. nisi sicut cōmittet̄ pena. in pena nō cōmittitur nisi qn̄ tollitur est ɔ̄fcm̄ sed Jo. de imo. hic defēdit cōem sn̄iaꝫ q2 imo vꝫ dicendū q̄ stip. penal' tā q̄ accessoria ad ɔ̄ctū principalē sortiatur nāꝫ ipsius ar. l. ita stipulatus. ff. de vsuc. vn̄ nihil dꝫ fieri ɔ̄ mētē p̄tiū ꝫ eū q2 stip. vꝫ interposita ẜm nām ɔ̄ctus p̄cedentis que verba iportant si bn̄ respicis nō solū qd̄ ex p̄io ɔ̄ctū possit agi ad p̄ticulare interesse sicut si pena nō essꝫ apposita. sed ēt possꝫ cōmitti pena p̄pter p̄ticulare interesse qd̄ doc. hic non sentiunt. Et tn̄ forte posset defendi in se esse veꝛ sup quo tn̄ vide qd̄ fuit dcm̄ in. l. si sic stipulatus. ɔ̄. e. tn̄ tenēdo id qd̄ videtur sentire hic doc. q̄ pena nō cōmittat̄ nisi sel' adhuc possumus r̄ndere melius ad dcā ang. q̄ nā ɔ̄ctus principal' nō dꝫ alterari pp penā sequētē q2 accessoriū informat̄ a principali ꝛ limitatur sed eɔ̄ p̄ncipale nō limitat̄ ab accessorio vt pꝫ in. l. nuda. ꝛ qd̄ ibi no. C. de ɔ̄hē. ꝛ cō. sti. ꝛ ex no. in regula accessoriū. de re. iu. lꝫ ergo pēa nō cōmittat̄ nisi qn̄ total'r est ɔ̄fcm̄ nō tn̄ alterabit nāꝫ obligatōis principal' p̄cedent̄. ¶ Sꝫ aduerte diligēter q2 quo ad p̄imū mēbrū ista dcā doc. nō videtur posse stare aliquo mō q2 lꝫ ẜa obligatio iterposita aio nouādi q̄ ē eque p̄cipal' cū p̄ria suspēdat p̄imā obligatōeꝫ in euētū ɔ̄rie cōditōis p. l. pecuniā p eos allegatā. nō tn̄ idē est in stip'one penali que ipleta cōditōne bꝫ nouare p̄cedētē q2 illa nō suspēdit̄ i obligatōe ɔ̄ria. imo est in obligatōe pura quousqꝫ cōmittat̄ pena ꝛ iō requirit̄ sup ea interpellatio q̄ nō caderet si vꝫ suspēsa sub ɔ̄ria cōditōe vt l. si pupillus. ɔ̄. e. oia ista p̄batur exp̄sse in. l. si penū qn̄ di. leg. ce. ꝛ l. i. §. itē si ita. ff. ad. l. fal. ꝛ l. i. ff. de pe. le. ꝛ ita tꝫ gl. in ɔ̄ctibus. ꝛ bar. post eū in. l. ita stipulatus. ɔ̄. e. l. q̄ vt cōmittat̄ pēa requirit̄ interpellatio ex mora que nō p̄st ɔ̄re locū vbi repit̄ obligatio cōditōal' vt dixi. Et q̄ p̄dicta ɔ̄cl'o sit va sat̄ pꝫ manifeste ex his que posuit bar. in. l. ita stipulatus. in vlt. col. referēdo dcā doc. ꝛ alioꝝ sup illa q̄ōe vtrū qn̄ est apposita stip. penal' possit agi ad id qd̄ deuenit in principali obligatōe qn̄ stipulatio penalis nouat p̄cedentē vbi cōcluditur q̄ potest agi sed per lit̄ conte. deficit ius prioris obligationis q2 illa prior obligatio trāsfunditur in penā ꝛ sic manifeste pꝫ q̄ non erat suspensa in euentum contrarie cōclusionis. ꝛ hoc tenebis mēti quia hanc differentiā non inuenio ab alio tactam.

Illud. Difficultas nō ipedit obligatōem cōstitui nec facit vt stipl'o videat̄ dilata in diē. h. d. Et diuiditur in sex p̄tes ẜm doc. Jn p̄ria ponit̄ qd̄. Jn ẜa ibi quid ergo ponitur vna rō p̄ p̄te q̄ vult q̄ stipulatio nō sit pura nec possit agi incōtinēti. Jn tertia ibi sed h̄ dissoluit̄ illa rō ꝛ determinatur q̄ difficultas nō ipedit obligatōem pure ɔ̄hi. Jn quarta ibi alioquin. cōfirmatur ista ɔ̄cl'o p deductōeꝫ ad abiurdū. Jn quinta ibi. ꝛ gnāliter ex p̄missis formatur gnālis ɔ̄cl'o. Jn. vi. ibi ne icipiat dici. Jtē cōfirmatur ɔ̄cl'o p̄dicta p deductionē ad aliud absurdū. ¶ No. p̄io q̄ illud dꝫ ipossibile qd̄ absolute est ipossibile vnicuiqꝫ uel p reꝝ nām vel ex iuris dispōe ꝛ idē est bꝫ bar. hic si regulariter nulli sit possibile nisi vni duntaxat. vide in. §. cū quis. j. e. ꝛ p̄batur in. l. apud iul. in fi. ff. de leg. i. Jllud aūt dꝫ difficile q̄ nō est ipossibile ẜm se vl'iter ꝛ vnicuiqꝫ sed p̄ticulariter ꝛ relatiue vel ẜm quid vbi gr̄a est i possibile mihi vel tibi. ¶ Scd̄o no. q̄ ille qui p̄mittit id qd̄ de p̄nti non pōt p̄stari obligatur stati q̄uis detur sibi tp̄s quo ad executionē miseratōis cā vn̄ poterit iste statim cōueniri ꝛ cōdēnari sed nō poterit fieri executio statiꝫ qn̄ spēs esset in obligatōe sed debebit sibi dari tm̄ tp̄s. j. qd̄ cōmode possit illud p̄stari vt insti. de inuti. stip. §. fi. ꝛ plene. j. dicetur in discussione mā̄e. ¶ No. tertio ibi ephesi datuꝝ ꝛc. iūcto p̄in. hui9. §. in v̄. cessat obligatio. q̄ qn̄ p̄missio fit in certo loco obligatio nō oritur ante diē trāsactā in qua poterat p̄uenire ad locū. idē vidisti notatū in. §. cū ita. in fi. ɔ̄. e. eo. ¶ No. vltimo q̄ qui p̄mittit alieni rem alienā statim obligatur efficaciter ꝛ si quidē dn̄s vult eā vēdere tenebitur ad rei p̄stationē si vō nō velit vēdere dꝫ p̄stare estimationē vt. l. nō dubium. in fi. ff. de lega. iij.

¶ Jn glo. posita super verbo dari ibi lꝫ fallit ꝛc. ¶ Pro declaratōe legū allegataꝝ in glo. ꝛ materia isti9. §. q̄renda sunt quatuor ẜm bar. principal'r. ¶ Primo vtꝝ difficultas ipediat obligatōem nasci. Scd̄o vtꝝ impediat exactōem. Tertio vtꝝ impediat morā cōmitti. Quarto an ipediat cōmitti penā. Circa p̄imū ipse cōcludit q̄ aut difficultas nō ē exp̄ssa. ꝛ tūc nō impedit̄ nasci obligatio ꝛ incōtinenti. vt p̄batur in tex. nr̄o ꝛ l. ij. §. ex his. ɔ̄. e. aut difficultas exprimit̄ in p̄missione ꝛ tūc aut loquimur in ɔ̄ctibus stricti iuris ꝛ vitiat̄ ɔ̄ctus vt in. l. ij. §. si quis ita. ff. de eo q̄ cer. lo. ꝛ insti. d̄ ver. ob. §. loca. Aut loquimur in ɔ̄ctibus bonefidei. vel in dispōibus stricti iuris q̄ hn̄t instar bonefidei ꝛ tūc vitiat̄ adiectio ipossibilis. ꝛ vꝫ obligatio vt. l. isulā. §. i. ff. loca. ꝛ. l. fi. mihi. ꝛ tibi. §. si quis duos. ff. de leg. i. ¶ Cuius dictis adde. ꝛ p̄io ẜm bal. no. in. c. i. §. ad hec hic finitur lex. deinde incipiūt cōsuetudines regni q̄ i ɔ̄ctibus stricti iuris stipulatio nō vitiat̄. qn̄ ipossibilitas p̄statōis apponitur nō in eadē ōrone in qua fit p̄missio. lꝫ in diuersa. sicut posui tibi exemplū in voce. ex quo. n. p̄cessit dispō p̄fecta ẜm eū nō dꝫ vitiari p adiectōem q̄ reddit eā ipossibilē ita p̄batur lꝫ nō alleget in. l. p ẜuū. §. i. cuꝫ glo. ibi posita. ff. de usu. ꝛ ha. Et idē ē ẜm eū si stipl'o apponat̄ ɔ̄ctui bonefidei. q2 lꝫ vitietur stipl'o pp difficultatē. orietur tn̄ obligatō ex ɔ̄ctu bonefidei qm̄ utile p iutile nō vitiatur. ex quo ē sepabile. ¶ Pro ista ɔ̄clusione vide bonū tex. in. l. certi cōditio. §. qm̄. ff. si cer. pe. ꝛ in. l. si ita stipulatus. §. grisogo. ɔ̄. e. Add̄ ēt qd̄ ponit bal. in. l. vnica. C. de his q̄ pe. no. in ver. x. q̄ro vel opponitur ꝛ i uer. seq. ubi sentit p̄imā limitatōem dū r̄ndet ad. l. si cuꝫ dies §. fi. ff. de arbi. Et pōt elici ex eius dictis talis cōcl'o q̄ q̄uis sn̄ia ꝛ p̄ceptū iudicis dicātur stricti iuris vt. l. i. ꝛ ibi p Bar. C. si plures. vna sn̄ia ꝛ. l. diui frēs. ff. de lib. cā. ꝛ tangit bar. in l. si exp̄ssim. ff. de ap. si tn̄ iudex mandat in executōe sn̄ie aliquid. j. certū tp̄s infra qd̄ illud fieri non pōt reijciat̄ illa ipossibilitas ꝛ remaneat p̄ceptū simplex. vt faciat q̄p̄imū cōmode pōt. sicut dꝫ in. d. l. insulā. nam pp duos fines diuersos p̄pter quos p̄cipitur aliquid fieri ꝛ fieri sub termino. istud p̄ceptuꝫ resoluit̄ in duo p̄cepta q2 termin9 appositus a iudice nō vꝫ appositus ad limitandā obligatiōeꝫ sed miseratōis cā ẜm eum. Scd̄o principal'r adde dictꝫ bar. q̄ ang. hic vꝫ reprehēdere dicta eius inquātuꝫ vult q̄ si difficultas sit exp̄ssa vitiat ɔ̄ctum stricti iuris. nā dicit ipse ẜm hoc sequeret̄ q̄ si aliquis p̄mitteret. ꝛ ē notoriū q̄ ipse nō posset eā p̄stare stipl'o nō valeret. quasi velit q̄ paria sint difficultatē esse exp̄ssam vel eē notoriam. lꝫ nō sit exp̄ssa. ꝛ lꝫ nil alleget ad p̄bandū istā parificatōem Jo. de imo. adducit p eo qd̄ no. Jnno. in. c. p̄senti de rescrip. que ē extrauagans ipse tn̄ do. Jo. sequit̄ sn̄iam bar. p iura p̄alle. supius. Et lꝫ ang. dicat q̄ in illis iurib9 erat ipossibilitas ipossibil'. vel ipossibilitas difficultat̄ tn̄ r̄ndet ad rōeꝫ ange. quasi videat̄ cōcedere q̄ si difficultas eēt notoria vitiaret̄ obligatio. lꝫ nō eēt exp̄ssa. Tu aūt dicas indubitāter q̄ in illo casu ꝛ in termis. §. nr̄i difficultas. nō capit̄ p eo qd̄ ē possibile aliquo mō lꝫ cū difficultate. sed ēt p eo qd̄ ē penitus ipossibile p̄missori. iō aūt dꝫ difficile q2 illud dꝫ impossibile simpl'r qd̄ ē ipossibile p reꝝ naturaꝫ vel q2 res nō est in cōmercio ex dispōe iuris. illud aūt q̄ ab aliquo fieri non pōt. lꝫ ab alio posset fieri lꝫ sit ipossibile p̄missori nihilomin9 vocat̄ difficile si ipossibile. vt pꝫ ex isto tex. dū ponit exemplū simpl'r de eo qui p̄misit simpl'r rem cōstitutā in loco remoto. nā illā rē p̄stare i cōtinenti ē ipossibile p̄missori ꝛ tn̄ nō eēt ipossibile alteri qn̄ eēt in loco vbi res ē si eēt p̄missor talis rei ꝛ hāc viam facit formaliter tex. valde no. qui loquit̄ generalius q̄ tex. noster i l. fi. ff. de ac. emp. q̄ lex est singlis in materia ista nō in hoc. lꝫ i alia cōclusione de qua statim dicemus. Et parcat mihi reuerētia. d. ang. paꝝ subtiliter cōsiderauit in isto p̄ucto r̄ndendo ad §. loca. ꝛ. l. ij. §. si quis ita. ɔ̄. alle. Sed tūc remanet dubiū i argumēto p eū fcō quō soluit̄ si vera ē ista distinctio quaꝫ ponit hic bar. ꝛ cōiter doc. de quo hic tangit nihil Jo. de imo. vt vidisti ꝛ vꝫ tacite fateri nō r̄ndendo ad hoc argumētuꝫ q̄ sicut stipulatio vitiaret̄ si exprimeret̄ difficultas in ea. ita si difficultas eēt notoria qd̄ dictū mihi nō plꝫ. Dico eniꝫ q̄ qn̄ p̄tes exprimunt difficultatē. plus est q̄ si difficultas sit notoria ꝛ nō expressa ad vitiādum dispōem. hoc p̄bant ibi in lectōe p̄cedenti ex his que no. glo. or. in. c. p tuas extra de sen. excō. que vult ẜm quosdā q̄ lꝫ error exp̄ssus in sn̄ia excōicatōis vitiet sn̄iam. tamē nō vitiat̄ illa sn̄ia si sit data ɔ̄ notorium. ꝛ hoc te

nuit archi. in c. venerabilibus. §. fi. de sen. excō. in vi. Cōfirmabitur dicta ɔcl'o q2 snia lata ꝯ notoriū vz valere vt. l. palā. §. que in adulterio. ff. de ri. nup. quē tex. adducit bald. in. l. i. ne filius ꝓ pře. ⁊ idē tz ꝑ illū tex. ibi in. l. ciues. de ap. ſʒ q2 iſta dicta nō approbātur cōiter q2 do. ant. ⁊ cōiter moder. in c. inter cetera de re iu. ⁊ in. d. c. ꝑ tuas. alr dicūt iō ꝓſupposito ꝙ snia eēt nulla adhuc eſt dicēdū in casu nr̄o hoc idē. nā iſtud cōtingit in snia q2 illa fundatur ſup iuris ꝓſumptōe que nō hʒ locū vbi fertur ꝯ notoriū. ſed in caſu nr̄o pōt eſſe rō diuerſitatꝫ qꝛ exprimit̄ difficultas vel qñ nō exprimit̄ poſito ꝙ ſit notoria q2 ꝑtes exprimēdo difficultatē vidētur ꝓteſtare ſe nihil velle agere ſicut dicit tex. qñ opponitur cōditio ipoſſibil' in ɔctu i. l. nō ſolū. in fi. ſ. ti. ꝑxi. Sʒ qñ vba ſtipulatōis ſunt velata q2 nō exprimit̄ ipoſſibilitas in eis tūc nō oritur iſta ꝓſūptio ita forts ⁊ iō ſuſtētatur ſtipulatio ſicut videmus in ſili ꝙ volūtas expſſa collata in volūtatē alterius facit diſpōeʒ nullā ⁊ captatoriā qđ nō facit volūtas uelata. vt. l. ſi quis ſempronio. cū mā. ff. đ here. iſti. ſicut ēt videmus ꝙ filius uel libertus nō pſit agere. ꝑ dolo expſſo pſit agere pro dolo velato ut dicit tex. not. ⁊ ibi ꝑ bar. in. l. nō dʒ. in fi. ff. de do. Tertio adde dcis bar. in iſta mā i quātū facit driam iter ɔctus bonefidei ⁊ ſtricti iuris. nam iſta dria ſꝫm Jo. de imo. nō vz ꝓbari. q2 ſi cōditio ipoſſibilis adiecta in cōtractu bonefidei ānullat cōtractū vt. l. nō ſolū. ſ. alle. ⁊ plene uidiſti in. l. ipoſſibilis. ſ. e. ergo multo fortius modus ſoluēdi ipoſſibilis adiectus in ɔctu bonefidei uitiabit ɔctū q2 ſicut cōditio que nō coheret ɔtractui vitiat cōtractū ergo modus ſoluēdi qui eſt magis ꝑs diſpōis cōtractus fortius dʒ viciare ɔctū bonefidei. Nō ob. tex. in inſulā. §. i. ff. loc. q2 rñdet dupliciter uel intelligēdo ꝙ ipoſſibilitas ſupuenit ex poſtfcō ut ibi tāgit glo. qui intellectus diuinat uel intelligēdo ꝙ lʒ ibi difficultas ineſſet a principio hoc tñ nō erat certū tpe ɔct⁹ inīti. Vult dicere in effectu ꝙ ibi ꝑtes ignorabāt difficultatē. i. ꝙ. ſ. tp̄s appoſitū in ɔctu opus nō poſſet cōſtrui ⁊ iſte itellect⁹ plʒ ⁊ placuit anteꝙ viderē eū legēdo illā litterā q2 hoc ōclarat̄ expſſe in fi. tex. dū. n. ibi ꝙ hoc vz eſſe actū inter ꝑtes vt illud tp̄s cōpetat ifra qđ opus fieri pōt. Vñ attēde diligēter ꝙ ibi ɔctus nō cōſeruat ieſſe neqʒ defendit̄ a nullitate ꝑꝑ qualitatē ipſius q2 ſit bonefidei ſed q2 ꝑtes tacite vidētur ſenſiſſe ꝙ tm̄ tp̄s cōpeteret. ſ. quātū opus poſſet cōſtrui qđ nō poſſet hr̄e locū ſi ꝑtes ſciuiſſent vel cōſideraſſēt illud tp̄s nō ſufficere. Sed tūc opponit̄ fortiſſime ꝯ iſtā rñſionē ꝙ ex hoc ꝙ ꝑtes crediderūt tp̄s eſſe cōueniēs qđ nō eēt vz magis ānullari ɔctus. dicit. n. tex. no. in. l. ſuo manumiſſo. de cōdi. inde. ꝙ ꝗuis cōditio ipoſſibil' adiecta in vltīs volūtatibus ſciēter a teſtatore nō vitiat diſpōem. vt. l. obtinuit. de cōdi. ⁊ demō. ſecus tñ eſt ſi teſtator credidit eā poſſibilē ꝑ quē tex. iuncta. l. iſulā. appet manifeſte ꝙ argumētatio do. Jo. nō eſt bona dū arguit a maiori ꝑ. l. nō ſolū. ſ. alle. ſi. n. fortius ōberet vitiari diſpō modificās ꝙ̄ diſpō in qua apponit̄ cōditio ipoſſibilis ergo fortius dʒ vitiari in vltia volūtate diſpō cui apponitur modus ſoluēdi difficilis ꝙ̄ diſpō cui apponit̄ cōditio ipoſſibil' ⁊ tñ hoc eſt falſū q2 in cōditōe ipoſſibili in vltia volūtate diſtinguimus vtꝝ teſtator ſciēter uel ignorāter eā appoſuerit ſʒ in pſtatōe difficili ſimplr dicimus ꝙ vʒ diſpō ut ꝓbatur in. l. ſi mihi ⁊ tibi. §. ſi quis ſuos. de le. i. ⁊ in. d. §. qui iſulā. A fortiori ēt ſequēdo itellectū. d. Jo. de imo. q2 ſi ignorātia ɔtiū facit ꝙ difficultas nō uitiet obligatōeʒ naſcentē ex ɔctu multo fortius faciet in ultis volūtatibus in quibus agit̄ fauorabilius ꝙ̄ in iſta mā ut pʒ i l. i. ⁊ ibi plene. ff. de cōdi. inſti. Cōfirmatur iſta ipugnatio rōe manifeſta q2 cōditio in diſpōe ſtat ꝑ cā finali vt plene ōclarat bar. i. l. ij. §. fi. ff. đ dona. ubi eſt uidēdū. ⁊ bal. in. l. gnāliter. C. đ epi. ⁊ cle. ⁊ eſt caſus i. l. a titio. ⁊ ibi dixim⁹. ſ. eo. Si ergo cā final' ɔbēdi reddit diſpōeʒ iualidā ꝑ hoc nō ſequit̄ ergo difficultas adiecta ad mōʒ pſtatōis qui modus eſt qđā q̄litas accidētalis nō reſpiciēs ſubāʒ obligatōis uitiat ſtipulatōeʒ plus ē n. ꝙ ipoſſibilitas ſit in cā finali in q̄ deficiēte ōficit ɔctus ⁊ in q̄ ɔctus fundat̄ ut. l. ꝙ te. C. de pac. iter ēp. ⁊ vē. ꝙ̄ ſi ſit in accidēti ſine quo eēntia ɔctus poterat ſtare. Sup quo vide qđ dicit bar. ad itellectū. §. ſi quis ſuos. in ſi. q. in. l. i. de cōdi. inſti. Ex his ſequit̄ una ſingl'is ɔcl'o ⁊ noua ꝙ ꝗuis ipoſſibilitas cōditōis uitiet diſpōeʒ ultie uoluntatꝫ qñ cōditio fuit appoſita ignorāter ſec⁹ tñ eſt i difficultate pſtatōiſ quinimo i iſta eſt totū eꝯ q2 ubi difficultas appoſita ex certa ſubſtantia vitiaret ɔctū ſec⁹ tñ erit ſi ſit appoſita ꝑ errorē. ¶ Circa ſcđʒ pricipalē articulū adde dictis Bar. inquantū ipſe vult ꝙ qñ ꝓmittitur ſuus exiſtens in fuga ꝓmiſſor nō tenet̄ ꝓteſtim ad extimationē. ſed ſolū tenet̄ cauere đ reſtituendo rē cū ad eū ꝓuenerit vt l. cū res. §. itaqʒ. ⁊. §. cū alienus. ff. đ le. i. nā hoc dcm̄ vz dubiū ⁊ ꝯ tex. in. l. fi. de acti. emp. ꝓmittēdo ꝑ inductōe illius tex. ꝙ ſuum eſſe in fuga vel apud hoſtes quo ad hūc effcm̄ ꝓcedit a pari vt dicit tex. in. l. cū res ꝓalle. mō dicit tex. in. d. l. fi. ꝙ ꝓmiſſio vel venditio fcā de ſuo qui ē apud hoſtes vʒ ēt ſi ſuus nō deberet pſtari niſi cū ꝓueniſſet in ptāte ōbitoris. ⁊ ſic manifeſte ꝓbatur ibi ꝑꝑ dictōem ēt que ē iplicatiua ꝙ ꝗuis eēt actum ꝙ ſuus pſtaret̄ incōtinenti difficultas nō ipediret exactōem. ¶ Sed querit̄ quid in dubio ſup quo bar. ibi dixit notāter ꝙ ſi venditor ⁊ ēptor ſciebat vel ꝓmiſſor ⁊ ſtipulator ꝙ ſuus erat apud hoſtes. tūc ōbebit pſtari ſuus cū venerit i poteſtatē vēditoris uel illius qui ꝓmiſit ꝑ ſtipl'ōnē. Si uero ēptor ignorabat vel forte vterqʒ tūc ōbebat fieri pſtatio incōtinenti. ⁊ q2 hoc ē ipoſſibile ꝑ tpe pſti fiat ɔdēnatio in extimatōe iuxta no. in. l. i. in prin. ff. đ ac. emp. ⁊. l. ſi ſuus. §. fi. ſ. eo. Et pōt eſſe rō diuerſitatꝫ q2 ille qui uēdit uel ꝓmittit rē ſcienti vz vendere ius qđ hʒ in re vt. l. qui tabernas. ff. de ɔhē. emp. ſecus ſi vēdat ignorāti vt plene declarat bal. in rub. de ɔhen. emp. ſed iſta rō diuerſitatꝫ poſſet eē ſufficiens reſpcū venditōris ſed reſpcū ꝓmiſſoris qui ꝓmitteret ſuū dare ꝑ ſtipl'ōneʒ cū videat̄ obligatus ad transferendū dñium vt. l. ſi quis alia. ſ. de ſo. iſta diſtinctio nō videret̄ hr̄e locuʒ. Pro hac tñ opi. d. bar. facit multū tex. in. l. cū ſuus in prin. ⁊ ibi ꝑ glo. or. ff. đ le. i. arguēdo de vltīs volūtatibus ad ɔctus vbi ꝓbatur ꝙ ſi tpe teſti facti ſuus legatus ē in fuga in dubio heres nō tenetur ad aliud niſi vt ꝓſequat̄ ſuum ſuo ſumptu ⁊ opa. Aduerte tamē q2 ēt in legatis ē ideʒ qđ in venditōe ꝙ ille qui legat vz legare ius qđ hʒ in re nec diſtinguit̄ đ ſcia vel ignorātia legatarij ſicut in venditōe diſtinguit̄ ſcia vel ignorātia ēptoris q2 legatarius hʒ cām lucratiuā. emptor vero oneroſaʒ. ita ꝓbatur in l. ſi domus. §. fi. ⁊ ibi ꝑ bar. ff. de leg. i. ⁊. l. vxor patrui. ⁊ ibi ꝑ bal. C. cōia de le. ſʒ aliud eſt in eo qui ꝓmittit rē dare ꝑ ſtipulatōnē vt dixi. Et iō forte poſſʒ diſtingui ꝙ aut loquimur i vltima volūtate. ⁊ tūc ſimplr ſit veꝝ ꝑ ſuo fugitiuo vel exiſtente apud hoſtes nō debet̄ extimatio. Aut loquimur in ɔctibus vt in venditōe ⁊ ſilibus ɔctibus ⁊ tūc ꝓcedat diſtinctio bar. i d. l. fi. aut in obligatōe ad rē dari. ⁊ tūc nō diſtinguendo ſciam ab ignorātia ſtipulatoris ſimplr poſſit agi ad intereſſe. i. petires ⁊ fieri ɔdemnatio ad extimatōeʒ vt. l. ſi ſuus i fi. ſ. alle. ⁊ l. iul. de cōfeſ. ¶ Adde ſo inquantū bart. hic ⁊ cōiter doc. tenent ꝙ ēt obligatus ad ſpēm hʒ tp̄s qđ datur iudicatꝫ in. l. fi. C. de vſur. rei iud. qđ idē tʒ ⁊ ꝓlixius ideʒ Bar. in. l. fi. C. de execu. rei iu. ⁊ hʒ locū illud tp̄s ſi agatur cōtra aliquē ciuilr đ maleficio vt. l. ſi cū excep. §. ꝙ ſi hō. ff. ꝙ me. cā. Si aūt agat̄ crialiter tunc verū ꝑ pena pecuniaria cōpetat iſtud tp̄s. vide quod ſcripſi ſup prima glo. in. l. iſta ſtipulatus. ſ. e. Jo. aūt đ imo. ibi vz ipugnare hanc cōem ſniam ſequēdo quaſdā glo. q̄ tenuerūt oppoſitū. prīo ꝑ tex. inſti. de inuti. ſtip. §. fi. vbi dz ꝙ ille qui ꝓmiſit dare ſpēm dʒ hr̄e tm̄ tp̄s. ſ. qđ ſpem illā poſſit tradere ⁊ itelligere illō ꝓprie de tpe cōceſſo miſeratōis cā. ⁊ đ dilatōe q̄ apponit̄ executōi vt ēt fatet̄ hic bar. Sed ad illū tex. pōt rñderi ex intentiōe bar. hic ⁊ alioꝝ ꝙ illa vba ſignificant ꝙ iudex ſi res tm̄ diſtat a loco iudicij ꝙ. ſ. quatuor mēſes nō poſſit tradi erit facilior ⁊ uerior cā cur iudex poſſit ꝓrogare terminū ꝙ̄ ſi debitor eſſʒ ɔdemnatus in ꝗtitate. ¶ Potes ēt addere ad dcā doc. ꝙ adhuc ſi rē mobilē reus ɔdemnatus habeat penes ſe. facilius poterit abbreuiare iudex terminū ꝙ̄ ſi debeat̄ pecunia q2 non ita de facili occultat̄ res mobil' ſicut pecunia. Et poſito ꝙ ita de facili occultaretur ꝓbato ꝙ eſſet penes debitorē. expeditior vz eſſe ſol'o rei ꝙ̄ pecunie. vnđ ille tex. nō vult ꝙ tp̄s ſit arbitrariū ſicut in actōe reali. ſʒ ꝙ facilius debeat a iudice hoc tp̄s ꝓrogari ſicut dixit Bart. ⁊ ēt forte diminui. vñ dicit tex. no. in. l. cū res. in prin. de lega. i. ꝙ qñ res legata ē penes hr̄dē. dʒ eā reſtituere abſqʒ mora qđ intelligo iudice abbreuiāte terminū ex cā ſicut dicit bal. no. i. de bitore ꝗtitatꝫ i. l. ſi ōbitori. ff. đ iud. ꝑ glo. ibi poſitā. Nec eſt veꝝ id qđ dicit hic Jo. đ imo. ꝙ hoc caſu ſit eadē rō q̄ ē vbi agit̄ actōe reali q2 forti⁹ ē ius qđ hʒ aliquis in re quaʒ vēdicat quis ꝑ ſua ꝙ̄ ius qđ hʒ agēs actōe pſonali. vñ uidemus ꝙ in actōe reali ꝯ cōtumacē iurat̄ i liteʒ vt. l. qui reſtituere. in fi. ff. de rei ve. ⁊ tñ in oībus actōibus pſonalibus non iurat̄ in litē

cū prima

ut.l.in actõibus.⁊ qd ibi p bar.ff.de in lit.iur.⁊ dũ ipse rñdet ad.l.in fideicõmissi.in pri.dicẽs ꝙ illa loquit̃ i legato rei aliene ꝓ quo heres in effcũ tenet̃ ad q̃titatẽ q᷑ aut tenet̃ redimere rẽ aut p̃stare estimatõem ⁊ sic est eadem rõ ac si simpl'r esset obligatus ad q̃titatẽ nã lʒ fatear hũc intellectuʒ posse dari illi legi ex quo tex.ibi dicit ꝙ fructus ueniũt post morã ⁊ nõ ante ꝙ in fructibus ꝑceptꝭ nõ h̃ret locuʒ qñ res fuissent testõris ut l.fructus.ff.eo.ti.nõ tñ ille ĩtellectus est necessarius q᷑ possumus ĩtelligere illã.l.nõ in fructibus ꝑceptꝭ sed in ꝑcipiẽdis.i.in his qui ꝑcipi debuerũt qui nõ veniũt nisi a tpe more ut.l.fi.C.de vsu.⁊ fruc.leg.⁊ ita ĩtelligit ibi glo.⁊ cõiter doc.vñ p hec dcã nõ est recedẽdũ a sñia cõi. Pro qua adduco tibi text.in.c.cũ.ad cõsultatõem.de re iudi.nõ seq̃ẽdo lecturas ibi positas que nõ sunt v̂e sed lecturã que mãifeste cõtinet̃ in v̂bis h̃ere que vult in effcũ ꝙ cõdẽnatus ad purgãdũ se ⁊ sic ad facttũ p̃cise q᷑ in illo fcõ nõ succedit obligatio ad iteresse põt illd fcm̃ iplere.ĩ.tp̃s.quadrimestre nisi sit abreuiatũ p terminũ statutũ a iudice. ¶ Et adde ad istã mãm vltra doc.qd singl'r tradit Jo.an.in addi.spe.in ti. i qua nõ statuit̃ tp̃s quadrimestre a.l.sed statuit̃ arbitrio iudicis si iudex statuit terminũ in sñia ad restituẽdã rẽ nõ põt postea lata sñia illũ terminũ alterare q᷑ ille termin⁹ est ps sñie diffinitiue que mutari nõ põt ut.l.iudex postq̃ de rei iudi. Adde ẽt qd no.gl.⁊ bar.in.l.si cũ dies.§.si ultra.s̃.de arbi.vbi declarat̃ ꝙ tp̃a q̃drimestria cõpetat cõdẽnato ab arbitro.uide ẽt tex.no.i.l.qm̃ nõ nulli.C.de ap.p quẽ bal.dicit ibi no.ꝙ deferẽti appellatõi nõ cõcedit̃ tp̃s quadrimestre pp verbũ mox.ibi positũ.⁊ hec dcã multũ cõmẽdat.d.m.⁊ sequit̃ in.l.i.§.qui p̃ses.s̃.e. Idẽ tenuit glo.ordi.⁊ no.⁊ bal.ibidem in.l.ij.C.de tẽpo.ap. Sed ista doctria est aliquãl'r dubia p̃io p tex.in.l.i.C.de supexac.li.x.⁊ qd ibi no.bar.vbi dictio.stati posita in tex.nõ tollit tp̃s quadrimestre.qd dat̃ iudicatꝭ.sil'r dicit glo.no.in sil'i.q.i autẽ.ut nulli iudicũ.§.illos v̂o.quã allegat Jo.an.in nouel.in.c.ab eo.de ap.li.vi. Vñ bal.no.in.l.si quis pecuniã.C.depositi.lʒ colligat arg.in pri.pp verbũ mox.⁊ statiʒ.ꝙ cõdẽnato in actõe depositi nõ dat̃ tp̃s quadrimẽse. Simuliter tñ v᷑ sentire c̃riũ ⁊ hoc credo v̂ius q᷑ per dispõem gnãlem nõ v᷑ derogatũ priuilegio cõcesso cõdẽnatꝭ miseratõis cã vt.l.i.§.si qua.⁊ ibi p bal.i p̃ria c̃sti.C.⁊ plene p bar.in ex̃ua.ad reprimẽte i v̂.nõ obstãtibus.nisi diceres ꝙ istd nõ est priuilegiũ sʒ dispõ iuris cõis cõcessa idifferẽter oĩbus obligatꝭ plus tñ plʒ vt dixi ꝯuare regulas iuris. Sup tertio articulo i quo querit̃ vtꝛ difficultas excuset a cõmissione more adde dcis bar.ꝙ ẽt qñ quis debitor est q̃titatꝭ difficultas excusat in duobus casib⁹ ꝯʒ ang. Primus est in eo qui ꝓmittit soluere cũ poterat vt.l.nepos ꝓculo.de v̂.sig. Scds qñ ipedimẽtũ c̃tingit in ꝑsona creditoris allʒat tex.in.l.fi.de naui.feno.qui tex.hoc nõ ꝓbat lʒ gl.ibi tãgat hoc ⁊ in.l.ad diẽ.s̃.e.⁊ ẽ casus in.l.pecunie.§.fi.ff.d vsur. Vtrũ aũt solũ ipedimẽtũ ꝓueniẽs in ꝑsona creditoris excuset debitorẽ a mora absq᷑ alia ꝓstatõe faciẽda p ip̃m vl' alia oblatõe ⁊ depõe est difficilis qd ⁊ vidisti bar.sententẽ ꝙ nõ requirit̃ alia ꝓstatio sʒ sufficit simpl'r debitorẽ eẽ ipeditũ ex pte creditoris in.§.cũ ita.s̃.e. Et istud credo verius ita cõsului ãno p̃terito solẽniter rñdẽs quibusdã dcis pau.de ca.in.l.ad diẽ.s̃.e. Et iter cetera dixi ꝙ qñ aliquis ex ipedimẽto cõtingente in ꝑsona creditoris vult solũ nõ incurrere morã nõ aũt cõsequi aliquid de nouo sʒ cõꝯuare ius suũ in statu in quo primo erat tũc nõ erat necessaria aliqua ꝓstatio vel dispõ sec⁹ si ex tali ipedimẽto quis vellet cõsequi aliqd ius de nouo qd prius sibi nõ cõpetebat allegaui glo.singularẽ quẽ ita distinguit in.l.ait p̃tor.§.i.ff.de mino.⁊ optimũ tex.ꝓbantẽ cõclusionẽʒ quẽ induxi multipliciter in.l.arbiter calendis.s̃.de arbi.⁊ bona dicta distuli aliter discutere hunc articulũ h̃. An aũt quo ad alios effectus iuris cõsequẽdos quos consequitur ille qui est ipeditus requiratur ꝓstatio ipedimẽti ⁊ quid si ipedimentũ sit in ꝑsona debitoris eo casu quo pp ipedimentũ excusatur a mora vtrũ tũc requiratur ꝓstatio.de ipedimẽto vide glo.or.in.c.i.⁊ in.c.finaũt.⁊ in.c.plerũq᷑.⁊ ibi p do.anto.de rescrip.in.c.cupiẽtes.§.quid si p.xx.de elec.li.vi.vide etiã qd no.bar.in.l.ij.§.qd diximus.ff.si quis cau.⁊.l.ij.§.dies.vl'.§.seq.ff.qñ ap.sit. Secundo adde inquantuʒ bar.h̃ dicit ꝙ in.l.thais.§.i.de fideicõ.lib.heres erat obligatus ad factum.i.ad liberandum seruos quibus debebatur libertas.nam Joã.de imo.hic v᷑ ipugnare istã solutionem dicit.n.ꝙ cum illud fcm̃

ordinetur ad solutionẽ quantitatis.quia liberatio ab ere alieno fit p q̃titatꝭ sol'onẽ. Idẽ iudicandũ ẽ d illo fcõ qd de sol'one obligatõis q̃titatꝭ p ea que tradũtur p glo.⁊ ibi p bar.in.l.v.§.si sortẽ.s̃.e. Sʒ nos possum⁹ saluare sol'onem bar.dicẽdo ꝙ liberatio põt c̃tinere in se fcm̃ ⁊ datõeʒ.nã si aliquis soluat creditori tũc liberatio c̃tingit p datõem si aũt liberet eũ queʒ dʒ liberare dãdo creditori nouũ expromissorẽ aĩo nouãdi vel suscipiẽdo in se obligatõem aĩo nouãdi.tũc ista obligatio cõtinet fcm̃.p quo vide bonũ tex.in.l.qui aũt.§.i.ff.de c̃sti.pe.cũ ista obligatio sit ꝯmista ex fcõ ⁊ datiõe.sicut in sili dicit gl.in eo qui ꝓmittit vẽdere in.l.certi c̃ditio.in prin.ff.si cer.pe.⁊ bar.in.l.cũ vsusfructus.ff.de vsufru.le.⁊.l.vxorẽ.§.agri plagam.ff.de le.iij.põt dici ꝙ attendet̃ q̃litas q̃ ꝓdest ad euitandã moram sicut dicit Bar.in sili in.l.si pupillus.ff.ad.l.falci. ¶ In c̃riũ tñ facit qd ipse not.in.l.si vir.ff.de dona.⁊ id magis plʒ sol.d.Jo.quã ipse hic põit ⁊ ẽ singlis limitatõ ad istã mãʒ vt dicam⁹ ꝙ ille tex.loquit̃ in mora irregulari.i.i mora q̃ c̃hit̃ re ipsa sine iterpellatõe.sicut c̃tingit i p̃statiõe libertatꝭ vt.l.cũ v̂o.§.appet.ff.d fideicõ.lib.vt ẽt difficultas supueniẽs dbitori q̃titatꝭ excuset eũ a mora.lʒ ipse nihil alleget pro ista dcisione do tibi glo.sing.⁊ aureã i.l.diuortio.ff.de nego.ge.q̃ in vltia sol'one sua vult ꝙ i casu illi⁹.l.hẽat locũ lex.nepos ꝓculo.ff.d v̂.sig.i quo singl'r c̃hit̃ mora irregularis.⁊ ꝙ dbitor q̃titatꝭ nõ dicat̃ i mora nisi qñ põt soluere salua sua dignitate ⁊ nõ soluit. Et hãc c̃cl'onẽ sensit hic ang.ad intellectũ illi⁹.l.dũ allegauit eã p c̃cordia ad.l.nepos ꝓculo dv̂.sig.⁊ tene mẽti q᷑ ẽ nouũ dcm̃ i mã more. ¶ Et aduerte ad sol.bar.q᷑ si tenerem⁹ id qd tenuit dy.⁊ Pe.i.l.si stipulat⁹.§.possum s̃.e.ꝙ obligat⁹ soluere dicat̃ obligat⁹ ad fcm̃.sol'o sua eẽt verissima ⁊ expedita. Sʒ q᷑ ipse ibi rep̃hendit hanc doctrinã.⁊ cõiter sequũt̃ Moder.id p hoc mediũ nõ põt defendi. Et ꝓ defensiõe q̃ adduxi.p eo vide bonũ tex.i.l.soluerit.⁊.l.itẽ liberat̃.in pric.ff.qui.mo.pig.vel hip.sol. ¶ Tertio adde ꝯm Jo.de imo.hic ꝙ ẽt debitor q̃titatꝭ si fecit totã diligẽtiã suaʒ nõ incurrit morã.si postea ipedimentũ supueniat absq᷑ culpa sua.alle.tex.in.c.significãte ex̃ de pig.vbi ꝓbat̃ ꝙ pcm̃ legis cõmissorie nõ hʒ locũ in p̃iudiciũ debitoris qui dbebat soluere pecuniã ad terminũ.⁊ misit pecuniã creditori p eũ d quo ꝓbabil'r poterat c̃siderare qui pecuniã c̃uertit in vsus suos ⁊ ñ soluit. De cui⁹ dcretalis ĩtellectu vide vltra ip̃m qd põit Jo.an.no.i nouel.i.c.q̃q̃ d vsur.li.vi.⁊ i.c.venerabilib⁹.§.ideʒ est de sen.excõ.e.li. Et põdera ꝙ ille tex.loquit̃ in casu spãli i quo c̃ctus subsistẽtat̃ pp iuramẽtũ vbi al's eẽt nullus. Et hoc v᷑ eẽ fundamẽtũ põtificis in illo tex.vt pʒ in v̂.cũ igit̃.vñ nõ est mirꝝ si pena facilius euitat̃.tum q᷑ ẽ odiosa ⁊ reprobata a iure de sui nã.tum q᷑ c̃ctus subsistẽtat̃ d iure spãli q᷑ facili⁹ tollit̃ ius spãle q̃ ius cõe vt.l.eius militꝭ.§.militia de test.mili.⁊ id trahere illũ tex.ad aliũ casuʒ eẽt ꝑiculosum maxie q᷑ tex.⁊ gl.or.quã ibi approbat bar.fere in hisdẽ termis dterminat cõtrariũ i.l.si quis vxori.§.apd labeonẽ.ff.de fur.vbi glo.cõcludit ꝙ dbitor generis nõ liberat̃ ab obligatõe sua.lʒ tradiderit pecuniã ei qui ꝓbabil'r poterat credere attenta forma stipu. Sed possʒ rñderi ꝙ lʒ dbitor nõ liberet̃ possʒ tñ c̃seruari a mora ⁊ ab icursu pene p talem actũ. Ego tñ nõ extenderẽ illũ tex.per glo.suã p ea que.s̃.dixi. Et vtꝛ difficultas excuset a ꝑiurio q̃ surgit ex eo q᷑ dbitor nõ põt soluere nõ q᷑ sit ipeditus aliquo casu extrinseco vide oĩo qd ponit bal.in.c.i.§.lʒ in fi.si d feu.fue.c̃tro.iter do.⁊ ag.i.c.i.§.fi.de feu.sine cul.nõ amit. Et vtꝛ excuset a pẽa.l.vide eũdẽ bal.no.i.l.acceptã.C.d vsu. ¶ Vltimo adde ꝙ pau.d ca.hic ad ĩtellectũ hui⁹.§.uoluit ꝙ ꝓmissio fcã simpl'r de re q̃ ẽ in alio loco q̃ i loco ꝓmissiõis tũc demũ statim debet̃ qñ locus non ẽ exp̃ssus in stipu.⁊ stipulator ignorat rẽ eẽ alibi. Vñ ifert ad limitatõeʒ huius l'e ꝙ si i stipulatõe fuissʒ declaratũ ꝙ res erat in alio loco vel si stipulator sciebat rẽ eẽ i alio loco.tũc ꝑinde ẽ ac si sol'o eẽt collata in loco alle.tex.⁊ qd ibi no.i.l.qd legatũ.ff.d iud.vbi ꝓbat̃ ꝙ res relicta a testõre dʒ solui i loco vbi erat tpe testi q᷑ ita v᷑ voluisse testõr.sic meli⁹ decl'at tex.i.l.cũ res.§.i.ff.de leg.i.sʒ illa lex cũ mã sua poti⁹ facit c̃ eũ q᷑ sic ibi ostidit tex.⁊ plene dclarat̃ i glo.or.dilatio q̃ cõpetit ibi ad soluẽdũ in loco iponit̃ executõi nõ aũt obligatõi qd pʒ q᷑ res illa põt peti i alio loco q̃ vbi est c̃uentũ.⁊ sic necessario sequit̃ ꝙ sup ea põt sequi cõdemnatio in alio loco.al's petitio essʒ frustratoria.maxime quia effectus petitionis nõ limitatur ad vnũ aliquẽ effectũ ꝑticulareʒ

ficut in.l.senatus.cū mā.ff.ō offi.pſi.vnde pp iſta ocā nō eſt
recedēdū a cōi ſnīa aliquo mō ſed eſt dicēdum vt.ſ.retuli ſm
bar.⁊ alios.

Si ab eo. Pōt deduci in ſtipulatōnē id qō pōt fi
eri p alium lȝ nō per ꝓmittentem. h.d.
¶ No.pꝛio ꝙ vba ɔhētiū in dubio debēt intelligi ſm quali
tatē ipſaꝝ pſonaꝝ que ɔhunt.vñ vides hic ꝙ ille qui ꝓmittit
edificare domū intelligit ꝙ ꝓmittat edificare per aliū qꝛ nō ē
viſile ꝙ intellexerit ꝙ deberet edificare p ſe cū eſſet iperitus
edificādi ꝓmiſſoꝛ.cōcoꝛdat tex.in.l.ſtipl'o iſta.§.hec quoqȝ.ſ.
eo.⁊ i.l.quibus diebus.§.diis.ff.de cōdi.⁊ de.¶ No.ſo ſm
bar.⁊ cōiter moder.ꝙ in fcō explicādo in dubio nō vr̄ eligi i
duſtria pſone qñ pſona eſt inhabil' p ſeipſā ad faciēdū ⁊.h.d.
bar.clare in.l.nemo.circa pꝛin.cōmeti.in.ij.rñſo.j.ti.pxi.vñ i
fert bal.in.c.i.§.ſi.epm vel abbatē in vſi.feu.ꝙ ſi princeps cō
cedit feudū muto uel al's iperfecto vr̄ ſibi cōceſſiſſe ꝙ ſuiat p
aliū ⁊ allegat dy.hic.Sȝ pꝛo declaratōe huius no.querēdū eſt
vtrū iſte tex.intelligat ſolū qñ ſtipulatoꝛ ſciebat cōditionē pſo
ne ꝓmittētis an vo ēt ſi credebat ꝓmittentē poſſe facere p ſe
id qō ſtipulabat vbigꝛa qꝛ credebat ꝓmiſſoꝛē eē peritū edifi
candi cū nō eſſet.Sup qua qōe raph.dixit ꝙ ſtipl'o iſta reddi
tur ipoſſibil' cū ab iperito edificandi per ſe adipleri nō poſſit.
Et hāc opi.ſequit hic pau.de ca.qui eū refert nos poſſumus
dicere ⁊ melius ꝙ iſta ſtipl'o redditur nulla qꝛ ꝓmiſſoꝛ vr̄ itel
ligere de vna re.i.de vno fcō ⁊ ſtipulatoꝛ de alio fcō. Diuerſi
tas aūt inter ꝓmiſſoꝛē ⁊ ſtipulatoꝛē in re que deducit in ſtipu
latione ſine dubio reddit ſtipl'onē nullā vt inſti.de inti.ſtip.§.
ſi alie.⁊ p glo.oꝛ.in.l.i.§.ſi ſtipulāti.ſ.eo.fcm̄.n.alterius ⁊ fa
ctū meū nō ſunt idē ſȝ due res diuerſe ut.l.ſi nō ſoꝛtē.§.liber
tus.ff.de cōdi.ide.⁊.l.inter artifices.j.de ſol.vñ lȝ diuerſitas i
cā inter ſtipulatoꝛē ⁊ ꝓmiſſoꝛē nō reddat ſtipl'onē nullā qꝛ in
ſpicit intētio ꝓmiſſoꝛis ſm glo.no.in.l.ij.§.circa.ff.de do.ex
cep.ſecus tñ eſt in diuerſitate circa res.Et lȝ illā gl.ſequat dy.
⁊ an.de bu.in.c.ſi cautio.de fi.iſtru.bal.tñ eā repꝛehēdit ⁊ me
rito in.l.gnāl'r.in vl.char.C.ō nō nu.pe.p.l.ſi ego.que optie
facit.ff.ſi cer.pe.⁊ qꝛ dona.nō pficitur ſola volūtate donātis
niſi ille cui donat cōſentiat ut.l.abſ'is cū mā.ſ.de edē.hic aūt
nō cōſentit ſtipulatoꝛ i donatōe. Et hāc opi.ſequūtur moder.
ſcribētes in.c.ſi cautio.p̄alle.Sȝ dubitat vltra eos quid ſi ſti
pulatoꝛ nō credebat eū eſſe pitum neqȝ tñ ſciebat eū eſſe iperi
tū vtꝝ ſtipl'o valeat tūc.Et credo ſtipl'onē valere ⁊ ita poſſȝ in
telligi tex.nr̄ qꝛ tal'r affectus vr̄ cogitaſſe in genere ut ſtipula
tio ualeat ſm qō verba ſonāt ſi ita valere pōt. Sinaūt ualeat
eo mō quo pōt valere iuxta rl'am poſitaȝ in.l.ſp in ſtipl'onib⁹
de re.iu.¶ Pꝛo iſta cōcl'one adduco tibi tex.no.in ſili.queȝ
ibi pōderat bar.ad hoc in.l.ab oībus.§.in teſtō.ff.de le.i.vbi
dicit p illū tex.ꝙ lȝ cōditio ipoſſibilis uitiet legatū qñ teſtatoꝛ
credebat eā eſſe poſſibilē ſi tñ teſtōꝛ nō credit eā eſſe poſſibi
leȝ nec tñ ſcit eā eſſe ipoſſibilē vȝ ſtipulatio qꝛ intētio teſtōꝛis
adaptat ad hoc ut i iſto dubio uelit ipleri cōditōem ſi pōt iple
ri alias velit eā hr̄i pꝛo nō appoſita.¶ In glo.ſup vbo poſ
ſibilē.ibi eſt argumētū ⁊c.bar.hic ſolēniter tractās iſtā.q.cōſi
derat duos caſus pꝛicipales.Pꝛimus eſt vtꝝ ipſe aduocatus
poſſit ſuire p ſubſtitutū.Scd̄o quid de hr̄dibus eius.¶ Cir
ca pꝛimū adde dcis eius inquātū ponit regulā ꝙ in his in qui
bus nō eligit iduſtria pſone lȝ ſuire p ſubſtitutū. Nā hoc eſt
limitādū ſingl'r p ea que hnt in.c.ſi.§.i.de ꝓcu.li.vi.maxie i
rōe lr̄e vȝ ꝙ i his q̄ ſūt valde grauis p̄iudicij ēt iſto caſu ſi cō
mittat negociū ſpāliter ſiue vnū negociuȝ nō lȝ ſubſtituere ut
pȝ ibi in rōne tex.⁊ i illo caſu ſpāli.Et lȝ gl.in.c.ſi quis iuſto
in vbo certa pſona.videat ſimpl'r velle ꝙ ꝓcuratoꝛ cōſtitut⁹
ad vnū negociū poſſit ſubſtituere regl'r hoc tñ eſt falſuȝ qꝛ oȝ
reſtrigere illū tex.ad negociū in quo eſt electa induſtria pſone
⁊ iſto mō ꝓbat limitatiōem meā nā ſi in negocio eſſet electa i
duſtria pſone ꝓcuratoꝛ nō poſſȝ ſubſtituere regl'r ut.l.in uſu
capiōibus.§.i.⁊ ibi hoc no.bar.de diuer.tēpo.pſcrip.⁊ ſatꝭ ꝓ
bat in.c.is cui.de offi.le.li.vi. Intētio igit tex.in.c.ſi.eſt iſta
ꝙ quāuis ꝓcuratoꝛ cui cōmittit vnum negociū limitatū cum
certa pſona poſſit regl'r ſubſtituere qꝛ nō vr̄ electa ei⁹ iduſtria
ut in.c.is cui.hoc tamē fallit in mr̄imonio pp magnitudinē p̄
iudicij.Et pōt dici ꝙ qñ negociū ē grauis p̄iudicij ex hoc ſolo
vr̄ electa iduſtria pſone vbi al's nō videret.Facit optie qō po
nit bal.i.l.ſi.§.ſȝ ⁊ ſi quis.C.cōi.dele.vbi vult ꝙ cōpꝛomiſſū
fcm̄ in aliquē ſub noīe dignitatꝭ qñ agit ō magno p̄iudicio nō
tráſeat in ſucceſſoꝛē lȝ al's cōmiſſio fcā dignitati tranſeat vt in
c.qm̄ abbas.cū materia de offi.deleg.Scd̄o adde inquātū ip
ſe dicit h ⁊ ſequūtur cōiter doc.ꝙ ubi ē electa induſtria pſo
ne regul'r quis non pōt ſuire per ſubſtitutū.nā iſtud ē limitā
dum ſm pau.de ca.niſi ille cuius eſt electa induſtria velit ſui
re p filium ꝓpꝛiū qꝛ tunc dȝ admitti alle.tex.in.l.iiij.§.vica
rios de legatio.Facit optime qō habet in.l.i.§.inter filiuȝ.j.
ad.l.coꝛ.ō fal.vbi facilius ɔcedit pr̄i ꝙ filius aſcribat ſibi le
gatuȝ ex mādato pr̄is q̄ ꝙ extneus. Et iſta qō hoc āno occur
rit de fcō.nec tñ fuit deciſa.⁊ de ſubtilitate iuris ē dubia quia
tex.allegatus p dñm pau.loquit in caſu in quo non ꝓceditur
ſtricte ſm regulas iuris.ꝙ qꝛ eſt electa induſtria pſone nūꝙ
poſſit ſuiri p ſubſtitutū.nā vt pȝ in.l.ſi abſente.ff.e.ēt in alio
caſu pmittit iſta ſubrogatio.vȝ qñ ille qui creat legatus nō eſt
p̄ſens in loco creatōis.vñ forte ō iure iſta limitatō nō eſt ȝva.
¶ Adde tertio inquātum ipſe ɔcludit hic ꝙ qñ ille cui⁹ indu
ſtria eligit ē impeditus pōt ſuire p ſubſtitutū p.l.i.C.ō pꝛin.
agē.in re.li.xij.qō ipſe idem bar.in.d.l.i.vr̄ dicere ꝙ ibi ē ca
ſus ſpālis in eo qui multū laboꝛauit pꝛius ꝓ repub.in illo of
ficio.⁊ hoc vr̄ dicere tex.ibi cōſideratꝭ laboꝛibus ⁊ ſic vr̄ ꝙ i
ɔtrium ſit ius cōe.Dic ergo ⁊ pfecte diſtinguēdo ꝓut ipſe no.
diſtinguit in.l.obſeruare.§.ſi.de offi.ꝓcon.⁊ le.ꝙ aut aliquiſ
ē ipeditus impedimēto tp̄ali nō diu duraturo.⁊ tunc pōt ɔſti
tuere ſubſtitutū vt in autē.de cura.§.ꝓhibemus cū alijs iuri
bus alle.p bar.Aut impedimētū ē ppetuum ⁊ diu duraturū.⁊
tūc non pōt ɔſtitui vicarius ſeu ſubſtitutus.⁊ iō officialis ē re
mouēdus vt.l.ſi longius.in pꝛinc.ff.de iudi.Vñ in caſu nr̄o
auferendū eēt p̄mium aduocato.lȝ eēt ipeditus p caſum qꝛ in
ɔctibus noīatis vel inoīatis caſus foꝛtuitus ſupueniēs in p
ſonā eius qui dȝ p̄ſtare opam nō releuat eū.ita diſtinguit la
te bar.in.l.ſi vno.§.item cū quidā ubi ē videndū.ff.loca.⁊ in
hoc ē dr̄ia inter ɔctus ⁊ vltimas volūtates ut ipſe ſolēniter ō
clarat in.l.ij.§.ſi.ubi ē videndū.ff.de eden.Foꝛte tñ poſſȝ di
ci in aduocato ꝙ ad minus ōberet ſibi relinqui p̄miuȝ ꝓ illo
āno quo cepit eſſe ipeditus qꝛ ſic diſtinguit in ſalario ſibi de
bito in.l.i.§.diuus de var.⁊ extꝛ.cog.ſm Bar.hic.Pꝛo iſta
ɔcl'one facit optime tex.in.c.i.§.ſi.epm vel abbatē in vſi.feu.
vbi dr̄ ꝙ ſi in feudo nouo infirmitas poſt feudū acquiſitū cō
tingit vaſallo auferꝭ ſibi feudum.lȝ in feudo auito ⁊ pr̄no alia
rōe ſit dubiū vtꝝ ōbeat auferri.de quo vide p bal.pleniſſime
in.c.i.an mutus uel ipfectus in vſi.feu.poſito tñ ꝙ ɔcl'o bart.
eſſȝ rl'aris ⁊ va ſimpl'r eam limitat ſolēniter niſi ſeruiciuȝ vel
ope debeant pꝛincipi qꝛ tūc ſine eius licētia nō pōt ſuiri per
ſubſtitutū.ita no.bal.in.c.i.§.ſi.epm uel abba.p̄alle.alle.tex.
in.l.ſi quis ex coꝛpe.C.ō mulile.lib.xi. Sed ille tex.nō facit
ſalua reuerētia qꝛ ibi ſubrogatio fiebat in totuȝ loco p̄mij.ita
ꝙ pꝛim⁹ ōſinebat eē in offō.⁊ alter erat uerus officialis quo
caſu nō ē mirū ſi requirit licētia pꝛincipis qꝛ iſta ſubꝛogatō ē
q̄dam creatio noui officialis q̄ dȝ fieri p pꝛincipē.Facit optie
ꝓ iſta dr̄ia qō no.bar.in.l.ſi filius.§.i.ff.ō legati.⁊ in.l.i.§.ap
fectis.ff.ō le.iij.Nos aūt loquimur in iſto caſu ſed qñ ſubſti
tutus ab impedito exercet offm̄ noīe impediti vñ tunc nō eſt
noua creatio officialis.ſȝ ꝓpꝛie ſubrogatio in locū veteris ue
teri adhuc manente.vñ melius facit ꝓ iſta cōcluſione tex.no.
in.l.ſi.C.de caſtrē.li.xij.ubi clare pȝ ꝙ ad hoc ut ſubſiſtente
impedimēto poſſit ſubrogari alter ē opus ſpāli cōceſſione pꝛi
cipis ꝓut ibi fuit fcm̄. Nos tñ poſſumus intelligere illū tex.
ꝙ hoc nō ſit qꝛ agatur de ſuicio p̄ſtando pꝛincipi.ſȝ qꝛ ipedi
tus ut dixi.ſ.impedimēto ppetuo uel diuturno regul'r nō pōt
ſubrogare.Scd̄o vr̄ limitandū niſi actus in quo eligitur indu
ſtria pſone cōpetat alicui ex cōſuetudine.nā tūc qꝛ cōſuetudo
ē ſtricti iuris nō extendit ut no.Inno.in.c.dilecta de offic.ar
chi.⁊ bal.in.l.de quibus.ff.de legi.⁊ hñ facit tex.⁊ qō ibi per
bar.in.l.iij.§.ſi quis hoc interdcō.ff.de iti.actuqȝ pꝛi.tm̄.n.vr̄
hr̄e ille qui exercet hūc actū q̄tū dedit ſibi cōditio.vȝ ut ipſe
exerceat.vñ non pōt uſurpare ultra cōſuetudineȝ ut ſulat per
aliū.ita decidit ſing.Jo.an.in.c.i.ne ſe.ua.li.vi.in nouel.Et
lȝ ipſe nō loquat ſpecifice in eo qui ē impeditus.iſta tñ rō quā
aſſignat manifeſte ōclarat qō intēdit qꝛ ſi intelligeret de nō i
pedito.tunc ex quo ē electa induſtria pſone ēt ſi hoc cōpete
ret ſibi de iure idē e ēt ut ꝓbatū eſt.¶ Tertio debes limita
re iſtā doctrinā p ea q̄ ponit bal.no.in autē.ſi quis in aliquo i
uer.ulterius q̄ro.C.de eden.ubi dixit ꝙ q̄uis notari⁹ impe
ditꝰ poſſit cōmittere alteri ſcripturā inſtr̄i ſignū tñ ⁊ ſubſcrip

tionē

tionē ꝑ quā autēticat̃ scriptura nō pōt cōmittere. Adde ēt dcis
ang. hic inq̄tū ipse no. dicit ꝙ īpeditus nō pōt substituere ni
si prius substitutus approbet̃ a iudice ꝑ.l.si quis ex corpe. C.
de mulile. ꝙ istud dcm̄ nō vr̄ ꝓbari in illa.l. q2 vt dixi. s. nō lo
quitur in substituēte ꝛ substituto qui exercet actū noīe substi/
tuētis. sicut nos loquimur in casu nr̄o ꝛ est lōga dr̄ia rōe p̄mis/
sa. Et ꝯ doctrinā eius vr̄ casus in.l. quisquis. C. de epi. ꝛ cle.
vbi dat̃ facultas substituēdi quē maluerit que v̄ba significant
quē magis voluerit ꝛ sic ponit̃ in volūtate substituentis simplr̄
verbū aūt volūtas simplr̄ ꝓlatū significat volūtatē liberā vt.l.
fideicōmissaria. §. q̄ꝙ̄. ff. de le. iij. ꝛ ꝑ bar. in.l. si sic. in prin. ff.
de le. i. Nō eēt aūt volūtas libera si nō posset substituere nisi
de cōsensu iudicis approbātis q2 ēt vbi requirit̃ cōsiliū alteri
us volūtas nō dr̄ libera vt.l. cū tale. §. i. ꝛ ibi no. ff. de condi. ꝛ
de. ꝛ hoc ēt innuit tex. in.l. i. in fi. C. de prin. agē. ī rebus. s. al
le. dū dicit ꝙ substituit electōe sua. Adde ēt inquātū ipse dicit
ꝙ substitutus approbatus a iudice administrat ꝑiculo substi/
tuētis ꝑ.l. nullus. in fi. C. de decu. qō idem ꝓbat tex. ꝛ ibi no.
bar. in.l. neminē. C. e. ti. ꝛ in.l. ad similitudinē. ꝛ ibi ꝑ bal. C. de
epi. ꝛ cle. ꝛ bn̄ facit tex. ī.l. decreto. ī fi. ff. de admi. tu. Sz tu ad
uerte q2 illa iura nō dicūt ꝙ substitutus sit approbatus a iudi
ce lz dicāt ꝙ ꝑiculū ꝑtinet ad substituētē sicut ēt dicit tex. ꝛ ibi
ꝑ bart. in.l. i. C. de exactoribus. ꝛ executo. li. xij. Et ꝯtrium vr̄
posse dici de iure vz ꝙ tūc ꝑiculū nō ꝑtineret ad substituētem
q2 nō pōt dici ꝙ ꝑsona substituta nō sit ꝓbabil' ex quo est ap
probata a iudice ꝓ cuius fcō p̄sumit̃ vt.l. i. C. de offi. ciui. iu.
ꝛ.l. i. C. de pōde. ꝛ auri rōe. li. x. ꝛ per ꝯñs vr̄ ꝙ ille qui cōmi
sit sibi administratōez vacet a culpa ꝛ nō teneat̃ lz substitutus
fuerit in culpa ꝑ.l. argētū. ī fi. ff. cōmo. per quā ita decidit Jo.
an. in casu nostro ēt vbi p̄cessit approbatio iudicis dūmō al's
ꝑsona p̄sumat̃ esse fide digna in addi. spe. in ꝛ̄ica de loca. in
vlt. q. ꝛ ponit exēplū de eo qui substituit aliquē in custodia ca
stri sibi cōmissi vbi oīo ē vidēdū. Nec ob. p̄missis lex decreto
in fi. de admi. tu. vbi vr̄ ꝓbari ꝙ ēt qñ substitutus approbatur
a iudice ꝑiculū ꝑtinet ad substituētē. nā hoc est iō in. d.l. q2.l. ñ
admittit tutorē ad substituēdū simpliciter cū decreto iudicis sz
cū hac qualitate ꝙ periculū redūdet ad eū ꝛ hoc iducit̃ fauore
pupilloꝝ. vbi aūt simpliciter lex diceret substitutū debere ap/
probari tūc videret̃ ꝓcedere cōclusio supdicta. ¶ Circa s̄m
mēbrū principale cōcludit h̄ bar. ꝙ q2 feudū datuz ꝓ aduoca/
tōe vr̄ esse datū ꝓ mercede aduocatōis tale feudū post ānum
pōt auferri intellige declarādo dcā sua nō solū eius heredibus
sed ēt ipsi pricipali cui cōcessū est feudū vt loquit̃ tex. in. c. i. d
feudo guardie. ang. aūt hic rep̄hēdit istō dcm̄ q2 illud. c. loqui
tur in duobus casibus. s. qñ feudū est datū ꝓ guardia uel castal
dia ꝛ hoc est exp̄ssuz s̄m eū vñ si feudū nō datur exp̄sse ꝓ alte
ro ex his duobus stat regula ꝙ feudū nō pōt auferri ad libitū
dñi ēt si sit datū hodie minimis valuassoribus vt est hodie de
claratū in. c. de feu. da. minimis valuassoribus hec est nā feu/
di vt dicit tex. in. c. i. d nā feudi. ꝛ qñ feudū pōt reuocari ad nu
tū cōcedētis nō dr̄ ꝓprie feudū no. in. c. i. §. fi. qui feu. da. pos.
sed. d. Jo. d imo. defendit bar. ab ista īpugnatōe q2 tex. p̄alle.
ponit tertiū casū in quo ēt feudū pōt reuocari post annū vz qñ
daret̃ ꝓ mercede alicuius rei q̃ verba do. Joā. vr̄ intelligere
hoc mō ꝙ opera q̃ p̄statur in recōpēsatōez feudi sit merces ip
sius feudi bal. aūt ꝛ pe. de cerbe. in. d. c. i. vidētur intelligere si
cut vere v̄ba sonāt ꝙ ip̄m feudū sit merces alicuius rei. i. ali/
cuius s̄uitij p̄stādi per vasallū qñ feudū detur vt p̄ciū ope ꝛ in
telligēdo primo mō ꝓut ipse intelligit illū tex. dicit ip̄e ꝙ opi.
gl. hic pōt defēdi ab īpugnatōe bar. q2 ille tex. loquit̃ qñ mer/
ces datur ꝓ feudo. v̄bū aūt mercedis significat datōez pecunie
s̄m eū vt.l. si merces. in prin. ff. loc. ergo cū in casu gl. nō p̄ste
tur pecunia sed fcm̄. i. aduocatio nō sumus ī casu illius ca. Sz
ista r̄ñsio est manifeste ꝯ intentōez tex. qui dicit ꝙ feudū dat̃
ꝓ mercede alicu⁹ rei ꝛ sic nō vr̄ se restringere magis ad vnaz
rē q̄ꝑ ad aliā. Vñ melius vr̄ dicendū ꝛ ꝓbabilius cōcordādo
istas opi. ꝙ siue dicas feudū esse mercedem opere siue dicas
operā vel s̄uitiū esse mercedē ꝙ aut recōpēsatio s̄uitij equiua
let feudo vel modicū differt ꝛ tūc vera sit opi. Bart. h̄ posita
quā etiam videtur approbare bal. in. d. c. i. p̄alle. dū ponit exē
plum de feudo dato ꝓ aduocatione. Aut feudū multum exce/
dit s̄uitium qō est prestandum ꝛ tunc beneficium feudi tran/
seat ad heredes nec possit auferri quasi sit datum pro merce/
de opere vel opera sit merces eius vnde appellabit̃ beneficiū

quo casu sine dubio feudum sine cā non pōt auferri vt in. c. i.
qui. cau. feu. amit. Et hoc ē ꝙ dicit no. bal. ad ꝓpositū in p̄lu/
dio feudoꝝ in pe. char. in expōe diffinitōis feudi ubi dixit ꝙ
q̄uis feudū sit b̄n̄ficiū hz aliquā recōpēsatōez q2 tñ multo pl⁹
est ī b̄n̄ficio q̄ꝑ in recōpensatōe. denoīabit̃ feudū b̄n̄ficiū a sua
q̄litate potiori vt.l. querit̃ cū alijs cōcor. ff. de sta. ho. Facit op
time qō ponit bar. in.l. aristo. in prin. ff. de do. vbi dixit ꝙ qñ
ꝓ aliqua re datur res ꝛ p̄cium. ille ꝯctus dr̄ ꝑmutatio vel vē/
ditio ꝓut magis ꝑticipat de q̄litate vnius ꝯctus q̄ꝑ de q̄lita/
te alterius alle. tex. in.l. quicquid. §. i. ff. d acqui. re. do. Et pro
ista distinctōe facit optīe tex. in. c. i. §. sed nec aliud in qui. ca.
feu. amit. vbi satis clare ꝓbatur ꝙ quādo feudū ē datū ad cer/
tū s̄uitium si vasallus nō ē in culpa non pōt sibi auferri ꝙ aut
feudū pōt dari ad certū s̄uiciū. ꝓbat̃ in. d. c. i. in fi. d ca. qui cu
ri. vēdi. ꝛ ꝑ ista ē expeditus iste articulus.

Cum quis. Nō sufficit ad penā cōmittendaz aliquid fieri d fcō. h. d. Vel sic s̄z
Jo. cōditio īpossibilis d iure q̃ est īpossibilis q2 id qō dz fie/
ri de iure ꝓhibet̃ vitiat stip'lonē sicut si eēt īpossibil'a nā. Se
cūda ē ibi nec ad rez ꝑtinet vbi r̄ñdet tacite obiectōi. ¶ No.
ꝙ res publice ꝛ sacre nō sunt in cōmercio nisi prius fiāt pri/
uate ꝛ ꝓphane. De reb⁹ aūt sacris certū ē ꝙ solus sūmus pō/
tifex pōt eas facere ꝓphanas vt plene declarat Jo. an. in re/
gula sel' deo. de reg. iu. in intantū ꝙ ēt si res sacre sint occupa
te ab hostibus. nihilominus remanent sacre s̄z glo. no. in cle.
in plerisq3 in v̄bo x̄p̄iano de eta. ꝛ qua. ꝛ no. vij. q. i. c. pasto/
ralis. ꝛ multo fortius remanēt sacre. lz sint dirupte vsq3 ad so/
lum vt insti. de re. di. §. locus. ꝛ.l. intantuz. §. sacre de re. diui.
¶ No. s̄o ꝙ illud dr̄ eē impossibile qō pēdet a ꝑtāte soli⁹ pri
cipis vt.l. apud iulianū. in fi. ff. de le. i. d. pau. hic limitat hanc
regulā qñ id qō non pōt ꝯcedi nisi a principe solet cōiter con
cedi. ita ꝙ ex ꝯsuetudine p̄sumit̃ de facili īpetrari. alle. tex. in
l. quidā relegatus. ff. de re. du. Ego posui hanc eādem limita/
tōem in. d.l. apud iul. in fi. Et allegaui tex. qui hoc cantat ī.l.
i. ff. de his q̃ pe. no. sed hūc tex. nō allegaui in quo dr̄ ꝙ si te/
stator legat alicui ex amicis qui īpetrauit sibi restōnem a prin
cipe a quo erat relegatus legatū vz ꝛ debet̃ ei qui īpetrauit re/
stōnem ꝛ sic ap̄pet ꝙ ista cōditio nō fuit īpossibilis q2 tūc le/
gatum debebat̃ pure reiecta ꝯditōe īpossibili vt.l. i. cuz mā. ff.
de condi. insti. ¶ Tu aūt aduerte q2 ꝙ ibi īpetratio restōnis
eēt facilis seu verisilis. hoc nō ap̄pet vel q2 hoc eēt ꝯsuetū cō
cedi. vel q2 relegatio fuissz fcā ex leui cā vel alio respcū. vnde
istud ē diuinare ad illā legē. Dic ergo ꝛ melius ꝙ tūc reicitur
ꝯditio valde difficilis pēdens a ꝑtāte vnius qñ ꝑ hanc reie/
ctōem melius ꝛ plenius saluat̃ volūtas ꝛ dispō defuncti. Sed
qñ reiecta ꝯditōe minus saluaret̃ dispō defuncti. tūc meli⁹ est
accipe illā cōditionē ꝓ possibili. ne qō ē inductū ad fauorē vl
time volūtatis ꝯuertat̃ ad odium. ꝛ talis ē casus in. d.l. quidaz
q2 si cōditio reijceret̃ legatū remaneret incertū respcū ꝑsone.
ꝛ sic absolute eēt nullū sed si ꝯditio nō reijcit̃ aliquo casu po
terit hr̄e effectū q2 ex euentu certificabit̃ ꝑsona cui ē legatuz.
¶ No. tertio s̄m bar. ꝙ nō solū id qō pendet a ꝑtāte princi/
pis censet̃ eē īpossibile. sed ēt id qō pendet a ꝑtāte vnius ciui/
tatis. nā ē ciuitas pōt facere locū publicū priuatū vt.l. ꝓhibe
re. §. plane. ff. qō vi aut clam. qō vꝝ sit veꝝ dicet̃ in glo. q̃ hic
sentit oppositū. ¶ In glo. sup uerbo vēdiderit ibi d iure ꝛc.
Ista glo. r̄ñdet tacite obiectōi. nam uidebat̃ ꝙ ꝯditio eēt pos
sibilis q2 saltē poterat impleri de fcō. Vnde glo. r̄ñdet ꝙ hic
ꝑtes apponēdo ꝯditionē habuerūt respcm̄ ad ius ꝛ nō ad fa/
ctū. Et hāc solonem approbat hic bar. ꝛ cōiter doc. ꝛ in.l. vbi
pcm̄ in fi. d trāsac. vr̄ aūt hic habitus respectus ad ius ꝛ nō ad
fcm̄ q2 nihil īterat stipulantis illud fieri de fcō qm̄ sola vēdi/
tio nulla nullū afferebat īteresse vel damnū alicui. Et si dicat̃
ꝙ si fuisset fcā traditio p̄textu dicte emptōis nulle potuissz le
di aliquis ꝑꝑ translatōem rei factā in aliū q2 sic ecclia vt po/
nit exemplū glo. pateret̃ molestiā vendicāde rei sue seu abuo
cāde ab alio. Ad hoc r̄ñdet bar. ꝙ pena fuit apposita venditio
ni nō traditōi rei. vnde satis est ꝙ ꝓ venditiōe stipulator vel
alius nullū incurrat īteresse q2 si ꝑ traditionē incurrit īteresse.
ꝓ isto actu nō fuit apposita pena qō semꝑ notabis q2 decidit
singlr̄ ꝙ in mā stricti iuris si fit mētio de venditōe nō vr̄ com
prehēdi traditio quasi sit aliud ab ipsa venditiōe. Facit optīe
tex. in.l. si heres. ff. de ac. emp. ꝛ qō scripsi plene anno p̄terito
in.l. si fideiussor. §. meminisse. ff. de lega. i. Quātum autez ad

penā nō incurrēdaz appellatione venditōis cōp̄rehēditur traditio.l.fi.de iure emphi.que dicit φ si ēphiteota vēdidit irrequisito dn̄o cadit a iure suo intelligit̄ si vēdit ⁊ tradit vn̄ ex sola venditōe nō incurreret penā ita decidit sing.spec.in ti.ð loca.§.nūc aliqua.v̄.xcv.⁊ sequit̄ saly.referens eius dcā in.l.fi.C.de iure ēphi.in pe.col.Sz ꝯ̄ ista dcā bar.que posuit hic i.l.vbi pen̄.in fi.ꝯ̄.alle.arguūt fortiter moder.dicūt.n.φ ex quo ptes sciebāt φ vēditio nō poterat fieri de iure videt̄ apposuisse cōditōem ꝓut erat possibilis.s.si fieret de fcō sicut dicimus in.l.quidā cū filiū.ꝯ̄.e.⁊ in.l.mulier.§.si quis ꝓuū.de cōdi.insti.facit optīe tex.quē adducit hic pau.de ca.in.l.heredibus.i fi.ff.ad treb.vbi ꝓbatur φ filij nāles veniūt in ꝯditiōe qn̄ ille grauatur qui nō poterat hr̄e filios legitimos vt sic cōditio intelligat̄ p modū possibilē.Ad idē tex.vltra eos in.l.ab hoībus §.in testō.⁊ qð ibi p bar.de le.i.vn̄ timore huius ꝯrij moder.variāt in sol'one ipsius.Nā pau.de ca.hic dicit φ iste text.dz ītelligi qn̄ ptes errabāt in iure q2 credebāt rēpub.vl' sacrā posse vēdi ⁊ esse in cōmertio.Sz ista est nimis magna diuinatio ad tex.maxie q2 error iuris i dubio nō p̄sumit ut.l.leges sacratissime.C.de legi.⁊.l.sz si lege.§.scire.⁊ ibi p bart.ff.de peti.here.vn̄ Jo.de imo.ponit aliā mirabilē sol'onez vz φ ibi stipulatio nō cōmittit̄ q2 cōditio cōtinebat aliquid ꝓhibitū a iure qð erat turpe saltez ꝑm bonos mores.vn̄ tota ista cōditio reprobat̄ nec vz stip'lo ⁊ per ꝯn̄s nō tenet̄ iplere stipulatiōez neq3 de iure neq3 de fcō allegat ea que no.dy.⁊ bar.in.l.cū filiuz ꝯ̄.eo.vbi volūt φ qn̄ cōditio est reprobata a iure nō est necesse iplere eā de fcō ad euadendā penā q2 ipso iure stip'lo penalis est nulla. Sed cū reuerētia h̄ est magn⁹ error nisi cōmētaria sint corrupta q2 stipulatio pēalis ꝯcepta negatiue si nō fiat id qð est ꝓhibitum fieri de iure bene cōtinet turpē cōditōem q2 initat ꝓmissorem ad faciendū id qð est ꝓhibitum a iure.⁊ de tali cōditōe loquitur dy.⁊ bar.in loco allegato. Sed stip'lo penalis que subicitur ꝯditioni affirmatiue si fiat id qð est ꝓhibitū fieri ð iure ñ initat aliquē ad delinquēdū sz eꝯ̄ metu pene ð terret a delicto.Et ista cōditio ad faciēdū penā cōmitti ē bonestissima nō turpis.vt.l.ex ea pte.§.ij.ꝯ̄.e.vbi est casus clarus quē allegat hic pau.ð ca.⁊ est glo.or.que.h.d.⁊ ibi p bar.in.l.nō impossibile.ff.de pac.querēda ē igitur alia solutio ⁊ difficile ē.sz prima facie v2 posse dici φ iura allegata p mod.loquūtur nō in casu odioso sicut nos sumus vz in cōmissione pene.⁊ iō facilius in illis iuribus v2 habitus respectus ad fcm̄ qð ð iure fieri nō poterat φ̄ in casu nr̄o pp odiū stip'lonis penalis. Et ista solutio satis posset trāsire quo ad illa iura.Sz ꝯ̄ istā solutionē facit fortiter q2 in stip'lone penali regl'r nō cōsideram⁹ interesse vt.l.stipulatio ista.§.alteri.ꝯ̄.e.vn̄ lz fcm̄ nullū afferat iteresse mihi vel alteri pp hoc nō dz ipediri quin stip'lo cōmittatur sicut videmus φ qn̄ iponit̄ pena a.l.p fcō illicito cōmittitur pena si ꝯ̄fiat de fcō lz nō de iure.Et est rō ꝑm bar.no.in l.quid ergo.§.cū aūt.de his qui no.infa.q2 lz legislator sciat id qð ponit̄ in cōditōe ad penā nō posse fieri de iure nō v2 se retulisse ad ipossibile sed ad fcm̄ qð erat possibile que rō v2 militare in cāu nr̄o ēt in mā penali ⁊ odiosa.Sz pōt rn̄deri saluādo cōem sniā φ in pena legali sp̄ reperit̄ iteresse reipublice lz aliquid fiat de fcō qð est vt cōmittētes illicita puniant̄.vt.l.ita vulneratus.ff.ad.l.aquil.⁊.l.licitatio.§.φ illicite.ff.de pub.lz in pena cōuētionali hoc iteresse nō est ꝓbabile vt.l.si quidē.⁊ l.ꝓuus ea.l.ff.de ser.expor.vn̄ non est silis rō in vtraq3 pena. Ad aliā rōez que obstat fortius pōt dici φ vel illa iura loquūt̄ qn̄ stipulātis vel alterius pōt aliquo mō iteresse qui modus sit cōsiderabilis ⁊ debeat attēdi de iure tūc.n.cōmittit̄ stipulatio ēt si in fcō cōtingēti nō intersit sz qn̄ nullo mō ex facto pp qð dz cōmitti pena pōt ꝯsiderari φ stipulāt̄ vel alterius possit aliquid iteresse tūc de hoc casu ptes nō vident̄ cogitasse vt pena cōmittat̄ ⁊ isto mō pōt intelligi tex.noster ⁊ dcā bal.in.l.ij.C.de epi.audi.qui dixit φ iō pena nō cōmittitur q2 v2 apposita loco interesse.Pro ista solutōe facit optīe tex.in.l.si quid emptor.in fi.ꝑalle.vbi iuriscōsultus pōderat φ pena cōmittit̄ q2 pōt vēditoris interesse.⁊ sic tacite sentit φ nō posset interesse nō cōmitteret̄ ⁊ tn̄ ille tex.intelligitur qn̄ fuit interposita stipulatio vt dicit glo.in.l.ꝓuus ea.l.e.ti.¶ Scðo adduco tibi tex.no.in.l.arbiter calendis.ff.de arbi.vbi ēt pena ex cōpromisso non cōmittitur in casu in quo nihil pōt interesse stipulatoris φ cōditio fuerit impleta seu φ fieret id qð cōuenerat.Posset etiam attentari φ hic non fuerit apposita stipulatio penalis.

quia nō fuit facta expressa mentio de pena lz stipulatio fuerit interposita si tale quid fuerit factum ⁊ hoc est quod not.Joā.an.in.c.bona fides ex̄ ð depo.quē refert ⁊ sequit̄.d.m.in.l.stipulatio ista.§.alteri.ꝯ̄.e.φ i dubio ꝓmissio fcā de certa q̄titate si aliquid fiat vel nō fiat censet̄ fcā respcū iteresse nō respcū pene.Pro qua cōclusiōe v2 eē casus sing.in.l.fi.in fi.ff.ð eo per quē fac.est.Hanc tn̄ sol'onem nō infirmo ꝓnunc.tum q2 ille articulus ē dubius tū q2 cōis snīa doctoꝝ hic v2 intelligere φ stip'lo fuerit penalis.⁊ crao dicet̄ aliquid sup intellectu illius.§.Illud aūt semp tenebis menti qð posuit bal.no.in.l.ij.C.de epi.audi.⁊ est clare de mēte bar.in.d.§.cū aūt φ etiā pena legalis que imponit̄ ꝓ aliquo fcō nunφ̄ cōmittit̄ si act⁹ est nullus ex defectu solēnitatꝭ requisite qð declara vt p bart.i d.§.cū aūt.¶ Ex his ēt que dixit h̄ bar.pz falsam eē doctrinā petri quē ipse bar.retulit in.l.ꝓuo legato.§.i.ff.de le.i.ubi voluit φ ꝓhibitus alienare sub pena non incidit in penam si nulliter alienaret.Nam si alienatio est fcā p traditōez rei cōtrauentū est de fcō tali cōtrauentōi que causat iteresse.ergo v2 pena cōmitti ꝑm bar.hic ⁊ in.l.ubi pen̄.ꝑallegata.Uel pōt dici ⁊ melius nō discedēdo in aliquo a cōibus opi.φ in stipulatōe penali nō cōsiderat̄ interesse quo ad hoc vt cōmittat̄ pena lz nō intersit si ꝯ̄fiat his que cōtinētur in conditiōe posita ad penaz cōmittendā ex ꝓprietate ꝑmonis.sed si ꝯ̄fiat his q̄ nō cōtinētur ex ꝓprietate ꝑmonis in cōditōe apposita ad stipulatōez penalē tūc refert q2 aut iterest stipulatoris verba ipropriari.⁊ v2 actū φ ēt iste casus cōp̄rehendat̄ in conditōe vt.l.vbi pen̄ in fi.C.de trāsac.Aut nullo mō iterest ⁊ tūc nō ē causa cur vba improprient̄ q2 hoc nō v2 fuisse de mēte ptium.⁊ talis est casus noster.nā verbū vēditio in se ē nomē iuris.vn̄ venditio nulla nō ē vēditio vt.l.nō putauit.§.nō quecūq3.ff.ð ꝯtrah.⁊.l.iiij.§.cōdemnatū.ff.de re iudi.⁊ iō non trahit̄ ad vēditionē factā de fcō quo ad incurrēdaz penā si nihil iterest stipulatoris vel alterius hoc pen̄ fieri cū simus in materia odiosa in qua stricte dz ꝓcedi vt.l.i.§.querit̄ de ven.in pos.mit.⁊ l.si ita scriptū.in prin.ff.de libe.⁊ posthu.Illud aūt qð tetigi ꝯ̄.vtꝝ qn̄ ꝓmittit̄ q̄titas si aliquid nō fiat in dubio vident̄ ꝓmissa tanφ̄ pena vel potius tanφ̄ iteresse hz dubitatōez q2 gl.fi.in fi.ff.de eo p quē fac.ē relata ad tex.qui loquit̄ ꝓprie i casu nr̄o dicit φ illa ē pena. Et idez sentit glo.in.l.fi.ff.de ꝓro.sti.⁊ sequit̄ vbiq3 bar.⁊ cōiter doc.Sed tex.ille in.§.fi.fortiter facit in ꝯ̄rium.Dr̄.n.ibi φ si actor stipulat̄ a fideiussore quinquaginta si reus nō venerit ad iudiciū ⁊ reus fuit impeditus venire p tertiū φ ꝯ̄ illum tertiū actor pōt agere ad cētū ꝓ suo iteresse lz fideiussor minorē sūmam ꝓmiserit q̄ verba significant hoc φ in ista q̄ōe dabat cām dubitādi ꝓmissio fcā a fideiussore de minori sūma quasi stipulator videret̄ cōfiteri tm̄ interesse sua ⁊ nō vltra.vn̄ videbat̄ φ nō possz agere ad iteresse ꝓ maiori q̄titate ꝯ̄ tertiū. ¶ Cōtrariū tn̄ determinat̄ ibi q2 res acta cū fideiussore nō affert p̄iudiciū stipulatori ꝯ̄ tertiū. Sed si illa stip'lo fuisset penalis tūc ista dubitatio nō deberet eē in casu nr̄o q2 cū in penis nō attēdimus iteresse vt.l.si ꝓcurator.ꝯ̄.si quis cau.lz actor stipularet̄ penam nullo mō poterit dubitari φ videretur eē cōfessus tm̄ sua iteresse ⁊ nō vltra q2 pēa ⁊ iteresse sunt duo diuersa.Sz saluādo gl.⁊ cōez sententiā dicas φ poterat dubitari pp hoc q2 stip'lones p̄torie sicut ē illa de iudicio sisti regl'r nō cōmittunt̄ cū effectu qn̄ nihil iterest ꝑm bar.in.l.ij.in fi.ff.si quis in ius vo.nō ie.⁊ satis.ꝓbatur in.l.⁊ si post tres.ff.si quis cau.vn̄ q2 iste stip'lones iterponūtur pp iteresse ꝓbabil'r poterat dubitari φ illa q̄titas esset exp̄ssa i pena q2 tm̄ itererat. Sed tn̄ decidit̄ ꝯ̄riū q2 lz huiusmodi stip'lones iterponātur pp iteresse hn̄t tn̄ hoc φ aliqn̄ minus ꝓmittitur in pena φ̄ sit iteresse ⁊ aliqn̄ plus.⁊ illð pl⁹ pōt exigi sub rōe pene ꝑm glo.in.l.si duo.§.i.eo.ti.¶ Extra glo.adde dictis bar.inquātum hic opponit de.l.hoīs liberi ð ꝯ̄hen.emp.⁊ de.l.cū pꝫ.§.liberꝭ.ff.de le.ij.φ sol'o sua q̄tum ad.§.liberꝭ.v2 aliquātulū obscura. Mens tn̄ sua v2 esse ista φ aliquādo vēditio fit de re sacra vel alia que nō est in cōmertio.Aliquādo fit de re ꝓhibita alienari que tn̄ ē in cōmertio. Primo casu si vēditio fit a sciēte ē nulla quo ad oēm regulaz. Si fit ab ignorāte ē nulla quo ad ipsaz rē q̄ nō ē in cōmercio. vn̄ sup ea nō pōt dici causatus titulus sed quo ad illā rē vēditio ē celebrata de fcō.vz tn̄ quo ad obligādum debitorē ad interesse vt insti.de ꝯ̄hen.emp.in fi.In scðo casu in quo loquitur tex.in.§.liberꝭ venditio valet.licet alienatio.i.translatio

dominij

dominiũ sit nulla. vnde in effectu mens solutionis sue videt͂ esse ꝙ ibi valebat venditio hic erat nulla. Sed posito ꝙ ita sit ista differentia non tollit cõtrarium q2 ibi pena erat apposita ad alienatõez non ad vẽditionẽ. vnde dato ꝙ vẽditio esset valida si tñ alienatio erat nulla sicut erat q2 fiebat ↄ fcõ nõ vi debat͂ pena cõmitti ut in tex. nr̃o. vñ ꝑau. de ca. hic l3 nõ im pugnet hãc solõnẽ. hoc mõ tñ dicit ꝙ sol. doc. sibi nõ pl3 7 iõ ponit aliã dicẽs ꝙ ibi loquit͂ in pena legali q2 est penitus falsũ q2 l3 ãnullatio actus sit pẽa legalis. trãslatõ tñ rei ↄ alienãte ad aliũ est pena testõris. q2 testõr vz inuitasse ad fideicõmissũ alios de familia ut exp̃sse ibi d2 in tex. 7 no. in. l. codicillis §. instituto eo. ti. ¶ Tu ergo dic 7 melius uel ꝙ ibi alienatio ↄ fcõ põt afferre aliqđ p̃iudiciũ illis qui ↄbebãt vocari ad fidei cõmissũ cũ p traditõez ex ↄctu inutili fuerit trãslata possessio ut. l. i. §. si uir. de acqui. pos. 7 sic potuit cõstitui durior aduersarius ipsis fideicõmissarijs ꝙ si res nõ fuiss3 alteri tradita. vnđ pena cõmittit͂ pp͂ fcm̃ hoc casu q2 affert iteresse iuxta r̃lam tra ditã hic p bar. facit optie tex. in. l. ex hoc edicto. §. alienare. ff. de alie. iu. mu. cau. fact. Uel dic 7 melius ꝙ ex quo ibi p traditõem fuit trãslata possessio nõ fuit ↄuentũ ↄ fcõ dũtaxat s3 ẽt de iure q2 possessio ꝑut est cãta in eẽ est ius ut. l. i. 7 ibi not. de acqui. pos. 7 iõ ꝓhibitus alienare rẽ vz ẽt ꝓhibitus trãsferre possessionẽ dũtaxat dũmõ trãsferat eã non alienãdo possessionem simplr̃ sed ipsam rẽ. casus est in. l. nõ solũ. i pri. 7 ibi p bar. de ali. iu. mu. cau. fac. l3. n. in ꝓhibitõe alienatiõis pricipaliter videat͂ ꝓhiberi trãslatio dñij cõsequẽter tñ videat͂ ẽt ꝓhiberi ius possessionis. vñ minor ꝓhibitus alienare rẽ vz ẽt ꝓhibitus alienare ius possessionis qđ h3 in re q̃uis nõ fit dñs rei dũmodo sit possessor bonefidei ut est tex. no. 7 gl. in. l. ma gis puto. §. i. ff. de re. eo. ¶ Uel tertio potes dicere ꝙ iõ ibi aliẽatio ↄ fcõ sufficit ad penã cõmittendã q2 fideicõmissũ datũ in pena alr̃ nõ poss3 valere prout testõr voluit. Nã si alienatio esset ualida dñiũ esset trãslatũ in tertiũ. 7 sic fcã alienatiõe nõ posset retrãsferri ĩ fideicõmissarios. ut. l. stichus ꝑuus. ff. ↄ manumis. te. l3 forte deberet͂ estimatio fideicõmissi ꝑ3 bar. in l. filius. §. diui. ff. de leg. i. dũ agit de itellectu. d. l. ꝑuus. vñ ut fideicõmissũ datũ in penã valeat est sensus de alienatiõe fcã ꝑa tñ solõ magis pl3. ¶ Et ad mãm uide oĩo text. 7 qđ ibi ponit bal. in. l. iij. in pri. ff. qđ quisq3 iur. 7 tangit bar. in. l. i. eo. ti. vbi cõcludit͂ ꝙ ad incurrẽdã penã. l. ibi positã sufficit ꝙ id qđ nul liter est iperratũ hẽat executõem de fcõ. vide ẽt gl. ualde no. ad id qđ. §. diximus de ẽphiteota qui est ꝓhibitus uẽdere vtr̃ in cidat in penã nõ tradẽdo in. c. dispẽdia. in pri. in v̂bo ipetrauerint de rescrip. li. vi. que dicit ꝙ si iponit͂ pena ipetrãti rescriptũ illa pena nõ h3 locũ nisi quis rescripto fuerit usus viđ etiã qđ no. archi. 7 Joã. an. in. c. ut circa de elect. li. vi. in nouella. ¶ Ex glo. tãgit hic bar. nũquid ciuitas põt alienare res publicas q̃ sunt ĩ ea sicut basilicas theatr̃ forvias 7 silia. Cui9 dcis adđ breuiter 7 prĩo inquãtũ dicit ꝙ ciuitas põt hoc facere statuẽdo prius ut res possit alienari. nã do. pau. hic hoc reuocat in dubiũ dicẽs ꝙ nõ credit in p̃iudiciũ sup̃ioris qui h3 admistratõem reipublice istud posse fieri. vñ nõ credit ipse ꝙ ciuitas patauina possit aliẽare aliquid publicũ sine licẽtia sere nissimi dñi Uenetor̃ ut v̂bis suis utar. ¶ Tu ãt aduerte q2 ꝙ ciuitas subdita nõ possit statuere aliquid ad p̃iudiciũ iuris sup̃ioris est glo. or. de iure ciuili in. l. p̃scriptõe. C. si ↄ ius vel vtili. publi. 7 t3 bar. in. l. oẽs populi. ff. de insti. 7 iu. 7 est casus in. c. veniẽtes ex͂ de iureiur. Sed tñ in casu nr̃o põt dici ꝙ ciuitas hoc põt quatenus repit͂ sibi cõcessũ a. l. 7 de iure cõi ꝙ p interp̃tatõem passiuã trahit͂ ad oẽm ciuitatẽ publicã. sicut vidẽmus ꝙ in terris iperij quil3 populus subditus iõ põt statuere. q2 h2 licẽtiã a. l. ut. l. oẽs populi. ff. de insti. 7 iur. nã sine licẽtia hoc nõ poss3. ut in. c. qđ sup his. 7. c. cu3 iferior. de maio. 7 obe. 7 iõ populi subditi ecclie q2 non hñt hãc licentiã a canone hoc nõ pñt ut dicit gl. no. quã ibi põderãt doc. ad hoc in. c. qđ clericis ex͂ ↄ fo. cõpe. Uidedũ ẽ ergo vtr̃ de iure cõi hmõi populis videat͂ hoc pmissũ. 7 vz esse tex. ꝙ sic i. l. ꝓhibere. §. plane quẽ adducit h bar. ff. qđ vi aut clã dũmõ sup hoc fiat statutũ ut ibi d2. In ↄriũ vz esse casus clarus quẽ ipẽ nõ allãt in l. sacra loca. §. sciẽdũ. ff. ↄ re. di. vbi d2 ꝙ solus priceps põt locu3 publicũ facere sacr̃. ergo p3 ꝙ hoc nõ põt facere iferior 7 tñ videret͂ ꝙ facilr̃ poss3 hoc fieri fauore religionis cuius fauore multa statuũtur ↄ iuẽ. ¶ Scđo ꝓ ista ↄclõne adducitur tex. i. l. ꝑuitutes. §. pe. ff. de ꝑui. la ꝑa vbi d2 ꝙ cõstituere aque

ductu3 in uia publica hoĩ priuato solet cõcedere priceps ergo vz ꝙ alius nõ possit cõcedere saluãdo dcã dñi bar. dicimus ꝙ iferior a pricipe ex mero bñficio 7 donatõe nõ põt alienare locu3 publicũ vẽdere tñ põt itellige subsistẽte cã legitia cau3 que requirit͂ in vẽditione rer̃ ciuitat̃ que sunt priuati3 ipsius de q̃ in. l. fi. C. de vẽdi. re. ciuita. li. x. Et isto mõ videnť posse ↄcodari ista iura. ¶ Scđo adde posito ꝙ ptãs alienãdi locũ publicũ pmittat͂ ciuitati subdite. nã bar. hic 7 in. l. fi. C. de vẽdi. re. ciui. ꝑallegata. vbi pleni9 loquit͂ 7 vz velle ꝙ l3 ciuitas hoc possit facere statuẽdo nõ tñ põt facere non p̃cedẽte statuto. Et idẽ tenuit bal. in. l. i. C. nẽ filius ꝓ p̃re in p̃ria col. Ex qua doctria no. singlr̃ 7 tene mẽti ꝙ l3 populo subdito concedat͂ aliquid posse facere p viã statuti ↄ ius cõe nõ tñ vz cõcessa ptãs nõ p̃cedẽte statuto celebrare illũ actu3 quãtũcũq3 ex certa scia. 7 sic nõ vz data ptãs dispẽsãdi. ¶ Pro ista cõclõne adducit bal. tex. cũ glo. in. l. i. §. i. ff. de fe. vbi p3 ꝙ l3 p̃tor possit statuẽdo corrigere ius ciuile nõ tñ põt in vna cã ꝓcedere ↄ ius puta tpe feriato. do. raph. h quẽ refert pau. de ca. vz tenere ↄriũ dicẽs ꝙ cũ pcm̃ fcm̃ inter publicũ 7 priuatũ hẽat nim. l. ut. l. cesar. ff. de pub. 7. l. pe. C. de do. inter vi. 7 vxo. hoc ipso ꝙ ciuitas creat sindicũ ad vedendũ vz facere. l. ꝙ illa res possit vẽdi. sed. d. pau. hic allegãs dcã bal. i loco ꝑallegato vz sequi doctrinã Bar. hic 7 in. d. l. fi. quã ipẽ bar. mẽt vz ipugnare i duobus locis v3 in. l. iij. §. actor. ff. de re iudi. 7 in. l. sicut. in prin. ꝙ cuius. vni. no. vbi dicit ꝙ sicut p statutũ põt fieri vt ꝓ debito publico singuli ciues obligent͂ ita si ciuitas creat sindicum ad obligandũ singulos ciues alicui mutuãti pecuniam v3 ista creatio q2 pcm̃ factũ inter p̃sonã publicã 7 priuatã h3 vim legis vt in iurib9 ꝑalle. 7 hãc doctrinã approbat bal. in. l. ẽt. C. de execu. rei iu. 7 in. l. i. §. ꝙ si nemo ꝙ cuius. vniuer. no. 7 ista magis pl3 q2 si pp̃lo subdito concedit͂ tollere in totũ ius cõe p statutu3 multo fortius vz cõcedi ꝙ possit tollere ius cõe i vno negocio dũmõ hoc faciat cũ cãe cognitõe ꝑm nãm actus vt. j. dicam hoc tñ intellige vbicũq3 hoc faceret ꝓprio motu vel q2 hoc exprimeret in actu vt q2 eẽt actus qui ptineret ad vtilitatem ipsius pp̃li seu ad necessitatẽ. nã tũc in actu p̃ticulari videt͂ eẽ eadẽ rõ vt possit dispẽsare sicut gnalr̃ poss3 statuere ↄ ius cõe vbi aũt ad impetratõez alterius aliquid cõcederet cõtra ius cõe. forte isto casu vera ess3 doctrina bart. hic q2 nõ est eadẽ rõ cõcedendi hanc dispõem ad postulatõem p̃tis que vz in dubio obtineri p iportunitatẽ vt. l. i. 7 ibi p bar. C. de peti. bo. subla. 7 isto mõ forte poss3 saluari singlis doctrina archi. 7 Joan. an. in. c. l3 canon de elec. li. vi. que fuit originalr̃ Inno. i c. dilectus de tẽpo. ordi. qui dixit ꝙ l3 ep̃s constõnẽ factã a se possit tollere tñ non põt ↄ eã dispẽsare quasi nõ sit ita fauorabilis ptãs dispẽsandi sicut statuẽdi. Cõiter tñ reprehendit͂ illud dcm̃. Unde dicit Joã. an. in regula cui l3 de regu. iur. in mercu. ꝙ totus mũdus obseruat ↄrium in dispensatõe tñ que fieret ↄ ius cõe p rõem. §. allegatã in casu ꝓxime dcõ istud dictũ h3et rõem. Et idem eẽt dicendũ q̃ñ ille qui põt statuere cõtra ius cõe faceret ex certa scia ↄ ius nõ tamẽ cũ cãe cognitõe s3 ex abrupto. 7 ita intelligo tex. cũ glo. in. d. l. i. §. i. sicut ibi clare ↄsidit l2a in v̂bo p secordiã vt. n. ait no. bal. in. l. bonor̃. C. qui admitti. fcm̃ iudicis temere ↄ ius non põt vocari dispensatio. Et credo indubitãter ꝙ q̃ñ ꝓcedit cãe cognitio sufficiẽs q̃ repitur in dispensatõe inferioris vt no. Hosti. in. c. ij. ex͂ de scisma. non requirat͂ exp̃ssa dispẽsatio p̃cedens ad actũ faciẽdu3 in pp̃lo 7 vniuersitate s3 sufficiat facere actũ ex certa scia. Casus ẽ no. p quẽ ibi ita decidũt cõiter moder. in. c. p̃terea ex͂ de testi. co. vbi hoc multũ diffuse ponit. d. abb. 7 ibi allegãtur plures quotte canonistar̃. 7 t3 bal. exp̃sse vbi no. attingit articulũ in. l. barbarius. in. ij. char. sue repe. ff. ↄ offi. p̃to. In magistratu aũt quis poss3 dispẽsare ↄ ius bene dicit ꝙ requiritur dispẽsatio exp̃ssa p̃cedens vñ nõ sufficit facere actu3 ex certa scia nisi prius p̃cedat exp̃ssa dispẽsatio. 7 ita itelligit dcã Inno. 7 hosti. qui hoc dixerũt in. c. veniẽs ex͂ de fil. p̃bi. alle. l. tutores a patruo. ff. de cõfir. tu. vbi nõ ẽ satis iquirere de sufficiẽtia tutoris nisi p̃nunciet͂ idoneus. 7 allegat͂ illa. l. potissime in mã de qua plene scribit bart. in. l. stip̃lo. §. h3 aũt. ff. de no. op. nũ. de qua ego scripsi plenissime in. l. decẽ. §. eo. s3 ille casus nõ ẽ oĩo silis q2 nõ h3 tãtã p̃tatẽ p̃tor i cõfirmãdo tutorẽ sicut ille qui poss3 statuere ↄ ius 7 fac͂ actũ ↄ ius sp̃alr̃. ¶ Uel potes dicere melius ꝙ p̃tor in cõfirmãdo nõ intẽdit dispẽsare 7 dispõere ↄ ius. 7 iõ requirit͂ maior solẽnitas. Et q2 ego si

video

video bonã rõem diuersitat̃ iter magistratũ ⁊ populũ simpl'r tenerez ꝙ adhibita cãe cognitiõe idẽ esset i vtroqz q2 qui vult ꝯñs vult añs regl'r sine quo illud esse nõ põt ut.l.illud.de acqui.here.⁊.l.ij.cũ ibi not.ff.de iurisdi.om.iu.⁊ ista sunt va qñ populus eẽt subditus.vbi aũt ppl's nõ recognosceret supiorẽ de fcõ tũc bart.dixit hic.⁊ in.d.l.fi.C.de ven.re.ciuita.ꝙ iste ppl's põt oĩa que põt pñceps ꝙ nõ plz hic Jo.de imol.⁊ lz nihil alleget itẽtio sua vʒ esse ꝙ q2 oĩs ppl's de iure.ẽt diuio subiectus est pñcipi si vsurpat locũ pñcipis ⁊ ad eũ ptinẽtia de facto ꝙ hoc nõ possit facere iuridice.⁊ p ꝯñs actus nõ valeat.⁊ p hoc ẽt reuocãtur in dubiũ dcã bar.in.l.infamẽ.de pub.iudi. ¶ Tu aũt aduerte q2 lz cõiter teneaꝛ ꝙ populus subditus nõ possit p̃scribere obediẽtiã cũ nõ subsit pñcipi ut Inno.not.i c.bone.de postu.p̃la.⁊ ibi p moder.⁊ p bal.in autẽ.quas actõẽs in fi.C.de sac.sã.ec.nõ tñ p hoc sequiꝛ ꝙ regalia.i.reseruata pñcipi possint p̃scribi vel cõcedi p principẽ.Et q2 ista est lõga mã vide plenissime p do.Ant.in.c.cũ cõtingat ex̃ de fo.cõpe.⁊ p bar.in.l.i.in fi.ff.de aqua plu.ar.⁊.l.i.i.§.de qua re.ff.de posthu.⁊ ꝙ ponit idez Bar.in.l.i.C.de sũma trinitate.

Si ut aliquid. Stipl'o penal'si apponiꝛ ad fcm̃ affirmatiuũ cõcipiꝛ negatiue.si vo ad fcm̃ negatiuũ cõcipitur affirmatiue.Et p stipulationẽ que cõtinet dari nõ põt ꝓuideri vni heredũ secus i stipulatõe cõtinẽte fcm̃.ẜa est ibi ⁊ cũ alia fieri.tertia ibi p̃terea ⁊c. ¶ No.ibi si ita fcm̃ nõ erit ⁊c.naz iuriscõsultus caute nõ ponit totaz formã stipl'onis.Vñ nõ possumus elicere ex isto tex.si ꝓmittaꝛ ꝙ̃titas si nõ sit fcm̃ vtꝝ videaꝛ ꝓmissa pẽa vel si si nõ est fcã mẽtio pene.sed tex.no.insti.de v.ob.§.fi.vʒ hoc decidere dicit eni ꝙ qñ p̃cedit stipulatio ad fcm̃ subiciẽda est certa pena ne alioquin quãtitas itéresse remaneat incerta.Ex quo daꝛ manifeste itelligi ꝙ vbicũqz certa quãtitas poniꝛ in stipulatõe vʒ posita noĩe pene.alioquin rõ iuriscõsulti eẽt falsa.q2 si exp̃ssio certe quãtitat̃ nõ induceret penaz nisi qñ esset dcm̃ tũc bñ posset certificari ꝙ̃titas ⁊ tñ pena nõ subici.⁊ istũ tex.adde ad ea que scripsimus in.§.p̃cedẽti. ¶ No.ẜo ⁊ sep tene mẽti ꝙ iter fcm̃ ⁊ nõ factũ est dĩa formalis qñ deducunꝛ in cõditõe stipulatõis penalis qõ pʒ quis si p istã cõditõem si ꝯfactũ erit nõ cõmittereꝛ stipl'o penalis vbi in pña p̃cessit fcm̃ affirmatiuũ vt pʒ ex isto tex.qui requirit ꝙ apponaꝛ clausula spãlis negatiua.vbi aũt nõ fcm̃ deduciꝛ in stipulatõe pñcipali respectu ipsius stipulatõis nõ fcm̃ dʒ factũ.⁊ iõ factũ dʒ cõtinere stipulatio.vt.l.stipulatio ista.§.i.s̃.e.ti. ¶ In glo.in v.oĩbus ibi excep.C.de excep.l.i.sol.cõis doc.est vissima vʒ ꝙ in dcõ casu iõ alijs obstat exceptio q2 nomẽ d̃bitoris fuerat p̃legatũ vni ex h̃dibus vñ cũ illi eẽt acquisita actio vtilis ipso iure tãꝙ̃ cessionario p.l.ex legato noĩs.C.de lega.sine dubio alijs agẽtibus directa ꝓ rata sua obstabit exceptio.⁊ ẜm hũc intellectũ ibi vʒ ꝓbari ꝙ qñ ex vltia volũtate trãsferꝛ actio ipso iure in legatariũ semp agẽti directa cõpetit exceptio qõ regulariter nõ est veꝝ nisi iteruenerit vnũ de tribus que h̃ñtur i l.iij.C.de noua.de quo dic vt hʒ p bart.in.l.fcã.§.si heres.ff.ad treb.Sʒ vnũ magis singulare ⁊ pulchrius eliciꝛ ex illo tex.vʒ ꝙ qñ soluiꝛ illi in quẽ actõẽs vtiles trãsferunꝛ ipso iure tũc debitor nõ liberaꝛ ab h̃ñte directas p hanc solutionẽ ipo iure sed ope exceptõis qõ est valde nouũ dcm̃ in ista mã.ibi.n.dʒ ꝙ obstat exceptio alijs coheredibus postꝙ̃ erat fcã solutio illi cui nomẽ erat p̃legatũ. ¶ In ea.gl.ibi vel melius doc.dicũt ꝙ erat dicẽdũ peius nõ melius.q2 pña solutio Jo.est vissima ⁊ magis cõformis tex.in.d.l.auus qui vʒ velle ꝙ exceptio non queraꝛ alijs heredibus ipso iure.sed queriꝛ de rõe differẽtie in q̃ est difficultas bar.h̃ dicit ꝙ dĩa stat in hoc.q2 obligatio p quã quis stipulaꝛ aliquid dari d̃ sui nã est ppetua nec põt limitari ad tp̃s ut post tp̃s deficiat ipo iure.vt.l.eũ qui ita s̃.e.Et que sit rõ cur nõ põt limitari ad tp̃s.vide similiter per bar.in.l.ẜuitutes la.i.ff.de ẜui.Sicut ergo non põt cohartari ad p̃sonã stipulatoris ita nõ põt cohartari ad p̃sonã vnius ex heredibus.q2 sic restrigereꝛ quo ad alios heredes stipulatõ ad vitã ipsius stipulatoris qõ fieri nõ põt.sʒ in pacto de nõ petẽdo est aliud.q2 lz in dubio tale pactũ trãseat ad heredẽ vt.l.iurisgẽ.§.pactoꝝ.ff.de pac.plene scribat bar.in.l.si sic stipulatus fuerim.s̃.e.tñ qñ ptes hoc agunt istud pactũ põt finiri inuita paciscentis.vt.l.qui in futurũ.in pñn.ff.eo.ti.Sicut ergo põt finiri quo ad oẽs h̃des ad vitã paciscent̃ ita põt finiri quo ad aliquos pro eorum rata.Sed ista ratio non placet omnio dño

Jo.q2 non declarat quare magis pactũ possit restringi ad vitam ꝙ̃ stipulatio presertim q2 ẜm eum paciscens acquirit obligatõem nãlez a dño petendã ut.l.si vnus.§.pactus ne peteret ff.de pac.obligatio aũt nõ vʒ posse finiri ipso iure tp̃e vt dcm̃ est cũ certi sint modi finiẽdi obligatõem ut dicit tex.in.l.obligationũ fere.§.plz de acti.⁊ obli. ¶ Cõfirmaꝛ ista impugnatio ex his q̃ tradit bar.in.l.ẜuitutes la.i.ff.de ẜui.ubi vult ꝙ iõ obligatio nõ põt eẽ tp̃alis ⁊ expirare tp̃e ipso iure q2 sicut corpi caracter ipressus est idelibilis ita imprimiꝛ quidaz caracter p̃sone ipsius d̃bitoris ex obligatõe qui non vʒ posse ipso iure deleri.Sed nõ obstãte ista impugnatõe credo dĩam bar.⁊ alioꝝ quos ipse sequiꝛ eẽ verissimã.Pro cuius intelligentia debes scire ꝙ stipl'o que cõtinet fcm̃ lz trãseat ad heredem nõ tñ facit quin vere fcm̃ qõ dʒ facere ꝓmissor sit aliud factuz ab eo qõ dʒ p̃stare heres eius.Et silr̃ quin id qõ ꝓmissor debet facere stipulatori nõ sit aliud fcm̃ vere ꝙ̃ id qõ dʒ fieri heredi eius.Ista cõcl'o ꝓbaꝛ recte inspiciẽti in.l.veteris.C.de ꝯhen.⁊ cõmit.stip.vbi põdero duo.⁊ pño ꝙ veteres nõ permittebãt stipl'onẽ trãsire actiue ⁊ passiue ad heredes alia rõe nisi q2 estimabãt aliud eẽ fcm̃ qõ ꝓmittebat reus ⁊ aliud qõ d̃bebat p̃stare heres eius.Et silr̃ aliud ẽ fcm̃ qõ debebat p̃stari stipulatori ⁊ aliud qõ p̃stabaꝛ heredi eius al's nulla fuissʒ dubitatio de herede stipl'atoris.cuius ꝯriũ ibi dʒ impator aũt d̃cidens ꝯriũ nõ negat quin ista sint diuersa fcã sʒ decidit ꝯriũ.q2 ista diuersa fcã plerũqz pñt eẽ eiusdem atqz sil'is effectus vt pʒ ex tex.vñ q2 regl'r pcm̃ interpositũ sup vna re nõ trahitur ad aliã vt.l.si unus.§.añ oĩa.⁊.§.seq.ff.de pac.nõ ẽ mirꝝ si pactũ de nõ petẽdo qõ cõtinet factũ põt limitari ad p̃sonam ꝓmissoris ⁊ paciscẽt̃ q2 de sui nã nec debebaꝛ heredi nec ab herede cũ p̃statio faciẽda ab herede vel heredi ꝓprie contineret aliam rẽ.vñ ex pacto ꝯhentium de facili res potuit reuerti ad naturã suã ⁊ ad id qõ erat in veritate.Sed ista rõ cessat in stipulatiõe dandi que cõtinet ius qõ ẽ idem in p̃sona principaliũ ⁊ heredũ.Et si dicaꝛ ergo ẜʒ hoc quelz stipl'o facti possit limitari ad vitã ꝓmittẽtis ⁊ stipulant̃ qõ doc.solũ concedũt in fcõ negatiuo istud erit cõcedendũ de plano p rõem dicte.l.veteris lz in dubio in fcõ affirmatiuo obligatio trãseat ad heredẽ actiue ⁊ passiue q2 hoc ẽt cõtingit in fcõ negatiuo regl'r ẜm opi.bar.in.d.l.si stipulatus sim ang.tñ refert hic pet.ponẽtez aliam rõem dĩe.Dicit.n.ꝙ obligatõẽs q̃ fiunt ex ꝯctibus innẽtis a iure habẽt formã vnicam ⁊ naturã vʒ ꝙ sint ppetue ⁊ trãseãt ad heredes actiue ⁊ passiue certo mõ quã formã ꝯhẽtes nõ pñt imutare vt dicit iuriscosultus in.l.obligationũ fere §.plz de ac.⁊ obli.sed pcm̃ de nõ petẽdo nõ hʒ certã formaz ⁊ vnicã attributã sibi a lege.vñ põt eẽ trãsitoriũ ⁊ nõ trãsitoriũ ad heredes ex tacita vel exp̃ssa voluntate ptium vt pʒ in.d.§.pactoꝝ.⁊ in alijs iuribus.s̃.alle.Et iõ nõ est mirꝝ si ista pacta pñt fieri ad vitaz vt cohereãt p̃sone q2 lex nõ requisiuit ad substantiã huius pacti ppetuitatẽ.nec dedit certos modos finiẽdi vltra quos pcm̃ finiri nõ possʒ sicut dedit obligationibus q̃ oriũtur ex ꝯctu.Sed ista dĩa nõ est p̃fecta ẜm Jo.de imo.q2 adhuc põt q̃ri quare diuersuz fuerit statutũ in pacto de nõ petẽdo ⁊ i obligatõe descendẽte ex ꝯctu.p̃terea si ex pacto d̃ nõ petẽdo oritur obligatio nãlis paciscẽti ad nõ petẽdũ vt dcm̃ ẽ quare ista obligatio possit acquiri vni soli vel eẽ p̃sonalis quo ad p̃sonã paciscent̃ ꝯ regulas iuris.s̃.dcãs nõ apparet rõ diuersitat̃.Unde ipse.d.Jo.ponit quartã rõem dĩe dicẽs ꝙ obligatio ad actõem q̃rendã respicit rigorez iuris.sʒ exceptio fũdaꝛ sup equitate vt.l.qui equitate.ff.de doli excep.ẽ igiꝛ spãle in exceptõe ꝙ possit acquiri vni ita ꝙ nõ alijs heredib9 q2 equum ẽ illis nõ acquiri exceptõem quibus paciscẽs noluit ꝓuidere que rõ cessat acquisitõe actõis.Sed ista dĩa nõ videꝛ vera q2 cũ multe actõẽs fundẽtur sup nãli equitate vt.l.nã hoc iure.ff.de cõdi.inde.Et in actõe que cõpetit ex equitate.l.si ⁊ me ⁊ titiũ si cer.pe.Nã attento hoc fundamẽto possʒ induci p pcm̃ ꝙ iste actõẽs extinguereꝛ post mortẽ eius cui cõpetũt ipso iure qõ nõ ꝓbaꝛ iure.⁊ regula ẽ in oppositũ in.d.§.plz preterea nõ ẽ dubiũ ꝙ executio voluntatis testõris fundaꝛ super equitate qõ pʒ q2 aliqñ vbi deficit actio cõpetit offm̃ iudicis p illa exequẽda vt.l.hereditas.ff.de pe.here.⁊.l.quibus d̃ ãnu.leg.⁊.l.ẜuos de ali.⁊ cib.le.qõ offm̃ iudicis nititur equitati vt l.ꝙ si ephesi.in fi.ff.de eo ꝙ cer.lo.⁊ tamẽ obligatio de legato cõsequendo non põt finiri ad vitam legatarij vt expiret obligatio ipso iure post mortem suam vt.l.nemo põt in fi.ff.de

leg.i.⁊ in.d.§.plꝫ. Unde ipse ponit quintã rõnem dicens ꝙ ratio põt sumi ex.l.arianus.ff.de ac.⁊ obli.qꝛ fauorabilioꝛ est liberatio ꝙ̃ obligatio.Sꝫ ista rõ facit in oppositũ qꝛ si est fauorabilioꝛ ergo minus deberet posse restringi.nã.n.fauoris ẽ vt debeat ãpliari nõ restringi vt.l.tale pactũ.in prin.⁊ ibi no.ff.de pac.⁊ in r'la odia.de regu.iur.Quidã aũt quinto loco dixerũt.ꝙ pactũ de nõ petẽdo põt acquiri vni qꝛ cõtinet fcm̃.stipulatio aũt ⁊ ꝯctus cõtinet ius ut.l.si vnus.§.pactus.ff.de pact. fcã aũt cõiter sunt ĩdiuidua ut.l.stipl'ones nõ diui.s̃.e. Sꝫ ista rõnia multiplr̃ posset rephẽdi vez tñ breuitatẽ cã sufficiat reprehẽsio.d. Jo.qui dixit ꝙ pactũ de nõ petẽdo cõtinet fcm̃ diuiduũ nõ indiuiduũ ut.l.iiij.§.cato.s̃.e. In fcõ aũt diuiduo est idẽ qd̃ ĩ obligatõe dãdi ut plene hic p bar.⁊ alios.Unñ ipse ponit sextã rõez rõnie ꝙ̃ dicit esse meliorẽ oĩbus vꝫ ꝙ sõ in pacto põt vni ꝓuideri ⁊ nõ in stipulatõe qꝛ p pcm̃ nõ recedit ab aliqua regula iuris cõis sed p stipulatõem recedit̃ hoc pꝫ ſm eũ qꝛ qñ quis paciscit̃ non peti a se neqꝫ a titio herede suo p hoc pactũ heredi noĩato nõ acquiritur exceptio nisi ꝓ rata pro qua erat obligatus. Hec aũt exceptio ꝓ illa rata potuit sibi acquiri ſm regulas iuris vt.l.⁊ heredi.in prin.ff.de pac.⁊ aliĳs iuribus.s̃.allegatis.qꝛ in illa rata repñsentat psonã defuncti.p rata aũt ptinẽtes ad alios coheredes nõ vꝫ paciscẽs illi heredi ꝓuidere qꝛ pro illa nõ tenebat̃ ipso iure.vnde nõ erat opus facere sibi pactũ de nõ petendo sꝫ in stipulatõe qñ quis stipulat̃ aliquid dari sibi ⁊ vni ex heredib⁹ pꝫ ꝙ stipulatoꝛ voluit acquirere solidũ vni heredi ⁊ sic ẽt pro rata alioꝝ coheredũ qd̃ fieri nõ potuit qꝛ respectu portõis alioꝝ coheredũ iste repitur extraneus vt dcm̃ est.⁊ sic si illo respcũ posset sibi acquiri ex stipl'one fieret ꝯ regulas iuris q̃ dicũt ꝙ alteri extraneo stipulari nemo põt vt.l.stipl'o ista.§.alteri.s̃.e.⁊.l.si tibi.§.si pactus.ff.de pac.⁊ hãc rõem tetigit hic pau.de ca.Sꝫ ista rõ soluꝫ satisfacit quãtum ad hoc vni ex heredibus p pactũ possit ꝓuideri ⁊ nõ p stipulatõez.sed nõ satisfacit quare in pacto de nõ petẽdo paciscẽs ꝓuidẽdo vni possit ĩpedire ꝙ exceptio nõ acquirat̃ aliĳs ⁊ tñ hoc non possit in stipl'one vt in tex.nr̃o.ex quo.n.heredi cui paciscẽs ꝓuidet nõ acquirit̃ nisi ꝓ rata sua vt ipe dicit ⁊ ẽ cõis opi.doctoꝝ ꝯ gl.in.l.auus.ff.de pat.Supest q̃rere quare in vno casu possit ĩpediri ius querendũ coheredibus ⁊ in alio nõ.⁊ sic sumus in eodẽ dubio quo ad istud ſm ꝙ est querere quare pactũ de nõ petẽdo possit fieri p̃sonalr̃.ita ꝙ ipso iure nõ trãseat ad heredẽ.vt in iuribus.s̃.allegatĩs.⁊ tñ hoc nõ possit fieri in obligatõe acquisita ipsi stipulatori.vt.l.eũ qui ita.§.qui ita.s̃.e.⁊.l.nemo põt.in fi.de le.i.Dic ergo secure ſꝫ bar.vt.s̃.dixi addẽdo ⁊ declarãdo vt.s̃.p me fuit dcm̃. ¶ In ea.glo.ibi vel actõe fa.her.hanc glo.approbat hic bar.qꝛ ex quo nulla venit traditio p quã donatio quã vꝫ facere stipulatoꝛ heredi cui voluit ꝓuideri cõfirmet̃ nõ põt dici ꝙ donatio fuerit cõualidata p mortẽ iuxta.l.pap.de do.iter vi.⁊ vxo.⁊ ĩ.l.ĳ.C.si quis alteri vel sibi.⁊ in.l.ĳ.⁊ ibi no.C.d̃ inoffi.do. In quibus cõcludit̃ ꝙ ut donatio ĩualida cõfirmet̃ morte requiritur ꝙ fuerit facta traditio inuita a donatore.vñ heres nõ poterit cõsequi exactũ a coheredibus tãꝙ̃ donatũ.qꝛ ista donatio fuit ĩualida ⁊ nõ fuit secuta traditio.ergo nõ potuit cõfirmari morte.nec põt dici ꝙ iste heres hoc cõsequat̃ tanꝙ̃ p̃legatũ sibi factũ nisi appareat alia cõiectura ꝙ voluerit p̃legare ſꝫ eũ.vñ coheredes pecuniã exactã retinebũt ꝓ se.ang.hic dicit ꝙ glo.est v̂a ⁊ ꝙ iudicio fa.her.coheredes debẽt hoc restituere tãꝙ̃ p̃legatũ factũ huic heredi cui fuit ꝓuisũ insolidũ.in cuius cõfirmatõe sufficit mors p̃legãtis absqꝫ alia traditione.vñ nõ sumus nũc in casu.l.filie cuius que loquit̃ in donatõe nõ in p̃legato.⁊ hãc sñiam sequit̃ h Jo.de imo.⁊ addit ꝙ ẽt in casu.l.filie cuius si ibi eẽt donatio ⁊ nõ relictũ vt ibi tꝫ bar.nõ requireret̃ traditio ad cõfirmatõez donatõis secuta morte.qꝛ de traditõe tex.ibi nihil dicit.⁊ sic eẽt ibi casus singlis ſm eũ ꝙ ꝙ̃uis reglr̃ donatio facta iter patrẽ ⁊ filiũ nõ cõfirmet̃ morte nisi p̃cedente traditione vt in iuribus p̃allegatĩs.hoc tñ fallit nisi filius cui fuit facta donatio eẽt institutus heres pro aliqua pte ab ipõ donatore.vel succederet sibi ab intestato.nã tũc per iudicium fa.herc.cõsequetur rẽ sibi donatã totaliter.Sꝫ ipse nõ perpendit ꝙ ad hoc vt videatur celebrata donatio in.d.l.filie cuius requirit̃ traditio.al's ex hoc solo ꝙ pater emeret rẽ noĩe filĳ non videretur celebrata donatio vt ibi declarat bart.⁊ sic videtur necessarium esse p̃supponere ꝙ ibi interuenerit traditio. ¶ Aduerte ẽt in casu nostro qꝛ si stipulatoꝛ ꝓuidẽdo vni videret̃ sibi p̃legasse vt dicit ang.ergo vtilis actio cõpeteret ĩ casu.§.nr̃i huic heredi cui stipulatoꝛ voluit ꝓuidere p.l.i.C.de exce.sed iste tex.hoc nõ dicit ĩmo negat exp̃sse in v̂bo non posse nos vni ex heredib⁹ acquirere.ergo ĩpossibile est dicere nõ cauillãdo tex.ꝙ ex ista stipulatõe ⁊ ꝓuisione resultet p̃legatum ⁊ hoc ẽ qd̃ sentit hic bar. ¶ Sup quo articulo cõsidera duos casus.nã si stipl'o fuit iterposita corã numero testium qui nõ sufficeret ad vltimã volũtatez.iuxta.l.si.C.de codi.tũc ĩpossibile ẽ dicere ꝙ hic resultet p̃legatũ saltẽ validuꝫ.⁊ hoc ẽ qd̃ dixit bar.alibi vꝫ in.l.tale pactũ.§.fi.ff.de pac.Aut erat numerus sufficiẽs ad ultimã volũtatem cõcedendã ⁊ tũc melius possꝫ sustineri ꝙ p̃legatũ videret̃ idnctũ.⁊ hoc vꝫ tenere bar.ĩ d.l.tale pactũ.in fi.Sed tñ melius ẽ dicere ꝙ nullũ p̃legatum videat̃ inductũ p istum tex.inductũ vt.s̃.⁊ hoc tꝫ hic bar.vt dixi.Pro cuius dcõ bene facit qꝛ ex forma stipulãdi sibi ⁊ alteri ista dispõ est ꝯctus nõ vltia volũtas.vñ non põt valere vt vltia volũtas cum ꝯhẽtes intelligerẽt ꝯhere p regulã positã ĩ l.i.in priu.ff.de iure codi.⁊ in.l.i.§.si stipulãti.s̃.eo.sed potissime fũdamẽtuꝫ ẽ in isto tex.ĩ quo negat̃ ꝙ huic heredi hoc mõ stipulãdo nõ possumus acquirere qd̃ eẽt falsum si ista stipulatio hr̃et vim p̃legati.Et qꝛ supius sepe tetigit bar.ꝙ obligatio de sui nã ẽ ppetua ⁊ ꝙ diuidit̃ ẽt in inuito stipulatore ĩter coheredes p.l.xĳ.tab.reperit̃ vnus casus singularis ĩ quo obligatio põt cõstitui ad vitã in.l.epl'a.§.fi.ff.de pac.vbi promissio q̃ surrogat̃ loco q̃rele põt finiri ad vitã stipulatoris vel ꝓmissoris ſm diuersas lecturas qꝛ ipsa q̃rela p mortẽ expirabat ipso iure ſm guil.de cu.ibi.Et lꝫ bar.videat̃ ibi intelligere ꝙ obligatio finit̃ ope exceptõis nõ ipso iure hoc non põt dici salua reuerẽtia sua qꝛ tex.dicit ꝙ post mortẽ neqꝫ de iure neqꝫ de equitate aliquid põt peti.⁊ hoc eẽt falsũ si stipl'o nõ finiat̃ ipso iure.qꝛ de rigore iuris bñ possꝫ peti.nã exceptio que cõpetit nõ fundat̃ sup rigore sꝫ sup equitate vt.l.qui equitate de doli excep.Licet aũt obligatio nõ possit finiri ipso iure regulr̃ põt tñ finiri offm̃ iudicis qd̃ cõpetit alicui ꝯ aliquẽ.Unde põt fieri pactũ ꝙ si filia nupta exegerit dotẽ se viuente teneat̃ eã cõferre sꝫ heredes ei⁹ nõ teneãtur dũmõ interponat̃ ex certa scia vt.l.si filia.in prin.ff.fa.her.⁊ hoc ẽ qꝛ collatio petitur offõ iudicis nõ iure obligatiõis.iuxta no.ĩ.l.si soror.C.de colla. ¶ Illud ẽt scias ꝙ de iure canonico obligatio nõ diuidit̃ inter heredes passiue ex.l.xĳ.tab.totalr̃ qꝛ si vn⁹ ex heredibus efficit̃ nõ soluẽdo alter tenet̃.ita no.hosti.in.c.tue ex de vsur.⁊ sequit̃ Pe.de ancha.in regula peccatuꝫ.iuxta fi.de reg.iur.secus eẽt de iure ciuili ſm ang.cõsi.suo.cc.xxx.ꝓ quo facit optĩe tex.⁊ qd̃ ibi no.in.l.fi.C.depo. Fit aũt diuisio ista ẽt quo ad hũc effectũ vt creditoꝛ cogat̃ recipere pticularẽ obligatõem ab vno ex heredibus ꝓ rata ſm Cy.no.in.l.si plures.C.de cõdi.inser.⁊ ange.in.l.si ſuus.§.si pluriũ.ff.si quis cau.⁊ ẽ casus in.l.iĳ.C.de nego.ge. ¶ In gl.sup v̂bo vnius heredis ꝓ declaratõe hui⁹ glo.⁊ p̃cedẽtĩ bar.hic ꝓsequit̃ quatuor articulos principales.Prim⁹ est qualr̃ in obligatõe dãdi possit ꝓuideri vni ex heredib⁹ vel in obligatõe faciẽdi.Scd̃s qualr̃ p pactũ de nõ petẽdo quis possit ꝓuidere vni ex heredibus. Tertio qualr̃ p viam ꝯctus vnus ex heredibus possit grauari.Quartus q̃liter possit grauari vnus ex heredibus in vltima volũtate. ¶ Circa primũ adde prĩo inquãtum bar.reprehẽdendo pet.dicit ꝙ qñ obligatio incipit ab heredib⁹ stipulatoꝛ põt ꝓuidere vni ex heredibus ita ꝙ sibi acquirit̃ actõ insolidũ ⁊ aliĳs nihil.nam vni nõ põt acquiri actio insoliduꝫ ſm bar.qꝛ vltra ratã ipsius heredis stipulatoꝛ stipularet̃ extraneo.⁊ hoc cõfirmat ẽt Jo.d̃ imo.dicit tñ ꝙ inquãtum Pe.noluit aliĳs acquiri actõem opĩo sua põt d̃fendi qꝛ ex quo obligatio nõ fuit radicata in psona defuncti nõ hꝫ locũ ordinatio.l.xĳ.tab.vꝫ ꝙ necesse est eã transfundi in heredes ꝓ rata portõis hereditarie.vñ potuit stipulatoꝛ in obligatõe q̃ ĩcipit ab hr̃de nõ velle acquirẽ aliĳs heredib⁹.Nõ ob.tex.ĩ.l.hr̃ditariũ de bo.auc.iudi.pos.qꝛ vel dicas ſm eum ꝙ ibi obligatio incipit ipso incipiẽte mori.vt.l.qui duos d̃ manumis.testa.⁊ p glo.in.l.si cũ heres.ff.quãdo di.le.ce. Sed ista sua rñsio est ꝯ tex.exp̃sse in ſo rñso.d.l.vbi ponit̃ exemplũ in obligatõe q̃ acquirit̃ fideiussori qui soluit post mortẽ eius ꝓ quo itercesserat.⁊ sic obligatio nõ erat causata in vita defuncti aliquo mõ qꝛ fideiussoꝛ nõ agit anꝙ̃ soluat vel sit cõdemnatus iuxta no.in.l.si ꝓ te.C.mã.⁊.l.lucius.ff.e.Preterea ẽt acquisitio q̃ fit ex ista stipl'one qñ moriat̃ dꝫ fieri post mortẽ ⁊ similiter obli-

gatio ꝓmissoris qui ꝓmittit qñ morietur dz extare post mortez ita ꝓbat tex. in v̈. post obitũ in. l. penales. in pri. ff. ad. l. fal. Et iõ rõ põt esse qꝛ illa acquisitio uel obligatio momẽtanea q̃ oritur i extrẽo mortis articulo nõ cõsideratur. ar. l. fi. i fi. C. de bo. q̃ lib. ⁊ ꝑ bal. in. l. fi. de cõdi. isti. in fili. q. sumitur ergo ut obligatõ creata post mortẽ. Nec est v̈a hã rñsio. d. Jo. dũz dixit ꝙ ista obligatio poterit dici hẽditaria solũ respcũ posito in. d. l. hereditariũ. vz ut legatarij nõ ꝓferantur talibus creditoribus. naz ẽt quo ad iducendã falcidiã uel tollẽdaz ista dz obligatio hẽditaria ut pz in. d. l. penales nec põt reddi rõ cur magis in illo cãu ꝙ̃ in alijs nõ dicatur hẽditaria ex quo acquiritur heredi ex ꝑordinatõe defũcti ⁊ ꝯctu ipsius ꝑ ea que hñtur. in. l. dãni. §. sabini ff. de dã. ifec. vbi traditur rła ꝙ qñ finis trahit necessaria ꝯñam a pricipio ĩspicimus principiũ ⁊ nõ finẽ. ⁊ hoc ꝑfertiz eẽt verũ si dicimus ꝙ ista cõditõ purificata trahatur retro sicut regł'r trahitur i ꝯctibus qñ nõ ẽ cõditio ptãtiua ut. l. potior ⁊. l. qui balneũ. ff. qui po. in pig. ha. ⁊ ꝑ bart. in. l. si filius. in pri. de v̈. ob. tũc. n. retro videretur acquisita obligatio ipsi defũcto. vñ sequere sniam bar. quicquid dicat iste doc. ❡ Scdõ adde dicta bar. inquãtũ ipse hic dicit. ꝙ quãuis actio ad fcm̃ in quo ĩterest solius hẽdis cui est fcã ꝓuisio ĩsolidũ cõpetat illi ⁊ nõ alijs si tñ fcm̃ non ꝓstetur ⁊ succedat obligatio ad ĩteresse ista obligatõ acquiritur illi cui est fcã ꝓuisio ꝓ rata dũtaxat q̃ est heres ꝓ alijs v̈o ptibus suis coheredibus. nã Jo. d imo. hic multũ subtil'r ĩpugnat istud dcm̃ Dicit. n. ꝙ cõpetit actio insolidũz hẽdi cui est fcã ꝓuisio. i. ad totũ ĩteresse. alijs v̈o nõ cõpetet ex quo nihil eoꝝ intererat. hoc ꝓbat tali rõe qꝛ lz obligatio simplex ad ꝙ̃titatẽ nõ acquiratur heredi nisi ꝓ rata. tñ obligatio ad ĩteresse acquiritur heredi ĩsolidũ nõ ꝓ rata hereditaria dũtaxat. Adducit tex. in. l. ij. §. itẽ si in fcõ. in fi. s. e. vbi ꝓbatur ꝓm euz ꝙ heres ad quẽ ptinebat fundus dñans ꝓ pte si ꝓhibetur vti ꝓuitute agit ad totũ suũ ĩteresse nõ ꝓ rata quotte hereditarie. alij autẽ ad nihilũ agunt quoꝝ nõ ĩterest vt ibi dz. Sz ista sua opi. lz sit valde pulchra ꝑ illã. l. nullo mõ vz ꝓbari qꝛ si bñ consideres qñ oĩum heredũ interest pro pte sua sicut ibi erat tm̃ est dicere ꝙ stipulatio cõmittatur ad suũ ĩteresse ꝙ̃tũ ꝙ cõmittatur pro portõe hereditaria ad ĩteresse. interesse. n. suũ nõ põt esse nisi pro dãno illius ptis que ptinet ad eũ nõ aũt habito respcũ ad estimatõnez totius iuris. ⁊ iõ iura loquũtur vtroqz mõ in ista mã. nã tex. in. l. heredes. §. an ea. ff. fa. herc. dicit ꝙ si vnus ex heredibus ꝓhibetur vti ꝓuitute agit ad ĩteresse pro pte hereditaria. tex. aũt in. l. loci corpus. §. si fundus. ff. si ꝓui. vẽ. dicitur ꝙ si duo hñt rẽ cõem ⁊ vnus ꝓhibeatur vti ꝓuitute ille ꝓhibitus agit ad suũ ĩteresse. que v̈ba idẽ significãt vt pz ex cõiũctõe istorũ iuriũ ergo in. §. itẽ si in fcõ nõ ꝓbatur ꝙ possit peti ĩteresse vltra quottã herediariã. iõ aũt i illo tex. cohẽs nõ ꝓhibit⁹ nõ agit qꝛ ⁊ sua nõ interest ⁊ põt ĩteresse ꝑ alia pte. vñ satis est ꝙ pro rata sua possit agere si ꝓhibebitur. vz tñ ista opi. posse melius ꝓbari per rõem quã dixi in voce. qꝛ quãtitas nõ debetur hic simpliciter sicut in tex. nřo sz sub rõe ĩteresset qõ subrogatur loco ipsius facti. vt plene declaratur in. l. i. in prin. ff. de act. ẽp. ꝑ bar. ⁊ ꝓbatur in. l. si stipulatus fueriz. ff. de fideius. quã allegat ibi bar. ad hoc. vñ sicut fcm̃ pricipale poterat peti ĩsolidum ita vz posse peti ĩteresse. qꝛ cõsidratur vt fcm̃ indiuiduũ pp v̈tutẽ surrogatõis sicut videmus ꝙ qñ quãtitas nõ debetur nõ simpl'r sz tãꝙ̃ surrogata loco spẽi ipsa ꝙ̃titas assumit nomẽ spẽi vt. l. quidã testõ. §. si tibi. ff. d leg. i. ⁊. l. titie textores. §. pe. e. ti. Et ista opi. est multũ equa ex quo stipulator huic soli voluit ꝓuidere. Nec ob. ꝙ lz actio ad ꝓuitutẽ cõpetat insolidũ tñ actio ad ĩteresse cõpetit heredibus ꝓ pte ⁊ nõ ĩsolidũ vt in iuribus ꝓallegatis qꝛ istud est ne alioquin debitor cogatur bis soluere insolidũ ꝑciũ facti siue estimatõis qõ eẽt absurduz ⁊ ꝯ bonã fidẽ. Sed v̈bi nõ sit hoc incõueniẽs sicut in casu nřo qꝛ alij nõ poterunt agere ad ĩteresse ex quo nihil eoꝝ ĩtererit tũc hoc vz esse tollerabile. Et ad illud qõ dicebã in lectõe ꝑcedẽti in voce ꝙ obligatio ad ĩteresse vz esse cõcepta ad ĩteresse si fcm̃ nõ ꝓstetur ⁊ ista conditio in contractibus videbitur retrotrahi. ⁊ per consequens obligatio ad interesse videbatur cepisse in persona stipulatoris ⁊ sic transire equaliter ad oẽs heredes est dicendum ꝙ reuera obligatio ad interesse procedit ex tacita mente partium ⁊ habet tacitam conditionem si factum non fuerit prestitũ vt plene declarat bar. in. l. cum stipulatus sim a proculo. s. eo. Sed tamẽ est aduertẽdum ꝙ ista conditio si factũ nõ fuerit ꝓstitũ est in ptãte debitoris vtrũ ĩpleatur vel nõ. Nam si vult ꝓstare fcm̃ obligatio ad ĩteresse nõ cõmittitur ꝯ eũ qui nõ ẽ i mora vt. l. si quis ab alio in fi. de re iudi. Si aũt nõ vult ꝓstare factũ tunc succedit obligatio ad ĩteresse. Vñ ꝙ cõditio ꝑ quam cõmittitur obligatio ad ĩteresse impleatur vel nõ impleatur hoc pẽdet a ptãte debitoris. ⁊ iõ isto casu cõditio impleta nõ trahitur retro vt. l. potior. in prin. ff. qui po. in pig. ha. vñ istud arg. remanet bñ solutũ. sed tñ qꝛ iura cõiter videntur velle ꝙ obligatõ ad ĩteresse que cõmittitur ex fcõ indiuiduo diuidatur ĩter heredes stipulatoris tutius ẽ tenere opi. bar. maxĩe qꝛ ista obligatio dato ꝙ cõditio non trahatur retro ⁊ incipiat vt ex nũc tñ dz hereditaria vt. s. est ꝓbatũ qꝛ hz ortũ ⁊ dependẽtiã ab ordinatiõe dfuncti. vñ ꝑinde est ac si obligatio fuissz radicata i ꝑsona ipsius ⁊ quo casu de necessitate trãsmitteretur ad hẽdes ꝑ equali portõe lz heredũ nũc nõ ĩtersit hoc nõ est attendẽdũ ex quo ipsi agunt tanꝙ̃ ex obligatiõe q̃sita defuncto cuius interfuit. Adde ẽt dcis bar. inquãtum ipse dicit ꝙ qñ fcm̃ indiuiduũ de quo ꝓuidetur vni ex heredibus cõtinet interesse oĩum tũc oĩbus cõpetit actio ad ip̃m factũ. nã ang. hic ꝯdicit huic cõcl'oni dicẽs qꝛ ex quo totũ illud fcm̃ põt impleri in ꝑsona heredis cui fuit fcã ꝓuisio alij nõ pñt agere ad ip̃m fcm̃. ⁊ ita intelligit tex. nřm simpl'r Jo. de imo. dicit eẽ cõsiderãdos duos casus nã aliqñ ex fcõ qõ ẽ implẽdũ d necessitate acquiritur effectual'r ius alijs coheredibus exẽ. qñ quis stipulatur ad fundũ suum ꝓ se ⁊ ꝓ titio herede suo ⁊ tñ postea moriẽs relinquit hũc fũduz cõem nõ. n. põt fieri vt via ꝯstituta non ꝓficiat oĩbus qui hñt ptem in fundo. Aliquãdo lz oĩum heredũ intersit tñ ex ipso facto acquisitio dz fieri illi soli cui stipulator ꝓuidit. exempluz si aliquis stipulatur scribi codicez sibi ⁊ alicui heredi suo. In primo casu est v̈a opi. bar. ꝓm eum qꝛ ex quo totuz ius nõ potuit acquiri effcũaliter illi cui ẽ ꝓuisum acquiretur ex ꝑsumpta volũtate stipulatoris alijs ar. l. nec vtilẽ. ff. ex qui. ca. ma. ❡ Secũdo casu dicit eẽ distinguendũ qꝛ aut stipl'o incepit in ꝑsona stipulatoris qꝛ stipulatus est sibi ⁊ heredi ⁊ tũc acquiritur actio alijs coheredib⁹. sed tñ ipsis agentibus obstat exceptio qꝛ ex quo ius qõ resultat ex fcõ total'r fuit acquisituz illi cui voluit. alij heredes agũt ꝯ volũtatem stipulatoris. Si v̈o sola ꝑsona heredis fuit cõprehensa in stipl'one tũc ipse solus aget nec cõpetet actio alijs ad fcm̃ qꝛ obligatio q̃ incipit oriri i ꝑsona heredis potest ꝓhiberi ne oriatur ꝓm ea que dcã sunt. s. defendẽdo opi. Pet. ❡ Tu aũt aduerte qꝛ in prio casu vbi sequitur bar. ⁊ reprehẽdit ang. rõ sua non vz bona. nã in casu nřo totũ illud qõ voluit stipulator acquiri illi cui ꝓuidebat ẽ sibi acquisitũ qꝛ in fcõ indiuiduo sicut in ꝓuitute ꝓuitus cõpetit in fũdo cuilz insolidũ vt. l. via cõstitui. §. si fũdus de ser. ru. pre. ⁊. l. loci corpus. §. si fũdus. ff. si ꝓui. vẽ. nec ẽ bona ista ꝯña. hoc ius insolidũ in casu nřo acquiritur alteri. ergo nõ est totũ acquisituz illi cui stipulator ꝓuidit qꝛ imo quo ad ip̃m factũ ẽ totũ acquisitũ. Nam põt vti ꝓuitute solus insolidũ ⁊ quilz alter hñs ptẽ in fundo. Vtamur ergo meliori rõe defendẽdo bart. ⁊ dicamus ꝙ lz stipulator hoc casu videatur velle ꝙ ꝓuitus nõ acquiratur alijs. tñ hoc nõ potuit velle ad impediẽdũ translatõez actionis ipso iure in coheredes qꝛ sicut ex ꝓuisione. l. xij. tabu. obligatio que cõpetit ad rẽ diuiduã trãsfunditur ꝓ rata ad oẽs coheredes vt. l. ꝓ hereditarijs. C. de here. ac. ita actio q̃ cõpetit ad indiuiduã ex legis dispõe trãsfunditur in oẽs heredes i solidũ vt. l. ij. §. ex his sepius all'atis. Cõtra hãc ergo dispõez l. nõ potuit dispẽsare stipulator vt actio insolidum trãsiret ad vnũ ⁊ nõ ad alios. Et ex hoc sequitur reiecta distinctõe Joã. q̃ fundatur sup illa dña Pet. que nõ ẽ vera de qua. s. simpl'r esset dicendũ ꝙ actio cõpetat oĩbus heredibus ad ip̃m fcm̃ qꝛ tñ intẽtio stipulatoris fuit ꝙ hoc fcm̃ solus heres hẽret cui fit ꝓuisum agẽtibus obstabit exceptio. ⁊ ita salua dictum ange. ❡ Aduerte ẽt qꝛ in ꝓo mẽbro ipse ponit vnũ exemplũ falsuz qõ ẽt inferius ipse dãnat in qõe de interesse. naz si codex scribẽdus dz acquiri soli heredi cui fuit fcã ꝓuisio tũc istũ codicẽ scribi ⁊ tradi ĩterest solũ illius cui fuit fcã ꝓuisio. ergo alioruz nõ interest quibus nihil ẽ acquirendũ. vñ non sumus in casu qõis nře. ⁊ hoc fatetur inferius ipse idẽ Jo. ⁊ est verissimuz. ❡ Adde ẽt inquãtuz hic bar. dicit ꝙ in fcõ diuiduo ẽ idẽ dicendũ qõ in stipl'one dandi cõtinente aliquid diuiduũ. Nam quo ad acquisitõez faciẽdã illi cui stipulator ꝓuidet doctrina bar. ẽ v̈issima qꝛ nõ acquiretur sibi nisi ꝓ ea rata. ꝓ qua ẽ heres qꝛ ꝓ alijs portiõibus stipularetur extraneo. ⁊ hoc ẽ qõ dicũt doc. ꝯ gl. l. l. auus. ff. de pac. vt refert hic Jo. de imo. ꝙ i pcõ

de non petendo acquiritur exceptio.e.heredi cui fit promissio
pro rata duntaxat sed quo ad alium effectum vz vtrum actio
acquiratur alijs coheredibus sunt opinionis .nam Joan.de
imol.hic dicit q ista doctrina non videt vera.quia stipulatio
amplius nõ peti cõtinet factum diuiduũ vt.l.iiij.§.cato.s.e.7
tamẽ in hoc facto põt paciscens cohartare ꝓuisionez quo ad
hoc vt nõ extẽdatur nisi ad heredes quos vult vt.l.auus p̃all.
Dicit tñ q aliquo casu stipulatio rem ratã hr̃i que silr cõtinet
factum diuiduũ acquiret actõem alijs coheredibus de quo ꝓ/
sequere vt hic p eum qz bene dicit in isto.sed in qõe principa
li aduerte qz iura que ipse allegat rephendũt opi.bar.in facto
negatiuo de cuius nã est q possit deduci in obligatõe ꝑsona/
liter vt.l.si sic stipulatus.s.eo.7 declarat hic bar.in tertio casu
pricipali.In hoc aũt facto negatiuo nõ loquit bar.dũ dicit q
est idẽ qõ in obligatione dandi qz expsse in hoc comẽto affir/
mat in duobus locis q ista obligatio põt esse ꝑsonal'.vñ nõ ẽ
verisimile q ɔ̃dicat sibiipsi.Intelligamus ergo dcã bar.d fa
cto affirmatiuo q ƀm oẽs trãsit ad heredes sicut obligatio dã
di vt.l.veteris.C.de ɔ̃hẽ.7 cõ.stip.Sed ɔ̃ istud dictũ bar.for
tius facit qz ego.s.qñ tractaui de pacto de nõ petendo dixi q
ratio quare istud pactũ poterat esse ꝑsonale erat qz continebat
factũ q quidẽ de sui nã ita coheret ꝑsone vt nõ possit transire
ad heredẽ quia ꝓprie cõsiderãdo factum illud qõ p̃staret he/
res nõ venit in obligatõem que rõ vniformiter vz limitare in
quolibet facto 7 istud ego cõcessi supius in pr̃io articulo.Nũc
autez cõsiderando diligẽtius 7 saluãdo dicta bar.hic dico esse
aliquã differentiã iter facta affirmatiua 7 negatiua.qz p.l.ve/
teris.C.de ɔ̃hẽ.7 cõ.stip.nã obligatõis dandi attribuitur fa/
cto affirmatiuo de quo loquitur illa.l.vt.j.dicã.vñ sicut in ob
ligatione dandi obligatio quesita stipulatori trãsit ad heredes
ẽt iuuito stipulatore ex.l.xij.tab.ita ẽt obligatio facti affirmati
ui eodẽ modo trãsibit.sed nã obligatõis ad rẽ dari nõ est attri
buta facto negatiuo p aliquã.l.7 iõ facilius potuit fieri ꝑsona
liter rõe quã dixi.Qõ autẽ tex.in.l.veteris.loquatur de facto
affirmatiuo tenẽt cõiter doc.in.l.si sic stipulatus.7 satis pz de
mẽte lr̃e in rõne decidendi.dz.n.ibi q obligatio facti dz trãsi
re ad heredes qz hoium industria cõiter reputur esse silis aut
nõ multuz differens que ratio ꝓprie respicit fcm̃ affirmatiuũ
nam fcm̃ negatiuũ nec requirit industriã 7 de sui nã equaliter
p̃statur ab oibus vñ d rõ adaptat ad fcm̃ affirmatiuuz.¶ Cir
ca scdm articuluz principalẽ qñ querit qualiter ꝓmissor pos/
sit obligare vnũ ex heredib⁹ Jo.de imo.addẽdo ad dcã bart.
cõsiderat duos casus.Nã aliqñ queritur vtꝝ possit in fcõ in/
diuiduo grauare vnũ ita q alij non obligẽtur.Aliqñ queritur
de fcõ diuiduo.s.de stiplõne ãplius nõ peti.¶ Circa primũ
ipse cõcludit q aut querit de obligatiõe facti aut querit d ob
ligatõe ad iteresse.¶ Primo casu subdistiguit q aut fcm̃ in
diuiduũ in quo grauat vnus heres põt ab eo solo adipleri.v
bi gr̃a si aliquis ꝓmisit cõstituere ƀuitutem in fundo suo p se
ꝑ titio herede futuro 7 postea illũ fundum p̃legauit soli here/
di grauato.Aut fcm̃ indiuiduũ põt p̃stari ẽt ab alijs heredib⁹
qz fundus remãsit cõis in hereditate pr̃io casu tenebitur ad fa
ctũ solus ille qui fuit grauatus qz ista vz fuisse intẽtio ꝓmisso
ris ut ex quo solus poterat p̃stare solus teneret.¶ Scdo ca/
su oẽs tenebũtur insolidũ ad ipsum fcm̃.Si vo queris qñ cõ
mittat stiplo ad iteresse tũc ipse cõcedit q in vtroqz p̃dictorũ
casuuz oẽs heredes tenebũtur ad interesse ꝓ rata.7 in hoc est
dria ƀm euz inter heredes stipulatoris 7 ꝓmissoris qz ut.s.di
ctũ est ƀm opi.suã non cõmittitur stipulatio ad fcm̃ vel ad in
teresse alijs coheredibus quoꝝ nõ interest sz in fcõ indiuiduo
si vnus ex heredibus ꝓmissoris ɔ̃facit oẽs videntur ɔ̃fecisse
ꝑ sic cõmittitur stiplo ɔ̃ oẽs.allegat tex.in.l.ij.§.item si in fcõ
7 in.l.idẽ iuris.7 in.§.cato.s.e.7 satis ꝓbatur ista cõclo in.d.
l.iul.ƀm eũ.vbi pz q quãuis factum indiuiduũ sit ꝑsonale tñ
obligatio ad interesse cõmittit ɔ̃ oẽs.Primum dictuz suũ cuz
reuerẽtia non ꝓcedit.nã alia sunt clara 7 bñ dcã.vult.n.q pp
hoc qz solus heres cui est fcã ꝓuisio est dñs fundi in ꝑsona ip
sius solius cui fuit fcã ꝓuisio iplementuz sit possibile.Sz hoc
est falsuz qz in alijs coheredibus ad quos nõ ptinet fundus i/
plementuz non est ipossibile sed difficile qz possent redimẽdo
ptem suã a coherede ẽt ipsi p̃stare seruitutẽ.vnde ista difficul
tas non ipedit obligatõem oriri ɔ̃ eos vt clare dicit bar.in.l.
cõtinuus.§.illud 7 in.l.iiij.§.cato.s.e.allegat.l.nõ dubiũ in fi.
de.le.iij.cũ si.vñ pp hoc non ipedit trãsmitti obligatio ad co/
hr̃des.Et lz cõcedaz hoc casu q volũtas ꝓmissoris vz fuisse
ut ille solus grauet qui fuit noiat⁹ ex quo ille sol⁹ facilr pote/
rat iplere ꝓmissũ ñ tñ vz ɔ̃ña.ergo alij nõ tenet qz sicut.s.fuit
dictũ in heredibus stipulatoris ꝓuisio legis q̃ transfert actio
nes in heredes insolidũ actiue 7 passiue vbi in obligatõe in/
diuiduũ nõ potuit alterari p ꝓmissorẽ ipso iure.fatendũ tamẽ
eẽt q ope exceptõis qz stipulator petit ɔ̃ id qõ vz ɔ̃uentũ pe
tendo ab alijs coheredibus possz repelli p ea que dcã sunt.s.i
glo.p̃cedenti in casu ɔ̃uerso.s.in heredibus stipulatoris.In
fcõ aũt diuiduo ipse dicit simplr q quo ad ipsaz obligatiõem
facti põt vnus grauari ꝓ rata sua ita q alij nõ obligabunt si/
cut eũ superius dixerat q poterat ꝓuideri vni ꝓ rata sua ita
q alijs nõ acquireret actõ.¶ Tu aũt hoc intellige ƀm q.s.
tenui sequẽdo bar.in factis negatiuis quibus nõ est attributa
nã obligatõis ad rem dari vt mõ dixi.Sed aduerte qz inquã/
tum ipse postea infert q pp ɔ̃uentõem vni⁹ qui solus erat ob
ligatus ad fcm̃ diuiduũ ꝓ pte sua cõmittit stiplo ad interesse.
ɔ̃ oẽs.hic vz eẽ error ex inaduertẽtia qz tex.in.l.ij.§.fi.7 in.l.
seq.quẽ ipse allegat.s.e.loquit in obligatõe fci indiuidui.naz
in obligatõe fci diuidui datur regula in oppositũ ẽt quo ad pe
nam cõmittendã q̃ facilius cõmittit ɔ̃ vnũ in obligatõe diui/
dua q̃ stipulatio ad interesse vt pz in.l.v.§.si sortẽ.s.e.dat re
gula in oppositũ in.l.iiij.§.cato.s.e.ti.ƀm oẽs q si unus ɔ̃fa
cit ꝓ pte sua cõmittit stipulatio ɔ̃ illum tm̃ 7 nõ ɔ̃ alios vnde
hoc nõ ẽ tenendũ aliquo mõ.7 qz.s.in prin.cõmenti assignã
do rõem drie iter stipsonẽ 7 pcm̃ de nõ petẽdo dixi q quedaz
rões fundãtur in equitate.7 tñ nõ eẽt dicẽdũ q possz finiri tẽ
pore.¶ Aduerte qz tu posses dicere q istud exemplum esset
ineptũ qz ille actões sunt ex ɔ̃ctu ptium sz ex id qõ agit vt.l.si
is qui in fi.ff.cõmo.vñ nõ potuerũt limitari tpe a pri.Ex post
fcõ aũt ex quo semel fuerũt ppetue tolli nõ possent ipso iure.
melior ẽ ergo inductio fcã de.l.nẽo põt in fi.7 de.l.obligatio
num fere.§.plz que loquunt de legato cuius obligatio ẽt indu
citur ex volũtate defuncti.7 quasi ɔ̃ctu heredis adeũtis 7 fun
datur sup equitate vt optime ꝓbat tex.in.d.l.hereditas.§.i.
s.alle.7 benefacit tex.in.l.quidã.§.de illo.C.de neces.ser.he
re.insti.vbi dz q nõ exequi volũtatez defuncti est impiũ.Ad
de vnum casuz in quo ɔ̃ regulas iuris stipulatio ẽ pẽalis 7 nõ
transit ad heredes vt pz in.l.sancimus in fi.C.d dona.d quo
vide per bar.in.l.stichũ.§.stipulatõ.s.e.

Vm qui certarum.

Noc.d. Qui pro
mittit dare in nũdinis nõ tenet soluere nisi tpe nun
dinaꝝ penitus completo.scda ibi ꝓculus aũt.tertia
ibi sz ego.¶ In gl.posita sup verbo ꝓculo.ibi forte dic ƀm
Dy.7 oẽs q vbi ɔ̃staret de mente ɔ̃hẽtiũ sine forte 7 sine du
bio vera eẽt snĩa glo.vt.l.eũ qui calẽdis.s.e.Ex quibus autez
ɔ̃iecturis hoc possit ɔ̃stare.dic vt ibi p bar.7 moder.Et adde
dictis eoꝝ inquãtum bar.hic vz reprehẽdere glo.insti.d inti.
stip.§.pe.que dixit q qui ꝓmittit vsqz ad nũdinas tenetur in
prin.nũdinaꝝ quasi dictio vsqz ponat exclusiue.Nã bar.di/
cit q illa glo.est vera qñ cõstaret de mẽte cõtrahẽtium al's nõ
per istũ tex.ang.aũt simplr sequit illam glo.quã reputat eẽ sin
glez.sed Jo.de imo.sequit sniam bar.qz cum ista dictio vsqz
possit poni exclusiue 7 inclusiue verba stipulatoris sunt in du
bio interpretãda ɔ̃ eum vt.l.veteribus.ff.de pac.7 sic debẽt i
telligi exclusiue.Tu aũt dicas q p vnam.l.reprobat illa glo.
7 dcm̃.d.Jo.vz p tex.in.l.eũ qui ita.s.e.vbi pz q i ꝓmissio
ne que fit vsqz ad calẽdas dictio vsqz stat inclusiue 7 tñ q po
natur inclusiue hoc respicit fauorẽ stipulatoris qz ibi agitur d
obligatõe finiẽda.vñ tanto eẽt maior fauor stipulatoris quã/
to plus cũ effcũ duraret obligatio.Dic ergo q hoc ꝓcedit ex
ꝓprietate huius dictõis vsqz que si apponit tpi ꝓ termino ter
minãte semp ponit inclusiue qñ ille terminus sub dispõe põt
cõprehendi ƀm bar.qui ita d̃clarat in.l.pronus.§.sempronia
ff.de le.iij.7 sequit bal.in.l.a caligato.C.de nup.¶ Collige
ẽt ex isto tex.ibi vel exiguũ 7c.q quãtum ad defectũ exactõis
dilatio cõcessa debitori nõ expirat vsqz ad vltimũ momẽtum
tpis.¶ Quid aũt sit quo ad pene cõmissionẽ vel ad cõmis/
sionem iteresse.vide plene per bar.in.l.cũ stipulatus sum mi/
bi 7 ꝓculo.sup eo.7 ibi scripsi.

Cum pure.

Si electio ptinet ad debitorẽ põt
variare in electõe nisi sit cõmissa
sibi electio expsse per verbũ qñ voluero.scda est ibi qz diuer/

sa. ¶ No. q in cotibus in dispõne alternatiua electio in dubio ptinet ad debitorẽ. Quid autem sit in vltimis voluntatibus. vide in.l.lutio.ff.de lega.ij.ꝛ vide bonum tex.in.l.si heres.ff.fa.her.cũ glo.vbi videtur pbari q etiaz in alternatiua legis electio pertinet ad debitorem.hoc tamen fallit in gratia concessa a superiore in qua electio pertinet ad eum cui conceditur sed bal.in.l.qui duos.ff.de le.i.ꝛ in.l.fi.ff.de consti.pri. super quo vide qd scripsi in.d.l.qui duos. Quid autem si in ipositione penaꝝ vide per bal.in.l.si fugitiui.C.de ser.fugi.ꝛ per cy.in.l.quicunqz.eo.ti.ꝛ per bar.in.l.i.§.expilatores.de effrac.ꝛ expila.ꝛ forte dicemus aliquid in vlti.glo. ¶ No.fo q electio que cõceditur a lege debitori vz potius cõcedi p futurum indicatiui.i.qñ volaz vel quem volã quã per futuruz subiũctiui vel pteritũ.i.quẽ volueriz ꝛ ad hoc no.istũ tex. Bart. hic de quo dicemus in tertia gl.or. ¶ No.vltio q quãdo expssum exprimit aliter q tacite insit tũc non vz tantuz tacitum qtum expssum.de quo vide plenissime qd scribit bart.ꝛ moder.post eũ in.l.iij.ff.de leg.i. ¶ In glo.sup verbo pure ibi i.simplr no.hãc glo.ad ea que scribit bar.ꝛ moder.in.l.i.§.si quis simplr.s.e.ꝛ in.l.i.de vulg.ꝛ pu. Nam tñ iportat lex vl statutũ dicẽs q aliquis pure debeat rñdere positionibus vel caplis ac si diceret q dberet rñdere simplr. ¶ Et aduerte fz rñsionem gl.illa non dz dispõ simplex que qualificat aliquo mõ.de quo tñ dic ut in.d.§.si quis simplr. ¶ In gl.sup verbo quotiẽs ibi estimabit quãti põt valere ꝛc. ¶ Not.hãc gl.ppetuo que in effcũ vult q sicut quãdo pstatio est oĩno ipossibilis deuenit in executõe ad estimatõez ut.l.si fuũ.§.fi.s.e.ꝛ l.si suus de cõdi.fur.ita qñ est multuz difficilis lz non ipossibilis ꝛ est vnus effectus difficultatꝫ addẽdus ad ea que hñtur in l.cõtinuus.§.illud.sup.e. ¶ Aduerte tñ qꝛ estimatio in genere quãtũ põt ualere ista actio põt diminuere facilr de iure stipulatoris pp expẽsas que poterũt verisilr fieri in lite iuxta gl.no.in.l.p diuersas.C.mã.vñ cũ alijs modis possit puideri ẽt inuito reo ut auferat sibi facultas uariãdi ut.j.dicet non vz recurrẽduz ad estimatõem ex qua põt iferri piudicium stipulatori. Quid.n.si pmissor esset hõ litigiosus ꝛ qui male libenter solueret ita q pp expẽsas actio estimaret minoris pcij ut dixi vnõ vz standũ regule q sicut inuito creditore estimatio nõ põt solui pro re vt.l.si domus.§.qui cõfitet.ff.de le.i.ita cõ inuito debitore ipse debitor nõ cogit soluere estimatiõez pro re iuxta no.in.l.i.in prin.ff.de ac.ẽp. vnde pe.ꝛ Ja.de are.posuũt aliã practicã vz q assignat terminus a iudice debitori ad eligẽduz ꝛ si eliget nõ poterit ãplius variare. Si aũt nõ eliget aut est dicẽdum q trãsferatur ius eligẽdi in creditorẽ vt in.l.i.in fi.ff.de sol.ꝛ que tradũtur in silr in.l.legato gnãliter.ff.de leg.i.in glo.ꝛ in.l.heredes in.§.si incerto.ff.fa.her. Aut dicẽdum erit q electio hẽatur p facta ab ipso debitore vt videat elegisse qd est deterius sibi vt.l.mãcipioꝝ.ff.de op.le.ꝛ.l.fi.§.pe.C.de iure deli. Et hanc practicã in effectu approbauit hic bal.ꝛ ang.ne dictũ ptoris sit elusorium c.l.ptor.in prin.ff.de indi. Addit tamẽ bal.q terminus dz statui cum cõminatiõe q si nõ eligit pendẽte termino vel si eligit amplius nõ poterit variare vel eligere supple. Jo.aũt de imo.hic multꝭ verbis nititur ipugnare istam practicaz quã ẽt bar.non vz reprobare. Et primo qꝛ.l.mancipioꝝ.quã ibi allegant in qua fuit appositus terminus cum cõminatione facit in oppositum fm eũ.naz ibi dz q si res est integra nõ obstante lapsu termini poterit fieri electio ergo cũ sit hic integra qꝛ dñium rei electe si fuit translatum in stipulatorẽ vz q ille possit variare vel iterũ eligere vel si nunq elegit possit eligere simplr. ¶ Scdo dicit ipse q illa opi.glo.in.l.legato gnãliter in.§.si incerto.que vult q in contumaciã heredis transferat electio in legatariũ cõiter nõ tenetur.vñ ibi notata faciũt potius in oppositũ. ¶ Tertio dicit ipse q lex.i.in fi.de solu.nõ facit ad materiã qꝛ lz ibi transferat electio i creditorẽ nõ agit d multo piudicio qm creditor dz eligere vt bonus vir.s.in cãm duriorẽ sed hic posset fieri in magnũ preiudiciuz si electio trãsiret in stipulatorẽ qñ esset multa disparitas pcij iter res que sunt in obligatõe alternatiua. Nõ ob.tex.in.l.fi.§.pe.de iure deli.qui vz pbare q electio dz hñi pro fcã ad detrimẽtũ debitoris.nã illud iõ statuitur qꝛ põt sibi iputari culpa cur omisit beneficiũ inuentarij que consideratio nõ hz locum in casu nr̃o. Non ob.id qd dicit bal.de cõminatione qꝛ iudex ita cõminando non videtur posse auferre beneficium iuris ipsi reo qd est vt possit variare vt in regula indultum.de reg.iur. Cõfirmatur ista sua respõsio vltra eum quia ista cõtinuatio nõ hz vim sñie iterlocutorie.vñ lz post lapsum termini ps excludat qñ iudex elapso termino pnũciauit reuz nõ eẽ audiẽdũ fm bal.no.in aũt.ad hec in pe.col.C.d vsur.ꝛ in.l.diffamari.C.de igenu.ꝛ manu.secus tñ est qñ cõminatio fuit apposita in assignatõe termini vt clare pbat tex.in.d.l.mãcipioꝝ.ꝛ bñ facit qd hẽtur in.l.i.ꝛ.ij.C.cõmi.vl epl̃as.ꝛ hoc est qd dicit no. Inno.in.c.cũ in tua ex qui accusa.pos.quem sequit Bal.in.d.autẽ.ad hec.ꝛ in.l.si quis heres instituat.in prin.ꝛ ibi p ang.ff.de here.insti. ¶ Tu aũt aduerte i ista materia qꝛ illa pratica q transferat ptãs eligendi in creditorez vz bona ꝛ pbari p duas no.leges vz p tex.in.l.heredes.§.si icerto in vl.rñso.ff.fa.her.vbi dz q si electio hois legati i genere cõpetit heredibus.ꝛ p vnũ ex heredibus fit vt ipsi nõ eligãt.ꝛ pp hoc heredes pluris dãnati fuerint legatario q si elegissent pñt agere c impediẽtem fa.her.q verba nõ pñt aliud significare nisi q heredib[9] p ꝯtumaciã nõ eligẽtibus legatarijs ipse poterit eligere hoiem pluris pcij q heredes fuissent prestaturi. Confirmat hec ꝯclo p tex.i.l.legatario.§.si duo.ꝛ ibi per bar.ff.de fideicõ.lib.vbi pbatur q si duo heredes ex pluribus fuis hñt eligere aliquos quos velint eẽ liberos.ꝛ vnus ex eis latitat seu est ꝯtumax.alter solus poterit eligere ꝛ ipse pdit ius eligendi.ꝛ si ptãs eligendi uz trãslata in penã ipsi[9] debitoris in creditorẽ manifestuz ẽ q ãplius debitor nõ poterit eligere vel variare. Si autẽ eẽt vã scdã ps cõclusionis eoꝝ q electio haberet p fcã in eo q eẽt maius detrimẽtũ ipsi debitori qd vz velle pbari in.l.de etate.§.qui tacuit de interro.ac.tunc ista ꝯñia nõ videret bona vz elegisse id qd ẽ sibi deteri[9]. ergo nõ põt variare qꝛ ad istã fictã electõem traheret lex p interpretatõez passiuã vt sicut in vera electõe poterat variare ita ꝛ in ficta vt.l.i.§.lex fal.ff.ad.l.falc.nisi forte diceres ꝛ eẽt satꝭ tollerabile defendẽdo cõem sñiam q qꝛ ista ficta electio inducitur in penã debitoris erit irreuocabilis.ne alr pena eẽt elusoria. ¶ Pro cõcordia istaꝝ opi.põt dici q aut ille cui fuit statutus terminus.ꝛ nõ elegit vult eligere anq actor ipse eligat.ꝛ tunc hoc vz fieri posse lz sit trãslatũ ius electõis in creditorẽ qꝛ res dz adhuc integra.aut creditor ipse elegit qd videt fecisse hoc ipso q petijt vnaz de duabus rebus vt est tex.no.i l.si vnus.§.si hoiem.ff.de pac.ꝛ tũc qꝛ creditor vz acceptasse ius translatũ in eũ.res nõ dicetur ãplius integra.iõ dbitor nõ poterit ãplius eligere. Ista distinctio pbat singlr in.l.cũ quidam.circa mediũ.ff.de le.ij.vbi dz q si is qui hz ptãtem eligẽdi certas psonas est in negligẽtia vel in mora eligere pdit ius eligendi.ꝛ tñ re integra põt penitere ꝛ recupare ius eligendi quousqz vnus ex his qui ipso negligente vocant ad legatũ petat seu incipiat petere legatuz. Pro ista cõclusione facit optĩe tex.in.l.de die.§.fi.ff.qui satisda.cog.vbi patet q reus cui cõpetit electio locoꝝ in satisdãdo si sel recusauit satisdare in domicilio non põt postea venire ꝛ petere se ibi remitti ad piudiciũ actoris. Et q iste terminus assignatus debitor transferat ptãtẽ eligẽdi in creditorẽ vt dicit cõis opi. Tenet expsse Jo.an.in ti.de cõtumacia.§.sequit ver.sz pone in addi.spe.vbi ẽ oĩo videndũ. Posuit ꝛ aliã practicã hic dñs bar.dicens q si debitor bis variãdo cõsensit in vnam rẽ.nõ põt ãplius variare qꝛ ista dictio quotiens posita in tex.restringit ad duas vices vt.l.fideicõmissaria.§.si quis decez.ff.de leg.iij.cum alijs hic allegatis p eũ. Sed c istam opi.tz hic bal.ꝛ ang.ꝛ sequũt Jo.d imol. Mouent prĩo ex generalitate ipsi[9] lr̃e q simplr pmittit q totiẽs possit mutari volũtas quotiẽs reus vult.hec aũt dictio de sui nã importat vt totiẽs quis possit facere actuz quotiẽs voluerit vt.l.sicut in ãnos.in prin.ff.qui.mo.vsusfr.amit. Scdo mouent ex.l.qui ex plurib[9] in fi.s.e.ubi tex.dicit q uolũtas dbitoris pmittẽtꝭ vnuz de pluribus pẽdet vsqz ad solutionẽ.ꝛ sic pz q vsqz ad actum soluẽdi põt uariare. Non obstant iura allegata p bar.ꝛ primo tex.in.§.si quis decẽ cuz ꝯcordãtijs qꝛ ibi hoc statuit pp magnitudinez piudicij qd posset sequi si dictio rursus uel iteꝝ nõ regringat ad scdam uicez. nimis enim grauaret heres si totiẽs teneretur soluere legatuz quotiens legatarius pderet sibi datum a testõre.sed hoc non agit de tanto piudicio qꝛ quãtũcũqz debitor uariet ꝛ quotcũqz uicibus erit remediũ uel ut fiat cõdemnatio in estimatiõe. vt dicit glo.uel ut iudex interloquat ut ponit hic bar.id qd re[9] semel eligit pstari debere. ¶ Tu uero dic formalius ꝛ ueri[9] q in.d.§.si quis decẽ.fit ista interpretatio ut fugiat ifinitas q

solet

ſolet ſonare in abſurditatē ut.l.ſi finita.in prin.ꝛ ibi ꝑ bar.de
dā.infec.ſed in caſu nr̄o iſta īfinitas pōt aliter vitari vt dcm̄
eſt igiť nō eſt opus reſtrigere iſto mō ꝓprietatem iſtius dictō
nis.quotiēs. ¶ Nō obſt.lex.ſi mulier.C.ad velle.q2 ibi ſm
Ang.cōcurrebat in eandez rē binus cōſenſus. Sz iſta rn̄ſio ut
dicit Jo.de imo.eſt falſa q2 ēt hic bar.itelligit ꝙ reus varian
do bis cōſenſerit in idē.vn̄ ipſe rn̄det alr̄ dicens ꝙ ibi ꝑ binū
cōſenſuz tolliť priuilegiuz ſpāle velleiani hic aūt tollereť ius
cōe facilius aūt tolliť priuilegiū ꝙ̄ ius cōe ut.l.eius milit̄.§.
militie.ff.de teſt.mili.igiť caſus nō eſt ſil'is.Sz iſta rn̄ſio non
eſt ꝯ̄ tex.ꝛ gl.in.l.in ꝯ̄ctibus.§.ſed qm̄.C.de nō nu.pe.vbi ꝑ
duplicē ꝓmiſſionem tolliť exceptio nō nu.pec.que cōpetit de
iure cōi ſicut ēt videmus ꝙ geminata cōfeſſio plus opatur ꝙ̄
vnica ut.l.cū ſcimus ꝛ ibi ꝑ bar.C.de agri.ꝛ ceſi.li.xi.Dic er
go ꝛ melius ꝙ iſti caſus ſūt valde diuerſi q2 in p̄dcis iuribus
primus actus iō cōfirmať ex actu geminato ubi al's nō vale-
ret q2 ex p2io actu nō p̄ſumitur cōſenſus maturus ꝛ delibera-
tus ſicut ex gemiato ꝛ iō a p2io actu poterit recedi nō ſequēte
ſo. Sed in caſu nr̄o debitor qui elegit nō pōt recedere a p2ia
electōe quaſi fuerit ideliberata ſed q2 ſignificatus v̄boꝝ tacit⁹
vel exp̄ſſus ſuſpēdit obligatōem alternatiuā in volūtate debi
toris vſq3 ad actū ſoluēdi ꝛ iō nihil facit ſcōs cōſenſus in p2ia
electiōe q2 adhuc remanet rō cur poſſz variare.vn̄ ſequere ſen
tentiā bal.ꝛ moder.Poſſz ēt adduci nouū remediū vltra doc.
vz ꝙ poſt duas electōes varias iudex interloquereť ꝙ ſi vlte
rius variauerit debitor exnūc vt extūc illa electio quā fecerit d
beat mādari executōi.Dico aūt ꝙ iſta interlocutoria cōditio-
naliter pōt fieri.vt.l.a diuo pio.§.in uenditōe.ꝛ ibi ꝑ bar.ff.d
re iudi.nec vī auferri ſine cā beneficiū indultū debitori a iure
ꝯ̄.l.iiij.ſi quis cōdēnatus.ff.de re iudi.q2 ꝓpter tot varietates
ꝓbabiliter iudex pōt p̄ſumere cōtra debitorē cū hoc facit aīo
fruſtrādi ſtipulatorē.Caſus eſt notabiliſſimus in.l.ſi.in ulti.
rn̄ſo.ff.d bo.auc.iudi.poſ.ubi dī ꝙ ſi aliquis allegat caſū poſt
binā cōditionē ſibi factā nō ſtatur ſuo iuramēto ſicut prius q2
lex p̄ſumit ꝯ̄ eum.Sicut ergo ipediť uariatio a lege in caſu in
quo lex ꝓbabiliter ſuſpicať de fraude ut eſt caſus no.in.c.ij.i
fi.de reſcrip.li.vi.ita iudex ſi ſuſpicať de fraude poterit cohar
tare facultatē datā debitori a lege ꝛ iſta ſufficiāt quo ad hūc ar
ticulū. ¶ In glo.ſuꝑ v̄bo exp̄ſſe.ibi vel tertio dicas in hac
ꝑte glo.repetit aliquātulū clarius id qd̄ dixerat in prima gl.ꝛ
uult ꝙ ēt ſi ꝓmiſſor promittat utrū uolet nō poſſit uariare niſi
vſq3 ad lit.cōte.ſicut nō pōt ſtipulator.Sz iſta gl.cōiter rep̄hē
ditur per oēs quia cū debitor ꝓmittit vtrū volam vī exprime
re id qd̄ tacite ineſt ꝛ ſic exp̄ſſio nihil operať q2 exprimiť per
eū modū per quē ineſt iuxta regulā traditā in.l.iij.ff.de leg.i.
Nō ob.tex.in.l.iij.§.gnāliter.de eo qd̄ cer.lo.q2 ibi iō atten-
diť tp̄s lit.cōte.q2 reus erat in mora ꝛ electio cōpetebat acto-
ri.vnde nō pōt purgare morā poſt litē cōte.ſm bar.ꝛ moder.
Et occaſione hinc ſumpta bar.hic ponit ſolēnez diſtinctōem
qn̄ ex ꝑte actoris vel rei cōcedať variatio circa res de qua dic
vt hic ꝑ euz q2 eius dicta ſequūtur cōiter moder. Et qn̄ admit
tatur variatio in alia mā.vide per bar.in.l.d rebus.ff.re.āmo.
ꝛ in.l.papinianus.§.ſed nec ipuberis.ff.de inoffi.teſt. ¶ Tu
potes addere vnā.l.no.vz tex.in.l.cuius bonis.ff.de cur.furi.
vbi vī probari ſingl'r ꝙ qn̄ ex mera legis diſpōe defertur ele-
ctio alternatiua alicui nō lz regulariter variare.ꝛ bn̄ facit tex.i
d.c.ij.in fi.d reſcrip.li.vi.Cetera ꝑtinētia ad iſtā materiā ſup
ple ex his que dixi mult̄ additis vltra doc.in.l.ſi quis ſtipula
tus ſit.ſ̄.e.ꝛ ex his que ſcripſi in.l.quicquid aſtrigēde.ꝛ in.l.
qui ex pluribus.ſ̄.e.vbi tetigi multa addēdo qualiter poſſit fi
eri declaratio ꝛ utrum poſſit ferri pluſꝙ̄ ſemel. ¶ In ea.gl.
ibi inter tacitum ꝛ expreſſum ꝛc.glo.iſta videtur dicere cōtra.
ll.quas allegat.vnde bar.ꝛ moder.ſaluando glo.dicunt ꝙ id
quod dicit glo.de mandato expreſſo habet locum in eo qui de
mādato alterius ſtipulatur ſibi tunc.n.cū ſit queſita ſibi actio
lz ex prouiſione mandantis nihilominus ius queſitum nō po
terat auferri vt.l.ſi.ff.de ſolu.ꝛ quod ibi not.facit.l.ſi.ꝛ quod
ibi habetur.ſ̄.de pac.ꝛ qd̄ no.in.l.ſi poſt mortē.§.ſi.ff.de ꝯ̄tra
bu.hoc tamē dictuz limitat hic pau.de ca.Dicit.n.eſſe verum
quādo quis fuit adhibitus ad ſtipulādum aīo donandi ſecus
ſi ſtipulatus eſt ꝓcuratorio noīe mandantis q2 tunc mandans
poſſet prohibere debitorem ſibi ſoluere ſicut poteſt liberare d
bitorem in preiudicium ſtipulatoris quia ipſe videť eſſe prici
palis in obligatōe ex quo ad eū dz redūdare vtilitas alle.tex.i
l.ſi cuz emptore.in fi.ꝛ qd̄ ibi ꝑ bar.ff.de pac.ꝛ in.l.apud cel-
ſum.§.mādaui.ff.d do.excep. Sz tu aduerte q2 ſm hoc ēt poſ
ſet ꝓhiberi debitori ꝙ nō ſolueret adiecto ꝙ exigēdo ꝓcuniā
teneť eam reſtituere ſtipulatori actiōe mandati vt.l.iulia.§.ſi
fundū.ſ̄.e.ꝛ tamē hoc eſt falſuz ꝛ ꝯ̄.l.vero ꝓcuratori ꝛ.l.aliō
de ſolu.Et iō forte pōt dici ꝙ lz mandās poſſit liberare debi-
torē nō tn̄ pōt ꝓhibere ſtante obligatōe quin ſoluat ipſi ꝓcu-
ratori.vn̄ ſuꝑ hoc eſt cogitandū. ¶ Aduerte ēt inquātuz glo.
dicit ꝙ adiectus hz tacitum mādatū.nā hoc nō trāſit ſine du-
bitatōe de quo vide qd̄ fuit dcm̄ in.d.§.ſi fundū.Pondera ēt
glo.tuam inquātū allegat.l.ſi cū dies in fi.ff.de arbi.nam ſm
ang.hic vī velle ꝙ ſi arbiter aſſignat terminū debitori qui eſt
ſtatutus a iure iſte dī terminus hoīs ꝛ nō legis.ꝛ ſic nō pote-
rit purgari mora iuxta no.in.l.ſi inſulā.ſ̄.e.ſed Jo.de imol.
dixit ꝙ ſi glo.intellexit ꝙ idē terminus fuit exp̄ſſus qui ē ſta-
tutus a iure nō bn̄ dixit ꝑ ea que habenť in.l.iij.ff.de le.i.vbi
cōiter teneť oppoſitum.vn̄ dicvt ibi fuit dcm̄.Et aduerte q2 il
la limitatio quā poſuit pau.ſ̄.ad glo.nr̄az nō eſt vera lz in le-
ctōe p̄cedenti reliquerim cogitandū. Nā iura allegata ꝑ eum
bene ꝓbant ꝙ de volūtate debitoris pōt auferri actio illi qui
fuit ſtipulatus ꝓcuratorio noīe.ꝛ ita loquiť tex.in.l.idēq3.§.ſi
cui.ff.mā.ꝛ in.l.mulier in fi.ff.de iure do.Sed nos nō ſum⁹ i
iſto caſu.imo querimus vtꝝ poſſit ipediri facultas ſoluēdi ip-
ſi debitori ſi velit ſoluere.ꝛ dicendū eſt ꝙ nō q2 ſtipulator nō
pōt mutare formā datam ſtipl'oni a prin.vt.l.vero ꝓcurato-
ri.j.de ſolu.vbi aſſignať iſta rō.vnde rō ſimpl'r ſtanduz ē iſtis
iuribus que hn̄t ꝙ debitor non pōt ꝓhiberi.ꝛ ſat̄ probať iſta
concl'o in.d.l.aliud.iuncta.l.iul.§.ſi fundū quā.ſ̄.allegauit ꝛ
hoc ſingl'r teneas menti ad ea que ſcribit bar.in.l.cū emptore
in fi.ff.de pac.Et ad ea que.ſ̄.diximꝰ circa materiā ꝑtātis va
riande aduerte per tex.in.l.cuius bonis.ſ̄.alle.Poſſz decidi
qd̄ quam format Cy.in.l.quicūq3.C.de ſer.fugi.vz vtꝝ quā-
do electio penaꝝ cōpetit reo ex legis diſpōe reus poſſit varia
re.nam vī dicendū ꝙ nō ex quo ſumus in mera diſpōe.l.te-
ne ēt menti quādam no.doctrinā quam bal.ibi poſuit ad ꝓpo
ſitum in qua vult ꝙ ſi reus interrogatus a iudice ante ſniam
latam quā penā velit eligere nihil rn̄det ꝙ poterit ferri ſniam
ꝛ trāſferri electio in iudicē q2 cū ſnia que fertur in crialibus d
beat trahere ſecū ſuam executōem iuxta no.in.l.qui vltio.ff.
d pe.nō dz ferri alternatiue qd̄ dcm̄ vtꝝ ſit veꝝ nō examino
nūc.Vide ēt ad mām iſtam tex.ꝛ qd̄ ibi ꝑ bal.in.l.ſtatu lib.
§.ſi ſtichum.ff.de le.ij.ubi ꝓbatur ꝙ qn̄ terminus ad eligen-
dū ſtatuiť a teſtōre ſi heres nō eligit infra terminū tranſſertur
poteſtas ipſo iure in legatarium.nec purgatur mora poſt ter-
minuz quod eſt no. Franciſcus areti.

um ex cauſa. Obligatio de defen-
dēdo eſt idiuidua.ꝛ iō
vno obmittēte cōmittiť pena inſolidū ꝯ̄ oēs que tn̄
p̄ſtatur ꝑ portōibus hereditarijs.ſcōa ibi q2 inſoli-
dum.tertia ibi ſed cū vno. ¶ No.ibi inſolidū oēs ꝛc.ꝙ quā
do aliqui ſunt obligati inſolidū ad aliquid faciendū interpel-
latio vnius nō cōſtituit alios in mora vt pz hic dum dī ꝙ oi-
bus eſt denūciandū.ꝛ.l.in executōe.§.inſolidūz.ſ̄.e. ¶ No.
ſcōo ſm doc.ꝙ ꝓmiſſio de defendēdo cōtinet fcm̄ indiuiduū
ꝛ iſtud eſt expeditū in ꝑſona ꝓmiſſoris vt.l.iiij.§.cato.in fi.d
ver.ob.ſed in ꝑſona heredū ꝓmiſſoris nō dz mutari conditō
ex ꝑſona heredū vt.l.ij.ſ̄.e.Sed ꝯ̄ iſtam cōcluſionē quā bar.
ſequiť in.d.§.cato in.ij.q.prin.vbi allegat iſtū tex.multū facit
iſta lra ibi cuius indiuiſa nā eſt. Nā ex his uerbis hic iuriſcō
ſultus vī velle ꝙ defenſio hic ſit indiuidua nō ex nā ſua ſz ex
natura rei ꝑꝑ quā dz fieri que ē indiuidua q̄ uerba hoc ſigni-
ficant vt ēt ſentit glo.ꝙ ſuꝑ vna re natura vēditionis eſt indi
uidua q2 nō eſt ueriſimile ꝙ emptor fuiſſet empturus ꝑtez rei
ſine tota re.ꝛ ſic vī ꝙ ſi ꝓmiſſio de defendēdo eēt interpoſi-
ta ex cauſa que ſui natura eēt diuidua.verbi gr̄a ſi ꝓmiſi te cō
ſeruare indēnem.ꝛ defendere ob obligatōe centū q̄ titius p̄-
tendit ſibi deberi a te.tūc videreť ſecus. Non ob.tex.in.§.ca
to in fi.q2 poſſemus dicere ꝙ illō nō ē q2 ꝓmiſſio de defen-
dendo ſui natura ſit idiuidua.ſz q2 ēt in obligatōe diuidua nō
pōt fieri ſol'o ꝑ ꝑte inuito creditore ut.l.tutor.§.lucius.ff.de
vſur.hoc tn̄ nō determino nūc q2 nō ē nr̄a materia.ſz uiō ple-
niſſime in.d.ij.q.in.§.cato. ¶ No.vltiō ꝙ lz ex fcō idiuiduo
cōmittať pēa ꝯ̄ oēs hr̄des ex ꝯ̄factōe uni⁹.illa tamē pena non
ſoluitur ab oibus inſolidū ſed ꝑ ꝑte hereditaria ꝛ ita exponit

gl.in.l.ij.§.itē si in scō.in v̊.hereditaria.s̄.e.⁊ est casus in.l.in
executōe.§.insolidū.s̄.allegata In tex.ibi ceteris subsistere
⁊c.querit̄ ꝓ declaratōe lr̄e qūo possit cōmitti stipulatio ꝺ eui
ctōe aliquibus defēdētibus ⁊ aliquibus nō.nā aut euictio fuit
secuta in totū ⁊ tunc oēs tenebūtur nō ex cōtumacia illoꝝ qui
nō astiterūt defensioni ſꝫ ex nā ꝯctus ſm quaꝫ ēt si oēs fuissēt
p̄ſites nihilominus deberet̄ euictio ⁊ cōmitteret̄ stipulatio du
ple ut.l.euicta.ff.de euic.Aut isti p̄ſites optinuerāt ⁊ tūc nō v̄r
ꝙ cōmittat̄ stiplo duple qꝛ non cōmittit̄ nisi re euicta ut.l.hr̄e
licere.de euic.Timore huius ꝯrij bar.hic ⁊ in fi.⁊ in prin.ex
ponēdo tex.itelligit ſm Iac.de are.⁊ oldr.ꝙ p̄ſites creditori
agēti hipotecaria soluerunt ꝓ p̄te sua id qꝺ petebat creditori
sed nō soluerūt ꝓ p̄te absētium ⁊ sic pro eoꝝ p̄te res fuit aduo
cata ꝑ hipotecariā ⁊ isto casu cōmittitur stiplo insolidū qꝛ res
nō fuit defēsa pro p̄te absētium.⁊ hoc exēplum ponit̄ in.l.reꝫ
hereditariā.ff.de euic.vel potes ponere ſm eos ꝙ fuit actum
ꝯ ēptoreꝫ rei vendicatōe ⁊ p̄ſites soluerūt litis estimatiōem ꝓ
p̄te sua sed nō pro p̄te absētium ut est exēplum.l.fi.§.i.ff.ꝺ re
scin.vē. ¶ Et aduerte qꝛ isti doc.vident̄ sentire ⁊ ponit clare
d.pau.de ca.ꝙ isti qui erāt p̄ſites defendēdo reꝫ ⁊ ꝓbando ꝙ
agēs iniuste agebat nō poterāt ita defendere ꝓ p̄te sua quin ēt
hoc ꝓbando ꝓdessent cōsortibus absētibus restrixerūt se ad il
la duo r̄nsa.Mihi aūt v̄r ꝙ ista restrictio nō sit necessaria si
tenes intellectū bar.⁊ cōem hic ꝙ isti qui cōparuerūt defende
rēt solū cām ꝓ p̄te sua ⁊ non noīe oium tūc.n.s̄nia lata ꝓ eis
⁊ ꝓbatōes facte ab eis nō ꝓdessent cōsortibus suis s̄nia pꝫ in
l.ij.C.de cōsor.eiusdē lit.⁊ bn̄ facit rubrica in.l.i.⁊.ij.C.res i
ter alios acta.cū si. De ꝓbatōibus ēt est idē vidēdū qꝛ cui nō
ꝓdest vel nocet s̄nia regul'r non ꝓsunt uel nocēt acta intellige
quo ad plenū p̄iudiciuꝫ ſm Inno.in.c.cām que.ex̄ de testi.⁊
bar.in.l.ij.ff.iud.sol.Ui cōsidero duos casus in isto pūcto i
quoꝝ uno doc.veꝝ sentirēt vꝫ si heredes qui cōparuerūt non
susceperit i se iudiciū ſꝫ astiterūt iudicio fundato i ꝑsona emp
toris tūc enim cū ꝓbatōes fuerit fcē ab ipso ēptore sine dubio
respiciūt totā reꝫ ⁊ oēs auctores ipsius qꝛ ipse rep̄ntat oēs i il
la re.ar.eoꝝ que hn̄tur in.l.si plusorio.§.i.ff.de ap.ꝑ bart.Si
aūt heredes qui cōparuerūt susceperūt iudiciū in se ꝓ rata ⁊ ꝓ
interesse suo tunc pōt cōtingere ꝙ pro illa rata ipsi ꝓduxerunt
ꝓbatōes ex persona sua ⁊ nō ex ꝑsona emptoris ergo iste ꝓ-
bationes nō debēt ꝓficere alijs absentibus nec ēt emptori ex
quo ꝓ rata absentiū ipse nihil probauit ſꝫ alij pro rata sua suo
noīe ꝓbauerit.Et isto casu nō video quare ēptor nō potuerit
succūbere pro p̄te ⁊ ꝓ parte vincere.Iste tn̄ intellectus ꝙ p̄ſi
tes susceperit defensionē pro p̄te sua dūtaxat ⁊ nō ꝓ absētibus
nō plꝫ ut.j.dicā. ¶ In glo.sup v̊bo ceteris.ibi subaudi ꝓ eo
ruꝫ p̄tibus.s.quo ad hoc ut recte videant̄ ⁊c. Ista glo.v̄r sen
tire ꝙ isti qui erāt p̄ſites in iudicio uolebāt defendere dūtaxat
ꝓ p̄te sua ⁊ hoc dicit glo.clarius in v̊bo defuisse.⁊ hūc intelle
ctuꝫ sequit̄ hic bar.dicēs ꝙ si vnus voluissꝫ defendere ꝓ parte
oium tunc stiplo non cōmitteret̄ ex ꝑsona absētium.allegat.l.
si cū uno.s̄.si ex noxa.cā aga. Sed ista cōclo non v̄r bona du
plici rōe. P̄ria est qꝛ isti volēdo defendere ꝓ p̄te sua dūtaxat
nō debuerūt admitti ut dicit tex.in.d.l.si cū vno ex quo eis cō
petebat ius defendēdi insolidū.Scda ⁊ fortior qꝛ si isti fuissēt
admissi ad defendēdū pro p̄te tunc s̄nia lata pro eis vel ꝯ eos
nō ꝓdesset neqꝫ noceret absentibus ꝑ ea que.s̄.diximus in p̄
cedenti articulo.Sꝫ ꝯdicit tex.exp̄sse in.l.si rem que.§.i.ff.de
euic.ergo sequit̄ ꝙ isti defendebāt insolidū nō pro p̄te.vnde
forte posset attētari alius intellectus ꝙ hic.⁊ in.l.in executōe
p̄allegata.⁊ in.d.l.si rē que.§.i.ius defensionis fuerit deductū
insoliduꝫ ⁊ ꝙ tota res fuerit euicta. Et si dicat̄ tertio nō esset
d'ria vtrū isti essent p̄ſites vel absentes qꝛ ēt si oēs fuissent p̄ſi-
tes ⁊ res fuisset totaliter euicta ageret̄ cōtra oēs de euictōe vt
l.euicta.ff.de euic.Sed ad hoc potest r̄nderi ꝙ iste.ll.inducūt
hoc de nouo v̄ꝫ ꝙ sententia lata ꝯ presentes noceat ēt absen-
tibus ⁊ similiter prosit ꝓpter tria cōcurrentia vꝫ qꝛ ius defen-
sionis cōpetit insolidū quia denunciatio fuit facta absentibus
⁊ qꝛ ipsi cōtumaciter se absentauerūt spreta denunciatiōe.naꝫ
al's in habētibus ius diuiduū datur regula in oppositū ꝑ bal.
in.l.ij.in fi.C.cōi vtriusq.iud.ꝙ s̄nia lata contra vnum vel pro
vno nō prodest uel nocet alteri ⁊ hoc videt̄ ponderare iuriscō
sultus in.d.l.si rem que.§.i.Sed iste itellectus ſꝫ optie ꝓcedat
ad.l.si rem.§.i.preallegato.nō tamē ad.l.nostram.neqꝫ ad.§.
insolidū qꝛ in his legib⁹ apparet clare ꝙ stiplo cōmittit̄ ꝯ oēs

ꝑꝑ cōtumaciā absentiū.Dic ergo ⁊ clare ꝙ̄ in.d.l.si rē que.§.
i.ponit̄ quidem in principio idē thema.sed decidit̄ diuersus
casus.hic.n.decidit̄ quādo p̄ſentes susceperūt defensioneꝫ ꝓ
parte vtrꝫ stipulatio cōmittatur ꝯ eos.ibi vero decidit̄ quid si
p̄ſens suscepit defensionē insolidū ⁊ s̄nia fuit lata ꝯ eum.vtrꝫ
p̄iudicet absentibus.⁊ r̄ndetur ꝙ sic ꝑꝑ vꝫ denūciatōis absen
tib⁹ facte ⁊ sic ibi est casus singl'r limitans ea que tradit bal.in
l.ij.de cōsor.eiusdē lit.ꝙ q̄uis regul'r s̄nia lata ꝯ vnū sup iure
indiuisibili non p̄iudicet alijs.hoc tn̄ fallit qn̄ alijs habētibus
ius insolidū fuit denūciatū ꝙ ⁊ ipsi adessent in iudicio.cuꝫ ad
hoc teneret̄ ex nā ꝯctus de hoc tn̄ dicemus in.l.ex duob⁹.j.ꝺ
duo.re.Et ꝙ in.d.l.si rem que.§.i.vnus defenderet insoliduꝫ
tꝫ ibi glo.exp̄sse in verbo subsistere.⁊ est ipsa veritas al's s̄nia
nō p̄iudicaret alijs vt.s̄.dixi.Tene ergo intellectū bar.⁊ cōeꝫ
quem declara ut.s̄.dixi in tex. ¶ Ex glo.opponit hic bart.ꝺ
l.penales.§.fi.ad.l.fal.vbi d̄r ꝙ in stiplonibus p̄torijs stipula
tio cōmittit̄ tm̄ aduersus ꝯfacientē.sed stiplo duple v̄r esse sti
pulatio p̄toria ut.l.i.§.stipulatio duple.j.de p̄to.stipu.ergo v̄r
ꝙ cōmittat̄ tantūmodo ꝯ eū qui ꝯfecit.Sed ad hoc ipse r̄ndet
ꝙ iste tex.non loquit̄ in stiplone p̄toria nā ſm eū stipulatō du
ple solū ē p̄toria qn̄ interponit̄ ꝓ ſuo vendito al's d̄r ciuilis ⁊
nō p̄toria ut.l.emptori.ff.de euic.Sed ꝯ istam suā solutiōem
arguit̄ qꝛ stiplo duple diuidit̄ in duas.⁊ d̄r cōis qꝛ aut ē p̄to-
ria aut iudicialis vt.l.quinqꝫ.§.itē duple.s̄.e.Sed si stiplo du
ple qn̄ nō ē p̄toria ē iudicialis.tūc idem v̄r dicendū qꝺ in sti-
pulatōe p̄toria quod ꝓbo manifesta rōe qꝛ ois stiplo que ꝓſi
ciscit̄ a iurisditōe censet̄ quo ad sui qualitatē p̄toria. Dicit eni
tex.in.d.l.quinqꝫ ꝙ stipulatio duple que ꝓficiscit̄ ex edicto
ediliū iō dꝫ haberi ꝓ p̄toria qꝛ ꝓficiscit̄ a iurisditōe.ergo si sti
pulatio duple q̄ nō ē p̄toria ē iudicial'.eadeꝫ rōe dꝫ habere na
turā stipulatōis p̄torie.Confirmat̄ ista cōclusio qꝛ stipulatio
iudicialis in.d.l.v.capit̄ ꝓ illa que interponit̄ mediāte iudice
qui dꝫ hr̄e equitatē ante oculos sicut p̄tor vt.l.ꝙ si ephesi i fi.
ff.de eo ꝙ cer.lo.ergo sicut ꝑꝑ equitatē p̄toris fit vt stipulatō
p̄toria cōmittat̄ tm̄ aduersus eū qui ꝯfecit.ita idem dꝫ fieri in
stiplone que ꝑtinet ad iudicē.Et ad tex.in.l.penales in fi.ad
l.fal.possꝫ dici ꝙ illa dictio.oēs stiplones p̄torie ꝑ quā bart.i
§.cato vult ondere ꝙ complectit̄ ēt stiplonem penalē.nō po-
nitur ibi vl'r respcū penalis,⁊ nō penalis.sed respcū diuersa-
rū speꝝ q̄ sunt in stiplonibus p̄torijs.⁊ tamē oēs cōpetunt ad
interesse si nō apponat̄ pena de quibus in.l.i.in prin.j.de p̄-
to.stipu.⁊ insti.de diu.stip.ꝑ totum.⁊ in.l.v.in prin.s̄.eo.qꝛ
tamē opi.bar.cōiter approbat̄.dicimus saluādo dcā sua ꝙ vl
tra stip.duple p̄toriam ⁊ iudicialē in quib⁹ forte pōt ꝓcedere
qꝺ dcm̄ ē reperit̄ stiplo duple ciuilis que iterponit̄ in ꝯctibus
in quibus iudex nullo mō interuenit.⁊ in ista ꝓcedit iste tex.
⁊ alia iura sibi cōcordātia.⁊ hoc ē maxie dicendū qꝛ iste tex.lo
quit̄ in stipulatōe penali tex.tn̄ in.l.in executōe.§.insolidū.s̄.
e.nō restringit se ad stipulatōeꝫ penalē.imo dicit simpl'r ꝙ in
stipulatōe de defendēdo factū heredis vnius nō defendentis
nocet alteri.⁊ sic pōt intelligi ēt si pena nō fuerit adiecta in ꝯ
ctu emptōis ⁊ venditōis.Et qꝛ hic tractat̄ de denūciatōe que
dꝫ fieri ab emptore vēditori vel eius heredibus.iō ang.hic ⁊
Io.de imo.post illū tractāt illam no.q.vtrꝫ vēditori scienti li
tem esse motā emptor debeat de necessitate denūciare. Et qꝛ
qꝺ non multū ꝑtinet ad materiā nr̄aꝫ nō discutiemus vtrꝫ illa
opi.cōis sit v̊a ꝙ venditori ēt scienti sit denūciādū.ſꝫ supposi
ta illa cōi opi.dicit hic ang.⁊ sequit̄ Io.de imo.ꝙ qn̄ vendi
tor aliunde sciret litem eē motā tūc in denūciatōe sat̄ essꝫ inci
tare venditorē vt veniret ad defendēdum absqꝫ eo ꝙ certifi-
caretur de lite mota ex quo aliunde ē certus.⁊ ita dicit saluari
posse glo.in.l.emptor.C.de euic.quā bar.reprehēdit ⁊ cōiter
doc.in.l.denūciasse.§.quid ergo.ff.ꝺ adul.⁊ plenius Io.an.
in ti.de emp.⁊ ven.§.fi.in vl.addi.magna qꝺ dcm̄ cōiter ap-
probatur.⁊ est verū dicit tamē Io.de imo.tutius esse ꝙ ven-
ditor etiā ab emptore certificet̄.nam al's haberet ꝓbare emp
tor ꝙ venditor ante denūciatōem sciret litem esse motaꝫ.Nō
est autem satis denunciare venditori litem motam nisi trans-
mittatur sibi copia libelli ⁊ actoruꝫ per manum publicam.al's
venditor non teneretur credere ſm Ioan.de imol.allegat
Barto.hoc tenētem in.l.empti actio.C.de euict.Tu vide eū
dem Bar.qui melius hoc declarat in.l.non solum.§.fi.ff.de
no.oper.nūcia.in tertia specie ꝓtestationis incitatorie allegat
l.si quis inficiatus.ff.depositi,⁊.l.nomē.C.que res pig.obli.
pos.

pof.ꝑ quas leges idē dicit in fi.q.in.l.i.in pri.in v̄.vndecimo quero.ff.de no.op.nū. ¶ Tu vō.aduerte qꝛ casus magis du bitabil' est quid si ēptor ipse certificat venditorē de lite ⁊ tamē nō incitat eū ad defendēdū an certificatio denūciatoria suffici at de quo vide ꝑ bar.in.d.§.fi.in loco allegato.⁊ ꝑ bal.in.c.i. si de feu.vas.fue.iterpel.in qui bus locis ponit aliquas limita tōes ad opionē cōem ut ibi ꝑ eū. ¶ Et ad mā denūciatiōis adde ang.in.l.si fideiussor.j.de fideiuss.vbi ponit eādem do ctrinā quā posuit hic ⁊ bar.in.l.qui absitem.ff.de.pcu.vbi for mat qōez vtꝝ sufficiāt denūciare litē esse motā ⁊ qō ponit bal. ⁊ moder.plenissime in.l.ij.§.volūtate.ff.so.ma.

Pluribus. M.d.vsqꝫ ad.§.si plꝫ. Enumeratio reꝝ fcā in ꝓ̄fatōe facit vt stipl'o subiecta cēseaꝛ multiplex ⁊ idē est in nu meratōe tempoꝝ.Ꝟa ibi de hac. ¶ No.ꝟm angel. ibi ipm est ⁊c.ꝙ quicquid est exp̄ssum in dispōe ad quā fit re latio ex ꝓprietate ꝟmonis vꝫ exp̄ssum in dispōe se referente. Ex hoc arguit ipse ad qōem quā tetigit plene in.l.si ita stipulatus.§.grisogonus.s̄.e.ꝙ si ex forma statuti ille qui appꝫ d bitor ꝑ scripturā fcām manu ꝓpria pōt capi ⁊ repiant quedā scripta fcā a tertio ⁊ subscripta a dbitore ꝙ v̄tute talis subscri ptōis debitor poterit capi qꝛ illa scripta ad quā fit relatio bre uiter in subscriptōe est scripta manu debitoris.Sed ꝯ ipm fa cit tex.in.l.titia.§.fi.s̄.e.in v̄bo.ꝑinde heres vbi dꝫ in isto ca su ꝙ ꝑinde dꝫ hꝛi ac si singule spēs essent exp̄sse in stipl'one. Dictio aūt perinde significat fictōem ut.l.sꝫ si lege.§.ꝑinde.⁊ ibi ꝑ ang.de peti.here.⁊ no.in.l.i.in glo.j.de recepta.ergo vꝫ ꝙ nō ꝓprietate ⁊ v̄e scripta uideaꝛ fcā māu dbitoris. De isto articulo uide q̄ scripsi plenissime in.d.§.grisogonus.⁊ tamen ꝓnūc pro cōcordia pōt dici ꝙ ꝓprie res dꝫ esse exp̄ssa in genere. Multꝫ.n.modis dꝫ exp̄ssum ꝟm bart.in.l.lucius.ff.de vulg.⁊ pu.⁊ in.l.i.ff.e.ficte tñ̄ videtur spāl'r exp̄ssa. ¶ Not. ꝟo ꝙ dictio relatiua suprascripta refert p̄cedentē dispōem cū suis qualitatibus.vñ vides hic ⁊ in.l.titia.in fi.s̄.e.ꝙ res ex p̄sse in ꝓ̄fationibus spāliter ēt in stipl'one se referente spāliter videnꝛ exp̄sse.Et has duas leges tene mēti ad ea que scribit bar.⁊ moder.post eū in.l.si cui ꝟui oēs.§.si a filio.ff.de leg.i. Per istū tex.ēt infert h ang.ꝙ si minor ꝯhendo iurat se esse maiorē nō tacꝭ scripturis ⁊ postea in fi.instꝛi subicitur cl'a q̄ oīa ⁊ singula supradicte ꝑtes iurauerūt vera eē ⁊ attendere ⁊ obseruare ꝑꝑ istud iuramentū qō refert se ad p̄cedentia satis vꝫ iurasse se esse maiorē tactis scripturis. Est aūt hoc magni effectus qꝛ tolliꝛ sibi restō in integꝝ ut.l.si alterius.C.si mior se ma.dixe.sed Joā.de imo.hic rep̄hendit istud dcm̄ qꝛ cl'a gnālis in fine posita nō dꝫ referri ad ea suꝑ quib⁹ est spāliter dispositū ut.l.sanctio legū.d pen.⁊.l.doli cl'a.s̄.e.vñ cum spā liter prius iurassꝫ lꝫ non tacꝭ scripturis iuramētuꝫ v'lr in fi.po sitū nō dꝫ se referre ad istud cap'lm ⁊ ista opi.est v̄ior lꝫ.n.ꝟꝫ iuramētuꝫ relatū ad idē essꝫ maioris effectus q̄ primū qꝛ fit ta ctis scripturis non tñ̄ ꝑ hoc sequiꝛ ꝙ dispō sequens gnālis sit pinguior ⁊ melior ut ꝓbatur in.l.coheredi.§.qui p̄rem.d vulg. ⁊ pu.Ego tetigi aliquid in.l.doli cl'a.s̄.e. ¶ In glo.suꝑ ver ꝟo sūmaꝝ.ibi forte male.ista solutio rep̄hendiꝛ per oēs qꝛ si vna ex his legibus dberet corrigere aliā tunc cuꝫ ista sit poste rior dberet corrigere priores iuxta notata in.l.sꝫ ⁊ posteriores ff.de legi.⁊ in.l.pacta nouissima.C.d pact.vñ gl.trāsit ad ꝟaꝫ solutōem que est ꝙ in iuribus ꝯꝛijs nō fuit interposita stipl'o ꝑ dinumeratōem exp̄ssam tempoꝝ sed hic tꝑa fuerunt exp̄sse ꝑ dinūerata tñ̄.n.est dicere ānua bina trina die.ac si dicas p̄rio ꝟo ⁊ tertio āno.Sed qꝛ distributiuū singulis ānis positū in iu ribus ꝯꝛijs vꝫ equipollere enumeratiōi tempoꝝ ut.l.sicut i an nos.in pri.qui.mo.vsuf.amit.⁊.l.hmōi.§.pe.d leg.i.iō ista so lutio reddiꝛ dubia.vñ ang.in.d.l.stichuꝫ.§.stipulatio.s̄.e.di cebat ꝙ hic pluralitatē stipulatōum iducit geminatio distribu tōis tempoꝝ.Prīa distributio sumiꝛ ex pricipio lꝛe.ibi ānua bina ⁊c.Scda sumiꝛ ex v̄bo.quaqꝫ.posito in tex.⁊ hūc intel lectū dicit esse nouū ad istā legeꝫ ꝯ quē arguūt oēs moder.for tissime qꝛ ista dictio quaqꝫ ⁊ quisqꝫ.est dictio collectiua nō di stributiua ut.l.si necessarias.§.si ānua.ff.d pig.ac.⁊ plene per bar.in.l.hoc articulo.ff.d here.isti.vñ ista nō facit orōnē ma gis distributā qꝛ nō est distributiua. ¶ Preterea dicit.d.m. ꝙ v̄ba idem iportātia multiplicata nō oꝑatur aliquid plus ut l.pediculis.§.labeo.ff.d aur.⁊ ar.le. Et ꝯ istam etiam ang.al legat glo.in.l.legatū.in pri.ff.d an.le.vbi gl.dicit ꝙ tñ̄ est dicere.lego tibi decem quoad uiues quantuꝫ si diceret lego tibi.x.quoad uiues singulis annis.Et sic videtur sentire quod idem importat vna oratio distributiua qō distributio geminata.Sed cōtra primum dictū Moder.arguitur fortiter quia si ista dictio quaqꝫ.poneretur hic collectiue significaret quod vna summa deberet prestari in ominibus terminis verbi gr̄a sufficeret p̄stari semel decē pondo argēti post terminū ut probatur in tex.⁊ gl.in.d.§.si ānua circa pri.sed hoc est falsū ⁊ ꝯ istā lꝛam vbi dꝫ ꝙ sunt tres sūme nō vna sūma.Iteꝫ nō eēnt tres stipl'ones ut hic dꝫ in tex.sed vna stipl'o de vna sūma sol uēda post tres terminos itellige ꝙ non teneretur debitor solue re ante exactū triēnium ut est casus i.d.§.si ānua.cuius ꝯꝛiuꝫ hic dꝫ.Saluando cōem rn̄sionē possumus dicere ꝙ vere ista dictio quaqꝫ.hic poniꝛ distributiue qꝛ hoc aliquādo euenit ꝙ ponaꝛ distributiue dictio collectiua ul' in dispōe fauorabili vt sit plenior vel ex mēte disponētiuꝫ si de ea cōstat vtrūqꝫ ꝓbat tex.in.l.hoc articulo.s̄.alle.⁊ in.l.hꝛdes mei.§.cum ita.ff.ad treb.vbi probaꝛ ꝟm dictum.Mens aūt ꝯhentiuꝫ hic vꝫ fuis se ut poneretur distributiue que colligitur ex spāli dnumeratōe tempoꝝ ut dicūt doc.cōiter ⁊ ex hoc pꝫ si spālis denumeratio tempoꝝ ex mente ꝯhentiuꝫ iproprīat dictōem collectiuaꝫ sequentē ut ponaꝛ distributiue multofortius hoc oꝑabiꝛ si ponatur sola dinūeratio tēpoꝝ absqꝫ dictōe collectiua qꝛ tūc nō iproprīātur verba stipl'onis aliquo mō ⁊ sic remanet sol'o gl. ⁊ cōis vera.Nā ille rōes dn̄i mei paꝝ valent qꝛ bene reꝑitur i iure ꝙ aliqñ dictio geminata iportat plus q̄ dictio vl'is simplex vt.l.balista.⁊ quod ibi per Bar.ff.ad treb.Et bene facit tex.in.l.i.§.nō querimus.ff.si quis omis.cā testa.Nā glo.i.l. legatū nō hꝫ hunc sensum quē ipse dicit qꝛ ēt simplex legatuꝫ annuū ē multiplex vt.l.cuꝫ in āno ⁊ legibus sequētibus.ff.qñ di.leg.ce.vñ quo ad pluralitatē nō ē opus in legato dictōe di stributiua geminata.Sensus ergo glo.est dicere ꝙ ista verba lego tibi quoad viuas.nō significāt vnū legatū ⁊ vnā p̄statio nem semel dūtaxat faciēdā.sed ꝙ singulis ānis dꝫ aliquid p̄stari.⁊ sic remanet sol'o cōis vera quoad istū tex. ¶ Sed fortius ob.ꝯꝛium qō ibi ponit bar.huic solutōi qꝛ verbū distributiuuꝫ vꝫ operari tñ̄ sicut spālis enumeratio reꝝ vel tꝑoꝝ.ergo ita deberēt esse ibi plures stipulatōes sicut hic multa dicūtur in solutōe huius ꝯꝛij.sed ꝓbabilior solutio ē illa quaꝫ posuit bal.ꝓ prīa in.d.§.stipulatio vꝫ ꝙ ista nō sunt oio paria.vꝫ aliquid exprimi ꝑ distributiuū.⁊ aliquid dinumerari exp̄sse ⁊ specifice ꝑ tꝑa qꝛ quādo plura tꝑa enumerātur ꝑ vnū actum disponēdi.vñ ꝑꝑ vnum actū pōt dici vna stipulatio.sed in ꝟo casu enumerātur ꝑ plures actus ⁊ ꝑ plures dispōes.ergo sunt plures stipulatōes.sicut videmus ꝙ qñ plures res ꝓmittūtur ꝑ nomē collectiuū ē vna stipulatio ꝑꝑ v̄nitatē dictōis vniuersalis que cōplectiꝛ plura.⁊ tñ̄ si copulatiue ꝓmittuntur plures res sunt plures stipulatōes vt.l.scire debemus.§.i.eo.ti.Sed ꝯ istam determinatōem facit qꝛ plures res specifice noīate vel plura tꝑa dicuntur esse vna orō.⁊ per ꝯn̄s vna dispō ⁊ vnius actus dūmodo regātur ab eodē verbo.verbi gr̄a ꝓmitto tibi stichū ⁊ semproniū.ita dclarat bar.in.l.seie.§.gaio.in pe.col. ff.de fun.instru.⁊ in.l.in repetēdis de le.iij.⁊ tamē tot sunt sti pulatōes quot sunt res. Preterea qñ in p̄fatōe ponūtur plures res specifice.⁊ sequiꝛ vna ꝓmissio.ꝓmittis oia suprascripta nō ē dubiū ꝙ nō ē vna stipulatio.⁊ tñ̄ ꝓprie res nō sūt spāliter specificate lꝫ habeanꝛ ꝓ specificatis vt declaraui in prin. istius.l.Cur ergo si in orōne apponiꝛ distributiuū nō dicim⁹ ꝑꝑ nām distributiui ꝙ res habeātur ꝓ enumeratis spāliter. Preterea sicut iter distributiuū tacituꝫ ⁊ exp̄ssum nō fit dria quo ad pluralitatē legatoꝝ qꝛ tñ̄ iportat.lego decē ānua quātum lego decē singulis ānis vt.l.nec semel.§.nouissime quādo di.le.ce.Ita videreꝛ posse dici a simili ꝙ iter enumeratio nē exp̄ssam tꝑoꝝ ⁊ illaꝫ que fit ꝑ distributiuū non eēt dria.d. m.refert in.d.§.stipulatio ꝙ quidā doc.moder.vꝫ do.Nostr⁹ de bartolinis d perusio nouā ponit distinctiōem dicēs ꝙ aut stipulatio ānua ē ꝑpetua.⁊ tūc ē v̄nica ꝓ toto tꝑe.aut ē tꝑalis ⁊ tunc tot sunt stipulatōes quot anni ꝑ tex.in.l.sancimus.§.si quis aūt.C.de do.sed ista opi.nō ē vera ꝟm eum qꝛ in.d.§.si quis aūt.poniꝛ casus spālis in p̄rio mēbro quo ad videndum vtꝝ donatio requirat insinuatōem vel nō.Et assignaꝛ ibi rō ꝑ ticularis in stipulatōe ānua que fit ad vitā que nō ē cōis in q̄cunqꝫ stipulatōe tꝑali ut ibi pꝫ.Preterea vltra eū ista distinctio deberet esse ꝑ ꝯꝛium qꝛ in legatis in quibus regulariter

tot sunt legata quot sunt ãni dĩ ꝙ qñ sit legatũ annuũ ad certũ
tp̃s est vnũ legatum ⁊ nõ plura vt. l. si cũ prefinitõne. ff. qñ di.
le. ce. vñ super isto ꝯrio est bñ cogitãdũ. Et inter al's solutões
i effectu melioꝛ vĩ solutio cõis vt ꝓpter spãlem enumeratõnez
inducat̃ pluralitas stipulatõnũ nõ ꝑꝑ vnũ actũ vt dixit bal. sʒ
ꝓpter specificã ⁊ exp̃ssam enumeratõez tp̃oꝝ. Nõ ob. l. titia.
§. fi. s̃. e. ⁊ qđ diximus. in prin. huius. l. qꝛ hoc facit ibi virtus
relatõis cuius ꝓprietas est vt quicquid diciturⁱ dispõe ad quã
fit relatio censeat̃ repetitũ in dispõe se referẽte vt. l. si ita scrip
sero. de cõdi. ⁊ de. ⁊. l. asse toto. ff. de here. insti. Non ob. tex. ĩ
l. nec semel. §. nouissime. qꝛ ibi v̾ba habent in effectu eandem
exp̃ssionem ⁊ eiusdeʒ qualitatis. vnde dicit bal. no. in. c. i. §. ea
dem. l. de. l. corradi. ꝙ licet legatuʒ alimẽtoꝛum habeat se an-
nuam vel menstruam prestatõem quia tamen hoc non est ex-
pressum in verbis dicitur vnum legatum ⁊ non plura.

Et si placeat. Quãdo actus iperfectus ꝺdu
citur ad casuʒ a quo incipe nõ
põt vitiat̃ stipulatio secus si actus iã sit ꝑfectus. ħa est ibi. nõ
tñ. tertia ibi ⁊c. quarta ibi. ⁊ pro ꝑte dñij. ¶ No. prio in v̾. ec
ce. ꝙ in fundo cõi plurium nõ põt acquiri seruitus fundo ꝑ fa
ctuʒ vnius imo requirit̃ ꝙ interueniãt oẽs ut. l. fi. ff. cõi. p̃di. ⁊
l. si vnus ex socijs. de ſui. rusti. predi. Et silr̃ in fundo seruien
te vnus nõ cõstituit ſuitutẽ siue alteratio ut. l. ꝑ fũdũ. ⁊ ibi no.
ff. e. ¶ No. ſo ibi cõfirmat̃ ⁊c. iuncta glo. posita sup illo v̾bo
in pri. ꝙ aliqñ verbũ cõfirmari capit̃ non pro noua acquisitõ
ne iuris sed ꝓ cõseruatõe iuris veteris. Idẽ dĩ de verbo fiet
qđ aliquãdo exponit̃. i. fcm̃ cõseruabitur in. l. si vnus. in fi. s̃.
alleg. ꝑ que iura ⁊ silĩa decidit bart. elegãter in. l. i. C. de neg.
ge. ꝙ si iudex dicit do titiũ in tutorẽ pupillo cũ ille tutoꝛ sit le
gitimus iproprient̃ verba ut valeat decretũ ⁊ exponũtur do. i.
datũ eẽ declaro. Similis expõ fit in. l. si in aliaʒ. in v̾bo ferias
clare. ff. de offi. ꝓcon. ⁊ le. ⁊ in. l. manumissiões. ff. de in. ⁊ iu.
Et similẽ doctrinã ponit bar. in. l. legitimos. in pri. ff. de legi.
tu. ¶ In glo. sup verbo stipulatus. in fi. docto. cõiter soluũt
istud ꝯrium sicut dixi in voce vʒ ꝙ iõ ibi cã supueniẽs que a
pricipio ipediret legatũ nõ ipedit ex postfcõ qꝛ tendit ad eũdẽ
fineʒ ad quã dispõ precedẽs. vñ nõ deficit si bene ĩspicias tota
liter cã final' fit. n. legatũ vt acquirat̃ aliquid cõmodũ legata-
rio. Si ergo obligatio p̃cedens purificata affert idẽ cõmoduʒ
qđ afferebat legatũ si cõditio obligatiõis defecisset in effectu
creditoꝛ cõsequit̃ eundẽ finẽ ⁊ iõ legatũ qđ a pri. valuit qꝛ ob
ligatio erat in diẽ vel sub cõditiõe ex postfcõ nõ irritat̃ licʒ si
obligatio fuisset pura a pricipio nõ valuisset legatũ. Et ex hac
ꝯcl'one arguit hic bar. solẽniter ad qõem quottidianã vʒ ꝙ si
viro vergẽte ad inopiã facta est restõ dotis mulieri iuxta foꝛ-
mã. l. vbi adhuc. C. de iure do. deinde postea maritus efficia-
tur locuplex ꝓpter hoc nõ resoluit̃ ipso iure vel ꝑ sñiam restõ
prius fcã vxori. Doc. moder. hic leuissime trãseunt. nã Io. ꝺ
imo. nõ attingit articulũ pau. de ca. refert raph. tenuisse ꝯ bar.
qꝛ cessat cã ꝓpter quã fuit facta restõ ergo dʒ resolui restõ si-
cut dicimus in ꝯctu in. l. ij. §. fi. ⁊ ibi ꝑ bar. s̃. de dona. ⁊ est ca
sus in. l. cũ te. C. ꝺ pac. inter emp. ⁊ vẽ. De cuius itellectu scri
bit bar. in. l. fi. ff. de cõdi. ob cãʒ. Sʒ ipse nõ rñdet rõibus bar.
hic nec textui in. l. sciẽdũ. §. fi. qui satisd. co. per quẽ maxime se
fundat bar. in. l. si cõstante. in fi. so. ma. vñ ipse sequit̃ opi. bar.
⁊ cõem bal. ⁊ ang. in. d. l. si cõstante. dicũt ꝙ ista opi. bar. ẽ fal-
sa qꝛ cessat cã vt dictũ est ꝓpter quã dʒ fieri restõ ergo dʒ resol
ui adducũt tex. in. c. ꝑ vestras. ex̃ de dona. iter vi. ⁊ vxo. vbi ꝓ
bat̃ ꝙ marito exigenti dotẽ a tertio qui eã ꝓmiserat nõ obstat
exceptio v̾gentie ad inopiã si offert cautõez de restituẽdo do-
tem vel vult doteʒ deponi apud mercatoꝛẽ ita ꝙ ꝑ depositum
dos sit secuta. Io. de imo. ibi sequit̃ dcã bar. Et dicit ꝙ tex. ĩ
c. ꝑ vr̃as. si quis bñ inspiciat nõ obstat non tñ dicit cur nõ ob
stat. Sed ego vltra ip̃m dico ꝙ ibi nõ allegabat̃ a muliere v̾-
gẽtia ad inopiã sʒ a tertio qui ꝓmisserat dotẽ cui non debeba
tur tãtus fauoꝛ imo qui nõ videbat̃ posse allegare hanc excep
tõem. ⁊ iõ disponit̃ ita ut dcm̃ est in. d. tex. hoc pʒ mãifeste qꝛ
sũmus põtifex vult ibi ꝙ credatur soli iuratoꝛie cautiõi mariti
si non põt aliã cautõem p̃stare ⁊ tamẽ manifestũ est ꝙ si ma-
ritus est iops ꝑ hoc nõ cõsuleret̃ mulieri nec euitaret̃ restõ ex
capite v̾gẽtie ad iopiã quinimo cõiter tenẽt doc. i. d. l. si cõstãte
ꝙ restõ dotꝭ in illo casu nõ euitet̃ ꝑ p̃statiõem alicuꝰ cautõis
vnde ista rõ nõ ẽ sufficiẽs ad tollenda dcã bar. Et si Io. an. ĩ
addi. spec. in ti. de dona. iter vi. ⁊ vx. §. ꝙ inꝛis v er. sʒ nũquid

referens opi. glo. ⁊ bart. quã glo. posuit originalr̃ in. l. vbi ad-
huc. C. de iure do. in effcũ magis vĩ inclinare in opiõnẽ azo-
nis qui dixit ꝙ isto casu maritus repetit dotẽ ꝑ cõditionem si
ne cã. imo ſm Albertũ de bobio quẽ ibi refert resoluit̃ consi
gnatio dotis fcã ipso iure vñ maritus poterit adm̃istrare res
dotales absqʒ licẽtia iudicis ſm eũ. Pro opi. tamẽ glo. ⁊ bar.
adducit Io. an. d. l. sciendũ. §. fi. in qua bart. se p̃cipue fundat
in. d. l. si cõstante. Pro cõcordia istaꝝ opi. absqʒ disputatiõe
possemꝰ dicere ⁊ ẽ de mente bal. manifeste in. l. vbi adhuc. C.
de iure do. ꝙ aut dos ita fuit cõsignata mulieri ꝙ dominiũ re
rũ est translatũ in ipsaʒ. qđ cõtingit qñ agit actõe ꝑsonali. vel
declaratũ est ꝑ iudicem dñium reꝝ eẽ apud ipsaʒ qđ põt cõtin
gere qñ ageret rei vẽdicatõe ⁊ tũc indubitãter vera sit opi. gl.
⁊ bar. qꝛ cũ sit fcã ꝑfectissima executio ⁊ vltĩa secuta traditiõe
iuxta ea que hñtur in. l. i. C. de peri. ⁊ cõ. rei vẽ. lʒ res ꝺueniat
ad casuʒ a quo nõ possʒ icipere. tñ actus nõ vitiabit̃ vt in tex.
nr̃o. ⁊ in. l. vt pomũ. in fi. ff. de ser. ⁊ ita tʒ bal. i. d. l. v̾bi adhuc.
Si vero mulier egisset hipotecaria qui ẽ tertiuꝰ modus quo põt
agere ſm bar. in. d. l. si cõstante. tunc qꝛ esſʒ causatũ solũ in re
bus sibi creditis pignus vel p̃toriuʒ vel cõuentiõale dicendũ
esset ꝙ cessante cã ꝑꝑ quam est datũ tale pignus ipso iure pi-
gnus resolueret̃. Ista cõclusio fundat̃ ex regula posita in. l. si
pecũie. §. i. ff. vt i pos. le. quã ẽt adducit ibi bal. ⁊ ẽ regula bar. ĩ
l. si finita. §. iul. ff. de dam. infec. ⁊ ista est rõ ꝑꝑ quam in. l. sciẽ
dum in fi. s̃. alle. cũ semel p̃stita nõ euacuat̃ qꝛ ipsa obligatio
erat ꝑfecta in suo eẽ. vñ non irritat̃ ex inhabilitate supuenieti
Vel si vis dicere ꝙ nõ erat ꝑfecta rñde vt. j. dicã ad tex. isti.
de leg. §. ex ꝯrio. nã illa iura loquunt̃ qñ nihil itererat debito
ris qđ per scđaʒ cãm supuenientẽ irritaret̃ pria. ex quo in. d. l.
sciendũ in fi. iam reus satis dederat sʒ qñ multũ iteresset debi
toris ꝙ pria cã nõ remaneret firma sicut in casu nr̃o qꝛ fuit ab
lata adm̃istratio reꝝ dotalium marito. tunc lʒ cã supueniẽs tẽ-
deret ad eũdem finem. nõ tñ ꝑ hoc ſuaret̃ prima dispõ. Ca-
sus ẽ recte inspicieti in. l. si fideiussoꝛ. §. fi. ff. qui sa. cog. ⁊ in. l.
i. §. ij. ff. de cura. fu. in quibus legibus vt dixi in voce plenius
satis apparet ꝙ scđa cã supueniens tollit primã si erat talis q̃
a prin. impediuisset actũ fieri lʒ dispõ p̃cedens ⁊ sequẽs eã te
deret ad eũdem finẽ. Et cũ hoc temperamẽto debes intellige
re dcã Bar. hic. ⁊ cũ hac distinctõe cõcordare opi. varias i. q.
p̃missa. ¶ Et vltra ea que scripsimus adde dcis bar. ꝙ repe-
rit̃ aliqñ supueniẽs defectus cãe foꝛmalis post rẽ ꝑfectã ſʒ an
ge. hic ⁊ tunc semꝑ est dicendũ ſm eũ ꝙ iste defectus non vi
tiat dispõem. l. iubemus in fi. C. de test. Et attende qꝛ quo ad
solemnitatẽ ipsius actus dispõ dĩ ꝑfecta incõtinenti ẽt anteꝙ̃
hẽat executiõem vel fiat irreuocabilis vt ꝓbatur in. d. l. iube-
mus in fi. ſm Io. de imo. hic ⁊ bene in cõplemẽto aũt ⁊ per
fectõe respcũ cãe finalis vel aliaꝝ cãꝝ nõ ẽ ita qꝛ tunc dĩ esse
actus ꝑfectus qñ hʒ plenariã executõem. vñ nõ sufficit ꝙ ob-
ligatio sit irreuocabilis. nisi sit mãdata executõi vt ẽ casus i. l.
ꝓ ꝑte. ff. ꝺ ſui. in fi. ⁊ in. l. si sub vna. §. fi. s̃. e. ⁊ ita no. illũ tex.
ibi in prio no. vbi aũt ꝯctus in quo dʒ ſuari certa solẽnitas nõ
eẽt habitus a ꝑtibus ꝓ absoluto. tũc noua solẽnitas itroducta
ꝑ legẽ ꝺ nouo bñ ãnullaret actũ si nõ eẽt ſuata vt ẽ casus i. l. ꝯ
ctus. circa mediũ. C. ꝺ fide instru. ⁊ hanc distinctiõem posuit
bar. ꝺ verbo ad v̾bũ quẽ isti allegãt in. l. oẽs populi i. iiij. q.
pri. de iusti. ⁊ iu. Et ꝓ prio dcõ ang. hic allegat. d. l. iubemꝰ. ⁊
l. i. in fi. C. ꝺ rei vxo. act. l. fi. in fi. C. ꝺ cu. fu. ipse tñ ang. ponit
vnã singularẽ ⁊ pulchraʒ limitatiõem ad istud dictum in autẽ.
vt fac. no. cõsti. §. ꝓuinciaꝝ vbi dicit ꝙ solẽnitas noua itrodu
cta in testõ ꝑ foꝛmã statuti irritat testm̃ priuⁱ fcm̃. si post nouã
solẽnitatẽ itroductã testõꝛ potuit mutare testm̃ ⁊ nõ fecit ⁊ di-
cit ꝓbari ꝑ illum tex. a ꝯrio sensu. Sed cũ reuerẽtia istud argu
mẽtũ a ꝯrio sensu nõ vĩ sumendũ ad inducẽdũ ius exoꝛbitãs
a iure cõi iuxta no. in. l. apud ãtiquos. C. ꝺ fur. ⁊ ꝑ bar. in. d. l.
oẽs populi. ⁊ in. l. i. in prin. ꝺ offi. eius cui mã. est iuris. vñ ista
doctrina lʒ sit singularis. foꝛte i practica nõ ſuaret̃. ¶ Tertiõ
adde dcis bar. sup illo articulo qñ actus ꝺficit rõe cãe efficiẽtꝭ
nã inquãtũ dicit ꝙ vbi inhabilitas supuenit post actũ ꝑfectũ.
tũc nõ vitiat̃ dispõ ꝑ. l. pĩ furioso ⁊ ꝑ. l. cecus alle. ꝑ eũ. Addõ ꝙ
istud ẽ veꝝ ẽt si supueniat inhabilitas ex crĩe seu delicto eius
qui gessit actũ. vñ si testis iuratus deponit tꝑe quo fuit habi-
lis lʒ postea efficiat̃ infamis non irritat̃ dictũ eius ſʒ doc. i. c.
testimoniuʒ. ex̃ de testi. Et est istud veꝝ ẽt si cã ꝑꝑ quam infir
mat̃ testis traheret̃ retro ad tp̃s ante depõnem ita not. decla-
rat

rat bar.⁊ bal.post eũ in.l.furti.§.i.ð his qui no.īfa.⁊ ita dicit bal.specifice in.c.ij.an remo.ðbeāt qui pares esse de fic.i vsi. feu. ¶ Scdo addo in eodē arti. dum bar.dicit ꝙ īhabilitas sup ueniēs ante actū perfectū si superueniat sine delicto regľr nō vitiat actum. Nā pro ista ɔcl'one est casus in.d.c.i.an re/ mo.⁊c.palle.⁊ ibi hoc tāgit bal.hoc tñ'est limitādū sicut dixi in.l.ij.ff.de testa.nisi superueniat inhabilitas capit' diminutō nis per quā quis trāsit in ptāte alteri⁹.l.qui ex liberis.§.testō ⁊ qð ibi no.ff.de bo.pos.ẜm tab.de quo vide plenius in.d.l. ij.vbi bar.posuit eandē doctrinā quā hic. ¶ Quarto adde cir ca eundē articulū ꝙ inhabilitas supueniens deputato ad ali/ qð officiū dꝫ supuenire actu exite īperfecto ante acceptatōem ipsius officij vel si supueniat anteꝙ quis extrahat de vrna ad offm. Prima ɔcl'o ꝓbatur in.c.post cessionem.de ꝓba.⁊ ibi hoc tenēt doc.⁊ in.l.frēs.ff.de pe.vbi est optimus tex. ¶ Se cūda ɔcl'o est bal.qui hoc tenet exp̄sse in.l.quid ergo.§.pena grauior in pe.col.de his qui no.īfa. Itē adde ad vltimū mē/ brum bar.inquātū dicit ꝙ quādo cā inhabilitat' surgit mixta cōsideratōe ꝑsone ⁊ rei ꝙ est dria vtꝝ stipulatio cōtineat ius acquirēdū ipsi rei uel ꝑsone pp rem ꝑ.l.dāni.§.ēptor.ff.ð dā. infec.⁊.l.fluminū.§.adicit.e.ti.ꝙ hoc nō est oīo expeditū.nā Jo.de imol.in.l.si sub vna.§.i.vꝫ velle ꝙ aliquo casu ista in habilitas supueniens in iure querendo ꝑsone ꝓpter rem silr reddat stipulatōē inutilē. Ego tamē ibi secutus sum opi.bar. ⁊ differētiā istam.vñ quo ad hāc dic vt ibi plenissime fuit di/ ctū ⁊ oīo in materia vide bal.in.d.c.i.sepius alle. ¶ In glo. posita super v̄bo.cōfirmat.ibi hinc est ꝙ exēpto ista gl.habet dupľr.nam quedā glo.hꝫ verbum retinuit.quedā hꝫ verbū reticuit.Si hēs verbū retinuit.ista gl.vꝫ velle vnū qð est falsū vꝫ ꝙ post ꝑscriptōem decursam aduersus ẜuitutē ille ꝯ quem cucurrit possit agere actōe ꝑsonali aduersus cōstituentē vt ite/ rū cōstituat sibi seruitutē qð est falsum ẜm bar.⁊ hꝫ quia sicut tollit ipsū ius ẜuitutis ꝑscriptōe ita actio personal' ad pati q̄ eius est accessoria.l.corrup.C.de vsufr. Et idē est ꝙ lꝫ obliga tio personal'nō possit cōstitui ad tp̄s vt post tp̄s finiatur ipso iure.l.eū qui ita.§.qui ita.ꝭ.e.⁊.l.obligationum fere.§.plꝫ.de ac.⁊ ob.qñ tamē venit in ɔſiam ad ius vsusfructus qð pōt cō/ stitui ad tp̄s hꝫ finit ipso iure ẜm bar.in.l.seruitutes.ff.ð ser ui. Utꝝ aūt ista actio tollat ipso iure vel ope exceptōis dicvt tradit in.l.si quis postꝙ.ꝭ.de fideius.⁊ in.l.fi.rē ra.ha.⁊ sic ac tio nō tollit ipso iure pōt saluari ista glo.ut actio ipso iure nō expiret ꝑscriptōe sed qꝛ gl.vꝫ sentire ꝙ sit efficax absolute ma le dicit.Si aūt hēas verbū reticuit.tūc glo.hꝫ allegat qꝛ in isto casu loquit lex in vendēdo.§.fi.sed ꝑ istū casū nihil infert ad cōcl'onē ꝑcedentē ꝙ obligatio ꝑsonalis duret ad pacientiam post cōstitutā ẜuitutē nisi forte gl.intellexit ẜm doc.ꝙ vendi tor teneat cedere hanc obligationē ꝑsonalē emptori quasi du rauerit extincta ẜuitute ⁊ sic cedenda a vēditore ēptori qð illa lex nō dicit. ¶ In ea.glo.ibi sed ad ꝓstandū pacientiā.nota bil'est ista gl.⁊ sēp allegat.nam cōcludit ꝙ ꝓmittēs cōstitue/ re ẜuitutē nō liberatur.lꝫ cōstituat ius ẜuitutis in re sed adhuc remanet obligatus ad pacientiā quousqꝫ durat ẜuitus. Et hāc cōclusionē firmat bar.⁊ cōiter moder.in.l.ij.§.⁊ hay.ꝭ.e.⁊ ēt tangit in.l.i.§.stipulatio.iuxta fi.e.ti.mouet principalr ꝑ.l.iij. §.clare.ff.de vsufruc.que optīe facit. Sꝫ ad illā.l.pōt rñderi ꝙ obligati ad pacientiā inest ꝓmissioni de cōstituēdo seruitutē quo ad ipsū principiū vtendi ẜuitute qꝛ sine paciētia ⁊ vsu nō posset cōstitui ius ẜuitutis in re.vñ illa pacientia quoad prin/ cipiū vtēdi est quedā traditio īpropꝛie vt dicit tex.in.l.quotiēs la.ij.ff.de ẜui.sed post seruitutē cōstitutā ex primo actu vtendi iuncto cū pacientia ꝙ quis sit obligatus ad pacientiā ɔtinuā hoc nō dicit. Ille tex.dicit ꝙ pacientia requirit ad datōē ser uitutis ergo eoipso ꝙ ẜuitus est data.i.ɔstituta desinit illa ob ligatio. Pro ista cōclusione facit optime tex.in.l.in numera/ tionibus in fi.ff.de sol.⁊ qð ponit bar.in.l.fideiussor.§.memi nisse.de le.i.vbi cōcludit per illā legē ꝙ promittens alicui lo care rem suā liberat ab ista locatōe per actū locatōis ⁊ tamen de nā locationis est vt locator teneat prestare pacientiā.l.edē cum mā.C.loca.⁊ isto modo sine restrictōe ꝓcedit tex.in.l.i. in fi.ff.de ser.ru.pre.qui vꝫ velle ꝙ post cōstitutā seruitutē vt nō impediatur vsus cōpetit officiū iudicis. Et silr potest rñde ri ad tex.quē allegat.d.m.pro ɔclusione glo.in.l.si ego.§.i.ff. de pub.dꝫ.n.ibi ꝙ ẜuitus acquirit traditione vel pacientia. nā cōcedo ꝙ quo ad actionē acquisitōis pacientia est in obli/ gatōe sed nō pōt ẜuitutē acquisitā. Iste tñ nō ē intellectū illi⁹ lr̄e sꝫ sensus ē ꝙ ẜuitus acquirit vel traditōe ex cōsensu prius vel ꝑscriptōe ex quasi possessione q̄ acquirit ꝑ vsum ⁊ patien tiā a duersarij. Nā tex.in.l.rō.§.si ita alle.in gl.⁊ in.l.quotiēs in pri.de ẜui.lꝫ dicat ꝙ cautio ex offō iudicis dꝫ iterponi post ẜuitutē ɔstitutā vt quis patiat vti ẜuitute nō tñ ꝓbat de neces sitate ꝙ ista ꝓmissio de cōstituendo ẜuitutē hēat hoc vt ꝑ eā quis ꝑpetuo obliget ad pati.quinimo illa iura faciūt i ꝯriū qꝛ si hoc eēt ex nā obligationis ad ẜuitutem cōstituēdā.ergo cau tio esset supflua ꝯ.l.ð stipulatio.§.diuus vt leg.⁊ no.caue.ni/ si forte restringas illas.ll.sicut dicit Bar.in.l.i.in fi.ff.de ser. ru.pre.ꝙ illa cautio interponat a tertio qui molestabat aliquē in seruitute ꝯ quē forte erat actio cōfessoria.sed hoc est nimis restringere illas.ll.que loquūtur ꝓprie in cautōe interponēda ab eo qui cōstituit ẜuitutē.vñ iste articulus relinquit dubius. ⁊ qꝛ ego non potui videre que scripsi in.d.§.meminisse.ideo nō determino ꝓnūc sꝫ remitto me ad ibi no. Et no.ēt glo.no strā inquātum.ꝭ.dicit ꝙ ẜuitus nō cōstituit nisi ex paciētia ⁊ vsu acquirent' ẜuitutē. Nā ex hoc sequit ꝙ nō sufficit aliquē induci in fundū seruiētē a dn̄o fundi vt acquirat ẜuitu.⁊ hoc tenet Bar.⁊ ibi scripsi post eum in.l.quod meo.in princ.ꝭ. de acqui.pos. Frāciscus aretinus.

I seruus. Facultas eligendi coheret ꝑ sone.⁊ si ponit ħ facultas i ꝑ sona tertij nō pōt agi ad alteꝝ qñ electōē a tertio fa ctā.scdā ibi ernee. ¶ No.pmo ꝙ ista dictio ve po nitur separatiue ⁊ significat idem ꝙ aut.concor.tex.in.l.qui ita ff.de cōdi.insti.⁊ in.l.paulus.§.paulus rñdit.ꝭ.ð fal. ¶ No. scdō ꝙ facultas mera coherens ꝑsone nō acquirit siue nō pōt transferri in alterū concor.l.si stipulatus fuerim.in prin.ꝭ.eo. qð tñ hic dꝫ limitāt moder.vꝫ Pau.de ca.hic.⁊ Jo.de imo. in.d.l.si stipulatus fuerim hēre locū qñ ẜuus vel filius viueret ⁊ essent in ptāte dn̄i aut pris.nā si ẜuus vel filius essent mor/ tui tunc videret ꝙ pri vel dn̄o cōpeteret electio ẜm eos qꝛ cū obligatio alternatiua sit eis acquisita si mortuo ẜuo vel filio electio nō cōpeteret pri vel dn̄o obligatio redderet inutilis q̄ remāsit penes eos.⁊ iō eis dꝫ cōpetere electio ꝑ.l.si pāphilo ⁊ qð ibi habet.ff.de ope.le.⁊ qꝛ ē vna de causis pp quas fa/ cultas eligendi trāsit ad heredē vel ad legatariū post mortē stipulatoris ẜm bar.⁊ moder.in.d.l.si stipulatus fuerim. Et lꝫ ꝓ ista cōclusione hꝫ faciat tex.in.d.l.si pamphilo ista tñ rō vi deretur posse euitari.qꝛ nō est veꝝ ꝙ obligatio redderet in/ utilis lꝫ pr vel dn̄s nō possent eligere qm̄ debitor ipse nō pos set eligere ⁊ possꝫ cogi ad eligendū iuxta modos traditos i.l. eum qui certaꝝ.§.fi.ꝭ.e. Nec ē bona rō vel similitudo facul/ tas eligendi trāsit ad heredē vel legatariū post mortē.ergo trā sit ad dominū vel prem qꝛ tollit data instātia.nā hereditas in multis casibus nō adita transmittit ad heredē.iuxta no.in.l. ventre de acqui.he.⁊ tñ facultas adeūdi q̄ cōpetit filio vel ser uo de iure.ffoꝝ nūꝙ transibat ad prem uel dn̄m.iuxta no.i.l. cum ꝓponas.ꝭ.de here.insti.⁊ in.l.i.§.i.si quis obmis.ca.te. qꝛ tex.in.l.si pamphilo optīe facit sustinēdo ista dcā dicamus ꝙ dispō redderet inutilis eo mō quo voluit testor uel ɔhen/ tes qui dederūt electōem stipulatori vel legatario.⁊ qꝛ nō ē in re cautū ꝙ electō trāsfundat in debitorē simplr remaneret ob ligatio inutilis. Ista cōclusio ꝓbatur no.in vi.rñso huius pri. vbi pꝫ ꝙ qñ electio cōmittit ꝑsone tertij tertio nō eligente nō transfundit electō in debitorē sꝫ ānihilat obligatio.⁊ illū tex. sing.no.hic pau.de ca.ad hoc ꝑ quē dicit apliari.l.si quis ar/ bitratu.ꝭ.e.vbi dꝫ ꝙ in arbitrarijs nō recedit a ꝑsona.nā hoc est veꝝ si aliquid cōmittit arbitrio alicuius.sꝫ ēt si cōmittatur cuidā tertio facultas simplex eligendi.cetera dicemus in glo. ¶ In glo.posita sup v̄bo titius.⁊ sic ēt soluit.ꝭ.de leg.i.l. iul.ut intelligas glo.sensus ē ꝙ sicut qñ electio cōmittitur ter tie ꝑsone ēt dria inter vltimas uolūtates ⁊ ɔctus ita qñ relin quit alternatiue filio uel ẜuo simile fit dria inter vltimas volū tates ⁊ ɔctus vꝫ qꝛ in ɔctibus filius uel ẜuus pñt eligere ēt si ne iussu ul'uolūtate dn̄i uel pris.sꝫ i ultīa uolūtate requirit eo rū cōsensus.⁊ ista sol'o cōiter approbat hic ⁊ i.d.l.iul.ꝑ bar.⁊ moder. Uel pōt solui alr ꝙ ibi loquit in legato optōnis hic i legato alternatiuo. Et ex his duab⁹ sol'onib⁹ silr ūctis bar.hic ⁊ ibi ɔterminat tres casus.nā aliqñ loquimur in electōe gene ris in qua legat optio vel ꝓmittitur stipulatori.aliquādo lo/ quimur in dispōe alternatiua in qua sūt cōsiderādi duo casus.

7 sic sunt tres.q2 aliqñ loquimur in zctibus aliqñ in vltis vo-
lũtatibus.p̃rio casu dicit siue optio cõpetat ex zctu siue ex vl-
tima volũtate nõ poterit fieri a filio vel s̃uo sine cõsensu p̃ris
vel dñi. ¶ Scdo casu qñ est obligatio alternatiua ex zctu po
terit filius eligere sine cõsensu p̃ris.7 idẽ in s̃uo.7 ita itelligat
tex.nr̃ 7 in.l.si stipulatus fueri.s̃.e. ¶ Tertio casu requiretur
iussus p̃ris vel dñi.7 ita et põt intelligi.d.l.iulianus s̃m vnam
sol̃onẽ quã tetigit hic gl. ¶ Tu aũt aduerte diligẽter q2 rõ dif
ferẽtie que assignat inter p̃rimũ 7 s̃m non v2 bona.nã sicut in
legato generis ex optõe sequit aliq̃d ius nouum q̃d prius nõ
erat inesse q2 oritur obligatio ad rem electam que prius non
erat in obligatõe.iuxta no.in.l.meuius.§.duobus.ff.de le.ij.
ita in obligatõe alternatiua lz esset zcta obligatio ante electio
nez ad vtrũq3.ita q vnũ esset in p̃statõe ad vnam tñ rẽ tñ ex
alternatiuis orit actio 7 obligatio post electiõem nõ prius vt
dicit text.nr̃ in vl'o r̃ñso.7 iõ not.iuriscõsul.in.l.si stipulatus
fueri3 illud aut illud v3 volã.s̃.e.dicit q fcã electõe p̃inde est
ac si stip'o fuiss3 interposita ad vna3 solã rem.7 sic v2 q i vtro
q3 casu electio cohereat iuri 7 causet nouũ ius. Vñ bar.in.l.
qui in aliena.in p̃n.ff.de acqui.here.v2 sentire aliã rõe3 ad.d.
l.iul.v3 q iõ requirit iussus dñi q2 s̃uus optãdo vnã re3 v2 re
nũciare iuri q̃d hẽbat in eligẽdo al's res q̃d nõ põt facere i p̃-
iudiciũ dñi.l.is qui heres.§.fi.ff.eo.ti.attẽto q ista repudiatõ
poss3 multũ p̃iudicare dño si forte s̃uus eligeret rẽ deteriore3.
Et ista rõe attẽta que vt vides h3 locũ in electõe alternatiua si
cut in electiõe generis appet q ista d̃ria inter ista duo non est
bona. Nec v3 rõ bart.dũ dicit q q2 filio uel s̃uo zhẽti põt fie
ri solutio iõ potest eligere quasi electio sit antecedens quoddã
ad solutionẽ.iuxta.l.ad rẽ mobilẽ 7.l.ad legatũ.ff.de p̃cur.q2
hic est longa diuersa rõ ad vtrũq3.unde sicut qñ cõmittit iuris
ditio in mãdato iurisditionis nõ uenit accessorie id q̃d est ma
ius ipso cõmisso principal'r s̃m bar.in.l.ij.de iurisdi.om.iud.
ita lz ex zctu filij vel s̃ui cõpetat ipsis facultas recipiendi solu
tõem.non tñ d3 cõpetere facultas eligẽdi q2 hoc põt eẽ p̃iudi-
cialius dño uel p̃ri. Ista zcl'o probat op̃te in.l.z iuris.§.fi.
in vlt.r̃ñso.ff.de pac.vbi p3 q lz p̃curator h̃ñs liberam possit
recipe sol̃onem non tñ põt recipe vnã rem pro alia qñ nõ eẽt
eiusdẽ valoris cuius est res que erat in obligatiõe. Et si dicat
ergo s̃m hoc erit cõcedendũ q filius vel s̃uus quibus põt sol
ui si eligãt rem meliorẽ uel eque bonã poterũt eligere.dico q
hoc nõ est ve2 q2 uirtute taciti mãdati nõ h̃ñt tãtã p̃tate3 sicut
p̃curator qui h3 mandatũ cum libera.vñ quo ad ipsos sat est
q ille actus possit esse p̃iudicial' dño vel patri lz non sp̃ affe-
rat p̃iudiciũ.ar.insti.d auc.tu.§.neq3. Uel põt dici q afferat
p̃iudiciũ inquantũ extinguit ius eligẽdi in alijs rebus q̃d non
v2 posse extinguere ille qui nõ h3 mãdatũ cum libera lz nihil i
teresset dñi uel patris.7 hanc vltimã solutõe3 sentit bar.in.d.l.
qui in aliena. Et adde q nõ solũ filio vel seruo zhẽtibus põt
solui sed et cõiuncte p̃sone pro zctu inito ab ipsa.l.filie.7 ibi
bar.ff.de sol.7 p eundẽ in.l.qui in aliena.§.q̃q̃.s̃.d neg.ge.
vbi et bal.de quo dic vt.d.l.filie. ¶ Scdo aduerte q2 inquãtũ
bar.facit d̃riam inter obligatõe3 quesitã filio ex zctu suo facto
7 quesitã filio sine facto eius ex vl'ia uolũtate zcludens q qñ
querit obligatio filio sine facto ipsius nõ põt ei solui.7 p zñs
non cõpetit ei electio q̃d dcm̃ sequit hic ang.7 cõiter moder.
per.l.cũ qui ita.§.qui sibi in vlt.r̃ñso.s̃.e.quã allegat hic bar.
Nam ipse v2 aliter loqui in.d.§.qui sibi.dicit.n.q iõ in vlti.
r̃ñso illius.§.nõ põt solui filio q2 fuit sibi quesita obligatio ex
facto p̃ris qui cũ videat adhibuisse filiũ solum ad querenda3
obligatõnẽ non põt solui qm̃ obligatio cãta ex facto p̃ris d3 li
mitari s̃m eius mẽtionẽ. S3 ista ratio nõ militat qñ acquiritur
obligatio ex legato filij p fcm̃ tertij. Quid eni diceres si testõr
legauit filio zteplatõe ipsius nũquid isto casu non videtur vo
luisse q filio soluatur. Certe hoc non est dicendu3 per ea que
habentur in.l.fi.cũ materia.C.de vsufruc. Preterea z istam
opi.facit quia obligatio que acquirit filio in legato acquiritur
ei imediate ex quasi zctu quem videtur fecisse cum eo heres
adeundo.l.ex maleficijs.§.heres.de actio.7 obliga.7 insti.de
oblig.que ex quasi zctu.§.heres.sed oĩs obligatio que oritur
ex quasi contractu de iure cõmuni cõsideratur ac si esset orta
ex contractu.l.omnẽ.ff.de iudi. Bart.in.l.more.in princi.ff.
de acqui.heredi.ergo perinde est ac si ista obligatio esset que-
sita filio ex facto suo.7 tamen posito sine preiudicio veritatis
q huic filio non posset solui forte tamen non valet zsequẽtia

ergo nõ poss3 eligere cũ ista sit facultas coherens p̃sone sue.
unde pl3 mihi sol'o P̃e.quã ponit gl.in.d.l.iul.v3 q iste tex.
debeat suppleri p illũ vt et in zctibus requirat consensus p̃ñi
uel p̃ris siue uolũtas.7 p hũc tex.7.l.si stipulatus fuerim illõ
aut illud.s̃.e.p̃batur s̃m doc.q ista facultas eligendi nõ põt
cedi alteri in vita ipsius qui h3 facultatẽ. Et h mã no.facit ad
q̃õem quam ponit bar.7 moder.in.l.i.in fi.ff.de no.oper.nũ.
v3 nũquid facultas occupãdi rem p̃pria auctoritate possit ce-
di de quo tangit ang.in.l.q si in diem.§.iul.de peti.here. Di
cit tamẽ bar.in.d.l.si stipulatus p̃allegata in fi.q q̃uis hec fa
cultas eligendi nõ possit cedi põt tamẽ in ea cõstitui p̃curator
p tex.in.l.si is qui stichum.s̃.de p̃cura.7 in.l.cũ debitore.ff.
rem ra.ha.7 q̃d no.in.l.qui ita.§.i.ff.ad treb.7 p easdẽ.ll.di-
cit q requirit sp̃ale mandatũ que dcã p̃ñt limitari vt nõ hẽant
locum in facultate que nõ est executio p̃cedẽtis s3 est mera fa-
cultas concessa a lege.verbi gr̃a si statutũ vel lex p̃mittat ali-
cui facere vindictã p̃pria auctoritate.nam talis facultas non
põt exerceri p alium s̃m no.in.c.i.§.si quis vero de pace iur.
fir.7 in.l.accusatus.C.q̃d me.cau.allegat glo.s̃m opi. Jo.q̃
est sing.in.l.cũ fundus.§.fi.ff.de vi 7 vi ar. Et idem sentit i.l.
vt vim.ff.de iusti.7 iur. Cõtrariũ th v2 p̃bari 7 ibi ipse hoc te
tigit vno ṽbo in.l.grachus.C.de adul.vbi maritus põt occi-
dere adultez p filium.Sed forte est sp̃ale q2 p2 7 filius censen
tur eade3 p̃sona.l.fi.C.de ipub.7 ali.substi. Hec aũt dcã sũt
limitãda v3 q facultas eligẽdi nõ transit ad aliũ qñ est eligẽ-
dum vnũ de pluribus in genere vel de pluribus alternatiue d
bitis s3 facultas soluẽdi vnum p alio.exemplũ in.l.miles.§.d
cem de re iud.7 in.l.si stipulatus fuerim in mille.j.de solu.bñ
transit ad singularẽ successorẽ 7 est cessibilis. Casus est sing.
quem ibi no.doc.ad hoc in.l.si quãdo.§.heres.ff.de le.i.per
quem tex.põt saluari no.doctrina bal.i.l.si sic.§.si quis ita.ff.
eo.ti.qui dicit q si tu p̃mittis mihi purgare riuũ p quẽ ducit
aqua ad fundũ meũ arbitrio meo 7 ego vendo postea fundu3
meũ hoc ius arbitrãdi transit ad singularẽ successorẽ. Cu3.n.
ista facultas veniat accessorie ad zctum p̃ncipalẽ qua rõe ius
ex zctu principali transit in singularẽ successorẽ eadem rõe 7
ista facultas accessorie veniẽs vt p̃batur optime in.d.§.heres
7 bene facit tex.in.l.in hoc iudicio.§.i.ff.cõi.diui.7 quod no.
bar.in.l.in fundo.ff.de rei vẽ.qui p illũ tex.dicit q facultas re
tinendi rem p expẽsis transit ad singularẽ successorẽ 7 ar.eo
rum q̃ dicit bar.in.d.l.si stipulatus dũ vult q facultas eligen
di que põt exerceri p p̃curatorẽ requirit sp̃ale mandatũ poss3
argui q in captura persone requiritur sp̃ale mandatum quod
non determino nunc.sed solet allegari bonus tex.in.l.pom-
ponius.in prin.ff.de procura.

Pupillus. Patris p̃tãs nõ supplet defectũ per
sone pupilli i se obligãdo.h.d.scda
ibi pubes.tertia ibi q̃d aũt. ¶ No.p̃rio q pupillus põt stipu
lari incõtinenti cũ fari põt.intellige dũmõ icipiat h̃re aliquem
intellectũ vt.l.i.in p̃rin.s̃.e. ¶ No.scdo q pubes.i.adultus
qui est in p̃tãte quãtum ad hoc vt ipso iure possit obligari nõ
indiget auctoritate alicuius sicut adultus qui nõ est in p̃tãte.
nec h3 curatorẽ.l.si curatore3 habẽs 7 ibi plene.C.de in integ.
resti.mi. ¶ No.tertio q largo mõ pupillus d2 et ille qui est i
p̃tãte alterius sed p̃prie nõ.l.pupillus.in p̃rin.j.de ver.signi.
¶ No.vl'io q in mã nõ odiosa reglr̃ masculinũ genus con
cipit femininũ.de quo vide p bar.in.l.i.j.de ver.sig.7 p Cy.i
l.quicũq3.C.de ser.fugi.p glo.in.c.generali de elec.li.vi.per
spec.in ti.de dispu.7 alle.§.fi.7 per Cy.in.l.quisquis.C.ad
l.iul.maie. Quia glo.sũt faciles 7 clare sup eis nihil ẽ scribẽ-
dum.Sed q2 post glo.tetigit hic bar.solẽniter in quibus casi-
bus auctoritas p̃ris sufficiat vt legitimet p̃sona filij pupilli in
zhendo 7 in quib9 nõ. Et cõiter ang.hic 7 doc.moder.videt
sequi distinctõem suã quã retuli in voce 7 illa est sequẽda i iu
dicãdo.sed tñ si quis recte inspiciat iura põt ostendi opi. P̃e.
de bel.perti.qui dicit q oĩa ista iura sunt correcta q2 p2 est le
gitimus administrator bonoz filij etiam si non habeat in eis
vsumfructum.mouet principal'r per tex.in.l.fi.§.sinautem in
scda.C.de bo.que lib.vbi dicit q si pater repudiauit heredi-
tatẽ filio existẽte adulto vel in pupillari etate filius põt adire
solus. Et p̃re nolente admĩstrare pp necessitatẽ dabit curator
filio qui illã hereditatẽ administret.vnde pondero p̃rio dũ di-
cit p̃re nolente admĩstrare q si p2 vellet nõ daret curator 7 ip
se poss3 administrare 7 tñ in illo casu non acquirit vsufructus

p͞ri.Scõo pondero verbũ ꝓꝓ necessitatẽ qõ indicat sil͞r curatorẽ dari in subsidiũ p͞re nolẽte administrare. ¶ Scõo ꝑ istã ↄclõne bene facit tex.in ea.l.§.pe.qui ĩcipit si vero p͞r.vbi d͞r ꝙ si h͞editas defert͛ infanti finita ĩfantia si pupillus est in p͞tate põt ipse acquirere sibi h͞editatẽ p͞re nolente illã adire. Si aũt sit sui iuris tũc poterit illã acquirere ꝑ tutorem vel curatorẽ. Et sic sat͛ ostẽdit ꝙ mĩori qui est in p͞tate nõ dat͛ nec tutor nec curator nisi post h͞editatẽ aditam in casu quo p͞r nollet administrare ut d͞r in.d.§.finaũt in scõa. Et si dicat͛ quis ergo auctorabit͛ filio pupillo in aditõe h͞editatis. R͞ndeo dupl͛r ⁊ p͞rio ꝙ in hoc casu legitimat͛ ꝑsona pupilli a iure ut ipse solus possit eam app͞hendere.⁊ ista v͞r mens illius.l.in illis duobus.§. Vel potes dicere ꝙ pupillus poterit adire cũ auctoritate iudicis qui põt supplere defectũ tutoris ⁊ curatoris ⁊ p͞ris qui si vult auctorare iuxta.l.bonoꝝ ⁊ ibi ꝑ bal.C.qui admitti.⁊ qõ h͞r in.l.si curatorẽ h͞ns.C.de in ĩte.resti.mino. Et ista sol͛o est magis iuridica. ¶ Nõ ob.tex.in autẽ.ut liceat m͞ri ⁊ auie.§.ſ.iuxta fi.q͞r si b͞n respicias ad p͞ri.§.iõ dat͛ curator pupillo ĩ illo casu in quo vsufructus non acquirit͛ p͞ri.q͞r ꝑsupponit͛ ꝙ ille qui cõtulerat rẽ pupillo nõ solũ dixerat ꝙ nõ uolebat acquirere vsũfructũ p͞ri sed vlterius ꝙ nullũ uolebat p͞rem ad illas res h͞re ꝑticipiũ.vñ per illa v͞ba v͞r vetuisse ꝙ p͞r nullo mõ illa bona admĩstraret.⁊ iõ necesse venit͛ ad curatorẽ. Pro opi.t͞n cõi multũ facit tex.in.§.fi.eiusdẽ.l.vltĩe vbi d͞r ꝙ quãdo datur aliquid filio cũ hac cõditõne ꝙ incõtinẽti illud exeat de d͞nio suo tũc ista alienatio põt fieri sine alienatiõe p͞rna.q͞r cũ vsufructus nõ sit remãsurus nisi pro momẽto penes p͞rem ꝑinde est ac si sibi nõ eẽt applicãdus.⁊ sic dat͛ intelligi ꝙ vbi p͞r nõ h͞z vsũfructũ filius possz alienare sine auctoritate p͞ris. Sz ille tex.posset itelligi ⁊ restrigi ad filiũ maiorẽ in quo hoc est veꝝ sine dubio.q͞r cũ nõ est facienda legũ correctio ꝑ subauditões s͞m gl.in.c.cupiẽtes.§.ꝙ si ꝑ.xx.de elect.in.vi.nec ꝓroganda a ↄ͞trio sensu.ut.l.oẽs populi.d iust.⁊ in.ꝑ bar.teneamus s͞niã cõẽz lz sit valde dubia. Et q͞r d͞cm ẽ ꝙ ĩ his in quib⁹ p͞r h͞z vsũfructũ requirit͛ auctoritas p͞rna. Adde ꝙ ẽt si agat͛ de alienatõne reꝝ imobilium subsistẽte cã legitima eris alieni sola auctoritate p͞ris sufficit cũ h͞eat vsũfructũ in re absq͞z decreto p͞toris ⁊ aliĳs solẽnitatibus.ita dicit singl͛r azo.in sũma quẽ allegat ⁊ sequit͛ bal.in.l.ꝑses.C.de trãsact.⁊ in.l.fi.§.finaũt es alienũ C.de bo.que lib.⁊ in.l.i.in p͞ri.vbi ꝑfectius loquit͛.ff.d reb.eoꝝ.secus si p͞r nõ eẽt legitimus admĩstrator.puta q͞r fuit datus tutor filio emãcipato s͞m bal.ibi.⁊ est text.in.l.pupilloꝝ §.si p͞r.e.ti. Et certe text.in.§.finaũt es alienũ.⁊ in.§.filĳs.nõ v͞r requirere nisi volũtatem p͞rnã Bal.t͞n in.l.g͞naliter.in p͞ri. C.de secun.nup.tz oppositũ ⁊ ibi vide ꝑ eum. Querit ẽt hic ang.vtꝝ pater ante lit.cõte.in his in quibus h͞z vsũfructũ possit cõstituere ꝓcuratorem absq͞z cõsensu filĳ ⁊ refert Inno.tenentẽ in.c.accedẽs.de ꝓcu.ꝙ requiritur cõsensus filĳ. Sz ipse mirat͛ de hoc d͞cõ q͞r tex.in.l.i.C.de bo.ma.multipl͛r v͞r ꝓbare ꝙ hoc põt p͞r solus sicut subtil͛r ostẽdit Andr.de pisis quẽ refert bar.in.d.l.i.cuius cõclusionẽ sequitur cõiter bart.⁊ aliĳ in.l.i.ff.de ꝓcu.⁊ in.l.neq͞z.C.e. Vñ ang.v͞r restrigere dictũ Inno.q͞n litigaret͛ cõtra filium de nuda ꝓprietate.alias hoc d͞cm̃ non ꝓcederet s͞m eum. Jo.aũt de imo.dicit ꝙ lz ista sit cõis opinio t͞n opi.Inno.est verior ꝑ.l.fi.§.vbi aũt in vnum C.de bo.que lib. Et licz quidam nitant͛ r͞ndere ad illã.l.ille t͞n r͞nsiones non placẽt sibi.nã illi qui dicũt ꝙ filius intelligit͛ cõsentire hoc ipso ꝙ nõ ↄ͞dicit ꝑ.l.ĳ.§.volũtate.ff.sol.ma.nõ videntur b͞n dicere q͞r ille tex.loquitur q͞n actio cõpetebat filie d iure sp͞ali.vñ non est miꝝ si facilius tollit͛ ex sola paciẽtia filie ꝙ͞ vbi ius cõpetit filio de iure cõi.l.eius militĳ.§.militia.ff.de testa.mili. ¶ Preterea ista r͞nsio ultra ip͞m cõcluderet solum ⁊ satisfaceret q͞n filius sciret p͞rem agere ⁊ non ↄ͞diceret.vnde aliĳ dixerũt inter quos fuit bart.in.d.§.vbi aũt.ꝙ requirit͛ consensus filĳ sed v͞r esse ꝑstitus a filio hoc ipso ꝙ cõsensit patri in aditõe hereditatĳ. Et lz.d.Joã.non ĩpugnet istam r͞nsionẽ t͞n infert violentiã textui.q͞r ibi dicit͛ ꝙ vbi p͞r ⁊ filius cõi consensu adiuerũt hereditatẽ pater põt agere ⁊ defẽdere cõsentiẽte t͞n filio.⁊ sic ꝑsupponit nisi destruas l͞raz ꝙ ẽt post aditõem requiritur cõsensus filĳ ergo aditio nõ sufficit ut videatur cõsensisse.vnde ego credo hanc opinionẽ veram qui male libẽter recedo a verbis littere nec habeo pro absurdo ꝙ hoc addatur ex illo nouissimo iure ad.l.i.C.de bo.ma.que sine dubio scõm sua tempora permittit soli patri agere ⁊ constituere procuratorem. ¶ Et adõ ad materiam istam ꝙ quãdo pater admĩstrat bona filĳ emãcipati tenet͛ sibi reddere rõẽz sicut quilibet alius.l.litis.§.si.⁊ ibi per Bar.⁊ Ange.ff.de nego.gest. ¶ Quid aũt iuris sit in ꝑlato vtrum possit cõstituere ꝓcuratorem solus ante lit.cõte.vide plene in.c.edoceri extra de rescrip.⁊ quod bal.ponit post Pe.in autẽ.sed hodie.C.d epis.⁊ cle.⁊ tangit etiam Jmol.hic.

Si ita fuero. Adiectus in stipulatõe v͞r appositus g͞ra solõnis t͞m.⁊ qui r͞ndet ꝓmittendo stipulatori facit stipulatõẽz vtilem lz nõ nomine ꝑsonam adiecti.h.d. ¶ In glo.posita super verbo solui ibi vel forte sufficit interrogatio Bar.hic ⁊ cõiter doc.ꝑ declaratione glo.distinguũt.nam aut ꝓmissor simpl͛r interrogãti r͞ndit.ꝓmitto.⁊ tunc vera sit glo.ꝙ videat͛ ꝓmisisse vtriq͞z. aut dicit ꝑsonaliter ꝓmitto tibi ⁊ tunc nõ possit solui adiecto ꝙ ꝓmissor limitãdo se ꝑsonaliter non v͞r cõsensisse in ꝑsona adiecti.maxime ꝑ.§.grisogonus.ſ.e.in.l.si ita stipulatus qui dicit ꝙ in stipulatiõibus ꝑsona extrinseca nõ subintelligitur. Hanc distinctõem ꝓbat ipse per duo iura simul iũcta vz per tex.insti.de du.re.in prin.iuncta.l.duos reos in.iĳ.r͞n.j.ti.ꝓxi. Primũ dictũ credo veꝝ ꝑ regulã.l.si defensor.§.qui interrogatus.ſ.de iterro.ac.lz aliqual͛r faciat tex.in ↄ͞trium insti.d duo.re.in prin.dum exemplificat id qõ prio dixerat ⁊ vult ꝙ relatio fiat expresse ad vtrunq͞z. Sed scõm d͞cm̃ est magis dubium q͞r.l.duos reos.nõ loquit͛ in duabus ꝑsonis quaꝝ vna representat aliam ꝑ quã representatõẽz due ꝑsone videt͛ vna. Nam ille qui ꝓmittit soluere stipulatori soluẽdo adiecto qui recipit noĩe stipulatoris v͞r soluere ipsi stipulatori vnde stipulatio v͞r verificari in ipso q͞r ipse v͞r ꝑsona stipulatoris maxie si h͞z mandatũ a stipulatore qõ quãdo sit vide in.l.iul.§.si fũdum.ſ.e. Pro ista cõclusione adduco tibi bonum tex.in.l.si tibi.§.fi.cuz.ll.seq.vbiq͞z ad.l.⁊ heredi.ff.d pac.vbi pz ꝙ ista dictio tibi que significat ꝑsonalitatẽ in paciscẽte vel a te non excludit eum qui si cõuenit͛ representat ꝑsona paciscẽtĳ q͞r cõuenitur noĩe paciscẽtis sicut cum p͞r cõuenit͛ de peculio vel tãquam defensor. Ad idẽ adducit͛ tex.in.l.si ita.§.qui filio.ff.de bo.pos.s͞m tab.vbi pz ꝙ ista dictio mihi nõ limitat͛ ita ad ꝑsonã demõstratã.quin ẽt possit cõprehẽdere aliam ꝑsonã que ꝑsonam demõstratã representat vz heredẽ qui representat ꝑsona defuncti. Et ad hoc si bene respicias vadit mens iuriscõsulti in tex.n͞ro dum dicit ꝙ ad interrogatõem v͞r esse r͞nsum. Nam s͞m opi.bar.nõ essz r͞nsum ad totã interrogatõem sz ad vnum ex duobus ad qõ t͞n sufficeret eẽ respõsum vt valeret stipulatio. Sed querit͛ hic ꝑ Jmo.posito ꝙ de adiecto non videat͛ esse intelligẽdũ in r͞nsione vtꝝ iste adiectus saltim posset exigere tanq͞ simplex ꝓcurator quousq͞z stipulator nõ ꝓhiberet.⁊ v͞r sub dubio forte ꝙ sic. Nos possumus dicere idem ꝑ tex.singularẽ quem ibi no.Bar.ad hoc in.l.si cum cornelius ff.de solu.vbi probat͛ ꝙ quãdo appositio adiecti fuit facta inutiliter illa adiectio resoluit͛ in simplex mandatũ.facit qõ habet͛ per bar.⁊ alios in.l.i.ff.de pac. Nec ob.si dicat͛ ꝙ ibi lz adiectio essz inutilis cõcurrebat t͞n volũtas debitoris ⁊ creditoris in ꝑsona adiecti qõ nõ ẽ in casu n͞ro.nã ad hoc ẽ dicendũ ꝙ q͞r mandatũ causat͛ a sola valũtate creditoris sufficit ꝙ ĩ casu nostro volũtas creditoris adsit. Ista t͞n doctrina reddit dubia per tex.no.in.l.iĳ.C.de ↄ͞hen.⁊ cõ.stipula.vbi videtur casus in oppositum quem Bald.ibi no.sed cras dicetur aliquid super hoc.

Si inter eos. Stipulatio prima facie impossibilis valet si ille casus contingat hoc dicit.

Cum mihi. Diuersitas rei vel t͞pis vel quãtitatis non vitiat dispõem in ꝑsona adiecti.⁊ si principalis obligatio ãnullat͛ deficit ẽt accessoria. secus si accessoria ãnullet͛ q͞r nõ deficit principalis.h.d. Et diuiditur in quinq͞z ꝑtes.scõa ibi t͞pa vero.tertia ibi sed rursus. quarta ibi ex hoc apparet.quinta ibi ex his oĩbus. ¶ Nota primo s͞m cõẽm intellectũ ꝙ quãdo nõ est eadem res sed diuersa ab ea que uenit in obligatõe est soluenda non creditori sed alteri lz fiat solutio de voluntate creditoris nõ cõtingit liberatio ipso iure. Et hoc no.elicit͛ s͞m intellectum glo. Nam s͞m Barto.hic aliter erit dicẽdum vt.j.videbis in prima glo.⁊ est solemnis limitatio ad ea que dicũtur insti.de inuti.stip.§.si quis alĳ.⁊ insti.qui.mo.tol.ob.in prin.⁊ sic itelligit.l.qui

hominem.§.si stipulatus.j.de solut. ¶ Secundo no. ꝙ stipulatio alternatiua in qua promittit᷑ solui stipulatori aut tertio. lꝫ in vno casu videret᷑ habere cõditionẽ ãnexã executõi.s.cũ dꝫ fieri solutio adiecto ãteriori die. Hec tñ cõditio nõ suspendit obligatiõeꝫ quin statĩ sit cõtracta in ꝑsona stipulatoris. Ex quo sequit᷑ ꝙ cõditio adiecta executioni obligatõis nõ ĩpedit obligationẽ oriri.de quo dicet᷑ plene in gl. Qđ autẽ hoc sit verũ licꝫ glo. aliter senserit pꝫ ex illo tex. qꝛ hic dĩ ꝙ anterior dies posita in adiecto nõ ĩpedit adiectũ applicari stipulatõi. sed hoc esset falsũ si cõditio apposita executõi ĩpediret oriri obligationẽ in ꝑsona principali qꝛ vt.j.pꝫ in ṽ. sed rursus [illegible] cõsiderari obligatio adiecti ante obligationeꝫ principal. [illegible] optime tex. in.l.ex his ṽbis.C.qñ di.le.ce.⁊ qđ hĩ in.l.si cui leget᷑. in prin.ff.de le.i. ¶ No. tertio singl'r ⁊ semꝑ tene mẽti in ṽ. sed rursus ꝙ stipulatio ĩterposita pure in ꝑsona adiecti verificat᷑ vt sibi possit solui nõ solũ si obligatio stipulatoris sit pura sed ẽt si sit cõditiõalis dũmõ postea sit purificata. Ex hoc pꝫ ꝙ obligatio pura ⁊ purificata que prius fuerat concepta sub cõditiõe sunt idẽ real'r. Naꝫ si essent duo diuersa stipulatio ĩterposita ut possꝫ solui adiecto in ṽno casu nõ verificaret᷑ in alio. qꝛ in stipl'onibus que sunt stricti iuris obmissuꝫ haberetur pro obmisso.l.quicquid astringẽde.s̃.e. Et ex hoc decidit᷑ singularis qđ quã format ang.i.l.fi.§.titius.ff.de vul. ⁊ pu. vꝫ ꝙ si ex forma statuti ꝓ debito puro cõtento in instr̃o põt fieri executio ꝯ debitorẽ per capturã istud statutũ hẽbit locũ in debito ꝯditionali purificato. ⁊ hoc tenet ibi ang. sꝫ Jo. de imo. ĩpugnat ibi istud dcm̃ ex eo qꝛ ꝙ debitũ purificatũ dicatur purũ istud est ꝑ fictõeꝫ. qꝛ in ꝯctibus cõditio retrotrahit᷑ l.potior. ⁊.l.qui balneũ qui po. in pig.ha. Sꝫ ṽba statuti nõ intelligũtur in casu ficto ⁊ ĩproprio.l.iij.§.hec ṽba.ff.de neg.ge. ergo ⁊c. Hanc ꝯcl'onẽ tꝫ bal. quẽ ipse nõ vidit in.l.edita.C.de edẽ. in repe. Paduana vbi dicit ꝙ agẽs ex debito puro nõ dꝫ vincere si ꝓbat debitum cõditionale purificatũ. qꝛ ista duo sunt diuersa. ¶ Tu aũt aduerte qꝛ si statutũ vel libellãs se restringũt ad debitũ qđ a principio eẽt purũ forte dcã bal. ⁊ do. Jo. eẽnt vera. Sꝫ si statutũ loquit᷑ de debito puro tũc ĩterpretatio fit hoc mõ de debito hoc puro.s.tpe cum ꝓ eo agit᷑ ⁊ tũc satis est debitũ esse purificatũ. vñ in casu nostro vides ꝙ qui stipulatus est sibi cõditional'r ⁊ adiecto pure vĩ stipulari adiecto in casu in quo conditio fuerit purificata. Pro ista ꝯcl'one facit optĩe tex. in.l.sed ⁊ si de sua.§.fi.ff.de acqui.here. vbi ꝓbat᷑ ꝙ ille qui credit se pure institutũ lꝫ sit institutus sub cõditione purificata põt adire. qꝛ ista duo nõ sunt diuersa vt dicit bar. subtil'r in.l.heres ĩstitutus.s̃.e.ti. ¶ No. quarto ibi hoc tñ ꝙ qualitas adiecta in persona stipulatoris vĩ repetita in ꝑsona adiecti. ⁊ hoc est iõ quia ãbe iste dispões tendunt ad eundem effcm̃ ⁊ sunt circa eandẽ rem. cõcor.l.si vt proponit᷑.j.de fideius. ⁊ ponit bart. in.l.si ita stipulatus.§.grisogonus.s̃.eo. hoc tñ limitat᷑ hic no. nisi in persona que venit accessorie ad principalẽ dispõem sit adiecta alia cõditio diuersa. tũc eniꝫ ꝑꝑ ĩpãlem prouisionẽ factã in illa ꝑsona de alia ꝓuisione ꝑ aliaꝫ cõditionẽ illa prima nõ vĩ repetita vt satis colligit᷑ ex ṽ. sequẽti. qđ semꝑ no. ad ea que scripsimus post bar. in.d.§.grisogo. ¶ No. vltĩo ꝙ vitiato principali vitiatur accessoriuꝫ lꝫ non econuerso qꝛ vitiato accessorio remanet principale. facit ꝙ hĩ in.l.in pupillari.ff.de vulg.⁊ pup. ⁊ in.l.fideiussor obligari. in fi.j.de fideius. ¶ In glo. suꝑ verbo exceptionẽ. h glo. sentit in effcũ tres casus quos colligit bar. elegantius in.l.si cuꝫ fundũ.ff.de pac. vnde debes dicere ꝙ aliqñ soluitur id qđ est in obligatõe creditori vel alteri de volũtate sua ⁊ tunc contingit liberatio ipso iure. vt insti.de inuti.stip.§.si quis alij. Aliquando soluit᷑ alia res pro ea que ẽ in obligatõe ipsi creditori. ⁊ tũc similiter cõtingit liberatio ipso iure. insti. qui.mo.tol.oblig. in prin. Aliquãdo soluitur alia res q̃ ea que venit in obligatione alteri de voluntate creditoris. ⁊ tunc glo. dicit ꝙ nõ contingit liberatio ipso iure sed ope exceptionis. sed Bar. hic ⁊ in.l.si heres.§.aliter.ff.de leg.i. videtur restringere istum tex. quãdo fit solutio de alia re alteri qui est adiectus qꝛ cum huic adiecto possit solui ẽt inuito creditore.l.aliud.j.de sol. nõ est ita perinde ac si solueret᷑ creditori sicut qñ fieret solutio ꝓcuratori simplici cui nõ posset solui inuito creditore. ⁊ hanc differentiam videntur hic sequi moder. ¶ Sed aduerte qꝛ si facis istaꝫ differentiam oportet te restringere tex. ad casum quando fit adiectio gratia dbitoris quo casu põt solui inito creditoore ipsi adiecto. al's si fiat gr̃a creditoris non põt.l.hoc iure.§.si quis dederit ⁊ ibi bar.ff.de donat. Est tamẽ vnus casus no. in quo si soluit᷑ aliud ꝓ alio ẽt ipsi creditori volenti nõ cõtingit liberatio. de quo vide ꝑ bar. in.l.eum qui ita.§.pe.s̃.e. ¶ Nũquid aũt solutio fcã tertio auctoritate iudicis liberet debitoreꝫ ⁊ qñ vide Jo.an. in ti.de obli.⁊ sol.§.nũc aliqua. circa princ. facit qđ no. bar. ĩ.l.creditor.ff.de solu. Et lꝫ ista dcã possint aliquo mõ tolerari qꝛ tamẽ iuriscõ. in prin. lr̃e dicit ꝙ adiectio nõ potest interponi stipl'oni suꝑ alia re. que verba vident᷑ significare ꝙ adiectio sit nulla quasi ius ei nõ assistat. iuxta ea q̃ habẽtur in.l.stipulatio ista.§.alteri.s̃.e.⁊ ẽt vĩ subesse rõ qꝛ ex quo suꝑ re soluẽda adiectio nõ est aliqua obligatio in ꝑsona stipulatoris adiectio nõ videt᷑ posse cõsistere ut.j.dicit᷑ circa mediũ §. in alio casu. Ideo forte iste tex. põt intelligi al'r vt dicamus ꝙ adiectio est inutilis sed tamẽ resoluit᷑ in mãdatis simplicis. iuxta ea que diximus in.§.si ita fuero.s̃.e. in fi. hoc aũt mandatum inducit lex nõ ex ꝑ̃sumpta volũtate stipulatoris specifica cum ipse voluerit facere adiectõem nõ ꝓcuratorẽ simpl'r sꝫ ex.l.dispõe que hoc ĩducit qꝛ ꝑ̃sumit ꝙ si stipulator nõ credidisset hunc nõ posse fieri adiectũ verisil'e est ꝙ ad minus voluerit eum esse ꝓcuratorẽ simplicẽ ar.l.tale pactũ.§.fi.de pac. vñ qꝛ iste nõ est ꝓcurator tacite vel expresse cõstitutus ab homine sed a lege rõe ꝑ̃dicta nõ est mirũ si nõ cõtingit liberatio ipso iure sꝫ ope exceptiõis qꝛ nõ põt dici solutio ꝓprie ex voluntate creditoris. facit optime ꝓ ista dr̃ia qđ habet᷑ in gl.or. in.l.si pupilli.§.item querit᷑.ff.de nego.ge. ubi solutio fcã de mea pecunia creditori ab eo qui nõ intẽdebat me liberare sed secum putaret se debitorẽ liberat me ope exceptõis nõ ipso iure. ꝓ his ẽt uide bar. in.l.nõ solum. in prin.ff.de procura. vbi ponit aliquas differẽtias inter ꝓcuratorem constitutuꝫ a lege ⁊ ab homine. Franciscus areti.

Finit titulus de uerboruꝫ obligatõibus.

Rubrica de duobus reis.

¶ Ueniamus ad.l.ij. quia prima est expositiua.

Secunda. Duo rei stipulãdi uel ꝓmittendi cõstituunt᷑ ꝑ hanc dictõem eadeꝫ ⁊ petitio vel acceptilatio vni⁹ ꝓdest vel nocet alteri. vbi aũt a duobus ꝓmittit᷑ simpl'r certa quãtitas quilꝫ tenetur ꝓ ꝑte nisi sit actum ꝙ teneat᷑ in solidũ. h.d. ista.l.ij.⁊.§.cum tabulis in.l.reos.j.eod.

¶ No. primo ibi eãdem pecuniã ⁊c. ꝙ idemtitas rei que venit in ꝓmissione tacite cõstituit duos reos stipulandi ⁊ ꝓmittendi ⁊ hoc tꝫ hic bar. tam ex ꝑte ꝓmissoꝝ q̃ ex ꝑte stipulatoris siue ꝓmissio fiat duobus ꝑ vnuꝫ actũ siue ꝑ duos de eadẽ re. Et sil'r siue ꝓmissio fiat ꝑ vnũ actum a duobus vni siue ꝑ duos de eadẽ re. ⁊ de hoc vltĩo ẽ casus isti.de duo.re.§.si duo vꝫ ꝙ duo ꝓmissores lꝫ singuli ꝓmittant eãdem rem separatim ⁊ nõ ṽna oratõe constituunt᷑ duo rei. sed eꝯ qñ vnus ꝓmittit duobus stipulatoribus diuersis actibus. verbi gratia dixit Titius ꝓmittis mihi centũ ⁊ reus respõdet ꝓmitto. deinde dicit sempronius ꝓmittis mihi eadem centũ ⁊ ille iteꝝ dicit ꝓmitto vtrũ tunc cõstituatur duo rei stipulandi nõ est ita expeditũ Bar. hic tꝫ ꝙ sic ṽt dixi. pro quo facit ista.l. que dũmõ interueniat idemptitas rei nõ facit dr̃iam inter reũ stipulãdi ⁊ reuꝫ ꝓmittendi. In ꝯ̃rium facit tex. quẽ bar. hic adducit ꝓ se in.l.si ex re.§.sibi ũpsi.j.de stipu.ſuo. vbi iuriscon. videt᷑ requirere ꝙ duobus interrogãtibus fiat vna respõsio ⁊ nõ due ⁊ ita vĩ dicere tex. insti.de duo.reis. in prin. ponendo formã dictoruꝫ reoꝝ stipulandi. vñ utrũ istud dcm̃ bar. sit veꝝ dicem⁹.j.ĩ prima gl. uel si nõ est ueꝝ q̃ est dr̃ia inter reos ꝓmittendi ⁊ reos stipulandi. ¶ Scđo no. ibi inver. ideoqꝫ petitiõe ⁊c. exponẽdo ut exponit gl.ij. ꝙ ista noĩa uerbalia significãt actiue ⁊ passiue. nam significãt hic actiue ꝙ petitio uel acceptilatio vnius ex reis stipulandi nocet alteri passiue ꝙ petitio uel acceptilatio ꝓdest uni ex reis debendi arg. ad no. q. quã ponit hic bar. dicit eniꝫ se r̃ndisse ꝑ istum tex. cum gl. ꝙ si quis articulat ꝙ titius cognouit suam uxorẽ carnal'r ⁊ uiolẽter ⁊ testes dicũt ṽa esse in articulis cõtenta per hoc nõ est ꝓbata intẽtio accusatoris qꝛ istud uerbũ uiolẽter a teste ꝓlatum põt intelligi dupl'r. vel ꝙ titius itulerit uiolentiam uxori accusatoris uel ꝙ ipsa

vxor

vxor intulerit violentiā ipsi titio. vñ quia ista verba ambigua
sunt debēt interpretari cōtra ꝓducentē cum proferunt a teste.
vt in. c. in presentia ⁊ qđ ibi no. de ꝓba. per bar. in. l. inter sti-
pulantē. §. si stichū. š. ti. proxi. vꝫ ꝙ non sit probata accusatio
vel delictum intentatum ⁊ hoc sequitur hic ang. dicens reme-
dium esse ꝙ iudex ex officio suo repetat testem. ⁊ faciat eum
declarari quō intellexit verbum violenter quod facere potest
ſm glo. no. in autē. de testi. §. qꝛ vero quā adducit bart. ad hoc
in. l. repeti. in pri. ff. de qōni. ⁊ plene tradit Inno. ⁊ moder. in
c. p tuas ex̄ de testi. ¶ Pōt āt fieri ista repetitio a iudice ēt post
cōclusuꝫ in cā ſm Ang. cōsilio. clxxx. de quo uide in. d. c. per
tuas. ⁊ optīe facit qđ tradit in. c. cū Ioānes ex̄ de fide. instru.
Sed qꝛ iudex si hñet testem suspectū non teneret eum repete-
re ſm bal. in. l. data opa. C. qui accu. no pos. iō posset aliqñ cō-
tingere ꝙ ista cautela nō uteret iudex vnde Imo. hic simplr̄
vꝫ tenere ꝯ bar. duabus rōibus in effcū. pria est qꝛ ista verba
ex cōi usu intelligēdi nō significāt passiue ut vult bart. sed acti
ue simplr̄. ergo ita sunt itelligēda verba testis sicut dicimus ð
verbis ptis qđ intelligit ſm cōem vsuꝫ loquendi. l. liberoꝝ
§. ꝙ tñ cassius. ff. de leg. iij. ⁊ in. c. ex lr̄is ex̄ de spō. facit optīe
tex. ⁊ ibi bar. in. l. labeo. in pri. ff. de suppel. le. ⁊ qđ no. gl. ⁊ ibi
bar. in. l. stiplō ista. §. hoc quoqꝫ. š. ti. ꝓxi. ¶ Et p istaꝫ rōem
ēt possemus dicere ꝙ testis qui vidit a titio rapi clam ideꝫ bñ
ꝓbet rapinaꝫ ⁊ uiolentiā lꝫ verbum rape aliquādo capiat in
alio significato qꝛ cōiter intelligit de rapina violēta. lꝫ ang. te-
neat oppositū in. l. postꝙ̄. de peti. here. Sed qꝛ iste cōis mod⁹
intelligēdi est ꝓbandus cū sit fcī ista rō non multū vrget. Sed
ſa quā ipse assignat est melior vꝫ ꝙ verba testis debēt itelli-
gi ut referāt se ad id ꝙ cōtingit ut in pluribus nō ad id qđ ra-
rissime ⁊ difficilime pōt ꝯtīgere difficilime aūt cōtingit ꝙ vir
violēter cogat ad actum venereū p̄cise ſm Io. an. in. c. sacris
qđ met. cau. ⁊ in. c. is qui ex̄ de spon. ergo ad hūc vꝫ respectuꝫ
habuisse testis. sicut dicimus ꝙ qñ pars paciscit ꝙ nō vult te-
neri de casu fortuito nō vꝫ sensisse de casu raro cōtingēti. l. fi-
stulas. §. frumēta. ff. ð ꝯhē. emp. De cuius itellectu vide p bar.
in. l. sed ⁊ si quis. §. quesitū. ff. si quis cau. ¶ Tu autē aduerte
qꝛ bar. met hāc ꝯclōnē vꝫ firmare in duobus locis vꝫ in. l. fi-
liusfa. ff. de testa. vbi remittit se ad hic no. ⁊ pleni⁹ in. l. si vxor
§. pe. j. de adul. vbi addit idē esse si testis dicat ꝙ cognouit eā
p violentiā. qꝛ silr̄ hoc verbū pōt itelligi actiue ⁊ passiue opi.
tñ Io. vꝫ melior. ⁊ p rōem suam scđam quā ego melius ꝓba-
ui ꝙ̄ ipse ⁊ ēt qꝛ ista aduerbia que pñt significari in significa-
tōe actiua ⁊ passiua accipiunt sensum actiuū ⁊ passiuū ſm ver-
bum a quo reguntur. nam si dicas ista mulier est lesa atrociter
istud aduerbiū significabit passiue pp verbū passiuuꝫ qđ p̄ce-
dit. Si aūt dicas titius lesit hanc mulierē atrociter tūc signifi-
cabit actiue. i. ꝙ titius intulit atrocē iniuriā vt pꝫ de se. ⁊ ꝓba-
tur in. l. rem atrocē cum. ll. sequētibus. j. de iniur. v̂bum aūt co-
gnouit cū hēat suum passiuū distinctum a se significat in signi-
ficatōe actiua maxīe quia lꝫ possit cōsiderari ꝙ aliquis cogno-
scat ⁊ sic agat violēter hec tñ actio remota volūtate agētis nō
dicetur actio hōis. quia hoc modo posset agere instr̄m inani-
matum. Unde qñ testis dicit ꝙ titius cognouit violenter. qꝛ
deponit de actu hōis qui significat per nomē suum ꝓpriū nō
vꝫ ad talē actum se retulisse. Actus enim hoīum remota oīno
voluntate nō cōsiderant vt actus eoꝝ quo ad aliquē iuris effe-
ctum vt pꝫ in. l. qui ad certū. ff. locati. ⁊. l. i. §. furiosus de act. ⁊
obli. cū multis alijs ⁊. l. diuus. ff. ð offi. p̄si. ⁊ ista pars est equi-
or. ¶ No. tertio in. §. cū tabulis ibi vt duo rei stipulandi ⁊c.
bonū tex. pro ꝯclusione quā ponit bar. in ista. l. ij. vꝫ ꝙ idē sit
dicere ꝓmitto. vobis duobus insolidū. uel ꝓmitto vobis duo-
bus insolidū vt sitis duo rei ul' tanꝙ̄ duobus reis. ¶ In gl.
posita super v̂bo insolidū ibi sed hodie secus. Cū ista glo. cō-
cordat quedā alia allegata p bar. quas sequit Ia. ð are. ⁊ qui-
dam alij doc. Sed ꝯtrium tenuit gl. insti. de fideius. §. si plures
⁊ in autē. de duo. reis in corpe. ⁊ in isto. §. cū in tabulis ⁊ illas
glo. sequit bar. hic ⁊ cōiter moder. vꝫ ꝙ in mō ꝯstituēdi duos
reos nihil sit imutatū. nihil tamē allegat ꝓ ista pte. ego autem
cōsidero ꝙ pro ista opi. vꝫ esse casus in autē. vt cū de ap. cog.
§. pe. ex qua sumit autē. si qñ. C. de cōsti. pecu. vbi ꝓbatur ꝙ
per formā promissionis alternatiue inducit obligatio insoli-
dū in ꝓmittente ⁊ tñ illa cōstitutio est posterior auten. ð duo.
re. quia illa de duobus reis est in colla. vij. ⁊ alia in colla. viij.
¶ Non ob. tex. in auten. hoc ita. C. de duo. reis vbi videt re-

quiri pactū exp̄ssum qꝛ ut dicit hic Io. de imo. in fi. cōmenti
illud verbū fuit additū a Guarnerio. s. verbū exp̄sse qui nō ha-
buit auctoritatē iuris cōdendi. nā tex. dicit in corpe simplr̄ ꝙ
tunc cōstituunt duo rei debendi quādo est actuꝫ vt ambo te-
neant insolidū. sed actū pōt dici tacite ⁊ exp̄sse vt. l. euꝫ qui. ff.
si cer. pe. ⁊. l. item qꝛ. ff. de pac. ergo verba tex. nō repugnāt iu-
ri antiquo. Sed ꝯ istam cōem sniam arguo fortiter. Dicit eniꝫ
in p̄fatione dicte autē. de duo. re. ꝙ impator intēdit in ista mā
explanare aliquid ⁊ declarare ⁊ aliquid addere. i. ptim decla-
rare ⁊ ptim addere. sed si nihil est imutatū in mō cōstituendi
duos reos nihil declarat illa constō. sed solū inducit nouū bñ-
ficium modificatū vt in ea. ergo necesse ē dicere ꝙ aliquid est
imutatū in mō cōstituendi vꝫ vt nisi exp̄sse sit actum ꝙ ambo
teneant insolidū in dubio nō videāt cōstitui duo rei. Sed de-
fendēdo cōem opi. possumus dicere ꝙ inquātum impator ꝓ-
testatur se uelle declarare in hoc nō inducit ius nouum lꝫ idē
dicit ꝙ disponit de iure antiquo. nec tñ lex est superflua qꝛ sa-
tis est ꝙ addat aliquid vltra ius antiquū. ¶ Uel pōt dici ꝙ
illa explanatio sit circa nouum remediū diuisionis qđ cōcedi-
tur in quo declarat qualr̄ ⁊ quō hēat locuꝫ. ⁊ ꝓ opīone cōi nō
est aliqua rō que stringat nisi illa quaꝫ ego. š. adduxi ad intel-
lectum autē. si qñ. C. ð consti. pecu. ¶ Extra glo. adde dictis
bar. in pria qōe inquātum ipse dicit ꝙ vbi sunt duo actus ꝓ-
mittendi ⁊ due q̄titates expresse nisi ꝓmittētes ꝓmittāt eā-
dem quātitatem vident ꝓmisse due sūme diuerse. ⁊ p conse-
quēs non cōstituunt duo rei. ¶ Adde prīo ꝙ ꝓ conclusione
sua est tex. optimus in. l. si pluribus. §. fi. ff. de le. ij. ubi ꝓbat
ꝙ si testator a duobus heredib⁹ noīatim relinquit duas quā-
titates ēt si sint eiusdem sūme nō cōstituunt duo rei debendi
in vna q̄titate sed duo debitores diuersaꝝ sūmaꝝ. ⁊ ita tenēt
ibi Dy. ⁊ bar. lꝫ Bal. aliter senserit ⁊ nō bene. in. l. si ex toto. i
prin. ff. de leg. i. ꝓut ego ibi plenius scripsi reprehēdendo di-
cta sua. ¶ Scđo adde ꝙ ista dicta ꝓcedunt qñ non p̄cederet
stiplōnem aliqua cā in qua illi duo eēnt obligati ad vnam sū-
mam. nā si p̄cederet tunc qꝛ stiplō vꝫ interposita ex illa cā que
p̄cessit. ⁊ de illa sūma vt solēniter declarat bar. post gl. in. l. tri-
ticum. š. de ver. ob. ⁊ no. elegāter Io. an. in addi. spec. in rub.
de deposito cuius dcā ego declaraui in. d. l. triticuꝫ sine dubio
isti cōstituerent duo rei. qꝛ viderent ꝓmisisse eadē cētū. ⁊ isto
mō vtiliter declara dcā Bart. que alr̄ nō ꝓcederēt. ¶ Scđo
principalr̄ adde inquātum bar. hic vult ꝙ si ē vnus actus pro-
mittēdi ⁊ plures sūt sūme exp̄sse in dubio vꝫ intellectū ð vna
⁊ eadem sūma p̄standa a duobus ⁊ per ꝯñs ꝯstituunt duo rei
l. stipulatio ista. §. eū qui. ⁊. l. euꝫ qui ita. in prin. š. ti. ꝓxi. nam
Io. de imo. hic dicit ꝙ forte hoc dcm̄ nō est veꝝ qꝛ iura p̄di-
cta loquunt qñ vnus ꝓmittit in vna cōceptōe verboꝝ duob⁹
quo casu pōt p̄sumi ꝙ senserit ð vna sūma qꝛ non vꝫ voluis-
se grauari duplici p̄statōe arg. l. titia. §. qui inuita. ff. ð lega. ij.
que rō cessat quādo duo ꝓmittūt vni vt ð se pꝫ. ¶ Tu vero se-
quere opi. bar. qꝛ casus est ꝓ eo recte intuēti in. l. si plurib⁹. in
prin. ff. ð le. ij. vbi qñ heredes grauant sub vna cōceptōe ver-
boꝝ oēs vident grauati in vnā sūmam. ⁊ tñ ibi nō resultabat
p̄sumptio ð qua dicit Io. ð imo. ¶ Tertio principalr̄ adde
inquātum bar. hic dicit ꝙ qñ vno actu stipulandi duo ꝓmit-
tunt unā sūmam in dubio quilꝫ obligat ꝓ pte vt in. §. nr̄o nisi
sit adiecta dictio distributiua vt hic p eum. nā hoc vꝫ esse limi-
tandū duplr̄. ⁊ prīo ſm bar. in. l. iiij. §. actor. in fi. ff. de re iudi.
ꝙ hoc nō sit verū in obligatione reruꝫ. vnde si duo obligāt se
psonaliter in vna quātitate. deinde obligant oīa bona sua vel
aliquas res suas Bart. vult ꝙ res videantur obligate insoli-
dum. lꝫ obligatio psonalis scindat inter eos ꝓ rata. alle. tex. i
l. aliena. in prin. ff. ð pig. ac. vbi videtur ꝓbari ꝙ si vna res si-
mul obliget pluribus videatur queri obligatio vnicuiqꝫ credi-
tori insolidum. sed ille tex. pōt intelligi quādo vna res obliga-
tur pluribus simul ex diuersis causis. Uel si velis intelligere
ex vna causa ibi loquit quādo obligatō fit ab vno ð re sua plu-
ribus ex eadem cā. Sed quādo plures iter quos est diuisa ob-
ligatio psonalis passiue obligant ex illa cā res suas. tunc vi-
detur dicendum totū oppositum ꝙ res nō intelligātur obliga-
te nisi ꝓ rata que sunt obligate psonaliter. Casus est no. in. l.
i. in fi. C. cōia dele. ꝙ ad hoc adducit Bar. in. l. legatoꝝ. i pri.
ff. ð lega. ij. vbi ꝓbatur ꝙ qꝛ legatuꝫ q̄titatis scindit iter here-
des quo ad actōeꝫ psonalem in ptes iō ēt hipothecaria i reb⁹
que puenerunt ad heredē a testatore nō ꝯcātur nisi ꝓ rata qua

ille tenet̃ ⁊ tamẽ tacita hipoteca inducit̃ in legatꝭ ex mente de functi vt pꝫ in.d.l.i.⁊ ista opi.vĩ equior lꝫ bal.teneat opi.bar. in.§.actor in.l.i.§.ꝙ si nemo.ff.ꝙ cuiusqꝫ vniuer.no. ¶ Secũdo adde circa idẽ casum sing.in quo resultat obligatio ĩsolidum ex vno ꝯtu facto a pluribus in actõe redibitoria vl'quãto minoris vt est casus in.l.iustissime.§.proponit̃.ff.de edil.edic.de quo bal.ualde mirat̃ ad limitatõeꝫ huius.§.in.l.si ꝑdiũ.C.de edil.ac.ubi oĩo vide. Circa scd̃aꝫ q̃õem principaleꝫ in qua querit̃ qñõ cõstituant̃ duo rei stipulandi adde breuiter ꝙ inquãtuꝫ bar.dicit ꝙ qñ stip'lo interponit̃ alternatiue de iure.ff.nõ cõstituebant̃ duo rei stipulãdi sed stipulatio erat inutil' per.l.i.§.si ꝟuus fructuarius.j.ti.ꝓxi.⁊ per.l.itẽ si ꝟuus.in fi.cũ.l.seq.e.ti.nã hoc dcm̃ de iure est dubiũ.nam prio vĩ ꝯ tex.in.l.si titio aut seio.in vltio rñso.s̃.de le.ij.nam ibi dĩ ꝙ si heres in cuius ꝑsona est posita electio nõ eligit vnusquisqꝫ illorũ põt agere insolidũ ac si solus esset noĩatus in legato.vñ est melior cõditio occupantꝭ ꝟm gl.i.qꝛ heres ꝓpter negligẽtiã ꝑdit facultatẽ eligẽdi sicut in.l.si quis titio.§.fi.e.ti.in fil'i casu. Sꝫ si a pricipio ĩpediret̃ cõstitutio duoꝝ reoꝝ per oꝛõnẽ alternatiuã sequeret̃ ꝙ tale ĩpedimẽtũ supueniens ante obligatõꝫ executã redderet dispõnem nullã per regulã.l.pluribus.§.⁊ si placeat.s̃.ti.ꝓxi.cuius ꝯtriuꝫ ibi dĩ. Preterea si aliter nõ possent cõstrui duo rei a pricipio ex oꝛone alternatiua nõ daretur electio heredi vel debitori dicẽdum eẽt ꝙ talis electio in dubio videret̃ sibi data sicut dicimus in.l.ij.§.⁊ gnãliter.ff.ð eo ꝙ cer.lo.vbi alternatiua mixta rerũ ⁊ locoꝝ ẽt in rebus cõcedit̃ electio creditori ꝯ regulas iuris ne al's obligatio reddatur ĩutilis. Nõ ob.tex.in.l.itẽ si ꝟuus.in fi.qꝛ de mõ tertij.i.serui põt magis ꝓbabiliter dubitari vtꝝ ille voluerit vtriqꝫ insolidũ acquiri obligatõeꝫ vel alteri tm̃ ⁊ cui ⁊ iõ incerta stipulatio sed qñ duo rei ambo stipulant̃ alternatiue pꝫ ꝙ mẽs fuit obligationẽ acquiri vtriqꝫ insolidũ al's quare fuissent ãbo stipulati hodie aũt ista alternatiua resoluitur in cõiunctã vt dicit hic bar.⁊ bñ ꝑ.l.cum quidã.C.de ver.sig. ¶ Vltio adde in ista q̃õe ꝙ lꝫ Bart.dicat qñ ꝓmissio fit duobus copulatiue eodeꝫ mõ esse distinguẽduꝫ sicut dcm̃ est in duobus reis ꝓmittendi iura tñ vident̃ aliter dicere qꝛ lꝫ duo rei ꝓmittendi obligent̃ ĩ soliduꝫ qñ ꝓmittunt eandẽ sũmam repetita stip'one in ꝑsona vtriusqꝫ ut dĩ isti.ð duo.re.§.duo. In reis tñ stipulãdi sicut tetigi ĩ nõ vĩ requiri ꝙ ex ꝑte ꝓmissoris sit vna rñsio ⁊ nõ plures ut pꝫ insti.de duo.re.in pri.⁊ expssius in.l.si ex re.§.si ipsi.j.de stip.ꝟuo.ibi si semel rñderit ⁊c.vñ si duobus reis stipulãdi bis rñdetur lꝫ ꝓmittat̃ eadẽ sũma iura nõ vident̃ velle ꝙ sint duo rei stipulandi. Sed forte põt dici saluando dcã bar.ꝙ ex quo in ambabus stip'onibus promittatur eadẽ res iste due ꝓmissiones hẽantur pro vna. Circa tertiã q̃õem principaleꝫ in qua queritur vtrũ obligati ad vnũ indiuiduũ dicãtur duo rei. adde solũ vnũ v̂buꝫ dcis bar.inquãtũ ipse dicit ꝙ ẽt si agatur expsse vt insolidũ acquirat̃ obligatio vel vt insolidũ obligentur rei ꝓmittendi ꝑ hoc nõ cõstituũtur duo rei qꝛ exprimit̃ id qð tacite inest ergo expssio nil oꝑatur vt.l.nõ recte.C.de fideius.nã hoc nõ vĩ bene dcm̃ siue sit actũ expsse ꝙ sint obligati insolidũ siue ꝙ sint duo rei que v̂ba idẽ ĩportant vt in.§.cuꝫ in tabulis. vĩ enim exprimi id qð inest tacite aliter ꝙ insit qꝛ obligat insolidũ tanꝙ duo rei vel eꝫ duo rei stipulãdi insolidum hñt quedã que nõ cõpetunt ꝓmissoribus uel stipulatoribus rei indiuidue si nõ sunt duo rei. Nam snĩa lata ꝯ vnuꝫ in iure cõstituendo nõ nocet alteri ⁊ lꝫ vnus agat ⁊ cõtestet̃ liteꝫ alij nõ impediũtur agere.vt.l.ij.§.ex quo quidem in glo.s̃.ti.ꝓxi. Et h fatetur bar.⁊ tñ secus est in duobus reis stipulandi.ut.l.ex duobus.j.e.vnde qñ illi qui sunt obligati ad rem indiuiduã cõstituunt se duos reos insolidũ qꝛ oꝛiuntur diuersi effectus ab obligatione legali que cãtur ex nã rei non videt̃ id qð tacite inest exprimi per modũ per quẽ inest. ¶ In glo.ij.ibi solutio hoc petit ⁊c. Ista solutio prima reprehendit̃ per omnes qꝛ est cõtra tex.in v̂bo cõtestatione in.l.fi.C.de fideiusso.⁊ etiã ꝯtra tex.in.d.l.reos.C.e. ¶ Scd̃a solutio approbatur cõiter ab oĩbus ⁊ eaꝫ sequitur bar.in.l.ex duobus.in tertia q̃õe principali.j.e.⁊ ꝓbatur optime in iuribus hic allegatꝭ in glo. Et etiam ex isto tex.si subtiliter inspicias.dicitur enim hic ꝙ petitione vnius tota soluitur obligatio sed hoc nõ esset verum si per solã petitionem alij cõrei liberarentur quia tunc nõ solueretur tota obligatio sꝫ solũ respectu alioꝝ cõreoꝝ nõ respectu cõuenti. Sed dubiũ facit in ista mã.l.fi.C.de fideius.

que ut ex ea manifeste pꝫ in hoc vĩ inducere ius nouũ ꝑꝑ verbum cõstituimus.positũ in tex.⁊ multofortius ꝑꝑ id qð sequitur.dĩ.n.ibi ꝙ ante illã legem hoc erat solitũ deduci in pactũ.⁊ postea infert ꝙ si hoc põt fieri ꝑ pcm̃.⁊ est solitũ fieri eadeꝫ rõe põt fieri ꝑ legem ⁊ iõ inducit illam dispõem ibi que verba significant ꝙ ante illã legem si hoc nõ erat expssum pacto ꝯhentium ex lege nõ cõcedebat̃ hoc creditori.vt vno electo non ꝑiudicaret sibi quo ad alios.vnde disputãdo possꝫ sustineri ꝙ de iure antiquo essꝫ distinguẽdum an agat̃ actiõe stricti iuris.vel actõe bonefidei vel ex stip'one interposita ad interesse super ꝯtu bone fidei ut primo casu de iure antiquo ꝑ electõem vnius factã in iudicio.siue ꝑ petitõem factã ab vno ꝑiudicaret sibi creditor quo ad alios.ita intelligat̃ iste tex.⁊.l.si ꝑ ĩprudentiã.§.fi.hic alle.in glo.que põt intelligi in stip'one duple in qua ꝑꝑ penam ꝓcedit̃ stricte magis ꝙ ꝓcederet̃ ĩ actõe bonefidei ut pꝫ in.l.emptor.⁊.l.vacce.ff.ð euic.naꝫ.l.ij.C.de duo.re.que allegat̃ ꝓ prima ꝑte si bene inspicias paruꝫ facit. Non.n.ibi dĩ ꝙ uno electo non possit agi ꝯ alios.nec v̂bum electio ponit̃ ibi ad hũc finem sꝫ ad driam casus ꝑcedẽtis.vbi dĩ ꝙ plures rei obligãtes se simpl'r non pñt cõueniri ĩ solidum.nec datur electio agẽdi ꝯ vnum ꝓ toto.⁊ si hoc teneres verbum hic positũ tota ⁊c.est restringẽdũ hoc mõ.tota soluitur obligatio respcũ cõreoꝝ. ¶ Scd̃o casu ꝓcedit tex.in.l.reos ꝑalle.⁊ in.d.§.si apud duos. Rõ driẽ est clara qꝛ in ꝯtibus bonefidei iterpretatio dꝫ fieri equior ꝙ in ꝯtibus stricti iuris. De iure aũt nouissimo per.l.fi.C.ð fideius.possumus dicere hoc eẽ aditũ ꝙ in ꝯtibus stricti iuris ꝑ electõem vnius alij non liberẽtur. Et lꝫ ista cõsideratio sit pulchra.nõ tñ recedendũ est a snĩa cõi.ꝓ qua faciunt optĩe iura.s̃.alle. ¶ Aliaꝫ solutõem tangit hic glo.post istam ꝙ hic iõ ꝑ petitõem alij liberãtur qꝛ petitio erat fcã a creditore aĩo nouandi.⁊ hanc sequit̃ hic ang. Et ex ista infert ꝙ dato ꝙ al's vnus ex rei stipulandi nõ possꝫ nouare obligatõeꝫ in ꝑiudicium cõreoꝝ iuxta distinctõem que ponit̃ in.l.si rem.§.si duo.j.de noua.⁊ in.l.si vnus.in pri.ff.de pac.hoc tñ mõ poterit nouare agẽdo ꝯ vnũ ex cõreis debendi.sed ipse nõ rñdet quo ad principalẽ lec.dictis bar.in.l.ex duobus vbi bar.reprehẽdit istam so.ex eo qꝛ nouat̃ obligatio debitoris qñ agit̃ ꝯ ipm̃ debitorẽ.⁊ alius cõparens in iudicio suscipit obligatõem alienaꝫ in se.l.delegare.j.de noua.in fi.sed si vnus ex reis debendi cõuenitur ex obligatõe ꝓpria nõ suscipit alienã.ergo hic nõ põt cadere nouatio Jo.de imo.dicit posse saluari hanc so.intelligendo ꝙ fuerit actum ꝯ vnũ ex reis debẽdi.⁊ alter cõreus suscepit iudiciũ in se.⁊ sit ꝯtestatus litem aĩo nouandi iuxta no.in.l.sol'onem vel iudiciũ.j.de solu. Vltimũ tamẽ dcm̃ ang.sibi non plꝫ.qꝛ non põt assignari rõ diuersitatis cui stipulando vnus ex conreis nõ possit nouare obligatõem.⁊ tñ possit cõtestando liteꝫ. Sed queritur ꝓ ꝑfectõe argumenti qð est ꝯ.vtrũ ꝑ petitõeꝫ factam ab vno ex reis stipulãdi ꝑcludatur via alijs cõreis credẽdi. Suꝑ quo dic ut optime ⁊ plene scribit bar.in.l.ex duobus ĩ iij.q.j.eo. Cuius dictis adde inquãtum tangit vtꝝ tenuta data ꝯ cõtumacem creditori habeat vim ꝯtestatõis litꝭ quo ad effectum ꝑoccupãdi.⁊ reliquit indecisuꝫ.naꝫ Jmol.hic dicit secure posse teneri ꝙ non uideat̃ fcã ꝑoccupatõ prio qꝛ hoc nõ reperit̃ iure cautũ.scd̃o qꝛ ꝑ datõem tenute lis nõ ẽ ꝯtestata ⁊ ꝑoccupatio fit ꝑ ꝯtestatõem.l.ex duabus.j.e. ¶ Tertio qꝛ tenuta data vni ex creditoribus solet alijs ꝓdesse non nocere.l.cũ vnus.ff.ð bo.auc.indi.pos.⁊.l.fi.C.e. Tu aũt dicas ꝙ ꝟa rõ non vĩ urgere.qꝛ in causis in quibus lis non est cõtestata.primus actus respiciẽs merita cãe habet̃ ꝓ ꝯtestatõe ut.l.nulla ⁊.l.nihil arbitramur.C.ð ꝓcura.⁊ ꝑ glo.in.c.i.ð elec.li.vi. Cum ergo in datõe primi decreti ad minus ðbeat ꝓbari debitum ꝑ iuramẽtuꝫ ut plene habet̃ in.l.cum ꝓponas.C.ð bo.auc.iud.pos.ergo uidet̃ ꝙ lis ðbeat haberi ꝓ ꝯtestata.⁊ idem effectus sequet̃ ut in dictis iuribus. Tertia rõ nõ obstat qꝛ illa iura loquũt̃ in creditoribus in quibus nõ est locus ꝑoccupatõi.ita ꝙ petitio unius ꝑiudicet alij.⁊ sic ẽ diuersa rõ.vide ergo gl.no.ꝙ ibi põderat bar.⁊ ad hoc in.l.is qui reipublice.ff.ex qui.ca.ma.ꝑ quã pꝫ ꝙ si tenuta ꝯceditur ꝯ ꝯtumaceꝫ qꝛ nõ cõparet illa nõ hꝫ vim litis ꝯte.secus si ꝯcederet̃ ꝯ ꝯtumaceꝫ qꝛ nõ soluit ut ibi ðclarat Bar. Non ob.arg.ꝯ factũ qꝛ tenuta ꝯcedit̃ principal'r ꝑꝑ ꝯtumaciã.unde lꝫ in ꝯñam ðbeat aliqualiter ꝓbari debitum.ꝑꝑ hoc nõ dicunt̃ attingi merita cãe qꝛ inspicit̃ id qð agitur principal'r.l.si quis nec cãm in fi.s̃.si cer.pe.

cer.pe.7.l.i.§.si te rogauero.ff.dposi. ¶ Scdo add dcis eius
inquãtũ ipse vult in.d.l.ex duobus.q si lis semel fuit cõtesta
ta p vnũ ex reis credẽdi lz postea peat instantia tñ durat vtus
poccupatõis p ea que hñtur in.l.fiscus in qõne.ff.de iure fi.7
in.l.pperandũ.§.finaũt.C.de iudi.nã Jo.de imo.hic vz re-
uocare in dubiũ istam doctrinã dicit enĩz q lz quo ad causan
daz.malã fidem duret effcũs litĩ cõte.lz instantia sit pempta tñ
quo ad vitiũ litigiosi ɔctum ex lit.cõte.non vz durare effectũ
pempta instãtia.allegat tex.in.l.i.ƀm vnum intellectũ.C.d p
scri.lon.tẽ. Preterea dicit ipse in casu nro ista poccupatio q
fit p lit.cõte.vz piudicare aliĩs ɔreis credẽdi ne iudiciũ semel
intentatũ sit elusoriũ que rõ cessat pempta instantia 7 sic vide
tur q virtus poccupatiõis in alia instãtia non duret. Sed cũz
reuerẽtia ista dcã non pcedunt aliquo mõ.nã lex prima.C.d
pscrip.lon.tẽ.vult q respcũ illius ɔ quez fuit istituta lis vitiũz
litigiosi durat qd pz qr si successor singlis illius uelit uti admi
niculo sui auctoris obstat sibi vitiũ litigiosi ut satĩ clare colligi
tur ex dcõ tex.vñ bar.melius intelligẽs illã.l.i.l.ĩĩ.j.iudi.sol.
dicit q vitiũ litigiosi pempta instantia est singlẽ vñ non tran
sit ɔ singularez successorẽ 7 ita pprie pbat illa lex.Et qr vtus
poccupatiõis durat 7 sequens iudiciũ subrogatr quodãmodo
loco primi eqũ est ut ẽt illud nouũ iudiciũ non ipediatr. Pre
terea illa rõ quã assignat Jmol.non pbatur iure. Nã possu-
mus dicere q cã poccupandi sit maior diligẽtia prius agentĩ
sicut dz in.l.si pluribus.in fi.de le.i. Preterea ẽt si aliĩ possẽt
agere 7 sic poccupatio ipediret eos tñ iudiciũ primi agẽtis nõ
esset oĩo elusoriũ si ipse prio pueniret ad sniaz sicut dz in.l.fi.
de peti.here.7 in.l.si is a quo.de rei vẽ.tene ergo sniam bart.
Et vltra ea q dicit hicadde q nõ soluz effectus pteritus respi
ciens cãm sed ẽt respiciens instantiã nonvz expirare pempta
instantia dũmodo iudiciũ remouetur inter easdẽ psonas vt.l.
si quis repetere.in prin.ff.ad turp.7 tenet bar.in.l.hos accusa
re.§.hoc bñficio.ff.de accu.lz alr dixerit in.d.l.ĩĩ.iudi.sol.7 i
l.ĩĩ.C.de fruc.7 lit.expen.sed melius dicit in.d.l.hos acusa-
re. ¶ Vltr aũt quo ad effcm puentõis inter iudicem 7iudi-
cez si instãtia est pempta duret puentio vid p ang.in.l.cũ que
dã puella.s.de iurisdi.om.iud.7 ego tetigi ãno pterito in.l.si
pluribus de le.i.tractat ẽt hic do.Jo.de imo.satĩ diffusse nũ-
quid p petitionẽ partis factã ab vno ex reis debẽdi inducatur
diuisio quo ad aliquos 7 quid si creditor recipit ptem debiti
ab uno qd tetigit bar.in.d.l.ex duobus.in pri.de quo nihil di
co ad psis qr plenissime hunc articuluz tractaui in.l.si ex toto.
§.i.ff.de le.i.Et adde ad dcã bar.in.d.l.ex duobus.q qñ vnꝰ
ex reis debẽdi preoccupat alios p litẽ cõte.non aliter dz fieri
solo nisi caueat debitori q cõseruabit eum indẽnẽ ab aliĩs cõ
reis suis ut.l.cõmissaria.§.plerũqz.ff.de le.iĩ.p quẽ tex.ita di
cit bar.in.l.nõ solũ.ff.so.ma.7 est istud ver siue duo rei cõsti
tuãtur ex ɔctu siue ex qsi ɔctu. Casus est no.quẽ ibi no.bal.
ad hoc in.l.liberto.§.i.ff.de neg.gest.Facit optĩe tex.no.7 qd
ibi p bar.in.l.pz.ff.de do.ple. ¶ Jn eadẽ glo.ibi.sed ɔ.s.d
pac.7c.doc.cõiter in.l.ex duobus.j.e.dicũt q est dria inter pa
ctũ 7 acceptilatõez sed vtr hoc sit ver ubi dicetr plenius.7 an
ista solo bñ faciat ɔrio.l.si vnus. ¶ Jn ea.gl.ibi.l.de pupil
lo in fi.7.l.qr in rẽ.dic als est.l.de pupillo.§.si pluribus.d no.
op.nũ.Et lz glo.nõ soluat vera solo est ƀm Ja.d are.7 Jo.
de imo.hic q ibi plures nũciatões erant facte respcũ diuerso
rum locor 7 sic diuersar rer vnde nõ est mirũ si ad remissio
nem vnius nũciatõis non sequitr remissio alterius que est pe
nitus diuersuz quid a pria.l.si ƀuitus.in pri.ff.de serui.ur.p-
di.sed in casu nro obligatões pluriũ reor debendi 7 eɔ reorũ
credendi hñtur pro vna p pximitatem rei 7 vnicã solonem q
sufficit pro oĩbus 7 id sufficit vna remissio ut i tex.nro. Et qr
s.diximus i pria pte gl.q Jo.de imo.reph̃edit ang.inquãtũ
noluit q vbi als vnus ex reis credẽdi nõ possit nouare tamẽ
possit cõtestando litẽ qr nonvz esse rõ drie inter nouatõez que
fit ex iudiciũ vel in iudicio ƀm eum.Adde q si opi.bar.estve
ra in.l.solonẽ uel iudiciũ.ff.de solu.q creditor agẽs non co-
gatur suscipe defensorem in iudicio qui comparet animo no-
uandi. Joã.de imo.bene dicit qr in vtroqz casu preiudicatur
sociĩs siue cõreis ex uoluntate nouantis sz si opi.aliorum essz
vera que ibi irritatur quod creditor cogeretur inuitus suscipe
re defensorem qui vult nouare obligationem tunc opi. ange.
posset procedere quia non est nouatio quam ipse faciat vo-
luntarie.sed que venit in ɔsiam ad iudicium intentatuz quod

solus vnus ex reis credendi intentare potest.vnde ista que-
stio pendet ab illa. Frãciscus aretinus.

N duobus. Cõstitutio duor reorũ pmittendi vz ẽt si sepa-
tim pmittant.7 ex interuallo nec inducitr nouatio p
sequentẽ pmissionem.h.d. Scda ibi.7 si ex inter-
uallo.Tertia ibi.7 patrui. Quarta ibi.cuz hoc actũ. ¶ No.
ibi post posterior 7c.q ista dictio post põt significare ita actuz
factum incõtinenti sicut ex interuallo.nam vides q adaptatr
ad vtrũqz casum positum in tex.7 hoc est qd dicit bar.in.l.fru
ctus.in fi.ff.so.ma.q verbum testis deponẽtis per istam di-
ctionẽ post est ambiguũ qr põt significare incõtinẽti post.7 ex
interuallo post.Ad idez tex.in.l.quotiẽs.§.fi.ff.de here.insti.
¶ Scdo no.in ver.7 si ex interuallo q interualluz inter pri-
mam 7 scdam obligationẽ duor reor nõ vitiat eor ɔstõnez.
dũmodo sit actũ q sint duo rei vt dz in fi.tex. Jn dubio tñ si
nõ appareret hoc tacite vel expresse actũ de iure isto psume-
retur nouatio p interuentõem noue psone.hodie secus vt in-
sti.qui.mo.tol.ob.§.pterea.7.l.in psonam.§.qui pecuniaz.ff.
de pac. ¶ Et aduerte q non credo q qñ scda pmissio seque
retur ex interuallo lz pmittẽs pmitteret eãdem quãtitatẽ quã
primꝰ p hoc videretr actũ vt non tolleretr prima obligatio.7 es
sent duo rei lz Jo.d imo.hic videatr sentire oppositũ.7 ratio
est qr sicut ɔstõ duor reor sit circa eãdez rẽ.ita 7 nouatio pri
me obligatõis cõtinet eãdem rem que versabatr in prima.als
nõ fieret nouatio.l.scire debemus.§.i.s.ti.pxi.Cũ ergo ista
dictio signum sit equiuocũ.vel potius cõe vtriqz actui nõ p-
bat vnum ex his actis necessario geri vel psumptiue.l.nõ ob
hoc.C.vñ cogna.7 in.c.in psentia ex de pba.Esset ergo opꝰ
alia cõiectura p quã ex interuẽtu noue psone cum stipo iter-
ponitur ex interuallo non videretr fcã nouatio.7 multofortiꝰ
idem eẽt si hoc eẽt expsse actum. ¶ No.tertio ibi simul 7c.
iuncto ver.seq.ƀm qd exponit glo.magnã in fi.q pprie illd
dicitr esse fcm simul qd est factũ vno 7 eodem tpe 7 istanti.vñ
id qd sequitr incõtinenti pprie non dz fcm simul. Saluantr tñ
dcã testium si incõtinenti vnus vidit post alium aliquid fieri
ƀm bar.in.l.querebatr.ff.de testa.mili.7 bene facit qd habetr i
l.lex cornelia.in fi.7.l.seq.ff.de vulg.7 pu. ¶ Jn glo.ĩĩ.doc.
hic cõiter reprobant istas solu.positas in glo.7 rñdent alr ad
ɔrium.Dicunt.n.q aliquãdo aliquid interuallũ est inter in-
terrogatõem 7 rñsionẽ.7 tunc vitiatr stipulatio vt.l.duos.§.i.
j.e.7 insti.e.in prin.sicut vitiaretr si vnus stipularetr ab vno.l.
cõtinuus.7 qd ibi no.s.ti.pxi.Aliqñ est interuallũ iter primã
pmissionẽ 7 scdam qr vnus ex reis debendi pmittit hodie al
ter cras.vel vni pmittitr hodie alteri cras.7 tũc hoc interual-
lum nõ vitiat constõnem duor reor.dũmõ constet q partes
hoc agebant q cõstituerentr duo rei.7 ita intelligitr tex.noster.
Sed ista so.non plz Jmo.hic quo ad tex.insti.eo.in princ.qr
ibi non dz q stipo vitietur.sed q nõ cõstituũtr duo rei. Pre
terea vltra cum ibi nulla fit mentio de interuallo 7 maxie q i
teruenẽrit inter iterrogatõez 7 rñsionem. Unde dic meliꝰ ƀm
eum lz nõ ita formalr dicat.sed hoc sentit q iteratio actuũ in
stipulatiõe tunc impedit constõnem duor reor tam ex parte
reor pmittendi q ex parte reor credendi qñ sunt duo actus
pmittendi.7 due sũme specificate qr censetr fcã pmissio d di-
uersis sũmis.7 sic impeditr constõ duor reor.7 ita pprie lo-
quitur tex.insti.e.in prin.sed qñ actus stipulandi eẽt iteratus
7 pmittendi.7 tñ duo rei debẽdi pmitteret eãdem sũmam vel
duo rei stipulandi stipularentr eãdem sũmaz.tunc nõ impeditr
constõ duor reor.7 ita pprie loquitur tex.noster 7 tex.insti.
e.§.si duo.7 ita distinguit Bar.in.l.ĩĩ.s.e.vel potes dicere q
siue duo pmittant eãdem sũmam expsse cõstituuntr duo rei vt
d.§.si duo siue duo pmittãt simplr.hoc tamẽ acto q sint duo
rei cõstituerẽtur duo rei dbendi uel credendi 7 ita loquitr tex.
noster.lz.n.sint duo actus stipulandi 7 due sũme expsse in p-
mittendo.p hoc tamẽ q est actũ q sint duo rei videtur ptes i
tellexisse q una sũma sit in obligatõe bis expssa.vnde bar.in
l.ĩĩ.s.e.dicit p primo mẽbro tam in reis dbendi q credendi
q si est actũ q sint duo rei semp cõstituũtur nõ distiguẽdo di
uersos modos cõstituendi duos reos.sicut postea facit qñ nõ
est actum q cõstituãtur duo rei.7 habes optĩe declaratũ istud
principiũ. Uel põt dici q iste tex.in uer.cũ hoc actũ cõplecti
tur vtrũqz casuz.vz quando est actũ expsse q sint duo rei vel
tacite qr duo pmisserũt eãdem sũmam.Et aduerte qr qñ pce

dunt duo actus stipulandi. ⁊ sequit̃ vna respõsio ex pte ꝓmis soris semꝑ cõstituuntur duo rei lʒ rei credendi non sint stipulati specifice eandem sũmam vt probatur insti. eo. in prin.

Vbi duo. A duobus reis ꝓmittendi põt peti res ꝓmissa insolidũ vel ⁊ pro pte ⁊ solutio vni⁹ liberat oẽs ⁊ fcã vni liberat̃ ab oĩbus. h. d. fa ibi hoc eniʒ est. tertia ibi. ptes aũt. quarta ibi vtiqʒ. ¶ No. p̃io ibi ab altero q̄ ista dictio de ꝓprio significatu ĩportat alteꝝ duorum ꝺ quo vide in. l. si ex toto. §. i. ff. ꝺ le. i. ¶ No. ꝭo ibi ptes ⁊c. q̄ creditor põt petere a debitore ptem ꝺbiti. Et põt intelligi iste text. vel quod ab vno tantum petatur pars debiti vel quod ab vtroqʒ petatur idest a singulis pro parte ⁊ hoc est intelligendum nisi debitor petat a iudice integrari petitõem ⁊ cogi actorẽ ad petendũ totum ne cãe cõtinentia diuidat̃ ut no. bar. ⁊ moder. in. l. quidã estimarũt. in fi. ff. si cer. pe. dʒ ẽt petere pteʒ non tanquaʒ ꝓmissam sed tanq̄ partem totius sũme ꝓmisse. Si tñ simpl'r peteret. sustineretur libellus ꝭm glo. ⁊ bar. ibi in l. scire debemus in pri. ꝭ. ti. ꝓxi. ¶ No. ẽt ex ṽ. seq. q̄ creditor põt petere ptem debiti a reo. ⁊ ptem a fideiussore qꝺ dicit d. Pau. raro alibi inueniri. ¶ In gl. in ṽbo. vna. ibi ꝓpter vnum debitũ ⁊c. expone. i. pp vnam rem debitã que versatur in obligatõe vtriusqʒ. Et ex hoc no. q̄ vnuʒ dr̃ dupl'r vno mõ quo ad essentiã. alio mõ quo ad effcm̃ ipsius. Et est argumentum q̄ ꝑ vna stipl'one plurium reoꝝ credẽdi non debeat solui nisi vna gabella ad cuius euitatiõem satis est ut duo ꝯctus habeantur pro vno vel q̄r p̃cedens ordinatur ad sequentẽ ꝯctum. vel eꝯ sequens ꝯctus est executio primi vel q̄r due obligatões eque pñcipales tendũt ad vnũ effcm̃ ut hic. de primis uide qꝺ no. bar. in. l. fi. §. lʒ. ff. de publi. ⁊ bal. in. l. cũ doteʒ. C. de iure do. ⁊ bonũ tex. ⁊ qꝺ ibi no. i. l. si tibi pecuniã. ff. si cer. pe. Et q̃n vna stipl'o cõtinet plures res vtꝝ sit soluẽda vna gabella vel plures vide bal. i. l. ij. §. p̃terea. C. de iure do. ¶ In glo. vltia glo. nõ soluit ꝯrium sed Io. de imo. soluit q̄ ibi ille due obligatões oriuntur ex diuersis causis penitus sepatis. ⁊ iõ solutio vnius nõ liberat aliũ hic autẽ oriuntur obligatões ex eadem cã ⁊ iõ lʒ verẽ sint plures hñtur pro vna ꝭm euʒ. Sʒ ista rñsio non vr̃ sufficiẽs quia q̃n agitur ad interesse lʒ obligatões oriantur ex diuersis causis si soluit̃ semel interesse liberatur debitor. l. si dolo. §. i. ⁊ ibi no. ff. de re iudi. ⁊ plene declarat bar. in. l. fi. §. vlti. ff. de eo ꝑ quẽ fac. erit. Dico ergo melius q̄ ibi loquitur de solutõe facta nõ pro iteresse sed ꝓ pena quo casu solutio facta ab vno nõ liberat aliũ regl'r de hoc tamẽ dic vt traditur in. l. si ex multis. ff. de pub. ⁊ in. l. si quid id qꝺ. ⁊ in l. si familia. ff. de iurisdi. om. iu. ¶ Extra gl. adde dcis bar. i. l. q. prin. dũ dicit qꝺ ille qui agit ꝯ plures reos debendi petens eos condẽnari insolidum dʒ ꝓtestari q̄ est vnica solutõe contentus alias libellus nõ est admittendus ꝑ. l. i. in fi. C. de fideius. mi. nã hoc dictũ ĩpugnat bal. in. l. si pluribus. ff. de lega. ij. quẽ sequit̃ ibi Io. de imo. ⁊ pau. de ca. mouet̃ q̄r ex narratis in libello appꝫ q̄ agitur tanq̄ ꝯ duos reos. vñ q̄r hoc tacite iest ex nã obligatõis q̄ in obligatõe duoꝝ reoꝝ sol'o vnica sufficiat vt in tex. nr̃o istud vr̃ tacite deductum in libello ergo nõ fuit necessariũ exprimere. l. nõ recte. C. ꝺ fideius. ⁊ l. iij. de le. i. Nõ ob. tex. in. l. i. p̃allegata. q̄r ille tex. dʒ intelligi prout ibi sentit glo. q̄ nõ põt agi ꝯ reum ⁊ fideiussorẽ insolidũ quo ad effectũ duplicis exactõis nõ tamẽ est reijciẽdus libellus qui tacite vr̃ cõtinere id qꝺ dixi. ¶ Sed ꝯ istaʒ doctrinã arguo fortiter. nã etiaʒ ex nã obligatõis duoꝝ reoꝝ est q̄ ambo possint cõueniri insoliduʒ ⁊ tñ si agit̃ ꝯ eos simpliciter vr̃ actum pro pte ⁊ nõ insolidũ. l. i. C. si plures vna sen. ꝭm vnũ intellectuʒ quẽ ibi ponit bar. ergo idẽ dicendũ in casu nr̃o q̄ lʒ hoc veniat ex nã obligatõis si tamẽ nõ deducatur exp̃sse nõ videatur deductũ. Sed ad hoc põt rñderi dupliciter. ⁊ p̃io q̄ de nã huius obligatõis est q̄ duo rei possint conueniri insolidũ nõ tamen est necesse q̄ conueniant̃ insolidum si creditor non vult vt in tex. nostro ⁊ iõ si agitur simpliciter nõ vr̃ actum insolidum q̄r uerba hoc nõ ĩportant ⁊ põt agi pro parte lʒ de nã eiusdem obligatõis sed ex necessitate bene est q̄ vnica solutio debeat fieri ⁊ nõ plures ⁊ iõ magis hoc casu hoc vr̃ ꝺductũ in libello ⁊ maxime quia si nõ videretur deductum libellus nõ ꝓcederet ⁊ verba libelli debent interpretari eo modo quo melius saluatur intentio libellantis. l. i. ⁊ ibi probatur. C. de vsufruct. sicut dicimus in vsufructu ⁊ sententia in. l. ⁊ puto. C. famil. hercis. ⁊ in. l. sed ⁊ si possessori. §. item si iurauero. ff. de iureiuran. Preterea si ista protestatio nõ subintelligeretur tacite. sequeret̃ q̄ actor plus peteret quãtitatem q̄ sibi debeat̃ ꝯ. l. i. C. de plus peti. ⁊ iõ verba debẽt iterpretari mõ p̃dicto. ne actor videat̃ delinquere. iuxta. l. merito. ff. pro socio. Pro ista cõclusione facit optime q̄r satis ẽ q̄ libellus cõcludat presumptiue. l. oẽs. §. lucius. ⁊ ibi ꝑ bar. ff. que in frau. cred. ⁊ no. in. l. cũ quid. ff. si cer. pe. Preterea si ex narratis vr̃ deduci ab actore executio q̄ est in fauorẽ rei q̃n illa colligit̃ ex narratiõe libelli vt pꝫ ex his que tradit bar. in. l. eũ qui ita. §. qui ita. ꝭ. ti. ꝓxi. multo fortius vr̃ deductũ qꝺ colligitur ex narratis in fauorem actoris. vñ opi. Bal. vr̃ verior. Posito tñ q̄ opi. bar. melius ꝓcederet nõ credo eẽ veꝝ id qꝺ ãnectit hic. d. pau. qui dicit q̄ si non apponit̃ ista ꝓtestatio libellus est ineptus. ⁊ iudicium est nullũ ꝑ ea que habent̃ insti. de obli. in prin. in glo. ⁊ per bal. in. l. actori. C. ꝺ re. credi. Nã ex ista ꝓtestatõe omissa nõ resultat ineptitudo formal'r. sed solũ inducit̃ hoc sicut dixi q̄ plus vr̃ peti q̄ debeat̃. sed ꝑ hoc nõ reddit̃ iudiciũ nullũ ĩmo põt ferri snĩa suꝑ eo qꝺ est debitũ. l. qui solidũ. in prin. ff. de le. ij. nisi forte actor deberet cadere a cã qꝺ est in certis casibus qui ponũtur in. l. i. C. ꝺ plus peti. ¶ Scꝺo adde dictis Bar. inquãtum hic dicit q̄ si est actũ ꝯ vnum ex reis debendi pendẽte iudicio ꝯ ipm̃ põt agi ꝯ alium ꝑ. l. creditor. in pri. ff. man. nam pau. ꝺ ca. hic multũ subtil'r ⁊ elegãter dicit eẽ ꝯsiderandos duos casus. Prim⁹ est q̃n p̃io cõuentus in illo iudicio erat ꝯtumax quo casu simpl'r est tenenda snĩa bar. ꝭʒ eũ per tex. sing. quẽ ibi no. bar. in. l. hoc ãplius. §. fi. cum. l. se. ff. de dam. infe. vbi ꝓbatur q̄ cõreus non põt opponere exceptõem litis pendẽtie q̃n p̃io ꝯuentus fuit ꝯtumax in illo iudicio. sicut eadem ꝑsona ꝯuenta in ꝭo iudicio ⁊ in p̃io. si i p̃io essʒ cõtumax sil'r nõ posset opponere vt ꝑ Bar. in. l. sepulchri violati actio. ff. de sepul. vio. ꝓ quo est casus lʒ ipse nõ alleget in. l. i. §. fi. C. de ass. tol. qꝺ ibi no. bal. ad hoc. ¶ Scꝺs casus est q̃n cõreus ꝯuentus prius nõ eẽt cõtumax ⁊ tunc vr̃ dicendũ q̄ opi. bar. sit falsa q̄r q̃n duo iudicia sic se habẽt q̄ absolutoria lata in uno parit exceptõem rei iudicate. in altero impeditur cumulatio. l. fundi ⁊ fundũ. ff. de excep. ⁊ ꝑ bar. in. l. natural'r. §. nihil cõe. ff. ꝺ acqui. pos. ⁊ in. l. edita. C. de edẽ. lʒ sẽtentia absolutoria lata ꝓ vno ex reis debẽdi q̃n ẽ lata suꝑ fcõ ꝓdest alijs ꝭm bar. in. l. ex duobus. j. e. ergo vr̃ q̄ ista iudicia non pñt cumulari. Ipse aũt fatet̃ q̄ si snĩa bar. in. l. ex duob⁹ est vera ista est falsa ꝑ regulam p̃dictã. sed ipse nõ credit snĩaʒ bar. ibi esse verã q̄r. l. ex duobus. §. i. de iureiur. ꝑ quã bar. ibi se fundat loquit̃ in iuramẽto. sed in snĩa regula est in oppositũ q̄ snĩa lata ꝓ fideiussore absolutoria nõ ꝓdest debitori principali vt. l. aduersus. ff. de ar. ⁊ tʒ bart. in. d. l. ex duobus. ⁊ in. l. adulter. §. i. ff. de adul. vñ in ꝓposito ꝯcludit ⁊ al's dicit se cõsuluisse q̄ pendẽte iudicio ꝯ primũ põt agi ꝯ cõreuʒ. ⁊ sic approbat doctrinã bar. hic positã. ¶ Tu adde ⁊ breuiter q̄ vtꝝ snĩa lata ꝓ fideiussore ꝓsit debitori est videndũ oĩo qꝺ ponit Pe. de ancha. in regula accessoriũ de regu. iur. in. xiiij. char. ⁊ posito sine p̃iudicio veritatis ꝓnũc q̄ snĩa lata ꝓ fideiussore non ꝓsit principali nõ tamẽ sequit̃. ergo snĩa lata ꝓ vno ex cõreis debendi nõ ꝓdest alijs. q̄ aũt hoc sit veꝝ pꝫ ex. l. si ꝑ imprudentiã. §. fi. ff. ꝺ euic. ꝭm vnam so. ibi positã in glo. vbi vr̃ ꝓbari q̄ absolutoria lata ꝓ vno ex cõreis debẽdi prodest alteri. Sed aduerte q̄r glo. vr̃ illud restringere q̃n alter conreus erat socius quo casu est ꝑticularis rõ cur absolutoria ꝺbeat sibi ꝓdesse q̄r si nõ ꝓdesset tꝑe ipse postea cõdemnatus haberet regressum ꝯ sociũ cõstitutũ. l. in lege falcidia. ff. ad. l. falc. ⁊ sic ꝑ indirectũ auferret̃ effectus absolutorie in pr̃e. Et idẽ possumus dicere ꝑ hanc rõeʒ quãdo cõrei nõ essent socij. ⁊ tamẽ vni soluenti cõpeteret regressus ꝯ alium. de quo vide ꝑ bar. ⁊ ibi dicemus in. l. reos. in prin. j. eo. sed quãdo reus solutus nõ haberet regressuʒ. tũc videret̃ esse eadẽ rõ que est in fideiussore ⁊ principali. vt sicut absolutoria lata ꝓ fideiussore nõ prodest principali vt. ꝭ. fuit dcm̃ ita non prodesset conreo. hoc tñ non placʒ q̄r lʒ deficiat ista ratio. remanet tamẽ vnitas ꝯctus. ex qua descendũt plures obligatões in cõreos que pp vnã rẽ que est in solutõe ⁊ vnitatẽ ꝯctus magis dicunt̃ vna obligatõ quã obligatio principalis ⁊ fideiussoris. Pro ista cõcl'one facit tex. optimus cum glo. sua ⁊ ibi per Bal. in. l. licet. §. possumus. ff. nau. cau. sta. dr̃ ibi in vlti. responso quod si nauta qui fecit furtum conuenitur ⁊ absoluitur ista absolutoria prodest exercitori ⁊ assignatur ratio in glo. quã modo dixi quia nõ ꝓdesset

dessent

dessset exercitor cōdēnatus postea hēret regressuz contra abso/ lutū ⁊ ꝯñr absolutoria ꝑ indirectum ānullaret qd̄ esse non dʒ. Facit optie ꝓ ista cōclusiōe qd̄ hʒ in.l.i.⁊.ij.C.ō fideiuſ. In primo aūt rñso illius.§.dr̄ ꝙ si exercitor cōuentus est absolutus nō pōt agi cōtra nautā qui furtū cōmisit ⁊ tñ hic cessat rō supradcā qꝛ si nauta postea condēnaret̄ ex furto suo non hēret regressuz ꝯ exercitorē remanet ergo sola rō que assignat̄ i tex. ne de fcō eiusdē hois sepius querat̄ quasi satis sit de vno fcō semel esse quesitū ⁊ ista rō satisfacit vltie cōclusioni ⁊ tñ posito sine p̄iudicio veritat̄ ꝙ absolutoria lata ꝓ vno ex reis debēdi ꝓdesset alteri sicut tenuit bar.in.l.ex duobus.j.e.adhuc tñ esset vera doctria bar.hic posita vʒ ꝙ intētato iudicio ꝯtra vnū ex reis debēdi pōt illo pēdente agi ꝯ aliū qꝛ electio nō p̄iudicat agēti.l.fi.C.ō fideiuſ. ¶ Nō ob.lex fundi ⁊ fundū. ꝑ quā do.pau.dicit oppositū qꝛ rñdeo ꝙ ille.ll.hñt locū qñ duo remedia ex eadē cā intentātur ab vna ꝑsona contra ꝑsonam vnā ⁊ ita loquūtur illa iura sed qñ ab una ꝑsona intentātur due actiones ꝯ duas ꝑsonas tunc ꝑ illam regulā non ip̄edit̄ cumulatio qd̄ probo dupliciter ⁊ primo quia si impediretur cumulatio ꝯ diuersas ꝑsonas tunc sequeret̄ ꝙ creditor nō possʒ agere simul ꝯ plures cōreos debendi ꝯ tex.in autē.hoc ita.C.de duo.re.⁊ ꝯ.l.i.C.si plures vna sen.⁊ tʒ bar.hic ⁊ cōmuniter oēs.nam ꝑ illam regulā que est in.l.fundi ⁊ fundum ita ipeditur cumulatio simultanea idest ꝙ duo remedia deducātur simul in eodē libello sicut cumulatio successiua idest ꝙ intētato prius uno iudicio postea intentet̄ aliud ut est casus i l.fundū.ff.de excep.ꝑ quē bar.ita tʒ in.l.edita.in scda sp̄e cumulatiōis.C.ō edē.rep̄hendēdo dy.in regula nullus plurib⁹ de reg.iur.Sicut ergo nō ip̄editur reus credēdi agere sil' insolidū ꝯ plures reos debēdi ita nō impedient̄ agere successiue. Preterea si in casu nr̄o obstarēt regule cumulatōis adhuc eēt dicendū ex alia regula ineuitabili nō posse agi sil' ꝯ plures sil' vel successiue qꝛ certū est ꝙ in pluribus reis debēdi vnica solutio sufficit pro oībus sed stat regula ꝙ qñ duo remedia sic se hñt ꝙ cōdēnatoria ⁊ executio facta in vno tollit aliū remediū illa remedia cumulari non pñt.l.i.in fi.ff.si fami.fur.fe.di.⁊ ē regula bar.in.d.l.edita.ergo oīo ip̄ediretur cumulatio saltē ex ista regula sed nō impedit̄ vt dixi qꝛ re vera regule ille nō hñt locū in hoc casu vt.s.est declaratū.Et ad ea que tetigit.s.do. pau.vtrū sña lata ꝓ fideiussore prosit p̄ncipali uel pro delinquēte ꝓsit mandatori.Uide qd̄ elegāter ⁊ diffuse ponit Jo. an.in mercu.sua in regula.ratihabitōez.de reg.iu.vbi istā.q. diffuse exaiat.⁊ qd̄ tradit bar.in.l.si is qui.§.si tu titium.ff.de fur.⁊ bal.in.l.lʒ.§.possumus.s.alle. Et inquātū bar.s.in p̄n. huius prime qōis dixit ꝙ ꝯ plures obligatos ex eadez cā pōt agi ⁊ uno ⁊ diuersis libellis adde ad primū text.⁊ qd̄ ibi ꝑ ange.i.l.nō iccirco i p̄n.ff.de indi.⁊ in.l.si plures.ff.de admi.tu. ¶ Ad scd̄ʒ aduerte qꝛ tex.in corꝑe.de duo.re.§.fi.in v̄.sancimus vʒ uelle ꝙ de necessitate ꝯ oēs sit instituenda vna res ⁊ ꝑ ꝯñs opponente reo non vʒ ꝙ possint cōueniri plures rei ꝑ pte in diuersis libellis. ¶ Sed pōt rñderi ꝙ ibi nō erat actuʒ pro pte sed insolidū contra oēs quo casu licʒ tacite videat̄ agi inter reuʒ ⁊ actorez ꝙ executio fiat ꝯ quēlibet ꝓ parte cōdēnatio tñ debebit fieri insolidū ⁊ ideo non est mirū si ex quo tota obligatio deducitur ꝯ oēs hñtur pro una ꝑsona ⁊ pñt petere ut offerat̄ vnus libellus sicut et̄ in isto casu fatet̄ hic bar.Sed qñ est actuʒ a p̄n.ꝓ parte ꝯ singulos tūc magis pñt considerari iste obligatōes vt diuerse ⁊ ꝑ ꝯñs admitti diuersi libelli effectus est magnus vtꝝ sit vnus libellus ⁊ vna sña vel plures sicut in sili declarat Joā.an.in regula.pluralis locutio in sua merc.de re.iu.Si aūt plures obligatōnes descendētes ex vna cā debēt cumulari in eodem libello ꝯ eandem ꝑsonaʒ.l.nō est nouū.ff.de ac.ēp.ita eꝯ diuerse cāe ⁊ separate non pñt cumulari in eodē libello si ps opponat al's bene ꝓcederet iudiciuʒ l.hos accusare.§.lege iul.⁊ ibi bar.j.de accu.⁊ est bonus tex.i l.ad officium.C.cōmuni.di.qui tamē loquitur quādo agitur cōtra diuersas personas ⁊ ita et̄ loquitur lʒa in.§.l.iul.Sed tñ non vʒ esse eadem rō etiaʒ si diuerse cāe deducant̄ cōtra eandē ꝑsonaʒ.⁊ illuʒ text.in.l.ad offm̄.adducit.d.m.in.l.ꝯ iter.§. cassius.ff.de aqua plu.ar. ¶ Circa scd̄am.q.bar.inquantum ipse dicit ꝙ de iure.ff.duo depositarij vel commodatarij habent beneficiuʒ diuisionis qꝛ equiperantur tutoribus ꝑ.l.i.§. si apud duos.ff.depo.lʒ Ja.de bel.aliter dixerit.ẜm eum aduerte qꝛ opi.Ja.vʒ verior de iure. Pro cuius euidētia ē sciēdum ꝙ in beneficijs cōcedendis hñ pōt argui ab his qui sunt obligati volūtarie ad eos qui obligant̄ ex necessitate.sicut arguitur de fideiussoribus ad tutores in.l.i.§.nūc tractem⁹.ff.ō tute.⁊ ra.distr.sed eꝯ de his qui obligant̄ ex necessitate ad eos qui obligātur ex volūtate ꝓpria non pōt argui qꝛ est minor rō cōcedendi beneficiū his qui volūtarie se obligāt sicut his qui ex necessitate obligātur vñ in pluribus tutoribus tutor qui nō gessit obligat̄ ꝓ gerente in subsidiuʒ.si ille nō sit soluendo vt plene traditur in.d.§.nūc tractemus.⁊ tamē i his qui assumūt offm̄ voluntariuʒ hoc priuilegiū non hʒ locuʒ.l.ij.§.fi.ff.ō cu. bo.dan.⁊ tʒ glo.in.l.ij.C.de diui.tute.lʒ ergo tutorib⁹ qui obligant̄ ex necessitate cōpetat beneficiū diuisionis nō tñ vʒ ꝯñs ergo cōpetit duobus cōmodatarijs qꝛ isti obligāt ex ꝓprio voluntate.i.ex ꝯtu ꝑ eos inito.vnde lʒ obligatio volūtaria in illis actōibus imediate causet̄ a.l.causat̄ tamē mediāte volūtate eoꝝ qui recipiūt depositū vel cōmodatuʒ.Nō ob.tex.in.§. si apud duos qꝛ concedo ꝙ quo ad effectū vt unius solo liberet aliū equiperant̄ duobus tutoribus.lʒ non quo ad cōicandū priuilegia in quibus nō ita faciliter fit extensio.⁊ iō tex.i.l. si vt certo.§.fi.ff.cōmo.dicit ꝙ ista sunt quodāmodo duo rei debendi quo ad effectuʒ obligatōis insolidū.sed duobus reis debendi de iure isto nō cōpetebat beneficiuʒ diuisionis.ergo vʒ ꝙ quo ad hūc effectū et̄ istis nō cōpetat. ¶ Item adō dictis bar.in.iiij.q.p̄n.seu in tertia dum dicit ꝙ qñ est actuʒ ꝯ plures reos debēdi vno libello cum ꝓtestatōe ꝙ vna solo sufficit tunc et̄ si nō sit opposita exceptio diuisionis ante sñiam. tñ pōt peti diuisio in executōe qꝛ ita vʒ actum inter actorem ⁊ reos cōuentos.ex quo ꝯ oēs simul est actum cū p̄dicta ꝓtestatione alle.tex.in autē.de duo.re.in vēr.sancim⁹ ⁊ seq.ver.vbi dr̄ ꝙ negociū dʒ cōiter examinari ⁊ cōiter ferri sñia.⁊ ꝙ de facultatibus singuloꝝ dʒ discuti quāte sint vnde ex ordine littere apparet ẜm eū ꝙ post latam sñiam fit discussio de facultatibus ad vidēdū vtꝝ ꝓ parte debeat fieri executio vel in totū. ⁊ idem tʒ in effectu in.l.si plures.ff.ō admi.tu. Jdē in.l.paulus la.ij.ad fi.s.de re iudi.vbi vtit̄ noua rōe.⁊ addit vnuʒ singulare verbum qd̄.j.subiciemus. Dicit.n.ꝙ qñ plures cōdēnātur in sñia insoliduʒ.ipsa executio diuisionis oꝛit̄ post sñiaʒ l.post rem.§.i.ff.de trāsac.⁊ sic poterit opponi in executiōe.⁊ hoc est veꝝ ẜm eū et̄ si in instro ꝓmissionis fcō a duob⁹ reis fuisset renūciatū beneficio diuisionis qꝛ ista renūciatio nō est fcā respcū noue obligatōis que causat̄ ex sñia qd̄ est nouū dictū in ista materia sʒ ista opi.nō plʒ ibi ang.nec moder.Et assignat ibi ang.duas rōes quaꝝ vni rñdet bene Jo.ō imo.vñ dic vt ibi ꝑ eum.Altera est melior.⁊ hñ ꝯcludit qꝛ regulr̄ priuilegia cōpetentia prime actōi vident̄ repetita in nouatōe que fit ꝑ sñiam.l.i.in tex.⁊ glo.C.de iudi.⁊ per bar.in.l.aliā.ff.de noua.sed in p̄ria obligatōe non poterat apponi beneficiū diuisionis.ergo nec sil'r poterit opponi in actōe iudicati que oritur ex sñia.Hanc opi.cōfirmat Jo.de imo.qꝛ beneficiū diuisionis est ꝯcessuʒ reo in obligatōe p̄mitiua sʒ in obligatōe secūdaria q̄ oritur ex sñia nō reperit̄ hoc eē cōcessum.ergo nō est fienda extensio ꝯ ius.l.ꝑcipimus.C.de ap.p̄terea ẜm eū l.fideiussor.C.de fideiuſ.dicit ꝙ executio diuisionis dʒ apponi añ sñiam.sed ad illam pōt rñderi vt hic dicit bart.ꝙ loquit̄ qñ agitur ꝯ vnū ex pluribus vel eꝯ diuersos in diuersis instatijs ⁊ libellis.Et ad rōem ang.pōt dici ꝙ priuilegia p̄re obligatōis vidēt̄ repetita in obligatōe nouāte qñ sūt priuilegia iuris.secus si sint priuilegia resultātia ex ꝓuisione hois ẜʒ bar. in.d.l.aliam.vñ lʒ p̄tes renūciauerint bñficio diuisionis quo ad actōem principalē nō sequit̄.ergo ista diuisio vʒ repetita i obligatōe que oritur ex sñia.⁊ forte illud dictū bar.in.d.l.paulus quātū ad hoc melius ꝓcederet de iure.sed quātū ad casuʒ quem attingit hic vtꝝ ex hoc solo qꝛ est actū simul ꝯ oēs possit peti diuisio in executōe articulus ē magis dubius.p̄io quidem qꝛ exquo ꝑ sñiam actio p̄ria quesiuit hoc priuilegiū iuris ꝙ ꝯ eam nō possit allegari diuisio.istud priuilegiuʒ vʒ habere locū in actōe iudicati ꝑ regulā.d.l.aliam ⁊ in.d.l.i.C.de iud. ⁊ sic tollit rō bar.quaʒ assignat in.d.l.paulus.nā nego ꝙ post sñiam oriat̄ aliqua exceptio diuisionis exquo ꝑ ipsaʒ sñiam erat sublata in actiōe principali ex dispōe iuris. ¶ Ad rōem quam tangit dico cū reuerentia ꝙ ille tex.in corꝑe potius facit in ꝯtrium si bene attēdis.Dicit̄.n.ibi ꝙ cā est tractāda cōiter ⁊ diffinienda.Et cur ita statuat assignat rō in ver.sic enim quem bar.inducit ꝓ se ꝙ isto modo ꝓcedēdo vt dcm̄ ē discu

tietur de iuribus ⁊ facultatibus vniuscuiusqʒ reoꝝ. ⁊ sic datur
intelligi ꝙ ista discussio dʒ fieri ante sniaʒ nõ post. cum ille v.
sit rõ prioris decisionis que sine dubio loquitur de cãe discus
sione que precedit sniam. Ex verbis ẽt libellantis non colligi
tur hoc ex quo petit oẽs reos condẽnari insolidũ ⁊ iudex ita
cõdemnat licʒ protestetur se vnica solutione contentum esse.
Ista. n. protestatio est valde compatibilis cum exactõe faciẽ
da insolidũ ab vno bar. tamẽ in. l. si dubitetur dicit ꝙ excep
tio diuisionis q̃ cõpetit duobus reis põt opponi sicut exceptõ
ordinis que cõpetit insolidũ. d quo remittit ad no. in. l. excep
tõẽs. ff. de excep. Et sic manifeste vult ꝙ sit exceptõ dilatoria
solonis que sine dubio dʒ opponi ante sniam. l. exceptõeʒ. C.
de proba. ¶ Aduerte tñ qꝛ forte opi. bar. non solũ in casu suo
sed ẽt qñ esset cõtra vnũ ex cõreis debendi vel cõtra diuersos
in diuersis instãtijs possʒ defẽdi in duobus cõreis noua ⁊ sub
tili rõe qm̃ exceptio que cõpetit duobus reis ipso iure cõcedi
tur eis nisi aliud ꝓbetur ex pte creditoris ut declarat bar. j. in
vi. q. ⁊ in. l. si dubitet. s. allegatis. Et est ista exceptio simplr
exceptio iuris ⁊ bñficium iuris qȯ cõceditur eis imediate a iu
re hoc ipso ꝙ obligauerũt se insolidũ. Vñ dicit tex. no. i cor
pore d duobus reis. §. i. ꝙ qñ duo obligant se insolidũ ab ini
tio non põt agi ꝯtra quẽlibʒ insolidũ sed est agendum contra
oẽs pro pte. Et sic pʒ ꝙ ipso iure cõpetit eis ista exceptio ni
si creditor aliud ꝓbet. Exceptio ãt iuris ẽt si nõ tollat ius agẽ
tis ipso iure sʒ elidat sicut est in casu nr̃o nõ est necesse ꝙ alle
get per ptem sed iudex põt supplere ex offõ hʒ bar. in. l. neces
sarijs. ff. d acqui. here. Facit optie tex. ⁊ qȯ ibi no. in. l. i. C. ut
que desint aduo. par. vbi tradit regula ꝙ in his que sunt iuris
iudex supplet ex offõ. Sed forte possʒ dici ꝑ hanc rõem ꝙ si
cut ꝑ sniam excluditur exceptio ꝑemptoria ut post sniam non
possit opponi ut. l. fideiussor. C. de fideius. ita ẽt excludat offi
ciũ iudicis ut post sniaʒ nõ possit suppleri. vñ melius est tene
re qȯ. s. dixi. Et ꝓ ista opi. do tibi tex. no. quẽ ibi ad hoc pon
derat bal. ⁊ ang. in. l. filius. §. veterani. ff. de ꝓcu. Et debes sci
re ꝙ ang. in. l. reos. in pri. j. e. in pria qõe tenet ꝯ bar. sed ma
le rñdet ad tex. ⁊ ẽt rõẽs sue non urgẽt ut ibi declarat imo. qui
ẽt sequit opi. bar. hic dicẽs ꝙ intẽtio tex. in corpe d duo. re. est
ꝙ ista exceptio diuisionis nõ possit allegari ꝑ rẽos debẽdi cõ
uentos ante sniam inuito creditore. ⁊ iõ non est quid iputetur
reo si nõ opponit hanc exceptiõem ante sniam. Sed ista sunt
somnia vigilantiũ nec eliciunt aliquo mõ ex tex. imo ille tex.
inductus ut. s. ꝓbat potius ꝯtrariũ. ¶ Itẽ adde dcis in. vi.
q. prin. vbi querit cui incũbat probatio qñ plures rei debendi
cõueniuntur vtꝝ creditori ꝙ alij nõ sint soluẽdo an vero reo
excipiẽti qꝛ alij sunt soluẽdo. In qua. q. h ⁊ in. l. si dubitet. in
pri. j. de fideius. ipse distiguit ꝙ aut loquimur in pluribus fide
iussoribus obligatis insolidũ aut in pluribus reis dbendi. pmo
casu fideiussor qui vult opponere bñficium diuisionis dʒ pro
bare collegã esse soluẽdo. qꝛ bñficiũ diuisionis cõceditur sibi
sub cõditõe si alij secũ obligati sint soluendo vñ fundamentũ
exceptõis sibi cõpetentis est in hoc ꝙ socij sint soluẽdo ⁊ iõ ab
ipso dʒ ꝓbari in. l. si uero. §. qui ꝓ rei. ⁊ ibi glo. or. quã ibi ap
probat bar. s. qui satisda. co. Aut ergo dʒ ꝓbare alios esse sol
uẽdo aut offeret ꝙ agat ꝯtra alios suo sumpto ⁊ ꝑiculo. ut. d.
l. si dubitet. i pri. j. d fideius. ¶ Scdo casu qñ loquimur i plu
ribus reis debẽdi dicit ipse ꝙ incũbit onus ꝓbandi creditori
ꝙ cõrei nõ sunt soluẽdo. allegat tex. cũ gl. in corpe in autẽ. e.
§. i. in v. interi. Sed cũ reuerentia sua illa gl. hoc nõ dicit imo
exponit verbũ interiʒ hoc mõ. vʒ donec oẽs rei sunt soluẽdo.
Vñ nõ vult illa glo. ꝙ in dubio creditor nõ possit agere quo
usqʒ ondat cõreos non esse soluendo sed hoc vult ꝙ quousqʒ
oẽs sunt soluẽdo nõ possit agi ꝯ vnũ. Ipse tñ tenet hãc opi.
⁊ assignat rõem drie inter plures fideiussores ⁊ plures reos d
bẽdi. nã plures fideiussores nõ vident fideiubere ad inuiceʒ
sed plures rei debẽdi vident fideiubere vnusquisqʒ pro pte
alterius. vñ vltra ratam suã pro pte cõrei si cõuenitur tanquaʒ
fideiussor põt opponere beneficiũ excussionis in quo tenetur
creditor ꝓbare principalẽ non esse soluẽdo ut in autẽ. de fide
ius. §. i. ¶ Sed ꝯ ista dicta insurgit ang. in. l. reos. in princ. j.
eo. ⁊ arguit sic a diuisione aut dicis istud beneficiũ excussio
nis cõpetere huic conreo ex titu. de fideius. ⁊ hoc est falsum.
qꝛ tex. in autẽ. de duo. re. in prin. ostendit ꝙ constitutio de fi
deiussoribus que precesserat nõ pertinebat ad duos reos ob
ligatos. insolidum. vnde prouidet ibi de nouo. aut dicis com

petere hoc beneficium ex ti. de duo. re. ⁊ hoc simlr est falsũ.
qꝛ nõ reꝑitur ꝙ beneficiũ excussionis cõpetat ex illo titulo sʒ
solũ bñficium diuisionis. Sed salua reuerẽtia sua nõ intelli
git verba bar. nam si bñ respicias in fi. istius qõis intẽtio bar.
est ꝙ beneficiũ diuisionis qȯ cõpetit ex ti. de duo. reis sit sile
bñficio excussionis qȯ erat inductũ pmo ꝓ fideiussoribus. ⁊ ad
hoc adducit tex. in autẽ. de duo. re. in prin. Et ꝑ hoc infert ꝙ si
cut in bñficio excussionis incũbit onus ꝓbandi creditori pri
cipalem nõ esse soluẽdo ita incũbat in hoc beneficio diuisio
nis in quo dʒ fieri quedã discussio ꝓ pte correi anteꝙ venia
tur ad cõuentũ. ⁊ isto mõ intelligit dcã sua ⁊ bene Io. d imo.
in. d. l. reos qui sequit sniam bar. Pro ista ꝯclusiõe facit opti
me tex. in aũt. de duo. reis. §. i. ibi nõ mox ab initio exigi ⁊c.
vbi satis ꝓbatur ꝙ ex forma obligatõis non põt statim credi
tor agere ꝯ vnum insolidũ. ergo est fundata intentio rei con
uenti als non eẽt cã. cur statim nõ possʒ agere. dr aũt ideo nõ
posse statim agere qꝛ ex ordine prius debʒ ꝑcedere excussio.
¶ In ꝯrium tamẽ facit tex. ille in eodẽ. §. in ver. si ⁊ idonei
sint vbi creditor vr ꝓhiberi agere ꝯ vnum si alij sint idonei. ⁊
sic bñficium diuisionis videt cõcedi reis debẽdi sub ista con
ditõe si alij sint soluẽdo. ergo idem est dicendũ in ipsis qȯ in
fideiussoribus per ea que. s. dixi in primo casu. ¶ Sed põt
rñderi ꝙ qꝛ ꝑcedentia declarant sequẽtia ⁊ eꝯ vt. l. qui filiabus
in prin. ff. de leg. i. ⁊ l. vtrũ. ff. de peti. here. ille tex. exponatur
hoc modo si alij sint soluendo. idẽ si non docent esse nõ soluẽ
do. ¶ Scdo adde dictis bar. in ista qõe inquãtum ipse que
rit quid si pecunia tota ꝑuenit ad vnũ ex cõreis vtꝝ ille primus
sit cõueniẽdus anteꝙ ꝑueniat ad aliũ ad quẽ nil ꝑuenit. In
qua qõe cõsiderat ipse duos casus. Naʒ aliqñ creditor scit to
tam pecuniã ꝑuenisse ad vnũ. ⁊ hoc fuit actum inter creditorẽ
⁊ cõreos ꝙ pecunia ꝑueniret ad vnũ ⁊ tunc sine dubio ille ad
quem pecunia non ꝑuenit censet fideiussor ⁊ poterit oppone
re beneficiũ excussionis ex autẽ. ꝑsente. C. de fideius. aliquã
do creditor nõ egit vt pecunia ꝑueniret ad vnũ nec de volun
tate eius ꝑuenit lʒ inter se postea tantũ duo rei egerũt hoc vt
vnus acciperet pecuniã ⁊ cõuerteret eam in suaʒ vtilitatem. ⁊
isto casu qꝛ per factũ istoꝝ nõ potuit ꝑiudicari creditori igno
rãti sine dubio nõ competet illi ad quẽ pecunia nõ ꝑuenit bñ
ficium excussionis d iure nouissimo. alle. optimũ tex. in autẽ.
de duo. re. circa mediũ. ⁊ bene facit qȯ habet in. l. pacto succes
soꝝ. C. de pac. Si tamẽ ille qui conuenit petat creditorẽ age
re ꝯ eum ad quẽ peruenit pecunia suo ꝑiculo ⁊ expẽsa erit au
diẽdus. alle. tex. sing. ꝓut est in lr̃a cõueniri in. l. vñ querit. in
prin. ff. cõmo. ¶ Circa primũ casum adde ꝙ pau. de ca. hic
vr tenere oppositũ. ⁊ allegat Guil. d cu. ita tenentẽ in. l. sʒ iul.
in pri. ff. ad macedo. Mouet bona rõe qꝛ si diceremus ꝙ iste
eẽt fideiussor vel saltẽ silis fideiussori. ⁊ ꝑ hoc cõpeteret sibi
beneficiũ excussionis vt. j. dicã. tunc verba posita in ꝯctu ni
hil oparent in quibus ille ad quẽ nõ ꝑuenit pecunia principalr
se obligat vt cõreum. sʒ hoc est incõueniẽs ⁊ ꝯ regulã. l. si qñ
C. de leg. i. ⁊ in. c. si papa de priui. li. vi. ergo dicamus ꝙ ꝑ il
la verba tacite vr renũciatum bñficium excussionis. vñ ꝯces
so ꝙ iste eẽt magis ꝓprie fideiussor ꝙ cõreus. adhuc tñ possʒ
ꝯueniri ex quo vr renũciasse exceptõi ordinis. Sed ꝯ istã de
terminatõeʒ ꝓ bar. est glo. sing. in autẽ. de fideius. §. i. in ver
bo fideiussore q̃ exp̃sse dicit ꝙ lʒ aliquis ꝓ alio obliget se tan
quã principalẽ. tamẽ hʒ beneficiũ excussionis. Pro ista ꝯclu
sione facit optime qȯ ponũt Dy. ⁊ bar. in rub. j. iud. sol. ⁊ tex.
quem ipsi allegant in. l. si fideiussor cũ. l. seq. s. de pac. vbi ꝓ
batur ꝙ si emolumẽtũ cãe totalr pertinet ad eũ qui fideiubet
⁊ nõ ad eum qui principalr. ꝓmittit fideiussorẽ loco principa
lis ⁊ ille alter loco fideiussoris. Et posito ꝙ nõ essʒ ꝓprie fi
deiussor ex quo est eadeʒ rõ equitatis in eo que i fideiussore bñ
ficiũ cõcessum fideiussori ad eum dʒ extendi vt dicit glo. alle
gata. Pro qua vltra ipsam adduco tibi duo optĩa iura. vʒ tex.
in rõe decidendi in. l. pe. in fi. ff. de fideius. tu. ⁊ in. l. fi. C. d cõ
sti. pe. in quibus ꝓbatur ꝙ in cõcedendo priuilegio ⁊ bñficio
diuisionis fit extensio vbi est eadeʒ equitas de vna spẽ obliga
tõis ad alias. ⁊ ista opi. seruaret in practica pp auctoritatẽ gl.
⁊ bar. De subtilitate tamẽ iuris male põt rñderi rõni allegate
ꝑ. d. pau. ¶ Circa scdm casum ang. in. l. reos. in prin. j. eo. ⁊
Io. de imo. ibi sequunt dcã bar. hic ꝑ rõem q̃ fundat in. l. vñ
querit ꝑallegata. sed. d. pau. impugnat eã in duobus reis de
bendi. ⁊ ad. l. vñ querit. respõdet ꝙ ibi duo obligant insoli
dum

dum ꝑter intentõez ɔhentiũ.obligant.n.ex dolo ⁊ culpa que obligatio in illis ɔctibus est obligatio scđaria surgẽs imediate dispõe legis sicut dꝫ cõiter in.l.iiij.§.cato.š.ti.pxi. Unde nõ est mirũ si cõpetit eis illud beneficiũ ⁊ nõ põt negari ꝙ obligatio de qua ibi nõ surgit imediate ex cõsensu.sat̃ tamẽ surgit ex cõsensu originaliter ex quo illi qui suscipiunt depositũ vel cõmodatũ videnť se obligare ad oĩa que veniunt ex natura ɔctus.l.eũ qui.ff.si cer.pe.⁊ iõ ista rñsio non multũ mouet me.nam ego video in alia mã ꝙ prohibitus alienare incidit in penam lꝫ ipse nõ alienet imediate dũ tamen ꝑcedit factum suũ ex quo sequitur alienatio vt plene traditur in.l.si ita quis §.ea.l.š.ti.proxi. Unde possumus tenere sententiam bar.sicut tenent cõmuniter doc.per tex.singularem quem ipse non allegat in.l.cũ in plures.§.vestimenta.ff.locati.⁊ ibi bar.eandem conclusionem firmat per illum tex.

uo rei.

Una rñsio vel plures non viciat cõstitutõem duoꝝ reoꝝ.h.d. Uel sic ⁊ magis ad lr̃am lꝫ precedat vna iterrogatio ⁊ sequatur duplex rñsio vel eꝫ non vitiať cõstitutio duorũ reoꝝ.h.d.ſa ibi siue ita. ⸿ No.ex isto tex.ꝙ lꝫ precedat interrogatio per numeꝝ pluralẽ ⁊ rñsio fiat ad singula ꝑ verbũ singularis nũeri tñ responsio non dꝫ difformis interrogatõni ⁊ silr̃ si diuersis rñdeatur vna rñsione. Ex hoc arguit ange.ꝙ si ɔ aliquẽ sint oblati plures libelli ipse põt cõtestari litem cũ oĩbus negãdo vel cõfitendo narrata in dcĩs libellis iuxta not. in.l.i.C.de lit.cõte. Et silr̃ põt argui ſm eum ꝙ si aliquis in diuersis cãis est citatus a pluribus vnica cõparitio satisfaciat oĩbus citatõibus ⁊ termis.facit tex.in.l.exipienť.de auc.tu.ſm moder. ⸿ Ad primũ adde ꝙ istud est veꝝ nisi illi qui obtulerũt diuersos libellos petãt pticulariter ⁊ diuisĩ illis libell' rñderi. Nã sicut quãdo cõueniũtur in diuersis cãis pñt petere sibi dari diuersos libellos ut dixi.š.in.l.i duobus.§.si duo š.e.vbi ẽt hoc tetigit ang.⁊ no.spe.in ti.de li.cõcep.§.fi.ṽ.sꝫ pone ita vꝫ ꝙ reus nõ possit rñdere simul pluribus libell' dat̃ ɔ eum a diuersis psonis ⁊ in diuersis cãis si illi petãt vel aliquis eoꝝ rñderi separatĩ. ⸿ Ad scđm adde qđ no.bart.i.l.ij.in fi.ff.de re iudi.vbi cõcludit ꝙ quãdo actus sunt cõpatibiles pñt assignari duo termini ad duas res diuersas eodẽ tpe ꝑ tex.in.l.gnãliter.§.ij.C.de iureiur.⁊ ista sunt vera qñ ad petitõem oĩum esset citatus.q꞉ tũc satisfaceret vna cõparitõne. Ubi aũt ad petitõem aliquoꝝ esset citatus ⁊ ad petitõeȝ aliquoꝝ nõ tunc an actus possit fieri in eius pñtia ab his a quibus nõ fuerit citatus vel a iudice ad eoꝝ petitõnem si aliter a iudice nõ sit monitus est maxĩa dubitatio de qua ꝑ bart.in.l.furioso.de re iudi.⁊ ꝑ ange.⁊ moder.in.l.de vno quoqꝫ.de re iud.⁊ plene scripsi post.d.anto.in.c.i.extra de iud.

Emo est qui.

¶Promissioni opaꝝ põt accedere fideiussor ⁊ cõstitui duo rei credẽdi ⁊ duo rei đbẽdi si sint eiusdẽ pitie in opibus ꝓmissis.h.d. Diuide ut per bar.lꝫ glo.iij.hic al'r diuidat. ⸿ Not.ꝙ fideiussor põt accipi ab eo qui ꝓmisit se prestaturũ operas.⁊ qual'r debeat ꝓmittere iste fideiussor ⁊ ad quid teneať declarat optĩe bar.post glo. in.l.si quis ꝓ eo.in pri.ɟ.de fideiusso.⁊ tãgit gl.in.l.cũ filius §.i.š.ti.proxi.⁊ aliquid diceť cum glo.posita sup ṽbo adhiberi que ẽt hoc tangit. ⸿ No.ſo inṽ.ideoqꝫ ꝙ q꞉ fideiussor potest adhiberi in ꝓmittendo alienas operas iõ a simili cõceditur ꝙ duo rei credendi possint in his opibus constitui. Et ex hoc sat̃ colligiť ex mente littere ꝙ ꝓmissio facta duobus de eisdẽ operis nõ dꝫ ꝓprie cõtinere idẽ factum sed diuersũ qđ tamẽ fingiť vnũ qđ semper nota ad ea que scripsi in.l.si quis sic stipulatus fuerim.š.ti.pxi.ad intellectũ.l.veteris.C.de ɔhen.⁊ cõmit.stip.dixi enĩ ibi ꝙ iõ veteres dubitabãt vtrũ ꝓmissio facta trãsiret ad heredẽ.q꞉ aliud videbať esse fcm̃ faciẽdũ in psona pricipalis ⁊ aliud qđ erat faciẽdũ in psona heredis.⁊ hoc sat̃ probať in ista.l.nã sicut fcm̃ pstandum ab vno duob⁹ eẽt vere idẽ tũc nulla eẽt dubitatio quin i eo possent cõstitui duo rei credẽdi.nec eẽt opus idũcere argumẽtũ de fideiussore.q꞉ multo facilius ꝓcederet obligatio duoꝝ reoꝝ credẽdi q̃ fideiussoris. Sꝫ quia diuersitas psonaꝝ quib⁹ aliquid est faciẽdũ vꝫ inducere duo fcã iõ induciť exẽplũ de fideiussore ⁊ pbabil'r poterat dubitari vtrũ duo rei credendi possint cõstitui.q꞉ diuersitas rerũ impedit cõstõem duorum reorum.l.si id qđ.§.i.ɟ.eo. ⸿ Tertio no.tex.iuncta gl.in verbo intelligũtur ꝙ istud verbũ in dubio importat fictionẽ nõ veritatẽ contra.l.ij.in fi.ff.de iure codi.⁊ al's plenius dixi. ⸿ In glo.iij. ibi al's nõ videtur eedem Jo.đ imo.hic declarãdo istaȝ gl.dicit ꝙ liberatio cõtingeret ope exceptõis ⁊ nõ ipso iure.q꞉ ex quo a duobus ꝓmittunť due diuerse res ⁊ tacite vꝫ agi vt solutio fcã de vna re ab vno liberet aliũ in alia re non vꝫ ꝙ cõtingat liberatio ipso iure ex fcõ soluẽtis illi qui nõ soluit.sicut dicimus ꝙ qñ soluitur vna res ꝓ alia nõ creditori sed alteri đ volũtate sua non cõtingit liberatio ipso iure.l.fi.§.vlt.š.ti. pxi.Sed ista nõ sunt oĩo similia q꞉ ibi nõ soluiť alia res q̃ est iet in obligatõe sicut hic nec illi cui erat quesita obligatio.hic aũt ⁊ ille soluit qui erat obligatus ⁊ illa res soluiť que erat i obligatõe. Unde facilius põt cõtingere liberatio ipso iure sicut videmus in obligatõe alternatiua in qua vna re electa ⁊ soluta ipso iure tolliť obligatio ad alterũ.l.si stipulatus fuerim illud aut illud.š.ti.pxi.pau.aũt de ca.hic soluẽdo ɔrium qđ tãgitur in glo.de.l.iter artifices đ solu.dicit ꝙ est dĩa iter duos reos debendi ⁊ fideiussorẽ.q꞉ in reis debẽdi vꝫ actũ in dubio vt qđ est pstandũ ab vno possit solui ab alio.⁊ iõ vnius solo liberat vt in tex.nr̃o sed in fideiussore nõ vꝫ actum in dubio ꝙ ipse possit pstare id ad qđ erat obligatus principalis.⁊ ita intelligit.l.ɔriaȝ.Sed hoc repugnat manifeste illi.l.que dicit ꝙ fideiussor nõ liberat reum pstando opas si hoc est spãl'r actuȝ ut ipse reus ꝑ se illas pstet.⁊ sic vbi nõ apparet hoc ẽt actum colligiť ꝙ in dubio fideiussor põt liberare reum pstando operas.hoc ẽt colligiť ex mente istius lr̃e.vides enim ꝙ hic i ista obligatõe arguiť de fideiussore ad reos debendi.unde sil'r ẽ cõditio vtriusqꝫ.⁊ tex.l.ɔrie ut sentit glo.⁊ bene est intelligendus vt dixi qñ expsse aliud agiť inter ptes. ⸿ In glo.super verbo adhiberi ibi iteȝ nec dicat ꝓmitto ꝙ facis ꝙ ille dabit Jo.de imo.reprehẽdit hic istã glo.q꞉ qñ fit ꝓmissio de facto alieno nõ est dĩa inter ista duo verba faciã ꝙ ille dabit vl' faciet vel curabo vt pꝫ in.l.si heres.ff.de le.i.⁊ plene dicit bar.i l.stipulatio ista.§.cũ qui.š.ti.pxi.sicut vꝫ ista promissio promitto curare ꝙ aliquid dabit vel faciet.⁊ ita valebit ista ꝓmitto curare ꝙ aliquid faciet vel dabit. De prima ꝓmissione est casus in.l.quotiens quis.⁊ in.l.inter stipulanteȝ.in prin.š.ti. pxi.de scđa tradit bar.in.d.§.eum qui ⁊ est casus in.d.l.si heres.sed põt saluari forte glo.nostra vt dicamus ⁊ erit notabilis limitatio ad illa iura ꝙ quãdo intẽdit fideiubere ꝓ altero ꝓmittẽdo hoc mõ nõ valebit ꝓmissio ꝑ regulã.l.i.§.si quis simpliciter.š.ti.pxi.ꝙ in actu obligatorio si nõ vꝫ qđ ago vt ago nõ vꝫ vt valere põt.si aũt quis simpl'r ita ꝓmitteret non aĩo fideiubẽdi fatendũ est ꝙ vꝫ ꝓmissio.⁊ ita loquũť iura cõtraria. ⸿ In ea.glo.ibi si aũt dixerit in spẽ ibi nõ ꝙ dicat ꝓmitto ⁊c. Ista glo.lꝫ sit aliqual'r obscura vꝫ hr̃e hũc sensum ꝙ dĩa sit vtꝝ fideiussor dicat ꝓmitto easdẽ opas simpl'r.vl' si dicat ꝓmitto easdẽ opas quas reus.nã ꝑ primã formã ista dictio relatiua referť ad idẽtitatem generis tm̃ siue spẽi non aũt vt videanť ꝓmitti ille ope de ipso genere uel spẽ quas eẽt pstaturus principalis ꝓmissor. In ſa aũt forma videnť ꝓmitti ille opere quas principalis essꝫ pstaturus qđ vꝫ esse impossibile q꞉ opere mee nõ pñt eẽ opere tue. Et lꝫ ita dicat hic i fi. eiusdem glo.tꝫ oppositũ ⁊ melius q꞉ lꝫ ope mee nõ possint vere esse ope tue vbi tamẽ est similis peritia fictõe iuris censenť esse ope tue sicut cõtingit in duobus reis. ⸿ In glo.vlt.ibi sed quõ sue eedẽ ⁊c.bar.hic ꝓ declaratõe gl.⁊ mãe ponit no. distinctõem quã cõiter approbãt doc.lꝫ ultimũ mẽbrũ habeat aliquid dubij inquãtum.s.ipse dicit ꝙ qñ duobus ꝓmittiť edificari domus in solo cõi nõ pñt cõstitui in ista ꝓmissione duo rei credendi q꞉ vtriusqꝫ istoꝝ socioꝝ interest ꝓ parte tm̃.⁊ sic ꝓ alia pte nihil interest eos stipulari ergo nõ dꝫ cõpetere actõ q꞉ stip'lo est inuẽta ob ꝓpriũ iteresse.l.stip'lo ista.§.alteri.š. ti.pxi.ergo cũ ꝓ parte alterius nihil intersit nõ poterit cõpetere actio insolidũ. ⸿ Sed aduerte q꞉ si sic est ergo silr̃ nõ poterunt cõstitui duo rei credendi in vna q̃titate que cõuertitur in utilitatẽ oĩum ꝓ parte. ¶Pone exemplum in duobus socijs qui stipulãt pecuniã ꝓ societate cũ emolumẽtũ societat̃ ptineat ad eos ꝓ pte qđ vꝫ ɔ.l.si vn⁹.in pri.ff.ꝓ socio.⁊ ɔ multas alias.ll.vnde sup hoc eẽt cogitandũ. Et q꞉ hic tangiť qualiter pstatio operaꝝ possit fieri ꝑ aliũ ad ea q̃ dixi plene in.l.cõtinuus.§.si ab eo.š.ti.pxi. Et ex his q̃ ibi dcã sunt ⁊ que colligunť hic per bar.tam ex principio q̃ ex distinctõe sua si queritur qñ in operis videať electa idustria psone dic breuiter ꝙ

q̄ñ opera ꝓmittitur ab illo qui nō est ꝑitus nunq̄ꝫ vꝫ electa in dustria ꝑsone vt.d.§.si ab eo. Si aūt fit ꝓmissio a perito tunc regl'r non vꝫ electa industria ꝑsone quādo promittitur ipꝫ factuʒ qḋ resultat ex oꝑe. verbi gr̄a cum promitto domū edificādo a me vel libꝝ ꝑ me scribenduʒ ſm Jac. de are. hic ⁊ bart. circa pri. Si vero ꝓmittitur ip̄m fieri verbi gr̄a edificatio domus scriptura libri ⁊ similia tūc vꝫ electa industria ꝑsone nec poterit fieri ꝑ alium. l. inter artifices de solu. ⁊. l. fideicōmissa. §. si. de le. iij. ⁊. l. i. §. ne aūt. C. de cad. tol. ⁊ in ꝓmissione non fit alia distictio ex mēte doc. In cōmissione aūt que fit de nudo misterio a priuato vel a pricipe distinguit' al'r vʒ ꝙ aut cōmittit' factum limitatū aut simpl'r de quo aliquid dixi in. d. §. si ab eo. ⁊ plene uiḋ ꝑ bar. in. l. in vsucapionibus. §. i. ꝯ diuer. tēpo. p̄scrip. ⁊ ꝑ casum in. c. is cui. de offi. dele. li. vi. ⁊ in. c. fi. de offi. dele. in antiquis. Et ista dcā inducūtur hic ꝑ bar. ⁊ alios ad q̄ōem nūquid doctor conductus possit legere ꝑ substitutum. Super quo bar. refert hic dcā pe. que bn̄ repꝛhendit. ⁊ cōcludit ꝙ nō pōt nisi ex cōsuetudine loci in quo legit vel ꝑsone ipsius p̄sumit' aliud actū. Cui adde qḋ Jo. an. in mercu. sua in regula qui ꝑ aliū de reg. iur. idē in effectu cōcludit disputādo latius istā. q. ⁊ sequūtur hic cōiter moder. que dcā debes intelligere q̄ñ doctor nō esset ipeditus. nā si esset ipeditus iusto ipedimento bene pōt legere ꝑ substitutū vt plene fuit dcm̄ in l. cōtinuus. §. si ab eo. s̄. ti. ꝓxi. Unde in casu ipedimenti dic vt ibi fuit dcm̄ in sil'i. q. In casibus aūt in quibus pōt seruire per substitutū. debes intelligere ꝙ substitutus dʒ esse eiusdem qualitatꝭ cuius principalis. vñ doctor nō poterit ſuire ꝑ scholarē. ita dicit bar. in. l. i. C. de p̄po. agen. in rebus li. xij. ita etiā probat' ⁊ ibi per bal. in. l. parabola. C. de epi. ⁊ cle. Et ille qui taliter subrogat' in loco ꝓmisso tenere dʒ eundē locū in ordine ⁊ oīo vtitur eisdē priuilegijs. Primū probat' ⁊ ibi hoc no. bar. in. l. cōꝑimus. C. de ꝓxi. sacro scri. li. xij. Scōm in. l. decernimus. ⁊ ibi per bar. C. de aque ductu li. x. ⁊ bn̄ facit tex. ⁊ ibi bal. in. l. minor. §. pe. C. de ꝓcur. ⁊ ad hoc vide qḋ not. bar. in l. si filius. §. i. j. de legationibus. Et ad id qḋ dicit bar. de ꝯsuetudine ꝙ ex ea p̄sumitur aliquid actū. vide bonū tex. in. l. dñi prediorꝝ. C. de agric. ⁊ cēsi. li. xi. ¶ Extra glo. inducit' iste tex. per doc. ad modū probandi interesse singulare. Nā quia peritia vnius pōt esse ꝑitia alterius iō arguit Ja. ꝯ are. ꝙ si testes deponūt isto mō ista res actori valet tantū ⁊ interrogatus i cā scie addit q2 ego tantuʒ darē bene ꝓbetur interesse singulare. sed bar. dicit ꝙ ista. l. parū facit. q2 hic concurrebat eadem peritia ⁊ volūtas ꝯhentiū que nō cōcurrit in dcō testis vnde ipse ſm glo. in. l. vnica in fi. C. de sen. que pro eo dicit cām reddēdam esse aliter a teste. Debet enī dicere q2 apud hoīes eiusdeʒ cōditionis ista res estimaret' tantum. Aduerte tamen ꝙ testis non dʒ dicere ꝙ hoīes eiusdē cōditōis nollent carere illa re ꝓ tanto siue haberēt carā illā rem tanti q2 ista v̄ba iportāt interesse affectōis nō interesse vtilitatꝭ ſm bar. in. l. i. in fi. lʒ hic aliter sentiat. dʒ ergo dicere ꝙ apud hoīes eiusdem conditōis cuius est actor ista res afferret vtilitatē tanti p̄cij vel tante estimationis. spec. aūt in ti. de fruc. ⁊ interesse. §. viso v̄. sed quō vꝫ sequi sn̄iam Jac. de are. quā etiaʒ vꝫ approbare nico. de mat. ⁊ bal. in. l. ij. in pe. char. C. de rescin. vē. ⁊ ideʒ sequit' bal. in. l. si ſnum. ff. ad. l. aquil. vbi dicūt ꝙ per istū modū testificandi q2 ego tm̄ darem probat' interesse cōe. ergo multofortius iteresse particulare uel saltē eo mō quo vtrūqʒ interesse hʒ ꝓbari per cōsiliū alicuius cōis estimationis. de interesse cōi est claruʒ ⁊ probatur no. in. l. filiusfa. §. si quis alicui. de leg. i. ⁊ per glo. in l. ij. C. de rescin. ven. ⁊ bene facit tex. in. l. continuus. §. cuʒ ita s̄. ti. ꝓxi. De interesse singulari pʒ per ea que. s̄. dicta sunt. q2 dʒ estimari ꝓut cōiter estimarēt hoīes eiusdē cōditionis cū ergo testis dicit q2 ego tantū darē ſm bal. in locis p̄dictis vꝫ intelligere ꝙ tantū daret pro illa cōi estimatōne que requirit' q2 nemo presumit' velle iactare suum. l. cū de indebito. ff. de proba. allegant. l. si seruus. §. i. ff. de cōdi. fur. vbi iuriscōsultus dicit ꝙ seruus dʒ estimari tanti quanti potuit vendi. ⁊ subauditur ad tex. ibi. s. cōiter. ergo idem potest subaudiri in dicto testis. Sed ista inductio non est sufficiens. quia iurisconsultus tanq̄ꝫ ꝑitus magis presumitur loqui conformiter ad dispōem iuris q̄ꝫ alius pro quo tantū non presumitur ſm bar. ⁊ glo. in simili materia in. l. ꝙ si nepotes. ff. de testa. tu. vnde videmus ꝙ nō ita credit' testi deponēti per verba iuris sicut hoī perito l. i. ⁊ ibi no. C. de vsur. do. Jo. de imo. in. l. p̄cia reꝝ. §. i. ad. l. fal. inclinat in opi. glo. ⁊ bar. ꝙ testes tal'r deponētes. nō probent q2 ista rō nō cōcludit de iure sicut dʒ ꝯcludere in teste vt i c. in p̄sentia ex de ꝓba. sed cōiter tenet' ꝙ dcm̄ testis pōt etiā cōcludere p̄sumptiue ſm bar. ⁊ alios in. l. i. ff. si cer. pet. Melius est ergo dicere ꝙ ista rō nō cōcludit nec vere nec p̄sumptiue q2 fieri pōt ꝙ testis ita dicat. q2 credit id qḋ ipse affirmat oēs alios estimare deceptus forte imperitia sua nō tn̄ hoc scit vnde ꝑꝑ hoc non p̄sumit' iactare suum q2 credit rem tm̄ valere cōiter apud oēs. ⁊ iō tutius est sequi sn̄iam bar. quā ipse ponit in. l. filiusfa. §. si quis alicui p̄allegata. Et adde qḋ singul'r tradit Bal. in. l. i. in vltis verbis. C. de sen. que ꝓ eo. ubi dicit ꝙ q2 ille qui deponit suꝑ estimatōe singularis iteresse deponi quodāmodo ex peritia quadā. iō si iteresse ꝓbat' ꝑ vnuʒ testē nō defert' iuramētū in defectū ꝓbatōis qḋ dcm̄ pōt eē dubitabile q̄ñ actor cui defert' iuramētum eēt paris uel sil'is peritie cum teste. hoc tn̄ nō discutio nūc. sed est recurrēdū ad. l. admonendi de iureiur. ⁊ in. c. fi. e. ti.

Duos reos. Si ex duobus reis ꝓmittēdi unus rn̄det ille solus obligabitur ⁊ sil'r in duobꝰ reis stipulādi illi soli querit' obligatio cui rn̄detur. scḋa ibi duobus aūt. tertia ibi si a duobus. ¶ No. p̄rio ibi neqʒ enim ⁊c. ꝙ q̄ñ duo sunt se obligaturi insolidū in una obligatōe neuter eoꝝ vꝫ ꝓmittere sub cōditione si alius ꝓmiserit. uñ attende ꝙ cōditio que nō est apposita expresse in stipl'one nō subintelligit' ad suspendēdam obligatōem quinimo cōditio vel qualitas apposita i vna obligatiōe seu in vno capl'o non vꝫ repetita in alio capl'o. l. si ita stipulatus. §. grisogonus. s̄. ti. ꝓxi. ⁊. l. qui fundū. §. i. ff. de ꝯhen. emp. ¶ Sed ꝯ hoc facit q2 q̄ñ plures obligāt se sil'r vnꝰ vꝫ ꝓmittere cōtemplatōe alterius. i. q2 ille alter est ꝓmissurus ita ꝓbatur in. l. si titius ⁊ seia. j. de fideius. ⁊ ponit bart. in. l. si stipulatus. §. si ex duobꝰ eo. ti. ergo si me obligo q2 alter est se obligaturus aut dʒ resultare tacita cōditio aut saltē modus significās cām finalē quo casu mō nō impleto resoluit' ꝯtus. l. cum te. C. de pac. inter emp. ⁊ ven. ⁊ est sp̄ale tunc in ꝯtu nominato ꝙ hʒ locuʒ in eo cōditio ob cām sicut subtil'r declarat Bar. in. l. fi. ff. de cōdi. ob cām. ⁊ in. l. ij. in fi. ff. de do. Rn̄dēdo dicas ꝙ illa iura loquūtur in his qui obligant se ꝓ alio simul sicut duo fideiussores nos loquimur in his qui obligant se principal'r qui siue ex cā donatōis siue ex alia cā legitima ꝓmittāt p̄sumunt' se potius obligare ex illa cā siue alter ꝓmittat siue nō q̄ꝫ q2 alter sit ꝓmissurus. Uel dic ꝙ tā in principal'r se obligātibus q̄ꝫ in fideiussoribus cā finalis se obligātibus nō vꝫ eē q2 alius ꝓmittat q2 cuʒ aliquis respectus fuit ad ꝑsonam alterius ex hoc inducit' aliquis effectꝰ ꝙ dʒ cedi actō ꝯ illū nō tamē si alter nō promittat vꝫ deficere cā finalis promissionis. ¶ No. scḋo ⁊ tene menti in ver. duobus aūt ꝙ ꝑ acceptōem fideiussoris factā vel incōtinenti vel ex interuallo non alteratur prima obligatio nec tollit' aliquo mō ēt respectu cōrei. Et ex hoc apparet verā esse doctrinā bar. in. l. pe. j. de p̄to. stipu. vbi dicit ꝙ per receptionē factā de secūdis fideiussoribus nō inducitur nouatio ēt respectu nouoꝝ fideiussorū. secus si fieret noua ꝓmissio de nouis fideiussoribus vt ibi ꝑ euʒ. ¶ In glo. ij. ibi sʒ argumentū ꝯ ⁊c. doc. hn̄t bonā mētem ad solutōem huius littere. sʒ tn̄ nō clare loquūt' vt deberēt dic ergo tu ⁊ melius declarādo dcā eorū ꝙ stipl'o ꝯ restituēdo opus ex natura sui hʒ hanc tacitā cōditōeʒ si iniuste fuerit edificatum vt pʒ ex his que habētur in prin. eius. l. ⁊ in. l. p̄tor. §. hoc interdcō eo. ti. nō. n. ex dispōe. l. al'r fieri dʒ restō oꝑis nisi cum iniuste est edificatū. sed q2 ex quo nō fuit ꝓmissa declaratio per ꝑtes quis habeat hoc declarare vtrū iuste vel iniuste sit edificatum si nō subintelligeret' ista cōditio si iudex declaret stipulatio non posset habere effectū q2 vtrū iuste vel iniuste eēt edificatū nō posset constare. ideo subauditur ista conditio que faciliter solet subaudiri ubi alias dispositio redderetur inutilis. l. fideicommissa. §. si filio. ff. de lega. iij. ⁊ plene in lege cum filio. s̄. de lega. i. sicut videmus quod ad hoc vt dispositio non reddatur inutilis conditio vel dilatio adiecta libertati videtur repetita in legato facto seruo. vt traditur in lege seye. §. gaio. ff. de fundo instru. per Barto. ⁊ in lege iulius paulus. ff. de conditio. ⁊ demonstratio. sed in casu nostro non est sic. immo si conditio subaudiretur potius diminueretur virtus obligationis quam fieret efficacior vt de se patet.

Frācìscus aretinus

Duo rei. Modicū intervallū ꝛ actus nō extraneus ab obligatōe iter iterrogatōem ꝛ rñsionē nō vitiat ꝯstōem duoꝝ reoꝝ. sed longū intervallū vel actus extraneus bene vitiat. h.d. s̄m cōem intellectū. ba ibi modicū. tertia ibi itē modicus. ¶ No. pmo tibi modicū tñ intervallū ꝛc. ꝛ siliter ex v. si. ibi qꝛ nō longe ꝛc. ꝙ longū intervallū inter interrogatōem ꝛ rñsionē vitiat stipulationē. Cōtrariū tñ tenuit glo. nisi actus extraneus in medio interveniat. l. i. §. qui p̄sēs. ꝫ. ti. pxi. ꝛ illā glo. sequit ibi pau. de ca. ꝛ et hic p. l. si ex duobus. §. i. j. e. vbi vꝫ pbari nō cavillando litterā ꝙ longū itervallū solūmodo sufficit nisi interveniat actus extraneus itermedius. ꝛ p illum tex. d. m. reliquit ꝯclonē dubiā in. d. §. qui p̄ses. sicut ego retuli in. l. cōtinuus. in pri. ꝫ. eo. Unde quid sit tenēdū. dic vt ibi plene scripsi ꝛ tñ vltra ea que tūc dicta sunt si itellectus cōis doc. est verus ad istū tex. ꝙ hic intervallū intercesserit inter iterrogatōem ꝛ rñsionē ꝫ d. pau. est casus inevitabil' in v. si. istius. §. sicut mō induxi in voce. Nam dꝫ hic ꝙ obligatio hic valuit qꝛ nec fuit longū intervallū nec itervenit actus extraneus ꝛ sic vt stipl'o valeat iuriscon sultus requirit ista duo cōcurrere copulative. ergo si alteꝝ non cōcurrat stipl'o erit inutilis. l. si quis ita stipulatus. ꝫ. ti. pxi. ꝛ. l. si is qui. §. vtrū. de reb. du. Sꝫ ad istū tex. pōt rñderi ꝙ hꝫ aliū intellectū vt. j. dicā nec loquit qñ intervallū fuit inter interrogatōem ꝛ rñsionē sicut ostēdam luce clarius incōtinēti qꝛ tamē cōis opi. est in ꝯtrium videndū est quō rñdeatur ad. l. si ex duobus. §. i. qui fortiter vrget i oppositū cui nullus rñdet imo bar. adducit p se in. d. §. qui p̄sens. Sꝫ ego attingēs istū articulum plene in. d. l. cōtinuus. dixi ꝙ ille tex. dꝫ intelligi qñ constabat vel ex cōfessione ptiū uel p negativā pbatā ab actore ꝙ in lōgo' intervallo tpis non intervenerat aliquis actus extraneus quo casu cōcessi ꝙ stipl'o valebat p. d. l. si ex duobus. §. i. Jura aūt ꝯtria que videnť velle ꝙ longū intervallū vitiet stipulatiōem sicut tex. in. §. qui p̄sens. a ꝯtrio sensu. ꝛ tex. in. l. ꝯtinu⁹. i prin. ꝛ in fi. ꝫ. ti. pxi. intelligunť in casu dubio qꝛ pp longū intervallū tpis lex p̄sumit de facili ꝙ intervenerit actus extraneus. allegavi. l. ꝙ ait lex. j. de adul. quā ibi induxi. ¶ Sꝫ ꝯ hoc facit tex. in. l. si ex duobus. qꝛ si p̄sumereť in dubio actus extraneus intervenisse tunc tex. nō diceret ibi ꝙ vitiať stipulatio cū intervenit actus extraneus in p̄sona pmissoris vel stipulatoris. nam qꝛ nō est maioꝛ rō cur debeat p̄sumi ipedimētum intervenisse in p̄sona vnius ꝗ̄ duoꝝ. tex. ille qui loquiť de actu extriseco nō magis se referret ad ipedimētum, pveniēs in p̄sona vnius ꝗ̄ duoꝝ. Sꝫ ad hoc est dicēdū ꝙ illa v̄ba ponūtur ibi ad significandū hoc ꝙ satis est ad vitiandū obligatōem ꝙ vnus ex illis divertevit ad actū extraneū. Nec tamē per hoc dať itelligi ꝙ in dubio nō p̄sumať digressio ad actū extraneū. Sed dꝫ ꝙ posito ꝙ actus extrinsecus p̄sumatur intervenisse satis est ꝙ itervenerit in p̄sona vnius. ꝛ iō si pars pbaret ꝙ in p̄sona stipulatoris tantū vel pmissoris nō fuisset fcā digressio ad actū extraneum ista pbatio non esset sufficiens qꝛ altera p̄sona potuit ipsa divertere ad actū extraneum. ꝛ hoc sufficeret ad vitiandū stipulationē. dꝫ ergo pbari ad tollendam p̄sumptiōem iuris ꝙ nulla illaꝝ personaꝝ divertit ad actum extrinsecū. lꝫ autem qñ actus geritur eadē die in dubio p̄sumať cōtinuatus nec ptes divertisse ad actum extraneū vt plene dixi in. d. l. continuus. hoc tamē est veruꝫ nisi apperet de diversitate hore in qua eēt facta rñsio ad interrogationē precedentē. quia tunc p̄sumereť act⁹ factus vnico cōtextu nec cōtinuatus. glo. est singu. iuncto tex. in. l. si quis eū. §. fi. in verbo alia hora. de vul. ꝛ pu. Et satꝫ p3 ex littera que dicit ꝙ si alia hora sit factū testm̄ pupilli requiritur vera solēnitas que nō requireret si actus fuisset cōtinuatus. l. patris. ꝛ filij. eo. ti. Debes et scire ꝙ si testes pducti ad pbandū stipl'onē dicunt ꝙ audiverūt interrogatōeꝫ p̄cedere ꝛ rñsionē sequi nisi dicant rñsionē incōtinēti nō pbant stipulationē. qꝛ potuit sequi ex intervallo vñ dictuꝫ testis reddiť ambiguū. glo. est singl'is quā ibi sequitur bald. in. l. si vnus. §. pactus ne peteret. ff. de pac. cetera dic vt dixi in. d. l. cōtinuus. ¶ In glo. posita super v̄bo modicū ibi sed cōtra. ꝫ. e. l. i duobus. glo. ibi in scđa solutione optime rñdet dicens ꝙ illa. l. dꝫ intelligi s̄m istā. s. ꝙ nō vitiatur cōstitutio si intervenit modicum intervallū secus si longū vt hic dꝫ. Et lꝫ cōiter doc. reprehendant hunc intellectū est tamen verus qō patet in duobus locis ex littera dum diciť ꝙ intervallum fuit inter duoꝝ reorum rñsa que dictio significat medium inter duo extrema expressa. s. inter responsionem ꝛ responsionem. l. i. §. si intra. ff. de succes. edic. ꝛ no. in. l. i. §. i. ff. de offi. p̄fec. vr. sꝫ extrema expressa fuerūt hic due rñsiones duoꝝ reoꝝ ꝛ ad ista referť dictio intra. Nam si tenes intellectū doctoꝝ est opus subaudire intra duoꝝ reoꝝ respōsa supple ꝛ interrogatōem p̄cedentē ꝙ est absurdum vbi necessitas nō vrget. Confirmať ista conclusio per. l. si ex duobus. in pri. j. eo. vbi dꝫ ꝙ si duo rei interrogati sunt ꝛ vnus rñdet incōtinenti ꝛ alter die sequēti cōstō duoꝝ reoꝝ impediť simplr ꝛ absolute ꝛ tamē ipsa pmissio fcā ex intervallo nō impediť simplr sed cū distinctōe vt est dcm̄. ¶ In glo. sup verbo iterrogatis hāc glo. dicit hic bar. esse no. ꝛ ita refert ange. se audivisse ab eo in voce ꝙ cōfectio scripture ꝛ instr̄i itervenieńs ante pfectionē ꝯtus non dꝫ act⁹ extraneus sicut nec fideiussio vt pbatur in tex. ꝛ iō si interrogatus dicit cōficiatur prius scriptura de ista interrogatōe ꝛ postea post interrogatōem factā ꝛ scripturā rñdeat diceť bene rñdisse. qꝛ actus scripture nō est actus extraneus per quē impediatur stipulatio quod dicit esse menti tenēdū.

Ex duobus. Disparitas que sperať reduci ad paritatē nō impedit cōstitutionē duoꝝ reoꝝ. h. d. ¶ Vel sic ex duobus reis vnus pōt obligari pure ꝛ alter sub cōditione vel in diem. h. d. ¶ Extra gl. tetigit hic Dy. ꝛ ray. post eū illam qōem notabilē quā posuit glo. in aūt. hoc ita. C. d̄ duo. reis. ꝛ in. l. si plures. in prin. j. de fideius. vꝫ nūquid hodie bñficium divisionis cōpetat vni ex reis debēdi qui est obligat⁹ pure si alter est obligatus in diē vel sub cōditione. Et lꝫ ibi gl. ꝙ non cōpetit. ꝛ hoc sequitur hic Ray. qꝛ beneficiuꝫ illius auten. s̄m eū non'cōpetit nisi qñ oēs cōrei p̄st cōveniri. ꝛ hanc opi. sequitur bar. in. l. si ex duob⁹. §. i. j. e. moneť qꝛ beneficiū illius autē. nō cōpetit nisi cōreis qui videnť invicē fideiubere vt in autē. de duo. re. §. i. in ver. alterna fideiussione. Sed impossibile est dicere in isto casu ꝙ ille qui pure pmittit videať fideiubere p cōreo. ergo non pōt cōpetere bñficiū divisionis. ꝯsequentia pꝫ minoꝛ pbať s̄m eum qꝛ si videreť fideiubere p illo qui se obligat sub cōditione vel i dieꝫ tūc fideiussoꝛ obligareť in cām durioꝛem. qꝛ eēt obligatus pure ꝛ principalis sub cōditione. sed hoc non pōt fieri de iure. l. grece. §. illud. j. d̄ fide iussu. ergo cū nō resultet tacita fideiussio nō cōpetit bñficiū. sed Dy. ꝛ Cy. hic tenēt oppositū reprobādo glo. per. l. si plures. in prin. j. de fideius. vbi pꝫ ꝙ beneficiuꝫ divisiōis simplr cōcessum pluribus fideiussoꝛib⁹ obligatꝭ insolidū hꝫ locum et qñ vnus est obligatus pure ꝛ alter sub conditōe. ꝛ cū hac opi. transit hic ange. quasi duo rei ꝛ fideiussores sint similes. ꝛ qō dcm̄ est in vno hēat locum in alio in. l. reos. in prin. j. e. ange. de ista qōe dubitat. ꝛ eꝫ ptem quam lꝫ hic arguit isto mō sicut ibi refert Jo. de imo. beneficiū autē. de duo. re. cōcediť ꝯ regulas iuris antiqui in duobus casibus. s. in casu absentie ꝛ in casu inopie. ergo non dꝫ fieri extēsio ad correptionē iuris antiqui ad aliū casum iuxta regulā autē. quas actiōes. C. de sac. san. ec. ꝛ. l. p̄cipimus. C. de ap. sed do. Jo. de imo. nititur ibi rñdere ad istum articulū ꝙ fit extēsio in casu isto et in materia correptiva p interpretatōem passivā de qua in. l. i. §. i. fal. ff. ad l. fal. ꝛ i. l. i. §. i. de mu. ꝛ ho. ꝛ p bar. in. l. oēs populi de iusti. ꝛ iur. Qō aūt fiat extensio ista p interpretatōem passivaꝫ pbať s̄m eum qꝛ de iure. ffoꝝ privilegiū cōcessum pluribus fideiussoribus simplr declarať hēre locum et qñ vnus est obligat⁹ pure ꝛ alter sub cōditione. Hec ergo regula extendiť ad novum beneficiū cōcessuꝫ in autē. hoc ita. C. de duo. re. qñ in vtroqꝫ vꝫ esse eadem rō. ¶ Tu aūt adverte qꝛ d. Jo. de imo. nō rñdet ad rōem bart. ꝛ alioꝝ in. d. l. reos. in prin. nam hic dicit ꝙ regula. l. grece. §. illud de fideius. non hꝫ locū in fideiussione tacita de qua nos loquimur. Sed ista rñsio cōcludit ꝙ efficacioꝛ sit fideiussio tacita ꝗ̄ expssa qō vꝫ absurduꝫ qꝛ regulr dispō expressa aut equivalet tacite aut est efficacioꝛ. primū pbatur in. l. item qꝛ. ff. de pac. ꝛ in. l. qui ad certū. ff. loca. Scōm pꝫ in substōe pupilli expssa que plus opatur ꝗ̄ tacita. l. p̄cib⁹ cuꝫ materia. C. de ipub. Itē in legato expsso ex quo transfertur dominiū ipso iure ꝛ tñ nō est idē in legato tacito. l. s̄nū filij. §. fi. de leg. i. ꝛ multa alia exempla posses invenire si quereres. vnde ista rñsio non multū plꝫ. Scđo rñdet ipse i. d. l. reos ꝛ melius ꝙ nō requiriť de necessitate vt cōpetat beneficiū divisionis vt rei videanť invicē fideiubere assumēdo fideiussionem pprie hoc nititť pbare ex tex. in corpe in ver. subalterna

pmissione vbi simplr̄ ꝯcedit priuilegiū his qui obligāt se iso lidū ex forma alternatiue pmissionis. ꝛ sic lz tex. in pri. §. i. vi deat̄ loqui i casu vbi resultat alterna fideiussio. lati⁹ tn̄ postea loquit̄ i v̄. pallegato ꝛ seq. Uel pōt dici ad primū. §. i. ḃm eū ꝙ verbuȝ fideiussio non capit̄ ibi stricte ꝛ ppꝛie sed largo mō quasi ipꝛopꝛie oēs rei qui simul pmittunt uideantur pmitte re vsus contēplatōe alterius. sicut dicimus in pluribus fideius soꝛibus simul pmittentibus ut. l. si stipulatus. §. si ex duobus ꝭ. de fi. istru. ꝛ. l. si titius ꝛ seya. e. ti. Sed cur verba. l. debeāt i propꝛiari non ōndit. Tu ergo dic ꝛ melius ꝙ ex ipso tex. ōn ditur. in pri. ꝙ verbuȝ fideiussio capitur ipꝛopꝛie dꝫ. n. ibi ꝙ si duo pmittant alterna fideiussione simul ꝛ ābo obligant̄ in vi riles aut pmittunt insolidū ꝛ tunc vnusquisqȝ ad solidū ob ligat̄ sed respectu pmittentiuȝ ꝛ obligantiū se pro pte impossi bile est dicere ꝙ resultet fideiussio. ꝛ sic ꝙ nō loquitur de p pria fideiussione de quo dicemus in. l. reos. in pri. ꝭ. e. ❡ Se cūdo principalr̄ aduerte qꝛ argumentū ang. vꝫ erroneū ꝛ ēt rñ sio do. Jo. non vꝫ bona. nam bñficium de duo. re. non cōpe tit in casu abñtie ꝛ inopie. imo in illis casibus non cōpetit. vñ si interp̄teris verba sua sicut sonāt ista iductio est absurdissi ma. Si aūt intelligas hoc mō vȝ ꝙ vbi cōreus nō est absens nec iops cōpetit bñficium diuisionis sicut verꝫ est tunc ad ar gumentū pȝ rñsio de facili qꝛ quādo dꝫ ꝙ cōcessum in vno ca su non dꝫ extendi ad aliū in mā correctiua est cōcedenduȝ sed cum dꝫ ꝙ hic fit extēsio de vno casu ad aliū hoc est falsum qꝛ verba text. i corpe simplr̄ cōcedunt priuilegiū cōreis si sunt p̄ sentes. ꝛ soluēdo sed ista verba ex ppꝛietate sermonis optime cōprehēdunt casum nr̄m ꝛ verum est vtrūqȝ esse soluendo ꝛ vtrūqȝ esse pñtem ergo nō est opus extēsione. Et ꝙ hoc sit ve rum pȝ ex. l. si dubitet̄. in pri. iuncta. l. si plures palle. vbi sifr̄ i ducit̄ priuilegiū ad correctiōem iuris antiqui ꝛ tn̄ cōprehēdit casum nr̄m ut. d. l. si plures. qꝛ hoc nō fit vtute extēsionis sed qꝛ verba hoc iportant ꝛ hoc sensit Jo. ꝺ imo. lȝ nō ita forma liter dicat in scđa rñsione. Prima aūt rñsio sua nō pcedit ali quo mō dū dicit ꝙ in mā correctiua fit extēsio per interpreta tionē passiuā ex regula iuris antiqui iuxta no. in. l. si quis ḃuo C. de fur. Nā illa interp̄tatio passiua hȝ locum qñ i noua dis pōne que fit ꝯ ius ponit̄ aliqua psona vel res que cōtinebat̄ sub regula iuris antiqui sed in rła iuris antiqui. l. si dubitetur non cōtinetur psona cōrei sed fideiussoꝛis ergo ꝙ ius dispo nēs in fideiussoꝛe trahat̄ ad cōreum qui est alia psona ēt si sit eadem rō hoc non pōt esse nisi ex interp̄tatōe extēsiua q̄ non hȝ locū in correctoꝛijs. Sed tn̄ ista rñsio nō est necessaria ut di xi. ❡ Circa articulū aūt principalē ex mente iuris verioꝛ vꝫ opi. dy. ꝛ cy. quam ēt sequit̄ hic ang. qđ pbo qꝛ tex. in auten. de duo. re. §. si vero. dicit ꝙ quādo hȝ locuȝ bñficium diuisio nis cōiter est agendū ꝯ oēs. ꝛ cōiter cōtra oēs ferenda sñia ex quo oēs cōiter obligant̄ ut dꝫ in v̄. fit eniȝ ꝛ idem repetit̄ po stea in v̄. si aūt non admistratoꝛ. vbi dicit ꝙ oēs debent eē ps liꝫ mote lȝ ista non pñt cadere seu v̄ificari aliquo mō i eo qui est obligatus sub cōditione qꝛ non soluȝ non pōt cōdēnari lȝ nec cōueniri. l. cadere dicit de ver. sig. ꝛ. l. i. i fi. qñ di. vsufr. le ce. ergo pȝ manifeste ꝙ illa lr̄a nō loquit̄ nisi quādo oēs eēnt obligati vel cōditio esset purificata. Et si dicat̄ spāle est ibi ꝙ obligatus sub cōditione possit cōueniri ꝛ cōdēnari ut feratur vna sñia ꝯ oēs sicut fertur aliqñ sñia ꝯ talem obligatōem. l. in lege aquilia si deletuȝ. ff. ad. l. aqui. ❡ Ad hoc est dicendū ꝙ no. colligit̄ hoc ex tex. ꝙ ibi inducat̄ hoc spāle vñ stabo regu le ꝛ potius restringā tex. i his qui pñt cōueniri. maxime qꝛ v̄. sicut. n. satis ōndit dum loquit̄ de excussione facultatꝫ ꝙ exe cutio sñie erit facienda ꝯ conuentos. Frācis. are.

Is verbis. Si non vȝ obligatio in p sona vnius se obligantiuȝ alter tenet̄ insolidū si agebat̄ ut essent duo rei alias p virili. h. d. ḃa ibi nā si duo tertia ibi aut si minus. ❡ No. pꝛio tex. ḃm pōnem casus quā facit glo. ꝙ verboꝛuȝ obligatio inter abñtes non pōt ꝯhi. cōcoꝛ. l. i. in pri. ꝺ. ti. pxi. Fallit in vno casu. sing. in. l. ij. de sponsa. ḃm glo. ibi. ❡ Sed querit̄ pro declaratōe gl. vtrꝫ notarius qui scripsit pteȝ pmisis se p stipl'onem incidat in crimē falsi si pbetur ꝙ pars pmittit p epistolam in absentia. d. Jo. ꝺ imo. dicit ꝙ sic qꝛ notarius ita asserendo uidet̄ asserere tacite ptes fuisse p̄sentes. l. i. C. ꝺ cōtrahen. ꝛ cō. stipu. in text. ꝛ glo. ꝛ barto. ꝛ alios in. l. in lege titia. §. fi. ꝺ. titu. proxi. ergo committit falsum. Etiam ista con clusio est vera quādo dixisset simplr̄ sicut ponit̄ i tex. ꝙ pmis serunt p stipl'onem nam qꝛ stipl'o non pōt fieri nisi a pñte per te rñdente verba instꝛi attestant̄ ptes fuisse p̄sentes. quo casu semp notarius incidit in crimē falsi qñ tacite vel expsse atte statur solēnitati que nō īteruenit. ita dixit bal. no. p illum tex. in. l. iubemus. §. fi. C. de testa. Si aūt notarius simplr̄ scripsis set ꝙ pmiserūt tali tm̄. nō tn̄ adiciat p stipl'onem tūc pōt dici lȝ Jo. de imo. hic sentiat alr̄ ꝙ notarius excusat̄ a falso qꝛ ꝙ uis verbū. pmitto ppꝛie sumptū itelligat̄ p stipulationē. l. sciē dum. ꝺ. ti. pxi. largo tamē modo pōt accipi p pmissione que aliter fit ꝙ p stipulatōem que pōt fieri inter absentes vt. l. eā dem. in prin. in tex. ꝛ glo. ꝭ. e. ꝛ. l. sciendum. §. dem̄. ff. de edil. edic. vñ impꝛopꝛiarent̄ verba instꝛi vt notarius euitaret falsū vt intelligerent̄ de pmissione alr̄ fcā ꝙ per stipulationē sicut i propꝛiant̄ verba testium vt in. c. cū tu ex̄ de testi. ꝛ de instꝛo ē bon⁹ tex. in. c. iter dilectos. §. ceterū extra de fide istru. ❡ Se cūdo no. ꝙ in dubio pmissio fcā a duobus intelligit̄ p virili nō insolidū ēt. si alterius pmissio non vȝ. cōcoꝛdat tex. in au ten. si qñ. C. de cōsti. pe. ꝛ ita ampliat̄. l. reos. §. cū tabulis. ꝭ. eo. ❡ In glo. i. ibi ꝛ cōstabat vnum de pmisso ꝛc. hoc iō di cit ḃm moder. ꝛ bene qꝛ ex quo hic fit mentio de stipulatiōe i dubio si cōstaret de absenti. p̄sumerent̄ ptes fuisse p̄sentes. quinimo ēt si eēt verbū pmisit simplr̄ idem est vt. l. i. C. de ꝯ hen. ꝛ cōmit. stipu. ꝛ plene in. l. titia. §. idem rñdit la. ij. ꝺ. ti. p xi. Et ex ista glo. relata ad tex. habes ēt notare ꝙ verba instꝛi possunt cōcipi in prima psona. itelligēdo ꝙ h pmissio fuit fa cta p instꝛm vt intelligit glo. de quo est hodie casus in. c. du dum de cōuer. cōiu. ꝛ pbatur in. l. ꝛ vni. §. fi. ꝭ. de acceptila. ḃȝ bal. in auten. si quādo. C. de cōsti. pe.

Eandem. Duo rei debendi pñt cōstitui nō solum verbis sed ꝯctibus qui ꝯhunt re vel cōsensu. ꝛ ēt in vl'ia volūtate. ꝛ dis paritas que inest a principio obligatōis vitiat con stōnem duoꝝ reoꝝ. secus si ex postfcō supuenerit. scđa est ibi qꝛ non tm̄. tertia ibi sed si quis. quarta ibi nō idem. vl'ia ibi. quare ꝛc. ❡ No. primo ibi qꝛ nō tantū verbis ꝛc. iūcta glo. i verbo ꝯctibus ꝙ verbū principale a quo regit̄ oratio prima ꝛ principalis vꝫ repetitū in cl'a sequēti que accedit ad primuȝ di ctū sicut rō ipsius. ne al's cōstructio sit vitiosa. Et ex isto tex. pōt optime argui ad id qđ notabilr̄ ponit bar. i. l. labeo. i pñc. ff. de supple. le. ꝙ ad hoc vt rō testis sit bona tp̄s appositum dcō principali censet̄ repetitū in rōe assignata p testem. ꝛ hoc dem̄ sequit̄ bal. in. l. de quibus. ff. de legi. circa fi. repetitiōis. Pro quo optime facit ista lr̄a. ❡ Scđo no. ibi sed ex ceteris ꝯctibus ꝛc. ꝙ ista dictio cetera vel ceteris extense scripta ē di ctio vl'is que cōplectit̄ nō solum similia exp̄ssis sed oīa alia q̄ ex significatu verboꝝ cōprehēdi pñt. vides. n. hic ꝙ sub ista dictōe. ceteris ꝯctibus iurisc̄ōsultus dicit cōtineri nō solū ꝯ ctus qui ꝯhūt cōsensu qui sunt similes stipulatōi eo qꝛ cōiter fiunt per verba. sed ēt ꝯctus qui ꝯhūtur re ipsa. vñ nō restrin gitur ista dictio sicut dictio alia de qua in. l. si fugitiui. C. de ser. fugi. ꝛ hoc notabis ad ea que no. scribit bar. in. l. gallus. §. idē credendū. ff. de libe. ꝛ posthu. ꝛ in. l. iurisgē. in princ. ff. de pac. ❡ Tertio no. ꝙ appellatōe ꝯctus continet̄ ēt quasi ꝯct⁹ qđ pȝ qꝛ sub istis verbis ꝛ ceteris cōtractib⁹ cōplectitur quasi cōtractus heredis adeūtis vt pȝ in fi. prin. In materia tn̄ stri cti iuris in qua verba capiūtur ppꝛie ē maioꝛ dubitatio. ꝺ qua vide p bar. in. l. apud iulianū. in fi. ff. ex qui. cau. in pos. ca. ꝛ i l. moꝛe. ff. ꝺ acqui. her. ❡ Ultimo no. ꝙ disparitas superue niens ex postfcō nō pōt alterare naturā obligatōis prius con stitute in pꝛiudiciū vnius ex obligatꝫ qꝛ regula est de qua in. l. fi. ff. de pac. ꝙ ius quesitū mihi ex ꝯctu tuo tu non potes alte rare vel auferre me inuito. ❡ In glo. i. ibi sed al's secutus. Ista glo. cōiter repꝛehendit̄ p oēs quos ego sum secutus i. l. ij. ꝺ. e. Et vltra ea que tunc scripsi addo tex. ḃm expōnem gl. met in corpe de duo. re. §. i. dum dicit subalterna pmissione aut oino ꝛc. que verba glo. ibi exponit subalterna pmissione i. qꝛ duo pmiserūt alternatiue. ꝛ verbuȝ sequēs aut oio ꝛc. ex ponit qꝛ illa qui expꝛesse se obligabāt copulatiue egerūt vt es sent obligati insolidū. ꝛ sic pȝ ꝙ ēt de iure nouissimo pñt con stitui duo rei tacite lȝ expsse non sit actū. ❡ Extra glo. sole niter ꝛ subtiliter tractauit hic bar. qualiter ex diuersis ꝯctibus p̄ter stipulationē pñt cōstitui plures rei debendi vel saltēȝ plu res obligati isolidū. Cuius dictis adde breuiter ꝛ pꝛio in quā tum

tum dicit ꝙ pecunia numerata vere pluribꝰ simul iuris fictõe
videtur vnicuiqꝫ numerata insolidũ ex quo numeratio fit vni
de voluntate alterius qm̃ lex potest fingere super ipossibili in
spẽ dũmodo sit possibile ĩ genere vt hic plene exẽplificat bar.
est autẽ possibile in genere pluribus numerari istã pecuniã in
solidum ergo põt induci fictio vt probãt hic iura allegata per
eum licet nõ sit possibile nunc ⁊ in isto actu pluribus simul pe
cuniã insolidũ numerari. Sed ꝯ hoc dictũ facit qꝛ non vꝫ ꝙ ẽt
in genere sit possibile pecuniam pluribus simul numerari in/
solidũ per regulã positã in. l. vt certo. §. si duobus. ff. cõmo. ⁊ ĩ
l. iij. §. si ex cõtrario. ff. de acqui. pos. ergo videtᷣ ꝙ ista fictio nõ
possit iduci. ¶ Sed põt rñderi saluãdo ista dcã que cõiter ap
probantᷣ ꝙ lꝫ ipossibile sit sub isto genere subalterno. i. ꝙ si/
mul pecunia insolidũ numeretᷣ pluribus nõ est tñ ipossibile ĩ
suo supiori genere qꝛ possibile est vnicuiqꝫ insolidũ numera
re aliquo mõ. s. diuisiꝫ. lꝫ aũt ista sit regula ꝙ fictio non fingat
sup ipossibili in genere hoc tñ fallit ſm ang. in. l. ita vulneratꝰ
ff. ad. l. aquil. vbi lex fingit aliquẽ bis mori aut esse mortuum
qꝺ pꝫ qꝛ oẽs qui pcutiunt tenẽtur de occiso ut ibi. ⁊ in. l. si iri
xa. vt ibi plene p bar. ff. ad. l. cor. de sicca. hoc aũt non possꝫ eẽ
nisi quis fingeretᷣ pluries mortuus ſm eum sed Jo. de imo.
dicit ⁊ melius ꝙ hoc non inducitᷣ ibi p medium huiusmõi fi
ctõis sed qꝛ cũ sit incertũ quis occiderit vnusquisqꝫ punitᷣ ac
si solus occidissꝫ. hoc aũt facit lex pp duo. p̃io quidẽ ne deli/
cta remaneãt ipunita. Scðo pp culpam pcutientis ex quo al̃r
non põt cõstare quis occiderit ⁊ de articulo vide plenius per
bar. in. l. si is qui pro ẽptore. in articulo. de fictõe inductiua. ff.
de vsuca. ¶ Scðo adde inquãtũ ipse nititᷣ assignare aliã rõeꝫ
cur possint cõstitui duo rei in mutuo dicẽs ꝙ qñ numeratᷣ pe
cunia pluribus bñ põt fieri numeratio insoliduꝫ vnicuiqꝫ sed
effectus numeratõis nõ acquiritᷣ vnicuiqꝫ insolidũ sed vni dũ
taxat. Nã istud dcm̃ est satis obscurũ apud me nec bñ itelligo
qũo possit ꝑcedere. nã si mens sua fuit ꝙ vni videatᷣ prius pe
cunia numerata ĩsolidũ deinde alteri ⁊ tũc ipossibile vꝫ ꝙ con
stituãtur duo rei qꝛ primus soluẽdo alteri de volũtate credito
ris incõtinẽti breui manu vꝫ reddidisse pecuniã creditori ⁊ cre
ditor alteri numerasse vt. l. singularia. ⁊ qꝺ ibi no. ff. si cer. pe.
⁊. l. lꝫ. ff. de iure do. aut nõ incidit in obligatõem p. l. qui sic. ff.
de solu. aut erit liberatus incõtinẽti a sua obligatõe ⁊ sic nõ po
terit esse cõreus alterius. Et ẽt incidit hic alia consideratio ꝯ
istud dcm̃ qꝛ si vni censetᷣ esse acquisitũ dñium tm̃ tota quãti
tate querẽdũ est icõtinẽti cui fingatur acquisitũ ex pluribꝰ reis
debendi. nã prima facie vꝫ posse dici ꝙ nõ magis debeat p̃su
mi quesitũ vni q̃ꝫ alteri ⁊ sic remanemus in icerto. Sꝫ ad hoc
põt dici dupl̃r ⁊ p̃io ꝙ si in numeratõe plures rei debẽdi fue/
runt ex ordine noĩati ⁊ nõ sil̃ tunc illi videatᷣ facta numeratio
quo ad effcm̃ querẽdi dñiuꝫ insolidũ qui p̃io est noĩatus. ar. l.
quotiẽs. §. i. ff. de vsufr. ⁊. l. qui soluẽdo. ff. de here. insti. Si ve
ro oẽs fuerũt noĩati sil̃ vbi gratia qꝛ numerãs dixit do vobis
ãbobus mutuo centũ tũc icertitudo psone vꝫ remanere cui sit
fcã numeratio vt dixit tex. in. d. l. quotiẽs. §. i. Sed tñ posset di
ci ꝙ qꝛ q̃tũ ad effcm̃ instituẽdi duos reos nõ refert cui ex du
obus fuerit fcã numeratio. nã resultat idẽ effectus quo ad pro
positũ iõ ista incertitudo nõ ipedit ꝯstõem reoꝝ. ar. l. ꝙ si du/
bitet. ff. de acqui. here. ⁊. l. gallus. §. si eius. ff. de lib. ⁊ posth. p
que iura bar. decidit similẽ qõem. in. l. sciendũ. in vlt. col. ꝯ. de
verbo. ob. in qõe qñ reperitᷣ scriptũ in actꝯ litẽ esse cõtestatam
nec appet vtrũ negãdo vel cõfitendo. Sꝫ qꝛ illa iura loquũtur
qñ fcm̃ est certũ ⁊ ius incertum ⁊ qñ fcm̃ esset incertuꝫ sicut in
casu nostro vitiatᷣ dispõ ſm bal. ⁊ moder. in. d. §. si eius. ideo
ista rñsio in hoc casu remaneret dubia. sed in p̃io casu prima
rñsio satꝯ bñ ꝑcederet. Scðo adde dcis bar. in. ij. q. inquantum
vult ꝙ duo cõmodatarij vel duo depositarij in dubio obligẽtᷣ
pro pte obligatõe primitiua que est ad rem restitui ꝙ ista sua
opi. vꝫ dubia. ⁊ cõtra eã tenet hic raph. vt refert hic pau. de ca.
⁊ ad istum tex. in prin. rñdent dũ dicitur in eo vtriusqꝫ fidem
insolidum secutus subaudiẽdo ꝙ in dubio p̃sumitur. vnde ip
se vult ꝙ etiaꝫ respectu restitutionis rei duo cõmodatarij sint
insoliduꝫ obligati sicut obligatio ad rem tradi obligat plures
principales ⁊ heredes insoliduꝫ. l. stipu. non diui. §. i. supra ti.
proximo. sed Pau. de cast. hic dicit qꝺ ista opinio. est vna tru
fa quia tex. in. l. iij. §. heres. ff. commodati quem allegat Bar.
hic ⁊ in. l. i. §. cato. in prima. oppositione. ꝯ. tit. proximo. dicit
ꝙ obligatio ad rẽ restitui est obligatio que diuiditur inter he/
redes ⁊ inter rem tradi ⁊ rẽ restitui est dr̃ia que colligitᷣ ex di/
ctis bar. in. d. l. stipu. non diui. ⁊ in. §. cato. Sed ista inductio
bar. prima facie non vꝫ multũ vrgere qꝛ obligatio depositi iõ
diuiditᷣ inter heredes qꝛ de sui natura ẽ diuidua. nec põt assu/
mi cõiectura ꝙ deponẽs insolidũ fide plures heredes sit se/
cutus cũ non ꝯxerit cũ eis que rõ hꝫ locum qñ vnus deponit
duobus vel pluribus. tunc. n. põt p̃sumi ꝙ insolidũ amboꝝ fi
dem sit secutus. ⁊ hoc vꝫ dicere tex. in. l. i. §. si apud duos. ff. ꝺ
positi qui simpl̃r dicit ꝙ põt agi ꝯ vnũquẽqꝫ insolidũ non re/
stringẽdo se ad secũdariã obligatõem tm̃. Credo tñ inductio
nẽ bar. fuisse bonam inducẽdo dcm̃. §. heres. Cuius menteꝫ
sic declaro. qꝛ si obligatio ad rẽ restitui sui natura est diuidua.
ergo si aliud nõ est actuꝫ exp̃sse ſm naturã ꝯctus videntᷣ ptes
sensisse. l. eũ qui. ff. si cer. pe. ⁊. l. si stipulatus. ff. de vsur. ⁊ ideo
non vꝫ cõstituta obligatio insolidũ p̃ter naturã ipsius ꝯctus.
⁊ vere ista lr̃a optime facit ꝑ ista opi. Quod aũt ista opi. sit ve
ra reassumẽdo id qꝺ mõ dixi arguo sic. aut dicis ꝙ isti sint ob
ligati insolidũ ex natura rei que venit in ꝯctu. ⁊ hoc est falsuꝫ
vt. d. §. heres. Aut dicis ꝙ isti sint obligati insolidũ qꝛ vꝫ actũ
inter ptes ꝙ sint duo rei debẽdi ⁊ hoc ẽt est falsum. qꝛ si eẽnt
constituti duo rei debendi dolus ⁊ culpa vnius noceret alteri
l. ex duobus el. ij. j. eo. sed hoc est falsuꝫ qꝛ dolus vnius nõ no
cet alteri vt. d. §. si apud duos in fi. ergo pꝫ ꝙ nõ videntᷣ cõsti/
tuti duo rei lꝫ sint tanq̃ꝫ duo rei ĩ obligatiõe secũdaria quo ad
hoc vt vnusquisqꝫ possit cõueniri insoliduꝫ. si ambo fuerint ĩ
culpa. ⁊ hac rõe maxime nititᷣ bar. ad ostendendũ ꝙ nõ sint ꝓ
prie duo rei in. d. l. iiij. §. cato in. vi. opp. circa fi. ꝯ. ti. ꝓxi. Qꝺ
aũt dcm̃ est falsuꝫ ſm bar. ꝙ in obligatõe secũdaria isti obli/
gãtur insolidũ est intelligendũ ſm bal. ⁊ ang. hic ⁊ Moder.
qñ deponitᷣ vel cõmodatᷣ res sui natura indiuidua. secus si res
sit diuidua sicut pecunia qꝛ tũc si dolus vel culpa est cõmissa
diuisim a duobus. vꝫ ab vno in vna pte. ⁊ ab alio in alia ꝓ di
uiso. tunc nõ tenerentᷣ insolidũ. l. si duo. §. i. ff. depo. ¶ Ter/
tio pricipal̃r adde dictis bar. in. v. q. inquãtum dicit ꝙ plures
cõstituentes se debere ꝓ altero in dubio obligantᷣ in viriles.
nam hoc vꝫ ꝯ tex. in. l. fi. C. de cõsti. pe. vbi dꝫ ꝙ si plures sil̃
cõstituunt debitũ alienum cõpetit eis beneficiũ diuisionis ex
ep̃la diui adriani ad instar fideiussorũ. ergo manifeste datur i
telligi ꝙ ipso iure sunt obligati insolidũ. al̃s frustra daretᷣ bñ/
ficium diuisionis. Si aũt dicas ꝙ ille tex. intelligitᷣ qñ exp̃sse
se obligant insolidũ. dicendũ est ꝙ ẽ diuinatio ⁊ ẽt ẽ ꝯ rõem.
naꝫ sicut in cõcedendo bñficio diuisionis sit extensio de fide/
iussoribus ad cõstituentes qꝛ sunt sil̃es psone. ⁊ in ipsis ⁊ in
vtraqꝫ est eadẽ rõ. ita ẽt quo ad modũ obligãdi extensio fit de
vna psona ad aliam cõsimilẽ. Casus est no. in. l. fi. in pe. rñso
ff. qꝺ iussu vbi dꝫ ꝙ duo iubentes obligantᷣ insolidũ qꝛ sunt si
miles duobus mãdatoribus in quibꝰ prius erat constitutũ ꝙ
obligarentᷣ insolidũ. Non ob. tex. in autẽ. si qñ. C. ꝺ cõsti. pe.
qꝛ cõcedo ꝙ qñ vna psona cõstituens noĩat al̃s que secũ de/
bet obligari non obligatur nisi ꝓ virili. qm̃ nominando alios
quos vult obligari secũ. satis colligitᷣ de mente sua ꝙ ipse no
luit totã obligatiõem subire. ⁊ hoc ẽ qꝺ dicit tex. in corpe i au
ten. vt cum ꝺ ap. cog. §. fi. col. viij. ꝙ si alij nõ ratificant ille nõ
cogitur alienã obligatõem suscipere que verba hoc significãt
ꝙ ꝓ rata q̃ tangebat psonas noĩatas ipse noluit eẽ obligatus
que rõ cessat qñ plures cõstituũt se ꝺbere simpl̃r. quo casu nõ
põt colligi ex verbis se obligãtium ꝙ nõ velint esse obligati
insolidũ. ¶ Scðo adde in eadẽ. q. inquãtum bar. dicit eẽ co/
gitãdum quare plures fideiussores videntᷣ se obligare insoli/
dũ ⁊ nõ plures cõstituẽtes qñ cõstituunt ꝓ obligatõe aliẽa qꝺ
Jo. de imo. vꝫ hic ponere dr̃iam satis ꝓbabilem. dicit. n. ꝙ
obligatio fideiussoris ⁊ mãdatoris ẽ magis accessoria ad ob/
ligatõem principalẽ q̃ꝫ obligatio cõstituẽtis qꝺ pꝫ ex his q̃ ha
bentᷣ in. l. item illa. §. qꝺ adicitᷣ. ff. de cõsti. pe. ⁊ in. l. si id qꝺ. e.
ti. nã obligatio de cõstituto non finitᷣ tpe sicut obligatio prin/
cipalis. ⁊ põt accedere talis obligatio pure fcã obligatõe cõdi
tionali vel in diẽ que duo non hñt locũ in fideiussore qꝛ pre/
scriptio currẽs ꝓ principali ꝓdest ẽt fideiussori. l. si quis post
q̃ꝫ. ⁊ ibi no. ff. de fideius. ⁊. l. exceptionẽ de excep. Itẽ si prin
cipalis est obligatus sub cõditiõe non vꝫ obligatio fideiusso/
ris pure fcã. l. grece. §. illud. j. ꝺ fideius. Tu potes addere ⁊ est
exp̃ssior dr̃ia ꝙ fideiussor non potest accedere nisi subsisten/
te obligatione principali. l. fideiussor obligari. j. de fideius. ⁊
tamẽ cõstituens põt obligari etiã non remanente obligatione

principali puta si ↄ̄stituat aio nouandi.l.vbi quis.in tex.⁊ gl.
ff.de cōsti.pec.fideiussor vero iō obligat̄ insolidū fideiubēdo
cū pluribus qꝛ cū sit obligatio accessoria sortitur nām p̄cipa
lis obligatōis regula accessoriū de reg.iu.Sicut ergo p̄cipal'
erat insolidū obligatus ita ⁊ fideiussor vꝫ se obligare ⁊ qꝛ con
stitués debitū alienū nō venit ita accessorie ad obligatiōeʒ pri
cipalē sicut fideiussor vel mādator nō est eadē rō vt silr̄ ipse vi/
deretur se obligare insolidū ⁊ ista dr̄ia militat tenēdo ↄ̄cl'oneʒ
bar.p̄cedentē quam tamē ego nō tenui nisi in casu autē.si qñ.
C.de cōsti.pe. Et aduerte qꝛ ista dcā vident̄ facere ↄ̄ ea que.
s̄.dixi.nā si est aliqua dr̄ia inter fideiussorem ⁊ mandatorē ex
vna ⁊ cōstituentē ex altera vt ex p̄dictis pꝫ ergo non vꝫ bene
posse argui de fideiussore ⁊ mādatore ad cōstituentē vt videa
tur se insolidū obligare sicut fideiussor ex quo nō sunt oīno si
miles.Sed ad hoc est dicendū ꝙ cū simus in mā iuris cōis ⁊
nō correctiua nec exorbitāti nō requiritur ꝙ sit oīmoda silitu
do dūmodo in casu in quo fit extēsio sit eadē ratio iuxta.l.nō
possunt.ff.de leg.⁊.l.de quibus.eo.ti.al's sequeret̄ ꝙ qꝛ inter
istas ꝑsonas est aliqua dissilitudo nō fieret extensio d̄ fideius
sore ad cōstituentē in bn̄ficio ep̄le diui adriani ↄ̄.d.l.fi.de cō/
sti.pec.⁊ ↄ̄.l.pe.in fi.de fideius.tu. ¶ Adde ēt circa istam qō/
nē quintaʒ inq̄tuʒ bar.dicit ꝙ qñ plures cōstituētes obligāt se
insolidū vtꝝ sint duo rei vel nō dicendū est sicut.j.dicet̄ de fi
deiussoribus ⁊ mādatoribus in quibus ipse cōcludit ꝙ lꝫ obli
gent se insolidū exp̄sse nō cōstituūtur duo rei nisi exp̄sse agat̄
ꝙ sint duo rei debēdi.nā inter cōstituētes ⁊ istos vꝫ esse ma/
gna dr̄ia fideiussores.n.obligādo se exp̄sse insolidū nō cōsti/
tuunt̄ duo rei ṡm eū qꝛ exprimit̄ qd̄ tacite inest.sed ista rō nō
hꝫ locū in pluribus cōstituētibus ṡm ea que ipse.s̄.dixit qꝛ cū
cōstituēdo simplr̄ non videātur se obligare insolidū ergo si ex
presse obligāt se insolidū in eis nō exprimit̄ qd̄ tacite inest.⁊
sic cōstituētur duo rei.l.si p̄nā.C.ad velle.vn̄ credo istud di/
ctū fuisse inaduertēter. ¶ Vltio adde in hac.q.inq̄tum ipse
vult ꝙ si agitur exp̄sse ꝙ duo fideiussores sint duo rei tūc erūt
duo rei debēdi ꝓprie.Nā hoc vꝫ primo ↄ̄ ea que ipse dixit l
l.in duobus.§.vbi duo.s̄.e.vbi dicit ꝙ qñ est actū ꝙ ad vnuʒ
ꝑueniat pecunia alter qui obligauit se vt cōreū est loco fideius
soris vnde hꝫ bn̄ficiū autentice p̄nte.C.de fideius.vt ibi dici/
tur.Sꝫ potest r̄nderi ꝙ ibi loquitur qñ fuit actum ꝙ cōreus in
veritate esset fideiussor vt colligit̄ ex v̄bis eius sed hic eↄ̄ fuit
actum ꝙ essent duo rei illi qui suscipiebant obligatōeʒ alienā.
Sed ↄ̄ ipsū faciunt ea que ibi fuerunt adducta ad ꝓbandā gl.
in autē.de fideius.in prin.per que pꝫ ꝙ lꝫ verba obligatōis so
nent in obligatōem principalē tamen re vera ille qui suscipit
obligatōnem alienā hꝫ pro fideiussore.⁊ forte hoc est verius.
Operabit̄ tamē ista ꝓmissio ꝙ qñ fideiussor vult cōueniri vt
principal' tacite videat̄ renūciare bn̄ficio excussionis.vt v̄ba
aliquid operētur sicut dicūt ibi moder.De hoc tn̄ dic vt ibi di
xi ⁊ no.istā quotam hic qꝛ nō fuit ibi allegata. ¶ Circa sextā
qōeʒ in qua queritur qūo obligētur plures administratores si
ne mādato uel cū mandato adde breuiter dc̄is bar.⁊ p̄io inq̄
tum ipse dicit idē esse dicendū in tutoribus qd̄ in pluribus of
ficialibus publicis auctoritate ⁊ vtilitate ꝙ nō est oīo idē nec
in oī casu sicut ipse dicit vt colligit̄ ex his que tradit glo.in.l.
ij.C.d̄ diui.tu.⁊ in.l.īperator.ff.ad muni.⁊.l.qm̄ augurio.C.
de cōue.fi.debi.li.x.vn̄ de officialibus publicis auctoritate ⁊
vtilitate dic vt in iuribus mō allegatis ⁊ vide bar.oīo in.l.i.C.
quo quisqꝫ or.cōue.li.xi.Et adde vnū verbū ꝙ lꝫ ad interesse
officiales publici aliqñ cōueniātur insolidū vt in iuribus p̄di
ctis ad penā quā incurrunt delinquēdo semꝑ tenētur ꝓ rata.
Casus est no.⁊ ibi ꝑ bar.in.l.qui in ↄ̄ctibus.C.de iure fi.li.
x.Facit qd̄ ipse idē ponit in.l.si multi.ff.de pub.De tutorib⁹
vero dic vt plene tradit bar.⁊ alij.in.l.i.C.d̄ trāsac. ¶ Scd̄o
adde ꝙ sicut plures tutores qui gerunt sil' tenētur insolidū ita
⁊ plures qui nō sunt vere tutores administrāt tamē vt tutores
⁊ credunt se esse.casus est no.in.l.tutores.§.curatores.el.ij.ff.
de admi.tu. ¶ Scd̄o adde inquantū ipse dicit hic ꝙ eodē mo
do obligant̄ actores tutoꝝ sicut ⁊ ipsi tutores.nam hoc vꝫ cō
tra ea que ipse scribit in.l.i.§.si plures.ff.de exerci.vbi dicit
ꝙ isti actores in dubio administrant pro parte ⁊ non insolidū
sicut duo tutores ergo vꝫ ꝙ non teneantur insolidum per re/
gulam quā tradit hic bar.ꝙ illi tenētur insolidum qui possūt
administrare insoliduʒ.alle.l.si plures de cu.bo.dā.sed forte
pōt intelligi dcm̄ suum qñ plures actores eēnt deputati inso/
lidum.Itē adde circa eādem.q.inquātū ipse sentit hic.⁊ cla/
rius in.l.i.§.si plures.s̄.de exerci.ꝙ qñ pluribus cōmittit̄ ad
ministratio generalis oīum bonoꝝ vel certe ꝑtis in dubio nō
vꝫ data ꝑtās administrādi insolidū.sicut qñ plures deputant̄
certe ⁊ deputate administratōi alicuius vniuersitatꝫ que nō vꝫ
esse bona dr̄ia inter istos duos casus. Nam rō quare plurib⁹
exercitoribus vel institoribus vꝫ cōmissa administratio inso/
lidum.vꝫ esse ne si oēs habeāt simul gerere actum.īpediatur
exercitiū administratiōis qd̄ cōtinet in se plurima negocia q̄
rō simul vꝫ habere locū qñ plures p̄ficiunt̄ gerendis oībus ne
gocijs alicuius.Vnde ipse idē bar.in.l.i.ff.de offi.cōsu.in.i.
col.ṡm Guil.de cu.dicit ꝙ siue sit administratio vl'is siue ge
neralis idē est vt ꝑtās videat̄ cōcessa insolidū.⁊ hoc ēt sentit.
lꝫ non ita clare in.l.pluribus.ff.de ꝓcu. Pro qua cōclusione
vꝫ eē casus no.in.l.qui ꝓprio.§.fi.⁊.l.se.ff.de ꝓcur.vbi ēt di
cit ꝙ si duo creant̄ ꝓcuratores ad negocia.vnus ex eis po/
test exigere ab altero qd̄ ipse dꝫ.Et assignatur rō qꝛ nō minus
est ꝓcurare lꝫ habeat ꝓcuratorē que verba significāt ꝙ tantū
pōt quantū si eēt solus.Et lꝫ dcm̄ principale corrigatur in.l.se
quenti sp̄ali rōe nō tamē corrigitur rō quo ad alios casus.im
mo si ē sp̄ale in.l.seq.vt vnus solus nō possit agere in ↄ̄riū est
ius cōe. ¶ Scd̄o adde posito ꝙ duobus ꝓcuratoribus in du
bio nō videat̄ cōmitti administratio insolidū tn̄ ṡꝫ Io.d̄ imo.
nō vꝫ posse dici ꝙ obligatōe secūdaria rōe doli vel culpe ad/
huc tenēt̄ insolidū.sicut videmus in duobus depositarijs vel
cōmodatarijs ꝙ lꝫ in obligatōe primitiua teneant̄ ꝓ ꝑte.tn̄ in
scd̄a tenent̄ insolidū.l.i.§.si apud duos.ff.depo. Pro qua cō
clusione vꝫ eē casus no.quem ipse nō adducit in.l.si ex duo/
bus in fi.ff.de tu.⁊ ra.dist.vbi quo ad istā obligatōēm secūda
riā vident̄ equiꝑari iste tres ꝑsone.depositarius cōmodata/
rius.⁊ ꝓcurator vt vnusquisqꝫ eoꝝ possit insolidū cōueniri.⁊
vnus soluēdo liberet aliū.Et credo ꝙ ista opi.posset sustine/
ri posita illa p̄cedenti ꝓ vera ꝙ in dubio non videat̄ cōmissa
administratio insolidū. ¶ Pro qua facit tex.in.d.§.duob⁹.
qui simplr̄ loquit̄ nec restringit se ad casum quo administratio
fuit cōmissa insolidū.⁊ est no.cōsideratio. ¶ Vltio adde in
quātum bar.dicit hic ꝙ qñ pluribus est cōmissa admīstratio i
solidū oēs tenent̄ insolidū sicut tutores.nā ꝑ hoc vltimū ver/
bum vꝫ sentire ꝙ si ex duobus ꝓcuratoribus insolidū cōstitu
tis vnus gerit.⁊ alter nō ille qui nō gessit nō possit cōueniri i/
solidū incōtinenti.lꝫ ita demū si alius nō sit soluēdo qꝛ sic di
stinguit̄ in pluribus tutoribus in.l.ij.C.de diui.tu.⁊ hoc te/
net glo.exp̄sse in.d.l.creditor.§.duobus.sed in.l.ij.§.fi.ff.de
cur.bo.dan.nō bene firmat pedes.Sed in.l.aūt ṡa.C.de di/
ui.tute.in glo.magna lꝫ totum expositū dicēs ꝙ in admīstra/
toribus volūtarijs quibus cōmittit̄ admīstratio insoliduʒ pōt
agi ↄ̄ eum qui nō gessit a principio non excusso eo qui gessit.
Et hāc opi.sequit̄ Io.an.in addi.ad spe.in ti.de istru.edi.§.
nunc vero aliqua ver.sꝫ nūquid in addi.que incipit est ēt sciē
dum.⁊ ita tenere Iac.d̄ are.in suo tractatu excussionis.hanc
ēt opi.sequit̄ bar.in.l.si vt certo.§.si duobus.ff.cōmo.dicens
ꝙ in hoc differūt admīstratores volūtarij a necessarijs ṡꝫ quā
opi.ego cōsului. Pro qua vꝫ esse casus in.l.ij.§.fi.de cur.bo.
dan.vbi manifeste fit dr̄ia in ver.nisi inuitus iter admīstrato/
rem necessariū ⁊ voluntariū. Preterea dꝫ ibi in rōe deciden/
di ꝙ ad hoc vt possit agi ↄ̄ eum qui nō gessit isolidū.nō ē ex/
pectādū quid ad curatorē qui cōuenit̄ ꝑuenerit.sed poti⁹ quid
redactū est ex bonis quibus datus est curator.ex quibus v̄er/
bis apparet ꝙ ille creditor hereditarius nō agebat ↄ̄ curato/
rem quasi cōueniret eū noīe hereditatis sꝫ tanq̄ ↄ̄ admīstrato
reʒ volūtariuʒ cōstitutū ab eo.i.ad eius petitōem vna cū alijs
creditorib⁹.nam si ageret̄ ↄ̄ eū noīe hereditatis ⁊ a creditore
tanq̄ creditore simplr̄ ēt si nihil eēt redactuʒ adhuc ex bonis
hereditarijs posset cōueniri insolidū.l.si plures.ff.eo.ti.⁊ hūc
intellectuʒ ad illam.l.ēt sentit bar.in.l.in duobus.§.vbi duo.
versus finem.s̄.eo.Et ex his pōt inferri ꝙ qꝛ cōtra plures ꝓ
curatores qui p̄nt administrare insolidum pōt agi insolidum
simplr̄ ⁊ similiter ↄ̄ plures exercitores seu institores isti possūt
dici ꝓprie duo rei debendi qꝛ obligant̄ insoliduʒ ex volūtate
sua.i.ex susceptōe mandati qd̄ susceperūt insolidū ⁊ hoc tenet
hic expresse Io.d̄ imo.in pluribus exercitorib⁹ seu institori
bus lꝫ bar.dicat ꝙ nō sūt ꝓprie duo rei.sꝫ ꝙ debeāt cōueniri
ad istar tutoꝝ.⁊ ideʒ dicit in pluribus ꝓcuratorib⁹ quib⁹ ē cō
missa administratio insolidū qd̄ non vꝫ verum.vt pꝫ ex p̄mis
sis ex

sis ex quo simplr̄ nō excusso altero quilibet insolidū pōt con-
ueniri. Et aduerte diligēter qꝛ in arg. ꝑcedente istuꝫ vꝫ qñ plu
res creanť ꝓcuratores vtrīꝙ eis videatur cōmissa administra-
tio insoliduꝫ bal. alibi multū vꝫ deuiare a cōi snīa. vꝫ in ꝑica.
C. de exer. in pe. q. vbi dixit nō esse distinguēdum inter ꝓcura
tores cōstitutos ad negocia ꝑticularia vel ad vniuersitatem si
cut distinguūt doc. qꝛ ſm hanc distinctōem sequereť ꝙ si ꝓ-
curator citareť vl'r ad lites ꝛ cās p̄ntes ꝛ futuras plures creati
isto mō viderētur citati insolidū ꝙ est nimis restrigere. l. pluri
bus. de ꝓcu. que non loquiť magis in creatis ad vnā liteꝫ quā
ad vniuersitatē cāruꝫ. Unō ipse dicit alr̄ distinguēdum vꝫ ꝙ
aut plures ꝓcuratores creanť cum mādato īportante liberam
admīstratōem aut creanť simplr̄ sine libera. Pmo casu vidē-
tur creati insolidū al's mandatū non esset libeꝝ allegat tex. cū
glo. in. l. cū in una. §. tutor. ff. de ap. tu vide gl. cū tex. in cle. du
dum. in v̄bo libere. de sepul. ꝛ in. c. ij. de arb. li. vi. ꝛ bene facit
tex. in. c. lꝫ eṗs. de p̄ben. eo. li. in quibus pꝫ ꝙ tm̄ est dicere li
bere ꝓcedat uel exequať ꝗtum nō requisito alio. Scḋo casu
subdistignit qꝛ aut creanť plures ꝓcuratores simul ꝛ tunc nō
vꝫ cōmissa admīstratio īsolidū. l. pluribus ꝑal. Aut vnus crea
tur post aliū ex īteruallo cum cl'a que solet apponi ī instr̄is q̄
ꝑ hoc primus nō intelligať reuocatus ꝛ tunc vꝫ cōmissa vtri
qꝫ admīstratio insolidū allegat. l. titius ꝛ seya. ꝺ fideius. que lꝫ
modicū facit dcm̄ tñ hoc vltimuꝫ credo veꝝ. ar. l. nr̄e. in. §. sed
ꝛ si quis. inducēdo sic qꝛ ex quo fuit vnus creat⁹ ꝓcurator pri
mo simplr̄ ꝛ sic cōmissa sibi admīstratio īsolidū lꝫ postea adiū
gať alius nō dꝫ mutari status prioris cōstōnis. Si tñ velles te
nere ꝯ posses dicere ꝙ hic nō mutať status prioris cōstōnis
seu obligatiōis qꝛ hoc nō pōt facere creditor ad p̄iudiciū ter-
tij. i. alterius ex duobus reis. l. fi. ff. de pac. sed ille qui ꝯstituit
a pricipio vnū ꝓcuratorē insolidū addēdo aliū bene pōt limi-
tare ptātem eius vñ ista nō sunt oīo silīa. ¶ Tu autē aduerte
ad primū dcm̄ suum. qꝛ sicut ipse dicit doc. diuinant ad. l. plu
ribus. qñ restringūt ad cōmissionē vnius cāe ita ꝛ ipse diuiat
qñ restrigit ad ꝓcuratores creatos sine libera ptāte qꝛ hoc nō
dꝛ in tex. ꝛ ita pōt intelligi illa. l. in ꝓcuratore cū libera sicut ī
ꝓcuratore sine libera. Tenēdo tamē snīam cōeꝫ que est appro
banda rn̄deo aliter ad. l. pluribus. Et dico nihil diuinando ꝙ
ibi nō deciditur principalr̄ qūo plures ꝓcuratores uideātur cō
stituti insolidū vel pro ꝑte sed ꝙ si sunt insolidū ꝯstituti est lo
cus p̄occupatōi. vt ibi dꝛ. Dico ꝙ qñ tex. dicit pluribus ꝓcu-
ratoribus insolidū cōstitutꝭ ꝙ siue tacite siue exp̄sse insoliduꝫ
cōstituanť verificātur v̄ba littere sicut dicimus ꝙ lex que dicit
ꝙ plures ꝓmissores in dubio vidētur ꝓmittere ꝓ ꝑte nisi sit
actū ꝙ teneanť insolidū. nō intelligiť de necessitate ꝙ exp̄sse
hoc sit actū sed satis est ꝙ ex mēte ꝑtiū tacite hoc inducať vt
vidisti declaratū in. l. ij. ꝛ in. l. reos. §. cū tabul'. ꝰ. eo. ꝑ iura. ibi
allegata. Et ad argumētū bal. rn̄deo formalr̄ ꝙ illa cl'a cū ple-
na ꝛ libera ptāte ꝛc. cū sit cl'a accessoria ad mādatū regulatur
ſm formā sui pricipalis vt in regula accessoriū. de reg. iu. vnō
sicut ꝓcuratores plures creati mādatū vt sil' gerāt hr̄e videť ita
ꝛ vꝫ hr̄e ptātem liberā ambo sil' gerēdo. ¶ Circa septimā qō
nē quā tangit hic bar. de pluribus negociatoribus qui sil' exer
cēt actū vtrū sil' debeant cōueniri uel ꝓ ꝑte adde vnū verbum
ad primū mēbꝝ inquātū vult ꝙ exercētes trafficū publicū ob
ligenť insolidū. nā hic remanet solū vna dubitatio qꝛ si magi
stratus qui gerūt offm̄ publicū auctoritate ꝛ vtilitate nō cōue
niunť absolute insolidū vt. ꝰ. fuit dcm̄ in. vi. q. Eadē rōne idē
videreť dicendū in istis sup quo est cogitādū qꝛ bar. hic sim-
pliciter vꝫ velle ꝙ absolute possint insolidū cōueniri. ¶ Cir
ca scḋm ꝛ tertiū casū quos. ꝰ. retulimus nihil est addēdū ꝛ satꝭ
est qḋ dixi in voce. ¶ Circa quartū casū ꝛ vltimū est difficul
tas. nā bar. hic cōcludit ꝙ qñ plures ꝑ se exercēt trafficū ꝛ apo
thecā sil' ꝛ in eadē statōe nō obligenť aliqui eoꝝ nisi pro rata
societatꝭ qḋ bal. in. l. cū te in gallia. C. si cer. pe. ꝛ in ꝑica. C. ꝺ
exerc. in vlt. q. dicit esse limitandū nisi cōsuetudo esset ꝙ vnus
quisqꝫ sociorū insolidum expediret negocia societatis tunc. n.
ex consuetudine videretur sibi datū mandatum per. l. titianus
ff. ꝙ cum eo. ꝛ est bonus tex. in. l. solutum. §. fi. cum. l. seq. de
pig. act. ꝛ. l. si in pignore. in prin. ff. eo. ti. ꝛ no. bar. in. l. quedā.
in prin. ff. de eden. aliquid etiaꝫ traditur per bal. in. l. i. C. e. ti.
¶ Scḋo limitat bal. istam doctrinā in p̄alleg. ꝑica nisi plu-
res exercentes trafficū eēnt socij. qꝛ tūc uidenť inuicē fideiu-
bere. qḋ dictū nō hꝫ saporē iuris. nec ē veꝝ ꝛ ꝯ. l. si tñ plures.

hic alleg. per bar. nā hoc ipso ꝙ plures exercēt v̄nū trafficuꝫ
simul tacite vꝫ cōtracta societas in illo traffico ut pꝫ in. l. coiri
cū. l. se. ff. ꝓ soc. ꝛ plene declarat bar. in. l. titiū ꝛ meuiū. §. alte
ro. ff. de admi. tu. Qūo ergo pōt dari ꝙ plures simul exerce-
ant trafficū ut principales. ꝛ nō sint socij. Sed ꝯ istā determi-
natōem bar. arguo sic. Aut intelligis ꝙ ipse loquať in casu in
quo plures exercētes vnū trafficū simul cōtrahūt. ꝛ hoc est ī-
dubitatū ꝙ ꝓ illa obligatōe quam simul cōtrahūt quilꝫ teneť
ꝓ rata. ꝛ si sic intellexit nulla est dubitatio ꝑ. d. l. si tñ plures.
aut intelligis nūquid plures obligētur ꝓ rata si vnus ex pluri
bus socijs solus ꝯxit. ꝛ tunc istud vꝫ vel īpossibile vel falsuꝫ.
nā aut ille qui solus ꝯxit vꝫ habere mandatū ab alijs sic ꝯhē
di. sicut dicit glo. no. in. l. nemo. in prin. ff. ꝓ soc. quā sequitur
bal. que sūt in rebus expositevenales in apoteca sup ꝑica. C.
ꝓ so. in vl. q. ꝛ tunc ex quo unus ex pluribus hꝫ mandatū ꝯ-
hendi insolidū oēs obliganť īsolidū qꝛ tex. hoc dicit in. l. si tñ
plures. §. i. ꝛ ꝓbatur ex rōe posita in. l. ne in plures eo. ti. Aut
dicis ꝙ unus ex socijs non videať hr̄e mandatū ab alio ꝛ tūc
nō potuit obligare alios nec insoliduꝫ nec ꝓ ꝑte ut in autē. si
qñ. C. de cōsti. pe. ꝛ est claꝝ de se. Et ꝙ unus ex socijs nō vi-
deatur hr̄e mandatū ab alio in q̄rendo societati vel obligādo
societatū. tenet. d. m. exp̄sse reprobādo illā glo. in. l. nemo ī. l.
stip. nō diui. de ver. obli. allegat optimū tex. in. l. si vnus ex so
cijs de ser. ru. pre. ꝛ idem probať in. l. ꝓprium in fi. ff. cōia pre
dio. Pro ista cōclusiōe bene facit tex. in. d. l. si tñ plures ī rōe
decidendi. dum dꝛ ꝙ vnus ex pluribus exercētibus nō vꝫ sui
magistrū vel vicariū cōstituisse aliū. ꝛ lꝫ illa rō posset restri
gi ad dcm̄ principale. s. qñ oēs ꝯhunt simul. credo tñ de men-
te legis ibi fuisse aliud. Aduerte tñ qꝛ bar. in. l. si ſuus cōis. in
l. pe. ꝺ. de stipu. ser. dixit no. ad ꝓpositum ꝙ qñ in lr̄a vel ī alia
scriptura societatꝭ repireť scriptū hoc mō. titius ꝛ socij accepe
runt mutuo mille a tali oēs obligarenť insolidū qꝛ ꝑ mediū il
lius qui est exp̄ssus ꝑ nomen ꝓprium alij videntur obligati.
¶ In glo. sup verbo quoqꝫ ibi equalr̄ ꝛc. glo. nō soluit for-
maliter ꝯria hic posita. sed bar. soluit dicēs ꝙ hic res nō deue
nit ad eū casum a quo pōt incipere qꝛ ꝑ pactū de nō petendo
postea non tolliť obligatio eius cui fit pactū ipso iure. l. si vn⁹
§. pactus. ff. de pac. Sed caue qꝛ ista so. p̄supponit ꝙ si eēt fa
cta liberatio ꝑ acceptilatōem iste tex. nō hr̄et locum cū ꝑ illaꝫ
tollať obligatio ipso iure. qḋ vꝫ multum restringere rōem hu
ius lr̄e. Et iō forte pōt dici ꝙ illa regula iō nō hꝫ locum ī isto
casu qꝛ hec īparitas induciť ex fcō creditoris. in cuius ptāte nō
est facere aliquid in p̄iudicium debitoris. i. alterius rei debē-
di iuxta regulam positā in. l. fi. ff. de pac. ꝛ in. l. si post mortē. ī
fi. ff. de bo. pos. cōtra tab.

Vm duos reos. Diuersitas loco
rū nō īpedit duo
rū reoꝝ cōstōnem. h. d. Uel sic si duo rei debēt ac-
cedere ad vnum locū ex locis diuersis v̄nicuiqꝫ da
tur tp̄s ſm cōditionē loci sui. h. d. scḋa ibi. nā ꝛ si maximum.
¶ No. pmo ꝙ vbicūqꝫ locus adiciť solutōi in ꝓmissione in
est tacita dies ꝑ quā possit ꝑueniri ad locum. ꝛ diciť inesse ex
natura loci appositi ī obligatōe. de quo vide tex. ꝛ qḋ. ibi scrip
si in. l. cōtinuus. §. cū ita. ꝰ. ti. ꝓxi. ꝛ ī. l. interduꝫ eo. ti. ꝛ in. l. si
mihi ēt tibi. §. si quis ſuos. ꝛ ibi scripsi de leg. i. ¶ No. scḋo
ꝙ lꝫ obligatio duoꝝ reoꝝ dicať vna in multis iuribus sicut ī
l. in duobus. §. vbi duo. ibi cū vna sit obligatio. ꝰ. e. cū cōcor.
ibi alle. in glo. re tñ vera sunt plures obligatiōes. diciť tñ vna
respectu effectus qꝛ oēs unica solutōe tollūtur. ꝛ oēs cōtinent
idem. ita ꝙ nulla inter istas obligatōes debet esse disparitas.
Et per hoc possꝫ argui ꝙ qꝛ iste due obligatōes seu iste due ꝓ
missiones tendunt ad ideꝫ. de his duobus cōtractibus nō de
beret solui nisi vna gabella ex quo quo ad effectum habētur ꝓ
vno. ꝛ hoc est quod tractat Bal. no. ꝺ duobus cōtractib⁹ ten
dentibus ad vnū finem in. l. cū dotem in fi. C. ꝺ iure do. vnō
alibi dixit ꝙ lꝫ ex pacto apposito iuxta cōtractū resultet noua
forma cōtractus īnominati iuxta. l. labeo. ff. ꝺ cōtrahen. emp.
tamē sufficit solutā esse gabellā ex cōtractu pricipali qꝛ ille cō
tractus qui resultat ex pacto habita relatōe ad cōtractū cense
tur eē ꝑs pricipalis ꝯctus vt. l. fundi ꝑtē. ff. ꝺ cōtrahē. ēp. ꝛ ita
ponit ipe no. sup rub. C. ꝺ ꝺposito. Alibi ēt dixit ꝙ ꝺ scḋa ob
ligatiōe ꝑ quā renouať prima ꝑꝑ hanc rōem non debet solui
noua gabella vt ipse ponit. in. l. vniuersa. C. ꝺ ꝓci. impe. offe.
¶ No. vltio a ꝯrio sensu vltra doc. vꝫ. n. sentire hic iuriscon

sultus q si ista esset vera vnica obligatio ⁊ nõ plures una dilatio vniformiter esset dãda ãbobus ex quo sequeref q si vn⁹ ex pmittẽtibus esset ppinquior loco sol'onis ⁊ alter remotior tñ ut ab vtroqȝ posset ipleri obligatio maior dilatio esset danda ppinquiori q si sibi soli cõcederef de p se ⁊ hoc facit vnitas obligatiõis. Facit optie qd hȝ in .l. tutor. in pri. ff. d mino. ⁊ in .l. i. C. de repu. que fiunt in iudi. qd no. ¶ In glo. super vbo. facere pria so. nimis iproprïat tex. inquãtũ exponit verbuȝ. stipulatus. p cõuentione que resultat ex ɔctu que ɔbitur re uel cõsensu. Hãc glo. no. qr forte possȝ saluari libellus improprïãdo verba sua si narraref q pmissio esset fcã per stipulatõem ⁊ pbaretur de alio ɔctu. Scis. n. q verba libelli psit iproprïari ut saluef intẽtio libellãtis. l. i. ⁊ ibi per bar. C. d vsu fru. ⁊ p eundẽ in .l. i. ff. si ser. vẽ. Ex scda so. no. q q sit diuinatiua ad tex. sicut ⁊ tertia q duo rei debẽdi psit cõstitui siue pmissio fiat ipsi creditori siue vn⁹ pmittat ipsi ⁊ alter suo suo. Et idẽ esset si pmitteref pcuratori eo casu quo ipso iure p pcuratorẽ dño acquiref actio. Ex tertia so. no. ppetuo q solum interuallũ ẽt longũ nõ vitiat cõstitutionẽ duoꝝ reoꝝ qñ nõ interuenit actus exneus inter vnã pmissionẽ ⁊ aliã. Et aduerte qr ista glo. in hac so. ⁊ pcedẽti expsse sentit opi. quã tetigit in l. ij. s. e. q interuallũ inter pmissionẽ unius rei ⁊ alterius vitiet cõstitutionẽ duoꝝ reoꝝ. hoc tñ hic tẽperat in vltia so. si interuenit actus exneus. Sȝ hoc vr ɔ .l. duos reos. §. fi. s. e. vbi uidenf ista duo requiri copulatiue ad hoc q ualeat ɔstõ q nõ sit longũ interuallũ ⁊ q actus exneus nõ interuenerit ergo si aliqd istoꝝ deficit uitiabitur ɔstõ dic ut dixi in .d. §. fi. Iste tñ so. nõ sunt necessarie ad istũ tex. sed intellige fm dy. bar. ⁊ cõiter doc. q hic duo rei exñtes sil' in eodẽ loco cũ stipulatore pmiserunt p stipulationẽ stipulatori soluere pecuniã capue post q reddijssent ad ciuitatẽ suã uel domicilium. Et qr forte loca domiciliorꝝ diuersimode distabant a capua. iõ iurisconsultus dicit assignandos esse diuersos terminos pro qualitate locoꝝ qd quidem pendebit ex arbitrio iudicis. si distantia istoruȝ locoruȝ non erat certa a loco solutionis. Si autem erat certa tũc tot dies essent dandi q posset perueniri ad locum solutionis cõputando quãlibet dietam. xx. millibus passuum iuxta .l. i. si quis cautio. fm Angel. ⁊ moder. hic.

I duo rei. Nõ sũmatur ista lex ppter breuitatẽ. No. q exceptio cõpensatõis lȝ possit opponi a fideiussore de eo qd debetur principali. l. si quid. ff. de cõpẽ. nõ tamẽ potest opponi a cõreo qui nõ est socius. Et ex hoc arguit hic gl. q duo rei nõ cõsocij non uidenf inuicẽ fideiubere nã si viderenf fideiubere saltȝ pro pte cõrei uideref posse opponi cõpẽsatio sicut a fideiussore qd hic negaf ⁊ d ista mã dicem⁹ pleni⁹ in .l. ex duobus. j. eo. post bar. Frãciscus aretinus.

Eos. Rei pmittendi psit fideiubere ad inuicem ⁊ creditor põt suã petitõem diuidere ⁊ quo ad qtitateȝ ⁊ quo ad modũ cõueniendi. h. d. fa est ibi itaqȝ reus. tertia ibi sed poterit. vltia ibi nõ secus. ¶ No. prio arg. fm ang. ex isto tex. q si plures accusanf de crie p quo venit iponenda pena pecuniaria ita q possint relaxari fideiussorib⁹ isti videnf posse fideiubere vn⁹ p altero ⁊ simpl'r si plures inueniũtur de nocte cũ armis uidef q vnus possit fideiubere de psentando p altero fm Io. de imo. ⁊ ita decidit bar. in .l. pe. ff. de tu. ⁊ cu. da. ab his vbi ẽ bonus tex. sed Io. de imo. reuocat hic ista dcã in dubiũ. nam iste tex. loquif qñ creditor cõsentit q duo inuicẽ fideiubeãt d cuius pindicio agif sed nos loquimur vtꝝ officialis teneatur eos recipe si uolũt inuicẽ fideiubere. Et vr dicendũ q nõ fm eum qr cũ pp crimen quilȝ sit suspectus de fuga sequif q ille qui est suspectus p cã propria nõ erit idoneus ad releuanduȝ aliũ sicut dicimus q qr ille qui nõ possidet imobilia tenef satisdare p se. iõ non põt esse fideiussor idoneus alterius fȝ gl. no. in autẽ. d exhibẽ. ⁊ itrodu. reis. §. si vero. quã allegat bar. in .l. sciendũ. in vltis verbis. ff. qui satisda. co. ⁊ ang. plenius i l. ij. in prin. ff. e. ti. Et inde est q si plures forenses cõueniũtur ex pprium domiciliuȝ vnus non põt satisdare pro altero. casus est no. per locũ a spãli in .l. oẽs. §. in hac. la. ij. C. de epis. ⁊ cle. vbi hoc pmittitur clericis forẽsibus ex priuilegio spãli ut ibi dicif. ⁊ sic in cõtrarium est ius cõmune ut probatur in dcã littera lȝ bal. eam simpliciter inducat ibi q plures simul cõueri psit fideiubere adinuicem. vñ ex his satis uideref pcedere dictũ .d. Io. si assumptũ suum eẽt veꝝ vȝ q ɔ accusatuȝ d crie qñ eẽt suspitio de fuga ẽt si imponeref pena pecuniaria dũtaxat. sed hoc nõ bene pbatur iure q uis vbi imponif pena capitalis bar. hoc cõcedat q psumitur fuga fcã timore accusatõis vt ipse ponit no. in .l. i. in prin. ff. de bo. eo. qui mor. si cõsci. vnde si fideiubẽt adinuicẽ nõ sunt suspecti ex alia cã forte posset tolerari opi. bar. in .d. l. pe. ⁊ ang. hic. ¶ Vtꝝ aũt cõuentus criminal'r si possidet imobilia teneaf satisdare. vide p bal. in .l. scienduȝ. in prin. ff. qui satisda. cog. ¶ Scdo colligit ar. ang. ex hoc tex. q si duo pcusserunt aliquẽ mortifere vnusquisqȝ eoꝝ põt puniri tam de occiso tanq pricipalis q d ope pstita alteri vulneranti. Sicut. n. hic ex vno ⁊ eodẽ actu resultant due obligatões ⁊ due agendi forme qr pmissor obligaf tanq reus ⁊ tanq fideiussor cõrei ita vr q ex vna pcussione resultent duo delicta respectu diuersaꝝ psonaruȝ. nam respcũ pcussi ⁊ pcutientis simpl'r resultat homicidiũ. sȝ respcũ alteri⁹ pcutiẽtis cui p meã pcussionẽ videor pstare opẽ resultat alid delictũ. melius. n. potuisset se defendere ab vno q a duobus vel facilius euadere. ⁊ iõ videntur pstare sibi inuicẽ opem ⁊ p ɔñs vterqȝ poterit puniri tanq homicida ⁊ tanq opẽ pstãs. ⁊ ita dicit tenendũ lȝ bar. tenuerit opposituũ i .l. qui seruo. §. fi. j. de fur. fundamẽtum aũt bar. in loco pallegato vr esse i hoc. qr ex quo pcutiens mortifere fuit punitus tanq principalis d actu pcussionis non uidef posse puniri de eodẽ actu tanq de accessorio. doc. moder. hic dicũt q iste tex. nõ facit p ange. qr hic interuenerũt duo actus ex quibus resultant due obligationes. vȝ facta insolidum vt de duobus reis ⁊ rursum fideiussio expresse inuicẽ facta. Si aũt intelligeremus q duo rei simpl'r obligando se ut duos reos viderẽtur ẽt inuicem fideiubere. tunc tex. iste melius faceret. sed nõ loquitur i isto casu. Tu aũt in ista mã aduerte qr bal. in .l. si quis id qd in fi. de iurisdi. om. iudi. referẽdo dcã bar. vr eum sequi simpl'r sȝ in .l. nõ ideo minus in vl. char. ubi plixius disputat argumentũ lȝ oppositum. ⁊ ita dicit fuisse iudicatũ Perusij ⁊ visum fuisse aduccatis pusinis. nihil tñ allegat ad pbãdum istaȝ cõcl'onẽ. ¶ Tu aũt cõsidera q sicut ad causandũ diuersam spẽm actõis vnus ⁊ idem actus põt videri gestus cõtemplatõe diuersaꝝ psonarũ. l. si pupilli. in prin. ⁊ ibi p glo. ff. de nego. ge. ita non vr eẽ absurdum q vnus ⁊ idẽ actus pcutiendi sit factus cõtemplatõe diuersoꝝ vȝ respectu offensi aĩo offendẽdi ipsum ⁊ respcũ alterius pcutientis aĩo ipsũ inuãdi. ⁊ ita psumif factũ qr in delictis ⁊ actibus phibitis psumptio degenerat ɔ facientẽ. l. i. ⁊ ibi no. C. ad .l. cor. de sicc. ¶ Itẽ sicut ex vno fcõ respcũ diuersaꝝ qualitatũ oriũtur duo tituli cris sepati vt .l. si adulteriũ cũ incestu. in prin. ff. de adul. ⁊ .l. si quis i hoc genus. C. d epi. ⁊ cle. ⁊ plene exemplificat bar. in .l. senatus in .i. col. ff. d accu. vbi vide ita nõ est absurdũ vt respcũ diuersaꝝ psonarũ vt dixi ex vno fcõ resultet duplex crimẽ punibile. Vnde prima facie opi. bal. ⁊ ang. hic vr verior. Et ad argumentũ bar. rñdeo formal'r q lȝ fuerit punitus vt principalis respcũ ⁊ cõsiderata psona ipsius ⁊ offensi tm. hoc tñ nõ est absurduȝ vt respcũ alterius psone uideaf deliquisse accessorie ⁊ possit puniri. Amplius dixit ang. in .l. cũ in testõ. §. hec verba. ff. de her. insti. q hoc ipso q in libello accusanf duo qui pcusserũt titium vr deductũ in libello q opẽ pstiterint ad inuicẽ ⁊ sic psit cõdemnari de ope p illũ tex. qui hoc nõ pbat vt ibi dicit Io. de imol. Et cũ in dubio in libello criali uideaf deductũ id qd est min⁹ l. si pies ⁊ ibi p bar. ff. de pe. non vr faciẽda ista interpretatio. ¶ Et si queris vlterius ad quid põt eẽ vtilis ista inuestigatõ maxime de iure cõi si opẽ pstans punif eodẽ mõ quo pricipaliter delinquẽs sup hoc vide qd no. bar. qui hoc elegãter dclarat in simili qõe in .l. si adulteriũ cũ incestu. in prin. ff. d adul. ¶ Aduerte tamẽ qr iura. s. allegata p me loquũtur qñ ex vno fcõ resultant plura delicta tanq plura. nos aũt loquimur quãdo resultãt duo delicta quorũ vnũ est principale ⁊ aliud accessoriũ ad aliud delictũ. vnde casus nõ sunt oio similes. Et sil'r in .l. si pupilli. in prin. cum glo. sua. ⁊ in .l. si mãdato. C. d neg. ge. vbi ẽ casus nõ resultãt due obligatões ex vno actu sed ex duobus. nã actio negociorũ gestoꝝ orif ex ipso gestu. sed actõ mandati orif ex mandato fcõ gerenti. vnde ẽt ille .ll. bene euitãtur. Ego tñ sum in opi. prima qr quid repugnet cur ista duo delicta ex vno fcõ nõ possint oriri eodẽ mõ respcũ diuersaruȝ psonaꝝ sicut ⁊ duo delicta eque principal'r articulus tamẽ est dubius. ¶ No. tertio q de iure isto duo rei debẽdi non hñt

beneficiũ

beneficium diuisionis hodie de iure nouissimo introducto per
auté. hoc ita. C. de duo. reis. ¶ Ultimo colligit ex isto tex.
q duo rei debédi nisi expresse hoc agatur nó videtur inuicez
fideiubere. Naz si viderent fideiubere vt dicit marti. tunc ex
primeret qd tacite inest. & sic dispositio esset inutilis. l. iij. cum
mã de leg. i. qd hic negatur. de hoc tamé dicet tibi vel in pria
vel in fa gl. ¶ In glo. i. ibi vt vnuquéqz pro parte cõuenias
tanq reos &c. ¶ Aduerte q i alia gl. j. vz q vnusquisqz isto
ruz poterit cõueniri pro pte etiaz tanquã fideiussor alterius vt
ꝯ te agã tanq ꝯ fideiussorem pro pte que principalr pertinet
ad aliũ & ꝯ illum fill tanquaz cõtra fideiussoré pro pte que pti
net ad te. Sed pót esse tertius casus vz si agit pro pte ꝯ vnuz
tanquã ꝯ principalem & pro alia pte ꝯ alium tanquã cõtra fi
deiussoré & istum casũ obmisit. gl. cõsulto ut credo. q sicut de
clarat hic pau. de ca. & optie in isto casu nó viderent peti due
dimidie diuerse sed una ex eadé dimidia illa. s. que petitur ab
vno tanq a principali ex quo alter cõuenitur tanq fideiussor
illius. Utrũ aũt p eadem quãtitate simul possit agi ꝯ princi
palé & fideiussoré vel ex interuallo posito q nó obstaret excep
tio ordis sicut nó obstabat de iure isto péder ex his que dixi
mus post moder. in. l. in duobus. §. vbi duo. j. e. & vz esse tex.
q sic in. l. creditor. i pri. ff. mãda. ¶ Et attéde diligéter q gl.
sup verbo diuidere expsse dicit idé qd ego dixi lz hoc videat
dicere ad aliũ effcm ut in ea dicã. ¶ In glo. ij. ibi a iure si so
cij sunt &c. hec glo. replicat qõem quã tetigerat. s. in pria glo.
& est qd multũ trita apud antiquos quã bar. pceteris optie de
clarauit & in ea pauca sunt addéda. Et solũ circa duas fallen
tias quas dedit in pmo mébro. Dicit eniz q ét quo ad ips cre
ditoré rei debédi censent esse fideiussores qsi est quesitus co
lor ut ille qui debebat esse fideiussor pmittebat tanquaz reus
tũc idem iudicat de reo debédi qd de fideiussore. l. sed iulian'
in pri. ff. ad macedo. & l. vir uxori. §. fi. ff. ad vel. nã hoc dictuz
pót intelligi dupl'r fm Jo. de imo. vel q color intelligat que
situs qsi ille qui nó poterat se obligare tanq fideiussor in frau
dem legis obligat se tanq reũ & hoc mõ intelligendo dcm est
vez vt pbatur in iuribus. s. allegatis. Alio modo pót intelligi
fm cũ q color videat quesitus qsi ille qui volebat se obligare
vt fideiussoré & poterat cõstituit se cõreũ & principalé debito
ré. Et in isto casu Jo. de imo. dicit q hoc dcm non pcederet
q est iputandũ illi qui volebat accedere vt fideiussor se obliga
uit tanq ꝯreũ. nec pót reprehédi creditor si magis voluit hre
eum cõreũ q fideiussoré. & indubitáter in suo casu dcm est ve
rissimũ. sed ista nó fuit mens bar. sed fuit illa quã ipse posuit
clarius in. l. in duobus. §. vbi duo. in. vij. q. s. e. dũ dicit q qsi
inter creditoré & duos reos dbédi est actũ q pecunia pueniat
ad vnũ & q alter ve sit fideiussor tũc ille ad qué nó puenit pe
cunia iproprie dr fideiussor & hz beneficiuz auté. psente. C. de
fideius. & hoc casu dr pprie color quesitus q inter ptes vere
agebat vnus ꝯtus. s. fideiussio & alter est expssus & vocatur
ista alibi simulatio de ꝯtu ad ꝯtum. de quo in. l. lucius. ff. de
positi. & in. l. post ꝯtũ. ff. de dona. & ista fuit mens bar. hic qui
in hoc casu sic intellecto optie loquit. ¶ Scdo adde ad scdaz
limitationé qsi duo obligant se vt cõreos & expsse inuicé fide
iubét sicut est i casu nre. l. nã dy. hic & ang. opponũt ꝯ istũ tex.
q si fideiussio nó est inutilis vt dicit lra ergo cũ hodie de iure
nouissimo fideiussor nó possit cõueniri ante principalé orit
pplexitas q posset cõueniri ante principalé tanq cõreus & nó
poterit cõueniri inspecto q est fideiussor. ¶ Tu potes indu
cere pplexitaté de iure isto absqz iure nouissimo q si vnus ex
istis reis cõuenietur insolidũ tanq reus pmittédi nó poterit
opponere bñficiũ diuisionis vt hic in tex. & tanq fideiussor po
terit opponere vt. l. si dubitet. & l. inter eos. ff. de fideius. dy.
dicit q ista pplexitas soluit per distinctóem azo. recitatã in. l.
vir vxori. §. fi. ff. ad vellei. qd declarat ange. isto mõ vz quia ꝯ
vnũ ex cõreis agetur pro pte sua tanq ꝯ principalez. & pro alia
pte agetur tanq cõtra fideiussoré & sic tolletur pplexitas quia
quatenus cõuenietur vt principalis nó hébit beneficiũ excus
sionis nec diuisionis de iure isto. sed quatenus cõuenietur vt
fideiussor habebit vtrũqz bñficium. Sed ista opi. nó placet. d.
Jo. & merito q presupponit q pro toto debito neuter istoruz
reoz sit obligatus tanq cõreus ex quo est obligatus vt fide
iussor. ¶ Sed hoc est manifeste cõtra mentem huius littere.
vnde ipse aliter soluit q hic nulla oritur perplexitas q ista be
neficia cõpetunt & denegantur nó respectu eiusdem obligatio
nis sed diuersaz. Aut ergo creditor aget ꝯ vnum tanq cõreũ
insolidũ & isto casu nó habebit beneficiũ auté. psente de iure
nouissimo nec bñficium diuisionis de iure. ff. oz qd dabat fi
deiussoribus. Aut aget ꝯ vnum ex cõreis insolidũ tanq ꝯ fi
deiussoré qui vere insolidũ est fideiussor ex quo expsse sic vo
luit & tunc hébit vtrũqz beneficiũ. ¶ Nec mirandũ q plures
vie incõpatibiles cõpetunt creditori quaz viã possit eligere
fm eum. l. recusare. §. si titius. ff. ad treb. ¶ Aduerte tamé q
istud dcm simpl'r pcedit & vere quo ad ista bñficia qsi ageret
ꝯ vnum ex reis debédi & ad alterũ tota puenisse pecunia. sed
si ageret ꝯ vnum ad qué puenisset ps pecunie & multo forti' si
tota. tunc qnis cõueniret tanq fideiussor q tamé re vera est
principalis quatenus pecunia puenit ad eũ nó posset vti be
neficio fideiussorũ p. l. & si fideiussor. ff. ꝺ pac. & per id qd no.
bar. in rub. ff. iudi. sol. Super quo vide qd scripsi in. l. si duo
bus. §. vbi duo. s. e. ¶ Circa scdaz qõem principalez bar. ad
de primo inquãtũ dicit q si duo rei ꝯstituũtur in psentia vni
us alterius tũc soluenti solidũ cõpetit actio mãdati q videtur
sibi mãdasse adinuicé de soluédo ptem ad se puenientem p. l.
qui patit & p. l. si uero nó remunerãdi. §. si passus. ff. man. q
hoc dcm reprehendit hic ang. & Jo. de imo. qui dicũt eé disti
guédum sicut. j. distinguit bar. in duobus reis debédi. & in ef
fectu volunt q si isti duo rei sint socij tunc sit agédum p so
cio nó mãdati. Et vere ista cõclusio est melior q cũ duo socij
pmittentes ex cã societatis intendãt principalr ꝯhere societa
tem & exequi negociũ societatis ille cõtractus resultat inter so
cios qui principalr intendit & ex illo oritur actio. l. i. §. si te ro
gauero & §. se. ff. depo. & l. si quis nec cãm in prin. ff. si cer. pe.
¶ Ista cõclusio confirmat ex tex. in. l. ij. C. p socio vbi pa
tet q duo simul emerũt tanq socij aliquã rẽ p certo pcio & ibi
dicit q si vnus soluit solidũ repetit ab altero actõe p socio. &
cũ ille tex. simpl'r ita dicat ita pót intelligi in obligatã insolidũ
sicut p parte. ¶ Confirmat ista cõclusio ex. l. i. in fi. cuz. l. se.
ff. de exercitoria & ex. l. hébat in fi. ff. de instito. in quibus dr
q si plures obligant insolidũ p vnum. & vnus soluit repetit
ab alio actõe p socio si sunt socij. & tamé si bene cõsideres ibi
vident se obligasse. oés vt psentes ex quo obligatur p vnum
qui representat psonã omniũ simul nisi forte dicas q ista p
sentia ficta nó operat idé qd vera ad inducendũ tacitũ manda
tũ. sed tamé conclusio plz ex alijs. s. allegatis. ¶ Scdo adde
vltime cõclusioni dñi bar. inquãtũ dicit q si plures rei qui nó
hñt beneficiũ diuisionis sint & vnus ex eis soluat solidũ non
poterit agere ꝯ alium actõe negociorũ gestorũ qsi solo nó fuit
fcã occasione alicuius rei corpalis cõis sed aget cõditõe ex. l.
que oritur ex. l. i. C. de duo. re. vel fm Jo. de imo. ex offõ iu
dicis q verba ibi dirigunt ad iudicem iuxta regulã que tradi
tur in. l. q si minor in fi. ff. de mino. & in. l. si soror. C. de col.
Nam cũ reuerentia pót dici q cõpetit actõ neg. ge. lz eni post
pmissionem soluat ex necessitate qsi non hñt bñficiũ diuisio
nis. ista tñ pmissio fuit voluntaria & hoc sufficit vt possit dari
actio negociorũ gestoz vbi nó interuenit mãdatum tacitũ vel
expssum. Ista cõclusio pbatur in fideiussore in. l. ex mãda
to. §. fideiussor. ff. mãda. & in. l. iij. §. fi. cum. l. seq. ff. de ne. ge.
Nec pót eé in hoc aliqua rõe diuersitatis inter fideiussorez &
cõreos. maxime q bar. in prima qõe cõfitet q quo ad se in
uicem vident fideiubere capiédo fideiussioné largo mõ inquã
tum. s. vterqz suscipit obligatõem alienã. ¶ Adó ét dict bar.
circa mãm scde qõis pricipalis inquãtum ipse vult q duo de
positarij vel cõmodatarij qui obligãtur insolidũ obligatõe se
cũdaria hñt vtilem actõem ꝯ aliũ ad exemplũ duoz tutoz p.
l. i. §. nũc tractemus de tute. & ra. dist. iũcta. l. i. §. si apud duos
ff. depo. reprehendédo Ja. de bel. qui tenuit ꝯriũ. Nã ista
dubitatio est similis illi quã ibi tetigi in. l. i. duob'. §. vbi duo
s. e. vz nũquid istis cõpetat beneficiũ diuisionis ad instar duo
rum tutoz. vnde qd ibi fuit dcm pót h repeti. Inquãtuz auté
Bar. in. vij. q. dicit q si vnus ex his ꝺpositarijs vel cõmoda
tarijs dãnificetur ex culpa alterius sola eodem modo hz actõ
nem sicut dictũ fuit in quarta qõe. nam Joã. ꝺ imo. hic vz di
cere & melius q quãdo vnus ex duob' solus fuit in culpa q
ꝯ alterũ nó poterat agi p illa culpa. l. i. §. apud duos in fi. ff. ꝺ
positi tunc illi qui nó fuit in culpa si soluit pro culpa alterius
vz cõpetere actio negocioz gestoz. iuxta. l. soluẽdo cũ mã. ff.
ꝺ nego. ge. quasi dicat q ex quo cõpetere pót actio directa &
ordinaria nó recurrit ad utilem de qua in. §. nunc tractemus.

Et credo ꝙ sit bene dcm̃.qꝛ actio vtil' cõiter daꝛ in subsidiũ. vt pz ex no.in.l.curatori.C.de neg.ge.⁊ in.l.i.de ac.⁊ obli.ꝑ bar. ¶ Circa tertiã qõem que põt dici re vera tertia qõ prin cipal' adde pmo inquantũ querit' vtꝝ vnus ex reis credẽdi pos sit agere ꝯ aliũ qui exegit solidũ ꝙ ista qõ fuit solẽniter dispu tata ꝑ Marti.de fano qui allegat oẽs.ll.h allegatas ꝑ bart.ad vtrãqꝫ ꝑtem quã refert Jo.an.in addi.spec.in ti.de obli.⁊ so lu.sup rica in v.est alia eius qõ.⁊ ibi tãdẽ in fi.Jo.an.sequi tur dcã Ja.de bel.in quadã sua disputatiõe in quarto mẽbro vbi distinguit in effcũ sicut hic bar.inter cãm lucratiuã ⁊ one rosaꝫ lꝫ non ita ꝓsequaꝛ oẽs casus.⁊ adducit ẽt dcã spec.in ti. de renũ.⁊ cõclu.§.i.v.quid si vni.vñ dcã additio ad intellectũ mãe est oĩo vidẽda. ¶ Scdo adde dcis eius in fo mẽbro hu ius qõis inquantũ ipse vult ꝙ qñ duo rei debẽdi cõstituuntur occasiõe rei corꝑalis cõis tũc cõpetit actio cõi diuidundo. Nã vl' dicẽduꝫ meli⁹ sicut ipse.s.dixit i duobus reis dẽbẽdi in.ij.q. vtꝫ ꝙ si duo rei credẽdi sint ꝯstituti simul cũ ãbo essent ꝑñtes tũc vꝫ poti⁹ cõpetere actio mãdati ꝙ̃ actio cõi di.sicut cõpetit pri⁹ actio mãdati ꝙ̃ cõi di.inter duos reos debẽdi.Qð ãt hoc sit verꝫ pꝫ qꝛ qñ duo sup re cõi sũt socij nõ cõpetit actio cõi di. sed actio ꝓ socio.l.iij.C.ꝓ socio.⁊.l.ut sit.ff.ꝓ socio.⁊ ꝓbaꝛ in ista mã in.l.hẽbat in fi.cũ.l.seq.ff.de isti.vbi dꝫ ꝙ si ex duo bus reis debẽdi vnus soluit agiꝛ actione ꝓ socio si erãt socij al's cõi di. Sicut ergo qñ põt oriri actio ex ꝯctu societatꝫ.i.ex ꝯuisione fcã ꝑ hoiem non cõpetit actio cõi di.ita ⁊ sil'r non d bet cõpetere ista actio vbi põt oriri actio ex mãdato ⁊ sic ex ꝓ uisione hois.distigue ergo ut ipse ibi dixit in duobus reis de bẽdi. ¶ Tertio adde inquãtũ ipse dicit in vltio mẽbro huius qõis ꝙ si vnus ex reis credẽdi exigit soliduꝫ teneꝛ refundere partẽ cõreo per actionẽ negocioꝝ gestoꝝ ꝙ in hoc optime di xit.⁊ est in hoc dria inter reos credẽdi ⁊ debẽdi.nã si reus de bendi soluit qñ nõ hꝫ beneficiũ diuisionis.qꝛ vꝫ soluere ex necessitate non hꝫ actionẽ negocioꝝ gestoruꝫ.⁊ posito ꝙ hoc sit verꝫ licꝫ hoc ego nõ tenuerim.s.in.ij.q.ꝙ reo debẽdi soluẽ ti cõpetat cõditio ex.l.⁊ nõ actio negocioꝝ gestoꝝ.aliud tñ est dicendũ in reo credẽdi qꝛ licꝫ ipse quesiuerit sibi actõeꝫ insoli dũ ad agendũ nõ tamen hẽbat necesse exigere totũ si nõ vellet vt est casus in.l.nostra.⁊ pꝫ de se.poterat.n.exigere ꝑteꝫ suaꝫ tantũ.⁊ iõ si totum exigit voluntarie dꝫ hoc fecisse.⁊ per ꝯñs poterit cõueniri actione negocioꝝ gestoꝝ. ¶ Ultimo aduer te fm ang.⁊ moder.hic.qꝛ id qð dicit hic bar.ꝙ duo rei credẽ di possunt cõstitui in absñtia vnius ad alteꝝ est intelligẽduꝫ ꝙ hoc fiat de volũtate primi cui prius erat facta ꝓmissio al's nõ posset ius sibi quesitũ cõicare alteri.iuxta.l.id qð nr̃m.de reg. iur. Apparet ergo ꝙ vel intercedat cõsensus ab initio vl' ꝙ ra tihabitio sequatur vt hic plenius ꝑ eum. ¶ In glo.sup vbo diuidere.ibi nõ aũt dicas.glo.ista sicut dixi in pria glo.vult ꝙ iste tertius casus nõ contineaꝛ in tex.quo ad effectũ exactõis qꝛ exigereꝛ bis eadẽ quãtitas qð est incõueniẽs.Sed ego dixi in pria glo.ꝙ ẽt in alio respectu iste casus nõ põt contineri in tex.qꝛ tex.dicit ꝙ creditor agẽdo isto mõ diuidit obligationeꝫ solidi in duos cõuentos quasi vnusquisqꝫ ꝯueniaꝛ pro diuer sa ꝑte sed hoc nõ cõtingeret si ageret pro ꝑte ꝯ vnũ vt princi palẽ ⁊ cõtra aliũ vt fideiussorẽ illius pricipalis.qꝛ hic vt dicit gl.⁊ bene nõ due ꝑtes diuerse sed vna ⁊ eadẽ peteretur fideius sor.n.cõuenitur respectu ꝑtis ad quã alius cõuenitur vt princi palis.⁊ hẽs declaratã glo.tuã. ¶ In glo.posita sup vbo euꝫ qui ibi.vel dic ꝙ vnũ de reis cõuenit vt fideiussorẽ alterius. Credo istã glo.esse corruptã.nã per.l.quã allegat colligit sen sum glo.fuisse ꝙ põt agi ꝯ vnum ex cõreis vt principalẽ ⁊ cõ tra fideiussorem extraneũ tanꝙ̃ fideiussorẽ alterius cõrei.⁊ iõ in glo.non dꝫ esse dictione.sed dictio te.⁊ ita credo ꝙ erat in libro.d.Jo.de imo.qui exponit glo.ad istum sensum.ipse ta men dicit posse intelligi hunc vsi.tertio modo vꝫ ꝙ posit agi contra vnum ex reis tanꝙ̃ cõtra pricipalem ⁊ cõtra aliũ tanꝙ̃ contra fideiussorem dicti principal' ⁊ sic verbum pro altero ex ponitur.i.pro ipso ꝯreo qui hic appellatur alter.Sed tu aduer te qꝛ ista positio vꝫ contra ea que diximus in gl.ꝑcedenti qm̃ in hoc exemplo non diuiditur quãtitas que erat in obligatõe sed vna ⁊ eadem quantitas petitur a principali ⁊ fideiussore ⁊ h non est intentio littere vt ibi dixi tene ergo vel primã vel secũdam expositionẽ glo.declaratam vt dixi. Extra glo.⁊ ma teriam quã tradit hic bar.v.ang.⁊ Jo.de imo.post eum tra ctant multa addendo ad dcã bar.que ipse posuit i.l.in duob⁹.

§.vbi duo.s.e.que magna ex ꝑte ꝑ me fuerũt relata in loco al legato. ¶ Unũ tñ est tangendũ ꝙ ibi omissi vꝫ nũquid bñfi cium diuisionis cõpetat pluribus obligatꝫ insolidũ ꝑ mediuꝫ vnius qui ꝯhit noie eoꝝ. Sup qua qõe bar.ibi dicit ꝙ nõ cõ petit qꝛ adhuc hodie de iure nouissimo stat rõ ꝑꝑ quã ipsi pñt cõueniri insolidũ ne qui cũ vno ꝯxit distrahaꝛ in plures.l.i.in fi.cum.l.se.ff.de exerci.Sed istud dcm̃ reprehendit hic ange. dicens ꝙ in exercitore illud est spãle ꝓpter multitudinẽ ꝯctuũ que celeriter dꝫ expediri. Unde in pluribus qui obligaꝛ ꝑ vnum ꝓcuratorẽ hoc nõ est dicendũ fm eũ qꝛ tex.in corꝑe d duo.re.§.i.nõ magis loquiꝛ qñ duo obligant se ꝑ seipsos quã qñ obligaꝛ ꝑ vnum.Sed ꝯ istud dcm̃ facit.l.hẽbat in fi.cũ.l. seq.ff.de instito.vbi ꝑ similitudinẽ rõis qð est statutũ in exer citore extendiꝛ ad institorẽ.ergo pꝫ ꝙ dispõ.l.ne in plures nõ est spãlis in exercitore dũtaxat.Sed ipse rñdet ꝙ ibi fit equi paratio istoꝝ quo ad hoc vt obligenꝛ insolidũ sed nõ quo ad hoc vt nõ debeat fieri diuisio ꝑ rõem positã in.l.ne in plures qꝛ hic est dria inter exercitorẽ ⁊ alios.d.Jo.de imo.hic ⁊ re cte reprehẽdit ita dcã dicens ꝙ ista rõ est cõis oĩbus qui obli gaꝛ ꝑ vnũ sicut pꝫ de se cum fundeꝛ in vnitate ꝯhentis.vnd cũ sit in ista spẽ reoꝝ ꝑticularis q̃dam ⁊ diuersa rõ ab alijs re is qui obligaꝛ ꝑ seipsos ius nouissimũ corrigẽs ius antiquũ in reis debẽdi nõ corriget in ista spẽ i qua est ꝑticularis rõ q̃ nõ reperiꝛ correpta.alle.l.ꝑcipimus cuꝫ si.de ap.facit optime ꝓ ista cõclusione qð tradit glo.in.l.sciendũ.in prin.ff.qui sa tis.cog.⁊ bar.in ex̃ua.ad repri.in verbo nõ obstãtibus.vbi di cit ꝙ dispõ.l.nouissime vel gnãlis limitaꝛ a.l.ãtiqua spãl'r ali quid disponẽte in vno ex casib⁹ qui pñt cõprehẽdi sub verbis l.generalis. Unde lꝫ tex.in corꝑe simpl'r dicat ꝙ duo rei hñt beneficiũ diuisionis põt limitari ꝑ.l.veterẽ in casu in quo est ꝑticularis rõ cur nõ debeat hr̃e locuꝫ ius nouissimũ. In vno tamẽ casu dicit Jo.de imo.dcm̃ ang.posse ꝓcedere vꝫ qñ ꝓ curator spãl'r in ꝯhendo spãl'r enominaret noia dñoꝝ suorũ. tunc enim ꝑinde est fm eum ac si cũ singulis eoꝝ fuisset ꝯctũ simul ar.l.pluribus.s.ti.ꝓxi.

Cum tabulis. In tex.ibi in partes viriles ⁊c. Ex isto tex.dterminauit bar.cõsulendo cõsi.quod incipit dña nuta sicut refert hic pau. de ca.ꝙ si maritus ⁊ vxor vendẽdo rem simul cõfiteꝛ ꝑuenisse ꝑciũ ad vtrũqꝫ ꝑsumitur ꝙ ad vtrũqꝫ ꝑuenerit ꝓ dimi dia.Ex quo sequiꝛ fm bar.ꝙ ꝓ illa ꝑte que ꝑuenit ad vxoreꝫ cõstante mrĩmonio ipsa nõ poterit agere ꝯ heredes mariti ni si ꝓ ea ꝑte pecunie que ꝑuenit ad eum actõe de dote. ¶ Tu aũt aduerte qꝛ assignaꝛ ẽt alia rõ cur ꝑsumaꝛ dimidia ꝑuenisse ad eã ex quo enim ꝯhẽtes attestãtur se ꝑticipasse ꝑciũ qꝛ no mine ꝑtis intelligiꝛ dimidia.l.nomẽ filiaꝝ.§.portõis.ff.de v. sig.ideo ad vtrũqꝫ vꝫ ꝓ dimidia ꝑuenisse.⁊ hanc rõem tãgit bal.in.l.mater.C.de rei vẽ.vbi no.tradit articulũ.hoc tñ ibi li mitat nisi possit ꝓbari ꝙ maritus a pri.ꝑcepit totũ ꝑciũ.nã tunc si sequiꝛ cõfessio mulieris de ꝑcij ꝑticipatõe oriꝛ ꝑsump tio fraudis fm eum. Alibi aũt mouẽs istaꝫ qõeꝫ ⁊ referẽs hoc cõsiliũ bar.vꝫ in autẽ.si qua mulier.C.ad velle.ipse dicit ꝙ ẽt si cõfessio mulieris sit iurata qꝛ est fcã iter ꝑsonas ꝓhibitas nõ crediꝛ huic cõfessioni in fauorẽ mariti ⁊ ad ꝑiudiciuꝫ mu lieris ꝑ tex.in.l.cũ quis decedẽs.§.titia.⁊ qð ibi per bart.ff.d le.iij.qui optime ꝓbat hanc cõclusionẽ.vnde nisi al'r cõstaret ꝙ̃ ꝑ cõfessionẽ istius mulieris nõ videretur fundata intentio heredum ꝯ vxorẽ.Sed adhuc si ꝓbaretur realis ꝑuentio pe cunie ad man⁹ mulieris remanet dubiũ qꝛ fm hoc dos vide bitur restituta vxori cõstãte mrĩmonio qð regulariter fieri nõ põt ꝑterꝙ̃ in casibus positis i.l.vnica.C.si dos cõstante ma trimonio ⁊c.⁊ in.l.ꝙ̃uis.ff.so.ma.⁊ sic vꝫ nõ posse obici cõ pensatio occasione huius ꝙ̃titatis qꝛ mulier nõ uideꝛ obliga ta nec potuit extingui ius dotis ex restõne fcã cõstante matri monio.Sed ad hoc rñdet bal.no.in.l.i.C.de duo.re.ubi for mat istam qõem ꝙ mulier ꝑsumitur ẽẽ fcã locupletior ex pe cunia que ꝑuenit ad eam.unde põt sibi imputari ista quãti tas in dote soluẽda qð est no. Utrũ aũt sit bene dcm̃ nõ dter mino nũc. ¶ In gl.in uerbo uidebaꝛ ibi hoc ueꝝ idiuiduis secus in idiuiduis gl.sentit ꝙ de iure isto in ꝓmissione rei idi uidue duo sint obligati insolidũ ⁊ sint duo rei debendi.primũ dictum est verũ in eo qð est indiuiduũ obligatõe ex solutione vt pꝫ in.l.ij.§.ex his.⁊.§.se.s.ti.ꝓxi. In eo aũt ꝙ ẽẽt indiui duũ solutõe nõ esset veꝝ.qꝛ in illis distinguitur inter obliga tionẽ

tionē primā ⁊ ſ̄ariā vt vidiſti declaratū ꝑ bar. in. l. iiij. §. cato. i
prima oppo. ⁊ i. vi. ſ̄. ti. ꝓxi. ⁊ i. l. eandē. in prin. ſ̄. eo. Scđꝫ di
ctū eſt falſū ſ̄m bar. in. l. ij. j. e. vbi cōcludit ꝙ lꝫ ꝓmittentes rē
indiuiduā ſint obligati inſolidū nō tamē ſunt duo rei. de quo
dic vt ibi diximus. ¶ In ea. gl. ibi. ſed ꝑ autē. ⁊c. hec glo. fi-
naliter ſentit duo dcā. primū eſt ꝙ niſi expſſe fit actū ꝙ duo ꝓ
mittētes obligētur inſolidū non obligātur ēt ꝓmittendo rē in
diuiduā de iure aūt. Et lꝫ verba videātur ſonare hoc. qꝛ tamē
hoc dictū eſt ualde abſurdū ⁊ ab oībus reprehendit ⁊ merito
nō credo hanc fuiſſe mentē glo. qꝛ obligatio indiuidua nō pōt
deberi pro ꝑte. Credo ergo gl. ſenſiſſe ſolū alterꝝ qđ ſequitur
vꝫ ꝙ ēt in obligatōe cōtinēte indiuiduū ſ̄m ius aūt. nō conſti
tuunt duo rei lꝫ ꝓmittētes obligent inſolidū niſi hoc expſſe
fit actū ꝙ ſint duo rei in obligatōe diuidua eſt hodie inductū
vt tanget in vltia glo. ſ̄m opi. gl. que tñ cōiter reprobat vt ibi
dicemus. ¶ In glo. iij. ibi niſi al's cōtra ꝓbetur ⁊c. ꝑ hāc gl.
dicit ang. poſſe decidi ꝙ ſi ex forma ſtatuti ꝯ inſtꝫm non pōt
fieri ꝓbatio niſi per aliā ſcripturā poterit tñ fieri ꝓbatio ꝑ te
ſtes ꝯ id qđ preſumptū orit ex inſtꝫo qꝛ non dicet fieri ꝓba-
tio ꝯtra inſtꝫm. allegat tex. cū glo. in. l. iuriſgen. §. qđ fere. ſ̄. de
pac. ⁊ ita dicit bal. in. l. gn̄aliter. C. de nō nu. pe. ad intellectuꝫ
dicti. §. qđ fere. Pro qua ꝯcl'one eſt caſus no. quē ibi pōderat
bar. ad hoc in. l. quicūqꝫ. C. de apo. publi. li. x. Utrū autē pri
uilegiū qđ cōcedit contētis in inſtꝫo vbigratia ꝙ inſtꝫm gua-
rātigie hēat executionē paratā ſicut ſn̄ia hēat locuꝫ in his que
tacite ſubaudiunt in inſtꝫo vel ex p̄ſumptōe vel ex fictione. l.
vide bal. in. l. ad ꝓbationē. C. de ꝓba. ⁊ qđ ponit bar. in. l. i. i
fi. ff. de his que in teſta. delē. ⁊ bal. in. l. in rebus. C. đ iure do.

Jex duobus. Interuallū nō mo
dicū inter interroga
tionē ⁊ rñſionē vitiat ſtipulationē. ⁊ per ꝯñs impe-
dit ꝯſtōnem duoꝝ reorum. h. d. ſ̄m cōem opi. ſ̄a ibi
ac nec. Uel ſic ſ̄m aliū intellectū. Si duo rei ꝓmittendi ſunt
ſil'r interrogati ⁊ vnus rñdet incōtinēti alter ex longo interual-
lo nō cōſtituunt duo rei. ſtipulatio tñ non vitiat niſi ēt iterue
nerit actus ex̄neus. h. d. ¶ No. ibi ab altero ⁊c. iuncta gl. po
ſita ſuꝑ illo vbo ꝙ dictio ab ſignificat ſepatōnem ſicut dictio
aut in. c. ſtatutū in tex. ⁊ gl. de p̄ben. in. vi. vñ infert hic Jo. đ
imol. ꝙ ſi ex forma ſtatuti a die porrecti libelli. j. x. dies lis dꝫ
cōteſtari intelligitur đ. x. diebus vltra illū in quo aſſignat⁹ eſt
terminus. ⁊ ſil'r ſi aſſignaretur terminus ad ꝓbandū a tali die
quia ille dictōes ponūtur ſepatiue. l. ratio. §. fi. ff. de act. ēp. qđ
eſt verum in his que ſunt quātitatꝭ diſcrete. ſecus autē ſi eēnt
quātitatis cōtinue ſ̄m bar. qui dicit eſſe diſtinguēdum in his
dictionibus ſicut in dictione vſqꝫ in. l. patronus. §. ſemproni⁹
in vltimis vbis cōmēti. ff. de le. iij. ⁊ eſt bon⁹ tex. ⁊ ibi bal. no.
ad hoc in. l. poſt duos. C. de aduo. diuer. iudi. vide ēt bal. in. l.
caligato. C. de nup. poſt cy. Et tene menti īter cetera quandā
glo. ſingl'arem in cle. ſicut appellatōem ex̄ de appel. que dicit
ꝙ qñ terminus aſſignat ꝑ iſtas dictiōes a tali die ⁊c. dies que
non cōprehendit in termino cadit ad lucꝝ eius qui aſſignatur
terminus. Et ex hoc ſequit ꝙ illa die actus ad quē eſt termin⁹
aſſignatus pōt geri. de quo dubitauit bal. in. d. l. a caligato. Sꝫ
alibi ipſe allegat hanc glo. no. vꝫ in. l. eos. §. finautē. C. de ap.
vbi eſt oīo videndū. ⁊ in. l. fi. in prin. C. de temp. ap. ¶ No.
ſcđo ꝙ magnū interuallū vꝫ eſſe inter interrogationē ⁊ rñſio-
nem interuallū vnius diei. Iſte tamen tex. vt al's dixi in. l. du
os. in fi. ſ̄. e. vꝫ velle ꝙ ſolum magnum interuallum nō vitiet
ſtipulationē niſi ēt interueniat actus extraneus. de quo dic vt
ibi fuit dictum. ¶ In glo. ſuper vbo rñdent ibi ideo qꝛ non
ſtatim ⁊c. glo. iſta clare ſentit ꝙ ꝯſtō duoꝝ rerum in caſu. l. no
ſtre nō habeat locum qꝛ obligatio ſeu ſtipulatio vnius nō va
luit qñ reſponſio fuit facta interrogationi ex interuallo. Sed
iſte intellectus nō placet ſicut tetigi in. l. duos. in fi. ſ̄. eo. qꝛ ſi
cōſtitutio duorum reorū impediret propter hoc tunc non di-
xiſſet ſimpliciter iuriſconſultus ꝙ duo rei non poſſent conſti-
tui ſed diſtinxiſſet eo modo quo diſtinguit in ſecundo mēbro
cum agit de validitate ſtipulationis ꝙ aut interuenit actus ex
traneus aut non. Dic ergo ꝙ conſtitutio duorum hic fuit vi-
tiata vel qꝛ interuenit interuallum nō modicū inter ꝓmiſſionē
vnius ⁊ alterius ſicut tenui in. l. ij. in fi. ſ̄. e. ⁊ tenet gl. in. l. ſe.
Uel ſi vis tenere cōmunem ſententiam ꝙ interuallum inter
ꝓmiſſionem ⁊ promiſſionem non vitiet potes limitare eā ſin
gulariter per iſtum tex. ꝙ illa opi. ſit vera quādo duo rei fue-
runt interrogati nō ſil'r ſicut fuit hic in tex. ⁊ tenet glo. hic expſ
ſe tacite uidetur actū ꝙ ſimul rñdeant. i. nō ex longo īterual-
lo. ⁊ iō ſi longū interuallū īterueniat ēt ſi ſit tale ꝙ non uitiet
ſtipulatōeꝫ tñ īpediet ut iſti nō ſint duo rei. ⁊ iſtud adđ ad ea q̄
ſcripſi in. d. l. duos in fi. ang. aūt poſt Dy. dicit hic ꝙ duo rei
poſſint cōſtitui ex interuallo ſ̄m cōem ſn̄iam in dubio tamen
niſi hoc expſſe ſit actum nō vident cōſtitui duo rei qđ decla-
rant moder. ad bonū ſenſū hoc mō qꝛ ſi ſ̄uus ꝓmittat ex iter
uallo ad primū in dubio induceret nouatio ꝑ interuentōeꝫ no
ue ꝑſone vt inſti. qui. mo. tol. obli. §. p̄terea. ⁊ plene in. l. pe. j.
de p̄to. ſtip. niſi ergo expſſe agatur ꝙ non tollat pria obligatō
nō eſſent duo rei. ⁊ hoc mō intellige tex. in. l. iij. in prin. ſ̄. eo.
ꝓut ēt ibi tetigi que rō ceſſat qñ duo ꝓmitterent incōtinenti
vnus poſt aliū. i. ex nō longo interuallo qꝛ nō eſt veriſil'e ꝙ a
priori obligatōe partes voluerint recedere incōtinenti ar. l. nō
ad ea. ff. de cōdi. ⁊ đmō. facit qđ ponit Bar. in ſimili. q. in. l.
ſingularia. ff. ſi cer. pe. in illo articulo qñ ſtipulatio apponitur
poſt ꝯctum alterius generis. vtꝝ videat fcā nouatio vbi diſti
guitur vtꝝ incōtinenti uel ex interuallo ⁊ allegat ibi optimas
ll. ad hoc. ¶ In ea. glo. ibi ſed an vt fideiuſſor glo. nō bñ de
clarat utꝝ iſti remaneāt obligati aliquo modo. ſed. d. pau. de-
clarat ⁊ optime dicens ꝙ iſti erūt obligati inſoliduꝫ nō tamē
vt duo rei nec vt reus ⁊ fideiuſſor qꝛ iſta ſtant ſimul ꝙ ꝑꝑ ali
quā cām impediat conſtō duoꝝ reoꝝ. ⁊ tamē duo ad idē ſint
inſolidū obligati vt pꝫ in. l. eadē. §. ſꝫ ⁊ ſi quis. ſ̄. e. vbi ꝑꝑ diſ
paritatē obligatōis impedit conſtō duoꝝ reorū. ⁊ tamē đ do-
lo ⁊ lata culpa ambo tenebūtur inſolidū. ⁊ ēt ad reſtōnem rei.
Preterea duo depoſitarij vel cōmodatarij rōe doli ⁊ culpe te
nētur inſolidū ⁊ tamē nō ſunt ꝓprie duo rei ſ̄m bart. in. l. iiij.
§. cato in. vi. oppo. de ver. ob. ⁊ idem lꝫ videre in multis exē-
plis que ponit bar. in. l. eādem. in prin. ſ̄. e. ⁊ ibi vide.

Si a titio. Diſparitas in ſubſtātia obligatōis vl'
in effectū executōis ſiue exactōis non
vitiat conſtōneꝫ duorū reoꝝ. h. d. ſ̄m cōem intellectum. Uel
dic ſ̄m ang. ſi ex duobus cōreis alter obligat inſolidū ⁊ effi-
caciter alter nō efficaciter vel nō inſolidū nō vitiat obligatio
eius qui tenetur inſolidū ꝑꝑ illum qui tenet nō efficaciter vel
nō inſolidū. h. d. ſcđa ibi quātam. ⁊ pōt ſ̄lle ver. diuerſimode i
telligi vt dicemus in glo. In tex. ibi ſolum fore ⁊c. ¶ No.
ꝙ ſi ſ̄uus ꝓmittit aliquid ex̄ cām peculiarē nō obligat dñꝫ đ
peculio obligat tamē ipſe nāl'r. al's ſi nullo mō obligaret non
poſſent intelligi duo rei eē cōſtituti. l. duos. in pri. ⁊. l. his ver
bis. ſ̄. e. hoc aūt plenius declarabit in gl. poſita ſuꝑ verbo ſpo
ponderit. ¶ No. ſcđo in ver. q̄ꝙ ꝙ conſtō duoꝝ reoꝝ nō i-
peditur lꝫ vnus ex illis qui ꝓmittit nō ſit ille obligatus ciuili
ter ⁊ nāl'r ſed alter ꝑ mediā ꝑſonam ipſius. quinimo nō vꝫ i-
pedire lꝫ vnus obliget obligatōe ciuili ⁊ alter p̄toria qđ ē no.
Nam dñs tenet actōe p̄toria de peculio. ⁊ hoc eēt magis no.
ſi tenemus ꝙ in reſpōſo p̄cedenti nō eēnt cōſtituti duo rei ſi
cut tenuit hic glo. ⁊ ang. ⁊. j. dicemus. Nā ſi tenerem⁹ ꝙ in ru
brica p̄cedenti ex ſola naturali obligatōe que eſt in ꝑſonā al-
terius poſſet induci cōſtō duoꝝ reoꝝ vt tꝫ cōis opi. tūc multo
fortius eēt concedendū ꝙ vbi ex illa nāli reſultat ꝙ alter qui
nō ꝓmiſit teneat efficaciter actōe p̄toria nō impediat conſtō
duoꝝ reoꝝ de quo dicemus plenius in gloſis. ¶ In glo. ſu
per verbo quaſi ⁊ in glo. ſeq. ſuꝑ vbo cōſtitui expſſe tenēt iſte
glo. ⁊ maxime ſ̄a ſ̄m Azo. ꝙ in caſu huius. §. in prin. nō ſint
cōſtituti duo rei debendi lꝫ ꝑtes hoc intenderēt. ſed glo. fi. ibi
erunt ergo duo rei ꝓmittendi vꝫ dicere ꝙ in ver. q̄ꝙ quādo
ſ̄uus ꝓmiſit ob cām peculiarē vere ſint cōſtituti duo rei. Eſt
ergo ſenſus iſtaꝝ gloſaꝝ ſimul iunctaꝝ ꝙ in primis duobus
caſibus diſparitas ſubſtātie in obligatōe impediat cōſtōnem
duorū reoꝝ in vltimo caſu nō impediat ⁊ ad hoc vadit dictō
q̄ꝙ aduerſatiua poſita in tex. Et hāc oriam vꝫ ſequi hic Jo.
de imo. ang. ēt in primis duobus caſibus tꝫ cū iſtis duab⁹ glo
ſellis vꝫ ꝙ hic nō ſint cōſtituti duo rei al's ſequeret ſ̄m eū ꝙ
ſi eēnt duo rei bñficiū diuiſionis qđ cōpetit duob⁹ reis đ iure
nouiſſimo ipſis cōpeteret qđ eſt valde dubiū vt. j. dicet. Sed
iſta rō parū vꝫ qꝛ poſito ſine p̄iudicio ꝙ vere eēnt duo rei il-
lud tñ bñficiū iō nō cōpeteret qꝛ nō concedit in hoc caſu ſꝫ ſo
lū qñ vterqꝫ cū effcū pōt exigi vt. j. dicet declarando dcā bar.
Melī⁹ ergo facit l'ra nr̄a dum dicit ꝙ ſolus titius ē obligat⁹
q̄ manifeſte diſponit ex iſta diſparitate aliū nō eē obligatū vt
conreū. ⁊ ad hoc ēt vadit dictio quaſi quam glo. ponderat. Et

si dicatur imo non est solus obligatus ex quo pupillus vel ser/
uus sunt naliter obligati. Rndeo ꝙ dr̄ obligatus solus hoc re
spectu q2 non h3 cōreum in illa obligatōe cum ꝑꝑ disparitatē
duoꝝ reoꝝ cōstitutio sit ipedita. et hāc credo sine dubio eē mē
tem l̃re in primo rn̄so. Sz in v°. q̃q̄ est maior dubitatio. q2 me
lius pōt sustineri itellectus gl. vltie ꝙ in illo casu isti sint duo
rei. s. dn̄s qui tenet de peculio et alter qui ꝓmisit insolidu3. q2
l3 dn̄s nō sit obligatus absolute insolidu3 qn̄ solidum repiret
in peculio. vn̄ q2 possibile est hāc disparitatē ad paritatē redu
ci sufficit ꝙ nō possint ꝯstitui duo rei. l. ex duobus. ff. e. Mi
hi tn̄ magis pl3 ꝙ in vtroq3 casu non cōstituant duo rei. q2 ob
ligatio ipsa imediata. s. ꝟui h3 disparitate3. q2 ꝟuus nō obliga
tur nisi naliter. L3 ergo ex ꝓmissione ꝟui alius obliget effica
citer hoc non vr̄ attendēdū. q2 illa obligatio surgit ex equitate
p̃toria et ex dispōe. l. magis q̃ ex imediata cōuentione ptium.
Et p̃terea i ꝑsona que nō fuit exp̃sse noiata in ꝓuisione et tūc
optie aduersat. dictio q̃q̄. ac si diceret indistincte veꝝ est ꝙ
si ꝟuus et liber ꝓmittunt idem insolidū tamē nunq̄ cōstituūt
duo rei. q2 posito ꝙ seruus ꝓmitteret ex cā peculiari q̃q̄ obli
get dn̄m actōe de peculio non tn̄ cōstituunt duo rei. Intelle/
ctus tn̄ glo. vltie pōt ꝓbabiliter defendi. Pro opi. vltime glo.
que t3 ꝙ in v°. q̃q̄ sint ꝯstituti duo rei multū facit tex. in fi. dū
dicit ꝙ eadē obseruari debēt ac si liber fuiss3. sed si ꝟuus fuis
set liber sine dubio essent cōstituti duo rei. ergo et in hoc cāu.
¶ Sed pōt dici tenēdo intellectū quē tenui ꝙ ide3 sit quo ad
obligandū dn̄m ciuil'r et naliter non tn̄ quo ad oia. Na3 ēt re/
manet alia dria. q2 si liber ꝓmisisset teneret insolidū nunc v°
dn̄s tenebit quatenus est in peculio et nō vltra. et ista expō ma
xime pl3 ꝑꝑ hoc. q2 in prin. l̃re simpl'r negat ꝙ si liber et ꝟuus
ꝓmittunt non cōstituūtur duo rei. vn̄ q2 indistincte hoc negat
vr̄ hoc velle eē veꝝ siue ꝟuus ꝓmittat ex cā peculiari siue alia.
¶ In gl. sup verbo spopōdit ibi vel dic ꝙ spopōdit ex̄ pecu
liū. Ista fuit opi. Io. quā do. ang. hic multū no. ꝑ qua3 dicit
limitari. l. ꝟuus inscio cū. l. se. j. de fideius. et. l. iij. §. si filius. ff.
de pec. que dicūt ꝙ ex̄ cām peculiare3 ꝟuus non pōt fideiube
re in tm̄ ꝙ isto casu si fideiubet non obliget naliter ꝟ3 gl. not.
in. d. l. ꝟu° inscio quā ibi approbat bar. l3. n. fideiubēdo nullo
mō obliget cōstituendo tn̄ se reum principalē obligat naliter
et obligat dn̄m de peculio. Sed ista dcā non placēt ang. et mo/
der. et bn̄. Primo quidē q2 tex. in. d. §. si filius in pri. et in fi. nō
solū ꝓhibet ꝓmissionē sed ēt qual3 alia3 intercessione3. Qūo
cūq3 ergo quis suscipiat obligatiōem alienā verificātur verba
illius l̃re ut p3 in. l. i. et in. l. si pn̄a3. C. ad vel. Et istud est veꝝ
et ꝓbatur rōe manifesta vltra doc. q2 ille qui ꝓhibet obligari
tanq̄ fideiussor si obligat se tanq̄ cōreum debendi sil'r videt
ꝓhibitus ne fiat fraus legi. l. sed iulianus. in pri. ff. ad mace. et
l. vir vxori. §. fi. ff. ad vel. et uidisti. s. positū ꝑ bar. in. l. reos. in
pri. ff. e. Si ergo ꝟuus non obligat naliter et ciuiliter fideiubē
do. ergo ēt non obligabit tanq̄ cōreus. Preterea ꝙ ꝓ cā nō
peculiā posset obligare dn̄m de peculio istud est falsu3 q2 ꝓ ista
cā non vr̄ hr̄e mandatū a dn̄o. ergo nō obligat eu3. l. cuicunq3
§. non tm̄. ff. de instito. ¶ Nota tn̄ singul'r hanc glo. ꝙ dispō
ꝓhibitiua que loquit de fideiussore non trahit ad reū deben
di qui obligat se eque principal'r. vn̄ dicit bal. singl'r in. l. in ꝑ
sonā. §. qui pecuniā. ff. de pac. ꝙ si ex forma statuti fideiussori
debeat fieri ius sūmariu3 aduersus debitorē hoc nō h3 locum
in expromissione vel alio qui principal'r se obligat. ¶ Extra
gl. tāgit hic bar. nūquid si duo rei sunt cōstituti quoꝝ vnus est
obligatus naliter et alter ciuiliter et naliter hēat locum bn̄ficiū
diuisionis. Sup quo ipse cōcludit ꝙ non h3 locū bn̄ficium di
uisionis. nā tale bn̄ficium cōceditur duobus reis ad instar bn̄
ficij ordis de quo in autē. de fideius. §. i. sed in bn̄ficio ordinis
nos vidimus ꝙ si fideiussor ꝓmittit obligato naliter tm̄ non
cōpetit sibi bn̄ficiu3 excussionis ꝟm dy. et bar. in. l. marcellus
ff. de fideius. et sat3 vr̄ de mēte l̃re. in autē. de fideius. in pri. du3
dr̄ ꝙ id ꝙ non pōt sumere creditor a reo pn̄cipali sumit a fi/
deiussore et sic vr̄ ꝙ si adest ipotentia iuris in pn̄cipali sat3 vi/
ficent verba l̃re q2 ipotentia est duplex iuris et fci ut. l. nepos ꝓ
culo. ff. de ver. sig. eadem rōne erit dicendum ꝙ non compe/
tat beneficium diuisionis ex quo alter non pōt conueniri de
iure cum sit inductum ad similitudinem beneficij ordinis. ut
in auten. de duo. reis in princi. ¶ Secundo hoc ipse confir/
mat per text. in. l. iij. §. si is pro quo. ff. quod quisque iur. et ad
l. si titius et seya. ff. de fideiusso. que videtur distinguere inter

eum qui promittit sciens alium non posse obligari et eu3 qui
hoc ignorat ipse rn̄det subtiliter dicēs ꝙ ibi nō cōpetit bn̄fi/
ciu3 diuisiōis illi qui ignorat collegā suu3 nō posse obligari q2
ex isto beneficio nō absorbet totaliter ius creditoris quonia3
ꝓ parte ꝓ qua non pōt cōueniri efficaciter obligatus poterit
agere ꝯ principalē. Sed in casu nr̄o. secus est. q2 si beneficiu3
diuisionis h3 locum nullū remanebit beneficiū creditori. qm̄
non est alius cōtra que3 possit agere. Pro ista differētia addu
cit glo. in. l. minor. in pri. ff. de ꝓcura. et tex. in. l. i. et. ij. C. de fi
deius. mino. vbi distinguitur in effectu ꝙ quādo ius credito/
ris absorbetur in totum restō in integrum que competit mi/
nori nō extenditur ad fideiussores s3 quādo si cōcedat restitu
tio fideiussoribus cōpetet creditori regressus ꝯ tertiū tūc bn̄/
ficiu3 extendit ad fideiussores. Sz ista sua rō dr̄ie nō videtur
v̓lis vt ipsemet ꝑpendit. na3 si poneremus in casu. l. si titius et
seya. ꝙ principalis eēt obligat° naliter tm̄ tūc si cōpeteret bn̄/
ficiu3 diuisionis efficaciter obligatio absorbet ius creditoris
in alia parte q2 ꝯ nullū h3 regressu3. Et idē esset dicendū l3 ip/
se nō dicat qn̄ ipe bn̄ficij diuisiōis principalis eēt notorie nō
soluendo. vn̄ in pr̄o casu quē ipse tangit ꝙ intelligēdo. l. si ti/
tius et seya. obligatus nō eēt obligatus nisi naliter ipse subsi/
stit. et dicit ꝙ durū esset reddere rōem diuersitatis Ja. de are.
et ang. tangit hic quos sequit Cy. in autē. hoc ita. C. de duo.
re. dicit esse ꝟuandā distinctiōem. l. si titius et seya. que est mul
tum equa q2 qn̄ ille qui pn̄cipal'r ꝓmisit scit aliu3 nō posse ob
ligari vt solus velle subire onus obligatōis. et iō non habebit
beneficiu3 diuisionis qd̄ conceditur in. §. i. de duo. re. qm̄ ex eo
ꝙ cōiter subierūt periculū et onus obligatōis nō debēt singu/
li insolidū cōueniri. nam iste solus vr̄ subisse ꝑiculum Imo.
hic postq̄ retulit dcā bar. satis ieiune et obscure dicit ꝙ cōsi/
deranda sunt duo tp̄a. v3 tp̄s quo nō cōpetebat bn̄ficiū excus
sionis fideiussori. et tp̄s ꝟm ius nouissimū quo cōpetit. Pro
casu dicit ꝙ. l. si titius et seya. h3 locum ēt qn̄ debitor pn̄cipa/
lis nō eēt obligatus nisi natural'r. intellige declarādo dcā sua
siue fideiussor qui obligat efficaciter sciat. siue ignoret princi
palē debitorē nō esse efficaciter obligatū q2 cū an̄ ius nouissi/
mū fideiussor possit cōueniri nō excusso principali. l. nō recte
C. de fideius. ille qui ꝓmittit efficaciter insolidū sciēs colle/
gam suū esse inhabilē vr̄ suscepisse in se totum onus obliga/
tōis. ex quo sciebat collegā nō esse obligatū. et se posse cōueni
ri excusso pn̄cipali. Si vero loquimur de iure nouissimo quo
tp̄e est beneficiū ordinis tūc ipse dicit ꝙ. l. titius et seya. i duo
bus fideiussorib° inquātū vult ꝙ ille qui efficaciter se obligat
sciens collegā suum nō esse obligatū non h3 bn̄ficiū diuisiōis
h3 locū quādo obligans se efficaciter habuit sciam de collega
ꝙ nō poterat obligari. et ēt de principali ꝙ sil'r ipse nō erat ob
ligatus efficaciter. tunc. n. sciendo neutrū istoꝝ posse cōueniri
non vr̄ habere regressu3 ad ipsos s3 ad se solū. et per ꝯn̄s non
habebit beneficiū diuisiōis. Si aūt ille qui vtil'r ꝓmittit sciat
collegā suum esse inhabilē credat tn̄ principalē esse soluendo.
tunc credit ꝙ de iure nouissimo cōpeteret nal'r obligatio bn̄fi
cium diuisionis. hoc tn̄ dicit sub dubio forte. sed cur ita dicat
nō declarat. Intētio. n. sua vr̄ esse ꝙ qn̄ ille qui se efficaciter
obligat credat principalē efficaciter obligatū. l3 sciat collegam
suū natural'r tm̄ obligari vel nulliter obligari. tūc nō vr̄ susce
pisse in se totū pondus obligatōis. sed vr̄ forte ꝓmisisse ea in
tentōe vt principalis ipse eēt ille qui solueret ex quo credebat
cū obligatū et esse soluēdo. et ideo cōpetit ei beneficiū diuisio/
nis q2 non vr̄ suscepisse in se solū onus obligatōis. Que ver
ba hoc significāt ꝙ de iure nouissimo in vltimo casu. l. si titi°
et seya eēt correcta vel saltem nō hr̄et locu3 que v̓ba nō habēt
iuris saporē. nec mihi placēt. Sed anteq̄ reprehendā eu3 ad/
uerte q2 in duobus reis debēdi qui nō hn̄t beneficiū ordinis
ēt de iure nouissimo ipse approbat opi. Ja. de are. et ang. ēt i
casu in quo si competeret beneficium diuisionis absorbere/
tur total'r ius creditoris. Sed ipse non rn̄det ad rōnes. et iura
adducta per bar. ¶ Unde sequēdo hanc opi. que h3 multu3
equitatis. et satis bene ꝓbat in. d. l. titius et seia. pōt rn̄deri per
ordinē ad rōem bar. ¶ Et primo pōt dici ꝙ beneficiu3 diui
sionis cōpetens duobus reis nō est inductū ad similitudine3
beneficij excussionis. nec hoc ꝓbat tex. in auten. de du. re. in
prin. l3. n. ibi dicat ꝙ quōdā fuit facta quedā constō super fi/
deiussoribus et mādatoribus. nō tn̄ dr̄ ibi ꝙ constō d̄ duo. re.
inducatur ad similitudinē illius. Unde pōt dici ꝙ beneficiū

diuisionis

diuisionis cōpetens duobus reis est inductum ad similitudinē beneficij qḋ oliʒ cōpetebat pluribus fideiussoribus sicut ḋ iure.ff.illud beneficiū fuerat extensum ad plures tutores qui tamen obligātur tanq̄ p̄ncipales ex cōi gestu.l.i.§.nunc tractemus de tute.⁊ ra.distra. Uel si vis dicere ꝙ sit inductum ad similitudinē beneficij excussionis possumus dicere ꝙ etiā in bn̄ficio excussionis si fideiussor credebat principalē esse iuridice obligatū cōpeteret sibi bn̄ficium excussionis ⁊ sic possʒ intelligi tex.in corpe lʒ dy.⁊ bart.dixerint ɔ̄riū i loco p̄alle. ⁊ clarius bar.in.l.iij.§.si is ꝓ quo.in fi.ff.ꝙ quisqʒ iur.prima tn̄ r̄nsio magis plʒ. ¶ Ad scḋm vʒ ad.§.si is ꝓ quo.vbi dr̄ ꝙ qn̄ p̄ncipalis hʒ exceptōeʒ fideiussor pōt ɔ̄ueniri r̄ndeo ꝙ ibi loquit̄ de iure.ff.ḃm qḋ nō erat exceptio ordinis ⁊ tn̄ ēt de iure nouissimo crederē in casu illius.§.idē esse ut ibi dicit bart. q2 fideiussor pōt ibi ɔ̄ueniri vbi principal' non pōt ꝑꝑ delictū suū siue culpā ⁊ iō nō posset uti bn̄ficio excussionis ⁊ ita ītelligit illū tex.bar.in.l.nisi hoc actū.ff.de pact.vn̄ vbi nulla esset culpa fideiussoris nō esset sil'is rō. ¶ Ad d'riam q̄ facit bart. r̄ndeo ad.l.si titius ⁊ seya.que vr̄ facere ꝓ opi.cy.⁊ ang.allegādo que bn̄tur in.l.minor.in pri.ɜ̄.de ꝓcu.vltra ea q̄ dcā sūt ɜ̄. Pōt ēt dici ꝙ illa d'ria cōsiderat̄ in cōcedēdo bn̄ficio introducto de iure spāli ꝙ cōpetit fideiussori ex ꝑte minoris nos āt loquimur in bn̄ficio qḋ cōpetit duobus reis de iure cōi ⁊ ex ꝑsona ipsoꝝ ꝑꝑ ꝙ facilius admittit̄ extensio bn̄ficij in casu nostro q̄ in illo q2 facilius tollit̄ priuilegiū q̄ ius cōe.l.eius militis.§.militia.ff.de testa.mi.⁊ fortius est ius ꝙ quis hʒ a se q̄ ius qḋ quis hʒ ab alio.l.si filius.§.eritqʒ.ff.de fideicō.lib.⁊.l. qḋ p̄ncipi.⁊.l.si auguste.ɜ̄.de le.ij.Et lʒ ut dixi opi.cy.⁊ ang. sit multū equa diligētius tn̄ inspecto tex.in corpe in auten.de duo.re.§.i.credo indubitāter opi.bar.esse veriorē tūc.n.ibi cōcedit̄ bn̄ficium diuisionis qn̄ alij p̄nt cogi ad soluēdū ꝓꝑriam ꝑtem ut pʒ exp̄sse in duobus locis ibi illos ꝑiclitari cōpellet̄ singulos in ꝓꝑria ꝑte que verba manifeste significāt ꝙ p̄nt cogi efficaciter.Et idē innuit tex.in alio v̄.sequēti dū dicit ꝙ qn̄ oēs nō sunt soluēdo dʒ accipe insolidū ab vno qḋ ab alijs nō potuit que verba verificant̄ siue sit in potētia facti siue iuris ut.ɜ̄.dixi. Preterea priuilegiū vel bn̄ficium diuisionis cōcedit̄ ibi si oēs sint idonei vt dr̄ in tex.sʒ ille qui n̄ pōt obligari efficaciter vel ꝑꝑ etateʒ vel aliam cām nō dr̄ idoneus vel qui pōt restitui si efficaciter obliget̄. Casus est in.l.de die.§.i.ff. qui satisda.co.iūcta.l.si vero.§.qui ꝓ rei.e.ti.ergo claꝝ est ꝙ intentio illius noue cōstōis non cōcedit bn̄ficiuʒ hoc casu.ad l.si titius.r̄ndeo.vel intelligēdo ⁊ restringēdo illā.l.ad casus i quibus ꝑ beneficiū diuisionis non parat̄ p̄iudicium irreparabile ⁊ intelligēdo isto mō appet aliqua rō d'rie ⁊ nō leuis cur cōcedat̄ ibi bn̄ficium ⁊ nō ex ti.ḋ duo.reis. ¶ Uel potes dicere nihil diuinādo ꝙ q̄tum ad cōcedendū bn̄ficium diuisionis facilius cōcedit̄ ⁊ pinguius fideiussoribus q̄ duobus reis duplici respcū p̄io quidē q2 suscipiūt obligatōem alienā ḃo q2 grauātur in uno plusq̄ duo rei debēdi. Nā duo simpl'r ꝓmittēdo p̄ncipal'r non cōstituūtur duo rei nisi tacite vel exp̄sse sit actū ut.l.reos.§.cū tabulis.ɜ̄.e.secus est in fideiussoribus ut isti.de fideius.§.si plures.⁊ ꝙ facilius debeat cōcedi bn̄ficiuʒ fideiussoribus q̄ obligātibus se p̄ncipal'r.pʒ q2 de iure antiquo hoc erat cōcessuʒ fideiussoribus ⁊ negatū duobus reis ex quo dat̄ itelligi ꝙ nō erat eadē rō cōcedēdi duobus reis sicut duobus fideiussoribus. Nā si fuisset eadē rō fuisset fcā extensio sicut facta est ad eos qui obligantur ex quasi ɔ̄tu tutele vt pʒ in.d.§.nūc vero tractemus.Et ad ea que dicit bar.post dy. in.l.marcel.adde gl.no.in.l.nisi hoc actum.ff.de pac.que dicit ꝙ qn̄ fideiussor cōsentit fieri debitori pactū personale qḋ non transeat ad se incontinenti perdit beneficiū excussionis quia principal' non pōt conueniri illud autem dictum Jo.de imo.quod.ɜ̄.retuli non videtur habere bonam rationeʒ quia ista stant simul ꝙ vnus ex fideiussoribus qui credebat principalem suum iuridice esse obligatum per hoc non videatur habuisse animum principaliter subeundi onus obligationis ⁊ tamen ex quo scit collegam non posse obligari ꝙ qn̄ deueniret̄ ad fideiussores ipse solus vellet subire onus ⁊ per h̄ est expedita ista difficilis questio. ¶ Secundo adde dictis bar.inquātum ipse dicit hic ꝙ si vnus ex reis debendi est minor ⁊ non habet tutorem vel curatorem ⁊ debeat dari tutor cum inquisitione vel debeat adiri iudex alterius territorij pro datione tutoris ꝙ non competit beneficium diuisionis isto casu alteri conreo quasi sit eadem ratio in isto presente contra quem non pōt expedite agi.sicut si eēt absens allegat glo.in auten. ḋ fideius.§.i.in v̄bo somniat.⁊ in ar.l.cū a m̄ribus.C.qui petu.nam d'ns Jo.hic reuocat istam dcisionē in dubiuʒ.p̄io q2 illa glo.non vr̄ esse vera dū dicit ꝙ lʒ creditor hēat pignus penes se.q2 tamē in vendēdo pignore cōsumeret̄ multū t̄pis nō possit repelli a fideiussore ex bn̄ficio ordinis. Non.n.pōt agi ɔ̄ fideiussorem nisi excusso principali.excussio dʒ fieri tam in mobilib⁹ q̄ in imobilibus vn̄ quousqʒ reperiūtur mobilia vr̄ ꝙ non possit veniri ad fideiussores. Uel pōt intelligi illa gl. ḃm eum ꝙ loquat̄ in casu in quo principalis erat absens quo casu ēt pōt agi ɔ̄ fideiussorē. Sed iste intellectus est absurdus ad illam glo.tū q2 est posita super verbo somniat.que loquit̄ i primo casu illius constōnis.vʒ quādo reus erat p̄sens.sed nō erat soluendo.tum q2 si reus fuisset absens.nō fuisset opus inuestigari.vtrū facil'r posset satisfieri.nihilomin⁹ ꝑꝑ absentiaʒ posset agi ɔ̄ fideiussorē. ¶ Tu ergo dic ⁊ melius sequēdo dicta dy.⁊ bar.in.l.inter eos.§.creditor.ff.de fideius.ꝙ ista gl. regl'r nō est vera ⁊ est ɔ̄.l.fideiussio magistratuū.§.i.ff.ḋ fideius.quā bar.inducit subtil'r in dcō loco approbat̄ aūt i vno casu.s.qn̄ pignus nō posset vendi sine magna difficultate.⁊ licʒ ipsi nō allegēt ꝓ ista limitatōe.facit optime tex.⁊ qḋ ponit ibi bar.in.l.ij.in prin.ff.qui satisda.cog.arguēdo de ꝑsona ad rē. ¶ Sup̄ articulo aūt principali vr̄ posse ꝓcedere opio Bar. cum aliquo tēperamēto vt dicamus ꝙ si ille qui opponit bn̄ficium diuisionis petat sibi assignari aliqḋ moderatū t̄ps.s.qḋ faciat ltimari ꝑsonā minoris interea nō possit cōueniri in totum.sicut dicimus in fideiussore cui dat̄ t̄ps ad representandū debitorē absentē in autē.de fideius.§.i.iuxta fi.sicut ēt dicimus de eo qui tenet̄ ad estimatōem serui qui est i fuga ꝙ ipso postulante vt euitet cōdemnatōem dʒ sibi concedi mediocris dilatio ad ꝑquirendū ḃuum ḃm bar.in.l.cū ḃuus.⁊ in.l. cū res.ff.de le.i.allegat optimū tex.in.l.si cōstante.§.si maritus.ff.so.ma.Elapso aūt illo termino credo doctrinā bar.esse verā q2 dispō que fit de absente ēt in mā priuilegiatiua hʒ locum in p̄sente in quo est eadē rō que est in absente vt.l.si maritus.§.legis iulie.ff.de adul.⁊.l.ab hoste.§.fi.ex qui.ca.ma. Et tʒ glo.in.l.qui mittunt̄.§.pe.ff.eo.ti.multo ergo forti⁹ idē dicendū est in casu nr̄o in quo ꝑ hāc extensionē restringit̄ correctio iuris antiqui vn̄ facilius fiet extēsio iuxta glo.no.in.c. statutū de p̄bē.li.vi.Et q2 aliquid diximus ḋ creditore qui hʒ pignus qn̄o possit agere ɔ̄ fideiussorē debes scire ꝙ ɔ̄ principalē agentē pōt agere nisi tamē offerat rē pignoratā debitori volenti soluere.obstat exceptio agenti. Casus est no.ḃʒ secūdaʒ lec.positā in glo.in.l.apud celsum.§.itē querit̄.ff.de doli excep.Et aduerte q2 postea reperi spec.in ti.de renū.⁊ conclu.§.i.ver.quid si pubes qui tʒ allegādo Azo.in sūma ꝙ dilatio q̄ concedit̄ fideiussori vt representet p̄ncipalē.de qua.ɜ̄. dixi non pōt concedi vni ex reis debēdi ut si alter est absens detur ei termin⁹ ad absentē representādum.⁊ ꝑꝑ auctoritateʒ credo ꝙ istud dctū seruaret̄ in pratica.ego tn̄ de iure non recederēʒ ab his que dixi. ¶ Tetigit ēt hic bar.illā notabilē qōeʒ nūquid si vnus ex reis est obligatus pure ⁊ alter sub cōditiōe vel in diē.ille qui est obligatus pure possit vti beneficio diuisionis.ḋ quo scripsi plene post Jo.de imol.in.l.ex duob⁹.ɜ̄. eo. ¶ Tangit etiam hic bar.iuxta fi.nūquid beneficio diuisionis duoꝝ reoꝝ possit renūciari.⁊ tʒ ꝙ sic allegat glo.i corpore circa prin.⁊ glo.insti.eo.in fi.de quo dicvt hic ꝑ eū.Cui adde qḋ plenissime ⁊ no.ponit spec.in ti.de renū.⁊ cōclu.§.i. ver.⁊ renūciauit ⁊c.vbi querit nūquid ista renunciatio noceat his qui ignorāt sibi cōpetere hoc bn̄ficium. Adde etiaʒ quod no.⁊ singulariter posuit bar.in.l.paulus.in fi.ff.de re iud.qḋ dictum ego adduxi in.l.ex duobus.§.vbi duo.ɜ̄.eo. Et sicut valet renunciatio facta huic beneficio.ita ⁊ renunciatio facta de beneficio ordinis.vt h̄ etiam tenet Barto.⁊ glo.in.l.nisi hoc actum.ff.de pac. In duobus tamē casibus ista renunciatio non nocet fideiussori. Unus est quādo fideiussor promittit indemnitatē.q2 tunc etiam de iure antiquo non poterat cōueniri nisi excusso principali ita declarat sing.Bar.in.l.i. C.de cōue.fi.debi.li.x.⁊ ꝑ rōem quam ibi assignat idem essʒ dicendum in eo qui tacite videt̄ fideiubere ex sola scia ⁊ patientia q2 ēt iste de iure antiquo non poterat cōueniri non excusso principali glo.est no.quā ibi approbat bar.in.l.ij.C.de decu.li.x.⁊ qn̄ fideiussor cōstituit se principalem debitorē vel

ſolutorem vtrū per hoc perdat beneficiū excuſſionis dixi ple-
ne in.l.in duobꝰ.§.vbi duo.ſ.e. Et his que ibi dixi adde ſpe.
qui tāgit q̄ōem in terminis in ti.ſ.alle.⁊ in v̄.⁊ renūciauit ⁊c.

Si reus promittendi.

Si due obligationes eque principales cōcurrunt in pſona
vnius neutra extinguit̄.ſecus ſi vna principal' ⁊ alia
acceſſoria.ſcḋa eſt ibi.nā vbi.tertia cum vero.quarta ideoqȝ.
¶ No.primo ibi duas obligationes ⁊c.ꝙ lȝ quo ad quoſdaȝ
effectus obligatio duorū reorum dicat̄ vna verūtamen ſunt
tot obligationes quot ſunt rei. Idē probatur in.l.eādeȝ.in fi.
ſ.e.⁊ ibi diximus. ¶ Scḋo no.ꝙ obligatio duoꝝ reoruȝ nul
la ex parte dȝ obligatio fideiuſſoria quo ad aliuȝ cōreum qꝛ ſi
pro pte que tangit cōreum diceret̄ obligatio fideiuſſoria reus
ſuccedendo alteri cōreo ad minus ꝓ illa parte extingueret ob
ligationē acceſſoriam qḋ ibi negatur ⁊ iō iſta.l. optime induci
tur pro opinione Io.de qua in.l.reos.ſ.eo.in prin. ¶ Ter
tio no.ibi.cum vero.ꝙ q̄ñ due obligationes vel duo iura ſunt
paris potentie regl'r vnum nō tollit aliud qꝛ ſm philoſophos
ab adequato nō fit paſſio.poſſet tamē cōtingere ꝙ ex duobus
obligationibus paris potentie vna ipediret aliā oriri tanq̄ ſu
perfluā vt.l.qui bis idem.⁊ qḋ ibi no.ſ.de ver.ob. ¶ In gl.
poſita ſuper v̄bo obligatōnes.prima eſt in fi.ibi acceſſoria tol
litur ⁊c.hoc dictum dȝ limitari dupliciter.primo ſm moder.⁊
bene niſi obligatio acceſſoria ſit fortior principali v̄bigratia ſi
principal' erat obligatus nāliter ⁊ ſuccedit fideiuſſori ciuiliter
⁊ nāl'r obligato tunc.n.ceſſat ratio de qua dȝ hic in tex.vt.l.
heres a debitore.§.ꝙ ſi hic ſeruus.j.de fideiuſ. Scḋo eſt ſin-
gulariter limitanda niſi anteq̄ principal' ſuccederet fideiuſſo-
ri vel ecōtra lis fuiſſet cōteſtata cū fideiuſſore tunc.n.intereſt
creditoris ne obligatio acceſſoria cōfundatur vt ſic nō cogat̄
incipere nouam inſtantiā.⁊ ideo non cōfunditur obligatio ac
ceſſoria. Caſus eſt ſingl'is queȝ ibi no.cy.in addi.⁊ ibi ſequi
tur bal.⁊ ang.in.l.ſi ſuus.ff.de his qui no.iſa.⁊ eſt nouuȝ di
ctum in iſta mā. ¶ Et ad māȝ uide qḋ traditur in.l.ſtichū.§.
ſi creditor.ff.ꝺ ſolu. ¶ In gl.poſita ſup verbo.ſuſtinere ibi
de ac.ēp.non eſt nonū ⁊c.addit hic bar.declarādo glo.p illaȝ
l.ꝙ ille in cuius pſona ſubſiſtūt due obligatiōes paſſiue pote
rit cōueniri ꝓ parte vnius obligationis ⁊ ꝓ parte reſpectu al
terius ⁊ ſil'r poterit agere in cuius pſona concurrunt due obli
gationes actiue dum tn̄ agat in eodeȝ libello pp cōnexitatem
obligationuȝ ut dȝ in.d.l.non eſt nouum. Simile dicit bart.i
l.ſi mihi ⁊ tibi.in pri.ff.de leg.i. ¶ Vtꝝ aūt iſte libellus ſit
vnus aut duo libelli iſto caſu uide p bart.no.in.l.edita.C.de
eden. ¶ In glo.vltia ibi.exactio tn̄ vna eſt ⁊c.licet gl.nihil
alleget ad hanc cōcluſionem cōcluſio eſt vera ſm paul.de ca.
⁊ bene qꝛ iſta eſt regula ꝙ q̄ñ obligationes diuerſaruȝ pſona-
rum congregātur in vna perſona ſi querit̄ vtrum vna exactio
ſufficiat diſtinguitur ꝙ aut ſufficeret v̄na exactio ſi obligatio
nes eſſent in diuerſis pſonis ſicut a pricipio fuerunt ⁊ tunc ſi
militer ſi cōueniunt in vna pſona vnica exactio ſufficit.vt.l.ſi
mihi ⁊ tibi.in prin.⁊ ibi per glo.⁊ bar.ff.de lega.i. Si vero in
diuerſis perſonis poſſet fieri duplex exactio ſil'r poterit fieri
ab vno qui illas duas perſonas repreſentat ita probatur in.l.
ſi ſeruus legatus.§.i.eo.ti.⁊ ita diſtinguit bar.in.l.meuius.§.
duobus.ff.de lega.ij.cum ergo in caſu noſtro ſi eſſent duo rei
debendi vel credendi vnica ſolutio ſufficeret vt.l.ij.ſ.e.ita ⁊
nunc ſi duorum reorum obligationes conueniunt in v̄na per-
ſona. Et vltra gl.pondera tex.in v̄erbo.altera cum gl.ſua que
exponit verbum.aliqua ꝙ lȝ dictio.altera.ſit partitiua duoruȝ
ex proprietate ſermonis aliquando tamen ponitur unpropꝛie
pro aliquis vel alius.qḋ facit ad no.q.quā ponit bal.in.l.ancil
le.C.de fur.de qua dixi in ti.ſupiori ſed non recordor nunc.

Stipulationuȝ.

Diuerſitas reꝝ vel cāruȝ
ipedit duorum reorum cōſtitutionē.ſcḋa eſt ibi.idē-
qȝ.tertia ibi.que ſententia.vltima ibi ſed dicenduȝ.
¶ No.primo ꝙ v̄ſuſfructus cōſtitutus vel conſtituendus in
perſona vnius non poteſt aliquo modo videri idē cum vſufru
ctu conſtituto vel conſtituendo in perſona alterius. cōcordat
tex.in.l.ſtipulatio iſta.§.ſi quis ita.ſ.ti.ꝓxi. ¶ Secūdo no.
ibi qui titij ſit ⁊c.ꝙ quando vna ex rebus alternatiue promiſ-
ſis non poteſt venire in obligationem verbigratia quia erat
ſtipulatoris obligatio remanet pura ad aliam quantitateȝ vel
rem nec v̄itiatur in totum. ¶ Tertio not.in ver.que ſenten-
tia ꝙ quando duobus competit actio inſolidum ⁊ non ſunt
duo rei debendi regul'r exactio vnius non p̄iudicat alteri. Si
tamē ptes agebāt cōſtituere duos reos obſtat exceptio alteri
agenti ꝺ equitate.⁊ ſic reperitur caſus in quo ſolutō facta vni
non liberat alium ipſo iure ſed ope exceptiōis.ſimile in.l.fi.
§.pe.ff.ꝺ verbo.ob. ¶ In glo.poſita ſup verbo vſuſfructus
ibi vel ꝓut ſcḋo ⁊c.⁊ in fine vel deberi duobus vt hic dicitur
glo.iſta inquātum vult ꝙ vſuſfructus non pōt cōſtitui duobꝰ
inſolidū.iō non poſſit duobus iſolidū ꝓmitti eſt falſa ſȝ Io.
de imo.⁊ bene qꝛ ſm hoc ſequeret̄ ꝙ vna ⁊ eadem res nō poſ
ſit promitti duobus inſolidū qꝛ duo eiuſdem rei dominiū in
ſolidum habere nō poſſunt ꝯ.l.eādem.in prin.ſ.eo. Vnde
bar.hic fatetur ⁊ bene ꝙ iſte vſuſfructus ꝺbebit̄ ambobus in
ſolidū.ideo autem nō cōſtituūtur duo rei qꝛ diuerſitas rerum
impedit hanc ꝯſtōnem quoniā alius eſt vſuſfructus qui debe
tur tibi.⁊ alius qui ꝺbetur mihi.vnde non pōt eadem res de
beri duobus vt.l.ſtipulatio iſta.§.ſi quis ita.ſ.ti.ꝓxi.⁊ pro-
batur in.l.qui vſumfructū.§.i.ff.ꝺ vſufru. ¶ Secūdo pōdera
iſtam glo.ſingularē inquātum vult ꝙ vſuſfructus non pōt cō
ſtitui in vna re duobus inſolidū.nā iſta cōcluſio videtur eē du
bia lȝ ſit valde notabilis q̄ñ ante iuris diſpōem per quā eſt ef
fectum ꝙ vſuſfructus ſit ſuitus diuidua vt.l.i.§.ſi vſuſfructꝰ
ff.ad.l.falc.vſuſfructus de ſui natura erat ſeruitus indiuidua
ſm glo.in.l.ſi cum duoꝝ.ff.de ſtipu.ſer.⁊ ita tenet bar.aſſi-
gnando ſubtil'r rōem quare vſuſfructus hodie eſt ſuitus di-
uidua in.l.ſtipu.nō diui.in.iiij.q.ſ.de verbo.obliga. Cū igi
tur ex conuentōe ptium res faciliter poſſit redire ad naturam
ſuaȝ vt.l.ſi vnus.§.pactus ne peteret ver.ꝙ ſi ab initio.ff.de
pac.videtur ꝙ ex conuentōe ptium poſſit cōſtitui vſuſfructꝰ
inſolidum. Preterea poſito ꝙ ſuitus iſta ſemꝑ de ſui natu-
ra fuiſſet diuidua.pactum tamē ꝯ nām cōtractus valet lȝ non
ꝯ ſubſtātiam vt.l.emptorē.§.i.ff.de actio.emp.⁊.l.pacta con-
uenta.⁊ ibi no.ff.de cōtrahen.emp.vñ queſtio iſta non videt̄
eſſe expedita.forte tamē pōt defendi qꝛ vt in pluribus vſuſfru
ctus regulat̄ ſm naturā dominij ⁊ dicit̄ eſſe pars dominij vt.l.
ſi a reo.j.de fideiuſ.⁊ plene per bar.in.l.qui vſumfructum.ff.
de verbo.ob.vnde ſicut dominiū non pōt eſſe penes plures i
ſolidum.ita non pōt eſſe vſuſfructus cum ſit pars dominij.⁊
hoc videtur ſentire bar.in.l.iij.§.ecōtrario.ff.de acqui.poſ.vbi
dicit ꝙ ſicut non poſſunt eſſe plures poſſeſſiones nāles reſpe
ctu dominij ex eo qꝛ dominiū non pōt eſſe apud plures inſo-
lidum.ita nō poſſunt eē plures poſſeſſiones nāles vſuſfructꝰ
videtur ſignificare ꝙ ius v̄ſuſfructus non pōt eſſe apud plu-
res inſolidum.vnde alibi pp dictam equiparatōem dicit bar.
ſicut dominiū pōt concedi ex die ⁊ ad diem.ita ⁊ vſuſfructus
quia limitat̄ naturā dominij vt ipſe no.in.l.ſeruitutes.ff.ꝺ ſer
ui.⁊ iſta videtur eſſe cā pp quam poſſumus dicere ꝙ vſuſfru
ctus nō pōt eſſe penes duos inſolidū ad inſtar dominij.lȝ ex
nā ſua conſideretur vt aliquod indiuiduū.⁊ p hoc rn̄detur ad
vtrunqȝ argumentū qꝛ lȝ cōcedatur ꝙ ius v̄ſuſfructus ex pcō
pōt fieri ius indiuiduū.qꝛ tamē regulat̄ ad inſtar dominij nō
poterit cōpetere duobus inſoliduȝ.⁊ ſic erit vnū mirabile ꝙ
ius indiuiduū nō poterit cōpetere pluribus inſolidū qꝛ regu-
latur ad inſtar iuris diuidui.ſ.dominij qḋ vtiqȝ pōt cōpetere
ꝓ parte vt.l.pupillus.§.fi.ff.de ver.ſigni.⁊.l.ſerui electiōe.§.
labeo.ff.de le.i.cū multis alijs.ſicut videmus in alia materia
ꝙ obligatio ad rem dari pp coherentiā quā habet cuȝ obliga
tione ad rē reſtitui mutat naturā ſuam vt ſuccedat obligatō ad
intereſſe vt.l.cum res.§.i.ff.de leg.i.⁊ per bar.in.l.ſtipu.non
diui.ſ.ꝺ v̄erbo.obli.⁊ tene menti qꝛ iſta eſt noua cōcluſio in
hac materia.⁊ p hoc habes expeditum pricipale dictū huius
glo. ¶ De q̄ōe aūt quam Io.reliquit indeciſam vȝ vtꝝ ac-
quireretur obligatio ad vſumfructū ꝓ parte nō eſt opus du-
bitare qꝛ ſicut ſupra dictū eſt obligatio pōt acquiri vtrīqȝ in-
ſolidum ſm bar.⁊ bene.ſed poſito ꝙ non poſſet.dicendū eſt
ꝙ acquiritur obligatio ꝓ parte ſm Dy.per.l.ſi tam anguſti
ff.ꝺ ſerui.⁊.l.ſed ⁊ ſi poſſeſſori.§.ſed ſi rem.ff.ꝺ iureiur. Et lȝ
ipſe nō reſpondeat ad argumentū qḋ adducit in oppoſitum ſi
non vȝ qḋ ago vt ago non valet ⁊c. Rn̄deo vltra ipſuȝ ꝙ qui
totū vult ſi non pōt habere totuȝ videt̄ ēt velle habere pte vt.l.
ſi quis cū totū.ſ.ꝺ excep.rei iudi.⁊.l.i.§.ſi ſtipulanti.ſ.ꝺ ver.
ob.vȝ etiam agi hoc ꝙ pars acquirat̄ ſi non pōt acquiri totū.
Facit optie tex.noſter in vltio reſpōſo ꝓ iſta cōcluſione vbi
pater

patet ꝙ qui deducit duo alternatiue in stipl'one vtiqȝ vi͂ dedu cere vnũ ex eis si alterũ deduci nõ põt vbi ẽt obligatio nõ potuisset queri pro parte tanq̃ pro vsufructu haberemus dicere quod nomine vsus videtur intellectum de vsu si vsus ipse in stipulatione deduci potuisset sicut ecõtra nomine vsus cõtinetur vsusfructus quãdo al's dispositio redderet̃ inutil' vt.l.diu⁹ in prin.ff.de vsu.⁊ ha. Et bene facit tex.cũ glo.in.l.veluti.in prin.de ser.ru.p̃di. ¶ In glo.posita super verbo.dotis noie glo.ista nõ assignat veram rationẽ quare hic duo rei stipulandi nõ possint cõstitui.vult.n.in effectu ꝙ hoc sit qꝛ vni nõ potest acquiri obligatio dotis ꝓ vxore alterius.sed bar.hic tenet oppositum dũ dicit ꝙ si duo extranei stipularent̃ dotem que debet̃ cuidam tertio ꝓ vxore sua bene possent cõstitui duo rei credendi. Est ergo vera rõ ẜm bar.⁊ moder.qꝛ si maritus stipulatur dotẽ vna cum ex̃neo hic insurgit disparitas causarum qꝛ marito dos debet̃ ex causa cõcernente ꝑsonam ꝓpriã ⁊ ex̃neo cõcernente ꝑsonam alienam ⁊ ideo infert hic ipse ꝙ q̃uis in dote nõ possint cõstitui duo rei stipulandi ꝙ si vnus sit maritus ⁊ alius extraneus pñt tamẽ cõstitui duo rei ꝓmittẽdi qꝛ sicut maritus põt se obligare ad restõeȝ dotis ita ⁊ ex̃neus. ⁊ similiter si ꝓmissio fieret marito sicut vxor vel pater posset ꝓmittere dotẽ ita ⁊ ex̃neus vt.l.i.§.accedit.C.de rei uxo.act. allegat tex.in.l.fi.C.de do.cau.nõ nu. Tu antẽ aduerte quia lȝ ex ꝑte mulieris ꝓmittentis dotẽ marito istud sit verissimũ ex ꝑte tamen mariti ꝓmittentis restituere dotem vna cum altero insolidum hoc est ualde dubium ⁊ ꝯ̃rium tenuit ipse idem bar.in.l.si cõstante.§.quotiens.ff.solu.ma.⁊ Io.an.in addi. spec.in ti.de do.§.nunc dicendũ.v.sed nũquid.in addi.que incipit reassumpsit ⁊c.ubi dicit ꝙ si opi.ista esset uera ꝙ fideiussor nõ posset dari ꝓ dote restituenda nõ posset ẽt cõstitui conreus ne qð vna via ꝓhibet̃ alia cõcederet̃ cõtra regulã.cum quid.de reg.iu.⁊ ne lex videret̃ imposita verbis cõtra.l.ij.C. cõia dele. Fortificat̃ hoc argumentũ ex regula ꝑticulari quaȝ tradit bar.i.l.reos.in prin.s̃.e.que probat̃ in.l.sed iul'.in pri. ff.ad mace.vȝ ꝙ ꝓhibitus fideiubere vi͂ etiam ꝓhibitus promittere tanq̃ conreus. Et ad tex.in.l.fi.C.de do.cau.r̃ndent bar.⁊ Io.an.in loco allegato ꝙ ille dȝ restringi ad ꝑsonas cõiunctas marito sicut ad patrẽ uel fratres sibi cohabitantes. Sȝ qꝛ ista r̃nsio vt dicunt moder.in.d.§.quotiens.vi͂ contra tex.i d.l.fi.in.v.alia ꝑsona.iõ dicendum est ⁊ melius in.d.§.quotiens.ẜm bar.ꝙ ibi non dĩ ꝙ in dote restituenda possint ꝯstitui duo rei lȝ dicat̃ ꝙ qui accepit doteȝ cum marito obligatur vna cum marito hoc.n.intelligit̃ pro rata ꝓ qua pecunia ꝑuenit ad eum. Si.n.tenes opi.bart.in.d.§.quotiẽs.ꝙ fideiussor non possit dari ꝓ dote restituenda falsa esset sua opi.hic ꝙ possent cõstitui duo rei. Si autẽ tenes opi.dy.quã sequuntur bal. ⁊ ang.in.d.§.quotiens.tunc verum esset ꝙ hic dicitur quia si põt dari fideiussor ꝓ dote restituenda nihil ꝓhibet quin etiaȝ possint cõstitui duo rei. ¶ In gl.posita sup̃ verbo.aut deceȝ ibi secus si qualitatis. Dic melius ꝙ iõ in.l.ex duobus nõ uitiatur cõstitutio ex disparitate qꝛ sperabat̃ reduci posse ad ꝑitatem qð non est in casu nr̃o sicut ibi diximus.⁊ in.l.eandem §.sed ⁊ si quis.s̃.eo. Et ad cõtrarium.l.si ex duobus.§.fi.s̃.e. ꝙ similiter hic tangitur in glo.dic declarando glo.ꝙ ille.§.obstat.in prin.⁊ in fi.ẜm cõem intellectum.nam in prin.uidetur esse disparitas substantie obligatõnis qꝛ pupillus se obligauerat una cum alio ⁊ tamẽ cõstituunt̃ duo rei.unde solutio glo.h̃ posita quo ad principiũ nõ esset bona qꝛ in p̃rio casu iparitas non sperat̃ reduci ad paritatẽ. Est ergo dicendũ prout ibi fuit dcm̃ ꝙ ibi non est disparitas vel diuersitas in rebus que ddu cũtur in obligatione sed solum in substãtia obligationis q̃ nõ impedit constõem duoꝝ reoꝝ ut ibi dicitur ẜm cõmunem intellectum que tñ ego nõ sum secutus qꝛ re uera ibi probat̃ ꝯ̃rium vt ibi declaraui ⁊ ibi etiã hoc glo.tenet. Quo ad scðȝ r̃nsum vi͂ obstare huic legi qꝛ quando seruus promisit vna cum alio ex causa peculiari vi͂ esse imparitas respectu rei quoniaȝ vnus obligatur insolidum ⁊ dominus obligatur de peculio ⁊ ad hoc bene uadit solutio hic posita in glo.ꝙ ideo ibi nõ impeditur cõstitutio duorũ reorum quia disparitas potest reduci ad paritatem quoniam est possibile ꝙ tantuȝ sit in peculio ꝙ dominus tenebitur insolidum sicut ⁊ alter.

X duobus. Litis cõtestatione preoccupatur obligatio ab uno ex reis credendi ⁊ alteriũs obligatio redditur inefficax ⁊ non diuiditur quia tota continet vnum responsum ⁊ vnaȝ cõstitutionẽ. ¶ No.primo ꝙ verbũ agere sit litẽ ꝯtestari sicut ⁊ uerbũ petere cõcor.tex.cũ glo.in.l.si postea q̃.ff.de pecu. Utrũ aũt sit drĩa inter pactũ de nõ petẽdo ⁊ d̃ non agẽdo.uide quod ponit bal.in.l.si unus.§.pactus ne peteret.ff.d̃ pac. ¶ Scðo no.regul'r quãdo competit pluribus ius insolidum vnus agens ꝓ̃occupat alium per lit.cõte.cõcor.tex.⁊ ibi plene per Bart.in.l.si pluribus.ff.d̃ lega.i.⁊ in.c.si duo d̃ ꝓcura.lib.vi.d̃ quo dixi plene in.d.l.si plurib⁹. ¶ Tertio no. ꝙ ꝓ̃occupatio facta per vnũ ex reis credendi elidit obligationem alterius.ita ꝙ ei non põt solui in ꝑ̃iudicium ꝓ̃occupãtis ⁊ hoc est verũ siue duo rei credendi sint socij siue non vt.l.fideicõmissa.§.plerunqȝ in fi.ff.de leg.ij.de quo dicemus plenius in q̃õnibus. ¶ Extra glo.tetigit hic bar.solemniter per xiiij.q̃ões qual'r factum vnius ex reis credendi noceat alteri. ⁊ qualiter factũ unius ex reis debendi ꝓsit alteri. Cuius dictis adde breuiter inquãtum expedit.⁊ primo inquãtum ipse dicit ꝙ quãdo duo obligati insolidũ nõ habẽt beneficiũ diuisionis solutio ꝑtis facta ab uno soluẽte liberat soluentẽ a reliquo.⁊ ẽt iducit tacitũ pactũ quo ad alios obligatos vt nullus eoꝝ possit cõueniri nisi ꝓ ꝑte si sit debitor al'r q̃ ex vltia voluntate p.l.si creditores.C.de pac.nam in vltima voluntate spãle est ẜm eum ꝙ per receptioneȝ ꝑtis nec soluẽtes nec alij vidẽtur liberari quin pro eo qð restat possint cõueniri insolidum per.l.si ex toto.§.i.ff.de le.i. Hec tamẽ dicta impugnat bal.in.d.l.si ex toto quem sequitur ibi ang.⁊ aliqui moder.dicunt distinguẽdum al'r.vȝ ꝙ aut ille qui soluit.soluit exp̃sse ꝓ virili sua vel ꝓ rata sua.⁊ tũc inducatur tacitũ pactum diuisionis sicut in.l.si creditores.C.de pac.que ꝓprie loquit̃ in isto casu siue simus in ꝯ̃tctibus siue in vltimis volũtatibus.aut ille qui soluit nõ protestat̃ se soluere ꝓ virili sua uel ꝓ rata.sed simpl'r soluit ratam eũ cõtingenteȝ.⁊ tunc tam in cõtractibus q̃ in ultimis uolũtatibus non uidetur induci tacitum pactum diuisionis.⁊ ita intelligit tex.in.d.l.si ex toto. Et hanc cõclusionem ego sum secutus in.§.prealle.multis additis ultra docto.quam ẽt secuti sunt Ricar.⁊ saly.in.d.l.si creditores.vnõ dsc ut ibi plene scripsi. ¶ Secũdo adde dictis bar.inquãtuȝ ipse dicit ꝙ qñ plures obligati insolidum habẽt beneficiuȝ diuisionis.tunc nõ inducit̃ tacitũ pactum diuisionis.sed tñ ille qui soluit ꝓ parte sua liberatur solus a reliquo debito per.l. in his.§.i.⁊ per.l.quotiẽs.§.unus.ff.de solu.nam inquãtũ facit driam in hoc mẽbro respectu soluẽtis vtꝝ exp̃sse soluat ꝓ uirili sua.an uero simpl'r soluat partẽ debiti vt primo casu periculũ cõreoꝝ non ꝑtineat ad eum si postea efficiũtur nõ soluendo anteq̃ ipse cõueniatur ⁊ sic semꝑ possit obicere beneficiuȝ diuisionis. ¶ Secũdo casu periculũ cõreoꝝ pertineat ad eum vt si cõrei efficiũtur nõ soluẽdo anteq̃ ipse cõueniat̃ non possit uti beneficio diuisionis. Addõ ꝙ ipsemet tenuit oppositum reprobãdo istã distinctiõem in.l.inter rẽos.§.i.ff.de fideius.ꝯ̃ quam distinctõem ipse põderat ibi tex.qui dicit ꝙ siue fideiussor soluerit partem noie ꝓprio in effectu habet exceptionẽ de equitate dum tñ cõrei nõ sint effecti inhabiles ad soluendũ anteq̃ cõueniat̃.⁊ sic pȝ ꝙ in vtroqȝ casu periculũ conreoꝝ pertinet ad eum.⁊ hanc opi.sequitur Io.de imo.in l.ij.s̃.e.in vi.col.que ꝓbatur rõe manifesta.nam aut dicis exceptõem cõpetere in vtroqȝ casu soluenti uirtute pacti taciti. ⁊ hoc est falsum sicut dicit Bar.hic qꝛ ex quo soluens nõ habebat beneficiuȝ diuisionis.poterat soluere ꝑtẽ etiam inuito creditore ut.l.in his.§.si duos.ff.d̃ solu.cũ ergo creditor teneretur partẽ recipe sequit̃ ꝙ non uidet̃ fecisse pactum diuisiõis qꝛ in necessitatibus nemo liberalis existit vt.l.fideicõmissa.§. si rem.ff.de lega.iij.⁊.l.ad rem legata.ff.de admi.le. Aut dicis ꝙ ista exceptio oriatur ex dispõe legis que fundatur super equitate cõiuncto beneficio diuisionis qð cõpetebat soluenti sicut dicit bar.in.d.l.inter eos.§.i.⁊ tunc nulla est cã cur pinguius subueniatur i uno casu q̃ in alio.⁊ ideo simpl'r est tenẽduȝ quod dicit in.d.l.inter eos.§.i.⁊ qꝛ ipse inducit ad primũ mẽbrum eandẽ legem.§.cum inter ut scias eam inducere intẽtio sua ẽ ista ꝙ sicut quando omnes rei sunt soluendo tꝑe lit. cõte.si oritur beneficiũ diuisionis periculũ conreoꝝ nõ pertinet ad eum qui beneficium diuisionis opponit.si postea efficiantur non soluendo ita quando quis soluit pro parte sua quia quodãmodo ita faciendo uidetur protestari se uelle vti beneficio diuisionis.sicut in.§.si inter.inspicitur tp̃s litis cõ

test. nec curatur de tpe sequēti ita soluēdo: ꝑ pte sua inspicie/
tur tempus solutionis quasi habeat similitudinē cuiusdā cōte
stationis litꝭ. Sed istud nō probat̃ iure imo probat̃ ꝯtrium in
d. l. inter eos. ⁊ ēt vt. s̄. dicit in prin. obligationis in ista mate/
ria pluriū obligatorū insolidū receptio partis debiti nō ope
ratur idem qḋ litꝭ contestatio vt. l. qui hoiem. §. i. ff. de solu. te
ne ergo simpliciter ꝙ in vtroq; casu ille qui soluit ratam eum
cōtingentē ita demum liberat̃ ope exceptionis si tēpore quo
cōtestatur cōtra eum lis aliꝭ sunt soluendo. ¶ Circa scḋaz. q.
principalē in qua querit̃ quō acceptilatio facta ab uno ex reis
credēdi noceat alteri uel fcā uni ex reis debēdi prosit vera est
opi. bar. que tz ꝙ acceptilatio facta ꝑ vnum ex reis credēdi no
ceat alteri ⁊ silr̃ facta uni ex reis debendi alteri ꝓsit. Sed cir/
ca reos debendi relinquit̃ duplex dubitatio. Pria est quid si
vni ex reis debēdi fit acceptilatio ꝓ parte vtꝝ prosit aliꝭ ut ⁊
ipsi silr̃ uideātur liberati an vero neq; prosit neq; noceat aliꝭ.
Bar. hic simplr̃ dicit ꝙ neq; nocet neq; prodest sicut dcm̄ est
in solōne adducit tex. in. l. si ex duobus. in princ. j. ind. sol. Sz
istud dcm̄ non uidetur hr̃e rōnem qr in qōe precedēti iō solō
facta ab uno ꝓ parte non inducit diuisionē debiti quo ad ali/
quid qr soluēns hēbat bnficium diuisionis vnō creditor ō ne
cessitate tenebant̃ partem recipe ideo nō vr̃ esse liberalis nec
velle diuidere obligatiōem sed ista rō manifeste cessat in cre/
ditore qui liberat ꝑ acceptilationem qr ad ita liberandū credi
tor non cogebat̃ aliquo mō ergo ꝑ istam receptiōem fictam q̄
est penitus uolūtaria debemus dicere ꝙ sicut qn̄ creditori sol
uitur ps debiti volūtarie recipienti qḋ est qn̄ soluens non hz
bnficium diuisionis videt̃ ēt diuidi obligatio alioꝝ ut. l. si cre
ditores. C. de pac. ita dicamus ꝙ ꝑ hanc fictam solōnem vi/
deat̃ diuisa obligatio inter cōreos ⁊ cōpetat eis si cōueniunt̃
insolidū exceptio taciti pacti. ¶ Nō ob. tex. in. l. si ex duob⁹
in pri. qr ibi acceptilatio ⁊ solutio facta ꝓ parte equiparantur
quo ad debitū de quo ibi dr̃ ⁊ quo ad extinguēdaz obligatōez
in ꝑsona eius qui soluit vere uel ficte non aūt equiparant̃ quo
ad inducendū tacitum pactū diuisionis iter cōreos obligatos
insolidum. Et ꝙ istud sit verū apparet quia ibi ꝓpter solutio
nē partis vel acceptilationē factā super interesse nō posset idu
ci diuisio respectu obligationis principalis ad rē defendendaz
qm̄ iste sunt due obligationes diuerse ⁊ ex diuisione vnius nō
infertur diuisio ad aliā lz obligatio de defendendo possit esse
diuidua si actor vult ſm bar. in. l. iiij. §. cato. in. ij. q. prin. s̄. de
v. obli. Si tamen velles tenere opi. bar. posset dici ꝙ ideo qn̄
vnus liberatur pro pte per acceptilatōem ista ficta solutio ptꝭ
non inducit diuisionē inter alios ꝯreos ne resultet duplex spā
litas circa idē vz ficta solutio que inducitur per acceptilatiōez
⁊ tacitum pactū ꝙ resultat ex ista ficta receptōne ptis sicut di
cimus in. l. ſuum filij. §. fi. ⁊ qḋ ibi ꝑ bar. ff. de leg. i. ꝙ in lega
to tacito non transfert̃ dñiū ipso iure ne circa idē resultet du
plex spālitas. Facit optīe qḋ scribit bar. ⁊ moder. post eū in. l.
si rē aliquā. ff. ō acqui. pos. ⁊ isto mō forte possz defēdi. ¶ Se
cūdo adde inquantū ipse hic dicit ꝙ lz reglr̃ acceptilatio facta
vni ex reis debēdi ꝓsit alteri siue sint socij siue nō istud est ve
rum nisi sit actuz expsse a creditore liberāte ꝙ effectus accep/
tilatiōis non extendatur ad cōreum. pōt. n. hoc fieri ꝑ pactum
ſm eum allegat glo. in. l. ꝑ iusiurandū. §. qui legatoꝝ. j. de ac/
cepti. ⁊ ibi hoc ipse idem tz. Idē tenuit in. l. si cūz acceptilatio
§. labeo. ff. ꝙ me. cā. mouetur p̄cipua illa rōne qr vnus ex reis
debendi pōt soluēdo vere apponere hoc pactuz ut solutio sua
non ꝓsit cōreo ut est casus in. l. modestinus. ff. ō sol. ⁊ ibi per
dy. Sicut ergo hoc pactū pōt apponi in vera solutiōe ita vr̃ ēt
posse apponi in solōne ficta. Sz ista opi. multū repugnat text.
quē ipse non pōderauit ad hoc in. l. iij. §. nūc de effectu. ff. de
lib. le. dr̃. n. ibi ꝙ si testōr vnum ex duobus reis mādat libera
ri ab herede ita tn̄ ꝙ non vult cōreum esse ꝑticipem liberatio
nis liberatio dz fieri ab herede ꝑ pactum ne si fiat ꝑ accepti/
lationem cōreus liberetur cōtra voluntatem testatoris ⁊ sic da
tur intelligi manifeste ꝙ per acceptilationem creditor non po
test liberare vnū ꝙ non alium ⁊ hoc est qḋ dicit iuriscōsultus
recte intelligēdo in. l. non quecunq;. §. qui gayo. ff. de lega. i.
dum dicit ꝙ si testator vnum ex duobus reis debendi liberat
per acceptilationē necesse est vtrunque esse liberatum ⁊ quo
ad vtrunque legatum esse extinctum non autem esset necesse
si testator potuisset liberando inter uiuos per acceptilatio/
nem facere quod obligatio non extenderetur ad cōreum. Ad

argu. Bar. rñdeo fortiter. ⁊ dico ꝙ acceptilatio nō habet uim
cuiuscūq; solutionis sed illius que funditus tollit totam obli/
gationem. sicut quādo vnus ex reis debendi solueret simplr̃
vt. l. iij. in fi. s̄. e. cum aliꝭ si. non aūt habet vim solutiōis que
non tollit funditus obligationē. ⁊ ista videtur esse nā accepti/
lationis si diligenter respicias ad formā ipsius de qua in. l. i.
⁊ in. l. ex vni. j. de accep. vnde ista doctrina redditur multum
dubia. lz moder. super his duabus. q. nihil dicant. Et ad pri/
mam. q. bar. in qua agitur de solutione facta vni ex reis credē
di adde qḋ singulariter ponit Bald. in. l. falsus in fi. cōmenti
C. de fur. vbi dicit ꝙ si ex duobus cōreis credēdi alter est ex
pulsus de ciuitate. ⁊ debitor in odium expulsi cogit̃ soluere fi
sco non liberatur per hāc solutionē ab altero cōreo. si pōt sibi
imputari negligentia si non soluerit prius illi qui remansit in
ciuitate. Circa tertiam. q. principalem in qua queritur quali/
ter petitio facta per vnum ex reis credendi ꝓsit vel noceat al/
teri. adde primo inquātum bar. dicit circa principium qōis ꝙ
citatio facta per vnū ex reis credendi ꝓdest omnibus per. l. fi.
C. de duo. re. nam ange. dicit hoc esse veruz si in citatione fue
rit missa copia libelli. allegat tex. in. d. l. fi. in ver. ex libello de
duo. re. ⁊ hoc idem dicit in. l. si seruum. §. nunc videamus. s̄.
de ver. ob. sed Jo. de imo. ibi ⁊ hic nō tenet istud dictum. qr
ſm colorem opi. de qua in auten. offeratur. C. ō lit. conte. nō
est necesse mittere copiam libelli in citatōe. lz Cy. aliter dixe
rit. nec tex. in. l. fi. inducit hic aliquid de nouo. naz in princ. lit
tere impator ꝓtestatur ꝙ vult interruptionē fieri ſm modos
interrūpendi p̄scriptionem olim introductos. ⁊ sic patet ꝙ si
cut olim sufficiebat simplex missio executoris ⁊ citatio vt. l. si
cut ⁊ l. cum notissimi. C. de p̄scrip. xxx. an. ita ēt hodie suffi/
ciet. sed sicut ego dixi in. d. §. nūc videamus sequēdo dictū an
ge. ille tex. in prin. loquitur de interruptōe que fiebat per agni
tionem debiti non per citationem. vnde inferius postea disti
guit istos duos modos interrumpēdi tanq̄ diuersos. vn̄ ista
inductio facilr̃ potest euitari. ⁊ tex. multum facit pro Ange. in
ver. libello in. d. l. fi. vnde dic vt plenius dixi in. §. videamus.
¶ Secūdo adde inquātum iste leges dicunt ꝙ p̄occupatō fa
cta per lit. conte. perimit ius cōrei. nam istud est verū ſm an/
ge. ēt si iudicium sit agitatū per falsum ꝓcuratorē. nam domi
nus habēdo ratum uideret̃ ipse litem contestatus vt. l. lz. C. ō
ꝓcura. ⁊. l. lz. ff. de iudi. ⁊ hoc est veꝝ ſm Jo. de imo. ēt si ra/
tificatio fiat post sn̄iam. allegat gl. sing. in. l. si mater. §. hoc in
re. ff. de excep. rei iudi. ⁊ quod traditur per Bar. ⁊ alios in. l.
si tutor. C. in qui. cau. in integ. resti. non est ne. Et ego sum so
litus ꝓ ista cōclusione allegare tex. in. l. si ꝓcurator. ff. ō con/
di. inde. ⁊ in. l. qui ꝓprio. §. ꝓcurator. ff. de ꝓcura. in quibus
pz ꝙ si ꝓcurator petijt indebitū ⁊ exegit dominus pōt indebi
te exactum recipere a ꝓcuratore. ⁊ tunc ipse tenebit̃ conditōe
indebiti. ⁊ ex hoc pz ꝙ pōt ratificare sn̄iam latam in fauorem
falsi ꝓcuratoris. nam ꝓcurator qui petijt indebitū quo ad hoc
non habebat mandatum vt dicitur in. d. l. si procurator. ergo
dominus si exegit ab eo qḋ iniuste obtinuit hoc facit virtute
ratihabitiōis qr tamē iste articulus nihil facit ad mām nostraz
nō prosequor nūc veritatem ipsius vltra. sed dic vt in locis al
lega. ¶ Tertio adde inquātum Bart. hic tangit vtꝝ per peti
tionē factam ab uno ex reis debēdi inducatur diuisio. ⁊ distin
guit ꝙ aut agitur ꝯ oēs ꝓ uirili. ⁊ tunc sine dubio inducit̃ di
uisio vt. l. liberū. C. de fideius. aut petit̃ pars ab vno dūtaxat.
⁊ tunc non inducit̃ diuisio per. l. reos. C. e. Naz ang. hic quez
refert hic Jo. ō imo. ad primū dcm̄ videtur dicere ꝙ illud sit
verū si agitur ꝯ omnes expsse pro pte. secus si agatur simplr̃
in eodem libello ꝯ omnes qr tunc dicit ꝙ videt̃ actum insoli
dū. ex quo omnes erāt obligati ad solidū quasi libellus dōbeat
interpretari ſz naturā iuris ōducti in libello vt. l. i. ⁊ ibi ꝑ bar.
C. ō vsufru. Sed istā expōem impugnat Jo. ō imo. ꝑ ea que
habent̃ in. l. i. C. si plures vna sen. que lex ſm duos intellect⁹
facit ꝯ ipsum. nā si intelligis ꝙ ibi fuerit actum simplr̃ contra
oēs non dicendo insolidū sicut intelligit prima lec. quā ibi po
nit bar. tunc ibi est casus cōtra eum ꝙ ibi in libello videt̃ actū
ꝓ parte ⁊ non insolidum. Si aūt intelligis ꝙ ibi fuit actū in
solidum cōtra oēs. tunc iste tex. adhuc facit cōtra eū qr sic sen
tentia simplr̃ lata ꝯ oēs non intelligit̃ ſm formā libelli p̄cedē
tis ⁊ ſz naturā obligatōis. imo cōdemnatio simplr̃ facta vide
tur facta in viriles. multo fortius libellus dz intelligi porrect⁹
in uiriles non attenta natura obligationis. facit tex. in. l. pau/
lus

lus. ꝛ qđ ibi no. ff. đ re iudi. ¶Pro ista ɔ̃clusione adduco tibi tex. clarum quem etiam ibi sic exponit glo. in. l. nam icciroo. i prin. ff. de iudi. vbi dr̃ ꝙ fuit actum ɔ̃tra plures reos in vno li bello ꝛ ꝙ si vnus est absens iudiciũ põt expediri ɔ̃tra pñtem ex quo de pte sua põt discuti obmissa pte alterius. Et ex hoc pꝫ ꝙ per libellũ simplr̃ porrectum videbat᷑ actum ꝑ virili ꝛ ista est veritas. Ad scðm dcm̃ bar. addit ipse ang. ꝙ per petitõ nem ptis factam ab vno in dubio induci᷑ diuisio respectu il lius a quo est petita pꝫ ꝛ forte voluit intelligere ꝙ inter alios non induca᷑ tacitum pactũ diuisionis sed glo. quã ipse allegat in. l. si creditores. non vr̃ habuisse hunc intellectũ. ꝑ ista con clusiõe allegat glosellã no. in. l. amissi. §. fi. ff. de fideiuſ. ꝛ Ja. de are. ibi hoc tenẽtez. Sed illa glo. nõ habuit hunc intellectũ ut pꝫ ex. l. quã allegat vꝫ ex. l. liber. C. đ fideiuſ. que loquitur qñ est simul actum ɔ̃tra oẽs. Jo. aũt de imo. sequitur hic di stinctõem bar. ꝛ ẽt in. l. ij. ꝫ. e. ꝛ dicit ꝙ ista ɔ̃clusio ang. est ꝯ d. l. reos. Sed ad illaꝫ potest r̃nderi ꝙ quãdo tex. in fi. dicit ꝙ vno electo põt rediri ad aliũ refert se ad primũ casum positũ in illa. l. vꝫ qñ fuit actũ ꝯ vnum insolidũ ꝛ ꝙ ita debeat intelli gi finis pꝫ qꝛ in fine. l. ista duo eligere ꝛ petere ꝑ parte ponũ tur tanꝙ diuersa. vñ cum in fine dicat ꝙ per electõem non ꝑ ditur regressus ad aliũ magis innuit ꝙ per petitõem ptis in duca᷑ diuisio inter oẽs. Dictũ tñ ang. simplr̃ ꝛ indistincte intel lectum est ꝯ tex. exp̃ssum in. l. si ex toto. §. i. ff. de leg. i. vbi cla re dr̃ ꝙ per petitõem ptis factam ab uno non tolli᷑ regressus in reliquo ẽt ꝯ eundẽ ut pꝫ in uerbo alterutro. ꝛ sic non põt vi deri fcã diuisio. vide bal. ibi ꝛ idẽ ang. ibidẽ qđ sequi᷑ pau. de ca. in. d. §. dicũt esse distinguendũ qꝛ aut creditor simplr̃ petit ptem debiti ꝛ tunc non inducitur diuisio ut ibi aut petit par tem debiti tanꝙ ptem uirilem ɔ̃uenti uel tanꝙ partem tan gentẽ eum ꝛ tunc induca᷑ diuisio sicut per receptionẽ partis debiti per. d. l. si creditores qꝛ vide᷑ esse eadem rõ ꝛ hanc opi. ego sum secutus in. d. §. i. sicut ego etiam retuli in. l. ij. ꝫ. e. vn de dic vt ibi plenius scripsi. ¶Quarto addit Bal. ꝛ ang. in quantum bar. hic dubitat ꝛ relinquit indecisuꝫ vtrum ꝑ accep tationẽ tenute factam ex primo decreto induca᷑ preoccupatio ex parte creditoris. nam ipsi concludunt ꝙ nõ ꝛ hoc sequitur hic Jo. de imo. ꝛ in. l. ij. ꝫ. eo. super quo vide qđ ibi plene scri psi ad intellectũ q̃onis. ¶Quinto adde inquantum bar. hic tangit vtrum effectus preoccupationis duret pempta instan tia. nam dcã sua limitat hic singlr̃ ang. ꝙ effectus causati per lit. conte. nõ durant qñ instantia fuisset extincta per renuncia tionẽ fcãm liti de ɔ̃sensu ptis tunc etiam extinguun᷑ effectus preteriti ꝓm eum. allegat tex. sing. quem ibi in pria oppo. bar. no. ad hoc in. l. cum mota. C. đ transac. cetera super isto arti culo dic vt plene scripsi in. l. ij. ꝫ. e. ¶Ultimo adde inquan tum bar. hic tangit ꝙ p̃occupatio fcã coraꝫ arbitro hodie si ɔ̃ promissũ sit fcm̃ sine pena ꝛ emologata s̃nia idem opera᷑ ac si liꝫ. ɔ̃te. ꝛ preoccupatio esſꝫ fcã coram iudice per. l. cum antea §. pe. C. de arbi. nam ang. hoc dcm̃ reprehendit. quia ille tex. nõ loqui᷑ de preoccupatione seu interruptõe p̃scriptõnis. ꝛ cum simus in mã exorbitanti non dꝫ fieri extensio đ interrup tione ad preoccupationẽ ꝓm euꝫ ꝛ. h. d. Jo. de imo. esse tuti⁹. Tu autẽ aduerte qꝛ bar. ꝛ ang. hic uiden᷑ intelligere tex. in. l. cũ antea. §. pe. in arbitro electo sine pena cuius s̃nia fuit emo logata. sed bal. in. d. §. pe. intelligit illum tex. simplr̃ in quolibꝫ arbitro ɔ̃promissario etiam electo cum pena. ꝛ vere huic in tellectui magis applaudet lr̃a ꝛ si iste itellectus esſꝫ verus mul tominus esset dicendum ꝙ dispositio facta de interruptione traheretur ad preoccupationem. quia sic induceret᷑ correctio iurium. nam corrigeretur. l. si duo. ff. de arbi. quo casu multo minus dꝫ fieri extensio vt. l. precipimus cum si. C. đ app. Cir ca quartam questionẽ principalẽ adde primo inquantũ bar. di cit ꝙ si fertur s̃nia absolutoria pro vno ex reis debendi super facto quia non fuit contractum ista s̃nia prodest alteri ɔ̃reo ꝑ l. duobus. §. i. ff. de iureiur. ꝛ. l. fi. §. ij. ff. e. nam istud dcm̃ ɔ̃i ter reprehendi᷑ hic per moder. quia illa iura loquun᷑ in iura mento quod hꝫ vim solutionis vt. l. iusiurandũ. ff. e. nos auteꝫ loquimur in s̃nia absolutoria que non hꝫ vim solutionis. vn de casus nõ sunt similes. Et iõ bar. met i. d. l. duobus. §. i. tenꝫ ꝙ absolutoria lata pro fideiussore non ꝓsit principali ꝛ in. l. adulter. §. i. ff. đ adulte. sequendo Ricar. malũ. in sua disputa tione qui ita tenuit per. l. aduersus. ff. đ arbi. cuius dcã sequi᷑ Jo. an. in s̃nia mercu. reprehendẽdo Dy. ibi quem bar. hic se quitur in regula ratihabitõem de regu. iur. Sed ista iura alle gata per eos parũ me mouent. Et primo aduerte qꝛ si. l. aduer sus. ff. de arbi. probat istam ɔ̃clusionem a simili. pro ista ɔ̃ clusione est casus in terminis in. l. si duo. ff. eo. ti. vbi pꝫ ꝙ s̃ tentia arbitri lata ꝑ vno ex reis debendi non ꝓdest alteri ni si sint socij vt. j. dicetur. sed nec. l. aduersus nec. l. si duo facit ꝯ bar. hic quia ille. ll. loquũtur in s̃nia arbitri que ꝓꝫ iura. ff. or nullum habebat effectum. vnde exceptio que ɔ̃petebat in di ctis iuribus fideiussori ꝛ ɔ̃reo absolutis ɔ̃petebat ex pacto quod oriebatur virtute ɔ̃promissi sicut declarat bar. in. l. ij. ff. eo. ꝛ inferius in hac eadem. q. in. iij. arti. vnde ꝑpter hoc non discederẽ ab his que scripsi in. l. in duobus. §. vbi duo. ꝫ. eo. vbi tenui ꝙ s̃nia absolutoria lata ꝑ vno ex reis debendi pro dest alteri quãdo est lata super facto vt hic dicit bar. per. l. si ꝑ imprudentiã in fi. ꝛ ꝑ. l. si rem que. §. i. ff. đ euic. Et feci tunc driam inter fideiussores ꝛ ɔ̃reos. nunc aũt cogitando diligẽ tius non violando lr̃am que simplr̃ ꝛ indiffinite loqui᷑ casus vide᷑ pro opi. Ricar. ꝛ moder. in. l. i. j. rem ra. ha. nam restrin gere alias. ll. sicut facit hic bar. ad casum quãdo fertur s̃nia nõ super fcõ sed super iure obligatõis ɔ̃cernente p̃sonã absolu ti dũtaxat hoc est diuinatio ad illum tex. Et melius põt distin gui tex. in. l. si per imprudentiã. in fi. ff. de euic. ab illa. l. i. ff. rẽ ra. ha. que melius distinguit inter sociũ ꝛ non sociũ quaꝫ eꝫ. Non ob. tex. in. l. si rem que. §. i. qꝛ si bene respicias hoc ope ratur spalr̃ ibi denũciatio facta oĩbus heredibus. vnde datur intelligi ꝙ si non fuisset denũciatum oĩbus absolutoria lata ꝑ vno nõ prodesset ceteris. ꝛ tamen per hoc nõ deberet inferri ꝙ non ꝓdesset ɔ̃reo debendi. qꝛ ibi nõ erant duo ɔ̃rei. lꝫ es sent obligati ad defendendũ insolidum. Facit quod habe᷑ in l. ij. §. ex his. ꝫ. ti. ꝑxi. vbi per bar. ¶Pro ista ɔ̃clusione quam nunc teneo. facit optime tex. quam bar. adducit hic ꝑ se in. l. amissi. §. fi. j. de fideiuſ. vbi dicitur ꝙ s̃nia absolutoria lata ꝑ vno ex mãdatoribus qui teneban᷑ insolidum non ꝓdest alte ri. Facit etiam op̃ie pro ista ɔ̃clusione tex. in. l. post rem. §. i. ꝫ. de transac. vbi ꝓbatur ꝓm bal. ꝛ ang. ꝙ s̃nia lata ɔ̃tra fide iussorem non nocet principali. ergo filr̃ absolutoria non de bet prodesse. qꝛ ista ɔ̃iter inducan᷑ a pari vt. l. naꝫ ꝛ postea. §. fi. ꝛ. l. iij. §. pe. ff. de iureiur. ꝛ lꝫ aliquãdo ista regula non ha bet locum vt pꝫ ex no. in. l. loci corpus. §. si fundus. ff. si serui. ven. regulr̃ tamẽ ita est vt dixi. vt pꝫ in toto ti. res inter alios acta. De q̃one autem quã dat bar. in. l. adulter. §. i. ff. de adul. vꝫ nũquid absolutoria lata pro eo qui principalr̃ ɔ̃misit ma leficium prosit mãdatori vt alteri veniẽti accessorie ad factuꝫ principale. dic vt plene ponit Jo. an. in. d. regula ratihabitio nem. Et adde ꝙ sicut s̃nia absolutoria non ꝓdest mandatori ꝛ similibus. ita ꝛ s̃nia ɔ̃demnatoria nocet vt est casus nota. quem ibi ponderat bar. ad hoc in. l. si is qui. §. si titium. ff. de fur. ꝛ bene facit tex. in. l. denũciasse in fi. ꝛ ibi bar. ff. de adul. Et p̃dictas ɔ̃clusiones approbat pe. de ancha. in regula ac cessorium in. xiiij. q. de regu. iur. Bal. ẽt in. l. non iõ minus in vl. col. C. de accu. sequi᷑ illam doc. bar. ꝛ adducit nouã rõem pro ea. qꝛ si absolutoria lata pro principali delinquẽte ꝓdes set alijs nõ possent principalis delinquẽs ꝛ isti tales accusari simul de eodẽ crimine per regulam. l. fundi ꝛ. l. fundũ. ff. đ ex cep. que dicit ꝙ iudicia non possunt simul cumulari qñ ita se habẽt ꝙ absolutoria lata in prio pareret exceptõem rei iudi. i scðo. sed possunt cumulari vt. l. nihil. §. fi. ff. de adul. ergo pa tet ꝙ absolutoria lata pro vno non ꝓdest alteri. ꝛ hoc est ar gu. per qđ motus est pau. de ca. in. l. in duobus. §. vbi duo. ꝫ. eo. ad reprehendendũ dictũ bar. hic ꝛ in. d. §. vbi duo. posito ꝙ dcã hic per bar. essent vera. sed ego tunc respondi lꝫ nõ vi dissem bal. ꝙ illa regula. l. fundi ꝛ fundum hꝫ locum quando duo iudicia intentãtur ꝯ eãdem p̃sonam. secus si ꝯ diuersas. ꝛ hoc dicit expresse bar. in. l. edita. C. de edẽ. in sua repe. vbi ponendo genera cumulationũ dicit ꝙ quattuor genera loqui tur quãdo iudicia intentan᷑ ꝯ vnum in quibus impedi᷑ cumu latio iter alias regulas est regula p̃missa. ¶Ponit deinde quin tum genus cumulatõis quãdo duo iudicia ex eadem cã inten tatur ꝯ diuersas p̃sonas. ꝛ de his remittit se ad no. ꝑ eum in l. in duobus. §. vbi duo. ꝫ. e. vbi tenuit expresse ꝙ admittitur cumulatio. ꝛ istud est rationabile quia si plures rei debendi possint conueniri in eodem libello ꝛ simul vt. l. i. C. si plures vna sen. ꝛ. l. ij. C. de fideiuſ. mino. eadem ratione vide᷑ quod possint conueniri unus post alium. ꝛ ideo rõ bal. nõ ɔ̃cludit

in iſta q̄oē. Credo tñ deciſionem eſſe ueram per iura allega-
ta per bar. quia etiaꝫ ſi ſn̄ia lata pro fideiuſſore ꝓdeſſet prin
cipali vel cōreo adhuc tamen nō ſequeret̃ ꝙ abſolutoria lata
pro principali delinquente ꝓdeſſet is qui venitnt acceſſorie
quia lꝫ inter eos ſit principalitas ⁊ acceſſio obligationis imo
vnuſquiſqꝫ obligat̃ principal'r ſm̄ bar. not. in. l. ſed ſi vnus. §.
ſeruus meus. in fi. cōmenti. ff. de iniu. ¶ Scd̄o principaliter
adde inquantū bar. hic dicit ꝙ ſi abſolutoria fertur ꝓ vno ex
reis debendi reſpectu iuris cōcernent̃ perſonā propriā h̄ ab-
ſolutoria non prodeſt cōreo niſi ſit ſocius per. l. i. ff. reꝫ ra. ha.
nam ang. hic. ⁊ Jo. de imo. exp̄ſſius tenet oppoſitū. Jnquit
enī ang. ſi querit̃ an abſolutoria lata pro vno ex cōreis ꝓſit al
teri inſpiciendū eſſe cauſā abſolutionis. Si. n. cā reſpicit cōi-
ter obligationē in perſona vtriuſqꝫ tunc abſolutoria proderit
vtriqꝫ verbigr̄a ſi vnus ex reis abſoluat̃ quia ſoluit vel qꝛ ꝓ-
pter aliquaꝫ ſolēnitatem obmiſſam fere obligatio in perſonā
amboꝝ fuit nulla exēplum in. l. duos. §. fi. s̄. e. vel ſi ex forma
ſtatuti minor. xxv. annis vel mulier nō poſſunt ſe obligare ſi
ne certa ſolēnitate ⁊ ambo rei ꝓmittendi erant tales vel qꝛ in
ſtrumentū nō fuit poſitum in regiſtro. j. tp̄s prefixum a ſtatuto
vt exēplificat hic Jo. de imo. Si vero cā abſolutionis reſpi-
ciebat perſonā abſoluti duntaxat vt hic exēpliſicat bar. tūc tal'
abſolutoria nō proderit ēt ſocio quia cauſa ſn̄ie limitat ſn̄iam
vt nō plus operet̃ q̄ ſua cauſa. vt. l. he enī. ff. ꝺ ſuſpec. tu. ⁊ ple
ne declarat bar. in. l. ij. C. ignomie. ff. de his qui no. infa. facit
optime tex. cum glo. in. l. nō ſolum. in fi. ⁊ in. l. vtiqꝫ ⁊ ibi per
bar. ff. de rei ven. ſicut ergo qñ pupillus ſine tutoris auctorita
te obligat ſe cum altero habili ille alter tenet̃ inſolidum effica
citer. vt. l. ſi ex duobus. in fi. s̄. e. ita ⁊ abſolutoria lata ex cauſa
predcā non proderit alteri. Ego autē indubitanter teneo ſn̄iaꝫ
bar. ⁊ intelligo. l. ex duobus in fi. s̄. e. qñ alter ꝓmittens nō ha
beret regreſſuꝫ ꝯ pupillum. nā ſi haberet concedo hoc qꝺ hic
dicit bal. ꝙ ne per indirectū abſolutoria lata nō prodeſſet ſibi
ex quo ſocius condēnatus haberet regreſſum ꝯ eum talis ab-
ſolutoria proſit ad minus ꝓ ea quātitate pro qua competit re
greſſus. Moneor primo per rōem huius tex. in. l. marcellus.
j. de fideiuſ. vbi dꝛ ꝙ quando fideiuſſor intercedit pro nāliter
obligato ideo poteſt cōueniri ipſe ⁊ non principalis quia non
hꝫ regreſſum ꝯ principalem. Et ēt ex hoc infert hic bar. ⁊ oēs
ꝙ ſi daret̃ regreſſus aliquo mō tale beneficiuꝫ cōpeteret. Fa-
cit optīe tex. in. l. ſed ſi pꝛ. §. nō ſolū. ff. ad mace. ⁊ melius text.
in. l. ſi quis reū. in princ. ⁊ in. l. iij. §. nūc de effectu. ff. de lib. le.
in quibus pꝫ ꝙ etiam ꝯ voluntatem liberātis liberatio exten
ditur ad cōreum qui eſt ſocius ne al's beneficiū efficiatur inu-
tile illi cui eſt cōceſſum. Unde valde miror ꝙ iſti reprehēdant
bar. hic qui eſt locutus ſꝫ mentē iuris. ¶ Tertio adde inquā
tum hic bar. dicit ꝙ qñ dubitat̃ vtrum reus fuerit abſolutus.
quia nō probatum vel quia nō contractū in dubio preſumitur
abſolutus. quia nō probatū. allegat. ll. quas etiā allegat in ſil'i
q̄one in. l. ij. §. hoc edictū. j. vi bo. rap. vbi no. loquit̃ ad ꝓpoſi
tum. nam ang. hic dicit ſe non poſſe videre in pratica quō iſte
caſus poſſit eueniri ⁊ arguit a diuiſione. aut enim ex actis ap-
paret nō eſſe probatuꝫ ⁊ tunc cum ſn̄ia in dubio declaret̃ per
acta vt. l. ſi quis ad exhi. in tex. ⁊ glo. s̄. de execu. rei iudi. ⁊. l. h
ſn̄ia. C. de ſen. que ſine cer. quā. non vꝫ dubium ſeu nō poteſt
dubitari cur ſn̄ia ſit lata qꝛ ꝑ acta declaratur qꝺ fertur ex eo ꝙ
non eſt ꝓbatum. Aut apparet eſſe probatū ex actis ⁊ tūc ſi iu
dex cōtra probatōes abſoluit ⁊ pronunciat adhuc non vꝫ eſſe
aliqua dubitatio ſed appet ꝙ iudex uolens facere iniuſtitiam
grauauit ꝑtem ⁊ nō eſt ſecutus ꝓbationes. Jo. de imo. hic lꝫ
ꝑ multa verba in effectu conat̃ defendere in vtroqꝫ caſu dictū
bart. dicit. n. ꝙ quāuis ex actis appeat nihil eſſe ꝓbatum iu-
dex tñ potuit abſoluere non qꝛ non eſſet ꝓbatum ſed qꝛ ſcie-
bat hoc nō eſſe fcm̄. Jn ſo autē caſu dicit ⁊ melius ꝙ iudex
ferendo ſn̄iam ꝯ probationes tacite vꝫ reprobare eas ꝑ arbi-
trium. l. ij. §. tu magis. ff. de teſti. ⁊ ideo ſn̄ia ſua non continet
notoriam iniquitatē ſm̄ Jnno. in. c. qm̄ ꝯ. ex̄ de ꝓba. Tu ui-
de text. ⁊ bar. ibi hoc dicentē in. l. lucius. ff. ꝺ his qui no. infa.
⁊ in. c. ſuborta. ⁊ qꝺ ibi no. de re iudi. ⁊ in. l. argētarius. §. cum
autē. ff. de eden. Sed iſta allegatio lꝫ concludat ꝙ iudex vide
tur reprobare probatōnes deductas in actis non tamen con-
cludit ſi nihil eſt probatuꝫ ex parte rei ꝙ dubium ſit ꝙ iudex
abſoluerit vtrum qꝛ non factum uel qꝛ non probatum. quomo
do enim poteſt dubitari quod abſoluerit quia non factum ex
quo nihil apparet probatum de iſta negatiua. vnde etiam in
primo membro non placet dictum. d. Jo. qui dicit ꝙ quādo
ex act̃ apparet nihil eſſe ꝓbatū adhuc pōt eſſe dubiū vtꝝ ab-
ſoluerit qꝛ nō factū vel qꝛ non ꝓbatum qꝛ forte iudici cōſtitit
hoc non eſſe factum. Nam iſta dubitatio nō eſt ꝓbabilis. tuꝫ
qꝛ cā ſn̄ie declaratur per acta vt. s̄. dictum eſt. tum qꝛ ſi hoc cō
ſtitit iudici aut ei conſtitit tanq̄ iudici. ⁊ non credit̃ ei ꝺ act̃.
vt in. c. qm̄ cōtra. in fi. extra de ꝓba. aut dicis ꝙ cōſtiterit tan
quā priuato. ⁊ ſm̄ hanc ſn̄iaꝫ nō debuit iudicare vt. l. illicitas
§. veritas. ff. de offi. ꝓco. iij. q. vij. c. iudicet. Cum ergo preſu-
matur in dubio ꝓ facto ⁊ ſn̄ia iudicis vt. l. i. C. de offi. ciui. iu
di. ⁊. l. herēnius. §. gaya. ff. de euic. non pōt dubitari ꝓbabili-
ter in primo caſu ex quo capite iudex abſoluerit. ¶ Tu ergo
dic remotis iſtis ambagibus ſicut dicit bar. in. l. iulianus vel
debitoreꝫ circa princ. cōmenti. ff. de condi. inde. ꝙ tunc poteſt
dici eſſe iudicatū qꝛ non fcm̄ quādo reus cōuentus ꝓbauit ne
gatiuam cohartatā. ⁊ ex hoc pōt inferri ad caſuꝫ noſtrū ꝙ tūc
poteſt eſſe dubium ꝓbabile vtrū iudex iudicauerit qꝛ non ꝓ-
batum vel qꝛ non factū qñ actor ꝓducit ſuos teſtes ad fundā-
dam intentōem ſuam ⁊ eꝯ. reus ꝓducit teſtes ad ꝓbanduꝫ ꝯ-
rium. tunc enim pōt oriri ꝓbabile dubium vtꝝ iudex magis
abſoluerit reum qꝛ actor nō ꝓbauit. vel qꝛ reus probauit cō-
tractū nō eē factum. potuit enim abſoluere iudex. vel qꝛ pretu
lit ꝓbationes rei ꝓbationibus actoris. ⁊ tunc videt̃ abſoluiſ
ſe qꝛ non factum vel qꝛ nō credidit teſtibus actoris. nec eſt ſi
bi viſum ꝙ ſufficiēter ꝓbarent ⁊ tunc videt̃ abſoluiſſe qꝛ non
ꝓbatum. ¶ Poteſt ēt poni ſimilis caſus vꝫ quādo actor ꝓ-
bauit intentionē ſuam ⁊ reus ſimiliter exceptōem ſuam. ver-
bi gratia ſolutōis in hoc tantū caſu ſi iudex eēt ſecutus teſtes
rei videtur ꝓnunciatum ſuper facto non tamē negatiue ꝙ nō
ſit factum ſed affirmatiue ꝙ reus ideo abſoluat̃ qꝛ ſoluit. Si
vero iudex nō eſt ſecutus teſtes rei ſed non credidit teſtibus
actoris tunc videret̃ abſolutus qꝛ non ꝓbatum. Poteſt etiaꝫ
poni exemplum quādo apparet ſn̄ia ſed non apparēt acta ita
ꝙ ex act̃ non poſſet elici cā abſolutionis. ⁊ per hoc ſit expedi
tus iſte difficilis articulus. ¶ Quarto adde inquātum h̄ an-
ge. dicit ꝙ ſicut ſn̄ia cōdemnatoria lata ꝯ vnū ex conreis non
nocet ita ⁊ nō nocent acta per regulā quam ponit Jnnoc. in
c. cāmqꝫ extra de teſti. Nam hanc doctrinam Jnno. lꝫ nō ꝑ
tineat ad materiā noſtrā poſuit bar. in. l. ij. j. iudi. ſol. ⁊ in. l. ſi
ſuperatus. in fi. prin. ff. de pigno. ⁊ in. l. ij. §. hoc edictum. j. vi
bo. rap. tetigit etiā in. l. ſi mater. §. fi. ff. de excep. rei iudi. quaꝫ
cotā allegat etiam hic. d. Jo. de quo vide quod plene ſcripſi.
qꝛ nō eſt materia noſtra in. d. c. cāmqꝫ. Nec eſt miranduꝫ ſm̄
Jo. de imo. ⁊ bene ꝙ ſn̄ia lata ꝯ vnum ex cōreis non noceat
alteri. qꝛ ſn̄ia lata contra principalem debitorē non nocet fide
iuſſori cōtractus cui tamē fortius deberet nocere. qꝛ venit ac-
ceſſorie ad obligationē principalis. ita no. in rub. j. iudi. ſol. ꝑ
bar. ⁊ in. l. fi. C. de vſur. rei iudi. ¶ Ultimo adde in iſta. q.
ſm̄ ang. hic ꝙ lꝫ ſn̄ia lata cōtra vnum ex cōreis credendi no-
ceat alteri iſtud eſt veꝝ meuꝫ niſi creditor ſit ꝑuaricatus ⁊ col
luſerit cum debitore. tunc. n. ſn̄ia lata non nocet alijs conreis
ꝑ tex. in ſimili in. l. eum qui. §. in popularibus. ff. de iureiur.
qui loquit̃ in actōe populari in qua pena applicat̃ parti ⁊ cō-
moditas actōis vt. l. ſi cui. ff. de ver. ſig. ⁊ per bar. in. l. agraria
ff. de ter. mo. ſed Jo. de imol. dicit ad illam. l. poſſe r̄ſideri ꝙ
ibi eſt ſpāle ne delicta remaneant impunita. vnde in caſu nr̄o
ipſe dubitat vtꝝ hoc dcm̄ ang. ſit verum qꝛ ex quo per lit. cō
te. creditor agens appropriauit ſibi debitū iam non vꝫ agi de
ꝑiudicio alioꝝ. Unde pōt colludendo vel gratificādo remit
tere ius ſuum ꝓut vult ⁊ nemini facit iniuriaꝫ qui vtitur iure
ſuo vt. l. iniuriaꝝ actio. ff. de iniur. ⁊ in. c. cū eccl'ia vulterana.
de elec. niſi forte dicat̃ ſm̄ eum ꝙ ſi hoc aīo egit ⁊ cōteſtatus
eſt litem a principio vt faceret reum abſolui colludēdo iſta ꝑ
occupatio non abſtulit eoꝝ ius. qꝛ ſicut nō poſſet paciſcendo
liberare debitorē debito vt. l. ſi vnus. in prin. ff. de pac. ita nō
pōt per indirectū agendo vt colludat. vnde Ange. hic expreſ
ſe dicit ꝙ ſi eſſemus in caſu in quo reus agens poſſet libera
re per actum tūc bene noceret colluſio ſua alijs cōreis. Ad pri
mum dictū allegat qꝺ habet̃ in. l. fluminū. in fi. ff. de dam. in-
fec. ¶ Tu dic breuiter ꝙ opi. Ange. ſic declarata eſt veriſſi-
ma. ꝓ qua allego tibi tex. ſingularem in. l. ſi ſponſus. §. ſi vxor
la. ij. ff. de do. inter vir. ⁊ vxo. quam ad hoc allegat Bal. in. l.
cum allegas. C. de vſu. vbi ꝓbatur ꝙ ille qui non pōt donare

in ꝑiudicium

in ꝑiudicium sui non pōt colludendo permittere reum absol
ui. Nisi dicit bal. in. d. l. cū allegas ꝙ si debitor repetēdo vsu
ras colludit cū creditore absolutoria lata ꝓ creditore non vʒ.
Si ergo collusio non hʒ effectum cum donatio prohibeatur
in fauorem donātis multo minus non dʒ hr̄e effectum ut ꝑiu
dicet tertio q2 facilius quis preiudicat sibi ꝙ̄ tertio. ut. l. ij. §.
merito. ⁊. §. si quis a prin. ff. ne quid ī loco publico iuxta. l. fi.
de cōsti. prin. ¶ Circa tertiam qōem pricipalem pro declara
tione eius inquantū queritur qūo pactum factum vni ex reis
debendi ꝓsit alteri. quia glo. cōiter distingnūt inter socios ⁊
non socios ipse dicit ꝑmittendum esse ⁊ ḋclarandū prius qui
intelligātur esse socij. In ista mā ⁊ in effectu sequēdo gl. in. l.
vir vxori. §. fi. ff. ad vel. ⁊ in. l. si duo. ff. si quis cau. dicit tenen
dum esse ꝙ socij accipiūtur hic uel pro socijs oīum bonorum
vel ꝓ socijs vnius obligatōis. Sed queritur nūquid hoc ipso
ꝙ duo cōiter se obligauerūt pro aliqua cā videaſ cōtracta so
cietas in illa obligatiōe. Et cōcludit ꝙ non videaſ cōtracta so
cietas nisi sit actuʒ ꝙ omne cōmodum ⁊ incōmoduʒ sit cōmu
ne. Ista. n. verba significāt societateʒ ut. l. si vnus ex socijs. ī
pri. ff. ꝓ socio. vel nisi sit actū ꝙ sint socij. q2 tūc adhuc expres
sius esset inita societas. ⁊ hoc tenuit glo. in. d. l. vir vxori in fi.
moder. hic nihil tangūt de ista vtilissima qōe que est multū du
bia. Nam bar. met in. l. titiū ⁊ meuiū. §. altero in duobus locis
ff. de admi. tu. tʒ ꝙ si duo emūt rem cōiter hoc ipso videaſ ɔ-
cta societas. ar. l. ꝑdijs. ff. de leg. iij. §. fi. arguēdo a sili hoc mō
ꝙ sicut testōr duas res quas emit vno ꝑcio videſ reputare ꝓ
vna ita due ēptiones facte cōiter de vna re a duobus videnſ
reputare ꝓ vna ⁊ sic vʒ ɔtracta societas. ¶ Scđo ɔ istaʒ opi.
facit tex. in. l. ij. §. i. ff. cōi di. ꝙ̄ bar. expſſe ibi no. ad hoc vʒ ꝙ
ꝑ emptōem factam cōiter ḋ vna re vʒ sup illa re ɔcta societas.
Ideʒ vʒ probare tex. in. l. cū duobus. §. itē mella. in vlt. rñso.
in ṽ. ideqʒ. ff. ꝓ socio. vbi dʒ ꝙ si duo emunt aream cōiter ne
officiat luminibus domoruʒ suoꝝ vnus pōt agere contra alte
ruʒ actione ꝓ socio ergo vʒ ɔcta societas. In dubio facit tex.
cū glo. in. l. margaritas. ff. e. ti. vbi dicit glo. ꝙ si ego trado reʒ
uni vendendā cū hoc ꝙ lucrifaciat totum ꝑcium ꝙ est vltra
certam quātitateʒ. aliquādo ex qualitate personaruʒ resultet ta
cita societas ⁊ ꝑsumpta que silr pōt ex qualitate cōtrahēdi re
sultare in casu nr̄o. ¶ In ɔrium facit fortiter ꝓ opi. bar. hic
tex. in. l. ut sit. ⁊ in. l. sed ⁊ se. ff. ꝓ soc. in quibus vʒ expresse ꝓ
bari ꝙ societas non ɔhitur tacite lʒ duo emant rē cōiter nisi
ꝑcedat tractatus ḋ societate. vñ articulus reddiſ valde dubi⁹.
Tutius tñ videtur sequi opionem bar. hic quam opionem ɔ
riam q2 iura ɔria melius ꝓsit suppleri ꝑ. d. l. ut sit quam illa. l.
ab illis iuribus. Possumus. n. dicere ꝙ qñ res cōiter emitur
ɔhitur societas intellige si sit actū ut dʒ in. l. nam cum ɔctus
qui sequiſ. l. ut sit. ¶ Et aduerte q2 gl. in. l. vir vxori. §. fi. nō
loquitur prout hic eam allegat bar. vʒ quando duo cōmuniter
se obligant siue cōtrahant ⁊ conuertunt pecuniā in cōmunem
vtilitatem. quo casu est maius dubiū. sed loquitur quādo duo
cōmuniter se obligant ⁊ cōuertunt vnusquisqʒ pecuniam in
vsus proprios ꝙ est minus dubitabile. ¶ Scđo adde inquā
tum bar. dicit ꝙ pactum factū vni ex reis debendi ꝓdest alte
ri quādo vnus haberet regressuʒ cōtra alium. Nam hoc est li
mitandum ꝭm ang. ⁊ moder. nisi pactum esset ꝑsonaliter con
ceptum. q2 tunc non extenderet ad correum. allegat. l. si vnus
§. ante oīa. ff. de pactis. ⁊. l. idem in duobus. §. i. ff. eo. nec hoc
negaret bar. si esset interrogatus. q2 si pactū ꝑsonale non pro
dest fideiussori quādo est factuʒ principali. ut. l. nisi hoc actuʒ
ff. de pactis. multo minus ꝓderit conreo. ¶ Tertio adde in-
quantuʒ bar. dicit ꝙ pactum factū ab vno ex reis debendi nō
nocet alteri nisi quo ad interruptioneʒ prescriptōnis. nam ex
hoc infert ang. ꝙ si sunt plures rei debendi obligari ad tem-
pus q2 dies fuit adiecta gratia limitādi obligatiōeʒ. sicut hētur
in. l. eum qui ita. §. qui ita. ff. de ver. obli. vnus ex reis deben
di non poterit ꝓrogare terminum obligationis ne pactū eius
noceat alteri nisi sint socij ꝭm eum. tunc enim qua rōe socius
posset de nouo socium obligare eadem rōne poterit proroga-
re obligationem cōtractam q2 non est diuersitas rōnis inter
ista duo ꝭm eum quando autem vnus socius possit obligare
alium. dixi plene in. l. eandeʒ in prin. ɔ̄. eo. post barto. ¶ Ad
uerte etiaʒ ad intellectuʒ gl. in. l. ex duobus. ff. de ne. ge. quam
bar. hic reꝑhēdit dicit. n. ꝙ si socius qui ꝓhibuit negociū ge-
ri non posset agere ad repetendū id qđ soluit ɔtra consocium

tunc sequereſ ꝙ cum socio cōmunicaretur lucrū ex ista gestio
ne ⁊ tamē non teneretur ad onus ꝓ rata lucri cōmunicati. Nā
ista verba ꝓsūt significare duo. vel ꝙ socius qui non ꝓhibuit
voluntarie cōicaret lucrum lʒ non teneretur. ⁊ tunc sic intelli
gendo satis esset equū ꝙ ex quo acceptauit lucrum ꝓ rata lu-
cri competeret contra eum actio. Si autem intellexit ꝙ de ne
cessitate lucrum sit cōicandum tūc hoc nō esset verum. q2 ex
quo periculū nō pertinet ad ꝓhibentem vt ibi dicitur in fi. et
lucrum nō erit cōmunicandū. Casus est notabilis ꝑ queʒ ita
decidit ibi bar. in. l. q2 poterat. in prin. ff. ad treb. ¶ Circa se
cūdam questionē huius tertie questionis principalis est mul-
ta dubitatio. nam ange. in. l. pe. ɔ̄. eo. super ea refert octo opi.
nunc aūt ꝓnunc ꝓsequemur opi. Bar. ⁊ ang. ⁊. d. Jo. qui te
nent aliam opi. Et arguitur primo fortiter cōtra distinctiōem
bar. de. l. si vnus in vltimo responso. ff. de pac. quaʒ induco sic
vltra doc. Diciſ enim in prin. littere ꝭm cōmunem intellectū
ꝙ si duo rei credendi sunt socij licet permittaſ vtriqʒ agere in
solidum nō tamē permittiſ vni pacisci in ꝑiudicium alioruʒ. ⁊
allegatur exemplum de filio vel seruo paciscētibus in ꝑiudi-
cium patris deinde ānectitur in fi. idem in duobus rei stipu-
landi. Modo arguo sic. aut intelligis istum ver. in duobus
reis socijs. ⁊ tunc iste ver. est superfluus quia superius fuerat
determinatum expresse. in prin. Aut intelligis in duobus reis
qui nō sunt socij. ⁊ tūc ibi videtur casus cōtra bar. ꝙ pactum
vnius non noceat alteri. ¶ Secūdo adduco tibi bonum tex.
in. l. si duo circa mediū. ff. de solu. vbi diciſ expresse ꝙ pactuʒ
de non petēdo temporale factum cū vno non nocet alteri. nec
pōt restringere sicut ibi glo. tangit ꝙ illud est verū in his qui
sunt socij. q2 si sic restringit. aut oportet restringere primū di-
ctum vʒ ꝙ quādo vnus ex reis succedit alteri tunc nō cōfun-
datur obligatio quādo sunt socij. Aut dicere si non restringis
ꝙ ratio iurisconsulti nō sit uera in omni casu ⁊ sic sit imper-
fecta. primū non potest dici tū q2 tex. in. l. si reos. ff. de fideius.
simplr̄ dicit ꝙ nō cōfunditur obligatio. tum q2 etiam remota
rōe assignata in. d. l. si duo est altera ratio ꝑꝑ quaʒ indistincte
est dicēduʒ ꝙ obligatio non cōfunditur siue sint socij siue nō
que assignatur ꝓprie in duobus reis stipulādi in. l. si reus. in
prin. ɔ̄. eo. Scđm etiam nō videtur posse dici. q2 ꝭm hoc ratio
iurisconsulti esset mala in aliquo casu. ergo de necessitate in
vtroqʒ casu ille tex. intelligiſ. vnde ang. in. l. pe. ɔ̄. eo. quem se
quitur hic Jo. de imol. post multa verba in effectu concludit
ꝙ nullo casu pactum vnius rei credendi nocet alteri. nocet ta
men transactio ꝭm ang. sicut ⁊ compromissuʒ quādo alter ex
correis est socius dūmodo sit facta bona fide ⁊ de debito nō
liquido. Pro primo adducit tex. in. l. si duo. in prin. ff. ḋ arbi.
Pro secūdo adducit ea que habenſ in. l. post rē. ff. de transac.
⁊ in. l. cum hij. §. si cum. ff. eo. ti. ¶ Amplius credit ang. ⁊ est
verbū singulare ꝙ sicut tutor pōt liberare in ꝑiudicium pupil
li debitorem cuius debitum nō est liquidum ꝭm glo. no. in. l.
cōtra iuris. §. fi. ff. de pac. ita vnus ex reis credendi poterit li-
berare per pactum gratuitum debitorē in ꝑiudiciuʒ alioꝝ cor
reorū. Sed istud vltimū dictum non plʒ Jo. de imol. q2 dato
ꝙ debitū non possit probari melius est ꝙ tutor relinquat illđ
in suspenso ꝓut est ꝙ̄ ꝙ liberet debitorem. debet enim ver-
sari in rebus pupilli tanquā bonus vir nō ipsum spoliare vt. l.
qui fundum. §. si tutor ꝓ emptore ⁊. l. interdū. §. qui tutelā cū
ibi no. ff. de fur. Tu aūt dicas in hoc vltimo anteꝙ̄ redeaʒ ad
principale ꝙ hic possunt cōsiderari duo casus. nam aliquādo
nō est certum sed dubiū vtrum possit ꝓbari illum esse effica-
cem debitorē. ⁊ tunc indubitāter in isto casu tutor nō possʒ li-
berare nec correus. q2 ad minus donaret tutor quātum possʒ
estimari ista actio stante dubio euentu iuxta ea que habenſ in
l. lucius. §. fi. ff. ad treb. ⁊ per bar. ⁊ alios in. l. ij. C. de rescin.
ven. aliquādo certū est ꝙ creditor nullas hʒ probatōes de de
bito. ⁊ isto casu loquitur ꝓprie glo. in. d. l. contra iuris. §. fi. ⁊
tunc ēt videtur esse dicēdum idem q2 fieri pōt vt licet nunc ꝓ
bari non possit superueniat aliquando facultas ꝓbandi vt di
cit iurisconsultus in. l. argentarius. §. cū auteʒ. ff. de eden. Itē
poterit cōtingere quod reus introductus cum iuramēto in iu
dicio confitebiſ id quod probari non pōt iuxta. c. i. de confes.
lib. vi. uel ꝙ stimulante consciā soluet. vnde quia pōt interesse
pupilli ꝙ tollaſ debituʒ nō est dicendū ꝙ remissio possit fieri
ꝑ pactū gratuitū. vide tñ ad mām qđ ponit bal. in. l. pactuʒ cu
ra. C. ḋ pac. ⁊ in. l. ꝑses. C. de transac. ⁊ qđ no. Innoc. ⁊ mo

der.i.c.i.vel in.c.fi.d pac.li.vi. ¶ Circa articulū antē pricipa
lem debes scire ꝙ ang.⁊ hic ⁊ in.l.si vnus.in prin.de pact.in
effectu sequitur opi.bar.quam etiaȝ refert bart.in.d.l.si vnus
Jo.aūt de imo.hic dicit esse distinguenduȝ inter pactuȝ d nō
petendo ⁊ nouatiōem.nam.l.si idē.§.si duo.ff.de noua.loqui
tur in nouatōne dūtaxat.vnde in pacto simpliciter possumus
stare regule posite in.l.si vnus ꝙ pactū vnius ex reis creden
di non nocet alteri siue sint socij siue nō siue sint rei ex causa
lucratiua siue onerosa. ¶ Non obst.ƀm eum ꝙ in.l.si vnus
in pri.nouatio ⁊ pactum videāť equiparari.qꝛ equiparantur
ut ipse dicit quo ad hoc ut neutro mō possit ꝑiudicare correo
socio sed nō quo ad hoc ut possit ꝑiudicari correo non socio
ita ꝑ pactū sicut per nouationē qꝛ quātuȝ ad hoc sūt dissimilia
pōt enim ꝑiudicari correo non socio ꝑ nouationeȝ ut in.d.§.
si duo sed non ꝑ pactum. ¶ Aduerte etiam qꝛ ipse dicit ꝙ in
materia nouatōis paulus iuriscōsultus videtur esse sibi cōtra
rius.nā in.l.si vnus.dicit ꝙ pōt nouare in preiudicium socij.
Idem de cōstituta pecunia idē paulus videť dicere cōtrariū.
Dicit tamē se nō audere discedere a cōmuni auctoritate doc.
⁊ distinctōe in isto passu ⁊ sic transit in effectu cuȝ dictis bart.
Sed cōtra primum suum dictū dicit ꝙ indistincte pactuȝ non
nocet facit tex.duplr in.d.§.si duo primo quideȝ inquātum di
cit ꝙ ex tribus exēplis superius positis colligitur vel sequitur
ꝙ plures rei credendi acquirūt sibi obligatiōem insolidum ac
si singuli stipulati forēt hoc excepto ꝙ factū vnius pōt preiu-
dicare alteri ergo ꝑ ista verba ille tex.videť loqui non solum
de nouatōe sed etiaȝ de pacto ⁊ quolȝ actu preiudiciali ꝑ queȝ
agitur extingui obligatio. ¶ Scdo ⁊ fortius obstat tex.in v.
se.dū dicit ꝙ per viam nouatiōis vnus preiudicat alteri ⁊ eo
magis quo nouatio hȝ vim solutionis. Cuȝ ergo cōparatiuuȝ
ex sui natura supponat positiuū manifeste dať intelligi ꝙ ēt
si actus extinguens obligatōem non haberet vim solutōis ad
huc noceret correo.⁊ iste est casus ꝓprie respiciēs pactū.Et ꝑ
illū v.satis pȝ ꝙ v.precedēs dū dicit ꝙ pactū factuȝ vni nocet
alteri ꝓcedit ēt si tale factū nō hȝ vim solutionis vel cōtestatō
nis litis de quibus posuerat exēpla in ꝓcedentibus.vñ iste ar
ticulus reddiť valde dubius.Et si me interrogas quid sentiā
credo istos iuriscōsultos fuisse ꝯrios qꝛ tñ hoc non lȝ nobis di
cere sequēdo cōem sniam.rñdeo ad duas.ll.s.allegatas vȝ ad
l.si vnus.in vlt.rñsio quā.s.induxi.vltra doc.⁊ ad.l.si duo.ff.
de solu.Et ad primā pōt rñderi sicut dicit ibi gl.in.d.v.idē in
duobus.ꝙ ille v.nō est supfluus ēt si intelligas eū in socijs qꝛ
differt a primo rñso in hoc ꝙ loquiť in socijs nō argētarijs ſȝ
principiū loquiť in socijs argētarijs.sed ista rñsio nō placet qꝛ
si hanc driaȝ voluisset facere nō dixisset idē in duobus reis sti
pulandi ſȝ dixisset idē in duobus reis socijs qui nō sunt argēta
rij ⁊ ꝙ ita sit pȝ qꝛ ad expōem glo.est opus subauditiōe vt lra
hoc dicat qd vult gl.sicut pȝ ex ea.Possumus ergo rñdere ali
ter ⁊ erit notabil' limitatio ꝙ in pricipio loquiť de duobus so
cijs qui tñ nō sunt correi credēdi sed vnicuiqȝ cōpetit actio ꝓ
ꝑte tex.autē in ver.idē in duobus.retēto eodē themate loquiť
in his qui sūt correi credēdi.Nec ob.huic rñsiōi tex.circa me
dium dū dicit ꝙ ꝑmittitur vni insolidū agere.nā per hoc non
sequiť ꝙ loquať in duobus correis sed hoc vult dicere tex.ꝙ
vnus ex socijs pōt nō solū agere pro ꝑte sua sed ꝓ ꝑte cōsocij
virtute taciti mādati qd censeť hre socius a socio in agēdo iux
ta gl.in.l.nemo ex socijs.ff.ꝓ so.que quantū ad hoc est va licȝ
quantū ad ptātem ꝯhēdi sit dubia sicut dixi in.l.eandē.in pri.
s.e.ad.l.si duo que fortiter obstat maxīe ꝓut fuit.s.inducta a
me possumus dicere ꝙ pactū d nō petendo ꝑpetuū nocet alij
qñ factū ab vno ex reis credēdi vt dicūt doc.sed pactū de non
petēdo tpale nūꝙ nocet factū ab vno qꝛ ille qui paciscit tpalr
nō petere nō pōt dici sibi ita appropriasse ⁊ occupasse ius ob
ligatōis sicut ille qui fecit pactū ꝑpetuū de nō petēdo.nā elap
so tpe pacti adhuc oēs correi credēdi remanebunt pares alio
nō secuto.⁊ iō signanter iuriscōsultus facit ibi mentōeȝ de pa
cto tpali. ¶ Aduerte tamē qꝛ huic cōi snie distinguenti vt.s.
⁊ restringēti tex.in.§.si duo ad cōreū non sociuȝ multū obstat
mens illius lre.primo.n.in lra poniť exēplum qd sine dubio
hȝ locum in oībus correis siue socij siue nō vȝ in solutōe in ac
ceptilatōe ⁊ in litis ꝯtestatiōe.Deinde dr ꝙ ex his que.s.sunt
dcā colligiť duplex illatio.pria est ꝙ qꝛ oībus pōt insolidū sol
ui ⁊c.ideo pȝ ꝙ qñ plures rei credēdi stipulanť perinde est ac
si vnus ex eis eēt solus stipulatus.scda illatio que colligiť ex
ꝑcedentibus ꝙ ab illa prima illatione excipitur hoc.s.ꝙ fcm
vnius potest ꝑiudicare alteri.Si ergo ista scda illatio infertur
ex exemplis.s.positis oȝ dicere alterū de duobus.vel ꝙ ista
scda illatio limiteť ƀm exempla ꝑdicta idest restringatur ad ca
sus in quibus factū correi hȝ vim solutōis.sed hoc non vide
tur posse dici ꝑꝑ ver.seq.queȝ.s.induxi in verbo magis. Ex
quo patet ꝙ ēt factū ꝙ non hȝ vim solōnis ꝑiudicat correo.
oportet ergo dicere si illud dici non pōt illatōem talē esse.vȝ
ꝙ sicut illa tria superius expressa habēt hanc naturā vt factū
vnius ꝑiudicet alteri.ita generalr quodlibet factū aliud extin
ctiuū obligationis siue habeat vim solōnis siue non.vnde ni
si dicas ꝙ ibi magis habūdat sicut aliquādo diximus de di-
ctōe maxime difficilis esset rñsio. ¶ Et aduerte diligēter qꝛ
bar.hic dum rñdet ad.l.si duo.ff.de arbi.intelligit ꝙ pactum
vnius ex socijs nocet alteri ꝓ rata.s.que ꝑtineret ad illum so-
cium si totum eēt exactum non ꝓ rata que pertinet ad paciscē
tem ꝑiudicaret paciscenti.Et hoc etiaȝ tȝ ange.in duobus cor
reis non socijs ex cā onerosa in.l.si vnus.in prin.ff.de pac.
⁊ qꝛ tex.in.l.si duo.ff.de arbi.Bart.tangit duo pulcherrima
⁊ nouanda declarandū est vtrūqȝ.Primo.n.dicit ꝙ in cōpro
misso in quo apponitur pena si ꝯfiat creditor incidit in penaȝ
non tñ sibi obstat aliqua exceptio agenti cōtra reum.qꝛ sentē
tie arbitri pareť metu pene vt.l.i.C.de arbi.nam istud dictū
non transit sine scrupulo licet sit no.qꝛ de iure ffoꝝ.ante.l.cū
antea.C.de arbi.si nō ꝓmissum erat factū correo vel debito-
ri sine pena apposita ipsi creditori si contrauenirent reo cōpe-
tebat exceptio taciti pacti.vt est casus in.l.si de meis.in prin.
ff.de arbi.⁊ ibi hoc tȝ bar.per.l.cuȝ antea.in prin.C.de arbi.
sed per penam appositā pacto de non petēdo non vr recessiȝ
ab exceptōe pacti vt.l.rescriptū.§.si pacto.⁊ ibi no.ff.de pac.
ergo vltra penam cōpetet reo exceptio ad sui electioneȝ. Sed
saluando potes dicere ⁊ est singularis limitatio ad dcm.§.si
pacto ⁊ ibi no.ff.de pac.ergo vltra penam cōpetet reo excep-
tio ad sui electionem.Sed saluando potes dicere ⁊ est singu-
laris limitatio ad dictum.§.si pacto ꝙ illud est verum in pa-
cto expresse secus in tacito in quo per ꝓmissionem expssam
pene vr recessiȝ a tacito pacto qd alias inesset.qd est dcm no
num ⁊ singulare in hac materia. ¶ Scdo notabis ad intelle-
ctum.l.si duo verba bar.qꝛ ex eis inferť notabilis limitatō ad
l.si dictum.§.si cōpromisero.ff.de euic.vbi ꝓbať ꝙ cōpro-
mittere censeť esse leuis culpa sicut optime declarat bar.in.l.
cum hereditas.ff.ad treb.nam hoc intelligiť ꝙ est leuis cul-
pa in alijs sed nō in socio cōpromittente.qꝛ in eo non causať
leuis culpa per eū modum ꝑ quem causať in alijs in quib9 le-
uis culpa est facere vel nō facere qd diligens pr̄familias non
fecisset vel fecisset.sed in socio non causať leuis culpa hoc mō
sed ita demū si faciat in rebus cōibus vel nō faciat qd in re-
bus suis non solet facere vel facere.vt insti.pro socio.§.fi.⁊.l.
socius socio.ff.ꝓ socio.⁊ est notabilis limitatio ad istaȝ ma-
teriā ⁊ ad id quod no.in.l.ꝙ nerua.ff.depositi.vbi aūt com-
promissum fieret ex necessitate statuti ēt emptor nō esſȝ in cul
pa cōpromittendo ƀm bart.in.d.§.si cum ꝓmisero.⁊ Ange.
hic ⁊ moder.de quo dic vt hic per eos.Quibus adde duo no
tanda ⁊ menti tenenda.Primum est ꝙ vbicūqȝ ꝓmittiť eui
ctio sub ista forma quocūqȝ modo res euincať tunc competit
regressus de euictiōe etiam si fiat volūtarium cōpromissum.
glo.est singularis in.l.cū penam.ff.de arbi.per quam ita dicit
Cy.in.l.nō dubitať.C.de euic. Scdo scias ꝙ ēt si cōpromis
sum fiat ex necessitate statuti tñ vt competat regressus d eui-
ctione in electōe arbitroꝝ venditor oȝ citari.ita eleganter de
clarat bal.in.l.i.C.de peri.⁊ cōmo.rei ven.Et qꝛ.s.allegaui
glo.in.l.cū penā.ff.de arbi.vide ꝓ intellectu illius glo. Jo.
de imo.in.l.si domus.§.de euictione.ff.de le.i.vide ēt singu
larem doctri.Bal.in.l.libera.C.de sen.in vlti.col.vbi dicit
ꝙ licet emptor succumbat ex cōpromisso volūtario.habet tñ
regressuȝ de euictione ad simplū dūmodo emptor sit paratus
ostendere venditori ꝙ emptor nō habebat bonum ius in illa
re.ista tñ singularis limitatio multum repugnat textui in.d.
§.si compromisero.vbi diciť ꝙ nullam hȝ actōem d euictōe
⁊ ideo est aliqualiter dubia.⁊ per hec est expedita sexta que-
stio principalis.Et ad ea que.s.diximus in tertia qōe princi
pali potes addere ad intellectū illoꝝ iurium que videnť mul
tum ꝯria vȝ.l.si vnus.in prin.ff.de pac.⁊.l.si reȝ.§.si duo.ī.de
noua.ꝙ posset dari nouus itellectus ad illa iura qui min9 dis

crepat

crepat a ꝓprietate v̄boꝝ illoꝝ textuū vt dicamus ꝙ̄ qn̄ querit̄
vtꝝ vnus ex correis credēdi siue sit socius siue nō possit noua
re obligatōem in ꝑiudiciū correi faciēdo de nouo sibi ꝓmitti
ab eodē debitore qui prius erat obligatus. Aliqn̄ querit̄ vtruꝫ
possit nouare faciēdo sibi ꝓmitti ab alio aīo nouandi ⁊ liberā
di debitorē veterē. Pr̄io casu dicimus ꝙ ista nouatio nō pōt
fieri. ⁊ ita intelligo tex. in. d. l. si vnus qui restringit̄ per. d. §. si
duo vt statim dicā. Scd̄o casu dico ꝙ indistincte pōt fieri no
uatio in ꝑiudiciū correi qn̄ ille qui stipulat̄ hoc agat exp̄sse ut
ꝑiudicet correo. ⁊ ita intelligo tex. qui loquit̄ in hoc casu in. d.
§. si duo restringēs id qd̄ dixerat gnal̄r prius. In dubio anteꝫ
nō v̄r velle correus ꝑiudicare obligatōi alterius. ita intelligo
tex. in. l. ꝗuis. §. ꝙ̄ꝙ̄ ⁊ qd̄ ibi ꝑ gl. ff. ad vell. quē adducit bar. i
ista mā. s̄. in. iij. q. ⁊ pōt assignari ratio dr̄ie no. quā sentit bar.
vnico v̄bo in fi. vii. q. vt dicamus ꝙ in pr̄io casu illa nouatio
que fit in ꝑsona eiusdē debitoris nullā hꝫ similitudinē cuꝫ de
legatione. qꝛ per eaꝫ nō liberat̄ antiquus debitor ⁊ succedit no
uus. sed potius hꝫ sil̄itudinē cum p̄occupatione. Et qꝛ iste mo
dus p̄occupandi nō v̄r inductus a iure s̄m ꝙ p̄occupatio fit ꝑ
lit. cōte. vt. l. si pluribus. ff. de le. i. ⁊ in tex. nr̄o ideo nō admit
titur tal̄ modus p̄occupandi. Et si dicat̄ nouatio est sil̄is solu
ni vt in. d. §. si duo ergo sicut ꝑ solutionē factaꝫ vni a debitor̄
cōi tollit̄ obligatio alioꝝ. vt. l. ii. s̄. e. ita ⁊ ꝑ nouationē. naꝫ ad
hoc r̄ndebimus v̄na cū ang. ⁊ moder. circa prin. vii. qōis. Sed
in s̄o casu qn̄ nouatio fit ꝑ interuētū noui debitoris ista noua
tio est sil̄is delegatōi ⁊ equiparatur ei. hoc ꝓbo rōe ⁊ lege. Rōe
quidē qꝛ sicut in nouatione que fit ꝑ delegationē mutat̄ perso
na creditoris qꝛ qd̄ debebat̄ v̄ni creditori ꝓmittit̄ alteri pr̄io
iubēte ita in nouatōe que fit per interuentū alterius ꝑsone fit
mutatio eꝫ noui debitoris qꝛ pro veteri debitor̄ succedit alius
⁊ iō iura qn̄ interueniebat noua ꝑsona facilius p̄sumebāt no
uationē. isti. qui. mo. tol. ob. §. p̄terea. ⁊ in. l. in ꝑsonā. §. qui pe
nu. ff. de pac. ⁊ no. in. l. pe. j. de p̄to. stip. vbi est videndū. Lege
aūt probat̄ hoc exp̄sse in. d. l. si rē. §. si duo. v̄. alioquin. j. d̄ no
ua. Et vt scias inducere aduerte ad tex. qꝛ postq̄ iuriscōsultus
dixerat ꝙ vnus ex reis debēdi poterat nouare ad ꝑiudiciū al
terius. addit alioquin quid diceremus in eo qui d̄legat debito
rē suū alteri ⁊ erat correus credendi ac si diceret si correus cre
dendi nō posset nouare interuētu noue ꝑsone vt dcm̄ est ad p̄
iudiciū correi. ergo ēt nō poterit nouare ꝑ viā delegatiōis. Et
sic pꝫ ꝙ ista duo equiparant̄ quo ad ptātem ꝑiudicādi correo. ꝑ
delegationē aūt pōt sine dubio ꝑiudicare correo vt ꝓbat̄ ibi.
⁊ fatet̄ bart. exp̄sse in. vij. q. ergo ⁊ sil̄r per talem nouationeꝫ.
¶ Circa septimā qōem adde breuiter dcis bar. inquātū ipse
dicit ꝙ si vnus ex reis debēndi ꝓmittit aīo nouandi simpl̄r in
dubio v̄r hr̄e animū liberādi oēs correos. nā posset queri quid
si simpl̄r ꝓmittit non tn̄ apparet ꝙ ꝓmittat aīo nouādi vtruꝫ
tunc p̄sumet̄ nouatio. Et v̄r dicēdū ꝙ nō p̄sumat̄ qꝛ ista s̄a ꝓ
missio cōtinet idē qd̄ prima. ergo indubio nō p̄sumit̄ nouatō
vt. l. qui vsufructū. in prin. ⁊ ibi plene ꝑ bar. s̄. de v̄. obli. ⁊. l. si
pupillus. §. qui actū. j. de noua. In ꝯriū facit qꝛ verba ꝯhen
tiū in dubio sic debēt intelligi vt nō sint iutilia sed operent̄ ali
quid si fieri pōt vt. l. si stipulatus. in pri. ff. de vsur. ⁊. l. si qn̄. cuꝫ
ibi no. ff. de le. i. Sed si nō videret̄ facta nouatio s̄a obligatio
cōtinēs idē qd̄ prima eēt inutil̄ vt. l. qui bis idē. ⁊ qd̄ ibi no. s̄.
ti. ꝓxi. ergo potius debemus interp̄tari ꝙ sit facta aīo nouan
di qꝛ sic lꝫ nullus maior effcūs inducat̄ respectu creditoris. in
ducit̄ tn̄ respectu correoꝝ debēdi qꝛ liberabunt̄ ab obligatōe
sua. Nec ob. si dicatur ergo s̄m hoc eēt dicendū ꝙ sꝑ s̄a obli
gatio cōtinens idē ꝙ pr̄ia videret̄ facta aīo nouādi qꝛ al̄s eēt
inanis ⁊ frustratoria vt dcm̄ est. ⁊ tn̄ hoc est falsum vt. s̄. dixi.
Nā ad hoc pōt dici ꝙ illud est qꝛ pōt iputari creditori si vole
bat reum obligari ex s̄a ꝓmissione cur nō exp̄ssit ꝙ stipulaba
tur aīo nouādi vt. l. veteribus. cū materia. ff. de pac. sed ista rō
non hꝫ locū respectu correoꝝ debendi quibus acquirit̄ libera
tio. Et ideo forte hoc casu posset dici ꝙ videret̄ facta nouatio
⁊ esset singularis limitatio ad no. i. d. l. qui vsufructū. ¶ Scd̄o
adde inquantū bar. hic querit ⁊ nō soluit que sit ratio dr̄ie in
ter solutionē ⁊ nouatōem qꝛ solutio facta vni ex reis credendi
tollit obligatiōeꝫ alioꝝ ⁊ tamē nouatio nō tollit si rei creden
di sint socij s̄m rōem suam. nam ang. hic quē sequitur Jo. de
imo. reddit optimā rōnem dicens ꝙ ideo vera solutio ⁊ ficta
que fit per acceptilatōem tollit obligatōem correoꝝ qꝛ vtraqꝫ
istarū tendit ad fineꝫ dissolutionis obligatōis totaliter. ⁊ ideo

isti duo modi sunt similes adequate v̄t superius fuit declara
tū in s̄a qōe. sed nouatio nō est inducta ad finem tollendi ob
ligatōem absolute. ita ꝙ res que est in obligatōe amplius nō
debeatur sed s̄m quid. i. ad finem tollendi obligatōem veterē
⁊ inducendi nouā. ⁊ ideo in. l. i. ff. de noua. nouatio nō diffi
nitur extinctio obligatōis. sed transfusio. vnde nō est ita simi
lis sicut acceptilatio ⁊ ex similitudine que hꝫ aliqua dissimi
lia non pōt argui virtute equiparatōis seu similitudinis s̄ꝫ gl.
in. c. sicut vrgeri. i. q. i. quam adducūt Moder. in. l. si vero. §.
de viro. ff. so. ma. ⁊ est optima glo. de iure ciuili in. l. si nanteꝫ
§. possidere. ff. de rei vē. ⁊ in. l. creditores se .ff.
de no. ope. nū. vnde videmus ꝙ pactū factū ab vno ex con
reis credendi socijs nō nocet alteri vt. l. si vnus. ff. de pac. ⁊ tn̄
aliquādo pactū equiparatur solutōi vt in. d. l. si vnus. ff. de pac.
§. sed si stipulatus. ff. eo. ¶ Tertio adde in hac septima qōne
inquātum Bar. hic dicit ꝙ si vnus ex duobus reis credendi
qui habebant reum obligatū ex cōtractu iurisgentiū liberat de
bitorē p̄cedente stipulatōe per acceptilatōem ista liberatio qꝛ
respectu correi nō interuenit stipulatio aquiliana nouās obli
gatōem iurisgentiū quo ad eum vꝫ vt pactū. vt. l. si acceptila
tum. in prin. ff. de acceptila. ⁊. l. si vnus. §. si acceptilatio. ff. de
pac. ⁊ per cōsequēs hoc pactū nō nocet tali correo nisi eo ca
su quo pactū simpl̄r factū ab vno noceret alteri de quo dictū
est. s̄. in. vi. q. nam ipse non v̄r posse euadere tex. queꝫ allegat
in oppositū vꝫ. l. ⁊ per iusiurandū. §. ⁊ si fideiussori. ff. de ac
cepti. sicut enim ibi acceptilatio fcā in persona fideiussoris qꝛ
valuit in eius ꝑsona in ꝯñam trahitur ad reum principalē ob
ligatum de iuregentiū ita punctaliter v̄r dicenduꝫ hic. nam ex
themate suo apparet ꝙ debitor respectu creditoris liberantꝭ ⁊
obligatōis ipsius fuit recte ꝑ acceptilatōem liberatus cū obli
gatio sua fuerit nouata per aquiliā stipulatiōem vt ipse p̄sup
ponit. Cur igitur ēt in casu nostro ex ꝑsona sua non pōt tran
sire ad correum credēdi vt in vi acceptilatōis liberet̄ debitor
etiam a correo. certe hic non v̄r ratio dr̄ie. vnde difficile est
saluare istud dictū. Ego tamē dicebaꝫ in lectōe p̄cedenti ꝙ fa
cilius erat vt acceptilatio efficax sit in ꝑsona fideiussoris fauo
re liberatōis ⁊ extenderet̄ ad reum principalē q̄ꝫ ꝙ ex fcō vni
us ex correis credendi ꝑiudicaretur alteri ex correis creden
di sicut videmus in. l. loci corpus. §. si fundus. ff. si ser. ven. ⁊ i
l. si de cā. ff. eo. ti. in quibus ꝓbatur ꝙ lꝫ sn̄ia lata ꝓ vno qui
habet ius s̄uitutis insolidū cuꝫ alijs ꝓsit alijs. non tn̄ alijs no
cet. Confirmatur ista rō dr̄ie qꝛ si diceremus ideꝫ in casu no
stro qd̄ in. §. ⁊ si fideiussori eēt in ptāte vnius ex cōreis credē
di ex ꝯtu iurisgentiū de facili auferre ius alterius liberando
ꝑ acceptilatōem p̄cedente stipulatione. vbi al̄s per pactuꝫ nō
posset sibi ꝑiudicare. Decisio tamē est valde dubia ꝑ ea que
dixi. ⁊ tamē ex dictis suis nota singul̄r ꝙ qn̄ tacitum pactū re
sultat ex acceptilatōe inutili. nihil amplius operat̄ q̄ꝫ simplex
pactuꝫ sine acceptilatōe. Et videbat̄ dicendum ꝯriū qꝛ ꝑtes q̄
voluerunt liberare ꝑ acceptilatōem vident̄ voluisse dare pcō
vim accceptilatōis. Sed ad hoc est dicendū ꝙ acceptilatio va
lida non ꝑiudicat correo credendi ex voluntate creditoris li
berantis sed potius ex natura sibi attributa a. l. qꝛ hꝫ vim so
lutionis. nā uolūtas unius nō inspiceret̄ ad ꝑiudiciuꝫ alterius
⁊ ideo bar. optime dicit in hac illatōe. ⁊ est addendū ad mate
riā de qua ponitur in. l. an inutilis. in prin. ff. de accepti. ⁊ i. l.
i. §. si quis ita. s̄. de ver. ob. Et ideo dicit bal. no. in. l. si diuersa
C. de transac. ꝙ q̄uis ꝑtes approbēt sn̄iam nullam tanq̄ pa
ctum solo cōsensu sn̄ia tn̄ uel cōuentio loco sn̄ie nō habebit vi
res sn̄ie ut mittatur executōi sicut sn̄ia. lꝫ in cōtrariū faciat tex.
s̄m lecturā bar. in. l. tale pactum. §. qui ꝓuo. ff. de pac. de quo
dic ut ibi. ¶ Quarto adde unū uerbū inquātum bar. dicit ab
solute ꝙ est dr̄ia inter nouatōem ex una ꝑte que fit ex alia cā
⁊ nouatōem que fit ex delegatōe. nam hoc uidet̄ ꝯ tex. in. l. si
rem. §. si duo uer. alioquin. j. de noua. quē induxi tibi in prin.
p̄cedentis lectōis. Et ideo dic ꝙ doctrina sua indubitāter est
uera qn̄ uetus d̄bitor d̄ nouo ꝓmittit ⁊ nouat suam ueterē ob
ligatōem. Sed quādo obligatio fieret per interuentū noue ꝑ
sone tunc ista uident̄ equiparari i. d. uer. alioquin ut. s̄. diximus
in prin. p̄cedentis lectōis. remanet tamē vna ꝑuula dr̄ia. quia
nouatio que fit per d̄legatōem ꝑiudicat simpl̄r correo ēt si ex
presse nō sit actuꝫ. sed secus est in nouatōe que fit ꝑ interuētū
noue ꝑsone. Et rō est qꝛ licet ista talis nouatio sit sil̄is delega
tioni non tn̄ hꝫ vim solutōis ita efficaciter sicut ipsa delegatio

nisi sit actũ exp̃sse q̃ p̃iudicet alteri vt.s.dixi. ¶ Circa octauam q̄ōez adde dict̄ bar.inquantũ ipse dicit q̃ si cessio fit per vnũ ex correis credēdi ꝯ debitorē ista cessio non preiudicabit alijs correis imo cessionarius qui succedit in locũ cedent̄ vtet̄ eodē iure quo cedens cũ alijs correis credendi ⁊ nō erit locus preoccupationi inter eos vt qui prio litem cōtestabitur vel recipiat solutionē preiudicet alijs per.l.heredez.⁊ in.l.q̃ ipsis.ff.d reg.iu.in quibus in effectu dr̄ q̃ successor vtitur iur̄ auctoris.Ang.hic vr̄ limitare hanc doctri.qñ cedens cessisset ex cā onerosa ⁊ accepisset p̄ciũ pro cessione tũc.n.illud p̄ciuz qd̄ est datũ pro eo qd̄ d̄bebat debitor cedit loco solutōis.ar.l.lit̄ estimatio.ff.ꝑ emptore.⁊.l.venditores hereditat̄.ff.de here.vel acti.vē.Sicut ergo si fuisset solutũ huic cedēti a debitore sine dubio p̃iudicaret̄ alijs.vt.l.ij.s.e.ita ēt nunc p̃iudicabit̄ sed ista sua doctrina nō vr̄ vera qr̄ hoc preciũ fuit solutũ a nō obligato ⁊ ex cā ad eum ꝑtinēte non noīe debitoris.ergo non pōt operari dissolutionē obligatōis sicut solutio ſm bar.qui ita declarat in.l.modestinus.in v̄.quarto casu.j.de solu.⁊ ꝓbat̄ in.l.si res obligata.in fi.ff.d legi.⁊ in.l.passi.ff.man.cũ mult̄ alijs vnde.d.Jo.de imo.tandē remanet in hac ꝯcl'one vt sit distinguendũ vtrũ post cessionē interuenerit vnũ de tribus q̄ ponũtur in.l.iij.C.de noua.An uero nō interuenerit in primo casu cessio facta ab vno ex correis credēdi p̃iudicet aliis ex quo actio directa cedent̄ est elisa apd̄ eũ. ¶ Scd̄o casu nō p̃iudicet intellige vbi ad elidēdā directā actionē cedent̄ requirit̄ vnum de illis tribus.nā aliqui sunt casus in quibus actio elidit̄ ipso iure ꝑ cessionē de quibus per bar.in.l.fcā.§.heres.ff.ad treb.⁊ ꝑ bal.in.l.i.C.de ac.⁊ ob.Sed q̃ ista opi.non sit vera pȝ ex his que dicemus ꝯ opi.bar.vñ pro intellectu huius q̄ōis cōsidera duos casus.vnus est qñ post cessionē imediate actio diffinita cedent̄ elidit̄.alter qñ non elidit̄ nisi interueniat vnũ ex his tribus de quibus in.l.iij.p̃allegata.prio casu si actio cedētis est elisa imediate hoc nō pōt esse nisi vtute taciti pacti ꝑ qd̄ cedens vr̄ promittere debitori q̃ ipse nō petet. ¶ Scd̄o casu posset dici q̃ eliditur actio diffinita cedentis ex legis dispōne que tñ procedit a facto hoīs p̄cedente.s.accessione facta. In primo igit̄ casu si debitor vr̄ liberari ꝑ tacitũ pactuz p̃iudicet alijs correis credēdi vr̄ esse distinguendũ sicut.s.fuit dcm̄ in.iij.q. In s̄o autē casu idē vr̄ dicendũ qr̄ sicut aliquis ex facto suo ꝓhibet̄ aliquid facere ad preiudiciũ alterius.ita ꝓhibet̄ facere aliquid ex quo resultet.l.dispō inducēs eundē effectũ ſm glo.bar.⁊ moder.in.l.si ita quis.§.ea.l.ff.de v̄.obli.⁊ ꝑ bal.in.l.hac edictali.in prin.C.de secũ.nup.Vñ in vtroqȝ casu vr̄ p̃iudicare ⁊ non p̃iudicari prout fuit distinctũ de pacto in.iij.q. Forte tñ possent saluari dcā bar.vt dicamus q̃ ista dcā in.iij.q.hñt locũ in pacto qd̄ simpl'r ⁊ absolute tendit ad liberatōem debitoris sed istud pactũ de quo nũc agitur potius tēdit ad surrogatōem vnius ꝑsone in locũ alterius in obligatōe q̄ ad absolutā liberationē.⁊ id̄ quia actus agentiũ nō operāt̄ vltra eorũ intentionē.vt.l.nō ois.in prin.ff.si cer.pe.Forte posset sustineri q̃ intētio cedent̄ nō fuit liberare ab alijs correis credēdi ⁊ hoc dcm̄ hȝ multam equitatez. ¶ Circa nonam q̄ōnem in qua querit̄ vtꝝ de cōfessione reorũ debendi ⁊ credendi ad de primo inquātũ bar.dicit q̃ cōfessio unius ex reis debendi nocet quo ad interruptōem p̄scriptōis ut.l.fi.C.de duo.reis. Nā posset queri vtꝝ ista ꝯfessio noceat alijs reis debēdi si forte ꝑeat instātia incepta ꝯ vnũ ex reis debendi vel sit cōdēnatus ⁊ tñ non potuerit absoluere.Suꝑ quo breuiter est dicēduz q̃ ista cōfessio nō noceret alijs correis ad ꝓbanduz debitum ꝯ eos qr̄ suꝑius determinatũ fuit in.iiij.q.q̃ snīa cōdēnatoria lata ꝯ vnũ ex reis debendi nō nocet alteri ut optīe ibi ꝓbat̄. Et regula est q̃ regl'r cui nō nocet snīa non nocēt acta hȝ Jnno.in.c.cāmqȝ de testi.⁊ refert bar.in.l.ij.j.ind.sol.⁊ i alijs locis que.s.retuli referendo dcā ang. ¶ Scd̄o adde inquātum bar.hic dicit q̃ cōfessio ext̄iudicialis facta vni ex reis credendi a debitore nō nocet alijs reis qr̄ per eam non fit preoccupatio sicut per cōfessionem factam in iudicio sed solum inducitur probatio debiti ut.l.publia.in fi.ff.depositi.vnde alijs correis non nocet sed prodest quo ad effectum interrumpendi prescriptionem in fauorem omnium correorum credendi per.l.fi.C.de duob.reis.nam ex his vltimis verbis videtur sentire quod ista confessio extraiudicialis quo ad alium effectum non possit ꝓdesse alijs correis d̄bendi. Post dictũ infert q̃ si alter ex reis credendi vellet ꝓbare debituz ex ista cōfessione non posset qd̄ credo esse verissimũ qñ essent duo rei credendi qui nō essent socij.nec vnus reciperet cōfessionem noīe alterius.nam si essent socij qr̄ vnus ex socijs vr̄ habere mādatuz recipiendi sol'onem noīe alterius vt.l.si vnus.i pri.ff.de pac.⁊ ego tetigi in.l.reos.in prin.s.e.ad intellectũ gl.in.l.nemo.ff.ꝓ soc.tunc cōfessio simpliciter fcā a debitore corā illo qui representaret ꝑsonā socij satis videret̄ fcā illi alio societate p̄sente. Intellige tñ qñ debitor fuit cōfessus de vtroqȝ correoꝝ q̃ erat eorũ debitor.nam non vr̄ carere ista ꝯfessio p̄sentia ꝑtis ex quo est fcā coram ꝓcuratore correi absentis.Similiter si duo essent rei nō socij ⁊ vnus reciperet cōfessionem ꝓ se ⁊ ꝓ correo absente si correus absens postea ratificaret satis videret̄ fcā in p̄sentia ꝑtis.ita decidit Dy.in cōsilijs suis no.quem refert ⁊ sequit̄ Jo.an.in addi.spec.in ti.de cōfes.§.nũc uidendũ uer.quid si rē tuā.⁊ bal.in.l.i.C.qñ lice.ab emp.disce.ubi refert cōsilium dy.⁊ anto.de bu.⁊ moder.in.c.si cautio extra de fi.instru. ¶ Vltimo adde inquātum bart.in fi.huius q̄ōis dicit q̃ cōfessio fcā ab vno ex reis credendi hȝ vim pacti liberatorij.⁊ tm̄ p̃iudicat quātum pcm̄ alijs cōreis credēdi per.l.tale pactũ.in prin.ff.d pac.⁊ qd̄ hēt̄ in.l.si ex pluribus.j.de solu. Debes enim singul'r notare hāc doctrinā que ampliat ea que ipse scribit in.l.ij.§.creditum.ff.si cer.pe.⁊ in alijs locis diuersis vbi ipse dicit q̃ cōfessio ꝓcuratoris habētis mandatũ ad accipiendũ pecuniā nō p̃iudicat dño qr̄ sapit spēz donatōis per.l.i.§.sed si mutuant̄.ff.si quid in frau.pa.nam istud est veꝝ ſm bar.hic ēt in eo qui soluendo ⁊ exigendo ex iure ꝓprie obligatōis nō virtute alicuꝰ mādati pōt p̃iudicare tertio.vt sua cōfessio nō operet̄ idem quod vera ꝓbatio sol'onis. ¶ Scd̄o adde dictis ang.⁊ moder.hic huic cōclusioni q̃ cōfessio que fieret in iudicio ab vno ex reis credendi in vi cōtentiose iurisditōis.verbi gr̄a rñdendo positōibus videret̄ p̃iudicare alijs cōreis ex quo hȝ ꝑtātem agēdi insolidũ ꝑ ea que habent̄ in.l.certũ.§.sȝ an ipsos.ff.de confes.⁊ per bar.⁊ ꝑ Cy.⁊ per bal.in.l.vna.C.e.sed Jo.d imo.ꝑpendit bene de errore manifesto huius doctrine qr̄ cũ positōibus non rñdeat̄ nisi post lit.cōte.qd̄ pȝ qr̄ prius dȝ iurari d calũnia ⁊ iuramētum calũnie p̄statur post lit.cōte.vt pȝ ex no.in.c.i.⁊.ij.extra de cōfes.li.vi.⁊ in.l.ij.C.de iura.calũ.ex quo p̄cessit litis cōtestatio.cōfessio sequens iam nō p̃iudicat conreis sed soli cōfitenti qui per lit.cōte.approprāt sibi debituz vt in.l.nr̄a.⁊ id̄ ipse infert ꝯ scd̄m dcm̄ ang.q̃ qr̄ iam tꝑe cōfessionis cā ꝑtinebat ad solũ cōfitentē creditor cōreus nō poterit reuocare cōfessionē factā ab illo tanq̄ erroneā ⁊ falsaz sicut dicimus de p̄re in.l.cũ filius.s.ti.ꝓxi.qr̄ nihil sua interest sed solius cōfitentis. Posset tñ deduci in praticā doctri.ang.si ante lit.cōte.opponeret̄ aliqua exceptio declinatoria litis finite vel alia que posset opponi ad ꝓcessum.de quibus vide ꝑ bar.in.l.nam postea.in prin.ff.de iureiur.Et in.l.fi.ff.ꝓ suo. Nam tunc ex quo lis nō erat ꝯ debitũ est adhuc cōe omniuz conreoꝝ credēdi.⁊ id̄ videndũ esset in isto casu vtꝝ doctrina ang.sit vera uel nō.Et p̄ria facie vr̄ valde dubia ꝑ regulam de qua ꝓxime dixi q̃ cui nō nocet snīa nō nocent acta.sed snīa noceret lata ꝯ vnum ex cōreis credēdi.si per lit.cōte.non fieret p̄occupatio vt ostendā.ergo nec acta nocebũt.ꝯña pȝ ⁊ minor ꝓbatur qr̄ ego video q̃ snīa lata ꝯ vnum ex reis debendi nō nocet alteri ut.l.fi.C.d fideius.⁊ tȝ bar.s.in quarta q̄ōe ⁊ hoc est.qr̄ lȝ sit vnus cōuentus in iudicio.debituz tñ adhuc remanet cōe cũ reliquis.ergo sil'r dicendũ est in creditoribus cōreis si vnus ex reis cōfiteat̄ aliquid anteq̄ creditum sit effectũ ꝓpriũ per lit.conte.⁊ est ista cōsideratio subtilis ⁊ noua in ista materia quā tenebis menti. ¶ Circa decimā q̄ōem ad de scd̄e cōclusioni quā ponit hic bar.inquātum ipse restringit tex.in.l.vranius.§.ij.ff.de fideius.vel ad duos reos ex cā onerosa qñ tota pecunia ꝑuenit ad cōreum cui nō fit successũ q̃ vtraqȝ sol'o vr̄ esse inepta ad illum tex.nā ſm primā iuriscōsultus nō rñdet ad q̄ōem ꝓpositā.in prin.tex.que ꝓponit̄ exp̃sse de duobus reis ex cā onerosa. Scd̄m scd̄az prio diuinat ad tex.qr̄ ibi nō dr̄ q̃ lata pecunia ꝑuenerit ad vnũ. Preterea cũ dicamus simpl'r q̃ ambo ceperint pecuniā mutuo ex iuris p̄sumptōe ꝓ uirili p̄sumit̄ pecunia ad eos peruenisse ut plene retuli post pau.de ca.in.l.reos.§.fi.s.eo.Et id̄ querēda est alia sol'o ad illum tex.cōsiderabā ergo posse simpl'r saluari tex.iuriscōsulti aduersus duas rōes assignatas per glo.⁊ bar.in.d.l.vranius.⁊ hic.Et primo cum dr̄ q̃ si iste creditor ageret

ret

ret insolidum ꝯ alium cõreum cui non successit obstaret sibi exceptio cedendaꝝ qñ pecunia peruenit ad utrunqȝ pro parte ut.l.si stichum.§.si creditor.el.ij.ff.de solu. ¶ Ad hoc potest rñderi dupl'r vel intelligẽdo tex.in.l.vranius ꝙ bona debitoris fuerunt cõfiscata ex delicto ꝯmisso ꝑ eum quo casu ꝭȝ dy. ⁊ bar.in.l.i.§.an bona.ff.de iure fi.bona applicanť ipso iure fisco.vñ creditoris actio fuit cõfusa ⁊ extincta absqȝ aliquo facto creditoris.s.fisci ⁊ iõ non põt sibi obici exceptio cedendarum qꝛ tex.in.d.§.si creditor.⁊ in.l.si pupillus.ff.de admi.tu. cũ alijs iuribus cõcedunt istam exceptõem qñ ex culpa vel ex fcõ creditoris volũtario esset extincta obligatio aduersus conreũ ⁊ iste nõ est casus nr̃ ⁊ in isto casu loquiť ꝓprie bar.in.l.si stipulatus.§.si ex duobus.ĩ.de fideiuſ.vbi est oĩo videnduȝ ⁊ ꝭm hoc ãpliabitur id qõ dicit tex.⁊ glo.in.l.in his.§.si duos ĩ.de solu.⁊ bar.in.d.§.si ex duobus.ꝙ nõ solũ non obstat exceptio cedendaꝝ agenti qñ ille qui poterat cõueniri fuit liberatus ex fcõ debitoris absqȝ volũtate creditoris sed ẽt qñ aliaſ ille qui poterat cõueniri eẽt liberatus preter culpã ⁊ volũtateȝ creditoris ex legis dispõe. ¶ Vel potes dicere si uis intelligere tex.in.l.vranius simpl'r ex quacũqȝ cã bona sint deuoluta ad fiscũ ꝙ lȝ aliquãdo non deuoluanť ipso iure sed si opus aditõe qꝛ tñ non agnoscitur spãliter illud ius obligatiõis quo debitor erat obligatus creditori sed agnosciť hereditas i vniuersuȝ in qua aditõe in ꝯñam venit ut extinguať obligatio qꝛ nemo põt debere sibi ipsi iõ fcm̃ creditoris non dr̃ uolũtariũ sed potius necessariũ qꝛ si nõ volebat ꝑdere hereditatẽ necesse erat ut adeũdo uellet istud ius extingui ⁊ iõ hec non dr̃ volũtas spõtanea in qua fundať equitas exceptõis cedendaruȝ. ¶ Ista cõcl'o ꝓbatur in sil'i in text.⁊ glo.quaȝ ibi approbat bart.in.l.pe.§.fi.ff.de inoffi.test.vbi dr̃ ꝙ si exheredatus qui poterat intẽtare querelã acceptat legatũ sibi fcm̃ ab herede instituto ex testõ ꝯ qõ competebat querela repelliť a querela inofficiosi qꝛ nulla necessitate cogẽte petendo legatũ vr̃ approbare testm̃ ut.l.fi.in fi.ff.e.ti.sed si exheredatus instituiť heres ab eo cui erat fcm̃ legatum in testõ lȝ ipse acceptet hereditatem nõ excludiť a querela ⁊ rõ est ꝭm gl.qꝛ cum legatũ factũ illi quẽ relinquit heredeȝ sit in hereditate tanꝙ̃ in iure vl'i nõ poterat heres scriptus adeundo hereditatẽ adire eaȝ excepto legato qꝛ hereditas nõ põt adiri ꝓ parte ⁊ pro ꝑte repudiari ut.l.i.⁊.ij.ff.de acqui.here.vñ dr̃ acceptasse legatũ ex necessitate lȝ repudiando hereditatẽ posset nõ acceptare legatũ.Sed lex hȝ hoc ꝓ absurdo ꝙ ꝓpter vnam rem quis debeat dimittere totam hereditatẽ ⁊ iõ non dr̃ actus uolũtarius sed necessarius ⁊ in ꝯñaȝ. Ita ergo dicemus in casu nr̃o ꝙ quãdo ex fcõ creditoris adeuntis extinguať obligatio vnius ex reis debẽdi iste actus non dicať volũtarius ne ꝑꝑ hoc ius solũ amittere hẽat totam hereditatẽ ⁊ qꝛ ista extinctio huius iuris uenit in ꝯñam ad aditõeȝ ⁊ hoc mõ subtil'r soluitur obiectio.Et ex vtraqȝ sol'one habes duas limitatões ad iura ꝑall'ata.Prima est ꝙ iura que dicũt obstare exceptionem cedendaꝝ non hñt locum qñ obligatio debitoris fuit extĩcta ipso iure absqȝ fcõ creditoris ꝭm primam sol'onem. ¶ Scdo quãdo fuit extincta fcõ creditoris non uolũtario in quo culpa non põt imputari creditori.Et inter cetera tenebis menti tex.quem ibi not. bal.ad hoc in.l.alterius.§.fi.ff.ð iu.⁊ ra.distra.qui probat ꝭȝ bal.ibi ꝙ exceptio cedendaꝝ põt opponi in executione sñie. ¶ Scdo quãdo petiť cedi actio non a cõreo neqȝ a fideiussore sed a tertio possessore ꝯ quẽ agitur hipotecaria tũc creditor teneť cedere ius efficax si illud hȝ sed si extinctũ uel elisuȝ ex fcõ suo volũtario non teneť cedere ita diuinat no. Jo.an.i ti. de renũ.⁊ cõclu.§.i.v̄.⁊ clarius.⁊ melius declarat bal.in.l.iubemus.in vlt.q.C.ad vel.Et ista addes ad ea que scribit bar. in.l.si stipulatus.§.si ex duobus.ꝑalle. ¶ Scdo obiectiõi ꝙ̃ facit bar.hic ⁊ in.l.vranius rñdeo ⁊ dico ꝙ regula que poniť in.l.si socer.in pri.ff.so.ma.⁊ in.l.dolo facit.ff.de do.excep. ꝙ dolo facit qui petit qõ restituturus est.non hñt locũ quãdo ille qui petit.petit ex ꝑsona sua ⁊ ex iure ꝓprio est aũt restituturus vel redditurus tanquã alius.i.ex persona alterius sicut in casu nr̃o. Ista conclusio sing.⁊ noua probatur ex his que tradit bar.no.in.l.post legatũ.circa prin.ff.de his qui.ut idig. vbi ꝑ illum tex.tradit talem regulã ꝙ agenti in iudicio ex ꝑsona alterius nunquã põt obici exceptio doli uel rei iudicate que oriť ex iure qõ competit sibi ex persona sua ⁊ eadem ratione necessario est dicendum econtra ꝙ agenti ex iure ⁊ persona propria non potest obici exceptio doli uel rei iudicate. prouenieus ex iure quod habet ex persona alterius.⁊ talis est casus noster ⁊ sic redditur tex.ille in.l.vranius.i.hoc valde singu.limitãs ea que tradũť in.d.l.si socer.Sȝ tu posses dicere ꝙ tex.in.§.qui accusauit.in quo se fũdat bar.loquiť qñ ius post ius deductũ in iudicio ex ꝑsona ꝓpria supuenit ius ex ꝑsona alterius ⁊ ita intelligit illũ tex.vt fugiat ꝯriuȝ eiusdẽ.l.iij.§.si pater.Declarãdo ergo dcã sua breuiter dic ꝙ illa distinctio ⁊ cõsideratio hȝ locuȝ qñ quis vellet intẽtare duo iura que immediate haberẽt originem ab eadẽ dispõe.vel imediate oriren ť occasione illius dispõis.⁊ ita loquiť tex.in.d.§.si pater eiusdẽ legis.Nã ꝙ pater dicat testm̃ falsuȝ.⁊ capiat legatũ ex ꝑsona filij vel serui.ista sunt duo iura que cõpetunt eidẽ imediate occasione testi.sed qñ duo iura cõcurrentia in eadẽ ꝑsona nõ haberent originẽ imediatã vel occasioneȝ ab eadẽ dispõe.ita distinctio eẽt falsa vt pȝ ex dictis suis que postea sequunť in.d. §.qui accusauit.vbi tȝ ꝙ lȝ habenti querelã vel volenti dicere testm̃ falsum supuenit ius ex ꝑsona alterius ante morã querelam vel iudiciũ.nihilominus poterit intẽtare ius cõpetens ex ꝑsona alterius ꝙ̃uis prius dixerit testm̃ falsum vel inofficiosum.⁊ eꝯ si prius intẽtauit ius quesitũ ex ꝑsona alterius poterit dicere testm̃ falsum vel inofficiosuȝ vt colligiť ex dictis suis.Et qꝛ ista dcã in ista mã sunt multũ noua.nõ audeo affirmare ꝓnunc.sed prima facie videnť vera ⁊ minus absurda qꝛ minus destruunt tex.ꝙ̃ ꝓ solutões glo.⁊ bar.

Que a certis. Relictũ a certis heredibus sub vno appellatiuo vel ab oibus vno excepto.vel ab oibus simpl'r debeť in totũ.⁊ ꝓ portõibus hereditarijs.secũda est ibi.siue ab oibus.tertia ibi idẽ est. ¶ No.ꝭm cõem intellectum ꝙ ẽt ille dr̃ nominatim grauari qui grauatur ꝑ nomen appellatiuũ nõ expꝰsso noie ꝓprio.de quo vide tex.in.l. titius.in prin.ff.de libe.⁊ posthu.⁊ ibi ꝑ bar.⁊ ꝑ eũdem in.l. turpia.§.fi.iuxta finem.ff.de le.i. ¶ Scdo no.ibi in totũ ⁊c. ꝙ quãdo heredes grauanť vno excepto alij teneť ad totuȝ legatum.ita ꝙ onus quarti exempti accrescit tribus.Idem ꝓbatur in.l.ab oibus in prin.ff.de le.i.qõ debes intelligere qñ legatur quãtitas vel spẽs nõ hereditaria.Nam si legareť species hereditaria.tunc alij grauati non tenereť nisi ꝓ rata portionũ suaꝝ vt.l.si fundũ.§.libertus.ff.de le.i.de quo vide qõ plene scribit bar.in.l.cõtinuus.§.fi.in vltimo mẽbro.ð.ti.ꝓxi.⁊ in.l.menius.§.eũ qui.ff.ð le.ii.vide ẽt qõ plenissime ponit pau.de ca.in.l.si tibi homo.in pri.ff.ð le.i. ¶ Tertio no. ꝙ quãdo heredes grauanť simpl'r in dubio videnť grauati ꝓ hereditarijs portõibus.de quo plenius dicetur in glosis.

X duobus. Factũ vnius ex reis ꝓmittendi nocet alteri. ¶ In glo.vnica sup verbo nocet ibi si socii sint.ista solutio cõiter approbať ab oibus.Et aduerte qꝛ lȝ ita cõmuniter approbeť.multum diuinat ad ista iura qꝛ nec tex.iste nec lex ꝯria restringũt se ad sociũ vel nõ socium.Et iõ melior vr̃ lec.placẽtini.vȝ ꝙ ista loquiť in mora cõmissa in faciendo ꝙ̃ bar.appellat morã ex malefacto in.l.si insulã.ð.ti.ꝓxi.l.autem ꝯria loquiť in mora cõmissa ꝑ interpellatõem que est in omittendo.sicut pȝ ex prin.l.vsqȝ ad finem.Nec obstat id qõ dicit hic glo.ꝯ plac.ꝙ huic opioni ob.l.fi.C.de duo.re.qꝛ ad hoc faciliter põt rñderi ꝙ mora in omittẽdo nocet aliis correis quo ad interrumpendã ꝑ̃scriptiõem.vt ibi dr̃ sed quo ad alios effectus puta quo ad periculũ interitus vel cursus vsuraꝝ nõ nocet sicut dicũt doc.limitãdo glo.i.que fuit gl.⁊ mar. vȝ ꝙ quo ad interrumpendã ꝑ̃scriptõem fcm̃ unius rei debẽdi nocet alteri.lȝ nõ sint socii sed quantũ ad alia nõ.Et põt assignari satis bona rõ drie inter morã cõmissam in faciẽdo ⁊ in omittendo.nã qñ mora cõmittiť in faciẽdo magis de directo fcm̃ vnius ex reis debendi nocet creditori ꝙ̃ cum mora est in omittendo.tunc.n.ex omissione nõ leditur imediate creditor ex facto vnius debitoꝝ.maxime quo ad interitũ.sed ex interitu postea secuto aliter ꝙ̃ ex facto debitoris.⁊ iõ casus nõ sũt oĩo similes qꝛ in primo casu nõ est incõueniẽs ꝙ sit in ꝑtãte vnius ex reis debẽdi liberare alios conreos sicut eꝯ ex facto creditoris nõ potest alterari cõstitutio duoꝝ reoꝝ debendi in ꝑ̃iudicium alicuius eoꝝ vt.l.eãdem.§.sed ⁊ si quis.ð.e.Preterea nos uidemus ꝙ in multis magis aggrauať mora in cõmittendo ꝙ̃ in omittendo.ut pȝ in purgatõe more ex his que

tradit Bar.in.l.si insulam.ff.ti.proxi. Item in purgatiōe di
tij ⁊ more per nouationē.vt tradit per bal.in.l.subtracto.C.de
fur.mora ēt in cōmittendo pōt cōmitti a debitore in diem vel
sub cōditione sed nō mora in omittēdo ſm glo.⁊ bar.in.l.eũ
qui ita.§.fi.ff.ti.pxi.Sed prima rō drie magis plꝫ pro qua ad
duco tibi no.dcā bar.in.xij.q.in.l.ex duobus.ff.e.de quibus
postea dicemus.vbi bar.cōcludit ꝙ quātum ad obligatōnem
scd̄ariam doli ⁊ culpe que cōmittitur ad interesse factū vnius
ex reis debēdi nocet alteri ⁊ est verissima cōclusio ut suo loco
dicet.Sicut ergo culpa ⁊ mora in cōmittendo quo ad ipsam
obligatōem scd̄ariam nocet alteri cur non idē quo ad culpam
ex qua ꝑpetuatur obligatio primitiua quo ad ipsaꝫ rem. Cer
te non vꝫ assignari bona rō drie lꝫ bar.ibi hanc driam non fa
ciat qꝛ sequitur distinctōem Io.⁊ mar.qui non distinguūt in
ter cōmissuꝫ ⁊ omissuꝫ sed dicūt in vtroqꝫ casu idē quo ad pri
mitiuā obligatōem.Ang.tñ hic sequendo cōem sniam limitat
eā vt dicamus ꝙ tunc mora vnius ex reis debendi qui nō sūt
socii nō nocet alteri qñ vere ābo sunt duo rei debēdi.Nā si sit
color quesitus qꝛ vere vnus erat fideiussor ⁊ alius reus tūc fa
ctum illius qui est pricipalis noceret alteri tanq̄ fideiussori ꝑ
l.mora rei.ff.de ver.obli.⁊ istud satis colligit ex his que tra
dit bar.in sil'i qōe in.l.reos.ff.eo.in prin.⁊ in.l.in duobus.§.
vbi duo.in quibus locis ondit ꝙ qñ est color quesitus ille ee
setur quo ad oia esse fideiussor. ¶ Adde ēt dictis bar.in.l.ex
duobus.in.xi.q.ff.e.aliqua breuiter ⁊ primo inquātū declarā
do glo.dicit ꝙ quo ad interrūpendā p̄scriptionēꝫ mora vnius
rei debēdi nocet alteri.nā glo.inferius ibi sed ibi in executōe
⁊c.vꝫ sentire ſm ang.ꝙ interruptio p̄scriptōnis facta cū vno
ex reis debēdi tūc nocet alteri qñ fuit fcā interpellatio iudicial'
lꝫ glo.in.l.in cōdēnatōe.§.vnicuiqꝫ.ff.de reg.iur.de hoc non
curauerit ſm ang.sed ut dicit Io.de imo.debuit curare qꝛ in
terpellatio iudicial' non interrūpit p̄scriptionem ut.l.sicut ⁊.l.
oēs.C.de p̄scrip.xxx.an.⁊ plene ꝑ bal.in.l.nāliter.ff.de vsu
ca. ¶ Scdo adde inquantū bar.dicit ꝙ vnus ex reis debēdi
offerēdo creditori cōstituit eū in mora quo ad alios reos debē
di. Nā hoc non vꝫ expeditū omni casu sed ꝓcederet vel quā
do vnus ex reis offerret nomine oīum vel quādo simpl'r quo
casu vꝫ velle soluere ut oēs liberētur ut.l.modestinus.j.de so
lu.sed qñ vnus ex reis offerret ut liberaret solum seipm vel ꝓ
testaret uelle cedi sibi actōnem tunc qꝛ alii non liberarētur ex
ista sol'one ut optie declarat bart.in.d.l.modestinus.in sua di
stinctōe magna oblatio nō videret fcā noie alioꝝ qd vꝫ requi
rere tex.vt cū oblatio fit ab extraneo.debitor liberet in.l.qui de
cē.§.qui mihi stichū.ff.de solu.⁊ cū isto tēperamēto debes in
telligere dcā bar.Et sil'r posset dici in casu sequēti.quē tangit
hic bar.vtrū interpellatio vnius ex reis credēdi cōstituat oēs
debitores in mora quo ad alios cōreos.Nā si id qd petit cō
reus credēdi esset cōicanduꝫ alijs cōreis sine dubio ꝓcederet
doctrina bar.ꝑ.ll.allegatas ꝑ eū.⁊ ꝑ ea que ipse no.in.l.si ſuū
§.nūc videamus.ff.ti.ꝓxi.sed si vnus ex reis credēdi qui nō
tenet cōicare alijs petat sibi solui hic nō vꝫ interpellare noie
cōreoꝝ ⁊ iō magis dubiū eēt vtrū quo ad alios cōreos dbitor
cōstituat in mora ꝑ rōeꝫ ꝓxime dcāꝫ ⁊ inq̄tū bar.hic dicit ꝙ
si creditor fuit cōstitutus in mora ab vno ex reis debēdi inter
pellādo postea aliū nō purgat priorē morā quo ad illū qui pri
mo sibi obtulit ꝑ.l.mora rei.ff.ti.ꝓxi.adde ꝙ idē tꝫ ang.in re
petitōe sua in.l.⁊ si post tres.ff.si quis cau. ¶ Tertio inq̄tuꝫ
bar.in.l.ex duobus.in.xij.q.ff.e.vult ꝙ culpa cōmissa ab vno
ex reis debēdi noceat alteri ꝑ.l.si diuisa.C.loc.⁊ ꝑ.l.cū appe
bit.ff.e.quā sequit ēt hic ang.⁊.d.Io.de imo.satꝫ ꝓlixe nitit
īpugnare ista dcā.Et prio adducit tex.ꝯ opi.istā in.l.i.§.si apd
duos in fi.ff.depositi.vbi duo depositarij obligati insolidū tā
ꝙ duo rei non tenet vnus ex culpa alterius. ¶ Scdo addu
cit tex.in.l.eandē.§.sed ⁊ si quis.ff.e.vbi dꝫ ꝙ si est fcm pcm
de nō petēdo vni ex duobus reis socijs hoc pactū non ꝓdest
alteri nisi rōe culpe cōis ⁊ sic dat intelligi ꝙ si culpa esset pro
pria alterius cui pactū non est factū pactuꝫ non sibi ꝓdesset.⁊
ex hoc dat intelligi ſm eū ꝙ ex propria culpa cōmissa ab vno
ex reis debēdi.alter non teneret. Non obstant ſm eum iura
allegata ꝑ bar.qꝛ vel pñt intelligi ꝙ illi ibi teneant quo ad ob
ligationem primitiuā insoliduꝫ non quo ad obligationē secun
dariaꝫ que cōtrahitur rōe doli vel culpe vel pñt intelligi ꝙ ibi
culpa erat cōis.sicut ēt dicit esse intelligendū tex.in.l.si vt cer
to.§.fi.cum.l.se.ff.cōmo.ibi enim vterqꝫ erat in culpa vnius
in cōmittendo.alter in omittēdo.⁊ iō rōe ꝓprie culpe quilibꝫ
poterat ꝯueniri.Tu aūt aduerte qꝛ hic est equiuocatio ⁊ error
manifestus.Nā tex.in.§.si apud duos.non loquit in his qui
sunt ꝓprie duo rei.sed largo modo qꝛ sunt obligati insoliduꝫ
⁊ iō vnus non tenet ex culpa alterius.sed qñ eēt actum exp̄s
se ꝙ essent duo rei debēdi tūc culpa vnius noceret alteri.sicut
ꝓbant iura allegata ꝑ bart.q̄ restrigere modis supradictis est
diuinare.h.d.bar.exp̄sse faciēdo istā driam punctal'r in.l.iij.
§.cato in tertia oppōe.iuxta fi.ff.de ver.ob.⁊ iō ipse idē in.l.
eādem.in prin.in.ij.q.ff.eo.distinguit exp̄sse istos casus.di
cens ꝙ si est actū ꝙ sint duo rei ⁊ tūc tanq̄ duo rei tenentur.
aut nō est actū ꝙ sint duo rei.⁊ tunc seruat distinctio.l.i.§.si
apud duos.quā ipse ibi allegat.ff.depositi intellige in obliga
tōe secūdaria.vt ibi dꝫ. ¶ Et ad tex.in.l.eādē.§.sed ⁊ si quis
est dicendū ꝙ iō pcm factū vni nō ꝓdest alteri qui solus cul
pam cōmisit nō qꝛ nō posset cōueniri.sed qꝛ alter nō possꝫ cō
ueniri ex culpa ipsius qꝛ si sic eēt.tunc quo ad illuꝫ alteꝝ pcm
eēt superfluū in isto casu ex quo culpa alterius nō noceret si
bi ipso iure.ꝙ tñ ibi operat in ꝑsona eius cui pcm fuit factuꝫ.
vt exceptio pacti ꝓsit cōreo.Et hanc rōem assignat bar.exp̄s
se ad intellectū illius.§.sed ⁊ si quis in.l.ex duobus in.iij.q.
prin.ff.e.Sequere ergo opi.bar.cui nihil obstat vt.ff.est de
claratum.⁊ per hec sit expedita ista lex.

Um duo. Quādo vnus ex reis debēdi li
berat per capitis diminutioneꝫ
mediā vel maximā obligatio non extinguit.sed po
tius ꝑsona eximit ab obligatōe.⁊ iō alius conreus
nō liberatur.⁊ respcū obligatōis alterius cōrei pōt accedere fi
deiussor.scda est ibi multū enim interest.tertia ibi ⁊ ideo ⁊c.
¶ No.ꝙ exemptio vel liberatio ab obligatōe que fit qñ ob
ligatio q̄ erat in vna ꝑsona transfert in aliā non hꝫ vim sol'o
nis.hic ēt obligatio deportati transfert in fiscū qui tenet loco
ipsius vt.l.ij.C.ad.l.iul.de vi.pu.⁊.l.inter eos.§.fi.⁊ ibi per
bar.j.de fideius.⁊ aliquid tetigit in.l.capitis.ff.eo.ti.Itē ꝓ
batur in.l.si marito.in prin.ff.so.ma.cōcor.tex.in simili in.l.
veteranus.j.de fideius.vbi sil'r dꝫ ꝙ qñ creditor succedit vni
ex reis debendi potius eximit ꝑsona ab obligatōe q̄ dissol
uatur obligatio.⁊ qꝛ fiscus succedit ad similitudineꝫ heredis.
lꝫ nō sit heres ꝓprie ſm bar.⁊ alios in.l.si cōstante.§.fi.ff.so.
ma.iō si fideiussor succedit debitori suo cōfundit ēt actio quo
ad suos fideiussores.vt nō possint cōueniri ſm bar.in.l.capi
tis p̄alle.⁊ fuit olim qō disputata quaꝫ refert Io.an.in addi.
spec.super rub.de fideius.vbi est videndū. ¶ Scdo no.de pe
na interdictōis aque ⁊ ignis.cuius loco successit hodie depor
tatio vt tradit insti.de capi.dimi.§.media ⁊ in.l.iij.j.ad.l.iul.
repetū.de iure aūt canonico loco eius succedit excōicatio ſꝫ
glo.in.c.pastoralis ex de ap.⁊ Io.de imo.hic. ¶ Tertio no.
ꝙ deportatus lꝫ nō possit dare fideiussore qñ solus est obliga
tus vt.l.si debi.depor.j.de fideius.pōt tñ euꝫ dare qñ hꝫ con
reū ꝓ illa obligatōe qua cōreus est obligatus qd qual'r sit in
telligendū dicet in glo. ¶ In glo.i.ibi idē ⁊ si minima istō
exemplū nō est ita cōueniēs sicut ⁊ p̄cedētia qꝛ ille qui libera
tur ꝑ minimā capitis diminutōeꝫ liberatur quidē ipso iure ab
obligatōe.sꝫ ex equitate p̄toria restituit in eū actio vt.l.ij.§.hi
qui.ff.de capi.dimi.⁊ iō cū in effcū teneat nō est mirū tunc si
obligatio alterius cōrei nō extinguit. ¶ In glo.sup verbo
tenetur ibi ꝓ altero cōreo ⁊c.si glo.intellexit ꝙ fideiussor fue
rit datus a deportato spāl'r tanq̄ accedens obligatiōi conrei.
ista solutio est vera in se.sed aliqual'r diuinat ad tex.Non enī
apparet in lr̄a qd dederit fideiussorē magis ꝓ obligatōe con
rei q̄ ꝓ sua.si aūt intellexit ꝙ fideiussio data simpl'r intelli
gatur data ꝓ eo ⁊ in euꝫ casum quo valere pōt vt.l.semꝑ in sti
pula.ff.de reg.iu.⁊.l.gallus.§.quidē recte.ff.de liber.⁊ posthu.
sed tñ adhuc cōtinet aliquā diuinatōeꝫ qꝛ cuꝫ tex.dicat ꝙ ipse
deportatus dedit fideiussorē.nec appareat sub qua forma.vꝫ
posse intelligi ēt si det fideiussorē ꝓ se ⁊ pro obligatōe sua.iō
bar.⁊ Moder.cōiter soluunt ꝙ fideiussio hic fuit fcā simpl'r
pro obligatiōe qua deportatus iam se obligauit.⁊ huic obli
gationi potest accedere fideiussor quia adhuc durat apud fi
scum in quem est translata.secus si dedisset fideiussorem ꝓ
obligatione pro qua tunc tenebatur.quia cum nulla tunc te
neatur nulli obligationi succedit fideiussor.⁊ ideo non valet
fideiussio ut.d.l.si debitor depor.j.de fideiusso. Est enim cō
munior opi.⁊ vera quod deportatus eximit ipso iure ab ob
ligatione

ligatiōe ciuili ꝛ nāli ut pꝫ in.d.l.ſi debitoꝛi.ꝛ ꝓbaꝭ clarius ſm
bar.in.l.quotiēs.§.fi.ff.de noua.vbi ſi pꝛia obligatō nouatur
in euentū cōditionis ꝛ purificaꝭ cōditio poſt deportatiōeꝫ.iō
īpeditur nouatio qꝛ nō ſubeſt aliqua obligatio que poſſit no/
uare veterē ſed ſi deportatus remaneret obligatus nāliter ſub
eſſet obligatio ſufficiēs ad nouanduꝫ veterē ut.l.i.ff.e.ergo ꝑ
illū tex.daꝭ intelligi ꝙ ēt ab obligatōe nāli eximitur deporta/
tus ut hic dicit bar.Sed relinquiꝭ fortis dubitatio circa intel
lectū illius.l.quare purificata cōditione obligatio nouās que
erat futura penes debitorē non trāſit in fiſcuꝫ ꝛ ſic fiet veteris
obligatōis nouatio ut reglr̄ obligatio actiua ꝛ paſſiua cōditō
nalis ita trāſeat in fiſcū ſicut obligatio pura ut.l.ſtatius.§.cor
nelie.ff.de iure fi.ꝛ.l.inter ſoceꝝ.§.fi.ff.de pac.dota.bar.ī.d.
l.quotiēs.in fi.ſolū dicit ꝙ obligatio cōditionalis que hꝫ cāꝫ
de p̄terito ſi purificaꝭ poſt deportatōem nō transferꝭ in fiſcū.
Sed cur iſto caſu non transferaꝭ non aſſignat rōem q̄ꝫ debuit
aſſignare maxīe ꝑꝑ iura p̄dicta que vꝫ probare totum oppo/
ſitū vñ bal.in.l.fi.C.de ꝯhen.ēp.non ſequitur iſtā doc.bart.
ſed reſtringit tex.in.d.l.quotiēs.qñ dbitoꝛ erat obligatus ſub
cōditōe ptātiua que reſtrictio eſt maxīe diuinatio. Alibi autē
ꝓlixe diſcutiēs iſtuꝫ articulū in.l.executorē.circa mediū repe
titōis.C.de execu.rei iud.finalr̄ dicit ꝙ iō ibi non fit noua/
tio qꝛ obligatio in ꝑſona deportati que poſſet nouare vetereꝫ
nō erat. ¶ Sꝫ iſta rñſio nō ſufficit qꝛ ſi iſta obligatō erat trāſ
fuſa in ꝑſonam fiſci purificata cōditione ex ꝑſona fiſci pote/
rat nouare veterē que ēt erat apud fiſcū vñ iſta dicta non ſatiſ
faciūt in iſta mā.ꝛ iō cogitandū eſt diligēter.Ex oibus tñ ſolo
nibus p̄dictis illa ſolo paul.quā ponit in.l.fi.C.de ꝯhen.ēp.
que erat in ptāte debitoris cui nō potuit parere poſt ius queſi
tum fiſco nihil allegat.ſed eſt caſus in.l.potioꝛ.ꝛ in.l.i.ff.qui
po.in pi.ha.vbi pꝫ ꝙ poſt pignus ſcdo loco ſimplr̄ datum nō
pōt debitoꝛ iplere cōditionem ptātiuam ꝛ acquiraꝭ ius alteri
in p̄iudicium eius cui fuerat in medio tpe ius queſitum ſꝫ qꝛ
vt dixi nimis reſtringit tex.in.d.l.quotiēs in fi. Jdō poſſum⁹
dicere nihil diuinādo ad lr̄am ꝙ ideo obligatio pꝛia cōditōa
lis nō tranſit in fiſcū purificata cōditione ꝛ per ꝯñs nō fit no
uatio ꝑ ſcdam ſtiplōnem qꝛ ſi pꝛia obligatio tranſiret in fiſcū
repꝑiretur fiſcus eſſe deterioris cōditōis q̄ꝫ deportatus i cuius
locū ſuccedit ſi iſta obligatio tanquā noua cāretur in ꝑſona d
functi.nā ut pꝫ circa.mediū illius.§.pꝛia obligatio cōditionalꝭ
ſiue primus ꝯctus erat ꝯctus iuris ciuilis.i.ſtipulatio vnde ſi
poſt deportatōem iſta noua obligatio citareꝭ in ꝑſonam ꝺpoꝛ
tari non poſſet iſte deportatus obligari ex ꝯctu iuris ciuili ci
uiliter ſed obligareꝭ naturalr̄ tantum fiſcus aūt ſi in eum trā/
ſiret obligatio obligareꝭ vtroqꝫ modo qꝛ eſt ꝑſona abilis nec
pōt dici ſicut heri dicebā in voce ꝙ eodē mō nāliter obligabiꝭ
fiſcus cum obligeꝭ ex ꝑſona deportati qꝛ iſtud ꝓcederet quā
do obligatio formata in ꝑſona deportati transfundereꝭ in ipꝫ
ſed in caſu nr̄o non tranſfundiꝭ a deportato in fiſcuꝫ qꝛ cū cō
ditio fuerit purificata poſt deportatōem nūq̄ꝫ fuit radicata ob
ligatio in ipſum deportatū ſed oriꝭ de nouo in ꝑſona fiſci vñ
non attendiꝭ qualitas fiſci in iſta noua obligatiōe que nō trāſ
fundiꝭ ab eo ꝛ qꝛ non eſt equū ut fiſcus ſucceſſoꝛ teneaꝭ plus
q̄ꝫ tenereꝭ deportatus iō eligitur hec via ut non trāſeat obli/
gatio in eū.Et quāuis hec rñſio ſine diuinatōe poſſit defendi
non tñ multum plꝫ ſed eſt tollerabilioꝛ ceteris ꝛ ꝯ ipſam facit
tex.in.l.ſtatius.§.corne.ff.de iure fi.vbi pꝫ ꝙ onus reſtituēdi
fideicōmiſſuꝫ ꝛ obligatio trāſit in fiſcuꝫ poſt deportatōeꝫ eius
qui erat rogatus reſtituere poſt morteꝫ ſuam ꝛ tñ obligatio ex
fideicōmiſſo quo ad ciuile nō poſſet hr̄e locum in ꝑ
ſona cōdēnati vel deportati.Sed ad hoc pōt dici ꝙ ibi cōdi/
tio nō poterat ipleri in vita deportati ſicut hic noua obligatō
poterat incipe in uita deportati poſt deportatōem vnde caſus
non eſt ſilꝭis ꝛ eſt maioꝛ equitas ꝙ nō tranſeat in caſu noſtro.
¶ Et ad mām adde.l.ſi marito.in pꝛin.ꝛ qō ibi no.ff.ſolu.
ma.vbi probatur ſilr̄ ꝙ ius cōditionale paſſiue trāſit in fiſcū.
¶ Circa ſcam qōem quam poſuit hic bar.de pluribus facien
tibus pacem ad inuiceꝫ qui ꝓmiſſerunt ꝙ nullus ex pluribus
offenderet aduerſarium ꝛ ecōtra oibus fuit promiſſum ꝙ nul
lus offendereꝭ. ¶ Adde breuiter ꝙ inquantum ipſe dicit in
obligatione pꝛincipali impediri cōſtitutionem duorum reo/
ruꝫ quo ad hoc ut neqꝫ offenderent dicaꝭ cōreus debendi cū
his qui ꝓmiſſerunt ꝙ ipſe non offenderet neqꝫ offenſus dica
tur cōreus credēdi his qui ſtipulati ſūt ꝙ ipſe nō offenderetur

Aduerte qꝛ rō ſua ꝑꝑ quā dicit impediri ꝯſtōem duoꝝ reoruꝫ
non vꝫ bona dum dicit ꝙ alia eſt offenſa fcā vni ꝛ alia alteri.
nā hoc cōceſſo qō eſt veriſſimū non ſequiꝭ in caſu nr̄o qꝛ hic
alij ꝓmittunt ꝙ nō ſolū ipſi non offendēt.ſed ꝙ alius ex com
plicibus ſuis nō offendet.vnde iſta ſcda ꝓmiſſio vꝫ cōtinere ꝛ
fieri de eodem fcō.ꝛ iō non pōt dici hic eſſe diuerſitas rei.ꝛ
fcm̄ alienū pōt ꝓmitti ſub pena vt.l.ſtiplo iſta.in pꝛi.ꝛ ibi ple
ne.ꝰ.de ver.ob.melius ergo eſt qō ſequiꝭ hic in dictis ſuis ꝙ
hic vitiatur conſtō duoꝝ reoꝝ.qꝛ vna ꝛ eadem cā hꝫ ſe ad eoſ
diuerſimode.nam pꝛincipalr̄ offendēs obligaꝭ ꝑ fcō ꝓpꝛio.ꝛ
alij ꝑ fcō alieno.ꝛ ſic videꝭ impediri conſtō duoꝝ reoꝝ per.l.
ſi id qō.§.i.ꝰ.eo.in exēplo de dote. ¶ Sed ꝯ iſtud dcm̄ ar/
guitur ꝙ nō p̄cedat indiſtincte.qꝛ pone ꝙ ſit ꝓmiſſio pluribꝰ
ꝑſonis que ſunt huius qualitatis.vt offenſa fcā vni videatur
fcā alteri d quibus in.l.lex coꝛ.ꝛ in.l.i.in fi.cuꝫ.l.ſe.j.d iniur.
Certe hic nō vꝫ eē diuerſitas cāe ex ꝑte reoꝝ credēdi.ex quo
vnū fcm̄ ꝛ vna offenſio reſpicit duos.qꝛ ex offenſione alteri⁹
vꝫ offendi.vñ in talibus ꝑſonis bar.ſentit in.l.ſi ita ſtipu.§.
griſogonus.in fi.ꝰ.ti.ꝓxi.ꝙ ſi ego ꝓmitto nō offendere vnā
ex illis perſonis cōmittiꝭ ſtiplo ēt ſi alia offendaꝭ. Sꝫ ad hoc
pōt dici breuiter.ꝛ pꝛimo ꝙ lꝫ ibi ita ſentiat Dy.tñ ſentit op/
poſitū qui fūdauit ſe in iſto tex.vbi dꝫ ꝙ in ſtiplōne ꝑſona ex
trinſecus nō ſubintelligiꝭ.ꝛ.maxīe qñ eſt penalis.ꝛ hāc ſniaꝫ
ſecutus eſt diſputādo publice Jo.an.in regula fruſtra.de re.
iur.in mercu.vbi dicit ꝙ lꝫ quo ad penā legalē aliqñ iniuria il
lata vni videaꝭ illata alteri nō tñ quo ad penam cōuentōaleꝫ
ꝛ hoc ſequiꝭ Bal.allegans dy.in.l.i.C.ſi quacūqꝫ p̄di.pot.
Uel poteſt dici ꝙ lꝫ in iſto caſu ſit vnum fcm̄.ꝛ ſub eadē rōe
plures offendanꝭ.videnꝭ īteruenire diuerſe res in ſtipulatōe.
nec eſt incōueniēs ꝙ ex eodē fcō reſultēt plura delicta ꝛ plu/
res iniurie iuxta no.in.l.ſenatus.ff.d accu.ꝛ in.l.ſi adulteriū
cū inceſtu.in pꝛin.j.de adult.Facit ꝙ habeꝭ in.l.iij.§.ſi apud
plures.ff.d ſepul.vio.Utꝝ aūt in diſpōe penali ſtatuti ſi ſta/
tutum diſponit de offendēte pr̄em hēat locum in eo qui offē
dit filiū.vide bart.ꝛ bal.poſt eum in.l.i.§.dñi el.iij.ff.ad ſil.ꝛ
eūdem bal.in.l.i.C.ſi rectoꝛ ꝓuincie.vbi vꝫ diſſentire ab his
que dicit in.d.§.dñi ꝛc.Circa.iij.q.in qua bar.querit vtꝝ plu
res obligati inſolidū ex maleficio ciuiliter poſſint dici duo rei
debendi.adde qō ang.ꝛ moder.nō plꝫ vna rō quam ipſe aſſi/
gnat.vꝫ ꝙ nō teneanꝭ ad idē numero qō pꝫ qꝛ ſolutio vni⁹ non
liberat aliū.vt.l.itē mella.§.ſi plures.ff.ad.l.aquil.cuꝫ ſi.nam
iſta rō nō eſt vlꝭis ſm eos.qꝛ reperiꝭ caſus in quo vnius ſolo
liberat oēs.vꝫ qñ plures delinquūt vt officiales vt.l.ſi multi d
pub.ꝛ ibi ꝑ bar.ꝛ ꝑ eūdem in.l.ſi in rixa.j.ad.l.coꝛ.d ſic.vn/
de ipſi tradūt h̄ aliā doctrinā d qua vt h̄ ꝑ eos.Ego credo ꝙ i
tentio bar.fuerit optīa qꝛ bar.motus eſt ex rōe p̄dcā tanq̄ꝫ ſuf
ficienti ēt ſi alia nō cōcurreret.nō tñ ſenſit vt iſti credūt ꝙ ſem
per qñ vnica ſolutio ſufficeret cōſtituerenꝭ duo rei.naꝫ iſtō eſ
ſet ꝯ tex.in.l.i.§.ſi apud duos.ff.depo.ꝛ in.l.ſi ex duobus.in
pꝛin.ff.d tute.ꝛ ra.diſtra.aliā rōem quaꝫ aſſignat bar.moꝛdet
Jo.d imo.que eſt ꝙ ſnīa lata ꝓ vno nō ꝓſit alteri vt.l.denū
ciaſſe.§.fi.j.de adul.Nam ſm eū ēt abſolutoꝛia lata ꝓ vno ex
reis debendi nō ꝓdeſt alteri.vt fuit dcm̄ in.l.ex duobus i.iiij.
q.ꝛ iſta reprehēſio ꝓcedit vt dicit non tenēdo opi.bar.in.iiij.
q.qui voluit ꝙ aliquo caſu abſolutoꝛia lata ꝓ vno ex reis de
bendi ꝓſit alteri.Circa.iiij.q.in qua bar.tꝫ ꝙ nālis obligatio
remanet apud filium.illud eſt multuꝫ dubiū.ſicut dicit hic.d.
m.in voce.ꝛ cōiter nō tenēt doc.moder.ꝛ maxime Joan.de
imo.h̄ qui nō ſequitur bar.in hoc imo de iure nouiſſimo ad/
huc apud filium nō remanet.Pro iſta materia vide legeꝫ.ſi
id qō ꝛ ibi no.ꝑ doc.ff.de cōdi.inde. Finis.

¶ Finiūt cōmentaria admiranda de Verbo.Obliga.ꝛ de
Duo.Reis maximi iuriſcōſultoꝝ pꝛincipis equitiſqꝫ roma/
ni vtriuſqꝫ cenſure veri interpꝛetis dñi Frāciſci de Accoltis
de Aretio ex pꝛopꝛio auctoꝛis exemplari ſumpta. Impꝛeſſa
Papie per Bernardinū ꝛ Ambroſium fratres de Rouelis.
Anno dñi.M.cccccij.die.v.Octobꝛis.

Omnes ſunt terni pꝛeter.q.ꝛ.y.qui ſunt duerni.

D. FRANC.
Aretini
IO.
Accoltis
in Prim. part.
Codicis.

colorchecker CLASSIC

calibrite